Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

BALDVS SV

PER SEXTO
CODICIS.

BALDI DE PE

RVSIO IVRISCONSVLTI
clarissimi super Sexto Codicis Iustiniani libro commentaria
luculentissima: cum summarijs, ut uocant, singularum legum
materias succincte indicantibus: cumq; Indice alphabeti
co, res huius operis notatu dignas copiosissime com-
plectente. Nec desunt repetitiones & additiones
eiusdem Baldi per. D. Ioan. Franciscum Musa-
ptum repertæ, ac hisce cõmentarijs adiectæ.
Accesserunt præterea doctissimorum ali
quot iurisconsultorum Apostillæ,
VIDELICET
Alexandri de Tartagnis, Imolensis.
Andreæ Barbatiæ, Siculi.
Celsi Hugonis Dissuti, Cabiloneñ.

LVGDVNI

1539

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Baldi de Perusio iu

ris vtriusq; Doctoris clarissimi Lectura sup Sexto Codicis: cum complurium doctissimorum virorum Additionibus.

¶ De seruis fugitiuis ⁊ libertis mancipijsq; ciuitatum artificibus ⁊ ad diuersa opera deputatis: et ad rem priuatam vel dominicam pertinentibus. Rubrica.

1 ¶ Principia principiorū continuationem non habent.

IN nomine domini amen. ¶ Glo. continuat rubricam ad precedentia: ⁊ ordinat ad eam sequentia. Ad precedentia sic cōtinuatur: nam in superioribus tractauit principaliter de actionibus nascentibus ex contractibus vel quasi. Nunc sequebatur videre de precedētibus ex delicto. vt insti. de obli. §. sequens. Sed q; furtum est delictum naturali iure prohibitum. vt insti. de obli. que ex deli. §. furtum. ideo sequebatur videre de furtis. Ueruz q; seruus fugitiuus est fur suj̄ ipsius: ideo de hoc premittit de furtis postea generaliter tractaturus. Et sic continuatiue illa rubrica respicit superiora. Sic enim se continuat imperator in. d. ti. insti. de obli. que ex delic. nas. in pn. sed premissiue respicit futura. ¶ Sepe enim quedam premittuntur que sequentium prestant euidētiorem intellectum. ff. de orig. iur. l. j. ff. fi cer. pe. l. j. Uel ratione perfecte doctrine vt nihil relinquatur intactum. vt. j. de cad. tol. l. vnica. §. ⁊ cum triplici. Uel ratione ordinis cause ad suum causatum sicut facta obligationibus ⁊ obligatiōes actionibus. vt no. ff. de rei vxo. ac. in glos. in rubri. Uel ratione dignitatis tractatuum. Uel ratione prepotentie. vt no. j. de secun. tabu. in princi. ¶ Jn principijs autem principiorum continuationem non habemus: q; qō primum est: aliud ante se habere non potest: vt in prima constitutione ffor. que incipit omnem. §. nos vero ibi: q; qō primum ⁊c. Nec singuli casus continuationem habent. vt no. ff. de libe. ⁊ postb. l. gallus. in prin.

¶ Seruus fugitiuus efficitur res furtiua.

Seruus fugitiuus suj̄ ipsius an furtū facere possit.

Homo quilibet est liber de iure naturali.

Res non censetur eadē corporali consideratione.

Prestans opem seruo suj̄ ipsius furtum faciēti an teneatur furti.

Nemo obligatur ex consilio.

Mandans delictum magis delinquit q̄m cōsilium prebens.

Sermones debent verificari scōm communem opinionem.

Mandare dicitur qui rogando optat se vlcisci.

Dicta loquentium ex personis causis ⁊ moribus considerari possunt.

Mandans delictum non debet puniri nisi probet ordo temporis.

Consilium ad bonum ⁊ ad malum interpretari potest.

Mandans non debet puniri tanq̄m faciens.

Possessio perditur per furtum quādo furtum est regulare.

Veritatem probare concludenter ⁊ presumptionē veritatis coniecturaliter differunt.

Negationes plures non possunt negare.

Prescriptio longi tēporis non cadit in re nobili.

Vasalli prescribi ⁊ alienari possunt.

Veritas ⁊ non fictio debet attendi in furto.

Prescriptio longa non babet locum in re nobili.

Tenere ⁊ possidere differunt.

Tenens dicitur possidere.

a ¶ Seruum. bāc l. babeo satis bene lectā p Mar. fill. in lec. Guil. ō cug. sup codi. i fi. Alexan.

b ¶ Afficit. Vide Bal. in. c. j. ad fi. q feu. da. pos. vbi dicit qō vba statuti nō debēt intelligi vt vba legū. quia etiā imperator loquit grosso mō. ⁊ ad hoc quandoq; allegat istam. l. j. And. barba.

c ¶ Aliud. not. qō delinquēs i seipz punit. hinc est qō bānitus q ipunc i pōt occidi: nō po 2
test seipm occide 3
re an aūt iure po 4
terit puniri ad p 5
sonam cū sit mo 6
tuus. vide Lyn. ⁊ 7
Bal. in. l. ij. j. qui 8
testa. fa. pos. Sed
si cleric⁹ seipsum 9
vulnerauit an sit
excōicat⁹. vide an 10
ge. post Guil. i. l. 11
fz si dānū. §. fin. ff.
de pec. And. bar. 12
¶ Adde inquātum hic loquitur 13
de clerico qui se
pcutit. vi ō Bar. 14
in. l. trāsigere. nu. 15
xiij. ver. itē si ipe
met se pcuteret. 16
ff. de trāsa. i. j. lec.
dixi post collecta 17
riū. in. c. fi. in fi. in 18
ver. excōicat⁹. ex 19
tra ō cor. vi. ⁊ no. 20
plene Fel. c. ꝑtin 21
git. in vl. no. extra 22
de sen. excō. Cel. 23

24 Statuliber fugiendo sui furtum facit.

25 Homo prescriptibilis fugiendo a facie sui superioris sui furtum facit.

a SEruum. Fuga seruum a
b afficit b vt vsuca
pi: vel prescribi non possit. h. d. c
Tria facit. ¶ Primo enim ponit dictum. Scō consequētiam. Tertio rationem consequentie. ⁊ hoc fm primā lectu. vel sic dicas: q; primo ponit rationes. scō principalis quesiti determinationē. tertio cōfirmat per aliam rationem. ¶ Partes patēt. ⁊ casus
1 patet in gl. ¶ † No. primo qō seruus fugitiuus efficitur res furtiua. ⁊ ideo tpe nō acquirit. ¶ Scō no. qō vitiū furtiuitatis solo cursu ēt longi tpis nō purgatur. ¶ Tertio no. qō malitia seruorū nō dz verti in preiudicium dominorum. ¶ Ultimo colli ge idem arg. in omnibus subditis vt eorūz malitia dominis suis preiudicare nō debeat qō no. ⁊ facit
2 §. vbi quis decu. vel cobar. l. j. ¶ † Opp. ⁊ videf qō seruus nō possit facere furtuz suj̄ ipsius. ⁊ arguo sic. Ubi non est cōtractatio ibi non est furtum: sed nemo seipsum contractat: ergo nemo seipsum furat. qō nemo seipsum contractet: patet q; inter personā contractantē ⁊ rem que ɔctaf dz esse differētia sicut inter cōtrahētem ⁊ rē super qua cōtrariat. vt. ff. de stipu. ser. l. ij. vez similitudo per. l. omnē. ff. de iudi.
c Sol. aliud c in delicto aliud in ɔctu: nā qs pōt de f
linquere in seipm ⁊ punit sicut si in eadē specie delicti delinqueret i aliū. vt. ff. de bo. eo. q sibi mor. cōsci. l. fi. §. merito. Sed nemo secū contrahere pōt. l. pſona extrinsecus nō adhibita. ⁊ sic nō ob. Jnū. Et si tu dicis qūo contractat. respon. ois fugitiuus dz
3 latitare. ⁊ istud est cōtractare. ¶ † Scō op. de iure naturali qō considerat in furto. Dis homo liber g
est ergo recedere ⁊ stare est in eius libero ⁊ iusto arbitrio. vt ff. de condi. ⁊ demon. l. titio centū. §. ij. so. dicas qō de iure naturali prime intētionis omnes hoies liberi nascebantur: secus de iure naturali secūde intentionis. i. de iure gentium. qō incepit post bella q̄ seruitutes inuenerūt. vt. l. manumissiones. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ insti. de iure natu. gē. ⁊ ciui. §. ius aūt gētiū. Hā prime hominū calamitates ceperūt a bellis. vt. j. de cad. tol. l. j. in prin. ⁊ in auf. qui. mo.
4 na. §. j. coll. vi. ⁊. vij. ¶ † Tertio opp. si seruus iste considerat vt homo: ⁊ vt res ergo cadē res diuerso iure cēsef. ⁊ sic est arg. cōtra. ff. de vsuca pio. l. eū qui edes. solu. cor porali cōsideratione vna res non censef diuersimode: fz intellectuali cōsideratione intellectus diuidētis vbi cōcurrūt plures intelligendi forme: tūc vnum ⁊ idē eq̄ polict pluribus. vt hic. ⁊
5 arg. ff. de adop. l. si consul. ¶ † Quarto opp. ⁊ nūc intro gl. si fugitiuus facit furtū ir. seipso: ergo prestās opē fuge tenef furti. vt. ff. de fur. l. is qui opē. fz lex dicit nō teneri ⁊ nō est alia rō: nisi q; vbi non reperit delictū: ibi nō reperit opus. ff. de fur. l. q seruo. in prin. ergo male hic loquit vel saltem impro d
pric. so. ibi nō loquit in ope d sed in cōsilio. ¶ † Ex
6 cōsilio aūt nemo obligat fm gl. Dicit aūt consule e
re e ille q verbo suader: fz ille q aliquid administrat delinquēti: vel eum associat tpe delicti ō prestare opem etiā si nil aliud facit nisi qō ex proposito associet eū: ad hoc extra de cle. percu. c. cōtingētia. qō pre
f sumitur si secū stat armatus f fm Jnno. nā ille qui se armat presumit de rixa vel de bello cogitare. no. §. de pac. l. fz inter priuatos. in verbo pergentes.
g ¶ Hl. nostra reprehēdit: nā imo ex cōsilio g qs pu
nit qn̄ tēdit in eius pnicie cū dolo si ille cui consiliū dat aut nō erat alias facturus: aut non ita cito: aut nō eo modo: q; nō fz parci ei qui aliū ad delinquēdū: aut cōmouit aut instruxit cū docet ignorantem vel dirigit dubitantē: q; magistri scelerū tanq̄m factionum capite puniēdi sunt. vt. j. de maleſi. ⁊ matthe. l. nemo. ⁊. l. culpa. Si aūt ille cui datum est cōsiliū sua motus industria atq; preordinatione factus erat ꝓsiliū: tāq̄m supuacuū nō nocet. vt no. insti. de obli. q̄ ex male. §. certe. que distinctio nō bz locū in ope cū cōsilio. i. cū dolo prestita. ff. de ver. sig. l. sepe. q; cōcursus plurū hoim facto interuenīēte non minuit delictū sed auget. vt. ff. de iniurijs. l. si plus

¶ Ope. differentiam iter opem et cōsilium. vide per Bar. in. l. furti. §. fi. in fi. ff. de fur.

¶ Dicit aūt ꝓsulere. no. qō stās armat⁹ ppe pcutiētē ō⁹ sibi prestare opē. vide bal. in. l. raptores. §. ō epi. ⁊ cleri. idē dicas si clamorib⁹ vicisset fm Bal. in. l. is q opez. ff. ō fur. al's l. nō solū. §. si mandato. ff. de iniur. vide ter. in. c. sicut dignū. §. ij. de bomi. ⁊ ibi dixi. Andre. barba.

¶ Adde Anto. cor. singu. suis. in ver. auxiliū. inci. si aligs vadit ad occidēdū. vbi all. istū hoc referētē. Jnno. Celsus.

¶ Armatus. fm Jnno. in. d. c. cōtinētia. ad qō etiaz vide Bal. in. l. raptores. ⁊ ibi dixi. §. de epis. ⁊ cleri.

¶ Cōsilio. an qs puniatur ex consilio ⁊ an fit adhibēda distinctio eēt al's factur⁹ vl nō. adde Bar. i. l. nō solū. §. si mādato. ver. qro vtrū in p suadēte. ff. ō iniu. ⁊ ēt in fi. ⁊ bal. i. l. data opa. i. xxiij. col. j. q accusa. nō pos. ⁊ i. l. j. §. per suadere. ō ser. cor. ff. ⁊ opi. bar. vī ve rior. ⁊ vide de materia p Ja. ō bel. hic p cano. in. c. j. de offi. dele. p Sali. in. l. j. §. de rap. vir. p gl. ⁊ doc. i. c. nuper. de sen. exc. ⁊ in cle. j. de pe.

¶ Adde Dy. in reg. nullus ex cōsilio. ⁊ ibi posui in apo. p collectariū in. c. sanc. i fi. ⁊ ibi posui in apost. in ver. ex consilio. extra de renun. Fel. plene in. c. sicut dignū. col. j. ver. nota ēt. vbi ponit regu. ⁊ fallētias. extra de homi. dixi post Barto. hic. nu. j. in ver. ex cōsilio. ⁊ de hoc oio per. d. mcū Jaso. may. in. §. omnes autem. instit. de actio. Celsus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Baldus super sexto Codicis.

a ¶ Alias facturus. Vide gl. sing. an qs esset alias facturus patet. Ange. ff. de eo per quem fac. erit. l. j. And. barba.

b ¶ Facti. adde Bal. in l. metũ. s. qõ me. cau. r quid in dubio. vide p bal. in l. data opera. in. xxiij. col. j. qui accu. r vide Bal. j. proti. col. r aliquid per ℣ Pau. de cast. hic. r omnino Bal. in. l. ob hec verba. ff. de infa.

c ¶ Consuluit. ad de Jo. an. i. c. nullus ex cõsil. de re. iu. li. vj. quẽ refert Bal. in. ij. col.

d ¶ Distinguat rc. Bar. i. l. nõ solũ. a ℈. si mãdato. ff. de iniur. et oĩno per ℣ Pau. õ cast. hic.

e ¶ Et idẽ tz. r ita vi tert. no. in aut. vt nul. iu. ℈. qr qõ cõ b filiarius tenẽ fi 7 ptãs suo consilio tulit iniquã sniaz c qõ dz. pbari. ideo assessores nũcp di cũt sniaz latã suo cõsi. vide ang. ibi dẽ. And. barba.

f ¶ L. metũ. ibi ẽt Bal. r vide. j. p xi. col. in fi.

g ¶ A pncipio rc. per Bar. i. d. ℈. fi d mãdato. ver. quero mãdaui. i. j. q.

b ¶ Ex interuallo. tene mẽti qõ si mã e datũ fit ex iterual f lo nõ tenetur mãdãs. item dicas si mãdatũ fuit repudiatũ. vide bal. in l. p literas. ℈. mã. And. barb. g

i ¶ Sed ℈ hoc op. b no. qõ mãdãs delictũ vt illud facere interpretatiue. r sic nõ puniẽt statuto puniẽte delinquẽtẽ. vide Host. 8 in. c. sciãt cũcti. de elec. li. vj. bal. in. l. fi alĩ. ff. ne qs eũ. post Ly. ange. i. l. si id qõ. ff. ℈ iurisdom. iu. bal. i. l. non solũ. ℈. fi mãdato. k ff. de iniur. bal. in l. nõ ideo mĩ. j. de acc. r. l. gall. ℈. quid si is. ℈ lib. r posth. bar. i. l. aut aliter. ℈. fi. qõ vi aut clã. and. bar.

k ¶ Concurrere. Bar. i. d. ℈. fi mã 9 dato. in. j. q. l

l ¶ Vaz verificari debent. no. fermones verificari ℔m cõez modũ loquẽdi r sic nõ est verifile qõ filiꝰ mãdet m pri. pódera bũ qr ex dictis Jo. cal. in rep. q. mãdatũ.

n ¶ Imperatiui. Adde Bar. in. d. ℈. si mandato. ver. venio ad materiã. r que no. Bar. in. l. j. in pnĩ. ff. man. r que ibi dixi. r per do. Ant. in. c. nam concupiscentiam. de consti. extra.

¶ Tu adde oĩno ad ppositum mãdati in delictis r per que verba fiat. Bar. in. l. j. nu. ij. r ibi posui in apost. ad ipsum. in ver. vindicta. j. de his qui. vt indig. do. meũ Jas. bic. col. vj. ro. fin. dccxiij. ici. tu scis. Matthe. fin. clxxxviij. incip. not. qõ vbi creditor. r Anto. corse. fing. suis. in ver. pceptũ. icip. famulus cuiusdã nobilis. Celsus.

b ¶ Principales. vide qõ no. Bar. r bal. in. d. l. in hoc. ℣ Bart. in. d. l. ℈. fi quis. et in. d. l. quoniam multa.

c ¶ Possessionem a incorporalẽ. hoc se quit ℣ Pau. de ca. i d. l. ij. ℈. fi seruꝰ. ff. b de acqui. pos. r no. qõ bal. dicit incorporalẽ. i. quasi possessionem in. vsufructus fi in seruo habeo vsumfructum. ita loquit. l. arboribus. et pari rõne quasi possessionem iurisdictionis in subdito: sed possessionẽ corporalẽ pdo: qr text. in. d. l. etiã. ℈. fin. dicit qõ ibi pdo possessionẽ r õ incorporali nõ est mirũ: qr ille la conseruat gcũq vtaf noĩe meo. d. l. arbo. ℈. nõ solum. ad. l. fi rem mobi. rñ. qõ ibi non erat apprehensus.

d ¶ In ℣riũ. Vide bar. g notanter exc cusat fugientem. l. qd sit fugitiuus. ℈. j. r. ℈. apud labeonẽz. ff. de edi. edic. vide Sali. in. l. ad monẽdi. ff. de iure c iur. vide duas glo. valde pegrinas in 15 l. fi pecuniam. ff. de condi. ob cau. r. l. fi nec certo. ℈. nec videamus. ff. cõmo. r aliaz in. l. cor. ff. ad fil. r ter. fin. ℣z Sali. i. l. iij. ℈. de exac. tributo. lib. r. r qõ fingu. dixit Guil. de cug. r ibi Bal. in. l. succurritur. ff. d ex qui. cau. ma. in integ. r vide ter. in l. qui res. ff. de cu. re. r in. l. consiliarios. ℈. de assesso. Andre. barba.

e ¶ De carcere. ad de no. p Bal. i. l. j. ℈. de edi. ac. vide tamen. d. l. quid sit fugitiuus.

mĩ. g.

ver. vel vrozem durere. vt not. in. l. j. ℈. quoties. ff. de vi. r vi ar. in vlt. gl. ¶ Cauetibi qr illa gl. nõ dicit qõ nõ puniaꝝ ℣ dicit qõ nõ punit vt mandatuz r verũ dicit: qr nõ punit vt mãdatũ sed ex alio capite. ℍũc ad ppositũ reuertamur r dicamus quare in furto isto non tenetur prestãs cõsiliũ. rñde qr hoc est furtũ irregulare qõ rem afficit ℣ actionem nõ parit. Sed quid hocad rũbũ: nã aliud est delictum: aliud pena: aliud processus. vt. ℈. de infa. l. decuriones. r suppositio delicto: ℣ vna psona erimak a persona vel iudicio: tñ alĩ tenenꝫ qui nõ reperiunꝫ exẽpti. Unde aliquid fit impune ab vno r punit in alio cui iuris vel facti excusatio non patrocinatur. ff. de vi r vi arma. l. cũ fundum. r. ff. de iurisdi. om. iudi. l. fi ℈. si id quod. ℈. fi. solue qõ qñq delictũ est delictũ cõsiderata psona tm̃ pertinentis: r tunc aliius nõ tenet. vt hic: qñq attẽta persona alterius tm̃: r tunc ille punit r non principalis qñq neutra inspecta: r tunc nõ neuter punitur. vt ff. de fur. l. is ℈. fi titiũ. quãdoq; vtraq; inspecta: r tũc vtraq; psona punit nec est vna obligatio accessoria: ℣ oẽs sunt in obligatiõe principales: a ℣ in facto vnus fit sequela alter principalis. vt not. Ly. j. titu. j. l. j. in. iũ. opp. ¶ Sed quero qui ergo dicanꝫ pncipales b ℣ in facto. rñ. capozales in faciẽdo fiue in fieri faciẽdo. vt no. ff. de ser. corr. l. in boc. in ver. princeps. Et vide qõ not. de comite alberi. co qui init in seruitiũ bãnitorũ bononiensiũ. r ideo non ỏr capozalis nec tenet de eo qõ ipse non fecit. vt. l. ij. ℈. fi quis vi. ff. vi bono. rap. in gl. sed capozalis tenet de eo qõ fecit tota sua familia: qr ipse conducit. vt not. j. ad leg. iul. de vi. l. qñ multa. r facit extra de iniur. c. in nostra. ¶ Quinto oppo. fi iste seruus facit furtũ sui: ergo dñs perdit possessionẽ eius. vt. ff. de acq. pos. l. rẽ ℣ nobis. Sed cõsequens est falsum ergo r antecedens. vt. ff. de acquir. pos. l. j. ℈. per seruũ qui in fuga. r. ff. de re mili. l. omne delictũ. ℈. cõtumacia. ar. ℈. de inoffi. test. l. liberi. ad fi. ℣ si enim nõ dependent a subditis qui possident inuiti. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. an. nec eis nocet prodítio subditorum. vt. j. de acqui. pos. l. fi. j. de iure delib. l. cũ aliquibus. r Spe. de feu. ℈. j. ver. xxviij. qrit. ¶ Plus dico si seruus vel subditus meus ab aliquo detinetur inuitus: ipe tñ se vocat subditum meum r in eo quo põt gerit se pro subdito meo: ego nõ perdo possessionẽ incorporalem c in ipo. ff. de acqui. pos. l. fi rem mobilem. ver. igit. r. ff. de vsufr. l. arboribus. ℈. ipse tractat. versi. sufficere. al's est. l. etiam. ℈. fin. eo. titu. ¶ Quero quid de erroze. l. instabili qui nunc fugit: r tũc reuertitur nec habet ppositum firmum in malo: nec se gerit pro libero: ℣ sicut auis que volat de nido illuc reuerfura tñ quãdo sibi videbitur. Dicit gl. idẽ in errone qui ad tẽpus intendit lucrari se sibi. Nam satis lucratur qui cõtentatur. vt no. in. l. penul. ff. de condi. ob cau. naz si furor rem tuam alio die restituturus: fur tamen sum cũ tẽporis r vsus furtũ fiat. ff. de fur. l. qui iumen. nec est in potestate nostra post delictum definere cũ ceperimus. vt no. ff. de fur. l. qui ea mẽte. In contrarium d videt qr non intendit fugere ille qui aliquo momẽto facere vult se absentem. arg. ff. de condi. r demon. l. fi quis ita legauerit. dũ vro. mea. Et ideo si statutũ punit illos qui aufugerunt de carcere e non includit illos qui exierunt animo reuertẽdi. vt insti. de rerum diui. ℈. paꝝonum. j. si cito reuertatur: secus si non reuertantur cito. r ita intelligit glo. ad boc. ff. de re mili. l. iij. ℈. cmãlor. r. l. qui cum vno. ℈. edicto germanici. Nunc venio ad secundam partem huius. l. dicit hic qõ ideo seruus tẽpore nõ acquiritur: quia est factum furtũ. ¶ Ostendo enim qõ ista ratio nõ est bona: quia sicut ratio in specie debet concludere in propria specie ita ratio generalis debet concludere in quolibet contento sub suo genere: al's talis ratio est contingens r non necessaria. vt. ff. de leg. l. non omnium. in gl. r. ff. de offi. procõ. cels. l. fi. Quare enim redditur ratio nisi vt demonstret dictũ. Ita qr illa que non demonstrat ratio nõ est sed quedã persuasio: ℣ ratio legis nostre est generalis qr qñq fit furtũ. r tñ res vsucapi põt. vt. ff. de vsuca. l. sequit. ℈. fi rem. ergo ista rõ est impertinẽs r nulla: qr nõ est ad propositũ ostẽdẽdũ. solu. ratio est bona cũ suppletione: dũ enim dicit qr facit furtũ supple r efficitur res furtiua. r sic no. qõ rõ est suppleda. r sic paria sunt rõne nõ reddere: r tunc inobscura est rõ. vt. j. de cad. tol. ℈. sed ne varietates. r eã perfecte reddere: r tñ assignare imperfecte: nã vtroq; casu si põt iuuari benigna r probabili suppletione: tũc õz rõ reddita. vt hic qõ

16 est no. ¶ Et facit qõ testis f qui dicit scio qr vicinus g ꝑbet ꝑsumptiue scientiam veritatis aliud est f

g eñ. ꝑbare veritatẽ cõcludẽter: aliud ꝑsumptionẽ veritatis coniecturaliter. vt dixi in. l. fin. ℈. fami.

¶ Soluit gl. ℣ium scdo modo qõ in furto irregulari rõ textus nostri est omninovera: secus in furto regulari. r sic nõ obstat ℣iũ: qr ibi loquit l eo qui non põt rem afficere: qr dñs: nam si afficeret ipso mométo purgaret: qr residet in potestate dñi: hic

17 secus. ¶ Secundo opp. qõ cũ litera intẽdat negare sufficiebat vna negatio: cũ plures negatiões nõ negent: qr inuicem se perimũt. ff. de verb. sig. l. duobus. ¶ Solu. hic altera abũdat ꝑ gl. vel dic qõ due negatiões affirmãt: sed tres r vbicunq; est numerus negationũ dispar: tũc negant. vt hic. r. l. j. ff. de cada. puni. r. ff. de pen. l. mortis. r. l. rẽ in presenti. ℈. r cũ ler. ℈. de rei vxo. actio. cuz simi. ¶ Tu

b dic ᵇ qõ aut ille qui loquit intendit negare: r tunc oẽs abundãt preter primã. vt extra de iureiurã. c. r fi Christus. i verbo nõ. ¶ Aut intẽdit dialecticari: r tunc in numero pari si ad idẽ referunt affirmãt in dispari negãt. r si vero singule negationes singulis determinatiõibus referunt tũc quelibet est singularis. r negat: qr ꝑ se stat in suo officio naturali. vt hic. aut dubitat: r tũc cõsidera ex cã intẽtionẽ. Nã si est cã negandi tũc negat ẽt in numero pari videt eñ geminata negatio ad maiorẽ negationẽ. Unde si quis rñdens positiõi est rusticus i

i dicit nullo mõ nõ est verũ ex mente loquẽtis negat qr credit agentẽ pimere r nõ fundare. vt de re. g dub. l. fi is qui ducẽta. ℈. vtrũ. qõ est no. j. vnde lib. l. quise pris. per Ly. ¶ Tertio opp. sic: qõ est dubitabilis ppositio interrogatiue fctã. ff. ad carb. l. qõ labeo. r ideo vbi est casus legis: ibi nõ est que b

18 stio. vt. j. de fur. l. ancille. ¶ Sed casus est legis qõ in re mobili nõ cadit ꝑscriptio lõg. tẽp. vt. j. in qui. cau. ccl. lõg. tẽp. presc. l. in seruoꝝ. ergo fatue hic querit. de presc. lõg. tẽpo. cũ loquatur in ser. ¶ Solutio hic loquitur de ascriptitio qui est portio fundi: r inter immobilia computaf. vt. ℈. de sa i crosan. eccl. l. iubemus. de leg. j. l. fi qs inquilinos. Licet enim naturaliter sit corpus discretum a fundo: tamẽ seruus pars instrumẽtalis est fundi: hoc k non cõtingit in boue vel asino: nam si sunt instrumenta fundi tamen mobilia sunt. vt. j. de verbo. signi. l. j. r. ij. Sed in solo boĩe contingit qõ glebe annexus reputatur immobilis: dicamus ergo qõ seruus ascriptitius longo tpe prescribiꝝ nisi esset res furtiua. vt hic. Sed hec solutio impugnaf sic: vez tu dicis qõ ascriptitius prescribitur fi non fit furtiuus. Cõtra ascriptitius non põt alienari fine gleba ergo nec prescribi. vt. j. de agric. r censitis. l. qũeadmodũ. lib. xi. ¶ Solue quedam nõ possunt alienari ᵏ ꝑpter rem ipsaz. vt homo liber: domus sacra: cãpus martius: horti salustiani: via publica: r similia: r ista prescribi non possunt. vt not. ff. de libe. cau. l. nec fi volens. ff. de via publica. l. viaz

19 publicã. ff. de leg. j. l. apud iulianũ. in fin. ¶ Uasalli tamẽ possunt prescribi r alienari. vt not. in. d. l. nec fi volẽs. in gl. dũmodo duriozem seruitutem inuiti nõ patiantur. vt. ff. de fideicõmiss. liber. l. in uitus. Quedam sunt que non possunt alienari nec

m ¶ Falsitatis. Adde ter. in. c. quia verisimile. r ibi do. de ꝑsump.

n ¶ Item nemo punitur de mandato ᵐ nisi probet q ordo temporis. j. qõ mandatum fuit ante factũ vel in facto. vt. ff. manda. l. fi vero non remunerandi. ℈. r fi post creditam. r adde qõ not. ℈. de trãsacto. l. sub pretextu. r idẽ dico in consilio qõ non est: qr de preteritis nullum potest esse consilium: sed de futuris

13 contingentibus consulitur. ¶ Et not. qõ consilium ᵉ qõ potest verisimiliter se habere ad bonum r ad malum: ille qui dat consiliuz potest illud interpretari. vt. ff. de re iudi. l. actorum verba. in gl. imo etiam sine interpretatione hominis lex interpretatur in meliorem partem. l. merito. ff. pro socio.

14 ¶ Et not. qõ mandans non punitur tanꝫ ᵛ faciens nisi delictum posset fibi inesse per rerũ naturam. Unde si pupillus doli capax mandat falsum testimonium fieri non punitur vt falsus testis: sed al's extra ordinẽ: qr in impuberem nõ cadit periurium. de quo dicam. j. ad filla. l. fi. ¶ Idem si cecus mandat fieri falsam scripturam: qr interpretatiões legum naturalibus conuenire debent. vt de interrog. act. l. confessionibus. arg. cõtra: qr cecus testatur quasi in scriptis. j. qui test. fa. pos. l. bac cõsultissima. ergo r falsum in scriptis interpretatiue committere põt sicut r purus laicus nesciens literas r hoc verius. ℣ Porro in adul. nõ punitur mãdatum vt mandatum: sed vt tractatus vel cõsiliũ: qr naturaliter in illo actu non possunt concurrere plures v simul ad delinquendum: r qr nõ perficiꝫ nisi naturalibus instrumentis: r qr est delictum in quo idez agit in seipsum: non extra se: sed alia delicta in aliũ fiunt. vt nõ. ff. de adul. in glo. rubrice: qr ergo requirit actum intrinsecum ℣triusq; partis non põt fieri r per alium. vt. j. de cadu. tollen. ℈. ne autem. in gl. in malũ r bonũ ꝑsumit ad bonũ. hic est qõ si qs ius inquiꝫ ipetrauit est necesse qõ ꝑbet de dolo. vide gl. fin. ℈m Abb. i. c. sup lris. õ rescr. And. bar.

r ¶ Interpretari. facit contra no. per Bar. in. l. fi quis mihi bona. ℈. fi. ff. de acqui. here.

y ¶ Tanꝫ. plene. l. sed si vnius. ℈. seruus. ff. de iniur.

ver. vel

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quedam non pñt.no.qō prescri/ptio hȝ vim decreti.videtert.in.l.cū de in rē verso.ff.de vsur.idez dicas in consuetudine.vide Bal.in rub.q feu. da.pol.r.col.alias in.c.j. And.barb.

b ¶Certa forma. adde Bart.in.l.fi. ℨ.in quib. cau. in integ.restit.non est necel.

c ¶Vitium. posset rñderi qz hic p vitiū animi indicit vitium rei.tñ salti.r Jul.videntur dice re idē qō Bal.

d ¶Prescriptiōe. istud qō dicit de prescriptione longi temporis satis recidit in idem cuz opinione quam tenuit hic vltio Ly. in addi. Pau. de cast. hic approbat istam opi.quā po/nit hic Bal.

e ¶Rich. ma.opi. Ric.tz Bart. in.l. in seruo.x.j.in qui. cau.cel.ló.tēp.pre/script.si volet vti vsucapiōis benefi/cio.r reddit singu. ista lec.ſm Ange. hic r ibi.r ad istaz rōnē Bal.pōt rñ/deri qz op.Ric. p/cedit ibi qñ ante cō pletam vsucapio/nem apparebat de aīo. Fulg. hic alia rōne ipugnat lec. istā Ric. dixi post eum hic.

f ¶L.j.ℨ.hoc pcul dubio.vide Bart. in.l.sequitur. ℨ. de illo.ff.de vsu.

prescribi propter fraudem. vt.d.l.quemadmodū. quedā sunt quenō pñt alienari ppter priuilegia:r tunc prescriptio non pōt inchoari nisi finita rōne prohibitionis sed inchoata dudum añ possunt cō firmari.vt no.ℨ.de iure dotium.l.in rebus.ℨ. fin.r ff.de fun.dota.l.si fundum. Quedam non pñt alie nari ratione etatis.dic vt.ℨ.in quib.cau.in integ. restī.nō est necel.l.fi. Quedam nō possunt [a] aliena ri nisi sub certa forma [b] puta cum decreto :r tunc prescriptio habet vim decreti. vt.ff.de adoptio.l. post mortem.r.j.qui admit.l.j.r.ff.de publi.l.cuz qui.in pin.r sic prescriptio iuuat pactuz. facit.ff. quemadmo.serui.amit.l.nam satis.ℨ.j.r.ℨ.de do. promisl.l.ȳ. Item impugnatur quia censetur im/mobilis: ergo non fit furtum. ¶† Solu. in furto attenditur veritas nō fictio:vnde cum vere sit res separata siue discreta adeundo: ideo fit furtū r sic in maleficijs magis attenditur veritas cȝ similitu do qō est no. Item infringitur ista opi. nā immo/bilis non vsucapitur triennio nō qz furtiua:sed qz immobilis. Et sic dum cuitas vnum ℨrium inci/dis.in aliud quapropter ista solu. est diuinatio:et ideo nō placet glossatozi. Et cōtrariū de.l.in ser/uorum.soluit glo.qō hic loquitur primo de vsuca/pione rei. secundo loquitur de prescriptione non rei sed libertatis que non prescribit qz fugitiuus semper est in dolo. ¶Ista solu.non placet:qz non ponderat vitiū animi: vt mala fides sed vitium [c] rei vt furtiuitas. Et ideo soluit tertio qō impera tor respondet querenti de vtroqz:nam etiam si de casu legis queratur. respondendū est sed non sta/tuendus.vt.l.qō labeo.ff.ad carbonia. Tu dic qō aliquādo in re mobili cadit vsucapio.r tūc super/uacuo queritur de prescriptiōe [d] longi temporis. Aduerte qz non solum est superflua: sed imo impossibilis qz primus factus dñs directo nō pōt vtiliter effici.vt.ff.ad treb.l.si heres. Aut nō pro/cedit vsucapi.r tūc probabiliter queritur de pre/scriptione longi temporis.vt.ff.de vsuca.l.iusto.ℨ. non mutat. Erat autem dubitandi in vtroqz par ratio:qz furtū irregulare illud esse dicitur in quo res cuz persona confundit:tamen respondetur vt hic vides. ¶† Richar.malū. [e] dicit qō in re mo/bili habet locū longa prescriptio:tz nō sit necessa/ria. Et nescit quid dicat qz existenti dño nil ope/ratur tēpus. vt.ff.de vsucapio.l.sequitur.ℨ.lana. Quod enim semel perfectius acquisitū est denuo marime imperfectius acquiri non pōt. Duabus deniqz causis cōcurrētibus celeriꝰ consumat effe cum. vt.ff.de verbo.oblig.l.si ita quis stipuletur. siue nauis.r.ff.de here.instī.l.si ita quis scripserit. Titius ibi cū nō prosit &c.l. si ita scriptū.ibi ple nior &c. Hec tamē puto qō si opponeret exceptio longe prescriptionis quod esset inepta qz includit in se actum.argumen.ff.de edi.edic.l.bouem.ℨ.ali quando.r.ff.de serui.l.fi tam angusti. loquoz in re vsucapibili. ¶Et concludo qō in fugitiuo nō ca/dit vsucapio tēporis perfecti nec plusquam per/fecti.r hoc dicit lex nostra.r adde quod not.ℨ.qō metus causa.l.tertia.in gl.vltima. Nam commu/niter oppo.contra dictum r rationem simul:quia video qō seruus fugitiuus vsucapiē. vt.ff.de acq/renda possessione.l.prima.ℨ.per seruum qui in fu ga.r.ff.de rei vendicatio.l.si bonefidei. ¶Solu/tio ibi vsucapio erat cepta ante fugam:vnde pro/cedit in suo pcessu: hic vero nō erat ante incboa/ta:nam facilioꝰ est continuatio prescriptiōis quaz initium.sic not.ℨ.de vsucapio.transforman.l. prima.ℨ.hoc proculdubio.[f] secundū Rico.de mata. ¶Vel dic quod leges cōtrarie loquuntur de pre/scriptiōe eius a quo fugit.hic vero de prescriptio ne cōtra eum a quo fugit:qui prius debet reuesti/ri cū furto sit spoliatus.vt.ff.de vsucapio.l.sequi/tur. ¶Oppo. quod non sit necesse reintegrari ei possessionem cum duret possessio. vt dicto.ℨ.per seruū qui in fuga. Solu.ciuiliter possidet non coꝛ poraliter:r detentine:et boc donec sit ab alio ap/prehēsus postea vero interrupta est sibi possessio. vt dicta.l.si rem mobilem. ¶Oppo.cum seruus iste sit in sua potestate:ergo purgatum est vitium

21 e

ficut in re peculiari subtracta. vt dicta.l.sequitur. ℨ.labeo. ¶Solutio seruus non est in peculio sui ipsius ȝ est res dominica. Et arbi.concessum sibi in peculium non videt concessum sibi in suā per/sonā quod est not.r facit.ff.de pecu.l. dispositi.ℨ. stichus.r est arg.quod bannitus [g] seipsum impu/ne vulnerare nō possit:licet statuto dicatur quod bannitus possit impune offendi:quia ipse non est in banno suipsius. ¶Ulterius oppo.dicitur hic quod fuga seruorum non nocet domino: contra imo nocet:quia per fugam seruus efficitur vilioꝰ ris pretȳ. vt.ff.de condi.ob causam. in.l.si pecu/niam.ℨ.plane.ibi dū dicit vilioꝰ factus est per fu gam. ¶Solue ibi in sui estimatione potest dam/nificare dominum ȝ non in sua alienatione r pre/scriptione:r est ratio quia.l.nō potest plus cȝ pos/sit. Non enim potest ligare manus r pedes homi nis: sed id quod non potest exequi prohibendo fa 22 cit puniendo et de iure obstando. ¶† Sequi/tur nunc vtilis questio. Quidam tenuit ascriptiꝰ tium meū.xxx.annis.ego vēdico eum: ipse dicit se prescripsisse eum:ego dico quod non est verum:qz aliud est tenere aliud est possidere. Nam ego civi/liter retinui possessionem huius hois.x.annis.ff. de vsucapio.l. queritur. instit.ℨ. quod autem.et sic vera possessio civilis que requiritur in prescri/bendo non fuit apud illum nisi.xxx.annis.ergo in/fert glos.quod non sufficiat probare detentionem xxx.ann.r ita tenet Dyn. in.c.fine possessione. de regu.iur.lib.vi.r Lyn.hic quod est no. ¶Sed do. b Oldra. [b] dicit quod sciens ab alio possideri vide/tur suspicatus se posse repelli :r perdit possessio/nem nisi tenens recognouerit ab eo.vt de prescri/ptione.xxx.ann.l.male agitur. allegat.l. quāuis.ff. 23 de acquiren.possessiua. ¶† Jnnoc. dicit quod ille i qui tenet presumitur [i] possidere.vt in.c.cum olim. extra de priuileg.idem tenet Archi. vō.q.i.c.pon/tifices.nam ex naturali possessione presumitur ci/uilis. vt not.de verborum obligatio.l. stipulatio ista.ℨ.hec quoqȝ. Et ex fructuum perceptione. vt l.titia.ff.de solutio.et.ff.quib. mo.vsusfruc.amit.l. pomponius. non obst. de proba. [k] c.licet causam. vbi possessio noua presumitur clandestina: qz ibi loquitur quādo paruo tempore possedit. ¶Vel melius ibi vtrūqz tenuit r fecit actum possessoris: hic secus. Sol. Old. credo melius dicere nō quātū ad prescribēdū rem:tz quātū ad prescribēdū exce/ptionē spatio.xxx.anno.cū ois actio tanto tpe tol/latur:nisi fit interim recognita vel mota:nec requi rit vera possessio cōuenti.ȝ mora petentis.vt.j.de prescriptione.xxx.anno.l.sicut. ¶Itē scias quod iura liberatoria sepe etiam sine possessione prescri bunt.vt.ff.de vsuca.l.sequitur. ℨ.si viam.item Jn/nocen.non credit quod in amittenda [l] possessione sit necessarium decennium.vt extra de restitutio.in iuteg.c.ȳ.r ideo qualitas actuum perpendēda est. argumen.de acquirē.here.l.pro herede.de acquirenda possessio.l.si de eo fundo.r quod no.eodem tit.l.si is qui animo.et est simile.ff.pro suo.l.si an cilla. Ubi autē a nemine possidetur:tunc bene re/quiritur decēnium:quia non debet ibi suspicari se posse repelli cum nemo teneat.r ita intelligitur ista materia.quod est not. Quid in boue et asino: an statim desinam possidere quādo aufugit. Cer/te statim quod alius apprehendit ego propter ne/glectam custodiam desino possidere. vt dicta.l.si 24 rem mobilem. ¶† Quero an statuliber fugien/do faciat furtum sui. Respondeo sic: quia seruus est.vt.l.j.ℨ. serui. ff. ad sille.et.l.statuliber a cete/ris.in princi.ff.de statuliberis.r.ff.de rei vendi.l. non ideo. secundum Oldra.r Rico.de mata. Li/ber autem homo non facit furtum sui vt censiti et m ascriptitȳ. [m] r homines perpetuo alieni de qui/bus not.instī.de iure persona.in principio. in ver/bo aut serui.r adde quod no.in eodem.l.quicūqz. 25 in glos.fin. ¶† Et sic dicas theorice quod omnis homo prescriptibilis fugiendo a facie sui superio/ris facit furtum sui:secus in eo in quo cadit prescri ptio:qz ille est ita persona qō non res r sic nō com mittit furtum etiā irregulare.r hec sunt valde not.

Juder

¶Bānitus. facit l.si qs soliduz.ff.de bere. instī. iuncta.l. si quis.la.ȳ.ℨ.fi.ff. de pe.Sali.r pau. de castr.hic dicunt idem qō Bal. hic.

¶Alscriptitȳ. et ō ascriptitȳs qui fa/ciūt furtum sui est casus in.l.cū satis. j.de agri.r censi.li. vi. vbi dicit qō sic. et vide de istis ple/nius do. Bur. de suza. per Ly. hic.

1 ¶Juder si suspicor res meas esse apud alium copiam perquirendi mihi facere debet.
2 Seruus meus si de territorio meo aufugit eum vbiqz perquirere possum.
3 Judicis officium quo iure petatur.
4 Serui fugitiui habens dominum si ab eo questio dominȳ mihi referatur an fit audiendus.

a ¶Arg. qō de re/bus. vide Lyn. et Bar. hic.
¶Et adde qō no tani in apo. ad pre alle. Bart. nu.j. in ver. vera. vbi am/pliat. vt procedat hec opi. r i alieno territorio. Cel.

b ¶Prohibere ma leficia. not. qō iu/dex debet phibere ne maleficia fiant. vide bar. in.l. oēs. C. ō aque duc. li. rj. And. barb.

c ¶Actio nō cōpe/tit. vel rñ. quod il/le tert. procedit qō propria autoritate quis nō pt perqui/rere ȝ iudicis au/toritate sic. vt in il/lo ter.

d ¶Jnuenit. vide no. p bar. r doct. in l. hoc amplius. ℨ. de his. ff. de dā. in/fec. r Spe. in tit. de b actore. in versi. sed pone. inuento pe/cudē &c. r Jo. an. r alios in. c. si lese/rit. de iniur. r bal. in. d. l. quintus. et Ant. in. l. ratis. ff. de incen. rui. nau. ¶Pau. de ca. r Lu/ro. in. o. ℨ. de bis.

e ¶Et ideo si fami c lia. quid si villa te/netur capere male factores. r delictuz est cōmissum inter confinia an teneat: videtur qō sic:qz si villa fuisset inse/cuta forte potuis/set illū capere r ta/lis captura fuisset licita. ar. l. qō ait. ℨ. fi. de adul. in. l. j. ℨ. vbi decu. vel co/ba. quam ad hoc singulariter indu/cit Ange. in rep. l. nemo carcerem. vi de Bal. in. l. quod d si fugitiuus. ℨ. idez cecilius. ff. de edi. edic. alle. Archid. rȳ. q. ȳ. c. frater. et text. c. j. ℨ. si iuder rumore popu. de 2 pace tenen. in vſi. feu. r sic limita di/ctū Bar. i. l. fi cui. ℨ. fin. de accu. vide Mod. in. ℨ. occiso/rum. And. barb. e

f pit bānitū extra districtum [k] talis bannitus debet f relarari:qz non est captus legitime. arg. ff. de offi. procon. l. ȳ. ff. de bo. auto. iud. possi. l. cum vnus. ℨ. is qui. extra de verbo. significa. c. ex parte. r qō no. rvi. qō. j. quicunqz. facit ad hoc quod no. ff. de edil. edic. quid sit fugitiuus. ℨ. idem celsus. Non enim potest quis capere delinquentē in territorio alie/no iure publico: idest tanquam publica persona cum sit sibi redactus ad instar priuati. et ideo est tradita forma a iure quod scribat iudici territo/rȳ in quo est capiendus: vt eum capiat r remittat. vt in auf. vt nulli iudic. ℨ. fi quis vero compe/hen fiunt [g] nisi in terris que sunt sub eodem principa/tu. vt no. in. c. pastoralis. de re iud. in cle. ¶Quid b ergo si iuder ȝtra fic illicite captū formauit [b] pro/cessum vel facit executionē an tenet qō dictum est dico qō ficnisi esset appellatum. arg. j. de app. l. si quis prouocatione. iudex tamen territoꝰ in quo i fuit captus potest suaz iniuriam vlcisci. [i] vt. d. c. ex 3 parte. ¶† Sed quero quo iure [k] petam a iudice k qō dicit lex ista. Dicunt quidā condictione ex. l. ff. i de cōdictio. ex. l. l. j. Sed tu dic cum Odofre. quod iudicis officio: vt hic duz dicit presidialis officȳ:r ad hoc dicta. l. illicitas. in princi. r. ℨ. j. congruit. r quod not. ff. de interroga. actio. in rubrica. r adde k 4 quod dicam. j. de colla. l. si soror. ¶† Ulterius l quero quid si inuēto [l] fugitiuo referatur mihi ab eo qui eū habet questio dominȳ:r dicat eum suuz nūquid sit audiendus: videtur qō non quasi spo/liatus sim mea possessione. argumentuz. ℨ. de do/natio. inter vir. et vxo. l. si maritus. et. j. de agri. et censitis. l. si coloni. Econtra quod sic: quia dolo facit r. ff. de doli excep. l. dolo. ¶Solu. potest di stingui ſm Odofre. aut incontinenti vult proba/re occultatoꝰ de dominio:r tunc audiatur: aut res habet altioꝛem tractatum r tunc non. argumen. ff. ad exhiben. l. ȳ. ȝ. ibidem. r. ff. ad trebellia. l. ille a quo. ℨ. j. Rico. de mata. dicit causam dirimendam per tormenta serui. argumen. j. co. l. cum seruum quispiam. ibi dum dicit terminus fiet &c. Sed in alȳs rebus subtractis posset dicta distinctio esse vera scōm eum. ¶Tu dic quod in flagranti cri/mine fuge nulla obst. exceptio: quia non debet da/ri occasio spoliandi sub pretextu dominȳ: ȝ ex in/teruallo post fugaz si ordinarie agatur r in figura iudicȳ: tūc habet locū discussio per tormenta: aut ergo spoliatus agit:r tūc serua predictam distin/ctionem: aut ne spolier officiū iudicis implorat:r tūc indistincte accommodatū est sibi. vt. ff. de offi. pcu. celsaris. l. si. facit qō no. ℨ. qō cū eo. l. si seruus. per Jaco. de are. r Ly. r per Jnno. in. c. in presen/tia. extra de proba.

1 ¶Corporis instrumento quis puniri debet cū quo principaliter deliquit.
2 Membrum nullum excepta manu mutilari non debet.
3 Actus mitius punitur si non sequatur effectus.
4 Delictum nondum perfectum non debet puniri.
5 Penitentia delicti an alicui prodesse possit.
6 Juder de similibus ad similia debet procedere.
7 Juder si habeat arbitrium non debet esse nimis gratiosus.
8 Electio in penis criminalib⁹ alternatiuis cuius esse debeat.
9 Membri amputatio dicitur hominis debilitatio.

¶Si fugitiui serui.

¶Serui ad barbaros fugiētes ī actu fuge deprehensi grauiter pro motu iu/dicis puniuntur mutilatione pedis aut pena me/talli: vel simili. b. d. ¶† Collige hic not. qō in eo instrumento corporis quis punitur cū quo princi paliter ipse deliquit. Unde si cursor est dign⁹ mu/ m tilatione membri amputetur sibi pes: si testis lin/gua: si scriptor manus. arg. huius. l. ¶† Sed ho/die excepta manu [m] nullū membrum duz mutilari. vt in auf. sed nouo iure. j. eo. nisi alr se haberet con suetudo. vt in Lombarda de furtis. l. delatoribⁿ. r no. ff. de pen. capitaliuz. ℨ. famosos. ¶Opp. r vi/

¶Districtū. Uide bal. i. l. ficuti. ℨ. ari sto. ff. si ser. vē. r in auf. itē nulla. i fi. ℨ. de epi. r clerī. [illegible] plenip mit 137 de m/ſpr vo cū

¶Fiūt. adde bar. in. l. sepulchri. ff. ō sepul. vio.

¶Formauit. co/gita qz forte potest opponi semper ex ceptio incompetē/tie.

¶Ulcisci. Adde Bart. in. l. fi cui. ℨ. cum sacrilegiuz. ff. de accu.

¶Quo iure &c. et idē dicit Bar. hic qui dicit qō requi/ritur libellus.

¶Jnuento. facit qō no. Bal. in. l. fi. j. qui. ad li. procla. [illegible] non licet.

¶Manu. Quid in statuto faciente mētionem de am/putatione membri intelligit de manu ſm Bal. in. l. data opera. j. qui accu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Opp.ꝛ vide ck.no.qō trāsfuga punit pena mortis.l.iij.§. trāsfugas.ff. de ſtt.idem dicas in contumace.text.eſt no.in.l.omne delictū.§.contuma cia.ff.de re mili.an aūt ſit delictū.vide gl.peregrinā.iij.q.i. in ſum.ꝛ qō no.in.l.ij.ff.ſi ex noxa.qu.ag.Bar.in.l.in bac.§.cū filius.ff.de verb.obli. ꝛ que notauī plene in ter.in prealleg.§.contumacia.And.barba.

b ¶Conſummato. adde.bal.j.pzori.ꝛ a larius per eūdem Bal.in.fi.§ gs non dicā rapere.in.vij. b oppo.§.de epiſc.ꝛ cleri.

c ¶Sed ꝫ hoc oppo. qd aūt ſi pena eſſet alternata.vi de Bald.d.l.trāſi gere.et an poterit alterari.vide Bo ſti.in.c.ſi.de cōſue. Bar.ꝛ Jmo.l.i.ff. de publ.iudi.vide ꝫ Bald.d.l.tranſi d gere.

d ¶Dic ponit.an quictus per testes dicat deprehēſus. vide glos.l.i.§. vbi ſena.vel cla.p Ange.hic vide Ludo. ro.in conſi.cxlviij. de dictiōe alius in ordine meo.And. e barba.

e ¶Statutorū. ad de Bart.in.l.ſi in rica.j.de ſic.limita tū vt per bal.j.pro pzi.col.ꝛ dicit Joā. 4 and.in.c.in penis. f de reg.iur.li.vj.qō in delicto non con ſummato pena q̄ inſligitur ipo iure nō ꝫ locū.c.perpe tue.de elec.in.vi.et ꝫ bal.in.l.ſi quis nō dicam rapere.§.de epi.ꝛ cleri.

f ¶Jurta ergo pdicta.vide Bal.in l.cū pponas.§.de nau.fen.ꝛ Bar.in g l.ſi gs nō dicaꝫ ra pere.§.de epi.ꝛ cle. in.l.cū ita.§.de do na.ante nup.ꝛ bal. in.l.arboribus.§. idem.ꝛ Jo.an.i ti tu.de conſti.§.j.in addi.inci.ſed hic incidit ꝛ Dy.ꝛ hic ꝛ quid ſi gs nō co rupit iudicem ſed tentauit corum pere an puniatur. vide Bal.in auc. nouo iure. de pe. iudi.

g ¶Minor. minor pena imponit pro b delicto nō conſum mato.adde.§.ea dem.l.iij.j.oppo.ꝛ Bald.in.l.ſi quis non dicam rapere. §.de epiſco.ꝛ cle.in.vij.oppo.

b ¶Penitere.an in delictis nō conſummatis ſit locus penitētie. vide.j. pzori.ꝛ Bal.in.d.l.ſi quis non dicam rapere.

i ¶Adde tñ.vide Bal.in.l.ſi quis nō dicam rapere.ꝛ.l.aretuſa.ff.de ſta bomi.ex hoc ſequit licet dicat Bar.in.l.dā.ſabini.de dā.infec.qō ſi quis

detur a qō trāſfuga puniatur pena mortis vt verbū ſonat:ita vt anima a toto corpore ſeparatur.vt ff.de pen.l.ſi quis aliquid.§.j.Solu.ibi transfuga erat deprehenſus delicto conſummato b hic autez delicto nondum conſummato ꝛ cū haberet adhuc locum penitentia conſummandi delictum: ideo mitius punitur. ¶Sed contra hoc oppo.ꝙnā delictum transfuge eſt atrociſſimum:vt patet ex genere pene ſeu eius qualitate.vt.ff. de publi.iudi.l. ij.no.de transac.l.transigere.in.x.queſtio.per Cy. ſed in atrociſſimis motus ad delictū punitur.ac ſi delictū eſſet cōſummatū. vt.§.de epiſco. ꝛ clericis.l.ſi quis non dicam rapere.ꝛ.j.ad legem corneliam de ſica.l.bis qui cū telo.ꝛ.l.ſi quis ſeruo.j.de fur. ¶Solutio hic ponit d regula quod mitius punitur motus ad actum cū actus conſummatus. Sed leges contrarie loquuntur in caſibus ſpecialibus:ſcilicet quādo quis attentat pudicitiam:vel homicidiū procedendo ad actum ſue finali intentioni connexum: vel dic contra quod in legibus contrarijs ponitur regula que fallit in.l.noſtra:qz hoc caſu vltra procedunt diſtinguendo penas inchoati ꝛ conſummati delicti. ¶Vel dic quod in pena ſanguinis ſemper iudex debet eſſe mitior:vt hic ſecus in alijs penis:attende hic in penis ſtatutorum e non habet locum.l.is qui cū telo:quia ſtatuta diſponūt de actu ſīm effectum. vt no.in Speculo.de accuſa.§.j.ꝛ quia iſta eſt generalis conſuetudo nō indiget probatione.ſic.§.de iudic.l.rem non nouam.ꝛ adde qō no.ff.de fideiuſſo.l.fideiuſſorez. per Bart.ꝛ qō plene dixi in prealle.l.ſi quis non dicā rapere.ꝛ quod.j.ſubdam ſtatim. ¶Jurta ergo predicta f queritur quid ſi in ciuitate eſt ſtatutum quod portantes bladum extra diſtrictum certa pena puniantur:ꝛ inuenti ſunt aliqui portātes ꝛ capti ſunt antequam eſſent extra diſtrictum: videtur qō puniri debeant vt hic econtra qō non facit: quia delictum nondum eſt perfectum. vt.ff. de fal.l.qui falſam. ¶Solue.ſi quidem confiteā tur quod portabant extra diſtrictum poteſt dici ſīm Bal.quod puniantur:vt hic. Idem ſi negant ſed capti ſunt in limine diſtrictus forte per cuſtodes:quia nec tūc negare ſufficiunt.vt.ff.de penis. l.qui ſententiam.§.de probatio.l.ſciant.ibi vel in dicijs ad probationem indubitatis ꝛ ego idem puto:ſaluo quod minor g pena debet imponi tunc cū ſi portaſſent.vt.ff.de extraordi.crimin.l.prima.§. fi.ꝛ hic no. Si autem in alio loco fuerit deprehenſus de quo ire poterat ad alium locum nō prohibitum.puta in via eundi ad molendinū puto ſecū dum Bal.quod ex qualitate perſone que talia facere conſueuit:vel nō ꝛ ex qualitate loci in quo deprehenſus eſt ꝛ ex qualitate rei que portabatur et ex ſimilibus coniecturis iudex poſſet ferre ſententiam q̄cz condemnando ꝛ quandocz abſoluendo quandocz penam mitigando. vt.ff.de re milita.l.omnes.§.a barbaris.ff.de penis.l.reſpiciendum.§.j.ꝛ.l.aut facta.ff.de queſtiōibus.l.de minore.§.penult.ff.de edil.edicto.l.quid ſit fugitiuus. §.apud labeonem.verſi.plane. ibi ꝛ in ea cela.ꝛc. in dubio tamē tali caſu magis procedēdum eſt ad abſolutionem cū ad condēnationem. vt.ff. de penis.l.absentem. ¶Sed quid ſi poſt deprehenſionem de ſe factam dicit ſe penitere h an ſibi prodeſt:ꝛ videtur quod ſic. vt dicta.l.qui falſam. extra de edil.edicto.l.quid ſit fugitiuus.§.j.ꝛ.§.idē celſus.ait ſi ſeruus.ꝛ quia quaſi preuētus eſt. vt.ff.de iudi.l.ſi qs poſtea.ꝛ.ff.ō iure fiſci.l.edicto. in prin

cipio.§.id autem.ſecundum Guil.de ſuza.ꝛ Nic. de mata. ¶Adde tamen i quod cōſideranda ſunt verba ſtatuti:nam aut ſtatuta loquuntur per verba ſignificantia actū ex toto perfectum vt quia dicit ſtatutum ſi quis extraxerit ꝛ tūc pena limitata a ſtatuto non punitur quis niſi delicto cōſummato:ſed tamen punitur extra ordinem k quia nō eſt omnino abſcz delicto qui delinquere inchoauit. Et cum nō ſit determinata pena punitur iudicis arbitrio.vt.ff.de penis.l.bodie.ꝛ.ff.de effra.ꝛ expil.l.j.§.expilatores. Aut ſtatutuz loquit per verba que habēt ſignificare vtrunꝛ tempus delicti: ſcilicet tam preteritum imperfectuz q̄z perfectum vt quia ſtatutuz dicit ſi quis extraxerit. vt.ff.arb. fur.ceſ.l.cedere.§.ſubſecare.ff.de iuriſdictiōe oiuz iudicum.l.ſi quis id quod.§.quod ſi dum ꝓponitur.ꝛ quod not.ff.de vſufruct.l.arboribus.in glo. que dicit lupus erit ſiluam nō tamen exiuit ꝛ tunc ſi quidem certum eſt quod deprehēſus habet animum conſummandi delictum qō poteſt eſſe certū per ipſius torturaz:qz ratiōe itineris preſumitur cōtra eum: ꝛ ratione actus prohibiti ꝛ ratione loci.ar.j.eo.l.cum ſeruum.ꝛ.ff.de edil.edicto.l.quero.§.fin.tunc debet puniri pena ſtatuti. nec debet eſſe iudex clementioz lege: quia tunc faceret litem ſuaz.vt.§.de ſacrificijs pagano.l.nemo.Si autem nō eſt certum vt quia deprehenſus poterat diuertere ad plura loca:tunc moderāda eſt pena:qz iudicā ex preſumptione:ꝛ ita intelligo dictum Nicolai de mata. Item ſi deprehēſus dicat ſe penitere nō debet audiri:qz nō eſt ſui arbitrij poſtquam in laqueo eſt.arg.ff.de acquiren.rerum domi.in.l. laqueum. Alias ſic dicēdo poſſet iudicem ꝛ legez deludere quod eſt abſurdum. ¶Quero hic dicitur l aut qualibet alia m pena afficiantur:nūquid ergo poſſet iudex imponere penam decem librarum. Reſpōdeo non: qz intelligitur de ſimili pena ex qualitate relatiōis :ꝛ ex qualitate dictionis alternatiue.arg.ff.de vi.tritī.ꝛ oleo.lega.l.ſi.§.cui dulcia.ꝛ.ff.de re.du.l.j. ¶Item quia per minimā penam non purgarek delictum magnum. vt.§.de ſpor.l.j. ¶Et ſic patet quod quādo iudex habet arbitrium per alternatiuam dictionē debet procedere de ſimilibus ad ſimilia. Item ſi habet arbi n triū ſimpliciter cauere dz ne ſit nimis gratioſus n cum etiā in arbitrijs poſſit iudex committere dolum:vt in ca.cuz eterni.de re.iu.lib.vi.in nouella. o

8 ¶Quero cuius ſit electio in penis criminalibus alternatiuis. Quidā dicunt qō hec eſt electio iudicis quia pro ſuo motu poteſt pena declarare. vt no.hic preſertim qñ alternatiua cadit inter penam ſpālem q̄ generalem ſeu incertam:qz reus nō eſt dñs membrorum ſuorum. Alij dicunt qō o in penis certis alternatiuis eſt electio p debitoris. p Sed ſi pena ſit indeterminata in iudicis arbitrio reſidet:qz reus non poteſt eſſe arbiter in propria q cauſa. Tu dic plenius:vt dicam.j.eo.l.ſi.§.quicunq̄.ꝛ vide cap.ſicut.extra de iudeis.ꝛ extra de vi.et bo.cle.c.a crapula.ꝛ no.quod quādo pars eligit: non requiritur cauſe cognitio.ſecus quādo eligit iudex. vt.o.§.expilatores.per Bar.cum enim eligat q vt iudex:ꝛ nō ſīm priuatam conſcientiam debet hoc facere cauſa cognita:ꝛ in figura iudicij ſedendo ꝛ non ſtando per nō.§.vt que deſunt a duo. partiū.l.j.ꝛ.j.de bo.poſ.ſīm tabu.l.j.ꝛ extra de poſtu.prela.c.bone. ¶Ultimo no.text.r dum dicit pede amputato debilitentur qō amputatio membriſ eſt debilitatio hominis ſcilz totius corporis.

hoc autem iudicium. And.barba.

r ¶Ultimo no.tene menti qō mēbrum detur patū non dicitur debilitatū: qō eſt no.dignum pro ſtatuto vide cauſam valde no.ꝛ ibi Ang.l.non ſolum.ff.de rei vendi.And.barba.

s ¶Amputatio membri.vide Bar.in.l.j.§.is aūt.ff.ne quis in loco pub. Sed debilitatio

a ¶Locū tenētes.adde bar.in.d.l.ſuggerēte.ꝛ in.l.j.§. bi quib⁹.ff.de leg ij.ꝛ in.l.j.ad ſi.ff.de offi.ord.ꝛ Bal.in auc.ꝛ oīno.§.ne ſi. pro pa.

b ¶Secundo no.nota quid ſit mēbrum.vide plene Ange. in auc.vt nulli iudi.§.quia eſt pe.col.ix.Andre.barba.

c ¶Mēbrū.qd ſi ſtatutū dicit ſimpliciter de mēbro.dic ꝙ intelligitur de manu ſīm bal.no.in.l.data opa.j.q.accu.ꝛ §.l.pzori. probat hic in tex.

d ¶Nota ad ꝓpoſitū.an barb. ſit mē brū.vide tex.l. ītē apud labeonē.§. gnaliter.ff.de iniur.ſi capit p pars nō eſt mēbrū ſi aūt p mēto e mē brū.vide Ang.in auc.vt nul.iudi.ꝛ quid ſit labium. And.barba.

e ¶Tertio not.de pena.not.quod p tertio furto quis furca ſuſpenditur quia in cōſuetudinez deduciſ.vide ter.not.l.iij. ad ſi. de epiſc.audi.qō ſingularit ibi dicit bal. poſt guil. qñ ꝓncepsi cō trarīū reſcribat nō ſit certio ſatus de ꝙſuetudine de linquētis qō tale reſcriptū eſt nul lum. And. barb.

e ¶Pena.no.pro quo furto qs ſuſpēdat:ſed aduer te qz iac.but. quē ſequit Fulgo. bic tenet etiā q̄ p ter tio furto nulli fur etiā famoſus poſ ſit furca ſuſpendi qz nō reperit iure cautū.et.§.famo. ſos.loquit i latro b ne q violēter fura c tur ꝛ nō ſolū deli querat in reb⁹ ſz in ſpōnā, niſi ſal nādo glo.in.§. famoſos. dicas qō ſīm cōem ſum lo quēdi bi fures vo cant latrones. p d terea p pſeueran tiā i crimine de q̄ aliaſ eſſet pena ſo lū extraordinaria pōt qs capitaliter puniri.vt.l.i.j.de ſuperactiōib⁹.li. r.facit.l.oēs.j.de dela.co.lib.nā eractor tributor qui plus exegit punit extra ordinē.l.licitatio.§.qō illicite.ff.de publi.ꝛ qui plus exigit cōmittit furtū.l. etiā.j. de fur.perſeuerādo in tali crimine capite punitur.d.l.i.j. de ſuperac.facit.l.ij.§.de epi.aud.in fi.per Modernio.in.c.ſi.de fur.

f ¶Enormi.ꝑ hoc dicto Bal.ꝛ vſ tex.in.l.ſi.§.vt autē diuus pius.ff.de bo.eoz qui ſibi mor.ꝙſci ꝫ facit hic ꝓtra ꝛ verſus:qz pōderat cōſuetudo furādi nō furtū.ꝛ ita ꝫ Bal.ꝫ etiā Ful.ꝛ ¶Dau.de ca.hic.ꝑ moder.i.c. ſi.de fur.ꝛ dz enorme furtū ꝫ ſit modicū ū tñ ſit valde ſcādaloſum. vt qz ſequaꝫ ex eo fractio pacis.c.i.§.ſi gs q̄nq̄ ſolidos.ꝛ ibi Bal.de pa.te.col. r.in vſibus feu.ꝛ hic adde Bal.in.c.i.§.iniuria.de pa.iur.firman.

g ¶Trāſgredi.vide in.l.j.§.de ꝑci.impera.of.ꝑ quo bñ facit tex.i.l.ſi gs filio exheredato.§.bi aūt.ꝛ ibi bal.ꝛ do.ff.de iniuſto teſt.ꝛ i.l.ſi.§.nec tñ. Ēm cōem intellectū.§.de mo.mul.ꝛ.c.felicis.ꝙ ceterū. de pe.li.vj. ꝫ qdā vt roma.l.ſi vo.in.§.de viro.in.xlvi.fal.ff.ſo.ma.dicat qō imo tūc dz ſu lſupior ꝑ tex.ſm cū ſing.i.l.diu⁹.vltima.ff.de fal.q hoc nō ꝑbat.ꝛ iſtud dictū Bal.vſ ſimplr ſequi Abb.in.c.inter alia.in vlti.col.de immu.eccle.

b ¶Sed videt.no.pro vno furto enormi quis ſuſpēdit:qz ꝫ.l.trāſgredi. propter immanitatē delicti.vide glos.ſing.l.ij.ff.arbo.fur. ceſ.ꝛ qd dicat ſciderit alicui digitum ſimiliter ei abſcindi dz ex qualitate relationis.vt.ff.ad treb.l.nonnunq̄.ſm Bar.ſic etiam ſi qs alicui extraxerit dentē:nā dentem ꝙ dente dabit vt in antiqua lege ꝛſtitutū erat: ſicut dicimus in pena talionis ex natura comparationis.vt no.inſti.de pe.§.pena.Et iſta q̄ nō pro pūe dicunt membra:pñtū diminutiuo vocabulo appellari membrula:qz nō eſt aliqs digitus in manu q officiū ꝓprij nō habeat:ſicut experientia docet ſīm diuerſas artes hominū:vt in ſcriptoribus ꝛ ſillia. ¶Tertio no.de pena furis,z dic quod pro primo ꝛ p ſcōo furto qs ad furcas non ſuſpēdit:ſz pro tertio furto:qz q delictū in ꝙſuetudinem deducit ad furcas ſuſpendit de ipſali conſuetudine q̄ eo ipſo reputat publicū ꝛ manifeſtum furem qō fecit tot ꝛ tanta furta:vel ſaltē reputat cū graſſatorem.vt.ff. de pe.l.capitalitū.§. graſſatores.ꝛ.§. famo.ego dico qō pro vno furto manifeſto enormi qs pōt ſuſpendi:qz ſepe vnū magnū equiualet tribꝰ paruis.ar. ff.de excu.tu.l.ij.ſi qs qres.§.ſi.qz.ꝑter enormitatem delicti pmiſſum eſt leges tranſgredi.⁹vt no.Jnn. extra de cōſti.c.i. ¶Sed videt⁹etiam qō pro furto q̄nq̄ ſolidoꝝ debeat ad mortem puniri.vt in ti.de pace te.§.ſi qs quinq; ſolidos.col.x. ¶So.ille.§. non ſeruāt de generali conſuetudine.et ideo de illo §.nō eſt curandū.arg.ff.de dolo.l.ide vſq;.ꝛ no.in ti.de pa.iur.fir.§.iniuria.ꝛ coll.x.Adde⁸ quod furta ꝛ alia delicta debent puniri ſcōm conſuetudines et ſtatuta locoꝝ in quibus cōmiſſa ſunt .vt.ff.de extraoꝛ.cri.l.ſacculariꝰ.§.ſunt quedā. Nam magiſtratus locorum iurāt ipſa ſeruare:vnde vinculo iuramēti acetiā:qz nō habent iuriſdictionem niſi ſecundū formā ſtatuti:preciſe tenentur ad obſeruantiā ſtatuti.ꝛ non obſeruantiā aliꝝ cōis. argu.ff.de re mili.l.qui cū vno.§.q̄ pōt vt receſſum. Statuta tñ inferioꝝ iuriſdictionem ſuperioꝝ nō limtāt.arg.§. de ſpor.l.ij.ꝛ.§.de iuriſ.om.iudi.l.ſi.in fi.ꝛ de ſſti. l fi.Item delictū tēpoꝛe abolet.vt.ff.de iniur.l. ſed ſi vnus.§.ſi ante iudicem.ff.qō met.cau.l.ſi cum excepcionē.§.j. Idem ſi qs ꝓ ꝓteritis furtis ſoluiſſet condemnationem:qz ꝓ abſoluto debet haberi ex quo ſoluit.vt.ff.de iure patro.l.diuus veſpaſianus. ꝛ no.ff.de excep.rei iudi.l.ſi qs cum totum.§.plane. ¶In contrarium videt:qz rōne alioꝝ remanet infamia.ꝛ de eo de quo non pōt principaliꝝ cognoſci cognoſcit ꝙ conſequētiā ſeu ꝙ cōcomitātiā.ar. §.de iudi.l.quoties.ꝛ hec vera.vi no.in.auc.vt nulli iudi.§.ſi vo cōprehēſoꝝ.ꝛ ibi ꝑ Jac.de bel.ff.de accu. l.ſi cui.§.ad ſacrilegium.ꝑ Bar. ¶Ulteriꝰ q̄ro nunqd plura furta facta eodē loco ꝛ tpe dinumerent plura. vbi gl̄a.dicit ſtatutū qō ꝑ tertio furalibi fecit.allegauit auc.qua i ꝓincia. C.vbi de cri. agi opz. Sali.in.l.ſeruos. C.ad leg.iul.de vi.pub.ſcꝫtur bar.vide hic Ang.ꝛ ſali.vide moderni.in.c.j.de cle.pcu.d.abb.i.c.j.de penis.bal.i.l.ſi.ff.de iur.om.iud.vide c.iij.de adul.vbi ꝫ vro ꝛ fecerit penitētiam vir nō dz eā ſepe admittere.vi de Jo.an.in rub.de fur.in ad di.Spe.vbi vſ tenere cōtra.And.barb.

m ¶Nunqd grauēt.vide Bal.in auc.qui ſemel.j.qō ꝛ qñ iudex. Albe.de roſa.in tractatu ſtatutoꝝ.q.cciv. Ange.are.in trac.maleſi.in verſi.veſtem. Alexan.in.l.ſi fa.ff.de iuriſdi.om.iudi.et Anto.corſe.ſing. ſuis.in ver.ſtatutum.incip.ſtatuto cauetur quod ꝓ homi.

n ¶Ulteriꝰ q̄ro.no.qō nō ſufficit fieri delictū bis vel ter icōtinēti:vt inducaꝫ ꝙſuetudo:ſz dz eſſe interuallū tēporis.vide gl.no.in.l.ſi conuenerit.ff.de pig.ac.ꝛ Ang.l.de quibus.de leg.ff.ꝛ do.Anto.in.c.ſi.extra.de

Universidad de Deusto
Biblioteca

2sue. vide bal. vbi a dicit q fic. i. l. qui furem. ff. de statu homi. And. bar.

a ¶ Et dic q non. adde Bar. in. d. l. eũ qui. Ꝯ. idẽ. ⁊ vide que sequũtur.

b ¶ Constetur ⁊c. cogita. ⁊ vide per Dan. de ca. bic ⁊ per An. i. l. certus in prin. ff. de 2sef. ¶ De. ancha. in consi. xvij. p gãdi. in rub. ō presum. ⁊ indicijs. dubi. ỹ. aliud etiã no. ⁊c.

c ¶ Fecisse. facit qō no. Bart. in. l. ad uersus. in ver. sed pone qđ. j. ō fur.

d ¶ Inter uallo. me lius dicere diuersis positis ⁊ antemi impetibus: vt no. per Bar. i. l. si q̃ nunq̃ plura. in. j. q. de pu. deli. et p bal. ⁊ Ang. in. l. si cũ exceptiõe. Ꝯ. in hac actiõe. qõme. cau. ⁊ i. l. quoties. Ꝯ. si quis nomẽ. et ibi Jnno. de here. instit. et Bal. in. l. i iij. Ꝯ. si tibi. ō2di. fur. ob tur. cau.

e ¶ Sed quid si apparet. no. furẽ pu niri: licet non constet de psona domini cui⁹ est res. ⁊ istã glo. nota. q̃ l est fing. quã alle. bal. l. qō. Ꝯ. si qs. ff. de heredi. insti. vide aliã glo. in si mili. in. l. j. Ꝯ. itẽ il lud. ff. ad fillcia. ⁊ altã in. l. si cũ exceptiõe. Ꝯ. in hac. ff. qō me. cã. q̃s tene ment i. And. b.

f ¶ Jdeo ⁊c. adde Bal. i. l. data opera. j. qui accusa. nõ possunt. ⁊ an. in. l. falsus. Ꝯ. pe. ff. de furt. ⁊ ibi Bar.

g ¶ Dubitatur ⁊c. adde istud. i. l. j. o quõ ⁊ qñ ind. dixi post Bart. in. l. ỹ. j. quorum appel.

b ¶ Sz pone ⁊c. vi de bal. in. l. sepulchra. de sepul. vio. ⁊ bal. in. l. senatus iur. j. q. ac. nõ pñt. ⁊ an. in. l. falsus. Ꝯ. penu. l. ff. de furt. ⁊ ibi Bar.

b ¶ Sed pone. no. pro. l. vbi accepti. vide que dixi i. ca. postulasti. de bo q mici. And. barb. r

¶ Valeret. adde bal. in. l. perẽpto-

to quis suspẽdat. ⁊ dic q non[a] q̃ mens statuti intẽdit grauius punire propter 2suetudinẽ delinquẽdi in qua 2suetudine requirit tẽporis iteruallum. ad hoc facit. ff. de fur. l. eũ qui. Ꝯ. idẽ dicit glo. imo videtur. ⁊ ibi Bar. Idem si vnã rẽ quis contrectauit in diuersis territorijs licet in quolibet deprehensus possit puniri ex quo ibi cõtrectaui. vt not. ff. de fur. l. si dominiũ. per Bar. Tamen nõ sunt p̃ plura furta: sed vnum. ⁊ idẽ sepius repetitum.

¶ Sz pone qõ quis 2fitetur[b] se fecisse plura furta diuersis locis ⁊ tẽporibꝰ. nunqd stãdum est huic cõfessioni. Respon. non q̃ confessio generalis ⁊ incerta cũ non constet de rebus subtractis. arg. ff. ad fi. l. j. Ꝯ. item illud. Jtẽ quid si cõfitetur se fecisse[c] plura furta eodẽ loco diuersis tẽporibus. Respõ. ista verba diuersis tẽporibus sunt obscura: q̃ põt intelligi diuersis temporibꝰ. q̃nuatis. ⁊ sic nõ reputantur plura. vt no. ff. de act. ⁊ oblig. l. nunq̃ actiones. Et p̃ fitente interpretantur in mitiorẽ partẽ. ff. de iudi. si quis intẽtiõe ambigna. vt extra de ac. c. cũ dilecti. nisi dicat in 2fessione cũ tpis interualloꝰ. hec verba faciunt iudices apponi. ꝑm Ja. bu.

¶ Sed quid si apparet[c] de furtis sed persona cui sunt facta furta est incognita. ⁊ az iudici q̃ furi. Respõdet. nõ ideo[f] minus punitur delictũ. vt no. i fini li cõa qõne. vij. ca. libellorum.

¶ Dubitatur[g] de statutis disponẽtibꝰ qõ accusatus de furto non confitens puniatur in bãno furcarũ an valẽt. ⁊ dic qõ sic per no. in auten. de lenonibꝰ. Ꝯ. si quis aũt. inver. expellatur.

¶ Jtẽ dubitatur an in eodẽ libello possit quis accusari de homicidio ⁊ robaria. ⁊ dic vt. j. de act. l. si quis homicidij.

¶ Sed pone[h] in ciuitate peruſij sun duo p̃sides vnus capit furem. nunqd alter poterit p̃cedere cõtra talẽ furem. dic q̃ non: q̃ est p̃uentus per realẽ citationem. vt. ff. de iudi. l. si gs postea. ⁊. l. vbi ceptũ.

¶ Processus tũ valeret[i] si nõ opponeretur ante lit. cõtesta. exceptio p̃uentiõis cum sit exceptio declinatoria fori. facit qõ no. extra de consti. c. cũ. M. ferrariensis. per Jnnocẽ.

¶ Quero etiam qualiter intelligatur istud verbũ robaria[k]. Rñ. ista verba materialia ⁊ grossa intelliguntur scõm qõ vulgus intelligit. vt. ff. de supel. leg. l. labeo.

¶ Jtẽ circa p̃sentẽ materiam no. qõ assessores non debẽt pati aliqué aduocare p̃ insignibus furibꝰ ⁊ latrombꝰ quorũ periculi sui nescia feruet insania. vt. ff. de defen. ciuita. l. omnes.

¶ Demũ queritur. dicit hic de pena manus. glo. intelligit ō debilion.[m] Ddo. dicit de illa cũ qua de liquit. vt. ff. eo. l. si fugitiui. vel qõ electio sit rei puniendi. vt. ff. de condi. indeb. l. cũ bis. in fi. Ego credo verũ qõ dicit gl.

¶ Quid si manũ[n] nõ habet: Respõ. tunc punit in alio mẽbro. arg. j. vt intra certum tempus. l. ỹ. ibi si persona viliorꝰ. ⁊. l. quicunq̃. j. eo.

Jtẽ quid si solã vnã habet. Respõ. Guil. dicit illã amputãdam. arg. ff. de cõtra. emp. l. fi in emptione. Ꝯ. pe. Sed hec sniã mihi data videt. q̃ grauior est pena perdere vnã manum illi qui vnam solã hz q̃ per hoc fit omnino inutilis q̃ ei qui hz duas de q̃ bic loquitur. ar. ff. de penis. l. interpretatione. de offici. p̃esi. l. fi. ⁊. l. illicitas. Ꝯ. ne tenuis. ibi lumine vnico ⁊c. ⁊ pena nõ est aggrauanda ex interpretatione. dicta. l. interpretatione. ⁊ ideo videtur pena[o] tũc debere mutari in aliud sicut fit de pecunia in persona. ꝓpter paupertatẽ. vt arg. l. quicũq̃. j. eod. ⁊. ff. de penis. l. bodie. ⁊ eodem modo petit responderi[p] si duas habet manus hz vna est prorsus inutilis q̃ p̃o nulla habet: vt quod cuiusl. vni. no. l. j. Ꝯ. si ff qui satisda. cog. l. quoties.

¶ Et hec sunt vera ante sententiã. Sed qd si sniа lata a qua non est appellatũ iudicatũ fuit vnã manũ abscindendam. ⁊ iste nõ hz nisi vnam. Respõdeo tamẽ credo qõ illa sit abscindẽda. arg. ff. de contrahẽ. empt. l. in emptione. Ꝯ. pe. ⁊ vt sniа habeat effectum. vt. ff. de re. du. l. quoties. q. iuder lata sniа amplius cã mutare põt. vt. j. sen. rescin. non pos. l. j. Sed quid si retento predicto casu habet duas manus: sed vna est prorsus inutilis[q] Respondeo. videtur qõ inutilis[r] abscindatur. vt. d. l. interpretatione. Econtra quia maleficiũ erit sine pena vel quasi. vt. j. vt intra certum tempus. l. ỹ. qõ esse nõ debet. vt in. l. ita vulneratꝰ.

ff. ad. l. aquil. circa mediũ. respondeo mihi videtur quod si manus debilis est omnino inutilis hec sniа sit vera per hec iura. Sed si aliquo modo sit vtilis credo primã sentẽtiam verã q̃ prima iura. Sz nullã haberet manũ ⁊ talis sniа est lata dicemus talem sniam nullã quasi impossibilẽ. vt. ff. que sen. sine ap. rescin. l. fi. Et ideo iterũ esset iudicandum sniа habita pro nulla. vt. j. de accu. l. ỹ. ꝑm Jlic de mat. bic in sua lec.

¶ Sed in eo qõ dictũ est habẽti vnã solã manũ eam nõ amputandã: q̃ esset pena grauior põt dici cõtrarium q̃ hz sit pena grauior: 2tingit tñ istud casu: imo culpa ipsius delinquẽtis. quare iudex ex arbitrio qõ habet per. l. qd ergo. Ꝯ. pena grauior. ff. de insam. põt dictã penã imponere.

¶ Jtẽ in eo qõ dictũ est de manu inutili. si quidem est a lege de certa manu dispositũ. non videt bene dici. q̃ solutione eius qõ debetur tollit oĩs obligatio et q̃ liberatur. soluẽdo rẽ talẽ qualis est.

¶ Jtẽ nõ est dubiũ qõ licet manus sit inutilis. tñ eius mutilatio est magna pena. ⁊ ideo sufficit illaz amputari ⁊ minimũ soluendo liberat. vt. ff. de re. iuris. l. in obscuris. ꝑm Ja. bu.

[a] Si aũt iudex haberet arbitriũ in amputatione membri quod sibi videatur amputandũ tunc teneo opi. Jlico. de mata.

¶ Receptor latronuz ad hoc quod puniatur dolus requiritur.

2 Jgnorantia semper est p̃sumẽda.

3 Scientia p̃sumitur in factis vicinorum.

4 Probare quedã non habemus necesse: tamen necesse habemus proponere.

5 Pene dublicari debent ꝓpter geminationem delictorum.

6 Vulneratus hz occiderit de vulnere debet puniri.

7 Plura interdum faciunt vnum.

8 Qualitas vna de duabus qualitatibus per concordiam potest aboleri.

9 Homo in rebus artificialibus ex materia et forma artificij dicitur vnum.

10 Quicũq̃ dictio concipit feminam.

11 Anus licet per statutum concludatur non tamen excluditur aula.

12 Verba ad ius relata comprehendunt ius cõmune ⁊ non statutum.

13 Bannitorũ filie non expelluntur de ciuitate.

14 Statutũ qõ punit euntes de nocte comprehendit etiam feminas.

15 Pater si tenetur assignare legitimã filiꝰ nõ extenditur ad matrem.

16 Sorores minores sancte clare non continẽtur appellatione fratrum minorum.

17 Statutum qõ punit masculũ ꝓpter abusionem extenditur ad feminam.

18 Judex vbi habet arbitrium debet inclinare in mitiorem penam.

19 Pena augeri debet ex iteratione delicti.

20 Fur ad libitum aduersarij non est tenendus in carcere.

21 Negatiua eque probatur per inuentariũ bonorũ sicut affirmatiua.

22 Facienti bona fide est parcendum.

23 Ignorãti parcitur si ignorantiam non dissimulet.

24 Titulus honestus excusat a dolo p̃sumpto.

25 Delicta si fuerint secreta ad torturã põt puniri.

26 Moneta vbi a lege est tarata de illa est statuẽdũ.

27 Jus fisci facilius remittitur quã ius priuati.

28 Accusans falso pena legis remie est puniendus.

Quicunq̃ Jn ista lege plura bona dicã. hoc intendit. Suscipientes seruum fugitiuũ scienter p̃ singulo seruo ⁊ vice qualibet puniuntur: tamen de delicto tutoris vel curatoris ipse punitur ⁊ non dominus. Et qui nõ potest soluere luit in corpus. Errãti parcitur ⁊ si a domino cepit malitia punitur: ⁊ seruo priuabitur. ⁊ veritas erueꝝ per serui fugitiui torturã. hoc dicit.

¶ Hoc tã qõ ad hoc vt quis puniatur de receptatione[t] regrit dolus. ⁊ est ratio quia receptio est de natura boni q̃ natura cognitionem[u] constituit inter homines ⁊ vnum ad alterius subsidium inducit. vt not. ff. de iusti. ⁊ iure. l. vt vim. Dolus tamen p̃sumitur in eo qui

rias. in fi. j. sentẽ. rescin. nõ pos.

¶ Robaria. adde bal. in. l. si te. Ꝯ. de in fam. ⁊ q̃ no. Bar. in. l. capitalium. Ꝯ. famosos. ff. de penis. vide bal. in. l. quis itã tã. vñ vi.

¶ Assessores ⁊c. adde Bal. i. auf. habita. Ꝯ. ne fili. ꝓ patre.

¶ Debilitori. ad de glo. in auf. vt nulli iudi. Ꝯ. q̃ vero nos opz.

¶ Quid si manũ. vide ꝓ bar. i. l. bos accusare. Ꝯ. oĩb⁹. ff. nõ ac. ⁊ vide que sequuntur.

¶ Pena mutari. sed Bal. bic in fi. videt recedẽ ab hac opi.

¶ Rideri. vide q̃ sequuntur.

¶ Sed inutilis. vide Bal. Ꝯ. ꝓ. vime.

¶ Inutil. q̃ aliqs hz vnã manuz inutilẽ an puniat i ea q̃ vẽit puniẽd⁹ i ꝑputatiõe mani⁹. vide ꝓ io. ō iñ. l. ỹ. in. ỹ. cbar. ff. de pu. iu. facit qõ no. bal. i. l. j. ad fi. Ꝯ. ō edil. ac. ⁊ bal. i. l. ỹ. j. vt itra cer. tẽ. Ꝯ bal. Ꝯ. ꝓori. vt tenet ꝓ isto casu pẽa mutet. io. an. in regula i penis. i mer. q̃ man⁹ inutilis hz ꝑputari ꝓ regulã. d. c. i penis. ⁊ per alia ar. q̃ ibi vide p angc. i. l. de qbus. ff. de leg. in pinci. et qõ ibi Bal. ⁊ per Bal. i. l. cõuenti culã. multis verbis. Ꝯ. ō epis. ⁊ cleri. ⁊ paul. in. d. l. ō quibus.

¶ Secundũ Jac. but. hãc tenet do. An. bic nã man⁹ arida man⁹ ẽ. ar. i. fi. l. iij. ff. ar. fur. cel. vbi arbor arida: ⁊ de boci ter. in. c. sicut vrgeri. j. qõ. j.

¶ Receptatione ⁊c. vide bar. i. l. j. ff. de recepta. adde Bart. j. ea. l. ⁊ ibi collige limita.

b ¶ Puta q̃. vide bal. in. d. l. si tutor. Ꝯ. de periculo tuto. And. barba.

b ¶ Allegari. erroꝝ allegari. fallit in errore facti. ⁊ vide. j. pri.

c ¶ Presumitur sciẽtia qñ presumit scientia. adde q̃ presumit scia si me certiorare volentem noluisti audire. ꝑm Bal. j. ea. l. in vlti. col.

d ¶ Scõ no. an ex geminato delicto geminata oriat pena. vide Bar. in. l. vulgaris. ff. ō fur. ⁊ in. l. nũq̃ plura. a de prima. deli. ff. ⁊ in. l. j. Ꝯ. vnũ que rit. ff. de pu. ⁊ ibi do. io. bar. in 2si. qõ incipit ãtoni⁹ 2misit adulteriũ. vbi dicit q̃ aut est idez delictũ repetitum cum eadẽ pso nam in adulterio ⁊ tñ cã nõ apponit dupler pẽa pecuniaria. vbi eundẽ ibi oino. vide do. 3 pe. banch. i quar. to consilio vbi singulariter dicit q̃ si punit iteratio criminis est verũ q̃n nõ refertur ad aliq̃ precedẽtẽ titulũ. puta q̃ cõ 4 trasit mfimoniũ illicitũ p q̃ decidit. q. quã ibi vbi oino. vbi do. abb. c. sicut digniz. de bomic. c. imitare. 5 vj. q. j. vide ter. in. d. c. sicut. de test. vbi totiens cõmittit adulteriũ q̃tiens ꝛtrahitur copula cũ eadẽ. facit. c. ad aptice. de re. iu. li. vj. vbi totiens qs est periurus quotiens venit cõtra iuramẽtũ. vbi ibi arch. vbi do. abb. i. d. c. sicut. de test. ⁊ que ibi dixi. ⁊ ad de qõ dixit bal. i c. qõnis. ō appel. p gl. ibi pinde. vi 6 de bal. i. l. si duo. c Ꝯ. semel. ff. de arb. vide bar. 2si. xvj. incipiente. antoni⁹ 2misit adulteriũ. vide bal. i. c. olim. ō rescri. vbi loquit de eo q rasit rescriptũ: ⁊ rescripsit aliud ibi. an puniat ex duplici delicto dicit qõ ꝓ vno p gl. d. l. pe. b alle. illõ cõsi. bar. i ordine f meo est primũ 2si lium. And. barb.

e ¶ Questiõe. que stio notabilis qõ quis potest teneri de vulnere hz occiderit. adde bar. in. l. nũq̃ plura bic alleg.

f ¶ Una falsitate. ⁊ quid si produxit instrumẽta falsa ⁊ testes falsos est vnũ falsum. et adde Bar. in. l. inficiando. Ꝯ. in fans. ff. de fur.

g ¶ Ut semel ⁊c. ⁊ adde Bar. in. d. Ꝯ. infans.

b ¶ Leues abusiões. vide que no. Bar. in. l. j. Ꝯ. si. in fi. de penis. ⁊ ibi scripsi de hac materia post Bar.

i ¶ Plura. vnũ vide in. l. si gẽma. ff. arb. fur. cc.

k ¶ Nota tertio q̃ dictio q̃cũq̃. Et qd in rescriptis dic q̃ masculinũ cõcipit femininũ. c. significauit. de rescrip. quid in contractib⁹. Archi. tz qõ fic. xvij. q. iij. c. si qs suadẽte. ⁊. l. cũ mulier. C. ō dona. añ nup. ⁊ vid ō. Joã. vbi notãter loquitur. i. l. si ita scriptũ. i. ꝑn. ō. l. ỹ. est no. dignũ. ⁊ i isto articulo melius dixit q̃ aliqs ita refert. bal. i. l. gallus. in prin. ff. de li. ⁊ posth. ⁊ vide bal. i. l. si gs in tantaz. j. vnde vi. vbi refert quẽdã vicariũ fuisse punitũ in syndicatu qñ statutũ loquit p vbũ si gs an cõphẽdat mulierẽ: ⁊ videt q̃ nõ. per bar. ff. de le. j. l. iura. ⁊ an fit de ꝓio significato an de ipso ꝓprio: sz partibus in quas deliquit: et fic vna ꝑsona vnus locus ⁊ vnũ tps ⁊ vnus mot⁹ nõ cõcludit vnitatem delicti: si effectus fuerunt plures qõ est notan. Ubi ergo plurimi fines: ibi plura delicta.

8 ¶ Item fuit consultũ per Lyn. qõ si de pcussione in domo est pena manus ⁊ de cicatrice est pena duocentarũ librarũ ⁊ dicat statutũ quod non valeat cõcordia in cicatrice quod isto casu si in domo fuit facta cicatrix tollit per concordiã pena manus nõ pena ducentorum: id est pena cicatricis q̃ de duabꝰ qualitatibus vna põt aboleri. argu. ff. de seruitu. vrba. pred. l. si dom⁹. allegat. ff. de re mili. l. nõ omnes. Ꝯ. qui desertioni. cum gloss. ff. de bis q̃ deie. vel effu. l. si bona. Ꝯ. si id. in fi. gloss. ⁊ ista sunt quotidiana. ⁊ no. digna.

¶ Et no. qõ i rebus naturalibus ō2 vnũ ex materia ⁊ forma substantiali. vt hõ in rebus artificialibus ō2 vnũ ex materia. et forma artificiali. vt. ff. cõia predio. l. si quis duas. Jn delictis ō2 vnum ex facto ⁊ aio vel culpa. Maz in maleficijs dependentibus ex dolositate voluntas opi. nomen forme delicti imponit. vt. ff. de fur. l. q̃ iniurie causa. Sed in dependentibus a minori culpabilitate: ipsa culpa est forma substantialis delicti: quia forma est que dat esse rei. Plures tñ rones et qualitates ad puniendum cõnere faciũt vnũ factũ esse plura[l] delicta. vt. j. de act. l. q de crimine. Diuerse vero leges diuersas penas faciunt etiam sub vno titulo criminis. ff. de accu. l. senatus. Et sic circa idem factum pñt esse diuerse pene ꝓpter diuersitatẽ legũ hz vna. l. intentata sit pclusa via alijs intentandis. vt no. in. l. j. Ꝯ. dixerit aliquis. ff. de pub. per Dy. et sic interdũ materia est diuersa vt furtuz vulnus homicidiũ ⁊ robaria. interdum est diuersa forma vt dolus ⁊ minor culpa. Jterdum qualitas naturalis criminis est diuersa vt adulterium ⁊ incest⁹. Interdum qualitas ꝛingẽs vt nox ⁊ platea. Quicqd cñ aggrauat purũ delictũ qualitas est. siue sit qualitas tpis: siue loci in quo vt platea siue loci in quẽ vt facies. Tempus aũt est simpler 2comitãtia non qualitas ⁊ coarctat delictuz nõ aũt qualificat. vt extra de re iudi. c. abbate. ⁊. ff. de accu. l. libellorũ. differẽtiã loci in quo reddit testes singulares. ⁊ q̃cq̃ falsos ⁊ 2tios. vt not. in. l. testiũ. de test. ⁊ de fide instruc. c. cũ Jo. differentie ergo situs ⁊ tpis infringũt testimona.

9, ¶ Not. tertio qõ dictio quicunq̃[k] concipit feminam: hoc certe non est vi conceptionis generum: sed vi regule. vt. ff. de legi. l. iura vel vi an genus femininum comprehendat masculinũ: dic quod non in materia penali. glo. in autẽti. credentes. ver. resecasse. de sta. regu. ⁊ in clemẽ. j. de elec. text. in. c. qñ. de simo. ⁊ ibi dixi in. l. si ita scriptũ. de lega. ỹ. vide

Universidad de Deusto
Biblioteca

De.de ancha. in consi.cv. vide Jo.de imo. consi.rxxix. vbi tenet qō non cōprehenditur femininū in cōtractu. vide Ludo.ro.cōsi.rc.⁊ vide bal.l. in multis.ff.de sta. bo. vbi dicit qō si cauetur quod nullus audiatur contra instrumentū qō non cōprehēdat feminā vtentē beneficio velleiani q̄ est ipsius xerus: sed si vellet opponere alias exceptiōes scilicet qō fit nudum pactummodo non posset ⁊ qr tunc concipit. al. leg. not. hic in cle. a j. de elect. ⁊ in. l. fi. C. de indi. vi. vide ibi Bal.

a ¶Quecunq; ⁊c. vide cal. in. ℌ. ani. maduertēdo. hic allegato cū cōcor.

b ¶Attende bic. Nota qō ꝛ statu. excludat auū: nō tamē excludit sed includit auiā quod est not. vide bal. l. oēs ppli. ff. de iusti. viu. an. b.

c ¶Dic quod sic. faciūt no. per Ly. ⁊ Bal. i. l. q̄squis. j. ad. l. iul. maie. et do. in. c. generali.

d ¶Sed quid si extat ⁊c. vide not. p Bart. in. l. ℌ. videndum. ff. ad ter tul. in. l. si quis. j. ad tertul. per bal. ⁊ qō dixi post bar. l. illa in princ. ff. de collatio.

e ¶Sz pone statuto. Tenementi q̄ ꝑba relata ad ius cōprehendūt ius cōmune ⁊ non statutū. ⁊ sic pars tes volunt causam expediri ſm ius si tel ligitur de iure cō muni. vide Joā. and. in titu. de arbi. ⁊ Angel. in. q. duo adinuicē liti gātes. vide bgl. in l. j. de cōfel. vbi dicit. j. qō si in libello petatur quē cō dēnari ſm ius intelligit ℌz ius municipale. ℌ dic qō istud fit vt act⁹ valeat. And. barba.

f ¶Qō verius credo. vide p boc qō i ſimili ponit Jo. an. in addi. Specu. in tl. de arbi. ℌ. excipitur. ver. ité qō corruptus. in additio. que incipit. guido in additionibus suis. sed ¶Pet. de ancha. in c. canon ū statuta. post mediū. in versi. sed occurrit iurta predicta questio notabilis dicit qō sibi videtur Bal. non benedicere per. c. qō dilectio. de consan. ⁊ affini. ⁊ quia ad vulgarē intelligentiā referenda sunt verba. c. ex literis. de spon. ⁊ vide etiā per Lu. ro. in ꝛub. de arbi. et vide ſimilē. q. per Bal. in. l. maximū vitium. in col. i. de liber. prēter. cōtra Bal etiam facit qō no. Barto. in. l. heredes mei. ℌ. cum ita. ff. ad trebel. circa contrarium ibi formatum de. l. penulti. j. de impub.

g ¶De nocte. adde bar. in. l. iura. ff. de leg. ⁊ Ly. bic. ⁊ i. l. i. j. q̄ fit lō. ꝙsue.

b ¶Item statuto cauetur. ℌ Nota qō si pater tenetur assignare legitimam lis non extēdit ad matrē. an aūt de iure cōi teneat pater assignare legitimā. est glo. sing. qō sic. in aut. de heredi. ⁊ falci. ppe principiū. ꝛz cōiter reprobetur. tenet tñ in casu singu. c. cū scim⁹. de regula. fin bal. in aut. ingressi. ℌ. de sacrosan. eccl. ℌz ꝓpter statutū cogit. vide glo. fin fin do cto in rubr. de decur. alꝭ de decre. decur. li. ℞. p bene nota. vide remissiones. in. l. generaliter. j. de institutio. ⁊ substitutio. And. barba.

¶Assignare. ad de Ly. ⁊ Bal. i. l. q̄squis. j. ad. l. iul. maiestā.

¶De fratribus minoribꝰ. vide q̄ dixi post bar. i. l. lucī⁹. ℌ. q̄stū. ff. de lega. iij. ⁊ sequitur pet. de ancha. in. c. canonū statuta in versi. q̄re in casu in quo ⁊c.

¶Deliberare. vide de Bar. i. l. j. ff. de effrac.

¶Jtē distinctio. vide ter. sing. in. l. aut dānū. ℌ. j. ff. ō pe. decidentē istā qōnē ꝙdera bñ illā ter. si boc pro bat. et vide q̄ late dixi in. c. sicut. de iudi. An. barba.

¶Quarto casu. not. qō iudex pōt alterare penā nisi ex illa pena qsita tim moueretur qr esset puer vl senex idem dicas si esset homo vilis. vide ter. valde fin. l. ad bestias. ff. de pen. hinc est qō ꝓpter eminētē industriā hois recedit a sta tuto cōi: ita singulariter dixit bal. i l. sed ⁊ reprobare ℌ. pe. ff. ō exc. tut. qō bñ not. and. b.

¶Puer senex. iudex pōt dispensare penaz man⁹ in puero vel sene ex cā si tamen nō facit non potest appellari. ad pmū. vide Bal. i. l. j. ℌ. si aduer. ℌli. ad secundum. vide i. l. si qua pena. de verbo. significa. ⁊ vide glo. in. l. quid ergo. ℌ. pena grauiōr. ff. de bis qui no. infa.

p ¶Occidatur. si statutū punit occidentē boc mō vz vt q occidit occidat ⁊ sicut in eo in quo quis deliquit puniat intelligit dolo. ⁊ vide Bal. in. l. data opera. ⁊ in. l. oēs popli. ff. de iusti. ⁊ iur.

q ¶Decest interpatio. vide ter. no. i. l. ita fidei. in prin. ff. de iure fis. quod noluit

faciens cōtra interpretationē. l. facit 2tra ipsam legem. ⁊ sic singulariter loquit: qō non valet statutū qō statutū vel lex non poterit interpretari vbi opus est interpretatione. vide Bal. in. ō. ℌ. postea.

a ¶Judacic. ita etiam dicit Bal. in. l. omnes populi.

b ¶Oītiozē penam. vide Bal. in. l. ſi. in prin. j. de pe. iu. q ma. iud. ⁊ in. l. j. in prin. ff. ō bis q sunt sui vel ali. iu. ⁊ Bal. i. l. si fugitiui. ℌ. cad. l. ⁊ dum bic alleg. c. de cau fis. de officio dele ga. dic vt in regula in penis. de re gu. iur. li. vi.

c ¶Sz dubitatur ⁊c. no. qō ꝓpter excessuz qs est pocūdus ad cōfinia. qd aūt veniat ap a pellatione excessus. vide ter. i. l. si qs i boc genus. ℌ. de epi. ⁊ cleri. et Bal. ibi. an. bar.

¶Carcere. no. q̄ qs nō est tenēdus i carcere. viō pau. b de ca. in. l. ſi. ff. de in ius vocā. et ibi Bal. in lectu. an. tiqua.

c ¶Fustigari ⁊c. ad de q̄ no. bal. in. l. ſi. ff. de in ius vo.

f ¶Non possit ⁊c. vide qō no. Bar. in. d. l. j. ℌ. de bis q bus vt indi. ⁊ no. bic ō bac excussione quaz ponit bic bal. ⁊ adde ℌ bal. i l. si. ff. de i ius voc.

g ¶Jnuentarium. adde bar. in. l. decem. ff. de verbo. d obligatio.

b ¶Parcitur. per bar. in. l. oēs. la. ℌ. j. de agri. ⁊ censi. lib. xi.

i ¶Parcit igno. vide. ℌ. c. l. in ꝓn.

k ¶Contra specie bonestatis. vide e Bal. in. d. l. j.

l ¶Tunq̄d credit. Adde de hac materia istum omnī f no. i. l. pe. post gl. ff. de fideiuſ. vbi vi detur hoc dictum restringere et qō posui in addi. ad lanfran. in. c. quoniaz contra. ℌ. cōfessiones. nu. vℌ. ver. quero. petrꝰ ⁊ berta. in ℌ. cuista bunt condēnatio nē. extra. ō proba. Ang. are in trac. male. in versi. cbe b bai adulterata lamia dona. charta vℌ. ℞. pone. quod quidam Bartho. cepo. caute. rliiℌ. ⁊ consi. lvℌ. incip. i sup q̄rela. ⁊ omni no aler. cōsi. cxxx vt de incest. nup. l. qui contra. nā ex perseuerantia patet in iudicium animi fuisse. vt de reg. iu. l. quicquid calore. ff. de adul. l. ſi ad adulteriū cū incestu. ℌ. idē pollioni. ¶Et not. qō in bis que sunt cōtra speciem bonestatis ᵏ rusticitas non excusatur. vt 24 ℌ. de inter. ma. l. j. ¶Ulterius vides qō ꝓpter bonestuim titulum quis excusatur a dolo ꝓsumꝓpto. pone Bertā vroꝛē titꝫ de facto despousauit: ⁊ habeo inde instrumentum certum excusor in dubio: secus si in colorato complexu eā cognouī. Sed pone quod non habeo instrumentū nec testes: sed ego dico qō accepi eam i vroꝛem secrete: ⁊ ipsa fatetur: nunquid creditur ˡ ad meā executionem: et videtur quod ficti ipsa tamen est torquenda vt bic et videtur glo. ordina. j. de fideiuſ. l. penultima. ⁊ illa gl. non est alibi. ¶Sz primo nota qō ille a quo ce 25 pit malitia: nō pōt accusare de malitia. ¶†Octauo no. quod in secretis delictis ᵐ tractatibus ⁊ consiliꝭ ꝓpter ꝑbationis difficultatē peruenit ad torturam: ⁊ quādoq; ad condēnationem ⁊ absolutionē ex solis iudicijs si sunt ita certa quod vix de negare sufficiat. j. de q̄stio. l. milites. ℌ. oportet. de 26 excu. tuto. l. ℌ. per Dyn. ¶†Deinde cōuertes ⁿ te ad notabilia colligēda ex glo. ⁊ nota quod vbi mo neta ᵒ est diffinitiua siue ꝓtaxata per legem de illa est statuendum vel intelligēdum nō de moneta vulgari seu currente. Et si dicatur illa antiqua est peremꝓpta. ℞espondeo non est ita: qr non est peremptum quod in sua initia redigi potest. de lega. iij. l. questum. ℌ. illud. et quia bonitas intrinseca est pondus quod perire non potest et quia genus non perit et quia estimatio succedit que perire non potest. vt. l. cum quid. et. l. vinum. ff. si certum pe. ⁊ in. c. ſi. de de 27 ci. in clemen. ¶†Deinde notaᵖ glosſ. ibi. item ibi nota qō ius fiscīꝰ facilius remittitur q̄ ius priuato rum. adde. ℌ. de in ius vocan. l. venia. ⁊ ideo compositiones dominorum non officiunt iuribus subditorum: secus si sint compositiones vniuersorum vt extra de iniuri. in nostra. et hoc potest fieri per generale statutum ʳ populi vel p ducem belli cui fit ab vniuersis commissum. vt. ff. de pac. l. legitima. ea em̄ que cōmuniter omnibus ꝓsunt ꝓferunt̄ speciali⁹ personarū cōmodis: vt. j. communia de lega. aug. res que. ⁊ j. de cadu. tol. ℌ. hic autē. ibi: sed qō cōmuniter omnibus ꝓdest ⁊c. ⁊ vox publica ꝓfertur priuate. vt de bere. insti. l. testamento oñi. vbi 28 de boc. ¶†Deinde not. glosſ. q̄ dicit aggrauari ˢ ꝓpter sequens delictum: nā ille qui falso accusat s tenetur lege remia: sed si vlterius deliquit ꝓducēdo falsos testes. vel falsa instrumēta fortius puniꝓtur. vt. ff. ad. l. coz. de fic. i. ⁊. ff. de fal. l. ſi quis obzꝑserit. que lex debet intelligi in obzeptione probatoria non in narratoria. quia illa pertinet solum ad l. remiam. in qua prodest defistentia. sed in. l. cor. prodest defistere. vt. j. de fal. si falsos. ⁊ sic producēs falsam narrationem non tenetur falsi: sed pducens falsam probationem tenetur falsi. ita est veritas et ideo ex falsa accusatione non tenetur in aliquo capite legis cornelie. sed ex falsa probatione sic. Alli quando qui nihil probauit tenetur falsi cum fine citatione in causa procedi non possit. ⁊ iste obiecit faciendo reū citari. ergo semper tenetur falsi. sc̄m Bart. qui in hoc valde errauit. cur enim distincti t sunt tituli de cal. ⁊ de fal. alias si falsa accusatio fieret ad penā. r. libraꝝm. puto de damno dato. vt. ff. de ꝓtua. deli. l. ſi. in gloſſ. talis calūniator puniret valde vltra pene similitudinem. in. l. cor. de falsis. quod nemo sanus dicere potest. vt. j. de accu. l. fin. ⁊ insti., in ꝓoemio. in verſic. calumniantium. Insanus enim est qui legislatorem infringit. vt. ff. de cuic. l. ſi ita quis. in fin. ergo nō omnis obzeptio falsitas est: tamen est delictum et interdum est crimē stellionatus. facit. ff. de bis qui not. infa. l. debuit.

t ¶Deinde not. vltimā glo. de diuersis ᵗ speciebus

¶Secretis delictis. vide que dixi post Bar. in. l. absentem. de penis.

n ¶Deinde cōuertes. no. vbi moneta est a lege taxata p legē perire non pōt vide Bal. in. l. illud. ℌ. de sacrosan. ec. ⁊ qō no. in. c. quāto. de iureiu. rā. vide ter. sing. l. cū certū. ff. de ꝙauro ⁊ arg. le. Ludo. ro. consi. xiℌ. ⁊ xvℌ. alias. viℌ. ⁊ bal. i. cō. q̄rēte. de offi. oz. et ibi gl. Bal. i l. ſi duobꝰ. C. cō. de le. dixi i. c. quā to. de iureiu. and. barba.

¶Moncta. vide in. l. paulus. ff. de ſo. ⁊ que ibi dixi ⁊ Bal. in. l. illud. in vlt. col. ℌ. de sacrosan ec. Bar. i. l. qō te. ff. ſi certum pe.

¶Deinde no. ⁊c. Et vide gl. valde no. ibi ℌz Bal. q̄ ſi fiscꝰ remittit penā q̄ partiz applicabatur fibi ꝑ partim nō videtur remittere penā cō petentē parti. andre. barba.

¶Jus fisci. facit l. ſi puto. cum ibi no. ff. de iure fisci.

¶Per generale statutuz po. vide bu. i. l. ātiochēſiū. de priuile. cre. ff. ⁊ Jnno. in. c. que in ecclesiarū. de cōſti. ⁊ ibi etiā Joā. an. in nouel. ang. in. l. bñ a zenone. j. ō quadri. ꝓscri.

s ¶Aggrauari penā. adde omnino bal. i. l. debuit. ff. de bis q no. infa. ⁊ bal. i. l. si vt ꝓponis. la. ℌ. j. quomō ⁊ quando iu. ⁊ cō muniter doct. bic tenēt opi. bal. contra Bar. ⁊ vide p bart. in. d. l. ſi qs obzeꝑserit. ⁊ vide que ibi dixi post eum.

t ¶Diuersis. qd in fidelibus ⁊ subiectis. vide Bal. post glos. in. l. scimus. ℌ. primo. ff. de ꝙfruc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Negligens. vide Jnno. in c. significantibus. de offi. dele. extra.
b ¶ Insolidū. Bar. alr loquit in l. fi. de va. ⁊ extraor. cog.
c ¶ Diuersitatem parcitur. vide in l. fi. j. de pe. iu. qui male iudi.
d ¶ Ut no. insti. banc glo. allegat Jmo. in l. iiij. §. in cu. ff. de dā. inse.
e ¶ Sapientis. facit. qō no. in l. j. ff. qō glo. p iur. ⁊ Bald. in rub. de pe. iudi. qui male iudi.
f ¶ Quō deponen dꝰ ⁊c. facit quod no. Bal. i. l. j. §. g 1
es. in fi. ff. de of. pfec. vr. vbi etiā p 2
pter seueritatē p 3
uat. l. j. ⁊ ibi bar. i 4
fi. ⁊ etiā Bal. ⁊ qō 5
ibidixi post Bar.
ff. ō bis q sunt sui
val alie. iur. ⁊ ppt
delictū remouet.
l. ij. ⁊ ibi ber. §. de
spor. l. l. pperan 1
dū. §. finaūt vtra a
qꝫ. §. de iudi. vide
bal. in auc. statui
mꝰ. §. de epi. clc.
p bar. i. l. j. i fi. ff. ō
bis q sunt sui vel
ali. iu. p an. in. l. ij.
co. tit. q̄ dixi post
Bar. in. l. fi. ff. de b
va. ⁊ extraor. cog. 2
⁊ roma. i. l. diem
functo. ad fi. ff. de
of. assel.
g ¶ Munꝯ redire
pōt. addc Ly. i. d.
l. fi aliqd. ⁊ adde
ter. in. l. j. §. fi qua
cunꝯ pdi. pote. c
Ly. ⁊ Bal. i. c. j. §.
fi duo. ō pace te. l. d
iudices. j. de dig.
lib. xij. ⁊ qō ibi di 3
ri post bar. ex quo e
ifert vnū not. bal.
in. l. ij. j. de vin. li.
⁊ Bart. no. in. l. ij.
in fi. de lib. ⁊ eorū
li. ⁊ istis adde. l. fi
quos. §. de offici. 4
pfec. pteto.
b ¶ Quoddā est of
ficiū ⁊c. An autez f
iudex negligens
magis puniatur
quā male iudicās
vide ang. ibi ⁊ bo
nam gl. in. l. argē
tarius. §. cuz aūt. g
ff. de edē. vide eū b
dez. ⁊ ibi do. meū
ō imo. l. iiij. §. me
um. ff. ō dā. infec.
et. l. j. ff. de appel.
And. barba.
i ¶ Item no. argu
mētū. vtō notabi
lē limitationē ad
hoc p bal. i. c. j. §.
iudices. de pa. iu.
fir. x. col. ⁊ ibi ple
nde materia iu 5
dicis. Andr. bar. i
k ¶ Priores ablol k
uere. et est gl. §. l.
proxi.
l ¶ Quod iudici. 6
nullum ius. dixi l
post bart. in. l. j. in
fi. pnc. ff. ō ap. fa 7
cit in cōtrariū qō m

bominum qui sunt quasi serui. ⁊ no. eam ⁊ adde qō
no. insti. de iure perso. circa principium.
¶ Iuder qui non vult libellum querimoniarum
recipere facit litem suam.
Iudex male iudicans tenetur insolidum.
Iudex si male egerit consilium est in culpa.
Negligentia quanto tempore inducatur.
Uis ablativa dicitur maior q̄ inquietativa. 5.

Mancipia. Officialis in suo officio negligens condemnatur nec potest absolutorium rescriptuz impetrare necista solutio dat iudici regressum contra patrem cui fauit iniuste. hoc dicit. ¶ † Aduerte hic quomodo iuder dica tur negligensª: nam si noluit recipere libellum que rimoniarum facit litem suam et ex hoc vidi condē nari quēdam qui portauit accusationem sibi pro ductam ad cameram suam ⁊ noluit super ea proce dere. idē si recepit sed noluit examinare testes pro ductos. vt. ff. de edē. l. argentarius. §. cū aūt. ver. iu dice. idē si nō fecit restituī furtum vel dāna dānnū passo: vt hic: et talis negligentia est lata culpa seu dolus presumptus: et ideo tenetur insolidumᵇ vt hic. ¶ † Si autem iuder male iudicat qualiter te neatur certum est quod insolidum si cū dolo: idem si absq; ista damna infert. vt. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei ven. l. lectos. nisi ex cā efficiat. vt. ff. quod me. cau. l. ij. comuni diui. l. fi is cum quo. de pig. ac. l. fina. §. fin. Si autem se credit iuste facere: aut facit ex suo capite ⁊ tenetur. l. ij. quod quisq; iuris. l. fi iudex de vari. ⁊ extraor. cog. Si autem ad id inducitur pro pter diuersitatēᶜ opinionū: tunc si passus est mul tum subtilis ⁊ arduus parcitur sibi vel minus pu nitur: vt not. insti.ᵈ de obligā. que ex quasi deli. in prin. forte quod non teneatur nisi ad purum dam num partis et non ad aliud interesse. ¶ † Si aūt ad id motus est propter consilium sapientisᵉ ⁊ tūc aut ipse eligit sapientem ⁊ ipse tenetur: qz mala ele ctio est in culpa: aut partes eligunt: et tunc sibi im putent partes. argumen. ff. de reg. iu. l. fi conuene rit. vel dic vt ibi per Bart. et vide omnino. de offi. dele. c. fi pro debilitate. per Jnn. ⁊ Joā. an. i nouel. ¶ † Quero quantum tempus inducat negligen 4
tiam. solu. vt no. j. de bis qui. vt indi. l. j. ⁊. ff. ad fil
le. l. in cognitione. per Bar. quero an officialis ne
gligens sit deponendus. ᶠ Respondeo quoddam
est officium perpetuum: ⁊ tūc nō oz deponi nisi cul
pa inducat depositionem vt qz delinquit. in offi. vt
j. de suscep. ⁊ arch. l. fi aligd. in gl. ff. de bis qui not.
infa. l. iij. §. miles. ergo talis oz extinctus. vt. C. de
primicerio. l. preclaram. ⁊ ad id officium nunꝯ re
dire pōt. §. vt not. in aut. de armi. in fin. colla. vij. qō
dā est officiūᵍ ad tps vt officium ptātis ⁊ tunc pro
pter enormia cassari pōt. vt. j. ad. l. iul. rep. l. fi. boc
tñ non pōt facere nisi solus superior. vt in aut. de de
senso. ci. §. interdū. p minoribus aūt cuīpis nō pu
nit ab officio sed punit tpe syndicatus. vt. §. vt oēs
tam ciuiles. l. j. in aut. vt iudices sine quoquo suf
fragio. §. necessitatis. ⁊. §. oportet. et si est ꝫ dēnatus
in syndicatu nunꝯ redibit vlterius per dictā gl. que
est in dicta auc. de armis. nuntꝯ aūt cōes possunt
de facili remoueri ab officio. vt. ff. de spōsu. l. ij.
¶ Item procurator absentis vt pupili vel similis
persone si est suspectus pōt remoueri a iudice qō
est mirum. vt. §. de procu. l. eum qui. ¶ † Item not.
argumentumʰ qō priores ᵏ habentes arbitrium nō
possunt absoluere ptātem a syndi. cuz princeps nō
possit nisi dicat nō obstante hac. l. p clausulā dero
gatoriā de qua oz i auc. inter liberos. j. de testa. ⁊ in
auc. oēs peregrini cum fi. ¶ † Item no. qō iudici ˡli
tis estimationē soluenti nulliꝰ acquiratur cōn
tra illum cui iniuste fauit. ⁊ est ratio: qz quo ad iu
dicē est mera pena quod perpetuo not. ¶ † Extra
no. argu. ad questionē statuto cauēt qō turbās ᵐ et

no. Bar. in tra. repetsa. in. r. q. pnc. in pria. q. vide Ang. ⁊ imo. i. l. fi quis
dolo. §. j. ff. de re iu. ⁊ oīno Ang. ⁊ Pau. de ca. i. l. fi p aliū. §. boc iudiciū.
ff. ne quis cū. vbi dicūt qō qz est mera pena absolutio facta a iudice non
prodest illi pro quo fuit lata iniqua sntia. arg. d. §. boc iudicium.
m ¶ Turbās. vide gl. bic i ver. aduocandū. ⁊ p boc vide. l. j. in verbo resti
tutoriū. ⁊ ibi gl. et
Bar. ff. quo. bo. ⁊
l. verbū reddēdi.
de verb. signi. ⁊. l.
cūctiā. ⁊ ibi bal. §.
de re. cre. ℏj Iuū
facit gl. in. d. l. ver
bū q dicit er inter
ptatiōe: ⁊ ideo for
te verior est opi.
Jac. bu. itez p eo
facit qz male et
vis ablativa q̄ in
quietativa. ptz in
l. fi quis in tātam.
vnde vi. ⁊. l. extat.
ff. quod met. cā. p
terea in penalibᵇ
nō fit extensio ex
idētitate rōnis: ℏz
ex maioritate fic.
fm Jo. and. in. c.
odia. de regu. iur.
in. vi. ⁊ Ja. de bel.
in. l. fi quis nō di
cam rapere. ⁊ ad
de similem. q. per
Ange. et imol. in
rub. so. mat. in gl.
fi. Sali. boc tenet
cum Jac. but. ita
etiā fūl. fed Pau.
de cast. tenet cum
Bal. ad no. i. d. l.
j. §fi. quo. bo. pōt
rīderi qō non po
test ada ptari.
¶ Spoliatᵛ rest. adde latius Bal. m
¶ Et ideo est de o
pprietate, hic no.
quod licet spolia
tus agat ad domi
nium tamē ei po
test obꝺci questio
dominꝯ ⁊c. adde
Bal. in. l. fi quis
ad se fundū. j. ad
l. iuli. de. vi. pu. in
fi. not.
¶ Modus agen
di. adde Bal. i. l.
etiaz. in princip.
j. titu. j.
¶ Sed ꝗra. exci
pere ℏ tractatur
qñ de iure tertꝯ
possit opponi ⁊c.
vide bal. aliqd p
rōne hic posita in
l. ij. in pnc. j. gbus
resiu. nō no. ⁊ vi
in. l. indebiti. §. fi.
de ꝺdic. inde. ⁊ qō
no. bal. i. l. fi stat.
j. de or. cog. ⁊ in. l.
ij. i. §. op. j. de sen.
Quid si actor cōi
tetur positiones
de iure tertꝯ vide
Bal. i. l. j. j. de cō
fes. et de materia
vide etiam Bar.
bic in fi. l.

requirit mandatū eccsio vel successio ergo alias opponi non
potest. argu. ff. de euic. l. fi rē quā a tritio. ¶ Solu. aut ius ter
tij relcuat opponentem. Et tunc potest opponi de iure tertij.
vt bic. aut nō relcuat opponentem: ⁊ tunc non potest opponi
vt in contrario. vel dic quod aut ius tertij probatum eneruat
probationem actionis: ⁊ tūc potest opponi: qz fine oppositiōe
sufficiat probari: aut non et tūc nō nisi ille tertius baberet re
gressum cōtra non opponentem. naz tunc opponere potest qz
ex iure tertij dependet ius opponēntis. vt. ff. ad car. l. iij. §. cū er
taret. fm Oldra. ¶ Vel dic q̄ aut est talis exceptio que requi
rit ius opponētis: ⁊ tūc distinguc aut regrit ius opponentis
ex forma sui: aut ex materia. si quidē ex forma sui requirit ius
opponentis: ⁊ nō pōt excipi de iure tertij. ex plū in exceptio
ne dolo facis petere qō restituturꝰ es. vt. ff. de excep. doli. l. do
lo. nam ex forma sui debet continere ius opponētis: vt dolo fa
cis qz petis qō mihi vel quasi mihi restituturus es. vt. ff. so
lu. matri. l. fi socer. §. lucius. de condi. ob cau. l. fi donaturus.
§. fi. Interdum ex materia exigit ius opponētis. vt. ꝺ. §. cōpe
tit. aut exceptio nō requirit ius opponentis: ⁊ tunc refert aut
ius tertij positum in esse excludit intēionē actoris a veritate
esse: ⁊ tūc potest opponi et sine exceptione probatum repellit
actorem tanꝯ non probantē. vt bic: aut nō excludit veritatem
cause agentis nec venit negatiue sed obꝺcitur priuatiue: ⁊ tūc
aut est priuatio facta ipso iure: ⁊ cum effectu: ⁊ obꝺci pōt sicut
obꝺcit heredi post restitutam hereditatē ex treb. vt not. j. ad. l.
falci. l. ex testamēto. aut ipso iure: sed nō cum effectu: ⁊ non po
test obꝺci. vt. ff. si ager vectiga. l. ō. in gloss. ff. fami. hercis. l. bis
consequenter. §. j. si autē nec ipso iure: nec in effectu. sed solum
in spe adhuc non potest obꝺci. ff. de rei vendi. l. non ideo. ff. de
condi. fur. l. fi servus. ⁊. j. vt in pos. leg. l. cum archimedorā. nisi
propter ius tertij agentis interim fit suspensum: vt. j. commu
nia de succe. l. anteꝯ. ¶ † Scias q̄ lata sntia rens non oppo
nit de iure tertij. vt. l. i. is a quo. de rei vēd. ista sunt breuia verba
et vera scōm Barto. aliter se extendi. de except. rei iudi. l. ij.
3 ¶ † Ecōtra nunqd in processu alieno possum opponere de iu
re meo. et dicit quod aut oppono de iure persone: ⁊ dic vt. l. ti
tia. solu. matri aut de iure cause. et dic: vt. l. fi suspecta. de inof.
test. aut de iure conscientie vel fame ⁊ non possum. vt. ff. man. l.
quintus. nisi processus tangeret me. ppter factum meū in eodē
pcessu. vt in teste ⁊ iudice qui defendunt factū suū ⁊ adhuc ci
tandi sunt nō ex necessitate. ℏz ex honestate. vt de in fa. l. lucius.
⁊ de fo. cōpe. c. verum. per Jnnoc. ¶ Adde qō etiā in processu
inquisitoris cum appellat ab ipso nō est inquisitor citandus.
nec est futurus pars iudicij nisi se opponat. vt extra de procu.
4 c. in nostra. per Jnno. ¶ † Ultimo an possim opponere de eo
qō alij restituturus sum. dic vt. j. ad tre. l. fi. ⁊ fi pars here. pe. l.
pe. ff. de dote prele. l. pater. ff. de le. iij. l. fideic. §. interdū. et qñ
pluribusᵍ teneor debeo conservari indēnis per cautionem le
gitimā: vt. ff. commo. l. vnde queritur. nisi ordo iuris me ipso
5 iure seruet illesum. vt. d. l. fi. que sunt no. ¶ † Ex pmissis. §. ap
paret qō exceptio iuris seruitutis tertij non admittit. sed de
iure pprietatis sic iudicij propietatem desiderat. vt no. ff. de
cōdi. inde. l. indebiti. §. fi nūmi. quid in iurisdictione. Nā. idē
qō in dnio. ff. de sta. bo. l. qui furere. ⁊ adde qō no. ff. de rei ven
di. l. fructus. licet fit quedā species seruitutis esse sub alterius
ditione. vt not. de vsufr. l. sicut. §. j. si aūt natura iudicij funda
tur in ℏctu ⁊ fide pactōis non in dnio. tunc nō obstat exceptio
dnij. vt. l. idē pōponius. alias est. l. j. parui. nau. cau. ¶ Et ad
de quod no. sol. ma. l. fi aliena. j. de prescrip. xxx. an. l. fi quis em
ptionis. §. sed super illis. ⁊. l. fi quis cōductionis. §. loca. et in
c. qui ad agēdum. per Dy. de regu. iur. lib. vj. ⁊. l. nam et si fur.
si cer. pet. per glo. ⁊ Hug. de cung. 7.
Si quis seruum. ¶ Qui occultat seruum fisci pena
buius. l. tenet. h. d. ¶ Opp. ista pena excedit qua
druplum. ⁊ sic est contra. insti. de act. §. oēs. ¶ Sol.
dicit glos. quod aut pena apponitur per nomina respectiua.
⁊ tunc non debet excedere quadruplum in contrario. aut ap
ponitur certa pena. et tunc potest excedere quadruplū vt bic.
idem nota. j. de senr. que pro eo. l. i. Et est ratio differentie. qz
pena que imponitur per nomina multiplicatiua. ponitur ha
bito respectu ad rem ipsam. et ne in infinitum excedat. taratū
est vsq; in quadruplum: sed vbi imponitur certa pena: tunc ta
lis pena imponitur habito respectu ad delictū simpliciter: ⁊
ideo non cōmensuratur cum re. ⁊ per consequens non dicitur
excedere quadruplum: quia excessus dicitur habito respectu
ad suum positiuum: sed hic nullus est positiuū ad quod refera
tur excessus. vel dic quod. §. omnes loquitur in pena debenda
priuatis: bic in pena fiscali.
1 ¶ Nobilitas generis denominatur a patre et non a matre.

Si quis publicorū. Si seruꝰ pu 3
blicis ope
ribus deputatus connubiū contrahit cum ancilla
ipsa vxor liberi in publicū retrahantur. boc dicit.
¶ No. quod filius segtur cōditionē patris. ¶ Sed cōtra boc
oppo. de. l. partū. §. de rei ven. sol. bic partus sequitur patrē si
ue per accidēs siue per medium nō immediate. Nā qz cōtuber
nalis mater sequitur quasi maritū ideo filij per eundē modum
sequunt mediante. l. matre. nā mater recipit secū filios in con
sequētia sui. vt. ff. de leg. iij. l. vxorē ⁊ cōcubine. vt. ff. loca. l. sed
addes. §. fi quis mulierē. ⁊. l. cum scimus. §. filij. de agri. et cēs.
lib. xj. ⁊ fic no. qō per cōsequentiā quis sequit eum quem alias
nō sequeretur. sed quare magis sequit quis quo ad statū: con
ditionē matris q̄ patris. Jtē quare materia. l. mater est po a
tentior in hoc q̄ forma. l. pater. Respondeo boc est introdu
ctū fauore partus. nam conditio matris potest proficere et tri
bus temporibus. l. cōpore cōceptionis natiuitatis ⁊ medio tē
pore. vt. ff. de sta. bo. l. ⁊ seruorū. §. ingenui. Sed si sequeretur
conditionem patris non possemus inspicere nisi tempus con
ceptionis. quia illo solo tempore pater est causa efficiens tra
ctum decetero nullum habens. ¶ † Sed hic quero ᵇ an quo 1
ad nobilitatemᶜ generis quis sequatur patrem vel matrem. b
Respondeo nobilitas est quedam dignitas a parētibus de c
riuata. que denominatur a potētiori causa. certū est autem qō
potentior est forma q̄ materia. cum forma fit agēs. materia ve b
ro patiens: ⁊ omne agens nobilius fit patiente. ¶ Jtē si ma
ter quo ad dignitatem cedat matrimonio. ergo ⁊ partus eis cedit.
vt. C. de digni. mulieris. Sequitur ergo qō nō dicitur qs nobi
lis respectu generis materni. sed paterni loquendo simplici
ter ⁊ precise fm quid tamē non est dubiuz qō omne compositū
participat de forma ⁊ materia. vt. xxij. q. iij. c. fin. in glo. ⁊ vi
d de Spe.ᵈ de fe. §. quoniam. ver. v. quero ⁊c.

¶ De furtis ⁊ seruo corrupto. Rubrica.

1 ¶ Contractus ⁊ delictū quare nō possunt simul intentari.
2 Contrarietas dicitur esse in origine actionum.
3 Actiones incōpassibiles an simul opponi possint.
4 Probation non dz esse dubia.
5 Dicens sententiam nullam q̄ si qua est appello allegat con
traria.
6 Cause cognitio deducitur ad iudicem appellationis per ap
pellationem.
7 Rei vēdicatio cū publiciana non pōt cumulari in eo. libello.
8 Contraria in nouo iudicio an allegari possint.
9 Testator dicens si nō valet iure testamenti valeat iure codicil
lorum est sibi contrarius.
10 Contrarietas an possit admitti in eadem scriptura.
11 Allegans contraria aliquando auditur.
12 Reus allegans contraria non est audiendus. c
13 Contradictoria quedam sunt quorum necesse est vnum esse ve
rum ⁊ alterum falsum.
14 Actor quot modis dicatur sibi contrarius.
15 Reus quando dicatur sibi contrarius.
16 Contrarietas non dicitur quando negatio habet inducere eui
tationem cognitionis. d
17 Contrarius sibi quis q̄nqz esse pōt agendo ⁊ excipiendo.
18 Sententia que continet contraria an valeat.
19 Terminus reo ⁊ actori assignat ᵉ ad probandum exceptiones
contrarias reo concurrere non potest.
20 Succumbens in cōtractu an ad delictum recurrere possit.
21 Pena ratione mandati quando crescere dicatur.
22 Priuilegium et ius cōmune non dicuntur contraria.
23 Prescriptio ⁊ priuilegium non sunt contraria. e
24 Penitens dicitur sibi contrarius.
25 Jurisditiones possunt implicari.
e Si ex pecunia. ᵉ Allegans ℥ia agendo nō audi
tur. b. d. ⁊ ista lex semper ad bo allegat. ¶ No
ta q̄ ℥ia cumulari non possunt. Jtem not. qō
electo vno ℥ior. alterū perpetuo est extinctū.
Item no. q̄ non potest qs agere ex contractu ⁊
1 delicto simul. ¶ † Sed ad euidētiam quero quare iste actiōes
sint cōtrarie. respon. qz efficacia cōtractus infringit delictum:
⁊ cōtra delictum infringit cōtractū. qz cōtractus approbatus
⁊ satisfactio eius excludit rōnem agēdi ex crimine. nā qō ex cō
tractu actor habeat rem ⁊ ex delicto pretiū est iniquum: qz ba
beret rem ⁊ pretium emptor. vēditor vero nō haberet rem nec
pretium. ⁊ sic titulus oneratus fieret actori vero mere lucra
2 tiuus qō est impossibile. ¶ † Sed ꝺo quero an ista cōtrarietas

a Plurib⁹. cau
tionem qñ plurib⁹
teneor debeo ser
uari indemnis per
cautionem. facit in
fi. l. fi pupillos.
in prin. ff. de noua.
⁊. l. nō solum. ff. de
rei vē. l. fi is a quo
ff. eo. titu.

b Sz hic quero.
vide ter. no. ⁊ bart.
qō fingit pōt glo.
vbi dixi. l. nec exē
plo. j. de decu. lib.
xj. And. Bar.
c Adde. qō pōt
filiꝰ a matre deno
minari qñ est nobi
lior patre ita not.
in. c. raynuti ᵍ et ibi
panor. extra de te
sta. dixi post Jac.
reb. in. l. nati. j. de
decu. lib. x. ⁊ in. l. fi
lios. j. de munici.
⁊ ori. cod. lib. Lec.

d Mobilitatem. se
quaf ⁊c. vide not.
per glo. ⁊ bar. in. l.
assumptio. §. filiꝰ.
et in. l. j. ff. ad muni
cipa.
e Spe. et ibi spec.
q̄rit an vxor ⁊ filij
bois mei effician
tur mei boies et
boc etiā p cyn. qui
non decidit.

f Si ex pecunia.
b inc. l. habeo satis
bene lecta p mar.
fil. post lec. Guil.
de cug. super. C.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Eadem res. ſz certe plus placet qđ ī. d. l. ſi seruus. actiões ſint cõtrarie in exercitio ſicut hic quia ſi ibi intentat actionem cõmodati approbat factuz serui et ſic non põt agere furti. qr esset ſibi ꝯrari⁹. et ita econtra. nec ob. id qđ hic dicit bald. qđ põt qs approbare factum ⁊ repro bare facti qualitez illud emſi est verum niſi reprobata ꝙlitate repro⁊ baret factuz iã reprobatum in ꝙsequentiam. vt hic.

b ¶ Tertio oppo. no. ad intellectuz ℌ. quid autem. hic alleg. ⁊ vide. ī. pro ri. ver. itẽ attende.

c ¶ Positionib⁹. Vide bald. in. lℓ. ô sen. que fine cer. quanti.

d ¶ Sententiã nul lam. plene in. l. ſi expreſſim. ff. de ap a pella.

e ¶ Sed actor. ī causa appellatio nis non dicit pro prie actor. et reus vide bald. in. l. ſi. ī. de fideicom. lib.

f ¶ Iniquus enim est ⁊c. l. ſcire opor tet. ℌ. ſi. ⁊ ibi bald. ff. de excuſa. tuto.

g ¶ Quinto oppo. procedit libellus b continens rei vendicationẽ ⁊ publi cianã. ſcripſi post bar. in. l. j. ff. de pu bli.

b ¶ Septimo op po. dñ allegat hic de inoffici. testa. l. eum qui. vide gl. in. l. prior. ī. q po tio. in pig. habeã. de qua facit men tionem Bar. hic in fi.

fit in origine actionum: aut in earũ exercitio. dicit Oldrad. qđ in origine: et verba Oldrad. ſunt hic. Sed quomodo potest eligere cum ambe nõ ſint ſimul ante. nã aut habeo ratũ qꝫ serui fecerũt. ⁊ habeo mandati: aut nõ habeo ratũ ⁊ habeo furti. Rñ. eligere intelligo quo ad natiuitatẽ. nã dñs cũ ꝓmo icipit ſcire de facto seruoꝝ eligere põt quã actionẽ nasci faciat. nam ſi ratũ hz factũ seruoꝝ facit nasci actionẽ mandati: ſz non facit nasci actionem furti. ſz Oldr. de laude. Sz nimis vꝰ erraſſe et contra caſum legis dixiſſe vt. ff. cõmo. l. ſi seruus meus rẽ. vbi dicit qđ ſi ſimul nascunt ergo non ſunt ꝙtrarie in origine ſm Jac. but. hoc ꝓbatur. nam toties actiones ſunt contrarie in origine. quoties prima principia. i. cauſe actionum poſſunt ſimul esſe vera. vt inofficioſum ⁊ falſum: ⁊ be cauſe ſunt ſimul vere. ſ. contractus ⁊ delictũ. ergo obligationes ⁊ actiones ſunt nate. Jac. de are. dicit obligationes natas. ſed non actiones. ⁊ dicit qđ obligatio est actio in potentia. ⁊ hoc non est verum per. d. l. ſi seruus. ⁊ qr licet actio egrediatur de potentia inuiſi bilis materie: ideſt obligationis. tamen non ſunt idem. ſicut non est idem humor terre ⁊ planta que ide gignitur vel gene ratur. ⁊ potẽtia materie nõ ſufficeret niſi ius ciuile daret actio ni formam vt. ff. de origi. iur. l. ij℔. ℌ. deinde. ⁊ ideo ꝛ quedam obligationes ſint de iure gentiũ: actiones tamen omnes ſunt de iure ciuili ⁊ ꝺia iudicia. vt inſti. de obli. in princ. dicas ergo aliter. ſ. quod inſpecta veritate omnes ſunt nate: ſed inſpecta fictione vna tantum fingitur efficaciter nata: quia ratificatio fingit delictum non ꝓpetratum. vt. ff. de fur. l. ſi vendidero. ver. qđ ſi pecunia. certe ibi dicit quod reſoluitur. ſz tamen ex cã q̃ retro fingit. ideo bñ dixi. iſtis itaqꝫ paucis ad euidẽtiam premiſſis ad oppoſitiões veniẽdũ est. ¶ Op. ergo ⁊ vꝰ quod ex ꝙtractu ⁊ delicto ſimul agi poſſit ⁊ cũ effectu. vt. ff. ꝓ ſoc. l. rei cõis. cum. l. ſe. ⁊. ℌ. depo. l. ij℔. ⁊. ff. mã. l. ſi tibi mãdauero. ℌ. ſi tibi. ¶ So. hic est ſibi ꝙrarius. ⁊ ideo nõ adit: ibi vero non esſet ſibi ꝙrarius. nã ibi ler omnimõ impugnat factuz aduerſarij: hic aũt vno modo approbat. altero impugnat. et ideo non debet audiri niſi eligat: ⁊ ideo non obſt. ⁊ iſta est vera ſolu. gl. ad cuius intelligentiam ſcias quod per actionem ꝓ ſocio depoſiti ⁊ mandati purgat dolus ideſt venit dolus. et ideo ſi ſocius furatur rem communem vel depoſitarius in rem depoſi tam: vel mandatarius pecuniã. iſtud delictũ est cã ⁊ materia ex ꝙtractu actionis ꝓponẽde. ¶ Item idem dolus est cauſa actionis ex delicto. vnde ex vna cauſa oriuntur due agendi forme: ⁊ ideo non est contrarietas: ſed conſonantia. vt. ff. de tu te. ⁊ ratio. diſtra. l. j. ℌ. in tutela. ſed in. l. noſtra materia agendi ex contractu erat contraria materie agendi ex delicto. ſic ergo illa tria contraria vna ſolutione tollunt. ¶ Secũdo ad id op. de. l. ſi seruus. ff. commodati. Sol. illa intelligitur ſm iſtam. nã confiteor qđ ambe concurrũt in natiuitate: ſz non in exercitio: ⁊ ideo altera debet eligi. vt hic. ⁊ ita no. in. l. contraria. ⁊ bene ſm Ja. bu. ¶ Attende hic nã. l. ſi seruus. in hoc hz aliqd cõmune cũ. l. noſtra. nã in. l. noſtra res ⁊ actiones ſunt contrarie. nam ⁊ res ⁊ pretium ſunt relatiue oppoſita: vt. ff. de rerum permu. l. j. ff. de contrahẽ. emp. l. j. ſed in. l. ſi seruus. cadẽ res[a] vertebat in petitione perſecutoria tam in cõtractu quã in delicto. vnde non est ibi reruꝫ ꝙrarietas ſed eadẽ res. ¶ Itẽ ibi furtũ fuit cõmiſſum in limine ꝙtract⁹ ⁊ purgat per actionẽ vtranq; vñ cũ per idẽ mediũ excluditur in vtraq; nõ est ibi ꝙrarietas. po ne eñ rem peremptam certe tenet ibi commodatarius actiõe ꝙmodati: qr fuit in mora furtũ faciẽdo. Itẽ furti ⁊ concluſiue dico qđ qñ idẽ mediũ pluribus actionib⁹ ꝙgruit ille non ſunt contrarie ⁊ ſi dicat agẽdo ꝙmodati approbat ꝙmodatũ agendo furti reprobat: ergo ſunt contrarie actiões. nõ ẽ ver. qđ ꝺis agẽdo cõmodati approbat imo ꝙquerit: ⁊ tũ agit de acqui. rem do. l. etiam inuitis. Itẽ põt quis approbare factum ⁊ re probare qualitatem eius. ℌ. arbi. tute. l. cum interdicte. ff. de ne go. ge. l. ꝓponimus ſcribit. ⁊ facit. ff. de cõdi. indebi. l. ſeruus cuiuſdã. ¶ Tertio oppo. b ⁊ videtur quod quis poſſit actio nes incompatibiles ſimul ꝓponere. vt. ff. quorũ leg. l. j. ℌ. quid autem. ¶ Sol. ibi actor erat incertus que actio ſibi competeret ex contumacia rei. ⁊ contumaciam intelligo quando non reſpondit ad aliud ad quod debet reſpondere de iure. tunc eñ actor non tenetur eligere alias ſic. vt no. ff. de inſti. l. qđ in here dem in. ℌ. eligere. Quid ergo ſi reus est abſens ⁊ non potest in terrogari: nec culpe eius aliquid aſcribi. ⁊ tunc ꝓpter dubi tationem probabilem admittitur libellus duplex ſz ſimpli citus ſm Ja. ⁊ alternatiuus non copulatiuus cũ proteſtatione de qua loquitur ibi quam tacite ineſſe credo ex natura alter nationis. que vna ſolutione contenta est. ſilr ſi probabiliter eligendo erat redibit ad aliam. vt. ff. quod cuiuſ. eo. leg. ſed ſi ex parte. ℌ. ſi. et no. in. d. ℌ. eligere. nam ſi poteſt probabilitas er roris reuocare electionem quod ibi conceditur per gl. multo magis exculat anteq; fiat. facilius eñ aliquid excuſatur in fiẽ do q; factum remoueatur. vt. ff. de mino. l. verum. ℌ. ex facto. et hoc ſuadet abbreuiatio litium ad quam lex principaliter in tendit. vt. ℌ. in. j. conſti. C. in ꝓin. ⁊ in fi. nec ob. quod allegatur in contrario. ff. de le. ij℔. l. cum filius. ℌ. varℌ. quia ibi probabi biliter poſſet dubitari de rei ven. non tamen dubitat que illa competat: qr certus est ſm Mic. de ma. hic in ſua lec. ¶ † Et no. qđ idẽ qđ dixi in libello est in poſitionib⁹. vt extra de re ſcrip. c. ex parte. per Jnno. ſec⁹ vꝺ in ꝓbationib⁹. qr ꝓbatio nõ debet esſe dubia. vt no. ff. depo. l. j. ℌ. fi argentũ. Item secus in ſnia que debet esſe certa ⁊ non alternatiua. vt not. inſti. de acti. ℌ. curare. ſm Pe. ⁊ Ja. de ra. vltramon. ¶ Itẽ attende quia actor habebat in. d. ℌ. quid autẽ. ius eque potens in qualibet actione vnde erat certum de iure agentis: ſed modus agendi qui variaꝫ ex facto rei erat icertus vñ actor habebat in ſe cauſaliter ius experiẽdi in oẽm euentum. de actione vero formali erat dubium nõ de cauſali. hec vba intelliges p id qđ not. Ey. in. l. j. ℌ. de ali. iud. mu. cã fac. Itẽ in habitu erat certum de iure actoris: ſed circa actũ exercitiꝰ erat dubium. hec verba intelli ges p no. in. c. p poſſeſſore. p Dy. ¶ † Quarto op. nam dice re ſententiam nullã[d] ⁊ ſi qua est appello est cõtraria allegare et tñ procedit libellus. vt. ī. quando ꝓuo. non est neceſ. l. j. in glo. Solu. dicit Dyn. qđ talis libellus procedit in reo appel lante non in actore appellãte: qr reo permittit cõditionalis ⁊ alternatiua. ſñ. ſz defenſio ⁊ allegatio. vt. ℌ. de excep. l. ſi quis dem: ſed actor[e] nõ ꝓmittit ℌ. hoc ꝓbat Ja. qr in cauſa ap pellationis non dicit appellans ꝓprie actor cũ cõmunis ſit appellatio actoris ⁊ rei. vt. ī. de appel. amplioꝛ. ſed dicitur ap pellatus ⁊ appellãs: ſed do. Oldra. ꝓbat alia rõne: quia ta cite ineſt appellationi nullitas. de iurepa. l. fin. fa. ber. l. q̃dam mulier. ⁊ ꝓ ꝓarte poteſt esſe ſnia nulla vt cum diuidit liber tos qui non poſſunt mutari: ⁊ qr non poſſunt permutare liber tum tuum cum meo: ergo non poſſunt diuidi vaſalli: tamen poſſunt diuidi ⁊ alienare ſicut pecoꝛa campi. ſi ergo tacite in est: ergo in libello põt intentari ſm Oldra. ¶ † Tu dic quod per appellationẽ deducitur ois cognitio cauſe ad iudicem ap pellationis qui examinando merita principalis cauſe neceſſa rio habet incidenter cognoſcere de viribus ꝓme ſnie per que patet quod per appellationis interpoſitionem: et eius perſe cutionẽ vtranq; iniquitatem deduci in iudicio tam nullitatis quã iniquitatis. vt. ī. de accu. l. iiꝰ. Iniquum[f] enim est etiam qđ nullum est ⁊ grauat partem valde. cum ꝓ ſnia ꝓſumi tur in dubio. libellus ergo iſte non dicit aliud niſi vt videant merita principalis cauſe ⁊ ꝓnuntietur de iure ſuper ipſa cã vnde non est hic contrarietas: ſed vna cademq; cognitio et no titia contrariorum ⁊ connexa in ventilatione ſimul sunt conne xa in propoſitione. nam ſi cauſe cognitio iſta nõ diuidit: ergo nec propoſitio cauſe debet ea diuidere: ⁊ illi q dicũt quod iſte libellus continet cõtraria nõ dicũt verum cum in vtroq; caſu cõpetat remedium appellanti vnius effectus: ſz nullitatis et iniquitatis ſnie tollende vel per viã reuocationis vel per viã declarationis nullitatis. Rñ. aũt Oldr. nõ placet: quia nullita tis intentatio non ꝙtinet appellationẽ. vt de inoffi. testa. l. con tra maiores. per Jac. ⁊ Cy. ¶ † Quinto op. ſqđ in eodẽ libel lo comuleꝰ rei vendicatio cũ publiciana. vt de re iudi. c. abba te. lib. vi. Solu. illud est de generali conſuetudine introductum gratia litiũ expediẽdarum. nam fruſtra fit per plura qđ poteſt fieri per pauciora. argu. de condi. inde. l. dominus. rationabi lis ergo conſuetudo est: qr diſceptatio est connexa. et probatio nes non coherent ſibi adinuicẽ. ſub vna tamen non continetur alia. vt. ff. ô euic. l. minor. ℌ. i. niſi ratio libelli gñalis. vt. ff. de rei ven. l. marcellus. ¶ Sexto oppo. extra de in integ. reſt. c. con ſtitutus. Sol. ille libellus de conſuetudine et equitate potius ℌ de iuris ſubtilitate toleraret. ¶ † Septimo opp. b qđ licet allegare ꝺia ſaltem in nouo iudicio. ℌ. de inoffi. teſt. l. eum q. ⁊ l. contra maiores. ſol. aut qs est ſibi ꝺius quo ad verba et quo ad effectũ: ⁊ tunc ratio cõtrariorũ excludit ipſum. vt de condi. ⁊ demõ. l. titie ſi nupſerit. aut est ꝺius ſibi quo ad effectum: ſz non quo ad verba ⁊ tũc idẽm tria: aut est ſibi ꝙrarius quo ad verba: ſed nõ quo ad effectũ ⁊ tũc ſibi nõ ꝓeiudicat. vt in con trariũs. nã ibi nõ est ℌ ietas quo ad ſniam cũ per vtranq; viam intẽdit dicere defuncti intestatũ. ⁊ est ratio diuerſitatis: quia magis est conſideranda mẽs ℌ verba. vt in. l. ſcire. ff. de legi. et ff. de adi. le. l. ij℔. ⁊. iij℔. ℌ. ꝺitio. ſm Oldr. Mic. de ma. et Dyn. vel dic qđ in legibus ℌ ius erant contradictoria que in origine ſe cõpati nõ poſſunt: ⁊ ideo non cadit electio qr non cadit niſi inter plura. Sed in. l. nfa erant ꝺia in exercitio que in origine compatiunt iter ſe: ⁊ iõ cadit electio. ergo ꝓiudicat ſm Ja. bu. qr electio viz repudiationis hz: ⁊ cetera cõſumit. vt. ff. de proc. l. ſi is q ſtichũ. ¶ † Octauo ℌ iſtam ſolutionez opp. certũ est qꝺ ſi teſtator

ſi teſtator dicit: ⁊ ſi nõ valet iure teſtamenti valeat iure codicillorũ: hic est in origine ℌietas: tñ vna via electa fiue ꝓpoſita ad aliã non est regreſſus: vt ℌ. de codicil. l. ſi. ℌz ꝓtie ibi nõ fit electio. Solu. ibi est ſpeciale: qr ex eadẽ ſcriptura qs volebat proba re cõtraria qđ non licet vt ibi no. vel ibi no. tracta tur de lucratiua acqſitione hoc non placet: qr idem tractaꝫ in. l. cõtra maiores. ¶ † Nono op. nã in ea dẽ ſcriptura admittit contrarietas: vt. ff. de lib. le. l. aurelius. ℌ. j. Sol. debitũ ⁊ legatum non ſunt con traria: licet legatum ſit inutile. legatuz eñ est: ⁊ est verum legatũ in facti cauſa ⁊ ſubſiſtente debito: vñ ibi non est cõtrarietas cauſe: ſed diuerſus modus agendi: ⁊ ſi iudicatur contra contractum nõ tollit actio ex teſtamento cũ de roboze ⁊ vi teſtamẽti nil ſit intentatuz: qñq; ergo ſunt aliqua ita contraria qđ neceſſario vtrũq; ſimul ventilatur: quia contra ria[g] contrarℌ cognoſcuntur: et tunc imputet ſibi agens vt. d. l. ſi. qñq; nõ oportet ſimul vẽtilari: ⁊ tũc non nocet: vt. ff. de verbo. ſignifi. l. verba geſſerunt.

a ¶ Allegare ꝺia. a adõ qđ no. Bar. in. l. ꝓ bãc. in ꝓnc. j. de tẽp. app.

b ¶ L. ſi duo patro ni. ℌ. marcell⁹. dic at⁹ icipit ſi qs iu rauerit ob decẽ. ⁊ aliq bñt ꝓ. l. aliq bñt ꝓ. ℌ. ⁊ ꝓbat il le. text. hic ſubtilr intelligẽdo q; ille cõtra quẽ iuratuz fuerat negabat rẽ babere in pign⁹.

c ¶ Ut aũt. not. tñ ſm Bal. i. l. cũ ꝓ cũ. de lib. cã. qđ ℌz allegãs ꝺia non debeat audiri tñ ſi aduerſarius nõ vult cũ repellere in totũ ſz vnũ de ℌ⁹ acceptare ꝓ ſe põt ſm bal. ibi qđ reputat nota tu dignuz. ex quo dico q; et allegãs ꝺia in dicto caſu admittẽ i pte nõ acceptata qr talis cõfeſſio nõ põt di uidi ꝓ aduerſa riũ ꝓ no. ꝓ eũdẽ i d. l. cũ ꝓcũ. itẽ bãc regulã ſcdo limi ta vt ꝓ Bar. no. i l. ſi res. ī. de ordi. cog. no. tñ qđ lici tũ est actori in ꝓ ſecutiõe variare. et ideo not. dicit Bal. i. l. ꝓ banc. ver. q̃ro ergo egi ⁊c. ⁊ in ver. ꝑcedẽ ti. j. de tẽp. app. q; ſi egi ſimpliciter rei vẽdicatione: ⁊ i ꝑſecutione dixi qđ babebam dñium a titio in cã poſſum dicere qđ habui a ſem ꝓnior. ad id qđ dixi an liceat i ꝓ ſecutione variare vide Bart. in. l. j. ī. qñ ꝓuo. ver. ſi mul an aũt ſim.

¶ Ad ſecundum principaliter fallit qñ negatio haberet in ducere rei incognite ⁊ non probate abſolutionẽ: vt in caſibus qui ſequunt. primo in reali actiõe ſi duo interuenerunt ſcilicet qđ negauerit ius acto ris agentis. ⁊ poſtea ex eodẽ autoꝛe prẽtẽdat ſe ba bere potentius ius: nã ꝓpter mẽdacũ perdit in il la inſtãtia ⁊ poſſeſſionẽ reſtituit: qr reſtituta. ſi vult agendo ꝓſequi ius ſuũ: de quo nõ fuit cognitũ non ꝓbibet qr eius negationẽ nec iuder nec aduerſa rius est ſecutus. de pign. act. itẽ poſſeſſor. ¶ Scõo in perſonali actione[g] qñ quis habet beneficiuz ꝓ pter ſpeciẽ contractus: ⁊ negat cõtraxiſſe: nam con uictus perdit beneficiuz vt de re iudi. l. ſed hoc ita. de fideiuſ. l. ſi dubitetur. ℌ. ita demũ. ff. ꝓ ſo. l. ve

b rum. ℌ. j. ¶ Tertio in perſonali actione[b] quando reus negat originalẽ qualitatem: imo ſubſtantiaz contractus: vt qr negat ſe contraxiſſe: ⁊ poſtea con uictus dicit quod contractus fuit condi tionalis. vel in diem certe non auditur: qr ex primo menda cio circa ſubſtantiã contractus fingitur tunc men tiri in qualitate cõtractus: vt. ff. de ꝓba. l. cũ de in debito. in princi. et. ℌ. j. ſi autem vis ex nouo pacto poſt contractũ facto te defendere tunc potes. j. de excep. l. ſi. quidem. idem ſi conuentus condictione ſine cauſa negat numerationem poſtea conuictus vult ꝓbare datum ob cauſam quã dicit esſe ſecu tã. adde no. de põa. ante nup. l. ſi ꝑfidi. ¶ Quarto interdum mendax punitur in condẽnationis du plicatione ſcilz in lege aquilia. vt. ℌ. ad. l. aquiliam contra negantem. Item ꝓpter nimiã perfidiam negantis contractũ factum tempore neceſſitatis. i vt. ff. depoſi. l. j. ℌ. merito. Item in auc. contra qui ꝓpriam. ℌ. de non numerata pecunia. Item fa uore religionis: vt inſtitu. de ob. que ex quaſi con tractu. ℌ. fina. ¶ Quinto punitur mendax qui con feſſus est[i] ſe occidiſſe poſtea dicit hominẽ viuere. nam ſi conſtat cum occiſum punitur. nec põt alle gare ſe non occidiſſe: ſed aliũ occidiſſe: vt. ff. ad le gem aquiliã. l. inde neratius. ℌ. fin. vel ibi in ciuili.

¶ Oñ re⁹ fibi. an re⁹ fibi ℌri⁹ au dia tur excipiẽdo. vi de gl. i. d. l. nemo ex bis. ff. de re. iu. q̃ ponit iſtas fal lentias vel maio rẽ partem ⁊ illud qđ ꝓimo negaui poſſim poſtea cõ fiteri vide ꝓ bar. in. l. j. ī. de confeſ.

¶ Fallit ⁊c. Ad de Bal. in. l. ſi. in fine. de rei vendi.

¶ Reus mentiẽ do ⁊c. adde Bal. melius ⁊ clarℌ in auc. contra qui ꝓ priã. ver. j. ſ. ô nõ nume. pecu.

¶ Scõo in ꝑſo nali actiõe. no. de pena mẽdacis vi de Bal. i auc. ℌ. q ꝓpriã. ſ. ô nõ nu. pec. Ang. i. l. ſi. ff. de reiuẽ. Bar. i. l. tñ. ff. de reiuẽ. ⁊ qđ hic dicit bald. de fideiuſ. limita niſi diceret negat narrata. ꝓut nar rant. ita fingℌart ter dicit Bar. l. ſi dubitet. ℌ. ita de mũ. ff. de fideiuſſ. vide do. meũ do. imol. l. ſ fitũ ô re iu. vide Bal. l. cõ tra negantẽ. ℌ. ad l. agl. And. barb.

¶ Tertio in ꝑſo nali actio. adõ q; i filiũ not. Bal. i. l. per bãc. in princ. j. de tẽp. app. ⁊ in auc. contra qui ꝓ priaz. ℌ. de nõ nu me. pecu.

¶ Confeſſus eſt. no. fing. ad itelle ctuz. l. ide nerati⁹ ℌ. ſi. ff. ad. l. aquil. ⁊ adde Bal. i. l. j. j. de cõfeſ. ⁊ imol. in. l. is qui re⁹. ff. de pena iudicis. in fi. glo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fecus in criminali: quia non debet homo mori propter vnum mendacium: vt in.l.i.§.fin. de questio.
a ¶ Circa tertium, vide Bar. hic i fi. ¶ Sexto punit mendacē qui negauit fidei sue commissum postea de mendacio erubescens dicit relatū: sed nō solēniter: q; non auditur ꝓpter suū mēdaciū. ff. de fideicō. l. fi. ¶ dicit ibi dicam. ¶ † Circa tertiū principale qñ quis est sibi cōtrarius excipiendo ¶ agēdo. dic aut ratione mendacij perdit ius litis ¶ instantie: ¶ tūc nunq̄ audiť vlterius: vt d. auť. contra qui ꝓpriā. aut perdit ius instantie ¶ non litis. i. cause. ¶ tunc auditur facta executione primi iudicij: et non ante: vt. d. auť. item possessor.
b ¶ Nunquid contraria: ¶ adde ¶c. Jo. an. in. c. nullo ex ẜi. de reg. iu. ¶ glo. xi. q. iij. si is q̄ precest. cū ergo in v. possunt. ¶ bal. in. j. consti. §. quibus. ¶ q̄ no. bar. in. l. duo. la. j. i fi. ff. de re iu. ¶ in. l. si pupillo. §. q̄der go. ff. de re. cōū.
c ¶ Primo cōsitetur. facit q̄ not. Bal. i. l. j. §. de cōfes. intellige tñ vt p Bal. i. l. cū sal. §. de iu. ¶ fac. ign.
d ¶ Incontinenti. vide Bar. i. l. edicta. §. de eden. ¶ vide que; hic proxime sequuntur.
18 ¶ † Iurta predicta quero nunquid[b] valeat sententia q̄ cōtinet cōtraria. ¶ dic aut cōtinet cōtraria implicatiue: q; dicit cōdemnamus et absoluimus: ¶ non valet q; in nullo est sensus: aut correctiue: vt q; vt dicit cōdēnamus imo absoluimus: vel econtra: ¶ tunc valet sententia: q; standū est vltimo verbo: vt. ff. de manu. testa. i. fi. cibus imo pāpibus. et no. in decretis. xvj. q. j. in. c. predicat. per glos. ibi et idem in libello: quia dictio imo est dictio electiua.
¶ Et no. q; interdū quis est sibi cōtrarius insistēdo: ¶ prosequēdo contra ius. ¶ tunc locutus sum supra. Interdū desistendo. ¶ tunc amplectimur desistere ¶ confutamus insistere: vt. ff. de mino. l. si filꝰ. Interdū rūdendo: vt q; primo[c] confitetur vnam possessionē: scōo aliā repetentē idem per idem negat: ¶ certe incontinenti[d] ꝑōt se corrigere: vt extra de test. cog. c. peterea. econtra vero si primo negat postea fatetur: hoc pōt quandocunq; vt. d. auť. cōtra qui ꝓpriā. de iureiu. l. cū qui. q; facit suā conditionē deteriorem: qđ semper licet. melioꝛē autez nō licet postq̄ ius fuerit firmiter q̄situ aduersario: in eodem tñ contextu et anteq̄ ad alia diuertat pōt se corrigere cum hoc liceat in teste cuius imaginē gerit etiā confitens: vt. j. de fideiuſſ. fin. ¶ facit ad. l. nostrā. j. de ope. liber. l. si ita stipulor. ¶ bñ. no.
19 oia predicta. ¶ † Sed pone reus opposuit plures exceptiones vnam negatiuam que nihil implicat aliam priuatiuā que tacite implicat actionē cōpetere vel cōpetīsse vt est exceptio liberatiōis: et terminus est assignatus simul actori: ¶ reo ad probādum quatenus incumbit vel simpliciter. nunquid reo currit simul terminus ad ꝓbandū contrarias exceptiones. glo. ordi. dicit qđ nō. xvj. q. j. c. vlti. nisi reus se astrinxisset. ¶ vide Dyn. in. c. non licet actori. de regu. iur. li. vi. ¶ Sed nunquid priuatiua exceptio pure opposita fatetur habitum precessisse.
e ¶ Et dic quod sic ¶c. idem dicit Bal. i. l. j. §. de cōfe. ¶ z. i. l. si magnū. j. q. accus. nō pñt.
f ¶ Interrumpit pscriptio. l. cū notissimi. §. sed ¶ si qs. j. de prescrip. xxx. anno. ité iudicit cōfessionē absente pte factā: et sic facit semiplenā ꝓbationē. c. fi. de suc. ab intest. et sequit ¶ Paul. de cas. i. l. creditor. ff. de lega. primo.
21 g ¶ Ratione mendacij ¶c. adde bal. in auť. contra qui ꝓpriā. ¶ ibi etiā Bar. §. de nō nu. pecunia.
h ¶ Ut no. in auť. de bac in gl. vide Bar. in. l. frater. ff. de rei ven. circa pr̄ncipium.
est enim similitudo in diuersis rebus eadem vel similis qualitas. cōtrarietas vero est in eadem vel diuersis reb⁹ cōtraria qualitas ¶ inēōpassibilitas.
22 ¶ † Unde queritur. vtrum priuilegiuz: ¶ eius cōe sint contraria. ita qō simul allegari nō possit. videt qō sic q; priuilegium ad ius cōe bz se sicut exceptio ad regulā q̄ est contraria regule: vt. ff. de reg. iu. l. i. preterea priuilegium ¶ ius cōe differūt sicut priuatum ¶ publicum vnde a iure publico ideſt cōi erce pruentur priuilegiati: vt in. l. decurionibus. j. de scientiarūs. lib. xij. Exempti enim verbis vniuersalibus nō continētur: sed oportet per verba singularia facere mentionem de exemptis vt de lega. ij. legatorum. §. si plures. preterea qō a iure cōi conceditur frustra per priuilegium impetrat cū tale priuilegium non sit priuilegiū: sed ius cōe: vt. j. de the sau. l. j. lib. x. accedit qō no. in simili. ff. manda. l. qui mutuū. in princ. ¶ in. c. j. de const. lib. vj. aut ergo gs intentat priuilegium scōm ius cōe. aut contra ius cōe. si intentat priuilegium secundū ius cōe. ¶ tunc non intentat nisi ius, cōe. aut intentat priuilegium contra ius cōe: ¶ tunc sibi contrarius. Sed ad partes arguit: q; priuilegium magis est supra ius cōe quā contra ius cōe. de aqua quoti. l. i. §. permittit. ¶ ideo agēs non est sibi cōtrarius sed fortificat ius omni modo quo melius potest q; fatuus esset si eligeret viā ad sua iudicia impugnāda: vt. ff. de testa. milī. i. iij. cū cūi priuilegiū sit prohibitū concedi ergo est preter ius cōe ¶ non contra iurta no. in fini. ff. de verbo. oblig. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de pac. l. iuris gentiuz. §. generaliter. Si em̄ esset prohibitū impetrare non valeret cōcessio: vt. ff. si nup. ex reseri. petā. l. i. ¶. j. de petitio. bono. subla. l. i. lib. x. nisi esset clausula non obstante: vnum etiam
i scias: q; si essent plura obstantia[i] non valeret clausula generalis: sed est opus de singulis defectibus facere mentionem quia si remouet defectum inducit effectum. ad quod notatur. ff. de inoffic. testa. l. si quando. in princi. j. communia. de succes. auť. omnes peregrini. de here. instit. l. fi non ler. ¶ quod no. in. l. i. §. de do. ꝑmit. per Jac. de bel. ¶ Sol. cre
k do simul intentari posse priuilegium cuz iure cōi: q; intentantur vt due leges circa eandē actionem vel defensionem non circa contrarias: nam licitum est actionem ¶ exceptionem roborare pluribus rationibus vel allegationibus iuris: nec superuacua probatio nocet: vt. j. de fideicom. l. cum virum.
23 in fi. ad hoc extra de prescrip. c. auditis. ¶ † Item queritur nunquid prescriptio et priuilegium sint contraria: et dic quod non cum priuilegium possit
k esse causa prescriptionis: etiam si erretur in iure[k] quia autoritas superioris bonam fidem inducit: vt. l. de bis qui a non do. ma. l. fi. ¶. ff. de nora. l. generaliter. ¶ idem in sententia ¶ prescriptione: quia cum sententia possit esse causa prescriptionis: ergo non sunt contraria: et idem in consuetudine et prescriptione cum ipsi consuetudini quedam prescriptio insit. nam consuetudo generatur ex actibus temporis adminiculo concurrente ¶ non fine debito tēporis cursu etiā si actus essent valde frequentati. arg. j. de fideicom. l. j. ¶ † Hoc etiam generaliter qō omnis penitens est sibi contrarius.
Circa quod adde quosdam casus in quibus non potest quis esse cōtrarius. ¶ Primus si quis ꝓducit instrumentum et renuntiauit productioni. nam si vult penitere ¶ iterato producere nō potest: vt. §. de fide instru. l. ij. ¶ Secundus casus est si allegauit in iudicio se perdidisse instrumentum: et ideo non fuit compulsus ad edendum postea vult producere ad probandum non potest: vt. §. de fide instru. l. fin. ¶ Tertius casus est si quis approbauit personā in preparatoriis iudiciorum nō potest postea sibi esse contrarius reprobando: vt. ff. qui satis. cog. l. fi arbitrio. ¶. §. de test. l. fi quis testibus. nisi ex magna et superuenienti causa vel iusto errore. arg. de sportulis. l. fi. ¶. ff. de arbi. l. non distinguemus. §. cum quidaz. ¶ Quartus est si quis re
l uocauit aliquem actum vel rationem postea vult reuocare reuocationem qō facere non potest: vt §. de reb. credi. l. iusiurandū. ne leges fiāt ludibrio vt. j. de bo.

i ¶ Plura obstantia. clausula generalis non obstante non sufficit vbi plura sunt obstātia. vide Bar. i. l. eā quā. j. de fideicō. ¶ Jo. an. i. c. j. de fil. presby. in sexto. i no. ¶ qō no. Bal. in. c. naturales. si de feud. fue. cōtro. ¶ in. l. si nō lex. ff. de here. instit. spe. i ti. de leg. §. nūc ostēdendū. ver. xvij. ¶ archi. lvi. dist. cenomanensem.
k ¶ Si erretur in iure. autoritas superioris inducit bonā fidem etiam si erretur in iure. vide qō dixi post Bal. in. l. si quando. ff. de leg. j.

l ¶ Non potest. ad de Bar. in. l. post legatus. ff. de his quib. vt indig. in prin.

a ¶ Sibi Jrius ¶c. plene in. l. cū qui.
b ff. de iniurijs.
b ¶ Et dicit statutū. not. si cōtenti maleficiū remittat pena ¶ qs negat postea ẜitet non remittit sibi pena. vide Bal. q no. loquit in. l. cōtra negantē. ff. ad l. agl. vtō do. pe. ¶ ibi dixi. in. c. ¶ si rps. de iureiurā. And. barb.
c ¶ Circa iurisdictiones. adō qō dixi post Bar. in. l. epalis. de epi. au.
d ¶ Et dic qō non est. no. qō si iudex poterat pcedere vt ordinarī[q] ¶ pcessit vt delegat[q] ¶ pcessit cumulando qō qō act[q] ei[q] est
c valid[q]. vide Bal. l. nō codicillū. de te. adde qō banc opi. tenet Jnn. c.
d cū ex officij. extra de pscrip. contrariū tñ tenet Bol. ibidē. quē sequit bi. d. Ant. ¶ opi. fuit Angel. l. si per
e errore. ff. de iurisd. om. iu. ¶. l. falsus. i reperi. j. e. ti. vtō sile qō consuluit f Lu. ro. ẜi. cij. in ci. visō themate. vbi loquitur de libello habēte capita duo. vnum habile ¶ aliud inhabile. And. barb.
e ¶ Unde no. Jnno. vide Bal. i. l. j. §. qui pro sua iurisdictio.
f ¶ Secus aūt. ad de Bal. i. l. edita. in ver. denuo que
1 ro. ¶. de eden.
g ¶ Glo. dicit qō ſic ¶c. ité pōt agere cōdictiōe ex le
2 ge. l. si ¶ me. titiū
3 ff. si cer. pe. ẜ bar to. i. d. l. si coloni. ité cōditione ¶ ca none reintegranda. ij. q. j. fm ẜ Jo. an. i. c. cū ad ecclē. extra ¶ rest. spol. in nouel. qō ē singu. no. ité pt agere officio iudicis de quo i. l. vnica. ff. de diuer. ¶ tēp. pscri. ¶ Bar. in. l. g
rz que nobis. ff. de acqui. pos.

vt. j. de bo. que lib. l. nō solū. ¶ Quintus vbi quis vult esse sibi cōtrarius[a] ad lucrum, consequendum exemplum dicit statutum[b] quod cōfitenti maleficiū remittatur tertia pars pene. nam qz gratis remittit lucrus est si quis ergo semel negauit et postea confiteri vult lucrū ex hoc nō cōsequit. nā verba statuti intelliguntꝰ de ꝓpria ¶ immediata cōfessione: vt. ff. de ver. sig. l. boues. §. hoc sermone. qui et a g. l. matrimonij. in fi. ¶ hoc intelligo de cōfessione p quā iudiciū subeat. ideſt in ea q̄ fit litē contestādo si qs ergo ante lit. contest. excipiēdo negauit. postea litē contestando fatetur beneficiū habet nūc qō tunc negando perderet. ¶ est ratio differētie: qz negatio ante litē conte. non inducit actori onus probandi sed solum ea que fit in cōtestatione. Et scias qō tantū est dicere cōfitenti remittat quantum est dicere si quis cōfiteatur. qz per[h] ratiuū q equipollet ablatiuo: sicut per ablatiuū fit conditio. vt. ff. de condi. ¶ demon. l. a testatore. ¶ qui facit cōtrarium
i cōditioni facit eam perpetuo deficere. vt. j. de condi. inser. l. pe. sed ad dāni euitationē potest negans cōfiteri re integra. vt no. insti. de act. §. item mixta. de iureiuran. l. cū qui. in princ. ¶ licet qui est sibi cōtrarius tacite alleget suam turpitudinē tū licet allegare suam turpitudinem ad desistendum ab ea non ad persistendum in ea. vt. ff. de lega. i. §. si seruus
25 pluriū. §. i. ¶ † Ultimo quero circa iurisdictiones[c] an fit licitū implicare arbitria q̄ habent se vt species oppositē. puta qz procedit vt ordinarī[q] ¶ vt legatus principis vtrū cumulando has duas qualitates iurisdictionis sit sibi cōtrarius. ¶ dic qō non
c est[d] sibi contrarius: qz quelibet iurisdictio est necessaria cui renuntiare nō potest sicut dicimus in necessario herede. nam qō fit ab eo valet inspecta veritate: licet non valeret inspecta opinione. vt in. l. eius qui in puncta. ff. si cer. pet. vnde in iurisdictione necessaria non cadit electio: qz nec refutatio cadit: vt no. Jnno.[e] extra de pscri. c. cum ex officij. ¶ dixi. §. qui pro sua iurisdictio. in. l. i. nec obst. de condi. ¶ demon. l. multū interest. qz ibi loquit in actu voluntario: vt. ff. de regu. iur. l. in totum omnia. secus[f] autem esset si iudex vellet procedere ex accusatione ¶ inquisitione principaliter ¶ formata non ad accusationem coadiuuandum nam illa sunt iudicia que cumulari non possunt ratione prelationis non ratione contradictionis: quia accusatio in quisitioni prefertur et impedit processum inquisitionis: vt not. in. c. factum legitime retractari non posse. de regu. iur. in sexto per Dy. non enim debet queri de maleficio eiusdem hominis nisi semel qz vbi est vna causa vna debet instantia et via ordinaria impedit extraordinariam si opponatur alias teneret vterq; processus. ar. notatorum. j. de accusa. l. fi accusatoribus. nam quod sit de facto valet si reus exceptionē declaratoriā omittit. vt ibi patet.
¶ † Emptor bonefidei emēs rem que fuit subtracta a non domino primitus potest conuenīri a non possidente.
Spoliatus ante omnia est restituendus.
Fur quis ꝓsumitur ex quo res furtiua inuenitur penes cum fine titulo.

a ¶ Sibi Jrius ¶c. a
plene in. l. cū qui. b
ff. de iniurijs.
b ¶ Et dicit statutū. not. si cōtenti maleficiū remittat pena ¶ qs negat postea ẜitet non remittit sibi pena. vide Bal. q no. loquit in. l. cōtra negantē. ff. ad l. agl. vtō do. pe. ¶ ibi dixi. in. c. ¶ si rps. de iureiurā. And. barb.
c ¶ Circa iurisdictiones. adō qō dixi post Bar. in. l. epalis. de epi. au.
d ¶ Et dic qō non est. no. qō si iudex poterat pcedere vt ordinarī[q] ¶ pcessit vt delegat[q] ¶ pcessit cumulando qō qō act[q] ei[q] est
c valid[q]. vide Bal. l. nō codicillū. de te. adde qō banc opi. tenet Jnn. c.
d cū ex officij. extra de pscrip. contrariū tñ tenet Bol. ibidē. quē sequit bi. d. Ant. ¶ opi. fuit Angel. l. si per
e errore. ff. de iurisd. om. iu. ¶. l. falsus. i reperi. j. e. ti. vtō sile qō consuluit f Lu. ro. ẜi. cij. in ci. visō themate. vbi loquitur de libello habēte capita duo. vnum habile ¶ aliud inhabile. And. barb.
e ¶ Unde no. Jnno. vide Bal. i. l. j. §. qui pro sua iurisdictio.
f ¶ Secus aūt. ad de Bal. i. l. edita. in ver. denuo que
1 ro. ¶. de eden.
g ¶ Glo. dicit qō ſic ¶c. ité pōt agere cōdictiōe ex le
2 ge. l. si ¶ me. titiū
3 ff. si cer. pe. ẜ bar to. i. d. l. si coloni. ité cōditione ¶ ca none reintegranda. ij. q. j. fm ẜ Jo. an. i. c. cū ad ecclē. extra ¶ rest. spol. in nouel. qō ē singu. no. ité pt agere officio iudicis de quo i. l. vnica. ff. de diuer. ¶ tēp. pscri. ¶ Bar. in. l. g
rz que nobis. ff. de acqui. pos.

a ¶ Puta si est dominꝰ. ¶ vide moder. c. fi diligēti. de pscri. vbi reprehendunt Barto. And. barb.
b ¶ Publicianaz. idē videt velle expresse bar. i. l. manifestissimi. §. sed cū in scōa. j. ca. l. i ver. sed quero qd ad aliquem ¶c.

a ¶ Quī emit rē furtiuā tenetur eā restituere nec potest eam pro pretio retinere: et solitus a pluribus emere superbus habetur. b. o. ¶ Hoc bene qō dixi in summario. Sed oppo. ff. de rei ven. l. emptor. ¶. j. fi vē. pig. aga. l. j. Solu. ibi erat pactum versum in vtilitatem dominī fm Cy. ad hoc. §. qō met. cau. l. iij. fm Rico. de mat. ¶ Jn hac. l. principaliter quer
1 untur duo. primo queritur si res fuit subtracta a nō domino et vendita per furem bonefidei emptori. an iste emptor possit cōuenīri a primo[i] possidente. glo. ꝰ dicit quod sic: vt. j. de agri. ¶ cens. l. fi coloni. lib. x. et de hoc nota. j. cod. l. manifestissimi. §. cum in secunda. ff. de condi. fur. l. et ideo. §. neratius. ¶ ibi glo. optima. sed in lege rem que nobis. de acqui. pos. ff. no. glo. quod pro re mobili subtracta nullum competit possessorium ergo non videtur quod ratione solius possessionis amisse possit
agi. Sed potest responderi quod verum est quod nullum competit possessorium scilicet interdictum sed remedia possessoria, bene competunt: vt. l. i. et ff. de tritica. ¶ alia ad proprietatem. alia ad possessionem: vt. d. l. si coloni. fm Andreā de ẜisis. sed Odofre. dicit in hoc distinguendum. vt distinguitur in. d. l. manifestissimi. §. sed cum in secunda. in glo. ff. sed qua actione. ẜ Rico. de mata. dicit hoc esse verum contra furem: sed contra bonefidei emptorem negat actionem dari nisi agens agat ratione
b iuris qō habet in re quia si est dominus: b vel habet rem obligatam ab alijs autem agentibus execu
b tor possessor: propter titulum ¶ bonamfidem: cū petitor nullum ius habeat in re: nec aliquam personalem actionem contra istum cum quo nullum negotium interuenit: vt. ff. de condi. indebit. l. si in area. nec dolus autoris ei debet nocere in tali casu: vt. ff. de publi. l. eum qui. §. ꝓtor. Sed qubitat i
ipse nunquid habenti publicianam[i] tenebitur ille emptor bonefidei an ab eo excusabitur propter suum titulum et bonāfidem: ¶ putat qō non excusetur: vt. l. finautem. §. hec actio. ff. de publi. nā emenī ā fure non datur vt publiciana propter reale vitium. ergo habens publicianam ei prefertur fm Rico. de mata. facit. d. l. rem que nobis. inducendo eam sic. nam dicitur ibi quod furtum passus dicit spoliatus. ergo ante omnia restituēdus: vt. j. si per vim vel alio modo. l. j. et extra de restit. spo. c. sepe. cum contra spoliatum non possit opponi quod nō habeat ius in re: vt. j. de pscrip. xxx. annō. l. si qs emptionis. §. sed boc super illis. ¶ quod no. Jnno. de prescript. in. c. ad aures. ¶. j. ad. l. iuliā. de vi. l. i. si qs ad se fundum. ¶. ff. de iud. l. si de vi. ¶ facit quod no. de dona. l. aquilius regulus. et. j. cod. l. apud antiquos. ver. nos autem. ¶ verius ¶ altius in glo. que incipit sed ¶ ipsum. ¶. ff. ex qui. cau. ma. l. ait pretor. §. item ei. ¶ quod no. in auť. de mau. princip. §. non
2 permittas. ¶ † Concludo ergo tenet glo. in quolibet spoliato siue vi siue furto quod debet ante omnia restitui. nam titulus a fure quesitus habetur pro non titu. nec patrocinatur emptori: ¶ facit quod no. Jnn. extra de iud. c. quia. v. de multiplici autem actione que competit pro simplici possessione. vide quod not. §. qui leg. personam. l. in
3 mentanee. ¶ † Scōo queritur[k] nunquid coīplo quod reperitur res furtiua penes aliquem sine titu. aliquo presumatur quod sit fur. ¶ Pla. dicit qō
k ſic. ar. j. ad. l. cor. de fal. l. maiorem. glo. dicit contrarium quia potest esse res furtiua et innocens possessor et in dubio presumimus in mitiorem partē. arg. ff. p so. l. merito. ¶. ff. de infa. l. furti. ¶ hoc est verum nisi propter frequentem negotiationem talium vel propter crimina talia sepe commissa contrarium presumatur fm glos. nam propter qualitatem persone et frequentiam actus spe de aliquo male presumit: adeo qō si iudici videbit pōt
veniri ad torturā. ar. ff. de quest. l. de minore. §. tormenta. ¶ facit. j. eo. l. ciuile. Si autem iudici non videtur persona torquenda: qz est persona grauis et honesta: tunc ex possessione non presumitur furti. arg. ff. de remili. l. non omnes. §. a barbaris. alias autē glossellas huius legis per teipsum expedias.

k ¶ Scōo querit. no. qō ẜ res furtiua fit penes aliquē nō tñ presumit fur possessor. vide bal. l. fi. ff. de ber. ifti. ¶ adde gl. no. l. maiorē. ¶ do. Sali. vbi fi ostēdo vē ditor presumit et ignoratēr emeriz ¶ ibi vide Ang. ¶ Cy. ¶ que notaui in tertu. ¶ † Adde qō posui ī apost. ad bar. post eū in. l. iciuile. in fin. in ver. fit suspectus in eo. titul. vbi limitat ẜ dictum. Celsus.

1 ¶ Animi destinatio facit transire dominium in templum.
2 Denominatio non recipitur ab eo quod erit sed ab eo quod est.
3 Sacrilegium non dicitur furtum.
4 Sacrilegium ad hoc quod fiat requiruntur duo.

Insondum. ¶ Per destinationē dedicationis non transit res in templum nec templo queritur actio. b. o. Ja. but. ¶ † Opp. ¶ videt qō animi destinatio faciat transire in templū dñium: vt. l. fi. §. de sac. sanc. ec. ¶. l. cuz pater. ff. de le. ij. §. surdo. Sol. trib⁹. modis fit dedicatio: corde tm ¶ ista nihil operat quo ad legē fori iudicialis qz non scrutat cōscientia: sed actū. Jté ore ¶ tunc aut est nuda pollicitatio ¶ non trāsit dñium: vt no. in. l. illud. §. de sac. sanc. ec. ¶ est ratio quia vna fictio non accipit aliā fictionē: vt hic per Cyn. aut

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Fit dedicatio. an antē poterit legari templo ꝛstruēdo. vide Bar. eleganter dicentem l. seruos. de all. leg. ꝛ extra de test. in. c. nos quidem et Ang. in consi. incip. in themate predicto. And. barb.

b ¶Si ciuitas. no. q̄ si ciuitas interficit jelectū nō dicit interficere ep̄m ꝛ sic no. p̄z licciato qui nō dū erat doctor. vide Bal. qui singulariter loquitur. ꝛ. l. j. ff. so. ma. ꝛ. l. pe. ꝛ facit ff. ō re mil. vbi doctores. ¶ Ex hoc vide. ¶ aut. a habita dicit q̄ p ticipat de vtroq; 2 l. falsas. ℌ. j. de cō di. ꝛ demō. ¶ magis ō natura scholaris: ꝛ ita sequit b do. ¶ de. anc. i 3 p̄oc. vj. decreta. ꝛ c liū. d. io. dicit ibi q̄ est tertia spēs ideo i ſ fauorabilibus habetur vt scholaris ꝛ ita tꝫ bal. ¶ cū nō alle- 4 get i. l. j. ff. so. ma. d i odiosis nō: ꝛ est eē ista opi. imo ℌ. d. ōſicum ibi dē: ¶ p Bal. facit gl. j. cle. j. de relig. do. vbi appellatiōe epi nō venit electꝰ ꝛ cōfirmatꝰ nisi fit cōsecratꝰ. an aūt appellatione vrois veniat. spōsus. vide. d. Abb. j. c. ex publico. de quer. cōiug. ꝛ in rub. de spōsa. Et vide bal. i. l. admiſtrātes. ff. de excuſ. tu. vbi dicit q̄ ſi ptās dz ducere collaterālē doctorē: tenet facere, fidē q̄ est f doc. no. aūt ō tpe. puta tpe quo cū durit erat doctor vel post ſufficit q̄ erat doctor q̄ g est no. dignū. ꝛ vide q̄ elegāter dicit bart. i. l. j. cipi b mus. ℌ. ſane illustri. j. de ap. ℣ ſio Bal. in. l. ſed ꝛ re probari ad ſi. ff. ō excu. tu. vbi no. dicit q̄ licētiati nō gaudēt p̄ullegio doctor. ꝛ vide gl. bal. no. q̄ in materia iuriſdictiōis electꝰ ꝛ cōfirmatꝰ tꝫ nō cōſecratꝰ veniat appellatione epi. vide cle. j. de fo. cōpe. ꝛ vide Ang. ꝛ ter. l. bñ a zenone. C. de qua. preſcrip. in ſi. in ver. inſulas imperiales. poſt Jac. de are. ꝛ vide glo. in ver. doctoratu iuncto text. cle. ij. de magi. vbi appellatiōe doctoratus non venit examē p̄uatū est tanq̄ pars doctoratꝰ ꝛ facit p ſtatuto loquēte de doctoratu: ꝛ ſi rector dz gratis doctorari nō cōprehēdit q̄ gratis debet examinari ℌm moder. ibi ꝛ vide glo. ſin. cle. j. in ver. ep̄m de fo. cōp. vbi p̄uilegiū cōcessum epīs videt concessum electis ꝛ confirmatis. ℑ dicit glo. cle. ij. de cele. miſ. p̄ōt dici q̄ ſi est casus in quo est eadē rō in vtroq; p̄cedit glo. cle. j. facit ter. c. inter corporalia. in. ij. col. de trāſla. epiſ. ſi aūt nō est eadē ratio: q: p̄uilegiū est datū ad honorē epālis dignitatis tūc nō cōprehēdit electꝰ ꝛ cōfirmatꝰ cū adhuc nō ſit epūs: vt. d. c. inter corporalia ꝛ ita procedit gl. in cle. ij. ℌm moder. in cle. j. de fo. cōpe. vide Old. conſi. xiij. vbi allegauit ſingulariter q̄ abbas ante benedictionem dicitur abbas ꝛ vacāt ſua bñficia, ſecus in nō cōſecrato. vide q: ſingulariter loquit. no. in. c. inter monaſterij. de re iu. q̄ appellatione abbatis venit electꝰ et allegauit. d. c. meminim⁹. de accu. ꝛ. c. ij. de trāſla. epi. ꝛ vide. c. ij. de tranſlā. pla. in ver. nondū in archiepm. vide ibi do. Car. vide. c. illud. de p̄ſump. vbi appellatione ſpōse etiā venit vxor tꝫ ſit parua. de paruā cōtrariū est manifeſtū. vide Lu. ro. conſi. cccxrix. vbi cōſtitutio loquens de doctore nō habet locū de licentiato. Adde. c. inter monaſterij. de re iu. vbi Abb. nō benedictꝰ ſed abbas. vide q̄ ibi dixi. vide. c. meminimus. de accuſ. vide. c. eā te. de reſcrip. vide. c. tā lſis. de teſti. vide ſcribētes i. c. accedētib⁹. de excēſ. pla. vbi dicit de electo cōfirmato vt poſſit dare idulgētias. facit c. tua. de bis q̄ ſi. a pla. in. c. niſi. de aut. ꝛ vſu pa. ꝛ i. c. inter corporalia. de tranſla. pcla. And. barb.

¶Sacrilegiū. et vide et Bar. hic. ¶ an ſtatutum loquēs de furto habeat locū in sacrilegio ꝛ dicit q̄ ſic ad q̄ facit q̄ no. bal. in. l. de bis. j. e. ꝛ que dixi poſt Bar. in. l. ſi quis ſeruo. j. eo.

¶Quero quot re quirāt ad hoc vt fiat ſacrilegiū. vide de. d. Lard. in. c. queſtus. de fo. cō pe. vbi allegauit dictū iſtō. And. Barba.

¶Quero ſacrilegiū. vide not. in. l. diuus. ꝛ in. l. ſacrilegij. la. ℌ. ꝛ q̄ ibi Bar. ad. l. iul. peculat. ff.

¶Sed dubitat. vide i ſiſi. Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de ſuc. abinte. ℌ. j. per ro. in. l. ij. de ſuc. edic.

¶Sed dubitat. no. q̄ ſi ius mūicipale loquit ō ſacrilegio. intelligit ℌm ius ciuile. vide q̄ not. ad bal. i. l. ſi. j. de ſuc. edi. ad de q̄ dixit bal. l. ſi q̄ſi. C. de inof. teſt. in p̄n. vide bonū ter. in. c. ex lris. ō ℨſti. ꝛ ibi. d. Ān. ꝛ ibi dixi. vide Bal. in. l. j. q̄ dō. ced. poſ. vide. d. Ān. in. c. cū ſit. de fo. cō pe. vbi dicit q̄ ſi mīrti iuris ſacrilegiū quē vide ꝛ q̄ ibi dixi. And. bar.

¶Constitutio epiſcopi. vide Bal. in. l. ſi quando. in p̄in. ℌ. de inof. teſt.

¶Extra not. q̄ ſi teſtator mandauit calicem fieri in eccleſia intelligit ſecundum conſuetudinem illius eccleſie: ſed in contrariū facit. c. ex parte. de cenſi. vide ibi do. Abba. ꝛ ibi dixi. And. barb.

¶Si teſtator. calicem. vide Bar. in. l. titia. hic alleg.

¶Item no. quod deſtinatio animi. adde Bal. in. l. ſed dīu per illū tex. iuncta. l. precedenti. in ſi. ff. de rerum diui.

¶L. cetera. ℌ. ſi. ꝛ ibi plene per Bar.

¶Et ſic est ar. ꝛc. vide in. l. nunq̄ plene. facit ter. cum glo. j. c. tua nuper. de his que ſiunt a ꝓtela.

¶Oppo. ff. de publi. iudi. an autem in cauſa criminali poterit interuenire procurator. nota aliquas limitationes Bal. l. ſeruum quoq; ℌ. publice. ff. de ꝓcu. ꝛ Ly. ibi Bal. l. reos. C. qui accuſare non poſſunt. Andre. barba.

¶Publica. vide hic quando quilibet poteſt accuſare. ꝛ vide hic iu ſin. poris

poris afflictiua: vt no. de popu. act. in rub. ſed illā glo. inquantū loquit in criminali Jac. de are. rēp bendit per. l. iij. in ſi. de preuari. et per rationē illi⁹ litere: q: nec̄ aliqua lege cauet vera opinio Jaco. Non ob. l. j. ff. de iure fiſc. in ver. aduerſus. q: lex in diſtincte loquēs debet intelligi ſcōm aliarū rerum diſtinctionē. ¶Jtē in criminali[a] fiſc⁹ nō est creditor niſi lata ſententia: vt. ff. de ver. ſig. l. ſi qua pena. ff. de iure fiſc. l. eius qui poſt ſententiā. ergo qui libet poſſet denuntiare q: est ius publicum ideſt fiſcale ſed ante ſententiam nihil pertinet ad fiſcum. ita q̄ poſſit dici ei debitū. ¶Jtē[b] illa lex non habet locum in alīs ciuitatibus. ſcilicet q̄ iura alia rum ciuitatū poſſint per quēlibet deferri niſi lex municipalis: vel conſuetudo aliud ſtatueret: vt. ff. q̄ cuiuſq; vni. no. l. plane. et ideo in penis ſtatuto rū p̄o certo maleficio loquit Bar. in. d. rub. de po pu. actio. ¶Quero hic nunquid vna iſtarum pe narum ſcilicet ſerui corrupti ꝛ furti cū altera confundat. Reſpondet glo. q̄ nō per. l. nunq̄ plura. Andreas de piſis dicit hoc, verū q̄ vnū delictum ab altero decernitur: ſed q̄ ſimul vtrunq; commit titur vna pena in altera computat nisi quatenus vna excedit alterā vt. l. qui ſeruum. de acti. ꝛ ob. ad hoc facit q̄ no. eo. tit. l. pe. ꝛ q̄ no. in ſimili. ff. de iuriſ. om. iu. l. ſi familia. Alij tenēt ſimpliciter ꝛ indiſtincte gl. per. l. quecūq;. ℌ. ti. j. nec obſtat q̄ inſultus confundit cū vulnere: ꝛ oſculū cū adulterio: q: illa ſunt preambula ordinata naturaliter: ꝛ ideo il la preambula non cēſent per ſe: vt no. j. de accu. l. q de crimine. et ideo ſi inſultus ſequeretur poſt vulnus nō cōfunderet: q: non eſſet eius preambulum.

¶Sed pone quidam est accuſatus ſub hac forma q̄ percuſſit ꝛ inſultauit titium et teſtes ita probāt formaliter. modo quero vtrū reus poſſit condēnari de vtroq;. ꝛ videt q̄ ſic q: illud q̄ est p̄ſ⁹ i ſcriptura preſumitur p̄ius in ordine temporū. arg. l. quoties vſuſfru. ꝛ. ℌ. in p̄ima codicis conſti. ℌ. quibus. cōtrariū dico. iſta accuſatio est incerta: ꝛ ideo inter p̄tor in humanitorē partē ad hoc. ℌ. de peti. here. l. ſi poſt motā. ¶Et p̄dicta faciunt ad queſtionē. ſi ſtatutū punit portantē arma: ꝛ titius percuſſit ſeinm cū armis vtrū puniat de delatione armorū ꝛ de percuſſiōe cū eiſdē. dicendū est q̄ nō: q: in ſtatuto q̄ punit percuſſionē cū armis nō conſiderant arma p ſe: nec percuſſio per ſe ſed vtrūq; ſimul ꝛ ſic reſultat tantū vnicū crimen: vt in. l. illud. ℌ. fin. ff. ad. l. agl. et adde ad id q̄ dixi de priuato crimine. ℌ. vbi ſena. vel cla. l. quoties. ibi oū dicit omne crimen publicū priuatūve cui tū per procuratorē reſpondere nō liceat quē ter. ad aliud no. ibi.

¶Titulus poſſeſſionis noīari debet in iudicio.

¶Prebendatus quandoq; titulum ſuum oſtendere non cogitur.

¶Cōfeſſus rēpenes ſe fuiſſe p̄ſumit bodie tenere.

¶Confeſſio facta per verba p̄teriti temporis an preſumptiue inferat de tempore preſenti.

5. ¶Jule est. Poſſeſſio rei furtiue aut ſuus exercēdi aut tenēdi in iudicio noīare ſi vult euitare ſuſpicionē que a bono viro debet eſſe remota. h. o. ¶Not. q̄ quis tenēt in iudicio nominare ꝛ dicere titulum ſue poſſeſſionis.

¶Oppo. ℌ. de pet. here. l. cogi. Sol. illud ſpeciale ꝓpter illi⁹ actionis naturā vel dic q̄ in. l. noſtra erat finiſtra ſuſpicio contra poſſeſſorem: et ideo in dicit purgatio et purgat ſe hoc modo q: nomina bit actorē ſuum in iudicio: vt hic ergo nomiatio fit hic ad euitandā ſuſpicionē. q̄ſq; ſit nominatio ad nominātis inſtructionē: vt. ℌ. vbi de cri. agi opor. aut. qua in p̄oūn. q̄ſq; ad nominantis exonerationem: vt. ℌ. vbi in rem actio. l. ij. vel dic tertio q̄ hic ſit nominatio de vrbanitate non de neceſſitate. circa quod ſic diſtinguitur: aut queritur ad petitionē partis. aut ex officio iudicis. primo caſu poſſeſſor non tenetur dicere autorē ſuum vel titulum: q: non tenet inſtruere aduerſarium ſuum: vt. d. cogi. et. ff. de rei vend. l. in ſpeciali. ſcōo caſu refert aut est tale factū q̄ pertinet ad iudicis inquiſitionē ꝛ poteſt eſſe tunc in criminalibus: vt. l. congruit. ff. de offi. preſi. ꝛ tunc permiſſum est iudici inquirere ꝛ explorare: vt no. in. l. idē est. ℌ. ſi tibi. de condi. ob tur. cau. ¶Jtē in ciuilib⁹[d] hoc euenit interdum: vt ſi q̄s beneficiū tenet eccleſiaſticū nō cogit oſtentare titulū officio ſuperioris: vt no. in. c. i. de re. iur. d lib. vj. Jdē ſi tenet rē aliquā[e] cuiꝰ ꝓprietatis est alicuius eccliē cū de iuriſ⁹ eccleſiarū p̄ōt inquiri vt no. Jnn. de iureiur. c. ad noſtrā. Si vero non est tale ius de quo poſſit ingri tunc officio iudicis ꝛ de e plano nemo cogit dicere autorē ſuū nec titulū. vt in legib⁹ p̄imo loco alleg. niſi cauſatiue: vt. l. fiue. ℌ. de pba. ſed contra predicta oppo. q: ſepe epi excōicant ſcientes furtū ꝛ non manifeſtātes: vt dicit glo. ſol. hoc debet intelligi de rebus furtiuis ꝛ non f de furtiꝰ ad q̄ facit extra de teſti. co. c. dilectorū.

¶Querit gl. nūquid ſi aliqs cōtēkē rē fuiſſe penes ſeᵏ p̄ſumatur ergo bodie tenere. placet. dicit q̄ ſic: q: amittere poſſeſſionē est facti et facta non p̄ſumunt. gl. dicit Jtē: q: magis est facti poſſidere rēp̄ nō poſſidere ꝛ ideo nō p̄ſumit cōtinuatio circa poſſeſſionē. tu dic vt dixi. ℌ. de in inte. reſt. ſi mi noꝛē te. ꝛ. ℌ. ti. j. l. j. vl. no. q̄ q̄ cū alio mercāt p̄ſumit eū habere totū. facit. ff. de re. iur. l. qui cū alio.

4 ¶Jtē babes hic de cōfeſſione facta p̄ vba preteriti tp̄is ſup poſſeſſione vtrū p̄ſumptiue inferat de preſenti tpe q̄ aūt ſit ſuper dñio. dic vt dixi in l. edita. ℌ. de edē. ꝛ. ff. de cōfeſ. l. certū. ℌ. j. in glo.

1 ¶Tradens ſcienter rem alienam ſine vitio furi ti tradere non poteſt.

2 Vendens rem alienam poſſidenti an videatur ſibi tradere.

3 ¶Plagij nomen dicitur nomen criminis crimina liter intentandi.

¶Alienum. Vendens vel donās ſeruū alienum dño nō p̄iudicat ꝛ ſi cōtractat furtū facit. h. o. ¶Op. ꝛ videt q̄ nō faciat furtū. nā vēditio perficit cōſenſu: ſed cōtractatio non fit ſolo conſenſu ſed acquirit amotio vel incluſio q̄ſi est cōtractare: vt. ff. de acq. poſ. l. iij. ℌ. ſi rē. So. concedo q̄ delicta nō cōtrahunt cōſenſu: ſed alterius facti dānabili interuētu. ꝛ ideo oia delicta dicunt re ℨbi. i. interuentu damnabilis facti vt. ff. de fur. l. inficiando. intelligas ergo q̄ hic furtū fit interueniente contrectatione ꝛ nō aliter. ¶Modo quero vtrū poſſim vēdere rē alienās mobilē ꝛ tradere ſcienter ſine vitio furti. ꝛ videt q̄ nō q: tradēdo amoueo de mea p̄ſona in p̄ſonā emptoris ꝛ de loco ad locū: q: emptor ſecū portat. gl. dicit Jtē q: talis venditio p̄ōt fieri ſine contrectatione: vt ſi vendat alicui rē penes eū cōſtitutā. tūc eā nō committit furtū: tū interuenit quaſi traditio. iſtū paſſum pleni⁹ exeminat glo. ff. de ali. iu. ltē ſi res. in p̄in. vbi glo. ponit duo exempla. vnū in patiētia ꝛ aliud in quaſi traditiōe in quib⁹ vēditor nō dz contrectare. nec fit furtū q̄ gl. eſt multū no. ¶Ego dico q̄ aut interuenit vā traditio: ꝛ tūc fit furtū: vt. ff. de ℨben. l. ſi i emptiōe. ℌ. ltē ſi emptor. aut interuenit quaſi traditio. puta p patiētiā: vt. j. de acq. poſſeſ. l. ij. vel q: rem aliēnā tibi poſſidēti vēdo: ꝛ tunc nō fit furtū ℌm gl. ad hoc. ff. eo. l. falſus. ℌ. ſi is. aut nō interuenit traditio nec quaſi ſed ſolus titulus ꝛ tunc non fit furtū: q: vt dixi furtū ℨbi. f re nō cōſenſu: vt iſti. de ob. ex ma. ex p̄n. ¶Revoco i dubiū[b] ſi vendo tibi poſſidēti rē aliēnā vtrū videar eā tradere: ꝛ videt q̄ ſic. ff. de rei vē. l. quedā mulier. ꝛ in ſtitu. de re. diui. ℌ. interdū. Sol. ſi res nullo modo ſpectat ad me nec eā tibi commodaui vel aliter in vſum conceſſi. tūc nō videor tradere q: eā non habeo nec quaſi habeo nec poſſum tradere nec quaſi tradere. nō ob. ff. de acq. poſ. l. q̄ meo. in p̄in. q: ibi a poſſidēte bñ p̄ōt trāſferri in aliū: ſed a nō poſſidēte nec ius habēte ſecus: vt. j. de acq. poſ. l. fin. et q̄ dixi. ℌ. de pe. he. l. cogi. ℣. iurta hoc q̄ro q̄dā. ꝛc. ergo lex quedā mulier cū ſimilib⁹ dz intelligi in eo q̄ pōt conferre titulū effectualē vel in eo qui habebat poſſeſſionē vel quaſi. ¶Opp. ꝛ videt q̄ ille q vēdit ſeruū alienū ſciēter cōmittat plagiū. vt. j. de plagia. l. ſi q̄s. So. cōcedo q̄ ℨmittit plagiū. vt ibi ꝛ etiaꝫ furtū vt hic. ¶Adducte hoc nomē plagij

¶In ciuilib⁹. ad de Bal. i. l. cogi. p̄calle. marime i iij. et. iiij. opposi.

¶Jtē ſi tenet rē aliquā. vide Ang. l. in ſpāli. de reſt. i integ. ꝛ Bal. d. l. cogi. And. barb.

¶Rem fuiſſe penes ſe. Tu vide ad hoc ꝓpoſitū Lu. ro. ſin. ſuo. de xxx viij. q̄ ſi cipit ſcis q̄ ℨſeſſioī mutui in ſi. p̄z quo facit ℌm eū. l. penes. ff. de ℣. ſig. Celſus.

¶Rē aliēnā. vide q̄ no. Ly. ꝛ bal. i. l. j. ℌ. de emptor. ꝛ oīno gl. ꝛ bal. in d. l. ltē ſi res. ℌ. et dicit q̄ ſi habeo titulū vel aliter puto rez eſſe meā ℨ vendā ꝛ res ſit aliena nō ℨmittit furtū. et. d. gl. ſequunt. ꝛ vide Ly. hic q limitat glo. i. d. l. ltē ſi res. niſi res eſſet i p̄ſentia.

¶Revoco in dubium. ſi vēdo tibi poſſidēti rez aliēnā an videar eā ti bi tradere ſi res eſt p̄ſens forte videt tradita. l. j. ℌ. ſi tuſſerim. ff. de acq. poſ. ꝛ tūc forte nō reqreretur alia contrectatio vt dicat furtū. l. falſus. ℌ. ſed et ſi is. ff. eo. vide Ly.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Extra querit. Si trado pecuniã alicui vt ipe illã det cui vult qñ nõ pt illã sibi donare ⁊ valde no. ad idez qñ prãdicfui interrogat⁹ a 3 oñs anciãis bononie cõsiliuz em 4 desiderat eis auctoritatem augendi transferendi imperium ⁊c.ip/ si volebant sibi transferre imperiũ eligẽdo se iterũ viũ moder. vi/ de bal.l. humani tatis.C. ỏ imp. u. vbi pr̃ põt filium substituere p ipz. vide qñ no.inn.c. cũ i iure.de elec.⁊ aduerte quia iure fuit practicatũ qñ ipsi trãsferẽt iperiũ i alios q postea transtulerũt in illos ꝓmos tenemenți qz est optima cautela ⁊ bo/die occurrit mihi dubium patroni 2 erant discordes a vna pars volebat pñtare vnum de eis, alia nolebat, 3 an ille talis pos/ b set dare vocẽ suã c vni alĩ q postea eligeț illũ ⁊ sic au genț voces qñ tene mẽti ppetuo: qz ẽ magna limitatio ad.c.p nr̃as de iur.pat.⁊ vide Jo. cal.⁊.d.car.i d.c.fi.ỏ postu. vbi reprehẽdit illam practicaz de qua s. vide q dixi.c.fi. ⁊ i.c.qz clerici. de iu.pa. facit ad id 4 qñ voluit gl.in.c. d fi.de priuil. And. barba.

¶Facit ad ꝓpositũ illi? qñ in pn. buius apo.ỏz qñ no.odof.i fi.i.l.fi mãdauero. ỏ. fi ti bi cẽtũ. ff.man.et e ibi p istũ i.l.id q paupib⁹. et. ff. de epi.⁊ cle. flo. in. l. alti⁹. ff. si ser. vẽ.⁊ Car. plene in cle. j. qñ. xxij. extra de test. vbi dñt execuțorẽ ad distribuẽ/ 1 dũ bona iter pau peres p eũ obli/ 2 gãdos nõ posse fi 3 bũpsi dare. et ad 4 hoc viỏ qñ posui in apo. ad istũ i.l. habeat. nu. 29. in ver. suum filium. s. de sacrosan. ec/

est nomen criminis criminaliter intentandi ⁊ illa criminalis nõ tollitur per hanc ciuilẽ ad aliud ꝓ/ ferendum: vt. j. quando ciui. actio. l. j.

¶Accipiens pecuniam alienam ad aliam perferendam tenetur furti si in vsus suos conuertit.

Accipiens pecuniam pauperibus distribuendaz sibi donare non potest.

Debitor mittẽs pecuniam creditori suo per fidu/ nuntium si pecunia perdatur an debitor liberetur.

Quntũ diem solutionis prorogare non possunt. 7. g

¶Sis cui. Qui pecuniã quam ad alĩ? pferẽdã accepit in vsus suos cõuertit furti tenetur. b.d. ¶Querit glo. cui teneaț furti an mittenti an vero accepturo: et distinguit. aut erat nuntius recepturi: ⁊ tũc ipse agit cõdictione furtiua: qz statim res fuit eⁱ⁹ effecta postea contrectata ff.eo.l.eũ q.ꝯ. epla. actio vero competit recepturo/ 2 absq; dubio ratione dñij: vt. ff. eo. l. si venditor. ver. alioqn. mittẽti autẽ nõ cõpetit nisi sua interfit pecuniariter. sola em̃ affectionis ratio in furti actione nihil operaț qz affectio non põt duplicari nec qua druplari ⁊ qz non cõsideraț nisi in iudicijs bonefidei: vt. ff. man. l. cũ seruus. aut erat nũtius mittẽtis. ⁊ tũc soli mittẽti cõpetit cõdictio furtiua qz ante cõsummationẽ mãdati oñs pmãfit: vt. ff. de ac/ qui. pos. l. q absenti. ỏ. fi qs. actio vỏ furti ꝑm gl. cõpetit tã mittẽti. ⁊ de hoc non est dubiũ q; receptu/ ro qz sua interest ꝑm glos. qỏ nõ videt bñ dictũ qm̃ eⁱ q nũq; possedit nõ daț actio furti: vt no. j. eo. l. si abducta. ⁊. j. e. l. manifestissimi. in ꝓnc. ⁊. ff. de vsuc. l. si homo. ⁊ certe text. in. d. ỏ. epla. aperte videt determinare id qỏ dicit gl. ⁊ dic vt dicã in. d. l. si abducta. ¶Extra querit[a] si trado alicui pecuniaz dicens da cui vis. vtrũ ipse possit ꝑ se retinere vel qd debeat facere de ista pecunia. rñ. dic vt. ff. mã. l. si mãdauero. ỏ. fi tibi. ⁊ facit extra de test. c. cũ tibi.

¶Quero nunquid[b] ille q dz alicui pecuniã mittendo eã ꝑ fidũ nũtiũ liberet si pecunia casu pdit. c 3 rñ. aut erat debitor in genere et nõ liberat: vt. l. incẽdiu. s. si cer. pe. Aut in specie et tũc aut erat actũ exꝑsse vel tacite qỏ ipsemet reportaret: ⁊ tunc non liberat: qz non põt videri diligẽs ille q venit ỏ formã pacti: vt no. ff. cõmo. l. eũ q. ỏ. fin. idẽ si erat actũ vt mitteret p certũ nũtiũ ⁊ misit p alĩ? vt ibi not. sed aut̃ de hoc nihil erat actũ. ⁊ tũc aut nũtius erat familiaris ⁊ not⁹ ⁊ q cõsueuerat esse bon⁹ et diligens ⁊ tunc excusaț mittens: vt. ff. cõmo. l. argẽtũ. nisi suscepisset in se periculũ casus fortuiti: aut nõ erat nuntius not⁹ vel cũ posset mittere idoneũ misit min⁹ sufficiẽtẽ et tũc nõ liberat: vt no. ff. ꝑ so. nõ ob. eam rẽ. ⁊ adde qỏ no. ꝑ Dyn. in. l. si qs vxorẽ. ỏ. apud labeonẽ. ff. de fur. ⁊ facit qỏ no. extra de pi. c. significãte. ¶Sz pone[d] ego misi tibi nuntiũ cũ quadã lr̃a in qua continebaț qỏ tu remitteres mihi codicẽ meũ nec exprimebaț p quẽ tu vero dicto nuntio tradidisti libr̃ũ, aufugit cũ eo an fis liberat⁹: et videț qỏ nõ qz fuit nunti⁹ ad reqrẽdũ nõ ad recipiendũ: vt. ff. cõmo. l. si mei cã. ỏ. fi. vbi est ter. no. et hoc bñ notãt mercatores q recipiunt literas. ⁊ adde. qỏ no. ꝑ Bar. ff. ỏ fideiuſ. l. luci⁹. ⁊ no. qỏ nũtij nõ põt ꝓrogare diẽ solutionis. ff. de ver. ob. l. g rome. ỏ. calimach⁹.

¶Ultimo quero[e] an ille q cõstituit pcuratorẽ teneaț puidere casus fortuitos. rñ. in iudicio nõ tenetur puidere: vt. s. q pe. tu. l. cuz matribus. ꝑ Jnn. i.c. extra. vt lite nõ cõte. ⁊ qỏ no. i regula iputari ꝑ Jo. an. ỏz in extraiudicialib⁹ teneț esse diligẽs ꝑm naturã ỏctus vel officij qỏ qs gerit: vt ff. man. l. idẽq. ỏ. fi tutores. ⁊ satis patet ex legibus s. allegatis. adde qỏ dicam in. l. falsus. j. eodem.

¶Titulus actionis famose inspicitur ⁊ non titulus criminis.

Damnati per formã statutorum nõ sunt infames.

Bannum non infamat.

¶Publicanus tenetur furti.

Z.

¶Tiam furti. Si publicanus officij aligd aufert dolo malo tenetur furti: et efficit res furtiua ⁊ non põt vsucapi. h.d. ¶Op. si teneț furti. ergo condẽnat⁹ effi/

citur infamis ỻz lex dicit, cõtrariũ: vt. s. de infa. l. ỻ. so. ibi nõ fuit ꝓpõita actio furti sed actio in factuz b ex edicto de publicanis q̃ nõ infamat. ¶Ex hoc no. qs[f] nõ inspicit titul⁹ criminis ỻz titul⁹ actionis famose. facit qỏ no. in. l. certi cõdictio. in ꝓnc. ff. si cer. pe. nã mod⁹ agendi inspiciẽdus est vt no. ỉỻ. q. vi. c. hic quippe. ⁊ ꝑ Jnn. de rescrip. cũ sup lr̃is. sed nunquid in criminali cõdẽnatiõe distinguit mod⁹ ꝓcedendi sicut, in ciuili puta aligs est dãnat⁹ ex inquisitiõe de furto an erit infamis⁹ sicut si eẽt dãnatus ex accusatiõe. et videt qỏ nõ nisi gen⁹ pene subsecutũ infamet: vt. ff. de bis qui no. infa. l. ictus futiũ. nã cũ ingstitio sit ꝓcessus extraordinarius snia lata sup ingstitiõe videt poti⁹ interlocutoria q̃ definitiua, ar. ff. de testi. l. nulluz. ỻz interlocutoria non infamat. vt. ff. de bis q no t. ifa. l. qd ergo. ỏ. quesitũ. c ¶Preterea nullo iure cauet qỏ dãnat⁹ ex ingstitiõe sit infamis. ar. ff. de ꝓua. l. iij. in fi. i rõne. ¶Iste ingstitiões[b] fiũt cõiter ꝑ formã statutorũ potius q̃ de iure cõi sed dãnati ꝑ formã statutorũ nõ sunt in/ d fames qz oia statuta dicunt esse leges ꝓuatorum iudiciorũ et nõ publicorã. ar. ff. de cõcusl. l. ỉỻ. ꝓterea est gl. ordi. ff. de sus. tu. in. l. iij. ỏ. ꝓterea. ⁊ idẽ ibi tenet Dy. ⁊ Lyn. in. l. fi. s. de sus. tu. ⁊ assignãt talẽ ra/ d tionẽ qz ingstitor ingrẽdo grauat reuz cũ oĩs ingstitio sit ỏ ius cõe vt. ff. de mu. ⁊ bo. l. rescripto. ỏ. fi qs accusatorẽ. re⁹ ergo grauat⁹ in vno dz in alio relevari: vt in. l. gd ergo. ỏ. pena grauior. ff. de bis qui no. infa. ¶In ỻtiũ qz habito fine nõ curam⁹ de modo: vt in. l. ordo. ff. de pu. iu. de neg. ge. l. actio negotiozũ. sed hic habem⁹ finẽ ꝑ sniam diffinitiuã ergo non curamus de ordi. ¶Preterea ingstitio succedit loco accusationis ergo idẽ dz opari: vt. ff. si qs te. lib. esse iu. fu. l. i. ỏ. hec ac. ꝑterea hoc videt exꝑs/ e sum ex coniunctiõe duarũ legũ, j. de calũ. l. i. q dicit quẽ condẽnari de calũnia ex officio iudicis. ⁊. ff. de bis q no. infa. l. athletas. ỏ. calũniator. q̃ dicit talez condẽnatũ esse infamẽ ⁊ hãc opinio. tz Odof. Aln. de pisis. ⁊ Bart. in. l. infa. ff. de pu. iu. ¶Tu dic' qỏ aut iudex ꝓcessit interloquẽdo et nõ infamis ni/ si infamia ꝓueniret ex gñe executiõis siue pene: vt. d. l. ictus. et. l. nullũ. et idẽo bãnũ nõ infamat: qz est interlocutoria vt not. in. l. ỉỻ. s. de mo. mul. etiam si statutum fingeret eũ cõfessum: qz ficta cõfessio nõ infamat qñ lex fingit ex sola cõtumacia qz non decidit immediate ex causa famosa si aũt qs est cõfessus ipso facto ỻz cõfessio sit tacita nõ exꝑssa tũc bñ esset infamis: vt. s. de iter. ma. l. si tutor. ⁊ ibi ꝑ Dy. aut iudex ꝓcessit diffiniẽdo ⁊ tunc aut cõtra ꝑsentẽ f tulit sniam ⁊ condẽnatus efficit infamis: qz est diffinitiue dãnatus ex famosa cã. non ob. rõ. Ly. de. ỏ. pena grauiozis. qz ibi loquit qñ grauamẽ est in ge g nere pene: ỻz hic nõ est grauamẽ in gñe pene ẽre ille. ỏ. nihil aut est cõdẽnat⁹ in absentia tunc si quidẽ fuit defensus ꝑ procuratorẽ efficit infamis. vt. j. de iniu. l. fi. Si vero nullo modo fuit defensus sed simpliciter ex forma statuti fuit condẽnat⁹ li. nõ cõte. b ex sola cõtumacia: tũc nõ efficit infamis etiã si esset ꝓcessum ꝑ accusationẽ qz nec statutum hoc dictat nec ius cõe ⁊ nõ debem⁹ excedere metã statutoruz. vt no. Ly in fili. j. de he. inst. l. j. nec ob. ꝓcedẽti mẽ/ i brio. ff. de insa. l. fur. ỏ. fi qs alieno. qz ibi loquitur in ciuili cõdẽnatione nõ in criminali vbi directe snia formaț in ꝑsonã dñi. vt no. s. de procu. l. nihil arbitramur. ¶Nunc venio ad secundã oppositionez 4 gl. ỏz hic qỏ ꝓblicanus teneț furti. contra. ff. vi bo no. rap. l. ỉỻ. ỏ. fi publicanus. Sol. glo. qỏ ibi publicanus fuit in errore hic in dolo. vnde no. errantem dolo carere. Extra glo. op. ⁊ videț qỏ officiũ delet maleficiuz ⁊ penã minuat. vt. ff. de pub. l. si multi. et de admi. tu. l. tres tutores ad. l. iu. pec. l. sacrilegiuz vt. l. ỉỻ. post prin. Sol. officiũ delet maleficiũ ꝑsum ptũ: sed nõ liqdum. vt. j. de bis qui. vt indig. l. polla. ⁊ no. inj dicto. ỏ. calumniator. Item non ob. illa lex si multi. qz ibi loquit in illo edicto nõ in actione furti. ⁊. ff. de condi. fur. l. j. ⁊ facit ad banc. l. ff. de pericu. ⁊ commo. rei vendite. l. lectos.

¶Fur in quibus casibus liberatur.

Mora precedens non potest transire in obligationem nouantem.

Res sua a fure an stipulari possit.

¶Sbtracto. vel vi possesse periculũ ad furẽ ⁊ violẽtũ pertinet nisi moram offerendo purgauerit. boc di. 1 ¶Mor. qỏ ois qui teneț ex maleficio est in mora. facit de vi ⁊ vi arma. l. j. ỏ. rectissime. ⁊ vide qỏ no. ff. de dolo. l. si fideiussor. ¶Op. ⁊ videt qỏ fur liberet ꝑ interitũ rei subtracte ẽt nõ ꝓcedente oblatione: vt. ff. de qdi. fur. l. parui. So. dic qꝫ trib⁹ casib⁹ liberat. ¶Primus qñ mora fuit purgata oblatione vt hic. Scõs qñ mora fuit extincta nouationevolũ 2 taria. vt in cõtrario. ¶Ex hoc no. qỏ precedens mora nõ transit in obligationẽ nouatẽ: ⁊ est ratio: qz stipulator videt habere fidem de solutione futura: vt. ff. si cer. pe. l. j. Tertiꝫ casus qñ interuenit stipulatio nõ aio nouandi: tñ res erat ꝑsens ⁊ solutio ni parata ⁊ est ratio qz tunc breui manu videt solu ta ex causa furtiua ⁊ tãdem reddita promissori. vt no. in. d. l. parui. per. l. q decẽ. ỏ. idẽ rñdit. ff. de sol. 3 ¶Et hoc no. qỏ qs põt rem suã a fure stipulari qỏ intellige si stipulaț sibi restitui: sec⁹ si stipulaț sibi dari qz talis stipulatio nõ valeret cũ cõtineret impossibile et reb⁹ sic ertãtib⁹ bz cãm ꝓpetuã impossibilitatis cũ id qỏ meũ est mihi dari nõ possit 3 vt. ff. de ver. ob. l. scire debem⁹. ỏ. fi a fure. de condi. ⁊ de. l. mea res. ⁊ insti. de act. ỏ. sic itaq;. ỻz bar. dicit in. d. l. si. ỏ. fi qs ꝑ fessus. ff. de pu. l. qui pactũ. Bal. ⁊ Sali. l. pactũ curatoris. s. de pactis. And. barb. c

¶Ultio quero. an cõstituẽs pcuratorẽ teneaț puidere de casib⁹ fortuitis vide Bal. i l. j. ỏ. fi pcuratores. ff. si qs ius di. nõ obtẽ. Bul. ⁊ ter. l. preses. j. de ap. facit text. no. l. scire oportet. ỏ. sufficit. ff. de excus. tu. ⁊. l. ỉỻ. ad. ỏ. diez. ⁊. l. q cõmeatus. ff. de re iu. And. barb.

¶Er hoc no. qỏ ⁊c. alleg. etiã Bal. i l. cũ seruũ. s. tit. j.

¶Infamis. an dãnatus ex inquisitiõe fit infamis: plene in. l. ifamẽ. hic alleg.

¶Ite iste inquisitiones. vide gl. l. j. s. ỏ modo mul. And. barba.

¶Tu dic. bannũ ⁊ ꝑfessio ficta an infamet ꝑ Bar. i l. ictus. ff. ỏ bis q not. infa. ⁊ vide q hic sequuntur.

a ¶Ad dandũ ⁊c. a nisi re perẽptaad estimationez. l. in re furtiua. ff. ỏ cõdic. fur. ⁊ vide de oibus i. d. l. scire.

b ¶Et videtur. vi de etiam. j.

cle. i repe. Celsus.

¶Quero nũqd. vide ꝓ illa. l. argẽtũ. gl. ⁊ bar. i. l. si finita. ỏ. si fuerint. ⁊ Ang. ibi et eũdẽ i. l. si. ⁊ bone fidei. s. de rei vẽ. a Jo. and. in addi. spe. in ru. i ti. ỏ loca. ⁊ Lu. ro. in. l. si er legati ỻ cã in gl. de ỉ. ob. vide ibi dicta p me. And. Barba.

¶Quero perdiẽ plene p bart. post gl. i. d. l. eũ q. ỏ. fi. ⁊ viỏ q̃ sequũtur.

¶Sz pone ⁊c. vi de etiã no. p bart. in. d. l. cũ. ỏ. fi. vbi idem dicit.

¶Sed pone. nonuntios nõ posse prorogare diẽ solutionis. viỏ ter. in. d. l. si. ỏ. fi qs. p fessus. ff. de pu. l. qui pactũ. Bal. ⁊ Sali. l. pactũ curatoris. s. de pactis. And. barb.

¶Ultio quero. an cõstituẽs pcuratorẽ teneaț puidere de casib⁹ fortuitis vide Bal. i l. j. ỏ. fi pcuratores. ff. si qs ius di. nõ obtẽ. Bul. ⁊ ter. l. preses. j. de ap. facit text. no. l. scire oportet. ỏ. sufficit. ff. de excus. tu. ⁊. l. ỉỻ. ad. ỏ. diez. ⁊. l. q cõmeatus. ff. de re iu. And. barb.

¶Er hoc no. qỏ ⁊c. alleg. etiã Bal. i l. cũ seruũ. s. tit. j.

¶Infamis. an dãnatus ex inquisitiõe fit infamis: plene in. l. ifamẽ. hic alleg.

¶Ite iste inquisitiones. vide gl. l. j. s. ỏ modo mul. And. barba.

¶Tu dic. bannũ ⁊ ꝑfessio ficta an infamet ꝑ Bar. i l. ictus. ff. ỏ bis q not. infa. ⁊ vide q hic sequuntur.

cesserit ab herede. vt eo. titu. l. siue. ỏ. tãdiu. Aut est c successor singularis: vt legatarius. ⁊ tũcei non daț cõdictio furtiua: qz cũ fit actio ꝓsonalis nõ sequit rẽ. vt. d. l. ỻz nec legatari⁹. in fi. aut logmur i actiõe furti: ⁊ tunc aut in vniuersali successore: et datur ei actio furti. vt. ff. de furtis. l. si dñiũ. i verſiculo heredi: ⁊ bonorũ possessori: ⁊ patri aut i singulare successorẽ: ⁊ tunc aut q̃rit vtrũ ei det actio furti ex veteri cõtrectatiõe facta antequã legatari⁹ esset dñs ⁊ non daț: qz vt dixi actio ꝓsonalis nõ sequit singulare successorẽ: sed vniuersalẽ ⁊ sic cõpetit heredi ⁊ non legatario: aut vtrũ ex noua cõtrectatiõe. ⁊ daț tunc legatario actio nõ iure trãsmissiõis: ⁊ añ apprehẽsam possessionẽ post aditã tñ hereditat⁹: ⁊ alio mõ non succurri daț heredi nõ crimine expirate hereditatis: qz nõ daț post aditã: ỻz ex sua ꝓsona. vt. d. l. si dñiũ. i verſiculo legatario. et in. l. sed et heredes. ff. de seruo corrupto. sed hic q̃ritur quare ex noua contrectatiõe nõ daț legatario condictio furtiua: ⁊ daț actio furti. rñdet glo. in. d. l. ỻz nec legatarius: qz cõdictio furtiua est irregularis respectu aliaruz cõdictionũ ⁊ iõ dz restringiad originã le tpis seu principiũ delicti: sed actio furti nõ degenerat ab alijs actionib⁹ penalib⁹ et iõ lati⁹ patet.

¶Et ꝓdicta faciunt[c] ad qstionẽ qỏ ille q furripuit rẽ ꝓpruſ̃ defert eã ꝓpaduã ⁊ ibi contractat qỏ rõne nouc contrectationis potestas Bononie põt eũ punire. nã cũ iurisdictio dicaț oñs. vt. ff. de statu hominũ. l. qui furere. ergo sicut ratione dominij noua oriț actio. ita ratione territorij noua iurisdictio. ita dicit Bar. in. d. l. si dominũ. ỻz hoc non videt verũ. nam si hoc nõ esset nõ deberet fieri d remissio iuris deprehẽsi cũ re ad locũ criminis primi ꝓpetrati. Eque em̃ pari rõne esset iudex vnius sicut alius ⁊ par pari non teneț cedere imo quilibet in suo territorio maior est. vt. ff. de accusatio. l. si cui. ỻ. fi. ⁊. ff. de manu. l. apud eum. sed lex dicit ỻz qỏ dz remitti ad primitiuũ locuz delicti. vt in aut. vt nulli iudicẽ. ỏ. fi qs vere cõprehensum.

¶Preterea arguo ỻ barto. ex rõne sua. nã si iurisdictio equiparaț oñio ⁊ rõne noui dñi nõ datur e noua cõdictio furtiua. vt est dictuz. s. ergo nec daț noua iurisdictio. sic ergo assimilabo iurisdictionẽ magis ei qỏ viz de condictione furtiua q̃ de furti actione. ⁊ maxime si velit per inquisitionẽ procedere cũ talis processus sit extraordinari⁹. ⁊ iõ restringendus. Preterea maleficiũ trahitur ad suũ principiũ: ⁊ illud est inspiciẽdũ pot⁹ q̃ cõtinuatio delicti. vt no. ff. de iureiur. l. eũ qui. ỏ. in popularib⁹. Preterea seq̃ret q̃ quot locis fur transiit tot ex cõ committãtia loci ourent actiões: qz ex diuersis cõmittãtijs isurgũt diuersa facta vt in. c. abbate. extra de reg. iu. lib. vi. ⁊ iõ si p totũ mundũ fur iret cũ re furtiua posset de toto orbe fur banniri: et tot locis haberet se presentare si vellet se defendere. qỏ vr absurdũ argu. ff. de ind. l. heres absens. Sol. talis. vr iuridicũ ⁊ equitati consonũ q̃ vbi fur deprehẽditur ibi debeat punirivel ad principalem locum delicti remitti. et maxime qz sic discurrens vr vagabundus. vt. s. vbi de crimine agi oportet. l. j. ⁊. l. fi.

¶Ite rẽ secũ exportãdo iurisdictionẽ prorogare vr de loco ad locũ. ⁊ est prorogatio iuris ⁊ de iure. vñ non bz locũ penitẽtia. nõ obstat q̃ dixi supra in scha rõne ỻ Bar. qz iurisdictio eqparaț dñio vniuersali non singulari. vt in. l. fin. supra vbi et apud quos.

¶Scõ querit an heredi[f] ex noua contrectatione noua deț actio. ⁊ glossa hic dicit q̃ non. et ratio qz nõ vr dominiũ mutatũ: sed cõtinuatũ pre f sertim in suos heredes. vt. ff. de libe. et. posthu. l. in suis. de vsucapiõe ꝓ hered. l. nihil. Ite ⁊ possessio fingit vna ⁊ eadẽ numero cum possessiõe defuncti in suis heredib⁹. vt. l. cum miles. ff. ex q. cau. maio. ite heres vtiț iure defuncti: ỻz defuncto ex assidua ỻctatione nõ nascebaț noua actio. ergo nec heredi ei⁹. ꝓ hoc infra de annali exceptione. l. i. ỏ. j. ibi ⁊ nõ iteratis tabulis ⁊c. Preterea, fur possessionem cõtinuat: et vna est possessio ⁊ non plures. ergo nec plura delicta. ar. ff. de ac qui. pos. l. clam possidere. in prin. preterea subiectũ patiens non intelligitur mutatũ cũ heres cẽseaț eadẽ ꝑsona cum defuncto.

¶Et predicta faciũt. no. qỏ rõne noui territorij oriaț noua ỻctatio. vide Bar. i. l. si dñiũ. ff. e. ⁊ Ang. ibidẽ. Ang. barb.

¶Adde Lãfrã. de oria. i. c. qñ ỻ. ỏ. 2 fessiões. nu. 2. ỏ. quero. titi⁹ cõmisit furtũ in vr. põt ꝓcedi ỻ ipz. extra de ꝓba. no. Alex. consi. lxxv. col. ỉỻ. ver. quo ad alĩ? vo. j. Sz ego puto et credo verũ eẽ qỏ opi. veri? ꝓcedat qñ res furtiua cõtrectaț nõ prętiũ. ita limitat Alex. in alleg. i. si dñiuz. als sec⁹ ni si forte esset vagabũd⁹. vt ꝓ Alex. ibidẽ. ⁊ ỻctãs morez in loco per die. ita fin. Alex. 2 fi. xci. ici. obꝫcit carcerato. Celꝰ.

¶Quilibet i suo. no. qỏ qlibet potestas i suo territorio est maior oi alio. vide gl. ỏ ỻ Ang. alibi nõ reperiꝰ. d. l. apõ eã. viỏ ibi Ang. Andre. barba.

¶Ut nulli iudicũ. ⁊ not. qz Frã. ỏ are. in. c. i. de rap. tenuit opi. bar. et ꝑ ea dat cãm. i. l. ifficiãdo. ỏ. ifans. ff. de fur. moder. i d. c. i. dicũt qỏ illa lex ꝓbat in argumẽtũ ỻz nõ est ibi casus. bal. tenuit opi. Bar. i. c. i. ỏ. furtũ. ỏ pace iur. firmã. An. barb.

¶Au heredi. vide q̃ no. gl. ⁊ bar. j. l. pri. que incipit de bis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Legatari⁹. im⁹ propriſſ⁹ne loquendo. vide l. in cõuentionalib⁹. ſ. de ver. ſig.

vt in auc. de iureiur. a mo. pſti. poſt pn. legatari⁹ autẽ nõ ſic fingitur eadẽ pſona niſi impropriſſime loquẽdo: vt. ff. de vſuc. l. id tpꝰ. Ḣ. i. nã i bi ponit duplex ratio impropꝛietatis ibi dũ dicit quodãmodo. quaſi velit dicere ter. q⁹ impropꝛiſſime. Pterea põt eſſe q⁹ fur ignoꝛat diſſum mutatũ ⁊ ſic quantũ ad nouã pſonã non habet nouũ animũ delinquendi. arg. l. fulcinius. Ḣ. qõ ſi aduerſus. ff. ex quib. cau. in poſſeſ. ea. ¶ In contrariũ determinat glo. in. d. l. ſed nec legatarius. ⁊ in. d. l. dominium. ſcilicet qõ heredi ex noua contrectatione noua detur actio furti. ⁊ idẽ tenẽt hic Ly. ⁊ Bar. in. d. l. dominium. ⁊ hoc expedit ſcire ꝓpter preſcriptionẽ. ar. de conſti. pecu. l. item illa. Ḣ. i. ¶ Et conclude ex predictis qõ vniuerſalis ſucceſſoꝛ hz actionem furti ex duplici cõtrectatione. ſingularis vero tantũ ex cõtrectatione noua. condictionẽ vero furtiuam non habet legatarius: neq; ex veteri contrectatione: neq; ex noua. ⁊ ita debet ſummari glo. d. l. ſed nec legatarius. ſm Ray. de fo. ¶ Ex predictis etiã apꝛet q⁹ debilius eſt ius ſingulare q; vniuerſale. ¶ Quarto op. q⁹ impoſſibile ſit heredi vel legatario ex noua cõtrectatione actionẽ cõpetere. ⁊ arguo ſic. ei qui nũq; poſſedit ex ſua pſona actio furti nõ daꝛ: vt. ff. ſi qs teſt. lib. iuſſus eſſe fuc. l. ſ. Sceuola. ſed heres vel legatarius nunq; poſſederunt ergo eis nq; fit furtũ: ⁊ per cõſequẽs nõ ꝛpetit actio furti vt expreſſe videtur hic confirmari per. l. ff. de vſuc. l. ſi homo. Sol. dicit gl. q⁹ heres et legatari⁹ poſſederũt niſi ꝓpter factũ furis. vñ q⁹ fur priuat eos a potẽtia poſſidẽdi: videt etiã priuare eos ab actu. q; ratio non placet per id qõ not. ſ. l. pri. in. ỹ. glo. ⁊ p. d. l. ſi homo. ¶ Dic ergo q⁹ aut ꝓpe ſubtractionis[b] nemo poſſidebat: ⁊ tunc nõ fit furtũ: vt in. ll. contrarijs. aut aliqs poſſidebat ⁊ tunc aut ceſſio poſſeſſionis illi⁹ poſſet prodeſſe actori ⁊ datur actio: aut nõ poſſet prodeſſe ⁊ non daꝛ vt. d. l. ſi homo. ex hoc pater ibi intellectus illi⁹ no. l. nã ſi vſufructuarius poſſideat iuſte q; ſatisfecit: vel q; res conſentit. tũc facto ſibi furto agit tã ipſe q; heres: ſi autẽ poſſidet iniuſte tũc q; ex tali poſſeſſione vſufructuarỹ nihil accreſcit heredi: nec ei⁹ imagine gerit: ideo nõ daꝛ heredi actio. et adde qõ legi. ⁊ no. j. vñ vi. l. ſi. ¶ Querit glo. nũquid hereditati iacẽti fiat furtũ. ⁊ dicit q⁹ non per. d. Ḣ. ſceuola. et eſt ratio q; fur dicitur ſpoliare: vt. ff. ſ acq. poſ. l. rẽ q; nobis. ſed nõ poteſt ſpoliari ille qui nõ poſſidet neq; detinet. ſed hereditas iacens nõ poſſidet: imo neq; detinet. ergo ꝛc. ſcias q; talis res hereditaria ſurrepta eſt vſucapibilis: vt. l. ſi homo. quam legẽ bene nota.

¶ Poſſidens continens dicitur poſſidere contentum.

Crimen expilate hereditatis dicitur furtus largo modo.

Nouerca expilata hereditate tenetur furti ex noua contrectatione.

Quandoq; vnum factum eſt vnum ⁊ idem ſimpliciter ⁊ reſpectiue. ll.

Ex bis que ¶ Quod poſt aditam hereditatẽ ⁊ poſſeſſionẽ apphenſam nouerca abſtulit i furti actione venit. h. d. ¶ Op. ⁊ vꝺ q⁹ nouerca non teneaꝛ furti: vt. ff. de cri. expi. here. l. ỹ. ⁊ l. ſi. ⁊. ff. de vſuc. l. ſi bõ. Sol. in. d. l. ỹ. ⁊ ſi. nõ erat adita hereditas. Jtez in. d. l. ſi homo. erat adita hereditas: hz nõ erat apphẽſa poſſeſſio. ſed in l. nã a hereditas erat adita ⁊ poſſeſſio apphenſa: et ſic tria tpa diſtingue ſm gl. Sz ꝺ hoc op. nã hec vꝺ quedã diuinatio: q; in l. ſ a nõ fit mẽtio de poſſeſſione: ſed de dño. ¶ Soluas Jtiũ ſubaudiẽdo vel exponendo dñs ideſt poſſeſſoꝛ. vel dic qõ in ſuo herede ſufficit qualis qualis poſſeſſio q; in ipſum cõtinuari vꝺ: vt no. in. l. in ſuis. ff. de libe. ⁊ poſth. precedens ſolutio tutioꝛ eſt. ⁊ adde. ſ. famil. ber. l. ad uerſus. ¶ Sed q⁹ nũquid ſit neceſſe qõ heres ſingulas res apphẽdat an ſufficiat qõ poſſideat domũ hereditariã: vt per q; is poſſidere intelligat oes res cõtentas in domo. Rñdeo q poſſidet cõtinẽs poſſidet cõtentũ: vt. ff. de ꝺben. emp. l. clauib⁹. ar. de iur. do. l. ſi ego. Ḣ. ꝺotis. ver. qd eñ intereſt. ⁊. ſ. ne vroꝛ p mari. l. ob maritorum. Sed nũquid nouerca põt cogi ad indicãdas res mobiles quas res vult ponere in inuẽtario. dic q; ſic officio iudicis: vt nota. in. l. ỹ. j. qñ ⁊ quib⁹ quarta pars debetur. li. r. ¶ Quero nũquid[d] crimẽ expilate hereditatis dicaꝛ largo modo furtũ. dicit gl. hic qõ ſic ⁊ qõ eſt improbius furtũ. vt no. ff. de infami. l. ſi teſta. ⁊ hoc eſt vtile. ⁊ no. ad ſtatuta[e] q; loquuntur de furtis: vt publicus et famoſus expilator heredita tis ꝓcedendo de ſimilib⁹ ad ſimilia. imo de minoribus ad maioꝛa: ſeu de poſitiuo ad cõparatiuũ p locũ a minori poſſit furca ſuſpẽdi: vel alia pena aſſici vigoꝛe ſtatuti loquẽtis de furtis. qõ eſt notandum. ¶ Querit gl. nũquid nouerca q; expilauit heredi, teneaꝛ actiõe furti ex noua cõtrectatione. ⁊ dicit qõ ſic. ſed ꝺicit ſibỹpſi: cũ ſupi⁹ dixerit qõ ei q; nũquã poſſedit non daꝛ actio furti. ⁊ expreſſe dicit ꝺ caſum. d. l. ſi homo. quã. ſ. pri. declaraui. non ob. ſ. eo. l. ancille. q; rũ. ⁊ ſol. vt ibi dicã. ¶ Et ꝓdictis appet q⁹ q; vnũ factũ eſt vnũ ⁊ idẽ ſimpl⁹ et reſpectiue. vt. ff. c. l. ificiãdo. Ḣ. iſan. q; ſm qd ſunt plura: qõ contingit vel mutatione dominũ: et hoc quo ad partes. vel mutatione territoꝛiꝰ: et hoc quo ad iudices. ⁊ adde qõ dixi. ſ. ti. j. l. quicunq; Bal.

1 ¶ Partus ancille furtiue dicitur furtiuus.
2 Queſtio dicitur propoſitio dubitabilis.
3 Alteri dictio eſt diſtributiua trium.
4 Heuter dictio quid ſit.
5 Titulus nõ excuſat propter ſcientiam rei aliene.
6 Heres in vitium defuncti debet ſuccedere.
7 Partus an vſucapi poſſit.
8 Autoris malafides non nocet ſucceſſoꝛi.
9 Publiciana per ſtatutuꝫ non poteſt excludi ſi res eſt habilis ad prescribendum ⁊ perſona habilis.
10 Publiciane nõ eſt derogatũ per ius canonicum.
11 Publiciana ſemper cõpetit ei qui fuit bonefidei poſſeſſoꝛ.
12 Emens agrum pendentibus fructib⁹ habet titulum ſpecialem in omnibus.
13 Poſſeſſoꝛ bonefidei qualiter fructus induſtriales faciat ſuos.
14 Fructus induſtriales qui dicũtur: qui naturales: ⁊ qui mixti.
15 Poſſeſſoꝛ bonefidei tenetur de fructibus quatenus factus eſt locupletioꝛ.
16 Partus ancille furtiue dicit vitioſus in quinq; casibus.
17 Perſecutoꝛia excludit penalem.
18 Perſecutoꝛia penalem tollit.
19 Rei vendicatio tollit actionẽ vi bonoꝝ raptoꝝ.
20 Pena dicitur ſublata ſorte electa. 12.
21 Minoritas vel exceſſus nõ cõſideratur in penis.

Acille ſub. ¶ Partus ancille furtus penes furem eſt furtiuus. ⁊ non poteſt vſucapi: ⁊ p eo cõpetit q; dictio furtiua ⁊ rei vẽdicatioꝛ. furti actioꝛ. ꝓſecutoꝛia non tollit. q; penalẽ: nec econtra. dicit furtiua non tollit. q; penalẽ. nec econtra dicit fur etiã qui a fure ſciẽter mercat. h. d. ¶ Et diuidit q; ꝓmo ponit duplex dictum. Scõo ponit illationes. Tertio ponit rationẽ illatiõis. Quarto ponit rationẽ rationis. Quinto ponit cõcluſiones. p argumentũ ſumptũ a minori. Scõa ibi qua ꝓpter. Tertia ibi cuꝫ altera. Quarta ibi nã extra penã. Quinta ibi cũ etiaꝫ. caſus patet. ¶ Illud. ꝓ. Scõ qõ partus ancille furtiue furtiuꝰ eſt. ⁊ inuſucapibilis: ⁊ p eo cõpetit actio furti. ¶ Scõo no. q; actio ꝓſecutoꝛia nõ tollit per penalẽ nec econtra. ¶ Tertio no. q; ꝺ vbi eſt caſus l. ibi nulla eſt qõ: q; qõ eſt dubitabilis. ꝓpoſitio: vt ff. de carb. edic. l. qõ labeo. ⁊ idẽ ſi ſtatutũ dicit qõ ois qõ debeat cõpromitti intelligit de queſtionibus facti: nõ de queſtionib⁹ iuris: q; iura ſunt certa: ſicut dicim⁹ in ſimili in. l. ornamentoꝝ. ff. de auro ⁊ arg. leg. ſed ſi mixta eſt qõ in iure et facto tunc ꝓpter factũ ꝺz cõpromitti: vt. ſ. de reb. credi. l. cuꝫ pponas. ¶ Quarto no. q; dictio aiter[b] eſt diſtributiua triũ. vt hic cũ glo. qõ eſt cõtra regulam grãmatice ſecm quã eſt diſtributiua duoꝝ tm̃. Et facit[i] ad qõnem ſi ſunt tres accuſati i eadẽ accuſatione de

a ¶ Nã heres. vide Bald. in. l. nihil. j. pro herede.
b ¶ Publiciana ⁊c. vtruꝫ ſucceſſoꝛi in malafide cõpetat publiciana adde Bal. in. l. nihil. j. p herede. bart. in. d. l. cũ q. Ḣ. ꝓtor. et ibi etiã Bal. ⁊ Ang. ⁊ Bal. i. l. j. ſi plur. vna ſen. ſz q; cõpetat vꝺ velle bar. in l. ſi. Ḣ. ſz cũ in ſcõa. in ver. ẽro qd ſi ad aliquẽ. j. e. ⁊ qõ no. bal. in. l. iciuile. ſ. eo. d. Ant. in. c. ſepe. de reſt. ſpol. trã ſit cũ opi. bar. i. d. Ḣ. hz cũ in ſcõa. glo. tertia i. c. abbate ſane. de re ind. in. vi. tenet ꝺ opi. Bar. vide per Ludo. in l. rẽ que nobis. de de acqui. poſ. ff.
c ¶ Sol. illa aut. vide bar. in. l. põponius. Ḣ. cũ qs. ff. de acq. poſ. vide. j. eo. l. pri. ⁊ ſeq. Bald. ⁊ Ang. i. d. aut. malefidei. itẽ ôt Bal. hic q; hz locũ dño ſciẽte. idẽ no. bart. in. d. l. põponi⁹. et doc. in. Dauf. malefidei. vide q; ibi dixi poſt Ange. et Sali.
d ¶ Sz an p ius canonicũ ⁊ adꝺ bar. to. in. d. l. eum qui. Ḣ. pretor. ⁊ ibi hoc tenet Bal. ¶ Adde iſtũ in. l. quib⁹ ꝺieb⁹. Ḣ. ꝺo minus. ff. de cõdi. ⁊ demonſt. Ang. ⁊ Imol. in. l. ſequit. Ḣ. ſi ibi. vbi repꝛobat opi. bart. ff. de vſucapi. dixi poſt Bui. de cug. in. l. ſi qs actiones. nu. 2. in v. regrik bonafides. ſ. ꝺ ſerui. ⁊ aq. dixi poſt Dy. i regu. poſſeſſoꝛ. i v. ſi pſcribit. ⁊ poſt pauoꝛ. l. c. puenit. nu. 3. in ver. cũ malafide de extra de emp. ⁊ vendi. Ccl.

ne de vulneribꝰ ⁊ eſt adiectũ in accuſatiõe qõ vn⁹ alteri preſtitit auxiliũ ⁊ fauoꝛẽ: qõ per hec verba omnes complectantur: q; dictio alter poteſt dici de pluribus: ſed contrariũ videtur verius ex ꝓpꝛia ſignificatione vocabuli. Jtẽ cũ iſta verba poſſint dupliciter intelligi ſaltẽ accuſatio non pcedit in hac particula: quia incerta. ⁊ ita fuit iudicatũ ⁊ bene. ¶ Quid autem de dictione neuter. vide gloſſ. in. l. pe. ff. rem ra. ba. de dictione vterq; vide glo. de ver. ob. l. quidam cum filium. et. ff. manda. l. creditoꝛ. Ḣ. ꝺuob⁹. ⁊ ad predicta adde. ff. de reb. dub. l. qui duos. in fi. principỹ. ff. de iudi. l. nonnũquam. ff. de arbit. l. ſed interpelletur. Ḣ. ſi ex altera. de lega. j. l. ſi ex toto. Ḣ. i. de condi. ex cau. l. ea lege. inſti. de re. diui. Ḣ. quod ſi caſu. ¶ Ultimo nota quod titulum habens ꝓpter rei aliene ſententiam non excuſatur. multominus excuſari põt ille qui nullum titulum habet. nã ſi qõ magis põt excuſare non excuſat ergo ⁊ nec qõ min⁹ ⁊ econtra ſi quod minus videt excuſare. ergo et qõ magis. ¶ Opp. et videtur quod partus poſſit vſucapi licet mater ſit furtiua: vt. j. de vſuca. pro empto. l. ſi matrem. Sol. hic partus fuit editus apud furẽ. ibi apud poſſeſſoꝛem bonefidei. ¶ Opp. ſecundo ⁊ videtur quod etiam ſi ſit editus apud poſſeſſoꝛẽ bonefidei ſit furtiuus licet tunc cõpetat actio furti ꝓ partu. vt. d. l. quivas. Ḣ. ancille. ff. e. ergo ꝓcedens ſolutio eſt falſa. Solutio intellige qõ partus non eſt furtiuus. ſ. quando concepit ⁊ peperit penes bonefidei poſſeſſoꝛem: ſecus ſi apud furem concepit ⁊ peperit: vel concepit tantum: vel peperit tantum: quia non poteſt vſucapi. ¶ Opp. ỹ. ⁊ videtur licet concipiat apud furem: tamẽ ſi pariat apud bonefidei poſſeſſoꝛem quod poſſit vſucapi. ff. de vſucap. l. ſi aliena. Ḣ. ſi. Solu. aut concepit apud furem ⁊ non põt vſucapi. aut cõcepit penes beredẽ furis: ſz poſtea peperit i domo emptoꝛis: ⁊ tunc poteſt vſucapi. ⁊ ita intelligitur ille. Ḣ. ſm Jac. but. ¶ Sed contra hoc opponi. ỹ. nã
7 beres[a] ſuccedit in vitium defuncti. et eodem iure cenſetur cum defuncto. ff. de publi. l. ſi ego. Ḣ. parꝰ tus. ver. ſed beres furis. Solu. beres ſuccedit in vitium quo ad ſeipſum: ſed non ad ſingulare ſucceſſoꝛem habentem ab eo cauſam: vt. ff. de public. l. eum qui. Ḣ. proinde. ¶ Sed contra hoc quinto inſtatur quod malafides autoꝛis officiat etiã ſm̃ gulari ſucceſſoꝛi: vt. j. de preſcri. lon. tem. auc. malefidei. adeo quod licet bonefidei emptoꝛ ſi nõ vſucapit nec habet publicianam[b] ſi cadit a poſſeſſione: quia a quo remouetur vſucapio remouet publiciana: et cui competit vnum competit reliquum. ff. de publ. l. eum qui. ⁊. l. quicunq; ff. de ꝺben. empt. l. clauibus. Solu. illa aut. loquitur in re immobili. ⁊ ſic non obſtat. Jtem illa aut. non eſt ſimpler probibitio ſed modificata permiſſio. permittitur enim domino ſciẽte alienationem factam ⁊ ius ſuum. ſed eo ignoꝛante non permittitur publiciana: tamen non conceditur bonefidei emptoꝛi: quia illa aut. facit eſſe vtilia illa tempoꝛa q; erãt continua iure veteri. eo. titu. l. ſi. ⁊ ideo non currit ignoꝛanti ſuppoſito quod alienatio facta ſit a malefidei poſſeſſoꝛe. ¶ Jn publiciana autez ex quo res eſt habilis preſcribi: ⁊ perſona eſt habilis preſcribens: licet fieret ſtatutũ quod preſcriptio non curreret ignoꝛanti non propterea eſſet excluſa publiciana. potius enim debemus conſiderare aptitudinem preſcribendi q; actum. ⁊ ideo dico quod in publiciana illa aut. nihil corrigat de iure veteri. licet glo. dicat contrarium. ff. de publi. l. cũ qui. Ḣ. pretoꝛ. in gl. ſuper verbo dolus. fuit opi. ita ⁊ eſt
10 ipſa veritas. ¶ Sed an per ius canonicum[d] q⁹ dicit quod malafides ſuperueniens impediat preſcriptionẽ eſt derogatuꝫ publiciane. ⁊ videtur q; ſic. nam niſi bonafide quis agat; audiri non debet vt. d. Ḣ. paruus. ver. ſi modo ex parte. Jn contrarium videtur per glo. ibi poſitam. ⁊ licet ſciat rem eſſe Titi. tamen quo ad Seium qui bonafide poſſidet impꝛobe agit. et ideo eqtas canonica q; tuet dñm ne contra eum preſcribat. non ꝓpterea tuet improbũ poſſeſſoꝛẽ ne cõtra eũ agatur cũ ipſe non poſſit excipere de iure tertij. ar. j. de preſcri. xxx. anno. l. ſi quis emptionis. et hec eſt opi. Jaco. de raquã tenet Ly. in ſuis addi. in. Ḣ. ꝓtor. ¶ Hoc forti fico q; in publiciana non nocet naturalis interruptio poſſeſſionis interrũpẽs ꝓſcriptiões. ergo nõ nocet interruptio ciuilis nec canonica. nõ minus emi põt natura q⁹ ars. ff. de vſucapi. l. naturaliter. Preterea qõ qs poſſideret momẽto bonafide et nata publiciana cauſalis ⁊ in habitu lz nõ fouma
11 lis in actu q; oritur cũ deſinit poſſidere nõ pꝛi⁹. l. j. ſ. de aliena. iudi. p Ly. ex quo ſimul nata fuit ⁊ radicata nõ deſinit. imo incipit intẽtari poſſe. arg. ff. de iureiur. l. ſz ſi poſſeſſoꝛi. poſt pnci. ⁊ als ꝛtigit q; actio q; eſt informis poſtea recipit formaz a caſu. vt not. ff. de dolo. l. heredib⁹. ⁊ etiã inuenitur q; actio formis: vt rei vẽdicatio cõpetẽs dño nõ poſſidẽti ab eo ceſſa reuerſa poſſeſſiõe dñm̃ põt cõtra cũ intẽtari lz nõ poſſet eã nũccedere contra ſeipm̃ ff. de rei vẽd. l. ſi culpa. ⁊ qõ no. in. l. ſi. ſ. de heredi.
12 vel actio. vẽdi. ⁊ confirmant[e] q; dicta q; preſcriptio eſt cõtra naturalẽ eqtatẽ: ſed publici. ſm̃ naturalẽ equitatem q; tuet eum qui plus iuris hz contra nõ habẽtẽ ius. Et ideo lz aut. malefidei ponat nonum ius in ꝓſcriptiõe. nihil tñ corrigit de iure veteri qõ diſponit in publiciana: q; nõ eſt eadẽ rõ: ⁊ q; legũ correctio ẽ cuitãda: vt no. ſ. de ſac. ſan. ecc. aut. quas actiões: q; in. d. aut. malefidei nõ mutat niſi tpꝰ longũ ⁊ lõgiſſimũ: nõ aũt mutat qualitas iuris acquirendi: ⁊ qñ tpꝰ ꝓpe ponit natura rei in aliquo nõ mutat niſi in numero tpis. vt de vſucap. trãſl. l. i. ⁊ ideo ſi per ſtatutũ ola tẽpoꝛa preſcriptionũ eſſent alterata tñ publiciana remaneret in ſuo eſſe. ¶ Er bis concluſiue apparet q; non ſolũ dubitãti an res ſit ſua: ſed etiã ſcienti rẽ alienã eſſe tpe quo agit: qui tñ in ꝓmo fuit bonefidei poſſeſſoꝛ cõpetit publiciana q; cq; dicat glo. ⁊ Rofre. in libel. in tit. de actio. publi. ⁊ bãc opi. tenẽt Jac. de raué. Ly. ⁊ Ray. ⁊ hoc p Guil. ſ. fi aduer. cred.
13 to. l. fi. ¶ Sexto op. ⁊ videt q; partus non poſſit vſucapi. nã vt dicit glo. in. Ḣ. partus. emptoꝛ miſis nõ habet titulũ in partu ſed ſine titulo nõ pceꝺit vſucapio. vt inſti. de vſucap. in pꝛin. d. l. i. de vſuca. vſucapi. nã vt dicit glo. in. Ḣ. partus. emptoꝛ miſis nõ habet titulũ in partu ſed ſine titulo nõ pceꝺit vſucapio. vt inſti. de vſucap. in pꝛin. d. l. i. de vſuca. tranſfoꝛ. Odof.[f] recitat Alꝛo. dicere qõ titulo ꝓ ſuo: vt. ff. p ſuo. l. iỹ. ipſe tñ. pbat q; eo titulo vſucapio partũ quo vſucaperẽ matrẽ: vt. d. Ḣ. partus. ⁊ ſi dicas ſi partũ vſucapio titulo ergo ſupueniens
14 ſciẽtia nõ impedit[g]. l. i. j. de vſucap. tranſfoꝛ. qõ eſt cõtra id qõ glo. dicit. ¶ Reſpon. q; in veritate titulum non habeo: ſed quantũ ad vſucapionẽ ler
15 fingit me titulũ habere: vel licet non habeam titulum habeo tñ quaſi titulum: vt als iuſta cauſa eſt loco tituli: vt ꝓ lega. l. ꝓ legato. ſm̃ Alc. de mata. Old. dicit q; in partu vel fructu non habet qs titulũ ſpecificũ: vt. ff. de euic. l. ſi pregnans. ⁊. l. vacce. ſed in conſequentiam tituli ſpecialis habet generalem titulum ꝓ ſuo. ¶ Ego dico q; ſi quis
16 emit ancillã vel vaccã pregnantẽ: vel agrũ pendentibus fructibus q; tunc habet titulum ſpecialem in omnibus. i. non diſcretiue: ſed cõcretiue: q; pretiũ cõcernit rem pꝛincipalem cũ acceſſoꝛio: vt. ff. q; in frau. cred. l. ſi. Ḣ. pe. Sed qñ ancilla vel vacca vel fundus eſt vacuus tempoꝛe emptionis. tunc vera eſt opinio Oldr. ⁊ ſic tunc titulus pꝛo ſuo eſt titulus emergẽs ⁊ malafides ſuperueniens tollit ipm̃ titulũ nõ ſolũ bonãfidem: ⁊ ideo abrupto titulo et bonafide ſimul ambo pncipia ſeu cauſe vſucapionis ſunt interrupte. qui titulus pꝛo ſuo eſt titulus accõmodatus a iure ⁊ non põt ei cõpetere qui nõ poſſidet dñi cogitatione: vt. j. e. l. apud antiquos. Emptio vero vel alius titulus contractus eſt facti ⁊ ſemper remanet. ⁊ ideo ſuperueniẽs ſcientia
17 eius effectum non tollit. ¶ Septimo op. ⁊ videt q; nõ ſit neceſſaria vſucapi. nam ſi peperit apud bonefidei poſſeſſoꝛem ſtatim fit ꝺis: ergo nõ vſucapit. ff. de vſuca. l. ſequitur. Ḣ. lana. ff. de furtis. l.
18 qui vas. Ḣ. ex furtiuis. ſolutio ibi in fructu, ſeu fetu. hic in partu. nunquam enim bomo inter pecudes eſtimatur: q; natura dedignatur: vt. ff. de vſufructu. l. fetus. ¶ Sed opponitur octauo qõ idem
19 in fetu[k] quod in partu. d. l. qui vas. Ḣ. idem in pe-

f ¶ Tertio not. qõ ſi ẽſtio ꝺz cõpromitti itelligit, de queſtione q; eſt facti: nõ q; eſt iuris. vide qõ no. l. ſi. de iudi. vide bar. l. nõ diſtiguem⁹. Ḣ. de liberali. ⁊ de arb. ⁊ anveniat cã tutele. dic q; nõ. vide Bal. in. l. cũ pponas. C. de. erc. ⁊ gl. ibi. Anbarba.
g ¶ Si ſtatutũ ⁊c. facit qõ not. bal. i. l. ꝙ ex relationib⁹ in fine. ſ. de legi. ⁊ Jmo. in. l. ſi ſic. la i. de ver. obli.
h ¶ Dictio aliter ⁊c. no. de dictiõe aliter. ⁊ vide p Bal. in. l. ſi duo patroni. in pn̄. ff. de iu.
i ¶ Et facit ad queſtionẽ ⁊c. adõ bal. p illũ text. in. l. i. j. de do. cau. mor. et Bar. hic. ⁊ itelligẽ dictum Bal. qñ. pbatiões ſimiliter erãt obſcure ſicut iqſitio. libellus vꝺ bñ. pceꝺit ⁊ vba impꝛopꝛiã tur. l. ſz ⁊ ſi poſſeſſio. Ḣ. et ſi turaueꝛo. ff. ô iureiu. ⁊ interptãt p libellãte. ita tenent doc. hic.
k ¶ Tuvideꝛad hõ qõ poſui i apoſti. ad iſtũ l. hac peꝛna. nu. 2. ver. vltimo. in apo. j. e. vſ. ſ. vbi qs decu. vl cobarta. ⁊ qõ poſui i apo. ad bart. hic nu. 2. in verſi. ver et alter ſunt diſtributiua duorum. Celſus.

a ¶ Legatari⁹. im⁹ propriſſ⁹ne loquendo. vide l. in cõuentionalib⁹. j. de ver. ſig.

b ¶ Subtractiõis furtũ. vide Bar. i. l. falſus. Ḣ. ſi ita. ctum. ff. eo. ⁊ bic.

c ¶ Sz ẽro appꝛehẽdat. vide glo. ⁊ Bar. in. l. iỹ. i pn̄. ff. ô acq. poſ. ⁊tra Bal. multũ facit l. qui vniuerſas. i pn̄. ff. de acq. poſ. niſi dicas qõ ibi non habebat animũ poſſidẽdi i toto. hz in qõe bal. fic p. d. l. iỹ. i pri. vel melius vt p an. i. d. l. qvniuerſas.
Fallit tñ deciſio Bal. in caſu. l. iỹ. Ḣ. nerati⁹. ff. ô acqui. poſ.

d ¶ Quero nũqd. iſta qõ fuit ô ſctõ Perſij. viõ moder. i. l. gerit. ff. de acq. he. An. bar.

e ¶ Ad ſtatuta. facit qõ i ſimili no. Bar. i. l. ſi nõdũ. ſ. e. tñ crimẽ expilate hr̄ditatis nõ facit rẽ iuſucapibilẽ hz furtum ſic. ter. eſt fing. in. l. ſi homo. ff. de vſuc. hz glo. in. l. ſi te dicit Jtiũ et[a] ad qõ allegaꝛ p Bal. et hic adõ. l. j. Ḣ. j. cũ gl. in verbo atroc. tioꝛes. ff. ô effrac.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cuādibus. Solutio ibi concepit bos apud furem: sed ego loquor vbi concepit⁹ peperit apud bone fidei possessorē.⁊ sic nota qō cīmētes a furib⁹ vacetas prgnātes nō faciūt ipsos fructᵘˢ suos: nec vsu capiūt eos: ſ aūt tūc erāt pgnātes bonefidei possessor facit ipsos suos. ¶Sed dubitat cum fetus sint fructusᵃ naturales qr ibi nō interuenit cultura vel cura quomodo bonefidei possessor faciat suos. nām videtur obstare qō nota. ff. de rei vend. l. si fructus. solutio hoc est propter impēſas: imo etiā propter curā que habetur in animalib⁹ custodiēdis ⁊ alendis. ¶Et hoc scias⁹ qui fructᵘˢ sint naturales: qui instructriales ⁊ qui mixti. Naturales fructus sunt poma: que ſ mutantur de sua materia in aliud materiatum corrumpitur ſ naturalis vsus eorum. frumēta vero dicuntur fructus industriales: qr dīgressio de materia in materiatū nō corrūpit sed inducit finalē vsum rei. vel dic qō fructus naturales dicuntur qui sine semine proueniunt: vt in dicto exemplo de pomis.⁊ idem videtur in lignis siluę cedue⁊ similib⁹. ¶Sed contra hoc obstat qō lex dicit de oliuis.⁊ idē inuis quia sunt fructus industriales: vt. ff. de rei ven. l. si cius fundi.⁊ ideo videtur cōſiderandum an sint tales fructus qui requirunt exactam⁊ diligentem cultura: vel in vsu eorum perſpicacem industriā: an nullam vel modicā: vt primo casu dicantur industriales. ſcō casu dicanē naturales: cū natura in eorū ꝓductione⁊ vsu plurimū possit.⁊ hec est veritas. ¶Item dubitatur cū bonefidei possessor teneatur de fructibus quatenus locupletior factus est⁊ teneat officio iudicis: qō videt durare triginta annis: vt. j. de prescrip. xxx. anno. l. sicut. ergo magis expediret sibi qō nō fieret dōis cū vsucaperet triennio. Solutio etiam nunc vsucapit triennio nō dominium. vt. ff. de vsuca. l. sequitur. Ḡ. lana. sed. retētionem fructuum fic. ff. de cap̄ti. l. in bello. Ḡ. si qs seruum. ¶Item dubitatur quare ſ expellio aliquem de possessione fundi fructibus pleni. et vendo fundum bonefidei emptori ille fructus percipiendo facit suos.⁊ secus in fetu.ᵈ ¶Respondeo qr possessio rei mobilis est vilis⁊ abiecta: et ideo non sic efficaciter operatur in fructu⁹ acquisitiōe sicut possessio rei immobilis. ff. de acquir. poſſ. l. ſi idem.⁊ l. iŷ. Ḡ. ex contrario. ¶Item dubitat quare ſ partus conceptusᵉ tantum apud furē est furtiuus: tū nō ꝓ eo actio furti: vt. ff. eo. l. quivas. Ḡ. sed ſ hoc. respondeo qr nō interuenit separata cōtrectatio⁊ in actione furti matris pregnātis etiā partus includitur. Si vero nascitur apud furem ibi interuenit ſeparata: contrectatio: qr duo⁹ corpora⁊ iō est actio separata. vt hic.⁊ facit. ff. de condictiōe furtiua. l. ſi seruꝰ. Ḡ. boue. ¶Itē dubitat an dicat apud furē nasci ſi post vēditionē⁊ traditionē casu ancilla redeat ad domū furis.ᶠ⁻ dic qō nō ff. de fundo instruc. l. cū quidā. ⁊. l. cuz delationis. Ḡ. sabinus.⁊. l. scie. Ḡ. pāphile. ⁊. ff. de auro ⁊ argē. legat. l. ſi vxori mūdus. ⁊. ff. de pignori. l. debitor. et de heredibus instituēdis. l. ſi ex facto. Ḡ. rerum. ¶Deinde in ista materia concludo primo circa vitiū partus ancille furtiue. et dic qō est vitiosus in quīq; casib⁹. ¶Primꝰ ſi ancilla fuit surrepta pregnās. ¶Secūs ſi cepit⁊ peperit ſ penes furē. ¶Tertius ſi concepit tantum. ¶Quartus ſi peperit tantū. ¶Quintus ſi cepit⁊ peperit ſ apud malefidei emptorem. ¶Scō circa actionē furti dic quod ꝓ o partu nō cōpetit actio furti nisi ꝓ ipſius cōtrectatiōe exp̄ssa vel tacita. ¶Tertio circa vsucapionē dic partū effectū vsucapi nō posse. als sic scō distinctionē. l. ſi ācillā. ff. ꝓ suo.⁊ sic ſm glos. cōclude. ¶Et opponit quod ꝓ partu nunq; cōpetat actio furti: qr nūq; possessus a dño: vt. ff. de vsucapio. l. ſi bomo.⁊ dixi. ſ. l. prima. Solutio hoc est in consequentiā matris. argu. ff. loca. l. sed addes. Ḡ. si quis muliere. ¶Ulterius opp.ᵏ dicit hic ꝙ actio persecutoria cū executiōe nō tollit penalē: cōtra qr soluēti rē vī interesse dimittitur penal. l. ſi cū exceptiōe. Ḡ. satis clemēter. ff. qō me. causa. ¶Sol. aut penalis actio venit in consequentia persecutorie ex cōtumacia vel mora. aut originali

a ¶Fetus fructus a naturales. an fet⁹ sine fruct⁹ natura les.⁊ ē gl. Ly. ibi p ar. i. l. sequit. Ḡ. fruct⁹. ff. de vsuca. ⁊. l. fruct⁹. ff. ō vsu capio.

b ¶Et ꝫ scias. plene in. l. ex diuerso. de rei vendi. ff.

c ¶Usucapit. vide gl. i. l. sequit. Ḡ. fructus. ff. de vsuca.

d ¶Secūs ſ fetu. dicti ēſt. s. l. viŷ. op.

e ¶Conceptus. idē tenet Bart. hic et in. d. l. qui vas.

f ¶Ulterius opp. vide p Bar. in. l. i. Ḡ. dixerit. de publica. ff.

g ¶Electa sorte. Adde Bar. in. l. ita stipulat⁹. i. ŷ. op. vltime partis ff. de ver. oblī.

h ¶Allŷ. plene i. l. senat⁹. ff. de accus.

i ¶Transigi cum epo.⁊ vide. An. in disputa. astēſis. in ŷ. dubio.

k ¶Dāna. videp Bald. in. l. bene a zenone. ĵ. de quadri. prescript.

l ¶Quarto queritur. not. ꝙ in foro cōſcientie fur nō tenet restituere nisi rē. tu viŏ ꝙ illa gl. Bal. in aut. ad ℔. C. de vsu.⁊ in. l. iubemus. Ḡ. sane. de sac. sanct. eccle. ⁊. l. id qō pauperib. C. de epi. ⁊cle. ⁊. d. pe. c. i. de consti. et Lud. ro. in. ru. ff. de acq. here. d. ab ba. ca. ĵ. de consti. ⁊. c. ſi egressus. de iniur. ⁊. c. audiuimus. de simo. ⁊. d. An. in. c. i. ō do.⁊ contu. c. ſi. de pscr. ⁊ vide q̄ dixi in rubri. ff. de acqui. bere. And. barb.

ter⁊ principaliter. ¶Primo casu ignoscit pretor restituenti ante ſnam. Scō casu nō. Et est ratio qr in primo casu cessat cā finalis pene. in scō vero nō cessat. nā in ꝑmo delictū omissiōis purgat in scō delictū cōmissiōis nō purgat nisi pena ſoluat.⁊ distingue vt hic ꝙ Jac. de are. ¶Item opp. ꝙ ꝑsecutoria excludat penalē. ſ. eo. l. ĵ. ſol. illud est rōne ℣rietatis.⁊ dicaut ciuilis persecutoria actio in cludit crimen: vt ꝙdictio furtiua q̄in cludit furtū esse per petratū:⁊ tūc non tollitur penalis vt hic. Aut excludit crimē: vt actio mādati qñ excludit crimen furti:⁊ tunc tollitur penalis. vt in. l. cōtraria. ⁊. ff. eo. ſi vēdidero. Ḡ. si titius. Aut nō tangit crimen.

18 vt rei vēdicatio:⁊ tūc nō tollit penalem actionē. vt hic. ¶Item opp. ad idem ꝙ persecutoria tollat penalē. l. idem. Ḡ. fin. ff. nau. caupo. stabu. Solu. ibi est speciale qr ꝑsecutoria erat ordinaria: penalis extraordinaria⁊ extraordinaria remedia facilius tolluntur q̄ remedia ordinaria. vt not. insti. si quadru. paupe. fecit. dica. Ḡ. si oppo. nā ſi habeo actionē vi bonorū raptorū ad quadruplū recipio simplū non videtur ad triplū esse prodita vulgaris formula: qr in quadruplū formata est ergo sine actione non potest experiri. ff. de furt. l. ſi seruus nauē. nam forma edicti pretoris nec supra modum suū a pte aperte procedit. nec intra subfixit. vnde videtur libellus ineptus petendo triplum: sicut petendo quintuplum: qr verbis edicti nihil potest addi vel detrahi. So. qui petit residuum quod debet

19 non dicitur inepte agere: vt. ĵ. eo. l. post decisionē. ¶Oppo. rei vendicatio tollit actionem vi bonorum raptorū que est penalis. ff. vi bono. rapt. l. ĵ. Sol. actio vi bono. rapto. est mixta qr includit ipsam esse⁊ penam: et quantum ad rem ipsam tollitur qr est persecutoria: sed quantum ad meram penam nō tollitur: minus tur ergo: sed non perimitur in totum. Sed contra hoc oppo. qr actio mixta. i. simul includens rem⁊ penā impositā per nomina quotitativa tollitur per simplicem persecutoriā. ff. de act. et ob. l. qui seruum. Ḡ. ſi. ſo. illa. l. nō dicit hoc ℔ dicit de augmento sortis ex repetitione. xxx. dierum. nam illud augmentū non pōt absq; principali remanere. vnde illa pena est dinumeratio sortis. non autē est pena per se stans. nam⁊ ille qui recipit rem deteriorata min pretio videtur interesse renuntiare: vt no. ff. de dolo. l. eleganter. Ḡ. non solum. ¶Opp. vlterius ff. de publica. l. ĵ. Ḡ. dixerit aliquis. ſol. vt ibi eleganter habetur per Ayo.

20 ⁊ per Jac. de are hic. ¶Opp. ꝙ electa sorte⁸ pena sit sublata. ff. ſi quis

g cau. l. iŷ. Ḡ. ĵ. ſol. hic in pena maleficiorum: ibi in pena iudiciorū. Et dic ꝙ interdum est sors⁊ pena legalis vt hic. Interdū sors et pena iudicialis vt ibi. Interdum sors⁊ pena conuentionalis⁊ extraiudicialis. et dic vt l. ſi pacto quo penam. ſ. de pact. per Ly. Interdum sors⁊ pena arbitralis et tunc aut pena committitur: qr non ſistitur⁊ non tollit sortis persecutionē qr nō ℔ relationē vt debitū ſoluat: sed vt contemptus puniatur. ff. de arbi. l. ſi quis rem. aut pena committit qr non soluit:⁊ tunc est succedanea loco debiti.⁊ ideo soluto debito euanescit pena. ff. de arbi. l. celsus. et ſtud est ex natura relatiōis. scilicet ꝙ succedat loco debiti nisi ſ esset clausula rato manente pacto: quia tunc nō fit nouatio sed accessio. et Ang. vt

21 ſ. de transac. l. cū pponas. ꝑ Ly. ¶Oppo. ꝙ in penis non consideratur minoritas vel excessus: vt. ff. de iniu. l. qō senatus. solu. illud in penis ad vindictam inuentis: hic de re familiari. ergo in criminali sufficit solue re minorē penā⁊ statim⁹ est maior. abolita. hoc verum qñ minor pena est ordinaria. sed ſ extraordinaria tunc non tollit ordinaria que est grauior. l. nullū. ſ. de testi. l. iŷ. ſ. de spor. ff. de offi. procō. l. ſi qd erat. Allŷ dicūt qō

b maior pena non tollit per minorē: sed extenuatur. arg. ff. commo. l. vnde queritur. de condi. fur. ſi seruus. Ḡ. boue. ¶Allŷ dicūt ꝙ ſi aliqua qualitas fuit amissa: tūc ꝑ possit pena suppleri⁊ integrari. arg. ĵ. co. l. post decisionē. ŷ. rñ. qr rōne qualitatis omisse pōt denuo agi.⁊ hoc qñ ꝑma pena pōt compensari alias non: vt qr fuit manus amputata. nā hoc irrecuperabile est. ſ. mors bois: vel membri mutilati reintegratio: vt no. ff. de verb. sig. l. ſi qua pena. ſi aūt non fuit omissa qualitas sufficit semel. ff. de accusa. l. senatus. Quod verū credo ſi non est collusum inter accusantem⁊ accusatū. alias ratione solius qualitatis nō recte instituit nouum iudiciū cū condēnatus qui soluit habeatur ꝓ absoluto. de exce. rei iudi. ſi quis

1 cum totum. Ḡ. plane.⁊ ad istam partem negatiuam consuluit. Ja. bu. ¶Transactio in dubio an sit intelligenda super toto facta.

2 Damna in guerris dubio an per communitates remitti possint. 43-

¶Post decisionem. Exceptio impedit petitionē ſ cidui. b. d. Concordat cum primo dicto. ff. ad trebel. lucius. Ḡ. fina.⁊ diffinitio transactionis que dicit aliquo dato vel reteto: nec dicit quali vel quātō:⁊ ideo. d. l. lucius. Ḡ. ſi. fundatur super diffinitione trāſactionis.⁊ facit qō no. ſ. de plus peti. l. ĵ. Cum ſecūdo dicto cōcordat. ff. de leg. ŷ. qui ſolidū. de trāſa. l. ſi quidē. de inof. test. l. ſi qñ. Ḡ. l. de excep. l. ſi ex maiore. qñq; tū vnū recipitur⁊ aliud per consequentiam

c dimittitur: vt. l. commissione. de pact. inter emp. qñq; vnū differt⁊ aliud in consequentiā aufertur. ff. loca. cū in plures. Ḡ. lege dicta. ff. de prēto. stipu. l. pe. ¶Queritur hic an in dubio intelligat super toto transactum. Solu. dic vt. l. ĵ. ff. qua. re. act. nō dat. Scō querit an sup male ablatis. et incertis possit trāſigi cū epo. So. dic vt no. in. c. ĵ. de pe. in cle. per paulū.

2 ¶Tertio queritur an dāna ᵏdata in guerris singularibus pſonis possint pcōitates remitti. Sol. vt no. extra de iniur. c. in nostra. per Innoc.

k ¶Quarto queritˡ an in foro penitētiali fur teneat ad aliud ꝙ ad rei restitutionē. ? dic ꝙ nō. vt no. xŷ. q. ŷ. c. ff nitatis.⁊. vi. q. ĵ. c. imitare petrū.

Eos qui.

a ¶Eos qui. recipiendis ⁊c.

b ¶Receptantes. adde. l. crimen. et ibi Bal. ĵ. ad. l. iul. de vi.⁊ in. l. ĵ. ad l. iul. pecu.

c ¶In feneratoribus. adde Bal. in l. seruus.⁊ an ꝑsumitur scientia. vide in. l. ŷ. ſ. eo.

d ¶Quero nunqd. adde Bal. in. l. ĵ. ſ. ex delic. defunct. et vide gloſ. in. c. tuanos. de vſu. extra.

d ¶Quero nunqd. vide Ludo. de ista q. plenissime in repe. auf. singulr. ĵ. ad. l. fal. prope fin. Andre. Barba.

14. Eos qui. ᵃRecipiēs in custodia res furtiuas fur ti tenetur. ¶Not. banc. l. contra scientes receptātes furtiuas res:⁊ vidi ex hoc semel suspendi quandam mulierem.⁊ idem dixas in feneratoribus ᶜqui scienter accipiūt pignori res furtiuas: vt. ff. de condictio. indebi. l. seruus cuiusdam. signis pala by folio 44 coll 3 m fin.

15. Certi actione. Actio penalis nō transit contra successores. secus in persecutoria. b. d. ¶Quero nunqdᵈ de iure canonico beres teneat ex delicto defuncti ſi ex tali delicto nil peruenit ad heredē.? dic ꝙ sic tam in foro iudiciali q̄m in foro penitentiali vsq; ad vires hereditarias⁊ non vltra. facto inuentario vel non facto vt extra de vsur. c. quanquam. et est ratio qr de iure canonico omnia bona delinquentis sunt tacite obligata pro satisfactione. arg. extra de sepul. c. parochiano.⁊ posito qō nō esset tacita obligatio rerum: tū personalis obligatio transit in beredem de equitate canonica.

16. Si seruum. Si pastor efficitur lupus tenetur furti. hoc dicit.

17. Clamuis. Crimen expirat bereditatis non pōt contra vxorem defuncti intentari sed rei vendicatio intentabitur. hoc dicit. Adde quod dixi. ſ. l. de his. Bal.

1 ¶Lex noua licet nouam penam imponat non tamen tollitur pena legis antique. 18.

Si ueum qui. Qui ex naufragio vel incēdio surripit intra annū tenet ad quadruplū post annū tenet ad simplū: et

1 poterit criminaliter cōueniri. b. d. ¶Nō. in textu ibi dū dicit pter penā olim statutā. qō ℔ noua lex imponat nouā penā ꝑ delicto: non tū per hoc tollitur pena legis antique: sicut patet. ff. de act. et obli. l. quoties.⁊ de sepul. vio. l. qui sepulchra. nam certū est ꝙ plures leges penales possunt super eodem facto disponere: vt. ff. de accu. l. senatus.⁊ no. in. l. ĵ. ff. de calum. qō dic vt. ff. de pe. l. sanctio legū. ꝑ Bar.⁊ hoc est verū nisi appareat aliud ex mēte legislatoris: vt qr est certū ꝙ penā antiquam vult aggrauare vel minorare. nā tunc recessum est a pena veteri: vt. ff. de re mili. l. qui cū vno. Ḡ. q̄ post. in ver. recessum. ſi le videm⁹ in legis ministro penaz alterāte: vt. l. qd ergo. Ḡ. pena grauior. ff. de ifami.

e Jn penis etiā statutorᵘˢ dico ꝙ ſi statutū loquit impatiue dirigēdo vba i ipm iudicē ꝙ ipse iudex nō pōt ꝑponere aliā penā q̄ penā statuti qō seruare iurauerit. adde qō dixi. ſ. ti. ĵ. auf. ℔ nouo iure.

¶Autentica.

f ¶Nauigia. Res naufragiorum auferri non pñt pertu alicuius consuetudinis vel statuti nisi essent res pyratarū vel hostium

g christiani nois vel impērij:⁊ puniunt in cōtrarij trāſgressores. b. d. ¶Nō. ꝙ in cōſtitutionēs principis sufficit generalis clausula. nō ob. qr nō tenet scire singulares consuetudines⁊ statuta: vt in. c. j. de cōſti. lib. vi. ¶Itē no. ꝙ cōſuetudines b⁹⁷ statuta que sunt cassata a principe non valent nec excusant trāſgressores a pena. ¶Item no. ꝙ pyrate⁷ equi parātur hostibus fidei⁊ principis: et possunt impune a quolibet deprobari: qr sunt ipso iure diffidati. facit. ŝ. de sac. sanc. eccl. auf. cassa.⁊ qō notat in. r. colla. de mili. vasal. qui cōtu. est. c. j.⁊ in ti. hic finitur. l. conradi dño guerram faciente. colla. r.

h ¶Procurator dicitur tripliciter falsus.

1 2 Factum procuratoris falsi per ratificationem cō ualescere non potest.

3 Nuntꝰ falsi factum ratificari non potest.

4 Procurator falsus an sit procurator.

5 Exigere verbum qualiter sumatur.

6 Excipiendo verbum est gerundium.

7 Juramento an quis se excusare possit.

8 Extra dictio quando loco et tempore apponitur

qualiter debeat interpretari.

9 Furtum qualiter dicatur manifestum.

10 Fur dicitur manifestus qui per clamorem interpellatus cum furto aufugit.

11 Procurator falsus in quem est translatum dominium an teneatur furti.

12 Condictio ob causam non oritur ex delictis.

13 Actio furti supponit interesse.

14 Mandatum quod legitime fuit reuocatum non videtur durare propter ignorantiam.

15 Ignorantia habet se pariter ad verū⁊ ad falsum.

16 Duo ſi sunt delegati cum clausula q̄ ſi ambo nō poterunt vnus exequatur quomodo intelligatur.

17 Delegatus ante receptionem literarum sue delegationis non potest exercere iurisdictionem.

18 Procurator ante l⁹as receptas nō ō⁷ pcurator.

19 Executor ignorans quod esset executor an valeat quod per eum est factum.

20 Sententia scienter lata parte cōtumace an valeat.

21 Factum a iudice reuocato valet ante acceptas literas reuocationis.

22 Factum a nuntio reuocato eo ignorante valet.

23 Factum a procuratore reuocato ratificari potest.

24 Solutū scienter pcuratori reuocato repeti potest.

25 Procurator ſi producit generale mandatum cū requiratur speciale non valet iudicium.

26 Mandatum falsum ſi est in iudicio productū an valeat iudicium.

27 Mandatum an possit probari per testes.

28 Mādatū dubiū nō sufficit ad recipiēdū solonem.

29 Genus perire non potest.

30 Debitores expulsorum de ciuitate possunt compelli soluere in communi.

31 Soluens sponte nunq̄ liberatur nisi ciuitas vel fiscus habeant nomen obligatum.

32 Procurator qui portat veras literas mādati sub falso sigillo an sit falsus. 19.

k Falsus. ᵏPremitte ad cui dentiā quod falsus procurator dicitur tripliciter: scilicet proprissime: vt qr nec nomine nec re est vel fuit procurator: sed falso pretendit mandatum qō nunquam habuit.⁊ hoc est falsum mandatum et falsa intentio: sed ſi non habet mandatum sed credit se habere falsum est mandatū: sed intentio est recta. vñ in animo est veritas. extra mentem est falsitas: qō ergo nunquam habet originē viri pprissime⁊ simpliciter dr falsum.⁊ merito qr falsum et nullū cōuertunt. ff. de solutionib⁹. l. q. boiem. Ḡ. si nullo. ff. de ŷborū significationib⁹. l. paul⁹. Jstud est oīno consideratione falsum. ſ. origine et effectu adeo quod qcqd hoc ꝑtertu fit alias nō facturo eo q facit ſi sciret eū falsum. procuratorē ipo iure nō tenet vt. ŝ. de pcuratoribꝰ. l. ℔ extra de rescriptis. capitulo ex pte decani.⁊. l. multū. ŝ. ſi qs alteri vel sibi.

¶Scō mō ō⁷ falsus. procurator ille cui⁹ mādatū apparet: ℔ post mādatū fuit legitime reuocat⁹ et iste nō est falsus origine sed pleuerantia. falsus est qr mādatū est caducū. i. reuocatū. vl al⁹ ānihilatū exp̄sse vel tacite. ff. de solutionib⁹. cū qs. in principio.⁊ i. ĵ. ⁊. l. ſi cū conuenī⁹. ff. ſi cer. pe. l. ei⁹ q̄ ipn. Jste est falsus ppriē: qr vere caret mādato. tū interdū scōm qd habet pro vero. Nā origo veritatis multū aliqñ operat. de legatis scō. l. cū filius. in. Ḡ. beres meus. Et pro vera interdū ponit qō est falsus. ff. de petitiōe hereditatis. l. pro herede.

¶Tertio ō⁷ falsus procurator q̄ habet mandatum nec est reuocatū: sed est nullū ipo iure. nā nō propte hoc ō⁷ falsum. ℔ ō⁷ non solēne vel insufficiens mādatū sicut aliō est testm esse falsum: aliud non solēne: aliō iniustū: aliud irritū. ff. de his q. vt idi. l. post legatū. ff. de iniu. test. l. ĵ. Jlle etiā ō⁷ non habere mādatū qui nō produxit ipsum ℔ habeat. et iste nō est falsus. procurator sed insufficiens appellat. ff. de iniurꝫ. l. ℔ ſi vnꝰ. Ḡ. procuratorē patris. Jnsufficiens cū dicit q nō est constitutus scōm naturā cause. vt in cap. ŷ. de procu. in clemēti. Jnsufficiens enim dicitur inhabilis. ff. de procura. l. ne

2 q̄ femina. vel non satisfdās. ff. de procu. l. minor. Ḡ. m ſi. ¶Secundo premitteᵐ ꝙ factum per falsum

¶Falsus. banc. l. habeo satis bñ lectā per Mar. fil. post lect. Guil. de cung. super. C.

¶Falsus. procurator. quot modis dicat falsus procurator. adde Bal. i. l. ℔. ŝ. de pcur. circa ꝑn.⁊ vide gl. i. c. ex pte decani. de rescri.⁊ gl. in hoc qd ſi. pcurator ℔ veras l⁹as mādatas cū falso sigillo vel ecōtra an dicatur falsus procurator. vide Bar. ĵ. ea. l. i ſi. hic adde Arch. in. c. qui ad agendum. de procu. in vi. per An. hic. ĵ. i repe. i antepe. col.

¶Scō ꝑmitte. not. ꝙ facta p falsum procuratorē in auditorio ꝓncipis nō qualescūt p ratificationem. vide do. abb. i. c. nonulli. Ḡ. i. extra de rescri. allegauit boc dictū.⁊ illud repte hēdit. d. Lar. alle. ibi. bal. hic⁊ repte hēdit. d. abb.⁊ Jo. de imo. sequit illū reprehendentē do. Lard. ibi. ℔ Bar. Ang. hic in repe. sequit dictum Jnno. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Factum p falsum procuratorez plene in.d.l.si tutor.ꝛ per And.in repet.

b ¶ Hâ si nõ põt ꝛc. dici post bar.in.l. si tutor.hic alle.et lati⁹ Bal.j.versi. tertio queritur.

b ¶ Nam si non potest.an sñia lata p falso procuratore c poterit per võs ratificari.vide And. dantem nouã opi. post Bald.l.13.ff. de iudi.vide bald. l.j.ã.qui p sua iurisd.ti.tutor.in qui.cau.in integr. restit.nõ est nec.ff. q satisd.cog.l.iul. d.cap. significasti. de fo.compe.et an qñ võs scit aliquẽ gerere se pro procuratore suo ꝛ nõ cõtradicit ꝑiudicet sibi.vide.d. Abb. in.c.ex parte decani. de rescriptis. Andre.barba.

e ¶ Factum vero. adde Bald.in.l.si pupilli.ꝯ.ſ3 si ego. ff.de neg.ge.ꝛ bal. 5 alle.bu.ꝛ Bart.in d.l. multũ.ã.si qs alt.vl sibi.ꝛ Bar. in.l.si procurator falso.ff. de condictione ob cau.

d ¶ Exigendo.quo modo sumak verebum exigere.vide hic etiã per Bar. ſ3 glo.aliter dicat.

¶ Quapropt dubitatur.an procuratori cõstituto ad exigendum possit solui.vide Bald. d.l. non solum.ff. f sol.mat.l.j.q.restitud.non noc.l.cuz magistri.ff.de pactis.l.qõ quisq.ã. de pcur.Ange.l.si pcu.vide glo.l.j.j. ad carbo.vbi exponitur verbum exigere a volente ꝛ nolente. ¶ Pet.de ancha.sequitur opinio. Bal.in.c.qui generaliter. de pcu.in.vi.vide moder.in.l. non solũ. prealle.vide Bal. l.j.j.qui.res iudi. non no.ꝛ ibi alle gauit glosſ.l.j.j.de carbo. edict. vide ¶ Pet.de ancha.in c.in nostra. de iur.vbi dicit qõ p curator constituꝰ procuratorem[a] in audientia principis nõ cõualescit per ratificationem.d.c.ex parte.per Inno.ar. j.de his qui a non dño manu.l.ſi.ꝑter vitiũ obreptiõis:qz est valde detestabile in auditorio principis:ꝛ ideo puniẽdũ:sed si alꝫs inferiozibus obripitur:si quidẽ re ꝛ cõſilio.dicũt quidã q nõ potest ratificari nisi in preiudiciũ ratificantis: sed si bonafide tunc bene potest ratificari etiã circa suũ preiudiciũ.de exce.rei iud.l.si mater.ꝯ.hoc iure. ꝛ.l.si tutor.in qui.cau.in inte.resti.nõ est necel.per Ly.nã si nõ potest[b] ratificari factũ pcuratoris revocati.ff.de sol.l.diſpenſatorẽ.nisi in preiudicium ratificantis.ergo multominus ratificabit factum pcuratoris fundit⁹ falsi. ¶ Factũ vero[c] falsi nũqz nõ põt ratificari:vt.l.multũ.ꝑ ¶ Pet.ꝛ Ly.sicut nec factũ coram vicinis:vt no.de act.ꝛ ob.l.cõsensu.de sac.san.eccle.l.illud.qz vbi nil gerit ratificatio nil innenit vbi figat pedes sue cõfirmationis. nã cõfirmatio nõ est actus per se stãs.dicitur enim cõfirmatio quasi cũ alio firmatio.ff.de libe.lega.l. aurelius.ꝯ.testamẽto.vbi ergo non est cõfirmabile cõfirmatio nõ ꝓcedit ꝛ maxime hic qz omne falsum peccat in iure naturali: qz deficit consensus.

¶ His premissis venio ad legem q̃ hoc intendit. Quod falso ꝓcuratori soluitur tanq̃ a fure cõditur ꝛ ad penã dupli tenetur.h.d. Diuiditur in duas partes.nã primo dicit q̃ crimen labat.scõo qua pena ꝛ quib⁹ actionibus conueniantur.notabilia ex summario patẽt. ¶ Op.litera dicit falsus ꝓcurator.cõtra falsus nõ dicit ꝓcurator:qz a quo remouetur diffinitio removet ꝛ nomẽ:ſz diffinitio removet a falso ꝓcuratore.ff.de pcu.l.i.ergo si est falsus non dz dici ꝓcurator:sed ꝓcurans vel pretendens false procuratorem. Solu.hic est oppositio in obiecto:vt homo mortuus nõ est homo:qz necesse est ꝓcurator:vt.ff.de verb.sig.l.paulus.nec ille homo.ff.de verbo.obli.l.si homo mortuus.ff.de condi.inde.l.seruo manumisso.ꝛ sic obiectum destruit subiectum. ¶ Secundo oppolitera dicit falsus ꝓcurator exigẽdo.[d] ꝛ sic implicat cõtradictoria.nam si falsus ergo nõ põt exigere:qz nec mouere actionẽ.ff.de neg.gest.l.si pupilli.ꝯ.pe.ſo.dupler est actio.vna p viam iuris ꝛ ista non cõpetit falso ꝓcuratori.alia p viã facti:ꝛ ista ꝓprie dicit extorsio si fit abinitio:ſz si fiat a voluntate dꝰ ꝓprie ꝓtestatio.tũ largo modo ẽt exactio dici põt:vt hic. ¶ Quapropter dubitat[e] vtrũ ꝓcuratori cõstituto ad exigendũ possit sponte solui extra iudiciũ vel in iudicio per modũ voluntarie iurisdictionis.dicũt quidã q nullo modo põt solꝝ exigere ponit ꝑ agere.ff.sol.ma.non solũ ergo est ꝓcurator litis:nõ cõtractus nec distract⁹.ĩ.solutionis.ff.de pac.l.ſ3 si tũ.ff.de sol.hoc iure exigit ergo ministerũ ad bibẽdo cõpulsioni nõ receptioni:vt.ff.de pcu.l.si reus paratus.ꝛ hoc videtur[k] tenere Spe.in ti.de pcu.ꝯ.vt aũt.ver.notabiliter aũt.nõ ob.ff.de isti.l.quicũqz.ꝛ.l.eũ q.si cert. pet.qz ibi erat ꝓpositus cuidã vniuersitati in qua huiusmodi includũtur:qz mãdatũ est vniuersale. Scõi dicũt q̃ põt exigere ab his quos facit ꝑ iudicẽ cõdẽnari.ff.de leg.iũ.l.vndecim.ꝯ.si rẽ.qz in cidit mãdato ad lites. Tertiũ dicũt q̃ põt recipere ab omnib⁹ ꝛ facere eis instrumentũ quietationis:nõ tñ põt cõfiteri:qz verbũ exigere significat realẽ satisfactionez: vt.j.de dona.l.non abstulit.ff. eo.l.si debitorẽ.de pig.ac.soluti.ꝯ.soluta.ff.de so. l.si gs seruo.hoc tz Jo.Buil.ꝛ Ly.hoc puto verũ maxime qz mandatũ est ẽctus bonefidei.ꝛ sic late dz interpretari nisi faciat qõ võs nõ esset verisimiliter facturus.ar.ff.mãd.l.si hominẽ.ff.de ver.obl. l.q rome.ꝯ.callimachus.nõ obſt.l.nõ solũ.nã si arguit ex text.ibi strictissime ponit verbũ exigere.si võ arguis ex glo.illa nõ dicit aliud q̃ dicãt leges hoc iure. ¶ Preterea cũ dicit ad agẽdũ ꝛ exigendũ copula illa cadit inter diuersa et dz ampliare mãdatũ.ff.de le.iũ.l.ea tñ.nec cñ vnũ vbũ dz supfluere si cena duci põt fine supfluitate:ꝛ tãdiu durat mandatũ donec fit effectui demãdatũ vt extra de offi.dele.c.i lfis.p Jnn.ꝛ cõponit exigo qz ago componit cũ ex id est extra vel intra agere: vt ait Catholicõ. ¶ Et not.hic in dictione excipiẽdo: qz hec dictio est gerũdiũ:[f] vt no.ã.de eden.in rub. Gerũdia aũt q̃qz designãt actũ ꝑcedentẽ ab ali quo:vt assocĩo te occultãdo.ſ.de bis qui latro.l.j. q̃qz significãt actũ precedentẽ in aliquẽ:vt offendo te insultãdo vel vulnerãdo. Et natura gerũdij est vt significet modũ ꝛ formã rei vt cũ dico talis immiscuit se diuinis missam publice cantando.ꝛ interdũ declarat actũ verbi:vt loquoz legẽdo.interdũ formal actũ verbi : vt vim facit exorando.l. vim facit.de vi.ꝛ vi arma.interdũ trãſformat ꝛ imꝓꝑiat actũ verbi.vt occidit consulendo.de offi. f dele.c.ũ.in gl.fideiussit mandando ꝛc.de pact.l.in psonã.ꝯ.q pecuniã.ꝛ sunt interdũ gerũdia cõis signiſicatiõis.ſ.actiue ꝛ passiue:vt not.in.c.j.de postu.lib.vi.in nouel.vt si dico venio causa eligẽdi vl causa testãdi:nã dupler est electio ꝛ testamenti factio.ſ.actiua ꝛ passiua.sed in actiuo tñ in passiuo nõ habet nisi vnã significationẽ:vt venit deorbando vel causa deorbãdi qz significat actũ ꝓceden tem ab ipso ꝛ sic actiue. Jtẽ iste venit cã patiendi. nã iste genꝰtiuus gerũdij merã ꝛ absolutã passionẽ significat.adde q̃ nature gerundij est qualificare.tñ q̃qz facit cõditionẽ.vt cũ iũgitur cũ futuro tpe:vt.ff.de acq.bere.l.si tu ex parte.in ſi.ꝛ ibi per g Bar.ꝛ no.ista qz gerũdia multũ sunt in vsu maxime in libellis accusationũ.ꝛ dicũtur gerundia qz gerunt vim verbi.idest sumũt vel transferunt: vel trãſsumũt. ¶ Tertio op. dicit ꝟ q̃ furtũ fit citra dñi volumtatẽ.imo dz habere cõtra non citra.institu.de obli.q̃ ex maleſi.ꝯ.j.Solu.hic ponit citra idest cõtra.nã qui nescit contradicere videt.ff.de 7 fur.l.qui vas.ꝯ.vetare. ¶ Sed quid si ipse dñs[b] b dicat q̃ si scijsset cõsensisset an est sibi credendũ.ſ. respõ.ſi quidẽ aliqua causa etiã fragilis vel legamicitie põt assignari debet credi.l.ſi.de crimi.excepi.ber. Si aũt nõ apparet causa aut hoc dicit suo sacramento:et forte idẽ:qz est questio de animo.ad hoc q̃ no.in ſi.ſ.de fideiuſ.l.pe.de acq.bere.l.pro herede.ꝯ.j.ꝑ Jac.ff.de re mili.non oẽs.ꝯ.a barba ris.scilicet si est persona fide digna. Si aũt simpliciter verbo dicat:aut sit persona de collusione suspecta creditur ſibi contra se: sed non contra rempublicã.ꝛ adde qõ no.Bar.ff.eo.inter omnes.ꝯ.re b cte.vel dic q̃ dictio citra est nota veritatis: qz qui nescit non consentit nec dissentit qz nec sentit: sicut furiosus dormiẽs.ꝛ si.sed dictio cõtra notat fictionem: vt in.ꝯ.vetare.vel dic qõ est contra voluntatem:scilicet implicitã ꝛ generalẽ:qz presumitur q̃ dñs velit rẽ suã conseruare:non ꝑ derelicto habere.ſ.vnde vi.l.ſi.ꝛ per hoc presumitur q̃ nolit qõ 2 sibi subtrahat:sed explicite ꝛ singulariter qui nõ 8 consentit nõ dissentit. ¶ Et nota de ista dictione i citra[i] q̃ aut apponitur super loco ꝛ tpe:ꝛ tunc apponit cũ copula:ꝛ significat vnius extremi in alte i ram extremẽ vt cũ dico possedi tale podere a bzẽta ꝛ citra:vel a paschate ꝛ citra.ſi autẽ dictio citra ponit sine copula notat separationẽ loci ꝛ temporis.extra de proba.c.licet causam.ꝑ Jnn.ꝛ Hosti. ꝛ transſumptiue.ff.de vsuca.l.celſus.per Bar.aut dictio citra apponit super cõsensu.et tunc si reperitur ꝓbabilis medij dispositio per se sumpta et accipitur ꝑ preter:vel accipitur pro materia onerosa pro contra sed in materia gratiosa accipitur pro voluntate.iurta no.in.l.inuitus.ã.de procura. dic vt ibi. ¶ Quarto[k] oppo.dicitur hic hunc tenerl furti nõ manifesti.cõtra iste facit furtũ,presenti.ergo est furtũ manifestum.ꝛ sic pena est quadrupli.inst.de actio.ꝯ.sic itaq̃.ff.eo.l.ỹ.ff.de cõdi.fur. l.siue.sol.non est manifestũ qz non fuit acclamatũ. nec obuiã itum imo dñs non intelligebat furtum sibi fieri.vnde nec vidisse videtur qui rei non percepit effectũ:vt insti.de obliga.ex delic.ꝯ.manifestus.ideo ergo non est manifestũ qz est tacitum fur 10 tum ꝛ velatum.non discoopertum. ¶ Aduerte[l] l sicut verus ꝛ manifestus cõtumax est ille qui dicit k nolo venire: vel citatus audito verbo arripit fugã.ita fur manifestus dz q̃ interpellat⁹ per clamorẽ obstinato animo fugit cum furto improbitatis l sue manifesta signa ostẽdẽs.Jta qõ act⁹ corpis ac etiam mens delinquendi manifestissima est ꝛ velari nõ põt.Ceterũ etiam mille oculis videntib⁹[a] non est manifestum fine cõtradictione furtũ.et facit.ff.de vsuris.l.ſi quis solutione.ꝯ.mora.non obstat qõ decem homines faciũt manifestũ ꝛ maior pars populi facit notorĩũ.ſ.de accusa.l.ea quidẽ. qz ibi loquit de notorio ꝛ manifesto prout est qualitas ꝓbationis.hic ꝓout est qualitas delicti pro bandi.alibi dicitur manifestum quod pluries frequentatum multorũ conscientiam latere non põt: hic dicitur vsurarius manifestus quasi abominabilis ꝛ obsecrabilis cuius testamentum nõ debet acceptari per bonos viros nisi cauerit:vel manifesta signa volendi cauere ꝛ penitere ostenderit.c. quãquam.de vsu.lib.vi.Allio ergo modo dicitur fur manifestus qz cõsideratur actus singulariter: alio modo vsurarius manifestus qui ex pluribus actib⁹ potest fieri manifestus:sicut hereticus.nam vtrũqz crimẽ:scilicet vsurarum ꝛ heresis est generale ꝛ ꝓbatur per specialia.quod dic vt dicam.ſ. de test.l.j. ¶ Quinto opp.qõ nullo modo tenea tur furti.ꝛ arguo sic.Jn istum falsum ꝓcuratorẽ translatum est dñium.ergo nõ tenetur furti.per.l. pe.ff.de cõdi.ob cau.patet consequẽtia.maiorem ꝓbo.cõdictio indebiti ꝑsupponit dñium esse trãslatum saltẽ pecunie que soluitur in genere ꝛ reperitur in genere.ff.de cõdi.inde.l.indebiti.ꝯ.fi.Sed lege cauek qõ cõpetit cõdictio indebiti.l.creditoris.ꝛ de condi.inde.ergo est translatum dominiũ ꝛ sic non est furtũ. Sol.triplex est administratio. scilicet mera.i.nuda.itẽ ꝓpria.item mixta.primo casu fit furtũ.scõo nõ vt no.de condi.inde.l.parui. Jtẽ tertio casu non fit furtũ: vt dum est ꝓcurator ad suũ vel mixtũ commodũ ipsius ꝛ consti.tuẽtis. vt dicit Jaco.in.l.j.ꝯ.ã ad trebel.vel dicin nudo ministro q̃ aut dz reddere idẽ corpus nummoriũ ꝛ tũc facit furtũ:aut idẽ genus nõ idem corpus : et tunc nõ facit furtũ.ff.de ꝓpo.l.lucius.ff.loca.l.in naue saufelli:tũ etiã vbi facit furtũ tenet cõdictione indebiti ex generali materia:qz est indebitum nõ ex materia speciali idest appropriata cõdictione indebiti: ꝛ est ratio qz omnis cõdictio degenerat cõtra furẽ.l.ſi.ff.vsufru.quẽadmo.caue.qz est iure naturali ꝓhibitum:ꝛ ideo mera equitas iuris gẽtium cõsideratur ꝛ procedit contra furem libel lus[b] inept⁹.ꝛ ar.in.l.illicitas.in prin.ff.de offi.ꝑſi. b ¶ Libellus ineptus ꝛc.vide in.l. b j.ff.de eden. circa principium. 12 ¶ Sexto op.certum est q̃ in actione ſi est apertus in causa:vt leg.ꝛ no.j.q.iũ.c.qz presulatus.ex delictis nõ oritur condictio ob causam:sed orit ex cõtractibus innominatis : sicut actio prescriptis verbis.ff.de cõdic.ob cau.l.ſi.ff.de don.cau.moz. l.senatus⁹ Jtẽ certum est qõ ex contractibus non oritur actio furti.ff.de pac.l.ſi vnus.ꝯ.pact⁹.ver. sed ſi pactũ.ſ3.l.dicit q̃ falsus ꝓcurator teneat cõdic.ob cau.ff.de condi.ob cau.l.ſi ꝓcurator falso. ergo tenetur ex contractu non ex delicto:ergo non tenetur furti. Sol.falso ꝓcuratori interdũ ſoluit contemplatione falsi mãdati ꝛ nõ alia contemplatione:ꝛ tũc tenẽtur furti vt hic.Jnterdũ nõ ſoluit obtẽtu mandati sed qz ꝑmisit q̃ dñs haberet ratum:ꝛ tũc si dñs non habet ratum tenetur condictione ob causam.Jtem actione prescrip.verb.ad interesse.Jtẽ si ista cõtemplatione fit ſoluti:quia dubitabat ſoluẽs de mandato.ideo voluit q̃ ꝓcurator etiã ꝑmitteret de rato ꝛ sic intelligitur.l.cõtraria.vt ibi no.Bart.dicit q̃ eo ipso q̃ gs tanq̃ ꝓcurator recepit rem videtur ꝑmittere qõ aut se ꝓcuratorẽ monstrabit:aut ratum haberi curabit ꝛ ideo si nõ habeẽ ratũ tenetur cõdictione ob causam scõm cũ.Sed hoc non est verũ qz falsus ꝓcurator non contrahit sed decipit:als sequeretur qõ fieret dñs:qz datiõe ob causam cuius impletio requirit factũ recipiẽtis trãſferẽ dñium.ff.de dona. l.hoc iure.ꝯ.ſi quis dederit.qõ falsuz̃ẽ:qz soluẽs nõ tã cõtrahit q̃ decipitur.ar.ff.de pac.l.tres fratres.ꝛ hoc ſi recipit mala fide animo lucrãdi:naz ipso limine solutionis cõtractũ est furtum vt hic. ¶ Si aũt bonafide:tũc haberet locum actio in factũ subſidiaria dño nõ ratificãte:vel condictio sine c cã pecunia cõsumpta vel rei vẽdicatione extante. c ¶ Vel condictio sine cã.cũ ista põt concurrere condictio ob causam.l. j.ff. de condict.ob causam. 13 Scias tq̃ immediate semper ꝓsumitur[d] dolus d vt.j.de fal.l.nec creplũ. ¶ Septimo opp.et videtur q̃ actio furti non detur:ꝛ arguo sic.actio furti supponit interesse:vt.j.c.l.manifesti.ſſimi.sed ſoluentis non interest:ergo non datur.pbatur minor qz liberatus est ſoluẽdo:vel ipso iure:vel ope exceptionis:vt.ff.de ſolu.l.cũ qs.ꝯ.j.Sol.aut falsus ꝓcurator recipit bono animo ꝛ permansit in ipso: sed mutato animo cõrectauit tũc tenet furti ipsi creditori:qz recipiendo ꝓ eo acqſiuit ꝛ possessiõnẽ ꝛ dñium ex quo dñs hz ratũ qõ fingit retro cuz ergo postea contrectat furtũ dñi idest creditoꝛ ꝑm glo.aut a principio recepit mala mẽte:tũc nõ acquiſiuit possessionẽ creditori nec dominiũ.et ideo fecit furtũ debitori idemqz dño furtũ ſi debitor vult vti exceptione solutionis cõtra creditorẽ debet ei cedere condictionẽ furtiuã ꝛ actionem furti. alꝫs nõ audit in excipiẽdo.sic intelligit.d.l.cũ qs. ꝯ.j.ꝑm glosſ.sicergo in supiori casu nulla fit cessio: sed in hoc vltimo casu agendũ est iure cesso scõm cũ veritate:sed ignorantia hz se pariter ad verum et falsum:ꝛ cũ vtraqz permiscek. ¶ Ad primum[e] e redeo ꝛ subiecto tale thema.adunãtia populi concessit prioribus quoddã arbitriũ q̃ nõ est de ordinario officio ipsorum. ipsi credẽtes ex simplici vi prioratus illud posse illud factũt nõ facta mẽtione arbitrij extra ordinẽ eis dati.querit an valeat. aduerte qñqz aliquid concedit alicui in cum ius et potestatem transferendo:ꝛ tũc nõ refert.erret vel nõ:qz valet qõ fit etiã ſi faciens credat non valere. vt.ff.de acqui.bere.l.qui se pupilli.ꝛ ibi notatur. qñqz cõceditur aliquid simpliciter cõmittendo ꝑ modũ nudi officij:tunc aut actus exercitus est dependẽs a voluntate ꝛ non valet.vt.l.quero.de eo qui ꝑ tutorẽ.aut a necessitate:ꝛ tunc valet vt notat Jnnocentius[f] extra de prescriptionibus.capi.cũ ex officij.et ideo verum dixit Bart.quod ſi dicti f priores nomine officij prioratus cõtra berent non essent vſi debita autoritate:qz in cõtrabendo requiritur qõ quis intendat consentire:actum ve- ¶ Presumit. tu dic q̃ hoc melius per Bar.qõ colligitur ex coniecturis.

¶ Ad primũ.ad de bar.in.l.ambitiosa.in ſi.et ibi se remittit ad disputationẽ suã que incipit adunãtia generalis.ff. de dec. ab ord.fa.

¶ Ut notat Jnn. vide Bald.l.j.ã.q ꝑ sua iurisdictiõe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Circa secundum ꝛc. vide Bar. in. d. l. multum in fine.
b ¶Sed pone. literas ꝛc. dixi post Bart. in. l. multū. de cōdi. ꝛ demō. ff. et Bart. post Ly. in l. mandatū. §. mādat. ꝛ in. l. j. ff. vt lite pē. ꝛ in. l. ea que. §. de tēp. in inte. restit. per. facit qō no. bal. j. ea. l. in v. nūc vidēdū. ccōtra vidē aliqd p Ro. in. l. ij si defūct. als i. l. cū heres. ff. de acq. here. p ¶Dau. de ca. ꝛ Ro. in. l. g ab senti. ff. ō acq. pos. p aū. in. l. cū furio 16 fus. ff. de iu. p gl. i a cle. i. in ver. repiat. de of. deleg. ꝛ vide Bal. in. l. nec geā. §. vbi. in vlti. versi. ff. de offi. procu.
b ¶Sz pone. no. de leg. añ receptionē literarum sue delegationis nō posse exercere iurisdictionē. vide Ang. et Bal. in. l. j. ff. de pcu. ꝛ vide qō notāter dicit bal. in. l. j. j. de cōfes. Bal. i c. ij. de dila. And. Barba.
☞Adde Bar. in l. multū. ff. de cōdi. ꝛ demō. eundē istū 17 ꝛ doc. l. cū furio b sus. ff. de iud. Jnno. in. c. 2 questus. extra de rescrip. et et in. c. pastoralis. extra de rescrip. et dixi i apost. ad collecta. in. c. manda to. nu. 3. in. ver. an c te notitiā literarū. extra de pcura. et no. do. de ro. decisione. cccl vi. incip. circa dubium ꝛc. ꝛ decis. cccl vi. inci. si vnus in no. Cel sus.
c ¶Circa tertiū ꝛc. adde Bal. ꝛ Ang. d et Jmol. in. l. q tu dñi. ff. de testa. et q̄ no. Bart. in. l. pupilli. §. j. ff. de neg. gest. et Bal. in. l. j. j. de 2fes. ꝛ in. l. ij. in prin. j. de acgrē. pos. p do. car. i cle. nō potest. in fi. de pcu. vbi transit cū Barto. in illo con fil. bic alle.
d ¶Circa tertium. vide do. ¶De. in. c. bis qui. de pcu. in vi. vbi tenet opin. e Ly. vide Joan. de imol. post Bal. in l. qui dñi. ff. de tes. vide Barto. in. l. si pupilli. §. itē si procuratoꝛ. ff. de nego. gest. isti tenent contra Dyn. vide do. pe. c. cum ex officiū. de prescript. vbi trāsit cū Dy. tu vide Bar. in consi. clxxxix. inci. querit an pcu. cōstitutus in absentia. vbi dicit pcura. fuit constitutus in absentia ꝛ fuit certificatus ab alio q̄ a dño. vtrū valeat actus gestus ab eo. ꝛ an. pbetur cōtra tertiū q̄ est procuratoꝛ. vide ibi. ꝛ an possit acceptare prebendā isto casu. Andre. barb.
e ¶Idem si debuit. an procurator minister ans ante receptionē mandati ro necessariū non voluntas sed iuris autoritas facit ratum. ff. de iudi. l. ij. §. j. ¶Circa secundū suppono tale thema. duo sunt delegati cum clausula quod si ambo non poterunt vn? ex equatur modo vnus non potest. alter cui hoc non constabat processit solus. an valeat processus: et videtur qō non. ff. de condi. et demon. l. multum interest. Sz Jo. an. diſputauit contrarium in regula eum qui sub. vi. in mercurialibus. quia veritas ꝛ iurisdictionis autoritas faciunt valere. ar. ff. de manu. vind. l. si pater. §. j. ꝛ respōdet ad. l. multum interest. qō aliud est in aditiōe hereditatis que animo expletur sed iurisdictio nō expletur animo inferioris: sed iudicis superioris: ſm Jo. an. quod verū credo. nam iurisdictio ista; residet apud duos etiā insolidum quo ad indiuisibilem iurisdictionem: sed exercitium debet esse commune. sic de cōdi. inser. l. si plures. p. istā ergo clausulā accrescit exercitiū sed in iure accrescendi in diuiduis nō requiritur scientia: qrius accrescendi est de appenditijs rei principaliter scite. ꝛ ideo valet quod fit. sicut quādo accrescit per prorogationem. vt in. d. l. ij. §. j. ff. de iudi. ¶Sed pone[b] quod causa est mihi soli delegata tū nondum recepit literas vtrum possum exercere iurisdictionē. dic quod non. de restit. spo. c. ex conquestione. per Jnnoc. de procu. c. si is qui. per Archi. §. de bis qui vensam etatis impetrauerunt. l. ij. et ideo nisi ante omnia fiat presentatio rescripti processus est nullus etiam si sciat se delegatū ita q̄ istud nō est ratione ignorātie: sed q̄ eius iurisdictio pēdet ex productiōe rescripti. qō est notandū. circa tertiū[c] est videndū de māda to inter vinos an procurator qui contraxit vt procuratoꝛ anteq̄ recīperet literas obliget dōm. et Ly. consuluit qō sic. ꝛ incipit cōsiliū quidam noie Fulit ad partes Anglie. ꝛ hoc p talē theoricam. nā interdū tractatur de preiudicio ignorātis. tūc ignorantia vitiat actū. Jnterdū vnus ignorat: alter scit ꝛ tractauit de preiudicio scientis: tunc ignorātia nō vitiat actū: imo cōtra scientē reddit actū validū. de cōtra. emp. l. liberi. ꝛ. l. si in emptiōe. §. j. item idē si debuit[d] scire. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. regula. §. qui ignorauit. de manu. vindi. l. si pater. §. quoties. p emp. l. ij. §. si sub cōditione. ſm Ly. sed hoc nō videtur bene dictum q̄ multum refert an aliquis factat aliquid iure suo an iure commissionis. primo casu valet inspecta veritate. scōo casu nō valet: q̄ nō facit debito noie: nec obtentu officij: vt. l. iij. §. si quidē. ff. de iudi. soluen. de eo q̄ protut. l. quero. ar. ff. fami. her. l. qō heres. ver. ꝛ ideo ficer. pe. l. penul. Et ideo Bar. cōsuluit quod nō valet: quia non est procurator ꝛ dominus non tenetur habere ratū nisi qō fecit tanq̄ procurator.
18 ¶Sed ante literas susceptas non est procurator. ꝛ allegat. c. is qui. de procu. li. vi. ꝛ. c. j. de procu. in clemen. in glo. ordinaria. ꝛ de electio. c. j. per Hostiensem ꝛ Compostel. ꝛ in Spe. de procu. §. j. versi. sed quid. ꝛ incipit consilium Bar.[e] an pcurator constitutus in absentia ꝛc. ꝛ probat tali ratione: quia mandatum inducit contractum mandati. ergo sequitur consensus vtriusq̄ partis. facit quod ponit inno. in. c. cum super. de offic. delegati. ideo Bar. in dicto consilio reprobat expresse dictum Dyn. quia anteq̄ recipiat literas falsus vel imperfectus est procurator. Videtur ergo suspensa procuratoris organa vsq̄ ad susceptionem literarum ꝛ apertura carū sicut ꝛ olim ante apertas tabulas non poterat heres fungi aio adeuntis hereditatem. ꝛ maxime si est data certa forma in literis nam scientia requiritur vbicunq̄ seruāda est forma. ff. de conditio. et demonstratio. l. ij. Sed pro dicto Dyni facit quia mortuo procuratore posset habere ratum. ergo † eo ignorante: seu antequam sciat. l. bonorum. ff. rem ratam habe. et quicquid sit de rigore saltem de equitate per doli exceptionem repelli debeo ego dominus veniens contra factum procuratoris. arg. ff. de dolo. alias de dona. l. si tibi puto. vbi est data certa forma nō valere. alias sic. ꝛ hoc quando in absentia procuratoꝛ est constitutus vt statim sit procurator: sed si vt post nuntium vel literas habitas sit procurator: tunc mandatum recepit effectum suum nō ex sola constitutione: sed ex presentatione ꝛ communi consensu: ideo non valeret ante factum. argu. ff. de acqui. pos. l. qui absenti. §. si quis. ff. de actio. et oblig. l. consensu. Jn dubio autem quando actus perficitur inter absentes nuntius non videtur mitti ad substantiam actus: sed ad notificationē: tunc non refert qualiter quis sciat: quin imo etiam si nesciat secundum Dy. illud est no. iusta credulitas cum fama habetur loco vere scientie: si consonat etiam veritati. ff. de acquir. bered. l.
19 quidam. §. quod dicitur. ¶Dubitatur de executoꝛe constituto in testamēto vel epistola: qui audito quod esset executoꝛ: tamen hoc non viso nec discusso fecit officium suum an valeat: et videt qō non: quia non habuit certam scientiam: sed leviter fuit motus ad credendum licet crediderit verum. Si autem omnino ignorauit tunc non est dubium q̄ ignorans nihil agnoscere nec acceptare potest j. de dona. l. nec ignorans. et officium cum effectu non queritur ignoranti: sicut nec aliud quicquam. ff. si cer. pe. l. proinde. de condi. insti. l. si quis ita bene redem. Sol. puto scientem etiam clausis tabulis et non exhibitis sibi exequi posse: sed ignorantem sue potestatis fundamentum puto exequi nō posse: vt de cadu. tol. §. j. ꝛ. d. l. multum interest. de con
20 di. et demon. ¶Item dubitatur[f] de iudice qui
f citata et contumace vna partium hoc tamen non discusso q̄ nūtius nō retulit: tulit sententiā an valeat: dicit Bart. quod non in. d. l. multum. quia licet habeat potestatem: tamen eam se habere nescit: ꝛ qui inordinate pcedit ꝛ bocetiā dicit Bar. ex tra de appel. §. sepe. in glo. vt si. in fi. Sed Jo. and. in dicta disputatione posita in regula eū qui. lib. vi. in mercurialibus. dicit quod fauoꝛe sententiarum tenet factum indiscussum etiam ab ignoranteꝛ ꝛ sic tu dicis quod ordo pernersus est. nego hoc quia relatio nuntij non est de substantia. vnde si iudici constaret vndecunq̄ cōstaret quod faceret. argu. de senten. excommu. c. cum venerabilis. §. secus. hoc certe verum videtur si forte periculum esset in mora: q̄ statutum arctabat iudicem ad pronuntiandū: ꝛ forte nūtius erat coꝛruptus. ideo nō reportat ambasiatā: vt. l. j. de sportu. Sol. si iudex credit eū citatum ex qua presumptione ꝛ informa
g tione valet sententia: sal's non valet: q̄ iudex cui g nihil constat nihil decernit: vt. j. de secun. tabu. l. j. in glo. ¶Ex predictis apparet qō interdū quis habet potestatem vel mandatum: ꝛ tamen non reputatur habere: et ideo vigoze talis mandati vel autoritatis non valent ea q̄ fecit. et hec fuit prima
21 particula. ¶Nunc videndum[h] est de scda parti
b cula. et primo quero an valeat factum a iudice revocato ante acceptas literas revocatiōis: et dic q̄ b
/sic: q̄ nisi presententur sibi revocatorie durat in
sui dicti. ꝛ Bal. in. l. j. §. vt lite pen. facit qō no. Bar. §. co. l. j. versi. sed pone causa ꝛc. dum dicit hic Bal. idem esse in episcopo depositio. adde eundem in. l. ij. in versi. sed pone quod ille. j. de sen. ꝛ interlo. om. iudi.
b ¶Nunc videndum. not. factum a iudice revocato anteq̄ sibi presentent literе revocatorie fore validum. vide Bal. in. l. mādatum. §. manda. vbi der. Item in hoc reprehendit Ly. ꝛ Pet. vide Basparem de calda. in titu. de offi. lega. in consiliis. vide glo. in clemen. cum potest. de procu. vbi si procurator habuit mandatum ad opponendum crimina ꝛ defectus tū susceptū non est ad huc mandatum non tenebit oppositio facta. domini de Rota conclu. xx. Andre. barba.
a ¶Itē scias. Et vide Bal. ꝛ Jo. ō imol. plene in. l. q in domini testamēto. ff. de tes. vide quod no. c. auduta. de resti. spo. vbi si valet. pcel a sus prioris iudicis licet postea re nocatus per secū b das literas si ei non fuerit notificatū. ꝛ quid si papa eximit quem a iurisdictiōe ordinarij an statū sortiatur effectū anteq̄ ordinario inotescat. vide imo. ꝛ Jo. an. c. j. de cōcel. preb. in. vi. ꝛ vide qō no. Bar. in l. si pecuniā. ff. de cōdi. ob causam. vide dōm ¶De. in consilio. cccl xx. vbi consuluit qō 22 quidam fuit con c stitutus famulus pape in absentia quod ante notificationem sibi facta non potuit gaudere priuilegio famulatus p l. quē absenti non er. quod bene no. vide Domi. ca. ij. d de preb. li. vi. vbi dicit qō si papa cōferat beneficiū vacās in curia alicui existēti extra curiam: ille ante quā acceptet mo rif quod nihilominus beneficiū 23 babek ac si vacaret in curia. alleg. Joan. an. in addi tio. Specul. vide ibi omnino. vide glo. ꝛ Ange. in. l. fi. C. de sentē. pas. quod beneficium p̄cipis queritur absenti ꝛ ignoranti. Et nota qō beneficium collatū absenti sibi non prodest anteq̄ recipiat literas. vide Barto. l. absenti. ff. de donatio. vnde fuit consultum vt referunt Modernio. in. l. absenti. ff. de acquiren. possessio. quod ciuitas alicui ciui originario collata nō fumit effectum ante quam sibi littere presententur. quod facit quia legitima tio non prodest absenti nisi in eius notitiam venerit ꝛ ratificet. arg. §. generaliter. in autentica quibus modis natura. efficium. sui. vide que dixit domi. Anton. in. c. fina. de confessis. quod licet confessio per epistolam preiudicet confitenti: vt. l. publia. §. fina. ff. de depositi. pcedit quando epistola presentatur viuo confitente. alias secus quod dictum est domini Jo. vbi reputat singulare. et allegat Jnnocen. in. c. cū dilectus. de succes sio. ab intesta. ꝛ Moder. l. bone. de postula. prelato. hic dicit Bald. quod si prelatus concedit feudum alicui absenti non potest peti inuestitura ante presentationem literarum. in rubrica. qui succes. tene. que omnia nota. Item tu habes gloss. in proemio clemen. vt constitutio que emanat in modum priuilegij ligat incontinenti nec expectatur spatium duoꝝ mē
d der. Item q̄ impendere officium est sicut soluere debitum. Item hoc non est alienare: sz administrare. Item interim est in, possessione. Item propter cōem errorē: ꝛ idē in epō depositō vel translato donec ignorat. ad hoc glo. in. d. l. eius qui. ff. si cert. pe. ta. ꝛ extra de restit. spol. c. audita. ꝛ in auc. de tabel. §. j. item scias[a] quod restituta ad litem vti gerit epistole. quod salutatio premissa ostendit iuxta nota. in consti. omnem. que est prima constitutio ffor. ¶Priuilegia[b] etiam que non continent aliquid in se perfectum sed conceduntur ad aliquid faciendum. similia sunt epistole: vt id fieri non possit nisi receptis literis: ꝛ inspiciatur tempus date quo ad initium gratie: tamen quo ad eius exequutionem requiritur quod litere exiuerint de cancellaria: cum vero cōtinet actum in se perfectum statim signata supplicatione est gratia perfecta et plenum ius q̄situm nec reuocatur morte concedentis: vt no. in pemio lib. vi. not per Archid. tunc autem priuilegia habent vim constitutionis ꝛ ius queritur etiā ignoranti: quia gratie equiparantur legi. de lega. §. j. cum pater. §. surdo. ꝛ indulgentijs ꝛ remissionibus. ff. de iureiur. l. labeo. nimirum quia apud solū collatorem remanet ius conferendi: sed facultas accepiandi est in suscipiente ꝛ dispositio siue suppositio. ff. de acquir. here. l. si quis filium. §. j. de preben. c. si tibi absenti. lib. vi. ¶Secūdo queritur de mandatis priuatorū[c] ꝛ primo quero nunquid factum a nuntio reuocato in absentia ꝛ eo ignorante valeat.
1 glo. dicit qō sic. ff. de cōtraben. emp. l. j. in fi. contra rium nota. ff. quod iussu. l. j. §. si ego. et in. c. j. de re nun. m clemen. ꝛ in. l. multū. §. si quis alteri vel sibi. Solu. aut ppie est nūtius: ꝛ nō valet: quia deest cō sensus domini: et non adest consensus nuntij: tū si ex hoc alius leditur tenet reuocans actione de dolo vt iniuriarum ꝛ crimine stellionatus. ff. de dolo. l. eleganter. §. ieruus pactionis. ꝛ. l. rē quandā. aut est nuntius[d] impropꝛie vt si dico facio te nuntium meū ad vendendū qui facit verba in persona mea. vel impersonaliter loquitur sicut faciūt nuntij qui portant merces advendendum. tunc talis nuntius consentit et valet actus sicut in procuratoꝛe sed in alio superiori casu nūtius non consentit: sed refert consensum dñi. qō etiā cum inanimato organo fieri pōt vt cornu vel tuba. si inuicē per hunc modum se intelligant 2 trabentes. arg. de supel. lega. l. labeo.
24 cēs. in prin. rem ra. babe. ¶Quarto queritꝰ nunquid solutū scienter pcuratoꝛi reuocato possit repeti. glo. dicit q̄ sic in. d. l. dispensatoꝛē. Jn contrarium no. ff. eo. l. si pcuratoꝛi falso. ꝛ de condi. inde. l. si nō sortē. §. qui filio. ff. pro empto. l. qui fundū. §. seruus meus. ꝛ bo tenet Dy. Solu. aut pcuratoꝛ e nescit se reuocatum[e] ꝛ tūcū non recipiat vt donatarius pōt ab eo condici pecunia consumpta et extans vēdicari. ff. si cer. pe. l. siego. aut tā pcuratoꝛ q̄ soluens scit eū reuocatū. ꝛ tunc aut procuratoꝛ scit soluentem scire. ꝛ tunc per consequens scit sibi donari. ꝛ ideo non tenetur restituere. de regu. iur. l. cuius per errorē. aut pcuratoꝛ credit soluentē ignoꝛare. ꝛ sic credit furtū facere tunc potest ab eo cōdi f ci[f] ne ex delicto premium consequatur. arg. ff. de nego. gest. l. siue hereditaria. reliqua dic vt. §. man. l. mādatum. per Ly. ꝛ hoc de secunda particula prin
25 cipali. ¶Ad tertiam particulam[g] venio. ponag mus quidā hz mandatū generale ꝛ spāle et articulus requirit spāle mandatū. tū iste in iudicio pducit generale. an valeat iudicium: ¶Rñ. non si preclusa est via pducendi spāle mandatum. licet eñ vere sit aliquod tū p̄o nullo habek deficiente iure pbā
b di. sed si potest adhuc[b] pduci speciale mandatum tunc iudicium apparet retro aliquod vel saltem reconciliatur: quia ex causa de preterito recōualescit. argu. de inoffi. testa. l. si nō mortis. §. fin. ¶Non ob. quero. ff. de eo qui pro tuto. q̄ ibi tutela erat in habitu nudo non vestito per coherentiam debite forme que in administrando requirit: vt. l. si. arbi. tut. ꝛ. l. si. de tut. ꝛ cur. qui satis non de. ¶Itē non ob.[i] not. in. c. cum ex officij. per Jnno. extra de prescrip. quia iurisdictio consistit in autoꝛitate iuris magis q̄s in consensu. cum etiam dissentiens iurisdictionem non deponat. ff. de offic. presi. l. legatus. ꝛ idez b in officio tabellionatus nam renuntiari nō potest nisi in manu superioris et attenditur potius veritas q̄ voluntas: vt. §. de defen. ciui. l. nulli. sepe tamen bona opinio facit ratum quod alias esset inua c lidum. quod dic vt dicam. j. de testa. l. j. Et generaliter tamen duo sunt consideranda in rato esse. scili cet iuris autoritas et voluntas: vt. §. de dona. ante nup. l. cum te sponse. ¶Scias tamen quod si quis d producit duo mandata[k] diuersa in forma. vltimo statur. argu. ff. de acquiren. possess. l. si quis ante. ꝛ si sunt facta eadem die: ꝛ nō apparet quod prius. forte ncutrum valet. Vel dic valere id quod dat minorem baliam. ff. de lega. §. l. sempronius proculo. ñā in minore ambo concordant. ff. de arbitris. l. diem e proferre. §. si plures. Si autem omnino consonant vnum tantum mādatum est. ff. de testamē. l. vnum. Et si in vno sunt rasure. in alio non tunc non vitiatur vtile propter inutile. l. fina. ff. de bis que in testa f men. delentur. et sic est verus procurator: et non reputatur falsus ratione rasure quod tene menti: et
26 hoc de tertia particula principali. ¶Venio modo ad quartam. producta est falsa charta[l] mandati vel falsi testes in iudicio. vnde index pronuntia
g ticulam. vide Specul. de procura. §. j. versi. sed qui d si procuratoꝛem. cū duobus ver. seq.
b ¶Adhuc produci ꝛc. pro hoc bene facit. l. iul. cum ibi nota. qui satisda re cogan. ff.
i ¶Item non ob. Jnno. vide Bal. in. l. j. §. qui pro sua iuris.
k ¶Duo mandata. faciunt not. in. l. j. §. j. §. de bono. pol. ſm tabu. Adde Bal. in. l. scripture. §. de fi. instru. ꝛ in. l. cū proponebatur. de leg. §. ꝛ in. d. l. imperator. de sta. homi. hoc intelligo quando erat diuersitas in quantitate summe. secus in qualitate: quia in vno non poterat procuratoris officiū exercere nisi in certo die in alio pure ꝛ hoc per. l. j. §. si stipulanti. de verbo. obli. iuncto. §. si quis simpliciter. not. in. c. plus semper. de reg. iur. in. vi. in glo. quia plus in qualitate non continet minus. ꝛ ibi bene in isto casu neutrū valebit per not. in. d. l. j. §. non autem. de bo. pol. ſm tab. istis adde Bal. ꝛ imol. in. l. si ita scriptum fuerit. de here. instit. ff.
l ¶Falsa charta. adde Bal. in. l. licet. §. de procu.

¶Priuilegia ꝛc. Adde Bal. in. l. humanum. in fin. de leg.
¶Priuatorum. per bal. post Ly. in. l. mādatum. §. manda.
¶Aut est nunti? de contrahentib? ad sonū tube. vide que dixi in. l. j. in. §. fi. ff. de verb. ob. Andr. barba.
¶Reuocatū. bene facit quod no. Bart. in. l. j. ff. de dona.
¶Condici. vide contra tert. in. l. si ego. in princi. ff. si certum pet. vbi vide etiā ¶Paul. de castro.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶ Qua in prouincia. ℔ domin⁹ Abbas dicit in.c.ex parte decani.de re
scrip.esse casum singularem.quod rescriptum est nullum.ꝛ oppo.de nul
litate.ꝛ iudex pronuntiat super nullitate statur sententie:ſi ab ea non ap
pellatur.qđ est singulariter notandum niſi fuiſſet falſum. Andr.barba.

b ¶ Dominus citatus.nota ad intellectum Innocē.in.c.ex parte decani.
dic allega.et dixi
poſt Barto.in.l.
licet.de procura
toribus.ſ.

b ¶ Et ſi dños.nota
qđ ſi receptis lite
ris citatoꝝ ſup
facto ꝓcuratoris
falſi dños nihil di
xit videtur māda
re.vide Jnn.in.c.
ex parte decani.a
de reſcrip.ꝛ Do
mi.de Rot.deci.
ccclxvij. Andre.
Barba.

c ¶ Scias tamen. c
qđ not.q manda d
tuz ꝓcuratoris
pōt pbari per te
ſtem.idem dicas
de doctoratu qđ
pōt pbari per te
ſtes q quis ſit do e
ctor vide Bal.l.ſi
ſolennibus.ſ. de
ſi.inſtru.an autez
qñ quis ē miſſus
in poſſeſſionē de
bet pbari per te
ſtes. vide Bart.
q ſingulariter lo
quitur.l.fina.ſ.de
edict.di.adri.tol.
ĩ finalib⁹ verbis:
an autem dicta te
ſtium poſſint pro
bari per iudicem
ꝛ notarium ſi non
appꝛeſentet i ſcri
ptis vide ſing.gl.
l.prolatā.ſ.de ſen
ten.ſm Bal.An
gel.a pape vl pin
cipis poſſit pba
ri per teſtes: cogi
ta quia cum inter
rogatus eſſet dños
me⁹ ego ibidem
p̄ſens iſta ſibi al
legaui ſed p hoc
vide text.l.ſi pro
batorias.ſ.de di
uer. of.li.xĵ.bal.
in.c.i.ſ. itē ſacra.
de pa.iur.fir.l.La
no.in proe.lib.vi.
Bald.in.l.j.ſ.de
man.prin.ꝛ an ſti
pulatio probetur per epiſtolam.vide Bar.in.l.ea que.ff.de dona.inter
vi.ꝛ vro.vide bal.in.l.geſta.j.de reg.iur.vbi querit an mandatū procu
ratoris poſſit pbari per teſtes ꝛ de ſtipulatione que poteſt per epiſto
lam pbari.vide tex.ſm Bal.ſin.l.j.j.de contrahen.ſtip.et vide Ange.
qui loquitur melius q̄ alibi in.l.ſciendum.ff.de edil.edic. An autem pu
blicatio poſſit pbari per teſtes.vide Jnn.in.c.alberic⁹.de teſti.qui ele
ganter dicit q̄ ſic ꝛ ibi ſequitur Jo.de imo.An pactū appoſitum in cō
promiſſo poterit pbari per teſtes ꝛ an compromiſſum vide ter.q̄ ſic ꝛ
ibi Ange.poſt Cy.l.pe.ſ.de arbi.ꝛ vide do.de rota in deci.cccexriij.vbi
ſententia poteſt pbari per teſtes.ꝛ an commiſſio citationis poſſit proba
ri per teſtes: vide do.Ant.in.c.cum dilecti.de do.ꝛ contuma.vbi per il
lum ter.dicit q̄ ſic.ꝛ alleg.Jnno.in.c.qñ contra.de pba.Item exceptio
poterit pbari per teſtes ſm Bal.l.ſcire oportet.ſ.ſi.de excuſ.tut.vide
gloſſ.c.ſi duobus.in ver.ſi non apparet.de reſcrip.in.vj.vbi gratia pape
probatur per teſtes.vide Bal.l.conſentaneum.C.quomodo ꝛ quādo iu
dex.q citatio pōt pbari p teſtes. Utrum conſtitutio poſſit pbari per
teſtes: vide plene do.Ant.in rub.de conſti.vide Bal.in.l.humanū.C.de
legi.An gratia pape poſſit probari p teſtes.l.ſi qua per calumniā.C.de
epi.ꝛ cle.vide eundē.l.ſiue apud acta.ſ.de tranſa.in prin.vbi pulchre lo
quitur vide q̄ dixi in.c.qm̄ ſ. de prob.ꝛ inter.l.qm̄.de bere.vide Bal.in
c.ſolicite.de reſti.ſpol.vbi dicit q̄ pōt probari p teſtes renuntiatio bene
ſich ꝛ ibi ēt colla
tio. Utr aūt cleri
cus poſſit pbare
p teſtes tenorē in
ſtrumēti licentie
date ſibi ab epo.
dic q̄ ſic ſm Jo.
de imo.in.c. fra
ternitati.de cle.ſi
reſi.alī.c.cū olī.ō
priuile. vide.c.ſi
cut.de reg.iu.vbi
ſnia pbaḳ p duos
teſtes. An delega
tio poſſit pbari p
teſtes vide plenī
ſime Jo.de imo.i
c.cū inter.de offi.
delega. vide.le le
ctiones. de ſacri.
pulegiū dz pba
rip tenorē pulē
gij p bis q̄ hic di
cit lex ſequēs con
iucta. vt.l.tnum.
vide Lu.ro.cōſi.
cccxli. And.barb.

d ¶ Recipiēdū ſo
lutionem ꝛc. facit
qđ no. bar.ĩ.l.j.ĩ
fi.de procura. vbi
tenet qđ ad acci
piendum ſolutio
nez non ſufficit ſi
de mādato dubi
tetur ꝛ etiā cauea
tur ō rato. iſta ra
tio Bart.eſt mul
tum debilis: qz li
cet probaret mā
datū aliter q̄ per
inſtrumentū non
ſequitur. ergo li
beratio nō poteſt
fieri p inſtrumen
tum.

☞ Adde q̄ iſtō
dictū Bal.dū di
cit q̄ ad recipien
dū ſolutionē non
ſufficit pbare mā
datuz per teſtes.
allegat pro ſing.
Frā.de crema.ſin
gul. ſuo. cxxxviij.
incip.ſe procura
tor ad exhibēdum.
de quo dixi poſt
collectarium. c.j.

e ¶ Alteri⁹ quero⁹ ꝛ qđ ſequit eſt Hico.de mata.
in ſua lec. Quid ſi debitor per ſententiā iudicis eſt
coact⁹ ſoluere falſo ꝓcuratori.Rñ.ſi nūq̄ habuit
mādatū a dño nō eſt liberatus ſoluendo.ff.de ſol.
l.g hominē.ĝ.ſi nullo.de pet.here.l.ſi qđ poſſeſſor
ĝ.ſi.qz cū dño nullū negotiū geſtum eſt.ff.de condi.
inde.l.ſi vrbana.de ſol.l.filie.ſi aūt habuit manda
tum ℔ obſcurum:ꝛ ratione obſcuritatis iudex fe
cit interpretationē ampliandā cum forte debuiſſet
facere arctatiuā ideoq̄ pronuntiauit ꝓcuratorē
idoneū ad recipiendum ſolutionē cum nō eſſet tūc
liberatur ſoluendo: qz cauſa erroris proceſſit iſto
caſu a dño in cuius poteſtate fuit clare ꝛ aperte lo
qui.arg.ff.de pac.l.veteribꝰ.ꝛ idē in quocunq̄ alio
dubio iuris vel facti qđ oritur culpa cōſtituentis:
qz ſua culpa non debet eſſe alterius pena.ſm Hi
co.de mat.qđ eſſet verū niſi ſententia eſſet nulla pro
pter vitiū ſuum expreſſum in ea.nam nihil operat
autoritas iudicis vbi eſt expreſſa temeritas.ff.de
excuſa.tu.l.qui teſtamēto.ꝛ cōpulſio facti cōpellen
tem accuſat:ſed cōpulſum nō excuſat.ar.ff.qđ met.
cau.ꝛ.l.metū.ĝ.ſed licet. ¶ Si autem habuit man
datū ſed fuit legitime revocatū ꝛ nō notificatum p
reuocantem adhuc ſibi non nocet iniuria facta de
bitori.ar.ff.de cuic.l.ſi per imprudentiā.nā iniuria
perſone rei coberet ꝛ non migrat in aliud ſubiectū
ff.de fideiuſſ.l.exceptione.Si vero dño poſſet ali
quid ĩputari:qz culpa ſua caſus ſequit℔ ſibi ob
eſſe.ff.mā.l.ſi fideiuſſor.ꝛ.ff.lo.l.ſi merces.ĝ.culpe.
Si aūt neutrius culpa deprehēdit nec dñi nec ſol
uētis deterior eſt conditio ſoluētis:qz in ipſum prin
cipaliter fit iniuria.ad hoc.ff.de neg.geſt.l.ſoluen
do.de noua.l.cū ſtichū.ĝ.ſi.ſm Hic.ō mat.lege hic
in lec. ¶ Non obſt.ff.de mi.l.ait prtor.ĝ.pmittit.qz
ibi re vera nulla fit iniuria cū eſſet verū debitum et
plenīſſima liberatio ſequit p autoritatē decreti: et
retur ab

f Item non ob.ᵏqđ ſal.tut.l.j.ĝ.idē pōpo.
qz ibi ad officiū iudicis pertinet cōſtitutio.hic ſo
la declaratio:qz iudex nō pōt cōſtituere ꝓcurato
rem cū ꝓcuratoris officiū ſit oīno priuatū ꝛ nō de
pēdeat a magiſtratu ſm Jac.de are.ibi ꝛ Hico.de
29 ma.hic. ¶ Cauet tibi qz vbi dictū eſt ſoluentem
g nō liberari intelligas ſi erat debitor⁹ generis quia
b genus perire nō pōt.ſi vero erat debitor ſpeciei ita
q̄ caſus fortuitus nō ſpectat ad eū.tūc ℔ non fit li
berat⁹.tū cedēdo creditori iura ſua ℔ exceptionē
doli ꝓpter caſum fortuitum.ſ.iniuſte coarctatio
nis iurta no.p Dyn.ff.de fur.l.ſi qđ vroꝛi.ĝ.apud
labeonē.nā ſnia iniuſta caſib⁹ fortuitis annumerat
ff.p ſo.l.cū duobus.ĝ.ſi.ff.de bere.ven.l.ĥ.ĝ.ſolet.
30 ¶ Et nota ſimilē queſtionē in debitorib⁹ expul
ſorum de ciuitate qui cōpulſi ſunt ſoluere in cōi de
qua p Dy.ꝛ alios.ff.de ſol.l.creditor.ꝛ.ĝ.qđ met.
cā.l.ĥ.p Cy.nā ſi eſt cōpulſus p viā iuris ꝓius cō
fiſcato creditorē tūc certum eſt q̄ etiā anteq̄ ſolue
ret erat liberatus ab eo: qz translata erat in fiſcum
obligatio.ff.de cap.dimi.l.tutelas.ĝ.ſi liberis. Si
vero eſt cōpulſus per viā facti.tunc ſi adhibuit di
ligentiā quam potuit ne ſolueret:tū cōtra ſuperio
ris imperium non potuit reſiſtere ſi quidē de iure
creditor erat expulſus excuſatus eſt ſoluens. Si au
tem de facto erat debitor fuit de expellētibus et im d
putet ſibi ſicut ille q vi ſubmiſit.arg.d.ĝ.ſolet. Si
aūt nō fuit de expellētibus tūc excuſatur:qz ꝓpter
alium nō dz malū pati.ar.ff.de neg.geſ.l.nā ſerui.
in prin.cum glo.ſua.etiā ſi fit debitor generis.nam
i inimicitia culpe annumerat⁹ ratio eſt ſine culpa
ff.ſol.mat.l. penul.argu.dicte litere.ſecus tū quaſi
in republ.vel fiſco eſſet in priuato extorquente q̄
alteri deberetur: quia magis parata ſunt reme
dia cōtra priuatum q̄ contra ciuitatē.ꝛ ideo debi
tor nō liberat:vt.d.l.qui dominē.ĝ.ſi nullo.ꝛ facit
de leg.iij.l.paulo.ĝ.ſi.ꝛ vide ibi Dyn. ¶ Sponte
aūt ſoluēs nunq̄ liberat nisi ciuitas vel fiſcus ba
beant nomē obligatū ꝛ ille q ſemel fuit ob hoc in
carcerat⁹ p̄ſumit ſoluere p metū:vt.d.l.ĥ.per Cy.
et etiā ille q ſoluit metu ſtatuti penalis videt face
re etiā iuſto metu ſm Bart.in.d.l.creditor.ar.in.l.
j.ĝ.ſi.quarū re.ac.nō da.ff.ex q.cau.ma.l.necnō.ĝ.
j.ꝛ ĩ debitor ſuſcepiſſet in ſe caſum fortuitū.tū libe
ratur: qz non intelligitur de iſto caſu ordinario.et
facto creditoris orto.ff.de contrahen.emp.l.fiſtu
las.ĝ.frumenta. ¶ In ſumma tū dic q̄ debitor er
ga creditorem bonā fidē ꝛ legalitatem obſeruat et
non nihil p eo patiat anteq̄ ſoluat vt paſſio fit fi
dei teſtimonium.nō dico q̄ tormēta patiātur nec vi
lipēdia ſed agat quicq̄d ſalute ſua ſaluo ꝛ honeſte
pōt.ff.de ver.ſig.l.nepos pculo.ꝛ de op.li.l.hoc de
mū.ꝛ hec oīa iudex bz cōſiderare ꝛ equo ſue men
32 tis oculo ponderare. ¶ Dubitat ſi erat duoꝝ de
l bitor⁹ inſolidū ꝛ vnus erat expulſus de ciuitate et
alter nō ꝛ odio expulſi coactus ſoluere ĩ cōi an libe
nu.ĩ.in ver.debet plene probare. Celſus.

c ¶ Ulterius quero ꝛc. facit quod not.glo.in.l.licet.in verbo.ſoleat.ſ.de
procu.ꝛ quod ibi no.Bart.in.ver.ſeruꝰ.ꝛ quod etiam ibi bal.in ver. vlte
rius quero.ꝛ ibi Bar.in fi.

f ¶ Item nō ob.adde Cy.Bar.ꝛ omnes in.d.l.licet.ſ.de procu.ꝛ in.l.nō
idcirco.ĝ.cum poſtea.ꝛ ibi Bald.ꝛ Ange.ff.de iudi.ꝛ limita ex his que
dixi.ſ.priori.

g ¶ Soluentem non liberari ꝛc.vide Ful.in.l.ſi vrbana.ff.de condic.inde.
b ¶ Debitor ꝛc.no.bene.ꝛ iſto caſu poterit ſaluari quod no.Barto.in.l.ſi
procuratori falſo.in.iij.ꝛ.ff.de condi.ob cauſam.dum allegat.ĝ.ſeruum
tuum imprudens.

i ¶ Annumeratur.adde Bar.in.l.exceptione.ff.de fideiuſ.
k ¶ Incarceratus.adde in.l.qui in carcerem.ff.qđ met.cau.ꝛ in.l.ſi quis
in hoc genus.ſ.de epiſ.ꝛ cle.per Bal.

l ¶ Duorum debitor.facit quod not. Barto.in.l.ex duobus.in.xĵ.q.ff.de
duobus reis.

a ¶ Ueras literas.
adde qđ in ſimili
no.bal.in.l.j.j.vl.
col.ſ.de proba.

b ¶ Sigillū per ſe
nihil loquit.vide a
iſtū in prima q̄ſti.
ff.quē ad boc alī.
Ant.cor.ſin. ſuis
inȳ.epiſtola.inci.
aliqs fecit ſic epi
ſtolam:apposuit
ſuū ꝓpriū ſigillū.
ꝛ vide eundē cor b
ſe.ſing.ſeq. qz fa
cit ad materiā im c
mediate ſeq. apo
ſtil.Celſus.

c ¶ Nihil operat.
per bar.ĩ.l. ad te
ſtiū.ĝ.ſi qs in fin.
ff.de teſt.

d ¶ Aut vītas.ad
de qō no.i.l. ſi qs
nō dicā rapere.et
de boclate p bal.
in.l.diuꝰ.ff.de ſic.
☞ Adō tu an q̄
qñ ꝛ in gbus pre
ualeat vītas opi.
cōi.Car.omnino
icle.ĝ.ĝ.j.q.v.vbi
remiſſiue boc tra
ctat extra de pe.ꝛ
remiſſi.dixi poſt
paſi.in.c.nup.nu.
3.in ver. vītas.in
lec.Anto.de but.
extra de bigamis
Celſus.

e ¶ Delictū. adde
bal in.l.j.j.de fic.

1 ☞ Ueritas qñ ꝛ in quibus dicit℔ prevalere.
2 Delictū interdū ſe extendit ad caſum improuiſum.
3 Actio ſerui corrupti eſt directa ꝛ non vtilis.
4 Cōſtitutio penalis non dicitur extendi qñ ē extendi
tur ex mente eiuſdem conſtitutionis.
5 Conſtitutio penalis habet locum in filio.
6 Statutum trahi poteſt ad caſum ſimilem contra
ius commune ſpeciali ratione.
7 Ratio debet conſiderari in ſtatutis.
8 Jus commune per ſtatutum nō trahitur ad male
ficium factum.

Si quis ſeruo. In deli
ctis que poſſunt trahi in exēplū punit℔ factum ĩz
nō ſit pfectū.b.d.vel ſic punit℔ delictum
cōſummatū facto ꝛ aio delinquentis licet ſcōm ve
ram diffinitionem delicti nō ſit perpetratum.b.d.
¶ Oppo.ff.de fur.l.inter oēs.ĝ.recte.et.ff. de cri.
expil.here.l.ſi.vbi dicitur quod in delictis nō attē
ditur opinio delinquentis:ſed ipſius rei natura et
veritas.hic aūt attenditur opinio ꝛ ppoſitus po
tius q̄ id per qō circunſcribitur delictū quare ma
le.So.bic eſt ſpeciale ꝛ hoc pz quia hec lex fingit in
odiū tentantis eorum pere:vt patet in fi.legis ibi
tanq̄ ꝛc.nā dictio tanq̄ eſt nota fictionis ſeu ipro
prietatis. ¶ Circa qō dic aut vītas⁴ et opinio ba
bēt ſe vt contraria.ꝛ tunc aut veritas eſt cauſa deli
cti:ſed opinio nō.ꝛ tunc magis cōſideratur opinio
q̄ veritas:vt.d.ĝ.recte.ꝛ de fal.l.impuberē.ĝ.item.
Si aūt ex parte opinionis eſſet delictum nō ex pte
veritatis.ꝛ tunc veritas cōſideratur:vt.ff.eo.l. fal
ſus.ĝ.q aliēnā.ꝛ.l.ſi ſeruū.ĝ.ait prętor.ff.de aquir.
beredi.fallit in caſu.l.noſtre.aut ex vtraq̄ parte eſt
delictum tunc quod minus delictū inducit conſide
ramus.l.ſcientiā.ĝ.ȳ.ff.ad.l.aquil.ꝛ.d.l.ſin. de cri
mi expi.here.ꝛ hoc qñ plus eſt in opinione q̄ in
veritate. ¶ Idem qñ plus in veritate q̄ opinio
ne:vt.l.item apud labeonem.ĝ.ſi quis virgines.ff.
de iniur.ꝛ.l.ſi ignorans.ff.loca. Si vero habent ſe
vt excedentia ꝛ exceſſa.tunc aut opinio excedit ve
ritatē ꝛ conſideratur veritas.ff.eo.l.vulgaris.ĝ. ſi
quis es. ¶ Si aūt veritas excedit opi. et tunc aut
in diuerſis delictis ꝛ conſideratur opi.qz volūtas
ꝛ propoſitum ꝛc.ff.eo.l.q iniurie.aut in eodē delic
to.ꝛ tunc aut in diuerſis perſonis ꝛ tūc cōſideraꝛ
opi.ff.de iniur.l.cum qui nocentē.ĝ.cū aliquis.aut
in eadē perſona.ꝛ tunc cōſideratur veritas.e.l.ĝ. ſi
iniuria.ſm And. de piſis. ¶ Et hec ſunt vera in
delictis in quibus animus requiritur. Sed vbi ani
mus non eſt de ſubſtātia delicti ibi veritas inſpici
tur,pūmodo delinquenti culpa poſſit imputari.ff.
2 de vſufru.l.ſi cuius.ĝ.de pteritis. ¶ Jtē ſcias q̄
e delictum⁶ qſq̄ ſe extēdit ad caſum improuiſum p
pter ipſius facti naturā que ad talem caſum verſi
militer ſe extendit:vt in.c.fin. de libe.homine exbi
ben.ꝛ.j.ad.l.iuli.de vi.l.qñ multa. ¶ Si vero ve
ritas ꝛ opinio per omnia ſibi conſonant.tunc non
eſt dubiū quod vtrū℔ inſpicitur.ꝛ qualiter opinio
probetur.vide quod no.in.d.ĝ.recte.ꝛ inſtit.de ob.
ex delic.ĝ.placuit.ꝛ facit.j.de bis qui ſibi aſcripſe
runt.l.ſenatus.ꝛ.ff.de aquir.here.l. cum quidā.ĝ.
qō dicit.ꝛ.ff.de ſun.inſtru.l.cum delationis.ĝ. affi
nam in fi.Scō oppo.ꝛ vī q̄ actio ſeruī corrupti
nō poſſet cōpetere dño:qz actio ſeruī corrupti com
petit ad intereſſe:vt.l.ſi quis.ĝ.ſi.ff.de ſer.corrup.
ſed dñi nō intereſt:qz ſeruus non eſt effectus dete
rior.ergo ꝛc.ſolu.fingit intereſſe ac ſi eſſet corru
3 ptus. ¶ Dubitatur ergo an actio ſeruī corrupti
in caſu iſtius.l.ſit vtilis vel directa.et videtur q̄ ſit
vtilis:qz procedit ex quadā fictione. Jn contrariū
q̄ ſit directa:qz procedit ex mēte ꝛ verbis huius.l. f
ergo eſt in directa:vt not.ff.de neg. geſt.l. actio. et
f boc eſt neceſſarium⁷ ſcire ꝓpter ceſſionē qz ſi eſt di
recta non ſeparat a cedēte oīno.ſi eſt vtilis ſic.not.
ff.ad tre.l.exaſſe.ꝛ dic quod aut mēs legis eſt certa
per eādem legē que defert actionē.ꝛ tūc actio eſt di
recta:vt.ff.de vb.ſign.l.noīs ꝛ rei.ĝ.verbū.aut per
aliā legem ꝛ tūc aut illa lex venit declaratiue.ꝛ idē
argu.ff.de teſta.l.beredes palā.ĝ.ſed ſi notam. et
j.de indi.vidui.tollen.l.ſi.aut venit extēſiue.ꝛ tunc
aut eſt oīno da ſimilitudo vel maior ratio in caſu
ad quē ſit extenſio.ꝛ tunc ſimiliter eſt actio directa:
vt.l.illud.ff.ad.l.aquil.Aut eſt minor ratio et tunc
g actio eſt vtilis: ⁸vt.l.penul.ff. ſi quadru.pau. fecit.
dicaſ:quare vī q̄ in.l.noſtra actio ſit vtilis:quia lex
noſtra procedit,extendendo actionem ꝓtoriā ad ca
ſum in quo eſt minor ratio.vt patet in text.in verſi.
extēdatur.Si aūt non eſt aſſimilatio legis.ſed iu
dicis que in dubiis cauſibus ei a lege permittitur:
tūc qz talis aſſimilatio accedit magis interpreta
tioni declaratiue q̄ extenſiue.cū ad iudicē non pti
neat legē extendere.ff.ſol.ma.l.ſi vero.ĝ. de viro.
tunc dico q̄ actio eſt directa:vt.ff.de legi.l.non poſ
ſunt.ꝛ in.l.ideo quia.ꝛ facit.j.de reuoca.dona.l.bis
4 ſolis. ¶ Et adde q̄ conſtitutio penalis nō dicitur
b extendi⁹ q̄ extenditur ex mente eiuſdē conſtitutio
nis:vt not.in.c.ſi poſtq̄.in fin.de elec.lib.vi. in no
5 uel. ¶ Querit glo.nunquid hec cōſtitutio habeat
locū in filio.ꝛ determinat glo.q̄ ſic.ꝛ aſſignat ratio
nem:qz eſt eadē equitas.nam lex quātumcūq̄ pena
lis dicit equa cum prō vtilitate cōi poſita eſt.vt.ff. b
ad.l.aquil.l.ita vulneratus.ꝛ ibi ter. dat iſtam do
ctrinam ad equitatem cognoſcendam quod id dici
tur equū⁹ cuius cōtrarium eſt abſurdū. Eſt aūt val
de abſurdū mala exempla non puniri que redun
dare conſueuerūt in proprios autores. Jtē alleg.
gl.l.vt tantum.ĝ.j.ff.de ſer.corru.vbi dicitur q̄ prō
filio corrupto vtilis actio competit. ¶ Et hoc
6 not.qō id quod eſt ſtatutū ſpeciali ratione ⁹contra
k ius cōe trahit ad caſum ſimilem quod eſt contra le
gem quod vero contra rationem.ff.de legi. ſed dic
l quod hic non deficit ratio¹ cum ſit oīno eadem. ad
hoc de no. ope.nun.l.de pupillo.ĝ. ſi quis riuos.ꝛ
quod no.ſ.de ſac.ſan.eccl.l.illud.ꝛ hinc eſt qō ſta
tuta ciuitatis licet ſint ſtricti iuris poſſunt trahi ad
conſequentiam.dummodo caſus ad quē trabitur
non ſit incluſus de iure cōi.probatur optime per.l.
de quibus.ff.de legi.ſm.Old.Sed Bart.dicit qō
gl.noſtra dicit verum alia ratione vz qz illa.l.non
extenditur per hoc ad illū caſum de filio: qz hoc i
non poſſet fieri:vt in.d.ĝ.de viro.ſed extenditur
per regulam iuris antiqui que dicit qō ea que dicū
tur de ſeruo habent locū de filio ſm Bart. ¶ Nec
mireris q̄ regula antiqua trahatur ad caſum no
ue legis.nam in generali virtute legis cōtinēt oīs k
eius ſpecies.vt.l.j.ff.de condi.ex lege.ꝛ fic ad futu
ros et improuiſos caſus extendit ſe regula. ſecus
in diſpēſatione vel relaxatione:qz nō reſpicit futu
ros caſus vt dixi.ſ.de legi.l.leges. ¶ Et his ap
paret qō etiam in ſtatutis conſideranda eſt ratio. 7
ſed contra.ff.qui.ꝛ a qui.l.proſperit.quidam dicit
q̄ illa litera caret ſpiritu.i.ratione que magis de
bet attēdi q̄ verba legis:quia mēs eſt ſicut anima: l
verbum eſt ſicut corpus ſiue ſuperficies.ꝛ ideo ma
gis dz attendi intellectus q̄ vocabulum.nā dictū
generale reſtringitur per ſubſequentē rationem ex
preſſam vel tacite inherentē.ꝛ boc eſt quod vult di

¶ Neceſſariū. vi
de plene ĩ.l. cura
toris.de neg.gel.

¶ Utilis. de boc
eſt ter.gl.in.l.ſi. in
v. oſtenditur.j.de
interdic.

¶ Extēdi. iſtud
etiam tenet Cyn.
ꝛ ibi refert bal. in
l.j.j. de interdict.
et ibi vide pul
chras.q.

¶ Equū. qd dica
tur eſſe equū. ad
de q̄ no. bal.ĩ.l.ĩ
ementis.ſ.de cō
trabē.emp.

¶ Speciali rōne.
ſequit etiā per.de
anch.ĩ.c. canonū
ſtatuta.in vĩ.q̄rit
etiā bar.vtrū ſta
tutū ꝛc. ꝛ vide in
d.l.quod no.in fi.
bic alleg.

¶ Ratio.adō ad
l.pſperit.ad quā
etiam vide bal.in
l.i.j.que ſit longa
conſue.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Innouādum.no. ad l.imi.l.siue pars.ꝛ est dictū Inn.i.c. significante.
b ¶Maleficii fictū. sequit ¶Pet.de anch.in.c.canonū statuta.in v̄si. circa tertiū mēbrum vtrū statutū trahat ad casum fictū ꝛc. vide hic in si.
c ¶Casu ficto. vide Bart.in.l.j.ff.lex falcidia.ff.ad.l.falcid.ꝛ in.l.j.ff. ad hoc autem senatus.ff.ad fillei.
d ¶Facientes fur tum. sequitur pet. de ancha. in loco s. proxi. allega.
e ¶Die qđ nō qꝛ ¶Addē Bald.in l.si qs non dicam rapere.s.de epis. ꝛ cle.in rub.ff.solu.ma.
a ¶Quia pena. no.qđ pena q̄ ipso facto īponit nō habet locū in delicto imperfecto. vide Bald.in.l.si qs non dicā rape re.s.de epis.ꝛ cle. ꝛ.l.data opera.C. qui accusl.nō pos. ꝛ in.l.is qui cū telo.j.de fica.ꝛ .c.j. ff.furtū. de pa.iura.firmā.ff. quod cuiusdā. Barba.
b ¶Et nota quod. not.argu.a cōtrario sensu dicit cō iecturale. vide qđ not.l. licet. de legi.et glo.no.in. c. humanus genus. dicit qđ est ex tacita mente legis. argu.a contrario sensu. et vide ibi. Et vide do. Ric. de salice. in consil. quod icepit licet statutum disponat quod statuto stante q̄ in processu fieri certa conditio si non fit nō vitiatur p processus si statutum aliter non procedit. quia hoc fieret arguēdo a cōtrario sensu statuti. quod esse non debet: quia si illa condition non fuit apposita: puta q̄ in processu satisdet remanem⁹ in dispositione iuris cōis. primo dicit q̄ satisdatio non debuit offerri nisi petatur. l.fin.ff.quo.lega. fatetur tamen q̄ iudex potest ex officio petere ti. Et an in statutis valeat argu.a contrario sensu. dic quod sic. limita nisi induceretur correctio alterius statuti. ita not. dixit Bart. in.l.i.ff. per vim. ff. quod vi aut clam. Secundo nisi statuentes incurrerent penam ex illo argumento. gloss. est singu. in cle. fin. de vsu. Bald. in aut. ad hec. de vsur. an autē valeat in rescripto. vide nota. gloss. in. l. si procu. ff. quedam. in gloss. a contrario sensu rescrip. ff. man. qđ in sententia vide qđ not. l. si cum dotem. ff. solu. ma. Andr. Barb.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

Universidad de Deusto
Biblioteca

9 et Ly. ¶ Quero qd si dñs non vult de presenti eligere sed differre .rñ. assignabit et terminus ad eligendū. ar. j. de inge. l. diffamari. ff. de accu. l. cum tritia. ff. de fideicō. l. fi. ꝛ tenetur. ff. de acq. here. l. q̄diu. qō no. j. de suc. edic. in rub. fm Ja. de are. ꝛ Ly. Sed qd si est datus ꝛ terminus ad eligēdum: ꝛ intra terminū nō eligit. rñ. commodatarius poterit agere. ꝛ qō noīe pene excussit non tenetur dño restituere: vt. j. c. l. ꝯ. sed cū in scō. ¶ Sed qd si est certum q̄ non vult eligere tñ terminus non est elapsus, rñ. expectandum est q̄ terminus labat cū interim posset mutare voluntatē ꝛ eligere. ad hoc facit qō no. extra de elec. c. vbi periculum. li. vi. ꝛ de eta. ꝛ quali. c. vt bi q. ꝛ. ff. de ṽ. ob. l. cum stipulatus sum mihi a pculo. p Bar. ꝛ hoc verum nisi renuntiasset electioni vel iuri eligendi: nā tunc non debet amplius expectari. ar. C. de pac. l. postq̄. extra no. quid est dicum simpliciter vel simplicitas ꝛ hunc ter. alle. Bar. ff. de ver. ob. l. i. ℌ. si quis simpliciter.

1 ¶ Cōmodatarius an habeat realem actionem.
2 Commodatarius furti actionē intentare nō potest.
3 Commodatarius si litem cū sure fuerit contestatus dominus non est audiendus.
4 Sentētia si super rei restitutione p̄o cōmodatario fuit lata dñs nō potest petere mandare executioni.
5 Ambasiatores sibi donata nō possunt cogi redde re ciuitati.
6 Varietas venit erubescenda.

Sed cū in secundā. Si commodatarius a fure rem ꝛ penā exigit non tenet dño penam reddere: qr suo periculo est expeditus. b. d. ¶ Opinio ste. ℌ. presupponat impossibile. ª ¶ Primo in eo qō dicit q̄ commodatarius exigit rē: nā cū nō habeat ius in re. ergo nulla realem hz actionē. Item qr non possidebat: ergo non competit ei triticaria nec aliq̄ possessorium: vt no. ff. de acq. pos. l. rē que nobis. Sol. hz actionē in factū que competit ex varijs figuris causarum vel officiū iudicis qō ex mera eqtate competit vbi obligatio deficit fm Azo. ar. ℸ. de arb. l. ne in arbitris. ℌ. pe. ꝛ. ℸ. de pe. here. l. fi. ver. q̄ si petitor. ꝛ. ff. de do. l. aquilius regulus. ꝛ qō no. ff. de 2di. fur. l. ió. ℌ. nerati⁹. ꝛ dic vt dixi. ℸ. eo. l. ℸ. ¶ Scōo op. q̄ iste. ℌ. ꝓsupponat impossibile in furti actiōe nā cōmodatarius non pōt eā intētare nisi prius exploratū fit quem dñs eligat: vt ℸ. ℌ. pcedenti. ꝛ ar. de le. ℸ. l. fi tñ. ℸ. qui tu. da. posl. q̄ dicis. Sol. hic ℑ furem de facto commodatari⁹ agit. ꝛ ideo qō hz iudicis errorē non restituit. ff. ad treb. l. creditor. ℌ. fi. ꝛ hoc casu non tollitur qn dñs non possit agere contra furē. ar. ff. de interro. act. l. q̄ seruum. in pn. ꝛ hz fur patiat iniuriā hoc puenit culpa sua vel iudicis iniuria. ꝛ ideo aut de se aut de iudice q̄rit ℑ. ff. de eden. l. argētarius. ℌ. cū autē. vel dic q̄ cōmodatarius agit de iure ꝓpter moram dñi: ꝛ tunc clarus est intellectus huius. ℌ. cessat q̄stio gl. q̄ dñs non pōt agere furti ꝓpter moꝛā suā: ꝛ qr soluendo fur cōmodatario est liberatus. ar. ff. cōmo. l. fi vt certo. ℌ. fi. cū. l. seq. hz ¶ Hic. de ma. dicit indistincte q̄ posticē exigit commodatarius a fure non est dicendū furē teneri dño. vt sic duplici pena affligatur. ar. d. l. fi vt certo. ꝛ de stip. ser. l. i. ℌ. i. nec obest. ℸ. pri. ℌ. q̄ ibi non erat facta exactio. sed Sui. de suꝛ. dicit furē forte a dño conueniri posse. nec ob. q̄ fur duplici dāno afficiat. qr hec non pcedit ex vna culpa hz ex duplici: vna in furando: alia in litigando: qr non excipit ℑ cōmodatariū q̄ dñs habebat electionē. ar. ff. de re iu. q̄ gs. vel. fm eum q̄ si dñs nō hz ratā exactionem possit q̄uenire furē: vt. ℸ. ℌ. tales. ꝛ fur repetat a cōmodatario vt. ff. de 2di. fine cā. l. j. in fi. ¶ Sed quid si lite contestata p cōmodatarium cū fure veniat dñs ꝛ velit agere cū fure. rñdeo q̄ si negligentia possit ei imputari ex eo q̄ sciens passus est aliū ꝛtestari. non audiē als sic: vt. ff. de adul. l. ℸ. pe. ꝛ. l. si marit⁹ puenerit. ℌ. pe. in fi. fm Hic. de ma. ¶ Sed Ja. de are. tenet furē solutem cōmodatario liberatū: qr purgatū est vitiū furti fm eū q̄ rō parum valet: qr non est purgatū vitiū ita q̄ sit sublata actio furti. vt. ℸ. e. l. ancille. ꝛ ideo tu tene qō in pn. dixi. nec est verū qō dicit guido. de 2d. fine cā. cum fuerit solutū per fm̄iam q̄ trāsiuit in rez iudi. vt. ff. mā. l. si fideiussor. ℌ. in oibus. ¶ Sed posset dicere verū si fuisset solutum sponte extra iudicium. ¶ Quero si fm̄ia fuit lata p̄o cōmodatario super rei restitutiōe an dñs possit petere eā executioni mādari p̄o se fine aliqua cessiōe. Ly. dicit q̄ sic qō non puto vez p. l. in hoc iudicio. ff. fa. ber. ¶ Item Ly. ꝛ Ja. de are. tāgunt hic aliquā qōnem vulgarē de donatione facta ambasiatoꝛibus an teneat donata reddere ciuitati. gestū dicendum q̄ nō in dubio. arg. ff. de vsuf. l. fi. in fi. ꝛ p̄o socio. l. sociū qui in eo. ℌ. fi. cum simi. ¶ Ultimo no. q̄ papinianus mutauit ℑ filiū. tñ erubescēda veritas est. vt. ℸ. de mo. mulc. l. eos. Et est ar. q̄ ille qui male consuluit possit ℑ filiū emendare nā ꝛ hz non emendet nō ℑ sequi iudex cause errorem cōsultoꝛis. vt extra de arbi. c. cum olim. et no per Bart. in. l. fi cum venerit. ff. de re iud. ℌ. j. et de bo. pos. l. tutor.

¶ Uxor si cōmisit furtū domesticum non conuenitur furti nisi in subsidium.

Cum aūt. Si marito res commodata ab vxore subtrahatur. fi vroꝛ a dño eligatur conuenit furti si nō eligat maritus tenet rei vroꝛie actione in factum ꝓpter res amotas nec potest vroꝛ eligi a dño rei si maritus extiterit soluendo. b. d. ¶ Hot. singulare casum de isto furto domestico q̄ sit per vroꝛem viro de re aliena cuius periculum pertinebat ad maritū q̄ contra eam non agit furti nisi in subsidium. Item not. q̄ vroꝛ dicit coniuncta persona ꝛ est verum coniunctione sacramentali ꝛ ita intelligitur q̄ not. in. l. quintus. in fin. ff. de aur. et argen. leg. ꝛ facit. j. de lega. l. cum alienam. cum simili.

¶ Uxor ℑ ꝓiuncta pſona. vide in l. j. ꝛ q̄ ibi Bal. ꝛ doct. j. vñ vir et vroꝛ. ꝛ in. l. nō ió. j. de heredi. instituen. ꝛvſ etiā terin. l. j. ℌ. fi. ibi vroꝛ cū seq. ꝛ quod ibi bar. in. ℌ. affinitatis. in fi. alꝭ incipit lex cui eoꝝ. ℌ. affinitates. de potestu. ꝛ Bal. i. d. ℌ. fi. p Ly. ꝛ alios in l. mariti⁹. ℸ. de pcu. ꝛ ibi Jac. but. Frācis. tigri. ꝛ Sali. aliq̄d p roma. i d. l. j. in pn. vñ vir ꝛ vroꝛ. ꝛ Sali. hic placet opi. sua.

¶ Opera ōr. qd in opa. ꝛ an opere sint pstāde de nocte vel de die ꝛ ad de etiā Bar. in. l. fi nō sortē. ℌ. libertus. ff. de 2di. ide. ꝛ oīno gl. ꝛ ang. ꝛ imol. in. l. stipulatiōes cōmodissimū. ff. de ver. obl.

¶ Quot modis opera. adde q̄ dicit i. l. lega. ser. ℌ. si ex officio. de lega. iij. p Ange. in l. j. in pn. ff. ó iuris. om. iud.

¶ Quot modis dicaī. q̄t modis dicaī officiū. vide do. Pe. in rubri. de offic. dele. in. c. j. de 2sti. li. vi. vide do. Cardi. in. c. de offi. iudi. vbi pulchre loquit. An. Barba.

¶ Querītur nunquid pater. no. q̄ pater nō pōt idicere opas filio p eo emancipando etiā si accedat iuramētū. casus est fing. in. l. pe. ff. de obse q. pa. prest.

¶ De operis libertorum. Rubri.

1 ¶ Opere non prestantur de nocte nisi tempore necessitatis.
2 Opera quot modis dicatur.
3 Pater non potest indicere filio operas p̄o emancipatione.

¶ Opera dicīf diurnū officium. ff. e. l. j. hoc est ab ortu solis vsq̄ ad occasum: nam hoc est tps aptum ad operādum ꝛ melioꝛ pars diei est mane: vt. ff. de annu. le. l. j. q̄ tāc homo est operosioꝛ ꝛ clarioꝛ intellectu. ¶ De nocte aūt non sunt prestande operę nisi tpe necessitatis: vt. ff. de ver. obl. l. cōtinuus. ℌ. cum ita. in ṽ. noctibus. vt. ff. e. l. nec audiēdus. ꝛ hoc verum in opis que non habent tps determinatū a iure vel ab ipsarū operarū natura nā si habēt determinatas horas seu diurnas siue nocturnas illis horis exhibende sunt: vt in. c. ṽ. de eta. et quali. in cle.

¶ Quot aūt modis dicatur opas⁹ no. ff. e. in rub. ff. de 2di. inde. l. fi nō sortē. ℌ. libertus. et quot modis dicatur⁵ officiū perquirant dictionarij in suis repertoꝛijs. Quicq̄ em dicitur. i. publica autoritas. vt. ℸ. de offi. diuer. mag. patet p totum ꝛ tūc officiū idē est q̄ potestas in se ꝛ fidens. Quicq̄ dicitur officium. i. actus siue exercitium publice autoritatis. ff. de iurisd. om. iud. l. j. ff. de edil. edic. l. ediles. ℌ. item sciendū. Quicq̄ dicīf officium mādatū a lege. vel ab homine susceptum. vt not. in. l. femine. ff. de re. iur. Quicq̄ dicitur officiū gdā actus naturaliter persuasus: vt. ℸ. de ne. ge. l. officio. ¶ Querīf nunqd pater posslt indicere filio opas p emancipatiōe p̄stādas: ꝛ dic qō non. l. pen. ff. fi qs a pa. fue. manu.

¶ Opere manumissiōis imposite exigi pōt.
2 Opere qua actione petuntur.
3 Pactum nudum an vestiatur iuramento.
4 Actio ex iuramēto nunq̄ nascitur si iuratur super pacto nudo.
5 Dñs suo subdito p̄o seruitūs oparum pōt impone re charitatiuum subsidium.

Si tempore. Opere p̄ misse debent prestari non earum pretium nisi ex causa necessitatis. hoc dicit. Diuide primo loquitur quando opere sunt impposite an peti possunt

a ¶ Oppo. ad primum dictum. vide. j. ad fi. huius legis.
b ¶ Petantur. vide hic per Bar.
c ¶ Nō solet dubitari. an quodlibet pactū nudū vestiaī iuramēto. vide moder. ff. de ṽ. ob. in. l. j. ꝛ bal. in aut. sacra. ℸ. si aduer. ven. bart. in. l. si qs p̄o eo. ff. de fideius. bal. in. l. cū aliena. ℸ. de arbi. ang. in. l. iurisgē. ℌ. quinimo. ff. de pac. do.

ant. c. cū cōtingat. de iureiurā. ꝛ not. pactū constitutum nō qualidatur iuramēto nec dicas oritur actio si est nudum a cā. l. iure gētiū. ℌ. sed cū nulla. ff. de pac. Bal. a in. l. petens. ℸ. de pac. and. barb.

¶ Pactū nudū. vide q̄ plene dixi post bar. in. l. si qs p̄o eo. ff. de fideius. sed q̄ vestiatur vſ tenere bal. in. l. fin. j. p̄o dona. in contrariū bart. hic qui tz q̄ fit spāle in liberto et qō nō vestiaī. tz ēt bal. et sa b li. in aut. sacra. ℸ. si q̄ aduer. vē. et imol. in. c. cū contingat. de iureiu. i illa. q. an oriatur ob. et actio ex iuramento. hz ibi an. ℑ cum quo an. p rationez suā q̄ coꝛ. cū ant. in l. si quis p eo alleg ans Hostiē. in. c. qntauallis. de iureiu. ꝛ. l. si quis ma iorꝭ. ℸ. de transac. et c adde bal. in. c.). ℌ. c item sacra. de pa. d iur. fir. p Lud. ro. e in. l. j. in pn. de ṽ. ob. ra. in rub. cod. tit. tz qō vestiaī p d. l. j. ſi quis maiorꝭ. vide p Bar. in. d. f l. fi qs p eo. vj. mēbro p Sali. hic.

¶ Cōtractu simulato. q̄ iuramentū interuenit super ℑ ctu simulato non obl. ꝛ an declarare q̄ tale iuramentū non valeat spectet ad ēm tātum vel ad iudicē secularē ꝛ vide Bal. in. d. l. emptione. ꝛ an causa iuramenti spectet ad iudicē secularē vel ecclīasticū. scripſi in. di. mea, figilmundus. in vlt. dubio. ꝛ per Joan. an. in. c. laicus. extra de fo. cōpe. ꝛ adde q̄ q̄ ñ recurrit isto casu ad iudicē ecclīasticū ꝓ relaratiōe iuramēti qō etiam erit postea iudex super ipsa simulatiōe ꝛ sup ℑctu p̄ncipali fm bar. no. i. l. ordinarij. ℸ. de rei vē. ꝛ bal. hic q̄ non regrak relaratio. adde bal. in. l. neq̄ j. e. ꝛ in l. j. in vl. q. ℸ. de inof. do. adde tū q̄ vbi intercessit metus et nimia reuerētia regrik absolutio a iuramēto fm bal. in. l. pe. in. j. q. j. de col. ꝛ q̄ rōne iuramēti cā deuoluak ad ecclīā. vide bal. in. l. j. cū 2coꝛ. ℸ. de re. cre.

f ¶ Et nescio. q̄ ad iudicē secularē spectat cognosere de iuramēto prestito sup ℑctu simulato qō est no. dignum. hz secus de iure canonico, hz p̄o bal. facit qr arbiter in 2sequentia cognoscit de cā liberari. text. valde not. est fm lec. gl. in. l. cū pponas. C. de iureiu. item cognoscit de cā spirituali singularite rvolunt bal. in. l. j. de 2fes. in. r. col. an sit verū cogita, ité laicus cognoscit de matrimonio. vide bal. in. l. j. de lati. li. tol. ꝛ. l. quoties ℸ. de iud. ꝛ. l. titia. ff. sol. ma. ꝛ. l. oī nouatione, ℸ. de sac. san. ec. vide q̄ not. ad Bal. in. l. j. de lati. lib. tol. vbi plene And. barb.

g ¶ Et ideo vide qō no. in. c. p tuas. de arbi. p do. Anto. And. barb.
b ¶ Extra no. vide bar. hic ꝛ Bal. ℸ. ea. l. in pn. ꝛ que hic sequuntur.
¶ Extra no. illud qō dz fieri eo tpe intelligit ēt si paꝛañ vel post fiat. vide ter. valde no. fm Bar. in. l. ab hostibus. ℌ. j. al's fi. ff. ex qui. cau. ma. in te. resti. vnde dixit q̄ cōdito testamento incōtinēti testatoꝛ rogat testes valet testamētū qō est verbū no. dignum. And. Barb.

i ¶ Secundo no. ꝛ est mirabile istud ꝓ quo all. ter. ꝛ ibi ang. l. cum in testamento. ℌ. hec verba. ff. de here. instī. And. Barb.

k ¶ Sī donatū ꝛc. adō bar. i. l. vt iuſiu. circa pn. de op. lib. ꝛ qō ibi dixi.

¶ Eodē contextu. vide signāter bal. i. l. petēs. ℸ. ō pac.

¶ Ultimo sumit. vide. c. cū apls. de cēn. an eps possit iponere charitatiuū subsidiū. not. q̄ dns pp necessitatē pōt imponere subsidiū. vidō bald. i. c. querēte. de of. oꝛ. de charitatiuo subsidio regis. itez creditoꝛ pōt cogere debitoꝛē vt operetur ꝓ eo si pōt sibi soluere. gl. est not. l. p herede. ℌ. fig d tñ. ff. de acq. here. ꝛ ibi no. ang. ꝛ hoc p necessitatē q̄ non hz legē. vñ pſ ꝓpter necessitatē vēdit filium. l. ṽ. ℸ. de pa. qui fi. dicīt iż furtuꝫ ℑmittere ꝓpter necessitatem i c. iij. de fur. item lz occidere in cle. j. de homi. itē lz reuertere domū. l. si qs fumo. ff. ad. l. aql. itē iuder pōt ferre sniam sup eq̄ bald. l. ij. j. de ien. ex pi. reci. itē pōt qs capere p pc. debitoꝛē fugiētē. glo. ć fin gu. l. j. ℸ. vbi decu. vel cobar. et vide ter. c. j. de pig. vbi ꝓpter necessitatez res ecclie pignorant. vide ibi Joā. de imol. vidō ter. l. si alī⁹. ℌ. bellissime. ꝛ ibi bar. vide glos. l. j. ff. ad. l. rbod. de iac. als. l. ṽ. vbi de bñte panes in manu. vide Jo. vide imo. c. j. de pi. facit. c. licet ex quadā. de test. vide. c. qñ. de 2sue. vbi do. pe. ꝛ ibi dixi vide qō no. in. c. j. de postu. q̄ clericꝰ ꝓpter necessitatē victꝰ pōt aduocare coīa seculari iudice. Adde. c. lz. de ferīs. et qō ibi dixi. d. Pe. in 2l. clxx. dicit q̄ nō admittit exceptio incompetētie ꝓpter necessitatē. qr debitoꝛ est fugitiꝰ. vide gl. i. c. veniēs. de trasanc. et c. pastoralis. de offi. ordi. ꝛ ibi ꝓpter necessitatē 2fitetur laico. vide. c. j. de cleri. nō ordi. mini. ꝛ vide. c. j. de ferīs. vbi ꝓpter necessitatem diebus dñi cis iurat. c. ṽ. de testi. vide. c. lz ex quadam. de testi. vide. c. ꝛ si rp̄s. de iure iu. ꝛ glos. vbi necessitas includit vtilitatē, facit. c. in cauſis. de re iudica. in ver. ne cessitate vel vtilitate. facit. c. dilcipulos. de 2se. di. v. vbi loquit de discipulis capiētibꝰ spicas tpe necessitatis. vt ibi est glo. c. nihil. de pser. vide. c. nō minus. de immu. eccle. in ṽ. necessitas vel vtilitas. An. Barb.

n ¶ Alteri. no. p limitatione ea q̄ no. Bal. in. l. ṽ. j. de dona. ꝛ adde q̄ no. per Bart. in. l. is qui. ℌ. fi. ff. de pig. ꝛ dicit Bal. in. l. iubemus nullam. in pn. ℸ. de sac. san. ec. ꝓ priuilegium exemptionis non pdest in casu magne necessitatis reipub. ꝛ q̄ñ etiā fine necessitate posset dñs mandare liberto vel famulo qō alteri seruiat. vide Bar. in. l. fi nō fortem. ℌ. libertꝰ. ℸ. de condi. inde. in vlti. col. an aūt in casu necessitatis possit dñs vendere rem vasalli vel sibi imponere collectas. vide Bald. qō no. in. penul. j. de bonis que lib. ꝛ hic adde Ly. in. l. j. j. de nouat.

Universidad de Deusto
Biblio

Manumissiois. Ex nec-
cessita-
te manumittens in seruitutē non reuo-
cat. nec imponit operas. b.d. Jac. but.
non prestet beneficiū qui impedit debitum & ideo
premiū nō meret. & erronea p̄missio operarū non
valet. b.d. ff. de ritu nup. l. p̄roxima. & de hered. in
stitu. l. si seruo fideicōmissum. & ff. de lega. ij. l. vnū
ex familia. ff. j. ¶ Illo. qō ille qui facit ex necessi
tate nō meret premiū. & sic premiū ordinarium a
capienti bannitos nō debet potestati. qz tenetur
illud facere ex necessitate officij: vt. ff. ad filleta. l.
iij. §. vlz. niſi noiatim statutū loqueret de officia
li capiente. ¶ Not. ergo qō non premiatur nisi
sponte factum & gratis nō per pecuniam. vt. j. c.
l. si quā. qz omne officium exigit pecuniam de bo
nestate. ff. de var. cogni. l. j. §. pinde integrā. Cer
te abstinēti omni lucro fidē p̄stare debemus. ff.
de nego. gest. l. quod sine vsuris. Oppo. q̄ teneat
p̄missio. ff. eo. l. campanus. sol. vbi sponte et ex
certa scientia hic per errorem vel metū & p̄sumo
metum si in ipso actu manumittendi promisit. ff.
quarū rerum actio non dat. l. j. §. q̄ onerande. sed
si post ex interuallo p̄sumo q̄ spōte. qz tūc erat
in suo arbitrio constitutus: nec metuebat ne ma
numitteretur qz manumissus erat. ¶ Quid si iu
rauit tempore manumissionis an teneatur: et dic
q̄ non per banc. l. qz pretor non vult eum tueri. et
actio non potest oriri nisi oriat ex edicto preto
ris. sed ex edicto non potest oriri. qz pretor vetat
ergo §m Jac. de are. ¶ Sed pone. pater meus
habens vasallos mandauit mihi in testamēto qō
liberarem. & vasallum suū a seruitūs: ego libe
raui retentis mihi quibusdam seruitūs que ipse
mihi cū turamēto promisit: an teneat retētio. dic
q̄ non per banc. l. arg. ff. de lega. iij. l. vxor. §. pa
ter naturalis. & ff. de verbi. oblig. l. q. vsumfructū.
Sed pone. & recognoscit se sponte mihi teneri
ad quedā seruitia: an valeat recognitio. et videtur
qō sic. vt. d. l. cāpanus. Itē in reali cognitione non
requirit causa sed in personali vt de iur. & fa. ign.
l. cum falsa. per Ly. ¶ Sed nunqd ciuitas vel
castrum possit recognoscere aliquē in superiorem
qui non est. & videt q̄ sic. ff. de capti. l. non dubito.
sicut libertus & vasallus meus & potest cognosce
re & confiteri se plurīū esse libertū vel vasallū. Sol.
si de iure vel de cōmodo principaliter et veri dīi
aliquid minuatur talis recognitio non valet: vt
ff. de aqua plu. arcen. l. in concedendo. & ff. si quid
in fraudem patro. l. j. §. si quis. cum etiā proroga
tio simplicis iurisdictionis non teneat in preiudi
cium superiorū vt no. extra de iudic. c. ceterum. in
nouel. ¶ Sinauté vasallus potest omnibus inte
graliter satisfacere. tunc valet quo ad obligatio
nem personalem nō realem seu vasallaticā: quia
quatenus est vnius alterius esse non potest nec
etiam quo ad possessionem: vt. l. si. de acquiren.
possessio. de boc in Specul. de feud. §. quoniam.
versi. xj. queritur. ¶ Et nota quod libertus et
vasallus debent tractare suū dominum vt domi
num nō ore tantū sed opere: quia tractare requi
rit verum factum hominis. ff. de verbo. obliga. l.
quidam cum filium ibi obseruare idem est quod
tractare & tenere. Extra not. quod illud qō quis
non dat vel coactus dat non debet nec potest au
ferre. Bald.

Si nummis. ¶ Opa-
rū idebi
ta prestatio conceditur. b.d. vel sic. Et
qui manumittit acceptis ab extraneo
nummis opere non debentur. b.d.

¶ Operarum actus dicuntur quinq̄.
Mansum emptum a domino nō dicitur proprie
beneficium.
Opere quare potius sint promisse q̄ opera.

Iquam. ¶ Pretium ope-
rarum d p̄missum
potest peti tamen exigens perdit ius
patronatus & non tenet promissio fa
cta causa libertatis onerande. b.d. Et nota banc

a ¶ Et sic premiuz
ordi. not. q̄ p̄miuz
qō datur capienti
bannitū nō cōpre
hendit officialem.
vide Bart. in l. si
quis. Hotrum. ff.
ad fillei. an autem 1
cōprehēdit illum a
qui ad suā defen
sionē illuz occidit
vió ibi moder. an
aūt comprehēdat 2
ignoranter occiden
tē bānitū vide ibi
moderñ. & qō no.
Bal. in. l. j. ff. de le
gi. Ange. l. inter
oēs. §. recte. ofur.
& vide solēnem et
sing. limitationē.
bal. in. l. ab hosti
bus. §. si vir & vxor.
so. ma. q̄ si remit
titur media pena
occidenti bannitū b
ille nūq̄ cōsequit
p̄miū. vide Bald.
in 2 si. incipien. In
xpi nomine amen. 3
statuto ciuitatis
perusij cauetur q̄
receptās exbāni
tos puniat in cen
tum cuius medie
tas applicet cōi.
altera accus. sz de
nūtiatori & eo sta
tuto cauet qō syn
dici captor teneā
tur denūtiare: tā 4
dem ibi consuluit
qō istud premiuz c
debet habere ille
denuntiator quic
quid dixerit bar.
in. d. §. vtz. & vide
ibi qz pulchre log
tur. vide que dixi
in. c. ad hoc. de si
mo. & p̄dicto bar.
in. d. §. vtrū. vide
extra ibi do. ab
bas in. c. eccleſijs.
de cēſi. And. bar.
b ¶ Jurauit iura-
mentū nō arctat li 5
berū. p̄mittentem
operas illi qui ex
necessitate manu
mittit & idem in he
rede grauato vult
liberare vasallū a
seruitūs. & hoc et
vī esse cōtra liber
tatem. vt no. bald.
in. l. nec si volens.
j. de libe. cau.
c ¶ Ciuitas vel ca
strum recognosce
re. vide bal. & q̄ ibi 1
dixi post cuz. in. l.
nec volens. j. de li 2
be. cau. 3
d

e l. p̄ro rusticis & vasallis q̄ non possunt facere in
strumenta in preiudicium sue libertatis. ff. de of
fic. p̄si. illicitas. ¶ Circa banc. l. dic q̄ quīq̄ sunt
f actus. ¶ Primus est operarum impositio. et iste
primus actus caret pena. Secundus est operarū
impositarū exactio & iste secundus inducit penaz
solum in vno: qz facit quod patronus perdit con
tra tabulas. Tertius actus est conuentio de ope
rīs in mercedem: & iste tertius actus nō punitur. D
Quartus est ipsius mercedis exactio. iste actus
punitur. qz perdit patronus oia iura patronat⁹.
Quintus actus est oīm istorū solutio liberalis: et
iste quintus non punit scōm Oldr. Jn tertio actu
male dicit: qz perdit ius patronatus ex sola con c
uentione mercedis: vt. l. si. ff. qui et a quibus. imo
qz qui nouat videt recepisse. l. singularia. ff. si cer.
peta. & l. paruī. ff. de cōdic. fur. ideo punitur in eo
in quo punitur exigēs operas nō in alio: quia nō f
est beneficium qō mercede fit. ¶ Et sic est argu.
2 g q̄ si quis emerit a dño māsum in feudum quod
illud non dicatur proprie beneficium: quia merce
narium non gratuitum. facit col. & in quib. cau.
feud. amit. c. obertus. §. in primis. Et rationabi
le est quod ita puniatur extorquens promissionē
sicut exactor. ff. de calum. l. & ſaliter. ¶ Jn quar g
to dic aut precedit mora liberti. & tunc conuentio
pretij nō punit q̄ etiā lege debet ex mora: aut nō
precedit mora: & tunc aut extorquet pretiū per im
pressionē & tunc aut per gratā nouationē aut per
casum necessitatis. primo casu punitur scōo et ter
3 tio non vt hic in gl. ¶ Sed quare potius sunt p
misse opere q̄ pecunia. rñ. opera est quodāmodo
de natura actus & non reputat incōueniens: vt ex
tra de elec. c. significasti. Sed qd si non promittit
b libertus sed quidā suus cōsanguineus. b dic idem
qz ipse libertus videtur grauari cū grauat cōsan
guineus eius. ff. in ius voc. vt eant. l. j. & ff. de
condi. & demon. l. heres meus. §. q̄ in fraudem. et
q̄ no. in simili. & de spon. l. si. p Ly. & no. extra eo.
c. gemma. in nouel.
1 ¶ Testator nō pōt disponere q̄ heredi extra-
neo ex necessitate p̄mittantur ope manumittēdi.

Mater tua. Manumittēs ex
necessitate opas
nō imponit sed manumittēs ante tps
sicut facit gratiā tps ita iterum impo
nere potest operas in seruitutem tū reuocare non
potest b. d. ter. & gl. ¶ Glo. oppo. de. l. qui ex cau
sa. ff. de bo. libe. solutio ibi speciale in filio quem
pater verisimiliter vult babere plena iura patro
natus quia erga filium paterna affectio p̄sumi b
tur esse plenaria quod est nota. ¶ Querit gloss.
nunquid testator possit disponere quod heredi
extraneo manumittendi ex necessitate promittā
tur opere: et dic quod non per. l. cerdonem. ff. eo
dem. et sic nota quod aliquid est quod testator non
potest.
2 ¶ Opere debentur heredibus.
3 Opere extraneo prestari possunt.
Obedientia in faciendo non dat possessionē obe
dienti.
4 Obedientia quid sit.
5 Opere qualiter diuidi possunt.
6 Promittēs obediētiā nō tenet nisi ad mādatum.
7 Opere officiales dicuntur tripliciter.
8 Opere artificiales dicunt in quibus ars supplet
naturam.
9 Operarum qō alie sint certe & alie incerte an bo
nia distinctio fieri possit.
10 Opere incerte non transmittuntur ad heredes ex
traneos.
11 Actus promitti potest in genere.
12 Debitor in his q̄ mittendus est ad creditorem an
teneat se inscribere ad casum fortuitum.
13 Seruitia debent fieri §m qualitatem personarū.
14 Cessio in obsequalibus opis an interuenire possit.
15 Opera eadē non potest esse ex diuersis tpibus.
16 Salarium occasione officij debetur famulis po
testatum infirmis.
17 Pī si emit redditū annuū ad vitā suā & filij: filij
ius nō habet

Pretiū operā. vide bald. in. c. j. §. fi. & r. de inuest. quo alleganit istā legē. Andr. Barb.
Rusticis et va
sallis. vide bald. in
l. nec si volēs. j. de
libe. cau.
Quīnq̄ sunt ac
tus. not. materiā
impositionis ope
rarū qd operarer
& vide hic plene in
gloss. & de materia
plene. j. c. l. liberti.
Emerit &c. qd
sit būficium & vide
in. d. §. in primis.
& hic adde Bald.
in. c. j. §. decē. tit. q
feud. da. pos. pōr
tñ feudū emi. c. ad
turamētum. extra
de emp. & ven. c. j.
de natu. seu. & bal.
in. l. lz. j. de li. cau. &
vide bal. in. d. l. li
berti. in vlt. colū. j.
c. & qd sit būficium
vltra hic dicta per
Bal. vide in. d. §.
infans.

Cōsanguineus.
si grauatur consan
guineus meus di
cor ego grauari vi
de in. d. l. heres. et
bar. in. l. de pupil.
l. si quis ipſi preto
ri. de opc. no. nun
tia. in. fi. q.

ius non habet viuente patre.
18 Filius regis nepote excluso succedere debet in regno.
19 Castrum titio concessum et heredibus suis an transeat ad d
agnatos.
20 Feudū si concedatur simpliciter concessio dicitur realis.
21 Filij inequaliter in feudo instituti equaliter succedere debēt.
22 Filius renuntians hereditati paterne an possit habere dona
emphyteotica que recepit pater pro se & filio.
23 Filius quando non requirit q̄ sit heres & filius an sufficiat
quod sit heres in re certa.
24 Masculus prefertur filie si sit statutum quod filia succedat cū
masculo.
25 Masculus si pure sit institutus et filia improprie an filia cum
masculo succedere possit.
26 Pater si recipit emphyteosim simpliciter pro se et filijs an
filia comprehendatur.
27 Prohibitio in ēphyteosi hereditaria refert ad ēphyteotica.
28 Filia si sit instituta vltra legitimam & dotem matris an possit
petere dotem maternam.
29 Clausula & plus petere non possit quid operatur.
30 Legatum si est factum heredibus titij filia an sit istituta in re
certa.
31 Feudum acquisitum ex prescriptione an transeat ad heredē.
32 Heres feudatarij si non prestat seruitia nō dicitur periurus.
33 Clausula concedo tibi & cui vis quid importat.
34 Feudi via posteā est dño aperta nunq̄ redit ad feudatarios.
35 Feudatarius equiparatur libertis.
36 Feudum quando dicatur impropriē.
37 Masculi electio de iure & de facto refertur ad ascendentes.
38 Vasalli diuidi possunt inter dominos.
39 Judex ecclesiasticus an cognoscere possit de omni feudo.
40 Creditor patroni cogere potest libertum vt sibi operetur.
41 Jus vasallorum capi potest ex primo decreto.

Liberti libertęq̄. Opere perso-
nam pſonali
ter cernentes ad heredē nō transmittuntur extra
neum nec marito debentur ex persona vroris. b. d.
1 ¶ Oppo. qō opere debeantur heredibus. j. co. l. penul. scōo
respondeo. Solu. ibi nō vt heredi sed vt filio. nā etiam exhere
dato debentur nisi fit exheredatus mala mente. vt. ff. eod. l. vt
iurisiurādi. & si liberi. ff. de bo. lib. l. si patronus. §. si quis non.
& est ratio differentie. qz exheredatus mala mente & cum effe
ctu babet pro mor. ff. de cōtra tabu. l. j. §. fi. qz indignus nō ha
betur pro filio. vt. l. filius. ff. de iurepa. sed exhereda. bono con
filio habet p filio. ff. de vulga. & pupil. substi. l. cum ex filio. in
prin. in dubio aūt p̄sumitur odium. a arg. ff. de manu. testa.
l. centurio. ¶ Oppo. q̄ extraneo debeantur opere. ff. de in
ius voc. l. venia. sol. opera in non faciendo debetur ei sed opera
in faciendo non debetur ei vt hic. & est ratio differentie: quia fa
cilius est abstinere quā facere. & quia in faciendo proprie consi
stit obedientia: sed in non faciēdo nō cōsistit proprie actus obe
dientie. sed magis cuiusdam reuerentie quam moribus no
stris debemus. ff. de in ius voc. l. generaliter. ¶ Et ideo di
cit Jnnocen. b quod obedientia in non faciendo non dat pos
sessionem obedientie. de restitutio. spolia. c. cum olim. el. ij.
Sed certe etiam per non fieri acquiritur possessio prohibenti. 6
ti. secus si non prohibeat. nam tunc per non fieri nulla pos f
sessio acquirit: vt. l. ij. §. de serui. & aqua. vel ibi loquitur in re
bus. secus in personis. vt. l. quibus diebus. in prin. ff. de con
ditio. & demonstra. & sic saluatur dictum Jnnocen. et est nota.
Et est ratio: quia non potest fieri multiplici intentione et quā
doq̄ ad cautelam q̄nq̄ ex ocio & interpretatio fit pro eo cuius
est dominus sui actus. ff. de acquiren. hered. l. pro herede. §.
4 papinianus. & l. cum bonis. ¶ Obedientia c aūt est actus
c intellectus et voluntas humiliter obtemperans superiori ex
debito & consistit in mandatis. lxxvij. distin. in summa. et. c. si
inimicus. de quibus non est exquirenda ratio a superiore ni
si quando contra ius mandat de restitutione in integrum. c.
ij. per Jnnocen. nam quedam possunt mandari sine causa ab
eo qui habet iurisdictionem vt quod quis compareat coram
se: et quedam alia leuia. Jtem arbitria. sed ea que sunt limita
ta a iure non possunt trahi extra suos limites. vt. j. commi. vel
epi. per totum. & j. de fideicommis. l. quoties. per Lyn. de accu
sa. c. licet. de rescriptis. c. cum contingat. per Jnnocen. nonnul
la enim pertinent ad autoritatem maiorum in quibus iuris
ratio non est inquirenda. ff. de annu. lega. l. quintus. §. fina. et
facit. j. de iurisdictione omnium iudicum. l. fin. in verbo perce
ptionem declinare et ista obedientia debet esse cum reueren
tia. vt ait Osius: reuerentia frenat animos et vitia compescit:
ergo si vitium induceret & alios abduceret a recto nō esset obe

dientia sed dementia: vt no. ff. de reg. iur. l. non videt. §. q̄ iussu
& de actio. & obli. l. seruus non in oibus. ¶ Oppo. tertio quod
opere debeantur extraneis heredibus d. ff. eo. l. a duabus. So
lu. bic de obsequiali opera ibi de opera veniali et est ratio dif
ferentie: qz bonor debet persone & fine & p̄pria persona esse nō
potest. sed pecunia cadit in cuiuslibet bursa & ideo rusticus di
cit: tantum vz denarius meus sicut denarij regis: vt. j. a. q. mu
ne. l. reparationi. lib. x. vel lex contraria loquit de opera certa
bic de incerta. nam cōmissio declarādi incerta nō transmittit: a
qz nō est idē animi motus sup incertis. & sic posset variari con
ditio obligationis qō esse non dz. l. ij. ff. de verbo. oblig. tū in
operis ler dispensat cum filijs qz p̄sumit esse filius eiusdem
voluntatis & affectionis cum pgenitore vt no. ff. eo. l. si operas
actum. & certe sapiētes ita opinant: qz filij sunt imitatores pro
genitorū. vt. j. ad legē i ul. maiest. l. si qſquis. ¶ Hūc etiam di b
cendū de materia operarū & qualiter diuidantur qūo & quali
ter & qñ pctantur & qūo: & qualiter & vbi et cuius expensis sol
uantur: qualiter transmittantur qualiter cōdemnationes ear
executioni tradant & an casus superuenies habeatur pro ope
rarū prestatione de qbus aliqua tangā & scias qō opera largo
vocabulo dicitur omne qō quis facit vel non facit gra alte
rius. stricte vero dicitur diurnū officiū. ff. eo. l. j. aditio tñ here
ditatis nō dicit opa qz est actus momēti & qz refidet in a deūte
tanq̄ in principe sui actus non tanq̄ in pedissequo & vo minis
tro: qz fi non vult nō est. j. de here. instī. l. iij. ff. de acqui. here. l.
aditio. & hoc p̄missio pone distinctionē gl. in. §. libertus. Bul. c
ibi dicit qō operarus alie sunt reuerentiales siue obsequiales
q̄ cōsistunt in curialitate & reuerentia: alie officiales q̄ sunt fine
aliqua arte: alie artificiales quas nescit hō naturaliter face
re sed discit eas arte & ingenio. ff. de le. iij. l. stichus. & l. legatis
seruis. §. ex officio. ff. de so. l. inter artifices. ff de duobus reis.
l. nemo est q nesciat. ¶ Jac. de are. dicit qō opa reuerentialis
non est opa: licet fit quidā actus qui nō est diurnū officiū. qō a
mane incipit & de sero desinit: vt. ff. de annu. lege. l. ij. vnde pro
prie loquendo non sunt nisi species operarū. sc̄z officiales. i. ru
des & artificiales seu fabriles seu industriales qui sta nomina. s.
artificiales fabriles & industriales sunt sinonyma §m Jac. de
ra. naz faber est artifex & artifex est industriosus. qñq̄ tñ plus
qñq̄ minus sic magis differunt discretione sensus q̄ discre
tione nois. & qz ois scientia incipit a cognitione vocabulorum d
ideo deberet scire qd significēt vocabula boc est qd sit proprie
dictū nam significare nihil aliud est quā pprie & vere exprime
re notificare designare. impropria em locutio non dicit signi
ficatio vt plene dicā. j. de he. instī. l. si. Consignificare autem est
preter p̄principalem significationē dare aliqd aliud intelligere e
vnde verba dicunt consignificare: qz preter actū vbi denotant
etiā tps vbi. ff. de nora. l. in. delictis. §. si extrane⁹. Jtem signifi
care. i. simul significare. sicut confirmatio confirmat: qz cum alio
significat. vt. l. aureli⁹. §. testamento. ff. de lib. le. l. itē q̄ significa
re. i. ex adiūcto & non per se significationē trahere. qm̄ dictio
& aduerbium & prepositio signat cū alio & per se nihil. Legiste
tū & bene oēm proprietatem vocabuli significationē appellant
q̄ proprietas nascitur ex autoritate prudentū vel legislatoris
vel ex communi & rationabili intellectu. ff. de verb. signi. libe.
roz. & ff. de leg. iij. l. non aliter. §. j. & l. liberozū. §. qō tū cassius.
& de supel. leg. l. labeo. ¶ Pone ergo f promitto alicui obe f
dientiam: certe nisi ad mandatū non teneor. est enim obedien
tia mandati executio: vt. §. dixi p̄supponendo tū quod man
dans habeat in hoc autoritatem. vt. §. qui pro sua iurisdi. l. j. et
vide. qō no. in. c. non est fine culpa. de reg. iur. lib. vi. Reueren
tia g aūt non requirit mandatum: qz mouente iustitia legis vel
moris exhibenda est: licet superior dormiat vel taceat vel ne
sciat. ff. de in ius voc. venia. & ff. eo. l. quamuis. facit extra de cō
fir. vtil vel inuti. c. vlti. in fi. ¶ Est autem reuerentia actus bo
ni moris & ideo non potest pacto remitti. vt. l. fi. j. de bo. liber.
¶ Honorificentia autem est quidam cultus quo inferior supe
riorem honorat puta si canonici vadunt obuiam episcopo suo
in felici eius ingressu processionaliter sicut moris est vel liber
tus associat patronum vel lauat sibi pedes vel seruit ei inter
dum in mensa omnes autem bas operas obedientiales reue
rentiales honorificas lex vna generali vocabulo obsequia
les b appellat. §. de neg. gest. l. officio. nam siue suo motu liber b
tus hoc faciat siue rogatu vel mandato patroni obsequiū est.
vt. §. de obsequi. li. et si libertus negotia patroni procurat et
vult opere pretium postulare & non pōt etiam si hoc faciat cre
dens se promisisse. nam sine p̄missione tenetur ad quales qua
les operas in premium accepte libertatis. ff. de condi. inde.
l. si non sortem. §. libertus. quanquā he opere alias salariū me
rentur. nā cura & solicitudo sepe pretio estimatur magis quam
fides. ff. de excusa. tuto. tutor petitus. §. qui tutoribus. de annu.

a ¶ Odium. exhe-
redatio in dubio
p̄sumit facta in
odium. Jtem not.
bart. in. l. vt iuris
iniuriā. §. fi liberi.
ff. eo.
¶ Jnnoc. q̄ obe
dientia. addde Bal.
in. l. ij. §. de ser. et
aqua.

¶ Obediētia au-
tem. vide etiaz de
obedientia. j. pri.
col. vbi est cōmune
obe
diētia. & de hono
rificentia. vide. j. in
ver. honorificen
tia autē. ea. col.

d ¶ Extraneis he
redibus. vide. j. in
v. ex natura ergo.

e ¶ Opa largo vo
cabulo dicit. vide
bar. in. l. si nō sor
tē. § libert⁹. ff. de
condic. inde. & bal.
in rub. §. eo.

¶ Pone ergo p
mitto. no. qō si p
misi alicui obedē
tiā non teneor nisi
ad mandatū eius
vide qō no. in. l. fi
lius. C. de decur.
li. xj. Andr. Bar.
g ¶ Reuerētia au-
tem. qd sit reuerē
tia. vide. §. proxi.
col. & q. j. sequunt
& dicit bic q̄ non
pōt pacto remitti.

b ¶ Obsequiales.
appellat. Bar. in
d. §. libertus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

leg.l.seia.ff.de don.l.aquilius regulus.de admi.tut.l.cū plures.Ꝟ.in primis.ff.vbi pu.edu.debe.l.qui filium. ¶ Officiales opere dicuntur tripliciter. ¶Primo q̄ ex cognatione naturali homo debet homini.vt .l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iur.Secūdo q̄ ex cōsideratione sui homo impēdit alteri.nā vt ait Seneca.Alteri oportet vt viuas si tibi vis viuere.de his loquitur.ff.de condi.ob cām.l.si repetēdi.ff.eo.l.iij.ibi quanquā cōstat ꝛc.ꝛ de istis nihil ad ꝓpositum q̄ nulla necessitas est cum seipsum negligere quis possit.vt not.de re iudi.l.culpa.et in hoc distat philosophia moꝛālis philosophia iudicioꝝ: q̄ iudicia sunt de necessarijs ꝓsuasis.Ꝟ.de necess.ser.l. quidaꝫ.Ꝟ.illo. tertio dr̄ ope officiales quodam rude factuꝫ:vt ararе: coquinare grosso mō et similia:ꝛ isto mō dr̄ ope officiales in liberto ꝓtor distinguunt ab artificialibus.nam homo grossi capitis parū valet.sed ingeniosus plus valet.Ꝟ. cōia de leg.l.fina. in ꝓin. ¶ Artificiales opere dr̄i in quibus ars supplet naturam.conaf em ars ꝛ ratio facere optima ad instar nature.vñ conatur pictoꝛ pingere imaginez quam pulcherrimam posset producere.vt beate virginis.opere iste ingeniales seu intellectuales dicunt artificiales ab arte.ꝛ libertus non tenet ab bis l. manmissionis.q̄ lex ois esse generalis.ff.de legi.l.iura.sed ars non est generalis q̄ virtus intellectus habitat in paucis sicut inter infinitas spinas vir vnū lilium reperies:quoddam miraculū est reperire inter infinitos infelices vnum felicem:vt in ceno lapidē ꝓtiosum.multi em̄ sunt homines grossi ꝛ rudes et pauci intellectus: tñ in nostra materia non est tractandum de intellectu ꝛ scia nobili:sed mechanica q̄ est rudior.tamen differentia est vt dixi inter officiū ꝛ artificium sicut inter grossum ꝛ fecez vt ita dixerim ꝛ subtile ꝛ distillatum vt.d.l.seruis le.Ꝟ.ei ex officio. ¶ Sed hic queritur an distinctio operarū q̄ alie sint certe alie incerte fit bona distinctio.ꝛ videtur quod non.q̄ omne factū est incertū.ff.de ver.ob.l.vbi aūt non apparet.Ꝟ.qui id quod.no.l.i.Ꝟ.eo.solu.duplex est certitudo ſcz designationis:ꝛ hoc mō quedam opere sunt certe:quedam incerte.i.non designate.Alia est certitudo omnimoda in ꝓprio esse rei:ꝛ hoc modo nullum factum est certum ante factū. sed demum post factum vt dixi.Ꝟ.eo.li. ¶ Sed opponitur q̄ nulla sit opera oīno incerta cum intelligaf secundum qualitatem personarum.ꝛ q̄ semper tenetur ꝓstare operas de quibus operatur:vt.l.eius artificij.ff.de opc.liber.ergo satis est certum arg.l.i.ff.de leg.ij.ꝛ hoc tenet Guil.in.Ꝟ.libertus.Sz tu dicas quod omne quod pōt multipliciter intelligi ꝛ multipliciter declarari illud est incertū anteq̄ declaretur ꝛ interdū ꝫ perpetuā cām incertitudinis interdū temporalē.nā si non declaratur ꝛ habens ius declarandi decedit efficitur multuꝫ. ¶ Si aūt declaratur[a] tunc fuit incertum donec declaretur non postea.ꝛ sic dubia causa incertitudinis apparet p̄ declaratiōnē ꝓtalē fuisse ꝛ q̄ voluntas.i.sui animi variabilis motus non committitur alteri cū ineſt tanq̄ bono viro vel absolute .vt.ff. de arbi.l.sicut.ꝛ.l.iiij.ff.loca.ideo ius declarandi non trāsmittitur ad heredē extraneū.imo nec ius declarati.nisi transfuerit in rē iud.no.glo.in.d.Ꝟ.libertus.nā post sententiaz arbitriam transeūt ꝛeorum effectus.ar.ff.de arbi.l.diem ꝓferre. Ꝟ.nec vtimur. ¶ † Ex natura principū ꝛ ex natura personarum opere incerte non recipiunt trāsmissionem ad heredes seu traneos nisi post sniam.ff.eo.si operarum iudicio actuꝫ.et ibi no.q̄ in separabilibus a persona non potest esse vera delegatio nec̄ transmissio.vt.ff.de noua.l.si vsufructus.argu .ff. de duo.reis.l.si id quod. ¶ † Circa predicta dubitatur si libertus ꝓmiserit mihi.ꝛ.operas muratorias non designato loco vbi debeat murare:quomodo valet ista ꝓmissio.ff. de eo q̄ certo loco.l.iij.Ꝟ.si quis insulam.respon.aut quis stipulatur opus q̄ de sua natura[b] coheret solo.ꝛ tunc non valet.aut operatur ꝛ tunc valet quia refert se opera ad actum persone. q̄actus potest ꝓmittere in genere:ita dicit Bart.in.d.Ꝟ.libertus.tu dic q̄ si liberꝰ ꝓmittit edificare domū patrono et sic ꝓmittit operā ꝛ opus tū valet in liberto.q̄ tacite intelligitur de loco designando p patronū:ꝛ sic incertitudo loci non vitiat ꝓpter arbitrium declarandi a iure annexum: verūtñ concedo q̄ aliud est opus.id est operatum.aliud est operatio.primo et bicoīū in princi.q̄ aliud est persona.aliud ars. aliud artificium siue operatū:ꝛ ideo q̄ ꝓmittit opus vt domum ꝫ facere omnibus suis expensis[c] ꝛ fabris.ff. de verb.ob. l.continuus.Ꝟ.item qui insulam.sed qui ꝓmittit operam seu artem: aut hoc facit ex mera curialitate ꝛ debet recipere impendia.ar .ff.commo.l.in rebus.Ꝟ.possunt.aut non ex mera[d] curialitate sed ex aliqua compensatione.ꝛ tūc debet se alere suo sumptu vt.ff.eo.l.suo victu.ꝛ ex hoc apparet q̄ conducti ad aliquod laborerium debent facere sibimet expensas: nisi aliter se habeat consuetudo loci que semper debet attendi vt.Ꝟ.locati.l.lz.ꝛ idem videf de vasallis[e] ꝛ alijs debitoribus q̄ oīum sumptu tenenf impendere debitum. ¶ † Nunqd aūt debitor teneaf ponere se in discrimem perdendi ad id q̄ ad creditorem debet mittere vel deferre. tangit.ff.de transacti.l. ū bi.Ꝟ.cause.de familiaribus perpetuis:certum est q̄ teneꝫ mur eos alere ꝛ vestire.ff.Ꝟlu.mat.l.pe.Ꝟ.i. ¶ † Dubitatur si est bannum[f] quod vnusquisq̄ vadat in exercitū qualiter fit cū dum.rñ.secundum qualitatē personarum debēt fieri seruitia. ꝛ ideo rusticus ibi pedes nobilis ibi eques secūdum possibilitatem ꝛ dignitatem suam.arg.ff.eodem.l.hoc demū.ff.de vsur. habita.l.plenum.Ꝟ.equitas.ff.mand.l.idē.Ꝟ.labeo. ¶ † Item dubitatur quidam ꝓmisit mihi scribere[g] librum vel facere alium famulatum volo eum delegare alteri ipse reluctat.queritur quid iuris.Respondeo possum si nihil ei nocet . ff. solu. ma.l.ij.secus si nocet.ff.de fideicom.lib.l.inuitus.ꝛ hoc verū in facto quod potesta persona separari ꝛ alteri ꝓstari. secus si sit separabile.d.Ꝟ.liber.versic.sed delegatus.per quem versiculum videtur quod in obsequialibus operis non possit intervenire cessio sicut nec transmittitur ad heredem extraneū. argumen.ff.de admini.tuto.l.ex pluribus.ꝛ adde quod no.in sti.loca.Ꝟ.finali.et quod not.ꝛ.de serui.et aqua. ¶ † Dubitatur etiam si conductus est potestas[b] ꝓ certo semestri.et non potuit venire in termino an debeat posteā recipi:et videtur q̄ non:ex eo videlicet quia non est eadem opera ex diuersis temporibus.vt.d.Ꝟ. libertus . ibi ꝛ celsus . Jn contrarium videtur nam ille qui ꝓmittit domum facere ad certum terminū etiam posteā faciendo liberatur.vt.ff.de verb.oblig. l. si insulam.et.l.si ita stipulatus essem abs te.cum.l.sequenti.et. ff. locati.l.si in lege.Ꝟ.colonus. ¶ Paucis enim diebus cessasse non nocet maxime si fuit impeditus in veniendo vel in suo itinere ꝓsequendo.arg.ff.de pub.l.cesar.solu.cum querit an ille debet ꝓstare operas[k] si non ꝓstitit vno tempore possit ꝓstare alio:sic dicas q̄ic er illis operis debet resultare aliq̄ certum corpus cuius figura et qualitas eadem esse potest vno tpe sicut alio:vt puta ꝓmisit edificare domum vel scribere librū:tunc q̄ domus est eius dē q̄ alitatis si posteā fit ficut ꝓr̄. liber est eius dē substātie ꝛ estimatiōis pōt opa ꝑstare post tps: q̄ eius forma vel qualitas nō cōstitit in tpe nec in cōmensuratione tpis.vt.d.l.si insulam.ꝛ.l. si ita stipulatus. ¶ Q̄ic̄p ex illis opis nō ꝛ resultare certum corpus ꝛ tūc aut est certū tps limitatum opi quo ad ꝓin.ꝛ finem sui.ita q̄ sit de forma contractus:ꝛ tūc q̄ pactū tpis est pactū forme vitiat nec pōt poni tps ꝓ tpe q̄ tps dat esse rei.ergo potestas de quo queritꝛ ꝛ ꝫ sibi imputare casum.ff.de condi.ob. cām.l. si pecuniam. in ꝓin.ꝛ.j.de re mili.l.j.lib.xij.non ob.l.cesar.quia ibi casus allegatur ad accusationem nō ad alterius obligationem ꝛ q̄ ꝓtestas qui non venit in termino posset respui nisi steterit per aduersarios.vt extra de iudi.c.fin.ponit Bar.ff. de verb.obl. in.l.ꝛ ideo hesitaf.ꝛ quod nō debeatur salariuꝫ nisi post administrationem ponit Bar.ff.de dona.l.absenti.ꝛ q̄ qui non ad ministrat salarium non habeat.paret.ff.ad mum.l.titio medico.tū debetur salarium etiam ꝓ diebus itinerum . quia per diurna opera debetur:vt not.Bar.in.d.l.suo victu.ff.codē.Et est ratio:q̄ tempus absentie ꝓ seruitio computatur. vt not. ff.ex quib.causis ma.l.qui mittuntur.Ꝟ.pe.nō tamē si q̄s[l] sero discedat totū diem cōputat.vt.ff.de ann.leg.l.ij.aut non est tps ope limitatum cōtrahētib⁹ ꝛ tūc aut est limitatiū a natura : ita q̄ a tpe pendet effectꝰ rei ꝛ tunc non succedit tps tēpori.secus si inde nō pēdet effectus.ff. de vsufru.le.l. si vsufructus mihi in biēnium.ff.de Sben.emp.l.si debitor.Ꝟ.verisimile.ff.de verb.inter stipulantē.Ꝟ.sacrā.ff.de statuli.l.seruꝰ.Ꝟ. seruus.j. de cō.inser.l.cum quidā.ff.loca.l.si vno.Ꝟ.itē cū quidā.in fi. mag. gloss. ¶ † De beroarijs siue famulis potestatum infirmis occasione officij vtrum illis debeat salariū.dicit Bar. q̄ non in l.opere.ff.de vsufr.le.q̄ esset et lucratiuuꝫ salariū cum operas non impendant q̄ est cōtra naturā Jctus locationis et conductionis que vult implemētum bincinde.Jtē q̄ opera constitit in futuro ꝛ impedimentum cōtingens in futuris ꝓtinet ad incōmodū impediti quasi nondū perfecto ꝫ tractu.ar.ff.de peric.ꝛ cō.rei ven.l.necessario.ꝛ quia videf habere cōditionē ꝛ ta citā distinctionem tpis.l.quatenus opatī sit.vt . l. si seruꝰ cōis meuij.Ꝟ.fi.ff.de stipu.ser. ¶ Illunc extra predicta que ad operas ꝓprie pertinent dat mihi Cy.cām tangendi aliqua q̄ post eum per Bart.preceptorem meum fuerunt aliqualiter .ſz nō plenarie tractata. ¶ † Quero igitur primo de tali qōne pater emit quendam redditum ad vitam suam et vitam filij . queritur vtrum vivo patre filius habeat aliquod ius in reddi tu . dic quod non et idem in emphyteoſi feudo:quia copula cadens inter ea que habent in se ordinem temporis et rationis intelligitur sēm debitum ordinē non simpliciter. ff. deliberis ꝛ posthu-

a ¶ Cōcessum est regnū.vide bar.l auf.post fratres.j.de le.bef.ꝛ ibi diri. ¶ Tu dic ad.q.de qua hic ꝙ modū summarij discursus q̄ cōis opi.est ꝓ tpo nepote Ꝫ paternū no.in.l.maximū.de li.ꝓcte. car.in cle. pastoralis. extra de re iudi. Fran.poz.in trac.de duo.fra.par.ij.q.iiij. Ant.corse.in trac.de suc. abinte.col.xxxiij. ¶ Pau.de ca.cōi.clix.lz Aler.ꝫi.iij.volu. iij.dicat contra et male.Celsus vi domy

b ¶ Sed hanc.q.vide d̄ hac.l.per Jo. an.in addi. Spec. in rub.de feu.

c ¶ Scōm mēbrum. vide bal.in.l.ꝛ hoc iure.ff. de iusti.et iur.Aud.barb.

d ¶ Alia q̄ ꝑ bar. in.l. gallus.Ꝟ.etiā si parente viuo.ff. de lib.et posthu.et Bal.in.l.etiā.ꝛ ibi Jo.de imo.in ꝓn. ff.so.ma.sed Ja.de are.ibi.ꝛ pe.ꝛ dē. Ꝟ.perti.dicebāt ꝛ tra riū q̄ dictū est de heredibus secus si simplr tibi conceditur feudū ꝛ male per.c.fi.in titu.si de feu.fuc.ꝛtro.inter do.ꝛ agn. et refert Bal. hic ꝛ hic etiā per Cy.ꝛ ad.c. fi.posset responderi ꝓut hic nūdet Cyn.ad.l.ex facto. Ꝟ.si heres.ff.ad trebellia.placet mihi opin.cōmunis per Jnn.per bal.in.d. l.j.etiaz ꝛ hic adde bal.in.l.j.in.xlix.q. ff.de rerum diui.

e ¶ Agnatis.si concedit castrū in feudz titio.ꝛ heredi suo an transeat ad agnatos vel ad bredē extraneū. vidē casuz fing.ꝑm bal. in.c.j.vide bal.l.ēt. ff.solu.mat.tz opi. Ja.ꝛ pe. q̄ transeat ad heredem extraneuz. ar.l.sepe. ff.de verb.sig.ꝛ cōtra eū Moder. in d.l.etiam.allegant ex.in.c.titi⁹.q̄ est e Ꝟ.si de feu.fuc.contro.inter do.ꝛ agn. vbi in Jctu feudali fuit facta mentio heredis.tamen intelligitur de filio q̄ no.sed fallit nisi fuisset dictum qui busc̄p heredibus.ita tenet Bal. l.ij.ff. de re.di.ꝛ.c. j. de ꝓbi.ali.feud. ꝓ fede. arg.l.in conuentionalibus. de verbo.signifi.ꝛ vr̄ casus in.c.j.de feu.non habente naturam ꝓpriū feu.ꝛ fallit nisi sit feudū ꝓ quo quis non sit obligatus ad seruitium.q̄ in isto feudo succedit femina.que alis ꝓbibef.vt.c.j.Ꝟ.bic aūt non.qui feu.dapos.ꝛ.c.j.de gradi.in feu.ꝛ est casus fing.c.si cui. de capitulis contra.in li. feu.tertio fallit nisi sit feudū exiguum.vt est casus fing.in.c.de fidelitate. de capi.cōra.ꝛ refert Bal.in.c.j.Ꝟ.alia.que fuit prima cā benefi.amit.q̄ ex quo succedit femina ea dem rōne extraneus.quarto nisi ꝓstet seruitium reale.ita dicit Cy.in auf.ingressi.Ꝟ.de fac.san.ccc.quinto nisi sit fendum emptionis iure quesitum.vide Moder.l.etiā.fol.ma.ff.vide Bal. in.c.significanit.de rescri.vide Lud.ro.confi.cclxvij.vbi loquit de femina tertij ordinis an succedat in feudo.vide in consi.j.an femina succedat in feudo.ꝛ consi.xxx.And.barb.

f ¶ Quod realis.si feudum cōcedatur simplr an ista concessio sit realis.vide quod not.Bal. l.oia.Ꝟ.de fac.san. eccl.And.barb.

f ¶ Filij.vide tamē bal.i.d.Ꝟ.si liberi. ꝛ bal. in auf.si qs. Ꝟ.de fac.san.eccle.

¶ Quero vlteri⁹. vide gl.ꝛ Bar.i.l. itē videndū.Ꝟ.fi.ff. de pe.he. in.d.Ꝟ.si liberi.ꝛ bal.i auf. si quas ruinas.Ꝟ. de fac. san. eccl.vbi late.ſz pone concedo tibi castrum.vt habeas ꝓ te ꝛ tuis descendētibus masculis alꝫ reuertatur ad me decessit cū vnico filio masculo qui decessit sine descendētibus masculis an castrū reuertatur ad me. Cy.ꝛ Bal. in auf. sed ꝛ fi quis. in.vi. col.Ꝟ.de ince.nup. tenent q̄ non.

¶ Adde q̄d si ex cōuentione in concessione feudi facta debeat esse filius:ꝛ heres.ꝛ ipse vult renuntiare heredi tati pr̄ne. vide q̄ posui in apost. ad istum.in auf. vnde si parēs.nu.vj.Ꝟ.fi. vlt.inducitur in Ꝟ. in emphyteosim. Ꝟ.de testa.

¶ Sz an q̄n. vide plene per Barto. in.d.Ꝟ.si liberi. et bal.in auf.si quas rui.ꝛ.j.videas.

¶ Pariter. vide bar.i.d.Ꝟ.si liberi. ꝛ scripsi post imo. in.l.gall⁹.Ꝟ.i.ff. de liberis ꝛ posthu.

¶ Sed quid.vide Bar.i.d.Ꝟ.si liberi.ꝛ mihi ꝑz multū opi.Bal. hic et vide Bal.in auf.si quas ruinas.in.vj. col.Ꝟ.de sacr. sanc. eccle.ꝛ Sal.in.l.ij. in.xvij.q.Ꝟ.de iure emp.ꝛ Ang.in ꝛ fi. excj. vbi tenet cum bar.ꝛ no.q̄ doctrina Bar.ꝛ sequaciū vr̄ inesse Ꝫ cōem opi.in.l.gallus.Ꝟ.qdā recte.ff.de li. ꝛ posth.dum allegat.c.raynu.ꝛ.c. Rayna.extra de testa. Ꝫ que iura dixit Bar.in.d.Ꝟ.quidā recte.dixi in.l.beredes mei.Ꝟ.cū ita.ff.ad treb.ꝛ fic vr melioꝛ doc.hic Bal.ꝛ Sali.in.d.l.ij.vide tū Jo.de imo.in.d.Ꝟ.qdā recte in fi.vbi post Ang.videtur ēt dicere in contractibus cōtra inductionem. quam feci de.c. Ray.sed ibi respondeo post Ang.

m ¶ Emphyteota.bar.ponit i.d.Ꝟ.si liberi.ꝛ bal.in.d.auf.si quas ruinas

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ Bal. ꝛ imo. in l. si ex facto la grãde in ver. vlterius iurta p̃dicta p duas col. ff. de bere. instit. ꝛ ibi gd in filio instituto in legitima. ꝛ in l. gallus. §. ẽt si parẽte vbi p Ang. ꝛ imo. ff. de lib. ꝛ posth. gd aũt si fuit accepta pro se ꝛ suis succes. Bal. in l. quidã. §. nihil. ff. de edẽ. dicit qõ nõ venit beres in re certa: ꝛ vide Bal. §. ea. l. ver. ꝫ gd si gdã. ꝛ vers. seq. ꝛ ℣ Pau. de ca. in d. §. nihil. ꝛ Imo. in. c. potuit. extra. de lo. ꝛ Angel. in b consil. ccxj. ꝛ seq.

a ¶ Propie. vide per Bar. j. in ante pe. col. ꝛ si.

b ¶ An filia succedat. an filia instituta ire certa equaliter succedat i emp. cũ fratre vel instituto. ꝛ no. hic de facto concessa fuit ciuilitas titio et beredibus suis legitime descẽdẽtibus an veniat filia instituta in dote. videt qõ nõ p id qõ hic dicit Bal. facit qõ no. Sali. in. l. quoties. de her. instit. j. vbi beres istitutus ire certa õr quodã mediũ inter bere. ꝛ legatariũ ego cõsului per doctri nã Bar. hic alle. ꝛ per eũdẽ Bal. in. l. ex facto. ff. de her. instit. vbi dicit qõ venit filius vel filia instituta in legitima ꝫ hic aliter loquitur d qõ perpetuo no. vi de Fed. de sen. ꝙ si. ccxix. ꝛ. d. ℣ Pet. de anch. in. c. ij. de iure repa. vbi filia instituta ire testõ pticulari põt eligere vnã cũ fratrib⁹ in iure pa. ꝛ vide qõ pulchre no. Ang. ff. de pe. he. ꝫ Bal. in. l. quedam. §. mihi ꝫ ff. de edẽ. vide q̃ dixi. c. cũ ꝭm de iure repa. vide Ange. in. l. quedã. §. mihi de eden. vbi ꝫ qõ comprehẽdit filia instituta in dote in re que tranfit ad filios: vide pro ista q. quedixi in consi. hoc ferrarie cõtra illos de vay. o. ꝙ etiam dixi in consi. pro do. Anto. maria. scriptore apostolico: vide bal. in aut. si quis ruin. §. de sacr. sanc. eccle. ꝛ in. l. penulti. §. de bere. ac. et in aut. vnde si parens. §. de inoffi. testa. ꝛ in cõsi. suis prope fi. vide Ange. consil. clxxxi. d. ℣ Petr. in clem. j. de iurepatro. et in. c. potuit. de loca. ꝛ in consil.

vere ꝛ ppie⁹. i. vniuersalẽ filiã vero impropie. i. in certa an filia succedat b cum fratre: dicit Bar. ꝙ sic ẽt si pr̃ prohibuit filiã plus petere. qz ista phibitio nõ põt priuare eã a lege ℨct⁹ nec grauare eã ex quo nõ ꝫ vltra legitimã ꝭm Bar. itẽ qõ illa ẏba ꝙ plus nõ possit petere itelligunt de bonis defuncti ꝭm bar. i. d. l. vt iurisfurãdi. §. si liberi. ff. õ operẽ libe. ¶ Attẽde tu si pr̃ recepit emphyteosim pse ꝛ filijs simplr̃ nõ dicẽdo beredibus nõ est vis sit filia istituta vel nõ ꝛ ió qõ nõ ꝑcedit qñ nõ regrit qõ sit br̃s. Si ẏo dixit beredib⁹ solutio qõnis est falsa: qz cũ verbũ beredibus itelligat ꝑpie. i. de quota institutiõe. ff. de edẽ. l. quedã. §. is aũt. nõ cõtinet res certa beredit̃is noĩe: qz nomẽ hoc. l. beredib⁹ nõ tam demõstrat q̃m distribuit ꝛ nulla babenti quotam nil põt proportionaliter distribuere vel sortiri. j. de inpub. ꝛ ali. sub. l. j. aut ergo q̃stio nulla aut decisio Bar. falsa. ꝛ ꝫ alleget Spec. non loquit probabiliter. facit qõ no. ff. de rei vendi. l. cũ a matre. ꝛ ideo mortuus masculus sine liberis post emphyteosim eis inſixam res ad ecclesiã reuertit libere ꝛ filie institute in re certa tanc̃ non consorti nõ accrescit: qz cõsortiũ est radix ꝛ fundamentum iuris accrescendi. ff. de vulg. substi. l. ex facto. §. finc 27 ¶ Itẽ in eo qõ dicit qõ prohibitio nõ refert ad emphyteotica c nõ dicit verũ in emphyteosi hereditaria q̃ põt vni cõcedi p patrẽ qz est ius pr̃imoniale sicut nec dicit verũ i superficiario vel colono vt. §. loca. l. viã veritatis. instit. loca. §. adeo. ꝫ si nõ p successionẽ sed sola morte. i. quodã mortalitatis ordine deferẽ ex ℨctu. tũc illa verba qõ non possit plus petere nõ obstãt petẽti exalia cã nõ ab herede d ꝫ a dño q cõcessit hãc emphyteosim. vl̃ ab herede nõ vt br̃de: ꝫ tanc̃ a quolibet possessore per rei vendicationẽ. ff. ad exbi. l. de eo. §. fi. ff. de iudi. l. nensennius. §. fundũ. de petit. beredi. l. nõ tm̃. §. fi.

28 ¶ ℨ dubitat an si fit filia instituta vltra legitimã suã ꝛ dotẽ mr̃is ꝛ phibita plus petere. possit petere dotẽ maternã. ꝛ vt qõ nõ ꝓpter aĩum cõpẽsandi qui p̃sumit ex bac adiectione. §. de bere. ac. fi aduita. Bar. dicit ℨciũ: qz petit vt ex alienũ. vt. d. §. si liberi. p bar. alr̃. l. ꝓtor. §. emãcipat⁹. õ col. bo. ad boc. §. de inoffi. test. si qñ. §. fi. ꝛ qõ no. ff. õ trãsl. de bis. p Guil. de cũg. ¶ Attẽde tñ q aut dixit simplr̃ qõ nõ. possit plus petere: ꝛ tũc vr̃ aio cõpẽsandi reliquere ꝛ clausula ꝺ aliqd oparī ad. l. falci. l. si debitor. Aut appõsuit ẏbũ sup bonis suis e ꝛ tũc qz qõ petit est extra bona testõris: qz ista es alienũ nõ vr̃ prohibitio trabi ad es alienum: ꝛ ita põt itelligi dictũ bar. Vel dic aut testõr erat debitor speciei: ꝛ tũc nõ fit cõpensatio: aut q̃titas: tunc aut testõr habuit respectũ ad bona ꝓpria: vt qz dixit relinquo filie mee ꝓ sua legitima cẽtũ: ꝛ qõ nõ possit pl⁹ petere: ꝛ tũc nõ ꝙbẽt petere dotẽ maternã. Aut dixit relinquo cẽtũ ꝓ oi iure qõ posset ptẽdere sup beredit̃ate mea. ꝛ qõ nõ possit pl⁹ petere ꝛc. ꝛ tũc nil petet. ¶ Si aũt res in obscuro est cũ ista phibitio sit quedã pusio facta beredi vniuersali. late eã iterpreto: sicut plegatũ. ar. ff. de reg. iur. l. i testamẽtis. ꝛ ficaio cõpẽsandi factũ iterpretor. nõ ob. d. l. ꝓtor. §. emãcipatus vbi noie bonor suor nõ includit vor vrozis. qz illõ est ꝭm significationẽ ẏbor legis: ꝫ bic sum⁹ in interpretatiõe exẽtẽ sua ẏbor testamẽti que latius accipiunt. l. cogi. in pin. ff. ad treb. ꝛ de dictione sup vide. j. cõia de le. in. l. j. in ver. super bis. ¶ Si aũt testõr diceret nõ possit plus petere de bonis meis: tũc non includit ne petat de altenis. l. j. §. nũc videamus. ff. de cõiũgẽ. cũ eman. lib. nã dictio de significat decisionẽ. i. put aliqd decidit ab alio vt fructũ a carne: sed dictio super significat accessionẽ: ꝛ ió nõ sunt eiusdẽ significatiõis: qd ergo si filia cedit oĩa iura q̃ ḥz super hr̃ditate vl̃ bonis pr̃is: an videaf cedere iura

ccrix. ꝛ in consi. cccix. ꝛ in consi. cccxiij. ꝛ Joan. de imo. in dicto. c. potuit ad finem. And. barb.

c ¶ Emphyteotica. vide qõ no. Bal. in auf. si quas ruinas. §. de sacr. sanc. eccle. ꝛ in. l. qñ nouella. §. de inoffi. test. ℣ Pet. de ancha. in consi. cccvj.

d ¶ Berede. vide Bal. in. l. ij. in fi. §. de iure doti.

e ¶ Bonis suis. no. de istis verbis de bonis suis: vide bal. l. d. §. fi pater. in. l. j. ꝺ de bis q̃ pe. no. And. barb.

dotis materne: ꝛ vr̃ q sic si dixit sup beredit̃ate. sec si dixit sup bonis ꝫ bar. tu dic hoc scõ casu qñ dixit sup bonis qõ si nullũ ius habebat nisi dotis qõ illõ vr̃ cedere ne inutilis sit cessio: sic de fun. instr. l. fund⁹ q locatus. si aũt habebat aliud ius tũc aut cedit ius ī bonis ex ℨctu stricti iuris: ꝛ restrin f git vocabulũ bonor̃. vt nõ includat es alienũ aut ex bone fidei: ꝛ tũc late interpretat qõ nõ placet. vt ff. de iur. dot. l. si mulier bona. ꝛ. l. subsignatũ. §. bona. ff. õ ẏb. sig. ꝛ hoc verũ: nisi ꝑcessiõe sit datũ prẽtiũ. nã tũc ex ẽqitate ptẽ estimat. vt no. ff. de supfi.

29 l. j. §. j. ¶ Sed an f ista clausula. ꝛ ꝙ plus petere non possit connexa vni legato intelligat revocare alia legata eiusdẽ testamẽti: dicit Bar. ꝙ sic si sunt relicta vniformiter: secus si diffomiter. i. diuersis casib⁹ ꝛ tpibus. ff. de le. ij. l. paulo calimacho. §. j. ꝛ l. si fideicõmissa. si gs ita ꝓ bar. Attẽde qz ego dico ꝙ legatũ relictũ in eadẽ volũtate nõ intelligit̃ adire. ar. ff. de cõdi. ꝛ de. l. nõ ad ea. nisi expresse de legatis fecerũt cõmemoratiõnẽ. ar. l. talis scriptura. ff. de le. j. ꝫ si esset relictũ alia volũtate tũc ꝑsumit̃ adẽptio nisi aliqua ꝛiectura sit ī ẽtrũ. vt. d. l paulo g calimacho. ꝛ facit qõ no. ī fi. ff. de ẽhẽ. emp. l. pa-

30 cta q̃cta. ¶ ℨ qd si q̃da extranea⁹ dicit ita lego h b̃dibus titi⁹ decẽ an ẽtinea⁹ filia istituta in re certa. Rñ. ꝙ aut sensit de herede. i. de vñ successore et nõ cõtinet de hr̃dib⁹ insti. l. quoties. aut de beredibus. i. de filijs ꝛ cõtinet. vt. ff. de vsufr. accre. l. si qs titio. aut dubitat ꝛ tũc tale intelligo vltimã volũtatẽ vr̃ intelligat de filijs ẽt er re certa beredibus. ꝛ fiet diuisio viriliter. ar. de inoffi. test. l. ij. ꝛ not. in Spe. de testi. ℣. i. õ. itẽ pone. A. ꝫ aliõ in ℨctu si qs b recipit emphyteosim ꝙ se ꝛ suis beredibus. nã ex tali ℨctu istitut⁹ in re certa sicut nõ obligat ad pẽsionẽ ita non agit. vt sic nec actiue nec passiue in eũ descẽdat obligatio. vt no. §. de rei vẽ. l. cũ a mfe. et d. l. quoties. ne ℨctus claudicet. ꝛ ad hoc facit. ff. de verb. obli. l. cõtinuus. ℣. i. ꝛ. ff. de pac. l. auus. in gl.

31 ¶ Querit b de eo q pscripsit feudũ vtrũ acq̃situ h ex pscriptiõe trãseat ad beredẽ. Rñ. cũ prescriptio i nõ cõtineat qd diffinitũ ab hoĩe ẓtinet id qõ diffinitũ est a iure vl̃ cõsuetudine. qz eqparaf pacto facto simplr̃. vt no. in. l. j. §. de ser. ꝛ aq̃. ꝛ ió hic tacite k includunt demũ q veniũt ex natura feudi concessi simplr̃. arg. de verb. sig. c. sup gbusdã. §. preterea.

32 ¶ Querit an beres⁴ feudatarij sit piurus nõ fa i ciẽdo seruitia: dic qõ nõ nisi ipse iurauerit. nã iuramẽtũ defuncti nõ trãsit ad eũ. õ iureiu. c. veritatis. p Jnn. ꝛ ió beres ꝺ reuocare iuramentũ de vsufr. l. si cuius. in pn. in gl. Quid significẽt ista ẏba cõcedo tibi. ꝛ cui dederis. Rñ. vt i. c. feudũ. si de feudo l defuncti. col. r. arg. ff. õ serui. vrb. p̃dio. l. cũ oẽs. §.

33 fi. ¶ Quid significãt ista ẏba cõcedo tibi ꝛ cui k vis dabis. Rñ. nil aliud iportãt nisi purã ꝛ meram m feudi naturã. qz ad ius se retulit pactuz. ꝛ vide in fili. ff. fol. ma. l. caius. p Bar. ꝛ vide. j. de ẽhẽ. ꝛ cõmit. stip. l. ꝭm rñsum. p ista ẏba prior de iure legis erit prior ẽt p legẽ cõuẽtiõis. vt. l. q mutuã. ff. mandati. vbi gl. dicit pactũ factũ ius cõe est. ꝛ facit. ff. õ n leg. ij. cũ qs decedẽs. §. patre emãcipato. Sed pone qõ frater renũtiauit feudũ fratribus posteaq illi decedũt absq̃ hr̃dib⁹ an est aperta via dño feudi. vr̃ qõ nõ. per no. i. l. auus. ff. õ pac. p Bul. Jn ℨciũ facit. §. de inof. test. si i beredũ. in fi. vide. r. col. fi de

34 feu. fue. ꝓtor. si titi⁹. ¶ Et no. q posth̃ est apta l l via dño feudi ex natura feudi nũq̃ redit ad feudatarios. r. col. de eo qui interfecit fratrem dñi sui.

35 ¶ Itẽ no. m qõ feudatari⁹ eqparaf libertis. facit m qõ no. de milite vasal. c. i. colla. r. in gl. i ver. reuerẽtia. ꝛ ió libertas vasallor̃ nõ põt pena ꝫstringi. ff. qua. re. ac. nõ da. l. i. §. q onerãde. ff. de ope. libe. l. fi

36 ita stipulat⁹. ¶ Itẽ no. qõ si instrm̃ dicit ꝺ cessaz rem in feudũ ꝓ annua q̃titate frumẽti qõ istud n nõ est ꝓprie feudũ ꝫ magis est emphyteosis vel contractus

cõtractus innoiatus. ff. de prescri. ver. l. naturalis. §. at cũ do. Et no. ī auf. ingressi. §. de sac. san. eccle. in antepe. q. p Ly. ꝛ iõ iste nõ ꝺ põtare iuramentũ

37 fidelitatis: nec censetur iure feudatarij. ¶ Quid b ergo a si iste in isto instrũmento dicit qõ est facta cõcessio i sibi recipienti ꝓ se ꝛ beredibus suis masculis an transeat ad beredẽ suũ extraneũ masculuz: ꝛ dicit qõ nõ: qz adiectio masculi de iure ꝛ de facto refert ad ascẽdẽtes de iure. f. scripto ꝛ de facto ſcz de consuetudine. r. col. de eo q sibi vel beredibus suis. c. qui sibi. ꝛ vide Bar. ff. de lib. ꝛ posth. l. gall⁹. §. ẽt si

38 parẽte. ¶ Quero b an vasalli possint diuidi numero iter oños ꝛ vr̃ qõ nõ sicut nec liberi. ff. famibercis. l. q̃dã mulier. de ẽhẽ. emp. l. ꝛ liberi. ℨciũ seruat cũ sint in bonis. arg. §. cõia vtriusl. iudi. l. possessionũ. ꝫ liberi nõ sunt in bonis nr̃is. l. naturalis

39 in fi. ff. de prescrip. ver. ¶ ℨ an iudex c ecclesiavide q no. Bal. in c astic⁹ possit cognoscere de oi feudo. vr̃ qõ sic ꝓp iuauf. nisi rogati. j. ramẽtũ. tu dic vt extra de iudi. c. ceterũ. ꝛ. c. nouit ꝓ ad trebel. Jnno. dic ꝙ si dñs agit ẽ vasallũ de piurio: qz hoc est proprie crimẽ ecclesiastici qõ ecclesia põt de hoc

b ¶ Quero. vide cognoscere. c. fi. de fo. cõpe. li. vi. Si aũt agit de feu Bal. l. si plures. do. t. tũc sequit forũz rei. vt. l. ij. §. de iurisdi. om. iu j. de condi. inser. et dicũ. in. l. ij. §. vbi sena. vel cla. vbi de crimine agi que dixi post bar. opz. auf. qua in puincia. vbi in rẽactio. l. fi. vbi de in. l. qui ro. §. duo bere. agi opz. l. j. de rescri. c. statutũ. §. cũ aũt in gl. fratres. ff. de verb. olim dicebam⁹. li. vj. Ecõtra aũt dñs de piurio cõ obli. in. r. q. ueniri nõ põt: qz nihil iurat dñs vasallo: ió eccle

c ¶ ℨ an iudex. vi sia se nõ intromittit nisi dñs feudi nõ recognosce de Bart. ꝛ que ibi ret supiozẽ in tpalibus vt rex Frãcorũ ꝛ ecclie dediri post euz in. l. i. §. ꝛ post operis. ff. 40 mũ citare ꝛ rõne peccati. vt. d. c. nouit. ¶ Vbi de ope. no. nun. d taf vtrũ creditor patroni possit facere capi liber

d ¶ Dubitaf. vide tũ vt operet sibi ꝛ pstet illas opas quas ꝺ pstare per bar. in. l. si finita. §. fi de vecti. ff. ꝺ pfono ꝛ vr̃ qõ sic e. ff. de acqui. bere. l. ꝓo herede. dã. infec. in. j. q. ad fi. ꝛ in. v. q. ꝛ bal. in 41 §. si qd tñ. ꝛ dic vt ibi no. ¶ Quid õ vasallo vtrũ c. j. §. rursus. de cõ f trouer. inuest. possit capi ꝓo debitis dñi vt soluat creditori cen

e ¶ Videtur qõ fic. sum qđ ꝺ dño ꝛ vr̃ qõ sic pari rõne seruato tñ ordine⁴. la diuo pio. ff. de re iudi. Et ex primo decreto ius vasallorũ ꝓt capi: ergo ex ſcõ decreto no. creditor⁹ pa- possunt vasalli dari in solutũ. i. ius qõ dñs habet troni põt cogere libertuz eius vt sibi in eis ad qõ prestandũ vasalli possunt cogi per ca operet. vide Ang. pturam persone. vt. §. vbi de curiali vel coartali. l. ꝛ. d. meũ de Jmol. j. ꝛ adde buic. l. qõ dicam. j. tit. j. ꝛ. l. fi. d. l. ꝓo herede. §. 1 ¶ Merces p futuris operis interdũ capi põt. fi quid tũ de acqr. 2 ¶ Merces ꝓo preteritis operis an capi possit. bere. And. barb. 3 ℣ Patri sufficit quod habeat filium suum.

f ¶ Ordine. l. imo 4 Libertus quibus de causis excusari potest. in subsidiũ. vt not. 5 Juramentum qualiter per legem remitti potest. imo. in. d. l. fi fini- 6 Factum an debeatur precise. ta. §. fi de vectigalibus. de dã. infec.

Mec patronis. ris futuris nõ ꝫ mercedẽ accipere p preteritis sic ꝛ duo filij ab operarũ prestatiõe liberarit. b. d. ¶ Opponit qõ liceat accipere mercedẽ p futuris opis. vt. ff. e. l. pron⁹. Solutio ibi boc operaf p sone vel operarũ q̃litas. nã ex p̃sona ꝛ q̃litate rei aliquid ꝫ qõ alias nõ liceret. argu. §. fami. 2 bercisc. l. si filius. ¶ Sed opp. ꝛ vr̃ qõ ꝓ pteritis nihil debeaf. vt. ff. eo. l. libertus qui post. Sol. ibi nõ stetit per libertũ ꝫ per casum. ꝛ ideo libertus nõ tenef ẽt post casum cessantẽ. vt. ff. co. l. iterdũ. verfi. pereunt ꝫ Guil. de cug. gl. tũ sentit ℨciũ in. §. libertus. qz in eo qõ est reparabile post tps non inducit liberatio ex casu sed differt prestatio. arg. ad hoc extra de dolo ꝛ cõtu. cũ dilecti. nisi dicaf qõ qñ est opera incerta. ꝛ postea declarata cum limitatione tpis intelligit superuenisse rei debite interitus: qz tps in specie non recipit mutationez. vt no. ff. de vulg. substi. l. ex facto. §. idẽ quero. arg. ff. ad carbo. l. ideoq̃. ꝛ qõ no. per Bar. in. l. lucius. 3 §. impuberẽ. ff. de leg. ij. ¶ Tertio opp. ꝙ sufficiat babere vnũ filiũ. vt. ff. eo. l. qui libertinus. §. j. sol. ibi babuit plures sed vnus interịt lex aũt non requirit nisi babere nõ perseuerare. arg. j. de instit. ꝛ substi. l. si quis beredem. ¶ Quarto oppo. qõ plura alia excusent libertum. vt. ff. e. l. interdũ. in fi. 4 ꝛ. l. be demũ opere. solu. vt in glo. ¶ Ex quo no. g ex quo not. vide Bal. in. l. quis quis in fine. §. de epi. ꝛ cleri. ꝛ de scripto. vide hic in fine. qõ dignitas superueniẽs efficit qõ quis ad opera sor dida cogi nõ possit nec ad ea per q̃ dignitas vilescit: qz dignitas excusat. ꝛ per hoc dicebat Jaco.

but. ꝙ cũ quidã scriptor q locauerat operas suas esset factus rector medicorũ ꝛ peteref qõ scriberet sicut promisit qõ dignitas rectoratus ꝺ cũ excusa

b i re a scribẽdo. b Sed forte ℨnium dici põt ꝭm Jac. but. ꝫ Jac. de are. dicit in filij qõ fi notarius f fuerit adeptus dignitatẽ qõ non teneẽ recipere instra de nouo. ꝫ ẽt recepta ꝺ perficere. j. de fal. l. si quis decurio. ꝛ extra. ne cleri. vel mona. c. sicut. ꝛ vide qõ no. in. c. vt officium. in glo. que incipit per hãc literã de here. lib. vj. ꝛ. j. de decurio. l. vniuersos. lib. x.

5 ¶ Sed q̃rit cũ opere debeanf p iuramentũ quõ k lex ciuilis põt remittere iuramẽtũ h ℨ. c. vlt. de foro cõpe. lib. vj. ꝛ de iureiur. c. ꝫ ꝛ de pactis. c. ij. cadẽ cõpilatione. Sol. lex ciuilis põt remittere iuramẽtũ ex cã sicut põt remittere papa. vt no. in. l. adigere. §. fi. ff. de iurepatro. vbi gl. dicit no. legez vim apostolici obtinere vt iuramentũ remittat vel dic qõ in tali iuramẽto semp vr̃ cõditio liberorũ excepta. ꝛ iõ iuramẽto nõ relaxaf ꝫ ad casum liberorũ nõ extenditur. arg. §. de nõ nu. pec. l. fi. Et qz rauor tertũ vr̃ a iuramẽto excipi. arg. extra de iureiur. c. veniẽtes. lex enim ciuilis põt ſter pretari iuramẽtũ ꝛ statuere ne extẽdat se ad casus illicitos. vt. ff. õ leg. l. de quibus. ff. de leg. i. si qs inquilinos. in fin. C. ne i fideiuss. do. den. l. j. ꝛ qõ no. i. l. inuitus. §. fi. ff. õ reg. iur. ꝛ in omni ℨctu ius ciuile vr̃ reseruatũ nisi spãliter fit renũtiatũ. vt. §. de inoffi. test. l. si qñ. §. j. ℨn

l bis ẽt in qbus ler p̃sumit simulationẽ l nõ est necessaria. pbatio hoĩs iuramẽtum nihil operaf nec est necesse adire eccl̃m. p relaxatiõe eius. vt. ff. de pba. l. q testim. ꝛ. ff. de leg. ij. l. cũ quis decedẽs. §. titio. ꝛ k §. codicillis. ꝛ facit. ff. de pac. l. iurisgen. §. ꝛ gñali

6 ter. ꝛ. l. vlt. ff. ad munici. ¶ Scõo querit an factũ debeaf precise. ꝛ gl. colligit ꝙ fic: arg. ꝙ nõ ttñ ali bi no. ꝙ fic. ff. de no. oper. nun. l. stipulatio. §. fiue. vbi gl. dicit qõ scriptor cogit̃ pcise. sed ibi est spãle propter publicam vtilitatẽ. vnde nec in omni scri l ptore illa gl. est vera: qz non in eo qui promisit scribere fabulas ℨo. boccatij de Florentia. ¶ Dicit m Oldra. m qõ si factũ debeẽ ex pretio legis tũc precise qs cogit̃. ¶ Jdẽ si pertinet ad autoritatẽ pre

n toris n qz quo ad pretorẽ nõ põt succedere interesse sed vbi nõ versaf publica vtilitas nec legis nõ contemptibilis autoritas: nec pretoris vili pendiũ tũc interesse prestãdo quis liberaf. ff. de verbo. obli. l. stipulationes nõ diuidunt. §. celsus. dic vt ibi no. per ℨy. ꝛ alios. ꝛ adde qõ no. ff. de actio. §. actionum. ꝛ. ff. e. l. be demum opere. in fi.

1 ¶ Negari interdũ nõ opz qõ simplr̃ est verum. m ¶ Emptus suis nũmis ꝛ manumissus nõ ꝺ opere

Stuis. aduo. diuer. iuo di. ita aduocati. emptor aũt est nudus minister. ff. de manumiss. l. is qui. §. fi ab ignoto. ¶ Not. p ex

p bac. l. qõ aliquid non opz negari. qõ ttñ no est verũ simpliciter. facit. ff. de iurepatro. l. fi quis tutor. et qõ no. in. l. si pluribus. de auto. iudi.

1 ¶ Legis beneficio quis debet esse contentus.

2 Liberta que non operatur vt liberta debet operari vt vxor.

Jberte tue. xor non ꝺ operas mari to. sed eo inuito non põt diuertere. h. d. o ¶ Not. qõ quis debet esse contentus

1 beneficio legis. ¶ Item debemus esse cõtenti penis. l. cõprehensis. vt. ff. de verbo. obli. l. si ita stipulatio facta. ¶ Secundo nota quod liberta nupta patrono babetur ꝓ ingenua qz capitur: ad sta- p tum mariti. ꝛ ois macula deletur sicut si ab eo qs

2 adoptef. vt no. ff. de bo. liber. l. fi filius. ¶ Quero an cum nõ operef vt liberta debeat operari vt vxor. ꝛ dic ꝙ sic. ff. e. l. sicut. ꝛ no. insti. ad orfici. §. j.

3 scõm gl. Oldra. ꝛ Jac. but. ¶ Scõo quero nunquid soluto matrimonio reincidat in obligationẽ operarũ. ꝛ dic qõ nõ: qz tela succisa est ꝛ nõ suspensa vñ reuiuiscit. vt. ff. de solu. l. q res. §. aream. ꝭm Old. secus si nup fisset tertio de volũtate pconi extincto principali id est matrimonio extinguitur

¶ Excusare a scribendo. no. scriptorem fuisse factũ rectorez medicorum sed alio anno accidit legistis quidaz q fuerat famulus ꝭm aliquos scriptor fuit electus in rectorẽ. no. qõ notarius adeptus dignitatẽ tenef complere instra incepta ante adeptionẽ dignitatis idem dicas de notario qui postea extitit monachus. vide Bar. eleganter di cẽ. And. barb.

¶ Notarius. vide qõ not. Bal. in. l. j. de tab. li. r. ꝛ in. l. vniuersas. hic alle. ꝛ vide Ang. i. l. pretor. §. bis etiaz ff. de eden.

¶ Juramentum. an. l. ciuilis possit remittere iuramentuz vide Bal. in. l. non dubium. ꝛ qõ ibi dixi. §. de legi.

¶ Simulationẽ. dixi post bar. i. l. fi gs ꝓo eo. ff. de fide iuss. ꝛ vide Bal. in l. pactum. j. de col. ꝛ plenius in. l. ij. §. de rescin. vẽ. ꝛ istõ dictũ hic sequitur ℣ Petr. de ancha. in c. canonum statuta in. ix. cbart. et vide Bal. in. l. j. §. eo.

¶ Dicit Old. vide. §. pri. ꝛ Bal. in l. vna. j. de sen. que ꝓo eo q interest profe.

¶ Autoritatẽ pretoris. quid autẽ si interuenisset iuramentum an modo precise cogeref qd ad factũ vide glos. fing. l. pecuniaz. ff. de cõdi. ob causam. quaz sequit. d. me l. boc iure. §. si qs. de don. and. barb.

¶ Vita hoĩs. no. qõ pecunia est vita hoĩs vide Bal. in. l. ij. C. de consti. pecu. And. barb.

¶ Ho. vide in. l. si quis cum totuz. ff. de excep. rei iudi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

accessoriū.i.cōsensus.ff.eo.l.plane.ꝛ sic non nocet consensus nisi quādiu durat act⁹ principalis.qō est notādū. ¶Quero p quē actū intelligat patron⁹ ei⁹ nuptijs cōsentire. Respōdeo.vt.ff.de diuor.l. fi.nā ēditas factor describit qualitatē intellectus. In textu ibi dignitatē id est statutum.ꝛ sic ppie ponitur.ꝛ glo.dicat qō ponat improprie. Oldr.

¶Fideicōmissi onere grauari non potest q non bonor⁹atur cōmodo pecuniario.

Repetitio in quibus habet locum.

Iustius si cū. Lex ista legitur duobus modis scōm primā lecturā.b.d. ¶Qui bono rat cōmodo nō pecuniario nō pōt onere fideicommissi grauari.p boc limitant[a] leges q dicūt bonoratū onerari:qr intelligunt qñ bonor recipit estimationē.ff.e.l.cer donē.ꝛ.ff.de lega.j.l.plane.ꝛ est ratio:qr posset grauari in infinitū qō est absurdū. legit scō modo.Tēpus adiectū libertati videtur repetitū ad limitādū prestationē in ꝺditiōe libertatis adiectā.vel sic.Tps appositū principali dispositō intelligit repetitū in qualibet ei⁹ coherentia vel appendice.facit supra loca.l.fi cū bermes.

¶Et nota qō repetitio pprie hz locū in his q recipiūt limitationē extrinsecus. nam si extrinsece incidit:ita est natura rei non repetitio. ¶Dic ergo qō repetitio fit ex natura interrogatiōis.ff.de interro.act.l.fi defensor.ꝯ.j.Itē ex natura relatiōis ff.de vb.ob.l.vbi.ꝯ.illō v.ꝛ adhuc.ꝛ.l.triticī. Itē ex natura declaratiōis.ff.de leg.j.l.fi seru⁹ pluriū. ꝯ.fi.Itē ex natura ꝓambuli.ff.de pac.l.itē qr.ꝯ.fi. Itē ex natura copule.vt no.inst.de rer diui.ꝯ.item lapilli.ꝛ.ff.de fundo instruc.l.scie.ꝯ.caio.Item ex dictione boc amplius.ff.de leg.iij.l.in repe. Itez ex idētitate rōnis:vt.l.nihil.ff.de cōiū.cū emā.l. j.ꝛ adde qō no.ꝫ.de vsu.l.per retentionem.

Quod ex liberta. ¶Filij libertor sunt ingenui ꝛ potentius est matrimoniū quam ius patronatus. Nota quod causa vitande suspitiōis liberta nupta non tenet ire ad domum pfoni.ꝛ facit ꝫ dnos suas subditas ad tripudia inuitātes nā iurta legē retractare. C.ne fiscus rem quā vendidit euincat.lib.x.ab omni superioritate ius bonestatis videtur excceptum.

¶Uxor maritū vagabundū sequi non tenetur. Vasalli tenentur sequi dominum si vires feudorum.suppetunt.

Qui manumittūtur. ¶Liberti pñt morari vbi volūt.ꝛ est argumētū.qō postq̄ monach⁹ est licētiat⁹ qō transeat ad aliā religionē.nō ptinet deinceps ad abbatē primi monasterij ingrere vbi morer nec eū ad monasterium revocare.manumissus enim est.

¶Quero si marit⁹ est vagabundus vtrū possit morari vbicūq; sibi placet bonestē tū.ꝛ videt qō nō:qr tenet seq virū si pōt bonestē cū sit ei⁹ familiaris.ꝛ domestica.ꝛ segtur virū expensis viri: vt ff.de annu.leg.l.meuia.i fi. In Zuī videtur quod nō teneat virū seq.ᵇ vt.ff.eo.qō nisi in fine. Ly.dicit.ꝫ.eo.l.liberte tue.qō vor sciebat a principio virū esse but⁹ ppositi qō dz ipm seq alias vir non tenet eā alere:qr nō est in ei⁹ obsequ sec⁹ si ignorabat.arg.ꝫ.de spon.l.fi.nā tūc tenet eā alere:qr nō dicit stare p vrorē.hz per virū. Idē not. Buil. i.l.observare.ꝯ.pficisci.ff.de offi.proc.ꝛ leg.z hoc est verū nisi de facili posset virū seq:qr tunc tenet seq ipm.ad boc extra de cōiug.lepro.c.i.fz Bar. qui ita notat in.d.l.meuia.ꝛ ibi. ¶Dynus ponit de vasallis q tenentur sequi dñm si vires suppetunt feudor alias nō nisi sumptibus domini. adde quod dixi.ꝫ.eo.l.liberti libertę.

¶Receptores bannitorum pro eis debitum solvere tenentur.

Ih redhibitione. Qui alienū libertum occultat.tenetur loco ipsius ad oparū pstationē.b.d. ¶Et no.argumētū ꝺ ꝫ receptātes bānitos ꝛ debitores ad ħ vtnō capiant nec soluāt debitū qō ipsi tenent p eis soluere.ᵉ ad boc.ꝯ.de exac.tri.l.quoties. li.xi.ꝛ.ꝫ.ō assesso.l.iij. Sed certe spāle est in casib⁹ istarū legū als non tenent ad debitū nisi vi eximant.vt.ff. ne qs eū q in ius voc.est.l.pe.ꝯ.j.als titulus esset superfluus.

¶Eis soluere.no. q receptātes debitores ne soluāt debitū tenent solvere. vide casus sing. l.iij.ꝯ.de exac.trib. li.x.Sal.i.l.admonēdi.ff.de iureiur. in repe.and.barb.

¶De bonis libertor ꝛ de iurepfonat⁹. Rubr.

¶Jusp̄onat⁹ an vēiat i gñali ꝓfiscatiōe bonor.

¶Super istā rubricā no.quot sunt iura patronatus ꝛ dic vt.j.eo.l.fi.ꝛ ex qb.cau.pdant ibidē in gl. magna. ¶Et an iusp̄onatus veniat in gñali cō fiscatiōe.j.c.l.j.Et qō sint spālia i successiōe patronor.j.fi qd in fraudē patro.l.j. ¶Et an reuerētia ꝛ honor possit remitti.j.c.l.fi.ꝛ liberto condēnato quis ꝓferat fiscus an patronus.ff.c.l.fi libertū.

¶Seruus quicquid acquirit dño acquirit.

Jus patronatus non publicat sed filiꝫ delinquētis reseruatur.

Fiscus non habetur loco liberorum.

Jus patronatus liberis cōerū nō pōt cōfiscari.

Bona conditionalia veniunt in confiscatione.

Filius vasalli delinquētis an possit feudū pdere.

Jus patronatus ecclesie vendi pōt cum vniuersitate bonorum.

Pater non videtur remittere ius filiorum.

Jus patronatus in crimine lese maiestatis potest transire apud posteros.

Multum. ¶Datio pecunie et pactum de manumittēdo cū futuro dño impedit cōtra tabulas :sec⁹ si cū ꝓsenti. Itē fiscus succedit in iure patronatus.b.d. Diuidit in duas partes. Mā primo ponit quoddā dictum cum distinctione. scō infert ex scō membro distinctionis.scōa ibi: ꝛ ideo. ¶Ho.qō cū quis suis nummis emitur et manumittit tunc manumissor nō hz contra tabu.

¶Scōo no.qō aliud est si habens liberū dñium ꝛ iam plenitudine iuris fundatuꝫ accipit pecuniā vt manumittat nā tūc hz ꝫ tabu. ¶Tertio no.qō filiꝫ pfoni ad quē ius patronat⁹ pleno iure deuenerat vt hostis publicus cōdēnat qō ius patronatus cōfiscat ꝛ fiscus hz ꝫ tabu. tanq̄ verus patronus. ¶Oppo.qō seruus nō possit habere suos nūmos qr quicquid acgrit est dñi.vt.ff.de bis qui sunt sui iur.l.i. Solutio ꝓprie dicunt sui. sic.ff. de cōdi.ꝛ demon.l.gbus.ꝯ.dōs.ff.de manu.l.iij.

¶Scōo opp.qō dñs qui accipit pecuniā a seruo pro manumissiōe cogat manumittere ꝛ non dicat bñficiū prestare qō est contra rōnē huius legis.ꝛ.l. titius.ff.de obsequijs. Unde videt huic legi obstare.j.de liberali causa.l. cum affirmes. Solutio vt in gl.ꝛ adde qō no.ꝫ.de trāsac.l.interpositas.ꝛ.ff. de ser.expor.l.iij. ¶Tertio opp.ꝛ vꝑ qō ius pātus[f] nō publicet hz filiꝫ delinquētis reseruetur vt.ff.ad legez iuliā maiestatis.l.eor. Solutio.bec lex dz intelligi scōm illam.qr hic nō habebat libe ros ꝑm Roge.sed hec solutio nō placet glo.qr est diuinatio ꝛ qr exꝑsse dicit q⁹ ius pātonatus auferē liberis delinquētis.ff. de interd.ꝛ releg.l.euz qui.

¶Et ideo dic qō aut condēnatio patris infert pēnā filiꝫ qr pater dānat crimine perduellionis et tunc filiꝫ auferunt iura patronatus qr oī honore ꝓiuat vt.j.ad legē iuliā maiestatis.l.gsquis.Aut est aliud delictū ex quo ples innocēs non dānat.ꝛ tūc ius patronat⁹ remanet i filiꝫ vt in.l.ꝫia.ꝯ. ista solutio vꝑ falsa p.l.iura.ff.ō iure patronatus.

¶Dic ergo qō q̄dā sunt iura patrona. que ad bere extraneū nō trāseūt ꝛ ista remanent liberis qr fiscus nō succedit in iure in quo non possent succedere extranei.vt in.ll.ꝫijs. Quedā vero sunt iura que trāsmittunt in extraneos.ꝛ ista cōfiscant vt hic.nō obstat auf.bona dānator.j.de bonis dānatorum.qr rūdeas qō hic loquimur in crimine lese maiestatis. ¶Et predicta ergo distinctiōe dilīgēter no.qō fiscus hz habeat loco beredis[b] non tū habeat loco liberoꝝ.ꝛ adde qō notat.ff.de novationi.l.novatio. ¶Et hoc patet qō quedā sunt iura que nō cōfiscant vt ius patro. connexum liberis. Item

¶Jus patronat⁹. vide.j.

¶Quedam. vide Bar.hic.

¶Loco beredis. Nō fiscus habeatur loco beredis intellige quo ad obligationem iam contractam secus ad contrahendam. tex.est not.l.quoties ad fin.ff.de nova. no.non haberi loco libertorum hz habeat loco beredis glos.est singu. ꝑm Sali.i. intelligit.ꝯ. cum ex causa.ff. de iure fisci. And.Barba.

a ¶Patron⁹ facit qō no.bal.i.l.venia.ꝫ.de in ius vo.ꝛ plene ꝓmo.in.l. insula.ff.sol.matr.ꝛ vnū vbū ponit Bar.in.l.fi ita.ꝯ.fi.ff.de lib.ꝛ postb.

b ¶Usufru.vide i.l.fi finita.ꝯ.de vectigalib⁹.ff.de dā.ifec.ꝛ ꝙ.j.sequunt. ꝛ vide Bal.qui ponit vnū verbū in.l.fi ita.ꝯ.fi.ff.de libe.ꝛ postb.

c ¶Legitima.not.q⁹ si filius deliquit viuo patre nō confiscat legitima an autē tenetur illam assignare pro filio a fi statutum boc dicat.fi.cgl. est fing.i b rub.de decre.lib.x. And.barb.

d ¶Sed quero.vi c de gl.ꝛ ibi Bar.et 5 imo.in.l.qō tradi d tum.ff.de condi.et demonstra.ꝛ ibi doripost Barto. e

e ¶In contrariuꝫ. si condemnatus fit pater an confiscat 6 peculium filij.dico qō nō.casus est fin. cum glo.l.i.iij.ꝯ. vtrū.ff. de minor. quid econtra vide casum fina.l.iij.j.ō bo.proscrip.andr. barba.

f ¶Solui.vi⁹ que j.sequuntur.

g ¶Et est bic.vide gl.in.l. i modicis. bic alle.ꝛ Innoc. in.c.er literis. extra de iurepatro.ꝛ Bar.i.l. bāc legē. ff.de ꝫben. emp.et qō no.Bal.in.l.si quis ꝓtouis.ꝯ.certū.ꝫ.de secun.nup. Et de bac qō. qñ iusp̄onatus trāseat cum vniuersitate vide pleni⁹ bal in.l.fi. in. vi.q.j.de fedi.di. adri. tol.et Pau.ō liaza.i.q. inci. pfoni ecclesie ꝛ in cōmēto.c.a no bis.extra de sentē. excommu.

b ¶Itē in eo. vide d.Jn.i cle. pasto. de re iud.ꝛ que di 7 xi in.c. vergentis. g de bere.And.bar.

i ¶Lese maiestatis.no.q⁹ bodie cō fiscatis bonis ꝓpter crimen lese maiestatis licet nō trāseat in fiscū ꝑm distinctionē supra posita ꝛ etiā iuspatronatus liberti tū apud filios pfoni. per.l.gsqs.j.ad.l. 8 iuliam maie.

¶Generali remissione.no.elegantez casum. qō in gñali remissione iurispatro. non vꝑ remissum ius reuerē 9 tiale.ita Oldr. rñdit per istam.l.ar 1 chiepō rauenna.q⁹ exceptione iurisdictionis nō videtur exemptū iuris reuerentie.And.barb.

l ¶Jura patronatus.vide tamen Bal.in.l.iij.in fi.ff.de iure emphy.

m ¶Dicit pena.not.q⁹ ois amissio iuris sui ōr pena. nec ois.l.ꝓuata ōr penalis.vide ter.no.l.testō centurio.ꝯ.fi.ff.de ma.testa.Andr.barb.

n ¶Comites.vide qō no.in.l.manumissionis.ff.de iusti.ꝛ iur. And.bar.

o in principio.ꝛ apparet qō bodie corrected est.l.eorum.ꝛ.l.iura.que leges sunt superius allegate inquātum dicūt in crimine lese maiestatis iura ꝓgenitorum in posteris reseruari.

Si liberti. Dissimulans pro cō sentiente babetur et ius suum perdit.boc dicit.

¶Remissio facta inter viuos ꝛ in vltima voluntate equiparatur. 1

Reuerentia remanet si omnis reuerentia durat. 2

Restitutio natalium qualiter fit intelligenda. 3

Patronus beneficio quod debetur patronis nō potest renuntiare. 4

Artificialia debent iure pfonat⁹ ꝛ nō naturalia. 5

Si quis. ¶Qui remittit ius patronat⁹ omne ius perdit ꝓter reuerentiā ꝛ ius revocandi in seruitutē ob ingratitudinez. Sed restitutus natalibus quasi meram ingenuitatem p cōsequitur ꝛ in seruitutem revocari nō potest.b.d.

¶Nota equiparari remissionem factam in vltimis volūtatib⁹ ꝛ inter viuos. ¶Scōo nota ꝙ generali remissione[k] quedā excipi. ¶Tertio nota fortius operari priuilegiū quā pactū. ¶Quarto nota qō perditibus iusp̄atronatus ꝓpter malificū nullus remanet bonor nisi fint restituti a principe.vt.ff.de iurepa.l.siue.in principio. ¶Oppo ni.ꝛ vꝑ per talem remissionē patronus nō perdat successionem.vt.ff.eo.l.paulus.ꝯ. patroni. Solu. aliud est concedere liberā testamēti factionē stāte iure patronatus aliud abdicare a se ipsuz ius patronatus.primū nō nocet patrono:qr stāte causa stat effectus.secūdum nocet qr radix succisa est vt bic.ꝛ arg.j.de iati.liber.l.j.in prin.ꝛ.ꝫ.de nup.l.fi.

¶Secundo opponi.dicitur bic quod omnis reuerentia remanet sed si omnis reuerentia durat ergo nihil perditur quod est contra text. solue vt in gloss. ¶Item opponitur quod cum multi fint aliꝫ casus ex quibus competat mera libertas aliter quā per restitutionē natalū vt.j.ex quib.cau. ser.l.i.ꝛ.ff.ad fill.l.fi qs in grauī.ꝯ.bi quoqꝫ.solutio.vt in gl. ¶Quero quot sint iura patronatus.[l] Item qualiter perdantur. Respō.vt in gl. Ex qua tamen not.q⁹ non ois omissio iuris sui dicitur pena[m] nec ois lex priuatus dicitur penalis sed tantum ea que fit propter delictum qō est no. ¶Et attende ad restitutionē natalū:qr dum dicit princeps restituo te natalib⁹ est dicere qō restituat natalibus cōib⁹ iuris naturalis quo prisco iure oēs erant ingenui ꝛ legitimi.vt in auf. quibus modis natura.effi.legi.collatio.vi.ꝛ ideo comites[n] q legitimant aliquem nō debent dicere facio te legitimum sed debent dicere restituo te natalibus cōibus ꝛ premijs iuris naturalis ꝛ remoueo obstaculum iuris ciuilis ꝑm Jaco.but. bic in lectu.ad qō dicā.in.l.i.j.de iure aureo. annulo. ¶Extra quero[o] nūquid patronus possit renūtiare expresse beneficio huius legis.scilicet vt ob ingratitudinē nō possit revocare in seruitutē ꝛ eadē questio fit in alijs donatiōibus.ꝛ videtur[p] quod non nam boc pactū est donatio ergo revocatur. Item si non tenent principales non tenent renuntiationes.vt no.ff.si quid i frau.pat.l.fi patronus.ꝯ.patronū. Itē ne detur occasio delinquēdi. Item pro boc.ff.solu.matri.l.alia.ꝯ.eleganter ꝛ qō no.in.l. si conuenerit.ff.de re iu.ad boc facit qō not.r.col. de pace iur.fir.ꝯ.itē sacramēta. ¶Item per hunc ter.in ver.reuerētia dicit Oldra.qō monasterium exemptū per ēpm a iurisdictione episcopali non q erit exēptū a iure reuerētie. Et ideo fi ex consuetudine clerici tenebank[q] processionaliter ire obuiam episcopo eodē modo tenebunk illi de monasterio supradicto:ꝛ ita dicit Oldra. sup boc cōsultus ab archiepiscopo de rauēna. ¶Ultimo no.q⁹ iure

¶Clerici tenebantur.no. Ang.l.sed si bac.ꝯ.pactionū. ff. de in ius voc.p isto dicto bic.Andre.barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

patronatus debent artificialia non naturalia. vt no. in. l. ỹ. ff. de interdi. ⁊ releg. in glo. ordi. excepta reuerentia ⁊ gratitudine que de iure naturali debetur ſm Guil. in glo. magna. ibi tertium de reuerentia. ⁊ ibi quartum de reuocatione in seruitute.

a ¶Sed quid. vide z. in ver. extra que ro. ⁊ q̃ hic dixi post Barto.

¶Sed quid [a] ſi illud eſt ſpecialiter remiſſum. dic qđ nõ valet: cum per hoc ſit magis aſtrictus libertus patrono. nam vbi maius beneficium patroni ecõtra maior eſt ingratitudo liberti. arg. ſ. de epi. ⁊ cle. l. preſbyteri. ſm Rico. de mat.

¶Si in fraudem patroni alienatio. Rubrica.

1 ¶Legitima patrono debita dicit tertia pars bonorum liberti.
2 Alienatio legitime q̃ debeꝫ pſono reuocari põt.
3 Patron⁹ fraude ceſſante legitimã põt reuocare.
4 Alienatio legitime patroni etiam ſi prohibetur fraus poteſt reuocari.
5 Alienatio facta in fraudem hois põt reuocari.
6 Dominium rei alienate in fraudem dicit trãſferri in accipientem.
7 Patronus qñ vult agere excuſſio eſt neceſſaria.
8 Libertus ſi non alienat omnia bona an alienatio poſſit reuocari.
9 Alienatio oĩum bonor facta an poſſit reuocari.
10 Libertus qui in fraudez alienauit an in carcerem detrudi poſſit.
11 Sententia lata ſuper fauiana ⁊ reciſſo ℑctu dñiuz non poteſt tranſire in patronum.
12 Alienatio ſi eſt facta titulo lucratiuo offerẽdo eſtimationem res non poſſunt legitime retineri.
13 Actio fauiana non competit contra legatarios et fideicommiſſarios.
14 Vincens in ludo alearum non dicitur habere titulo lucratiuo.

¶In fraudẽ. Alienata i fraudem patroni reuocantur vſq; ad legitimaz portionem. hoc dicit. ¶Et dic ad euidentiã qđ legitima debita patronꝰ eſt tertia pars bonorũz liberti ſi libertus eſt maior centenario id eſt ſi bz in bonis vltra centum aureos. ſed ſi eſt minor centenario. tũc patrono nõ debetur legitima: vt inſti. de ſucceſ. liber. ℌ. ſed noſtra. Et in iſta legitima cõputaꝫ quicquid eſt datũ ⁊ relictũ ipſi patrono per ſe vel interpoſitã perſonã quoquo relicti titulo. vt. l. ſiue in princi. ⁊ ibi no. ff. de iure pa. ⁊ hec vera ſi libertus non bz liberos vel habet. ſed tales q̃ ſuccedere nõ poſſunt: q̃ ſunt iuſte exheredati vel legitime preteriti. nam tales non excludunt patronuz cũ habeanꝫ pro mortuis. vt. d. ℌ. ſed noſtra. ⁊ arg. ff. de cõtra tabu. l. i. in fi. Et iſtam legitimam dz habere patronus ſine onere legatorũ vel fideicõmiſ. quinimo ẽt ſine onere eris alieni. licet etiam legitima que debetur filiꝭ ⁊ parentibus eſt alienũ patiatur. vt. j. co. l. ỹ. ⁊. ſ. de rei vendi. l. cũ a matre. in gl. magna. ver. nec obſtat de patrono. et ſ. de inoffi. dona. l. i. in. vj. q. ⁊ inſti. quib. mod. ius pa. po. ſol. in gl. q̃ incipit patronus. ver. item caluiſiana. vbi omnino videas. ⁊ oẽs iſte glo. fundãtur per vnã. l. fi. ff. ſi a parẽ. quis fue. manu. l. non vſq; adeo. Nũc venio ad ter. legis. ¶Op.[b] videt qõ ipſo iure fit nulla alienatio ⁊ in totum reuocet. ff. de iurepa. l. ſi libertus minorẽ. Sol. ibi in fraudẽ legis hic in fraudem patroni ⁊ eſt ratio q̃ durius agit cũ lege quam cum priuato ⁊ q̃ qõ fit in fraudẽ legis ipſo iure nõ valet. nec ob. ff. de arbi. l. celſus. vbi durius agit cũ hoĩe. quam cuz lege. q̃ ibi loquit in miniſtro legis non in priuato homine ⁊ adde qõ not. ff. fa. hercil. l. inter filios. ¶Scõo opp. q̃ etiã fraude ceſſante patronus poſſit reuocare. vt. l. i. ℌ. j. ff. eo. Sol. ibi non erat facta alienatio inter viuos ſed p viã relicti qõ ipſo iure defalcatur. ſic. ſ. de inoffi. dona. l. ỹ. j. reſponſo. q̃ omne ſuprẽmũ iudicũ vel quaſi falcidiam patitur. ſ. fa mi. hercil. l. quoties. ⁊. l. filiꝭ. ⁊. l. ſi cogitatione. ⁊. l. ſi. ¶Tertio opp.[c] qõ ẽt ſi non probetur fraus tamẽ fiat reuocatio. vt. ff. que in frau. credi. l. oĉs. ℌ. lucius. Solu. imo probaꝫ fraus ex omni bonorum alienatiõe: q̃ probatiões legum liquidiſſime ſunt vt no. inſti. de act. ℌ. itẽ ſi quis in fraudẽ. et. ſ. de peri. tu. l. ſi tutor. ⁊. ff. de probatio. l. patronum.

5 ¶Quarto opp. ⁊ videt q̃ etiam in fraudem bominis reuocet totum. vt. ff. de lega. ỹ. l. titia ſcio. ℌ. imperator. Alexãder. Solu. ibi loquitur in donatiõe inofficioſa facta in fraudẽ filiꝭ: hic vero loquimur qñ eſt alienatũ in fraudez patroni. ⁊ eſt rõ: q̃ de pmeuo iure naturali legitima filiꝭ concernit oĩa bona. arg. ff. de lib. ⁊ poſt b. l. in ſuis. ita dixit Ricar. malũ. in quadã ſua diſputatione. ſed legitima patroni eſt de iure poſitiuo ⁊ nõ naturali. ⁊ nõ eſt ita debita: vt no. ff. de fal. l. ſi qs legatũ. ℌ. ſi. ⁊ patet ex ipſo ordine prelatiõis libertorum. vt in. d. ℌ. ſed noſtra. ¶Quero nũquid dñium rei alienate in fraudẽ transferaꝫ in accipientẽ. ⁊ dic q̃ ſic. ⁊ iõ iſte actiões revocatorie ſunt in pſonã: vt no. d. ℌ. itez ſi quis. p gl. ⁊ ℣y. ¶Itẽ q̃ro qñ patronus [d] vult agere an ſit neceſſaria excuſſio per quaz appareat qõ in bonis alienatis non transit debita portio. et [e] dic q̃ ſic vt no. in. d. ℌ. itẽ ſi quis. niſi eſſet notoriũ ex figura ipſa alienationis vel alio modo: vt no. in. l. ſi. ff. ſi cer. pe. ⁊. ff. de ver. ob. l. decẽ. ſcias tñ q̃ diſcutio nõ eſt de ſubſtãtia ad natiuitatẽ actionis. ſed [f] de ordine qui ſi omittat tamẽ proceſſus valet[g] niſi ante litem cõteſtatam ſit oppoſita exceptio prepoſterationis: vt. ſ. cõmu. diui. l. ỹ. ⁊ adde qõ dicam infra ad treb. l. pe. in fi. ¶Tertio qd ſi libertus[h] nõ alienat omnia bona ſed maiorem partem. dic [i] vt no. iu. l. nomen. ℌ. j. ff. de leg. iỹ. ⁊. j. de reuo. do. l. ſi nunquã. ⁊ facit qõ no. infra de repu. here. l. ſcõa.

9 ¶Quarto [b] quero quid ſi minutatim alienauit omnia bona[i] reſpõdeo. vt. d. l. ſi libertus. ℌ. ſi. ⁊ no. ſupra de inoffi. dona. l. j. in. vj. q. nã ex oĩbus fit revocatio pro rata qz ad fraudis intellectũ oĩa reduc[10]unt. ¶Quinto quero an libertus qui in fraudem alienat. poſſit punirivel in carcerem detrudi. ⁊ dic qõ non. q̃ viuo liberto patronus nullum habet ius. vt. ff. de liber. agno. l. ſi. Sed ille qui eſt debitor inter viuos bene poſſet capi ſi fraudem commiſit cõſilio: ſecus[k] ſi re tantũ qõ eſt no. in. d. ℌ. itẽ ſi quis. in gl. ordi. per. l. ſi. in fi. ff. que in frau. cred. ⁊ adde qõ not. ff. de ſuſpe. tu. l. ỹ. ℌ. tutores qui. in gl. que incipit. hec tamẽ. que glo. eſt no. ¶Sexto quero an lata ſententia ſuper fauiana ⁊ reſciſſo contractu ipſo iure trãſeat dominiũ in patronũ: ⁊ dicit glo. qõ non: q̃ querela inofficioſi ℑctus tranſfert dñium ipſo iure cuz contractus ſit traditione ſubmixtus: ⁊ ideo requiritur retraditio: vt no. d. l. de inoffi. do. in fi. gl. magne. que ſubtiliter loquitur. ⁊ facit quod not. ff. de dona. l. j. in glo. magna.

12 ¶Septimo queritur nũquid ille in quem facta eſt alienatio titulo lucratiuo poſſit offerendo eſtimationem legitime res retinere: et videtur qõ ſic vt no. in. d. ℌ. item ſi quis. per glo. ⁊ ℣y. cũ dic qõ nõ: q̃ ſpecies dari petit nõ pecunia: vt. ſ. de inoff. teſta. l. ſcimus. ℌ. repletionẽ. nõ ob. d. glo. q̃ loquit[13] in creditore generis. ¶Octauo querit nũquid fauiana competet cõtra legatarios ⁊ fideicõmiſſarios: ⁊ videtur q̃ ſic q̃ omnes debent cõtribuere ad legitimam: vt. ff. de bo. liber. l. ſi libertus. ℌ. libertus. tu dic q̃ non eſt neceſſaria fauiana: q̃ ipſo iure pro rata fit diminutio p cõtra tabulas patroni vel ius agẽdi ad ſupplemẽtum. arg. ſ. de inoffi. teſta. l. ſcimus. in princi. ⁊. d. ℌ. ſed id. ⁊ idẽ qõ in legatis eſt in don. cau. mor. ¶Scias tñ q̃ in dubio donatio que fit in fraudẽ preſumitur inter viuos facta. vt. ff. eo. l. j. ℌ. ſicut eſt cum bona fide fit preſumitur potius actus inter viuos perfectus quam ſuſpenſus in conditione mortis niſi ſic fit facta mentio mortis per modum finalis cauſe. l. ſcia. ff. de dote prelega. ⁊ in. l. ſi ita ſtipulatus. ℌ. cbrysogonus. in ſi. ff. de verbo. obliga. cum ſimi. ¶Extra quero[14] nunquid illud quod quis vincit ad ludum azardi vel ad alium ludum dicatur habere titulo lucratiuo: ⁊ videtur q̃ non. arg. ſ. de inoffi. teſta. l. ſi pater. In cõtrarium qõ omne q̃ ex maleficio queritur dicitur lucrum. vt. ff. de exceptione doli. l. apud celſum. ℌ. de autoris autẽ. Ideo filiꝭ poſſunt

a ¶Op. vide Bal. in. l. bac edictali. ℌ. omni. ſ. de ſecun. nup. ⁊ vide Bart. in. l. ſi libertus. hic alleg.

b ¶Quarto. vide qõ dixi poſt Bar. in. l. nomẽ. ℌ. filio. ff. de leg. iỹ.

c ¶Tertio op. no. qõ ex alienatione bonoruz preſumit fraus. idez dicas ſi qs alienat meliorem rẽ quã bz. ter. eſt ſing. ſm Ange. l. ſumma cum ratione. ff. de pecu. And. barb.

d ¶Patronus. vide Bal. ⁊ Bar. in l. j. de bis que in frau. credi.

e ¶Et dic q̃ ſic. no. q̃ requiritur excuſſio antequam patronus agat contra bona alienata niſi eſſet notoriuz. vide que notaui. l. decem. ff. de verb. obli. And. barb.

f ¶Proceſſus valet. Si omittit ordo excuſſionis tenet̃ proceſſus. ſi non opponit ante litez cõteſtatã: vide gl. ſingul. j. ſi mancipium. ff. de euict. Bar. et Ang. l. cũ quereꝫ. ff. de teſt. And. barb.

g ¶Libertus. vide p Bal. in. l. ſi vnꝰ. ℌ. j. de reuo. do.

a ¶Perdit in ludo. no. q̃ ſi pr̃ perdit in ludo illicito filiꝭ pñt revocare vſq; ad legitimaz. vide Bal. l. ſi. ſ. de condi. ob cau. vbi notãter loquitur.

b ¶Vt creditor. no. q̃ heres et credit⁹ poteſt plus q̃ defunctus vide in filii valde ſing. ſm Bal. l. ſi. j. de euict. Et no. q̃ ẽt ſi cõtra eius eſſent penales heres veniendo nõ incidit in penam. vide gl. no. l. ſi patronus. ℌ. patro. nũ. ff. ſi qd in frau. pat. ſm Bal. l. j. ſ. de inoffi. do. idem ſi teſtator iuraſſet vide bal. in. l. cũ qs decedẽs. ℌ. titia. de leg. ỹ. alꝭ. iỹ. Bal. in. d. l. j. Andr. bar.

c ¶Factum defuncti. Et vide tex. no. ⁊ gl. in. c. cũ contingat de iureiuran. ⁊ d ibi vide. d. Jo. poſt prin. in gl. ſi. vbi eſt caſus not. q̃ ſi filiꝭ debebant ſuccedere i dote ⁊ mr̃ illaz alienauit et iuraꝫ nõ ℑuenire qõ nõ obſtat iuramentũ adeo qõ requiritur reuocatoria p ſtrelã inoffi. ⁊ limita ſin. totum ter. de inof. do. And. bar.

d ¶Quero. vide per Bar. in. l. non vſq; ff. ſi quis a pa. fuerit. ⁊ ibi ſcripſi. et Bar. hic.

e ¶Filius naturalis. vide Bar. l. titia. ℌ. iperator. de leg. ỹ. Bal. l. j. ſ. de inof. do. And. bar.

f ¶Sed alienata. vide gloſſ. l. j. ſ. de inoff. do. vbi õz qõ põt ſua bona pñte re in mare. et vide cautelaz valde fin. ſm bar. poſt ℣y. bereditariũ. ff. de bo. auto. iudi. poſt And. barb.

g ¶Cum emptor. ⁊ poſito q̃ põt agere revocatoria. pr̃ met põt revocare qõ eſt ſin. not. ſm Bui. de cu. p. text. l. titia. ℌ. lucius. de le. ỹ. vide bal. l. j. ſ. de inoff. do. vel dicas ſi iuraſſet non poſſunt revocare ea q̃ pater perdit in ludo[a] vſq; ad legitimã ipſoꝝ qõ dici põt eſſe verũ qõ in ludo illicito ſz ſi ludus eſt de ſua natura licitus vꝫ ſecus qõ nec fuit fraudis conſilium: ſz vincendi propoſitum nec eſt lucrativa arg. ad hoc. ff. de verbo. obli. l. in executionibus. ℌ. ſi. in gl. ordi.

3 ¶Heres plus non poteſt q̃ defunctus.

Heres defuncti ℑ factũ defuncti venire nõ poteſt.

Filius alienata i fraudẽ ipſi⁹. an poſſit revocare.

Legitimatio dicitur donum.

Defuncto. Patron⁹ heres liberti põt p calupſianam revocare alienata in fraudem eius niſi alienationẽ habuit ratam. b. d.

1 ¶Opp. qõ non põt plus heres quã defunctus arg. ff. de reg. iur. l. beredem. ſz hic plus põt quam poſſit defunctus ergo male dic loquit. Sol. heres vt heres non plus põt quã poſſit defunctus vt in cõtrario ſed vt creditor[b] vel qñ creditor plus põt vt hic. ⁊ arg. ff. de diuer. ⁊ tẽp. preſcri. l. an vitium. ver. ex facto. ¶Scõo opp. heres nõ põt venire cõtra factũ defuncti ſicut nec ℑ ſuũ factũ proprium. vt. j. de libe. cau. l. ab eo. hic õz ℑium quare male. Solutio q̃ regulariter heres nõ põt venire contra factũ defuncti[c] vt in ℑio niſi ſit factũ in fraudẽ ipſius coheredis. vt hic. Vel ſolue qõ heres nõ põt venire cõtra factũ defuncti qñ eſt talis heres qui ex hereditate aliqd lucraꝫ ſecus in herede cui hereditas eſt debita vt hic ⁊ hoc voluit. glo. dum dixit titu. lucratiuo. ¶Tu ſolue tertio modo qõ aut ex cõtractu defuncti deſcẽdit obligatio in heredẽ. ⁊ tũc heres põt venire contra factũ defuncti. vt in ℑio. aut nõ deſcẽdit ex tali facto obligatio in heredẽ ⁊ tũc heres põt venire cõtra factum defuncti vt hic. ad hoc facit qõ no. ff. de preca. l. queſitũ.

2 ¶Heres defuncti ℑ factũ defuncti venire nõ poteſt.

Filius alienata i fraudẽ ipſi⁹. an poſſit revocare.

Legitimatio dicitur donum.

3 ¶Heres plus non poteſt q̃ defunctus.

4 ¶Quero. vide per Bar. in. l. non vſq; ff. ſi quis a pa. fuerit. ⁊ ibi ſcripſi. et Bar. hic.

5 ¶Filius naturalis. vide Bar. l. titia. ℌ. iperator. de leg. ỹ. Bal. l. j. ſ. de inof. do. And. bar.

6 ¶Sed alienata. vide gloſſ. l. j. ſ. de inoff. do. vbi õz qõ põt ſua bona pñte re in mare. et vide cautelaz valde fin. ſm bar. poſt ℣y. bereditariũ. ff. de bo. auto. iudi. poſt And. barb.

7 ¶Cum emptor. ⁊ poſito q̃ põt agere revocatoria. pr̃ met põt revocare qõ eſt ſin. not. ſm Bui. de cu. p. text. l. titia. ℌ. lucius. de le. ỹ. vide bal. l. j. ſ. de inoff. do. vel dicas ſi iuraſſet non

[a] vſq; ad legitimã ipſoꝝ qõ dici põt eſſe verũ qõ in ludo illicito ſz ſi ludus eſt de ſua natura licitus vꝫ ſecus qõ nec fuit fraudis conſilium: ſz vincendi propoſitum nec eſt lucrativa arg. ad hoc. ff. de verbo. obli. l. in executionibus. ℌ. ſi. in gl. ordi.

[b] vt creditor. no. q̃ heres et credit⁹ poteſt plus q̃ defunctus vide in filii valde ſing. ſm Bal. l. ſi. j. de euict. Et no. q̃ ẽt ſi cõtra eius eſſent penales heres veniendo nõ incidit in penam. vide gl. no. l. ſi patronus. ℌ. patro. nũ. ff. ſi qd in frau. pat. ſm Bal. l. j. ſ. de inoffi. do. idem ſi teſtator iuraſſet vide bal. in. l. cũ qs decedẽs. ℌ. titia. de leg. ỹ. alꝭ. iỹ. Bal. in. d. l. j. Andr. bar.

[c] ¶Factum defuncti. Et vide tex. no. ⁊ gl. in. c. cũ contingat de iureiuran. ⁊ d ibi vide. d. Jo. poſt prin. in gl. ſi. vbi eſt caſus not. q̃ ſi filiꝭ debebant ſuccedere i dote ⁊ mr̃ illaz alienauit et iuraꝫ nõ ℑuenire qõ nõ obſtat iuramentũ adeo qõ requiritur reuocatoria p ſtrelã inoffi. ⁊ limita ſin. totum ter. de inof. do. And. bar.

[d] ¶Quero. vide per Bar. in. l. non vſq; ff. ſi quis a pa. fuerit. ⁊ ibi ſcripſi. et Bar. hic.

[e] ¶Filius naturalis. vide Bar. l. titia. ℌ. iperator. de leg. ỹ. Bal. l. j. ſ. de inof. do. And. bar.

[f] ¶Sed alienata. vide gloſſ. l. j. ſ. de inoff. do. vbi õz qõ põt ſua bona pñte re in mare. et vide cautelaz valde fin. ſm bar. poſt ℣y. bereditariũ. ff. de bo. auto. iudi. poſt And. barb.

[g] ¶Cum emptor. ⁊ poſito q̃ põt agere revocatoria. pr̃ met põt revocare qõ eſt ſin. not. ſm Bui. de cu. p. text. l. titia. ℌ. lucius. de le. ỹ. vide bal. l. j. ſ. de inoff. do. vel dicas ſi iuraſſet non

[h] ¶Quarto. vide qõ dixi poſt Bar. in. l. nomẽ. ℌ. filio. ff. de leg. iỹ.

[i] ¶Dia bona. not. q̃ donatio facta i fraudem preſumit inter viuos facta. adde q̃ ſi concedit alicui qõ donet intelligitur inter viuos. eſt text. ſing. l. filiuſſa. ff. de dona. vide qõ ibi nota ui. And. barb.

[k] ¶Secus. vide do minũ meũ. l. l. que dotis. qñ donatio preſumitur cauſa mortis iter viuos. Bal. l. ỹ. ſ. de in re dot. Bald. l. ſi mortis in. l. in dotationibus. j. ad. l. falci. Bal. in. l. ſi. ſ. de pac. glo. fin. j. de dona. cau. mortis. vide tex. fin. l. apõ celſum. ℌ. iul. ff. de do. excep. et alium not. l. ſcia. ℌ. fin. ff. de dote prelegata. And. barba.

[l] ¶Extra quero. ſa cit qõ no. Bart. in l. meuꝭ. ℌ. duob⁹. ad ſi. in verſi. ỹ. pone. ff. de leg. iỹ. vbi dicit q̃ illõ qõ que ritur ex cauſa pene dicit habere in tit. lucratiuo. adde tñ q̃ imo vi detur hic dicẽdũ q̃ filiꝭ poſſint amiſſa in ludo revocare in totum ſicut poterat pater. ad hoc eſt. l. alearũ ℣ſus. ſ. de aleato. niſi ex conſuetudine vel ſtatuto p̃mitteretur vincẽti retẽtio. vt p Bal. l. j. ſ. de condi. obtur. cauſam.

[m] ¶Dere⁹ plus non poteſt q̃ defunctus.

[n] ¶Quero. vide per Bar. in. l. non vſq; ff. ſi quis a pa. fuerit. ⁊ ibi ſcripſi. et Bar. hic.

[o] ¶Filius naturalis. vide Bar. l. titia. ℌ. iperator. de leg. ỹ. Bal. l. j. ſ. de inof. do. And. bar.

[p] ¶Sed alienata. vide gloſſ. l. j. ſ. de inoff. do. vbi õz qõ põt ſua bona pñte re in mare. et vide cautelaz valde fin. ſm bar. poſt ℣y. bereditariũ. ff. de bo. auto. iudi. poſt And. barb.

[q] ¶Cum emptor. ⁊ poſito q̃ põt agere revocatoria. pr̃ met põt revocare qõ eſt ſin. not. ſm Bui. de cu. p. text. l. titia. ℌ. lucius. de le. ỹ. vide bal. l. j. ſ. de inoff. do. vel dicas ſi iuraſſet non

[r] ¶Quarto. vide qõ dixi poſt Bar. in. l. nomẽ. ℌ. filio. ff. de leg. iỹ.

[s] ¶Dia bona. not. q̃ donatio facta i fraudem preſumit inter viuos facta. adde q̃ ſi concedit alicui qõ donet intelligitur inter viuos. eſt text. ſing. l. filiuſſa. ff. de dona. vide qõ ibi nota ui. And. barb.

[t] ¶Secus. vide do minũ meũ. l. l. que dotis. qñ donatio preſumitur cauſa mortis iter viuos. Bal. l. ỹ. ſ. de in re dot. Bald. l. ſi mortis in. l. in dotationibus. j. ad. l. falci. Bal. in. l. ſi. ſ. de pac. glo. fin. j. de dona. cau. mortis. vide tex. fin. l. apõ celſum. ℌ. iul. ff. de do. excep. et alium not. l. ſcia. ℌ. fin. ff. de dote prelegata. And. barba.

[u] ¶Extra quero. ſa cit qõ no. Bart. in l. meuꝭ. ℌ. duob⁹. ad ſi. in verſi. ỹ. pone. ff. de leg. iỹ. vbi dicit q̃ illõ qõ que ritur ex cauſa pene dicit habere in tit. lucratiuo. adde tñ q̃ imo vi detur hic dicẽdũ q̃ filiꝭ poſſint amiſſa in ludo revocare in totum ſicut poterat pater. ad hoc eſt. l. alearũ ℣ſus. ſ. de aleato. niſi ex conſuetudine vel ſtatuto p̃mitteretur vincẽti retẽtio. vt p Bal. l. j. ſ. de condi. obtur. cauſam

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Includēdo. pa ter pōt filiū pone re i cōpedibus qd in liberto quid in marito. vide gl. fi. in. c. quēadmoduz. extra de iureiur. et Ant. de butr. in. c. cuz cōtingat. extra de foro compe.

b ¶Extraordina riū. no. cp officium iudicis z ingstitio dicitur extraordi nariuz remedium. vide. l. cum filius. z ff. fi cer. pet. forte fi inquisitio est pmis sa a statuto est re mediuz ordinariū vide Bar. in. l. ma ritus. ff. de adul. z Abb. in. rub. extra de iudi.

c ¶Si manumīs sus. allegauit istuz text. glo. c. j. de ber. And. barb.

d ¶Et est argu. viō plene per Bal. in l. cum qui. ff. de in terdict. z releg. qñ aūt filiꝰ possit pro delicto patris pu niri. vide Jo. an. in regula fine culpa. de reg. iur. in. vi.

LIbertos. ¶Not. patronuz nō posse ponere li bertū in vinculis. Idē in patre quo ad filiū emācipatū. nisi esset furiosus z si est in ptate vt cp possit cōripere filiū includēdo a ipsum. arg. j. de pa. pote. l. cōgruētius. z j. de emā. propin. l. j. ff. de offi. pref. l. diuus.

MEq libertis. Priuile gijs patroni debeť reuerētia. alias pu nitur libertus. b. d. ¶Not. cp in arbi trarijs iudex debet considerare qualitatem perso narum vt hic. Item qualitatem factorum. vt. ff. de ope. liber. l. mater tua.

¶De libertis z eorum liberis. Rubrica.

MOn est. Qui ex necessita te māumittit ius revocādi in seruitutē non bz. b. d. ¶Ho. cp officiuz iudicis oz extraordinarium b remediuz qñ ex officio procedit ad aliquēad pu niendum: z sic probatur hic cp inquisitio iudicis dicitur extraordinarium remedium.

¶Feudum filio iam nato propter delictum patris non potest auferri.

Offendens si sit heres occisi an possit sibi ipsi face re pacem.

Par nō valet que habeť a mortifere vulnerato.

Par fieri pōt absenti nemine recipiēte pro ipso.

Statutū qō reus lese maiestatis habeatur pro cō demnato ipse z eius filij qualiter intelligatur.

Doctor qui propter delictuz priuatur doctoratu iterum doctorari non potest.

SI manumissus. c Pro leui iniuria in faciēdo cōmissa li bertus revocať in seruitutē: qō nō no cet filijs ante natis z postea nascituris nec poterit fine licētia principis vlterius ad libertatē pduci ci: qz per sniam est priuatus. h. d. arg. ad idez. ff. de postu. l. j. §. de qua re. z de re iudi. cū te per. Jnno. ¶Ho. qō leuis culpa ex ipsius gñe interpretatur multū grauis esse z meret maximā penā qi continet in se ingratitudinez. ¶Item no. qō maior est culpa in faciēdo quā in omittēdo. sic. ff. sol. matr. l. fi mora. ¶Jtē no. qō delicta parētū nō nocēt filijs primo natis z postea nascituris qz contrabūt rubiginem a linea iam infecta. ¶† Et est argu. d qō propter delictū patris nō auferať feudū eius filio iā nato scōm gl. ad qō. ff. de iurepa. l. diui fratres. z dixi. ff. de bo. libe. l. j. sed Jtium est dicendū qz in feudis delictum patris nocet filio vt in libro feudorum fi vasal. feud. priue. cui defe. c. j. scōm Nico. de mata. hic in lect. Sed Jac. de Rauēna z Pe. dicūt cp qñ filius nō poterat aliter venire ad feuduz de volūtate paterna z ex patris prouidētia tūc no cet filio. secus si filius poterat aliter venire ad feudum iure suo. vt qz fuit cōcessum patri z filijs suis tūc propter delictū patris filius etiam nasciturus nō priuať feu. qz ipm bz iure suo. ff. de verbo. obli. l. stipulatio ista. §. fi qs ita. z facit. r. col. q fue. pri. causa feu. amitt. §. denicz. z si de feu. fue. controuer. c. si vasallus. z. ff. de vsufru. l. j. z pro Nico. de mata. facit. ff. de iure fisci. l. statius. §. cornelio. ¶Jtē quia sicut in emphyteosi ille q facit contra naturā cōtractus nō soluēdo canonē aperit viā ppietario excluſis oibus sequētibus qz hec tacita conditio nō fuit ab initio. arg. ff. loca. l. quero. §. inter locatorē. ita in feudo. nā ille q cōmittit feloniam facit contra naturam ℈ctus vnde ex tacita natura contractus redit ad dñm z hec est ipsa veritas. non obstat. l. nostra qz actus manumissionis est purus nec bz in se tacitā conditionē. ¶Item non ob. d. l. fi. ff. de vsufruc. qz ibi filius in dispositione fuerat principaliter noiatus z eius contemplatione ius quesitū hic nō. Jtē nō ob. d. §. si quis ita. qz ille. §. nihil aliud dicit nisi cp est non⁹ vsufructꝰ in persona heredis nō tamen dicit qō si pater acquisiuit vsumfructū pro se z filijs suis sub certa conditione puta sub annuo censu. z pater non seruat ℈ctū qō trāseat ad filiū nā certe nō trāsit qz filius non pōt vti contractu patris nisi cū sua causa suisqz vtijs. arg. ff. de manumis. l. casus. ff. de pac. l. fi. aūt. ff. de reg. iur. l. ex qua persona. in gl. quid si plures in fi. ¶Primuz probo qz talis pena nō pōt peti nisi per oēs z aliā penam pōt petere quilibet offensus z in hoc est quilibet patronus insolidum. vt patet in. l. cōtraria fm Hic. de mat. Et hac glo. dicebat dñs Frā. doctor vltramontanus fuisse determinatū per collegiū Bononiēse talem qōnē. ¶† Statutuᵉ est Bononie z etiā Padue cp si occisor itra certū tps haberet pacem cum herede occisi soluta certa pena cōi trahit de bāno modo ex pluribꝰ heredibus interfecti vnus facit pacē: alij nō: querit nunquid iste interfector gaudeat bñficio statuti: et fuit determinatū qō nōᶠ qz oēs sunt offensi z cōis iniuria est: ergo oēs remittere opz fm Old. Idem dixit Robertus de Cremona per. l. i. §. denuntiari. ver. si vero plures. ff. de ven. insp. Sed Jtiuz refert Ly. ibi fuisse determinatū Padue si statutuz loquit de herede in singulari numero. ita cp verba statuti possint vni conuenire. vt. ff. ad treb. l. fi. Et hoc p talē rōnē qz bocius est indiuisibile z ille qui facit pacem vtit iure suo z ad eū vsum ad quez est introductū ergo pōt inuitis alijs. ar. ff. fami. herci. l. heredes. §. an ea. z. ff. de ser. ruſt. pred. l. via cōstituī. in fi. ¶Sed huic dicto multū obstat. ff. cōia pred. l. fi. sed rīdebať per Old. cp ibi loquit in iure indiuisibili qō est accessorium rei cōis. qz respicit corpus hereditarium qō est cōe. z ideo tanq̄ in re cōi melior est cōditio prohibētis: vt. ff. cōmuni diui. l. sabinus. sed in casu nostro par est ius qō non est accessorium rei cōis. z est apud quēlibet insolidum nec pōt vnus vetare aliū quominus vtať iure suo fm Oldra. z ita refert ibi Cyn. z residet in boc in suis additionibus. ¶Jtē si statutū loquit de herede in singulari numero. ista indefinita sumit ex aliquo ergo verificatur in aliquo: qz indefinita equollet vniuersali cōtingenter z nō necessario vt. ff. de rebus du. l. si is q ducēta. §. vtrū. si vero statutū loquit in plurali numero vt qz dicit si interfector habuit pacē ab heredibꝰ ℈c. tunc requireret eorum cōsensus ppter vba pluralis numeri. in. d. l. ff. ad treb. z. §. fami. hercisc. l. quoties. ¶Exēpdi ctis apparet cp Oldra. vacillauit in ista qōne. sed Bar. in eadē. §. cato. ff. de vb. ob. dicit cp est stādū maiori parti heredum vt si maior pars z dignior facit pacē debeat haberi rata per oēs. alꝰ nō valet per. l. fi. j. q bo. cede pos. arg. §. de nup. l. in cōiūctione. z. l. vidue. z ad hoc facit. ff. de tuto. z cur. da. ab bis. l. vbi. Item qz in collectiua missiōe q respicit plures sufficit maior pars sed nomen heredis est nomē collectiuū ergo sufficit maior pars heredū. arg. extra de. j. sti. c. cū oēs. z l. z heredes nō sunt vniuersitas tū sunt quedaz collectio z plures socij. vt no. in fili in. l. j. ff. qō cuiusqz vniuer. no. z aliꝰ mos tuis ius in vnū recidit. l. sicut. in fin. eo. titu. nec ob. arg. de iure indiuiduo. nā tutela est jus indiuiduū. z tū in eo per qō extingueret ius cōtētorū nō sufficit vnius cōsensus, vt. §. de aut. prestā. l. fi. Jtē ius reliquor eēt hic frustra si valeret pars vnius solius ergo ℈c. ar. ff. de arbi. l. nec in ptāte. ff. de iur. z fac. igno. l. iniquissimū. Jtē in isto iure indiuisibili isti coheredes non sunt fides correis credendi vt. ff. de euic. l. rē hereditariā. z no. in. l. ij. ff. de verb. ob. per Bar. ff. de ope. lib. l. si opere. ergo vnꝰ nō pōt recipere satisfactionē pro altero cū nō habeat mandatū: nec fit correus credēdi. Tu dic fz Cy. cp aut indiuisibile accedit rei cōi. z tūc rei cōis bz naturā. z melior est cōditio prohibētis z plus vz prohibitio vnius cp multor cōsensus vt. d. l. fi. cōia predi. z de ser. ruſt. pdi. l. vnus. z. l. p fundū. z ibi not. Aut stat per se: z tūc aut ius idiuisibile tēdit ad pcipiendū aliqō cōmodū: z tūc oēs debēt reqri: sed si discordāt pferť maior pars vt. ff. de pact. l. maiorē. z no. p Bar. ff. ad treb. l. heredes mei. §. peto. Aut ius indiuisibile tēdit ad vindictā: z tūc preferť magis idoneus z cuius plurimuz interest. vt. ff. de sepul. viol. l.

¶Statutum. sed qd si offendens est heres occisi an possit sibi ipsi facere pacē vide bñdictū de plūbino sing. i. l. si statulibe. pene. §. statulibe. ff. de statulibe. vbi per illū ter. z p. l. cū filio. ff. de leg. j. z qō sic. et istis adde Pau. de cast. hic.

¶Determinatuz qō non. Sed statutū dicit cp si homicida bz pacem cuz herede occisi rebā niatur modo bāni tus bz pacem cum vno heredū an re bāniať vide Bar. et Moder. l. iij. §. cato. ff. de vbo. obl. z an sufficiat habere pacem cum filio licet non sit heres. vide Bar. z mod. l. si filij. ff. de vulg. z pupi. z in. l. §itū. ff. de sepul. vio la. z. l. p herede. §. papi. §. i. ff. de acq. here. z an sufficiat habere pacē cū filia semina. vid gl. sing. fm Ange. c. l. §. cuz vo. q feu. da. pos. r. colla. Bal. i c. cū oēs. de. j. sti. se quit opi. bar. in. d. §. cato. et remittit se ad dicta sua hic. Sed multuz obst. huic opi. qz statutū cōsiderat heredē i singulari. qui in totum repzesentat defunctum sed qñ sunt plures heredes. tūc in totuz repzesentant persona defuncti ergo qz oēs insimul repzesentant defunctū debent omnes interesse. facit. in. l. ij. gl. z ter. ff. de pacto. stipul. l. pro heredibus. §. de heredi. act. l. neqꝫ. C. fami. hercisc. l. j. §. fi cer. pet. vide Ang. fuit in tertia opinio. §. cato. est cassus tū p opi. Bal. l. si qs bac. §. quoties. ff. q z a qui. in ver. si sunt eiusdem gradꝰ vid do. meū de imo. i. d. §. cato. And. barb.

a ¶Pacem. Vide per Jo. de imo. in. l. eadem. §. cato. ad fi. ff. de verb. ob.
b ¶Quod non. An sufficiat habere pacem ab occiso: licet statutum loquatur de herede. vide do. meum Jo. de imo. in. d. §. sabini. Andr. bar.
c ¶Absenti. Vide Bar. in. l. non solum. §. iniuriarū. ff. de iniur. z Jmol. in. l. eadem. §. cato. in. fi. ff. de verb. oblig.
d ¶In glo. gd autē si patronꝰ de ista ingratitudine nihil dixit an heres suus poterit ingratitudinem accusare. vide Bal. in c. j. pn. g. mo. feu. amitt. vide Angel. in. l. ab hostib⁹. §. vir vxor. ff. solut. ma. vbi alī. l. emācipati. §. fi emancipati. de col. bo. vide bald. l. oīmode. §. de inoffi. testa. et ter. fin. fm eū. l. cognatis. ff. vñ cog. 3 vide gl. l. fideicom a missum. j. de fideic b cō. Andr. Barba.
e ¶Factionē. item facit qō si statutuz dicit cp reus crimine maiestatis baneať p condēnato ipse et filij intelligitur de filijs nascituris tm. cogita p l. qsquis. j. ad leg. iuli. maiesta.
f ¶Vidi de facto. vide bart. in. l. oēs populi. ff. o instit. z iur. quia ius mihi quesitū nō potest abscp eo fctō meo auferri. vide quod no. Bal. l. prediū. §. de edil. act. l. i. §. de furt. facit. l. ius nostrū. de reg. iur. Andr. Barba.
g ¶Odiosis. z facit ad qō. de ciuitate patris quod not. 4 doc. in. l. impialis. c bicalle. z bar. in. l. ij. ff. de decur. z vide bal. in. l. ij. §. de epiſ. z cle. z bar. in l. libertus. §. pris. ff. ad munici. et ibi qd de alijs priuil.
b ¶Doctor. et qō possit puari z qūo d vide. l. grammaticos. z qō ibi Bar. j. ō profess. z med. lib. r. z intellige di 5 ctū bal. nisi de conscientia principis p e istā. l. facit ad not. p bald. in. l. manci pia. §. de ser. fug.
i ¶Redoctorari. not. cp doctor pri f uat⁹ doctoratu p pter delictum non pōt iterū doctorari. vide bal. in. l. ij. §. de ma. vin. z bo sti. in sum. de pec. §. cui 2 stendū. vbi dicit cp cardinalis priuatus amplius non restituitur. Andre. Barba.
¶Adde quod not. in apost. ad istum in. l. ij. per illum text. cū gl. §. de vi. ibi. nu. 2. in ver. reponitur ab officio. Celsus.
k ¶Exemptos. z facit qō no. Bal. in. c. filij nati. in fi. ff de feu. fue. contro.
l ¶Liberti nō. z vide do. Car. z dicit in. c. ij. de reb. eccle. nō alie. pro intellectu istius. l. fina. Andre. Barba.
g qō est no. ¶Item no. cp distinctio huiꝰ legis de filijs natis z nascituris habet locū in odiosis⁸ sed m in fauorabilibꝰ factū patris indistincte pdest filijs tam natis cp nascituris: vt. §. de nupt. l. iperialis. et ibi per Ly. z ideo recepto patre ad ciuilitatem vel estimum ciuiū omnes filij gaudent priuilegio estimi: vt no. in. l. ij. q eta. j. lib. r. quod tene menti. n
5 ¶† Ultimo not. ex hac lege nra qō doctorᵇ priua
b tus doctoratu propter delictū non potest iterum
i iterando examen redoctorari⁹ vnde videtur facilius descensus ℈c. z quēsemel horrendis maculis infamia nigrat ad bene tergēdum multa laborat aqua. Item in qbus casibus fiat revocatio ratiōe ingratitudinis libertatis in aliquem collate vide hic glo. no. z de penis ingratitudinis eleganter loquentē z facit cōtra exēptosᵏ vt rōne ingratitudinis possint in subiectionē pristinam revocari.
k ¶Heredis nomen ponitur pro filio in materia indifferenti.

IIberti non. ¶Reuerētia debetur beredibꝰ extraneis z eis cōpetit officiū iudicis pro ingratitudine coherenda. hoc dicit. ¶Ho. cp actio ingratitudinis idē est qō iudicis offīi. ¶† Scōo no cp in materia indifferēti nomē heredis ponitur p filio z alijs: sed in ma o teria differenti ponit pro filio nō. p alijs: qñ quādo materia inducit diuersitatē: tūc sermones sunt examinādi fm subiectā materiā. Et ideo quādocp nomē heredis ponit p filio tñ qñcz pro alijs in tertiā gñationē qñcp in oēm gñationē in infinitū: vt i auf. de nō alie. §. in emphyteosi. ff. sol. ma. l. etiā. et
2 dixi. §. de op. lib. l. liberti. ¶† Tertio not. cp si seruus ergo iniquꝰ alibi oz cp si seruus: ergo fur. ff. ō act. emp. l. iulianꝰ. in pn. in gl. in v. stēq farē. Bal.

IIbertine. Macula pris seu effectio aliq liter inficit filiū. vñ ingenuus filius liberti propter ingratitudinē suā z pris qualitatē connexā revocať in seruitutē qō est not. p

¶De iure aureorum annulorum. Rubri.

1 ¶Princeps solus aliqua propter excellentiaz facere potest.
2 Populus non potest legitimari.
3 Statutū non potest facere spurium successibilem.
4 Jus principis prescribi non potest.
5 Imperator non pōt legitimare in terris ecclesie.

MAgnales. Ciuitas nō pōt statuere. b. d. ¶Ho. ex hac lege qō ppl⁹ nō pōt legitimare spurū. iz dicat nō obstāte aliq lege fz Old.
1 ¶† Ho. hic cp aliqua sunt q̄ ppter
m excellentiā solus[m] princeps facere pōt puta restituere natalibus vt et condere iura aureorum annulorum. vt. j. e. l. ij. z cōcedere veniā etatis. vt. §. de his quive. eta. l. ij. z interpretari legem generalem: vt. §. de legi. l. ij. z equitatē non scriptam preferre rigori scripto: vt. §. de legi. l. i. z interponere decretū super arrogatione: vt. j. de adop. l. ij. z facere gratiā de iuramento. vt. l. fi. ff. ad munici. z restituere spurium[n] natalibus: vt no. in auf. qb. mo. nat effic. fui. §. fin. Item aliud. vt. §. vbi se. vel cla. l. quoties. Item aliud. ff. de pen. l. diui. Jtē aliud ff. de questio. l. j. in fin. Item aliud. ff. de fideicom. liber. l. ita cp. Item aliud. ff. si ingenu. esse dic. l. ij. Item aliud. j. de test. l. omnium. fm Hic. de mat. alis vero vide per Jnn. extra de fide instr. c. cū. p.
2 tabellio. ¶† Ex pdictis[o] apparet cp populus
o non pōt aliquem legitimare[p] cū legitimatio sit
o natalibus restitutio. hoc tenet Jac. Cy. in. l. omnes. ppli. ff. de iusti. z iur. z Bart. ff. de test. in. l. ij.

¶Legitimare. an ppls poterit habilitare spurium ad succedendum. vide Bald. l. i. §. de sum. trī. z fid. cath. vbi refert disputationem Cald. vide bart. l. ij. ff. de test. vbi Cano. in. c. fin. de consuet. et vide Bald. in. l. cōsulta divalia. i. quemad mod. test. ord. z cū imperator nec populus poterit facere legitimum illegitimū. vide bald. in. l. patrem. §. de nupt. vbi dicit qō nō allegat qō not. in. c. statutū. de bere. lib. vi. in nouel. vide in. d. gloss. qō statutū potest habilitare ad succedēdum. c. i. §. pe. qui feu. dar. poss. et ibi bal. fz bal. in. l. oēs ppli. de iust. z iur. dicit cp non ꝫ statutū cp qs non poterit opponere ꝫ spurium. z. l. i. j. de b is que pene no-

Universidad de Deusto
Biblioteca

vide Bal.in.c.j.de cõsti. Et illam gl. limita fm Bal.in auf.ex cõplexu. de incest.nup. non habere locũ in nepharijs ꝛ incestuosis. And. Barba

a ¶ Sed dubitatur. vide plene de.q. ista per Pet.de aneb.in repe.c.canonum statuta.in.ij.quinterno.circa.vj.folium sed an statutum possit facere filium legitimum illegitimũ quo ad successionem. vide Bal.in.l.nemini.ff.de nup. dicit tñ Bald.in.l.et si contra.in fi.ff. de nupt. qõ imperator põt per statutum facere quod spurij succedãt. et vide Bal.ad boc in.l.eam quã.j. de fideicõ. ꝛ de.q.bal. 3 vide plene Bart. a in.l.si testamentũ. ff.de testa. ꝛ quod nõ teneat statutuz firmat etiam Pe. de anch.in.d.c.canonũ.versi.ad idẽ b queritur ꝛc. post Bal.hic.sed an tale statutum possit validari respectu pene imposite contradicẽti. vide bal. q non in.l.omnes populi.ff.de iusti. ꝛ iur.ꝛ in.l.fi.ff.de nat.lib.et vide que no.bal.in.l.consulta divalia.in fi.ff. ꝛ quid dicemus j.de test.ꝛ Bar.in l.seius.ff.ad.l.falc. ꝛ bal.in.l.eã quã.

b ¶ Legitimat. an legitimatus excludit substitutuz.d. Pet.in.c.canonũ. dicit in istis diebꝰ bis habuisse istam questionem subsistuant enim alios eius fratres quidã et sic mozeretur superstites fine filijs c naturalibus et legitimis ꝛc. modo fuit legitimatus filius naturalis an 4 excludat substitutum. quidam exiꝫ docto. dicebãt quod non. ipse dicit contra quia legitimatio a.l.viua retrotrahitur vt ℈ consuluit Dy. or e vide ibi que alleg. Ange. in disputa. f Nobilis quidã genere. And. barba.

c ¶ Jaco.but. vide glos.singu.in auf. de defen.ciui.ℌ. ℨ interim. Bald.in l.imperium.ff. de iur.om.iud. Bar. l.j.de dã.infe.bar. in.l. in summa.ℌ. labeo.ō aqua pluarcẽ.ꝛ ibi Joã.de imo.c. conquerens te.de offi.ordi.ꝛ.c. querela.de elect.c. ũ.de capel.mon.c.in literis.de resti.spo. Andr. barba.

d ¶ Prescribi. probatur in.c. super quibusdam. extra de verbo.sig. iũcta l.vectigalia.ℌ.no.ve.insti. non pos.

e ¶ Legitimare. ꝛ quid econtra cum opi. Bal. hic quod non tenuit glo. ꝛ Jmo.in.c.per venerabilem. extra qui filij sint legiti. et Spec. in tit. de legatis de dispensationibus.ℌ.si.ver. sed illud queritur. ꝛ glo.ꝛ.dist.c.i. licet Haspa. et Jo. cal. tenuerint contrarium etiã cõsulendo. Salice. hic dicit q̃ imperator hoc potest sed si facit est periur⁹ per cleros. de iureiur. vide per Bal.in.l.eam quam.in.xj.colũ.j. de fideicommiss. cũ si. etiã bal. i.l.emãcipati. ꝛ ibi Ang. ff. de adopt.

¶ Adde qõ plene et diffuse not. in addi. ad istuz.ℌ. in proe.nu.2. in ver. sed Ja. de bella p. dixit post bar. cõsi. lxxv. incip. viso. instrumẽto locationis. Celsus.

¶ Jac.but.not.an impator: possit legitimare in terris ecclesie. vide Ange. i.l.apud.ff.de mavind i. ꝛ in cõsiliꝭ suis. et in tractatu legi. ꝛ bal.in proemio. C. And. bar.

¶ Post aditã. legitimatio cũ non trahit retro in preiudiciũ iuris acquisiti. ꝛ vide bald.in l. eam quam.j. de fideicom.

b ¶ Cõsilio. incip. in xpi noie amen ℌtio talis est quidam noie ꝛc. et in ordine meo in.xij.

¶ Instrumentuz. instrumentũ legitimationis probat illegitime natum. sed Lud. roma. in l.i. in pnc. ff. de op. no. num. simplr dicit q̃ istud dictum est falsum. Paul. de cast. in.l. decem. ff. de ver. obli. hoc dictum sequitur et ibi vide.

¶ Sed tu. Vide etiam Bal.in.l.q̃ fortuitis.ℌ. de pigno. actioni. ꝛ in.l. fiue possidetis.ℌ. de proba.

¶ Et veritas. an autẽ ciuis ex priuilegio gaudeat immunitate data ciuibus, vide singulare dictum Bar. in.l.ij.ℌ. emãcipatus. ff. de contra tabu. ꝛ vide que ipse no.l.omnes populi. ff. de iusti. et iur. et.l.si maritus. ℌ. lege. ff. de adul. ꝛ.l. fi is qui pro empto re. de vsur. Andre. barba.

m ¶ Fraudare. An licet fraudare gabellam. vide Bal.in.c.j. que sint re Autentica.

l. ij. tabu. vel per leges principum: vt patet in volumine. ff. ꝛ illud qõ bene reditatis aditio tribuit in effectu: de iure ciuili etiã tribuit bono. pos. de iure pretorio. l.ij. ff. de bon. pos. fm eum. ista etiam in effectu ponit. Nico. de mat. hic vt refert Bald. licet per alia verba ꝛ aliquid per Fulgo. in.l. fi. in prin. in.iij.q.j. vnde legiti.

d ¶ Quãdoq̃. et sic vnum statutũ vno tempore est equuz alio tempore iniquum. vide bonuz tex. ꝛ cum ad bec. de cleri. non resi. c. non debet. de consangui. et affini. et quod no. cle. statutum. de elect. Andre. Barba.

¶ Dederunt. Et vide Bal.in.l.omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iur. quod si potestas iurauit seruare statuta: si euenit casus inopinat⁹ populus potest eum absoluere a iuramento ante q̃ incidat in perturium. l. pen. ff. ad munici. quia principes in iuramẽto habet vim apposito lici. vt est glo. sing. l. adigere. ℌ. fi. de iurepa. et an si statuentes iurassent statuta pro bono publico postea renouca. non sunt periuri quia est renocatum: sed si iurassent non reuocare essent periuri: quia est iurata res nõ statutum. vide eundem in ea. i. in prin. qui feu. dare pos. et do. Ant. c. i. de bis que fiunt a prela. fine consensu cap. And. bar.

¶ In specie. Vide Bal. ꝛ Salic. in rub. j. vnde legi. et Bayn. in.l. fin. eo. titulo. et quod de actione in generali notant doc. ꝛ gl. in.l. si seruus communis meuꝫ et castrensis peculij. ℌ. ff. de stip. ser. et in.l. ij. cum glo. fi. ff. vnde legi.

¶ Non fit. ꝛ scientia Philos. q̃ nõ est sciri non potest. nam scientia est de ente in secundo posteriorũ. vide quod not.l. ex facto. la grãde. de beredi. instit. Andre. Barba.

¶ Delata. Vide Bart. in.l. fin. j. eo. vbi aliter loqtur ꝛ per roma. hic.

galia. vide Bal. in.l. veluti. ff. de iusti. ꝛ iur.l.ij. C. de vec. ꝛ.l. cum proponas. C. de naut. feno. do. Abb. in.c.i. de con. Andre. Barb.

a ¶ Certi. ꝛ vide Ant. de but. in.c. per venerabilem. in.xij. col. cum seqũ. extra qui filij sint legi.

b ¶ Pretor. ꝛ ista omnia vsq̃ ad fi. seq. col. sunt verba Hic. de mat. vt etiã dicit Bal.

c ¶ Et magn⁹. Queritur hic Paul. de castro cum ius pretorium dicatur via vor iuris ciuilis etiam sit eius pars: quia multe sunt. ff. de iusti. et iur.l.naz ꝛ ipsum. quare bon. posses. inuenta a pretore non est ita efficax remedium sicut remedium iuris ciuilis qõ est per pretuum ꝛ facit beredẽ directo sed bo. 2 poss. vtiliter. rñdet qõ pretor non habebat potestatẽ leges condende per 5 prius sed per pos 6 steritus. non enim 7 erat sibi data potestas condendi le 8 gem eo modo quo principi vel plebi 9 vel senatui de iure 10 re consultis: ℨ data 11 ta sibi erat potestas reddendi ius 12 13 inter partes fm leges scriptas et in 14 bis i qb⁹ illis deficiebat fm quod 15 sibi videbaꝫ iustuz ꝛ equũ et ideo pretores in casib⁹ de 17 iure ciuili nõ pertis ad boc vt quilibet se pmuniret 19 ꝛ scirent quale ius 20 erant redditurisaciebant edicta in 21 paucis verbis et 22 illa ponebantur in albo et publico vt a qlibet legere posset et illa edicta postea per populum recipiebãtur pro lege si populo placebat et sic per posteri⁹ vt dicit ꝛ facit beredẽ directo sed bo. 2 poss. vtiliter. rñdet qõ pretor non habebat potestatẽ leges condende per 5 prius sed per pos 6 steritus. non enim 7 erat sibi data potestas condendi le 8 gem eo modo quo principi vel plebi 9 vel senatui de iure 10 re consultis: ℨ data 11 ta sibi erat potestas reddendi ius 12 13 inter partes fm leges scriptas et in 14 bis i qb⁹ illis deficiebat fm quod 15 sibi videbaꝫ iustuz ꝛ equũ et ideo pretores in casib⁹ de 17 iure ciuili nõ pertis ad boc vt quilibet se pmuniret 19 ꝛ scirent quale ius 20 erant redditurisaciebant edicta in 21 paucis verbis et 22 illa ponebantur in albo et publico vt a qlibet legere posset et illa edicta postea per populum recipiebãtur pro lege si populo placebat et sic per posteri⁹ vt dicit ꝛ facit beredẽ directo sed bo. 2 poss. vtiliter. rñdet qõ pretor non habebat potestatẽ leges condende per 5 prius sed per pos 6 steritus. non enim 7 erat sibi data potestas condendi le 8 gem eo modo quo principi vel plebi 9 vel senatui de iure 10 re consultis: ℨ data 11 ta sibi erat potestas reddendi ius 12 13 inter partes fm leges scriptas et in 14 bis i qb⁹ illis deficiebat fm quod 15 sibi videbaꝫ iustuz ꝛ equũ et ideo pretores in casib⁹ de 17 iure ciuili nõ pertis ad boc vt quilibet se pmuniret 19 ꝛ scirent quale ius 20 erant redditurisaciebant edicta in 21 paucis verbis et 22 illa ponebantur in albo et publico vt a qlibet legere posset et illa edicta postea per populum recipiebãtur pro lege si populo placebat et sic per posteri⁹ vt dicit ꝛ facit beredẽ directo sed bo. 2 poss. vtiliter. rñdet qõ pretor non habebat potestatẽ leges condende per 5 prius sed per pos 6 steritus. non enim 7 erat sibi data potestas condendi le 8 gem eo modo quo principi vel plebi 9 vel senatui de iure 10 re consultis: ℨ data 11 ta sibi erat potestas reddendi ius 12 13 inter partes fm leges scriptas et in 14 bis i qb⁹ illis deficiebat fm quod 15 sibi videbaꝫ iustuz ꝛ equũ et ideo pretores in casib⁹ de 17 iure ciuili nõ pertis ad boc vt quilibet se pmuniret 19 ꝛ scirent quale ius 20 erant redditurisaciebant edicta in 21 paucis verbis et 22 illa ponebantur in albo et publico vt a qlibet legere posset et illa edicta postea per populum recipiebãtur pro lege si populo placebat et sic

¶ Autentica.

Sed hodie.

¶ In text. ibi de nutriãt. No. sermones debere id qõ voce significant representare efficaciter. ¶ Item not. qd est dicere ciuis romanus. ¶ Item no. quid est dicere regeneratio. ¶ Item no. q̃ nemo intelligitur remittere iuspatronatus. ¶ Item not. q̃ babẽtes ius aureorum annulorum tenentur eos deferre: vt ab ingenuis dignoscanẽ vt no. in corpe bui⁹ auf. p Jac. de bel.

¶ Qui admitti ad bonorum possessionem possunt vel intra quod tempus. Rubrica.

Pretor quod non est tractatum in legibus potest supplere.

Filius per autoritatem edicti habet successionem in bonis paternis.

Possessio bonorum generalis non reperitur.

Donatio tacita non dicitur donatio insinuata.

Possessio bonorum non dicitur actio.

Possessio bonorum non dicitur actio personalis.

Litatio non debet interuenire in bonorum possess. contra tabulas.

Agnitio simpler sufficit in bonorum possessione contra tabulas.

Appellatio suspendit bonorum possessionem.

Judicis autoritas requiritur in insinuatione.

Possessio bonorum an sit ius vel factum.

Possessiones bonorum an sint necessarie.

Possessio bonorum peti potest infra annũ si infra. xxv. annos hereditas non sit adita.

Tempora vtilia tempore excõmunicationis currere non possunt.

Hereditas si defertur infanti tutore carenti amici eius pñt facere decerni bonorum possessionem.

Judex potest supplere defectum absentis.

Statutum presidis prouincie dicit ius pretorij.

Tutor pro infante maiore hereditatem non adit sed bonorum possessionem petit.

Agnoscens bonoꝝ possessionẽ non videt adire.

Agnitio cum creditoribus legatarijs inducit q̃si contractum.

Possessio bonorum est de iure pretorio.

Petens bonorum possessionem habet voluntatem defuncti.

Circa bãc rubricã sciendũ est q̃ cũ certi⁹ habuerint potestatez cõdendi leges. vt populus ꝛ plebs ꝛ alij qui habuerũt a populo immediate vel p alĩ qõ medijũ de quibus habemus. instit. de iure nat. ℌ. constat. ꝛ ℌ. seq. ꝛ. ff. de orig. iur. li. ℌ. eo tempore. Pretor⁹ nunq̃ talem potestatẽ cõsecutus reperitur verũ q̃ iurisdictionem habebat generalem reddendi ius ꝛ magnus erat defectus in iure ꝛ magne duritie ibi reperiebantur. ideo assumpsit sibi proponere edicta generalia pro suo officio meli⁹ explicando ratione iurisdictionis q̃ habebat sicut hodie ptãs ciuitatis proponeret sua banna licet non posset facere statuta. ¶ Et per hoc supplebat qñq̃ qõ non erat tractatum in legibus ꝛ se natusconsultis vt patet in tit. de dolo ꝛ qõ metus causa. ꝛ simi. Aliqñ adiuuabat tractando ea que per leges erãt introducta: ꝛ condendo edicta supcisvt ptz in petitiõe beredita. ꝛ cõmodato: vt. ff. si pars here. pet. l.j. ꝛ. ff. cõmoda. l.j. qñq̃ corrigebat duritiẽ legum iuris ciuilis edicta ꝛponendo contra id qõ leges inimis dure statuerãt sicut bodie facit ptãs in bãnitis suis qz qñq̃ facit bannuz de quo nõ est statutũ vt si ꝓpter aliquam cãm fecit bannũ qõ nullus portet aliqua arma eundo p districtũ ciuitatis. ¶ Qñq̃d de eo qõ est statutuz vt cũ statutum sit q̃ qlibet possit portare arma ad defensionem proponit edictũ siue statutum qõ q̃ cunq̃ vult portare arma talia si perierit licentiaz

a ptãte habebit eã. Et qñq̃ contra id qõ est statutum: vt si statutum est q̃ nõ liceat alicui portare arma aliqua per ciuitatez ꝛ ptãs videndo qõ boies ꝓpter boc occiderenẽ ꝓponeret bãnũ vt dictũ erquadã equitate dicendo quicũq̃ petierit licentiã portandi arma ad defensionẽ prestando bonam securitatẽ de non offendendo aliquẽ ego concedã et posito qõ non liceat ꝓ statutũ licebit per licentiaz concessam ex autoritate edicti. Et bec omnia faciebat ꝑtor respiciendo solã equitatem ꝛ publicã vtilitatẽ vt colligit optime. ff. de iust. ꝛ iur. ius aũt. ℌ. ius pretorũ. ꝛ ideo dicit lex q̃ magistrat⁹ autob ritatẽ buic iuri dederũt. c insti. de iure natu. ℌ. pretor. ꝛ qz iurisconsulti qui habuerũt postea autoritatẽ a cesare leges ꝛ iura interpretãdi et ordinandi vt insti. de iure nat. ℌ. responsa. videritt bec edicta pretorũ respicere equitatẽ naturalem et publicam vtilitatẽ fecerunt expositiones sup eis et ipsa edicta cũ eoꝝ expositionibꝰ retẽto edictoꝝ iuriũ ex eis descẽdentiũ noiẽ ꝛ distinguendo ea ab alijs iuribus ordinauerũt interserẽdo ea in cõpilationẽ huius scie ꝛ ideo cũ iure ciuili certe psone vocabantur ad beredẽtatẽ ꝛ ille dicebanẽ beredes. instit. de here. quali. ꝛ diffe. ℌ. fin. ¶ Aliqueaũt repellebãtur cõtra equitatẽ naturalem vt emancipati cognati ꝛ filꝭ es. ideo pretor edicta proposuit aliqua ℨ id qõ iure ciuili cautũ erat dicendo quicũq̃ liberi emãcipati petierũt a me possessionem bonorum pñs dũmodo alij existentes in ptãte. primio res nõ existant pñe mortuo abintestato: ego concedam vel similia verba ꝛ tibe alijs. ¶ Sed adbuc ex vigore huius edicti filius emancipat⁹ non habebat successionẽ in bonis pñs sed per autoritatẽ edicti poterat ire coram ptore: ꝛ poterat petere q̃ ipse ptor viuus bãc bonorũ possessionẽ cõcederet ꝛ q̃ ptor cognoscret fi erat in casu habendi bonorũ possessionẽ: ꝛ si reperiebat ipsam esse cõcedendã cõcedebat: ꝛ extũc appellabaꝫ bonorũ possessor: ꝛ habebat bocbñficiũ ex cõcessione pretoris viui facta autoritate edicti: sicut supradictum est de licẽtia ptãtis. Et quantũ ad effectũ erat beres per banc viã obliquã: qõ non poterat ptor facere directo qz non habebat tantã ptãtẽ: vt supradictũ est. Et boc voluit dicere lex isti. de bo. pos. ℌ. quos aũt. ꝛ ibi boc no. q̃ qui non põt facere directo põt facere p obliquũ: dũ tñ illud in se habeat equitatem ꝛ iustã cãm. Et qz istud bñficiũ nõ erat fm ordinationẽ legis: ℨ ex quadã equitate p obliquuz: ideo erat debili⁹ ꝛ certo tpe tollebaꝫ: ꝛ certis solemnitatibus omissis perdebatur: vt ex inferioribus patebit in boc titulo ꝛ sequẽti. Et nomen assumpserunt iste bonorum possessiones vel a principio edicti qõ sic incipiebat: vñ liberi ꝛc. fm quosdam vel fm alios a mente ꝛ effectu qz habanẽ venientibus ad successionem ex ea parte vel ex eo iure vñ veniunt liberi. ¶ Bis ergo visis sup rubrica ad intellectũ huius materie oĩa que in hoc titulo dicentur et sequenti erunt magis intelligibilia fm Hico. de mat. Adde tu q̃ imperator dicturus de bonoꝝ possessione in specie⁹ pmittit titulum generalẽ vbi querit an sit aliqua bonorũ possessio gñalis. ꝛ videt q̃ sic. nã bonoꝝ possessio diffinit in genere: ergo reperit in genere. nibil cũ potest diffiniri qõ non fit⁸ cũ diffinitio significet quod quid est. Unde dicit Boetius q̃ diffinitio essentiam describit⁹ intelligentiã rei claudit: ꝛ fm boc fi qs cõpareret coram iudice ꝛ dicit sibe delata⁹ est mihi possessio bonorũ in bonis titij ex morte eius quare putans mihi expedire ei⁹ successionẽ. ideo eam agno b sco corã vobis satis videt p boc bonorũ possessio gñalibus ꝛbis agnita. cũ enim eã fit in genere reperire: ergo in genere põt agnosci. ¶ In ℨ qz oĩs bonorum possessio est ex aliquo capite edicti pretoris: ergo q̃libet est spãlis vt. ff. si ta. test. nul.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Judici. vide quod ibi no. j. titu. ij.
b ¶ Presentia. vide aliquid p ro. hic et no. pro declaratione horū que dixit Bar. in. l. modestinus. ff. de do. dā dicit q̄ non regrit cause cognitio.
c ¶ Bonorū possessio. Utrū si actio vel officiū iudicis. vide gl. in. l. titia. ff. de bono. poss. tit. generali. & Bar. in rubr. ff. de operis no. nun. et qō ibi diri.
d ¶ Citandus. vide per Bart. in. l. j. quo. bo. & an requiratur partis citatio. vide. l. ij. et. iij. ff. de bon. posses.
e ¶ Agnitio. vide Bar. in. l. j. quo. a bonorum.
f ¶ Nō videtur eē pñs. aduerte ne erres q̄ vbi er dispositione statuti vel alias requirit presentia alicuius vt in cōtractu minoris iudicis presentia q̄ non suffi-cit q̄ talis sit pñs illi actui nisi clare illum actum intelligat. ita decidit Bar. in ca. fina. extra de maio. & obe. c vbi alleg. Bal. hic p quo alle. gl. fin. ēm eu. in. l. tutor. ff. de bo. poss. titu. generali. Refert et d sequitur Corse. fin gul. suis in verfic. minor. incip. se ex disp̄ositione statuti & de hoc memini nunc dixisse in apost. ad istum in l. testium. nu. viij. in ver. presens. ℈. ō testi. Celsus.
g ¶ Sit ius. Vide bar. in. l. i. ff. de bo. pos. infan. vel furi. e dela. & aliquid per Ro. hic.
b ¶ Autoritate. facit qō no. Bald. in l. fin. in ver. quero an hec lex. j. eo.
¶ Necessarie. ista reassumit Paul. de ca. in. l. fin. j. vñ legi. aliā vtilitatē vide per bald. in. l. q in aliena. in pnc. ff. de acquir. here.
k ¶ Necessaria. si quis repudiat ius adeundi pōt petere bono. pos. de iure pretorio. et vide Bald. in. l. accusationem. j. qui accu. non pos. et Bal. et Sali. & Ange. in. l. suum beredem. j. f
pe iure deli. et not. 9 Bal. in. l. fi. in. vij. col. j. vnde cog. in l. vnica. j. quando non pet. par. & ista sequitur Paul. de cast. l. si filius qui patri. ff. de vulg. & pupil. & in. l. fi. j. vnde legi.
l ¶ Infra annum. de iure pretorio vide Bal. in. l. licet. in. iij. col. verficu. aduerte & ver. seq. j. de iure delib. & sequit Paul. de ca. in. l. fi filius qui patri. ff. de vulg. & pup. & in. l. si fratris. j. de iure delib. & Fulg. in. l. fi. j. eo. et Ludo. roma. hic. & in cōtrarium vide Ful. in. l. ij. j. eo. et in. l. licet. j. de iure delib. sed cū bald. tenet Paul. de castro. l. quādiu. j. e. et dicit istud esse singulare et dic q̄ est dare alia vtilitatem bono. pos. q̄ colligitur ex ter. l. suum. j. de iur. deli. quia repudiato vno iure non excluditur ab altero vt ℈. priori. dixi. et cuz Bald. hic concordat Rapha. in. l. quādiu. la. prima. ff. de acqui. here. et ibi Ludo. ro. idem tenet.
m ¶ Infanti. vide que dixi post bart. in. l. pe. ff. co. & sequitur Paul. de castr. in. l. si infanti. j. de iure delib. et vide ibi text. qui etiam provident i iure ad eundi. et dic quod l. si infanti. loquit q̄n pupillus adit hic q̄n alter nomine eius petebat. et vide per Ange. in l. fi. j. vnde legi.
n ¶ In additione. in qua non reperitur quod iudex possit supplere defectum tutoris: q̄ aditio de sui natura non requirit adiutorū iudicis & sicnō refert an interuenerit autoritas iudicis. & idem no. in. l. sine apud acta. ℈. ō trāsfact. & idem dicunt Paul. de ca. Ange. in. l. fi. vnde le. vbi loquitur in pupillo: sed certe hec decisio vī. l. si infanti. in fi. j. de iure delib. vbi pupill. p se adire potest cum autoritate iudicis ℈ in infante repetit tm̄ in bono. pos. q̄ alio pente pro eo acgrit incontinenti absq̄ alia ratihabitiōe. d. l. pe. hic alleg. et vbi bar. & hoc est q̄ vult Bal. hic.

1 ¶ Absenti. alia vtilitas etiā resultat: q̄ solus tutor sine pupillo potest petere bo. pos. non autem adire. l. potuit. j. de iure delib. & Bal. in. l. bonorum. j. eo.
b ¶ Absenti. sed sequendo opi. Jac. de rauen. & eiusdē Bal. i. l. j. in. rrir. et. rrr. opp. j. e. non erit ifto casu ne cessaria bonorum pos. et vide bal. in l. q aliena. in princ. ff. de acq. bered. et sequitur Paul. de cast. in. l. fin. j. vnde legiti.
c ¶ Conditionaliter. ad hoc posset responderi et mi nister adibit pure: licet detur ei mandatum conditionale & tamen sustinetur dictū Bald. quia additio pēdet a mera voluntate vnius & non potest explicari per aliuz vt plene probat bart. in. l. paulus. hic alleg. et ita tenet Paul. de cast. in. l. fin. j. vnde leg. sed bo. poss. bene potest agnosci per alium vt not. in. d. l. paulus.
d ¶ Item si statutum. vide Bart. et Ang. l. stipulationum. ff. de verbo. oblig. And. Bar.
e ¶ Hereditatem. vide Bald. in. l. certum. j. vnde cogn. in ver. sequitur vide re de bo. pos. et Lud. ro. hic. et per Bart. in Spec. in l. ij. ff. de bon. pos. ro. in. d. l. certum.
f ¶ Autoritate. vide Bar. & Bal. in l. omnes populi. ff. de iust. & iure. et bart. in. l. v. in pnn. ff. verb. obli.
g ¶ Adire. vid bartol. & Bald. in. d. l. puberē. et ro. hic ad fin. et Paul. de cast. in. l. certū. j. vñ cogna. vbi refert bal. hic et dicit eu tenere quod agnoscens bon. pos. non videtur adire vt tenet glo. fm eum in l. sed cum patrono. bi calle. et in. l. fu um. j. de iure deliberan.

ditas sit delata absenti qui vagatur per mundū & nescit vbi sit possunt amici comparere p eo fine vllo mādato & facere decerni ei bonorum possessionem: & si moritur trāsmittit si iuder intendit supplere defectū absentis: vt. ff. e. l. seruus. secus si non intendit supplere pro absente: vt. ff. eo. l. iij. ℈. acq rere. Vel dic q̄ illud decretū valet sicut bñficium collatum absenti & non tū requirit ius nec trāsmittitur nisi ratificet. ff. de acqui. here. l. pantonius. & d. l. iij. ℈. acquirere. et poterit ratificari extra iudiciū: q̄ trabit ad locū iudicū per fictionē nā q̄ fingit tpe fingit in loco: q̄ iste due concomitantie actus non pōt separari abinuicē. de re iudi. c. abbate sane. lib. vi. & hec verior. Jtē ois bonorū possessio est necessaria absenti: quia scit hereditatem sibi delatam: nescit tū an hereditas sit lucrosa vel damnosa. nam p se non vult adire sed p procuratorē vero constitutū ad adeundū hereditatē sub conditione si hereditas est bona nō pōt adire quia sicut non pōt per se conditionaliter adire sic nec p ministrum. ff. de reg. iur. l. actus. ff. de acquir. here. l.
18 paulus. ¶ Quod ergo erit sibi remediuz. certe qō cōstituat sibi procuratorē ad petendū bo. possessionē exploratо prius si hereditas est quādiu nec ne. ff. e. l. iij. ℈. acgrere. ¶ Item si statutum marchionis marchie vel ferrarie vel ducis Venetorum vel Genue vel decretum dñi Paduani defertur alicui successionē est necessaria bonorū possessio: q̄ statutū presidis puincie est ius pretorū qō non defert hereditatem etiā iure ciuili: sed demū per bonorum possessionē qō est no. vt babes p Bar. ff. eo. l. j. in fi. Sed si fieret statutū a prioribus locorum statuētibus vice & noie totius populi: licet cum presidis autoritate esset ius ciuile & ex eo possetpetuo hereditas adiri. ¶ Item peti bonorum pos. ex illo titulo: vt ex legibus senatusve consultis. ¶ Item solus tutor pro maiore infante nō adit sed bon. pos. petit: vt not. doc. j. de iure delib. nunc vides quanta vtilitas sit in bonorum possessione reliqua dicā in. d. l. certum. quo ad hunc passum. ¶ Septimo querit an ille q̄ agnoscit bonorum possessionē videat adire de iure ciuil. et vī qō sic. j. de iure delib. l. puberē. & facit. j. de testa. l. omniū. ℈. nec qd sane. alias non transmitteret in casu qui sequit. † Done enim q̄ agnitio non tenuit
21 q̄ iudex erat excōicatus vel exautoratus. nam si iste moriē non trāsmitteret hereditatē de iure ciuili vel pretorio nisi videat agnouisse: q̄ paria sunt non factū vel minus legitime factū. j. de suc. edic. l. ij. ¶ Et adde qō no. j. de col. l. i. in gl. pe. In contrarium. nā aditio differt iura directa pretor aūt vtilia: vt insti. eo. ℈. quos aūt. sed ius directū et vtile sub noibus istis directi & vtilis in eadem persona simul non cadit. ff. ad treb. l. fi heres. ¶ Item hoc tenet glo. ff. eo. l. sed cū patrono. ℈. j. nō ob. si dicatur q̄ habet animū adeundi & ex solo animo fit heres: q̄ non intēdit adire de iure ciuili. Et actus agentiū &c. vt. l. non ois. ff. si cer. pet. & l. obligationum substantia. ff. de act. & obli. illud ergo qō gs eligit illud querit. ff. ad treb. recusare. ℈. si titius. Nam via tua operi tuo nomē ponit. vt. l. si mulier.
22 ℈. fi. ff. qō met. cā. ¶ Octauo querit an olim decernendo bonorum possessionē istud decretū induceret quasi Jctum cū creditoribus & legatariis et bodie idem faciat agnitio vel que fit cā particularis. l. immediata obligationū istarū p ducendarū. Ideſt extendendarū in bo. pos. Jste em̄ obligationes originem bñt ex semine. l. ex Jctu originali in personā defuncti sed velut ppagines in nouā terram extensi p gredi unt vsq̄ ad beredē & bonorum possessorē: vt no. ff. de bo. pos. here. pe. l. fi. Que est ergo cā extendens. Rñ. ficut adeūdo hereditatem quasi Jbik. i. fictus Jctus initur ex tacito cōsensu: quia qui adit cōsentit se teneri quatenus teneri d̄z disp̄one legali & iste tacitus actus non regrit presentiā alioꝝ. arg. ℈. de pac. l. ij. & q̄ ibi p Ly. Sic & in bonorū possessione acquisitiua ꝛtingit iuris intellectu & pretoris autoritate. Jdē cōtingit ex restitutione trebelliana: nā ibi quasi Jbik etiam cū absentibus sed vbi est restitutio: sed non ex autorita-

te senatus tunc non quasi Jbik cum absentibus. ff. de acq. here. l. qui in aliena. in pnn. fm Bar. ibi & quasi Jctus nō habet locū nisi in casibus expressis
23 in iure. ¶ Nono querit nunquid ius ciuile deferat alicui bonorum possessionē: & vī qō nō: q̄ ois bo-
b norum possessio est de iure pretorio & ergo tribuit iura vtilia. Jn Jtiū vī qō sic: vt. ff. vt ex legi. se. ve cōsul. l. j. Sol. pretor imitat ius ciuile in fauoribus: vnde vbicūq̄ lex vel statutū successionē defert: ibi
i pretor se offert & tanq̄ in fauorem cōcurrit q̄ ois successio dicit esse fauor. vt est text. no. insti. de bo. pos. ℈. quos aūt. Bonorum ergo possessio semper est de iure pretorio aut innētione. aut imitatione & ideo habet annum vel centum dies: nam si esset de
k iure ciuili esset perpetua iuxta no. insti. de perpe. & temp. act. in princ. & licet omnis bo. pos. sit pretoria tū eius trāsmissio potest esse de iure ciuili vt. j. eo. l. emācipata. p doc. & j. de his qui aū aper. tab. i
24 l. j. & ff. de Jj tab. l. illud. ℈. fi. cū. l. seq. ¶ Decimo querit nūquid ille qui petit bonorum pos. dicatur
l habere voluntatē de functi. glos. dicit q̄ sic. ff. de bo. pos. l. cū patrono. ℈. j. ſz melius dic q̄ aut procedit aliqua ordinatio testatoris in Jtium & nō habere testatoris voluntatē vt no. j. vnde leg. l. certum. ¶ Aut nō procedit in Jtium ordinatio testatoris & tūc dicit glo. j. proxime alleg. aut talis pōt succedere de iure ciuili & tūc ℈ tacitam volūtatem testatoris: aut non pōt succedere nisi de iure pretorio. Et tunc nō d̄z habere ex tacita volūtate testatoris. ſz pter volūtatem. vt not. ff. de colla. bo. l. ℈. vel maxime. & ibi est gl. solitaria. & per hoc dicen
m dum vī qō non dicaē alienare qui habet succes- k
sionem de iure pretorio tantum: sed dic q̄ imo vī alienare. q̄ vbi quis tenet ad factum negatiuum realiter ad implendum debet facere & curare ne id per legē vel hominem fiat. ff. de leg. ij. l. codicillis. ℈. pe. ff. de ver. obli. l. si ita gs. ℈. ea. l. & ibi gl. ordi. vnde prohibitus alienare in. Al. est phibitus alienare etiam si. Al. succedat nedum abintestato: sed
l per contra tabulas. Bal. l

1 ¶ Possessio bonorum defertur filio.
2 Filius possessionem bonorū patre ignorante non potest agnoscere.
3 Possessio bonorum non potest peti tpe feriato.
4 Filiusfamilias an habeat legitimam personaz in petendo bonorum possessionem.
5 Judicioꝝ strepitus non est oandus in bonoruz possessione petenda.
6 Libellus ciuilis & crialis pōt offerri die feriato.
7 Libellus stans in meris finibus productiōis pōt offerri die feriato.
8 Possessio bonorū dicitur similis heredi istituto.
9 Restitutio ex trebelliano est de iure ciuili.
10 Fideicōmissarius vniuersalis d̄z similis heredi.
11 Filius patre nesciente an possit adire.
12 Hereditas dicitur profectitia quando filius est institutus patris contemplatione.
13 Patris consensus in aditione est necessarius.
14 Filius sine patris autoritate obligari nō potest.
15 Patris iussus in aditiōe nō regrit de iur. veteri.
16 Pater sibi iubere non potest.
17 Pater an possit se gerere pro herede.
18 Ratum hꝫ nō possum qō noie meo nō est gestū.
17 Filius petendo bonorum possessionem videtur gerere negotium patris.
18 Filiusfamilias excludit tempore prescriptionis.
19 Prescriptio currit habenti ius absq̄ exercitio.
20 Restitutio dat illi cōtra quē prescriptio currit.
21 Prescriptio currit ignoranti nec restituitur ratione ignorantie.
22 Pater qui non ratificat excluditur tpe trāfacto.
23 Termini lapsus inducit acceptionem et non repudiationem.
24 Filij negligentia non nocet patri.
25 Possessio bonorum potest aufferre patri emolumentum.
26 Pater ratificare non potest.
27 Heres vbi animo meo fieri non possum per procuratorem fieri possum.
28 Agnosco dominiū rerum dicitur grosso modo.

¶ Pretorio. Vide Bar. in contrariū in. l. iij. in pnn. in verfic. venio ad tertium. ff. de bon. pos. faciunt no. per Bal. in. l. certum. in ver. sequitur vide re de. bon. pos. septima. & j. vnde cog. & vide Franc. tigri. hic.
¶ Offert. ista non est bona rñsio. ad l. que expresse loquitur qñ. l. ciuilis deferebat expresse bo. pos. absq̄ pretore. & licet pretor de bac bo. pos. loquitur fuerit & eam approbauerit non per hoc definit esse ciuilis. l. j. in princ. cum gl. j. ff. si pars here. pet.
¶ Perpetua. nō est incōueniens ali qua remedia iuris ciuilis esse temporalia. vt ibi no. insti. de perpet. & temp. act. in pnn. in titu. de consti. in fine.
¶ Voluntatē. vid Bar. in. ℈. vel maxime hic alle. & vid q̄ si tpe mortis de functi qs non erat in primo gradu ſz ex postfacto effectus est in primo non dicitur habere voluntatem defuncti fm glo. not. in. d. l. nō iustam. j. ad treb. & ibi bald. ad fi. vbi etiam dicit q̄ succedens de iure pretorio non habet voluntatem defuncti per gloss. hic alleg. in. ℈. vel maxime. et vide p ro. hic.
¶ Alienare. Vide bal. in. l. fi emācipati. in. viij. op. j. de colla.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Petere. Vide Bal.in.l.certū. in ver.sequit videre an posſ.vnde legitimi.j.vnde.cog.

b ¶Filiū. no.limitationem ad.§.necessitatē.vide bartol.hic.ꝛ Bal.j.in pri.opp.ꝛ in.iiij.ꝛ rr.opp.in ver.filiꝰ pōt in iudicio infinuare donationem ꝛ vide Bald.in.d.§.necessitatem.

c ¶Legitimā psonam.no.ꝙ dicitur filius non pōt esse in iudicio est verū in ppio sed illud iudiciū impropie est. idem dicas in beneficio.casus est singu.in.c.fi.de iudi.li.vi.And.bar.

d ¶Citādus.colligē an in bono.pos. agnoscenda sit dare ℨdictorem:et an regrak ptis citatio ꝛ fi ℨdictor appareat an audiak et an obstēt ferie vide bic iuncta se.oppo.et becest continuatio ad.§.necessitatem.

e ¶Contradictor. ita etiā tz Salic.et Paul.de ca.bic et pbat Ro.boc p.l. cū filiusfa.viaticū. ff.si cer.pe.ꝛ etiā vide bic de mēte Bar. bic.ꝛ vide bic per Ly.in.iij.op.et facit ad boc qō not. bar.in.l.iij.§.si cā. a ff.de bo.pos.ꝛ vide Sali.in.l.j.j.tit. ij.post O dos.vbi tz idē qō bal.bic.

f ¶Preparatorijs. vide Bal.in.§.necessitatem.bic alle. ꝛ ibi no.etiam.

g ¶Judiciorū stre pitus.no.qō ī petenda bon.pos.nō est dādus strepit? iudicior: an autē sit in petēda legitima:vide no.ter.et ibi Bal.l.fi qs in suo.ℨ.de inof.test. Andre. Barba.

29 Legis autoritas est consideranda.
30 Priuatio quedam dicitur iuris ꝛ de iure.
31 Defensiones non cōpetit habere qui renuntiat defensionibus suis.
32 Pater dicit persona scōaria ꝛ non principalis.
33 Pater nomine proprio adire non potest ante ꝙ sit exploratum an filius adire velit.
34 Pater quo ad se perdit bonorum possessionem si non velit ratificare.
35 Tempus inducit prescriptionem.
36 Prescriptio non potest currere contra bonorum possessionem decretalem.
37 Pater bonorum possessionem delatam qualiter possit perdere.
38 Filius putatiuus incerto patre iubente an teneatur adire.
39 Monasterium sine monacho potest repudiare.
40 Monasterium sine monacho an possit adire.
41 Cōsanguineoꝝ 2sensu an possit ex postfacto iteruenire ratificādo actū in q nō debuit interuenire.
42 Consanguineorum consensu dicitur de forma.
43 Potest verbum post negatiuam positum significat necessitatem.
44 Mulier hereditatem adire non potest sine consensu propinquorum nec pōt se obligare.
45 Decretum in bonorum possessione post actum potest interponi.
46 Decretum an valeat hoc modo interpositum et nos iuder interponim⁹ decretum dicte additioni si de iure processit.
47 Mulieris consanguinei in interpositione decreti non sunt citandi.
48 Statutum si in interpositione decreti requirat citationem sunt citandi consanguinei.
49 Mulier si consentit a decreti interpositione non potest appellare.
50 Consanguinei si consentiunt et alij contradicunt an prevaleat dissensus.
51 Statutum requirit presentiam verā ꝛ non fictam.

Bonorū. ¶Filius ignorante patre potest bonorū possessionem sibi delata agnoscere ꝙ patri ratū habentia cognitur ꝛ curiu tpis pditur.b. ¶Et ponit tria edicta. scōm ibi: emolumētū.tertiū ibi.admittit.et tz duas lecturas.prima est in bon.poss.abintest.scōa est in bonorū possessione extestamento. ¶Casus ℈m primam lectu.quidā meus cognat⁹ decessit ego sum filiusfamilias cōiunctus sibi p lineam maternam. vñ de iure pretorio cōpetit mihi bonorū possessio querik vtrū istā bon.poss.possim petere[d] ego pfe meo ignorāte. ¶Respondetur qō sic vsqꝫ ibi emolumentū. ¶Querik scōo si ego possum petere banc bo.pos.pfe meo ignorāte an patri aligd acquirak. ñdeo ꝙ sic si ipse ratum habuit.b.d.vsqꝫ ibi admittit. ¶Querik ꝛ tertio ego filiꝰ nō agnoui istā bon.poss.intra tps qd erit de hoc. ℜñdek qō admittit elapso tpe.b.d.vsqꝫ ad fi. ¶Casus ℈m lect. est in filio instituto:ꝛ querik an pfe ignorante possit petere ℈m tabu.ꝛ ñdeo qō sic. ¶Scōo querik an pr possit ratificare ꝛ eā sibi acgrere. ℜñdeo ꝙ ratificando acgrit emolumentū eius. ¶Tertio si nō petit vel petita nō ratificāt intra debitum tps an perdat lapsu tpis.rñ.qō sic. ¶No.bic tria sz petitionē ꝛ acgsitionē ꝛ amissionē seu pscriptionē. ¶Item no.ꝙ filiusfa.in petenda bonorum poss. habet integras ꝛ legitimā personā. ¶No.ꝙ prīs ratificatio regrik ad boc vt bon.pos.per filium petite emolumentū patri acgrak. ¶No.ꝙ pr ratificat quod nō est suo nomie gestū. ¶No.ꝙ lapsus termini exclusionē ꝛ tacitā repudiationē inducit. ¶No.ꝙ id qō nō sit infra ter minū: post.ter minū fieri non pōt. ¶Item no.ꝙ pscriptio currit filiofa.ꝛ tz bec lex supficialr videak leuis habet tamen altā ꝛ spaciosam materiā. ¶Opp.ōr.bic ꝙ filio deferr bon.pos.ℨ imo deferr patri q eum pcedit in gradu ꝛ ideo dū filius pcedit petere non pōt.ff.de bon.lib.l.fi filius.§.qō sine dubio.ꝛ.j.eo.l.fi.ꝛ.j.de suc.edic.l.j.ꝛ.ij.in fi. ¶Sol.bic loquit in bonorū possessione vnde cognati que cōpetit in bonis maternis vel linee materne que nō attinet patri sed filio vt.j.vñ vir ꝛ vxor.l.j.vel in bonorū poss. vnde legitimi que datur filio in bonis maternis sibi delatis per sena.cō sult.oficianū ac etiam ex gñali capite edicti vñ legitimi vt.j.vñ legiti.in rub.ꝛ.ff.vnde legi.l.gñaliter. Vel dic ꝙ hic loquit in bonorū possessione scōm tab.vel ex alia cā aduentitia puta ℈m nuncupationē in qua non attenditur gradus sed series testamenti.vt.j.de secū.tab.l.ij.ꝛ sic non obst.

2 ¶Scōo op.ꝛ sequor ordinēter.ōr bic ꝙ patre ignorante potest bonorū possessio per filiū[b] agnosci contra ista bonorū possessio petit in iudicio.ff.quis ordo in bonorū pos.ser.l.ij.§.bonorū.ꝛ.§.dies.ver.qō sic ca.ℨ filius non babet legitimā personā[c] standi in iudicio sine consensu prīs: vt.j.de bo.que lib.l.fi.§.necessitate.ergo non pōt in iudicio petere bono. pos.patre ignorāte cū ignorātis nullus sit 2sensus.sol.l.ℨia loquitur in vero iudicio in quo requirit actus triū psonarū.l.iudicis actoris et rei: bic aūt nō est verū iudicium qz bic ppie non est actor: nec reus cum nec mo sit citandus[d] vt no.ff.de bo.pos.l.ij. ¶Tertio opp.ꝙ imo sit citan 3 dus aduersarius ꝛ in sua ℨdictione si compareat est audiendus.primum patet qz bon.pos.non pōt peti tpe feriato: vt.d.§.dies.Sed ferie fauore reorū non fauore actorū gñderant vt.ff.de fer.l.j.Reus cñ citat[e] est ille qui allegat ferias nō actor qui fecit eū citari ergo vbi loquitur de ferijs tacite de aliquo citando facimus mentionē. Alliogn vbi non est ℨdictor ibi nō sunt ferie vt.ℨ.de fer.l.actus. Item ꝙ admittatur ℨdictor est expsum.j.de secū.tab.l.j.nā si nō reperirek ibi ℨdictor ergo litis pendentia in.q.falsi nō impediret bo.pos.℈m tabu.cū exceptio litis pēdentis nihil operaret nisi oponatur vt.ff.de except.l.gñaliter.ꝛ opponi non pōt si non admittitur contradictor ergo filiusfa.nō pōt esse in bociudicio sine consensu patris. ¶Solu.quidā concedūt ꝙ si appareat ℨdictor[e] filius non admittitur vlterius absq cōsensu patris petitio tñ prius facta remanet valida vnde si filiusfa.offert libellū ꝛ facit citari aduersariū interrūpit si talis est actio que cōpetat filio quo ad ppzietatē ꝛ vsumfructū alias secus:vt.j.de colla.aut.qō locū.ꝛ.j.de anna.excep.l.j.in fi. ¶Sed qz in pre paratorijs[f] iudicioꝝ non indiget autoritate prīs: sed in contestatione lis tis.ff.sol.ma.l.si cum dotē.§.eo aūt tpe.ꝛ not.in.d.§.necessitate.aut ergo considerabimus primo dialē naturā petitionis bono.pos.aut accidentalē quā assumit ex obiecto ℨdictionis. Si considerabimus primo dialem statum nō est necessarius cōsensus patris si scōariū sic alteratur ergo ex op 4 positione ℨdictionis ꝛ plena iurisdictio efficit 2tentiosa. ¶Sed quare to contra boc opp.ꝛ videtur ꝙ filiusfa. habeat legitimam personā in petendo bono.pos.non solū in prin.sed etiam in prosecutione vsqꝫ ad fin.ex arguo sic. Seruus habet legitimā personam etiā ad boc.ff.de bo.pos.l. seruus.ergo ꝛ filius. 2ñam probo.nam non est seruus babiliorꝫ filius. 5 ¶Ex boc infero quandā cōclusionem vcs ꝙ in bo.pos.petenda ꝛ con 6 sequenda non requiratur iudiciorū strepitus[g] vel figura ergo non requiritur ordo nec admittitur contradictor.qō sic cōfirmo.qñ talis est actus in quo non tangitur ius absentis ꝛ in quo ius absentis reseruatū ꝛ cōseruatum videtur ibi nō regritur citatio absentis.qō sic probo citatio requiritur propter lesionem.ff.de adop.l.nam ita dīuus. Sed hic nemo ledi tur nec ledi pōt.ff.de leg.ꝑstan.l.filiū.§.si quis.ergo nemo est citandus ꝛ si nemo est citandus ergo nemo aduersarius ꝛ si nemo aduersarius ergo nemo ℨdictor.nā ois qui ℨdicit aduersariū se facit. vt extra de except.c. cum inter.ꝙ Jnn. ¶Et ex predictis in fero ꝙ in ipsa petitione nec patris consensus requiritur nec impugnator admittitur.ꝛ boc tenet Ja.de ra.ꝛ Ly.tū officius iudicis imploratur:vt dicit gl.ij.ꝛ gl.fi.ꝛ facit qō no. ff.de interro.act.in rub.sed bodie qui bon.pos.agnoscit officium iudicis non imploratur:qz non concludit iudici aliquid ꝛ boc in possessorio iuris sed in possessorio facti imploratur officiū iudicis qō oritur ex edicto Justiniani vt.j.de edic.diui adri.tol.l.fi.resident ergo oppositionis solutio superius facte de.§.necessitate.in boc qz ibi loquitur in iudicio sed bic non est iudiciū:ꝛ confirmatur boc per rationē nam petitio bo.pos.nō dirigitur cōtra aliquē ꝛ maxime bodie.cum bodie non sit petitio sed agnitio. Siue ergo olim cōsideremus actum pcedentem ab eo qui petit siue actum directum ad ipsum qui petit.i.decretū iudicis.cum nō concludat aduersario sed ibi petēti non ꝺz alius admitti ad ꝓponendū: vel opponendum:ꝛ boc tenet Ly.j.vnde legi.l.certum. Fallit si illi alij sint aperte vie:vel per aliū processum preiudicialē iam inchoatū vt.l.ij.de secū.tab. nam preiudicialis cā suas appendices silere facit.argu.ff.de excu.tut.l. dirimus.de excep.ff.l.fundum titianum.ꝛ.l.fundi.ꝛ.ff.de nox.a.l.si ad libertatē.ff.solu.mat.l.titia.j.de iure delib.l.cū aliqs.§.fi.cū fi. ¶Si ergo nō est aduersariꝰ ad qd ergo sunt inducte ferie. ℜñ.quedam ferie sine vllo aduersario bñt effectū ipso iure vt ferie in bonorē dei:ꝛ repentine. Itē iudex etiam nemine opponēte pōt allegādo ferias respōsum nō dare: vt 7 d.l.ij.§.in bonorū.ff.quis ord.in bonorū posses.ser. ¶Sed qnto oppo. contra boc ꝙ ferie non debeant obstare.nam vt non currant tpa sufficit sola petitio sed libellus ciuilis ꝛ criminalis pōt offerri die feriato:vt.l. j.ℨ.de ferijs.ff.de adulte.l.miles.§.seraginta.ergo ꝛ in petendo non debent esse ferie. Solu.non dicitur petere ille qui eo tpe petit quo sua petitio non potest consequi effectum ꝛ ita est bic quia iudex non potest interponere partes suas tempore feriato. Non obst.l.contraria miles.§.seraginta.quia ibi est speciale odio delinquentis. Item non ob.l.j.ℨ.de ferijs.quia ibi est speciale in causa appellationis. bec solutio non pla-

cet:quia idē in causa criminali ꝛ ciuili vt satisfactū sit legi statuēti termi num ad libellū producendū vel producēdū etiam si tempore feriato boc fiat.vt not.ff.de fer.l.j.in princip.vv.q.iij.in.c.placita. ¶Et ideo dic ꝙ vbi offertur libellus simpler oblatio libelli stans in meris finibus pro 13 ductionis pōt fieri die feriata vt in ℨijs sed vbi requiritur petitio ꝛ ipla d petitio plus operatur ℨ̄ sola libelli productio sicut est bicnā cū bic non requiratur figura iudicij petitū ōr ex ipso qō est postulatum:qz non speratur litis conte.sequi ꝛ ideo tūc non potest bodie fieri tempore feriato vt d.l.ij.§.dies.ff.quis or.in bo.pos.ser.bic enim sup petitione nō oportet litem contestari quia non est aduersarius ꝛ qz non est in figura iudicij.et sic petitio habet quasi vim contestationis merito tps debet esset iuridicum. ¶Sed boc videtur ꝙ non deberent curari ferie:qz non petitur nec cōcluditur aliquid iudici sed agnoscitur cozā iudice:vñ nō sufficiat iudicis presentia absq causę cognitione ꝛ absq decreti interpositione ergo non sunt ferie.arg.j.de test.l.omniū. ¶Sexto opp.ꝛ est oppositio principalis dicitur bic qō filius petit bonorū pos.patre ignorante cōtra imo debet iussus patris precedere.ar.ff.de acquir.here.l.si quis mihi bona. §.iussum. ¶Sol.aliud in additione de iure ciuili:aliud in bo.pos.vt bic. 8 ¶Septimo cōtra boc oppo.nā de similibus idem est iudicij vt.ff.ad l.a quil.l.illud.sed bono.pos.similis est heredi instituto.vt insti.de bon. pos.§.quos aūt.ergo idem in vtroqꝫ. Solu.nego similitudinē ꝛ est ratio dissimilitudinis quia aditio ꝛ patria ptās sunt de iure ciuili ꝛ ideo prīa ptās plurimum pōt in bis in quibus ius ciuile cōsideratur ꝛ ideo persona filij dicitur inabilis omnis enim habilitas psone debet actū qui geritur precedere:ꝛ non sequi.ff.de leg.iij.l.ij.§.fi filius.sed bono.poss.est de iure pretorio in quo non cōsideratur ius ciuile:qz pretor ius ciuile qñqꝫ emendat ꝛ supplet nec procedit per easdem regulas nam pretor magis sequitur equitatē ℨ̄ iuris subtilitatē. Item ius ciuile procedit p punctū rationis:ꝛ ideo requiritur ꝙ persona abinitio habeat ptātem in actu:ℨ pretor considerat effectum rei potius ℨ̄ merum principium vnde pretor non facit differentiam inter iussum ꝛ consensum: vnde nō refert ante vel post consensus concurrat superiorius. Et scias ꝙ qñ actus valet a principio tamē potentia precedit actū ꝛ iste est debitus ordo consentaneus nature. Sed quādo actus precedit potentiā vt qz nō valet a principio ℨ ratificatur tunc est necessaria fictio que fingat retro ꝙ potentia precesserat 9 actum suum ꝛ fine ista fictiōe impossibile est actū conualescere. ¶Octauo opp.cōtra boc nam restitutio ex trebelliano est de iure ciuili ꝛ tamen fi fiat filiofa.pōt ratificari:ergo non attenditur prīs autoritas etiam in iure ciuili sed sufficit ratificationis consensus.ff.ad treb.l.seruo inuito. in prin.sol.aliud in additione bereditatis aliud in fideicommissaria restitutione qz bereditatis aditio est actus magis solennis a quo dependent a omnia sed fideicommissaria restitutio nō est actus solennis[a].ff.ad treb. l.qui ita.§.j.quia nō queruntur iura directa sed vtilia. Item ibi restamē tum est iam confirmatum bic confirmandū ꝛ ficibi est fundamentum bic non ꝛ magna pars rei est in fundamento. Item ibi restitutio magis dependet a restituente ℨ̄ a recipiente:sed aditio bereditatis dependet ab berede:vnde tota babilitas debet inesse sibi:ꝛ ab ipso principio de rigore iuris ciuilis. Nam parvus defectus in princip.maximus fit in fine. 10 ¶Nono oppo.contra boc nam fideicommissarius vniuersalis similis est heredi:qō cum co.l.filius.ergo idem in vtroqꝫ. Solu.similis est effectu:ꝛ ℈m quid nō simpler nec in proposito.ꝛ est ratio:qz bereditatis aditio est actus legitimus ꝛ non recipit in sui esse dependentiam de futuro nec conditionem.ff.de reg.iur.l.actus.sed fideicōmissaria restitutio non est actus legitimus ꝛ recipit conditionē.ff.ad trebel.l.sed si ante.ꝛ si tu queris vlterius quare aditio bereditatis est actus legitimus. rñdeo qz talis est natura sibi tradita a iure nam debet trabere secū executionem suam ꝛ cadere super presentī ꝛ super certo vt creditores et legatarij: certum babeant aduersarium ꝛ non vacillent in iure suo proponendo quia esset iniquum qō ingereretur eis difficultas per heredem oporteret ergo heredem pure velle vel pure nolle nec debet pendere: vt.l.est receptum. ff.communia predio. Item si tu queris a me quare lapis est lapis. rñdeo quia talis species est data sibi a natura sic ꝛ ab arte natura datur:ꝛ ita est in proposito:ꝛ sufficit quod ita placuit dominis inuentoribꝰ legum.ff.de 11 leg.j.l.non omnium. ¶Decimo opp.[b] si filius pōt petere bo.pos.igno b rante patre.ergo sequit ꝙ potest adire[c] de iure ciuili qō sic probo: nam c qui petit bonorum pos.dicitur adire etiam de iure ciuili:vt.j.de iure delib.l.puberē.ꝛ no.ff.de acqui.here.l.si quis mihi bona.§.sed quid si mandauerit. Sol.illud verum est si talis est persona que de iure ciuili adire possit sed bic non est talis persona que possit adire de iure ciuili vt in.d. l.si quis mihi bona.§.iussum. Ego dico ꝙ nō videtur etiaz ille qui est sui iuris adire de iure ciuili petendo bono.pos.qō probo iure veteri et novo.nam si videtur adire ꝛ acquirere nuda voluntate iura directa pretor non posset decernere iura vtilia qz semel factus ℨ̄ non potest vlterius fieri ℨ̄ prima causa ℨ̄ perseverante sed ea mutata sic.ff.de here.instit.tu.l.iij.qui fideicommiſ. ¶Item si videretur acquirere iura directa cō funderentur vtilia.vt.ff.ad trebel.l.si heres.ꝛ dixi.ℨ.eo.in rub.in vlti.q. 12 ¶Undecimo op.ꝛ videtur ꝙ filius etiam potest adire patre nesciente cum possit eo invito.j.de bon.que lib.l.cum non solū. ¶Sol.p illam legem corrigunt iura antiqua vt not.bic ꝛ in.d.§.iussum.ꝛ est ratio quia ius patris correctū est in acquisitione:ergo ꝛ in iussione.nā bodie pro-

prietas non queritur patri:sed vsusfructus tantū ꝛ ideo non requiritur patris iussus:bodie tamen in vno est ampliatū ius prīs ꝙ possit adire pater filio recusante quod olim non erat. ¶Duodecimo op.[d] nam ꝛ bodie interdū queritur ppzietas vt qñ filius est institutus patris contemplatione qz bereditas est quasi ꝓfectitia.ff.de vulg.ꝛ pup. l.sed si plures.§.in arrogato.Sol.in boc casu corrigitur ius antiquuz:sed stabimus.d.§.iussum.vt 14 no.ff.si qs or.in bon.pos.ser.l.fi.ꝛ bic. ¶Tertio decimo oppo.qz semper sit necessarius consensus a patris.j.de iure delib.l.fi infanti.§.fi. ¶Sol.ibi loquitur ī filio pupillo cui debet patris autoritas suffragari rōne etatis bic loquor in etatis legitime. ¶Decimoquarto op.ꝛ videtur ꝙ semper sit b necessaria patris autoritas[e] nam cum pater spe ret vsumfruc.ergo est legitim⁹ administrator. ergo filius indiget eius autoritate.j.de bon.mater. l.j. ¶Solu.in alienando vel augendo requiritur prīs autoritas:vt ibi sed in adeūdo vel in acqui c 15 rendo non:vt bic. ¶Decimoquinto oppo.ꝛ vī ꝙ a pupillo pater nō possit autorari in adeundo: qz filius autoritate patris non pōt obligari.ff.de ver.ob.l.fi.sed adeūdo obligarek ergo ꝛc. ¶Sol. d quedam est obligatio mera:ꝛ tunc pater nō est legitimus administrator:qz ex ea nō sperat vsumfr. ita loquitur cōtrarium. Quedā est obligatio permixta acquisitioni vt cum aditur bereditas ꝛ tūc qz ex acquisitione pater sperat vsumfructum ideo e est legitimus administrator et pōt autorari.ꝛ ita 16 intelligit ter.ꝛ glo.in.d.l.fi infanti. ¶Decimosexto oppo.ꝙ etiam de iure veteri non requiritur iussus vt.l.si filius.§.de peti.here. ¶Solu.ibi lon ga patiētia babek pro tacito iussu:ꝛ fic nō obstāt. f 17 ¶Decimoseptimo oppo.ad idem vt.j.de iure delib.l.filio. Solu.ibi pater ipse consentiente filio gessit se pro berede:ꝛ ideo non est necessarius iussus qz pater sibꝰ pōt iubere non potest. ¶Decimooctauo oppo.ꝙ pater non possit se gerere pro 18 berede:vt.j.de iure delib.l.fi renitēte. ¶Solu.ibi filius non consentiebat sed differebat:et distingue: aut filius differt expectans forte emancipari ꝛ sibi querere:ꝛ tūc pater nihil potest vt ibi nec debet cō pelli filius ad consentiendum licet secus in seruo vt.j.de iure delibe.l.cum aliquis.aut filius repudiat:ꝛ tunc pater[f] adire potest nomine ꝓprio ex f iure sibi devoluto per repudiationem filij:vt.d.l. cum non solum.aut filius non excluditur repudiatione sed morte:tunc si filius erat infans patri defertur iure patris.d.l.si infanti.ij.respon.Si ante erat maior infante tunc mortuo filio cui delata est bereditas pater adire non potest:nisi adiret ex iure deliberandi trāsmisso:vt dicta.l.cum antiquioribus.nam extincto filio est sublata persona principalis ergo persona patris que est accessoria nihil operatur sed de boc dicit vt.d.l.cum non so 19 lum.per Richard.malū.ꝛ Ly. ¶Decimononono opp.ꝛ est oppositio principalis.dicit bic ꝙ si filiꝰ g petijt bonorum pos.nomine proprio ipsius filij ꝙ potest pater ratum[g] habere.cōtra quod nomine meo non geritur ratum habere non possum:vt ff.de preca.l.si seruus tuus. ¶Sol.aut loquimur an possim habere ratum tanꝯ videatur a me gestum.ꝛ boc non possum si non est nomine meo gestum quia nec ego cessi nec minister meus. nemo autem aliquid facere potest nisi aut per se:aut per aliquod medium organum qō representat se:puta per ministrum suum.ideo vsus ministrorū necessarius est.ff.de procura.l.j.§.vsus. Certum est autem ꝙ non minister meus ille qui suo nomine et non meo intitulauit actum:vt.d.l.si seruus cuz sit.aut querik an possim habere ratum tanꝯ dñs negotij sed tanꝯ pater iure patrie ptātis. vt per ratibabitionem meam firmam actum ꝛ mihi acgratur ꝛ tunc possum vt bic.ꝛ.l.j.ℨ.de fur.ꝛ acquisitione fienda ex officio gestionis:non ex iure patrie potestatis loquitur lex contraria.nam aliter se habet filiationis obsequium aliter se habet gestoruz officium.ꝛ dic ꝙ interdum ratificatio fit ad actum certum, in personam ratificantis virigendum et

¶Solennis. istas rōnē ponit Bald. ꝛ Pau.de ca.in.l. qui aliena.in pnc. ff.de acquir.here.
¶Decimo oppo. not.p.l.puberē.de iure delib.ꝛ Bar. ibi.Andr.Barb.
¶Adire. vide p Bar.bic ꝛ bal.vi ꝙ ad versi.xix.oppo.in eadem.l.
¶Duodecio op. an autē hoc sit verum vide Bart.l. fin.§.similiqꝫ mō. Andre. Barba.
¶Autoritas. vi de Bar.in.l.si infanti. in ver.itē qꝛ ro prīa ptās.j.de iur. deliberan.
¶Pater. quādo adeat hereditatez filio delatam vide j.ca.l.ver.qd ad sctum.ꝛ quid si statutus est terminꝰ ad adeūdum ꝛ nō adit an pater possit sic tunc adire vide no.Jmo.in.l.si pa terfa.ver.qd autez in renūtiatione ta cita.ff.de here. insti.ꝛ in.l.is qui.§. fin.ff.de acqr.here. post Bar.ibi ꝛ qñ pater solus possit adire vide Bart. in.l.si infanti.in v. cōtra hoc oppo.j. de iure delib.ꝛ vide in materia magis ordinate p Ly. bic.in.j.q.
¶Ratū. quo intelligat qō nō meo nosce est gestū non possuz ratū bre vi de Bal.i.l.j.j.qb. res iudi.nō nocet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

attribuendum sibi vt cause efficienti: et tunc habet regula negatiua locum quod meo nomine non est gestum ꝛc. vt in.c. ratũ. de reg. iur. li. vi. Interdum ratificatio ordinatur ad cõmodum iure patrie vel dñice potestatis consequendum et sibi inferendum vt cause suscipienti: ꝛ tunc valet ratificatio vt hic. Interdum ratificatio intendit ad alienãdum seu ad contractum celebrandum super re ratificantis confirmãda: ꝛ tunc dñs põt habere ratum qõ suo nomine non est gestum. ff. de pign. l. si fundus. §. j. q: qui consentit sua tura perdit. ff. qui. mod. pig. vel hypo. sol. l. sicut. §. venditionis. et. ff. de leg. ij. l. codicillis. §. j. de admi. tut. l. cũ quedã. et hoc verum si ratificat ex certa scientia: secus si per errorem vt no. ꝫ. de rei vend. l. mater. q: qui errat
20 non dicitur ratificare vt ibi plene no. ¶ Vigesimo opp. ꝛ videtur quod non sit necessaria patris ratificatio. nam filius petendo bonorũ possessionem vtiliter gessit negotium patris ergo pro rato debet haberi. ff. de neg. gest. pomponius. Solu. aut loquimur in dependentibus ab animo ꝛ tunc necessaria est ratificatio: vt hic. ꝛ est ratio. j. de iure deliber. l. nec emere. Aut in non dependentibus ab animo vt si reficit domum meam vel nutrit familiam meã. nam ꝓbi etiam inuito commodum infigitur ex tali gestione: ꝛ tunc loquitur lex contraria: in bis ergo que respiciũt voluntatis libertatem loquitur lex nostra sed in bis que respiciunt coherentẽ rerum queſitarũ vtilitatem loquit lex
21 contraria et hec sunt subtilia ꝛ no. digna ſm Jac. de ra. ꝛ Ly. ¶ Vigesimoprimo opp. ꝛ est oppositio principalis dicit hic ꝙ filiuſſa. prescriptione temporis excluditur. contra filiſa. non currit prescriptio⁹ vt. j. de anna. except. l. j. in fi. ¶ Solu. aut loquimur de prescriptione actionis ꝛ ista nõ currit filiosa. quia agere non põt cum exercitium resideat apud patrem non apud filium: ꝛ fic filius nõ habet potestatem rem in iudicium deducendi: q: caret exercitio. ꝛ ideo ei merito non currit prescriptio quia vbi non est exercitum. ibi non est negligentia. ꝫ de iure deliber. l. fina. §. donec. ff. de iudi. l. ij. §. pe. Aut loquimur in prescriptione tẽporis bonorum possessionis petende que fit in figura iudicij: ꝛ talis prescriptio currit contra filiũſa. quia ius ꝛ exercitium residet in eo principaliter. vt hic ꝛ q: petere bonorum poſſ. est potius impetrare ꝙ agere ꝛ ideo non requiritur licentia patris. arga. ff. de in ius voc. l. libertus. la. §. ꝛ ideo filius potest
b producere instrumentum⁹ donationis animo infinuandi in iudicio fine ꝫ ſenſu patris. et valet ꝓductio ꝛ ita fuit consultum de facto per Barto. et per banc rationem dico ꝙ filiosa. currit prescriptio in iure adeundi etiam vtuo patre quia patria potestas non impedit ius adeundi nec actum nec exercitium eius ergo currit prescriptio. argu. bus. l. qõ not. in. d. l. fin. ff. quis or. in bo. poſ. ser. et
22 ita consuluit Bar. ¶ Vigesimosecundo opp. ꝛ est oppositio incidens contra predicta et videtur quod habenti ius in habitu absq; exercitio tamen currat prescriptio. ff. de ser. vrb. pred. l. et attilicinus. nam ſi habeo ſeruitutẽ aque ducende ex fonte: ꝛ fons deficcatus est. ita quod ducere nõ potuit tamen currit prescriptio mihi: ſed datur restitutio. Solu. ibi⁹ est impedimentum facti. nam facti difficultas tenorem prescriptionis non impedit se
cus est quando impedimentum iuris. de hoc. ꝫ. de preci. impera. offeren. l. quoties. per Ly. ꝛ. ꝫ. de pac. l. pacta nouiſſima. in pe. ꝛ vlti. q. per Cynum.
23 ¶ Vigesimotertio oppo. contra hoc ꝛ videtur quod etiam ſi ius impediat tamen prescriptio curat ſed detur restitutio. vt. ff. de offic. preſi. l. ſenatuſconſul. Sol. ibi impedimentum erat cauſatiuũ non preciſum nam etiam contra illum qui est in officio prescriptio potest interrumpi. tamen quia periculoſum est eum conuenire omittenti agere datur reſtit. in integr. Ubi autem est preciſum impedimentum ſubmouens litis principum ipſo iure interim non incipit: ꝛ inchoata retro. tamen tũc
24 non currit prescriptio. vt in. d. §. donec. ¶ Vigesimoquarto⁹ ppon. incidenter contra predicta fic. ignoranti currit prescriptio. nec restituitur ratione ignorantie niſi ſit ignorantia cauſata ex abſentia tali que beneficiũ ꝫ mereatur vt patet in bis que pendent ex animo. vt in additione hereditatis vt. j. de iure delibe. l. cum antiquioribus. vltimo respon. ff. de acquiren. here. cum quidam. ꝛ. l. panto
nius. ¶ Item apparet in bis que non dependent ex animo. vt. j. de prescript. long. temp. l. fin. ꝛ. ff. de min. l. etiam ei. et tamen non est dubium qõ ignorans est impeditus impedimento facti: et tamen non restituitur. Solu. aut in actu de quo queritur conſideratur negligentia⁹ vel mora: ꝛ tunc ignorãti non currit prescriptio. ff. de edil. edic. l. cum ſer. de calum. l. auus. ff. de excu. tut. l. quinquagintа. et no. j. de appell. aut. hodie. Aut non conſideratur mora ſed aliud accidens. vt in transmittendo ius deliberandi vbi ſcientia est de ſubſtantia et iuris autoritas requirit ſcientiam et tamen non datur reſtitutio qz hoc contigit qz ius ita diſponit vnde non videtur circũſcriptus qui iure communi est vſus. ꝛ hoc est vbicũq; l. ita ꝓcedit. ꝛ ſtatuit ignorantem excludi. vt. d. l. ſi. de prescrip. long. temp. et idem ſi lex vltra procedit: et ſtatuit abſentem excludi. vt. d. l. ſi. de prescrip. long. temp. ꝛ idem ſi lex vltra procedit ꝛ ſtatuit minorem excludi: puta a
f transmiſſione hereditatis. vt. j. de iure delibe. l. ſi infanti. §. parentem. ꝛ. §. ſeq. ſm quod Ja. de bel. intelligit illum. §. qz non leditur ex negligentia ſz ex caſu fortuito et ex natura rei. ſed contra caſum fortuitum non datur ratio: vt. ff. de mino. l. veruz. et quod mora ſit caſus fortuitus. patet. ff. qui et a
25 qui. l. iulianus. ſed in hoc paſſu aliter not. ff. de rebus dub. l. qui duos. per Jaco. de are. et Bart. de
26 quo dicit dicam in. d. l. ſi infanti. ¶ Vigeſimoquinto op. ꝛ est oppoſitio principalis dicitur hic qõ pater qui non ratificat excludit tempore tranſacto. Idem ſi eſt tempus fiendi ꝛ factum ratificandi: vt. l. bonorum. ff. rem rat. hab. ff. de app. rec. l. in prin. contra ſi factum filij non nocet patri ergo nec negligentia filij qui forte non certiorauit patrem debet patri nocere vt. l. ſi filius. §. de pact. hic autem contrarium coniuncta. l. vlti. ff. ſi quis ord. in bono. poſſ. ſer. ergo male. Sol. in queſtiis filius non derogat patri. vt in contrario ſed in queren
g dis per filium patri: filius potest prejudicare patris. j. de acquirẽ. poſſ. l. fin. qz pater dependet a fi
h lio et inde ius patris capit originẽ: ꝛ ideo rei origine ſublata tollitur quicquid ordinatur ab illa ꝛ
27 qualis est res in origine talis est in acquiſitione. ff. de manu. l. caius. ¶ Vigeſimoſexto opp. ⁹ et
b videtur qõ termini lapſus inducat acceptationẽ non repudiationem: ꝛ ſic eo tpo quod labitur tempus petende aut ratificande bon. poſſ. habeat pro agnita. j. de iure delt. l. ſi. §. ſinautem. hic aliquis.
¶ Solu. aut aſſignatur alicui terminus a iure: et tunc lapſus termini habetur pro tacita repudiatione vt. ff. de nego. geſt. l. ſi ego. aut a iudice et tũc ſi ex lapſu termini inducitur acceptatio eſt preiudicium negligenti et videtur acceptare vt in contrario. aut eſſet ei fauor et tunc videtur renuntiare: quia mora preiudicium: ꝛ non fauorem ſecũ trahere conſueuit. vt no. ff. de acquir. here. l. quãdiu.
¶ Ex hoc no. ꝙ terminus iudicis operatur qñq; b cõtrarium termini iuris: ꝛ qñq; mitius agitur in termino iuris quam in termino iudicis. hoc no. j. de iure delib. l. fin. in fi. vlt. gloſſ. Si aũt effectus rei nõ dependet ex tempore tunc lapſus tẽporis neu
27 trum inducit. vt. j. de teſt. l. ſancimus. ¶ Vigeſimoſeptimo op. ꝛ videtur qõ negligentia filij nõ i noceat patri qõ ſic probo. non plus operatur tempus ꝙ expreſſa renuntiatio. qz non operatur plus negligentia ꝙ factum nec operatur plus tacitum ꝙ expreſſum. ff. loca. l. ad certum. ſed ſi filius expreſſe renuntiaret non noceret patri. vt. j. de bon. que liber. l. fin. in prin. ergo ſi negligit. Sol. in hoc conſtituuntur iura antiqua per illam legẽ ſm Jac. de bel. alij dicunt ꝙ plus operatur curſus⁹ tem
i poris ꝙ renuntiatio. ff. ad trebellianum. l. facta. §. ſi quis bonorum. quia tempus excludit excluſione legali. et quia quedam perduntur negligentia
que non

¶ Vigesimoquarto. no. ꝙ ignoranti currit prescriptio ſed non reſtituit. ꝺ decidit Bart. in. l. j. §. ſi qs auũ. ff. de iti. actuq; pri. facit gl. in. l. ſenat⁹. ff. de offi. pſi. et qõ not. Bart. in. l. emiſ⁹. ff. de min. ꝛ in. l. ab hoſtib⁹. §. ſz qõſim pliciter. ff. et quib. cau. mai. ꝛ qõ bar. bet in. l. cũ filij. §. i bac. ff. de ver. ob. ꝛ idẽ decidit. d. abb. in. c. vigilanti. de ꝓ ſcript. ſed bal. hic tenet ꝫ do. ¶ Petr. de anch. in ꝫ ſi. cle. exclamat ſingulr de dicto Bar. hic cõtra bart. ꝛ tenet ꝫ Bar. vide ibi qz elegãter loquit vi de q̃ dixi plene in d. c. vigilãti. And. Barba.
¶ Illegitẽtia. idẽ tz bar. in. l. gñõ. ff. de inſa. ꝙ hoc etiã qõ no. Jo. an. in. c. ſtatutũ. de pb. i. vi. ꝛ pan. de elizã. in regula. cũ quis. de regu. iur. in. vi.
¶ Jaco. de bel. vt refert Bart. in. l. q duos. ff. de re. du. in. q. de minor. an tranſmittat reſtit. in integ.
¶ Scõm qõ Jac. no. mors ꝙparat caſum fortuito tu vi de vnã gl. ſing. ꝑm Ang. inſti. de cap. di. q̃ ꝺt ꝙ mors ꝛc. vide ter. ſing. in. l. milites. j. de teſta. mi. And. Barba.
¶ Dſi. idẽ tz gl. bar. ꝛ doct. hic
b ¶ Vigesimosexto op. an ex lapſu termini qs dicat acceptãs vl repudiãs. vide Mod. in. l. q dam. de acqui. here.
¶ Cursus. Vide Bal. in. l. j. j. quando nõ pe. par. per accur. ꝛ per Bart. hic. ad fin.

que nõ per dãtur expreſſo cõſenſu. vt. ff. de vſu. l. aduerſus. ff. de ver. obli. l. cũ filius. §. in hac. cum ſimilibus. et facit in ratione ſui. l. ſi ſeruus. ff. vi bo. rap. ſed renũtiatio est excluſio hominis ꝛ pendet ex animo q̃ minus operãr in pretiudiciũ tertij. virtus eñ legis extendit ſe ad oẽs: ſed pactũ vel renũtiatio non nocet iuri tertie pſone. ff. de pac. l. ſi minus. l. ante oĩa. ꝛ facit qõ no. ff. in qui. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ. l. ſi. ff. quemad. ſer. amit. l. nã ſatis. §. ſi ego. ꝛ. ff. de ſer. vr. pred. l. ſi inter me ꝛ te. vnde pactuz excludit perſonã a iure ſed ꝑſcriptio excludit ipſum ius a pſonis oĩbus ꝛ eſt in rẽ. Et cõfirmat. qz ſi preiudicabat olim patri pleno iure. i. patri acqrẽdo. ergo multomagis preiudicat bodie in iure ſempleno. i. in vſu fructu patri querẽdo ꝑm Jac. de rauẽ. ꝛ Ly. ſed tu cõſidera. q̃ in pr̃e reperit duplex ius. l. quẽrẽdi vſumfructũ per filiũ ꝛ iſtud perdit per negligentiã filij. qz requirit q̃ penes filiũ ſit ꝓprietas. q̃ cauſet pr̃i vſumfructũ formalẽ. Jtẽ querende ꝓprietatis cuius ius incipit cedere pr̃i filio excluſo: ꝛ ideo excluſo pr̃e nõ definit ſz incipit hoc ius habere: aut ergo pr̃ ꝓtendit ſolũ vſumfructũ ꝛ nõ põt filio excluſo: aut plenã ſucceſſionem: ꝛ põt. Et ſi queras quantũ tps dabitur patri. ¶ Rñdeo cũ ſurrogat in locũ filij iure patrio tãtum tps denuo habebit quantũ filius. qz est eadẽ bo. poſ. numero filij ꝛ patris denoluta in ipſum patrẽ. ꝛ ideo non mutata ſubſtantia ſed in allã perſonã trãſlata ꝛ denoluta est eiuſdẽ vite. ar. ff. ſi quis cau. l. ſi eũ. §. qui iniuriarũ. Jus eñ filij pr̃ hz. ꝛ qõ est de re. et de tẽpore. ff. de teſta. milĩ. l. miles. ita vel melius dic q̃ filius est prior et pater poſterior in eodẽ iure ꝛ tẽpore ꝛ ſic curſu vnius ꝛ eiuſdẽ tẽporis est excluſa cauſa. l. filij⁹: ergo ꝛ effectus pendẽs ex ea. ſic ſto in opi. Jac. de rauẽ. Sed iſtud argu. de cã. ꝓcederet in cauſa materiali ꝛ formali q̃ ſunt cauſe intrinſece: ſed nõ cõcludit in cauſa efficiẽti: nã quoties cauſa effi
28 ciens plurib⁹ põt attribuitur uno remoto alteri cõſolidẽt. ꝛ accreſcit effectus. vt. d. l. cum nõ ſolum. ꝛ. ff. de cõtra tab. l. ſi poſt mortem. §. ſi. ꝛ. j. ti. j. l. j. ¶ Vigeſimooctauo op. ꝛ videt ꝙ litera male loquatur. naz hic dicitur ꝙ bo. poſ. affert emolumentũ etiã patri ꝛ ſic implicat vt det intelligere ꝙ etiam filio: nã omnis implicatio requirit plura extrema. ſed iſtud eſt falſum. qz de iure veteri filioſa. non q̃rit emolumẽtũ cũ nec momẽto remaneat penes eũ. vt. ff. de acq. her. l. placet. ꝛ no. ff. de cõdi. inde. l. frater a fratre. ¶ So. ſpeciale eſt in hereditate materna. qõ de iure veteri filiuſſa. habebat ius in ipſa quoad ꝓprietatẽ ꝛ hoc per hãc legem ꝛ. ff. de inoffic. teſt. l. filius. ꝑm Ricar. malũ. que opi. falſa eſt. ꝛ reprobat
a per glo. ff. de acqr. here. l. is qui heres. §. ſi. ꝛ per ter. co. ti. in. l. filiuſſa. du sit vroꝛ. ꝛ per. l. noſtram. qz ratihabitio patris nõ eſſet de ſubſtantia ſi nõ acquireret pr̃i niſi vſusfructus nã ſolus vſusfructus nõ facit quem heredẽ nec ipſo iure nec in effectu. cuz ergo ꝑm tẽpora buius. l. ratihabitio pr̃is ſit de ſubſtantia. ergo apparet ꝙ pleno iure q̃rebat patri: ideo rñdet ad cõtrartũ ꝙ dictio etiã nõ implicat reſpectu emolumenti permanẽdi ſed reſpectu ordinis acquirẽdi: qz primaria acquirit filio ſecundario ſtatim pr̃i: ꝛ illa primaria acquiſitio que fit filio q̃ꝛ multum operat. vt. ff. de leg. j. l. cũ filio. nã filius remittit titulũ heredis. ꝛ ſi pater ei ex trebelliano reſtituit non detrabit falcidiã duplici ratione qz ius de
b falcandi ꝺz ſumere originẽ ex perſona filij qz lex falcidia ꝛ trebellianica heredi ſcripta eſt. pater autẽ heres nõ eſt. ff. de vul. ſubſt. l. qui liberis. §. hec verba. ꝛ ideo niſi adiuncta perſona filij pater non detrabit eã. adiungere aũt. i. applicare ſibi filiũ. i. repreſentare filiũ cõtra ſeipſum filiũ non potest nec ipſum filiũ retorquere: vnde hz fontẽ ꝛ originẽ. ff. de excu. tut. l. amiciſſimos. §. luci⁹. ꝛ iſta est ratio Juliani. ſed redditur et alia ratio. nam per talem reſtitutionẽ filius nõ cõſequitur iura vtilia ſed cõfirmat directa. ff. ad treb. l. ſi heres. vnde iſtud est potius quod dz reſignare ꝙ de nouo conferre ꝛ directa iura inſtitutionũ vel ſubſtitutionũ nõ de falcank. vt. l. ſi quis ad declinãdã. in princ. ꝫ. de epiſc. ꝛ cle. ꝛ in. c. ſi pater. de
29 teſt. lib. vi. ¶ Vigeſimonono op. dicitur hic ꝙ pater põt ratificare ꝛc. cõtra iſta ſunt ꝓportionabilia poſſe aliquid ratificare ꝛ poſſe mãdari a principio. nã ratificatio quo ad effectũ act⁹ aſſumit ſibi naturã manda
b ti. ꝫ. man. l. ſi. Sed hereditas per ꝓcuratorẽ nõ põt queri⁹ vt. ff. de acqr. here. l. paulus. ergo nec ratificari. Jtẽ ratihabitio nõ debet eſſe iuri cõtraria. arg. ff. de leg. j. l. talis ſcriptura. in glo. ꝛ quod no. in. l. pe. ꝫ. de arbi. in vlt. q. per Ly. Sol. aut loquimur in ciuili acqſitione ꝛ nõ põt fieri per mediũ ꝓcuratorẽ vt in cõtrario. Aut in acquiſitione pretoria ꝛ põt fieri per mediũ ꝓcuratorẽ vel alium miniſtrũ. ff. co. l. ij. §. ꝛ acquirere. Aut loquimur in acquiſitione facti ſeu poſſeſſionis ꝛ põt fieri per ꝓcuratorẽ ꝛ miniſtrũ. ff. de procura. l. certe. §. j. ¶ Sed cur tãvarie queritur. Rñdeo. aditio hereditatis fit ſolo animo. vt. j. de iur. delibe. l. ſi diua. vn de heres faciendo ꝓcuratorẽ adeundo facit actũ qui nõ poteſt geri citra ius ꝛ nomen heredis. ſtatim ergo fit heres. Sed. l. cauet ꝙ qñ facio ꝓcuratorẽ ad aliq̃ actũ ꝛ ego per me illũ actũ explico ꝙ ꝓcuratoris officiũ ꝓtenientis ipſum extinguo. ꝛ ſtatim extinguit mandatũ: ergo ꝓcurator frustra interuenit: qz non poteſt mihi adeundo titulũ duplicare nec deliberãdo ſuſpẽdere nec repudiãdo reſcindere: et ſic frustra procurator interuenit cũ in actu iſto nihil poſſit. arg. ff. de cõtra ta. l. quod vulgo. in ſi. in rõne ſui. Et illud qõ nuda voluntate poſſum per me ſolũ alĩ
i non cõmitto. ff. de cõdi. inſti. l. qz ratio. qz nemo cõmittit animi ſui motũ ff. de arbi. l. ſicuti. in glo. ergo ita est bic quia per meipſum explico. ergo officium ꝓcuratoris ipſo ortu mãdati perimitur: ſed non est ita in bono. poſ. quia requirit actũ extrinſecum. ſ. aditionẽ iudicis ꝛ non perficitur
ſola voluntate ſed per actũ extrinſecũ et ideo põt
30 fieri per ꝓcuratorẽ. ¶ Trigeſimo contra iſta ſic opponit: ponamus ꝙ ego inſtitutus heres nolo adire qz neſcio an hereditas ſit ſoluẽdo ſed facio quẽdã ꝓcuratorẽ ſub iſta forma ꝙ adeat ſi inueniat hereditatẽ locupletẽ eſſe certe hic ceſſat ratio predicta. ergo vr̃ valere mandatũ. ff. de acqr. here. l. eũ qui duob⁹. §. filius. ſed ibi nõ per miniſtrũ ſed per principalẽ fit aditio. Jtẽ ibi in ea additione in qua requirit factũ extrinſecũ. l. iuſſus ſed dici poteſt ꝙ ſicut per meipſum ꝫ adeundo nõ poſſum ap
c ponere conditionẽ iſtã adeo ſi hereditas eſt ſoluẽ a do quia per additionem quaſi contrabitur cum abſentibus nec conſtat qõ illi cõſentiãt in tali conditione extranea ꝛ ideo non valet ſed ea que natura liter inſunt omnibus inſunt vt ſi debitũ eſt conditionale ꝛ tũc quaſi ꝫbik ſub conditiõe ꝛ ſic natura rei facit cõditionẽ ineſſe ſed non voluntas vnius. b
30 ¶ So. concedo ꝙ vbi nõ fio heres animo meo
d poſſum fieri heres aĩo alieno⁹ qz reputat meus ſm Ja. de ra. Et ſm hoc põt qs adire hereditatẽ
ope ꝛ conſilio alieno nõ poſſum facere ꝓcuratorẽ c ad cõſitendũ ꝛ negãdũ me heredẽ ꝛ tamen ex hoc reſultat aditio vel repudiatio. ergo ſi per hãc cautelã poſſum quare nõ poſſuz ſm pliciter: ꝛ ſi dicis d ille qui facit procuratorẽ ad ꝫ adeũdũ videt adire. Ego. rñ. ꝙ hoc eſt verũ. vt. l. ſeruí electione. in glo. de leg. j. vel dicã qõ adeo ſi certus ſum ſecus ſi incertus ꝛ ſic videt vera opin. Jaco. de ra. ¶ Dicet aliquis quecunq; gerimus niſi in nr̃a perſona initiũ ſumant inania ſunt. vt. ff. de acti. ꝛ oblig. l. quecũq;. ſed iſta aditio nõ põt ſumere originẽ in perſona ꝓcuratoris nã tunc ſtqueret ꝙ ꝓcurator heres. vel dñs fieret heres inflere nõ fieret heres nolẽ dñi ꝛ ꝙ dñs fieret heres inflere nõ directe qõ eſt falſum. Rñ. ꝛ hic act⁹ ſumit initium in perſona ꝓcuratoris ꝓtũ ad nudum miniſterium nõ ꝓtũ ad iuris titulũ vnde dñs ſit directe heres ope miniſtri: ipſa eñ aditio nõ poteſt fundari niſi in herede et iurib⁹ inſeparabilibus a pſona ipſa iura in principalẽ perſonã dirigũtur. ff. de manumiſ. vin. l. pater ex prouincia. Et quod prius in casu predicto dico ſm Ja. qñ qs nõ vult ſtatim fieri
c heres idẽ dico⁹ in caſu quãdo nõ põt nuda voluntate fieri heres vt in pupillo qui facit ꝓcuratorẽ ad adeundũ hereditatẽ cũ autoritate tutoris ꝛ in muliere que ſm cõſuetudinem loci non põt adire ſine autoritate cõiunctorũ. nã poterit facere ꝓcuratorẽ ad hoc ꝑm Bar. qui ita no. ff. de acquir. here. l. gerit. in pe. q. ¶ Et ſic no. ꝙ aut poſſum⁹ adire per noſmetipſos ſimpliciter ꝛ tunc hz locuz lex paulus. Aut non poſſumus niſi adminiculo ꝛ miniſterio alieno ꝛ tunc ꝓcuratorẽ cõſtituere poſ c ſum⁹ ꝛ ideo eccleſia ꝛ fiſc⁹ ꝛ princeps poſſunt adire per ꝓcuratorẽ. l. j. de offi. ꝓcu. ceſa. et quilibet dñs cuius mandatũ habeat ꝓ. l. in ſuo territorio. quod est no. ꝛ ſic vbi aliqua ratio additionẽ ſuſpendit põt fieri aditio per ꝓcuratorẽ ſicut homo loquit per organũ: vnde nõ fit heres aĩo alieno ſed ſuo. nemo eñ alieno aĩo fit heres vel erberes. ff. de here. inſtitu. l. pater. nec mireris. qz aliter ſepe cõmittimus quod per noſipſos facere nolum⁹ vt. l. optimã. j. de contrahen. ꝛ cõmit. ſtip. ꝛ ſic aliud est cõmittere aliud est imediate facere. ſicut dñs papa qui multa cõmittit que per ſe nõ facit: ꝫ dependeãt ab animo ſuo ſolo ꝛ ſcias ꝙ quedaz ſunt que ſola volũtas ad eſſe deducit perfectũ vt eſt aditio hereditatis. que daz ſunt que ſola voluntas deduc
c cit ad eſſe perfectuz ſed requiritur certus modus ꝛ certa forma ꝛ tunc illa pretermiſſa totũ vr̃ omiſ ſum. j. vnde legi. l. nõ doc. ff. de ver. ob. l. qui rome. §. flaui⁹. ¶ Que ergo ſunt de tali forma poſſunt regulariter per coadiutorez noſtrũ ſeu ꝓcuratorem explicari. niſi ſolennitas act⁹ principalẽ perſonaz deſideret vt. j. de manu. vin. l. iij. cum ſi. amplius quedã ſunt que volumus ꝛ ea volendo poſſumus ea perficere q̃nõ est mediũ inter voluntatẽ et eſſe vt. d. l. paulus. Quedã ſunt que volum⁹. ſed volũtate ſola nõ poſſumus ea pficere. l. q̃ ſi ab initio. ff. ſi cer. pe. ¶ Quedã ſunt q̃ ſub certis finibus volum⁹ ꝛ aliter nõ ꝛ tũc ſi mod⁹ reſiſtit natu-

a ¶ Prescriptio. En filioſa. currat pſcriptio. ꝛ dic ꝙ a ſic in iure adeundi in aduentichs. ꝛ in tpe infinuãdi ſz in hoc vlti. Jnũ dicit Bal. in. l. minoribus. ꝫ. de don. añ nup. ſed iſtud hic videtur verius.
b ¶ Inſtrm. Vide bal. in. l. minorib⁹. ꝫ. de do. añ nup. faciunt dicta ꝑ bald. ꝫ. in. ij. ĩh. ꝛ. iij. op. ꝛ qõ poſſit inſinuare donationem te
b net Bald. in. d. §. c ¶ Jbi. Vide bal. ꝛ Ange. in. l. ſicut. j. de preſcript. xxx. annorum.
d ¶ Vigeſimoquarto. ſed an iſte talis ꝫ quẽ currit pſcriptio reſtituatur vl non vide Bart. in
22 l. ſi qs aũt ꝑpter inundationem aq̃rum ꝛ que ibi dixi poſt cũ. ff. de itine. c ꝛ ctuq; pri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Pater. hic Bal. j. pſequit multas q̃ſtiones que hic enumerantur.
b ¶ Circa p̃mū. an ſufficiat groſſo modo dicere agnoſco dominiū rerū licet aliqui hoc teneant per aliā rationē. videlicet q̃ libello impropriatur ad hoc ne ſit validus. ⁊ de iſta impropriatione libelli vide bal. recuſari. ff. de acqui. here. vbi ſi quis dicit q̃ cōtrarit mr̃imoniū per verba de p̃ſti. ⁊ libell⁹ q; impropriat q̃ p vba iudicātia cōſenſum. Itē in. l. ſi ſeruus. ff. de acgr. here. impropriatur libell⁹ ſi poſt aditā hereditatē heres dicat. peto rē vt hereditariā. Sz in. l. ſ ⁊ ſi ſub conditiōe. ℌ. pen. ff. de here. inſtitu. a dixit ſingulariter de facto cōſuluiſſe q̃ ſi fideicōmiſſari⁹ petat rē. bf̃ditariam quā adiuit libell⁹ non tz. Hz impropriatur libellus vt no. bart. 31 de facto decidit. l. b ſi olei. ſ. locati vbi viō remiſſiōes q̃s dedi ad Bal. Et adde bal. in. l. gallus. ℌ. j. ff. de liber. c ⁊ poſthu. ⁊ ibi ſal⁹ d uat vnū libellum et vide bart. plene l. ſz ſi p̃. ℌ. itē ſi iurauero. ff. de iure. e iur. ⁊ ibi ſaluat ēt libellū et vide qō ſingulariter dixit do. Anto. in. c. cuz f vinto. etiaz de ele. vbi dicit Jo. and. q̃ erat ibi tex. melior de iure qō appellatione conſuetudinis intelligik de preſcripta do. 32 Ant. dicit verū eē ad ſaluāduz libellū vide que not. de iti. actuq̃ p̃. l. j. ℌ. hoc interdicto. ad bart. ibi plura bona notaui. ⁊ vide glo. in. c. cū conſtet. de pi. vbi ſi qs g in libello dicat ſe habere vſumfructū in pecunia pro cedit libell⁹ Iz pro prie nō ſit vſufructus. Et vide text. c. ex iſis. ⁊ ibi do. 33 Jo. q̃ ſi quis in libello narret actionē ſibi cōpetere et intētet iudicis of- b ficiū q̃ procedit libell⁹ Iz legiſte dicant cōtra. q; officiū iudicis actionē reciperet qō videk intentare offiz i ciū iudicis deſeruiens illi actioni. 34 vide Bal. l. j. j. vñ lib. q̃ ſi quis in libello dicit ſe herē eſſe verificatur act⁹ non vz actus. alias ſic vt. l. act⁹ legitimi. ff. de re. iur. ⁊ iō nō vz iſta aditio bf̃ditatis q̃ eſt fundamētū ⁊ fundamēta nō p̃ſt pēdere. ¶ Nunc venio ad qōnes. ⁊ materia ſucceſſiōis filioſa. delate in duo diuidit i acgſitionē ⁊ amiſſionē. Acgſitionis duplex eſt mod⁹. ſ. de iure p̃torio: ⁊ ciuili amiſſionis ſiſ̃ eſt duplex. ſ. filiꝰ et p̃ris. ¶ Capitula ſunt iſta. Primū qual⁹ filꝰ acquirat bo. poſ. ¶ Scōz qual⁹ filꝰ acgrat bf̃ditatē de iure ciuili. ¶ Tertiū qual⁹ filꝰ pdat bo. poſ. ¶ Quartū q̃liter filꝰ pdat bf̃ditatē. ¶ Quintū qual⁹ p̃ acqrat bo. poſ. filio ſuo delatā. ¶ Sextum qual⁹ p̃ acgrat hereditatē filioſa. delatā. ¶ Septimū q̃liter p̃ pdat dictā bo. poſ. ¶ Octauū q̃⁹ p̃ pdat dictā bf̃ditatē de iure ciuili. ¶ Tertiū qual⁹ filꝰ pdat bo. poſ. ¶ Quartū q̃liter filꝰ pdat bf̃ditatē. ¶ Quintū qual⁹ p̃ acqrat bo. poſ. filio ſuo delatā. ¶ Sextum qual⁹ p̃ acgrat hereditatē filioſa. delatā. ¶ Septimū q̃liter p̃ pdat dictā bo. poſ. ¶ Octauū q̃⁹ p̃ pdat dictā bf̃ditatē de iure ciuili. ¶ Circa p̃mū⁵ p̃ctū q̃rit p̃mo de actu vbi. ſcḋo ō actu facti. Ecce filiuſſamilias cōſtitut⁹ coā iudice dixit agnoſco bo. poſ. vel poſſeſſionez rerū vel dixit agnoſco dñiū rerū vel dixit dñe iuder volo eſſe dñs rerū talis cognati mei. vel dixit filiaꝫba q̃ rudes boies groſſo modo pſerūt. q̃rit an videak bo. poſ. agnouiſſe. Et videk⁶ q̃ nō quia aliud⁶ eſt bo. poſ. aliud poſ. bo. ff. e. l. iij. ℌ. j. Dicz q̃ q̃ tēdūt ad eūdē fīnē debent idē opari. j. de te. l. qñ indignū. ff. de p̃to. ſtip. l. ij. ff. de leg. j. l. ⁊ eo mō ff. de acqui. her. l. ſi qs mihi bona. ℌ. ſed qd ſi mandaui. ¶ Sz pone⁶ in actu facti emācipat⁹ p̃teritus coā iudice recipit ſolutiōes a debitoriꝫ⁹ bereditarꝫ⁹ an videak agnouiſſe Z tab. ⁊ dic ſi iuder intelligebat hūc filiū eſſe in caſu agnoſcēdi quod vſ̃ agnoſcere coā iudice ſicut ēcōtra repudiaſſe⁶ ff. de cōtra tabu. l. ſi p̃eterit⁹. ff. de mino. l. ſi filius. ſed ſi iuder hoc nō itelligebat nō vſ̃ factū coā iudice. nā non ōs intelligere ille q cām ignorat. ff. de acq. here. l. ſi is ad quē. ⁊. l. pupillus. Scientia eñ eſt certitudo cuiuſlibet rei ſenſitiua vel ſpeculatiua quā qs hz p ſe vel per aliū: vt. ff. de bo. poſ. l. in bonoꝝ. ¶ Circa ſcḋm capl̃m cōſideraḋ eſt iuris autoritas ⁊ volūtas nō clauſula in mente q̃ nihil vz in actib⁹ boim: ſed aperta vbo vel implicita factis. ff. de acgr. here. l. cū bonis. et. l. gerit. ⁊. j. de iure delib. l. potuit. Animi eñ cogitatio eſt ſicut poſthumus in vtero qui ſi non naſcit nihil eſt. nēpe conceptū ſed non natū imperfectū eſt vt. j. de poſthu. her. inſtit. l. ſi. de volūtate implicita factis lōgus eſt tractatus qui alibi reſeruaꝫ tractandus. Unū tamen nō eſt omittendū qō qui poſſidet⁵ videk adire niſi negatiuā probet q̃ negatiua vz pro barī q; in ea cōcludik per affirmatiuas cauſas vt q; alio titulo docet ſe poſſidendi cauſam vel occaſionē habuiſſe. ff. ſi quis omiſſa cau. teſt. l. pen. ⁊. j. de repu. here. l. j. Jllud not. qō vna voluntas trabit ad ſe aliā. ff. de acqui. bered. l. illud. et. l. nec eis ℌ. heres. ¶ Circa tertiū capitulū dic qō q̃dā eſt p̃uiatio iuris ⁊ de iure vt per negligētiā ⁊ termiñ lapſum ⁊ loquitur tex. noſtre. l. quedā eſt repudiatio per renuntiationē ⁊ iſta aut cōcernit ius q̃ rendū: ⁊ loquitur. j. de bo. que libe. l. ſ. b in princi. Aut ius inſeparabile iam queſtū ⁊ tunc ſuper iure inſeparabili non tz renūtiatio. j. de repu. her. l. ſuus. ⁊. l. ſicut. vbi eſt not. qō ſiue hereditas ſit q̃ſta alicui per modū inſtitutionis ſiue per modum p̃teritionis ſiue per caſuz intestati: tñ nō poteſt repudiari⁹ vt dictis legib⁹ Iz ſi qs cōtra ius ſuū cōfiteatur ſtādū ſit cōfeſſioni. ergo qui renūtiat non 36 cōfitek. ¶ Unde ſi quis renūtiat defenſionibus ſuis nō tñ conſtetur ſe defenſiones non habere vt d. l. ſicut. itē renūtiatio non nocet ſi cū ordinaretur ad vnū effectū illū non p̃t ſortiri ⁊ ideo deficiente cauſa finalis renūtiationis renūtiatio eſt inuaſ 37 iud. l. ij. ℌ. j. ¶ Quo ad ſeptimū capl̃m dicit qō l p̃ perdit bo. poſ. quo ad ſe ſi nō ratificat: ſed nunquid cū eſſet decreta filio euaneſcit decretalis. rñ. m ſic⁽ᵐ⁾ olim vt filiꝰ emācipak poſt tpa decurſa. nō tñ p̃ſt filio vt ſibi q̃rat bodie ſecus. vt. l. cū nō ſolum. i vel dicetiā olim idē nō noccat filio vt hic in glo. ij. n in ſcḋa ſolutione cōtrarū. ¶ Sed quid⁽ⁿ⁾ ſi p̃ vel filius tenuerūt diu alter ſciēte altero. dicit gloſ. qō o ſi filius meruit bo. poſſ. ⁊ diu poſſedit ſciente p̃re⁽ᵒ⁾ qō ex tali diutina ſcientia p̃ſumit ratificatio: et ſic vz ⁊ patri querit. argu. ff. de peti. here. l. ſi filius. et de acq. here. l. ſi. vi. ¶ Sed cōtra hoc op. ſic. actus l nō p̃t ratus haberi eo tpe quo nō p̃t celebrari: vt. l. ſi bonoꝝ. j. eo. ſed poſt cētū dies vel annū non m poteſt bo. poſ. peti ergo nec ratificari. ⁊ ideo Jac. de bel. reprobat hoc qō dicit gl. Noſtri doc. ſaluāt glo. q; hic non eſt ratihabitio: ſed p̃ſumptio p̃ioris cōſenſus abinitio tēporis et ad eius cōfirma- n tionē venit. vt. ff. de bo. poſ. l. ſi. ⁊ ſic ratificatio iducta ex tpe videtur inducta a principio tp̃is arg. ff. o de vſu. l. cū de in rē verſo. ⁊ q; finis ſuū p̃incipiuz reſpicit et ei coniungik operak enim retro ab ipſo principio cū ſit vnus ⁊ individuus effectus totiꝰ tēporis. l. eos. in princ. ff. de vſur. ⁊. l. ſi aliena. ff. de dona. cau. mor. ⁊ pbak ſic ſi nos fratres tenuimus bona tanq̃ diuiſa per decenniuz p̃ſumik abinitio diuiſiſſe nos nō autem dicimur nūc diuidere. nō enim diuidit tp̃s ſed cōſenſus p̃ſumptus ab initio tēporis. ⁊ ideo fructꝰ medij tēporis non veniūt conferendi. ſ. cōmu. diuid. l. pe. ff. p̃to ſocio. l. itaq̃. ergo ita in ꝓpoſito. ſic ex preſente p̃ſumptione in preterito. vt no. j. de apo. pub. l. quicunq̃. lib. x. 38 ¶ Ex hoc infert Bar. quod tēpus inducit p̃ſumptionez non ſolū in p̃ſtantem vt. d. l. cum de in rem verſo. ff. de vſur. ſed etiaz in patiente quod intellige quādo agitur de modico preiudicio vel de fauore in ſucceſſione de iure p̃torio. vide do. Anto. in. c. cum ad ſeāc. de reſtl. ſpo. dicit quod vt ſaluetur libellus. ſubauditur verbum ſpoliaſti. vide in. c. olim. cl. ij. de reſti. ſpo. ⁊ ibi do. Lar. And. bar.

c ¶ Et videk. vide. c. ij. loco. de preſcri. in ver. per verba de preſenti prio iſto no. quod dicit Bal. c. mulieri. de iureiur. And. Barba.

d ¶ Aliud eſt. vide Jo. fa. inſti. de bo. poſ. in rubri. aligd per ro. hic ⁊ fulg. in. l. ſi. j. eo. ter. ⁊ ibi Bal. in. l. i. j. vnde legi.

e ¶ Sed pone. ſi filius emancipatus recipit pecuniaz a debitoribus p̃ris videtur agnouiſſe cōtra tab. ſi iuder hoc cognoſcebat ſecus ſi ignorabat vt eſt gl. ſi. l. ſi tutor. ff. e. p̃m Bald. ſ. eo. And. bar.

¶ Repudiaſſe. vide q̃ō in ſi. no. bal. in rubr. in. j. col. ſ. eodem.

¶ Poſſidet. vide l. gerit. ⁊ ibi Bar. in p̃in. ⁊. l. cū bonis. ff. de acqui. bered. ⁊ bal. in. l. non boc. j. vnde cog.

¶ L. ſi. et ſi tutk. ſingul⁹ tene mentī i materia renuntiationis ſed Jnnoc. in. c. cū pridē. de renun. et publice deo bene viuente fecit mihi bonoꝛē in cōcluſione quā ſuſtentaui cōtra Bar. ⁊ ſequaces eſt glo. l. nō ſolū. ℌ. liberationis verba. ff. de liber. leg. And. bar.

¶ Repudiari. vide bart. in. l. inter. ff. de bo. poſſ.

¶ Sed quare. vide glo. ⁊ Jmol. in l. is qui heres. ℌ. ſi. ff. de acgr. here.

¶ Quo ad. vide. ſ. in. xviij. oppo.

¶ Reſpōdeo ſic. vide ſali. bic i. xij. opp. ⁊ fulg. bic cōtra.

¶ Sed quid. vide Bart. bic.

¶ Sciente patre. no. ſi filius diu tenuit bon. poſ. p̃ſciēte p̃ſumitur patris ratificatio interueniſſe vnde moderniores. l. q in aliena. ℌ. interdum. ff. de acquir. here. An. bar.

a ¶ Opi. gl. potes rñdere ſuſtinendo gl. in caſib⁹ ⁊ exēplis hic poſitis per Bal. nō ſuberat cā p̃ſumēdi ex aliqua diuturna poſſeſſione. put in caſu. d. l. ſi filius. verba tū bal. ſunt ſubtilia q. l. ſi fili⁹. nō loquik in bonoꝝ poſſeſſionib⁹ q̃ perderent anno niſi dicas q̃ etiā ibi poterat eē q̃ filius p̃ſ̃ē. xxx. an. adit delata hereditate cepit poſſidere. ⁊ tñ poſſidendo poſtea p lōgū tp̃s etiaz poſt. xxx. annos. qbus p̃ſcribitur iuri adeūdi. l. Iz. j. de iu. del. ꝓſumik a princ. adiuiſſe cū illa. l. indi ſtincte logk ita vz eſſe bic ⁊ vide bic Sali. in. ꝛi. op. que col. ex dictis bald. bic Iz de bal. mentionē nō faciat. et p boc adducit qō le. ⁊ not. in. l. ſi ideb itū. in fin. ff. rē ra. ba. quā alle. Bar. in. d. l. bonoꝝ. ⁊ p̃terea dicit paul. de ca. bic q̃ iſta gl. eſt dubia. Iz ad. l. ſi indebitū. in fi. cum gl. ⁊ ibi no. p. bart. a p̃t rñderi qđ ad modū rñdent do. ad. l. bonoꝝ. vide licet q̃ loquik i ratihabitiōe nos aut ē loquimur in caſu in quo. l. p̃ſumit abinitio iteruenīſſe cōſenſum vbi aliud apparet ⁊ ſic illa iura. ⁊. l. ſi partē. ℌ. ſi. ff. quēadmo. ſer. ami. iūcta. l. ſeruū filij. ℌ. 40 anti quioꝛib⁹. ¶ Circa octauū capituluz qual⁹ pater perdat hereditatē filio delatā repudiatione p̃prīa dic vt in. d. l cum nō ſolum. j. de bo. que libe. qualiter perdat morte filij. dic vt in. l. ſi infanti. j. de iure deli. Sed hic eſt q̃ſtio qualiter morte patris, pone pater dotē vroꝛis ſuo filio non reſtituit deceſſit filius tandē deceſſit. et pater ⁊ fratres mulieris repetūt dotē. queritur quid iuris. Bar. dixit quod per non factū inducebatur tacitum factū: ideſt tacita aditio. arg. ff. de pecu. lega. l. ſi peculium. ℌ. ſicut. Alij dicunt contrarium: quia non apparent aliqua ſigna⁽ᵇ⁾ vel indicia tacita facti cū ceſſatio reſtituēdi poſſit fieri circa nomē heredis. ¶ Pone hereditatez eſſe damnoſam certe qui eſt in moꝛa delinquit. tñ qui delinquit nō videk adire⁽ᶜ⁾ niſi ſit ſuus heres vt not. j. de repu. here. l. j. Mon⁽ᵈ⁾ ob. ℌ. ſi quis quia ibi erat merus domini fauoꝛ: Iz adire non eſt merus fauoꝛ inſtitu. de auto. tuto. ℌ. neq̃. ¶ Quo ad⁽ᵉ⁾ nonum capitulū de filio puta tiuo formak queſtio an teneak adire patre incerto iubente ⁊ certe non tenetur adire ſi non eſt inſtitutus eius contēplatione. j. de iure delib. l. reniente. Si autem eſt inſtitutus contēplatione patris incerti videtur quod compellatur ſicut. j. de iur. delib. l. cum aliquis. Mā ibi dicitur quod cōpelli- f tur ſeruus de quo eſt lis ⁊ tamen ſine preiudicio illius litis ⁊ ſtatus: q; obedientia ibi p̃ſtatur potius iudici quā domino. Item quia eſt compulſa obedientia. Itē quia non eſt obedientia ſimpliciter ſed ſecundū quid ⁊ p̃opter quid ⁊ ideo nō cōſtituit dominū in generali quaſi poſſeſſione obediētie ſicut nec cōtra rebellio nō nocet domino. Dicendū eſt q̃ iſte filius ſimulatus compellēdus nō ſit quia nō eſt habile mediū ad acquirendū aliqd. ff. de vſuca. l. iuſto. in princ. ⁊ ſi compelleretur coacta obedientia: nō eſt obediētia niſi ſit debita. 42 ¶ Quo ad decimū ⁊ vltimū capitulum de monacho cū ipſe nunq̃ ſperet exiſtentiā ſui iuris: videtur equiparandū ſeruo vnde iura que loquunt

e ¶ Quoad. facit. l. qui in aliena. ℌ. j. ff. de acqui. here. quid añ in filio vero vide glo. ⁊ bar. in. l. ſi quis mihi bona. ℌ. ſuſſum. ff. de acqui. here.

f ¶ Delate monacho. vide Bal. in. l. bonoꝝ. in ver. v. ⁊ Ly. j. e. ⁊ Bar. in l. j. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ in. l. iij. ff. de cōdi. fur. ⁊ in. l. patre furioſo. ff. de bis qui ſunt ſui vel alie. iur. ⁊ in. l. idē neratius. ℌ. j. ff. ad. l. aquil. ⁊ do. in. c. in preſentia. extra de pba. et in. l. tutoꝛ. bic alleg. bal. in. l. ſi is qui heres. ℌ. ſi. ff. de acgr. here. vbi iz q̃ Abbas et capitulum poſſint repudiare ſine monacho ſicut dñs ſine ſeruo et ibi p ro. an ſolus abbas poſſit adire de quo etiā per Bal. in. l. ex repudiatione. j. de fidei commiſ.

g ¶ Prout fauoꝛabilius. vide q̃ ſcribi poſt poſt ro. in. l. j. ℌ. itē acquirimus. ff. de acqui. poſ. et adde q̃ ita tz ro. i l. is qui heres. ℌ. ſi na. ff. de acgr. her. ⁊ colli. ex not. per Ly. i. l. deo nobis. Z de epiſ. ⁊ cleri. et q; in dubiꝭ acciꝑimus q̃ fauoꝛabilius eſt cauſe fauoꝛabili. c. fina. extra de re iud. et ad bal. hic vide bart. in. l. ij. ℌ. ſi. ff. ō bo. poſ. ſm ta. p bart. ⁊ bal. ⁊ imo. in. l. ſi qs mihi bona. ℌ. ſeruus. ff. de acgr. here. ⁊ bal. in rub. Z. eo.

h ¶ Monachus. an monaſterium poſſit adire: vide Bal. in. l. deo nobis. Z. de epiſco. et clericis. et Jmol. in. l. j. ff. de vulg. et pupil. ⁊ ibi etiam Barto. ⁊ Ange. ⁊ Bart. in. l. ij. ff. de condi. fur.

i ¶ Videtur. q̃ an monacho decedēte monaſterium poſſit adire here ditatē vide in hac opi. Bar. notabilē. l. bis poteſt. ff. de acquir. heredi. et aliquid in. l. j. ff. de vulg. et pupil. et plene per domi num meum. ff. de heredi. inſtituen. l. ſi paterfamilias. Andr. Barb.

k ¶ Queſita. vide Bal. in. l. deo nobis. in vlti. q. Z. de epiſc. ⁊ clericis. et xviij. q. i. c. i. ⁊ bal. Z. proxi. cano. in c. in preſentia. extra de pba. Bal.

Universidad de Deusto
Biblio

Ang.ꝛ imo.in.l.si quis mihi bona.§.seruus.ff.de acq.here.imo.post antiquos.i cle.dūū.de sepul.l.si.¶Dau.de ca.in.l.nō est dubiū.ff.de iu.deli.

a ¶Extra queritur.ꝛ no.q̄ ex si partes non opponerent q̄ lex vel statutū dicunt actum nō valere ipso iure:vt q̄ ex interuenire consensus propinquorum ꝛ si nō opponatur ille actus est inualidus.glo. est no.in.c.de rescri. lib.vi.ꝛ in cle. j.eod.titu.ꝛ.c.dilectus. de ꝓben.vide c.statutum.in glos. sunt.vers.cōputāt. de rescrip. libr. vi. ꝛ glo.c.fin.de offic. delega. in. vi. vide Jo.de imol.in.l.ex facto.de vul.ꝛ pu. bal. in.c.j.q̄ succe. te.ꝛ.l.ȳ. vbi nō pōt renuntiari illi constitutioni ex quo dat formā.vidē bal. in.l.si.j. de edic.di. adri. tol. vbi exceptio que oritur ex statuto non pōt renuntiari. Sed vide archi.ꝛ ibi oñicum in.c.cum de beneficio. de post.prela. i.vi. vbi dixit si papa concedit mouachis q̄ abbas non possit cōferre būficium clerico secularibus q̄ c non erit cōsuetudo vide ibi oino videter.in.c.cum veniss. de in inte.resti. vbi factum contra inhibitionē iudicis in instanti.tenet q̄m non est appositum decretum ꝛ ibi do.Anto. Et pro istis dictis ego allego text. gregorij. in.c. deniq̄.ad fi. vbi decretum nō necessitatem facit vbi vide omnino. Andre.barb.

b ¶Cōsensu.an consensus consanguineorum possit expostfacto interuenire ratificando actus in quo debuit interuenire vide Bal.in.l.executorem.j. de execu. rei iud.ꝛ Bart.in.l.si gs mihi bona.§. iussum.ff.de acqui.here.plene Jmo.in.c.cum vos.extra de his que fiunt a prela.sine consensu cap.ꝛ in.d.§.iussum.

c ¶Consensus.an subsequēs cōsensus cōfirmet actū. vide.d.Anto.in.c.cū cōsuetudinis.de cōsue.ꝛ vide glo.no.c.dilecto.extra de prebē.ꝛ quid si requirat mādatū vel cōfirmū vel iussum.vide Bart.ꝛ mod.l.si gs mihi bona.§.iussus.ff.de acqui.here.ꝛ.l.si aūt plures.ff.de aqua plu.ar.Bald.l. fi.C.ad mace.c.ex parte.de consue.per cano.And.barb.

d ¶Electionibus.ꝛ hec verba videntur fuisse Jo.an.in.c.c̄p̄s. super glo. de vsu.in.vi.in nouel.

e ¶Diuertatur.tenet Ant.de but.ꝛ Jmo.in.c.cōsuetudinis.extra de cōsue.ℏ an.cōtra in.l.j.§.q̄stū.ff.ad treb.ꝛ ibi refert Jmo.in pe.col.¶Dau. de cast.in.l.si cū dotem.§.eo aūt tpe.ff.sol.mat.tenet idem q̄ Bal.hic ꝛ Bal.in.l.si quis mihi bona.§.si coram.ff.de acqui.heredi.

f ¶Consilium.quādo statutū requirit consilium:debet interuenire ante sed non post:ꝛ vide Bal.in.c.ȳ. de feu.sine cul.non amit.ꝛ in rub.de exer. ꝛ in.l.si.ad macedo.

g ¶Substātia.sed ante factū iuxta distinctionē de qua.§.ꝛ de cōsti.quod dicit tenet Bar.in.l.si autem plures.ff.de aqua plu.arcen.

b ¶Presentia.presentia non potest sequi actū.idē tenet ro.l.si quis mihi bona.§.iussum.ff.de acqui.heredi.

dico quod cōsensus consanguineorū est de forma. ꝛ dico quod isti consensus accessiui quādo sunt de forma nihil operātur nisi interueniant anteq̄ diuertatur[e] ad alios actus extraneos q̄ que inconuenīeti fiūt videnf inesse que aūt ex interuallo fiunt non insunt:vt.l.lecta.§.diccbam.ff.si cer.peta.ꝛ.c. indemnitatibus.§.si aūt nulla.de elec.lib.vi.nā cōsensus accessiui nō valent si p̄incipale est irritū: sed si est aliquod interdum augent effectum rei.vt no.in.d.c.indēmitatibus.§.si qua vero.in glos.que incipit aduerte.nec obstat extra de iure patr.c.cura.vbi consensus extraneus extra personā principaliter gerētem potest sequi:q̄ ibi loquit in consensu ℨ firmatorio seu approbatorio sed q̄stio nostra querit de formali hoc etiā patet ex vi vocabuli:q̄ consensus dicit simul sensus.ff.de act.et obli. consensu.et notat.§.de sacrosanc.eccle.l.illud.et l ff.de pac.l.j.Jtē si statutū requireret consilium[f] tūc istud ꝓpue nō est de substātia:[g] quia potest interuenire ante factū ℨ post factū nihil operatur.de electio.c.cū in veteri.de arbi.c.cuꝫ olim.ne se.vac. c.vno.lib.vi.Jdē si diceret de p̄sentia[b] nā licet ratihabitio repꝛesentaret cōsensum nō tamē repꝛesentaret p̄sentiā corpoꝛalē.Jdē si fieret mētio autoritatis nā non potest actū interponi.vt no.in.c. dudū.de reb.ec.lib.vi.Jdē est si fieret mētio de licentia.q̄ ex vi sermōis dz precedere actus:vt.§. de sac.san.ecc.l.j. ¶Et cōfirmat predicta q̄ dictio[i] pōt poni negatiuā posita necessitatez significat.vnde act[y] aliter geri nō pōt.vt no.in.c.j.de re. iur.lib.vi.in.ȳ.glo.ꝛ facit.j.de iure ficī.l.certa forma.li.r.ꝛ.j.nō licet.babi.metro.li.xj.in rubro et nigro.ꝛ.j.de cōmeatu.l.j.lib.xȳ.ꝛ q̄ not.j.de bo.que libe.l.si.§.necessitate.cum simi.Adde q̄ no.ff.de exercito.l.j.§.si plures.ꝓ Bar.et.ff.de admi.tu.l. titium ꝛ meuiū.in ꝓnc. ¶Ulterius quero statuto[k] cauetur q̄ nulla mulier possit se obligare sine iudicis decreto modo quedaz mulier adit hereditatē cōz iudice qui interponit decretum sub hac conditione si de iure debeo ꝛ aliter nō: queritꝝ an valeat.Bar.mouet istud dubiū,ꝛ nō determinat.ff.de auto.tu.l.ꝛ si cōditionalis.tu,dic valere[l] q̄ de iure dz interponi ex quo petit.et sic se refert ad dispositionē iuris q̄ certa est q̄ not.ꝓpetuo.nā act[y] volūtarie iurisdictiōis quo ad partē est necessarie iurisdictionis quo ad iudicē cū iurisdictio sit officiū necessariū.vt ꝓz i diffinitiōe iurisdictiōis. ff.de iur.om.iu.l.j.ff.de of.pcō.l.ȳ.ꝓ Bul.ꝛ hoc ē verū si eqtas ℨctus suadebat decretū interponi. secus si dissuadebat.arg.ff.de trāsa.l.cū hi.ℏ si ꝓ48 tor.ꝛ facit.§.si ℨius vel vtil.publi.l.fin. ¶Sed m dubitaf vtrū istud decretū debeat interponi[m] post an ante.ꝛ qualr notarī[n] dz scribere istud decretū.[n] nā tabelliones in fine cōsueuerūt dicere hec verba vcz qb[o] oibus ꝛ singulis ꝛc peractis dict[o] iudex suā autoritatē interposuit ꝛ decretū.nā vr potius quod debeat scribi in ꝓin.instrumenti.arg.no.§. ne lic.poten.l.ȳ.ꝛ.ff.de mi.l.ait prꝛetor.§.permitti libe.lega.vide Bal.in.l.j.§.j.ff.de tute.ꝛ ratio.distra.ꝛ an poterit facere acceptilationē.vide Bar.quod nō.in.l.de tutela.de in integ.rest.minoꝛ.ꝛ an poterit facere distractū vide.l.vbi pactū.§.de censi.vide do.Abbconsi.lxȳ.de.q.in contractu an habeat locum in statutis et quando non habet causam iustam contradicendi vide gl.c.ȳ.alias.j.lxv.di.dominicum.c.j.de consti.lib.vi. And.Barb.

m ¶Interponi post.vide bar.in.l.si quis mihi bona.§.iussum.ff.de acqꝛheredi.ꝛ quod decretū possit interponi post actū videf etiā velle Bal. in.l.modestinus.ff.de dona.vbi dixit q̄ infinuatio potest fieri post donationē.ꝛ vide latius per Bal.in.l.quicūq̄.j.de bo.que lib.ꝛ que no.bar. in.l.iurisiurādi.in ꝓin.ff.de ope.libe.hic ꝛ per Jmo.plene in.c.cū vos. extra de his que fiunt a ꝓela.sine consensu capi.ꝛ per Bal.in.l.si.§.finautem.j.de bo.que libe.ꝛ per Ro.hic.

n ¶Decretū.vide.§.eo.ꝛ Jmo.in.c.cum vos.extra de his que fiunt a ꝓela.sine consensu capi.

tur in vlti.

a ¶Consanguinei.an in interpositione decreti sint citandi consanguinei stante statuto de quo.§.scilicet q̄ mulier nō possit adire sine decreto:ꝛ vide ēt hic quid si statutū requirit citationē,ꝛ de ista citatione coniuncto rum vide Bar.in.l.hec autē.§.si.ff.ex qui.cau.in pos.ca.ꝛ Jmo.in.c.cum vos.extra de his que fiunt a ꝓela.sine consensu capi.

b ¶Femine.ꝛ si statutū requirit citationez consanguineoꝝ nō ītelligit de feminis ꝛ vide bal.i.l.si.j.de ȳ.si. ¶Cōꝓhebēdat feminas.no.q̄ cō49 ꝛ sub.l.pen. ¶Item dubitaf an valeat decretū iudicis interpositū boc mō.nos iudex interponimus decretū dicte additioni si de iure processit,ꝛ vf q̄ nō:q̄ nondū processit de iure ante decretum.ꝛ sic cōditio falsa est in ȝtiū.puta quo ad partē ꝓcessit de iure edictali.sicut cū intentaf edictalis:petit decretalis.totū essi bocō iure processit.vt.ff.de suc.edicto.l.i.§.decretalis.ꝛ ita tenet Bar.ff.de le. ꝓhendit cōsensus mulieris.vidē que dixi in cle.j.dō cle.sed in cōtra.facit ler bū a zenone.de qua.ꝓcri.no.q̄ statutū requꝛestan.l.cū ꝓpter. ¶Jtē dubitaf an cōsanguinei[a] mulieris sint citādi ex quo requirit decretū.ꝛ vf q̄ sic.iuxta no.ff.de bo.pos.l.tutor.quasi redacta fit ad instar minoꝝ ar.ff.de rebus eoꝝ.l.magis puto.§.ne passim.ꝛ.§.de nup.l.in cōiunctiōe.ȝtiū dico q̄ hoc statutū nō exigit ergo nec nos exigere debemus.vt.ff.de acqui.here.l.si seruū.§.nō dixit, ꝛ q̄ citatio eoꝝ quoꝝ nō interest ōz leuis solēnitas. vñ eius omissio nō vitiat.vt.ff.de vē.inspi.l.i.§.denūtiari. ¶Ex quid si statutuz requirit citationē cōiunctoꝝ absentiū vel eoꝝ ꝓsentiū.¶Rideo tūc sunt citādi ꝛ citati exꝑectādi.ꝛ q̄cqd fieret interim esset irritū ipso iure.vt no.in.c.vbi periculū. in gl. in vbo decē diebus.extra de elec.lib.vi. ¶Utrum aūt si statutū loquit de cōiunctis in masculino gñe sint citāde femine[b] cōiuncte patet ex bis q̄ dixi.§. de ser.fug.l.q̄cūq̄.ꝛ puto q̄ nō cōꝓhebdat feminas[c] q̄rg.§.de test.tute.l.j.q̄ cōsilium ꝛ autoritas ꝓpie est virozꝝ nō mulierū.ar.ff.de admi.tu.l.q̄dā decedens.§.papi.Et q̄ si statutū facit mulierē inhabilē[d] in facto suo nō dz autozari in alieno.vt.§. de leg.tu.l.ȳ.ꝛ per hoc nō obstat q̄ no. in.c.indēnitatib[n] in fi.de ele.li.vi.igl.q̄ incipit puta religiosi. ¶Sed nūquid a tali decreto pōt appellari,ꝛ vf q̄ nō.nā ipsamet mulier nō appellat q̄ cōsensit vt §.de re.cre.l.q̄nā[e] r.j.ȳ.q̄s cōsi. alī[y] aūt nō appellat q̄ nō ledit[e] .ff.de ap.reci.l.j.in ꝓin.itē si posset appellari volūtaria iurisdictio efficeret cōtentiosa ꝛ sic[y] vt ita direꝝim efficeret iudictū. nō obstat.j. de se.ta.l.i.nā ibi fuit appellatū a sūia nō a decreto q̄ nōdū erat interpositū. ¶Credo q̄ si statutū regrit pñtiā cōiunctoꝝ ipsi videret ꝓ tale decretū ledi mulierē q̄ ipsi possent a decreto appellare.q̄ si tacerent esset eis ꝓiudiciū nec est nouū q̄ a decreto appellet.vt.d.§.ꝓmittit.si aūt consanguineoꝝ pñtia nō regrit nec act[y] ipsoꝝ.tūc nō appellāt q̄ nullū ius ꝛ nullā cām hāt ℨdicendi.vt.ff.de mino.l.tutor vrgētib[y]. ¶Sz q̄ si statutū requꝛit cōsensum ꝛ q̄dā cōsanguinei[f] ꝓsentiū ꝛ q̄dā ℨ dicūt.ꝛ vf ꝓualere dissensus.vt.ff.de cu.fu.l.ȝsi.§. fin.Jn ȝtiū vf.nā ex quo p̄ncipalis cōsentit maioꝛ pars vf cōsentire.ar.ff.de pac.l.maioꝛē.¶Rideo iudex arbitrabit.vt.§.de nup.l.j.ꝛ.l.viduc.in fi.Sed de q̄b[o] cōiunctis[g] itelligit statutū q̄ loquit de ꝓ

Bal.in rub.§.de contraben.empt.vide text.ꝛ tue fraternitatis.de cleri. non resident.ꝛ vide que no.in.c.nullus.de iurepatro.And.Barb.

d ¶Inhabilem.vide Angelū ꝛ Bal.in.l.si.j.de verboꝝ significatio.ꝛ Jmolam in.c.cum vos.extra de his que fiunt a ꝓlatis.ꝛ Bart.in.l.j. ff.de legibus.

sentia nūquid intelligit de pupillo.et videf q̄ sic q̄ suffragio tutoꝝ possunt interesse.vt.ff.de arbi. b l.diē.ꝓferre.§.cōā.ȝtiū vf[b] q̄ debeant esse legitime etatis.arg.d.l.vltime.de legi.tu.vel q̄ saltem debeant esse adulti.nā cū eoꝝ ꝓsentia requirat redacti sunt ad instar testium:ergo impuberes repellunt ꝓpter lubricū consilīū.vt.ff.de testi.l.ix.§. 54 lege iulia. ¶Sed an qui nolūt vel nō pōt interi esse possint cōstituere ꝓcuratoꝛē[i].ꝛ dic ꝙ non:q̄ statutū requirit ꝓsentiā verā ꝛ nō fictā.argu.l.ȳ.f §.de bis qui ve.eta.ꝛ scias quod aliqualiter a materia digressus sum ꝓpter qua sdaz appendices pertinentium questionum ad materiā legis.Bal.

k ¶Jtē verba limitandi causa apposita pabent,in ducere terminū quem non licet excedere.ff.de contraben.empt.l.qui fundū.Aduerte q̄ aut limitatur potentia aut actus ꝓcedente potentia iam in fira.primo casu contra exꝑirationē tꝑoris nullum est remediū solcitudinis nā sera est diligentia que post extinctam ꝓuidentiam venit vt.ff.de fi. l dc.lib.l.thais.§.intra. ¶Secundo casu[l] aut quis vult venire post terminum ad ꝓuilegium consequendum ꝛ non auditur.ꝛ auditus nihil consequitur vt.ff.de excu.tu.l.scire oꝑs.§.consequens.ꝛ no. insti.de acti.§.rursus.ꝓ Hy.Aut ad ius cōsequendū.ꝛ tūc dic vt no.j.qui accu.nō pñt.l.si ea.ꝓ Lyn. c de adi.leg.l.mācipioū.ꝛ in.c.spec.de verb.sig.in cle.ꝛ tāgitur.§.vt nemo inui.l.i.in glo.Et an aligd m operetur si iudex cōminatur[m] se non auditurum post terminum vel etiā si interloquendo pronuntiet. hoc not.Jnnoc.extra qui ma.accu. pos.c.cum in tua.Tu dic q̄ nihil operaf q̄ quicquid iudex ante cognitionem fulminat cōminatio est:ꝛ nunc ꝛ transit in rem iudicatā.vt.j.cōmi.vel epi.l.interlocutio.et.l.iudex.ꝛ predicta sunt vera. nisi aliquod ius extinctum faciat reuiuiscere.vt.§.de rest.mil.l. si valerianus. ¶Circa q̄ considera quid est ꝓductio ꝛ certe quedā est ꝓductio ex nihilo in potentia.aut ex non contractu in contractum conditionalē.nā actus nullius.i.non existens fit actus existens habens in se potentiā in euentu conditionis.vt.ff.de peri.et commo.rei vendi.l.necessario. Quedā est ꝓductio.i.deductio potētie ad actū. vt.ff.de nona.l.cū enim.et ꝓprie loquendo omnis ꝓductio est ad substantiam ductio quod qua druꝓlici causa cōtingit.l.efficienti formali finali et materiali. ¶Reuiuiscentia est q̄si actus iure naturali viuens sed iure ciuili extinctus resurgit.si aūte est omnino extinctus non dicif reuiuiscere sed de nouo ꝓduci.Reconualescētia vero est q̄n nō est extinctus actus sed debilitat[y] seu infirmat[y] sed medela iuris liberat[y] ꝛ repositꝝ in suis viribꝰ vr hec ꝓbātur.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.ff.de b solu.l.qui res.§.aream.ff.de iure fisci.l.sed reuoca

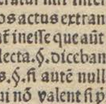

Jbonozū. Bonozū possessio habet tēpus a iure limitatū.b.d. ¶Ho.quod natura termini est suū dispositiz limitare.[k]

pupilli ꝛ qd stante dicto statuto q̄ interueniāt quatuoꝛ cōsanguinei.et interuenerūt sex.vf q̄ cōtractus nō teneat.q̄ nō seruata forma q̄ decidit.d.¶De.de anch.in.c.rōnū.de cōsti.ꝛ ita dicit vidisse consultū q̄ ampliatio numerū non vitiat.l.beredes palam.de testa.item q̄ maioꝛis numero minoꝛ inest.l.i.§.si stipulor.de ver.obli.itē q̄ numer[y] ampliatus non diuersificat formā.l.non sunt liberi.de sta.bomi.And.barb.

i ¶Procuratoꝛē.vide ro.hic.facit.l.minoꝝ.ff.de predi.mi.vbi est text. sing.ꝓm Bal.ibi ꝓm vnam lectu.

k ¶Limitare de tꝑoribus petendarū bo.pos.vide que not.Bal.in.l. fi.in.xiȳ.ꝛ.v,col.j.vnde legi.

l ¶Secundo casu.quid autem si est datus terminus alicui vt ꝓsentet scripturas suas an post elapsum terminū audiatur.dic quod non.glos. est valde no.in cle.sepe.inver.non absente quam tene menti.quia pridie per illam sic fuit decisum.And.barb.

m ¶Cōminatur.no.de cōmination seu interlocutoꝛia sine cause cogni-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tione.ꝛ vide bal.in.l.si ea.in pe.col.j.qui accu.nō pos.ro.hic ſe remittit ad no.per eum in.l.q̄diu.l.ij.ff.de acqui.beredi.

a ¶Curatoris.vide per bar.in.l.j.ff.de bo.pos.infan.vel fu.dela.ꝛ in.l.si infanti.j.de iur.delibe.post Ly.ꝛ ibi Bal.ꝛ sali.in.viij.op.ꝛ sali.ꝛ fulg. ꝛ ro.hic ꝛ que ſcripſi poſt eum.

b ¶Quero.vtō ſul go.hic.

c ¶Speciei. vide et bar.in.l.j.ff.de bo. pos.infan.vel furi.dela.ꝛ ang. 1 ꝛ Jmo.in.l. cū be res iſti.ff. ad tre. 2

d ¶Tertio.ſi furio ſus é leſus i agni 3 tione bonorū poſ ſeſſionis vtrū cu ratorē eiꝰ poſſit pe tere reſtitutionē i integrū.vtō bart. in.l. marcellus.ff. de fideiuſſo.ꝛ vtō j.pri.q.ꝛ bar.i.d. l.ſi ifanti.hic alt.

e ¶Furioſus.ꝛ fa cit.l.ſi.in pn.ſ.de cura.furi.ꝛ vtō p bar.i.l.ſi infanti. j.de iur.delibe.et ibi bal.in.viij.op. vbi ſentit Jtium eius qō tenet hic ſm ful.ibi ꝛ ēt ali a gd per Sal.i.viij. op.ꝛ vtō ful.ꝛ ro. hic. Teneo cum b bar.p rōnē ſuaz.

f ¶Bonor poſſeſ 1 ſio.vtr.l.j.de bis quiante ap.tabu. habeat locū i ſuc ceſſiōe de iure p̄ c torio ꝛ duz Bal. hic dicit qō nō p cedit i bonor poſ ſeſ.Sta.qr ēodio ſa.adō qr ipemet no.in.l.filio p̄teri to.in.rxliij.col.et poſt eū imol.ff.ō iniuſt.rupt.ꝛ irri. teſt.vbi vr tenere ꝙrariū dū volue rit qō p.d.l.j.trāſ mittatur ius dicē di teſtamētū nul 2 lum. ſz Sali. hic d videtur tenere qꝺ nulla bonor poſ ſeſſio trāſmittat ex beneficio.d.l.j. qr pretor qui bo norū poſ.inuenit hoc non diſponit nec etiaz ius ciui le ſed Do.cōiter cōtra.ꝛ adde gl.in.l.ſed ꝛ ſi.ff.de bo.poſ.cōtra ta.et qō ex potentia ſuitatis bono.poſ.nō/trāſmittatur eſt text.ꝛ ibi Bal.in.l.j. ℣.ibidē.ff.de col.bo.facit.l.ij.℣. expectādi.ff.de bo.poſ.ſm tab.Rayn. et Jac.but.tenēt idē qō Bal.et idē tenet hic Pau.de caſt.qr cū ſit neceſ ſarium ius petendi bonor poſſeſſio.cū iure adeundi debet tranſmitti. argu.l.que patri.ff.de acquirē.beredi.et.l.ſeruus ſi beredi.ff.de ſta.lib. Ful.hic tz opi.Bal.ro.hic contra cōmunē opi.ſcripſit poſt Bart.hic.

g ¶Jn eſtimo.no.qō ſi quis per errorē pbabilē nō poſuerit aliquā rē in eſtimo.nō incidit in penā.vide q̄ no.Bar.ꝛ Bal.l.genero.ff.de iſa.bal. l.ſi annº.ff.de calū.Bar.l.pe.ff.ſi qs te.lib.eſſe.ꝛ.l.ſi qs in graui.℣.vtrū. ff.ad ſil.ꝛ vide ter.valde ſm.l.j.℣.ſi qs aut ꝑpter.ff.de iti.actuq̄ p̄ri.vbi dicit qō reſtituit.l.z ſit ſi/ſi.l.attilicinº.ff.de ſerui. Et vide Bal.l.ſi.ſ.de dolo.vbi determinat qō tps actiōis ō dolo ignorāti currit.ꝑ quo facit text.l.ſi.j.de p̄ſcrip.lō.tēp.z ſi tps cēt ꝙnuū tūc curreret vt voluit bal. puta qr ſtatutū ap.vel ciuitate.qr tūc tps intelligit cōtinuū.vt not.gl.in rub.alias.l.j.ff.de diuer.ꝛ tēp.pre.aut ſit ab hūte poteſtatē condēdi ius pretorū:vt in eſo ciuitatis ꝛ tūc in dubio p̄ſumit tps vtile.glo.ſingul. inſti.de pp.ꝛ tē.acti.circa pn.ꝛ tene menti qr Buil.de cūg.dixit qō vbi agit de odio finiendo ſemp tps intelligit cōtinuū.l.ſi cū exceptiōe.℣.ſa tis clementer.ff.qō me.cā.vide Bal.in.l.genero.ꝛ adde q̄ no.in.l.capta

bſcia minorū ad furioſum trahūtur.facit in autē. vt hi qō.circa.mediū.ꝛ qō no.ff.de condi.inde.l. b interdum. ¶Quarto quero qd ſi furioſus e ſit in 3 potestate p̄ris nūqd pater poſſit pleno iure agno e ſcere bonor p̄ſeſſionē:rñdeo ſic:vt.j.de bo.q̄ lib. l.ſi.in p̄inc.ꝛ.℣.ſinautē puerilis.nec reſtituit in in teg.qr p̄ꝝ eſt legitime etatis ē onerib⁹ ſubnixus. ☞Poſſeſſio que deferꝝ liberis bereditate non agnita tranſmittitur ad poſteros.

Mancipata. Bonorū poſ ſeſſio vnde li beri nō trāſmittit ad beredes.b.d.ꝛ eſt rō qr bonorū poſſeſſio non agnita nō trāſmittitur.vt ff.eo.l.iij.℣.deniq̄.ratio rōnis eſt qr bonorus poſ ſeſſio acgrif per modū facti extrinſeci cū exigat adi tionem p̄etoris ꝛ ea que facti ſunt tranſmittunt et in hoc poſſeſſorū iuris bz ſimilitudinē cuz poſſeſ ſorio facti.ff.ſi qs te.li.iuſ.eſſe fu.l.i.℣.ſcuola.Itez qui nō fecit videtur negleriſſe niſi fuerit in aliquo impedimēto.ff.de acq.here.l.cū gdā in p̄inci.ꝛ.l. pātoni⁹.ꝛ.ſ.de reſt.milt.l.i. ¶Quero nūqd ho 1 die bonorū poſſeſſio⁹ q̄ deferꝝ liberis non agnita f trāſmittatur ad poſteros.gloſ.ſentit qō ſic.p.l.i.j. de his q ante aper.ta.ſic iſte titulus inducit trans miſſionē nō ſolū de iure ciuili ſed de iure p̄etorio qō eſt no.Et hoc tenēt Jac.de ra.Pe.Ly.et puto hoc verū in fauorabili trāſmiſſiōe ſecus in contra tabu.argu.ff.de iniuſt.teſt.l.filio p̄terito.hoc eñ ex bono ꝛ equo non oz dilatari. ſed potius coar ctari.quia publice vtile eſt ne teſtamenta rumpant ff.de libe.ꝛ poſth.l.gallus.℣.quid ſi is.in glo.q̄ in cipit alias.

Cādiu. Jgnorās non pōt agno ſcere nec labif ei tempus ē reſt argu.qō ſi ſtatutū eſt in ciuitate qō q g non poſuerit in eſtimoꝰ oēs ſuas res non fiat ei ius de re quā non poſuerit in eſtimo.vel perdat illam ꝛ aliqs p errorē facti ſtetit qō nō poſuit vnā ſuam rē i eſtimo.ꝓterea hō oz illā pdere vt bac.l.cū ſi. ¶Itē.de mata. Extra oppo.ꝙ qō tps currat ignorā b ti.vt.ff.de infa.ꝛ ibi vide Bart.in.l.genero.Solu. quo ad ſui cōmodū currit.dormiēti ꝛ ignoranti.vt ibi:ſed ad excluſionem alicuius iuris nō currit vt bic.ꝛ.j.de his q.vt indig.l.ſi ideo.ꝛ.l.cū fratrē.Ar dic qō quod dā eſt tempus quod currit ſolo natu i rali⁹curſu ꝛ hoc currit ignoranti.vt.ff.de lega.j.l.ſi cui legetur.Quoddam qō currit curſu artificiali.ꝛ tunc ſi qdē regrit bois factū vel morā nō currit ignoranti.vt hic ꝛ.l.ſi.ff.de decre.ab or.fa.ꝛ ideo p torſtatuit tēpora eſſe vtilia.ff.de edi.edic.l.cū ler. ℣.j.ff.de excu.tu.l.qnquaginta.aut nō regrif factū vel morā ignorantis ꝛ tunc currit ignorāti.vt.j.de p̄ſcri.lō.tēp.l.fina.ꝛ ideo tēpus qō ligat manus or dinariorū in cōferēdis beneficijs vacātibus in cu ria currit pape ignoranti.vt no.in.c.ſtatutū de pre bē.li.vi. ¶Statutū vo tps qō habētes inſtrumē k ta ꝛ non ponētes in memoriali⁹ priuenꝝ iure ſuo non currit ignorāti⁹ᵏ:quia tractus temporis re ipſi⁹ eſt vtile.inſti.de ppe.ꝛ tē.act.℣.fi.ꝛ ibi no.aut nec fauoꝛe nec odiū et cōtinuū.l.nulli.ſ.de epiſ.ꝛ cle.iſta vltia vba fuerūt Bal.i diſputatio ne ſua inci.ſtatuto cauet qō fenerator intelligꝝ hoc niſi ſtatutū expreſſe li gaꝛet ignorāte.l.diu⁹.ꝛ ibi bar.ff.de fal.ꝛ vide qō no.bal.in pn.but⁹.et in.l.q.pcuratorē dat.in vlti.col.ff.de pcu.ꝛ bar.i.l.ſi.ff.ſi qs te.li.eſſe iuſ. fue.an aut ē tps implēdi cōditionē currat ignorāti.vide bart.in.l.j.in.x. q.j.de inſt.ꝛ ſub.ſub cōdi.ſa.an aūt poſſit peti reſtitutio rōne ignorātie. vide Bar.in.l.i.ff.de iti.actu.p̄ri.ꝛ ad ar.ſumptū a maiozitate rōnis ex d.l.ſi.j.de p̄ſcri.lō.tē.poſſet rñderi vt colligit ex no.p bal.in.c.ſi.de phi. feu.alie.p loth.ꝛ ſcripſi poſt bar.in.d.l.ſi.ꝛ plenꝰ p bal.de hac materia in.d.l.genero.ad hec dicta vide bal.in.℣.ſi.inſti.de ppe.ꝛ temp.actio.

i ¶Naturali.vide no.per Bal.ſ.eo.l.j.in.ij.op.ꝛ plene bal.in.l.genero. ff.de infa.Sali.Bar.dicit.idem qō Bal.vide eum.

k ¶Jgnorātibus.vide Bal.in.℣.ſi.inſt.de ppe.ꝛ temp.actio.et ſequitur p̄cipe Pe.de anch.in.c.canonū ſtatuta in v.alibi querit bart.ꝛ Ly.facit quirit etiā moraz hois et ideo intentāti p̄inatio nē oꝑ facere poſitionē ꝛ ꝓbationē de ſcia:ꝛ ideo conſuluit Bar.in ſtatuto infinuationis peruſij.et adde quod dicā.j.de inſti.ꝛ ſubſti.l.j.in.viij.q.

☞Mulier ſi eſt in loco vbi non ſunt periti p̄ſumitur ꝓ ipſa.

Mulier ſi ꝓpter ignorantiam conſultorum ba buit malum conſilium debet excuſari.

Ceris igno. ¶Jn lucris ꝛ quaſi lucris ca ptādis iuris ignorantia mulieribꝰ non pdeſt.b.d.cōcordat.l.iij.℣.de iur.ꝛ fac. igno.et ibi gl.ponit hoc mēbrū de quaſi lucro qō no.Et hoc verū ſi mulier potuit⁸ cōſulere peritio res ſecꝰ ſi nō potuit vt.ff.c.l.in bonoꝝ. ¶Quero qs oz hoc ꝓbare an mulier negatiuā an aduer ſariꝰ affirmatiuā.dicit Bar.qō ſi mulier eſt i loco vbi nō ſunt periti tūc p̄ſumit ꝓ ipſa qō nō potuit ℣ulere pitiores.ſi ſunt periti ibi p̄ſumit ℣ ipſam vt i.c.ſtatutū.de reſcri.li.vi.ibi aūt p̄ſumit eſſe co pia peritoꝝ vbi eſt merū ꝛ mixtū imperiū ꝛ locus cauſarū.nā iſte ō loc⁹ inſignis etiā ſi cēt quoddaz caſtrū ꝛ non ciuitas.vt.ff.de exc.tu.l.ſi duas.℣.de cet.ſm bar.q ita no.in.l.bonoꝝ.Tu dic qō mulie res⁹ ꝛ ruſtici ſicut vadūt ad ſyluā ꝓ lignis ꝛ ad ci uitatē ꝓ idulgētijs ita debēt ire ꝓ ℣ſilijs.nā ſi nō eſt multū difficile ꝓpter loci vicinitatē.ff.de dā.in fe.l.iij.℣.ſi tā vicinuz. ¶Scōo q̄roq̄ ſi habuit ℣ſiliū ſz malū ꝓpter ignorātiā ℣ſultoꝝ nūqd hoc ꝓbato excuſet:dicit bar.qō ſicᶜ qr non tenenꝝ ſcire iura ſecꝰ in eo q tenēt ſcire iura vñ aſſeſſoreꝫ ꝛperi tia alieni ℣ſilij nō excuſat vt no.bar.i.d.l.i bonoꝝ. Tu dic qō oz habere ℣ſiliū[d] cū plurib⁹[e] ſapiētib⁹ qr qō a plurib⁹ ſapientib⁹ q̄rit facilius inuenitur: vt.l.dubiū.ff.de repu.ꝛ licet ſit mulier vel ruſticus tñ naturalis motus ſibi dictat inquirere qō igno rat.qr oēs boles natura ſcire deſiderāt.ꝛ.Ethico rū.† Tertio quero ſtatuto cauet qō nō valeat cō cordia niſi.pducat intra octauā die modo quidaz ruſticus ꝑ errorē aduocati nō pduxit in termino an excuſetur ꝓpter iuris ignorantiā.ꝛ videt qō ſic er iā dictis.Cōtrariū videtᵏ qr omiſſio forme vi tiat etiā ſi omittat a ruſtico ꝛ ꝑ errorem.vt.j.de te ſta.l.ſi.ꝛ.l.ambigitatē.in gloſſ.q̄ incipit bodie in ſi.quod eſt verius quia in bis que pertinēt ad ri gorem ꝛ formā iudiciorum non attenditur ſexus⁸ vel ruſticus:ſed forma generaliter tradita ſicut nec attenditur etas.ſ.de iudi.l.ꝓperādum.in fi ne.ꝛ auf.de bere.ꝛ fal.℣.pupillus.

☞Judex tutoris defectum poteſt ſupplere.

Judicis factū temerariū nō hꝫ loco diſpēſationis. Tutor ſolus cōtra quē latio non poteſt adire.

Jnfans cum autoritate iudicis bonoꝝ poſſeſſio

vide Bald.j.e.l.in.ij.q.ſz vbi regrif decretū iudicis ꝛ autoritas tutoris nō poſſit iuder ſupplere.l.ſi.ſ.ſi ꝓpter publi.penſi.ſz Ja.bu.ꝛ Sal.hic.

i ¶Praticam.vide Barto.hic.

k ¶Er certa ſcientia.Ad dictū Bal.hic vide Bal.in.c.i.ꝓ quos fiat inue. ꝛ adde qō idē ſi ſciat.ſz non exprimat ſm gl.in.d.l.vniuerſis.hic alle.

l ¶Diſpēſatiōis. vide p Jmo. plē ne in.l.quidā con ſulebat.in fi.cum ſequē.ff.de iudi.ꝛ idē dicit Sal.hic.

nem non poteſt adire.

5 Tutor ſolus bonoꝝ poſſeſſionem filie dānoſam non poteſt repudiare.

6 Tutor infantis cū autoritate iudicis an beredita tem poſſit repudiare.

7 Hēditas mōacbo delata p abbatē repudiari pōt. m

8 Tutor ſolus non poteſt agnoſcere bonorum poſ ſeſſionem ſi pupillus tutori obligatur.

9 Pr̄ filio autorari nō pōt vt ſibi donet cā mortis.

10 Juder in iuriſdictione volūtaria ſupplet de facto.

Bonorū. ¶Tutor poteſt a gnoſcere bonorū poſ ſeſſionez ꝓ pupillo non pupillus fine tutore niſi defectuz tutoris ſupplcat.b. d. ¶Nota primo qō iuder ſupplet[b] defectū tu b toris.vt hic.ꝛ.l.ſi infanti.j.de iure delib.ꝛ hoc in contractibus.idē in quaſi cōtractibus.vt.l. profe ctitia.℣.j.ff.de iure dotiū.et facit.ſ.de epiſ.aud.l. tam demētis.ꝛ in.c.ſi.de iud.lib.vi.quod not.per Bui.in.l.cum non ſolum.℣.neceſſitatem.j.de bo. que lib.ꝛ.ff.de mino.l.ait pretor.℣.permittit. Et dic qō in volūtaria iuriſdictione iuder poteſt ſup plere ꝓ minore:qr ibi non requirit certa diſtin ctio perſonarū ꝓ forma iudicij ſecus in iuriſdi ctione contentioſa.vt.ſ.de auto.preſtā.l.clarum.et ſ.qui dari tutor.pol.in.l.vniuerſis.ꝛ not.ſ.de in 2 integ.reſti.mi.l.ſi curatorē habens. ¶Secundo i no.tertū ibi ſciens ꝛc.qui docet practicam[i] quod quando iuder vel alius ſuperior admittit aliquē ad aliquem actum quē non poteſt facere niſi diſ penſatiue ſemper apponaᵏ ibi quod hoc facit ex certa ſcientia[k].ꝛ vide.ſ.de pēi.impe.offe.l.vniuer ſis.ꝛ.ff.de re iudicata.l.quidam conſulebat.adde quod factuz temerarium iudicis non habetur lo co diſpenſationis[l] vt no.Jnno.de fil.preſbyt.c.ve l niens.ꝛ Spe.de leg.alias de diſpē.℣.qualiter au tem ꝛ quando.verſi.dicunt autem quidā.item ad de quod vbi factum ſuperioris poteſt interpreta ri[m] ꝛ inferri ad ius cōmune nunq̄ preſumitur diſ m pēſatio nec inutile cōfirmatū.vt not.extra de deci. c.dudū.in mouella. ¶Opp.qō ſolus tutor nō poſ ſit agnoſcere poſſeſſionē bonoꝝ ꝓ pupillo ma iore infante.vt.j.de iure delib.potuit.ſolu. fateor ℣tiū ſm gl.vñ.l.nō.a ītelligit i ifante iſta gl.eſt fal ſa.qr imo aliud in bo.poſ.aliud in aditiōe hereditatis:nam bo.poſ.indiſtincte ſolꝫ tutor agnoſcere pōt.ꝛ eſt rō qr bz fomentū iudicis p̄ſentie.vt.ff.c.l. tutor.ꝛ.l.pupillo.ꝛ no.in.d.l.potuit.ꝛ.l.impuberi.ō tu.ꝛ cu.da.ab his ſm Hſt.de ma.Dy.ꝛ Ly.hz q̄dā alia gl.concordet cū iſta.ff.ad tre.l.ſed nec ipſi.ſed vtraq̄ gl.male loquif. ¶Quero nūqd cozā iu dice tutor[n] ſolus poterit adire.ꝛ vt qō ſic.qr eadē eſt rō ſtent in bonorum poſſeſſione.arg.l.oim.j.de obſtāte.ita no.declarat Bal.in.l.ſi teſtiū.j.de teſt.Jtē fallit vbi p̄ceps faceret ex certa ſcia.qr tūc intelligit vti plenitudine p̄tātis gloſ.no.in.c. ad hec.extra de reſcri.gl.ꝛ Bal.in.l.eos.in p̄in.j.de ap.ꝛ cum Bal.hic trāſit ſimpliciter Pau.de caſt.in.l.cēturio.ff.de vul.ꝛ pup.ꝛ illud qō oz quod p̄inceps nō p̄eſumit vti plenitudine p̄tātis intellige ſm Pau. de caſt.in ℣ſil.cclxxx.incip.in qōne preſenti nō intēdo ꝛc.qñ act⁹ poſſet valere de p̄tāte ordinaria.vel qñ papa errando in facto putaret valere de poteſtate ordinaria.ſecus ſi actus non poterat valere de p̄tāte ordi naria ipſo ſciēte.arg.l.ſi miles q deſtinauerat.ff.de teſta.mili.ꝛ arg.l.in teſtameto.j.de teſta.mili.iuncta.l.centurio.preal.ꝛ.l.ſi qñ.in p̄inc.ff.de leg.j.ꝛ vide Pau.de ca.in.l.p̄inceps.ff.de legi.et qō ſcripſi poſt mo.in d.l.qdā cōſulebat.hic alle.ꝛ cū Bal.hic trāſit ſimpliciter Sal.ꝛ ꝓ hoc ter. in.l.ex facto.in p̄in.ff.de vul.ꝛ pup.ſm Raph.ibi.ꝛ qō dixi ar.d.l.mi les qui deſtinauerat.tz etiā Pau.de caſt.in.l.hac cōſultiſſima.℣.ex im perfecto.j.de teſta.ꝛ hoc ibi ſentit glo.ſed Fulg.ibi cōtra.qr leges ſpe ciales ſunt facte qñ volūt principis actus valere contra ius cōe.l.pe.ſ. de dona.inter virū et vxo.l.ſancimus.℣.exceptis.j. de dona. que leges alias ſuiſſent ſuperflue.ꝛ ꝓ iſta opi.vide que ſcripſi poſt Roma.in.l. ſi te ſtamentū.j.de teſta.ꝛ Ang.in.d.℣.ex imperfecto.

n ¶Tutor.idē tenet hic Pau.de ca.ꝛ reputat mēti tenendū ꝛ vide Ly.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hic in pe.q.idē Jul. hic tñ Paul. hic infideliter refert Bal. dicit cñ q Bal. tz q sol⁹ pupill⁹ cū autoritate iudicis supplētis nō possit adire. hoc esset cōtra l. si infanti. ff. de iure deli. & per Sali. in l. potuit. co. ti.

a ¶ Scōo q̄ro. vtrū iudex possit supplere defectū in infante volēte adire & videt ybari in l. si infanti. in fine. a Jtio sensu. ff. de iure deli. tū dubito testa. contrariū dico: q̄ presentia nō est de natura actⁿ: & iō propter presentiā iudicis mihil accrescit. argu. ff. de transac. l. sine apud acta. ¶ Secundo quero⁹ nunquid solus infans cū autoritate iudicis possit agnoscere bonorum posses. glo. sentit q̄ sic: sed contrarium videtur q̄ est defectus in iure naturali: cum infans nullū habet consensum. vt. ff. de verb. obli. l. mulier. et contra defectum iuris naturalis non cadit dispēsatio: vt no. Jnn. in fi. extra de rescript. c. scisciatus. ¶ Tertio quero nunquid solus tutor possit repudiare bonorum possessionē dānosam pupillo: & videtur q̄ non: q̄ est quedam alienatio vniuersitatis: & omnis talis alienatio vniuersitatis q̄ est apta comprehendere mobilia & immobilia equiparatur alienationi rerū: immobiliū & requirit eandē solēnitatē ex natura prōprie aptitudinis: vel q̄ saltem est dubiū vtrū sint aliqua immobilia que includanē sub ipsa: et in casu dubiū iuris solennitas est seruanda vt satisfiat cuilibet casui qui pōt includi. argu. ff. de rit. nup. l. adoptiuus. versi. sed in re dubia. Sol. dicit Azo q̄ hic tutor pōt repudiare consentiētibus & coniunctis & amicis pupilli: & a iudice cognita approbāte: et decretū super tali repudiatione interponente. ff. co. l. tutor. hoc probat ibi Bart. ratio[b] tamen que fit per Bart. per quā videat alienatio non est vera. ppric loquēdo. vt. ff. de dona. inter vi. et vro. l. si sponsus. §. fi. quis. sed ipse accepit alienationez prō quadā abdicatione seu extinctione: vt. l. proin de. ff. si cer. peta. ¶ Quarto quero vtrū tutor infantis cū autoritate iudicis possit bereditatem repudiare. Sol. vt no. j. de repu. here. l. pe. per Lyn. ¶ Quinto vlterius quero si hereditas est delata monacho. vtrū possit repudiari per abbatē[c] et capitulū. & dic q̄ sic. Tū q̄ monachus equiparatur perpetuo infanti cum nunq̄ fit habiturus consensum iuris. Tum q̄ monasterii est in rē suā procurator: ideo pertinet ad ipsum plena dispēsatio: sed aliud in seruo: q̄ seruus pōt fieri liber a seruitute: sed monachus non potest fieri liber a regula. de hoc dixi. ff. c. l. j. ibi o no videas. in. r. q. Jn glos. etiā siue ibi potuit imo & tunc sol⁹ tutor agnoscit: vt not. in. d. l. potuit. per. l. tutor. ff. co. et. l. pupillo. fin Hico. de ma. ¶ Sexto querit si per bonorū possessionē pupillus tutori obligatur puta q̄ tutor erat creditor testamētarius: an sol⁹ tutor possit agnoscere bonorū possessionem: & videt q̄ sic: q̄ per indirectuz pōt esse autor in causa que ad cū secūdario pertinet. ff. de auto. tu. l. j. Jn cōtrariū q̄ bonorū possessionē petēdo quasi Jheret, cū scipso q̄ est impossibile. arg. l. j. ff. de stipu. seruo. & in. c. si vna. de reb. eccle. non ali. Sol. dū queritur an in facto prōpio[d] possit quis autorari refert aut autoratur in sui prēiudicium. & pōt. ff. de ado. l. si cōsul. sic & consentire potest. ff. de manu. vin. l. si pater. §. fi. Aut autoratur ad suū cōmodū & tunc aut cōmodū pertinet ad eū directe aut indirecte. primo casu refert aut autoratur ad precedentis obligationis executionē: et potest. ff. de cōtrabē. empt. l. si fistulas. §. fundū. Aut ad noue obligatiōis inchoationē: & tunc nō pōt. vt. d. l. j. ff. de auto. tut. & q̄ no. ff. de reb. cre. l. iiij. & plenius in. d. cle. si vna. Scōo casu potest q̄ attenditur id quod principaliter fit et causa finalis magis q̄ incidens: hinc est q̄ pater iubet et autoratur filio[e] quod adeat bereditatē: et tamē per hoc queritur patri: q̄ hoc procedit ex natura personarum et ex auoritate legis. ff. de acq. bere. l. placet. & l. si quis mihi bona. §. iussum. ad hoc. j. de iur. deli. l. si infanti. et. j. de bo. que lib. l. fi. §. vbi autē puerilis. ¶ Et ex predictis determinaē q. vtrū pater possit autorari filio in ptāte quod donet causa mortis ipsi patri vel eius seruo. & dicēdum est q̄ nō: q̄ hic principaliter agitur vt ipsi autoranti querāt sed vt donet fratri pōt pater autorari tū patri non queritur vsusfructus. fm gl. ego dico q̄ imo patri queritur vsusfructus: q̄ hoc cōtingit ex iure personaruz nō ex natura autoritatis imo plus dicit pe. quod etiam vt donet ipsi patri directe valet autoritas. nā multum refert vtrū k ler conferat alicui autoritatē ratione commodi reportandi sicut cōcedit patri & tunc pōt autorari in re propria. ¶ Itē ne illud quod est cōcessum in facturē patris vertat in eius lesionē an vero cōferat rōne nudi ministerij & defectus supplēdi circa consensum puta minori vt. ff. de acquirē. bere. l. pupillus. & tunc in causa propria nō possit directe autorare. alleg. j. de imponenda lucra. deseri. l. i. circa principium lib. & r. ff. de in rē verso. l. si pro parte. & j. idē tractat ibi nisi donaret &c. et. ff. de fideiuss. l. si quis pro eo. §. i. ita dicit pe. in. d. l. i. de auto. tut. sed l Dyn. & Barto. [b] tenēt glo. & ego teneo preterq̄ in eo quod dixit de vsufru. nam puto vsumfructū patri queri ex iure personarum: & adde quod dicam. j. vnde vir & vro. l. j. ¶ Ultimo no. fm glos. q̄ iudex supplet de facto quod est verū in voluntaria iurisdi. sed in contentiosa iuri. dic vt dixi. & vt que desunt aduocatis parti. l. j.

Dicunq;. ¶ Probabilis ignorātia siue iuris[k] siue facti facit vltima tempora non currere ignorantibus. d.

f ¶ Decretum si non requiritur quare necesse est iudicem adire.

2 Terminus quando datur alicui ad probandū requiritur citatio infra terminum.

3 Judicis factū requiritur in bonorum possessione que datur gratia litis agnoscende.

4 Possessio bonorum gratia litis agnoscende expleri debet ex quo capite agnoscatur.

Mverborum. ¶ Sufficit bonorum possessionis agnitio etiam sine interpositione decreti facta coram iudice competenti & prepostera agnitio non tenet. boc dicit. ¶ Et not. quod quidam intelligunt quod sit sublata formula petendi. sed non decretum: alij dicunt quod vtrūq̄ est sublatuz & hec vera. vt not. & de cura. furio. l. final. §. i. in glo. [l] que incipit. quia opus. Sed quare est necesse adire iudicem[m] si non requiritur decretum quare non sufficit fi fiat coram tabellione et testibus. Respondeo quia creditores melius possunt scire ea que fiunt apud acta. & quia non potest in actis ita de facili committi falsitas: vt. j. de donatio. l. in donationibus. et in ista agnitione non est aliquis citandus: quia o iste actus consistit solum in consensu et non in contestatione. et ideo non admittitur oppositor[n] ne agnitio fiat. sed quando petitur possessio corporalis. tunc bene admittitur contradictio vt dixi. & ca. rub. in. iij. q̄. & ca. rub. in. iiij. opp. & hoc tenet hic Hico. de ma. et ex hoc dicit Ly. hic quod in insinuatione donationis requirit presentia iudicis & non sufficit presentia tabellionis. ¶ Ego dico a simili quod sicut in agnitione bonorū possessionis non requiritur citatio aduersarij ita nec si ex causa donationis cedantur iura vltra quingentos aureos requirit citatio creditoris. naz cessio que pōt fieri eo inuito pōt fieri eo ignorante quod est nota. Quero nūquid hec lex habeat locū in bonorū possessione[o] cōtra tabu. dic quod sic. vt not. in. d. l. fi. de

scilicet quando elegit petere decretalem quia via quā sibi elegit sibi patet. l. si mulier. in fi. ff. q̄ metus causa. per Bald. & t̄ insti. de bono. pos. §. fi. & insti. de bered. que ab intest. defe. in prin.

a ¶ Rubrica. in. iij. q. & melius. ff. co. l. j. in. iiij. oppo. vide. j.

b ¶ Respondeo non. Ly. tñ sentit in contrarium in. l. fi. vnde legi.

c ¶ Possessore. facit q̄ no. Bal. ff. e. in rubri. in. vi. q. & vide q̄ ipse no. in l. fi. ver. etiam opp. quod imo etiaz &c. c vbi. quo ad tertiuz. j. vnde cog. ver. vi. so. de bo. pos. limita. vt hic per Fulg. Pau. de cast. tran d sit cum Bal.

¶ Alienam vicē. facit ad. q. Bar. in l. senat⁹. §. fin. ff. ad tur. & dictum bal. hic vī. pcedere q̄n scōa dilatio cōmē e suraf a cursu prime. arg. l. a filia. §. alūno. ff. ad trebel. & q̄ ibi no. secus si non cōmensuraf a prima. §. a fine tēporis. & pro hoc vi dek tert. i. l. ij. §. q̄ f si ita. versi. sed triū f mensiuz. j. de tēpo. ap. & q̄ no. Bart. in. l. si ita stipulat⁹ essem abs te. ff. de verbo. obl. sed pro respōsione considera illud q̄ cessan te causa dilationis g &c. tñ Pau. de cast. hic & l. fi. si quis he res. ff. & acquiren. b here. vī tenere contra istam limitatiōnē per. d. l. a filia. in rōne sui. et tert. in d. l. ij. in veritate nō probat & pro opi. Pau. de ca. & bal. bene facit. l. is cuius. §. ex senat⁹. iūcta. l. si marit⁹. §. fi negauerit. ff. de adul. & limita vt hic per Ful. & vió que scripsi post pau. de castr. in. d. l. si quis heres ita. et an requiratur q̄ de ista agnitione fiat scriptura apud acta. vide Lyn. & Ful. in l. fi. in fi. j. vnde le. & Bal. j. adde etiam q̄ hodie pōt peti decretalis sicut olī vt per Bart. in. l. j. ff. de iurisd. om. iu. facit. l. quod. ff. de actio. & obli. & no. Bal. in. l. j. in fi. j. ff. de mo. pos. fue. ap.

e ¶ Questionem. vide q̄ no. gl. in cle. ij. de ap. j. prori. alle. & Bal. in. l. j. ff. si quis cau. & in. l. eos. §. apostolos. j. de ap. & vide q̄ dixi post Bart. in. l. de crimine. j. de adul.

f ¶ Quero. no. si datur terminus alicui ad probādum q̄ requirit citatio infra terminum: secus in fine termini. vide Bal. c. sancimus. quo tpe miles inuesti. alleg. gl. ordi. in cle. ij. de ap. & vide eundem in. d. l. ff. si quis cau. & in. l. si q̄. C. de testi. Bar. l. ij. j. de temp. ap. & l. item. ff. de consti. pecu. l. qui ante kalendas. & de verb. obli. And. barb.

5 ¶ Concludere. secus si iudici concluderet fm Bald. in. l. fi. versicu. item

cura. furi. in glo. que incipit. si. solēni. & dixi. & eo. in rub. a ¶ Quero an bec lex habeat locū in bonorū possessiōibus que sunt facti. Respondeo non b q̄ ille bonorū possessiōes trahunt secum executionez facti que nō debet fieri nisi citato possessore. c arg. & si propter pub. pen. l. si deserta. & l. cū miles. §. j. ff. quib. ex cau. ma. & in. c. cū quidā. de prebē. lib. vi. facit q̄ no. Jnn. de eo qui habet cōferre vel prouidere. extra de presump. c. dudū. & q̄ no. in cle. j. de offi. dele. ¶ Quero q̄d est dictū inter alienā vicē[d] &c. gl. exponit dupliciter. & fm primā expositionē facit ad q̄nem iudex statuit terminum ita dicēdo tibi actori statuo terminū. x. dierū proxime vēturos ad probādū intētionē. & tibi reo alios. x. dierū post sequētiū ad probādū exceptionem. q̄ si actor renuntiat suo termino statim cedit terminus reo. Aut fm secūdā expositionē facit ad questionem e q̄ non est licitum preuenire terminū iuris nec est mirum. q̄ interim nō habet ius: vt. ff. de bo. lib. l. fi. filius. §. cū filius. ver. fine dubio. arg. ff. de leg. ij. l. si ita sit scriptū. §. i. dicit Bar. q̄ veniens ante terminum non vī venisse. ff. de verb. obli. l. in illa. per Barto. nam pars tenet facere ante instītum tpis & post eius cursum: vt hic fm Bar. qui ita not. ff. de ver. ob. l. qui ante kalēdas. ¶ Quero[f] datus est alicui terminus ad pbādū nūquid aduersario nō citato poterit reducere instrumēta. dic q̄ nō. iij. q. ix. c. charte. nisi pducat in fi. termini. q̄ pro vltima parte termini semper intelligit vtraq̄ pars monita. sed interim nō: vt no. Bar. ff. de consti. pe. l. itē. adde q̄ no. in. c. ij. de app. in cle. in gl. no. q̄ & iz in agnitiōe ppriū iuris nō fit necessaria citatio. vt dixi. & q̄ nemini concludit nisi ipsi agnoscenti tñ secus in probatiōe q̄ aduersario cōcludere[g] dz. & de test. l. si q̄s. in ver. testatio. & boc est verū si null⁹ cōtradictor apparet. & si apparet & dictor tunc dicit Ddo. q̄ nō sufficit seruare hāc. l. sed tūc iudex[h] cognoscere & cū cause cognitiōe pcedere: & ipsam possessionē cōcedere vel denegare. ar. ff. ad exhi. l. iij. §. ibidem. & vt sic pol. le. l. fi is a quo. ff. q̄s ex in bo. pos. ser. l. ij. §. bonorū. & ff. ad carb. l. iij. §. cause. & §. duo. Sed boc nō credo verū. & puto indistincte standum huic. l. q̄ indistincte & ñaliter loquit ar. ff. de alt. iu. l. ij. §. i. de publi. l. de ptio. & i boc nō pōt esse aliq̄ prēiudiciū aduersario: q̄ postea cuz intentabit interdū quoz bonorū vel bonorū poss. hereditatis petitionē vl aliud pīudiciū necesse habebit. pbare se de iure agnouisse bo. pos. & successionē ad seō iure pertinere: vt. j. quoz bonoz. l. i. & sic est i aditiōe de iure ciuili quā q̄s pt facere sicut vult solo aio. instī. de here. quali. & dixi. §. fi. & &c. ff. de acq. here. l. si q̄s extraneus. §. i. & p hec nō prēiudicat alij imo petēdo hereditatē dz pbare se de iure adiuisse & bī de esse. ff. de iureiur. l. & si possessori. §. fi. cū. l. se. & nūqd hec lex habebit locū in bo. pos. q̄ sunt facti vt carbonian. & ventris noīe. Rūdet Mar. de fano. & dicit q̄ nō. & ego hoc credo verū: q̄ in illis regrit factū iudicis: vt. ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. j. & ne vis fiat ei. l. pe. §. pe. & l. fi. ff. ō car. edi. l. iij. §. iussuz. hoc aūt factū nō dz iudex facere nisi multis ingītis de q̄bus apparet. j. ad carb. l. j. & ij. & per totū. & de ven. in pol. mit. l. j. & per totū. Sed aliud est in alīs pos. que ius tribuūt & representāt oppo. q̄ imo. j. vnde cog.

b ¶ Juder. vide. §. e. l. & Frā. tig. in. l. j. §. e. vbi dicit idē q̄ Ddo. & alle. no. in. l. ij. §. si cā cognita. ff. de bo. pos. & vide q̄ ibi dixi post Bar.

i ¶ Agnoscēde. ista opi. esset vera fm intellectū. & opi. Petr. & Ly. in. l. ij. de inoffi. test. ij fm opi. gl. & aliorū que est cōmunis in. l. papinianus. §. i. ff. de inoffi. testa. requireret factū iudicis & actus facti in tali bonorū possessione. & per consequēs videret idem q̄ est in bo. posset. carboniana vētris nomine de qua. §. et boc videtur tenere Ange. in. l. j. ff. de iurisdict. omi. iudi.

¶ Querela. vide Bal. in. l. si. j. vnde legiti. & q̄ ibi no. Bar.

¶ Interponit. vide. §. e. l. j. in prin. & Lyn. bic & in. l. si. in fi. & ibi Fulgo. j. vnde legi.

¶ Ego credo. vīó Bald. in rubri. §. eo. Paul. de ca. in l. Pdiu. §. eo. dicit q̄ sibi videtur q̄ etiam si iudex interroget non babet iste necesse exprimere: quia ex quo iudex non bz necesse iterponere decretum nihil bz ipse agere, sed non est necesse q̄ ipse agnoscens bo. pos. petat ex quo capite sibi delata & alis sicut nō posset adire. l. fi is ad quē. ff. de acquir. here. ita nec bono. posse. ad hoc di. l. Pdiu. §. e. per quam bene dicit ibi Pa. q̄ aī istam. l. bene babebat necesse ille qui petebat bo. posse. exprimere ex quo capite nec sufficiebat dicere talē esse defunctū. & q̄ eius bona sunt mihi delata: ūre peto bo. poss. decerni. nam si hoc sufficeret sequerek q̄ in casu d. l. Pdiu. ille non habuisset causam iustam ignorantie: q̄ nō potuisset petere iz ignorasset. & ista opi. satis mibi placet per istā. l. ver. qualiscunq̄ testatio. & vltra predicta potes respondere ad. l. Pdiu. q̄ ille qui volebat petere bono. pos. puta frater ex capite vnde legi. dubitabat an alteri competeret bo. possef. q̄ dubitabat an certarent liberi defuncte persone. & sic non poterat agnoscere bo. pos. sicut nec adire: vt no. in. l. is potest. ff. de acqui. bered. & est tex. in. l. in bono. ff. e. o. & exemplum de teste q̄ adducit hic Bal. est multū a remotis ibi. & testis dz reddere rationem dicti sui per sensum corporeum. vt videat iudex quomodo in iudicādo se fundare possit super illa probatione: sed in casu nostro iudex non habet super boc aliquid pronūciare. & vide Bal. in. l. j. in prin. j. vnde legi. & ibi boc etiā sequitur Roma. & opi. Pau. de ca. vltra. l. Pdiu. pro ba-

Frā. tig. in. l. j. §. e. glo. & Ang. in. l. j. ff. de bo. pos. he. pe. Jmol. in. l. ita tñ §. quoties. in fi. ff. ad treb. Bar. in. l. ij. §. fi cā cognita. ff. de bo. pos. Bal. in. l. j. si de mo. pos. fue. appel. j. dz cōtra glo. sed salua glo. vt per Bal. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur in.l.fi.ff.de lib. 12 Jus accrescendi excludit successorium edictum.
7 postbu. et qō ibi 13 Jus accrescendi est duplex.
Bal.7 Jmo.in v. 14 Filius legitimā ab hereditate an possit separare.
nihil agit. 7 ibi spe 15 Jus accrescendi excludit qui facit partem alteri.
cifice no. Ray.7 fa 16 Jus accrescendi si fit relictū nō dicitur accrescere.
cit ad ꝑdicta.l. fi.ō 17 Legata in testamento relicta dicuntur accrescere.
anna.excep.quā et 18 Jus commune quod de iure accrescendi loquitur
hic allegat bal.bñ trahit se ad statutum.
facit ēt.l.cū gdā.ff. 19 Modi discrepantia capiendi legatum alterat sibi
de.bo.pos.7 vide in coniunctionem testationis.
fi.Bal.in.l.qñ iu= 20 Cōiunctio legalis attēdi dz in dispositiōe legali.
dices.ſ.ō ap.7 bar. 21 Coniunctio naturalis an in iure accrescendi de-
in.l.j.ſ.ti.ij.7 bal.in beat attendi.
l.fi.j. vñ legi. dum 22 Coniunctio 7 modus an accrescant sicut relicta.
tractat de bo. pos. 23 Jus accrescendi potest prohiberi in legatis.
vnde liberi 7c. 24 Juri accrescendi renuntiari potest.
25 Jus accrescendi est de iure ciuili.
26 Jus accrescendi transmittitur ad heredem.
27 Jus accrescendi non habet locum inter viuos.
28 Jnsolidum dictio quid operatur in instrumento.
29 Adiectio inutilis minuit contractum.
30 Pater qui emphyteosim ꝓ se 7 liberis descēdē
tib⁹ recepit si sine herede moritꝰ fratri suo accrescit.
31 Jus accrescendi nō est sublatum per contractum.
32 Emphyteosis reuersa ad dominum nō intelligit
tacite renouari.
33 Jus accrescendi excluditur per diuisionem quam
faciunt fratres.
34 Jus accrescendi non habet locum in iurisdictione
ordinaria.
35 Jus accrescendi non habet locū in donatione cau
sa mortis.

a ¶Quoties. dicit a Pau.de castr. hic qō Bal. legit istaz l.p aera.7 nubes.

b ¶Accrescendi. vt hic 7 ex pressiꝰ in.l. iij.ſ.fi. cum.l.seq. ff.de bono.pos.

c ¶ſ. bis ita. vbi est text. qui loquit in successione ex testamēto que est legitima. per.l.vj. tab.l.lege obueni b re.ff. de verb.sig.7 istud cōtrariū for mat etiā hic Jaco. bu.7 Bar.7 lz ipsi finaliter nō respon deāt ad cōtrarium tñ veritas est qō hic ter. noluit dice re ꝙ inter legitimos cesset ius ac crescēdi:sed voluit dicere ꝙ si exclu c sus de iure pretorio non pōt venire de iure ciuili ꝙ ali quod remediū ad hereditatē 7 sic ad legitimā successio nez:qz tunc ex toto portio deficit ha bet locū ius accre scēdi secus si ex to to non deficit. facit quod not.gl.in.l.fi duo patroni.i pn. in ver.iurasse.ff.de iureiur.et ista opi. quam format hic Ja.but.7 Bar. bñ adaptatur ad ter tiam lecturam. sed nō vē ad reliquas vt dicit ¶Paul. de cast.hic.

¶Quoties. [a] ¶Nec. l. dz multum notabi lem materiā.7 hoc intendit in sum ma. Inter bonoꝝ possessores est lo cus iuri accrescendi.vel sic.si pluri bus est delata bonoruz possessio 7 alter acceptat alter vero renūtiat vel tēporis lapsu excludit acceptāti totū acquirit.b.d. ¶No.primo ꝙ pretor defert.i.offert liberis bo.posse. ¶Scōo nota ꝙ liberi possunt eam acceptare 7 omittere.

¶Tertio not.ꝙ si aliqs acceptat 7 aliqs omittit tūc portio omittētis accrescit acceptāti. ¶Quarto no.ꝙ decretū interpositū super parte trabitur ad totū per ius accrescendi[b] vt hic 7.l.iij.ſ.fi.cum seq.ff.de bo.pos. ¶Ultimo no.exclusum nunq̄ re uerti ad ius a quo reperit exclusus cum alij accre scat. ¶† Modo cōtra hanc.l.sic op.dicitur hic qō cessante legitima successione habet locū ius accre scendi.aut ergo iste ablatiuus ponitur in vi cause finalis aut in vi conditionis 7 argumēti a contra rio sensu:aut in suppositionis terminorum. ¶Primo casu sensus huius.l.esset falsus quod ideo ha beret locū ius accrescēdi:quia cessat legitima suc cessio.nam etiā inter eos quos vocat ius ciuile bz locū ius accrescēdi:vt.l. si ex pluribus.ff.de suis 7 legi.7.j.de cad.tol.ſ.bis ita. [c] Scō casu similiter est falsa per easdem.ll. Tertio casu est sensus qō in liberis cessat legitima successio qō est falsuz:qz suc cessio liberorum est legitima cum.l.xij.tab.vocet li beros ad successionem parentum:vt insti.de here. que abinteſt.ſ.item vetustas.7 de lib.7 posth.l.in suis.ff.de bo.dam.l.cū ratio. Sol.dicit gl.in.j.lect. ꝙ ille ablatiuus cessante 7c. supponit pro casu in quo cessat legitima successio. Nam si legitima suc cessio superfozet lz remediū pretoris esset omissuz tñ alteri nō accrescereꝛ:qz qō non deficit nō accre scit.ff.si pars here.pet.l.ij.7 ideo nō prius accresce ret quā exploratū sit neutro iure successuruz.nam in iure retinēdo sufficit ex pluribus remedijs qō vnum sit efficax.ff.de ope.lib.l.fi filius.ff.de serui. rust.pred.l.si domus. ¶Est ergo sensus litere iste suppōsito qō cessat legitima successio 7 suppōsito qō bñficiū pretoris tempore vel consensu fit extin ctū accrescit alteri icuius psona nō reperit extin ctū.7 sic ponunt isti ablatiui suppositiue. ¶Item poni possunt in vi cause finalis:nam causa finalis intelligenda est illa qua posita in esse ponit in esse volūtas disponētis.7 ea cessante cessat consensus.

ff.de here.instī.l.fin. Tñ causa siue ratio finalis est duplex.quedā est influens effectū:quedam est re mouens defectū.i.obicem siue obstaculum. Causa enim finalis quare accrescit que.ſ.influit seu infingit hoc ius accrescēdi est agnitio vnius 7 repudia tio alterius. sed causa quare hoc ius accrescēdi nō recipit obstaculū est qz obstaculum possit recipere a iure ciuili. sed illud obstaculum tollitur per hoc qō dicit cessante legitima successione 7 eodem mo do possunt isti ablatiui stare in vi conditionis si cessat 7 in vi argumēti a cōtrario sensu:qz secus si non cessat. ¶Sed tūc quo respondeas ad,contra riū.nā si sunt liberi:ergo falsum ꝓsupponit.ſ.qō cessat legitima successio. Respondeo imo verum ꝓsupponit:quia loquit in successione linee ma terne que cum fiat iure cognationis qz femine ne mo agnascit descensiue non erat huiusmodi succes sio cognita per.l.xij.tab.inst.de succes.cog.in ꝓin. ¶Sed contra istam lecturam sic oppo.nam libe ri succedunt linee materne per senatusconsultum etiaz vulgo concepti:vt insti.ad orfi.ſ.nouissime. sed successio ex senatusconsulto est legitima succes sio:ergo lectura est falsa.ff.de pe.here.l.ij. Susti nendo glo.dic qō aut tu queris an cessat legitima successio facto legis.7 dic qō non:quia lex defert. aut facto hominis:qz filius repudiauit de iure ci uili:7 tūc fic nam ita potest esse in facto.ponamus ergo filium repudiasse de iure ciuili:hoc non pote rat venire de iure pretorio qō ius ēt si omittit ac crescit alteri:7 eo iure illi accrescit quo iure partez suam agnouit:vt hic. Sed contra hoc fic oppo.tu dicis [d] qō omissa bonoꝝ possessione vel repudia ta nō videtur repudiatum ius ciuile sed pretoriū. contra ille qui repudiat bonoꝝ possessionem non vult se gerere ꝓ herede. ergo tacite etiam repu diat ciuile:vt.j.de iure deli.l.puberum. inducēdo eam per locū a contrarijs:qz a contrarijs cōtraria inferuntur. Respon.nego maiorem [e] 7 dico quod aut renuntiat vni remedio aut renuntiatur bonis aut successioni simpliciter. ¶Primo casu rema net aliud remediū cū possit vnū eligere alterū am plecti. Scōo 7 tertio secus hec probantur.j.de iu re deli.l.fuuz heredem.j. vnde libe.l.qui se patris.

d ¶Tu dicis. Hic collige qūo ista in tellexerit Bar.hic in ver.ista solutio.

e ¶Maiorem. no. ad.l.suum. et adde Bal. in rub.ā qui admit.in.vj.7 vide per Bart.in.l. nec is.ſ.fi.ff.de acqui. heredi.

2 ¶† Ex predictis apparet ꝙ indefinita renūtiatio equipollet vniuersali. nam sicut ille qui recipit videt acceptare omni modo quo melius pōt: ita ille qui absolute renuntiat videtur renūtiare iuri 7 cause omni modo 7 forma quibus melius pōt. arg.ā.de pac.l.postq̄. Item quando renūtiat bo nis perdit omne ius.quid autem si non renuntiat: sed confitetur se non habere ius.dic vt.ff.de inter. act.l.si filius.quid autē si non renuntiat bonorum possessioni:sed renūtiat possessioni rerū seu bono rum possessori. Respon.vt totum renuntiare sicut ecōtra per possessionē probat acceptatio vt dicā j.vnde leg.l.nō boc.nā perpetua renuntiatio pos sessoria vī esse renuntiatio possessiōis 7 iuris.arg. ff.de vsufru.l.iij.ſ.pe. Non ob.ff.de rei ven.l.fin. quia ibi nō est enuntiatio sed renūtiatio.nam non oēs qui enuntiant renuntiant:vt in aut. cōtra qui propriā.ā.de nō nu.pecu.7 aliud est negare aliud priuare.j.de test.l.verba. ¶† Sed nunquid sicut accrescit ius ita accrescit factum:id est possessio fa cti.pone enim acceptantem esse missum in posses sionē partis sue per.l.edicto.j.de edic.di.adri.tol. deinde aliud repudiat an fine noua apprehensiōe possessionis augebit iudicialis missio.non credo: qz nemo inuitus est possessor lz inuitus sit partis f accrescentis bonoꝝ possessor[k] vt hic.facit glo.l.cū f miles.ff.qui.ex cau.ma.7.l.j.ſ.sceuola.ff.si qs test. lib.esse inf.sed per hoc apparet ꝙ in carboniana 7 alijs bonoruz possessionibus facti habet locū ius accrescendi in ipsa bonoꝝ possessione.sed nō in possessione bonoꝝ imo erit opus nouo bominis facto qō est no.7 pone exēplum in duobus impu beribus qb⁹ mouet questio status 7 bonoꝝ:7 vn⁹ 4 acceptat carbonianū alter nō. ¶† Ex p̄dictis ap paret lectura gl.que legit hāc.l.in successione linee materne vsq̄ ad illum ver.gl.incipientem. 7 ideo dic 7c. Causa euidentioris intellectus recito illum ver.per qōnes.7 quero qd in successiōe linee pater ne.rñdeo cōsidera qō filius pñ 7 a cēdētibus ma sculis pōt succedere q̄nor vbz seu modis. ¶Prio em pōt succedere de iure ciuili. Scōo ꝙ vnde libe ri. Tertio ꝙ vnde cognati. Quarto ꝙ vnde cogna ti. Tūc ergo cōsidera aut nō vult ex aliquo capite venire 7 tūc accrescit cōsortibus. vt hic aut vult ve nire ex pmo capite in quo bz coheredes.7 tunc alij nō accrescit siue acceptat de iure ciuili.siue de iure pretorio:siue vtroq̄ iure.nā abundās cautela non nocet vt.j.de test.l.testiū nō ideo.aut vult venire ex capite posteriori.7 non pōt cū alijs admittantur ex priori.ad caput [a] aūt cui quis repudiat nunq̄ re uertitur siue in eo capite bz coheredes siue non vt hoc probat.ff.de suc.edic.l.j.ſ.sed videdū.7 insti. de here. abinteſta.ſ.admonēdi.ff.vī cogna.l.legi timus.7.l.octaui. ¶Semp quoq̄ teneas qō pōz gradus sequētem excludit ēt si quis ex primo gra du nitat per ius accrescēdi.vt hic.7 hoc intēdit di cere gl.a dicto ver.7 ideo dic vsq̄ ad verſi.qō dicit in illo verſi.reuertit ad prin.gl.de linea materna 5 7 recito per questiōes. ¶† Quero per quā bonoꝝ possessionē succedat linee materne:rñdeo ꝙ vnde legitimi que imitatur senatusconsul. vt.ff.de suis 7 leg.l.gñaliter,7 excludit ceteros qui senatusconsulto per liberos excluduntur. Item per vnde cognati.sed tunc nō excludunt agnatos. Unde liberi aūt non habent locum in materna linea sicut nec cōtra tab. Itē nec vnde agnati:qz femina nō pōz creat sibi agnatos sicut em principia generatiōis magis attribuunt patri tanq̄ forme perfectio ri 7 nobiliori ita iura genitorum efficacius patri a ¶Ad caput. vīd a Bar.hic in ſi. atribuunt 7 iura familie[b] que vocatur agnatio. b ¶Familie.vide.l.b ꝓnūtiatio i fi. cū c l.seq.ſ.j.7 qō not. c Bar.in.ſ.familie. hic alleg.ff. de vb. signi. ¶† Unde hō facit domū sed mulier non facit do mū nec cognominat domū filiorum[c].qz ipa nō est princeps familie.lz masculus.ff.de verb. sig.l.ꝓo nuntiatio.ſ.familie. Et ideo si statuto cauetur qō omne caput familie teneret mittere in exercitū de frumento nō continētur mulieres domū regētes. puta vidue.qz non possent appellari caput famī lie nisi abusiue que abusio nō cadit in statutis. Ju cōtrarium videt.qz ista est dña quo ad regimē.vt no.ſ.fi ſcō nup.mulier.auf.hoc locū.7 hoc est ve rius. ¶Reuoco in dubiū an filit⁹ q petit vnde le gitimi dicatur succedere ex senatusconsulto.glo.vī dicere qō sic.qz vī ꝓ herede gerere.j.de iure de lib.l.puberem.ibi dicam.7 est expedita gl. vsq̄ ad ver.sed pone. ¶Sed quare tot capita liberos vo cant.respōdeo qz quot qualitates quis bz tot iura bz qui sz qualitas est causa finalis iure cōsequēdi. nā iura stant in qualitatibus 7 respectibus.7 est simile. Nam ego vt Bal.sum individuū.vt homo sum spēs:vt animal sum genus. sic.ff.de adop.l.fi pater.ſ.q duos.ita filius est species spālissima:qz fiuus. Item est species nō specialissima:qz de plu ribus predicatur.sz qz agnatus. Item vt sic diffe rim est genus[d]:qz cognatus 7 oēs iste predicatio nes sunt vere.ergo quelibet qualitas suum retinet officiū 7 vim 7 naturā:qz qualitates nō cōfundun tur nec corrumpunt in proprio subiecto.vt instit. de here.qua.7 differen.ſ. sui.ff.de annu.leg.l.qui Marco.ff.de leg.j.l.titie textores. sed qz ista ꝓma lectura arctat legē indefinite loquentem. ideo glo. trāsit ad scōam lecturam qō lex ista loquat in suc cessione linee paterne.tñ liberi erant emācipati.7 sic a iure ciuili abinteſtato incogniti tpe istius.l. Item si ponas qō nō erant sui nec emancipati:sed vt ita dixerim neutri generis: vt plures nepotes post emancipationē patris eorum cōcepti qui eo rum pater predecessit auo.vt no.j.de colla.l.fi emā cipati.7 boc dicit glo.vsq̄ ad verſi. finautem esset. ¶Sed opponi.emancipati sunt cogniti de iure ciuili in alimentis.ff.de capi.di.l.legatum.7 ēt in dote eo.tit.l.bas.ergo 7 in legitima que surrogat loco alimētorum[e].vt no.in.l.sancimus.per Ly.ſ. de nup. Rñdeo qō illa simplr intellecta est falsa vt patet in fratre qui debet alimētari.vt.l.qui filium. ff.vbi pupil.edu.de.7 tñ sibi nulla debetur legiti ma regulariter.vt in aut.de here.7 fal.ſ.primum. 7 ¶† Uento ad ver.si aūt.7 cā vtilioris intellectus recito per questiones sub tali forma. pater habēs plures filios in potestate decessit intestatus vnus liberoꝝ agnouit bo.possessionē vñ liberi.alter nō. f queriť vtrū elapso anno vtilis portio agnita tra bat ad se nō agnitam iure accrescēdi:7 determinat gl.qō nō dupliciī rōne.ꝓma rōne actiōis perpetue. Scōa rōne successionis infixe. prima ratio stat in boc su⁹ perpetuo pōt se imiscere 7 agere rōne be reditatis.vt insti.de ppe.7 tēpo.actio. in ꝓn. ergo interim alij non accrescit. qz frustra accresceret. g ¶Preterea ius accrescendi est irreuocabile.7 iō nemini irreuocabiliter pōt accrescere.ff. si ps he. pe.l.ij. Scōa rō stat in boc. nam filius in prāte est suus 7 necessarius bes ō iure ciuili.7 tps nō mu tat qualitatē hēditis qz tps nō est modus deferēdi qualitatem heredis.qñ tps est cōcomitantia non causa actuū humanoꝝ.pducere aūt effectū ꝓprie attribuit causis 7 nō tpibus.ff.de ac.7 ob.l.obliga tionū fere.ſ.placet. Unde ēt testator nō pōt pone re cām subſtantialem in tpe.ff.de leg.j.l.nemo pōt nec dñs rei.ff.de serui.l.iij. ¶Supposito ergo ꝙ necessarij[f] fit semp necessarius heres ergo de iure ciuili portio sua nunq̄ vacat.ergo nō accrescit.ad h b uerte hic nam ꝓma rō gl. infert qō post.xxx.an nos accresceret.scōa rō cōcludit qō nunq̄ accresce ret 7 qō ius immiscēdi non tollat spatio alicuius tpis. ¶Unde reuoco in dubiū an ꝑscriptio fit cā iuris accrescēdi. Scōo an ℈ existentiā sui heredis possit prescribi longissimo tēpore.Tertio an inter suos habeat locum ius accrescendi de iure ciuili. i ¶Quarto reuoco in dubiū principale quesitum. 8 ¶† Prime.q.ſic rñdeo[g] aut prescribitur contra f ius adeundi.7 tunc affert consortii ius accrescendi. quia ab obtinendo iure prescripto repellitur ipso iure.qz habet vim efficacissime repudiatiōis.l.fa cta.ſ.si quis bonoꝝ.ff.ad trebe.Aut post aditam hereditatē prescribitur contra ius agendi 7 tunc nō accrescit.qz agnitio a principio ius accrescendi sustulit.7 tñ opem exceptionis dat prescriptio. et qz ipsius nominis heredis intellectualis predica tio.id est significatio nō pōt prescribi.qz nec illud mere intellectuale.7 ab oi corpore abstractum pōt possideri.7 sic nomen heredis non pōt absorberi cōtra verū heredē.qō ēsi alteri nō querit non ab sorbet.l.deniq̄.ff.qui.ex cau.ma. Unde etiā mille annoꝝ possessor nō facit verū heredē illū qui nō est k nec posset cōuenire debitores hereditarios et pre tenderet se heredē factū prescriptione. ¶† Secū g de[g] questioni sic rñdeo qō cōtra existentiā sui he redis nō pōt prescribi:[h] qz renuntiatione expressa potest de iure ciuili induci boc ergo nec tempore. nam si boc nō potest fieri per consensum qui est de iure naturali. ergo nec per tēporis decursum qui est mensura duratiōis de iure ciuili. arg.in.l.iij.ſ. qui fideicommissaria.ff.de here.instī. ¶† Tertie[i] l qōni rñdeo qō aut loquimur in iure obtento aut obtinēdo.si enim ius tñ est agnitū:tunc cessat ius accrescēdi nisi per restitutionē in integrū eēt repa rarū.ff.de re iudi.l.ex contractu. Si aūt erat obti nēdū per immixtionē 7 cessauit immixtio 7 super m uenit actus immixtioni contrarius:tunc est locus iuri accrescēdi etiam de iure ciuili.ff.de acqui.he redi.l.cū hereditate.vbi dicitur qō adeunti accre scit:tūc aut dices accrescere de iure ciuili.7 boc idē dico.aut de iure pretorio.7 tunc sequit qō ꝓ pte quis erit heres de iure ciuili ꝓ parte de iure pre torio. Item qz diuersa iure ergo diuersa forma.7 sic habebit denuo agnoscere [k] bonoꝝ possesso.ff. de bono.pos.l.sed cum patrono.7 sic nō transmit tet[l] interim qō est falsum.ff.de suis 7 leg.l.si ex plu ribus.ff.de acqui.here.l.q patri.2fidera hic quo modo pōt esse in portione accrescente necessarius cū alius sit necessarius de iure ciuili. Respondeo, ille necessarius est qrest in potestate:lz iste necessa rius est ex alio capite.qz agnouit suam portionez: 7 sic idē nomen cōuenit pluribus insolidū diuersa ratione:commodum autem insolidum non potest esse pluriū. Aduerte hic quare pretor dedit bene m ficium abstinendi[m] 7 certe ex naturali rōne illius tituli ne filius ꝓ patre. Item alia rōne. qz licet

¶Rñdeo. vide Bald.in.l.j.ſ. qui ad. et bonum ter. 7 ibi glosſ.in.l.j.ſ. de in integ.restit.7 in.l.si ea.ſ. qui ac, non possunt.

¶Scōe. 7 ita po test intelligi glosſ. hic.7 vide qō not. imo.in.l. filio prete rito.ff.de iniu.ru.7 irri.test.7 quod ibi bar.i vlti.vbi patet hoc esse verum nisi filius veniret cōtra voluntatem defun cti.vīd ibi pau.de ca.qz rephēdit istā gl.7 dixi post eum.

¶Prescribi. ex necessitate suitatis non prescribit nec dicas ingenuitati. glo.est fin.l.nemo. ff.ō vsuca. ꝓ o leg. And.barb.

¶Tertie. vide la tius Bar.in.l.con iunctī.i fi.ij.q. ꝓn. de leg.ij. 7 limita ēt vt.j.per Bal.in ꝓ.q.in v.ſz hic du bitat.7 ponit etiaz bar. hic 7 ad id fa cit.l.si duo.ff.ō ac qui.bered.7 rōnes quas ponit bar.in l.qui se patris. dū tractat an in suis fit locus successo rio edicto. j. vnde liberi.

¶Agnoscere.que nō acquirit nisi in iudicio agnoscat.l. fi.ſ.ti.j.fi aliquam aliā partē nō agno uit ipse de iure pto rio.boc dico pp id qō not.bal.in prin. huius.l.in. iij.no.

¶Transmittet.qz trāsmissio nō agni ta non trāsmittit.l. emancipata.ſ. qui admit.

¶Abstinēdi. not. qō ius pretoriū in durit ius abstinen di ab administra tione non a suitate qō ius ciuile com probauit.Bal.aīt sensit ꝙ imo de iu re ciuili fuit inuen tum boc bñficium per tertū sin. fz eū in.c.j. an agna.vel cognati.x. coll. idē sentit.l. fin.ſ. sed si prefato.7 in.ſ.j.de iure delibe. idē fa li. l. apud hostes. de suis 7 leg. vide Moder.l.necessa rius.ff.de acquirē. bere. And.barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

suus heres necessaria domini continuatione. ff. de acquir. pos. l. si qs vi. ℌ. differẽtia. sit necessari⁹ dominꝰ. i. heres tñ qz administratio erat noua ⁊ post mortẽ motꝰ fuit ꝓtoꝛ vt posset abstinere ab administratione q̃ non retro sed nũc primũ post mortẽ patris deferꝛ sibi. ⁊ ideo ꝓtoꝛ de administratione inuito nõ infringenda sentit ⁊ ius ciuile nil aliud adẽcit in. l. j. ℨ. si vt se ab hꝛdi. abstine. cessat ergo administratio in abstinẽte de iure ꝓtoꝛ. ⁊ hodie de iure ciuili. tñ aliud est administratio: aliud res ipa administrãda. ⁊ ideo ius ciuile approbãs ius pretoriũ non tollit oino existentiã sui heredis. sed Jac. but. dicit ius ciuile esse iuris ꝓtoꝛ referẽda rium non confirmatoꝛiũ. qõ nil est. ¶ Quarte [a] questioni quando prescriptũ est bonoꝝ possessiõi petende. sed nõ est ꝓscriptũ hereditati adeũde de iure ciuili. an accrescat interim. dicit gl. qõ nõ: qz nõ obrũpit⁹ qõ in suspẽso teneꝛ. ergo portio non est caduca: sed ius accrescẽdi nõ ꝓcedit nisi ex triplici capite scz ꝓ nõ scripto: q̃si caduco: ⁊ vere caduco qõ lex appellat ius vacuatũ. cuz hic ergo fit vacuatũ. ergo nõ accrescit. ℑn ℨium videꝛ qz de iure pretorio est vacuatũ. ergo accrescit vt interim saltẽ cõpetat bonoꝝ possessio q̃ facti est. alias pretoꝛ deberet expectare per. xxx. annos. ⁊ creditores hereditariꝰ similiter qõ est absurdum. Solu. non accrescit efficaciter ⁊ irreuocabiliter: sed accrescit reuocabiliter argu. ff. ad car. l. si impubes. ℌ. quesitum. qz ius ciuile non suspẽdit edictum pretoris interim. ergo iste bonoꝝ possessoꝛ administrabit ola saltẽ de facto. ⁊ erit in possessione omniuꝫ bonorũ. ⁊ si postea suus acceptet irritabilꝫ qõ factum est ⁊ iura directa vtilibꝰ ꝓferũtur. argumẽ. ff. de cõtra tab. l. illud. ℌ. fina. ⁊ de ven. in pos. mit. l. vbi cunq; ℌ. interdũ. nam bonorũ possessiones q̃ non tribuũt perpetuum ius concenduntur ad tempꝰ. qz ea que facti sunt possunt restringi ad tẽpus. vt not. ff. de inoffi. testa. l. si filius matrẽ. ⁊ latius per Bar. in. l. ij. ℌ. si sub cõditione. ff. de sec. tab. ¶ Est ⁊ tertia lectura qõ verba cessante ⁊c. sint verba q̃stionẽ ꝓponentis nõ ministerium seu considera tio respõdẽtis. ⁊ sic imperator suppoſito themate respõdet ad quesitũ. ¶ Est ⁊ quarta [d] lectura qõ ista verba cessante ⁊c. ponãtur remotiue: id est liberi succedũt remotis. i. repulsis agnatis trãsuersalibus. ¶ † Et sic nota qõ ius accrescendi excludit edictum successoriũ. vnde ius accrescendi habebat locũ in agnatis: ⁊ tamen successorium edictuꝫ nõ habebat locuꝫ olim. vt in. ℌ. placebat. instituta de legitima agnatoꝝ successione. ⁊ dicam in. l. qui se patris. ⁊ sic nota. qõ ius accrescendi non dicitur ꝓpie deuolutio. quia facilius aliquid accrescit quam deuoluatur: quia in habentibus symbolum facilioꝛ est transitus. quia illud facilius inducitur in quo minoꝛ digressio reperitur. nam similitudo est causa generationis ⁊ augmenti: sed dissimilitudo est causa contrarij. ⁊ hoc modo fit expedita tota gl. ponens lecturam huius legis. ¶ † Venio ad materiã. ⁊ ius accrescẽdi est duplex. scz vniuersale ⁊ certa rei. Et vniuersale est duplex. scz directum ⁊ fideicõmissarium. ⁊ directuꝫ non põt ꝓhiberi vero heredi: sed ficto heredi id est instituto [e] in re certa sic. sed obliquum põt prohibeꝛi. qz vbicunq; dispositio sic põt limitari qõ nõ trahitur ad vniuersum: ibi ius accrescendi põt prohibeꝛi. ℑ. de testa. mili. l. i. ⁊ est ius accrescẽdi q̃ꝫ de hereditate ad hereditatẽ. ⁊ hoc nõ tñ prouenit iure coniunctionis: ℨ iure connexionis hereditatũ. de acquir. heredi. l. qui patri. Jtem de vna hereditate ad seipsam. ⁊ hoc est iure obseruationis regularum. ne quis habeat heredem ⁊ non habeat heredem pro parte nõ habeat heredem. sicut enim de functus non põt dimidiã: ita nec heres põt repꝛesentare dimidiã partem persone defuncti ⁊ dimidiam nõ. qz individua nõ recipiũt sectionẽ. Jtẽ ex re certa ad vniuersitatem. vt. l. i. ℌ. si ex fundo. ff. de her. instit. hoc cõtingit ꝓpter naturã verbi instituto seu ꝓpter naturã institutiõis que nõ minuit per additionem certe rei. qz vniuersali verbo frustra fundus additur vel detra-

a ¶ Quarte. vide bal. in. l. j. ℑ. de bis qui ante aper. tab.

b ¶ Obrũpit. vide q̃ no. bal. l. l. j. cũ si. j. de suis. ⁊ le. ⁊ hic ponit decisionem. q. ℨ. formate.

c ¶ Efficaciter. ro. hic circa glo. in pn. tenet ℨium. ⁊ vide hic Sali. in. ℌ. q. et etiam qõ no. fulg.

d ¶ Est ⁊ quarta. et sic ius accrescendi nõ est ꝓpie deuolutio hereditatis. vide tñ. j. i. ℌ. q. vbi ſcz successoriũ edictum excludit ius accrescendi. ⁊ q̃ excludit successoriuꝫ edictũ est ter. ⁊ ibi bal. l. meminimus. j. de leg. here. in. l. cũ emancipat⁹. ℌ. q duos. ff. de ℨ tab. quaz ad hoc alleg. Fulg. in rubri. j. de suc. edic.

e ¶ Institutio. de ℨ vide plene l. l. quoties. ℌ. si duo. ff. de hered. instit. ⁊ j. eo. in. viĩ. q.

f ¶ Arguitur. vide per bar. in. l. qz poterat. cuz concoꝛ. ff. ad trebe. ⁊ aliquid per ro. in. j. q.

bitur eo. tit. l. si quis heres ita instituatur excepto fundo. Jtem est ius accrescendi de tẽpoꝛe ad tempus. vt. l. hereditas ex die. eo. titu. ⁊ est ratio per. l. g miles ita. ℌ. ⁊ qz. ff. de mili. test. nõ qõ est vniforme realiter dz esse vniforme ℨ tẽpus. ¶ Queramus igit de aliquibus questiõibus extra gl. que gl. est puerilis. ⁊ primo vtrum filio instituto in legitima accrescat ei inuito refiduũ. ¶ Scõo vtrum in auth. preterea. vnde vir ⁊ vxoꝛ habeat locũ ius accrescẽdi. ¶ Tertio vtrũ in. l. j. de secũ. nup. habeat locũ ius accrescẽdi. ¶ Quarto vtrũ in successionibus statutoꝝ habeat locũ ius accrescendi. ¶ Quinto b vtrũ ille qui admittit ex mera dispẽsatione ℨ ius gñale habeat locũ ius accrescẽdi. ¶ Sexto vtrum attendat cõiunctio legalis. ¶ Septimo nunquid attẽdat coniũctio naturalis. ¶ Octauo an in modis ⁊ ditiõib⁹ habeat locũ ius accrescẽdi. ¶ Nono an ius accrescẽdi possit per testatoꝛẽ prohiberi. ¶ Decimo an ius accrescẽdi excludat ꝑ successionem expressam. ¶ Undecimo an ius accrescendi k habeat locũ i vtili diuiõ. puta in emphyteosi ⁊ feudo. ¶ Duodecimo an ius accrescendi habeat locũ in iurisdictiõe ⁊ aliꝫ oneribus eoꝝ fructib⁹ ac 14 prouẽtibus ⁊ tributs. ¶ † Quo ad primã qõnem f arguit ꝑ qõ filio qui agnouit legitimã reliqua bere g ditas non accrescit [g] inuito. qz legitima est portio b exonerata ⁊ non dꝛ ꝓprie pars hereditatis [b] vt no. ℨ. de rei vendica. l. cum a matre. vnde filius iste nũq̃ consensit succedere cũ onere: ⁊ sic non cogitur inuitus subire onera. arg. ff. de leg. j. l. ⁊ qdã totuz. ff. de leg. ij. l. miles. ℌ. ꝓ parte. ℑ Preterea hic vꝛ expressum. nã patronus põt acceptare partẽ legitimã ⁊ respuere reliquã hereditatez bonestã. ff. de bo. lib. l. si libertus patrono. ℌ. ℨ qd ergo. ꝓterea filius diuerso iure venit ad legitimam q̃ꝫ scriptus heres: vt. l. omnimodo. ℨ. de inoffi. test. qz per conditionez ex illa lege ergo ei inuito non accrescit. ff. de bo. pos. l. sed cũ patrono. ff. de adop. l. si arrogator. ℌ. ℨ an impuberi. l. j. ff. de colla. bono. ℑn ℨitũ videt. nam legitima habet quedã onera annexa a lege. ff. solu. matri. si cum dotem. ℌ. si pater. sed ius accrescẽdi in hereditatib⁹ pari modo se habet ad onus sicut cõmoda [i] vt. l. hereditatẽ. ff. manda. cũ etiam fauoze creditoꝛis fit inductũ ne habeant diuidere petitiões suas in diuersos modos agendi. arg. notatoꝛũ. j. de succes. edi. in rubri. ℑtem de natura legitimi est habere ius accrescẽdi. vt in auth. vt cũ de appel. cog. ℌ. ceteruz. ⁊ filius acceptans eam vꝛ acceptasse eam cum sua causa sustiꝫ vitiꝫ. qz ea que sunt annexa separari non possunt. ff. de leg. j. l. neminem. ⁊ sicꝫ de primaria intentione explicita non fuerit subire onera: tñ de implicita voluntate esse debuit acceptare cũ sua natura. etenim q partẽ indiuiduũ vult: totum vꝛ velle. ff. de acquir. here. l. si ex asse. ⁊ no. eo. tit. l. j. Sed dico ei inuito ⁊ ignoranti accrescere si repudians coberes. scz vniuersalis non habet substitutuz vulgarem. sed si habet ⁊ ille acceptat cessat ius accrescẽdi ꝓpter substitutum vulgarem. l. penult. ff. de iniusti. testamẽ. nam ⁊ si solus esset heres institutus habendo substitutum vulgarem posset vniuersitatem repudiare et k legitimã acceptare [k] ⁊ hoc teneo per. d. ℌ. qd ergo. nam cũ paria sint filiũ a principio esse solum institutum ⁊ ex post facto reduci ad solũ per repudiationẽ coberedis merito est ibi casus notabilis buius questionis. ⁊ si dicas in illo. ℌ. est speciale. qz patronus erat impꝛopꝛie grauatus. Rñdeo idem metus est hic. qz nõ facto inuẽtario grauamen extenderet se ad bona filij. sed cũ acceptat solã legitimam non indiget inuentario. qz nõ obligat legatariꝰ vel creditoꝛibus. ¶ † Quo ad secundam [l] 15 l questionem sciendum qõ ois qui facit alteri partem excludit ius accrescẽdi illius cui facit partem sed ille qui nõ facit partem nõ excludit ius accrescendi. facit qõ notaꝝ in. l. plane. ff. de le. j. per ℣y. ⁊ in auth. de natura. i curia depu. ℌ. qõ si legitimorũ. hoc ergo ꝓmisso ponamus qõ liberi repudiẽt. sed parentes acceptent ex successorio edicto. puto eos iuri accrescẽdi inopis coniugis obstare. ⁊ hoc casu caput successorium obstare iure accrescẽdi: qz

idem operatur

¶ Non accrescit. an filius poterit separare legitimam ab hereditate. vide bal. in. l. j. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ ibi Jo. de imo. Bal. i auth. si quas ruinas. ℨ. de sa. san. ec. an. barb.

¶ Hereditatis. vide bar. in. l. ꝑ here de. ℌ. seruos in aliquibus lect. ff. de acqui. here.

¶ Cõmoda. sunt verba glo. l. j. ℌ. vbi aũt. j. de cad. tol.

¶ Acceptare. an filiꝰ possit acceptare legitimã ⁊ repudiare hereditatez. vide Bart. l. gerit. ff. de acgr. here. ⁊. l. qz poterat. ff. ad treb. bal. l. si heres instituta. j. de impu. ⁊ hic sequitur Bart. in prealle. l. gerit. in. l. scimus. ℨ. de inoffi. testa. q tenet ℨ. ⁊. l. iij. ff. de acqui. hered. ⁊ que opinio sit verioꝛ co gitta. vide Bal. i. l. iubem⁹. j. ad treb. And. barb.

¶ Quo ad secundã. an in casu auth. preterea. j. vñ vir ⁊ vxoꝛ habeat locuꝫ ius accrescendi: vt si liberi repudiant veniãt ascendẽtes ꝓ successionem edictũ ad partem intergrã repudiatazan vero mulier inopꝫ veniat per ius accrescendi. vide que no. bal. in. d. auth. in ỽ. q̃ro qd si liberi. ⁊ ꝓ Bal. facit qz quoties aliqui extant q admitti põt de iure cõi nunq̃ admittit vxoꝛ vel alius de iure spãli per ius accrescẽdi. l. sed cum patrono. ff. de pos. ⁊ qõ habẽt in. l. mulieri. ⁊ titio. ff. de condi. ⁊ de. ℨ in ꝓpositio in hoc passu vz qñ sunt quatuoꝛ filij et tres repudiant an sit locus iuri accrescendi inter illos fratres in legitima. Bald. hic in. d. l. plane. et ibi imo. ⁊ bart. in auth. nouissima. ff. de in offi. test. põt qõ fic. vide Bar. in cõtrarium in repe. l. pater filium. ff. de inoffi. testa.

a ¶ Quo ad tertiũ. vide. ro. ⁊ ful. ꝓt in auth. preterea. j. vnde vir ⁊ vxoꝛ qui non discrepat ab bis que dicit Bal. ⁊ bene.

b ¶ Non accrescit. qñ lex prohibet vltra legari non ℨ locũ ius accrescendi. vt in casu. l. j. C. de secun. nup. Andre. barb.

c ¶ Debere. instit. l. vtruz [1] in casu. l. j. ℨ. de secun. nup. sit locus iuri accre. vide ibi glo. et docto. et ro. hic.

d ¶ Quarte. vide per ro. hic. in. viĩ. ⁊ viĩ. q.

e ¶ Alteri fratri. no. q̃ portioꝛnius fratris repudiantis accrescit fratri ⁊ nõ sozoꝛi ꝓpter statutũ. vide bar. l. mulieri ⁊ titio. ff. ỏ cõdi. ⁊ de. qd in salario an habeat locũ ius accrescendi. vide text. fin. ⁊ ibi Bar. l. j. alias. ℌ. j. de leg. Quid in penis. vide text. fin. ℑm bal. l. arbiter si in tertiũ diẽ. de arbi. ff. qd i alimẽtis. vide ter. sing. ff. de vsur. And. barb.

f ¶ Quinte. vide p bar. in. l. re coniuncti. ff. de leg. iĩ.

g ¶ Sexte. vide que no. Bar. in. l. re cõiuncti. in. ỽ. q. ꝓin.

a ¶ Quo ad tertium [a] punctũ cõsidera qõ. l. j. de secũ. nup. ꝓhibet relin qui vltra tertiã partẽ. ⁊ ideo si ius accrescẽdi dicit relictũ: certe nõ accrescit [b] si vero non dicitur relictũ. accrescit qz nõ est ꝓhibitũ. ⁊ qõ dicaꝫ tacite relictũ patet. ff. de leg. ij. l. si titio. ⁊ me. ℌ. si. ff. de here. instit. [c] l. si te solũ. nam ille dicit relinquere qui dat capiẽdi occasionẽ. ff. de leg. ij. l. codicillis. ℌ. pe. de secũ. nup. l. si qs ꝓtoꝛ. ℌ. rerũ. sic alienare dicit qui occasionẽ ꝑstat. ff. de verb. obli l. ita qs. ℌ. ea leg. in 17 gl. ¶ † Quid ergo erit de legatis relictis ex testaméto. nũquid ꝓ parte tñ valebunt: dicit ibi qõ accrescit. ⁊ sic in totũ legata valẽt. ⁊ qz si redderent veniẽtibus abintesta. ipsi venientes abintest. non tenerent ad legata. putat gl. bereditatẽ fisco restituendã. simile no. in. l. ꝓtori. ff. de bis que in testa. delen. ⁊. l. nostrã. de test. sed boc est cõtra tex. illius legis prime vbi dicit qõ illud qõ est inutile. qz contra bonos mores non confiscatur. dico tñ legata deberi. vt. j. de fideicõ. l. eam quam. ℑm vnam lecturam. ⁊ arg. ff. de here. instit. l. si. ℑn hoc dici põt qõ accrescit. ⁊ hoc facit legis. ꝓhibitio ⁊ limitata permissio. arg. l. lucius. ℌ. qui habebat. ff. ad treb. Ellỹ dicũt qõ accrescit. arg. ff. ad treb. l. cogi. ℌ. bi q soldum. ⁊ arg. j. de test. miti. l. q̃ꝫ. sed ibi accrescit fauore fideicõ. nõ fauore ipsiꝰ scripti bẽdis. ¶ Dic qõ interdũ ꝓhibẽt finis ꝓpter ꝓncipiũ: ⁊ tunc ex principio impossibili nihil sequit. qñq; prohibẽt principium ꝓpter finem. ⁊ tunc recessus a fine ꝓhibito ⁊ disgressio ad finẽ non prohibitũ facit totũ valere vt ibi ⁊. j. de te. mili. si ruffinus. ℨ si effectus rei est. ꝓhibitus. tũc nõ valet intrinsecus effectus si caperet ille qui nõ est capax. extrinsecus est qñ capit. p alio nõ p se. de dona. inter virũ ⁊ vxoꝛẽ. l. mulier. alias incipit sulpitius. ¶ † Quarte [d] 18 d questioni respondeo ⁊ dico qõ ius cõmune qõ loquitur de iure accrescẽdi trahit se ad statutum qõ disponit de iure succedẽdi. ⁊ ideo si statutũ ꝓfert fratres sozoꝛi ⁊ ex duob⁹ fratribus vn⁹ repudiat: totũ accrescit alteri fratri [e] ⁊ nihil sozoꝛi. est rõ: qz e portio accrescit portiõi. ꝓinatiõi vero nihil accrescit. qz accrescere est habitus qui nõ potest fundari super merã ꝓiuationẽ: vt no. in. l. ex facto. ℌ. si. ff. de vulgari substitutione. ⁊. l. j. ff. de acquirẽ. here. per Bart. ⁊ ideo sozoꝛi nihil habenti nihil accrescere põt. ⁊ tñ excluditur per vnũ fratrem sicut per multos. arg. l. nostre. Ex hoc apparet qõ ius accrescẽdi est eiusdẽ rationis: conditionis: ⁊ ꝓrogatiue: cuius est suũ ꝓincipale. ff. de pact. dota. l. inter socerũ. ℌ. cũ inter. nõ obst. ff. de condi. ⁊ demon. l. mulieri ⁊ titio. qz coniuncti non erant eiusdez rõnis ⁊ cõditiõis: bic sic. ℑtez qz statutũ in illo domicilio 19 nõ est dispensatio sed ius cõe. ¶ † Quinte [f] que f stioni rñdeo per dictam. l. mulieri ⁊ titio. ⁊ not. qõ discrepãtia modi ⁊ forme capiẽdi legatum alterat fibi coniunctionẽ testatiõis. nã ibi quos bomo cõiunxit lex separat ⁊ diſſugit. Quid ergo de minore q capit partẽ quã ipe repudiauit ope restitutionis. ⁊ sic singulari bñficio. an habeat ius accrescendi. dic qõ sic: qz istud beneficiũ ordinatur ad reparandũ ius cõmune. vnde istud licet sit ius singulare. vt no. in. l. ij. ℌ. fin. ff. de cõdi. inde. tñ ordinat ad ius commune iam perditũ consequendũ. sed in. l. mulieri ⁊ titio. ordinabat ad ius dispẽsatiõis simpliciter. ¶ † Sexte [g] questiõi rñdeo qõ in dispoſi 20 g tione legali attendit cõiunctio legalis. fallit in vsufructu. ff. de leg. ij. ⁊. l. ⁊ ꝓculo. vbi de boc: aut in vniuersali. ⁊ directa institutione: ⁊ tũc attenditur. ff. de acq. here. l. si seruus cõis ab extero. ⁊ ibi no. ⁊ est ratio. l. ⁊ ꝓculo. qz ius cõiunctionis ℨ instar substitutionis. co. tit. l. si titio. ℌ. iulianus. ℨ in vna ꝑsona non cadit copula: qz ois copula regrit duo extrema sicut regrit substitutio. l. si. de vulg. substi. copula cñi semper ostendit pluralitatẽ cum habe-

ret copulare diuersa: vt no. Lyn. ℨ. de sec. nup. auth. bisdẽ penis. ⁊ ideo ꝓprie nulla est coniunctio nisi iungat diuersa significata construit cñi coniunctio cũ suis extremis nõ cũ vno tñ extremo. ⁊ ideo natura copule est natura extensiua. bec aũt copula necessaria est inter duo substãtiua sub vno cõstructu posita. vt lego titio ⁊ seio. ℨ inter adiectiuũ ⁊ ꝓpriũ substãtiuũ nõ cadit copula. vñ officiũ adiectiui est officiũ qualitatis non substãtie. l. ea tñ. ff. de leg. iij. ⁊ si ponit copula tũc illũ adiectiuũ est adiectiui alterius substãtiui ꝑ copulã tacite repeti ⁊ nõ ꝓmi substãtiui. vt ibi tz. ⁊ determinatũ fuit ꝑ bart. in. q. de legato facto mercatoꝛib⁹ ⁊ artificib⁹ artis lane ⁊ facit. ff. de leg. j. l. titie tertioꝛes. ⁊ in materia nfa illa est vꝛa copula q̃ iungit plures ꝑsonas vni b vbo. ⁊ dꝛ copula cõiunctiõe: verbalis aũt dꝛ a vbo principali. ¶ Exꝑdictis apparet qõ si sunt qnq; b filij quoꝝ legitima est dimidia [b] ⁊ vnus repudiat qõ legitima quatuoꝛ liberoꝝ erit filꝛ dimidia ꝓp ius accrescẽdi. nã hic agit de legali. ꝓuidẽtia vnde attẽdit legalis ℨiuctio. nã si est locꝰ iuri accrescẽdi i in querela. ergo ⁊ i actiõe ad supplemẽtũ q̃ furrogaꝛ loco querele. ⁊ ita tz ℣yn. in. d. l. plane. Quid ergo si iste quintus esset exheredatus an sua quinta accrescat fratribus non exheredatis. ⁊ dicit qõ i nõ: qz veniũt i diuersoꝛ iure. arg. ff. de ℨ tab. l. filiũ. ℌ. videamus. ⁊ qz exheredatus nõ habetur ꝓ cõiuncto. ℨ ꝓ mortuo. ff. de cõtra tab. l. j. in fine. nec partẽ facit nisi ꝓ ro lata querela ergo ante non est k coniunctus. Quid si filia q̃ renuntiat [k] cũ iuramento in vita patris. Respõdeo si dote cõtenta: tũc facit partem: qz videt habere suã partem. Si aũt ex alia causa: puta qz sic placuit sibi facere tũc habeꝫ ꝓ mortua in vita patris. ⁊ ideo nõ accrescit fratribus aliquid ex cõnumeratione ꝑsone sozoꝛis k qz cũ sue legitime dies nũq̃ cesserit ꝓ nulla [l] ℨ l baberi nõ aũt ꝓ caduca. arg. ff. de oper. lib. l. q libertinus. in ꝓin. ⁊ adde q̃ no. Bar. in. d. l. j. ff. de ℨ tab. ⁊ de inof. test. l. pater filiũ. ꝑ bart. tene q̃ bic 21 dico quicqd ipse dicat. ¶ † Septime [m] qõni: nun m quid naturalis cõiunctio ꝓferat ius accrescẽdi. Dic qõ si deserti ius succedẽdi. tũc ꝓferꝛ ius accrescẽdi. secus si ius succedẽdi nõ depẽdet a natura. sed ab bois voluntate. Exemplũ de primo est. si funt duo nepotes ⁊ patruus ⁊ vnus nepotuz repudiat: accrescit alteri nepoti non patruo. qz recipit stirpẽ. [n] id est suũ stipitẽ. instit. de bꝛdi. ab intest. n ℌ. cũ filius. Exẽplũ de scõo si istituo fratres meos nominãdo quẽlibet cũ vxoꝛe mea: ⁊ vnus fratrum meoꝝ repudiat accrescit vxoꝛi mee sicut alteri. ⁊ sic nõ bz aliqd iuris: eo qz frater maioꝛ. tñ cõiunctio puta per maioꝛẽ sermonis vnitatẽ bñ ꝓferꝛ minoꝛi cõiunctioni. ff. de vulga. substi. l. coberedi. ℌ. qui discretas. [o] apparet aũt maioꝛ coniunctio vbicũq; l o vocant precise plures ad vnam partem ⁊ alius ad aliã. Nam illi plures sunt precise. vt vnus. sic. ff. de collatio. bono. l. si nepotes. vnde illi sunt magis cõiuncti: qz vna voce magis ad inuicem sunt cõcreti.

¶ Dimidia. ỏ bac qõne. vide per bal. Ang. ⁊ imo. in. d. l. plane. ℌ. si duob⁹. ⁊ ro. bic. in vlti. q. ꝓin.

¶ Diuerso. vide ꝓ Bar. in. l. ꝑ filiꝰ bicallegata. ⁊ in. l. j. ℌ. si ꝑ ĩ ptãte. ff. de coniun. cũ emã. lib. ℨ eius. diri post imol. in. l. plane. ℌ. si duobus. ff. ỏ leg. j. ꝓ bal. bic in tex. in l. siue. ℌ. ex duob⁹. ff. de iure patr. qui est singularis casus ſm Bar. ibi.

¶ Renũtiat. vide per Bart. in. l. j. ℌ. qdã filiuz. in. iiỹ. q. ff. de ℨ tab. ⁊ bal. in l. si defunctus. ℨ de suis. ⁊ leg. ⁊ ꝓ doct. i. l. plane. ℌ. si duobus. ff. de lega. j. et ibi ꝓ Bal. Ang. ⁊ imo. ¶ Dau. de ca. si autem renũtianit post mortem ꝑris nunc ponit bal. in aut. nouissima. in vỹ. q. ℨ. de inoffic. test. ⁊. ℨ. pri. ⁊ per Ro. bic dum tractat an legitima sit locus iuri accrescendi.

¶ Nulla. boc verũ nisi in testamento esset relicta legitima: quia tunc si postea renũtiaret videretur haberi ꝓ caduca. l. j. ℌ. in primis. j. de cadu. tol.

¶ Septime. vtrũ in iure accrescendi attẽdatur coniunctio naturalis. vide imo. in. l. coberedi. ℌ. qui discretas. vide Bar. in. l. re cõiuncti. in. ỽ. q. ꝓin. ff. de leg. iij.

¶ Stirpem. vide Bar. in. l. re cõiuncti. in. ỽ. ⁊. iij. qõ. v. q. ꝓn. ff. de leg. iij.

¶ ℌ. qui discretas. vide Bart. in. l. re coniuncti. in. ỽ. qõ. ꝓin. de leg. iij.

¶ Mone. vide. j. e. l. ⁊ ro. bic in. x. q.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Renuntiari. vi de per ro. in. viij. q. per Barto. in. l. re coniunct. in. viij. q. prin. de leg. ij.

b ¶Bona. vi ó bal. i. l. ex facto. ppone bak. Et ibi imo. ff. de here. instit. & ro. bic in. vj. q.

c ¶Substō. vi ó per bar. in. l. re coniuncti. i. ij. q. ij. q. pn. ó leg. iij.

d ¶Quarū. an aute transmittat ad successorem ex contractu. vide Sali. bic.

e ¶Respōdeo. vi ó Bal. in. l. i. j. j. de cad. tol. 2 in. c. i. j. ij. cūvoltio. qui feu. da. pos. 2 in. c. j. de benef. fra. ct in. c. j. j. filia vero. de succes. feu. 2 Bart. in. l. si mihi et titio. ff. de verbo. ob. 2 vide. j. in. xij. q.

f ¶Feudis. vide. j. in versi. sed quid si except. 2 latius in ver. itē super eo. et fallit in casibus positis in. c. j. de benefi. fra.

¶Qui d ergo si tres sunt heredes 2 prohibuit ne accresceret vni eoz. Respondeo, valet 2 accrescit totū alteri quasi tacite substituto. arg. ff. de leg. iij. l. xj. j. interduz. Sed an in fideicōmisso universali pōt prohiberi ius accrescendi. dic fic. l. lucius. j. q̄ 24 habebat. ff. ad trebe. ¶†Sed nunquid iuri accrescendi pōt renuntiari. [a] Respondeo sic 2 i legatis 2 fideicōmissis. secus in directa heredi. nec refert vtrū prio renūtiet 2 postea adeat an ecōtra. l. j. ff. de acq. here. p Bar. ¶Sed ponamus. quidā habebat bona [b] padue 2 peruſi cōmisit homicidiū. vñ lata fuit ſnia de bonis cōfiscandis. banc sententiā commune padue acceptat: commune peruſi non acceptat an accrescit cōmuni padue. 2 dic q̄ non q̄ fiscus non est p̄prie heres. ff. de noua. l. quoties. in fi. 2. l. nouatio. 2 aliud sunt bona. aliud hereditas. dicit Bar. ff. de acquiren. heredi. in rubr. 25 ¶†Sed nūquid ius accrescēdi est de iure ciuili. respōdeo sic in legatis fideicōmissis. 2 hereditatibus. ff. de leg. ij. l. celsus. in fin. ſz in bonoz̄ possessiōe est de iure p̄torio. ſz in possessionibus bonorū. i. corporum nō bz locū. vt. s. dixi. ¶†Decime 26 questioni ridco. aut idē est substitutus 2 coniunctus: 2 tunc simul stant in eodem subiecto. ſ. de imp. 2 alijs subſti. l. testamēto. aut alius. 2 tunc potentior est substitutio [c] quā ius accrescēdi. ff. de iniusto testa. l. penul. 2 no. de acqui. here. l. qui patri.

¶Sed nūqd substitutio vel ius accrescēdi transmittitur ad heredem. dic q̄ substitutio nō transmittitur. regulariter aīt equā cedat eius conditio, 3 fallit in. d. l. si patri. ꝑpter duplicem vnionem. scz duarū [d] hereditatū 2 substitutiōis 2 iuris accrescēdi. ius vero meruz accrescendi bene transmittitur q̄ coheret rei. ff. de suis 2 legitimis. l. ex pluribus. 2 facit. j. de caducis tollendis. ſ. prio secundo. cum 27 similibus. ¶†Venio ad vndecimam questionem 2 prio eius euidētia quero nunquid ius accrescendi habeat locum in contractibus. inter vinos. vt si duobus est venditum vel donatum vel cōcessuz in emphyteosim vel in feudum. Respondeo. [e] Ddof. dicit quod nō. licet fit hic argumentum contra de inoff. test. l. si proponas. ſ. fi. 2 de pactis. l. pactum. 2 institu. de lege fusia ca. tollen. q̄ in bis q̄ fiunt inter vinos in vno solo casu 2 specialiter est concessum. ſz quādo socius impubert. liber fine hered. decesserit. l. j. li. x. ergo in alijs est prohibitū. arg. ff. ad municip. l. j. in fi. sed in feudis [f] est expressum in vlibus feu. de fratribus de nouo beneficio inuesti. capi. j. 2 hoc est verū nisi de hoc factuz fuerit. sed si de hoc fuerit factū pactuz. nunquid ex virtute pacti pars vnius alteri accrescit. Ddofr. dicit q̄ sic. arg. ſ. de rerū pmu. l. reb⁹. 2 in feudo. est expressuz in vlibus feu. in p̄dicto tit. 2 in alio de duob⁹ fratribus a capitaneo inuestitis. in fi. Silr si de hoc fuerit cōsuetudo seruarē cū habeat vim legis. vt. ff. de legibus. l. de gbus. 2 que fit lōga cōsuetudo. l. j. ꝑm Nico. de mata. bic in lectura. hoc etiā tangitur hic per Ly. multum succincte. 2. ff. de verb. obli. l. si mihi 2 titio. per Dyn. sed ibi latius per Barto. Ego vero istum passum examinaui. ſ. de sacr. san. eccle. autē. si quas ruinas. tamen causa ampliandi materiā huius legis ꝑ repetentibus eam aliquid addo. nā quadoz̄ vnus recipit contractum conferendo in se 2 in alīū tanquā fibi in eadem acquisitiōe consortem quādoz̄ tanz̄ post se futurū 2 futuros in ipsa re successores. ¶Primus casus est expeditus per me in dicta auk. 2 etiā secūdus casus. sed restat tertius casus. scilicet quādo contractus conceptus est p plures in coz̄ personam 2 tādem vna ex personis recipiētibus efficit caduca. verbi gratia. duo fratres receperūt emphyteosim a quadam ecclesia eiusdē rei coniuncti re 2 verbis vel re tantum vel verbis tantum. q̄ si olno essent diſiuncti nō esset dubitatio. nā ex iure diſiunctionis non pōt oriri ius accrescendi. cuius radix 2 fundamētū est coniunctio. modo pone q̄ vnus eorum decessit sine heredenūquid superstiti accrescat. 2 dicendū est q̄ nō: q̄ omnis acquisitio in contractibus funda t magis in consensu acquirentis ꝑ in consensu permittētis. sed constat q̄ vterq̄ fratrū sibi 28 posteris suis cōsensit 2 non alteri vt supra si certum petatur. l. cum te. 2. l. eo q̄. q. ergo vbi nō est cōsensus expressus vel tacitus persone dantis esse 2 formā actui non pōt er tali actu acquisitio procedere. vt. s. fi cer. pet. l. j. 2. iij. necessario sequit ius accrescēdi cessat eius potētissima ratio. ¶Preterea q̄ñ plures sunt stipulantes vel promittentes natura pluralitatis in cōtractib⁹ hec est q̄ omni moda diuisio inducit inter eos. ff. de duobus reis. l. reos. ſ. cū tabulis. 2. ſ. de loc. l. si diuisa. 2. ſ. si cer. pe. l. fi nō finguli. 2 eodē modo si mixta cū acquisitione est obligatio. nā vnusquisq̄ seipsuz cōcernit: 2 alterius p̄sonarū nullo mō p̄ospicit. 2 iō in persona coz̄ separatū est ius 2 factuz: 2 sic cessat ius 29 cōiunctiōis. ¶†Sed bic dubitaī quid si in instrumentis [g] dicit q̄ est cōcessum tale p̄edium in emphyteosim ꝓPetro 2 Martino fratrib⁹ 2 cuilibet insolidum an mortuo altero fine liberis accrescit superstiti. vī q̄ non. nā illa additio insolidum est impossibilis. vt. l. si vt certo. ſ. fi duob⁹ vehiculū. ff. cōmo. ¶Itē cū vnusquisq̄ acceptauerit exclusum est ius accrescendi. nā si speciale est in vsufructu q̄ ex re soluta acq̄sitiōe accrescat: ergo in contrariū est ius commune. ¶Tu cōsidera q̄ quedam 30 habēt perpetuā [b] cām acquisitiōis. sicut sunt iura trāſmissibilia ad heredē. quedā habēt tēporalem cām acquisitiōis vt iura intrāſmissibilia. In primis post acquisitionez irreuocabilē extinguit ius accrescēdi. at in secundis non extinguit. ſz interim suspēdit. 2 sic rescisso iure concurrentis consolidat ius permanentis. i. persone superstitis. ¶Item cōsidera q̄ duo rei insolidū possunt accipi respectu cōtractus 2 obligatiōis. 2 hoc satis procedere pōt. arg. patris 2 filie in dote cuius ofitum nō est penes ambos insolidū. ff. fami. ber. l. pomponius filadelphus. 2. l. fin. cōia vtriuſq̄ iudi. tū actio sic.

¶Item pōt cōsiderari respectu dominꝫ. 2 tunc aut cōsideras actū 2 nō possunt esse. aut actitudinē: 2 tūc sic. hāc aūt aptitudinē facit cōiunctio con 31 trahentiū: que aptitudo est nata ex contractu concernente quēlibet insoliduz: 2 ex obligatione nata cuilibet insolidum. 2 si dicas illa obligatio est sublata. q̄ solutū est vtriq̄ volūtate vtriuſq̄ concurrente. ar. notatoū in. d. l. si nō finguli. ſ. si cer. pet.

¶Respondeo non est sublata: sed cessat [i] dum res apud vtrūq̄ est. ſz altero deficiente excitat se quasi a somno 2 resumit in se ius non decrescendi. quod etiā in contractibus habet locum. ¶Attēde bic. solutio quandoq̄ habet perpetuā causam liberationis: 2 tunc nunq̄ resurgit obligatio. quandoq̄ non habet perpetuam causam liberationis: 2 tūc resurgit nō a morte. sed a somno. ar. ff. de iure fisci l. deferre. ſ. fin. ff. de condi. inde. l. neratius. ¶Ex quibus cōcludit superstitem admitti per ius non decrescēdi cum sermo prima figura quemlibet insolidū vocaret. de cadu. tollen. l. finaute ad deficiētis. 2 pōt concessor conuenīri ad renouandum: q̄ omnis concessio in qua non transfertur plena possessio obligat concedentem ad patientiā successiuā que nunquā finitur. l. corruptionē. ſ. de vsufructu.

¶†Sed qd si recepi emphyteosim [k] pro me 2 fratre meo absente: 2 frater meus nō vult ratificare: an tota emphyteosis erit mea an vero ps dimidia reuertatur ad dñm: an pars remaneat mihi. 2 vī quod tota in me resideat. ff. de contraben. empt. l. fundus ille. nam qui ex cōtractu non admittit ad partem non facit partem. In ſnū videt: q̄ inutilis adiectio minuit cōtractū 2 facit residere penes debitorē. ff. de act. emp. l. fundū cū mihi venderes vbi falsa assertio minuit contractū. ¶Solu. aliud est minuere ſctū excipiēdo vel reseruando: 2 tunc nō accrescit. q̄ ſnū agitur ibi. Aliud est adiungere personam totali obligationi: 2 tūc nihil resident contrahenti qui concedit 2 totum accrescit contrahēnti qui recipit cū tota obligatio directa sibi insit. arg. ff. de admini. tut. l. cum querit. 2. l. si absentis. si certū pet. 2 istud est verū nisi rō concessionis inducat ius diminutionis. vt in feudo. nā q̄ opera [l] vnius nō pōt fungi vice duarū operarū diuersorū hoim. ff. de cōdi. inde. l. si nō sortē. ſ. libertus. ideo si vnus

¶Instfo. de isto verbo vtrūq̄ coz̄ insolidū qd in isto casu operetur. vi ó Bar. 2 ange. in. l. si id q̄. ff. de duo. reb. in terminis in c. j. ſ. filie. ad fin. de suc. feud. et puto opi. Bald. verā. q̄ vbi appet cp sermo dispōētis voluit aliquos re coniungere. et fic cuilibet insolidū rē tribuere. tunc ħz locum ius non decrescendi. cp̄ cadem res effectu plurib⁹ insolidū p̄stari nō possit. ad bocalle gat no. per Bar. 2 doc. in. l. stipulatio ista. ſ. fi. eū q. de vb. obli. l. cōiuncti. 2 q̄ no. bar. in. l. re coniuncti. ff. de leg. iij. 2 ponit Salic. bic l. xij. q. qui idē tz. et vide Pet. de anc. in consi. ccxxiij.

¶†Perpetuā. vi ó ſ. ca. l. in. iij. q. 2 q̄ ibi not. per doct. ſ. de iure emphy.

¶Tam si formā. no. in feudis an ha beat locum ius accrescendi. 2 vide. ſ. in princi. huius. xj. q. 2 ēt in versic. sed qd si recepi in emphyteosim. 2 i. c. j. d an agna. vel filij. ſz Bald. aduerſatur bic in dictis in. c. j. ſ. cum vero contra edus als est. ſ. 2 q̄ vidimus. q feu. da. pos. vbi dicit q̄ō in p̄rio casu bic posito nō bz locum ius accrescēdi. sed successorū edictū. 2 est magna dria. q̄ in iure accrescēdi portio accrescit ipso iure. vt est glo. bic et in. l. ſz cum patrono. ff. de bo. pos. ſz successio nō acq̄rit nisi petita 2 sic pos set p̄rescribi. l. licet. ſ. de iure deli. 2 po nit bal. in. d. c. j. in ver. decedēti. 2 ibi vī melius loqui p bal. in. c. j. de fra. ca. inue. Bar. ēt in consi. incip. ex themate predicto tria dubia oriuntur. vī dicere q̄ iure successiōis obueniat. 2 adde Bal. in. l. ij. ſ. de iure emphy. 2 in. l. j. ſ. in primo. j. de cadu. tollen. 2 in. l. si qua mulier. j. ad tertul. 2 ro. bic in. xj. q. Sali. bic in fi. etiam videtur dicere q̄ iure successionis obueniat. 2 idem dicit in emphyteosi.

a ¶Sed quid. vide Sali. bic in fi.

b ¶Hereditaria. imo ipsis tāq̄ bk dib⁹ vī stipulari q̄ñ emphyteosis poterat ad hēdes trāſire. 2 merita nō p̄cesserāt ꝑm bar. i. l. q̄ō. ff. de v̄. ob.

c ¶Accrescere. vide p bar. in cōsi. incip. ex themate p̄dicto vbi allegat. l. si cum annos. 2 Bal. in. c. j. an ver. decedenti. in tit. qui feu. da. pos.

d ¶Saluatur. idez Bal. in. c. j. in versi. decedēti. in tit. qui feu. da. pos. 2 bene. 30

e ¶Emphyteosim. a vide Barto. in. l. si mihi et titio. ff. de verb. obl. 2 ro. bic. in. xj. q.

f ¶Sed nūquid. si emphyteosis est reuersa ad dñm. 2 dominꝫ patiē illū continuare in emphyteosim an intelligatur tacite facta renouatio. vide bar. 2 doc. in. l. ij. ver. q̄ ro qd si elapso. ſ. de iure emphy. sed forte ibi ex eo: q̄ nō p̄uat emphyteosi nisi dño volē te non ipso iure. vt ibi no. secus si ipso iure. et ita intelligē hic. vide bal. in l. ites querit. ſ. qui impleto. ff. de loca. ile ctura antiqua vbi idem.

g ¶Scriptură. l. j. 2 ibi not. per doct. ſ. de iure emphy.

h ¶Nam si formā. no. in feudis an ha beat locum ius accrescendi. 2 vide. ſ. in princi. huius. xj. q. 2 ēt in versic. sed qd si recepi in emphyteosim. 2 i. c. j. d an agna. vel filij. ſz Bald. aduerſatur bic in dictis in. c. j. ſ. cum vero contra edus als est. ſ. 2 q̄ vidimus. q feu. da. pos. vbi dicit q̄ō in p̄rio casu bic posito nō bz locum ius accrescēdi. sed successorū edictū. 2 est magna dria. q̄ in iure accrescēdi portio accrescit ipso iure. vt est glo. bic et in. l. ſz cum patrono. ff. de bo. pos. ſz successio nō acq̄rit nisi petita 2 sic pos set p̄rescribi. l. licet. ſ. de iure deli. 2 po nit bal. in. d. c. j. in ver. decedēti. 2 ibi vī melius loqui p bal. in. c. j. de fra. ca. inue. Bar. ēt in consi. incip. ex themate predicto tria dubia oriuntur. vī dicere q̄ iure successiōis obueniat. 2 adde Bal. in. l. ij. ſ. de iure emphy. 2 in. l. j. ſ. in primo. j. de cadu. tollen. 2 in. l. si qua mulier. j. ad tertul. 2 ro. bic in. xj. q. Sali. bic in fi. etiam videtur dicere q̄ iure successionis obueniat. 2 idem dicit in emphyteosi.

i ¶Accrescit. ſz bal. in. c. j. de duob⁹ fra. de nouo būſi. inue. vī tenere ħziū. 2 vide per Jo. an. in ſpe. in rub. de feu. 2 vide Sali. bic in. xj. q.

k ¶Sed an diuisio. vide q̄ō no. Bar. in. d. ſ. duo fratres. in. xj. q. 2 bal. i. c. impera. lot. 2 ibi gl. 2 ex ibi notatis patet bal. bic male dicere. 2 vide Bal. in. l. si familie. bic allegata. 2 bar. in. l. si mihi 2 titio. ff. de ver. ob. ex q̄bus

b mā⁹ 2 originē assumpſit in vno eē. q̄ fuit 2 cessum vni 2 postea deuenit in plures. 2 ex illis pluribus vnus casu mortalitatis de medio est sublatus: tūc alijs accrescit. 2 nō redit ad p̄prietatē: q̄ fic a principio cōsensum est vt per vnū possideretur totum feudū. 2 feudū magis inspicit stipitē suū quasi formā suā naturalē 2 originalē cp̄ recipientis aliquis masculus non deficit: q̄ in masculina p̄role conseruatur. q̄ non vī mortuus qui reliquit similem sibi post se. est em̄ pars sui corporis p̄siens. l. cum scimus. ſ. si. de agri. 2 cenſi. li. xj. quādiu em̄ viuit vita l feudi nūcp̄ intercidit nec ad p̄prietatē redit. q̄ viuere viuētibus est esse. 2 posito aliquo inesse nulla sequit priuatio. r. coll. qui feu. da. pos. c. j. ſ. cūvero cōadus. 2 de gradibus succedēdi in feudum. c. i. si vero feuduz pluribus a principio est concessum si quidē erat feudū indiuisibile accrescit superuiuē tidivo qō accrescit i quātū ad cōmoditates 2 p̄ouentus: ſz quātū ad indiuisibilē iurisdictionem nō dicit accrescere: sed dz decrescere. l. aquam. ff. quez admo. ser. amit. si vero feudum erat ipso iure diui m sum a principio: tūc ex post facto non integratur: q̄ nō videtur vnum feudum. sed plura vt. d. c. j. de n duobus fratribus de nouo benefi. inuest. coll. r.

33 ¶†Sed an diuisio [k] quā faciunt fratres inter se excludat ius accrescēdi. videt q̄ō non. ff. de verbo. obli. qui rome. ſ. duo fratres. Contrariū no. ff. fami. hercisi. l. si familie. Solutio. si nihil de feudo remansit superuiuenti: tunc nil ei accrescit. q̄ portio dz accrescere portiōi. ſz si aliqd de feudo vel aliqō ius feudi sibi reseruauit tunc accrescit. q̄ inuenit aliā portionem cp̄ hoc incrementū recipit. Nō obstat p̄mo dicto. ſ. duo fratres. q̄ ibi loquit in iure substitutionis vbi non desiderat alia portio. ff. de 34 vulg. substi. l. ex facto. ſ. fi. ¶†Duodecime 2 vlti l me p̄incipali gōm [m] dico q̄ō in iurisdictiōe ordina m ria bz locū ius accrescēdi [n]. l. j. ff. de officio cōsul. l. n inter collegas: sec̄ in iurisdictiōe delegati vel arbi o tri [o] in vocibus ēt bz locum ius accrescendi morte priuatione: 2 suspēſione. 2 ideo qui nolūt cōgregari possunt eorum voce suspendi 2 priuari. 2 sic non o erūt de numero electoruz si sunt ex iusta cā suspensi puta p̄opter cōtumaciam. de cōsti. c. ex literis. ff. de fideicōmissa. lib. l. si legatario. ſ. j. 2 sic potest facere rector scholarium si due partes volunt congregari: p̄uct cōtumaces. 2 tūc voces coz̄ erunt penes alios. l. potestas vocū. nō dico trāſlatio. q̄ ista est priuatio nō translatio. 2 sic rector facta vni 35 uersitatis expediet. ¶†Posset ēt queri nūquid p p in donatiōe [p] cā mortis habeat locū ius accrescendi. verbi gratia. donata est eadem res duobus cōiunctim causa mortis per stipulationē vel nudum pactum. vt no. in. l. cum pater. ſ. meuio. ff. de leg. ij. q l. per traditionem. ff. de dona. causa mortis. l. inter mortis. modo vnus istoz̄ decessit viuo donatore. querit nunquid eius portio accrescat superstiti. et videt q̄ nō: q̄ donatio causa mortis maiorem bz similitudinē cū contractibus [q] inter viuos cp̄ cum testamētis. vt no. in. l. ij. ff. de dote p̄leg. 2 ideo interdictū quorum legatorū nō bz locū in ea. ff. quorum leg. l. j. ſ. fi quis ex mor. ſz in cōtractibus inter viuos nō habet locum ius accrescendi: ergo nec in eius simili. arg. ff. de posſi. l. j. ſ. fi quis seruuz. nam quoties p̄opriā naturā actus nō habem⁹: recurrimus ad id cui magis assimilatur. ecōtra videtur q̄ sic: q̄ tenet naturā fideicōmissi 2 legati vt. j. de do. cau. mor. l. j. 2. l. fi. 2 hoc tenebat Nico. de ma. in d. l. j. Idē tenet Bar. per ter. j. de cadu. tol. ſ. fin. 2 vide in. l. si sub conditione. in fi. ff. de test. tute. an inter duos filios habeat locum ius accrescendi. vide. ſ. quid in priuilegijs. vide Bal. in. l. pe. j. de condi. insēr. quid in iure patronatus ecclesie. vide ¶Pau. de liaza. in que stione incip. patronus ecclesie 2c.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Scõz tabulas. de ista bonorũ pos-
sessione ſm tabu- a
las. vide vnum qõ
singulariter posuit
Bald. in.l. fin. ver. 2
quinte questioni.
j. vnde legi. an ha-
beat locum in te- 3 4
ſtamento non ſole-
ni facto inter libe- 5
ros vel venientes 6 7
abintestato.

b ¶ Innouandum.
no. qõ pendẽte ap
pellatione nil inno
uari debet. limita
nisi per tertiũ inno
uaretur. glo. eſt ſin
gularis ſm Bald.
l. creditor. ff. man.
& vide alias nota-
biles limitationes
bal. l. ſi qs filio ex-
heredato. quid tñ.
ff. de iniuſto teſt. et
ang. l. fur. ff. de bis
qui not. infa. & bal.
in. c. i. And. barb.

c ¶ ſ. finautẽ. et ibi 1
no. p Bar. in. ſ. fi. b

d ¶ Bonorum poſ.
an audiatur cõtra-
dictor. vide Bal. i
l. j. in. iiij. opp. ſ. q c
admi. & in rubri. e.
titu. in. iiij. q. & vide
Sali. hic.

e ¶ Poſſeſſorũ. vi
de bal. i. l. poſt ſen- 2
tẽtiã. j. de ſen. & in-
ter. om. iudi. latius
per Bal. in. l. i. j. fi
de mo. poſ. fuc. ap
pel. & vide. ã. in. p
xi. q. & conclude qõ
iſte ter. omnino p
bat opi. Ly. & bal.
hic qz vt dicit ipſe 3
Bald. in. d. l. poſt
ſniam. hic non fuit
pronuntiatũ ſuper
bonorũ poſ. ſz ſup
falſitate principali
intentata. vnde cõ
clude qõ aut boñ.
poſ. ſit decreta in-
terueniẽte ẑdictor
ia et põt ẑdictor
appellare. qz ſibi i d
ferꝛ preiudiciuz er
quo res ſecum ge
ſta eſt. vt innuit gl.
in. l. iiij. ſ. bonoꝝ.
ff. de po. poſ. facit
l. & in maioribus. j.
de ap. & pro boc fa
cit ille ter. ſm vnuz
intellectũ quẽ po
nit Bald. ã. pri. in
fi. alb dicũt. ſz vbi
fuiſſet decretuz in
terpoſitũ ſine ẑdi
ctore nõ vꝛ qõ poſ
ſit appellari. qz p
iudicium nõ inferꝛ
tertio. vt no. i. o. ſ.
bonorum ergo nõ
appel. l. a ſentẽtia.
in prin. ff. de ap. l. j.
ibi videas. & hec ſufficiant in iſta lege.

¶ De bonorũ poſſeſſione ſm tabulas. a Rub.

¶ Appellatione pendẽte nihil eſt innouandũ.
Actus iuriſdictionis voluntarie per actũ iuriſdi
ctionis contentioſe ſuſpenditur triplici ratione.
Poſſeſſio bonorum debet dari in forma iudicij.
Appellatio non ſuſpendit poſſeſſorium.
Queſtio falſi non ſuſpendit poſſeſſorium.
Teſtamentũ dicit falſum ſi legitimus eſt certus.
Teſtamentum qualiter poteſt probari & non ſit verum.

Pendente. ¶ Donec cã
falſi per ap
pellationẽ diſcutitur bonorũ poſ
ſeſſio cognoſci non poteſt. hoc di-
cit. ¶ Quero quomodo ſit ponẽ-
dus caſus in hac lege. Reſpondeo
quod quidam producebat teſtamentum qui dice-
bat ſe ſcriptum heredem: ſed proximus agnatus
vel cognatus dicebat hoc falſum & iudex pronun
tiauit pro dicto teſtamento declarando dictum te
ſtamentum eſſe falſum a qua ſententia victus ap
pellauit. Nuncyero dictus agnatus idemqꝫ victor
petit ſibi decerni bonorũ poſſeſſionem abintеſta-
to. queritur an poſſit. & determinatur quod non. &
redditur ratio: qz interim non eſt certum propter
dubiũ litis cuentum an defunctus deceſſerit teſta
tus vel inteſtatus. & hoc dicit. ¶ † Nota qõ pen
dente appellatione nihil eſt innouandum b qz ap
pellatio omnia ſuſpẽdit que ipſam appellationẽ
tangunt & inde dependent. ſecus ſi eſſet omnino ſe
parata. vt. ſ. de rebus credi. l. generaliter. ſ. finau
tem. c & ſ. ſequenti. & ff. mandati. l. creditor. in pn
cipio. & ff. de admini. tuto. l. cyrographis. ſ. fi. arg.
ff. de excu. tuto. l. diximus. Si aũt appellatio eſſet
deſerta tunc non dicitur innouari: qz non pendet.
vt. j. de appellatio. l. eos. in principio. & ff. de pac. l.
tale pactum. ſ. qui prouocauit. ¶ † Quero que eſt
ratio qõ iſte actus volũtarie iuriſdictionis ſuſpen
ditur per actũ iuriſdictiõis contentioſe. Reſpon
deo tripler eſt ratio. Prima ordinis. vt. j. cõmu
nia de ſucceſſio. l. antequam. Secunda eſt natura
appellationis: que nedum contentioſa ẑ: ſed etiam
voluntariam ſuſpendit. quod eſt no. Tertia eſt ra
tio dubitationis: que impedit ea que requirunt iu
ris & facti certitudinez. vt de bono. poſ. l. quandiu.

¶ † Ulterius quero qũo agebat hic de falſo: nun
quid principaliter an incidẽter. Rñdeo principa
liter: cũ dicat hic qõ teſtamẽtũ fuit pronuntiatum
falſum. vñ vel ciuliter vel criminaliter hoc princi
paliter fuit petitũ: als ſuper incidenti non fuiſſet
pronuntiatum. vt no. ã. de ordi. iudi. l. j. Alb dicũt
incidenter dicendo qõ alio petente bonorum poſ
ſeſſionez ſm tabulas oppoſuit prorimus de falſo
& dicunt qõ pronũtiatum fuit teſtamentum falſuz
tacite. ſ. denegando bonorum poſſeſſionem ſm ta
bulas. & ſecundum hoc videtur qõ bonorũ poſſeſ
ſio d dari debeat in forma iudicij: cũ ſuper ea pro
nuntietur. & a tali pronuntiatione appellet. ſed ſe
cundum hoc erit contra. ff. de bonorũ poſſeſſio. l.
ſeruus. & ſ. qui admit. ab bonorum poſſeſſ. l. j. vbi
bonorum poſſeſſio daꝫ filio ſine conſenſu patris: &
ſeruo qui alꝫs in iudicijs eſſe nõ poſſet. vt. ã. de iu
di. l. ſeruus. & j. de bonis que liberis. l. fin. ſ. j. Sed
ad hoc reſpondet Ddoꝝ. & dicit in bonorum poſſeſ
ſione concedenda aliquando interponitur decre
tum. & fertur diffinitiua ſententia nam vbi petitur
bonorũ poſſeſſio ſi quidem exiterit contradictor:
debet fieri litis cõteſtatio. & ferri diffinitiua ſenten
tia. vt argumen. de edic. diui adr. tol. l. ſi. ſ. ſi aũt.
& tunc non poteſt interuenire ſeruus nec alius qui
non poſſit eſſe in iudicio. & ita fuit hic. Si aũt non
apparet contradictor: tunc ſine contradictione et
ſine litis contеſtatione & ſine diffinitiua ſententia
cum cauſe cognitione interponetur decretuz & de-
cernetur bonorũ poſſeſſio. & tunc predicte perſone
poſſunt interuenire: qz non tractantur in forma
iudicij: & ideo non appellatur. vt. ff. de officio pro
conſulis. l. nec quicq̃. ſ. vbi decretum. & hec eſt dif
ferentia inter decretum et ſententiam. & hoc poſ
ſet eſſe verum ſecundum hec tempora. ſed hodie
ſecus: vt dixi. ã. titu. ſecundo. l. ſi. fin. Nic. de mata.

4 ¶ † Opponitur & videtur quod appellatio poſ
ſeſſorium non ſuſpendat: vt. j. ſi de momen. poſſeſ.
l. j. Solutio. hic in poſſeſſorio iuris ibi in poſſeſſo
rio facti. ſecundum Lyn. & eſt ratio: quia poſſeſſo-
e rium c iuris includit cauſam ꝓprietatis. ¶ † Se
ſ cundo opponitur quod queſtio falſi non ſuſpen
f dat poſſeſſorium f facti. vt. j. de edi. diui adri. tol.
l. ij. Solu. ibi ſcriptus heres petebat poſſeſſionem
6 ſecus ſi eam peteret legitimus vt hic. ¶ † Tertio
oppo. ff. de bono. poſ. l. cum quidam. Sol. ibi quo
ad tranſmiſſionem non nocet litis pendentia: ta-
men decretum interim non interponitur vt hic.

¶ Quarto opponiꝫ & videtur quod ſi legitimus f
eſt certus quod teſtamentum ſit falſum quod poſ
ſit abintеſtato ſuccedere ſicut econtra ſcriptus
qui ſcit teſtamentum verum: poteſt adire non ob
ſtante quod pendeat lis in cauſa falſi: vt. ff. de ac- g
qui. here. l. cum falſum. Sol. ibi in additione de iu
re ciuili in qua inſpicitur ſolius adeuntis ſcientia
hic in bonorum poſſeſſione in qua inſpicitur iudi
cis conſcientia. aliter enim iudex non poteſt decre
g tum interponere. & ar. contra de iudi. l. certi iuris.
que conſcientia pendet ex actis. & facit extra de re
ſcri. c. ab excommunicato. in ratione ſui. ¶ Quin
to opꝫ quod non ſuſpendatur bo. poſ. qz ſi non exiꝫ b
7 git diſputationem fori vt dixi. ã. tit. ij. l. ſi. Sol. ibi
ſoluit & ſuperius in hac eadẽ lege. ¶ † Quero ex
tra quomodo põt probari hec negatiua qõ teſta-
mentũ non ſit verum. Reſpon. per teſtes hoc depo
nentes quibus creditur licet non ſint rogati: quia
ad probandum teſtamentum non ad reprobandũ
requiritur rogatus. Et aduerte qõ qñ teſtis depo
nit negatiue debet remouere actum a ſenſu nõ ſen
ſum ab actu. hoc eſt debet dicere talis actus nõ fuit
factus: & ego hoc ſcio per ſenſum & preſentiã mea:
qz tali loco & tempore vbi & qñ dicitur actus fuiſſe
celebratus. ego interfui & reuera ille actus nõ fuit
tunc celebratus nec potuiſſet celebrari quin ego vi
diſſem & audiuiſſem. nam ſicut in facto proprio b
cadit vera ſcientia propoſitiõis negatiue. vt. ff. de
acqui. heredi. l. pantonius. ſ. rei. ita in facto alie
no ſic coarctato quod virtus itellectiua & ſenſitiua
clare & aperte percipit negatiuam. vt no. ã. de err.
aduo. l. ij. per Ly. in. l. j. ſ. i. de itine. actuq; priuato.

¶ Item ſi negatiua poteſt directe ꝓbari per in
ſtrumentum: i vt. ã. de re. cred. l. fin. ergo & per te i
ſtes. vt. ã. de fide inſtrumen. l. in exercendis. & ideo
ſi teſtes affirmatiui referunt ſe ad inſtrumentum
& negatiui ad illud idem cum per eandem cauſam
reddant rationem eque ꝓbari poteſt negatiua
ſicut affirmatiua. vt dicta. l. fina. Si autem teſtes
negando remouet eorum ſenſum ab actu quod eſt
quando dicunt non recordamur vel non interfui
mus. tunc nil probant qz qui neſcit nõ poteſt pro
bare. vt. ff. de furtis. l. quidaz. in fi. & ff. ad car. l. iij. k
k ſ. due. Adde hic vnum verbũ qõ ſi teſtis k depo
nit de ſua preſentia videtur deponere de ſcientia &
l ſenſu qui requirit in tali actu: licet non ſpecificet l
de ipſo. ſecus ſi deponit de preſentia tertij. qz talis
depoſitio non includit ſcientiam. vt. ff. de auto. tu
to. l. j. in fin. per Barto. qõ eſt not. Ex hoc videtur l
m quod ſi teſtis dicat ſcio m quia ſenſi: quod probat.
licet non ſpecificet per quẽ ſenſum ſenſerit. ſed hoc
non credo verum: quia nomen ſenſus quãdoq; po
nit pro intellectu. & ideo talis ratio eſt incerta. qz
põ pluribus modis exponitur eius veritas igno-
ratur. ſm hoc.

1 ¶ † Teſtamentum dz probari per ſeptem teſtes.
2 Solẽnitas dicitur duplex.
3 Notarius cui objcik qõ eſt excommunicatus ſuffi
cit qõ probet ſe abſolutum per duos teſtes.
4 Teſtis ſi de ſe tantum teſtificatur nõ probat teſta-
mentum.
5 Teſtis vnus ſupplet alium. m
6 Juramentum ſuppletiuum in vltimis voluntati-
bus non habet locum.

Bonorum

a ¶ † Per duos. vide oino bal. & cy. in. l. ſi. j. de fideicom.
b ¶ Cl eius. ibi poſſidẽdi aium habeat. & l. ſi ſeruõ mihi. ſ. j. ff. de act. em.
c ¶ Nec ſolẽnitas. & ſic poti ſtare teſtib affirmantib q̃ negãtib. l. diez
pferre. ſ. ſi ples. ff. de arbi. Jnn. i. c. ſup boc. de renũ. & p. c. qd p nouale.
de ver. ſi. & limita niſi deponerẽt in criminalib : qz fauore abſolutionis
ſtaretur negãtib.
glo. eſt ſing. lxxvi.
di. clerici ſm bal.
in. l. data opa. j. q
accuſa. non poſſ.
And. barba.
d ¶ Teſtabaꝫ. iſta 1
oia ſunt vba Jac.
bu. hic formalia. a
e ¶ Duo teſtes. p
quor teſtes ꝓbaꝫ
ti et ſolẽnitas teſtamẽ-
ti et volũtas teſta
toris vide barto. &
Jo. de imo. l. here
des palã. ff. de te-
ſta. & in. c. cũ eſſes
extra de teſta. An.
barba.
f ¶ Inſtõnis. vide
qõ not. in. l. pe. in 5
ver. quid ſi teſtes
dicunt. j. de ſen. q
ſine cer. quã. pro-
fe. & cum bal. tran-
ſit hic ſimpl pau.
de caſ. & iſtud facit b
ad not. per bald. &
alios in. l. erroꝛe
j. de teſt. et ſentit
hic bal. qõ verbuz c
relinquo relatum
ad filiã nõ impoꝛ
tat inſtitutiõez. cõ
trariũ tz ipſe in. l. d
quoties. j. de he
re. inſti. & inſpecta
rõne ꝑdictorũ vi-
deretur qõ etiaz ſi
cõa duobus teſti-
bus non potuiſſet
fieri tale teſtamen
tu poſſet ꝓbari ſo
lẽnitas per duos
poſtq̃ aſtat de vo
luntate. ad hoc fa
cit qõ dr. j. i v. po-
ne. vide ẽt q in ſi-
mili ponit Bald.
in. l. nõ codicilluz
ad ſi. de teſta. e
g ¶ Minor. cum
Bal. trãſit ¶ Pau.
de caſt. hic.
b ¶ Inſtrumento.
idẽ tz pau. de caſt.
hic & illud facit ad
no. p bal. & alios i
l. erroꝛe. j. de teſt.
contra illud vꝝ te-
nere bal. in. l. here
des palã. in princ.
ff. de teſt. & pe. de
anch. i. c. cũ eſſes.
extra de teſt. tz Jo. 2
de imo. ibi repre-
bendit illud et be-
ne.
i ¶ Probatũ. idẽ
dicit ¶ Pau. de caſt.
hic & reputat hoc
ſingulare et dicit
quod recordatur f
de hoc vidiſſe di-
ctum ſpe. in tit. de
inquiſi. ſ. nunc tractemus. ver. item ſufficit. iſtũ ver nõ inuento. ſed puto
quod voluerit allegare ver. qui incipit ſuper ꝓbatione autem infamie
&c. vbi ſpecu. ponit verba in. c. qualiter & quando. extra de accu. vbi tan
git de bis que dicit Bald. in ſeq. q. rom. bic tenet contra bald. & male. vt
poſt eum dixi. & vide qõ ſequitur & vide ſpec. in titu. de teſte. ſ. i. verſi. item
qz nõ ſint rogati &c.

¶ Bonorum. ¶ Ubi teſtamẽ-
tũ eſt in ſcriptis
habet locũ bonorũ poſſeſſio ſm tabu- 3
las: vbi ſine ſcriptis habet locuz vtilis
ſm tabulas vel ſecundũ nũcupationẽ. boc dicit.
¶ † Opponiꝫ ſic. hec lex dicit qõ debeo ꝓbare
qõ ſeptẽ teſtes adfuerint. nec dicit per quot teſtes
probẽ. ego probabo per duos & qõ ſeptẽ interfue-
runt. vt. l. vbi numerus. ff. de teſti. ſed leges requi
runt maiorẽ probationẽ in vltimis voluntatibus.
vnde videtur obſtare. l. bac conſultiſſima. j. de te-
ſtamẽ. huiꝰ oꝛatrij timoꝛe Mar. ꝓfitek oppoſitio
nẽ & reſpõdet ad cõtrariũ: qõ aut volo ꝓbare ſo-
lẽnitatẽ & ſufficiũt duo vt hic. aut voluntatis ve-
ritatẽ & tunc requiruntur tot ad probationẽ quot
requirũtur ad teſtamẽti compilationẽ vt in ẽtra
rio. & hoc ꝓbat Marti. qz qñq; poteſt eſſe queſtio
de mera ſolẽnitate. & tamẽ nõ referꝛ queſtio ad ve
g ritatẽ. Nã poteſt eſſe qõ venies abintеſtato cõſite
tur teſtm ſic factũ. ſi dicit nõ ſoleniter factũ: qz nõ
coꝛa ſeptẽ teſtibus rogatis. tũc ſi inſtituꝫ ꝓbat p
duos teſtes qꝫ interfuerint ſeptẽ rogati ſufficien-
ter ꝓbat. ſi aũt negetur teſtamẽtũ factũ: tunc p
duos teſtes nihil ꝓbat ſm Mar. ¶ Gloſſa te
net cõtrariũ qz quis nõ põt cognoſcere qualitatẽ
niſi cognoſcat ſubſtantiã vt. l. eius qui b in prouin
cia. ff. ſi certũ petaꝫ. ergo oportet qõ teſtes depo
nãt de ſubſtantia teſtamẽti ſi debent de ſolẽnitate
ꝓbare. ſed ſubſtãtia per duos nõ poteſt ꝓbari b
etiã ſecundũ Marti. ergo nec ſolẽnitas. licet er-
go poſſit eſſe queſtio de ſolẽnitate ita quod nõ de
veritate. tamẽ ꝓbatio nõ poteſt fieri de vno quin
fiat de alio. ꝓterea interrogabitur teſtis quo ſcit 4
quod teſtabatur d. vnde oportebit quod dicat de
veritate rei. & videtur caſus de fideicommiſ. l. que
ſtionem. in fine. & ſi dicas ex quo aduerſarius cõ-
fitetur de veritate. ergo amodo ſuper veritate nõ i
egemus teſtibus. Rñd. imo: qz qui confitetur te
ſtamẽtũ non ſoleñe confitek aliud teſtiñ q̃ illud. l.
ſoleñe de quo teſtes deponũt: & ſz nõ ꝓſumatur
pluralitas teſtamentorum. illud eſt verum niſi ex
actis videanꝫ plura. nam ſoleñe teſtamentũ & nõ
ſoleñe non poſſunt eſſe vnum & idẽ numero. Un-
de teſtes nullum adminiculũ recipiunt ex cõfeſſio
ne partis que dicta teſtium non cõtingit ẽz Ja-
bu. bic in lectura. ſed Nico. de mat. videk q ſi qui
dez eſt queſtio ſolũmodo de numero ſolẽni, teſtiũ:
ideſt an ſolẽnis numer teſtiũ interuenit vt qz for
te aduerſarij alia omnia ꝓbabaꝫ ſatis eſt quod j
5 duo teſtes c dicãt talẽ ſolẽnitatẽ interueniſſe: que
ſolũmodo ad probãdũ de veritate introducta eſt
vt in iuriſb primo inductis. Si aũt eſt queſtio de
ipſo teſtameto qõ negaꝫ factũ vel de alia ſolẽnita
te puta an teſtator nominauerit ſuo oꝛe nomẽ he
redis qõ negatur vel de alio ſimili tũc requiruntꝫ
ſeptem. vt in iuribus ſecũdo loco inductis in gl.
ſm Nicol. de mata. bic in ſua lectura. tamẽ nõ re- l
ſpõdet ad rationes Jac. bu. ſed Bar. reſpõdet in
l. heredes palam. ff. de teſta. qz interrogabitur re m
ſpondens an teſtator fecerit plura teſtamenta an
vnũ teſtamẽtũ. & ſi dixerit qõ vnum teſtamẽtum:
tunc teſtes neceſſario deponũt ſup illo. & ſic ꝓba-
tur de fide inſtru. c. cũ ioannes eremita. & adde q
no. ã. de er. aduo. l. ij. per Jac. but. ¶ † Ex bis ap 2
paret qõ duplex eſt ſolẽnitas. vna ſ volũtatis debet ꝓba
ri per tot teſtes quot ſunt neceſſarij in facto: ſz ſo-
lẽnitas. ꝓbatiõis poteſt probari per duos teſtes.
Ex bis reſultat deciſio aliquoꝝ dubioꝝ. & primo n
queritur in quodã inſtrumento reperik qõ pater
filiũ inſtituit in omnib. filie femine reliquit quin
que: & non dicit iure inſtitutiõis f: duo autem teſtes f
dicunt qõ reliquit iure inſtitutiõis. Dico qõ valet
teſtamentũ: qz duo teſtes ſupplent inſtrumentuz
in eo qõ coꝛa duobus fieri põt. vt in. ſ. ex imperſe k
cto. ſecus ſi non põt fieri coꝛa duobus. ff. de le. ij. l.
cũ proponeret. ¶ † Secundo queritur pone obj-
citur notario qõ eſt excõmunicatus: & tõ non valet
inſtrumẽtum. ipe p duos teſtes ꝓbat ſe tũc fuiſ-
ſe abſolutũ. dico enim qõ ſufficit: qz valde remotũ
eſt ab vltima volũtate id qõ ꝓbaꝫ. vnde ſtamus
regule. vt. l. vbi numerus. ff. de teſti. & in omnibus
que ſeoꝛſum a teſtamento ẽ ſiſtunt. dicẽdũ eſt q ab
eadẽ regula pẽdet ſi obj̃iaꝫ teſti infamia vel te l
ſtatoꝛi minoꝛ etas. ff. de mino. l. de etate. ſufficiunt
enim duo teſtes de etate & qualitate ꝑſone depo
nentes. & ſi per conſequentiã ex his cõualidek pro
batio teſtamenti nõ eſt mirũ. quia habilitas perſo
narũ non poteſt probari duobus teſtibus ſicut in m
habilitas: quia eſt queſtio de iure ꝑſone. ¶ Tri
pler ergo queſtio eſſe poteſt ſcilicet de iure volun
tatis: de iure ſolẽnitatis: & de iure: ideſt de habili
tate perſone: nam cum de perſone ſtatu querik. no
queritur de actu voluntatis: ſz de potentia: qz ſine
habilitate nſl poteſt fieri. Iſta ergo habilitas po
teſt probari ſeoꝛſum a teſtamento. nec ſequitur eſt
habilis: ergo fecit: & ſic non requiritur ideꝫ mod
ꝓbandi. quia non eſt eadem ratio et conditio pro
bandorum: quia non eſt queſtio eoꝛundem termi-
noꝛũ. ſicut aliud eſt querere de libertate: aliud de
bereditate. de petitio. heredi. l. liber necne. ã. & o
di. ſud. l. j. & ſ. de ord. cogni. ¶ Pone in iſtru
mento n non cõtinetur qõ teſtes fuerint rogati. ſed
duo teſtes deponũt de rogatu ſeptẽ teſtiũ ad ſup
pletionẽ inſtrumenti an ꝓbẽt. certe ſic. qz ſoleñi-
tas extrinſeca ꝓbaꝫ per duos teſtes. ¶ † Dic que
roſi ſeptẽ teſtes teſtificantur & quilibet de ſe dicit
fuiſſe preſentẽ & rogatum vbi talis fecit teſtamẽtũ
tali modo & non facit mentionẽ de alꝫs teſtib. nũ
quid erit ꝓbatũ teſtamẽtũ: videk qz nõ: qz p boc
non eſt probatũ ſeptẽ teſtes fuiſſe preſentes. q̃ hic
requirik. & ſ. de teſta. l. hac ẽ ſultiſſima. nã quilibet
tantũ de ſe teſtificaꝫ. vnde non ſufficit. argu. extra
de elec. c. in geneſi. econtra videk qõ preſumaꝫ pre
ſentia. argu. j. de cõtraben. ſtipu. l. optimã. & inſti.
de fideicõ. ſ. fi. & maxime vt teſtamẽtũ teneat. arg.
ff. de inof. teſt. l. ſi pars. & hoc approbat Mar. de n
fano ſm Nico. de ma. bic in lectura. Hoc eſt verũ
qz ſingularitas teſtiũ attendik penes effectum rei
non penes modũ ſciẽdi: vt. j. de penis. l. cum reis.
omnis emi teſtis in ſenſu ſuo eſt vnicus. ſz in re teſ
tificata eſt ẽ teſtis alꝫs. l. ij. ff. quẽadmo. teſta. ape.
per bart. ¶ † Sz qd ſi interrogatus q vel quot fue
rint cõtestes dicit neſcio k vel nõ recordor. Reſpon k
deo idẽ: qz vnus teſtis ſupplet aliũ: & que nõ pro
ſunt ſingula multa iuuãt. qz veniũt ad probationẽ
alicuius rei ſicut vna byrũdo non ſignificat ver: ſz
multe ſignificãt ver. de exeu. tu. l. ij. & ex vno lapide
nõ ſit domus: ſz ex multis aggregatis non diſgre
gatis. l. j. ã. q nume. tu. et ex concordi depoſitione
ꝑſumitur vnus actus: qz q̃ non differũt forma non
preſumuntur differre numero. Modo m aduerte
ad caudã glo. & quero ſi duo teſtes deponẽtes de
veritate & ſolẽnitate teſtamẽti nõ probãt: an ſaltez
faciant rem dubiã ita qõ bereditas abintеſtato
non poſſit a diri. gl. dicit qõ ſic. ſz contra glo. vꝝ: qz
probatio dubia nil operaꝫ. de probatio. c. i pñtia.
Itẽ ſi probatio eſt inualida. tũc venies abinteſtato.
p excluſionẽ ſcripti heredis eſt certus de iure pro
prio ergo adire põt. qz lex eſt certa. ergo & ipe. Itẽ
detur qõ ſcriptus poſſideat bereditatez an heres
abintеſtato agens contra inſtitutũ repellek n quia
nõ põt adire bereditatẽ. certe non: qz teſtamentuz
non eſt legitime ꝓbatũ. & probatio nõ legitime vꝝ
non plene vbi plene ꝓbare eſt neceſſe nõ facit rem
de iure vel de facto dubiã. vt no. ff. de infa. l. lucij.
ideo gl. nõ videk vera niſi dicas qõ ſ ſummariꝰ q
nõ fiũt in figura iudicij ꝓbatio dubia faciat rẽ du-

n ¶ Repellek. pau. de caſ. bic tranſit cũ bal. cõtra gl. et pro bocalleg. no. p bal. in. l. admonendi. in ver. qro qd ſi actor probauerit intẽtio nẽ ſuã &c. ff. de iure iurã. dum loquitur de ꝓbationib con trariꝰ. viõ bic Sa li. & fran. tig. Rom. bic tráſit cũ Bal. & Fulg. bic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Sacramẽtuz. vide bal. in l. in bonefidei. ff. de re. cre. ⁊ in ca. i. §. item si vasallus. de cõtro. inue. ⁊ idē tz sali. in. d. l. in bonefidei. ⁊ hic vide Fulg. ad finem.

b ¶Tu dicc̃tra. An in causa vltime voluntatis deferatur iuramentū in defectum semiplene probatiõis. vide bar. ⁊ mod. in. l. admonendi. de iureiur. et vide bald. qui eleganter loquitur in. l. j. §. de fide instr. et. l. sicut inquam. eo. ti. ⁊ ibi. et in. c. si quis per trigintа. si de feu. fue. contro. in vsi. feu. ⁊ l. fi. §. de proba. ⁊. l. j. in fin. j. de sen. q̃ p eo q̃ interest. ibi q a potest itereſſe non potest deferri iuramentum. q̃ est no. Jtē q̃ probat inimicitia vt tz bald. in fam. C. de testa. Jtē q̃ quis incidit in pcuā non defert iuramentum. ita tz Bald. in. l. de bis que pe. no. Jtez ad fundandā iurisdictionē iudicis non sufficit vnus testis cum delatione iuramenti scõm Jo. in c. romana. §. contrabentes. de fo. comp. li. vi. ⁊ tz bal. in l. prescriptione. C. si contra ius vel vti. pub. Jtem si pars non approbasset testes. vt in. c. pītiū de testi. ⁊. l. sequēti. C. de testi. ⁊ vnus testis pbaret et peteret sibi deferri non audiretur. vide io. de imo. in. d. c. presentium. de testi. et ita bñ notat. Jtem q̃n quis pretēderet ignorantiā constitutionis et pbat p vnū testē. non dz sibi deferri iuramentum. sz Jnno. sequitur do. cardi. et ibi vide moder. in. c. ij. de consti. ⁊ vide gl. ⁊. d. q̃ semiplena probatio nō pdest vbi deperit ius alterius. ⁊ sic nō defertur iuramentū. sec̃ si ius defert. vide Joā. an. in. c. pītiū de testi. vbi dz q̃ nō defert q̃n testis dicit p eo q̃ est p testatus opponere contra suā pſonam d q̃ non vī hoc facere q̃ timere dicit. 2 pro illo vide ibi o e no. Et faciat quod voluit bal. in rubr. de proba. vbi dicit q̃ non defert iuramētum q̃ mō act̃ est indistibilis et non dicit bñ parte et iō non vī esse se-

biam. Teneo contra glo. q̃ probatio nonconcludēs non facit rē dubiā. ⁊ reb̃ fic se habētibus ista pbatio interim nō releuabit: ita q̃ō etiā nō facit in dictū nisi iter liberos. vt. l. fin. §. familie herciscū. ergo nec modo releuat in aliquo. Et not. q̃ in. l. nostra fit. pbatio ltte non cõtestata: q̃ fit nō in figura iudicij. sed de plano. ¶Sed nunquid in istis causis vltimarū volūtatū ⁊ donationibus cā mortis fi est semiplene probatuz ⁊ nō deficit in probatione nisi vnus testis poterit deferri sacramentū actori in subsidiū pbationis vel reo in defectum probationis: ⁊ videtur q̃ō fic: q̃ loco vnius testis habetur iurās: vt no. §. de reb. cred. l. in bonefidei. ⁊ sic videtur numerus testiū suppleri. Tu dic contra q̃ ibi certus numerus testiū est de substātia actus ⁊ de forma probatiōis. omissio substātialis forme viciat. vt. j. de testamē. l. fi vnus. ⁊ patet expresse de fideicommiss. l. fi. ⁊ institu. de fidecommiss. heredi. §. fin. ¶Preterea tunc defertur sacramentū ex inopia probationis q̃n inder non est certus de beri vel nō deberi. sed hic inder certus est non deberi: ergo nō potest deferri iuramētū. et maxime in testamento vbi debent testes esse rogati. ⁊ ideo cum pars non possit rogari de testimonio. sequitur quod non potest surrogari loco testis rogandi. Nec obstat. §. de rebus creditis. l. cum etiam q̃ ibi loquitur in iuramento iudiciali non iurisdictionali. i. necessario. q̃ ex autoritate solius iudicis pendet ex inopia probationum. ⁊ facit. §. si certa. l. fi. ⁊ in auten. ibi posita.

¶De bonorū possessione cõtra tabulas. Rub.

Iberi. ¶Rupto testō p 2ntra tabulas legata debent 2iūctis p sonis: hoc dicit. ¶Opp. ⁊ vī q̃ hoc lex non dicat verū nec de iure veteri nec de iure nouissimo. non de iure veteri. q̃ hic dr̃ solis paretib̃ ⁊ liberis. nam dictio solis est taxatiua ⁊ excluſiua. §. si aduersus rē iudi. l. adversus. ff. de vsu ⁊ habi. l. j. ff. de cõdi. indebi. l. bis solis. sz certū est q̃ō alī plures 2tinent edicto pto rū. vt. ff. de leg. pstā. l. j. Jtē no. de iure nouissimo. q̃ legata debent oib̃. nā preteritio nō est vitiū ni si respectu institōis: nō respectu legatorū. vt i auc. ex cā. Sol. dico q̃ hec lex pcedit de iure veteri. q̃ hec dictio solis refertur ad edictū ptoriū. ibi dum dicit sm edictū ⁊ iō non excludit: sed tacite refert cām edicti. arg. extra de v. signi. c. abbate. ¶Jtē hec dictio solis: non semp excludit. vt. ff. de condi. fur. l. j. §. de legi. l. fi. imo q̃nq̃ includit q̃ō est sibi cōnexū. vnde p hec verba solus episcopus non excludit capitulū ecclesie sue. vt extra de accu. c. ij. p Archi. li. vi. ¶Jtē dicit Jac. butri. q̃ō pcedit de iure nouissimo. q̃ aut. ex cā. non loquitur de pteritiõe paterna sm cū. Sed sua hec opinio est falsa: vt dicā in aut. ex cā. Dic ergo q̃ō hodie debent legata omnibus per dictā aut. ex cā. nam cum legata possint valere sine institutiõe: ergo non vitiant̃ per defectū institutiōis. vt not. in. l. j. ff. de vul. subſti. ¶Jtē hodie sublata est differentia preteritionis[d] paterne ⁊ materne vbi preteritio fit sine cā vt not. Jnno. in aut. de here. et falci. §. exheredatos. ¶†Sed hic restat dubiū vtrum autentica ex cā extēdat[e] magis legata respectu preteritionis: nō dico respectu personarū q̃ faceret edictum pretoris cuius interpretatio habetur. ff. de leg. prestan. l. salvius. aristo. vbi dicitur q̃ cōiuncte pſone non pōt plus ōberi q̃ preterito ex portiōe virili. Dicit ibi Bar. q̃ō in hoc est cogitādū, sed tu dic q̃ō cū aut. ex causa confirmet legata q̃ nō est curandum de equa portione sed de legitima ⁊ falcidia ac si filius succederet ex dispositione paterna. q̃ quantuz ad

miplena. pbatio. ⁊ idē dicit eo casu quo in testō sufficiunt duo testes. allegauit. l. fi. C. fami. hercis. And. barba.

c ¶Solis quid importet. vide in. l. cū notissimi. in princi. ⁊ ibi Ange. j. de prescripto. xxx. anno. et ista ponit albericus in dictionario in verbo solus et facit ad ea que notat Barto. in. l. iij. §. cum titio. ff. de adimendis legatis.

d ¶Preteritionis. not. q̃ō sublata est differentia materne vel paterne preteritionis et sic vī inuere quod pfōs bere a filio iure institutionis tenet ibi Bald. in auc. ex cā bic alleg. et. l. oīno. §. de inoffi. testa. ⁊ Barto. in auc. nouissima. C. de inof. testa. ⁊ contra. ⁊ p ma opinio vī ver ior: per ter. in. l. nā ⁊ si parētib̃. in verbo non vtiq̃. et in auc. cum de appellatiõe cognoscat. §. ceterum. ⁊. §. ⁊ hec quedā. q̃ moderni hic. Item allegant moderni. bic istum ter. p singulari q̃ō sicut scripto in testō nuncupatiuo datur bonoruz possessio. ita preterito in testamento nuncupatiuo datur. bon. pos. Andr. barba.

¶Extendat. vide bald. in dicta auc. ex cā. in verbo tertio oppo. et ēt scōa oppo. prime ptis.

¶Sauat. in contrariuz facit q̃ no. bald. in. l. pe. j. de fideico. dū dicit illaz legem locū bñe etiā si apposita fuerit clausula codicillaris. et expresse vide bald. in. l. ij. ff. de lega. iij. ⁊ ange. bic.

¶Aldiri. not. q̃ō debeantur legata rupto testamento per contra tabulas et bic adde bald. in l. fi. j. de vnde leg.

¶Posthumus. vide limitationem quam ponit pau. ō ca. in. l. filio preteriti. in fin. bic alle. et ibīēt ponit alias.

¶Hon obstat. ange. bic etiam tenet contra bar. vide cū.

Osthumo. ¶Natiuitate postſtumi preteritī testū ipo iure rū pitur et nihilomi nus per 2tra tabulas expugnat̃. ¶Opp. si ruptū est. ergo vlteriº rūpi nō pōt. q̃ q̃ nullū est: nihil est. ⁊ q̃ō nihil est. rupi nō pōt. ff. de iusto testa. l. nā ⁊ si sub 2ditiōe. Rñ. gl. q̃ō imo est aliq̃ō de equitate pretoria donec dicat nullū vī petat 2tra tabulas. cū ergo iterim sit aliq̃ō: merito rūpi potest. ¶Aduerte. illō testm̃ i quo postbumus inest preteritus: est a principio aliq̃ō vtroq̃ iure. s. ciuili ⁊ pretorio. sed nato postbumo est nullū de iure ciuili et eo iure quo nullū est nō pōt magis rescidi: sed de iure pretorio est aliquod propter spē cōualescētie. ⁊ ita spes rumpitur per cōtra tabulas sm Jpe. ¶Sed bar. dicit spē rumpi non posse ⁊ petētem cōtra tabulas approbare testū vt reprobat vnde approbat vt factū: sed nō vt sic factum: sed somniauit: q̃ eodē modo agēs querela approbaret testamētū ⁊ esset fibi ipsi contrari̊. q̃ esset ridiculū. Nō obstat. l. iij. §. falsus. ff. rē ratā haberi. q̃ ibi approbatio est quo ad factū pcuratiōis. reprobatio vō ad factū iudicis. ⁊ sic est circa diuersa. bec aūt esset circa vnū ⁊ idē ⁊ iplicaret 2tra dictionem. ¶†Sed opp. ⁊ vī q̃ō etiā pterito tacēte testm̃ sit inualidū de iure ptorio. cū interim sit nata bonorū possessio. vī liberi abitestato q̃ dat non solū ipsi preterito. sz fratrib̃ quib̃ est apta via edicti. vt. ff. si tabu. testa. nulle exta. l. j. §. finali. Solutio glosa.

b ¶In cõtrarium. Et pro opi. bal. sali. in. l. §. j. de postb. vbi alle. ter. in. l. §. fi. ff. si tab. test. nul. exta. vbi tuēdus est frater acsi nullas tabulas in cō trariū cōdidisset. allegauit causam in. l. nonnunq̃. in prin. et in. l. is qui. §. si solus. facit. l. §. j. ad tertu. vbi si quis vocatur alteri̊ bñficio illo non vtēte iure suo babeā ac si vocat̃ nō fuisset. hoc suadet rō absurdine de occasio malignandi. nā sm tpa digestorum contra que non debebantur legata fuisset absurdum q̃ō institut̃ p hoc mediuz potuisset cuitare solutiō legatorūz. Jtem q̃ si testm̃ reconualescit. sequit̃ quod aditio preteriti nunc declaratur nulla retro per. l. quandiu. de acqui. hered. et hanc partē verā putō. rñdeo ad cōtrariuz ad. l. post mortem. §. fin. vbi vsus fuit suo beneficio q̃ testō rupto non accepit bonorum possessiō. secus in casu nostro. nam litera ibi dicit accipiant. et fic male dicit bald. quod instituti non venit beneficio patris quia oīno venit ex dispositiōe edicti ad. ter. l. i. §. fin. debet intelligi quando venit vsus beneficio suo. vide Sali. in pallega. l. §. And. barb.

¶Quid dicemus. In hoc passu vide Bart. bald. Joan. de imol. et ange. in. l. filio preterito. bic allegata. ⁊ bald. in locis supra allegatis. ⁊ barto. in. l. si filius q̃ in prātc. ff. de li. ⁊ posth. ⁊ in. l. si duob̃. §. si pri̊. ff. de cōtra tab. et in d. l. si filius. p bald.

¶Quarto vide. §. in. §. q.

¶Usurarū. vide bar. in. l. j. §. sed si fi lius. ff. de leg. iij. ⁊ i pteralle. l. §. filio preterito. ⁊ i. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. ⁊ posth. et vide roma. bic.

¶Reconualescat. an testm̃ usurarū̃ reconualescat de equitate. vide bal. ⁊ ibi remissi plene. j. de excep. rei iu. et ibi ad de causam plenissime in dispu. ici. astē fis miles. et ibi dixit q̃ si q̃s prestitit cautionem. et facit

---

a ¶Petere sm tabulas. No. q̃ō si preteritus intra annū non petit contra tabulas post annum pōt scripº heres petere. 2tra tenet hic bal. ⁊. l. filio preterito. ⁊ ibi ang. ⁊. d. Frāc. de rāpo. ⁊ fali. in. l. §. j. de postbu. bc. vbi alleganit ter. l. si duo. in prin. ⁊. l. is qui. ff. de lega. pstan. vnde q̃ est remissio iuris ciuilis ⁊ fic per petuū. Tertio q̃ annus dat̃ a ptore videt remittendus ō iure ptorio.

quarto facit. l. sui §. de iure delib. q̃n to est casus in. l. si impubes. §. fin. ff. ad carb. lz bart. p se inducat. Et ita etiā dicit ange. in a preal. l. filio preterito. sexto allega. b ter. i. l. equissimū. §. si sub cōditione ff. de sec. tabu. Sa c li. in. l. §. j. de postbu. bc. quē oīno vide lz bal. nō al leget. vide bal. l. i. de suis ⁊ leg. and. d barba..

b ¶Jus. vide glo. fi. in. d. §. fi. ibi dū 2 dicit q̃ō est bono. e pos. facti. f

c ¶Sentiat. vide bal. in. l. j. §. suis ⁊ leg. ⁊ in. l. fi. ver. est ⁊ sertus. j. vnde cog. ange. bic tenet cōtra Bar. ⁊ Sali. in. l. §. vbi 3 vide bal. j. de post g bu. here. instī. et pau. de ca. in. d. l. filio preterito. bic allegat. ¶Item si pars non approbasset testes. vt in. c. pītiū de testi. ⁊. l. sequēti. C. de testi. ⁊ vnus testis pbaret et peteret sibi deferri non audiretur. vide io. de imo. in. d. c. presentium. de testi. et ita bñ notat. Jtem q̃n quis prætēderet ignorantiā constitutionis et pbat p vnū testē. non dz sibi deferri iuramentum. sz Jnno. sequitur do. cardi. et ibi vide moder. in. c. ij. de consti. ⁊ vide gl. ⁊. d. q̃ō semiplena probatio nō pdest vbi deperit ius alterius. ⁊ sic nō defertur iuramentū. sec̃ si ius defert. vide Joā. an. in. c. pītiū de testi. vbi dr̃ q̃ō nō defert q̃n testis dicit p eo q̃ō est p testatus opponere contra suā pſonam d q̃ non vī hoc facere q̃ timere dicit. 2 pro illo vide ibi o e no. Et faciat quod voluit bal. in rubr. de proba. vbi dicit q̃ō non defert iuramētum q̃ mō actº est indistibilis et non dicit bñe parte et iō non vī esse se-

d ¶Testm̃. vió br. in. l. j. §. suis ⁊ le. i

e ¶Approbare. vide tñ bar. in. d. l. si post mortem. §. fi. bic alleg. q̃ sunt opi. iter gl. ⁊ doc. ⁊ vide bal. in. l. si 4 pater. in. ⁊. oppo. cū simi. j. de insti. ⁊ substi. sub cōdi. fa. ⁊ Sali. in. l. §. j. de postbu. here. 5 ⁊ Pau. de cast. in k d. l. filio preterito. vbi tenet illud q̃ō ipse tenet bic ⁊ la tius per ipso. ibi.

f ¶Quod sic. an frater poterit approbare testm̃ i piudicū fratris nō pteriti. bal. bic tz q̃ō nō. lz contra sali. l. §. j. de pe. here. And. barba.

g ¶Secundo quero. vide in. §. q. ⁊ seq. bal. in. l. fi. ver. est quintus. j. vnde le. ⁊ i. l. si pater. in. xxi. ⁊. xxii. op. j. de instī. ⁊ substi. sub cōdi. fa. ⁊ Pau. de cast. in. l. si filius q̃ patris. ff. de li. ⁊ posth. ⁊ ibi circa vl. char. vī tenere opi. bart. ⁊ ibi ēt p raph. in re pe. pau. de ca. bic trāsit cū opi. bar. vide bic p roma. ⁊ q̃ scripsi post bart. in. l. si duob̃. §. si prius. ff. de cōtra tab. per sali. in. l. §. j. de po. here. instī.

b ¶Jn cõtrarium. Et pro opi. bal. sali. in. l. §. j. de postb. vbi alle. ter. in. l. §. fi. ff. si tab. test. nul. exta. vbi tuēdus est frater acsi nullas tabulas in cō trariū cōdidisset. allegauit causam in. l. nonnunq̃. in prin. et in. l. is qui. §. si solus. facit. l. §. j. ad tertu. vbi si quis vocatur alteri̊ bñficio illo non vtēte iure suo babeā ac si vocat̃ nō fuisset. hoc suadet rō absurdine de occasio malignandi. nā sm tpa digestorum contra que non debebantur legata fuisset absurdum q̃ō institut̃ p hoc mediuz potuisset cuitare solutiō legatorūz. Jtem q̃ si testm̃ reconualescit. sequit̃ quod aditio preteriti nunc declaratur nulla retro per. l. quandiu. de acqui. hered. et hanc partē verā putō. rñdeo ad cōtrariuz ad. l. post mortem. §. fin. vbi vsus fuit suo beneficio q̃ testō rupto non accepit bonorum possessiō. secus in casu nostro. nam litera ibi dicit accipiant. et fic male dicit bald. quod instituti non venit beneficio patris quia oīno venit ex dispositiōe edicti ad. ter. l. i. §. fin. debet intelligi quando venit vsus beneficio suo. vide Sali. in pallega. l. §. And. barb.

¶Quid dicemus. In hoc passu vide Bart. bald. Joan. de imol. et ange. in. l. filio preterito. bic allegata. ⁊ bald. in locis supra allegatis. ⁊ barto. in. l. si filius q̃ in prātc. ff. de li. ⁊ posth. ⁊ in. l. si duob̃. §. si pri̊. ff. de cōtra tab. et in d. l. si filius. p bald.

¶Quarto vide. §. in. §. q.

¶Usurarū. vide bar. in. l. j. §. sed si filius. ff. de leg. iij. ⁊ i pteralle. l. §. filio preterito. ⁊ i. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. ⁊ posth. et vide roma. bic.

¶Reconualescat. an testm̃ usurarū̃ reconualescat de equitate. vide bal. ⁊ ibi remissi plene. j. de excep. rei iu. et ibi ad de causam plenissime in dispu. ici. astē fis miles. et ibi dixit q̃ si q̃s prestitit cautionem. et facit

testm̃ ⁊ postea exercet vsuras nihil prodest sibi illa cautio: vel. §. postea cōstitetur in iudicio q̃ō exercuit vsuras q̃ vī frau. cano. fac. l. i. §. q̃ bonorāde. quarū re. ac. nō da. ⁊ fi boc nō dixit allegauit gl. ang. in. l. fulcinius. §. quid sit latitare. et qui. cau. in posses. ea. ⁊ tz ibidem ⁊ nō pōt donare cā mortis. dicit tñ q̃ō pōt donare vt est dare voluntatem in genere. vt est gl.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fing.l.ij. §. de pac. et per illū modum potest donare. et etiā ibi notanter dicit qō si quis fecit vsuras postea abstinuit. et in morte fecit testamentum illud non vz. alleg. ter. l. palā. §. que in adulterio de ritu nup. ⁊ quod ibi dicit bar. ⁊ an illō dictū Bar. ibi sit vera nge. in multis locis illō recitat. bal. tenet alibi contra qⁿ ego alibi plene notaui. vide Fede. de senis in. viij. consi. vbi notanter loquitur. an. Barba.

a ¶ Quid econtra. vide in. l. ij. ō fur. et quod notat bal. in. l. pe. de exec. rei iu. et imol. in. l. filio pterito. i vlt. char. ff. de iniu. ru. et ir. te sta. ⁊ oio bal. in. l. fi. b j. de fal. causa ad. le.

b ¶ Licet. an iste tit. habeat locum in liberis ecclesie. vide ioan. fa. in. §. sed nstra cir. fin. iusti. de c succes. lib. not. in. c. de famulis. extra ō seruis non ordi. d

c ¶ Legitimam. circa hoc not. maxime e in glos. posset que ri an agnati ipsius liberti excludant agnatos ipsius patroni. io. fa. instit. de bon. pos. §. cūq; an f tea dicit qō bene fecisset impera. decidere: sed qō ipe putat quod non.

d ¶ Parentum. an ascendētes debeāt g habere legitimam iure institutionis vide per Bar. in. l. fine. §. excluditur. 2 ff. de iure patro. 3

e ¶ Fauorabiliter. idē tenet Bald. in 4 auc. ex causa. j. de li. prete. et in. l. omnimodo. §. de inofficioso. testamen. 5 6

f ¶ Emācipati. sed 7 an bo. pos. vñ libe-

tio. ar. ff. de re mili. l. milites agrū. i pri. ad hoc facit qō no. in fili. §. de inof. dona. l. j. in gl. mag. v. itē octauo. ¶ Preterea ista satisdatio nō est proprie forma vel solēnitas qō p; q; nō est necesse qō iterueniat eodē ptexto §. ē qdā actus q regritur in signū penitētie ⁊ satisfactiōis vsuraꝝ ⁊ fauore debētiū recipe vsuras idebite solutas. Cōualescit ergo sicut dixim⁹ in. l. elie. cētia. ff. de here. instit. l. q solūēdo non erat duos apollonios. p quā. l. ita dispūtādo determiauit ¶ ic. de mat. qnē sequit bar. i. d. l. filio pterito. tū ad illā. l. rūderi pōt qⁿ ibi nō erat pbitio ꝓpter vitiū testōris ⁊ sic nō rōne psone §. rōne materie: qⁿ bona erāt nō soluēdo. Itez ibi actⁿ erat solēnizatⁿ q ad testiū pūtā hic aūt nō: qⁿ pbiti interesse non pūt pūtia eoꝝ firmare actū ar. extra de elec. c. massana. ⁊. c. eccliā. q̄ ꝓpter opi. Cy. ē vior de iure qⁿ cū testes sint, pbitiā ab ipso actu ergo est remota solēnitas pbitoria ab ipso actu ⁊ sic nō vz. nō obst. §. de pēl. ipe. offe. l. vniuersa. qⁿ ibi loquit de cautiōe q̄ post rescriptū §s pūtari. qⁿ respicit executionē rescripti nō eius originē. Sed hic añ fcīt testiū vⁿ i ipso decretalis mādat caueri. ⁊ ad imitiū lex se retulit. ⁊ iō ir. ipicit principiū. vt o. l. qd ergo. Itē nō obstat qō cessat finalis cā. pbibitiōis: qⁿ nō sufficit hoc vbi causa efficiens est nulla. qⁿ primū fundamētū actus in psona debet cōsistere. vr. §. de peti. here. ⁊. ff. ō iur. codicil. l. qdā referunt. Itē nō obstat si dicaⁿ ista nō est ꝓprie solēnitas. sed quidā actⁿ extraneⁿ remotus a natura testamētorū. vt. ff. ō ver. fig. l. verba gesserūt. qⁿ dico qō hic deest psona qⁿ inhabilis vñ videt deficere etiam consensus. ⁊ sic nō pōt cōualescere nisi supueniat cā cōfirmās eiusdem generis vt in regula catoniana. ff. de. re. catoni. l. j. nisi dicas qō illa regula nō haberet locū in nouis legibus. eo. ti. l. penul. ¶ Quid ecōtra; a si tpe testamēti nō erat vsurarius: vel erat sed nō manifestus. postea vero publice fenerauit. Rñ. ipso iure rumpit testamentū per theoricam glo. scriptā in dicta. l. exigit.

¶ De bonorum possessione contra tabulas libe. que patrono datur. Rubrica.

Licet. Patronus licet b ex fideicommisso manumiserit aufert a scripto legitimam p ꝛtra tabulas vel p cōtra nūcupationē. b. d. ¶ Nota qō cōtra tabuloni non rescindit testm̄ totū sed vsq; ad ei⁹ legitimā c dūtaxat. ⁊ facit. ff. de bo. pos. l. §s cū pōno. ⁊. l. fine. §. excludit. ff. ō iure pat. boc est op⁹: ⁊ pōnus bēat istā legitimā iure institōnis. Itē dicit ibi bar. in legitia parētū: d §s male dicit ⁊ cōtra vitatē. vt alibi suo loco ostēdā cū valde fauorabilior e sit legitia parētuꝝ ꝓ patronoꝝ. Bal.

¶ De bonoꝝ possessiōe vnde liberi. Rubrica.

¶ Heredes dicuntur largo vocabulo qui succedunt iure pretorio.

Iauus. Emācipati f filiꝰ intestato auo p rata. i. i capita seu p virili succedūt. b. d. ¶ Not. qō succedētes iure ptorio pūt q̄dā largo vocabulo se dicere heredes: ⁊ facit ad libellos. nā pmissus §. ē bon loq eo mō quo loquit lex siue ꝓprie siue ipropriē nec ꝓ redargui. Bal. ¶ Repudiās hereditatem patris hereditatem aui non potest habere.

Negatio dupler quādoq; non facit affirmationē.

Nepos hereditatem separare potest paterna respuere ⁊ auitam acceptare.

Filius suus tacens si fine herede decessit nepos ex persona filij hereditatē non potest agnoscere.

Nepos de iure ciuili venire potest si suus hereditatem repudiauit.

Nepos vocatur suis defunctis abstinentibus.

Nepos si est in potestate non vocatur ad successionem de iure ciuili.

8 Vasalli filius retento feudo auito paternam hereditatem potest repudiare.

9 Heredis nomē in vbibus feudorū ponit pro filio.

10 Jus futurū in simplici cōsensu non pōt absorberi.

11 Filij mercatorum non possunt renūciare hereditatem paternam.

12 Filius filij emancipati post emancipationem conceptus auo paterno non est agnatus.

13 Possessio bonoꝝ vñ parētes an patri dari possit.

14 Possessio bonorum datur nepoti concepto post mortem aui.

Qui se patris. Nepos cuius pr̄ erat in medio tpe mortis aui hereditatē paternā repudiās nō succedit auo de iure ciuili: §s beneficio ptoris. hoc dicit. ¶ Diuiditur in tres partes. In prima ponit themā ⁊ tacita que stio. In secunda resp̄sio in spectō iure ciuili. In tertia resp̄sio in spectō iure ptorio. secūda ibi: nō tui. tertia ibi nisi. ¶ Casus i nube. Auus habens filiū ⁊ ex eo nepotē obīt intestatus deinde decessit filius superstite nepote qui nepos ꝓsiderās duas hereditates sibi esse delatas paternā. §c ⁊ auitam q̄ō hereditas sui patris est damnosa hereditas vō aui ē lucrosa. hereditatem paternā repudiat: q̄rit an auo succedere possit. Rñdeō qō non maxime emācipat⁹: ⁊ hoc verū de iure ciuili: sed de iure ptorio potest succedere petēdo bonorū possessionē. hoc dicit. In ter. ibi heredē supple. q̄ritur an possit succedere auo ibi mortui: hec solutio qōnis vera est de iure ciuili. Jbi nisi hec solutio qōnis est vera de iure pretorio. ¶ Item ista dictio nisi excipit: qⁿ in rūsione indefinite locut⁹ erat vel nō tam exceptiue quā distincte loquit: qⁿ intētio litere est facere differentiā inter ius ciuile ⁊ ius pretorium: Anteq̄ veniā ad apicē isti⁹ legis ꝑmittā q̄dā. eui dētialia pro intellectu materie ⁊ quedaꝫ pro intellectu gl. ¶ Venio ad primū ⁊ premitto qō liberorū quidā sunt sui et in potestate vt filij ⁊ nepotes legitime nati surrogati loco patris sui ⁊ files. vt ff. de lib. ⁊ posth. l. in suis. ⁊. l. gallus. §. in omnib⁹. ⁊. ff. de iniusto test. l. posthumorū. ff. de here. isti. l. suus in pn. quidā in potestate non tū sui vt nepos quē filius precedit. vt hic et institu. de here. qua. et diffe. §. j. quidā sunt sui ⁊ nō in ptāte. vt posthumi nati post mortē. nā viuo patre nō fuerūt in eorum potestate: qⁿ nō nati. vt. ff. de colla. bo. l. fi. ⁊. ff. de adsigna. li. l. fi. nascendo tamē iura suorū adipiscunt: qⁿ antiqui libero vētri ita ꝓspexerūt vt in tempus nascendi oia ei iura integra reseruarent. vt. ff. si pars here. pet. l. antiqui. quidā vero sunt nec sui: nec in potestate ⁊ hoc contingit vel ratione emācipationis vel qⁿ linea est materna. vt no. j. de colla. l. fi emācipati. vel quia per monachatū. vel dignitatē exiuerūt de potestate §s hoc nō placet Odof. qō isti desinant esse sui cum non sint capite minuti qō dic. vt. §. de episco. ⁊ cleri. l. deo nobis. ¶ Secundo premitto quod tripler k est qualitas heredū nam quidā sunt sui ⁊ necessarij. quidam necessarij tantū. quidam voluntarij ⁊ sui necessarij possunt esse ex testamēto ⁊ abintestato ⁊ suitas quidē defert eis successionem cum administratione. Necessitas aūt infert eis inuitis: ⁊ infigit ossibus eorū. nisi quia per pretorem habent beneficium abstinēdi i. vt in. §. sed his ꝑmittit pretor. ⁊. ff. si quis omissa causa test. l. j. §. q̄ sunt in potestate. et. ff. de lega. j. l. nam nec emācipato. nō tamē pretor enerat sui heredis existentiam: imo conseruat in fauoribus ⁊ maxime in fauore hereditatis transmittēde operatur. vt dicam. j. de iure delibe. l. si fratris. nā interest nostra successores habere. vt. ff. de interrogatoria actio. l. ⁊ qⁿ. ¶ Tertio premitto qō lex nr̄a loquit de successione nepotis abintestato. sed l. gallus. loquit de iure rūpēdi. sed. l. si quis filius. §. de inofficioso testa. loquit in querela. ¶ Quarto premitto qō successoriū k edictū boc tēpore non habebat locū in suis quia nō plene vacabat successio per abstentionē. vt. ff. de suis ⁊ legi. l. j. §. sciendū. ⁊ hoc de iure ciuili: sed de iure pretorio bñ habebat locum successorij edictū: tñ erat necessaria

ri competere possit nepo. exñti in potestate aui in hereditate pr̄is ipsius nepotis qui pater habebat bona castrensia vel aduentitia Fulg. in. l. j. §. qui amit. in pnn. post Cy. ibi l. ij. q.

g ¶ Eo modo. Vide Bart. in. l. j. §. bonorum. ff. ad tre. bel. ibi per Ro.

b ¶ Tripler. vide melius per bald. et imol. in. l. si filius heres. ff. de libe. et posthu.

i ¶ Abstinendi. tñ sali. voluit qō imo imperator. vel ius ciuile inuenit beneficium abstinendi. vt plene per eum. l. apud hostes. j. de suis et legi. Alnde. barba.

k ¶ Successoriū. vide bar. bic late. et vide. j. p bal. i rep. l. in suis. in. ri. opposi. ff. de libe. et posth. scripsi post Bart. in. l. si quis posthumos. §. j. ff. de libe. et posthu.

bonorū possess. vt in. l. nostra. sed in querela habebat locum successorij edictum de iure ciuili: ⁊ est ratio qⁿ ex heredatus non est suus heres. cū habebatur pro mortuo. vt. ff. de contratabu. l. j. in fi. sed in iure dicendi nullū ex causa preteritiōis nō habet locū successorum k edictus: qⁿ inspicitur tēpus mortis testatoris. vt. l. si qs exheredato. in pn. ff. de iniusto testamēto. ⁊ est rō: qⁿ ibi solēnitas attēditur que post mortē non inquiritur nec adhiberi potest. argu. §. de inoffi. testa. l. ij. Sed in cōtra tabulis vtrū habeat locū successorij edictus. dic vt ff. de inoffi. test. l. pater filiū. ⁊. l. filio. §. contratab. ⁊. l. si ꝑponas. Huc remitto alia cuidētialia pro intellectu gl. scias ꝑm Jaco. butrig. ⁊ Joā. bar. quod glo. prima magna repetit bis scipsam: ⁊ dicit idez. rō fuit qⁿ glossator primo. posuit gl. Jac. pront cā inuenit posita inuenit glo. Ugolini. ⁊ eam posuit ad contextū. Vñ diuide glo. mag. principaliter in duas partes. Primo ponit gl. Joā. vsq; ad ver. Item ideo dicit marime. Secō ponitur gl. Ugo. vsq; ad fi. ⁊ prima pars subdividit: qⁿ primo formatoriam oppositionē vsq; ad ver. si ergo ponas. Secō examinat lectura huⁿ. l. vsq; ad ver. nisi in duobus casibus. Tertio opponit ad illō qō bec lex dicit expresse vsq; ad ver. in eo qō dicit. Quarto opponit ad illō qō bec lex dicit a ꝓrario sensu vsq; ad fi. ¶ Ex hac l. no. qō q repudiat hereditatē patris nō pōt bre hereditatē aui nisi de iure ptorio. Itē no. qō pater qui obstat nepoti de iure ciuili nō obst. ei de iure pretorio. Itē no. quod ille qui se negat heredē videt repudiare b qⁿ istud verbum negat ponitur in suo potissimo significato.

d ¶ Sed contra hoc op. de. l. filij mater. §. j. ff. ad tert. vbi ō qō filij c se nolle adire hereditates mentis dixit pōt vsq; ad annū adire si ali⁹ ꝓterij nō adierint. ¶ Paria enī sunt dicere nō suj heres ⁊ nolo adire ergo sicut ibi nō inducit ꝯa repudiatio hic cuius cōtrarium supponit hec lex. Sol. dicit gl. qō hic negabat repudiādo ibi renūciādo non repudiādo loquebat. certe illa. l. filij mater. supponit illa verba inducere repudiationē cū dicat sequentē interim adire posse ibi dū dicit anteq̄ cō sanguineus vel agnat⁹ adierit: nō enī posset adire nisi filius repudiasset. vt. ff. ō bo. libe. l. si filij⁹. §. cū filius. ibi qō fine dubio ⁊c. ⁊ si tu dicis ille q repudiauit nō admittit postea. Respōdeo fallit in filio ꝑm Cy. vt no. in. l. de rebus. ff. rerū amota. et dixi in. l. ij. §. de iur. ⁊ fac. ign. q̄re subauditio glo. ad ter. nō videt necessaria cū ō iuris intellectu verbū negatiū depēdētibus ab aio inducat dispositionem. Cy. dicit qō gl. dicit verū de mera natura verborū: qⁿ nō sequit nō adeo ergo repudio. nam deliberās nec adit: nec repudiat. j. de iure delib. l. cum antiquioribus. item nō sequitur nō sum heres ergo repudio: qⁿ est inuenire mediū. §c quō de liberat quis §s de iuris intellectu talia verba pro ferēdo de repudiare p. d. l. filij mater. §. ꝑmo. Itē tenet ibi Bar. per. l. j. §. si nemo. eodē titu. §s Jac. butrig. dicit qō etiā de iuris interpretatione ille q dicit nō adeo nō videt repudiare nisi postea labatur annus vel aliud tps abbreuiatū a iudice ex cā ꝑm cum hic in sua lectura cuius opinio Bononie seruat i palatio. dñs aūt Nico. ō. mata. dicit qō si aliquis interrogat⁹ in iudicio talia verba respōdeat pōt vrgeri vt declaret cū verba sint dubia et obscura qⁿ verbum negat pōt tripliciter intelligi. §c qⁿ repudiat qⁿ nō adit. ⁊ qⁿ nō dicit. ergo debet declarare quid sentit. ff. de cōfessis. l. certū. in pn. sed si hoc ab eo petitum nō fuerit postea in pcessu stabitur ei significationi quevtlioꝝ fit respondenti vt. ff. de iudicīs. l. si quis intentione ꝑm euz hic in sua lectura. Dici potest qō aut loquitur de vera ⁊ incōmutabili repudiatione ⁊ non inducitur per ista verba que remouēt potētialitatem cōsensus ab actu additionis: tamen nō remouent potentialitatem in posterū. nec ius adeundi a ꝑsona et sic ista verba enūciatiua de presenti negatiue pro lata nō inducūt dispositionē abdicatoriā iuris in futurū tendentis. aut loquimur de interpretatiua ⁊ commutabili repudiatione ⁊ illam inducunt

2 ¶ Et predicta faciūt ad qōnem de rustico c q respondendo dixit nego me nō debere: qⁿ ex ponitur sane. i. negādo dico ⁊ sic nō facit affirmationē duplex negatio ꝑm Cy. hic i lectura. facit qō dixi. §. de ser. fugi. i. l. j. c

3 ¶ Scōo oppo. ōz hic qō nepos pōt separare hereditatē ⁊ respuere paternā et acceptare auitā. cōtra aut pater nepotis decessit immixtus ⁊ tūc impossibilis est sepatio: qⁿ bona patris: ⁊ bona aui vna bona esse ceperūt. ff. de vulg. substi. l. §s si piures. §. filio. ⁊ no. ff. de sepa. l. j. §. preterea. aut decessit abstētus. ⁊ tūc sine ministerio dicit qō nepos repudiat paternā: qⁿ si adiret cum a pr̄e suo ia excluso nil iuris desēdat i ipm nepotē ⁊ facta fit bonorū sepatio p abstentionē. j. de iure delibe. l. cū antiquioribus. aut decessit deliberās: et tunc transmisit hereditatē ad quēcūq; qⁿ suus. vt l. apō hostes. ff. de suis ⁊ legi. vñ si nepos nō vult paternā nō poterit bre auitā in altos trāsmissam. argu. §. de secū. nup. l. in quib⁹. Solu. dic qō pater nepotis se abstinuerat. tū ius suitatis sibi inūtum erat per. l. xij. tabu. ff. de fideico. lib. l. cū quasi. §. §s si quis. et ideo non videbat qō nepos posset succedere quomodo maxime repudiādo hereditatem pr̄is cū patri sit hereditas applicata ō iure ciuili. Sed littera respondet qō nepos non venit eodē iure quo pater. i. p. l. xij. tab. sed diuerso iure. i. iure ptorio quo iure abstinēs habet pro extraneo. ff. de lega. j. l. nā nec emācipat⁹. Ego in scholis i discursu lectiōis tētabā dicere qō filij⁹ tacēs d nō trālmittit efficaciter in extraneos si nepos est i medio: sed in ipm nepotē trāsmittit duplici rōne. §c suitatis ⁊ sanguinis. vt. l. j. §. de his qui ante aper. tab. Vñ si nepos vellet venire ex iure trāsmisso veniret de iure ciuili ad hereditatē aui. §s si vult venire ex pro ꝓria ꝑsona nō pōt de iure ciuili: qⁿ. l. xij. tabu. obstat ei: §s veniat per bo. pos. ⁊ adde qō dicā in. l. cū antiquioribus. j. de iure delib. Nostri vō maiores cōiter intellexerūt hāc. l. qñ pater e nepotis abstinuerat: et ita etiā sentit gl. magna i ver. item simili ter. in suo ergo tacēte nō haberet locum bec lex nisi hi quos trāsmisisset repudiaret. ff. de acqr̄. here. l. §i qs filiū. ¶ Quid ergo si filij⁹ suⁿ tacēs fine herede decessit ⁊ sic nemo est q ius trāsmissiōis pretendat. Dicit Nico. de mat. quod §s non reperiat aliqs heres patris nepotis tñ cū acqsita sit patri ignorāti hereditas. ff. de castrēsi peculio. l. hereditatē. §. j. nō pōt abilla separari ꝑm eum vult dicere qō hereditas nō separat: nisi per aliquem repudiantē: sed hic nemo est qui repudiat. ergo verus dicit Nicol. qō nō videt bene dictū: qⁿ necessaria immixtio est immixtio legis autoritate non vero vtilitate ⁊ dānositate ꝑm glo. Itē de iure pretorio nemo antecedit nepotē. ergo nepos f venit per bonorum possessionem in casu isto imo videt quoliber simili casu qⁿ filius bonorū possessionē nō trāsmittit g in extraneos. ergo venit nepos ex edicto successorio. ptor enī sequit edictū successorium non ius ciuile. ff. ad carbo. l. si impubes. §. fi. ⁊. ff. de heredi. instit. l. si qs instituatur. ¶ Tertio oppo. nā 5 si suus repudiauit ergo sequēs. i. nepos potest venire de iure ciuili b p̄sertim: qⁿ nō solum repudiauit: sed etiaz decessit ⁊ sic extincta est ꝑsona in qua fundabat suitas. arg. ff. ad tertu. l. j. §. si quis adita. ⁊. ff. de re iudi. l. ex cōtractu. Solu. ille leges loquūtur in volūtario herede qui abstinet post appræbentionē remedio restitutiōis in intergō que reponit omnia in pristinū statum hic in necessario herede qui de iure nō pōt desinere esse heres. vt instit. de bonorū possessio. §. quos autem. Itez omnis sniā est de iure ciuili: vt nota. instit. de ob. in prin. ⁊ ideo pretor viuus aperit viam de iure ciuili non pretor mortuus vt hic. non obstat. l. ⁊ si fine. §. sed quod papinianus. ff. de mino. vbi dicit qō sententia nō facit quem definere esse heredem. dico enī qō cōtractus ⁊ quasi nō tollitur per sniam: sed effectⁿ eius ⁊ ideo non tollitur aditio: sed eius effectus: simile habemus. ff. de donatio. Iter virū-

tamen locum habet variatio vsq; ad annū. vt. d. l. filij mater. ⁊ ꝑm hoc nulla specialitas est bi in filio: sed est ius cōmune. vt. no. in. d. l. ij. de iur. ⁊ fac. ign.

c ¶ Et predicta faciūt ad qōnem de rustico c q respondendo dixit nego me nō debere: qⁿ ex ponitur sane. i. negādo dico ⁊ sic nō facit affirmationē duplex negatio ꝑm Cy. hic i lectura. facit qō dixi. §. de ser. fugi. i. l. j.

3 ¶ Scōo oppo. ōz hic qō nepos pōt separare hereditatē ⁊ respuere paternā et acceptare auitā. cōtra aut pater nepotis decessit immixtus ⁊ tūc impossibilis est sepatio: qⁿ bona patris: ⁊ bona aui vna bona esse ceperūt. ff. de vulg. substi. l. §s si piures. §. filio. ⁊ no. ff. de sepa. l. j. §. preterea. aut decessit abstētus. ⁊ tūc sine ministerio dicit qō nepos repudiat paternā: qⁿ si adiret cum a pr̄e suo ia excluso nil iuris desēdat i ipm nepotē ⁊ facta fit bonorū sepatio p abstentionē. j. de iure delibe. l. cū antiquioribus. aut decessit deliberās: et tunc transmisit hereditatē ad quēcūq; qⁿ suus. vt l. apō hostes. ff. de suis ⁊ legi. vñ si nepos nō vult paternā nō poterit bre auitā in altos trāsmissam. argu. §. de secū. nup. l. in quib⁹. Solu. dic qō pater nepotis se abstinuerat. tū ius suitatis sibi inūtum erat per. l. xij. tabu. ff. de fideico. lib. l. cū quasi. §. §s si quis. et ideo non videbat qō nepos posset succedere quomodo maxime repudiādo hereditatem pr̄is cū patri sit hereditas applicata ō iure ciuili. Sed littera respondet qō nepos non venit eodē iure quo pater. i. p. l. xij. tab. sed diuerso iure. i. iure ptorio quo iure abstinēs habet pro extraneo. ff. de lega. j. l. nā nec emācipat⁹. Ego in scholis i discursu lectiōis tētabā dicere qō filij⁹ tacēs d nō trālmittit efficaciter in extraneos si nepos est i medio: sed in ipm nepotē trāsmittit duplici rōne. §c suitatis ⁊ sanguinis. vt. l. j. §. de his qui ante aper. tab. Vñ si nepos vellet venire ex iure trāsmisso veniret de iure ciuili ad hereditatē aui. §s si vult venire ex pro ꝓria ꝑsona nō pōt de iure ciuili: qⁿ. l. xij. tabu. obstat ei: §s veniat per bo. pos. ⁊ adde qō dicā in. l. cū antiquioribus. j. de iure delib. Nostri vō maiores cōiter intellexerūt hāc. l. qñ pater e nepotis abstinuerat: et ita etiā sentit gl. magna i ver. item simili ter. in suo ergo tacēte nō haberet locum bec lex nisi hi quos trāsmisisset repudiaret. ff. de acqr̄. here. l. §i qs filiū. ¶ Quid ergo si filij⁹ suⁿ tacēs fine herede decessit ⁊ sic nemo est q ius trāsmissiōis pretendat. Dicit Nico. de mat. quod §s non reperiat aliqs heres patris nepotis tñ cū acqsita sit patri ignorāti hereditas. ff. de castrēsi peculio. l. hereditatē. §. j. nō pōt abilla separari ꝑm eum vult dicere qō hereditas nō separat: nisi per aliquem repudiantē: sed hic nemo est qui repudiat. ergo verus dicit Nicol. qō nō videt bene dictū: qⁿ necessaria immixtio est immixtio legis autoritate non vero vtilitate ⁊ dānositate ꝑm glo. Itē de iure pretorio nemo antecedit nepotē. ergo nepos f venit per bonorum possessionem in casu isto imo videt quoliber simili casu qⁿ filius bonorū possessionē nō trāsmittit g in extraneos. ergo venit nepos ex edicto successorio. ptor enī sequit edictū successorium non ius ciuile. ff. ad carbo. l. si impubes. §. fi. ⁊. ff. de heredi. instit. l. si qs instituatur. ¶ Tertio oppo. nā 5 si suus repudiauit ergo sequēs. i. nepos potest venire de iure ciuili b p̄sertim: qⁿ nō solum repudiauit: sed etiaz decessit ⁊ sic extincta est ꝑsona in qua fundabat suitas. arg. ff. ad tertu. l. j. §. si quis adita. ⁊. ff. de re iudi. l. ex cōtractu. Solu. ille leges loquūtur in volūtario herede qui abstinet post appræbentionē remedio restitutiōis in intergō que reponit omnia in pristinū statum hic in necessario herede qui de iure nō pōt desinere esse heres. vt instit. de bonorū possessio. §. quos autem. Itez omnis sniā est de iure ciuili: vt nota. instit. de ob. in prin. ⁊ ideo pretor viuus aperit viam de iure ciuili non pretor mortuus vt hic. non obstat. l. ⁊ si fine. §. sed quod papinianus. ff. de mino. vbi dicit qō sententia nō facit quem definere esse heredem. dico enī qō cōtractus ⁊ quasi nō tollitur per sniam: sed effectⁿ eius ⁊ ideo non tollitur aditio: sed eius effectus: simile habemus. ff. de donatio. Iter virū-

de acqr̄. here. si cut ergo hereditas filij que non repe rit a deūtem deuoluitur ad fiscum. in cipiunt dici bona vacantia ita et hereditas aui q̄ cum illa repit iuncta rō ne suitatis §s reuocabit. nam si fiscus vult eā adeat si autem repudiaret et deuolueret ad nepotem quicquid dicat Barto. secūdū Paul. de castr. et vide bart. in. l. si qs filiū. §. j. ff. ō acqui. here. itez paul. boc nō videt intellige re vt Bald. et ang. bic nā ille dicitur decedere fine herēditate qui nullam §s successionem. s. nec fiscum. l. habere licere. ff. de cuict. not. gloss. in. l. cr fa cto. §. fi. ad trebel.

¶ Transmittit. s. non agnita. l. eman cipata. §. q admi. sed rūde qō quanuis non transmiserit ius adeundi de iure ptor. p bon. pos. tñ transmisit ius adeundi de iure ciuili. et sic nepos p bon. pos. nō pōtim pedire fiscum volēte adire de iure ciuili bereditatez. ad hoc facit quod not. gloss. fin. in. l. j. §. de bo. pos. pe. contra tab. ⁊ vide que not. Bald. in. l. j. in. iij. colū. §. qñ non pe. par. pe. ac cre. ⁊ per ea que ibi not. pōt sustineri dcm̄ baldi bic. §. qō interim donec fiscus adeat de iure ciuili. vl re pudiet poterit nepos agnoscere bono. pos. §. operabit vt donec fiscus vel alius adeat tenebit bona per. l. si impubes. §. fin. bic alleg. ang. bic in repe. circa mediū tenet idē qō bal. bic.

b ¶ Ciuili. an bodie ista lex sit correcta. vide bald. in. l. j. in prin. j. de bis q aſi aper. tabu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vrotem.l.cum hic status.§.fine. Ex predictis videtur q̃ immixtio hominis tolli potest per sententiam sed non immixtio iuris: ꝛ de iure q̃ cõtra statutum legis nõ valet decretũ pretoris. ¶ Quarto oppo.si servus repudiauit.ergo nepoti nõ obꝯ citur de iure ciuili ergo nepos succedit de iure ciuili cuius contrariũ hic dicitur.probatur tota ratio cum cõclusione.j. de legi.here.l.defunctis. vbi textus dicit formaliter quod defunctis suis abstinentibus vocatur sequẽs de iure ciuili: q̃ agnationis iure ergo si vt agnatus venit clarum est q̃ venit per.l.ꝝ̃.tabu.que considerat ius agnationis. Aduerte illa lex cõfundit oia: q̃ loquitur de iure veteri.ergo falsa est hec lex de iure veteri: et multomagis de iure nouo.illa.l.defunctis est de propria bursa dñi Bart.per quã sustinet gl.huius legis. Sed certe si illa lex intelligit de iure ciuili destruit glo.ꝛ ter.nam gl.dicit aliud olim per banc legẽ. Aliud hodie p Justinianũ.vt l.§. placebat. insti.de legi.agna.succes.ℨ istud est falsum: q̃ ideꝫ ante Justinianũ.vt.d.l.defunctis.Ite ter. noster est falsus q̃ idẽ ꝺ iure ciuili ꝛ ptorio.vt.d.l.defunctis:ꝛ ideo illa lex videt interptãda :ꝛ declarãda per istã vt intelligat per bonorum possessionẽ non de iure ciuili veteri vel nouo.dic de hoc vt dicã in
7 fra. ¶ Vt ergo intelligam⁹ rationẽ inueniam⁹. quero ergo que est ratio huius legis q̃ nepos nõ venit de iure ciuili: si est in potestate vt includatur in dictione maxime. Respondeo q̃ pater precedit eũ ordine ꝛ acquisitione cũ de iure ciuili fit suus ꝛ necessarius ut heres ergo sequens excludit. Item q̃ in suis nõ habebat locũ edictũ successoriũ de iure ciuili.l.i.§.sciendũ.ff.de suis ꝛ legitimis. Item q̃ nõ possunt iure pari ꝛ directissimo esse duo insolidũ heredes etiã nomine tũ de reg.iu.l.q̃ contra.
§.vni duo. ꝛ hec de mera iuris subtilitate sed de
a eqtate[a] ẽt iuris est secus cuꝫ edictũ successoriũ habeat locũ hodie in suis.vt.i.§. placebat.ℨ. allegato
ſm Accur.ꝛ Ugoli.nõ obstat dict⁹.§.vni duo. q̃ illõ ꝺz intelligi de efficaci herede nõ de herede solo nosce.vt.ꝺ.l.i.§. si quis adita.et.l. er contractu, has allegat Nicol.de mata.ꝛ glo.in.ꝺ.l.ꝛ ſi fine.§. sed q̃ papinianus.ꝛ.ꝺ.l.defunctis. que lex debet intelligi de equitate iuris ciuilis etiã antiq̃ nõ de rigore iuris ciuilis.lex ergo nostra debet intelligi de rigore sed de equitate apta est via etiam de iure ciuili antiquo ꝛ moderno ex cõstitutiõibus principũ.vt.ꝺ.l.defunctis.nõ ex respõsis prudẽtũ.vt.ꝺ. §.sciendũ.ꝛ ſm omnes qui dicunt in hac.l.esse necessariã bonorũ possessionẽ verũ dicũt de mero rigore.sed de equitate potest adiri hereditas de iure ciuili non de iure iuitatis: sed iure agnationis[b] ꝛ q̃ de liberis :ꝛ ficiste nepos decedẽs[c] añ̃ adeat posset trãsmittere ex illo titulo de bis q̃ añ aper.
tabu.sed nõ in oẽs q̃ non est necessarius heres nã nulla lex fecit aliquem vn̄ suum et necessarium nisi.l.ꝝ̃.tabu.que dominiũ ꝓtinuauit in suũ.ff.de libe.ꝛ postbu.l.in suis.sed iste nepos nõ ptinet ad l.ꝝ̃.tab.ergo non est suus ꝛ necessarius .ꝑpter lo
quẽdo.abusiue[d] tamẽ põt dici suus tantũ: q̃ in potestate ꝛ de liberis.ꝺ.§. placebat:ꝛ sicẽ repire suũ
volũtariũ.ff.de cõditio.ꝛ demõ.l. cõditionib⁹ pupillus.ff.de here.instituendo.a.l.iam dubitari.ꝛ no.ff.de inoffi.testa.l.papinian⁹.§.quarta.de lib.ꝛ postbu.l.ſi filius heres.ꝛ quod ibi per Bꝯ.ꝛ cõfirmo opinionẽ meã plurib⁹ rõnibus. maxime
e de iure hodierno:ꝛ primo q̃ cõstitutio[e] principis ꝛ sicius ciuile permittit suo abstinere.ergo de iure ciuili est abstent⁹.l.i.§.ſi vt se ab here.abſti.ad hoc respõdet hic Jaco.butri.q̃ ius ciuile refert pretoriũ edictũ non aũt facit nouũ statutũ. sed ſi ita est vt ait.tamẽ pretor filio pmittit a iure acqſitionis ciuilis sibi delato abstinere. Abstentus ergo est a iure ciuili sibi delato:ꝛ sic ciuilis acqſitio efficax nõ est i eo ergo põt alij ineſſe. ¶ Scõo ꝓbo: q̃.§. placebat loquit⁹ in omnib⁹ agnatis ergo ꝛ in suis ꝛ q̃ nõ debet petere edictũ trãsuersalibus ꝛ denegari liberis. ista enim esset stultitia non iustitia.
¶ Tertio q̃ suitas nõ ꝑedit ius ciuile er quo repudiata est.ff.de acqui.here.l.cũ hereditate.cõiũcta.l.celsus.ff.de leg.ũ. ¶ Quarto q̃ vanũ nomẽ nõ debet tollere effectũ rei.ff.de acqui.here.l.ꝓ here
rede.§. papinianus. ¶ Ex his appet q̃ inclusio vni⁹ inefficaciter facta nõ excludit aliũ a iure efficaci. ¶ Quinto q̃ repudiãti ius nobile.i.separabile fingit retro ins nõ fuisse delatũ vñ saltẽ attenta fictiõe venit posterior.vt.ff.si cer.pet.l.proinde.
¶ Sexto q̃ video q̃ filius est directo heres titulo nominis ꝛ pater efficacta iuris ciuilis.ff. de leg.i. l.cũ filio.de vulga.substi.l.q liberis.§. hec verba. ꝛ no.in.l.frater a fratre.ff.de cõdi.inde. ¶ Septimo i bonorũ ꝛ fideicõmissario vniuersali.ff.ad trebel.l.ex asse. ¶ Octauo in cedẽte rei vẽdicationem cessionario.vt no.in.l.i.in ꝓin.ff.de cdẽ. ¶ Nono q̃ in dñio q̃ habẽt plures ita q̃ vn⁹ post alterũ nõ repudiat pluralitas nec rõ pluralitatẽ impediẽs q̃ no.ff.de acq.pos.l.ii.§.ex ꝯrario.ꝛ.ꝺ.de fideicõmiſ. aut.hoc ampli⁹. ¶ Decio q̃ nõ dñt iura nr̃a fundari i chymera q̃ nihil bz spũs viuẽtis: ꝛ q̃ nihil significat entitatis.vt.ꝺ. de edi.di. adri. tol.l.i. ¶ Sz ꝓ dictis sic obꝺcit.nã de noie non curat.ergo lex est fatua q̃ de fatuo noie disponit et esset ista lex vacua sicut est cucurbita q̃ est temera
f riũ dicere,de legislatore.ff.de euictio.l.ſi ita qs., ꝓterea multi effect⁹ patẽt.ff.ad trebe.l.ita proinde. de vulg.substi.l.ex facto.§.ſi.ꝑterea scíẽdum est q̃ dñiũ essendi heres de here.instituendo.l. bis vbis.est cõiunctũ cũ obligatiõe actiua ꝛ passiua.ff.mã.l. hereditatem.ꝛ iõ non põt ab ossib⁹ separi nec cedi. ff.
g de iure do.l.ſi mulier.§.ex asse.ꝛ iõ ꝑpter radicem inſepabilẽ necesse est remanere nomẽ.ꝑterea beredꝫ ꝛ tutele vadũt pari mõ: ℨ religet testamentarie tutele impediũt legitimã.ꝛ venit ad datiuã. vt no.de testa.tutel.l.i. ergo testamẽtariũ nomẽ in fixũ impedit legitimũ nomẽ ꝛ necesse ẽ venire ad heredẽ datiuũ.i.decernẽdũ olim.vt in.§. decretalis.institu.de bo.pos. ¶ Hodie sufficit ꝓtoris presentia.ꝑterea in nole remanet hab⁹.ℨ eiadmi
nistratio de tra bcẽ: nõ tñ est oĩno nulli⁹.cũ aliã sui
pte ad huc viuit.vt no.ff.de autori.tuto.l.ꝛ si plurib⁹.his rõnib⁹ rũdeãt studiosi. ¶ Tu esto tenea
i.l.nostra sniaz glossatoris cũ additis p me. ¶ Et
er ꝓdictis ẽ ꝯclusa vera hui⁹.l.lectura q̃ ꝺz intelligi q̃ pater nepotis erat i ptãte ꝛ abstinuit a beneficio ꝓtis. Si aũt pater nepotis esset emãcipatus ꝛ nepos suus.litera eũt salsa.si aũt vterq̃ emãcipat⁹ lra eẽt supuacua: q̃ hoc tpe certũ est emãcipatos nõ succedere abintestato nisi p ꝓtoꝛ.ſ.ti.i.
l.nõ hoc.ſ.de iure delt.l.i.ꝛ in.§.emãcipatos.istit. de exhere.li.hodie sec⁹.vt in autẽ.de here. abinte
stato.§. nulla ꝙ.ꝛ hec sufficiãt ꝓ examinatiõe gl. magne. ¶ Et collige argu.[f] ſm Ꝺo.q̃ si auus meus acqſiuit feudũ p se ꝛ liberis suis vel simile ius:ꝛ pater meus cõmisit aliquid ꝑpter q̃ cade redebeat a iure suo q̃ nihilominus ego potero succedere in feudo nõ ex persona patris:ℨ ex persona auis ꝛ ad hoc est argu.ff.de sena.l.a emancipatũ.ꝛ de in ius vocãdo.l.adoptiuũ.i fi.ꝛ de iure
g patrono.l.ꝺiui fratres. Sz licet hec sit bona equitas ꝛ leges allegate ad hoc prebeant. argu. tamẽ i
ſm vsum feudorũ circa hoc distinguitur q̃ aut vasallus deliquit in dominũ.ita quod debet perdere feudum aut in alium. ¶ Primo casu feudũ venit ad dominũ ꝛ nõ ad filios nec ad agnatos vasalli. vt in vsibus feudorũ que fuit prima causa beneficij
8 amittendi.c.i.§.deniq̃. Secundo † casu feudum amissum non venit ad dominũ nec ad filios vasalli: sed venit ad agnatos vasalli.vt in eodem libro ſi de feu.fue.contro.c.ſi vasallus culpã.ꝛ ibi no.et in.c.i.ſi vasallus feud.priuetur cui deb.defer.ꝛ ibi not.secũdũ Nicolaum de matarel.in sua lectura.
¶ Et est ratio primi casus quia propter culpam patris factus est filius domini inimici⁹. arg.l.prima.ℨ.ſi quacunq̃ predi.po. Secundi vero casus est ratio.quia non esset patri pena si iret in filium eius cũ ita gaudeat de filio sicut de seipso. nec dominus haberet meliorem vasallum habendo filiũ
b quam patrem:ꝛ quia vnum censetur[b] vtriusq̃ pa
10 trimonium.l.ꝝ̃.qui etate.libro.x.ff.de bonis liberi
i torum.l.nihil.§. facliter. ¶ † Item queritur[i] an filius

a ¶ Equitate. vide
ſ.circa primã et secundam colũnam.
b ¶ Agnationis.
Ray.bic concludit per.l.ꝝ̃.§. sed ſi fuit ff.ad ter. ibi ꝺz dicit ne nudum nomẽ sui heredis noceat matri.ꝛc.in ratiõe sui.
c ¶ Decedens. vide Bal.in.l.i.§. in nouissimo.ſ. de cadu. tol. idem dicit ang. hic in repe. et dicit non esse dictum ab
b alijs.
c
d ¶ Abusiue. vide in.l. ſi filius heres hic alle. ꝛ ibi doc.
e ¶ Constitutio vide bal.in.l.i.ſ. de bis qui añ ap. tabu.
d

De bonorũ possess. vnde libe. 40

a ¶ Econtra quod ſic.ꝛ illum ter.tene menti quia aureus est.nam Bal.
b ibi dixit quod beneficium abstinendi erat de iure ciuili. Andre. barba. ¶ Item queritur. vide baldum in.l.ſi in persona.ſ. de fideicom. et dum hic dicit q̃ in feudo non valet renuntiatio in preiudiciũ filiorũ: hoc sane intellige nisi feudũ fuisset acceptũ p ſer filios: q̃ tũc filij habẽt iure ℨct⁹.
l. quodcunq̃.§. ſi
quis.ff.de verborum obligatio. ita singulariter tenẽt bal.Ꝺy.et angel. in.l.apud iulianũ §. ſi quis alicui.ff. de lega.i.et quod ibi diximus post imolam:ꝛ ibi facit ma a gnum festus paulus de castro dicens se ita obtinuisse. ꝛ tunc non haberet aut.inter minis:ꝛ tunc filij⁹ poterit repudiar hereditatem:ꝛ ac
ceptare feudũ. vt per bal.in ca.i. an agnat⁹ vl̃ ſi.et bis adde Bal. in.c.i. de ali.feud. pa.et ibi plen⁹ per Andre. de isernia et Balduz in.c.i. de vasal. decr.eta. in ſi. et vide ange. in cõſi.cxcix.ꝛ q̃ ponit Imol.i.l. ſi domus.§. ſi. in fin. de leg.i.et pau.de ca. ii in consi.cxxꝝ̃.
e ¶ Renuntiatio. ad ista vide Ja.ô bel.c.i.§. hoc quo q̃.ad ſi.ꝛ ibi bal. b de suc.feu.ꝛ imol. in. c. fin. extra de feu.cum sequen.
d ¶ L. ſi.in glo.hoc posset procedere in feudo recepto ꝓ se et liberis. secus ſi ꝓ se ꝛ here rede per not. per barto. in.l.iꝝ̃.ff. de interdic. et re leg.cũ simil.et q̃ ista sit mens bal. patet infra cũ dicit in alijs bonis filij⁹ ꝛc. ꝛ no. paul. de cast. post bal. et angel. in.l. apud iul.§. ſi quis.ff. de lega.i 12
e ¶ Filij⁹ vlõ in contrariũ quod not. bar.in.l.ſi seruus. in princip. de condictio. furtiua. et c Baldus in.l. fina li.ℨ. de acti empt. ꝛ ibi diximus.
f ¶ Sed quid. de feudo facit quod no.gl.et Barto.in.l.ℨ.de leg.et p Bal.in auten. nisi.ſ. ad trebel.cum sequen.
g ¶ Ingressi.et ibi.
b ¶ Priuilegiũ. no. ꝙ si feudũ sit cõcessum i priuilegiũ iperator⁹ põt sine causa illud auferre. facit q̃ no.in.c.ex multiplici. de deci.sec⁹ si ex cõuentione. vide bal.in.c.i. de natura feud.ꝛ vide do.pe. de anch. i ℨ si.ꝝ̃.vbi diꝛit ꝙ si fuit concessa immunitas per cõmune florentie. an p id commune possit tolli. vl̃ q̃ non in.c.i.de ꝓba.ꝛ bart.l.oẽs populi.de iusti. et iur. et vide Bal.in.l.nupte.ff.de sena.ad q̃ allegauit.ꝺ.l.q fundus. an. bar.

i ¶ Principe. vide bal.in.l.femine nupte.ff.de sena.ꝛ bar.in.l.oẽs populi.in.iꝝ̃.q.iꝝ̃.q.ꝓin.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ q̃ no.bal.i.l.digna vor.ſ.de legi. et vide que sequunt.ꝛ do.in.c.nouit.extra de iudi.ꝛ q̃ ꝺixi post bal. in.l. ſi quis curialibus.ſ. de ped.curia.lib.x.
k ¶ L.ſi.quod no.bar.in.l.i.§.ſ.ff.de superficiebus.
l ¶ Guid. de suza. vide spec. in tit. de instru.edit.§. nunc aũt.ver.ſi.
¶ Jus quesitũ. et an possit renocare feudum. vide tert. q̃ no.in.c.i.§. ſi.q
feu.da.pos.i. c.i. de feu.fine culpa no n amit.ꝛ in.c.i.ꝺ nat. feu.et.c.i.qui.mod. feu. amit.ꝛ vide gl. ꝛ bal.in.c.i.§. item sacrã.de pac. iur. firm. vbi ſi papa concedit bñficium vni: ꝛ postea alij tenẽt de filij q̃ idere illi prio:ꝛ ſi cõe vendit aliquam possessionem ꝛ postea renocat ab emptore tenetur ad interesse.ꝛ in.c. de natura feu. dicit q̃ imperator qui fecit cõe papie cõe in castris suis non posset illꝺ puare sine cã et arguit ibidẽ celestinũ qui de mane faciebat vni graz postea de sero alteri conferebat. vide q̃ not. in c.i.§. fin. q feu. da. pos. vide bald.l. ſi venditor.§. constat. cõia pre. ꝛ de pace constã. in versi. successores. bart.l. q̃ semel. de decre. ab or. fa.ꝛ ibi per Frãtig.ꝛ per Jo. de fan tu. in.c.i. de cõſti. in vi. Bald. in.l.ſi. C
sen. rescin. non posꝛ l. digna vor. de leg. et ibi Lyn. et ego notaui plenas remissiones in.l. titi⁹ ff. de iurepa. in ter. meo vbi vide plene. et facit tert. vald. de not. c. in nfa. de iniur. vbi licet statutũ trãseat in ℨctũ vel q̃ſi: tñ inter subditos superior põt illud renocare. et bic tz. ꝺ. ant. ibi. et est nũc in facto i. q. inter florẽtinũ ꝛ pistoriũ ꝛ credo quod scribã in illa. q. q̃
bodie fui regitus
vt scribere.ꝛ no. q̃ tot remissiones nõ reperi allegari per. ꝺ. consulteres ꝛ in italia famosissimos licet nõ sim minim⁹ inter scholares. vide gloss. ꝛ bal.i.c.i.§. ſi.q feu.da. pos.ꝛ.l.ꝝ̃.ℨ. de liber.ꝛ eorum lib. vide do. ℘c. in proe. ferti vbi refert se consuluisse. And. Barba.
n ¶ Lucrat⁹. pau. de ca. i.l. ſi mihi ꝛ tibi. §. fi. de lega. i. in lec. bonoſi. dicit quod contra Nicolaũ de mata. hic ꝛ bal facit. l. titius puerum. ff. de obsc. patro. prestan. vbi fit differentia inter seruum an det pro libertate consequenda pecuniã dño suo.ꝛ tunc dñs dicatur vti liberalitate aut ab alio accepit:ꝛ secus. ergo ita debet distingui an superior cõcedat priuilegiũ sub

Universidad de Deusto
Biblio

dito ct habita pecunia et ói vti liberalitate. et sic possit reuocare sicut in filii not.in.l.lz.ff. si a quis omis. cã test. posset saluari tamẽ scõm cũ istud dicit bald.f.qõ aut datur aliquid q̃ sit equalens ipsi imunitati cõcesse ⁊ non possit reuocari. vt dicit bald.sec⁹ si nõ sit equalens. pbat in.l.titius.nam ibi non poterit esse equalens libertati q̃ est inestimabilis.et pro hoc facit quod no.in.d.l.licet.

a ¶ Priuatio. vide in vlti.q.

b ¶ L.liberti.ibi nic bil.de hoc. sed per eum in.l.si in perso na.j.de fideicom.

c ¶ Extraneum. 3 cõem opi.l.l. si filiꝰ bꝰs.ff.de li.et post.

d ¶ Derogat. hoc dictũ vt peregrinũ sequit pau.de ca.in l.vẽtre.ff.de acq.he re.lz ipe ó hoc dubitat.in.d.l.iỹ.j.de iu.deli. vide q̃ dixi post imol. i.d.l. vẽtre.⁊ ẽt pꝰ pau.ó ca. ibi ⁊ ppau.l.l.j.s.si vt se ab here. absti.

e ¶ Pria.q.vió hoc in.l.meminimus.j. de legi. bꝰdibus.⁊ Ly.hic ⁊ bal.i aut. in successione. j. de suis ⁊ legi.⁊ ibi pau. de cast.i.l.i.j. com. de suc.pꝰ glo.⁊ per eundẽ.i.l.ab eo.j.ó legi.here.

f ¶ Ptãtem.l.j.j. de ingra.li.

g ¶ Feudo. latius per Bart.⁊ pau.de ca.i aut.in successione.j. de legi. he. et i ful.hic ⁊ bal.in.c.j. an agna. vel fili. et iac.alua. in .c.i. ꝯ. pe.ad fi.qui feu.da. pos.et ¶ Pau. ó ca. in.l.si ab eo.j.de legi.here.

b ¶ Ita agnati.not. de statuto qõ cum inter agnatos com promittit. vide in 2gru.j.de pa.po.et ibi bal.an.bar.

i ¶ In fauoribus. vide ad hoc quod no.bald.⁊ sali.in.l. hỹ.s.de in ius vocã.

k ¶ Cõpromitti. in 3iũ. vide bald.i.l. meminimus. j. de leg.here. tũ cũ bal. transeũt pau.de ca. ⁊ ro.hic. lz ful.ꝯ. sa

In trãslatis,ꝯ quo ad directũ dñiuz vel vtile nõ habet locũ penitẽtia cũ de iure gentiũ teneatur ex suo cõsensu.vt no.p Ly.s.de leg.l.digna vor.hoc incidẽter dictũ est sup feudis ablatis renunciatis. ⁊ vtrũ talis priuatioꝰ vel renũtiatio filỹ noceat ne poti qñcq; cõcedo:q; in singulari successione non attẽditur cõceptio.vt no.bar.in.l.titus.ff. de suis ⁊ legi.qõ dic vt dixi in.l.liberti liberteq;.s.de op. liber. ¶ Dubitak de tali statuto florẽtie cauetur qõ filỹ mercatoꝝ nõ possint renunciare paternã hereditatẽ.modo decessit annus mercatoꝝ deinde decessit filiꝰ ignoꝛãs ó morte pris.cuiꝰ hereditatem nemovult adire mõ querik vtrũ nepos p bo. pos.possit habere hereditatẽ aui. ⁊ dic qõ nõ:sed erunt potiꝰ bona vacantia. Et scias qõ hereditas vacans nõ ꝓcedit occupãti q; bꝰditas non est corpus qõ occupari possit lz corpora in se cõtineat.⁊ iõ titulꝰ pro derelicto nõ habet locũ in iure bꝰditario. ¶ Itẽ dubitak si statuto cauek qõ filiꝰ i potestate possit bꝰditatẽ pris renunciare.an talis filiꝰ moriẽs trãsmittet bꝰditatẽ nõ agnitã.⁊ dic qõ sic q; suitas lz sit in potentia ad nõ esse.tũ operak interim trãsmissionẽ vt patet in habente cohere dem extraneũ ⁊ substitutũ vulgarez,j.de iure deliberãdi.l.iỹ. Si aũt iste filius repudiat nepos venit de iure ciuili.q; predictũ statutũ derogat legi.rỹ.tabul.⁊ reducit filios ad iusgẽtiũ. q̃ iure ac etiã de iure diuino nõ sunt bꝰdes si nõ volũt. vỹ. q.i.ꝯ periculosuz.⁊ illõ dictũ apostoli.si filiꝰ ergo beres intelligik qõ bꝰditas filio deferẽ non tñ inferẽ inuito.accedit qõ no.ff.de acq.here.l.necessariꝰ. ¶ Modo venio ad secundã glo.magnã. que querit de duabꝰ qõnibus. ¶ Pria qõ est an filius filiỹ emãcipati cõceptꝰ ⁊ natus post emancipationẽ sit agnatꝰ auo pfno.gl.arguit ⁊ soluit qõ nõ q; nec emancipatꝰ est agnatꝰ.ff.de ca.di.l.tutelas ergo nec filiꝰ ex eo.ar.ꝯ. de natura.li.l.fi. in ratiõe lre q̃litas eiũ remota a cã anteriori remouek etiaz a posteriori:⁊ vỹ expressuz.insti.de legi.agna. suc. circa prin.j.de legi.here.meminimꝰ.3iũ no.ff.de adop.l.qõ filiꝰ.⁊.l.legitimꝰ.ff. vnde cogna.l.q; de iure nouissimo durat agnatio tãꝯ qualitas innata nõ obstãte qõ nõ sit in ptãte sic.s.de epis. et cle. l.deo nobis.bar.tenet hãc gl.q; p emãcipationez sunt sublata iura agnationis:⁊ iõ tutela istoꝝ dꝰ fiduciaria nõ legitima ⁊ differunt specie.vt instit. de fiduci.tute.lz bar.tu tene glol.3rias p.l. frater. s.de legi.tu.vel dic qõ non sunt agnati.lz bꝰit iura agnatoꝝ.d.l.meminimꝰ.p Ja.bu.vel dic directa agnatio cessat.lz vtilis agnatio durat. Itẽ non est oino extinctũ qõ ad sua imitia reduci põt. vt.ff.de leg.ỹ.l.q̃situ.ꝯ.illõ.lz p ingratitudinẽ põt reduci ad pristaz ptãtẽ ergo ⁊c. Et iõ in feudosꝰ in q̃ veniũt agnati ⁊ isti veniũt vt agnati ⁊ si ⁊ si statuto fit mẽtio agnatoꝝ.⁊ hi ꝛtinent noie agnatoꝝ.et sic non cõtinerent ꝓpissime loquẽdo.tñ cõtinẽtur in fauoribus de larga interptatiõe vocabuli.⁊ ideo si statutũ dicit qõ cause inter agnatos debeãt cõpromitti hoc statutum qõ reputo fauorabile:quia est odio litium introductũ.ff.fa.her.l.si.porrigitur ad istos. ¶ Scõo q̃rik nunqd pris dek bon.pos. vñ parentes.qdã qõ nõ:q; nõ cauek lege.glo.dicit ꝺ. q; cauek rõne legis.nã si liberti habent vñ lib.ergo parẽtes.ff.ó inoffi.test.l.nã ⁊ si parẽtibꝰ:q; corelatiuoꝝ eadẽ est paritas.j.ó indi.vidui.l.si.s. denatu.li.l.lege.ꝺ.cũ cm.⁊ si dicak:ergo pferk matri cui nõ dak vñ liberi sicut nec contra ta. Rideo nõ est verũ.q; cũ mater ex nouis legibus succedat cũ patre. Aut dicemus qõ naturali noie inspecto habeat bo.pos.vñ parẽtes aut septimã extraordinariam que datur vt ita dicerim ex varijs figuris cãrũ.vt instit.de bon.pos.ꝺ.septima. ¶ Restat vltimo q̃rere solũ de vno vez an lex nra habeat locũ in nepote concepto post mortẽ aui.placẽ.dicit q; sic naturali eqtate inspecta cũ sit ex aui semine siue sanguine mediante filio ꝓcreatꝰ:⁊ q; vulgus nepotẽ eũ appellat:⁊ si in 2tractibꝰ priuilegijs rescriptis vl statutis fieret mẽtio ó nepote iste vti q; includerek.vt.ff.de gradi.l.iuris con. et instituto. post pri.neq; eiñ alio noie sic ꝓprie appellari

põt ⁊ cui cõuenit significatio nois ꝓuenit et significatio dispõnis vt.ff.de supel.leg.l.labeo. ¶ Pretera pone q̃ fit cõceptꝰ mortuo auo viuẽte auia. nã si nõ dicit nepos quo ad auũ. ergo nec quo ad auiam.arg.ff.de capti.l.j.qõ est falsum.in 2trariũ tenet glo.p.d.l.titiꝰ.⁊.l.ité ptor.ff. de suis et legi. Sed placẽ.rndet qõ ibi loquit de rigore.secus de equitate. Sed glo.dãnat istã rũsionẽ:q; ptor nunquam loquit nisi de equitate:⁊ tñ statuit qõ q non habuit iura nascẽdi viuo auo non habeat ius succedẽdi eidẽ:⁊ hoc firmat gl.j.ad oficia.l.fi. Quãtũ ergo ad vniuersalẽ successionẽ inducẽdã in persona talis nepotis siue ex veteri iure siue ex nouis legibus deferak talis nepos nõ icludik:⁊ iõ sit cautus aduocatus nepotis agentis qõ faciat articulum de cõceptiõe in vita aui:q; certũ tẽpus conceptionis nõ psumik cũ fit facti.vt.s.de pba.l. matrem tuã.⁊ sic habes totã.l.vlti.declaratã:et adde quod dixi.s.de inoffi.test.l.si quis filium. Bal.

Unde legitimi ⁊ vnde cognati. Rubrica.

Legitimi dicunk oẽs agnati q̃ vocantur ad successionẽ p.l.rỹ.tabul. vt instit.de legi.agna. success. ⁊ oẽs illi q̃ vocãtur p aliq̃ senatusc̃sultũ:vl aliã iuris ciuilis constitutionẽ.oib⁹ em bis ptor offert bono.pos.vnde legitimi.ideo gñalis est ista bonorum possessio vnde legitimi quoties lex vel senatusc̃sultũ statuit q̃ succedere posse ⁊ non defert noiatim bono.pos.nã tũc pretor defert bono.pos. vnde legitimi. Si aũt lex vel senatusc̃sultũ nominatim deferat bono.pos.tũc dak bonoꝝ.pos.vt ex legib⁹ ⁊ nihilominꝰ etiã dak vñ legitimi. vt.ff. vnde legi.l.j.i fi.⁊.l.generaliter.⁊ facit.ff. de capi. dimi.l.tutelas.⁊ ibi exẽpla perquire.

¶ Possessio bonorum habet rei vendicationẽ directam.

Consobrinorũ.

Cõsobrini succedũt iuxtꝰ vnde cognati.b.d. ¶ No.in ter.ibi dũ dicit eoruz possessionẽ agnouisti quod sufficit coram iudice. Domine ego agnosco possessionem bꝰditatis Martini consobrini mei defuncti licet non dicat agnosco bono.possessi.quod no.simile.ff.de pteto.stipul. l.ỹ.s.incertum. ¶ † Quero an bono.possessi.habeat rei vendicationem directam. respondet glo. quod sic pro reb⁹ singularibus.licet ipsius vniuersitatis non sit directo dñus:sed vtiliter. et est argu. q̃ singularia feuda q̃ sunt in regno Apulie sint de directo dñio regis licet ipsa maior vniuersitas.idest totum regnũ sit feudale ecclesie.⁊ ita tenuerunt antiqui doctores regni ⁊ bene.

Cum propiorem.

No. bonorum possessoria hereditatis petitio vocatur vendicatio.

Nepotibus.

Nepotes ex eadẽ filia nati succedunt auo in capita p vnde cognati.b.d.

Non hoc.

Probatio dz esse cõcludens. nã que non potest concludere nihil probat. ad hoc allegatur ⁊ ẽm bunc intellectum pone casum conuenio seium tanꝯ heredem semproniũ ipse negauit se heredem ego probaui quod ipse possedit bona hereditatis dicti semproniũ consanguinei sui cuius eum heredẽ assero.queritur nunquid ex hoc sit probatum quod ipse sit heres. Respondetur quod non:sed debeo probare quod bereditatem adiuit vel bo.pol.vñ legitimi agnouit. hoc dicit qualiter ergo probo aliquẽ heredem vel bonorum possessorem. Respondeo si probo eum aliquid fecisse eo animo vt sit heres vel agnouisse bono.pos.sibi delatam erit heres vel bono pos. vt hic.⁊.ff.de acq.here.l.pro herede.in principio. Si autem probak eum gessisse alio animo ⁊ nõ vt sit heres nõ erit heres.vt dicta.l.p herede.ꝺ.⁊.ff. de reli.⁊ sump.fune.l.si quis.ꝺ.sed interdum. sed in dubio

li.ẽ et vk trãsire cũ bald.⁊ certe male põt sustineri opi. bal.si statutũ est correctoriũ per no.l.l. si vo.ꝺ.ó viro.ff.solma. lz tale statutũ cõcernat publicam vtilitatez.vt p bar. j.ꝺ.sti.C.⁊ in.l.ambitiosa.ff. de decre. ab or.fa.secus si statuto limitatiuo sed imol. sentit Sziũ in l.j.in añpe.co.ff.soma.lz ter.⁊ bal. hic nõ.pbãt.facit tñ in ar.l.gructibus.j. de pa.po.⁊ bal.i.l. affinitatis.j. cõ. de suc.idẽ dicit qõ hic ⁊ barto.s.in.ꝺ.ꝺ.si. cõsti.pau. hic repu tat hoc dictũ not.⁊ qõ sit fauorabile tz pe.de anch.in cõsi. cvỹ. quod incipit apud me.tñ dz strictẽ interpretari bz bal.in.l.fi.j. de ver. sig.⁊ in.l.i.j. vñ vir ⁊ vxor. Fulg. in.l. iiỹ.ꝺ.pretor.ff.de i ius vocã. dicit qõ est fauorabile ⁊ large interpretandũ. q; cã honestatis et scãdali euitãdi est introductum ⁊ all. glo.ibi in v. parentes.⁊ vide ibi ang. et ita tenui hic. q; loquendo in agnatis est limitatiuuz: ⁊ sic extendẽdũ. secus si in oibꝰ. q; tãquam correctoriuz nõ extẽderetur.

¶ Nepotẽ vió. s. pri.et bart.in.l.j.in fi.j. de his qui ante aper.ta.⁊ ibi etiam bald.⁊ glo.bart.et bald.in.l. fi qua. j. ad oficia.

¶ Contractibus. vide barto.in.l. qõ dꝰ.ff.de verb. obli. ⁊ in.l.itez pretor. ff. de suis ⁊ legi.

¶ Ofilio regis.no ta feuda regni apulie sunt de directo dñio regis lz i vniuerso sit feudum ecclie.⁊ sic sequitur q̃ vtile sit apud vasallum.vide glo.i.c.j. ꝺ.pdi.de cap. coi.⁊ ibi Bald. in proe. feu.sed Jnm.tz contrariũ.i.c. ad nfam dere.ecc.nõ ali.vide ter.⁊ glo.i.c.j.de 2tr.inter vas.⁊ aliũ ⁊ ibi doc.vide text. in.c.j.ó iue.ó re.alifac.⁊ in.c.fi diligenti.de foro 2petẽti. ⁊ ibi doct. an. bar.

in dubio si aliquid factũ est non apparcat quo animo ab eo cui hereditas est delata si quidẽ nõ conẽditur heres.sed bono.possessor ⁊ presumitur non esse bo.possessorẽ nisi probetur eum agnouisse ꝺm legem.s.qui admit.ad bo.pos.l.fi.vt pbat j.de iure delt.l.i.⁊ est ratio q; non est ex sola voluntate:sed in alia obseruatione consistit. Si autẽ contendik heres esse cum hereditas ei esset delata si ignoꝛabat eã sibi esse delatã tũc presumitur nõ heres:q; adire non poterat.vt.ff.de acquirẽ.here. institutus.⁊ no.co.tit.l.is potest.⁊ in dubio ignorantia presumitur vt.ff.de proba.l.veritus. Si autẽ erat sibi delata:⁊ ipse sciebat si tã eam repudiauerat intelligitur non heres:q; amodo heres esse non potest.vt.j.de regu.here.l.sicut nisi sit suus vsq; ad tres annos reb⁹ nõ venditis.vt.j.de repu.here.l.fina.

Si autẽ non erat repudiata vel erat repudjata a suo ⁊ erat intra triennũ et res nõ erãt alienate siquidẽ fecit aliquid qõ nõ poterat de iure facere nisi esset heres:puta q; manumisit seruos hereditarios vel exegit debita:tunc oĩno erit heres: vt.ꝺ.l.p here.ꝺ.papinianus.ver.tũc itaq;. Si autẽ fecit aliqd quod potest facere heres ⁊ non heres puta possidere rẽ hereditariã sibi obligatã vel aliqd simile.tunc est in estimatione iudicis vt videat ex qualitate facti ⁊ ex aliꝰ coniecturis si volut esse heres vel nõ.vt no.in.ꝺ.l.p herede.ꝺ.j.in glo.j.aliqd ꝺm Aico.de ma.vel dic qõ aut rerũ detẽtio allegatur ad constituendũ heredẽ ⁊ tunc non sufficit aut ad pbandũ heredem.et tunc sufficit.vt.j.de repu.here.l.j.q; ex facto p̃sumit animus vt instit.de here.qualita.⁊ diffe.ꝺ.fi.⁊ bocverum in hereditate delata de iure ciuili.secus de iure ptorio:q; ibi est data certa forma agnoscendi coã iudice.vñ actus aliter facti nõ iducunt agnitionẽ debito modo.vt.s.de condi.inde.l.si a patre. ꝺm Ja.de ar.⁊ Ly.vel dic ꝺm Pe.qõ qñ est talis actus qui simul stat cuz aditione hereditatis ⁊ fine.vt nuda possessio:et possessor negat se heredem qõ nõ p̃sumitur adiuio.nã si negãdo se ciuiliter possidere nõ p̃sumitur aĩus possidendi.ita nec bz presumi causa possessionis q̃ pendet ex animo.Ja.de are. in.ꝺ.l.pro herede.dicit de hoc stari sacramento ipsius:q; in dubio deferk sacramentum reo. Ꝺ verum credo si iudex vl ei deferendũ ex psonarũ et actuũ qualitate. Si em fecit actus qui in iure consistit ⁊ non in mero facto.certũ est iuris interpretatione qõ gessisset pro herede q; ad ius cõferẽdũ requiritur ius conferentis.vt.ꝺ.l.pro herede.ꝺ. papinianus.⁊.l. gerit.⁊.l.cum bonis.⁊.l.duo fratres.⁊ hec sunt vera vbatis illis sine quibus quis beres esse nõ potest qõ dicvt.ff.si pars heredi peta.l.illud.in fi.⁊ ibi glo.et per banc.l.videk determinari questio vtrum pater qui non restituit vxori dotem presumatur eius hereditam adiuisse nomine filiorum. vbi quod mõ q; ex sola retentione possessionis non presumitur adiuisse:vt hic in contrarium q; superueniente titulo:statim mutak causa possessionis.ff.si pars heredi.peta.l.i.⁊ fi.⁊ hoc tenet Bar. scilicet quod aliquãdiu retinendo videatur adire potius q̃ velle in mora constitui.argu.ff.de pecu.l.si peculium.ꝺ.sicut. Si ergo hereditas esset damnosa:implicaretur oneribus hereditarijs solo silentio quod mihi non placeret:q; silentium non probat:q; non continet in se verũ animi vel corporis actũ in quibus ꝑstat aditio.nam omnis actus de mundo duobus conficit scilicet voluntate:⁊ iuris auctoritate vt.s.de dona.ante nupt.l.cum te.et quod abstinens seu similis nihil gerat.facit.s.de serui.et aqua.l.ỹ. Item q; quãdiu restituat dotem bz titulum dotis.vt.s.solu.matrimo.l.dotis.vnde ex presenti titulo videtur possidere non ex futuro.nisi forte diu ⁊ decennio retinuerit arg.s.de petitio.here.l.i.fi filius.q; ex longo tempore presumitur quis tenere titulo pro suo.ac etiam velle iure perpetuo possidere.argu.si seruꝰ.ven.l.fi quis diuturno.et ff.de acqui.here.l.v.⁊ quod notatur supra commu.diuidũdo. l.penul.⁊ dixi.s.quia admit.ad bo.pos.pos.l.i. ¶ † Reuoco in dubium an probatio debeat esse de necessitate concludens. Respondeo aut agitur de plena ⁊ vera probatione:⁊ tunc debet de necessitate concludere vt notatur.ff.de legi.l.non oĩm. ⁊.l.fin.de offi.procur.cesa. Aut de probatione presumptiua:⁊ tunc vbi lex presumitur sufficit probare terminos ex quibus lex presumit.vnde vbi ex possessione presumit dominiũ sufficit probare possessionẽ.vt not.ff.de condi.insti.l.pe.⁊.ff.si seruꝰ.ven.l.sicuti.ꝺ.si queritur.siue respicit decisionẽ cause vt ibi siue eius introductionẽ.vt.ff.fami.hercis.l.i.siue persone legitimationem.vt.j.qui accusare non possunt.l.nõ ignoꝛat:si autẽ lex nõ presumik.tunc quo ad probanda iudicia sufficit probatio verisimilis. ¶ Est enim indiciũ coniectura ex probabilibus ⁊ non necessarijs orta a quibus potest abesse veritas sed non verisimilitudo verꝰ que q̃ꝫ mentem iudicãtis intãtũ perstringit:vt cogãt cõscientiã iudicis iudicare ꝺm ipsa. vt no.s.de pbationibꝰ.l.neq; matalcs.nec eñ sine cã leges cõ

scientie iudicis faciunt mentionẽ.nã vbi oportet iudicare per indicia vel p animi motũ ꝑferre vnã probationẽ alteri lex cõscientiã iudicis onerat.vt.ff.de te.l.iũ.ꝺ.tu magis.⁊.l.ob carmen.ꝺ.fin. interdũ vero indicia sunt leuia ⁊ magno spatio rõnis distant a necessaria fide veri vt sola fuga colloquium:et bis similia.et tunc indicia sunt minꝰ q̃ semiplena pbatio.vt not.ff.de proba.l.cum probatio.sed per quã theoricã possum cognoscere bãc distinctionem. Rndeo per theoricã glol.buiꝰ l.nã si frequẽter ⁊ facile boc ab illo contingit abesse.tũc est leue indicium.vt no.s.de proba.l.cum res.⁊.s.de furtis.l.ciuile. Si autẽ frequenter ⁊ facile contingit adesse:⁊ tũc est graue indicium:⁊ requiparanẽ presumptioni iuris.vt no.s.de dolo. l.metũ per Ly.⁊ hec vera.siue agatur de probando vero bominis actu:siue de probando animo vt.ff.ad legẽ cor.de fica. l.j.ꝺ.sed si clausa.extra de homi.c.significasti.

1 ¶ Possessio bonorum vnde cognati est necessaria.
2 Jura succedẽdi abintestato ex bono ⁊ equo sunt introducta.
3 Successor nemo dicitur necessarius de iure pretorio.
4 Possessio bonorum edictalis non dicitur actu decretalis.
5 Possessiones bonorum que tribuunt iura hereditaria perfecta dicuntur septem.
6 Ex edicto originem rei ⁊ immediatã rationẽ significat.
7 Possessio bonorum vnde liberi in successione matri et auie non competit liberis.
8 Agnati qui dicuntur.
9 Possessio bonorum vnde cognati est confusa in vñ agnati.
10 Possessio bonorum vnde legitimi per se non facit caput.
11 Successio defertur ex nouis legibus.
12 Possessio bonorum vnde sponsus ⁊ sponsa nõ inuenitur in iure.
13 Possessio bonorum vnde socer non inuenitur in iure.
14 Maritus ⁊ vxor de iure ciuili non succedunt abintestato.
15 Tutor testamentarius succedit pupillo alijs deficientibus.
16 Possessio bonorum causa litis agnoscende que dicatur.
17 Possessio bonorum datur liberis in infinitum.
18 Possessiones bonorum qualiter dentur.
19 Possessio bonorum infra quetempora queratur.
20 Possessio bonorum que tribuit ius an concurrat cũ illa que non tribuit.
21 Possessio bonorum cõtra tabulas ⁊ vnde liberi q̃ datur pretorito excludit possessionem bonorum ꝺm tab.
22 Preteritus per lapsum anni videtur consentire.
23 Postbumus per natiuitatem rumpit testamentum.
24 Judicia quinq; testibus probata faciunt valere testamentũ.
25 Testamentum a apud acta factum valet de iure ciuili.
26 Spurius qui instituitur si postea legitimatur an reconualescat institutio.
27 Possessio bonorum contra tabulas est necessaria filio emancipato.
28 Possessio bonorum cõtra tabulas reducit ad cãm intestati.
29 Possessiones bonorum vnde agnati vnde liberi:⁊ vñ cognati an sint bodie necessarie.
30 Possessio bonorum extraordinaria an sit bodie necessaria.

Certum est.

Cognati non succedũt ab intestato nisi per bonoruz possessionem ad quam petendam nemo compellitur. b.d. habet duas partes. ¶ † Nota qõ bonoꝝ possessio vnde cognati est necessaria qz simpliciter cognati erant incogniti per.l.rỹ.tabu.⁊ ideo ista successio a iure ciuili originem non habuit:sed ex mera indulgentia pretoris.ff. eo.l.i.in princ. Lex enim.rỹ.tabu.multum successiones coarctabat ⁊ solum suis vel agnatis deferebat. vt insti.eo.ꝺ.quos aũt.sed pretor ex bono ⁊ equo successiones dilatauit vt ibi patet. ¶ † Et no.qõ iura succedẽdi abintestato sunt introducta ex bono ⁊ equo si ergo per statutũ ciuitatis successio introducatur ex bono:sed nõ equo tale statutũ dicek odiosum vt si per statutũ masculus excludat feminã:nã istud statutũ factuz est ꝓpter publicũ bonũ cõseruandarũ familiarũ.l.j.de vẽtre inspiciẽ.tamẽ nõ est equũ.vt.l.maximũ vitiũ.j.de lib.prete.gq̃ dicit contra iustitiam equitatis est odiosum.⁊ vide.j.de adul.l.j.p Ly. ¶ Mo,secũdo qõ nemo cogik acceptare beneficiũ ptozis.idẽ in bñficio iperatoꝛis vel papeꝛ qz nemo inuitꝰ gaudet.vt no.ff.de neg.gest.l.soluendo. ¶ † Not.tertio qõ de iure ptozio nemo est necessarius successoꝛ.2cordat ad boc.ff. de leg.j.l.nam nec emancipatus.⁊ insti.de here.qua.⁊ diff.ꝺ. sed his pmittit pretor. ¶ Et not.qõ pretor viuus debet imitari edictũ pretoris mortui potius q̃ ius ciuile.ar.ff.de here. insti.l.si quis instituak.ideoq; iudex neminẽ debet habere ꝓ

a ¶ Utrũ pater.an pater ꝑsumak adiuisse nomine filiorum si nõ restituit dotẽ vxoris. vide bal.in.l.j.s. q ad mi.⁊.l.dos.C. sol. mat.et.l.pe. ꝺ.j.ff. e.et.l.cũ antiquioribꝰ.j.de iure deliberandi.ꝺ.si certis annis etiã.fi.ó pace vbi cõcludit ꝯtra bar.vió bar. l.gerit.ff.de acqrẽ. here.⁊ in.q.q̃ incipit debitor infra diem. vide Jaco. de arc.⁊ do.Joan. in.l. recusari.ff. de acqui. here.⁊.l.gerit.vbi ponit nouam concordiam vbi omnino vide. Andreas barba.

b ¶ De necessitate. an pbatio sit necessaria an ꝑsumptiua. vide bart.l. j.ꝺ.de col.tc.⁊ in.l. data opera.j.q ac. nõ pos.⁊ i.l.j.s.de ser.fugi.⁊ i.c.j.ꝺ.si res de treu.⁊ pace. And.bar.

c ¶ Necessaria. not. qõ successiões ab intestato sunt ex bono et equo ⁊ fic masculus excludit feminã.vide bald. l.ỹ.s.de i ius vo.⁊ l.maximũ vitiũ.j. de lib.prete.bar.l. ũ.ff.ad tertul. bal. l.si quis filiũ.s.de inof.test.And.r.b.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Ité oppo. not. qđ sufficit semel ta bulas ostēlas esse pretori licet post ea sint delete, vide bal. in. l. si vnus. ff. ordi. &n. bar.

b ¶ Citandus. not. qđ aĝ quis examinatur si est dign⁹ non regrit citatio aduersarij. vide bal. i. c. i. de iu. vbi dicit qđ qñ fit ali⁹ qđp iudicē p sua conscientia nō regritur citatio: cōsului prīdie. vide q̄ dixi in. c. ne inniti. de cōsti. & in l. neq; natales. C. de pba. lud. ro. in rub. ff. de arb. allegauit istud dictus qđ si cōmittit causa alicui vt illaꝫ decidat sum suam cōscientiā nō requirit citatio in snia ferenda. &n. bar.

c ¶ Dictio ex. De dictiōe ex vid bal. & raph. l. ex boc iure. ff. de iust. & iur. & bar. l. i. §. ex incēdio. de incen. rui. nau. et qđ ibi nota. Iaſon. Ang. barb.

d ¶ Bastardos. nota bastardos dici cognatos. idem dicas qđ nō dicātur coniuncti et sic appellatiōe cōiuncto rum nō veniūt bastardi. tenuit dy. in consil. qđ incipit & vide bal. l. id quod pauperibus. C. de epis. et cleri. Andr. barb.

e ¶ Si rector marchie. no. statuto rectoris marchie de feratur hereditas bon. pos. qr est ius ptoriū. vide barto. l. i. ad fi. & bo. pos. tit. gñali. et. l. v. §. satis acceptio. ff. de v. ob. bal. l. §. b de consti. pec. contra tenet. ꝫ aliter loquitur in rubri. §. q admit. l. id qđ c pauperibus. C. de sa. san. ecc. et. l. oēs populi. ff. de iusti. & iur. vide barto. l. fi. ff. de pen. alias §. §. fi. ff. de perpe. & temp. act. quia si pōt probari q̄ a statuto epi currit ignoāti iurta ea que notaui. l. captatorias. Ifra de testa. mill. ad bal. ergo equiparatur

herede nisi probet. C. eo. l. nō boc. & ibi notaui. ¶ Oppono cōtra primū notabile: qr sublata est differētia agnationis. et cognationis vt in auc. de here. ab intesta. §. nulla vero. Sol. concedo qđ hodie est sublata vnde inter agnatos & cognatos hodie solius nominis differentia remanet & caput vnde cognati confundit in vnde agnati. & quasi de duobus fit vnū & sic caput vnde cognati hodie non est tertium caput. sed scōm. sicut vnde agnati qđ an sit verū infra dicā. ¶ Hinc vento ad materiā. l. nostre. quam glo. sic summāt & nō incipit bono ordine: & ideo ego sic procedā: qr primo quero quot sint bonorū possessiōes. scōo quibus dentur. tertio qūo denē. quarto quando dentur. ideſt quo tpe. quinto an bonorum possessiōes sint hodie necessarie. Et videtur q̄ bona diuisio sit ista qđ bon. poss. alia edictalis. Jn contrariū: alia decretalis. ff. de succes. edi. l. j. §. decretalis. qr iste due non sunt due: sed trīa vna bon. pos. vt patet ex diffinitione. ff. de bon. po. l. j. nam bonorum possessio edictalis est sicut materia. ¶ Decretalis vero olim vel iudicialis hodie est sicut forma: & ex materia & forma non fit nisi vnuꝫ numero sicut ex potētia & actu resultat vna res perfecta & non plures: & hoc dicit gl. ff. de bo. pos. l. iŭ. §. a municipib⁹. vñ edictalis bonorū possessio nō est decretalis actu sed potētia: et cum postea superuenit act⁹ mutat nomē edictalis & acq rit aliud finale nomen: sed melius est dicere qđ sicut aliud est obligatio aliud est actio qne olim impetrabatur a pontificibus: vt. l. ū. §. deinde. ff. de origine iuris. ita aliud est bonorum possessio edictalis q̄ a nullo impetrāt. aliud est decretalis q̄ olim a iudicib⁹ impetrabat: vel iudicialis q̄ hodie in iudicio agnoscit. vt insti. eo. §. fi. Et qđ sint diuersa pz. nam resolutio ostendit nobis diuersitatē rerū sicut philosophi dicunt qđ resolutio in elementa dabit nobis cognoscere qđ qualitates elementorum sunt in mixto. videa eīm resolui in edictalē & nō decretalē. ff. qs ordo in bon. pos. ser. l. j. §. decretalis. ergo nō sunt idē. ¶ Preterea aliꝫ est edictū ptoris mortui: aliud decretū ptoris viui. l. de pupillo. §. hꝫ aūt. ff. de oper. no. nun. & facit qđ no. in simili. ff. de dolo. l. bereditb⁹. Et boc est verū. non tñ debuit ista diuisio dari hic per edictalē & decretalem qr nō attinet ad cognoscendum specificas differētias: sed prima principia de quibus dixi. §. de bo. pos. in rubric. ¶ Redeūdo igitur ad gl. dico qđ septē sunt bono. poss. efficaces que tribuunt iura hereditaria perfecta sicut vero heredi tribuunt per ius ciuile. vt insti. eo. §. quos autem. nihil eīm minus facit ptor q̄m ius ciuile: nisi qr non tribuit nomen ita elegans nec directaꝫ successionem sed vtilem: nec solo animo: qr pretor se adiri vult. Cum quandoq; quedam discrepationes emergant quarum dām iudicem oportet esse arbitrū. et de eius conscientia vult fieri. vt. §. de secund. tabu. l. j. Sunt ergo due ex testamēto scz ꝑm tabu. & ℈ tab. Sed ℈ opp. qr imo sunt quatuor. scz ꝑm tab. & ꝑm nuncupationem. §. de secun. tab. l. ŭ. & contra tab. & cōtra nuncupationem de contra tabu. liber. l. i. Sol. reducuntur ad duas. nec eīm differunt ptāte & ordine: sed sicut scriptum et nō scriptū. ar. de leg. l. de quib⁹. ver. nā cū ipse. ¶ Ité oppo. & qđ imo differant saltez in mō decernēdi: qr vbi apparet testm̄ īn scriptis sufficit testimoniū scripture. j. qđ admo. te. aper. l. ŭ. & sufficit apparuisse i pncipio qñ iudici fuit ꝓductū. hꝫ postea casu fit pditū vel destructū. vt. ff. si ta. te. exta. l. i. vbi est ter. no. sed vbi non apparet scriptura non requirit testiū informatio qr aliter iudex cōscientiā suā accōmodare nō pōt. Sol. cōcedo vt. ff. si ta. te. exta. l. i. tñ qñ. pbatio cōcludit soli iudici & nō priuate pſone nō requirit citatio: qr nō oportet disputari nisi cū iudice. ff. de bo. pos. l. iŭ. §. pe. & no. i bac. l. per Ja. de are. & idē est qñ papa mādat aliquē examinari si est dign⁹: qr nō est citā dus aliqs cū sufficiat pbationē concludere soli examinatori. nā hec cōmissio potius est conscientialis q̄ iudicialis. si tñ citat pars dz audiri alias pōt appellare. de offi. dele. c. i. in cle. ¶ Ité op. qđ bo. pos. §. tab. non debeat dici ex testō: qr dictio ex significat originē rei & immediatā rōnē. l. i. §. ex incēdio. ff. de incē. rui. nauf. & no. in. l. i. si seru⁹ extero. sed ℈ tab. est extra testm̄ ergo nō ex testamēto. Sol. aliqd exaliquo nasci pōt intelligi dupliciter. vno mō ppie et p se. scōo mō occasionaliter seu p accidens. & hoc scōo mō accipit hic. nā cōtra tab. nō esset si testm̄ non esset sicut pena nō esset si nō esset peccatū. ¶ Ité opp. qđ plures sint bo. pos. cōtra tab. scz parētū liberorū & patronorū. Sol. cōcedo: sed oēs sunt eiusdē nois. scz cōtra ta. sed differūt penes subiecta. ideſt personas quibus cōpetunt. ¶ Ité opp. & fit reperire quandā bon. pos. ꝑm tab. iuris communis. quandam ꝑm priuilegiū principis. j. de test. l. si nō speciali. quandā ꝑm cōsuetudinē vel statutū. j. de testa. l. si. Sol. addite quicqd ius cōfirmet p ꝑm tab. bo. pos. est qr nō agit & cōfirmāte scilz lege: hꝫ ex confirmato ideſt ex testamēto. & inde nomē assumit. Est & repire quādo bo. pos. extra or. & qñ obliqua substitutio vertitur in directā. j. de fideicom. auf. boc amplī⁹. & ff. de fideicom. liber. Lantonin⁹. vel qñ tacita institutio vertit in expressam. §. de inof. test. l. iŭ. vel qñ dubia substitutio interpretatur esse directa. j. de here. instī. l. fin. vel qñ tacita substitutio habetur p expressa & sic ex intellectuali substitutione datur ꝑm tacita lectio testamēti ipsam ostēdit penes intellectū. ff. de vulga. substi. l. iā boc iure. hꝫ aliud fit legere: et aliud intelligere. l. i. ff. de bis q̄ in testa. delen. nemo autē dixerit vllā bo. pos. esse ꝑter tabulas testamēti: nā ois bo. pos. q̄ adcām testamēti pertinet aut testō deseruit: aut contrariat & nō est dare mediū: qr inter cām testati & intestati nullū est mediū: et adde qđ dicā. j. de col. la. l. vt liberis. ¶ Sequit de bo. pos. vñ liberi. ¶ Sed oppo. & vſq; reperiāt bo. pos. vnde parentes: vt no. §. ti. j. l. qui se patris. & instī. e. §. ŭ. Sol. cōcedo: hꝫ ista dicit vtilis. vñ liberi ꝑm gl. ¶ Sed contra boc opp. qr quatuor capita ordinaria bonorum edictū & non plura: nunc aūt haberet quinq;. §. liberorū parentum agnatorū trāsuersaliū cognatorū viri & vroris. Sol. quatuor sunt capita: sed primū caput subdiuidit in duo: qr ois ordo succedendi a liberis incipit: qr boc facit natura & commune parentū votū. ff. vñ libe. l. scripto. sed ordine turbato succedit pater filio. ff. de inof. test. l. nam & si parentib⁹. ¶ Sz cōtra boc op. nam si est vñ parētes sub primo capite ergo pater excludit ꝓprius fratrē defuncti contra auc. defuncto. j. ad tertul. Sol. ibi de iure autenticorum. secus de iure antiquo. ¶ Sed hic querit cuz frater & fratris filius succedāt cū parentibus de functi: an sit reperire bo. pos. vñ frater vel vnde fratris filius. Rñdeo non puto qr nulla lex boc dicit: & nō est nostrū inuenire plura capita q̄ inuenerit ptor q̄ capitibus legis cōtēti esse debemus. scz dicā q̄ habēt bo. pos. vñ legitimi. ff. vñ legi. l. §. ña liter. qđ nō vī verū: qr illa est post caput vñ liberi & ideo succedendo cū eo capite non videtur esse bo. pos. vñ legi. septima extraordinaria vel bo. pos. vt ex legibus. Certe ego non curo quo vocetur: sufficit eīm q̄ competit. ff. de lib. & post. l. gallus. §. si eius. ¶ Sequit videre an bo. pos. vñ liberi competat liberis in successione matris et auie: & vī q̄ sic: qr bodie ereqa ta est successio lineaꝝ paterne & materne. cōtra no. §. titu. j. in rub. & non sequit est correctū ius ciuile: ergo & ptoriū. si ergo filius dicat ego agnosco bo. poss. vñ liberi & bonis matris mee nihil valet agnitio nec transmittit: qr malo capite vsus est. j. ti. pri. l. ŭ. vel dic de nolle nō curandū: sed de animi effectu. ar. not. §. fami. hercis. l. quoties. vñ nō facio vim in nomine sed in causa & qualitate petentis. vide not. j. de colla. l. j. ¶ Sequit videre de bono. pos. vnde agnati. sunt autē agnati illi qui sibi attinent per legitimā lineā masculinā sine femie interpositione. non eīm potest esse nisi per legitimā consequētia sed cognatio potest esse per illegitimā. ff. vñ cogna. l. si spurius. & l. bac parte. instītu. ad orā. §. nouissime. ¶ Ex quo apparet bastardos non esse de primo capite scz vñ liberi: nec de scōo scz vnis patris bastardi nullam bo. pos. habēt. §. de natu. li. l. fin. et §. quando mul. tut. of. fun. pōt. l. si. facit qđ not. ff. de cōtra ta. l. j. §. i. ¶ Sequitur videre de bo. pos. vnde cognati. an sit bodie confusa in vñ agnati: et vī qđ sic: qr quādo tertius ordo fit secundus altiori loco ponitur. & vetustate ordo confunditur. instī. eo. §. sublata. sed hic ponitur in eminētiori loco ergo &c. & ꝑm boc exclusus ab vñ agnati non succedit ipse sibi per vnde cognati: qr istud caput est confusum. quod nō credo verum. vt est ter. ff. de succes. edic. l. i. §. sed videndum. & expedit nobis habere plures vias. l. fi domus. ff. de ser. vrba. pred. cum simi. ¶ Sequitur videre de bono. poss. vnde legitimi an faciat caput per se: & dic q̄ non qr quandoq; adheret agnationi quādoq; cognationi. vt in matre & filio. d. l. generaliter. non legi. & ideo caput proprīū & per se non bz. ¶ Sequitur videre de bo. pos. septima extraordi. & de bon. poss. vt ex legibus in quaduo sunt necessaria. ¶ Primo qđ successio deferatur ex nouis legibus. Secundo qđ noīatim in lege nona caueatur qđ bonorum possessio detur. ita not. instī. eo. §. septima. & patet in. d. l. gñali ter. ¶ Pauca certa exempla in iure ciuili inuenies: sed in iure municipali potest poni exemplus si rector Marchie faceret statutum sup successione testati vel intestati: qr istud statutum erit ius proprium non ciuile. et ideo bon. pos. necessaria est. nec oportet id aliter. l. caueri. qr ex ipso autore patet. vt dixi. §. co. in rubrica. Ité vī in consuetudine fori qr consuetudo ideſt stilus fori est ius pretorium. Consuetudo aūt populi est ius ciuile quo quilibet magistratus in suo populo vti dz. ff. de post. l. ea. in fin. ¶ Stilus vero non viget generaliter: sed tantum in curia in qua viget. vnde potestas non tenetur sequi stilum episcopalis curie. facit qđ not. in. l. ŭ. in fi. §. de cōsti. pec. Sed nōne statutū populi dz cōfirmari & examinari per rectorē ꝓincie. vt. ff. quādo appel. sit. l. i. §. solēt. presertim sup solennitatibus testamētorū

bus testamētorū. ar. j. de test. l. fi. & alīs ardius. vt. j. de lega. l. si qd. li. x. ergo talе statutū erit ius pretorium sic absq; bo. pos. non succederet. Rñdeo aliud est facere: aliud est cōfirmare. vt l. & q. ff. de iu. om. iu. & §. de do. inter virum & vro. l. ex verbis. differunt eīm in cā efficiente hz non in cā formali. ideſt in traditione forme. sed si statutū ꝓtis dentis confirmat testamenta: & testamenta omnia sunt de iure ciuili. ff. de testa. l. i. & l. testamēti factio: quare non potest succedi etiā de iure ciuili. respondeo qr causa cause est pretoria. nō eīm sufficit testamentum valere nisi valeat et eo capite ciuili vel ptorio ex quo quis vult admitti. ¶ Sequit videre de bo. pos. vnde vir & vror. & querit an sit inuenire bon. pos. vñ sponsus & sponsa. & dic qđ nō scz in spōsa p verba de futuro vel ante etatē legitimā vt ex ipso nomine patet qr aliud est vror: aliud est sponsa. l. sancimus. §. de nup. ar. cōtra. j. de bo. q̄ lib. l. nō. sine. & facit. ff. qđ fal. tu. aut. l. an in patrē. ¶ Item querit an sit inuenire bon. pos. vnde socer & gener. dic qđ non, vñ ista bo. pos. non continet nisi duas personas trīm. scz viri & vroris. ff. & C. vnde vir & vror. l. i. & j. cō munia. de succes. l. affinitas. ¶ Item querit cuz tutor testamentarius vel datiuus succedat pupillo alīs deficiētib⁹. vt in. l. quo tutela. ff. de re iud. an hꝫ bo. pos. Rñdeo non: qr nihil edicto cauet. ar. ff. de acqui. here. l. si seruum. §. non dixit. Itez queritur an maritus & vror inuicē succedāt abintestato de iure ciuili. Rñdeo non: sed solūmodo per pretorē. sed forte boc fallit in casu. j. vnde vir & vror. aut. prefatus. nā ibi nihil dicit de bo. pos. et illa est constitutio Justiniani. ergo est ius ciuile. ergo perpetuum. vt. j. de iure deliberā di. l. licet. ¶ Visō de bon. pos. in quibus consistit ius & efficacia successionis videamus de his que non tribuunt ius scz ventris: & quid mulier debeat ꝓbare. vide in. l. i. §. si ea. ff. de ventre in possessionez mittē. Ité carbonianа: et quid sit pbandū. vide. j. de carbonia no edicto. l. fi. & an p possessiōe conseruāda sicut p adipiscenda possit implorari: et dic qđ sic. j. de carbonia. edic. l. j. & sic pot test peti confirmatio possess. citatis aduersarijs nominandis si certi sunt: alias si qui incerti sunt citantur in genere. l. i. §. de nunciari. ff. de ventre inspiciendo. et adde qđ notāt. §. de donatio inter vir. et vro. l. ex verbis in fi. per glo. Cy. non obstat quod no. in. l. iŭ. §. pe. de bon. pos. qr ibi loquitur in possessorio iuris. bic in possessorio facti. c. cum qđ de prebēd. lib. vi. ¶ Est bonorū pos. cā litis agnoscende. de qua in. l. ŭ. §. de inofficio. test. ff. & l. qđ admodū. q̄ erat emancipato necessaria ad querelā preparādā: & dabat in signū fine quo iudex sup q̄rela q̄ est de iure ciuili eum audire nō poterat: semper enim emancipatus iure veteri ope ptoris indiguit tam mortui q̄ viuētis qđ de iure ciuili nullus reputabat. l. gall⁹. §. et quid si tm. ff. de lib. & posthu. & ideo non poterat intrare ad succedendū nisi in traret p ostiū ptoris. ¶ Quo ad scōam qōnē, quibus dētur bo. pos. dic liberis in infinitū. Item parentibus in infinitum l. quādiu vita eorū ꝓduci pōt vel natura: vt dei miraculo. Ité agnatis vsq; ad decimū gradū. & idem hodie in cognatis. naturalis eīm nō cōis est: vt in anteē. de here. abinte. §. nullam. et arg. ff. de capi. dimi. l. tutelas. & ff. de accu. l. bos accusare. §. oī bus. ¶ Sed oppo. & videtur qđ nō succedant vsq; ad tot gradus. vt. §. de ince. nupt. l. si quis incesti. Sol. ibi est spāle odio ℈bentiū incestas nuptias. & adde. §. de secū. nup. l. i. & j. de bonis damna. bona. auf. damnato. Qualiter aūt, gradus computent. no. j. ti. i. l. fi. ¶ Sed pone bastardus genuit bastardū nec superest alius: nunqd ille bastardus succedat patri abintestato. et vī q̄ nō: qr nulla videt esse ciuilis agnatio inter patrē & filiū naturalē. & boc in spurio est certū. vt no. ff. vñ cognati. spurius. et. l. bac parte. vnde succederet fiscus filio spurio excluso. vt. d. l. incesti. & de natu. lib. l. j. Adeo q̄ si legitimi succedāt ex testamento volunt facere gratiā spurio de ipsis bonis vel remissionem: vel pactū inire secum non possunt in ꝓiudiciū fisci. sed debēt cū effectu dicta bona retrahere a spurio intra duos mēses: vel saltem eū in iudicio cōuenire: alias venit fiscus. vt. l. j. §. de natu. lib. & l. j. in fin. §. de secū. nupt. hz posset dici q̄ iste leges loquātur in certis casibus & nō generaliter. hz eīm qs habeat spurios tū agnati & cognati succedunt ei vsq; ad decimū gradum cum intestatus decesserit: siue qr nullū condidit testm̄. siue de facto condidit. et est nullum: qr instituit spurium. de boc dic vt. j. de here. instit. l. fi pater. Sed de filio naturali dic vt. §. de natu. lib. auf. hz & j. ad orā. l. si qua illu. & insti. eod. §. nouissime. & vide in fi. ff. de bis qui. vt indig. p Bar. & Jac. de bel. in questione disputata p eū in. d. l. j. ¶ Quo ad tertiū quesitus scz quō et quo ordine denē. certe olim impetrabantur a iudicibus. bodie non. & ille que ius tribuūt. §. qui admit. ad bonorum pos. l. fi. & dic vt ibi dixi. & insti. eo. §. fi. & l. fi. §. de cura. fur. nam quod est per. l. concessum frustra impetrat vt cōcedat. ff. de cōdi. insti. l. que sub conditione. §. fi. & ideo nō est opus petitione

sed sola iudicis presentia & actorū. vide vt hic p Cy. Ille autē que ius tribuunt etiaꝫ bodie impetrāde sunt: qr missio in possessionem requirit factū iudicis. ff. si mulier vē. nomi. l. i. §. necessario. & imploratā qñq; in modū petitionis: qñq; in modum conditionis & exceptionis. j. de carbo. edic. l. i. ff. de ꝓtra ta. l. si ꝓteritus. et arg. de inoffi. testa. l. papinianus. §. fi filius. quali tercunq; sint clause in iudicio: siue principaliter: siue incidenter ppetuātur quo ad tps. ff. de bo. pos. l. cum quidam. & ar. ff. de mino. l. intra vltio. & de excu. tu. l. si cum ipse. ¶ Quo ad quartum quesitū scz intra que tēpora petant. sciendū est q̄ ille q̄ tribuūt ius habēt duo tēpora scz annū in descēdentibus & ascendentibus: & centum dies in transuersalibus & in viro: & in vrore. vt in. l. i. §. largius. ff. de succes. edi. sed ille q̄ nō tribuunt ius non vident habere nisi. vnū tempus scz anni. qr fauore liberorū introducunt. ergo &c. vt. d. §. largius. q̄ dat ventri nō matris nosse sed filij dat. i. eius qui in vtero est. & boc est verum in his bo. pos. que ex natura sua nō tribuūt. nō eīm loquor in bo. pos. ꝑm tab. que est de speciebus bono. pos. ius tribuentium: tū qñq; nō tribuit ius perfectū. vt. §. de inof. testa. l. filijs matrē. qr illud est per accidens non ex natura propriе speciei. sed loquor in carbonіana et ventris nomine q̄ ex propria natura habent plurimum factiꝫ minimum iuris. & in bonorū pos. cā litis agnoscende que hꝫ minimū facti & minimuꝫ iuris. ¶ Sed hic querit an bo. pos. q̄ tribuit ius concurrat cū ea que non tribuit ius. puta cū carbonіana. & text. ff. ad car. l. si impubes. §. questū. vbi si pater pupillū filiū ꝓterīt. ex traneum instituit. mouet extraneus pupillo questionē de statu ac hereditate pupilli noīe petit bo. pos. carbonіana. hz scribus heres petit ꝑm tab. querit qđ turis. & rñdetur q̄ si cōstat q̄ est filius ipse pōt petere ℈ tab. et filet bo. pos. ꝑm tab. Item pōt dicere nullā & petere vī, liberi abintestato. et adbuc filet ꝑm tabu. Si vero nō petit ℈ ta. intra annū vtilē. nec vī liberi in sequentē annū vtilem. nec aliquo modo dicit testm̄ nullum tunc scriptus petit ꝑm tabu. qr pretor nō expectat preteritos post tempora in edicto statuta. Si vero est dubium de filiatione tunc ratione dubiī datur carboniana impuberi. et tū scripto datur ꝑm tab. interim propter dubitationē vtroq; admissa. sed ri apparebit in futurū cum esse filiū: tūc ꝑm tab. decernet tunc valuisse. Si autem nō apparet postea cōtrariū tunc declarabit valuisse ꝑm tab. Et sic no. aliquid fieri anteq̄ certum sit an valiturū sit. simile de petti. bere. l. fi. putas. ¶ Ité no. q̄ contra ta. & vnde liberi qñ dat ꝓterito excludit bo. pos. ꝑm tab. sed carboniana non excludit ꝑm tab. qr datur ex presumptione. ¶ Ité not. plures admitti ad contrarias petitiones sub protestatione. & prout fuerit iuris. Item not. ꝓteritum videri consentire per lapsum anni vtilis vel saltē biennij si ponas tempus contra ta. & vnde liberi nō confundi. Unde dicit glo. q̄ non auditur preteritus post annum nisi petat restitutionem in integrū: sicut ibi: qr pupillus erat: sed boc falsum est: qr ius dicendi nullū de iure ciuili est perpetuū. & ideo non inducitur consensus ex lapsu anni cū ppetua sit cōtradictio nisi quo ad boc vt interim possit peti ꝑm tabu. q̄ tū carebit effectu quotiescūq; fuerit dictū nullum. concludo q̄ excluso a iure ptorio et temporali non excludit a iure ppetuo & ciuili. facit. ff. de cōsti. pec. l. item illa. §. quod adq̄citur. de donatio. cau. mor. l. qđ debitori. ¶ Ité dubitat an substituto vulgari filij detur annus sicut filio. & videtur q̄ sic: qr tacite videtur repetitum tempus a substituto vulgari contra et inspicit qualitas substituti. ff. de succes. edic. l. i. §. si qs autem. & est ar. q̄ si per statutū est assignatus vnum tempus capitaneo: aliud potestati: et in aliquo casu potestas sit substitutus capitanei q̄ debeat iudicare ꝑm ordinamēta. potestatis: nō ꝑm ordinamenta capitanei. ¶ Quo ad quintū principale quo queritur an bo. pos. sint bodie necessarie. queritur primo de bon. pos. ꝑm tab. Secundo de bo. pos. contra ta. Tertio de bono. possess. vnde liberi. Quarto de bo. pos. vnde agnati. & vnde cognati. Quinto de septima extraordinaria. Sexto de vnde vir & vror. Prime questioni rñdeo q̄ vbicūq; testamentuꝫ valet de iure ptorio et non valet de iure ciuili bono. pos. ꝑm tabu. est necessaria. ad boc vide ter. insti. eo. §. sed nostra. Et de boebus tres casus in. l. postb. ff. de iniu. test. Primus qñ postbumus preteritus nascit et morit viuo testatore. nam iure ciuili ruptū est testm̄ qr male ordinātū sed ꝓtor non est ita facilis in testamento rumpendo: et ideo non rumpit ꝓprio motu hz dum si ob boc ipsum aditus sit. nō eīm est facilior in testamento rūpēdo q̄ in confirmādo. vnde sicut nō cōfirmat nisi adeatur & petatur: ita nec infirmat: ꝓtor eīm vt dixi se adiri desiderat et vult examinare petētē sicut summ⁹ pōtifex: qñq; vult videre impetrātes & examinare eos summatim. Apparet ergo q̄ ꝓtor mortuꝰ vult adiri ꝓtorem viuum: aliter testm̄ nou est

iure ciuili iuxta notata. i rub. de diuer. & temp. ꝓscrip. an. Barb.

a ¶ Tutor testamētarius. & not. q̄ tutor succedit pupillo alīs deficiētib⁹. & per illā sing. glo. inducta est cautela qđ pater naturalis excludit fiscum faciendo tutorem filij naturalis. vid bo. bal. l. l. cū i eo. ff. de pac. vbi omno vide. an. barb.

b ¶ De car. edict. no. p glo. l. iŭ. §. fi causa cognita. ff. de bo. pos. &n. b.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rescissum.cū ergo postbum⁹ patri p̄moriat nō p̄t p̄tor adire
noie p̄teriti:ideo p̄tor nō infirmat testm̄. et iste p̄m⁹ casus
hz locū quicūq; instituī sit heres. ¶ Scōs casus est in iā na
to p̄terito premortuo postea ante q̄ pater in quo testamento
erāt instituti legitimi heredes. nā ⁊ tūc mors facit conualesce
re q̄ō perperā fuerat ordinatū ꝑpter duplicē fauorē. alias se
cus:q; hoc erat defect⁹ fundamēti. vt no. ff. de do. l. pe. ⁊. l. ỹ. ff.
de bere. instī. ¶ Tertius casus est in testamento irrito q̄ō re
integrato statu resurgit ipso facto si erāt instituti heredes le
gitimi:sed abintestato successuri in totū vel in partē. d. l. post
bumus ỹ. idē ⁊ circa. ff. de iniusto testa. al's ēt necessariū est re
cens iudiciū. ff. de secū. tab. l. q. ex liberis. §. testamēto. ¶ Est
quart⁹ casus in irrito testamēto q̄ō cōualuit nouo iudicio. vt
d. l. q. ex liberis. §. testō. nouū autē iudiciū dz ꝓbari p quīq; te
stes. vt ibi ptz. Si aūt ꝑdēt p septē testes ageret ex cōfirmāte
nō ex confirmato:q; q̄ confirmanti virtuti est in totū esse rei
agitur ex cōfirmante. ff. ad treb. l. si quis ꝓtore. ff. de testa. mi.
l. tribunus. §. fi. ¶ Et no. q̄ō differentia est inter cōfirmare et
declarare. q; aliq̄d p̄t declarari coꝝ duob⁹ testibus ꝑfirma
24 ri. vt. l. heredes palā. §. sed si notā. ff. de testa. ¶ Ité not. q̄ō
in cōfirmatiōe testimoniū iudicia quīq; testib⁹ ꝓbata faciūt
testm̄ valere de equitate p̄toria:nō de ciuili rigore. q; q̄ō iure
ciuili rumpitur. p nullo habet:⁊ ideo hoc casu necessaria est
bo. pos. ꝑm tab. in codicillis aūt tam de iure ciuili q̄ ꝓtorio
sufficiunt q̄nq; testes. l. j. §. fi filius. ff. de le. iij. Item inter libe
ros sufficiunt duo. vt. l. hac consultissima. in. §. ex imperfecto.
j. de testa. Regulariter vero no. q̄ nihil reperiat nisi eadē so
lennitate cum qua fit. l. fi. vt ꝓponis. ī. de nupt. Fallit ergo
in testamēto q; multū testamētis fanemus. vt no. de li. ⁊ post.
l. gallus. §. qd in his. Et p̄dicta faciūt ad questionē. monach⁹
fecit testm̄ ante ꝑsessionē:⁊ q; nō īstituīt in aliq̄ō mōasteriū
dicūt quidā rūpi testm̄. modo pone q̄ papa postea cōcessit ei
testari de oībus bonis collatis monasterio iste nō fecit nouū
testm̄: hz voluit p̄mū remanere. ⁊ certe p̄t cōfirmare:q; p̄t
de nouo ordinare. Illud nō est dubium q̄ papa p̄t ꝛcedere
monacho testādi licentiā. vt not. in aut. fi qua mulier. in gl. s.
de sacrosan. ecc. ¶ Est quintus casus q̄ñ p̄teritus [a] approbat
testm̄: nam sicut vz si consensit ab initio se ꝓteriri. vt not. ff.
de inof. test. l. si q̄ñ. §. fi. q; nulla iniuria fit volenti. ita si ex post
facto ratificat. ar. l. si. ad macc. ⁊ hz Bar. in. l. filio ꝓterito re
stringat se vt hoc casu fit necessaria bo. pos. ꝑm tab. q; iure ci
ulti inspecto testm̄ est ciuiliter factū. de lib. ⁊ postb. l. gallus.
§. in oībus. ⁊ allegat plures autoritates p ista parte: ⁊ maxi
me in glo. in. l. cum in scō. ff. de iniu. testa. cōtrariū vī verū in
l. sicut. §. vēditionis. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. nam ꝑpter
consensum etiam de meo tu potes testari me volente. de do. cā
mortis. l. nec fratris. ff. de le. j. l. cum qs decedēs. in pn. de boc
tū dic vt. ī. de cōtra ta. l. ỹ. ⁊. j. de instī. ⁊ subst. l. fi pater. ¶ Est
sextus casus q̄ñ ꝓteritus tacet anno utili. vt no. ff. ad carb. l. si
ipubes. in fi. cōsidera hic q; verū est q̄ scriptus hz ꝑm tab. q̄
tū expugnari p̄t p̄ ius dicēdi nullū. vt. l. suū. j. de iure delib.
Quid ergo interim facit ista ꝑm tabu. bo. pos. Rūdeo script⁹
interim p̄t agere ad debitores ⁊ lucrat fructus quos assumit
tanq̄ babēs titulū:⁊ q; p̄cipit eos ex mora nō petētis. arg. ff.
ad treb. l. mulier. §. alia causa. ⁊ p̄scribit ꝑpter titulū. vt. ff. de
nora. l. ꝙaliter. ⁊ si ꝓteritus est minor restituit contra scri
ptū nō ad babēdū hereditatē:q; iure cōi est tutus:sed ꝑpter
istos fructus medū tpis. ff. de mino. l. etiā ei. alias est. l. in in
tegrū. ¶ Est septimus casus q̄ñ conditio īstitutionis iure
ꝓtorio relaxat ⁊ nō ciuili. l. cū in scō. ff. de iniu. test. per Jaco.
de are. ⁊. l. facta. §. si in banda. ff. ad treb. ⁊ vide. ff. de cōdi. insti.
l. filius. ⁊. j. de instī. ⁊ substitu. l. ỹ. ¶ Octauus casus est. ff. ad
treb. l. cū heres instituta. nā curator furiosi heredis instituti
nō p̄t adire ⁊ restituere de iure ciuili. sed p̄t bo. pos. petere
⁊ restituere ꝑm Ly. ⁊ alios. ergo fideicommissarius vniuersa
lis sit sagax vt infra annū vtilē faciat hoc fieri anteq̄ expiret
tps vt babes. co. ti. l. facta. §. si qs bonorū. idē in demente pu
to q̄ō in furēte. ī. de nupt. l. fi furiosi. ¶ Nonus casus est q̄ña
lis vbicunq; quis negat se heredē de iure ciuili reseruato sibi
beneficio ꝓtoris. nam tunc solū ius ꝓtoriuz sibi patrocinat
ergo si interrogatur an velit esse heres:dicit nō volo. tū p̄t p
bo. pos. succedere. ⁊ adde q̄ō dixi in. l. qui se patris. ¶ Deci
mo [b] ⁊ vltimo q̄ñ pēdente ꝛditione petit ꝑm tab. vt in. l. egsti
mum. §. fi sub conditione. ff. de secun. tab. de inof. testa. l. filiꝫ
matrē. ff. de bere. instī. l. si quis instituat. Et no. q̄ testm̄ factū
apud acta [c] valet de iure ciuili vbicūq; valet de iure ꝓtorio. vt
j. de test. l. oīm. vū q̄ñ testm̄ est insinuatū. i. conditū apud acta
per ipsum testatorem nō est necessaria bo. pos. ꝑm tabu. nec in
casu. l. filio ꝓterito. nec in casu. l. postb. q̄ō est no. dignum. Hic
dubitatur q̄d de p̄digo cui facto testō an dē ꝑm tab. ⁊ videt
q; non q; capite diminutus videt sicut cōdemnatus. vt not. ff.
de re in. l. furioso. Prium est verū q; nō minuit capite vt not. ff.
de secū. tab. l. i. §. exigit. q̄ō est no. ⁊ sic ꝓpter malos mores qs
capite nō minuit: nec intelligit q; quis cōdemnatus hz declarez
26 p̄digus nec retro fingit. ¶ Item dubitat de eo qui instī
tuit spurū ⁊ eum postea p̄ceps legitimauit. nā a p̄ncipio
fuit institutio ꝓ̄o non scripto. ergo videt necessaria ꝑm tabu.
d ⁊ nouum iudiciū. Ego dico q; p in illo sufficit p̄seuerātia eiusꝫ
dem iudicij. ar. de ꝓba. l. cū tacitū. nec obstat regula catonia
na:q; rūderi p̄t vt no. in. l. si. ff. de re. cato. ¶ Ité dubitat de
vsurario qui facit testm̄ anteqū esset vsurari⁹. postea fecit vsu
ras publice: postea fecit cautionē: an sine nouo iudicio cōva
27 lescat. ⁊ dicit oīa. ī. de bo. pos. cōtra tab. l. ỹ. ¶ Scōa. q. l. an
Ztab. sit bodie necessaria. gl. dicit sicut olim: quasi dicat est ne
cessaria filio emācipato. de hoc in. l. gallus. §. ⁊ quid si tm̄. ff.
de lib. ⁊ postb. ⁊ dic vt ibi dixi. ⁊. j. de colla. l. si emācipati. ⁊ sic
q̄ñ querit de iure rūpendi testamēta ad huc bodie differentia
est inter suos ⁊ emācipatos, nā sui ꝑteriti dicūt nullū sine sint
ꝑteriti cū cā: sive sine cā: hz emācipati aut sunt ꝑteriti sine cau
sa ⁊ dicūt nullū. aut cū cā: ⁊ oportet q̄ intra annū agnoscāt cō
tra ta. vt no. in auf. de bere. ⁊ fal. §. exheredatos. colla. j. p Dy.
in. l. gall⁹. ⁊ p Bar. in. l. filio ꝓterito. Qsidera hic. nā ista opi. q̄
dicit q; in testō inserta cā durat ad huc differentia emācipatio
nis ⁊ patrie p̄tātis ꝛcludit q; bodie emancipato exheredato
cū cā fit necessaria bo. pos. cā litis agnoscende. ergo si intravti
lem annū p iuris imperitiā cā coꝝ iudice non agnoscit exclu
28 sus est ab omni remedio q̄rele. q̄ō est no. ¶ Iuxta boc q̄rit
an cōtra ta. reducat rē funditus ad cām intestati. ⁊ dic q; sic in
suo: secus in emancipato q; sit ꝓteritus cū cā. nā tunc subditin
quit aut ante adītā hereditatē ⁊ p̄dita bo. poss. Qtra tab. tunc
vī interdictū institutio ne adeat: ⁊ sic nō vz testm̄: aut post adī
tā hereditatē cōtra tab. ⁊ tunc remanet testm̄: aut in noie: hz nō
in effectu vt not. ī. de colla. l. vt liberis. ⁊ est vtile scire propter
legata vtrū petant tanq̄ ex testō aut tanq̄ abintestato. ⁊ not.
q; Ja. bu. in. l. ỹ. §. de cōtra tab. dicit q̄ legata relicta ꝙunctis
ꝑsonis semp vident abintestato tacite repetita: sed non dicit
verū. ⁊ ideo suus ꝓteritus nō p̄stabat olim ea etiā ꝑsonis cō
iunctis. q̄ō faceret si essent repetita. vt ibi dixi. ⁊ babes q; Jac.
de are. ff. de le. j. l. cū ꝓpter. ¶ Sed querit quare agnita que
rela nō rumpit testm̄: ⁊ agnita ꝛtra ta. statiz rūpit. vt no. in fi.
ī. de cura. fu. Rūdeo q; querela est accusatio: sed cōtra ta. non
ff. de inof. te. l. filio. §. ꝛtra ta. ¶ Item querela est magis odio
sa ⁊ nō p̄t moueri nisi adita hereditate per scriptum. secus in
cōtra ta. ī. de inoff. testl. i. scim⁹. §. pe. ff. de cōtra ta. l. q̄ vulgo.
29 q̄ñ ergo in cōtra ta. examinabunt cause. ¶ Rūdeo examina
bunt postea in petitione hereditatis vt no. j. quoꝫ bonorū. l.
j. ⁊. l. ỹ. §. pe. ff. de bo. pos. ⁊. d. l. si impubes. §. quesitū. ¶ Ter
tie questioni an vī liberi. ⁊ quarte questioni an vī agnati: ⁊ vī
cognati sunt bodie necessarie. Rūdeo vt dixi in. l. q se patris. et
Ly. hoc tz q̄ō ibidē tenuit hz teneat q̄ō diuerso iure. Item vn⁹
directo: aliter vtiliter possint plures esse dñi ⁊ heredes insoli
dum. tu dicere potes q̄ q̄ñ ius directū nō respicit corpus her
editariū. hz est ius oīno separatū ⁊ abstractū a rebus ipsis et
effectibus rerū: sicut est inanissimū nomē suitatis q̄ō hoc nō
impedit aliū esse dñm ⁊ heredē directo. nam oīa abstracta. i.
intellectualia q̄ nō sunt affectuiua dñij sepe pluribus insolidū
conueniunt. vt dixi in. l. liberti. de ope. lib. plenius dic vt dixi
in. l. qui se patris. ¶ Quarte questioni de septima extraordi
naria q̄ est ex varijs figuris causarū vtrū bodie sit necessaria.
rūdet hic Ly. q; est necessaria in omnibus casib⁹ in quib⁹ est
necessaria ꝑm tabulas: ait enī q; in casib⁹ illis ꝑm tabulas nō
descendit ex edicto ꝓtoris: sed ex responsis prudentū. vnde ta
lis bo. pos. ꝑm tab. potest dici septima extraordinaria secūdū
Ly. quod non credo verum q; imo ex edicto ꝓtoris ꝓficiscit
⁊ cum habeamus speciale nomen ad generale et extraordina
rium non debemus confugere. ¶ Omne igit testamentum
ordinatū ꝑm mentem ꝓtoris parit ꝑm tab. sed si non imitat
ꝓtorem ordinatio testamēti vel inter liberos coꝝ duobus
testibus: vel inter alios successuros abintestato coꝝ q̄nq; te
stibus. tunc datur septima extraordinaria. ⁊ est bo. pos. ꝑpter
tab. sed non ꝑm tab. q; non est de specificata mente ꝓtoris sed
de cōsula que subsequit ius ciuile. ad hoc. l. si duob⁹. §. si pri⁹.
ff. de cōtra tab. de iniu. testa. l. ỹ. vel dic vt dicam. j. de test. l. hac
30 consultissima. §. penul. ¶ Quinte questioni de bo. pos. vn⁹
de vir ⁊ vxor. dic q; est necessaria ⁊ hz locuz etiā si nondum sit
ad domū mariti mulier ducta dūtamē sit verū matrimoniuz.
arg. ff. rerū amota. l. nihil interest. ⁊ hec dicta sufficiāt. ¶ In
gl. ibi. ff. de cōtra ta. l. j. hoc est verū si ꝓteritio fiat inserta cā: q̄
tūc expugnādū est testm̄ sicut olī ⁊ antiqua remedia habēt vt
dicit. j. de libe. ꝓte. aut. ex cā. Si aūt causa legitima non esset
inserta

a ¶ L. quandiu. archi. aūt in ꝓcal. l. quādiu. dicit q; quo ad emolumētū
non est heres. sed quo ad nudum nō est heres. ꝑbat ter. valde not. con
iuncta gl. l. scimus. in gl. magna. ff. de bo. auto. iu. poss. et sibi appropria
ret. tamen satis videtur hoc sentire hic Bal. et tene mēti q; si hereditas
est lucrosa nō habet locum talis dispositio vt est glo. in. l. j. ff. de iure de
lib. in glo. in versi.
petet. et ibi Bal.
quem vide omni
no. ⁊ istud habui a
moderniorib⁹ sed
caue qi glo. illa lo
quitur in legata
rio. do. Lardi. al
le. istud dictū bal.
in ca. inter q̄tuor.
de maio. et obe. vi
de gl. in. c. quāuis
de pac. lib. vi. ⁊ ibi
Domi. vide text.
in. c. fin. de dolo et
contu. vbi non fue
runt citati suffra
ganei: ⁊ tamen va
luit act⁹. Bald. in
l. obseruare prosi
cisci. de offi. proc.
⁊ vide Bar. consi.
ci. vbi alleganit
ter. d. l. j. §. denun
ciari. ff. de ven. in
spi. vide do. Det.
de anchar. in. d. c.
j. de transa. vbi q̄
rit q̄d si abstinuit
ab hereditate sed
non solenniter pe
tit cōfirmari vtrū
requiratur citatio
creditoris. vide ibi.
And. Barba.

b ¶ Secundum de
cretū. not. q; here
ditas iacens non
patitur secundum
decretū. an autem
patiatur primum
decretū. vide text.
l. iij. §. toties. ff. ō
damno infec. et ibi
doc. an autem pa
tiatur iudicium.
ang. eleganter di
xit in. d. ca. toties.
q̄ō non. an autem
patiatur vsucapi.
vide vnum tertiz
sing. in iure scōm
ange. ⁊ ibi do. me⁹
de imo. l. sed si cō
dicioni. §. seruus
alien⁹. ff. de bere.
instī. et vide Ang.
qui sing. voluit in
l. si seruus cōmu
nis meuꝫ. ff. de sti
pula. seruo. quod
si est aliqua here
ditas ex priuile
gio non dicit he
reditas iacēs nec
in ea continuatur
vsus. nec dabitur
curator reali here
ditate. q̄ō est mi
rum. licet do. Jo.
ibi contra tenet. et
vide do. Joan. l.
si seruus hereditarius. ī. de stipu. ser. q; babens instrumentum guaren
tigiatum non p̄t petere illud executioni mandari contra hereditatem
iacentē nisi prius petat curatorē. vide Ang. l. si qs ita heres instituatur.
⁊ vide ter. sing. l. si nō homo. ff. de vsuc. q; crimen expellatur. facit res in
susceptibilē. vide Bal. l. hz. ff. de iure delib. ⁊. l. si. j. de test. ⁊ que notant ad
Bar. l. iij. §. ꝓtor ait. de dam. infe. ⁊ vide bonū ter. l. debitor. prope fi
men. ff. de neg. gest. ⁊ quod no. ad. l. diem. de ver. ob. Item si heres tolo
tardaret adire. vide Bal. l. eam que. de temp. in integ. resti. vide Bal. l.
si finita. ī. de non
nu. pec. vbi ꝓsenti
ptio illi⁹ tituli cō
tra heredē currit
⁊ cōtra bona vacā
tia. vt si caueatur
q; creditor nō pe
teret debitū solue
re infra decennium
cadat. an compre
hendat hereditas
iacens. vide Bal.
q; nō in. l. oēs po
puli. de iusti. et iu.
vide do. Dibb. i. c.
de quarta. de ꝓ
scri. an currat ꝓ
scriptio. ⁊ ibi dixi.
do. Ant. in. c. cum
non liceat de ꝓ
scri. vide. c. cū pa
rati. de appella. et
oēs in. c. cū spāli.
de app. Inn. in. c.
indecorū. de transa
ctio. vide bal. i. c.
q̄ñ frequenter. in
pn. vt lit. nō ꝛte.
vbi dicit q; ille te
xtus hz locū in be
reditate iacente. vi
de bal. i. c. si vasal
lus. ff. de feud. fue.
cōtra. de bī de hereditate
iacēte. vide bal. in
c. ꝙsultatiōi de off.
dele. vbi tāgit an
hereditas iacens
patiatur primum
et secundum de
cretū. ⁊. c. cōtin
git. de do. ⁊ contu.
lud. ro. cōsi. civiꝫ.
si hereditas patia
tur secundum de
cretū. vide que di
xi in. c. de quarta.
de prescrip. et vide
do. ab. post alios.
An. barb.

c ¶ Et no. q̄ō si est vera opinio q̄ habeatur pro
here de quo ad creditores tunc non p̄t dari cura
tor bonis tanq̄ iacētibus vel vacantibus. Et not.
q; non hz constitui curator ad bona absentis ven
denda ad petitionē creditorū nisi absente per ve
ram cōtumaciā illo cuius sunt bona. et hoc hz ꝓ
bari. al's cassaret⁹ processus. bonis aūt ꝑsentis nō
datur curator nisi constet q; bonis suis superesse
nō possit nisi in casu speciali. vt. ff. de cur. fur. l. cu
rator. ⁊ ibi per Dy. ⁊ facit eo. ti. li. iij. ⁊. l. cuius bo
nis. ⁊. ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. si diu. ⁊. ff. de bo. au
to. iudi. possi. l. si seruus. ¶ Et an aliqs ꝑsuma
tur in defensus. dic vt not. ff. iudic. sol. l. iij. §. pen.
et de gñali ⁊ spāli citatione absentiū. dic vt. ī. si vt
se ab here. absti. auf. si oēs. et de cura. qui datur bo
nis absentis in eius fauorem. dic vt. l. ab hostibus.
in pn. ff. qui. ex cau. ma. et extra de iura. cal. cete
rum. in gl. pe. illud scias q; hereditas iacens non
patitur secū duz decretum. b nam licet fungat loco
b persone fungitur loco psone defuncti nō heredis
futuri. defunctus autez nec citari: nec latitare: nec
decretum pati p̄t nisi in vno casu. vt. ff. qui tatis
dare cog. l. si decesserit. et. ff. de fideic. lib. l. cū quasi
in pn. in penas tū ex contractu defuncti bereditas iacēs incidere p̄t vt. ff. de neg. gest. l. debitor.
tempora tū vtilia hereditati iacēti nō currunt vt
no. ī. de temp. in inte. resti. l. ea que. et si quid in p̄
dictis esset inordinate factū statim esset reuocādū
vt no. ff. de cuic. l. minor. in pn. ⁊. ff. si mulier ven.
nomi. l. i. §. dz. ⁊ no. per Butl. de cug. ff. de minori.
l. verum. §. ex facto. ff. de re iudica. l. si cum nulla.
non tamē dicitur factum inordinate si omittit le
uis solēnitas. i. abundans. sed non necessaria cau
tela respectu ordinis vel citatorum. vt verbigratia
q; nō sunt citati amicivel cōiuncti gñe: sed illi sunt
citati. q; sunt a iure succedēdi remoti. vt. ff. de ven.
inspi. l. i. §. denūciari. ar. cōtra. ff. q. ex cau. maio. l.
ergo. ⁊. ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. hec aūt. §. sinautē.
Sed illi casus sunt speciales. ceterum regulariter
c nemo est citādus in cā nisi qui ius hz in cā. vt. ff.
de adop. l. nā ita diuus. ⁊ intelligē si hz ius in cau
sa tanq̄ pars: non si sua interfit tanq̄ index vel te
stis. vt no. Jnno. de fo. compe. c. verum. ⁊ de pcu.
c. in nostra. ⁊. ff. de infa. l. lucius. q: de iudice vel te c
ste per citationem non est facienda pars seu con
tra dictor: Iz sponte se opponere possint. ⁊ tunc di
cunf cōtradictores volūtarij. facit q̄ō not. extra de
excep. c. cum inter ꝓsonem. per Jnno.

¶ Verbum simpliciter prolatum debet intelli
1 gi per prius ⁊ non per posterius.

Mater. Excluso prio
ri ordine admit
tit sequēs in gradu vel i capite. b.
d. ¶ No. hic q̄ō patru⁹ mris mee
est mihi patru⁹ magn⁹. mō pone
q̄ō statutū dicit q̄ō existēte patruo
defuncti nō admittat mr̄ ad successionē. nunqd pa
d truus magn⁹ excludat matrē. puto q̄ō non q; qdi
ctio magn⁹ denotat quādā ꝓprietatē ⁊ statutū d
dz intelligi ꝓprie ꝑm Jac. bu. vt. ff. de suis ⁊ legi. l.
itē ꝓtor. ⁊ ita ꝛsuluerūt mlti doc. bononienses ⁊ bñ.
hz nō bona rōne: q; patru⁹ magn⁹ ꝓprie ⁊ vere est
patruus. ⁊ ista dictio magn⁹ nō notat ꝓprietatem: sed differentia aduenciens gñi cōstituit spe
cie. ¶ Puto q̄ō nō.
no. q̄ō si statutum
loquit de patruo
non intelligit de
patruo magno. q;
est no. dignū vide
q̄ō not. dicit Bal.
in. l. bac edictali. §. quam ob causam. ī. de secun. nup. ⁊. l. omnes populi.
de iusti. ⁊ iure. ⁊ ¶ De. de ancb. in. c. j. de consti. Bal. in. l. quod non. ff. de le
ga. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tie vt.ff.de ado.l.j. ¶Est ergo ratio q̄ verbum simpliciter platū in materia indifferēti penes rationē vel affectionē: vel in materia p̄tullegiata dz intelligi p̄ p̄ius ⁊ non p̄ posterī. vt.ff.de vulg. substi.l.qui liberis.§.hec ver. cuz ergo de patruo magno nihil sit cautū stabo iuri cōi seu generali. hoc no.in simili aut.matri ⁊ auie in.j.glo.ver.itez qd si est auus et auia.§.q̄ mul.tu.offi.fun.potest. ¶Hec puto q̄ per abusiuum modū loquēdi personarū illiterat arū siue vulgariū verbū platū in ciuiliter extendat. Item cum istud statutū sit stricti iuris restringā ad id q̄ minus dz absurditatis. ⁊ idē dico in casibus silib⁹. puta si statutū facit mētionē de nepote nō intelligā de p̄nepote nisi sit casus fauorabilis ⁊ nemini nocet. vt.ff.de postu. l.cui eorū.§.fi. ⁊ facit.ff.de parici.l.sed sciendum.

1 ¶Paria sunt nullo modo facere ⁊ nullo modo agnoscere.

2 Nepos appellatur filius fratris.

3 Statutum loquēs de nepote intelligitur de filio filij ⁊ non fratris.

4 Bastardus non venit appellatione coniunctor.

Savie. Si p̄im⁹ nō agnouit bo. vt debuit seqēs admittit. sec⁹ si agnouit vt debuit. b.d. ¶No. q̄d paria sunt nullo modo facere vel inepte: et nullo modo agnoscere vel ex capite nullo vel impertinenti agnoscere. ⁊ not. q̄d aliquid bene permutatur in aliud ex cā superueniente. vt.ff.de secun. tab.l.ij.§.si sub conditione. et ff.de here.instī.l.iij.§.qui fideicommissarium. sed nihil.i. non ens non p̄t in aliquid permutari vt hic. sed interdum fingit lex superuacuo: vel inutiliter factū esse factū vtiliter et rite. ff.de colla.dot. l.filius emancipatus. ff.de lega. p̄cstā. l.nōnunq̄. sed ibi speciale fauore filiorum, secus in extrancis

2 beredib⁹. vt hic. ¶Ultimo no. q̄ nepos appellatur filius fratris. ⁊ sic dz nepos tam relpectu auj q̄ relpectu patrui. p̄ boc.l.illam.j. de colla.ff.de inof.test.l.si suspecta.§.de inof.ff.de in rem verso. l.nihil.⁊.⁊.col.qui.mo.feu.amit.§.item si frater. ⁊ extra de consan. ⁊ affi. c.tua nos. ⁊.j. de do.que sub modo.l.pe. ⁊ in.c.felicis.§.ceteruz. de pe.li.vi. ⁊ sic filius fratris vel filius sororis dicit nepos. ꝛ ſm p̄mā significationē nepos dicit filius filij vel filie. ⁊ gradū descendētē significat nō collateralē. ff.

c de grad.l.iurisconsultus. ff.de ver.sig.l.liberorū. sed ex cōmuni vsu loquendi. refert etiā ad patruū. ita tenet Dy. in consilijs suis in consilio q̄ incipit statutū ciuitatis ſPistorij. alias incipit in christi nomine amen. ⁊ diligenter considerata ⁊ inspecta forma ordinamēti ⁊ statuti communis ſPistorij. et est consilium octauum. ¶Quid ergo si

3 statutum dicit q̄ filij ⁊ nepotes excludāt femīas an intelligetur de filio fratris. et dic q̄ non.[a] Si autem diceret q̄ fratres ⁊ nepotes defuncti excluderent femīas: tunc filius fratris dicitur nepos ex natura copule que sunt ex eodem genere. ff.de fun.instr.l.cum delantonis.§.afinā. ff.de vino triti. ⁊ oleo leg.l.fin.§.cui dulcia. ¶Quid si proferatur absolute. puta dicit statutum q̄ nepotes militū p̄ro magnatibus habeantur. et dic q̄ non intelligitur de filio fratris: q̄ in cū non descēdit qualitas patruj cum non sit eius propago: sed intelligitur de filio filij. vt.j.ad.l.iul.maie.l.quisquis. ⁊ ita loquit ecclesiastici.xl.c. Nepotes impiorū nō multiplicabūt ramos. attēdit cū boc vitiū ex radice vt.§.de liber. et eorum lib.l.ij.ff.de iure pa.l.diui fratres. statutū cū notat nascētem quasi ex materia corrupta. et illum affigit nō alium. ⁊ dz nepos: q̄ natus post. et sic per propriam etymologiā significat nascēdi ⁊ p̄cedendi ordinē ſm superius ⁊ inferius: non ex latere. ⁊ ita cōsuluit Dy. q̄ in materia statutorū penaliū nomine nepotis nō excluderet nepos trāsuersalis. xvij. als. viij. consil. q̄ incipit elegāter. ibi etiā consuluit q̄ noīe nepotuz intelligunt spurij. vū si statutum dicit q̄ pater, teneatur p̄ro filio ⁊ nepote non intelligit de spurijs ſm Dy. in ter. ibi velut ex testō. ar. est hic ſm martī. de fauo. q̄ g petit hereditatē dz dicere vtrum ex

a ¶Q̄ nō. statutū loquens de nepote itelligit de filio filij ⁊ non fratris. vide bal.i.c.j.§.si militer. g. mo. feu. amit. ⁊ ita ꝛsuluit Fed. de sen. consil. xxxvij. vide eūdē l.si vr. qui accu. nō pos. i.l.lege. j. de legi. here. in. d.§. de inofficioso. not. d. l. nihil. i. d. l. si dotale. ff. sol. ma. i. d. c. j. §. Aliter. and. b.

testamento an, abintestato sit heres. ⁊ ad boc. ff. de peti. here. l. legitimam. et de inoffici. testa. l. mater decedens. j. de codi. l. fi. Hic. de mat. ¶In glo. q̄ potuit. in fi. iure autem canonico aliter fit computatio: q̄ vbi nos incipiendo cōputationē ponim⁹ duos gradus: ipsi ponūt vnū: nos essi dicim⁹ pater in primo. frater in scō. ipsi incipiunt a fratribus ⁊ dicūt frater in primo q̄tū ad trāsuersales: sed q̄tum ad ascēdētes ⁊ descēdētes bñ cōputant sicut nos: q̄ patrem ponūt in primo gradu ⁊ etiā filiū sicut nos: sed nos cōputando respicimus personas propter quas fit cōputatio a diuisicē. vt patet in computatione q̄ fit in glo. ipsi cōputāt babito respectu ad centrū siue truncū qui est in medio ⁊ quantū distat a centro siue medio ille qui longin quior ē tū distat ab eo de quo queritˉ. vt verbigra b tia nepos fratris distat a trunco in tertio gradu: q̄ dz frater in primo. filius fratris in scō: nepos fratris in tertio. et tñ dz distare a filio alterius fratris. et tradunt talem regulā. inter ascēdētes directa linea nulla coniunctio matrimonij fieri p̄t in quocunq̄ gradu existāt concordantes. cum. l. instit. de nup. §. j. sed inter collaterales si ꝛbentes c sunt intra quartū gradū ambo scdz p̄dictā cōputationē matrimonij esse non p̄t: si aūt ambo vel alter est extra quartū gradū matrimonij esse p̄t extra de consanguinitate ⁊ affinitate. c.fi. ¶Sed b hic q̄ro[b] si continet in statuto q̄ nullus eligat offi cialē aliquē sibi coniunctū vsq̄ ad tertiū gradum: vel q̄ nō eligat rector ciuitatis qui dz ibi p̄pinquum vel affinē vsq̄ ad talē gradū. vel si in cōtractu emphyteotico forte vel alio cōtinetur q̄ non alienet in aliquē sibi cōiunctum vsq̄ ad quartum gradū: vel in sibi remotū vltra talē gradū: de quo gradu intelligemus nunqd scōm computationez iuris canonici vel scōm cōputationē iuris ciuilis. super boc vidi sepius dubitari: q̄ quartus grad⁹ longinguior est de iure canonico q̄ de iure ciuili. ita de alijs gradib⁹ ex latere ⁊ videtur intelligēdum de gradu scō m cōputationem iuris canonici cum illud nouius ideſt posterius. et vltima derogant prioribus tam in pactis. vt.§. de pactis. l. pacta. q̄ in vltimis volūtatibus. ff. de codicillis. l. dixi. §. fi. ⁊ in legibus vt. ff. de legibus. l. nō est nouū.

c ¶Econtra mihi videt q̄ scōm computationez iuris ciuilis[c] q̄ cum statuta sint pars iuris ciuilis ⁊ appellant ius ciuile illius ciuitatis vt. ff. de iusti tia ⁊ iure. oēs populi. et etiā contractus a iure ciuili sint inducti ⁊ formati appellādo ius ciuile ad differentiā iuris canonici: non dico ad differentiam iurisgentiū: aliqui a iure gētium: aliq̄ a iure ciuili sunt inducti. vt. ff. de iustitia et iure. l. ex boc iure. et totum appellatur ius ciuile vt. ff. ad exhibendum. d

d l. penul. merito dz intelligi scōm cōputationem iure ciuilis q̄ dz interptari verba statutorum. vt. ff. de mune. ⁊ bo. l. vt gradatim. §. ⁊ si lege. ⁊ etiam cōtractū vt. ff. p̄ solu. l. questus. ff. de rebus creditis. l. ij. §. appellata. cū multis aliis. ¶Ité q̄ illa cōputatio iuris canonici in speciali casu scz mīmo nō est inducta. vū in aliis standum est regule ⁊ generali iuri. ar. ff. de iudicijs. l. cum pretor. secundū Hic. de mata. hic in sua lectura. et ideo Jac. bu. disputando determinauit talem questionem statuto cauetur q̄ extantib⁹ agnatis defuncti vsq̄ ad quartū gradum nō possit mater succedere. quereba ꝛ qualiter deberēt computari gradus an secundum leges: an scōm canones. et ait q̄ scōm leges. q̄ p̄prie numerant gradus: sed canones impro prie. ¶Item in quodam cōsilio eleganter ait q̄ veram diffinitionē graduū ⁊ naturalē significationem verborū ius canonicū nō potuit simpliciter ⁊ generaliter immutare. ar. ff. de vsufructu ea⁹ rerum que vsu consumūtur. l.i.⁊.q̄. talis dinumeratio supponitur arithmetice que est scientia naturalis. ⁊ per ista possunt determinari multe similes questiōes. sed si statutū diceret expresse q̄ cōputatio dz fieri scōm ius canonicū bñ valeret sta d tutū: quia statutum p̄t fingere[d] etiam ꝛ veritatē nedum seipsuz exponere: ꝛ si boc nō dicit attēdit ius ciuile. ter. est valde nota. xxxv. q̄. v. c. ad sedē.

De carboniano

¶Sz q̄ro. an aūt appellatiōe 2iunctor veniat bastardus. vide bal.l.id q̄ paupib⁹. post dy.§. de epis. ⁊ cle. An. bar.

¶Juris ciuilis. no. q̄ statutum loquēs de gradu intelligit scōm dispositionē iuris ciuilis. vide q̄ i fili no.bal.l.fi nō duz. §. de fur. vide do. ſPe. in. c. canonū. in repetitiōe. ō cōsti. vbi simplr trāsit cū bal. ⁊ bal. in cōsi. incip. elegāter ait vt ibi refert. d. ſPe. vide. d. ſPe. in. d. c. canonū. i. q. vbi alle. Hic. de mata. vide q̄ not. bal. l. si q̄s. §. de in offi. te. vide tert. c. ex literis. de cōsti. ⁊ ibi. d. An. vbi cōstitutio ecclesiastica recipit interpretationez a iure canonico. ⁊ sic laicalis a iure laicoruz vide bar. in consil. querit vtrum gradus. An. bar.

¶Sp̄ōt fingere. q̄ statutum possit fingere ꝛ veritatez ꝛ q̄ grad⁹ intelligat ſm dispositionez iuris canonici ⁊ an statutū potest facere q̄ cōpresbēdat casum. vide Joā. de imol. c. ad audictiā. de cle. nō resi. Et scias q̄ est gl. fin. instī. ō gra. §. sexto gradu. q̄ ꝛ papa nō poterit tollere cōputationē graduū quo ad ius ciuile. p̄t tñ quo ad spualia vt est casus quez hic Bal. singulariter alle. vide. d. pe. de anch. i. c. c. cōstat. i repetitiōe. vbi allegauit istō dictuz bal. hic. vide q̄ dixi in ꝛstitutiōe nolentes. And. bar.

De carboniano edicto. Rubrica.

¶Ad euidentiam huius tituli scias q̄ quando mouetur pupillo questio de statu et hereditate: ⁊ talis pupill⁹ nō est institut⁹ nec exheredat⁹: ⁊ p̄e sumptiue apparet q̄ sit talis cui detur contra ta. q̄ interim differt questio status ⁊ bonoruz in tps pubertatis. ⁊ decernitur ei carboniana bon. pos. si aut pupillus esset institutus haberet bo. pos. ſm tab. si aut exheredatus neutram ꝛ. ff. de inof. tes. qui de inof. ff. e. l. j. ⁊. §. de ordi. iudi. l. i. abintestato quoc⁹ ꝛ locum carboniani dilata questione p̄n cipali in tēpus pubertatis si pupillo expedit differri. ⁊ si talis pupillus cui decerneret vnde liberi nulla status mota questione. vt. j. eo. l. fi. ⁊ adde q̄ no. j. eadem. l. in vltima glo.

1 ¶Edictum carbonianum dicitur a dispiscende possessionis.

2 Impubes nō dicitur p̄prie vsufructuarius: ꝛ potius assimilatur vsuario.

3 Edictum carbonianum ad boc q̄ habeat locum que sunt necessaria.

4 Possessio bonorum ordinaria an concurrat cum carboniana.

Sj tibi. Si filio impuberi mouet q̄stio stat⁹ et bonor differri ⁊ tps pubertatis. et interim dat bo. pos. carboniana p quā p̄stita satisdatiōe 2stituit ver⁹ possessor. vl ei possessio firmat sec⁹

1 si satisdatio nō p̄stat. b.d. ¶Et iducit. l. ista iar. ad q̄nē. q̄d ē i possessiōe hereditatis ⁊ vult se i possessiōe tueri ex edicto diui adri. obijcit ei q̄ nō p̄t: q̄ illud ē adipiscēde possessiōis. ꝛ certe imo p̄t: q̄ carbonianū ē adipiscēde possessiōis. ⁊ tñ tuet possidētē. vt h. ⁊. ff. e. l. iij. §. missuz. ⁊ q̄ no. in. l. iij. §. si sub ea. ff. de ꝛ tab. l. ij. §. apud. ff. de here. vē. ⁊ boc verz nisi cēt inualor vt. j. vñ vir. l. autoritate. ⁊ no. i. l. si q̄. j. de fūdis ⁊ saltib⁹ rei vēdice. li. xj. Ité si fine ordine cēt alicui decreta bo. pos. tūc est firmāda nō cōfirmāda. vt. l. si cū nul. ff. de re iu. ⁊. l. cū vn⁹. ff. de bo. au. iu. pos. ⁊ no. q̄ bec. l. legit duob⁹ modis. vno mō i filio possidēte. alio mō i ñ possidēte. cui ꝛsulit vt i petitorio nō laboret: q̄ difficile cēt ei. p bare cōtra potētiorē aduersariū: ꝛ laboret in possessorio i q̄ de facili obtinet ex leuib⁹ p bationib⁹. ¶Opp. q̄ q̄stio principalis nō differat: tñ sup statu nō p nunciet. vt. ꝛ. de ordi. iu. l. j. Sol. aut q̄stio principalis mouet ab ipubere: aut mouet impuberi: p̄tio casu nō differt nisi de cōsilio legis pupill⁹ velit ꝛsp̄ēlo petitorio trāsire ad possessoriū. vt. d. l. j. et ꝛ ſm vnā lect. scdo casu differt si opponat exceptio dilatoria añ litē ꝛte. ⁊ ita intelligit bec. l. ſm aliā lectu. expedit ergo excipe. vt. ꝛ. de p̄oba. l. exceptionē. ⁊ facit. ꝛ. de peti. here. l. si putās. ¶Scdo opp. ⁊ videt q̄ carbo. non det ipuberi q negat filius. vt ff. co. l. j. §. pōponi⁹. et. l. cū sine. so. ibi erat institut⁹ vel exheredat⁹. bic p̄terit⁹. ⁊ est rō q̄ instituto sup plet ius cōe. exheredatus vero babet q̄ mortuo. ita gl. p̄trāsit. pone ergo institutus est ꝛ opponit p̄ succedentes abintestato q̄ nō valet institutio q̄ institut⁹ est filij⁹ ⁊ nō est filij⁹. ⁊ p̄ boc nō dz istitutio vt. j. de ber. instit. l. si pater. vel dz q̄ est seruus: ⁊ sic nō p̄t babere hereditatē q̄ instit⁹ est vt liber vt. ff. de testa. mil. l. nec. §. j. ⁊. j. de here. instī. l. cum ponas. nunqd eū cessabit carboniana. vī q̄ sic. vt in gl. sed ego boc nō credo. q̄ mō nō dz ſm tab. vt institutus. vt rōne dubitationis. ꝛ. eo. l. script⁹. ⁊ de secun. tab. l. ij. in p̄in. ⁊ p̄ro boc expresse facit ff. e. l. iij. in p̄inc. ⁊. l. j. §. pomponius. in fi. vnde q̄ bic dz ⁊ in legibus bic allegatis intelligo q̄ institutio ⁊ exheredatio nō reuocanē in dubium: sed si in dubiū reuocanē mouendo questionē de statu et de bonis: ⁊ tūc semp carboniana obtinet. vt dixi ſm Hic. de ma. ¶Tertio opp. vī q̄ ēt exheredato carboniana detur. vt. ff. e. l. j. §. idē ait. Solu. ibi exheredatio fuit nulla q̄ impubes fuit exheredatus tanq̄ extraneus. ⁊ sic inepta fuit exheredatio ff. de ver. ob. l. quidam cum filium. ¶Quarto opp. q̄ questio non differatur. vt. ff. e. l. j. §. fi. Solu. ibi questio nō moueba ꝛ impuberi: sed matri impuberis. eo. ti. l. iij. §. si mater. ¶Quito op. ad idē c ff. e. l. iij. §. fi duo. in fi. sol. ibi impubes cōtrouersiā facit nō auté patif. ⁊ conclude aut patif tñ: aut facit tñ: aut facit ⁊ patif. ¶Quero q̄ satisdatio ē

2 illa de qua loquif bec. l. rñdeo de restituēdo si apparuerit nō filij⁹. ⁊ de possidēdo sine dilapidatione. ⁊ fraude ſm ſPe. non tñ est cautio fructuarij q̄ impubes nō est ꝑprie fructuarius: sed magis assimilatur vsuario. ar. ff. eo. l. de bonis. §. nō solum.

3 ¶Quero quot requirañ vt habeat locū carbo d niana. ¶Rñ. vt. ff. e. l. de bonis. §. ita demū. ⁊ no. q̄ nō dz locum in bonis maternis. vt. d. l. de bonis. in p̄in. nec in fraternis. vt. ff. e. l. iij. §. fi is. ⁊. l. cum

4 fine. ¶Quero nunquid bo. pos. ordinaria ꝛcurrat cum carboniana. rñ. vt in glo. vel dic q̄ aut loquimur q̄ sunt cōtrarie ⁊ tūc per carbonianā non differtur ordinaria. sed effectus eius. vt. ff. e. l. impubes. §. fi. aut loquimur q̄ cōpetunt eidē ⁊ tunc simul concurrunt: tñ carboniana suspēdit effectuz ordinarie. i. vt interim non possit agi vigore ordi e narie. vt. ff. eo. l. iij. §. missum. ⁊. §. bec autem.

Carboniānum. Ex sū maria cognitione peruenit ad carbonianum. b.d. ⁊ no. q̄d in ista summaria cognitione admittit testificatio coniunctorū. vt. ff. eo. l. iij. §. due fic. ff. de pba. l. ēt matri. ⁊ per Bar. de acgr. here. l. multū. ⁊ an summaria probatio filiationis possit fieri cora iudice seculari. dic q̄ sic q̄ est probatio per cautionem. §. nunc dicamus. ver. sed nunqd de recōuentione. §. nunc dicamus. ver. sed nunqd incidenter. ⁊ per Bar. in. l. titia. ff. so. ma.

Unde vir ⁊ vxor. Rubrica.

1 ¶Propinquitas non est inter virū ⁊ vxorē ficut nec affinitas.

2 Statutum quāuis loquatur de ꝑpinquis, loquit tamen in vno propinquo.

3 Vir occidens vxorem non potest ei succedere.

4 Sponsus non succedit sponse.

5 Dos non potest esse sine matrimonio.

Maritus. Coniunctis defi a cientib⁹ vir ⁊ vxor abintestato vocant⁸ ex quarto capite edicti. b.d. ¶No. bic q̄ in a 1 ter vi. ⁊ vx. nō est ꝑpinquitas sicut nec affinitas.[b] Et facit, ad statutū

b de causis cōpromittēdis inter ꝑpinquos ⁊ affines

2 ⁊ non includat vir ⁊ vxor. ¶Ité ad statutū[c] q̄ c mulier nō possit cōtrabere sine consensu primioris ꝑpinqui q̄ includat maritus. ⁊ ideo si non dz ꝑpinquos cū statutuz seruari non possit seruabit ius cōe: ⁊ si statutū dicit sine consensu ꝑpinquorū et non dz nisi vnū propinquum requireret illius

d consensus.[d] arg. ff. de ver. sig. l. nō est sine liberis. ⁊ de leg. j. l. fricbum qui meus erit. ⁊ si statutum dicit q̄ non possit vxor testari sine cōsensu viri consulo q̄ si vxor vult instituere virū vir renūciet iuri cōsentiēdi: q̄ p̄t cū sit introductū in fauorē viri. argu. no. ē. de test. l. ij. ⁊ tande ad cautelā[e] cōsentiat. vt. ff. de manumiſ. vin. l. si pater. in. vi. vt saltē de facto obseruat tenor statuti. ff. de verb. ob. l. qui dam cū filiū. non obst. l. j. in fi. ff. de auto. tut. q̄ ibi loquitur in autoritate que exigitur fauore tertij ideſt minoris: et ideo nō potest ei tutor renūtiare. bic aute vī factum statutum in fauorē viri. arg. ff. de lega. ij. l. cum pater. §. libertis. ¶Extra que

3 ro nunqd vir occidens vxorē ei succedat: et vī q̄ sic vt. ff. de bo. dam. l. cum ratio. in fi. ⁊. ff. fami. ber. f l. bis consequēter. §. fi. in cōtrarium.[f] ff. sol. mat. l. ab hostibus. §. fi vir. ⁊ bec vera quia qui occidit videtur diuertisse sua culpa. vnde nihil lucretur vt l. consensu. ē. de repu. non ob. contraria q̄ loquūtur in iure succedendi connexo nature inseparabili. bic in iure quod respicit onera matrimonij.

4 ¶Secundo quero an bec. l. habeat locū in sponsa. ⁊ est ar. q̄ sic. j. de bo. que lib. l. non fine. Zin contrariū. ff. q̄ fal. tu. auto. l. an in patrē. q̄ verī pu

c ¶Ad statutum. vide Bar. l. iiij. §. ptoz. ait. ff. de dā. infect. q̄ filius dz ē affinis est verum si dz. alias secus. An. barb.

¶Illius consensus. dz statutum loquitur de ꝑpinquis verificat tamen in vno ꝑpinquo. vide tex. l. fi liuſſa. §. cuz quis. de leg. j. An. barb.

¶Ad cautelā nota cautelā vt maritus 2sentiat vxori donare sibi vide tex. fing. q̄ nō p̄t in. §. economus. i auf. de alie. et emphy. colla. ix. ⁊ ibi Ange. qui boc tenuit q̄ bene not. tu potes cōcordare scōm glos. ⁊ ibi Bal. in filio furio si. §. de pac. An. b.

f ¶In contrariuz. no. q̄ vir nō succedit vxori quā occidit: q̄ ex delicto nō dz ꝑmiari. bic singulariter dixit Bal. l. abbostib⁹. §. si vir vxo. solu. ma. q̄ si occidens bānitū ꝑmiat media non dz babere p̄miū cū sit deli ctū ex ipo statuto. Et intellige nisi ex forma statuti liceret. ⁊ tūc maritus occidēs vxorē succederet in illo lucro legali. q̄ dz Bart. ⁊ ange. per gl. in. d. §. fi vir. et vide casum sing. i §. ſm Bal. in. l. interdū. §. qui furē. ff. de fur. ⁊ do. me⁹ qui sequit Bal. in d. §. si vir. ⁊ no. bic q̄ limitat istud statutū in bermafrodita si dz q̄ mulier nō poterit testari nisi cū 2sensu ꝑpinquor nō 2ti nec bermafro. ſm bal. in. l. oēs ꝑsi. de iusti. et iu. an. b.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Si.insti.no.sin gulariter illā gl.q̄ socer excludit fiscū. q̄d de cōcubina vi 5 de gl.fin.in aut.de triēte ⁊ semis. §.et hoc dicim⁹ an tutor excludit filium gl.est fin.l.q̄ tute. ff.de re.iur. Imo.l aut.ō triē.⁊ semis. §.cōsiderem⁹.glo. ibi dicit cōtra vez q̄ concubina nō succedit amasio. An.bar.

b ¶Intestati. not. 1 gs dicaḳ ppzie intestat⁹.vide bal.in c.i.de suc.feu. ⁊.l.i testamēto.j. de testa.mi.q̄ not.gl.l. cū antigoz⁹.j.de 5 iure deli.vide plene do. Jo.l.ex facto.ff.ō.vul.⁊ pup. And.bar.

¶Maritus si in testamento instituat solos filios an vroz contra testamentum possit venire. 2
Descendentes si non sufficiunt ascendentes non possunt sufficere. 3
Collaterales succedunt in dodrantem. 4
Inops quis dicatur. 5
Liberi primi matrimonij non impediūt prouisionem legalem erga coniugem.

¶Autentica.

e ¶Restat mō. an legatū factū ab vro reviro cōputeť cū lucro q̄ vir accipit a statuto. adde q̄ bal.in dubio reliquit istā q̄stionē.in l.fi cū dotē.§.si pater.ff.sol. ma.ang. ibi q̄o⁹dauit opi. vide do. Joan.de imo.ibidē.⁊ vide q̄ no.in.c.requisiti.⁊.c. officij. extra de testib⁹.vi ō bar. l.hmōi.§.cū pf.ō leg.j. Jo.de imol. l.cū pf.§.q̄ dotale. de le.ḡ.⁊ vide tert. fing.in ista materia quē ad hoc subtiliť allegauit bal. l.fi vroz.tua.j.de bo.auto. iu. pos. An.barb.

¶Vteretea. Ubi matrimoniū fuit sine dote et alter coniugum premortuus est in matrimonio locuples:⁊ maxime abintestato:alter vero qui superest inops est succedat defuncto superstes secundum formā huius autē. hoc dicit.⁊ per hanc aut.vroz alberti cognoscētis volebat succedere dicto alber.ſm Jac.bu.modo revocatur in dubium an vt habeat locum ista autē. requiratur q̄ coniunx decesserit abintestato.⁊ vtdetur q̄ ficcum hec aut.veniat per interpretationē extensuam ad l.C.ergo ⁊c.vt in aut.de fil.ante instru.dota.na.§.fi.modo quero quid si maritus erat intestabilis q̄ erat prodigus cui erat bonis inter dictum vel suarius manifestus qui decessit non prestita cautione nunquid vroz tunc succedet. ⁊ videtur q̄ non q⁊ dicuntur proprie intestati.b q̄ mortui sunt intestabiles.nam.l.aliam significationem attribuit intestato:aliam intestabili. vt.ff.de sup.le.l.j.iij.rñ.contrarium credo q̄ sicut in bon. poss.vnde vir ⁊ vroz non est de subſtātia q̄ vir decesserit intestabilis cum hoc non connumeretur inter substantialia.ff.eo.l.i.ita nec in hac autē.sed videtur q̄ hec autē.habeat locum etiam ex testamento.vt in eadem autē.ver.imputatur.sol.ille v̄. ⁊ intelligi de legatis relictis abintestato. ¶Sed contra hoc statum op.nam si cōiunx p̄mortiens p̄uidit superstiti.ergo vī tacite excluſisse puisionez legalē.vt.§.de pac.conuē.l.fi.de procu.l.maritus. ff.de vulg.substi.l.cum ex filio.§.filio.sol.ad duas primas leges rñ.q̄ ibi quis prouidet sibi.hic alteri.vnde cum fecerit in alterius fauorem non ⁊ retorqueri in lesionem.secus si diriſſet q̄ non posset plus petere q⁊ tunc non ⁊ coniunx beneficium huius aut.q̄ voluntatem defuncti non potest irrumpere.portio enim que per hanc autē.assignaḳ non continet debitum necessarium: sed disponit de quadam successione extraordinaria preter vo-

luntatem testatoris sola miserationis causa:vel ſic non obstātibus prē- 1
dictis q̄ hec autē.⁊ locū tam ex testamēto q̄ abintestato. ¶Quid ergo si decedēs in testamēto instituat solos filios nūḡd vroz veniet cōtra testū:⁊ quo iure petet.respō.si decedit abintestato venit vna cū liberis ad hereditatē p bā literā cū dicit succedat.sivero filios in testamēto instituat siue cōiugē siue ptereat aliqd ei relinquat nō habebit cōsumptionē bā cōdictione ex.l.ista sicut alias dicit.⁊ intelligit.§.de epis.⁊ cleri.aut.pbyteros.sed q̄d si extraneos instituat.rñ.adhuc credo idē.§. q̄ coniunx suam quartā portionē petet etiam contra volūtatē defuncti. argu.in aut.pbyteros.⁊ in aut.vt liceat matri et auie.§.q⁊ vero le.ibi si vero talis mulier filios ex eo non habuerit ⁊c.ſm Rico.de mata.⁊ ita te
neas.⁊ sic apparet q̄ ius succedendi per istā aut.est perpetuū.q̄ est no- 2
ta.dignum. ¶Quero quid si liberi nō supsunt sed ascēdentes.respon. superstitem in quartā vocari.nā si descēdētes non sufficiūt ergo nec ascēdētes per locū a matori sumptum negatiue.preterea illa autē.duo facit ſcz q⁊ defert ⁊ prefert.defert em quartaz:⁊ in quarta prefert coniugē liberis.vndelicet coniunx non existentibus liberis nō veniat ex iure plationis:q⁊ prelatio regrit sua extrema.venit tū ex iure delatiōis.vt.ff.de contra tab.l.si post mortē.§.fi.⁊.ff.de bono.pos.l.sed cū patrono. ¶Item 3
quero q̄d si nullus ascendentiū nec descēdentiū supereſt.sed tātū transuersales.respō.glo.vroz ire accrescēdi pferri ſm Bul.sed Pla.dicit q̄ nō accrescit q⁊ nō vacat cū collaterales succedāt in dodrantem.et hec vera.sed si oēs collaterales renūciarēt bene accrescerēt vroꝛi iurta not. §.de secū.nu.l.j. Sed Jac.de bel.in corpore istius aut.dicit q̄ nō habet locū ius accrescendi q⁊ venīt diuerso iure per.d.l.sed cū patrono.nam interueniētes ex diuersis capitib⁹ edicti dicit ibi q̄ non habet locū ius accrescēdi q⁊ illud caput edicti q̄ agnitū nō fuit ius nō tribuit.sed illa l.habet locū tantū q̄n succedit per pretorē:non quādo solo animo gs sit heres.vt.j.de iure delib.l.quidā eulogio. ¶Denuo no.q̄ aligd conce- 4
ditur ratione inopie q̄ alias nō cōcederet. ¶Quero ergo quis dicatur inops.respon.aut lex facit mētionē de inopia respectu certi ⁊ determinati effectus.puta respectu certi debiti soluēdi.⁊ tunc ille ōr pauper cuius vires non sufficiūt ad soluēdū.vt in aut.de fideiuſ.§.sed neq⁊.l. nam bis.ff.de dolo.aut lex loquit absolute.⁊ tunc glo.dicit q̄ est in arbitrio iudicis.nā cū verbi significatio sit obscura ne certificēt per relatiōnē ad aliud iudex habet arbitrari cuius arbitriū erit ſm qualitatē personę vt.ff.de leg.iij.l.fi filie.⁊ facit ad testamēta in quibus mādātur maritari pauperes virgines.nam q̄ sint pauperes bonus vir.i.executor testamenti arbitrabitur.vt.ff.de do.ple.l.theopompus. Sed si male arbitraret recurritur ad iudicem.vt.l.j.ff.de lega.iij.⁊.l. hereditas.in fi.de peti.here. ¶Deinde habes hic q̄ matrimoniū cōstat sine dote:nec habet delectus diuitiarū vel pauptatis.non ob.insti.de nup.§.fi.q⁊ ibi specialiter quo ad legitimationē libertorū vt talis solēnitas requiratur:caue tamen q⁊ q̄ dicit instrumenta dotalia intelliguntur.i.matrimonialia.vt 5
§.de nup.l.neq⁊.⁊ in.l.imperialis.super verbo dotalibus.in gl. ¶Ulterius etiā no.q̄ prouisionem legalem erga coniugē non impediunt liberi primi matrimonij:q̄ est menti tenendum.et est argu.q̄ per.l.hac edictali.§.de secun.nup.non impediaḳ lucrū dotis ex forma statuti veniens licet in pactū deduci nō posset:sed cōtrarium facit quia prohibitus alienare nō potest p suū contractū introducere dispositionē legalez in oppositum:imo tenetur curare ne id fiat.vt.ff.de verborū obliga.l.si ita qs.§.ea lege.⁊ glol.ordi.dic vt dixi.§.de inoffic.do.l.j. ¶Extra quero quid si matrimoniū est cū magna dote ⁊ maritus superstes est inops an lucrabitur saltē quartā partem dotis per istam aut.⁊ dicit Ly.q̄ ſic. d
ſicut illa dos nō esset dos ꝫ essent bona paraphernalia vt.§.de iure dot. c
l.licet post glossam.p Lyn.quod non est alibi. ¶Restat modo quedam dubium quotidianum.pone q̄ per statutū ciuitatis maritꝰ debet lucrari quartā partem dotis.legatum est ei relictum ab vroꝛe: nunquid debet illud sibi cōputari in partē illam.certe videtur q̄ sic per hanc litē rā:sed contra q̄ non quia sublatuz est edictum de alterutro inter virum ⁊ vroꝛē.§.de rei vro.actio.l.i.§.sciendum. Et hoc credo verius nisi a te
statore hoc dictum esset vt ibi dicitur.hec autez ideo cōputat:quia.l.ista hoc statuit:alias autē non fieret.Rico.de mata.in sua lect. Idem dispu
tando tenuit Fede.de sca.de bononia.nā si computaretur lucrum statuti in legato sepe legatū esset inutile:⁊ quia lucrum quod statutuz defert est debitū iam radicatum.et ex alienum.⁊ ideo legatum non computatur.vt.ff.ad legem fal.l.si debitor.⁊ de hered.actio.l.si a dulta,sed Jaco. de are.dicit contrarium in.l.si cum dotem.§.si pater.ff.solu.matrimo.⁊ tenet Ray.⁊ Bartol.ibidem.⁊ eorum sequaces.⁊ est ratio quia in lucro quod percipitur ex dispositione legali confunditur legatum.vt patet in legitima filij ⁊ patroni.vt.ff.de iure pa.l.sicut.§.j.ſ.de inofficio.testamen.auten.nouissima.⁊ certe inter virum ⁊ vroꝛem videtur casus expressus huius autē.⁊ ista opi.communiter approbatur:sed prima opi. f
verior est.q⁊ lucrum quod percipitur ex forma statuti magis prouidetur ex prouidentia viri qui fibi de dote prosperit.vt.ff.de proba.l.si pactū.q̄ ex prouidentia vroꝛis.legatum vero procedit ex mera prouidentia vroꝛis.Cause vero sunt separate et diuerso tempore nascuntur.et ideo vna non euellitur de corpore alterius sicut dicimus in materia duarum quartarum.vt no.j.ad.l.fal.q̄ q̄.preterea non est verum q̄ istud sit proprie lucrum quod propter onera matrimonij concedit:sicut nec fructus dotis

ctus dotis quos vir lucratur.facit quod nota.ff.de condi.ob cau.l.si donaturus.in fi.preterea istud lucrum est ex pacto tacito.arg.ff.de acquirend.heredi.l.si duos.in fi.sed si prouenret ex pacto expresso non computaretur legatum.vt.ff.de le.ij.l.creditorem.ergo ⁊ tacitum pactum idem ꝫ operari vt.l. cum quid.ff.si cer.pe.non obst.contraria q⁊ nō loquunt in lucris sumentibus originem a cōtractu oneroso:sed a causa originali mere lucrativa.nā nec illa aut.cōsiderat onera matrimonij cū p̄sp̄iat vroꝛi sicut viro:sed tantū pondera inopiā. ⁊ hec est ratio finalis quare extenuatur p legatū:⁊ ideo ꝫputatur legatū. ¶In gl.ſz quid si liberi.i fi.ego credo q̄ possit ⁊ debeat habere quartā ⁊ nō plus:q⁊ nunq̄s fuit intētio legislatoris corrigere leges q̄ loquunt de successione primoꝝ.nec hoc debemus intelligere in dubio.arg.in aut.qui.mo.na.effi. sui.§.tribus.⁊.j.de app.l.p̄cipimus.in fi. ¶Dico ergo q̄ si ne sint liberi.siue parētes:siue alij cōiuncti qui vocant ad hereditatē vroꝛi nō admittit.vt in.l.codicis,saluo q⁊ in casu huius aut.ꝫ quartā.⁊ nunq̄s plus ex autoritate hui⁹.l.gcūq̄ veniat ad hereditatē.minus autē pōt habere pluralitatē liberorū ſm q̄ hec aut.statuit.⁊ sic erit derogatū iuribus antiqs ⁊ in isto casu quātū ad istā quartā ſm in alijs partibus erunt firma.Ric.de mat.in sua lec. ¶Ultimo quero q̄d si matrimonium erat cū dote:sed parua q̄ vroꝛ supstes ex sua sustētari nequiret an habeat locū bñficiū isti⁹ aut.ſ.vt succedat in ūrta cōputata dote.⁊ vſq⁊ nō:q⁊ nō est nostrū leges extendere. vt.l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma.⁊.j.de colla.l.illam.⁊.ff.de ac qui.here.l.si seruū.§.nō dixit. In contrarium vī q⁊ eadem est equitas ne coniunx infelix mendicare cogaḳ. Item satis dicitur matrimonium fine dote q̄ est fine congrua dote. Item nihil ⁊ parū equiparātur.ff.de condi.⁊ demō.l.quis.als seqret absurdū q̄ si esset dotata in vno nummo q̄ excluderet a bñficio istius aut.a quo non excludit p modicū legatū:⁊ p hoc q̄ no.in simili.§.qui da.tut.pos.aut.minoris debitor.ff.de excu. tut.l.pupertas.⁊.l.at hlete.§.de rusticis.⁊ hoc credo verius ⁊ an sit parua dos vel magna statur arbitrio iudicātis.j.tit. ij.aut.q̄ locum. Et puto q̄ si sufficit ad victū ⁊ vestitum cōgruum q̄ non dicatur dos parua.alias sic. Baldus.

¶De repudianda bonorum possessione. Rubrica.

Mancipatus. In repudiāda bonorum possessiōe nō requiritur presentia aduocati.h.d.

Filio delatam. Pater nō pōt iura filij repudiare in iudicio vel extra.vt hic.⁊.j.de bo.que lib.l.cum non solū. q̄ dic vt plene diximus.§.qui admit.ad bo.pos.l.j.

¶De collationibus. Rubrica.

Collatio non habet locum in successione collateralium.

¶Collationum materia casus modus ⁊ forma ab edicto pretoris sumpsit originem.vt.ff.eo.l.i.in prin.⁊ hoc fuit ius primeuum in materia collationum quod tūc habebat locum cū emancipatus suo partem faciebat per cōcursum veniēdo ad successionem per vndelibet vel per contra ;tabulas.⁊ huius iuris primeui nō fuit ;q⁊ emancipatus partem auferebat suo contra ius ciuile.ergo ⁊ conferre debebat quicqd sibi acquisierat q̄ patri acquisisset si in potestate mansisset nō autem debebat cōferre castrensia vel quasi nec ea que post mortem patris quesiuit.vt.ff.eo.l.i.§.nec castren.⁊.§.si emancipato.⁊ §.si impuberi.⁊ vt talis collatio baberet locum requirebatur quod omnes eo iure succederent.vt.ff.de cōtra tab.l.filium.§. videamus.secus si diuerso.vt.ff.de colla.do.l.pater filium. et erat ratio quare eodem iure debebant succedere: q⁊ debebāt iungi in ipsa collatione ⁊ coniunctio non cadit in diuersis iuribus.vt.ff.de bo.pos.l.sed cum patrono.requirebant etiam quod emancipatus succedendo faceret deteriorem conditionem sui heredis:secus si meliorem vel nō deteriorem. vt.ff.e. l.j.§.totics.⁊ hec regula non fallit nec est bodie correcta ſm Dy.sed q⁊ regula quod eodem iure ⁊ non diuerso q̄ſq; cōtinebat iniquitatem superuenit scevola ⁊ introduxit casum in quo fieret collatio etiam si diuerso iure succederent si tamen eodem iure succedere possent.vt.ff.eo.l.si filius.vnde p scevolam non inspicitur an succedant eodem iure vel diuerso:sed solū an emancipatus diminuat partem filij in potestate constituti.vt.ff.e.l.j.§.pater filiū.⁊.ff.de cōtra tab.l.filiū.§.⁊ hoc sit consequens ſm Dy.sufficit ergo in eodem iure coniūctio potentialis licet in actu deducta non sit.et hoc est ſm ius et interpretationē scevole.tādē supuenit tertiū ius.i.dest constitutio diui pij.nā cū p ptoꝛē suus nihil cōferret suo vel emancipato eo q⁊ non habeat ppriū.vt.ff.de acqr.here.l.placet. nisi castrēse vel q̄si q̄ nō ꝫfertur. Cōsiderauit imperator q⁊ su⁹ po- a
test habere ppriū a⁹ i.dest dotē p̄fectitia.vt.ff.fami.hercis.l.pō poni⁹ philadelph⁹.⁊ ideo statuit eā cōferendā.vt de col.do. l.j.in prin. Tandē superuenit quartū ius.i.constitutio leonis q̄ cōsiderauit quod sicut filiafa.ꝫ dotem in sua proprietate. vt.ff.de mino.l.iij.⁊.j.sed vtrū.ita ⁊ filiussa.donationem ꝑpter nuptias.et ita consolidaḳ vnum per mortem patris sicut reliquum.vt.§.de reivroꝛie actione.rem in p̄senti.§.videam⁹. idcirco statuit Leo donationem ꝑpter nuptias conferendam.amplius etiā statuit quod omnes tam sui inter se q̄ emā a
cipati:q̄ nec sui nec emancipati dotem ⁊ donationem ꝑpter nuptias profectā ab eodem descendente masculo vel femina de cuius successione tractatur inuicem conferant. Item quod emancipati conferant donata tempoꝛe emācipationis et hoc dicit.j.l.vt liberis. Tandem superuenit quintū ius imperatoris Justiniani qui consideravit quod per Leonem nō erat determinatum an fieret collatio si nepos auo cum patruo vel alijs similibus succedat.⁊ statuit inuicē conferri.vt.j.eo.l.illam. Item consideravit quod nil erat statutum q̄ nepos teneretur conferre dotem matris premortue cui ipse successit.⁊ ideo statuit eā conferendā sicut conferret mater in cuius locum successit.hoc dicit.l.illam.j.eo. Superuenit alia constitutio eiusdem Justiniani ad declarationem emanans materiē statuens quod omnia que computanḳ in legitimam cōferantur non ecōntra.⁊ quod simpliciter donatio non conferatur nisi ratione inequalitatis collationum euitāde:vel voluntatis donationis seruande.h.d.l.illud.j.eo.cui iunge.l.vlti.§.commu nia vtriusq̄ iudicū.vbi dicitur quod dos vel donatio ꝑpter nuptias ad patrem reuersa ex.l.vel pacto debet esse p̄cipua illius filij vel filie p̄o quo vel qua data est extraneis heredibus institutis.si vero alij filij fuerint instituti catenus per eū vel eam p̄o quo vel qua datum est reuersum ad patrem p̄cipitur quatenus apud alteram partem datum similiter per seuerat eo quod excedit communiter diuidendo. Et nota q̄ illa lex vltima principaliter tractat de iure p̄ceptionis.secundario de iure collationis.ramen sicut bodie id quod ibi dicitur abintestato habet locum ex testamento in collatione,ita ⁊ in p̄ceptiōe.vt ibi notatur.et est lex singularis. Demum superuenit alia constitutio Justiniani ⁊ considerans Justinianus quod correctis principijs corriguntur ea que post principia sunt.vt infra de latina libertate tollenda.l.i.in princip. ideo cum statuisset aduentitia patribus non queritur p quandā cōsequentiā.sequiť q̄ nō debent conferri.vt.j.e.l.fi. ¶Sequitur vltimū ius Justiniani qui consideravit quod equitas collationis ꝫ locū etiā ex testamēto;in casu a testatore improuiso qñ quo ad illū casum decedit intestatus. vt.ff.de legitt. tutor.l.in testamēto.⁊ ideo statuit q̄ nisi testator disposuerit ꝓhibendo ne fiat collatio,ita fiat ex testamēto sicut abintestato.vt.j.e.auf.ex testamento.nā nō semp testator recordaḳ oim disponēdorum p̄sertim cū plurimum testamēta fiāt in articulo mortis.vt.ff.de leg.iij.l.pamphilo.§. proposituī.⁊.j.qui test.fa.pos.l.hac consultissima.§.at cū humana.⁊ ideo lex supplet q̄ verisimile eēt patrē fecisse si fuisset interrogat⁹.arg.ff. de pactis.l.tale pactum.§.fi.nihil magis optās inter fratres q̄s pacē:cuius materia ⁊ forma est equalitas.ar.ff.de le.ij.l.cū pater.§.cuictis.⁊.j.de bo.que li.l.cū opꝫ.post prin.ibi q̄ etiā grauius ⁊c.⁊ per hoc intelligi pōt p̄cisus ⁊ equitas leguz de collatione loquentiū. ¶Secdo scias q̄d aut tractatur de causis:aut de p̄sonis:aut de rebus. ¶Cause sunt tres:ex testamento abintestato ⁊ ꝑ ztra tab.que participat de causa testati quo ad principiū:⁊ intestati quo ad effectū ⁊ de hoc tractaḳ j.e.l.vt liberis.⁊ aut.ex testamento cum simi.persone vero diuersas habēt cōbinationes.i.suus suo:emācipatus emācipato:suus emācipato:emācipatus suo:nec suus:nec emācipat⁹: nec suo:nec emācipato:dū tū sunt de liberis vt in linea matrona:nā inter collaterales superiores vt patruo.ad iferiores vt nepotes:vel cōtra de collateralibus inferiorib⁹ ad supiores collaterales nō ꝫ locū collatio in successione collateralū: ſicut nec inter extraneos p̄ius q̄ dic vt dicā.j.e.l.fi emancipati.⁊ habeť.j.de legi.here.l.j.⁊ est expissum i.d.l.fi.cōia vtriusq̄ iud.dū loquit de extraneis:res vero sunt ꝑfectitie:aduētitie: castrenses ⁊ quasi castrēses ⁊ dubie ⁊ alie q̄ post mortē parentum originem habuerunt acquisitionis quarum oim bodie sole res profectitie vel que profectitie p̄sumuntur. vt.j.eo.l.fi. quādo tū collatio dicitur refignatio rei communis:⁊ ista nō est nostra materia.sed de hoc dic vt.j.eo.l.fi.donatione.⁊.§.familie hercis.l.certum.

1

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mancipatos. Ubi ex testō cū effectu sū cedit collatio cessat. h.d.ꝛ est rō qꝛ impediret executio testi collatio posset peti: impediretur em̄ executio ipsa. ſ. donec conuertetur. et vt. l. ptor. in pn. de coll. bo. ¶ Itē qꝛ videbat testōr cōtulisse qō nō adimeret. vt. ff. de pec. l. l. deniqꝫ. §. inter dū. ff. de milit. testa. l. tribun⁹. §. fi. ꝛ ar. extra de pua. c. qꝛ cir ca. ¶ Itē qꝛ nō pſumitur mutata uolitas. ff. ō pb. l. qnquagi ta. Sz hec bodie corrigitur per aut. ex testamēto. ꝛ dic vt ibi. ¶ Donatio inter patrem ꝛ filium confirmatur morte si tra ditio precessit.

Donatio simplex facta filio existēti in ptāte bz vim relicti.

Donatio qū fit simplr est nulla exceptis duobus casibus.

Datum a patre filio in potestate pſumitur cōcessum in pecu lium a matre vero donatio.

Pater emēs filio in ptāte vestimēta nō intelligitur donare.

Pater emēs libros filio qui ē doctor nō intelligitur donare.

Filius quando dicatur acquirere ex re parentis.

Sponsus quando mittit iocalia sponse videtur donare.

Filius dotem quā ex forma statuti lucratus est tenet cōferre.

Expense que in studio sunt facte non sunt computande.

Condemnatio quam pater soluit pro filio an cōferatur.

Filius si ad ludū alearū pecunias pfudit bz sibi imputare.

Filius dotans nepotem de peculio an bz sibi imputare.

Filius bona que ad eum veniunt iure primogeniture non te netur conferre.

Filius mercatoris lucrata post mortē patris nō tenet cōferre.

¶ Autentica.

Ex testamento. Dotis ꝛ aliox dato rum ex testamēto et abintestato fit collatio iter liberos nisi testator alī ter, puiderit. b.d. ¶ Opponit ꝛ vr qō nō oia data cōferant: qr data filio in ptāte non conferuntur. regul' fallit in tribus casibus. ¶ Primus ratione oneris collationis im posita a dante. Scōs ratione collationis reciproce vt vitetur inequalitas. Tertius qñ nō est animo donādi traditū: sed in pecuſium concessum. j. eo. l. illud. §. fin. ꝛ. l. si donatione. sol. di cit Bart. ꝛ Placē. qō olim donatio simplex non cōferebat nisi in tribꝰ casibus supradictis. hodie vero cōfertur semp vt hic nisi onus collationis sit exp̄sse remissum. qr ista aut. loq tur indefinite. ergo' vniuersaliter. ff. de milit. test. l. in fraudē. §. fi. qō ergo dicit datorū intellige vt iacet: idest siue datorū oē cām: siue simplr donatorū: qr equalitas est seruāda inter libe ros ꝛ inter partes cū debeāt esse pares in natura pari. ꝛ scōm hoc est correcta. l. illud. §. fi. j. e. Sz qr qō ibi est exceptio bodie est regula. ¶ Alia opi. Azo. ꝛ aliorum qō non fit correcta. ꝛ quod ista aut. intelligatur secundum illam legem vt restrin gatur ad data ob causam: puta donationis ꝓpter nuptias ꝛ militie. non autem extendatur ab correctionem. o. l. illud. et hoc qr leges debent legibus concordari. ff. de legibus. ꝛ. l. sed ꝛ poste riores. ꝛ vna lex exponit aliā ꝛ addit: detrabit ꝛ influit. ff. de coniungen. cum emanci. libe. l. nihil. ꝛ qr donatio facta filio in potestate bz vim relicti. ꝛ relicta que percipiuntur non cōfe runtur. j. e. l. a patre. ista ergo donatio filiofami. facta per pa trē de cuius hereditate agitur. ideo non confertur qr bz vim prelegati. nam vltra partem est quod per seox sum donatur: ꝛ qr tacite confirmat ille qui non infirmat. vt notat. j. de do. inter virum ꝛ vxorem. l. si ex liberis. Item donatum eximit de stinatione donantis de bonis ipsius. ergo non, cōnumeratur inter sua bona diuidenda. argu. de pecu. lega. l. cum dominus. §. fi. ergo non confertur: qr conferre est idem quod ponere in diuisionem. sed Martinus respondet qō donatio habet vim relicti: sed non vim prelegati: nec plus operatur mortis con firmatio q̄ confirmatio facta in vita puta per emancipatio nem. arg. ff. de liberis ꝛ posthumis. l. gallus. §. ꝛ quid si tātū aliquid ex eo quod tardius confirmetur. cum cōfirmatio fin gat retro. ff. de lib. le. aurelius. §. testamento. ficut declaratio. nam se trahit ad puncipium. de iniusto testamento. l. si quis filio. §. penul. ff. de test. l. heredes palam. §. sed si no. arg. extra de accu. c. cum dilectus. preterea licet habeat vim reli cti. vt. l. ad legem fal. l. penul. non tamen est relictum. ff. de do na. inter virum ꝛ vxorem. l. si maritus tuus. nam ego possum habere vires ¶ Petri licet non sim ¶ Petrus: qr aliud est esse fi milis. aliud est esse idem. vt nota. ff. de pop. l. quod nerua. ff. ad carbo. l. si impub. in pncipio. Item non obstat si dicatur qō exiuit de bonis. nam concesso hoc non tamen sequitur quod non conferatur: qr exiuit de bonis cum tacito onere collatio nis. ꝛ sic onus sequitur rē ipam. Itē simplex donatio facta fi lio in ptāte nō exit de bonis patris eo viuo. l. ỹ. de inofficiosis donationib⁹. Sz morte cōfirmatur cū sua cā suis; vitꝫ. pterea si confertur donatio a pncipio valida. vt. j. e. l. vt libertis. §. fi. ergo ꝛ a pncipio inualida confertur multomagis. ar. j. de cadu. tol. §. p scō. preterea ista autētica fingit qō patris volū tas sit qō cōferatur nisi pater exp̄sse dicat Sciū ergo dz cōferri. ꝛ sic vera est opinio Mar. in qua gl. videtur finaliter reside re. Ex quo vltimo verbo gl. colligo tenere opi. qō conferatur qr opinio vltimo posita videtur eē opinio glossatoris. vt not. ff. ad treb. l. q filium. §. i. in gl. l. de testō. ver. rñ. ibi ꝛ vltimi ꝛc. ¶ Et idem dicūt doc. de dictis Jnn. qꝛ vltima opinio pſumi tur approbata tanquā sua. Tertia est opi. qꝛ si pater donat fi lio in ptāte contēplatione meritorū distinguendū sit de ipsis meritis: qr aut vera: aut simulata: aut nulla. primo casu non ꝛfertur qr ꝓpter meritum bz vim precipiendi. idest vim pre legari: non ratione filiationis: sed ratione meritorum. vt. ff. de inofficio. test. aut. vnde si parens. ꝛ no. ff. de inof. do. l. ỹ. Secū do vero casu ꝛ tertio confertur: qr sola naturali ratione ipsius filiationis facta videt nō adp̄cipiēdū: sz in peculiū. et ideo cō fertur. hoc tenet glo. j. eo. l. si dona. fm Jaco. de rauen. j. eo. si emancipati in sua lec. Quarta est opi. qꝛ aut est donatio remu neratoria: aut gratuita. primo casu nō confertur qr est inter vi uos ad uentitio iure quesitum. j. eo. l. si. de inofficio. test. aut. vnde si parens. ꝛ ibi gl. scō casu aut est mera donatio ꝛ nō confer tur qr bz vim relicti: fallit in duob⁹ casib⁹. j. e. l. illud. §. fi. aut est donatio in peculiū ꝛ tunc confertur. j. eo. l. si dona. in ter. et gl. ꝛ hoc tz Ja. bu. Quinta est opi. qꝛ si merita sint specificata: ꝛ tunc videtur aduentitia donatio: sec⁹ si nō specificata: qr tūc sunt incerta in re ipsa ꝛ etiā in genere meritorū: ꝛ nil operātur. ad hoc. ff. de do. l. aquili⁹ regul⁹. ꝓ Bar. sed certe ide operā tur probatum qō specificatum. §. de do. ante nup. l. si pacifi. in glo. ꝛ ideo in Scīs donationis non regritur specificatio me ritorū: sz vera existentia terminorum. opi. Dy. est qō simpler donatio facta filio in ptāte non conferatur: qr bz vim prelega ti iuris pſumptione a qua pſumptione receditur in duob⁹ ca sibus. Primus ne in collatione seruetur inequalitas. Scōs si apparet patris Scia voluntas. ꝛ ideo. l. illud. §. pe. nō corri gitur in filio in ptāte fm Dy. non ob. ista aut. q̄ dicit ꝛ aliorū datorū: qr pater nunq̄ dedit ex quo filius in ptāte erat: tū da re destinauit. ꝛ sic nō ob. illō vbū datox qō supponat qꝛ dās dominiū suum trāstulerit in recipientē: qō in filio in ptāte nō cadit vt in. l. ỹ. de inof. do. sed si donatio non est simpler sz re muneratiua tunc non confertur. qr aduentitia fm Ja. bu. ꝛ bar to. quod est verū si merita sunt loco finalis cause qr pater non erat alias facturus. nam diffinitio finalis cause hec est. cā fina lis est qua cessante gs non esset factur⁹: sz inter coniunctas pe sonas pſumitur potius ex naturali affectu ꝛ ex cā motiua q̄ ex cā limitativa. ff. de don. l. ỹ. §. fi. ff. mā. l. creditor. §. j. pſum ptio em latissima est ꝓpter naturalē affectū. vt. ff. de li. le. aure lius. §. titius testō. merita hic non pſunctoria sz digna mune re inſpiciēda sunt. ff. de manu. vin. l. illud. ꝛ. l. si tibi. si cer. pet. per Sui. nam labox sicut ptiū rei esse videtur. ff. de annu. le. l. seio. ꝛ inter patrē ꝛ filiū consistit ois obligatio ex cā aduenti tia. ff. de fideiuſ. l. si quis ꝓ eo. §. in gl. ergo talis donatio ob vera merita inter patrē ꝛ filiū vz statim ꝛ nō est necessaria tra ditio qr nō regritur alia cōfirmatio ꝓ morte qr aduētitia. Sz cōtra hoc facit qr acqsitum ex re patris ex quacūq̄ opa filij tū est ꝓfectitiū: sz hec est res patris ergo est ꝓfectitiū. j. de bo. q̄ lib. l. cū opz. ad hoc rñ. qr cā facit esse aduētitiū. qr non tanq̄ filius sz tāq̄ glibet. ar. ff. fi qd i frau. pa. l. diuus. opz ergo esse talē cām q̄ non tm̄ patrē flectat sz bono viro ꝛ cludat ꝛ equipō deret donatio meritis vel saltē nō sint intra dimidiā iuste cē sure seu mēsure. arg. l. ỹ. §. de resci. vē. cū si. ¶ Cōclude ergo quod simpler donatio facta filio in ptāte donatoris existenti bus bz vim relicti. sz in hoc caue tibi qr q̄tum ad infirmatio nem non bz vim relicti vt. §. de do. inter vir. ꝛ vxo. l. donatio nes q̄s. nec q̄tū ad ꝛfirmationē p hereditatis additionē qr cō firmatur sola morte nec q̄tum ad tres actiones q̄ cōpetūt no mine relictor vt. j. cōia de le. l. j. nec q̄tū ad confiscationē p dā nationē donatoris ad mortē vl' seruitutē. ar. §. de do. inter vi ꝛ vxo. l. res vxoris. ꝛ ff. de mino. ꝛ. l. denicꝫ. §. sed vtrum. ỹ. nec eo. ꝛ quod no. j. q bo. ce. pos. l. pe. Itē ex tali donatione nō ori tur conditio ex. l. si qs argētū. qr nō confirmatur nisi quaten⁹ interuenit traditio. l. ỹ. §. si quis alte, ver sibi. nec debetur cui ctio. l. j. de dona. ante nup. per Lyn. hac ratione ex donatione causa mortis inter patrem ꝛ filium in potestatem non oritur condictio ex. l. sed inter eos qui sunt habiles ad hoc oritur cōdictio ex lege. vt. ff. de le. ỹ. l. cū pater. §. meuio. sed donatio nō simpler sed ex iustis meritis fctā inter viuos valet inter pfem ꝛ filiū in potestate

a ptāte ꝛ statim sumit effectū nec regrit insinuatio⁹ vt no. ff. de do. l. aqli⁹ regul⁹. qō dic vt dixi. ā. de fa. san. ec. l. illud. ꝛ hoc est pmū capitz qō doāt filio i ptāte dōatoris existēti. ¶ Scōm cap. est qñ donat filio emācipato an talis donatio cōferat. nā ista donatio bz spēm ꝛ vim Sctus nō relicti. Itē nō pōt intelligi facta i peculiū qr emācipat⁹ nō bz peculiū. ā. de inof. te. l. fi. ꝛ no. j. e. l. si dōatiōe. est ergo mera ꝛ vera donatio: ergo ꝛfert er gña litate hui⁹ vbi dator. nō ob. j. e. l. illud. §. pe. qꝛ in hoc ille. §. corrigit naz indistincte bodie ꝛfert fm Bar. alīq̄ dicū vt old. fm Ja. de are. qō emā cipat⁹ cōfert donationē quā acccpit i pmiū emācipatiōis. i. obtētu eman cipatiōis: nā ista nō est simpler donatio. sz ob cām emācipationis: ꝛ iō. l. vt liberis tractādo de coll. dator. ob cām subdit de don. in pmiū emanci patiōis. nā qr filiꝰ patiēdo se emācipari fit alien⁹ a subsātia p̄is saltem q̄ ad qtinuationē dñij in solatiū hui⁹ tristitie recipit pmiū largitatis pa terne. Itē nō pt emācipat⁹ ita decetero i pugnare testm̄ vt su⁹. Itē hoc pmiū vī recipe ꝓ sua legitima ꝛ iō imputat in legitima ergo ꝛfert. vt. d. l. pe. j. eo. Si aūt esset simpler ꝛ mera donatio nō obtētu emācipatiōis fcā tūc nō ꝛfert nisi i duob⁹ casib⁹ vt. d. l. pe. nō ob. aut. ista ex testō. qr itelli gitur de datis ob cāz fm old. q dicit sepe ita ꝛsultū padue ꝓ se ꝛ alios in tripitos: ꝛ idē ōt Ali. de ma. in. d. l. vt liberis. cui⁹ fuit dicta opi. sz. old. at tribuat eā Ja. de are. pſumit aūt facta obtētu seu ptextu emācipationis. et fi sit simplr facta dūmodo sit fcā tpe ipsi⁹ emācipatiōis sec⁹ si post ex i teruallo ꝛ sz bāc opi. de se rūm⁹ lfc. d. l. vt liberis dū dicit in ipsa emā cipatiōe ꝛc. sz tñ ter. q sequit in eadē l. ibi vel post emāci. valde ob. sz pdi cti do. intelligūt dūmō donec i pmiū emāci. ꝛ sic ob cām vt finis legis re spiciatur ob cām datū vere vel pſumptiue sz ita restringere illū ter. est di uinatio ꝛ iō tertia opinio est qō emācipat⁹ ꝛferat simplicē donationem ꝛ hoc tz Ly., Dy., bar., ꝛ cox sequaces: ꝛ ista est veritas: nā facere ō fiam qꝛ aut donat emācipato in pmiū emāci. ꝛ tūc cōferā aut simplr ꝛ tunc non cōferat nō est rōnabiliꝰ dictū cū tz dicat in pmium emāci. tñ talis donatio b ita est simpler sicut q̄libet simpler ꝛ ita dz infinuariꝰ vt. j. de do. l. data. ꝓ terea pmiū et patri cōuenit vt. j. de bo. ma. l. si viua matre. ꝛ de bo. q̄ lib. l. cū opz. dicas ergo qō lex grauat emācipatū cōferendo simplicem dona. 3 ¶ Tertiū cap. l'n qñ donat simplr nec suo nec emācipato vt a mre auo inf'no vel auia ꝛ tūc dic nō cōferri nisi in duobus casib⁹. vt. j. e. l. illud. §. fi. ꝛ fic magis grauat emācipat⁹ p. l. vt liberis quā nec su⁹ nec emācipat⁹ p. l. illud. §. fi. ꝛ est rō d'ie: qr nec sui nec emācipati magis' ptipāt de na tura. ex tremorū q̄ sunt a collatiōe remoti quā emācipat⁹ i quo adhuc re manēt relige ꝓcedēcis ptātis. ar. ff. de li. ꝛ posth. l. filio quē pater. adde. qꝛ no. §. de do. inter vir. ꝛ vxo. l. si cōstāte. sz caue tibi ab illa gl. qꝛ dicit ỹ ca 4 sum. l. j. de bo. q̄ lib. ꝛ istud est tertiū cap. ¶ Quartū cap. est de rebus c simplr traditis filio in ptāte sine cōmemoratione donationis an pſumat donare: ꝛ dic qō nō sz i peculiū ꝓcedere vt. ā. nec vxo. ꝓ ma. l. ỹ. ꝛ. ff. de pe. 5 le. l. fi. idē si pater dixit nō in peculiū: vt. j. e. l. si donatiōe. ¶ Quintū cap. est de reb⁹ emptis ꝓ p̄fez noīe filij in ptāte ꝛ traditis filio an videa donare: ꝛ dic qō si pr facit hoc ex quadā naturali necessitate. vt qꝛ emit fi lio vestimēta nō intelligit dōare vt. l. rē legatā. ff. de adi. le. aut ex mera li beralitate ꝛ tūc vī dōare: tū talis donatio bz vi q̄dāmō relicti qr opz ꝛfirmet ꝓ morte donātis vt. ā. fa. ber. l. filie cui⁹. qd ergo ō liberis ꝛ vī qꝛ nō pſumat donatio qr pr ad b tenet ex necessitate vt no. ā. ad mace. l. mac. nā si tutor⁹ ad b tenet q̄ multofortiꝰ pr. arg. ff. vbi pu. edu. de. l. q filij. ff. de admi. tu. l. cū plures. §. in pmis. ꝛ ista opi. est vera suppōsito qō pr teneca tur de necessitate: qd em̄ si filiꝰ bret de suovñ posset emere tūc nō tenet pr de ꝓpo emere vt. l. fi. ff. de pet. be. Si ergo ō ꝓpo emit ꝛ tradit ista est mera liberalitas q̄ dōatio vt no. j. d. l. filie vel certe sz old. dz distīgui ex nūero libertox. vt. ff. de le. iō. l. si filie. ꝛ hoc sepe ꝛtingit qñ pr emit libe 6 ros filijs ꝓbēdatis. ¶ Unū scias ꝙ si filiꝰ est doctor cui pr libros emit qō istō tāq̄ q̄si castrēse nō venit ex collatiōe vt. ff. c. l. j. §. nec castrēse. ā. j. e. l. si dona. ꝓ Ali. de ma. Sz qd si pr emit noīe filij i ptāte sz nō tradidit tñ pſumo ex possessiōe ꝓ pr̄e nō ꝓ filio q nūq̄ possedit. vt. ā. de do. inter vir. ꝛ vx. l. si filij tui. ꝓtercia talis dōatio nō ꝓt ꝛfirmari cū nō sit aliq̄ iure mu nita. nā non est munita vinculo obl'onis cū inter pfem ꝛ filiū i ꝓfectitijs nō cadit imediate obl'o. vt no. i. l. si qs. ꝓ eo. ỹ. ff. de de fideiuſ. sz mediate ꝓ alium fr̄z caderet obl'o natural' vt. l. ff. a fre. ff. de ꝛdi. ide. itē nō er tra ditione munita ergo impfecta vñ nō ꝛfirmat vt dixi. ā. de inof. do. l. ỹ. et 7 ꝓ Ly. in. l. j. ā. de do. añ nup. ¶ Sextū cap. est de pecunijs mutuatis vel depositis ꝓ p̄fez noīe filij i ptāte ꝛ dic qō filio q̄sita est obl'o ỹ debitorem q̄ br̄ loco q̄si traditionis: vt no. ā. de do. cā. l. ỹ. ꝛ iō suppōsito qꝛ fit dona tio ꝛfirmat morte ꝓ sua vel emā. ipsi⁹ filij sz an in dubio pſumat donatio. dic vt. ā. dixi in reb⁹ traditis. ¶ Ulī. c. est filio emācipato ꝛ alijs q non sunt in ptāte ꝛ tūc au agik ō donatiōe pſumēda: aut ꝛfirmāda: aut ꝛferē da. ꝓ io casu dic idē qō i suis vt. l. ad cū. §. auia. de do. ꝛ. l. fim plr. excepto eo qō nō ꝓt pſumi ꝛcessio i peculiū i his pſonis q̄ in ptāte nō sunt vt not. j. e. l. si dōatiōe. Scōo casu dic qō nō regrit ꝛfirmatio qr stat i vz. sz. ō inof. do. l. ỹ. Tertiꝰ ꝓ casꝰ determinat⁹ est supꝰ. ¶ Uiī. c. est de cōmercijs iter p̄fez ꝛ filios ꝛ ō boc dicit dicā. j. e. l. si. ¶ Nonū. c. cō fructibꝰ ꝓceptis ex reb⁹ p̄is ꝛ dic bos eē cōes. vt. l. certū. ā. fa. ber. sec⁹ i fructibꝰ adūcētitijs qs ꝙ nūcūtibꝰ p̄is octis ipe ꝓcetari⁹ filiꝰ ꝓcepit: qr sunt ꝓpij ꝛ non con 8 ¶ Quid ci fi lucrat⁹ ē centū ꝓ cētenario: nā nisi excellēti i dustria vī. ꝙ pera fortuna boc lucrū est i possibile. Et iō credo qō id qō cōiter lucrant mer catores ex pecunia ꝛ labore fit diuidēdū equat' vt ōt bar. Reliquū vo sit filijs tāq̄ adūcētitium. ar. ff. ad. l. fal. l. si heres. nō ci sunt socij pr ꝛ filij⁹ nec etiā filij⁹ est institor ꝓ p̄is cū pr totū ō peculio teneat cū i socio ꝛ institore teneret i solidū vt. ff. si cer. pe. l. cuz te. ꝓ Ly. ōt aligs filij⁹ tenet opari patri sicut vxor viro vt. l. sicut. ff. de ope. li. rñ. illud est verū in opis obsequialib⁹: sz nos loqmur i i dustrialib⁹ q̄s filius p̄is exhibere nō tenet: ꝛ iō ex tali opa q̄situ est ipi⁹ filij. ¶ Quid dices de usuris acqsitis ex pecunia paterna. rñ. si filiꝰ noīe ꝓprio negotiat⁹ est talia lu cra illicita patri nō q̄runt vt. ff. de bis q̄ sunt suiꝰ alic. iur. l. j. Si aūt patris noīe q̄rit patri nō iure fi liatiōis sed officio gestiōis. vt. ff. de. ꝓcu. l. ꝓpō. ff. ītē q̄ritur. ꝛ ꝓ boc appet ō terminatū cū filiꝰ ō obꝰ illicitꝰ q̄stib⁹ vt de obtētis i ludo tarilloꝛ ꝛ ō aliōs siue subiacēt restōi siue nō. ꝙ casu nō ꝛferunt tā q̄ es alienus. scōo casu tanq̄ turpe: ꝛ an in aliquo fit licitū vincere ad azardū. vide Catholicone sup a ver. ele emo. xxv. di. c. ab exordio. ꝛ ō immu. ec. c. qꝛ pleriqꝫ. vno tñ casu est licit⁹ iste lud⁹ vt qñ aliqd cōmittit iudicio sortis siue fortune vt. l. fi. j. cōia de le. ¶ Undecimū cap. est de reb⁹ dubijs. ſ. qñ du 9 bitatur: an filiꝰ acqsierit ex re parentis an ex fortu ne munere an ex industria: sufficit em̄ filio qō non est ex re parētis. gl. est no. in. l. cū opz. j. de bo. q̄ li. Jn hoc cōsiderā dū est qd q̄le q̄tum pater hēbat: ꝛ qs q̄tus sit filius ꝛ q̄lis: de vento em̄ nemo q̄rit vt l. fi. ā. de ali. pu. ꝓstan. ꝛ an mater sit etiā locuples b ꝛ analia administret q̄ ꝓ rna et maxime fiscalia. vt no. in. l. facultas. de iu. fis. li. x. Si nihil de his est ꝓ batū fi qdē filiꝰ posslideret cogeret dicere cām cur possidet. Si āt pr vl' fres possident cogunt dicere cām sue intētiōis. i. petitiōis ꝛ ꝓbare eā. ar. no. in l. si p̄fidi. ō do. añ nup. ꝛ gl. in. d. l. cū opz. ego cir ca hunc articulū dico qō circa ꝓbōem duplex est dubitatio vna est qs ꝓbet. scōa est qualr ꝓbet. in ꝓma est vera vltima ſnia glo. vt ille ꝓbet q petit et c subaudit vel bonore petitiōis fungitur fm ea que tradūtur. ff. de iud. l. in trib⁹. ꝛ. l. se. in. ỹ. ſ. qualr. ꝓbē vera est ſnia Jo. vt nō tm̄ ex veris ꝛ plenis ꝓo bationib⁹ boc colligat. sed ex cōiecturis ꝛsidera ta ꝛdōne pſone ꝛ qualitate vite ꝛ aliꝭ verisimilibus iudex habeat pſumere circa boc sicut alīs ōz de do. inter vi. l. vtrū cū si. fm Ali. de mata. in. d. l. cū opz in sua lec. in pn. facit. ff. de pniu. cre. l. fiv ētri. §. ibo nis. de pt. l. fi. ad mace. l. si. ỹ. vl. ¶ Quodecimū cza pitulū est si filiꝰ fa. spōsus dedit annulos ꝛ plas et eo mortuo puella reuertit ad domū patris ꝛ fra d trū: an acgrat pr̄i vl' cōferat fratrib⁹. ꝛ dic qō aut ꝙtat eē donata ꝛ nō cōfert: qr sūt aduētitia. aut nō ꝙtat ꝛ nō ꝛfert qr nō sunt fuc iste res fz br̄ dū ma riti vt. ff. de ꝓ. l. id vestimētū. ff. de do. inter vi. l. si vir lana. ff. cōmo. l. si vt certo. §. iterdū. ꝓsumunt ei cōcessa ad vsuz nō ad ꝓpriū nisi aliud appet ex mō ꝛ gñe ipense. ff. de do. inter vi. ꝛ vxo. l. vtrū ꝛ hoc tz Ali. de ma. in. l. cū in te. ā. de do. añ nup. in sua lect. 10 ¶ Idē ꝓ Ric. mal. ¶ Quero boc ingt Ric. si ma e rit⁹ mittit aliqua iocalia vxori sue puta corrigias ꝛ bis vbis vtik nūci⁹ dicit spōse spōsus salutat te et mittit tibi boc vtrū sit donatio ꝛ an cōsummato matrimonio ꝛ dissoluto. ꝓpter mortē possit repe ti vbi nō cōstat de aliqua renūtiatiōe facta. rñ. non repetuntur tg apō vxorē vel spōlam remanere de bent siue fuit simpler donatio q̄ nūcꝫ repetit siue fuit sponsalitia largitas q̄ nō repetitur matrimo nio dissoluto. vt. j. e. l. cū te spōse. vsqꝫ ad. l. cum ve terum ꝛ. l. si a spōso. ā. de uo. ante nupt. ꝛ. ff. de do. inter virum ꝛ vxo. l. cū hic stat⁹. §. si sponsus. item queritur si spōla ante q̄ vadat ad domum eo tpe quo debēt celebrari nup. spōsus vadit ad domum sponse ꝛ subarrat eā ꝛ dat ei duos vl' tres ānulos

tiō cā mortis reg rit additionem ex te stō vide bal. l. ỹ. ff. de le. i. ꝛ. l. ꝛ si mor tis. j. ad. l. fal. ꝛ ibi dedi remissiones ꝛ an donatio ꝛfirme tur iuxo inter pfez ꝛ filiū. vi⁹ bal. l. ỹ. in addi. ā. de inoff. do. vt. j. de vsuc. ꝓ donato in. l. fin. ibi remisi. ꝛ an valeat quo ad dotez vide tex. l. pōpo. filadel pb⁹. ff. fa. ber. et an valeat q̄ ad para phernalia vi⁹ ter. sin. ff. de iure dot. ꝛ mo. l. pz. ff. ō acq. be. ꝛ vide ang. l. l. i. ff. sol. ma. vbi dicit qō vz dōatio facta filio studenti tz do. Joā. ibi aliter dicat. And. barb.

¶ Insinuatio. nota qꝛ dōatio remu neratoria non regrit insinuationem vt est glo. fing. d. l. aquili⁹. Itē nō re uocat ꝓ ingratitu dine vt est text. l. si pater. ꝛ. j. ff. de do. Andr. Barb.

¶ Dz insinuari. no ta qꝛ donatio facta in pmiū emācipa tiōis regrit insinua tionē ꝛ est vera do natio ex paterna li bertate vide text. sin. fm bal. l. fi. j. de emā. lib. An. bar.

¶ Peculiū ꝓcede re. no. qꝛ datū a pa tre filio in ptāte ꝓ sumit cōcessum in peculiū a mre pre sumit donatio ca sus est sin. in. l. do natiōis. ỹ. spēs. ff. de do. ꝛ bal. in. l. si virū. j. de fideicō. Andr. Barb.

¶ Bar. dicit an lu crum factū ꝓ filiū ex pecunia pr̄is ve niat cōferēdū vide gl. l. cū opz. j. ō bo. q̄ lib. bar. l. j. ỹ. nec castrēse. ff. eo. et in tract. suo. de duo. fra. vide bal. i. d. l. cum opz. and. bar.

¶ Quero. qñ spōsus mittit vestes ꝛ alia spōse vī dona re vide. d. pe. in cō fil. cluij. ꝛ bal. hic. Andr. Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel etiã in facie ecclesie cum debeat bñdici anteq̃ vadat ad domũ viri an sit donatio ⁊ teneat. rñd. tenet donatio ⁊ ita dz remanere penes vxorẽ vt. d. l. cum te. de dona. ante nup. vbi ponitur iste casus ⁊ ad hoc accedunt leges alleg. in. j. q. ista sunt verba Richar. mal. dic qõ iocalia grandis valoris nõ intelligunt sponse donari etiã si nuncius vtatur his verbis spõsus vester donat vobis has res et ideo nõ fiunt spõse vt no. in. d. l. j. §. nec castrẽ. fm Bar. verũ nisi cõstet qõ nũcius habuit in cõmissione vt
11 donaret. de do. l. filius. ¶ †Decimũtertiũ capln de dote quã filiuss. lucrat? est ex forma statuti pro-
a pter mortẽ vxoris. vtrũ babebat cã pcipuã an cõse-
ferak? cũ fratrib?. Dy. dicit qõ cõfert ex quo mis-
monlũ fuit solutũ viuo patre secus si patre mor-
tuo vt refert Ly. in. l. ũ. fa. ber. gl. tãgit in. l. dotem. ff. de ca. pe. alĩ dicũt vt tho. de fo. ⁊ Bar. nõ 2fer
ri qz lucrũ nõ est aduẽti. j. de bo. q̃ libe. l. j. j. e. l. fi. s. vñvir ⁊ vr. auf. ꝓterea. ⁊ coberet persone maritiu
crũ sicut cã fi. lucri in fedus mrimonij ⁊ iõ i tali lu-
cro nõ hz cõsortẽ vt. l. fi id qõ ego. ff. de duo. re. ff. ô
stip. ser. l. fi aliter. de mi. l. ũ. §. fi quid filio. ⁊ hz pa-
ter sustinuerit onera nurus ad hoc tenebatur pro-
pter filiũ. ff. sol. ma. l. fi cũ dotẽ. §. transgrediamur.
itẽ ista onera sunt cõsumpta ideo nõ veniũt in col-
la. ar. ff. de colla. bo. l. dedit dotẽ. Attẽde hic. nam
aut dos est data socero: aut viro aut vtriq̃. primo
casu cũ lucrũ istud 2fistat in acceptiõe ⁊ retentio-
ne ⁊ socer tñ est obligatus ergo socero tñ acquiri
tur ergo est cõe oĩm beredum: scõo casu solus ma
ritus lucrat totũ. ĩũ. casu vterq; lucrat ꝑ virili et
fic virilis portio filij non dividit sed virilis soceri
dividet inter coheredes: sed magis placet opi. q̃
semper marito acquirat lucrũ. ar. ff. de pactis do.
l. inter. §. cũ inter. qz vir est causa fin. huius lucri et
immediata et ꝓxima cã spectat. ar. de vul. subst.
sed si plures. §. in arrogato. ⁊. s. de vsufru. l. fi. in fi.
¶ Decimũquartũ capln est de fructibus aduen
titiorũ quos filj patiẽte patre percepit an confe-
rat eos fratrib?. gl. in. l. dotẽ. ff. de ca. pe. dicit con-
ferri non ex ti. de col. sed qz sunt bereditarũ et hoc
verũ si filius accepit bos fructus inuito vel inscio
patre hz si pater dimisit ei habere tunc nõ tenetur
conferre. j. de bo. q̃ li. l. cũ oportet. §. finaũt. et ideo
dico in fructib? dotis datis filio fami. socero portã
te onera matrimonij vt. l. contra virum. ff. rerum
amota. ¶ Decimũquintũ capln est de expensis
quas pater fecit ꝓpter filiũ an cõputanr in sua
12 portione. ¶ †Et primo q̃ritur de expẽsis studij ⁊
dic qõ nõ cõputãtur qz nõ exrãt. de libris q extant
an sint cõferendi dic vt. s. dixi. ⁊ no. in. l. que pater.
ff. fami. her. facit qõ no. in. l. v. s. ad mace. Scõo de
expensis in nuptijs filij factis ꝑ patrẽ ⁊ dic nõ im
putari in legitimã: qz onera patris sunt vt not. de
mune. ⁊ bo. in. l. qui origine. Tertio de expẽsis do
ctoratus ⁊ dignitatis. ⁊ dic nõ imputari sed perci
pi. ff. fa. ber. l. fi filia. §. nerati?. Quarto queritur
de talia quam pater soluit ꝑ filio capto in bello et
dic nõ imputari qz pietatis causa soluit. de capti.
13 l. liber capt?. ¶ †Quinto q̃ritur? de 2dẽatione
b quã pater soluit ꝑ filio ⁊ dic aut pater soluit ea in
tentione vt imputet: ⁊ tũc iputat. j. ea. l. illud. §. fi.
aut intuitu pietatis ⁊ nõ imputat. d. l. liber. aut du
bitat ⁊ tũc aut soluit ex necessitate ⁊ iputat qz na
turalr patri tenebak. ff. de 2di. inde. l. frater a fra
tre. aut ex libera volũtate: ⁊ tũc aut filj? erat soluen
do ⁊ naturalr obligak ꝑ fi ⁊ imputat sibi i sua por
tione. ar. ff. de pe. he. l. fi. ff. de pecu. leg. l. stich?. aut
filius ex se laborat inopia c ⁊ tũc pie egisse vr ⁊ nõ i
putak qz nõ exrat i bonis. ar. d. l. liber. nisi pr esset
in 3ziũ pteſtat?. ar. ff. ad. l. fal. l. cũ quo. §. fi. fic intel
ligik qõ no. ꝓ Ja. de pec. le. l. stich?. ⁊ ibi ꝓ Bar. et
d. l. frater. ꝓ 3ni. Si aũt pr nõdũ soluit tunc ipse
delinqũes nõ pr nec fratres pena luũt. s. de fur. l.
apud antiquos. §. fi. nisi statuto municipali 3ziuz
statueret vt no. j. de decre. decurio. i rub. li. x. ⁊ tũc
intelligerenr esse taciti fideiuss. delinqũtis qz ꝓ eo
tenenr ⁊ repeterẽt ab eo ⁊ iputarẽt sibi i ptẽ et? ar.
ff. de ỹ. ob. l. cũ filius. in ỹn. ff. de lib. cau. l. igit. §. fi.
14 ¶ †Decimũsextũ capln est de pfusis ab ipso fi-

b ¶ Quinto q̃ritur. an id ꝙ pr̃ soluit ꝑ filio 2dẽnato cõ
ferak vel iputek i c
legitimã vide bar.
l. facit. ff. de pec. le.
Andre. Barba.

c ¶ Laborat inopia. vide bal. in aut. 3 rogat?. j. ad treb. ⁊. l. cũ modo. §. im
putari. s. de inoffi.
test. ⁊ in. l. fi capti
ui. de episc. ⁊ cleri.
Andre. Barba.

lio vt qz lusit ad azardum ⁊ dic ꝙ sibi imputat: qz
ludere est lata culpa ⁊ iõ tenek ĩz possidere desistet
j. eo. auf. qõ locum. ⁊. l. pactũ per Ly. idem si in me
tricando cõsumpsit qz meretricari est dolus. ff.
mãda. l. fi vero. §. fi adolescens. Jdẽ de bis q̃ vno
vel mortuo patre suis culpis ⁊ excessib? soluit. nã
sibi soli imputat. ff. ꝑ so. l. cũ duob?. §. fi. ¶ †Deci
mũseptimũ caplm est de dotib? ⁊ primo vtrũ fili?
dotãs neptẽ de peculio aut illõ sibi i portionẽ ipu
tet vel 2ferat: ⁊ dic qõ non qz nõ hz penes se. ff. de
col. bo. l. filiũ emãcipatũ. scõo qd si dotat sororẽ ex
vtroq; parẽte natã an iputet sibi vel 2ferat? fr̃ib?.
dic qõ nõ qz nõ fecit dolo: nec culpa: hz ducit? natu-
rali charitate. l. cũ plures. §. fi. ff. de admi. tu. ⁊ hoc
q̃ vno pr̃e fecit: si aũt pr̃e mortuo nil potest face
d re? in ꝑiudiciũ fratrũ nisi eis cõsentientibus nec fi
liã suã dotando nec quicqd aliõ faciẽdo nisi essent
adeo socij. qõ hec licerẽt ꝑ expꝛssa capitula societa-
tis. ff. ꝑ soc. l. fi soci? ꝑ filia. Tertio q̃ro si auus do
tet neptẽ an imputek in portione pfisneptis: ⁊ dic
q̃ nõ. ff. c. l. dedit dotẽ. Quarto q̃ro an filio institu
to in re certa debeat cõferri dos. ⁊ vr̃ q̃ non si illa
res facit legitimã etiaz dote cõputata inter bona
moriẽtis als vr̃ cõferri ad legitimã fratris per fi
liã dotatã sicut per ceteros arg. ff. de bo. liber. l. li-
bertus sub cõdit. §. i. intelligo si ista filia sit beres
vniuersalis: hz si est ꝓtẽta sola dote nõ confert. ff. de
16 col. do. l. fuit questiõis. ¶ †Decimũoctauũ capi-
tulũ est de bis que veniũt ad filios iure primoge-
niture vtrũ veniunt cõferẽda. ⁊ dicendũ est qõ non
qz ea forma deferunr vt nõ dividant. nam talia in
ra nõ recipiũt separationẽ. ⁊ ideo ea conferri im-
possibile est. ar. ff. fami. her. l. quedã mulier. de iu-
re pa. l. carmelita pia. extra de voto. c. lz. vñ. qõ. i. c.
quã periculosum. si tñ esset dubium facti. l. qs eẽt
ꝓmogenit? apõ ambos simul resideret administ-
ratio dñi vel imperij. ar. no. ff. de statu ho. l. are-
tusa. Nec nouũ. nam ⁊ duos simul legim? fuisse ad
ministrantes imperiũ vt no. vñ. q. j. c. non aũt. de
iureiur. c. roma. sup ver. reges. in clem. ⁊ in addi.
Spe. in ti. de reseri. pr̃sentatione ꝑ Jo. an. diffuse et
sic illa forma qꝙ pannũ rogak non est necessaria de
iure naturali vel diuino sed de iure volũtario? de
positiuo. ff. de orig. iuris. l. ỹ. §. nouissime. secus in
apostolatu qz articulus dicit vnã sanctam catholi
cam ecclesiã. facit qõ no. j. de metro. berito. l. j. li. r.
17 ¶ †Decimũnonũ caplm est de filio mercatore q
post mortẽ patris in eo actu perseuerauit an lucra
ta post mortẽ 2ferat vel ei 2ferak si detrimẽta pas
sus est. que eñ post mortẽ patris incepit ad colla-
tionẽ nõ pertinẽt. vt. j. eo. l. fi donattione. j. rñ. sed in
eo actu perseuerãdo si discerni possunt separãtur
als oĩa cõferunr. ff. de neg. gest. l. eũ actum. et. l. at
qui natura. §. sceuola. ⁊. l. nã ⁊ seruius. §. fi viuo. et
qõ no. c. ti. l. pompo. ⁊. l. ỹ. si cer. pet. l. eius q in pro
18 uincia. §. j. ff. de sol. l. dispensatorẽ. ¶ †Vigesimũ
⁊ vltimũ caplm nõ est de bereditaria sed de socia-
li collatiõe de quo articulo habes. ff. de admi. tut.
l. titium ⁊ menium. §. altero. ⁊ plene diximus in. l. fi pa
truus. s. cõia vtriusq; iudi. ⁊ iste articul? ad pr̃sen
tem materiã nõ ptinet. expeditus sum de hac aut.

Spater Dos pmissa cõferk li-
+beratione vel cautione
b. d. ter. cũ gl. ⁊ no. ar. ad questionẽ ego vẽ
didi titio fundũ ⁊ pmisi de euictione et Martj. fi-
deiussit ꝑ me tandẽ pmisi illũ martinũ extrabere
ab obligatione ista ad petitionẽ ⁊ terminũ ipsius
martini sub certa pena: mõ martin? petit qõ ego
extrabã ab obligatione eũ: conor ego toto posse ĩ
hoc ⁊ volo dare titio eque bonũ fideiussorem vt li-
beret martinũ ipse nõ vult hoc facere queritur qd
iuris: ⁊ videk qõ creditor cõpellak recipere alium
eque bonũ vt. ff. de cõsti. pec. l. qui aũt. §. pe. nã hoc
ei nihil nocet ⁊ debitori prodest. vt. ff. sol. mat. l. ỹ.
ver. nec cogik. ⁊ posito qõ non posset sufficit mihi
promissori fecisse qõ potui. cũ factũ istud nõ fit po
testatiuũ hz mixtũ. ar. j. de instit. ⁊ substi. l. i. ff. de cõ
trahẽ. emp. l. labeo. vñ cũ ipsa res habeat in se dif
ficultatẽ nõ incido in penã. ff. de verbo. oblig. l. cõ
e tinuus. §. cum quis perdi. in contrarium c videtur
qz creditor

qz creditor non cogitur novare debitorẽ. ff. man. l. fi mandato
meo. §. i. ibi aut si nolit nõ obligat ⁊c. non ob. l. ỹ. solu. mat. l.
qz debitor cogitur nouum suscipere creditorẽ vt ibi. ⁊. ff. mã.
l. idemq̃. §. fi cui. sed creditor non cogitur nouum suscipere
promissorem nimirum qz creditorum est agere non conueni-
ri: item non obst. d. l. qui autem. qz ibi loquitur in fideiussore
dando hic in fideiussore dato ⁊ dic in questione predicta qõ il
lud qõ non potest fieri per modum liberationis fiet iurta. d.
l. fi mandato meo per modum cautionis. ar. gl. busus. l. nam
obligatione euictionis nõdum commissa nõ cadit liberatio d
vt no. in. l. facere posset. ff. sol. mat. sed cauendum erit reis vel
pignoribus datis. ff. de col. bo. l. j. §. iubet. sed fi fideiussor no-
lit in se onus custodire pignorũ recipere põt eiũ nolle fi com
mode inuenio fideiussores debeo eos dare: fi aũt nõ inuento
fideiussores tunc qui non vult accipere pignora videk facere
quominus possit sibi caueri ⁊ ideo satis est mihi quo cauere
debeo. vt. l. babere. §. cautionis. ff. de ver. sig. ⁊ qõ no. ff. de fer.
l. more. de re iudic. l. in eo. §. nemo. de condi. ⁊ demon. l. iul. ei
primo. ⁊ eodem modo soluitur questiõ de tutore qui dedit fi-
deiuss. rem pup. sal. fo. ⁊ promisit eum exhibere de obligatio-
ne. nam intelligitur eodem modo quo intelligi ⁊ fieri potest.
de condi. ⁊ demon. l. quibus diebus. §. dominus. nam est mo
dus in rebus ⁊. de ver. ob. l. fi ita quis. §. ea. l. in glo. ordi.

1 ¶ Metus reuerentialis dicitur iustus.
2 Pactum in quo renuntiauit nepos non debet ei nocere.
3 Nepos per renuntiationem ex testamento patris nõ probibe
tur succedere.
4 Ler babet vim apostolice.
5 Filius prodigus vivo patre potest renuntiare.
6 Sozo si hereditati paterne fratri cuidam renuntiauit om-
nibus potest accrescere.
7 Renuntiatio si est facta vni fratrum qui non vult beredita-
tem paternam non prodest extraneis beredibus.
8 Filj? successiõi future ꝑpter expẽsas studẽ nõ põt renũtiare.
9 Clausula gñalis post quedã specificata restrigit solũ ad illa.
10 Dictum generaliter est generaliter intelligendum.
11 Renuntiationes restringi non pñt si in eis nulla ponak causa.
12 Verba sic voluit ⁊ sic placuit refutatione apposita an sint ali
cuius cause.
13 Promittere de remittendo ⁊ remittere differunt.
14 Pactum de non succedendo qualiter confirmari possit.
15 Statutũ qõ arctat ad nubendũ vel contra bonos mores.
16 Mulier sine consensu ꝑpinquorũ põt contrahere cum patre.
17 Juri alimentorum cum iuramento non potest renuntiari.

Pactum. Nõ valet pactũ qõ filia dote cõ-
tenta non possit patri monturo
abinteſt. succedere: ⁊ ideo succedit acsi pactũ non
foret appositũ dotẽ prop̃tã 2ferẽdo. b. d. ¶ Op.
qꝙ valet pactũ. extra de pac. c. ỹ. li. vi. Sol. aut est iuratũ ⁊ tunc
pactum est seruãdum vt ibi: aut non est iuratũ ⁊ tunc non est
seruandum: vt bic. ⁊ ista fuit opinio ꝑla. anteq̃ illud. c. esset
in rerum natura: sed gl. dicit qõ de iure ciuili est reprobatum
pactum ⁊ iuramẽtum: ergo neutrum tenet vt. s. de legi. l. non
dubium. ff. de lega. j. fi quis inquilinos. in fi. nã reprobato ali
quo reprobatur quicquid venit in eius concomitantiam vel
vigoꝛe sive fit principale sive penale: vt. ff. ad. l. falc. l. seius et
angerius. tu dic ꝙ de iure ciuili glo. dicit verum. nam de iure
ciuili nihil operatur iuramẽtum nisi qz supplet etatem: sicut
malitia supplet etatẽ. vt. l. ỹ. s. fi mi. se ma. di. sed contra alias
impossibilitates iuramẽtũ nihil firmat nec alia obstantia re-
mouet: sed de iure canonico supplet etatem: item firmat re-
nuntiationem: item firmat contractum rei dotalis. vt in. c. li-
cet mulieres. de iureiu. lib. vi. item nisi relaxaretur etiam in
vsuris esset seruandum. vt extra de iureiur. c. debitores. hz so-
lute possint repeti. attendẽ hoc vitiũ vt. s. de consti. pecu. l. ỹ.
ibi fom anti. ⁊c. item caue tibi qz quidam moderni dicũt qõ
valet sacramentũ impuberis qz est proximus pubertati. nam
obligatur delinqũdo: ergo si deierat punitur: vt not. Joan.
an. in dicto. c. ỹ. qõ est fallum qz solum deum bz vltorem vt. s.
de re. cre. l. ỹ. tñ non babet iudicẽ protectorẽ ipsius iuramenti
qz puerilis etas non babet consiliũ. j. de test. mi. l. fin. Jtẽ not.
vnũ qõ si statutũ prohibet ne iuramentum recipi qõ ex tali iu
ramento non põt recipi cõtra iurantẽ: vt no. in. l. ỹ. ne fideius.
do. de regu. iu. l. inuitus. §. fi. nec potest iudex ex officio facere
contra ius nec inquirere de iuribus priuatorum de iureiu. c.
ad nostrã. el. ỹ. per Jnno. ¶ Scõo. oppo. ꝙ valet pactũ vt in
aut de fi. na. ex ma. ad mor. 3cto. c. j. col. r. sol. ibi spãle in feu
do ꝑpter cõsuetudinẽ loci: ⁊ sic no. ꝙ vbi est cõsuetudo vz pa
ctũ de futura successione ẽt fine iuramẽto. ¶ Tertio op. ꝙ va
leat pactũ. ff. si qs a parẽ. fue. ma. l. j. §. si parẽs. so. ibi in pacto
quo pater renũtiat future successiõi. nã tale pactũ ibi cum na
tura cõcordat bic ecõtra: vel dic ꝙ ibi nõ vi pacti excludik. sed
qz delict accipiẽdo pmiũ emã. fm gl. ar. ad boc. ff. de bere. in-
sti. l. ille aũt. ff. de le. ỹ. l. vroꝛe. §. heres. ¶ Quarto op. ꝙ va
leat renũtiatio. ã. de bo. li. l. fi. sol. ibi renũciak iuri ꝑfonatus ꝙ
tpe renũtiatiõis cõpetebat ⁊ sublato iure ꝑfonatus tollũtur
oẽs ei? potẽtie sicut vbi nõ est aĩa non sunt potẽtie aĩe hz boc
ius filiatiõis erat inſepabile: ergo ⁊ ius succedẽdi tñ fm ap'm fi filj? er
go bñs. hz nõ ita i pr̃ono si pr̃on? ergo bñs. ¶ Quito op. qꝙ ẽt
cũ iuramẽto pactũ nõ valeat qz cõtra bonos mores. ff. de ver.
ob. l. stipulatio hoc mõ. solu. ibi est pactũ de succedẽdo qõ in-
ducit votũ aliene mortis ꝑ fas ⁊ nefas vñ est ℨ ius diuinũ. er-
ra de 2cel. preb. c. ỹ. li. vi. hz log mur de pacto de nõ succedẽdo
qõ nõ est ℨ ius diuinũ vt ptz. vñ. q. j. ỹ. periculosus. ¶ Sexto
op. nã si ista filia vocauit se cõtẽtã de sua legitima ꝑpter dotẽ
ergo ampliꝰ petere non põt etiã si plus esset in legitima ꝙ in
dote. qz hoc per renũciatiõis erat incertũ. ar. ã. de trãs. l. fidei
cõ. ⁊ de vsur. l. fi ea. de inoff. te. l. fi pater. ℨ. de pac. l. j. sol. fi pa
ter decessit testat? ⁊ instituit filiã in dotẽ tũc 2cedo oppositio- a
nẽ qõ etiã ad supplemẽtũ nõ agit fm Ja. bu. bic in lec. sed ma
le dicit ⁊ ℨ casum. l. fi qñ. §. j. ff. de inoff. te. si aũt decedit intesta
tus tũc hz locũ. l. nfa cũ iure taciti iudicij filia vocek. vt. l. ỹ. de
iure codi. ¶ †Venio ad questiones. ⁊ primo q̃ro si filia renũ- b
ciauit cum iuramento metu tũ patris vr̃ nimia reuerentia an
fibi noceat: ⁊ dic qõ nõ ꝓ dũmodo petat absolutionẽ a iuramẽ- a
to: vt. j. ej. §. q̃ onerãde. ff. qua. re. ac. nõ dak. de fur. l. fin. ¶ Se 2
cũdo q̃ro an talis renũciatio noceat nepoti b. ⁊ dic qõ nõ tum b
qz iuramẽtũ est psonale de iureiu. c. veritatis. tũ sup iure ter-
tij iurare nõ potuit. vt. s. ti. j. l. fi. ⁊ boc verũ qñ fuit simpler re
nũciatio sec? si partis debite pceptio. nã tũc obstat sequẽtib?
nõ vi repudij: hz vi successiõis qz successit in parte sua. Consu-
lo tũ pr̃i si vult ꝙ nepotes ex filia succedãt qõ filia vocet se cõ-
tẽtã sua portiõe: ⁊ iuret. si ei? nõ appet aliqua cã renũciatiõis
deuolueret successio in nepotẽ. vt. ã. de suc. edi. l. j. ẽt si renun-
tiasset aliquo accepto ꝑ ipsa renuntiatiõe. vt. ff. de acq. bere. l.
fuit qõnis. ⁊ qs omissa cã testa. hz nisi tale acceptũ cõsueuit i
legitimã imputari vt dos. qz tũc nõ est mera renũtiatio hz pa-
tis. idest sue legitime pceptio. ⁊ iõ nõ fieret loc? sequẽti in gra-
du. si aũt ista filia decederet viuo patre tũc idisticte nõ obstat
nepoti. ar. ff. de lib. ⁊ posth. l. gallus. in prin. ⁊ de inju. te. l. post
3 humoꝛ. ⁊ insti. de bere. q̃ abinteſt. §. cũ filj?. ¶ †Tertio que-
ro vtrũ ꝑ talẽ renũtiationẽ ꝓhibeak succedere ex testõ pris. c
⁊ dic ꝙ nõ. vt. s. de pac. l. fi. ff. ô ver. ob. l. stipulatio hoc modo.
alias impediret testũ patris qõ est absurdũ. ¶ Quinto q̃- c
ro qd si renuntiauit patri ꝑpter fratres qui supuiuebãt quiui
uo patre decesserunt. rñ. nõ nocet renunciatio. ar. ã. ad velle. l.
5 iubemus. ¶ †Quinto quero an ꝑ statutũ ciuitatis possit ꝓ-
uidere ne valeat iuramentũ. rñ. sic ꝙ lex hz vim a postolici. vt
no. in. l. adigere. §. fi. ff. de iurepa. ¶ Sexto quero an renũtia-
tio se extẽdat ad ius posttea questitũ. Dy. dicit ꝙ nõ in 2liis
suis ⁊ incipit cõsiliũ quidã noie fronte. ¶ †Septimo querik d
an filius ꝑdigus possit renũtiare viuo patre. ⁊ videk ꝙ sic qz
ex quo nõ hz curatorẽ obligak ex iuramẽto. sec? si haberet cu-
ratorẽ quem potek habere fi est emãcipatus. ff. de ver. ob. l. is
cui bonis. ff. de tute. l. qui hz. per Ja. de are. ¶ Octauo que-
ritur socio renuntiauit bereditati paterne vni fratrũ pr̃senti. et
recipienti. querik vtrum accrescat tam sibi ꝙ alĩs an sibi soli.
Dy. consuluit ꝙ oibus in tertio cõsilio qõ incipit ex testamen
to dñi Alberti. qõ refert Jo. an. in spe. in ti. de testi. §. j. in ad-
di. que incipit de precedẽti. in fi. illius additionis qõ est veruz
nisi apparet pr̃sumptio donatiõis in recipiẽte collate. vt. ff. de
dona. l. in edib?. ver veluti. ⁊. s. de pac. l. fi actionẽ. ⁊. l. fi credi
7 tori. in. ỹ. glo. ¶ †Mono queritur si est renũtiatũ vni fratri ⁊
deinde ille non vult bereditatẽ paternã an ꝑsit extraneis be-
redibus. Bull. de cug. dicit ꝙ nõ. ff. de pac. l. anus. tu conside
ra qd actũ est: vt. ã. de dotis pmiss. l. fi pro te. nam sepe in con
tractibus plus attendik factum ꝙ contẽplatio. vt ibi not. ⁊. s.
de iure do. l. cũ patrẽ. ⁊ no. qõ ꝓpter iuramẽtum potest acq-
ri ius oĩbus etiam absentibus de iure canonico. vt no. ỹ. q.
d 8 vñ. quoties cor dis oculus. ¶ †Decimo queritur de filio qui
renuntiauit successioni future ꝑpter expẽsas studẽ: dicit Ly.
nõ valere qõ est verum nisi iurauerit. ¶ Undecimo q̃ro nun
quid eo casu quo nõ valet renuntiatio cõputat sibi expensas
studẽ in legitimã. ⁊ videtur qõ nõ qz sunt cõsumpte tpe mo-
tis patris. in cõtrarium videk. quia hoc videk tacite actũ. ar.
l. cũ quo. §. fin. ff. ad legẽ fal. qõ credo verius. ¶ Duodecimo
quero socio fecit gñalem refutatiõnẽ fratribus de omni eo qõ
sibi debek an extendak ad res quas põt vendicare. ⁊ videk qõ
nõ. vt. ff. de lib. leg. l. aurelius. §. meuia. ⁊. l. ab aurelio. §. fi. ibi

a ¶ Dic ꝙ nõ. nota metũ reuerentialẽ dici iustũ metũ vi de casum pegrinũ l. pe. ff. de fur. an. b.

b ¶ Hoccat nepoti. an bmõi pactũ no ceat nepoti. Bar. dimisit istã. q. ide. cissam in. l. in quar ta. ff. ad. l. fal. sed in l. ꝙ supra pr̃ illã ẽcidit. vide ibi Jo. de imo. vbi repre hendit Bald. bic. And. Barba.

c ¶ Dy. dicit qõ tis renũtiatio non extenditur ad ius postea questitũ vi de do. Domi. c. ỹ uis. de pact. in. vi. ⁊ ibi allegauit do. de rota limitando. And. barb.

d ¶ Ut no. tene mẽ ti illã gl. sing. ꝙ de iure canonico ꝓ pter iuramentũ q̃ rit? inus absentibus. vide bal. l. illud. ã. de sacrosan. eccle.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Decimoquarto q̃rit. vide tex. et bar. l. si post emancipationẽ. ff. de lib. ⁊ posthu. an. barb.

res testatoris ⁊c. ¶Decimotertio querit qñ quis remittit omne ius qđ hz vel habere sperat qđ intelligit istud verbũ sperat. nã ex causa de pterito nõ de futuro q: de ea non potuit cogitari. de hoc est. l. qui rome. §. duo fratres. ¶Decimoquarto q̃rit an clausula ghalis post quedã specificata restringat ad illa solũ. Rñ. sic. si vtraq; clausula dependet ab eadem causa finali alias ghalis cã ghaliter operat. vt. ff. de transact. l. si de certa. ⁊. l. sub pretextu. la scõa. ⁊. ff. de pact. l. emptor. §. lucius. ff. de exce. l. si ex maiore. ff. de transac. l. cum aquiliana. ff. de condi. inde. l. fi. §. idẽ quesit. ⁊. d. l. aurelio. §. fi. ¶Decioquinto querit si ista clausula ghalis a nullo regit sed absolute ponit. idest nõ regit ab aliqua causa nec ex ãnera alteri an generalis sit virt⁹ eius. ⁊ vt q̃ sic per illud brocardũ qđ ghaliter dictũ est ghaliter dz intelligi nisi sit aliqua rõ restrictiua vt. ff. de lib. pte. l. j. sed certe etiã clausula absolute posita respiciebat robur ⁊ firmitatẽ precedentiũ clausularum. ideo merito refertur ad oia: q: ptumit quis velle qđ valeant oia q̃ facit. vt j. de condi. inser. l. ỹ. sed boc nõ venit affirmative. hz ad extensionẽ. Idem tñ cetera operari nisi rõne ghalis intellectus corrigeretur vel minueret: qđ specialiter est dispositũ vt. §. famiberciscũ. l. quoties. ⁊. ff. de lega. ỹ. l. legatorum. §. qui plures.

¶Decimosexto querit qd si in huiusmodi refutationibus nulla ponit cã. rñ. tunc nõ possunt restringi rõne cause nõ expresse nec tacite subintellecte. restringunt tñ rõne tpis ad presentia vt. ff. de ver. ob. l. cũ stipulamur. ⁊. l. si a colono. ⁊. ff. ỏ li. lega. l. aurelius. §. testamẽto. Jtẽ restringunt ex aio ad id solum qđ gs sciebat sibi deberi. vt. ff. de pact. l. tres fratres. vel scire debebat. ar. ff. si cer. pe. l. qđ te. ⁊ ideo consulo qđ caueant sibi renuntiantes a verbis generalibus ne in pmptũ ex effuso sermone incidant periculũ vt. §. de do. pmis. l. fi. in fi. Aũ creditores non sunt compellendi apponere in refutatione clausulas ghales nisi quãtũ venirẽt ad robur specialiũ. vt. l. ỹ. §. ff. de contrario iudi. tu. ⁊ ibi per Ja. de are. tenet tñ renũtiare bñficijs p que ipse actus posset infringi. in auc. ma. ⁊ auie. §. qñ mu. tu. of. fun. po. ¶Decimoseptimo querit qd si in refutatione ghali ponant hec verba: qz sic voluit ⁊ sic sibi placuit. an ista verba sint alicui⁹ cause necne. ⁊ videtur quod nõ. qz causa voluntatis distinguit a voluntate tanq̃ act⁹ exterior ab animo. idest actu anteriori. vt. ff. de trãsa. l. cum bi. §. incã. In contrariũ videtur qđ sit tacita donatio. vt. l. campan⁹. ff. de ope. lib. effectus est magnus qz vbi non est causa valet liberatio tanq̃ informis ⁊ sine causa. vt no. ff. de pac. l. tale pactũ. in prin. ⁊ sic non videt requiri infinuatio cum non sit donatio si vero est donatio requiritur infinuatio. vt no. ff. de regu. iur. l. si quis obligatione. ⁊ in. l. j. §. j. ff. quib. mo. pig. vel hypo. so. Sol. sine sit causa siue nõ requiritur infinuatio. cum boc pueniat deliberatum tanq̃ merum lucrũ. ⁊ sic est cadẽ rõ que in vera donatione. Ine quis quodã impetu tanq̃ pdigus suo patrimonio abutat. ⁊ facit ad hoc q̃ no. in simili. §. de rei vend. l. mater. ista tñ verba ghalia nullã determinationem habentia ghaliter debẽt intelligi vt. d. l. emptor. §. lucius. si eñ esset aliquis terminus restrictiuus bene restringerent verba ghalia. vt. ff. de sol. l. fi ex plurib⁹ causis. ⁊ adde qđ no. insti. de dona. in summa per Azo. ⁊ qđ dixi. §. de sacrosanc. eccle. l. illud.

¶Decimooctauo queritur illa cum iuramẽto pmisit se nõ successuram patri. modo patre mortuo vult succedere et dicit licet succedẽdo inciderem in periurium tñ succedere possum qz aliud est pmittere de remittendo. ⁊ aliud remittere ⁊ ideo hz testatoris damnet beredẽ suũ liberare debitorẽ nõ tñ liberat vt no. ff. de condi. inde. l. fi nõ sortẽ. §. adeo. nec mirũ qđ aliqđ possumus: hz in periuriũ incidamus. vt no. in. c. vlt. de pcu. li. vi. contrariũ est verũ: qz vbi est alteri⁹ ius quesitũ vel querendum nõ admittit quis ad deierandũ. vt. §. de transa. l. si quis maior. filere ergo dz. Sed nunqd per boc ꝓiudicet nepotibus §. declarau. bar. tñ. ff. de acqr. here. l. q supstitis. monit dubiũ vnũ an tales nepotes possint succedere cũ patruis ⁊ arguitur qđ nõ qz succedũt loco matris. sed mater excluſa. ergo et eius locum tenens vt in vsibus feudorũ ti. j. §. boc aũt contrarium. tñ determinat ⁊ bñ: qz hoc ius hz nepos legis nõ matris bñficio. ff. de adop. l. fi arrogator. melius facit. ff. de cõtra tab. l. ỹ. §. fi emancipatus filius. nõ obst. §. boc aũt. qz ibi nepos descẽdit ex linea insuccessibili. vñ vitium est in tota linea nõ in sola matre. ¶Item non ob. q̃ succedat loco matris: qz succedit p locum a remotione siue priuatione matris et ideo non potest assumere sibi naturã iam extinctam sed assumit sibi locũ quẽ reperit vacantẽ. ⁊ vt ibi dixi superius hec sunt vera in matre que nõ facit partem alijs successoribus nã si faceret partẽ nepos ex ea repelleret nec refert quo titulo partẽ faciat ex quo iuravit. ⁊ facit qđ no. bart. ff. de 2ta tab. l. j. §. filium. in. ỹ. q.

¶Decimonono queritur quomodo pactũ de non succedẽdo firmatur iuramento cum sit cõtra bonos mores intelligitur tripliciter. s. natura vel quasi: ⁊ tũc nõ valet iuramẽtũ: q̃ esset ẽtra ius naturale vel quasi: vt si pater iuret non alere filium nõ obedire deo vel romane ecclesie in spũalib⁹. ff. de iusti. ⁊ iu. l. veluti. §. de in ius voc. l. venia. ff. de oper. liber. l. libertus. §. alimẽtorũ. Jtẽ facto: qz est turpe. ⁊ tũc idẽ. vt. ff. de pac. l. iurisgentiũ. §. gñaliter. Jtẽ cẽsura. i. iuris artificio et tũc de iure ciuili nõ hz iuramẽtũ nec rõne iuramẽti iuris ciuilis autoritas obũ pat. vt. §. de leg. l. nõ dubium. sed de iure canoni co hz ꝓpter religionis vinculũ qđ est de iure diuino. et hz ius ciuile nihil dicat esse hz bonos mores nisi qz deducit ad aliqđ incõueniens tũ maius esset inconueniẽs spernere iuramentũ qđ est ipsi deo pstitũ ergo ius ciuile nõ vult renũciari bereditati future ne filius videꝫ sic se priuatũ beredit⁹ pris omittat obsequium hoc eñ est satis incõueniẽs. at si se priuatũ nõ videt patrẽ obsequẽs puocabit. Jtẽ viuet virtuose sm pris desideriũ ⁊ istũ est valde 2ueniẽs. s. qđ spes pulcherria foueat filios in successione parentũ vt. ff. ꝓ socio. l. cũ duob⁹. §. idẽ re spõdet. ⁊ i 2ter. l. nostre. ⁊. j. de sen. paf. l. fi. in fi. ⁊. ff. de ado. l. nec ei. §. pterea. sed iste rõnes iuris ciuilis sunt psuasiue nõ necessarie: ⁊ iõ talis incõuenietia est ꝓpter vitio solꝰ iurãtis qđ ei nõ dz patrocinari: fili⁹ eñ tenetur pri qz pater nõ qz dixerit.

¶Vigesimo querit dictat statutũ qđ hz filie nõ renunciauerint. tũ debeãt dotari. ⁊ amplius petere nõ possint. mõ puella non vult nubere vel vult succedere ⁊ castitatẽ seruare. queritur quid iuris. si eñ nõ nubit rõ iuris est impedimẽto ne dotetur qz nomẽ dotis sine matrimonio esse non põt. vt. l. fi. §. de do. ante nup. qz ergo deficit tacita conditio statuti. s. nuptiarũ ergo cessat statutũ. Jtem statutũ qđ arctaret ad nubendũ esset contra bonos mores ⁊ nõ dz iurta no. c. statutũ. de here. in no uella. In contrariũ qz stat per ipsam quominus dotetur. ergo dz haberi ꝓ dotata. ff. de condi. ⁊ demõ. l. iure ciuili. Sol. si tãtum assignat sibi quãtũ nose dotis dz pstari. nihil amplius petere potest. vñ non cogit nubere. sed cogitur esse tali portione contenta in quocũq; statu, vellit permanere. ⁊ est rõ: qz statutũ videt puidisse de certa quantitate. vt. l. j. ff. de le. ỹ. ergo ea babita filia dz esse contenta. arg. ff. de here. instit. l. qui volebat. et ff. de fideico. libe. l. thais. §. j. ¶Vigesimo primo querit qđ si statutũ dictat q̃ mulieres non possint contrahere fine consensu duoꝝ propinquoꝝ et cũ iuramẽto. ⁊ qđ ptãs illius ciuitatis teneat de facto compellere recipientem ad remittẽdum oia iura q̃ viderent sibi q̃sita qđ etiam de iure cõi est. s. q̃ per fratrẽ sunt extorta. vt. ff. de of. pfi. Lillicitas. in princ. nunquid boc erit verum qñ filia renũciat patri. puto qđ nõb⁹ nã ꝓpter naturalẽ affectum plurimum patri vt esse concessum. arg. ff. de lib. leg. l. aurelius. §. titius testõ. ff. de here. instit. l. quidã cũ filium. ff. de cur. fu. l. fi furioso puberi. ff. de adul. l. nec in ea. §. fi. sed non 2traberet cum patre sed cũ alijs remotioribus qui plerũq; malũ 2filiũ capiunt ꝓ puellis vt. §. de nupt. l. vidue. §. sed ne forte. tunc hz locũ statutũ de cõtractibus et in distractibus. vt. l. menia. §. j. ff. sol. ma. ⁊ qđ no. in. l. ỹ. §. cõtrariũ. ff. de contrario iudi. tu. qz istud statutũ qđ imbecillitatẽ mulierum pruidet etiã ad renũciationẽ extendi dz. vt. ff. de noua. l. doli. §. per diuersum. ⁊ no. ff. de mino. l. fi iuder. ꝓ Bart. ⁊ in l. mutuũ. §. j. de acqui. here. ¶Vigesimosecundo vltimo queritur nunqd iuri alimentorũ possit renunciari cũ iuramẽto. spẽcu. dicit qđ nõ in tit. qui filij sint legi. ver. sed pone quidam. tu dic quod aut loquimur in alimẽtis preteritis ⁊ põt renunciari. vt. §. de trãsa. l. de alimẽtis. j. ff. aut in futuris. ⁊ tũc refert aut. pueniũt ex ordinatione hominis aut legis sine natura. primo casu refert. aut ex mero contractu ⁊ põt renunciari aut ex mera vltima volũtate ⁊ nõ põt. vt. ff. de transa. l. cuibi. qz hoc est prohibitum ꝓpter facilitatẽ renũciantis q̃ fame compulsus ꝓpter vnam parapfidem leguminum renunciaret cuicũq; iuri. qz vt dicit prouerbium. fames est accutissimꝰ enſis. ⁊ sicut quis nõ tenet obseruare iuramentum per qđ incidit in periculum mortis. ita nec tenet obseruare iuramentũ per qđ incidit in opprobriũ ⁊ exterminium famis: ab boc eñ iuramẽto oẽs eius comites absunt ⁊ maxime discretio q̃ regit ꝓ substantia ⁊ fundamento radicali. vt no. §. de nu. aud. qđ est idẽ ⁊ multo fortius si contra vim nature iuretur ne alimenta prestent. vt. ff. de vi ⁊ vi arma. l. i. §. pe. ver. hinc liberorum. nec etiam inter vir. ⁊ vxo. tenet pactum qđ vir non alat eam nisi quando nõ recipit dotem promissam. vt. ff. de doli exce. l. pater. ⁊. ff. man. l. creditor. §. fi inter.

¶Profectitium quid sit.

Flie. tra tab. succedẽs filia dotem pfectitiã aduentitiam ac emãcipatis siue nõ suis pfectitia tantum. b. d. ¶Oppo. bec lex facit differentiã. id est ponit

est ponit dictionẽ vel inter succedere ab intestato. ⁊ per contra tabu. natura eñ alternatiue est ca dere inter diuersa in substantia ⁊ similia in qualitate. idest in pondere intellectus vel saltem inter parũ discrepãtia. nam nimia distantia seu differentia est quedã species ☞rietatis vt. ff. de re. du. l. j. sed per contra tabu. reducitur res ad cãm intestati. ergo male cadit alternatiua. vñ videtur obstare etiã. j. e. l. vt liberis. sol. contra tab. participat cãm testati tanq̃ oppositũ sibi ⁊ cãm intestati tanq̃ finez sui: nam si testiñ non esset contra tab. nõ esset verũ principium causale sumi ꝓpter testiñ: sed remedium finale est reducere ad cãm intestati quantũ est possibile ꝓtori. aut heres scriptus nõ vult adire ⁊ est ab intestato: aut adit ⁊ est ex testamento. vt not. j. eo. l. vt liberis. ⁊ dic vt ibi. ¶Scõo opp. de. l. si filia. ff. de colla. do. Sol. vt in glo. ¶Tertio opp. qđ aduentitia nõ cõferantur. vt. j. eo. l. si. sol. vt ibi. ¶Quarto oppo. de. l. si emancipati. j. eo. Sol. vt ibi. ¶Queritur hic qđ est pfectitiũ. rñ. qđ prouenit ab eo de cuius here. agitur. ⁊ qđ est ex substantia eius vel quasi substantia bonorum deducitur. vt de vulga. substit. l. sed si plures. §. in arrogato.

§

Dotis quidam. Dos data cõstãte matrimonio ꝓferk minus accipiendo. b. d. Flo. in. l. nostra qđ filia confert dotem. tanto minus accipiendo de hereditate qtum est dos. Contra imo videtur qđ cõferatur dos liberando. vel de indemnitate promittendo vt. l. ỹ. §. eod. solu. vt hic no. quandoq; dos est promissa tantũ ⁊ non soluta. ⁊ tunc fit collatio liberando. vel de indemnitate promittendo. vt in contrario: qñq; dos est promissa ⁊ soluta ⁊ a filia recuperata: et tunc fit collatio dotis re ipsa ponendo dotem in communi. vt. §. l. pri. qñq; dos est promissa ⁊ soluta: nõ tamẽ a filia recuperata qz matrimoniũ constat: ⁊ sic recuperare non põt: ⁊ tunc confertur tantominus de hereditate patris recipiendo quãtum est dos: ita loquitur lex nostra, verum qz bodie lex ista determinatur per constitutionẽ auc. in tit. de equali. do. §. illud quoq;. ideo posita est hic ista auc. quod locum.

¶Autentica.

1 ☞Casus in quib⁹ filia ꝓ dote fine cõsensu patris põt agere.
2 Filius si male consumpsit legitimam sibi imputatur.
3 Dos vbi est magna ꝓ illa põt agere filia fine consensu patris.
4 Filia si dotem amisit an pater iterum teneatur eam dotare.
5 Culpe nomen a lege ꝓlatum intelligitur de leui vel maiori.
6 Actio de dote constante matrimonio an sit vere nata si constat virum male vti sua substantia.
7 Possessor offerendo pignus pro dote an liberetur.
8 Dos si est in re mobili repeti potest propter abusum viri.
9 Dos potest repeti si semper prodigaliter viuit.
10 Minor in causa dotis non habet legitimam personam standi in iudicio.
11 Actio de dote in casu inopie cedi põt constante matrimonio.
12 Vir qđ male vti ceperit sua substantia qualiter pbari potest.

Tlod locum. Collatio dotis secũdũ formã legis codicis hz locũ qñ maritus est soluẽdo vel mulieri põt imputari qđ dotem nõ petijt bis cessantibus sufficit qđ
1 mulier conferat actionẽ de dote hz inanem. b. d. ¶Ho. primo singulr in bac auc. casus in quibus filia potest agere ꝓ dote sine consensu patris: ⁊ inter alios. no. qđ qñ est dos adũcitia filia põt agere. p ea ⁊ in iudicio esse fine patris cõsensu. qđ glo. prima hic in dubiũ reuocat. ⁊ nõ firmat: hoc tz in glo. q̃ incipit retenta ⁊c. ⁊ in. l. ỹ. ver. qđ si in patris. ff. sol. mat. ⁊ in. l. cũ nõ solũ. §. necessitatẽ. j. de bo. que lib. ⁊ hoc vult expresse text. in corpore vñ hec aut. sumit. ¶Hot. scõo qđ vbi dos est magna filia põt ꝓ ea agere sine pris 2sensu. Idẽ dico si pater esset absens vel in remotis partibus. qz filia posset agere sine eius cõsensu. vt. ff. de iudi. l. si longi⁹. §. j. 9m Lyn. Idẽ vt si pater non vult cõsentire nec iustã cãm hz Idicẽdi. ar. l. dotẽ. ff. solu. mat.
3 ¶Altimo not. bñ ex text. buiꝰ aut. qđ si pater dat vel mittit pecuniam ꝓ studendo vel emẽdo libros filio ⁊ ille male cõsumpsit
8 pris cã quod illa pecunia cõputetur in partẽ suã. sicut bic dicitur qđ qñ põt imputare filie cur dotẽ nõ exigit q̃ tunc illa dos cõputat in partẽ suã. Jn ista aut. notandũ est qđ mulier in aduentitijs dotibus agit sine cõsensu pris. ⁊ sic est cõtra. j. de bo. q̃ lib. l. fi. §. j. sed in boc põt dici speciale fauore dotis. sic etiã ⁊ in alio casu. s. cum dos est magna. licet a patre pfecta fit. vt. j. subijcit. ⁊ sic solvit in. l. contraria. sed posset bic colligi arg. pro sniã. ⁊ ibi no. q̃ est qđ ibi nõ requiratur 2sensus patris. nisi qñ pater ideo põt vsumfruct. qz nõ vult cõsentire filio. qđ satis crederẽ esse verũ ex intellectu legũ. sed consuetudo gñalis banc interpretationem non admittit. ☞Posset etiã dici qđ ista verba q̃ dicũt qñ mater dedit dotẽ qđ tũc nõ requiratur cõsensus pa
tris in exigẽdo dotẽ non sunt in corpore auc. ⁊ est verũ: licet ita posita sint bic: ⁊ etiam gl. ibi ita exposuit hz in ter. nõ est hz Bl.
4 de mata. ¶†Quero nũquid pater teneat iterato dotare filiã que dotẽ amisit. rñ. ex ista auc. qđ colligit determinatio, nã aut perdidit sua culpa ⁊ imputet sibi: aut casu. ⁊ tũc codez mrimonio cõstãte nõ est iterato dotanda: sed eo dissoluto puto quod pr̃ teneatur denuo dotare. cũ filie mihi imputari possit. ar. bius auc. ¶†Scõo quero q̃ culpa bic considerak. rñd. leuis vel maiori ⁊ nõ leuissima. qz nomen culpe platũ a lege intelligitur
5 de leui vel maiori puta lata vel dolo nõ de leuissima. ff. de pig. act. l. fi cum venderet. §. fi. ¶†Tertio quero an constante matrimonio viro male vtente substantia sua fit vere nata actio de dote. quidam dicunt qđ nõ. sed tñ est nata by pot. vt. §. de iure doti. l. j. vbi per Jaco. de are. nam cum constante matrimonio habeat locum actio de dote directa q̃ competit viro: ergo non hz locũ cõtraria ad resoluẽdũ que cõpetit mulieri. ar. ff. de so. qui boiem. §. fin. Sed cõtrariũ est verũ qđ est nata actio nõ ad resoluendũ sed ad ꝓtegendũ ⁊ cõseruãdũ. seu in tuto ponendũ huiusmodi dotẽ vt bic: ⁊ extra de do. post di. re. c. per vestras.
7 ¶†Quarto quero an ista actio cõstante matrimonio fit cõis patris ⁊ filie. ⁊ videt qđ fic: tũ plusculum iuris hz filia cõstante matrimonio cũ inde debeat ali. ⁊ ideo ad substãtiam iudich non requiritur patris autoritas qz cũ nõ ptendat ꝓprietatẽ nec vsumfr. nõ est legitim⁹ administrator. qz cũ ei⁹ iterest vt. ff. de euic. l. pater. ideo dz certa nisi periculum sit in mora expectationis. ⁊ boc in dote. pfectitia. sed in aduentitia nec citandꝰ est pater. nec eius consensus firmat iudicium vt bic. quod est
8 no. ¶†Quinto quero si constante mrimonio ꝓpter inopiam viri mulier agit by pothecam. nunqd possessor offerendo ꝓ dote pignus liberet. dicunt quidam qđ non. vt. j. qui po. in pig. babe. l. cum tibi. per Ja. de are. ⁊ Lyn. qđ dictũ posset esse verum qñ ageretur vtili rei ven. ꝓ re quasi dotali. idest estimata vel by pothe. ꝓ eadem re. qz est affecta oneribus mrimonỹ vt. §. de iure do. l. in reb⁹. secus in mera by pothe. vt. ff. qui. mo. pign. vel hypo. sol. l. pau. §. qui pignoris. utẽ si maritus hz ius offerẽdi. ergo ⁊ alius habens esse ab eo vel etiã nõ habẽs: qz fi obligatus hz ius offerẽdi: ergo ⁊ fortius ille qui cõuenit vt simplex
9 possessor: qz nullo iure obligat⁹ est. vt insti. de act. §. j. ¶†Sexto quero quid si dos est in re mobili vtrũ possit repeti cõstante matrimonio ꝓpter abusum viri. ⁊ dic q̃ sic vt administratio auferatur viro ⁊ committatur vxori. ar. ff. ad treb. l. impera-
10 tor. in fi. ¶†Septimo quid si vir non mutauit mores sed continuauit: qz ita ꝓdigaliter semp virit. dicũt quidã qđ dos nõ potest repeti: qz qui talem eligit eius mores approbauit vt. ff. man. l. inter causas. §. abesse. §. de ept. audi. l. ⁊ fi legibus. ⁊ qđ no. §. man. l. ⁊ fi. ꝓ ea. ⁊ de priui. cre. l. si creditores. ff. de fideiuss. l. qui satisdare. 9m Oldra. sed bar. dicit contrariũ in. l. si constante. ff. sol. matri. quod nõ teneret pactũ expressum ne liceret dotem a dissipante repetere. vt. ff. de pact. do. l. ỹ. 9m eum qui ita notauit in. d. l. si constante. qđ magis placuit fauore dotiũ.
11 ¶†Octauo queritur nunqd minor habeat legitimam personam standi in iudicio in cã dotis: ⁊ vr q̃ sic sicut in matrimonio cui est connexa dos. vt in. c. fi. de procu. li. vi. Contrariũ est verũ: ⁊ est casus in auc. nostra. nõ ob. q̃ sit cõnexa: quia non
12 est eiusdem nature. ¶†Nono queritur nũquid cõstante matrimonio in casu inopie actio de dote possit cedi. dic qđ sic. vt bic ibi dum dicit actionem conferens. s. cedendo. alias non posset
13 cedi actio sed spes: vt. j. de dona. l. specie. ¶†Decimo queritur q̃ tur qualiter ꝓbatur qđ vir ceperit male vti substãtia sua. rñd. boc pot esse notorium ex qualitate facti: vt qz tota die publice ludit ad azardum. nam quod oẽs vident vel videre possunt cõtinuo vel sepe illud est notorium. i. notissimum in superlatiuo. Jtem põt esse quasi notorium seu manifestũ: qz ita dicunt vicini ⁊ publica fama. vt not. §. q̃ fiscus vel priua. l. ỹ. ⁊. ff. de fund. instru. l. cũ delationis. §. afinam. ⁊ eo ipso qđ. x. testes concorditer deponunt pesumitur esse notorium cum. x. homines faciãt populum. j. de acc. l. ea quidem vt ibi dixi in. vỹ. col. ⁊ scias qđ probato facto fama publica adẽit probationi veritatis quandam qualitatem. idest quasi notorietatem: vt no. in. c. j. de vsur. li. vi. in gl. manifesti. idẽ tñ quo ad questionẽ nostram est fi maritus in secreto dilapidet. nam ex quo relatũ est ꝓ relationem duorum testium quorũ dicta sunt legitime publicata factum est publicũ qđ latebat qđ nec decetero negari possit vt. j. de penis. l. qui iniam. ⁊ facit. j. de appel. l. ciues. ⁊. ff. qui satisd. cogã. l. fi vero. §. qui pro rei qualitate.

§

Ademum. In collatione inspicit tẽpus mortis ⁊ es alienũ nõ conferꝫ tur. b. d. ¶Quero nũquid acquisita post mortem ex precedenti ordinatione in vita veniant cõferenda. Rñ. aut acquisitio pcedit ex cõtractu ⁊ debẽt conferri: vt. ff. cod. l. ỹ. §. id

¶Partẽ suã. no. q̃ si filij ☞sumpsit legitimã male expẽdẽdo illã qđ imputat sibi. vide bar. l. fi cũ dotẽ. §. post solutũ. ff. sol. mat. Andr. Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quoq; aut ex vlti. volũtate. ⁊ tunc secus. vt. d. l. ũ. §. si sub cõditione. ⁊ ita no. j. e. l. si emãcipati. ⁊ est rõ. qz ex contractu requiritur ius spei ab instio. ⁊ ideo inspicitur initium secus in vltima volũtate que nõ continẽt aliqõ ius de preterito: sed merũ factũ vnde nõ fingit retro: qz principiũ non habet vim attractiuam nec potentiã: vt not. j. de cõdi. inser. l. si vxor. qõ dixi in cõtractu est verum nisi requirat vestimentũ per implectionem creditorũ. nã tunc nõ fingit retro. vt. ff. de stipu. ser. l. si seruus cõmunis meus. §. fi. ⁊. ff. de here. instit. l. quidã cũ filiũ. vel nisi sit talis obligatio que nõ possit cõmiti sine status mutatione nisi sit fraus adhibita: vt. l. si. ff. de stipu. ser principiũ ergo iuris trahit ad se ius sed non merum principiũ facti. ff. de capti. l. in bello. §. codicillis. ⁊ pacta facitur ad questionem: cõsuetudo est in quibusdã partibus ꝙ si aliquis alienauerit aliquã rem de bonis suis qõ primior possit retractare oblato ptio. Item est alia cõsuetudo qõ mortuo aliquo qdam executores habent omnia bona mobilia. sed heredes immobilia modo accidit ꝙ sempronius emit quẽdã fundũ titiũ quẽ primior põt retrahere vt prediri non retrarit viuẽte sempronio ꝛ eo mortuo retrahit ⁊ offert pretium modo executores volunt habere istud ptium tãꝯ mobile. sed heredes sempronij a quibus euincitur fundus volunt habere predictũ loco fundi: querit quid iuris: et fuit determinatũ pro executoribus. ar. d. §. id quoq; fm Jac. de rãp. ⁊ Ly. nã istud ius retrahendi habet originẽ ⁊ cãm inter viuos. vnde hmõi cõsuetudo magis accedit ℞ vltime volũtati. Jte ⁊ hoc ius cõtractus sempronius transmisit in suos executores. ⁊ ius ad mobilia mobile reputaf. vt. ff. de her. instit. l. ex facto. §. heredũ. nã quale est subiectũ. i. materia seu res talis itelligiẽ esse forma. i. actio. vt ī aut. de nõ alie. §. vult etiã. ⁊ qõ no. in. l. j. §. si aduer. trãl. ⁊ facit de dona. iter vi. l. si donãte. §. si põsus. ⁊. ff. de iure do. l. cũ in fundo. §. fi fund⁹.

7

Iliam. Dos ex testamẽto nõ conferẽ nisi testator iusserit. b. d. corrigit p aut. ex testamento. §. eo.

Si soror. Si diuisio est fctã ⁊ collatio ẽ omissa in duas partes. nam primo loquitur quando diuiserunt per seipsos. scõo qñ diuiserunt per arbitrum compromissartiũ vel iudicẽ delegatũ. scõa ibi idem est. ¶ Opp. ⁊ videtur qõ collatio nõ possit peti. sed rñ excipi: vt. j. e. l. i. si maritꝰ. Solu. ibi persona cui debebant conferri erat in possessione bic non. vnde ibi satis erat consultum per exceptionẽ: vel bic post intestam successionem. ibi ante. nam bec cognitio traxerat secuꝫ suum effectũ per possessionem rerum ibi nõ. ¶ Scõo opp. nã edictũ ptorũ loquitur verbis negatiuis. vt. ff. eo. l. i. §. sed et si cui. sed ex verbis negatiuis siue denegatiuis non oritur actio. vt no. ff. quod me. cã. l. ertat. Sol. dico ꝙ bic oritur actio. idest officiuꝫ iudicis quare pretor ꝓferri iubet. vt. ff. e. l. ptor. in pn. ¶ Tertio oppo. nam si hoc est dz competere actio in factũ. vt instit. de interdi. §. fi. Sol. qñ est tale factũ ex quo obligatio nasceretur tunc loquit cõtrariũ: sed bic non erat tale factũ ex quo obligatio nasceret. ⁊ ideo competit officium iudicis. vt. ff. de damno infec. l. cum postulassem. in pnn. ⁊ tñ est mirabile ⁊ speciale qõ veniunt fructus ex mora. vt. ff. de colla. do. l. filius. in fi.

¶ Quarto oppo. nam aut diuisio est facta per iudicẽ ⁊ trãsit in rem iudicatã. ⁊ ꝛ indebite fit processum imputet sibi ille q ius suum non allegauit. et. ff. de eden. l. argentarius. §. cũ aũt. aut diuisio est facta per arbitriũ: ⁊ tunc debet stari alias cõmittitur pena. vt. ff. de arbi. l. inter castellianum. sol. quicquid glo. dicat. dic ꝙ aut post sniam allegatur aliquid aduersatiuum ipsi sentẽtie: aut aliquid suppletiuum aut aliquid extraneum. ℣ Primo casu nõ potest vt in cõtrariꝯ. secundo casu refertur aut talis suppletio concernit officium mercenarium ⁊ non potest vt. l. terminato. j. de fruc. ⁊ lit. expen. Aut officiũ nobile. ⁊ põt vt bic. ⁊. l. si filia. in princi. ff. fami. hercis. qõ est not. Tertio casu põt vt. §. ad exhiben. l. neq;. non obstat. §. de iudi. l. si cũ tibi. qz ibi loquitur in incidenti. quod fuit decisum tacite vnum pncipale. bic non cum de rebus cõferendis nibil fuerit cogitatũ. vt. ff. de exceptio. rei iudica. l. si ex testamento.

1 ¶ Emancipati dicuntur inuicem profectitia conferre.
2 Emancipati iure veteri an conferant interesse.
3 Donatio facta amico qui postea fuit heres institutus non tenetur conferre.
4 Emancipatus ita tenetur conferre sicut suus.
5 Emancipatus facto testamento expugnando per contra tabu. an teneatur conferre.
6 Collatio non habet locum abintestato.
7 Filiafamilias per statutum in testamento preterita per contra tabu. põt succedere.
8 Suus nõ confert suo si emancipatus non conferat emãcipato.
9 Collatio habet locum cessante iudicio.
10 Judicio verbum dicitur commune.
11 Testati ⁊ intestati qualiter differunt.
12 Suus tenetur conferre suo.
13 Emancipatus suo tenetur conferre.
14 Suus profectitia tantum tenetur confere emancipato.
15 Succedẽs vniuersaliter tenẽ cõferre alias nõ nisi legitimam.

a ¶ Conferũt. vide bar. in consil. inci. viso instrumento. vbi logẽ qñ emancipatꝰ succedat et qñ conferat. An. Barba.

Si emancipati. Emãcipati inuicẽ cõferũt ꝙ emancipati suis cõferũt si abintestato succedũt. b. d. Diuiditur ī duas ptes qõ patet p aduersatiuã: si aũt. in prima parte vterq; emãcipatꝰ erat. in scõa alter emãcipatꝰ alter suus. scõa ibi. si aũt. Casum sub terminis magis dubitabilibus sic figuramus. Titius duos babẽs filios in potestate existẽtes vnũ emãcipauit per. x. annos ponamꝰ añ mortẽ suaz qui interim plurima sibi acquisiuit. aliũ vero in potestate retinuit. q interim plurima acqsiuit patri. tãdem pater p paucos dies ante obitũ suũ emãcipauit eũdem ⁊ abintestato decessit: nũc amboisti ad successionem veniũt p ptorẽ. modo ille q fuit vltimo emãcipatus petit sibi cõferri lucra fraterna cũ ecõtra frater participet sua que patri reperit acqsita. querit nunquid possit. ℟ Videtꝰ nõ: qz emãcipatus nõ tenetꝰ ꝓferre emancipato. b. d. primo. fed si est in ptãte detentus. dz ei ꝓferri p emãcipatũ coherẽdẽ eius abintestato. b. d. scõo. ¶ Modo contra l. istã opp. sic. de quo minus vꝫ inesse ⁊ inest. ergo ⁊ de quo magis. sed minus vꝫ inesse ꝙ suus cõferat emancipato. ⁊ tñ ꝓfert ergo multo fortius emancipatus emancipato. vñ vꝫ obstare. §. e. l. filie dotẽ. ¶ Sol. aut queris an cõferat ọia. et dico ꝙ non aut an cõferat pfectitia tñ: ⁊ dic ꝙ sic. qz eadem est equitas. et sic no. ꝙ emãcipati inuicem conferũt pfectitia. ⁊ hec fuit opinio Accursij quã approbat franciscus accursij. ⁊ ponit ista opinio in prima gl. huius legis. cõtrariũ no. in glo. mag. ver. emancipati. ergo ⁊ illa fuit opi. Azo. ⁊ verior tpe barũ legũ. nam qñ vterq; emãcipatꝰ est inter eos equalitas in nõ cõferendo seruatur ꝛ qñ vnus est suus si nibil cõferret esset inequalitas magna ꝙ emãcipatus cõferret ọia ⁊ suus ecõtra nibil. Ad vnam ergo collationẽ relatiue alia sequitur ꝛ mitiꝰ agaꝫ cũ suo: quia fortius ius bz in succedẽdo: ⁊ iniuriã recipit sed nõ facit. ⁊ ista est ipsa veritas fm tpa harum legũ. ꝛ bodie est expeditum qõ emãcipatus emãcipato ꝓferat pfectitia ⁊ suus suis ⁊ oẽs liberi inuicẽ cuiuscũq; ser. vel qualitatis vt. j. e. o. l. vt liberis. in pn. ibi iuris sui vel in ptãte cõstitutis. ⁊ in fi. l. vbi indistincte logꝫ. tur. vt no. j. e. o. l. vt liberis in vlti. glos. ver. bodie par ⁊c. et fuit opi. Ugo. quã approbat Ja. bu. ⁊ ita teneas. ¶ Scõo opp. ⁊ vꝫ ꝙ emancipati inter se conferãt etiã iure veteri. vt. j. de. coniungẽ. cũ eman. lib. vbi est iste casus quidaz habebat vnũ filiũ in ptãte ⁊ aliũ emancipatum ⁊ ex alio ꝑmortuo duos nepotes vnũ emãcipatũ alterũ ī ptãte. modo ocessit iste avus abintestato certe filius emancipatus dz conferre fratri suo et vtriq; nepoti in stirpes ⁊ tñ vnus nepos erat emancipatus. et sic patruus emancipatus confert emãcipato nepoti. vt ibi dr. sol. cõcedo ꝙ cõfert pfectitia vt ibi non aduẽtitia. vt bic fm gl. sed fm Azo. ista nõ est bona solutio: qz olim nibil conferebant emancipati inter se. nec dz esse melior nepos filio. j. de bo. ma. l. si viua matre. ⁊ aliꝯ dicunt ꝙ ibi nepoti emãcipato confertur qz erat emãcipatꝰ a patre suo non ab auo. de cuius successione tractatur. ista est truffa. nã multo magis est quasi extraneꝰ auo iste nepos qui nunq; fuit in aut ptãte quã si fuisset emãcipatꝰ ab auo ⁊ remãsissent alique reliquie substatis ꝑcedentis. ar. ff. de here. instit. l. talem. §. fi. Tertiꝯ dicũt ꝙ ibi confertur nepoti emancipato iure transmissionis: qz pater in eũ transmisit vt. j. eo. l. si maritus. sed hoc est falsum qz ꝑmortuus vt. l. gallus de lib. ⁊ posth. ff. de iniuf. rup. ⁊ irri. test. l. post bumonum. ⁊. l. j. §. fi impuberi. ff. eo. Quarti dicunt ꝙ vi surrogationis seu representationis: quia aliter nepotes non succederent eum patruis nisi qz representant patrẽ eorum: ꝛ bec ratio nõ est bona si pater eorũ fuisset emãcipatꝰ. vt bic. Quinti dicũt ꝙ illud est via connexitatis ⁊ ꝯiunctionis: qz ambo nepotes erãt cõiuncti conjunctione legali. ⁊ ideo emancipatus ꝓpter fratrẽ qui suus est heres vtile bñficio collationis. ar. ff. de lib. leg. l. si is qui duos. §. de diuer. rescri. l. i. fm Barto. tu dic ꝙ ibi magis ꝓferat portioni nepotũ ꝙ persone vnius nepotis: qz collatio non esset integralis: er ideo illa collatio in rem scripta isto casu prodest vtriq; nepoti propter causę necessitatẽ: ⁊ qz per hoc non magis grauaf patruus nec interest sua si cõferat tertiã vni nepoti: vel cõferat candẽ tertiã duob⁹ nepotibus: ipsi enim ambo nepotes sunt in tali collatione vnũ membrũ coniunctione legali ⁊ natural. ꝓpter representationẽ patris. ¶ Tertio oppo. ⁊ vꝫ ꝙ emancipato nunq; cõferaf: ⁊ arguo sic. emãcipatus est extraneus. vt. §. de rei vxo. actio. l. rem in ꝑsenti. §. extraneum. sed extraneo non cõfertur. vt. §. cõmunia vtriusq; iudi. l. si. ergo emancipato non confertur nec; profectitium nec; aliquid quicquã. Solu. equiuocãs. nam extraneus dicitur tribus modis. hic dicit extraneꝰ a cognitiõe ⁊ iste non cõfert nec ei confertur. secundo dicit extraneus a filiatione. et ordine libellorum: ⁊ idẽ. tertio dicitur extraneus a suitate vt emancipatus et ei similis: ⁊ tunc ꝑcedit quod dixi superius. in. j. opp. ¶ † Ex ꝑdictis not. tres cõclusiones. ℣ Prima est qõ si donauí amico meo. quẽ postea heredẽ instituí cũ filio meo quod non tenetur conferre. ¶ Scõa ꝙ in successione trãsuersaliũ vel quando ascẽdentes succedunt descendentibus nõ bz locũ collatio. ¶ Tertia est ꝙ si omnes liberi sunt exclusi a capite liberorũ ⁊ veniunt ex alio capite. i. ex secundo capite edicti vñ agnati. vel ex tertio capite. idest. vnde cognati. nõ bz locũ collatio que cessat in succedentibus ex alio capite qõ est no. ¶ † Quarto opp. ⁊ videtur ꝙ ita emancipatus cõferat sicut suus: qz sublata est differẽtia emãcipationis ⁊ patrie ptãtis tã iure codicis. vt. j. de le. ber. l. meminimus. ꝙ iure aut. vt in aut. de here. abintesta. §. ex bis. Sol. lex nostra loquit scõm sua tempora. sed aliud est fm nouas leges qz omnis differẽtia est sublata ī succedendo ergo ⁊ in cõferẽdo cũ collatio fit accessio successiõis ⁊ vno posito reliquum sequit tanquã appendices. arg. ff. de acqui. here. l. si quis heres. ⁊ hoc teneas. Aliꝯ dicũt qõ ꝛ sint exequati emãcipati suis in succedẽdo in bonis defuncti non tñ in bona ꝓpria cõferendo nec vnũ sequitur aliud et maxime in legum correctione que est vitãda nec bodie emancipatus facit in iuriã suo sed venit equali iure nibil ab eo vincens. sed ipso iure partẽ faciens sed bec ratio facit qõ omnia sint exequata: qz vbi suppositum primũ est equale cetera de necessitate paria erũt ⁊ bec est veritas. ¶ † Dubitatur tñ: nunqd hoc fit verũ facto testamẽto expugnando ꝙ contra tabu. nã quedã glo. dicunt ad hucesse differentiam in ista confideratione et testati ⁊ emancipatiõis ⁊ patrie potestatis. vt not. ff. de mino. l. si filius. de inoffi. testa. l. si proponas. ff. de cõiungen. cũ emancip. lib. l. j. de libe. ⁊ posth. l. gallus. §. ꝙ quid si tantũ. j. de suis ⁊ leg. aut. in successione. nã omnes iste glo. restringũt se qõ sit sublata differentia quo ad causam intestati sed gloss. in aut. ex causa. ⁊ in aut. de here. ⁊ fal. §. exbereditos. aliter dicũt. tu dic quod si emancipatus cui est aperta via de iure ciuili cõfert ergo multomagis si nõ est aperta via iure ciuili sed tanquã in iuriosus venit ꝓ pretorẽ tanquã glo. tanquã vadens per lubricum nõ firmat pedẽ suum. ¶ † Quinto oppo. ⁊ videf qõ abintestato non habet locũ collatio. sed demũ quando iniuriosa est successio. puta per contra tab. vt. ff. ex. l. j. in pnn. Sol. illud. prisco iure. boc ꝑimperatores. fm gloss. ergo venit per contra tab. nõ venit abintestato simpliciter. ⁊ boc patet: qz pretor abintestato facit quatuor capita que intitulauit sub rubrica si tabule testamenti nulle existant. ¶ † Et no. quod dicit nulle: sed in contra tabu. non fecit bec capita. vt. ff. de cõtra tab. l. illud. in pnn. ergo caput 2tra tab. non est caput intestati. ⁊ boc facit ad questionẽ. de filiafa. q ex forma statuti non succedit abintestato. vtrum preterita in testamẽto possit succedere per contra tab. ⁊ videf quod sic. quia nõ succedit ex capite intestati: secus si diceret nullũ: qz videret adire abintestato. nam ista causa est finalis: qz dicit nullũ. ⁊ causa finalis est semper suppositũ intentionis ⁊ ipsiꝰ radix. ⁊ antecedit ⁊ coheret semper ⁊ nõ separatur ab actu. vt. j. de repubere. l. suus. quapropter consiliũ est vt talis puella eligat cõtra tabu. ne assumat ius remotũ a quo est priuata per statutũ. ¶ † Sexto opp. si non confert emancipatus emancipato. ergo non confert suus suo per locum ab equalitate seu per ar. quod ita formatur. sicut se bz ꝛc. vt. ff. si cer. pe. ta. l. si filius. cõsequens est falsum. vt. j. eo. l. vt liberis. ergo ⁊ antecedens. Sol. argumentatio non procedit quia in bis que equiparas nõ est similitudo generis nec rationis. vt dixi. §. eod. in rubri. ꝓportionabilia enim debent esse eiusdem rationis ⁊ conditionis non diuerse seu aduerse. ⁊ bic potes vocare cõbinationes eiusdem generis. vt suus suo: emancipatus emancipato. nec suus nec emancipatus: nec suo nec emãcipato: ar omnino extraneus non est in bac materia nominandus: qz non confert nec ei confertur. ¶ Item potes notare combinationes diuersorum generũ vt emancipatus suo suus emancipato: nec suus nec emãcipatꝰ suo: nec suus nec emancipatus emancipato. illud firum tene quod nisi inter liberos non habet locum collatio. ⁊ nisi de profectitijs. idest prouenientibus ab eo ascendente de cuius hereditate tractatur. l. vt liberis. j. eodẽ. ⁊ vnũ scias ⁊ est no. quod si habeo filium quẽ heredem instituí in legitima ⁊ nepotes ex eo instituo heredes vniuersales qõ inter dictos nepotes nõ habet locũ collatio: quia non veniunt vt liberi sed vt extranei. nam cũ in successione intestati nullũ ius habeãt succedendi: quia pater eos precedit sequitur quod causa testati est a iure nature penitus separata: ⁊ sicut eis non debef legitima ita multominꝰ debetur collatio que non habet locuꝫ nisi inter eos quibꝰ legitima debef si oẽs leges mũdi ibñ pcõtaberis. ¶ † Septimo oppponi. dicit hic quod cessante iudicio habet locum collatio: contra codicillus est iudiciũ ⁊ non cessat collatio. vt. j. eodẽ. l. filiam ergo ⁊c. solu. iudiciũ accipitur tribus modis: scilicet plenum pro capite et membris. vt quãdo instituitur heres ⁊ relinquuntur legata in testamento. vt ff. de bis que in testa. delen. l. proxi. Item pro capite tantum. vt quãdo instituitur heres tantum quod duobus verbis fieri potest. vt. ff. de hered. instituẽ. l. i. ⁊ istis duobus modis loquitur bic. item pro mẽbris tãtũ: vt quando legata que sunt sicut mẽbra sine capite relinquunf in codicillis factis abintestato ⁊ sic loquitur contrarium. ¶ † Ex quo not. quod verbum iudico est cõmune. qz generale ⁊ põt esse dirctum ⁊ obliquũ qz omne quod põt dispponi ī testamẽto ⁊ codicillis est cõmune. ceterũ plenitudo potestatis semp est directa qz libera. ⁊ ideo directa in stitutio ⁊ substitutio nõ fit in codicillis: qz nõ põt dare plenitudinẽ potestatis ei cꝰ habet cõfirmari ⁊ trãsire p manus alterius bincest qõ tutela q̃ est directa nõ põt dari ī codicillis ⁊ simile habes de cõtrarietate: nã directa est illa que est fine suppositione medij: sed indirecta est illa in qua extremũ agens infert cõclusionẽ suã fine medio. vt no. §. de fide instru. l. scripture. ¶ † Octauo opp. ꝙ non fit differẽtia testati ⁊ intestati. qõ sic probo. qz nõ testatur: scz tacite. vt. ff. de iure codi. l. fi quis cũ nullus. ⁊. l. ꝛficiuntur. ⁊. l. ũ. ff. de leg. ij. codi. §. penul. Solutio: illud improprie dicit testari. scz permissiue non dispẽsatiue: nã aliud est permittere in quo so la causa efficiens apparet. ⁊ aliud disponere ī quo apparet causa efficiẽs formalis ⁊ etiã materialis. ⁊ ideo succedẽs abintestato non bz formalẽ titulũ ab homine. sed a lege vt no. ff. de heredi. instit. l. lucius. ⁊ si succedat cõtra voluntatẽ defuncti. non dicitur pretẽdi ab homine etiã titulus lucratiuus p missiuus. vt no. ff. eo. l. i. §. maximũ. tñ qui tenef nõ alienare tenetur. quidere per contra tabu. succedatur. vt no. ff. de ver. obli. l. si ita qs. §. ea lege. qõ est no. ⁊ qz doc. cõgregant bic materiam collationuꝫ ego ne fim superfluꝰ in verbis cũ eã fere totã tradiderim dico primo qõ collatio est rei ꝓprie ī cõlatio diuidẽda pro hereditarijs portionibus. ⁊. j. eo. l. illaz. §. fi. ⁊ boc modo sumitur in ista materia verbũ collatiõis ⁊ bz in se differentias. sicut ꝓpria ⁊ separata ꝑcies ab aliꝯ collationibꝰ. ¶ Scõo modo dicit collatio reassignatio reicõis que etiã extraneo heredi fit. vt. j. co. l. si donatiõe. ⁊ boc modo nõ sumit in materia nostra ꝓprie loquẽdo: sed in materia. l. certũ. §. fam. herc. ⁊. ff. de cõdi. inde. l. frater a fratre. ⁊. ff. de pac. l. tres fratres. ¶ Scõo dico ꝙ interdũ est questio quibus modis fit introducta collatio ⁊ quare. dic vt dixi. §. in rubri. Interdũ est questio vtrũ cõferatur ex testamento. fit aut abintestato. ⁊ dic vt dixi in aut. ex testamento. Interdũ est questio de rebus conferendis et dixi ibidẽ ⁊ est finalis cõclusio qõ sola pfectitia cõferũtur. vt. j. co. l. fi. interdũ est questio ꝙ persone conferãt ⁊ quibus cõferantur. ⁊ ista est qõ subtilis que est de iure personarũ in collatione actiua ⁊ passiua ⁊ hoc capiũ principaliter discutiẽ. in. l. nostra ꝙ quãquam sit discussum in oppositionibus tñ gratia facilioris doctrine examino. p. v. q. ¶ Prima est vtrũ emãcipatus cõferat emãcipato. ⁊ dic qõ sic iure nouo. vt. d. l. vt liberis. fallit in simplici donatiõe. qz habet vim electi. ⁊ ideo suus suo nõ cõfert eã nisi donator dixerit. vel nisi sequeref inequalitas: puta qz vnus cõfert donationẽ ꝓpter nup. vel dotez alter vero nõ ꝓfert donationẽ simplicẽ. nã isto casu certe cõferri dz iure nouo nõ veteri. j. co. l. illud. §. fin.

13 ¶ † Tertio quero an emãcipatus conferat suo et dic qõ sic iure veteri ⁊ nouo. vt. §. co. l. filie dotem. olim offerebãt omnia bodie profectitia tantum.

14 ¶ † Quarto quero an suus cõferat emãcipato. et dic qõ sic ꝓfectitia tãtũ olim ⁊ bodie. vt. d. l. j. filie bz bic querit. q̃ ꝓfectitia põt habere suꝰ extra peculiũ. nã pec. nõ cõferf sed reassignaf vt dixi. §. v. scõo modo ⁊c. vnde de pec. nõ est noster fmo bz de aliꝯ ꝓfectitijs. rñ. põt habere alia plura puta dotẽ vxon. ꝓpter dotẽ. vt. ff. fa. her. l. põpo. ꝑ hiladel. itẽ donationẽ ꝓpter nuptias. itẽ militiã a patre emptã. puta militiã curforis cãtoris vel bostiariꝯ in curia alicuius dñi vel aliud fini. qõ psone cobereat: ⁊ peride questus pcipiatur. nã si psone coberet est ipsiꝰ filij ꝓpriũ. vt. ff. de mi. l. iij. §. sed fi ei legatũ. sed qz dat questũ vtilitas dz cõferri. vt. j. e. l.

15 illud. ⁊ dic vt ibi dicã. ¶ † Quinto q̃o an nec suꝰ nec emãcipatus cõferat. nec suo nec emancip. ⁊ dic qõ sic. scz data ob cãm: sec⁹ in simplici dona. quaz nõ cõferunt inter se nisi in duobus casibus. vt. d. l.

16 illud. §. fi. ¶ † Ultimo: vnũ scias ꝙ qui non vult

3 similis: ⁊ tunc ꝑcedit quod dixi superius. in. j. opp. ¶ † Ex ꝑdictis not. tres cõclusiones. ℣ Prima est qõ si donauí amico meo. quẽ postea heredẽ instituí cũ filio meo quod non tenetur conferre. ¶ Scõa ꝙ in successione trãsuersaliũ vel quando ascẽdentes succedunt descendentibus nõ bz locũ collatio. ¶ Tertia est ꝙ si omnes liberi sunt exclusi a capite liberorũ ⁊ veniunt ex alio capite. i. ex secundo capite edicti vñ agnati. vel ex tertio capite. idest. vnde cognati. nõ bz locũ collatio que cessat in succedentibus ex alio capite qõ est no. ¶ † Quarto opp. ⁊ videtur ꝙ ita emancipatus cõferat sicut suus: qz sublata est differẽtia emãcipationis ⁊ patrie ptãtis tã iure codicis. vt. j. de le. ber. l. meminimus. ꝙ iure aut. vt in aut. de here. abintesta. §. ex bis. Sol. lex nostra loquit scõm sua tempora. sed aliud est fm nouas leges qz omnis differẽtia est sublata ī succedendo ergo ⁊ in cõferẽdo cũ collatio fit accessio successiõis ⁊ vno posito reliquum sequit tanquã appendices. arg. ff. de acqui. here. l. si quis heres. ⁊ hoc teneas. Aliꝯ dicũt qõ ꝛ sint exequati emãcipati suis in succedẽdo in bonis defuncti non tñ in bona ꝓpria cõferendo nec vnũ sequitur aliud et maxime in legum correctione que est vitãda nec bodie emancipatus facit in iuriã suo sed venit equali iure nibil ab eo vincens. sed ipso iure partẽ faciens sed bec ratio facit qõ omnia sint exequata: qz vbi suppositum primũ est equale cetera de necessitate paria erũt ⁊ bec est veritas. ¶ † Dubitatur tñ: nunqd hoc fit verũ facto testamẽto expugnando ꝙ contra tabu. nã quedã glo. dicunt ad hucesse differentiam in ista confideratione et testati ⁊ emancipatiõis ⁊ patrie potestatis. vt not. ff. de mino. l. si filius. de inoffi. testa. l. si proponas. ff. de cõiungen. cũ emancip. lib. l. j. de libe. ⁊ posth. l. gallus. §. ꝙ quid si tantũ. j. de suis ⁊ leg. aut. in successione. nã omnes iste glo. restringũt se qõ sit sublata differentia quo ad causam intestati sed gloss. in aut. ex causa. ⁊ in aut. de here. ⁊ fal. §. exbereditos. aliter dicũt. tu dic quod si emancipatus cui est aperta via de iure ciuili cõfert ergo multomagis si nõ est aperta via iure ciuili sed tanquã in iuriosus venit ꝓ pretorẽ tanquã glo. tanquã vadens per lubricum nõ firmat pedẽ suum. ¶ † Quinto oppo. ⁊ videf qõ abintestato non habet locũ collatio. sed demũ quando iniuriosa est successio. puta per contra tab. vt. ff. ex. l. j. in pnn. Sol. illud. prisco iure. boc ꝑimperatores. fm gloss. ergo venit per contra tab. nõ venit abintestato simpliciter. ⁊ boc patet: qz pretor abintestato facit quatuor capita que intitulauit sub rubrica si tabule testamenti nulle existant. ¶ † Et no. quod dicit nulle: sed in contra tabu. non fecit bec capita. vt. ff. de cõtra tab. l. illud. in pnn. ergo caput 2tra tab. non est caput intestati. ⁊ boc facit ad questionẽ. de filiafa. q̃ ex forma statuti non succedit abintestato. vtrum preterita in testamẽto possit succedere per contra tab. ⁊ videf quod sic. quia nõ succedit ex capite intestati: secus si diceret nullũ: qz videret adire abintestato. nam ista causa est finalis: qz dicit nullũ. ⁊ causa finalis est semper suppositũ intentionis ⁊ ipsiꝰ radix. ⁊ antecedit ⁊ coheret semper ⁊ nõ separatur ab actu. vt. j. de repubere. l. suus. quapropter consiliũ est vt talis puella eligat cõtra tabu. ne

8 assumat ius remotũ a quo est priuata per statutũ. ¶ † Sexto opp. si non confert emancipatus emancipato. ergo non confert suus suo per locum ab equalitate seu per ar. quod ita formatur. sicut se bz ꝛc. vt. ff. si cer. peta. l. si filius. cõsequens est falsum. vt. j. eo. l. vt liberis. ergo ⁊ antecedens. Sol. argumentatio non procedit quia in bis que equiparas nõ est similitudo generis nec rationis. vt dixi. §. eod. in rubri. ꝓportionabilia enim debent esse eiusdem rationis ⁊ conditionis non diuerse seu aduerse. ⁊ bic potes vocare cõbinationes eiusdem generis. vt suus suo: emancipatus emancipato. nec suus nec emancipatus: nec suo nec emãcipato: ar omnino extraneus non est in bac materia nominandus: qz non confert nec ei confertur. ¶ Item potes notare combinationes diuersorum generũ vt emancipatus suo suus emancipato: nec suus nec emãcipatꝰ suo: nec suus nec emancipatus emancipato. illud firum tene quod nisi inter liberos non habet locum collatio. ⁊ nisi de profectitijs. idest prouenientibus ab eo ascendente de cuius hereditate tractatur. l. vt liberis. j. eodẽ. ⁊ vnũ scias ⁊ est no. quod si habeo filium quẽ heredem instituí in legitima ⁊ nepotes ex eo instituo heredes vniuersales qõ inter dictos nepotes nõ habet locũ collatio: quia non veniunt vt liberi sed vt extranei. nam cũ in successione intestati nullũ ius habeãt succedendi: quia pater eos precedit sequitur quod causa testati est a iure nature penitus separata: ⁊ sicut eis non debef legitima ita multominꝰ debetur collatio que non habet locuꝫ nisi

9 inter eos quibꝰ legitima debef si oẽs leges mũdi ibñ pcõtaberis. ¶ † Septimo oppponi. dicit hic quod cessante iudicio habet locum collatio: contra codicillus est iudiciũ ⁊ non cessat collatio. vt. j. eodẽ. l. filiam ergo ⁊c. solu. iudiciũ accipitur tribus modis: scilicet plenum pro capite et membris. vt quãdo instituitur heres ⁊ relinquuntur legata in testamento. vt ff. de bis que in testa. delen. l. proxi. Item pro capite tantum. vt quãdo instituitur heres tantum quod duobus verbis fieri potest. vt. ff. de hered. instituẽ. l. i. ⁊ istis duobus modis loquitur bic. item pro mẽbris tãtũ: vt quando legata que sunt sicut mẽbra sine capite relinquunf in codicillis

10 factis abintestato ⁊ sic loquitur contrarium. ¶ † Ex quo not. quod verbum iudico est cõmune. qz generale ⁊ põt esse dirctum ⁊ obliquũ qz omne quod põt dispponi ī testamẽto ⁊ codicillis est cõmune. ceterũ plenitudo potestatis semp est directa qz libera. ⁊ ideo directa in stitutio ⁊ substitutio nõ fit in codicillis: qz nõ põt dare plenitudinẽ potestatis ei cꝰ habet cõfirmari ⁊ trãsire p manus alterius bincest qõ tutela q̃ est directa nõ põt dari ī codicillis ⁊ simile habes de cõtrarietate: nã directa est illa que est fine suppositione medij: sed indirecta est illa in qua extremũ agens infert cõclusionẽ suã fine medio. vt no. §. de fide instru. l. scripture. ¶ † Octauo opp. ꝙ non fit differẽtia testati ⁊ intestati. qõ sic probo. qz nõ testatur: scz tacite. vt. ff. de iure codi. l. fi quis cũ nullus. ⁊. l. ꝛficiuntur. ⁊. l. ũ. ff. de leg. ij. codi. §. penul. Solutio: illud improprie dicit testari. scz permissiue non dispẽsatiue: nã aliud est permittere in quo so la causa efficiens apparet. ⁊ aliud disponere ī quo apparet causa efficiẽs formalis ⁊ etiã materialis. ⁊ ideo succedẽs abintestato non bz formalẽ titulũ ab homine. sed a lege vt no. ff. de heredi. instit. l. lucius. ⁊ si succedat cõtra voluntatẽ defuncti. non dicitur pretẽdi ab homine etiã titulus lucratiuus p missiuus. vt no. ff. eo. l. i. §. maximũ. tñ qui tenef nõ alienare tenetur. quidere per contra tabu. succedatur. vt no. ff. de ver. obli. l. si ita qs. §. ea lege. qõ est no. ⁊ qz doc. cõgregant bic materiam collationuꝫ ego ne fim superfluꝰ in verbis cũ eã fere totã tradiderim dico primo qõ collatio est rei ꝓprie ī cõlatio diuidẽda pro hereditarijs portionibus. ⁊. j. eo. l. illaz. §. fi. ⁊ boc modo sumitur in ista materia verbũ collatiõis ⁊ bz in se differentias. sicut ꝓpria ⁊ separata ꝑcies ab aliꝯ collationibꝰ. ¶ Scõo modo dicit collatio reassignatio reicõis que etiã extraneo heredi fit. vt. j. co. l. si donatiõe. ⁊ boc modo nõ sumit in materia nostra ꝓprie loquẽdo: sed in materia. l. certũ. §. fam. herc. ⁊. ff. de cõdi. inde. l. frater a fratre. ⁊. ff. de pac. l. tres fratres. ¶ Scõo dico ꝙ interdũ est questio quibus modis fit introducta collatio ⁊ quare. dic vt dixi. §. in rubri. Interdũ est questio vtrũ cõferatur ex testamento. fit aut abintestato. ⁊ dic vt dixi in aut. ex testamento. Interdũ est questio de rebus conferendis et dixi ibidẽ ⁊ est finalis cõclusio qõ sola pfectitia cõferũtur. vt. j. co. l. fi. interdũ est questio ꝙ persone conferãt ⁊ quibus cõferantur. ⁊ ista est qõ subtilis que est de iure personarũ in collatione actiua ⁊ passiua ⁊ hoc capiũ principaliter discutiẽ. in. l. nostra ꝙ quãquam sit discussum in oppositionibus tñ gratia facilioris doctrine examino. p. v. q. ¶ Prima est vtrũ emãcipatus cõferat emãcipato. ⁊ dic qõ sic iure nouo. vt. d. l. vt liberis. fallit in simplici donatiõe. qz habet vim electi. ⁊ ideo suus suo nõ cõfert eã nisi donator dixerit. vel nisi sequeref inequalitas: puta qz vnus cõfert donationẽ ꝓpter nup. vel dotez alter vero nõ ꝓfert donationẽ simplicẽ. nã isto casu certe cõferri dz iure nouo nõ veteri. j. co. l. illud. §. fin.

13 ¶ † Tertio quero an emãcipatus conferat suo et dic qõ sic iure veteri ⁊ nouo. vt. §. co. l. filie dotem. olim offerebãt omnia bodie profectitia tantum.

14 ¶ † Quarto quero an suus cõferat emãcipato. et dic qõ sic ꝓfectitia tãtũ olim ⁊ bodie. vt. d. l. j. filie bz bic querit. q̃ ꝓfectitia põt habere suꝰ extra peculiũ. nã pec. nõ cõferf sed reassignaf vt dixi. §. v. scõo modo ⁊c. vnde de pec. nõ est noster fmo bz de aliꝯ ꝓfectitijs. rñ. põt habere alia plura puta dotẽ vxon. ꝓpter dotẽ. vt. ff. fa. her. l. põpo. ꝑ hiladel. itẽ donationẽ ꝓpter nuptias. itẽ militiã a patre emptã. puta militiã curforis cãtoris vel bostiariꝯ in curia alicuius dñi vel aliud fini. qõ psone coberet: ⁊ peride questus pcipiatur. nã si psone coberet est ipsiꝰ filij ꝓpriũ. vt. ff. de mi. l. iij. §. sed fi ei legatũ. sed qz dat questũ vtilitas dz cõferri. vt. j. e. l.

15 illud. ⁊ dic vt ibi dicã. ¶ † Quinto q̃o an nec suꝰ nec emãcipatus cõferat. nec suo nec emancip. ⁊ dic qõ sic. scz data ob cãm: sec⁹ in simplici dona. quaz nõ cõferunt inter se nisi in duobus casibus. vt. d. l.

16 illud. §. fi. ¶ † Ultimo: vnũ scias ꝙ qui non vult

Universidad de Deusto
Bibliot

¶ Quod nõnot. qõ ꝫ pater dicat dono filio meo bñ merito nõ ꝑsumũ/tur merita nisi ꝓbent. vide glos. ord. di. rñ. q. ũ. c. si qs. ter. l. agli⁹ regul⁹. ff. de dõ. et. l. si pr. §. j. ff. e. ¶ text. qui est melior ꝯ in iure reperiatur ꝑm ang. in. l. etiã. §. ex ꝑterito. ff. de ma. vin. hinc est quod nõ sufficit qõ plaꝯtus cõcedat alicui aliud ꝓpter merita colorata. vide Bal. l. iubem⁹. la. ñ. s. de iac. san. ec. ¶ vide Bar. q dubitauit si in instrõ cessionis dicaꝫ ꝓpter merita an sit necesse qꝫ illa ꝓbẽ/tur. tu vide bal. in l. ñ. s. ne lice. po. vbi voluit qꝫ frustra Bar. dubitauit. Abb. cõsi. rlñ. Andr. barb.

b ¶ Wides dñt sta re tali iuramento.

¶ adde qꝫ salua isti⁹ pace est hic locus dum dicit confessionez ꝑris iurata ꝓbare super meritis spurñ ꝓ quo alle. incõuincibile rõne Bart. in. l. cũ qs decedens. §. tistia hõestissima. ff. de lega. iñ. vbi dicit qꝫ confessio inter personas actuz facere ꝓhibitas etiã iurata tãquã suspecta non valet quã opi. sequũtur hic omnes ¶ maxime Allexã. q ad hoc alleg. multa iura ¶ ꝓbocetiam reprobañ glos. in. l. qui testñ. ff. de ꝓba. refert ¶ sequiť Tho. ferr. in suo tra. caute. cau. rlñ. incip. doctores conuenire. 2 circa medi. princ. cau. ver. sel se ꝑr. a Celso.

¶ Inter ꝓhibitos. not. qõ inter actus ꝓhibitos nõ stañ confessioni testãris etiã cũ iuramẽto vtõ Bar in palleg. §. codi. hñ facit gl. fing. in. l. q testm. ff. de ꝓba. ꝑm bal. in. l. is qui. ff. de vulg. ¶ ꝓpil. vide bal. in addi. spe. ĩ ti. de cõfes. quod potest reuocari et sic fa/

succedere vniuersaliter nõ tenetur cõferre nisi ad. legi. vt. s. de inoffi. testa. aut. vnde si parens. ¶ hic dicta sufficiant. 10.

Patre. lia capit ꝫ dotez nõ cõferat. b. d. No. qõ veniẽs titulo singulari nõ tenet cõferre ¶ est vna de regulis in materia collationũ. facit. l. vlt. ff. de col. do. 11.

Posthumo. netur conferre posthumo testñ rũpenti. alias ei actiones habere ditarie deneganť. b. d. ¶ No. idẽ ius tribuit posthumo qõ iã natus. ¶ Scõo no. qõ nõ cõferenti deneganť actiones: ¶ ideo credo qꝫ ista exceptio impediat ꝓcessum. Itẽ videť qꝫ possit opponi ꝑ quẽlibet opponentẽ cui⁹ interfit. vt. ff. ad carb. l. iũ. §. cũ extaret. in. j. gl. ibi vñ liberi. vel dic etiã ꝯtra tab. vt. ff. õ ꝯtra tab. l. qꝫ vulgo ꝑm vltramontanos. 12.

Si ille licet. filia dotata debet fratrib⁹ collationẽ dotis offerre si vult agere cũ effectu ¶ peculiũ ꝓfectitiũ iter coheredes venit diuidendũ. b. d. No. qõ qñ onus est intrinsecũ ipsi actioni noie opponẽtis agẽs videť offerre siue onus sit ad natiuitatẽ actiõis. vt. l. ex placito ff. de re. ꝑmu. siue sit ad exercitiũ vt hic ¶ õz intrinsecũ qñ venit ex ead̃ causa. si aũt est onus extrinsecũ quis nõ tenet offerre nisi sibi opponať exceptio. arg. s. de cõpẽ. l. fi. ¶. ff. de cõdi. indeb. l. si nõ fortem. §. ficentum.

¶ Donatio facta filiofamilias ꝯ vim relicti. Merita nõ ꝓsumunť nisi ꝓbentur.

Donatio non ꝓsumit nisi ex causa.

Donatio licet nõ valeat a principio tamen cõfirmatur morte. 17.

Libelli filio a patre donati debẽt ipsi⁹ esse ꝓcipui.

Si donatione. Quesita post mortẽ nõ veniũt in collatione ¶ cõcessum in peculiũ venit diuidendũ. b. d. Prima pars istius legis est clara. ¶ Sed ꝫ scõm dictũ op. ¶ õz hic qꝫ filia fami. tenet̃ donata ꝑferre. ꝯtra. talis donatio ꝯ vim relicti ergo nõ ꝑferť sed iure quasi ꝓlegati capiť. vñ vť ob. §. fa. ber. l. filie. ſ. dicit gl. qõ hic pater donauit in peculiũ ꝫ in. l. cõtraria. cõtulit ob benemeritũ. Et est rõ differẽtie: qꝛ peculiũ finiť ꝑ obitũ cõcedẽtis. vt. s. de inoffic. testa. l. fi. sed collatũ ob meritũ cõfirmať ex morte tanꝯ supremũ iudiciũ. Sed cõtra glo. istã si opponit naz si benemerito pater puidet ergo istud est aduenticiũ ¶ statim ꝯz nec requirit cõfirmatio mortis. vt. s. de inoffi. test. aut. vnde si parẽs. So aut logmur de iure veteri qñ aduentitia acquirebant patri. ¶ tũc loquiť glo. aut de iure nouo ¶ nouissimo ¶ tũc logť ꝯrariũ qꝛ bodie ꝓprietas adũentitiorũ querit filiofa. vt. j. eo. l. fi. ꝫ bar. Tu dic qõ aut sunt merita obsequialia ¶ nõ est aduẽtitiũ. aut extranea q̃ nõ ꝯz filiꝰ patri iure nature: sed ea exhibuit ex abũdãti charitate erga patrẽ ¶ tũc est aduẽtitiũ. ¶ adde qõ not. ꝓ Guil. de cung. ff. si cer. pe. l. si tibi. ¶ Querit gl. si ꝑ dixit do vt bñmerito. nunqd ꝓsumant bñmerita ꝓcesisse. dicit gl. qõ nõ nisi hoc ꝓbeť. quo ꝓbato etiã si nõ cẽt dictũ vt bñmerito tñ ita donatũ intelligiť. ¶ sic magis inspicit veritas qꝫ ꝓfessio. vt. ff. de castrẽ. pec. l. si forte. ¶ ar. ff. de ꝓba. l. q testm. ¶. ff. ꝓ so. l. nec adiecit. ff. mã. l. si vero. §. inde papinianus. ff. de fideiuss. l. testõ. §. j. ¶ ista gl. é multũ no. ¶ eã semp alle. Sed qd si ꝑ in cõfessiõe exprimeret speciẽ ¶ quãlitatẽ meritoꝝ. Rñ. aut cum iuramẽto. ¶ tũc heredes debent stare tali iuramẽto[b]. vt. s. de ꝓba. aut qõ obtinet. aut sine iuramẽto: ¶ tũc nõ videť qꝫ talis ꝓfessio faciat fidẽ. arg. ff. de leg. iñ. l. cũ qs decedẽs. §. titia. ¶. d. l. q testm. sed certe ille leges nõ faciũt: qꝛ loquunť inter ꝓhibitos[c] nõ inter capaces. aut iste filiꝰ est capax. ¶ ideo vť standũ cõfessioni. vt. ff. de do. l. aquilius regulus. ¶ sic ꝑ talẽ ꝓfessionẽ fundanť dona. in ꝓsenti ¶ etiaz iustificať: ¶ qꝛ nõ est mera donatio ꝯ ob cãm certã ¶ specificataz

nõ requirit insinuatio. vt no. in. d. l. aquilius. et p
d Ly. ſ. co. l. vt liberis. Sed ꝫra[d] hoc op. de quadã theorica Bar. in. d. l. si forte. dicit enim ipse verba enũtiatiua actus extranei qui nõ potuit geri tpe ꝫtractus emissa ꝑ modũ cõfessionis ab eo qui potuit donare libere nullis ꝓcedẽtibus meritis inducit ꝓbationẽ: sed si nõ ꝑ̃t donare libere. tunc non stať cõfessioni sed requirit vera ꝓbatio meritoꝝ: ꝫ ita est in ꝓposito qꝛ pater nõ ꝑ̃t donare libere
d filio in ptãte sic vt statim valeat. vt. s. de inoffi. do. l. ñ. ergo ꝛfessioni paterne credi nõ ꝛz ꝫ certe dicta sua theorica ꝛz restrigi: nã nemo fine cã ꝑ̃t se effectualiter obligare: qꝛ ius in causa ꝓsitũ est: vt ff. ad. l. aquil. l. si ex plagũs. §. in cliuo. ¶ tũ si ꝫ̃itet cãm standũ est cõfessioni: qꝛ efficacior est actus cõformis qꝫ informis. ff. de excep. dol. l. ũ. §. circa. s. de nõ nu. pec. l. generaliter. sed defendẽdo Bart. dic qꝫ in. l. generaliter. ¶ in similib⁹ nõ erat impedimentũ rõne ꝑsone vnde nõ erat impedimẽtum rationẽ inhabilitatis: aut ergo extra actum verbi quedã alia requirunť: ¶ tunc verba nõ sufficiũt: vt d. l. si forte. sed vbi nihil extrinsecus regritur nisi sola volũtatis expressio: tũc vbis est inherẽdũ. ¶ ita dicit And. Zafferi de pisis in solutione ꝛũ ibi figurati. ¶ facit qõ no. s. de sa. fan. ecc. l. illud. in ¶. alia. Et qꝛ Nico. de mat. scripsit hic quedã que Bar. sibi attribuit. ideo vt antiquorũ laus non lateat de verbo ad verbum hic transcribendũ duxi q sic ait. Cũ hec lex de donatione in filiũ tractat ¶ hec materia videť mihi diffuse tractata ¶ nõ perfecte nec etiã clare. ¶ ideo circa ipsiꝰ materiã tractãdam dico sic. Hl. hic posita dicit qꝫ donatio facta
e filio tanꝯ extraneo: vel benemerito non agnoscit[e] ex verbis sed ex facto. l. vt videať an meritũ precesserit allegãs simile de castrẽ. pec. in. l. si forte. sed hec doctrina nõ mihi placet: qꝛ aliud est in castrẽ. pec. qõ ex cõsensu constituit non ꝑ̃t. ff. de castren. pec. l. castrẽse. ¶ in. l. si forte. aliud in eo quod qs vult donare filio sicut donaret cuilibet extraneo vbi solus consensus exigitur maxime cum. l. simpliciter dicat simplicem donationẽ nõ conferendã quando in eo ꝫtrariũ nõ est dictũ. vt. j. e. l. pe. in fi. ¶ ibi nõ dicit qꝫ merita ꝑcesserint vel qõ vltimũ iudicium sit collatũ in eũ. nec etiã illa ꝟba talia inuento in aliqua. l. de donatione simplici loquẽte. vñ nõ videtur ꝑdicta ꝛalis doctrina. l. ꝓbari. ¶ Sed circa hoc ego sic dico qñ aliquid concedit simpliciter a parentibus alicui ex liberis. aut concedit illi q est sui iuris hoc est qꝫ nõ sit in potestate donãtis seu concedentis. vt est emãcipatus vel de linea matera. aut ei qui in potestate concedentis est. ſ Primo casu aut conceditur cũ titulo aut sine titulo: si cum titulo. puta qꝛ dicit dono tibi hoc vel illud ¶ tenet donatio ¶ nõ potest reuocari nisi ꝓtũ esset inofficiosa. vt. s. de inoffi. dona. l. ñ. ¶. j. de don. l. siue emãcipatis. j. rñ. ¶ ista non cõfertur nisi in duobus vel tribus casib⁹: vt dixi. j. eo. l. fi. ¶ fi aut sine titulo. si quidẽ apparet potest ex quãtitate et qualitate donationis et ex modo dandi qõ voluerit donare: et tunc erit idẽ. vt qꝛ ei studenti mittit libros vel ali
e mẽta indigenti vel similẽ: ¶ tunc idem. vt. ff. famiber. l. que pater filio. fi aut nõ apparet de intentione donãtis qꝫ donare voluerit ex aliquibus cõiecturis: tũc nõ ꝓsumit donatio. ¶ sic debebat restitui ipsi dauti vel heredibus eius cũ nõ ꝓsumatur donatio[f] nisi ex causa. vt. d. l. q pater. ¶. ff. de do.
f inter vir. ¶ vxo. l. virũ. ¶ de ꝓba. l. cũ de debito. fi aut̃ eis cui datur est in potestate dãtis aut est talis qui ꝑ̃t habere castrense vel quasi castrense peculium. puta qꝛ miles vel quasi miles vt aduocatus vel alia publica ꝑsona. vt existens in dignitate vel alio publico officio: vt assessor vel magister salariat⁹ ¶ similes de quib⁹ habemus. s. de inoffi. test. l. fi. ¶ de aduo. di. in. l. fori. ¶ ꝛ assess. l. vult castrẽse. ¶ tũc illud qõ daꝫ fi quidem ex sui qualitate ꝑ̃t ꝓsumi datũ vt si de peculio castrensi vel quasi et tunc debebit ipsius filiꝰ esse ꝓcipuum ¶ non ꝛz conferri. vt versi. fi. qꝛ pater de filio mil. arma vel equos: ¶ aduocato vel magistro vestes vel libros vel filia. ¶ hec ꝓbanť. s. fa. ber. l. si filiꝰ. ¶. j. de castr. pe. l. j.

cit ꝓ eo qui in vltima voluntate reliquit ꝓ male obla tis eo reconualescẽte non ꝓterit ꝓ illis cõueniri. vide Bar. in ꝓcalle. ¶ codi. And. bar.

¶ Sed contra opan illud quod dicit modo fine cã ꝑ̃t obligari. tu limita nisi esset facta cõfectio in iudicio vt est ter. not. scõm bald. in. l. sed et si quis. §. fin. ff. si quis cauvide glos. que elegansad hoc alle. in l. j. ff. de interroga. act. et est casus not. secundum Bald. l. sicut. C. de repu. here. vide mode. l. generaliter. ff. de ver. ob. idẽ dicas si est ꝛfessio iurata. qꝛ ꝫ fit fine cã ꝓbat. ita dicit lu. ro. in cõsil. ccl. ¶. lxv. ¶. d. Anto. in. c. cũ contigat. de iureiu. ¶. d. Joã. de imol. in. d. c. cum contingat. ¶ in cõsi. in causa comitis de rangonibus. ¶ vide Jo. de imol. consil. cxxj. qꝛ cõfessio iudicialis fine cã obligat sed an dicaꝫ iudicialis qñ est facta coram arbitratore. Ludo. rom. consil. ccxlñ. dicit qꝛ non. Et re vera. bald. in d. l. sed et si quis. in §. fi. loquitur ĩ ꝓmissione fine causa facta in iudicio. et Sali. in. l. generaliter. s. de nõ nu. pec. qui dãnat dictum Bal. ibi ¶ respõdet ad. l. ꝫ si qs. §. finaego fui sequut⁹ bal. in. d. l. generaliter. de ỹb. obl. vide ibi omnino ꝓ nunc. And. bar.

¶ Agnoscit. quõ cognoscaꝫ qꝛ pater dat filio vt bene merito. vide glo. ¶ bar to. in. l. si tibi. ¶. §. pactus. ff. de pac.

¶ Presumat donatio facta a patre filio ĩ ptãte teneat. vt de bal. q enumerat. ¶. casus. vide no. in l. cũ opz. §. j. õ bo. q libe. Andre. barba.

pe. l. j. li. rñ. ¶ Si aũt id qõ daꝫ nõ cõuenit ꝑdictis peculiis. aut ꝑsona est talis q̃ tale peculiũ habere nõ ꝑ̃t ¶ tunc aut per talem ꝛcessionẽ tit. acgritur filio aut nõ. si gdem acquirit filio titulus vt qꝛ noie eius emit a ꝑ patre vel cõcedit ei cũ titulo: vt qꝛ dicit dono tibi: ¶ tũc intelligatur datũ vt extraneo. ¶ ideo debet habere ꝓcipuũ: ¶ non cõferre. vt. s. fa. ber. l. filie. de do. inter vi. ¶ vxo. l. donationes. hoc em̃ ipso qõ titulũ concedit ei apparet qõ intelligit factum tanꝯ extraneo: cum talis actus siue tituli acquisitio nõ cõueniat nisi inter extraneos. ar. ff. de stipu. ser. l. pinde. §. si seruus. ¶ per hoc apparet qꝫ pater talẽ actũ exercendo in filium hoc facit nõ tanꝯ in filium sed tanꝯ in extraneũ. ar. j. de testa. l. non codi. ¶. ff. de repu. l. fi. ¶. j. de la-
4 libe. tol. l. j. §. sed ¶ si qs. ¶ Et ideo ꝫ donatio non valeat a principio tñ morte cõfirmať ¶ trabitur retro vt non intelligať fuisse in bonis patris tpe mortis: sed ipsius filiꝰ: vt. d. l. donatiões. ¶ eius sit ꝓcipua. vt dictũ est. ¶ de hoc dico nisi cõtrariũ apparet de voluntate testatoris. ar. j. e. l. pe. in fi. si aũt ꝛcessio est facta filio fine aliquo titulo tũc fiqdẽ merita ꝓbanť ꝓcessisse ꝑ̃t ꝓsumi ob bñmerita datũ. ar. ff. mã. l. fi vero nõ remunerandi. §. idem papinianus. ¶ fi cest datũ ob cãm ꝓteritam ¶ non conferť: vt dicã. j. eo. l. fi. si aũt hec nõ interueniãt tũc apparet quandã separationem solũmodo voluisse cũ facere de bonis suis. ¶ ideo intelligẽdũ est cũ velle in peculiũ cõcedere ar. ff. de pecu. l. peculiũ. j. rñ. ¶ ideo tũc remanet in bonis cõcẽdẽtis ¶ venit in cõione hereditatis. vt bac. l. ¶. l. ꝓrori. ¶. s. faber. l. certum. ¶ per hoc dico amodo posse iudicari ¶ videri qñ
5 donatio possit haberi ꝓcipua ¶ qñ nõ. ¶ Itẽ ꝑ hoc repto hoc qõ a gbusdã scriptũ est inter quos est Ddoſ. ꝙ libri quos pater ꝛcedit filio scholari debent esse ipsius ꝓcipui. qñ sint in quasi castrẽsi peculio. hoc em̃ esse nõ ꝑ̃t cũ scholaris nõ sit de ꝑsonis que possunt quasi castrẽsia habere peculia. nec em̃ est aduocatus vel assessor vel magister vl alius filiꝰ de gbus ¶. dixi. licet intendat ad hoc venire nec est in statu aut acquirẽdi de officio aut exercẽdi officium publicum in quo quasi castrense peculiũ cõcedaťa iure. ¶ ideo circa libros et similia et circa omnia alia intelligo distinguendũ ꝑm ꝓdictã doctrinam. Nic. de mata. in ꝑsua lectu. 14.

Si maritus. Jus petendi collationem ꝓ transit ad heredem. b. d. 15.

Nec emancipati. ¶ Emancipati q̃ sita post mortẽ nõ conferunt. b. d. 16.

Illam. Codicili nõ impediunt collationez. hoc dicit.

1 ¶ ꝓoemium cõsiderari ꝛz tanꝯ causa finalis.
2 Verba que ex ipsa emancipatione quid ꝓportant.
3 Filius inuitus non potest emancipari.
4 Emancipationis premium nõ cadit filio vt filio.
5 Contra tabulas an reducat patrẽ ad causam intestati. 17.

Mt liberis. Dos ¶ donatio ꝓpter nup. inter liberos quoscũqꝫ conferť ¶ emãcipati cõferũt q̃ sunt eis tẽpore emancipationis vel post emancipationem ab emancipãte donata. b. d. ¶. primo ponit ꝓoemium in quo declarať causa finalis legis cõdendẽ. Scõo ponit statutũ circa collationẽ dotis ¶ donatiõis ꝓpter nup. Tertia ponitur statutũ circa collationẽ donationis in emãcipatũ facte. scõa ibi vt in diuidendis. tertia ibi emãcipatis. ¶ Ito. qõ ꝓoemiũ est cõsiderãdũ tanꝯ causa finalis sic. ff. de here. instit. l. fi. Scõo not. equalitatẽ seruãdam inter liberos cuiuscũqꝫ qualitatis. Tertio not. id qõ dixi de donatione. ¶ Oppo. ad scõm not. de. l. si emãcipari. s. eo. Sol. vt ibi ¶ Op. cõtra tertiũ no. de. l. illud. §. fin. in eo. versi. nec recusare. ibi eo ꝙ simpliciter donatio ꝛc. Sol. illa. l. intelligit in suis. itẽ intelligit ĩ donatiõe a linea materna. emãcipati vero plusculũ grauanť. vt hic ¶ bec vera. nã ꝑm tenorẽ legũ ꝓcedentiũ emãcipati debẽt oĩa ꝛferre. vt. s. eo. l. filie. alĩ dicunt qꝫ iste. §. emãcipatis. intelligit in donatione in peculiũ qõ faliuz est: qꝛ emãcipatus nõ ꝛz peculiũ. Tertiũ dicũt qꝫ iste. §. intelligiť. si hoc est actũ aĺs nõ. Iste sunt fabule ¶ diuinationes. ꝑm Nic. de mata. q sequiť Old. ¶ attribuebat Ja. de are. ¶ super isto puncto sic ait. ibi ꝓ tenore ꝓcedentium legũ. bancliterã ego lego: vt hoc verbum ꝓ tenore precedentiũ legũ non determinet verbũ collaturis sicut intelligit glo. ꝛz determinat verbũ precedẽs emãcipatis qꝛ tẽpore leonis q fecit hãc. l. aliuserat modus in emãcipationibus. alius est postea inductus ꝑ iustinianũ. vt colligiť. j. de eman. lib. l. fi. et ideo hec lex de emancipatione loquiť q̃ fit ꝑm anteriorẽ legẽ sed lex sequens q̃ est iustiniani subiungit de emãcipatione ꝑm nouas leges sic. j. de eman. lib. l. pe. ¶ fi. ¶ hoc not. l. sequens. qꝛ

cum esset de emãcipatis actũ ꝓ tenore precedentiũ legum. lex sequens subiũgit ꝓ autoritatẽ noue legis: vt ibi ꝓtz. ¶ Sed hic restat videre qd importent hec verba q̃ in ipsa emancipatio. ¶. c. sed ad hoc rñdeo ꝙ intẽtio huius legis est qꝫ cũ pater emancipat filiũ ¶ dat ei aliquid occasione emãcipationis tũc vel etiã postea forte incõtinenti aut ex interuallo cũ añ conuenerat. vt. ff. de sol. l. modestinus. illud semp̃ deberet cõferre. et est ratio. qꝛ cũ filius nõ ꝑ̃t inuit⁹ emancipari. vt in aut. gb. mo. nãt. effi. sui. §. generaliter. ¶. j. de eman. l. iubemus. non habuit lex ꝓ simplici donatione illud qõ occasione emancipationis datur. siue tũc fiue postea: tunc qꝛ forte aliter filius nõ cõsentiret. ꝛz Jo. videatur innuere contrariũ in glo. dum dicit ita demũ conferri si testator mandauit. ¶ ideo lex voluit istud indistincte cõferri. ꝛz simpliciter donationẽ nõ nisi ꝑm qõ statuitur in. l. illud. ¶ bec voluit dicere litera ista ibi vt fieri assolet. ¶ hic intellectus ꝓbatur ꝑ leges ffor. ¶. C. ¶ aut. boc modo. per leges ffor. nã si aliquid recepit pater vt emancipet filiũ: tunc vel postea repellit ab impugnatione testamẽti filiꝰ. vt. ff. si qs a pa. fue. manu. l. j. §. si parẽs. ergo eadẽ rõne idẽ erit econtra vt filius recipiẽdo a patre occasiõe emãci. nõ ꝑ̃t impugnare testñ patris quare cõputet sibi ꝓ legitima illud. et hoc de notat expresse litera ibi dũ dicit ꝙtum satis est idẽ ſ saltẽ legitimã. ¶ si cõputat in legitimã ergo confert. vt. j. eod. l. illud. ita em̃ esset si expresse dictũ esset ꝙ cõputaret in quartã. vt. ff. de in offi. test. l. si non mortis. idẽ ergo ¶ si tacite. vt. ff. si cer. pe. l. cũ quid. Itẽ ꝓbatur ꝓ l. C. videz ꝑ. l. istã dũ dicit vt fieri assolet: ¶ qꝛ in. l. ista totã rõnez ponere voluit solũmodo de datis que indistincte cõferunť. vt in ꝑn. istius legis et inter alia posuit not. istud dictũ cã emanci. vt ergo bene ꝙueniat predictis debes intelligere vt exposui. Itẽm ꝓbatur hoc iure aut. vt. s. eo. tit. aut. ex testamento. nã ibi dicit datorum ¶ intelligũt gl. ¶
3 Azo ꝛz ob cãm non simpliciter. ¶ Sed quis ꝑ̃t dicere qõ datũ causa emãcipationis: cũ filius inuitus nõ ꝑ̃t emanciꝑari vt dictũ est: sit simpler donatio. ¶ non sit ob causam certe nullus. ¶ ideo credo hãc legẽ fic esse exponendã ꝑm veritatem ¶ hanc dubitationẽ ꝓ hãc. l. fic soluendã. ꝛz aliqui cõtrariũ sentiant. ¶ ita sepe vidi de hac. q. que sepe de facto accidit iudicari. de facto me consulente. ¶ alĩs pluribus doc. ¶ iurisperitis. Nico. de mat. in lec. que verba nõ placent Lyn. et alĩs multis modernis: ibus: qꝛ emãcipatio nõ est causa obligare valens. ¶ sic nõ est datio ob causam iurta not. in simili. ff. de iureiur. l. si quis cũ debitore. Ista ergo verba in ꝓmiũ emancipationis potius sapiunt affectionẽ qꝫ ponanť loco finalis cause. ¶ ideo istũ ter. intelligũt simpliciter. siue donẽt in ꝓmiũ emancipationis. siue hoc nõ ex ꝓsso. nec etiã tacite subintellecto: qꝛ ĩtera simpliciter loquiť ¶ hec est ipsa veritas. ¶ Et nota qõ
4 istud ꝓmiũ nõ cadit in filio nisi vt filio: qꝛ extraneus nõ emãcipať. vt. ff. de ver. ob. l. quidã cũ filiũ. ¶ ideo nõ ꝛz aduentitiũ qꝛ nõ cõfert tũc. vt. s. de inoffi. test. aut. vnde si parẽs. ¶ Et
5 querit sup ista. l. ytrũ cõtra tab. reducat rem ad cãm intestati. Rñdeo aut rũpit ꝑ parte aut in totũ. primo casu nõ reducũt rem ad cãm intestati. vt. ff. de ꝛ tab. l. filiũ. scõo casu refert aut eidem cõpetit ꝛ tabu. q ꝑ̃t ex testõ succedere: ¶ tunc reducũt rem quasi ad cãm intest. vt. ff. de ꝛ tabu. l. qõ vulgo. nã ex quo agnouit ꝛ tab. nõ ꝑ̃t amodo esse sibi ꝯrarius adeũdo de iure ciuili ex testõ. ¶ ió ex necessitate testñ resoluitur: vt. ff. de re. iur. l. fi nemo. Aut ꝛ tab. cõpetit insolidũ vni. ¶ ius ciuile ex testõ cõpetit alteri. ¶ tũc distinguo. aut primo est adita hereditas de iure ciuili qꝫ fit intẽtata ꝛ tab. ¶ tũc nõ reducit rem ad cãz intestati. vt insti. de bo. pos. §. quos aũt. aut ecõtra. primo est agnita ꝛ tab. ¶ tũc res est reducta ad cãm ĩtestati. ita dicit gl. bic q̃ distinctio nõ ꝓz: qꝛ dicere qõ possit adiri. est impossibile supposito qõ ꝓteritus ꝓueniẽs impediat ius adeũdi. cuz ergo ꝑ̃t adiri. ergo vetus ius adeundi non impedit: ꝛz fit nudũ abstq̃ emolumẽto ¶ ꝓpꝛietate bonorũ. vt. ff. de lega. ꝑ. stan. l. is qui. §. si scriptus. Bal.

1 ¶ Factum ꝓ prescriptũ speciali indulgentia idẽ operať qõ
2 factum de iure communi. 13.
Monachi a monasterio licentiati censenť sicut manumissi.

Liberos. ¶ Quomodocũqꝫ liberi sui iuris efficiant tanꝯ emãcipati cõferre tenenť. hoc. d. vel sic. Nõ refert qualr qs emãcipetur an ꝓ ꝓmiũ legiũ. an de iure cõi. ¶ Not. id a
1 a qõ a fit ꝓ prescriptũ indulgẽtie specialis idẽ operať ꝙ factũ de
2 iure cõi. ¶ ideo babẽtes bñficia ex dispensatione sunt tuendi sicut si de iure cõi possiderẽt. ¶ Itẽ arguit ꝓ 10 mandatis licẽtiatis a monasterio vt censeãtur sicut manumissi vel certe tanꝯ abdicati. vt. j. de pa. po. l. abdicatio.
1 ¶ Statutum cessat vbi cessant verba statuti.
2 Sozor nõ excludiť a successione fratris extantibus agnatis.

¶ Not. facit quod not. Bart. in l. j. §. in filiꝰ. ff. ad treb. l. oẽs popul. ff. õ iust. ¶ iur. vbi statutum loquẽs de ciue verificať in ciue ex dispẽsatiõe. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 Mater duabus de causis per statutum agnatis extantibus excluditur a successione filiorum.
4 Nepos dotez mris z donatione ppter nuptias tenek 2ferre.
5 Legitima dz euelli de corpore bonorum defuncti.
6 Nepos si confert an filius imputet in legitima.
7 Nepotes euellūt legitimā ō substātia aui bñficio 2suetudis.
8 Neptis que cōfert dotem maternam dotem ab auo materno sibi datam non tenetur conferre.

a ¶Ob fic.no.qō lz excludak mater a successiōe filij extātibus agnatis non tñ excludit sororē.lz ℨ bar.in.l.ij.§.i.vide no.ff.ad treb.et idē bal.l.si defunct⁹.j.de suis.z le.et ibi ōt esse meliorē ter.de iure.Ange. hic dicit opi.Bal. pcedere qñ mater est defuncta p rōnē Bald.hec opi. 2 bar.z ēt bal.pcedit qqñ mr est in medio.qz absurdū cēt q mater excludere a tur z filia includ⁹ retur. And.barb.
b ¶Rō ofic. vtrū nepos 2putet sibi in ltia i bonis aui dotē maternā vide bal.l.scim⁹.z.l.qm nouelli.ſ.de inoff. test.vbi ōt qō teneas quā opi.tibi plz.bar.l.p⁹ dotē. z.d.l.i.qrtā.firmauit opi.but.Ang. ibi tāgit.vide oīno z.l.illō.j.eo.vbi vr träsire cū Jaco.de bel.Bar.2suluit i 2si.icip.gilbertus. moder. plene hic tangūt.vide oīno. Andre. Barba.
c ¶Sz dubitak.vió distinctionē bal.z mod.hic.An.bar.
d ¶Hoc tz bar.vió Bal.z moder.l.vt liberis.ſ.e.An.b.

¶Nepotes ex filia succedunt auo cū diminutione tertie ptis. Itē nepotes ex filio vel filia qui succedūt auie cū diminutiōe tertie ptis cū filijs vel filialib⁹ defuncti vel distuncte succedētes cōferūt dotē z donationē ppter nuptias dictis eoz patruo z auunculo amite vel matertere cū qb⁹ succedūt z ecōtra cōferūt eisdē ipi nāqz filij dotē z dona.ppter nup.eisdē datā:nepotes vero dotē z donationē paternā z maternā z modus collationis est vt ex hereditate z reb⁹ cōferendis fiat vnus accerus z ex eo partē hereditariā quisqz ferat. ¶No.in ter.ibi qō nulla cōstitutio ⁊c. qō vbi cessant vba statuti cessat statutū. Itē qō non pōt trahi nouū statutū ad casus p ipsuz nō decisos nec ad psonas similes:z iō si diceret statutū qō patru⁹ excluderet matrē.secus tñ esset ī amita. Itē qō lz excluderet matrem.nō tñ excluderet sororē.bñ excluderet auiā:qz venit p matrē representādo eā z fortior est rō in excludēdo auiā q matrem.vt no.Ly.j.que fit lon.2sue.l.j. ¶Sz pone qō statutū dicat q mater non succedat extātib⁹ agnatis defuncti. Modo pone qō extāt agnati z aliq cognati träfuersales nunqd de iure cōi succederent an dicti cognati:puta nepotes sororis excludanē vi statuti.dicit Bar.qō fic⁸:qz ista verba stātib⁹ agnatis habēt virtutē includēdi q defert agnatis solā successionez. Et ex hoc sequit qō excludit mater ī oēs cognati:qz qō ad vnū applicak ceteris denegak.vt.ff.de le.i.qō in rerū.§.si qs post.in fi.hoc phat Bar. esse verū triplici rōne. ¶Primo rōne ablatiui absoluti tacite disponētis in dispositiōe legali cū pferak a.l.q pōt disponere.ar.ff.de le.iij.l.fideicō.§.cū esset. Secō rōne 2tēplatiōis ad ipsos agnatos habite.vnde ad q̄cunqz verba dirigank tamen disponunt in ipsos.vt de leg.j.l.seruo legato.§.testatoz. ¶Tertio rōne remotiōis materne p qō iusl⁹ haberet mr videt träslatū in ipsos agnatos.ar.de le.l.legatarius.z inducitur ad hoc.ff.de col.bo.l.cū emācipato.§.si duo fratres. ita no.Bar.ff.ad ter.l.ij.§.videndū.qō nullo mō verū puto.nazsicut ex hereditatio bois nō potrigik ad preteritū de quo nō est facta mētio.ita nec exclusio legis cū pariter vtraqz sit odiosa. ff.de ven.in pos.mit.l.j.§.querit. Preterea statutū hoc nō dicit.ergo nec nos.qz nō debemus ampliare statutum cōtra ius cōe.vt.l.si vero.§.de viro.ff.so.ma.ꝓterea videt casus i hac.l. ver.superstitib⁹.nō ob.prima rō Bar.qz cōcedo q statutū defert in p̄udicii matris successionē sed nō in p̄udiciū aliozuz Itē nō obst.sēa rō:qz fauoz iste est respectiuus non absolutus. Itē nō ob.tertia rō qz tūc ꝓcederet qñ mater esseti medio ita q ius radicādū matri de iure cōi posset träffundi in agnatos:sed si mater est p̄mortua ibi nō pōt träffundi.vt.ff.de ope. lib.l.q libertū.§.postbum⁹.z facit qō no.in auc.matri z auie. in.j.gl.ver.itē qd si est auus z auia.ſ.qñ mul.tu.offi.fun.pōt. ¶Denuo no.ī ter.ibi q cōsdē nepotes.q nepos 2fert do- tē matris z donationē ppter nup.patris p̄mortuoz. ¶Sz reyoco ī dubiū vtrū sicut 2fert ita sibi imputet i legitima.ver bigra. Auus nepotē ex filio heredē vlem instituit lz aliū nepotē ex filia dotata p̄mortua instituit heredē in qnqz solidos imperialū agit iste ad supplemētū legitime non pōt obūci q 2ferat:qz nepos ex filia est heres vtis ex asse.vnde nō dz ei cōferri.lz obūcik q dotem matris dz sibi in legitima imputare. querik qd iuris. Jaco.de bel.cōsuluit nō imputari.qz nulla.l. cauek.nec ob.q 2ferk qz certe nō 2fertur in themate predicto. ¶Itē qz non sequit.cōfert.ergo imputak nisi in casibus in iure expressis.vt.ff.pri.l.z est ratio differentie⁵:qz legitima dz euelli de corpore bonoz defuncti.sed non collatio sed illa dos nō est ex illo corpore.sed mutatione psone in aliud corpus bonoz träslata.ar.ff.de acq.her.l.si paulus.ff.de vul.sub.l.si plures.§.filio.z.ſ.de secū.nup.l.in quib⁹.vnde nō inspicik q oliz de bonis aui exiuerit:qz natura mutauit mutatiōe psone:z dicit idē Ja.q nulla est dubitatio de isto puncto p̄m Jac.bu.q studio ℨdicēdi sepe fefelit z consuluit ℨrii:z Barto.sequutus fuit ipsum.ff.ad.l.falc.l.in quarta.z ita etiā cōsuluit inducens banc.l.tali rōne. ista dos confertur per nepotes.vt hic habet. ergo profectitia:qz aduētitia non conferuntur.j.eo.l.si.sed in dote profectitia est regula talis.q si dos confertur.ergo imputatur z talis regula specialiter z pcise tradik in dote z donatione ppter nup.vt.ſ.de inoffi.test.l.quoniam nouella. ib

c dū dicit eodēq modo ⁊c. Itē p hoc est.l.oīmodo.§.si.eo.tit.in ver.occasione.nā occasione matris peruenit ad nepotē. ergo eque imputandū.

8 ¶Item p hoc qristi nepotes euellunt cū de substātia aui beneficio consuetudinis cū iure cōi ad auum esset reditura.vt no.in.l.dos a patre.z in istis fundat se Bar. cui oīno cōtradico.z arg.fic.iste nepos est dñs istius dotis ex successione materna dudū anteq̄ moreret auus nec pōt fieri dñs ex alia cā nec mutare sibi qualitatē possi dēdi:sed per ipsum tionē in legitima sibi mutare titulū z possessionem.ar.ff.de bere.inst.l.iij.§.q fideicōmissaria. Scō fic.legitima debet euelli ex corpore vero vel ficto bonoz testatoris: lz hec euellere tur aliunde imo cōfunderek in ꝓprijs bonis nepotis qō est impossibile. Tertio fic.ratio bar.est falsa ergo z̄cluſio q̄ ex ea sequit:nam ipe dicit q nepos directe aufert auo.et male dicit:qz imo venit tāq̄ heres matris.vt.ff.de pac.do.l. bebli⁹.z hoc idē tz bar.l.si cū dotē.in prin.ff.sol.ma. Quarto fic.istud in themate supposito nō conferk.ergo multominus imputak. Quito qz sufficit hoc nulla.l.caueri.vt.j.l.pri.et hec est veritas q̄ posset ex eqtate dici q si succedit cum patruo z similib⁹ cum tūc fungak loco matris dz sibi imputari. arg.de bo.ma.l.si viua.ver.nā licet. Si autē succedit cum aliis nepotibus:tūc qz non representat matrēnō imputet.fic⁹ omnia ꝓ dictorū doc.equa distinctione saluak opi.z ita cōsului.non obstationes Bart.qz potius sunt fantastice z colorate q̄ efficaces.nā dū dicis dos est ꝓfectitia:qz cōfert concedo originaliter z nō ordinatiue quo ad onus collationi sed quo ad onus imputatiōis est originaliter sed nō derivatiue:nā quo ad nepotē a matre ꝓficiscitur nō ab auo:qz causa ꝓfectus prima in tuēda est nō remota.de leg.iij.l.sed z si fit.§.si. Itē duz arguit de occasiōe nō valet arg.qz.ll.alleg. loquunt de occasione rei ad rē.nō de psona ad personā.itē non valet arg.de.l.dos a patre.qz falsum z qz si filia esset emācipata cū 2solidata dos de iure cōi ex tali articulo pcueret sibi Bar.pedē ligone:nā qz nepos tūc abstraheret ab auo. ergo nō imputaret in legi.cuius contrarium inferūt prime alle.ipsi? er quo patet ipsuz nimis errasse. ¶Modo q̄ro vtrū neptis que cōfert dotē maternā teneatur cōferre dotem ꝓpriam sibi dātā ab auo mater no.z videk q nō quia nō venit vt ipsa sed vt representans matrē acti esset quidā extraneus heres filie qui non cōfert ex psona sua aliqd.tu dic q imputet dotē etiā ꝓpriam in legitimā: vt.l.quoniam nouella.ergo confert.vt.j.l.prima. Sed dubitatur si sunt due neptes cum patruo succedentes quarum vna est dotata alia non:nunquid dotata conferat sorori tantū an patruo tantū an vtriq̄.glos.arguit q sorori tantum.argumen.ff.de con.cum emanci.libe.l.i.§.si fic.sed finaliter determinatur quod vtriq̄.sc̄z patruo ratione equali seruande z sorori quia fecit ei partem per concursum:z sic dotem suam ponet in aceruo.z ex titu.vniuersali quilibet tenet quod ei hereditaria rata contingit.ꝓo hoc.ff.eod.l.si nepotes:licet aliter no.ff.de colla.do.l.j.§.sed si fic.non ergo confertur patruo.qz el faciat iniuriam.cū si renūtiaret accresceret sorori sed ratiōe qualita.nam patruus si habet quid conferat conferre tenetur ei ergo et ipsa sibi.arg.ff. ꝓo soc.l.si socius pro filia.z ita decisum teneas.

¶Quarta de iure nature debita introducta fuit in fauorez filiorum.

Imputatio in legitima respicit bona defuncti.

Profectitiū qō cōfertur non omne dz imputari in legitima.

Jus militie an debeat conferri.

¶Premitte ad euidētiaz quarta debita iure nature fuit introducta in fauorem filiorū:sed actio ad supplemētū legitime fuit introducta duplici fauore:sc̄i licet testatoris per ꝓius.z liberorū per posterius.vt.ſ.de inoffi.test.l.oīmō.lz collatio fuit olim introducta in cōpensatione iurie bodie ꝓpter bonū equitatis i q̄viget 2cordia z pars liberoz. Itē p̄mitte qō iputatio i legitima respicit bona defuncti:seu q̄ ex ipsis bonis ꝓueniunt:sed collatio respicit bona cōferentis:vnde per istas differētias differūt forma z origine z natura. His p̄missis dic casuz summariū.omnia que cōputantur in legitimam veniunt in collationem:sed nō econtra sed simpler donatio 2fertur causa inequalitatis cuitande vel si dictum sit cōferatur.b.d. ¶No.qō nō omne ꝓfectitium quod confertur imputatur in legitimam. Exemplum in donatione in p̄mium emancipationis q̄ confertur vt.ſ.eo.l.vt liberis.in fi.z tamen non computatur in legitimā nisi fuerit expresse dictum.vt.ſ.de inoffi.testa.l.si quando. §. fi.z ibi no.z hoc tz Bar.d in.l.peto.in prin.de leg.ij.sed Hic. de mata.z Oldra.dicunt imputari coipso quod est dictum per p̄mium emancipationis:quia est sensus verborum actidiceret

a ¶Quero dicitur. quid de liberis.dic sm Ange.q consequitur quatenus 4 nolunt tēpore mortis patris sed si cum pa filij fuissent diminuti p̄iudicat filio per auk.quod locum.ſ.eod.si autem sunt augmentati tunc redit lucro filij.sed quod si casu sunt augmentati p pter tempus forte aliqui dicunt quod cedit lucro filij. tu dic contra per istū text.tamen etiam quia quando dimi nuuntur lapsu tem poris non p̄iudicat filio.ita quādo augmentatur scōm moder.hic querit Ange. quod si vn⁹ ex filijs habuit simplicem donationez et alius ob causam non vult conferre potest cogi qñ aūt dicitur inequalitas b insurgere.vide euz hic.Andre.Barba.

b ¶C.si duo fratres. no.hic sed ange.hic dicit quod illud.c. non bene probat opin.Bal.qz logk qñ emit de pecunia cōi sed pur resident cum Bal.sed limita nisi fratres habitassent in diuersis habitaculis sub vna tñ clausura qz tunc non habere et locuz istud dictum p ter. lqd si fugitiuus.§. apud celsum.ff. de edi.edic.quem text. ibi Ang. dicit sim. nec ab aliquo nisi ab eo ꝓ limitatione hui⁹ dicti. and. Barb.

c ¶Oppo.ōr hic.an si miles vnum instituit in paganicis videatur p̄hibere castrensia acquirere.vide no.l.si mi les vnum ex fundo. ff.eo. et vide gloss. in contrarium.in.l. j.§.si ex fundo.ff.de bere. insti. et sali. hic ponentem vnā nouam z fin.opi.vi de do.Joā.in.l.j.§. si ex fundo.p̄alle. And.bab.

d ¶Pro ciuibus. no.quod scholaris tractatur vt ciuis quo ad commoda z ad quod definit esse ciuis intelligit quo ad commoda vel in

¶De testamento militis. Rubrica.

¶Quia inter omnes testatores milites obtinent p̄incipatū.vt.ff.co.l.j.z.ſ.de inoffi.test.l.si. ideo de testamento militis tanq̄ de digniori p̄mittit.si mile no.ſ.de secū.tab.in rub.vel qz milites a iure cōi sunt exēpti.ideo p se de hac tractat tanq̄ de specie exempta a genere.

1 ¶Miles dicitur habere duas hereditates.
2 Miles si vnū instituit in paganicis an videat ꝓhibere castrensia.
Testamentum militis semp reducitur ad ius cōe
3 Miles si dicat in testamēto instituo vnū ex vncia⁹ qualiter sit intelligendū.
Prohibitus a iure accrescendi a successione non est prohibitus.

¶Frater. Instituit⁹ a milite in paganicis non habet ius accrescendi castrēsium lz repudiet in castrensibus heres scriptus nisi esset eidē vulgariter substitutus.b.d. ¶Hoc.qō milites habet duas hereditates.ſ.paganicam z castrēsem.z ideo fungitur loco diuersorum testatorū. et ideo cessat ius accrescendi quod non habet locum in diuersis testatoribus qz ex diuersis testamētis ius coniunctionis nō cōtingit.vt.ff.quib.mo.vsufruc.amit.l.si sub conditione.z considera qō interdum vnus testator censetur vt plures et tunc licet sit vnus natura:fingūtur plures iuris cēsura. Interdum plures censentur vt vnus vt pater et pupillus.z tūc redigunk an instar vnius quo ad ius accrescendi in hereditate.vt.ff.de acquir.bere. qui patri. Interdum plures sunt plures sicut natura ita iuris censura z tūc nullum est ius accrescendi quod ab eadem causa efficiente debet proficisci.ne vnus z idem decedat ꝓ parte testatus z ꝓ parte intestatus quer cessat in testamentis diuersorum. ¶Opp.dicitur hic q debet probari q miles voluit accrescere,contra nam hoc ꝓbat coipso q instituit heredes in diuersis hereditatib⁹. Sofateor sm Jo.z hec vera lz gl.dicat vel dic melius ⁊c.expone.i.clarius quia est eadem solutio cū solutione Jo.sm Ja.bu.vel dic q aut miles exp̄ssit nomen appellatiuum paganicorum per se z castrensium per se.z tunc est vera opi.Jo.aut non expressit nomina appellatiua sed res ipsas vt q? cuz haberet patrimoniū paganicum citra mare et castrēse vltra mare dicit instituo titiū in patrimonio citramarino z seiū in vltramarino z tūc est vera cōsideratio gloss.quia nō apparet, ex vbis testatoris distinctio formalis sed sola distinctio rerū. z ficnō ob.j.eodē.l.ij. ¶Secūdo oppo.de.l. q̄q. j.eo.Sol.ibi testator confuse disposuit.hic distributiue.vel ibi non iure accrescendi:sed quia ab initio nō fuerint nisi tres partes grosse z non duodecim minute de tota hereditate. ¶Tertio opp. de.l.idē.z.ſ.ff.e.Sol.distingue vt in gl.caue tñ:qz gl. dicit vnū ex vncia.alium ex castrensibus debet dicere alium ex duabus vnciis.vt patet in summa Azo.scōm Ja.bu.vel dic q̄ saluatur glos. quia dicendo vnū ex vncia intelligitur tā castrensium q̄ paganicorum.arg.ff.de le.j.l.si dominus stichus. ficq̄ etiā in castrēsibus est coniunctio. ergo et ius. accrescēdi.ar.cōtra.ſ.fa.ber.l.quoties. ¶Quero nunqd prohibitus a iure accrescēdi videak ꝓhibitus a successione intestati.gl.sentit bic q non: quod verū est nisi esset facta p̄hibitio fauore aliorum legitimoz:nā volūtas militis p lege seruetur.vt hic.z.ſ.de pac.l.licet cū similibus.

2 ¶Miles. Instituto non trahit ad se institutionē in diuersis heredibus eque principalibus.hoc dicit.

3 ¶Tamq̄. Testamentum militis tis q̄tum potest salua ratiōe recti sermonis reducik ad ius cōmune.b.d. ¶No.qō vbi thema pōt reduci sine p̄iuilegio iuri communi deseruire debemus.simile verbū est.ff.de dam.infec.l. damni. §.si ts.in glo.quedā iudaice. Itē not.idē testamentū valere tā ex p̄iuilegio q̄ de iure cōi.vt hic in ver.z iure cōi. ¶Ultimo not.qō testamēta debēt interpretari sm ius commune.

1 ¶Priuilegiū p̄hibitorū dicit semp pualere.
2 Priuilegiū nō dz interpretari extra priuilegiatū.
3 Milites portantes clauas habent quandam dignitatem.

4 ¶Iruffinus. Priuilegiū militis non tollit leges in ei? fauorē inductas propter ibecillitatē 2filij.b.d. ¶Not.qñ in eadē psona inueniunt duo priuilegia.vnū p̄mittēs z aliud p̄hibēs q̄ pualet p̄hibitoriū:qz necessitatē inducit.qō est not.nā miles est priuilegiatus in faciēdo lz minor.rr.ānis est priuilegiat⁹ p legē elieſētiā p̄hibēdo ne minor manumittat sine cā: 2 z huic legi p̄hibitorie stari dz. ¶Itē not. qō illud qō pōt fieri in testō si cā postea approbat.z no. qō p̄uilegiū nō dz ipetrari ℨ p̄uilegiatū. z ideo si scholares debēt tractari p ciuib⁹ d intelligit quo ad fauorez nō quo ad detrimēta.hoc no.bar.ff.de 3 ℨtabu.l.iij.§.fi emācipat⁹. ¶Itē no.qō qdā milites portāt clauas. z est quedā dignitas:sed in tuscia portāt istas clauas milites potestatum.

5 ¶Ex testō. Militis volūtas est seruāda nisi fit legi exp̄sse cōtraria.b.d.

1 Substitutiones q̄dā dicunk simplicis nature.
2 Probatio p̄iecturas q̄ substō est facta reciproce non est sufficiens.
3 Mater ad hoc q̄ excludak requiritur q̄ frater testatoris probet testatorē substituisse.
4 Miles z paganus differūt in substitutionibus.
5 Probatiōes 2iecturales circa substitutionem an sufficiant.
6 Substō reciproca ñ expirat adueniēte pubertate.
7 Testō:si dubitak qd i testō senserit q̄r? pbari pōt.
8 Substō si filij mei decesserint que dicatur.
9 Substitutio pupillaris lz nō contineatur quo ad tertiū an inter duos ptineri possit.
10 Testari quis p̄sumitur sm naturam.
11 Frater hereditatis ōr heres femina aūt non.
12 Dis dictio poti⁹ est distributiua pluriū q̄ duorū.
13 Substō duoz quoz vn⁹ est annicul⁹ z alter annoz riū.si trib⁹ annis virit an pupillaris exp̄iauerit.
14 Bastardus filio legitimo substitut⁹ z postea legi-

cōmoda. vide tex. z doc.i.l. exheredato. ſ. sub dño. ff. ad sil. Bald.l.iij. §.si emancipat⁹.ff. de ℨ ta.ct.l.j.ſ.de fabri.li.x.et text. in.l. necp.j.de decu. lib. x.text.l.acti.§.item q societatem.ff. pro soc.Bald.l.si gs.ſ. de na.lib. vbi dicit q alt sunt tractandi nouī ciues quaz antiq. vide cūdem l.j.et in auc.habita. ſ.ne fili.pro pa.ange.ff. de in ius vo. l.sed si bac.§. sed si ius. vide Bald. vbi ℨ tenet in.l.qō fauore.ſ. de le. fm quandam opi. fuit ℨsultū in.q.facti referunt mod.l. si exheredato.§.sub dño.ff. ad fil. prela leg.et de materia vi de Bar.in.l.j.ſ. de dig.lib. xij. et fic ℨ bannitos et non de finant esse ciues. vi de Bald. in addi. spe.in tit. de cenſi. item vt non extinguak obligatio iam contracta.l.ij.§.ne mo.als.j. ff. de ca. dimi. vide Bal.in l.si gs filium.ff. de lib.pter.qō ciuitas pōt facere de ciue forensem ppter delictū vide Bald.in l.ex oratione.j. de admi.tut quem nemo allegauit ibi p illum ter. dicit qō comitatensis vel alius effectus ciuis ex priuilegio tenetur ad oīa quod est no. et vide Bald.in. l. fiue possidetis.j. ō proba.z vide quod no.Bal.de scholari.in.l.ea.l.ſ. de cōdictio.ob cau. vide bal.in.l.ciues.j. de ap.vide bo. text. l. fin.ſ. vbi sena. vel clarisi. vbi būtes dignitatem ex administratione officij gaudeant, maiori p uilegio q̄ bi qui būt dignitatem ex concessione principis.et sic ex fictione quod est not. sm Bald.in.ſ. ex quibus. in p̄oe.ff. als in'. ſ. et.l. oēs populi. de iusti.et iur. et vide Salic. in rub. ff. de probat. vbi si cauetur quod originarij gaudeant certa immunitate non compet

Universidad de Deusto
Biblioteca

benduntur ciues ex cõstitutione :ℨ si di ceret q̃ ciues faciãt certũ qd cõpreben dunt ciues ex pille gio. vide eum ibi et vide qõ pulchre di cit Sali.in.l. cines. C. de ap. vide bald. in.l.i vbe.ff. de sta tu ho. vbi dicit. qõ nõ admittit ad ho nores ad quos non cõsueuerũt ad mitti nisi veri ciues. et vide Cy.l.fin.C. de bis q ve.eta. in ad ditioni. And. barba.

timatus an filio mortuo succedere possit.
Paria sunt aliquid in principio esse inconueniẽs ad inconueniens reduci.
Casus vñ quare in instõnibus cõprehendit aliũ.
Mercatores priuilegia militũ non debẽt habere.

Ẏ in testamẽto. Ista lex habet contrarios intellectus doctorũ: vnus intellectus est q̃ frater testatoris pbat eoip so q̃ ℨniũ nõ pbatur: et hec opi. tãgitur in gloss. mag. vsi. alỹ dicũt. ꝛ bãc tenet Bar. fil. ꝛ Jac. but. ꝛ ſm hanc lectu. hec. l. hoc intendit. Quãuis substitutio reciproca facta personis imparibus a pagano non cõtineat nisi solas substitutiones vulgares ꝛ ideo per adiectionẽz coberedum expiret. tamen si fit a milite pupillo ꝛ fratri coheredibus in stitutis: nõ expirat per adiectionem bereditatis: q̃ cõtinet pupillarem in persona pupilli. ꝛ militarẽ in pſona fratris. ꝛ ideo pupillo mortuo in pupillari etate mater excludit nisi p aliqua extrinseca pbetur testatorem voluisse cõtrarium. b.d. ℨ ista lec. est multũ litere amica. q̃ ter. pbatiõis extrinsece imponit fratri oũ ibi aduersatiue loquitur. sed ibi ꝛc. preterea videtur esse contra rõnem. nã reciproca substitutio copulat substitutos. et de natura copule est regrere paritatẽ. vt. j. de impu. ꝛ ali. substi. l. q̃uis. ꝛ. l. bereditatẽ. Jtẽ substitutio pupillaris ꝛ militaris nõ sunt eiusdẽ generis nec vel nature. vt. ff. de vulga. sub. l. centurio. ꝛ. ff. de admi. tu. l. impuberis. ideo coequalitas substitutionis cadere non põt cũ termini non sint pares. ꝛ ideo alỹ tenent contrariã lec. ſm quam hec. l. b. d.

¶ Substitutio breuiloqua facta pſonis imparibus cõtinet vulgarẽ tñ nec cõtinet eam quã testator potuit facere ex priuilegio speciali nisi probet per aliquas extrinsecas cõiecturas testatorem hoc voluisse. b. d. ꝛ istã lec. cõiter tenent doc. nã vna determinatio determinans plura debet determinare ea sub vno modo significãdi ꝛ non sub diuersis sicut in dictis legibus. vt pꝛ. ff. de vul. substi. l. lucius. ꝛ ſm hãc lec. sic forma casum in terminis. miles facit testm. ꝛ sibi instituit beredẽ filiam suã puellã in mediate ꝛ fratrẽ ipsius testa. in alia medietate. ꝛ eos inuicẽ iustituit. qui mortuo testatore bereditatẽ solẽniter adiuerunt. tãdẽ mortua est pupilla in pupillari etate matre dicto patruo superstitib⁹. nũc patruus dicit se debere succedere pupill. vigore substitutionis: mater vero dicit se succedere debere abintestato. querit qs eorũ succedat. Rñdet imperator q̃ si testator fuisset paganus. mater oino succederet qꝛ talis substõ pupillarẽ substitutionẽ nõ posset includere. sed qꝛ testatorꝛ fuit miles q potuit post aditã bereditatẽ vtriq̃ substituere si voluit succedit patruus exclusa matre si. pbat quod intentio fratris sui fuit huiusmodi alꝫ nõ. b. d. Ilo. qõ dixi i summario. ¶ Et ad euidentiã dicendum premitto q̃ quedã substitutiões sunt simplicis nature vt sola vulgaris nihil extra se continens ꝛ reciproca facta extraneis. vel vni suo alỹ extraneo vel vtriq̃ suoꝛ: tamen vni puberi. alỹ impuberi. quedã vero substitutiões sunt pluriũ naturarũ vt q̃ſ forma substitutiõis ẽ vna. sed casus substitutiõis sunt plures. vt q̃ſ reciproca vel cõpendiosa cõtinet vulgarẽ et pupillarẽ vel q̃ſ expressa cõtinet tacitã. ¶ Scdo pmitto qõ ℨ pbetur per aliquas cõiecturas. puta per duos testes q̃ pagan⁹ q substituit reciproce suum ꝛ extraneũ voluit ꝛ sensit substituere impuberi pupillari ter. tñ hoc nõ sufficit: qꝛ natura reciproce est multũ remota ꝛ cõtraria huic sensui. ꝛ ista pbatio non est declaratoria: sed dispositiua. ꝛ ideo dz esse solẽnis. vt. l. cum proponebatur. in glo. ff. de leg. ℎ. sed in milite sufficit pbatio duoꝝ testiũ: qꝛ nõ ita exorbitat a rõne cũ possit vtriq̃ substituere. ꝛ sic differũt miles ꝛ paganus tã in potẽtia q̃ in qualitate probationis: ꝛ iõ litera ista loquit̃ aduersatiue. ibi sed cũ ex testamẽto ꝛc. bis pmissis de facili patebit tibi veritas. ¶ Opp. ergo fic. ꝛ primo miles põt vtriq̃ substituere post aditã bereditatẽ. ergo videt vtriq̃ substituisse. vt. ff. eo. l. iam hoc. in ver. qõ ius. Sol. hoc est speciale qꝛ mater est in medio. ꝛ hanc solu. tangit gl. in prin. vsq̃ ibi expresse autẽ. ꝛ ista opi. põt sic pſuaderi. pupillaris substitutio contenta in reciproca est tacita. vt in. d. ver. q̃ ius. in ver. videri. qõ no. fictionẽ: sed tacita pupillaris non admittit̃ contra matrẽ. vt. j. de impu. ꝛ ali. substitu. l. precibus. ergo solutio vera. ¶ Ex hoc sequitur talis conclusio q̃ ad hoc vt mater excludatur requitur q̃ frater testatoris. pbet testatorẽ substituisse cõpendiose. vel reciproce verbis directis vel de tacita pupillari sensisse. qꝛ forte dicit hoc coram duobus testibus. nã per intrinsecã cõiecturã presumitur. p matre ergo opz q̃ substitutus. pbet cõtrariũ per extrinsecã. pbationẽ. ꝛ. b. d. gl. ab illo ver. expresse autẽ. vsq̃ ibi sed in quo. Sed alỹ cõtentur cõtrariũ ꝛ dicunt q̃ substitut⁹ nihil bz extranei. pbare nisi extranea psumptio est cõtra eũ. ꝛ. b. d. in versũ. ꝛ i ver. alỹ dicũt ſm gl. finaliter residet in hoc q̃ frater habeat probare. ¶ Aduerte glo. bene firmat sed mala rõne. nã dz dicere. ꝛ ideo. pbat substitutus. qꝛ mater est in medio est falsum. vt. ff. co. l. lucius. ver. aliter. nã pupillaris cõtenta in reciproca ex interpretatione verborum indiffinitorũ cõtinet substitutiões pupillares sicut genus cõtinet suas species ꝛ individua ac si essent spãliter enumerata. vt. l. si chorus. de leg. ℎ. ergo nõ fit expꝛssa p genus ꝛ differẽtias ideſt specifice: est tñ expressa p ipꝰ genus ex generali ipsius pdicatione. vt no. in. d. l. precibus. in glo. secus in ver. ꝛ sic pupillaris. ꝛ in vlti. glo. in ver. ꝛ idẽ in breuiloqua. ratio ergo vera quare hoc. pbat substitut⁹ est. ppter inequalitatẽ beredũ inter quos substitutio versaꝫ qꝛ in dispari subiecto nõ põt introduci vna forma cõis nec presumitur diuersitas nisi. pbetur. ꝛ ita tenet Odof. ꝛ cõiter omnes doct. ꝛ est ipsa veritas. ¶ Modo op. scdo loco ꝛ arguo sic. lex nostra facit differentiã inter militẽ ꝛ paganũ: sed si requiritur in milite q̃ substitutus probet iam nulla differẽtia erit qꝛ cõstito de volũtate idez erit in pagano qõ in milite cũ substitutio. pbata excludat matrẽ in vtroq̃ ℨ bz nõ substitutio interpretata. vt no. in. d. l. precibus. in glo. imo ꝛ in. c. si pater. de test. li. vj. ꝛ gl. allegat hic. l. iã boc iure. ver. ne si vulgari. ff. eo. ꝛ ista allegatio est cõgrua. Jtẽ allegat. l. scevola. ff. ad trebellia. ꝛ ista allegatio est inepta. Demũ respondet gl. q̃ nihil o probato nullũ est priuilegiũ militis seu substituti eius. sed. pbata volũtate militis valebit iure directo. Sed in pagano nõ põt valere directo iure ꝛ hoc dicit glo. in ver. sed tu dicas vsq̃ ibi nisi mater. ꝛ subdit glo. in milite. valet iure directo nisi mater esset in medio. Aduerte nam ista adiectio est falsa. nam licet substitutio directa quandoq̃ obliquaꝫ tamen directa probatio non põt obliquari. ideſt q̃ si testes. pbãt q̃ directo substituit non possumus dicere q̃ probẽt q̃ fideicõmissarie substituit. qꝛ hec iter se ℨ traria sunt. Preterea. l. precibus. non facit pro gl. qꝛ ibi loquit̃ in substitutione cõpẽdiosa ꝛ qñ decessit adult⁹. hic vero decessit in pupillari etate. ¶ Jtẽ nec l. scevola. facit p glo. qꝛ ibi loquit̃ in substitutione codicillari non in pupillaribus tabulis. Jtẽ aduerte q̃ gl. subdit q̃ in pagano. pbato qõ voluerit substituere pupillo post aditã bereditatẽ. qõ substitutio est fideicõmissaria: licet in pupillari etate moriaꝫ qõ falsuz est vt dixi qꝛ probatio directa nõ vertit̃ in obliquã: ꝛ ideo omissis hui⁹ glosſ. errozibus dic esse differẽtiã inter militẽ ꝛ paganũ qꝛ miles est priuilegiat⁹ in testãdo ꝛ sufficiũt. pbatiões cõiecturales psumptiue cũ iter substitutos posset induce paritatẽ. ℨ nõ sim plr tñ ſm qd sed pagan⁹ nequa q̃. ¶ Oppo. ꝛ tertio q̃ etiã hoc. pbato in milite tñ nõ vz substitutio vt directa pupillaris sed vt fideicõmissaria qꝛ mater est in medio. vt. l. pcibus. ꝛ. d. l. cẽturio nõ in ter. sed ibi glos. Sol. pyle⁹ cõcedit oppositõez. ꝛ dicit q̃ in hac l. mater. pſus nõ excludit̃ sed p fideicõmissum grauat̃. ℨ hoc est falsum. qꝛ ter. loquit̃ in successiõe impuberis. at fideicõmissum nõ succedit impuberi. vt. l. coberedi. ℎ. cũ filie. ff. de vulg. sub. nõ obst. l. pcib⁹. qꝛ ibi decessit adult⁹ vñ satis bz lex q̃ vsq̃ ad pubertatẽ valuit iure directo ꝛ. b. d. gl. in ver. itẽ satis. Expedita est hec glo. que sese intricauit: sed declarata est ꝛ cõclusiue. vt. ℨ. pꝛz vsq̃ ad verb. vlti. qui inci. itez quero. Modo venio ad. d. ver. ꝛ q̃ro ponam⁹ q̃ pbat q̃ miles substituẽdo reciproce impuberẽ ꝛ fratrẽ voluit vtriq̃ substituere post aditã bereditatẽ. ¶ Nũquid ista reciproca expirauit adueniente pubertate: ꝛ vñ q̃ ſic. nã cũ expiret q̃ ad filiũ. ergo expirat q̃ ad coberedẽ. qꝛ natura cozrelatiozũ est q̃ destructo vno termino cozrelatiozũ totũ destruat̃. vt. ff. de acce. l. ſi. Jn cõtrariũ est verũ qꝛ qñ est facta duob⁹ impuberib⁹. ℨ vnus prius pubescat q̃ alter. tñ in pſona impuberis adhuc remanet substitutio firma. vt no. in. d. l. luci⁹. nã si citeriozi tpe finiret. iã nõ esset. ppriꝛ ꝛ pl ene pupillaris ℨ paucoꝝ dierũ. qõ ℨ testator possit abbreuiare. vt. ff. de vulg. substi. l. ex testamẽto. ℎ. itẽ q̃ro. tñ in dubio hic nõ psumit: cũ ppria natura act⁹ tenenda sit. vt. l. in pupillari. e. ti. ergo sic dicã in pposito qõ ℨ expiret pupill. nõ expirat militaris. glo. nostra nõ soluit. Nic. de mata. dicit qõ tantum durat in pſonã impuberis. ar. hui⁹. l. ꝛ. l. ℎ. ꝛ. l. q̃uis. supi⁹ alleg. nã hec verba hui⁹ substitutiõis cũ paritatẽ desiderẽt in vtroq̃ berede mensurã ꝛ metã in vtriusq̃ pſona recipiũt ſm illã pſonã in qua plus limitat̃ ꝛ in cõsequẽtia minus põt ſm cũ ℨ nõ rñdet ad glo. l. luci⁹. sed respõderi põt qõ illa gl. loquit̃ in substitutione reciproca regulari ꝛ biclin irregulari. argu. ff. de testa. milꝰ. l. eius militis. ℎ. fi. Jtẽ nõ est tanta absurditas q̃ duret ibi vsq̃ ad tẽpoꝛa pubertatis quãta esset hic si duraret in ppetuũ. ar. ff. de tu. ꝛ ra. dist. l. nisi finita. ℎ. fi. Ex his apparet declaratio hui⁹ glosſ. ¶ Scdo q̃ro cũ hec litera dicat probãduz esse an ita testator senserit dubito quid intẽdat dicere q̃ senserit testator an senserit qõ tu debeas vocari ex substitutiõe an q̃ cõsenserit q̃ hec substitutio porrigat directe ad vtrũq̃ etiam post aditã bereditatẽ: ꝛ certe hoc vltimũ credo esse mentẽ huius legis qõ pꝛz ex rõne superius reddita licere militib⁹ ꝛc. sed. pbato primo intelligit probatũ scõm. ꝛ ideo dicer ẽ pupillũ ex substitutione directa vocari fratre mortuo sicut fratrẽ ad successionẽ pupille. vt. ℨ. dixi nec credo hoc exponendũ q̃ probetur eoipso qõ contrarium non probatur nec etiam q̃ alie presuptiones erant contra eum sed credo proprie probandum ex cõiecturis. saltez vt in glo. primo loco exponitur ſm illic. de mat. ¶ Tertio declarãdo materiã quero q̃ substitutio sit ista qñcunq̃ filỹ mei decesserint eos inuicem substituo. ꝛ videt q̃ sit reciproca propter verbum inuicem vt hic. ꝛ. d. l. iam boc iure. Jdez si dixit eos inuicẽ instituo. vt. ff. de vulga. substi. l. ſi pater impubere. Jdez si dixit eos inuicem detracto verbo nec adiecit instituo vel substituo qꝛ tacite subintelligit̃ verbũ quo subaudito oratio pficit ꝛ mens testatoris soluatur. vt. j. de fideicõmiſ. l. verbum volo. ꝛ. l. voluntatis. ꝛ. ff. de beredi. instli. l. i. in fi. ꝛ. l. qꝛ tacita. in cõtrariũ videt q̃ sit cõpendiosa propter aduerbiũ qñcunq̃. Jtẽ ꝛ propter mẽtionẽ mortis. vt no. in. l. precib⁹. et in ſti. de pu. substi. ℎ. qua ratione. solu. ista substitutio potest dici breuiloqua. quia vna cõceptione verborum in eadem specie substitutionis plures iungit beredes. Jtẽ potest dici cõpendiosa quia sub cõpẽdio verborũ plura iũgit tẽpoꝛa vnde post pubertatem vertitur in obliquã scilicet vt adultus moriens sine liberis granatus cẽseatur restituere superstiti partẽ suã qõ nõ esset si esset mere reciproca cũ mere reciproca obliqua ri nõ possit. de vulga. substi. l. qui plures beredes. p Dyn. qui sup ver. in omnem causam exponit. scilicet directe substitutionis. põt ergo dici qõ in themate predicto testatoꝛ miscuit plures species substitutionis. ꝛ ideo. qõ minus cõprehẽdit invna ſuppletur per aliã dũmodo equalitas seruetur. vt. d. l. q̃uis.

¶ Quarto quero pone q̃ testatoꝛ restituit duos pupillos in sua potestate positos et etiã quendã aliũ ꝛ eos inuicẽ substituit nũquid inter istos duos cõtinuatur pupillaris ℨ nõ contineat quo ad tertium. rñ. Guil. q̃ ſic. Bar. contra. Tu distingue qualis sit ille tertius. nã si est talis qui nõ debeat excludi a successione impuberis ex presumptione iuris et nature vt qꝛ est frater carnalis legitimus: tunc etiam inter illos duos creditur pupillaris inesse. ꝛ hoc ex psumpta volũtate defuncti qui in dubio videtur velle q̃ ius legitimarũ bereditatum sit saluũ i sua potestate. vt. j. de impu. ꝛ ali. substi. l. pe. aut ille tertius nõ est talis sed est forte bastardus vl frater testatoris vel prorsus extraneus et tũc propter naturalẽ effectũ patris ple nissima intelligit̃ substitutio inter ipsos impuberes. ar. in ratione sui. ff. de le. iij. l. paulo. ℎ. j. ꝛ. ff. de lib. leg. l. laureli⁹. ℎ. titi⁹ testmẽto. ¶ Quinto querit̃ pone q̃ pater habens duos filios impuberes ex ꝑma vroꝛe ꝛ vnũ ex scõa vel plures reos inuicẽ substituit. queritur vtrum vtriq̃ cõiuncti preferant̃ coniũcto ex vno latere tñ. quidã dicũt q̃ ſic sicut abintestato. nã presumit̃ quis testari ſm naturã. ff. de libe. ꝛ postbu. l. gallus. ℎ. j. ꝛ qꝛ vbi est maioꝛ ℨiunctio ibi debet esse prelatio. vt. ff. de vulg. substi. l. coberedi. ℎ. q discretas. ꝛ. ℎ. qui patre. ¶ Tu dic contra. quia imo ad testatoꝛem qui disponit ex animo suo omnes filỹ sui sunt eque ℨiuncti. ꝛ natura ꝛ testatoris affectione nec inspicit̃ que est inter fratres sed que est ab ipsis in patrẽ sed abintestato inspicitur coniunctio prout est inter ipsos fratres inter quos propensioꝛ est etiam amoꝛ naturalis ꝛ coniectura tacite voluntatis. vt. ff. de iur. codi. l. ℎ. fi sint vtriq̃ cõiuncti. ꝛ ideo nimirũ si aliud est in testamẽto patris aliud vt ita diverim in testamẽto legis. nõ ob. ℎ. qui discretas. ꝛ. ℎ. qui patrẽ. qꝛ ibi testatoris pronisio erat discretiua ꝛ sicut in principali institutione ita presumit̃ in sequenti substitutione vel breui⁹ ibi sequũtur coniunctionẽ testatoris non coniunctionẽ legalẽ. nã ius accrescendi iunctũ cũ substitutione reciproca inducit presumptionẽ respectu eorũ qui ius accrescẽdi non babent: qꝛ concurſus pluriũ iuriũ inducit prevalẽtiã. ¶ Sexto querit̃ pone q̃ testatoꝛ habeat duos masculos ꝛ vnam feminã impuberes ꝛ masculos beredes vniuersales instituit. feminã vero ex re certa. ꝛ tandẽ adiecit hec vba quos oẽs inuicẽ substituo. querit̃ an mortuo vno impubere succedat sibi tam frater q̃ dicta vnica soroꝛ. Respõ. frater prefertur quia magis ppriꝰ cõiunctus cũ sit coberes ciusdẽ bereditatis: femina vero nõ est. ppriꝰ coberes bereditatis ideſt vniuersitatis vniuersalissime sed coberes bonoꝝ ideſt vtilitatis deducto ere alienoꝝ ideo inter fratres maius est symbolũ: ꝛ ideo facilioꝝ est transitus. vnde ista soroꝝ nõ admittit̃ nisi vltimo loco. vt. d. ℎ. qui di scretas. ¶ Septimo queritur pone q̃ erãt quatuoꝝ masculi beredes ꝛ plures femine omnes impuberes ꝛ ĩ potestate. et masculi fuerunt instituti beredes vniuersales. filie vo femine in re certa: ꝛ demũ pater dixit quos ꝛ quas oẽs inuicem substituo. modo quero vtrũ sorores videãtur fratrib⁹ substitute: et dixit Bar. q̃ nõ: qꝛ si viderent substitute ergo p bereditarijs portionib⁹. vt. j. de ipu. ꝛ ali. substi. l. j. ℨ heres singulis seu rei certe nulla bz hr̃ditariã portionẽ: ergo nõ vr̃ dict⁹ beres singulis rei vel q̃stitatis in substitutiõe 2prehẽdi. ¶ Tu dic⁹ qõ imo vident substitute tã de mẽte testatoris q̃ etiã legis: qꝛ di ctio omnis est distributiua pluriũ q̃ duoꝝ⁹ ſm artẽ grãmatice q̃ est ars recte loquẽdi. ff. de aur. ꝛ arg. le. l. plauti⁹. tñ qꝛ grãmatica cõsiderat voces sed nõ sensus necessaria est ars legum que in casu isto vult q̃ ista dictio distribuat quodã ordine seruato. nã si superest aliquis masculus preferr̃ femine quasi magis inuisc atus successioni vniuersali per ius accrescendi. l. coheredi. ℎ. q discretas. ff. de vulga. substi. l. si pater impubere. Jdez si dixit eos inuicem detracto verbo nec adiecit instituo vel substituo qꝛ tacite subintelligit̃ verbũ quo subaudito oratio pficit ꝛ mens testatoris soluatur. vt. j. de fideicõmiſ. l. verbum volo. ꝛ. l. voluntatis. ꝛ. ff. de beredi. instli. l. i. in fi. ꝛ. l. qꝛ tacita. in cõtrariũ videt q̃ sit cõpendiosa propter aduerbiũ qñcunq̃. Jtẽ ꝛ propter mẽtionẽ mortis. vt no. in. l. precib⁹. et in ſti. de pu. substi. ℎ. qua ratione. solu. ista substitutio potest dici breuiloqua. quia vna cõceptione verborum in eadem specie substitutionis plures iungit beredes. Jtẽ potest dici cõpendiosa quia sub cõpẽdio verborũ plura iũgit tẽpoꝛa vnde post pubertatem vertitur in obliquã scilicet vt adultus moriens sine liberis granatus cẽseatur restituere superstiti partẽ suã qõ nõ esset si esset mere reciproca cũ mere reciproca obliqua ri nõ possit. de vulga. substi. l. qui plures beredes. p Dyn. qui sup ver. in omnem causam exponit. scilicet directe substitutionis. põt ergo dici qõ in themate predicto testatoꝛ miscuit plures species substitutionis. ꝛ ideo. qõ minus cõprehẽdit invna ſuppletur per aliã dũmodo equalitas seruetur. vt. d. l. q̃uis.

¶ Quarto quero pone q̃ testatoꝛ restituit duos pupillos in sua potestate positos et etiã quendã aliũ ꝛ eos inuicẽ substituit nũquid inter istos duos cõtinuatur pupillaris ℨ nõ contineat quo ad tertium. rñ. Guil. q̃ ſic. Bar. contra. Tu distingue qualis sit ille tertius. nã si est talis qui nõ debeat excludi a successione impuberis ex presumptione iuris et nature vt qꝛ est frater carnalis legitimus: tunc etiam inter illos duos creditur pupillaris inesse. ꝛ hoc ex psumpta volũtate defuncti qui in dubio videtur velle q̃ ius legitimarũ bereditatum sit saluũ i sua potestate. vt. j. de impu. ꝛ ali. substi. l. pe. aut ille tertius nõ est talis sed est forte bastardus vl frater testatoris vel prorsus extraneus et tũc propter naturalẽ effectũ patris ple nissima intelligit̃ substitutio inter ipsos impuberes. ar. in ratione sui. ff. de le. iij. l. paulo. ℎ. j. ꝛ. ff. de lib. leg. l. laureli⁹. ℎ. titi⁹ testmẽto. ¶ Quinto querit̃ pone q̃ pater habens duos filios impuberes ex ꝑma vroꝛe ꝛ vnũ ex scõa vel plures reos inuicẽ substituit. queritur vtrum vtriq̃ cõiuncti preferant̃ coniũcto ex vno latere tñ. quidã dicũt q̃ ſic sicut abintestato. nã presumit̃ quis testari ſm naturã. ff. de libe. ꝛ postbu. l. gallus. ℎ. j. ꝛ qꝛ vbi est maioꝛ ℨiunctio ibi debet esse prelatio. vt. ff. de vulg. substi. l. coberedi. ℎ. q discretas. ꝛ. ℎ. qui patre. ¶ Tu dic contra. quia imo ad testatoꝛem qui disponit ex animo suo omnes filỹ sui sunt eque ℨiuncti. ꝛ natura ꝛ testatoris affectione nec inspicit̃ que est inter fratres sed que est ab ipsis in patrẽ sed abintestato inspicitur coniunctio prout est inter ipsos fratres inter quos propensioꝛ est etiam amoꝛ naturalis ꝛ coniectura tacite voluntatis. vt. ff. de iur. codi. l. ℎ. fi sint vtriq̃ cõiuncti. ꝛ ideo nimirũ si aliud est in testamẽto patris aliud vt ita diverim in testamẽto legis. nõ ob. ℎ. qui discretas. ꝛ. ℎ. qui patrẽ. qꝛ ibi testatoris pronisio erat discretiua ꝛ sicut in principali institutione ita presumit̃ in sequenti substitutione vel breui⁹ ibi sequũtur coniunctionẽ testatoris non coniunctionẽ legalẽ. nã ius accrescendi iunctũ cũ substitutione reciproca inducit presumptionẽ respectu eorũ qui ius accrescẽdi non babent: qꝛ concurſus pluriũ iuriũ inducit prevalẽtiã. ¶ Sexto querit̃ pone q̃ testatoꝛ habeat duos masculos ꝛ vnam feminã impuberes ꝛ masculos beredes vniuersales instituit. feminã vero ex re certa. ꝛ tandẽ adiecit hec vba quos oẽs inuicẽ substituo. querit̃ an mortuo vno impubere succedat sibi tam frater q̃ dicta vnica soroꝛ. Respõ. frater prefertur quia magis ppriꝰ cõiunctus cũ sit coberes ciusdẽ bereditatis: femina vero nõ est. ppriꝰ coberes bereditatis ideſt vniuersitatis vniuersalissime sed coberes bonoꝝ ideſt vtilitatis deducto ere alienoꝝ ideo inter fratres maius est symbolũ: ꝛ ideo facilioꝝ est transitus. vnde ista soroꝝ nõ admittit̃ nisi vltimo loco. vt. d. ℎ. qui discretas. ¶ Septimo queritur pone q̃ erãt quatuoꝝ masculi beredes ꝛ plures femine omnes impuberes ꝛ ĩ potestate. et masculi fuerunt instituti beredes vniuersales. filie vo femine

in re certa: ꝛ demũ pater dixit quos ꝛ quas oẽs inuicem substituo. modo quero vtrũ sorores videãtur fratrib⁹ substitute: et dixit Bar. q̃ nõ: qꝛ si viderent substitute ergo p bereditarijs portionib⁹. vt. j. de ipu. ꝛ ali. substi. l. j. ℨ heres singulis seu rei certe nulla bz hr̃ditariã portionẽ: ergo nõ vr̃ dict⁹ beres singulis rei vel q̃stitatis in substitutiõe 2prehẽdi. ¶ Tu dic⁹ qõ imo vident substitute tã de mẽte testatoris q̃ etiã legis: qꝛ di ctio omnis est distributiua pluriũ q̃ duoꝝ⁹ ſm artẽ grãmatice q̃ est ars recte loquẽdi. ff. de aur. ꝛ arg. le. l. plauti⁹. tñ qꝛ grãmatica cõsiderat voces sed nõ sensus necessaria est ars legum que in casu isto vult q̃ ista dictio distribuat quodã ordine seruato. nã si superest aliquis masculus preferr̃ femine quasi magis inuisc atus successioni vniuersali per ius accrescendi. l. coheredi. ℎ. q discretas. ff. de vulga. substi. l. si pater impubere. Jdez si dixit eos inuicem detracto verbo nec adiecit instituo vel substituo qꝛ tacite subintelligit̃ verbũ quo subaudito oratio pficit ꝛ mens testatoris soluatur. vt. j. de fideicõmiſ. l. verbum volo. ꝛ. l. voluntatis. ꝛ. ff. de beredi. instli. l. i. in fi. ꝛ. l. qꝛ tacita. in cõtrariũ videt q̃ sit cõpendiosa propter aduerbiũ qñcunq̃. Jtẽ ꝛ propter mẽtionẽ mortis. vt no. in. l. precib⁹. et in ſti. de pu. substi. ℎ. qua ratione. solu. ista substitutio potest dici breuiloqua. quia vna cõceptione verborum in eadem specie substitutionis plures iungit beredes. Jtẽ potest dici cõpendiosa quia sub cõpẽdio verborũ plura iũgit tẽpoꝛa vnde post pubertatem vertitur in obliquã scilicet vt adultus moriens sine liberis granatus cẽseatur restituere superstiti partẽ suã qõ nõ esset si esset mere reciproca cũ mere reciproca obliqua ri nõ possit. de vulga. substi. l. qui plures beredes. p Dyn. qui sup ver. in omnem causam exponit. scilicet directe substitutionis. põt ergo dici qõ in themate predicto testatoꝛ miscuit plures species substitutionis. ꝛ ideo. qõ minus cõprehẽdit invna ſuppletur per aliã dũmodo equalitas seruetur. vt. d. l. q̃uis.

¶ Quarto quero pone q̃ testatoꝛ restituit duos pupillos in sua potestate positos et etiã quendã aliũ ꝛ eos inuicẽ substituit nũquid inter istos duos cõtinuatur pupillaris ℨ nõ contineat quo ad tertium. rñ. Guil. q̃ ſic. Bar. contra. Tu distingue qualis sit ille tertius. nã si est talis qui nõ debeat excludi a successione impuberis ex presumptione iuris et nature vt qꝛ est frater carnalis legitimus: tunc etiam inter illos duos creditur pupillaris inesse. ꝛ hoc ex psumpta volũtate defuncti qui in dubio videtur velle q̃ ius legitimarũ bereditatum sit saluũ i sua potestate. vt. j. de impu. ꝛ ali. substi. l. pe. aut ille tertius nõ est talis sed est forte bastardus vl frater testatoris vel prorsus extraneus et tũc propter naturalẽ effectũ patris ple nissima intelligit̃ substitutio inter ipsos impuberes. ar. in ratione sui. ff. de le. iij. l. paulo. ℎ. j. ꝛ. ff. de lib. leg. l. laureli⁹. ℎ. titi⁹ testmẽto. ¶ Quinto querit̃ pone q̃ pater habens duos filios impuberes ex ꝑma vroꝛe ꝛ vnũ ex scõa vel plures reos inuicẽ substituit. queritur vtrum vtriq̃ cõiuncti preferant̃ coniũcto ex vno latere tñ. quidã dicũt q̃ sic sicut abintestato. nã presumit̃ quis testari ſm naturã. ff. de libe. ꝛ postbu. l. gallus. ℎ. j. ꝛ qꝛ vbi est maioꝛ ℨiunctio ibi debet esse prelatio. vt. ff. de vulg. substi. l. coberedi. ℎ. q discretas. ꝛ. ℎ. qui patre. ¶ Tu dic contra. quia imo ad testatoꝛem qui disponit ex animo suo omnes filỹ sui sunt eque ℨiuncti. ꝛ natura ꝛ testatoris affectione nec inspicit̃ que est inter fratres sed que est ab ipsis in patrẽ sed abintestato inspicitur coniunctio prout est inter ipsos fratres inter quos propensioꝛ est etiam amoꝛ naturalis ꝛ coniectura tacite voluntatis. vt. ff. de iur. codi. l. ℎ. fi sint vtriq̃ cõiuncti. ꝛ ideo nimirũ si aliud est in testamẽto patris aliud vt ita diverim in testamẽto legis. nõ ob. ℎ. qui discretas. ꝛ. ℎ. qui patrẽ. qꝛ ibi testatoris pronisio erat discretiua ꝛ sicut in principali institutione ita presumit̃ in sequenti substitutione vel breui⁹ ibi sequũtur coniunctionẽ testatoris non coniunctionẽ legalẽ. nã ius accrescendi iunctũ cũ substitutione reciproca inducit presumptionẽ respectu eorũ qui ius accrescẽdi non babent: qꝛ concurſus pluriũ iuriũ inducit prevalẽtiã. ¶ Sexto querit̃ pone q̃ testatoꝛ habeat duos masculos ꝛ vnam feminã impuberes ꝛ masculos beredes vniuersales instituit. feminã vero ex re certa. ꝛ tandẽ adiecit hec vba quos oẽs inuicẽ substituo. querit̃ an mortuo vno impubere succedat sibi tam frater q̃ dicta vnica soroꝛ. Respõ. frater prefertur quia magis ppriꝰ cõiunctus cũ sit coberes ciusdẽ bereditatis: femina vero nõ est. ppriꝰ coberes bereditatis ideſt vniuersitatis vniuersalissime sed coberes bonoꝝ ideſt vtilitatis deducto ere alienoꝝ ideo inter fratres maius est symbolũ: ꝛ ideo facilioꝝ est transitus. vnde ista soroꝝ nõ admittit̃ nisi vltimo loco. vt. d. ℎ. qui discretas. ¶ Septimo queritur pone q̃ erãt quatuoꝝ masculi beredes ꝛ plures femine omnes impuberes ꝛ ĩ potestate. et masculi fuerunt instituti beredes vniuersales. filie vo femine

¶ Tu dic. not. prol. plautius. vide eũdem. in. l. j. j. de lib. prete. in princ. and. Barba.

¶ Dictio omnis ẽ distributiua pluriũ q̃ duoꝝ. dixi de boc post Bar. ĩ j. ℨti. fforũ. ℎ. oẽm. ꝛ in addi. ad collec. in. c. j. nu. j. in v. vniuersale omne. extra de iudeis. ꝛ de boc p pau. de cast. cõsil. ccclxxxviij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Disponunt. an verba enuntiatiua disponnnt . vide Bar. n. Joā. l. ex hac scriptura . ff. de do. Ly. in. l. verba. j. de test. d. ant. in. c. fina. extra de succes. abintesta. Andr. barb.

b ¶ Item oppo. no. q verba enuntiatiua iurato dispo nunt . vide quod no. de. l. ex hac. scriptura. Andr. barb.

¶ Ad predicta . an verba adulatoria disponant. vide casum fingu. quod fic. l. pau. ff. de fideicōmis. li. And. bar.

ꝫ hoc mihi nō plz nā si testator reuocaret substitutionē vnius tm̄ tñ nō reuocaret substitutionē alteri⁹. ar. ff. de duo. re. l. si. & ff. de mili. test. l. trib⁹. §. vl. ió puto substitutionē durare in psona ipuberis. cū fit ei⁹ fauor. vt not. ff. de inof. test l. ex trib⁹. nō ob. d. l. alteri. q; ibi loquit de onere nō de mero fauore. ¶ Preterea ibi vna dispositio bz se ad alterā loco finalis cause. hic aūt bz fraternizēt tñ neutra est finalis cā alteri⁹ qō ptz q; vna extincta fine facto testatoris nulla extinguitur: ꝫ oēs qō secus esset si fieret loco finalis cause. Idē ergo puto si pater alteruz
16 filioz obtulit monasterioqō ēno. ¶ Undecimo extra q̄ritur quare in institutionib⁹ vnus casus cōprehēdit reliquū. & sec⁹ 3
in substitutionibus. Rñ. substitutio est puisio subsidiaria. vñ q; testator de remedio cogitauit nec lex cogitat de remedio ꝫ vbi testator nō cogitauit nec lex cogitat. lex tñ proprius cōgit. tñ restrigit vt nō extēdat ad iniquos vel dubios casus. arg. de 2di. & demō. l. cū tale. ver. sed displicuit. & hec est ratio quare mouet pnceps. j. de impu. & ali. subst. in. l. precib⁹. & j. ō insti. & substi. l. si. in cōtractibus vero q; quis ex ppria sua puidētia & industria niti pōt sibi qui casum omisit quē exprimere debuerat. l. ex ea parte. §. insulā. ff. de vb. obli. nisi interueniat aduersarij dolus. l. filie mee. ff. sol. ma. aut per cū. s. aduersariū stet quo mīn⁹ cā finalis. extiterit. no. in. l. si. ff. mā. & in. l. vnica. ℨ. de suffragio. idē in impetrātib⁹: qi impetrantes sunt odiosi tāq̄ ambitiosi ipe impetratores restringunt: qi derogat dio cesanis seu alijs ordinarijs quoꝝ iura ea vice subuertūt. vt in
17 c. fusceptū. de rescrip. lib. vi. in nouel. & ibi videas. ¶ Querik duodecimo vtrū ista lex habeat locū in militib⁹ Tuscie. et maxime Florētinis q; studēt magis in mercationib⁹ q̄ gloriе militari. & dic q; nō: q; isti nō militāt cā reipublice. sed ad pompā. no. in. l. pe. ff. ex q. cau. ma. in gl. ibi dū dicit & isti tales supple demū nā cū aliqn̄ sint tales. ergo nec talia habent priuilegia. sed tanq̄ priuati sunt. no. l. l. eos. ℨ. de offi. ma. mi. & q̄ dixit no. glo. in. §. fi. in aut. de māda. prin. in verbo si quidē. & ibi Jaco. de bel. bi autē qui pro republica vel principe militant habēt priuilegia militū qui bus est datū scire arma. & nō leges et multoꝝ⁹ esse mechanicos ac ylles. j. de iure delibe. l. si. & ℨ. de cō. & merca. l. nobiliores. & adde quod militat in siluis catulus. & no. ff. de bo. pos. ex te. mili. l. i.

1 ¶ Verba enuntiatiua nihil disponunt.
2 Verbis enuntiatiuis an sit standum.
3 Verba que referuntur ad actuz de futuro aliquid disponunt.
4 Verba enūtiatiua in modū cōditiōis nihil disponūt.
5 Verba enūtiatiua si ab excipiēte pferunt nō possunt pbare.

c ¶ Non punit. no. qō si notarius asserit falsuz nō vt notarius rogatus sed vt persona priuata non punit vt falsarius. idez dicas si testis deponat falsum nō iuratus. vi de Bal. l. iusiuran. ad fin. ℨ. de testi. Andre. Barba.

d ¶ Est credendum. not. qō verbo pncipis credēdū est sicut legi. vide Bal. j. l. iusiur. ℨ. de testi. & in rub. q feu. da. pos. And. barb.

e ¶ Ad predicta. an verba adulatoria disponant. vide casum fingu. quod fic. l. pau. ff. de fideicōmis. li. And. bar.

a

2

b

Exbis verbis. Verba enuntiatiua referentia statū legatarꝫ qui fibi nō inerat de substātia dispositiōis: vt libertas nō inducūt dispositionē in pagano dispone tē ꝫ in milite sic nisi probet error. b. d. & est rō q; referuntur tāq̄ de pterito. & ió sermo pterit⁹ vel presens nō cōuertit i futurū. & pcedit per modū rationis fallit fauore militaris iudicū qō est no. ¶ Op. & videt q; verba enūtiatiua etiā in paga no disponāt. vñ obstare videt. l. tale pactū. in pn. ff. de pac. vbi hec verba pīteo te nō teneri. disponūt vt nō teneat. Solu. ila ꝑba nō sunt enūtiatiua sed dispositiua ꝑm gl. Sz cōtra hoc op. nā cōfessio est qd enūtiatiuū. sicut pfessio no. i. l. nō nudis. ℨ. de probatio. dico q; est qd enuntiatiuū ei⁹ q; tūc est in fieri. & principaliter intendit inter partes vñ circa talē actū intrinsecū merito disponūt. ¶ Sed ꝛtra hoc op. de. l. publia. §. fi. ff. deposi. vbi enūciatiua ꝑba nō disponūt sed dispositum ꝑbāt. Sol. ibi ió nō disponūt: q; talis dispositio nō cōsistebat in cō sensu sed in re: & ideo nō introducit p actū verborū: sed p realē actū q; probat verbis. vt. ff. de heredi. instituē. l. fi. si aūt esset talis actus q; posset fic geri. tūc talia verba disponerēt. l. qdā. ff. de cōstit. pec. nisi ibi esset error. j. c. l. fi. ¶ Ite op. ff. de do. l. ex hac scriptura. Sol. ibi verba enūciatiua fuerunt emissa fim pliciter ꝓpter se. & ideo disponūt[a] in eo. genere dispositionis
a qō tūc pōt & est ratio: q; ꝫ aliud operari. sec⁹ si emanāt prin cipaliter ꝓpter aliud: q; tūc non erat in fieri iure impediēte.
2 ¶ Sed cōtra hoc oppo. qō stādū fit verbis enūtiatiuis pre missis ꝓpter aliud. j. de cōtrabē. & commit. stipul. l. optimā. Sol. ille q; ꝛtrahit cū aliquo tāq̄ cū tali & ex illa qualitate pē det aequisitio. talis act⁹ nō videt simpliciter enūtiare. & ideo nō pōt negare. q; veniret cōtra suū cōtractū sec⁹ vero cū esset simpliciter enūtiatū: q; nihil informat vt hic. ¶ Ite cōtra p̄dicta iterū op. q; vides qō verba enūciatiua principaliter ꝓpter aliud emissa nō disponūt. j. de test. l. verba. Sol. ibi ꝑba enūciatiua negabāt actū verū de pterito. & ideo nō disponunt ꝓpter ipsi⁹ veritatē & naturā ipsis verbis mēdacib⁹ resistētē. sec⁹ aūt vbi verba enūtiatiua nō habēt cōtrariā veritatē. vel
b habēt ꝫ talē: q̄ per penitētiā tolli pōt vt ibi no . ¶ Ite opp.[b] quod distinguak aut est iuratū & stak verbis enuntiatiuis. aut nō & non stak. ℨ. de probatio. auf. qō obtinet. Sol. si iuramētū testatoris nocet soli bñdi. & loquit ibi si vero noceret extraneo & loquit. l. hec verba. ¶ Ite op. de. l. diuus. ff. ad filleya. Solu. ibi speciale. ¶ Ite opp. quod verba enūtiatiua etiā ꝓpter aliud emissa dispōnūt. vnde videt obstare. j. de do. q̄ sub modo. l. ij. Sol. ibi verba enūtiatiua respicīūt modū qui seruari debet. l. si tibi. de leg. iij. l. si cū eorum. j. de sentē. sed in. l. nostra respiciūt demōstrationē: que cū falsa sit nihil operak & sicut principale dispositū alias validū nō vitiat: ita per cōtrariuz si est inualidū nō cōfirmat. ¶ † Ite op. qō verba. que referunt actū de futuro nō disponunt. & sic dicta. l. ij. videk male loqui. vñ videk obstare. l. si quis sub cōditiōe. ff. si quis omissa. Sol. ibi est conditio nō valēs obligare sed modus est obligare valēs vt notatur. l. si qs cū debitore. ℨ. si cer. pe. & cōclude aut verba enūtiatiua referūt actū de ꝑterito aut agenduz de futuro: & tūc aut in vim modi: aut in vim cōditionis. ¶ Item op. qō verbis enūtiatiuis referētib⁹ actū de ꝓterito separatū a presenti credat. vnde videk obstare quod not. in dicta. l. j. de fide instrumē. lib. x. Sol. ibi speciale ꝓpter autoritatē decreti ꝓ quo pīesumīt accedente ei testimonio publici instrumēti enū ciātis solēnitatē precessisse. nō aūt esset idē in cōtentiosis nisi ambe partes essent presentes & neutra contradixit. & sic tacite vtraq; pars cōsentit: & sic vt ita diceꝝ qō pīs fuerit ꝛditio facta est cōuētio & cōsensus. j. de relatio. l. j. de probatio. c. qm̄ cōtra. vbi dicit Jnn. ꝓ theozica quod si notarius asserit aliquid quod dicit nō sub illo die factū: q; in loco nō loquit tāq̄ notarius: sed tanq̄ priuat⁹. ideo ei in bocredi nō dz nisi aliter legitime appareat. & ideo si notarius cōfecit instrumētum mutui & asserit qō beri in sua presentia fuerit numerata pecunia. nibil ꝑbat de numeratione: q; tēpore numerationis non
c fuit rogat⁹: sed bodie. & licet falsum diceret nō punit[c] falsi: q; loquit vt priuata nō vt iurata persona. ¶ Ite opp. qō verba enūtiatiua in modū cōditionis dispōnūt. l. fideicōmissa. §. cū esset. ff. de leg. iij. Solutio ibi est ablatiuus absolutus directus in ipm bonoratū non ad ipsum: & ió significat passionē & potestatē accipiēdi & exigēdi ab eo ex natura verborum ꝓ latorū. regulariter aūt ex cōditione nō oritꝫ obligatio: q; tota oratio tēdit pncipaliter ad fauorē bonorati & ipsi⁹ gratiā. l. in ratione. §. quo loco. ff. ad. l. falcidiam. ¶ Ultimo op. ad. l. nostrā. de. c. j. de probat. in cle. Sol. ibi speciale in principe cui in facto ꝓpio est credendū[d] sicut creditur legi aliquid referenti etiā fine die & cōsule. ℨ. in. j. cōstitutione. §. fi. ¶ † Extra scias rationē quarūdā legū nā si verba enūtiatiua proferuntur ab excipiēte talia verba nō probāt. & est ratio: q; emanāt ad oppositū nō ad propositū actoris. vt pbak. ℨ. de pbationibus. l. exceptionem. si vero ꝓferūtur ab agente ad extenuādum vel minuēdū ius rei nō probāt: q; ad ꝛtrariū finē ꝓferūtur. l. qui familie. ff. famil. ber. tñ illa lex intelligitur ante li. cōtest. quia post lit. cōte. error libelli nō pōt corrigi: vt plene dixi. in. l. edicta. ℨ. de edē. & facit ad predicta[e]: q; id qō fit ad pīuationē non
e inducit habitū. l. ex facto etiā. ff. de bere. institu. ¶ Ite ꝫ scias rationē. l. titia. §. caius. de leg. ij. vbi verbis enūtiatiuis falsaꝫ causam continētibus nibil operak annexa dispositio. & est ratio: q; si causa esset ibi vera dispositio. esset superuacua. l. pertio. ff. de lib. leg. si aūt nō est vera: tūc legatū fundak super falsa causa finali: & ió nō valet nisi probet qō testator omnino legare voluit. ita q; nō fuerit causa finalis sed impulsiua q̄ legatū nō vitiat. l. cū tale. §. falsa. ff. de cōdi. & demō. glo. tñ in. l. eim ptor. §. ancilla. ff. de rei vendi. dicit q; in. d. §. cai⁹ cōpetit exceptio nō actio. sed falsum dicit quo ad. §. cai⁹. ꝫ quo ad. d. §. ancilla. dicit verū. nā q; filia ibi possidebat marito sufficit exceptio. iurta not. ℨ. de colla. l. filic. & l. si sozor. & l. si focer. in. §. lucius. cum ibi not. ff. sol. mat. ¶ Ite scias rationē quare verba enūtiatiua directa in bonoratū dispōnūt et secus si ad bonoratū referātur. vt no. in. l. pero. in pīn. ff. de leg. ij. nā ratio est: quia ꝑba enūtiatiua ad bonoratū directa sunt potiꝰ cōsilij & precepti & aliud est persuadere aliud iubere. ¶ Ite scias qō
3 ratio legis nostre est eo q; nō ꝫ principale dispositum legati seruo testatoris. j. de necessa. seruis. l. quidaz. §. ille. ergo alia ꝑba que sunt ꝓpter aliud nō tenent. l. iij. §. qui bz hausti. ff. de ser. rusti. predio. sunt & alie rationes superi⁹ assignate. Item sicut in stipulatione ad obligādū requirunt verba futuri tempꝰis vel equipollentia. vt no. in. l. v. §. stipulatio. ff. de verbo. obli. & ratio colligitur ex. l. ita quis ibi. q; si quis. ff. ō euictio. ita in proposito cū verba enūtiatiua boc in ꝑteritū seu in presens cōferanꝝ. Ite ratio. l. ꝑba. j. de tcsta. est quia nostrū affirmare vel negare nō facit veritatē aliter se habere. nam omne verū est necessariū: ita quod nec deus potest veritatem remouere a veritate: vt ait Pau.

Preteritio

1 ¶ Preteritio ignorantis habetur pro exheredatione.

Sicut certi. Preteritio militis fctā ex certa sciētia habek p exheredatione: sed si per errorē nō excedit terminos preteritiōis. & ideo nō valet testamentū. h. d. fm Oldra.

1 ¶ Op. de. l. cū mater militē. ff. de inoffi. test. † vbi preteritio ignorātis p exheredatiōe habek. Solu. ibi loquit i matre: cuius ꝑteritio p exheredatiōe habek. & ió ℨ tabu. nō bz locū in testō matris. vt de ℨ tabu. l. illud. §. ad testā. & insti. de inoffic. testa. §. mater. & est rō: q; filius matri est extraneus & non suus: secus in pīe. l. in suis. ff. de libe. & posth. Sed cōtra hoc op. cū bodie esset matris testm̄ nullū ex causa preteritiōis. vt in aut. vt cū de app. cogno. §. aliō. Sol. ibi est nullū nō q; ꝓprie dicak ꝑteritus. sed q; fine cā exheredatus. & ió fi in preteritiōe materna opponerek causa valeret preteritio. vt no. in auf. de here. & fal. §. exheredatos.

1 ¶ Posthumus licet approbet testamētum tamen non valet.

2 Preteritio quando scienter vel ignoranter est facta an habeat locum.

¶ Non v alet. nota mirabile: licet posthum⁹ approbet testamētum tamen non valet: q; non adest voluntas testantis: ita qñ mater est in medio: sed abstineat a pupillari non succedat substitutus: quia non adest voluntas testantis. And. barb.

b ¶ Modo reuoco. a An autem ex causa habeat locuz qñ scienter vel ignoräter preteritio facta est. Bald. bic tenet qō fic. vide Angel. in. d. aut. ex causa. & in. l. ÿ. ff. de condi. indebi. And. barb.

c ¶ Esse vere. sed idem Bald. videtur contra sentire. l. si vnq̄. prealleg. pro qua facit glos. cle. j. de fo. compē. in pīn. & ter. in. c. j. §. cū aūt. de contuer. inuel. & l. etiaz. ff. de vsufru. l. si qs argentum. §. sed si quis vniuersitas. j. de do. vide text. not. in clementi. j. in pīncio. de prohi. alie. feu. per Fede. vbi si vasallus alie nauit aliquaz partem feudi domino inscio priuatur feudo: ergo procedit si esset minus dimidia. cogita: q; est noua consideratio & de ista dictione aliqua parte. vide text. c. j. §. pen. quib. mo. feu. ami. & l. si fundus. §. sed fm qō ait. ff. ō leg. com. And. barb.

d manere videnꝫ indistincte sicut in. d. l. si nūq̄[d] nō d reuocarek donatio certe rei vel quantitatis: iurta no. ℨ. de inoff. donatio. l. j. & l. si totas. qō ergo dicit ter. in. l. si nūq̄. ibi partē aliquā: dic ꝫ quotā & ad minus dimidiā. vt. l. nomē filiarū. §. portionis. ff. de verb. sig. Si aūt infra dimidiā esset donatio nō reuocarek: & ita iam vidi cōsuli per quosdā doc. de Boñ. adde tñ qō dicā in auf. ex cā. & facit ad hāc. ff. de testa. tu. l. si quis ita. §. si quis cū ignoraret. & qō no. ff. de lib. & posth. l. titius. in gl. qō nescients. vbi omnino videas.

1 ¶ Jnstitutio captatoria etiam in militis testamento potest esse nulla.
2 Dispositio captatoria ad pias cās an sit nulla.
3 Commissio que refertur ad ius & non ad voluntatem non dicitur captatoria.
5 Notarius mādato sapiētis ponens aliqua ꝑba in instrō que nō sunt ponenda nō incidit in falsum.
6 Notarius de mādato iurisperiti verba que testator proferre non potuit debet apponere.
7 Testator qō suus exequutor faciat aliū exequutorem non potest ordinare.
8 Dispositio captatoria ad pias causas qñ valeat.
9 Declaratio incerta non valet.
10 Testator si dicto guardiani minorum mandauit stari est standum.
11 Schedula p ꝓfessionē testōis approbata fac̄ fidē.
12 Ademptio captatoria non valet.
13 Exequutor cui est commissa pauperuz electio an post annum eligere possit.
14 Exequutor merus ignorans & absens excluditur.

1 Captatorias. † Captatoria istitutio ꝫ ẽt i militis testō. h. d. ¶ Op. ff. de. ista. l. ille aūt. Sol. ibi nō est istitutio captatoria: q; nō pēdet cū ꝛditio sit ibi de ꝑterito. vt. l. cū ad ꝓsens. ff. si cer. pe. ¶ Secūdo opp. de lege si qs sempronium. ff. de bere. insti. sol. ibi institutio nō est captatoria: q; nō cōmittit alteri voluntas ipsa testatoris sed quoddā factum extrinsecuz. ¶ Tertio oppo. de. l. fideicōmissaria libertas. ff. de fideicō. lib. Solu. ibi est speciale fauore libertatis fm gl. vnde valet libertas ita data si heres voluerit: vnde si heres vult nō ex voluntate heredis: sed ex testamento fit liber. ff. de testa. tut. l. tutores non ab herede: secus in aliꝭ legatis. vt. ff. de leg. iij. l. fideicōmiſ. §. q̄q̄. ꝫ certe istud videk falsum quia ter. in. d. l. fideicō. versi. quod si ita. videk dicere qō non valeat. sol. referas illum versi. ad alia legata de quibus proxime dixit ibi quēadmodum ꝛc. nō ad legatū libertatis: q; de eo expresse dixerat. primo rūso. qō valet: nec est verisimile qō iurisconsultus corrigat se. sed And. de pisis dicit q; si constat qō testator precise posuit in mera voluntate heredis ita qō heres possit ꝓferre iniquū equo nō valet ꝫ in dubio valet. & in hoc est speciale fauore libertatis qō illa cōditio si velit exponak: idest si deberit velle & sic benigna interpretatione eqpolet illi conditioni si fuerit arbitratus sicut si dixerit si placuerit. eo. tit. l. thais. §. sozor. č. ¶ Quarto op. extra de testa. c. cū tibi. vbi valet captatoria dispositio: e nā ibi testator iudiciū suuz iudicio heredis cōmittit & tñ valet. Solu. ibi speciale in relictis ad pias causas in quibus segmur ius gētiū & nō subtilitates iuris ciuilis fm Bar. ꝫ alij doc. dicūt qō ibi loquit in cōmissione distributoria. vt. ff. de re. du. l. vtrū. §. cū qdā. & ℨ. de epi. & cle. l. nulli. nō l. voluntate dispositoria: nemo em̄ pōt testari per aliū nec cōmittere alij suprēmū suū iudiciū cōponēdū sed distribuendū. ℨ. declarandū. vt. ff. de bere. inst. l. illa istitutio. & ff. de do. pncle. l. theopōpus. & ideo in. d. c. cū tibi. nō videtur cōmissum. an. l. cui & qualiter dentur bona testatoris pro anima ipsius & si nō faceret hoc cōmissarius faceret eps. non em̄ eps testak alteri sed distribuendo exequit. vt. d. l. nulli.
3 ¶ † Quinto opp. q; tota die videmus q; testator mandat testamentū suū aptari fm cōsiliū sapientis. vt no. in. d. l. illa institutio. & in Spec. de instru. edi. §. instrumētū. ergo ver. qd si contra hēntibus. & ibi oīno videas in addi. Jo. an. ſo. illa commissio

¶ Captatoria dispositio. an in causa pia valeat volūtas captatoria. vide text. singulare & nouū fm Ange. a nemine allegatuz. l. fi. ff. de fideicō. vide euz ibi vt an statutuz possit facere q; voluntas captata valeat. & vide text. fing. fm An. & do. Joā. l. captatorias a cōtrario sensu. ff. de he. insti. ꝫ idem & an. in aut. vt no. cōsti. dat ibi alium casum. et tu adde quod videtur text. l. humanitatis. j. ō impu. vbi Bald. soluēdo illum text. dicit qō captatoria volūtas admittitur propter. l. sic statuētem. & sic pōt dici de substitutione pupillari & qñ testator dixit relinquo filium naturalez heredē qñ legitimabile de quo legitimādo voluit pcurari. & quando videbitur suis cōmissarijs an sit voluntas captatoria. an. cōsuluit q; nō. & incipit consiliū in del nomine pro decisiōe consultationis p̄dicte. vide Bart. cōsi. xvij. incip. vitonienſis quidam. vbi de volūtate captatoria loquitur. vide Bar. in consi. cclxxxvij. circa institutionem captatoriam. vbi singulariter loquitur. And. barb.

¶ L. si nunq̄. vide singularem limitationem ad hoc per Bart. l. demon. ff. de condi. & demon. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Officium. an sa piens possit apponere clausulam derogatoriam que venit ad firmandū testamētū. vide bar. ff. d. Joā. d. l. si illa institutio. vbi que remisit ad Bal. in l. humanitatis. C. de impu. An. bar.

b ¶ Scōo quero. an testator poterit facere q̄ suus executor faciat aliū executōē. vide bar. in l. quidā. ff. de reb. dub. Bald. l. id qō pauperibus. ℨ. de episc. ⁊ cle. l. in epistola. ℨ. de fideicō. in. l. executorem. ℨ. de exec. rei iudi. vide do. pe. de anch. c. i. de procur. in. vi. And. barb.

c ¶ Alīō ꝛadicūt. An tempus currat executori ignoranti. vide Spe. de instru. edi. ℌ. nūc vero aliqua. versi. qd si executor. vbi tenet q̄ annus currit executori ignoranti. ⁊ ita dicit do. flo. de facto terminasse. in. c. q diuersitatē. de cōcel. prebend. ⁊ addit rōnem q̄ nō tractatur de preiudicio executoris: seu pie cause: ℨ do. meꝰ ibidē cōtra teneat qō impedito impedimento facti currat tempus: est text. not. ⁊ ibi Bart. qō sic in l. i. ℌ. si qs aut propter. ff. de itī. actuq̄ pri. sed in. c. diuersitatem est casus qō etiam impedito impedimento facti nō currit tempus qō est not. dignum. sed rōne qō pcedit de equitate canonica: secꝰ de rigore iuris ciuilis. ⁊ in. ℌ. si qs aut ppter. pealle. ⁊ vide Barto. de executore. l. l. genero. ff. de bis qui no. in ta. ⁊ ibi Ang. bal. l. ℭdiu. ℨ. q admi. sed valde babetur: qr de iure cōi currit scienti. l. nulli. ℨ. de episco. ⁊ cleri. ergo ex cōstitutione ep̄i cuꝫ subrogetur in locum iuris cōis. no. Bal. in. l. superuacuaꝫ. ℨ. de tēp. in integ. restit. Barto. l. ỹ. ff. pro

nō est captatoria: qr refert ad ius nō ad voluntatē ℨ qō erit isti⁹ sapiētis officiū. ª dicit Ja. de are. qō poterit notari⁹ de mādato istius sapiētis apponere clausulā derogatoriā q̄ venit ad ip̄m testm confirmādū. ¶ Itē circa relicta filij poterit addere hec verba iure institutionis: vt vba q̄ testator nescisuit apte ꝓferre notarius apponat de mādato iurisperiti ſm Ja. de are. ⁊ idē tenet Jo. an. in Spe. de instr. edi. ℌ. instrumētū ergo. vſi. qd si a ℨbentibus. ⁊ hoc tenet Jac. de ra. qui dicit qō relictū filio per vba cōia semper presumit relictū iure institutionis. vt no. ℨ. de ber. instī. l. quoties. per Jaco. de ra. sed ℜic. mal. dicit ℨnum: qr non pōt committi alteri. ℨ. de testa. l. iubemus. Itē qr istud esset supplere de facto. Itē esset de nullo facere aliquid qō nō pōt sapiens efficere. ⁊ idem tenet Bart. in. d. l. illa institutio. Sed dici pōt qō aut id qō sapiens adūcit est cōno a testatore omissuꝫ aut implicitum sub expresso. primo casu sapiens non posſit adūcere. secundo vero posſit apertius ⁊ aptius declarare: qr nō nouā rem facit qui eā que est apertius exponit. vt. ff. de acq. re. do. l. adeo. ℌ. cū quid. ⁊ ió si constat qō testator voluit cōno legata deberi potrit sapiens declarare clausulā codicillarem si non valeret iure testamēti ex defectu preteritiōis nati vel nasciturꝰ ꝛc. vt. ff. de re mili. l. qui militari. nesciūt eū rudes aptū ꝓferre sermonem. vt no. t. ℨa. ber. l. quoties. ⁊ ℨ. de test. l. ſi. in ꝓin. ⁊ ideo indigent ope interpretātiū ⁊ sapiētū: nam ⁊ leges ipse grossuꝫ modū loquēdi semper aptiorē partē interpretant. ℨ. de do. ante nup. l. si cū añ. ⁊ ibi ꝑ Cy.

¶ Unū scias q̄ tabellio mādato sapientis talia verba ponēs etiā si de iure nō deberet ponere non incidit in falsum: qr facit bona fide cuꝫ testatore sibi mādauerit qō sequat cōsilia sapiētis. ff. ō bo. pol. l. in bonoꝝ. ⁊ ideo cōsulo notario q̄ in subscriptione dicat talia verba: posuit de consilio talis: ipse etiā cōsultor nō tenet falsi: qr nō est hereticus qui in dubijs articulis. ⁊ vbi est disceptatio inter maiores eligit vnā ptē que sibi magis placet. vt not. Jnno. extra de constitu. c. ne innitaris.

¶ Scōo quero ᵇ nūquid testator posſit facere executorē ad faciēdū aliū executorē. ⁊ vſ q̄ ſic ad pias causas. vt d. c. cum tibi. sed ℨnum tenet Jo. an. in. c. i. de procu. li. vi. ⁊ Bar. in. l. qdā. ff. de re. dub. ¶ Et hoc apparet qō id qō Barto. ſimplr dicit qō valet dispositio captatoria ad pias causas est falsum: naz aut daꝫ ptās essentie ⁊ nō valet: vt si dico cōmitto Titio vt mihi faciat testamentuꝫ ad pias causas: ſ nam impossibile est q̄ volūtas Titij fit voluntas mea: nā vt theologi dicūt; volūtas nō est aliud q̄ aia volens: vnde sicut aia Titij non est aia mea sic nec voluntas. aut daꝫ potestas distributionis vel lectionis ⁊ valet.

¶ Modo circa hoc q̄ritur tertio: testō cōmisit declarationē incertorū Seio qui declarauit indistincte qō deberent restitui Caio tanq̄ ab eo extorta: an valeat dicta declaratio. et cōsuluit bar. qō nō: qr nō est secutus formā boni⁹ viri. vt. d. l. tbais. ℌ. fo. ro. cū aliqd ei cōstare debuerit: regsito berede. ⁊. ff. de trās. l. cū hi. ℌ. ſi ꝓtor. ⁊ ff. de vſufru. lega. l. legatū ciuitati. ⁊ extra de test. c. nos quidē. videtur tū qō de hoc credaꝫ iuramēto ipsius executoris ſi alias est honesta ꝑsona. vt. d. l. theopōpus. ⁊. l. ſi qs ꝓ redēptione. ℨ. de dona. l. ſi executori. nō esset persona fide dignaꝫ aliquod interesse prētēderet nō crederet sibi. vt. ℨ. de epis. ⁊ cleri. l. ſi quis in conscribendo. in vlti. q. per Cy.

¶ Quarto querit qd ſi testō mādauit stari dicto guardiani minoꝝ: vel prioris predicatoꝝ. Rñdeo ei stabit. arg. ff. mā. l. mandauero. ℌ. ſi tibi.

¶ Quinto querit quid ſi testator mādauit stari sue schedule dispōsite apud sacristiā fratruꝫ. Rñdicit Jac. de bel. qō illa schedula tāq̄ ꝓuata non probat: tu dic qō imo ꝓbat: qr est approbata in testāmēto p ipsius testatoris cōfessionē. ar. ℨ. de fide instr. autē. ad hec. ⁊ in auf. vt liceat matri ⁊ auic. ℌ. ad hec auī. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. in testāmēto. el. ⁊ l. ſi ita scripsero. ⁊. ff. de re. dub. l. quē here. nec pōt negari scriptura apparēs de manu testatoris quā testator suā esse ꝓfitef. arg. ℨ. de testa. l. cū antiqui

tas. ver. sinautē. ¶ Sexto ārit nūquid adēptio captatoria valeat. ⁊ dic qō nō sicut nec collatio. vt ff. de adimen. lega. l. legata inutiliter. ¶ Ultimo querit an executor cui est cōmissa electio pauperū possit eligere post annū: ⁊ videtur qō ſic: qr tādiu pōt declarari persona donec agaī. vt. l. cū quidaꝫ. de leg. ỹ. ⁊ ita dixit Bar. cōsulendo in consi. rci. qō incipit cōstitutione camerinensis episcopi. nō ob. ℨ. communia de le. l. ſi. ℌ. i. qr ibi loquit̄ in electione rerū nō ꝑsonarū q̄ ista sua opi. est vera: extra pias causas ℨ ad pias causas daꝫ annus. vt. ℨ. de epi. ⁊ cle. l. nulli. Idē Bar. in eo. cōſi. dicit annū nō curre re executoribus ignorātibus. Alīō contradicunt q̄ iste annus non assignaꝫ fauore executorum: sed fauore pauperū qui nō debēt pati moꝛā ex ignorātia executorū. ⁊ ideo ad episcopū libere deuoluitur executio: ⁊ simile no. in. c. statutū. de prebē. in. vi. ⁊ ita de facto seruaꝫ vbiq̄ locorū. ª cuꝫ de facto esset ista questio in ciuitate Florētie. d. Thomas de cresinis dixit qō de iure non currebat executoribus ignorātibus: ℨ de cōsuetudine sic: cui est stādū: qr bona ⁊ equa. ¶ Et sic ignorans ⁊ absens merus executor excludit. vt in. c. ſi. de procu. lib. vi. qr non tractat de suo ꝓeiudicio: iuxta notata per Bart. ff. ad trebel. l. heredes mei. ℌ. peto. nec ēt puto qō executores debeāt requirere heredes nisi indigerēt eoꝝ informatiōe vel voluntatis eoꝝ exploratiōe. qr nō sunt iudices ℨ executores. arg. ff. de edil. edi. l. qō si nolit. ℌ. ſi. de offi. deleg. c. i. in cle. nec ob. d. l. legatus ciuitati. ff. de vſufr. leg. qr ibi fit alternatio voluntatis testatoris. ⁊ mutaī in alium vsum propter prētensam necessitatem. ⁊ ideo heres est necessarius: qr in tali mutatiōe sententia heredis cuius plurimum interest posset trahere executorem in suam opinionem. arg. ff. de arbi. l. item si vnus. ℌ. ſi. vlti. responso.

Ih testamento militis nō patit falcidiā: tū nō vꝫ vltra bonoꝝ substantiā. b. d. facit extra de testamentis. c. filius. ⁊. ℨ. de do. ante nup. l. ſi ante.

¶ Delictum militare est equos ⁊ arma vēdere.

Testamenti factio militi cōdemnato permittitur per reseruationem ⁊ non ipso iure.

Testāmēti factio militi ꝓditori nō pōt reseruari.

Intestatus ōr decedere qui seruus pene decedit.

Et militibus, ¶ Militi capitaliter condemnato ob delictum qō non cadit nisi in militem potest reseruari factio testamenti in castrēsibus sed in paganicis ei abintestato succeditur. b. d. ¶ Quero quid est militare delictum. Respon. vendere arma vel equos cuꝫ quibus coram duce belli se obtulit pugnaturum ⁊ similia. ¶ Secundo quero vtrum permittatur ipso iure an per reseruationem. ⁊ dic qō per reseruationez: quia necessaria est dispensatio hominis. vt. ff. de leg. iỹ. l. ſi quis. in ꝓin. ℌ. miles. ⁊. ff. de iniusto testamen. l. ſi quis filio. ℌ. irritum. versic. misi.

¶ Tertio quero nūquid militi proditori posſit reseruari factio testamenti. ⁊ dic quod non: qr ipso facto nomen militie amisit. vt. ff. de obseq. l. ſi. et idem est in quocunq̄ condēnato. de fide rupta. vt in eo officio: vel eius prętextu: nūquā sibi aliquid posſit reseruari. vt. ℨ. de suscep. ⁊ archa. l. ſi aliqd. ⁊ ℨ. de digni. iudices. ⁊ no. in. l. ỹ. ℌ. miles. ff. de bis qui notan. infamia. ⁊ ideo ſi notarius est condēnatus de falso nunq̄ instrumēta conficiet secus ſi sit ꝓiuatus ex alia cā occulta ᵈ ⁊ non notoria. vt no. in auf. de tabel. ℌ. penul. Item secus ſi nō est ꝓiuatus sed priuandus: vt qr est effectus infamis ex confessione vel condēnatione iniuriarum vel homicidij: nam ex hoc nō est ꝓiuatus ipso iure: ꝓiuari tū potest per sententiam: verūtamen interim cōficit instrumēta ᵉ sicut ⁊ quodlibet etiam maius pura ꝓeture vel indicandi gerit officium: qr sola exceptio infamie non admittitur contra ordinarium publicum gerentem officium. vt no. Jnn. de rescript. scisciatus: ⁊ ſi dicatur tabellio est testis ergo non potest esse infamis. Respondeo quando

¶ Causa occulta. no. qō notarius occulte priuatus pōt conficere instrumēta. vide Bal. in. l. ℨ. ō iur. ⁊ fac. ignet. l. ỹ. ℨ. de fecun. nup. and. barb.

¶ Conficit instrumēta. Vide plene Bar. l. eadeꝫ. ff. ad l. iul. repe. Bal. in l. in exercendis. ℨ. de fide instrumen. And. barb.

fuit

fuit creatus ⁊ iurauit officiū nō erat ifamis: vñ scriptura presens hz autoritatē de preterito. Itē nō est purus testis: hz maioris autoritatis iam ⁊ approbate. Et facit qō no. Jnno. de fi. instru. in. c. cū. ℌ. facto. tabellio. de verb. signi. c. veniēs. per Jnno.

¶ Ultimo not. qō ille qui decedit seruus pene ōr decedere intestatus. qō dic vt. ℨ. dicam. ℨ. tit. i. l. ỹ. Bal.

Si a fratre, ¶ In testamento militis nō requiritur solennitas. hoc dicit.

Miles circa testamenti factionem dispensat in nouem.

Testantis persona circa quā est dispēsatum est cōsideranda.

Heredis scripti persona in testamento est consideranda.

Dispositionis substantia in testamento est consideranda.

Arbitrium si est datum potestati qō legis solēnitatem non teneatur obseruare die feriata poterit sententiare.

Arbitrium generale si in officijs est concessum ius iniquum statuere non poterunt.

Pene non irrogate indignatio solam duritiam continet.

Milites. ¶ Milites in bello coacti pñt testari omni solennitate omissa ⁊ id qō in clypeo vel in vagina vel etiā in puluere scribunt sanguine vel digito babetur pro testamento solenni. b. d. Nec ergo considerāda nobis in militis testamēto. que Bar. in. l. neq̄. ℌ. deputati. ff. eo. cōmemorat ſicpticēs. In testamēto sunt considerāda quatuor. Primo forma ⁊ solennitas testamēti. Secundo persona testātis. Tertio persona heredis instituti seu legatarij. Quarto ipsa substantia dispositionis. ¶ Circa primū scilicet circa formā ⁊ solēnitatez testamenti videt a iure dispensatū esse cum milite in nouem. Primo in numero testium. Secundo qr non requirit qō sint rogati. vt notat hic. ⁊ in. l. i. ff. eo. Tertio qr nō tenet filiū instituere: vel exheredare: dum tamē faciat scienter. vt. l. sicut. ⁊ l. sequēti. ℨ. eo. ⁊. l. qui iure. ff. eo. Quarto qr agnatione sui heredis que fit per legē vel legislantꝰ nō rumpitur testamētū vt. l. idē. ff. eo. Quinto qr potest heredez instituere in codicillis. vt. ff. e. l. militis. in ꝓin. Sexto qr eius testamētum facilius cōfirmatur ⁊ infirmatur. vt. l. in fraudem. ⁊. l. militis. ℌ. veteranus. ff. eo. Septimo in substitutione pupillari: qr non requiritur qō sibi faciat testamētum. vt. l. miles ita. in fin. ff. eo. Octauo qr ad confirmationē tabularum pupillarium nō requiritur aditio. vt. d. l. miles ita. in ſi. Nono ⁊ vltimo qr pōt decedere duobus conditis testamentis. vt. l. querebatur. ff. eo. ⁊ in istis nouē vſ cum milite dispēsatum per illa verba testantur quō volunt ⁊ quō possunt. ⁊ hoc circa solēnitatem testamēti. ¶ Secundo est consideranda persona testantis circa quā videtur dispensatum in tribus. Primo in condemnato in crimine capitali. vt. ff. eo. l. ex militari. Scōo in dubitante de statu suo. vt. d. l. ex militari. ℌ. ſi miles. Tertio in muto ⁊ surdo. vt. ff. eo. l. iure militari. Jn eo vero qui est pupillus vel seruus bostium non est dispēsatum. vt. ℨ. eo. l. ſi. ⁊. l. facere. ff. eo. ratio est qr ista impedimenta sunt de iure naturali vel gentium. ¶ Tertio est cōsideranda persona heredis scripti scu legatarij. ⁊ tūc dic qñq̄ quis impeditur de iure cōi: propter defectū iurisgentiū: vt qr est seruus ⁊ in hoc nō vſ cum milite dispensatum. vt. l. neq̄. ℌ. ſi seruum. ff. eo. quandoq̄ quis impedit propter defectum iuris ciuilis. ⁊ tunc aut ſi esset dispensatū tolleret ius alterius ⁊ non intelligit dispensatū. vt. l. ſi in fraudem. ⁊. l. dotalē. ⁊. ff. eo. aut non tolleretur ius alterius. ⁊ tunc intelligitur dispensatum in tribus. Primo qr pōt instituī ille qui alias non poterat. vt. l. neq̄. ℌ. deportari. ff. eo. Scōo qr sufficit q̄ sit capax tempore mortis. vt in eo. ℌ. Tertio in priuilegium militis est inductū vt nō posſit telinquere mulieri i qua turpis suspicio cadit. vt. ff. eo. l. miles. ℌ. mulier. ¶ Quarto ⁊ vltimo est considerāda ista substantia dispositionis. ⁊ tūc aut quis est prohibitus dispōnere ne auferat ius alterius. ⁊ hec prohibitio durat in milite. vt. l. ſi filius. ff. eo. aut nō auferet ius alterius: ⁊ tūc aut est prohibita dispositio: qr contra edicta pretorū vel contra bonos mores ⁊ nō videtur dispēsatū. vt. l. ſi in milite. ℌ. edictū. ff. eo. aut alia ratiōe: qr esset prohibita dispositio in priuato: ⁊ tūc cum milite est dispensatum in septem. Primo qr pōt instituere heredē in re certa: nec trahit ad vniuersum. Scōo qr pōt decedere pro parte testatus ⁊ pro parte intestatus. vt. d. l. miles ita. in ꝓinci. Tertio qr pōt extranco directe substituere. vt. l. centurio. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊. l. miles. ff. eodē. Quarto qr obliqua substitutio in testamēto militis. ad directā trahit. vt. l. neq̄. ℌ. ſi. cū. l. seq. ff. eo. Quinto qr verba enunciatiua emissa in testamēto militis propter aliud inducūt dispositionē. vt. l. ex bis verbis. ℨ. eo. ti. Sexto qr emācipato directe substituit. vt. l. miles. ℌ. ex heredato. ff. eo. qō tū est idē cū tertio. Septimo ⁊ vltimo: qr pōt grauare heredem vltra dodrantē. vt. l. ſi certarū. ℌ. ſi. cū. l. seq. ff. eo. ⁊. l. in testamēto. ℨ. eo. ⁊ in predictis habes oīa in quibus miles est priuilegiatus in testamēti factione. ¶ Et ex predictis pōt argui ad vniuersas qōnes de hac: nā sepe cōcedunt arbitria: nō solū in testamentis ordinandis: hz etiā in iudicijs ⁊ officijs: ponamus ergo in testamētis: statuto Venetorū cauetur qō oīa testamēta ꝓout stāt ita executiōi mādent q̄rit nunquid legis interpretatione istud statutū restringaī. ⁊ vſ qō ſic. vt. ff. de verb. sig. l. verbis legis. ibi sed interpretatione. ¶ Jn ℨnū vſ qr ſi statutum disponit super ampliatiōe alias cōcessorū nō recipit interpretationē arctatiuā: hz ſi disponit sup cōcessione ꝓhibitorū: tūc in prohibitis per ius cōe hz per statutuꝫ concessis debet seruari gñalis forma concessorū. vt. ff. de inoffi. test. l. ſi qñ. ⁊ no. in. l. i. ℌ. itē nuntiatio. ff. de no. ope. cū ergo istud statutum nō referat ius cōmune hz ampliet: qr veneti reputant se ita sapientes qō de iure cōi viuere nolunt: ergo recipit iuris cōis interpretationē quare dicamus idē in eis qō in militibus vt eorū testamēta probabilia q̄q̄ non sint solēnitate subnixa. l. venetorum sunt tū executioni mādāda. vt. ff. eo. l. ſi fint. ⁊ adde qō dicā. ℨ. de test. l. ſi nō spāli. ⁊ hoc verū nisi elegerint testari secundum ius cōe: tū stulte facit talis testator qui imperitus se inuoluit in eo qō ignorabat. vt no. in fin. ℨ. ſi cer. pet. auf. sed nouo iure.

¶ Secundo ponamus in iudicijs datū est arbitriū potestati q̄ nō teneaī obseruare legis solēnitatem in aliquo: queritur vtrū possit sententiare feriata die in honorē dei. Bart. dicit qō sic in. l. i. ff. eo. qr ferie nō sunt inducte de iure gētiū: sed de iure ciuili vel cōſuetudinario ⁊ dictus ptās absolutus est ab hoc propter arbitriū sibi datū ſm Bar. ibidē. ⁊. ff. de do. l. filius. ⁊ qō ferie per cōſuetudinē tolli pñt patet ex eo: qr possunt induci vbi nō sunt: ergo ꝛc. vt. ff. de re. iur. l. nihil tam naturale. ⁊ facit qō no. eo. ti. l. nec ex pretotio. ⁊. ff. de no. ope. nū. l. i. ℌ. itē. in gl. ordinaria. Sub prętextu tū dicti arbitrij nō pōt condēnare aliquēnſi fibi de crimine cōstet vt iudici. ⁊ nisi data copia defensionis. vt in. c. pastoralis. de re iud. in cle. ⁊. l. ỹ. ℌ. ſi ad diē. ff. de re mili. ⁊ in loco alias tuto. vt no. in. l. de etate. ff. ad treb. hoc ēt operatur istud arbitriū qō bonis viris etiam nō iuratis babens arbitrium credere potes. vt not. in. d. l. filius. per Bar. qō non credo verū: nam testis deponens sine iuramēto non deponit in forma testis nec aliquā fidem facit plenam vel semiplenam. vt no. ℨ. de testi. l. solam. ergo cum non constet de facto nō est locus arbitrio: nisi in absoluēdo. vt. ff. e. l. diuus. ⁊ ad hoc. ff. de do. ptele. l. theopōpus. in ver. iuratus.

¶ Tertio ponamus ª in officijs concessuꝫ est prioribus Perusinis plenum liberum ⁊ gñale arbitriū per mensem ponamus ouraturū nunquid ex isto arbitrio possint statuere ius iniquū. ⁊ vſ qō ſic. vt in. l. i. ff. qō quisq̄ iur. Jn ℨnum vſ per. l. ſi pater. ff. de priui. cre. ⁊. ff. man. l. creditor. ℌ. fi. ⁊ sicut nō pñt statuere ius iniquum cōtra singulares ꝑsonas. ita multo minus cōtra ipsam rempublicā ⁊ eius iura fiscalia: qñ non credit̄ rem publicā ℨ seipsam arbitriū cōcessisse. vt. ff. de pe. le. l. ſi peculiū. ℌ. ficut. ¶ Ego tñ cōſului qō ſi est cōſuetudo excarcerādi pauperes captiuos certo tpe qō pñt per hoc arbitriuꝫ facere gratiam tempoꝛis: qr hoc nō ledit rempublicam: nā pene nō irrogate indignatio solam duritiem continet. vt. ff. de ser. expor. l. seruus captiuus. ⁊ ad hoc. ff. de verbo. obli. l. qui rome. ℌ. chalimachus.

Descriptus in matricula qui nō est legitime descriptus babetur pro non descripto.

Notarius vniuersitatis priuilegio scholarium vti nō potest.

Priuilegia circa testamenta militibus data dicuntur plura ⁊ diuersa.

Scriniarios, Tabelliōes militū priuilegijs militarib⁹ non vtuntur: hz fecerint se in militum matricula describi. b. d. ¶ No. qō hz qs sit descriptus in matricula: tū ſi nō est legitime descriptꝰ: qr nō est talis qualis esse dz babek pro non descripto ᵇ ⁊ matricula sibi nihil prodest: nam cū requirank plura ſimul iuncta. ⁊ vnū ex eis est matricula. ſi aliquid desit nihil adesse videtur. ⁊ ideo ſi oīa alia essent ⁊ matricula nō sit babek tanquam priuatus: qr nō est redactus in numero ⁊ corpore priuilegiatorū. vt no. in. l. pe. ff. ex qui. cau. ma. l. eos. ℨ. de offi. ma. vbi vero sunt aliqui qui non faciūt corpus vt assessores ⁊ ſimiles vbi matricula non est curanda: qr non est vniuersitas sed collegium: scias tū qō in dubio presumitur pro matricula: quia cōfert quasi possessionem. vt. ℨ. de fide instru. l. ſi solēnibus. Item scias qō econtra ſi quis est de matricula indebite cancellatus non habetur pro cancellato. ⁊ sic matricula cancellata probat pro ipso. vt. ℨ. quomodo ⁊ qñ inder. l. ſi ꝑses quasi desertā. ⁊ ſi de boc est questio an iuste vel iniuste de hoc officio iudicio cognoscetur: ēt lit. non contest.

¶ Tertio ponamus. vide pro boc Bart. in. l. i. de appel. reci. dixi in. c. cum oēs. de consti. And. barbo.

¶ Babek pro non descripto. vide qō notaui in apo. ad istū bic. in ꝓinc. in apost. in eo. ver. dixi post eundem. et Jac. rebuf. in. l. matriculam. ℨ. de ꝓnc. agen. in rebus. lib. xỹ. Celsus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia agitur ad factum iudicis nō ad factū partis.i.vt iudex declaret ꝛ per notariū suū faciat ad perpetuā memoriā registrari id qō fit rōnis.vt.ff.de testi.auf.si quis.ꝛ no.p Jac.bu. j.qūo ꝛ qñ inder.auf.q semel. ¶ Itē no.p hāc legē qō notarius vniuersitatis scholarium nō habet priuilegiū.auf.habita.nec alia priuilegia q̄ scholaribus cōcessa sunt p̄m Jac.but. ad hoc.ff.ex quib.cau.ma.l.inter eos.§.i. Jn glo.vlmo.in fin. O dof.sic soluit tabellio vel apparitor qui habet tm̄ hoc officiū scribēdi vel citādi:nō bz hoc priuilegiū:ſz si hz hoc officiū vt i armis pugnet cū alijs militibus:tūc bz bodie priuilegiū vt in Jrio.ꝛ hoc puto voluisse dicere hāc gl.in fi. ¶ Vel dic verius qō priuilegia circa testameta data militibus sunt plura ꝛ diuersa p̄m qō distinctū est in gl.l.proi.ꝛ.ſ.eo.ex testamēto.vnde hec oīa non habent scriniarij ꝛ apparitores. Sed ex eis habent vnū.l.qō in loco hostili morientes possunt testari in iure militari.ꝛ hoc idem ius habent p̄sides ꝛ oēs.vt in dictis legi.Nico.de ma.ꝛ Oldra.

a

a ¶ Milites gaudentes. Tu viō oī no qō potui i apostil.ad istū post cū l.l.placet.in lec.ad prin.ſ.ō sacrosan. eccle.Celsus. 1

b ¶ Extra querit.vide.o.Pet.in cōſi. cclxxxvij°. pōdera istud dictum Bal. dicit diu.qñ cōſi l.l.si patruus.bal. dicit qō de differ mib⁹ actibus p̄e- 2
sumitur societas:ꝛ idem voluit in suo tractatu vt intelligāt ex actibus differ- 3
entibus diu interuenientibus ꝛ inter nobiles ita dixi pridie quodam consilio Florentie. And.barba.

c ¶ Quero nunqd. vide qō i simili voluit Lu.ro.i ẜſi.v. And.barba.

Nequidam. Miles nō militās nō gaudet p̄uilegio militātis.b.d. sic dicimus qō facilitas nō est habitus ſz actus:vnde Aristo.boiem dormiētē ponit inter miseros ēt si vite rex Frācorū. Itē no.eo hac.l.qō milites gaudētes [a] nō gaudēt priuilegio cle.ꝛ iō tenent ad collectas.vt.l.circa.ſ.fi.ff.de mu.ꝛ bo.

a ¶ Pupillus potest esse miles.

Pupillus potest habere dignitatem.

Jcet antiquis. Pupill⁹ ſz sit miles vel tribun⁹ militum nō potest facere testamentum.b.d. ¶ Ho. qō pupillus pōt esse miles. Sed cōtra hoc opponam miles debet iurare:sed pupillus nō pōt iurare:ergo nō pōt militare:maior est nota per ea que no.in.l.pe.ff.ex q.cau. ma.cōſequētia patet per.l.q iurasse.in prin.ff.de iureiu.Sol. hic militauit:bñficio princip is nō de iure cōi. bacēt rōne fuit dignitatē tribunatus adeptus:hoc em̄ habēt ex p̄uilegio principis:qz nati sunt de maiorib⁹ ppter bonoꝛ parentū suoꝛ:vt est videre in filijs baronū q pupilli sunt p̄m Oldr.ꝛ Nico.de ma. ¶ Scō not.q pupillus pōt habere dignitatē.Sed ẜ hoc op.de.l.ad rē publicā.ff.de mu.ꝛ bo.ff.ō iure immunita. l.ij.§.impuberes.Sol.hoc ſpāle i hac dignitate tribunatus. vt ibi no.ista est truffa:qz non apparet rō ſpālitatis:dic ergo qō nō pōt bñe dignitatē cū administratiōe:vt in Jrio:sed fine administratione fic vt hic p̄m Oldr. ¶ Et ideo lz pupillus pōt esse capax collegij ꝛ vniuersitatis:tū nō pōt exercere officiū suū actu.fic extra de eta.ꝛ quali.c.ij.de ele.c.ex eo.li.vi.vbi lz pupillus sit de collegio tū nō bz vocē in.c.tu dic qō ſpāliter fuit indultū p p̄ncipē viuētē:nec bz trahi in exēplū. ¶ Eodē mō ciuitates lōbardie sepe eligūt sibi in dños filios ēt puberes ꝛ ifantes magnificoꝛ militū dñoꝛ veterū.ꝛ de hoc p bart. ff.de re.iur.l.qdā ẜſulebat.tu dic ꝛ si esset dignitas naturalis ex radice.i.ex gñe puenies.vt i filijs regū ꝛ quasi regū.vt ducū alamanie:nō est dubiū qō tales succedūt in dignitate ꝛ administratiōe sicut succedūt in dñio ꝛ administratiōe per tutores eoꝝ.de sup.negli.pla.c.grādi.li.vi.ꝛ ar.ff.de sta.bo.l.q furere cepit ibi ficut dñium ꝛc.ꝛ.vij.q.i.c.ꝫ periculosum.ꝛ si esset in vtero daretur curator ventri per patritios regni.

¶ Qui testamenta facere possunt. Rubrica.

1 ¶ Proprium non dicitur commune.
2 Habens ius in re solum ius qō habet videtur legare.
3 Fratres tenentes rem patris non dicuntur socij.
4 Fratres simul habitantes non p̄sumuntur socij.
5 Vendens rem cōm partem suā tm̄ intelligitur vendere.
6 Frater domum communem cum fratre an inuito fratre partem suam possit locare.
7 Arbitrium boni viri spectari debet in re communi.
8 Heres sicut in societate succedere non potest nec etiam extraneus poterit succedere.
9 Consuetudo dicitur altera natura.

Quāquā. Cōio socialis vel incidens nō impedit ius testādi.b.d. 1
¶ Quero q̄ erat rō dubitatiōis. Rñdeo qz nō videbat habere ppriū:nā qō cōe est:ppriē propriū nō est.vt no.ff.ō re.iur.l.id qō nostrū. meū tm̄ recte ōr quo ad dispositionē ptis mee illud qō cū alio habeo cōe.vt.ff.de ritu nu.l.illud.ꝛ.ff.de acq. bere.l.ſi duo fratres. Modo dubitaf de tali qōne. dicit statutū qō si aliquis vulnerauit aliquē in domo percussi amputet ei manus:nūqd ſi vulnerauit in domo cōi amputet ei manus. ꝛ videf qō nō:qz proprie nō dicit sua:ſz ficte.vt no.in.d.l.id qō nostrū.q̄ fictio nō cadit in statutis penalibus ꝛ maxime in penis corporalibus.ad idē.ff.de leg.iij.boc legatū. Itē qñ vbus rei simplr̄ pferf intelligit de tota re.vt.ff.de rei vē.l.ſi rē. Itē saltē statim est dubiū.vt not.ff.de .pcu.l.pōponius.ſ.denicp. ergo est interpretādū in ptēmitiōe:nā ad hoc vt procedamus ad penas corporales siue p testē siue p testes ꝛ rōnes. ꝛ argumēta ꝛ probationes debēt esse lucē meridiana clariores.ẜ.de proba.l.ſi.ff.de penis.l.interpretatione. ¶ Jn ẜrio videf per d.l.illud de ritu nup.Sol.ſi est cōis cū ipso percussore non est pena manus.arg.ff.de excu.tu.l.sed milites.ſ.coequalitas.ſz ſi est cōis cum tertio tunc est pena manus:qz proprie dicit qō p̄m quid dicit.ad hoc.ff.de leg.j.l.serui electione.ſ.cum fundus. ¶ Sed pone qō vnus disciplinator sancti Francisci de Perusio fuit vulneratus in cōi domo ipsoꝝ disciplinatoꝝ: nūquid vigore ipsius statuti erit pena manus. Rñdeo nō:qz est cōis vt vniuersis nō vt singulis.vt.l.ficut.ff.quod cuiusq; vni.no.ꝛ.ff.de rerū diui.l.in tm̄.ſ.vniuersitatis. ¶ Quero hic vtrum qui legat fundū cōem totū confinando intelligatur totum legare:an solūmodo partē suā:dicqō partem suam qō habēs ius in re sue rescpiciat partē rei siue totā rem soluz ius qō bz videtur legare.vt.ff.de leg.j.l.ſi domus.ſ.fi.ꝛ j.de leg.l. vroꝝ patrui.ꝛ latior dem̄ō stratio non ampliat legatum q̄ius p̄sumaf esse limitatū.qō no. ¶ Extra q̄rit [b] hic Oldra.an fratres tenēdo hereditatē patris in cōi intelligant socij. vdic qō nō nisi diu sic steterint: nam tunc propter diuturnitatē tēporis ꝛ cōem vsum viuendi ꝛ rōne coniunctionis personaruz p̄sumit inuicem facta donatio ꝛ tacito cōſensu ẜz societas. Primū probatur.ff.pro socio.l.cū duobus.ſ.ſi fratres.ꝛ.ff. famil.ber.l.ex parte.ſ.filius.Scōm pbat per.l.procula.ff.de proba.ꝛ.l.ſi seruus cōis.ff.de dona. inter vi.ꝛ vro.ꝛ.ff.de pe. leg.l.dōis sticho.ſ.pe.ꝛ qō no.ff.ſol.ma.l.q̄ dotis.ꝛ p̄m Oldr. fratres simul habitātes nō p̄sumunf socij bonoꝝ:qz pbādus est cōſensus.l.interuenisse.vt.l.plane.ꝛ.l.vt fic.ff.pro soc. Nic. de mata.tamē ex quo simul habitauerūt diu.ꝛ bona simul bauerūt.ꝛ cōibus expensis fine cōputatione vixerūt ꝛ negotia sua promiscue egerunt p̄sumitur societas.arg.ff.de bis qui dete.vel effud.l.j.in ſi.cū.l.sequē.vde beneficio fratris.c.j.col. r.ꝛ ita seruat cōsuetudo in maioribus. ¶ Quero nunquid [c] ille qui vendit rem cōem intelligitur vendere tantuz partem suam.ꝛ videf qō fic.vt.ff.de cōtrahē.empt.l.qui tabernas.qō est verū ſi emptor sciebat:sed ſi emptor ignorabat non bz deci pi vnde debef euictio.vt.l.j.ff.de euic. Jn dubio aūt ex qualitate pietē p̄sumo sciētiam vel ignorantiā ꝛ an venditum sit totū aut pars.arg.eius qō no.ff.ō superficie.l.j.ſ.j.ꝛ facit ad hanc legē.l.pupillus.ſ.ſi.ff.de ver.ſig. ¶ Ultimo quero an idem fit in locatione. ¶ Pone enim frater meus ꝛ ego habemus domū cōem:ipſe indignatus mecū recedit a domo ꝛ locat partē suā cuidā ſtipēdiario:ego nolo qō ille ſtipēdiarius stet in domo cū ibi habitē cū familia mea:sed frater meus dicit q̄ ego nō possum eum prohibere vti iure suo ꝛ qō ipſe non inuenit aliuz cui possit locare nec debet pars sua esse sterilis: vnde aut ego accipiā ab eo partē suā ad pēsionē aut admittā ſtipendiarium. ¶ Queritur quid iuris.ꝛ videtur qō teneat admittere ſtipēdiariū:nā sicut posset ei legare ꝛ donare habitationē ita ꝛ locare. Jn contrariū videtur qō non est bonesta persona.vt.ff.de vſu ꝛ habita.l.nō aliter. Itē in re cōi spectat arbitrium boni viri:lz in re propria possit preferre quis iniquū equo.ꝛ adde qō no.in.ſ.fi.instī.loc.invlti.gl.nec videtur equū q̄ quis cōpellat cōducere.vt.l.nec emere.ff.de iure delibe.gl.dicit qō bz venire ad diuisionē.ẜ.de sacrosan.ecc.l.inbemus.in principio super ver.diuidere.ꝛ sic propter immensas contentiones res diuiditur. vt.ff.de serui.rusti.predio.l.in re cōmuni. ¶ Jn societate aūt pōt magis dubitari:ponamus qō plures sunt socij in emptiōe redditui lacus peruſij vnus eoꝝ est infirmatus.ꝛ ideo vult vendere partē suam cuidā tertio ꝛ aggregare ipsum societati loco sui:ſz socij nolunt eū admittere:nam ficut heres non succedit in societate:quia est electa fides ꝛ industria:ita nec alius extraneus. Itē cuz societas fit ius actiuum ꝛ passiuū non possunt cedi:qz iura passiua nō pōt cedi inuito creditore. Item vī expressum.ff.pro socio.l.q admittit. Item est gl.ordi.in.d.ſ.fi.nō ob.l.nostra.qz hic erat cōio:tū non dispōnebaf de succedēdo in societate:sed de mera cessione patris. Solu.alius pōt substitui noīe socij:vt institor dūmodo sit idoneus ꝛ legalis al⁹ secus.vt.ff.pro soc.l.qui cū uenerit.ꝛ.l.idēq;.tū ſi sunt socij nolūt admittere nōſ erit eoꝝ socius:nec ab eis suo noīe poterit quicq̄ petere:ꝛ hoc per leges ꝛ rōnes superius assignatas:ꝛ faciūt p̄dicta ad questionē de duobus habentibus castrum cōe vtrum vnus possit vēdere iurisdictionē suā ad emulationē alterius.ꝛ videf specialiſ simum

simum in iurisdictione qō etiā in proprio nō possit quis facere ad emulationem alterius:ſi p hoc ſibi nō prodest ꝛ alī nocet.ꝛ est ratio:qz iurisdictio est ptās de iure publico introducta.vt.ſ.de fun.li.l.quicunq; castro
9 rum.lib.x. ¶ Item in his que sunt de iure naturali.vt.ẜ.de fe.l.fina.in
a fine.ꝛ.l.ij.§.Itē varus.ff.de aqua plu.ar.ꝛ.l.ſi.ff.de alie.iudi. Itē ſi [a] duo habent hospitium qō ēt consueuit locari.ꝛ vnus vult locare ꝛ alter non equus iudex coget eos stare equitati ēt fine diuisione oñ.ꝛ considerabit qō consuetudo est altera natura.vt no.ẜ.de proba.l.actor.ꝛ facit qō no.ff. cōmuni diui.l.ſabinus.ꝛ.ff.de vſufr.l.arboribus.§.vſufructuarius.ꝛ.ff. loc.l.ꝛ hec distinctio.§.cum fundum.

1 ¶ Interficiens seipsum an heredes possit habere.
2 Corpus dānati ad mortē q seipsum fecit intoxicari bz mitti ad furcas.
3 Interficiens seipsum non decedit intestatus.
4 Criminis cōsciētia p̄sumit si delictū heredibus defendētibus probat.
5 Bona dānatoꝝ ad mortem non publicantur ex forma statuti.

Jis qui. ¶ Eius qui seipsum interficit testamentū valet nisi metu pene cōmissi criminis publicationē bonoꝝ meretur.ꝛ iudiciale supplicium ante venit. b.d. ¶ Et distingue hic vt oīa soluas ẜta cum queritur nūquid qñ aliquis interficit seipsum possit habere heredes:refert aut hoc 2
fecit tedio vite:vel eris alieni pudore vel propter impatientiaz doloris: vel propter causam iactantie vel rabiem furoris superuenientis:aut frenesis:aut incaute se proiecit in flumen:ꝛ tunc habet heredem.vt hic.ꝛ.ff. de iniusto testamēto.l.ſi quis filio.ſ.qō ſi quis. aut interficit seipsum de- 3
speratione sceleris perpetrati.ꝛ tunc aut erat crimen lese maiestatis vel heresis:de quo post mortem memoria dānatur ꝛ talis nō habet heredē. vt instī.de here. abintesta.ſ.per contrarium. De hereticis tamen dic vt ẜ.de here.autē.idem de neſtorianis.ꝛ Ly.bic in pe.q.aut est tale crimen ex quo imminet confiſcatio:tunc aut morte sibi conscīuit anteqū esset deprehensus in crimine vel accusatus:aut post.ſi ante non perdit bona ꝛ heredes habēt hereditatem.vt.ff.de bo.eoꝝ.l.iij.in prin.Si vero post non habet here.vt hac.l.in fi.ꝛ est ratio diuersitatis:qz nō deprehensus nec conuictus nō est inculpatus de crimine.ꝛ ideo nō vī confessus:ſi aūt erat deprehensus vel accusatus:tunc videf cōfessus ꝛ ipse quasi suppſius iudex se condēnasse videf. vt.d.l.iij.p̄m Lamb.de sali.ẜ istud est verum nisi heres voluerit probare innocentiā vel id qō pro innocentia reputaf:vt est quelibet alia defensio: puta p̄scriptionis:vel qō ad suā defensionē ẜ similia:nā qui iustam defensionem bz innocenti par est nam eius factum pōt defendi: ẜ quis oīno excusari nō possit.vt.ff.ad legē iuliam repetū.l.lex iul.§.ſi.ibi vel ꝛc. Ex predictis nota qō ficta confessio que inducit ex morte:non finitur morte: 2
secus ſi inducat inter viuos.l.eius qui delatorē.ff.de iure fisci. ¶ Sed quero pone qō ille qui debebat suspendi fecit se toxicari:nunquid potestas debeat corpus suū mittere ad furcas:assessores obseruant qō sic:sed Pe.dicit hoc fieri non debere.ꝛ Ly.tenet idē.tu dic qō est in arbitrio iudicis:qz istud est corpus pene:facit quod not.in.c.j.de pe.ꝛ remiſ.in cle. 3
¶ Scō quero nūquid iste qui sic decedit dicatur decedere intestatus. Doc.dicunt qō non decedit intestatus:sed intestabilis:ꝛ qz perdit ea que b
sunt iuris ciuilis qñcunq; heredem habere nō pōt. Aduerte hic [b] qō qs priuatur herede propter suum delictum:tunc non dicitur intestatus:sed intestabilis:sed vbi propter etatem furorē vel prodigalitatem:vtrū tunc proprie dicaf intestatus.est gl.ord.j.de iure delib.l.cum antiquioribus. vbi dicā.ꝛ an auf.bona dānatoꝝ habeat locū in bonis eoruz qui se metu
criminis occiderunt. doc.dicunt qō sic:nam vbi vera ſnia nō inducit publi- 4
cationē bonoꝝ meretur.ꝛ iudiciale supplicium ante venit. e
sibi consci.per Bar.ego allego qō no.in fi.ff.de insa.l.quid ergo.§.ex cō- c
promisso.scias tū qō dicte persone contente in.d.auf.[c] non plus ius habent q̄ meri heredes.vt no.Bart.ff.de do.l.post Scīū.in vlti.q.Itē scias me consuluisse Verone qō ter.illius auf. ibi ex latere est verus text.licet Jac.de bel.in corpore illius dicat qō illa litera est falsa.ꝛ Ly.ꝛ Jac.but. dicunt id qō ego tenui in consulendo.ꝛ facit in auf.vt nulli iudi.§.ſi vero. d
in fi.ꝛ in auf.de mā.prin.§.opz.vbi ōr qō delinquētiū bona publicari nō non debent:sed generi.i.agnationi relinqui.ſ.vſq; ad tertium gradum.ꝛ ille.§.opz.in ſi.nouellarum.eo.tit.ſummaf sicut textualiter. ¶ Capitali crimine dānatoꝝ bona nō ad lucrū p̄sidis referri:ſz cognatis punitorū reddi opz.ꝛ per auf.vt nulli ind.in fi.restringif quo ad grad⁹ nō quo ad
4 genus.ꝛ facit qō no.in auf.de incest.nup.in prin. ¶ Jn glo.qō probat ibi publicāda sunt bona.ſ.accusati post mortē istius ꝛ ſnia secuta. Fran. accur.ꝛ Old. ¶ Jn ea.gl.ibi cōſciētia criminis facit qō p̄sumif si erat accusatus vel in crimine deprehēſus.vt.d.l.iij.ff.de bo.eo. Old. hoc casu
5 cōſciētia criminis p̄sumit si posteā defendētibus heredibus pbaf delicti.vt.d.l.ſi.§.ſi. Hic.de mat. ¶ Jn ea.glo. [d] ibi nō publicanf:intelligo d
ergo idē in publico qō in priuato ſi ex eo nō bz sequi bonoꝝ publicatio. Jac.but.ꝛ adde qō no.ff.de cōdi.ob cau.l.pe.ꝛ no.valde qō condēnatoꝝ ad mortē ex forma statuti bona nō publicanf:niſi noīatim hoc in statuto caueaf:qz oīa statuta sunt leges priuatoꝝ iudicioꝝ.ꝛ hoc est no.dignū. ꝛ hoc casu non bz locū auf. bona dānatoꝝ.ſz succeditur eis de iure cōi ac ſi abintestato decessissent.ſ.p liberos ꝛ parētes in a
ſinitū.ꝛ p agnatos ꝛ cognatos vſq; i q̄rtū gradū.

1 ¶ Homo senex p̄sumitur sane mentis.
2 Filiusfamilias nō pōt testari de consensu patris.
3 Filiusfamilias quare de cōſensu patris potest donare causa mortis. b
4 Donatio causa mortis magis accedit contractui q̄ vltime voluntati.
5 Filius quare non pōt donare causa mortis.
6 Pf filiū quo ad actū testādi an emācipare possit. c
7 Filius p̄r consentiēte ad pias causas testari pōt.

Senium. Jnfirmitas corporis ẜ. vel senectutis nō impedit testū bois sane mētis: sed patria ptās impedit ne testari filiusfa. possit. 1
b.d. ¶ Hoc ibi tenētib⁹ qō p̄sumit ēt in senilli d
mo perseuerātia sane mentis.facit.ff.de test.l.i.ad aduersa.ꝛ.ff.de iure immu.l.semper.§.quibusdā.ꝛ extra de renun.c.i.vbi plus vz vmbra senis quam ensis iuuenis. ¶ Quero an filiusfa. possit testari de cōſensu patris.ꝛ dic qō non duplici rōne. Primo qz autoritas ꝛ habilitas testādi est iuris publici.ideo vz publi.cōcedi nō pactis priuatoꝝ. vt.ff. c.l.testamenti. Secūdo ideo qz patria ptās est publici iuris.ꝛ ideo pater non pōt eam a se abdicare nudo cōſensu.vt.j.de pa.po.l.abdicatio. ¶ Opp. q patria potestas ius publi.non ledit. vt.l.ille a quo.§.fi.cū.l.seq.ff.ad treb.ſo. ibi loquitur in iure publico qō in magistratibus consistit:nam autoritas magistratus maioꝝ est q̄ autoritas patris. vt ff.de capti.l.postlimi.§.filius.ſz bic loquitur in iure publico in quo attēdif patria ptās:qz restatoꝝ nō repꝛesentat rēpublicā:ſz seipsum priuato mō.ꝛ e
fic fungif loco priuati.non loco officij.ꝛ facit.ff.de in ius voc.l.q̄situ. ¶ Scō quero quare filiusfa. 3
pōt donare cā mortis consentiente patre ꝛ non testari.rñ.qz nō sicuti viuentiū:ita defunctoꝝ actus ſuſpēdi receptum est.vt.l.ſi.in fi.ff.cō.pre.an tñ pater qui dedit licentiā possit penitere.vide.j.de do. cau.moz.l.nec fratris.p Ly.ꝛ puto q̄ filio viuente reuocari possit:qz nō sicuti alteri ius quesitū:ſz moztuo filio ſi quidē donatio fundaf in re patris:ideꝛ puto qz a patre pcedit autoritate ꝛ vtilitate.vt.ſ. de inoffi.dona.l.pe.verſi.nā qō.ſi aūt donatio fundaf in re filij non puto qō possit reuocari ꝛ est ratio:qz mortе filij expirat autoritas ꝛ officium patris sicut morte impuberis expirat autoritas tutoris.ſ.vt decetero nō possit autoriari tñ autoritas iam p̄stita viuo pupillo valet. Si autem alius q̄ filius ꝛ qui est in ptāte mea legaret rē meā me consentiēte:cū esset sibi ius legandi quesitū seu donatum:nō vī qō ego possim per penitentiam impedire.vt.ff.qui.mo.pig.vel hyp.ſol.l.ficut.§.vendi tionis.ꝛ.ẜ.ſi aduer.do.l.ij.ẜ.de admi.tu.l.cū quidā.ibi dum em̄ ꝛc.ꝛ facit qō not.ff.de do.cau.moz. l.quo pretio.et de leg.iij.l.ſi cum quis decedens.

¶ Modo formak [e] talis q̄stio: filius fecit testū de cōſensu patris.ꝛ adiecit q̄ ſi nō valet iure testaměti valet iure codicilloꝝ ꝛ iure cuiuscunq; alterius vltime volūtatis mō q̄rit vtrū relicta in tali testamēto trahant ad donationē cā mortis. Dyn. dicit qō nō duab⁹ rōnib⁹.prima qz donatio causa moz.accedit magis Scīui q̄ vltime volūtati. vt no.in.l.ij.de do.p̄ele.qō apparet qz cōtrahik per modū Scīus.ſ.pactione vel traditione.vt.ff.de do. cau.moz.l.inter mortē. Secunda qz nō cōtinet niſi ſpāliter nominek.vt.ff.de do.l.filius.ver.ſz enim.ꝛ hec est veritas.ſz Guil.de cu.dicit qō si pars erat p̄sens qō valet.vt do.causa moz.que perficit nudo pacto.vt no.in.l.cū pater.§.meuto.de leg.iij.tu dic qō nō est donatio:sed quedā pollicitatio vel dictum.vt.ff.de edi.edi.l.sciendum.§.dictum.ꝛ.ſ.de pact.l.licet.ꝛ dictum Guil. tunc esset verus qñ expresse diriſſet dono vel promit.causa moz.ꝛ in donatario apparēt aliqua signa consensus: alias nō esset cōtractus.vt no.ẜ.de sac.ſan.eccl.l.illud.ꝛ facit ad p̄dicta:qz dicta clausula operaf vbi est defectus solēnitatis:secus ſi persone.vt no.i auf.ex cā. ꝛ adde qō no.ff.de test.l.heredes palā.§.ſi.per gl. 5
ꝛ Dy. ¶ Jn glo.etiā.in fi.tu dic qō duo sunt cir- ¶ Item ſi duo. et vide Bal.in.c.j.§. ſi quis de manſ.ad ſi.in tit.de controuer.inue. Jn. bar. ¶ Aduerte hic. vide ter.p illa glo. in.c.at ſi clerici.de iudi.And.barb. ¶ Jn.d.auf.de intellectu auf. bona dānatoꝝ. vide Jn.in auf. vt nulli.iudi. in.§. fi.col. ix.And.barb. ¶ Jn ea.glo.vide Bal.in.c.j.de treu. ꝛ pa.in vſi. feud.et leius.§.j.ff.eo.tit. ꝛ in.l. data opera. j.qui accu.nō poſ. ver. sed queritur ſi aliquis.et in.l.iij. C.ſi pen.ap.ꝛ in.l. j.de beredi. instī.et Ange.in disputatione duo adinuicem litigantes.de pe.in repeti.c.j.de consti.verſi. quero vlteriꝰ ſi aliquis. And.barb. ¶ Modo formaf. Angel.in.l. qui in potestate.ff.codez. tenet qō ſi est presens et acceptans valet vt donatio. tñ.d.Jo.ibi alī ſen tit quez oīno vide. ꝛ vide Spe.in ti.ō instr.edi.§. cōpendioſe.ver.j.qō ſi filius. vide bal.in.l. tanc̄ſ.j.de fideicō. ꝛ ibi ēt ſi dixit qō volebat quod valeret vt dōatio. causa mortis. et ſi pater cōſenserit ſi donatarius non esset presens ꝛ hoc non valeat.ſz Ly.l.j.in fin.j.de do.cā moz. ꝛ le.vt heredibus. ff.de leg.iij.et ibi.o. Jo.ſic de facto con ſuluisse respōdit.oꝛ vide mod.l.ita bis. ff.de do.cā moz.et ibi dicunt ſi diriſ set:ſi nō valet iure testamenti vel alte rius vltime volun tatis q̄ nō pōt valere vt donatio cā mortis per illā dictionē alterius:qz dictio similitudinis per.l.j.ff.de re. dub.l.ſi.§.cui dulcia.do. Jnno.in.c. ſedes.de rescript. Adde vidi dubitari pater fecit legitimari a comite palatio boc quod non possit succedere niſi in eo quod ſibi placuerit.post

Universidad de Deusto
Biblioteca

ca instituit in modico fuit cõsultũ qõ talis legitimatio tenebat nõ obstãte pacto petere supplemẽtũ legitime. alleg. Joã. de imo. in. l. is qui. ff. de vsuc. Bal. in. l. sensum. gl. in. c. fi. de clandesti. despon. itẽ Jo. an. in titu. de na. ex lib. ven. vide An. in. l. ab eo. C. de leg. he. do. An. in. c. peruenit. qui fi. sint legi. pondera. c. naturales. fi de seu. fue. contro. vbi vide de hoc casum. vide glo. fi. de elec. vbi si vnus scit se habere coniugẽ ⁊ trahit cũ alia. ⁊ illa nesciat qõ filij nati sunt legitimi ne p parte sint legitimi ⁊ p parte non sed quo ad penam cõtrahentis: bene punit ita dixit. d. car. ibidẽ vide glo. cle. j. in versi. ignorantes. de consan. ⁊ affi. vide Bal. in c. innotuit. de elec. vbi alleg. illam gl. c. fi. de clã. despon. faciat similiter qõ habeẽ in gl. c. prin. de offi. odi. lib. vi. qõ clericus hũs administrationẽ equi parat in vita ⁊ fa- 6
nitate vsufructuario et in infirmitate et morte vsuario. vide gl. in. c. petitio. de iureiuran. vbi vꝫ iuramẽtum pro pte ⁊ p parte a nõ. facit. c. fi. de pri. vbi aliqd dicit nouale quo ad non soluendum deci- 7
mas. ⁊ nõ ad aliõ. And. barba.

a ¶ Et an pr̃. Ad id qõ bal. dicit qõ ad vnũ actum non põt fieri emancipatio. ad qõ id sequitur. d. Jo. in. l. j. §. in filij. ff. ad trebel. ſz Bart. ꝫ indeci- 1
ſaꝫ reliquerit alle. 2
ter. l. fi tibi. als qſitum. ff. de adop. et 3
ibidem tenuit. in. l. fi is q p emp. illã. ff. de vsuc. referens vidisse cõsilia in Ꝫ. per. l. fi ab eo. j. de legi. hered. ⁊ l. com munij. §. de na. li. ⁊ respõdet. qꝛ in illis. ll. fit dispositio. l. nõ hominis. moder. ff. prealle. l. fi is 2
qui. dicunt Bart. idem tenuisse si recte inspiciat in. l. si maritus in magistratu. §. j. ff. de adul. ⁊ ad hunc ter. l. si petitor. ⁊. l. fi duobus. ff. de li. causa. vbi qꝫ non põt esse 3
pro parte seruus ⁊ p parte liber. ⁊ alleg. text. l. ideoq; ⁊ l. liberis. ff. de matesta. vbi libertas nõ põt dari ad tps sed forte põt attendi qõ cũ nõ reperiat̃ phibitũ qõ cesset permissum. nec ob. l. si tibi. qꝛ loquit in filio q nõ põt esse filius ad tps cũ sit Ɔ naturã ad quã. l. nõ se extendit lex si optio. ff. de adop. ⁊ ita rñde ad alias. ll. qꝛ loquunt in casu libertatis illud absurdũ qõ resultaret cessat in filio emãcipato ad vnũ actum. Itẽ facit. l. sed ẽpalis dignitas. Ɔ. de epiſc. ⁊ cleri. ⁊. l. cũ multa. de bo. que

ca hoc filio phibita. ¶ Primo qõ nõ possit testari. Itẽ qõ nõ prosit cõsensus pr̃is prime prohibitionis est ratio: qꝛ cum heredis institutio q̃ caput est testamẽti. ⁊ ipsa testamẽti factio ꝺz pendere ex libero arbitrio testatoris nõ põt dici hoc esse in eo q est in potestate aliena. vt. ff. de here. instit. l. illa institutio. Item qꝛ filius sm hec tẽpora nihil hꝫ extra castren. pe. nec habere põt. ⁊ testamentũ est dispositio ⁊ ordinatio bonorũ defuncti de eo quod post mortẽ suã fieri voluit: vt colligi potest ex. l. j. ff. de testa. ideo nõ põt facere testamentũ. itez nec bodie qõ hꝫ habeat aduentitia: tñ quodammodo interdicta est eis administratio p legẽ. ⁊ nõ hꝫ ea ab soluta sed sub certo modo. vt. j. de bo. que lib. l. fi. ⁊. j. e. l. penul. ⁊. ff. eo. l. is cui. Sed ad aliud qõ est vt nõ prosit ei cõsensus patris põt esse ratio: qꝛ publici iuris est. ⁊ in his que publici iuris sunt: nõ operaꝫ nec curaꝫ patria potestas. vt. ff. ad treb. l. nam qõ. Nico. de mata. Sed an filia familias possit testari in dote cõstituta: dic qõ nõ. vt no. ff. so. ma. l. filie mee. Abintestato tamen hꝫ heredem: si dos nõ redit ad patrẽ qõ est in casu qñ hꝫ liberos ex illo mr̃imonio vel ex mr̃imonio antecedẽti: ſz si non extãt liberi dos a pr̃e profecta redit ad patrẽ iure cõsolidationis: nõ qõ sit ipse heres filio in ipsa dote. vt. §. de rei vx̃o. act. rem in presenti. §. videam⁹. de hoc no. p Dy. in. l. post dotẽ. in prin. ff. sol. ma. ⁊ per Bar. ibi. ⁊. l. si cũ dotem. in prin. ⁊. ff. ad treb. l. imperator. ⁊. l. nam qõ. §. fi pater. ¶ Et an pa-a
ter possit emancipare filiũ quo ad vnũ actũ puta testãdi. Bar. tãgit eo. tit. ſcz. ff. ad treb. l. j. §. in filij. ſz truffa est: qꝛ patria ptãs est indiuisibilis nec qs põt esse i duplici statu Ɔuo. j. de lati. lib. tol. l. j. §. j.

¶ Quero vltimo nũquid ad pias causas filius possit testari cõsentiẽte patre. ⁊ dic qõ nõ de iure ciuili: secus de iure canonico fauore aie: nã q spiritu dei agunt nõ sunt sub lege. vt extra ó sepul. c. ſz. vi. li. no. Bar. in. l. q in ptãte. ff. de testa. tñ in talibus relictis nõ hꝫ locuz ius accrescẽdi de nõ pia causa ad piam. vt si legat ecclesie. ⁊ Titio fundus. vt. l. si mulieri. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊. l. titio. qꝛ dispensatio ius accrescendi non recipit: ne multiplicetur inconueniens.

¶ Adultus habens curatorem non põt testari. Adultus si ad testandũ dolo fuit inductus successores abintestato possunt expugnare testamentũ. Pupillus doli capax cum autoritate tutoris non potest testari ad pias causas.

4-

Si frater ¶ Pupill⁹ non testãr. ſtat: ſz adult⁹, sic: ſz in eo malitia etatẽ ad hec nõ suppleat. b. d. ¶ Quid de adulto curatorẽ habente: an poterit testari: pr̃ qõ non: presertim presente ⁊ Ɔdicente curatore: qꝛ equiparaꝫ pupillo. vt l. si curatorẽ habens. §. de in integ. restit. mi. sed tu dic contrariuz. vt. ff. de leg. ḧ. l. cũ pater. §. curatoris. ⁊ de libe. leg. l. aurelio. §. i. ⁊ ibi no. fm Oldra.

¶ Sed qd si fuit dolo inductus: an alias successuri abintestato possint expugnare testamentum. Bar. sentit qõ nõ. ff. ad treb. l. j. §. fuit questitũ. arg. contra. quod si dolus dedit causaz testamento qõ non valeat. de excep. do. l. j. vel saltem dolosus teneatur crimine stellionatus ⁊ actione de dolo cum nõ possit negari dolũ esse cõmissum contra bonos mores: credo qõ in bocca su augusti remediũ imploradũ sit: qõ nõ deficiet iuste supplicatibus. ar. ff. ad treb. l. illa quo. §. pe. 7

¶ Quero nũqd pupillus doli capax. ⁊ in quo malitia supplet etatem possit testari ad pias causas cum autoritate tutoris. ⁊ dic qõ nõ. vt. §. ti. j. l. fi. nihil enim valet autoritas que in id tps dirigit cũ tutor nõ erit vel post mortẽ pupilli: nam demũ post mortẽ incipit vltime voluntatis status. vt not. ff. de here. instit. l. illa institutio. in gl. ⁊ est ratio. in prin.

5.

Eunuchis ✝ careat membris Licet eunuchus principalibus ad generãdũ tñ est habilis ad testãdũ. b. d. gl. dicit hic truffas: ſz rõ dubitatiõis erat: qꝛ homo imperfectus videbat: ſz hoc non ob. qꝛ sepe cõsilio pollet cui vim natura negauit. ⁊ facit. ff. de lib. ⁊ posth. l. sed ⁊ quesitum. ⁊. l. si quis posth.

6.

Quis. Testm in quo ipse imperator vel ipse dñs heres instituit põt mutari. ⁊ in hoc vtit iure cõi. cõcor. d. l. prox. i. j. eo. ⁊ adde qõ no. j. tit. j. l. non dubium.

7.

Cum heredes. Imperator qñq; mutat cõsiliũ. ⁊ ideo põt mutare testm: idem in papa qui potest testari ⁊ testamentum facit mutare fm Jo. an.

1 ¶ Ceci possunt facere testamentum ser solẽnitatibus concurrentibus.

2 Testiũ noia in exordio instrumẽti debẽt apponi.

3 Dignitates sunt quedam que nihil operãtur nisi meram personedemonstrationem.

4 Nominatim dicitur qõ clare intelligitur.

5 Heredis institutio ꝺz caput testamẽti cecozum.

7 Testiũ rogationes requiruntur in codicillis ceci.

8 Existens in articulo mortis non debet examinari.

9 Judices non tenentur legere sententiam.

10 Testis quandoq; subrogatur loco tabellionis.

11 Tabellio dicitur in numero testium.

12 Instrumentum tabellionis facit fidẽ si habet subscriptionem septem testium.

13 Testamentũ septẽ testibus subscriptũ facit fidem.

14 Falsitas cozã boĩum multitudine nõ põt cõmitti.

3

Ac consultissima. ¶ Ceci possunt vltimã voluntatẽ condere obseruatis solennitatibus hic expressis: alias eozũ vltima voluntas nulla est. b. d.

1 ¶ Ho. in testamẽto ceci hec requiri. Primo qõ testes sint conuocati ad hoc vna cum tabellione. Secundo qõ nomina heredũ exprimant: ita ⁊ taliter qõ ratione nominis nõ possit oriri dubitatio. Tertio qõ palam exprimant voluntatez suã: tam circa heredes q̃ circa legata cozã testibus ⁊ tabellione. Quarto qõ testes se subscribãt: ac etiam tabellio vno ⁊ eodẽ tpe ⁊ loco. Quinto qõ idem obseruetur in codicillis cecozum qõ est no. Sexto qõ vbi nõ põt haberi tabellio adhibeaꝫ loco tabellionis octauus testis literarũ peritus qui se subscribat. ⁊ sic sunt necessariõ septem testes ⁊ tabellio. vel octo testes sine tabellione: etiam forte si testẽt inter liberos qõ est spãle i testõ ceci. ¶ Jsta questio antiquitus mota per Mar. de fano. q fecit duo argumẽta vnũ pro aliud cõtra: nã qõ vꝫ testiũ ceci inter liberos cũ duobus testibus probat ex regula generali tradita. §. fa. bercil. l. fi. ⁊. j. ti. j. l. bac consultissima. §. ex imperfecto. nec debet patris casus filiõs obesse. arg. instit. de ingenuis. §. j. ¶ In contrariũ qõ non valet: quia species derogat generi. vt. l. sanctio legũ. ff. de pe. ergo debet seruari etiam inter liberos ⁊ nõ determinauit. sed dixit dubito. tu vero b cõsidera qõ neutra istarũ legum est gñalis: ſz b
vtraq; est specialis: nam hec lex est specialis inter cecos: sed. d. l. bac cõsultissima. §. ex imperfecto. est specialis inter liberos: cui ergo species non derogaret specieiː idcirco argumẽtũ suũ sumptũ a genere non cõcludit. ⁊ ideo aduerte: qꝛ inter species illa derogat alteri que est specialioꝛ pari ratiõe: qꝛ individua derogant speciei. vt not. Dy. in. c. generi. ſz illa est specialioꝛ in qua est maioꝛ ratio specialitatis: cũ ergo sit maioꝛ ratio specialitatis fauoꝛ liberoꝝ: quã metus falsitatis in testamentis cecorũ: nã fauoꝛ liberoꝝ est de iure naturali ⁊ fundatur in

tur in veritate ⁊ equitate scripta: sed metus ne falsum cõmittatur fundatur in fictione. ⁊ magis in rigore quam in equitate: ergo attenta maioꝛi ⁊ verioꝛi ratione specialitatis dicã fauore liberoꝝ valere coram duobus testibus. ⁊ ad hoc facit qõ no. instit. de test. §. fi. in glo. que incipit quandoq;. ⁊. ff. de testi. l. testium. in glo. fic ergo. ⁊ in aut. de testa. imperfec. post princi. in ratione litere. ⁊. ff. de confirma. tuto. l. fi. ibi quocũq; modo.

¶ Nunc veniõ ad alia dicitur hic qõ primo debent connocaritestes. ¶ Ex hoc no. qõ noĩa testium debẽt poni in prin- 2
cipio instrumenti certe in hoc non est vis: nam in fine possunt poniꝛ patet in subscriptione. ¶ Item dicitur hic qõ debent exprimi noĩa heredũ cũ dignitatibus: sed tunc quero qõ magis attenditur vel nomen vel dignitas. Rñd. aut dignitas est principalis aut subalterna. primo casu refert ratio legandi cõcernit dignitatẽ: ⁊ tunc videf relictũ dignitati. vt. ff. de an. leg. l. annua. §. j. aut ratio legandi inheret persone. ⁊ tũc videf relictum persone. vt extra de test. c. requisisti. aut dubitatur. ⁊ tunc refert qõ prẽmittatur. ff. de stipu. ser. l. si cõis seruus ita. Scõo casu inspicitur persona ⁊ ꝙ dignitas. vt. l. si augusta. ff. de leg. ḧ. ⁊ no. §. eo. l. si quis imperatoꝛ. per Cy. ⁊ est ratio differẽtie: qꝛ habẽs dignitatem principalẽ ⁊ propriã gerit personã duorum: ſz habens dignitatem subalternã que cũ persona oritur ⁊ cũ persona finit: nõ gerit vicẽ duorum ſz vnius. simile. extra de prebẽ. c. dilecto. ¶ Ex his apparet qõ quedã sunt dignitates ẽt principales que nihil operank nisi merã ⁊ nudam demonstrationem persone vt esse magistrũ in theologia vel habere aliã insignem virtutez. vt. ff. de vsu ⁊ habi. l. plenũ. §. j. ibi 4
pro dignitate ⁊c. ¶ Quero quid si nomẽ sit per se notum vt gallo ptessus vtrũ sit necessaria alia demonstratio: dic qõ non scõm glo. ⁊ ratio redditur. ff. de do. pr̃eleg. l. j. in fi. ⁊. ff. de fideicom. lib. l. lucius. la. j. in verbo fitulas. Sed quid ecõtra si nomen est multum cõe. vt Joan. dic qõ tot nomina debent adũci suoꝝ progenitorum vel alie demonstrationes qõ persona reddatur certa: alias non valet dispositio. vt. ff. de testa. tute. l. duo sunt titij. ⁊ ſz ibi dicat qõ non deficit ius exponeː ideſt veritas: sed ius iudicioꝝ bene deficit cũ probari nõ possit. vt. §. de edẽ. l. qui accusare. vt not. j. de edi. di. adri. tol. l. fi. ⁊ ex hoc fuit determinata semel quedã questio: nã reperiebatur in libris cõis condẽnatus ¶ Det. Joãnis de peru. porte solis parochie sancti Florẽtij in qua parochia erãt duo ¶ Det. Joannis. quorum vnus fuit culpabilis alter vero nõ: tñ fuit determinatum qõ sentẽtia nõ valeret: nam plerunq; etiam innocens condẽnat. vt. ff. de interro. ac. l. qui seruũ. Itẽ vbi pluralitas ibi obscuritas. vt. ff. de verb. obli. l. qui ex pluribus. Item vbi obscuritas non valet citatio. vt. ff. de iud. l. cum quem temere. ⁊ extra de rescript. c. quia nonnulli. ad hoc facit quod not. hic Mar. fil. ⁊ Cy. qui dicunt quod non habetur pro bannito is de quo dubitatur. sed Bart. ff. de condi. ⁊ demon. l. demonstratio falsa. dicit qõ assessores a debent eũ cõpellere: eo qꝛ fuit culpabilis ad a
cõstendũ se illã esse personã. ⁊ illud corpus de quo fit mentio in actis. ⁊ hoc possunt cernere per torturã cuz fit diffamatus. argu. huius litere. in versi. indicia. nec est nouum qõ iudex exercutionis inter dũ obscura declaret: vt no. j. de sen. que sine cer. quanti. l. j. in quarta lect. que opi. est satis dura: qꝛ cum processus ⁊ snia requirant mentem iudicis: iam iste interrogaretur de consciẽtia aliena. contra. l. marcellus. ff. rerũ amo. fi autem vnus ex istis nõ esset doli capax alius sic: tunc presumo processum cõtra doli capacem: non contra eũ in quo per rerum naturam non cadit delictũ: qꝛ processus iudicũ naturalibus rebus debent cõuenire. vt. ff. de interro. act. l. cõfessionibus. ⁊ sicut in fauoribus presumitur pro amico: ita in odijs cõtra cum presumitur qui offendit. argu. ff. de reb. dub. l. qui babebat. ¶ In 5
summa scias quod hoc dicit notum quod clare intelligitur et cadit super certo: quod autem non intelligitur obscurum est. ff. de libe. ⁊ posth. l. titius. ff. de iure fisc. l. ita fidei. et vbi fallacia committi potest: id non est certum. vt. ff. de verbo. oblig. l. 6
quoties in stipulationibus ambigua. ⁊ ibi no. ¶ Item dicitur hic quod heredis institutio est caput testamenti cecorum: quero nunquid iste ordo sit de substantia. ⁊ videtur quod non. insti. de lega. §. ante heredis. ⁊. j. tit. j. l. prepositeri. contrarium tenet Richar. ma. ⁊ hoc per text. huius legis. in versi. ex ordine. tu dic quod prima opinio est verior: quia in quacunq; parte scripture scribaꝫ nomen domini vel heredis semper tamen stat in capite. argu. j. de institu. ⁊ substi. l. penul. ⁊ quia omissio solennitatis leuis non vitiat. vt. l. j. in fi. ff. de ven. inspi. Est autem leue quicquid non est ratione munitum. de hoc. ff. de lib. ⁊ posth. l. gallus. §. j. ⁊ de leg. ḧ. l. cum pater. §. fidei tue. nõ obstat. ff. de vulg. substi. l. moribus. §. prius. nam quod ibi dicitur qõ non debet peruerti ordo scripture: intelligitur vbi ordo est de necessitate: vnde non põt quis in diuersis voluntatibus pro-

mo facere testamẽtum filij impuberis deinde suum: sed in eadem voluntate sic: quia suuz est prius vel reducitur ad prius: dic ergo quod ordo in. l. nostra non continet causam finalem ſz solitum modum testandi apud veteres qui semper institutionem heredis preferebant: hodie vero scõm consuetudinem locorum heredis institutio vtplurimum ponitur post legata etiã in vita heredis soluenda ⁊ ante legata solnẽda post mortem heredis. Et ideo Richar. ma. ⁊ Cy. post eum non dicunt verum hic: alias sequeretur quod cecus nõ posset facere codicillos ante testamẽtum quod est falsum. vt instit. de codi. §. sed cum ante. ¶ Item dicitur hic qõ in codicillis ceci requirit 7
eadẽ obseruantia scilicet scripture ⁊ rogationis: prout in testamento. Sed quero nũquid b requiruntur tot testes. gl. sentit quod non. vt. j. de codi. l. fi. §. in omni. Alij dicunt quod sic per literam que dicit simpliciter in eundem modum. ⁊ hoc est verius. ⁊ ideo Jaco. butr. dicit quod si statuto cauetur qõ qui volunt vltimam voluntatem condere in secreto non per manum tabellionis scribant ⁊ ponant eam in sacristia fratrũ coram septem testibus: ⁊ tunc habeatur pro publica scriptura: alias non: qꝛ tãta solẽnitas requireturr si volunt codicillari in secreto fm Jaco. butri. ¶ Tamen non trabo hoc ad donationem causa mortis: quia nõ est mere vltima voluntas vnde stabo communi iuri. ⁊ ideo litera nostra merito posuit verbuz in codicillis vt restringeret se ad vltimã voluntatẽ simplr̃. Item c
dicitur c hic qõ infirmitas inducit obliuionem: tamẽ nõ vitiat 8
eorum de quibus quis recordatur dispositionem. ¶ Item est argu. qõ ille qui est in articulo mortis non debet examinari in testem. argu. ff. de fur. quidam tabularũ in fin. sed hoc stat in discretione examinantis: quia debet videre an ille vacillet in memoria necne. ¶ Item dicitur hic qõ si scriptura est lecta testatoꝛi ⁊ interrogatus dicit hoc placere sibi qõ valet testa- 9
mentum. quod dic. vt. j. titu. j. l. fubemus. ¶ Item est arg. d
quod si tabellio legit sententiam. ⁊ postea iudex dicit sicut lectum est ita pronũtio quod perinde valet ac si ipse iudex e legisset. ⁊ ita seruat consuetudo fm Jaco. butri. sed non dicit verum nisi in maioribus iudicibus ⁊ in potestatibus ⁊ viris militaribus et illustribus. ⁊ in literatis. ⁊ no. §. de iudi. l. certi iuris. ⁊. j. de senten. ex peri. reci. l. fi. §. fin. de re iudi. lib. vi. assessores ergo qui per statuta sunt iudices ordinarij verbum speciale scilicet condemno vel absoluo debent legere ⁊ voce proferre per seipsos: sed interlocutorias sententias possunt in sola voce proferre quocunq; legente eas vel non legente: qꝛ requiriꝫ tur pro scripto recitatio. ¶ Et adde quod no. in. l. quicquam. §. vbi decretum. ff. de offi. procon. ¶ Item dicitur hic quod 10
vnus testis subrogatur loco tabellionis ⁊ hoc innuit quod tabellio est vnus testis: sed hoc videtur falsum: nam sequeretur quod vno teste adhibito valeret instrumentum in quo tabel- a
lio scriberet se adhibitum in testem ⁊ tabellionez: nam ex quo est vnus alius testis ⁊ ipse similiter vnus: ergo sunt duo: ad hoc facit qõ no. pe. j. de fideicom. l. fi. sed contrarium est: qꝛ quo ad solẽnitatem ⁊ fidem instrumenti fungitur officio tabellionis: ita quod non est testis. ⁊ ideo vbi testes sunt de substantia ipse non cõnumeratur inter testes: sed si in iudicio deponeret crederetur sibi tanquam vni testi: non tanq; tabellioni. ⁊ sic in forma iudicij deponendo erit testis: sed in instrumento deponendo est simpliciter tabellio nõ de numero testiũ fm Bandi. ⁊ ita tenent omnes docto. ⁊ hoc verum in scriptura probante sed in scriptura probanda computatur in numero testium vt simul cum alijs recognoscat subscriptionem ⁊ sigillum. vt hic. ⁊ super hoc Nico. de mata. dixit multa verba ⁊ quia clare lo- b
quitur ideo ea non pono formaliter. ¶ Super glos. ergo tabularius in fi. gl. nec intelligit qõ speciale sit in hoc casu. vt tabellio sit in numero testium. ⁊ sic intelligit speciale in qualibet testamento ⁊ in casu illius. §. ⁊ in aut. de instru. cautela ⁊ fide. c
§. oportet. ⁊ regulariter dicit cõtrariuz esse. argumẽ. in aut. de fide instrumen. §. sed si instrumenta. ⁊ no. ff. de testi. l. domicius. in fi. sed ista lex videtur velle contrarium: nã statuit quod numerus testium sit septem. vt in principio legis ⁊ vltra numerum sit tabellio. ⁊ sic tabellio nõ est in numero testium: sed de- d
ficiente tabellione: tũc testes debẽt esse octo. vt hac. l. in fi. cum dicit octauum ⁊c. ⁊ tunc scriptoꝛ est in numero. ⁊ ideo mihi circa hunc articulum qui obscure ⁊ ambigue hic ⁊ alibi traditur fic videtur esse dicendum: videlicet quod vbicunq; requiritur numerus testiuz siue magnus siue paruus semper dicatur sic quod si probatio debet fieri per ipsos testes ⁊ non per scripturam tabellio ⁊ scriptoꝛ debet esse in numero testium: qꝛ a ipse iurat ⁊ deponit testificãdo sicut ⁊ alij. ita intelligit. ff. de testi. l. domicius. ⁊ ita ẽt hic cũ testamentum scriptũ est non a tabulario sed a priuato: qꝛ tali scripture testamẽti nõ credit nisi cum fuerit publicata receptis dictis testiũ. vt ꝺz. j. titu. j. l. publica- B

lectis. ſz Ang. hic trãseat cum Bal. Et no. in verſic. at cum habitu casum nouum. ⁊ sing. fm ang. quẽ maiozes nostri non confiderarũt fm eũ qõ ꝺi sparitio chartule vt hic ꝺz nõ ꝺz loquz nisi cecus esset in extremis. And. barba.

¶ Qõ assessores. no. qõ si dubitatur de bannito assessoꝛ facit illum cõstiterr esse illud corpus. vide Ange. l. j. als ff. de lib. ⁊ posth. Bal. l. j. de leg. ḧ. als. l. si qs seruuz. §. inter duos. bar. l. demũ. ff. de codi. ⁊ demon. Andre. barba.

¶ Sed quero nũquid. vide do. Jo. ibi. ff. de hered. inst. And. barb.

¶ Item o hic. et istud ꝺz hic Ang. ⁊ dicit fore hic casuz sing. ⁊ tene menti. And. barb.

¶ Item est ar. vide in titu. de pace constan. in versicu. vasall. vbi pulchre loquit. ⁊ cum do. Bal. transit Ang. hic. And. barb.

¶ Ac si ipse. vide Bal. ḧ. de sen. ex peri. rec. ⁊ Moder nio. c. fi. de re iud. in. vi. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Furor impedit. ⁊ in titu. per quos fi. inue. ⁊ vide que no. l. fi. de cura. furio. et hic in recollectis. And. barb.

b ¶ Quero qd. an impropriat sententiam. Bald. imo dicit ex verbis conspici. an sit furiosus. c. legim⁹. xcij. dist. And. barb.

c ¶ Secundo casu. Et tene menti dictum Sali. hic qđ si notarius scribat sanus mente qđ illa verba nō inducunt qđ ꝓpter hoc sit sanus: ſ dicunt illud qđ ius presumit. l. nec codicil los. j. de codicil. ⁊ istud dicit bal. l. ꝯ. ff. de test. sed imo. ibi cōtra qz credit sibi in his que spectant ad officium suum. And. barb.

d ¶ Quero vlti. cō tra bal. facit text. l. fin. ff. sed cum antiquitas. ff. de cura. fu. ibi pōt erberi dari. ⁊ text. l. fi furiosi puberi. ff. de a cura. fur. et text. l. j. ff. per contrariuz. ff. de pe. ⁊ text. l. diuus a cōtrario sen su. ⁊ facit ratio. qz b ex delicto quesituz est ius fisco: ergo non pōt sibi auferri ex casu superueniente in persona delinquētis. Item qz furor non est pena sufficiēs homicidio. And. barb.

e ¶ Naturaliter surdus nec etiam ad pias causas testari potest ſm Ange. c hic: nec etiā potest testari quo ad filios. ſz Ang. hic. et sic non habebit locū. ff. ex imperfecto. ⁊ refert ita fuisse de facto perusū in persona cardinalis nec poterit profiteri religioni. vt dicit Dy. ſm eū in. l. vbi non voce. de reg. iur. nec potest donare inter viuos. vt est gloss. ſm Moder. l. si id qđ. ff. mutus. ff. de. o. et de surdastro. Ange. alle. hic gl. fin. l. fi. ff. de le. iij. sed de mutastro. vide glo. ſm Moder. in. q. ſ. c. detrahe. And.

Testamentum furiosi qualiter probatur in funere factū.

Curator potest dari furioso habenti dilucida interualla.

Furor si pretenditur simulato potest probari.

FEriosum. ¶ Furor impedit a testamētū inchoati ⁊ inchoatū perfici: fieri tamen potest in dilucidis intervallis. b. d. ¶ No. quod illud qđ est indiuiduum nō potest fieri per partē ſm Ly. ⁊ gl. ¶ Quero quid b si nō apparet quo tempore fecerit an in tempore furoris an in dilucidis intervallis. Respondeo aut tempus testamenti erat vicinum tempori furoris: aut erat ab eo tempore multuz remotum. primo casu refert: aut qualitas ipsius dispositionis arguit magis ad partē sani consiliū: vt quia est quilibet sane mētis legitima ordinatio testamenti qđ etiā ex ipsius serie testamenti luculenter apparet: vt qz continet ibi institutio filioz legata ꝓ anima ⁊ huiusmodi: ⁊ tūc ex ipsius actus qualitate presumit sane mentis. Aut Ziū ⁊ tunc presumitur cōtrariū. vt. ff. de inoff. test. l. titia. in fi. ff. de leg. iij. l. patronus. ℌ. fi. ⁊. ff. de tut. ⁊ cur. da. ab bis. l. is qui. ℌ. fi. ⁊ de condi. inst. l. pe. de suc. ab intesta. c. fi. iij. q. vij. c. iudicas. ⁊ si permixta sunt ea que sapiūt furorē. ⁊ que nō sapiūt nihil valēt: vt qz nō fuit i toto actu absq furore. vt hic. Secūdo casu c nō presumo semel furiosum semp furere. ⁊ maxime si fuerit probatum qđ medū temporis qualitas fuerit furori contraria ſm Odof. ¶ Est aūt difficile probare furorem nec credit testi sine redditiōe cause. vt no. Jnn. extra de testi. cum causam. ⁊ idem est vbicunq testes volunt probare priuationem sensus vel intellectus in aliquo. vt not. ff. de testi. l. testium. ¶ In glo. sic ergo. versicu. qualiter enim. ⁊ facit qđ not. per Bart. ff. de acqui. here. l. metum. ⁊. ff. de bo. pos. fur. infan. dela. l. j. ⁊ quod no. j. de codi. l. nec codicillos. ¶ † Quero nun quid furioso habēti dilucida interualla possit dari curator. ⁊ dic quod sic tempore morbi nō tempore sanitatis: tamen si furor vadit ⁊ reuertitur datus tēpore morbi remanet curator et habet intercapedinez temporis curator: sicut ipse furor. vt no. ff. de cur. fur. l. diuus. ℌ. si vero. ff. de off. presi. Scias tamen qđ si quis tempore sane mentis commisit homicidiū ⁊ postea factus est furiosus quod tempore furoris non pōtest condēnari ad mortem: qz furiosus habetur loco absentis: sed patietur annotationem bonorum. Jn prodigo contradico vt condēnari possit ad mortem: quia vitium coniunctum vitio non excusat malefic ium. vt not. j. vnde vi. l. si quis in tantum. ⁊ facit. ff. de acquirē. possel. l. is qui animo. ⁊. ff. quibus ex cau. in possel. ea. l. fulcinius. ℌ. adeo.

Surdus potest donare causa mortis.

Jnstrumentum super nutu qualiter fieri potest.

c

10.

OIscretis. ⁊ Naturaliter surdus e ⁊ mutus testari nō pōt: ſz accidentaliter pōt testari ſi scit scribere. Surdus vero tātum bene pōt testari ēt nuncupatiue. b. d. ¶ No. qđ surdus ex morbo nō a natura aliquid audit ſi quis supra cerebrū fuaz loquit. ¶ Et no. qđ lex nostra nō loquitur in demēte: sed in eo qui rōne surditatis ⁊ mutitatis non pōt exprimere aliquē conceptū: vnde bac rōne non posset religionē profiteri nec matrimoniū cōtrahere. ſz si hz auditum pōt ℣ctus explicare nutu. vt no. ff. de pac. l. itē qz. ⁊ ad trebel. l. seruo inuito. ℌ. si pupillo. ¶ † Item pōt codicillari ⁊ donare causa mor. vt. ff. de leg. iij. l. nutu. ſz heredem instituere non pōt solo nutu. vt. j. ti. j. l. iube m⁹. nisi ad pias causas. vt no. extra de test. c. cū ibi. vel nisi hoc impetrauerit a principe. vt. ff. e. l. fi nutus. ¶ † Qualiter autē notarius conficiet instrumentū super nutu: patet ex glo. d. l. itē qz. eodem enim modo loquit' sicut fi esset testis ⁊ deponeret in iudicio exprimendo verba interrogātis ⁊ qualitatem actuum annuentis. vt. ff. de sup. leg. l. labeo. in fi.

11.

MEmo. ¶ Filiusfamilias de aduētitijs non testatur: ſz fit dominus. b. d. ⁊ dic vt ℌ. co. l. fenium. de castrensibus autem ⁊ de quasi castrensibus testatur. b. d. seq. lex.

¶ De testamentis ordinandis. Rubrica.

1 ¶ Testamentum tempore quo adhibetur ad actum sufficit esse debite qualitatis.

2 Veritas dicitur probata si fama ⁊ cōis opinio probatur.

3 Veritas ⁊ fama qū discordant fama magis attendit ratione publici instrumenti quam veritas.

4 Testatoris scriptura si nō est bñ nota nō inducit probationē.

5 Petitor licet ius sibi competat tamen succumbere potest si probatio sibi deficiat.

6 Testis conditio absq eius facto interdum mutari potest.

7 Testis qui examinat fi sit infamis an probatio sit sufficiens.

8 Exceptio qđ testis est infamis non est apte proposita nisi dicatur qđ publice habetur pro infame.

9 Testis dicēs qđ oī consensu habebat pro libero an sit falsus.

10 Opinio communis an habeatur pro veritate.

11 Opinio cōis eque probat in negativa sicut in affirmativa.

12 Instrumenta a putativo tabellione facta an valeant.

13 Usurarius non potest esse testis in testamento.

14 Testes singulares an possint probare aliquē esse usurarium.

15 Testamentum potest probari per publicum instrumentum legitimo numero testium vallatum.

16 Testamentum si vnus de testibus scriptis erat seruus an sit non solenne.

11.

TEstes. ¶ Testis minus idoneus q cōi opinione habebat idoneus tpe testamenti reddit testimū solēne. b. d. Jac. but. vel sic. Testis conditio putativa dz inspici tunc cū adhibet ⁊ nō vera cōditio. b. d. ¶ Vel sic. testimū in quo reperit debita solēnitas tpe testamenti

1 nō vitiat: ſz defectus aliquis postea detegat. b. d. ¶ † No. primo qđ sufficit testimū esse debite qualitatis seu cōditionis vere vel putative tpe quo adhibetur ad actū. ¶ Scō no. qđ cōis opi. equivalet veritati. ¶ Tertio no. qđ vbi requiritur qđ aliquis certo tpe fuerit talis qualitatis vel cōditōis sufficit qđ probet illo tpe cōiter habitū ⁊ reputatū ꝓ tali nec regrif qđ probet añ vel post talē fuisse: sufficit cūq qđ probatio ꝛcludat de eo tpe qđ est de substātia qōnis. vt hic in illo verbo cū eo tpe. ⁊

2 ff. c. l. ad testiū. ℌ. cōditionē. versi. tūc cum. ¶ † Ultimo not. qđ probata fama ⁊ cōi opi. ipsa veritas vt esse probata. ⁊ fic facit plenā probationē quo ad bois qualitatē. ad boc. ff. de re milit. nō oēs. ℌ. a barbaris. ¶ Opp. ⁊ vt qđ ꝛditio testis nō dz ispici tpe actus celebrati: ſz tpe quo ipse testis examinat: vñ si tunc est seruus ⁊ p seruo reputat testimoniū ei⁹ erit nullū. ⁊ fic per ipsum testem pbari nō pōt. vt. ff. ad carbo. l. iij. ℌ. due aūt. ver. figure. vbi dī qđ si mutat cōditio testis de aliqua in nullaz vel quasi nullā: vt qz fuit pmo habilis ⁊ tpe testificatiōis reperit inhabilis qđ ei⁹ iuramēto ⁊ dicto nō credit: ergo p eius dictū testamēti ordinatio nō pbat: ſz ergo testimū quātū ad esse veritatis subsisteret: tū quātū ad esse probationis nō subsistit ⁊ fic hec lex vt inutilis. ⁊ cōfirmat hec opinio: qz quo ad testes reciēdos vel nō tps ℣ctus nō dz inspici: ſz tps iudicij ⁊ serui nō debēt admitti: qz nō habēt vocē i publicis actib⁹ sicut et testificari. vt. ff. de testi. l. cum le. in gl. sed male in fi. ad hoc est no. multum. sed verī dici pōt q aut exprimitur cā infamie spāliter. ⁊ tunc exceptio fit rite apposita. vt in. c. presentiū. de test. lib. vj. nec est necesse dicere quod babeba

bec lex determinat q ꝛmo est solēne: qz seruitus testis qui communi opinione ꝓ liberto habeba ⁊ nō officit testō. Jtē pōt esse qō non est questio voluntatis: sed solēnitatis ex eo qđ testimū pbabitur per publicā scripturam que nō eliditur per probationē seruitutis testiū qui pro liberis habebantur ⁊ tractabant. ¶ † Ex hoc no. q qū veritas ⁊ fama discordant magis attendit fama rōne publici instrumenti quā veritas. ¶ Jtē pōt esse qđ de testō appareat notoria scriptura manu testatoris vnde aduersarius non potest eam inficiari. ⁊ ideo nō negat veritatē sed solennitatem: suppositā ergo veritate hec lex determinat qđ testimū sit solenne. ⁊ fic bene institutus in eo succedit. ¶ Si autez aduersarius negaret veritatem tunc ipsa veritas per seruos non posset in iudicio probari. quia non videtur esse testis ille qui de iure non est testis. vt. d. ℌ. due. ⁊. d. l. qm liberi. ¶ Exquibus concludebat huius legis duplicē lectura. ¶ Prima est in testamento cōfessato quo ad veritatē ⁊ negato quo ad fidelitatē. Scōa est in testamento negato quo ad vtrūq. ⁊ hec subdiuiditur in tria membra. nam interdū apparet testimū nuncupatiuum scriptū publica manu. ⁊ tunc statur scripture in qua non reperitur defectus. vt hic. Jnterdum est scriptum manu testatoris. ⁊ ipsius testatoris scriptura est notoria. ⁊ idem ex quo alie solēnitates reperiuntur adesse. argu. j. eo. aut. quod fine. in ver.

4 manu propria. ⁊. j. de edicto diui adria. tol. l. fi. ℌ. sancimus. ¶ † Si autez scriptura testatoris non esset publice not. tunc non induceret probationē veritatis. nisi ei iuncta esset publica fides tabellionis rogati se subscribētis: quod in testamento in scriptis potest fieri etiā eo non lecto testibus sed clauso ⁊ figillato vt no. ff. quē admo. te. ape. l. ꝯ. in prin. vbi est gl. not. Sed in testamēto nuncupatiuo requireretur lectio scripture. vt supra ti-

5 tulo. e. l. bac cōsultissima. ℌ. at cū humana. ¶ † Interdū est nuncupatiuū simpliciter ⁊ negatiuū quo ad veritatē ⁊ solennitatē: tunc q̄ est necesse q̄ testes examinentur ⁊ seruus non potest examinari vt testis. succumbit petitor: qz licet non deficiat ei ius deficit pbatio. ⁊ boc casu bec lex non est vtilis bere di instituto in via fori. est tū ei vtilis in via poli. qz quocunq ingenio possit habere de bonis istis non peccat. vt not. Jnnocē. extra de immu. eccle. quia pleriq. sed dicit Azo. insti. eod. circa fin. qđ bec lex pōt intelligi etiam qū testes possunt examinari in iudicio ⁊ per viuam vocem eorum debet fieri probatio. nā possunt examinari posito qđ seruitus eorum sit detecta. non ob. contraria. l. quoniam. ⁊. ℌ. due. quia quādoq mutatur conditio alicuius testis ipsius culpa. et quia propter suum delictū

6 effect⁹ est infamis. ⁊ tūc examinari nō poterit vt in cōtrariū. ¶ † Quandoq mutatur conditio testis absq eius facto. et tunc potest examinari: vt hic. ⁊ hoc tenent doctores. in. d. l. ad testiū. ℌ. conditionem. ⁊ Barto. in dicto. ℌ. due. ⁊ Ly. bicin addi. vel dic quod interdum testis adhibetur a principio ad actus substantiam et probationem. ⁊ tunc inspicit principium ⁊ non quod postea sequitur vt hic. Jnterdum ad probationem que in futurum respicit. ⁊ tunc inspicitur tempus dispositionis in iudicio facte. facit ad hoc quod no. ff. de testi. l. ꝯ. ℌ. lex iul. super ver. impuberes. vnde in. l. nostra etiam si suo delicto testis mutasset conditionem. tamen testamentum per hoc non redderetur minus solenne. ⁊ dictum testis alias invalidum confirmari potest per depositionem contestium. ff. de edendo. l. si quis ex argentarijs. ℌ. j. ver. quid enim. Jn tabellione autem certum est quod instrumentum suum nō vitiatur: licet postea efficiatur infamis. vt notatur in capitulo vt officium. in gl. per hāc literam. debere. lib. vi. Item non vitiatur instrumentum si eius infamia vel priuatio prius velata ⁊ occulta postea detegatur. vt in auf. de tabel. ℌ. vlti. in glosſ. que incipit hoc est arg. quod est multum nota. Jdem si erat publico: sed non in loco publico. puta notarius fuit condēnatus de falso in alamania postea reuersus florentiam vbi nesciebatur hic confecit instrumenta iurta not. in fi. extra de ordi. ab episcopo qui renun. episco. c. i. in addi. que incipit. dicit Vincentius in nouella. quod est nota. ¶ Potest etiaz dici quod testis quantūcunq inhabilis tpe iudicij ex quacunq causa potest deponere ad confirmationem instrumenti publici vel priuati in quo retro reperitur esse descriptus vel subscriptus. nam ipsa scriptura dicit esse depositio. vt no. j. c. l. bac cōsultissima. ℌ. pe. secus si testis non deponeret ad confirmationē scripture in qua reperiatur descriptus. vt in legib⁹ ℣ys. qđ est nota. ⁊ est ratio quia nō intelligitur modo deponere: sed tempore appositionis figilli. vnde que modo fit nō est noua testificatio. vt. d.

7 l. ad testium. ℌ. conditionē. ⁊. l. heredes palam. ¶ † Quero a an lex nostra

a habeat locum in teste infame: sicut in seruo. dic quod sic ſm Jac. de raue na vel aliter aut detegitur testis cōditio in eo quod sonat defectum. ⁊ tūc potest testificari: vt hic aut detegitur testis conditio nō in eo qđ sonat vitium vt infamia. ⁊ tunc nō pōt testificari in iudicio ⁊ ista opinio tacite ponitur insti. in summa Azo. in fi. istius tit. ⁊ qđ illi qui incurrūt infamiaz nō admittantur habetur expresse de testi. cogēdis. c. preterea. ⁊ dicit hic Bernar. quod dā verbū quod facit pro opinione priorum. dicit enim q fi aliquid per istos tales legitime factū est nō vitiatur ſm Old. ⁊ facit qđ

8 no. ff. de in fa. l. furti. ℌ. j. in glo. super ver. sed quid. ¶ Scō quero pone q obȝcitur testi infamia. ille tamē qui obȝcit non dicit q habebatur publice pro infame. queritur vtrū ista exceptio fit apte apposita vel inepte. Bart. dicit q inepte: qz publica infamia requiritur non priuata. vt no. ff. de test. l. cum le. in gl. sed male in fi. ℌ. ad hoc est no. multum. sed verī dici pōt q aut exprimitur cā infamie spāliter. ⁊ tunc exceptio fit rite apposita. vt in. c. presentiū. de test. lib. vj. nec est necesse dicere quod babeba

tur pro infame: qz ꝓsumitur ex quo ista debeat haberi. Si aūt opponeretur exceptio infamie sine cā: tunc opponeretur inepte: quia vbi obȝcitur de crimine non sufficit obȝci in genere: sed in specie. vt

9 in. d. c. presentium. ¶ Quero tertio nunquid testis q dicit q omnium consensu. l. opinione habebat pro libero sit falsus. ⁊ videtur q sic: qz deponit impossibile. nā impossibile ē q oēs homines mūdi habeāt istā opinionē. ⁊ ad hoc facit gl. not. j. de sen. q̄ pro eo. l. j. in glo. sup ver. subtilitatē in fi. Jtem si referak ad oēs. l. vicinos vel cognoscentes nō constat q vel quot sunt isti. ⁊ fic nō est ꝓbata cōmunis opinio vel fama. Sziū est verū. vt boc text. ⁊ dicto oīs referk ad proximos ⁊ vicinos qz multi esse presumuntur. facit qđ no. in simili. ff. qui satis

10 da. co. l. inter oēs. ad mac. l. senodor⁹. ¶ † Quarto q̄ro nūquid cōis opinio habeak pro veritate. et dicq aut de Zita veritate est dubiū aut est certum. ꝓmo casu aut actus pēdet ex veritate ⁊ inspicitur veritas. aut pēdet ex opinione. tunc inspicitur opinio. vt. ff. de acq. here. l. cū quidam. ℌ. qđ dicit. Secundo casu refert. aut loquimur quo ad actū gerēdi in posterum. ⁊ inspicit veritas iam detecta. aut quo ad actum exercitū in preteritū ⁊ tūc refert. aut equitas fauet opinioni ⁊ inspicit opinio. vt. ff. de offi. ꝓcto. l. barbarius. aut fauet veritati ⁊ inspicitur veritas. vt. ff. quādo actio de pecu. ⁊ annalis. l.

11 quesitū. ¶ † Quinto q̄ro nunquid cōis opi. possit eque probari in negativa sicut in affirmativa. ⁊ dicq fic: qz fama indifferenter se bz ⁊ q̄ est capax negatiue sicut affirmative. ff. de ꝓba. l. fi arbiter. et adde qđ not. extra de ver. fig. c. veniens. p Jnno. ⁊ an fama affirmativa infrigatur p negativā: vī q non. qz fama affirmativa pōt habere originem ab bis q bñt certā rei notitiā p sensum corꝑis. puta p visum ⁊ p pñtiam vel p auditū: qz act⁹ auditu p ci pit vt iuria ỹbalis vl del blasphemia c filia iurta no. j. qño ⁊ qñ iuder. auf. q semel. sup ỹ. innotescit ſz fama negativa nō pōt habere originē a causis p sensum corporis. ℌ. de prob. l. actor. ⁊ ideo affirmativa probatio preponderat: negatiue: vt. ff. de arbi tris. l. diem. ℌ. fi plures. ⁊ ibi not. ¶ Jn Zrium vī nā ⁊ negativa pōt habere originem a causis taz directe quā indirecte. vt de acq. here. l. pantonius. ℌ. rei. ⁊. j. de ℣ben. ⁊ cōmit. ſtipula. l. optimā. in fi. q̄re videt dicendū q stetur melioribus testibus. ceteris vero paribus nil est pbatū de fama vel non. qz

a testes inuicē sibi obstāt: vt. ff. de testi. l. ob carmen. ℌ. j. facit qđ no. extra de prescrip. c. j. li. vj. ⁊. j. ne de

12 statu defun. l. fi pater. ¶ † Sexto q̄ro nunquid ler nostra habeat locū in tabellione putativo. vt eius instrā inter ignorantes cōfecta valeāt acsi esset iustus tabellio: ⁊ vī q sic: qz licitū est erguere de teste ad tabellionē. vt. ℌ. ti. e. l. bac cōsultissima. ℌ. fin. Jtē qz tabellionatus est publicū offiū. ergo cōis error facit ius. vt. ff. de offi. ꝓcto. l. barbarius. Jtem qz diu gessit officiū. ideo videt ipsum pscripsisse. arg. j. de diuer. offi. l. viros. li. xij. Jtē qz lōga possessio pro veritate habeē vt not. in. l. j. ℌ. de serui. et aqua. Jtē qz est quasi in possessione officij non dz queri de ꝓprietate. qz presumuntur oia solēniter acta. ad boc facit qđ no. Jnno. extra de verbo. sig. c. veniens. Jtē quasi possessio transfert onus probandi in aduersariū. vt no. j. qui accusā. nō pos. l. nō ignorat. sed impossibile est q aduersarius probet negatiuam. ergo instrumenta erunt vtilia. Jn Zrium facit: qz ille q nō est notarius gerēdo se pro notario cōmittit falsum. vt. ff. ad. l. fal. l. eos. ℌ. q se. ergo nō valēt sua instrā. vt. j. de suscep. ⁊ archa. l. si aliquid. Jtē offiū nō pōsumit nisi p literā. phez: vt cū est data certa forma probādi a iure ſz p instrūm decernēs officiū. pbare q̄si possessionē nihil operatur. vt. l. j. ℌ. de mā. principum. ⁊ de sac. sanc. ec. l. de cernimus. ⁊. ℌ. de epis. ⁊ cle. l. fi qua p calumniā. j. de diuer. offi. l. pbatorias. ff. de decu. l. herennius. Jtē qz nunq fuit tabellio q exercuit offiū mala fide. ⁊ iō q̄si possessio ex tali exercitio inducta nihil pōt opari: qz est iniusta ⁊ clandestina q̄ nihil operatur in his que iuris sunt iurta nota. per Jnnoc. in c. nihil. de elect. Jtem solus princeps confert ta-

a ¶ Quero. vīō bal. l. iij. ff. ō lib. ⁊ post bu. in princ. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bellionatū vel hīs autoritatē ab eo:nō vsus p̄uato
rum.vt no.de fide instru.c.cū. ¶D.tabellio p Jnn.
Itē boc tz do.Ita⁹ in summa auc.de instru.cau.ꝛ
fide.non ob.l.barbarius,qꝫ ibi interuenit decretū
superiozis.nā rōne decreti vz qō fit a minus legiti
ma p̄sona.vt.ff.qō falso tutoze autoze.l.j.§.idem
pōnius.ꝛ.j.de iure delibe.l.fin̄ fanti.i.fi.Solu.
aut nūquam fuit creatus tabellio aut fuit creatus
ꝛ depositus:aut fuit creatus ꝛ deponendus:nō tñ
depositus. ¶Dīo casu nō valent sua instꝛa p leges
ꝛ rōnes p hac parte inductas.qꝛ eius offīm nullus
est:nec bz originē veritatis.Sed o casu fiīr non va
lent sua instꝛa:qꝛ p depositionē p̄didit autoritatē.
vt.ff.de infa.l.h̄.§.miles.j.de dignitate.l.indices.
ꝛ.j.de diuer.offi.l.nullus.lib.xp̄.ꝛ boc est verū nisi
eius depositio occulta fit.tūc enim de rigore acta
non valent.vt notat in auc.de testi.§.pe.qꝛ adhuc
quedā reliquie remāserūt.argu.ff.de tuto.ꝛ cura.
l.si pluribus.in glo.Tertio casu valēt instꝛa:qꝛ bz
aliquis sit ab officio deponendus tñ anteqū depo
natur valent quecūqꝫ fiunt officiō p̄tereatu.omnia
em̄ tolerant p̄opter officiū qō administrat donec
in eum fit lata snia depositionis:vel spoliatus sit
insignibus vel notatus sit infamia vel per legem
nominatim sit p̄uatus officio.vt.§.de here.auc.
credētes.in fi.ꝛ per Jnnoc.extra de accus.c.quali
ter.in fin.vbi o inno videas.ꝛ facit.j.fi seruus aut li
be.ad decurī.aspira.l.h̄.lib.xī.ff.de eden.l.si quis
ex argentarijs.§.j.ꝛ qō not.j.ff.de autorita.tut.l.ꝛ
13 fi pluribus. ¶Septimo quero nunqd vsurarij
possit esse testis in testamento,ꝛ dic q nō fi est vsu
rarius manifestus.vt no.in.c.q̄q̄.de vsur.lib.vi.
ꝛ idē forte ēt si non est manifestus vsurarius:qꝛ nō
est integer testis:vt not.per Cyn.§.de epis.ꝛ cler.l.
si quis ad declinandā.qō non placet.nam vitiū te
stis occultum non officit testamēto.vt in.l.nostra.
14 ¶Octauo quero excipitur ⁊ testem qō est mani
festus vsurarius.ad qō p̄obandum testes inducti
deponunt singulariter.mō querit vtrū probēt.pu
ta vnus deponit qō mutuauit vni persone et vno
tēpore.alius deponit de alia persona ꝛ de alio tē
pore:cū hac tñ qualitate qō publice:ꝛ videt quod
non fit probatū vitiū vsurarie p̄auitatis:qꝛ certū
de iure est qō testes singulares nō p̄obant:sed di
uersitas tēporis inducit diuersitatem actuum ꝛ sic
de nullo actu est plene probatus qō fieri bz ad mi
nus per duos testes:vt extra de testa.ca.veniens.
nā in quolibet facto p̄obando p testes requiritur
pluralitas testium ꝛ vnitas vel singularitas nihil
opaꝫ.ff.de test.l.vbi numer⁹.Itē teites debent sin
guli interfuisse facto de quo p̄bando agit.ꝛ fi di
uersis tēporibus interfuerūt tunc nihil probāt:vt
j.eo.l.bac consultissima.ibi vno eodēq̄ die ac tpe.vt
j.e.l.casus.in ỹ.iungi atq; sociari.ꝛ.l.cū antigtas.
§.finaliter.infra de codi.l.finali.§.in oi ibi in vno
eodēq; tpe sociari.vt.ff.de testamē.l.q testamento.
§.finali.ꝛ.l.heredes palā.in fin.ꝛ.iū.q̄stione.ix.c.
nihilominus.ꝛ de electio.c.bone.vbi.quāuis.et de
p̄batio.c.licet cām.ỹ.q̄q̄.Preterea reprobari fue
runt testes ꝛra Susannā.qꝛ in vnico actu circa lo
cū fuerunt singulares.vt notaꝫ.ff.de te.l.te.et dico
qō testes debēt esse q̄cordes nō solū in iure bz in fa
cto.vñ si pero decē ꝛ vnus testis dicit qō ea tu mi
bi debes ex causa mutui naturaliter nume.alter di
cit qō cōfessus fuisti ex causa mutui.isti bz concor
dāt in iure qꝛ dicūt obligationē esse tñ discordant
in facto ꝛ in causa p̄ma obligatio.ꝛ ideo nō p̄o
bant.vt no.in spe.de te.§.j.ỹ.bz pone egi.ꝛ extra de
suc.ab intest.c.fi.ꝛ hac rōne dicit ¶De bella per.
qō testes[a] singulares nō p̄obant cōsuetudinē loci.
ergo nec p̄sone:cū vtraq; consuetudo ex repetitis
actibus eliciatur.vt no.Cy.j.q fit lon.cōsuetu.l.ỹ.
p̄terea qō duo testes regrant in p̄obādo quolibet
actu videt tenere Jnno.extra de testi.c.feries.in fi.
vbi dicit q̄ libet gradus debet p̄bari p duos te
stes qñ volo p̄bare me cōsanguineū in tertio gra.
Itē Uicē.extra de p̄script.cap.illud.vbi dicit qō
si volo p̄obare famā nō sufficit quod vnus testis
dicat esse in vna parte ciuitatis alius in alia. Ar
chi.in.d.c.nihilomin⁹.dicit q̄ si volo p̄obare me
possedisse decem annis ꝛ vnus testis dicat quod vt
dit me possidere.xxx.ann.alter.xx.alter.x.quod nō
sufficit quia in quolibet facto p̄obando per te
stes requirit p̄luralitas.ꝛ de hoc vidē glo.ordi.
ff.de acqui.pos.l.possideri.in p̄n.in gl.lz.in fi.Ad
idē qꝛ testes singulares nō sunt ad cōsonātiā redu
cendi.sed potius repellendi.vt not.ff.de arbitr.l.
diem proferre.§.fi plures. Jn Jnum q̄ isti testes
nō debeant dici singulares.nā testimonia singula
ria sufficiunt ad p̄obandum vsum q̄ probatur p
ipsius vsus cām productiuā que est eiusdem actus
repetitio.vt.ff.de episc.aud.l.nemo.cū em̄ natura
rei necessario dat singularitatem ꝛ separationem
actus.ergo ipsorum singularis probatio bz sufficc
re.ꝛ hoc apparet qꝛ de eiusdem continuati sceleris
nequitia p̄obanda tractatur ꝛ de infamia que est
vna ꝛ eadem resultans ex multis actibus vt supra
de here.l.arriani.in ver.ad vnā.ꝛ ad hoc facit qō
not.ff.de testi.l.ob carmen.§.fi. ¶Itē qō infamia
probatur per testes singulares in cā ex qua infa
mia irrogat contestes tñ in ipsa infamia irrogata
no.in Spe.de inquisitio.§.j.ỹ.iteꝫ no est.ad hoc fa
cit qō no.Jnn.extra de accu.c.qualꝛ.vbi dicit qō
exercitium iurisdictionis ꝑatur p testes singula
res. Testes em̄ nondū singulares rōne actuū:sed
respectu finis.ꝛ ideo si sunt cōtestes respectu finis
non dicuntur singulares.nam sufficit in subsātia
libus cōcordare q̄ faciunt ad finē cause.vt.j.de pe
nis.l.qui sniam.Itē tunc testes dicuntur singula
res qñ ex dictis eorū probatio redditur dubia que
bz se ad esse ꝛ nō esse.sed hec probatio est oīno cer
ta q̄tum ad publicā infamiā q̄ et circūscripta sin
gulari actuū scientia pōt ꝑbare.argu.l.nostre.et
qō not.ff.de sup.le.l.labeo.nā sufficit q̄ testis sciat
aliquꝫ reputari p publico ꝛ manifesto vsurario.
bz eū non videri tenerari.ar.ff.ad macc.l.iū.in ỹ.
publice.Sol.bz quo ad repetitionē vsurarum ista
probatio nō esset sufficiens.sufficit tñ q̄tū ad p̄bā
dum infamiā in gñe:qꝛ in ꝑbatiōe gñis sufficiunt
testes singulares spāliter deponentes vt no.Jac.
but.in.d.l.arriani.Qō aūt dicit Archi.de possei
sione.intellige qñ testes sunt singulares in initio
possessionis.vt qꝛ vnus dicit qō incepit possidere
iam sunt.xx.anni.alius dicit q̄ incepit possidere
iam sunt.xxx.an. nam tales depositiones implicāt
Ydictionem iuris ꝛ facti.vt.no.in.d.l.possideri.se
cus si nō deponāt de initio possessionis:sed vnus
dicit vidi possidere.xxx.ann.alter.xx.nā in minori
tpe sunt contestes.nō em̄ regrif qō testes sint con
testes in ꝛsensu proprio:bz in re quā p̄cipiūt sensu
vt no.in.l.j.ff.quēadmo.te.ape.p bart.ꝛ facit.ff.de
aq̄ plu.arcen.l.ỹ.§.itē labeo.ꝛ ex no.ibi p Dy.ap
paret qō ver⁹ bois actus bz ꝑbari p visum:bz ifa
mia q̄ repellit testē pōt ꝑbari p auditum. ¶Ho
no q̄rit vtrū p solū publicū instrm legitimo nūe
ro testiū vallatū ꝑbet test.ꝛ glo.bic tz q̄ sic.Hz.j.fi
deicō.l.fi.ꝛ.ff.de test.l.bīdes palā.reuocat hoc in
dubio.tu tene istā gl.q etiā de consuetudie approbat
p̄m Dy.ꝛ idē no.in.ff.e.§.fi cū aliqs.ff.quēad.te.
aper.l.ỹ.in p̄n.aks frustra recurrerēt ad fidem pu
blicā tabellionis si ei⁹ scripture non crederet.nisi
ergo Jnū ꝑbet p̄sumit scriptura tabellionis vera
ꝛ tot testiū autoritatē bz instrm:quot in eo descri
pti sunt ad act⁹ substātiā.ad hoc facit qō not.ff.de
eden.l.q̄dā.§.numularios.in gl.sed an bodie.Er
publico em̄ instrō one oīunt p̄sumptiones.l.veri
tatis ꝛ solēnitatis in eo descripte vel ex eo p̄sum
pte:vt no.ff.de iur.ꝛ facti ign.l.si post diuisionē.et
ita remediū est ver.iure.Jn ter.ibi i bac cā.l.cū qō
15 est de veritate vel de alīs in testō relictis. ¶Sz
op.q̄ testm̄ nō ē solēne.qꝛ vn⁹ qō testib⁹ subscriptis
in testō erat seru⁹ p.l.q testō.§.seru⁹.ff.e.Rsitebant
tñ ptes testm̄ scm̄ ꝛ septē testes subscriptos inter
fuisse. ¶Quid q̄ si fuit publicatū testm̄:ꝛ i publi
catiōe fuit oppositū qꝛ ñ poterat testificari qꝛ erat
seru⁹.ꝛ bz ꝛstabat. ¶Rñ.bñ bz audiri q̄ bic testis
ꝑbare nō pōt.vt bic.ꝛ no.in gl.vel pōt dici q̄ tunc
valebit:qꝛ testificat in figura iudicij:ꝛ iō nō impe
dit eo q̄ mō reperit inhabilis ad testificādū:et
qꝛ de suo tm̄ scto testificat.l.si subscripserit ꝛ figil
lauerit

a ¶Qō testes.not.
q̄ testes singulares
nō ꝑbāt 2suetudi
nē loco nec p̄sone.
de materia vide ar
chi.c.j.de arbi.l.vi.
ꝛ ibi Jo.and.ple
mi⁹ Jo.de imo.l.i
ter pares.ff.de re
iu.bar.ꝛ Dy.l.j.ff.
quēad.test.ape.l.j.
§.fi stipulāti.ff.de
ver.obl.Bal.l.te
stiū.§.de test.vbi ū
loquit.ꝛ.l.de qb⁹.
ff.de leg.ꝛ in rubr.
de 2tro.inue.vbi
dixit q̄ propter te
stes singlares non
differt iuramentū
qō ppetuo no.rō:
qꝛ tūc vn⁹ minuit
dictū alterius.ꝛ.l.
de qb⁹ dixit q̄ qñ
pōt capi sensus.vt
testes non sint sin
gulares non capit
sed reducit ad con
cordiā.c.cum tu.de
test.et.l.j.§.q nūc
ro tu.dixit singula
riter q̄ bftica pra
uitas ꝑbatur p te
stes singulares ꝛ.l.
ỹ.j.res iter alios.
alīs qbus res iudi.
non noc.dixit q̄ si
vn⁹ testis ōt factū
sore de mane ali⁹ a
de die qō sunt sin
gulares qō est no.
ꝛ vide Bart.l.ob
cām.§.fi.de test.et
ibi est glo.singu.q̄
sufficit q̄ sint con
formes in substan
tia et ad id quod
Bal. hic dicit qō
testis ꝑbet de nun

lauerit ꝛ recognoscat sigilla sua.ar.ff.quēad.test.ape.l.ꝛ si qui.
l.cū abinitio.ff.de te.l.seruī.ꝛ ar.§.de here.l.qñ.in fi.Sed qd
si nō fuit tunc oppositū:ꝛ modo publicatū testm̄ producitur
nunqid probabit liber ꝛ puto q̄ sic.arg.huius.l.et.j.
de fen.l.ỹ.ꝛ.ff.de offi.pret.o.l.barbarius.qō intelligo in casu
huius.l.cū tpe condīti testamenti ꝛ publicationis publice et
cōiter credebatur liber ꝛ sic erat in possessione libertatis.aliō
quin nō valeret testm̄ nec publicatio.vt.o.l.q testō.§.seruus.ꝛ
§.de testa.l.qñ.fin ¶sic.de ma.

1 ¶Testamēti publicatio valet ad ꝑpetuā rei memoriam.
2 Testamēti publicatio fieri bz coram iudice ordinario.
3 Libellus super testamēti publicatione nō est necessarius.
4 Interrogatoria an debeāt dari testibus super testamento de
ponentibus.
5 Snia diffinitiua sup publicatiōe testiū an interuenire debeat.
6 Heres scriptus q nō possidet publicationē testium ad eter
nam rei memoriam potest petere.
7 Citatio gñalis an sufficiat sup testamēti publicatione.
8 Instrm originale si exhat ꝛ nō ꝓducitur creditur exemplo.
9 Instrm originale dicitur matrix scriptura.
10 Testamenti publicatio fieri pōt viuo testatore.

Publicari. ¶Testamēto publicato da
tur fides lz non ꝓducat origi
1 nalis scriptura.q̄ casu ꝑbaꝫ amissa.b.d. ¶Mo.
q̄ publicatio tastamēti seu p̄uate scripture ipsi⁹
vz ad eternā rei memoriā. ¶Itē no.q̄ testm̄ publicatū bī p
originali scriptura perdito originali. ¶Itē not.q̄ ille apud
quē fuit ꝛ esse bz originalis scriptura si dicit eā se p̄didisse vz
casum ꝑbare.ad boc.§.de fi.instr.l.fi.ꝛ qō not.in cle.j.de vsur.
2 ¶Quero coā quo iudice bz fieri ista publicatio. Rñ.coā
iudice 2petēti ordinario.vt.j.eo.l.testamenta oia. ¶Quero
secūdo nunqd vocari.debēt illi q̄ succedere ent.si boc testm̄ non
esset.rñ.sic.ff.de mino.l.in cause.§.cā.ꝛ.§.de testi.l.si qñ.ꝛ no.
eo.tit.l.sola.ꝛ in auc.fi qs ab aliquo.nā cum recipiunt testes
debet pars citari.vt.j.ad trebel.l.pe.in fi.ff.de vētre inspi.l.j.
§.denunciari.ar.cōtra qō not.ff.de bo.pos.l.ỹ.ꝛ per Cy.§.q
admit.ad bono.pos.l.fi.sed non obstat vt ibi dixi.Et facit qō
not.j.de edic.diui adria.tol.l.fi.in ver.depositionibus.ꝛ.j.eo.
3 l.bac consultissima.in glo.ꝛ boc no. ¶Tertio quero nunqd
super boc debeat dari libellus ꝛ fieri litis cōtestatio. Rīco.de
mata.§.de epis.ꝛ cle.in.l.repetita. dicit q̄ nō cū fiat boc mero
iudicis officio.i.ad ꝑpetuationē alteri⁹ iudicij.sicut dicimus
in interrogatiōb⁹ fiendis.ff.de interroga.actio.in rubr.nec
forma iudicij est in hoc seruāda puto tñ q̄ in actis scribendū
est qd petitur.vt iudex possit scire qd bz facere vtiq; petitor
posita non possit vitiare.vt.ff.de testi.l.curent.ꝛ sic etiaz fieret
cū testes a reo publicari petunt scōm formā tradītā in auc.de
testi.§.ꝛ bocvero. ¶Quarto quero nunqd debent capitula
4 dari super quibus testes testificent ꝛ interrogatoria fieri ab
alia parte sicut in testibus iudicialibus.Rñ.aut testm̄ est fa
ctum in scriptis aut per nuncupationem. Primo casu nec ca
pitula nec interrogatoria sunt necessaria:quia offīm iudicis est
in hoc solo vt citatis testib⁹ ꝛ his q̄ leduntur ipsi testes iura
ti deponāt ꝛ recognoscāt sigilla sua.nec est necesse q̄ testificen
tur qd in testamento cōtinet cū id occultū sit vt institu.de pu.
sub.§.sinautē quis.ꝛ.ff.e.l.qui testō.§.fi.ꝛ.ff.quēad.te.ape.l.
fi quis ex signatoribus ꝛ.l.cū ab initio.Scō casu expedit for
mare capitula ꝛ interrogatoria:qꝛ testes babent dicere totuz
tenorē testamenti.vt.l.heredes palā in p̄n.instī.eo.§.fina.p̄m
5 Ric.de mat.in.d.l.repetita. ¶Quinto q̄ro nunqd sup boc
debeat dari snia diffinitiua in scriptis.rñ.nō.nō em̄ pōt esse
diffinitiua cū nō contineat cōdemnationē vel absolutionē sed
meram ꝓbationē:vt.j.de sen.l.cū iudex.Interloquēdo tñ dic
ta testium publicabit.nam publicatio testiū ē interlocutoria
vt.j.de sentē.p̄olatam.ꝛ.l.post sniam in ver.interlocutiones.
Post apertūrā testium iudex visa ꝛ examinata eoū fide in
terloquendo pronunciabit ꝛ mādabit ipsas attestationes in
publicam formam redigi ad perpetuam rei memoriā q̄ etiā
fi nō dicat expresse tñ eoipso q̄ attestationes sunt publicate p
petuo valēt.vt.j.de re iu.l.gesta.ꝛ.§.de test.l.fi.ꝛ facit qō no.
in.d.l.pen.in fi.j.ad treb.nec poterit boc casu appellari.vt.ff.
de ap.recī.l.fi.ꝛ.j.quoꝫ ap.nō recī.l.qsquis.maxime cum oīa
sunt salua posteꝛa i petitiōe hereditatis ꝛ in p̄n.q.ar.j.quoꝫ
bo.l.j.ꝛ.ff.ad exbi.l.iū.§.ibidē p̄m Ric.predictū qō vltimuz
non placet:qꝛ talibus attestationibus in quolibet iudicio est
standum alioquin essent frustra recepte.vt.§.de arbi.l.pen.in
fine.ꝛ.d.l.gesta.ꝛ qō semel ventilatū ꝛ sopitū est postea retra
6 ctari non pōt:vt.§.de fide instru.l.fi.in fi. ¶Sexto quero an
sufficiat citatio gñalis.rñ.vt dixi.§.fi vt se ab here.absti.auc.
si oēs.nā si agēs est certus de aduersario personam citādam

declarare debet.ar.j.de pena iudi.auc.nouo iure.j.rñ.vbi
autē non est certus:tunc sufficit generale proclama.extra de a
mato.ꝛ obe.c.fi.j.de remiss.pig.l.eo tēpore.ꝛ quod no.Bart.
in.l.si quis instituatur.ff.de hered.instit.ꝛ in.d.§.denūciari.
7 ¶Septimo quero nunqd hanc publicationē ad eternam
rei memoriā possit petere scriptus qui hereditatē non possi
det.videtur q̄ nō:qꝛ est in ptāte sua agere via ordiaria vnde
non debēt recipi testes ante lit.cōtesta.nisi periculum esset in
mora expectationis propter morbū testium vel recessum.vt
extra vt lit.nō ꝓtest.c.qm̄ frequenter. Si aūt est in possessio
ne tunc posset petere hanc publicationem fieri:qꝛ est rens vt
extra de testi.c.significauit.ꝛ.c.albericus.Jn Jnium videtur:
quia ista publicatio nō petitur ad agendū.sed ad succedēdū
quod succedere includit in se agere et defendere.ff.manda.l.
hereditatē.Item videtur speciale sanoze vltime voluntatis
ne eius probatio pereat vt.j.quēad.testa.aperi.l.ỹ. Soi.aut
petit publicatio scripture testamēti:ꝛ tunc indistincte potest
peti si est scriptura p̄uata que indiget publicatiōe. ¶Sed
si esset scriptura publica superuacuo peteret nisi forte pete
retur ad confirmationē scripture.nā testes deponentes pro
instrumēto etiā si sunt descripti in eo augēt eius fidē:ꝛ maxi
me q̄ficunq; dubitari posset.de fi.instru.vt.§.de ꝑbat.l.iubē
mus.ꝛ.§.de fi.instru.l.fi.in p̄n.ꝛ not.instī.de inuti.stip.§.itē
verborū.Si autem nulla est confecta scriptura ad cuius con
firmationem ꝛ publicationem testes deponant:sed simpliciter et per se testes petuntur recipiad perpetuā rei memoriā
tunc videtur distinguendum inter possessorem ꝛ nō possesso
rem.vt possessor possit cū reddat ad instar rei.secus i eo qui
nō possidet nisi forte esset heres sub cōditione institutus qui
interim agere non pōt via ordinaria.ꝛ ideo dat ei extraordi
narū remediū.arg.ff.ad.l.aql.l.in lege aquilia fi deletū.vel
dic indistincte posse alia ratione:scz anteq̄ testes sint recepti
ꝑbaliter dubitat de serie testamēti.ergo nō pōt bereditatē
adire ꝛ per 2nōs nec agere:ꝛ ideo via extraordinaria sibi ptz
tanq̄ necessaria.ꝛ maxime ad hereditatē adcundā.ꝛ idem vī
in legatario q petit testes recipi super suo legato tñ in lega
tario Jnium vidi pronūciari qō nō possit si legatū est purū ꝛ
8 ipse nō est in possessione. ¶Quero octauo si exhat origina
le ꝛ habēs non vult producere an credat exēplo. Ddof.dicit
q̄ nō.tu dic q̄ sic.nisi dicat falsum:vt not.in.l.fin.de fi.instru
men.ꝛ facit qō no.in.l.cyrographis.in p̄incī.ff.de admi.tu.
9 ¶Plono ꝛro qō dicat originale.respōdeo ꝓbātissime Joān
do matrix scriptura:vt in auc.de tabel in fi.Sed large loquē
do est oīs scriptura quā notarius sumit de ꝑpīis ꝓtocol
lis.ff.de le.ỹ.l.sempron⁹.ꝑ Bart. ¶Decimo quero vtrū
10 vivo testatore possit fieri publicatio testamēti.ꝛ dic quod sic
put est actus ꝓcedens ab ipso petēte insinuari:vt.j.e.l.oīm.
sed nō ꝓout peteret ipsum.l.contra ipsum testatorē vel con
tra tertium:quia nullum ius habet qui sperat de hereditate
viuentis.vt.ff.de colla.bo.l.j.§.si impuberi.

3.

Ex imperfecto. ¶Priceps vtrū iu
re cōi exceptio que
obstat alī obstat p̄n.b.d. Et qō p̄inceps vtaf legi
bus est verū in actibus p̄cedentibus ab ipso.vt.§.
de legi.l.digna vox.ꝛ in actibus directis seu inuectis in ipm
vt bic p̄m Old.qui dicit etiam quod in actibus procedentib⁹
ab ipso distinguitur.aut quo ad possibilitatem ꝛ vtif iure ꝓ
pīio nō cōi.vt.l.pe.de dona.inter vi.ꝛ vxo.Aut quo ad solen
nitatē.ꝛ idē vt in auc.de nō alie.§.finimus.aut quo ad equita
tem seu equalitatē que in Scribus requirit ꝛ tunc vtif iure cōi
ꝛ obligat de iuregētium.ff.de pub.l.cesar.ꝛ not.in.d.l.digna
vox per Cy.ꝛ vide Bar.in tractatu de aluco.

1 ¶Error in nomine appellatiuo an possit vitiare.
2 Error intolerabilis dicitur vitiare.

4.

Jn noīe. ¶Error in noīe[a] ꝓpīo vl
a appellatiuo seu ōsignatiuo
singularis rei vel p̄sone nō officit testamento nisi
1 reddat disp̄onem oīno incertā.b.d. ¶Op.et vī
q̄ error in noīe appellatiuo vitiat.vt.ff.de le.i.l.si quis in fun
di vocabu.nam si volēs legare bouem dicit lego asinum nihil
valet.sol.ibi est error in noīe appellatiuo generis qō nomen
est impositū de iuregētiū ꝛ eo circūscripto res nō pōt intelligi:
qꝛ designat ꝓpriā substātiā cuiuscūq; rei ꝛ ei⁹ noīe corruptio
significat corruptionē forme substantialis:ſ bic legī in noīe
ꝓpīo vel appellatiuo in quo nō cōfistit rei substātia sz demō
stratio q̄ pōt plurib⁹ modis bfī.vt no.j.de he.inst.l.quoties.
ꝛ si non bī vno modo sufficit q̄ habeaꝫ alio modo.vt.ff.de re.
du.l.q babebat flaccū.Et est rō q̄re error in noīe appellatino
naturaliter impōsito vitiat.qꝛ qō est in intellectu tūc non pōt
p̄cipi sensu.ꝛ ideo si ex 2suetudine loquēdi posset p̄cipi ītētio

¶Error in noīe.
no.q̄ error noīs ꝓ
prīo nō vitiat actū
vltie volūtatis nisi
erraret testōr i no
mie suo vel filij sui
vitiaret.casꝰ ē sin.
j.ti.j.in.l.fi.idē dic
lz error in noīe ap
pellatiuo vitiet est
verū vbi p̄cedat ali
q̄ demōst.gl.ē sin.
l.q extrinsec⁹.ff.de
ỹ.ob.vel nisi testō
ris p̄cessisset ver-
ba quib⁹ significa-
bat rē se velle lega
re.gl.est sin.l.fi qs
i fundi vocabulo.
de leg.j.ꝛ ibi vide
bar.ꝛ doc.et plene
mod.l. q̄ties.ff.de
ber.inst.ꝛ ibi vide
glo. sin.ꝛ.l.bīdes
palā.j.ff.e.ꝛ an
error syllabe vitiet
vide ter.l.q bēbat.
ff.de ma.test.ꝛ error
lr̄e ibidē ꝓ an
ge.ꝛ ter.c.er ꝓte.ō
fi.instr.ꝛ vide not.
gl.in.l.forma.ff.de
cēsi.in p̄n.in mate
ria errozis 2finiū.
ꝛ vide ang.l.bis ỹ
bis.§.fi.ff.de here.
instī.vbi tractault.
q.de bānito qui fe
cit decapitari.ꝛ vī
de qō no.bar.l.qui
bēbat.ff.de re.du.
ꝛ.l.demōst.de 2di.
ꝛ demōst.vbi oīno
vide qꝛ elegāter lo
quit. And.barba.
¶Adde de vita
te hui⁹ dicti vltra
bic all.gui.§ cu.i.l.
nec apō nu.j.ꝛ qō
ibi posui i addi.ad
ipm i ỹ.cū 2stat de
coꝛpe.j.ō he.instī.
ꝛ in.l.fi nec in ver.
in noīe tñ.ff.de ac
quir.pos.diri post
Bart.in.l.fi qs in
fundi vocabulo i
pncip.in ver.error
noīs ꝓpīy.ff.de le.
j.ꝛ in.l.fi.nu.j.in ỹ.
in ꝓpīo noīe.j.de
he.instī.ꝛ 2fi.clxxx.
incipi. marti. ba
rontỹ.not. Feli.in
c.significante co.ỹ.
ỹ.gnta declaratio
extra de rescrip.et
bart. soci. plene in
tract.suo fal.regu
crix.

Universidad de Deusto
Biblioteca

testōris valeret dispositio: vt no. in l. lib. prōū. §. qō tñ cassius. ff. de le. iij. ¶ Intolerabilis ergo error vitiat q̄ conceptum mentis: no exprimit: ſz error q̄ pōt psuaderi p̄ consuetudinē vulgi nō vitiat ꝑtim q̄ est error in oībus alijs predicamentis preterq̄ in p̄dicamēto substātie: vt. l. patron⁹. §. j. ff. de leg. iij.

1 ¶ Filij denominatio an probet filiationem.

5. NEc̄ professio. Relictum vt filio q̄ fili⁹ nō est nō iducit probationē filiationis nec vinculū obligatiōis. b. d. ¶ Quero vtrū denominatio filij faciat pbationem filiationis. rñ. aut loqmur de pbōne necessaria cōcludēte. ⁊ nō facit probationē vt hic. Aut de probatiōe p̄sumpta. ⁊ tūc facit probationē: vt extra de prob. c. p tuas. ff. de ma. test. l. vroré. nisi ℨ prōbet: vt hic: q̄ veritati semp dz cē loc⁹ in his q̄ nō possunt induci nisi ab ipa naturali veritate. vt. ff. de proba. l. fi. in fi. Aut querit vtrū p hec vba probetur opinio testōris ⁊ cā finalis. ⁊ dic q̄ sic. vt hic. ⁊. j. de bene. instit. l. pater. j. de fideicō. l. cā quā. Et add de q̄ō no. ff. de prob. l. neq̄ natales ⁊. l. nō nudis. ⁊. l. nō eplis. ⁊. ff. ad carbo. l. q̄ō labeo. et. l. titia. ff. solu. ma. ⁊ extra de resti. spo. c. ex parte. p ℨnn. ¶ Non obst. predictis. ff. de bene. instit. l. nemo. q̄ ibi verba fuerūt. plata a scite. vnde nō fuerūt directa fratri ſz tāq̄ fratri per modum affectionis. sicut quotidie scribimus in epistolarib⁹ literis.

6. VErba. Verba negatiua veritatis a testōre prolata non derogant veritati. b. d. Vel sic. Verba enūciatiua de ℔ito veritati ℨ nō pīudicant veritati: vel sic. Verba enunciatiua nō inducunt impossibilē dispositionem. Vel sic. Verba enunciatiua nō pīudicāt ei cui est ā̄fitū⁹ ex actu celebrato inter viuos. Vel sic. verba enunciatiua nō disponūt in preiudiciuz eius cui testator non pōt preiudicare. b. d. Et dic. Aut verba enūciatiua negāt preteritā veritatē aut enunciant veritatē de futuro. ¶ Primo casu aut negant veritatē rei. ⁊ dic. vt. l. titia. §. caius. ff. de leg. ij. Aut negant veritatē actus. ⁊ tunc si est talis actus q̄ pōt per pniam reuocari ⁊ reuocat⁹ ope exceptionis. sed si nō pōt per pniam reuocari tūc talia verba nihil operātur vt hic in ter. ⁊ glo. Scōo casu aut enuntiant veritatē p̄sua siue aut dispositiue. vel p̄ceptiue aut dubitatiue. ¶ Primo casu non disponunt. q: sapiunt cām impulsiuā. Scōo casu dispōnunt. q: sapiunt cām finalē. l. gñali. in p̄nc. ff. de vsufr. leg. et. l. vnū ex familia. §. i. de leg. ij. Tertio casu aut vba enunciatiua sunt preteriti actus nō existētis. ℨ in posterū effectum tendentis cōmemorative ⁊ principaliter ad effectū liberationis. Si aūt verba enunciatiua sint futuri cōmemorativa. ⁊ est talis actus q̄ pendet ex animo. tūc aut dirigunt grauato ⁊ vident directa per modū p̄cepti. aut dirigunt honorato. ⁊ tūc includunt eius grauamē. ⁊ idē q: includunt dispositionē saltē ope exceptionis. l. emptor. §. ancilla. ff. de rei ven. aut sunt verba ab oi gramine absoluta ⁊ tunc non disponunt vllo modo. vt no. in. l. pe. in p̄in. ff. de leg. ij.

1 ¶ Verbum orationem perficiens subauditur vt dispositio non vitietur.
2 Error si reperiatur in instrumento an p̄sumat error notarij vel testatoris.
3 Amicitia ⁊ inimicitia probatur p̄ duos testes.
4 Adminicula facilius pbantur quā ipsum principale.
5 Tabellio pōt infringi per duos testes.
6 Error scripture non vitiat si scriptura nō sit de substatia.
7 Scriptura facit apparere de intentione dicentis.
8 Sententia si fine scriptis sit lata est nulla.

7- ¶ Error. Error notarij aliq̄d omittentis non preiudicat dispositioni perfecte ⁊ legitime celebrate. b. d. ¶ Et not. q̄ verbū orationē perficiens subauditur vt dispositio nō vitietur. concordat. j. de fideicom. l. verbū volo. ⁊ dic quod quadruplex est subaudito: quedā est ex natura rei seu actus: quedā ex natura oratio nis que est quedā cōsonantia debita seu integritas partium orationis perfectū sensum faciens: quedam est ex natura relatiōis. vt. l. si q̄s ex argētarijs. §. fi initiū tabularū. ff. de edē. quedā ex natura breuiloque locutionis. vt. l. gallus. §. i. ff. de lib. ⁊ posth. Est ⁊ alia ex natura cōsuetudinis. q̄ q̄ō cōsuetuz est tacite videtur inesse. ea enim que sunt in vsu quotidiano pro expresso habentur. vt. j. de fideic. l. fi. que lex est ad hoc vale notabilis. ¶ Quero si repit in instrumēto error vtrum presumatur error notarij an error testatoris. Respondeo. aut error est in eo q̄ pertinet ad officiū tabellionis q̄ est sibi cōmissum a iure. puta in indictione. ⁊ tunc presumitur error tabellionis. Aut in eo q̄ pertinet ad officiū partis. puta in re vel confinibus vel in aliquo nomine. ⁊ tunc presumitur error partis seu testatoris. Hāc ꝓ tabellione presumitur q̄ nihil aliud scripserit q̄ sibi fuerit iniūctū. ⁊ q̄ cquid est scriptum est scriptū de volūtate eius ⁊ mandato q̄ rogauit tabellionez de conscribēdo. nec presumitur q̄ tabellio sciat aliter factum quā sicut fuit rogatus de ipso. ⁊ nō attenditur in ipso scientia priuata sed scientia quā habet vt tabellio. i. vt publica persona. ad hoc facit q̄ no. ff. de verb. obli. l. sciendū. in fi. glos. et in auc. de tabellio. §. nos aūt. q: notarius non presumitur excessisse fines mādati. sed fideliter scripsisse. nā publicū offiū bonefidei presumptionē inducit. vt. §. de proba. l. cū precibus. et de offi. ciui. iu. l. i. in verbo q̄ō nō arbitramur. g ter. est ad hoc notabilis. Scōo quero nunqid error possit probari p̄ duos testes. et videtur q̄ nō: q: in testamentis requirunt plures testes ad probandum testū. sic factū sed error non pōt probari quin probet veritas cōtraria erroris. hoc probat. ff. de lega. ij. l. cū proponeret. Item etiam eadē est disciplina cōtrariorū et eadē regula. pbādi. vt. §. de nō nu. pec. l. gñaliter. ergo q̄ead modū est probanda veritas. ita est probādus error. ¶ In cōtrariū videt q̄ error in tpe vel cōfinibus vel in nomine videt posse probari per duos testes. vt. l. heredes palā. §. ſz si notā. ff. eo. ¶ Itē amicitia ⁊ inimicitia pōt probari per duos testes. ⁊ tñ testamentū inde dependet. ff. de leg. ij. si qui scruū. §. inter duos. ⁊. ff. de alimen. leg. l. iij. in fi. cū fi. Solu. dicit hic Ly. q̄ error pōt probari per duos testes fm ℨ Pet. Tu dic q̄ quedam sunt probationes extrinsece nō ex testamento venientes vt q̄ aliquis sit inimicus vel spurius alio modo non cap. ⁊ ista probata per duos testes infringunt testū. vt. §. c. l. neq̄. ⁊ ecōtra si probaretur capacitas vel amicitia per duos testes coadiuuarent testū. §. fa. bercif. l. in ipsius. ff. de le. prestan. l. intervenit. de lega. j. l. lucius. §. fin. ⁊. ff. de proba. l. ab ea parte. ⁊. l. vbi numerus. ¶ Quedam sunt probatiōes q̄ debent fieri de isto testō: ⁊ tunc refert aut circa substātiam testamenti: aut circa certitudinē: aut circa aliquā verisimilem suppletionē. ¶ Scio casu loquit. d. l. cū pponerek. cū gl. sua. Scōo casu loquit. d. §. ſz si notā. Tertio casu loquit hic Ly. ⁊ ℨ De. Et est ratio. q: facilius aliquid probatur per scripturam vel preter scripturā quā cōtra ipsius tenorē: vt not. j. de cōtrahē. ⁊ cōmit. ff. pu. l. optimā. per Ly. ⁊. ff. de duo. reis. l. reos. §. cū in tabulis. in glo. nisi alijs. ⁊. ff. de pac. l. iurisgentiū. §. q̄ fere.

¶ Itē facilius probātur adminicula quā ipsum principale dispositū cū in adminiculis ⁊ coherētijs probādis sufficiant cōiecture. vt. ff. de reb. dub. l. j. ⁊. ff. de leg. j. l. seruꝰ pluriū. §. fi.

5 ¶ Eodē modo si probatio nō tendit ad probandū testamē tum nec cōcernit factū testōris. sed factū tabellionis: vt quia volo. pbare q̄ tabellio errauit in die cōscripti instrumēti: q: scripsit prius vel posterius quā deberet q̄ hoc possum. pbare p duos testes p regulā. d. l. vbi numerus. ⁊ fic ille tabellio pōt infringi per duos testes. ⁊ hoc pōt examinari ⁊ probari seorsum a principali. vnde nō est eiusdem nature. ¶ Et sic intelligo q̄ō no. hic p ℨ Pet. ⁊ Ly. de regu. iur. l. si librarius. ⁊. l. j. in fi. quēad. testa. aper.

6 ¶ Querit hic Hico. de mat. q̄d si p testes probet q̄ testator dixit titius heres esto. ⁊ in scriptura testamēti solū titius ⁊ abest heres esto an valebit. videtur q̄ valeat vt hic. ⁊. ff. de lega. ij. cū proponebatur. ⁊ de her. instit. l. j. §. ergo. ⁊. §. ſz si ita. ⁊ ita ibi notat q̄ō ita ſtelligat bec lex. Sz ego credo in hoc q̄ si testamētū fuerit nuncupatiuum q̄ valet q: ibi scriptura nō fuit de substātia testamēti. sed ad solā probationē fic. ⁊ ideo talis error scripture nō nocet cū testatorem cōstet nūcupasse ⁊ fic cōplesse pfecte ea q̄ ipse debuit ad substantiā testamēti. arg. ff. de pig. l. cōtrabit ⁊. §. de pac. l. pactū. Si aūt est in scriptis testū tunc credo q̄ nō valeat: q: cū scriptura sit de substantia oportet heredis institutionem que caput est testamēti adeo q̄ sine ea testamentū esse non pōt: vt. ff. de his que in test. delen. l. proxime per ipsam scripturā exprimi. vt. ff. de codicillis. l. fi. ⁊ pro hoc est. §. de arbi. l. ne in arbitris. §. finaūt scriptura. ibi cū ēt iuramētū ⁊c.

7 ¶ Sed vbi testōr tantā institutionis partē in scriptura exprimit q̄ ex ipsa scriptura pōt aperte colligi tota: ſz aliq̄ō verbum defuit in scriptura. tūc ideo valet. q: lex intelligit in nūcupando nō fuisse defectū: ⁊ defectū scripture intelligit āſi nō fuisse defectū: cuz per illud q̄ō est scriptū appareat intentio dicentis. vt in exēplis supra positis. ⁊. ff. de here. instit. l. j. §. finaūt. ⁊. l. quoties.

8 ¶ In legatis etiam ⁊ fideicommissis que probantur dicta ⁊ nō apparent scripta licet in eis non sit substantia testamēti est tamen in eis substantia ipsius legati. Unde puto eandem distinctionem

distinctionem habere locū ⁊ per p̄dictas rationes. Sed quid erit in sententia iudex dicit condēno. ⁊ non est scriptum. Respon. cū sententia etiam in scriptis sit ferenda. ⁊ fic scriptura sit de substantia pronunciatiōis. vt. j. de sentē. ex peri. re. l. ij. in fi. puto ibi eandem distinctionem adhibendam quam dixi in testamēto in scriptis: ⁊ idem puto in quolibet actu in quo ad eius substantiam requiritur scriptura. Ubi aūt scriptura sit ad solam probationem. tunc dico idem quod dixi in testamen to fine scriptis fm Hico. de ma.

1 ¶ Jurisdictio propter necessitatē suspenditur ad tempus.
2 Testis leprosus est idoneus.

3 CAsus. Ratione casus emergentis aliquid in ⁊ terdū differtur q̄ als non, differretur licet differatur solennitas tamen in totum obrumpitur. b. d. ¶ Ho. q̄ propter necessitatē iuris dispositio ad tēpus suspenditur. sed non in totum tollitur. Et est ar. q̄ propter necessitatē posset sīa ferri de nocte seruatis tñ ceteris solennitatibus. Si enim nō seruaret solēnitas. non faceret sententiam valere necessitas. Itē est ar. p propter supueniētes excōi catos possit sacerdos suspēdere officiū misse. Itē not. de contagione. ¶ Itē not. q̄ licet testis sit leprosus tñ est idoneus testis. possunt tñ alij testes nolle secū interesse. arg. in auc. iusturandum q̄ prestatur ab his in fi.

1 ¶ Secus potest esse testis in testamento.
2 Priuilegiū patrie cōcessum qualiter habeat locum.
3 Priuilegium patrie si fi nō sit principis ad alia trahi potest.
4 Locus nō consideratur vbi est maior pars hereditatis.
5 Testamēta non valent sine testibus.
6 Ciues cognoscuntur muneribus ⁊ honoribus.
7 Heres dicitur proprie q̄ re ⁊ nomine est heres.
8 Patrie nomen conuenit illi q̄ inde ducit originem.
9 Statutum non valet q̄ō testes contra bannitos deponentes probant.

4. SI non speciali. ¶ Si fit testū testes debēt esse in cō spectu testōris ⁊ officio suo fungi in subscriptionib⁹ ⁊ alijs solēnitatibus nisi p priuilegiū iuris obseruātia patrie fit remissa. b. d. ¶ Not. q̄ in teste regrit q̄ videat testōrē. et ideo cecus nō pōt esse testis. Idē si contra fit in medio vel patries ita q̄ testatorē nullo mō videre possit. ſz si posset videre: licet cū difficultate vel p aliquā rimulā tūc valeret: q: ita intelligitur q̄ no. in. l. ij. §. itē labeo. ff. de aqua pluuia arcēda. Vel dic q̄ in testō est necesse q̄ō testis videat testatorē. sed in cōtractibus si ht̄ vocē notā pōt testi ficari. ſz nō videre vel p̄ter contīnā q̄ erat in medio vel ꝓpter noctis tenebras. ⁊ ita intelligit illa glo. Sed Franciscus⁹ Accursij ⁊ Cyn. indistincte dicunt nō valere testimonium. q: in teste requirit visus vt §. test. l. testiū. ibi presto fuerint. ¶ Unde testes qui non pūt videre ꝓpter obscuritatem noctis non probant. facit q̄ō not. ff. quod met. cau. l. si cum exceptione. §. in hac. nisi dicamus q̄ forte faciunt iudicium in contractibus ⁊ delictis si asserunt se per vocem cognouisse contrahentem vel delinquentem. Caueant tamen ne dicant se fuisse presentes: quia presentia includit visum. ⁊ adde quod not. in. l. j. in fi. ff. de au. tu. per bar.

2 ¶ Quero hic q̄d si patrie concessum est priuilegium q̄ sufficiant in testamēto duo testes vel aliud simile. nunquid ꝑderit illud priuilegium ciuibus illius patrie in testamētis q̄ faciūt extra illā patriam. ⁊ an proderit extraneis in his que faciunt in illa patria. ⁊ videt q̄ sic in his que facta sunt in illo loco tantum quicunq̄ fuerint testatores: q: loco intelligitur datuz ff. de reb. dub. l. ciuitibus. ⁊. ff. de q̄ōi. ⁊ demōst. l. filio. vt q̄side retur ius loci vbi factū est. argumē. ff. de euic. l. fi fundus. ⁊. j. de emancipa. lib. l. j. ⁊ que fit lon. cōsue. l. j. cum fi. Econtra q̄ tantū ciuibus vbicunq̄ testati fuerint. argu. §. de temp. in in teg. restit. l. fi. ⁊ de iudi. l. properandum. ⁊. ff. ad muni. l. j. Sol. mihi videt q̄ si cōstat priuilegium esse concessum loco siue patrie habeat locū prima sententia per iura ibi allegata ⁊ similia. Si constat q̄ persone habeat locum secunda sententia per iura superius allegata. In dubio tamen puto q̄ tā loco quā

3 persone sit concessum. ar. ff. de consti. principū. l. fin. ¶ Sed qd si nō est priuilegiū principis: sed non est cōsuetudo loci. vt Venetijs. Rñ. ibi cum loci cōsuetudo ad aliū trahi nō possit eredo indistincte solam primam sniam obseruandā vt in his tantum testamentis que ibi facta sunt a quocunq̄ testatore fiant illa consuetudo attendatur dūmodo habeant quinq̄ testes ⁊ non minus. vt. j. co. l. fina. §. in illis. ibi antiquam eorū consuetudinem. ⁊ ibi. minus autem nullo modo ⁊c. argu. dictarum legum. de emanci. lib. l. j. ⁊. ff. de testi. l. ij. §. fin. cum si.

4 ¶ Et hec vera sunt vbi tractamus de solēnitatib⁹ testamentorum: sed vbi non de solēnitatibus ſz effectibus qui sunt pre-

ter ius cōmune. vt est q̄ falcidia nō deducat vel nō deducatur maior quarta vel similia credo considerandum esse locū vbi testator solutionē fieri mādauit. Et si hoc nō apparet considerandum esse locū vbi maior pars hereditatis est cū ibi intelligatur quasi ℨctum. ⁊ ibi dz fieri executio voluntatis defuncti vnde in eum locū videt direxisse suā dispositionē. argu. ff. de iud. l. exigere. ⁊. l. fideicōmissum. ⁊. ff. de act. ⁊ obl. l. contra risse. ⁊. ff. si cer. pet. l. vinū. cum simi. fm Hico. de mat. ¶ Item not. in hac. l. q̄ scriptura facta in hoc q̄ō scōm priuilegiū loci probat vbiq̄ fm Bart. ¶ Item dixit Jaco. de are. testari secundum consuetudinē Venetorū solum eis non alijs illuc venientibus litere credo. ¶ Itē dixit Oldra. per banc. l. videtur reprobari cōsuetudo Venetorū qui dicunt q̄ testamenta facta in presentia sacerdotis valent. licet non interueniant ibi testes ⁊ ad hoc allegāt consuetudinē ipsorum. sed hic dicitur q̄ testamenta nō valent in quibus nō interueniunt testes. illa obseruatio speciali priuilegio sit remissa cōcessio. patrie. ⁊ gl. dicit ab imperatore in quo dicat non obstante ⁊c. fm Oldra. ¶ Sed ego dico q̄ valeat consuetudo quicquid cñ disponat bec lex. vel iustinianus. j. eo. l. fi. tamen gñalis consuetudo totius mundi seruat q̄ō patrie ⁊ ciuitates in hoc viuunt sua lege ⁊ cōsuetudine. ⁊ hoc consonat cū iuregentium. vt. ff. de verbo. significa. l. verbis legis. nam vbi nō est suspicio falsitatis ꝓpter hominum legalitatē. quare nō debemus sequi veritates. nulla ratio reddi pōt: cū ⁊ ipse leges finē vllo teste velint conseruare testamenta certa ⁊ indubitata. vt. j. de fideicommiss. l. fi. ⁊ instī. de fideicommi. heredi. in fin. Item naturalis iustitia hoc dictat. ergo seruandū. vt. ff. de iustitia ⁊ iur. l. fi. in princ. et ff. de excusatio. tuto. l. scire oportet. §. sufficit. ibi dum dicit cuius fidem sufficit firmare ⁊ ipsa naturali iustitia. ¶ Quero hic dicitur patrie tue an patria tua dicatur in qua tu es ciuis ⁊ adoptiuus ⁊ non naturalis. ⁊ videt q̄ō fic. si ibi dicit originē publicos honores habes. nā ciues muneribus ⁊ honorib⁹ cognoscuntur: vt infra. de incolis. l. ciues. Qui aūt̄ non participant in publicis honoribus non dicuntur proprie ciues: q: non tractantur vt ciues in eo q̄ō est supremum ⁊ maximum ciuilitas. arg. ff. de verb. obli. l. quidam cum filium. ⁊ ideo istud pronomen possessiuum tua non conuenit huic qui non numeratur inter eos qui proprie possunt proferre hāc sermonem: hec est patria mea ⁊ hoc verū est q: id. ꝓprie dicit q̄ō simpliter dicitur non quod secundū quid. vt. ff. de lega. ij. l. hoc legatum. proprissime tamen illa dicitur patria alicuius vnde ducit originem. Nam sicut nomen patris intelligitur de originario. ⁊ nō de adoptiuo. vt. ff. de q̄ōi. ⁊ demō. l. fideicōmissuz. a ita ⁊ nomen patrie. nam iste sermo naturalis est. ff. de capi. dimi. l. tutelas. ¶ Originarius ergo rectissime dicit ego sum de tali patria: q: est re ⁊ nosce. sed alij q̄ sunt re sed nō nosce sunt etiam hmōi sed nō ita ꝓprie. qui vero nec nosce nec re sunt talis qualitatis nō possunt dici tales q: nō sunt. simile dicimus in berede. nā proprissime dicitur ille qui est heres re ⁊ nomine sed de berede ex re certa iste sermo tolerari non potest. sic nec ciuis. vt ita dixerim ex re certa pōt simpliter dici ciuis. arg. no. ff. de acq. here. l. p̄o berede. §. papinian⁹. §. de his qui veni. eta. impe. l. fi. in summa si naturalis ciuilitas pōt aliq̄d augere circa ipsius iura ⁊ statutū nō dicit simpliciter ciuis. si autem ex naturali statu nō posset augeri effect⁹: quia est effect⁹ ciuis in omnibus ⁊ per omnia tunc contineꝫ appellatione ciuium. arg. ff. de libe. ⁊ posthu. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ. et. §. de epist. ⁊ cle. l. deo nobis. ⁊ adde q̄ō no. p Bar. ff. de adul. l. si maritus. §. iulianus. ⁊. ff. de vsuca. l. si is q̄ pro emptore. nō tñ est omnino simile de ciue ⁊ patria q̄ nomen ciuis est ciuile eque bñ sicut naturale. ⁊ ideo pōt vere introduci per statutū ⁊ priuilegiū. ¶ Et q̄ō dixi in patria idē dico in terra. vt si statutum dicat q̄ boles de tali terra ⁊c. vt extra de verb. sig. c. cū in partibus ibi nosce terre ⁊c. nō solū regū ⁊c. ⁊ facit extra de postu. pla. c. i. ⁊ ō sen. excō. c. si smia. li. vi. p Archi. ⁊. §. de he. auc. si vero dūs. ibi terrā suā. Ista iura loquunt de terra sua quo ad regimē. ⁊ dūium: ⁊ fic nō bñ faciunt ad ꝓpositū. ⁊ iō allegabis alia iura q̄ dicunt q̄ illi potissime cōuenit nomē patrie q̄ inde ducit originē. vt. ff. de excu. tut. l. ſz ⁊ reprobari. in verbo comaneus. tñ ertēdit ad eos q̄ sunt per oīa similes. ff. de ver. sig. l. puinciales. ⁊ arg. not. §. de furt. l. si q̄s seruo. ⁊ facit. §. de episc. ⁊ cle. l. nulli. §. q̄ si testō. ff. de iusti. ⁊ iure. l. veluti. ⁊. §. de abo. l. falleciter. ⁊. ff. ō reli. l. minime. ⁊ de ca. ⁊ postlimi. reuers. l. postliminiū. §. filiꝰ. ⁊. j. si curialis relicta ciuitate rus habitauerit. l. j. li. x. ¶ Ultimo scias q̄ Ly. nō videtur bene intellexisse istam legē. nā dicit no. per istam legē q̄ officium testis in testamentis est videre ⁊ audire testōrē ad hoc vt testimoniuz perhibeat nisi de priuilegio specialiter cōcesso aliud inducatur. non enī per priuilegium concedi potest q̄ testis qui non

7 ¶ Sed frāciscus. not. q̄ testes q̄ deponunt ꝓpter obscuritatem noctis nō probant ⁊ fic facit ad q̄ō. oldra. q liberauit quendā accusatum vide an ge. l. si cum exce. §. i hac. ff. q̄ō me. cā. Andre. Barba.

8 ¶ Sed ego dico q̄ valeat consuetudo quicquid cñ disponat bec lex. vel iustinianus. j. eo. l. fi. tamen gñalis consuetudo totius mundi seruat q̄ō patrie ⁊ ciuitates in hoc viuunt sua lege ⁊ cōsuetudine. ⁊ hoc consonat cū iuregentium. vt. ff. de verbo. significa. l. verbis legis. nam vbi nō est suspicio falsitatis ꝓpter hominum legalitatē. quare nō debemus sequi veritates. nulla ratio reddi pōt: cū ⁊ ipse leges finē vllo teste velint conseruare testamenta certa ⁊ indubitata. vt. j. de fideicommiss. l. fi. ⁊ instī. de fideicommi. heredi. in fin. Item naturalis iustitia hoc dictat. ergo seruandū. vt. ff. de iustitia ⁊ iur. l. fi. in princ. et ff. de excusatio. tuto. l. scire oportet. §. sufficit. ibi dum dicit cuius fidem sufficit firmare ⁊ ipsa naturali iustitia. ¶ Quero hic dicitur patrie tue an patria tua dicatur in qua tu es ciuis ⁊ adoptiuus ⁊ non naturalis. ⁊ videt q̄ō fic. si ibi dicit originē publicos honores habes. nā ciues muneribus ⁊ honorib⁹ cognoscuntur: vt infra. de incolis. l. ciues. Qui aūt̄ non participant in publicis honoribus non dicuntur proprie ciues: q: non tractantur vt ciues in eo q̄ō est supremum ⁊ maximum ciuilitas. arg. ff. de verb. obli. l. quidam cum filium. ⁊ ideo istud pronomen possessiuum tua non conuenit huic qui non numeratur inter eos qui proprie possunt proferre hāc sermonem: hec est patria mea ⁊ hoc verū est q: id. ꝓprie dicit q̄ō simpliter dicitur non quod secundū quid. vt. ff. de lega. ij. l. hoc legatum. proprissime tamen illa dicitur patria alicuius vnde ducit originem. Nam sicut nomen patris intelligitur de originario. ⁊ nō de adoptiuo. vt. ff. de q̄ōi. ⁊ demō. l. fideicōmissuz. a ita ⁊ nomen patrie. nam iste sermo naturalis est. ff. de capi. dimi. l. tutelas. ¶ Originarius ergo rectissime dicit ego sum de tali patria: q: est re ⁊ nosce. sed alij q̄ sunt re sed nō nosce sunt etiam hmōi sed nō ita ꝓprie. qui vero nec nosce nec re sunt talis qualitatis nō possunt dici tales q: nō sunt. simile dicimus in berede. nā proprissime dicitur ille qui est heres re ⁊ nomine sed de berede ex re certa iste sermo tolerari non potest. sic nec ciuis. vt ita dixerim ex re certa pōt simpliter dici ciuis. arg. no. ff. de acq. here. l. p̄o berede. §. papinian⁹. §. de his qui veni. eta. impe. l. fi. in summa si naturalis ciuilitas pōt aliq̄d augere circa ipsius iura ⁊ statutū nō dicit simpliciter ciuis. si autem ex naturali statu nō posset augeri effect⁹: quia est effect⁹ ciuis in omnibus ⁊ per omnia tunc contineꝫ appellatione ciuium. arg. ff. de libe. ⁊ posthu. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ. et. §. de epist. ⁊ cle. l. deo nobis. ⁊ adde q̄ō no. p Bar. ff. de adul. l. si maritus. §. iulianus. ⁊. ff. de vsuca. l. si is q̄ pro emptore. nō tñ est omnino simile de ciue ⁊ patria q̄ nomen ciuis est ciuile eque bñ sicut naturale. ⁊ ideo pōt vere introduci per statutū ⁊ priuilegiū. ¶ Et q̄ō dixi in patria idē dico in terra. vt si statutum dicat q̄ boles de tali terra ⁊c. vt extra de verb. sig. c. cū in partibus ibi nosce terre ⁊c. nō solū regū ⁊c. ⁊ facit extra de postu. pla. c. i. ⁊ ō sen. excō. c. si smia. li. vi. p Archi. ⁊. §. de he. auc. si vero dūs. ibi terrā suā. Ista iura loquunt de terra sua quo ad regimē. ⁊ dūium: ⁊ fic nō bñ faciunt ad ꝓpositū. ⁊ iō allegabis alia iura q̄ dicunt q̄ illi potissime cōuenit nomē patrie q̄ inde ducit originē. vt. ff. de excu. tut. l. ſz ⁊ reprobari. in verbo comaneus. tñ ertēdit ad eos q̄ sunt per oīa similes. ff. de ver. sig. l. puinciales. ⁊ arg. not. §. de furt. l. si q̄s seruo. ⁊ facit. §. de episc. ⁊ cle. l. nulli. §. q̄ si testō. ff. de iusti. ⁊ iure. l. veluti. ⁊. §. de abo. l. falleciter. ⁊. ff. ō reli. l. minime. ⁊ de ca. ⁊ postlimi. reuers. l. postliminiū. §. filiꝰ. ⁊. j. si curialis relicta ciuitate rus habitauerit. l. j. li. x. ¶ Ultimo scias q̄ Ly. nō videtur bene intellexisse istam legē. nā dicit no. per istam legē q̄ officium testis in testamentis est videre ⁊ audire testōrē ad hoc vt testimoniuz perhibeat nisi de priuilegio specialiter cōcesso aliud inducatur. non enī per priuilegium concedi potest q̄ testis qui non

Universidad de Deusto
Biblioteca

vidit⁊ nō audiuit probet: q⁊ omnis probatio testiū dz funda
9 ri per naturalia. i. per sensus q sunt a natura vñ est impossibi-
le qō probet ver vissum ille qui nō vidit. vel q probet per audi
tum ille qui non audiuit. Et licet principis sit supra autori-
tas. tñ naturalis ratio autoritate eius mutari non pōt: vt. ff.
de vsufru. earum rerum. l. ij. ¶ Et per hoc dico q⁹ si statutuz
dicat q testes deponentes cōtra bānitos probent licet malā
rationē dicti sui reddāt q tale statutū non vz: q⁊ est cōtra ius
naturale: nisi exponaꝫ malum. i. nō concludentē de necessita-
te verisimiliter tñ. Nam licet per ius ciuile nō possit rō natu-
ralis pōt tñ fingi ⁊ presumi cū ius ciuile ex presumptionibus
sepe statuat contra veritatē quā non permittit probari: vt. ff.
de non nu. pe. l. in contractibus. ⁊. l. si. ff. arbi. tut. Sensus ergo
huius legis est circa officium testōris no circa officiū testis. i.
qō testator pōt testari minus solēniter. sed in hoc dz priuile-
gium. ¶ Forma tñ priuilegij dligēter inspici dz vtrum rela-
ret solennitatē extrinsecā an intrinsecam que ppie dr forma:
sicut dicimus in iudicijs⁊ processibus. de ver. sig. c. sepe. in cle.
Scias tñ q⁹ inter se differunt. vt no. j. de sent. l. prolatā. ego tñ
puto Cy. aliud sensisse.

1 ¶ Papa nunq⁹ vtitur contra ius nisi apponat clausulam
2 non obstante.
3 Clausula ex certa sciētia vbi apponit hz vim plene ptātis.
Plus⁊ minus non est in locū sicut in tempore. 10.

a ¶ No. argumētū. pōdera bñ i glo. in cad hec. de re. cre. 1 que vr velle q⁹ qñ a apponit clausula ex certa scientia hz vz plene ptātis vi de gl. i. l. eos. i pnc. C. de ap. vide q⁹ dixi 2 co in. d. c. ad hec. Andre. Barba.

b ¶ Sed si essent. vi de bal. in. l. pe. j. e. ⁊ vide. d. abb. in. c. cū venerabilis. de 3 reli. do. vbi transit cū dcō bar. in. d. l. i fraudē. vide Jo. de imo. in. l. i. ff. de bis q⁹ in te. delē. ⁊ vide q⁹ dixi in. d. c. cū venerabilis. vide. c. ex litis. de fi. instru. ⁊ ibi. d. ab. ⁊. d. Jo. de imo. ⁊ q⁹ ibi dixi. And. Barba.

c ¶ Scias ēt. si producit instrm non maculatū. hz postea maculat penes notariū actorū nō tū diminuit sua fides vide bal. l. cer tū. ff. vñ cogna. et bar. i palle. l. j. tit. ff tab. test. And. bar.

¶ Testamentum. Testū est obser-
vatio rescripto pncipis. b. d. ¶ Not. ar. q⁹ nō hz pape
alterare vsum illorū q⁹ per fideles donata sunt vel relicta: ad
hoc facit qō no. ri. q. q. c. nō licet pape. pōt tñ sivult de pleni
tudine ptātis qua nunq⁹ vr vti Ɔ ius nisi apponat clausulaz
nō obstāte ⁊c. ita clare q⁹ appareat de eius mente qō intendit
vti supremo iure ptātis suprēme. ⁊ ita dz intelligi qō no. in. c.
q⁹ ctingit de reli. do. in cle. sup vbo aplice sedis el. j. ¶ Jtē
pōt de sua ordinata ptāte ēt sine clausula nō obstāte. vbicūq⁹
reperitur inferioribus cōcessum q⁹ possint cā cognita. in prin
cipe eni satis est qō putet cām subsistere ⁊ ex opinione sua sta
tuat seu mandet. Sz in inferiore dz de cā liquere vocatis bis
quorum interest: vt. ff. de admi. rerum ad ciuita. pertinēt. l. le
gatum. ¶ Per statutū aūt ciuitatis talis vsus plus altera-
ri vel mutari non pōt etiā de loco ad locū q⁹ plus⁊ minus nō
est in loco sicut in tpe sic. ff. de fideius. l. si testō. ⁊ insti. de actio.
in. ¶. plus. ¶ Et eps est tutor vltimarū voluntatum ad pias
causas nec dz permittere q⁹ laici spūalitatem vsurpent sicut
nec cōtra laici permittunt iurisdictionē suā sibi vsurpari. vt
j. eo. l. cōsulta diualia. Et scias q⁹ alteratio est quadruplex. s.
necessaria vtilis tolerabilis. ⁊ temeraria. ¶ Prima cā cogni
ta cōceditur: q⁊ necessitas facit probabile. qō alias esset impro-
babile. vt. ff. de ma. testa. l. qui potuerunt. ¶ Scōa ⁊ tertia nō
videt concedi nisi princip. vt. ff. de vsufru. leg. l. legatum. Vel
dic qō propter vtilitatē est permissum. vt. ff. de ope. publi. l. fi.
sed propter voluntatē nō est permissum nisi principi. ar. ff. qō
vi aut clā. l. prohibere. ¶. plane. ¶ Per temeritatem autem nul
lus rationabiliter pōt cū adita hereditate fit nata naturalis
obligatio ad obseruationē testamēti q⁹ per temeritatē reseri-
pti nō tolliturvt hic. tñ pōt mutare si pnceps apponeret clau
sulam nō obstāte ⁊c. post factū eius reprehendi nō possit. j. de
crimi. sacri. l. ij. tñ iniuste agit in semetipsum. vt hic. 11.

¶ Non idcirco. Vitiū extrinsecuz sicut est
testō. b. d. fm Cyn. licet testamentū sit subreptitium
nihilominus valet. b. d. fm Jac. but. Furtum testamenti non
vitiat. b. d. fm Barto. Et est ratio quia extranea manus non
officit instrumento. l. j. ff. de his que in testa. delen. Unde in
strumentum furtiuum probat: q⁊ nō habet in se vitiū nec mor
bo afficit alieno. vt. j. de iati. liber. tol. l. i. ¶. ille etiā. ⁊. l. argen
tarius. ¶. cū aūt. ff. de edē. ⁊. ff. de proba. l. si de possessione. ⁊. l.
ad probationem.

1 ¶ Testiū numerus ⁊ forma subscriptionū dicunt de solen
nitate substantiali.
2 Jnstrm quod non hz diem ⁊ consulem nihil operatur.
3 Testamētum si est penes testatorem presumitur per ipsum fa
cta deletio.
4 Instrm in quo est rasura nihil potest probare.
5 Instrm si producitur maculatū q⁹ is apud notariū macule
non tamen diminuitur sua fides. 12.

Synus. Defectus solennitatis cuius lī-
bet facit deficere testamentū. De-
letio aūt ⁊ subscriptio vel rasura nō ad iuris solenni-
tatem: sed ad fidei pertinet questionem. b. d. ¶ Not. q⁹ nu
merus testium ⁊ forma subscriptionum ⁊ sigillum sunt de so-
lennitate substantiali. sine qua sicut ciuilis obligatio non ori-
tur: ita heres institutus non potest esse heres cum ius essen-
di heres ex testō sit de iure ciuili. Et tene mēti q⁹ ista tria sunt
paria. sc⁊ numerus sigillum ⁊ subscriptio. ⁊ omnia sunt de so-
lennitate testamēti in scriptis. ¶ Scōo not. q⁹ interlinearis
subscriptio ⁊ rasura nō sunt cōtra solennitatem testamenti vel
instrumenti: sed debilitant ipsum qñ inueniuntur in loco su-
specto: q⁊ prima figura est cū vitu peratiōe: ⁊ ideo peruenitur
ad veritatis indaginē. ¶ Oppono q⁹ vitium superficiale. ⁊ in
prima apparentia sicut est vitium rasure habeat vitiare. vt
infra. de edic. diui adria. tol. l. fi. Sol. aut agitur possessorio ⁊
tunc testm in quo rasura vel alia suspicio apparet nō prodest
agenti. si est in loco fundamenti ex quo agitur. secus si alibi vt
in. l. cōtraria. ⁊. j. de fal. l. satis a per te. ff. de fal. l. fili⁹. ¶. sequēs
questio. Aut agitur petitorio: ⁊ tunc aut nō est suspicio in lo-
co ex quo agitur fides scripture: ⁊ tunc non curamus de tali
vitio: q⁊ de vno separatorū ⁊c. vt. ¶. de dona. inter virū ⁊ vxorē
l. fi maritus quondam. m. Aut est suspicio in loco essentiali. ⁊
tunc venitur ad veritatis indaginem. vt hic. ff. de acquir. her.
l. cum falsum. ⁊. l. pantonius. ¶. rei. ⁊. ff. de bo. pos. l. cū quidā.
Scias tamē q⁹ notarius qui fuit rogatus originaliter de scri
ptura dicit se interlineasse vel rasuram fecisse. creditur sibi si
talia verba sunt de corpore instrumenti vel subscriptionis. ff.
de his que in testa. delē. l. j. per Dy. ¶ Sed si essent b contra-
b uagantia in margine tunc q⁊ non habent diem ⁊ consulem ta
lia verba nihil valent fm Bart. fili. Et adde id quod not. ff.
de testa. mili. l. in fraudem. ¶. si quis. per Bart. qui dicit q⁹ in
verbo extrauag. quod apparet in margine factum adūgitur
vt quia notarius dicit cancellatum. q⁹ scriptum per errorem
tunc talis scriptura non probat: cum sit cācellata. ⁊ apparcat
causa cancellationis. hoc tamē periculosum est dicere quia de
facili posset falsitas cōmitti per similitudinē literarum quas
multi ꝑsimillimas facere sciunt. Et ideo videtur esse opus alio
adiutorio ad infringendum quod scriptum⁊ publicatum est.
⁊ hz signum notarij nisi forte sit scriptura archiui publici cui
omnino creditur. vt. ¶. de fide instru. auf. ad hoc. ⁊ auf. si con
tractus. Non tamen nego quin aliqua suspicio sit contra scri
pturam cancellatam. ⁊ ideo peruenitur ad inquisitionem ve
ritatis in petitorio. argu. huius legis. sed in possessorio. l. edi
cto. j. de edicto diui adria. tol. talis scriptura cancellata non
facit fidē. et potius obesset scriptura cācellans quā scriptura
cancellata prodesset: quia talis est natura iudicij possessorij⁹
regrat probationē luce meridiana clariorē. vt. d. l. edicto. ⁊ fa-
3 cit. ff. de mili. test. l. tribunus. ¶. ulti. ¶ Querit hic ¶ Pet. qd
fiat scitur quis raserit vel cancellauerit. ⁊ respondet q⁹ si qui-
dem erat testm penes testatorem presumitur per ipsum facta
deletio. sed si penes alium. secus. vt. ¶. de ꝓba. l. cyrographū.
4 ¶ Ultimo not. q⁹ instrumentum in quo est rasura in loco
suspecto est adeo suspectū q⁹ non facit probationē nec plenam
nec semiplenā. nisi per id qō in eodē instrumento cōtinet non
rasum constet id esse verum. ⁊ eadem manu scriptum. vt nota-
tur extra de religio. do. c. cum venerabilis. ⁊ argu. ff. de leg. ij.
l. cum pater. ¶. cum imperfecta. ideo enim in primo casu nihil
probat. q⁊ presumitur falsum. eo q⁹ ibi deprehenditur varie-
tas. cum primo esset scriptum vnū: ⁊ postea illud rasum ⁊ alīs
scriptū. argu. ¶. de fide instru. l. scripture. ⁊. ff. de testi. l. q falla
5 vel varia. ¶ Scias etiā⁹ q⁹ si instrm fuit productū sine ma-
c cula. ⁊ postea apud notarij actorum inuenitur maculatuz. q⁹
per hoc nō perit fides instrumenti. vt. ff. si tabul. testa. nulle ex.
l. j. ⁊ argu. j. de re iudi. l. gesta. Et qō not. in. l. cyrographis. in
princ. ff. de admini. tuto. 13.

1 ¶ Testamēti solēnitas respectu codicillorū non dr omissa.

Estandi. Testator in suo testamēto dz
seruare solennitatem licet respe-
ctu distributionis propie substantie habebat liberā
facultatem. b. d. vel sic. Testator tenetur obseruare leges in
suo testamento. concordat. ff. de lega. j. l. nemo potest. ff. de ad
mini. tuto. l. quidam decedens. ff. de bere. insti. l. pater. ff. de li
be. ⁊ posth. l. gallus. ¶. in omnibus. ⁊. ¶. de sacrosan. ec. l. gene-
rali. Nec potest aliquid in fraudem legis disponere. vt. ff. ad
l. falci. l. seius ⁊ augerius. ⁊ de proba. l. qui testamentū. ff. de le
1 ga. ij. l. cum quis decedens. ¶. titia. ¶ Opponit glo. de. l. co
dicillis. ¶. fi. ff. de lega. ij. Sol. ibi respectu codicillorū non est
omissa solēnitas testamenti. et ideo valet iure codicillorum:
quia testator dixit q⁹ si aliquid minus legitime. id est minus
solenniter disposuisset volebat valere iure vltime voluntatis
que verba ita generalia includunt q⁹ valeat iure codicillorū
⁊ sic non obstat.

1 ¶ Intentionis spēs cognoscitur ex qualitate dispositionis.
2 Eligens vnam viam renuntiat alteri.

Modus

3 Modus ⁊ forma declarant voluntatem disponentis.
4 Institutio incerta fieri potest in codicillis.

Non codicillum. 14
1 qualitas agētis intētionē demōstrat. b. d. ¶ Not. q⁹ ex qualita
te dispositionis cognoscimus speciem intentionis. Nam qui heredem
instituit qō non pōt fieri citra ius⁊ nomen testamenti videtur velle testa
ri non codicillari. ⁊ ideo si heredis institutio non valet legata⁊ fideicom
2 missa nō debent. vt. j. de codicillis. l. si. ver. nec transducere. ¶ Not. hic
q⁹ qui eligit vnam viam renunciat alteri que sibi contrariatur. concor. l.
post diem. ff. de lege commis. ¶ Sed cōtra hoc opponitur q⁹ si non valet
vt ago qō ago valeat vt valere pōt. ff. de ser. l. fi tam augusti. Sol. ibi vnū
erat sub altero vnū erat alteri contrariū ibi nāq⁹ via⁊ iter nō sunt contra-
ria. sed scinuicem presupponentia fm Oldra. de quo brocardo dicvt ibi
per Cy. ¶ Sed contra istam solu. oppo. certum est quod sub stipulatio-
ne continetur pactum. ⁊ tamen si non valet vt stipulatio nō valet vt pactū
ergo tacita inclusio nihil operatur cum expressum vitiat. l. j. ¶. eum qui
ff. de consti. pe. Sol. stipulatio cōtinet pactum. verū est qñ est vtilis. secus
si inutilis. ¶ Vel dic q⁹ cōtinet pactum. i. cōsensum. sed nō cōtinet pactū
prout incidit in aliā speciē cōtractus. arg. l. si ego. ff. si cert. pet. fallit fauo
re liberationis. ff. de accep. l. an inutilis. f. vt obstet exceptio doli. arg. glo.
ff. de libe. lega. l. non solum. ¶. liberationis verba. non vt oriatur natura-
lis obligatio ad nō petēdum sic intelligit. ff. de pactis. l. si vnus. ¶. si acce-
ptilatio. ¶ Nec distinguo effectū forme vel materie. nā vbi deficit mate-
ria. ibi etiā substantia deficit. sicut etiā vbi deficit forma. arg. ff. de pact. l.
turisgentiū. ¶. j. ⁊ de ꝓben. empt. l. in venditionib⁹. ¶. vñ querit. ¶ Dico
ergo speciale eē fauore liberationis de cetate. vt in. ¶. si acceptilatio. hz de
rigore secus esset. vt. l. an inutilis scōm antiquā lec. glo. tñ omnes doc. di
cunt aliter. ¶ Oppo. ff. de iureiur. l. sed⁊ si possessor. ¶. item si iurauero.
Sol. ibi potius inspicitur effectus verborum quam superficies qua rōne
ibi valet qō ago vt ago. ⁊ sic nō ob. Nā potius inspicit rei qualitas quā
expressio vocabuli abusiua. ff. de preseri. ver. l. insulā. ⁊ qō no. ff. de rescin.
ven. l. pretij. ꝑ Cy. ⁊. j. eo. l. testm nō ideo. ⁊ not. in. l. si libr arius. ff. de reg.
iur. ¶ Item opp. ff. ad treb. l. fceuola. Sol. verbū substituo cōe est. vt. ff.
de vulg. substi. l. nā hoc iure. ⁊ ideo probatū in codicillis trahit ad fidei
cōmissum. Sed verbū instituo est directū. vt in. c. i. de test. lib. vi. ⁊ ideo
non pōt sonare nisi in testō⁊ nō in codicillis vt hic. ¶ Op. de. l. cū preca
rio. ff. de preca. Sol. ibi valet vt valere pōt in prima specie eiusdē contra-
ctus. ⁊ verba ibi posita ad agendū nō mutant quin valeant scōm primā
naturam: vt. ff. de pecu. leg. l. si peculium. ¶. si fuerit. ⁊ facit. ff. de test. mi. l.
3 ij. ⁊. j. eo. l. bacconsultissima. ¶. pe. ¶ Extra not. ex hac. l. q⁹ verba appo
sita in aliquo actu. Jtē modus ⁊ forma declarant voluntatem disponen-
tis. Et sic est arg. q⁹ si arbiter ⁊ arbitrator cognouit vt arbiter non possit
pronunciare vt arbitrator: qō non puto verum: q⁊ potestas data est sibi
nec vna tollitur per electionem alterius. facit qō not. Jnno. extra de pre-
scrip. c. cū ex officij. bū credo tñ verum q⁹ si cognouit vt arbiter q⁹ in du-
bio videtur pronunciasse vt arbiter ⁊ sic nō possit appellari nec peti re-
ductio ad arbitriū boni viri. vt. ff. de arbi. l. diem proferre. ¶. si tari. ¶ Si
aūt non seruauit processum arbitri. tūc vt arbiter non pōt iudicare. sed vt
arbitrator. ⁊ ideo poterit peti reductio. vt. ff. ꝑ sol. l. vnde si nerue. Si ve-
ro dixit pronūcio vt arbiter ⁊ arbitrator. si quidē vtroq⁹ modo potest va
lere valet fortiori mō quo pōt. i. vt nō petatur reductio. argu. ff. de serui.
vrb. predio. l. si domus. ⁊. ff. de ber. institu. l. si nō lex. ¶ Posset tñ dici Iuū
q⁊ arbitri sūt nulla est. vt. l. j. ¶. de arbi. hz arbitramentū sicut q⁹ dā transi
actio dz. vt not. in auf. vt dik. iudi. ¶. j. ⁊ qr res in dubio dz valere intelli
gam q⁹ valeat iure arbitratus. ⁊ sic si est ibi iniquitas corrigat per supe
riorem. ⁊ ista opinio equior est. ⁊ de cōsuetudine obseruat. Jtem dicit hic
Ja. bu. q⁹ si promitto rūdere sub quocūq⁹ iudice sub pena nō videor eius
iurisdictionē prorogare. ⁊ hoc ideo q⁊ penā adieci. Tu dic vt no. l. li. j. in gl.
4 ff. de ind. ⁊ adde qō dixi. ¶. i. pri. ¶ Ultimo quero nunqd institutio in
re certa possit fieri in codicillis. ⁊ dic sic. vt valeat iure relicti nō iure insti
tutionis. vt. j. de here. institu. l. quoties. ¶ Quid ergo si pr reliquit filio in
testō decē postea in codicillis declarat q⁹ iure institutionis: an valeat te
stamētū ope⁊ declaratiōe codicillorū. Rñ. nō vt. ff. de iur. codi. l. qō p ma
nus. ¶ Sz qd si testōr adiecit q⁹ si nō vz iure codicillo⁹ valeat iure testa
menti in ceteris oīb⁹ vetus testm cōfirmās dicā. j. de codi. l. si in vl. col.
1 ¶ Solennitas verborū nō attenditur in testamentis ordinandis.
2 Testamentū semimortui valet si sit sane mentis. 15.

Quoniam. Valet institutio siue sit facta verbis pre-
ceptiuis que vocant directa siue depreca-
tiuis que vocant inflexa. siue per verba tpis pūtis siue futuri. et
si testator erat quodāmodo semimortuus vel balbutiēs. ⁊ siue scripta in
membranis siue in papyro sit vel alia materia. b. d. ¶ Not. arg. q⁹ in te-
1 stamentis ordināndis amota est verborū solennitas. ¶ Jtē no. q⁹ non est
curandum de verborum qualitate dūmodo constet de mente loquentis.
¶ Item not. in hac lege verba apta ad institutionem heredis. ⁊ adde qō
no. ¶. fa. ber. l. quoties. De verbis aūt aptis ad legata habetur. j. eod. de
leg. ij. ⁊. ff. de leg. j. eo mō. ⁊. l. hoc mō. ⁊. l. si ita. Jtē not. qō verba directa ⁊
pcaria dicunt tribus modis. Primo mō vt hic. nā directa dicuntur im-
perativi modi in verbo⁊ nōiativi⁊ vocativi casus in nomine. Alia dicū
tur inflexa. Scōo modo dicuntur directa nedum
verba imperativi modi sed etiaz verba optativi.
Item verbū volo⁊ verbū mando dicuntur preca-
ria seu deprecativa. vt. d. l. ij. cō. de le. ⁊ sic plus est
iubere q⁹ mandare. vt not. ff. de offic. prefi. l. sepe.
¶ Tertio modo dicunt prout accipit in materia
substōnis directe oblique. ⁊ de hoc plene dixi. ¶.
de sac. sanc. ecc. l. fi. ⁊ allegātes legem nram ad hāc
materiam male allegāt cū ista lex loquat de vbis
directis⁊ inflexis respectu institutionis non respe
2 ctu fideicōmissi. ¶ Jtē no. qō vz testm semimor-
tui dummodo sit sane mentis⁊ apte possit verba
proferre: vt. ff. de leg. iij. l. pāpbilo. ¶. p posititū ⁊. ff.
de fideic. li. i. fi pater. ¶. fi. ⁊. ¶. d. testi. mi. l. milites. ¶.
3 proinde. ¶ Ultimo no. q⁹ ita dz scriptum vel pu
blicatū in papyro sicut in membranis. ⁊ sic statur
libris notariorū ⁊ mercatorū ⁊ alīs codicib⁹ rō-
num scriptis in papyro sicut in membranis. facit. ff.
de bo. pos. l. charte cum similibus.

1 ¶ Vñ si cā traditiōe trāsferr ex inutili legato.
2 Testamentū nō solēne preiudicat si ex certa scien-
tia approbatur.
3 Soluens alimenta ex certa scientia an sibi preiudi
cari possit. 16.

Non dubium. Dignitas i-
stituti non of-
ficit testō. ⁊ approbatio heredis firmat le-
gata alīs inualida. b. d. ¶ Op. j. e. l. volumus. vbi
ratione dignitatis⁊ potētie presumit Ɔ aliquem.
Sol. vt ibi. ⁊ facit. ff. ad treb. l. hz ⁊ q magna. ¶ Se
cundo op. ⁊ vr q⁹ approbatio heredis non faciat
eum tenere ad legata alias inualida. vñ vr obstare
¶. de iur. ⁊ fa. igno. l. si post diuisionez ⁊. l. cū testm.
Solu. tripler est approbatio. Prima simpler est
qñ heres dicit simplr approbo. ⁊ talis approba-
tio non nocet heredi. q⁹ eam non inducit ciuilis
obligatio q⁹ erat in Ɔtio. Scōa approbatio est per
solēnē promissionē. Tertia approbatio est p solu
tionem. ⁊ in istis duobus modis approbandi lo-
quitur lex nra dūmodo promissio fit facta ex certa
sciētia vel p errorem iuris⁊ nō facti. vt. ⁊. ad. l. falc.
l. fin. ¶ Nec ob. ff. de excep. doli. l. ij. ¶. circa. q⁹ hic
nō deficit cā cū volūtas testōris ꝑcedat. argu. ff. de
fideicom. liber. l. in testa. ibi pios tñ filios. ¶ Ter
tio opp. q⁹ requirat pūtatio triēnij. vt. j. de fideicō.
l. i. Solu. ibi q⁹tum ad futurū tractū. ⁊ est spāle fa-
uore alimētorū. vt rōne pteriti inducat in futurum
obligatio alīs secus. vt. ¶. de pact. l. fi certis annis.
¶ Quarto opp. q⁹ sufficiat semel esse pūtū: vt. j.
ad. l. fal. aut. hz cū testōr. Sol. ibi erat solēne testm.
¶ Quinto op. Ɔ hoc de. l. lucius. ¶. fi testōr. de le.
ij. Sol beres ibi nō fuit secutus voluntatē defun-
cti: q⁊ solut ante tps. ⁊ ideo respectu reliquorum
legatorum forma testamēti non alterat. ¶ Sexto
op. de. l. filio pterito. ff. de inin. test. vbi sufficit ap
probatio vbalis. hz nihil fit solutū vel promissum.
Sol. ibi deficiebat solennitas introducta fauore li
berorū cui fauori pōt renūciari. hic aūt deficiebat
solennitas testū. q⁹ est introducta fauore publico
ne falsitas cōmittat. vt. j. de fideicō. l. fin. ¶ Septi
mo oppo. q⁹ non solēne ⁊ falsum equiparant. j. de
fideicōmis. l. si veritas. hz falsum approbari nō pōt
vt. j. de fal. l. ex vitio. Sol. eq parationō est per oia
nā id qō est verum hz nō solenne hz esse de iuregen
tium. quo iure est introducta naturalis obligatio.
vt. ff. de reg. iu. l. cum amplius. ¶. is natura debet.
q⁹ obligatio in cōstitutū deduci pōt: vt. ff. de ꝑstit.
pecu. l. j. ¶. debitum. in falso secus est co. titu. l. fina.
¶ Octauo opp. nam si testamentū non valeret: er
go ex eo non aditur hereditas: ergo nō debent le-
gata neq⁹ ciuiliter neq⁹ naturalr: vt. j. de fideicom
missi. l. cā quā. Solu. concedo: ⁊ ideo in. l. nostra non
agitur ex approbatione tanq⁹ ex promisso sed con
dictione ex lege propter approbationē. ⁊ ita dice-
bat Simon vincen. fm Old. qō non placet: q⁊ adi
tio hereditatis est solēnitas introducta de iure ci-
uili sed de iure gentium non requiritur aditio ex
testōr: sed legata debentur a quocūq⁹ herede. nam
si testōr grauauit heredē scriptū quē ceteris prefe-
rebat: multomagis videt sensisse de alīs: et ideo

Universidad de Deusto
Biblioteca

non deficit consensus testatoris.et ideo naturalis obligatio oritur iuregentium inspecto que potest recipere firmitatem ex adiuncta obligatione ciuili per pactū vt hic. Vel pōt confiteri opinio ipsius Simonis in pacto nudo.l.legitima.ff.de pact. Sz Alco.de ma.dicit quod si er certa scientia heres dicit approbo testm quod talis approbatio sibi preiudicat p banc legē.ergo boc casu cū nulla sit promissio ageī cōdictiōe ex hac.l.ꝛ ita ēt pōt intelligi dictū Simonis ꝛ Oldr. ¶ Ultimo not.q ex inutili legato facta traditione transfertur dñium. Non obst.ff.de suffra.l.j.qꝛ erat improbata substātia obligationis:ac ēt alienationis:ꝛ consensus:et traditio.hic aūt erat vtrūq; permissum.ꝛ facit qō no.ff si qs alteri vel sibi.l.multū.ꝛff.de fide instr. l.cōtractus.in ver.id qō. Itē qñ non est improbata substantia:sed qualitas trāfit dominū.vt.ff.de dolo.l.elegāter.in prin. ¶ In gloss.soluēdo ibi cum testamēto.boc credo verū si errādo ꝛ credendo illud solenne.b.d.vt colligitur in.l.allegata. Sz si ex certa scientia cum sciret illud nō solēne per talem modum approbauit credo quod sibi preiudicat per banc.l.vt.j.de fideicō.l.si veritas.ꝛ.l.ꝯ.ꝛff. de arbi.l.ne in arbitris.ff.ꝛ.l.cū antea.ff.primo.

¶ In ea.gloss.in fi.sed qd de annuo legato.nam alimēta que soluit cū certa sciētia p aliqō tps nunquid sibi preiudicet in futurū vel si relictum est ad alimēta ꝛ soluit ex certa sciētia p annum vel duos annos an sibi piudicet in futurū.ꝛ videf quod nō. qꝛ plura sunt legata.vt.ff.de dona.cā mor.l.senatus.ff.in.ꝛ de annu.leg.l.cum in annis.et agnitio in vno legato non preiudicat in alio.vt hic.ꝛ pro boc est.ff.ad.l.fal.qō de bonis.ff.non idcirco.et.j. de fideicō.l.j.cū dicit nō minus in tali cā triennio.

¶ Ecōtra qō sic.cū simul cohereant ꝛ coniuncte sint singulorū annuū prestationes.arg.j.de tēpo. app.l.p banc.ꝛ.ff.de mino.l.etiā.ff.j.ꝛ maxime in alimētis vbi est in oibus vnus fons legandi ꝛ vna stirps siue radix scz alimentatio.ne alimēta deficiant.arg.j.de duo.reis.l.si.in fi.ꝛ.ff.de nup.l.pen. in fi.Solu.mihi videtur qō si legatū annuū vel mēstruum est vnū tm.qō est qñq;.ff.qñ dies leg.ced. l.firmior.ff.ꝛ.l.si cū prefinitione.ꝛ tunc nō est dubium q; de toto tpe sibi preiudicat:vt hic ꝛ.j.de fideicom.l.ꝯ. Si aūt plura.qō est regulariter.vt.ff. allegatū tūc si qdē ad vnū finē expressum est puta ad alimēta vel ad habitationē vel ad soluendam doctrinā magistris vel aliud simile tūc puto idez pter vnā radicem.arg.j.de duo.reis.l.ff.in fine.

¶ Nec ob.j.de fideicom.l.i.ibi eo qō ꝛc. vbi dicit minus ꝛc.qꝛ ibi nō ꝓstabat eū ex certa scia cognouisse.sed ex mutua ꝓstatione psumit sciuisse.ꝛ ideo regrif ꝓstatio certi tpis si aūt non erat relictuz ad certum finē expressum tūc non preiudicat sibi nisi in eo qō agnouit.argu.dicte legis qō de bonis.ff. nō idcirco.nā ꝛ alias est inter dictos modos legandi annuum dria.ff.qñ di.leg.ce.l.nec semel.ff.ſz si quoties.ꝛ.ff.in habitatiōe ꝑm Alc.de mata.

¶ Testō nō est curandum qualiter loquatur si de mente eius appareat.

Testamentum vitiatur si necessaria omittuntur.

Cautela non nocet.

Testm non continetur nomine contractus.

Statuta penalia nō extēduntur de contractibus. ad testamenta.

17. Testamentum.

¶ Remotis verborum ineptitudine ꝛ superfluitate testamēti vz.ꝛ solēnitas omissa dispositionem vitiat ſz superflua solennitas ꝛ abundans cautela non nocet.b.d. ¶ Alo.primo q; non curamus quomodo loquatur testator dūmodo appareat de mente. vnde si testator vocat septem testes ꝛ dicit vos eritis presentes huic cōtractui.ꝛ heredem instituit. erit testm:licet testator vocauerit ipsum cōtractuz ꝛ idem si vocauerit ipsum codicillum vel donationem.ꝛ ideo est arg.ꝑ Jnno.in.c.petitio.extra de procur.qui dicit q; si dico constituo talem meum ꝛsinum ad agendum ꝛ defendendū q; iste est legitimus procurator. ¶ Secundo no.q; vbi necessaria ꝓmittuntur vitiatur testamentum et contractus.quia omissio modi et forme semp vitiat etiaz actum quantumcunq; favorabilem.vt.ff.de verb. obliga.l.qui rome.ff.flavius bermes. ¶ Tertio not.q; abundans cautela non nocet sic.ff.titu.j.l. hac consultissima.primo responso.Et idem in iudicijs qꝛ nūq; nocet seruare ordinem etiam vbi potest ꝓmitti vt not.Jnnocē.extra de iudi.c.nouit. Quandoq; tamen ex abundanti cautela presumit dolus ꝛ sciētia vt no.ff.de condi.instit.l.si quis sub conditione heredes. ¶ Item quandoq; supflua vitiant quando non sunt supza actus naturam sed contra actus naturam.l.actus legitimi.ff.de regu. iur.l.grece.ff.illud.ff.de fideiuſ.ꝛ est ratio quia est ibi peccatum forme.ꝛ forma est indiuisibilis et inseparabilis.ꝛ ideo vtile per inutile vitiatur: ꝑm Jac.but. ¶ Extra queritᵇ nunquid nomine contractus contineatur testamentū.glosſ.dicit q; non.ꝛ sic vendita gabella contractuum nō videtur vendita gabella testamentorū:ꝛ si statutum annullat contractū rōne gabelle nō solute.non ꝓpterea annullat testm:qꝛ ista sunt diuersa cū eorū diffinitio sit oīno diuersa:vt.ff.de verbo.sig.l.verba gesserunt.ff.de duo.re.l.eadē in prin.ꝛ glo.in.ꝛ.col.in titu.de pace iura.fir.ff.itē sacramenta. ¶ Sic ergo statuta noui iuris inductiua :ꝛ maxime penalia nō extendūt de Jctibus ad testamēta:nec econtra nec ꝓcedit ista augmētatio in statutis que tantum diſponunt quantū loquitur:ꝛ non plus.

Ordo iudicū non seruatur suppositā iudicis incompetentia.

Judex non pōt prorogare iurisdictionē in alium nisi illam quam habet.

Jurisdictiones si per portas sunt diuise:vnus in porta alterius non pōt cognoscere.

Clericus non pōt trahi ad forum seculare directe vel indirecte.

Judex vnius cause oīm cognitionum:que illi cause debent adesse poteſt cognoscere. 18.

Testamenta.

Jnsinuatio facta coram non competenti iudice nō tenet.boc dicit. Nota q; incompetentia iudicis vitiat insinuationem: nec mirum quia vbi iudex est incompetens deficit persona et ordo iudicij. ¶ Unde dicit Jnnocē. q; suppositā iudicis incompetentia impossibile est q; sit seruatus ordo iudicij.quia omnia videntur omissa quia ꝓ non factis habentur.extra de offic.delega.c.prudentiam.per Jnno.super glos. in verbo constare.in fi.facit quod no.in clemē.j.de seque.poss. ¶ Secundo dico q; vbi est certus iudex limitatus nō habet locum prorogatio in aliū iudicem.vt hic.ꝛ.ff.de episco.ꝛ cler.l.repetita. prestim in cansis in quibus proprie non est contradictor:nam in iudicio in quo non sit aliquis actus contentiosus:qui actus habebatur pro lite cōtestata.non proprie dicitur prorogatio fieri ſm Jaco. de ranē.ꝛ Pet.ꝛ Cy.in.l.vbi.ff.de tu.ꝛ cura.da. ab his.ꝛ idem dicendū est in tabellione:qꝛ etiam de partium voluntate non potest scribere in causa nisi tabellio deputatus per superiorem.ff.de iur. fisci.l.in fraudem.ff.quoties.in ver.commentarie sis ꝛc.ꝛ.ff.de spon.l.j.ꝛ not per Cyn.in dicta.l.repetita.nec quisq; debet officiū sibi cōmissum excedere: ꝛ de officio alterius tangere:vt.j.de appa. ꝓcon.l.fi.ꝛ de appa.ꝓfec.an.l.ꝯ.ꝛ de numula. ꝛcal.l.in prouincijs.in fin.lib.xj. ¶ Et adde qō dicit hic Cyn.q.l.ista est in argu.q; quis possit illam demum iurisdictionem in aliū iudicē prorogare quaz ille iudex habet in suis subditis et non aliam:ꝛ ideo si quis fuit deputatus in palatio solum ad maleficia:nō possit quis prorogare iurisdictionem ipsius in causa ciuili.ꝛm Jacob.de are. ad quod facit.ff.de iudi.l.solemus.ff.latruncularior.ꝛm Cyn.ꝛ est ratio[i] quia prorogatio dz fieri in bis que sunt eiusdem forme et nature:vt not.in.c. bi qui.de ꝓben.lib.vj. ¶ Item facit bec lex q; si diuise sunt iurisdictiones p portas vel quarteria q; vnus nō possit cognoscere in porta alteri⁹.non ob.ff.de sol.l.quero.qꝛ ibi loquit in contractibus qui ex mittādo illā gl.iu addi.Spec.ti.de except.qnto limi ta qō nō pōt opponi incōpetētia iudicis.

¶ Et est rō. tenēti.qꝛ iurisdictio prorogata dz esse ciusdē qlitatis cuius est pria.ſi ergo nulla bz nō pōt prorogari.rō qꝛ illud qō nō est extendi non pōt.li.ꝛ.ff.de ver.obli.ꝛ voluit d.¶ De.de anc.i.c. significasti.de so. ꝓpe.vtō bal.l.nō dubiū.ff.de le.ꝛ.l. si qui ex consensu C.de off.iu.qō ꝓcedit nō solū i iurisdictiōe epali:ſz ēt in penitentiali vt est gl.singlaris ꝑm mod.i cle.j.in ỹ.spūali.ō pōt. vñ si habeo licentiā ab epo eligendi sacerdotez cui cōfitear debeo eligere illuz cui alij cōfitenť ꝛ intellige qñ bz iurisdictionē actu nō sufficit habere illam habitu vt est text. obseruatur. de offi.presi. an.bar.

qui ex cōuētione legē accipiūt.hz iurisdictiōes sunt de iure publico introducte ꝛ forma data eis a iure mutari non pōt pactis singulorū:vt hic.ꝛ.j.eo.l.cōsulta.cū simi.ꝛ ideo nō valet qō iudex facit alibi qđ in loco sibi p se de putato consuetudine vel statuto:vt.ff.de iusti.ꝛ iu.l.pe.ꝛ.j.de senten.ꝛ interlo.l.cū sentētiā.ꝛ.j.de custo.rei.l.ꝯ.in fi.nisi act⁹ volūtarie iurisdictionis:vel q; expediat de plano.vt not.j.de cōfes.l.vnica.nō ob.j. qō ꝛ qñ iud.l.si vt ꝓponis presens.qꝛ ibi loquit in ꝓsidequi hz plura tribunalia:cū in qualibet ciuitate sue prouincie ē locus causarū:ꝛ ideo si citauit ad sniam audiendā in vna ciuitate ꝛ pnunciauit in altera nō vz.nec ibi dicit q; non teneat seruare morem maioz.Canonistē tñ dicunt in epo q; pōt eligere sibi locū vbi placet in sua diocesi:vt in.c.cū epūs.de offic.ordi. lib.vi.sed de iure ciuili obtinet qō dixi superius. Si aūt sunt iudices qui non habent assignata tribunalia:vt sunt iudices super cōi diui.in ciuitate perusij possunt in quolibet loco sedere ꝓ tribunali.dum tñ sit publicus ꝛ honestus vt dicit glo. ordi.ꝛ no.in.d.l.cū sniam. ¶ Ultimo formo talē questionē. suppositō statuto ciuitatis perusij quo cauet qō legata nō valeant nisi insinuenť coram vicario capitanei ppli citatis citandis mō occurrit casus qō quidā clericus fuit heres institut⁹ in testō in quo fuerūt legata relicta qbusdā laicis q petunt in sinuationē legatorū.ꝛ fecerūt citari coram dño vicario dictū heredē.quo nō cōparente iudex pnūciauit dicta legata esse legitime insinuata mō ꝙro an dicta insinuatio valeat.ꝛ vr qō non q; clericus non pōt trahi ad forū seculare directe vel idirecte etiā volens.vt extra de fo.cōpe.c.si diligenti.Cū ergo citatio est nulla ergo processus est nullus.vt instī.de pe.teme.llt.ff.si.cū cīli.natura citationis est afficere citatū certe iudex secularis nō bz hāc ptātem in clericis.vt.ff.de episc.ꝛ cle.aut.statuimus. ¶ In ſtimo vr.nā si bocest verus sequīt impossibile.ſ. qō dicta legata non valēt cū insinuari nō pñt. Allius cīs ꝙ iudex cause citare non pōt.nō obstat qō solet dici qō iudex secularis dz scribere iudici ecclesiastico qō citet clericū suū qō cōpareat ad opponendū insinuationi.Nā aut citabit vt cōpareat in curia epali:ꝛ bocest impossibile.qꝛ nec de forma statuti nec de iure cōi eps hz aliquā iurisdictionē cognoscēdi sup insinuatione vt hic.ꝛ.j.l.cōsulta.ꝛ de episc.ꝛ cle.l.repetita.aut citabit clericū mandando eidē qō cōpareat coram iudice seculari ꝛ bocē impossibile.vt.d.c.si diligēti.So.dico qō dicta insinuatio vz qꝛ sup talibus assignationibꝫ est iudex ꝓpetēs iudex secularis.nō aūt aliqs iudex ecclesiasticus. ¶ Si ergo est iudex cause ergo oīm cognitionum q; dicte cause debēt adesse ꝛ glibet volēs opponere siue sit clericꝰ siue laicus opz qō opponat coram eo q; est iudex cause.vt.ff.de re iu.l.a diuo pio.ff.sup. Itē qꝛ citatio q; fit de herede nō est simplex nec absoluta citatio:ſz potius cōditionalis in effectu.ſ.si vult se opponere si autem se nō opponit non est aduersarius.vt not.in.l.ea qdē.ff. man.ita fue.alie. Ita dicta citatio potius pōt dici edictū q; citatio ex eo qō oēs astringit.vt extra q mat.accu.posſ.c.cum in tua.ꝛ.c.fi.de elec.li.vi.ꝛ potius vr citatus ad volūtatē exquirendā q; ad cām.Jdē dico si heres sit forēsis.qꝛ iudex bñ pōt citare forensem intra suū territoriū.ꝛ ita fuit perusij consultū per aliquos sapientes ꝛ bñ.qꝛ hz requirat citatio tñ actus iste est quasi voluntarie iurisdictiōis:vt no.in.l.fin.ff.q admit.ad bo.posſ.po. Itē pretor hic nihil statuit.sed ex ordine aliqd facit.ff.de bo.aut.iud.posſ.l.cū vnus.qđ ordinē dz seruare quatenus pōt saltē de facto.ar.ff.de ver.ob.l.quidā cū filium. Necessitas ergo ꝛ qualitas cause facit vt dicta insinuatio valeat qꝛ iudex ꝛ pars faciēdo qō possunt nō tenet ad amplioꝛē obseruantiā.vt.ff.de condi.insti.l.mulier.ff.pe.

Testm quandoq; insinuatur principi.

Notoria sine testibus possunt probari per auditum.

Testm qñ fit coram iudice septem testes sunt necessarij sicut coram tabellione.

Sicut dictio qualiter fit apponenda in testamento.

Scriptura publica hz vim duorum vel trium testium.

Testator testamentum suum pōt insinuare.

Testm animo insinuandi coram iudice sufficit producere.

Factum cum cōscientia iudicis esse dicitur id qō est factum eo sciente licet tacente.

Testamētum licet per principem sit approbatū tamen revocari potest.

monium perhibendū.b.d. ¶ Alo.q; vbi ē pnceps ibi semper sunt multi nobiles. ¶ Item no.testm qñq; insinuari principi.qñq; inferiori iudici apud acta.qñq; publicis personis coram septē testibus.qñ est tabellio rogatus adhibitis septem testibus.ꝛ fiqui dē insinuaī principi non exigitur aliqs numerus testium ad solennitatē tñ si dubitetur de presentia principis sufficiūt duo testes de presentia deponentes ꝑm Oldra. Et est argu.qō notoriū.censet esse testm factū coram principe ꝛ possit pbari per duos testes q debēt reddere rationē duplicē scz actus cui interfuerunt itē notorietatis.qꝛ coza principe.et sic duplex rō dz reddi a testes scz veritatis et notorietatis. nisi em probet substātia ꝛ veritas non pōt pbari eius qualitas.ſ. notorietas.Nā impossibile est intelligere antecedentia extra subiectū vnde per visum nunq; pōt pbari notoriū per eū qui non vidit factum. ¶ Quedā tñ sunt notoria per auditum et tūc pōt pbari notoriū absq; eo qō testes viderint.vt not.Jnno.extra de offi.deleg.c.statuimus.ꝛ de iura.calū.c.cū cām.et facit.j.de ap.l.bꝰq.ꝛ.l.ciues.ꝛ dicit Jac.bu.qō proprie nihil est notoriū si indiget pbatione.Si aūt nō indiget probatione vt qō tumultus fuit in populo ad expellēdum cardinalem de Bononia.ꝛ bis similia.Ista sunt proprie notoria.nā hz expulsio fit actus momenti tñ permanētia expulsionis est actus pse uerans vt.ff.de iure codi.l.plotiana. ¶ Sed nūqd qñ testm fit coza iudice sunt necessarij septē testes sicut qñ fit coza tabellione cū vterq; sit publica pſona. Dicit Alc.de mat.qō sic.vñ pūtia iudicis facit idē qō publicatio de q; loquit.ff.eo.l.publicati.ſ.qō testm in scriptis pbet tāq; publica scriptura ꝑpter presentiā iudicis sicut si tabellio esset inde rogatus.tñ solennitas quatuor testiū regrit ꝑm Alc.de mat. Ellī dicūt qō apud acta sufficiūt duo vel saltē tres testes ꝛ tabellio.vt.j.eo.l.sancimus.vbi finaūt.vel dic qō aut fit apud acta.ꝛ tūc sufficiunt duo testes. Aut alibi factū insinuaī in actis ꝛ tunc dz bē originale solēniter p tres.nā si nō tz pncipale nō tenet infinuatio. ¶ Itē nunqd testm scriptū manu tabellionis coza septē testibus pbet.ꝛ vr dicendū qō nō.nā coza publico tabellioē nō pōt fieri infinuatio.vt.ff.l.pri.ꝛ no.j.eo.l.bac cōsultissima.ff. Cū ergo testm nuncupatiū vel in scriptis factū ēt coram testibus sine infinuatione nō pbet.vt.ff.c.l.ꝯ.ergo nō sufficit eē scriptū p tabellionē. ¶ Sed Alc.de mat.dicit qō in ista lege ē casus qō credit tabellioni rogato per testatorē:ꝛ gl.or.dicit qō si multi faciūt testamēta eodē die ꝛ loco p vnā subscriptionem tabellionis post mille testamēta pbarenť oia testamenta cū eisdē testibus scripta.vt no.in.l.ꝯ.ff.quemad.test.ape.ꝛ nō est dubiū de testamētis cōueris.l.pīs ꝛ filij.ff.de vulg.ꝛ pup. verba Alc.de ma.sunt bec. ¶ Jn text.ibi sic exponе ficut secutus erit testō.qō ꝑz.qꝛ infra dicit mentis sue.qō nō pōt referri ad heredē:sed ad testōrē.ꝛ qō dicit de eiꝰ successiōe exponat eius.l.testōris cui succedit. Et qō dicit q act.ꝛc.lege sic qꝛ publicauit ꝓprie.i.in publicā scriptura;dedurit postremū iudiciū interuenietibꝰ actis.i.publicis scriptis cuiuscūq; iudicis aut auribꝰ.l.audientibꝰ municipū.i.publicorū officialium. de municipio aūt ꝓatorū subaudi in forma publica scribēte tabellione.Ita ꝛc.vt sit sensus qō tribꝰ modis testōr pōt suuz testm publicare.i.l publicā formā deducere,vt ei credat ꝛ non est necessaria alia publicatio q; fieret post mortez de qua dz.ff. l.pri.ꝛ.l.ꝯ. ¶ Primꝰ em est si fiat in actis.i.publicis scripturis coza iudice quocunq; et municipali magistratu. ¶ Scōs est qñ ꝓ tabellionē scribit in pſentia quarūcūq; publicarū vel priuatarū pſonarū. ¶ Tertiꝰ ē qñ coza principali testat fiue ꝓ publicā scripturam p duos testes hoc pbat. Et de primis duobꝰ q; pares sunt vt hic.ꝛ.ff.de arbi.l.ne in arbitris.ff.j.ꝛ.j. eo.l.sancimus.ibi ꝛ hoc inter acta ꝛc. Argumentat ad tertiuz arguēdo a minori:in hoc tñ puto esse differētiā inter duos primos ꝛ tertiū.qꝛ in primis duobus requirit presentia publice persone vel presentia iudicis vt patet in ver. publicauit.et in verbo actis cuiuscūq; ꝛc. Itē pſentia septē testium rogatorum q regulariter in testamentis requirunť.vt.ff.ti.j.l. bac consultissima.in prin. Hec obst.j.de do.l.in donationibus.qꝛ specialе est in testamētis ꝑpter rationē que est.ff.de fideicō.l.j.ff.pe. ¶ In tertio aūt sufficiūt presentia principis ēt fine eius approbatione.vt.j.ibi si rescripta rīa ꝛc.q; probaī vel per duos testes vel p publicā scripturā.vi no.in.ff.l. ¶ Et ꝑm bāc lec. q; noua est sublata est opinio illorum q dicunt testamentū non posse probari per scripturā publicā habentē subscriptionē septem testiū de q; tangit.ff.l.j.ꝛ tractat.j.de fideicō.l.fin.ꝛ de ea dixi.ff.ti.j.l.bac consultissima.ꝛ bec est bona similitudo de primis duobus casibus ad tertiū scilz qō sicut non requirit solennitas publica q; cōuenit fieri post mortem ꝓpter scripturā priuatam in primis duobus casibus vbi scriptura est publica ꝓpter autoritatem publice persone scribentis vel au-

Universidad de Deusto
Biblioteca

toxantis ita in tertio.ꝛ hoc denotat verbuz secure.qꝫ respicit testatorẽ.vt.ſ.dixi ſed aliqd plus hz tertius caſus q̃ duo primi.vt predixi.ſi hoc de mat. ¶In glo.ex hoc in ſi.ſubaudi et publica ſcriptura que regulariter hz vim duorum vel trium testiũ.vt.ſ.de fid.inſtru.l.exercẽdis.ſi hic.de mat. ¶Item no.qꝫ teſtator põt teſtũ ſuuz inſinuare.ad hoc facit qꝫ no.in l.ſi ſeruus alienus.ff.de here.inſti.non ob.qꝫ no.ſ.eo.l.publicati.qꝛ a teſtatore põt fieri inſinuatio.vt dic ſicut ab herede vꝫ alio cui non queritur niſi poſt mortẽ teſtatoris.naz põt fieri inſinuatio i vita teſtatoris vt ibi.et.ff.qdead.teſta.ape.l.ỹ.ſ. ſi dubitetur. ¶Item not.q̃ ſufficit ꝓducere teſtiũ coꝝ iudice animo inſinuandi licet in der nihil pronunciet.argu.ſ.ad treb.l.pe.in ſi.ꝛ de hoc dixi.ſ.de ſac.ſan.eccle.l.illud.ꝛ idẽ eſt in omnibus in quibus ſufficit ſola ꝓductio vt cum ꝓducitur inſtrm pacis ex forma alicuius ſtatuti. ¶Item no.qꝫ dicitur eſſe factum cũ cõſcientia iudicis id qꝫ eſt factũ eo ſciẽte licet tacente.ꝛ hoc eſt verũ niſi qñ requiritur qꝫ iudex loquatur.vt no.ſ.de ſecun.tab.l.ỹ. ¶Item not.qꝫ licet principes approbent teſtamentum tũ poteſt reuocari.ꝛ eſt arg.qꝫ ſtatuta approbata p ſuperiorẽ poſſunt reuocari per populũ ſm Bar.qꝫ non credo verum.ſed eſt neceſſe qꝫ ſuperior approbet reuocationem.vt.ſ.de nup.l.ſi vt proponis. ¶Item no. qꝫ omne teſtamentũ preſumitur vltimũ niſi contrarium probetur. ¶Vltimo not.qꝫ omnis virtus teſtamẽti in additione hereditatis cõſummat.concor.ff.de ſtipu.ſer.l.ſi ſeruus cõis meuꝫ ꝛ caſtrenſis peculiũ.in ſi.principiũ.

¶Teſtes metu falſum deponẽtes in teſtamẽto in quo princeps eſt inſtitutus non ſunt admittendi.

Teſtamentum non ſcriptum dicitur ſolenne ex quo preceſſit ſolenne ſcriptum.

Solonus. ¶Teſtiũ primũ factũ in ſcriptis non rumpit̃ per teſtiũ ꝓtenſus in quo princeps vel alius maximus heres coram nudis teſtibus dicitur inſtitutus.b.d. ¶†Bſol. intelligit hanc legẽ qñ teſtes ſunt falſi deponẽtes metu vel ambitione.ſi hic.de mat.dicit qꝫ teſtes non debẽt admitti qꝛ eſt preſumptio iuris ꝛ de iure cõtra eoꝝ teſtimoniũ.ꝛ idẽ dicit Jac. de are. ¶Pe.ⁿ Dy.ꝛ Ol.ⁿ ſm hoc bene lex reſtringitur ad teſtiũ in ſcriptis tm̃.ar.ſ.de nõ nu.pec.l.generaliter. ¶Quid ergo ſi ꝓducat inſtrm publicũ in cõtrarium nũquid iſti magnates põt habere tabelliones ſuborꝛnatos ſicut teſtes.ſũd.lex non ꝓſumit qꝫ tabellio ſuborꝛnetur. ¶†Jn glo.nec ſolenne.in ſi. Ego dico etiam ſolenne ex quo non eſt ſcriptũ ꝛ aliud ſolẽne teſtamentũ ſcriptũ preceſſerat.ꝛ eſt hic ſpecialis caſus ne ꝓpter hãc cauſam timore vel ambitione falſa teſtimonia ꝓferantur vt hac lege innuitur ꝛ qꝫ litera dicit falſo.ſubaudi quod preſumit̃ qꝫ ſint falſa.alias nihil de nouo induceret̃ per hanc legẽ.Et qꝫ in ſi.dicit vel legibus exponе.l.qꝫ eſt legitimũ teſtamẽtũ.ideo ſcriptũ vocat legitimum ꝛ dictio vel abundat. ſicut alias.ſ.de cad.tol.ỹ.in ꝓ nõ ſcriptis.in fin.alias potes intelligere vel ꝓprie ꝛ ſubaudi per pretorẽ vel bo.poſ.ſm ta bu.Nic.de ma.ꝛ dicit hic Lyn.qꝫ bodie tãta irrepſit cupido quod dominis bodiernis non placent niſi queſtores per fas ꝛ nefas.Jdeo plerũqꝫ runnt.Ly.qꝫ digne preſenti tẽpore deploꝛat ꝛc.

¶Teſtes teſtamenti preſumuntur rogati.

Notarius teſtamenti preſumitur rogatus.

Ac conſultiſſima ¶Teſtamentuz in ſcriptis debet fieri in forma que traditur hac lege. ¶Oppo. vt in glo. ¶†Deinde quero nũquid teſtes teſtamenti preſumantur rogati.et videtur quod ſic.nam iſta ſolennitas videtur intrinſeca ipſius teſtamenti.ergo coipſo preſumit̃ ꝓ eo qui eos aſſerit eſſe legitimos teſtes.nam qui mihi aſſerit eos eſſe teſtes videt aſſererе eos eẽ legitimos teſtes.ar.inſt.de ſtip.ỹ.ſi ſcriptum.et.l.ſciendũ.ff.de verbo.obliga. ¶†Item notarius preſumitur eſſe rogatus.vt nota.in auten.de tabellion.ỹ.nos autem ergo ꝛ teſtis.ff.eo.l.domitius.ꝛ hanc partẽ tenet Dy.in.d.l.ſciendũ. Contrariũ tenet hic Lyn.qꝛ eſt ſolennitas extrinſeca.ꝛ idẽ Bart.in.d.l.ſciendũ. Tu dici ſi teſtis ſe ſubſcripſit.quod preſumitur rogatus ſicut tabellio.arg.ff. de fideiuſ.tut.l.cũ oſtẽdimus ỹ.fi.ꝛ idẽ ſi paſſus eſt ſe ſcribi p notariũ. Si autẽ ſunt teſtes nõ ſubſcripti nec deſcripti nõ preſumit̃ qꝫ ſint rogati.ar.ſ.de vſu.l.i.in gl. Si aũt in inſtrumento contineat̃ ꝓſentibus talibus teſtibus ꝛc.tũc qꝛ natura iſtoꝝ verboꝝ eſt ampliatiua vel roboratiua ex interꝓtatiõe huius breuiloque locutionis teſtes patet eſſe rogatos.ar.ff.de lib.et poſth.l.gallus.ỹ.i.ver.idẽ credendum.ꝛ ibi plene per bar.de iſta dictione ꝛc.quid debeat importare tam in contractib⁹ q̃ in vltimis voluntatibus.

a ¶De.l.filio. vide ꝓ intellectu illius.ỹ.o.Joã.l.ſi filius qui in poteſtate.ff.de liber.et poſthu.An.bar.

b ¶Quero qd in liberis.an iter liberos naturales in teſtõ ſufficiãt duo teſtes vide Bal.l.ſi qua illuſtris.ĵ. ad orſi.ꝛ.l.ſi.ſ.fa.her.plene Sal.qõ ecõtra in filio teſtãte inter parẽtes.vide Spe.in ti.de inſtru.edi.ỹ.cõpendioſe v̄.qd ſi filiꝰ. hz qõ nõ hz locum qꝛ eſt correct⁹ iſte ỹ.Sali.hic.ꝛ d.l. ſi.fa.her.an autez valeat hoc teſtm̃ vt vltima voluntas an teſtm̃ videglo.ſingulare ſm d. Joã.l.filiꝰ.ſ.fa. ber.And.barba.

1 1 2 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9

1 2

1 2 3 4 5 6 7 8 9

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Zo.

Zi.

1 2

1 2

1 2

1 2 3 4 5 6 7

a 1 2 3 4 5 6 7 8 9

b 1 2 3 4 5 6 7 8 9

c 1 2 3 4 5 6 7 8 9

¶Teſtamentũ imperfectum non valet etiã inter liberos.

Teſtamentum in quo filius eſt preteritus dicitur nullum.

Teſtamentũ valet inter liberos licet ſit defectus ꝓteritionis.

Teſtamentum ſecundum rumpit primum.

Subſtitutio pupillaris facta extraneo reuocari poteſt in codicillis.

Teſtamentum ſine teſte an valeat inter liberos.

Teſtes duo inter liberos naturales ſufficiunt in teſtamento.

Debitum iure nature qualiter accreſcit liberis.

Tutor datus pupillo a patre in teſtamento non ſolenni ſine confirmatione poteſt adminiſtrare.

Ex imperfecto ,numeruſ teſtiũ qõ non hz legitimuz inter liberos.Quicqd eñ alĩ⁹ relinquit liberis accreſcit.b. d. ¶†Opp.qõ teſtamentũ imperfectũ nõ valeat etiã inter liberos.vt.ff.eo.l.ſi is qui.ꝛ l.ex ea.ff.de lega.iỹ.l.ſi deiciõ.ỹ.ſ. ti.j.l.furioſum.Sol.dupler eſt imperfectio.nã quãdoqꝫ teſtator non perficit voluntatẽ ſuã explanare puta morte vel morbo ꝓuentus ꝛ tunc nihil valet:quia non fecit teſtm̃ hz facere attentauit vt in cõtrarijs ſic.ſ.de fide inſtru.l.cõtractus.et de cõdi.inde.l.elegãter.ver.idẽ puto. ¶Quicqꝫ teſtator expreſſit velle ſuũ perfecte tm̃ non coꝝ legitimo numero teſtium.et tũc loquit̃ hic. ¶†Itẽ opp.de.l.filio⁹ ꝓterito.ff.de inſtl.teſ.et ff.de inſtl.teſ.ꝛ.ff.ſi ta.te.nul.certa.l.j.in ſi.So.ibi erat vitium ꝓteritionis ꝛ ſic quaſi delictũ teſtatoris.hic vero non erat vitiũ in ꝑſona vel conſenſu ſed in quadã ſolennitate probatoria qõ vitiũ eſt extra rẽ ꝛ non intra rẽ.i.intra veritatem ꝛ equitatẽ actus teſtandi.vt no.ff.de lib.ꝛ poſth.l.filius qui⁹ in poteſtate. ¶†Itẽ opponiť.de.l.ſi duobus.ỹ.ſi ꝓtius.ff.de cõtra tab.nã inter liberos valet hz ſit defect⁹ ꝓteritiõis.Solu.ibi fuit ꝓteritus fili⁹ emãcipat⁹ nã rõne ꝓteritiõis tũc nõ deficit ſolennitas iure ciuili inſpecto.ꝛ ideo dicit lex qõ nõ diſputat de veritas teſtamenti ſed de quodã iure ꝓteriti qõ cauſat̃ ex quadã egritate naturali.vt.ff.de inoffi.teſta.l.filio.ỹ.j. ¶Vel dic vt not.ff. de leg.ỹſtan.l.ſi duo.ꝛ dixi.ſ.de ỹ ta.l.poſthu.vt ſi vnus ſuus eſt ꝓteritus in ꝓtimo teſtõ:alter ſuus in ſcõ teſtõ eſt inſtitut⁹ ꝛ ſic in pari cauſa ꝛ ratione cõtrariorũ vnus rũpẽdi alius ſuccedendi qõ tale teſtm̃ valet etiã de iure ciuili niſi dicať nullũ. nã cũ par eſt fauoꝛ rõne ꝓſonarũ ſed vnus fauoꝛ ꝓ̃ derat ratione teſtameñti licet certe ei fauet.ꝛ ideo teſtm̃ primũ per tale ſecundũ teſtm̃ rũpitur.qꝛ actus ipſe perfectus eſt in ſe et hz potẽtiã acquiſitiõis de iure ciuili ꝛ ſic nõ ob.qõ no.de inju.teſta.l.cũ in ſecundo. ¶†Scias eñ qõ teſtm̃ ſcõm rumpit primum non ratione effectus alĩs ſeq̃reť qõ non rũperet in vita teſtatoris qm̃ viuente teſtatore non träſit in ſuũ effectũ hz rũpit ratione ordinationis ꝛ mutate volũtatis ſimpliciter oĩ tm̃ talis mutata voluntas ſit in potentia ad ſuũ eſſe de iure ciuili a quo dictũ eſſe trahiť cũ ius teñãdi habuerit de iure ciuili.vt.ff.eo. l.teſtamẽti facto. ¶†Itẽ ſcias qõ bar.in iſta materia conſuluit qõ ſubſtitutio pupillaris facta extraneo in teſtõ poſſit revocari in codicillis ſubſtituẽdo fratrẽ ipuberis.nã dicit qõ ſtli⁹ in codicillis põt inſtitui ꝛ directo ſubſtitui p.l.militis.codicillis.in ꝓncꝛff.de mi.te.Sed cũ ibi ſpeciale ſit in milite ergo i Jtiũ eſt ius cõe ꝛ ideo dictus frater ſubſtituť nõ ſuccedit iure ſubſtitutionis puto tm̃ qꝫ ſubſtõ prima ſit rupta et deducta cauſa ad cauſam inteſtati.vt ar.ſ.e.l.ỹ.pe.q̃ꝫ hoc nõ ſit abſq̃ dubio:qꝛ ille.ỹ.nõ loquit in codicillis.hz in teſtamẽto ſolenni facto tm̃ coꝝ quinq̃ teſtibus. ¶Quero nũngd in.ỹ.noſtro ꝓ tale teſtm̃ rumpetur primũ ſolenne.Sol.dic vt in auť.hoc inter liberos. ¶†Quero nũqd ſine vllo teſte valeat teſtm̃ iter liberos.Solu.vt in auť.qõ ſine. ¶†Quero quid in liberis⁹ naturalibus tm̃ an ſufficiãt duo teſtes.Spe.dicit qõ ſic.in tit. de inſtru.edi.per.l.vltimã.ſ.de confir.tuto.ibi quocunqꝫ mõ i.quacunqꝫ ſolenitate.ſed iſte intellectus eſt extraneus a glo. ibi poſita ſi conſideras.l.vlti.ſ.fami.berci.nõ loquitur niſi in ſuis ꝛ etiam emancipatis. ¶Si etiã conſideras ter.noſtrum loquitur etiam in linea materna.Et cum baſtardi non habeť lineã quo ad patrẽ ꝑbabiliter dici põt qõ tanꝯ extranei non ſuccedũt ex teſtamẽto nõ ſolenni.ꝛ ita multi doc.conſuluerunt bos eñ pretor ad ſucceſſionez paternam non vocat et tũ ꝓtor meã equitatẽ cõſideraꝛ.Sz nõ fauet in filijs iniuſtis.ꝛ facit.ỹ. de nat.lib.i.ſi.arg.cõtra.ỹ.de inter ma.l.libertinũ.ꝛ dicã.j.de inſti.ꝛ ſubſti.l.gñaliter. ¶†Quero hic quomodo alĩs accreſcit qõ iure nature alĩs debetur ex teſtamento non ſolenni.vt no.ỹ.de iur.ꝛ fac.igno.l.cũ teſta. Reſpon.talis naturalis obligatio ſi qua eſt multum nuda eſt ꝛ non impedit ius accreſcẽdi. ¶†Quero nũquid tutor datus a patre pupillo ſuo in teſtamento non ſolenni teneatur vel poſſit adminiſtrare ſine cõfirmatione:ꝛ dicitur qõ nõ.vt.ff.de confir.tuto.l.qui a patre.

Jn Jtium videtur per iſtum ter.nam fauoꝛe liberoꝝ valet teſtamentum

teſtm̃ non ſolẽne ſed tutela eſt quid fauorabile ergo vz.ꝛ hoc ſentit gl.hoc idẽ not.in.l.ỹ.ſ.de cõſtr. tuto.Contrarium notať in.l.j.ſ.de teſta.tu.ꝛ hoc cõiter approbant doc.qꝛ priuilegiũ filiorũ non dz redundare in tutoris damnũ.et ſic dicimus in teſtamento militis.ff.de admi.tu.l.impuberi filio.ſolu.ſi tutor datus eſt extraneus indiget cõfirmatione.ꝛ eſt rõ.qꝛ officiũ relinquit ipſi tutori hz ad vtilitatẽ impuberis.ſi ergo tutor eſt extrane⁹ nõ põt relinq̃ teſtõ imꝑfecto:vñ etiã volẽs nõ erit tutor ſine cõfirmatiõe.ꝛ iſta ſcõa rõ mea eſt ꝛ nõ allozuz.

¶Autentica.

1 ¶Teſtamẽtũ manu patris ſcriptũ ſine teſtib⁹ facit fidem inter liberos.

2 Mulier põt eſſe teſtis teſtamenti inter liberos.

3 Mulier ꝛ maſcul⁹ etiã nõ rogati poſſunt interuenire in teſtamento inter liberos.

4 Scriptura priuata teſtamenti etiaz inter liberos requirit diem ꝛ conſulem.

5 Abbreuiature teſtamentorum an vitiare poſſint ſcripturas.

Quod ſine ,Premitte ad euidẽtiam quod interduz quis inter liberos teſtatur.Et interdum diuidit interdũ facit aliquẽ alĩ⁹ actum qui ſapit ſupremũ iudiciũ.¶Primo ſi facit teſtm̃ nuncupatiuuz requirunť duo teſtes:vt in.ỹ.ex imperfecto. Si vero facit teſtm̃ in ſcriptis:et ꝓpria manu ſcribit vel ſubſcribit.ꝛ hoc cõſtat qõ ꝓpria eius manu tunc vz teſtm̃ etiam ſine vllo teſte:ꝛ hac auť.et ita tenet Jac.de bel.in corꝑe huius auť.Si autem negať ſcriptura eſſe teſtoris ſufficiunt duo teſtes.ad hoc ꝑbanduz ꝛ in tali teſtõ ſcripto manu teſtoris in quo ſaltem ſunt duo teſtes vel ſubſcriptio manu ipſoruz liberoruñ põſt relinqui legataj,et fideicõmiſſa extraneis:tm̃ nõ poſſet in ipſo extraneus heres inſtitui.vñ hec auť.non permittit niſi tria.ſ.legatũ fideicõmiſſum ꝛ libertatez extraneis cõferri. ¶†Ex ꝓdictis determinať qõ ſi reperiť cedula teſtamenti manu ꝓpria ſine teſtibus inter liberos qõ dicte cedule ſit ſtãdũ:ſecus ſi eſſet manu notarij vel alterius tertie perſone ſicut plerũqꝫ q̃dã cedule in libris notariorũ. ¶Cũ eñ hic ſit ſpãle qñ ſcriptura interuenit manu ꝓpria pris ergo in Jtiũ eſt ius cõe.idẽ ꝛ ſi reperiũtur noĩa teſtium tm̃ notarius nõ dicit qõ fuerit lectũ coꝝ eis qꝫ nõ apparet,qõ ſit perfectũ: vt no.in.l.ſi.ſ.fami.berc. ¶Quicqd dicat Bar.in.l.fideicommiſſa.ỹ.i.de leg.iỹ.Et iõ tabelliones in ſuis abbreuiaturis ponunt actũ ꝛc.ad ſignificãdũ rem perfectã.ꝛ facit.l. lucius.ff.de milit.teſta.ꝛ quod not.j.eo.l.iubemus. ¶Scõo caſu principali ſez qñ pater diuidit.tunc aut diuidit per quotã hereditatẽ et vꝭ teſtari:aut aliter ꝛ decedit intestatus tm̃ talis diuiſio ſeruanda eſt abintestato:vt.ſ.fa.bercil.l.quoties.et.l.filiꝰ pris.ꝛ.l.ſi.ꝛ auť.iſta.ꝛ aut iſta diuiſio fit per nũcupationẽ.ꝛ tunc requiruuť duo teſtes.aut per ſcripturã ꝛ tũc ſufficit,ſcriptura pris.vel ſubſcriptio liberoruñ.nã talis diſpõ valet etiã ſine teſtibus dũmodo de hoc conſtet ꝑ confeſſionẽ partiũ:vt.ſ.fa. bercil.auť.ſi modo. ¶Tertio caſu principali.ſ. qñ pater alio modo confert in filios ſupremũ iudicium.dic ẽ illud ſeruandũ.tam ex teſtõ q̃ abintestato.ꝛ ſufficiunt duo teſtes:vt.ſ.fa.berc.l.filie cuius. ¶†Quero nũquid inter liberos ſufficiant due femine in teſtes vel vnus maſculus et vna femina vel hermafrodita.et dic qõ ſic vt hic not.in glo.Et eſt rõ:qꝛ requirant maſculi teſtes eſt de mera ſubtilitate ꝛ ſolennitate iuris ciuilis.vt.ff.c. l.q teſtõ.ỹ.mulier.q̃ quidẽ ciuilis ſolennitas inter liberos eſt remiſſa. ¶†Quero nunqd ſufficiant etiã nõ rogati.ꝛ dic qõ ſic:qꝛ ipſa rogatio ẽ introducta per ſubtilitatẽ iuris ciuilis:q̃ ſubtilitas remiſſa eſt inter liberos.ꝛ ideo in corꝑe huiꝰ auť. ỹ.nos igiť.ibi coꝝ teſtibus ꝛc.nulla ſit mentio de rogitu.argu.ỹ de teſt.mil.l.diuus.ibi conuocatis ꝛc.nã rogitus requiriť ad hoc vt vera iudicia nõ ſubuertanť vt ibi dicit.ad idẽ.ſ.de te.auť.rogati. vt in teſtamẽtis ꝛc.nã ibi nõ diſtinguit an iter liberos an iter extraneos.ergo nec nos diſtinguem⁹.

a ¶Et ex ꝓdictis. vide bal.i.l.fidei.ỹ.j.de leg.iỹ.ꝛ.l.is q̃.ff.eo.vide ſi notari⁹ nõ dixit recta et publicata ꝛc. Andr.bar.

b ¶Quicqd no.ſi la verba actũ ꝛc. Pau.de ca.conſi. cccl.r. allegauit̃ illud dictũ.ego conſulo nũc.An.bar.

c ¶Quero nunqd. not.qõ in teſtõ iter liberos põt eſſe teſtis mulier.hz mulier l.q teſtõ. ff.eo.do. Jo.tz bãc glo.ꝛ ſalic.hic.tu cogita qꝛ ſpãl⁹ in teſtõ eſt ꝓbibita ſed h teſtm̃ eſt teſtm̃ vt eſt glo. ſin.hz.d. Jo.fami. ber.l.filiꝰ. Jtez qñ recedit a numero teſtiũ vt in teſtõ inter ꝓfem ꝛ filiũ nõ recedit a q̃litate teſtiũ.vt eſt text.no.i c.cũ eſſes.in v.idoneis.de teſt.ltẽ qꝛ l.voluit mulierem eſſe teſtem in teſtõ poſtea voluit qõ in teſtõ inter patrẽ ꝛ filiũ ſufficereť duo teſtes de q̃litate illoꝝ nihil inouauit ergo ſtam⁹ iuri antiquo vt l. ꝑcipiꝑim⁹ ad ſi.j.de ap. bald.in.c.i.de feu. guar. dixit quod vbi volũtas ꝓbatur per indicia vt i caſu nr̃o ſufficit ꝓbatio ꝓ mulieres

a 1 2 3 4 5 6 7 8 9

b 1 2 3 4 5 6 7 8 9

c 1 2 3 4 5 6 7 8 9

d 1 2 3 4 5 6 7 8 9

e 1 2 3 4 5 6 7 8 9

f 1 2 3 4 5 6 7 8 9

¶Teſtamẽtum inter liberos factum an poſſit reuocari.

Pater ſi iurauerit non reuocare teſtm̃ poterit tm̃ reuocare.

Verba gñalia nõ obſtãte aliqua lege in reſcripto apposito non ſufficiunt.

Teſtm̃ ſcõm ſi inter liberos eſt factũ an requirat clauſula derogatoria.

Teſtamentum ſecũdum non habens clauſulam derogatoriam ſi neutrũ teſtamentum eſt ſoleniter factum.

Deinter ¶Teſtm̃ factuz inter liberos non reuocatur per ſcõm niſi in ſcõo adſit numerus ſeptem teſtiũ ꝛ teſtator declaret ſe nolle primum teſtm̃ valere.b.d. ¶†Et no.qõ in corꝑe⁹ vñ ſumitur dicit qõ requirit̃ declaratio expreſſe quid eſt hoc dictũ.Reſpondeo ita dz declarari voluntas derogatoria vt intellectus non laboret in intelligendo mentem teſtoris.Sed ex ipſis verbis pateat ita ſpecificate qõ nulla ſit dubitatio.ff.de lega.iỹ.l.ille aut ille.ỹ.cum in verbis. ¶Quid ergo ſi in primo teſtõ pater ſua manu ſcripſit nolle valere aliquod aliud teſtm̃:niſi ibi eſſet ſcriptum formaliter totum pater noſter.poſtea vero in ſecundo teſtamento verba erant generalia renouatoria oĩs clauſule precedentis derogatorie.Reſpondeo ſi non preceſſit niſi vnicum teſtm̃ ſatis eſt clara intentio teſtatoris ex natura relationis que non põt fieri niſi ad vnicum teſtm̃ precedens.ſi autem preceſſerint plura teſtamenta dicunt quidam non valere clauſulã:qꝛ nõ eſt certa. ¶Ego cõtradico nam nũqꝫ precedit niſi vnũ.i.primũ antecedens.Ellia aũt ſunt abolita ꝛ nomẽ teſtamẽtorum non habent.Cum ergo relatio fiat ad proxima neceſſe eſt de eo intelligi teſtõ quod immediate ꝓceſſit nec põt teſtõ dare formã ſibi autoritate ſed ꝓpria voluntate.ꝛ ideo ſua voluntate poteſt recedere.Et iſta eſt finalis concluſio.Jaco.de bel.Nico.ꝛ Ly.q diſputauerũt.ꝛ no.in.c.j.de cõſti.li.vi.ꝑ Jo.an.in nouel.ꝛ ideo ſufficiũt clauſule gñales tabellionis caſſans ꝛ irritans ꝛc.cum eñ teſtator ſit certus de facto ſuo ꝓprio:vt extra de reſcri.c.ab excõicato. non põt dici qõ nõ intelligat vimverborum.Itẽ qꝛ genus reductũ ad vnã ſpeciẽ naturã ſpẽi aſſumit vt.ff.de op.leg.l.ſi optio ibi ad vnuz ꝛc. ¶†Quero quid ſi pater iurauit non revocare. Rñd.hz re uocatio:qꝛ licet ſpãlia non poſſit exercere periꝛrus.tẽporalia tm̃ põt:vt notauit Jnnocẽ.extra de prebẽ.c.cũ dilecto. ¶†De clauſula aũt que apponiť in reſcripto an ſufficiant gñalia verba non obſtante aliqua lege.gl.hic tangit qõ non:facit qõ no.ſ.de preci.impe.offe.l.reſcripta.ꝛ.l.ſi.ſ.ſi contra ius vel vti.pub.alibi tangit Jtiũ.ſ.de na.li.l. j.Solu.princeps non videtur velle aliqd iniuſtũ: vt not.in.c.j.de conſtitu.lib.vj.ꝛ de ſo.compet.c.ex

cogita ſup iſto ad de qõ iudicia debẽt ꝓbari ꝙ tot teſtes ꝙuot ꝓbat res vt gl.l.l.ſi.ſ.fa.berc. ergo cũ teſtm̃ dẽat verũ ꝓbari per duos teſtes idoneos vt ꝓbaui ergo itẽ duo ſpãlia nõ debẽt cõcurrere.Jn.barb. ¶Quero vltimo. an abbreuiaturevitiẽt ſcripturas vtiũ dñm meũ.l.q̃ties. ỹ.ſed maiorẽ.ff.de ber.inſt.ꝛ Bar.in l.cũ ꝓnõ.ỹ. notis.ff.de bo.poſ.ti. gñali.ꝛ ibi notaui. ꝛ de dictiõe cetera vide Bal.ꝛ bar.l. gallus.ỹ.id credẽ dum.de lib.ꝛ poſt bu.And.Barba. ¶Et no.qõ in corꝑe.not.bñ iſtud dictũ Bal.qꝛ ꝑdie in facto allegabať ꝓ.d.iudicẽ ꝛ ego dicebã qõ ſi hoc erat ter.i auť.ỏ teſt.im per.ỹ.pen.ꝛ in.l.ſi qs in ꝓncipio teſtameñti.de leg.iỹ.ꝛ bar.l.ỹ.ff.de lib.et poſth.ꝛ ibi ang.et Jo.de imo.poſtremo allegabã.ỏ.ſali.ſ.l.ſancim⁹.j.e. vbi hoctz.vide oĩno vide Ang.hic ꝛ i.l.oẽs.j.de ꝓcri. rer.an.bal.i.l.bumanũ.ſ.de le.ꝛ ibi ad euz late remiſſe de.de ſen.cõſi.li. ang.ꝛ Jo.de imo. in.d.l.ỹ.ff.de lib.ꝛ poſth.ꝑ.ỏ anch. in repe.c.ſi ꝓpter tua de reſcr.li.vi.ꝛ l.c.i.de ẽſti.li.vi.ꝛ Jo.an.ꝛ io.de ſan. ꝛ.d.Jo.de imol.in c.cũ eſſes de teſt.et arch.i.c.vl.voluntas.xiỹ.q.ỹ. Ja.de bel.i auť.de te.ipſe.ang.in conſilꝭ ſuis in cõſi.ccc.rỹ. And.bar.

¶Quero qd ſi pr̃ Si pr̃ iurat nõ revocare teſtm̃ an poterit revocare. vide bar.l.l.oẽs poſt puli.ff.de iuſti.et iur.vide Bal.l.pacta nouiſſima.ſ.ỏ pac.ꝛ in.c.naturales.ſ.ſi de feu.fue. cõtro.i.r. coll. Andre.bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quero qd vult dicere. no. fing. qõ vt legata debeant requirir aditio venientis abintestato. vide ang. l. eam quã. j. de fideiuſ. et l. ij. ſ. de fideicõ. li. 4
b ¶Quero ór. not. qõ tabellio nõ põt recipere iuramenta testium niſi ſibi ſit cõmiſſus. ꝛ vide qõ no. bald. l. iudices. ſ. de fid. inſtr. bald. in. c. ſi qui teſtamẽtũ de teſt. alleg. hanc gl. ꝑ ſingulari. And. bar. 5
c ¶Quid in inſtrumẽtis. no. qõ ſicut ꝓductio inſtri dz fieri coram iudice ita et cõfeſſio vide no. gl. l. cũ ſcimus. j. de agri. et cẽſu. li. xi. ꝛ. l. iubem⁹. j. de lib. cã. And. bar. 1
d ¶Teſtamenta. et an ſtatutũ loquẽs de ſcribẽte cõpẽdat dictantem iſte tert. vſ facere qõ nõ. in Ziũ eſt gl. i auſ. de non alie. ſ. qz nõ veriſi. dñ. mõ fuerit ſcies Ziũ tz bal. i. l. iubem⁹. ſ. de ſa. ſan. ec. cogita ꝛ vide in Ziũ. c. nouit. de app. ꝛ q ibi dixi. And. barba. 2
e ¶Et eſt rõ. an ſi facer dos ſcribens teſtm̃ aſcripſit legatum eccleſie ſue incidat in. l. cor. de fal. dicit qõ nõ per text. i. c. cũ inter. de reg. iur. et ibi vide do. Ant. An. bar. b
f ¶Si legatarius. an legatari⁹ q ſperat legatũ aliunde q̃ ex teſtõ poſſit teſtificari ꝑ teſtõ vi de Jo. de imo. in. l. c qui teſtõ. ff. code. And. bar. 2
g ¶Et predicta faciunt. not. qõ ſi creditor accepit fideiuſſorẽ vt ꝓncipalem nõ bz locũ beneficiũ excuſſiõis Salice. hic, ſequit iſtud dictũ bal. vide. pe. de anc. c. iſu per. de teſti. vbi refert dictũ dy. ꝛ cy. ꝛ ſequit non facta tranſmiſſa. aut ergo iſta clauſula reſpicit ſolum ius ꝓncipis. ꝛ tũc qz nemo ſibi facit iniuſtitiã ꝛ ſuf ficiẽr ẽba gñalia: ſi aũt vergit in detrimentũ alioꝝ um q ius habẽt requirunt verba ſpãlia. ar. ff. de act. emp. l. i. ſ. pe. in fi. ¶Quero viteri⁹ nũquid ſi eſt factuz ſcõm teſtm̃ inter liberos requirãt cla derogatoria. glo. in corpore ſentit qõ non. Cyn. et Jac. de ra. dicunt qõ ſic. qz ter. in corpore vñ ſumi tur loquitur indiſtincte. Tu dic qõ aut cã mutan di ſuperuenit. ꝛ tunc non requirit clauſula dero gatoria. vt. ſ. de inof. teſt. l. ij. ꝛ ar. ff. de ſolu. l. cum cornelius. aut non ſuperuenit cã. ꝛ tunc aut teſtm̃ ſcõm eſt fauorabilius pro liberis ꝛ tũc valet ſcõm quaſi cuiuſdã odij taciti excluſiuuz. Aut ecõtra. primũ eſt fauorabilius ꝓ liberis ꝛ tũc nõ vz ſcõm nec legata nec fideicõ. in eo relicta: qz tota diſpõ eſt nulla vt hic. ¶Quero qd ſi neutrũ teſtm̃ eſt ſcriptũ manu teſtõris. Iz manu tabellionis ꝛ ſolẽ niter. i. cozã. vij. teſtib⁹. an valeat ſcõm teſtm̃ clau ſulã derogatoriã nõ hñs. dicit Ja. de are. qõ non. nã ſi prevalet primũ teſtm̃ factum de iure ſpeciali ergo multoforti⁹ prevalet de iure cõi: vt. ff. de teſt. milit. l. et⁹ militis. ſ. militia. Tu diſtingue vt in q̃ſtione precedenti. 1

Per nuncupationem.

In teſtõ nũcupatiuo regrunk. vij. teſtes rogati. i. vocati ſeu admoniti vt videãt ꝛ audiãt. b. d. Hoc qõ dicit de ſeptẽ teſtibus fallit inter liberos. vbi ſufficiũt duo teſtes ꝑm oẽs doc. ¶Sz pone quod inter liberos nõ diſpoſuit relinquẽdo ſed ꝓmittẽ do id qõ alꝰs erat prohibitũ an valeat per miſſio Rñdeo ſic. arg. in. l. fin. ff. de reb. eoꝝm. que. ler eſt multum notanda. 1
¶Tabellio iuramenta ꝛ depoſitiones teſtium non poteſt recipere.
Inſtra nõ põt ꝓduci tabellioni iudice abſente. 2

Si quis autem.

Teſtm̃ ſolenne quens non ſolẽne niſi in ſcõo ſint inſtituti venien tes abintestato preſentib⁹ qnqꝫ teſtibus non pau cioribus. b. d ¶Op. de. ſ. ex imperfecto. ſolu. ibi inter liberos bic inter parentes vel trãſuerſales. ꝛ facit. ff. de iniuſt. teſt. l. ij. qro qd vult dicere⁹ litera qꝫ ſcõm teſtm̃ vz iure intestati. Rñd. i. reducit rẽ ad cauſam intestati qz primũ teſtm̃ tollit ꝛ tñ ex ſe cũdo non põt adiri bñ dita ꝛ ſic cã intestati trabit ad ſe cãm testati qõ eſt ſpãle. nã cum nullum teſtm̃ valeat niſi aditione confirmari poſſit ex teſtõ non ſolenni non põt, hereditas adiri ergo ſcõm nõ tol lit primuz mero iure. Sed fallit de eqtate duplici rõne ſcz vnitate voluntatis ꝛ fauore legitimorum nunqd ergo legata ꝛ fideicommiſſa in boc ſcõo te ſtamento relicta debeanꝫ. Rñdeo ſic qz cã intesta ti redigit ad inſtar teſtati. Exigitur tñ qõ hereditas ſit adita abintestato. vt no. ff. de bered. inſtit. l. q filio. ſ. ſeruus. ꝛ. ff. de fideicõ. lib. l. ij. ¶Quero dicit⁹ dic in text. iuratoꝝ depoſitiones ꝛc. nũqd tabellio poſſit recipere iuramenta ꝛ depoſitiones teſtiũ. Rñdet glo. qõ nõ qz iudiciei ſt facienda pro batio non tabellioni. ꝛ facit qõ not. j. de lib. cauſa. l. iubemus. ꝛ. j. de iur. fiſ. l. inſtar. lib. x. niſi eſſet ta bellioni cõmiſſum per iudicẽ: vt. ſ. de fi. inſtr. l. iu dices. ꝛ. ff. de exeu. tu. l. ſcire opz. ſ. oportet. ꝛ quod no. in cle. de offi. dele. c. i. ¶Quid in inſtrumen tis⁶ nunqd poſſint ꝓduci tabellioni abſente iudi ce: vſ quod ſic. vt. j. de ap. l. eos. ſ. ſup bis ibi. ad ſcrinia quorum ꝛc. Tu dic ſ qz ꝓductio ꝛ proba tio debet fieri iudici. niſi forte eſſent deputati per aliũ ſuperiorez ad recipiendũ ſcripturas que pro ducuntur ꝛ de iſtis forte loquitur litera. dum dicit ſcriniarios ſicut eligunt notarij archiui. vt in auſ. de defenſo. ciui. ſ. pe. col. ij. ꝛ facit. ſ. de ꝑci. impe. offe. auſ. que ſupplicatio. ꝛ ita teneo qz non minus operatur commiſſio legis q̃ cõmiſſio hominis. i. iudicis. verba tñ legis ꝛ ſtatuti diligẽter attendas qz tabellio inquantũ tabellio non põt admittere nec reẽcere ſcripturã cum ſit merus ſcriba niſi ba beat ius geſtorũ. ſ. de ſac. ſan. ecc. l. iubemus. ſ. his tabellionibus. cetera vide per te.

Illud.

¶Põt qs teſtari grece et latine. b. d. intellige in ſcriptis. Si aũt ẽ nuncupatione opz qõ teſtes intelligãt nũcupata ꝛ b loquelã ſuã. vt. j. de ſen. l. iudices. Et ſi nõ intelli gunt p ſe dz teſtõr dare eis interpretem q eis expo nat vocabula. vt. ff. de ver. ob. l. i. in fi.
¶Heres teſtamenti non põt eſſe teſtis. 1
Legatarius ſperans legatum aliunde q̃ ex teſtõ põt teſtificari pro teſtamento. 2
Sperans aliqd cõmodi cõtra vſurarium non põt teſtis produci. 3
Teſtis in re propria dicitur quatuor modis. 4
Teſtm̃ non ꝓbatur per ſcripturam heredis. 5
zz.

Dictantibus.

Teſtamẽta dictãtib⁹ ꝛ te ſtibus teſtamẽti poſſunt legata et fideicõ miſſa relinqui. b. d. ¶Oppo. de. l. q teſtõ. i. rñſo ff. eo. ſol. ibi loquit in derede q nõ põt eſſe teſtamẽ ti. idẽq̃ in fideicommiſſario vniuerſali qui in effe ctu heres eſt. vt. l. ex facto. ff. ad treb. et. l. ſi neceſſe ſ. i. ſ. de bo. lib. hic vero loquitur in legatarijs vel fideicommiſſarijs particularibus. Et eſt ratio⁶ qz heres non põt eſſe teſtis: qz eius eſt cauſa principa liter ꝛ neceſſario. ſecus in legatario ꝛ fideicommiſ ſario particulari. quia ad eum non pertinet cauſa niſi per obliquũ ꝛ contingẽter nec ex tali diſpoſi tione aliquid iuris ſibi acquiritur. nam cũ de iure ſuo non diſputetur ergo quo ad ius ſuũ receptus eſt lite non cõteſt. ergo nõ valet in ꝓpria cauſa. nec dictum ſuum nec aliorũ. Verius puto qõ ex diſpo ſitione aliorũ niti poſſit. ſed nõ ex diſpoſitione pro pria. Quantũ igitur ad cetera ſuũ teſtimoniũ eſt validũ ſed nõ quo ad legatũ ꝓpriũ. ꝛ ita intelligo hanc legem. ꝛ inſti. eo. ſ. legatarius. ꝛ. ſ. de teſti. l. oibus. Sed hic de mat. dicit in. d. l. omnib⁹. quod lex noſtra intelligitur in teſtibus inſtrumentarijs non in iudiciarijs. Et ideo publicũ inſtrm̃ in quo continẽtur hmõi teſtes probat qõ fides eoꝝ fuit electa a teſtõre ꝛ idem in teſtõ in ſcriptis. nam ad publicationẽ eius poterũt deponere: ꝛ p hoc ipſi cite teſtificabunt ẽt de legato ꝓprio. Secus ſi iſti teſtes non ſunt deſcripti nec ſubſcripti et ſic ſunt ſimplr teſtes iudiciarij. nã inter iſtos eſt differen tia ꝑm eum. ꝛ adde qõ no. ſ. de bere. l. qm̃. ¶Sz i Joã. an. extra de teſti. in. c. inſup. dicit qõ ſi legata rius⁶ q̃rat aliũde legatũ q̃ ex teſtõ. puta ex clauſu la codicillari tũc põt teſtificari. p teſtõ. ſecus ſi nõ ſperat aliunde legatum. ſed ſi hec rõ eſt vera ergo heres qui ſperat hereditatẽ aliunde q̃ ex teſtõ vt qz eſt legitimus heres poſſet eſſe teſtis in teſtõ qõ falſum eſt. ꝛ ideo tene qõ primo dixi. ¶Et predi cta faciũt⁶ ad qõnẽ qõ vnus fideiuſſor poſſit eſſe te ſtis. p alio confideiuſſore pro cõſequẽdo bñficio ex cuſſionis Iz inſtrõ caueat qõ quilibet ſe principaliꝫ obligauerit ẽm Dy. et Cy. ꝛ hoc verũ ſi color fuit queſitus ſed ſi creditor noluit eum vt fideiuſſorem recipere ſed vt principalẽ certe tũc nõ bz bñficium excuſſionis. qz eſt vere conreus debẽdi. vt. ſ. ſi cer. pet. l. nõ ſinguli. ꝛ. l. ſi in rẽ. ꝛ. ff. ad vell. l. vir vxori. ſ. fi. ¶Itẽ facit ad aliã qõnẽ. dictat cõſtõ epi qõ ꝓbato aliquo vſurario ẽt p teſtes ſingulares oĩa ſua inſtra ſingãtur vſuraria ꝛ de duplo. mõ q̃rit⁹ vtrũ in cã titij teſtificari poſſit ſeius dicens qõ dic tus fenerator mutuauit dicto ſeio ad vſuras: ꝛ vſ quod non. qz neceſſario ſequit ei cõmodum. qz po terit vigore conſtitutionis illũ cõuincere vſurariũ Jn Ziũ facit hec ler puto qõ niſi ꝓteſtet⁶ qõ non intendat ex hoc teſtimonio aliqõ ius q̃rere qõ nõ admittat qz ex neceſſitate ꝛ certitudinaliter expe ctat commodum ergo repellitur tãq̃ in ꝓpria re.
¶Quatuor ẽm modis oꝝ ꝓpria ſcilz ratione vti litatis iure rei: iure inſtantie ꝛ iure officij. De pri mo pt exemplum vbicunq̃ ſue teſtificationi pro pium commodum neceſſario coheret. talis ẽm te ſtis merito eſt ſuſpectus imo non eſt purus teſtis cũ ſit particeps eiuſdẽ litis: vt. ff. q̃ ap. ſit. l. j. ſ. in ꝓpria. de ſcõo pz exẽplũ. ff. de re indi. l. ſepe. de ter tio pz exemplum in ꝓcuratore iudicij. de q̃rto pz exemplũ in aduocato. vt. ff. de teſti. l. fi. ꝛ. ff. de iure fiſci. l. deferre. ſ. idẽ decreuerunt. Et ideo ſi procu rator litis noiatione de limi tatiõe bal. an. bar. 3
¶Nõ q̃rit⁹. not. qõ ſperans aliqd cõmodi ex vſurariũ non põt vt teſtis ꝓduci. vide Jo. cald. qſi. pe. in ti. de teſ. in ſuis cõ filijs. vide Host. i c. ad nfam. el. ẽ. de iureiurã. Fede. de ſen. q̃ſil. xvij. d. ab. l. d. c. ad nfaz. vide Lu. ro. in ſuis no. ccexiij. ego phani q̃ſului ex opi. Jo. cald. vide ange. in diſp. inci. aſtenſis miles. vide Laur. in tract. de vſuris quot. cxvij. vbi al legat Fede. de ſe. q̃ſil. lxij. qõ nõ poſ ſit. pduci in teſte. vt. pbet qz repor tat cõmodũ et rñ det ad dictũ Joã. an. in. c. fine poſſeſ ſione. de reg. iur. li. vi. vbi aliud querit an clerici et recto res eccleſiarum fa ciũt fidẽ de portio ne quam ſoluerint epõ. ꝛ ipe tz qõ nõ qz ſunt percepturi cõmodum ex illa ſua diſpõne ꝛ refe runt mod. in. c. cuz in dioceſi. deq̃ſtr. vide que ibi dixi. And. bar. 4
¶Niſi proteſtef. Iſtud dictũ bald. bic õt Jo. de ana. eſſe ſingulare in. c. cũ in dioceſi. colli. ij. ſ. et ſic põt colli gi cautela. extra de vſu. ad hoc qõ hic ponit refert et ſeqt Ange. eius ſr. q̃ſil. cclxxv. ici. the ma ſup quo q̃ſilij petit col. ſi. vj. ꝛ ma xime hoc caſu vt refert ẽt et ſeqt Fel. in. c. ꝓſonas. in fin. extra de teſta. et Tho. ferratius in ſuo tract. cautela rũ. cau. rl. incip. te ſtimoniũ teſtis. et iſtis adde qõ nota ui in. l. oſb⁹. in ꝓn. in vj. in re ꝓpria. ſ. de teſtib⁹. Celſus.

ratoꝝ litis vult teſtificari ſubſtituat aliũ vel faciat reuocari mandatũ ſuũ. ¶Jn gl. imo in fi. no. ex hac glo. qõ ſcribẽs teſtm̃ nõ poteſt in eo ſibi aſcri bere. ſed q̃ro an hoc ſit verũ ſiue teſtamentum ſit ſi ne ſcriptis ꝛ nũcupatiuũ ſiue i ſcriptis. glo. in. l. j. ſ. iter filiũ. ff. de fal. mouet hoc dubiũ⁹ non ſoluit. Odo. tenet qõ pena falſi nõ habet locũ i ſcribente ſibi in teſtõ nũcupatiuo qz tale teſtm̃ coꝛã teſtibus recitat. vnde nõ eſt ſuſpicio falſitatis. Idẽ Spec. in ti. de inſtru. edi. ſ. inſtrm. verſi. qd ergo. Dy. tz Ziũ p. l. diuus. ꝛ. l. impuberẽ. ſ. q codicillos. ff. de fal. vbi aſcribens ſibi in codicillis punit pena falſi. pro hoc. Liſta in qua videt permiſſum dictanti tantũ. idem tenet Cyn. in. l. i. ff. de bis q ſibi in teſ. aſcri. ꝛ dicit qõ aut tale teſtm̃ probatur per inſtrm̃ ꝛ tunc eſt eadẽ ratio que in teſtamẽto in ſcriptis. ſecus ſi probaretur per teſtes ꝛ hoc tz Bar. in. ſ. inter filium. ¶Et per predicta concludunt qõ ſi beres ſcriberet teſtm̃ manu ſua ꝛ dat ipſum nota rio qõ ipſum legat coꝛã teſtibus et de eo rogatur qõ beres nõ incidet in penã falſi qz teſtm̃ non pba tur per ſcripturã ſuã ſed per autoritatẽ notarij q de hoc rogatus eſt. tunc eñ bz locuz pena falſi q̃n qs aſcribit in ſcriptura q̃ ſola legatũ. pbat. reperio tñ qõ dñs Ray. plagar. conſuluit qõ in teſtõ nũcu patiuo pena falſi ceſſaret. Bal. 6
¶Eps iudici ſecularinon põt mãdare ſub pena excommunicationis.
Negligentia ꝓpria nocet fideicõmiſſario particu lari vel vniuerſali. 1
zz.

Conſulta.

¶Inſinuatio te ſtamenti facta co ram iudice incompetenti eccleſiaſtico vel ſeculari ipſo iure nõ tz. b. d. ¶Mo. qõ non põt qs ſe intromittere de pertinentib⁹ ad alium. dicit Jnno. extra qui ſi. fint legi. c. per vene rabilem. ¶Quero nũquid eps poſſit mandare iudici ſeculari ſub pena excõicationis qõ non exe quatur teſtamenta vſurariorum que tenent ex for ma ſtatuti: et videt qõ ſic. quia talis executio cum eſt contra ius canonicũ inducit pctm̃. Itẽ crimen vſurarij principaliter pertinet ad iudicem eccle ſiaſticũ tam in vita vſurarij q̃ poſt mortem. ergo obediendum eſt epõ alias iuder incurrit excõica tionẽ. Jn Ziũ videt qz iuder ſecularis dz ſerua re leges ꝛ ſtatuta non ius canonicum cum tale ius canonicuz ſit mere poſitiuũ ꝛ non de iure naturali vel diuino. ꝛ ſi non tenet preceptum non tenet ex communicatio qz eſt error expreſſus in iſta ſnia ex cõicationis cum ex cã nulla ipſo iure ſit lata ꝛ ipſa cauſa ſit expreſſa. argu. ff. de excu. tuto. l. qui teſtõ. Solu. cũ crimen vſurarium ſit crimen eccleſiaſticũ et per canones ſit inflicta pena ipſi vſurario viuẽ ti per quam priuatus eſta potestate teſtandi non põt ius municipale Ziũ ſtatuere: qz maior eſt po teſtas dñi pape in ſuis eccleſiaſticis et ſpũalibus q̃ alicuius municipij vel imperatoris. vt no. ſ. de vſur. auſ. ad hec. nam leges non dedignanꝫ ſacros canones imitari. ergo ſtatutũ nõ valet. qz eſt etiaz cõtra conſuetudinẽ eccleſie: põt eps nõ obſeruan tes excõicare tanq̃ violatores canonum. ſecus ſi vſurario eſſet inter dictũ teſtari per conſtitutionez epi ꝛ non per ius cõe: qz tunc non poſſet excõicare laicos nõ obſeruãtes: qz nõ poſſunt dici hoc caſu violatores canonũ. nam cõſtitutio epi nõ habetur pro canone niſi quatenus vtitur iuriſdictione in ſuos. Itẽ ſicut laici tenẽtur epo. ita eps laicis qui bus ſufficit obſeruare ius cõe. ad hoc facit qõ not. ff. de poſtula. l. ex ea. ꝛ. ſ. de cõſtit. pc. l. ij. in fi. Sed qd dicimus iuder ſecularis vult obſeruare teſta mẽtum in quo eſt inſtitutus⁹ natus de mrimonio inceſtuoſo. Modo eps mandat ei ſub pena excõi cationis qõ dictum teſtamẽtũ non mandet execu tioni. ¶Modo quero vtrum poſſit. ꝛ videt qõ ſic nã iſtud eſt crimen eccleſiaſticum in quo quicquid ius ciuile dicat ius canonicum diſponit et preualet. Et hoc conſuluit Fed. de ſenis. ꝛ allegat id qõ not. in. c. ſtatutũ. de bere. lib. vi. in nouel. ꝛ adde qõ dixi in. l. i. et. ij. ſ. de iure aureo. annu. ¶Extra quero⁶ ſtatuto cauetur quod teſtm̃ non inſinuatũ intra ſex menſes a morte teſtatoris ſit ipſo iure nul lũ. modo fideicõmiſſarius ſingularis vel vniuerſa lis inſinuauit heres non. queritur qd iuris, ꝛ vi c det in fideicõmiſſario vniuerſali qõ heres cogat adire ꝛ reſtituere: legata autem ꝛ fideicõmiſſa ſin gularia non valeant. vt. ff. ad treb. l. facta. ſ. ſi quis bonorũ. ꝛ. ff. de re. iu. l. nemo. ¶Tu dic valere⁶ ſi ſunt abintestato repetita. Si aũt non repetita ab intestato tũc etiã puto valere. qz infinuatio dat eis robur. ꝛ cogãtur venientes abintestato preſtare dicta legata ꝛ fideicommiſſa. vt. ſ. de fideicõ. auſ. boc amplius. nã cũ abintestato ſuccedãt vi ſtatuti pro pter moꝛã heredis. ergo ſuccedunt cum ſua cauſa ſuiſq̃ vitijs. vt. d. auſ. que ſtatio non habet dubiuz d in relictis ad pias cauſas: qz nullus caſus euenire poteſt de mero rigore iuris ciuilis qui talez execu tionẽ impediat. extra de teſta. c. nos quidẽ. cuz pro talibus relictis officiũ iudicis ꝛ mera eqtas ſuffi ciat. ff. de peti. her. l. hereditas. in fi. ꝛ. ff. de ann. leg. l. queſitum. ſ. pomponius.
¶Verborum preoſteratio non nocet. 1
Teſtamentum vitiatur ordine non ſeruato. 2
Bannum ſi errore notarij non eſt exemplatũ ſecũ dum formam ſtatuti dicitur nullum. 3
Notarij⁹ ſua autoritate nõ põt ſeipſum corrigere. 4

Ambiguitates.

Verborũ tranſpoſi tio vel teſtatoris imperitia non officit te ſtamento. hoc dicit. ¶Mo. quod preoſteratio e verborum non nocet vt hic. ꝛ. j. l. priori. niſi in ver e bis certas ſolennita eſſet a iure, ciuili introducta. vt. ff. de verbo. obliga. l. j. Sed preoſteratio facto rum nocet. j. de ſen. l. prolatas. ꝛ. l. ij. ſ. ꝓius. ff. de ẽpt. ſubſti. ſcõm. Jac. de ra. Vel dic plenius aut o do eſt ad ſubſtantiam eius quod agitur. et ſi tunc peruertitur ordo actus vitiat. vt dicto. ſ. pri⁹. vel ipſo iure in extraiudicialib⁹ vel ope exceptionis in iudicijs. vt. ſ. de bere. ac. l. vt debitum. ꝛ hoc quan do ordo peruertitur cõtra ius partis. vt. j. de ap pel. l. j. ſed ñ peruertitur cõtra ius conſtitutionis. ita qõ ex ordine apparet error expreſſus tunc ipo iure non valet: vt. d. l. prolatam. Si aũt ordo non eſt de ſubſtãtia ſed de ornatu ſiue de honeſtate nõ vitiat. vt. ff. de admi. tuto. l. quoties. in ꝓnci. ꝛ ibi f glo. Si vero ordo ſit⁶ ad ordinandã diſpoſitionez vltime volũtatis. l. ad declarandũ mentem teſta toris non vitiat. vt inſti. de le. ſ. ante heredis. ꝛ. ff. de pecu. l. quidam. Si vero eſt dubiũ nõ vitiat vt hic. l. ꝛ. l. ſequen. ¶Quãdo autem ex ordine reſul tet legis diſpoſitio habes in. l. nec cñ. ff. de colla. als de ſolutio. ẽm Oldra. paucis per me additis.
¶Jn glo. bodie ꝓius. ibi loquitur cum teſta 2
toꝛ corrumpit ordinẽ hic vero bene diſpoſuit ſicut debuit: ſed tabellio in ſcribẽdo non ſeruauit ordi nẽ vel alia q̃ in ſcribẽdo ſeruare debuit: ꝛ hoc con ſtabat. vnde circa hunc articulũ trado regulã hoc modo. aut vitium eſt in faciendo minus vel aliter q̃ fieri debuit. aut in ſcribẽdo qõ factũ eſt ab alio minus vel aliter q̃ ſcribi debuit. aut in ſcribendo extra factuz alienũ minus vel aliter q̃ debuit. pu ta qõ non ſubſcripſit ſe vel in ſcribẽdo non poſuit nomen teſtatoris vel ſuũ ẽm. l. pe. ff. c. Primo caſu vitiatur teſtamentũ. vt in. l. contraria. et. ſ. eo. l. bacconſultiſſima. ſ. ibi non ſubſcriptum aũt ꝛc. ꝛ. l. ſi vnus. ꝛ. l. ſi non ſpeciali. Secũdo caſu cum in faciendo qõ debuit non fuerit defectus. ſed ſolum in ſcriptura q̃ non comprehendit quod factuz eſt ꝛ quomodo factuz eſt ſi quidẽ hoc conſtat non no cet teſtatori vt hic niſi fuerit talis qõ per ſcriptu ram deſignari oporteat ꝛ ea ipſa ſcriptura colligi non põt ẽm quod dixi. ſ. eod. l. error. ¶Tertio 3 g caſu⁹ ſimiliter vitiat. vt. d. l. hac conſultiſſima. ſ. i. g ibi non ſcriptum aũt ꝛc. ẽm Hic. de ma. Et adde qõ dixit Mar. ſilꝛ. quod ſi ſtatuto cauetur quod ſi aliquis eſt bannitus quod bãnũ eius debeat exẽ plari in libris communis p tabellionẽ ꝛ erroꝛe ta bellionis non eſt exemplatũ qõ vitiatur bannum 4 ẽm Cyn. ¶Sed nunqd notarius ſua autoritate poſſit ſeipz corrigere. dicit Ja. de bel. qz nõ poſtq̃ tradidit inſtrm̃ ſed dz hoc facere mandato ſupe-

Querit qd iuris. not. qõ mora beredis ad iſinuãdum teſtm̃ nõ no cet fideicõ. vli vel legatarij. vide caſum ſing. l. ſi pr. ff. de bere. inſti. vide Bal. l. j. ſ. de bis q̃ pe. no. ꝛ. l. ij. ſ. qui res iud. and. bar.
¶Tu dic valere. no. p. c. nosquidẽ. ꝛ ſic ſentit bald. qõ loquit in pñs reli ctis. Iſtum ſentit Ja. de bel. in autẽ. de ecc. ti. ſ. finautẽ legatũ. andr. bar.
¶Qõ preoſtera tio. an preoſtera tio ordinis noceat. vide Bar. ꝛ bal. l. ij. ſ. ꝓius. de vul. ꝛ pu. bald. l. ꝓpter litẽ. ff. de excu. tut. vide q̃ plene nota ui ad Bal. l. j. de ap. Andr. bar.
¶Si vero ordo ſit. vide bal. in pe mio. C. and. bar.
¶Tertio caſu. no. qõ ſi erroꝛe notarij bãnũ nõ eſt exẽ platũ ẽm formam ſtatuti bãnum eſt nullũ. ꝛ bãc partẽ ſequit ang. l. i. ſ. i. ff. de bere. inſtit. et ibi. d. meus. Jo. õ imo. And. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rionis citatis citandis.vt in aut.de equalitate dotis.§.illud.aliꝫ dicũt qꝫ notari⁹ est bone fame qꝫ potest ea que desunt supplere propria autoritate. rrrvij.oi.c.q de mensa.tñ ex interuallo se corrigere non pot ad instar testamẽti qꝫ dicit vt dixi in.l. imperator.ff.de statu ho.r.l.si libtari⁹.ff.de regu. iur.l.cũ proponeretur.ff.de lega.ij.r vide in.d.l.si libtarius.per Bar.

1 ¶ Ordo necessitatis non debet peruerti. 25.

3 Repositeri. Prepostera-
4 tio non vitiat contractũ nec vltimas volũtates.h.di. r dic vt dixi.ẽ.l.proti. ¶ Et est prepostera ordinatio abusus ordinis qñ preponit id qꝫ debet sequi de iure r de facto. Et glo.ponit exempla satis clara r maxime.illud vitiũ cõmittitur in tempore vt si dico si matrimoniũ mecum contraxeris: r ex nunc volo esse obligatus ad.r.nõe dotis. Nã impossibile est qꝫ obligatio dotis prius sit ꝙ̃ matrimoniuz.vt.ff.de iur.dot.l.tale.sed tñ ista extremitas ipsius importata per istã dictionem ex nunc non vitiat actum.vt no.in.c.dudum.de sep.in cle. ad hoc.ff.si cer.pe.l.lecta.r facit quod no.Inn.extra de ap.c.preterea requisiti.r.ff.de ver.ob.l.buiusmodi stipulatio.r si plus operaꝫ iuris necessitas ꝙ̃ ordo verborũ.ff.de libe.r postibu.l.gallus.

1 §.i. ¶ Et concludeª quod ordo necessitatis non
a ¶ Et 2clude.not. a non refert verũ testes sint descripti in prin.an in fi.vide Lu.ro.cõsil.cccrrrvi.vbi cõsuluit qꝫ nõ refert i quo loco ponaꝫ data i literis pape pur. qꝫ ponaꝫ.an. bar.

dz peruerti.de conse.distin.ij.c.in rpõ pater. Sed ordo locutionis pot peruerti. ¶ Et no.ex hac lege qꝫ nõ refert an testes sint descripti in principio instrumẽti.an in fi.nec mirũ:qz per hoc non peruertitur ordo cũ quilibet tabellio possit ponere in principio vel in fine prout sibi placet: r idẽ in sigo tabellionis:r ita obseruat consuetudo. 26.

In testamentis. Solennitas verborum formam attendẽs:r non
subtantiã nõ curatur.h.d.ꝑ Oldra. vel sic Testatoris predictio testibus faciẽda tollit hac lege.h.d. ¶ Nota.de superuacua forma non curari.secus de necessaria.vt.j.de appella.l.nominationes.

1 §. Testamentũ soléne per cursum decennij tolli tur per non solenne.
2 Testamentũ primũ non pot reuocari si ex verbis testatoris hereditas non potest adiri.
3 Principale si non valet nec valet accessorium.
4 Factũ apud acta equivalet ei qꝫ fit coram tribus testibus.
5 Testñ primũ testatoris bz vltimã voluntatem r non secundum.
6 Testñ primũ habẽs clausulã derogatoriã pot reuocari per secundum.
7 Testator ad iudicij immutabilitatẽ non potest se obligare.
8 Donatio nõ valet;si adȝciaꝫ clausula si contingat reuocari testñ dono tibi inter vivos.

27.

Suncinus. Cursu decennij testñ nõ tollit
nisi cõtraria voluntas solennis interuenerit:vel etiam non solẽnis roborata tamen tribus testibus vel publica actoruz scriptura.h.d. ¶ No.qꝫ sicut tẽpus nõ est modus faciendi testamẽtum ita nec subuertendi. ¶ Nota qꝫ testñ solenne tollitur per non solenne cum cursu decennij:et sic transcursus temporis non tollit testñ:sed mutatio voluntatis cum trãscursu temporis bene tollit.hoc dicit ꝑm Oldra. ¶ Reuoco in dubiũ⁹ si testator facto testamento ex interb ¶ Reuoco in dubiũ⁹ si testator facto testamento ex interuallo dixit hec verba coram septez testibus rogatis. Vos scitis testes qꝫ ego reuoco omne testamentuz qꝫ feci. Nunquid per ista verba primum testamẽtum sit sublatuz.dicit Bart.qꝫ non:qz ex istis verbis non pot aditi hereditas ab aliquo de iure ciuili.ergo non tollit testñ iurta notata.ff.de iniusto testamento.l.cum in secundo. Hec cñ valẽt dicta verba cũ non possint cõfirmari per additionem hereditatis. Et ideo si testator faceret secundum testamẽtum r nõ valeret institutio heredis facta in ipso certe clausula cassans et irritans ꝛc.quam ponunt tabelliones nihil valeret cũ nec aliqd operetur ꝑm eũ qui ita nat in.l.si iure.ff.de leg.iij.r scõm testñ nuncupatiuũ de qua non est scriptura facta non pot cancellari facto nec verbo:qz verbalis actus nõ sufficit.ẽ.l.nostrã.qꝫ videt valde iniquũ vñ fauore venientiũ abintestato dicendũ est qꝫ si testator voluit decedere intestatus talia verba valeant iure intestati.arg.ẽ.eo.l.hac cõsultissima.§.pe.sicut eiñ pot conferre ita r priuare que priuatio transit in suũ effectũ r confirmari pot adita hereditate abintestato.vt.ẽ.§.pe.r ita teneo qz naturalis ratio hoc dictat.

3 ¶ De ista autẽ clausula cassans r irritans cõcedo qꝫ si nõ valet principale non valet dicta clausula accessoria.vt.d.l.si iure. Et addeꝫ no.
4 in.l.ex parte.ff.de annuis lega. ¶ Item no.hic qꝫ illud quod fit apud acta equipollet ei qꝫ fit coram tribus testibus. Intellige tamẽ qꝫ debent interesse duo testes simul cum tabellione.als non valeret testamentum: qz non est proprie de actis.vt.ff.de verb.sign.l.verba gesserunt. Et addeꝫ qꝫ dixi.ẽ.eo.l.omnium.in glo.iino in fine. Sed Nico.de mata.dicit qꝫ in.§.testamenta.per scõm testamentũ fuit primũ ipso iure sublatum sed postea inciso secundo resurgit primũ respectu exceptionis competentis ei q est scriptus in primo si conueniatur ab aliquo qui nitatur ex testamento scõo ꝑm eum:r intelligo qꝫ resurgit iure pretorio non ciuili quia non interuenit denuo solẽnitas tanta ex qua ius ciuile posset oriri.succedit ergo per bon.pos.ex qua ẽt oritur bono.possessoria hereditatis petitio:r omne ius tam agendi ꝙ̃ excipiẽdi sicut cõpetit alȝs bonoꝝ possessoribus:r ita intelligit dictus.§.ex testamẽto.glos.tamen ibi dicit cõtrarium qꝫ primũ testñ ruptum per secundum non resurgit nisi quo ad excipiendum nõ quo ad agendũ. ¶ Sed tu dic quod vtroqꝫ mõ de egtate pretoria:r sic plena est ibi similitudo dum dicit nõ secus ꝛc.r merito facilius aliquid recuperaꝫ ꝙ̃ de nouo fiat:qz ibi prime tabule nõ erãt incise r fic remanserunt tam reliquie primi testamẽti respectu cause formalis ꝙ̃ respectu cause materialis.nõ ob.quod ibi dicitur quod non queritur de iure testamenti:sed de iure excipiendi quia intellige ꝙ non queritur de iure⁹ testamẽti,§.primi an valeat de iure ciuili sed bñ querit de iure pretorio:r hoc probo vna rõne.nã aut in testamento primo pot peti ꝑm tab.vi reparationis predicte r habeo intentũ.vt.ff.de bo.pos.l.j.in prin. aut non:r tunc ẽ illo iure succederet ex testamẽto primo:ergo res esset in causa intestati precise:ergo nec sibi daret exceptio maxime contra venientes abintestato:sed tu dices quare tert.hic dicit qꝫ exceptio estimatur ex persona opponentis.nã certe imo ex plenitudine iuris.nam cui datur actio multofortius exceptio datur.rñ.inspecto iure ciuili loquit ille ter.qz non actio sed exceptio datur sic.ff.de testa.mili.l.militis.cod.ꝛ cillis.§.veteranus.sed inspecto iure pretorio vtroqꝫ remedium cõpetit r ille est verus intellectus illius.§.quẽ glos.non intelligit r vt mihi credas accipe additionẽ Hic.de mata. ¶ In ca gl.in fi.Vel dic clarius. hic tollitur primũ testñ per secundum ipso iure r ibi similiter sz postea inciso secundo redit primuz ope exceptionis competentis ei qui est scriptus in primo qui nascitur ex eo quia primũ testamentũ habet vltimaz voluntatẽ testatoris:r scõm non r econtra non competit secundo nec alȝ contradicenti r opponenti:quia non habet vltimã voluntatẽ testatoris sed scriptus in primo sic.et intelligo sicut ibi sonat litera id quod ibi sequitur nec putauerunt ꝛc.referri advtrunqꝫ casum premissum quos ibi voluit partificari:et vtroqꝫ casu primuz testñ fuit ipso iure nullum sicut ibi notatur et litera demonstrat:et in vtroqꝫ casu puto quod propter voluntatẽ testatoris habeat locũ bonorũ possessio ꝑm tabu.de qua ille ti.r illa loquitur.in primo casu exprimitur cui secundus assimilatur cuz dicit non secus ꝛc.r quod ibi sequitur nõ enim de iure testamenti ꝛc.sub audio scilicet an valeat de iure ciuili.Et quod subȝcit de iuribus exceptionis intelligo scilz dolꝰ de qua ibi premiserat quod competebat contra eum qui petebat bonorum possessionem ꝑm tabu.ex testamento rupto per capitis diminutionẽ quod ipso iure erat ruptum:vt ibi no.Circa quam exceptionem dic quod cum petitur bonorum possessio ex testamento sic rupto per arrogationem vel per secundum testamentũ et non reintegrato per vltimam voluntatem habet effectum:sed si reintegratum est per vltimam voluntatem licet de iure ciuili non valeat testamentum tamen in bonorum possessione ꝑm tabul.competit dicta exceptio habenti vltimã voluntatẽ testatoris r alȝ non habenti non datur bonorum possessio.non autem competit dicta exceptio non habenti vltimaz voluntatẽ contra eum qui habet r hoc intendit dicere ibi litera in fin.l. ex persona eius q opponit estimatur scilicet vt si habet vltimaz voluntatem testatoris competit ei contra quemcunqꝫ r si non habet non competit contra eum qui eam habet quia hãc voluntatem secutus est pretor ex qua dã equitate in dãdo bonorũ possessionẽnõ cõsiderando qꝫ testamẽtum est ipso iure ruptum ꝑm rigorem iuris ciuilis:vt in predicta.l.r in predicto.§.r insti.quibus mo.test.infir.§.non tamen.r.l.posthumo.r.l. filio.ff.de iniusto testa.r quod ibi dicit in hoc iudicio subaudi sz petendi bonorũ possessionẽ ꝑm tab.r idem est dicendũ in iudicio bonorũ possessorie hereditatis petite.r.j.quorum bono.l.j.qꝫ intelligo si hoc in cõtradictorio iudicio in cessione bonorũ possessionis tractatũ non fuit alias secus.arg.ẽ.de fi.instru.l.fi.in fi.r no.ẽ.qui admit.ad bon.pos.l. fi.r ex hoc patet quod huic scripto in primo testamento non tantũ exceptio sed actio competit.licet gloss.ibi aliter exponat:sed hanc credo veram expositionem illius litere:et intentionem Nicolai de matarellis

Querunt

6 ¶ Querunt hic doct.nunquid per secundũ testamentum reuocetur primum habens clausulaz 3
derogatoriã de qua in secundo testamento,non fit mentio.r videt qꝫ sic per banc.l.r.ẽ.co.l.omnium. nam primũ testamentũ non pot valere qz non est vltimũ vt hic dicit. ¶ In 2ium videtur per.l.si quis in principio testamenti.vt.ff.de leg.j.l.si ita scriptum.sol.dicit Jaco.de are.quod aut clausula 4
derogatoria respicit ius cõstitutionis vt quia tes- b
tator in primo testamento dixit qꝫ illud preualeret omnibus cum nollet amplius posse testari:et tunc qz iuri publico factionis testamenti non pot c
renunciari valet secundũ licet de primo nullam fa cit mentionẽ:vt hic r instituta qui.mo.te.infir.§. posteriore.aut clausula derogatoria respicit testamentum secundũ respectu voluntatis simpliciter vt qz testator dicit qꝫ primũ testñ preualet scõ cũ intendat decedere testor ꝑm formã primi testamenti r nõ scit:r tunc nõ vz scõm testñ:qz non bz voluntatez testoris nisi illa clausula derogatoria reuocetur ꝑm Jac.ꝑdictũ r Ly.r hoc nõ facit autoritas illius clausule sed sola voluntas testatoris vnde si apparet de volũtate mutata.puta qz testator in scõo testamento iurauit vel qz noua ratione motus est ad testandũ puta propter offensam primi heredis instituti vel ꝓpter aliã indignationez tunc testamẽtũ scõm preualeret etiã si nõ haberet derogatoriam derogatorie.argumẽ.ff.de solu.l.si cum cornelius.ff. de confirma. tuto.l. vtilitatem. ff.de adimen.lega.l.iiij.§.non solum.r.l.ex parte. Jdẽ puto si testamentũ scõm fit actis insinuatum p testatorẽ.nã vi actorũ ꝑualet. vt.d.l.oim.et hac l.ver.finaliter.Jdẽ forte est si cucurrit decennium qz ꝓpter lõgingtatẽ ꝑpis testator nõ potest ita re- d
cordari de clausula derogatoria:r qz decenniũ bz aliqd oparij hãc.l. ¶ Hunqd autẽ testator pos fit se obligare ad iudicij immutabilitatem:dic qꝫ nõ qz est cõtra bonos mores.vt.ẽ.de pac.l.si. Sed
Dy.dixit⁹ qꝫ potest trãsigẽdo ad 2tractũ:vt qz dicit si contingat reuocare dono tibi inter viuos.vt not.in.l.heredes palã.in fi.ff.co qꝫ est ꝑ certo falsum si donatio inserik institutioni heredis:qz hereditas non pot donari cũ esset pactum future successionis hois viuẽtis.vt.ẽ.de col.l.pactum.Sed in legatis r fideicõmissis singularibus translatis r in donatiõe ꝑdicta ratio cessat:et ideo videt valere dicta donatio r hoc ꝑm quosdã seqntes Dy. nã ista potiꝰ videt contrabere ꝙ̃ testari r hoc pot simpliter et p se ergo r cũ adiuncto ne vtile p inutile vitiet sicut potest fieri hoc modo nisi heres mederit tibi talẽ fundũ post mortẽ suã ex nunc tibi dono cum irrevocabiliter r inter viuos.alȝ dicũ cõtra:qz est cõtra bonos mores:qz facit nõ esse liberi arbitrij qꝫ esse dz ex precisio statuto iuris vt no.ẽ.de pa.l.pactũ.r dixi in.l.j.ẽ.de sacrosan.ecc.

§ Testamentum fieri debet totũ vno cõtextu.
Actus nature necessarius non dicit extraneus.
Jncõtinenti dicitur quod fit vno contextu.
Venditio in testamento facta est nulla.
Testamenti vna pars non potest probari per scptem testes.
Subscriptio non requiritur in scriptura priuata testatoris.

23.

Amantiqtas. Necessaria in
terlectio tẽporis non impedit cõtextũ testamenti.h.d.primo.Secundo dicit qꝫ olim testator necessario habebat subscribere manu ppria:et hoc hodie verũ est nisi scribat testamentũ manu propria:qz tũc nõ bz necesse subscribere ꝑm Oldr. ¶ Not.qꝫ totũ testñ dz fieri vno cõtextu r ratio est qz totũ est vnũ factũ sibi de sui natura cõnexũ:qz si posset fieri p ptes separatim decederet qs cũ pluribꝰ testamentis factis diuersis locis r tpibus. ¶ Itẽ qz impossibile est qꝫ ex partibꝰ distãtibus r nõ collectis in vnũ resultet aliqꝫ integrale ꝑfectũ cũ nihil sit perfectum nisi cõstet ex partibꝰ formalibꝰ sibi iunctis.vt.ff. de rei vẽ.l.in rem.§.j.r.ẽ.ti.j.l.furtosum. ¶ Secũdo no.qꝫ actus necessarij nature non dz actus extraneꝰ et qꝫ ratiõe necessitatis fit surrogatio alterius persone ꝙ̃ alias non fieret. ¶ Nota qꝫ dz factũ incontinenti:r quid ex interuallo.nã incontinẽti dicit qꝫ eodem contextu. Ex interuallo dicit qꝫ seorsum:r facit ad materiã pactoꝝ. Itez facit qꝫ si aliqs vult probare se peccusse ad defensionẽ suã debet probare qꝫ incontinẽti:id est anteꝙ̃ ad extraneos actus diuerteret. ¶ Dic potest formari ꝙ̃stiob fi testator intermiscet donationem vel venditionem in testamento an vitiet testamentum: r quidam dicũt quod sic:quia est extraneus actus. Alȝ vt Dynus r glos.dicunt contrarium in lege heredes palam.§.fina. nam actus extraneus momentaneus sicut est consensus donantis: vel vendentis non vitiat sicut nec arma vi rũꝙ cano.ff.de verbo. obligat.l. que extrinsecus. Cum multorum testamenta possunt simul fieri in eadem scriptura:r quia simul conduntur non dicitur interuallum. ff. q emadmodum testa.aperiantur.l.ij.§.fi plura.argu. ẽ.si certum peta.l.eo quod. ¶ De ista autem donatione vel venditione an valeat fi quidem pure facta fit valet fi autez sub conditione reuocationis testamenti non valet: vt dixi.ẽ.l.proxima:quia turpis est donatio que fit ne testamẽtum mutetur.vt no. Dy.in suis consilijs.consilio decimo quod incipit talis est qꝫstio.Tittius. ¶ Secundo quero nunquid vna pars testamenti possit probari per septem testes dicentes se illud scire:r non plus:r alia pars possit probari per alios septez similiter deponentes: r videtur quod sic:quia testimonia coniungũtur ad aliquid probandum.vt notatur.rrxv.questione serta.c. de parentela. ¶ In contrarium vide turd: et est casus huius legis:quia nisi probetur surrogatio testium ex causa necessitatis nihil probatur:et sic nota quod nisi testis probet totum tenorem testamenti perfectum quod nihil probat: r si aliqui probant plus aliqui minus dictum qꝫ illi q minus deponunt totum nesciunt non videntur esse testes legitimi:nec probant aliquid etiam id,quod deponunt totum: quia non videntur interfuisse totori testamento:et quod totũ nesciunt qꝫ
6 est mirabile et cogitabis in hoc. ¶ Ultimo nota quod in scriptura priuata testatoris non requirit subscriptio. Item dico si tabellio scribat suum proprium,testamentũ.facit quod not.ff.de adop. l.si cõsul.per Buil. ¶ In glossa scilicet tẽpore ibi subrogarentur imo medio scz postꝙ̃ fuit ceptũ testamentũ afiꝙ̃ alij recederẽt r subrogati venirent quia post recessum primorum:et ante subrogationem sequentium non puto aliquid debere fieri argumentum.ẽ.co.l. hac consultissima.§.i.ibi testes omnes videlicet simul ꝛc.r hoc innuit cũ dicit coram bis ꝛc.scilicet recedentibus secundum Hico b laum de matarel.

1 §. Testandi dantur modi.
2 Heredis institutio ad pias causas nutu fieri pot.
3 Jnstitutio potest pro parte valere r pro parte nõ valere.
4 Jnstitutio non valet si quis testatorem interroga- c
uit facis talem heredem r respondeat sic.
5 Tabellio faciens instrumentum de instrumento imperfecto punitur pena falsi.
6 Testamentum nuncupatiuum an valeat solennitate omissa.
7 Memoria perpetuatur per scripturam.
8 Ler formatiua alicuius act⁹ intelligitur dare formam futuris r non preteritis.
9 Notarius perficiens instrumẽtum punitur pena falsi de imperfecto.
10 Tabellio omittens ex certa sciẽtia scribere solennitatem in instrumento punitur de falso.

29.

Tabemus. Heres de- d
bet esse scriptꝰ manu propria:vel nuncupatus voce propria testatoris, alias tabellio qui conficit instrumentum dicitur esse falsarius.hoc dicit. ¶ Nota duos modos testandi scilicet manu scribendo vel lingua pronunciando: quia rerum natura non accomodauit nobis

bereditas daretur in 2ctu sed bocest falsum.cũ hereditas in 2ctu dari non possit. l. hereditas.ẽ. de pa.cõuen. nec tolli pot vt est text.i.l.fi qñ §.illud.ẽ.de inof. testa.itẽ qz qꝫ non pot fieri p viaz pure non pot fieri p viaz:cõdõnis.l.scius.ff.ad.l.fal.sed p viã dispositiõis simplicis non pot bereditas dari p donationez.vt.l.iz C.de pac.ergo nec p viã cõditiõis.secus aũt vbi transfertur legatũ. nec ob.gl.i.l.beredes. palã qz illa nõ pcedit eo mõ q̃ infringit vltia volũtas.adde qꝫ dixit bal.ꝑ 3o.and. i.c.qꝫ semel.de re. iur.li.vi.qꝫ si testator inciperet a 3o ctu:qz ex eo et dono tibi irrevocabiliꝰ iter vinos omnia mea saluo r reservato qꝫ possim de illis bonis testari libere dicta donatio vz irrevocabiliter:r per nullã viã posset reuocari ni si ꝑ viã testamẽti. qꝫ ẽ bñ not.ꝑm eũ ibi. vide lu.ro.i.l. cũ antiquitas. j.c. r in.l.si.ẽ.de pact. do.pe.i.c.cũ esses. de testa.dixi.i.c.relatũ.c.ti.r vide.d. abba.2fil.cxliij.vide lu.ro.2fil.clxxx. de do.q̃ fit ex testamẽto. Andr.bar.

¶ Formari ⁊stio. an vẽditio facta in testõ valeat vide bar.r do.io.i.l.beredes palam.§.fi. ff.co.And.barba. ¶ Alij vt dy.sali. hic hoc temperat qñ testor dicit, qꝫ nõ recordaꝫ de cla et qualia sint vba clausule: creditur tũc fibi posse decenniũ alȝs secus.r ita dicebaz notari de facto.i.q.apud ferrariã.r hoc dictuz est nouũ ꝑm salice. And. barba.

¶ Contrariũ vꝺ. tene menti istud mirabile in simili qꝫ voluit.d.anto. in.c.nihil.de verb. signi.And r.barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Scdo opp. an heredis poterit institutio fieri nutu ad pias cās. vide Bal. in. l. in suis. in repe. ff. de libe. & posth. & in. l. i. C. de sac. san. eccle. & in l. & in epla. C. de fideic. & pet. de anch. in 3ti. eliÿ. Jo. de imo. in. c. fi. de do. gi. i. l. fi qs ad declinādā. C. de epis. & cle. pe. de anc. i. c. ū. de test. and. bar.

b ¶ Querit fi notari⁹. no. q fi qs dicat testm̄ facieti facis talē brē: q rñ deat q fic nōvs in stitutio. vide bal. l. in epistola. ff. de fideicom.

c ¶ Jté not. an notari⁹ puniat ō fal so vbi scienter o mittit solēnitatez et de pena notarij scribentis simula tum instm̄ vel in strumentū vsura rij vel instm̄ im munitatis vide q notaui plene ad Bal. i. c. iperialez l vō. scriba. de pbi. alle. feu. p Fed. in vsi. feu. And. bar.

d ¶ Dicas valere. vió ibidē Jo. an. qui dat elegantes intellectū ad. ff. p positum. vbi oino vide. And. bar.

e ¶ Deinde not. q lex dat formas iu rurā negotiō & nō pñtib⁹. vió gl. c. ū. de 2sti. li. vi. vbi fi pt trahi ad prete ritū & futurū. i dubio trahat ad fu turū. qō limita ni fi esset 2stō antiq iuris declaratoria vt no. c. qm̄. ō 2sti. Item nisi in casu valde nota. & not. bart. l. cū lex. ff. de leg. itē i. c. cū tu. de vsur. & vió no. gl. i cle. i. de test. vbi fi gesta & gerēda sūt cōnexa et emanat 2stō vt qs teneat de gerēdis non te nek de gerendis q sunt cōnexa cū ge stis. qō; est no. vió plene qō not. bal. i l. leges. s. de leg. et b no. qz dixi q 2stō declaratoria iuris antiq cōcernit pte rita: qz h ē. verū ni si reperiak cōsuetu do i 3tiū. allegak c. i. de post. pl. in v. ōcetero. d. ant. i p alle. c. fi. de 2sti. qō limitat nisi statu tū declararet irra tiōabilitatē statu ti qz tunc extendik ad pterita. alī. gl. 5 i cle. ÿ. de re. ec. nō c alie. Si cauek sta tuto q capiēs ban nitū pmiek fi quis aū statutū' cepit et p⁹ statutū illū pñ tat cōitati an dz bfe pmiū. vió bal. & d. io. l. fi ita scri

alios modos expressos: & expressio necessaria est in heredis instōne: & hoc ideo testatū est qz in his q̄ sunt summa summarū nihil ita p̄prie sicut cla ritas. vt in auk. de test. §. nos igik. coll. viij. ¶ Op. ff. de le. iÿ. l. nutū. sol. ibi loqk in legatis et fideicō missis in quib⁹ nō subsistit torī⁹ successionis pō dus vñ fi testō: nō pt scribere nec log sufficit q̄daz conatus cū signis. vt. ff. de sup. leg. l. labeo. in fi. se cus in heredis instōne. vt hic. ¶ Scdo op.ª ex tra de testa. c. cū tibi. sol. ter. illius. c. nō ob. sed glo. illius. c. obstare vī que dicit q̄ instō heredis pōt fieri nutu. sol. ibi loquik ad pias causas. vel dic q Ber. loquik ibi de suo finu: qz nec lex nec aliqua decretalis dicit q̄ possit aliquis heres solo nutu institui etiaz fi esset filius testatoris qō est magis apud rōnem et apud ius canonicum & ciuile q̄ fit extraneus heres: & etiā magis q̄ ecclesia vel pau peres xpi. vt. ff. de libe. & posthū. l. in suis. non ob. extra de testa. c. cū esses. & c. relatum el. i. qz ibi vo luntas erat clara: sed nō aderat solēnitas testium: sed nutu nō declaratur voluntas nisi quodā con iecturali & p̄sumpto mō: sed in ptāte legis est pre sumptio iuris. nā vbi vult p̄sumit: vbi nō vult non presumit: sed ita est hic: qz circa institutionē bere dis ler regrit certitudinē nō presumptionē: quia agitur de maximo preiudicio venientium abinte stato. ar. s. ti. j. l. fi. Sz pro Ber. facit q̄ ispecto iu re gētium satis cōsentit q annuit: sed ius gentium inspicik in relictis ad pias cās: sed rūdeo ius gen tium distinguik p ius ciuile: sz certe vbi ius cano nicum talem distinctionē tollit standuz est fauore aīe iuri canonico nisi forte testō: decesserit in tali statu q̄ de fauore sue anime nō est curādum. vt qz decesserit excōicatus vel in bello illicito & filia. ad hoc facit qō nō. gl. antiqua in. c. decernimus. de sent. excō. lib. vi. Aduerte tu q ita distinguis & nescis rōnē: qz nō. pōt sciri an deus misereak necne: nisi dicas q̄ sufficit homini de prima facie iudica re. argu. j. de edic. diui adri. tol. l. fina. ¶ † Tertio op. ōz hic qō institutio pro parte vitiak et pro alia parte valet in qua nō reperik vitium. ff. eodē. l. fis q. & l. ex ea. & de le. iÿ. l. fideicōmissa. §. i. fo. hic te stator perfectā suā voluntatez enunciauit & dispo suit quo ad ipsius intentionē: sed impfecte quo ad intentionē legis: qz nō seruauit solennitatem: ibi vero imperfecte tam quo ad ipsius testōris inten tionē q̄z quo ad intēntionem legalē: qz intentio le galis est vt testm̄ sit perfectū in substantia volun tatis. Ex imperfecto enī nihil resultat perfectum testib⁹ ad hoc natura q̄ legib⁹ cōuocatz. ¶ † Que ritur fi notarius[b] vel ali⁹ interrogat testatorem: dicens. nōe facitis vos baldū heredē vestrū. et te stator rūdet facio. nūquid talis instō valeat. et vī q̄ sic. s. tit. i. l. bac cōsultissima. §. at eū humana. sz certe ibi precessit scriptura a testōre dictata & co ram testibus lecta per tabellionē. vñ dicit Jaco. de are. q̄ in hoc casu talis institutio non valet per banc. l. & hoc tenet Ric. de mata. quādo nulla scri ptura fuit inde cōfecta. sed si notarius a testatore adhibitus p̄ofert talia verba tunc bene valet p̄m Mar. filī. & ita seruat cōsuetudo: & similiter in sen tentia. nam si est lata mandato potestatis sufficit q̄ dicat & ita pronuncio. alias secus secundū Ric. de mata. & facit. ff. de lega. iÿ. l. pāphilo. §. propositum. ¶ † Jté no. & in fi. huius. l. q̄ tabellio q con ficit instm̄ in de testō imperfecto punitur crimine falsi. idē vbicūq; scienter permittit solēnitatē p̄m Richar. malū. in qōne que incipit testis. Sed in 3tium facit qō not. glos. in. auk. de nō alie. §. qz vo verisimile. sed ibi tabellio scripsit instm̄ vere et proprie licet invalide. hic autē improprie & invalide. et ideo punitur falsi: qz attribuit nomen testa menti actui invalido & prohibito scribi cū sit actꝰ imperfectus. ¶ In glos. valet ergo. in fin. Tu dic

ptū. §. fi. de leg. iÿ. & vide do. ant. i. c. vno de legator. de of. dele. vbi ponit q. i q̄ 2suluit bal. vt ipse refert. vide bal. l. oēs ppli. de iust. & iu. vt i si cleri cus. phibek portare vestes intelligik ēt de antigs. alle. Jo. an. i. c. ū. de vi. & ho. cle. i gl. i v. vestib⁹. vió ad materiā gl. no. i. c. i. ō cle. nō resi. li. vi. & ibi Do. Et videter. & ibi. d. ant. i. c. excōicatis. de of. dele. q̄ fi qs post cōmissuz maleficiū 3bit domiciliuz in aliq̄ loco ñ poterit cō ueniri ōmaleficio ibi tāq̄s ciuis: & sic nō pōt puniri sta tuto ciuitatis: qz statutū nō 2phendit pterita. & vide d. c. fi. de ele. in. vi. & inq̄tum ōz q̄ 2stō iuris antiq declaratoria extēditur ad pterita & tellige q̄tuz ad pēdentia nō q̄tū ad decisa. vt tz Jo. an. i. c. fi. de 2sti. nisi i sacra mētis. vt in c. ū. de bap. et de cle. non bap. c. i. qō est no. fz. d. ¶ De. in p̄oemio sexti. Et vide ter. i. c. i. qō me. cā in ver. vbi 2stō lo quēs p vbū pñtis tpis nō trahit ad pterita & ibi pul chre dixit Jo. an. q̄ lz rō cōstōnis noue possit trahi ad pterita: tñ fi no uā penā iponit q̄ ad illā non trahit ad pterita. d. Do. ibi alle. glo. in cle. j. verſ. detetero. de vsur. & in. c. puida. in vñ. decetero. de cle. i. vi. p archi. et vide imo. in cle. fi. de rescrip. vbi di cit q̄ si lex emanat i modū priuilegū tūc nō 2phēdit futura. l. plz. ō sac. san. ec. & ibi ōt d. pe. de anch. post Paul. q̄ si papa scribit vt puideatur ō bñficio vacaturo circa p̄moto ad sacerdotiuz qō venit bñficiū poste a creatuz. et q̄ inferk fingit p̄m do pet. q̄ vbi p̄uisio resultat ex dispōne iuris tūc trahi tur ad futura puenietia ex illa dispōne. qō ēnot. Et vió bal. & an. l. cū i scō. de iiu. test. q̄ si cauek statuto q̄ si qs bēat pacē cū offēso vificak i eo q̄ būit pacē aū statutū. lz imo. ibi tz 3tiū pp fauore li berationis. & segk bal. adde glo. cle. i. de imu. ec. & d. pe. in. c. i. de constitu. in. vj. And. bar.

formam

formā futuris nō preteritis & est ratio naturalis & ciuilis: nā per reruz naturā forma substātialis nō aduenit enti in actu lz in potētia: et ideo forma substātialis nō introducik in rebus iam pfectis lz forma accidē talis sic. Irē de iure artificioso nō dz circa pterita calūnia excitari. vt 9 j. de decu. l. pe. lib. x. ¶ † Ultimo nota in versi. sciturisq̄ tabellio qui perficit instrumentū de actu iperfecto quo ad solēnitatē formalē puni tur pena falsi: & hoc q̄n̄ nō interuenit solennitas & notarius expresse vel tacite scribit eā interuenisse. Secus si nullo modo instrumentū attestatur solēnitati: nec vere nec p̄sumptiue: vt q̄ est solēnitas extrinseca: nā tunc nō tenek falsi. vt not. in auk. de nō alie. ff. q̄ vero verisimile. col. ÿ. & facit quod no. in auk. de tabellio. circa finez col. iiÿ. de nume. & actua. l. 10 nulli. j. libro. xij. ¶ † Ecōtra no. qō cū intercessit solēnitas & tabellio ex certa scientia omisit eā scribere vt q̄ mulier fuit certificata de beneficio velleiani & tabellio hoc omisit ponere vt instrumētū sui eliāk punitur pena falsi. arg. s. de epi. & cle. l. presbyteri. fz ¶ Ric. ma. qui ita no. i q. quā disputauit que incipit testis. & bar. ff. de fal. l. fi quis obzepserit. ¶ Unū scias qō videas bic notariū de falso puniri tamē in alīs capitulis solennibus firmū manet instrumentū vt. s. ea. l. versi. qō si non. et facit quod plene dixi supra de transac. l. fi ex falsis. & s. de fide instr. l. fi vteris. ¶ Sequitur auk. & nō obseruatio quam. s. declaraui. & adde qō notauiin. l. qm̄ indignum. s. eo.

1 ¶ Testator cū delet signacula p̄sumitur velle decedere intestatus.
2 Cancellationes si sint de corpore instrumenti non requirunt diem nec consulem.
3 Cancellatio vnius scripture aliam non tollit.
4 Creditor si reddat instrumētū cancellatū debitor liberatur.
5 Bannitus debet esse cautus vt omnes scripturas faciat cancellari.
6 Testamentum p̄sumitur consulte deletum.
7 Instrumentum sufficit non esse vitiatū quādo producitur in iudicio.
8 Bannitus qualiter liberari poterit si condēnatio que debet cancellari non inuenitur in archiuo publico.
9 Testator stringendo spatulas si dicat libenter mutarem si non timerē an per hoc reuocetur testamentum.

Jo-
chne dixit Jo. an.

¶ Ostrā. ¶ Amotio sigillorū vel incisio testamēti i scriptis: seu ōletio testamēti testatoris volū tate facta tollit testamentum: sed p̄ter voluntatem testato ris facta non vitiat testamētum. bocdicit. ¶ Ho. quod amo tio solennitatis inducit penitentiam voluntatis. ¶ Secundo no. q̄ nō debet casus reddere testatoris voluntatē inutilem. ¶ Tertio not. arg. ad literas apostolicas q̄ si est incisa tota bulla vel maior pars siquidez casu non vitiank litere. si aūt ex ppōsito disponentis literevitiank: quia 1 corrupta solennitate videtur corruptum esse rei. ¶ Ex hoc etiam no. q̄ qui destruit probationem destruit substantiam actus. ¶ † Modo reuocatur in dubium nunquid testator ipse delet vel incidit signacula vel chartaz ex proposito p̄sumatur velle dicere intestatus: et videtur q̄ non quia testamētum perfectum per cancellationez ex interuallo non tollitur ipso iure. vt hic no. glos. ergo heres scriptus potest heredi tatem adire: fz per fiscum aufertur. hoc etiam tenet glos. et alia ratione quia p̄sumitur quod testator fecerit ex eo quod heredes reputauit in dignos vt no. in. l. cancellauerat. et. l. p. ori. ff. de his q̄ in testamen. dele. et. j. de his quibus. vt indig. l. hereditas. et est ratio fauore legatorum que debentur per fiscum que non deberentur si facto testatoris essem⁹ in causa intestati. vt. d. l. p. ori. ff. ad trebel. l. recusare. §. fi fisco. Dy. et communiter oēs docto. tenent contrariuz q̄ in dubio vadit hereditas ad venientes abintestato: nec p̄sumitur qō testator reputauerit heredes indignos: quia nemo p̄sumitur indignus nisi probetur. vt. ff. de lega. ÿ. l. cū pater. §. rogo. & l. cum quidā. & nota de lega. i. l. lucius. §. in testamento. ¶ Tu dic q̄ aut apparet causa cancellationis: et tūc ex ea intelligemus effectum. vt. d. l. cancellauerat. & arg. ff. de here. institu. l. fina. vnde etiā perfectiones et verba que dicuntur ratiocinando & enūciatiue voluntatem testatoris aperiunt et probāt finalem causam dispositionis. Hinc est q̄ nos dicimus si bannum inuenitur cancellatum in libris communis siquidem sunt ibi hec verba cancellatum q̄ scriptum p errorem tunc nihil probat si constat q̄ est scriptum manu eiusdem notarij. vt. ff. de his que in testa. delen. l. j. ver. & ideo. Quicquid dicit bar. ff. de testa. mili. l. in fraudē. §. sicut. Si aūt notarius dicat cancellatū q̄ soluit cōdemnationem in cōmuni tunc talis scriptura probat et quātū ad patrem cui non est facta satisfactio nō est sublata condēnatio. vt. ff. de fur. l. fullo vel sarcinator. §. q tabulis. iurta no. in. l. ÿ. s. de in ius vo. 2 ¶ † Et no. q̄ iste cancellationes si sunt de corpore eiusdem instrumenti non requirunt diem & consulem de per se q̄ habent eoipso q̄ sunt in corporate instrumēto habēti. vt. l. i. de his q̄ in testa. delen. Si aūt sunt a latere ita q̄ nō sunt incorporate debēt habere diem & consulem. et oia solēnia per se alias nō valet cācellatio. & hoc disputandō tenuit Martini. filli. & istud est certū si est alia man⁹ vel ex diuersitate literarū apparet diuersitas tēporis. arg. ff. de condi. inde. l. fi nō sortē. §. libertā. qz cum nō sit idē cōtextus scripture nec cōiunctio nō cōstat de tempore: nec de de loco: nec de testibus. Sinautē non apparet de causa cancellationis: tunc aut testator destruxit solenniatē aut partē voluntatis: aut totam volūtatē: primo casu decedit intestat⁹: quia amotio solēnitatis pariter

respicit totā seriē testamēti. vnde cassata solēnitate omnia sunt cassata & irrita. iurta no. q̄ Inno. ex tra de bereti. c. fraternitatis. ¶ Scdo casu illa pars vitiak quā testator voluit nō valere. vt. d. l. cancellauerat. ¶ Tertio casu totum vitiak et res ad cām intestati p̄recise redigitur: quia a tota voluntate recessisse videk: lz in superiori casu non a tota volūtate recessit: sed ab his tantū reb⁹ quas reformauit vt. ff. de adimē. le. l. alumne. §. qui filias. Quinimo informatio in quibusdā videtur cetera confirmare vt. ff. ō mili. te. l. tribun⁹. §. vltio. et quod notatur per Dyn. ff. de lega. ÿ. l. legata inutiliter. ¶ Scdo queritur nūquid per cancellationē ipso iure testamētū tollatur: an ope exceptiōis. glossa hic vt diximus dicit quod nihilominus testamētū valet ipso iure. fz ope exceptionis elidi tur. simile. ff. de mili. test. l. militis. & de cōtraria mēte constet. scriptura eā remanente incorrupta p̄manet forma actus & p̄batio eius. qō est nota. lz ipsum intellectuale testamētū vnicū sit. vt. no. ff. de testa. l. i. tū amota vnica via. p̄batiōis nō tollit alia que non reperitur amota. arg. ff. de seru. p̄ba. p̄e. l. si domus. Et hec sunt notabilia ad qōnem. Notarius scripsit primo instrumētū in bastardello paruo. deinde illud extēse posuit in libro suo & in ba stardello cācellauit. & certe illa cācellatio nō nocet libro. p̄o hoc facit quia cācellatio limitak secundū casum cācellatiōis. vt. d. l. cācellauerat. de his q̄ in testamēto delenk. ¶ Sz causa cācelatiōis scōz morem notariorum attēditur. ar. j. de fideiuss. l. fi. Sz de more notariorū est vt ideo cancelleť in bastardello: qz complete est missuz in libro. ¶ † Et nota qō scriptura istī⁹ libri dicit originalis licet protocollū sit magis originalis scriptura. et lō ex vtroq̄ᶜ tāquā ex originali potest sumi exēplū. Si tamē esset aliqua dissonātia ad primū recurritur ad. p. tocollū. vt no. p Bart. ff. de leg. iÿ. l. sem pronius. ¶ † Jté faciūt ad predicta ad aliā q̄stionem qō si creditor reddit debitori instrumentum cancellatū licet in libris notarij apparet instrumē tū corruptū tamen q̄ mens partium est vt a toto debito recedat totū debitū per cācellationem tollitur. vt. d. l. fi. secundū Bart. & ff. de pac. l. labeo. et idem dico d si quis reperitur condemnatus in eadem summa ex vnica causa in pluribus libris communis et reperik cancellatus quia soluit in vno libro & nō in alīs qō non potest aliquo mo-

a ¶ In 3tiuz. an p cācellationem ipso iure tollat testm̄. vide Bart. l. iÿ. §. nō solū. ff. de adimē. leg. & do. Jo. & l. i. ff. de his q̄ & te. dele. vbi notanter leguntur. Andr. barba.

b ¶ Tertio querit. not. q̄ si sunt due scripture ex eodez testamēto cācellatio vnius nō tollit alterā qō limita ni si cancellatio vni⁹ respiceret aliam. vt. l. ÿ. ff. de his q̄ Joā. in. l. fina. co. & ti. and. Barba.

c ¶ Et iō ex vtroq̄z. Si creditor reddit cācellatū istī⁹ de biti lz apud notarium sit incorruptū tū debitor liberak & vide quod no. bal. i. l. i. j. de la ti. li. tol. Ān. bar.

d ¶ Et idē dico. sed d. Jo. idem tz i. l. fi. de his q̄ in test. delē. qō bānitus dz cē caut⁹ vt oēs scripturas banni faciat cancellari. Andr. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quarto queritur. not. qō testiū p̄sumit deletum ꝙsulte limita: nisi in legatis libertatis: et est casus legis p̄xime. ff. de his q̄ in testam. delē. ff. dē dicī lega to pio. vt ibi vo- a lult Bal. ꝛ sequit d. Joan. de imola. And. barba.

b ¶ Si ergo notarius. vide Bald. in l. certū. ff. vñ cog. l. si vn⁹. ff. de ti. bar- ston. l. i. si tab. te- 7 sta- exta. Andre. barba.

c ¶ Extra q̄ro. not. cautelā qñ nō inuenit liber banni. vl instrm. vidē bal. j. ō sol. l. pecuniæ. ꝛ in. l. hmōi. ff. cuz ista. ō. le. j. ꝛ Ang. l. gd sit fugitiuus. b ff. idē cecili⁹. ff. de edil. edi. An. bar.

d ¶ Itē inimicitia. not. q̄ inimicitia pbaī per duos testes. ergo non pōt deferri iuramētū si pbaī p vnuz testē. vide Bal. in. l. j. als. ff. de secū. tab. And. barba.

e ¶ Reuoco in dubiū. Et hāc remi- 8 sionē dat Bart. l. c oēs ppli. ff. de iusti. ꝛ iur. An. bar.

f ¶ Itē nō pōt. Et est peregrinū dictū. vide Ange. in l. vacātia in repeti. de nō alie. ff. qō autē. vide qō not. Sali. l. cū a matribus. C. q pe. tu. vide gl. c. ad suppiicationē. de renun. ꝛ i. c. si vo. de iure iur. Bar. i. l. recusare. ad treb. vide Bar. in. l. natura 9 liter. ff. de vsuca. vide gl. l. cle. quādiu. de app. ꝛ vidē tert. l. fulcini⁹. ff. qd sit latitare. ex q. cau. vide doct. sup gl. i. c. ff. ō cle. non resi. vbi clerici⁹ nō tenēr resi- dere i loco pestis. vide. d. ff. in ca. ex tranmissa. de p̄scrip. vbi allega. uit Bar. i. d. l. naturaliter. vide q̄ notant ibi ad. d. Anto. vide. c. cōis si- 10 lio. rriij. di. ꝛ ver. d gfqs. rxij. q. iij. et vide do. Abba. c. ppter sterilitatez. de loca. ꝛ pōdera:

do capi: nec tanq̄ condēnat⁹ offendi: q: totū videt abolitū nec excusat offendēs: q: debuit rimari scipturas. non min⁹ eñ sibi officere debet publica cācellatio quā debeat sibi pdesse alia scriptura q̄ cācellata nō reperit. Jn dubio tñ p̄sumerēt plures eē cōdēnatiōes: nisi factū et circunstātie penitus sint eedē. arg. no. in. l. nec casum. j. de discussio. lib. x. ꝛ. d. l. sempronī⁹. de lega. ij. ꝛ. ff. de pba. l. q̄nquaginta. ¶ Quarto queritᵃ nunquid in dubio p̄sumat testamētū consulte delegatum. ꝛ dic q̄ sic. quia sicut nemo p̄sumitur loqui quod nō sentit: ita nemo p̄sumit facere qō non vult. vt. ff. de supellec. leg. l. labeo. ff. idem tubero. ¶ Sed nūquid p̄sumitur cācellatio facta incontinenti: an ex interuallo tēporis: ꝛ dic q̄ cuz cācellatio fit annexa quod p̄sumit facta sine temporis interuallo. arg. ff. de edē. l. fīqs ex argentarijs. ff. si īnitiū tabularuz. ¶ Et adde mirabilē cācellationis effectū quē habes. j. qūo ꝛ quando iudex. in. l. si p̄ses. quasi desertā. vbi dicit q̄ si iudex incidit in appellationē tacite. p̄sūtiasse videtur cōtra appellantē. tū si ad hoc inconsulte processit est secus: vt. ff. si tab. testa. nul. exta. l. j. et ibi dicit q̄ sufficit instrumētū nō esse vitiatū nec cancellatū tēpore quo producit in iudicio: et ideo licet postea reperiat abrasum nō nocet: q: sufficit fidē imponi chartule in initio. vt. l. fin. ff. de. fi. instru. fm. Bar. si ergo notarius ᵇ dicit. p̄ducti fuit tale instrumētū nō abolitū ꝛc. nō nocet Iz postea reperiat abolitū: qō est verū si fuit regiſtratuz in actis saltē substantialiter. Nam ipsa subzogantur loco originalis scripture ꝛ eandē vim habēt. ꝛ ex ipsis pōt sumi exemplū tanq̄ ex originali. ꝛ illō exemplū. pbat qō nō esset si diceret exēplū exempli. j. de appel. l. eos. ff. super his. in versi. exēpla. ff. de rela. l. fi. ꝛ facit quod no. ff. de admini. tuto. l. cyrographis in p̄in. ꝛ per Jnno. extra de proba. c. quoniā contra falsam. ꝛ pleni⁹ habetur per Hostiē. ꝛ Jo. an. ibi super verbo instrumentorū. emergens ergo defect⁹ nō vitiat. vt. ff. co. l. publicati. ff. de reiud. l. gest. ¶ Extra q̄ro si condēnatio debet cācellari: ꝛ sententia nō iuenīt in archiuo publico q: forte libri sunt cōbusti. tamē qui dā priuati habēt exinde publicū instrumentū qd fiet: ꝛ qō erit cōsilliū ipsi bānito ꝛ dēnato ad hoc vt nō possit capi nec offendi. Respon. syndicus cōmunis liberabit cū: ꝛ inde cōficiet instrumētuz publicū qō ponet in archiuo publico: vt. ff. de lega. i. l. baiusmodi. ff. si ita cui. q ter. ē de hoc multū no. ¶ Est etiā alius modus qō iudex pronuntiet qō si apparet de eo bannū vel cōdemnatio qō ipse decernit nō valere. arg. eoz que no. per Jnn. extra de fide instru. c. B. perpetuus. ¶ Est et vtile ad hoc vt nullus possit prētēre ignorantiaz qō per hec edicta publica fiat notū. Nā vbi publica scientia deprehendit priuata ignorātia non patrocinat. vt no. in. l. si tutor. ff. de peti. tu. ꝛ extra de postu. prela. c. i. cū si. ¶ Extra q̄rit qd si testator nō mutat testamētū: Iz interrogat⁹ cur fecit tale testamētū in quo forte tyrānū heredē instituit stringit spatulas et dicit ego non possuz pl⁹ libenter mutare si non timerez. An ista verba aliquid operentur. Barto. dicit q̄ non nisi exp̄mat a quo met⁹ sit illat⁹. Nā tūc ille reputat indign⁹ ꝛ applicat fisco. vt ipse no. in. l. vlti. ff. si qs aliquez testa. phi. in antepe. q. Tu dic qō nominatim dixisse videt q̄ mēte veri similiter cogitauit q̄q̄ p sonā non nominet. q: tacite voluntates verborū adminicula nō desiderāt. vt. d. l. iij. ff. i. ꝛ. l. ex parte. ff. de annu. leg. ꝛ quod no. j. de his qb. vt indig. l. sorore. Nā qua mēte aliquid dicat anima duerti cōuenit. vt. ff. ad exhi. l. pe. ꝛ. ff. de acquir. here. l. si quis mihi bona. ff. sed qd si mādauit. Et no. q: dicta verba possunt pbari p duos vel per tres te- 3 stes vel tabelliones Iz Bart. in. d. l. ff. ¶ Itē ii- 4 micitia ᵈ pōt pbari p duos testes q: pbata causa 5 pbatur inimicitia. Jmo inter eū etiā inimicitie: que non sentiunt videntur inesse. puta si qs vorem testatoris cognouit carnaliter: vel sororez vt no. in. d. l. sororem. Et adde ad predicta quod no.

j. de leg. l. datum. ꝛ. ff. de leg. j. l. si ita scriptū. et. j. de fideicom. l. fideicommissum.

1 ¶ Consuetudo an valeat quod testamētū cozā duobus testibus factū valeat sine solēnitate. mem. ff. de iur. codi. Bart. vī tenere
2 Testamentū ab valeat cozā quinq̄ testibus cum plurium testium copia nō possit haberi.
3 Priuilegiū in rure concessum extra rus non habet locum.
4 Consuetudo si non valet in rure an valeat in ciuitate.
5 Testamētum an valeat cozaz quinq̄ testibus in qualibet voluntate vltima deficiēte copia testiū.
6 Testamētū si per statutū valet cozā duobus testibus habet locū in vltima voluntate.
7 Minor si ex forma statuti non pōt testari poterit codicillari.
8 Lex derogat consuetudini si de ea mētionē faciat.
9 Factū in mari an dicat factū in rure.
10 Testamētū valet cozam quinq̄ testibus si est factum in loco in quo septem nō possunt haberi.

¶ Tabantiquis. Per- missum est rusticis in comitatu cū quinq̄ testib⁹ facere testīm si pluriū copia haberi nō possit. h. d.
1 ¶ Reuoco in dubiū. q: est ratio dubitādi in
c hac. l. Respon. nō videbat cōsuetudini standū q̄ disponebat q̄ valeret testamentū sine vlla solēnitate cozā duobus testibus. Ecōtra videbatur nullo modo deberet valere consuetudo q̄ infringit legē superioris ꝛ formā traditā ratione publice vtilitatis. ꝛ ne aliquid cōmittatur falsitatis et marime cū esset consuetudo rusticorū ꝛ imperitorū. quasi videat introducta per errorē. Nā imperitie cōnexus est error. vt. ff. de iurisdi. om. iu. l. si per errorē. ¶ Itē q: inconuenies videbat quod rustici per se haberent consuetudinē cū vniuersitas eozū sit vilis et pedanea: ꝛ apud eos nulla sit iurisdictio: sed hec lex non attenta cōsuetudine Iz naturali equitate concedit rusticos minus solēniter testari in locis in quibus nō reperit copia septem testiū. vult eñ q̄ inter sint quinq̄ testes ꝛ nō pauciores. Ratio ergo finalis huius legis est inopia testiū. Nā propter necessitatez aliqualiter recedit a solēnitate. Eñ est arg. q̄ testamentū factū in carcere tyrānī cozā quinq̄ testibus cū pluriū copia haberi nō possit metu tyranni valet. Fz
f Hic. de ima. ¶ Itez si nō possunt haberi plures pter mortalitatē vel aliū repētinū casuz. de hoc aliqualiter p Bar. in. l. j. ff. de bo. pos. ex testa. mili. ¶ Quero qd si testamētū nō est factū a rustico sed a ciue in rure cozā quinq̄ testib⁹ an valeat: qdā dicūt q̄ nō. q: istud priuilegiū non est cōcessum loco Iz certis psonis ꝛ locis. i. rusticis i rure. Vñ nec extra rus nec extra rusticos Iz locū cum cōcessum sit certo gñi psonaꝝ ꝛ certe qualitati loco. vt. ff. de ꝛstitu. p̄in. l. j. ꝛ. j. de agrico. ꝛ cēsi. l. domini p̄diorū. lib. xj. ꝛ in aut. vt nullū credēte agricole. in rubro ꝛ nigro. ꝛ per būc ter. ubi cū dicit rusticianis ꝛ cedūt⁹. Alij dicūt q̄ priuilegiuz istius legis ꝛ cedit oibus testatoribus⁹ qui nō pos- g sunt habere plures testes q̄ ex loci qualitate vel simili casu que opi. est equior. ꝛ p hoc facit lex ibi ad dei humanitatē respiciētis ꝛc. Nā de iure diui no valet cozaz duob⁹ testib⁹ nō solū cozā quinq̄. de testa. c. cū esset. ꝛ. c. relatū. el. i. ¶ Quero vl- teri⁹ cū ista lex nolit valere cōsuetudinē rusticorū circa testamēta nisi intersint quinq̄ testes qd iuris erit de cōsuetudine ciuitatū apud quas est meruz ꝛ mirtū imperiū vt est ciuitas Venetor. Jac. de are. dixit idē vt notani. ff. co. l. si non speciali. Alij dicūt cōtra q: ibi est potētia ꝛ iurisdictio est ibi efficaciꝛ cōsuetudo. ꝛ hoc credo verū q: suppositā iurisdictiōe in qualibet ei⁹ specie seq̄t ptās statuē di ꝛ cōsuetudo p̄scribendi vt dixi in. l. ij. ff. de iure aureo ānulo. post Jaco. but. ¶ Itē q̄ro an ista lex derogat cōsuetudini post hāc iductee fiut cō- suetudini p̄cedēti. Dic vt no. in silī in. c. statutuz. in gl. i cle. de cle. ¶ Deinde q̄ro vtrū lex ista beat locū in qualibet vltima volūtate. ꝛ dic q̄ sic nisi iter liberos. vt. ff. c. l. hac cōsultissima. ff. ex i- perfecto.

aut ius tollit con- 6 suetudinē preteri tā tñ. ꝛ tūc proce- dit dictū gl. et ita tenet do. Pe. de 7 peru. in tracta. de a cano. poꝛ. aut simpliciter tollit consuetudinē et tunc p̄cedit Jo. opp. aut 8 induxit q̄suetudinē. ꝛ est rōnalis et non tollit. Fz an sit rōnalis dic q̄ stabit iudicis arbitrio. glo. est in. c. j. de rescri. lib. vj. in 9 ver. rōnabilia. vi- b de Bal. in. c. j. de capi. cozra. in vſi. feu. ꝛ q̄ notauit ple- 10 ne ad Bar. in. l. si mihi ꝛ tibi. ff. fin. de leg. j. ꝛ ibi not. Bal. et moder. in d. cle. statutuz. vi- dē etiā trāfire cū gl. ꝛ alle. etiā Jo. an in tit. de instru. edi. in. d. ff. cōpendiose ver. sed nun quid. Lu. ro. in. l. si non spāli. ff. eo. 1 dixi i. c. qſi. ne pre- 2 la. vi. vide. d. Pe. 3 in. c. ext. rpāde. de 4 pbē. vide Joā. de 5 imo. c. fi. de cōsue. 6 vide q̄ dixi i. c. ad nostrā. de pba. et 7 ibi vide do. Pet. 8 vide Bal. in aut. oēs pegrini. C. cō- mu. de suc. Andr. barba. 11

a ¶ Quid si statutū. d. Pe. ꝛ Jmo. in rub. de testa. tenēt Ɔ. Tu ponde- ra textū i. l. discretis. q. test. fa poss. vbi dicit q̄ minor nō pōt testari non codicillari: nō do- nare causa mortȝ. ergo si erat phibitus testari sic vide- tur phibit⁹ codicillari. al's ad qd expressisset ipera- tor. vide q̄ dimit- to in rub. de testa. vide. d. Abb. 2si. crrre. And. bar. 24

b ¶ Itē nūqd illō. An factū in mart dicatur factum in rure. vide in. c. vbi periculū in. ff. poꝛ- ro. in gloss. vbi 28 q̄ fic quod not. p 29 statuto banniente aliquē de territo- rio suo. Lz Dic ibi aliter sentiat. Et vide casum in l. prima. j. de class. fi. lib. xi. sctm Ange. i. l. insule. ff. de iudi. vide Bal. in

pfecto. ¶ Quid si statut⁹ dicit q̄ in testamētis sufficiant duo testes nūquid idē in donatione cā mortis. ꝛ dic q̄ sic. vt. ff. de leg. i. ij. si qs. in princi. ff. miles. ꝛ de do. inter vir ꝛ vro. l. cū hic stat⁹. ff. si miles. ¶ Quid si statutū dicit q̄ minor. xxv. ānis nō possit testari an poterit codicillari: Bar. dicit q̄ nō. in. l. ij. ff. de leg. ij. ¶ Cōtrariū videtur q: statutū est stricti iuris. ꝛ Ɔ ius cōe. ꝛ iō strictissime videt intepretādū. ꝛ facit. ff. ad tre. l. qui filiū. in pn. ¶ Ultimo no. q̄ lex derogat cōsuetudini. nimirū q: de ea facit expressam mētionē. vt in c. i. de cōsti. li. vi. Itē q: q̄suetudo rustico- videbatur poti⁹ introducta p imperitiā q̄q̄ ex rōnabili cā. arg. ff. de sepul. vio. l. ij. ff. diuus. Itē q: apud eos nō erat iurisdictio statuēdi cū sint sub alteri⁹ iurisdictiōe ꝛ p̄tate: ꝛ nō sui iuris. vt no. ff. epis. ꝛ cle. l. nulli. ver fi. qō si inuito. ¶ Itē nunqd il- lud qō ē factū i mari dicat factū in rure. respon- dēt collige ex no. in. c. vbi periculū. de elec. libr. vi. ꝛ facit. ff. de iur. codi. l. cōficiunt. ff. i. in. ver. qd eñ. ¶ In ter. ibi vſq̄ ad q̄nq̄. Quid ergo si rusticus in loco est vbi nō pōt habere septem testes. puta in carcere tyrānī vel latronum an sufficiant q̄nq̄. ꝛ pōt dici qō fic: cū rō diuersitatis nō possit reddi arg. ff. de ver. ob. l. a titio. in fi. primi respō. ꝛ cadēt rōne cum bec lex loquat in testamento in scriptis. vt hic notat. dicam quod in tali casu vbi nō possunt haberi septē testes sufficiūt q̄nq̄. arg. Ɔ. c. l. iubemus. ff. qdā modū. Hic o mata.

¶ De heredibus instituendis. Rubrica.

¶ Peregrinatio duplex est.
Deportatus non potest beres instituī.
Deportatus non potest capere hereditatem.
Banniti assimilantur deportatis.
Bannire quid sit.
Bannitiones quādoq̄ pcedūt a iudice quādoq̄ a lege ꝛ aliquādo a iurisdictione.
Bannito in quo tpe habeat suū effectum.
Bannitio si pcedat a iure scripto vl nō scripto i telligitur 2prehēdere psonas omersas.
Bannitionis forma que dicatur.
Bannitionis sunt duo effectus.
Bannitiōes nō nominātur in legibus Justiniani Iz in nouissimis.
Bannitio vbi sit ex cā ex qua per legē declaratur certus effectus ille est seruandus.
Bāna que habent suū effectū qualiter pūt tolli.
Bānitus de propria ciuitate nudus dēptis bonis redigitur ad instar deportati.
Deportatio non diuiditur.
Bānit⁹ nō dicitur similis deportato.
Contumaces per statuta solent poni in banno etiam capitali.
Abbis dānat⁹ ad mortē nō efficit seru⁹ supplicij.
Banniti impune offendi possunt.
Deportati impune offendi non possunt.
Statutū Iz dicat q̄ bannitis nō reddatur ius potuerunt tamen succedere ex testamento.
Bannū vniuersale nō trahitur ad futura.
Stat⁹ cōdemnationis cū est alicui implicit⁹ an hereditatē possit addire.
Banniti capti nō possunt testari
Bānit⁹ si succedit patri fils⁹ non potest ei auferre hereditatem.
Fictio in causis operatur in effectibus.
Cōfessio ficta ad effectum contumacie solum est restringenda.
Heres si occidit testatorē hȝ ditas pōt ei auferri.
Processus tenet cōtra quos opponat exceptio banni.
Jurisdictio ꝛ omnia iudicia sunt de iure ciuili.
Bannit⁹ Iz nō succedat tamē ei succeditur.

Si deportantur.

Deportati nō possunt hereditatē ex testamento capere. h. d. ¶ Dicit bic q̄ deportati non capiunt tanq̄ peregrini capiunt. vt. j. c. l. extraneū. ergo ꝛ deportati. Sol. duplex est peregrinatio. s. bona vl saltez non ma-

la. ꝛ tales pegrini sunt capaces. ꝛ in hoc sensu dictio tanq̄ non ponit fīl'tudinare sed diuersitatē significat. alia est peregrinatio mala p q̄q̄ exclusus est a iure romano ꝛ tales pegrini non p̄nt capere. vt hic q: sunt extra p̄tectionē legū. sic. s. de natura. lib. l. ij. ꝛ Fz hoc dictio tanq̄ ponit pro q: nā q: deportati iō peregrini quasi pgentes lō gius id est exulantes exilio deportatiōis. ꝛ ſm hoc dictio tanq̄ notat veritatē. ¶ Scōo oppo. ꝛ videt qō deportat⁹ possit relig. vt. ff. de re. du. l. si cognatis. Sol. illa lex nō loquit i deportatiōe qō patet ibi dū dicit in ciuitatē tū maneat. Haz si essent deportati nō manerēt in ciuitate. ¶ Certio opp. dicit hic q̄ pinde est ac si deportatus nō esset institut⁹ heres. ¶ Cōtra imo fiscus aufert tanq̄ ab indigno instituto. vt. j. de bis q. vt indi. l. hereditas. Sol. nō habet p instituto quo ad cō modū suū vt hic. Sz quo ad cōmodū fisci⁹ sic. vt i. l. q̄raria. Fz gl. Jsta gl. ē falsa. Nā cuz ō portat⁹ non possit addire hereditatez cū aditio sit de iure ciuili. ergo ipso iure repellit a p̄incipio ꝛ radice acquisitionis. vñ nō tam est iniustus possessor qō nullus. ¶ Item habetur p̄o mortuo ꝛ fictitul⁹ institutiōis nullus est et in. p nō scripto fisc⁹ nō succedit. vt. j. de cad. tol. l. i. j. ff. ō cōtra ta. l. j. ff. de. ff. de lib. ꝛ posth. l. gallus. ff. ꝛ quid si tā- ti. ꝛ ibi est casus cōtra hāc gl. et hoc sentit gl. in 3 sti. de leg. j. legari. ¶ Extra op. qō deportatus capere possit. vt. ff. de leg. ij. l. si deportati seruo. vbi expresse dī q̄ si seruo deportati relinquit̄ valet relictū sed acquirit fisco nīsi deportatus viuo testatore seruuz alienauerit vel fuerit restitutus. Sol. aliud est delinquere deportato. aliud seruo deportati. Primo casu est p nō scriptū q: est relictū et q̄ habet p mortuo ppter penā. Scōo casu nō est pro non scriptū siue sit institutio siue sit legatū ꝛ est ratio q: cū seruꝰ deportati non possit in hoc Ɔsiderari ſm qualitatē dñi q̄ nulla est cōsideratur ipe ex seipso ſm merū ius naturale. ar. ff. de leg. ij. l. debitor. j. seruo. ꝛ sic ex naturali iusti tia legatū Ɔsistit tñ q: seruꝰ nō pōt bre. p̄rio acquirit fisco cū dōs ei⁹ sit indign⁹ nisi tpe acqſitionis inueniat alienat⁹ vel manumissus vel dōs in integrū restituat. ¶ Itē op. de. l. fi tibi mādauero. j. is cui bona. ff. mādā. vbi deportat⁹ acquirit effi cacitersibi. Sol. ibi loqr in acqſitiōe iurisgentiū q̄ p̄cedit ex qbusdā Ɔctib⁹. nā multi Ɔctus sunt de iure gētiū: hic aūt loqr in acqſitiōe de iure ciuili. nā oīs vltima volūtas est de iure ciuili ꝛ acqſitio ex ipsa vt no. ff. de cōdi. inde. l. frater a fratre. i gl. magna sup intellectu. l. placet. ff. de acqui. here.

4 ¶ Huc venio ad qōes ꝛ p̄mo q̄ro de bānitis no
c stri tpis. ꝛ certe gl. videt de his diffinire vt assi- c milent deportatis si sunt bāniti. ita vt bona eoꝝ publicent p legē vel Ɔsuetudinē als eg parent relegatis. ꝛ ita no. insti. qui. mo. ius pat. po. sol. ff. relegati. ꝛ arg. ff. de bo. dā. l. i. ꝛ ficarguit ab effectu vno deportatiōis ad totā deportationē. qō argumētum nō vz. sicut nec valet argumētū qō afin⁹ nascit ꝛ morit sicut hō. ergo afin⁹ ē hō. vt si milādus boi. Nā bāniti cōdēnant vt plurimum absentes qō nō est in deportatis. et hac similitudine magis vident cōparandi relegatis. vt. ff. de pe. l. absentez. Sz ego circa hoc dico q̄ nec deportatis: nec relegatis sunt cōparādi in totū. ¶ Est eñ bānū q̄dā pena p se q̄ necē deportatio nec relegatio. Iz aliqua habeat filia cū vtraq̄ sicut dicit de hereditate q̄ nec est vsufructus nec vsus: sed quoddā ius habēs p se aliqua filia cū vtraq̄ vt Ɔ. de vsufruc. l. cū antigtas. sicut de Ɔctu empbyteotico q̄ nec ē vēditio: nec ē locatio. vt. Ɔ. de iure emph. l. j. sed cū vtrūq̄ cōuenit in aliqb⁹. ¶ Uñ dicendū est q̄ bannitio ōr quasi ictio siue ejectio a bono publico q̄ p bānitionē ejcit a bono publico. i. sepat ꝛ ejcit. ¶ Et est adinuēta ad fisti tudinē exēcōicatiōis p quā i foro ecclastico qs ejcitur extra cōionē ecclesie. ꝛ exinde ōr exēcōicatio. et ōr agrimonia. i. a gremio ecclesie separatio. vt. Ɔ. de sa. san. ecc. l. placet. in fi. ꝛ hāc fillitudinē posuit ter. in vſi. feu. in ru. hic finit. lex corradi. de ide cō-

repe. rub. ff. de re. diui. et in. l. ij. als i. j. quēadmodū testa. ape. vide glo. i c. l. ō fer. q̄ vī vel le qō factū in mari ōr factū in terri torio. vide Ange. l. insule. ff. de iudi. vide Bal. in. d. c. licet. vide qō not. Bal. in. c. ex lite ris. de probatio. Bal. i. c. Iz causaz eo. ti. Bal. in. c. accedens. cl. i. ꝛ lite nō cōtest. vbi alle gauit gl. in. Ɔ. rursus. instit. de act. ꝛ qō habet in. l. j. Ɔ. vbi de poss. agi opor. vide q̄ dixi in rub. de fo. compe. vbi dicit q̄ appellatione fori cōtinetur mare. And re. barba.

¶ Huc venio. nota bannitos equi parari deportat⁹. vide. Jo. andr. in titu. de cessio. ac. Et vide gl. sing. q̄ equipa at eos relegat⁹. l. ad cognitionem. ff. cr quib. cau. an pos. ea. vide tert. singu ſm Bal. i. l. de polli. ff. de. publ. And. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fuetudines regni incipiunt .H.i. Uñ sicut excõicatio qñq; a iure: qñq; a iudice iferr. vt extra de sen. exc. c. nouit. ⁊.c. pe. ⁊ inferr qñq; ppter ꝛtumaciaz ⁊ qñq; ppter offensam. vt extra de verb. sig. c. ex parte. sic erbãnitio quãdoq; fit a lege: vt in vsib⁹ feud. in rub. de statutis cõtra libertatẽ ecclesie. H. itẽ quicũq; ⁊ qñq; ab hoie: vt. j. eo. ti. H. itẽ nulla. ⁊ qõ litera ibi dicit subiaceãt exponak .i. submittant̃ p sniam: qõ patet qz ibi pcedit qõ triplũ refundãt: qõ necesse est intelligi p sentẽtiã. Jtẽ cõiter fit qñ ppter cõtumaciã: ⁊ qñq; ppter delictuz vt de facto videm⁹ fieri: ⁊ argumentum est in octis. H. ⁊ hoc. ⁊ H. gazaros. ibi nisi ad mãdatũ ꝛc. ⁊ in alijs multis ꝛquenit excõicatio ⁊ bãnitio. ⁊ facit qõ no. insti. de capi. dimi. H. minor. ¶ †Et ex predictis habes quid est bãnire: fiue bãnitio. vñ dicak: ⁊ cui assimilãda sit: qñ vidimus qõ assimilatur excõicatiõi. vt sicut excõicatio eñcit hominẽ extra cõmunionem ecclesie quo ad spualia. ita bãnitio eñcit hoiez extra bonũ publicũ. l. vt gaudere nõ debeat auxilio reipub. nec officijs publicis nec iurisdictione iudicis adiuuet. fm Nico. de ma. hic ⁊. j. de fideinf. l. j. in sua lec. Unde circa effect⁹ bãnitionis ibidẽ sic ait. ¶ Cũ bãnitiones a iure nouissimo sunt inducte. nõ in totũ sunt sicut deportationes nec sunt in totũ sicut relegationes sed quoddã ius habẽt certũ p se: ꝓcedẽs a natura diuersoꝝ iurijũ: vt dixi in hac. l. ¶ Circa q̃ dubitari põt in quo loco suus effect⁹ locũ hz. Jtẽ in quo tpe. Jtẽ in gb⁹ p̃sonis ⁊ sub qua forma fieri debeat: ⁊ qualis sit dict⁹ effect⁹. ¶ †Et circa primũ dico qõ cũ bãnitiões pcedãt a iurisdictione ⁊ quãdoq; a lege: ⁊ quãdoq; a iudice. pcedãt. vt i hac. l. j. ẽt sicut excõicatiões si qdẽ pcedãt. ⁊ statuanẽ a lege ipatoris sicut est in vsi. feu. de statutis cõtra libertatẽ ecclesie. c. j. H. tũc talis bãnitio. ptẽdit effectũ suũ p totũ. iperiũ. Siv̈o a lege municipali tũc extẽdit effectũ suũ p territoriũ: vt intantũ territorium effectus bãnitionis extendak inquãtũ extendit effectus legis cuius autoritate inducta est bãnitio nisi restringaẽ ab ipsa lege q̃ ipsam induxit sicut alis fit. S. de bis q ad eccl. ꝛfu. l. pñti. in fi. ⁊ de hoc est arg. ff. de iurisd. om. iudi. l. fi. ⁊. S. de sum. tri. l. j. et hec vera sunt quo ad locuz
7 vbi hz bãnitio suũ effectũ. ¶ †De tẽpore autẽ in quo talis bannitio suũ habet effectũ dico qõ sicut leges cões ⁊ municipales ꝓcedẽtes ab eis q bñt principal⁹ ptãtez ꝛdedi legez sunt perpetue nisi p ctrarias leges vel per contrariã ꝛsuetudinem restringanẽ. vt. S. scripsi. de iusti. C. confir. ita ⁊ bannitiones ex autoritate ipsarũ legum procedentes sunt ꝓpetue nisi de eis p ipsas leges vel p eos q ptãtẽ bñt de hoc aliter fuerit puisum. ¶ Si vero bãnitio ꝓcedat a iudice sub disti guo: qz aut procedit bãnitio fm formã inductã a lege vl ꝛsuetudine aut ex ꝛsequẽtia sue iurisdictionis. i. fine spãli ordinatiõe legis vl ꝛsuetudinis loci. Primo casu tã in loco q̃ in tpe erit idẽ qõ in superioribus dictũ est ⁊ habebit bãnitio naturã mulctea lege determinate. ⁊ ideo vltra tps sue iurisdictiõis nõ
8 durabit. arg. ff. de pe. l. fi. ¶ † Circa tertiũ dico q̃ si bãnitio ꝓcedat a iure scriptor⁹ nõ scripto. i. a cõsuetudine ꝓbẽdere intelligit i suis casib⁹ p̃sonas dolosas et dolicapaces sub sua iurisdictione existentes. et ex certa scientia in talem legem incidẽtes sicut dicit de infamia q̃ p legẽ fiue sniaz irrogat. ff. de his qui no. infa. l. j. ⁊. l. liberoruz. H. notãtur. Si aũt bãnitio a iudice procedit siquidẽ sub gñalitate dicendo sic. bãnim⁹ oẽs qui iuerũt ad subsidiũ taliũ vl q ibãt vl qui nõ fuerũt sicut ẽ et i dicta cõstitutiõe de statutis ꝛ libertate ecclie p totũ. ⁊. S. de here. auc. gazaros. tũc erit idẽ quod edictuz quãdo a iure ꝓcedit. ¶ Si aũt ꝓcedit ad certas p̃sonas tũc illas p̃sonas ꝓhẽdit q̃ noĩa tẽ sunt in bãnitione. sicut in capitis diminu. per quã ciuitas amittit. ff. de capi. dimi. l. amissione.
9 H. q veñciũt. ⁊. H. sed hi. ¶ †De forma autẽ tenenda in ꝓcessu bãnitionis faciẽde p iudicẽ puto añ oĩa tenẽdũ qõ consideret: quod si aliqua forma super hoc data est a lege vel consuetudine loci vbi bãnitio fit illa seruãda est sicut in sniã ꝓferẽda ⁊ in alijs actib⁹ iudiciarijs q habẽt certã formã vt est edictũ peremptorijũ ⁊ litis ꝓtestatio ⁊ filia. vt. j. de sen. ⁊ interlo. l. j. p totũ. ⁊ de litis cõte. aut. offeraẽ. ⁊. ff. de iudi. l. ad peremptorijũ. Si aũt nõ est inducta certa forma vel a ꝛsuetudine vel a lege ꝛsideradũ est q̃ bãnitio fit qñq; ppter delictũ qñq; ppter ꝛtumaciã fiat excõicatio. qñq; fit ppter delictũ. vt extra de sent. exc. c. nouit. ⁊. c. pe. ⁊ de ver. sig. c. ex parte in rpo. et ideo eodẽ modo bãnitio que est q̃dã secularis excõicatio. vt dixi. S. ¶ Quãdoq; fit ppter delictũ vt cũ dicit iudex vel lex bãnim⁹ oẽs latrones vel assassinos. ⁊ tũc ita demum penã et effectũ bãnitionis patiunt̃ alig si sunt de tali facto inculpati p sniam vel cõfessionẽ i iure factã vel p euidẽtiã facti vel legitimis probationib⁹ conuicti de latrocinio vel assassinatu sicut de infamia ⁊ excõicatione. vt. ff. de infa. l. j. ⁊. l. ictus fustiũ. ⁊ extra de sentẽ. excõ. c. cum olim. Quãdoq; ppter ꝛtumaciã. ⁊ tũc similiter si a lege vel a cõsuetudine. vt p̃dixi certa forma est inducta illa est seruãda sicut in supiori. Sed si nulla forma reperit̃ de hoc inducta tũc poterit fieri bannitio si legitime citatus nõ venerit ad iudicem sicut dicit in excõicatione. in. d. c. ex parte. vt ibi no. ⁊ in annotatione bonoꝝ ⁊tra absentẽ. C. ⁊. ff. de requi. re. l. j. et
10 per totũ. ¶ †Sequit̃ videre de effectu bãnitionis ⁊ hoc duob⁹ modis quoꝝ primus est qualis est pena bãniti durãte bãno sibi illato. Secundus qualiter liberari põt bannit⁹ a banno sibi illato. ¶ Circa primũ et scõm notandũ est qõ cũ i legib⁹ antiquis inducti sint diuersi modi cogẽdi ad obediẽtiã cõtumaces ⁊ puniẽdi delinquentes ⁊ bãnitiones ad eũdẽ finẽ sint inducte necessario est scire quibus iurib⁹ assimilenẽ bannitiones quoad effectũ durãte bãnitione ⁊ qualiter tollak bãnitio impo-
11 sita. ¶ Ad hoc aũt intelligẽdũ sciendũ est q̃ bannitiones in legibus Justiniani nõ nominanẽ sed a legibus nouissimis vt in vsib⁹ feu. de statutis cõtra libertatẽ ecclesie ⁊ deinde a legib⁹ municipalib⁹ ⁊ ꝛsuetudinibus ciuitatũ. Et ideo prius videda est singl⁹ ad predictuz finẽ tendentia iura antiqua. vt ip hoc cognoscak effect⁹ bãnitionis in quocuq; articulo in legibus. ego anteq̃ bãnitiões essent agnite inueni o a iure in penis personalib⁹ duo decim effectus penaz ꝓ quos diuersis modis et diuersis noĩb⁹ iura intẽdũt ꝛtumaces ad obediẽtiã cogere ⁊ delinquentes punire. Et qz illi modi habẽdi tales effect⁹ q̃q; nõ poterant facile a dimpleri specialr ppter diuisionẽ imperij et diuersitatis iurisdictionũ inuente sunt bãnitiones q̃ tales effect⁹ vel eis fil⁹ inẽtũ possibile ẽ inducant. Qui effectus iure scripti sunt isti vez naturalis mortis illatio ad quã sequit libertatis ⁊ iuris priuatio ⁊ mortis ciuilis ꝓpositio ad quã sequit amissio libertatis ⁊ ciuitatis q̃ continet sub noĩe metalli vel operis ministerij metallorũ. ⁊ dicit vtraq; maxima capitis diminutio. Altera est ciuilis mortis irrogatio ad quã sequit amissio ciuitatis sed nõ libertatis sub noĩe deportationis. ⁊ dicit media capitis diminutio. Alia est coarctatio loci q̃ triplex est. Una est vta ꝓpria ciuitate in certo loco alio ⁊ nõ alibi ꝛdenat⁹ morat̃ mittak. ⁊ hoc est sub noĩe relegationis ⁊ dicit lata fuga. qz de oi alio loco fugari dz ꝓter illũ. i. repelli. et hoc in perpetuũ vel ad tẽpus. Scõa est p quã cõdemnat⁹ de certo loco repellik. ⁊ alibi vbicũq; põt stare. ⁊ hoc põt dici interdictio siue phibitio loci certi. Tertia est vt mittak ad aliquã insulã vel ad aliquez certuz locũ q̃ sit de iurisdictione mittentis. morat̃ ibidẽ ꝓpetuo vel ad certũ tps. et hoc appellak relegatio in insulã. i. penalis missio in insulã certaz vel aliũ certũ locũ de iurisdictiõe mittentis q̃ tripler est: relegatio. i. penalis missio nõ adimit bona nec mutat statũ psone nec rerũ ꝛdinati nisi p sniam ꝛdenationis aliter fuerit dictũ. alia est iurisdictio fori vel ad uocationis vel certi oneris vel officij vel alteri⁹ act⁹. alia est iurisdictio mis negatio. alia est ab officijs ⁊ honorib⁹ publicis deiectio. Est ⁊ alia infamie irrogatio. i. fame priuatio. et alia est excõicatio. i. deiectio a cõmunione ecclesie. Jtẽ interdictũ a diuinis sacramẽtis q̃ appellak in iure canonico interdictũ. de pma ⁊ scõa tradit. ff. de pe. l. q vltimo. ⁊. l. qdã. ⁊. ff. de capi. dimi. l. fi. ⁊ de dona. inter vi. ⁊ vro. l. cos. in pn. ⁊. H. sina ũt. ad
12 quas olim sequebak bonoꝝ publicatio. hz hodie nõ sequit̃ bonoꝝ publicatio regl⁹ nisi in sniã exprimak nisi in certis casib⁹ vt est in crimine lese maiẽ. vel hereseos. vt. j. de bo. dã. auf. bona dãnator. ⁊ de heret. l. manicheos. ⁊ auc. gazaros. ¶ †His aũt visis tenenda est talis regula. vbi cũq; bannitto facta est ex tali cã ex qua effect⁹ cert⁹ declarak p legez vel ꝛsuetudinez loci in quo facta est bãnitio p sententiã bãnitiõis ille seruãdus est dũmõ bãnitio fit facta a cõpetenti iudice ⁊ debita forma i ea fit seruata ad similitudinez sue ⁊ cuiuscũq; processus iudiciarij. vt. S. dixi. Si aũt nõ est cert⁹ effect⁹ declarat⁹ a lege vel ꝛsuetudine loci nec in sententia banitionis vt p̃dixi. hz simplr dictũ est q̃ sit bãnit⁹. est bãnitio. ꝓpter penã delicti tũc itelligit talez bñe effectuz qualez deberet habere ꝛdenatio facta ex illo delicto fm legis cõis ordinationem. vt verbi gratia. bãnitus est ex delicto cui⁹ pena fm cõem legez est deportatio. ⁊ ei⁹ effect⁹ est q̃ deportari debeat. i. inuit⁹ trahi ad certã insulã vel aliũ certũ locuz de quo recedere nõ possit ꝓpetuo morat̃ ibidez. ⁊ pdit ꝛmo da sue ciuitatis ⁊ q̃cunq; a iure ciuili sunt inducta in territorio sue ciuitatis pdat. ⁊ ideo hũc effectũ habeat bãnitio facta in sua ciuitate. et sic de alijs penis ⁊ de eaz effectibus. de quib⁹ dictũ est. S. sed si per legẽ cõmunez in tali delicto nõ est certa pena declarata tũc erit talis effectus simplicis relegatiõis q̃ tã in presentez q̃ in absentez ꝓferi põt. ⁊ ꝓpter eã eñcit a bono publico. vt. ff. ỏ pe. l. absentez. H. j. ⁊. ff. de iterd. ⁊ rele. l.

relegati. ⁊ sicut excõmunicat⁹ repellitur a bonis ecclesiasticis. ita q̃ bãnitionẽ intelligo bãnitũ q̃ delicto esse delectũ ab offi cijs honorib⁹ et dignitatibus territorij iudicantiũ ⁊ interdictã ei iurisdictionẽ iudicãtis ad similitudinem excõicatiõis. quasi hec sit secularis. arg. in vsi feu. in ti. hic finiẽ lex corradi. deinde regni consue. incipiũt. c. i. ⁊ de statutis 5 liber. eccl. H. nulla. ⁊. H. itẽ quecũq; ⁊ ab omnib⁹ fori⁹ actibus esse in illo territorio remotũ sicut dicit lex in relegato cũ iurisdictionẽ cõtẽpserit ⁊ territoriũ ei⁹ p delictũ offendit ab ipso territorio. ⁊ ab illi⁹ territorij iurisdictiõe ⁊ auxilio repellit in constitutiõe. ff. H. hec aũt. ibi in qua nõ leges docenẽ ꝛc. et. ff. de mino. l. auxilia. H. fi. cũ si. ⁊ sic apparet q̃ talis bannitio que est ꝓpter delictũ habet effectũ cõdẽnationis diffinitiue ex eodẽ delicto sicut ꝓfessio in iure facta cõtra confitentẽ ⁊ iuramẽtũ deferentẽ ad aduersarij pstitũ. j. de cõfe. l. i. ⁊. ff. de iure-
14 iur. l. iusiurãdum ⁊ ad pecunias. H. fi. ⁊ hoc si condẽnatio non est secuta pro dicto delicto intelligo q̃ ex sola cõdemnatione fieri debeat executio. ar. ff. de noua. l. si ita fuero. ⁊. l. seq. sed si in ipsa bãnitiõe aliqua fuerit pena inserta ꝓ delicto. ⁊ alia in condemnatione siue maioz siue minoz sola cõdẽnatio erit exe ctioni mãdanda: qz per hoc q̃ condẽnatio facta est apparet q̃ iudex non habuit cõdẽnandi intẽtionẽ q̃ dãnauit sed potius ꝛminãdi ⁊ interloquẽdi. ar. j. cõmina. vel epi. l. interlocutio. ⁊ p totũ. ⁊ de sen. ⁊ interlo. l. ex ẽstipulatiõe. ne videak iudex duplicẽ tulisse sniam ⁊ duplicẽ penã. p eodẽ delicto eidem imposuisse contra legẽ. ff. nau. caup. stab. Licet. in fi. et iõ sepe iudices in cõdẽnatione sequẽti bãnitionẽ interserere solẽt hec verba ꝛputato bãno in condẽnatione. vt p hoc oĩs dubitatio tollak. ¶ Si aũt bãnitio ꝓ contumacia facta est ⁊ in consuetudine loci cert⁹ effect⁹ est inductꝰ ille seruari dz. Alio quin si super tali bãno null⁹ effect⁹ est inductus per legẽ vel consuetudinẽ loci intelligo talem bannitionẽ celandã eẽ quãdã secularẽ excõicationẽ inductã ad filtudinẽ excommunicationis ecclesiastice. vt. S. dictũ est. ¶ Uñ sicut excõicatio deijcit hominẽ ab oĩ cõione ecclesie: ita bãnitio deijcit bannitũ ab oĩ bono publico. interim dum durat. vt. S. dictum est. et
a ꝛlligo p ꝛtumaciã bãnitũ illũ q ideo bãnitus est quod inobediens fuit iudici intendenti ad diffinitiuam negocij proce dere vel ad aliqua alia ad suum offiñ pertinentia. Unde hz naturã cuiusdã interlocutorie sicut missio in possessionẽ ⁊ pignoꝝ captio ⁊ alia remedia ꝓtoris ad cogendũ inobedientes inducta de quib⁹ dixi. S. de bis qui ad eccl. conf. l. in pñti. et arg. ff. de re iud. l. contumacia. ⁊ ideo reuocari potest ꝓ iudicẽ qñ videbit iudici ⁊ mutari. vt. ff. de re iud. l. qõ iussit. ⁊. ff. de arbi. l. qualẽ. H. fi. ⁊ dies ⁊ dditio apponi dicẽdo nisi venerit ad mãda ta vel nisi obedierit fit bãnit⁹. ⁊ filia ⁊ i tali bãnitiõe ⁊ ei⁹ qñq; adẽcit ⁊ exprimit̃ pena dicẽdo fit in bãno. ⁊ soluat cẽtũ p sui ꝛtumacia: vel fit in bãno ⁊ bona sua duastenẽ ⁊ postea publicenẽ: ⁊ filia ⁊ tũc qñq; talia bãnitioni apponunt̃ pure vt in dictis exẽplis. Qñq; sub conditione dicẽdo si non venerit vsq; ad talẽ diẽ. qñq; talia apponunt̃ liberatiõi ⁊ reuocatiõi dicẽdo liberari nõ possunt nisi soluãt tũ vt nisi boc ⁊ illud fecerint ⁊ filia. In primo casu est bãnitio pura. In scõo est ꝛditionalis. In tertio est ꝛditio tollẽde bãnitionis sicut continue fit in bannitione ⁊ excõicatione. prima respicit pẽritã contumaciã ⁊ incontinẽti hz effectũ suũ a iure ifirũ sicut excõicatio quo ad bãnũ ⁊ puatio boni publici ⁊ denegatio iurisdictionis ⁊ ad alios effect⁹ hz ad adiunctionẽ alteri⁹ pene q̃ denotat aliũ modũ cogẽdi inobediẽtes ad obediẽtiã puto qõ sapit naturã mulctatiõis q̃ regrit diffinitionẽ fiẽdã post ei⁹ cõminationẽ: vt dixi in trac. de mulc. S. de ꝑpor. In scõo casu est idẽ demũ post conditionẽ obuenietẽ. In tertio idẽ incõtinẽti. Sz si bãnit⁹ velit obedire iudici ⁊ de bãno exire debet conditionẽ appositã ad implere. sicut in Jctu in quo est appo
16 sita ꝛditio ad dissoluẽdũ Jctũ. vt instit. de Jhẽ. em. H. fi. ⁊. ff. de edi. ed. l. qõ si nolit. H. si qd ita. Sz cũ oĩa ista fiãt i bãnitiõe ꝓpter ꝛtumaciã q̃ fit p aliũ ꝓcessuz fiẽduz. ⁊ per hoc ptz quod sunt iter locutorie vt p̃dixi ⁊ potest ꝓ iudicẽ mutari ⁊ revocari si ei videbit vt superi⁹ dictũ est. Nec puto qõ in talibus locũ habeat appellatio de iure nostro rõne p̃dicta ⁊ etiã qz con
b tumacib⁹ appellatio denegat. vt. S. de iu. l. ꝓcãdũ. H. cum
13 aũt. ¶ †Sequit videre qualr bãna q̃ data sunt ⁊ suũ effectuz bñt tolli possunt. ad q̃ dico ꝙ si de hoc fuerit aliq̃ statutũ in lege vel ꝛsuetudine loci illud est fuandũ. Alioquin illa remedia q̃ inducta sunt ad revocandũ: euitãdũ suã diffinitiuã ⁊ ei⁹ penã eadẽ locũ bñt ad revocandũ bannũ datũ ꝓ delicto ⁊ nõ alia cũ istꝰ bannũ fuerit tanq̃ sententia diffinitiua. vt ex supiorib⁹ ptz. ⁊ illa q̃ sunt i iudicis arbitrio in alijs ꝓcessib⁹ inter locutorijs esse debẽt in bãnis datis ꝓ cõtumacia eadem ratione sed in aliquo casu tenetur iudex de iure bannum da-

tũ p ꝛtumaciã revocare sez qñ cõtumacia purgak p bãnitũ sz qõ colligit. S. de ꝑscrip. xxx. vel. xl. an. l. si quis emptionis. H. pen. saluo eo qõ si p cõtumaciã ppter cognitionẽ delicti fuerit q̃s bãnit⁹ cũ publicatiõe bonoꝝ vel pena pecuniaria ⁊ statutũ fuerit tps a lege vl ꝛsuetudine vel a iudice ad purgãdũ ꝛtumaciã: fiue ad exeũdũ ỏ bãno trãsacto tpe statuto nihilomin⁹ poterit purgare ꝛtumaciã obediẽdo ⁊ restituẽdo expẽsas vt mõ dixi q̃tũ ad bãnũ vt de delicto postea cognoscak ⁊ diffiniak: sz bona nõ recupabit vl penã pecuniariã nõ cuitabit sicut in aduocato ꝺz. j. de reg. re. l. H. ⁊. iij. Aliqualis tñ sup delicto ꝓsumptio est Jctu. vt i dicto de reg. re. l. H. ⁊. iij. ppter qõ ex qualitate psone potest sub q̃ci tormẽtis sine alijs indicijs p̃ vitate delicti inueniẽda cuz ista indicia sufficiẽs esse possit ad tormẽta imponẽda. ar. j. de qõ. l. milites. nõ tñ pena delicti punit nisi de vitate delicti fuerit cõuict⁹ vl cõfessus vt in dictis legib⁹. fm Hic. de mat. cui⁹
14 sunt hec verba. ¶ †Scias aũt q̃ Ja. de are. de materia bãnitorũ tractãs dixit i ꝑmis qõ hz q bonis dẽptis nud⁹ exulat de ꝓpria ciuitate videt redigi fm gl. ad instar deportati. qñ tale exiliũ fit vice deportatiõis vbi ciuitas amittit cum bonis. vt not. in dicto. H. relegati. vt videt expressuz. ff. de bo. lib. l. q ma ior. H. his demũ. tñ vere ⁊ ꝓprie non est deportat⁹ ⁊ hoc rõne iudicis q deportare nõ põt. vt. ff. de leg. iij. l. H. ceterũ. ⁊. ff. de iniust. test. l. si qs filio. H. ei⁹ qui cũ rõe forme. qz deportato interdicit tot⁹ orbis excepta insula: erbãnito vo totũ ecõtra qz in vniuerso orbe manere lz excepta terrã vñ exulat. vt. ff. ỏ ori gi. iu. l. ij. in ver. ephesiũ exulãtẽ. tñ etiã rõe efficacie pẽ tis pdurãtis. Nã p exiliũ ꝓprie ciuitatis nõ amittit ius patrie ptãtis in filio. qz nulla lege hoc cauek. Jtẽ qz hz amittant iura ⁊ bona ꝓprie ciutatis tñ nõ amittunt̃ iura cõia ciuiũ romanoꝝ sicut est patria potestas. ⁊ ideo filio talis bãniti non dak tutor. sed natur curator ad instar ei⁹ cui⁹ pater in hostiũ potestate est. vt. ff. de tute. l. muto. H. ei cui⁹. ideoq; filius talis bãniti lz sit legitime etatis nõ potest testari: qz est in pria potestate fm Ja. de are. in dicto suo trac. ⁊ hic. ⁊. ff. ad treb. l. ex facto. qõ ẽt tenet Bar. i ẽstiõe quã disputauit ꝑ Pisis q̃ incipit statuto lucane ciuitatis. Sed Federicus de scalis de Bo
a nonia tenuit cũ gl. suppositio qõ sit bãnit⁹ de tali maleficio ꝓ quo fm ius ꝛmune deberet deportari qz tale bãnũ, sub roga tur loco deportationis ratione cause: ratione filiitudinis ergo et ratione effect⁹. sicut deportatio succedit loco antique iterdictionis aque ⁊ ignis. ⁊ ꝓterea talis bãnit⁹ ꝛ simpliciter mortuꝰ reputari non solũ quo ad ius municipale sed etiã quo ad ius cõe pdedũ simplicit. ergo amittit patriã ⁊ oĩa in ra publica tam municipalia q̃ cõia fm eũ. sed prior sentẽtia verior est: qz bãnũ non afficit psonã nisi i territorio vñ est bãnit⁹. hec ergo est pena ꝓsone in loco ⁊ nõ ꝓsone simpliciter. nã iurisdictio coarctata quo ad locũ extra ipsum locuz se nõ extẽdit. vt. ff. de offic. procõsu. l. j. H. respõ. ⁊. ff. de of. pref. vrb. l. j. H. in initio. ibi intra centesimũ ꝛc. ⁊. ff. de iurisd. om. iu. in. l. fin. Nã iurisdictio coheret territorio. vt. S. vbi ⁊ apõ quos. l. fi. sz territorij habz suos fines limitates et go ⁊ iurisdictio sicut dñium seruituris et possessi. ff. de acqui. re. do. l. in agris. ⁊. ff. de ser. l. sicuti. S. fini. regũ. l. si cõstiterit. ⁊ ideo extra territorij ad instar priuati. ff. de bo. aut. iud. pos. l. cũ vnus. H. bis q. et sic vt ita dixerim tales bãniti sunt a certa parte bãniti sez de territorio bamẽtis ⁊ ꝓ alia parte nõ banniti: sez in alijs locis in quib⁹ liberas edes habent. et maxime cuz bodie de consuetudine nõ fiat remissio. vt not. in. c. pastoralis. de re. iu. in cle.
15 ¶ †Dit ỏ deportatio non diuidit se nec recipit sectionẽ. Uñ deportat⁹ est vbicũq; deportat⁹: qz imperiuz sist se nõ dividit. Et p hoc ptz qõ deportare soluz ad ꝓncipẽ vel senatuz pertinet vl ad aliuz ex mãdato ꝓncipis. vt. ff. ỏ le. iij. l. j. H. a ꝓfecti.
16 Apparet ergo qõ bãnit⁹ non est silis deportato. ¶ †Item certe in hoc nõ est silis excõicato. qz vna duntaxat ẽ catholica ecclia. vñ excõicat⁹ ab vna ecclia ẽ excõicat⁹ vbiq;. Nã ecclia senon dividit vt not. ff. de postu. l. ex ea. Sed bannuz se dividit id est non habet locum nisi in certo ⁊ diffinito territorio.
17 ¶ †Item ex formis statutorum contumaces ponuntur i exilio et banno etiam capitali sed excommunicatio non est pe-
b na capitalis sed medicinalis quod patet quia non inducit maximam ⁊ perpetuam capitis diminutionẽ. Unde excommunicatus potest heres instituj. Jtem heredẽ instituere nisi in casu: vt. S. de here. auc. credẽtes. Jtem possunt excommunicati esse testes in ẽcibus licet non in iudicijs durante excõica tione: vt dic. aut. credẽtes. a contrario sensu sumpto ex illa conditionali. vt si potest ꝛc. ⁊. l. quoniã. H. alijs. co. ti. qõ in deportatis. secus in bãnitis etiã dico qõ possunt esse testes ⁊ alia officia publica exercere puta tabellionatum alibi quam in loco vnde exulauerant: ⁊ quoniã ꝛdenatus p ꝛtumacia non est

a ¶ S3 Sede. hanc partẽ sequitur Rapha. fulg. in. l. iij. S. de epi. ⁊ cle. Andre. barba.

b ¶ Excõicatio non est pena. Nota qõ excõicatio non est pena capitalis sed medicinal. Bart. in. l. ij. ff. de publ. iudi. ⁊ i. l. fi. C. si a nõ cõpe. iud. Andre. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Unde si bānū. no. q confiscatio bonoꝝ nō sequit bānū. vid eūdē in Lij. ff. q te. fa. pos. et ibi remisi. Andre. barb.

b ¶ Sed si statutū. a statutū pōt facere qō banniti ipune occidāt. vide bal. l. vt vim. ff. de iu. ꝛ iur. ꝛ bal. ibi tz Ś. vide host. ꝛ doc. c. fi. extra de cōsue. And. barb.

c ¶ Scias etiā. no. qō bānū nō trahitur ad futura. l. si tibi mādauero. Ś. istius. ff. mā. Andre. barba.

d ¶ Quito querit. not. qō tz pcessus licet opponat exceptio banni. An aūt iuder poterit bānitū ex suo officio repellere. vide rex. no. fm Jo. de are. l. itē apud labeonē. Ś. sabinus ait. ff. de iniur.

e ¶ Ex bac. l. Et cū sta glo. allegatu gl. sing. i auf. q. mo. na. effi. sui. Ś. fi. Et est filius gl. i auf. de resti. fideicō. Ś. i nouissimo. in glo. parua. fm Bal. in. l. gall⁹. de lib. ꝛ posth. Et an nepos poterit isti tui ab auo naturali. vid Cy. l. fi. i vlti. q. Ś. de natu. libe. et plenē Bal. l. gall⁹. Ś. i. palle. Et an succedit filie naturali. Azo dicit q nō. j. de legi. here. l. fi. Bar. l. si gener. ff. ō bis q. vt indi. Bal. in palle. l. gall⁹. Ś. i. Et an frater legitim⁹ succedat fratri naturali. bar. in pcalleg. l. si gener. dicit q nō. et i. l. si spur⁹. ff. vī cog. ꝛ cōsuluit sepe Ja. bu. ꝛ Ray. de for. et male fm Bal. i palle. l. gallus. ꝛ fm Spe. in tit. de sue. abinte. et Fran. accursiū. De cautela vt spurius succedat. vide Lud. ro. cōsi. xlij. incip. ad primum quesitū vbi refert Bar. i diuersis locis ponere diuersas cautelas. Et vt plene habeas remissiōes Bal. i

infamis. vt no. in. l. Ś. de mo. mulc. nisi infamia furti que non remouet quē a iure publico nisi amoueat per sentētiā. vt plene diri. ff. de sena. l. cassius. facit qō no. p Jnnoc. extra de acc. c. qualiter. ꝛ c. pia. de excep. lib. vi. in nouel. ¶ Apparet igit ex predictis bānitos nostri tēporis nō habere ppriā ꝛ totalem simplicitudinē nec cū deportatis nec cū excōmunicatis: sed esse nouū genus ꝛ valde stricti iuris ita qō quicquid expresse non reperit insertū in bāno ꝛ condēnatione intelligitur omni no omissum. Unde si bannum est[a] alicui datū in persona nō sequunt bona tacite etiā si bānitus est de crimine capitali qz cū statutū hoc nō diceret ergo nec nos. ar. ff. de acquir. here. l. si seruū. Ś. nō dixit. ꝛ no. j. de rap. virg. l. i. Ś. ceteros. Secus si quis per formā iuris cōis esset cōdēnatus de crimine capitali. vt. j. ff. pen. appel. l. iij. ¶ Jtē lz presens condēnatus ad mortē efficiat seru⁹ supplicij. secus in absente bānato ex forma statuti: qz antech sit deprehēsus ꝛ in laqueū vt sic diximus redactus est liber. Ān de forma condēnationis habes in dicto. ꝛ. pastoralis. ¶ Sed hic querit nūquid banniti possint impune offendi. dixit Bul. de suza. qō sic ex etymologia vocabuli. Ilā sunt apolides. i. sine ciuitate. ꝛ fic eis aurilia ciuilia interdicta sunt. vt. l. quidā. ff. de penis. l. i. Ś. hi quib⁹. ff. de leg. iij. Ilā ꝛ eoꝝ bona impune ab omnib⁹ occupant. vt. ff. de sacrosan. cc. aut. cassa. Sed cōtrariū est verū. qz nec iure cōmuni nec municipali hoc cauet. ¶ Jtē nec deportati possunt impune offendi cuz non perdunt ea que sunt de iure naturali et offensio ipsone est cōtra ius naturale. vt. l. vt vim. ff. de iusti. ꝛ iur. ꝛ ad hoc. j. de male. ꝛ mathe. l. fi. ff. de reg. iur. l. nō est singulis. fm Ja. de are. Sz si statutū⁹ diceret expresse qō possent impune offendi tūc tales bāniti censent transfuge ꝛ hostes ciuitatis. vnde sunt bāniti: qz de numero eorum sunt quib⁹ indictū est bellū. argu. ff. de capi. dimi. l. amissione. Ś. i. fm Barto. qui ita notat in dicta disputatione vbi caute dicit hostes sue ciuitatis ꝛ nō dicit hostes principis vel populi romani: qz tales perdūt patriā potestatē ꝛ omne ius vbiqz loco rū. vt. o. Ś. relegati. ¶ Sed qd si statutū dicit qō non reddatur eis ius vtrū restituet succedere ex testamento. et puto qō sic: qz non disponit statutū de iure querendo vel non querēdo sed de eius exercitio et sepe ius querit cui exerceri nō potest. er quo ergo habeat iura ipsa ex cā lucrativa vt notabiliter prediximus in. c. si qs in ius. ꝛ in. l. doli malt. ff. de noua. et plene diximus in questione quā disputaui. Sed nunqd per tale statutū. phibetur talis defensio. dicit Jac. de aret. qō non per dictaz aut. credētes in verbo respondere cogatur. Nā si sua respōsio auditur ergo defensio. ¶ Jtē qz est de iure naturali. vt in. o. cle. pastoralis. ergo si possidet hereditatē sibi delatā quam alius ab eo petit bene audiet in suis defensionib⁹. vt. l. si qua mulier. quib. ex cau. maio. ¶ Jtē si accusat de crimine aliquo poterit se defendere. ꝛ si est capitale dabit sibi securitas veniendi nō absoluto bāno. vt not. ff. de pub. iud. l. is q reus ꝛc. ¶ Si autē est tale crimen in quo admittatur procurator. tunc cōsti tuet procuratorē ꝛ nō habitur securitas. ar. ff. de mino. l. papinianus. ꝛ hoc pōt esse in criminib⁹ publicis et priuatis. vt Ś. vbi sena. vel clari. l. quoties. post prin. ¶ Ex p̄dictis apparet q̄ iura remaneant penes bannitos nostri tēporis ꝛ quenon. Scias etiam[c] q bannū vniuersale non trahitur ad futura etiā si oriat ex predictis nisi habeat tractus retro. vt. ff. de condi. ꝛ demō. l. nō ad ea. in gl. sed quid prodest. ꝛ per hoc est expedita questio principalis cū suis appēdicib⁹. ¶ Scō quero. statuto cauet qō banniti in persona nō possint capere hereditatē ex testamento nec abintestato: modo titi⁹ fuit exbannitus in libris centū. ꝛ si quo tēpore in fortiā communis peruenerit. ꝛ dicta centū intra decē dies tūc proxime sequentes non soluerit debeat tradi furcis. q titius interim fuit heres institut⁹. ꝛ aduit: querif vtrū teneat aditio necne. ꝛ videtur qō non cū ei sit implicitus status personalis cōdemnationis. vt. ff. si ex noxa. causa aga. l. fina. ¶ In contrarium videtur qz in his que ex tēpore initiū sumūt fm illud tēpus iudicam⁹. vt. ff. de pe. l. i. ꝛ. ff. de noxa. l. in delictis. Ś. fi extraneus. Solu. videtur dicendum qō ex euentu pendeant. aut non venit in fortiā cōmunis vel venit et soluit. tūc cum effectu resideat heres. Aut venit in fortiā cōis ꝛ non soluit. et sic furca suspensus est. ꝛ tunc retro fingitur nō successisse: quia condiciones q̄ implenē per negatiuā esse finguntur retro. ar. ff. de ma. test. l. neratius. Sed verius videt qō valet medio tpe facta inspecta cius tēporis vigenti cōditione. ar. ff. de insa. l. furti. Ś. i. ꝛ. ff. de statulib. l. statuliber a ceteris. in prin. ¶ Sed numquid isti bāniti capti possint testari. Respōdeo. cū statim fiant serui qō capiunt ab hostib⁹ nō possunt testari neq; eis sunt latrunculi qui autoritate iuris publici capiunt. vt. ff. de test. l. ci⁹ g. ꝛ. l. a latronib⁹. Efficiunt cū serui pene non capiē-

tiū. vt. ff. de cap. l. mulier in opus salinar. ¶ Tertio queritur si bannitus q pōt impune offendi succedit patri vel auo. an fiscus illi? ciuitatis vñ est bānit⁹ posset auferre ei illā hereditatē tanq̄ indigno. Bar. sentit qō sic. Sed contrariū est verū qz nemo est indignus nisi in casibus expressis in iure. et qō quis sit tali casu debet probare. Ilā a iure cōi nemo excluditur nisi probet exclusus: vt. ff. de proba. l. ab ea parte. Sed nullo iure cauet qō bannitus ppter cōtumaciā sit indignus ergo non dz auferri ei tanq̄ indigno. nisi statutū hoc diceret expresse. nā pōt aggrauare penas cōtumaciū iuxta not. in. l. sed ꝛ si p prętorē. Ś. fi dū de certo. ff. qui. ex cau. ma. ¶ Sz qd si dicit statutū qō cōtumax habeat pro cōuicto ꝛ confesso: ꝛ sententia lata in eū habeat perinde ac si esset lata in presentē an talis sententia infirma nunqd libertatē tollit sicut si lata esset in presentē. ꝛ videt qō sic: qz fictio in causis operat in effectibus. Contrariuz dico qm bannū ꝛ fic confessio ex ipsa cōtumacia resultās nō operat nisi respectu eoꝝ que cōtinentur in condēnatione. Ilā cū cōtumacia sit causa confessionis et sic ex vno supposito inferat aliud valde diuersum ab ipso ergo est hic fictio q nō operat nisi effect⁹ expressos a lege introducēte fictionē. vt. Ś. de fide instru. l. iij. et. l. fi. ff. de iur. fis.

27 L. j. Ś. diuus. ꝛ. l. eius q delatorē. ¶ Restringo igit cōfessionem fictā solū ad effectum cōtumacie. de cuius natura est non perimere nisi quaten⁹ lex perimit vel iudex diſponit. ff. si qs ius dicen. nō obtem. l. i. Ś. fi. in glo. fi. no. ex hoc ibi ꝛ ibi expoſi

28 tio est fatua ꝛc. ¶ Quarto querit de herede qui occidit testatorē an populus possit sibi auferre hereditatē: ꝛ videt qō nō: qz nullus populus habet ius fisci. vt not. in. l. i. de bo. vacan. lib. x. Solu. si populus habet merū imperiū potest auferre. als nō. ꝛ tūc heres possidebit illicite sed impune. vt. l. his cōsequēter. Ś. j. ff. famil. hercis. ꝛ. l. cū ratio. in fi. ff. de bo. dam.

29 ¶ Quinto querit[d] si banno non debet reddi ius ex forma
d statuti an teneat pcessus nō apposita exceptione banni. ꝛ videtur q sic. nā videt statutū intelligere opposita exceptioē. facit qō not. ff. qō me. cau. l. extat. in glo. magna. ver. ꝛ est notandū. ꝛ. ff. de iurisd. om. iu. l. in criminali. et. ff. ad mace. l. tā et Ś. Ilā etiam ibi requiritur exceptio. lz possit opponi post sententiā. vt. ff. ad treb. l. i. Ś. sublata ibi exceptione vti. ¶ In cōtrariū qō ipso iure nō valeat pro bannito sed contra ipsum

30 sic. nā ipse tanq̄ mortuus habeē in suis fauoribus. ¶ Jtē ois iurisdictio ꝛ oia iudicia sunt de iure ciuili. vt not. insti. de oblig. in prin. qō ius ciuile ipso iure non competit deportato nec exbannito cui ius ciuile est interdictum. ergo sūa lata pro eo est ipso iure nulla fm Jac. de are. qō verū credo: quia si ius ciuile et nō reddit ꝛ iurisdictio ꝛ sententia est de iure ciuili. ergo sentētia ei nō redditur: qz a quo remouetur genus remouetur quelibet eius species. no. Ś. de transac. l. si causa.

31 ¶ Sexto querit nunquid sicut bannitus non succedit per statutū loci. ita nec ei succedat. Barto. dicit ei nō succedit qz pdit iura passiua statutoꝝ sicut actiua. vt. ff. de recep. l. eos. ¶ Cōtrariū dico per. l. si in libertinū. ff. de bo. lib. nam iura passiua retinet sed non actiua. Posset hic de pluribus alūs queri que non pertinent ad materiā testamentoꝝ ꝛ successionem que non prosequor.

¶ Spurius qualiter potest instituī heres.

Residui verbum potest considerari triplici ratione.

1 2

Pater tuus. Appellatio residui pōt ad totū referri. hoc dicit. ¶ Ex bac. l.[e] cū glo. primo no. formā quā do qs
e vult instituere spuriū. vel aliquē incapacem ꝛ esse cert⁹ qō hereditas nō deueniat ad fiscū qz cōfiliū est qō instituat vel substituat aliquē in illa parte quā institut⁹ capere nō pōt. ¶ Et no. q in lege nostra triplex ratio pōt attēdi scz

1 ppria natura istius verbi residui. scō ius accrescēdi. tertio substitutio vulgaris. et ad hoc allegaē bec lex qō filio spurio testatoris pōt fieri substitutio vulgaris. qz in ea non requirit qō institutus in primo gradu sit capax et pari ratione fieri potest fratri minori ꝛ deportato ꝛ damnato ad mortem: ꝛ cui libet nō capaci. Sed fideicommissaria substitutio nō potest fieri ei qui nō potest confirmare testamentū per additionē hereditatis nisi sit facta repetitio abintestato p testatorē vel p interpretationē legis. vt. j. de fideicō. l. cā quā. Substitutio vero cōpendiosa quatenus vulgaré continet. Item reciproca bene pōt fieri: vt. ff. de vulg. substi. l. lucius. Pupillaris aūt non pōt fieri. Jtē exemplaria non potest fieri nisi his personis quib⁹ debet legitima: ꝛ ab alijs personis q debēt legitimā. vt. j. de impu. ꝛ ali. sub. l. humanitas. ꝛ ideo nō potest fieri per patrem filio spurio vel fratri minori vel simili.

Substitutioni

materia spuriū. no. primo q appellatiōe ziūctoꝝ nō venit spuri⁹. vide Bal. post Dy. i. l. id. qō pauperib⁹. Ś. de epi. ꝛ cle. Jtē limita hāc. l. nisi ista bona diſtas esset dānosa spurio. vide ter. sing. in. l. is q insolidū. ff. co. et ibi plene dōs meus. Tertio nisi cueniret restituēda reipublice. ar. ff. ilius. l. Jtē nisi esset spuri⁹ acepto a tyrāno. vide Bal. l. eā quā. j. de fidei cō. Jtē nisi fuisset

1 post institutionez legitimat⁹. Bal. i l. certum. Ś. vñ co 2 gna. Jtē nisi esset spurius ex aliquo 3 forēsi clerico qui esset se fore laicū vt no. p Bald. l. q 5 2tra. Ś. de incestis 6 nup. Jtē nisi fuis- 7 set institut⁹ socius 8 oīs bonoꝝ spuriū. quia tūc haberet medietatez. l. is q duos. ff. de lib. le. Jtē nisi fuisset institut⁹ alias et rogat⁹ restituere cui sibi videbit. vide Bar. l. lucī⁹. Ś. testamētō. ō leg. prelatā. licet aliter dicat ibi Ange. Et an poterit executor distribuere bona spurio. vide Bal. l. illa institutio. ff. eo. et domi. Joan. in. l. capta tozlas. ff. eo. do mi. Pde. de anch. in. c. cū tibi. de testa. Jtez nisi fuisset facta substitutio pupillo. casus est singularis. l. si qs erbōis. ó vul. ꝛ pup. Jtē nisi fuisset tacta vulgaris. vt in casu. l. lucī⁹. ff. de vulg. et pup. Et gl. ibi singularis fm qs cā itelligit dōs me⁹. Jtez nisi fuisset facta institutio auo. vt est casꝰ singularis fz Bald. l. quidā. ō de natu. libe. Jtez si fuisset facta ab aliquo extraneo. glo. est singula. in aut. quib⁹ modis natura. efficiū. sui. Ś. fi. vide do. Joā. 1 in palleg. l. is qui ex bonis. ff. de vul ga. ꝛ pup. Jtez nisi fuisset facta quo ad dotē p alimentis. vt dixit Bal. l. Implier. Ś. ō iu. do. Jtem nisi quo ad alimēta. vt est gl. i. c. cū baberet. de eo qui duxit in 2 ma. quam po. per adulter. Et vide Bal. l. hac edicta li. Ś. oī circunscriptione. ō. de secū. nup. vbi dicit q si instituit vt restituat regi Frācie nō tenet. al's sec⁹ de quo ibi vide. Jtē nisi testator cōfessus sit ex cā onerosa. vide glo. singular. in. l. q testamentū. ff. de proba. Jtē nec pōt habere ex causa cōditionis. fm gl. singu. in. l. quid conditionis. ff. de do. cau. mor. fm Bal. in. l. eā quā. j. de fideicō. p to quo vide ter. l. meuius. ff. de cōdi. ꝛ demō. lz gl. sit in contrariū. in. l. si quis iniquinos. Ś. ff. de leg. prestā. vide ibi do. Jo. q omia adde ad Bar. l. si. ff. de his qui. vt indi. Bal. l. i. Ś. de na. lib. ꝛ in. l. eā quā. j. de fideicō. Jtē nisi testator instituisset si ingressus fuerit religionez qz per ingressuz religionis purgat macula. vt singlr tenet Bul. de cu. li. Ś. de sacrosan. ecc. et sequit Bal. Andreas barba.

¶ Substitutioni locus est qualitercūqz impotentia euenerit.

Verba si heres nō eris a testatore prolata qualiter sunt intelligenda.

Substitut⁹ excludit per patrē heredis institut⁹.

Substitutio vulgaris cessat si ius deliberandi transmitat ministerio heredis instituti.

Transmissio dicitur dupler.

Dotis data monacho delata an acgrat monacho.

Institutio an teneat si est facta per errorem.

Substitutio vulgaris includit duo capita.

Cum proponas. Si testator instituit seruū cōem credens euz liberū et ei vulgariter substituit ex testatoris voluntate dōs admittit vel totaliter repellitur. b. d. Diuide primo ponit thema vsqz ibi: an tu. Scōo q̄tio vsqz ibi: volūtates. Tertio responsio in genere vsqz ibi: nā. Quarto responsio in specie cū distinctione bimēbri vsqz ad fi. ¶ Et primo pmitte qō si instituo heredē seruū alteri⁹ qō ipse q̄rit hereditatē dōo suo fi eo iubēte adire vult. Si aūt nō vult hereditatē dōs non acquirit. Scōo qō si instituo seruū ppriū ignorāter ipsuz liberū esse credēs nō valet institutio: qz nō est cui hereditas acquirat et testator voluit ipsi heredi queri. Si vero sciēter valet institutio et efficit heres et liber. Tertio qō instituo seruū cōem meum ꝛ alterius siue sciēter siue ignorāter vz institutio. Ratio est qz est cui hereditas acquirat. s. alteri dño. ꝛ in hoc est expedita glo. q incipit: timo. Hoc pmisso. Casum sic forma. Alexāder fecit testamētū ꝛ sibi heredē instituit Julianū qui libertū suū esse putabat. et ei vulgariter substituit hoc mō: si Julian⁹ hereditatē meā adire noluerit vel nō potuerit substituo sibi vitalez. mortuo testatore apparet qō Julian⁹ non erat libert⁹ vt testator ipse putabat: sed erat seruus cōis testatoris et fratris sui qui zoilus vocabat. Ex hoc themate querit an vitalis substitut⁹ admittat ad hereditatez vigore substitutionis de se facte vel non. hoc est thema et questio vsqz ibi voluntatis. ibi rīdet in glie qō an iste substitutus admittat depēdet ex volūtate defuncti hoc qz ibi: nā si credens. vide text. ibi: imperator: respōdet in specie dicēs qō voluntas testatoris debet hoc mō cōsiderari: qz si testator credebat Julianū suū libertū propriuz et noluit per euz acquiri hereditatē alteri. scz domino qō tunc substitutus admittitur. Si vero testator voluit qō substitutus admittat: ita demū si institutus nō est heres vel aliū heredē nō faceret: tūc si dño iubēte Julianus institutus adire non vult adhuc admittit substitutus. Si vero vult adire tunc dōs admittit substitut⁹ repellit. b. d. vsqz ad finē legis. ¶ Et ex ter. buī⁹ legis no. primo sibi adire noluerit vel nō potuerit ꝛc. Pro forma substitutionis vulgaris qz cōcipitur et postea rigit ad duos casus scz si heres noluerit esse vel non potuerit ¶ Nota qō quomodocūqz euenerit impotentia est locus substitutioni siue non possit propter defectū personę. vt. Ś. l. priori. siue non possit propter defectū ex parte testatoris qui credidit eū liberū cū seruus esset vt hic. siue propter defectū testamēti. vt. l. iij. in fi. ff. de lib. ꝛ postbu. siue quocūqz alio modo nō possit semper admittit vulgariter substitutus. ¶ Scōo nota q verba substitutionis vulgaris scz si heres nō eris plata a testatore nō errāte sed sciēte conditionē instituti intelligunt si heres nō eris vel aliū heredē nō feceris: vt hic. ꝛ. l. si pf. ff. eo. ꝛ insti. de vul. ꝛ pup. sub-

3 sti. in fi. ¶ Ex hoc Bar. sert ad multas qōnes. nā hodie filio repudiāte hereditatē sibi delatam pōt adire pf: vt. l. cū nō solū. Ś. i. j. de bo. q lib. Si filius repudians habuerit vulgariter substitutuz qs preferak vtrū pater vel substitut⁹. ꝛ gl. no. ibi dicit qō pater quā vltramō. reprobāt. Bar. cā tenet p hūc text. ꝛ ifes qz is fili⁹ nō sit heres in aliū scz patrē fecit heredē. ꝛ sic dz excludere substitu-

4 tū vulgarē vt hic. ¶ Ex hoc etiā sert ad aliud. pone qō institut⁹ nō aduit sed decessit intra annum. ꝛ sic trāsmisit ius deliberādi ad heredē suū certe heres instituti adiēs ex iure deliberandi ad eū trāsmisso excludit vulgariter substitutū: lz cū institut⁹ heres nō fuerit tū suo ministerio transmittēdo ius deliberādi alium heredē facit. ergo cessat vulgaris substitutio. vt hic fm Bar. Ittē de tu. nā qō dixi substitutū excludi p patrē heredis instituti. tenet Jac. but. in. d. l. cū nō solū. naz lex dicit q pf venit vt institut⁹ in primo gradu. ꝛ sic mutat psona sed nō gradus. vt in ea. l. Ś. fimili mō. sicut cū institut⁹ transmittit nouā psona succedit in primo gradu. ꝛ ex ordine excludit gradū scōm qz nō dicit pri⁹ nisi qz poti⁹ ꝛ magis pferēdū. vt. ff. de bo. lib. l. si filius. Ś. cū filius. Assignat

a etiā[a] Jac. bu. rationē qz fili⁹ nō pōt obesse patri: qz censet eadē persona. ꝛ idē tenet Pe. ꝛ Cy. ꝛ qz pater ꝛ fili⁹ vocant vnico iure. nā fili⁹ vocat ꝛ institut⁹ expresse. pater vero vt institut⁹ tacite. sed institut⁹ pferk substituto: ergo preferk substituto vulgari. ꝛ hoc bi cōcederē si fili⁹ esset institut⁹ cō-

a tēplatiōe patris: sed qñ testator nō cogitat de pa- a tre: sed de filio. verbi gratia: mater instituit filiū secūdi matrimoniū: ꝛ si heres nō erit substituit filiū primi matrimoniū vel instituit maritū q erat filiussa. et si heres non erit substituit frater ipsius mulieris certe nō est verisimile qō testator voluerit patrē preferre substituto. arg. ff. de pact. l. tale pactū. Ś. fi. ꝛ est expressum. ff. de vul. substi. l. q libe ris. Ś. hec verba. ibi: sed bis qui. lz 2ma ꝛ qz expressa substitutio excludit tacitā siue legalē. vt. ff. de vul. substi. l. q plures liberos. Ś. ita q. ꝛ. l. cū ex filio. ꝛ. l. ex facto. Ś. idē quero. nā qō verū ꝛ expres sum est prevalet ei qō tacitū ꝛ fictū est. vt. j. de im pu. ꝛ ali. substi. l. sub precib⁹. ꝛ hec fuit opi. Guil. de suza. ꝛ est ipsa veritas suppositā naturali affectione magis ad substitutū vulgarē q̄ ad patrem instituti heredis. nec obstat[b] qō fili⁹ nō pōt iudicare patri: qz verū est in q̄stis. secus in querēdis.

b ¶ Jtē aduerte. an substitut⁹ vulgaris impe- 5
c diat trāsmissionē. Ilā tripler est trāsmissio scz iuris deliberādi: ista non impedit sicut nec coheres extraneꝰ q equiparak substituto vulgari. tacito tū substituto nō expresso. vt no. ff. de leg. j. l. si titio ꝛ meuio. Ś. iuli⁹. ꝛ. j. de iur. ōli. l. si fratres. ¶ Scōa trāmissio est ex illo titulo de his q ante aper. tab. ꝛ idē scz qō substitut⁹ vulgaris non impedit trāsmissionē: qz trāmissio est quedā successionis progatio eiusdem forme ꝛ nature. vt. j. de bis q ante apert. ta. l. i. ¶ Tertia est trāsmissio q̄ fit iure necessario scz existentie sui heredis. et hic distingue. nā aut est substitutio vulgaris distincta ꝛ expressa. vt si hīs esse noluerit vel nō potuerit aut in distincta vt si hīs nō erit aut in vno casu di b stincta in alio tacita: vt si heres eē nō potuerit tale substituo. primo casu nō trāsmittit vt su⁹. Secundo idē. vt. ff. de lib. ꝛ posthu. l. si fili⁹ heres. p Dy. in tertio casu trāsmittit si potuit esse heres ꝛ non immiscuit: qz est casus tacit⁹ q nō ipedit trāsmissionē sicut ius accrescēdi est casus tacit⁹ q nō impedit trāsmissionē. vt. d. l. si fratris. ꝛ hec vba sūt

c ¶ Jtē aduerte an substitut⁹ vulgariter impediat trāsmissionē. vide qō no. l. si filius heres. ff. de lib. ꝛ posth. l. si fratres. j. de iu. deli. l. apu. iul. Ś. idem auus. ff. ad treb. And. barba.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶Quero qd. An hereditas delata monacho possit acqri monasterio sine facto monachi. vide Bar. i. l. is pōt. ff. de acqr. here. ¬. l. j. §. q admitt. a d. §z ang. l. j. ff. de vulg. ¬ pu. et in. l. si pf. ff. de here. instit. §z §. tū qr monach⁹ equiparat seruo. ca. cum olim. de priui. tuz qr filij⁹ potest vendi: sed non monachus. l. ỹ. §. de paqui fil. dis. ¶Itez qr lex fin. in ꝑtum admittit patrem esse correctio iuris antiqui. ió nō extendit. arg. l. precipimus. qua opi. put melioꝛe de iure dotiuꝫ Joā. in palleg. l. si pater. sed tenenda tū est opinio cōis scōm eū. And. barba.

b ¶Sz dico. Et vide gl. fing. ſm moderniores. l. si qs filiū. ff. de acq. here. q̄ extēdit banc legē ad filiūſa. ¬. l. si pater. ff. eo. titu. Andreas barba.

c ¶Quero p quem ꝛc. Hoc. qꝫ qñ institutio est ipso iure nulla: nō admittitur substitut⁹. vide Bal. l. j. ff. de test. And. barba.

d ¶Jn. l. si qs. Nota. qꝫ si cauet qd̄ committat iter affines. an compꝛomittit inter vi. et vxo. vide Bal. l. l. j. §. vñ vir ¬ vxor. ¬ in. l. suggestiõe. j. de ver. sig. La. l. s. de leg. ¬. l. affinitatis. j. cōia de suc. Et an ꝑpter nuptias ꝺ̄bat ꝓpria affinitas vt compꝛehēdat in statuto. dic qꝫ non. ſm Ang. l. qd̄ seruꝫ. ff. de cōdi. ob cām. Andre. barb.

subtilia ¬ bona. Tertio not. qd̄ hereditas delata seruo nō pōt acquiri domino nisi per seruū adeatur. ¶Quero quid⁹ in monacho. an hereditas sibi delata possit acqri monasterio sine facto monachi. hec q̄stio depēdet ex hoc an potestatē quā habet abbas in monachū eq̄pareť potestati quā habet pater in filiuz vel potestati quā habet dñs in seruum quia pater pōt adire nolente filio. dño vero non. Dico qd̄ equiparať potestati paterne. ¬ quod in hereditate monachus nō habeť vt seruus qd̄ probať qꝫ succedit cognatis ¬ ꝓpinquis. vt. l. deo nobis. §. de epis. ¬ cle. ¬ sic factū ipsi⁹ monachi nō reqꝛef. hoc tenet Jo. and. extra de ꝓba. c. in ꝓtia. ¬ Archi. xviij. q. j. c. i. ¶Dvcic vt dixi in. l. j. §. g admit. ad bono. possef. Jn tert. nolle adire contra. j. de iure delibe. l. cū aliquis. Sol. vt ibi not. in gl. hereditas est. ¶Jn gl. imo videtur ibi quantū ad seruū hoc pōt esse verū in hoc primo casu quādo testaꝛ voluit alteri acquiri: sed adhuc remaneret ſrictas ad sequētē casum vbi tenet institutio ¬ acquirit dño. vt in fi. l. ¬ ad illaz cōtrarictatē remanet prima solutio scz quod ibi erat ꝓpri⁹. vnde p cū nulli potest acquiri. et ideo non tenet hic erat cōmunis. vñ per eum poterat queri alteri dño: ¬ ideo tenet. ¬ sic no. in. l. contraria. ¶Jn ter. ibi locus nō est. contrariū videtur qꝫ videť quod talis institutio non teneat: qꝫ instituit seruum credens liberū sicut eū instituit. vt filium qui filius nō est institūit vt fratrē ꝑ errorem qui frater nō est. vt. j. cod. l. si pater. ¬. l. nec apud. ad hoc respōdet Old ra. quod aliud est in filio qꝫ in seruo iusti⁹ error. argumē. ff. de vsu. l. iusto. circa ꝓin. §z hoc posset dici in filio arrogato de quo ibi dicit: sed i filio putatiuo naturali frequētius ¬ iustior est ignorantia quā in seruo. vnde nō videtur bona solutio. ¶Sed dico⁹ qd̄ aliud est in filio ¬ aliud in comicto putatiuo: qꝫ estimata coniunctio verisimile trahit testatoꝛē ad instituendū quē alias nō erat instituturus. arg. j. de leg. l. cuz alienā. qd̄ non fic facile cōtinens in scriuture. argu. ad hoc. ff. de condi. ¬ demon. l. cū tale. §. falsa.

¶Et circa hāc materiā sic distinguo: cū testaꝛ aliquē instituit ¬ aliū ei substituit qꝫ estimata coniunctio verisimile trahit testatoꝛē ad instituendū quē alias nō erat instituturus. arg. j. de leg. l. cuz alienā. qd̄ non fic facile cōtinens in scriuture. argu. ad hoc. ff. de condi. ¬ demon. l. cū tale. §. falsa.

¶Et circa hāc materiā sic distinguo: cū testaꝛ aliquē instituit ¬ aliū ei substituit vulgariter. aut instituit liberū quē scit esse liberū aut seruū quez scit esse seruū aut liberū q est seruꝰ. aut vt seruū q est liber. ¶Primo casu §z institutio et substitutio verba substitutionis habēt sensum: vtſi non quesierit hereditatē sibi vel eicui⁹ iuri subiectus esse ceperit vocaſ substitut⁹ in totū. Jn scōo casu similiter tenet institutio ¬ substitutio ¬ intelligunť verba substitutionis vt si nō q̄siuerit hereditatez sibi vel domino ꝓsenti vel futuro vocet substitutus in totū vt hec colligunť. insti. de vulg. substituti. §. pe. ¬ vlti. Jn tertio casu aut erat seruꝰ testatoris. ¬ tūc nō tenet institutio ¬ indistincte loquitur. vt hic in ꝓmo casu. et. ff. de testa. mili. l. neq. §. si seruū, aut erat cōis vel alteri⁹ ¬ tūc subdistinguo: qꝫ aut certū est qꝫ testaꝛ noluit ꝑ eū alteri acqri hereditatez. aut certū est qꝫ voluit acquiri eui posset. Aut dubitať de eiꝰ voluntate. ¶Primo casu vocať substitut⁹. in primo casu huius. l. Jn scōo casu si seruus volēte dño adiuit hereditatē expirat substitutio. vt hic in fi. huius legis. Si aūt noluit etiam iubēte dño audire, tūc substitut⁹ vocatur qꝫ potuit etiā iubente dño nolle adire hereditatē. vt hac. l. i. §. fi. cōpelli tū pōt adire. vt. j. de iu. deli. l. cū aliqs. ¬ si cōpulsus adiuerit valebit aditio. vt. ff. si qs omissa cā testa. l. i. §. i. ¬ expirat substitutio. vt. j. t. ii. §. l. post aditā. Si aūt dubitať vtrū voluerit p eū alteri hereditatē acqri vel nō tūc substitut⁹ admittať in quarta. vt. ff. e. l. si pater. ¬ insti. de vulg. substitu. §. fi. et institut⁹ in tres partes. ¬ ratiō est qꝫ hic videntur duo cōtraria gnāliā. ¶Primū est opinionē seruari. Scōm qd̄ videť vocari substitut⁹. vt. §. ptz. et hoc quandoqꝫ fernať. et. ff. de peti. here. l. ꝓ here. Scōm est veritatē attendi. qd̄ quandoqꝫ magis ſpicit. vt. ff. de neg. ge. l. itē si cū putaui. et §z illud substitut⁹ nō vocareť. vt. §. dictū est. nisi institut⁹ nolleť adire. et iō eligit hic media via illi⁹ l. si pf. Jn alio aūt casu nō ſtituit liberū seruū indubitabiliť si institutus adeat sibi acqrit ¬ substitutio expirat. vt. j. tit. ỹ. l. post aditā. si nō adeat substitut⁹ vocaſ. vt insti. de vulg. substi. in ꝓinc. ¬. j. tit. ỹ. in. l. heres. ſm Hic. de ma. Et adde qd̄ no. de si. fa. seruo vel monacho instituto qué testaꝛ sui iuris credebat. ff. de acq. here. l. si qs filiū. ¶¬ ultimo scias sicut apparet ex ꝓdictis substitutio vulgaris §z duo capita includere. s. impotētie ¬ volūtatis. ¶Jtē caput impotētie §z tria mēbra. s. impotētie naturalis. vt qꝫ institūť posthum⁹ ¬ nō nascit vel natꝰ viuo testatoꝛe morit. vt. ff. de vulg. substi. l. lex cornelia. nā ꝓ rerū naturā abortiuus nunq̄ heres esse potuit. itē nec ꝓmortuꝰ testatoꝛi. Jtē impotentie iuris vt qꝫ ꝓim⁹ gradus de iure nō tenuit. vt. ff. de li. ¬ posth. l. iū. §. fi. vel cōditio substitutiōis deficit. vt. ff. de here. instī. l. sub 2 ditiõe. Jtē impotētie facti. vt. ff. de acq. here. l. cū qdā. in ꝓin. ¬. l. pantonius. ¬. §. de testi. mil. l. i. dicas ergo ꝙ substitutio vulgaris in vno capite vel mēbro includit tacite oēs casus q eidē substitutioni possunt adaptari. vt. ff. de lib. ¬ posth. l. gallus. §. ¬ qui si tm̄. nā in substitutionib⁹ larga fit interpretatio. ¬ hoc tenet Buil. de cu. in. l. ꝑib⁹. in materia vulgaris. ¶Jn cōtrariū tñ facit. ff. de cōdi. ¬ demō. l. ꝓ seuerinā. in ꝓin. sed ibi nō fuit substitutio vulgaris: §z trāſlatio legati facta in penā nō obedientis volūtati testatoris. ¬ casus penales sunt ſtricti iuris ¬ nō recipiūt interpretationē extēſiuā seu similitudinariā. ar. ff. de 2 di. ¬ demō. l. in testamēto. el. i. ¬. l. multa nō cōmittit. in ꝓin. dici etiā pōt qꝺ in substitutiõe vniuersali fit extēſio fauore testamēti. secus in legatis qꝺ nō placet ꝑ. l. si mater. j. ti. i. nā casus in effectu conueniētes ꝑ expressis habenť rōne cōmode similitudinis. ¶Jtē caput volūtatis est ꝑ applicationē volūtatis ad partē negatiuā: qꝫ vt dicit nō volo esse heres: vel gerit se ꝓ nō herede faciēdo act⁹. ex quib⁹ induciť repudiatio. ꝑ ſimpliciē aūt taciturnitatē et ſi tacēs moriať nō exiſtit cōditio ex mēbro si noluerit q̄ moriēs nō videť repudiare nec adire. j. de iure deli. l. cū antiquioꝛib⁹. ¬ ideo cōditio substitutiōis adhuc pēdet ſi ſtituť transmiſit suū heredē ius adeūdi. si aūt non transmiſit venit substitutus nō ex capite volūtatis sed ex capite impotentie seu capacitatis. vt. j. de cadu tol. §. ꝓ o secundo.

¶Jnstitutio si fit ipso iure nulla substitutus non admittitur.

Delictū si appareat contra testatoꝛem an acquiratur fisco ius confiscandorum bonorum.

Error non ꝓsumitur si fuit detectū quod ꝓius erat occultum.

¶Testamentū valet ꝙtis filio putatiuo sit datus substitut⁹ vel coheres.

Si pater. Si institūť vt filij⁹ a testatoꝛe erraťe ille q nō est filius auferť ei hereditas. h. d. ¶Quero per quē auferat. et dicit quidā ꝙ per fiscū cū talis institutus sit indign⁹. ar. ff. de inoffi. testa. l. papi. §. meminisse. ¬. ff. de vulg. substi. l. ex facto. §. fi. glo. determinat cōtrariū. scz ꝙ peruenientes abintestato. et est ratio qꝫ ipso iure nō tenet institutio ¬ in ꝓ nō scripto fiscus nō succedit. j. de cadu. tol. §. i. fiscus cū nō ꝺ̄z auferre indigno habenti nomē heredis nūc aūt auferť dignis: id est venientibus abintestato. nā penes indignū nullus est titulus cū habeať ꝑ nō titulo. ¬ hoc apparet in spurio testatoris institūto qui nō pōt dici filius: ¬ tñ si est institutus vt filius nō venit fiscus niſi deficiētibus quibuſcū ꝑsonis enumeratis. §. de natu. lib. i. ¬ de ince. nupt. l. si incesti. ¬ nō ob. regula. §. memiſſe. qui loquiť qñ in indigno apparet delictū circa testatoꝛem vel iudicū testatoris. nā ex tali delicto acquiriť fisco ius cōſiscandoꝝ bonorū cōtra ipsum. vt. j. de bis qui. vt indi. l. i. ¬. l. polla. ¬. ff. ad silt. l. cains. sed vbi nullū est delictum nulla est rō nec pena: ergo nō vocať fiscꝰ. ¶Sz cōtra oppo. ¬ videť qꝺ licet veniat quis cōtra iudicū testatoris non tñ cōſiſcetur. vt. j. de fideiuſ. auf. hoc amplius. sol. ibi venit cōtra volūtatez defuncti respectu executionis nō ꝑ modū impugnationis. ¬ vide qꝺ no. in. §. si gs aūt nō implēs. in quarta oppo. ꝑ Jac. de bel. ¶Oppo. de. l. nemo. §. q frater. ff. de here. instī. Solu. ibi testaꝛ fuit sciēs hic erans. ¶Sed nunquid ꝓsumit error. dic ꝙ ſic. et est ratio qꝫ postea fuit detectū qꝺ ꝓri⁹ occultū erat. Sz an ꝑsumit alias nō relicturus. gl. dicit ꝙ ſic: ¬ bñ: qꝫ fuit error in cā naturali et finali extra quam resultat. ar. a Bto sensu. vt. j. de fideicō. l. cā quā. in glo. vt. §. ibi in. §. iniuria. sed ibi error non excludit delictū ꝑpter culpā delinquētis. hic aūt excludit consensum qꝺ ꝺ̄z interuenire in vltima voluntate. ¶¬ extra q̄ro si filio putatiuo dat⁹ est substitut⁹ vel coheres. an valeat testamentū respectu coheredis vel substituti. ¬ dic ꝙ ſic. vt. §. co. l. ỹ. ¬ hic ꝑ Buil.

¶Error nominis appellatiui non nocet.

Wn ideo. Nō vitiať institutio si vxor appellatur affinis. b. d. ¶Et ſic nota. qꝫ error nominis appellatiui nō nocet: et facit. ff. de condi. ob cām. l. qꝺ seruius. nō ob. de le. j. l. si quis⁹ in fundi vocabulo: qꝛibi erat intolerabilis error. ar. j. l. si. ibi. nec enim.

Si compensandi. Jnstitutio facta aīo compensandi excludit institutū adeūtē a debiti petitione. h. d. ¬ adde quod dixi. §. vnde vir ¬ vxor. auf. ꝓterea. ¬ facit de lega. ỹ. l. creditorem. ¬. l. lucius. in ꝓincipio.

Sz caput. Jnstitutus tanq̄ adoptiuus hereditatem nō capit si aditio nō subsistit. h. d. ¶Querit ꝑ. Det. quid i donatione ¬ respōdet valere. ar. §. de cōdictio. ob causam.

a ¶Scōo modo. Dubitať mō de facto in qō. quā habui rauēne. testator instituit hēdes vniuersales fratres suos quo ad ꝓprietatē ¬ vxorez quo ad vsumfructū ¬ extincto vsufructu voluit cōſolidari cum ꝓprietate: et aliud nō dixit. petit pars. cōſului testm̄ nō valere qꝫ videť hereditas data ad dīē. qꝺ fieri nō pōt. l. hereditas ex die. cū ibi no. de here. instī. ¬. l. extraneū. C. eo. ¬ qꝺ ita sit ptz ꝑ verba ipsi⁹ testi: qꝫ ipsa vba vī ipse testor solū prouidisse de vsufructu. ¬ de ꝓprietario durante vsufruc. finito autem vsufructu per mortē ipsi⁹ mulieris: qs debeat esse hēs ꝓprietarij et pariť vsufructuarij. h nō dicit ¬ extincto vsuf. ꝺ̄dicto voluit ꝓprietatez cū vsufructu cōſolidari. nec vltra dicit. vt dici consuluit ¬ qꝺ vsūfr. ta lē instituit: ¬ videť qꝺ illud testm̄ valeat ꝑ illud qꝺ scripsit Jo. de imo. l. hereditas ex die post alios vt vxor habeat vsūfructū donec viueret. vide ibi oīno. ¬ plus vsagi qꝺ iō testator ꝑ illā dictionē tm̄ videat ꝓhibere ius accrescendi vt not. Bal. l. l. certa rōne. C. qñ puoc. nō est ne. tñ tollit et ꝓhibitio. qꝫ testaꝛ non potuit ꝓhibere. vt voluit Ange. qué ad plenum refert Joan. de imo in. d. l. j. §. fi er fundo. de here. instī. ¬ per ꝙs vxor habebit vsūfructū. ¬ ſi dicim⁹ ꝙ institutio in ꝓprietate tm̄ nō ꝺ̄z videť qꝺ vxor habebit totū non videat testaꝛ in vsufructu. ¬ intestaꝛ⁹ ꝓprietate. et opi. Ang. simpl⁹ seqt Joā. de imo. ibi. ¬ ibi Jud. ro. in. l. j. C. qñ non pe. par. vbi oīno vide. Sz Bar. tenet cōtrariū. qꝫ imo vxor ꝓhibitio. ¬ qꝺ res deducit ad cām instati. et ita consuluit in cōſilio inci. faciol⁹. ¬ in ſſi. ꝓpiti⁹. ¬ in cōſi. mariolus gratioli. et consi. nelus. ¬ Ange. in consi. xxi. incip. venio ad priū dubiū. in vlti. col. ¬ sensit Bal. in. l. si adul. C. de here. act. ¬ eadē rōnē pōt instituere aliquē ad dīē. ¬ vetare qꝺ vltra illā dīē nō sit heres. ar. l. miles. §. ỹ qꝺ dixim⁹. de test. mili. ita in casu isto vitiabitur institutio. Sed in casu isto testaꝛ instituit fratres tm̄ in ꝓprietate donec vxor sua viueret ¬ vitā vidualem seruauerit. testaꝛ cū videť ꝓhibuisse ius accrescēdi quo casu res deducit ad cām intestati. vt voluit Bar. vbi. §. l. l. quoties. §. fi. duo. ff. eo. Sꝺ aūt ꝓhibeat ius accrescēdi. est gl. in. l. lucius. §. q habebat. ad treb. quā allegauit Bal. in. d. l. j. qñ nō ꝑt. partes. ¬ in l. si arrogator. ff. de adop. ¬ Jo. de imo. in. d. l. j. §. fi ex fundo. ¬ Lu. ro. i d. l. j. Et si dicať qꝺ clausula apposita in ꝑn. nō referť ad sequēlā si actꝰ cōtra hoc op. nā si titium heredez instituo donec sempꝛoni⁹ viuit ista est dies incerta. ¬ nō facit cōditionē nec etiā inducit ſtitutiōis expirationez. ar. ff. de le. j. l. nemo pōt. ff. de seruī. l. i. ¬. iū. ¶Jtē sp̄āle est hoc in milite qꝺ hoc pōt ergo in contrariū est ius cōe. vt. ff. de test. milī. l. miles ita. §. ¬ qꝛ. so. l. nostra loquiť de die certa apposita ad initiū institutionis. tu ỹo loq̄ris qñ ponit ad expiationem institutionis. nā postq̄ hereditas est inſita p additionem non ꝑt heres desinere sola testatoris volūtate esse heres. vt. ff. de vsu. l. verbis ciuilib⁹. ¬. j. de repud. here. l. ſicut. ¬. ff. de here. instī. l. paterfamilias testameto. modo q̄ro: pone qꝺ testaꝛ dixit instituo titiū heredē vſq̄ ad annum. post annū vo nolo q⁹ ſit heres. nūqd tale testamētū vz. dicit Bart. q⁹ non qꝛ ꝙinet in ſe repugnātiā. ſz male dicit qꝛ ſicut heredi vniuersali non potest interdici ius accrescendi in re. vt. ff. eo. l. ſi ita quis heres instituꝰ fuerit excepto fundo. ita nec in ꝑte. vt. d. §. ¬ qꝛ. ¶Jtē qro⁹ testaꝛ instituit b seū vſq̄ ad pascha. ¬ sempꝛoniū post pascha. nūquid adueniēte pascha testaꝛ desinat ¬ ꝓ sempꝛonius incipiet esse heres. dicit Bar. qꝺ isti esse intelligunť coheredes pure instituti qꝛ dies certa c tollit de medio. ¬ remanet vtraq̄ ſtitutio pura. Sed Guil. de cu. sentit qꝺ tpe diuidať inter eos emolumētū. nā hic cessat rō: ne ꝑ parte testatus ¬ ꝑ parte intestatus decedat: sed certe alia ratio impedit. nā si ꝓim⁹ insolidū heres directo certe post aditā hēditatē non pōt ei directo substitui. vt. ff. de vul. sub. l. luci⁹. ¬. j. ti. ỹ. l. hereditatē. dico ergo qꝺ sc̄da institutio trahit ad fideicōmissum. vt volūtas testatoris seruet. ar. ff. ad treb. l. ex facto. in ꝓinci. ¬. l. q filiū. nā dicere vt dicit Bar. ꝙ sint coheredes equis portionib⁹ est ꝺ̄tra mētē testatoris. vt. d. l. verbis ciuilib⁹. obliquam⁹ ergo qꝺ directo iure saluare nō valem⁹. argu. ff. ad treb. l. sceuola. nec mirū. nā vbi ſtituo trahit q̄siq̄ ad fideic. vt. ff. de te. mil. l. q rebaf. ibi: ↄ efficere ↄc.

¶Alteri⁹ quero⁰ testaꝛ instituit vxorem heredē donec viueret post mortē suā instituit hospitale renoco in dubium: vtrū hospitale dicať instituī pure an sub cōditiõe an neutro modo sed censeať loco vniuersalis fideicōmissarū. Bar. sentit qꝺ istud ꝑs faciat cōditionē: qꝛ posset ꝓi⁹ hospitale destrui. ar. ff. ad. l. falci. l. hereditarū. Sz hec qꝛi. est fatua qꝛ hoc nō est veritiſe: ¬ qꝛ ꝺ̄z destrui hospitale caperēt hoc pauperes in gñe qui sup perierāt ¬ supertabūt. vt. ff. de vsufr. le. l. legati. ¬ in. c. qꝛ ꝙingit. de reli. do. in cle. ¶Jtem ergo hospitale caret iure directo. ¬ vſ ꝙ sic equiparando piā cām militib⁹. Cōtrariū dico ꝙ imo capiet ꝑ fideicō. adueniēte die ¬ nō añ ꝑ iura supi⁹ allegata: nec est bona filiūtudo de milite cū ad pias causas obliquek substitutio q̄ non obliḡrek in milite. vt ꝓbať ex cōiūctiõe duoꝝ iurū. vt. ff. de vulga. substi. l. cēturio. ¬ in. c. si ꝓ. de test. li. vi. ¶Dubitaťd de tali casu dixit testaꝛ relinquo vxorem meā vsufructuariā in vita sua: ¬ post mortē suam fratrē merū here. instī. Modo q̄ro qūovxor potest hēvsufru. nā anteq̄ adeať hereditas nō. vt. j. de ca. tol. §. exceptio. etiā. ¬. ff. de vsuc. l. si bō. ¬. ff. qñ di. le. ce. l. ỹ. ¬. l. habitatio. post aditam heredi. nō: qꝫ tūc vxor erat mortua cū dies incertus mortis vxoris fratris additionē ipediat ergo legatum vsufructꝰ erit ipossibile. do. Dv. tāgit istū passū in cōſi. ix. quod incipit. ¶Sō talis qd an cōdidit testamentum ¬ nō determinat aliquid clare imo leguit bal. i. l. j. C. de sa. san. ec. bal. i. l. cā quā. C. ò fideic. ¬ i. d. l. si miles ita. Jo. de imo. i. l. si seruꝰ. §. fi. ovul. ¬ pu. post. i sum. ò pig. i v. pono. Fede. de se. i ſſi. clvi. lo ꝙſi. clxxix. vbi pulchre log. vide Jo. de imo. i. l. bis vbis. ff. de here. ſti vbi dixit. Si testaꝛ instituit hēdē vxem ¬ religt vxorē suā dñam ¬ massariā ¬ vsufructuariā. ¬ ibi vide Bal. ¬ Ang. And. b.

Universidad de Deusto
Biblioteca

loquit cõditionaliter ⁊ vadit sicut muscipula sup
prunas. mihi videt qõ hoc casu de facto vsufru-
ctuaria possit vtifrui. qõ postea adita hr̃ditate re
tro fingeť iuridice factũ. vt. ff. de cõdi. instit. l. mu-
lier. ff. si qs bereditariũ. ⁊ cũ nõ sit qs ei tradat ac
cipiet p iudicis officiũ. vt. ff. de an. leg. l. qnt⁹. §. i.
⁊. ff. de pe. here. l. hr̃ditas. in fi. vel etiã forte ppria
autoritate tãq̃ in possessiõe vacãte cũ nõ sit q cõ
tradicat iurta no. ã. de le. l. nõ dubiũ. ff. de leg. ij̃.
l. titia cũ testõ. §. j. adhuc dubitat vn⁹ hr̃s cinsti
tut⁹ isolidũ pure. alter p parte sub cditiõe. vtrũ
pm⁹ iterim habebit totũ. gl. dicit q sic. ff. si pars
here. pe. l. ij̃. quo ergo ali⁹ postea eã habebit cohe-
res cm̃ nõ hz ius substõm̃is: hz ius paris substitu-
tionis. vñ nõ põt obliquari. Rñ. iure decrescendi
qõ ex autoritate iuris ciuilis introducit diminuit
primo: applicat scõo: q⁹ sicut⁹ ius accrescẽdi ita
ius decrescẽdi legis autoritas inducit. ⁊ ler põt p
tpe facere heredẽ ittiũ ⁊ p alio tpe sciũ. vt not. ff.
de vul. sub. l. i substõne filij. ⁊. j. de fideicõ. auc. hoc
ampli⁹. ⁊ no. insti. de eo cui libe. cã bo. adjci. in fi.
er hoc ptz qõ statutũ põt facere masculũ hr̃dẽ do
nec viuit ⁊ sorore post mortẽ ei⁹. ⁊ interim masc-
lus ola administrabit bona fide. ar. ff. de acq. he-
re. l. quoties. ⁊. ff. de mino. l. integrũ. ⁊ marie in iu
dicio. vt. ff. de ven. inspi. l. i. §. denũtiari. nec tenet
forte satisfare: qr nõ est grauat⁹ sed plat⁹. ar. §. ff.
5 q satisf. cog. l. inter oẽs. ¶ Ally dicit qõ in here-
ditatibus q nõ admittit ad partẽ facit partem in
terim. sec⁹ in legatis. ⁊ ista fuit opi. Jo. quã tenet
Bar. ff. e. l. si qs ita scripserit titi⁹. qõ ego nõ pu-
to verũ: qr testator interis nõ haberet heredẽ nisi
ppte qõ plurimũ hz abs[u]rditatis. quasi diceret
qõ postea euellat: ⁊ radicat ei pars ⁊ deueniat in
coheredes. ⁊ iõ tã legato q̃ in hereditate teneo in
glo. d. l. ij̃. vt si ambulet successio imo veri⁹ acgrat
q̃tũ ius nõ pmittit. ar. ff. de stip. ser. l. si seru⁹ cõis
meuj̃ ⁊ castrẽsis peculij̃. §. fi. idẽ Bar. ff. de leg. j.
l. plane. §. si cõiunctim dicit qõ interim nõ est he-
res in totũ: q⁹ si semel esset heres nõ posset define
re esse heres: vt. ff. de here. instit. l. ei q soluẽdo non
est. dicit ergo iterim quaten⁹ est possibile fieri p
tes p 2cursum nõ est heres. tũc ẽro qs interim p
ea parte actionẽ mouebit: ⁊ certe oportebit cura-
torẽ portiõi ipdicte hereditatis dari tanq̃ iacẽti.
¶ Puto aũt veri⁹ in ea portiõe interim hr̃dẽ eẽ
cõmutabiliter. nã dñium sepe acqrit cõmutabili-
ter: interim tñ oĩa qs põt vt dñs. vt. ff. de rei ven.
nõ ideo. ⁊ facit. ff. solu. ma. l. si marito. §. cũ patri.
1 ¶ Argumentum qõ qui non potest per se nõ
potest per alium sibi subiectum.
2 Coniunctus venditionem factam extraneo põt
retrahere. 10.

Neq per se. Qui non capit p
se nõ capit p aliũ. h. d. ¶ Mo. q⁹ qui nõ põt p se nõ põt p
1 aliũ sibi subiectũ. secus si nõ est sibi subiectus. vt
ff. que res pig. obli. pos. l. aristo. de libe. leg. l. si is
qui duos. ⁊. j. si vn⁹ ex plu. appel. l. j. ⁊. ꝫ. de diuer.
rescrip. l. ũ libellũ. mſi esset color quesitus de pso
na ad psonã in fraudẽ legis. vt. ff. de do. inter vir.
⁊ vxo. l. mulier. ⁊. ꝫ. de secun. nup. l. hac edictali. et
l. si per impressionẽ. qõ me. cau. arg. l. heres me⁹.
2 §. fi. ff. de cõdi. ⁊ demon. ¶ Cyn. inducit hanc. l.
ad questionẽ de cõsuetudine qõ cõiunctus possit
retrahere venditionẽ factã extraneo q⁹ si est ven-
dita clerico q nõ soluit gabellam nec aliud simile
grauamen cũ esset immunis ex eo q⁹ clericus qõ
in retractione facta ab eo debeat sibi solui gabel-
la ac si soluisset: sed tu dic ꝫtra q⁹ sua nõ interest:
⁊ hoc non potest peti nisi vt interesse ⁊ hoc teneo
per. l. vlti. j. de fruc. ⁊ lit. exp. en. ſm secundã lectu.
et procedit ista questio suppoſito qõ consuetudo
tanq̃ predialis liget clericos. vt extra de in inte-
grum resti. c. constitutus. 11.

Extraneum. Etiaz ignoti
des instituí. vt si anglicus instituat ere
mitas de saxo montis malue de peru
sio quos nunq̃ vidit valet talis institutio.

Hereditatis. Ciuitates possunt capere relicta vni-
uersalia cꝫ particularia corporalia ⁊
incorporalia. h. d. ¶ Et no. q⁹ in vltima voluntate nõ distin
guitur an quis cedat iura potentiori. necne. facit qõ not. ã. de secũ. nup.
l. si quis prioris. §. ceterum.
Heres extraneus in re certa institutus alijs repudiantibus an ha-
1 beat ius accrescendi.
2 Heredum qualitates dicuntur esse tres.
3 Pater dicens in testamento relinquo filio meo legitimã dicitur relin-
quere iure institutionis. 13.
4 Heres singularis per omnia dicitur heres nisi ad debita ⁊ credita.

Quoties. Scriptus ex re certa alio instituto ex to-
ta vel quota habeť pro legatario. h. Oldr. et
premittit ad euidentiã qõ ille qui nõ põt agere nec conueniri vt
heres nõ est heres. vt no. ã. de rei ven. l. cũ a matre. q⁹ iuris intellectus
qui maxime cõsistit in corporalibus. scz in agẽdo ⁊ respondẽdo nõ est
apud eũ. vt. ff. de pe. here. l. hereditas. in princi. ¶ Opp. ff. co. l. i. §. si ex
fundo. sol. ibi non habebat coheredẽ hic sic. ¶ Scõo oppo. qõ idẽ sit si
habebat coheredẽ. vt. ff. eo. l. ex facto. pponebat. sol. ibi habebat cohere
dem eiusdẽ forme ⁊ nature sicut ipse erat: quia erat coheres ex re certa
hic autẽ potioris forme ⁊ nature q⁹ vniuersalis in quo cõsistit caput do
minij ⁊ prelationis. ¶ Tertio opp. qõ heredi singulari reliqui nõ ac
crescat. vt. ff. eo. l. quotics. §. si duo. ver. simodo. Sol. ibi testator prohi
bet ius accrescendi qõ põt heredi singulari sed non vniuersali nisi det
substitutũ vulgarẽ. ¶ Quarto op. qõ heredi singulari nõ possit prohi
beri ius accrescendi. vt in aut. vt cũ de app. co. §. ceterum. solu. ibi spe
ciale q⁹ istitutio filij̃ est necessaria ⁊ legitima debeť etiã inuito testatore
vt. ã. de moff. test. l. scim⁹. ⁊. ff. de bo. lib. l. si libertus patrono. ver. quid
ergo. Bar. aũt ꝫsuluit qõ si filio instituto ī re certa q̃ nõ capit legitimã
pater instituẽs ius accrescẽdi inhibeat qõ testiõ nõ vz: et hoc rõne per
1 plexitatis: ⁊ idẽ etiã tenet in. d. §. si duo. sed male dicit q⁹ cõtra casum. d.
§. ceterũ. ¶ Mõ renocat in dubiũ de herede extraneo instituto in re
certa relicta alijs vniuersalib⁹ heredib⁹ repudiantib⁹ vtrũ habeat ius
accrescẽdi. ⁊ videť q⁹ non: q⁹ testator q limitauit cũ ad certã rẽ satis p
hibuisse vt ne ad aliud admittat. vt. ff. ō neg. ge. l. q aliena. §. libertos.
⁊. ff. ad treb. l. lucius. §. qui habebat. in fin. ⁊ bocenus Mico. de matarel.
Bar. fil. ⁊ Jac. bu. ⁊ gl. expressa. ff. ad trebel. l. ij̃. qs prioze. que dicit qõ
nõ habeť loco heredis nisi dũtarat odio querele. hoc etiã patet ex iure
quo admittit q⁹ p actionẽ ex testamẽto sed actioni ex testõ directa insti
tutio nõ accrescit. vt. §. de fideicõ. Lcã quã. sed in ztrariũ tenet Guil. de
cung. hic. ⁊. ff. de cõdi. inde. l. seruo. ⁊ Bart. q⁹ paria sunt cohere dẽ non
dat vel inutiliter datũ. ⁊ ad hoc. ff. de vulg. ⁊ pupl. l. coheredi. §. si. item
q⁹ voluntas testatoris manifestissime nõ refragať. vt. d. §. si duo. sol. in fi
lio ⁊ in alijs in qb⁹ debeť legitima accrescere puto vniuersum. nã mari
ma est ratio que pro liberis facit. nec obst. qõ legitima sit quota bonoz
⁊ nõ quota hereditatis. vt ait Jac. but. nã ista est differẽtia causalis non
gñalis. ¶ Pone etiã qõ in heredi. non sunt debita nihilomin⁹ hereditas
est. Ite in habẽtib⁹ symbolũ facilioz fit trãsitus in extraneis vero oĩno
põt saluari opi. Mico. de mata. ⁊ aliorũ. ¶ Pone em̃ qõ habens filiũ insti
tuit cũ heredẽ vniuersalẽ ⁊ matri sue legauit mille. ecclesiã vero paro-
chialẽ instituit in quinq̃ solidis. p sua alia. moritť filius nunquid ecclesia
habebit totũ. absit. ⁊ si lex diceret hoc diceret male q⁹ min⁹ dilectus ha
beret plus ⁊ excluderet a luctuosa hereditate parẽtes. arg. ff. de condi.
⁊ demõ. l. publi⁹. §. titia. ⁊ ista verba in re institutiõis ponunt hodie ex
2 cõsuetudine notarioz qui nõ intelligũt quid dicũt. ¶ Ulterius q̃ro
cũ tres tantũ sint qualitates heredũ. vt insti. de here. quali. ⁊ dif. cuius
qualitatis est heres instit⁹ ex re certa. respondeo si solus idem qõ si
vniuersalis. nã hec vox heres ex ppriaui significat qd vniuersale. vt in
d. l. quoties. §. heredes. sed si testator vniuersitatẽ alij assignauit. et per
hoc heredẽ in re certa coarctasse videť. vt. ff. de le. i. l. qõ i rcrũ. §. si qs.
⁊. ff. de here. instl. l. quo loco. §. fi. tũc talis singularis heres etiã filij⁹ nõ
erit necessarius⁹: q⁹ illa qualitas introducta est fauore creditorũ: sed ipse
nõ tenet creditorũb⁹ rõne legitime ergo nõ est su⁹ ⁊ necessarius⁹ sed volũ
tarius⁹. Vñ si decedit anteq̃ agnoscat nõ trãsmittit iure eristẽtie sui he
3 redis: sed per. l. si quis filiũ. ff. de inofic. testa. ¶ Quero si pater dicit
ita. relinquo filio meo legitimã vel partẽ suã vtrũ intelligať iure institu
tionis. ⁊ dic q⁹ sic. vt. j. titu. ij̃. l. humanitatis. ibi legitima relicta. secus
si dicit relinquo talẽ rẽ vel talẽ quãtitatẽ. nã nõ intelligitur iure institu
tionis ⁊ sic testamentũ nõ valet: q⁹ est ꝑterit⁹. nã certa res vel quãtitas
incerta in verbo cõmuni nõ inducit institu. vt. ff. ad trebel. l. loci. §. ge
neraliter per Dy. ff. de here. institu. l. illa ist̃utio. per Bar. ⁊ ꝫ. fami.
bersi. l. quoties. in glo. licet ergo testator dicat q⁹ vult testamentum
valere omnimodo via ⁊ forma ⁊c. tñ si nõ expressit hec formalia verba
iure institutionis vel similia nõ valet testamentũ q⁹ non sufficit relin
quere quoquo relicti titulo. vt dixi in aut. nouissima. qõ absurdissimũ
puto. nam ad validũ intellectũ ⁊ nonad inualidum verba sunt trahẽ
da ⁊ aptãda personis quibus loquimur ſm qualitates personarum.
ad hoc. ff. de test. milĩ. l. q iure militari. Jac. de arc. i. d. l. illa institutio.
⁊ in Spec. in tit. de instru. edi. §. instrumẽtũ ergo. versi. qd si a cõtrahẽ
tibus. ⁊ hoc tenet Jaco. de arct. in scriptis suis ⁊ in hac. l. nã significa-
tio verbo⁹

tio verbo⁹ generaliũ nõ repugnat et volũtas testatoris salua
tur. arg. ff. de leg. j. l. ab omnibus. in prin. ⁊. ff. de condi. et de
mõ. l. in his. ⁊. j. de ideiusso. l. volũtatis. ⁊. l. verbũ volo. cũ si
mi. Vulgares em̃ homines illiterati nesciunt vulgarizare aliud
verbũ cꝫ relinquo ⁊ durũ ⁊ cõtra eg tatẽ est dicere qõ genera
le verbũ nõ aptet ī ea specie in qua magis saluať. Si aũt te
stator expresse diceret relinquo iure legati decẽ tali filio meo
tunc bene esset ꝑteritus lz in. l. rũ. tabu. verbum lego fuerit
cõe. vt. ff. de verb. signi. l. verbis legis. sed postea p sequẽte iu
ris prudentiam vocabula fuerunt distincta ideo de per se ba
bem⁹ titulũ. de here. instl. ⁊ per se titulũ de le. ¶ In glo. cum
ipsi in fine. ¶ Pone qõ testator aliquos instituit in re certa et
aliquos sine parte lz generaliter. postea generaliter instituti
repudiãt. nunqd instituti in re certa crũt heredes in totũ. an
vitiabiť testamẽtum vt vocenť heredes abintestato: ⁊ vť qõ
isti sint heredes in totũ. sicut si alij nõ fuissent scripti. vt. ff. e.
l. i. §. si ex fundo. cũ gcõdãtẽ. vt hec sint paria aliũ nõ fuisse
scriptum vel fuisse ⁊ repudiasse. ar. j. ti. ij̃. l. ex testamẽto. ff. de
bo. pos. l. ij̃. in fi. ⁊ in. ll. seq. ¶ Ecõtra qõ vitiť testamẽtũ. vt
j. de fideiusl. l. cã quã. q⁹ isti sunt legatarij. ex quo sunt alij in
stituti vt hic ⁊ inter heredes ⁊ legatarios nõ est ius accrescen
di. ita qõ accrescat legatarijs hereditas: et hoc credo verum.
4 ar. ff. quib. mod. testa. insir. §. posteriore. ibi nec interest ⁊c. et
ibi hoc cm̃ solũ ⁊c. Nic. de matarel. ¶ Quidã vero dicunt
qõ heres singulis est heres p ola nisi quo ad debita ⁊ credita.
vt no. ff. eo. l. ex facto. el. ij̃. §. j. in glo. que incipit quoti. quam
opi. quidã sequuntur: sed glo. ibi reprobat. vñ dic vt supra.
1 Error nominis an vitiet.
2 Homines grossi ingenij reputantur inepti.
3 Heres heredis testatoris dicitur heres.
4 Voluntas defuncti facit trãsmissibile ad omnes.
5 Quantitas legata dicitur transmissibilis.
6 Heredis nomine non cõtinetur proprie nisi descendens.
7 Fidelitas repit maioꝛ in codẽ gñe cꝫ in extraneo sanguine.
8 Legatarij heres non est legatarius.
9 Institutio non valet nisi verbis exprimatur.
10 Substitutio dubia qualiter debeat interpretari.
11 Substitutio vulgaris sit vbis negatiuis ⁊ non affirmatiuis.
12 Coheres presumitur qui postcrius nominatur.
13 Ordo inter gradus est seruandus.
14 Substitutio impossibilis non continet vulgarem.
15 Volens rem videtur velle ordinem rei.
16 Substitutio presumitur vbi non est institutio.
17 Hereditas tertie persone alicui potest relinqui.
18 Sermo qualiter intelligẽdus sit qui sane intelligi non põt.
19 Presumptio interdũ habeť ad id qõ non est verisimile.
20 Dei genitiuus dicit genitiuus. pnominis. pprie persone.
21 Contractus an valeat nomine limitato.
22 Sensus vbi est idem ibi est eadem virtus ⁊ operatio.
23 Actus falsus non potest rem veram significare.
24 Heres triplex est.
25 Legatarius legatarij descendit a testatore per nomen hoc.
26 Filius acquirit patri per patriam potestatem.
27 Verba ciuilia directa trahuntur ad vacuam portionem.
28 Institutio dubia qualiter sit interpretanda.
29 Institutio respectu magis exprimi dicitur dubia.
30 Ratio viua dicitur anima scripture.
31 Causa subtiles non debent cõmitti grossis aduocatis.
32 Libellus sufficit qõ cõtineat heredẽ ꝑmi testatoris fuisse.
33 Libellus an sit idoneꝰ si in eo dicať tñ se heredẽ ex testõ.
34 Heres heredis dicitur heres testatoris.
35 Heres secundus non continet noĩe heredis in penalibus.
36 Terminus ad quẽ cum deficit an deficiat modus per quem.
37 Casus fatalis non inducit consensum.
38 Heres vnicus sufficit in negatiua ppositione excludenda.
39 Executio heredi cõmissa an transeat ad heredem.
40 Hereditas an simul concurrat si non esset distincta.
41 Heres ⁊ bonorũ possessor quis põt esse ex transmissione.
42 Testamẽti tempus est inspiciendũ quo ad significationem.
43 Heres si sit aliquis ꝓ dimidia tẽpore testamenti ⁊ post te
stamentum accreuit ei alia dimidia totum ei debetur.
44 Opinio debet inspici que facit rem valere.
45 Jus si ignoretur videtur haberi pro derelicto.
46 Substitutio vulgaris interpretatiua excludit ius accrescẽdi.
47 Affirmatiua pregnans parit negatiuam.

Camilibris. Si testator aliquẽ cẽ he
redẽ ttie pso nec dispositum
vz si testõ: illi⁹ hr̃s fuerit vl illũ tertiũ hr̃dẽ istitue
rit. al⁹ sec⁹. h. d. Vel disponẽs alĩũ alij successurũ
inutiliť disponit nisi illi successerit: vl istituerit eũdẽ. h. d. Di
uidit ī q̃tuoz ptes. nã ꝑmo ponit thema ex q̃ resultat q⁹. scõo
ponit opi. veterũ. tertio ponit reꝓbẽtionẽ ipsoz. q̃rto decidit
qõnẽ cũ distictiõe singlaré rõnẽ cuilibet mẽbro distictiõis an-
nectẽs. ¶ Casus. martin⁹ fecit testũ in hac forma vbo⁹. sem
proni⁹ plotij hr̃s esto q̃rit an valeat instõ: ⁊ direrũt veteres
qõ sic: q⁹ ꝑsumit erratũ in noie. ppzio testatoris. Imꝑator h
reꝓbat qr nõ debem⁹ ꝑsumere testatorẽ esse fatuũ. adeo q⁹ ī
suo noie erret. ⁊ iõ impator distinguit tria mẽbra. nã aut testa
tor fuit hr̃s plotij ⁊ vz institutio: q⁹ videť instituere sibi et se
mediãte plotio succedit: q⁹ hr̃s hr̃dis testatoris ẽ hr̃s ſm an-
tiquã regulã. Aut nõ fuit hr̃s plotij ⁊ tũc aut sibi plotiũ he
redẽ instituit: ⁊ videť semproniũ substituere plotio ex ordine
scripture vt sic ploti⁹ sit institut⁹ ⁊ sempronj⁹ substitut⁹. Aut
nec plotio testõ: successit nec plotiũ hr̃dẽ instituit: et tũc talis
institutio est nulla: q⁹ hr̃dẽ ꝓpzio nihil dispositi cũ nõ sit ve
risile ī suo noie quẽcꝫ errare. h. d. ¶ Mo. q⁹ ī ꝓpzio noie ipsi⁹
a loquentis⁹ nõ est verisile quẽcꝫ errare. nec ẽt verisile quẽcꝫ sibi a
nomẽ mutare cũ loquať ī tertia ꝑsona. ¶ Mo. errorẽ ī ꝓpzio
noie loquẽtis fi allegať vitiare. ¶ Mo. neminẽ stultũ ꝑsumi.
¶ Mo. q⁹ vba q̃ nõ põt interꝑtaria ꝓmis interꝑetank re
motis. ¶ Mo. vba q̃ nõ põt interꝑtari p pri⁹ interꝑetank p poste
rius. ¶ Mo. q⁹ hr̃s hr̃dis testatoris est hr̃s. ¶ Mo. tacitã isti
tutionẽ valere. in vñ si. ⁊ ī fi q̃dẽ. nã ibi tacite intelligit persona
testatoris. ¶ Mo. in ỹ. nisi pri⁹ dubiã substõnẽ interꝑtari dire
ctã. ita alle. gl. ff. ō vul. sub. l. vbis ciuilib⁹. ⁊ nõ erat hic dubi
tatio ō q̃litate vboz: q⁹ certũ est q⁹ vba erãt directa: lz de q̃li
tate animi testatoris. l. ad quẽ sensuz vba directa exꝑsserit⁹ qd
voluit significare. ¶ Mo. substõnẽ vulgarẽ fieri vbis affirma
tiuis. ¶ Mo. posteri⁹ noiatũ ꝑsumi substitutũ. Mo. arg. sumi
er noiatiõe facta pri⁹ ⁊ posteri⁹. Mo. ar. q⁹ pupillaris inutiliť
facta ꝛtinet vulgarẽ non aũt fideicõ. substitutionẽ. ¶ Mo. qõ
vbi ploti⁹ nõ fuit ist̃itut⁹ nõ ꝑsumit⁹ p illa vba ist̃itut⁹. l. sem
proni⁹ plotij hr̃s esto et iõ nõ vz: valeret em̃ si ꝑsumeret plo
tius ex hoc ist̃itut⁹. ¶ Mo. q⁹ vbi nõ est ist̃itutio nõ est substi
tutio. ¶ Not. sermonẽ q sane nõ põt intelligi nõ valere. facit
ff. de vsufr. leg. Lg plures habebat. ¶ Ultio no. q⁹ ꝑsumptio
nes regũ reb⁹ nõ verisilib⁹ aptãde nõ sunt. ¶ Op. vť q⁹ er
roꝛ nois nõ vitiet. vt. l. si ī noie. ã. de te. sol. aut est error ī ꝓpzio
noie ei⁹ q logẽ. aut est error ī noie ei⁹ cui qs logẽ vel alterius.
ꝓmo casu vitiat vt hic: q⁹ nõ põt ꝛstare de corpe. scõo casu nõ
vitiat vt in Ẽzio: vel dic aut si accederemus errorẽ supponere⁹
mus testatorẽ fatuũ ⁊ tũc vitiat⁹ vt hic. aut nõ supponerem⁹ eũ
fatuũ: ⁊ tũc nõ vitiat vt in Ẽzio: ⁊ ꝑ hoc dico idẽ ī noie filij sui
qõ ī ꝓpzio noie: q⁹ pars sui corꝑis eqdẽ notissima est vñ si te
stator hz filiũ noie martinũ: ⁊ ipse dicit filiũ meũ pupillũ here
dẽ ist̃ituo sempzoni⁹ plotij hr̃s esto: certe nõ vz pari rõne nõ
ꝑsumẽ do errorẽ ī noie filij: q⁹ errorẽt ī hoc nõ ꝛtingit nisi fa
2 tuo ⁊ iudicia fatuoũ sunt nulla. ¶ Scõo opp. nã bic hoies
grossi ingenij seu rudes reꝓbẽdũt ⁊ reputanť ineꝑti ⁊ eoz opi.
reprobanť. Ẽzimo nõ debẽt reꝓbẽdi. vt. l. fi. §. cũ em̃ gemini. j.
ō iu. deli. sol. mala grossities reꝓbať vt hic lz simplicitas nõ
3 reꝓbať. vt ibi. ¶ Tertio op. ōz hic q⁹ hr̃s hr̃dis testatoris
est hr̃s. Ẽz q⁹ nomẽ hr̃dis oz intelligi ō hr̃de ꝓncipali. nõ ō he
rede scõrio. vt. ff. de vul. sub. l. q liberis. §. hr̃ vba. sol. in his q̃
trãseũt ad hr̃dẽ hr̃dis: hz locũ r'a hui⁹. l. hz i his q̃ nõ trãseũt
vt ī subst̃one ꝛdõnali: tũc sec⁹: vt i. l. Ẽzia. itẽ ibi affectio testõ
4 ris oĩa erat ad certũ hr̃dẽ: ⁊ iõ nõ ītelligit ō alio. ¶ Quar
to op. nã ipa defũcti volũtas facit trãsmissibile ad oẽs ẽt ꝛdi
tiõalia relicta. vt. j. ō le. l. i annalib⁹. sol. q̃cꝫ fit mentiõ hr̃dis
ipsi⁹ disponẽtis: ⁊ tũc logẽ. §. hr̃ vba. ⁊. ff. ō ō. fi. l. stichẽdũ. ij̃. rñ.
q̃cꝫ fit mẽtio ipsi⁹ hr̃dis recipiẽtis seu ī quẽ vba diriguntť: ⁊
5 tũc ītelligit ō oi hr̃dẽ. vt i. l. Ẽzia. ¶ Quito Ẽz h op. nã si ꝛce
do vsufructũ tibi. ⁊ hr̃dib⁹ tuis. lz vba loquanť ō hr̃de tuo q
recipis. tñ ītelligũt ō ꝓpzio hr̃dẽ. vt. ã. de vsufru. l. ãtigtas. sol.
ibi pp naturã vsuffruct⁹. cuz em̃ apponit nomẽ hr̃dis sup re
q̃ de sui natura psone coheret ⁊ nõ est trãsmissibilis restringit
pp ei⁹ rei naturã ad ꝑmũ hr̃dẽ ne multiplicem⁹ icõueniẽs. Ẽz
qñ ẽ trãsmissibile. tũc ī definitũ vocabulũ oẽz hr̃dẽ cõphẽdit:
6 ⁊ sic nõ ob. ¶ Sexto Ẽz h op. nã i. l. i annalib⁹. erat sup trãs
missibili ī sup annuo legato. vt. ff. de vsufr. le. l. pr̃imonij. ⁊ tñ
trãsmittiť ad oẽs. vt i. d. l. in annalib⁹. so. ōt ibi bar. q⁹ ibi q̃ti
tas vl alia res legata bñ ẽ trãsmissibilis. ita q⁹ ibi natura rei
est apta trãsmissioni. sed cõditio q̃ est in annuo legato ī pedit
trãsmissionẽ. misi q⁹ testator voluit nõ ī pediri. vt. ff. de libe. et
posth. l. gall⁹. §. ẽt si parẽte. ꝑ Bar. qõ nõ videť bñ dictũ q⁹ ī

Cjn ꝓpzio noie loquẽtis. ⁊ hac occasione errorī nomine ꝓpzio loquentis vel ei⁹ filij nocet. ita singu. limitat Bart. sozi. Cõtrariã regulaz in suo trac. fallen. regu. crix.

Universidad de Deusto
Biblioteca

trãsmissione nõ cõsideram⁹ corpus vt ager vel dom⁹ sed ius corpe vel quãtitate an illud ius sit trãsitoriũ necne. Itẽ legatũ annuũ est legatũ alimẽtorũ: qr sicut vius ꝛ vsufruct⁹ morte pcũt ex ipsi⁹ rei. i. alimẽtorũ natura. tñ lex in annalib⁹ dicit oẽm heredẽ significari: ꝛ iõ dic ꝙ si sequit incõueniẽs nõ cõtinenꝫ hr̃dis in infinitũ. vt in vsufr. Mã incõueniens foret qõ ppietas semp esset inutilis. Si autẽ nõ sequit incõueniens. tũc etiã i infinitũ ptendit. vt in ppietate siue datiõe. vt in. d. l. in annalib⁹. ꝛ ita dicit gl. ibi ad hoc. ff. de vsufru. l. iij. §. ne tñ. nã incõgruũ est qõ ius inferi⁹ sicut est vsufru. qõ est ius infra dñiũ excluderet in totũ ius supius ꝛ pncipale sicut est ppietas hac rõne ꝛ in feudo ꝛ emphyteosi restringit nomẽ hr̃dis indefinitũ ne ppietas semp fit nuda ꝛ ius qõ est in ppietate sit potẽtius ipsa ppietate: hoc eñ esset inutilẽ. ꝛ ideo in emphyteosi itelligit in tertiã gñationẽ sc̃z in emphyteosi eccle. vt in aut. de non ali. §. emphyteosim. ꝛ in scõo itelligit vsq; in eã gñationẽ ꝙ ex natura feudi succedit in feudo. vt in. r. coll. q feu. da. pof. c. i. §. cũ vo. ꝛ. §. h̃z ꝛ plene diximus. de oper. lib. l. li-
7 berti. ¶ Opp. septimo qõ noie hr̃dis nõ cõtineat nisi vere ꝛ ppie descẽdẽs i suo gñe siue corpe. vt. ff. ad tre. l. ex facto. in fi. fol. aut nomẽ hr̃dis adꝺicit ad ipsi⁹ iclusionẽ ꝛ tũc logꝭ hec l. aut ad alteri⁹ exclusionẽ. ꝛ tũc loquit. l. ℥ria ꝛ est duplex rõ. ℣ria qz ponit ꝙ dõnẽ vel eã existere ℔ si ibi itelligat de oi herede nũq̃ exiterũt 2di. Scõa rõ qz testator ibi oñdit affectionẽ suã ad gen⁹ hr̃dis. vt. ff. de here. instit. l. luci⁹ ibi nã prudẽs
8 ℣fulus ꝛc. ¶ Octauo op. de feudis vbi nomẽ hr̃dis itelligitur de decedẽte nõ de extraneo sanguine. vt dixi. i d. l. liberti liberteq; fo. ibi i feudo in q̃ gen⁹ feudatarij attẽdit. qz i eodẽ gñe maior repit fidelitas q̃ in extraneo sanguine qz extranei nõ diligũt dños sicut diligũt creaturas eorũ qbus naturaliꝫ placẽt oia q̃ suis dñis placẽt. ar. no. ff. de ope. li. i. si oparũ. in gl. imo. ꝛ iõ nomẽ hr̃dis qñq; p ferꝺ respectu familie qñq; respectu substãtie aut successiõis bonorũ. pmo casu restringitur ad gen⁹ gñantis. scõo casu adaptat oi vñi successori q̃i voca-
9 bulũ in rẽ scriptũ. ar. j. de ỽ. sig. l. fi. ¶ Mono op. hr̃s legatarij nõ est legatari⁹. vt. j. de leg. l. cũ qd. ergo hr̃s hr̃dis non est hr̃s pmi testatoris. fol. aliud i hr̃de hr̃dis qz cũ vniuersitate trãseũt noia appellatiua ꝛ effect⁹ nois. aliud in legatario et nomẽ legatarij nõ trãsit in aliũ qõ nõ plz: qz in appellatiuis noibus nomẽ descẽdit a noie ꝛ cã causata assumit nomẽ cause causantis. vt. ff. de le. iij. l. si fuerit i municipio. §. si qs. ¶ Vel dic ꝙ ibi erat hr̃s exhr̃dati hic instituti. vñ in hr̃de exhr̃dati nõ repũtat titul⁹ testatoris buficio pcedẽte. ppt odiũ exhr̃dationis ꝛ est spãle vt ibi no. offo eñ pris abutẽs testator substitutũ grauare. pbidet. Itẽ substitutus ille vr̃ cape a grauato. i. exhr̃dato cui nõ pot substitui vt legatario ſ; vt exhr̃dato ergo grauari nõ pot sicut nec alijs bonis exhr̃darit. qz nihil bñficio ſ; tñ offo exhr̃dãtis hr̃e videt. vt. ff. ad. l. fal. l. g fidũ. §.
10 q filios. ¶ Decimo op. ꝛ vr̃ ꝙ nõ valeat instõ nisi vbis exprimat. vt. ff. de testa. l. iubem⁹. ergo si testator hr̃s plotij dicit sempronij⁹ plotij⁹ heres esto: ꝛ nõ dicit mihi: nõ vꝫ: cũ de se tacẽat de alio loquat sicut nõ vꝫ stipulatio aliũ daturũ vel faciturũ. vt. ff. de cõsti. pec. aut. si qñ. sol. vbi expresse sequit tacitũ
11 videt exꝑssuꝫ. vt. ff. de secũ. ta. l. si ita. §. g filio. ¶ Undecimo opp. ꝛ videt ꝙ substitutio dubia interpretẽ fideic. vt. ff. ad tre. l. g filiũ. in pn. ꝛ. l. ex facto. sol. aut testator dirigit vba heredi ipm grauãdo: ꝛ intelligit fideicõmissaria. vt ibi. Aut dirigit verba ipsi substituto. ꝛ tũc interpꝛtat directa: vt hic. vñ in contrario fuerũt vba grauatiua: hic vo fuerũt vba successiua. i. successionis directiua. facit quod nota. j. de fideiuss. l. cã quã.
12 negatiuis ꝛ nõ affirmatiuis. vt no. insti. de pu. sub. §. q; rõne. Solu. fit verbis negatiuis vel reducibilib⁹ ad negatiuã: vel dic ꝙ cõditio est negatiua. vt ibi. ℥ nec ꝛ dat. ff. de here. insti. l. titi⁹ ꝛ sei⁹. ꝛ. l. qz tacita. ꝛ. ff. de vulg. sub. l. pater impuberis. ꝛ. ff. de lib. ꝛ posth. l. gallus. §. j. sic substitutio fideicõ. pot fieri verbis negatiuis ꝛ affirmati-
13 uis. ff. ad treb. l. g filiũ. in prin. qõ no. ¶ Decimotertio op. ꝛ videt qõ posterius noiatus pfumaꝫ coheres ꝛ eque principalis ꝛ nõ substitut⁹. vt. j. de leg. l. cũ qõ. Sol. hic esset nimia abuñio sic interpretari. vt. ff. de vul. sub. l. verbis ciuilibus. ibi vero est ppria locutio ꝛ clarior sensus. ꝛ sic nõ ob. ꝛ eodẽ mõ
14 op. ꝛ soluit. j. de ver. sig. l. cũ qdã. ¶ Decimoquarto op. ꝙ ordo semp attẽdit. vt. ff. de ỽsufru. l. quoties. nã ordo verborũ designat ordinẽ intellect⁹. vt de ỽse. dist. h. in rpo pater. Sol. ordo inter gradus seruandus est: vt hic. Sed ordo intra gradũ nõ est curãdus. vt. ff. de lib. ꝛ posth. l. iij. §. fili⁹. nõ ob. c. in rpo pr̃. qz ibi logꝭ de ordine legis diuine q ꝓposterari nõ potest: sicut nec ordo nature vel forme. et facit. ff. de pe. l. quidã.
¶ Decimoquinto op. ꝛ videt ꝙ impossibilis substitutio: puta si mater dicit plotio filio meo pupillo sei⁹ heres esto nõ cõtinet vulgarẽ: qr si nõ vꝫ qõ ago vt ago nõ vꝫ: vt valere pot. vt ℥. de test. l. non co dicillũ. Sol. illud verũ nisi id qõ valere pot includat sub inualido: vt. ff. de serui. l. si tã angusti. sed hic includit iuris interpretatiõe: ℔ ꝺ̃ã ỽbis fiat violẽtia qõ est not.
15 ꝛ facit qõ no. j. de leg. l. vroꝛ patrui. ¶ Decimo sexto op. et videt ꝙ plotiꝰ pfumaꝫ institut⁹ ℔ nõ sit institut⁹. nã q; vult rẽ vult ordinẽ rei: vt. ff. de acq. here. l. illud. ergo volẽdo ꝓuidere sempronio ctiã plotio ꝓuidere videt. Solu. qui vult aliqd vult ordinẽ ad illud. verũ est in ordine formali: secus in ordine psonali. Vñ verũ est sine subaudatiõe extranee psone. arg. ff. de ver. ob. l. si ita stipulat⁹. §. grisogonus. in fi. ꝛ. ff. de here. instit. l. ex facto. ctiã q̃rit vñ cũ hic esset necesse subaudiri psonã est sec⁹. ꝛ facit qõ no. in. l. gallus. in prin. ff. de lib. ꝛ posth. Itẽ facit. j. de fideic. l. ab eo. nã vbi sub onere nõ includit honor: qr sic intelligẽdo valeret fideicõmissaria. vt ibi. Aut dirigit vt ibi ptz. sic in substitutiõe nõ includit institutio. vt not. ff. de
16 here. instit. l. luci⁹. ¶ Decimo septimo op. ꝛ videt ꝙ vbi nõ est institutio: sit substitutio. vt. ff. de here. instit. l. si qs ita bꝛes. in pe. char. Sol. ibi est sile institutionis. i. legitim⁹ heres. Et iõ si ploti⁹ nõ esset institut⁹ eẽt tũ legitim⁹ valeret substitõ qõ est
17 no. ¶ Decimooctauo op. ꝛ videt qõ hr̃ditas tertie persone possit alicui relinqui cũ res aliena possit legari. vt. j. de lega. l. cũ aliena. Sol. legatũ respicit principaliter ꝛ fcẽario ipsam rem q̃ legat ꝛ q̃ pot redimi ꝛ ꝓstari. sec⁹ in hr̃dis instõne q̃ respicit pncipaliter psonã ꝛ q redimi nõ pot nec obliquari qõ est no-
18 tã. ¶ Decimono op. ꝛ videt qõ sermo qui nõ pot sane intelligi intelligat abusiue ꝛ impꝛprie. vt. ff. de leg. iij. l. librorũ. §. qõ tñ cassi⁹. ꝛ. ff. de fun. instru. l. fundus q. Sol. ibi ꝓparua abuñione q̃ nõ nocet: hic in magna et intolerabili q̃ nocet. imo nõ erat hic sermo intelligibilis. vt. l. iiij. ff. de lega. i. fa-
19 cit. ff. de vsufruc. leg. l. si alij. ¶ Vigesimo op. ꝛ videt ꝙ interdũ pfumaꝫ id qõ nõ est verisile. nã nõ est verisile. qõ gs occidat aliquẽ sine dolo. ꝛ tñ pfumiꝫ hoc q̃ sq; dolus abſit. vt. j. de fica. l. ij. Sc. ibi est verisile qõ pfumaꝫ attẽta specie: ℥ nõ est verisile qõ pfumaꝫ attento gñe. ꝛ iõ ibi spẽs ꝓualet gñi.
20 sicut no. ¶ in fi. in. c. ij. de re. iur. li. vi. ¶ Modo venio ad qõnes ꝛ primo q̃o qd si eius dixit ita titius meꝰ plotiꝰ heres esto an id istinctẽ valeat hec instõ. Rñ. sic: qz iste gñs mei est gtus. ꝓnois ꝓme psone. vñ ſm intrinsecã significationes tñ vꝫ q̃stũ si diceret ego plotius te heredẽ facio. nã nõ vitiatur demõstratio vtilis per inutilem. ar. in. l. j. in fi. ff. de dot. ꝓlc.
¶ Itẽ pot esse mutatio nois q̃ est ꝓmissa cũ nemini noceat.
¶ Itẽ cũ logꝭ in ꝓpria psona ℔ sub noie alieno. nec substantia. i. cõsensus deficit nec forma ỽbor. vt extra de spõ. c. tua. qꝰ
21 est gl. istius. l. ¶ Scõo q̃o qd i ℥citibus sinoie mutato quis logꝭ i ꝑma psona. Rñ. idẽ qz nõ nocet stipulãti si. ꝓmissor fingit se aliud nomẽ hr̃e. sec⁹ si loquat in tertia psona. nisi noia sint tertie psone: ℥ facta sint psone ꝓme: qr factis magis credim⁹ ꝙ ỽbis: ꝛ qz cõsentit i facto cõsentit i dicto. vt si ego
22 voco: Bal. dico mulieri ignoꝛãti ploti⁹ te despõsat ꝛ habeo rẽ secũ. nam creditꝰ iustitia me consensisse nec pot ꝓbari non cõsensisse nisi ꝑ cõfessionẽ vtriusq; ptis. vt. d. c. tua. qõ est not.
¶ Tertio q̃rit cũ nõ sit dña vtrũ aliqd dicat in ꝓma psona an tertia. vt de cõuer. cõiu. c. dudũ. q̃re tu facis dñas. Rñ.
23 qñ idẽ significat ꝛ repũtat i psonis ꝛ actu vtroq; mõ non est dña. sec⁹ si nõ idẽ. vt. ff. de lib. leg. l. legaui. ꝛ sic vbi idẽ sensus ibi eadẽ virt⁹ ꝛ opatio. alias secus facit. ff. si cer. pe. l. fi. §. fin.
¶ Itẽ iter psonalẽ demõstrationẽ ꝛ ipersonalẽ multũ refert.
23 ℥. de cõsti. pe. aut. si qñ. ¶ Quarto q̃rit si titius heres plo tũ dixerit verba sempronio sic dicẽs. sempronĩ ploti⁹ te heredẽ istituit q̃ritur qd iuris. Rñ. nõ vꝫ qr hec verba falsum actũ significãt qz significãt actũ tã ꝑ procedẽtẽa plotio immediate: ꝛ falsus act⁹ non pot rẽ verã significare: ℥ in. l. nisa viri
24 gebaꝭ ipsa successio qõ fieri poterat: qr significat actũ procedẽtẽ ad plotiũ. ꝛ facit. ℥. de iur. ꝛ fac. igno. l. cũ falsa. ℥. de testa. l. verba. ꝛ. ℥. de dolo. l. cũ ꝓponas. ¶ Quinto q̃rit cũ tripler sit heres sc̃z vniuersalis: ꝛ quasi vniuersalis vt in legitima ꝛ heres singularis vt i re certa. vt. ℥. co. l. quoties. An hec lex habeat locũ si testator fuit hr̃s plotij in legitima vel in re certa. ¶ Et qd si fuit legatari⁹ ꝛ non heres. vt. ff. de vsuca. l. id tẽpus. §. in re legata. Rñ. in quocũq; verificaꝫ regula illa heres heredis testatoris est heres sili⁹ verificaꝫ intellectus huius. l. qz vbi ℔ locũ rõ legis. ibi ꝛ lex. vt. l. si. j. de indi. vi. tol.
Contra hoc facit: qr in obliquis disꝓsitio singulis nõ trahit ad vniuersa legata. vt. l. cogi. §. gñaliter. ff. ad treb. Sol. ibi in obliqua id est fideicõmissaria que est grauamẽ. ideo non extenditur: hic in obliqua id est ꝑ mediũ q̃ est fauoꝛabilis: et extensiua. vt. ff. de vul. sub. l. coheredi. §. fi. qz habet vba directa ꝛ cis uilia. Jn puro aũt legato est secus. qz essent plures ꝛ extranee

abuſiones.

26 abuſiones. ¶ Sexto querit qd si dixit sempronĩ⁹ plotiꝰ legatarij⁹ esto an valeat si testator plotio ꝓ legatũ vl spãle fideicõ. successerat. Rñ. valet qz legatarij⁹ legatarij⁹ descẽdit ꝑ nomẽ hoc a primo testatore sicut hr̃s hr̃dis. ar. d. ver. in re lega-
27 ta. facit. ff. de ver. sig. l. verbis legis. ¶ Septimo querit qd si nõ fuit heres sed fideicõmissarius⁹ vniuersalis. Rñ. loco heredis est. vt. ff. ad treb. l. qui quadringẽta. et arg. ff. de leg. i. l.
28 eo. l. iũ. ¶ Octauo q̃rit titius fuit heres plotij⁹ in milleſima parte ꝛ sic nõ representat plotiũ nisi in milleſima parte. q̃ro mũqd ꝑ ista verba sempronĩ⁹ plotij⁹ heres esto. videatur instituere sempronĩũ in sola milleſima illa qua successit plotio. Rñdeo sic si aliũ deduco heredẽ vniuersalẽ: arg. ff. de leg. ij. l.
29 cũ filius lucio. alꝰ trahit ad vniuersum: qr verba ciuilia directa trahunt ad vacuã portionẽ. vt. ff. de here. instit. l. i. §. si ex fundo. ¶ Nono q̃rit duo fuerũt plotij⁹. vn⁹ instituens titiũ alter institut⁹ a titio, deinde titi⁹ ait. sempronĩ⁹ plotij⁹ heres esto. de quo plotio intelligẽt. de vtroq; eñ non pot intelligi.
qz dixit plotio ꝛ nõ plotijs in singulari numero loquẽs: vt. ff. ad treb. l. luci⁹ phebus: ꝛ videtur dicẽdũ de plotio scõo. et de plotio hr̃de nõ plotio testatore. ar. ff. de vul. sub. l. q liberis. §. hec verba. ꝛ. j. de ỽsufru. l. si ita. sub. l. ij. ꝛ qz de illo plotio videtur loqui posteri⁹ de quo ꝓius est locut⁹. vt. ff. de lega. i. l. g filiabus. ¶ In cõtrariũ videt qz referẽdo ad plotiũ testatorẽ minor imo nulla est abuſio: sed vera ꝓdicatio sed referẽdo in heredẽ est quedã fictio et impꝛpria locutio. ergo potius ꝓprie ꝙ impꝛprie ꝺ̃z intelligi. ¶ Sed ad hoc rñdeo ex vicinitate scripture. arg. ff. de leg. i. l. seruꝰ plurib⁹. §. fi. qz ex cõmemoratione apparet affectio ꝓlationis de plotio herede. Solu. de hac questione est casus huius legis. Mã si testator plotio succedit intelligit ad ipm significare. Si autẽ nõ succesſit tũc habẽt locũ sequẽtia in lra: qz ergo successisse ꝓponit sermo iste
30 representat intellectui significare in ipm seu de ipso. ¶ Decimo q̃rit qualis substitutio est ista. an tacita an expressa. ꝛ videt expressa: qz colligit ex ỽbis. vt. ff. de lib. ꝛ posth. l. gallus. §. i. ¶ In ℥ciũ qõ sit tacita. vt. ff. de here. instit. l. qz tacita. Sed facẽ ꝓparationẽ. Mã si cõparas eã ad magis expressam ista re
spectu illius dicit tacita. Sed si cõparas eã ad magis tacitã ista respectu illius dicitur expressa. sicut ego dico debilis respectu fortioris me ꝛ dico fortis respectu debilioris me. sic ista dicitur dubia respectu magis certe. vt no. in. d. l. ỽbis ciuilibus: et ỽ certa respectu magis dubie. puta q̃ sub velamine
31 verbũ nõ tegit: ℥ extrinsec⁹ suppleꝫ. vt. d. l. ꝑcib⁹. ¶ Unde cimo q̃rit qd si statutũ dictat qꝰ verba debeãt intelligi vere ꝛ ꝓprie ꝛ nõ recipiãt extraneũ sensum. nõdeo adhuc obtinet lex nostra qz vere ꝛ ꝓprie dicit qñ ſm datũ sensum a iure intelligit cũ verbozũ ciuiliũ significationes a iure ꝺ̃ntur ꝛ ꝓprie dicit qõ ſm modũ significãdi dicitur. ff. de ver. sig. l. libe
rorũ. per Bar. sic si testator dixit te instituo in asse. nemo eñ negabit nõe assis vere ꝛ ꝓprie totũ significari. vt de here. instĩ. §. hereditas. et tũ vox ipsa satis est a suo intellectu extranea. qs eñ negabit theutonicũ suo idiomate loquentem vere ꝛ ꝓprie loqui in lingua sua ℥ extranea: certe nemo. ibi ergo est veritas ꝛ ꝓprietas dicẽdi vbi est verus actus eius qõ qs si
32 gnificare intẽdit. vt. ℥. de testa. l. qñ in dignũ. ꝛ. ff. de supel. legaga. l. labeo. ¶ Duodecimo q̃rit si primo est nõiatus sempronĩ⁹ postea ploti⁹: qr dicit testator: sempronĩ⁹ ploti⁹ heres
esto plotiũ heredẽ instituo. an sempronĩ⁹ est substitutus. ꝛ videtur etiã ꝙ nõ: qr lra ista videtur dicere exꝑsse in ỽbo ꝓius. ꝛ in verbo ex cõsequẽtia. i. sequẽtia sine ordine. Mã cũ ter. faciat vim in ordine omissio ordinis vitiat. vt. ff. de vul. subst. l. mutibus. §. prius. Cõtrariũ dico. Mã qõ postea ꝺ̃r in principio videt dictũ. j. de instit. ꝛ substi. l. pe. ¶ Itẽ ordo intellect⁹ magis curaꝫ q̃ ordo verborũ: vt. ff. de here. instit. l. talẽ. in pn. ꝛ hoc qñ in eadẽ volũtate. Sed si in alia volũtate tũc concedo qõ aut ꝓmittit institutio plotij⁹ ꝛ valet substitutio sempronĩ⁹ aut ecõtra. ꝛ tũc secus. facit qõ no. ff. de vul. sub. l. si cũ. §. fin. et ꝓ hoc inducoꝫ ꝑliter. ff. de here. instit. l. si ita quis institut⁹
33 sit titi⁹. ꝛ. l. quo loco. in princi. ꝛ. l. ex facto. ¶ Decimotertio reuoco in dubium nunqd persona inaniter inserta actui vitiet actũ: ꝛ videt ꝙ sic. Mã in fi. but⁹. l. ôz. qꝰ ꝓsona nugatorie noiata vitiat. ¶ In ℥ciũ. ff. de heredi. instit. l. si mcuia. ꝛ. l. ex facto etiã in glo. ꝛ. ff. de leg. i. l. duob⁹. §. heres. vbi nuge nõ vitiãt. Sol. aut ꝓsona nugatorie inserit⁹ additioni negatiue vel affirmatiue ꝛ nõ vitiat. aut dispõni ꝛ tũc tota dispõ ꝛ eẽ nugato-
34 ria ꝛ vitiat vt hic. aut pars ꝛ nõ vitiat. vt. d. §. hr̃s. ¶ Decimoquarto queritur ex qbꝰ causis possimus ipꝛpriꝰ seꝛmonibus vti. ¶ No. qꝰ nõ debem⁹ vti in verbis planis ambiguis nec captiosis sed cõsonãtibus in dicto eius quod voluꝫ in facto. dolus eñ quidẽ est obscure loqui vt nolit intelligi. Uñ in cõtractibus q̃ sibi vult per obscuritatẽ sermonis a reseruare interpretationem sermonis ipsam in aduersarium
35 transferre. ꝑter suũ dolũ. ff. de pac. l. veteribus. ¶ Ho. qꝰ impꝛpria locutio est illa q̃ recedit a ꝓpria significatione. vt ff. de leg. iij. l. non aliter. §. j. in ver. abuſiõe. Itẽ est impꝛpria locutio illa q̃ recedit a ꝓpio effectu rei designande ꝙ ipsam. vt. ff. si cer. pe. l. si tibi. Itẽ est impꝛpria locutio q̃cunq; vnũ vocabulũ ponitur ꝓ alio dissimili. vt. ff. loca. l. si vno. Item est impꝛpria locutio vbicunq; subaudit dictio quasi: vel ere et
bis si⁹. vt. ff. de inreiur. l. si possessori. §. sed ꝛ si rerũ. ꝛ. l. ij. ff. de vsufru. carũ rerũ. Item est impꝛpria locutio illa q̃ significat aliter q̃ sonet vt hic. Itẽ est impꝛpria locutio qñ ꝓpria locutio ꝛcipit impꝛpriã solutionẽ. vt cũ dico ¶ Det. ꝛ ¶ Dau. currit. vt. ff. de offic. pcõ. l. ij. ¶ Itẽ impꝛpria locutio oĩs q̃ saluaꝫ ꝓ figurã q̃ multe sunt. Hinc est ꝙ masculinum cõcipit femininũ ex impꝛpria locutiõe. vt. l. i. ff. de ver. sig. ꝙ Dy. sc̃z ſm rationẽ recti sermonis. vt. ff. de aur. ꝛ argẽ. leg. l. plautius. sc̃z ſm rationẽ recti iudicij qõ legiste põderãt ꝓprie ꝛ vere concipit si ratio sit eadem. arg. j. de indi. vi. tol. l. fi. Impꝛpriꝰ sima oĩm locutionũ est ironica. j. de leg. l. cũ quidã. ¶ Ecõtra vero ꝓpria locutio est aperte leg ſm ꝓpriã ꝛ subiectã materiã. Mã oportet rebus de quibus loqmur cognitos id est familiares ꝛ consonãtes esse sermones. primo ethicorũ. ꝛ insti. de dona. §. est ꝛ aliud. ꝛ hoc ꝺuplicter accidit: vel qꝰ vtimur vocabulis significãtibus ꝛ aptis ad significãdũ vt debẽt significare: vel qꝰ intellect⁹ cõis gentiũ sic intelligit. nã cõis intellectus vocabuli oĩ significationi ꝓpõderat. Ham p quas causas significationes nate sunt id est per intellectum cõmunem
p eaſdẽ mutari: minui ꝛ augeri. vt. ff. de leg. iij. l. librorũ. §. qõ tñ cassius. arg. ff. de leg. i. de quibus. §. nã cũ ipse. ꝛ qõ no. §. si secundo nup̃ serit muli. aut. hoc locũ. in glo. ¶ Redeundo ad questionẽ ꝓpositã dico ꝙ tolerãda sit impꝛpriet as quã ler tolerat: vt hic. Itẽ quã tolerat intellectus cõis. vt. d. §. qõ tñ cassius. Itẽ quã tolerat natura rei. vt. d. §. sed ꝛ si rerũ. Item b
quã tolerat natura cõtractus. vt. d. l. si vno. Item quã tolerat natura iudicij. vt. ff. fami. her. l. ꝛ puto. Item quã tolerat consensus partiũ. vt. d. l. si tibi. ¶ Mimie aut abuſiones ꝛ nõ interpretabiles voces nihil operant vt via nõ aperiat inepti⁹ loquẽtiũ. vt hac. l. in prin. ꝛ fi. ff. de verb. obli. l. que extrinsecus. qõ eñ intelligi nõ pot perinde est ac si non esset dictũ. vt ff. de iur. fis. l. non intelligit. Ipse etiã intellectus intrinsecus
36 sine actu exteriori nõ vꝫ. vt. ff. de vsufru. leg. l. si alij. ¶ Decimoquinto quero que sunt illa que interpretantur vocabula. Rñdeo sunt octo sc̃z significatio natiua a principio quo vocabula sunt nata vel datiua. i. posꝛea vsu gentium mutata. Primas eñ instõnes nescimus: ℥ de ipsis credẽdũ est autoribus. vt. ff. si cer. pe. l. i. in pn. Itẽ intellect⁹ cõis alicuius loci vel patrie. vt Peru. vt. d. §. qõ tñ cassius. Naturalis iustitia. vt. ff. õ cur. tut. l. scire oportet. §. sufficit. Naturaliꝰ charitas et verisimilitudo. vt. ff. de pac. l. tale pactũ. §. fi. de lib. ꝛ posthu. l. gallus. §. i. Publica vtilitas. vt. ff. ad. l. aq. l. i. ita vulneratus. ff. ad fille. l. qs in graui. §. hi quoq;. ¶ Uiua ratio que dicit viua: qz est aia ipsius scripture. vt. ff. de cõdi. inde. l. frater a fratre. de acq. pos. l. i. §. veteres. ꝛ ista quandoq; sumit ex signis vniuersalibus ꝛc. vt. ff. de no. ope. nũ. l. i. §. ite nũtiatio ꝓ Ja. de are. ff. de ser. vr̃. pdi. l. si seruitus. Equitas cõsiderata ꝑsona cui debet equitas inesse vt qz est princeps vel legislator. vt ff. de vulg. ꝛ pup. substi. l. ex facto. in prin. Stilus iudicior⁹ et
2suetudo. vt. ff. de leg. i. si de interpretatione. vt. his similia: qz de simili ad simile congrua ꝓcedit adaptatio. vt. ff. de excu.
37 tut. l. nõ solũ. §. q primipilũ. ¶ Decimosexto q̃rit⁸ an cauſe subtiles sint cõmittẽde grossis aduocatis: ꝛ dic ꝙ nõ: qz ſu
a specti sunt ꝓpter ignoꝛantiã iuris. arg. huius. l. qõ est not. c
38 ¶ Decimoseptimo q̃rit: quidã fuit heres patris. ꝑ medietate ex testamẽto ꝛ sozoꝛ fuit heres ꝑ alia medietate. tandem sozoꝛ⁹ decessit abintestato ꝛ in ei⁹ petitiõe iste frater successit. tandẽ petijt a debitoribus paternis debitũ tanq̃ heres ꝑsi
insolidũ. Oppo. quod non fuit institutus nisi ꝓ parte. ipse replicat et ꝓbat quod est heres sozoꝛis ꝓ alia parte queritur an libellus procedat. dicit Pet. quod libellus ꝓcedit qz actum est formiter. Sed dubium est an sub libello includatur id quod includitur sub replicatione ꝛ fi vincat in totũ. Dicit Pet. qꝰ sic. per. l. si non mortis. §. fi. ꝛ. l. qui repudiantis. in princi. ff. de inoffi. testa. ꝛ per hanc. l. ꝛ. ff. de verbo. significa. l. sciendum. Aduerte. Pet. dicit⁹ qõ fatuum est dubitare an
b procedat libellus. certe imo non est fatuum: quia quãdo per ꝓbationes apparet incompetenter ꝛ incongrue actũ dicit libellũ non procedere licet a principio cã precesserit. vt. ff. de pac. dot. l. bebli⁹. de iudi. c. examinata. ¶ Itẽ leges Pet. ff. de inof. test. hoc uõ dicũt: qz ibi vna est cã ꝛ vna ẽ actio. nã ius

¶ Decimosexto. cause subtiles non debẽt ꝺmitti grossis aduo. vide glo. no. in. c. preterea. de testi. vbi in arbitrarijs recurren dũ est ad iudicem discretũ ꝛ nõ inꝑtũ. sc̃z Hug. ꝛ ibi dixi. vide que notaui. c. i. §. fi. de natu. fœ. post An. de iser. vide ter. c. ad hoc. de of. Ar. chi. qõ Archi. refert ardua ad epiſcopum. et ibi do. Cardi. alleguit Exo. xviij. c. maio ra: de ꝙ erebant ad Moyſen. Bal. in c. cuz oẽs. de ꝺsti. dixit ꝙ vbi vendũtur magne res ecclesie vocantur ab sentes. vide quod ipse voluit in. l. cũ multa. de bo. q̃ li. vide Innocẽ. in. c. edoceri. de reſcri. vbi pulchre loquitur. And. barba. ¶ Tãdẽ sozoꝛ. an sufficiat dicere in libello quod est heres primi testatoris. vi de Ange. et ibi est glo. fm cuz fing. l. ij. ff. de pet. here. Bart. Bal. l. paterfa. primis tabulis. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ moder. l. si gs filiũ. §. fin. ff. de acq. heredi. ꝛ vi de ter. no. l. i. ff. de castrẽ. pe. vbi successor dicit heres primi testatoris. nam pr̃ est succeſsor filij in peculio ꝛ est heres illi⁹ cuius filij⁹ fuit hr̃s. qõ est no. dignuz. ꝛ ad materiã vide Bal. in. l. gallus. §. etiam. de libe. ꝛ posthu. ꝛ. l. q libe
ris. §. hec ỽba. et l. l. pr̃fa. ff. de vul. ꝛ pup. Andr. bar.
¶ Aduerte Pe. dicit. no. qõ vbi ꝓbationes apparet cõpetẽter actũ libell⁹ ꝛ non pcedere. adde qõ dixit Ang. in. l. claudi⁹ felix. ff. q po. i pi. ba. qꝰ si ex vna cã est male actũ. ꝛ appet exactis qõ ex alia bñ potuiſset agi. nõ pot iudex cõdẽnare: nec pot sibi reseruare. allegat do. suũ Bal. ad hoc. l. bebli⁹ marcell⁹. ff. de

Universidad de Deusto
Biblioteca

pact.dota.tu vide bal.i aut.ſꝛ.ꝛ ſi qs ad ſi.ſ. de secūdis nup.an aūt iudex pōt eraliquo non appoſito in actio. vide bal.l.i.ſ. de ma.vindi.et adde qōno. Jo.cal.i.c. ħ. de or.cog.ꝛ ibi poct.ꝛ ibi diri.vide.c. cū dilecti. de emp.ꝛ vendi.ꝛ ibi Jo.de imo. And. barba.

accrescendi est ex eadem cā: sed cā successionis sororis est alia cā. vt.ſ. de his qb. vt indi. l. polla. et. ſ. de peti. here. l. heredis matertere. ¶ Jtē lex nostra considerat eē rei: sed non dicit q̄ iste sit modus rēin iudiciū deducēdi. nā hic in libello p̄dicto p totali ꝛ oī cā intēdat ꝛ allegat vn⁹ autor: ꝛ iō plures non videtur includi. ar. ff. de ver. obli. l. ſi ita ſtipulat⁹. ℌ. grisogon⁹. in ſi. Bar. breuiter ſꝛ opi. ¶ Pet. in. l. ſi qs filiū. ℌ. ſi. de acq. here. p casum. l. ff. de vulg. ſub. l. paterfamilias primis tabulis. Sed salua pace sua illa lex nō dicit hoc. q̄ ibi erat heres heredis iudicio primi testatoris: et sic ex eo dē testō. Sz qō q̄rit q̄n diuerso iure. ar. ff. ō bo. poſ. l. ſꝛ cū patrono. Finaliter teneo q̄ ſi indefinite allegat se heredē p̄fis qō vera sit opi. ¶ Pet. q̄ nō refert aliqd vere dicat principalr an scōario p bas leges in rōne sui. ¶ Decimooctauo q̄rit qd ſi specifice dixit se be redē ex testō. Rndeo ꝛ tūc verū dixit mediāte transmissione sororis. vt sic p̄cedat libellus cū victoria. iuxta not. ff. de pe ti. here. l. ℣. ℣. ar. cōtra. in. d. ℌ. hec verba. ibi nō ex iudicio. Sol. aliud in libello ℌ in substōne. ¶ Decimonono q̄rit qd ſi ex sua psona renūtauit: ꝛ ex psona sororis acceptauit an dictus libellus p̄cedat. Rñ. ſic arg. de pte ad totū ꝛ multomagis p̄cedit: q̄ nō cēſet tūc libellus duplicitiure sed vnico: ꝛ ſi p̄cedit in duplici. multomagis p̄cedit in vnico ꝛ vniformi iu

39 in rōne sui. ¶ Decimooctauo q̄rit qd ſi specifice dixit se be redē ex testō. Rndeo ꝛ tūc verū dixit mediāte transmissione sororis. vt sic p̄cedat libellus cū victoria. iuxta not. ff. de pe ti. here. l. ℣. ℣. ar. cōtra. in. d. ℌ. hec verba. ibi nō ex iudicio. Sol. aliud in libello ℌ in substōne. ¶ Decimonono q̄rit qd ſi ex sua psona renūtauit: ꝛ ex psona sororis acceptauit an dictus libellus p̄cedat. Rñ. ſic arg. de pte ad totū ꝛ multomagis p̄cedit: q̄ nō cēſet tūc libellus duplicitiure sed vnico: ꝛ ſi p̄cedit in duplici. multomagis p̄cedit in vnico ꝛ vniformi iu

40 re. ¶ Vigesimo queritur ſ nunqd cr heredatus ſi est heres heredis sit heres p̄mi testatoris. ꝛ dic q̄ ſic. vt. ff. de acq. her. l. qui in aliena. ℌ. interdū. Jtem de indigno. vt. ſ. de his quib. vt indi. l. q titꝰ. arg. ꝛtra. ff. de vulga. et pup. ſub. l. ſi is qui ex bonis. ver. ſed hoc interpretari. Sed ſolue q̄ ex dispositione heredis p̄t succedere nō ex dispositione patris: ſic nō obſt.

41 ¶ Vigesimoprimo q̄rit an in penalib⁹ noīe heredis con tineatur ſecūdus heres: ꝛ pone eē plū in statuto q̄ dicit q̄ ſi heres ꝛtrauenerit puniatur in cētū. ꝛ videt q̄ nō: q: est be res ex interptatione nō vere. in contrariū videt q: ea que iu ris sunt transmittūtur vere ꝛ p̄prie facta vero ūm p̄prie ꝛ ſi

42 cte trāſeūt. vt. d. l. paterfami. ¶ Vigesimoſcōo queritur ſi pater mādat heredi q̄ faciat monumētū sub pena p̄actōis bꝰdatis: ꝛ decedit heres ꝛ trāſmittit ius accrescēdi an he res heredis tenebitur cadē pena. ꝛ dic q̄ non. vt. l. mulcta. in

43 p̄in. ff. de condi. ꝛ demon. quod est no. ¶ Vigesimotertio querit qd ſi testator alienauerat hereditatē p̄ploti. vtrum per hunc sermonē heredit as testatoris erit sempronij. an vero q: cū deficit termin⁹ ad quē deficiat modus per quē: ꝛ idē quero

44 cuicta hereditate ploti forte per q̄relā. vt. ff. de vulga. ſubſt. l. in ſubstitutione filij: ꝛ puto q̄ vbi deest terminus in quē fit relatio tūc verū ſit omnia deficere: q: ſi nō valet exp̄ſſum non valet tacitū q̄ ordinat exp̄ſſum vel ordinat ab ipſo: ꝛ destru cto fine etiā medium videtur esse destructum. arg. ff. de ali. ℌ. seia. ¶ Vigesimoquarto querit quid ſi tēpore testamenti.

45 nō erat heres ploti: ſed fuit postea. Respon. nil operatur q: a principio nec facti nec iuris habuit ſensum. id est intellectū ergo nec cōſensum. casus cū fatalis nō induxit cōſensum vbi nō est a principio. ¶ Vigesimoquinto queritur vtrū quan do dico do tibi fundū: ꝛ ſi decesseris ſine herede tui corporis reuertat ad me ꝛ tu decesſiſti cū herede tui corporis: ſz heres tuus decesſit absq; herede. ſui corpis an isto casu reuertatur

46 ſm formā dicte substōnis: ꝛ dic q̄ nō poterat ad me reuerti: q: ſemel est extincta ℘ditio reuerſiōis. vt. ff. de leg. ij. l. pater ℌ. qndecim. ꝛ. ff. ad trebel. l. ex facto. ℌ. ſi quis. de inſti. ꝛ ſubſti. l. ſi qs heredē. ℣. de secū. nup. l. ſed ꝛ ſi qs. per Ly. ꝛ sic ſufficit in negatiua propositione excludēda primus: ꝛ vnicus heres

a ¶ Vigesimo sexto. Si cōmittitur executio hēdi an trāseat ad heredem ſuum vide Bartolum ꝛ modernos. l. qui libe ris. ℌ. hec verba. de vulga. ꝛ pupil. et genitorem meſi in. c. quoniam abbas. de officio de legati. vbi omnino vide. Andre. barba.

47 datū est reale. sec⁹ in cōpromiſſo q̄ est p̄sonale. ¶ Vigeſimoſeptimo querit ritius heres ploti dixit ita. Seyus ſit heres meus Sempron⁹ autem ſit heres ploti. modo querit vtrum seyus habeat aliquid facere in hereditate ploti vel sempronius in hereditate mea ꝛ dicendū est quod ſunt here des in vtraq; hereditate equali parte niſi testator esset mi

48 les. vt de heredib⁹ inſtitue. l. ex facto ꝓponebat. sed iure pre legati vniuerſalis quilibet p ſe ſuā hereditatē habebit: vt. d. l. ex facto. Sed certe imo videtur q: ſimpliciter concurrant. vt. l. ſi alij. ff. de vſufruc. lega. Sz illud est q: testator nō distri

49 uit legatuz fundi quo vſufru. includit. ¶ Vigeſimooctauo querit: ego ſum heres titij per ſm tabu. tu es heres me⁹ per cōtra tabu. An tu ſis heres ꝛ bonoꝝ poſſeſſor titij. ꝛ dic q̄ ſic ex trāſmiſſione. vt no. in. d. l. ℣. ꝛ. ij. ff. de peti. here. ꝛ me inuito titulus meus ad te peruenit. ex persona mea habes denominationē ad autorē meū. et ex ꝑſona tua habes denominationē ad me ꝛ ſunt deſcriptiones cōtrarie tamen ſe cōpatiun

50 tur diuerſis reſpectibus: ꝛ adde q̄ notatur in. l. i. ℌ. vel ma rime. ff. de col. bo. ¶ Vigeſimonono querit: pone quod te stator tēpore testamēti nō erat heres ploti: ſed post testamē tū ſuccessit ei an Sempron⁹ ſuccederet. Reſpondeo: verba q̄ ſm tēpus verbi nihil ſignificāt nunqua postea ex interuallo ſignificāt tanq̄ nugatorie ꝓlata: ꝛ ſic quo ad ſignificationem

51 inſpicimus tēpus testamenti: ſed quo ad rē ſignificatā ꝛ id est quo ad plenitudinē relicti inſpicimus q̄nc̄ tēpus testamenti q̄nc̄ mortis etiā poſteriora. vt. ff. ō fundo inſtructo. l. lucius. ff. de auro ꝛ argento legato. l. ſi ita. ꝛ. j. l. fina. que res pig. ob.

52 poſ. p ℭ. ¶ Trigeſimo querit quid ſi testator tempore te ſtamēti erat heres ploti p̄ dimidia: ſed post testamētū ac creuit alia dimidia. ¶ Rndeo totum debetur ſempronio. argu mētū. ff. de mōficioſo testamē. l. ſi non mortis. ℌ. ſi. de leg. ij. l. ſi cū fund⁹. de iure delibe. l. etiā. ff. de pactis dota. l. iter. ℌ. cuz

53 inter. ¶ Trigeſimoprimo q̄ro quid ſi testator credebat ſe esse heredē ploti ꝛ nō erat. ¶ Rndeo opinionē p̄ veritate ha beo: ꝛ sic vꝫ inſtitutio quo ad bona testatoris: q: inſpicit opi nio q̄ facit rē valere. argumentū. ff. de here. inſti. l. q̄ loco. ℌ. ſi

54 iā mortuo. l. gerit. ff. de acq. here. ¶ Trigeſimoſcōo queritur quid contra ſi erat heres ploti. ℌz ignorabat. vt. ff. de mi. tel. l. ex milite. ℌ. ſi. ff. ſi cert. pet. l. cius q̄ in p̄incia. ꝛ. j. de necel. ser. l. cū quidā. Rñ deo ius quod q̄ hz relinquere videt etiam ſi ignoret se ius habere. argumētū. ff. de iur. ꝛ facti ignoꝛā. l. re gula. ℌ. ignorani. q̄ est notā. ¶ Trigeſimotertio q̄rit testa tor inſtituit ploti ꝑ dimidia ſeyū ꝓ alia dimidia. deinde di rit sempron⁹ ploti heres eſto an excludat hac interpretatiōe ſubſtitut⁹ ius accrescēdi coheredis. dic q̄ ſic: q: vulgaris in terpretatiua ius accrescēdi excludit: ꝛ idē in oīno tacita vul gari. tert⁹ est notabilis hui⁹ legis ibi dū dicit patrē vere. q̄

55 est notādū. ¶ Trigeſimoquarto q̄rit bic videm⁹ in ſicu lo niſi q̄ affirmatiua p̄gnās parit negatiuaz: ſed nunqd pōt p bari q̄ testator voluit sempronū plotio coheredē facere: ꝛ vꝫ q̄ nō: q: valde essent verba impropria: ꝛ nullo mō apta vt. ff. de vul. ſubſti. l. verbis ciuilib⁹. nā omnino impertinens locutio facit rē in mētē cōceptā nō valere: vt notat. j. de fideī cōmiſ. l. cū virū. in glo. ¶ Cōtra dico nā p batio hic detegit sensum loquentis. ſimile notat in. d. l. precibus. ꝛ in. l. in testa

56 mēto: ꝛ vt obijcit dixit. nā ip̄erator vides deficere verba ſub ſtitutiōis vulgaris hūc sermonē inſtituit accipi p vulgari ex cōiectura: sed ſi tutū ex cōiectura recipit p bationē cōtrariꝰ q̄ lex trāſit i cōiectura: sec⁹ ſi cōiectura trāseat in legē. nā illa appellat p̄ſumptio iuris ꝛ de iure. vt. ſ. de donatio. ante nup tias. aut. ſz iā necesse. Si aūt aperte dixisset testator vulgari ter substituo nō posſet. p bari negatiua: q: plata voluntate vt sic dixerim exteriori voluntas anterior p bari nō pōt. vt extra de sponſa. c. tua nos. in verbo nō videm⁹. sic cū. p batio cer dis affirmādo nō pōt. p bari cōtra. p bationē negatiuā nega tiui actus ꝛ operis: q: interiora exterioribꝰ cedūt in actibus humanis. vt extra de renū. c. ſup hoc. per Jnno. est eīm q̄dā negatiua contra quā affirmatiua non potest p̄bari negati ua que ineſt in metu: q: ſub facto etiam voluntas includitur vnde affirmatiua habet p̄gnantem negatiuaz que ſi proba tur per actū exteriorem actus interior reddit impoſſibilis p bari. q: nemo iudicat de ipſo nec p ipm niſi ſolus de⁹: et ideo cōſcientia pura ꝛ interior nō ptinet ad legē humanā tēporalē nec ecclaſticā. facit. ff. ō ſupel. leg. l. labeo. hec dicta ſufficiant

De inſtitutio.

¶ De inſtitutionibus ꝛ ſubſtitutio. ſub condi. factis. Rubrica.

1 ¶ Conditionum alia dicitur tacita ꝛ alia expreſſa.
2 Conditio quando dicatur conditio.
3 Conditio de preſenti vel de preterito non est p̄prie conditio.
4 Conditio accipiendi ſi est incerta non potest peti p̄missum.
5 Factum merum an debeat attendi in conditionibus.

¶ Sup iſta rubrica dicam⁹ ad euidētiā q̄ ℘ditio est adiectio dici ceſſionēꝫ p̄dct ipediēs. vt. ff. de ver. ſig. l. cedere diē. ꝛ hoc est verū ſiue sit exp̄ſſa ſiue tacita. vt. ff. eo. l. i. in ſi. ꝛ no. ff. de pac. l. itē q̄. ꝛ hoc verū ſi sit cōditio p̄prie accepto vocabulo sec⁹ ſi nō ſit p̄prie cōditio ſz q̄dā li mitatio obligationis in ei⁹ exercitio: q: nō impedit natiuitatē actiōis: sed parit exceptionē. vt. ff. de arbi. l. ita demū. ꝛ. ff. loca. l. q̄ro. ℌ. inter lo catorē. ¶ Sed⁹ aūt est adiaccns rei determinatio seu grauaminis cu iuſdā impoſitio ex cōſequētia captati emolumēti: nec impedit ceſſionē dici. vt. ff. de leg. ij. l. ſi pure. ꝛ. j. de sentē. l. cū eor. ꝛ. l. ꝓtor. in p̄in. ff. de colla. bonoꝝ. ꝛ. ff. de cōdi. ꝛ demon. l. q̄⁹ dieb⁹. ℌ. ſi. ꝛ. l. titio cētū. ℌ. aſi nuptias. ꝛ. l. cū tale. ℌ. titi⁹. ibi mod⁹ adhibit⁹ ꝛc. Causa vero est adiectio motiuū finale vel impulſiuū testatoris ostēdēs. p̄prie tū nō dicitur cā finalis. vt. d. l. titio centū. in p̄in. ꝛ ea. l. demōſtratio. ꝛ. ff. de dona. l. ℣. ℌ. ſi. Demonstratio vo est adiectio p quā res vel persona reddit certa. vt. l. certū. ff. ſi cer. pe. ꝛ. ff. de here. inſti. l. quoties. ℌ. ſi qs nomē. ꝛ. ſi. qui testamē. face. poſ. l. hac cōſultiſſima. ꝛ. ff. de dote p̄lega. l. i. in fine.

1 ¶ Redeo ad materiā cōditionū q̄ est ꝓprie materia nostra ꝛ dico q̄ cōditionū alia expreſſa ꝛ alia tacita. Expreſſa cōditio ꝓprie sit p ſi ꝛ p alias dictiones equipollētes: q: nihil interest ꝛc. vt. ff. e. l. q̄bus diebus. ℌ. quidā titio. ꝛ. ff. q̄n dies leg. ced. l. ſi titio. in p̄in. Tacita aūt cōditio sit q̄nc̄ ex dispositione nature. vt q̄n legat⁹ fruct⁹ futuri. vt. d. l. i. in ſi. ff. eo. ꝛ. ff. de ver. ob. l. interdū. Quādoq; ex dispoſitione iuris. vt. ff. de leg. j. l. hec verba. Quādoq; ex dispoſitione testatoris vt ſi testator dicit ita. lego ſtichū q̄ meus erit. vt. ff. de leg. j. l. ſtichū. et p̄me due tacite nō impediūt trāſmiſſionē. vt. ff. ċ. l. cōditiōes extrinſec⁹. niſi testator aliud ſenſerit. vt. ff. ċ. l. in conditionibus. ℌ. hec ſcriptura. Quidā aūt dicunt q̄ etiā dicto cum facit tacitam cōditionem: ſed male dicūt: quia imo

2 facit expreſſam: ſz non ꝓncipaliter: ſed ſecūdario. Vnde est q̄ impedit trāſmiſſionē. vt. ff. eo. l. heres meus. in p̄in. ¶ Et ſcias q̄ Buil. de cung. ponit hic multas dictiones q̄ faciūt conditionē quas vna regula comprehēdē. Jlā quādocūc̄ actus importatus per aliquā dictionē de bet in ſuo esse ſi est cōditio affirmatiua: vel in nō esse ſi est negatiua p̄ce dere principale ꝛ eius originē putare illa est cōditio. vt patet ex tertio d. l. cum tale. ℌ. titius. ꝛ. l. ſi quis ita. ꝛ. l. pater. ℌ. ſi. ꝛ. l. a testatore. et. l. cū vir. ꝛ. ff. de lega. ij. ſi ita ſcriptū. ℌ. ſi. ꝛ. ff. de verbo. ſignifica. l. inter illam. Cū vero principale dispoſitū p̄ius cedit scias illā non esse conditionē. vt. ff. de manumiſ. teſt. l. meuia. Et ſcias q̄ nomē cōditionis pluribus modis accipit. vt no. ff. ꝓ socio. l. ſocietatem mecum. ꝛ q̄ aduerbia ꝛ cōiunctiones sepe ponūt vnum ꝓ reliquo vel altero. vt no. ff. eo. l. has

3 cauſas. ¶ Jtē scias q̄ conditio de preſenti vel ꝑterito vera vel falsa: impoſſibilis vel neceſſaria non est p̄prie conditio. vt. ff. ſi cer. pecta. l. ſi tracq;. ꝛ. ff. de here. inſti. l. ſi meuia. Superficialiter ergo apparet condi tio: sed realiter ꝛ cū effectu nō habet officiū cōditionis. q̄ est p̄prie

4 ſuſpendere. vt. ff. de iniuſto teſta. l. cum in secūdo. ¶ Extra quero: te ſtator dixit ita: ſi heres meus a titio decē exegerit. fundum dato. nūqd decē possint peti. ꝛ videt q̄ sic. vt. ff. de leg. ij. l. fideicōmiſſa. ℌ. cuz esset. Dic cōtra per. l. ſi quis ſub cōditione. ff. ſi quis omiſſa cā testamēti. nō obſt. ℌ. cū esset. q: ibi conditio accipiēdi erat incerta per ablatiuū abſo lutū qui habet in ſe tacitā dispoſitionē q̄n verba executiua importata per ablatiuū referunt in eū qui vult agere. alꝫ secus. vt. ff. ad legē falc.

5 Lin rōne. ℌ. quo loco. Dictio vō ſi: nunq̄ est apta dispoſitioni in ſcipſa. vt not. ff. de condi. ꝛ demon. l. q̄i promiſit. ¶ Scōo quero nunqd in conditionib⁹ attēdat merū factū. ꝛ distingue ex qualitate actus importati p cōditionē. nā ſi impletio facti ſine iuris miniſterio est turpis ꝛ debet impleri de iure. vt. ff. eo. l. hec cōditio. illicitū eīm matrimonium nihil hz honeſti. propterea debet ſi bi cōditio matrimonij impleri iuri dice. aut factū de facto non continet aliquid turpe: tunc ſi potest imple ri de iure debet impleri de iure ſi non ſufficit de facto. vt. ff. de cōdi. inſti tu. l. mulier. ℌ. ſi. ff. de verbo. obliga. l. quidā cum filium. ꝛ. l. qui rome. ℌ. flauius. ꝛ facit q̄ no. ℣. de tranſac. l. vbi pactum. ꝛ. ff. de iureiuran. l. qui per ſalutem. ꝛ adde quod ſtatim dicam. j. eo. l. i.

1 ¶ Legatum an valeat ſi quis intrauerit monaſterium.
2 Legatum valet relictum monaſterio ſub conditione.
3 Teſtamentum an valeat in quo Berta est heres inſtituta ſub condi tione matrimonij.
4 Seruus an veniat in libertatem ex teſtamento.
5 Conditio ſi de iure ſpeciali habeatur pro impleta neceſſarium est re medium extraordinarium.
6 Conditio non fingitur impleta licet non ſtet per honoratum.
7 Legatum valet ꝙuis deficiat per caſum.
8 Conditio ſz per quācunq; impotentiā deficiat non deficit relictum.
9 Conditio ſi impediatur facto hominis facit ceſſare diſpoſitum.
10 Conditio ſi indiſtincte deficit relictum deficit.
11 Conditio dicitur multiplex.
12 Conditio dandi non dicitur poteſtativa.
13 Conditio ſi manumiſeris ſeruum dicitur mera poteſtativa.
14 Cōditio ſi ipediat facto tertij habet p impleta.
15 Conditio ſi fundū dederit conſiſtit in facto.
16 Conditio ſi fundū condiderit dicitur in dando.
17 Conditio difficilis an habeat pro impoſſibili.
18 Conditio ſi ab aliq̄ adimpleri debeat an teneat ire ad domum cui debet dare.
19 Potentia in conditionibus ſignificat actum.
20 Tēpus implēdi conditionē non currit ignoꝛāti.
21 Conditio requirit factum nō conatum.
22 Legatū non reuocat ſi teſtator fuit cauſa inimicitiarum inter ipſum ꝛ heredem.
23 Conditio fingit impleta ſi mōēto fuerit ipleta.

Condi

¶ Emauum. tio nubēdi appoſita inſtitutioni ꝛz impleri vt inſtitutio purificetur vel altē nō stare p̄ inſtitutū quomi mus nubat. b. d. ¶ Oppo. ꝛ videtur a q̄ talis inſtitutio nō teneat. nā matrimonia a debēt eē libera nec possunt metu pene cōſtringi. vt. ff. de ver. ob. l. titia. ꝛ extra de ſpō. c. gēma. ſol. aliud est apponere penā vt in cōtrarijs. aliud con ditionaliter q̄dere: vt hic. ita dicit ter. ff. de cō

1 di. ꝛ demon. l. titio cētū. ℌ. i. ver. aliud. ¶ Et est argu. ad questionē an valeat legatum ſi relinquit alicui ſi monaſterium intrauerit. ꝛ videt q̄ ſic: vt hic. ꝛ arg. in aut. de ſan. epiſ. ℌ. ſed hoc pñti. ꝛ extra de pba. c. in p̄tia. ar. contra. ff. de here. inſti. l. ille aūt. vbi dicit q̄ ſicut qs non pōt aſtringi me

2 tu pene. ita nec ſpe lucri. ¶ Jtē est arg. q̄ va leat ſi relinquat monaſterio ſub cōditiōe ſi Ber ta recipiet in monialem q̄nc̄ directo grauari non poſſit monaſteriū, occaſione inſtitutionis vel le gati vt aliquā in monialē vel monachū recipiat: ſicut non pōt q̄s grauari vt filiū adoptet: vt. ff. de leg. iij. l. vroꝛē. ℌ. heres vel legatarius. ¶ Mihi non videt q̄ iſta ſit bona ſimilitudo ꝛ q̄ grauari poſſit fauoꝛe religionis. ar. ff. de relig. l. ſunt pſone. ꝛ. ff. de vſufru. l. locū. in p̄in. nec est hic ſimo nia ſed iudicū pietas: cū tale relictū abſq; dubio ſit relictū ꝓ aīa testatoris ꝛ ad pias cauſas. vnde cū nō ad turpē cauſam referat ſed ad piā ꝛ bone ſtā ꝛz officio epi ad effectū ꝓduct. vt. ff. de anni. lega. l. qui quintus. ℌ. ꝓponius. ſicut testator iuſſiſ set monaſteriū fundari. naꝫ certe in hoc includit ibi monachus debere recipi. nā non est monaſte riū niſi ꝓ monachos. ꝛ nō est dubiū q̄ talis diſpo ſitio valet. vt extra de teſt. c. nos quidez. ꝛ in auc. de eccle. ti. ℌ. ſi quis oratorij domū. non obſt. ff. de ope. lib. l. titi⁹. ff. de leg. j. l. plane. la. ℣. ℌ. ſi. q: ſol ue vt no. eo. ti. l. filius. ℌ. cōm vulgare. ꝛ. ff. de con

3 di. ꝛ demon. l. ſi cui. ¶ Scōa op. nā beres inſti tuta ſub conditione matrimonij erat neptis. ergo non valuit teſtamētū. vt. j. eo. l. ſi pater. Sol. tert. rñ. q: loquit in anu materno. ſed lex contraria lo

4 quit in ſuo herede. ¶ Tertio oppo. ⁹z bic q̄ b ſi nō ſtat p neptē pōt hereditatē adire. cōtra imo venit iure extraoꝛdinario. i. p bonoꝝ poſſeſſionē ſeptimā extraoꝛdinariaz. de qua in. ℌ. nouiſſime. inſti. de bo. poſ. ꝛ non iure ciuili. vt. j. eo. l. ℘ditio b ni. ſol. quidā ℘cedūt oppoſitionē. ꝛ ita innuit ibi glo. ꝛ Jac. but. hic. Sed hoc est falſum: q: imo de

5 iure ciuili deferk. vt. ff. eo. l. iure ciuili. ¶ Nota enim q̄ ter. dicit de iure ciuili: ergo ordinario. vt ff. de reg. iur. l. iure ciuili. ꝛ. ff. q̄n dies leg. ced. l. ſi poſt. ℌ. itē. ꝛ hoc q̄n conditio habeꝫ ꝓ impleta de iure cōi: ſed ſi habeꝫ pro impleta de iure ſpeciali contra ius cōe: tūc est neceſſariū extraoꝛdinarium remediū. vt. ff. de ſtat uliberis. l. ſi peculiū. ℌ. cum ſeruus. ergo quando non ſtat ꝙ cum cui relinqui tur: sed per aliū iure ordinario vocat: in libertate autem est ſpeciale quod ſi ſtet per cum ꝓpter inopiā. deinde mortuo eo cui dari debebat pin guior fortuna ſucceſſit. ꝛ sic mō non ſtat ꝙ eū ſz p caſum mortis poti⁹ iure ꝑlegij libertatis q̄ in

¶ Oppo. ꝛ videt an valeat legatuz factuz monaſterio ſi receperit quem in monachū. vide glo. no. c. ne ſatis. de ſimo. Bar. l. titio. ℌ. i. de condi. ꝛ demon. do. Jo. l. i. le aūt. ff. de here. inſti. Bal. l. i. j. de bis q̄ pene nomi. ꝛ Bar. l. vroꝛē. ℌ. heres. de leg. ij. et Bald. ibi legāti⁹ loquit q̄n in locis pallegatis. ꝛ. l. ſi ſi⁹. ff. de condi. inſti. ꝛ vide Bal. l. ſi. de spon. ꝛ vide bonā gl. in ſimili. c. j. de cleri. non reſi. et Bal. in. l. i. de bis q̄ pe. dixit q̄ ſi re linquūtur loco nō est ſimonia. ſecus ſi perſone puta ſi Abbati lego. vi ter. no. ℌ. ſi qs aut ē. in auc. de ſanc. epiſ. ꝛ ita etiā trā ſit. d. ℣. De. in repe ti. c. nemo pōt. de reg. iur. in. vi. bal. l. ſi quē. C. de epi. ꝛ cle. in. l. ſi. C. ō do. pmiſ. Bar. d. l. titio. ℌ. fin. in. l. i. ℌ. ſi parens. ff. ſi quis a p. i. fuerit manu. Andr. barba.

¶ Tertio op. an ſeruꝰ veniat in li bertatem ex teſta mento: an de iure cōi ℨ determinationē Bal. hic. et Bar. in. l. in teſtō. ff. de ℨdi. ꝛ demō. vide tert. l. ſtichū. ℌ. pe. ff. de ſta. li. et Jo. in. l. in teſta mento. pallegata. la. ℣. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

re cõmuni admittak ad libertatem que videbatur extrinseca. similiter iure extraordinario quis admittit nisi equitate pretoris contra scriptaz iuris rationẽ qs vocak vt.ff.ad treb.l.facta.ℌ.si in danda.ꝛ no.ff.de iniu.testa.l. cũ in scõo.p Ja. de are.

6 ¶Quarto oppo.ꝛ intro propriã materiã.l. et videk q lz nõ stet per honoratũ cõditio nõ fingik impleta.vt.j.de condi.inser.l.legatũ. Sol. omissis truffis ibi stetit p rerũ naturã. hic p hominez cui9 fauore debebat impleri:ꝛ est ratio differẽtie: qr factũ nobis obesse potest: sed alterius factum non dz nobis obesse.vt.ff.de iuris ꝛ facti ignorã. l.iniquissimũ. ¶Ex hoc igik nota duo in condiciõe mixta.primo esi no. qõ si deficit p casum.i.p rerũ naturam deficit relictũ. secũdo no. q si deficit p hominẽ non deficit relictum.vt in solutione

7 dixi. ¶Quinto ergo[a] oppo. cõtra primũ nota

a ¶Quinto ergo.ꝛ bile ꝛ videk qõ licet deficiat per casum valeat relictum.vt.ff.de leg.j.l. si fundũ per fideicõmissum. ℌ.iulian9. Sol. ibi nõ fit cõditio sed modus. nam nõ extinguitur legatum lz quis amodo vel onere casu liberetur.vt.ff.de leg.iij.l.lucius.ℌ.qsquis.ꝛ l.cõditio.in princi.in glo.ꝛ.ff.de cõdi.ꝛ demon.l. si quis eũ. Sed in cõditione sec9 est qꝛ aliud est nõ incipere:aliud definere post ius quesitũ.vt.ff. de cõdi.ꝛ demon.l.titio vsufruct9. ¶Sexto oppo. cõtra secũdũ no.ff.de 2di.insti.l. vter ex fratrib9. ibi q ex his ꝛc.sol. ibi stetit per alterũ volũtate testatoris. nã vbi testator dat certã formam illa forma est seruãda.ꝛ sic nõ obst. ¶Septimo oppo.

8 ꝛ vr̃ q lz deficiat cõditio p quãcũqꝫ impotẽtiam nõ deficiat relictũ vt.ff.de cõdi.insti.l.que sub condition. ℌ.q̃ties. So. ibi in cõditione potestatiua in q̃ sufficit effect9 honorati lz effectus per casum sequi nõ possit nisi culpa pcederet casum sed hic logmur in cõditione mixta in qua testator magis grauat honoratũ q in mera potestatiua:qꝛ cõditiones potestatiue sunt leuiores ꝛ nõ pẽdẽt ex infidijs fortune.vt.ff.de her.insti.l.suus.ℌ.puto.ꝛ j. de cadu.tol. si aũt aligs sub conditione. cui enim magis fauet testator eidẽ magis fauet lex.vt.ff.de cõdi.ꝛ demon.l.in testamento ita.ꝛ.l. multa.ℌ.si.

9 ¶Octauo oppo.[b] ꝛ videtur q libet conditio

b ¶Octauo oppo. facto bois ipedita faciat cessare dispositum.vt.ff. et de intellectu ad.l.aquil.l.inde nerati9.ℌ.idẽ iulianus. Sol. ibi illi9.ℌ.vide do. Jo. homo ille erat extraneus. hic aũt erat particeps an. in prealle.l. in eiusdẽ cõditionis. Unde ibi ipedimentũ ascribik testamento. la. ỹ. casui: hic aũt ascribitur persone in quam debebat Andr.barba. impleri cõditio. Jdẽ dico si est psona sine qua nõ pot impleri cõditio. Nã si stat per eã babetur cõ

c ¶Et ideo. nota c ditio pro impleta.vt.ff.de cõdi.ꝛ demon.l. titius q si gs instituꝛ vt si statuas.ꝛ ideo[c] si aliquis instituik heres sub cõ edificet capellam ditiõe si cõstruerit ecclesiã in domib9 suis ꝛ eps et eps eum impe nõ vult dare licentiã edificandi ibi ecclesiã babek dit conditio habe 2dition p impleta. Jdẽ si quis iubeatur 2trahere tur p impleta.sed matrimoniũ cum filia fami.et pater non consentit an tunc debeat il ꝛadde qõ no.ℌ.de dona.ante nupt.l. si presidi.in lud conuertere in vlti.glo. ¶Mono opp.de.l.qbus diebus in prin aliud legatũ. vide ci.ff.de cõdi.ꝛ demon.vbi nec pro impleta: nec p bal.in.l.i.j.de bis defecta habetur sed differtur. So. ibi nõ erat con q̃ pene no.ꝛq ibi 10 ditio extincta sed suspensa: qr qõ differtur non au no.And.barba. fertur.vt.j.de fideicõ.li.l.deberi. ¶Decimo et vltimo opp.q indistincte si deficit 2ditio deficiat relictũ.vt j.de cad.tol.ℌ.sinaũt.vꝰ.qõ si in medio. Sol. in cõditione causali vel mixta ex infidijs fortune hoc fatearis:lz in ptãtiua ꝛ mixta ex pluriũ ptãte non ex infidijs fortune. dic vt dixi superius. Et pdicta vã in cõditione de futuro:sed conditio falsa de pterito vitiat indistincte: nec vnq̃ p impleta habetur.vt.ff.de iniu.testa.l. cũ in secundo.

¶Jtẽ predicta vera in cõditiõe honesta.secus in turpi que nunq̃ vitiat relictũ.vt.ff.de condi.ꝛ de 11 mon.l.obtinuit.ꝛ.l.i.ff.de cõdi.insti. ¶Ex pdictis apparet q cõditionũ q̃dã est ptãtiua simpliciter:q̃dã mixta ex facto duoꝝ q̃dã mixta cũ fortuna q̃dã causalis simpliciter ꝛ absolute. ℌdio casu si stat p factũ nature 2ditio habetur pro impleta.sec9 in alijs tribus casib9. Adde tũ q si cõditio est apposita fauore honorati soli9 vel saltez principaliter lz cesset cõditio nõ tũ cessat relictũ.

vt.j.de le.l.i.ꝛ dic vt ibi.ꝛ.ff.ò 2di.ꝛ demũ.l.illis

12 libertis. ¶Quero hic nunqd cõditio vandi fit cõditio ptãtiua.gl.sentit hic q nõ:lz est mixta ex facto duorum.l.dãtis ꝛ recipientis.nõ dico q̃ sit mixta ex infidijs fortune. Uñ in ista cõditiõe habent locũ regule q̃ loquunt de cõditiõe mixta. fauore tũ libertatis iudicam9 eã potestatiua simpliciter.ita no.hic in gl.magna prope finẽ ibi dũ dicit idẽ est in illa ꝛc. ¶Nõ ob.ff.de hered.insti.l. su9.ℌ.põt.qꝛ ibi nõ attẽdit potestatiua vel mixta

13 sed facilis ꝛ difficilis. ¶Scõo q̃ro de hac conditiõe si manumiseris seruũ an sit mera ptãtiua. ꝛ dic q̃ sic qꝛ seruꝰ inuitꝰ libertatẽ consequunt.vt

14 no.ℌ.de manu.test.l.ſi. ¶Tertio q̃ro nũqd qñ qs ipedit facto tertij cõditio habeat p impleta. ꝛ dicti est superi9 q nõ qñ ille tertiꝰ impedit de linquẽdo.vt.l.inde nerati9.ſi aũt impedit de iure aut hic agit directe vt impediat existẽtiã cõditionis.ꝛ tũc habek pro impleta.vt.l.iij.ſi.de cõdi. ob.cau.aut.nõ intẽdit hic directo sed p quãdã cõ sequẽtiã hoc resultat.ꝛ tũc nõ habek p ipleta.vt l.iij.ℌ.si qs seruũ.ꝛ.l.nõ omne.ff.de testa.lib. aut dubitak ꝛ tũc vr̃ impedimẽtũ pstari ne impleak d directo.vt.l.iij.co.ti.ſm Bar.i.d.l.in testamẽto. qõ est no.ꝛ multũ limitat id qõ dixi.ſ.p.l.ſi titi9

15 statuas. ¶Quarto q̃rik an hec 2ditio si fundũ dederit dicak 2sistere in facto.vr̃ q sic qꝛ regrik traditio.vt.ff.ò vſufru.l.iij.ℌ.dare. lz dic ỹ.vt.ff. de pscrip.ver.l.naturalis.factũ esi hoc venit incidẽter.non pncipal9 ppter se.ꝛ iõ insicik datio ꝛ nõ factũ.vt.ſ.de dolo.l.cũ pponas.ꝛ.ff.ò 2di. ob'cau.l.ſi.ꝛ.ff.de ver.obli.l.v.in fi.ꝛ.ff.de sta.li.l. c

16 iij.ℌ.itẽ capue. ¶Quinto q̃ro an cõditio si fundũ 2diderit dicak cõsistere in facto vel in dãdo.ꝛ vr̃ q cõsistat i facto.vt.l.2.silio.ℌ.si.ff.de cura. furio.ꝛ.ff.de acti.empt.l.ſi heres.ꝛ.ff.de peti.here. l.in estimationib9.in gl.In 2tiũ qꝛ effect9 ei9 est datio si grauat9 erat.põs.vt.ff.de leg.iij.l.vroẽ. ℌ.agriplagam.ꝛ.ff.de leg.j.l.ſi fideiusſor. in ſi.p ℣.facit qõ no.per.ℒ.j.coꝛa de leg.l.j. ¶Dic q est conditio mixta faciendi ꝛ dãdi:qꝛ factũ mixtũ obtinet.vt.ſ.de act.emp.l.ſi traditio.ꝛ.ff. de ỹb.

17 obli.l.in 2uentionalib9.ℌ.ſi. ¶Sexto queritur nũquid difficilis cõditio hr̃ p impossibili.ꝛ vr̃ q sic.vt.ff.de leg.j.l.apud iulianũ.in fi.ꝛ.ff.de ỹbo.obli.l.cõtinuus.ℌ.cũ qs sub hac.ꝛ ideo.si re linquit sub aliqua cõditione q̃ non possit existere nisi p dispositionẽ principalis talis conditio hr̃ p nõ adiecta nisi esset 2ditio q̃ esset de substãtia. vt si pr̃ relingt spurio sub 2ditiõe legitimatiõis.

18 vt.ff.de here.insti.l.in tps. ¶Septimo q̃rik[d] nũqd ille q̃ dz aliqd dare vel facere cã iplẽde cõ g ditiõi teneak ire ad domũ illi9 cui dz dare vel facere.nã ex hoc cõditio difficilior reddik.fol.vt.ff. de 2di.ꝛ demõ.l.talis.ℌ.pses. ¶Octauo q̃rik nũqd in cõditiõib9 potẽtia significet actũ.ꝛ vr̃ q sic.vt.ff.de sta.lib.l.iij.ℌ.si quis. Jnterdũ tũ act9 significat aptitudinẽ.vt.ff.de fideicõ.lib.l. thais. ℌ.splẽdofor9.ꝛ.ff.de vulg.ſub.l.q habebat.ppzie vero act9 actũ significat:ꝛ potẽtia potẽtiã.vt.ff.ò sta lib.l.ſtichũ.ℌ.ſtich9.ꝛ.l. thais.ℌ.j.ſ.de nup.l sancim9.ff.ò 2di.ob cau.l.q̃ seruꝰ.ꝛ facit ad no.

20 p Bar.ff.de here.isti.l.ſu9.ℌ.ſi filio. ¶Mono e q̃ro[e] an tps iplẽdi cõditionẽ currat ignorãti9.et f dicẽdũ est q̃ nõ i 2ditiõe ptãtiua vel mixta. vt.ff. de cõdi.ꝛ demõ.l.ỹ.nec emi põt deficere añq̃ iciat.arg.eo.ti.l.hec 2ditio si benigne. Jtẽ nõ dz currere ipedito p ignorãtiã facti.ar.e.ti.l.ſi iã facta.ℌ.j.ꝛ.l.q̃b9 dieb9.i pn.nisi forte sit tps pciſum q̃ differri nõ possit.vt.co.tit.l.cõditionũ q̃.in fi.

21 ¶Decio q̃rik si relictũ est alicui sub cõditiõe si vicerit i colluctatiõe ꝛ nõ vicit tũ nõ stetit p eum an cõsequak relictũ.ꝛ dic q nõ qꝛ talis est natura 2ditiõis vt regrat factũ nõ conatũ.vt legik ꝛ not.

22 ff.de vỹ.ob.l.in executiõe.ℌ.ſi. ¶Undecimo q̃ri g turs testator religt fratrib9 põdicatoꝛib9 cẽtũ pro sepultura tandẽ decessit excõicat9 ita q sepeliri non potuit.q̃rik vtrũ fratrib9 debeatur legatum hoc.nanq̃ testator ipse facit q cõditio nõ possit impleri.ꝛ dõis ℣.determinat istam questionez in.l.miles.

¶Septimo q̃rik. an adimplẽs 2ditionem teneak ire ad domũ eius cui dare dz viõ text.l. suus.ℌ.puto.et ibi bald.ff.de heredi. isti.Andr.barba.

¶Mono q̃ro. viõ quod not.Ang.et Bart.i.l. genero. ff.de his qui not. infa.Bald.l.fianmus.ff.de cal.bart. in.l.pe.ff.ſi qs testamẽ.lib.iuſ.bal. l.ſi qs in graui.ℌ. ſi condẽnem.ff.ad fillcia.bal.l.i.j.de bis q̃pe. no. Andre.barba.

¶Jgnoranti. ad de qõ dixit Bal.i l.q̃diu.ſ. qui admit.an bo.possel. possunt.

¶Undecimo q̃ri tur.ꝛ ibi viõ bart. facit q̃ si testator fuit cã inimicitiaꝝ inter heredẽ et eũ q̃ non reuocat legatũ.bar.l.cũsta bulis.ℌ.i.ff.õ bis qui.vt indig. Jtẽ si sit arbiter inimicus repellik. fallit si pars fuit cã illi9 inimicitie. l. licet. ff.de arbi. Jdẽ dicam in teste. vide ter.sing.l.i.ℌ.cum quis.ff.ò questio. Bal.l.sed ꝛ si qs. ℌ.illud. ff. si quis cautiomb9. Et qõ fingit9 dicit Joan. and.in tit.de iudi. ℌ.specialia.in addi. que incipit. et hoc not. Sali. in gl.sing.l. athlete.i ℌ.dat remissionẽ. ff.de excu.tutoꝛuz. Andre.barba.

in.l.miles.ℌ.ſi.ꝛ.ff.de adul.ꝛ dicit q relictũ debek qꝛ habek cõditio p impleta ex quo p testatorẽ stat quominus impleak.qõ est no.ꝛ menti tenendum.

32 ¶Duodecimo ꝛ vltimo querik pone q ista ne ptis cõsecuta est hereditatẽ qꝛ stetit p filiũ anthilli. postea ille videꝫ hãc diuitẽ penitẽtia duct9 vult eã in vroꝛẽ ipa nõ vult cũ in virũ. querik nũqd debeat hereditate priuari. ℌdicit q sic.arg.l.vltime.j.de cõdi.insti.qõ nõ vr̃ verũ qꝛ sufficit q mo mẽto cõditio fingak impleta vt.j.e.l.ſi qs heredẽ.

a ¶Jstud est certũ. a Jstud est certũ[a] q si filius anthilli medio tpe ac Et posset induci cepisset aliã vroꝛẽ ꝛ ea mortua vellet cõtrahere nuistud ad questiopias cũ ista cõditionaliter instituta q hec ei nubenẽ de collegio bizere nõ tenek:qꝛ hec cõditio de immediatis nuptijs intelligitur.vt.ff.qui ꝛ a quibus.l. matrimonij.et ff.de diuoꝛ.l.qõ ait.ℌ.proinde.

¶Matrimoniũ nõ est licitũ inter cõsobrinos. Aurilio extraordinario qualr iterpretari debeat. Libellus facit fidem contra libellantem. Z.

Onditioni. Si institutus conditioni nõ paret substitutus vulgaris admittitur. h.d.adde qõ no.j.de iure delib.l.suum.

¶Opp.de.l.ſi pater.j.co.sol.vt in glo. ¶Jtem opp.q inter consobrinos nõ fit licitum matrimoniũ.vt in.c.nõ dz.extra de consangui.ꝛ affinitate.

b So aliud iure fori:aliud iure poli ſm glo. Tu dic qõ ista lex non obtinet bodie nec iure fori:nec iure poli:qꝛ ius ciuile cedit iuri canonico i materia matrimoniorũ.ꝛ idẽ in iure municipali ꝛ cõsuetudinario.vt extra de spõſa.c.i.ꝛ no.in.c.statutũ.de bere.li.vi.in nouel.ꝛ iõ in casu huius legis institutus

1 ſtãẽ pure institutus repellet substitutũ cũ cõditio

2 turpis habeak p nõ adiecta. ¶Tertio op.de.l. titia.sol.dixi.ſ.l.proxima. ¶Quero qd est dictũ extraordinario aurilio.rñdẽt quidã.i.officio iudicis.q̃ expositio nulla est cũ loquak ipa in institutiõe heredis ꝛ nõ in legato.ꝛ certũ est q̃ pro iure institutionis cõsequẽdo nõ cõpetit iudicis officiũ: vt.l fi. ſ.q admit.ad bon.pos.pos.ꝛ iõ dic vt dixi.ſ.l.pri.

3 ſmis. Sed multũ ob.decisio dñoꝝ de rot. eccl.xix. vbi dicit q si gs dixit arbidiaconatũ esse dignitatẽ ꝛ erat of ficiũ q nõ vitiatur collatio. ꝛ sic casus omissus habek pro expresso.quod no ta.vide ibi in.c.ſu per bis.de rescrip. And.barb.

c ¶Jtem q casus. vide Woder.l.ab ea parte. ℌ.insulã. ff.de verbo. obli.ꝛ qõ not. in.l.ỹ.ſ.de bis qui veni.eta. impe. Et nunquã minor factus maioꝛ vigore statuti sortiak effectũ maioris vis.vide glo. sing.l.i.j.ſi de momen. pos. fue. appel.ꝛ de hac materia vide Joan. in rubrica de feud. in addi.Spe.in summa.no.q̃ sit extensio ad casum omissum ratione equitatis.vide qõ not. Bal.in.l.ſi cuz dotem.in fi.ff.ſol.matri. Sed vide Joã. in addi. Spe.i tit. de test.ℌ.j.ꝛ i addi. que incipit quarto quero vbi tenet ỹ. ego dixi in consil. qõ facio in Sicilia pro comitatu illoꝝ de rubeo cõtra illos de barresio. And.barb.

1 ¶Conditio si est mixta casibus fortuitis potest deficere.

2 Filius potest institui sub conditione.

3 Conditio quando continet prouisionem nõ vitiat institutionem.

4 Filius sub conditione casuali potest institui.

5 Institutio conditionalis potest bodie fieri.

6 Conditionis bone vel male distinctio non probatur lege.

7 Institutio sub conditiõe cum nupserit est valida.

8 Serui sub qualibet conditione possunt institui.

9 Conditio non habet locum in nepote.

10 Conditio aliquid probandi dicitur mixta.

11 Exheredatio non põt fieri sub conditione.

12 Exheredatio in postbumo põt fieri sub cõditiõe.

13 Heres sub conditione institutus potest succedere.

14 Testamentum in quo filius in potestate est preteritus non potest approbari.

15 Testamentum in quo suus est preteritus potest approbari.

16 Filius sub conditione potestatiua põt institui.

17 Filius sub cõditione potestatiua institutus potest renuntiare.

18 Conditio potestatiua si febris superueniat an habeatur pro impleta.

19 Suus non transmittit ad heredem impletionem conditionis.

20 Conditio potestatiua filio instituto adiecta an statim sit implenda.

21 Exheredatio in defectum cõditionis qualiter possit iustificari.

22 Pater qñ exheredat filium arguit contra eum.

23 Heres vnicus institutus qualiter a seipso potest exheredari.

24 Conditio potestatiua vnico testatore non potest impleri.

25 Honoratus in vnum casum in contrarium dicitur priuatus.

26 Hereditas vni collata an videak alteri adempta.

4.

Pater Si filius sub 2ditio ne non ptãtiua.i. casuali vel mixta instituak a patre testm non valet nisi habeat coheredẽ.ꝛ sit exheredatus in conditionis defectum.b.d. ℌdimo ponit regulã.scõo per regulã determinat quandã casum ostendẽs casum regule cõuenire. scõa ibi cũ aũt. Casus.pater filiũ peregre morantẽ pro parte heredẽ instituit sub cõditione si reuerteret in patriã mortuo patre fili9 vult in totũ abintestato succedere:dicere q̃ testm nullũ ꝛ excludere coheredez extraneũ.queritur an possit.imperator anteq̃ respõdeat premittit regulã gñalem qõ filius in po

Universidad de Deusto
Biblioteca

testate non pōt instituī sub cōditione non ptātiua pater eīs qui sic testatur nō iure testatur. ¶ Et hac regula infert ad quesitū. nam cum cōditio sit mixta: qr fortuitis casibus pōt defecere: sequit qō dictū testū non valet. r qō filius abintestato succedit supple excluso coherede extraneo cū non proponat exheredatus in defectū cōditionis. b. d. ponendo casum pinguem. ¶ Potes cī ponere casum in nube: r tūc casus nō erit purgatus: ꝫ ruminandus per questiones r oppositiones. ¶ No. filiū pure instituendū. ¶ No. cōditionale testamētum nō tenere in filio in ptāte. ¶ No. exheredationem sub conditione fieri posse. ¶ No. filium sub condi tione institutum statim adire posse hereditatem.

a ¶ Oppo. r videt. Et illum text. tenemēti ꝟm do. Joā. ꝙ licet in statuto sub cōditione posito fi non potest im pleri vltimo vite spiritu non ꝟz nisi esset facilis ad implēdū. And. barb.

b ¶ Opp. tertio no. qñ cōditio cōtinet prouisionē nō vtiat institutionem. an bodie illa. l. fit correcta. viō ibi doct. And. barb.

c ¶ Aduerte. vide bal. l. qm̄. s. de inoffi. test. r do. Jo. l. fi. de condi. instī. et ibi faluat Barto. quē oīno vide. bal. tenet ℨ decisionem bar. in. l. suus quoq; ff. de bere. instī. r in. d. l. qm̄ in prio ribus. boc voluit Ja. de ra. r Lyn. r oēs vltramontani. d. l. qm̄ i prioribꝰ. sequitur Rayn. de for. sequitur Richar. sequit Sal. l. scimꝰ. C. de inoff. ℨ test. sequit Frā. de rāpo. r Frā. tig. de pis. Ang. i ℨ si. crix. do. Ant. cōfil. lxix. vide Jo. de imo. in d. l. suus quoq;. et ibi gl. vī tenere istā partē. vide late eīdē in. l. fi. de condi. instī. istā ptē sequit Ang. in. d. l. suus. r nūc pēdet de facto. r consulo ꝟm eos. And. barb.

2 ¶ Opponit r videtur [a] qō filius possit instituī sub cōditione. vt. ff. de bo. lib. l. si libertus. ℌ. existimo. sol. sub conditione ptātiua pōt instituī. vt ibi sed sub casuali vel mixta nō. vt hic. Sed opp. r vī qō etiā sub casuali cū interim habeat bonorū possessionē ꝟm tab. vt. l. equissimū. ℌ. si sub cōditione. de secun. tab. sol. si vult venire per ꝟm tabu. pōt vt ibi. sed si vult dicere nullum ēt pōt. vt hic. Vel ibi loquit in emancipato. r nō in suo. vt. ff. de ℨ tabu. l. ult. ℌ. si sub ea. Vel dicī ꝫz coheredem nō habet interim ꝟm tabu. per not. in. l. ū. ff. si pars heredi. peta. Sī autē non ꝫz coheredem: r tunc sit prima verior. ¶ Opp. tertio [b] qō conditio potestativa remouetur r remanet institutio pura. vt de inoffi. testamen. l. qm̄ in prioribus. Solu. concedo qō ꝫz olim valeret testamētū vt cōditionale qñ erat potestativa cōditio. tamē hodie valet vt purum. boc intellige si talis conditio continet grauamen licet paruū: ꝫz si cōtinet prouisionē secus. arg. notatorū in. l. cū ex filio. in prin. de vulga. substitu. vt sic filio excōdicato apponat conditio si petierit absolutionem. Mā boc est cōsiliū r nō grauamē. r cōsiliū patris sequendū est. r nō spernendū. vt de curato. furio. l. si furioso puberi. Vel dic verius qō nō tenet sequi cōsiliū. r iō est in suo arbitrio ipm sequi r nō sequi: dūmodo filius sit fane r sue mentis alꝰs consilium patris prętor sequi debet. vt. d. l. si furioso.

3 ¶ Opponit quarto qō possit instituī sub conditione casuali. vt. ff. de libe. r posth. l. cū posthumo. Sol. illa conditio apponit nascituro r implet sola natiuitate. vnde natus nūq̄ se preteritum reperit. vt de liberis r posthumis. l. gallus. in principio. Jtē illa est conditio tacita necessaria r tacita inest: r post natiuitatē nō suspēdit. r sic non obstat. Jtē illa conditio nō apponit filio: ꝫz anteq̄ sit filius: qr antequā sit natus r suus. ¶ Quinto opponitur quod bodie possit fieri cōditionalis institutio: tū valeat tanq̄ pura. ꝫz in legitima dato coherede vel eo non dato in totū: qr relictuz accrescit legitime. oīs nāq̄ conditio remouetur de legitima r remanet institutio pura. vt. d. l. qm̄. Sol. glo. cōcedit hoc bic. r in. l. suus. de heredibus instituendis.

¶ Ex hoc sequit qō lex nostra fit bodie correcta: qr cōditio vitiat r nō vitiat. nimirū nā impossibilis conditio vitiat r nō vitiat. vt. l. i. de cōdi. instit. nisi fit impossibilis r turpis: qr tūc vitiat odio patris qui turpem cōditionē quasi demens apposuit filio. vt. ff. de cōditioe institutionū. l. filius. ¶ Ex hoc sequit qō coheres filij nō excludetur per filiū cū testamētum valeat. Jsta est opinio glossarum.

¶ Moderni doctores reprobāt cōmuniter istam opinionem. Nam ratio quare filius in potestate dicit cōditionalem institutionē nō valere est. qr reperit se preteritu ꝺuobus tēporibus. ꝫz interim r post defectū conditionis. ergo testamentum non factum rite nec recte peccat in solennitate r omissiōe. Sed in. l. qm̄ testator erat rite testatus: sed nō recte: qr aliquid pure filio reliquerat etiā paruum quid. puta qnq̄ solidos. vt. ff. de minoribus. l. de niq̄. ℌ. sed vtrū. Jtem instituerat eū sub conditiōe in quibusdam vnc̄his. certe remouet conditio vsq̄ ad legitimā. Nam suppletio que fit in ētitate ad submouendū querelā fieri ꝺz similiter in tempore r conditione: qr vtrunq̄ ad quātitatis considerationem connertitur. vt. ff. ad legem falcidiam. l. in lege falcidia non habetur pro puro. r. l. si constāte. ℌ. quoties. ff. solu. matri. r. l. si tibi mandauero. vt pro me. in prin. ff. mandati. Jtem potest lex quoniam loqui in emancipato instituto sub casuali conditione: qr valet testamentū. vt dicto. ℌ. si sub ea. r conditio amouetur in legitima. per. d. l. quoniā. r si dicatur qō iure nouissimo est idē in emancipato qō in suo. vt notatur in. ℌ. exheredatos. in auc. de heredi. r falcidia: ꝫz quando emancipatus preteritus est sine causa. Respondeo boc verum in mera preteritione: secus in preteritione mixta cum institutiōe. vt dicto. ℌ. si sub ea. Jtem lex quoniam procedit simpliciter qñ mater testatur: qr omnis noua querela succedit loco antique querele que fundi tus extirpatur per dictam. l. quontiā. sed in filio in potestate instituto tantūmodo sub conditione casuali vel mixta nihil inuenitur immutatum. r ideo dicta lex quoniam est situata in titulo. de inofficioso testamento. non in tittu. de liberis preteritis. r ideo testū non valet: qr conditio apposita facit deficere ordinem r solēnitatem legalem. ¶ Donam ergo qō pater filiū instituit in dote futura. certe ista verba sunt cōditionalia: qr dos cōditionem includit. vt. l. tali. de iure dotiū. ergo testū erit nullum. Richa. malumb. disputando tenuit qō valebat spreta invalida conditione. nam melius est perimere conditionē quā totum testamentum. r allegauit de inofficioso. testamen. l. scimus. ℌ. cum autē. r idem consuluit Bar. per dictū. ℌ. Et hoc verum qñ conditio supposita certe persone respicit actum sed qñ conditio respicit personam declarandam ex conditionis euentu circa ipsum actū. vt si pater dicit instituo illū filiū meū qui bertā duxerit in vxorem. in hoc casu nō ꝫz locū lex quoniam. vt. l. cōmodissime. de libe. r posthu. per Bar. r. l. i. ℌ. sed si quis ventrem. de ventre in possessionem mittēdo. Ray. dixit qō in illo. ℌ. cum autem, nō consideratur preteritio: sed sola conditio que tollitur. Sed hodie consideratur preteritio. r ideo ille. ℌ. est correctus. vt ibi notatur. eque posset dici in cōditione fauorabili stare gl. ¶ Exemplum in cōditione huius legis. qr propria cuiq̄ patria gratissima est. Jdem in cōditione matrimoniū. ff. ad treb. l. mulier. ℌ. cū proponebat. sed si esset alia conditio nō babēs implicitū patris consilium: sed magis patris odiū. tūc sit vera opinio cōtraria. arg. de inoff. testa. l. titia. iniustis eīm patribus magis est obuiandū. vt. ℨ. de fideicommissis. l. penultī. quam patribus incircunspectis et incōsulte testātibus qui naturalem habēt erga filios charitatem. tamē nesciunt subtilitatem legum. pauci enim sciunt consiliū galli r velleī. nec credit se male testari qui pie r pro bono r commodo filij testatur. r lex duę decim tabularū ita erat que vigebat in puritate pris. Sed mali r duri patres dederunt causam nouis legibus. r magis mali filij. r hinc est orta prouidentia autēri ce ex causa. Haz nemo preterit r exheredat filiū nisi quia odiosus. r si cū instituisset prestaret legata. ergo si ea pstaret filius patri gratus. multomagis prestat odiosus. vt. l. maximū vitiū. in ratione sui. ℨ. de liberis preteritis. Pater eīm qui voluit preteritum vel exheredatum nihil habere: multomagis voluit cū minus habere r grauare si succederet ne plus beat odiosus filius quā non odio habitus. pater eīm non facit iniuriam filio exheredato vel preterito nisi in legitima. r ideo sufficit istā iniuriaz auferre: r de reliquo legata prestet. vt in. ℌ. aliud quoq̄ capitulū. Institutionem aūt extranei non prestet extraneo: qr non est grauamen impossibile. 6 tum heredi: quia institutio non dicitur grauamen alicui annexum. vt. ff. de acqui. heredi. l. ex semisse. ¶ Aduerte [c] quantum ad legē nostrā cōditionis bone r male distinctio. l. non ꝓbatur. nam conditio erat bona. tamen dispositio resultabat non solennis. remanet ergo pro nihilo ista distinctio: quia qō caret lege non curat legis minister. vt. ℌ. de colla. l. illaz. r in auc. de non eligēdo secūdo nuben. ℌ. gregoria. Et ideo dico qō tres sunt casus. Aut instituitur sub conditione casuali vel mixta suus nec emā cipatus. puta a matre. similis distinctio notatur. ℌ. de collationibus. l. si emancipati. Primo casu opinio glosse est quod valeat testamētum rescissa conditione in legitima per. l. quoniā. ad cuius legis interpretationem venit. d. ℌ. cum autem. qui interpretatur. d. l. in conditione casuali. Sed aliorū opinio est qō. l. quoniā. nō loquatur in preterito: sed in graduato. ergo non loquatur in nostro casu cum institutus dicto modo fit preteritus ꝟm qd ꝫz non simpliciter. Mā cū ꝑteritio fit non ens: certe nō ens non pōt tolli: qr nō est dare super nō ente remotionem. Mā qō nihil est remoueri nō pōt: sed ista ratio nō videtur bona. nā nō reuerti ad patriam nihil est qñ remoueri pōt. vt hic. ¶ Secūda rō est qr. l. quoniā. ex titulo in quo situat. Jtem ex rōne que ibi redditur. Jtē ex conclusione finali ex qua cōcludit. l. odio querele nō videtur loqui in mera nullitate q̄ ex preteritione cōtingit. Mō obst. ℌ. cū autē. qr Justinianus ibi non attēdit preteritionē que nouo iure autenticorū attendit sicut antiqtus iure digesto rum. vnde in. ℌ. cū autē. ꝟm illa tempora non deficiebat solennitas: sed 7 cōmoditas: que cōmoditas repreſentat per. d. ℌ. ¶ Ego iā consului qr institutio illa cum nupserit valeat: qr vbi dies infert in cōditionē: ꝺ ditio est tacita: r remota die remouet cōditio. vt de cōdi. r demō. l. j. in fi. quasi eīm ex interpretatione. i. inductione. r arg. veniens ex cōditiōe tacita: sed vbi ecōtra cōditio infert in diē tūc cōditio est expressa: r ideo valet institutio conditionalis ista cū nupserit: qr tollitur dies per consequens conditio: imo qr non videt apposita animo faciendi cōditionē ne testū vitietur: sed in modū simplicis dilationis. j. qñ dies leg. ced. l. ex bis verbis. de reb. dub. l. quoties. secus si dicat si nupserit. preteritus enim grauari non potest. vnde non dicitur tolli grauamen in preterito: quoniam in eo nunq̄ apto mō accidit. vt. ff. de leg. ij. l. ex filio. Et boc in suo. sed in cmā cipato bene

cipato bene fateor q̄ valet testamentū p. l. omnimodo. co. tit. nā non est omnimō ꝑteritus qui est sub cōditione institutus: qr interim ꝫz ꝟm tabulas. vt. d. l. ij. ℌ. si sub ea. ¶ Tertio casu. nec in suo nec emancipato dico valere testamētū r ꝺitione in legitima tolli de medio: qr odio antique et noue q̄rele. 8 r est odiosa sicut querela antiqua: secus cum nullitas. pcedit r cōtinuatiōe dñij. ¶ Sexto oppo. q̄ sub qualibet cōditione sui possint instituī. vt. l. suus. in pn. de bere. instī. Sol. aut loquimur in filio: aut in nepote r vlteriorib⁹. fiquidē in filio loquit bic. si aūt in nepote r vlteriorib⁹ illi possunt sub qualibet cōditiōe instituī vt in. l. cōtraria. r. l. sed si in conditione. ℌ. nepotes. r. l. ij. si sub ea. de cōtra ta. r. l. i. ℌ. sciendū. de suis r legi. r sufficit q̄ interim būt ꝟm tabulas. r istā solutionem tenet glo. in. ℌ. si sub ea. in fi. r in. d. ℌ. sciēdum. r ratio differētie est priuilegiū filiorū qui pōt dicere nullū eoipso q̄ ius ciuile eis nō est apertum: sed in nepotib⁹ sufficit: qr interim būt ꝟm tabulas. r si negligūt imputent sibi r expectēt euētū conditionis si nolunt succedere de iure ciuili. Sed q̄ ista differētia falsa. ꝓbat. qr per legē. r ℌ. tabu. nepos succedit loco prīs: sui in ipsa suitate. ergo in ipsa nullitate. probo cōsequentiā. per. l. in suis. de libe. r posthu. nā ꝑpter suitatē hereditas est ad suum applicata. ergo alteri⁹ esse non pōt. vt. ff. de lib. r posthu. l. in suis. ¶ Jtē ꝓbatur p. l. velleiā. vt in. l. gallus. ℌ. nunc de lege. Jtē est expressus de iniusto test. l. posthumoū. Jtē boc dictat ratio: qr surrogat loco filij. Jtē representatio que representat patrē suū. nepos ergo loco prīs sui surrogat pleno iure idez cū patre censeri probat boc. nā si esset omnimodo preteritus testamentū nō valeret. ergo idē si est preteritus pro parte tem poris. nā preteritio in parte totū obzūpit. vt de iniust. test. l. fi ego. r cōfirmat nouissimo iure per. ℌ. aliud quoq̄ capitulū q̄ oportet omnē suū institui in quocūq̄ sit gradu. sed iste ꝺi tionaliter institut⁹ est omnimodo institut⁹: qr ꝫz interim non deficiat ordinatio patris: deficit tamē ordinationis effectus ergo testamētū nō valet. ¶ Preterea ꝟm ꝙ filiū galli nulla ꝺitio adȝcitur nepoti nisi cōditio nascēdi. r hāc opi. tenet glos. in. d. ℌ. suus. r in. d. ℌ. puto. ¶ Ex hoc videt dicendū q̄ aut tē pore testamenti meos erat suus. r tūc idē qō in filio. aut post testū. cepit esse suus: r tunc petat ꝟm tabulas si vult alias im putet sibi si patiē sibi labi tps: nā tunc oportebit cū expectare conditionē institutiōis. Et rō differētie est q̄ multum operatur essendi principiū ex quo principio nascit ꝟm tab. arg. notatorum. ff. de bere. instī. l. ij. de do. l. pe. r. j. de cadu. tol. ℌ. in primo. r. ℌ. pro scōo. ¶ Vel dic q̄ differentia est solūmodo penes principiū testamēti: qr vbi suus est institutus sub cōditione casuali vel mixta testamētū est nullū ab ipso principio. sed vbi nepos quē pater ꝑcedit valet a principio sicut in posthumo ꝑterito. vt de iniu. test. l. ij. ℌ. ex bis. tū rūpitur postea agnoscendo. vt. d. l. posthumorum. r ista est verior opi. et in. l. suus dic q̄ erat suus ēptum ad patriā potestatē: non ēptū ad hereditatem. vel suus potentialiter non presentialiter. et si tu dicas ergo lex suus male excipit. Rndeo imo bene: qr non excipit a gradu. Sed nota differētiā inter qualitatez filij qui est suus nascēdi primordialitate r nepotē q̄ nō est suus: tamē esse pōt patris mortalitate: r sic est ibi differentia inter qualitatē heredū. i. dicere oīs heres cuiuscunq̄ qualitatis pōt be 9 res instituī sub quacūq̄ conditione excepto eo q̄ est suus r necessarius. r de boc ponit exēplū in filio. ¶ Septimo oppo. q̄ remoueat oīs conditio in nepote. vt. d. l. qm̄. Sol. concedo eo modo in nepote quomodo dixi r in filio: r aliter non concedo. r bec sunt valde vtilia. p bis que relinquunt in testamen 10 tis auorū. ¶ Jtem no. q̄ periculū est in mari r in terra: certe r in falsis fratrib⁹: r ideo conditio aligd probādi est mixta vt de cōdi. r demō. l. lucius. facit de ver. obl. l. q̄ rome. ℌ. augerius. intellige qñ ꝓbatio est difficilis: alias cū qlibet implēs teneat ꝓbare se conditionē implesse etiā si sit ptātiua seqret q̄ ois cōditio esset mixta respectu ꝓbationis. qō est falsum. 11 ¶ Octauo opp. q̄ nō posset fieri exheredatio sub conditione. vt. ff. de libe. r posthu. l. ij. ℌ. pure. Sol. aut pater filiū exheredat tm̄ r nō pōt exheredare sub conditione. vt ibi. aut instituit r sub contraria cōditione exheredat: r tunc pōt vt hic. Et est rō qr in ꝓmo casu nūc est de futuro possibile est qō erit preteritus: cū in omnē casum sit a testatore ꝓuisum: r q̄cunq̄ casus existat trabit se retro ad diē mortis per fictionem. vt de 12 inof. test. l. si qs filiū. r. l. heres qñq̄. r. l. iulia. arg. de cōdi. ide. l. fi. ¶ Hono opp. r vī q̄ exheredatio possit fieri sub conditione. vt. l. i. ℌ. sed si incertū. de vēt. in pos. mit. Sol. ibi in posthumo: qr dū posthumus est in vtero nō rūpit testū: qr nō est ad hoc suus: qr nec hō vt. l. fi. de assigna. lib. r. l. fi. ff. de col. bono. vñ etiā preteritus non rūpit anteq̄ nascat. vt. l. ij. de iniu. test. r. l. illud. ℌ. fi. de cōtra tab. r tū aperit edictū alij vt ibi vi-

13 cit. qō est no. dignū. ¶ Decimo opp. dicitur hic q̄ iste institutus sub conditione succedit. Contra. aut dicis q̄ succedit ex testō r hoc falsum: qr non fuit legitime factū. vt hic in pnc. aut abintestato r certe boc non videt. pcedere: vt. j. eo. l. si qs heredē. ver. vel ita. vbi aperte dicit q̄ filius impleta conditione succedit ex testamēto. vt. ff. de cōdi. r demō. l. cōditionibus pupillis. vbi videt expressus. Sol. dixerūt qdā: aut filius vult conditionē spernere aut implere. Primo casu nō succedit: qr cū possit r non vult cōditio q̄ est de genere mixta redacta est ad instar ptātiue. vt. ff. de cōdi. instī. l. vtrū. ibi nō qr ꝛc. imputet eīm sibi cū sit in sua ptāte fauore fortune. vt. ff. de ēb. obli. l. continuus. ℌ. cū ita. nā fauor fortune reducit aspera in vias planas. Scō casu qñ vult implere aut exeqtur animi sui votū implēdo r pōt adire de iure ciuili. verbi gratia. pater meus instituit me in octo vncīs si iuero ad sepulchrum vltra mare p anima sua: fratrē autē meū instituit heredē in residuo. ego vado ad sepulchrū vt babeā bē sem. frater meus dicit q̄ boc nō pdest mihi qr testū nullū: r qñ aperui sibi viā ad medietatē. vt. l. si duo. de leg. ꝑtan. Ego dico q̄ ipe nō pōt allegare de iure meo cōtra me. vt. ff. de excu. tu. l. amicissimos. ℌ. luci⁹. ipse dicit mihi pos sum q̄ interest nihil apertū non ate sed a le ge ꝑpter te. r habeo ꝑpter te qō habere non possum ꝓpter me. vt. ff. si tabu. test. nulle erta. l. i. ℌ. fi. Sol. ergo nūc adiri pos a test de iure ciuili: qr is cuius interest testū apꝓbauit qui facere testū valere fi consensisset patri in actu testādi: qr nulla iniuria fit volenti. vt no. de inoff. test. l. si qñ. ℌ. fi. Ex effectu eīm ratū ꝺs esse cuz non fit q̄ infringat. vt in aut. de nup. ℌ. qñ infirmas. iij. col. Si aūt conak implere r non pōt idē iudicāt fauore filij acti implesset: qr conatu ipso apꝓbat testū: et pater nō presumit filio impossuisse onus impossibile. argu. d. l. vtrum. in fine. r de cōdit. instītu. l. que sub conditione. ℌ. quoties. in fine. r. l. titius. ℌ. fi. de excu. tuto. Glosī. vero dicit: aut filius ille sub cōditione institutus vult testū apꝓbare: aut infringere. Primo casu si vult succedere pareat conditioni: et tūc succedet etiā de iure ciuili. qr si pōt facere valere fratri. vt dixi. in. l. ij. de cōtra tab. ergo r sibꝫpi cū sit filius si nō vult parere imputet sibi q̄re apꝓbauit. Mā q̄ consentit sua iura perdit. vt. l. cū quedam. de admi. tuto. r. l. sicut. ℌ. venditiōis. quib. mod. pig. vel hypo. fol. Scō casu potest libere dicere 14 nullum. vt hic. ¶ Undecimo opponit cōtra glo. nam testamentuz in quo filius in potestate est ꝑteritus nunc̄ potest apꝓbari sic vt valeat de iure ciuili. vt no. de iniu. testa. l. cuz in secundo. r. l. filio preterito. r. ℌ. vnde cogna. l. certum. et. ff. de contra tabu. l. quod vulgo. et. l. posthumo. ℌ. de contra tab. r. l. i. ff. de petitione hereditatis. r de iniu. testa. l. posthumus ℌ. idē. r circa boc facit qō notat in simili. ℌ. cōmunia vtriusq̄ iudc. l. ij. Sol. aut est omnino preteritus: aut est tacita preteritio inducta ex cōditionali institutione. Primo casu non pōt a sic apꝓbari vt valeat de iure ciuili vt in cōtrarijs. Secundo casu[a] pōt apꝓbari vt valeat de iure ciuili vt in bac gl. Vel aliter: aut vult valere de iure ciuili in fauorē ipsius apꝓbatis: r pōt vt bic: aut in fauorē alterius extranei: r non pōt vt in contrarijs. ¶ Et ratio differētie est bec. naz ꝑteritus statim est suus heres cōtinuato in eū ōnio de iure ciuili. et ideo nō pōt alius esse heres contrarius sibi de iure ciuili. vt. l. i. ℌ. sciendū. de suis r legi. Cū eīm nomē heredis sui nō possit apꝓbari. ergo alius de iure ciuili repelletur. vt. l. q̄ se patris. Non ob. l. ij. ℌ. si qs adita. qr ibi necessitas erat p accidens facto hois qui prius adierat q̄ pōt absorberi remedijs pretorijs. sed lex. xij. tab. non pōt absorberi p prętorem: qr maiestas legis. xij. tab. non patit boc sed ipse idē preteritus bene pōt sibi qualitatē dominij mutare apꝓbādo testū. vt. ff. de heredi. instī. l. ij. ℌ. qui fideicōmīs. ¶ Ex bis apparet q̄ si nō est ꝑteritꝰ suus: ꝫz emācipatus: vel est filiꝰ a matre preteritus qō fi apꝓbat testū erit aliqō de iure ciuili: qr non est facta in eo cōtinuatio dominij: r si esset factū primū testū rūperetur. quod est no. ¶ Duodecimo opp. q̄ testū in quo suus 15 est preteritus possit sic apꝓbari q̄ valeat de iure ciuili: vt no. de leg. ꝑtan. l. is qui. r. l. fi duo. de inoffi. test. Sol. de rigore iuris ciuilis nō valet ꝑpter regulā catonianā: ꝫz de equitate sic: qr cessante cā nullitatis cessat nullitas. vt. ff. de bere. instī. l. fi. s. q̄ soluendo nō erat duos a pollonios. tū ista ratio de causa cessante habet locū in nullitatib⁹ cōsummandis: non in nullitatibus cōsummatis. r iō suo preterito ꝫz post testamentū emācipatur vel aliter exeat de potestate: tū testū non conualescit. vt de libe. r posthu. l. fi sub conditione. ¶ In glo. vel dic. aut ꝑteritus renuntiat nullitati: aut renuntiat hereditati. Primo casu conualescit de iure ciuili r pretorio. Secundo casu conualescit solum de iure pretorio. Tu dic q̄ fauore fratris testū confirmatur de iure ciuili. vt. ff. de leg. prestā. l. si duo

Secundo casu. an testamentus in quo filius est preteritus poterit de iure ciuili apꝓbari. vide Ange. l. filio preterito. et ibi do. Joan. r Angel. l. quise prīs. s. vnde libe. et. l. j. ff. de pet. bered. moder. l. post. et vide glos. q̄ reconuales cit de equitate ciuili. l. fi duo. ff. de leg. j. r bic. r. l. suus quoq;. in ver. fecerit. ff. de bere. instī. r l. certū. s. vñ legi. r l. ij. j. de post. bere. In cōtrariū est gl. videlicet q̄ recōualescit de equitate pretoria. l. qō vulgo. ff. de ꝛtra tab. r. l. j. ff. de peti. bere. et j. de lib. r posthu. r. l. posthumo. s. ō ꝛtra tab. tū limita duplicit posita cōmuni opi. p natura qñ ētacite ꝑteritus. vt bic. Jtē qñ testamētum fit cora principe. vt est casus sing. iuncta gl. l. oīm. s. quēad testa. ord. ℨ Ang. in. l. filio preterito. ff. de iniu. test. et vide bal. in. l. posthumus. ff. de iniusto testa. vbi tꝫ qō de iure pretorio re conualescit. et in. l. posthumo. s. de cōtra ta. et. l. certum. prealle. Sal. i. l. ij. j. de posthu. bere. instī. tenet quod de iure fit nullum. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi filius institutus adit de iure ciuili: ꝫ frater qui erat in potestate pteritus iure ciuili omisso petit cõtra tab. ⁊ ita cũ glo. tenẽt Ja. de are. ⁊ Dy. ⁊ ideo in casu. l. filio pterito dicũt falsum omnes q tenẽt q filius institutus ibi non veniat iure ciuili propter vitiũ pteritionis fraterne: qrimo valet de equitate iuris ciuilis. vt. l. si duob⁹. §. si pr⁹. ff. de cõtra tabu. ⁊ si dicaꝫ ergo testamẽtũ pendet ex volũtate alterius. contra. l. receptũ. ff. cõmu. predio. rũ. pendet ex voluntate confirmatoria nõ dispositoria. vt. l. si seruus cõmunis meuꝫ ⁊ castrẽsis pecu
16 liꝫ. in pin. de stipu. seruo. ¶ Veniamus modo ad questiones. et primo queritur nũquid filius possit institui sub conditione potestatiua. ⁊ dic q sic etiã si non possit impleri vltimo vite spiritu vt. d. l. si libertus. §. existimo. ver. velim. nemo enĩ potest vltimo vite spiritu testari et non sub tali conditione possunt institui. Et no. quomodo pater põt cogere filium ad testandũ quod est no. ¶ Sed nũqd si filius facit testũ ⁊ revocet dicaꝫ cõditio impleta: ⁊ dic q sic. alias ista cõditio esset contra bonos mores. ad hoc. j. e. l. antepe. Sed pone pater ⁊ mater faciũt testamẽta ⁊ nolunt q vnũ testũ valet fine altero. et ideo pater fic dicit instituo filium meũ heredẽ si eũ fibi vxor mea filꝫ heredem instituerit. ⁊ eodem modo ⁊ forma testatur vxor dicens. instituo filiũ meum si maritus meus instituet eũ
25 cum effectu. ¶ Rideo non valet testũ etiã iure nouo: qr institutio est captatoria qñ vn⁹ institutionẽ fuã ponit in institutione alterius. vt. ff. de heredi. insti. l. ille autem. ¶ Sed nunqd ista conditio dicaꝫ impleta si instituaꝫ frater minor: vel seruus pene. ⁊ videf q sic: qr sufficit in conditionalib⁹ merũ factũ. vt de cõdi. ⁊ demõ. l. meuius. ⁊ de verb. oblig. l. qdã cũ filiũ. Jn Jtiũ. nã cũ actus legitimi in iure cõsistunt. vt de condi. ⁊ demõ. l. hec cõditio. Jtẽ nullũ testũ non dicit testamẽtũ
17 proprie ⁊ vere: sed improprie ⁊ abusiue. vt. l. ꝫ. ff. quẽadmo. testa. ape. ⁊ pro hoc facit diffinitio testamẽti. de test. l. j. Jtẽ verba iuris significatiua sunt intelligenda de iure. vt. l. j. si manci. ita fue. alie. ¶ Scõo querif principaliter. filius institutus sub conditione potestatiua non vult parere conditioni: sed succedere abintestato ⁊ renuntiare testamento paterno: queritur an possit. et ista questio ꝫ duas particulas. Prima an possit renuntiare. ⁊ dic q sic in iudicio: sed non extra iudiciũ. vt dixi in. l. j. §. de pac. Scõa: posito[a] qõ renuntiet in iudicio an possit succedere abintestato. ⁊ dic q sic nisi habeat cohe-
redẽ testamentariũ vel substitutuꝫ vulgarẽ. vt. l. suũ. j. de iure delibe. ⁊ ff. de acq. here. l. filiũ. ⁊ j. de impu. et ali. substi. l. heres. instituta. de bo. lib. l. si libertus patrono. §. quid ergo.
18 ¶ Tertio querif: filius fuit institutus sub cõditione potestatiua. modo supuenit febris ⁊ sic non põt implere. vt. ff. de re. iur. l. questa. an habeaf statim pro impleta. ⁊ videf qõ sic: qr non stat per eum. Sol. dico q est potius suspẽsa ⁊ non impleta: ⁊ ideo expectare debemus donec cesset impedimentũ. arg. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. quib⁹ diebus. in prin. j. de testa. l. cuz antiquitas. Si autẽ casus in totũ cõditionem absorbuit tunc
19 habetur pro impleta. ff. de condi. instit. l. que sub cõditione. §. quoties. nisi testator mandauerit impleri vere p fictionem iuris: qr tunc nõ habeẽ pro impleta. arg. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. in bis. ⁊. l. tullianus ait. ¶ Quarto querif[b] an suus trãsmittat ad heredẽ impletionẽ cõditionis. ⁊ dic q non. vt not. ff. de condi. ⁊ demon. l. a testatore. ver. claudius. Sed cõtrariũ no. in. l. is cui. de actio. ⁊ oblig. ⁊ istud est verus nisi testator fecisset mentionẽ de filio⁹ ⁊ heredib⁹ eius. nam testator põt facere
20 qõ legatũ conditionale trãsmittatur. vt. l. j. §. vt actio ab heredẽ ⁊ contra heredẽ. Et econtra põt facere q transmissibile non trãsmittaf vt de cõdi. ⁊ demõ. l. in cõditionib⁹. primũ loc
20 cum. ¶ Quinto qritur nunqd additio potestatiua adiecta filio instituto in re certa debeat statim impleri: an qñcunq; nã in legatis statim adimpleda: in hereditatibus qñcũq; vt no. ff. de here. instit. l. si quis instituaf. Solu. sufficit qñcunq; impleaf. ⁊ ista questio non procedit bodie cũ conditio ista habeꝫ pro non scripta qm̃ est in legitima. vt. l. qñ in prioribus. nisi proponas eũ expresse exheredatũ in defectũ cõditionis: qr tunc non ꝫ locũ illa lex: sed lex nostra si pater. Dic ergo q legitima nõ equiparaf legato: ⁊ ideo filiꝰ qñcũq; post mortẽ poterit eã iplere nisi cõditio natura sui habeat certum tps
21 annexũ. de cõdi. ⁊ demõ. l. cõditionũ q̃ in futurũ cõferuntur. ver. illa aũt. ¶ Sexto qrif quomodo potest iustificari hodie ista exheredatio in defectũ conditionis. conditio enĩ habeꝫ pro causa vbi sufficit qlibet causa cuiuscũq; sit euẽtus. vt de ver. obli. l. a titio. sed vbi non sufficit qlibet causa sed reperif determinata causa. tunc cõditio q̃ nõ sonat in illã causam non habeꝫ p causa. Porro nõ est iusta cã exheredãdi filiuꝫ si nolit ad patriã reuerti. Sz rñdeo pone filiũ ingratũ: ꝫ ei patrẽ pacta dimittere si in patriã reuertat: si nõ reuertat nõ dimittere: sed ex demeritis eũ exheredare. oportet ergo fundamẽtum fieri sup cã non sup ambagib⁹. ¶ Et no. q qñ pater exheredat filiũ arguit Ꝫ cũ ⁊ ideo oportet q more dialectico ex suppositis cõcludat argumentatio patris cõtra filium. vane enim ratiuncule nõ cõcludunt. ⁊ vbi nõ est cã priuationis
23 ibi non potest qs priuari. ¶ Septimo queritur quomõ põt a seipso exheredari vnic⁹ institutus. Rñ. non põt nisi habeat coheredẽ: qr opz cõfirmari hereditatis aditione. nã quicqd in testamẽto disponit ꝫ priuatiue disponaf dz confirmari p aditionẽ hereditatis. de hered. instit. l. ꝫ si in conditione. §. eadẽ quoq; est regula cõfirmationis ⁊ infirmationis ex testamẽto fictis. de libe. ⁊ posthu. l. si ita. §. regula. de leg. iij. l. si de iure. p bar. dispositio ergo siue inferat in habitu: siue in puatione regrit confirmationẽ. ⁊ adde qõ dixi. §. de testa. l. sancimus.
24 ¶ Octauo qrif si filius est institut⁹ sub cõditione potestatiua nõne inuenit se pteritũ viuo testatore cuz non possit eo viuo conditio impleta: ⁊ dic q sic. als ista cõditio esset contra bonos mores. ad hoc. j. e. l. antepe. Sed pone pater ⁊ mater faciũt testamẽta ⁊ nolunt q vnũ testũ valet fine altero. et ideo pater fic dicit instituo filium meũ heredẽ si eũ fibi vxor mea filꝫ heredem instituerit. ⁊ eodem modo ⁊ forma testatur vxor dicens. instituo filiũ meum si maritus meus instituet eũ
25 cum effectu. Rñdeo non valet testũ etiã iure nouo: qr institutio est captatoria qñ vn⁹ institutionẽ fuã ponit in institutione alterius. vt. ff. de heredi. instit. l. ille autem. ¶ Sed nunqd ista conditio dicaf impleta si instituaf frater minor: vel seruus pene. ⁊ videf q sic: qr sufficit in conditionalib⁹ merũ factũ. vt de cõdi. ⁊ demõ. l. meuius. ⁊ de verb. oblig. l. qdã cũ filiũ. Jn Jtiũ. nã cũ actus legitimi in iure cõsistunt. vt de condi. ⁊ demõ. l. hec cõditio. Jtẽ nullũ testũ non dicit testamẽtũ
17 proprie ⁊ vere: sed improprie ⁊ abusiue. vt. l. ꝫ. ff. quẽadmo. testa. ape. ⁊ pro hoc facit diffinitio testamẽti. de test. l. j. Jtẽ verba iuris significatiua sunt intelligenda de iure. vt. l. j. si manci. ita fue. alie. ¶ Scõo querif principaliter. filius institutus sub conditione potestatiua non vult parere conditioni: sed succedere abintestato ⁊ renuntiare testamento paterno: queritur an possit. et ista questio ꝫ duas particulas. Prima an possit renuntiare. ⁊ dic q sic in iudicio: sed non extra iudiciũ. vt dixi in. l. j. §. de pac. Scõa: posito[a] qõ renuntiet in iudicio an possit succedere abintestato. ⁊ dic q sic nisi habeat coheredẽ testamentariũ vel substitutuꝫ vulgarẽ. vt. l. suũ. j. de iure delibe. ⁊ ff. de acq. here. l. filiũ. ⁊ j. de impu. et ali. substi. l. heres. instituta. de bo. lib. l. si libertus patrono. §. quid ergo.
18 ¶ Tertio querif: filius fuit institutus sub cõditione potestatiua. modo supuenit febris ⁊ sic non põt implere. vt. ff. de re. iur. l. questa. an habeaf statim pro impleta. ⁊ videf qõ sic: qr non stat per eum. Sol. dico q est potius suspẽsa ⁊ non impleta: ⁊ ideo expectare debemus donec cesset impedimentũ. arg. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. quib⁹ diebus. in prin. j. de testa. l. cuz antiquitas. Si autẽ casus in totũ cõditionem absorbuit tunc
19 habetur pro impleta. ff. de condi. instit. l. que sub cõditione. §. quoties. nisi testator mandauerit impleri vere p fictionem iuris: qr tunc nõ habeẽ pro impleta. arg. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. in bis. ⁊. l. tullianus ait. ¶ Quarto querif[b] an suus trãsmittat ad heredẽ impletionẽ cõditionis. ⁊ dic q non. vt not. ff. de condi. ⁊ demon. l. a testatore. ver. claudius. Sed cõtrariũ no. in. l. is cui. de actio. ⁊ oblig. ⁊ istud est verus nisi testator fecisset mentionẽ de filio⁹ ⁊ heredib⁹ eius. nam testator põt facere
20 qõ legatũ conditionale trãsmittatur. vt. l. j. §. vt actio ab heredẽ ⁊ contra heredẽ. Et econtra põt facere q transmissibile non trãsmittaf vt de cõdi. ⁊ demõ. l. in cõditionib⁹. primũ loc
20 cum. ¶ Quinto qritur nunqd additio potestatiua adiecta filio instituto in re certa debeat statim impleri: an qñcunq; nã in legatis statim adimpleda: in hereditatibus qñcũq; vt no. ff. de here. instit. l. si quis instituaf. Solu. sufficit qñcunq; impleaf. ⁊ ista questio non procedit bodie cũ conditio ista habeꝫ pro non scripta qm̃ est in legitima. vt. l. qñ in prioribus. nisi proponas eũ expresse exheredatũ in defectũ cõditionis: qr tunc non ꝫ locũ illa lex: sed lex nostra si pater. Dic ergo q legitima nõ equiparaf legato: ⁊ ideo filiꝰ qñcũq; post mortẽ poterit eã iplere nisi cõditio natura sui habeat certum tps
21 annexũ. de cõdi. ⁊ demõ. l. cõditionũ q̃ in futurũ cõferuntur. ver. illa aũt. ¶ Sexto qrif quomodo potest iustificari hodie ista exheredatio in defectũ conditionis. conditio enĩ habeꝫ pro causa vbi sufficit qlibet causa cuiuscũq; sit euẽtus. vt de ver. obli. l. a titio. sed vbi non sufficit qlibet causa sed reperif determinata causa. tunc cõditio q̃ nõ sonat in illã causam non habeꝫ p causa. Porro nõ est iusta cã exheredãdi filiuꝫ si nolit ad patriã reuerti. Sz rñdeo pone filiũ ingratũ: ꝫ ei patrẽ pacta dimittere si in patriã reuertat: si nõ reuertat nõ di-

a ¶ Secunda: posito. Et põt tunc separare legitimam ab hereditate. vide Barto. l. j. ff. de vulg. ⁊ pup. Bal. l. j. §. qõ non pet. par. ⁊ ibi dedi remissionem. Andr. Barba.

b ¶ Quarto qrif. an conditio sit statim implenda. vide glosf. in. l. hec conditio. ff. de condi. ⁊ demon. et do. Jo. in. l. si quis heres. ⁊ viõ Bal. l. si plures. C. de condi. inser. vbi dicit vnũ quod est mirabile videlicet si complementuꝫ est successiuum potest perpetuo implorari quandiu naturalis dispositio potest. et si est actus momentaneus dz prefigi tempus a iudice vel antecessore. vide Joan. de imo. ⁊ alios in. d. l. si quis instituatur in diem. et in. l. hec conditio. ff. de condi. ⁊ demonst. Ly. in. l. j. C. eod. titu. And. barb.

c ¶ Conditio turpis. quid in donatione. vide glo. fin. in. l. que sub conditione. §. quoties. ff. de condi. instit. And. barb.

d ¶ Not. concordiã. an fit text. loquens de isto verbo concordia. vide text. l. fideicõ. §. de transact. ⁊ quid fit concordia. vide quod not. Bald. in. l. j. ff. de pact. et ibi vide glo. quando potꝛi gitur manus an videaf facta concordia. c. causam que. de testi. and. barb.

a ¶ Quero vtrũ. An legitimus excludit substitutum. Ang. in. q. nobilis. quidã genere. tenet q fic. do. An. in. c. per venerabile. q filiꝰ sint legi. ꝫ cũ interpellatus cãm noluit cõsulere. Sal. hic tenet cõtra ⁊ sequitur eũ do. Jo. l. ex facto. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ Bal. ét tenet istã partem in. l. si quis ita de lega. j. ⁊ ibi do. Jo. ⁊ in. §. si quis rogatus. ⁊ vide Bal. in. l. si. §. de bis qui ven. eta. impe-
tra. Et fic statuto i cauef q causa com a promittat inter cõsanguineos an cõprehenditur naturalis. vide do. Joan. in prealleg. §. si quis rogat⁹. Et si cauef q oẽs nobiles cũ filiꝫ teneantur cauere de non offendẽdo: an comprehendatur naturalis. vide Bald. ⁊ do. Jo. l. cum pater. §. volo. de leg. j. Et an naturalis teneatur vocare patrem in ius cũ venia. vide text. ⁊ glo. l. qr semper. ff. de in ius voc. et de hac materia vide Bal. l. si parentes. de in ius voc. ⁊ vide Bald. l. quis, 2 quis. j. ad legẽ iul. b maie. vide Bal. l. cũ acutissimi. j. de fideicõ. vide. d. Anto. ⁊ Jo. de imo. c. innotuit. de elect. ba. ⁊ doct. c. in pre- 3 sentia. de proba. et c Joan. de imo. ibi. And. barb.

b ¶ Scias. etiã nota bastardos non includi in feudis⁹. vide Bal. in. c. natu- 4 rales. vide bart. d in. l. ex facto. §. si qs rogatus. ad trebel. ⁊ ibi Ang. ⁊ bal. in 5 aut. si qs ruinas. e C. de sac. san. eccle. And. barb.

c ¶ Sed quid. si cõditio apponaf monacho si filios baburit: quid opoz 2 vide Angelum dicere in 1 q. princ. libr. sponsus teat. vide Ang. in. d. §. titius. ⁊ ibi do. Jo. ⁊ Bal. l. si quis post bumos. §. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊ ibi do. Jo. ⁊ vide Bar. ⁊ doc. l. heredibus. §. fi. ff. ad trebe. Et aliꝰ aliter dicunt q̃ succedit monachus: qr habetur vt filius. qõ non placet hic Sali. cum monachus habeatur loco filiꝰ quãdo alꝰ ingreditur monasterium: non autem quando alꝰ est ingressus. vide Bald. c. clerici. de iudi. And. barba.

d ¶ Ultimo quero. vide Bar. cõsi. xlvj. inci. cauef statuto. vbi consuluit si statutũ loquit de filio vtrũ intelligaf de bastardo vel legitimo: vel nato ex concubina. ⁊ si excludat substitutum. vide ibi. And. barb.

e ¶ Quod pater teneatur. qõ si statutum dicit q pater tenef soluere condemnationẽ pro filio q valet statutũ. vt est gl. sing. in rub. de decre. decu. lib. x. nõ includef bastardus. ⁊ bo tenet hic Sali. ⁊ do. Jo. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ⁊ ibi Ang. ff. ad trebel. ⁊ vide do. Jo. ⁊ Bald. l. lucius. §. lucius. de leg. ij. Et an pater teneaf pro filio legitimo. vide Bal. in. l. j. §. ne fi. pro pa. ⁊. l. ij. de consti. pec. ⁊. l. ij. ff. si ex nor. cau. aga. ⁊ in. l. filiũ. ff. de bis q sunt sui vel alie. in. ⁊. l. si qua. ff. de sta. bo. ⁊ Bar. in. l. cũ filius. §. in hac. ff. de ver. ob. ⁊ vide Jo. an. in addi. Spe. i ti. q fil. sint leg. vbi tenet q pater tenef p naturali tm̃: nõ aũt p spurio vel incestuoso ꝫ bic doc. teneant cõtra. ⁊ multũ facit qr in bis que sunt naturalia naturalis censetur vt filius. facit qõ dixit Barto. l. j. als. ij. ff. de accu. ⁊ in. l. bos accusare. §. oibus. eo. ti. ⁊ Bal. l. j. §. seruum. als domini. ff. ad fill. vbi bastardus põt accusare occisorem patris. ⁊ vide Bald. l. ex boc iure. ff. de iust. ⁊ in. ⁊ qõ

dicit. d. c. naturales. si de feudo fue. cõtro. vbi monialis fuit cõbusta q interfecit filiũ. ⁊ qõ ꝫ Jo. an. in ti. q filiꝰ sint legi. §. j. v. alia questio. q filius naturalis põt petere alimẽta si a pfe fuerit relictũ pdictũ. ⁊ Bal. l. si. ff. de bis q. vt indig. ⁊ bal. l. si iure. C. de iure do. l. vbi eũ vide. ergo multo plus tenef eũ liberare a morte fi nõ solueaf 2 dẽatio debeat mori. Potes 2fi-
derare q vsq; ad alimẽta tenef solvere illã condẽnationẽ. ⁊ sic pcedit op. Joã. an. ⁊ an cogaf mfi assignare illaz legitimã. vide bal. l. quicũq;. §. de ser. fugiti. Et an si pater ꝫ duodecim filios quo casu gaudet priuilegio immunitatis. vt. l. si quis decurio. j. de decu. libz. ⁊. censeaf immunis si habet filios naturales. doc. bic non dicũt. põt forte dici qõ cum hoc dicatur a lege. ct. l. in dubio non cõputet naturales. vt hic est casus ergo. Et an statutum loquens de conjunctis habeat locũ i naturalib⁹. dic q nõ vide bal. qui alleg. ad hoc Dy. in consilijs. et in. l. id qõ pauperi bus. §. de epilco. ⁊ cle. Et an naturalis dicaf cõiunctus alteri fratri. vide qõ no. glo. singu. l. hac parte. ff. vnde cog. ⁊ pmdo. Joã. de imo. in prealle. §. si quis rogatus. Et an fit differentia inter bastardum et naturalẽ. vide glo. sing. q non ẽm do. Joã. in prealleg. §. si quis rogatus. in rubr. de cõcubinis. Et an pater obligetur pro filio quo ad penam corporalẽ. vid Bal. in. l. ij. §. de cõsti. pec. ⁊ qõ pulcbre no. idez in rub. j. qui. res iud. non noc. And. barb.

1 ¶ Conditionis persecrãtia requiritur nec sufficit semel extitisse.
2 Conditionis perseuerantia requiritur si qualitas est formalis vel materialis.
3 Perseuerantia requiritur in obseruatione laudi.
4 Doctores q iurauerũt nõ legere nisi habeant domos taratas an teneanf perseuerare in iuramẽto.
5 Dos que sub cõditione liberorum lucrari dz sufficit liberos babuisse licet decesserint.
6 Vxor instituta sub conditione si monialis fuerit non sufficit q̃ babitum assumpserit si sua culpa deposuit.
7 Premium statuti non habet qui bannitum cepit ignoranter.
8 Soluens bannum si ex forma statuti admittaf ad officia non habet locũ in eo qui soluit ignoranter.

Si quis heredẽ. Cõditio casualis vel mixta põt viuo testãte existere. ⁊ ipleri. ⁊ semel ỹa semp est ỹa. b. d. facit. ff. ad treb. l. heredib⁹. in pn. ¶ Op. de. l. ij. ff. de cõdi. ⁊ demõ. Sol. ibi in cõditiõe ptãtiua. bic in casuali vel mixta. ¶ Scõo oppo. ⁊ vf q nõ sufficiat semel extitisse: ꝫ regrit perseuerãtia conditionis. vt no. §. de pac. l. j. ⁊ de cõdi. ⁊ demon. l. mutiane. Solu. aut conditio põt formaliter impleri momẽto tpis: ⁊ tunc loquit. l. nostra. aut non põt impleri momẽto tpis: ꝫ in perseuerantiã successiuã: ⁊ tunc loquit. l. cõtraria. arg. ff. de sta. liber. l. ij. §. fi.
2 ¶ Et qõ dico in cõditionibus: idem in qualitatibus. qõ dic vt no. per Bar. in. l. ex facto. in princ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ dici põt q si est qualitas formalis vel materialis requirak eius perseuerantia ad instar cause materialis ⁊ formalis cum sint cause essendi. vt no. in proemio. vi. p Jo. mona. ⁊ p Joã. an. Sed si qualitas cõcernit cãm efficiẽte nõ est necessaria perduratio. sed sufficit q̃ eo ipso insit qõ lex requirit. vt. ff. de testa. milit. l. titius. ff. de nox. l.

f ¶ Et dici põt. Ad illud qõ debet perseuerare. vide no. glo. ⁊ ibi Bal. l. maritus. ff. loca. de medico qui promisit curare ab infirmitate que postea reuenit. vide ter. ff. loca. in. l. quero. in. §. inter locatorẽ. De eo qui nõ perseuerauit in soluendo q̃ põt expelli. ⁊ illum ter. no. qr consueuit allegari pro fingu. ⁊ moder. in. l. cesar. ff. de publi. vide Auge. l. iurisgentium. §. fi pacisc. ff. de pactis. De eo qui fecit pactũ de nõ offendẽdo si postea bãnitur ꝛc. Bar. l. seruũ. ff. de verb. ob. vide bar. l. sicut. §. superuacuũ. ff. qb. mo. pig. vel hypo. sol. De eo qui postea ingressus est domũ. vide que no. in. c. clericos. de cobabi. cle. ⁊ muli. De eo qui dimisit cõcubinã ⁊ postea illã suscepit. vide Ly. l. ne in operis. als. l. si seruus. j. de priuile. vbi dicit q si dãnatur ciuitas vt destruantur menia: q̃ postea nõ potest redificari. l. inter castellianũ. de arbi. vide de eo qui cepit bãnitũ quẽ postea non potuit retinere. l. si qs in graui. §. vtrũ ad filleia. ⁊ in. l. si barsatorem. j. de fideiuſ. ⁊ in. l. j. ff. de acqui. pol. per Bar. ⁊ Ange. in. l. ij. §. incertã. co. tit. Buil. de cu. l. licet. j. de acq. pol. Jtẽ vide Bal. in. l. si põtionilla. j. qñ dies leg. ced. q̃ sufficit filiũ extare tpe mortis ad exclusionẽ femine. vide eũdẽ. l. in quibus. §. de nuptijs. als de secũ. nup. vide qõ babeꝫ. l. cũ quis. ff. de sol. ⁊ vide Bal. in. l. si pater. §. de spõn. vbi dicit q minor nõ põt recedere a iudicio testatoris qui dederat sponsum filie. qõ si sponsus postea efficiꝫ ribaldus potest tutor recedere. vide gl. in. c. cum. M. de consti. ⁊ ter. in. c. cum. P. tabellio. de renun. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Utrum sufficiat.no.q si quis tpe legationis est canonicus nō cura fi postea desinat esse.vide qō no.l.titius.de re mili.And.barb.

b ¶ Extra queritur.an capiens bānitum ignoranter poterit habere pmium.vide Bal.l.fi qs in graui.ff.vtrū.ff.ad fille.vide Bal.l.i.ff.de leg. ¶ Ang.l.inter omnes.ff.recte.ff.de fur.per moder.in.o.ff.vtrum.¶ Ang. in pncalleg.ff.recte querit de eo q cum balista interfecit ignoranter ducem exercitus stāte pro clamate q qui eū interfecerit pmiet. a Et pro prima que stiōe vide Bart.in l.fi quis seruū.ff. 3 de acquir.re.do.et in.l.ff.de condi.¶ demon.¶ in.l.gene 4 ro.ff. de his q no. infa.¶ licet bal.contra sequatur Bar. tū in.l.genero pncalleg.tenet contra 5 que opin.procedat cogita.¶ adde bar. l.nulla macula.j.ō pelato.vbi dicit q ille qui ad suaz de 6 fensionem interfecit bannitū nō debet habere pmiū.¶ vide Bal. in.l.ff. de ope.lib.¶ ibi no tauī.¶ vide Bal.l. 7 ab hostib⁹.j.de ca b pti.vide glos.¶ ibi dixi in.c.ad hoc. de fimo.vide ter.¶ ibi.d.abb.¶ ibi dixi in.c. eccles̄ys. de censi.¶ do. Lardi. in.c. ḡ. de consti.et 8 ibi dixi. vidō domi. ¶de.de anch.in.c. apostolice.de cle.ex com. mini. vbi declarat quomodo dicitur quid captuz. 1 And.barb. 2

c ¶ Si cōditiones. 3 vide bar.l.cum pater.§.vicis. de leg. ḡ. et est singularis c ter notandus iste ter.q cōditio non annullat substātiā dispositionis.vide 1 ibi do. Joan.et de istis confinibus.vide ter.¶ gl.¶ Bal. l.j.ḡ. ¶.iḡ.§. fin. fi nium regun.¶ vide 2 tert.qui ſm Lyn. in.§.vicis pncalle. solet allegari q requiritur assignatio d cōfinium. quod intellige verum si sit necessaria. als̄ secus vide glos.in.l. forma.ff. de censi. ¶ qō no.l.i.ff.de do 3 te ple.ad fin.¶ q fit ciuitas. vide Jnnocē.in.c.cū ab ecclesiarū.de offi.or. ¶ in cap.fi ciuitas. ſm Joā.an.de sen. exc.li.vi.Bar.in.l. e ḡ.de verbo.sig.ff.¶ in delictis.§.fi extraneus. sed si qualitas insert in finali cā que nō est cā essendi ſz fiendi si quidem cā finalis semel extiterit in perpetuū sufficit nā cōditio habet pro causa finali.de verbo.obli.l.a titio.¶ tū sufficit semel pro semper.vt hic.¶ facit ad not.in c.statutū.de reſcri.li.vi.vtrū sufficiat [a] legatuz esse canonicū tpe cōmissiōis si postea desinat.¶ dico q sic:sicut sufficit esse rusticū tpe testamenti:ſz postea fiat ciuis.vt.§.de testa.l.fi. ¶ Item est arg.de eo qui obseruauit laudū:ſz postea venit cōtra. ſz hec questio determinat per.l.inter castellianū.de arb. ¶ qō no.§.de vſufr.l.corruptionē. ¶ Jtē facit ad qōnē de doctoribus q iurauerūt nō legere nisi haberēt domos taratas. vtrū si sunt tarate pro anno¦ nō scōo possint scōo anno legere sine periurio. ¶ Sentit q nō.arg.ff.iudi.sol.l.nouissima.ibi tps permanens ꝛc. ¶ Item facit ad questionem dotis lucrande sub conditione liberoꝝ vtrū sufficiat habuisse liberos licet decesserint.¶ dic qō sic fi per eos fuerit impleta cōditio.als̄ non.vt.l.er facto.§. pen.ff.ad trebel.¶.ff.de ope.liber.l.qui libertinus. ¶ Item facit ad questionem de marito qui instituit vxorē heredem sub conditione si assumpserit habitū tertij ordinis sancti Fracisci.¶ ipsa assumpsit.ſz postea deposuit.¶ dicit q dz priuari:qz sua culpa hoc accidit.arg.§.eo.l. reprehēdenda. a contrario sensu.¶.§.de sacrosan.eccle.l.q sub pretertu ſm bar.¶ arg.ff.de manu.test.l.meuia. ¶ Extra queritur [b] nūquid capiens bannitū ignoraēter debeat habere pmium statuti.¶ videt q nō. vt.l.ū. de condi.¶ demon.hic alleg. Jn contrarium videt qz ista non est conditio potestatiua: nec facilis:sed difficilis:¶ ideo nō requirit animi propositum:ſz operis effectus.Bar.cōsuluit q nō debeat habere pmiū:qz nemo meretur ignozās.per.o.l.ū.qō verū credo. ¶ Item facit ad questionem statuto cauetur qō soluens bannum possit admitti ad officia publica. modo quidā soluit bānum ignorans statutū an admittet ad officia publica.¶ vſ q nō. contrarium dico per.l.multum interest.ff.de cōdi. ¶ demon.Bal.

¶ Testamētū nō valet si additio est imperfecta. Secundum dictio interdum facit conditionem. Castra¶ ville propios fines debent habere.

3

Jtestamentum. Stcōditiōes [c] quas testōr pollicitus est ascribere ascripte non reperiuntur dispositio nō virtūt:¶ nō refert in qua parte testamēti cōditio describat:qz semp videt ascripta in ea parte cui cōgrue adaptatur.h.o. ¶ Not.primo ex hac l.q ista verba ſm cōditiōes infrascriptas a testatore prolata ſz additio aliqua nō fit scripta nō probāt voluntatem testōris esse imperfectā:qz si esset imperfecta testm̄ non valeret.vt dixi.§.de test.l.iubemus. ¶ Scōo no.q dictio ſm qnz facit cōditionem.qnz non.nam si apponatur cōditio facit cōditionē:si nō tūc nō. Qnz facit simplicē demōstrationē seu cōmemorationē.vt extra. de vb.sign. c.abbate.¶ facit ad questionē [d] notatā per Dy.ff. de vb.obl.l.triticū.de arbitratore qui aliquid sibi reseruauit declarandū q valet declaratum ſz non declaratur reseruatū. ¶ Et hoc verum nisi declaratio esset de substantia ipsius arbitrij.vt.ff.fami. hercisc.l.in hoc iudicio.¶ facit eo.ti.l.itē labeo.§.j. ff.de bere.insti.l.clemēs.§.fi. ¶ Item no.in ter. ibi fines ꝛc.q castra¶ ville habeāt ppios fines.¶ facit qō no.Jnn.extra de resti.spo.c.cū ad sedem. reperiunt ēt fines in mari.vt no.in.c.vbi periculū. de elec.li.vi.¶ designabit mare per terrā ppinquā cui magis mare adiacet:¶ sub qua distinguī cōsueuit.vt in auk.vt omnes obedi.iud. prouin.§.i. idē autē [e] sunt iurisdictio potestas¶ districtus. vt no. insti.de ac.§.rursus.in.iij.glo.

in extrauag.ad reprimēdū.do.floria.in repe.l.si ciuitas.ff.si cer.pe.¶ que sit cōitas.vide Bar.in.l.i.ad muni.que fit villa vel castrū. vide qō no.q gl.in.l.heres.§.vicis.de leg.i.¶ in.l.si qs mihi bona.§.seruus municipū. ff.de acqui.here. Et an appellatiōe bois veniat ciuitas vide Bal.in rub. ad treb.j.¶ ibi remittā.¶ qūo pbank cōfinia.vide tex.¶ gl.in.c.cū olim.de cēsi.¶ i.c.cū cām.de

1 ¶ Substitutio si post bumus non nascetur dicitur vulgaris. d
2 Substitutio vulgaris cessat propter matrem.
3 Mater si est in medio incerti sumus an includat tacita pupillaris.
4 Substitutiōes tacite quare differunt ab expressis.
5 Tacitum quid sit.
6 Substitutio tacita hz formā a iure¶ non ab hoīe.
7 Substitutio tacita non habet locum cū ab initio vitiatur expressum.
8 Substitutio vulgaris vz facta pupillo extraneo.
9 Substitutio si est facta filio ipuberi pupillariter si postea est emāci pat⁹ an expiret tacita vulgaris.
10 Additio an requiratur ad confirmationem tacite vulgaris.

proba.And.barb.

¶ Et facit ad qō nē.qd de notario q scripserit q ptes ꝛ rerūt cū cōditionibus infrascriptis.¶ nihil direxit.vidō do. Jo.l.circa.ff.ō hered.instī. Et ad hoc vidō do. Flo.in d.l.item labeo.vbi notanter loquit.¶ Bal.l.terminato. j. de fru.¶ lit.expē. And.barb.

¶ Idem aūt.no.ō distrīctu. an ¹mare dicat de distrīctu. adde Ang.l. isule. ff.de iudi.q allegauit ibi text.fin.in.l. j.j. de classi.lib.¶.¶ adde bal.sup rubr. ff.de rerū diui.¶ in l.ū. j. quēad. testape.¶ qō not.l. cesar.de publ.¶ vect. vide no.glo. de distrīctu in cle.ne romani.de ele.an appellatione obscuris.¶ certe sicut inuisibile differt a visibili:vt.l.i.§.fz si legi.ff.de bis q in test. delen.natura aūt bz expresse cū limitatione legis nostre. ¶ Quero quidā credēs vxorē foze pgnās tem vētrē instituit heredē¶ eidem substituit si morerer in pupillari etate vel postea qficunq.modo querit postbumus nō nascit:nūquid substitutus admittat.¶ vſ q nō.q institutio¶ substitutio pupillaris est pro nō scripta. vt.ff.de iur.codi.l.qdā referūt. ergo nō pōt habere locū substitutio tacita cū expressum ab initio vitiet iurta distinctionē doctoꝝ sup illo brocardo:si nō valet expressuz nec tacitū. Sed dic Jtiū:qz nō est eadē rō vitandi:vt est casus expressus.ff.de vē.inspi.l.q vētri.¶.ff.de le.j. l.q ab exheredato.in fi. ¶ Jtē querit [b] an substō pupillaris facta ab extraneo cōtineat tacitā vulgarē.¶ vſ q nō:qz nō vz pncipale nec eius accessoriū: vt.ff.de pe.le.l.ū.ff.de bo.aut.iudi.pos.l.cū vn⁹.de iniust.test.l.nā¶ si sub cōditiōe.§.rūpēdo.Jn Jtiū vſ p.l.si mater.ff.de vul.sub.¶ p text.quasi expressum in.l.vl.§.de bere.instī. ¶ Ulterius [c] q̄rit pf substituit filio ipuberi pupillariter¶ postea emāncipauit eū:vtrū expiret tacita vulgaris.¶ vſ q fic. q vſ testōr suo facto reuocasse substitutionē expressam:ergo¶ tacitā.vt idē operet reuocatio ad reuocādū qō dispositio ad disponēdū.cū Jtiōz eadem sit disciplina:vt.ff.de lib.¶ posth.l.fi ita scriptū.§. regula.put eſm vmūqōz confert:ita¶ revocari dz. ¶ ideo ille.§.dicit q q nō pōt nisi simul cōferri nō pōt nisi simul revocari.Cōtrariū ēt verū:qz emācipatio nō tēdit ad finē revocatiōis testamēti: nec iō testm̄ rūpit:qz filj⁹ emācipet nisi in casu:vt.l.gal lus.§.¶ qd si tm̄.ff.de li.¶ posth. ¶ Jtē queritur nūquid ad cōfirmationē tacite vulgaris requirat aditio ex primis tabulis.¶ vſ q non vt.j.titu.j.l. post aditā. Jn Jtiū vſ ter.ff.ad treb.l.apud iulianū.§.idē iulianus.Sol.dicit Dy.q requirit aditio. ſz Gul.de cu.dicit Jtiū. Tu dic q aut est vnicus institutus tm̄ puta pupillus solus:¶ tūc nō requirit aditio,qz nō tractat de bonis pupilli:ſz patris:vt i gl.huius legis statim ergo repudiāte pupillo substitutus poterit adire ex vulgari q adēdo ex ea.¶ sic cōfirmatis primis tabulis erit cōfirmata substō pupillaris.¶ erit mirabile q tacitum cōfirmabit expressuz.sic.ff.ō test.tu.l.q̄ro.§.luci⁹.

a ¶ Unde ō tacita. no.de tacita substō ne nō ōr tabellio eē rogat⁹.qz est de iuris itellectu.ita tu dicas si lex fingit stipulationē.vt.l.i. i pn.§.de cadu.tol. 4 notari⁹ nō ōr illa rogat⁹ esse.¶ tū sortit effectuz acsi expresse fuisset rogat⁹ de substōne.vide bal.l.j.in pnn. pre alle.¶.l.iurisgētiuz. §. quod fere.ff. de pac.¶.l.ad prohibitionē.§. de proba. And.barb.

b ¶ Jtē querit.not. 5 q substitutio vulgaris tacita in pupillo facta extraneo valet.Sz i Jtiū est gl.insti.de pup.¶ substi.§. extraneo. vbi dicit qō nō valet iure directo.sed rīde q verū est rōne directe substōnis pup.nō iure tacite vulgarz. q̄d succeditur de facto istā ptēz bar.i pfi. 6 ir. vellū philippi. ſz Bar.nō alleget. And.barb.

c ¶ Ulteri⁹ q̄rit. vi de plene bar.l.i.ff. 7 de vul.¶ pup.¶ ibi do.Jo.¶ ang.in.§. idē iul.And.barb.

d ¶ Circa bāc materiā. Quid sit directa substō¶ qd obliqua. vidō materiā i.l.cēturio.p Bar. ¶ do.Jo. vidō bal.i repe.c.si pf.ō test. lib.vi.vbi plenissi 8 me.And.barb. b

e ¶ Substitutio. q̄ ōr substitutio directa¶ que obliqua. vide in materia.l. eā quā.j.ō fideicō. 9

f ¶ Improprie. si c delcōmissaria substitutio proprie ōr substō. vt ēt pbat in rub.in ỹ.¶ restitutiōib⁹.ſz Pau. de ca.q dicit hic eē notandū p statuto loquēte de substitutiōe. qz nō cōprehēdit illā nisi rō subiecte materie aliud 10 induceret: qz rōne subiecte materie ỹba improprianf et intelliguntur ſm subiectā materiā.l. si vno.in pn.ff.lo.¶ i.insulā.ff.de pscri. ỹ.c.cōstitut⁹. extra de relig. do. ls als statuta debeāt proprie intelligi. vt p Bal.i.l.oēs ppū.

vū si pupill⁹ postea decedit succedit ex pupillari expressa qō est no. Si vo plures sint instituti ita q pupillus habeat coheredē.¶ tūc aut suū¶ nō reqrit aditio.qz existēcia sui heredis sufficit¶ pluralitas nihil diminuit existentiā sui heredis:vt dicā in.l.qdā elogio.qz vnū filē non destruit aliud filē. aut pupillus bz coheredē extraneū adeūtē:ſz ipse pupillus repudiat¶ tūc est tacita vulgaris ad būc finē vt mortuo impubere trabat ēt ad bona pupilli ſm Dy.¶ quo ad būc effectū requirit aditio. nō dico pupilli:ſz coheredis. Si aūt vterq repudiat: tūc bz locū tacita vulgaris.ſz nō ad būc effectū vt trabat ad bona impuberis:ſz simplr ipsius pris ſm Guil. Huius aūt subtilitatis magnus effect⁹ esse vſ.qz vbi vulgaris tacita trabit ad oia bona pris¶ filj non videnf legata deberi nisi ex primis tabulis.qō tū nō credo verū:qz credo bona trāsire cum sua causa.vt.ff.ad.l.fal.in ratione.§.fi filio. ¶.l.qui fundum.§.qui filios.¶.§.coheres.

De impuberū¶ alijs substitutiōibus. Rub.

1 ¶ Substitutio dicitur q̄nq̄ directa¶ quandoq̄ fideicommissaria.
2 Jnstō qbus verbis fit substitutio directa pōt fieri.
3 Substitutio quandocunq̄ fit per verbum instituo dicitur directa.
4 Substituo verbum dicitur directum.

c ¶ Circa banc materiā [d] ita no.substitutio q̄nq̄ d dicit directa¶ q̄nq̄ dicit fideicōmissaria. directa substō dicit qñ testator hereditatē suā vult cōpetere substituto quasi ab ipso testatore recte datā sine e alteri⁹ ministerio.¶ hec ppie dr substitutio [e] quasi scōa institutio:vt.ff.eo.l.i.in pnn. Fideicōmissaria aūt sine obliqua est cuz testator vult hereditatē ad substitutū pervenire p aliū.vñ dr fideicōmiss. quasi cōmissa fides alteri⁹ vt det. hoc colligit instit.de singu.re.per fideicōmi.reli.§.pe.¶ fi.¶ de fideicō. here.in pn.¶ ibi dixi. Et improprie [f] dr substitutio q̄nq̄ est scōa institutio.ſz est quoddā fideicōmissum.vñ dico q q̄nq̄ ỹba in substōne posita requirūt alteri⁹ ministeriū in hereditate acq̄renda. substitutio tunc denotat substōnem fideicōmissariā sine obliquam. Ut si dicat testōr:volo q̄ heres restituat heredita tēmeā tali.vel bona mea de tali:vel q̄ faciat talem heredē vel q̄ propter legitimos fit contentus tali re.¶ filia.vt colligit.ff.ad treb.l.nā qō in fi.¶.l.cogi.in pn.ff.de leg.j.¶.l.boc mō.¶.l.eo mō.ad treb. l.ex facto.in pn.¶ de leg.ū.l.vnū ex familia.§.fi.¶.l. peto.j.¶.ū.rñ.cū multis filiabus. ¶ Qñ aūt ỹba 2 nō regrūt alteri⁹ ministeriū:ſz p ea testator hereditatē dirigit in substitutum sine ministerio alterius illa denotāt directā substitutionē:vt si dicat testator heres esto vel illū substituo:vel illū heredē facio:vel hereditatē illi relinquo:vel volo q̄ hereditas mea adeat vel vadat in illum vel perueniat in illū ad illum:vel q̄ ille sit dñs mee hereditatis vel filia ỹba.vt colligit instī.de vul.¶ pup.¶ substi.§.de b test.l.qñ.ff.de bere.instī.l.bis ỹbis. Nā qō [g] ỹbis fit institutio pōt fieri directa substō:qz vt dictū est substitutio est scōa institutio. Directa aūt institutio qñq̄ fit per verba directa:qñq̄ per verba non directa.¶ sunt verba directa hoc nomē heres et in noīatiuo¶ vocatiuo casu cū hoc verbo sum es est. sicut cū dr heres esto vel sit vel erit.¶ filia. Alia aūt oīa sunt nō directa quecunq̄ in directa substitutio ne ponunf¶ dr propria ỹba directa:qz magis recte appropriant directe substitutiōi q̄ alia qō patet in oibus exēplis per legē positis in oibus titulis de sub.in.C.¶.ff.de instī.¶ qz per directos casus ſm grāmaticos proferunf:¶ qz eorum significatio magis recte exprimit substitutionem directā.ar.§. g de test.l.qm̄.¶.§. priori.¶ ideo dicunf ciuilia [g] qz a iure ciuili ad hoc inducta fuerunt:vt.ff.e.l.verbis ciuilibus ſm Mic.de mat.qui ita no.in.l.pcib⁹.j.e. ¶ Tu dic q vbicūq̄ substitutio fit per verbū instituo [h] est directa facta verbis ciuilibus. idē vbicūq̄ in substōne apponit dictio heres.vt talez heredem instituo vel facio.naz nomen heredis est ciuile.vt instī.de bo.pos.§.quos aūt.¶ directū.vt.ff. h

in.vj.q.ṗn.ff.de iusti.¶ iur.¶ in.l.i.¶ i l.labeo.la.ỹ.§. Jctu.ff.de ỹb.fig.cū fi.¶ vidō et Sal.bic q dicit idē qō bal.¶ p eis pōdero gl.in rub.ff.e.inquātum gl.ibi querit quot sint gña substōnuz.¶ rūdet q sunt quq̄tra q̄ quinq̄ nō ponit fideicōmissariā.ſz eam ponit per se.in Jtiū facit illō qō dicimus de ỹbo substō.§.q sit verbum cōe.¶ et no. Bald. in repeti.c. si pater. de test. in vi. puto ficconclusdendū.aut q̄rit an fideicōmissari⁹ dicat heres substitutus¶ dico q nō.qz nō est hīs scōo isti tutus ita loquit.l. j.ff.¶ nā improprie est heres.l.postulā te.§.j.i vſi.loco heredis.¶ in ver.quo dāmodo.ff.ad tre. ¶ i.l.si filj⁹.ff.qō cū eo.aut querit an dicat substitutus scu an fideicōmissaria substō dicat ꝓprie substō. et dico qō sic:qz etiā in legatis potest fieri substitutio.l.vt heredibus.ff.ō leg.ỹ.l. titi⁹.¶ sei⁹.cū duabus.ll. seq.ff.ō heredi.instī.¶ tū illa nō est scōa heredis institutio pro boc facit qz substitutio est vbū cōe.vt dixi nō ob.id qō babetur.i rub.§.tit.j.qz rīde p id qō habetur.i rub.§.de ser. ¶ aqua.cum gl.

¶ Ciuilia. vide p Bart.in.l.cēturio. hic alleg.in.iij.q. b

¶ Jnstituo. vide imo.in.l.i.in pnn. in.l.no.ff.eo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Commune.l.generaliter.ff.cũ aũte.cum gl.s.titu.j. quatenus tñ cõpre bendit substitutio a nem fideicommissa riam stat impro prie ⁊ large. vt per istũ textũ. in princ. huius rub.

b ¶Pro appellati 2 uo.hoc ponit guil. de cu.⁊ Bart.in.l. 3 turpia.ff. de leg.j. ⁊ reputat singu.il 4 le.ff. ex ordine ver 5 borũ.⁊no.glo.in.l. ita liber.ff.de statu lib.⁊i.l.nonnunq;. ff.ad trebel.

c ¶Oõ in dubio. nota q in dubio at tendit nomen ap 1 pellatiuũ.⁊ nõ pro priũ.vide Bal.l.si seruus cõis.ff.ỏ sti pu.ser.And.barb.

d ¶Conũctio.vide 2 imo.in.d.ff.qui di 2 scretas.cũ concor.

e ¶L. iam hoc iure. ibi Dy. tenuit Jziũ. sed Rayn.te net istam partem. 3

f ¶Quid ergo. cõ b trariũ tenet Bart. in.l.j.ff.de vulga.⁊ c pu.⁊ bal.l.si pf.s. eo.tit.vbi põt separare legitimam ab hĩditate. vide bal. ⁊ Moder.l.j.s.qñ 4 non pe. par. et ibi dedi remissionem. And.barb.

g ¶Protestatio.⁊ facit.c.cum. M. extra de 2sti.⁊ in ma teria. vi ̃ que diri 5 post Pau.de cast. in.l.j.ff. de acquir. heredi. d

b ¶Speciale.Jziuz tenet in filio Pet. de ancha.in consil. cccij. dicens quod e imo forte bodie di cendũ est q pro legitima pfoni gra uati competat sibi actio ad supplemẽ tum per noua ĩtura loquentia de legi tima filij: q illud remediũ erat inuẽ tuz tpe.d.l.si liber tus. qõ not.⁊ vide Bar.in.l.q; pote

qõ cũ eo.l.si filius.§.j. ¶Et dicũt quidã q quedã sunt vba directa directo: vt directa civilia. Quedã directa ſz nõ directo: vt directa interpretative. vt tãgit Jo.an.in.c.si pr̃.de test.in additione q̃ incipit hoc verũ. ppe finẽ.in nouel. Et est filis modus loquẽdi no.s.deneg.gest.l.curatoris.⁊.ff.de rei vẽ di.in rub. Et hoc dicit p tacito: q̃ directo directa nõ p̃t flecti.ſz directa p ĩterpretationẽ flectik post tpa pubertatis.⁊ reuertik in obliquã p̃m Joã.an. qõ declarabo.j.e.l.pcĩb;. ¶Et caue tibi: q̃ isti co.de mat. dicit q vbũ substituo est directũ.ſz ter. ff.e.l.nã hoc iure. dicit q est cõe.ſz vbi loquik alio respectu.l.de cõione q̃ est respectu terminorũ siue personarũ coniũctarũ in reciproca nõ de cõione.i. differentia a ptit ̃dinis ad directã⁊ obliquã. tñ ſz nõ. pbet p illũ ter. veritas est q vbũ substituo est cõe[a] cũ dicamus q substõnũ alia est directa alia est obliqua ergo vbũ substituo est gen; qõ p̃dicat de vtraq; spẽ.ſz tñ etymologia vocabuli aptius exponik pro directa: q̃ substõ õz quasi scõa institutio.vt.ff.ad.l.falci.l.in ratione.§.si filio.

¶Substitutorum quilibet admittit pro virili. Substitutio vbi fit comparatiõe onerũ equalitas oneris inducit equalitatem substitutionis.

Nomen appellatiuum attenditur in dubio⁊ non proprium.

Regula in dubijs datur ex ordine verborum.

Coniunctus in substõne reciproca pferẽ dissũcto.

Cum heredes.

Portiões assignate in institutiõe videntur repetite in substitutione reciproca.b.d. Et est rõ q̃ proportionabiliter debet fieri relatio.

¶Opp.⁊ vr̃ q̃ libet substitutor admittat pro virili.vt.ff.ad treb.l.nonnunq;. Sol.ibi discretiue per noia ppria fuerũt substituti.vñ persone dinumerãt portiões hic per appellatiua. vñ portiões dinumerãt psonas.⁊ idẽ est vbicũq; cumulus attẽdit respectu prealẽtie que est in iure agendi.vt.j. qui bo.ce.pos.l.fin. ¶Scõo op.de.l.quoties.ff. ad treb.Sol.ibi ex cã distinguit effectus nam vbi cõparatione onerum fit substõ. equalitas oneris equalitatẽ substitutionis inducit nimirũ tanẽ cã finalis.arg.ff.de cõdi.⁊ demõ.l.si ita legatũ sit qñ filius. ¶Tertio op.⁊ vr̃ q̃ẽt nomen indifferẽs ad ppriũ⁊ appellatiuũ ponat p appellatiuo[b] nomine vt.ff.ad treb.l.luci;.§.meuiũ filiũ. Sol. cõcedo q̃ i dubio[c] attẽdit nomẽ appellatiuũ⁊ nõ proprium. qõ est no.⁊ facit qõ nota.ff.de duo.re.l.siue a certis.⁊.ff.e.l.q plures.in fi. Er qb; legibus etiam apparet q̃ si testõr in substõne apposuit relativum vt q̃ dixit quos inuicẽ substituo q̃ attẽdit nomen appellatiuũ⁊ nõ ppriũ. ¶Sz quid si testõr expressit ppriũ⁊ appellatiuũ: vt q̃ dixit quos heredes meos vz petrũ Joãnẽ⁊ martinũ inuicẽ substituo. Rñ.in dubijs dak regula ex ordine vborũ. ff. de stip.seruo.l.seruus cõis.ff.de vsufr.l.quoties. ⁊ de cõse.dist.ỏ.in rõo pater. Et hoc est verũ qñ est ordo respectu eiusdẽ dispositi. secus si respectu diuersorũ. vt no.s.si cer.pe.l.eo qõ. ¶Quero nun quid in reciproca substõne cõiũctus pferak dissuncto. Rñ. sic fi est cõiũcto testõris: vt.ff.e.l.cohered.§.q̃ discretas. Cõiũcto[d] aũt nature ficut nihil operak in institõne. ita nec respectu substõnis. vñ pares in institõne sunt pares in substõne ſz nõ sint pares in agnatiõe vel cognatiõe: vt no.doct.ff.e.l.lucius.⁊ Cy.ff.eo.l.iam hoc iure.[e] in addi. 2.

Hereditatẽ

Extrema copulata ĩtelligunt pariter copulata.b.d. Et est rõ: q̃ natura copule equalitatẽ inducit. interdũ plura extrema vt plures psone copulank vni. et tũc tm̃ hz ille vnus p̃tũ illi oẽs. q̃ tm̃ habẽt plures p vno supponẽtes p̃tũ vn; p se positus: vt.j. e.l.si.⁊ idẽ est qñ plures locovnius substituunk pro singulari psona habẽd; est: vt.ff.de cõdi.⁊ demõ.l. cui fund;. Est⁊ q̃dã psona vl'is q̃ vnius psone itelectũ hz: tñ ex multis corporibus cõstat vt ppls. vt ff.de fideiuss.l.mortuo.⁊ hec psona fil' loco vnius

habẽt⁊ indiuiduũ corp; reputak: vt dixi.§.ỏ epis. ⁊ cle.aut.cã q̃ fit cũ mõacho.⁊ facit.ff.qõ met.cã.l. metũ.§.aĩa duertẽdũ. ¶Patet ergo q̃ b nomẽ plona; q̃ñq; ponik p singulari: q̃ñq; p vniuersali q̃ñq; pro capite siue prelato. vt extra de pbẽ.c.de multa.

1 ¶Institutio si est pretermissa an suo heredi posit vulgariter substitui.

2 Institutio non debet diuidi.

3 Hereditas non potest repudiari salua legitima.

Heres instituta.

Vere ba si heres nõ erit intelligunt.f.ex testõ.⁊ iõ substitut[a] vulgaris cãm intestati excludit.b.d. ¶Op. qõ veniẽs abintestato pferat substitutor.vt.ff.de here.ĩsti.l.si qs hr̃s ita ĩstituak fi legitim;.ſz ibi testõr substituit cãm intestati pferẽdo: hic vo substituit pri; institutẽdo. ¶Quid aũt suo hr̃di possit vulgariter substitui ei; institutiõe p̃termissa. dic vt no.in.l.gallus.in p̃n.de libe.⁊ posth.⁊.ff.de vul.sub.l.si qs eũ.§.fi. illud cõstat qõ substõ vulgaris non inducit institutionẽ: vt.ff. de here.insti.l.ex facto.§.ẽt agitatũ. q̃ vba cõditionalia⁊ negatiua nõ disponũt: vt no.co.ti.l.lucius. Et adde ad hãc.l.qõ no.j.de iure deli.l.suũ hr̃dẽ.

2 ¶Querit hic Cy. qd si filia instituta vult solam legitimã titulo istõnis capere⁊ reliquũ quasi gratuata dimittere substituto an possit.⁊ determinat qõ nõ. Et est rõ: q̃ institutio nõ debet diuidi.vt.ff. eo.l.verbis ciuilibus.ũ.fi.ff.de acqui. hered.l.ỹ.

3 ¶Quid ergo[f] si filia dixit repudio hereditatẽ salua mihi legitima. an teneat repudiatio.⁊ dicq nõ: q̃ impedit eã reseruatiua protestatio.[g] vt no. ỏ.de here.act.l.vt debitum.arg.ff.de bo.li.l.libertus patrono. ibi vum dicit accepta debita patrono certa pars ad substitutũ peruenĩat ⁊c. ſz ibi est spãle[b] in patrono propter onus a testatore in fraudem patroni insertum⁊ forte eo casu idem esset in filio: q̃ onus repellik in legitima⁊ in reliquis partibus non parendo oneri locum faciet substituto. qõ est notabile.

1 ¶Testatoris tacita voluntas facit tacitam vulgarem in expressa vulgari non includi.

2 Testes duo faciunt coniecturam.

Quamuis.

Natura copule ẽ restringere copulata ad vni formẽ interpretationẽ iuris non ad diformẽ.b.d. ¶No. q̃ tacita volũtas testõris facit tacitã pupillarẽ in expressa vulgari nõ includi siue ista tacita volũtas ỹia p̃bek p cõiecturas extrinsecus p̃batas: siue p coniecturã legalẽ ex natura copule. facit.ff.ti.j.l.fi. vnde Old.ãit nõ ipediri legalẽ inclusionẽ vnius substitutiõis nisi altera õ ỹia mẽte testõris appareat: vt.ff.e.l.iam hoc iure.peñ.fi.⁊ est bonũ exẽplũ.ff. e.l.cũ ex filio.§.j. Old.⁊.ff.de test.mil.l.i testõ.⁊ sic vna substõ[i] nõ cõcipit alias si q̃libet cũq; cõstet de volũtate ỹia disponẽtis. ad q̃ pbãdũ puto suffi i cere duos testes. ar. notatorũ. ff.de pac.l.iurisgentiũ.§.q̃ fere. q̃ duo testes faciunt coniecturã[k] vt no.in.l.fi.ff.fa.her.nõ ob.ff.de leg.ỹ.l.cũ proponebak. q̃ ỹ expressiz dispositione hic ỹ tacitã inclusionẽ⁊ extẽsiuã interpretationẽ. nã vna coniectura tollit aliã: vt.l.diuus.de in integ.restit.⁊.ff.de ritu nup.l.nõ solũ.§.de vno.cũ simi. ¶Oppo. cõtra[l] banc.l.nã lege cauek q̃ pluralis loquutio resoluik in singularitates. vt.ff.de cõdi.⁊ demon.l. falsa.§. k vlti. Sed si cuilibet singulariter⁊ per se esset facta substõ vulgaris in psona pupilli cõtinet tacitã pupillarẽ. vt.ff.e.l.nã hoc iure.§.pe. ergo eodẽ mõ in plurali sermone dicẽdũ est q̃ dictak in singulari l tates⁊ distribuat cuilibet per se. Sol.opp. pcederet nisi mẽs loquẽtis p̃sumak ỹia: ſz hic mens loquẽtis p̃sumik ỹia rõne seruãde equalitatis.⁊ fic nõ ob. ¶Sed ỹ hoc opp. de.l. heredes mei.§. cuzita.⁊.l.lucius.§.caio.ff.ad treb. Sz certe ibi ab ĩtio est equalitas potẽtie. bicnõ. hoc eñ regrit lex. sz potẽtialitatẽ⁊ equalitatẽ nõ euentum. vt hic in verbo potuit.⁊ no.ff.e.l. lucius.⁊ adde q̃ dicã. j. e.l.pe.⁊ facit.ff.de duo.reis.l.reos.§.cum tabulis. ⁊.j.si plures vna sententia.l.j.

Restitutio

1 ¶Restitutio in integrum nõ solum tollit perseuerantiam sed etiã eradicat effectum principij.

2 Filius in potestate dicitur heres suus⁊ necessarius.

3 Hereditatis aditio statim trahit secum suum effectum.

4 Exequtor datus ad prouidendum non dicitur officio suo functus nisi cum prouiderit.

Post aditam.

Vulgaris substõ⁊ q̃libet per quam soli testatori succeditur expirat instituto adeunte. Et ratio quia deficit conditio: ſi heres non erit

1 ¶Opp.ff.de re iud.l.ex cõtractu.[a] Sol. ibi fuit heres. sed nõ a durauit. hic añ loquitur in eo qui perseuerauit heres. ¶Sed contra hoc opp. q̃ nõ requiritur perseuerantia: vt.§.ti.j.l.si quis heres. Solu. restitutio in integrũ est istius nature q̃ non solum tollit pseuerantiam: ſz etiam effectum ipsius principij eradicat. vñ nec in principiuz babuisse vr̃ vt.d.l.ex ẽtractu.⁊.ff.de mino.l.fi fine.§. fed si q̃d papinianus. Ceteruz si alio mõ ius hereditarium iã ĩsitũ p additionẽ pdat: puta per deportationẽ non tñ vocabitur substitutus sed sic[2]. ¶Sz hoc fallit.j. de fideico. aut. hoc amplius. vbi substitutio separak quea principio extincta erat ſz ibi est speciale. ibi enim est potius prouidentia legis q̃ testatoris. vt not.

2 insti.de eo cui lib.cau.bo.adi.in fi. ¶Ulterius[b] op.⁊ videk q̃ ỹ institub tus sit heres. tñ substitutus vulgaris admittit. nã filius in potestate est heres suus⁊ necessarius. vt insti. de here. que abintesta.§. sui. et de here. quali.⁊ dif.§. sui.⁊ tñ si de facto abstinet substitut[a] vulgaris admittitur: vt.§.l.pri. Sol. si hz substitutũ vulgarẽ non tñ est suus sed voluntarius. vt no.ff.de inof.testa.l.papinian;.§. quarta. sed certe tacita vulgaris nõ tollit existentiam sui heredis: licet secus in expressa. et tñ ego video quod idem in tacita quod in expressa q̃ vocetur substitutus de iure ciuili suo re pudiante vt.ff.e.l.si filius.⁊.l.iã hoc iure. Dic ergo q̃ existentia sola nõ in

3 fringit hereditatem instituto⁊ ideo cũ licite abstineat vocat substitutus c vulgaris.⁊ adde q̃.j. dicam de iure delib.l.ỹ. ¶Deinde collige i hac d l.ar. vniuersitas ¶Padue elegit duos doctores[c] ad sedẽ ordinariam vnũ p primo preferendo: alium pro secundo[d]⁊ subsidiario. mõ primus acceptauit electionẽ. sed in casu impedimente acceptatio non habuit effectum. e queritur vtrũ[e] secund; ex dicta electione admittak.⁊ videk q̃ non vt hic. ſz certe bec lex nihil facit: q̃ hic loquitur in additione hereditatis que statim trahit secũ suum effectũ ſz acceptio nõ trahit secũ suũ effectũ sine ingressu officij. vt.ff.de cond.⁊ de.l.publius.in p̃in.⁊ ad hoc facit q̃ nõ ĩtelligik

4 prouisum de doctore nisi sit cũ effectu puisum. ¶Ad q̃ dicit Jnn. q̃ exequtor datus ad prouidendum nõ est functus officio suo nisi cum effectu prouiderit. extra de off. dele. c. in literis. secus in cõpromissarijs ad eligendũ: q̃ sufficit elegisse vt sint officio suo functi. vt in.c.ſi compromissarius. de elec.li.vi. Sol. dicendum est q̃ primo electo fuit ius q̃sitũ. et ideo ius substituti expirauit p defectum conditionis. imo verius non incepit nec incipere põt cũ fit ad aliud applicatũ. arg. ad hoc. ff. de cõdi.⁊ demõ. l. pe

põt eligere intelligik anteq̃ inxerit sibi necessitatem per additionẽ pprie portionis. Sed do. Ol. dicit q̃ semp põt eligere id qõ vtil; sibi est. vt.ff. ad b tre. l. recusare q̃ titius.⁊ ar.ff.de q̃di.⁊ demõ.l.nõ ad ea.⁊.ff.de ser.vrb.pred.l.si dom;.⁊.l.si filius.de bo.liber.⁊ ſz ius accrescendi tacite p̃currat et non c possit desinere esse heres. tñ per ius substitutiõis agnitum mutabitur qualitas substõnis: vt. ff. de here.insti.l.aliquo casu.⁊.l.ỹ.§.q fideicõmissariã.

4 ¶Quero nunqd ius isti; substõnis cõnexe cum iure accrescendi interim transmittak.⁊ vr̃ q̃ sic. vt ff.de acq.here.l.q patri. sed ibi est spãle ppter precedẽtẽ agnitionẽ hereditatis paterne: et ne pupillus decedat intestat;⁊ etiã fauore legatorum relictor; in scõis tabulis q̃ perirẽt si pupillaris substitutio depiret. que rõnes cessant hic cum pater nõ b possit amodo decedere intestat;. [b] vt.ff.ỏ suis et legi.l.si ex pluribus. Et siue dicas in.d.l.si pr̃ qõ illud fit ius accrescẽdi q̃lificatuz a pupillari: siue fit o ipsa pupillaris substõ q̃ trãsmittak. semper dices legata in secundis tabulis deberi.⁊ adde qõ not. j.de ca.tol.ỹ. si nautẽ aliquis in gloss. quid autem. 7.

Si testamento.

Per pupillarem substitutionem pupillo succedik:⁊ veniẽ tes abintestato totaliter excluduntur.b.d.

1 ¶Queréti implicite est respõdẽdũ implicite.

2 Substõ tacita pupillaris nõ admittit ỹ matrem.

3 Substõ pupillaris⁊ vulgaris qualiter differunt.

4 Substõ tacita vulgaris an contineat in expressa.

5 Substitutio pupillaris qualiter admittatur contra matrem.

6 Substitutio pupillaris excludit matrem.

7. Conditio si heres non erit dicit extensiua.

8 Substitutio pupillaris propter personarum dispariatem nõ habet vim reciproce. f

9 Substitutio dicitur expressa si mẽs fuerit ppbata.

10 Dubia sequentia declarantur ex antecedentibus

11 Actus perfecti recipiunt formam declaratoriã et g non dispositoriam.

12 Substitutio pupillaris tacita põt fieri corã duobus testibus.

13 Substõ tacite pupillaris qualiter põt probari.

14 Substitutus qualis si non est attendendum.

15 Testamenta in quibusdam locis seruãtur sine interpretatione.

16 Mater interdum succedere non potest.

17 Mater si est minor tpe mortis mariti an excusetur si non petijt tutorem filio.

18 Mater si nõ petijt testamẽtarios cogi ad administrandum non punitur.

19 Auia si non petijt tutorem filio non priuatur successione nepotis.

20 Mater sola excluditur a successione si filio tutorez non petijt.

21 Pubertas excusat delictum.

22 Mater ad petendum tutorem filio an habeat annum liberum.

23 Substitutiones sunt due q̃ vocantur tacite. b

24 Substitutio pupillaris expressa excludit matrẽ a successione impuberis.

25 Substitutio cõpendiosa nõ fit ad certam etatem

26 Substitutio cõpendiosa excludit matrem infra tẽpora pubertatis.

27 Substitutio an sit directa si mater fit instituta.

28 Substitutio directa nõ obliquatur.

29 Substitutio in milite valet iure directo.

30 Fructus post mortem percepti veniunt in substitutione directa.

32 Substitutio quare dicitur compendiosa.

33 Ferro quasi viã aperit qui per contraria tranfigit.

34 Substitutio compendiosa que habet omni tpe iure fideicõmissi non dicitur proprie compendiosa.

35 Aduerbiũ plus dz põderari q̃ nomẽ vel verbũ.

36 Substitutio verbum dicitur omni tempore fideicommissarium.

37 Substitutio verbum est eque potens ad directuz et obliquum.

38 Substitutio cõpendiosa a pagano facta per verbã substituo an valeat iure directo.

¶L. ex Jctu. vide Bart. in.l.j.ff.eod.
¶Ulterius. vide Bart. in.l.j. in.v.q. principali. ff. eod.
¶Doctores. questio not. de qua per Bart. in.l.cum sub hac. ff. de condi. de mon.⁊ ang. et imo in.l. quidã testõ p culũ. ff. e.⁊ Cy. ray. ⁊ Sali. hic. et vide imol.⁊ quod ibi di ri in.d.l.cũ sub hac per bar.⁊ bal. in. l. tutoribus. ff. de testa. tute.
¶Pro secundo. ad ista vide Jo. de imo. in.c.tue. in fin. extra de preben.
¶Queritur vtrũ. vide barto. in. l. q̃ diu. ff. de acquir. bere. et q̃ ipse not. in l. publius. in.l. cuz sub hac. ff. de cõdi.⁊ demõ.⁊.l. absenti ff. ỏ dona de ista. q. vide ange.⁊ Jo. de imo. l. qdã ex testõ. ff. ỏ vul.⁊ pu.⁊ ibi all'. ino.⁊.c. cũ iter. de elec. And. barb.
¶Testõ. de materia per bar. in.l. fin. ff. de acqui. here.
¶Augmentum. prout fit qñ tendit ad eundem effectũ cum iure accrescendi. vt qñ ille qui est coheres est substitutus. et isto casu p expressam prouisionem non cessat tacita. imo est potẽtior q̃ ius accrescendi opatur q̃ acquirit inuito qõ non erat proprie de natura substitutionis licet pau. de cast. hic facit qõ in simili not. in.l. fin. ff. de quib. re. ad eum. in. ea. in eum.
¶Intestatus. pro hoc pau. de ca. bic alle. l. sed si plures. in p̃in.⁊.l. qui plures. la.j.ff.eo.⁊ not. p doc. in.l. q patri bic alle.

Universidad de Deusto
Biblioteca

39 Relatum ad aliquam etatem vel personam secundum illam debet intelligi.
40 Pater in dubio non presumitur velle filiuz grauare: sed ill li prouidere.
41 Substitutio cōpendiosa continet quasi expressam vulgarem.
42 Substitutio dicitur compendiosa si fiat p verba si filius meus decesserit in etate pupillari talem substituo.
43 Substituo verbum qñ simpliciter ꝑfertur et absolute substitutio dicitur compendiosa.
44 Substitutio an sit compendiosa si testator adiecit pleno iure.
45 Substō qñ dicat directa vel cōpendiosa.
46 Executores in secundo gradu nō habēt heredem vniuersalem.
47 Substitutio dicitur omni tpe fideicommissaria si adꝟciatur conditio sine liberis.
48 Testator si distinguit etates distinguit substitutionum qualitates.
49 Causa causati dicitur qui est causa cause.
50 Substitutio compendiosa in re certa trahit ad vniuersa.
51 Substitutio obliqua & directa qualr differunt.

Recibus. Substō vulgaris facta ipuberi ad eunti non excludit matrem secus in pupillari & compendiosa. tamen si pubes moriatur compendiosa vertitur in obliquam. b. d. diuiditur in duas partes. nā in prima parte implicitam questionem distinguit in membra. in secunda respondet ad singula. secunda ibi nā nō est incerti iuris. Secunda diuiditur in duas. nā primo loquit qñ impubes decessit. Secundo quādo decessit pubes factus. scō a secūde ibi. si vero post. Item prima secūde diuidit in tres partes. nā prima loquit in vulgari: vsq; ibi si vero substitutio. Secunda loquit in pupillari: ibi vel compēdiosa ibi tertia & loquit in cōpendiosa. ¶ Casus in terminis talis est. Quedā mulier in babitu viduali corā ꝛperatore cōparuit & ꝓposuit lachrymabile thema fibi dicens. Inclyte, princeps ego fui vxor cuiusdaz vestri militis q fecit testamētū & filiū vnicū quē ex eo babebā pupillū heredem instituit & fibi substituit titiū & decessit post cuius mortē filiꝰ meus etiā decessit q̄o a vobis vtrū filio meo succedā an ille substitutus. Impator clemēter mulierē alloquit dicens. Bona mulier tu manifestiꝰ exprimere debuisti. sub quo tenore maritus tuus ordinauit testū & in qua etate filius tuus decessit. nā si fecit substōnem in primum casum. i. si filius beres non erit adiuit bereditatem. expirauit substō. & tu mater pleno iure succedis. Si aūt fecit substitutionem in secundum casum idest pupillariter q̄ dixit si in pupillari etate decesserit vel compendiose: q̄ dixit q̄ncūq; filius meus decesserit talis sit beres. tunc siquidem filius tuus decesserit i pupillari etate, tu mr excluderis si substitutus vult esse beres. Si vo filius tuus decesserit pubes factꝰ tūc tu mr abintestato succedis filio tuo. tū testatoris bereditatē debes restituere substituto ex cā, fideicommissi. boc. d. no. ¶ Ho.[a] implicite queri explicite rñdēdū ad singula mēbra q̄ pūt contineri sub implicito themate: & boc est verum in interrogatione supplicantis: secus in interrogatiōe litigantis. nā involute & corrupte si positioni non dz rñderi etiam si ponens dicat & pono diuisuz. q̄ nō ponenti vt dz ponere non dz dari rñsum. vt no. in. c. q̄. de confes. libr. vi. sup verbo rōnabili causa.

¶ Secundo no. q̄ tacita pupillaris etiam in testamento militis non admittitur contra matrem.

¶ Tertio no. q̄ substitutio vulgaris appellatur in primum casum sed pupillaris & cōpendiosa dicitur substitutio in secundū casum. Et est ratio q̄ vulgaris substitutio prouidet si beres non fit qui est primus euentus qui potest viam aperire substituto. primus autem ideo dicitur quod de necessitate nō esse precedit esse vnde qui prouidet i euētum qui respicit non esse dicitur prouidere in primū casum qui non puidet in casum respicientem esse quod postea esse desinit dicitur prouidere in secundum casum ꝑm Old. ¶ Quarto not. q̄ expressa pupillaris excludit matrē. ¶ Quinto nota q̄ cōpendiosa excludit matrez sicut pupillaris si decedit in pupillari etate. ¶ Sexto no. q̄ post pupillarem etatez directa substitutio obliquatur.

4 ¶ Op. & videt q̄ tacita pupillaris contineatur in vulgari expressa: vt. ff. eodem. l. iam boc iure. si contineatur ergo effectualiter continetur. ergo matrez excludit: q̄ causa testati excludit causam intestati. vt. ſ. l. prox. solu. aut mater non superest: & tunc in vulgari expressa pupillaris tacita included. ex dispositiōe legali & ex interpretatione extensiua: vt. l. cōtraria. aut mr supest: & tūc aut superest cuz successionis effectu. & excludit substitutū vt bic aut absq; successionis effectu. & tūc non excludit substitutū: vt. ſ. tit. j. l. fi. igitur si mr non potest vel non vult succedere filio impuberi succedit ei substitutus[b] exclusis alijs venientibus ab intestato. ad boc facit glo. penul. buius legis circa principium ibi dum dicit. Iz alios abintestato repellat. ¶ Secundo contra boc opp. aut q̄ mr superest. ita tacita continet. aut non: si contineatur idem operatur cōtra matrem & cōtra alios q̄idem operatur tacitum & expressum. ff. de legi. l. de quibus. si non continetur ergo mater prodest omnibus venientibus abintestato vt contra nullum eozum continetur. sepe etiam non solū prodest quis sibi. sed occasionaliter ꝑdest alijs. vt. l. j. in fi. si tabu. testa. nulle exta. & ff. de cōtratab. l. si post mortē. ſ. fin. solu. continetur conditionaliter. Iz si mater moriat anteq̄ acceptet vel repudiet. simile. ſ. tit. j. l. generaliter. ſ. finali. & quod not. ff. ad trebel. l. ex facto. ſ. fina. & sic in presumpta pupillari ineſt tacita conditio. l. si fine matre bere de decesserit. secus in expressa pupillari. nam licet insit conditio si decesserit fine liberis quia potest liberos habere malitia[c] supplēte etatē. id est vbertate nature p̄ecurrente naturaliem regulam. tū non intelligitur conditio si decesserit fine mr̄e vel ascendentibus vt bic. & l. papinian[a]. ſ. sed nec impuberis. de inoff. testa. & c. si pater. de testa. li. 6 bro. vi. ¶ Tertio oppo. ista cōditio si beres nō erit est conditio extensiua. vt. ff. ad tert. l. filiꝰ mr̄. q. j. Sed pupillus post mortē suā nō est beres. q̄ post mortē nibil est: vt. l. q libertin[a]. ſ. pe. de opere. liber. ergo cōditio vā. ergo succedit substitutus ex ꝓpriis vbis & mēte testatoris. ergo excludit matrem. solu. in conditionibus accipimus principium prime existentie & non curamus successum eius: vt. ſ. titulo. j. si quis beredem. argumen. de verborum obligatiōibus. l. si ita quis stipuletur. si ue nauis. & l. boues. ſ. boc sermone. de verborum significationibus. ¶ Quarto oppo. & videt q̄ tacita pupillaris excludat matrem vt. ſ. de testamen. mil. l. in testamento. Solu. aut loquimur de exclusione per mentem legis. aut per mentē testatoris. Primo casu non excluditur mater. Secundo sic mente probata ex coniecturis ita dicit glo.

8 ¶ Quinto oppo. q̄ gl. male allegat q̄ lex in testamento loquitur in reciproca. sol. ibi nō bz vim reciproce ꝓpter disparitatem personarum. ergo loquitur de pupillari[d] tanq̄ contenta sub vulgari non tanq̄ sub reciproca. Item gl. allegat aliam legem. l. l. iam boc iure. penulti. rñso. & sufficit vna allegatio bona. ¶ Sexto oppo. si probatur mēs substitutio est expressa. & gloss. loquitur de tacita: ergo male loquitur. Sol. aliquid potest probari & tñ non probatur expresse. et ideo scias q̄ q̄ncūq; probato vno articulo alius probatur ex cōsequentia & non expresse iste articulus dicitur tacite probatus. quia redditio cause testium: non deponit de ipso sed lex deponit. & ratio iuris cogit intellectū vt sic iudicet & non min⁹ est iudicium intellectuale q̄ testimonium sensibile: seu sensuale. & ideo dic quod quadruplex est substitutio pupillaris scilicet tacita presumpta que citra mentem testantis sola iuris autoritate presumit. & ista mater non excludit[e] q̄ auferret matri legitimam que est quasi de iure naturali, q̄ est incōueniens.

Item tacita ꝓbata cōiecturaliter. & ista excludit matrē. & duri⁹ agitur cū matre p testatorem q̄ per legē. becaūt tacita quatuor modis ꝓbatur. ¶ Dico ex dictis extra testū. scdo ex dictis in testamento. tertio ex qualitate substituti. quarto ex qualitate matris. ¶ † Circa primum quero. pater ante testū dixit[a] quod nolebat matrē impuberi succedere an p̄ boc in vulgari quam posica facit included cōtra matrem tacita pupillaris. rñ. sic q̄ prefationes videtur tacite repetite: vt. C. de pac. l. itē q̄. ſ. idem iuliano. Et q̄ ex antecedētibus[b] sequētia dubia declarant: vt no. de reg. iu. l. semper in stipulationibus. & q̄ corruptio & exclusio vnius est generatio & tacita inclusio alterius cui primitus obstitisset: vt. ff. de lib. & post. l. iij. ſ. fin. ¶ † Secundo quero qd si boc fuit dictū post testū ex intervallo: & vſq; boc dictū nudū nibil operet: vt. ſ. de testa. l. sancimus. & de dona. q̄ sub modo. l. perfectā. & de test. l. verba. de edil. edi. l. sciendum. ſ. dictū. contrarium dico q̄ actus quātūlibet perfecti recipiunt formā declaratoriā nō dispositoriā: vt. ff. de test. l. beredes palā. ſ. sed si notā. vnde cum illud veniat ad declarationē dispositi pōt fieri seorsum.

¶ † Tertio[c] quero an possit fieri coram duob⁹ testibus. & vſq; nō q̄ est augmentum dispositi & nō simpliciter declaratiuū. Contrariū dico p. d. ſ. Iz si notā. q̄ perfectū ius declarat & oppositiōi legis accedit oppositio bois. Secus si esset quid omnino de iure & de facto extraneum: vt de leg. j. l. cum proponerek. ¶ † Circa secundum quero qualr ꝓbetur tacita pupillaris ex verbis testamenti. rñdeo q̄ testator arctauit matrē post mortez filij ad aliquid taratum. Verbi gratia post vulgarē substitutionē fic ait. & si filiꝰ meus decesserit lego matri sue. r. nā tarationis[d] vicē obtinet cū bec clausula apponak ad diminuendum ius[e] matris. arg. ff. de alimē. & cib. lega. l. alimēta. ſ. basilice. & l. titichus. & multo[f] euidentiꝰ si dixit. r. tūs iuxta notata. de probatio. l. rationes. ff. ad treb. l. lucius. ſ. qui babebat. in fin. ff. de neg. gest. l. qui aliena. ſ. libertos. & l. ob es. de pred. mino. ¶ Vel ponamus q̄ religt vxori suc. & si nō nupserit & ipsa nupsit. nam sit testator in cā nuptiaz voluit eā nibil babere argu. ff. de ma. test. l. si qs locuples. ergo eo casu non dz vniuersum habere; pcedit argumentatio per locū a destructione totius. itē p locū a priuatione que infert a ſrio habitu iuxta no. ſ. de in integrū restī. l. si. ff. ad trebel. l. ij. ſ. videndū. & tū substitutio predicta tacita est q̄ redūdat cr alijs: sed ipsa nō sonat in seipsam. & sic non est expressa vocis significatione: sed ꝓiecturali ratione ex velata mēte testatoris associari cū legis intellectu ozit. ¶ † Circa tertiū de qualitate substituti q̄o exꝑplum. rñ. si frater impuberis est ei substitutus vulgariter; q̄ plus effectu ipo q̄ voce pr̄ dicere existimak vt' no. ta. in vlt. glo. buius legis. & ff. eodem. l. Inci[g]. Iz ille glo. loquunk in breuiloqua nō in vulgari simpliciter. sed p boc intellectu facit. l. tale pactū. ſ. fin. ff. de pac. intellige in fratre legitimo et naturali. secus in naturali tñ: vt. d. l. lucius. ij. rñ. Item intelli ge in fratre impuberis. secus in fratre testatoris. ſ. de testa. mili. l. in testō. ¶ Aduertes nulla lex facit differentiam in qualitate substituti. nā imperator q̄ posuit bic perfectam doctrinā: & non distixit qualis esset substitutus manifeste demōstrat q̄cū q̄ substituto matrem non excludit per tacitam p̄sumptam q̄ non presumitur lex id quod esset inquum. nam maximum videtur vitium & crudele excludere matrem & afflicte addere afflictionez. ff. de inoffi testa. l. nam & si parentibus. Unde mavult oēm interptationem intelligitur remouere extrinsecā nō aūt intrinsecā. l. in bis. de cōdi. & demō. & vide no. verbum suum in aut. ingressi. ad ſ. ſ. de sac. ſan. ecc. vel in auf. si qua mulier. Und. bar.

a ¶ Dixit vide plene ꝓ bar. in. l. pe. in. v. q. prin. in ver. quero & reuoco. cū sequen. ff. eodem.
b ¶ Antecedentibus. vide per bar. in. l. ij. ff. eo.
c ¶ Tertio. vide per Bar. in. l. ij. in. v. q. ff. eo.
d ¶ Tarationis. vide tñ bar. in. l. fideicōmissa. ſ. fi qs ita. de leg. iij.
e ¶ Jus. idē bar. in l. ij. in prin. ff. eod. & vide que ibi dixi post Jmo.
f ¶ Et multo. cōtra tenet do. meus in. c. raynutius. de test.
And. Barba. a
g ¶ Aduerte, vide bar. in. l. ij. in fin. in prin. ff. eo. vbi tenet contrarium. b
b ¶ Propter labores. contrarium tenuit bart. in. l. ij. de vul. & pu. sed. d. me[h]
sequitur opi. Bal. de iure tanq̄ verio rē sed durū esset recedere ab opi. communi glossarum. iō standum est gloss. Andr. barba.
i ¶ Et not. Ho. pro statutis. et adde qō
Imo. i. c. raynutius. c
in materia pupillaris substitutionis ī fi. extra de testamē. dicit q̄ contra bal. vſ tenuisse barto.
in. l. oēs ppī. ad fi. vi. q. princip. ff. de iusti. et iur. vbi barto. concludit quod tale statutum intel
ligitur remouere e friuolam interptationem non eā que a iure approbatur: & vide Bald. in. l. fi qs filiuz. j. de lib. ꝓ. q̄ si statutum remouet oēm interptationem intelligitur remouere extrinsecā nō aūt intrinsecā. l. in bis. de cōdi. & demō. & vide no. verbum suum in aut. ingressi. ad ſ. ſ. de sac. ſan. ecc. vel in auf. si qua mulier. Und. bar.
k ¶ Sic. ꝓ boc facit q̄ bec exceptio passiua q̄ bz locū i statutis. iuxta plene no. ꝓ bar. in. l. oēs ppī. ff. de iu. & iur. & ꝓ identitatē rōnis. nam regula est tradita in. l. ij. in pn. ff. eo. & insti. de pu. sub. in pn. q̄ habens in potestate liberos pōt eis substituere pupillariter q̄ verbū est aptū cōprehendere tā maculos q̄ feminas. l. j. & ibi no. ff. de verbo. sig. & ꝓ boc facit q̄ not. bald. insti. de vulg. sub. in prin. in materia pupillari sed
ūt q̄ si statutum illud fit q̄ pupillaris etas duret vsq; ad. xxv. an. q̄ etiam pupillaris substō poterit extendi vs
q̄ ad tps et ita not. bart. in. l. ij. in prin. ff. eo. & vide in fini bald. i. l. matres. j. ad tertul.
¶ Substō. Vide bart. in. l. ij. in fine princi. ff. eo.
¶ Locus. pro boc facit q̄ not. bar. in l. j. ff. eod. in. iij. q. prin. circa primum effectum. bal. tñ loquitur de pupilla. & bar. de vulgari.
¶ Idem i auia. vis bal. i. l. matres. j. ad tertu.
¶ Quid ergo. an mater minor tpe mortis mariti excu
setur si non petijt tutorez filio dixi post mod. instit. de act. ſ. actionum. et vide que in si. not. bal. in l. oēm. j. ad tert. et pau. de cast. i. l. sciēdum. ſ. fi. ff. de iust. et iur. bal. in. l. fi cū ex interpretatione comprobata a iure vulgaris exꝑssa contineat tacitā pupillarez. iō videt q̄ non obstante statuto illam cōtineat. et bec opi. ꝓm cum est equior et rōnabilior. iō amplectenda. argu. l. benignius. & de lega. sed forte verba statuti quedā cebant ad ifam salvant opi. Bal. per ea que ipse dixit in l. ij. supra de pact. q̄ fil. sint legi.
l ¶ Et not. adde qō do. meus in. c. Raynutius tz ztrariuz. alle. Barr. l. omes g
ppī. ff. de iust. & iu. quia tale statutum videtur excludere friuolam interptationem non eā que a iure approbatur: & vide Bald. in. l. fi qs filiuz. j. de lib. ꝓ. q̄ si statutum remouet oēm interptationem intelligitur remouere extrinsecā nō aūt intrinsecā. l. in bis. de cōdi. & demō. & vide no. verbum suum in aut. ingressi. ad ſ. ſ. de sac. ſan. ecc. vel in auf. si qua mulier. Und. bar.
m ¶ Circa quartum de qualitate matris sciēdū est q̄ inter dū mr̄ succedere ꝓhibet & tūc non ob. substitutio[i] q̄ habek pro extincta interdum succedit ei deferk & vt indigne auferk tōc fisco loc[m] est. ff. fa. ber. l. bis ꝙsequēter. ſ. j. de vul. & pu. sub. l. ex facto. ſ. fi. ¶ Videamus ergo casus in q̄b⁹ mater impuberi succedere ꝓbibet. incidenter enim breuiter dicā & no. si mr̄ maior. xxv. ann. nō petierit tutores idoneos filiꝰ suis cōsestim egētib⁹ da
tiuo tutore mortuo impuberi non succedit. idē in
n auia[n]. ff. an tert. l. ij. ſ. fi. mr̄. & ſ. filij. aūt. & ſ. ꝓsenti. & l. fi. si aduer. de lic. ideo dixi maior q̄ minor non q
17 incidit in penā. ¶ † Quid ergo[o] si tpe primo minor erat: Iz tēpore mortis impuberis erat maior. dicit Spe in ti. de in integ. restī. spectari initiuz. facit q̄ no. ſ. in quib. cau. restī. non est necess. l. j. arg. cōtra de leg. ij. l. titia seio. & vsuras. Cōis opi. est q̄ ex quo mater semper est ab onere petendi relevata vlterius non incidat in illud tū ꝓ cōtraria parte facit. q̄ ista releuatio non bz ꝓpriam cām releuationis: q̄ metik eā ex tpe. facit boc q̄ not. ꝓ Syn. ff. de excu. tu. l. ſpadonē. ſ. q̄ absolutus. Ego
p iā consului[p] p matre. & ad boc facit q̄ no. j. de his
qb. vt in dig. l. minoribus. super verbo rūdere. Itē
q dixi nō petierit. Quid ergo[q] si petijt & fuerunt dati sed nō administrauerūt. tñ. nibil mr̄ egisse vr: quia non pleno officio functa est vt. d. l. ij. ſ. sed q̄
18 diximus. ¶ † Sed nunqd[r] punik si non petijt cogi testamentarios ad administrandum. Dic q̄ nō
r vt no. ſ. de admi. tu. l. fi. ſ. ꝓsonis. q̄ nō tenek cē
solicita nisi circa petitos a se. & sic ꝓuidentia te
statoris eā excusat ꝓm Ly. in. d. ſ. ꝓsonis. sicut enī nō bz se intromittere de persona q̄ est principale. ita nec de administratione q̄ est accessoriū. ad s
hoc. j. q. accu. nō pos. l. senatus. ¶ Sed quid si testamētarij tutores sunt remoti vel mortui. ita q̄ō nemo supest. tñd. mr̄ tenetur petere. vt dicta. l. ij. ſ.
s non solum. ¶ Iz qd si mr̄[s] delatam sibi tutelam dicit tñ pau. de cast. in. l. ij. ſ. de in ius voc. q̄ ipse consuluit quod si mater erat in montibus vbi non poterat facile cōuelere peritiores excusabitur per. l. in bo. ff. de bono. posses.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Non tenet. vide q̃ no. bal. in. l. oẽz. j. ad ter. ꝛ i. l. sciãt. j. de ie. bere. ꝛ in. l. matres. bical'.

b ¶ Tacet. elapso anno si mater non petijt tutorẽ prein/dicat sibi i successione nõ i tutela. ꝛ vidẽ i aut. pbyteros. la a ℌ. ꝛ q̃ ibi ỏt fali. ℌ. ỏ epi. clc. q̃ no. bar. i. l. tutor si petit⁹. ff. de tu. et cur. da. ab bis.

c ¶ Sz qd si impubes. not. q̃ si mulier nõ petijt tutorẽ filio: nec auia nec succedẽtes abitel. si tñ priuanf successione nepotis ficut pri/uatur mater. vide ter. ℌ singulr pbãtẽ. ꝛ gl. ibi singula rẽ ℌm bal. lz bic il/lã nõ allegauerit in b l. nepotib⁹. ℌ. q pe. tuto. bar. tñ i. l. qd q̃. ℌ. si aliẽo. ff. ỏ bis q no. isa. limitauit c ñ hẽc locũ i auo ba bẽte filiã suã i pote/state: qz si illa träsi/uit ad scỏa vota nõ d petito tutore attri/buit negligẽtia pri qỏ summe no. vide bal. i. l. mf. j. ad tre. viỏbar. i2si. icip. an testñ sit nullũ. vbi cõsuluit i fauorem auie et alior⁹ veniẽ/tiũ abitel. viỏ bal. i. c. er pte. j. de ap. vbi lz cõtra Bar. Andr. bar.

d ¶ Facilius. vide bald. in. l. matres. j. ad tert. facit qỏ no. bar. in. l. si quis sub conditione. ad fi. ff. de test. tut.

e ¶ Si aũt. istis ad dq̃ not. bald. in. l oẽm. j. ad tertul. in ver. q̃ro nunquid vatinus. ꝛ bald. in aut. ỹsdẽ. in. j. colũ. j. de secun. nup.

f ¶ Cautela. vide Bal. in. l. omnem j. ad tertu. e

g ¶ Utiliores. vide bar. ꝛ doc. i aut. sacramentum. ℌ. qñ mulier tuto. offic. fun. potest.

h ¶ Ỏ. vide bal. in. l. matres. j. ad tertul.

i ¶ Hã nemo. viỏ i l. ỹ. i. v. q. pnc. ff. eo.

administrauit ꝛ vtiliter tñ nõ seruauit soleñtatez legũ. rũ. punit: q̃ non legitime gessit: vt. d. l. ỹ. ℌ. si mater. in glo. ꝛ ar. j. q accu. nỏ pos. l. ꝑter. ibi si pictas. ꝛ ratio natu ralis animi tui nõ reuocat itẽtionẽ. ¶ Naturalis. emẽ cognatio ꝑter na turalẽ effectũ in dubio cõcedit oia. ar. ff. de lib. le. l. aurelius. ℌ. titi⁹ testõ. ardoꝛ etiam amoris mñi ꝛ pñi inestimabilis est: vt. ff. de leg. iỹ. l. paulo calimacho. ℌ. põpo. ꝛ hoc verum misi mf transeat ad scỏa vota. nã tũc pre sumit ardere amoꝛe magis ad secundum virũ q̃ ad filios: vt. ℌ. de admi ni. tu. l. lex q̃ tutores. Hã nihil est ardoꝛe amoris vehementius q̃ intra debitos limites carcerare philosophicum est nõ mulicbꝛ. lz ergo mari tum filio tutorẽ mf petere possit vt. ℌ. de adop. l. nõnũq̃. caueat aũt quid agat qz si nõ esset sufficiẽs ex moribus vel facultatib⁹ vel ex satidãdi cau f tela[k] mf nõ succederet i impuberi. qz ꝑumeret culpa ex aỏ pcessisse ꝑter affectũ mariti sed fi arbitrio boni viri oib⁹ bicinde pẽsatis dicit⁹ marit⁹ esset idone⁹ mf esset eẽ penã nõ petiti tutoris ido nei: nã idone⁹ est quem virt⁹ ꝓbat vt. j. de 2di. i pu. boꝛ. l. j. li. ꝛ. ¶ Et scias q̃ mri dak petẽdi ar bitriũ. vt i aut. de nup. ℌ. finaũt tutelã. sed iudici nõ iducit necessitas se quẽdi mfis 2filiũ. nã si mf babebat competitoꝛes q melioꝛẽ petãt q̃ mf illi sunt ꝓferẽdi vt no. in. l. ỹ. ℌ. vidẽdũ. ff. ad tert. vbi est glo. aurea ꝛ si iu g der. videat legitimos eẽ vtiliores q̃ petitos a mfe ẽt tutrice: poterit illos decernere ex officio ingfitionis ꝛ si mf preuenerit poterit illos in cura toꝛes adiũgere. qz intẽtio legis in hoc reſidet vt puideat pupillis: vt. ℌ. de 2fir. tu. l. fi vt ꝓponis. ꝛ ar. ff. vbi pup. edu. deb. l. j. ℌ. de nup. l. j. Nõ emẽ legislatoꝛ ordinauit tutelas ꝑter tutoꝛes sed ꝑter ipsos ipuberes. 22 qz dñs nõ est ad famulũ lz famul⁹ ad dñz vt. ff. de vsufr. l. vet⁹. ¶ Itẽ di h ri 2festi mỏ q̃rit nũqd mf babeat annũ liberũ ad petẽdũ tutorẽ. Et vi/deꝛ q̃ non lz cũ primũ põt postq̃ exploꝛauit quis vel qui pupillo expe diat ỻ petere qz q̃ lex aliquid iubet intelligitur cõfesti qz dispositio le gis moꝛã nõ recipit: vt. d. l. ỹ. ℌ. 2festiz. ¶ Nec ob qỏ no. Inn. eẋ de phẽ. c. extirpande. qz bic rõne etatis inducit moꝛa irregularis reipsa: vt. l. in minoꝛum. ℌ. in g. cau. in inte. rest. nõ est ne. ℌ Preterea mf tenet petere tuto rem vẽtri infra. ix. mẽses. vt. d. l. ỹ. ℌ. filiꝫ. ꝛ ibi ter. iterq̃ ꝛ noie filiozũ cõtineat ille q est in vtero. ℌ Itẽ 2dũ vt q̃ habet annũ ex eqtate. l. sciant. nã ℌ. si relig. coniũcti bñt annũ ergo multo fortiꝰ mf: tũ qz multer: tũ qz ꝓrti mioꝛ. ar. j. de tod. l. li. ỹ. pe. ꝛ sic mitigatus est rigoꝛ dicti. ℌ. 2festi. qỏ vez credo nisi sit in notabili moꝛa vt qz interi citata peteret ꝛ piclitante pu pillo noluit petere vt. d. ℌ. si mf. ¶ Sz si ℌ matrẽ nihil aliud ꝓbat non excludit nisi ꝑ lapsuꝫ anni. ꝛ tũc etiã qñq̃ parcit qñ cõsuluit pupillo per moꝛã petitionis vt. d. l. ỹ. ℌ. pe. Sic ergo est 2clusum ex ꝓdictis qỏ suffi ciat p emergẽti sermone q̃ mf que nulla est in successione impuberis. i. q̃ priuata est ꝛ ꝑ mortua bf nõ impedit qn substitut⁹ vulgariter admite 23 tatur ex tacita pupillari. ¶ Dixi ergo de duabus tacitis. sz de tacita imagiaria ꝛ de tacita 2iecturali: sunt ꝛ alie due tacite: vna q̃ tinet in re cipꝛoca ꝛ cõpẽdiosa: ꝛ de recipꝛoca dictũ est i. l. i. testõ. de cõpẽdiosa aũt inferi⁹ dicã. Et iste sunt exꝑsse quo ad verbũ dispositiuũ lz nõ q̃ ad ỹbũ cõditionis distinctiuũ. ꝛ iỏ ꝑter ipublicitũ modũ signãdi seu interꝑtan di difficultas nobis ozit: ꝛ ꝑter nimiã subtilitatẽ sepe erramus: ꝛ quia testãtis animũ nõ videm⁹ vñ ignoꝛantes ℌm Arist. sicut longe distantes speculanf. i. et by coꝛ. ꝛ q̃ multipliciter exponit eỉ⁹ veritas ignoꝛaf ℌm Boe. Tu tñ ex tuo capite nõ formes opinionẽ sed ex tex. ꝛ gl. oꝛ. gb⁹ ibe/ k reas sicut bononteñ. inberẽt carotio: vt no. ff. de re. iu. l. ois diffinitio. ꝛ si cut ducis nauẽ inberet temoni. formem⁹ ergo aliquas qõnes in materia 24 cõpẽdiose tñ primo ꝓmittam⁹ infralcriptas oppositiones. ¶ Oppo. ergo. vñ. hicỏ. q̃ substỏ pupillaris expꝛessa ꝓiuat matrez a successione i impuberis. cõtra. nã nemo[l] põt ius tertỹ tollere ergo pf non põt tollere ius mf nũ sicut eñ non est licitũ testari de re tertỹ ita nõ est licitũ testari de iure tertỹ: vt no. in aut. si q̃ mulier. ¶ Preterea ista est magna inſqui tas q̃ pf possit ponere salcẽ in messem mfis: qz nemo põt alterius facto exheredari. vt. ff. de bere. instl. l. pfa. testõ. Preterea equipotens est mf pri: vt. j. e. l. humanitatis: ergo nõ põt excludi ꝑ eũ. argu. notatoꝛuz. ff. de acqui. bere. l. beres ꝑ seruũ. Preterea lz pri fit permissum testari ꝓ to lio boc videf sibi commissum vt bono viro z qz gerit imaginẽ filỹ ỻ te stari vt ipse filỉ⁹ facere deberet. ergo nõ est ferendus pf q̃ matrẽ fine cau sa spoliat ꝛ ius suũ sibi eripit: ar. in aut. vt cũ de ap. co. ℌ. ꝛ boc quidem. Preterea substỏ pupillaris nõ facit aliud nisi qz repꝛesentat maioꝛẽ eta tẽ ꝛ habilitatẽ in ipso testãte. ꝑ patrẽ ergo qỏ nõ põt ꝑ se non põt ꝑ pfez: vt. d. l. neq; ꝑ se. j. de bere. instl. Sol. scias q̃ boc pupillo rõne viua cõtin git. nam suppositis principỹs necesse est ꝛ ipsa principiata confiteri. vñ cum pf possit testari impuberi aut dices q̃ de vniuerso testari. ergo ma ter excluditur aut q̃ solũ de bonis a patre ꝓfectis: ꝛ tunc pupillus dece deret ꝑ parte testatus ꝛ ꝑ parte intestatus qỏ est impossibile. Itẽ bona vnita separarẽs qỏ est etiã impossibile. ff. de vul. sub. l. sed si plures. ℌ. fi lio. de se. bo. l. i. ℌ. ꝑterea. Preterea rursum dicere q̃ mf veniret ad oia: ꝛ sic maritus nõ posset testari de rebus ꝓpriis esset absurdo absurdius. Eligimus ergo potius matrem excludi q̃ omnes regulas iuris confun di quia minus babet absurditatis raro babẽt alia bona quam paterna. vnde non potest conqueri ꝓz si non succedit in bonis mariti ex quo ma ritus vetuit. Et ista opinio est iure canonum approbata in capitulo si 25 pater. de testa. libro sexto. ¶ Octauo opponitur: dicitur bic quod substitutio compendiosa non fit ad certam. etatem contra. ff. eodem. l. centurio.

l. centurio. Sol. indefinite facta nõ bz certe etatis metã vt bic: sed si coercek bz illã coarctationem: et idẽ opa f si casus cõtingat in tpe: lz si extra. l. vltra tẽpus nihil opak qz euanuit: vt. ff. e. l. ex facto. ℌ. itẽ quero. extincta emẽ cõditio ꝑ tpis lapsum non põt purificare, dispositum: vt. ff. de fideicom. liberta. l. 26 t bais intra. ¶ Mono oppo. dicit bic qỏ compẽ a ¶ Priuilegiũ. vi/de imo. i. l. centurio in ỹ. in ea. glo. ff. eo. b ¶ Decimo oppo. an cõpendiosa que valet iure directo ante pubertatẽ post pubertatẽ obli quetur. vide plenis/sime. d. Joan. l. cen turio. ff. eod. et in. c. Raynutius. de tes/ta Bald. in. c. si pa ter de testa. lib. . vi. ꝛ psu pposita opi. legislatuum quod expiret tũ limita nisi in testõ fuisset apposita clausula si non valet vel va lebit ꝛc. quia tunc valet vt fideicom/missaria post pu bertatem: ita dixit bald. notanter. l. iã boc iure. ff. de vul/ga. et pu. qỏ. d. Jo. in. l. ỹbis ciuilib⁹. reputat singu. not. quod dictuz sequ tus est idem. d. Jo. etiam. in. l. centu/rio. et etiam sequi/tur Ang. et de bac materia vide bald. in. d. l. iã boc iure. ꝑalle. Andr. Bar. c ¶ Directa. sed bal dus lz 2ium. j. c. l. in ỹ. deinde oppo. ꝛ in versic. solu. di/stingue. d ¶ Originalem. vi/de imo. ℌ in. l. cen turio. ff. de vulga. et pupilla. vbi tenet ℌ glosſ. dic et vult ibi quod isto casu va/leat iure fideicom/missi qñ a milite fit puberi. e ¶ Qỏ dictum est. not. qỏ dictũ est in milite bz locum in dño terre vel ciui/tatis. pondera qz illa. l. pe. loquitur i pri. Andr. Bar. f ¶ In milite. vide qỏ in si. not. Bald. in. l. sancimus. j. de do. cũ simili. g ¶ Tunc sic. vide imo. in. l. centurio. ff. eodem.

tatis adueniente prꝛ:sus expirat: sed facta ver b bis cõib⁹ vtroq; tpe valet iure fideicommissi: lz si fiat verbis cõib⁹ vel directis non simpliciter sed in serta conditione si decesserit sine liberis ista est oi i tempoꝛe fideicommissaria sed si direrit si decesse/rit in pupillari etate vel postea qñcũq; ꝓpter di stinctionẽ etatũ vz vt pupillaris si decedit in pu pillari etate sed si decedat pubes vz vt fideicõmis saria substitutio. b. d. in summa gl. nostra q̃ est no/ 33 ta. ꝛ magistra. ¶ Modo cõtra p ordinẽ oppo namus. nã quasi ferro viã aperit q p cõtraria trãs figit. gl. dicit primo q̃ ỏt compendiosa qz sub cõ pendio complectit plures substitutiones certe et breuiloqua hoc facit: ergo sunt vnũ ꝛ idem substỏ breuiloqua ꝛ cõpendiosa qỏ est falsum. sol. sub cõ pẽdio psonaꝫ breuiloq; cõtinet plures substõnes ꝛ nõ põt fieri nisi plures sint psone inter quas fiat bincinde sed cõpẽdiosa sub cõpendio tempoꝛũ est apta ad plures substõnũ qualitates quas sibi al/signat casus ꝛ natura vel interꝑtatio verboꝛũ: et fic nõ ob. ¶ Scỏo op. ad idẽ. nã cõpẽdiosa inter dũ cõtinet vnã directã tñ: vt. l. ỹbis ciuilibus. in/terdũ vnã fideicỏ. tñ vt in glo. ỹ. ℌ. si ita. interdum duas directas. l. pupillare ꝛ militarẽ. vt. l. centu rio. interdũ vnã directã ꝛ aliã fideicỏ. vt bic. Sol. aptitudinẽ bz ad plures spẽs. actũ vero bz qñq; 34. determinatam ad vnũ ꝛ ficnỏ obſ. ¶ Itẽ a boc quero nũqd cõpendiosa q̃ bz oỉt peture fideicom/ k missi sit. ꝑ te loquẽdo cõpẽdiosa. ꝛ gl. dicit q̃ nõ sed est fideicõmissaria: ita dicit glo. pe. ibi dũ dicit ꝛ est alia q̃ compẽdiosa. Alỉ⁹ dicit q̃ tũc est com/pẽdiosa largo mỏ. sed non ꝑte loquẽdo. Alỉ⁹ di b cit q̃ cõpẽdiosa nũq; est nomẽ ꝑncipale: sed adie ctio[b] sed oẽs [i] male dicũt ꝛ ꝑmo gl. male dicit q̃ si i mere esset fideicõmissaria non ꝛtineret vulgarem: imo expiraret adita hereditate vt. j. de fidecom. l. eã quã. qỏ est falsum: qz imo ꝛtinet vulgarem vt. l. pe. de vẽ. inspi. scỏi ꝛ tertỹ male dicũt q̃ ficut bre/uiloq; substỏ non est adiectio sed est tertiũ genus. vt. l. iã boc iure. ita cõpendiosa. est quartũ genus quod ỻdicatur de diuersis spec[i]ebus ꝛ ficut gen⁹ nõ ỏ: adiectio speciei sed ỻdicaf de ipsa: vt bỏ de petro. ita bic. vt. l. i. ff. si cer. pe. ¶ Deinde opp. ad singulas qõnes glo. per ordinẽ. ꝛ primo gl. dicit i ver. sed in pagano. q̃ si pater ita dicat qñcunq; fi/lius meus decesserit talis sit heres: qỏ ista substỏ valet in pupillari etate iure directo postea vero non valet vllo mỏ qz verba directa euanescũt ꝛ id qỏ euanuit in aliud 2uerti nõ põt. ¶ Hõ ob. bec l. qz in milite directa q̃ post pubertatẽ viget cõtra alios q̃cũq; fauoꝛe mfis obliquak ꝛ est conuersio ex aliquo in aliud sed in pagano esset penit⁹ ex nõ ente in aliqỏ ens qỏ est ipossibile qz fine materia nõ põt fieri 2uersio. facit qỏ no. j. de acq. pos. l. cuz nemo. ꝛ. ff. de succes. edi. l. ỹ. ꝛ bec est opi. cõis le/gistaꝫ quã tz bic Nic. de ma. p. l. i pupillari. ff. e. ꝛ l. centurio. ꝛ. l. ỹbis ciuilib⁹. ꝛ idẽ Dyn. lz Jo. an. in c. si pf. in nouel. tz 2uũ ꝛ mouet euz primo natura lis equitas. nã testator voluit q̃ qñcũq; filỉ⁹ decce deret bona venirẽt in substitutũ sed de naturali iu stitia est q̃ volũtas testatoris seruek ꝛ si non serua/tur in toto: seruet tñ in ꝑtũ põt seruari et ad boc spãliter [k] induco. l. si peculiũ. ℌ. j. de pecu. le. Joã. an. nitik boc ꝓbare ex cõiunctione duaruz decreta lium supponendo q̃ verbũ moꝛiak ꝛ verbum suc cedãt. sint eque directa quia rõ differentie assigna ri nõ põt. nã ꝑ verbũ succedat directe non ꝑ psonã mediam venik ad successionẽ sicut per verbũ mo/riak. ꝛ inducit. c. si pf. cõiuncto. c. raynutius. Item dicit q̃ est casus nostre legis cum ista lex non con tineat ius singulare in milite. sed ex iure singulari 35 reducat se ad ius cõe fauoꝛe matris. ¶ Tu ve ro hanc opi. cõfirma ꝛ primo ex aduerbio q̃cũq; nã aduerbiũ trahit ad se verbum. plus eñ ponde rat aduerbiũ q̃ nomen vel verbũ: vt not. ff. de ne go. gest. l. põponius scribit. qz natura aduerbioꝛũ est qualificare ꝛ infoꝛmare: vt. ℌ. arbi. tut. l. cum in terdicte. Scỏo qz verba directa ponunk ad ãplian dũ. ergo nõ minuũt neq; destruũt. arg. ff. de serui. l. si tã angusti. ꝛ. ff. de precar. l. cũ ꝓcario. Scỏo qz ta

l Adictio. vide bart. in. l. centurio. in. ỹ. q. ff. eo.

c Sed oẽs. Jmo. in. c. raynutius. in fi. extra de test. dicit q̃ dicat bald. quic/quid vellit q̃ sicut breuiloqua reuera caditaut in vulga/rem aut in pupilla rem aut in fidecom missariaz. ꝛ sic lz sit certus modꝰ substi tuendi: tñ reuera non facit substõnez de per se in specie. licet sit diuersuz ge nus substituẽdi. ita ita dz dici in cõpen diosa ꝛ sic saluenk opini. ꝛ ita sentit Barto. in. l. centu rio. ff. eodem. facit qỏ in simili i breui/loqua dicũt docto. in. l. lucius. ff. e.

¶ Et ad boc specia liter. Et istam ꝓtz tz glo. simul ℌm. d. Joã. in. l. centurio. ꝛ insti. de pu. sub. ℌ. qua rõne. in glo. magna ad fi. et vide rñsum ad. c. si pf. in ꝓcal. l. centu rio. ꝑ do. Joã. et ꝑ ista opi. est bic ca sus quia non ponit specialem casum in milite ꝛ alias fuis/set situata in tit. de testa. mili. Item qz litera bic requirit q̃ filius sit in ꝓtẽte qỏ non attendit in milite. sali. etiam tz opi. Joan. andr. et addit qz si testator noluit habere totũ fine determinatio/ne ergo multo plꝰ cũ determinatione vt in simili. ꝛ i. l. be redes mei. ℌ. cũ ita. ff. ad treb. and. bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quæcunq; Joã. an. in. c. si pr. de testa. in. vj. dicit idem esse si nõ fuisset appositũ aduerbium qñcunq; p.c. Raynutius. hic alleg.

b ¶ Quinto quia video. not. qõ melior est opin. glossa. per l. verbis ciuilibus.

Itẽ qr testator non e põt facere quominus. ll. habeant locum in testamento. f l. nemo põt. Item g facit regula q̃ potui nolui vt. l. multũ. C. si qs alte. l. j. ff. de codicil. c. cum super. de offic. dele. facit. l. seruo. j. de ser. mañ. vbi si non põt valere iure directo libertas nec bz iure fideicõ. l. si seruus legatus. ℌ. si idẽ seruus. de le. j. et. l. cogi. ℌ. sed si seruo. ff. ad treb. Joan. de Imola. And. barba.

c ¶ Sauatur. nñ de ad hoc put nñ deo ad. l. ex facto. in pñci. ff. ad trebellia. vt scripsi post barto. in. l. j. ℌ. si quis ita. ff. de verb. ob.

d ¶ Sequamur. distinctionem bal. reprobat imola post i d. flo. in. c. Raynutius. extra de test. p k l. si ita. ℌ. q filio. ff. de bon. pos. ℨ tab. vbi vtrum mihi nihil operaꝛ. ℨ dixi post Jmo. in. l. centurio. ff. eoꝺ.

e ¶ Sol. distingue ℨ ista distinctio ℌm sali. est cõtra. c. si pater. ꝛ. c. raynutius. vbi dicitur. si alter alteri moriatur. Itẽ contra tex. l. j. ℌ. f. vbi non refert dicat mihi aut filio meo. nec ob. l. fin. ℨ. de here. instit. q. ibi est vna substõ hic plures ꝛ hoc opaꝛ verbum qñcunq;. ꝛ ponde l ra tex. hic ibi eos habebat bꝛdes qꝺs pater ei constituit. pondera verbuz ei per quod intelligiꝛ de filio meo. sed bene sto. hoc sequit Joan. an. Andre. Barba.

f ¶ Milite. contrarium dicit bal. ℨ. e. l. versi. r. opp. et vide. ℨ. in verſic. dein de oppo.

g ¶ Simpliciter. vi-

cite intelligiꝛ cõditio sine liberis: vt. ℨ. ti. j. l. gñaliter. ℌ. si. sed ista conditio est obliq̃: vt no. hic. ꝛ. ff. q pe. tut. l. credẽdum. ergo post pubertatẽ vz iure fideicõmissi. ¶ Quarto ista ῥba. qñcũq; ꝛc. debẽt aligd opari. ar. ff. de leg. j. l. si qñ. quinto qr videob q̃ si aliqs grauaꝛ nõ testari qõ idẽ est dicere qõ ei succedaꝛ directo. vt. ff. de leg. ij. l. codicillos. ℌ. penul. tñ ex hac scriptura. pnuntiauit imperator fideicommissum deberi: vt. ff. ad treb. l. q filium. in pñn. Sequamurd igiꝛ mẽtẽ testatoris potiꝰ q̃ ῥba. vt. j. ti. j. l. cũ gdã. de lib. pꝛete. l. si quis. solu. distingue e aut testator dixit sit heres filio meo ꝛ tunc obliquari nõ põt: vt. ℨ. de here. instit. l. si. ꝛ ita loquitur. l. centurio. ꝛ. l. verbis ciuilibus. ꝛ. l. in pupillari. ¶ Fallit in militef cum mater est in medio: vt hic. aut dixit simplr sit heres. vel sit mihi heres: ꝛ tunc obliquaꝛ. Et idem si dixit sit mihi bonorũ pos. nã oĩa ista verba nõ sonãt aliud nisi qõ sit dñs: vt. ff. de here. instit. l. bis verbis. sed dñiuz nõ solũ est directũ. ℨ bz vile ꝛ parũ differũt in substantia vt. ff. qõ cũ eo. l. si filius. ℌ. j. vnde non debemus iudicare in verbis sed intelligere sermonem iuxta subiectam materiam: vt. ff. de vsu. ꝛ ha. l. plenuz. ℌ. egtũ. ff. locati. l. si vno. ꝛ p hoc spãliter facit. ff. ad treb. l. ex facto. in pñn. ¶ Itẽ sepẽ aligd ponitur p suo simili vt. l. ñ. ff. mã. nec emẽ videꝛ esse magna digressio vbi simlitudinis retinetur imago. vt. ℨ. ti. j. l. si mꝛ. ꝛ per hanc distinctionẽ apparet rñsio ad oĩa iura q̃ in ℨuium videnꝛ obstare. ¶ Nunc vlterius pcedo ꝛ gl. dicit q̃ verbum substituo est oĩ tpe fideicõmissariũ. cõtra: imo est directum vt. l. gallus. ℌ. pe. ff. de libe. ꝛ postbu. Solu. ibi verbũ substituo supponit pro sola vulgari. qr fit sub conditione si institutus viuo testatore decesserit bic autẽ supponit pro cõpẽdiosa quãdocunq; decesserit. ¶ Tertio arguo contra glo. nam verbum substituo est eque potẽs ad directũ ꝛ obliquum ergo est cõe vt. ff. eodem. l. iã boc iure. ff. ad treb. l. sce vola. vbi apte pꝛo qõ verbum substituo põt esse directũ ꝛ obliquũ. ergo est cõe ex sui natura. sed ex applicatiõe testatoris põt applicari put vult ad directũ ꝛ obliquũ. Sol. fateoꝛ qõ est cõe: tamẽ potiꝰ trahiꝝ ad obliquũ. ℌm opi. glossi. ¶ Modo k ergo reuocemus in dubium istũ pessum q̃ vtilissimus est ꝛ sepe de facto cõtingit. Testatoꝛ filiũ impuberẽ beredem instituit ꝛ idẽ substituit sub hac forma qñcunq; filius meus decesserit talem substituo tandẽ mortuo patre decedit impubes superstite matre vel aliꝰ cõiunctis ꝛ substituto quericur qs succedat impuberi: an substitutus: an veniẽs abintestato. Rñdeꝛ glossi. q̃ veniens abintestato: qr illa substitutio est oĩ tẽpore fideicõ. tã in pupillari etate q̃ postea tñ isti venientes abintestato siue fit mater siue quicũq; alius tenent restituere hereditatẽ: deducta tñ legitima ꝛ trebellianica: qr illa est necessaria conclusio suppositio qõ substitutio sit fideicõmissaria vt in. c. j. de te. lib. vi. ꝛ extra eo. c. raynuti. ꝛ. c. ray. ¶ Modo reparare aũcedẽs. l. qõ ista substitutio sit oĩ tpe fideicõ. sed hoc pꝛobaꝛ ex verboꝝ aptitudine et sermonis vnitate et non diuidenda testatoris voluntate ꝛ vitanda absurditate et ex voluntate testatoris verisimilitate exequẽda bamanitate: et ex rigore pferanda eqtate: dico q̃ hoc ꝓbatur ex verborum aptitudine. nã verbũ substituo l aptissimũ est ad fideicõmissariã substitutionẽ vt. ℨ. ti. j. l. gñaliter. ℌ. fin. ꝛ etiã de cõsuetudine est q̃ istud verbũ substituo ponaꝛ in substitutione fideicõmissaria. vt dicit glo. in. ij. q. sed cõsuetudo est altera natura seu signatio verbi vt no. ff. de leg. ij. l. ij. ℌ. quod tñ cassius. ista argmẽtatio est bona ex quo verbis conuenit ꝛ mẽs in ꝛ trariũ nõ apparet vt. ff. de here. in sti. l. talẽ. ℌ. fi. ¶ Scõ dico q̃ hoc ꝓbaꝛ ex sermonis vnitate ꝛ rõnis. ꝛ arguo sic: sicut se bñt duo extrema in personis: ita in tpibus. arg. de personis ad tps: vt. ff. eo. l. qui plures liberos. sed verbum cõmune substituo positũ inter personas ponitur absq; persona ꝛ distinctione ꝛ indentitate: ergo et in tpibus reputat vnum ꝛ idem in vtroq; tempore ꝛ non diuersam speciem substitutionis. ℨ firmã

tur hec argu. naz quoties vna determinatio sequit plura determinabilia que põt pariter determinare determinat ea pariter vt. ℌ. eo. l. q̃uis. ꝛ. l. hereditatẽ. ergo est idẽ bic q̃ determinatio vnius verbi determinat plura verba ergo determinat ea vnioce nõ equoce. Itẽ ℨfirmaꝛ ꝛ alia rõne qꝛ ad vnitatẽ forme corrũdet vnitas substantie. l. cũ. q. ℌ. de legatis. sed hec est idẽ bic q̃ determinatio vnius verbi determinat plura verba ergo determinat ea vnioce nõ equoce. Itẽ ℨfirmaꝛ ꝛ alia rõne qꝛ ad vnitatẽ forme corrũdet vnitas substantie. l. cũ. q. ℌ. de legatis. sed hec est vnitas forme ῥbozum ergo vnitas substãtie substõnis ꝛ non plures substantie seu ſpecies substõnis. ¶ Tertio dico q̃ hoc pꝛobatur ex non diuidenda voluntate testatoris. ar. ff. de his b qui. vt indi. l. eũ qui. ℌ. pro parte. esset eñ diuidere voluntatem si fieret digressio de directa substõne ad obliquam. ¶ Quarto dico q̃ hoc pꝛobatur ex vitanda absurditate. nã absurdum videꝛ q̃ mater excludatur a luctuosa filiꝰ hereditate. vbi de voluntate pꝛis pbabili dubitaꝛ. ar. buius. l. ꝛ. ℌ. ti. j. l. fin. ¶ Quinto dico q̃ hoc ꝓbaꝛ ex voluntate testatoris verisimilitate qr nõ est verisile q̃ cõtra matrez i statuerit id qõ contra se statui nollet: nam istud est equũ arbitrium qõ est equum in se ꝛ in aliũ vt. ff. de so. l. j. ¶ Sexto dico q̃ hoc ꝓbaꝛ ex erequenda humanitate q̃ maxime facit pro matre magis q̃ pro extraneo substituto vt. ff. de inof. te. l. nã ꝛ si parentib. in princ. nã si totaliꝛ mꝛ excluderet ergo etiam ab alimentis esset exclusa q̃ sibi non deberentur ab herede extraneo. ¶ Septimo q̃ ꝛ si rigor ῥbozum suaderet matrez excludi tñ equitas interpretatio scripta fauet mꝛi. nã cũ mẽs iuris sit. p mꝛe nõ possumus in dubio ℨ mꝛem interptari. nã dubia substitutio nõ est ℨ mꝛem interptanda sed eligit quedam media via vt nec mꝛ. pꝛsus excludatur nec substitutus penitꝰ expellatur. vt bac. l. in fi. ꝛ cõfirmantur predicta ex autoritate glo. vt hic. ꝛ. ff. e. l. centurio. et Azo. in sum. buiꝰ ti. ꝛ Old. ꝛ mar. fil. ꝛ Jac. de bel. ꝛ Bar. in. d. c. ray. ꝛ Jo. an. in. d. c. si pr. in glo. sua.

m ¶ Itẽ interptatioꝝ prudentiũ cõiter tz bãc opiñ. et ego q ea que sunt tradita a magris legum recito et post terga metẽtiũ quasi spicas recolligẽdo vado: vt dicit Ruth. c. ℌ. Ita sepe consului me ab vniuersitate doc. separe nõ audens. ¶ In ℨium ostendo euidentissimis rõnibꝰ. ꝛ pro rõne tpis arguitur sic. oẽ q̃ ob inumerak ex tpe recipit tpis distinctionem ꝛ originẽ ꝛ naturã ex tpe a quo dinumeratur. vt. ff. de stip. ser. l. si seruus cõis meuꝰ ꝛ castrẽsis peculiꝰ in fi. Sed certũ est q̃ aduerbiũ q̃ncunq; est aduerbiũ dinumerativũ tpis ergo suũ dispositiuũ legem sumit ex tpis qualitate. ꝛ cõfirmatur qr hoc aduerbiũ est distributiuũ q̃ mo ꝛ multiplicatiuuz. nam multas dispõnes implicite continet vt. ff. qui. mod. vsufr. amit. l. si cũ in annos. ergo istud aduerbium duplicat substõnẽ ꝛ ficante pubertatez erit directa post erit obliqua. hinc accidit q̃ oẽ verbũ geminatiuũ vel multiplicatiuuz dz aliqd operari ꝛ argue re vt. ff. ad treb. l. balista. cũ ergo ista substõ sit pupillaris ꝛ fideicõ. ergo ꝛc. vt. j. de fideicom. l. si fra

39 ter tuus. ¶ Scõ arguit rõne etatis ꝛ qualitatis nã quoties aligd referr ad aliquã etatẽ ꝛ personam dz intelligi ℌm illã etatẽ ꝛ persone q̃litatẽ: vt. ff. de vsu ꝛ habi. l. plenũ. ℌ. equitũ. ff. de ali. leg. l. cũ vnus. ℌ. in alimẽtis. ꝛ ar. ff. de leg. ij. l. ℌtich. ꝛ cõfirmatur: qr cõditionũ verba q̃ testõ ꝓscribunt ꝓ volũtate cõ siderant ꝛ ad tps retinent ꝓpriã significationem post tps assumũt ipropriã. ff. de condi. ꝛ demõ. l. pr seuerinã. ℌ. conditionũ. ꝛ istud non ꝛtingit nisi pro

40 pter etatẽ ꝛ qualitatez pſone in qua quis loquitur. ¶ Tertio boc pꝛobaꝛ naturalis affectionis rõne. pr eñi dubio pſumit ꝓ videre filio ꝛ non grauare. vt. ff. de vsu. l. i fideicõ. ℌ. cũ pollidiꝰ. ℨ. de inoffi. test. l. filiꝰ mꝛem. ꝛ. l. si qs in suo. pe. rũso. ꝛ. ff. de cur. l fu. l. si furioso puberi. ℌ. si amicus amico vult bona. ergo multomagis pr filio. vt. ff. de here. instil. m quidã cũ filiũ. cũ ergo substitutio pupillaris sit fauor ꝛ substitutio fideicõmissaria sit onus fic. ℨ. de inofficio. testa. l. ex tribus. ergo potius pꝛesumitur patrem impuberi pꝛouidisse in pupillari etate pupilliter substituendo q̃ grauasse fideicõmittendo. ꝛ confirmaꝛ per text. d. c. si pater. vbi aperte dicit q̃ substitutio dubia interpꝛetatur directa si verbis cõuenit ꝛ pſonis. Sed boc de pſonis nõ est dubium

de raph. in. l. ῥbis. ff. eo. ꝛ ibi dicit q̃ dũ bald. bic alle. l. si. ff. de here. instit. in ℨiuz. l. ex facto. in pñn. ff. ad treb. sed ibi fuerũt ῥba obliqua. ista opinio bald. vr ℨ. l. si seruꝰ legat. ℌ. si leg. j.

¶ Itẽ sepe. Et que differentia fit inter directã et fideicommissariã vide text. meliorẽ q fit in iure in. l. coheredi. ℌ. cũ filie. ff. e. ℨ bald. dũ ibi. And. barb.

¶ Cõe. qõ limita nisi dictum fit substituo te heredem vt no. ponit Bald. j. in fi. buius. q.

¶ Bõ. an substõ cõpendiosa facta a pagano per verbũ substituo: valeat iure directo inter pupillos ꝛ an post ea obliquet ꝛ effectus est magnus: qr veniens iure directo bz beneficiuz l. fin. ℨ. de edic. diui adr. ꝛ non patiꝰ detractionẽ quarte. ꝛ bz iura sepulchrorũ. l. qr pvim. ff. ad treb. Itẽ qr nõ põt detrahi legitima q̃ alꝰ põt detrahi. vr vult glo. fin. in hac l. in glo. fi. ꝛ videt de mente huiꝰ. l. in quantũ vult q̃ mꝰ veniat cũ q̃ transeunt oẽs doc. excepto bar. q dubitan do tenet ℨium qr miles põt filiũ gravare in legitima. l. fi. de inof. test. Tu tene glo. qr multa i pediũt facienda q̃ nõ ipediũt iam facta. Itẽ in substitutione fideicommissaria non veniunt fructꝰ percepti iudicio testatoris sed in directa veniunt dũmodo extent tẽpore mortis eiꝰ cui est facta substõ vr est casus q non est alibi in. l. centurio. ℨ alr dicat ibi ange. vide ibi. d. Jo. Andre. Barba.

¶. Substituo. vide. j prorime.

¶ Itẽ interptatio Et istam partez tz bal. l. iam boc iure. l. centurio. ꝛ sic dicit se consuluisse et ad banc materiam vide plene. d. io. in c. raynuti. et in. d. l. centurio. an. bar.

a ¶ Quarto. sed bãc rationez propter quã bal. firmat q̃ cõpendiosa tpe pupillaris etatis facta per vnũ cõe nõ habet effectũ ꝛtra matrẽ qr cõtinet vulgarẽ expꝛessam in se ꝛ tinentẽ tacitã pupillarẽ q̃ nõ admittit cõtra matrẽ impugnat Jmo. in. c. raynuti. extra de testa. qr sicut in dicta substitutiõe cõpẽdiosa cõprehẽdit expꝛssa in genere. ita etiã ea rõne con

bitũ ꝛ verba patiunt ergo ꝛc. ar. ff. de le. j. l. ab omnibꝰ. in pñn. ¶ In accedit. ℨ. de here. instit. l. fin. et gl. ordi. in. l. verbis ciuilibꝰ. q̃ dicit q̃ dubia substitutio recipꝛocaꝛ recipit interpꝛetationẽ directe. Ad idẽ qõ in testamẽtis pleniꝰ fit interptatio vt ff. de re. iu. l. in testamẽtis. ℨ pupillaris substitutio est pleniꝰ q̃ fideicommissaria vt. ff. de vul. sub sti. l. coheredi. ℌ. cũ filie. ꝛ. nec fideicõmisso. ꝛ per bãc partẽ ꝓcise tz glo. instil. de pupil. substi. ℌ. qua rõne. ita cõsuluit Cyn. vt refert bic in addi. ꝛ Jo. and. boc tz in. d. c. si pater. in nouel. nã cũ nõ posfit extendi rõne quare fotiꝰ operet verbũ moriaꝛ qõ est verbũ ciuile q̃ verbũ substituo. Et de verbo moriaꝛ est casus qõ interim substitutio est directa. vt. d. c. si pr. ergo necessario sequit q̃ dicta substitutio est directa in pupillari etate. ꝛ si tu dicis si est directa ergo nõ obliquaꝛ. Rñ. ipsa directa nõ obliquaꝛ tz cuanesciꝛ ꝛ post ipsam subsequitur quedã alia substitutio. ſ. fideicõmissaria. Que ergo substitutiões ꝛ dũ prima moritur. scda. ꝛ ic. nõ ergo trãsit directa in obliquã. sed directa desinit ꝛ obliq̃ incipit a quenĩte pubertate. nõ ob. de leg. j. l. qõ fideicõmissum. qr sic̃dẽ fideicõmissum relinquit ꝓ patrẽ ab impubere nõ expirat. si autẽ a substituto vel legitimo herede inpuberis tunc expirat pubertate a dueniẽte sicut expirãt scõe ta-

41 bule vt plene diximus in. d. l. ex tribus. ¶ Quarto[a] boc ꝓbaꝛ ꝓ punctũ rõnis ꝛ boc attende. naz posito qõ opi. ℌm quã ℨ sului esset vera in matre tñ in alijs succedentib[b] abintestato videtur oĩno falsa.

b ¶ Et premitto[b] qõ substitutio cõpendiosa cõtinet vulgarẽ quasi expꝛssam. ergo continet tacitam pupillarẽ tanq̃ inclusam sub vulgari. posito ergo q̃ neges pupillarẽ expꝛssam non potes negare tacitã q̃ admittit cõtra oẽs pteteꝛ cõtra matrẽ. ꝛ huic rõni non videꝛ posse rñderi nisi quis diceret qõ quasi expꝛssa vulgaris cõtenta in cõpẽdiosa nõ cõtinet tacitã pupillarẽ: qr tacituz non continet tacitũ: nã essent due fictiones: sed cũ dictum fit superi⁹ q̃ talis vulgaris contenta in cõpẽdiosa est potiꝰ quã tacita dicta rñsio nõ videt vã. cõmunis ergo opinio sit vera i matre: tz nõ in alijs

42 ꝛ succedẽtibus abintestato. ¶ Unum etiã adc uerte ꝛ notabis q̃ si substitutioc est ita cõcepta filius meus heres erit: ꝛ in pupillari etate decesserit. ꝛc. tũc est pupillaris substitutio expꝛssa ꝓprie: ꝛ in forma cõtinet vulgarẽ oĩno tacitam: tunc habet locũ. l. qõ fi filius. de cap. sed detracta illa conditione si heres erit: ꝛ apposita sola conditione si in pupillari etate decesserit talis substitutio est cõpendiosad tz limitata ad pupillarẽ etatez: ꝛ ideo continet vulgarẽ expꝛssam vnde tz pupillus moriatur viuo patre succedit expꝛessa vulgaris. ꝛ est rõe qr ex quo testatoꝛ indistincte locutus est non distinguẽdo fit heres vel nõ heres ex propria na-

a ¶ Quarto. sed bãc rationez propter quã bal. firmat q̃ cõpendiosa tpe pupillaris etatis facta per vnũ cõe nõ habet effectũ ꝛtra matrẽ qr cõtinet vulgarẽ expꝛessam in se ꝛ tinentẽ tacitã pupillarẽ q̃ nõ admittit cõtra matrẽ impugnat Jmo. in. c. raynuti. extra de testa. qr sicut in dicta substitutiõe cõpẽdiosa cõprehẽdit expꝛssa in genere. ita etiã ea rõne con

tura. ꝛ significatione idefinite vtrũq; casum cõprehẽdit. arg. ff. de serui. vr. pre. l. si seruiꝰ. ꝛ. ff. de bo. aut. iud. pol. l. in vẽditione. ℌ. de tpe. ꝛ. ff. de condi. ꝛ demõ. l. cõditionũ q̃ in futurũ. Cum ergo teneas opi. ꝓ matre. qũo rñdebis ad obiecta in cõtrariũ. ꝛ certe ad rõnes de facili rñdeꝛ supponendo qõ substitutio sit vna vnius forme ꝛ nature: qr boc facit vnitas sermonis quã lex multum ponderat. argu. j. de cadu. to. ℌ. boc ita tã varie. Hã er quo testatoꝛ non distinxerit inter etates nec nos distinguemus. sed totum vnum ꝛ eodez modo intelligemus. ¶ Nec ob. dictio quandocunq; qr ℨfusle ponit non signãter. ꝛ tz non ponereꝛ intelligiꝛ tacite. vnde ita confuse ꝛ obscure posita nihil operatur.

¶ Itẽ non obst. ℌ. conditionum verba. qr ibi non poteraꝛ res valere vnifozmiter. qr tutela non cadit in pubere: nec cura cum plenitudine ptãtis. cadit in pubere boc aũt põt res vnifozmiter interptari. i. iure fideicommissi. Itẽ non ob. ℌ. equitũ. et l. stich⁹. qr loquunt in coherentibus pſone. Item non ob. gl. in. ℌ. qua rõne. qr bz plures glo. contrarias: ꝛ veriores. Itẽ non ob. c. si pater. qr ibi fuit ỹ bũ ciuile directũ dum dicit instituẽdo. Itẽ nõ obstat ratio illius. c. ibi cum institutionibus ꝛc. nam in boc casu non ceſſat legitimo herede inuenit verbis: qr verbum substi tuo interptatur obliq̃. Itẽ non ob. ℌ. in testamentis: nã bic nõ fit larga interpꝛetatio. qr offenderet ius tertij. i. matris. arg. ff. de admi. tu. l. impuberi. Itẽ non obst. gl. l. verbis ciuilibus. qr non dicit ibi glo. qõ dubia substitutio interpretetur directa: tz dicit ꝙ dubia directa interpꝛetatur directa nõ dubia. qr dubietatẽ remouet lex: vt. d. l. in heredi. institu. Item certa dicta glo. nõ loquit qñ mꝛ esset in medio nec etiã glo. q̃ est in. d. ℌ. qua rõne. ℨPreterea ꝙ ibi autoritas vnius glo. nõ vincit autoritatẽ pluriũ gl. vt. ff. de mino. l. emili⁹ largianus.

43 ¶ Et predicta sunt vera qñ verbum substituo ꝓtertur simpliꝛ ꝛ absolute: vt quandocunq; filius meus decesserit talẽ substituo. sed si testatoꝛ vltra se extendit si quidẽ dicit talẽ heredẽ substituo ex voluntate huius dictiõis heredẽ in pupillari etate substitutio est directa: b qr est verbũ ciuile directũ. Attende tu. nã hec verba fuerunt antiq docto. Nicol. de mata. vnde aut bar. qui vtiꝛ hoc sermone fuit fur. aut in duobus corporibus fuit vna forma intellectus: inuenio tñ in multis qõ tacuit veterum nomina ꝛ sibi applicuit ingenia qõ fiendum non est vbi

44 laus recte queritur. ¶ ℨProcedo vlterius ꝛ quero quid si testatoꝛ adiecit hec verba pleno iure vel insolidum vel in totum vel in omnibus bonis vel posuit a duerbiũ libere: vel dixit sine diminutione aliqua. Bar. dicit quod omnia verba repugnantia detractioni alicuius falcidie sunt directa quando apponunt verbis cõibus: ꝛ fi ista opi. esset vera reliqueretur nobis dispũtãda materia an post

facit qõ vulgaris cõprehẽsa sub ista sit vulgaris nõ tacita: qr non repugnat verbis: qr põt decedere viuo testatoꝛe in pupillari etate: et erit casus vulgaris: ꝛ sic nõ refert an sit compendiosa an pupillaris.

c ¶ Et est rõ. vide bar. in. l. j. in pñn. in v. vlterius q̃ro pupilꝰ cui est facta substõ. ff. e. ꝛ in. l. ℌ. in pñn. versi. iij. queritur qbus verbis. ff. eo.

f ¶ Qr er quo testatoꝛ. sed in. l. iã boc iure. rñdet aliter q̃ bic. ideo cum vide vel rñde q̃ ibi substõ fuit facta per verbũ directum. bic vero per verbum commune. And. Barba.

g ¶ Itẽ nõ ob. sed valde obstat prealle. c. si pater. vbi vult q̃ semper interpretetur directa. And. Barba.

b ¶ Substitutio directa. vide bar. in. l. cẽturio. in v. iij. principaliꝛ. q̃ro. ff. eo. ꝛ bar. ibi loquit qñ in diuersis oꝛonibꝰ boc cõtingeret. bic autem qñ verbũ heredi est ad terminationẽ verbi cõis. ꝛ bal. bic sequitur Jmo. in c. ray. in materia cõpẽdiose. extra de test. facit. l. seruꝰ pluriũ. in fin. de le. j. ꝛ bar. in. d. ver. iij. principaliꝛ quero. in. l. cẽturio. ꝛ ibi dixi post Jmo. no. Ang. in ℨ. si. cxxix. ꝛ in ℨ. si. clxix. ꝛ ꝓbatur. qr si verbũ heres esto. est directũ. ita ꝛ verbũ substituo heredẽ: qr verbũ esto potest conuenire fidei commisso sicut institutionem inducere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Talia verba. Imo. in. c. ray. extra de test. saluat dicens qõ Bart. non dixit quod substitutio per predicta verba intelligatur eq̃pollere substitutioni facte per hec verba talis sit heres. sed bñ dixit qõ mens testatoris fuit quod valeat iure directo illo casu quo potest valere, aficnõ sequitur quod post pupillarem etatẽ nõ possit valere iure fideicõmissi ex quo fuit facta per verbũ cõmune.

b ¶Fideicommissa a riam. vt. d. l. cõbere di. dic quod ibi fue runt verba obliqua ⁊ adde qõ Joã. de imo non obstãtib⁹ hic no. per Bal. in c. raymuti⁹. extra de testa. dixit posse sal uari opi. Bart. qr non possent bene verificari exempla b Bar. nisi essent verba in substitutione directa et quod per illa substitutio directa intelligatur probatur. nam als c si nõ induceret substitutionem directam et sic pupilla rem posset p heredes filij impuberis detrahi legitima. in quo per fidecommissum grauari non põt. ⁊ sic fi ne diminutiõe non veniret ad substitutum. et ideo expedit intelligere qõ per illa verba testator voluerit substitutionem esse directam quo casu nulla fiet detractio et legitime per not. in l. ex tribus. ℈. de in offi. test. nec obst. qõ dicit Bal. testatorẽ non videri voluisse in dubio de alijs bonis q̃ de suis disponere: qr 46 respondet quod verũ est illud si principaliter non voluit: sed in cõsequentia illud bñ voluit ex quo voluit substitutionem esse directã: quia p̃sequẽs censet voluisse qõ ad substitutum veniant etiã alia bona pupilli ne alias cogat pupillum decedere p̃ parte testatum ⁊ p̃ parte intestatum si adiuerat hereditatẽ patris alias si nõ adiuerat saltem decessisset testat⁹ quo ad legitimã suã facit d qõ habetur in. l. sed si plures. ℌ. filio. et ℌ. ad substitutos. ff. eodem. ita dixi in mea repeti. l. centurio. ff. de vul. et pupillarem etatem in totum euaneſceret substitutio: nã si talia[a] verba equipollent buic sermoni talis sit heres q̃ est directus sermo: tunc ſm plurimos adueniente expiraret substitutio: ⁊ hoc ex ꝑsona etenim glo. in. d. ℌ. qua rõne. Sed ſm me est aliter distinguendũ. vt. ℈. dixi. ¶Preterea attende hic ista verba quã⁹ lata semp apponunt a testatoribus cũ termino restrictiuo. l. in suis bonis. ⁊ ℔ ista verba nõ arctẽt pupillarẽ. l. si ita. ℌ. qui filio. ff. de secũdo ta. tñ dubiã substitutionẽ ꝟba arctatiua restringunt argu. ff. ad treb. l. luctus. ℌ. q habebat. sed restrictio ad bona testatoris inducit fideicommissariã[b] vt. d. l. coberedi. ℌ. cũ filie. p ista ꝟba ergo nihil aliud intelligo nisi falcidiã esse ꝓhibitam a testatore in substitutione fideicommissaria qr ſtestatoris est applicare hereditatẽ ad substitutuꝫ vt ipse nõ vt ali⁹: idest p suũ testamẽtũ nõ p testm filij. ar. ff. de sol. l. a magis. ⁊ facit qõ not. ℈. de fidei com. lib. l. decem. ⁊ certe si testator[c] fuisset interrogatus nõ est verisimile quia voluerit ampliare se ad bona non sua que venirent in pupilari. arg. ff. de leg. j. l. serui electiõe. ℌ. cũ fundus. ⁊. l. si dom⁹. ℌ. fi. ⁊ de cõtrahẽ. emp. l. qui tabernas. ⁊ rõnabile est ꝙ verba restringant ad cogitatũ. de test. tute. l. si quis ita. ℌ. pe. ⁊ in tali cogitatu ℔ locus statutũ. l. ar. ff. de leg. ij. l. codicillis. ℌ. fin. ¶A⁹ testator fingit cogitare id qõ lex disponit. arg. ff. de acquirere. l. si duo. ℔ qũ testator vult vnum: et lex vult aliud ſtãduz est legi. vt. ff. ad. l. fal. l. titia. ⁊. l. cerdonem. ff. de ope. lib. arg. ⁊tra qõ ex tendat in dubio ad bona heredis. vt. ff. de leg. ij. l. cũ filius. ℌ. dñs. ⁊. l. vnũ ex familia. ℌ. si re. sed ibi dispositio concernebat certã rẽ: hic incertã. ⁊ in genere arg. eius qõ 45 legit. j. de cuic. l. i. ¶Sequens qõ ⁊ quotidiana est ista. testator filiũ pupillum heredẽ vniuersalem instituit: ⁊ si absq̃ liberis moreret iussit oia bona sua vẽdi p executores testamenti et dari pauperibus modo querit vtrũ ista substitutio sit directa vel fideicõmissaria. ⁊ videt qõ sit directa. qr pater videt testatus ad declinãdũ legẽ falcidiã que non detrahit de substitutione directa. de epi. ⁊ cle. l. si quis ad declinãdũ. vnde executores videntur substituti heredes p pauperibus. ⁊ sic substitutio directa. facit ad hoc qõ no. j. de edic. diui adria. tol. l. fi. per Jaco. bu. ¶Preterea qñ testator cõmittit alicui distributionẽ bonoꝝ suoꝝ in vltima voluntate eoipso videt istituere illũ ⁊ rogare ꝙ det p aia testatoris: vt extra de testa. c. cũ tibi. sicut ergo dicimus in primo gradu de instituto sic debemus dicere in secũdo gradu de substituto. nam in eo gradu executores nõ habẽt coheredem vniuersalẽ. ⁊ hanc opi. tenet Bar. in. l. cẽturio. in lectura secus si nõ dedisset executores. nã tũc ista substitutio est obliqua: qr ẽps q est pr̃ pauper nõ venit ni si eodẽ iure quo veniũt pauperes: ℔ paupes sunt substituti p ꝟba mere obliqua: et p res singulr di stribuẽdas inter ipsos: ergo ẽps nõ põt alio iure venire cũ veniat ex ꝑsona pauperũ sicut dicimus in patre. j. de bo. q̃ lib. l. cum nõ solũ. ⁊. l. cũ filio. ff. de leg. j. ſm bart. sic ergo dicit ꝙ datio executoris testamẽtarij auget naturam substitutionis: ⁊ facit eã directã vbi esset fideicõmissaria nõ dato aliquo executore ab ipso testatore qõ nõ puto verũ qõ ſicut tutor testamẽtari⁹ ⁊ legitim⁹ nõ differũt in officij qualitate: sed in noĩe tñs. ita executor testamentari⁹ ⁊ legitim⁹ nõ differũt. ¶Itẽ si moritur[d] testamentari⁹ deuenit in legitimũ ⁊ idẽ si negligit vt in. l. nulli. ¶Dico ergo simplr dictã substitutionem esse fideicõmissariã. ꝑpter verbũ dari vt. ff. de vsufru. l. si qs ita. ⁊ de vsufr. le. l. fundi trebatiani. nec dat executor de bonis suis sed de bonis heredis.

c ¶Et certe si testator. põdera qr tñmodo extẽdit ad nõ cogitata si verisimiliter de illis cogitasset vt. l. tale pactum. ℌ. gñali. ff. de pac. And. bar.

d ¶Itẽ si moritur. Et istã partẽ sequit. d. Jo. in. l. cẽturio. ℔ Bart. hic non allegat bal. ibi tñ sequit bar. ⁊ illud dictum bar. tene mẽti. qr est valde singulare ſm Jo. ibi. ⁊ moder. in notabilibus. ⁊ ibi sequit Bart. qcquid dixerit hic Bald. sed Bar. ℈. cõtra in. q. sua que incipit filium adultũ. vbi ℈ ꝙ fit fideicõmissaria. ⁊ sic reperit ꝛtrari⁹ sibi. sed ꝑ opi. Bart. fortiter facit. l. titio et seio. ℌ. seia libertis. de leg. ij. et. l. denicp. ℌ. interdum. de penu lega. et. l. proculus. ff. de vsufruct. ad que optime respondet ibi. d. Joã. vbi omnino vide Joã. de imo. in. c. cum tibi. de test. vbi sequitur Bald. hic. et dicit se ita consuluisse fozliuij. vide bal. duz in repe. c. si pr̃. de testa. lib. vi. vbi sequeret qõ hic voluit vide. d. Lar. in c. cum tibi. vbi refert se consuluisse qũdo opi. Bald. hic vide sali. hic in v. q. And. bar.

e ¶Itẽ plus dico ꝙ dicta substitutio non est vniuersalis: qr ꝑtiũ ℮ ℔ distribui nõ onera hereditatis. testatorem iussit vẽdi: ꝑtiũ dari ⁊ voluntas est obseruãda formal⁹. sed nemo babẽs ꝑtiũ est ꝑ pterea heres vniuersalis. vt. ff. ad treb. l. cogi. ℌ. et generaliter. ⁊ de leg. j. l. nõ ampli⁹. ℌ. fi. cũ intelligatur ꝑtiũ deductis oneribus. vt. ℈. de colla. l. illud. f ⁊ ita de facto cõsului verone. Et idẽ si non fecisset mẽtionẽ de venditione sed de sola rerum distributione. vt. ff. de vsufr. l. nihil. ó adi. le. l. fi. non ob. l. si quis ad declinandam. ⁊. d. c. cũ tibi. qr ibi testator non puiderat sibi de aliquo herede exꝑsso hic aũt prouidit de exꝑsso. ergo cessat tacitus heres. vt. ff. eo. l. cũ filio. ℌ. filio. ꝙ dicta ergo verba filij videtur g post mortẽ grauar⁹ ℣. vt. ℈. vt act. ab bered. l. i. et sic ex ꝑsona filij detrahet legitima et non trebelliani ca: de qua põt pr̃ libere disponere in pauperes vt 47 ℈. de episcop. ⁊ cle. auẽ. si qua mulier. ¶Tertio b gl.[b] dicit ꝙ qñ cõditio sine libe. est adiecta in verbo directo tunc substitutio est oĩ ꝑte fideicõmissaria. i Et ideo reuoco in dubium vtrũ verba directa mutẽt effectũ ꝑpter istã cõditionẽ si decesserit sine e liberis. glo. hic dicit qõ obliquanꝫ: quia ista cõditio de iure ⁊ de facto non consueuit apponi: nec cadit propriemnisi in substitutione fideicommissaria: ineptũ essẽt esset dicere substituo tibi pupillariter si liberos non habueris. Ridiculũ est ẽm apponere conditionẽ liberoꝝ pupillo. sed ista ratio glosſ. non concludit: qr imo est cõditio in pupillo et est quasi necessario vera et necessaria veritas non minus operaꝫ ꝙ contingens. ¶Itẽ boc qñ pupil k lus põt grauare ℔ difficulter. ergo ⁊c. argu. ℈ de libe. ⁊ posth. l. ℔ est quesitũ. ℌ. spadonẽ. cũ sua glo. ⁊ no. insti. de nup. in pzin. in. ij. gl. Secunda gl. est qr ista cõditio si sine liberis. trahit istam sub f stitutionem ad pubertatẽ de necessitate ⁊ ꝛfert cã in tempus possidendi habere liberos. ergo durat post pupillarẽ etatẽ si durat ⁊ est vna ꝑ oĩ tpe. ergo semp est fideicõmissaria: sed quãdo non est conditio liberoꝝ tunc per verbũ directum non trahitur necessario ad tẽpus pubertatis: ⁊ ideo finitur pubertate. vt. l. verbis ciuilib⁹. Dicamus ergo cũ glosſ. ꝙ obliqua cõditio obliquat substitutionem omni tpe. ¶Adde aliã rõnem. nam ex ista condi. apparet qõ fuit dispositio onerans non bonoraꝫ: nemo emi ideo honorat⁹ qõ non ℔ liberos. ℔ graua⁹. vt. ℈. tit. j. l. generaliꝫ. ℌ. i. ¶Porro si diceres eã pupillarẽ: ⁊ pupillaris est honor non onus. ℈. de inoffi. testa. l. ex tribus. sequeret quod ista conditio esset apposita ad restringendũ prouisionẽ: nõ ad limitandũ grauamẽ. Sed rñ. qõ boc nõ est g absurdũ qõ puisio in extraneos cessat ꝑpter liberos: vt. ff. eo. l. ex facto. ff. de pac. l. tale pactum. ℌ. fi. j. de reuocã. do. l. si nunc̃p. Item p glo. facit ꝙ qñ b vna conditio refertur ad plura conditionalia refertur equaliter. vt. ℈. eodem. l. quãuis. ¶℔ contra ista est glo. no. instit. de pup. substi. ℌ. extraneo. que firmat contrarium: ⁊ illa est verior. per. d. c. si pater. de testamen. libz. vi. vbi est casus expressus. Quidam dicunt quod contra istam glosſ. est casus in. l. centurio. in verbo iure cõmuni. ⁊ dicunt verũ. alij dicunt quod illa lex loquitur in eo qui poterat eque formaliter substituere: ⁊ idcirco omni tẽpore: ⁊ ideo semp directa. ℔ isti nõ ponderant illud verbum iure cõmuni. Itez cum ista conditio sit sine liberis semper intelligatur. ergo idem est i si exprimat. aduerte si sit substitutio pupillaris[l] et vbertate generantis ⁊ in solite nature contingat eũ genuisse. nunquid substitutus excluditur ratione preteritionis: an ratione conditionis: et dic quod

k ¶Arg. no. Bar. ⁊ doct. in. l. in pupillari in fi. ff. eodem.

l ¶Pupillaris. vide Bar. in. l. in pupillari. in fi. ff. eodem.

ratione

rõne preteritionis. i. ob improuisum casum: vt. l. militis codicillis. ℌ. miles. de mil. te. nam si ratione conditionis iste casus esset tacite prouisus: vt. l. inter. ℌ. cũ inter. ff. de pactis dotali. ⁊ iste effectus est propter. l. filio preterito. que nõ habet locuz in casu qñ testator prouidit suuz iudiciũ nolle, habere locũ in casu liberoꝝ: vt no. de leg. j. l. filius. ℌ. cũ quis. ¶Or finaliter cõcludamus ꝙ ꝟba sunt in suo esse cũ possunt: qr si causa efficiens est potẽs in passum ⁊ in subiacẽte materiã operatur ℔ melius põt: qz ars ⁊ natura semper conantur ad meliora que possint producere in subiacente materiã. Sed quid si testator miscuit substitutionez directã ⁊ obliquã: dic qõ est electio sub 48 stituti. ff. ad trebel. l. recusare. ℌ. titius. ¶Quarto glo. dicit ꝙ si testator distinguit etates distinguit substitutionũ qualitates. arg. ff. c. l. ex facto. ℌ. itẽ q̃ro. ⁊ optime dicit qr distinctio cadit inter diuersa ⁊ intellige qñ etas ℔ distinctiua rationem sec⁹ si dicat siue bodie siue cras siue qñcũq; moriak qr hic confundit ratio distributiua: ⁊ ideo cõfusa distributio nihil distri a buit. ⁊ boc est cõtra Ja. de are. Itẽ no. ª ꝙ verbũ pupillus inſertum demõstratiue: vt substituo tali pupillo meo nõ facit substitutionẽ esse pupillarẽ sed si inserak cõditioni. vt si decesserit pupillus tũc facit pupillarẽ. vt. l. nr̃a. ¶Extra q̃rit si 49 testator dixit si filij⁹ me⁹ ant posteri ei⁹ decesserint sine liberis relinquo bospitali ⁊ posteri nati post centũ annos post testa b torẽ decedunt sine prole an debeak bospitalis ꝙ non qr non potuit vltimo moriens grauari qui a testatore antiquo nihil percipit de lega. ij. l. sed si fic. ver. sic autẽ. In cõtrariũ videt: nã qui est cã cause est causa causati: sed primus testator fuit cã prima acquisitionis bonorum ex qua deriuatione alia processerunt ergo potuit grauare. eo. ti. l. si fuerit. ℌ. i. ⁊ hoc consulẽ do tenuit Jac. de bel. Sed Richardus malum. tenuit contrariũ quia isti sunt extranei antiquo progenitori: ⁊ ideo nec bonorati ab eo. nec onerati ſm Richar. malũ. et bec questio ponc nitur per do. Ray. de for. in materia cõpendiose. ¶Tu dic⁹ ꝙ onus descendit in eos quia hereditas est grauata et grauamen est scriptũ in rem ⁊ ideo afficit rem ad quẽcũq; vadat cuz ꝓ tali fideicommisso omnia bona finta principio obligata. arg. ℈. ad treb. aut. si quis rogatus. Itẽ propria nomina non descendunt in successores quia sunt personalia: sed appellatiua sunt realia: nam vna qualitas potest descendere in mul 50 tas substantias. ¶Cõclusio est ꝙ primus heres videtur rogatus de restituendo post omnes ⁊ er persona eius est cõside randa trebellianica: ⁊ falcidia: ⁊ alienata interim. Et sic dato. coberedi. ℌ. cum filie. de vulg. ⁊ pupil. per Barto. quia originem ⁊ formam sui principij cuncta que inde descendunt d debent observare. ff. ad. l. fal. in ratione. ℌ. fi filio. ¶Itẽ queri tur[d] nunquid cõpendiosa facta in re certa trahak ad vniuersa: dicit Bar. ꝙ sic si est facta per ꝟba ciuilia ⁊ directa vt instituo vel heres esto. vt. ff. de vulga. substi. l. coberedi. ℌ. fina. seus si per verba generalia que glosſa ista vocant cõmunia vt per ꝟbũ substituo deueniat ⁊ similia: que generalia sunt: quia e species non trahitur ad totum suum genus sicut vnus homo non trahitur ad omnes homines: facit. l. cogi. ℌ. qui generaliter. ff. ad treb. per ℣y. ⁊ boc[e] quod dicit Bart. est verũ si habet conditionẽ directã: vt si decesserit in pupillari etate sed si dicit qñcunq; decesserit tunc nunc̃p particulare ad vniuersum f trabam: nam non posset trahi in omni etate qr tẽpus pubertatis[f] fideicõmissum speciale significat: qr fideicõmissum particulare non includit vniuersale ⁊ ꝓpterea nõ cõtinet boc casu tacitã vulgarem qr fideicõmissum nõ cõtinetur vulgaris: ⁊ g 51 ita de facto consului. ¶Venio ad vltimã gl. que ponit differentiã directe ⁊ oblique: est ⁊ alia differẽtia: quia si nemo adiret fideicõmissum esset inane. nam bona vacantia nõ possunt restituere seipsa. ¶Secundo ponit opi. guar. ⁊ reprobat eam ⁊ dicit compendiosa continet expressas collectas nõ dinumeratas voce: ⁊ ꝓpria tamen compẽdiosa idẽ est dicere qõ vor cõmunis ⁊ generalis. ¶Tertio tangit de breuiloqua ⁊ de intellectu. l. lucius: ⁊ quare mr̃ ibi excludak ⁊ ponit duas opin. vna est ratio vigens qr breuiloqua habet in suo finu directaz qr interdum homo plus significat q̃ loquak: ⁊ quãdoc̃p plus portat in pera ℔ in manu ⁊ qr generalia exprimunt per specialia. ff. de leg. ij. l. si chorus. Alia ratio est qr maior affectio que est ad filiũ substitutũ vincit minorẽ affectionem que est ad vroꝛem: ⁊ ℔ ad matrẽ sit affectio legis tũ affectio testatoris vincit affectionẽ legis nõ dico iussum legi sed permissum legis.

1 ¶Substitutio an dicatur recte exemplaria.
2 Substitutio exemplaria dissonat in pluribus a pupillari.
3 Effectus debet magis attendi ℔ origo.
4 Argumentũ ꝙ qui non potest per se non potest per interpositam personam.
5 Pater ⁊ mater bona furiosi non possunt alienare.
6 Argumentũ quod non potest fieri inter viuos nec per vltimã voluntatem.
7 Bona venientibus abintestato iniquum est auferre.
8 Substituere vnũ filiũ ⁊ alium exheredare est valde iniquum.
9 Furiosus non potest hereditatem adire.
10 Legatario incumbit onus probandi hereditatem aditam.
11 Mater non potest substituere exemplariter.
12 Mater non habet administrationem bonorum filij.
13 Substitutus a patre in dubio debet preferri.
14 Similium eadem est natura.
15 Mentecaptus dicitur dupliciter.
16 Mutus non potest testari.
17 ¶Prodigus ⁊ dolosus non possunt testari.
18 Substũ exẽplaria dicit magis piudicialis q̃ pupillaris.
19 Substitutio an fieri possit preterito.
20 Testator vbi facit mẽtionẽ legitime vr̃ semp ius cõsiderasse.
21 Institutio furiosi habet in se tacitã cõditionẽ si reuertatur ad sanam mentem.
22 Substitutio exemplaria includit vulgarem ⁊ priuationẽ primi heredis requirit.
23 Substitutio vulgaris in exẽplaria cõtẽta porrigitur ad oĩa.
24 Nepotes si sunt mentecapti possunt preteriri.
25 Testamenti factio debet esse libera.
26 Substitutionis querele inofficiose an sit locus.
27 Morbus si cessat. v non redit quis non dicitur sanatus.
28 Testamentum furiosi ad boc quod sit nullum non est necesse quod decedat in furore.
29 Substũ exẽplaris qual⁹ differat ab alijs substitutionibus.
30 Qualitas q̃ respicit originẽ officij regrit successiuã equitatem.
31 Substitutio exemplaris ⁊ pupillaris qualiter differunt.
32 Heres acquirens ⁊ persona agens qualiter differunt.
33 Substitutio exẽplaria habet similitudinẽ cum pupillari in ratione mentionis.
34 Substitutio exemplaris ⁊ breuiloqua differunt.
35 Mater que transit ad scõa vota filio furioso põt substituere.
36 Mater filio cõi patrem furiosi an possit substituere.
37 ¶Pater ⁊ mater si eandem fecerint substitutionẽ filio furioso ad eius confirmationẽ non est necessaria mors vtriusq;.
38 ¶Pater si substituit vnũ ⁊ mater aliũ vtroq; mortuo qualiter bona debeant diuidi.
39 Jus accrescẽdi inter substitutũ pr̃is ⁊ mr̃is an habeat locum.
40 Substitutio non rũpitur ℔ suis pater ⁊ filius fuit furiosus.
41 Jus filio potest substituere.
42 Filij sui iuris pr̃i vel mr̃i furiose fi pt exẽplariter substituere.
43 Frater fratri non potest substituere.
44 Substitutio exẽplaria filio naturali furioso an possit fieri.
45 Substitutio exemplaria non põt fieri posthumo sub cõditiõe si motus, moriatur.
46 Substitutio exẽplaria an rumpatur si furiosus post furorem fuit decapitatus.
47 Filius si ante furorẽ fecit testamentũ facto furioso pater non potest reuocare.
48 Mater in substituendo prefertur auo nisi sit vilis persona.
49 Substitutio non potest fieri prodigo.
50 Substitutio exemplaris an possit fieri monacho.
51 Substitutio potest fieri per verbum commune.
52 Substitutio exemplaris quibus verbis potest fieri.
53 Substitutio cõcepta per ꝟba cõia, cõcipit directã ⁊ obliquam.
54 Locutio indefinita potest adaptari ad plures casus.
55 Substitutio exemplaria an possit fieri in re certa.
56 Substitutio exẽplaria non solum cõprehẽdit bona testatoris sed etiam alia vndecunc̃p quesita.
57 Substitutio exemplaris aliqua potest in uenirj tacita.
58 Substitutio exemplaria an continuak in expressa pupillari.
59 Substitutio tacita pupillaris continetur in exemplari.
60 Substitutio exemplaria in casu individui facta cõplectitur totam suam speciem.
61 ¶Prodigus nemo esse potest nisi habeat intellectum.
62 Substitutio exẽplaris non rumpitur per natiuitatẽ filij naturalis furiosi.
63 ¶Pater pupillo vsurario manifesto an possit substituere.
64 Substitutio exemplaris si post furorẽ superuenit tranquillitas si postea venit furor an reconualescat.
65 Substitutio exemplaris filio frenetico an possit fieri.

¶Substitutio an dicatur recte exemplaria.

Timanitatis. Exẽplaria substitutio de secẽdẽtibus mẽtecaptis saltẽ in legitima, institutis põt fieri a parẽtibus vtriusc̃p serus de quocunc̃p si mẽtecapti plẽ nõ habent nec̃p fratrẽ vel ffes sane mẽtis ⁊ nõ põt rescindi p q̃relã ⁊ cessante demẽtia cessat substitutio. Si aũt mẽtecaptus

a ¶Itẽ no. vi⁹ bar. in. l. luci⁹. ⁊ in. l. cẽturio. in versi. q̃ro circa ꝑdicta dixi. ℈. eo.

b ¶Videk qñ. vide Bal. in. l. j. ℌ. p scõa. j. de cad. tol. ⁊ bar. in. l. cẽturio. ff. eo.

c ¶Tu dic. ista cõclusio bñ procedit qñ nõ apparet qõ on⁹ fideicõmissi sit iniunctũ filij⁹ filio rũ p no. per bart. i d. l. cẽturio vbi bãc q. tãgit ſz vbi on⁹ fideicõmissi cẽt iniũctũ filij⁹ filioruz decedẽtib⁹ fine liberis tũc vr̃ qñ nõ valeat. qr nõ sunt honorati. d. l. si fit ℌ. fi. hic alle. ⁊ Lab eo. j. de fidei.

d ¶Itẽ queritk. rapha. in. l. centurio. ff. e. refert qõ bald. hic dicit qõz iure fideicõmissi post cẽ nõ põt valere alio iure ℔ dicit raph. qõ fibi magis ꝓ sententia Bar.

e ¶Et boc. ℈. in contingẽtia facti. ⁊ in cẽtu. alias Bald. ꝺdiceret Bar. ⁊ fi bimet. ⁊ ẽt sali. hic ℔ Bal. qr cõpẽdiosa semp cõtinet pupillarẽ vt hic.

f ¶Tẽp⁹ pubertatis. retẽta opi. Jo. an. i. c. si pr̃. de test. l. vj. qõ cõpẽdiosa facta impuberi p ꝟba directa post pupillarẽ etatem trahatur ad fideicommiſ.

g ¶Vulgarẽ. veruz est si esset tãũ fidei cõmissaria q̃ est ℨria vulgari cuz fideicõmiſ. nõ bẽat locũ nisi here. adita: ⁊ nũc̃p trabitur ad directã vt no. l. verbis. ff. e. ℔ ista substitutio p ꝟba directa dico ꝙ sit fideicõmissaria si post pubertatẽ ℔ Jo. an. tñ continet etiã vulgarem vt ptz etiã ex rõnib⁹. Bart. in. l. cẽturio ff. eo. dũ querit an cõtineat vulgarez.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶Uenio ad quar tum. vide Bar. et bal. in l. furiosi. §. de nup. ⁊ Bal. i. l. ḣ. §. de cur. fu. an, i l. fi cū dote. §. fi. ma riti⁹. ff. solu. ma. re mittitad no. p se. i l. ex facto. ff. codē. ⁊ ibi imol. ⁊ imo. i. l. fi vero. §. de viro. ff. sol. ma.

a ¶Uenio ad quar tū. no. q⁹ lz ista lex videat log de mē tecapto. cōpreben dit tñ furiosum. vi de do. Joā. in l. ex facto. ff. e. Andre. Barb.

b ¶Uenio ad quin tū. tene mēti id qō dicit⁹ doct. q⁹ si fiat substitutio p pter impuberi si i furo re decessit ⁊ decedit sane mētis: sed in pupillari etate qō tūc substitutus venit ex pupilla ri. p. l. qui bz. ff. de tut. ꝑz ray. ⁊ Bar. Sal. Jziū hic tz p quo est text. in. §. q̄ rone cōiucta gl. in ver. ex pirāte furo re cessat qō est no. dignū, ⁊ rīdet ad d. l. qui bz. qō log tur in tutela q̄ af fert plenior rō pui sionē quā cura. sed hic est eiusdē effe ctus pupillaris ⁊ exēplaris: imo ma iorē ise eqtatez bz exēplaris qō cogi ta si ēvex dat tñ cō si. qō fiat exēplari ter ⁊ pupillariter. And. Barba.

c ¶Quarto opp. Bar. ⁊ Bal. i auc. vnde si parens. §. de inof. test. ponit ⁊ ibi vide.

d ¶Facit. vide do. Pe. ⁊ Jo. de imo. i. c. cū tibi. de testa. ⁊ ibi dixi. Andre. Barba.

e ¶Et ḣ casu no. q⁹ sapiēs pōt dicere notario q⁹ scribat iure institutionis. vide bal. i. l. capta torias. §. de test. mi li. bar. ⁊ in. l. illa in stitutio. ff. de here. instī. vide Joā. an. in addi. Spe. in tī. de instr. cdi. §. istru mentuz. ver. qō est cōtrabētibus. ⁊ q in cōtrarꝛu ibi: vi

bz liberos: vel fratres sane mētis de his. scilz liberis si extant vel fratribus si liberi non extāt opz substitui. b. d. ¶No. bāc substōnē dici exemplariā. ¶Scdo not. qō est introducta hu manitatis cā ex mera legis indulgēt'a. ¶Tertio nota quod hoc substō pōt fieri a parētib⁹ vt iuxta seruꝰ. ¶Quarto no ta quibus fiat hec substitutio q⁹ mētecaptis. ¶Quinto not. qō de esse bui⁹ substitutionis est qō ille cui fit fit instituꝰ salē te in legitima. ¶Sexto not. de quib⁹ dz fieri: nā si nō est pro les: nec⁹ frater sapiēs de quolibet si aūt sit, ples de, ple si autē sit frater de fratre. ¶Jtē no. q⁹ hec substitutio nō pōt infringi per querelā inoffi. test. ¶Jtē not. q⁹ cessante morbo cessat substitutio. ¶Ad venio ad oppositiones: ⁊ primo op. con tra nomē substitutionis vī q⁹ incongrue dicat exēplaria: nam omne sumptū ex aliquo dicit exēplū non exēplar vt not. ff. de fide instr. l. ḣ. ⁊ de cōdi. ⁊ demō. l. in testamēto. ergo ista substi tutio dz dici exēplata nō exēplaria: tz cōlequētia pro tanto q⁹ derivaꝝ a pupillari. vt instī. de pup. sub. §. qua ratione. Solu. aliquid sumi ex aliquo pōt intelligi. ſ. formaliter vt sit filius imago ⁊ expressio ⁊ formatū dicitur exēplū. Secundo modo productiue siue effectiue. sicut opus sumit ex artifice tunc non dicitur exēplū sed dicit opus. Tertio modo similitudinarie: ⁊ tunc pōt dici exēplar: q⁹, habet per se principiū sui esse licet in quadā similitudine conueniat cū eo vnde habet occasionem essendi. Jsta ergo substitutio dicit exēplaria: idest similitudi naria: q⁹ hz similitudinē cū pupillari. ¶Scdo op. q̄cunq⁹ aliquid discordat in pluribus cū aliquo quā concordat: cū illo illud nō debet dici simile. vt. ff. de sta. bo. l. queritur. sed exēplaria substitutio in pluribꝰ dissonat a pupillari q⁹ sonet: ergo nō debet dici similis: q⁹ autē in pluribus dissonet q⁹ sonet j. patebit. Scdo noīa imponunt ꝑm originalē rationem quasi ꝑm rōnē seminariā: q⁹ principiata assumūt noīa suorū princi piorū: sed originalē natūrā assumpsit a pupillari: et sicut pu pillo substituit q⁹ ipse sibi prouidere non pōt: ita in menteca pto similis ratio similē iuris, puidētiā sua fit: aut ergo loqui mur quantū ad impositionē nominis nascēti substitutioni im posītā: ⁊ non potuit aptius nec elegātius nomē accōmodari: aut loquimur quātū ad effectū ⁊ tūc fateor q⁹ magna est differētia: ⁊ sic nō ob. ¶Tertio op. q⁹ magis debeat attendi effe ctus rei q⁹ origo: vt. l. nemo. §. de sum. trī. ⁊ l. cuius effectus. de reg. iur. Sol. aut log mur quātū ad perscrutationē pncipiorū ⁊ tūc dz considerari principiū aut quātū ad executionē finiū. ⁊ tūc dz finis cōsiderari. vt. ff. de neg. gest. l. pōponius in negō tijs. denoiatio ergo fit ꝑm causam originalē: executio vō ꝑm effectū ⁊ iste tres opi. respiciūt primū notabile. ſ. de nomine. ¶Uenio ad notabile scōm dz: hic q⁹ imperator mortuus in dulget exēplariter substitui. contra imo dz a viuēte principe impetrari. vt. ff. c. l. ex facto. sol. illud iure digestorū: quo iure substitutio exēplaria erat extraordinaria per rescriptum im petrāda sed hodie est ordinaria ⁊ pmissa ipso iure per legē vt hic. ¶Scdo op. ⁊ videt q⁹ ista substitutio nō valeat quod sic pbo: ista substitutio ē captatoria q⁹ alter alteri testāt ergo nō vz. vt. l. captatorias. de test. mil. sol. concedo q⁹ nō valeret nisi hec lex pmitteret. ¶Tertio op. q⁹ hec lex nō debuerit pmit tere hoc ⁊ arguo sic. nemo per aliuz testari pōt q⁹ testīm regrit ppriā voluntatē. vt. ff. de here. instī. l. illa institutio. sed modo iste mētecaptus testāt per aliū. i. per ministrū ergo hoc impos sibile. solu. iste alius fingit eadē psona nō diuersa. ¶Quar to op. q⁹ qui nō pōt per se nō pōt per interpositā personā. vt §. de here. instī. l. nec⁹ per se. fz mētecapt⁹ nō pōt testari per se ergo nec p aliū. fol. aut est eadē ratio, in se z in alio: et tunc illa regula est vera: aut non est eadē ratio ⁊ tūc sec⁹. vt. l. si qs duos ff. de lib. le. ⁊. l. si a furioso. ff. si cer. pe. cū simi. Tūc aūt est eadē ratio qñ quis, pbiberet suo delicto vel quasi. vt. ff. de bo. li. l. q̄rit: sec⁹ si casu. vt no. de vsuca. l. labeo. §. neratī⁹. ¶Quin to op. ⁊ videt q⁹ ista substitutio nō sit inducta ex humanitate imo resultat quid valde iniquum. ſ. q⁹ pater ⁊ mater possint alienare bona furiosi quorū pr̄i tm̄ curatio est 2cessa ⁊ aliena tio est interdicta. vt. j. de bo. ma. l. i. ⁊. j. de bo. qui. li. cū nō so lū. §. vbi aūt. sol. inter viuos nō alienat sed testādo ⁊ codicillā do alienare possit: vt. ff. de li. leg. l. ab aurelio. §. fi. ¶Sexto op. qō nō pōt fieri inter viuos: nec⁹ vltimā volūtatē. ff. de le. ḣ. l. codicillis. §. pe. sol. ibi in prohibitis vtroq⁹ modo ⁊ dic vt §. de secū. nup. l. fi quis priozis. §. certū. ¶Septimo op. qō iniquū est auferre bona venientibus abintestato. §. de testa. mi li. l. ḣ. sol. verum est! qñ nō p̄cederet ex animi iudicio vt ibi sed hic p̄cedit ex animi iudicio q⁹ testō⁹ erat testabilis. ¶Octa uo op. ad idē. nā iniquū est vnū filiozū substituere et alios di mittere inanes. vt. l. assiduis. j. q po. in pig. ba. fz hoc pmittit in bac. l. ergo male. sol. itelligepmissum cū cā nō sine cā fz gl. ¶Nono op. nā si substitutio vz ergo legata debenť. Sed z

imo non debenť efficaciter cū furiosus adire hereditatez non possit: ⁊ ió si legatarꝰ agāt cauere debēt vt. ff. de leg. ḣ. l. licini⁹ locusta. §. fin. sol. ibi nō fuit facta furioso substitutio, exēplaria nec poterat fieri illo iure nisi per priuilegiū. hic erat facta sub stitutio: vñ a substituto oīa debenť. arg. ff. ad. l. fal. l. in ratiōc. §. fi filio. ¶Decimo, op. nā si hēditas nō pōt adiri: ergo ēt cū cautione legata nō debenť cū legatario icūbat, pbare adi tam hereditatē: vt. l. eā quā. j. de fideicom. sol. boc est speciale. ¶Uenio ad tertiū notabile ⁊ vī q⁹ mater non possit substi tuere exēplariter: ⁊ arguo sic. vbi deficit exēplar deficit exem plādū. vt. d. l. in testō. sed pupillaris substitutio nō pōt fieri a matre. de vulg. sub. l. si mater. ergo nec exēplaria. sol. aliud in pupillari in qua regrit fortior potēt'a cause efficientis: aliud in exēplaria. ¶Scdo op. mater nullā habet administratio nē bonorū filij. vt. l. qui in aliena. §. ḞḞ. de neg. gest. ergo non pōt disponere de eis ficut nec tutori. j. de necef. ser. l. iū. sol. boc est speciale humanitatis. i. miserationis intuitu. ¶Tertio op. si pater pōt ⁊ mater pōt ergo inuicē se impediēt vel cōcur su: vel contrarietate. i. q⁹ vnus substituet vnū alter aliū. sol. in dubio pferēda substitutiz a patre. ar. l. credendū. qui pe. tu. q⁹ filius non potest inuenire meliorē amicū patre: vt no. de here. instī. l. quidā cū filiū. vel dic: vt. j. dicā. ¶Quarto op. a quo aligd remouet ⁊ ei⁹ simile ⁊ ecōuerso: q⁹ similiū eadē est natu ra. vt. l. si. ff. man. sed a matre remouet potēt'a substituēdi pu pillariter: ergo ⁊ exēplarie. sol. oppositio tota ꝓcedit ex fimi libus fimplr: sed ista nō sunt absolute similia sed ꝑm quid: q⁹ qualitas personarū differt valde: ⁊ sic non ob. ¶Uenio ad quartū notabile et videt q⁹ hec sanctio sit imperfecta: loquit eiñ de mentecaptis: nā ⁊ de furiosis debuit loqui. vt. §. de nu. l. si furiosi. so. mētecaptus dicit dupliciter. vno mō cum seua de mētia: ⁊ quadā velut rabie: alio modo cū quieta demētia: vt in aut. vt bi qui obligatas. circa mediū: ⁊ sic vt gñale verbum hic ponit pro omni penitus insipiēte: vt pz in litera in verbo saperet: nā hec dictio insipiēs est in lra gñalis: vnde litera est intelligenda de mētecaptis large sumpto vocabulo: ⁊ sic non ob. ⁊ boc aperte dicit. ff. c. l. ex facto. in pnc. ver. nā ⁊ si furioso. ¶Scdo op. nā ⁊ sapiēter fieri pōt: vt puta filio muto q⁹ sibi nō pōt testari. vt. ff. eo. l. ex facto. in pnc. j. rñ. ¶Jtē op. ter tio q⁹ etiā doloso ⁊ prodigo ⁊ aleatori qui oīa consumūt cum sit par rō equitatis. Sol. soluā ista cōtraria in questionibus. ¶Uenio ad quintum notabile: ⁊ vī q⁹ ista substitutio pro sit exheredato de vul. sub. l. ḣ. §. substituere. so. ibi in pupillari: hic in exēplaria: sed z hoc op. nā ista exēplaria est min⁹ pīudi cialis q̄ pupillaris: q⁹ minus pīeudicat venientibus abinte stato. ergo facilius dz permitti. solu. facilius lex imitať natu rā quā morbum. ¶Tertio op. ⁊ videt q⁹ preterito fieri pos sit. vt. l. gallus. ff. de libe. ⁊ posthu. in princ. ⁊. l. si quis eū. §. fi. de vulg. sub. sol. dic q⁹ in. l. gallus institutio filij p̄cesserat: vt ibi no. ⁊. d. l. si quis eum. §. fi. alias testamētū esset impfectū: q⁹ pr̄ non fecit nisi dimidiā partē testamenti. i. substitutionē sine institutiōe. ¶Quarto op. ᶜ q⁹ ista lex nihil dicit de, institu tione sed de relicto legitime: et sic quoquo relicti vī sufficere relinqui mentecapto. Sol. vbi testator facit mētionē legitime semp vī⁹ considerasse ⁊ iure institutionis reliquisse: vt hic idē si dixit relinquo partē sibi debitā vel partē suā q⁹ saltē de legitima dz intelligi idē si min⁹: q⁹ agit ad supplemētū et va let substitutio: puta si dixit relinquo sibi dimidiā legitime vel dimidiā partis sue: ⁊ facit[d] qō no. §. de rei vē. l. cum a matre. ⁊ fa. ber. l. quoties. ita dixit Jac. de are. de here. instī. l. quoties. q⁹ vba ista sapiunt iuris ministeriū ⁊ hoc casu[e] debet intelligi q⁹ sapiens pōt dicere notario scribe qō iure institutiōis: quia qō lex habet pro dicto sapiens ad abūdātē iuris cautelaz pōt exprimere. vt not. in. l. illa institutio. de here. instī. per Jac. de are. q⁹ vba cū ministerio dicta debēt cū ministerio intelligi: et sic aliqd declaratiuū pōt cōmitti sapienti, iuris sed aliqō sup plemētū facti nō pōt cōmitti. vt. l. captatorias. §. de testa. mil. nec eñ sapiens falsuz dicit id qō lex dicit. ¶Quinto op. ista institutio nihil operať i furioso: ergo frustra exigit fieri. nā isti tutio furiosi dz tacitā cōditionē in se fi ad sanā mētē reuertať l. fi. de cur. fur. Et est rō q⁹ institutio dz afferre cōsolationem ⁊ gaudiū. vt in aut. de her. ⁊ fal. §. his oibus. ver. si eñ oīno. sed mētecapt⁹ gaudere nō pōt nec est spes qō gaudeat vnq⁹. solu. iō dz institui. vt si ad sanā mentē reuertať gaudeat ⁊ puidētiā parētis perpēdat cetez si i furore decedat nihil sibi pdest. vel dic qō etiā interim pdest ad alimēta ⁊ fruct⁹ plenos quos cō sequit. ¶Sexto op. ponam⁹ mī instituit filiū furiosum: et sibi substituit si i furore obierit nō si iste decedit furiosus he reditas nō ēadita ex institutione: ergo nō pōt aditri ex substi tutione. vt. ff. de vulg. substi. l. ḣ. adeo. sol. substitutio exēplaria inducit vulgarē ⁊ illa nō regrit nisi priuationē pmi heredis:

de Jo. and. Et an poterit apponere sapiens pcnam. vi de glo. fin. in. l. ea pte. ff. de ver. ob. ⁊ an poterit fideius sores ſaddere. vide gl. fing. in. l. si man dato titij. §. fina. ff. māda. et an valeat cōpromissum vt fe rať sniā, put vide bit de iure alicui sapienti vide glo. fina. in. l. illa instō. in glo. mag. ad fin. ff. de here. instit. et ibi moder. ⁊ si te stator legauit fi lio legitimā in te stamento ⁊ postea in codicillis ap ponat iure institu tionis an valeat testm̄ vide bart. in l. nō codicillum. §. qui testa. fa. pol. et qñ dicit lego pro a sua legitia vel pro sua falcidia. Bar. tz qō vz in aut. vñ si parēs. §. de inof. test. ⁊ sic consuluit ⁊ sequitur Bald. Sali. Jziū tenet. ⁊ verius in. l. quo ties. §. de here. in sti. et l. aut. nouissi ma. §. de inof. test. ⁊ euz sequit. d. Jo. in. l. i. §. si ex fun do. ff. de here. inst. in repe. ppe finem ⁊ ꝑm illam dicit se consuluisse. ⁊ si te stator dicit qō le gat pro sua pte. et mādat qō sit con tentus ea: an valet testm̄. vide Bal. q eleganter dicit qō sic. l. si adulta. §. de acqui. here. Salic. ibi Jziū tenet ⁊ eū sequit do. Joā. in palleg. §. si ex fun do. Et an valeat testm̄ si relinquať legitima iste text. facit quod sic vide bald. in. l. quoties. palleg. ⁊ Sal. in p alleg. l. quoties. et eū sequit do. Joā. in prealleg. §. si ex fundo. Et an no tarī⁹ poterit, ap ponere illaz clau sulā iure institōnis de se. dic quod nō nisi esset de cōsue tudine qr tūc pōt d p ter. fin. ꝑm bal. l. fin. C. de fideius. et per ea que ipse po nit in rub. j. de pri vi. do. ppe fi. ⁊. l. j. ff. sol. mat. ⁊. l. gal lus ⁊ ibi bar. etiaz in. §. idē credēduz.

23 de instī. ⁊ sub. l. ḣ. ¶Septio op. si succedit ex vul gari ergo nō erit hr̄s mētecapti sed testōris. vt no. in. d. l. si. vñ ista lex est fatua q̄ loquit de successione bonoꝝ mētecapti cū vulgaris nō possigak ad illa. rñ. vulgaris contenta in exēplaria possigik ad oīa alias si, eēt soli testōris prouisum male diceret bec l. q⁹ dicit qō dz fieri substō de certis personis: quia imo de oīb⁹ vt de lib. ⁊ posth. l. posthumus apud. §. qō vulgo. vel dic qō nō est vulgaris ſz exēplaria pticipās de vulgari et pupillari mixtū. vñ si q̄ris quo iure succedit substitut⁹. rñ. ex exēplari ⁊ nō di cā ex vulgari vl pupillari q̄ ambe z fundunť i exē plaria. ¶Uenio ad sextū notabile: ⁊ vī q⁹ quod nō possit fine q̄rela vnū nepotē eligere. ar. ff. de inoffi. 24 test. l. mater decedēs. fol. vt in gl. ¶Et not. q⁹ si nepotes essent mētecapti possent p̄teriri ⁊ non ba berēt ius rūpendi duráte demētia quod est notā. 25 ¶Scdo op. q⁹ libera esse dz factio testamēti. ff. de v. ob. l. stipulatio h̄ mō z cepta. so. libera dz esse a coertione hois non a lege. vt. l. i. §. de secū. nup. ⁊ 26 de icest. nup. l. si qs icestu. ¶Tertio op. si gl. est vera ergo est loc⁹ q̄rele inofficiose, substitutiōis cō tra. l. papi. §. ḞḞ nec impuberis. so. cōtra pupillarē substōnē nō dat q̄rela nec ꝺ vulgarē: nec contra fi deicōmissariā q⁹ defalcak, sed contra exēplariā sic vt in glo. rō q⁹ in ea cōsiderať humanitas non ar ctatiua dispō dicti. §. sed nec i puberis. ¶Quar to op. si cessat morbus ⁊ nō radix ⁊ cā morbi iste nō est sanatus ergo nō cessat substō. ff. de. l. mari tus. solu. qñ morb⁹ curať, tunc substitutio expirat: sed qñ velať tūc nō expirať nec cessat: vt in conspe ctu vmbrate getis. Si autem interpellať tūc cessat ſz nō expirat nisi i dilucidis interuallis furiosus ipse, sibi fecerit, testm̄. arg. de cur. furi. l. cum alijs. 28 ¶Ultimo[b] opp. ⁊ vī q⁹ non fit necesse q⁹ furio b sus dedecat in furore. nā qñ aliqua qualitas requi rit actu regrik ꝑm tps actus. vt de testa. mili. l. ti tius. denoꝝ. l. in delictis. §. fi extranei⁹. Jtez sufficit q̄litať semel esse verā. §. tit. j. l. antepe. de rebus dub. l. si cognatis. ista ergo q̄litas furozis sufficit q⁹ a ꝓin. instī: sol. interdū q̄litas, pseuerantiā regrit ⁊ tunc nō sufficit inesse a ꝓn. vt hic. interdū qua litas nō exigit pseuerātia sed certi ⁊ determinati tpis veritatē: tūc sufficit illo tpe interfuisse ſz post ea designat: vt in Jzio. ¶Uel dic qō qñq⁹ q̄litas habeť loco demōstratiōis: ⁊ tūc sufficit qō momē to tpis sit vā. vt. d. l. si cognatis. qñq⁹ loco finalis cause: ⁊ tūc cessante cā cessat effect⁹ c vt hic. qñq⁹ lo co fundamenti ⁊ existētie: ⁊ idē. ff. de cap. di. l. tute las. qñq⁹ cū det esse rei ⁊ cōseruet rē in esse merito si superuenerit qualitas ꝺria qua supueniente rō in Jziū dispositi supuenit. Jtē qñ peruenit ad eum casum a quo nō pōt⁹ icipere expirat act⁹. vt i. l. nra ⁊. d. l. ex facto. in conditionibus aūt aut cōditio bz tractū de futuro necessariū ⁊ regrik perseuerantia de cōdi. ⁊ demō. l. si qs ita legauerit dū vro⁹ mea. ⁊ l. illis libertis. aut non babēt tractū de futuro ne cessariū ⁊ tunc nō regrik pseuerātia vt. d. l. antepe. Et rō q⁹ conditio habet purificare suū dispositū ⁊ sic statim cōsummat ⁊ trabit secū suū effectū ⁊ non potest ab eo separari. argu. j. de dona. que sub mo do. l. perfectā. ⁊ facit. l. qd ergo. in princi. de bis qui notā. infa. dū ibi dicit ad initiū ⁊c. per quē ter. ba bes doctrinā qō aut q̄litas addiť verbo importā ti ordinationē ⁊ principiū ⁊ tūc inspicik principiū: aut pcessum est etiā effectu: ⁊ tūc qr nō refert se ad solū initium cōsiderat totū processuz tēporis: aut vbo designāti eē rei cū perseuerationē: ⁊ tunc etiā requirik perseuerātia. vt. l. tutelas. non ob. de vul 29 gari. in substitutione filij: q⁹ ibi loquik in conditio ne in qua sufficit veritas momēti vt ꝓdixi. ¶Et d predicta faciūt ad q̄stionē de canonico[d] cui est cō p ter. fin. ꝑm bal. l. missa cā q postea renuntiauit canonicatui: ⁊ facit fin. C. de fideius. et ff. de fideicōmis. l. lucius. qualitas eñ que respicit originē ⁊ executionem officij vī requirere successi uā ⁊ instātaneā veritatē qr debet quotidie instue re ⁊ non semel pro semp ſz dic de hoc vt nota. in. c. statutū. de rescrip. in pnn. lib. vi. ¶Ueniam⁹ ad questiones ⁊ primo vniuersalia; scdo particularia declarem⁹. Et primo q̄ fuit buī⁹ substitutiōis in

ueniēde cā. Scdo q̄ fit ei⁹ species. Tertio q̄ sit eius natura. Quarto qual⁹ differat a vulgari pupillaꝝ ri reciproca cōpēdiosa ⁊ fideicō. Causa huius sub stitutionis fuit humanitas ⁊ nā humanū et equum est quod parētes possint capere confiliū pro filijs menteca. ⁊ eoruz successiones ordinarie nec alicui potuit lex hoc melꝰ cōmittere quā parentibus p pter ardētē erga liberos charitatē iurta not. de le ga. ij. l. paulo calimacho. §. pō. de adul. l. nec⁹ ea. §. fi. de here. instī. l. quidā cum filiū. Jtem cā bui⁹ substōnis fuit exēplū similitudinis cū pupillari. vt. d. §. qua rone. Jtē fauor miserabiliū personaꝝ qb⁹ lex puidet cū ipsi fibi puidere nō valeāt. arg. a de offi. pcon. l. nec quicq̄. §. circa aduocatos cū si. spēs huius substōnis est spēs per se distinctionem quoq⁹ ⁊ cōceptiōez bz ꝓpriā sicut alibi dicit text⁹ b §. de iure em. l. i. Natura eñ ei⁹ in plerisq⁹ est. sicut natura pupillaris ⁊ iterdū sicut natura vulgaris substōnis. naturā vo fideicōmissarie nō bz q⁹ ista c est directa ⁊ pōt fieri in legitima. Naz oēs directe substōnes pūt fieri in legitima: casus est nr̄e. l. fi deicōmissaria substō, in legitia fieri nō pōt vt. l. ex trib⁹. §. de inof. te. ⁊ no. ff. de vul. substi. l. cohēdi. §. cū filie. ver. nec fideicō. ⁊ de testa. c. si pater. lib. vi.

30 ¶Qualr exēplaris differat ab alijs substōnis bus per ordinē videam⁹ ⁊ primo differt a vulgari formali ꝺceptiōe nā illa ita ꝺcipik si beres nō erit d hec vero ita cōcipik si nō sane, mētis decesserit vel si nō sue mētis decesserit vel si alienatiōe mentis p māserit vel si intestabilis decesserit vel per filia verba q⁹ nō curamus tm̄ vba quātū mētem, vel de test. l. qm̄ idignū. ō le. l. cū qō. de necessarijs ⁊ quia l. qdā. §. tit. j. l. antepe. ⁊. j. de libe. pte. l. ḣ. ¶Scdo differūt cōditiōis impletiōe q⁹ vul. bz in se duo ca pita: si hr̄s nō erit q⁹ noluerit ⁊ q⁹ nō potuerit: ſz i exēplaria nō pōt subaudiri cōditio volūtatis: q⁹ illa nisi i sapiēte nō cadit. Rursus: cū sapit statim finita est substō exēplaris. q⁹ p sanā mentē expirat vt hic. ⁊. l. ex facto. vulgaris ſz ipse bimēbri ꝺditio ne ſz exēplarie alterū mēbroꝝ ꝺdicit: sed nunquid trahať tūc ad vulgarē tacitā. j. dicā. ¶Tertio dif fert hr̄ditatū acqsitione: q⁹ exēplariā due here ditates q̄runt. ſ. pr̄is vel mr̄is ⁊ filij ſz p vulgares soli⁹ testatoris, vt. l. si. §. tit. j. ¶Quarto differt in qualitate substituēdoz̄: q⁹ vul. substō pōt de oīb⁹ fieri exēplaria de certis pso. vt hic. ¶Quinto dif fert i q̄litate testatoꝝ. q⁹ vulgaris sit ab oī testato re exēplaria a solis ascēdētib⁹. q⁹ de his tm̄. l. log tur vt hic. ¶Sexto differt i qualitate hr̄dis q⁹ ol hr̄di pōt vulgariter substitui ſz exēplarie non pōt substitui nisi mente carētib⁹. vel ab ipa nativitate vel per accidēs tali infelicitate pueniente sicut di cit alibi text. §. q testa. fa. pol. l. discretis. ¶Septio e differt q⁹ vulgaris[c] expressa tollit existentiā sui et e necessarij hr̄dis. sec⁹ in exēplaria q⁹ in dubio non videť testator dare velle hr̄di licētiā abstinēdi. vt j. de necef. ser. l. cū quidā in rōne fut: et est. l. ad boc no. ¶Octauo differt in hr̄ditatis trāsmissiōe: q⁹ exēplaria non derogat trāsmissiōi ſz vulgaris ex pressa ſz non deroget iuri deliberādi qō a quocunq⁹ extraneo transmittit tñ derogat sustatiā: vt de libe. ⁊ posth. l. si filij⁹ heres. q⁹ si su⁹ esset heres ergo de iure ciuili nō, teneť vul. substitutio. excluderet eñ p legē duodecim tab. ꝓpter sui hr̄dis incōmuta bilez existētiā. sed istud est falsum cū etiā per. l. xij. tab. possit vulgariter substitui ergo nō est su⁹ ⁊ ne cessarij hr̄s. sicut ⁊ vbicunq⁹ potestativa clausula apponiť non sit q⁹ necessarij⁹ heres. vt. j. de necef. ser. l. si. dicā. j. de iure deli. l. ij. ¶Nono differt q⁹ vulgaris substō pōt fieri per matrē filio abintesta to venienti de bere. instī. l. si q⁹ ita heres institua ſ si legitim⁹: sec⁹ in exēplaria vt hic idixit de men te: q⁹ sec⁹ in suo. vt not. in. l. gallus. in pnn. Et boc ideo q⁹ in suo deficit debita iuris ciui. obseruātia non qō per hoc pfficiat filiuz aliqua iniuria: vt d. l. gallus. §. in oib⁹. ¶Decimo differt q⁹ substi tutio vulg. pōt expugnari per q̄relaz. secus in exē plaria. vt. §. notaui. ¶Nō videamus in quib⁹ 31 differt a pupillari: ⁊ scias qdā dr̄ie sunt in potes tijs ⁊ quedā in actib⁹. in potēt̄ijs differūt. q⁹ primo

e ¶Uulgaris. idem Bar. i. l. ex facto. ff. eo. in ver. viij. et vlti.

ff. de libe. ⁊ posth. ⁊. l. quoties. ver. ſz si maiorē. ff. de he re. instit. u. l. j. §. fi pñs. p Bar. de q̄ plu. ar. ⁊ Bar. i. l. fi. in pn. q̄ in frau. cred. vbi notanter loquit vide oīno. ⁊ vide. d. an. i. c. pe. ō iure inurā. and. bar.

¶Quarto .ꝺ virī post Jmol. in. l. ex facto. ff. e. ⁊ vide. j. ¶Ultimo. vide p Bar. ⁊ Jmol. i. l. ex facto. ff. e.

¶Effect⁹. ⁊ in. d. l. ex facto. ⁊ boc plz Raph. ibi plusꝯ illud qō dicit bar. ibi dū rūdet ad il lā. l. nō facit raph. mētionē de Bal. hic.

¶Canonico. vide per Bal. in. l. gña liter. §. de episco. ⁊ cle. ⁊ Bal. i. l. si qs heredē. §. de instit. ⁊ sub. qō cōditiōe factis ⁊ in. l. ꝑdia. j. de fideicom.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Morbus. vide per Bar. in l. ex facto. ff. eo. et que sit differētia in boc inter pupillarem ⁊ exemplariam. vide bic ⁊ ibi.
b ¶Quarta. vide per Jmo. post Bar. l. ex facto. ff. eodem.
c ¶Pupillo. Jtē no. glo. in. l. i. ff. substituere. in ver. ex hereditatis. et ibi doc. ff. eo, sed Jmo. ibi tz Jtē ℔ Imo. in. c. ray. extra de test. dicit qō sicut cōseruaē pupillaris ita ⁊ exēplaria subdit tñ posse oīci qō erit dña, qz si pupillaris fuit facta filio pterito extraneo instituto quod conseruabit tunc pupillaris p autē. ex cā. j. de li. pte. sec⁹ in exēplaria. qz illa oīno nō valeret cuz debeat furioso relinqui legitima vt ī bac. l. a
d ¶Pupillaris. vt de p Bar. ⁊ imol. in. l. ex facto. ff. eo.
e ¶Not. plenior. em nota si qs bz duo arbitria vī. pcedere fm id qō est plenī⁹ vide qō elegan ter no. glo. fin. fm b d. an. ī cle. sepe. de ẽ. sig. bar. i. l. iij. ff. de test. milī. et fin. notat i. l. si. seruus plurīū. ℌ. si. de le. j. qō refert. d. io. i. l. nemo pōt. p dicto c qō alibi non legi. tu vide cūdez bal. l. nō codicillū. ℨ. q d
f ¶Cōpleta. vide bart. i. l. ex facto. ff. e. et vide ī. pri. col. ad fin. et qō statim hic sequitur.
g ¶Sed boc videk. vide plene. d. Jo. ī c. raynutī⁹. And. Barba.
b ¶Furiosi. vide bart. i. l. pupillari. in fi. ff. e.
i ¶Quinta. imo. in c. ray. extra de test. tz Jtīū qz nō repe e rit iure cautūm de fratre qz lex ex fa 32 cto. ff. e. loquitur tñ ī filiꝭ. vide istū ter. in fi.
k ¶Sexta. vide bar to. in. l. ij. in. q. v. in pūn. ff. eo. f
l ¶Qz mf. sed contrariū, expresse tenet imol. in. c. ray. eẽ de test. faciens mentionē de Bal. bic ⁊ Bar. ⁊ do. in l. ex facto. ff. eo. sed pro Bal. adduco qz si frater nō pōt excludi vt bic qz nō dak in turpib⁹ pso nis alias istitutis quāto fortius mf cui debeā legitia ⁊ dak q̄rela ⁊ marie quia si ista est indu

cta humanitatis ⁊ pietatis intuitu. vt bic nonne est maior humanitas ⁊ pietas qō mf habeat. ar. l. i. ff. de ist. ⁊ sub. ℭ frater cui nō est ita debita. ⁊ p boc habes rōnē differētie inter pupillarē ⁊ istā. qz pupillaris introducta fuit ex rigore iuris. vt p Bart. in. l. ex facto. ff. e. sed iste ituitu pietatis ⁊ humanitatis. Jo. fa. in sti. eo. ℌ. qua rōne tz id
g l. sed si plures. ℌ. si filio. sed boc videk repugnare legi. ⁊ rōni. ⁊ videk qō testamentū vltimi morientis valeat qz vltimū est de leg. iij. l. si quis. in pūncipio. Tu dic. vt. j. dicā in questionibus. ¶Quarta differentia est qz liberi furiosi⁹ faciūt si sunt sane mentis exēplariaz expirare. l. ex facto. ⁊. l. postbu. ff. eo. sed in pupillari boc nō reperitur qz non credidit legislator qō pupillus generet ⁊ qz in tali etate ius ciuile matrimoniū ꝓhibet vt instit. de nup. in pūn. secus scōm canones cū nonnunquam malitia suppleat etatē. ⁊ tunc filius pupilli faciat expirare substōnē si legitime nascik. vt. ℌ. de instit.
i ⁊ sub. l. gñaliter. ℌ. fi. ¶Quinta⁹ differētia est qz si furioso nascik frater posthumus rūpik substō furiosi ⁊ sic frater agnoscēdo dicit testamentū nullū vt bic. sec⁹ in pupillari. vt in. ℌ. sed nec impuberis.
k ¶Sexta differētia¹⁰ est qz pupillaris substitutio excludit matrē. vt. j. l. pri. ⁊. ℌ. eo. l. precibus. secus
l in exēplaria qz mater¹¹ nō pōt excludi a pari. vt. l. milites. ℌ. veteres. de acqui. possessio. Allꝭ dicunt qō pupillaris substitutio bodie matrē non excludit vt Jac. de are. ⁊ mar. fil. nisi mater. p merituisset excludi. contra quem est. j. l. priori. fm Jaco. but. ⁊. ci. fi pater. de test. lib. vi. ℌm Cy. ⁊ istā opi. sequik
m tor⁹ o bis. ¶Septima¹² differentia est qz pī male viuens nō pōt substituere pupillariter iure potestatis nisi illa potestas cōpetat fibi ex indulgentia pncipis. vt. j. de sentē. pal. l. fi. secus in exēplaria quā possunt facere filiꝭ suis infames et luxuriosi quib⁹ administratio admittenda nō est. arg. ff. ad treb. l. imperator. nā qui nō pōt minora non pōt maiora. arg. ff. de sena. qui indign⁹. ¶Octa
n ua differentia¹³ est quia pupillus nunqꝫ pōt reuocare substitutionē paternā etiā si saperet ⁊ esset vt rex salomon. l. fi. ff. de test. mil. sed exemplariam re uocare pōt furiosus in dilucidis internallis imo
33 ipso iure reuocat si morbus finik vt bic. ¶Tertiꝭ differentiꝭ sequitur videre de similitudine. babet autē exēplaria similitudinē cū pupillari in ratione mētionis: qz equū erat ad exēplū pupilli fu n riosi ⁊ mētecapto puideri cū equiparenk. vt. ff. de regu. iur. l. in negotiꝭ. ff. si cer. pe. l. cum certi cōdictio. ℌ. quoniā. quibus ex causis in possessio. eatur. l. fulcinius. ℌ. ita autem. ff. de condic. indebi. l. interdū. in fi. magne glos. de fideiusso. l. marcellus. et plerūqꝫ etiā magis furioso quā impuberi subue o nitur vt. ff. de tut. ⁊ ratio. distra. l. nisi finita. ℌ. fina. Secundo habet similitudinē in ordine dispositio nis qz sicut substituens pupillariter debet ordinare testū fibi ita cum exēpliariter vt bic. ¶Tertio habet similitudinē in modo descensioms. nam si cut tabule pupillares dicuntur secūde tabule descendentes ex primis tabulis sic tabule exēplares dicunk scde tabule. ¶Quarto bz similitudinez in casu infirmatiōis. nā qcqd infirmat primas tabulas capitis diminutio ⁊ stat⁹ mutatio pīs infirmat tabulas exēplares. vt instit. qui. imo. test. infir. ℌ. ex eo. Jtez si testū paternū rescindik ⁊ etiā substitutio exēplaris rescindik vt natiuitate posthumi pre teriti vel reuersione filꝭ quē pī obꝭsse falso pſumperat. vt de testa. milī. l. fi cuz vel in vtero. de testa. ture. l. si qs ita. ⁊ ar. ff. ad treb. l. eplam. in pn. Jtez cācellato paterno ⁊ exēplare cācellatum videk: qz mutata volūtas in principali testō facit accessoriū deficere. argu. l. priori. ff. de his que in testa. delen. ¶Quinto bz similitudinē etiā necessitate succe ssiōis. Nā qui adūt ex paterno erit ex exēplari ne cessarius heres. vt. l. quidā elogio. j. de iure delib. ¶Sexto in bñficio trāsmissionis de acq. here. l. q patri. nam illa rō etiā hic bz locū. ¶Septimo qz sicut pupillaris substitutio nō pōt fieri cū ꝓiudicio tertiꝭ ⁊ recasuro in ptātē alteri⁹ sic nec exēpla o ria. ar. ff. de admi. tu. l. impuberi. de test. mil. l. cū si 34 lius ī rōne lre. ¶Octauo in mō⁹ cōfirmationis nā sicut

riosi sibi delegatis a mf e ante furoꝛ videk qꝫ substitut⁹ dz habe re. quia nō vī extraneus. qz esset successurus abintestato. et melius est qō veniat ex testō ℭ abintestato. ⁊ iō dicendū forte qō ista est vna substitutio ano mala per se subsistentiā habēs nullā expectās additionē ex primo gradu per quā substituto permittik succurrere in omnibus bonis ipsius mentecapti ficut si boc expresse impetrasset a pncipe. vt. ff. eo. in. l. ex facto. tñ cogitādum relinquo. And. bar.
a ¶Mā testator ⁊ an l. ista habeat locuz in furioso. Ang. ī l. ex facto fatek con mouē opin. esse qō fic. Sed ipse cōtra tz qz. l. ista loquik a in mentecapto. et no. quia. l. ex facto pōt etiā iduci. qō de furioso nō erat necesse qō ipetrare ⁊ rescriptis pn cipis. vide ibi do. ℌ Jo. post Ang. sed pro cōi opin. vide ter. cōiuncta glo. l. ſi. ℌ. i. ſ. de cur. fur.
b ¶Similitudo. vī de per Bar. i. l. ex facto. ff. eo.
c ¶An mater. per Bar. ⁊ doc. in. l. ex facto. ff. eo.
c ¶Quero ergo an mf poterit substituere filio furioso si ad secunda vota transferit vide. d. Jo. in. d. c. raynutius. vbi tz opin. Bal. tz cū nō alle get quicqd dicerint bar. ⁊ Ang. ī d. l. ex fctō. An. b.
d ¶Rubenti. bene facit ter. in auf. de non eli. secū. nu. ℌ. c optimū. ibi nec qꝫ libet lex est aliqd tale col. j.
e ¶Cōmunes. vide glo. bar. ⁊ doc. i. l. femie. ℌ. de se. nu. d
f ¶Mater. similiter pater poterit e substituere mfem in bonis obtentis a pfex decisionem Bal. bic intelligeqñ filꝭ esset sui iuris alias ipedirek mf ei filio substituere qz nō ipediret filius solū pro pter defectū mētis f sed etiā ꝓpter defectū pīe ptātis siue testatoris fm imol. in. c. rayn. extra de testa. qō tñ dicit limitandum
gbi ℌ prout in alia. q. dixi post Bal. j. priori. super ver. quinto queritur: ⁊ vide no. per Jmo. in. l. ex facto. ff. eo.
¶Pater. vide Bar. in. l. ex facto. ff. eo. ⁊ vide. j.
i ¶Quinto quero. hanc partē sequitur Jmo. in. d. c. ray. And. Barba. Reliqua vero. d. Jo. l. ex facto sequik Bal. licet nullā mentionem faciat de Bal. And. Barba.
k ¶Sed ponas. Sal. dicit rationem Bal. non obstare quia eadem ratio

nā sicut pupillare substōnē confirmat aditio hereditatis paterne vel existentia sui heredis. vt. ff. de acqr. here. l. ℌ. ita necesse est. in exēplaria alias euanescit substō. ⁊ si dicaē furiosus non pōt adire hereditatē. Rñ. pōt peti bono. pos. q oia cōfirmat. vt. ff. ad treb. l. cū heres istituta. fm Bar. Ego di ri qz spāle est in exēplaria. qz testō ex ālitate istituti quā sciebat nō posse adire vī cogitasse de substitutiōe vulgari vñ eꝫ cōtinet vulgarē sicut cōpendiosa ⁊ reciproca. quap propter si furiosus vino pre moriaē nō credo exēplare expirare quo ad bona substituētis. nā testator hūc casum verisimiliter puidit sicut cū substituit vētri ⁊ facit abortū viuo testatore. qz boc testator debuit considerare vt de pē. inspi. l. q vētri. ff. de le. j. l. ab exheredati. Jtē pī ēt de se cogitat ne decedat sine hīdē. qz prima cha ritas incipit a se. deriuatiua ꝙ charitas inde oritur. vt. l. gallus. ff. de lib. ⁊ postbu. ℌ. ¶Tono est filiꝭ tudo⁹ in ispectiōe ꝫditiōis. nā aut est talis pupillus cui posit pupillariter substituī ispici tps mortis testatoris. vt. ff. de vul. sub. l. ij. ℌ. extraneū. ita an sit demēs ispicik tps mortis pīs. Et est qz tūc est prima cōfirmatio testiꝭ bocvideak contra natura. ⁊ p actus pcedat potentiā. nā vnūquodqꝫ prius dz esse in potentia quā in actu: hic ꝙ testīm pri⁹ sit ℭ possit. sed rūdeo qꝫ duplex est actus: scilz essendi. ⁊ iste sequik ⁊ fiendi seu ordinādi. ⁊ tūc sepe accidit rē pri⁹ poni in ordine ℭ in esse ⁊ cessat tūc regula catoniana. vt. ff. de here. instī. l. qui soluendo nō erat ꝙuos apo. ¶Decimo est si istitudo ver bozū interpretationis. nā quecūqꝫ verba interpretant directa fauoze pupillaris substitutiōis eadez interꝑtabunt directa fauoze exēplarie. vt. ℌ. de here. instī. l. fin. ¶Ex bis appere pōt qd ierez cōuenīē tie inter exēplarē ⁊ breuiloquā ⁊ cōpendiosam qñ ille se bñt ad vulgarē ⁊ pupillarē reductiue. nā vulgaris ⁊ pupillaris sunt duo stipites principales substōnū primitiui. Alie substōnes sunt velut pagines ex primis stipitib⁹ deriuate. Nūc venia mus ad aliqua q̄ p se idiget particulari examine. ⁊ primo circa efficiēte pſonā. i. substituētē aliqua inquiram⁹. ¶Quero ergo an mf[c] que trāsiuit ad scōa vota possit substituere filio furioso exēpla riter: ⁊ vī qꝫ non: qz scē nuptie reddūt eam suspectā in tutela ⁊ in educatione de admi. tut. l. lex que tutores. ⁊. l. i. vbi pup. educ. debe. ergo ⁊ i substitutiōe: qz licitū est arguere de hereditate ad tutelā. ℌ. de necef. ser. l. q̄dā. ⁊ boc tz Bar. ꝙ nō credo verū qz talis pena nō inuenik imposita scōo nubenti[d] ⁊ si denegarek matri ergoz patrī qui supinduxisset nouercā qz pene binubonū sunt cōes. [e]Jtē si soluz hūc filiū bz trāsīres ad scōa vota nō punik de secundis nup. auf. ex testō. per Cy. et alios. Sed posito qō non posset q̄ro qd si primo subsistutisset postea ꝙ ad scōa vota migrasset. dixit Bar. substitutionē ruptā fieri qz tps mortis spectak cui oīno contradico: qz boc nō est ppriē delictū nec stat⁹ diminutio ergo testīm non rūpit. ki. ℌ. exigit. de secund. tab. Jtez facta ante trāsitū nō itringik per trāsitū.
36 in auf. de nup. ℌ. finaūt tutela. ī fi. ¶Scdo que rik vtrū mf filio cōi possit substituere patrem furiosi vel aliū. ⁊ vī qō sic vt bic in Jtīū qz pater bz potestatē ordinādi ipse bz incōueniēs est cūdez ordinari ⁊ ordinare sicut incōueniēs est cūdem docerī ⁊ docere. ¶Jtē ad boc de cōdi. instī. l. qz ratio. solu. in bonis qz ipsa mf consulit filio valeret sub

ne sequitur quod nec pater pōt filio testari si nec ī pse potest cū sane mentis esset obstante patria potestate. And. Barb.
l ¶Mater. boc sequitur Jmo. in. c. ray. extra de testa. quod tñ procedat fm eū si furiosus cui fit substitutio existens in potestate pīs moritur patre viuente post mortē matris sed vbi furiosus decederet post mortem patris tūc. qz cessasset tpe mortis filiꝭ impedimentuz patrie ptātis substitutus a patre haberet bona pīs ⁊ substitutus a matre bona mēna et in aliunde quesitis venirent pariter qz sufficit quod impedimentū cessauerit tēpore quo moritur filius cui facta est substitutio per id qō not. glo. magna. in. l. si
37 arrogator. ff. de adop. ⁊ qō no. etiā barto. in. l. ex facto. in vlti. q. prīnci. ff. eo. ita dicit Jmol. sed certe boc vi deꝭ contra text. in l. ℌ. sed si extraneum. ff. eodem. et quod no. Bart. in l. ex facto. in versi. quero quando re quirit qō quis patiatur. et contra. l. coheredi. ℌ. cum filio. ff. eodem. vbi attenditur tempꝰ mortis substituentis an modo extranea habilia cōcurrerit ad substitutionem. ⁊ vide bal. in. l. ex fctō. ⁊. ℌ. ca. l. versi. iij. oppo. vñ satis placet opin. Bald. bñ facit. l. j. ℌ. exigit. ff. de bon. posī. fm tabulas. nec obst. not. in. l. si
38 arrogator. in glos. j. in pūnci. ⁊ quod no. Bart. in. d. l. ex facto. in. v. q. quia loquitur quando a pncipio sit nulla vt in casu nostro probatur. ⁊. l. posthu. in pūnci. ff. de iniusto rup. et irrito testamen. iuncta. l. fi filius qui in potestate. ff. de liberis ⁊ posth. vnde pone quod substitutio fiat et qui ek recasurus in potestate alterius ⁊ pone quod postꝫ recidet in potestatem alteri⁹ efficitur postea an
39 te mortem sui iuris certe substitutio erit omnino nulla. patet per dictam l. ij. in pncip. ff. eod. ⁊ per nota. per Barto. in. l. ex facto. circa quintum requisitum.
m ¶Secundo videamus. an pater poterit filio naturali substituere. vide Angelum in. d. l. ex facto. qui tenet quod nō potest. ⁊ sequitur Do. in. d. c. raynutius. nisi esset mater non illustris. per. l. fi qua illustris. j. ad cōs Andreas Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Tertio q̄rit ꝛ furiosus poterit exheredari ꝓpter ingratitudinez ante furorē cōmissam. videt ter.no.q̄ sic in.l.fi.ff.cū antiquitas.ff.de cura.fur.cōiuncta.l.fi qui s in suo.ff.de inoffi.test.nā ibi dicit q furiosus nō pōt exheredari: sed in.l.fi.ff.cū antiquitas dicit q sic: ergo de eo qō cōmisit ante furorē: ita dicit notāter oo. Jo.in.o.l.er facto. And.Barb.

b ¶Processus. vide tnol.in.l.ex facto.ꝛ ibi dixi.ff.e. et inquantū hic dicitur de muto. vide Bal.in.l.i.j.de confes.

c ¶Quarto.facit.l. j.ff.exigit. cum ibi no.ff.de bono.pos. ꝑm tab.

d ¶Euidēti. idē dicit tnol.l.c.raynu. tius.extra de test. ꝛ dicit quod iusta eēt causa reuocandi qñ institutus in illo testō post testamētuz offendis set grauiter ipsum filiū.ar.l.iij.in fi.et l.ex parte.ff.ō adimen.leg.

e ¶Sexto.vide.j.c.a l.ver.sed pone.

c ¶Sexto queritur. Adō quod Bui. b de cugn. tenet q̄ non potest prodigo nec muto substitui licet contra rium dicant doc cto.cōiter. Angel. tamē in.d.l. ex facto. tenet qō non pōt nisi ipetret a d principe per .l. ex facto.nā per banc l.nō est puisuz muto nec surdo nec prodigo. ergo istamus iuri antiquo videlicet.l.ex facto.vidē Jo. an.in.c. ray.et ibi.d. Jo.de tnol. And.Barb.

f ¶Septimo. facit qō no.Bar. in re pe.l.ex facto. in vltimo dicto.ff.eo.

g ¶Tertio princi pal'r. Et an possit f substituere vnum de filijs menteca ptis.glo. hic tenet q̄ omnes.oo. Jo. in.l.ex facto. tenet q̄ vnuz sufficit: qz ista.l.loquit de fratribus ꝛ filijs ꝛ in ffrib⁹ sufficit vnum substituere: ita de filijs vt equaliter determinet. Et adde q̄ si illi filij sint infipientes non valet substitutio p text. istum a contrario sensu. Et si relinquitur vni legitima. an possit fieri ista substitutio. Ange.l.ex facto. per istum text. tenet q̄ non et bene facit glo. hic posita ꝛ sequit. d. Jo. ibidē. ꝛ quid in milite vide Bar. ibidē ꝛz aliter teneat ang. ꝛ ibidē ꝛz. d. Jo. q̄ filio ipuberi furioso ꝛ emancipato pf nō pōt substituere. ꝛz doc. Ziū teneāt. qz tūc est impedimētuz incapacitatis filij. ꝛ qz pater nō potest qz non est in sua ptāte. Sali. tenet gl. quod omnes filios vz substituere. alias nō vz. ꝛ mouet. quia substitutio euanescit post bu. iam nato. vt.l.ex facto. in ꝓin. ff. eo. ergo nulla est filio

furiosus poterit exheredari ꝓpter ingratitudinez ante furorē cōmissam. videt ter.no.q̄ sic in.l.fi.ff.cū antiquitas.ff.de cura.fur.cōiuncta.l.fi qui s in suo.ff.de inoffi.test.nā ibi dicit q furiosus nō pōt exheredari: sed in.l.fi.ff.cū antiquitas dicit q sic: ergo de eo qō cōmisit ante furorē: ita dicit notāter oo. Jo.in.o.l.er facto. And.Barb.

bos accusare. ff.fi. Jtez ꝓmittit mīi ergo ꝛ pri: qz ista lex pariter ꝓmittit parētib⁹ vtriusq; nature.

¶Ex hoc sequit q̄ etiā spurio q non esset nat⁹ ex danato coitu pf possit substituere: ꝛ fi dicatur non pōt ꝑbari q̄ filij? fit spurij?. Rñ. vez est p itrinsecas causas sed p extrinsecas sic. de fi. ꝓby. c. michael. de eo q̄ dux. in ma. quā pol. p adul. c. cū baberet. i fi. Nō ob. de sta. bo. l. vulgo. qz illa lex loquit de iuris fictiōe nō naturali vitate. ¶Aduerte cū spurius nō possit a pfe istitui: nec ei substitui exhērie sed vulgariter fic. l. fi. ff. de here. instit. ꝛ ibi not.

¶Scōo quero an exhērlaria subsō possit fieri posthumo sub cōditiōe fi mutus ꝛ surdus moriaf sicut est pusiz: qz dā architector nunq̄ gñauit aliq̄ nisi mutū ꝛ surdū a natiuitate. Rñ. non qz tpe mortis testōris qñ tps attēdit iste est pupill⁹: ergo dz ei substitui tāq̄ pupillo. ff. de tu. l. q bz. ista rō pat Dz qz fi q̄cludit nisi duráte pupillari etate ꝛz isto muto moriēte post pupillarē etatē nil concludit argumētatio. puto ergo q̄ pf possit vtroq; pui dere. ar. de 2di. ꝛ de. l. pater seuerinā. ff. cōditionū.

¶Tertio q̄rit a fi furiosus ante furorē occidit boiez. p quo homicidio post furorē fuit decapitatus: an rūpat substō exhērlaria quā pf ei fecit: ꝛ vf qō sic: qz decessit seruꝰ pene. de iiu. test. l. fi. qs filio. In Ziū facit qz ꝓcessus⁹ Ꝫ eū nō pōt fundari cuz nō possit litē ꝛ testari: qz caret sensu. ꝛ idē in muto surdo a natiuitate. nec obstet decapitatio: qz quod de facto sit non irrogat seruitutē vt. d. l. fi qs filio. ver. q̄ fi qs dānat⁹ fuerit illicite.

¶Quarto q̄rit. filij? sui iuris fecit testū ante furorez. postea eo facto furioso pf vel mī vult illud reuocare ꝛ alium substituere q̄rit an possint: ꝛ videt q̄ non indiget aliena. put dētia cū ipse sibi ꝓspererit. Jtē ad boc ff. e. l. ex facto. dic q̄ ex cā supueniēti ꝛ euidēti pōt mutare alias nō. ar. ff. mā. l. fi boiem.

¶Quito queritꝰ quis ꝓferak in substituēdo. an mater vel auus matern⁹. dic in dubio matrē ꝓferri nisi eēt vilis ꝓsona sicut ꝓferē in tutela ꝛ successione nisi ista mater esset i ptāte isti⁹ aui. qz tūc nō posset ipsa ꝛz au⁹. l. ergo nra intelligit ꝑm charitatē ordinatam ꝓpter. ar. ff. de lib. ꝛ posth. l. gall⁹. §. i.

¶Sexto q̄rit an mī possit substituere. pdigo cui ē bonis interdictū. vel pf. pdigo emācipato. qdā dicūt q̄ nō. bar. q̄ sic. ar. de cur. fu. l. fi furioso puberi si insanabili. pdigalitate toz que qz furiosum facit exitū. vt de tu. ꝛ cur. da. ab bis. l. bis qui. §. fi. ar. de admi. tu. l. inter bonorū. ꝛ hec sunt vera nisi sit. pdigalitas vel demētia fil' atavt. ff. de cur. fu. l. obserua re.

¶Septimo q̄rit monach⁹ furiosus ē institut⁹ a pfe q̄rit an possit et exemplariter substituí. et vf q̄ nō. qz est in ptāte abbatis. vñ nō pōt hāc substitutū hēdē. Jtez qz mōasteriū hāc loco filij vñ ē⁹ nō pōt substitui. Jtē qz cōditionē fi decesserit sine liberis vt. d. l. ex facto. ſz nō decedit sine liberis q monasteriū hz hēdē. vt ex de pba. c. in pūcta. Sol. valet ista substō iure fideicō. nō vt exhērlaria. arg. no. ff. de vul. sub. l. vbis ciuilib⁹. non ob. §. sed boc pūti. qz hic fuit institut⁹ post monachatū ibi añ. vñ nō est hic timor ne impediat religio. Jtē pf erat cert⁹ de monachatu ꝛ de tali statu cogitauit alias nō posset relinq̄ mōachis cū aliquo grauamīe qō est falsum. vñ. §. ſz boc pūti logī in casu ꝓuiso a testōre sed hic erat casus ꝓuisus. ꝛ iō valet substitutio vt valere pōt. i. vt eo decedente in furore resti

tuat hēditas. vt. ff. ad treb. l. cū heres. §. de vsufr. l. ambiguitatē i gl. i vbo humanissimū. ¶Tertio ꝓncipaliter est videdū qbus vbis fiat exhērlaria substō. ꝛ certū est q̄ exhērlaria substō est directa: et iō fit vbis directis vt si filij? me i furore decesserit talis sit ei heres vel talis sit mihi hēs vel ipsonaliter dicēdo talis sit hēs ſz nō adiciat testō vbū sibi vel mihi de se. tab. l. fi ita. §. q filio. de her. instit. l. fi. idē si dicat talē instituo: vt de lib. ꝛ posth. l. gallus. §. i. ꝛ i. c. i. de test. lib. vi. in verbo instituēdo. idē si dicat cōstituo. vt. l. ꝑcib⁹. in v. §. tituit. idē si nullū apponat vbū ꝓncipale qz suppleť directū. vt ff. de here. instit. l. i. §. pen. ꝛ fi. idē si apponat verbū i moriat. vt. d. c. i. ¶Et nō. de natura verboꝝ dictoꝝ. §. in. l. pri. in gl. pc. Jtē sit exhērlaria per verbū cōe. l. substituo qz oī tpe exemplaria pōt valere iure directo qt totū tps furoris est vnius ꝛ eiusdē qualitatis ꝛ nature. nulla em̄ ratio obliquationis interuenit. ꝛ iō est directa tota. qz vbi nō est ratio diuersitatis ibi nō est rō assignāda. ar. l. j. i fi. ff. de lib. ꝓeter. ꝛ. ff. de ver. ob. l. attitio. ꝛ ad. l. aql. l. illud.

¶Sz ponē⁹ q̄ mutat ſpeciē dementie puta ex geta demētia in furibūdā ſz certe hic variat ꝛ ꝑtas morbi sed nō morb⁹. Vñ bic vna ꝛ eadē est substō. ar. de mili. test. l. qō dicitur. §. i. ibi q̄fi conjunctiꝫ.

¶Verba cōia insunt neutri gñis. i. nō ꝑcise nō di recti nec ꝑcise obliq ꝛ sicut in grāmatica neutrum gen⁹ concipit masculinū ꝛ femininū vt no. in. l. i. fi seru⁹ extero. ita verba cōia cōcipiūt directā ꝛ obliquā substitutionē ꝛ pariunt postea ꝑm q̄ casus tulerit nisi ex cōiecturis ittētio testōris appareat ad vnum casum simplr limitata qō dicit dixi. in. l. pūcibus. ¶Mirabile dicā q̄ pōt fieri substō aliq̄ casu directa p verba mere obliq̄. Exēplū: dicit testator: si filius me⁹ in furore decesserit ego testator hereditatē meam titio restituo. ista est directa q̄ non significat medium boiem restituentē sed ipse testōr: p se ꝓferē imediate manu sua ꝛ nō extranea nec mireris: qz verbū restituēdū qñq; applicat ad significationē directi. ff. q̄ fatif. cog. l. inter oēs. §. de iur. delib. i. fi. Jtē si dirigā ipsi heredi dicēdo si hēs nō eris hēditatē restituas ista ē directa vulgaris vt. d. l. inter oēs. qz referť ad restōnē facti nō ad restōnē iuris. ¶Scōo q̄rit si testōr ita simpliciter ōt filiū meū heredē instituo ꝛ ei ritiū substituo. erat aūt filij? testōris furiosus tñ testōr non fecit mētionē furoris. ꝛ vf q̄ ista substitutio sit vulgaris tñ vt. l. gallus. §. i. de libe. ꝛ posth. Jn Ziuz videť nā indefinita locutio est apta ad plures casus. l. vulgarē ꝛ exhērlariā. ꝛ si absqz liberis moriatur sane mentis est apta ad fideicō. argu. de instit. ꝛ substi. l. gñaliter. q̄ ergo pōt multipliciter intelligi dz in omnē casum intelligi cum substōnes et testamenta sint latius interꝑtāda de re. iur. l. in testa mētis. qō vez credo. nō ob. l. gall⁹. qz ibi substituebať sub cōditione mortis in vita testatoris ꝛ tingēte cui nō pōt substitui p fideicō. qz q viuo testatore morit nō pōt adire hereditatē. Vñ non pōt grauari et sic substitutio necessario erit directa: qz directa substō non est grauamē. ista ergo substitutio confusa est substitutio mixta ex plurib⁹ qualitatibus substōnū. imo veri⁹ loquēdo non est mixta. ſz implicita sic. ff. de lib. ꝛ posth. l. iij. §. in eo qui miscuit. ¶Sed nūquid ista exhērlaria fieri pōt in codicillis. videť q̄ sic. qz fit liberis tātū. ar. de mili.

nā boc iure. ff. e. ꝛ ideo putat q̄ in casu isto substitutio fideicōmiſ. in dubio sicut nec reciproca simpliciter facta cuz ea. ratio videať vtrobiq; ꝛ p cōsequēs idē ius per. l. illud. ff. ad. l. aqui. ꝛ sic solū continebuntur directe. l. pupillaris vulgaris ꝛ exhērlaris quod dicit esse mēti tenendū ad de Bal. bene rñ. ad. l. gal. §. quidā recte. de lib. ꝛ posth. u. qz licet ibi nulla esset facta mētio a testatore si filius viuo testatore decederet: tamē est verū quod oportebat sic intelligi quia erat ita consiliū gali vnde plus obstabat de. l. iam boc iure.

testa.

a ¶Falsum. ꝛ pro Bal. videtur ter. in. l. d. sui. in ꝓin. ff. de iure codi. ſz potes respondere qō illo tempore si erat inductū q̄ posset ex imperfecta volūtate heredes relinquere filio sed per. l. fi. §. fami. her. fuit inductū in cōtrario. ꝛ. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. §. de test. fuit ertēſum ad matrē ꝛ vide que scripsi post tnol. in. l. fi. ff. de iniust. rup. ꝛ ir. te.

b ¶An veniār. vide bar. i. l. ex facto in ver. q̄rto ꝓncipaliter cū sc. ff. eo.

c ¶An fit. vide. §. ver. ij. queritur. et Bart. in. l. ex facto ff. eo.

d ¶Sed pone. ꝛ illā ter. tene mēti. qz ficut cōfirmaf sic fi decicōmissum vniuersale. ꝛ petit bo. pos. vice furiosi ita cōfirmaf exempla a ris substō. de quo vide Joā. in. d. l. ex facto. And. Bar.

e ¶An in exꝑssa. vide q̄ in fi. no. bar. i l. i. i fi. ꝓn. in vlti. q. ſz. l. ex facto. ff. eo.

f ¶Exhērlaria. cum bal. trāsit tnō. i. c. Ray. extra de test. ꝛ dic q̄ istud etiaz tacite videť sentire Bar. i. l. ex facto. i illa. q. an in exꝑssa pupillari cōtineaf tacita exhērlaria p rōnē illā. qz in here dib⁹ p similitudi nē facilis est trāsitus ꝛ ex no. bic ꝛ p bar. i. d. l. ex facto. dicit tnol. in. d. c. ray. patere. q̄ exhērlaris continebit vulgarē tacitā ꝛ ēt pupillarē tacitā si ille cui sit sit istitus ꝛ ipubes ꝛ mē tecapt⁹. ꝛ in ptāte substituētis videť no. bal. §. ea. l. q̄ cō tineat vulgarē taci tā firmat Bart. in d. l. ex facto vl. q̄ro b ꝓncipal'r q̄ro ꝛc. ꝛ vide Sali. bic. et bar. in. d. l. ex facto dū tractat quid si substituiť impuberi mentecapto.

g ¶Quarto. facit qō not. bal. i. l. j. in c ℣. q. ff. e. ꝛ cū bald. transit Jmol. in. c. ray. extra de test. ꝛ no. ad. l. heres. bic alleg. q̄ nō loquiť in substōne in qua aliter est dictū per iura bic all. ꝛ vide bart. i. l. ex facto. in qō. an sit reperire exemplariā partiz tacitā ꝛ ptim exꝑsſ. sam et an possit fieri muto. vide in colum. v.

¶Quinto. vide. §. ꝛ in ver. vi. ꝛ in ver. sed pone.

i ¶Rationē. intellige retēto themate: quarte. q. §. posite cū Bal. nō rñ. det ad allegata p Bar. i. l. ex facto dū tractat an ꝑdigo possit substitui.

k Requirit. vide que dixi post Bar. in. l. ex facto. ff. eo.

l ¶Nō tū dici pōt. ꝛ ibi vide gl. fin. sed naturalis nō admittit cōtra volū tatē ꝑris. sed ꝓpter sic. Rnd. bar.

¶Legitim⁹. vide qō dixi post tnol. in. l. ex facto. ff. eo. et ipse tz idem qō bal. l. c. Ray. extra de test. licet de bal. nō faciat mentiō nēc vide per Sali. bic.

¶Generatores. intellige si erat doli capax ꝛ proximus pubertati alias cū vsura sit crimē. vt in. c. q̄ i oibus. extra de vsur. non erat de vsur. non cadit i ipso. l. insuns. ff. de fica. cū simi.

¶Quarto quero. Si post furorē supervenit trāquillitas, ꝛ postea redit furor an recōnaleſcat exhērlaria. adō qō bar. i. l. ex facto indistincte. tz q̄ sic ꝛ cū sequitur. d. Jo. And. barb.

¶Tu dic. Sed Jmo. indistincte. i c. Ray. tz opi. bar. maxime p istā. l. q̄ dixit cesset nō dixit extinguit. nec ob. l. martī⁹ cū ibi no. p gl. ꝛ bart. ff. loca. p q̄ fundať opi. bal. q: ibi loquit i alia materia qñ q̄ritur an medic⁹ q̄ promi fit curare. ꝑ certa q̄titate a morbo furoris debeat habere mercedē ꝓ missam si liberat⁹ fuit infirm⁹ ꝛ ꝓ certo tpe ꝛ postea icidit in eādē infirmitatē: ſz nos logmur i materia substitutiōis exhērlariē ꝑ quā succedit ipi filio mētecapto ꝛ cēsetur esse sanus ei⁹ vt habeat heredē ideo vf q̄ indistincte substō recōualeſcat: ita dicit Jmol. ℥ Bal. etiā facit qō dicit. §. e. l. pri. col. ver. quarto querit. ſz ibi se restringat. tñ rationes sue ibi boc ꝓbant.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Dubitak. dixi a post imol. i. l. ler facete. ff. e. ꝛ ibi bar. ꝛ vide. ʒ. i. iij. op. et in apost. ʒ.
b ¶ Quinto sequit imo. in. c. ray. extra de test. ꝛ vide tert. b hic in ver. ppetuo ꝛ Ang. hic q dubitat de babete dilucida interualla.
c ¶ Cū gdā. limitatione ad istā legez ponit hic Ful. vt scripsi post sall. in prin.
d ¶ Intellect⁹. vide Bal. in. l. j. j. de cō di. inser.
e ¶ Credo nisi. vide bart. i. ʕ. cū ita hic alle. ꝛ cum Bald. ꝛ trāsit hic salic. sed ful. hic ʒvt post sa. dixi. ꝛ scripsi in repe. in. ʕ. cū ita duz tractaui de pupi.
f ¶ Testator enim. q si extaret liberi filij puberis illi excluderet substitutū ex presumpta mēte testātis. sed tūc cōtra filibe ri nō ertāt defuncto testatore qi testator pōt vnū preferre alijs. l. sed si plures. ʕ. q⁹ pos sum. ff. de vul. ꝛ pu. ſz q bec est in pupillari vni facta. alias sec⁹ ſm Sali. Sed qō requiri tur cōcursus oīm ꝛ nō sufficit q vltimus moriak in pupillari etate facit qz ad veritatē conditionis regrik q ſlibet verificet. l. si heredi plures. ff. de cōdi. insti. rūde verū est in cōditionib⁹ intrinsecis q̄ regulank se cūdū mentē testan tis vt p Sali. hic. And. Barb.
g ¶ Quia ergo superest plona. Jdē dic ſm ang. ꝛ bar. l. heredes mei. i ṽ. cum titia si statuto cauetur qō nepos masculꝰ excludere tur qz tūc nepos dispositiōe testan tis excluderet nepotē qz testator vidēt se conformare iuri statutario ſz d. Jo. ibi Jzium ſz vcz qz potiꝰ vr cōformari iuri cōi. tubus fuit sanatus ꝛ expirat substō aut fuit velatꝰ. et nō expirat. sed latuit interim. aut fuit interpollatus ꝛ interim cessauit. sed tādē redȝt ad suū esse. vt de cur. fur. l. cū alijs. aut dubitakᵃ et tūc refert aut noua furozis q̄uersatio est p rioꝛi qnasi ꝓiūcta aut lōgo spatio tpis segregata. ¶ Primo casu ꝑsumik cadē cā morbi. scdo oīno diuersa ꝛ iō in primo casu etiā substō iure ciuili durat. scdo casu finita est oīno. ad qō facit qō dixi. ʒ. qui testa. face. pos. l. furiosum. ¶ Quintoᵇ q̄rik nūqd filio frenetico exrabie frenesis decedenti possit fieri substō exēplaria. ꝛ vr̄ q̄ sic. nā ſz eger fit corpore furiosus tū est cōtra adiectio alias sedq̄rk q̄ quilibet in articulo mortis sit extra mentem cum neminē cognoscit q̄ cuilibet in illo mortis articulo possit fieri substō exēplaria per parētes qō est falsum. nō ergo attendimus furoꝛ breue sed prolixū ob quē cōsueuerit dari curator. ar. ʒ. de testa. l. cū antiquitas. ꝛ de condi. ꝛ demō. l. si quis ita legauerit in ratione sui.
¶ Substitutio pupillaris coniunctim facta resoluitur in singularitates.
Liberi filij puberis ex persona ꝓsumpta testātis excludunt substitutum.
Oꝛo si sumak ex vniuerso nonverificak in singulo.
Substitutus per se vocatur ex cuiuslibet persona.
Equitas sumpta ex mēte ꝓefertur rigoꝛi sumpto ex ve rbis.
Substitutio si pluribus fuerit facta absolute sufficit ordinem fideicommissi existere.
Substō pupillaris ꝛ fideicōmissaria differunt.
Cōditionis euentus in substitutione cōpendiosa est inspiciendus.
Nepos nō excludit substitutum.
Substitutio si filij mei in etate pupillari decesserint talem substituo dicitur compendiosa.
Vir ꝛ vroꝛ si bona sua venerūt monasterio vno eoꝝ decedente monasteriū admittik ad bona illius.

Tm quidam. Substitutio pupillaris facta duobᵇ impuberibᵇ filijs nō vēdicat sibi locū vno moriēte in pupillari etate ꝛ alio superuiuēte vel pubere decedēte. h. d. ¶ Mo. q substō pupillaris facta pluribᵇ cōiunctim nō resoluit in singularitates. istud ergo qō dicik q pluralis oratio resoluik in singularitates vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. falsa. ʕ. fi. debet itelligi nisi volūtas disponētis refragetur vt hic. ꝛ. ʒ. eod. l. cū. ¶ Quero qs est verus intellectusᵈ buius. l. nūquid requirik q tā primus quā secundus moriak impubes. Rūdeo sic fia primo incipias licet enim primus decedat impubes si postea secūdus ad pubertatem perueniat excluditur substitutus in totum. nā hereditas impuberis fuit ad fratrē applicata. vt. ff. de vul. sub. l. si singulis. et ideo substituto deferri non pōt. hᵒditas vero puberis ad substitutū ptinere nō potuit: qz euanuit substitutio pubertate. vt. ff. eo. l. in pupillari Sed si inciꝑias ab vltimo. i. si vltimo moriens moriak in pupillari etate licet primᵘ decesserit pubes vocatur substitutᵘ ad hereditatē impuberis sicut dicimus in substitutiōe fideicō. vt. ff. ad tre. l. heredes mei. ʕ. cū ita ſm Hic. de mat. qō verū credoᵉ nisi ex pubere premortuo extarēt liberi. Maz ex presumpta volūtate testatoris excludunt extraneum substitutū. testatoꝛ cēnᶠ substituendo extraneū liberis cum adiectione nominis collectiui cogitauit suā posteritatem extraneo ꝓferre: qz omnis testatio presumik prudens ꝛ omnis prudēs hoc facit. vt. ff. de re. insti. l. lucius. ꝛ argu. ʒ. tit. j. l. gñaliter. ʕ. fi. ff. de pac. l. tale pactū. in fi. qz ergo supeſtᵍ persona que ex presumpta charitate ꝛ volūtate defuncti excludit substitutū extraneū merito excludit: ſz si substituꝰ eēt de liberis nō crederē q excluderet ex. argu. ʒ. de inof. test. l. ij. ꝛ. j. q po. in pig. ba. l. assiduis. ff. de vē. in pol. mit. l. vbicūq. ʕ. iterdū. ¶ Nō ob. ad id qō dixi liberos ꝓferri substituto ꝑuberis vltimo morientis. vt. d. l. vel singulis. in fi. qz ibi substitutio non fuit facta sub noīe plurali vel collectiuo: ſz sub singulari: qz testoꝛ dicit substituo ei qui impubes nouissimus moriet: q̄ substō sicut ex verbis apparet ad vnum applicak nō ad oēs: ſz post oēs sicut qñ dicit si vter ſz casualiter qñ cōtingit q dicēdo ei q nouissimus etiaz substō adapteť ad oēs. vt qñ simul ipuberes moriūtur: vel oꝛdo mortis ꝑbari nō pōt. de re. du. l. g duos. i. ver. in ꝓposita. ¶ Et ex predictis apparet rō. l. nostre. nam si vnᵒ decedit ipubes ꝰupstite ffe substitutᵒ ꝛepellitur duplici rōne. ¶ Primo rōne rigoris sumpti ex ꝓpria significatiōe nois collectiui. nā qz oratio ex vniuerso sumik non verificatur ex singulo. vt. ff. de reb. du. l. si is q ducēta. ʕ. vtrū. Scdo rōne eqtatis ꝛ ꝑsumpte charitatis ꝑis in filium: ad qō etiā facit. ʒ. l. pri. in fi. sic ergo in. l. nostra eqtas nō separek a rigore: ꝛ iō id totale seruak. vt. ʒ. not. de iudi. l. nulli. ſm mar. fil. ꝛ Jaco. but. ¶ Op. ꝛ videtur q̄ ex personaᵏ cuiuslibet per se substitutus vocek i vt. ff. de iniust. test. l. pe. ſo. dicit glo. q̄ ibi substitutio fuit facta cuilibet separatim per se. hic autem fuit facta cōiunctim ꝛ collective ꝛ sic nō ob. Et est rō qz q̄ per se fit: per se interpretādū est. vt. ff. eo. l. illa hoc iure. versi. hoc itaq. nō autē dicas q in. l. contraria hoc operet vulgaris substō vt conditio substōnis videat cuilibet de per se applicata. nam hoc est falsum primo per text. l. ¶uis. ʒ. eo. secūdo per rōnem: nā de natura copule est q requirit: veritatē vtriusq partis. vt. l. ſi quis ita ſti pul. fuerit decē aureos. de verb. obli. ¶ Scdoᵐ op. ad idez de. l. heredes mei. ʕ. cū ita. ad tre. vbi dicit q suffi cit conditionē existere in ꝓsonā vnius attēta mente testatoꝛis potius q̄ verbis. naz equitas sumpta ex mente ꝓefert rigoꝛi sumpto ex verbis. Sol. ibi loquit in substitutiōe fideicommissaria. Et est ratio differentie qz per directam substōnē magis infringerenᵗ iura heredis legitimi q̄ per substitutionē fideicōmissa. vt. ʒ. eo. l. precibus. ꝛ. l. coheredi. ʕ. cum filie. ff. eo. ¶ Preterea directa substō tēdit ad vnū finē: ſz testari. ſz fideicōmissaria substitutio tendit ad diuersos fines: qz in cuiusq ꝓsona ꝓpriū onus decernik ꝛ factum vniuscuiusq per se in restituenda hereditate defideraref: ergo sunt plura. ar. de du. re. l. reos. ʕ. cū tabulis. et no. in simili. de iur. om. iu. l. si familia. tunc ego arguo sic: qñ vna determinatio respicit plura determinabilia ſz gdē respectu vniᵘ effectᵘ regrik vtriusq concursus si ꝏ respectu diuersoꝝ effectuū tūc qō iuris est in toto quo ad totū: idē ꝛ de parte ad partē sed ita est q substō pupillaris tēdit ad vnum effectū ne quis decedat ꝑ parte testatᵒ ꝛ ꝑ parte intestatus: ergo ibi regrik veritas vtriusq partis: vt in. l. nostra. sed fideicōmissaria substō facta pluribus tēdit ad diuersos effectus: ergo merito resoluitur in singularitates vt. l. ʒia: ꝛ hoc tenet Jac. bu. sequendo ʒy. qui dicit q fideicōmissaria substitutione: iō pluralitas resoluik i singularitates qz testoꝛ cuiuslibet heredis fidē grauauit ꝛ eligit: secᵒ in pupillari substōne. Sed Bart. dicit q hec rō non ꝓcedit. nā ſz pupillaris substitutio nō contineat grauamē: cōtinet tñ ꝓuidētiā pluriū liberoꝝ: ꝛ sic plures effectus: ꝛ ideo idez dicit in pupillari qō in fideicōmissaria vt sufficiat existere cōditionē in ꝑsona vltimi morientis quo ad ipsiᵒ hereditatē deferendā in substitutū cū eadē sit rō diuisiōis verboꝝ quasi volūtas testatoris habeat plura capita: absurdū eēt esset excludere substitutum ꝓpter primā faciē in cortice vboꝝ si nemo est qui excludat eū ex ꝑsumpta volūtate defuncti: hec eēt ratio est dicti. ʕ. cum ita. q̄ ita locū ħz in pupillari substōne sicut in fideicōmissaria ſm Pe. idem vt dixit Hico. de mat. Sed contra istos sic op. expresa pupillaris cōtinet tacitā vulgarē sed in vulgari nō fit diuisio volūtatis. vt. d. l. ¶uis. ꝛ arg. ff. de bis quib. vt indi. l. cū qui. ʕ. ꝓ parte. ergo nec in pupillari: qz nō ꝺz oratio respiciēs tacitā ꝛ expresam diuerso iure censeri ita q̄ inducat diuisionez volūtatis in expresso ꝛ nō in tacito. vel econtra. argu. ʒ. si pen. app. moꝛs interue. l. ij. Sed rūdeo in vulgari si vnus filioꝝ adiuit hereditatē: ſz alter repudiet semper extat persona que pōt excludere substitutum ꝓpter copulam vel nomē collectiuū ſm thema ꝓpositū in. l. ¶uis. ʒ. eo. nā licet adiēs premoꝛiatur ius accrescendi transmittit: vt. l. si ex pluribus. de suis ꝛ legi. sed in. ʕ. cum ita conditionalis substitutio non transmittitur etiam de liberis ad liberos vt ibi ptz. ꝛ not. de bis qui ante ap. tab. l. j. ¶ Ulteriusᵃ opp. ꝛ videť q̄ sufficiat existere conditionē fideicōmissi etiam in ꝑsona primi moꝛiētis qz diuisa est obligatio conditionalis numero ꝑsonarum. vt. ff. ad treb. l. lucius. ʕ. caio. ar. ff. de cond. ꝛ demon. l. cui fundum. ver. nā quāuis. Sol. in. d. ʕ. caio. fuit facta substō pluribus absolute. hic autez cum adiectione nominis collectiui.
¶ Mō reuoco in dubiuz si testator dicit ita. instituo filios meos impuberes ꝛ si decesserit in pupillari etate substituo eis seium. decessit vnus in pupillari etate fratre supstite nūqd substitutus vocabitur an ꝏ frater. ꝛ vr̄ q̄ substitutus ex quo idem in pupillari qō in fideicōmissaria. vt in. d. ʕ. caio. Contrariū dico p. l. pr̄ filiā. ʕ. duobus. ʕ. q si frater. ff. ad. l. fal. ꝛ sic quo ad primū morientē aliō est in pupillari aliud fideicommissaria. Et est rō dicte qz in pupillari pr̄ intendit ꝓuidere liberis: sed in fideicōmissaria intendit quēcūq eoꝝ grauare. Imerito ergo in pupillari copulata ad liberos prouisio neutrius exclusionē a legitimo iure inducit. vt ʕ. duobus. ¶ Er predictis apparet qd iuris in vulgari. ꝛ qd in fideicōmissaria. Jn compendiosa vero inspiciā conditionis euentū. nam si intendit ad vulgarē dicā idem q̄ in pupillari: sed ad fideicōmissariā dicā idez q̄ in fideicōmissaria. ¶ Porro in exēplaria idē qō in vulgari: fiad pupillarē dicam: idē qō in pupillari dicā. Dubitak tamē ad bucin vulgari si vulgaris substitutioᵒ facta duobus extraneis per verba pluralis numeri: non tñ collectiue: sed subbis verbis gbus heredibus talem vulgariter substituo ꝛ vnᵒ repudiat: alter adit an admittatur substitutᵒ: et vr̄ quod non. vt. d. l. quāuis. sed ibi fuit coniunctio copulatiua. sed hic oratio fuit soluta. Jtem ibi vnus institutoꝝ erat filius hic neuter. ꝛ ideo dicit Jaco. de ra. q̄ vocak substitutus ꝛ non cōiunctus qz pluralis sermo resoluit in singularitates. et iste est casus in. d. l. pen. de iniust. test. ¶ Ā qō ibi loquak extraneis institutis ptz qz si filiᵘ postbumus erat exheredatᵘ. ꝛ tūc pcedit ter. illius legis sine vlla diuinatione: ꝛ ista ꝺsia tangik in glo. ꝛ per Odof. Sed hoc reꝓbat Bart. qz dicit q substō vulgaris respicit vnū effectū. ꝛ vnā hereditatē ꝛ vnū testatoꝛē. ꝛ ideo requiritur veritas vtriusq partis. ff. ad treb. l. si. q̄ ratio mihi non ꝑz. ᵈ ¶ Ā substō vulgaris respectu plurium tendit ad plures effectus. ꝛ. ad acgrēdas plures portiones. ꝛ ideo in vnica cōclusiōe fisto quod aut testatoꝛ voluit substituere primo morieti etiaz altero supstite: ꝛ tūc substitutus excludit supuiuē. aut dubitak: ꝛ tūc si quidez aliquis de liberis de quibᵇ testatoꝛ cogitauit est i medio: excludik substitutus vt hic. si aūt nō est in medio. ꝛ tunc subitutus admittik p. d. l. pe. de iniust. test. ꝛ. d. l. lucᵢ⁹. ʕ. caio. Sed quōᵉ possumus esse certi de mente testatoris. Rūdeo q ipsius declarationē. ꝛ. l. cū ꝓpone bak. ff. de lega. ij. ꝓ iuris interpretationē. vt. d. ʕ. cū ita. ꝛ per vrgētē disputationē. nam si testator dixit si heredes mei decesserint sine liberis substituo titium in oibus bonis meis necesse est dicere ꝓpter istā adiectionē oīm bonoꝝ qō requirak existentia cōditionis in omniū ꝑsona. vt no. ꝑ bart. in. d. ʕ. caio. ꝛ de vulg. substi. l. quidā testō ꝑculū.
¶ Et not. q̄ qñ testoꝛ substituit vulgarē puidet sibi ꝓncipalr ꝛ scōario: ſz qñ pupillariter puidet pupillo principalr ꝛ scōario sibi sed qñ ꝑ fideicōmissum puidet substituto. Jtē no. mirabile quod in. d. ʕ. cū ita. nepos nō excludit substitutum. et est ratio qz non agik de portione ꝑis nepotis: ſz de portione coheredis q liberos nō habuit: ꝛ sic vna portio est grauata alia libera. ꝛ bocin substōne fideicōmiſ. ꝛ tene menti. ¶ Mō gñalius querik an pluralisᵏ locutio dinumeretur in singularitates di scretiue modo: an ꝏ formam pluralitatis retineat collectiue mō. nam bec sunt multum diuersa vt. l. boc articulo. ff. de here. instī. ꝛ. l. si pluribus. de leg. ij. ꝛ no. in. l. si duo. ʕ. videamus. ff. vti. possi. sol. aut pluralitas respicit vnum determinabile: ꝛ tunc requiritur omniū copulatoꝝ cōcursus. vt verbigratia si plures qualitates inseruntur vni subiecto ad ipsum qualificandum. vt extra de prob. c. licet causam. Jtem ex pluribus simul coniungendis resultat vna substantia ꝛ si diuiungat non resultat forma tradita a iure. vt. l. j. ʕ. qui nu. tuto. ¶ Jtē omne qō non pōt constare nisi ex pluribus requirit eoꝝ concursum. vt no. ʒ. de testi. l. iusiurā. ʕ. fi. facit l. ij. ʕ. boc autē. de iti. actuq̄ pri. aut pluralitas respicit plura determinabilia ꝛ tunc aut si resoluere tur in singularitates resultaret aliquid absurdum seu in ʒtū naturali vel ciuili rōni vel menti loquētis: ꝛ non resoluitur vt hic. Secus si nō resultat ex tali distinctione aliqd absurdū: sed iustū ꝛ equum. nā tunc resoluik pluralitas in suas singularitates vt. d. l. fal. ʕ. fi. ꝛ. l. si chorus. de leg. ij. facit qō not.
¶ Ulteriusᵃ videtur q̄ si ꝑ extraneis institutis vno repudiāte ad mittak substitutᵘ. Ang. tz q̄ sic. ꝛ ita itellexit ter. l. pe. et d. l. bꝰdes mei. ʕ. cū ita. ʒ. d. Jo. ibi Jzium tz qz testoꝛ ꝑsumik velle illō qō ē magis verisile: sed magis verisile ē qō veniat coheres qz est institutus cogita. Andre. Bar.
¶ Substō. vidē no. ꝑ Bar. ꝛ Jmo. i. l. boc articulo. ff. de cohere. isti. ꝛ ꝑ Bal. i. j. de ꝗdi. iser. ꝛ vide. ʒ. pri. col.
¶ Nō ptz. ʒ Bar. et i boc tz Jmo. in d. ʕ. cū ita hic alle. Ange. hic i duob⁹ transit cū Barto.
¶ Sed qūo. not. si testoꝛ dicit q̄ volebat q̄ vniuersuz ve niret ad substitutuz tūc ꝺz ꝛcurrere cōsensus vtriusq. et istā ptē tz Bart. l. heredes mei. ʕ. cū ita. ad treb. ꝛ Bal. d l. qdā testō ꝓcu lā. de vulg. ꝛ pup. i Jzium ē ter. l. fi. ʕ. pe. ṽ. vniuersi. ō le. ij. ꝑ que ter. ang. i ꝑli. l. qdā testō. ꝛi. d. ʕ. cū ita. ꝑalle. Jzium tz vide Jo. ꝑallegatis locis. Jin. B.
¶ An ꝑalis. vidē. i. i. no. ꝛ i. l. j. j. de condi. inser.
¶ L. ꝓcibᵍ. l. l. bꝰdes mei. ʕ. cū ita.
¶ Jllius. l. ſcz. l. be redes mei. ʕ. cū ita. ff. ad treb.
¶ Jlliᵍ. l. segk boc ¶Jau. de ca. bic. ls ſpē ʒ in. l. heredes mei. ʕ. cū ita. ff. ad treb. nū ʒ decisionē Bal. facit qꝛi terminisstiᵍ. q. substituᵗ vr̄ substitutus vltimo morienti. l. q duos. ff. eo. q̄ casu ipsi ābo qbᵍ ē ꝼcta substō fideicōmissaria videnk ēt admittere substituti p

fideicōmissum. l. titia scio. ʕ. scia. ff. de le. ij. ergo ſz frater decedēs istituat exneū tñ hᵒditas p fideicōmissum ē obuētura fr̄i supstiti ꝓpter illō fideicōmissum recꝑrocū ergo ꝺz excludi substitutᵒ eēne pp fratrēnisi itelligas. q. istā qñ ōt testōr qō restituerent totam quo casu nō videntur inuicē gravari vt dixit Bart. in. l. vel singulis. ff. eo.
¶ Et predicta faciūt. No. q si vir ꝛ vroꝛ deuouerūt bona sua monasterio vno eoꝝ decedēte monasteriū admittik ad bona illius. Et vid. d. Jo. post alios. i. l. fi. ʕ. pe. de le. ij. ꝛ i. l. lucius. ʕ. caio. ad trebel. Et Ly. i. l. naꝛa. ꝛ bart. d. l. lucᵢ⁹. in. ʕ. caia. preallega. Jin. B.
¶ Ad qōnē. Vid Bar. ꝛ doc. i. l. lucᵢ⁹. ʕ. caio. ff. ad trebel. ꝛ facit qō not. Bal. i aut. q rē. ʒ. de sacrosan. eccl. et hāc. q. ponit Bui. de cu. hic quā vid. ꝛ vide Jmo. i. l. fi. ʕ. filium. de leg. ij.

a premoꝛiatur
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
10
a
b
c
d
e
f
g
6
a
7
b
4
k
l
5
m
10
9
i
k
l
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Universidad de Deusto
Biblioteca

SI quis. Copula nominis distributiui cum verbo applicata distribuit vnicuiq; virile: sed copula applicata ad eos qui naturaliter reputantur vnum et idem facit eos in vnam portionem admitti et diuinctim in alteram coequalem. b.d. et habet

1 bec lex .ℨtia satis difficillima. ¶ Et ꝓmitto[a] ad
a euidentiam dicendorum q̄ quedam sunt nomina collectiua non distributiua. vt populus: agnatio: turba: gens: et similia. vt. ff. de iudi. l. proponebat. ff. de fideinstl. l. mortuo. ff. de pba. l. i. ff. de iuri. om.
b iud. l. fi familia. Collectiuum em̄ nomen[b] est illud q̄ in singulari numero multitudinem significat. ¶ Et dicūt autores q̄ nomina collectiua sunt singularia voce: sed pluralia intellectu: quia in singulari numero conueniunt pluribus vniuersaliter. sic verbigratia hoc nomē populus. nam populus non est vnus hō: sed multi homines vno tū intellectu cōprehensi. vt no. ff. q̄ cuiusq; vni. no. l. sicut. in fi. et ideo oīs numerus facientiū populū ad vnum et quasi singulare intellectū referūt: fit etiam collectio per verba pluralis numeri. vt. ff. de reb. dub. l. ciuibus. vñ nomen antianorum vel priorū est nomen collectiuū: qa exponit per nomen collectiuū singularis numeri. i. p hoc nomē officii: vel collegium vel multitudo: vel vniuersitas. vt. d. l. ciuibus. si ergo tali nomini collectiuo adiungat aliꝰ specialiter nominatus habebit dimidiā: et tota illa vniuer
5 sitas vel congregatio aliam dimidiā: qa apud intellectū tota illa collectio pro singulari pſona accipitur. fic. ff. de condi. et demon. l. cui fundus. et istud nomen collectiuum in oratione stat tribus modis. q̄ḡ vt supponens verbo principali: vt populus clamat. vt. ℨ. de pe. l. decurionū. q̄ḡ vt apponens seu determinās: vt cū dico oēs isti sunt ꝓpli senatus. q̄ḡ vt exponens: vt cum numerus pluralis exponit p collectiuum singularis numeri vt. s. dixi. vñ qui dicit lego heredibus titū et seio decem intelligit loqui de heredib⁹ collectiue: qa hoc nomen heredibus exponit per nomen collectiuū singularis numeri: qa tū valet quantum si diceret lego multitudini heredum. est aūt hoc nomen multitudo collectiuū nomen. vt pter ea superioriꝰ⁹. Quedam vero sunt noīa collectiua q̄ distributionē habent. vt dictio q̄libet dictio vter: et fil'a. vt dictio quelibet dictio vter q̄. vt. ff. de here. instl. l. titius et seius. et ista nomina propter diuersitatē que ibi ꝯsiditur in distributione non pñt repsentare intellectui vnitatem. Et ideo q̄n isti termini distributiui apponuntur in aliqua dispōne de necessitate referunt ad plura subiecta. Scias ergo istis nominib⁹ distributiuis quandā vim partitionis ineſſe quā partitionē faciūt ꝓ rata. est aūt rata q̄ḡ virilis. vt in. l. nra. q̄ḡ hereditaria. vt. ℨ. co. l. i. qō intelligevt statim dicā. Quedā sunt noīa relatiua que referuntur ad plures. non per modū collectiuum: qa talis erat sensus loquentis vt referretur ad singulos. vt. ff. de legatis. ℨ. l. lucius titius testamento. Quedā sunt noīa ꝓpria et ista ponuntur discreteue: qa cuilibet ꝓpe ꝓprijū nomen cōuenit. vt. ff. ad
2 treb. l. nonnunq̄. ¶ His ergo premissis venia mus ad ℨtia legis nostre q̄ difficilia sunt. et oppo. dicit hic in primo rūso q̄ fiunt tres partes totius hereditatis pupilli et vnusq̄q; substituto fert tertiam. contra: lege expresse cauetur q̄ non fiunt nisi due partes quā vnam ferunt coheredes. aliam specialiter noīatus siue adiectus. vt. ff. co. l. si pater filio impuberi. ¶ Solu. dicit gl. q̄ hic heredes fuerunt instituti separatim equalibus partib⁹. et ideo separatim videntur substituti: qa que in precedētibus dicunt in subsequentibus repetita intelligun
tur. et maxime i substōne. vt. l. licet imperator. ff. de le. i. et. ℨ. ad treb. l. non inſtā. sed in lege ℨtia fuerunt instituti coniunctim q̄ coniunctio facit eos haberi loco vnius. ar. ff. e. l. coheredi. ℨ. q̄ discretas. qui dicunt aut separatim instituti q̄ verbum geminat. i. q̄ in diuersis orationibus. p eandē aūt orationez fit cōiunctio verbalis. vt no. ff. de here. instl. l. liber homo. ℨ. titū heres. sed ista sol. glo. cōtinet diuina
tionem. et ideo dicit ¶ De. q̄ in lege nra fuit apposi
c tum nomē distributiuū[c] q̄ si quis q̄ ponit distributiue. ibi vero fuit appositū nomen collectiuum vñ coheredes fuerūt ibi coniuncti re verbis. sed specialiter noīatus re tū. et ideo fuit diuisio in partes duas equales vt ibi ð: qd tantuꝫ debet habere disiunctus quantum ambo coniuncti: qa coniuncti propter vnitatem sermonis q̄ si in vnū corpus redacti sunt. vt. ℨ. de cadu. tol. ℨ. hoc ita. nam varie: et hoc etiam modo rūdet ad. ℨ. titius. et ad. l. titius
3 fundi. ff. de here. instl. ¶ Scḋo oppo. tu dicis q̄ in lege nra est ratiō nois distributiui ꝯ quia imo idem si non sit nomē distributiuuꝫ. vt. ℨ. lucius. Sol. dicit ¶ Per. q̄ ibi est nomen relatiuū quos q̄ idem operat q̄ proprioū nominū expressis. ar. l. certū. ff. si cer. pet. Bar. dicit q̄ ista solutio est falsa p. d. l. si pr̄ filio. vbi est relatiuū quos et facit relationem ad nomen appellatiuū et non ad. ꝓpriū. et ideo dixit ipse q̄ in. ℨ. lucius. illud. ꝓcedit ex speciali charitate quam testator habuit ad singulos de familia. qō ptz per id qō vetuit extra familiam
4 alienari. et hoc tz ℨ. ¶ Ex hoc no. q̄ ex coniecturata mente defuncti recedit a vi et natura conuētionis verbalis et adde quod no. ff. de here. instl. l. iul. in prin. vbi no. q̄ relatiuum facit in dubio relationē ſpālem non gñalē seu simplicem. Itē de hoc relattuo substātie no. ſ. de senten. q̄ ꝓ eo. l. vnica. in glo. er cōuentione. et. ff. de ℨben. emp. l. hec vēditio. ℨ. pe. ¶ Tertio oppo. et vꝰ q̄ licet vnus adiectus admittat ꝓ tertia et alij ꝓ duabus tamen illas duas illi dividunt ꝓ hereditaria parte inter se. vt. ff. e. l. qui cū plures. sol. dic q̄ isti coheredes fuerant equaliꝰ instituti. et ideo non refert inter vi
6 rilem et hereditariā portionē. ¶ Quarto cōtra hoc opp. nā in. d. l. qui cū plures. nō fuit appositū nomē distributiuū. ergo ſpāliter et seorsum nominat⁹ debet habere dimidiā. Solu. dicit ¶ Dc. q̄ ibi ideo hoc contingit qa coheredes fuerunt a testōre verbis disiuncti. qa testō: dixit ex eisdem partibus &c. vt. ff. de here. instl. l. inter dū. et ideo nō habetur loco vnius qa testō: discretiue direxit ad eos sermonem. secus si locutus fuisset ad eos cōiunctim. vt. d. l. titius fundū. Et rō est predictorū qa cōiuncti habentur loco vnius: sed disiuncti nō qa vbi diuersitas ibi pluralitas ꝑm ¶ Pet. sed Bar. dicit q̄ in. d. l. qui cum plures. est ex psumpta volūtate defuncti qa instituit eos ex disparibus. et fil'a substituit. vñ nunq̄ voluit eos cōiungere: sed totaliter spectare. et satis recidit in idē cū dicto ¶ Pet. ¶ Item ibi c
ſpāliter noīatus fuit adiūctus. et videret iniquū q̄ adiunctus esset melioris cōditionis ꝯ illi de qb⁹ principaliter est dispositū. nā verisile est q̄ voluerit testō: adiunctū esse vnū inter ceteros. non vnū pre ceteris. Tu dic q̄ ibi fuit oſo distributiua quia testator dixit ex ꝙsdem partib⁹ &c. qō est tm̄ dictum
7 quantū qsq; &c. et sic nō ob. ¶ Quinto oppo. q̄ d
oēs hr̄des habeāt vnā portionē. vt. ff. de vsufruct. accre. l. si qs titio. fol. vt dixi. ℨ. qa ibi testō: quo ad
8 hr̄des locut⁹ est collectiue. hic discretiue. ¶ Se
d xto[d] oppo. ōr hic in ſcḋa pte legis: q̄ pr̄ filij būt vnā dimidiā &c. ℨ imo fit diuisio in trientes. vt. d. l. si qs titio. v̄. qō si ita. Solu. ibi nō logr de heredi
e bus. ei. de filijs legatarij: ℨ de heredib⁹ testōris et e ꝑm istū intellectū solutio est clara: qa ibi non erat naturalis copula. hic sic: si illa lex intelligit de hr̄dib⁹. i. de filijs legatarij: tunc ℨtiū esset difficile f nisi dicas q̄ in lege nra fuit positus aduerbiū vna qō est valde coniunctiuū: erat etiā coniunctio naturalis. vnde ex mente et vbis colligit q̄ testō: voluit partē vnam cū filijs vocari in vnā portionē: sed in lege ℨtia testō: non posuit aliq̄ aduerbiū. qō ita pōse set. p vnitate. Vel dic q̄ aliud est in vsufructu in quo magis cōsiderat pſone singularitas q̄ in ꝓprietate. vt. ℨ. de vsufr. l. si in fi. ff. de vsu. l. si titio. ℨ. vsumfructū. prima sol. verior est et approbat
9 in ℨtio. ¶ Extra q̄rit[f] si quis dicit ita. lego titio
f et hr̄dib⁹ titij decē an veniāt ad legatū filij legatarij vino patre. Rūdeo vꝰ q̄ sic. vt. d. l. si quis titio. In ℨtiū qa ista ꝓba nō verificant nisi post aditam hereditatē. ergo necesse est patrē esse premortuū.
10 vt no. ff. ad treb. l. ex facto. ℨ. fi. ¶ Solu. si voluit

eos coniunctim

a ¶ Premitto. vide p bar. et doct. in l. hoc articulo. ff. ô here. instl.

b ¶ Collectiuuꝫ em̄ nomen. Nō qd sit nomē collectiuum qō apponitur verbo pl'alis numeri. vide. c. significaue rūt. de exce. et Joā. cal. in. c. capitulū. de rescrip. no. ſt dānat ciuitas et titius in centū. titius intelligit dānatus p dimidia. vide qō no. bar. l. semp. ℨ. i sepulchro. ff. qō vi aut clā. et vide bal. in. l. interdū. ff. de here. instl. vbi fida est ptās arbitrā di ꝓrioꝝ⁹ et capitaneo vor capitanei valebit tantum quantū vor prioꝝ. qō bū no. vió bal. i c. l. qui fen. da. pot. ꝑpe fin. vbi ôt q̄ si platus cū capło icidit in. l. si qs in tantam medietatē sol uet plat⁹. et aliā medietatē capl'm. vió abb. ī qōne eps. vbi fiantiani et ptās tenent ad centū. Intelligit de gnquaginta p antianis et de gnquaginta p ptāte. vide ibi. et fi lege tur epo et tali capelle. medietas debet epo. et alia medie- 2
tas debet capelle ꝑm Jo. an. c. regsti. de testa. et vide Sali. in. l. qm̄. ℨ. de appel. vbi fi dānat iudex et sui officiales in centuꝫ iudex tenet in qnquagin ta. et officiales ī qn quaginta. et ibi refert ꝑm Ja. but. q̄ si est data ptās rectori et vniuersitati scholariū ꝙsulendi q̄ tantā ptātem bēbit rector quātā vniuersitas. et vide Bal. l. si qs titio. ff. de vsufru. accref.

a ¶ Admitti. vide l. fi mulier. in ꝓnci. et quod ibi Bal. ff. de vsufru. accref. et Bal. in. l. gallus. ℨ. i. de lib. et posth. aliquid p Salic. 1
bic limita vt per 2
bal. i. l. ℨ. ℨ. vbi aūt. 3
ℨ. de cadu. tol. et ad
d. l. si quis titio. vi 4
de etiam Bart. in
d. l. gallus. ℨ. etiam
si parente.

b ¶ Ultimo. Vide Bal. in. l. etiam. in ver. modo. ℨ. de exe
cu. rei iudic. et in. l. ℨ. illud. ℨ. commu 1
nia de manumiss. et. in. l. ℨ. ad fin. ℨ. de liber. et eod. lib. et in. c. filius. de ca 2
pi. qui curiam vē. ad fi. et in Spec. de cēſi. et in. l. non plures. ℨ. de sac. sanc. eccles. et in. l. sciendum. in ꝓinc. et ibi 3
Bart. in pe. q. ff. q
satiſ. cog. et in. l. divimus. ℨ. si pater. 4
cum. l. sequen. ff. de
excu. tu. et per Al
ber. in. ī. et. ℨ. parte statuti. et qō not.
Bar. in. l. scimus.
ℨ. de agric. et censi.
lib. et dicit Bal. 5
in. l. ℨ. in fine. ℨ. de
leg. here. q̄ illud
quod possidet filꝰ
videtur possidere
patet et ecōtra. bal.
in. l. pretor. ℨ. licet.
et versi. filius. ff. de
eden. in lec. antiq̄ 1
dicit q̄ libra pa
tris. pdest filio etiā 2
seorsum habitanti.
alleg. glos. in dicta
l. ℨ. quem dicit nō
esse alibi. et par
gel. hic per Bald.
plene in. l. ℨ. ℨ. do
mini. ff. ad fille.

b ¶ Ultimo. Lex ista. Nota q̄ est⁹ 2
mum patris ꝓ
dest filio. quod est

not. dignum. vide Bart. in. l. cum scimus. C. de agri. et censi. li. xi. et in. l. i. in princip. ff. ad fille. Bal. in. l. sciendum. ff. qui satisf. cog. et in. l. fi nō plures. ℨ. de sacrosan. eccle. et in. l. diximus. ℨ. si pater. cum. l. sequen. ff. de excu. tuto. et Joan. and. in addi. Specula. in titu. de censi. prope fin. et vide Bald. in prealleg. locis vbi notabiliter loquitur. vide glos. ℨ. super eo. de testi. Andr. Barba.

¶ Libertatem. intelligē q̄ hereditas directo relinquitur secus si per fideicō. l. si res. ℨ. ibi no. ff. ad trebel. et quid si relinquitur hereditas pure et libertas sub conditione: et dic q̄ non habet locuꝫ iste text. et institutio intelligitur conditionalis. l. ult. ℨ. fi seruum. et ibi glos. et Do. ff. de here. instl. et vide Joan. de imol. in. l. quoties. ℨ. fin. eod. tit. et adde ad ꝓdicta glos. et docto. in. l. q filio. ℨ. i. et. ff. de heredi. instit.

¶ In foro. Vide Bal. idem dicentē in aut. ingressi. in viij. col. ℨ. de sacr. sanc. eccle. ¶ Paul. de castro. hic tenet idem qō Bald. vt pleniꝰ⁹ hic per eū.

¶ Not. q̄ clausula. vide. c. fraternitatis. de testa. vbi vnica solutione re ſpōdetur duabus questionibus. vide c. preterea. de testa. et. c. prudentiam. in ꝓin. de offi. deleg. vide do. Car. in. c. petitio. de homi. vbi ad vnū respondetur. c. ad hec. el ij. de app. vide bal. in. l. i. C. de legiti. here. vbi pulchre loquitur. vide. c. q̄ frustra. de vsufruc. vbi vna sol. refer ℨ ad duo. Bal. in. l. si id quod. ℨ. fin. de iurisd. om. iu. alleg. gl. i. ℨ. item lapilli vide Bal. in. l. omnes ppli. vbi alle. glo. ℨ. item lapilli. instl. de rerum di uī. vide doct. in. c. ex pte. de test. vide do. Abb. de elect. in. c. ecclesia vſa. vi de Bald. in. c. ex te nore. de rescript. vbi pulchre loquitur. vide glos. optimam in cap. causam. de rescriptis. vide quod pulchre loquitur Baldus in. c. ex tenore. de

instituti ab extraneo non veniunt ordine successiuo. et hic est casus. vide Bal. in prealleg. l. gallus. ℨ. i. et qō no. ad Bar. ibi. Et an priuilegiū concessum doctoribus intelligat̄ processum filij ordine successiuo. vide Bar. ibidem et Bal. ī ibi dicit q̄ filius doctoris habet tria priuilegia. vt not gl. q̄ non est alibi. l. iubemus. ℨ. de aduo. diuer. iudi. Et an priuilegiū in intelligitur concessum ī dubio rei an a
persone. glos. in. l. forma. ℨ. quēḋ. de censi. et glo. decreti dicit persone. xxv. questio. j. c. ſi ergo. vide Dy. i. c. perinde. de regu. iur. in. vi. Bart. l. si matrimonius. ff. sol. matri. et. l. si pater. ff. de b
serui. leg. Andre. Barba.

a ¶ Admitti. vide l. fi mulier. in ꝓnci. et quod ibi Bal. ff. de vsufru. accref. et Bal. in. l. gallus. ℨ. i. de lib. et posth. aliquid p Salic. 1
bic limita vt per 2
bal. i. l. ℨ. ℨ. vbi aūt. 3
ℨ. de cadu. tol. et ad
d. l. si quis titio. vi 4
de etiam Bart. in
d. l. gallus. ℨ. etiam
si parente.

b ¶ Ultimo. Vide Bal. in. l. etiam. in ver. modo. ℨ. de exe
cu. rei iudic. et in. l. ℨ. illud. ℨ. commu 1
nia de manumiss. et. in. l. ℨ. ad fin. ℨ. de liber. et eod. lib. et in. c. filius. de ca 2
pi. qui curiam vē. ad fi. et in Spec. de cēſi. et in. l. non plures. ℨ. de sac. sanc. ecclesi. et in. l. sciendum. in ꝓinc. et ibi 3
Bart. in pe. q. ff. q
satiſ. cog. et in. l. divimus. ℨ. si pater. 4
cum. l. sequen. ff. de
excu. tu. et per Al
ber. in. ī. et. ℨ. parte statuti. et qō not.
Bar. in. l. scimus.
ℨ. de agric. et censi.
lib. et dicit Bal. 5
in. l. ℨ. in fine. ℨ. de
leg. here. q̄ illud
quod possidet filꝰ
videtur possidere
pater et ecōtra. bal.
in. l. pretor. ℨ. licet.
et versi. filius. ff. de
eden. in lec. antiq̄ 1
dicit q̄ libra pa
tris. pdest filio etiā 2
seorsum habitanti.
alleg. glos. in dicta
l. ℨ. quem dicit nō
esse alibi. et par
gel. hic per Bald.
plene in. l. ℨ. ℨ. do
mini. ff. ad fille.

b ¶ Ultimo. Lex ista. Nota q̄ est⁹ 2
mum patris ꝓ
dest filio. quod est

De libertis preteritis vel exhereda. Rubrica.

1 ☞ Clausula non absolute posita idem operatur
q̄ relatio ad omnia precedentia.
2 Clausula refertur ad omnia vbi ratio restrictiua
non potest assignari.
3 Relatio sicitur fieri ad proxima.
4 Clausula semper construitur cum verbo cū quo
de iure construi potest.
5 Exheredatio q̄n dicat fieri ab omnibus gradib⁹.
6 Exheredatio an possit fieri a persona heredis.
7 Exheredatio non vz facta ab herede extraneo.
8 Testamentū a gradu posteriori potest incipere.
9 Exheredatio non pōt fieri a re certa.
10 Clausula absolutoria dicitur q̄a a nullo regitur.
11 Clausula que per se regit q̄ importat dilationē.
12 Clausula que refertur ad omnia potest. pbari contrarium ex mente loquentis.

Sjtutor. Nō potest tutor testari de bonis pupilli. b. d.

Am quidam. Seruus q̄ ex primo grado liber. ex ſcḋo gradu efficitur necessariꝰ⁹ hr̄s. b. d. Et est rō q̄ volūtas testōris ꝑat sibi. Et no. de impio volūtatis. Item no. q̄ ois testator affectat heredē ex testō.
1 ☞ Potentes facile solent dubitare.
2 Lex pendentium vadit post mortem testatoris.

Vidam. Institutio serui vel si tutor a dño relinquat libertatē hz annexam. secus in legato. b. d. vsq; ad. ℨ. sed cum veteres.

¶ Et est rō differentie q̄ heres repsentat personam defuncti tanq̄ vna et eadē pſona. ergo libera. secus in legatario. ¶ No. primo ibi cum dicit dubitationis materia erat &c. q̄ potentes dubitare facile solent. ¶ Item no. q̄ lex vadit post mortem testatoris sicut venator post leporem.
1 ☞ Electio vtilis non vitiatur per cōfirmationē inutilem.

Sed cum veteres. Utilr data tū ex inutili confirmatione nō vitiat. b. d. Ja. bu. ¶ Not. q̄ illud q̄ non indiget cōfirmatione non vitiatur p confirmationē inutilem. et ideo vtilis electio nō vitiatur licet ꝓnuncietur cōfirmationē fuisse inualidā nisi iudex adȝceret cām ex vitio electionis.

Illo videlicet. Aliqd debetur ex
d debē obligationis necessitate. b. d. ¶ Quero vtrū in e foro cōsciētie peccet heres. ¶ Rūdeo nō: q̄ dñs et q̄ lex disponit sup certo disponēdo ſm aliquā rōnem satis lex reputat̄ iusta in foro[d] conscientie.

Que iuris. Spensionē in primo vide r ordo cōuersus: sed non est propter fauorem libertatis. No. expectandum q̄ ꝓiudicare potest.

Ecisione. Nisi seruꝰ⁹ pareat ꝓtātiue conditioni non est heres nec liber: sed si in cōditione casuali appositā libertatē nō hereditati si deficit et habet coheredem adeuntem vi
1 tiatur alias valet vtrunq;. b. d. ¶ Et no. hoc fieri q̄ interest testatoris habere heredē ex testamento. facit. ff. de interrog. act. l. et quia.

¶ De liberis preteritis vel exhereda. Rubrica.

1 ☞ Clausula non absolute posita idem operatur
q̄ relatio ad omnia precedentia.
2 Clausula refertur ad omnia vbi ratio restrictiua
non potest assignari.
3 Relatio sicitur fieri ad proxima.
4 Clausula semper construitur cum verbo cū quo
de iure construi potest.
5 Exheredatio q̄n dicat fieri ab omnibus gradib⁹.
6 Exheredatio an possit fieri a persona heredis.
7 Exheredatio non vz facta ab herede extraneo.
8 Testamentū a gradu posteriori potest incipere.
9 Exheredatio non pōt fieri a re certa.
10 Clausula absolutoria dicitur q̄a a nullo regitur.
11 Clausula que per se regit q̄ importat dilationē.
12 Clausula que refertur ad omnia potest. pbari contrarium ex mente loquentis.

Cum post. Exhēdatio facta post gradꝰ⁹ q̄ firmat oēs gradus q̄ vitiarent ratione ꝓteritionis. b. d. ¶ Nota q̄ 1
e clausula[e] nō absolute posita opat

Universidad de Deusto
Biblioteca

rescript. vide Bart. consil. lxxxviij. incip. facti contingentia proponit. vbi dicit q̄ clausula in principio apposita nō repetit in sequenti qñ est diuersa ratio in sequentibus. vide bal. l. j. ff. de legi. here. vbi pulchre loquitur alleg. l. j. §. de inde. ff. de postu. ¶ Pau. de ca. consil. cclvj. allegauit illū. §. vide ibi ⁊ ad hoc facit. c. pastoralis. §. j. de rescri. vide q̄ dixit Inn. in. c. veniens. de iureiur.

Et vide cōsi. bart. incipiente. si Angelus matre, vbi singulariter loquitur ō clausula in principio apposita. Et Lud. ro. consil. cr. xxxj. vide glo. in. c. cū in tua. de testi. et ibi domi. Abb. vide. c. cuz dilecti. de dona. do. Lard. et Joan. de imo. ibi Abb. i. c. cām que. de rescript. glos. in cle. ne in agro. §. certum. de sta. reg. ad materiam etiaz facit. c. iudei. et. c. licet. de testi. vbi fuit quesituz de iudeis et sarracenis, et respōdet de iudeis. vide. c. cōsuluit. de vsur. vbi vnica solutione respondet tribus questionibus dū alle. l. plautius. Andr. barb.

a ¶ Tertio opp. nota. hoc dictū. ⁊ pro intellectu. d. l. plautius. vide Bal. in l. testamento. §. ō test. mili. ⁊ in materia no. de clausula finē apposita qūo refertur ad oia pcedentia. ⁊ Bar. in. l. talis scriptura. de leg. j. ⁊ l. ij idem. §. fi. de iurisd. om. iud. ⁊ quod no. in. c. inquisitioni. ⁊. c. secundo requiris. de appel. ⁊ de diuer. referi. ⁊ quod ibi eleganter dicit Bal. vide bonam gl. in. l. consilia. §. quesitum. ff. de cura. furio. vide, Bart. l. si ita stipulatus. chry sogonus. ad fi. vbi si quis interrogatus an sit debitor titij ⁊ sempronij. rñdit: sic refertur ad titium ⁊ sempronium. alias secus. Et vide quod singulariter dicit Specu. in tit. de deposi. §. vij. ver. xj. Si qs interrogatus an cognouerit titiā vxorem carnaliter: ⁊ talis rñdit sic. cognouit carnaliter. videt fateri q̄ sit vxor titij: q̄ est no. dignū. ⁊ sic cōsuluit Barto. vt refert Bal. l. fi seruus plurium. §. fi. de leg. j. ⁊ ad illū dictū Spe. vide Bal. notabiliter loquentē in. c. series. de testi. ⁊ in proposito. adde etiam Bar. l. gerit. qui dicit q̄ si qs interrogatus an titius filius adiuerit hereditatem. dicit sic. non intelligitur fateri q̄ sit filius talis. q̄ est notabile. Et vide ter. l. j. §. per seruum. ff. de suc. edic. ⁊ ibi glo. super verbo vt succedat: q̄ si quis simplr repudiat hereditatem videt in totum repudiasse. ⁊ q̄ō not. in. l. fi fine. §. qui interrogatus. ff. de interro. acti. ⁊ ista tene menti: q. cum esset de facto dubiū super quadam villa interrogatus ab vno notabili doctore existente in curia pro illustrissimo duce Sabaudie omnia ista improuise non voluendo chartas allegaui licet fuerim minimus inter scholares. Et adde gl. in. c. ne romani. de elec. vbi vult q̄ determinatio in fine posita refert ad proximū. Tamē Jniū tenent ibi docto. vide omnino ⁊ vide glo. no. in. c. j. de pscript. in. vj. ⁊ vide Ang. in auc. de here. ⁊ falc. in. §. fi non ablatā super glo. in verbo legatarios. vbi dicit q̄ si apponuntur due questiones: ⁊ consultor rñdet sub vnica solutione tunc ad ambas respondisse videt. Et vide do. Ant. in. c. j. de pac. vbi si quis interrogatus p̄mittis mihi dare sub pena mille, respondet sic. videt promittere penā. licet do. Jo. ibi contradicit. ex quo responsio fuit simpler. vide ter. ⁊ ibi Bal. l. quisquis. §. si cert. pe. vbi si lex ponit penam in fine q̄ illa pena comprehendit omnia precedentia. Andre. Barba.

b ¶ Gradus. hoc communiter tenetur vt hic per gl. ⁊ doc. sed Jul. contra

1 per istum ter. ibi appareat tamen eum a contrario sensu. Item q̄ text. in l. ij. §. j. cum seq. ff. eod. hoc non ponit. ⁊ q̄ facilius precedentia trahuntur ad sequentia q̄ō econtra. vt no. doc. in. l. si quis ex argentarijs. §. fi in fi. tium. ff. de eden. Tene communem opi. quia apparere dicitur eo quod non probatur contrarium: vt in fi. facit. l. talis scriptura. ff. de leg. j. Item

dem gradū. d. §. filius. j. responso. Sunt eñ extrema sibi quasi pro finibus assignata vt nō vagetur vlteri⁹. nam si testator voluisset exheredare ab omnibus non astrinxisset se ad intra gradū. q̄ō est no.

8 ¶ Scōo quero nunquid exheredatio possit fieri a psona heredis proprio tantū: vel proprio et ap- b pellatiuo nomine designata. ⁊ videt q̄ non: q. ab eo dē procedit priuatio: habitus. vñ sicut q̄ alium quis nō fit. vt. l. captatorias. §. de testa. mili. ita nec c potest fieri exheres: quia esset exheredatio captatoria. ¶ Itē exheredare ab extraneo heredē instituto est inepta locutio: vt. ff. de verbo. obl. l. quidam cum filium. ⁊ ideo ter. dicit q̄ talis exheredatio non valet. d. l. ij. ibi nisi. Et hoc est verum nisi fiat sub nōie appellatiuo heredis ⁊ in persona ei⁹ vel eorum a quibus sit exheredatio fundetur tot⁹ b gradus. ⁊ nec refert an precedat nomen proprium vel appellatiuū: q. ad id debem⁹ referre quod facit rem valere. ⁊ vt. j. de fideicō. l. etiam. a. l. peto. §. c mater. ff. de leg. ij. ¶ Tertio quero[d] nunquid testamentum possit incipere a gradu posteriori. et d dic q̄ sic nisi habeat in se vitiū dependentie a gradu priori qui sit inutilis effectus: vt. d. l. ij. §. fin. et ff. de iniu. test. l. nam ⁊ si sub conditione. §. rumpendō. ⁊ ideo hoc casu fortius rumpit posthumus q̄ e iam natus: q. posthumus rumpēdo locū sibi facit ⁊ inuadit primū gradum: quem ipse facit vacare sibi ⁊ ad sui vtilitatē. ⁊ ideo omnis substitutio rumpitur. vt. d. §. rumpendo. ⁊ ita placuit iurisconsulto cum tamen iam natus non rūpat nisi dicat nullum. ¶ Item nec debet posthumus plus posse q̄ f iam natus. ⁶ sed iurisconsultus consideravit dependentiam: sed ppriē loquendo non dicit dependere ab aliquo q̄ō habet existētiam illo remoto: sed illud q̄ō ita existit q̄ō non pōt habere existētiam nisi cum illo. facit. ff. de condi. indeb. l. iul. certe iurisconsultus consideravit q̄ aliquid debet oparī iusrumpendi. nemo enim rumpit ad vtilitatem terti: sed suppōsus. vt. ff. de ☽ tab. l. fi post mortē. §. liberi. ¶ Quarto q̄ro vtrū a recerta possit qs exheredari. ⁊ dic q̄ non. vt. ff. de here. instī. l. fi. qs ita bñs instituat excepto fundo: ⁊ ideō si exhēdet a par

quia si quando exheredatio facta est in medio trahitur ad precedentia. d. l. ij. quare non ita fi in fine.

b ¶ Gradus. vide Jmo. in. l. ij. §. fin. de libe. ⁊ posthu.

¶ Valere. Vide Joan. de imo. in. l. quod dicitur. et ibi dixi. ff. de ver. obl.

d ¶ Tertio quero. an testamētum possit incipere a gradu posteriori. vide de gloss. in. c. q̄. de elect. in. vi. vbi vo⁹ tum positū in vno ex duobus nō comprehendit nisi vnū ex duobus quādo vtraq̄ nō possunt recte comprehendere verba precedentia ⁊ quia comprehendit id quod ponitur vide text. c. vbi periculum. e. titu. et hoc vbi ille loquens comprehendit verba p̄cedentia. scilicet mittens nuntium vel epistolaz. quod est bene not. et quo ponitur ad finem. vide gloss. in clem. sepe. in verbo figura. de verborum sig nifi. qui dicit q̄ō si committitur causa de plano summarie sine strepitu ⁊ figura iudicij. q̄ illa dictio videtur repetita in omnibus illis dictionibus per. c. secundo requiris. de appel. et operatur illum effectum acsi fuisset in omnibus repetita. vide. c. cām que. de rescript. ⁊ ibi do. An. de clausula autem in medio apposita. vide gloss. in. c. fi. de postul. prela. lib. vi. Et q̄ clausula in fine posita non refertur ad omnia precedentia quando non est eadem ratio. vide alia gloss. in c. statutum. §. j. de reseri. li. vi. Et de clausula in medio apposita in substitutionibus an referatur ad precedentia. vide ¶ Det. de anch. in suis consilijs. ⁊ vide gloss. instī. de rerum diui. §. item lapilli. que dicit q̄ vbi oratio nes sunt coniuncte clausula in fine apposita refertur ad omnia: secus si nō sunt coniuncte sed solute. Et hoc cōsuluit apud rhegiū. Statuto cauetur quod si mutuum factū sit post decennium non possit peti nisi creditor interruperit prescriptionem illud petendo in iudicio: vel extra iudicium coram testibus. Si vero est debitum conditionale vel in diem purificata conditione interrumpatur prescriptio per citationem vel requisitionem. quod ista clausula in fine apposita non refertur ad precedentem clausulam in fine positam in principio statuti. Andr. barb.

e ¶ Et ideo hoc casu. Nota rationem quare in iam nato testamentum incipit a secundo gradu. in posthumo autem non. ⁊ hanc conclusionem cōtra gloss. sentit Bald. et iam in. l. ij. §. fina. de liberis ⁊ posthumis. ⁊ eam sequitur Angel. addit quia legata pendent ex institutione: tamen institutione irrita non irritantur legata. videtur. l. fina. ff. de heredi. institu. ergo dominus Joan. addit quod proprie loquendo ler ipsa rumpit primum gradum propter matiuitatem posthumi. l. j. et. §. j. de posthu. heredi. instituen. vel exhered. ideo aliam dant in posthumo: quia hereditas versatur in primo gradu. Salice. ⁊ Specul. quia potest non nasci ideo si lex rumpit primum gradum ad vtilitatem posthumi rumpit secūdum. sed in iam nato hereditas nullo modo versatur in primo gradu: quia est nullus. Andre. Barba.

f ¶ Jam natus. Vide Bal. Angel. ⁊ Jmo. post Barto. in. l. ij. §. fi. ff. de liberis ⁊ posthumis.

te quōd

a ¶ L. cū qdam. vbi de boc est casus. et ibi p doc. ⁊ hic per ¶ Pet. ⁊ alios.

b ¶ Clausulas. ista sunt verba Ly.

c ¶ Sexto, idem tz Bar. hic ⁊ in. l. ij. §. fili⁹. in lec. noua. ff. eo. de lib. ⁊ posthu. vbi tenēt 2tra gl. sed Jul. hic cōnatur sustinere gl. in terminis huius b legis vbi idē erant 14 instituti. ⁊ substitu- c ti. ⁊ sic nulla rō potuit' mouere testōrem ad exheredādū filium a primo gradu ⁊ nō a scōo: ⁊ qz si substitutus nō bēbit a gradu istō nis bēbit a gradu subsequēti. ⁊ sic nihil refert scōo per 1 ter. hic dicētem q̄ 2 nulla reddi pōt: ergo 3 Jniū. pbari non pōt. tz cōis opinio ⁊ vī 4 tenēda. nō ob. priū arg. qz imo pt reddi rō vt si a pri 5 mo casu multa leguerat filio qbus 7 poterat merito remanere 2tent⁹. sed 8 a scōo gradu nihil 9 legauerat. non ob. ter. ibi nulla. ꝛc. qz illud est verū i dubio. item pōt interesse magis bñe ex 1 vno gradu q̄ ex alio. vt si vn⁹ gradus est magis onoratus legatis q̄ō alter. l. j. z. ff. de leg. j. vel pone q̄ pbat q̄ testō: noluit exheredationē extendi ad p̄mum gradū 2 tñ ⁊ 2tingat quod vnus ex filijs instituti in casu huius legis repudiat: certe alij filij nō potu 3 erit venire ex gradu substōnis a q̄ filia nō fuit exheredata: nec etiā poterit venire p ius accrescēdi: qz testōr hoc casu vī pbiuisse. l. pe. ff. ō inin. rup. ⁊ irri. testa. ⁊ sic testamentū erit nullum tñ hoc vltimū ita nō approbo: qz nō videt pbibere ius accrescendi qñ idē est substitut⁹ et 4 coheres. vt p bartol. in. l. testamēto. §. titu. ij.

te quota ⁊ nō tota qz est pro alia parte pteritus. ergo testamentum nullum. nam in exheredatiōe cessat ius accrescendi: cū sit mero fauore ⁊ nō odio introductum: ⁊ quia priuatio nō est extēdenda. nā id qō nihil est non pōt extendi: vt. ff. e. l. cū quidam. a

d ¶ Quinto quero qñ dicatur clausula absolute posita. Rūdeo qñ a nullo precedenti regit sed per se ponit. que clausula qñq̄ importat conditionez ff. de condi. ⁊ demō. la testatore. qñq̄ priuationez. vt hic. ¶ Qñq̄ dilationem: vt. l. talis scriptura. ff. de le. j. habet etiā naturaz limitandi: vt. ff. de vino legato. l. fi. §. cui dulcia. de pe. leg. l. nā qō liquide. §. si cui penus. et adde qō no. per Bar. in. l. aurelij e qui queſūt. ff. de lib. leg. Et pdicta faciunt ad clausulas[b] que ponuntur in rescriptis. vt extra de appel. c. scōo requiris. ¶ Sexto[c] quero: vbi lex clausulam refert ad omnia vtrum possit probari contrarium ex mēte loquentis. gl. sentit q̄ non: ꝛ tu dic q̄ sic: qz est questio voluntatis que pōt probari per testes tā in ascendendo vltra significationem verborum q̄ in descendendo ab ipsa significatione nisi mens forte esset contra verba omnino vt. ff. de vsufru. leg. l. fi alij. Nam aliud est ponere: aliud perimere: vt extra de accu. c. cum dilecti. non pōt enim perimi nisi diceretur falsum: ⁊ facit qō not. ff. de pac. l. iurisgentium. §. quod fere.

☞ Factū legitime non pōt haberi pro infecto.

e Nepos preterit[e] agnoscendo an rūpat testm̄ aui.

Verba sine impedimento interdum exponuntur cum auxilio ⁊ fauore.

f Nepos rūpit testamentū qz loco patris succedit.

Filia dotata preterita testamētum patris potest dicere nullum instituto masculo.

g Filius dotatus in integrum restitutus an possit dicere testamentum nullum.

¶ Posthumus interim qō est in ventre non pōt dicere testamentū nullum: sed natus retro rumpit.

Jus dicendi testamentum nullum transmittitur.

Jus petendi legitimam non transmittitur.

Sauus. Nepos pterit[a] agnoscendo rūpit testamētum aui. b. d. concor. ff. de iniust. testa. l. posthumorū. §. sed si filius. ff. co. l. gallus. §. licet. ꝛ. l. inter cetera. ¶ Opp. ⁊ videt qō testm̄ aut non rumpat: qz qō est legitime factum. qz pater nepotis fuit inuestitus: vt. l. gallus. §. in oībus. ver. ⁊ in nepote. ergo nō ☽ morte filij irritari. Sol. ea q̄ pfecta ⁊ 2firmata non irritanē: sed ea q̄ sunt cōfirmanda bene irritant si supuenit impedimētum cōfirmationi obstās. vt. ff. cōia predi. l. si et hic. ⁊ no. q̄ confirmabile nihil ꝛ fine confirmatione: confirmatio nihil valet fine cōfirmabili: vt. ff. eo. l. pbat. ¶ Scōo opp. et videt q̄ nepos nō rūpat testm̄. ff. de iniu. test. l. si qs filio. ver. ⁊ dicemus. So. ibi pt nepotis decessit mortuo auo: et sic post testm̄ morte testōris confirmatū: ⁊ ideo casus supuenies non officit testamēto. hic aūt pater nepotis decessit viuo testatore. ¶ Tertio opp. dicit hic q̄ nepos agnoscendo rūpit sine impedimento legis velle. Jmo debuit dicere q̄ rumpit suffragio seu ope legis velleie. Haz cū nepos non sit substitut[a] pri suo vt vult fm caput. l. velle. ergo rūpit ex ordinatione. l. velle. sol. qdaz cōcedūt Jniū q̄ ista vba sine impedimento exponant. i. cū auxilio ⁊ fauore. quā expositionē bñ not. Alij dicunt q̄ lex velle. nō loquit nisi in nepotib⁹ posthumis. Tertij dicūt q̄ hic nepos erat exheredatus inter ceteros. quo casu testm̄ videbat valere p legē velleiā. vt ea. l. q. ff. et bñ vba se bñt. in fin. qō hic remouet qz exhēditatio ☽ fieri noiatim. qō qualr intelligat dic. ff. eo. l. titius. in pn. §. lucius. Tu teneas primā solutionē. nā hic impedire exponit. i. suas vices sibi. l. nepoti ex toto porrigere. ¶ Quarto opp. ☽ hic q̄ nepos ideo rūpit testm̄ qz succedit loco pris sui. Contra ille q̄ succedit in locū alteri⁹ vtr eo iure q̄ ille vti poterat vt. ff. ad treb. l. qui quadringēta. §. nā heres. sed fili⁹ non poterat dicere nullū: qz instituta⁹. ergo nec nepos in locum eius succedēs. sol. succedere in locū alteri⁹ ☽ dupliciter. prio mō p priuationē. scōo mō p trāsmis-

sionem. Primo casu ille ☽ succedere in locū alterius q̄ ex sua ppria psona succedit a moto obstaculo. qō ei videbatur ob. ff. eo. l. gallus. §. ⁊ qdsi tiū. c ⁊ hoc mō loqt hic. Et est file qñ mouit primus heres bñs pbendā. nā succedit sequens in locū eius.

b nectū ex pcedētis pbēdarij facto obligat. c vt not. in. c. fi. extra ne pla. vic. suas. p Jnno. Scō casu lo quunt Jtia qz que veniunt cum transmissione non d pōt venire nisi eodē mō ⁊ qualitate. vt. ff. de regu. iur. l. in bis. §. nō debeo. siue dominis ministerio. siue ipso iure transmissio fiat: vt. ff. de ma. l. caius. e

5 ¶ Extra quero[e] de tali qōne. pater filiam dota e tam pterhī ⁊ filium instituit. supuirit filius pris et bona p̄na possidet deinde decessit dictus filius sine filijs masculis. nunc dicta filia pterita dicit testamentū nullū. querit an possit: statuto[f] cōis perusij suppōsito dicente filia dotata nō possum venire nec reuerti ad bona dotātis quouscp superuixerit filij masculus. ¶ Circa qō indubitanter di- f cendū est q̄ dictū testm̄ nullum est ⁊ retro nullum fuisse apparet. qō pbaē rōnib⁹ infrascriptis. Et primo sic. certū est q̄ ista filia pterita dotata potest g bodie dicere testm̄ nullū. ⁊ boc voluit statutū: qz solum voluit eā excludere a bonis quouscp masculus supuixerit: ⁊ sic eo mortuo eā admittit: qz prohibitū ad tps post tps vī esse permissum: vt. l. ipe rator. ff. de postu. Sz ita est q̄ bodie non pōt dici nullū nisi dicaē retro nullū. vt. pbabo: ergo ex mēte statuti est qō retro fuit nullū: hoc sic probo. ille pteritus non pōt dicere testm̄ nullus g tpe mortis non debebat de necessitate institui. vt. ff. de iniusto testa. l. si quis exheredato. in pn. Si ergo dicerē dictū testm̄ viuo filio esse aliqd ⁊ p 2ñs filiā tpe mortis nō fuisse necesse instituī: ergo bodie non rūperet testm̄ vt. d. l. si qs. in princ. Cū ergo bodie filia dicat nullū ergo de necessitate bz pponere q̄ bodie apparet eū fuisse talis cōditiōis q̄ tpe mortis debebat institui. ¶ Preterea hoc apparet p glo. l. gallus. §. ⁊ qd si tm̄. vbi si filij deportati post mortē pris restituaē in integ. tñ nō dicit testm̄ nullū nisi restituaē ex cā q̄ retrotrahit. vt ibi ps in fin. glo. Aut ergo ista filia dotata incipit esse habilis post mortē filij ad succedendū ex cā q̄ nō retrotrahit ⁊ nō possit dicere nullū: aut ex cā q̄ retrotrahit tur: ⁊ tunc cōstat testm̄ retro fuisse nullū: ⁊ iste rōnes de necessitate cōcludunt. ¶ Preterea ex eo testō qō sperat rūpi ex cā pteritionis nō pōt adiri hereditas: nec suus heres existere: vt. ff. de acqrē. here. l. cū quedā. §. qō ☽. sed istud est bnōi: qz si contingat filiū decedere fine filijs filia pterita' supstite t testm̄ istud rūpit: ergo filius masculus ex eo testō nō potuit heres esse: ergo concludit de necessitate q̄ dictū testm̄ retro fuit nullū: saltez ex ea rōne qō ex dicto testō non fuit adita hereditas: nec suus heres existit. ¶ ¶ Preterea predicta. p bantur p casus files. primo de posthumo pterito qui non pōt dicere nullū quouscp est in ventre: tñ natus retro rūpit. Item tz in filio capto ab hostib⁹ preterito qui non pōt dicere nullum quouscp est apud hostes tñ reuertus rūpit retro vt iura dicunt. ¶ Preterea bic videē quasi in bis terminis exprestum. ff. de bono. pos. fm tab. equisstimū. circa princ. ibi expectandi. ergo ꝛc. vbi ☽ q̄ ☽ diu superest aliquis qui possit venire per ☽ tabul. non debet venire aliqs per fm tabu. sicut dicit bic statutum q̄ quādiu supest masculus non veniat femina. ¶ Modo pone[g] q̄ illi qui pōt venire p ☽ tab. sunt excluſi morte: vel alio modo certe tunc instituti veniant per fm tab. non vt nūc confirmeē testm̄: sed tanq̄ retro testamentum valuerit ergo virtus istorū verborū quandiu

b ꝛc. interim suspendit[b] tamē postea retro fingit fm Bar. q̄ ita consuluit de verbo ad verbū. Et p hoc cōcludit Bar. q̄ clausula si non vz iure testamenti non valeat iure codicillorū que erat in p̄dicto testamēto apposita tanq̄ retro nō babebat oparī suuz effectū p tout dicā in auc. ex cā. cui[c] ego. ☽ dicebam oīno dum esset aduocatus partis aduerse q̄ dicta clausula nil poterat oparī: qz illa cōditio si non vz ꝛc. nūq̄ fuit impleta viuo filio masculo: sed demū eo mortuo ex iō fideicōmissum 2ditionale interim

¶ Sexto. q̄ro ⁊ tene mēti illū text. p exponentib⁹ statuta. vide Bald. ibi. Andre. Barba.

c ¶ Obligat. vide Bald. in. l. empto rem. §. loca.

d ¶ Extra q̄ro. not. q. de qua p bar. in l. fi. ff. ad tertul. cuz concord. et scripsi post imo. i. l. et qui solēdo. ff. de here di. institu. ⁊ hic in meis reportatis.

e ¶ Statuto. vide bal. in aut. sed et si gs. §. de nat. lib.

f ¶ Modo pone. Et de ista no. q. vi. de Bart. ⁊ bal. l. si gs postbu. §. si filiū. ff. de lib. ⁊ posthu. et. l. q. ad treb. bal. Ang. ⁊ Jo. de imo. l. gallus. §. qd si tm̄. de lib. ⁊ posthu. ⁊ plene Bal. l. si qs filiū. §. de inof. test. ⁊ l. in qbus. de secund. nup. vbi singulr limitaui dictum statutū. vide bald. i. l. si. ff. ad tert. vide Bald. in. l. in substōne. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊. l. titi⁹. ff. de excu. tu. ubi omnino vide. And. b.

g ¶ Interim suspendit. Salic. bic recitat Bal. de verbo ad verbū ⁊ nihil yl tra dicit ⁊ sic vide tur cū eo transire. Andre. Barba.

h ¶ Cui ego. p opi. ista facit q: lz quis semel heres non possit desinere esse heres vti. l. si fine. §. sed q̄ papi. ff. ō nimo. veruz est de iure ptorio sed de iure ciuili pōt desinere esse heres: vt in aut. de hered. et fal. §. fi quis autē. col. j. l. ex facto. ff. de here. instī. iauē. bocamplius. C. de fideiuſ. ⁊ in palleg. §. hoc in oīb⁹. et p hoc infert ad ista z q. ita tenet ange. in palleg. §. fi qs aūt. tñ intellige q̄ō p̄ abitestato decedit. alleg. l. ad tēpus. de re mili. Et cum bodie accurate in q̄rē reperi bald. in. c. j. §. fi. in ti. epm vel abbatem inuesti. feu. vbi tenet idem quod hic et allegauit text. in. l. ij. §. ff.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de petit. hered. ¶ Postremo vide Ange. in. l. vel pauciores. ff. de peti. here. prælle. vbi dicit illū tex. fore meliorē de iure, p opi. Bar. ideo tene mēti. vide Ang. in. d. aut. hoc amplī⁹. & in. d. §. si qs aūt nō implēs. And. bar.

a ¶ Sed collegiū. Ho. esse dandū heredē anomalū. vide Bald. in. l. si qs filiū. §. de inoffi. test. & gl. sing. insti. de eo cui bo. adi. cā liber. prope fi. Sed q̄ sit heres. vide glo. in. §. oibus, in aut. de here. et fal. Et vide aliā gl. ff. de. acq. here. in. l. p̄ heredē. §. papi. in gl. in ver. nomē, nec dicit q̄ est heres quo ad nomē. & bñ facit i filij glo. sing. l. ij. §. de pac. Bal. in. d. §. papi. facit illā glo. sing. Andre. Barba.

b ¶ Nā tu. Sali. hic dicit idē qđ Bal.

c ¶ Trāsmittit. anius dicendi nulluz transmittatur vide a Bal. & doct. in. l. filio preterito. ff. de iniust. rup. et irri. cum concor.

d ¶ L. si a primo. ad illū ter. nōe quod ibi non dī q̄ filius decedēs anteq̄ instituit in primo gradu repudiet transmiserit ad heredes suos ius dicendi nullum gradū sub stitutionis a q̄ erat preteritus imo in casu illo succedent abitestato illi qui sunt primiores testatori tpe in quo testū destituitur. i. tpe q̄ institutus in primo gradu repudiar. l. si qs posth. §. si filiū. ff. eo. & qđ non trāsmittat est casus i. l. si posthumus. a primo vsi. 8 itaq̄ ibi dū ter. dicit ad legitios b heredes pertineat et gl. in v. legitimos dicit. sc̄z testatoris. b et bal. ibi reputat no. & idem probat ter. ibi in v. nā & cū duob⁹. dū text. dicit posthumus excludat qđ exponit Dy. & Bar. ibi sc̄z post mortez posth- c bumi.

c ¶ Exclusa. Vide d Salic. in. l. scimus. 9 in princi. in. j. q. §. de inoffi. test.

f ¶ Transmissionē. l. quib⁹ diebus. §. quidam titio. ff. de condi. & demon. e

g ¶ Ut. ff. de v. obl. Et illū ter. not. q̄ Bal. dicit esse vni cū in iure in. l. dire ctas. j. de testamē. mann. et Moder. faciunt magnū fe-

non transmittit vt. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad treb. & no. in. l. cū filio. ff. de leg. i. j. de his qui ante aper. tab. l. j. dicebā ergo q̄ dictū testamentū erat nullū exnunc. i. post mortē filij non retro. sup qua questione Ray. de for. & collegium senense cōsulerunt q̄ dicta filia nihil poterat petere nec nullum dicere q̄ tpe mortis patris & adite hereditatis per filiū masculū se inuenit exclusam ex forma statuti & nunq̄ pōt redire ad ius dicendi nullū nec de iure ciuili nec de iure p̄torio: quia inuenit hereditatem alteri applicatā. ar. §. de secū. nupt. l. in quib⁹. nullitas em̄ nisi insit tpe mortis confirmat' testū inexpugnabil'. vt. d. l. si quis filio. & ideo in tota. l. gallus. non considerat nisi qs predecedat tpe mortis testatoris. Nam si tūc iuris obseruātia nō deficit testū inexpugnabil' valet: & in hac parte non fuerūt secuti consilium Bart. sed precise consulerunt ꝑ partē sed collegiū a Flozi. cōsuluit p parte clientule mee a q̄ ipsa succederet in dimidia dicta clausula non obstante & idē cōsuluit recolēde mēmorie dñs Fran. tigri. de pisis. Et rūdebat ad leges ꝓdictas q̄ ista filia erat heres anomala & concedebat q̄ hereditas tota fuerat ad filium applicata sed nihilominus ex dispōne legis municipalis p parte dimidia cuinci poterat filio masculo mortuo sine liberis. Nam hoc nō est nouū q̄ ex dispositione legis vnus incipiat alter desinat esse heres vt no. ff. de vulga. sub. l. in substitutione filij. & insti. de eo cui liber. cā bo. adi. cū. in fi. Nā statutum excludit regulas iuris cōis excludendo filiū ad tempus vite fratris sed postea includēdo integrādo ipsam ad successionē. ar. ff. de leg. ij. l. statuliberū. §. stichū. vere ergo filij interim heres insolidū ex testamēto & non filia: ꝛ mortuo filio redit ad cām intestati ex ꝓteritiōis defectu & sic cā finalis. que in medio tpe obstitit mulieri deficit p mortē masculi. ita q̄ femina ꝓt succedere sine obstaculo: vt ex nūc. i. post amotionē finalis obstaculi: quare consilium dñi Ray. nō plz: q: nos sum⁹ in materia statuti non in simplici materia iuris cōis. Ité 2filiū bar. non plz: q: sequeret q̄ interim masculus non esset heres & nō posset agere nec cōueniri vel pōsto qđ possit cōueniri p. l. vlt. §. de peti. here. tamen agere nō posset vt ibi not. & l. j. §. apud iulianū. ff. depositi. ¶ Scō sequit videre nūquid hec filia interim decedēs trāsmittat hoc ius dicēdi nullū ad suos liberos: & vī q̄ nō. nam istud ius dicendi nullū est interim cōditionale seu in die certā ergo nō trāsmittit. vt. ff. de cōdi. & demō. l. heres meus. & l. qbus die⁹. §. quidaz titio. Nā tu⁵ dixisti q̄ filius interim est efficaciter heres: ergo filia non bz ius deliberādi nec adeundi: & opz dicentē nullum alterū ex p̄dictis iuribus habere vt no. j. de repu. bere. l. suus. Si ergo nihil bz mihi transmittit: vt j. de iure delib. l. cū antiquionib⁹. & ita dicēdū tenet Bar. in. l. si. ff. ad ter. ¶ Sed ꝓtiū videt verū si tu tenes alia opi. Bar. q̄ testamētū fuerit retro nullum. Nā est casus legis qđ trāsmittit[c] lz decesserit anteq̄ potuerit de nullitate agere: vt. ff. de liber. & posth. l. si a primo. [d] ¶ Si aūt tenes q̄ testamentum interim valeat cū effectu non fieret trāsmissio iurisdicēdi nullū sicut cū decedit posthum⁹ viuo testōre: qr tale ius nō est adhuc in potentia effectu ad aliqd: dubitat tū de legitima vtrum saltē transmittat ius petēdi legitimā: & videt q̄ sic: vt no. §. de inoff. test. l. si quis filiū. Jn ꝓtium vī q̄ cū interiz filia sit, exclusa[e] nec iure ciuili nec iure pretorio bz qd interim trāsmittat. vt. ff. de bo. pos. l. nō est am bigendū. §. si. nisi dicat q̄ legitima sibi debeat etiā interim lz nō possit petere in vita fratris. nam statutū nō priuat eā ꝑcise lz imponit ei tpale sitiētiaz & nō intendit aliud statutū facere nisi q̄ femina nō agat ꝑ masculū: interim ergo femina bz ius in habitu: lz nō exercitio: & ad trāsmittendū sufficit ius

b ¶ Scias ergo. Not. q̄ statutū excludēs interpretationem intelligit de extrinseca: de intrinseca aut nō pōt. Ité singulr no. q̄ statutū remouens appellationē ab interpretatione est nullū. vide Bal. l. ij. ꝓ posth. ff. de origi. iur. Et no. q̄ sciens ꝑ interpretationem legis vt facere ꝑ ter. l. ter. est not. in. l. ita fidei. post prin. ff. de iure fis. Et vide q̄ no. in. l. p̄cib⁹. §. ō impub. & de ista interpretatione vide que no. in. l. si. §. in computatiōe. de iur. deli. & vide bal. in rubr. ff. de proba. et in. l. gallus. §. qd si is. ff. de lib. et posth. & gl. or. fm cum. in. l. j. ff. de orig. iur. & tu vide aliam in aut. q. mod. na. effi. leg. in prin. in ſ. sl. corrigimus. & vide glo. et tex. et ang. i aut. de nō alie. §. i. in v. emendamus corrigimus interpretamur. vide ter. in. c. sup gōnuz. de offi. dele. vbi aliud est supplere et corrigere: & aliud interpretari & declarare q̄ not. propter statuta. vide qđ bī in. c. ex pte. la vlti & ma. de v̄b. sig. et. c. cū dilecti. de accusa. vide bal. in. l. ū. §. de rei vē. vbi hoc nō dicit. Sed bar. in. l. i. §. lex fal. dicit sic vidi allegare. ff. ad. l. fal. vide Bald. in. l. ij. C. de pa. qui fil. distra. et ipse dicit in. l. com missorie. C. ō pac. inter emp. & vē. & q̄ remisi ad Bart. in l. oēs ppli. vbi vide Bal. de insti. et iur. Andr. Barb.

¶ Scias tū si statutū remouet oēm interpretationem. vide bart. in. l. oēs ppli. ff. de insti. & iu. sed qđ si vtitur his v̄bis: & hoc statutū, sit p̄cisum. vide bal. in. l. ij. ſ. de ere. rei iud. et bal. in. d. l. oēs populi. Et quid si statutū non dz recipe sub auditionez: sed dz intelligi scōm proprium & vulgarē intellectū. vide bal. j. l. proxi. in prin. in col. i.

¶ Exheredatio. hoc videtur cōtra tert. in ver. filius. ¶ Ultimo no. vide que no. l. si ruf. fin⁹. §. de testa. mil. Andre. barba.

De libe. preter. vel exhere. 88

de fratre qui hereditati renuntiauit.
13 Statutum primum non potest corrigi per secundum.
14 Statuti verba proprie debent intelligi.
15 Statutum quod disponit ex testamento non habet locum abintestato.
16 Jus rumpendi & ius succedendi sunt diuersa.
17 Suus preteritus quare ipso iure rumpit testamentum.
18 Argumentum de parte ad totum est in iure validum.
19 Edictum alteri aperit qui sibi non proficit.
20 Statutū q̄ suus ꝓteritus rūpat testū introductū est fauore masculorum.
21 Preteritio coram quibus non debetur legitima non vitiat testamentū.
22 Testamentum non potest dici nullum ab eo qui non habet dominium.

Primum. Masculi & femine equaliter succedunt non valet exheredatio et eodem modo dicunt nullum & contra tabu. petunt. & idem in filijs & nepotibus in natis et nascituris. b. d. & ponit sex vitia in que recidit ad equalitatē reductus serus et
i gradus: natos & nascituros. ¶ Hot. primo q̄ habilis abintestato est habilis ex testamento: quia testator magis exprimit dictum a lege q̄ det de nouo in⁹ius: loquor vt. l. nihil. §. ꝓo herede. ¶ Secundo not. q̄ inter
2 filios & nepotes debent iura paria obseruari. ¶ Et hoc facit ad que
4 stionem statuto[a] cauetur q̄ filia femina non succedat extantibus masculis modo filia decessit viuo patre relicta nepte modo queritur vtrum dicta neptis succedat auo simul cum masculis: et videtur q̄ sic: quia sicut se habet forma testamenti sic se habet forma legis: vt in auten. de nup. §. disponat. Sed si pater in testamento exheredet filiam & neptem in testamento preteriit si premoritur filia neptis testamentum rumpit vt. §. eo. l. ij. ergo idem dicendum est in dispositione statuti: quia verba statuti et legis equiparantur: vt. ff. de manu. l. seruus hac lege. ff. de manu test. l. si ita fuerit. §. fina. dicamus ergo q̄ ista neptis tanq̄ a statuto preterita succedere debeat. in contrarium videtur quia preteritio legis sicut preteritio militis pro exheredatione debet haberi: vt. §. de test. mili. l. si cum vel in vtero. in fin. Solut. quandoq̄ statutum disponit de filia excludenda fauore masculorum: tunc tale statutum videtur habere duo capita. vnuz caput est inclusiuum masculoꝝ: aliud caput est exclusiuum feminarum. Et primo ergo capite quo masculi includuntur ceteri videntur exclusi ita q̄ nulli descendentes ex filia, siue masculi siue femine possunt succedere: quia inclusio vnius est omnium aliorum exclusio: vt. ff. de lega. j. l. q̄ in rerum. §. si quis post. & iste ablatiuus extantibus masculis a lege prolatus tacitam dispositionē habere videtur videlicet q̄ illi masculi de quibus statutum loquitur succedant in eoꝝ fauorem lata sit lex. argumē. de secund. nupt. l. cum alijs. et. l. generaliter. §. in his. & ff. de leg. ij. l. fideicōmiss. §. cum esset. ff. ad legem falcid. in ratione. §. tametsi. nam & hoc alibi contingit qđ verba conditionalia rediguntur in dispositionem ex mente
b legis: vt. ff. de oper. liber. l. si ita stipulatio. nec est simile de testamento quia quo ad neptem preteritiam non est seruata forma testandi que ratio cessat in dispositione legali. ¶ Preterea fic cum ratio statuti sit fauor agnationis quinimo fauor publicus conseruandarū familiarum et eadem ratio sit in excludenda nepte maior quā in includenda filia ergo idem debet intelligi statutum in nepte quod in filia. argu. ff. ad mace. l. filium habeo. nec debet esse melioris conditionis neptis q̄ filia. arg. ff. de bonis mater. l. si viua matre. Preterea ista neptis descendit ex persona inhabili ergo non succedit. nam si statutum excludit radicem. ergo quicquid ex ea oritur videtur exclusum vt in v̄sib. feudo. titul. i. §. hoc autem notandum. hoc tenet Ly. j. que sit long. consue. l. j. in fi. & Barto. ff. ad ter. l. ij. §. videndum. ¶ Non ob. ff. de contra tabu. l. ij. §. si emancipatus. q̄
b ibi loquitur, in exheredatione que prouenit ex delicto & ex odio persona li hic autem[b] loquimur in exclusione in qua non consideratur persona sed natura: vt in lege nostra ibi sed nature accusatore: sed in huiusmodi natura exclusa participat neptis sicut mater eius. vt. §. titu. ij. l. fina. §. de natu. lib. l. fina. & idem dico si ex tali filia superesset nepos masculus nam mutato in eo sexu non mutatur tamen ratio exclusiua cum non possit venire nisi tanq̄ matris imago. argu. §. de colla. l. illam. §. penul. Sed ma-
c ter inuenitur exclusa: ergo tota linea que ex ipsa descendit: quia nisi in ca
3 pite principium sumat vlteriꝰ produci nō potest. argu. de act. & oblig. l. quecunq̄ scrimus. ¶ Item facit ad aliam questionem. statuto cauetur q̄ si quis decesserit abintestato relictis filijs masculis vno vel pluribus et relicta filia dotata talis filia seu filie que dotate fuerint in bonis
4 patris amplius non petant. ¶ Item alio statuto cauetur quod verd ba statutorum[d] intelligantur secundum proprium & vulgarem intellectū absq̄ subauditione vel interpretatione aliqua. Modo contingit q̄ quidam decessit intestatus relicto nepote ex filio premortuo et relicto alio nepote ex filia dotata premortua dubitatur an dictus nepos ex filia excludatur. & questio ista stat in duobus punctis. Et primum punctum est an beneficium datum filio trahatur ad nepotem posito q̄ statutum recipiat interpretationem iustam & rationabilem. Secundum punctum est an cum propter aliud statutum fit dispositum q̄ verba statuti intelligantur proprie ad vulgarem intellectum absq̄ alia subauditione: vel interpretatione vtrum appellatione filij contineatur nepos de vero et proprio intellectu an per fictionem. bas questiones disputauit Jaco. but'. et arguit ad partem negatiuam quod nepos ex filio non habeat istud bene-

a ¶ Statuto. dixi post Bar. in. l. ij. §. fi. ff. ad treb. & vide. j.
b ¶ Hic autem. Vide Bar. in. l. liberorum. ff. de verb. sign.
c ¶ Sed mater. Vide hic per Salice.
d ¶ Statutorum. Vide. §. & cum Jac. but. in hac q. transit' ꝑ Pe. de anch. in. c. canonū statuta. in fi. pe. q. extra de consti. & vide Bal. in. l. scimus. in prin. vers. q. §. de inoffi. test. et in. l. si vero. §. de vtro. ff. soluto mat.

ficium quod sic probatur. verba statuti debēt proprie intelligi: sed de propria significatione filius non includit nepotem: ergo iste casus est omissus
e a statuto[e] et sic stabimus iuri communi. ff. sol. ma. e l. si vero. §. de vtro. nam quoties cessat ius municipale ad ius cōmune est recurrendum vt. ff. de sepul. vio. l. ij. §. diu⁹. extra de consue. c. cum dilect⁹. & aut em nomine filij non includatur nepos. patet ex nomine: quia que differunt in nomine appel latiuo non sunt idem: vt. ff. de leg. j. l. si quis in fundi vocabulo. patet ex genere: quia prima generatio est filius: 2da generatio est nepos: vt I aut. de non alie. §. empbyteosim. patet ex prima: q̄ si nepos alia prima nascit per se originem sortit: vt. ff. ad municip. assumptio ꝑ ex persona: q̄ persona propria est anima q̄ est formalis pars bois. nam alia est aia patris: alia aia filij: et hoc natura mani f
5 festum est vt patet. ¶ Quinto patet ex cōsequentibus ois prelibata: vñ ingratitudo patris non est ingratitudo filij: vt. ff. de iure patr. l. diui fratres. de senato. l. emancipatū. §. fi. ff. de interdic. et rele. l. ij. de ꝑ tab. l. ij. §. fi emancipatus. & priuatio filij non est priuatio nepotis: vt. ff. eo. l. gallus. & quid si tantum. ff. de acqui. here. l. qui in aliena. §. inter
6 dum. ¶ Preterea cui non competit diffinitum nec diffinitio sed diffinitio filij hec est: filius est generatio prima: sed hec diffinitio competit nepoti: probo maiorem. nam filius diffinit qui ex viro et vxore nascit: sed dictio ex cām immediatā denotat: ergo nepos ꝓprie filius non est q̄ non nascit ex vxore: sed ex nuru: vt. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iur. l. filium. huic accedit vulgaris opi. cui dz stari. vt. ff. de fun. instr. l. cum delationis. §. afina. nam significationes vocabulorū vulgus adinuenit: vñ dicunt grāmatici q̄ ignoramus iurta vulgare ponamus. ad hoc. ff. ō leg. ij. l. libroꝝ. §. qđ tū cassius. significationes enim vocabulorum sunt aut de iure naturali aut gentiū: aut ciuili consuetudinario. Primuz patet. ff. de capi. di. l. tutelas. in prin. Secūdū patet. ff. de iusti. & iur. l. manumissionis. Tertium patet. ff. de vulg. subst. l. verbis ciuilibus. Quartuz patet. ff. de ver. sig. l. tuguriū. & l. vt alphenus. Accedit etiam qđ dicit Boetius q̄ diffinitio essentiam describit ꝓ intelligentiam rei claudit: sed aliter describit filius: et aliter describitur nepos: ergo pervnum nō includitur & alter. confirmat hoc exposse. ff. de excus. tut. l. ū. §. nunq̄ cū. & facit qđ no. insti. qui da. tut. pos. §. fi. ¶ Preterea ter. dicit expresse q̄ appellatione filij nepos continet ex interpretatione. q. d. non ex significatione ꝓprie et stricte sumpto vocabulo: vt. ff. de v̄. sig. l. iusta interpretatione. ¶ Jn contrarium[f] q̄
7 f appellatione filij ꝓprie loquendo intelligat nepos probat. ff. de ver. sig. l. liberoꝝ. Nam ꝓprius sensus vocabuli est ille quē ei lex dat non qđ vulgus imperitū assignat. Scō hoc probatur q̄ totum significat proprie qūlibet eius partē: sed nepos est pars filij: vt. ff. loc. l. sed et addes. §. fi quis mulierē. j. de agric. & censi. l. cum scimus. lib. xi. et §. de impub. & alijs substi. l. fin. Preterea nomen filius prefertur interduz respectu gradus: et tunc non continet nepotem vt. j. ad treb. l. iubemus. interdum respectu affectionis determinate et idem vt. ff. e. l. gallus. §. instituens. interdum respectu nature & tunc continetur nepos: vt. d. l. tutelas. sed in dubio videtur proferri respectu nature vt. §. de bis qui ve. eta. l. fi q̄ dispositio legis regulat fm rationem non fm affectuz animi: ergo &c. ar. §. fa. ber. l. fi. Et hanc partem tenuit Jac. but. q̄ appellatione filij contineat nepos de ꝓprietate: & natura sermonis: et ideo determinauit ꝓ nepote ex

soluto mat. Ludo. ro. consi. cxxvij. vide domi. Pet. consi. cxxvij. consil. cclxxv. incip. diligenter. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Priuilegium. Vide. j. priori. ¶ vide Ange. ¶ Imo. in. l. etiam. in prin. ff. sol. mat. ¶ Bal. in. l. sed ¶ milites. in prin. ff. de excu. tut.
b ¶ L. non solum. ¶ Per filium ter. Bal. in. l. petens. §. de pac. dixit q̄ sci releges eſt inducere ſcire eas. Andre. Barb.
c ¶ Placet. Vide Bal. in. l. quãuis. j. de fideicō. ¶ Salic. in. l. ſi ſeruꝰ. §. de nora. Inno. ſequitur in. l. ſi. ff. de hered. inſti. vbi vide. a ¶ idē ſẽgtur ¶ Pau. de ca. in conſil. ccc. xxxiij. vbi adhęret verbis Bal. et non verbis Bar. in. d. l. liberorum. idē ¶ Pau. de caſtr. in. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſol. mat. ¶ idē dicit ibi raph. vbi q̄ hoc alle. ẽt not. p Bal. poſt Alc. de ma. in aut. ſi q̄ mulier. §. ad velle. et ¶ Paul. idem in. d. l. q̄uis. ¶ dicit ibi bal. q̄ iſta nō eſt extenſiua interpretatio ſꝫ intellectiua. vide bal. in aut. q̄s actiones. §. de ſacroſan. eccl. in. ij. q̄. 2 q̄ ibi addidi et per Alb. de roſa. in. j. parte ſtatu. toruꝫ. q. ij. ¶ quod no. Jac. but. ¶ Ly. in. l. non dubiū in pe. q. §. de leg.
d ¶ Dubia. Vide Salice. in. l. j. §. de nora. ſi. pe. char.
e ¶ Statutū. ℈ hoc facit q̄ not. bal. in l. q̄uis. in princip. ff. ō fideic. ¶ q̄ no. Jo. an. i addi. ſpe. cu. in tit. de ſnc. abinte. in rubri.
f ¶ Sed pone. vide ſi. no. per bal. i rub. de reuo. bis q̄ in frau. credi. ſacit. l. qui autē. cum ſi. ff. que in fraud. cre. cuꝫ materia. et dixi in. l. patrem. poſt Bart. ff. co.
d f ¶ Sed pone. an. filius poterit renuntiare ſtatuto q̄ filia nō ſuccedat ſtātibus maſculis tenemēti: q̄ nūc cōſulo Forli. cōpromiſerūt partes in arbitriū: vt de iure et de facto cognoſcat ¶ decidat quia videnꝫ renuntiaſſe
9 ſtatuto. vide opti. ter. in. c. nonnulli. i in prin. de reſcrip. vbi conſtitutioni prohibitorie. poteſt renuntiari. vide bi Bal. Alde etiā Bald. in rub. C. de reuoc. his q̄ in fraud. credi. Et dic q̄ ſi mulier pręiudicauit maritum
10 filio concludendo: hoc etiam firmauit alia rōne: q̄ q̄ priuilegiū filij tranſit ad nepotē: vt. j. de ſſt. l. a diuo marco. cum nepos ſuccedat in locum patris ſui. vt. §. e. l. ij. ¶ hec eſt cōcluſio dñi Jac. bu. in primo puncto. Sed Bar. in. l. liberorū. ff. de verb. ſig. dicit q̄ appellatione filij nepos non continet ex vera ¶ propria locutione ſed ex quadā benigna interpretatione nihilominus tamen fatetur q̄ priuilegium filij porrigit ad nepotē cū ſtatuta a iure communi recipiant paſſiuam interpretationem ¶ iura cōmunia hoc volunt q̄ beneficiū patris deſcendat in filiū: vt. j. qui pot. in pig. ba. l. aſſiduis. ¶ no. in. l. dabimus. ff. de priuil. cred. ſed certe iſta ratio non multū concludit. nam priuilegiū q̄ dicitur tertiū abſorbet conceſſum filio non tranſit ad nepotem: quia videtur conceſſum limitate reſpectu perſone: vt. ff. de ritu nup. l. non ſoluꝫ. §. ſi puelle. ſed vbi ex tali priuilegio nullus leditur bene fit tranſitus: q̄ latio ſit interpretatio cum tractetur de mero fauore. ar. ff. de prec. impe. offe. l. reſcripta. ¶ Preterea iſtud ſtatutum corrigit ius cōe: ergo non habet locum niſi in caſu et perſona expreſſa. vt not. §. de ſacroſan. eccle. auc. quas actiones. ſed Jac. de are. diſputauit iſtā queſtionē ¶ tenuit q̄ nepos includeretur: nec rōne vocabuli vel ſignificatione eiuſdem ſed ponderata mente ſtatuti. nam cum ratio ¶ mens idem ſint: vt not. Dy. in. c. i. de reg. iur. lib. vi. ſicut in boſe idem eſt ratio mens ¶ intellectus: ſed ratio ſtatuti eſt vt agnatorū ſalua ſit dignitas vt. ff. de ven. inſpic. l. i. §. q̄uāis. ¶ j. de queſt. l. ſup ſtatu. ¶ q̄ not. per Ly. j. de adul. l. publico. ſed bec ratio magis viget in nepote q̄m in filio: nam per nepotem generatio auget: ¶ magis memoria conſeruatur. vt. ff. de verb. ſig. l. pronuntiatio. ergo ſtatutum debet intelligi de vtroq; nam quos ratio conuertit non debet iuris diſpō ſeparare: vt. §. de diuer. reſcrip. l. ſi libellū. ¶ j. ſi vnus ex plur. app. l. j. ff. de lib. leg. l. ſi is qui duos. ff. de excu. tu. l. non ſolum. b §. qui primi illū. ibi dum dicit: recte aptās oibus ſimilibus capitulis ꝛc. Sed Bart. dicit q̄ determinatio ſibi placet non tantū per rationem predictam. q̄m de ratione dicti ſtatuti non apparet: q̄ non eſt expreſſa in ſtatuto: ſed iſta rō Bart. mihi non placet c q̄ q̄ certa eſt ratio legis licet taci ta. tamē poteſt argui ex ea tanq̄ ex finali cauſa. vt. ff. de re mili. l. milites. ar. in principio. tunc aūt eſt certa q̄ſ ſola ipa reddi pōt: vt ar. ff. co. l. noſati. ibi dum dicit ſi mō vnicus ſit. ¶ ff. de fun. inſtru. l. fundus. q̄ locat. ¶ ff. de optio. leg. ſi optio. j. reſpō. ſꝫ q̄ ratio ſtatuti eſſet dubia d vel cōgrue reddi non poſſet: tunc ex tali ratione non poſſumus arguere: quia nō eſt neceſſaria: ſed magiſtralis iurta no. §. de leg. l. j. ¶ Et predictis ergo apparet q̄ Jaſon. determinat q̄ nepos contineatur appellatione filij ex vero ¶ proprio intellectu attributo huic nomini filius per legez. Item per conſuetudinem loquendi. nā conſuetudo auorū eſt nepotes filios appellare ¶ pcedit ex dictamine naturali. id autez q̄ eſt ex dictamine naturali eſt vere ¶ proprie: q̄ nil eſt ita verū ſicut natura que neſcit mentiri: pro hoc tert. in. d. l. liberorū. ibi dum dicit natura nos docet. ¶ Preterea filius dicitur et exponitur a filos q̄ eſt amor. ſed ita diligimus animo ardenti nepotes ſicut filios ergo nepos vere et proprie dicitur filos ſiue filius: ſed Bart. determinat q̄ vere ¶ proprie nepos non dicitur filius. illi enim vere ¶ proprie dicuntur filij qui primi exiſtunt in ordine naſcentiū vnde ille vere ¶ proprie eſt filius meus qui naſcitur ex me et vroze mea ¶ non alius. nam ſi eſſent idem quare haberent diuerſa vocabula. vt. j. de condi. l. idem. ¶ Preterea per legē noſtram apparet q̄ alia erant ſtatuta in filȳs ¶ alia in nepotibus. ad idē. §. ō col. l. illam. inſti. de bere. abinteſta. §. ſed cum vetuſtas. ¶ Quare dico q̄ de reſti. here. poſt mortem ſuam filio: q̄ poterit etiam incontinenti reſtituere. allegauit caſum ſing. in. l. patrem. alias. l. debitori. ff. q̄ in frau. cre. vide Ludo. ro. conſi. cxlvij. vide quod no. Bal. in. l. non ſolum. §. non autem. j. de bo. que lib. vide Bal. de ſtatuto. ꝓhibitorio: vt quis non poſſit illi renūtiare. in. l. non dubiū. ff. de legi. ¶ in rub. §. ne fideiuſ. do. dētur. vide Pau. de ca. cō
e aut ſtatutum e de filio excludendo eſt tale q̄ non recipit interpretationem niſi expoſitiuā ¶ vulgarez ¶ tunc nō includit nepotē q̄ nepos ꝓprie ¶ vere nō eſt filij ſui aui. aut tale ſtatutū recipit interpretationē ¶ tunc nepos includit: dico aūt q̄ recepit terpretationē niſi ſit expreſſe ꝓhibita: q̄ talis interpretatio venit ex mente. i. rōne eiuſdem ſtatuti: ¶ ideo non dicitur extendi: ſed intelligeꝝ vt dixi plene. §. de fur. l. ſi q̄s ſerno. ¶ hoc quo ad nepotē excludentem qui naſcit ex maſculo: ſed in nepote excludēdo qui naſcit ex femina dico omnino ipſum excludi etiā ſi ſtatutū nullam recipet interpretationem: quia hoc non eſt interpretationis ſtatuti: ſed pervnam rationem: q̄ia naſcitur ex inhabili materia. nā mater eius a qua ſumeret formam ſuccedendi ſicut ſumit originem naſcendi eſt inhabilis ¶ aliena ergo q̄cḡd ex ea ſequit. ar. §. de lib. ¶ corū lib. i. ij. Allȳ dicunt q̄ excluſa filia quia femina non excluditur nepos maſcul⁹ ex ea quinimo aperitur nepoti via tanq̄ mater ciuiſſ mortua tpe motis aui. ar. ff. de extra tab. l. j. §. fi. ff. de acqr. here. l. qui i g aliena. §. interdū. de interdic. ¶ rele. l. cum qui. ff. ō inoff. teſt. l. pater filium. ¶. l. ſi is. Et hanc opi. dicit
11 tenuiſſe. Jac. bu. in. d. diſputatione. ¶ Aduerte ſiquidem iſta filia ſupernixit patri determinatio b Jac. but. eſſet falſa: q̄ ipſa titulo dotis ſucceſſiſſe videtur ſicut olim dicebamus q̄ ſufficit ſuccedere quoquo relicti titu. nam quia dos per mortem patris conſolidaꝝ in filiam ipſa conſolidatio eſt quedam mortis cā capio: ſicut ergo filia habet partez i ſucceſſionis paterne ¶ talis portio deducit ad conſiderationem legitime: vt. §. de inoffi. teſt. l. q̄n. no uella. cū ergo filia predecedat et ſuccedat ergo nepos ex ea includit. Si vero iſta filia fuit premortua patri ſuo: tunc cū ſtatutū non loquaꝝ de nepote ¶ tractaret de odio videtur vera determinatio eius q̄ nepos eius non excludak: ¶ ſi boc eſt ſequit q̄ in alio mēbro male dixit. ſ. q̄ nepos cōtineatur appellatione filȳ ex ꝓpria ſignificatione. nam in ꝓpria ſignificatione verborum non attendimus diſtinctionē fauoris et odȳ. vt. l. proſperit. vt. ff. q̄ a quibus. niſi dicas q̄ ipſe preponderat differentiam ſexus ¶ non gradus. Item ratiōe ſtatuti que eſt q̄ filia eſt dotata que rō ceſſat de iure et de facto in nepote. ¶ Ego finaliter concludo q̄ aut filia ſimpl̄r excludit: ¶ tunc nepos ex ea excluditur aut nō excluditur ſimpl̄r: ſed q̄ dotata ¶ tunc aut ſuperuixit patri ¶ nepos non excludit aut prede
k ceſſit ¶ tunc nepos non excludit per iura ſuperius
12 alleg. ¶ Sed pone f q̄ frater non vult excludere
f ſororem: ſed eam ſecum admitere ad ſuccedendum ¶ renuntiare bñficio ſtatuti: creditores vero volūt eum cōuenire tanq̄ heredē inſolidum. querit qd iuris. ¶ ℈ filium facit q̄ non pōt iudiciū legis diuidere ſicut nec teſtatoris. ar. ff. de acquir. here. l.
¶ In ℈iū videt q̄ res de facili redit ad ius commune: vt. ff. de pac. l. ſi vnus. §. q̄ in ſpecie. et boc credo verū: quia iuri municipali p ſe introducto pōt renuntiare. ar. inſti. de here. quali. et diffe. §. ſꝫ
13 bis permittit pretor. ¶ Jtē quero nunqd ſtatug tumꝰ q frater excludit ſororē intelligaꝝ de tali fratre qui non ſuccedit: puta quia renuntiat heredita
b tiꝛet dic q̄ non. vt. ff. ad tertul. l. ij. §. ſi bonorum. b ¶ ibi per Dy. q̄ paria ſunt non extare vel extare et non ſuccedere: vt. ff. de bo. lib. l. ſi ex modica. §. ſi filius. ff. de iure pat. l. ſiue. §. fin. idem ergo ſi de iure non pōt ſuccedere q̄ frater minor: quia qui non admittit ad partem nō facit partē: vt. ff. de ℈ tab. l. ſi poſt mortem. §. liberi. ad hoc facit q̄ no. ff. ad treb. l. ex facto. §. fin. ¶ q̄ no. p bar. in. l. j. in fi. ff. de ℈ tab. ar. cōtra. ff. de leg. i. l. filius. §. cum quis. tenē
i do primam opi. gl. ibi poſitam. quam tenet Dy. ¶
14 Pet. Sed ad illum. §. dic vt. j. de condi. insert. l. j.
k et quod ibi per Lynum. ¶ Ulterius k queritur de tali

a ¶ Statuto. vide q̄ no. Bar. in. l. omnes populi. in. ij. q. prin. circa fi. cum ſimi. ff. de inſti. ¶ iure.
b ¶ In contrarium. facit ad bāc. q. q̄ no. Bal. in. l. quicunq; ver. ſed pone ſtatuto. §. de ſer. fugi.
b ¶ In cōtrariū. Si ſtatuto cauetur q̄ filio relinquit quinta pars bonorum patris. ¶ alio ſtatuto cauetur q̄ nō reliquit minus legitima intelligit a ſm primū ſtatutū eſſe verū q̄ habēt titulo iſtitutiōis. Sz valde obſt. q̄ notat in aut. vt cū de appell. cogno. §. aliud. ¶ q̄ ſtatutū interpretatur ſm
15 ius cōe. c. cum dile b ctꝰ. de ẽſue. Et q̄ ſpāle de iure canonico vt habeat tit. relicti. vtvoluit bo c ſtien. in. c. raynutiꝰ. ¶ iſtud fit ſtatutū laicoꝝ. ergo dz itelligi ſm ius ciuile. per no. p bal. l. ſi nōdū. §. ō fur. ¶ ibi notaui. ¶ alias. ij. §. de ſuc. edic. ¶ ibi notaui.
16 Mo. iſtud q̄ dicit d bic Bal. q̄o ſtatutuz ſe bz ad ius cōe: q̄ eſt reproba tū per moderniores in. l. inter ceteras. ff. de lib. ¶ poſt e bu. And. barb.
c ¶ Inſtitutionis.
17 puto tamē eſſe nō ſine magno dubio ꝑpter magnos effectus reſultātes ex titulo inſtitutionis circa quod ius cōe eſſet correctū. nā ſtatutū nō videtur voluiſſe corrigere niſi q̄ ad quātitatē legitime: ergo ¶c. l. ſerui veſtri §. de nora. ¶ q̄ bā
18 bef in. l. maritus. §. de pcu. ¶ q̄ nō corrigit ẽre ſtare
19 ꝓhibet. l. precipimus. j. de ap. cum
20 ſimi. ¶ vide q̄ not. bal. i. l. ita nobis.
21 j. de adul. ¶ l. l. miſites. §. de teſt. mi
22 li. reperio q̄ Roma. in. l. ſi quis priore. ff. ad treb. ſimpl̄r refert ſe apud valētiā cōſuluiſſe cōtra bal. bic q̄m neminē repiat ⁊ trariū tenere. ¶ Pau. de ca. i. l. ſi. §. i cō putatiōe. j. de iu. deli. trāſit cū bal. bic. ¶ dicit q̄ boc eſt ſingl̄r diſtinctū: p q̄ limitaꝝ regula q̄ ſtatutū veniat derogatiue ad ius cōe. vide Ang. l. nō pōſit. ff. de legi. ℈ Jo. de imo. cōtra. in. l. ſi vo. §. de viro. i prio mēbro. ff. ſo. ma. pauf. offeraꝝ. cū glo. §. de lit. ẽte. vbi bū boc pbaꝝ nec ℈iū dicitur in iuribus bic allegatis. vide Bal. in rub. extra. de cā. poſ. ¶ ꝓprie. ¶ iſtā doctrinaz reperit Bal. in. c. cū nō liceat. extra. de ꝓſcri. in fine. ſed ℈ium conſuluit Jo. cald. in ẽſi. xxvij. ſub rub. de teſta. ꝑ Bal. ¶ facit Bar. in. l. oēs ppli. in. vi. q. prin. ff. de iuſti. ¶ in. dū alleg. l. ꝓſperit. ℈ i ℈iū facit. q̄ ſequeret q̄ ſi ſtatutum diceret q̄ quilibet filiuſſa. bñe poſſit teſtū non requirere tur q̄ teſtes in tali teſtō eſſent rogati cui ℈iū dicit Bar. in. l. i. §. ler ſal cidia. in fi. p illū ter. cū ſit. ff. ad. l. fal. ſed poſſet rūderi q̄ Bal. boc nō i tellexit ō iterꝑtatiōe paſſiua ſz ō reſtrictiua. ¶ q̄ bic nō ē caſus omiſſus.
d ¶ Extra querif. vide per Bal. Ang. ¶ omnes in. l. gallus. §. qd ſi mei. ad concoꝛ. de quibus. ibi. ff. de lib. ¶ poſtbu.

d ¶ Extra querif. vide Bar. l. ſi. §. qñ in pędēti. ff. ad tertul. ¶ in cōſi. q̄ incipit factū tale. ¶ vide bal. ¶ An. l. gall⁹. §. qd ſi tñ. ff. de lib. ¶ poſth. ¶ ſm bāc opi. quā hic tenet Bal. ẽſoluit idē q̄ ita reſert. i. l. poſthum⁹. §. ſi quis ex bis. ff. de inof. teſta. ¶ vide cūdē. l. emācipati. §. de col. ¶ Ang. in. l. filie dotē. eo. ti. vide moderniores. i. l. liberis. C. de colla. ¶ ibi nota ui. vide do. Jo. de imo. in ſua diſputa. qui iſtā queſtio nē publice diſputa uit: vide q̄ ẽſolui ter i iſta. q. florētie. ¶ Pergami. vide i dictis ẽſi. ¶ et bis Ferrarie. vide. d. Albba. in
2l. xiij. vbi ẽſoluit ſtatutū diſponere abinteſtato: nō bz locuz ex teſtō. do. Albb. cōſil. lxxvj. Andr. barb.
¶ Nullum. vide Bar. in. l. i. §. ſciēdū. ff. ō ſuis ¶ legi.
¶ Modo q̄ritur. adde q̄ teſtator in expreſſiōe ingrati tudinis non tenet declarare p locū ¶ tps: q̄ nō reperiꝝ expſſum in iure. ſz heres bū dz ꝓbare hoc aſſerēdo. ſi tē exigit. ff. de dolo. ¶ q̄ no. i. l. libero⁹. ff. ō accu. ci. l. ꝓtor. i ꝑn. ff. de iniu. ¶ in. c. pia. de ercep. in. vi. ¶ i. c. pręſentiū. de teſt. i. vj. ¶ ita cōſuluit bal. in ẽſi. ō cipit in xꝑi noie. ꝓpoſito q̄ nicarellus. aduerte q̄ i ꝑteritio ne ¶ exheredatiōe requirit cā quare ꝑterit vel exheredaꝝ ille q de neceſſitate dz iſtitui q̄ tenet primū locuz alias ſec⁹. ita not. dicit bal. in repe. l. pater filiuz. ff. de inof. teſ. ſtē q̄ſ qs inſtituitur ſub cōditione poteſtatiua a pfe ¶ in eius defectū exheredatur non requirit alia cā vt hic p ey. in. l. ſi pater in fin. §. de iſti. ¶ ſub. ſub cōditione. ¶ vide i mol. in. l. filio ꝑterito. ff. de iniu. ru. ¶ ir. te. ¶ bar. in. l. ſi qñ. §. fi. §. de inof. teſt. no. tū vnū perpetuo q̄ licet ẽtuz ad validitatē teſtameti requirit cauſam exheredatiōis exprimi vt bic tū ſz nō ſit exꝑſſa. ſi tū probeꝝ repellet filiꝰ per veniētes abinteſtato ſm ang. ſingulariter in. §. ingratitudinē in aut. de nup. vide ibi q̄ dī ſi filiꝰ cōmisit cauſam exheredationis ¶ poſtea ingredit monaſteriū vel ſe emēdauit vide ſal. in. l. deo nobis. §. de epi. ¶ cle. ¶ q̄ no. ſpe. i ti. qui ſil. ſint leg. §. qd ſi peniteāt. plꝰ dixit ſingulariter guil. de cu. q̄ etiaz filiꝰ pōt exhꝛ dari vltra quatuoꝛdecim cauſas exꝑſſas i corpe ſi exheredak ob aliā cām i q̄ eadē ratio vigeat vl̄ enormioꝛ. allegat ter i. ci. §. porro. cū ſe. ver. ſz q̄. q̄ fuit prima cā bñficij amiſſ. nec reperio q̄ de boc aliꝰ mētionē faciat ¶ eſt ſingulariter notādū: ſz nō puto verū. q̄ vꝛ ℈ ter. i auf. vt cū de app. cog. §. aliud ibi dī dicit ter. vt ꝑter illas nullis ¶c. ſit ter ibi ¶ §. cauſas. vnum precise vult q̄ q̄ filiꝰ exheredatur inuit⁹ ¶ odioſe nō poſſit exheredari ex aliq̄ alia cauſa. ꝑter cām incoꝛrectiōis. certēſio ex idētitate vel maioritate rationis. auf. q̄s actiones. §. de ſa. ſan. eccle. ſz illa auf. corrigit: q̄ olim poterat exhꝛ dari filiꝰ quocūq; eſſet ingrat⁹. i. oīmodo. ¶. i. ſi quis

Universidad de Deusto
Biblioteca

filiũ.s.de inof.test. nec regrebatur expressio cause nec ob.ter.i.ℌ. porro. qr ibi ter. expresse facit extensionem quo ad illã materiã etiã non cõtroverterit p ℣ui. fa. qõ no.bal.in.l. solo.ℐ.de li.cã.ℨ glo. fi.fin sali.i.l.fi.ℐ. ℣ reuo.do.ℨ vide alvaro.in.c.i.ℌ.pdictis in tit. q̃ sit prima cã bñfi. ami.et p ange.i.l.lex cornel.in pn.ff. de iniur. vbi tz ideꝫ qõ gui.ℨ ita alua.i.d. predictis sed adoĩa põt rñderi. q nõ loquunt in correctorijs ℏ sic. ad hoc facit quod no. bal.in.l. constã. in a pn.ix.q.i.pte prin ci.ff.solu.ma.

a ¶ Sꝫ Joã.ℨ azo. not. q̃ lꝫ cã sit falsa.tũ si non oppo. nec pbaꝫ põt hereditas adiri. de hoc vide quod ele bganter scribit do. Jo.l.i.ff.de te.vbi plene de materia. dirit.And.barb.

b ¶ Adiri. vide.l. c suus quoq;.ver.et ideo si exheredem cũ si.ff.de heredi. instĩ. d

c ¶ Jac. de bel. vide ia.de bel. i vna sua disputatione. sed istã opi. ponit 1 ipse in corpore vñ hoc sumit vide p 2 do.in.l.i.de test. 3

d ¶ Sꝫ quid. est ca 4 sus in.ℌ. siue igit. ℨ in.ℌ.si tũ in aut. 5 vt cum de ap.co. 6 col.viij. 7

d ¶ Sed quid. no. 8 qõ posset dari nõa opp.qõ licet cã non sit inserta: tũ 9 testamẽtum tenet 10 sed venit rescindẽ 11 dũ p ter.i.ℌ.aliud quoq;.2iuncto.ℌ. 12 sunt igitur in ver. Si autez vbi dicit 13 qõ q̃ ibi dicuntur. nõ seruata forma 14 testamẽti rescindã tur.ergo tenet. fa 15 cit qr de iure antiquo tenebat et sic 16 euitãda est.ll. correctio. Item quia 17 vbi.l.vltra no.procedat ergo actus 18 tenet per not. per bal.in.l. nõ dubiũ 19 ℨ.de legi.ℨ.i.l.cuꝫ 20 lex.ff. de legi. Cogita et vide do.io. 21 pressa in iure est expressa in testõ: tñ non est vera: sed falsa nunqd falsitas cause operet idẽ q̃ omissio facta a testatore. Mar. dixit q̃ sic qr falsa causa causato nõ pt põbere vires. cũ eñ talis cã regrat pro forma ℨ iustitia regrit qõ rõne forme adũciatur in testamẽto ℨ ratiõe institie pbeꝫ in iudicio: vt.ff.de in ũeg.resti.l.oẽs. absurdũ eñ est qõ priopce false cause appositio quã tacuisse mẽduciũ. Mã si aliter obseruet innẽta erit via p quã mẽdacissim⁹ qsq; maiore iniuria plura ℨ grauiora mentiaꝫ qõ est absurdũ.vt.ff.de carbo. edicto.l.i.ℌ.ſz ℨ si gs.pterea mai⁹ est vitiũ falsuꝫ exprimere quã silere: vñ valet sentẽtia q̃ fertur tacita causa q̃ non valeret si falsa exp̃meret vt.ff.de excu.tu.l. q testamẽto.ℨ firma qr ter. in corpe hui⁹ aut. dicit irritũ q̃ idẽ est dicere qõ declarãdũ nullũ. ppzie eñ ꝺz irritũ qõ p additiõe hereditatis cõfirmari nõ põt nec in effectu: nec ipso iure: vt.ff. de iniuſ.test. l.i. Quapropter cõcludebat Mar. q̃ liberi exheredati hodie non indigẽt q̃rela si cã nõ fit ỽa sed possunt dicere nullũ. ¶ Et ex hoc sequiẽ q̃ possunt agere de nullitate: vsq; ad.xxx. ãnos ergo bene scripꝰ vbicũq; est filiꝰ exhrẽdatꝰ interim non poterit adire hr̃ditatẽ: qr non ꝯstat sibi de viribꝰ testamẽti: cũ ℏ pẽdeat ex.pbatiõis cuẽtu. ¶ Sꝫ Jo.ℨ Azoⁿ. diẽrũt qõ si testator exp̃sit cãm: lꝫ cã nõ sit vera: valet interim testamentũ ℨ opꝰ est q̃rela: ℨ scriptꝰ põt interim adire hereditatem: ℨ ista est ipsa veritas qr cã q̃ nõ repꝛobat a iure: ſz ſtat in difficultate probationis non inducit defectũ solennitatis in actu: ℨ si imperator senſisset cõtrariũ in corpe istius aut. caruisset itellecu: qr sequereꝝ qõ ante triginta annos donec dubitek non posset adiriᵇ hr̃ditas ex testamẽto. ¶ Jtẽ seq̃retur q̃ interim nõ esset: cũ quo fundaret iudicium sup querelando de tali iniuria q̃ille qui non põt adire nõ cogit̃ esse aduersari⁹ contra testamẽtuꝫ agentis vt.ff.de ven.in ſpi.l.i.ℌ.denũciari. Jac.de bel.ᶜ dicit qõ vbicũ nõ probatur vera testamẽtũ declarat̃ nullũ ex vitio cause: lꝫ nõ ex vitio forme ſz male dixit ℨ ℨ veritatẽ qr cum testamẽtũ dicat̃ sentẽtia. vt.ff.de test.l.i. testñ nõ pt dici nullũ rõne cause nisi error exp̃ssus sit i cã. ¶ Sꝫ qd si testator exp̃mit plures cãs ℨ vna tñ est vera ℨ efficax alie nulli⁹ sunt momẽti. Rñ. q̃ sufficit. vt.ℌ. ꝺ ap.l.seio.ℨ ist.ꝺ ex.tu.ℌ.ℏz si plures.ℨ extra ꝺ resc.c.ij. ¶ Heredis institutio fuit inuenta per.l.rũ. tabularum.

1 Preterire quid sit.
2 Exheredatio quid sit.
3 Testamentum in quo nulla causa exheredationis est apposita dicitur nullum.
4 Preteritio linee materne habeꝫ p exhr̃datione.
5 Testamẽtũ ex cã pteritionis efficitur irritum.
6 Posthumus causam ingratitudinis non potest committere.
7 Posthumꝰ pteritꝰ ex codicillari repetitione tenetur ad legata etiam si voluntas deficiat.
8 Ignorans non videtur exheredare.
9 Reuocatio in nullo fit preterq̃ in libero.
10 Posthumus abintestato habet tacitã voluntatem defuncti.
11 Testamentum in quo filius emãcipatus est preteritus non dicitur nullum.
12 Testamentum est nullum in quo filius emãcipatus fine causa fuit preteritus.
13 Testamẽtũ in quo emãcipatus qui venit solum p contra tabu. est preteritus an sit nullum.
14 Filius emancipatus preteritus non ꝺz esse melioris conditionis quã suus preteritus.
15 Filius emãcipatus si patrem preterỹt pater nõ venit nisi in contra tabu.
16 Pater a filio debet habere iure institutionis sicut econtra.
17 Parentibus ꝺz relinqui iure institutionis alias dicuntur preteriti.
18 Testamẽtũ valet si in pteritiõe fuit cã apposita.
19 Hereditas ex testamento in causa preteritionis potest adiri.
20 Exheredatio dicitur nulla vbi error interuenit.
21 Exheredatus qualiter debeat agere.
22 Querela non datur exheredatis in exheredatione expressa.
23 Legata ℨ fideicõmissa nõ possunt fieri a pterito.
24 Legata ℨ fideicõmissa necesse est vacuari sublato principio substantiali.
27 Substitutio nõ cõfirmatur p verba que referuntur extra legata ad alia capitula.
28 Testamentum sicut quo ad institutionẽ primaꝫ est irritum ita ℨ quo ad secundam.
29 Substitutio vulgaris si non valet nec principalis potest valere.
30 Tutela testamentaria sine pretoris confirmatione remanet firma.
31 Substitutio pupillaris sine testamento paterno non potest valere.
32 Donatio causa mortis non requirit aditionem hereditatis.
33 Veniens abintestato tenetur hereditatem restituere ex trebelliano.
34 Legata ℨ fideicõmissa nõ debenẽ vltra dimidiã.
35 Legata ℨ fideicommissa habẽt tacitã ꝺitionẽ.
36 Sententia lata in q̃rela extinguit iura instituti.
37 Testamẽtũ si est nullũ legata non possunt peti.
38 Legata sia gradu institutionis ceperunt pẽdere gradu perempto legata perimuntur.
39 Gradus primus vbi rumpitur non rumpitur secundus a quo dependebat.
40 Pteritio quid sit.
41 Exheredatio quid sit.
42 Testñ rõne pteritionis q̃ dicatur nullum.
43 Testamentum ex causa exheredationis quando dicatur nullum.
44 Legata relicta debent solui tantum a venientibus abintestato.
45 Institutio facta in re certa non potest tolli in codicillis.
46 Clausula si nõ valet exponiꝫ quatenus nõ valet.
47 Institutio nõ valet vbi causa falsa exheredationis vitiat testamentum.
48 Legatum filijs relictum debet conseruari.
49 Preterita non debet plus habere quam tacita.
50 Legata que a propria conditione non suspendũtur heredi scripto statim debentur a pterito.
51 Institutio facta in re certa vitiatur ex causa preteritionis.
52 Testamentũ in quo institutio est inualida nõ dicitur proprie testamentum.
53 Clausula cum et absq; non est necessaria ad legata et fideicommissa.
54

Ex causa. Hec aut. posset declarari prolixo sermone. sed mihi non placẽt vba ſz ponꝺus vbozũ. ℨ nõ substãtialia pertracto verbis congruis non superfluis: nec obscuris.

1 ¶ Et p̃mitto ad euidentiã qõ ista aut. corrigit ius antiquũ. Scias eñ qõ p legẽ.rij.tab. heredis institutio fuit fuẽta nõ solũ vt eẽt caput testamenti in ordine successiõis. ſz etiã in ordine vbozũ cuz eñ heres idem sit qõ dñs ab ipso ℨ p ipsum. l.rij. tab. posuit fundamẽtũ. vt instĩ. de le.ℌ. ante heredis.ℨ.l. pri.ff. de his q̃ in te. delẽ.ℨ ideo q̃ in testamẽto relinquũtur nisi a psona heredis sumerent principiũ inanẽ efficiebãt dispositionẽ: qr esse ꝺz psona in omni dispositione a qua et in quã. vt.ff. de iure codi. l. quidã referũt. et ideo regula iuris erat p̃m naturalẽ rõnẽ posita q̃ si nemo ex testamento adit hereditatẽ omne ius testamẽti soluitur: vt.ff. de reg. iur. l. ſi nemo. ¶ Ex rupto ergo vel nullo testamẽto nõ debebant legata: nã ex testamẽto nõ: qr nõ est testñ: qr caret herede abintestato non qr testator cãm intestati nõ prosperit: ℨ. de te. l. nõ codicillũ. nec est possibile nisi ex istis duabꝰ causis legata deberi adita hr̃ditate vt no. ff. de he. instĩ. l. q filio. ℌ. seruus. Sed iustinia. cõsideravit qõ legata possunt relinq a legitimis heredibꝰ: abintestato: ergo hñt legitimi ius rũpendi abintestato: lꝫ sunt liberi vel parẽtes: idẽ ergo statuit ex testamẽto ne sit deterior cã testati quã intestati. ¶ Jtẽ cõsiderauit qõ in sola institutione alterius sbi.l.i.ff. de test. et ibi dicit fore nouã opi. suã. Sꝫ cõtra eũ est ter. i autẽ. pal.ℌ. siue igitur. i ver. vllũ vbi dicit ter. q̃ ex testamẽto in quo nõ est inserta cã nullũ ꝺiudiciũ generari ꝺz filijs si ipso iure esset aliqꝺ ꝺiudiciũ filijs: qr potest hereditas adiri: ℨ possunt lucrari fructus. Andre. barba.

a ¶ Secundo. vide per Bar. h ic.

b ¶ Quarto ꝑmitte. Sz q̃ ista aut. habeat locũ i pteritiõe paterna facit qr hec pteritio refert ad matrẽ. Jtẽ qr ter. i corpore loquit̃ de exheredatis in.ℌ. si aũt hic obseruato. Jtem qr venit correctorie. ℨ correctio fit de exhr̃dato ergo ꝛc. Jtẽ q̃ si voluisset loq̃ de pteritiõe potuisset. ℌ. finaũt ad deficictis. i. de cadu. tol. Item qr ista ꝓstitutio est iducta i fauorem filiorũ si legata deberentur ex preterito remanerent i odiũ qõ cẽ nõ ꝺz in contrariũ est gl. i. l. filio pterito et cõis opi. Ad ℨtia rñdet ang. in aut. vt ꝛ cũ de ap. cog. ℌ. si a ne igit. tñ do. Jo. disputãdo tenuit contra cõm opi. quã de iure putat veriorẽ vide cũ in l. filio preterito. tu tene cõmunẽ opi. qr p ea est casus in ꝺ. ℌ. hoc quidẽ exheredationis vel pteritiõis. nec ob. respõsio sua ad illum. ℌ. And. bar.

c ¶ Testamẽtum. istam opini. refert Bar. hic in ver. ij. opp. ad istã legez ℨ vꝺ q̃ legata ꝛc. ℨ per Bal. j. pri.

d ¶ Preteritiõis. 3 est gl. in. l. si posthumus in prin. ff. de libe. ℨ post hu.

e ¶ Materne. de ℏ bar. hic in prin.

f ¶ Causa. bal. approbat q̃rtã opi. qõ hec aut. loquatur tã in pteritione p̃na cẽ mater 4 na siue sit inserta b causa siue non.

g ¶ Illiquid. vide ℨ bal. post glo. ℨ nico. de mat. in ꝺ. j. titu. j. 5

g ¶ Illunquid ista c aut. An ista aut. habeat locũ i pteritione posthumi vide plene ang. in aut. vt cum de ap. ꝺ co. ℌ. siue igit. ℨ q̃ habeat locũ i posthu. tennit. ꝺ. franc. de rãpo. i repe. ꝺ. L filio preterito. et ibi cum. sequit̃ ꝺo. Jo. ℨ no. qr appe. filij venit posth. instĩ. g ꝺa. tu. pos. ℌ. pe. ℨ fi. Nec ob. l. q filiabus. de lega. j. q̃ ibi loquitur in legatis ſz i corpore tert. in. ℌ. aliud loquit̃ de filijs ergo tu potes meliꝰ probare. qr ter. in corpore dicit filiũ 5 ℨ filiã ceteros q; liberos ergo appellatiõe ceterorũ liberorũ necessario ꝺz venire posth: qr alꝭ nihil operatur illud vbũ. Jtẽ rñdet ad rõnes in ℨtiũ nõ obstãt verba huius aut. qr sunt vba guar. ℨ credit̃ sibi vt simplici doctori. Hec obstat rõ q̃ põt formari q̃ exceptio format regulã. vt est ter. fin. l. nũq;. ℌ. ff. de pe. leg. nã exceptio q̃ in corpore fit dicit q̃ filiꝰ non ꝺz exhr̃dari. nisi fuerit inserta

f verior vez q̃ ista aut. loquat̃ i qualibet pteritiõe paterna vel materna ℨ in qualibet exheredatiõe ℨ siue sit apposita cã siue nõ qr ter. gñaliter loquit̃ ℨ dictio irritũ q̃ est hic respicit effectuꝫ. vñ siue fit nullũ ipo iure siue effectũ nõ habeat istitutio cetera capitula testamẽti remanent valida illa q̃ habuerũt ꝺfirmatũ p̃icipiũ q̃ reliq̃. vt no. in fili de heꝛ. instĩ. l. iij. ff. de do. l. pe. nec ob. q̃ no. ff. de li. et post. l. iij. ℌ. fi. de iniuſto test. l. ſi sub ꝺ itiõe. ℌ. rũ pẽdo: qr ibi logt̃ ℨtũ ad directã sustitutionẽ hic logmur q̃tũ ad legata. ℨ cetera capla. Alitẽde tñ qõ dixi i posth. ẽ verũ q̃ testator cogitauit õ eo g fiaũt nõ cogitauit qd iurꝫ fit. ſ. subũcia. ¶ Dis ergo p̃missis. p euidẽtiaveniam⁹ ad aut. opponẽ do ℨ q̃rẽdo. Et p̃io op. ꝺr hic q̃ ex cã pteritiõis testñ est irritũ. contra. ff. de iiuſ. test. l. iij. ℌ. ex his apparet. Sol. etiã q̃ ibi est irritũ quodãmõ. ſ. q hereditas ex eo nõ põt adiri de iure ciuili. vt. c. ti. l. posth. ¶ Illꝭ dicũt q̃ lex ℨtia logt̃ in pteritiõe posthumi. ſz ista aut. loquit̃ i pteritiõe tã nati. vt no. j. ti. i. j. Sed hoc. ℌ. reꝓbatur i tõ iuesligem⁹ h ũc passum nunqd ista aut. habeat locũ i pteritiõe posthumi. ℨ gl. cõiter dicũt q̃ sic vt no. j. õ co di. l. j. ℨ. ff. de manu. te. l. vroꝛez ꝺe fideic. li. i. gñaliter. ℌ. ex testamẽto. ff. de cap. l. bona eoꝝ. ℌ. fi. ff. õ le. ij. si gs testamẽto. ¶ Et p̃ ista pte facit verbũ euacuato qõ est i corpore. qr natiuitate posthumi testñ viribꝰ euacuat. vnde istud verbũ euacuato est vniuersale. vt extra qõ me. cã. c. vno. ℨ de ele. c. cupiẽtes. ℌ. q̃ si pviginti. c. vlt. de pben. c. ꝺudũ. de offi. le. c. pñti. li. vi. Similiter ỽbũ irritũ qõ ẽ hic gñale. qr vt dixi irritũ est testñ ex q̃ nõ adiẽ hereditas. vt. ꝺ. l. j. de iniu. te. ℨ isti. quib. mo. te. ifir. ℌ. nõ tñ. ficẽ eñ ꝺr id qõ est rõnabile ℨ firmũ: vt. ff. de pcu. l. ſi procurator absentis. ita p ℨtiũ ꝺicitur irritũ qõ ẽ irrationabile ℨ infirmũ ℨ ꝺicit̃ irritũ. i. sine ritu qr nõ facit rite: vt no. in. c. nõ solũ. ꝺe ap. p archi. li. vi. ℨ. ℌ. ꝺe sac. san. ec. aut. cassa. extra õ elec. ℨ offich. extra de fo. cõpe. c. ℓ. extra vt li. nõ ꝛte. c. accedens ℨ. c. ꝓsentiũ. extra. de test. li. vi. extra de li. cõtest. c. vno. de rescrip. c. statutũ in ſi. cũ mltis filijs bus. ¶ Jn ℨtiũ vꝺ p̃io p glo. ord. q̃ est. j. ti. i. l. i. 7

¶ Secundo qr nũq; in corpore fit mentio nisi de bis pteritis vel exheredatis q̃ possunt cõmittere causam ingratitudinis sed post bum⁹ nõ pt ꝛmittere cãz ingratitudinis ergo ista aut. nõ ꝺz extendi ad posthumos pteritos vel exheredatos. ar. l. ita aũt i pri. de admi. tu. de re mi. l. mlites agrũ. i pri. de acqui. poſſ. l. ſi is q animo. ¶ Tertio q̃ ista aut. corrigit iura vetera ergo stricte ꝺz iterptari qr legũ correctio ẽ arctãda ℨ nõ ãpliãda. vt no. ℌ. de fa. san. cc aut. ℌ. actiones. nisi ad casus inſpexrabiles. vt. j. de idi. vi. tol. l. ſi. ¶ Quarto hoc pbaꝫ qr mẽs testatoris nõ fuit grauare posthumũ vñ ꝓpter ip̃ozuluz casuz legata nõ valẽt. vt. ff. de tes. mili. l. mlites codicill. ℌ. miles. ibi ob ip̃ozuvm casuz ꝛc. ¶ Quito qr mltũ refert vtrũ testator erret i cã pteritionis vl exhr̃datiõis an i subiecto. i. in psona filij qr nõ sperat eũ nasciturũ vl ꝯcredit iã natũ decessisse. nã tũc ideo legata nõ ẽbenẽ qr testator nõ cogitauit de ipo ℨ p cõsequẽs nõ ꝺixerit grauamẽ i ipm nã si sciuisset p̃sumptio est q̃ nõ grauasset. ar. ℌ. ꝺe pa. l. tale pactũ. ℌ. fi. ꝺe renuo. do. l. ſi vnq̃. ℨ. ff. de iu. codicil. l. ſi is q. de le. ℏ. l. cũ pater. ℌ. cũ estimaret. ℨ. ff. õ tes. tut. l. ſi gs ita. ℨ qõ no. in. l. titiꝰ i pri. de li. ℨ post ℏ. Sol. dicit Hic. de ma. in. ꝺ. l. j. ℨ. ti. i. q̃ ista aut. habet locuz i posthumo pteterito. ¶ Sꝫ bar. distinxit aut est pretes ritus a sciẽte tunc debeant legata aut ab ignoraꝛter: qr nesciebat vroꝛe esse p̃gnãtẽ ℨ tũc nõ ẽbeanẽ legata ℨ hoc ꝓpter ter. ℌ. ꝺ testa. mili. l. ſicut certi. ℨ l. ſi cũ vl'i vtero. ¶ Alꝭ dicũt q̃ siue cogitauerit siue nõ. ita q̃ potuit ℨ debuit cogitare q̃ ꝺebeant legata nec est verũ q̃ hic deficiat testatoris volũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Cōfirmāt. vi3 etiā plene p imo. in.l. filio preteri/to.ff. de iniu.ru.et ir.test.¶ an. in con fi.incip.ista.q.ha/bet duo puncta.et vide an. i copie vñ hec sumūt i fine et ¶ in antepe.col. 8

a ¶ Nec ob.ad.l.si vnq̄ rñ.etiā bal. i l.si cū vel i vtero. a ℈.de te.mil.¶ ibi vi de eū:q̄ dicit duo noua. Alnd.bar.

b ¶ Nō ob. vi3 cla/ri⁹ bal.i.l.si cū vel i vtero.℈.de re.mi.

c ¶ Et certe istam ptē sequut⁹ est an. in.l.ij.ff.de 2di.in de.¶ in repē.l. eaz quā.j.de fidei.¶ b ¶ in auc.vt cum de app.cogno.Ḥ.siue vbi amplissime Ḃ tz.¶ dic℈ bar.fore casum m.l. is q.ff. 9 de 2di. Iz bar. illū b text.allegauit pro se.¶ ad.l. si vnq̄.j. de reuo.dona. rñ. det. q̄ loquit q̄n donatio est imen/sa.alias secus ¶ di 10 cit opi.Bar.pce/dere. si legata sint magna alias sec⁹ et cōtra Bar.p se est ter.in palle.l.is qui.versi. qui gra/ni eo.ti.¶ sequitur d do.Joā.p illa iu/ra.iñ.l. filio pteri/to Iz ange.nō alle/get ¶ vide glo. fi.l. vxorem.ff. de ma/nu.test.¶ eā ibi se/ e quitur Ang.q̄ le/ 11 gata valeāt ¶ vide bal.l.militis.Ḥ.mi les.ff.de test. mili. et ibi refert colle/giū mediolanense ita 2suluisse.¶ viō eundē in.d.l. si cuz vel in vtero eo. tit. ¶ in.l. qui iure mi. ff.e.¶ vide bo. tert. l.iij.℈.de inof. test. bal.in.l.filio pteri/ f rito tenet opi. bar f to. sed eam limi/tat. si testator le/ g gasset p vsuris se cus si in aliā piaz causam et in.l.i.℈. de contra ta. limi/tat istā auc. misi le/gata fuissent facta a filio preterito q̄ 12 tunc cōfirmarent per autē. ex causa. et p tert.l.ij. de le/ga.iij.¶ ibi dicit il lam.l.ad hoc me/liorē de iure. facit q̄ nō.in.l.pe.j.de fideico.And.bar.

tas cū sit indefinita.¶ implicita ad oēs casus non ad vnū ūtaxat casum vel ad vnā psonā noiatim ¶ signāter applicata.ar.ff.de 2di.¶ demō.l.q̄ con ditio.de leg.ij.l.celsus.¶ qō not.℈.de transac.l. ibi ptertu specierū per Ly.ad hoc.ff.de inof. test.l. cū mater mslitē.¶ sic nō ob.l.is qui.¶.ℌ.cū estima ret.q̄ ibi testator nominatim ¶ specialiter cogita uit de certa psona grauanda ¶ non generaliter de quolibet successore q̄ generalitas importat p no/mē appellatiuū. ¶ † Itē ¶ cū testator impersona liter loquit ¶ nō per nomē propriū.ff.de leg.iij.l. j.Ḥ.illud.¶.l. si fuerit.Ḥ.ñ.¶.l. sed si sic.in pn.eo.ti. Et ℨ firmat[a] hec opi.q̄ si deficeret volūtas vt di cit Bar.ergo posthum⁹ pterit⁹ nō tenet ad lega ta ex codicillari repetitione qō est falsum. nā ler dicit expresse cū teneri:vt.ff.de fideico.litber.l.ge neraliter.Ḥ.ex testamēto.sicut enī qī testator sim pliciter fecit codicillos nō attendit pteritio post humi.vel iā nati:vt.ff.de iure codicil.l.abintesta to.ita ¶ cū p̄missa heredis institutiōe codicillarē clausulā suppositi:vt.ff.de leg.ij.l.luctus.Ḥ.filiā. talis enī scriptura duas ℨ partes quarū postre/ma est codicillus simp⁹r abintestato nō ob.l.sicut certi.¶.l. si cū vel in vtero.q̄ ibi distinguitur scien tia vel ignorantia quo ad inducendum erhereda tionem vel nō inducendū:sed quoad legatorū p/stationē nō attēdit Ḥ distinctio q̄ sufficit posthu mo quod de legatis poterit detrahere legitimā.

¶ † Nec ob.[b] ad hoc.d.Ḥ.miles in supmis.q̄ ibi loquit de casu ¶ prouiso circa erhr̄ dationē tacitā q̄ ignorās nō videt erhr̄ dare:ℨ circa legata non est casus improuisus:tū de iure veteri nō debebā tur legata q̄ pēdere debebāt ab institutiōe.ff. de iure codicil.l.illud.Ḥ. tractari. hodie vero legata subsistūt beneficio huius auc. vnde quo ad legata ille.Ḥ.miles.nō co:rigit ¶ illā auc. ¶ † Item nō ob.[c] l.sivnq̄.q̄ illa lex loquit i vniuersi alienatio ne nō in singulari. ¶ Itē hodie pteriē in libe/ro nō sit illa renocatio nisi vsq̄ ad debitū bonorū subsidiū:vt.℈.de inof.te.auc.vnde si parēs.¶ hoc expresse tenet glo.℈.de inoffi.do.l.i.in.v.q. Cū er go ex legatis detrahatur bonorū debitū subsidiū ergo de eo posthum⁹ debet esse ptentus.¶ certe[d] si q̄s bene prospiciat ter.inueniet hanc opi. posse de iure defendi presertim si legata sunt modica ¶ relicta pro anima vel coniunctis personis.nā ve/risimile est q̄ si testator de posthumo cogitasset nihilomin⁹ legasset.ar.j.de le.l.cū alienā. cū simi.

¶ † Item pro hac opi.facit.ff.de hered.instl.l.si.[c] ¶ † Itē talis posthumus ℨ abintestato tacitaz voluntatē defuncti:vt.ff.de iure codicil.l.ij. ergo intelligit̄ de iuris fictiōe cogitatū de ipso. ¶ Itē in testamētis cōiter apponit clausula si nō valet: vel nō ℞.per quā clausulā testator cogitat de rup tura testamenti ¶ prospicit contra causas rum pentes.ergo implicite cogitat de posthumo. qui est vna causa de causis rūpendi:q̄ qui cogitat de fine cogitat de modo ad finez.quapropter vbi est dicta clausula non pcedit distinctio cogitauerit necne:sufficit enī generaliter ¶ implicite cogitare. arg.u.ff.de libe.¶ posthu.l.placet.¶.l.idcoq̄.¶ qui in aliqua parte testamēti facit mētioné de posthu mo expresse vel tacite non est dubiū q̄ cogitauit[e] de ipso vt.l.qui filiabus.in pn.ff.de leg.i.¶ tū non dico q̄ legata petant̄ ex vi buius clausule[f] abin testato ℨ ex vi bui⁹ auf. tanq̄ ex testamento.nā cū valeāt legata iure testamēti clausula est superua cua,nisi in hoc solo qō declarat.¶ infert testatorez cogitasse de posthumo. ¶ Item qui codicillarez clausulā apponit omnē successiōis speciē grauā re intēdit vt.l.cū pater.Ḥ. filij matrem.ff. de le.ij. Et adde qō dicā.j. de codicil.Ḥ.fi. ¶ † Scōo op. ¶ videt q̄ ex causa pteritionis non fit irritū testa mētuz sed fit necessaria bo.pos.ℨ tabu.nā si pater pterijt filiū emācipatū testū est aliq̄ de iure ci uili:sed de iure pretorio cōpetit cōtra ta.vt.℈. co. l.maximū vitiū.Ḥ.scim⁹. Sol. hec dictio irritum prout refertur ad emācipatum exponitur.i.p cōtra tabu. irritā dū: nā de iure ciuili testamētū est aliquod:nā emancipatus nō potest dicere nullū

etiam bodie.vt not.ff.de mino.l.si filij⁹.℈. vnde le. e l.certum.℈.de col.l.si emācipati.ff. de li.¶ postlb. l.gallus.Ḥ.¶ quid si tantū.¶ hoc verū q̄n est prete f rit⁹ in certa causa ex qua posset erheredari. si vo est pterit⁹ sine causa tunc potest dicere testamen tū nullū iure nouissimo ad testū pteriti a matre sine causa q̄ dicit testm̄ nullū licet nunq̄ fuerit in g potestate matris vt in corpore sui⁹ aut.Ḥ. aliud b quoq; capitulū.¶ ita debēt intelligi[b] alie ¶ trarie que simpliciter dicūt q̄ sublata est differētia emā cipationis etiā ex testamēto.vt no.ff.de inof.test. b l.si ¶ ponas.¶.j.de suis ¶ legiti.aut.¶ successiōe.¶ ff.de coniun.cū emā.li.l.j.¶ instī.de inof. tes.i pn. ¶ ita no.i aut.de he.¶ fal.Ḥ.erhr̄ datos.coll.i. ¶ p 13 Dyn.in.l.gallus.in magna distinctione. ¶ † Et attende hic q̄ talis differētia est sublata vbi emā cipat⁹ preterit⁹ est sine causa non per auf. de be. abintesta.Ḥ.fi.q: illa loquit simpliciter abintesta to ℨ p aliā auf.f.p.d.Ḥ.aliud quoq; capitulum.¶ i per.Ḥ.finaūt.bec non fuerūt obseruata certe etiaz iure codicis per.l.iustiniani.j.de le.here.l. memi/nim⁹.erat sublata differētia emācipationis ¶ pa trie potestatis abintestato. Et tū certum q̄ dura bat differētia[i] ex testamēto.vt plene not.℈.vñ li/ i beri.l.q se patris. Quicqd ergo nouū circa eman cipatos est introductū ex testamento procedit ex dispositiōe.d.Ḥ.aliud quoq;.¶.Ḥ.finaūt.¶ nō per aliquā aliā cōstitutionē. Et ió doc. referētes se so lūmō ad aut.de here.Ḥ.fi.nō recte cōsiderāt hunc passūz. ¶ Ex p̄dictis apparet q̄ hec auf.etiā loq 14 tur in emācipato pterito. ¶ † Dubitatur tamen vtrū emācipat⁹ pteritus q̄ venit solū p cōtra ta. k et nō de iure ciuili.vt q̄ est pterit⁹ cū causa tenea/ tur omnib⁹ prestare legata an vero exceptis per/ sonis tantūmodo.et videt q̄ solū exceptis perso l nis q̄ cū ius ciuile huic non patrocinetur sed to lus pretor non debemus attēdere ius ciuile.ℨ so/ lū ptoris[k] edictū.vt.ff.de leg.pīā.l.i. in prin. con l trariū no.ff.de vsufru.l.si extranco.¶ supra de cōtra ta.l.liberi.sed Jaco.butri.tenet ibi q̄ hec auf. nō ℨ locū in preteritione emācipati. ¶ Itē fiue consideramus verbū irritū siue verbū euacuato non ꝓprie adaptatur ad cōtra ta.vt.ff.de inoffic. m testa.l.filio.Ḥ.contra tabu. ¶ † Tu dic quod[l] hec auf. habet locū in preteritione emācipati ¶ q̄ bo die ille tit.de leg.prestan.nō est necessarius cuz p n hanc auf. legata debeanf omnibus.q̄ non debet esse meliotis conditionis emācipatus preteritus q̄ suus pteritus vel quā nec suus nec emācipat⁹. o quia omnes tenenf prestare legata omnib⁹ ¶ ista est ipsa veritas.[m] Et opi. Jaco.bu.¶ quotūdam aliorū dicētiū qō ista auf. nō habet locū in prete m ritione p̄na caret intellectu ratione et veritate.

16 ¶ † Tertio[n] oppo.¶ vñ qō ex causa preteritiōis n testamentum non fit irritum sed per cōtra ta. ex pugnandū vnde dicit lex q̄ si emancipatus pre terit patrē qui emācipauit eum bona gratia talis pater nō venit nisi p contra tab.vt.ff.si quis a pa. fue.manumisl.i.¶.l.fi.¶ Isti.qui.mo.ius pa.pote sta.sol.Ḥ.pterea.Sol.cōcedo hoc si filij⁹ emācipa tus preterit patrē cum causa: ℨ si sine causa testa mētū est ipo iure nullū ficut.℈. dixi. contra quan do pater preterit filiū emācipatū. naz appositio cause ad essentiā testamēti necessaria est ét si re ra cōstaret de ingratitudine licet enim tunc testa mentū nō peccaret in.l.nature.quia pictas offen/sa non est vbi requirit̄ ingratitudo. vt.℈.de inof. testa.l.liberi.tamē peccat in.l.forma.q̄ omissa est forma a iure tradita.vt.d.Ḥ.aliud.¶.Ḥ.sequētib⁹ ¶ vbi omittitur forma causalis ibi deficit substātia 17 ¶ actus est ipo iure null⁹. ¶ † Cōcludo ergo[o] qō o iura que loquunf de patre erga filium emācipa tum habēt locum ecōtra quia eadem est regula in natura correlatiuoz.vt.ff. de inof. testa.l. nā ¶ si parētibus vt no.in corpore huius auf.¶.¶ boc quidē per Jaco. de bel. Sed Bar. dicit in hoc ¶ trariū: q̄ sicut patrono:ita ¶ patri sufficit relinq̄re quo quo relicti titulo.vt.ff.de iure patro.l. fiue patro nus.Ḥ.i.

a nus.Ḥ.i.[a] ff.de bonis liber.l.si ℨo.Ḥ.si patron⁹. ¶ † Sz pria opinio vio/ 18 est.l.qō dz reling parētib⁹ iure institōis als dicenf ꝓteriti vt no. i corpe hui⁹ aut.Ḥ.certū.¶ arg.i.d.l.nā ¶ parētib⁹ ibi nō min⁹ ¶ qō no. i aut. de trie.¶ se.i pn.i patrono aūt fateor qō nō opz ei relinq̄re iure istōnis: q̄ nō adeo ei debeāt hr̄ditas iura eiñ naturalia fortioza ¶ equioza sunt ac cidentalibus.vt no.ff.de fal.l.fi qs legatum.Ḥ.fi. Apparet ergo aut.istā habere locū etiā cū parētes ꝓtereātur a liberis vt ¶ legata prestēt oibus 19 deducta legitima. ¶ † Quarto opponit ad idē ¶ videt qō ex causa ꝓte/ritionis testm̄ nō sit irritū:sed fit necessaria q̄rela inofficiosi testamenti. vt instī.de exhereda.lib.Ḥ.mater.so.si fuit apposita causa in ꝓteritione valet testm̄ sed nō fuit apposita: testm̄ est nullū ¶ sic ille.Ḥ. distinguit p b ius auf.vt no.in.d.Ḥ.erhr̄ datos. Forma[b] aūt apponēdi causam in pre teritione est.etiā si testator dicat talē filium meū.ideo nō instituo:q̄ me vulnerauit:vel si dicit ideo ꝓtereo ¶c.vel si dicit ideo non instituo nec ex heredo q̄ ¶c. Si aūt apponeret vba prluatiua tūc cēt exheredatio ¶ nō ꝓteritio:vt.℈.l.iij.¶.ff.de her. instī.l.q volebat.¶.ff.de rei vē.l.emptor. Ḥ.ancilla. ¶ Expedit⁹ de cōtrarȳs q̄ respiciūt vbū irritū put refertur ad ꝓteritionē venio ad cōtraria q̄ respiciūt verbū irritū ꝓout refert 20 ad exheredationē. ¶ † Opp. ergo ¶ primo dī hic qō ex cā exheredatio nis testm̄ est irritū. cōtra ex tali testamento pōt adiri hereditas de iure ciuili certe imo nec pōt expugnari nisi ꝓius hereditas adeaf vt.℈. de inof.test.l.cūm.Ḥ.fi.ff.de inoffi.test.l.papinian⁹.Ḥ.fi. cōditioni.ergo nō est irritū. Sol. dicit Mar. qō olim nō erat irritū sed hodie est irritū:[c] et sic hodie nō est necessaria q̄rela inofficiosi testamēti certe nec possibilis cū hereditas adiri nō possit ¶ q̄rela nō nascit nisi adita hr̄ditate ex te/ stamēto. cū ergo ex testamēto nullo nunq̄ possit adiri ergo nūq̄ nascet ergo nūq̄ erit ergo q̄rela est hodie impossibilis. Expugnabit igitur hoc testm̄ dicēdo ipsum nullū vel agēdo petitione hr̄ditatis abintestato. fin git enī ler patrē dolo iduct⁹ ad testādū ¶ dol⁹ dās cāz actui bonefidei reddit ipm nullū.¶.b.d.ter. in corpe hui⁹ aut.Ḥ.i aliq. Itē ꝓsumit rem erasse in finali cā erhr̄ datiōis.ℨ error finalis cause remouet volūtatē ab actu ¶ nō valet act⁹.vt.ff.de here.instī. l.fi.¶ arg.ff.ad trebel.l. epistō lā.in pn.p qs rōnes. Jac. de bel. approbat opinionē Mar. tāq̄ equioze ¶ verioze de iure. bāc etiā opinionē laudat bic Hic de ma. quā ego oino reprobo vt dixi.¶.in aut.nō licet. dico enī qō vbi apposita est cā op⁹ est q̄rela ¶ sic erit resilitoria nullitatis declaratoria. nā illa nō faceret ius apud cēs hic sic.vt.ff.de inof.test.l.posthum⁹.Ḥ.si qs ex his. Itē facili⁹ tollif q̄rela.quā ius dicēdi nullū. Itē si esset sublata q̄rela esset sublatū ius agēdi ad supplemētū cū ad nihil aliud fuerit introductū nisi ad sub mouēdū q̄relā ¶ subrogef loco q̄rele: vt ō inof.tes.l.si qs filiū.¶.l. scim⁹. ¶.l.oīmō. Et a duerte hic.nā q̄nqs in erheredatiōe ocurrit iustitia legis ¶ bois.iustitia legis est vt cā exprimaf.iustitia bois est:vt in cā nō men tiaf:¶ tūc tali causa ꝓbata accedit tertia iustitia.f.iudiciorū ¶ tunc testm̄ ℨ vires efficacissimas. Si aūt tale testm̄ ℨ iustitiā legis sed nō bois.i. factū rite:ℨ nō recte tūc testm̄ valet ℨ expugnabit q̄rela ꝓlata vt not.in d.Ḥ.exheredatos ī glo.hic exigo iustitiā legis ¶c.nō obstat dictio irritū q̄ diuersis modis exponit.nā q̄nqs ō irritū respectu principȳ:¶ finis: 21 q̄nqs respectu finis tm̄:vt.℈.dixi. ¶ † Scōo opp.ℨ hāc opi.¶ vñ qō vbi est error ibi erhr̄ datio sit nulla ipso iure:vt.ff.de li.¶ posth.l. posthum⁹. in pn.Ḥ.fi.Sol.ibi fuit error circa subiectū erheredatiōis.i.circa psonā ¶ filiationē erheredati:q̄ pr̄ nō babebat eū ꝓ filio cū tū esset: sec⁹ si nō esset error circa subiectū ℨ circa cām erheredationis vt q̄ pater se pu tabat offensum a filio cū nō esset.nā talis error nō reddit testm̄ ipo iure nullū ſm Old.qñ ergo testator labiť in causa filiationis ipso iure nō te/ net erheredatio:q̄ nec institutio:vt.℈.de heredi.instit.l.fi pr̄. sed si labi tur in causa offensionis valet erheredatio sicut ecōtra valeret institutio: licet testator laberef in causa meritorū:nisi dispositio cēt directa ad bū meritos in gñe q̄ tūc nō includerenf:q̄ demeruerūt:vt.ff.de lega.ij.l.cū 22 quidā ¶.l.cū pr̄.Ḥ.rogo.¶.l.lucī⁹.Ḥ.lucī⁹ titī⁹ dānas. ¶ † Tertio op.¶ vñ q̄ erheredat⁹ nō agat q̄rela ℨ agat ad supplemētū, vt.℈. co.l. maxi mū vitiū.Ḥ.cū etiā. ibi quarta pars ¶c. vbi vñ dicere q̄ erheredatus nō possit agere:nisi ad legitimā. So. ibi testator aliqd reliqt erheredato:¶ ideo nisi sit ingrat⁹ agit ad supplemētum legitime:nō aūt agit q̄relavñ sufficit reling erheredato quoquo relicti titulo ad submouendū q̄relaz inofficiosi ¶ hoc verū est si sit erheredat⁹ rite ¶ intuste: ceterū si esset er/ heredat⁹ nulla iserta cā:¶ sic nō rite tūc testm̄ cēt ipso iure nullū sicut in 23 ꝓterito vt ibi no. ¶ † Quarto opp.¶ vñ qō erhr̄ datis nō dek q̄rela vt ff.de lib.¶ posth.l.multi nō note.℈.de inof.te.l.si qs in suo.Ḥ.fi.¶.l.filiꝰ matrē ¶.ff.de vul.substi.l.cū ex filio ¶ pn.Sol.ibi loquit in exheredatiōe exꝓssa vel tacita fauorabili q̄ fit bono cōsilio:nā in tali exheredatiōe non requrunf cause q̄ ptinēt ad odiū:ℨ sufficiūt cause q̄ ptinēt ad fauorem sed nos loqmur i erhr̄ datiōe odiosa:q̄ fit ouro cōsilio cōtra naturalē charī tatē in q̄ requirunf cause que indigne testatorē ad id odium ꝓuocēt ¶ sit exꝓsse in iure:vt in.d.Ḥ.aliud quoq;. Et scias q̄ ℨ dicā fauorabilē exhe redationē tenere. Si tū[c] filiꝰ vult pure ¶ libere bonorū subsidiū ꝓt ipm petere cū in ipso filiꝰ sit creditor:vñ nō tenet acceptare dilationē etiā fa 24 uorabilē.arg.ff.de leg.ij.l.si ita relictū.Ḥ.pegasus de ver.ob.l.stipulatio d ista.Ḥ.inter cetera. ¶ † Illūc trāseo[d] ad ſcōam ptē aut.¶ q̄ dicit q̄ certa firma p manēt ¶ ostendit apte q̄ ille dit falsum ¶ ꝓio ī legatis ¶ fideicō missis ostēdit q̄ penit⁹ sint ifirma ¶ accipio ꝓio capitulū ꝓteritionis.

a ¶ ℨ.j.et ibi vide Bar. qui tenet ℨ Bald.hic.

b ¶ Forma.vide q̄ Ly.hic in ver.iij. circa precisa.

c ¶ Si tū.barto. et bal.cōtra.in.d.l.fi ijs matrē.bicalle ga.¶ bal.¶ doc.i.l. cū ex filio.hic alr.

d ¶ Nunc transeo. vide Bart. hic in ver.oppo.ff.de le/ga.iij.et plenī ꝑ bal.in.l.j.℈.de bo. pos.contra tab.

e ¶ Scōo accipio. teneas vnū menti q̄ est mirabile q̄ fi testator legauit sub falsa demon/stratione non con seruaretur p istaz auf.ne duo specia lia ad vnum con currāt. hoc videt ꝑbare glo. valde no.l.fi nō designa ta.j.de falsa cā ad iec.le.q̄ dicit q̄ fal sa demōstratio nō vitiat legata q̄ de leganf de iure cōi sec⁹ si de iure spā li ergo ¶ hoc ibi ℨ aug.limitādo istā auf.tamen sub du bio forte cogita. And.barba.

f ¶ L.titia. vide bar.

g ¶ Illūc venio. vi/de.j.ꝑ tres col. et an.in corpe.

h ¶ Et si valeret. an pupillaris sub stitutio ꝛfirmeť ꝓ istā aut. vide Jo. de imo.l.i.ff.ō vul ga.et pu.bal.in.l. filio ꝓterito.de iu.te Andre.bar.

i ¶ Dy.in.i.ver.ei dē filio. que tamē hic nō dicit.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶Quid dicem⁹. Sal. hic ponit no nã opi. qõ aut tes⁹ stator ignorabat se hẽ filiũ et alteri filio substituit: et traneum: tũc non cõseruat pupillaris substitutio. ar. l. cũ acutissimi. aut sciebat: et tunc conseruatur. nec ob. illud q. de le. dicit q. aliud est substituere: aliud legare. aliõ legare. andreas barba.

b ¶Jnstitutionez. log⁹ ter. de institutiõe quaz testator facit subȭptiõ in ei⁹ odiũ tollit sed pupillaris expressa non est hmõi.

c ¶Jnstitutionis. vide p. l. pẽnis: et fiũ. ff. de vul. et pu.

d ¶Adimpleri. hic nõ video qõ sit verbum obliquũ. itez patet per id qõ ibi dicitur de tute.

e ¶Quero ergo. not. q. donatio cã mortis non requirit aditionẽ ex testamẽto qõ an sit verũ. vide ter. no. in. l. j. ff. de his qui ad li. fine ma. perue. gl. singularis. l. cum post. §. fin. de bis qui. vt indig. au. l. l. eã quã in repetitione. de fidei. Andre. barba.

f ¶Aditionẽ. vide per doct. in. l. ũ. ff. de lega. j. cũ cõcor. et an cõfirmẽt per hãc auc. vide etiã Bal. in. l. licet. ẽ. de pac. et in. l. ũ. j. qui res iu. non no. ⁊ Bar. hic.

g ¶Sed nũ deo. an cõditio conseruat per auc. istaz vide Bar. ⁊ ang. l. filio preterito ⁊ ibi do. Jo. ⁊ allegauit ter. singularẽ. l. is g. ff. ff. de lega. ũ. vbi 2ditio quã dz implere legatari⁹ in persona heredis scripti: adimplet in persona contra tabu. And. barb.

sicut tutela. nã expresse dicitur in corpore q⁹ tutele remanẽt firme fauore liberoz qd dicemus iste passus de pupillari substitutiõe est difficilis. dyẽ dicit nõ valere. q⁹ quenit ad casum quo nõ potest incipere ergo p regulã generalẽ non valet q⁹ supuenit impedimẽtũ antecẽ actus esset cõfirmatus. ar. ff. de fideiusso. l. vltã⁹. §. sed cũ duo. qõ aũt nõ possit incipere testm̃ a pupillari substitutione ita qõ pupillaris substitutio stet per se certuz est q⁹ lex ita determinat. vt. d. §. pri⁹ ⁊ merito: q⁹ pupillaris substitutio dz cõfirmari p additionẽ heredis ex testamẽto paterno q̃cũq; eñ nõ confirmanẽ si ab alio dependẽt inania sunt. vt. ff. de leg. iũ. l. si iure. ¶Preterea nulla substi. vz si filiꝰ est preteritꝰ vt. ff. de lib. ⁊ posth. l. gallus. §. in oibus. et no. in eadẽ. l. gallus. in pcin. nõ ob. dictio ⁊c. que est hic: q⁹ lra aperte dicit qõ illa ⁊ cetera nõ includũt institutionẽ[b] heredis vt pz ibi dũ dicit quo ad institutionẽ. Sz oĩs substitutio directa est isti tutio cõditionalis. ergo est hic expssum qõ substitutio directa nõ vz. ¶Preterea ista substitutio dirigi tur noĩatim in ipsum preteritũ vel exheredatum ergo nõ vz: vt. ff. de leg. iũ. l. ex filio. ¶Preterea cũ ipse idẽ pteritꝰ vel exheredat⁹ rũpat ergo qõ p⁹ uisum est in suũ fauorẽ nõvz. ¶Preterea ista substitutio dirigit noĩatim in ipsum preteritũ vel exheredatũ ergo nõ valet: vt. ff. de le. iũ. l. ex filio. ¶Preterea cũ ipse idẽ preteritus vel exhẽ datus rũpat ergo qõ prouisum est in suũ fauorẽ nõ valet. vt. ff. de leg. pstã. l. filiũ. §. oibus. ¶Sed contra predicta facit q⁹ tutela testamẽta. remanent firma etiã sine alia cõfirmatiõe ptozis ergo idẽ in pupillari substitutiõe. sed certe ista nõ est bona similitudo. q⁹ ter. aperte statuit vnũ in instõne ⁊ contrarium tutela. nã tutela nõ absorbet iura legitimoz̃ heredũ. sed substitutio fic. vt. ff. de inof. test. l. papinian⁹. §. sed nec impuberis. ¶Preterea impossibile est qõ substitutio pupillaris nõ fit testamentũ pẽs⁹ filiꝰ. nã patris testamẽtũ est quo ad volũtatẽ filiꝰ vero quo ad effectualitatẽ. cuz ergo patris testamẽtũ validũ esse nõ possit ꝓpter vitiũ pteritiõis ergo nec filiꝰ. So. Ly. ⁊ Bar. approbãt glo.

32 ¶Ego vero approbo Dy. ex natura substitutiõis pupillaris quã habet a iure qõ nõ possit valere sine testamẽto paterno nec reperiẽ hoc correctũ. ⁊ ter. in corpore loquit de capitulis testamẽti. sed substitutio pupillaris nõ est capitulum testamẽti. §. est scõm testamẽtũ ⁊ caput scõm institutiõis[c] §. ergo ter. in corpore in. §. finaute: hec obseruata nõ fuerũt vniuersaliter dicat valere queli bet alia capitula ꝓter institutionem heredis. tñ sub istis verbis vniuersalib⁹ pupillaris substitutio nõ vz includi qõ ꝓbo primo p ter. dicti. §. in verbo adimpleri[d] ⁊ dari psonis qb⁹ fuerũt derelicta ⁊ tanq̃ in hoc rescissum. ⁊c. oĩa eñ ista verba sunt obliqua ⁊ ad substitutionẽ directã nõ pertinẽt. Jtẽ hoc ꝓbo p rõnẽ nã cũ aliqd specialiter phibeat vel irritat si postea aduersatiue sequit clausula generalis talis generalitas non includit ea q̃ sunt simlia irritatis. nã cũ aliqd phibeat ⁊ ei⁹ simile intelligit. phiberi vt no. l. ũ. j. de vsuca. pro emp. sed substitutio pupillaris est similis institutiõi: q⁹ substituti subducta psona pupilli reducũtur ad intellectũ institutionis. vt. ff. ad. l. in rõne. §. si filio. Jtẽ sequeret qõ pater decederet p parte testat⁹ ⁊ p parte intestat⁹. qõ ius nõ patit q⁹ naturaliter se repugnat causa testati ⁊ intestati. vt in l. ius nostrũ. ff. de reg. iu. ¶Quero ergo[e] si ista opinio est vera. p q̃ supponit illud vniuersale alia capitula q̃ eñ esse pñt ista capitula q̃ superius nõ numerauit cũ ꝓmiserit de leg. ⁊ fideicõ. liber. ⁊ tu. õ do. cau. mor. nõ expedit loq⁹ q⁹ nõ reqrit aditionẽ[f] hereditatis etiã iure veteri ⁊ in hoc magis accidit contractui q̃ vltime voluntati: vt no. in. l. ũ. de dote pleg. ⁊ arg. ff. de le. ũ. l. sequens questio. §.

g ¶Respondeo⁸ potest intelligi de modis ⁊ cõditionib⁹ legatis ⁊ fideicõ. insertis ⁊ de substitutiõib⁹ factis in cis. vt. ff. de le. ũ. l. vt heredib⁹. ¶Jtẽ de executoribꝰ testamẽti ⁊ de ptãte cis data a testatore. vt. ff. de alimẽ. le. l. alio berede. ⁊ qõ no. in. l. ũ. §. quãdo decre. op⁹ non est. Jtẽ ⁊ de alĩs mandatis

b que sunt in testamẽtis puta de eũdo ad sanctũ sepulchrũ. vt. ff. de ann. le. l. quint⁹. §. põpon⁹. ⁊. j. de cadu. tol. §. ne autẽ. Jtẽ põt intelligi de cura q̃ similis est tutele: §z indigeat cõfirmatione ptoris viui. vt. ff. de cõdi. ⁊ de. l. pater. §. cõditionũ. ⁊. ff. õ excu. tu. l. caius. attende tñ q⁹ licet dicã ipsam pupillarẽ substitutionem nõ tenere rupto vel irrito testõ ex causa preteritionis vel exheredationis le i gata tñ ⁊ fideicõmissa relicta post mortẽ pupilli in secũdis tabulis valere dico. Et est ratio q⁹ põt impuberi codicillari ⁊ nõ substituẽdo sibi puillariter. vt. ff. de leg. j. l. fi fundũ ꝓ fideicõmiss. §. ficuti. ⁊ tales codicilli expirãt aduenĩẽte puberta

b te. vt eo. ti. l. qõ fideicõmissuz. dices tu qõ ℔ opi. Dy.[b] quã teneo cõtra casum legis q⁹ lege caue tur qõ hec vba legata libertatis ⁊c. q̃nq; icludũt pupillarẽ substitutionẽ. vt. ff. ad trebel. l. nã qõ. §. fi qs cõpulsus. ⁊ Bar. dicit qõ ibi est casus expssus huius questiõis. vt ipse no. in. d. l. j. ad finem. de vulga. substitu. sed parcat reuerẽtia sua ille. §. nihil facit ad ppositũ. q⁹ in illo. §. principalis in stitutio erat additione cõfirmata: ⁊ ideo cõfirmant oĩa: ⁊ etiã pupillaris substitutio: q⁹ cadẽ est ratio in ipsa q̃ in legatis: §z ifirmato capite nõ est eadẽ l ratio. Sed adhuc oportet rũdere ad aliã. §z ad. l. ũ. §. plane. ff. de vulg. substi. sed ibi nõ fuit vitiũ ⁊

i culpa in testatore: sed in berede qui omisit hereditatẽ ex testamẽto adire in fraudẽ. nã ista fraus alĩs nocere non dz. vt. ff. si quis omis. causa. te. l. si seruũ. §. institutus. vbi etiã est dictio ⁊c. que vniuersaliter ponit ⁊ merito: q⁹ eadẽ est ratio ⁊ cõdi n tio particulariũ: sed in questiõe nostra non est cadẽ ratio de pupillari substitutione ⁊ alĩs capitulis: vt. §. patuit manifeste. ⁊ etiã in hac opinione est ¶Petrus: §z q̃ pupillaris substitutio phanc o auc. nõ cõfirmetur: ⁊ est ipsa veritas quicquid dicat Barto. qui in ista difficili questiõe fuit locutꝰ nimis audacter et male. in eadẽ tamen opinione

34 cũ ipso fuit Jac. de aret. ⁊ Oldra. ¶Secundo k oppo. ⁊ videt q⁹ non omnia cetera capitula sint firma: q⁹ nõ est fideicõmissum vniuersale firmuz. vt. ff. ad treb. l. ita tñ. §. quoties. Solu. ille. §. corrigitur p hãc autenti. vt ibi no. nam veniens ab intestato[l] coget hereditatẽ restituere ex trebellia no. cũ eñ ter. in corpore dicat fideicõmissa valere nec distinguat particularia ab vniuersalibus: indistincte debemus intelligere. ¶Preterea cuz vniuersale fideicõmissum sit magis fauorabile quam singulare. vt. l. nam qõ. §. j. ff. ad trebel. ⁊. l. cogi. §. generaliter. statim sequit qõ si valet singlare multomagis valet vniuersale qõ est magis fauorabi p le ⁊ ad hoc facit dicta. l. si seruũ. §. institutus si qs omisi. cau. test. Et si tu dicas fideicõmissarius vni

m uersalis similis[m] est heredi. vt. l. si filiꝰ. §. j. ff. qõ cũ eo. ¶Respõdeo verũ est quatenus venit in restitutione ex trebelliano: sed nõ est similis in hoc qõ sibi defalcatur: ergo de fideicommisso vniuersali detrabit saltem legitima habebit filius debitum bonozũ subsidiũ: ⁊ ficerit satisfactũ sibi ⁊ legi: ⁊ 35 dicqõ est filiꝰtudo: sed nõ ꝓ oĩa. ¶Tertio op n po. ⁊ videt q⁹ legata ⁊ fideicommissa vltra dimidium nõ debeant ⁊ sic detrahant due quarte: etiã de puris relictis: q⁹ hoc non ex natura quarta: sed q⁹ non debet esse meliorisconditionis extraneus quã preteritus. vt. ff. de leg. prestã. l. saluius aristo. cũ. l. se. que lex est mirabilis nec possumus aliud dicere nisi qõ illa sit correcta p hãc autenti. olim eñ illõ erat statutũ q⁹ põderabat solũ naturalis charitas erga legatariũ q̃ nõ dz esse maioz quã ad filiũ. §z hodie põderat fauor ꝓsonarũ sed

o relictoꝝ. So. ergo istud Jtẽ q⁹ illa est correcta.[o] 36 ¶Quarto op. oĩa legata ⁊ fideicõmissa habẽt tacitã cõditionẽ si ex testamẽto adeat hereditas. vt in. l. hec vba. ff. de leg. ũ. §z testamẽto irrito nõ potest adiri hereditas. ergo deficit conditio legatoz̃. ergo impossibile est qõ debeant legata. So lu. in casibus istius aut. illa conditio nõ inest. ⁊ si

p expmeret legata nõ deberent[p] ⁊ q⁹ deficeret 2ditio. 37 ¶Quinto opp. si filiꝰ est exheredat⁹ rite ⁊ extraneus

¶Opinio Dyn. vide. §. ⁊ p bar. in consi. incip. in facto ppositõ q⁹ bona Joannelli. tenet q⁹ sic ⁊ p Ly. hic in fi.

¶Vitiũ. nã sicut culpa testatoꝝ nõ nocet pupillo ita tela ita nec in pupillari substõne q̃ hoc casu nõ cõprehendit vulgarẽ.

¶Scõo op. an p istaz auc. firmetur fideicõmissum vniuersale vide bart. in prealle. §. quoties. And. barba.

¶Albinteſtato. vide quod not. salibic in fi.

¶Similis. dixi aliquid post bart. in. l. j. §. de illo. ff. ad treb.

¶Per oĩa. l. q⁹ perinde. ⁊ ibi glo. ff. ad treb.

¶Correcto. vide tñ bal. in. l. saluius hic alleg. ⁊ bal. in d. l. j. §. de bo. pos. contra tabu.

¶Deberẽtur. §z bar. in. l. hec verba hic alĩ. circa oppositionẽ. l. in 2ditionibus videt tenere §z iũ vez q⁹ legata hic isto casu debẽtur a pteritõ ex dispositione leg. q̃uis sit adiecta 2ditio q̃dã: q⁹ nõ facit legatũ cõditionale ⁊ viõ rapha. in. d. l. hec verba q⁹ dubitat an illa lex bz locus in legatis ad pias causas tenendo q⁹ debeant hereditate nõ adita ⁊ relicta cogitãdũ ⁊ nil allegat verioz vĩ opi. bar. per rationes suas scilz si bona adꝺiciãtur cã conseruãdarũ liberta tũ. sed si tenemus qõ oĩa debeantur vez diceret rapha. extraneꝰ ad iuit hereditatẽ personalis obligatio legatoꝝ cũ coheret cepit heredi scripto ergo non põt ab eiꝰ ossibꝰ separari ⁊ migrare in aliud subiectũ siue personã. argu. ff. de ſtipu. ser. l. seruꝰ con munis meuũ. §. fi. Solu. hoc facit sententia lata in querela q̃ extinguit iura instituti. vt. ff. de vulga. sub. l. in substitutione filiꝰ. ⁊ eã cum suis oneribus trãsfert in exheredatũ vt hic. simile. ff. de re iudi. l.

38 ex cõtractu. ¶†Serto[a] op. si institutio ifringek: ergo istud testamẽtũ nõ est testamẽtũ nisi õ factor: q⁹ caret diffinitione testamẽti. vt no. ff. de test. l. j. Si ergo nõ est testamẽtũ: ergo legata peti nõ põterũt cũ debeãt peti p actionẽ ex testamẽto: vt. j. cõia de leg. l. i. Solu. dicunt qdã q⁹ agitur condictione ex hac. l. qõ potest probari: q⁹ ter. in corpore in dicto ver. si aũt hec obseruata sunt. §. siue ergo omnis. dicit tanq̃ non recisum obtineat testm̃ ⁊ põdera dictionẽ tã q̃ denotat fictionẽ ⁊ simili tudinẽ. agit ergo ex legis fictione ⁊ sic condictione ex lege sed ista opi. non est vera. q⁹ imo agitur actione ex testamẽto ⁊ competit omnia remedia q̃ sunt ꝑdita⁹ p legatis ⁊ fideicõ. quia ter. dicit qõ in hoc nõ rescinditur testamentũ ergo habemus causaz ex qua actio nascitur nec debem⁹ recurrere ad extraordinariũ remediũ cõdictiõis ex lege cũ habeam⁹ ordinariũ auxiliũ. vt. ff. de pa. l. iuris gẽ. §. i. nõ ob. dictio tã q̃. q⁹ est notaveritatis ⁊ nõ fil⁹itudinis. vel dic q⁹ ter. vult dicere q⁹ sicut legata valerẽt si valeret ista institutio ita ⁊ nũc valeãt. So. Jtẽ ergo aliter §z q⁹ testamẽtũ dicit duob⁹ modis vno modo stricte ꝓout hz validã heredis institutionẽ. vt. l. prie. ff. de his q̃ in test. delẽ. Allio modo large ꝓout hz institutionẽ heredis sed invalidã vel nullã ⁊ tamẽ agitur ex testamento. i. ex testatiõe mẽtis vt no. i. d. l. j. ff. de test. ⁊ ita erit h.

39 ¶†Septimo oppo. nã si legata ceperũt põdere a gradu institutiõis ergo perẽpto gradu pereũt legata tãq̃ appẽdices seu seq̃le. vt. d. l. nã ⁊ si sub cõditione. §. rũpẽdo. Sol. actualiter ceperũt dependere sed potẽtialiter semper in ꝓpꝛis viribus

40 viguerũt p istã aut. ⁊ sic non ob. ¶†Octauo extra opp. ad. d. §. rũpẽdo de. l. si miles. c. ti. vbi ruꝓto pzio gradu a q̃ depẽdebat secũdus nõ rumpitur scõs sed primꝰ desinit ⁊ scõs incipit. Sol. aut rũpit primꝰ grad⁹ de facto ⁊ fauore alicuius rũpentis ⁊ tũc scõs grad⁹ excludit q⁹ rumpẽdi via aperitur. ceterũ si nõ posset sibi aperire viam nec rũperet oppositã sibi exceptione nõ interest tua. vt. ff. de inoffi. testa. l. postbu. §. si qs ex his ibi nemo eũ repulerit ⁊ casu ⁊c. Aut ꝓmus grad⁹ rũpitur naturali cursu vel facto aliquo efficitur caduꝓcus et tũc nõ rũpit substitutio. vt. j. de cadu. tol. §. j. ⁊. §. pzo scõo. §. in nouissimo ſm Old. Sed bar. dicit q⁹ in. l. si miles primus grad⁹ tenuerat i põ. de iure speciali ⁊ nõ de iure cõi. Vñ iure cõi impecto scõo grad⁹ nũq̃ subalternat⁹ fuit pzio idcoꝓ tanq̃ nõ dependẽs sed p se stãs nõ vitiat §z in. §. rũpendo primꝰ gradus tenuerat de iure cõi. ⁊ sic scõs depẽdebat ab eo simpliciter quare rupto ꝓmo gradu grad⁹ vterq̃ ifringit ſm bar. ſm hoc ergo si primꝰ grad⁹ valeret ex aliquo priuilegio puta inter liberos nõ haberet locũ. §. rũpẽdo. qõ credo verũ vnde aliter solui põt contrariuz §z in §. rũpẽdo reperit culpa in ipo testatore q⁹ pterijt postbumũ. §z in. d. l. si miles. nulla i testatore dependit culpa scõm Ja. de ra. ⁊ pe. ¶Hũc veniamus ad aliquas q̃stiones. b ¶†Et primo q̃rit

41 quid sit preteritio. ¶Respõ. duplex est preteritio: q̃dã est preteritio voce ⁊ significatione. ⁊ tũc dicit silentiũ institutionis bñficiũ. vel exheredationis no. circa eũ q⁹ dz institui vel exheredari nõ habẽs vt isti. de here. q̃ abintest. §. cadẽ. ⁊ de lib. ⁊ posth. l. gallus. §. in oib⁹. q̃dã est preteritio vocis filẽtio sed animi iudicio exheredatio reputat in effectu. vt. ff. de tel. mil. l. licut. ⁊ isti. de her. inst. §. ne aũt.

42 ¶†Scõo q̃ro quid sit exheredatio. c circa q⁹ dic q⁹ duplex est exheredatio q̃dã scilz vera ⁊ ꝓpria quedã ꝓpꝛia ⁊ abusiua. ¶Propriã sic describe. Exheredatio est alicui⁹ inuiti ab hereditate sibi delata ab intestato p testamẽtũ rite factũ exclusio. vt insti. de exheredatiõe liberoꝝ. §. nostra. ⁊. §. c. l. ũ. ⁊. l. maximũ vitiũ. ⁊. ff. de here. isti. l. iã dubitari. Abusiua vo ⁊ ipꝛopria dr exheredatio q̃ vocẽ exclusionis cõtinet sed mẽs testatoris finaliter et realiter nõ intẽdit ad excludẽdũ sed magis ad p

43 uisionẽ. vt. ff. c. l. multi fin old. ¶†Tertio quero. q̃n testm̃ sit nullum rõne pteritiõis. Respõdeo quãdo preteritur suus vt. d. §. i oib⁹. idẽ si preterea⁹ emancipat⁹ sine cã vel cũ causa q̃ nõ sit numerata in iure. idẽ si preterit nec suus nec emãcipa. q⁹ licet silentiũ habeat tacitaz exheredationis notaz: tñ ista tacita exheredatio redigitur ad instar preteritionis cũ nõ hz cãm vel hz inceptã. ⁊ ita red

d dit testm̃ nullũ[d] sicut vera preteritio vt no. in. d. §. exheredatos. de here. ⁊ fal. Et ꝓdicta locũ habẽt in preteritione parentũ ⁊ liberoꝝ. trãsuersalib⁹ eñ nõ cõpetit ius dicẽdi nullũ sed querela inofficiosi testamenti q̃ vltra fratres ⁊ sorores vtrinq̃ cõiunctos vel saltẽ agnatos. i. ex latere fratris nõ exrẽdit vt. ff. de iof. test. l. j. §. de inof. test. l. fres.

44 ¶†Quarto[e] quero q̃n testamentum sit nullum e ex causa exheredationis. Respõ. vbi exheredatio nõ cõtinet cãs vel cõtinet inceptã. i. nõ approbatã a iure. Si aũt est rite facta op⁹ est q̃rela. vt. §. ple

45 ne no. facit q⁹ no. ff. de ino. te. l. v. §. i. ¶†Quito quero pf in primo testamẽto filiũ rite exheredauit in scõo preterijt vn de heres institut⁹ ipzio te stamẽto adiuit hereditatẽ ⁊ possidet cã q̃rit ꝓtrũ possit cõuenriad legata relicta i scõo testamẽto.

f videt q⁹ sic per hanc aut. contrariũ[f] dico per legem si filius q̃ in potestate. ff. de libe. ⁊ posth. l. si iure. ff. de lega. iũ. nã ꝓ ista aut. non gravant nisi venientes ab intestato: vt patet i. d. §. sive igitoes. ⁊. §. siue aũt. hec nõ fuerũt ob seruata ibi q⁹ abite

46 stato ⁊c. ¶†Serto q̃ro[g]: pf filiuz heredẽ instig tuit in re certa in testamẽto suo: ⁊ extraneuz here dẽ vniuersalẽ istituit. postea in codicillis filio reli h ctũ ademit. modo q̃rit vtruz[h] filius possit dicere i dictũ testm̃ nullũ tãq̃ preteritꝰ. ⁊ Jaco. de bel. [i]in corpore hui⁹ aut. determinat q⁹ nõ: q⁹ ab ista istitutione quã fecit in re certa testamẽtũ recipit solennitatẽ ⁊ essentiã vt in corpore huius aut. §. cetera. sed certũ est q⁹ solẽnitas ⁊ essentia totius testamẽti nõ põt subuerti p breuẽ solẽnitatem codicillorũ. vt in. l. q⁹ p man⁹. ff. de iure codi. facit qõ no. ff. de vul. sub. l. vbis ciuilib⁹. Jtẽ q⁹ dicta istitutio redigit in filiũ ad intellectũ vere institutionis. Vñ nõ põt adimi i codicillis: itẽ sicut i codicillis nõ posset istituti. ita nec exheredari. nõ obstat. j. de his q. vt indig. l. hereditas. nã illud 2tin gitur qñ idign⁹ est. ⁊ §z extraneus videat indignus l eo ipso q⁹ nõ hz voluntatẽ testatoris sec⁹ tamẽ in suo filio. vt. §. de inof. test. l. omnimodo. ¶†Septi mo[k] q̃rit. dicit hic non valet institutio vbi preteritionis silentiũ vel causa exheredationis vitiat testamentũ: modo quero quid si in testamento est apposita illa clausula si nõ valet iure testamenti valeat iure codicillorũ nunqd boccasu pteritꝰ vl exhẽdat⁹ tenet scripto heredi restituere hẽditatẽ ex cã fideicõmissi. ⁊ gl. breuiter se expedit dicẽs q⁹ nõ. q⁹ ista clausula nil operat vbi testamentum infringitur culpa testãtis qui more infani bomi nis non curauit naturalez erga liberos charitatẽ vt. ff. de inof. test. l. titia. argu. ff si qs omiſ. cau. te. l. si ita in testamento. ita sibi sua enim culpa testa

l toꝝ ⁊c. ¶†Idẽtenet Buil. §. õ codi. l. si. nã si dãnatũ est iudiciũ testatoris: ⁊ est repꝛobat⁹ ei⁹ cõsensus circa ipsam institutionẽ. ergo nõ põt institutio p aliã viã tenere §z trãferẽdo ipsam in substitutio nẽ fideicõmissariã. nã qõ nõ licet directo nõ licet p fideicõmissum vel obliquũ: vt. §. de natu. lib. l. j. ¶Jtez talis institutio est vitiosa. vñ si transfunderet in fideicõmissariã trãferret cũ sua causa ⁊ vitio. ⁊ sic vniuersale fideicõmissum posito q⁹ icluderetur in dicta clausula esset inefficax ⁊ laboraret eodẽ intellectuali vitio quo ipsa institutio laboraz. Vñ ſm glo. dicta clausula nõ opat nisi qñ hereditatis additione testamẽtũ nõ confirmat: tñ consensus ⁊ consiliũ testatoris nõ dãnatur: ceterũ si dãnatur consensus nil operat clausula ante

puncta vbi sequit opi. bar. positã in l. j. ff. de iure codicil. dñ facit differẽtiã inter ꝓteritionẽ factã a scie⁹te ⁊ factã ab ignoraãte. ⁊ illõ etiã tz si testator post testamentũ sciuit et cõmutare potuit testm̃: non fecit et plenius firmat in cõsi. ccvij. qõ incipit periurus fecit testm̃ vbi ad hoc alienũ. alle. l. tractabat. ff. de test. mi. ⁊. l. j. §. de codi. vbi annullato testamento si testator superuixit et nõ mutauit videt velle decedere cũ illa inutili volutate. ego §z iũ consolui secut⁹ Jac. de bel. hic. ⁊ refert angel. in. d. cõsil. q⁹ istũ passum vltimum nunq̃ vidit tactũ sed imo. tãgit Ja. de bel. hic.

¶Idẽ tz guil. et male ſm fulg. h: q⁹ nihil ꝓgnat quin ꝟ casu clausula codicillaris operet: etiã q̃ ad heredis istitutionẽ postq̃ ita ẽvo lũtas: e uncti: et ꝓbo q⁹ videmus q⁹ hodie rupto testamẽto ex cã ꝓteritiõis vel exhereda tionis nihilominus conserf fideicõmissuz vniuersale iũctũ heredi scripto: vt p bar. ⁊ alios hic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicta.nec ob.ff.de iniu.tc.l.posthumus.§.si paganus.vbi institutio trabitur ad fideicõmissum: qr ibi loquitur quando testamentũ est solẽne iustũ. hic autẽ erat minus solẽne ⁊ iniustum. Item non ob.ff.de leg.ĵ.l.lucius.§.filiam.qr ubi institutorũ obitu ⁊ nõ preteritione vel exheredatione infrin-
47 gĩt testamẽtũ. ¶Ally dicũt q ꝓterit⁹ vel exheredatus tenet̃ per clausulã restituere hereditatẽ ex causa fideicõmissi. nam certe[a] verba testamẽti quenũt: vt.d.§. si paganus. ⁊ iuris autoritas nõ refragatur. nã sicut posset codicillando abintest. seorsum a testamento inutili fideicõmittere: vt.ff. de iure codi.l.abintesta. ita possit mõ. qr rõ differẽtie reddi nõ potest. ⁊ pro hoc allegatur gl.ff.ad trebel.l.si patroni.§.si.fin vnã lecturã. sed magis facit pro hoc ter. expressus.ff.de fideicom.li.l.generaliter.§. ex testamẽto. sed ibi non loquitur in institutiõe heredis ad fideicõmissum trahẽda. sed in legato particulari. ¶Caue tibi qr ille.§. loquitur in ꝓterito ⁊ non in exheredato. nam in exheredato est cõtra sta. de iure veteri: vt.d.l.tutia. Et est ratio diuersitatis: quia plus deliquit[b] exheredãs q̃ preteriens. nã preteriens errore iuris solẽnitatem omittit sed exheredans pietatem ⁊ ꝓpiã natural̃ tanq̃ demens offendit ⁊ sic soluit cõtrarius de.d.l.tutia ad.d.§. ex testamẽto. fin Oldra. ℌ Hico. de ma. dicit ĩ hac lauk. q aut nos loquimur respectu legatorũ ⁊ fideicõmissorũ aut respectu institutiõis trãsferẽde in fideicõmissum. ¶Primo casu dicta clausula nil operak: quia legata ⁊ fideicõmissa valẽt ex testamẽto. vnde dicta clausula quãtũ ad hoc est superuacua. ⁊ frustra inserta: cũ 2 dicto dicte clausule si non valet ⁊c. fit falsa quo ad hoc. ¶Scõo casu[c] subdistinguit ℌico. de ma. dicẽs q aut ꝓteritio fit a sciente: ⁊ tũc institutio trãsfertur in fideicõmissum: aut ab ignorãte. ⁊ tunc nõ valet per.d.l.sicut certi. q distinctio in hereditate expressa nõ cadit. qr ille qui mẽtionẽ de filio fecit nõ ignorabat se filium haberevt.l.si cũ vel in vre-
48 ro. ¶Et no. qõ Bar. istaz distinctionẽ sibi appropriat que tũ nõ est sua sed ℌic. predicti hic in sua lec. Bar. tũ latius accipit dictaz distinctionẽ q̃ ℌl. qr eodez modo distinguit in legatis ⁊ fideicõmissis particularibus sicut in institutione ad fideicõmissum trabenda. ego hanc distinctionẽ de sciente ⁊ ignorãte nõ per oĩa approbam superius ⁊ dicẽt. §. dixi in prima oppositiõe. Spe. tractat hic in ti. de istr. edi. §. compendiose. versi. Jtẽ videas. ver. seq. Et no. quod ista clausula[d] si non valet ⁊c. exponitur. l. quatenus non valet ⁊c. vt no. ff. de trãsa. l. cõtrouersia. de natura vero dicte clau-
49 sule in generali dicam. j. õ codi. l. fi. ¶Octauo queritur[e] nũquid legatum relictũ ꝓterito vel exheredato p hãc auk. confirmek. verbigratia: testator legauit filie mulle: masculum vero filium heredem instituit vniuersalẽ istud testamẽtum est nullum de iure ciuili. qr filia est ꝓterita. ⁊ idem etiã de iure canonico: vt no. in. c. j. de test. li. vi. in gl. nũ quid. ℔ Mol. dicat de iure canonico sufficere[f] quo quo relicti ti. per. c. raynutius. de testa. tamen in hereamꝫ mõ iuri ciuili: vt no. iu. l. filiũ. in pn. ff. de leg. prestã. ⁊ supponamus q testamẽtũ sit ipso iure nullũ. ¶Nũquid ergo ista filia debebit habere ista mille iure prelegati. ⁊ videtur quod non
50 qr sequeretur absurdum: scz q plus haberet preterita ⁊ tarata in certa q̃itate quã vniuersaliter institutus. contra. l. maximum vitius. §. cum etiã ⁊. §. viro. §. eo. ¶Preterea ista preterita vel exhered data impugnat testamẽtum cum effectu. ergo nõ dz ex eo commodum reportare. ⁊ videtur expressum. ff. de leg. prestã. l. filium. §. omnibus. ⁊. l. viri lis. §. si quis ex liberis. In cõtrarium videtur qr ista impugnat testamentum quo ad solam institutionẽ heredis: sed quo ad reliqua non impugnat nec põt impugnare. Item qr venit tãq̃ quilibet. Item qr magis iudicio legis q̃ testatoris. ar. ff. de adop. l. si arrogator. §. sed an impuberi. ⁊ facit ff. de acqui. here. l. quesitum in ratione litere. glo. in. d. l. maximum vitium ponit duas opi. ¶Primo affirmatiuaz quod posit. ⁊ hãc opi. tenuit Ugo. Dy. ⁊ Ly. Secũdo negatiuã q nõ possit. ⁊ hanc opi. tenet Jaco. de bel. Mar. fil. eaz approbat de equitate. sed de rigore iuris dicit partẽ affirmatiuam esse veriorem. Tu precise teneas de rigore et de eqtate partẽ negatiuã ⁊ est ratio: qr testator legauit animo minuẽdi de vniuersali successiõe qõ patet: quia ad alium applicauit: vt.ff. de le. j. l. qõ in rerum. §. si quis post. sed certum est illud qõ fit ad diminutionẽ nõ debet augere portionẽ: vt.ff. de leg. j. l. legata inutiliter. et mirandũ est quomõ predicti illustres doct. tenuerunt contrariũ cum hec auk. nolit aliud nisi volũtatẽ testatoris obseruari. ⁊ ideo ter. in corpore dicit qui nunc filij sunt debẽt studere parẽtũ animos sanare: sed nemo sane mentis diceret patrẽ hoc sensisse si cogitasset. ergo ⁊c. ar. notatoũ. ff. de pac. l. tale pactum. §. si.
51 ¶Hono[g] q̃rit testator filio preterito extraneũ
g instituit heredem sub conditione a quo multa legata reliquit modo filius preteritus statim succedit legatarij volunt petere legata non expectata cõditione institutionis: sed ꝓterit⁹ dicit q conditio apposita institutiõi heredis videtur tacite repetita in legatis fideicõmissis. vt in. l. heredis. qñ dies lega. ced. Solu. dicit Bar. q legata que non suspenduntur a ꝓpria conditione: sed a cõditione inserta heredi scriptos tatim debentur. a preterito: quia cum non pendeant ab institutiõe: ergo illa conditio non inest tacite quo ad legata: qr cessat finalis cã ⁊ ratio suspẽsionis: vt.ff. de heredi. instit. l. qui filio. §. pe. ⁊ per Barto. q dicit q hoc est multum notabile dictũ: ⁊ fin hoc ista aut. non solũ legata cõseruat sed auget ⁊ melioris conditionis erunt legatarij ex testamento inualido quã ex testamento solẽni: ⁊ representabitur id qõ testator voluit differri cõtra. l. publi⁹. §. j. de conditio. ⁊ demonstra. ⁊ argumẽ. ff. de vsufru. lega. l. vroꝛi vsufructu ville. et. ff. de actio. emptio. l. fun-
52 dum cũ mihi venderes. ¶Decimo ⁊ vltimo[b]
b q̃rit nunqd institutio in re certa vitiet ex causa preteritionis. dicit Bart. q sic: quatenus ptinet ad naturam institutionis: sed quatenus pertinet ad naturã simplicis legati nõ vitiat: sed glo. q̃ est in. l. liberis. ff. de excep. do. simpliciter dicit talez institutionem non valere in filio in quo põt trahi ad intellectũ vniuersalis successionis per ius accrescẽdi ⁊ dicit verũ: quia talis institutio non potest fieri in codicillis[i] nec abintestato nec potest obliquari in filio vel alio cui debeẽ legitima. Sed si relinqueretur certa res vel quantitas iure institutionis extraneo posset saluari dictũ Bar. vt vza leret iure meri legati: vt.§. de hered. insti. l. q̃ties.
53 ¶Extra[k] querunt quidã vtrũ statutum quod
k loquitur de exequendis testamentis vel etiã insi- i
nuandis habeat locuz in casu huius auk. ⁊ quidã dicunt q non: qr non est proprie testamentũ: sed abusiue dicitur in quo inualida est istitutio: vt.ff. quemadmo. testa. aperi. l. ũ. §. j. ¶Aly dicunt cõtrarium: videlicet q mereẽ executionẽ: quatenus de iure subsistit: qr ter. in corpore dicit manent te-
54 stamẽtũ ⁊ hoc verius. ¶In glo. sic ergo ibi. l. patronus. §. fi. dic q quantum ad legata ⁊ fideicõ- j
missa non est necessaria ista clausula cum et absq̃ ista clausula valeat testamentum quantum ad legata licet non valeat quo ad institutionẽ. ℌic. de mata. ¶In ea gl. in fi. ibi qõ est verũ hic habent quidã finẽ glo. alij habent additionem talem p. l. k
titia. Sed vbi non potest dici inofficiosum secus dicam. vt.ff. de testa. l. ex ea scriptura. Et ego hãc k
additionem credo veram[l] quantũ ad institutionẽ. l
de qua querit vt ibi nõ valet ipso iure testamẽtũ
vemẽtes abintestato restituant scriptis. ad quod facit. ff. de iniuſ. te. l. posthum⁹. §. fi ⁊. d. l. sceuola. si testator sciens se filios habere ꝓdict verba in tali testamento dixit. Sed si ignoraret tunc secus argu. j. de fideicom. l. cum acutissimi. ⁊ de iur. ⁊ fac. l igno. l. cum testamentum. ⁊ de testa. mil. l. sicut. et l. cum cum similibus. ℌico. de mata

¶De posthumis heredibus instituendis. Rubrica.

Si post

¶Mono. vidō do. in. l. peculiũ. §. fin. ff. de leg. ỹ. ⁊ bart. hic in. q. an fideicõmissum vniuersale conseruetur.

¶Decimo ⁊ vlti mo. an cõseruetur institutio in re certa facta. ⁊ illã glo. tene mẽt: qr bal. ĩ l. filio ꝓterito. illaz dicit esse singu. sed cauc: qr illa loquitur fm iura antiqua: nõ autẽ scõm aut. ex cã. vide bar to. in. l. ex facto. de here. insti. la gran de. And barb.

¶In codicillis. vide bar. in. l. multis codicillis. in pnn. ff. de test. mil. ⁊ bal. in. l. nõ codicillũ. §. de testa. adfi. et qõ not. in. l. filij. §. fa. her. ang. ⁊ imo. in. l. j. ỹ. ff. õ iniu. rup. ⁊ ir. tel. ⁊ bart. hic marie. in ver. videtur ponit rõnẽ cõtra Bal.

¶Extra no. bar. hic.

¶Extra q̃runt. an statutũ loquẽs de testamento beat locum in casu isti⁹ auk. Sali. hic dat aliã opi. quaz vide. And. barba.

¶Veraz. vide. §. in. vij. q.

Si post natiuitatẽ posthumi preteriti rũpitur testamentum ⁊ nihil debetur ex eo. b. d. Oppo. de auk. ex cã. sol. vt ibi dixi. Jn gl. vt. ff. ibi hic in posthumo. Sed quã istarũ tenebimus: certũ vr vltima tenenda. qr in posthumo nõ põt esse cã ingratitudinis: ⁊ ideo nõ est verisimile q̃ lex que mandat inferi causam ingratitudinis intellexerit de posthumo in quo mãdatũ adimpleri nõ põt. ⁊ sic erit differẽtia inter posthumos ⁊ iã natos sicut erat olim. vt. ff. de iniusto test. l. nã ⁊ si sub cõditione. §. fi. Sed ℌ videk qz cũ aut. habeat duas ptes in vna quarũ. puidit solũmodo ex causis certis liberos posse repelli ab hereditate pris in alia gñaliter extra illas causas prouidit ex causa exheredationis ⁊ preteritiõis testamẽtũ vitiari ⁊c. vñ cũ posthumus tales causas cõmittere nõ possit. dz trahere in illa parte. puisionis q̃ inducta est extra illas cãs cũ illa pars sit vt regula. ℌ alia pars sit vt exceptio. ⁊ exceptio firmat regulã extra casus exceptuatos. vt. ff. de reg. iur. l. j. ⁊ in auk. de nõ alie. §. vt autẽ. ⁊ cũ bocẽ sonat gl. posita. j. de codicil. l. j. que incipit in quib⁹ ⁊c. Et hec mihi vr equior. Hic. de mata.

1 ¶ Abortiuus non rumpit testamentum.
2 Testamentũ in vno momento rumpitur ⁊ postea non reparatur.
3 Testamentum non rumpitur si preteritus consensit testamento.
4 Testamentum extinctum non potest resurgere.

Vxoris Abortiuus testamẽtũ non rũpit: sed si viuus
1 a nascit testiñ rumpit ipso iure ⁊ ruptum remanet ls statim moriak. b. d. ¶Hot.[a] q abortiuus non rũpit etiam si iã animal erat in vtero: qr tũc erat pars matris ⁊ nõ perfectus filius nec bõ: vt. ff. de assi. libe. l. ñ. ⁊. l. ñ. ff. de col. bono. ⁊ tũ habebat animã rõnalẽ infusam: sed sola anima nõ facit hominẽ sine corpo-
2 ris perfectione ⁊ organizatione. vnde dicit Seneca q̃ natura nõ potest nudos edere spiritus humanos. ¶Scõo not. q in vno momento testamentũ rumpit: ⁊ postea non reparatur. Et est ratio: qr extinctũ nõ re-
3 surgit. ¶Op. de. l. posthumus. ff. de iniu. testa. Sol. ibi viuo testatore decessit posthumus. ⁊ nõ potest dici q fit penitus extinctum cum volũtas ⁊ potestas testantis duret. sic extra de. ꝓcu. cl. lib. vj. sed in hac. l. iã testator erat mortuus ⁊ cã efficiens non superat q̃ posset actũ reparare.
4 ¶Scõo op. de. l. filio ꝓterito. de iniust. test. sol. ibi preteritus cõsensit testõ: hic vero decessit in tali statu et etate q non habuit consensum nec
5 autoritatẽ cõfirmãdi. ¶Tertio op. nã cessauit cã rũpens ergo debet conualescere. vt. ff. de here. insti. l. qui soluendo. solu. hic erat testamẽtũ extinctũ: ⁊ ideo nõ resurgit. ibi vero adhuc erat aptum ⁊ possibile cõfirmari: quia testator adhuc viuebat ⁊ prudentes interpretati sunt legem eliescentiã vt loquaf fm tpe mortis testatoris. qr verba legis eliescẽtie respiciũt effectũ nõ ordinẽ in futurũ. ¶Preterea illa cõcordat q̃ lex nostra loquit post mortẽ testatoris sublato vitio: secus si añ mortẽ. vt hic ⁊ ibi. Ex pdictis apparet q aut lex resistit potẽtia aut ordini aut effectui. ¶Primo casu nũq̃ cõualescit. vt. ff. de leg. ỹ. l. j. §. fi. filius. Scõo casu põt cõualescere. vt. ff. de here. insti. l. q soluẽdo nõ erat seruũ. cõiucta alia. l. q soluẽdo nõ erat duos apollonios. ⁊ no. in. c. q̃. de vsuris. lib. vi. ⁊ idẽ
6 est in tertio casu per eadem iura. ⁊ dic vt dixi. §. de contratab. l. posthu.
1 ¶In ter. ibi abortu. i. filio abortiuo. in ter. ibi decesserit. s. post mortẽ
2 patris: als de equitate valeret testamentũ. vt. d. l. posthumus. Oldra.
1 ¶ Natus non dicitur nisi perfecte sit natus.
2 Exire de vtero ⁊ exiuisse de vtero differunt.
b

Quod certarũ. ¶Posthum⁹ ꝓterit⁹ nõ rũpit
1 testñ nisi nascatur integre siue mõstro. ⁊ sufficit si nat⁹ est ls vocẽ nõ emiserit. b. d. ¶Hono hic q nõ sufficit aliquẽ esse natũ nisi fit pfecte nat⁹. ¶Item no q vita põt esse etiã in eo qui loquik. ⁊ sic est arg. q non sufficit ad pbationem mortis q testis reddat rationem per hãc negationem qr nõ loquebatur. ¶Item no. q aliud est de vtero exire: ⁊ aliud exiuisse. qr
1 qui exit potest interim mori: sed non ille qui exiuit. ⁊ facit ad multa vt euidenter apparet.
2 ¶ Testator si se astrinxit ad vnũ casum ex certa scia nõ vitiak testñ.

Quidã. Jnstitutio facta de posthu. in vnũ casum ad quẽ
1 testator nõ se astrinxit: ls qr eũ solũ quẽ euenturũ putabat demõstrauit extẽdik ad silẽs casus. ⁊ non vitiak testñ. h. d. ¶Op. ff. de li. ⁊ posth. l. cõmodissime. sol. ibi testator se astrinxit ex certa scientia ad vnũ casum. sed in. l. nik a noluit se astringere: ⁊ hec ĩ dubio pfumit: qr testñ faciebat in articulo mortis: ls si esset certũ q̃ testator voluit se astringere: qr dixit instituo si ex hac infirmitate moriar sicut
2 astricte locutus est ita astricte accipiem⁹. vt. ff. de adi. leg. l. alumne. §. fi. ¶Et no. q in donatiõe cã mortis facta p eũ q̃ de vita ꝓpria desperauit tacite intelligit cõditio si ex illa infirmitate decesserit. vt. ff. de do. cã
c mor. l. senat⁹. Secus in heredis institõne: d vt hic. ⁊ not. q in hac. l. ptz q
d dies nõ semp limitat suũ dispositũ ⁊ hoc pcedit in vltima voluntate ex naturali effectu patris: secus in ẽctib⁹. vt. ff. de ẽben. emp. l. q fundum.

¶De iure deliberandi. Rubrica.

1 ¶ Filius quando repudiat et postea facit actum ex quo permittitur aditio an prosit ad adeundum.
2 Agnitio an fieri debeat coram pretore. l. l.

Si a patre. Qui nõ potest adire vel emãcipatus gerẽdo p herede creditor ib⁹ nõ obligatur. ratio patet: qr requiritur aditio pretoris b et de hoc plene dixi. §. vñ legiti. l.
1 nõ hoc. ¶Op.[c] de. l. iul. §. fi seruum. ff. eo. Sol. ibi erat delata hereditas de iure ciuili que facilli- c
me adiri potest. vt. ff. eo. l. gerit. ⁊. §. de testamẽ. l.
omnium. hic autẽ non erat delata hereditas de iure ciuili sed de iure pretorio. ⁊ ideo quicũq̃ actus
2 fiat nil operatur nisi fiat coram pretore. ¶Et no. qõ est reperire agnitionẽ pro possessore: vt. §. qui admit. ad boñ. pos. l. fi. ⁊ gestionẽ p possessore: vt ff. de bo. pos. l. cum quidam. tamẽ vtrũq̃ fieri dz coram pretore vt hic: quẽadmodum reperik de iure ciuili aditio ⁊ pro herede gestio. licet ibi nõ fit d
necesse. q̃ pretor adeatur. 2.

Cum debitum. Filius qui solvit debitum quõdam patris presumitur soluere vt heres quod est no. ⁊ hoc verum nisi fuerit protestatus cõtrarium: vt. ff. eo. l. pro herede. fin Ly.
1 ¶ Hereditas non adita non transmittitur: sed solum ius deliberandi.
2 Existentia sui heredis operatur transmissionem hereditatis.
3 Beneficium abstinendi est introductum ad excludendum verationem suorum.
4 Suus beneficio suitatis transmittit hereditatẽ.
5 Hereditas non adita non potest transmitti.
6 Suus si habet coheredem extraneum cessat existentia sui heredis.
7 Sui hereditatem non aditam non transmittunt ad quoscunq̃.

Si fratris. Premitte ad euidentiã huiꝰ. l. q̃ in
3 trãsmissione fiẽda a suis heredibus in extraneo due sunt opiniones. vna est q hereditas nõ adita nõ transmittatur: sed solũ ius deliberandi: vt. j. eo. l. cũ antiquiorib⁹. ⁊ ista est cõis opinio
1 glo. ⁊ eam tenet Jac. but. ⁊ etiã Ja. de bel. cã te- e
nuit disputãdo vt ipse ponit in auk. de trien. ⁊ semisi. ⁊ ad dictas. ll. que videnk contrarie rñdit in eis speciale in singulis illarũ legũ casibus rationẽ specialitatis assignãs. ¶Pro regula aũt tradit q nõ trãsmittak nisi ius deliberãdi: qr per libertatẽ arbitrij sibi datam a iure vt posset heres esse ⁊ nõ esse redact⁹ est ad instar emãcipati: vt. ff. õ le.
j. l. nã nec emãcipat⁹. nudũ ergo nomẽ suitatis est
2 fm eos ablq̃ trãsmissionis effectu. ¶Secũda f
vero opinio est q̃ existẽtia f sui heredis. i. imixtio facta aut coritate iuris ciuilis ablq̃ facto heredis operek trãsmissionẽ hereditatis etiã i extraneos f
heredes. ⁊ hãc opi. tz Ly. Dy. Hico. de ma. Pe. Ray. Bar. ⁊ cõiter oẽs doctores. ⁊ allegãt cõiter oẽs doc. ifti. l. ex mi. §. fi. ff. de mili. testa. ff. de acq. here. l. si qs filiũ. j. de suis ⁊ legi. l. apud hostes. ff. de stipul. seruo. l. liber homo. §. fi. de castrẽ. pecu. l. hereditatẽ. §. filius. ff. de iure fisci. l. lucius. de rebus dub. l. q duas. §. cũ in bello. insti. de hered. ab intest. §. fi. ff. si qs omiſ. cã test. l. i. §. qui sunt i po-
3 testate. ff. ad tertul. l. ỹ. §. fi qs ex liberis. ¶Ad hoc inducit Bar. rõnẽ: qr beneficiũ abstinẽdi nõ est introductũ ad excludẽdũ fauores suoꝝ: sed solum ad excludendũ verationẽ eoꝝ. vt. ff. de vulgari substitu. l. fi filius qui patri. Sed nulli dubiũ q̃ transmittere est merus fauor. vt. ff. de interro. g
act. ⁊ qr hoc. Jtẽ sicut legatũ transmittik qr acq ritur ignorãti: ⁊ hereditas q̃ suo ignorãti acq ritur transmitti debet. vt. §. de cura. fur. l. fi. §. j. et ea. l. §. legatis. in gl. que incipit per hoc. Jtẽ ego video q̃ suus transmittit ius dicendi nullũ. vt. ff. de liber. ⁊ posthu. l. si a primo. et. §. tit. i. l. ỹ. ergo transmittit hereditatem: tenet consequentia per not. j. de repud. here. l. suus. ¶Preterea ego dico
g q̃ est casus in. l. cum antiquioribus. § ibi dum di-

¶No. vide Bal. in. l. i. §. in neuissimo. j. de cadu. tol.

¶Posthumus. vide Salic. hic: qr satis elegãter eam legit. And. barb.

¶L. sena tus. sed non videtur ibi p bari: sed est glo. et ibi Bar. in. l. ỹ. ff. de do. causa mor. ⁊ pbatur in. l. non omnis. in princ. ff. si cer. pe.

¶Jnstõne. vide bart. in. l. alumne. §. fi. ff. de adi. leg. istud sequiñ pau. de cast. in. l. sanci mus. §. de test. et dicit ita in. l. fin. j. de dona cau. mor. ⁊ dicit idem in legato qõ ĩ heredis institutione. alle. l. aliũc. §. filius. in fin. ⁊ ita dicit pau. de ca. in. l. ỹ. de lega. j. in reportatis bonoñ. ⁊ Bald. in l. non omnis. ff. si cer. pe. in princi. si autem expresse in testamẽto fuit dictũ volo testamẽtũ valere si de hac ifirmitate decesse ro: vide Bar. p illũ ter. in. l. potest. ff. de here. insti.

¶Opp. de. l. not. q̃ Ange. hic dicit glo. fi. esse singularem: q̃ qñ filiꝰ repudiat: ⁊ postea facit actus ex quo permittitur aditio nõ prodest ad adeundũ nisi exꝑsse hoc faciat animo adeundi. And. barba.

¶Existentia. Limita vt p Bal. in l. qui se patris. §. vñ libe. tũ alij com muniter reprehendũt eum vt ibi dixi. ⁊ etiam limita vt per Ro. in. d. l. qui se patris. post Ang. ibi in repetiti. alias limitationes vide per Ro. in. l. ventre. ff. de acqui. here.

¶L. cum anti quioribus. vide ibi Bart. ⁊ Bald. in prin.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶ Differētia. idē tenet Joā. de imo. in. l. iam dubitari. ff. de here. instit. et Ange. in. l. si emācipari. l. lec. in fi. §. de co. idem tenet ibi Pau. de ca. q. 4 suītas est solus in his q sunt in pria prāte. vide p doctō. post Bart. in l. vētre. ff. de acqr. heredi. in l. sicut certi. §. de test. mili. in quibusdā lec. tenet idē qđ Bar. hic. cernit ad. d. l. meminim⁹. qbi loquit quo ad successōnē. sed abintestato nō quo ad alia.

b ¶ Sed vlterius. vide qđ not. Bal. post gl. in. l. nihil. ff. eo. herede.

c ¶ Extrane⁹. istō est 2tra casum. l. §. si plures. §. filio. l. si. ff. de vulg. et pup. et ad hoc vi de Bar. in repe. l. in suis. ff. de libe. et posthu. v. idē. sed Bal. in. l. qdā culogio. in ver. §. opo. vel q si pupillus &c. l. e. tenet cōtrarium. Pau. de ca. in. l. cū heredi tatē. ff. de acquirē. here. sequit dictū Bal. hic et ipsum hic simpliciter al a leg. Raph. in. l. si filius qui patri. ff. 6 de vul. et pup. alle. cōtra Bal. tert. in l. apud iuliamū. §. idē iulianus. ff. ad trebel. vbi ōdes repudiabāt iō fuerūt cōpulsi adire et tū cessat suitas: §. certe in ista non repudiauerūt. vñ p opi. Bart. allego ter. in. l. i. §. ibi b dē. ff. de colla. bo. pau. de ca. hic dicit q etiā si datio coheredis sit cum effectu non impedit trāsmissionis effectū. qz talis effectus cōcernit fauorē trāsmittētis non testatoris sed quo ad alios effectus fatetur q nō cessat suitas p dationē coheredis inutilem: vt hic dicit Bā.

cit filios paternā hereditatē etiam in suam posteritatem trāsmittere. ¶ † Et nota q implicatiue dicit etiam et subdit in oēs successores siue cognatos siue extraneos. vnde iure veteri et nouo suus trāsmittit hereditatē bñficio suitatis. i. iure dñi qō cōtinuatur in ipsum etiam ignorātem. vt. ff. de libe. et posthu. l. in suis. ff. quib. ex cau. ma. l. cū miles. §. i. ff. de 2di. fur. l. vl. ff. de condi. et demon. l. cō ditiomb⁹ pupillus. ff. ad fil. l. si exheredat⁹. et hec opinio est ipsa veritas. et ita cōiter tenent doctores Ytalie. Tenēdo ergo istā verā opinionem de bemus hanc legem legere sm verum intellectum qm quē diuidit in duas partes. nā in prima parte loquit in suo. in scba loquitur in emancipato. Scba ibi: q si cū. et in summa hoc intendit. Suus heres hereditatē sibi delatā nōdum agnitā trāsmittit ad oēs etiam si habeat coheredē extraneū secus in emācipato: hoc dicit not. ¶ Casus in terminis. duo erant fratres: vnus eorum decessit superstite filio herede instituto in totū vel p parte: deinde filj⁹ ille decessit nō agnita hēditate pris quod extraneo instituto heredē: qrit an heredi tas fratris ad fratrē pertineat an ad illū heredē institutū a filio patris: et respōdetur q si ille filj⁹ fuerat in potestate pris sui potuit tanqz suus immiscere se hereditati: et p 2sequēs trāsmisit exclusō fratre patris sui. Si aūt erat emācipatus. non transmisit: et tō frater fratri succedit abintestato: et est ratio. qz testm ex quo nō est adita hereditas est caducū. et adeo successio pertinet ad vementes abintestato. vt instit. de legi. agna. suc. §. primus. ¶ † Sed contra istā lecturā oppo. qz hereditas nō adita nō trāsmittit. vt. ff. de cadu. tol. §. in nouissimo. Huius 3ij timore glo. ponit duas solutiones. Prima est q hoc transmittit ad liberos q extabāt in primo gradu huius. l. nō in scō: sed ista est diuinatio et est casus oīno extraneus a litera. Scōa est q hic in casu transmissionis erat hereditas adita. 3 in casu nō trāsmissionis erat non adita. Ista solutio nō est vera. quia est diuinatio. Itē recte est 3 ter. ibi dū dicit heres potuit exīste re. Nā verbū potuit respicit potētiā et nō actū: qz illud qō est in actu amodo nō est vlter⁹ in potentia. et ideo dicit qō in primo casu transmittitur a suo per existentiā sui heredis. sed emācipat⁹ non trāsmittit. qz non est suus. ¶ Et sic not. q adhuc bodie remanet differētia[a] emācipatiōis et patrie potestatis quo ad transmissionem hereditatis. ¶ † Sed cōtra istam solutionē opponuntur. nā qō hic in primo casu. l. fuerit adita hereditas. vt fo maliter pbari p tert. ibi dū dixit heres ei extitit. Attende hic nā litera dicit statim suus heres ei extitit. nā ex eo qō dicit statim apparet q non loquitur de immixtiōe facti: sed de immixtiōe q fit autoritate iuris ciuilis in q nullū est medium inter mortē et acgsitionē. 3 in immixtiōe facti bene est medium. vt in. l. si post mortē. de leg. 1. ff. de acq. he. l. necessarijs. et not. ff. de 2di. et de. l. iulian⁹ aū. vñ ex isto aduerbio statiz apparet tibi ver⁹ intellect⁹ qō hic loquit de acquisitione legali et nō de facti immixtiōe. Sed vlterius[b] opponit. nā si suus 3 coheredē extraneum cessat existentia sui heredis. ¶ Et est rō: qz per ius ciuile. i. p testm qō 3 de iure ciuili 3 tacitā licentiā abstinendi sicut q 3 substitutū vulgarē. vt. ff. de li. et posth. l. si filj⁹ heres. ff. de acq. here. l. q̄stū. ff. ad treb. l. apud iulia. §. i. Ly. hic dubitauit rōne istius oppositionis 3 Bar. elegāter rñdit dicēs q q̄da veniūt ad. pudentiā testatoris sicut sunt ea q̄ dependent ex testō et in his cessat existentia sui heredis p dationē extranei coheredis vniuersalis. ¶ Quedam sunt q nō dependent a iudicio testatoris 3 a iudicio legis sicut est dicere diē quo ad trāsmissionem et in istis talib⁹ nihil operatur datio coheredis sicut nec i legatis datio collegatarij. qz in his q extrinsecus veniunt extra testm magis cōsiderat iuris ciuilis autoritas. vt. ff. de cōdi. et demon. l. 2ditiones extrinsecus. vel dic qō in. l. nostra fuit datus coheres extraneus⁹: 3 nō est effectus: qz repudiauerat hereditatē et iō inefficax datio coheredis ex

tranei nō impedit existētiā sui heredis: qō est no. et casus huj⁹. Nā q ita debeat intelligi apparet de necessitate. qz si coheres extraneus[c] adijsset ex testō accreuisset ei et esset fundit⁹ exclusa causa intestati. ita q sm rīsum huius. l. nō posset prędere hec distinctio quā hec lex facit. ¶ 3n glosnā cū sit. in fi. ego credo q hoc est pterea qz hic erat de suis q trāsmittunt nō adita ad quoscūqz. vt. j. de cast. pe. l. hēditatē. §. i. vdicā. j. e. l. si ifanti. et in. l. cū ant iquiorib⁹. in sequēti aūt casu nō erat de suis: et ideo nō trāsmittit non adita. hoc vult dicere lex ista. Hi. de ma. et adde qō dixi. §. vñ li. l. g se pris. et. ff. de inof. test. l. papinian⁹. §. quarta. Extra no. q nomē heredis tripliciter ponit. s. p filio et repudiāte. vt. ff. e. l. p hēde. §. si sepulchri. et isto modo ponit qñ actus nō 2cernit rē familia rē sed naturalē effectū. Scō modo ponit nomen 5 heredis p herede habitu et nō actu vt hic. Tertio modo p herede habitu et actu p eo qō immiscuit vel adiuit et facit. ff. vt leg. no. cane. li. §. q minorē.

1 ¶ Paria sunt adire hereditatē per filium patre inbente et adire per patrem filio cōsentiente.

2 Hereditas per alium nō potest adiri q̄ per filiū nisi eius consensus sit de substantia.

Filiofamilias.

d 1 Non refert[d] an q aliq̄d faciā an volūtate mea fiat. ¶ Nota q paria sunt adiri hereditatē per filiū pre iubēte et adiri p patrem filio consentiente. et facit. §. de peti. here. l. si filj⁹. et. ff. e. l. q in aliena. §. i. ¶ Oppo. c q hereditas nō possit adiri p alium: vt. ff. e. l. paul⁹. Solu. illud est verū nisi 9sensus illius sit de substantia sicut est patris et filij⁹ qñ in idē cōsentiūt. extraneus ergo cōsensus p nullo reputatur: sed necessarius consensus merito operatur.

1 ¶ Heres ad hoc vt quis efficiatur requiritur ipsius actus et volūtas.

2 Pupillus an possit adire hereditatem.

3 Tutor solus an possit q̄rere hereditatē pupillo.

4 Actus et volūtas requīr in additione hereditatis.

5 Infans cū autoritate tutoris hēditatē pōt adire.

6 Pupillus hereditatē lucrosam nō potest adire.

7 Pupillus nō potest adire hereditatem cum autoritate curatoris.

8 Prodigus habēs curatorē pōt adire hēditatē.

9 Furiosus habens curatorē pōt adire hereditatē.

10 Herere se p10 herede quid sit.

13 Hereditatis aditio valet si dicaf quaten⁹ possuz.

14 Conditio extrinseca necessaria nō habetur p10 conditione.

15 Hereditatis aditionem non inducit sola animi cō scientia.

16 Factū qō infert in aditiōe hereditatis qō dicaf.

17 Factū qō nō infert in aditiōe hēditatis qō dicaf.

18 Tutor gerēdo se p herede infantis potest acquirere hereditatem infanti.

19 Hereditas dicitur legitime apprehēsa si pupill⁹ maior infante cū tutore possessionē est ingressus.

Potuit. Pupill⁹ maior infante potest adire hereditatem sibi delatam autoritate tutoris

f accedente. sed solus[f] tutor pupilli nomine adire nō potest. h. d. ¶ † Et not. rationem quare solus tutor nō potest: quia ad hoc vt quis efficiatur heres requiritur ipsius ppius actus et voluntas. i. consensus qui debet esse in mēte et aliquis actus in verbo et opere. ¶ † Oppo. ille qui adit hereditatem debet scire hereditatem sibi delatam: et ista scientia presupponit non solum factum sed ius: quia scire debet vtrum ex testamento vel abintestato. et sic abintestato ex quo capite: vt plene nota. ff. si pars hereditatis petatur. l. illud. sed talis scientia in pupillo cadere nō potest: ergo nec consensus adeunde hereditatis. Solu. sufficit qō intendat acquirere et licet causam acquirendi nō intelligat id eñ supplet scientia et autoritate tutoris. vt. ff. co. l. pupillus. ¶ † Secūdo op. et vī q̄ solus pupillus[g] possit hereditatem adire. vt. j. co. l. si infanti. §. fi. Solu. fateor qñ interuenit iudex supplens defectū tutoris: al's secus. vt hic.

Tertio

¶ Nō refert. et vide qō ibi not. Ange. et moder. et que not. in. l. exceptionem. j. de euictio. Andre. barba.

¶ Oppo. Vide Bal. i. l. j. in. xxx. oppo. §. q admit.

¶ Oppo. An data tio coheredis extranei tollat bene ficium suitatis: vide Bar. Ange. et do. Joā. l. si filius heres. de lib. et posthu. et Moder. in fi. ff. de condi. inst. et qō no. in. l. apud iulia. ff. ad trebel. Andre. barb.

f ¶ Solus. querit Bald. in. l. bonorum. §. qui admittitur. vtrum solus tutor possit cum precisa autoritate iudicis adire. vdicit q nō. sed an infans per se possit adire cuz autoritate tutoris et glos. tenet q sic. in. l. pupillū. ff. de acq. here. et ibi vide Jmo. et bar. j. et glossaz Bar. hic.

g ¶ Pupillus. vide Jmo. in. l. restituta. §. fi. ff. ad trebel. et Cy. in. l. bonorū. §. q admit. et Sali. hic. et bar. in. l. impuberi. ff. de tuto. et cura. da. ab bis.

a ¶ Quarto. vide oīno Bar. et Bal. in. d. l. bonorū. et qd si infanti carēti tutore est delata hereditas quomodo puidebit vt adeatur. vide no. per Bal. in rubri. §. qui admit.

b ¶ Sexto op. an sola volūtas sufficiat adeūti. vió bar. l. p herede. i pnc. et. l. gerit. ff. de acq. here. vió ibi an. vbi tenet 3 Bar. et bal. ibi modernio res sequunt⁹ bart. nō tamē allegant 6 Ang. hic q: id tenuit qō i l. gerit. et Ball. gl. fin. i. l. pō. a scribit. §. negotiū. in gl. ū. in pn. §. de nego. gesto. ibi ad obligādū ratū habentē sufficit sola cordis ratihabitio et istud credit verissimū. alle. l. si auia. j. e. et insti. de here. q̄li §. fin. nec ob. ista. l. q: sol⁹ heres non poterat 7 adire 3 regrebar b volūtas alterius: tō est act⁹ ei⁹ necessarij⁹ interpuni autoritatē sola voluntate: et tō dixit gl. male dicere q ipso non requirit act⁹ in casu isti⁹. l. qō perpetuo dicit esse no. q alij non ponunt.

c ¶ Hungd. vió gl. et Jmo. in. l. si pupill⁹. ff. de acq. here. 3 Bald. vī fatere id qō no. bar. c in. l. j. §. adipisci mur. ff. ō acq. pos. d et idē 3 bar. h et p gl. et Bal. in. l. donata. j. de acqui. pos. Ly. ibi si bñ i spiciat rep̄hendit glos. ibi tenentē 3 riū ei⁹ qō 3. l. glo. e et doc. hic. p opi. 9 gl. hic facit. l. quā f uis. §. infans. ff. de acq. pos. i dē tenet Bar. hic.

d ¶ In cōtrariū. et tā 3 Jac. de are. ibi in. §. si pupil. et Jmo. si fari possit 10 ange. ibi alr in telligat illum ter. cū hac gl. etiā con cor. alia. l. j. in pn. in gl. si. iuncto ter. ff. de verb. obl.

e ¶ §. 3 pōponi⁹. ff. vbi. quid enī si duo. p10 quo vide n in. c. cum super. extra. de off. dele. in glos. fin. ad declarationem. d. l. j.

f ¶ Scō vide an. in. l. mulieri. §. i. et ibi imol. ff. ō acq. her. et Bal. i. l. qō fauore. et ibi oīno Sali. §. de leg.

g ¶ Quarto. vió q̄ dixi post Bal. i. l. si curatorē hās. §.

¶ Tertio oppo. vī qō solus tutor possit q̄rere hereditatē pupillo. vt. d. l. si infanti. §. si parēte. Solu. ibi pupillus erat infans hic maior infante.

¶ Quarto[a] opp. ad idē qō sufficiat solus tutor. vt. ff. ō bono. poss. l. tutor. et. l. si pupillo tutor. Solu. ille leges intelliguntur sm istam. l. cū pupilli cōsensu alias secus ita not. glo. in. l. bonorū. §. qui ad bono. pos. vel verius aliud in bonorum possessione vt in cōtrarijs aliud in aditiōe hereditatis de iure ciuili vt hic. ¶ Quinto op. et vī qō idē sit in bonorum possessiōe qō in acquisitione de iure ciuili. vt. ff. ad treb. l. sed nec ipsi. soln. ibi loquit in restitutione ex trebelliano q̄ fit de iure ciuili ex lege natus cōsulto. et ideo idē in ea qō in aditione hereditatis et secus quaz in bonorū possel. vt not. ff. de iu. et cura. da. ab bis. l. i puberi. ¶ † Sexto opp.[b] dicit hic qō in aditione hereditatis requirit act⁹ et volūtas. cōtra imo sufficit sola volūtas. vt. e. l. si auia ibi sola animi destinatione &c. Sol. si quidē tu incipis ab actu est etiā necessaria voluntas. vt ff. de. l. p herede. in pnn. et. l. gerit et. l. cuz bonis. et inst. i. de heredū quali. et. dif. §. fin. Si aūt incipis a voluntate sola volūtas sufficit vt in. l. cōtraria. vel dic qō actus exterior requirit ad declarandū z interiorē animi motū. nā cōsiliū corde retento nō facit quez heredē: qz consensus mentalis trīs nec verbo nec facto demonstratus nō accōmodatur actibus hominum nec reddit actus ipsos essentialiter perfectos. nō ob. l. si auia. qz ibi fuit animi destinatio declarata tacite p testamenti heredis disponētis de hereditate sibi delata: et hec est ipa veritas. ¶ † Venio ad q̄stiones et quero primo nunqd 3 infans si autoritate tutoris possit heredi tatē adire: et videf qō nō vt. ff. eo. pupillus a cōtrario sensu. ff. de verbo. ob. l. mulier. 3 in cōtrariuz[a] videf per. l. seruo inuito. §. ij pupillo. ff. ad treb. nā ego video qō interdū infans fingit consentire licet ignoret oia. vt. ff. rem pu. sal. fo. l. fina. Solu. tenet traditio ex 9sensu tutoris i quo residet hoc casu potestas adeūdi. vnde nō vitiatur id qō pōt fieri p se solū eo qō persona infantis sibi adieceritargu. ff. qō fal. tu. l. i. §. sed pomponi⁹[c]. ¶ † Secūdo[d] quero quid si hereditas est lucrosa nunquid valet aditio solius pupilli: et videf qō fic. ar. 3. de procu. l. non eo minus. ¶ In cōtrarium videf q nō quia deest solēnitas 3 extrinseca. vt. ff. de pu. l. quēcunqz. §. fi. et hoc ver⁹: qz per se causaz acquirende hereditatis non intelligit. vt. l. pupillus. et qz aditio hereditatis non debet claudicare. Itez per te. insti. de aut. tuto. §. neqz. et not. 3. de legi. l. qō fauore. ¶ † Tertio q̄rit nunqd pupill⁹ possit adire hereditatez cū autoritate curatoris. vdic q nō. vt. ff. de appel. l. cū in vna. §. tutor. officiū. et. l. tutoris vel curatoris nō se extendit ad hoc: qz extra ordinē daf et nō nisi ex cā. vt. ff. ō tut. et cura. da. ab bis. l. curatorē impuberi. Aliud in curatore adulti q ex ordine datur et ideo eius officiū tā quā ordinarij⁹. et regulare est potētius quā extraordinarij⁹ et irregulare: vt. 3. de admi. tuto. cū qui dam. ¶ † Quarto[e] quero quid in curatore prodigi. respondeo prodigus equiparatur adulto curatorē habenti. cū q̄. n. prodigus sit tamen est plene doli capax. et tō magis est similis adulto quam pupillo. vt not. per doct. j. vnde vi. l. si quis in tā tam. alias sequeretur qō prodigus hereditatem sibi delatā non posset acquirere. quod est absurdum. argu. ff. de noua. l. cui bonis. alibi tamen p digus equiparat pupillo. vt. ff. si cer. peta. l. certi condictio. §. quoniā in fine. et. ff. ex qui cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. idēq et in p digo. ¶ Et certe quādo equiparat infanti et furioso. vt not. ff. de cōdi. inde. l. interdum. et. ff. de fideiuss. l. marcellus. Et adde quod not. 3. de cu. fu. l. ij. ¶ † Quinto q̄ro quid in curatore furiosi qui cum maxima solenni

de in integ. resti. mino. et per Sali. hic.

g ¶ Quarto not. de p digo q̄ equiparatur adulto. sed an p digus possit emācipare filiū. ter. est in. l. si furioso puberi. ff. de cura. fur. an poterit cō struere ecclesiā cū autoritate sui curatoris. dic q nō. l. ab agnato. co. tit. An possit testari cū autoritate curatoris. dic vt in. l. is cui. de test. an incidat in penā. l. si quis in tantam. vide ibi gloss. singu. Andre. barba.

¶ Ego sum hīs. vide Bal. in. l. j. in fi. j. de fal. cā adie. leg. et doct. in. l. ij. §. fi quis ita. ff. de bere. insti. per illū ter. idē Bart. in. l. gerit. in versi. circa tertium. ff. de acq. heredi.

¶ Pone ergo. nota q̄ filj⁹ dicat adeo hēditatē pris mei mihi delatā: an valet aditio. dic vt per Moder. q dicunt Bar. dicere verū in homine docto: puta docto re vel simili. Idez dicit Bal. in alīs cogita quia opiñ. bal. indistincte videtur vera. naz sepe Imperator vtitur isto verbo in filio. And. barba.

¶ Scientiam. de verb. delata: vide Joā. de imo. in. l. is pōt. post Bar. ff. de acqui. here.

¶ Bar. vide pau. de ca. in. l. is q putat. et in. l. sequē. ff. de acq. here. et ibi p Raph. et Ro. p Matheſil. in not. suis. nota. crciū. et vide per Sal. hic. in. v. questio.

¶ Octauo. vide p Sali. hic. in. vi. q.

¶ Aditio. not. q valet aditio si dicetur quatenus de iure possum. et vide quod not. dicit Bar. licet dubitā do in. l. si cōditio naturalis. ff. de auto. tuto. et quid in decreto vel interlocutoria: si dicaf quatenus de iure possum. vide ibi. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Titio. vide per a Bar. in l. is pōt. ⁊ in l. gerit. ff. de acquiren. here.

b ¶ Undecimo. vide bart. in l. gerit. in fi. ff. de acquirē. here. ⁊ aduerte qz Bart. loquitur in tutore infantis q solus pōt adire p infante, sec⁹ in tutore pupilli i quo loquitur. Bar.

c ¶ Duodecimo. vide Bal. in l. ꝯ. §. fi. solu. matri. ⁊ ibi Aud. ⁊ que not. in tert. l. i. §. mutus. ff. de tutelis. vide Bal. in l. manda. tū. C. manda. ⁊ in l. post mortē. ff. de ādop. And. barb.

d ¶ Hereditate. qd si testetur de vna re hereditatis si bi relicte, viō pau, de ca. hic.

e ¶ Nota hic mirabile. not. mirabile qō in testamento pōt fieri aditio et sic in actu vltime volūtatis inserik actus inter vinos vide bar. ⁊. d. Jo. l. heredes palam. §. fina. ⁊ ibi gloss. ff. de testa. viō ter. ⁊ ibi moder. l. pan to. §. fin. ff. eo. titu. And. barba.

bus factis: sed qu estio loquitur in conditione que iuris est. arg. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. multū interest. cum em nō sit cōditio extrinseca ⁊ necessaria non sit cōditio extrinseca sed intrinseca ⁊ necessaria: nō habetur pro cōditione. facit qō nota. in simili per Bar. ff. de auto. tuto. l. ⁊ si additionalis. ⁊ hoc facit ad aliam questionē: titio[a] fuit delata hereditas semproniō, cui titio ego successi ⁊ feci fieri vnū instrumētū huius tenoris. dico ꝙ ego credo ꝙ titius fuit heres semproniō: ⁊ eius hereditatē adierit. qō si hoc probare posset ex nunc adeo ex iure deliberandi ad trāsmissum per titium. nam dicit Barto. ꝙ ista aditio valet: quia ista conditio non habet se ad esse ⁊ nō esse. nā necessario sum heres siue ex primo capite: siue ex secūdo. ita not. ipse. ff. eo. l. gerit, ꝙ herede. sed in. l. is potest. mouet hoc dubium ⁊ insolutū dimisit: sed certe in hoc articulo videretur contrariū: qz scire quis debet ex quo capite sibi hereditas deferatur. vt. §. qui admitti ad bonoz possessionē pol. l. quādiu. Itē quia ista cōditio extrinseca ⁊ non potest conuenīri ex mera aditione vt heres nisi, pbaretur cōditio vera. sed istas difficultates nō recipit aditio hereditatis. ⁊ est ratio: qz ille qui adīt quasi contrahit cum creditoribus[b] vñ non est in sua potestate inuitis creditoribus[b] in tali quasi cōtractu apponere cōditionē ⁊ facere ius experiundi deterius. vt. §. de pac. l. pacto debitorū. ¶ Nono queritur vtrum si facio positionē alicui tanq̄ heredi de solo aio ipse teneatur huic positioni respondere. ⁊ videtur ꝙ non. qz nō releuat ponentem. nam sola animi conscientia nō inducit hereditatis aditionem. qz ter. dicit ꝙ requiritur actus et voluntas. ad hoc facit quod nota. per Cyn. in. l. j. de officio procuratoris cesaris. In cōtrariū videt per gloss. nostre legis. Solu. confidera qualitatē positionis. nam si verba eius sonant solū in animo in mente retento non debet responderi. si autē sonant de animo aliqualiter declarato tūc oz responderi. ¶ Sed quid ecōtra si sit positio de facto ⁊ non de animo an debeat responderi: ⁊ videtur ꝙ non. quia non sufficit solū factum si a facto incipit. vt hic nota. Solu. dico ꝙ debet responderi quia facto datur voluntas intelligi. vt. ff. eo. l. ꝙ herede. distingue tamen qualitatem facti. nā si ta le factum non infert in additione hereditatis nō oz responderi: sed si infert sic. ¶ Decimo ergo querik qō est illud factum qō infert in additione hereditatis. Respō. illud qō necessario: vel verisimiliter seu presumptiue hereditatis additionē includit. Exemplum quando necessario est quod talis actus nō potest fieri citra ius dñi siue heredis: vnde omnis actus et oīs administratio q̄ debet esse a iure causata et sine eo explicari non pōt: inducit additionē: vt. d. l. pro herede. §. papinian. ⁊ insti. de heredū qualitate ⁊ differētia. §. fi. Exemplū vero quando verisimiliter est. §. eo. l. ij. Nā quis bene pōt soluere debitum alterius ⁊ alieno noīe. sed magis est verisimile ꝙ suo. cū homines male libenter soluant alio. vt. ff. de solu. l. magis. ¶ Sed hic quero qō est illud factū qō nō infert in aditiōe nec pbabiliter nec necessario. Rūdeo omne factū indifferens. qz ex actib⁹ indifferentib⁹ nō pōt haberi determinata coniectura vñ oēs illi actus qui eque cadūt in deliberāte sicut in adeūte vel magis conueniunt deliberanti q̄m adeūti sunt actus medij et indifferētes. vt. ff. de iure deli. l. aristo scribit. ⁊ ff. eo. l. aristo estimabat. §. act⁹ sua natura determinat ad acgr. vel alienādū isti sunt appropriati ad acq. hereditatē: ⁊ nō additionē inducere 2 sueuerūt nisi heres in 3ciū protestak. vt. ff. eo. l. q in aliena. §. celsus. ¶ Undecimo querik vtrū tutor gerēdo ꝙ herede infantis nōie acquirat infanti hereditatē. verbi gratia intrauit in possessionē bonoz de facto ꝙ qō possessio est acquisita pupillo qz in facto 2 fistit. vnde solus tutor eā acquirere pōt. qz iuris adminiculum nō desiderat nisi in hoc solo vt ius resistat. vt. ff. de acquirenda possessione. l. quamuis pupillus. nunquid ergo per talem ingressum possessionis infans est heres effectus. et videk ꝙ nō. qz tutor debet loqui. vt notatur in. l. iij. ff. de autoritate tutorū. ⁊. l. vbi nō voce. ff. de regulis iuris. Cōtrariū dico. qz ibi loquik in autoritate prestanda pupillo. sed in casu nostro non est proprie autoritas ꝫ cōsensus qui cōsensus potest explicari factis sicut vbis. ¶ Duodecimo[c] ergo queritur qd si pupillus maior infante vna cuz tutore possessionē est ingressus vtrū per hoc hereditas sit legitime apprehensa ⁊ videt ꝙ nō per dictā rationem quia autoritas debet prestari verbis expressis. contrarium dico: qz illud est verum circa actus expressos: sed in tacitos tacite loquimur rebus ipsis ⁊ factis. arg. ff. de legi. l. de quibus. ver. nam cum ipse. ⁊. ff. de pact. itē quia. ⁊. ff. de adoptio. l. si pater naturalis. ⁊. ff. de auto. tuto. l. cum ostendimus. §. si.

1 ¶ Hereditas aditur solo animo.
2 Actus inter vivos inseritur in actu vltime volūtatis.
3 Legatum acquiritur ignoranti.
4 Pater hereditatem non aditam an[t] possit trāsmittere in filium.
5 Testator non sufficit ꝙ sit de ascendentibus.

d Javia. Quide hereditate si ipsam adiere vī. ¶ Nota ꝙ solo animo aditur hereditas q animus potest in vltima volūtate ostēdi. ¶ Nota hic mirabile[e] ꝙ vnus ⁊ idem actus est inter vivos: ⁊ vltima volūtas: nam testū patris erat testū ⁊ erat aditio hereditatis testatori delate. ⁊ inquantum[f] est actus inter vivos non pōt reuocari. vñ si iste pater superuiueret reuocaret testū tū remaneret heres[g] per iam aditā hereditatē. ¶ Et facit bec. l. ad no. in. l. heredes palā. in fi. ff. de testa. ⁊ de non nu. pe. l. generaliter. p Cy. ¶ Op. ⁊ videt ꝙ etiā ignorās trāsmittit. vt. §. de cur. fu. l. fi. §. tali itaq;. Sol. ibi in legato: hic in hereditate. Et ratio differentie notat ibidē. sez quia ius legati acquirit ignorāti sec⁹ in iure hereditatis. ⁊ est ratio rationis. qz ius hereditatis acquirit alio ⁊ per scipsum. ⁊ animus nō trāsmittitur ad heredē. vt. l. iij. ff. locati. Sed legatū nō consistit in solo animo: sed in obligationis vinculo: ⁊ nō depēdet a mera volūtate legatarij. ⁊ ideo trāsmittitur ius legati. vt no. ff. de ho. lib. l. liberto octuaginta. ¶ Scōo op. ⁊ vī ꝙ iste pater trāsmiserit hereditatē in filiū ⁊ nō agnitā cū hic tractetur de hereditate ascendētiū. vt. j. de bis q ante aper. tab. l. i. Sol. illud est ius nouū. sed hec lex loquik fm sua tēpora. vel hic loquik in auia materna. id est in matre matris q̄ generū heredē instituerat cuius hereditas nō trāsmittit ad nepotē ei⁹ nisi adita: qz trāsmittēs erat extraneus fm Frā. ac. ⁊ Old. ¶ Jn gl. sciēs ibi nō trāsmitti. scz iure cōi vt aditā. scz iure speciali ex priuilegio dato p. l. i. j. de bis q ante aper. tabu. bene trāsmittit. ⁊ hoc si loqueris de auia paterna. Si aūt de materna plana est litera fz Old. Et fm hoc not. ꝙ nō sufficit testatorē esse de ascēdētibus ⁊ illū qui allegat trāsmissionē esse de descendētibus nisi inedius heres sit similiter de liberis. Secus si est oīno extraneus. vt gener. vt hic. qō est notā dū. ⁊ est ratio qz mediū, nō cōueniens extremis impedit qualitatē extremoz[b]. vt. ff. de ser. rusti. pred. l. tria predia. ¶ Jn eadē glo. ibi. l. pri. ⁊c. ⁊ dicas decreuit iure legati. vñ nepos nō erat heres patris sed legatarius. alioquin si esset heres nō requireretur sciētia cū hec fuerit hereditas auie: ⁊ sic superiorizis: q etiā nō agnita trāsmittitur de liberis ad liberos heredes. vt. d. l. ij. de his q ante aper. tab. fm Nico. de ma. Ista est ergo tertia solutio p dicti contrariū. qz hic nepos nō erat trāsmittēs. sed erat legatarius. vt. ff. de leg. ij. l. cū filij. §. lucio. in quē nō fit trāsmissio. tū heres testatoris tenek redimere ⁊ pstare hoc legatū. vt. j. de le. l. cū alie. nā hāc op. nō credo verā qz sicut trāsmittik iure hr̄ditario in liberos: ita iure legati. cū tex⁹ ille de his q̄ añ aper. tab. gñaliter loquak. Et ideo secundā solutionē tene qō hic loquatur in auia materna ⁊ cessant oīa contraria.

Jnstitutus

¶ Et inquātum. no. ꝙ si testator reuocat testū reuocatur aditio in illo testamēto facta. facit qō no. Bar. in l. cū qs decedens. §. codicillos. ff. de leg. ij. vbi not. loquitur de eo q cōfessus est se esse debitorem ⁊ iurauit: an eo recōualescente possit opponi de debito ⁊ exigi. ⁊ ibi vide Alc. de neap. ⁊ vide Jn. j. de falsa cā adicc. lega. in. l. i. ⁊ vide Bar. l. vxori. §. fi. de leg. ij. ⁊ ibi est casus nouus ꝙ testator in testamento pōt declarare actū inter vivos. vide Bal. in aut. generaliter. §. de nō nume. pecunia. And. barba.

¶ Heres. ad hoc l. ficut. j. ti. j.

¶ Extremoz um. l. fi. §. de natu. libe.

a ¶ Transmittitur. limita singulariter nisi esset sibi pupillariter substitut⁹ ⁊ in pupillari etate decederet fm bar. ⁊ doct. in. l. sed ⁊ si plures. §. quos possum. ff. de vul. ⁊ pup. per illū tex. ⁊ in fi. in prin. eo. ritu.

b ¶ Nō. p bar. ⁊ imo. i. l. vētre. i fi. ff. de acq. hēr. bal. i. l. fi ifāti. i. iij. q. j. c.

c ¶ No. ꝙ añ. no. ppetuo ad limitationē eoz q̄ dicunt ꝙ cōiunctus presumit scire facta cōiuncti. vide bal. i in. l. ō tutela. §. de in integ. restit. mino. fille dicit bal. in vitio vt ipe no. vo luit. l. i. j. ō collu. a dete. et ad limita. b tiōes eoz q̄ not. bar. in. l. j ff. si cer. i pet. vide et singulariter Bal. an. et Jmo. in. l. titi⁹. §. luci⁹. ff. de li. ⁊ po c stbu. ⁊ bal. in. l. cōuēticulā. §. de epi. ⁊ cle. ꝫ vide Ray. in. l. cū antiquiorib⁹. j. eo. vbi alle. ista ⁊ q̄ no. Bar. i l. is potest. ff. ō ac q. here. ⁊ ibi imo. ⁊ pau. de cast. in. l. j. ff. si cer. pe. ⁊ vīō no. in ma. ang. i. l. tres fratres. ff. de 2 pact. rapb. tū i. d. l. cū antiquiorib⁹. 3 vī velle 3ium ei⁹ 4 qō dicit Bald. qz 5 dicit ꝙ ista ler. p cedit i casu certo. 6 sec⁹ in casu dubio 7 per. d. l. octaui. tū 8 bar. in. l. is pōt. ff. de acqui. here. vī tenere idem quod Bal. bic. nam dū Bart. ibi tractat de pbando scientiā mortis dicit ꝙ sufficit pbare per quemlibet cōsanguineū mortui: fz dū tractat de pro banda scia institutionis ⁊ ei⁹ qualitatis tradit alios modos pbandi. ⁊ hoc ibi etiam expresse videtur vel le Bar. in ver. qn d to dicit glo. dū dicit ꝙ etiā vltra cō sanguineos debēt interrogari etiaz oēs notarij. ⁊ vide Bar. in. l. q duos. ff. de reb. du. in ỹ. qro dicit ꝙ oport tet. Sali. hic dicit idem qō Bar.

¶ Aditā hereditatē. not. ante aditā hereditatē non pōsumit scire testū fratris. viō gl. fin. fz Nico. de neapo. in. l. cū heres. ff. de lib. leg. ꝙ post aditā hereditatē qs oz scire vires hereditatis. videt er. ⁊ ibi bar. l. ei⁹ q. ff. si cer. pe. ⁊ fz dicak ꝙ cōsanguine⁹ oz scire ⁊c. istud agētē. est verū dū tū temporis prescripserit qō sit verisimile illud scire. ter. est fing. l. titi⁹ ⁊ luci⁹. ff. de lib. ⁊ post hu. fz ang. hic. And. barb.

d ¶ Alter vult adire. no. ꝙ si vn⁹ fratrū possedit hereditatē p̄is longo tpe altero fratre patiente non videtur posse prescribi iuri accrescēdi. vide hic Sali. qui contrariū tenet. vide moder. l. quādiu. la. j. de acgrē. heredi. Andr. barba.

c ¶ Veritas. ita etiā ¶ Pau. de cast. huic qz patiētia in his q̄ sunt preiudicij nō nocet. alle. no. p bar. in. l. cū de in rem verso. ff. de vsu. p Rapha. in. l. quod diu. la. j. ff. de acqui. heredi.

f ¶ Tertio. vide tamen Bal. in. l. i. ỹ. ⁊. iij. q. §. qñ non pe. par. ⁊ q̄ ibi diri post bar. ⁊ post pau. de ca. i. l. filio pterito. ff. de iniu. rup. ⁊ irri. testa. ꝫ pone qs est institutus sub 2 ditiōe potestatiua an incōtinēti currat p̄ scriptio. vide bal. in. l. eū qui. j. si qs omis. cau. testa.

¶ Tertio q̄ro. an iuri adeūdi pscribik spatio. xxx. an notū. Sali. ꝫ post richar. ō sal. tz ꝙ ller ista nec gl. hoc dicunt. nā ista ler. loqk de bī̄datate vēdicāda ⁊ nō de adeūda. ⁊ gl. loqk de actiōe q̄ relata ad ter. itelligik de portiōe hereditatis. ⁊ dicit post richar. qō mor⁹ nostri sunt impuniti qz nō sunt i pāte nā vī. l. cogitationis de peni. §. nec volūtas adeundi. qz est mor⁹ animi. vt. §. eo. l. si auia. §. nō⁹ penā negligētie pati. Itē nemo pt facere amplius q̄m velit. nemo pt sibi iperare. vt l. pe. ō arb. §. nō ne gligit. ⁊ sic nō curit pscriptio. l. fi. i fi. §. nō possidēs ñ pscribit. ꝫ nullus alteri⁹ animū possidet. ergo ⁊c. Itē possidēti non curit pscriptio. ergo cuz iste possideat aīm suū. et sic ius adeūdi non pscribit. aut hic dicit ꝙ pscribitur iuri adeūdi: est vex in emācipato ⁊ extraneo nā simplici facultati pscribik tā to tpe. vt ē gl. l. cū notissimi. §. eo. iure. in ỹ. conak. ō pscrip. xxx. an sed in suo nō. qz cū sit heres ipo iure nō est necessariū imiscere. insti. de hēr. ab intest. §. sui. qō est no. fm cū añ bñficiū iuris ptorū, sec⁹ hodie qz per cursum tanti tpis inducitur tacita repudiatio. facit. l. furtū. §. fundo. de vsuca. vbi inducik oblīuio. dicit tū qō poterit succedere vt agnatus. arg. l. in pluriuz. C. de acquirē. heredi. qō dicit esse singulariter no. ⁊ vide glo. fin. in. l. heredi tatis. de posīti. vbi in suo nō est dare hereditatem iacentem. ergo nullo tempore prescribitur qz glo. hic non allegant docto. And. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶In contrariū determinat. facit q̄ si p̄scribit q̄ tēp⁹ mediatū a iudice. vt. l. si curatoris. in fi. ⁊ c. ergo ⁊ p tps mediatū a lege cuius minister est iudex ob. q̄ ibi p̄scribit q̄tū ad eū q̄ fecit statui terminū nec vꝫ ista illatio q̄ nullū tps repit moderatū a lege. Itē dicit q̄ iuri offerēdi p̄scribitur. l. cū notissimi. ℈. co. iure. nec ob. q̄ ibi de iure formali hypothece adhibēti. nec ob. p̄ma rō bal. q̄ nō ē vera. nā nō est ius: ꝫ est facultas. nec ob. ſcda q̄ ius ad eūdi nō est ius. vt dixi. nec ob. ℈. si q. ℈ q̄ ibi dñs possidebat. ibi seruus. hic nullus alius. Andr. barba.

b ¶Exclusus. not. bene q̄ exclusus ignoranter a iure ciuili ab adeūdo pt infra annū vtilem petere bonorū possessionē. vide bal. in ru. ℈. q. admit. i. vi. q. ſmihi vꝫ p hac pte esse casum reiectis ar. i. l. fi. iuncta aut. q̄s actiones. ℈. a de sacrosā. eccle.

c ¶Excapite gña. li. hoc vꝫ p̄cedere q̄n nō superat alios q̄ alios⁹ de gradu liberorū qui posset adire: q̄ si superesset si faceret trāsitū ad gradū vn̄ legitimi. vt no. bar. ℣ doc. i. l. i. ℈. q̄n nō petē. par. ⁊ gl. i. d. ℈. sed vidēdo. hic alleg. de successo. edic. cū bal. h̄ trāsit Ang. ⁊ pau. ō castr. hic ꝫ Sali. hic ℨ Raph. in. l. quandiu. la. j. ff. de acq. here. tenet cū Bald. facit quod in simili not. Bal. in. l. si emancipati. ℨ. de col. ⁊ in rub. extra de p̄script. sed nunquid ista questio p̄cederet in expressa renuntiatione. Lynn. et Bald. in. l. accusationem. j. qui accusare non possunt. c vꝫ velle q̄ nō p dicti⁹. ℈. ꝫ videndū. ⁊ ad bald. adde q̄ dixi post Bart. in l. sunt. ⁊ ibi p paul. d de ca. j. co. et vide q̄ not. bal. ℨ. pri. ⁊ cū bal. hic trāsit etiā pau. ō cast. in l. quādiu. la. j. ff. ō acq. her. cōsuluit Bar. in 2 fi. inci. q dam habēs vxorē.

stili ingressu vel fluminis impetu. cecc q̄ sibi nihil quesiuit. nunq̄d ergo excluſus est heres ab ad eundo vt scilicet possessionē nō patrocinetur possessio. tamē ex alio capite sit inducta p̄scriptio. scilicet cōtractus adeundi. certe hoc videtur inquum sicut si ponis possessionē vacantem ⁊ a nemine vnq̄ detentam. Nam sine p̄scribente nulla est p̄scriptio. sed hic nullus est p̄scribēs. sicut essi ius agnationis nō p̄scribitur: ita non potest quis effici vniuersalis heres legitime per p̄scriptionē. si ergo nullus est p̄scribēs ius particulare nec vniuersale. ergo nihil est p̄scriptum. ergo sequit q̄ p̄scriptio non decurrit. ¶Preterea pone q̄ aditio hereditatis tendit ad exceptionem querendam puta ad exceptionē compēsationis ex naturali debito cui nō p̄scribitur. nam si nō p̄scribitur principale. ergo nec id q̄ ordinatur ad illud. ff. de exceptiōe doli. pure. ℈. fi. Sequitur ergo q̄ saltē sit reperire casus in quib⁹ ius adeundi nō tollat p̄scriptione tricēnali quinimo centenali. ¶†In cōtrarium determinat⁵ glossa. 5 et ita communiter tenemus q̄ post triginta annos hereditas delata nō possit adiri. Et hoc pba tur sic q̄ ius adeūdi est ius p̄sonale ⁊ de est relictōs in p̄sona. sed oia talia iura tolluntur longissimi tēporis p̄scriptione. ergo ⁊ istud. ¶Preterea ius q̄ habet se sicut potentia nō est fortior q̄ ius q̄ est in actu: ℈ aditio hereditatis est hmōi. ergo ⁊c. maior p̄obat ex his que legūtur ⁊ notātur. ff. de pignorati. actione. l. si rem. ℈. omnis. ⁊. ff. de captiuis. l. in bello. ℈. fi quis seruū. non obstat argumentū de. l. via publicam. q̄ ibi log⁹ tur in publica facultate. hic in priuata ⁊ ppria. Et ego habeo. l. q̄ ea que sunt facultatis possunt p̄scribi ergo et tolli p̄scriptione. vt. ff. de vsucap. l. fi. et. ff. de diuer. ⁊ tēp. p̄script. fi quis℈. ¶Preterea expressum est in. d. ℈. fi qs seruū. vbi p̄scribit iuri ⁊ facultati offerēdi: nec succurrit ignoranti. vt. j. de p̄script. long. tēpo. l. fina. Aduerte tamē q̄ ignorans ex- 1
{cluſus[b] a iure ciuili adhuc potest petere bonorū possessionem. j. vtile tps q̄ nō currit nisi a tēpore sciētie vt. ff. qs or. do in bono. possess. l. ij. ⁊ ibi per Dynū. 2

¶†Quarto q̄rit. de ista erat hereditas matris filie ex testamēto. modo filia non adiuit infra triginta annos ex testamēto vult adire in alios triginta abintestato. querit nunquid possit ⁊ videtur q̄ sic. quia cā testati deficiēte de nouo incipit nasci cā intestati. ergo nō est ei p̄scriptū. et hoc videt verum. ⁊ consultū fuit per bartolū in simili questione. dicit ipe filia potest adire hereditatem matris ex capite liberorū excluſis trāsuersalib⁹. Modo pone q̄ per triginta annos nō adiuit ex capite liberorū. nunquid habet alios triginta annos ad adeundū ex generali capite[c] legitimorū. dicit Bar. q̄ sic ⁊ sic dotē matris cōsequi poterit ⁊ petere vsq̄ ad septuaginta ānos. nam ex quo p̄t adire poterit agere vt heres. donec enim heredi tas iacuit nō incepit ℨ eā p̄scriptio cursum suū. ⁊ ideo ℨ actionē[d] de dote q̄ est hereditaria heredi tatis materne interim. dū mīs hereditas iacuit p̄scriptio nō currit nec contra hereditatē q̄ iacuit. nec contra filiam quia nondum heres erat. ¶Probat Bart. primum dictū: q̄ sicut se habet annus de iure pretorio. sic se habēt triginta anni de iure ciuili. ergo ⁊c. vt. ff. de suc. edic. l. i. ℈. hvidēdum. q̄ vero interim iacente hereditate p̄scri- k

d ¶Actionē de dote. Sali. hic dicit q̄ de hoc dubitat quia oēs successiones hodie sunt legitimorū. ⁊ tamē inter eostria sunt capita. vt in aut. de heredi. abintesta. ℈. i. cū seq. ⁊ sic excluſus ex capite liberor⁹ est excluſus ex capite legitimor⁹ sed dictū Bal. p̄cedit ℈m iura antiqua. fateor tū q̄ excluſus ex testamēto venire pōt abintestato hectū nō habēt locū scōm opi. quā tenuit Sali. in fine ibi quinto querit. l. si seruus. cōtrariū vide tur scōm Ang. hic qui tamē dat solutionē Bal. ⁊ sequitur. And. barba.

c ¶Emācipato. sentit q̄ emācipatus nō transmittat. vide per barto. et alios in. l. ventre. ff. de acquirē. heredi. Fulgo. hic pungit contra Bald. q̄ dicit quod nō potest dici secūdo anno delatam hereditatem: ideo ex secundo capite quia primū ad hoc durat nisi secundum eum intelligāt quod nō duret primus adhuc quo ad remedia iuris pretorij. scilicet bo no. possessio. q̄ an no finitur etiam liberis ex quocunq̄ capite veniant. l. i. in fin. ff. de succes. edi. l. si coheredē. ℈. i. ff. quisot. i bo. pos. serue. ⁊ prouisio. d. l. cū antigonus habet locū etiam in succedentibus de iure p̄torio. vt ibi per doct. et scripti. post bal. ibi ⁊ vide hic Sali. ⁊ q̄ scripsi post eum. ⁊ p Raph. in. l. quādiu la. j. ff. de acqui. heredi. ⁊ ad istud singu. facit quod not. bald. in rub. extra de p̄scri. dum limitat. l. nihil. C. p herede.

f ¶Agnatis. late etiā dicitur agnatus per bal. ⁊ Sali. in. l. qui se p̄fissus quia coniungit p masculum.

g ¶Quito. dixi in l. ea que. in ver. ꝫ pus vtile. supra ō temp. in integ. restit. peten.

b ¶Mora. vide. l. is cui. ℈. cessauit. ff. vt in pos. leg.

i ¶Iscui defertur. Et ad materiam huius. l. vide hic ang. qui sing. allegat istum textū q̄ videtur debet interrogare oēs ad quos hereditas ſpectat ad petitionē partis. vnde dic q̄ solēnes aduocati dirigunt libellus ad oēs non ad vnum singulariter. q̄ dicit esse summe notandū etiā in fin. text. dicit per hūc textum quod fecit cassari multos processus q̄ facit quod iudex nō potest statuere minus tempus q̄ centum dierū. vt. l. i. ff. de iure delib. nam Ang. dicit hic fore casum ⁊ ista lex est posterior illa. ⁊ tenet gl. l. ℈ diu. de acqui. here. tandē dicit q̄ ad hoc vt detur curator hereditati iacēti pōt minui tēpus alias secus. vide Ang. l. si quis ita heres instituat in die. ff. de heredi. instit. vbi tenet hic. dominus meus ibi sequitur Bart. 07. cum vide omnino, Andreas Barba.

k ¶In casu. nota q̄ debēt requiri venientes ab intestato ad adeundā hereditatē. ⁊ ibi vide text. fing. vꝫ q̄ non debet citari substitutus. ⁊ vide Bal. in. l. nā ita diuus. ff. de adop. ⁊ in rubri. ℨ. de suc. edi. And. barba. rogationes

a ¶Interrogationes preparatorie. no. q̄ interrogationes preparatorie fiunt iudicis officio sine libello. vide que no. ad ter. l. ij. ff. quis ordo in bon. poss. ser. vbi ad hoc addendo ad nic. ō nea. allegat. quas vide. 2 And. barba.

b ¶Item no. vide bar. l. ij. ff. de re. iu. ibi vide q̄ not. ad Bar. q̄ plura ibi no. q̄ doc. dicant. And. bar.

c ¶Repetsalias. c de quo p Bart. in l. ij. ité ⁊ si in fa cto. ff. de ver. ob.

d ¶Expulsi. vide bar. in. l. creditor. in p̄in. ff. de solu.

¶Renūtiare. vide in. l. ex repudiatiōe. ℨ. de fi. finaūt pater possit adire inuito filio vel eo nō ſsentiente: vi bal. in. l. i. in. vvij. op. in ver. quo ad sextū. ℈. q̄ admit. ⁊ nota. p Lyn. hic ⁊ Imo. in. l. si qs be eres. ℈. fi. ff. de acquiren. heredi.

f ¶Sed male placet opi. bal. ⁊ vide bal. in rub. in. vij. q. ℈. qui admi. sed ides bal. in. l. si qs mihi bōa. ℈. ℨ qd si mandauit. ff. de acq. here. ℨ cōtra riū. vide ibi bar. ⁊ Imo. ⁊ adde etiā bal. in. l. j. in. x. op. ℈. qui admit. ⁊ vide gl. ⁊ ibi bal. in. l. j. ℈. q̄n non pet. par.

g ¶Heres. vide Bald. in ca. i. an agn. vel filij. in ru. ℈. qui admit. i. vij. questione.

b ¶Sup. istā. l. fin. limitat Bar. in. l. f filio pterito. in. v. op. instī. ō exhere. libe. ⁊c. ff. de iusto 2 rup. ⁊ irri. testa. p cedere quādo alt quis repudiat de iure pretorio ex testamēto. ⁊ esset alt 3 quis alius q̄ poss set succedere ex testamento quia g tunc renuntians ꝑbiberetur succedere abintestato de iure ciuili.

i ¶Scōm glo. istā 1 glo. etiā reprobat Imol. in. l. filio p terito. ff. de inin. rup. ⁊ irri. testa. et b

1 hoc dicit. ¶†Opp. de. l. i. ℨ. co. So. illa loquit in emancipato. hec in suo. ¶Scōo opp. de. l. heres instituta. ℨ. de impube. ⁊ alijs substi. Sol. dicit gl. q̄ ibi repudians habebat substitutū vulgarē hic nō. ergo ſm glos. ꝫ quis habeat plura iura ad eū dem effectum competentia si renuntiat vni iuri excluditur etiā ab alio iure si ꝫ substitutū. q̄ doc. nō placet si renuntiatio vnius fit specialis iuris tm: arg. ff. de serui. vrba. predio. l. si dom⁹. ⁊. ff. de bo. liber. l. si filius. vers. paulus. als sequeretur q̄ excluſus a iure pretorio p lapsum anni in casu quo haberet ⁊ substitutū vulgarē nō posset postea adire de iure ciuili. q̄ est falsum. vt. ℨ. cod. l. ꝫ. Non obst. d. l. heres instituta. q̄ ibi repudiauit oē ius testati et volebat venire abintestato. Nā hoc nō p̄t vt ibi. ⁊. ff. de here. instī. l. iam dubitari. sed nos loquimur q̄n renūtiauit certo iuri succedendi ⁊ non bonis nec hereditati simpliciter. Et hoc tenent Ly. ⁊ Ja. bu. ⁊ facit. ff. de succes. edi. l. i. ℨ. ꝫ videdū. hoc tertiā tenet Bar. ff. c. l. nec is. ℨ. heres glo. tamē posset sustineri quando renuntiaretur iuri in specie adita tū causa in genere. verbi grā si dico renuntio bonorū possessioni q̄ hereditas est damnosa. nā ista rō infert pariter circa vtrūq̄ remedium. ⁊ ex ratione intelligimus dictum. vt not. ff. de acqui. pos. l. si is qui animo. 14. l

¶Si soror. Hereditas[l] potest q̄ rilicet bona non possideantur. h. d. concor. ff. de acqui. possess. l. cum heredes. ℨ. j. de edi. diui. adri. tol. l. si. ℨ. quo m rū bonor. l. i. ⁊. j. quorū leg. l. i. Jn quibus oibus p̄ius est heres ⁊ dominus q̄ possessor. ⁊ ideo habet interdicta adipiscendi possessionem. 15.

¶Non est. Jn querēdo hereditatis n commodo tps[m] aditionis inspicitur. h. d. ratio dubitādi erat q̄. retro fingit vt. l. si ex re. ℨ. fi. ff. de stipu. seruo. 16.

¶Necemere. Ad contrahendu o tus[n] cōpellitur. h. d. ¶Ho. q̄ nō cogitur quis acceptare episcopatū vel p̄bendā: vel bene ficiū: q̄ nemo gaudet inuit⁹. vt no. ff. de neg. gest. l. soluendo. ¶Itē no. ex predictis illud generale dictum beneficium non confertur in inuitum. 17.

¶Cessionum. Jn adeūda hereditate nō cōsiderātur dies creticiuel solēnes: q̄ hereditas p̄t omni tpe adiri. hoc dicit. Ista lex ostēdit q̄ antiqui fuerūt multū bestiales: q̄ nimis colebāt dies. ⁊ eorū statutū erat q̄ forte in dieb⁹ creticis nō posset hereditas adiri quasi in dieb⁹ infortunatis. Vel forte dicebat q̄ infirmi nō possent hereditatē adire in diebus creticis ne forte impediāt operator⁹ nature super morbū quā facit in dieb⁹ creticis in quib⁹ homo non debet attendere ad aliam operationē nisi ad p̄priam salutem. Sed quicquid direrint antiqui hodie quolibet die p̄t hereditas adiri: nec curamus dies vel cōstellationes. ⁊ hoc dicit bec lex. Si tamē statutū disponeret quod certis diebus non posset hereditas adiri tale statutum valeret. o ⁊ ideo consuluit Bartolus q̄ per statutū[o] possint induci ⁊ poni ferie in laudis arbitratorū quibus pendentibus nō valeret arbitramentū scōm eū. ⁊ inducebat antiquū ius de quo hic fit mētio.

1 ¶Jnfans dicit qui est minor septem annis.
2 Pater hereditatē filie delatam potest adire nomine infantis.
3 Hereditas p ifantē nō adita trāsmittit ad patrē.
4 Pater adit hereditatē p pupillo maiore ifante.
5 Pater p̄o puero hereditatem potest adire.
6 Pupilli ꝑsensus nō regrit ī adeūda hereditate.
7 Pater iure patrio capit hereditatē filio infante defuncto.
8 Emancipatus habebat heredem de iure veteri.
10 Hereditatis dies nō cedit infanti relicto in infantili etate.
11 Dies non cedit non habenti intellectum.
12 Pater nomine infantis non potest repudiare.
13 Pater si adit nolē infantis ℨ infantē obligare:

in. c. raynutius. extra de testa. secus dicit ibi Jmol. si simp̄r repudiaret heredi. quia tunc vꝫ oī suo iuri renuntiare p id q̄ leg. ⁊ no. in. l. i. ℨ. ꝫ videdum. ff. de succes. edi. et ō tamē substitut⁹ admittitur ſm eum hic. et vide Bal. ℨ. in ru. quia admit. in. vj. q. ⁊ q̄ ibi dixi. ℈. qui accu. non possunt. ⁊ pau. de ca. i l. ℈diu. la. j. ff. de acqui heredi.

k ¶Hereditas. seq tur ℨo. in. l. nec is ℨ. i. ff. de acqui. here. ⁊ pau. de cast. ⁊ Salic. hic.

¶Hereditas. vide Ly. in. l. ea. circa p̄in. ℨ. de condic. obeau.

m ¶Tempus. facit ad questionē bal. in. l. deo nobis. ℨ. de epi. ⁊ cleri.

n ¶Inuitus. limita hāc. l. vt p Joā. and. i addit. Spec. in ti. de senten. ex com. super. rubri.

o ¶Bar. vide in. c. ō. et q̄ ibi scripsi post Bar. in p̄in. extra de ferijs.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶Infans. sed qs dicatur puer? par
vulus. vide gloss. ? bald. in. l. fi. ff. de infan. expo. quis autem dicatur inuenis. vid in. l. nō aliter. ff. de lega. iij. ? bart. in. l. j. de emenda. p? pin. ? quis dicatur senex. vide glos. in d. l. non aliter.
b ¶Ad patrem. sed an hereditas delata infanti non adita transmittatur ad matrem. vide bal. in. l. j. infra de his qā ap. ta.
c ¶Quarto. vide Bal. j. l. proxi. in viū. questione.
d ¶Inuentariū. vide infra. ? quod i simili not. Bal. in l. iubem? j. ad treb. et Angel. in tractatu inuentariū. in prin.
e ¶Alia cōclusio. Bar. hic reliquit hoc indecisum. et vidē hoc in pn. op.
f ¶In ifante. imo. in. l. vētre. ff. de acquirē. here. reprehendit opiniones Bal.
g ¶Differētia. verum est in hereditate que iure communi deferetur: vt eēt hereditas adita. nam tunc pariter succedit pater ? mater in bonis iam perfecte acquisitis filio: ? in hereditate filio delata ? non adita que iure communi nō transmittitur: sed solum in priuilegiū patris vt hic iura nouissima debent distingui per vetera vt no. in. l. sciendum. in prin ci. ff. q satisf. cogan. ideo per hūc text. in ver. ea vero magis placet opi. nico. vt hic per Ange. Sali. et ¶Dau. de castr. lz Bart. Ang. ? Imo. in. l. ventre. ff. de acqr. here. sentiant contrariū. Fulgo. hic propter dubium nihil eligit.

1 ¶Pater an possit obligare filium.
2 ¶Infans an trāsmittat hereditatē non aditā stante fratre infantis.
3 ¶Infans cui hereditas est delata nō dicitur suus.
4 ¶Infans ius deliberandi potest transmittere.
5 ¶Infans si decessit supstite patre? auo paterno in cuius aut potestate erat an auus preferat patri.
6 ¶Patris scientia nō operatur qō filius transmittat in ipsum ius deliberandi.
7 ¶Pater filio mortuo an possit adire.
8 ¶Pater ius deliberandi scientia solius impuberis an possit transmittere.
9 ¶Tutoris scientia an sufficiat ad transmissionem iuris deliberandi.
10 ¶Heredes impuberis habēt recursum cōtra tutorem negligentem.
11 ¶Patris scientia non sufficit ad transmissionem iuris deliberandi.
12 Scientia mortis debet esse coniuncta.

¶Infanti hereditas delata infanti ascēdens per lineam masculinam potest adire et infante deducto ex ꝓpio privilegio sibi querere. Item tutor ꝓ eo infante adire potest: sed non adita non transmittitur in maiore infante ascendens dictū priuilegium non cōsequitur ? tutoris defectū iuder supplet. hoc dicit notā. vsq; ad finē. Diuide: primo loquit? in infante in potestate constituto vsq; ibi parēte. Scōo in infante sui iuris nō habente ascēdentē sed tutorē: vsq; ibi ea ꝺo. Tertio in infante sui iuris habēte ascēdētē: vsq; ibi: si aūt. Quarto loquit? in pupillo maiore infante. vsq; in fi. ¶Nota primo qō infans[a] dicit? ille qui minor est septē annis. Sed ſm etymologiam vocabuli infans dicit? ille qui fari nō potest. et hoc est in homine prima etas. de quibus etatib? Cynus ponit hic glo. in. l. hereditatū. ad legē falci. dominus Joan. andr. plenius in proemio sexti libri. ¶Scōo nota qō pater pōt hereditatē filio delatam noīe infantis adire. per hoc fis cautus vt in additione dicaf qō pater hoc facit noīe infantis tanquam eius legitimus administrator. vt pbat textus hic dum dicit eius noīe ꝛc. ¶Tertio nota qō hereditas non adita per infantē trasmittitur ad patrem[b] ac si ipſi infanti iam quesita fuisset. Et isto casu qñ infante mortuo pater adit nō debet tūc dicere nomine infantis: sed suo noīe ꝓprio: et ex iure competēti per mediā personā infantis. ¶Veniamus ad apparatū ? videf qō idem sit in pupillo maiore infante quia pater adit ꝓ eo. vt infra eodē. l. fina.

¶Solutio in hoc differt pupillus ab infante: qr ab infante nō est necessari? ipſius infantis consensus. in pupillo vō nō pōt adire pater sol? nisi pupillus ꝛsentiat. vt. ff. eo. l. potuit. ? j. eadē. l. i fine.

¶Secundo opponitur infra de bo. q̄ libe. l. fin. ff. vbi aūt puerilis etas. vbi indistincte permittit patri ꝓ puero hereditatē adire. Solutio. expone ibi puerili ideſt infantili secundū glossam ? bene.

¶Tertio cōtra hoc opponitur qō nullus cōsensus pupilli requirat: qr etiam si esset maior eo inuito pater potest adire. vt. l. cum non soluz. ff. primo. infra de bonis que lib. Sol. ? aduerte hic quādoq; pater vult adire ꝓ filio: ? hoc casu non pōt adire sine consensu filij si est maior infante. vt supra proxime dixi. Quandoq; vult adire ꝓ se. et tunc si filius nō est ad huc exclusus nō est dubium qō pater non potest: qr ipſi filio preiudicare non pōt. ff. eo. l. renitēte. ? ff. de repu. bo. possel. l. filio. ? Lis qui heres. ff. ff. eo. Si aūt filius esset exclusus si quidē repudiat sine dubio pater pōt adire suo noīe ? p se ex iure sibi quesito ex persona filij quātumcūq; repudiantis ex dispositiōe illius. l. cū non solum. ff. j. preallegato. sed si filius esset exclusus morte etiā filio infante potest adire. vt hic. Et in maiore infante qd iuris sit notaf in dicta. l. cū non solū. ff. primo. ſm Bar. Sed certe de maiore infante videtur casus huius. l. fine. ſcz qō eo mortuo pater nō possit adire: qr maior ifante nō aditam nō transmittit: ? maxime cū patri possit mora imputari: et ideo litera istius. l. in ver. sinautē. dicit hoc casu ea seruari q̄ veterib? legibus cōtinebantur: sed in veterib? legibus cōtinebatur hereditatē nō aditā siue agnitā nō trāsmitti. vt in. ff. si in nouissimo. ergo ꝛc. Tu dic vt dixi supra q admit. ad bonorū possel. l. j. ¶Quarto[c] oppo. dz hic qō filio infante defuncto pater capit iure patrio quasi infanti quesita. ergo vf qō pf occupet iure peculij. sed hoc vf falsum qr bodie filiusfamilias hz heredē abintestato. vt. j. ad trebel. auf. defuncto. Solutio. dicit glossa qō hodie hec lex in hoc corrigit. Oportet ergo qō hodie pf iste adeat hereditatē ex persona infantis tāq; heres eius. ? sic oīa iura q̄ loquuntur de herede habebūt locū in patre tā in cōfectione inuentarij[d] quā in alijs oibus. ¶Itē si plures essent hereditates infanti delate pater nō posset vnā hereditatē acceptare: et aliā repudiare emisi quaten? posset ipe infans si viueret. ¶Sequit alia cōclusio[e] qō si hereditas ponam? aui materni fuit delata infanti ? infans decesserit supstite matre ? fratre ? patre qō oēs isti equaliter succedūt. ? sic pater nō erit magis priuilegiatus quā mater vel frater. ? ꝓ hoc facit litera q̄ dicit tāquā questa ꝛc. Hā si quesita. ergo oēs isti succedūt vt in dicta auf. defuncto. ? cōz hoc bodie nullū videtur esse patris priuilegiū si linea materna ? transeat salis pōt venire codex modo quo pater vel auus paternus. quare ergo litera dicit iure patrio. ſi fideo ius paternū est cā huius fictionis causande. sed postq̄ fictio causata est omnibus pdest quibus pdesset veritas. si ergo pater repudiat hoc ius accrecit matri ? fratri: qr apertum erat eis priuilegiū. arg. ff. de ẽ tabu. l. si post mortē. ff. si sec? si pater nō aperiret viā hāc. puta qr esset premortuus: tūc secus in verſicu. parēte. nec mirum. nā sepe euenit vt quis habeat per aliū qō per se non potest habere. vt. l. arist. ff. de distractiōe pignorū. Et si dicas quomodo priuilegiū personale alij pdest: rndeo magis pdest fictio quā priuilegium. nā qr lex fingit quesitū qō nō est. ideo omnibus prodest vera acquisitio pdesset. ? sic nō obstat. ff. de legatis scōo. l. cū patronus. ¶Quinto cōtra hoc opponitur. nā certū est qō de iure veteri emancipatus habebat heredē. vt. ff. si a parēte quis fuerit manumissus. l. j. tñ i eadē. l. dicit idē in infante[f] emancipato qō deposito in potestate. vt. j. eadē. l. ḡ. ca vero. ergo glossa que dicit qō bodie occupat vt heres cū filiusfamilias possit habere heredē nō dicit verū. vtrobiq; em videf dicendū iure patrio capiat nō tāq; heres. Et ex hoc sequif qō ipse solus. Itē quod si decedit licet infantis hereditatē nō agnouerit: tñ transmittit. Itē sequitur qō iste pater nō cōueniatur tāq; heres infantis: nec arctetur ad conficiēdū inuentariū: qr est magis successor bonorū quā ipsius filij: sicut nos dicimus qō ille qui succedit in bonis vacantibus nō est ꝓpie heres nec tenef vltra vires bonorū licet inuentariū nō cōfecerit. vt notat Bar. ff. de acq. here. in rubrica. Iste passus est dubius. tñ ex quo ista lex fingit ius quesitū infanti puto glossam verā quod bodie nō possit pater venire nisi tāq; heres. ſi nō obst. ver. ea vero: qr dico qō ille ver. dz intelligi q̄ pater debeat venire vt heres etiā de iure veteri. ? sic infans in potestate retentus ? emācipatus equiparat in hoc ? fingat vtriq; quesitū. fz nō in modo succedēdi qr vni iure peculij. vt. ff. de acq. here. l. placet. alteri vt heres. sed bodie vtriq; pater succedit vt heres. ? sic est bodie exequatio infantis in potestate positi ? emācipati p oīa impossibile est dicere q̄ in dicto ver. ea vero. pater veniat iure peculij cū emācipatus nō habeat peculiū. vt. ff. de inoffi. test. l. fi. ergo cū bodie sit[g] sicut emācipatus possit habere heredē abintestato sequitur qō glossa est vera. et ita teneo. Sed Nicolaus de matarellis. dicit qō ad istā hereditatē nō adi tam ab infante nullo modo vocatur mater: nec linea materna: qr priuilegium hui? legis est scriptum habēti in potestate vel emancipati. et in hoc hec lex statuit cōtra ius cōe fauore ceterarū psonarū. ergo ad alios nō extenditur. vt. ff. fol. mat. l. si vero. ff. de viro. nā si imperator contrarium voluisset dixisset in. d. ff. ea vero. qr ita succedat mater sicut pater cū emācipatus posset iure veteri habere heredē. ex hoc ergo colligitur qō imperator noluit matrē vocari: qr de ea non dixit. facile em erat sibi dicere si voluisset. vt. j. de cadu. tollē. ff. si aūt ad deficientis. Ego vt dixi teneo glo. prefertur qr est bodie sublata[h] dīa[s] agnatiōis ? cognatiōis. itaq; dico q̄ pater aperit edictū hui? l. etiā matri. qō est no. ¶Sexto oppo. ? vf q̄ noīe infantis non pōt adiri hereditas. vt. ff. de bono. pos. infan. dela. l. j. vbi dz q̄ non cedit dies hereditatis infanti relicto in familia etate si nō cedit dies. ergo agnosci non pōt. ff. de leg. ij. l. fi ita fit scriptū. ff. i. Solu. dico q̄ nō cedit dies in iudiciū infantis: vt ibi: ſz ad eius cōmodū sic. vt. ff. ō bo. pos. l. j. seruꝰ. ff. dies. ¶Septimo op. ? vf q̄ nec in ei? fauorē cedat: qr nō habēti intellectū dies nō cedit. vt. ff. de cura. furio. l. fi. So. aliō est i eo q caret intellectu rōne mozbi accidentalis: puta rōne furoris. aliō in eo q naturaliter rōne infantilis etatis. Et est rō q̄ legitim? administrator ifantis hz plenioꝛē ptātē cū curatoꝛe furiosi. ar. ff. de nup. l. in copulādis. fz certe lz rō prima pcederet q̄ ad extraneū curatoꝛē. tñ nō vf pcedere quātū ad patrē legitimū administratoꝛē qr hz ius i psona rōne patrie ptātis: ? in bonis rōne vsuff. vt no. j. de bonis q̄ libe. auf. excipiē. vñ pf dz cōparari tutori potiꝰ q̄ vo curatori. qr maioꝛē vim acptātē hz. Et ideo tu redde aliā rōnez vt dixi. ff. q admit. ad bono. pos. l. infantis noīe. ¶Octauo op. pf nō pōt repudiare. vt. ff. e. l. renitēte. ergo nec adire. vt. ff. eo. l. is pōt. So. illa regula intelligit in illo qui suo noīe gerit actū. secꝰ in eo q alieno noīe qr ei pmittit acqrere: sed nō permittitur

13 nō permittit renūtiare. vt. ff. de pac. l. cōtra iuris. ff. ff. ¶Nono op. nā ſi pater adit noīe infantis: ergo obligat infantē: ſz patris autoritas nō sufficit ad obligandū filiū. l. ff. ff. de ṽ. obli. ? insti. de inuti. stip. ff. furiosus. ergo ꝛc. Solu. quedā est obligatio mera: ? tūc nō pōt filius per patrē obligari vt in cō trarijs. Quedā est obligatio mixta cū acquisitione. ? tunc pōt obligari. vt hic. ratio dicit glo. qō hoc est potius cōmodū: ſz ista ratio nō videf vera: pone enim hereditatē fore dānosam: infans tñ obligat: qō patet: qr est necessaria in integrum restit. vt. j. de bonis que libe. l. fin. ff. vbi aūt puerilis. que presuppo nit successionē dānosam. Nā etiā si ponas in hereditate nulla esse corpora ſz tātū debita: tñ talis hereditas adiri pōt. vt ff. de peti. here. l. hereditas. in prin. ? tñ ibi nihil acquirit nisi inane nomen heredis. vt. j. de inoffi. do. l. precibus. Dic ergo qō in patre est ratio ꝓpter vsum fructū quē sperat si infans est in potestate. vt. j. de bo. que libe. aut. excipit. Si aūt nō est in potestate cessat dicta ratio: tñ ideo patri concedit qr est eadē persona cū filio. ? qr lex plurimū de patre confidit vnde qō infans non pōt p se potest p patrē sicut per tutorē: nā pietas paterni nominis cōsiliū capit p liberis. vt. ff. de adul. nec in ea. Et speciale est in additōe hereditatis qō filiusfamilias in
a fans obligat per patrē adeuntē nomine filij infantis: nec istā specialitatē trahas ad filiū[a] furiosum qr nō reperif lege cautū. Vel dic qō quedam est obligatio necessaria annexa actui pmisso: ? tali obligationi pōt pater obligare filiū. Nā hoc venit ex quadā ꝙsequētia necessaria nō principal? et directo. vt ff. de auto. tut. l. j. ff. de cōdi. ? demō. l. cōditionibus pupillus. Quedā est obligatio volūtaria principaliter ? directo: ? in ta
14 li obligatione loquif ꝙ trariū. ¶Decimo opp. de. l. nō ꝓ numero. j. ad orfi cia. Sol. ibi pater non superat: vel dic vt ibi dicā. ¶Expedit[b] de oppositionib? prime partis hui? l. venio ad questiones q̄ tangūt istā primā partē in qua pertra
15 ctabo solūmodo de trāsmissione infantis. ¶Et quero pri
b mo. Titius decessit supstite Seio eius filio infante Caio eius fratre. ? Berta vxore post quē imediate decessit infans hereditate paterna nō agnita: qr erat infans et non habebat tutorē cui esset decreta administratio: qstio est an ut de heredi tate Titij inter fratre eius ? vxorē: dicit em Berta qō ifans trāsmisit ad eā hereditatē paternā ꝓpter existentiā sui heredis. p. l. apud bostes. j. de suis ? legi. ? alia iura q̄ allegaui. ff. eo. l. fi fratris. ? special? p ter. in. l. ff. ff. si quis ex liberis. ff. ad treb. ibi si nō suus patri: agnoscitur ergo a ꝛio sensu si suus transmitteret ad matrē. ¶In ꝛio dicit frater testatoris qō hereditas paterna ptinet ad eū qr infans nō trāsmittit: et qr in infante nō attēdit existētia sui heredis. ? sic hereditatē paternā nō trāsmittit. vt. j. ea. l. ff. vero. vel nō fit tutor: naz ille. ff. loquit in infante cuius pater pdecesserat. ? sic erat ei delata hereditas patris. et tñ er quo non est agnita fingit non delata. ? ideo nō trāsmittit. ad illū em ter. nō videf posse responderi: qr dicit oēs heredes ꝛc. sub qb? vniuersalib? verbis manifeste paterna hereditas includitur. nec obst. si dicaf qō ibi non loquit in hereditate paterna ꝓpter verbū delata qō est ibi qō ꝓprie significat hereditatē extraneoꝝ. Nā istud non est verū. vt dixi. ff. eo. l. potuit. in. vñ. q. ¶Preterea ibi est vbū deuolutas qō est verbū generalissimū ad omnem deuolutionē siue ad suos: siue ad extraneos: cū specialis significationis ratio reddi nō pōt: ꝓ eo dicit? inducif text. d. ff. si qs ex liberis. vbi apte dicit qō succedit mater patris impuberis: ? non mater impuberis si nō suus pater agnoscif ſz cū effectu immiscēdo se hereditati ? nō p nudū nomē suitatis: vel exponif si ꝓ quia: nā qr nō agnoscif ſz cū effectu: ideo non trāsmittit qō em ibi loquaf in eo qui erat in potestate apparet in verbo suus. ¶Et si tu dicis ibi ꝓcedit negatiua dictio. l. non. respōdeo q̄ illud nō ẽstruif cū dictione suus: fz cū verbo agnoscif. i. dictio si suus nō agnoscif: supponit ergo q̄ fit su?: ? tñ dicit q̄ nō agnoscif quo ad trāsmissionē. ? si aliter tu cōstrueres illā literā ita q̄ esset sensus litere qō nō suus agnoscere tur esse: implicaret contradictionez. vt. ff. de capi. dimi. l. tutelas.

¶Quapropter ibi videf casus expſius q̄ nō transmittaf cū ibi ter. loquaf de duab? marribus: vna patris impuberis: et alia impuberis. ? dicit ex tertulliano matrē. l. p?is succedere filio suo exclusa matre impuberis. Siue ergo pater impuberis decessit testat? siue intestat? nō est vis: qr ex quo impubes nō trāsmisit ex testamēto nec aliter statim reducta est ad causam intestati. vt insti. de legi. agna. suc. ff. prim?. ? hec est opi. cōis glos. tñ primā opi. cōiter tenēt moderni. fz loquēdo in infante quō rndeāt ad. ff. si vō vel non sit tutor: nā clare ptz nisi ille ter. glosef ? dictiones restringant ad hereditates extraneoꝝ suoꝝ. In alijs aūt suis qui non sunt infantes clare ptz qō trāsmittūt vt dixi in. l. fi fratris. et est ratio: qr in eo q excel-
c fit infantiā ter. vult seruari leges veteres. vt bac. l. ver. si aūt septē. fz in infante[c] nō vult seruari leges veteres: fz hāc solā cōstitutionē q̄ apte dicit qō infans nullā hereditatē nō agnitā trāsmittit vbi linea paterna nō supest iste passus indiget declaratiōe imperiali. ? p quacūq; parte ferat sentētia nō
16 esset error expſius. ¶Scōo[d] quero: pone qō infans cui de
d lata est hereditas nō est de suis: puta qr hereditas est pater na vel fraterna: vel alterius agnati: vel cognati remotioris: vel est heres institut? ab extraneo ita qō de rigore iuris nō trāsmittit. vt. d. ff. si vero. vel nō fit tutor nūqd ō etate ꝓtis trāsmittit bñficiū restitutiōis in integrū vt etatis nō habeat quēadmodū haberet absentie. ff. c. l. cū quidā. ? l. pantoni?. ? ff. de rest. mili. l. j. ? vf q̄ fic: qr si absentia patrocinat multo fortius etas q̄ hz in se causam naturalem q̄ potior est ? potētior q̄ accidētalis cā. vt. ff. de mino. l. verū. in fi. ? ff. de tute. l. q hz. fz qō absentia bñficiū restitutionis indulgeat ptz ex le gib?. ff. prime alleg. ¶Preterea lex videf expſsa. ff. de reb. du. l. qui duos. in pn. vbi dicit qō si pater substituit vltimo ipuberi moriēti ? ambo perierūt in naui: si quidē vn? post aliū
a ¶Ad filiū. Bar. hic ante medium videtur velle contrarium.
etiā ꝙ momentū tēporis substitutus succedit vltimo moriēti ? ꝙ eū etiā habet hereditatē impuberis primo mortui. ? hoc nō pōt esse ꝙ additionē hereditatis: qr piclitāte nauī nō erat cōsiliū hereditatis adeūde: nec trāsmissionē de iuris rigore: qr hereditas fratris est hereditas extranei: ergo necessario sequit qō ꝙ bñficiū restitutionis in integrū trāsmisit a scōo impubere ad substitutū ei?. ? ita ibi apostillat ꝙ Jac. de are. Bar. in ſiū: qr vbi habemus casum. l. nō debemus ire p argumēta ? rōnes. ff. de legi. l. nō omniū. Nā quicqd legislatori placet id ꝓ iure legitimo habef. vt. ff. de cōsti. pec. l. j. Sed lex ista aperte declarat q̄ nō trāsmittit ? fingit non delata et ꝙ ad aliū applicat: qō itellige cū effectu: qr vba legis debēt esse efficacia. vt. ff. qō quisq; iur. l. j. ff. hec vba. ? contra statutū legis vel nature non datur restitutio in integrū. vt. ff. de mino. l. nō videtur. ? ff. eo. ti. l. verū. ff. sciendū. Nā vnde causef ista in integrū restitutio nō cōstat si quidē iure cōmuni vtik q non agnitā hereditatē nō trāsmittit. ? donec vixit non fuit lesus nec inceptus ledi: vnde talis in integrū restitutio nec causam nec psonā hz vnde fundef. nō ob. l. qui duos. qr intelligif qō trāsmittit. ſ. si inuenit transmittēdā: al? nō trāsmittit. ? b. d. ter. ff. ad legē fal. l. pater filio. ff. duob?. ibi si frater fratri legitimus heres extitit. Nā in eadē negatiōe pōt tñ supuixisse ꝙ
c b heredi tatē fraternā agnouit. ? ideo apostilla Jaco. de are. est falsa ? ẽ casum nostre legis in. d. ff. si vō. Et in infante ꝙ certo teneas opi. Ja. de are. ? Bar. esse falsam. ? in quodā filio
d Jac. but. cōsuluit idē. ? ibercas ter. ? habeas ꝓ o te egregiū testē q̄ hoc tenuit. ſ. Jac. de bel. in aut. de triē. ? semi. text. em
e buī?. l. in. ff. si vero. loquif valde pcise ? non pōt glossari nec recipere interptationē affirmatiuā ex aliqua eg tate edicti prētoris cū dicat ita intelligit quasi ab initio nō essent delate: vñ hec est interptatio iuris ? de iure. ? sequif in ter. ? eodē modo ad illas psonas pueniat ꝛc. ? est delatio iuris ? de iure. et sequif si minime ꝛc. qō est pcise exclusiuū: qr dictio minime est
17 vniuersalis negatiua. ? ista est ipsa veritas. ¶Certo q̄ritur
c nūqd infans[e] possit trāsmittere ius deliberādi ꝙ sciētiā tutoris sui. ? Bar. cōsuluit qō fic etiā si tutor adhuc nō fecisset inuentariū: qr ius deliberādi est annale ? fic tpe perituruz. Et in his q̄ sunt tēporis peritura nō desiderat inuētariū. vt i bo. pos. vt. ff. de tuto. ? cura. qui sa. non de. l. fin. per quā. l. pōt tutor impetrare ius deliberādi etiā ante[f] satisdet. ? si potest impetrare qō sibi decernaf a iudice pari rōne decernit a lege et cedet dies iuris deliberādi infanti ad ei? vtilitatē vt decedēs trāsmittat p scientiā tutoris. ? si postea semp viuet ita qō beat sciētiā ex seipso trāsmittit ꝙ sciētiā. ꝙ rtiā ficꝫ istud ius deliberādi qō trāsmittit poterit esse plus ꝙ annale ? viuere p multos annos. sed hoc non ꝑbat lex. ? est ꝛtia casum istius legis i. d. ff. si vero. nā vbi nō est delatio ibi nō est deliberatio. fz in infante fingit cessare delatio: ergo ? deliberatio: al? pari rōne deberet dici q̄ sciētia patris ꝓmortui induceret trāsmissionē iuris deliberādi. qō est falsum. non ob. l. cū antiqoribus. qr nō loquit in infante. sed in eo q̄ pōt deliberare. ? ideo fit ibi mentio de sciēte. Itē illa lex est gnalis: ista vō specialis in infante ? species restringit genꝰ vbi ẽriaf generi siue pcedat genꝰ: siue sequaf. vt. ff. de leg. fz posteriores. ? ff. de leg. ij. l. legatoꝝ. ff. q plures. ¶Preterea ois trāsmissio bere. litatis non agnite op ẽ qō fundef aliqua lege q̄ hoc dicat special? cū regula sit in contrariū. Unde ẽ iuris ciuilis regulas nulla sit hereditatis non agnite trāsmissio nisi in casib? specificatis in iure. ? est rō q̄ si fieret trāsmissio ergo heres secund? adeundo efficeret heredē illuz q mortuꝰ est: nā nisi illo mediāte nō pōt dici heres heredis: p intellectū em primi heredis deuenim?

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Preposterum. no, qō rōnes quare hereditas nō aditа transmittatur. vide bal. in l. qm̄ s. eo. et in. o. l. ventre. ⁊ ibi Jnn. in fi. ff. de acqui. here. et Salice. i. l. apud hostes. j. ō suis ⁊ legi.

b ¶ Aū. viō Jmo. in l. ventre. in. vj. regula. ff. de acqui. here.

c ¶ Scietia. viō bar. i. l. q duos. ff. de reb. dub. ⁊ per Sali. hic.

d ¶ Tertio. Vide bar. in. l. i. in. iiij. q. prin. ff. de vul. ⁊ pupil.

e ¶ Quito. qd autē si esset maior infante. viō q̄ dixi. s. ⁊ j. in. vj. et v̄j. q. ⁊ per Ange. et Sali hic.

f ¶ L. potuit. bart. respondet in. l. qui duos prealleg. dū alleg. l. obligari. ff. de auto. tuto.

g ¶ Considera. facit. l. cum opz. ş. nō autē. ibi ratiocinia. j. de bo. que libe.

b ¶ Septimo. vide in simili Barto. in l. q duos. ff. de reb. dub.

i ¶ Octauo. p Sali. hic.

k Intellige. Vide. j. proxime. ⁊ ratio in l. quise patris. cuz seq. s. vñ lib. post Ang. ibi in repe.

l ¶ Extendendas. vtruz sicut in heredem ita in fiscum in quem transeunt bona dānati transeat hr̄ditas delata dā nato vigore huius iuris deliberandi. vide no. Ly. Bal. ⁊ me qō sic in. l. fi gs mihi bona. ş. j. de acqui. here. lz Rapha. ibi contra.

m ¶ Modo. Vide ro. in. l. ventre. ff. de acq. here. nā cū videatur illā viā elegisse illa sibi patear. l. recusare. ş. titius. ff. ad treb. et idem Ange. hic in fine.

n ¶ His premissis. not. q̄ mortuo filio pater non videtur a lij̄sse hereditatez filij̄ vbi erat dos

in notitiā secūdi. ⁊ nisi primus sit heres impossibile est qō secūdus sit heres primi testatoris. vt no. ff. de peti. here. l. iij̄. et ar. ff. de leg. j. l. cū filio. lz impossibile est q̄ ille q nō fuit heres in vita efficiat heres post mortē: q̄ post mortē nemo obligat nec liberat: habit⁹ em̄ ⁊ passiones requirūt subiectū. vt. ff. de ope. lib. l. qui libertin⁹. ş. postbum⁹. ⁊. l. fin. ff. cōmunia pred.

a Jtē pposterū ᵃest prius transmittere q̄ habere añ nos locupletes dici q̄ qō acquisierimus. vt. ff. ad. l. fal. l. pretia rerum. Jtē aditio hereditatis est animi ⁊ voluntatis nō separanda a psona. vt in. c. fi gratiose. de rescrip. lib. vi. ⁊. ff. loca. l. iij̄. q. ⁊ varie sunt voluntates hominū. vt ff. ad trebl. l. q. poterat. Et si dicak qō sciētia tutoris prodest pupillo in bonoz possessionib⁹. vt. ff. de bono. pos. l. seruus. ş. fi. rideo verū est si viuo pupillo fit in actu agnationis deducta: als non transmittit bonoz̄ possessio. eo. ti. l. iij̄. ş. ⁊ acquirere. Jtem si dicatur qō tutor pōt petere tps ad deliberāduz. vt. ff. de iure delib. l. ait prtor. ⁊. l. ij̄. respondeo qō non sequit ex hoc qō fiat trāsmissio: vel pōt dici qō fiat tūc trāsmissio quasi de iure pretorio. Nam in hac ratione transmittitur querela inofficiosi q̄ est odiosa. vt. ff. de inoffi. testa. l. quemadmodum. ergo multo fortius fit trāsmissio iuris fauorabilis ex quo cēsetur ius deliberandi fuit agnitum in iudicio: ita videt trāsmitti sicut trāsmittitur hereditas agnita. Si autem tutor tacuit ⁊ nullū actū agnitionis fecit tūc nulla fit trāsmissio. vt. d. ş. fi vero. in ver. neglexerit. mā negligētia pīsupponit sciētiaz. ⁊ tū ibi aperte dicit qō nulla fit trāsmissio. ⁊ qō hereditas pertinet ad illas personas q̄ vocabātur si minime fuisset infanti hereditas delata: nec potest respōderi: ita clare loquit in hac trāsmissione est deterioris cōditionis infans q̄ sciēs. ⁊ est ratio. q̄ scientia est de natura ⁊ de substātia huius transmissionis iuris deliberādi. ¶ † Undeᵇ quero si infans decessit sup stite patre ⁊ auo paterno in cui⁹ aui potestate erat: vtrū auus patri pferak. ⁊ videt qō fic ratione potestatis. vt hic. in prin. contrarium credo quod preferatur pater tanquaz proximus quia nō est de substātia qō habeat infantem in potestate. vt j. ea. l. ş. ea vero. sed pro prima opinione facit. ff. de acqui. heredi. l. filiulfami. duxit vroꝛ. ⁊ arg. ff. ad macedo. l. filium habeo. Expeditus sum de materia quatenus respicit infantē: et procedo vlterius ad pupillū maiorē infante. in quo ter. dicit iura vetera seruari. l. vt hereditas non agnita non trāsmittat regulariter. Modo quero de rōne differētie que est ratio qō infans trāsmittit ad patrē. ⁊ maior infante non transmittit. Respōdeo qō tpe infantie redet ius libere in solo patre: sed post infantiā requiritur consensus filij̄. ⁊ ideo tempore infantie pater bz plurimū iuris q̄ post. ¶ † Secundo quero nunqd sciētia ᶜsolius patris operet qō filius trāsmittat ius deliberādi in ipsum patrē. respon. nō credo: q̄ nō est lege cautus: requiritur em̄ scientia trāsmittentis non eius in quē fit transmissio. ¶ † Tertioᵈ q̄ro cū pater possit adire inuito filio. vt j. de bo. q libe. l. cū nō solū. quare nō pōt filio mortuo. respon. q̄ deficit psona ex qua ius patris bz fundari. arg. ff. de leg. j. l. cū filio. vnde in isto. ş. finaūt septē annos. est casus ad literā. qō mortuo filio manēte infante pater nō bz ius adeūdi et nō debemᵇ ire p ratiūculas cū habem⁹ ter expressum. ¶ † Quarto q̄ro nunqd sufficiat patri sciētia solius impuberis. et puto sciēs: vñ gñaliter intelligā. idē puto de sciētia. pdigi cui erat bonis interdictū: q̄ acgrere ius deliberādi ad finē trāsmittē-
22 di est merus fauoꝛ. ff. de no. l. cui bonis. ¶ † Quintoᵉ quero nūqd sufficit sciētia solⁱ⁹ tutoris ad hoc vt maiorē infante trāsmittat ius deliberādi. Bar. dicit qō sic. Sed ℨ ium puto: scz ⁊ nolle. vt. ş. eo. l. potuit. ᶠvñ pprie ⁊ plene i dicto solo tutore nō stat deliberatio: al's pari rōne dicas qō sufficiat sciētia curatoris ipuberis. qō nō credo verū. argu. ff. de ap. l. cū in vno.
23 ş. tutor. ¶ † Sexto q̄ro vtrū ℨtra tutorē negligētē dek recurs⁹ heredib⁹ impuberis. nū. glo. qō sic: lz nō dek regressus cōtra patrē negligētē. qō est no. dignū. ⁊ sideras q̄ gl. p̄suppo-
18 nit qō nō fit facta trāsmissio: nam si esset facta trāsmissio non essent heredes impuberis dānificati culpa tutoris existente saluo iure adeūdi apud heredes impuberis. ⁊ sic gl. est p me
24 cōtra Bar. ¶ † Septimoᵇ q̄rit posito qō opinio Bar. esset vera qō sciētia solⁱ⁹ tutoris induceret trāsmissionem iuris de liberādi: nūqd hoc sit verū in sciētia matris ⁊ auie quib⁹ erat delata tutela lz nō infira. Jtē qd de tutore q habebat excusationē qua pendēte decessit pupillus. Rūdeo nō sufficeret talū p̄sonarū sciētia gb⁹ tutela nō inheret. ⁊ idē in tutore dato in testamēto solēni: q̄ nō est tutor añ ℨfirmationē. ⁊ idē esset si in solēni vbi exigeretur tutor: attilian⁹: q̄ si testamētari⁹ nōdū est tutor: ergo sciētia ei⁹ nō est sciētia tutoris: idē puto si sunt

duo tutores in testamēto dati cum clausula q̄ vnus sine alio nihil possit ⁊ tutelā soleniter susceperūt. dico em̄ qō nō sufficit sciētia vnius. arg. ff. de pcu. l. plurib⁹. ⁊. l. titiū ⁊ meniū. in
25 prin. ff. de admi. tu. ⁊. ff. de exerci. l. j. ş. fi plures. ¶ † Octauoⁱ
i q̄rit supposito ad huc qō opi. Bar. esset vera q̄ sufficeret sciētia solius tutoris. qd si primo mortē tutor sciēs ⁊ inde ad pauc̄os dies mortē pupillus nūqd trāsmittit ius ⁊ tps deliberandi. Bar. dixit qō nō: q̄ tpe mortis pupilli nec tutor scit: q̄ p̄ mortuus nec pupil. Porro sciētia dz esse cōiuncta morti: als nō ōr deliberare tpe mortis q nescit. ⁊ ita ℨsuluit. ⁊ inci. ℨ filiū dña scilla. lz hoc dictum nō videt verū q̄ si sciētia iā induxit ius trāsmittēdi supueniēs mors vel memorie infirmitas dānū circa trāsmissionē afferre nō potuit cū trāsmissio sit iuris nō facti. ⁊ id qō est factū trāsmissibile debeat amō permanere in eadē natura. argu. ff. de le. iij̄. l. pater. ş. qndecim. ⁊. ff. qō me cā. l videam⁹. ⁊. l. si ipa. Preterea falsum est qō sciētia dz esse morti cōiuncta: q̄ nec lege nec rōne aliqua hoc pbat: pone em̄ heredē sciētē tandē furere ac freneticare cepisse: certe per hoc nō est interruptū ius trāsmittēdi alioquin ⁊ in dormiēte esset interruptū qō esset ridiculū dicere. vt. ff. de acgr. pol. l. si is qa. o. l. peregre. in pn. nā onus deliberationis ℨ inuus est ⁊ nō vtilis: vñ ex quo semel cepit curare ⁊ pcedere semper labik: q̄ natura iplius ℨtinua est. ar. ff. qđad. ſcrut. amit. l. qui fundū. secus esset in tpe vtili: ergo qō dixi verū est in tpe cōtinuo. vt. ff. qs oꝛdo in bo. pos. ſer. l. iij̄. Profecto tpe mortis nullus decederet. scies: q̄ prius induceꝛ oblivio q̄ aīa a corpore separet. vt. ş. de test. l. hac ℨsultissima. ş. at cū humana. ⁊. ff. de test. l. in aduersa. ⁊ tū trāsmittit ius deliberandi rōne scientie precedētis: vñ falsum est qō sciētia debeat esse morti cōiuncta: q̄ boc esset, cōsiderare exiguū ⁊ extremū tps. ar. ff. de triti. l. in bac. Videꝛs ergo me cōtrariāte Bar. in multis q̄ ipe ponit in. l. q duos. ff. de reb. dub. ⁊ hic. Tu aūt applicādo te ter-
legū, fm cōsilium rectum in hereas sentētie potiori. vt. ff. qui
po. in pig. habeantur. l. claudius felix.

1 ☞ Deliberare dicitur qui nullum actum facit
2 Substitutio vulgaris non impedit transmissionem iuris deliberandi.
3 Opinio vehemēs sufficit ad trāsmissionē iuris deliberandi.
4 Jus semel factum transmissibile transmittitur.
5 Annus a die sciētie transmittit ⁊ nona die impetrationis.
6 Jus trāsmissiōis nō oꝛ in cobatū si adultus decessit ignorās.
7 Successores hereditatum quidam dicuntur ⁊ tamē non sunt successores ex testamento necabintestato.
8 Transmissionum species quot sunt.
9 Trāsmissio legalis dicitur transmissio iuris deliberandi.
10 Trāsmissio cōuētionalis oꝛ que fit autoritate conuentionis
11 Transmissiones non sunt eiusdem nature. 19.
12 Hereditas non adita a quo potest transmitti ad heredem.

Quamtiquioꝛibus. ⁊ cunqꝫ

Cheres sciēs mortē testatoris trāsmittit inde ad annū ius deliberādi qō est annale: lz postea nō transmittit. h. d. ⁊ intelligeᵏ quod null⁹ quātūcūqꝫ suus postea trāsmittit ius deliberādi: lz bñ trāsmitit ius adeūdi p existentiā
k sui heredis: sicut ⁊ trāsmitteret ad posteros etiā post annum sciētie. vt. ş. de his q ante aper. tab. l. i. ⁊. ş. de cadu. tol. ş. in nouissimo. ver. excep. Mā. l. nostra nō emanauit ad trāsmissiōes
l hereditatū restringēdas: lz ad eas extēdēdas. vt pz in ter. in versi. protelandā. i. prozogandā siue extēdendā sicut extenditur tela terentis. Et ideo quecūqꝫ trāsmissiones fiebant vel fiunt aliter q̄ p. l. istaz non sunt refrenate: sed vbi als non fiebant ista lex inducit nouam transmissionem que appellatur transmissio iura deliberandi quod ius cōsistit in iure ⁊ in facto ideſt in scientia facti: quia ignorans deliberare nō potest cū deliberatio sit quedam mediatio ⁊ nemo potest deliberare nisi possit acceptare: lz ignorās vel dubitās nō pōt heredi tatē acceptare. vt. ş. de cap. l. nec nos. et. l. multū interest. ff. de cōdi. ⁊ demō. q̄ deliberatio regrit libertatē arbitrū q̄ l'igno
rantē nō cadit. ş. de cōdi. inde. l. fi. ⁊. ş. de fur. l. manifestissimi.
m ş. finaūt nescius. Modoᵐ reuoco in dubiū quare est opus sic trāsmittere ius deliberādi si pōt ppetuo trāsmittere ipam hereditatē in quoscūqꝫ. Nūd. q̄ forte astrinxit se ad ius deliberandi petendo ipsum a pretore. vt no. Bart. in. l. ex militari. ş. fi. ff. de testa. mili. Jtem est vtile ei in quē fit trāsmissio: q̄ non bz necesse. pbare de patria ptāte qō interdū est difficile. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. lucius. ⁊ fic ad transmissionē iuris deliberādi non requirit. pbatio matrimonij. ⁊ per cōsequēs non apparet qō de matrimonio. pbet in facie eccl'ie sicut als esset necesse qñ hereditas ex matrimonio dependet. vt extra de or.
n co. c. tēpora. His premissis" collige notabilia. Et primo

collige

materna. vide Bal. in. l. j. ş. qui admit. ⁊ in. l. non ob boc. ş. vnde cog. ⁊ in l. si certis annis. ad finem. C. de pac. ⁊ in. l. penul. ş. j. ff. sol. ma. Bar. l. gerit. ⁊ ibi Bal. ⁊ Jo. de imo. de acqui. here. And. barba.

a Adire. Paul. de cast. bic respondet ad istum text. q̄ nihil facit: q̄ nō propterea negat quod per non factum quis videatur adire.

b Damnosa. dicit Paul. de cast. bic qō iste rōnes non obstant: quia a Bart. vult induci additionem quando ipse vel heres eius asserit aditionē fuisse inductā: secus si neget ne sibi ferak p iudiciū.

c ¶ L. si preteritus. respondet vt dixi post Bar. i. l. dos a patre. sol. ma.

d ¶ Secūdo. vide per Bart. in. l. j. ff. de vulg. ⁊ pup. idē tenet Bal. j. l. pro prima. in ver. lz bic queritur. cuz seq. sed vtrū istud ius deliberandi habeat etiaz locum in eo qui poterat dicere testamen-
c tum nullū. Bald. et Jmo. in. l. filio
d preterito. ff. de inoffi. to rupt. et irrito testamento. tenent qō sic. Jtem an habeat locū in bono. posse. Ly. in. l. qui se patris. in fi. col. cū seq. ş. vnde lib. sensit qō nō: reliquit tū subdubio. et illā opi. sequitur Paul. de
3 cast. bic: q̄ regula riter, dantur centum dies ad petendum bo. pos. vt etiam annus liberis. ⁊ sic nō ℨgruit puisio buiⁿ⁹ legis dū loquit de anno deliberatiōis fm eū: sed mirū q̄ nō
4 faciat mentionem e de Lyn. bic in j. q. q tenet cōtrariuz. ⁊ cū eo trāsit Fulgo. in. l. licet. ş. eo. vide per Ro. in. l. qui se patris. post Ang ibi in rep. et facit in. l. j. post gl. et antiquos. ş. de re milita. pro quo in fi. adducit not. in. l. emancipata. ş. qui admit.

e ¶ Quarto queritur. semel ius effectū trāsmissibile trāsmittit. vide Bar. ff. qō me. cau. l. faciat aūt. in materia feudali circa successionē est magna differentia ab vno ad alterū: nā in iure ciuili iam nō valet conuētio successionis. ⁊ tū valet in iure feudali: ergo de vno ad aliud non valet. arg. j. q. j. c. sicut negeri. ⁊ ideo in feudo antiquo filius succedit loco patris. vt. l. fi quis miles. in titu. he sunt cōstitutiones feudales: sed istud est nouū feudū: ⁊ non differt ista successio iure cōmuni: sed cōuētio fieri pōt. vt dicit Bal. in. l. j. qñ nō pet. par. ergo iste nopos non vocabit iure cōmuni pauc. post fratres. et auc. cū cessante. qz ibi deferk hereditas sucessione nō quentione quā habet. l. nō admittit. l. hereditas. C. de pac. quē. nec de iure cōmuni feuda-
f li: q̄ eo iure reuertit ad dūm: si ergo deferk ad aliquē deferk iure cōuentionis: lz bic casus est incogitat⁹ a consuetudine feudali: ideo stabimus regule q̄ est qō vbi sunt plures habiles ad feudum illc pferk qui est gradu primior. vt. c. j. de natu. fuc. feu. per quē text. videtur decidi iste casus argumentando. in cōtrariū tū facit. c. p primū. de natu. fuc. feu. ibi tñ dit

fi fuerit municipio. ş. j. Preterea lz iste annus sit vtilis quo ad principiū tū in. pcessu nō regrit scientia. ⁊ ideo cedit dies ignorāti tā respectu prescriptionis q̄ transmissionis: vñ heredi heredis etiā ignoranti pscribit. ¶ Caue tū q̄ dū iacet heredi-
tas nō pscribit: q̄ ista trāsmissio regrit psonam a qua ⁊ in quā: frustra nāq; trāsmitteret ad heredi-
tatē iacentē cū sit fine aio ⁊ adire non possit. vt. ff. si qs test. lib. esse inf. l. j. ş. scuola. ⁊. ff. de in diē adic. l. si pdio. Et ideo litera designando psonas dicit
5 successoꝛib⁹ suis. ¶ † Quinto q̄rit heres sciēs testit decē mēsib⁹ qō nō adiuit posteā impetrauit a principe annū ad deliberandū nūqd qñcūqꝫ decedit infra j annū principi trāsmittit. ⁊ videt qō non sed solū attēdit annus a die sciētie. ⁊ nō a die impetrationis pdicte. vt in ver. fi em̄ ipse: lz ℨtiū videt qō illud lz locū vbi deliberatio minime est petita sed vbi est petita videt trāsmitti totū tēpus con
f cessum a iudice vel principe. vt no. j. c. o. l. fi. ff. in vlti. gl. nec est mirū si beneficia cōiungank. l. beneficiū legis cū beneficio iudicis. ar. ff. de mili. testa. l. quod dicerat. ş. miles. et. ff. ad carbo. l. idemque.
6 ¶ † Sexto querit adultus decessit non adita hereditate sibi delata. et sic lapsis ponamus vndecim mensibus anni qō tēpus vult restitui ex psona minoris: querit nūqd possit. ⁊ videt qō sic vt tps qō est elapsum in minori etate subducatur de prescriptione: et tū tēpus refundak tanqꝫ quedā restauratio de per dit. ar. ff. ex qui. cau. ma. l. necnō. ş. fi qs sepius. Tu dic qō inter dū ius transmittēdi nō est inchoatū: q̄ adultus decessit ignorans: ⁊ tunc nul la datur restitutio q̄ restitutio est in pristinū statū repositio: sed status ignorātis nullus est quātū ad adeundū vel deliberādū: vñ si heres eius reponeret in illo statu reponeretur in nibilo. preterea l. nostra non distinguendo etiam dicit ignorantez nihil trāsmittere inter dū ius transmittendi est inchoatū. ⁊ actu permanens: tūc quia in tpo nō fuit lesio inchoata ⁊ cōsummata sed in psona successoris tunc non dak restitutio in integ. q̄ successoꝛ dz sue negligentie imputare nisi successoꝛ esset minoꝛ sicut trāsmissoꝛ. vt. ş. de tēpo. in integ. resti. l. ea q̄. sicut si cepisset in adulta etate ⁊ fuisset consummatū in etate maioꝛi non mutata psona: q̄ extremum tēpus est illud qō ledit. vt no. ff. qui. ex cau. maio. l. ab bostib⁹. ş. fi. q̄ in maioꝛi etate incidit nō dak restitutio. vt. ff. de mino. l. iij̄. ş. j. Et attēde q̄ ego ppono qō iste annus currat adultis. vt in auc. de here. ⁊ fal. ş. pupillus. interdū ius transmittendi est exp̄ratū in psona adulti. et tunc heres eius potest restitui ex persona minoris. vt. ş. de resti. milī. l. j. ⁊. l. pātonius. ff. de acqui. here. et. l. non solum. ff. de in integ. resti. ¶ † Septimo querit qd intendit litera dum dicit abintestato ex testamēto vel aliter. glo. respōdet multum no. dicens qō qui dā sunt successores hereditatum: ⁊ tamen nō sunt successores ex testamento nec abintestato: sed quo dā tertio iure: vt pater: occupans iure peculij. Et
7 bo. no. q̄ in leg. si infanti pater non transmiteret post annū deliberationis iuncta glo. cū ter. Idem impubes arrogatus cui debek quarta ex constitutione diui pij. Mā illā deliberans non transmittit nisi infra annū fm glo. qō nō credo verū imo cre-

ad quintū argumentū de successione ciuili non sequit bo cest statutum in feudo antiquo nec. ş. cum vero cōradus. pbat id ad qō allegak cū ibi nō vicak appellatione fratris fratrē cōtineri sed in feu. antiquo fratrē succedere fratre decedente sine filiis. ⁊ sic loquit de successione iuris ciuilis: nec obstat qō oꝛ est dñi principis: q̄ non dz intelligi a preiudicio tertij. nec ob. vi. ratio: q̄ est varietas casuū. Et vide do. Abb. consi. lxxvi. vbi pulchre loquit. vide Lud. ro. cōsi. xxvij. inci. in causa maure bilpanensis. vbi loquit de concessione facta a rege alicui ppter sua merita quod tranfit ad filium ⁊ non ad patruum. vide ibi. And. barba.

f ¶ L. si. ⁊ ibi vide pau. de ca. ac et ful. q tenēt Jtē. ⁊ viō Ly. ibi. i. ş. fi qdē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Constat nãq; no. de questione regni an secundogenitus preferak filio primogeniti. vide Bar. l. si viua matre. ff. de bo. ma. & Old. ff. si. cxxv. ad fi. vbi soluit. cõsuluit pro nepote. & ita etiam decidit Joã. an. in tit. de feu. in addi. mag. sup Spe. & ita etiã decidit do. Pet. de ancha. c. licet. de voto. & in. c. grandi. de sup. neg. pla. in. vi. & Bar. & post Richar. malũ. in auc. post fratres. j. de le. her. cõsuluit pro secundogenito. et ita dicit Joã. de imo. in. d. t. grandi. fuisse obtẽtũ in plona regis Roberti. dicit tñ q de equitate preferatur nepos vt est casus. instit. de bere. abintesta. ℌ. cum filius de rigore secus vt. insti. de leg. agn. suc. in princi. et no. pro filio primogeniti q allegauit hic Bald. et facit quia si non vocetur ad feudum per ius accrescendi sicut dicit Barto. in. l. si mihi et tibi. de verb. obl. & Bald. l. j. ℌ. in primo. de ea. tol. fiue per successionez: q omnia iura in feudo paterno vel no- uo nolunt fratrem fratri succedere si est appositũ pactũ. & modus hic ponit inter gradus succedẽdi. c. j. in fi. de suc. feu. & in. c. j. de bñfi. fra. et. c. j. de gra. et infertur ex cõsuetudine feudorum admitti nepotem ex fratre. et ideo talis inuestitura de qua infra dz recipere interpretationẽ a iure cõmuni in quo filius succedit in locum pris. l. j. ℌ. lex. ff. ad legez fal. facit qõ no. Bald. in. c. j. an. ag. c. j. de gra. vbi in feu. defertur hereditas vt in iure ciuili. Itẽ prouisio hominis in dubio intelligitur ſm naturam rei super qua ponit. d. c. j. ℌ. filia. de suc. feu. & ibi Bald. cũ ergo inuestitura fit facta de feudo: cuius natura est qõ filius fratris simul cũ patruo succedat ita debet interpretari: hoc ptz ex tenore inuestiture vbi dicit ad supuenientẽ vel superuenientes: ergo videtur quod prouideat pro fratribus & ipsorum filijs stante regula qõ vbi est noua species acquisitionis testator prouidens agnatis: videtur prouidere ſm qõ succederẽt abintestato. l. cũ ita legatum. ℌ. fi. iuncta glo. de leg. ij. & sic admittit nepos: facit etiam q in distincte nepos venit loco sui patris: qualiscunq; sit successio feudi facit qõ habeẽ in. c. j. ℌ. j. de gra. suc. in feu. ver. fi vero ibi illius autem agnatus: facit quod habeẽ c. j. de feu. co. vbi quando nõ est decisum de ꝛsuetudine recurritur ad ius ciuile: facit qõ habetur in auc. defuncto. ad tertul. ibi habita prerogatiua. & qõ ibi no. Bal. in. j. q. & in auc. in successione. vbi ibi primi quidẽ iuncto. ℌ. cũ filios. insti. de be. que abintesta. & per ter. l. lege in eadem prerogatiua iuncta. l. meminimus. & in auc. post fratres. facit. c. j. de duo. fra. a capi. inuest. & qõ hic no. Bal. facit copula inuestiture cũ filijs q regrit concursum. l. si heredi plures. ff. de cõdi. insti. itẽ ex tenore inuestiture cum dicit si aliter moritur fine filijs q̃ intelligi possunt de scõ & vltimo ex dictis fratribus morientẽ: nã illa ẏba in superuentẽtes nõ possunt verificari nisi principaliter in filijs fratrũ. facit qõ no. Jo. an. in addi. Spec. in tit. de suc. abintest. vbi dicit qõ cõsuetudo pferẽs fratrẽ sorori in successione prefert pariter filiũ fratris. & sic nepotẽ quã refert ℣De. de anch. in. c. j. de consti. Itẽ q; ille succedit circa consuetudinẽ feudi: nepos succedit cũ patruo. facit. c. j. de bñfi. fra. qualr frater fratri succedit ibi vel vtriq; nouũ acquisie-

do qõ transmittatur perpetuo tanq; infira impuberi vt es alienũ vt. ff. de colla. bo. l. j. ℌ. si impuberi. & l. vlt. ff. si qd in frau. pat. & insti. de adop. ℌ. cuz autẽ. vnde istud exemplũ nõ est vniuersalis successor. vt not. ℌ. de rei vẽ. l. cũ mater. Jdẽ dicit glos. qõ impubes non dicit habere heredẽ tãq; testatus. vt. l. j. ℌ. j. ff. de suis & leg. ibi. l. ij. ℌ. qui testa. fa. pos. arg. cõtra: q̃ verba negatiua verificanẽ siue qs nolit siue non possit. vt. ℌ. de bere. isti. l. ij. ¶ Octauo q̃ro quot sunt transmissionuz species. ℌñ. tres sunt. s. naturalis legalis & cõuẽtionalis. Naturalis trãsmissio est qñ natiuus splendor seu nobilitas a progenitorib; seminat in posteros. vt. C. de cõmer. et mer. l. nobiliores. & talis nobilitas non trãsmittit niſi p legitimã lineã etiã a matre: q̃ si nobilis mulier in corpus suum peccat efficit infamis. & ideo splẽdor dignitatis amittit & nõ transmittit. vt. j. ad orfi. l. fi. qua illustris. & in regula iuris infamibus. lib. vj. et. ff. de sena. l. cassius. ℌ. de nup. l. imperialis. & pfertim si cõmisit incestũ: q̃ vtilitas vite eã fecit humilẽ & deplorata. vt. ℌ. de incest. nup. l. fi qs incestu. & l. humilẽ. ¶ Legalis transmissio est trãsmissio iuris deliberãdi & hereditatũ quesoa iuris ciuilis autorizate conuentionis fit. vt hic. ¶ Cõuentionalis trãsmissio est q̃ autoritate cõuẽtionis fit. vt. ff. de pba. l. si pac. ff. de pac. l. iuris gẽ. ℌ. pactor. ℌ. vt ac. ab heredi. & ꝛ here. l. j. in aut. de nõ ali. ℌ. emphyteosim. ¶ Et q̃ tales transmissiones non sunt ciusdẽ nature: talẽ hic subijcio questionẽ. Constat nãq; qõ dñs Clemẽs quartus quarto kalen. Junij pontifi. sui anno primo anno domini. Mcccxv. concessit perpetuo regnũ sicilie domino Karolo comiti andegauensi filio felicis memorie dñi. Ludouici octaui regis Francoz fratris sancti Ludouici noni regis Francoz & heredibus ipsius domini Karoli et eo descendentib; et inuestiuit eũ pro se et suis heredibus autoritate apostolica de dicto regno cum certis pactis modis & cõditionib; & inter alia qõ semp primogenitus dicti dñi Karoli vel descendentium ex eo ad quos deueniat dictum regnũ succedat in dicto regno & qõ descendẽtes ex dño Karolo & el; heredibus Sicilie regib; mares & femine in eodẽ regno succedãt: fictũ de duob; marib; in eadẽ linea concurrẽtib; primogenit; & de duab; feminis primogenita & de mare & de femina in eodẽ gradu similiter cõcurrẽtib; masculus alijs oib; pferak. Itez qõ si cõtingat aliquẽ de successorib; dicti domini

b

rit. & no. in. c. si in cã. de duo. fra. et. in. c. cũ nõ cõz adus. facit qõ no. Bart. l. ex hoc iure. de iust. & iur. in. ij. q. vbi dicit qõ nepos admittit cũ patruo in locũ patris ad successionẽ. facit qõ no. Jo. an. in ti. de feu. in rub. allegant etiã qõ no. bal. l. ij. ad. fi. C. de suis. & leg. Itẽ q̃ in feudis nõ est dissimilis successio in primonialib; & qb; filioz prioz est cã. l. j. de suc. edi. ff. & nepos

Karoli regem vel reginã Sicilie sine legitima sui corporis ple decedere in futurũ succedãt eidẽ seruatis gradib; si supstites fuerint be pone vcz regis & regine sine prole legitima sui corporis descẽdente frater vel sozor ac collaterales supioris mares vel femine: vtputa patrui vel aununculi amite vel matertere & sursum vsq; ad quartũ gradũ dũtaxat illis collateralib; quos babebat ad progressus vel baberet dũ viueret. et q post suũ obitũ ex ℌ. sdẽ forsitã orieẽ exceptis. Collaterales etiã inferiores succedãt simil; mares & femine: vtputa nepos vl neptis ex fratre vel sozore & inferius vsq; ad eundẽ tantũmodo quartũ gradũ. Et sic inter bas psonas gradus seruari voluit. vt sez prior gradus posteriori gradui preferatur & sic in eodẽ gradu pluribus concurrentibus prioz & natu posteriori & marẽ femine & huiusmodi successionibus maluit anteferri. Itẽ quod pronarũ huiusmodi nulla super stite regnũ ipm sicut predicit ad romanã eccleſiã et eius dispositionẽ libere reuertak. Accidit postmodũ qõ mortuus fuit supstite nepote filio pmogeniti predefuncti & supstite filio suo secũdogenito qui tũ erat maioris etatis quã nepotes. Modo querik quis debeat preferri in successione dicti regni an. l. dictus filius ex ppria pona an dictus nepos ex pona patris. Certum aũt est qõ dictũ pactũ est non solũ pactũ sed lex. vt in. l. pe. ℌ. de dona. inter vi. & vro. Et ideo si quod dubiũ oritur cũ interpretatio legis pertineat ad principem nõ niſi p principẽ potest interpretari. vt. ff. de publica. l. cesar. salua ergo semper principis autoritate. vt. ℌ. de leg. j. ℌ. j. instar. j. de cri. sacri. in. d. q. allegabo pro & ꝛtra. ¶ Et primo pmitto qõ primogenitus[d] idẽ est dicere qõ primo natus: idest q primo vidit lucẽ & totus ad orbẽ processit ad nullũ declinans monstrũ vel prodigiũ. vt. ℌ. ti. prior. j. Lqõ certatũ. & prius & posterius in tpe cõſtit. vt. ff. de stabo. l. aretusa. ff. de reb. du. l. q duos. in prin. & id apparet ex diffinitione tẽporis: q tps est numerus motus ſm prius & posterius. Quãdoq; tñ dicit aliqs prior respectu situs & dignitatis: vt q̃ in altiori loco sedet. vt insti. de bo. pos. ℌ. alia vero. & ibi no. glo. qõ ille est altior qui proximior est domino. Primogenito aũt debenẽ pmogenita. i. iura primogeniture. vt ptz. vij. q. j. c. quã periculosum. vñ sup illud genesis. xxv. paruipendens qõ primogenita vendi disset dicitur in historijs scholasticis. Erant aũt primogenita dignitates quas babuerũt primogeniti in cognatiõibus vsq; ad Aaron

in. c. j. de alie. feu. pa. & in. c. j. de vas. decre. eta. & Bal. in rub. de rerũ di. et Old. in quodã suo particulari cõsi. & q̃ ex Jctu. in uc. fuit acq̃situ patruo defuncto. ideo etiã iure cõi admittak per. c. j. de gra. suc. in feu. & in. c. j. de duo. fra. cũ illa portio deficiẽtis fratris redeat ad dõm ſi aliud non sit in cõuentione expſſum & conuẽtio ista exprimit fratrẽ non filiũ fratris: ergo ad filiũ nõ extẽdit. l. si vnus. ℌ. ante oia. ff. de pa. & ideo cum tenor inuestiture deroget omni nature feu. vt in. c. j. de duo. fra. ibi ꝑpter tenorez inuestiture. facit qõ no. Bald. in. l. liberti. C. de ope. lib. ver. quero primo de ita ij. q. vbi nullum ius filio queritur patre viuo in emphy. & feudo. vt ibi dicit ita hoc casu donec aliqs de fratrib; supersit non admittak nepos. facit qõ no. idẽ Bald. in. d. l. liberti. in ver. r. Sed dubitak de tali. q. vbi dicit patruũ pferẽdũ in regno. & qõ no. i cle. pasto. de re iudi. facit quod no. Bal. el. j. C. q̃n nõ pe. par. ver. ℌ. si de hoc fuerit. & qõ dicit Barto. in feu. esse locũ iuri accrescendi ſm qõ respondetur ei qõ dicũt aliqui in contractibus nõ esse locũ iuri accrescẽdi. & cõcluditur pro patruo. And. bar.

b ¶ Successorib;. de hac. q. vide decisionẽ per Bal. in. l. ij. ℌ. j. de suis & leg. scripsi post Bar. ℌ auf. post fratres. ℌ. j. de legi. here. cũ concor. ibi signatis.

c ¶ Modo. quid aũt si statuto cauetur qõ primogenitus regis succedat regno. vide Ly. & Sali in. l. imperialis. ℌ. illud. ℌ. de nup. et Sali. in. ℌ. mẽbro. tenet contra Ly. p regulã. l. in delictis. ℌ. fi extraneus. ff. de nox. tunc enim cum agitur de successione talis primogenitus dicitur filius regis: & illo tempore quo dictus pater non esset rex.

d ¶ Primogenitus. quis dicatur primogenitus. vide. j. prin. & per Bald. in. l. ij. ℌ. de iure emphy.

babebat

habeat enim primogenitus vestẽ spiritualẽ quam induebat tantũ in sacrificio offerendo & recepturus finalẽ bñdictionẽ a patre. Itẽ in solennitatibus & cõiuijs benedicebat minoribz & in bis duplicem cibozportionẽ recipiebant: tradũt etiam qõ in diuisione hereditatis semper duplũ recipere solebant. Ex quib; apparet qõ primogenit; etiã in vita patris habet quedã iura que naturaliter appellanẽ primogenita. Quedã vero iura ꝛsequiẽ post mortẽ patris vt ius succedẽdi: hoc autẽ verbũ primogenitus ſm naturã intelligi debet. i. q primo natus est. vt extra de verb. signi. c. ioseph. Et ꝓprie dicit masculinũ qõ primo aperit vulvã ſm Raba. vcz vt refert catholicon semp primogenitos & primogenitas rubẽ primogeniti Jsrael eo qõ violauit thoz patris data sunt filijs Joseph: nã dignitas q̃ recedit ab indigno applicat proximiori gradui. facit extra de voto. c. licet. & ar. ff. de cõtratabu. l. ij. ℌ. si emancipatis. Jstis ergo ꝓmissis arguamus primo ꝓ nepote. et sic ois q surrogatur loco alterius recipit gradũ illius. hoc videmus hic in patre qui surrogak loco filij instituti qui pro instituto & in primo gradu debet haberi quasi ab initio ipe pater fuisset institut;. vt. j. de bo. q̃ libe. l. cũ non solũ. ℌ. similiq; modo: sed nepos surrogak loco patris sui ergo iure potestatis & artificio recipit iura patris & pmogeniture. ¶ Scõo fic. ius primogeniture est ius dignitatis adepte ergo iure naturali atq; ciuili descendit in posteros. vt. ff. de interdi. & releg. l. ij. ¶ Tertio arguo ad idẽ. sic se hz dignitas pmogeniture q̃ admodũ se hz dignitas ingenuitatis i qua calamitas patris nõ nocet filio. vt. ff. de lib. & comm lib. l. ij. ver. quoniam illis. ¶ Quarto sic. in quib; quis magis cõsideratur vt filius quã vt heres talia iura trãsmittit filius moriens etiã viuo patre. vt. ℌ. de secun. nup. l. in quibus. sed in dignitatibus et officijs magis attẽdit filiatio q̃ hereditas. vt. ff. de ope. li. l. vt iurisdi. ℌ. fi liberi. ergo &c. ¶ Quinto sic: sicut reliquie prioris tutele excludũt sequẽtem tutelam. vt plene no. ℌ. de test. tu. l. j. ff. e. l. si qs sub cõditione. ita reliquie primogeniture debent secundã genitũra excludere: hz nõ est dubiũ qõ nepos est naturalis & intrinseca reliquia vt sic dicã patria. & ex eodẽ corpore censenẽ vna pona. vt. ℌ. de impube. & ali. l. fi. ergo sequit qõ dict; nepos preferat. ¶ Sexto boc ꝓbak euidẽter: q ex pressum est qõ in feudo nepos obstat patruo suo. vt in. c. j. de na. suc. feu. & in. c. j. de gra. suc. in feu. col. r. ¶ Septimo q̃ hoc nõ est tã ex vi trãsmissionis a filio in nepotẽ quã ex ꝓpria forma & naturali feudi. Mã ꝛsuetudo que est altera natura vt ꝓbak. ℌ. de ꝓba. l. actor hoc iure in feudis vsa est & minime sunt mutãda &c. vt. ff. de le. l. minime. & l. de quib;. ¶ Octauo quia nepos nõ tam venit ex trãsmissione quã ex bñficio dñi & certe etiã ex natura cõtractus: nã cũ ipse habeat formã & originẽ a primogenito ita reuocandus est ad intellectũ primogeniti nec ab eo ſeparãdus. ar. ff. ad. l. fal. l. j. rõne. ℌ. fi filio. ver. eteñ nepos. ¶ Nono q̃ primogenit; nascendo se includit. & cũ hoc secũdogenitũ ꝑpetuo excludit: ideoq; durante filia causa excluſionis q̃ durat. ꝓ interesse excludẽtis cui; interest transmittere in filiũ suum ꝓpter naturale votum. vt. ff. de inoffic. testa. l. nam & si parẽtib;. in princ. necessario sequitur qõ ipsa durabit exclusio: q̃ quod vni est collatũ alteri est sublatũ. ff. de leg. j. l. qõ in rerũ. ℌ. si quis post. ¶ Decimo sic. hz possessio ad suũ heredẽ nõ consueuerit transmitti. vt no. in. l. cũ miles. ff. ex quibus cau. maio. tũ in feudis: q̃ filius viuo patre intelligitur inuestitus ac etiã possidere contineak in eũ ꝑ possessio sine alia inuestitura. vt no. in. c. j. de feu. cog. col. r. adeo qõ viuo patre non deest filio ius sed administratio ius ergo qõ habet transmittere potest. vt. ℌ. co. l. fratris. Porro illa est transmissio necessaria in qua non considerantur iura cõsensus: sed iura nature: vnde l. filius viuo patre nõ posset ex aliquo suo cõsensu sibi iura patris sui vendicare. vt. j. de capt. l. nec vor. tñ ius necessariũ primogeniture trãsmisit quia iura naturalia sunt inſeparabilia & impossibile est non haberi qõ natura insirit. vt. ff. de pac. l. ius agnationis. Et hanc opinionẽ tenet Nico. de mata. nisi verba cõcessionis feudi aperte dicerẽt cõtrariũ. vt dixi. ℌ. de ope. libe. l. liberti. Sed hec ẏba non dicũt contrariũ & in dubio sunt interpretanda ſm ipsius feudi naturam & generalẽ cõsuetudinẽ feudoz. Nam nunq; est recedendũ a rei natura in dubio quinimo verba sunt potius trahenda ad naturã rei quã econtra natura ad verba. vt. ff. de dam. infec. l. damni. ver. qõ in ſtipulatione. & l. si vno. ff. loca. Et licet dicatur papã Bonificaciũ aliter pronũtiasse ius tũ alteri; ſ. dñi regis Ungarie: tũc indefensi minuere nõ potuit. ar. ff. de mili. testa. l. cũ filius. facit qõ not. per Lyn. de le. l. digna vor. Et ista opinio multũ inualuit in maximis regnis Francoz & Anglie: ergo q̃ eã semp crescere & inualescere videmus seruare debemus. ff. de fun. instr. l. quesitũ. ℌ. si fundus. ibi quã

sententiã &c. ¶ Mũcantecẽ ad partem cõtrariam veniamus intuendũ & pmittendũ est qõ interꝓtatio legis est necessaria & pbabilis. vt. ff. de leg. l. j. & ibi no. Et ideo vbi est casus legis nulla est dubitatio: ℌ casus legis est ꝓ filio regis. i. ꝓ nõ rege Roberto in. c. pasto. de re iudi. in cle. Itẽ papa Bonifacius in cuius statutis nõ est repertus error: vt ptz in tota illa aurea cõpillatiõe sexti libri decretalium ita determinauit. Et princeps põt etiã de facto ꝓprio iudicare. vt in. l. ꝓpri. ff. de bis q̃ in test. Nam hoc facit ex summa ꝓtate in qua fungit vice dei. Si ergo ita determinauit sedes apostolica ridiculum est & quasi hereticum disputare: q̃ iniuriam facit iudicio reuerẽdissime synodi. vt. ℌ. de sum. tri. l. nemo. Sed posito qõ de bis nõ esset aliqua decretalis: ℌ solum dic tamẽ naturalis & ciuilis rõnis & ars boni & equi que precise est idẽ qõ ipm ius a iustitia pẽdẽs. vt. ff. de iusti. & iure. l. j. in princi. & ff. de excusatuto. l. scire opz. ℌ. sufficit. ibi dum dicit idẽ sufficit firmare ex ipsa naturali iustitia ostẽditur filium regis esse potiorẽ filio primogeniti suppositio qõ fili; primogeniti fuerit nat; post patruũ: & hoc multis rõnibus. Et primo quia prior tpe ergo potior in iure: nõ emi habet ante se nascendi ordinẽ prioriẽ: vñ successio incipit ab eo: q̃ prima etas reperit in ipso & hoc est beneficium etatis non filiationis: q̃ filiatio sine etate non est causa ꝓlationis ℌ etas: qõ ergo tempus sibi vsurpauit alteri concedi nõ debet. vt. ff. de po. lib. l. ſi filius. ℌ. cũ filius. verſi. et fine dubio. ¶ Secũdo fic. ius qõ non est cessibile nõ est trãsmissibile. vt. l. ex plurib;. ff. de admi. tut. sed ius etatis nõ põt cedi. vt insti. de vsufru. ℌ. fimitur. & ff. loca. l. si quis domum. ℌ. huic. & ff. de leg. ij. l. peto. ℌ. prediũ. & ff. de pig. l. ex vectigali. ¶ Tertio fic. vera sunt itelligãda ſm ordinem debitũ: vt. ff. de lib. & postbu. l. gallus. ℌ. j. Sed ordo iuris & nature prefert filiũ nepoti in bis que nõ possunt vtriq; cõpetere sed debent regi ab vno: iniquũ emi esset nepotẽ preferri filio. vt. j. de bo. ma. l. viua matre. ¶ Quarto fic. vbi cõsiderak etas ibi cõsidek successor & nõ predecessor in bis que post mortẽ ꝓdecessoris sumunt initiũ vel effectum. vt. ℌ. de tẽpo. in integ. resti. l. ea que. ¶ Et ideo si minor succedit maiori vtik iure minoris et ecõtra: si ergo minor natu succedit maiori natu debet censeri ſm suã etatẽ non ſm etatem predecessoris quãtum ad beneficia cõsequẽda que sumunt originem ex persona & non reperie bank in persona predecessoris ꝛsummata sed consummanda. vt. ff. de mino. l. emilius. ¶ Quinto fic. q̃ nemo dixerit etatẽ filij esse etatẽ patris. vt. ff. ō adop. l. si pater. ℌ. fi. vnde cũ etas est ꝓpriũ subiectum beneficiũ non potest in alium transmitti. ¶ Sexto q̃ filius est causa ꝓxima nepos remota & de causa proxima intelligit sensum nõ de causa remota. vt. l. qui liberis. ℌ. hec verba. ff. de vulg. sub. ¶ Septimo quia nepos nõ põt dici primogenit; nisi ficte & improprie cũ sit ꝛtra natura les terminos veritatis: ℌ nos nõ debemus attẽdere fictionẽ. vt. ff. de neg. gest. l. ij. ℌ. hec verba. q̃ abusio est vitanda. vt. ff. de suis & leg. l. itez ptor. ¶ Octauo q̃ nõ põt venire per aliũ aliqs quando ille alius medio tẽpore est extinctus vel inhabilitatus. arg. ff. cõmu. prædi. l. fi. & no. ꝑ Ly. j. de leg. ber. auf. post fratres. ℌ filius primogenitus fuit medio tpe extinctus ergo eius primogenitura nihil nepoti patrocinak q̃ recessit ab aula. ¶ Mono hec probãtur quia verba dicunt de primogenito regis qõ sapiẽtes ita interpretari debent. l. de primogenito q supuiuit tẽpore mortis regis. vt. ff. de vulg. sub. l. in substitutione filij. & ff. de testa. tu. l. tutoribz datis. sed tutoribz mortis regis nullus est ante genitus q̃ filij;. ergo cõparatione facta ad nepotem ipse est primogenitus: licet alium habuerit ante se ℌ ad aliũ nõ põt fieri cõparatio: q̃ comparatio requirit duo extrema & ambo vera. & facit insti. de leg. agn. suc. ℌ. ꝓpri. ¶ Decimo hoc ꝓbak euidenter cõparãdo legem tutori: nã lex est expſſa q̃ tutela legitima vel fiduciaria plus cõſistit in filio q̃ in filio filij. ff. de leg. tut. l. ij. ℌ. fi duo. et. ff. de ope. lib. l. si cũ duobus. ver. nec quicqd. ff. de bo. lib. l. cõmuni liberto. ff. de assig. lib. l. si ex duob;. Et ꝓ hoc ratio naturalis q̃ expedit regi a seniori. ff. de leg. ij. l. cũ pater. ℌ. pater pluribus. & id a postolicus videtur cogitasse: q̃ de regno cui rex puer erit & intẽtionẽ suã ꝑ decessor põt apostolicus declarare cũ nõ fit ficut alij boies terreni nec imperatorẽ excipio cuz apostolicus sit ꝓncipalis vicarius Jesu christi & vltra buma nã naturã habeat ptãtẽ q̃ ex ore altissimi ꝓdijt. eccle. xxiij. vnde ipse est princeps regnũ terre. Apoca. j. ¶ Itẽ ẏba videtur loqui de primogenito ex herede in regno. i. q̃ ex patre rege natus est. vt. l. filium diffinimus. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iur. Sol. q̃stio stat in hoc vtrũ istud punctum determinetur ꝑ verba feudi necne: nã cessantibus verbis ſm tacitã naturam feudi ꝓferẽt nepos: q̃ aut verba sunt satis ꝓegnantia & dubia & opiniones doctorum sunt ꝓ et cont ra ad ne-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tessariā ⁊ probabilē interpretationē principis recurrēdū est.
2 C. de leg. l. i. ⁊ ideo soluat a pollo. ¶ ⁊In tex. ibi annale tps, circa banc transmissionez sic distinguo plenius q̄ sic fit tractatum si querat q̄s hereditatē nō aditam qs possit trāsmittere ad heredē: nam aut ille qui trāsmittit est suus heres aut non suus. ⁊Primo casu siue sciat siue ignoret hereditatē sibi delatā esse ad quoscūq; siue suos siue extraneos ppetuo transmittit cū bñficio tñ abstinēdi. vt. ff. de cast. pe. l. hereditatē. ℌ. i. de acq. here. l. si qs filiū. ℌ. i. ⅋ gl. in hoc aliud sentiat. vt dixi. s. l. proxi. ¶ Si aut[a] nō erat suus aut erat de liberis aut nō. ⁊Primo casu trāsmittit etiam ignorās ad liberos siue sit in ptāte siue nō. vt. j. de bis q̄ ante aper. tab. l. j. non aūt ad superiores. vt. j. ad orfi. l. ℌ. ⅋ gl. ℌdicat in dicto ti. j. de bis q̄ añ aper. tab. p. l. apud hostes. j. de suis ⁊ leg. ⅋ illa loquit̄ in suis. ¶ Scōo aūt casu aut erat infans habēs parētes per masculinā lineā in quo⁊ erat ptāte puta patrē auū vel similē. ⁊ idē si quocūq; casu fact⁹ erat sui iuris ⁊ si mouit in infantili etate trāsmittit ad predictos parētes quasi sibi quesitum. vt. s. l. proxi. ℌ. eam vero. aut nō erat infans tpe quo decessit. ⁊ tūc aut ignorabat delatā sibi hereditatē: aut sciebat: si ignorabat nō trāsmittit. vt. s. eo. l. q̄ñ. ⁊. s. l. pxi. ℌ. si vero. nisi decederet ignorās iusta absentia: q⁊ tūc daret testamēto[b] ei⁹ heredi ad adeundā hereditatē vel saltē ad agnoscendam bo. pos. ex persona defuncti. vt ff. de acq. her. l. cū quidā. ⅋. l. pantonius. si aūt sciebat aut iam cessit dies hereditatis adeūde aut non: si cessit dies ⁊ sciebat hereditatē delatā si quidē decessit infra tps datū ad deliberādum q̄ est bodie nouē mēses fi. ⁊ datū est a iudicibus ⁊ si datū est a lege vel a principe est annus. vt hac. l. ℌ. j. c. l. fi. ℌ. ℌ. q⁊ quidam. tūc trāsmittit ad heredes hereditatē q̄ eā adire possit infra tps q̄ sibi supererat de eo tpe. vt hac. l. in fi. ⁊ Si aūt decessit post p̄dictū tps nihil trāsmittit ad heredes. vt hac. l. in fi. Fallit i casib⁹: vez cū distitulit adire ꝓpter vindictā dā mortē defuncti. vt. ff. ad fil. l. si. qs in graui. ℌ. eleganter. ⁊ q̄ñ distulit petere bonoꝝ pos. ⁊ hereditatē a dire institut⁹ ꝓpter euz q est in vētre ⁊ est ꝑcrit⁹ ⁊ iterūm mouit vel difert ꝓpter q̄stionem salsi motā cōtra testm̄ in quo est scriptus ⁊ interim moritur vel differt ꝓpter filium natū q̄ subiectus dicit̄ q̄ dicit se debere succedere. Et ideo script⁹ vel alius qui succedit abintestato nō adīt ⁊ interim mouit. vt. ff. de ℨ tab. l. illud. ℌ. fin. et. l. seq. ff. de acq. here. l. vētre. ⁊ de bo. lib. l. filius. ℌ. ſi. ⁊. ff. ad carbo. l. scripti⁹. Si aūt nondū cessat dies puta q⁊ sub conditione erat institutus ⁊ cōditio nōdū venerat tūc nullo modo trans/mittit. vt. j. de cadu. tol. ℌ. finaūt aliquid. Nico. de mata. Sed hoc latius superius explicaui. dicta aūt ꝟba Nico. ita formaliter refero vt nihil antiquitatis ignoret nec occultentur ingenia magnoꝝ virorum quibus furtim multi detrahunt.

a ¶ Si autem. not. ad. l. i. j. de bis qui ante aper. tabu. et Bar. ibi cōtra.

b ¶ Testamento. vi de Bald. in. l. j. in xviij. op. s. qui admit.

1 ¶ ℨ Institutus quis dicitur pluribꝰ modis.
2 Institutus licet dicat adeo ex millesima parte tamen aditio potest trahi ad vniuersum.
3 Preteritio dicitur potentior q̄ ius accrescendi.
4 Heredi quandoq; expedit se ꝑgerere ꝓ millesima parte.
5 Hereditas pupilli nō ⁊z separari ab hereditate paterna.
6 Existentia sui heredis confirmat tabulas pupillares.
7 Institutus vnam partem p̄t dimittere ⁊ aliam agnoscere.
8 Heredes duo instituti si acierunt ⁊ vnus restituatur in integrum eius portio non accrescit inuito.

c ¶ Quidam. hanc legem habeo satis bñ lectā p mar. fil. in lectu. Guil'. de cung. super. C.

9 Aditio vna an sufficiat ꝓ omnibus.
10 Variatio est permissa super diuersos actus.
11 Substitutus p̄t repudiare ex institutione ⁊ postea ex substitutione pupillari adire.
12 Renūtians institutioni facit contra voluntatem defuncti.

d ¶ Standuz. vide Bal. in. ℌ. quibus. s. in. j. consti. ⁊ in. l. j. s. de fur. ⁊ quod. ℌ. prime sequitur.

13 Substitutio pupillaris nemine adeunte ꝑ possit confirmari ex primo gradu.
14 Succedendi ratio cessat ꝓ parte abintestato.
15 Existentia sui heredis dicitur triplex.
16 Substitutio tacita pupillaris quid operatur si impubes repudians habet successionem ex pupillari expressa,
17 Judicium animi apparet fuisse ex perseuerantia.
18 Hꝛdes gdā fuit ex posthtō necessarij ⁊ tūc expirat vulgaris.
19 Jus accrescendi regulare et ius accrescendi irregulare qualiter differunt.
20 Que non prosunt singula multa iuuant.
21 Jus accrescendi si mater est in medio magis accedit ad matrem tacite q̄ expresse.
22 Hꝛditas redigit ad instar legatarioꝝ adeunte coherede vli.
23 Testator substituendo interdū immiscet substitutionem.

20.3

c ¶ Aidā elogio. Institutus in diuersis partib⁹ nō p̄t vnam ptē amplecti ⁊ alterā repudiare hoc primo. Institut⁹ et pupillariter substitut⁹ non p̄t institutionē amplecti ⁊ substitutionē repudiare. hoc scōo fm Old. ¶ Dividit in duas partes. nā primo querit. scōo soluit. secunda ibi vtrancq;. Jtē prima subdividit in duas partes. nā prima q̄rit de hereditate paterna. scōa de pupillari. scōa ibi similiq; modo. Item scōa subdividit in duas. ⁊Primo loquit̄ in institutione. Scōo in substitutione: nā dū dicit siue in institutionib⁹. rū. prime questioni. Et dū subdit siue in pupillari substitutione. rū. secūde

1 questioni. ¶ ⁊Et ad euidētiā premitto q̄ interdū quis est institutus tm̄: interdū substitutus tm̄ interdū institutus et coheredi substitut⁹: si quidē est institutus tm̄: aut vnica institōne. ⁊ nō loquit̄ hec. l. ℌ. l. j. de acq. he. ⁊Aut plurib⁹ institutionib⁹ in eodē testō. ⁊ loquit̄ hec lex. ⁊Aut plurib⁹ institutionib⁹ i diuersis testamētis. ⁊ loquit̄ insti. qui. mo. te. infir. ℌ. posteriore. ⁊ illa nō est nostra materia ℌz legis si qs posteriore. ff. ad tre. Si quidē est substitut⁹ tm̄ ⁊ nō institut⁹ nō loquit̄ hec lex: ℌz in pupillari substōne loquit̄. ff. de vul. sub. l. ℌz si plures. ℌ. filio. i vulgari ⁊ loquit̄. eo. ti. l. mozib⁹. ℌ. ℌz si ita. Si vero est institutus ⁊ substitut⁹ pupillariter: si quidē adīt ex institōne ⁊ supuenit tps mortis impuberis loquit̄ lex nostra: si aūt non supuenit ℌz ante impuberē obīt. loquit̄ de acq. here. l. qui patri heres extitit: q̄ est notabilis cui⁹ sensum infra clarum reddā. Si vero repudiauit ex institōne loquit̄. ff. ⅋. l. quesitum. Si vero fit institutus ⁊ substitut⁹ vulgariter: si quidē adīt ex institutione loquit̄. ff. ⅋. l. si qs heres. Si vero repudiauit ex institutione loquitur. ff. ⅋. l. si tu ex parte. ℌ. itē si tu. ⁊ hoc q̄ñ substitutus supuiuit. Si aūt mortuus est pendēte conditione substitutionis vulgaris loquit̄. ff. de su. ⁊ leg. l. si ex pluribꝰ. ⁊. ff. de vulg. sub. l. sed si plures. in prin. facit. eo. ti. l. coheredi. in princi. Et hoc q̄ñ qs est institutus ⁊ substitut⁹ directo coheredi suo. Si⁊ si est substitut⁹ fibi loquit̄. ff. de vulg. sub. l. ſi. Si vero est. institutus ꝑ fideicō. coheredi substitut⁹ loquit̄. ff. ad trebel. l. here des mei. ℌ. cū ita. ⁊. l. qui filiū ⁊ filiā habebat. in prin. ⁊ gl. ff. de

2 leg. j. l. cū filio. ¶ ⁊Scōo premitto ad euidentiā q̄ quādoq; quis adīt tantū q̄ñ; repudiat tm̄: quādoq; miscet simul vel successiue additionē ⁊ repudiationē. primo casu loquit̄. ff. e. l. si exasse. vbi scias q̄ licet institutus dicat adeo ex millesima parte: tm̄ ad vniuersum q̄ ei acgrī p̄t se trahit aditio tripli ci rōne. prima rōne indiuidue cōfirmationis testamenti q̄ fit adeundo hereditatē. vt in. l. si seruus cōis meus. in prin. ff. de stī. ser. Scōa ratione indiuisibilis acquisitionis: q⁊ cum ius acquisitionis depēdeat nō ex sola heredis voluntate vel opinione ℌz ex testatoris ⁊ legis dispositione nō p̄t scindi per heredē q̄ vnicū est. ⁊ q⁊ potētius ⁊ nobilius est ens q̄ non ens merito pars agnita alia ad se trahit. ⁊ ibi cōuenit hoc etī sciuit vel scire debuit adiens et ideo sibi imputet. ff. eo. l. ſi duo. Tertia rōne euitāde conditionis. Nā non p̄t quis decedere ꝓ parte testatus ⁊ ꝓ parte intestatus q⁊ naturaliter inter se pugna est testati ⁊ intestati. vt in. l. ius nostrum. ff. de reg. iur. et hec vera nisi heres errauit in quota. vt. ff. cod. l. ex semisse

¶ Scōo casu q̄ñ repudiat tm̄: ℌz in minori parte cum sit institutus in maiori siue hoc faciat sciēter siue p errorē nō ⁊z repudiatio. Et est ratio q⁊ cum repudiatio sit quedā priuatio nō ⁊z annerū ius accrescēdi: quia fundamētum iuris accrescendi est portio: vñ alia particula remanet indispōsita ergo adiri p̄t sed adita trahit ad se totā ergo nihil obfuit repudiatio.

¶ Tertio casu q̄ñ heres facit duos actus ℨ tos. ſ. q⁊ adīt et repudiat. ⁊ tūc aut sub vno cōtextu loco ⁊ tpe ⁊ videt nec trum valere. vt in. l. vbi repugnātia. ff. de reg. iur. in ℨtū videt vltimo verbo ſtādū[d] q⁊ euolat emissum semel irreuocabile vbi

d ex quo acqsitū est ius alteri impossibilis est penitentia. ff. e. l. aristo. in decretis. si aūt successiue tūc aut illud q̄ ꝑmo factū est ⁊z aut nō. si fic tūc ꝑualet q̄ ꝑmo fit. Si nō: stat vltimo facto aut nō ꝑmo: quia q̄ valet semp potē⁹ est eo q̄ nō valet. Quecūq; em̄ reuocari non p̄t si semel sunt semp sunt ex natura durationis. ff. de act. ⁊ ob. l. obligationum fere. ℌ. placet. ff. de leg. l. nemo p̄t. ff. de mino. l. ℌz fisti. ℌ. sed q⁊ papi. ¶ Quid ergo si sic dicit heres adeo nō adeo hereditatē vel nolo volo hereditatē iste vtitur ℨtate eadem rōne verboꝝ nunquid ergo stabimus ꝟbo primo an postremo an neutro. ꝓpter incōstantiā loquētis. sol. in reb⁹ impfectis vltimo ꝟbo stādū est q̄ñ in ipsa stat forma ⁊ forma est vltima pfectio substantialis cuiuslibet rei id ergo q̄ significat ꝑ vltimum verbum dicit̄ significari p totā oratiōnē. vt. j. de instī. ⁊ sub. l. vlti. sed in reb⁹ perfectis ⁊ iam dispositis stamus forme primitus date q⁊ data forma substantiali impossibile est sibi vnire altā eque substantialē. vt. l. pfecta. j. de dona. q̄ sub mo. ¶ ⁊Tertio premitto ad euidētiam quod sicut substitutio est potētior ꝓ ius accrescēdi. ff. de iniu. test. l. pe. sic institutio est potētior ꝓ ius accrescēdi: vnde datio coheredis alteri impedit ius accrescēdi adeūte herede. Jtem quoq; si quis ipsi sibi datur coheres q⁊ iure sue

iure sue institōnis capit plures institutiones de se factas. vt hic excluso alio coheredē. q⁊ duplici iure. ſ. institutiōis ⁊ accrescēdi in eadē ꝑsona cōiunctis necesse est in ꝑsona alterius coheredis excludi merū ius accrescēdi. ⁊ ideo si ego ꝑmo sum institutus in quatuoꝝ vncijs ſcōo in illis quatuoꝝ. Seius aūt in alijs quatuoꝝ ⁊ adeo hereditatē ex ptib⁹ q̄tuoꝝ ⁊ repudio ex alijs q̄tuoꝝ nō accrescit Seio ⁊ mihi ℌz mihi tm̄ q⁊ ipstud ius accrescendi est institutio de me facta ⁊ ego q̄ semel sum heres voluntarius sum deinceps necessarius heres ex tacito iure accrescēdi q̄ est ex le. ff. e. ſi seruꝰ cōis. ab extero ꝑferē ꝑexpressum ius accrescēdi q̄ est ex testō ⁊ lege ⁊ hec lex hoc determinat. Et no. q̄ nō refert siue testator iubeat siue roget aliquez esse heredē. vt. l. q̄ñ indignū. s. de testa. q⁊ semp videt iubere quantū inest. vt. s. de neccel. ser. l. cū quedā. in fin. Jtē si testator dicat ſubeo q̄ fis heres in alijs duabus q⁊ ꝑmissio intelligit ad ius referrinec disponere aliq̄ iuri ℨtiū. ar. de here. instī.

4 l. cū ꝑponas. ¶ ⁊Quarto premitte q̄ q̄ñ ꝑ expediret heredi esse heredē ex millesima pte puta si hereditas est dānosa: sunt aūt ibi alia cōmoda q̄ nō cōcernunt corpus hereditariū vt sepulchra ⁊ cetera fil'ia. vt. ff. de ope. li. l. liberti. ℌz nō expedit creditoribus nec est de mēte testatoris. ideo est facta ista lex. ⁊ erat huius. l. dubitatio: q⁊ testator diuiserat ⁊ q̄ñ in plurib⁹ q̄ssonis reperiebat in eadē ꝑsona reperiri videbat. ar. ff. si cer. pe. l. singularia. ℌz hāc dubitationē remouet hec lex fauore testamētoꝝ: deinde pone casum q̄ clarus est. ¶ Jtem no

5 tabilia ex summario collige. ¶ ⁊Item not. q̄ hereditas pupilli nō ⁊z separari ab hereditate paterna. ¶ Jtē no. q⁊ iudicū testatoris aut est ex toto acceptādū aut ex toto repudiandū. ¶ Jtē no. q⁊ nō ꝑmittit diuisio voluntatis. ¶ Et not. ad euidētiā gl. q̄ñ gl. signat duo ℨtia. vnū ad primā partē de. l. si tu ex pte. ℌ. fi. q̄ nō soluit nisi in ver. si vo vna. scōm ad scōam partē. de. l. q̄stū. ⁊ id solūdo ꝑsequit̄ vsq; adversi. itē cū vn⁹. ⁊ repilogat vsq; ad ver. vbi aūt ex testamēto. ¶ Signat etiā ad primā alia duo ℨtia vnū de. l. cū hereditate. aliud de. l. si ex duobus. ¶ Jtē ad scōam partē signat aliud contrarium de hereditatib⁹ separatis. s. de secū. nup. l. gñaliter. ℌ. ſi i bis. q̄ soluit in primo mēbro distinctionis. ⁊ gl. hoc dicit. in summa diuersarū hereditatū principaliter delatarum p̄t vna adiri alia repudiari: sed pluriū portionū iure institutionis delata rū altera sola renūtiari nō p̄t: sed institutiōe ꝑius repudiata ex vulgari p̄t adiri. at q incipit ab agnatione substitutionē repudiare nō p̄t nec; vulgarē nec; pupillarē ⁊ si nec; sui heredis existētia nec aditio cōfirmat tabulas pupillares caduca sit substitutio pupillaris et repellit substitutus q instī-

6 tutionē repudiauit nō ratione cōtrarietatis sed rōne caducitatis. h. d. ¶ ⁊Mo. q⁊ existētia sui heredis etiā repudiātis cō firmat tabulas pupillares etiam in fauorē repudiantis: licet iste talis casus sit dubius fm Azo. ℌz heres impuberis ex substitutione nō p̄t repudiare institutionē pupilli etiā si pupillus poterat. ⁊ hoc est no. fm Jo. nō ob. l. ſi q̄s filiū. ℌ. j. ff. eo. q⁊ ibi loquit̄ in herede sui nō ꝑ substitutionē: nam substitutus sumit admiculū ex testamēto. ⁊ ideo nō p̄t vnū. ⁊ idem integrale. ideſt testm̄ diuidere. vt hic. arg. l. eum qui. ℌ. qui pro

7 parte. ff. de bis qui. vt indig. ⁊ ista est summatio gl. Tamē vt vberior fit sermo. ¶ ⁊Oppo. q⁊ quis possit vnā partē dimittere aliā agnoscere. ff. de acq. here. l. si tu ex parte. ℌ. item si tu. vbi dicit q̄ si sunt tres instituti heredes. primus in duabus vncijs. secūdus in quinq; vncijs. tertius in alijs quinq; ꝑ primus repudiauit ꝑius sui sextantē. secūdus repudiauit suā quincūciam ⁊ primus vult habere illū quincūcem iure substitutionis vulgaris q̄ p̄t. ⁊ sextans repudiatus nō accrescit soli primo ℌz accrescit primo ⁊ tertio cuilibet ꝓ vna vncia. ⁊ ficilla lex est cōtra banc. l. euidēter. Sol. ibi incepit a repudiatione que valuit: q⁊ tunc sola portio repudiata erat iā delata que quidē portio accreuit statim reliqs portionibus ⁊ id est sextāti qui dixidit postea inter primū ⁊ tertiū equaliter. Hicaute vtraq; portio erat delata eodē gradu sed in prima

8 parte huius. l. inceptū fuerat ab agnitione. Item ibi interueniūt due cause ⁊ duo iura. hic vero distinguit tota vnica causa ⁊ vnū ius. ¶ ⁊Scōo oppo. ⁊ videt quod vna pars p̄t repudiari altera acceptari: nā si duo heredes instituti adierūt ⁊ vnus eoruz restituatur in integrū eius portio nō accrescit inuito. vt. ff. eo. l. si minor. Sol. hic plures portiones erāt delate vni principaliter ibi vero vna principaliter altera incidenter scilicet per repudiationē coheredis quo casu distinguitur. aut loquit̄ inter necessarios heredes q̄ ꝑ p̄tore habēt heredi tatē abstinēdi. ⁊ dic vt. ff. eo. l. cū hereditatem. ⁊. l. ari. aut inter volūtarios. ⁊ tūc aut repudiata fuit ab initio: ⁊ tunc accrescat inuito. ff. eo. l. si seruus cōis ab extero. aut primo agnouit sed postea p̄toris bñficio est abstētus: ⁊ tūc nō accrescit inuito. q⁊ adhuc remanet reliquie additionis p̄terite. arg. ff. de succes. edi. l. fi. ⁊ q⁊ beneficiū minoris etatis coheredi q̄nihil cum

9 minore cōtraxit obesse nō debet. ¶ ⁊Sed contra hoc op. q⁊ imo ⁊ tūc accrescat inuito vt idē operet in iure accrescendi: impedimentū acquisitionis a principe ⁊ acgsiti resolutio supeniēs etiam ex postfacto. ff. eo. de. l. si duo. solu. ibi coheres adiuit iam ꝑius abstēto minore. ⁊ ideo casus ꝑuisus vel ꝓuidēdus ei nocet: ℌz vbi ꝑius adiuit ipse q̄ minor restituerek ibi ꝓpter improuisum casum ei subueniē. ff. de fideiusſ. l. titius. ℌ. seia. nō enim quis teneē cogitare id q̄ ℨ ius cōe venit. ff. de fideicom. lib. l. ergo. Tertio oppo. ⁊ videt q̄ non sufficiat vna aditio ꝓ oīb⁹. vt. ff. de acq. here. l. si solus. ℌ. fin. solu. aut oēs portiones sunt simul delate. vt hic. aut vna est delata altera non: ⁊ tūc sufficit vna aditio. vt. d. l. situ ex pte. aut per seruū et filiū ⁊ tunc secus. ⁊ est ratio q⁊ in diuersis ꝑsonis fundari p̄t diuersa acgsitio: vnde filius emācipatus posset adire de nouo per se. idē in seruo manumisso. Jtē seruus alienatus acgreret nouo dño. Jdē in monacho q̄ posset mutare monasterium: sed in eadē ꝑsona ꝓ se capiēte persona que capere debet est certa. ⁊ fic acgsitio est certa ⁊ necessaria. ⁊ fic non obst.

10 l. cōtraria. vbi ista notabilis dist. ponit ad literā. ¶ ⁊Quarto op. q⁊ circa diuersos act⁹ licitū est variare ⁊ vnū amplecti ⁊ alterū repudiare. ff. de leg. ℌ. l. si ex duobus. fol. aliud in legatis aliud substitutionibus: vel dic q̄ idē est vtrobiq;: nam natura hereditatis est habere in se onera. ff. mā. l. hereditate. ℌz q̄ñ legatū habet in se onus non admittit diuisio volūtatis: ergo idē quasi cōtract⁹ vtrobiq; non tamē ꝑ oīa idē q⁊ etiā in hereditate lucrosa habet locū lex nostra ⁊ lucrat inuitus.

11 ¶ ⁊Quinto op. ⁊ videt q̄ substitutus p̄t repudiare ex institutione ⁊ postmodū adire ex substitutiōe pupillari dū modo substitutio pupillaris sit aliquo modo cōfirmata. ff. e. l. q̄stum. fol. aut primo agnouit paternam ⁊ postea vult repudiare pupillarē ⁊ non p̄t. vt hic. aut cōtra primo repudiat paternā posteā adīt ex pupillari. et tunc aut tpe repudiationis vtraq; hereditas beret delata ⁊ non p̄t repudiare vt hic. aut sola hereditas paterna erat delata ⁊ non pupillaris q⁊ viuebat pupillus. ⁊ tūc valet repudiatio. vt ibi: q⁊ tūc tpis sola hereditas paterna p̄t adiri ergo similiter repudiari. vt. l. eius est nolle. ff. de reg. iur. volūtas em̄ libera eqpotēs est ad oēm actū ℨ dictionis: al's non esset libera cū etiam si minimum de potētia minuaf tota libertas videt̄ precise adempta. ff. qui ⁊

12 a quibus. l. si optio. ¶ ⁊Sexto sic op. ille qui renūtiat institutioni facit contra voluntatem defuncti ꝑsertim si esset institutus per verbū iubeo. ar. ff. de te. l. omnīū. ℌ. j. ⁊ q̄ñ p se nō stat q̄ testamētū nō ruat. vt. ff. de bis que in te. de. l. prima. ergo non debet cōmodū reportare cum visus extiterit impugnare. vt. d. l. quesitū. ver. nā qui iudicium. solu. ista erat ratio iuliani que nō est vera: nam aliud est impugnare aliud repudiare cū additione alioꝝ confirmetur testm̄. ⁊ sic ratio iuliani peccat in

13 materia q⁊ supponit falsum. ¶ ⁊Modo reuoco in dubium vtrū pupillaris substitutio possit cōfirmari nemine adeunte hereditatē ex primo gradu. videt q̄ nō. vt. d. l. quesitū. et. ff. de vulg. substi. l. ℌ. ℌ. adeo. Jn cōtrarium[a] videt: quia si testator filios impuberes quos in ptāte habebat heredes instituit ⁊ puberē impuberi pupillariter substituit ⁊ uterq; repudiauit hereditatē paternā q⁊ erat damnosa tm̄ mortuo impubere frater succedit ex pupillari substitutione. vt. ff. de vulg. ⁊ pupil. l. si filius qui patri. solu. in. d. l. si filius ℨcurrunt due cause ꝓpter quas frater ex pupillari succedit. prima est sui heredis existētia confirmans tabulas pupillares. Scōa est fauor substituti q⁊ erat abintestato successurus fratri etiā separando hereditates. ⁊ ideo nō debet p testm̄ eius cōditio effici deterior: nam ꝓtor istā separationē cōcedit: pmittit enim abstinere in fauorē abstinētis: sed non ꝓhibet eum adire quod esset si volēs adire ex pupillari nō posset sed que istarum ra-

14 tionū est potētior. glo. dicit quod fauor substituti. ¶ ⁊Quid ergo si impubes haberet matrē vel haberet plures alios fratres ⁊ vnus eorum esset tm̄ substitutus: ergo tunc non posset separari: q⁊ ratio succedēdi abintestato cessat ꝓ patre. Tu ergo dic q̄ prima rō est potior q⁊ existentia sui heredis substitutionē pupillarē cōfirmat q̄ sic ꝓbo: nam si confirmat fideicōmissariam que est grauamē. vt. ff. ad trebel. l. ita tm̄. ℌ. ſi pater. ergo multomagis cōfirmat substitutionē fauorabilem. ⁊Preterea beneficiū abstinendi concessum in fauorem filioꝝ non tollit alios eoruz fauores inductos per ius ciuile. vt. s. de test. mil. l. si rufinus. instī. de here. que abinte. ℌ. sui. ver. ⁊ em̄. ⁊ ideo q̄ a dominio rerū paternarū abstinēs se fecerit alienum: tm̄ quo ad alia firmū remanet testm̄ ipso iure ciuili ꝛfirmatum. ꝓtor em̄ filiū abstinentem eximit ab oneribus: ℌz non aufert ei cōmoda que cōcernūt acquisitionē rerum paternarum.

a ¶ In ℨtiū. et an in. l. q patri heredes substituti veniant ex successione an ex iure accre. Bart. ⁊ Ang. ibi tenēt q⁊ ex iure accre. q⁊ pupillus nō trāsmittit. ité q⁊ ter. ibi dicit accrescēdi ꝛc. Ly. ibi dicit q⁊ illam opiñ. al's tenuit: nunc tenet q⁊ ex substitutione. et Bal. eū ibidē seq tur ℌz dubitet ⁊ se quit in. l. i. ℌ. finan tē sub cōditione. j. de cadu. tol. vide Woder. in. d. l. qui patri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rum: alia enim que cõcernunt ius bonoꝝ paternoꝝ proculdubio perdunt ab abstinẽte. ff. c. l. ari. ☞ in. l. g se patris. nec mireris qꝛ multa sunt i noie que carent commodis. ff. de iurepa. l. si quis tutor. ¶ Circa qõ no. q᷑ existẽtia sui heredis est triplex. s. semiplena cũ suis repudiat vt modo dixi. ¶ Plena cũ tacet ☞ viuit vel moꝛit tacens que operaꝝ transmissionẽ. vt. ff. c. l. iũ. ☞ dixi in. l. cũ antiquioꝛib᷒. ¶ Plenissima cũ immiscet se qꝛ omne ius talis immixtio cõplet. vt. ff. de te. l. omniũ. ff. de condi. ☞ demõ. l. cõditionib᷒ pupill᷒. ¶ Sed op. ☞ videt q᷑ si pupillus[a] habet coheredẽ nõ possit esse suus ☞ necessarij᷒ heres. vt. no. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. ℌ. quarta. sol. aut ḃz coheredem de eo de ordine. s. suoꝝ um ☞ necessarioꝝ. ☞ tunc ita ḃz locũ existẽtia in pluribus sicut in vno. vt. ff. co. l. si filius q᷑ patri. ☞ hoc in glo. aut ḃz coheredẽ extraneum. ☞ tunc cessat existentia sui heredis quo ad testamẽti cõfirmationẽ etiam si extraneus repudiat. ☞ sic nõ sunt paria esse a principio instituꝫ solum ☞ ex postfacto reduci ad solũ quia non mutaꝫ qualitas heredis q᷑ erat tpe testatoris. ff. de vulg. ☞ pu. l. si filius cõis. ℌ. si vero. nisi ex cã que retro fingit vel retro: sum disponat. ff. de here. instl. l. iũ. ℌ. qui fideicõmissum. vel dic vt dixi. s. e. l. si fratris. Sed hic querit cum existẽtia sui heredis sit quoddã intellectuale ex reliquijs legis duodecim tabularũ isertũ suis heredibus. An suus heres possit renũtiare[b] exꝑsse omni iuri suitatis: dic qõ non qꝛ necessarius est ex vi nominis inuitus.

¶ Itẽ an existẽtia sui heredis confirmat exheredationẽ: dic qõ nõ qꝛ exheredatio[c] cõcernit oñium rerũ testatoris ad quod non porrigit: sed nudi nois existentia. ¶ Itẽ querit qd operaꝝ tacita[d] vulgaris si impubes repudiãs habet successionẽ ex pupillari exꝑssa. ℜ. ideo dato coheredẽ extraneo tacita vulgaris est necessaria qꝛ filius nullo mõ est heres patris sed coheredẽ nõ dato: tũc inspecto iure ꝓtoris ḃz locũ tacita vulgaris: sed inspecto iure ciuili ḃz locũ exꝑssa pupillaris. vt. ff. de leg. i. l. nam nec emancipatus. ☞. d. l. si filius. ☞. l. pater. ff. de priui. credi. Quid ergo inspicimus. dic aut impuberi non est datus coheres: ☞ tunc aut decessit iam abstentus: aut decessit deliberans aut decessit iam immixtus. ¶ Primo casu dic ex tacita vulgari que habet natiuã ☞ effectũ pupillaris ℌm quosdam Sed tu cõsidera qõ viuo pupillo est locus substituto ex quo pupillus repudiauit: vñ est mera tacita vulgaris q᷑ moꝛtuo postea pupillo trahit se ad hereditatẽ pupilli p. l. nostrã Secũdo casu donec pupillus vita fungit non est locus substituto. vt. ff. c. l. quãdiu. sed moꝛtuo pupillo succedit ex pupilla ri principaliter ☞ fecũdario ex tacita vulgari nec possunt bereditates separari. vt. l. nostra. ☞ nõ dico quod sint necessarie due additiones sed ad vnã additionẽ cõcurrunt due adeũdi cause fic cõnexe qõ non possunt abinuicem separari. vt hic. Vel dic melius[e] qõ cũ pupillus deliberãs transmittit non habet locũ vulgaris: qꝛ portio adhuc post moꝛtẽ viget. et sic non est adhuc vera cõditio si heres nõ erit qua ꝓpter ex sola pupillari adire necesse est: cũ vulgaris nõ sit in suis terminis. Tertio casu nõ est dubiũ qõ ex pupillari. vt in. ℌ. filio. si vero impuberi est datus coheres extraneus: tũc aut pupillus adiuit ☞ habet locũ pupillaris aut repudiauit ꝭ coheres extraneus adiuit ☞ habet locũ tacita vulgaris ℌm Dyn. aut neuter adiuit. ☞ tũc omnis substitutio emanauit: qꝛ tacita vulgaris non põt confirmari nisi additone coheredis. ff. ad treb. l. apud iulia. ℌ. i. ℌm Dy. alij dicũt qõ tacita vulgaris nõ requirit additionẽ impuberis ☞ hoc fatenr oẽs nec coheredis impuberis: qꝛ testamẽtũ põt fundari in sola substitutiõe vulgari. de lib. ☞ posth. l. iũ. ℌ. ſ. ☞. l. ij. s. de here. instl. j. de cad. tol. ℌ. in nouissimo. Sed tu[f] cõsidera qõ exꝑssa vulgaris nõ requirit qõ primus gradus valeat actu nec potẽtia ꝭ tacita vulgaris requirit qõ valeat potẽtia: ꝭ nõ sit in suo actu: nam si nõ possit ex primo gradu adiri hereditas nõ valeret pupillaris exꝑssa et exꝑssum inualidũ nõ põt in se tacitũ validũ ☞ tinere: nã q᷑ non ḃz opẽ nõ põt alijs dare opẽ. Cõcludo ergo qõ non regrit in tacita vulgari aditio: ꝭ potestas adeundi sicut dicit alibi ler. ff. de ꝭ tab. l. qõ vulgo. Ex ꝓdictis apparent duo esse iura: scz ius essendi ☞ ius volendi: nam ius essendi heres qõ in suo reperitur multa cõfirmat: sed ius volẽdi qõ reperitur in extraneo nihil ℌ firmat antequam velit: ad qõ velle requirunt tria scilicet scire velle et posse. Est autem scientia animi certitudo apꝛehendens verum: qꝛ scientia nõ est nisi veroꝝ. ff. de here. instl. l. si pater. ☞ ideo qõ nõ est: sciri non põt. ff. de acqui. pos. l. si quis fundum. Erroꝛ aũt est applicare animum ad falsum: vnde scientia ☞ erroꝛ cõsistunt circa verum ☞ falsum: voluntas autem est deliberata animi acceptatio eius qõ placet. Nolũtas vero est deliberata animi refutatio eius quod displicet. vt l. quicqd caloꝛe. ff. de reg. iur. ¶ Et not. qõ ex perseuerantia apparet aliqõ iudiciũ animi fuisse vt ibi dicit vnde videtur deliberare factum ex quo in facto est perseueratũ fiue in bono fiue in malo. vt. ff. de adul. l. si adulteriũ cũ incestu. ℌ. idez pollioni. ¶ Possibilitas aũt est q᷑dã facultas volendi nolendiq᷒: et dũ referꝛ ad suũ principiũ: i deest cãm intelligit reb᷒ sic se habentib᷒. vt. l. seruus qõ. de cõdi. ob causaꝫ. similiter dicimus: arboꝝ mala nõ põt bonos fructꝰ facere. s. existẽs mala. ¶ Sꝫ vlterius querit an si in vna parte tibi fit datus substitutus ☞ nõ in alia possis ꝓpter substitutionẽ vnã partẽ obmittere et aliã repudiare. ☞ dic qõ nõ. vt. e. l. si solus. ver nec interest. qõ est no. dignũ. Scias em qõ quidam sunt necessarij᷒ heredes a ꝓncipio. ☞ istis põt vulgariter substitui. ¶ Quidã sunt necessarij᷒ ex postfacto ꝓpter ꝓeambulã agnitionẽ: ☞ tunc expirat vulgaris. vt. l. post aditã. ℌ. de impu. ☞ ali. sub. ☞ ista estratio illius ver. nec interest. ¶ Modo querit si coheres idẽq᷑ substitut᷒ impuberis decedat viuo impubere: posteaq᷑ decedit impubes: an heres coheredis poterit venire ad hereditatẽ pupillarẽ. Meratius dixit qõ fic iure accresc̃di ☞ hoc ꝓbat tali rõne: nã coheres adeũdo ex institutione obligauit se aditurũ ex substitutione. ex quasi ☞ tractu em̃ obligatur ad obseruandũ iudiciũ defuncti. vt. ℌ. de iur. ☞ fac. igno. l. si post diuisionẽ. ꝭ obligatio cõtracta ꝑ defunctũ transit ad suum heredem: ergo ☞. d. hoc. ff. ad trebel. l. postulante. ver. cum enim. Item ꝓbat alia ratione quia ius accrescendi transmittitur ad heredẽ. vt. ff. co. l. qui ex duobus. Est enim ius portionis ☞ non persone. vt. ff. de vsufru. l. si titio. ℌ. i. ☞. ff. co. l. si totam. Et cõfirmatur qꝛ appendices debẽt sue radici connecti. vt. ff. e. l. si quis heres. Item ꝓbat alia ratione qꝛ vnica est patris et filij᷒ hereditas ergo nõ põt separari: confirmatur per. l. sed et si plures. ℌ. si filio. ff. de vulg. substi. ☞ ista est sententia neratij. ff. de acqui. here. l. qui patri. ¶ In contrariũ videf: nam substitutio pupillaris descẽdit ad substitutũ iudicio testatoris: ꝭ heres heredis nõ venit iudicio testatoris ꝭ iudicio legis. vt. ff. de vul. substi. l. qui duos impuberes. ver. nec substitut᷒. vbi exꝑsse dicitur qõ heres heredis non venit ad substitutionẽ iure testamẽti: ꝓterea lex est exꝑssa in substitutione pupillari qõ ꝓmoꝛiẽs nõ transmittit. ff. de vulg. substi. l. si pupres. in ꝓin. Idẽ in recꝛoca qꝛ non transit ad heredem: idem in mera vulgari. vt. ff. de acqui. here. l. toties. ☞. l. si ex pluriḃ᷒. ff. de suis ☞ leg. Idẽ in substitutione fideicõmissaria. vt. l. heredes mei. ℌ. cum ita. ff. ad trebel. et no. j. de his qui ante aper. tab. l. j. ☞. l. cũ filio. ff. de leg. j. Sol. ius accrescendi transmittitur: substitutio aũt non transmittitur sed eius qualitas. vt. d. l. qui patri. Et hoc nisi aliquis alius substitutoꝝ veniat: nam cum ille veniat iure substitutionis merito excludit ius accrescendi fic loquũtur due leges cõtrarie: scilicet lex et si plures. ☞. l. qui patri. que dicũt non transmitti et hec vera in pupillari substitutiõe secus in vulgari. ☞ ita loquũtur alie due leges contrarie: scilicet. l. toties. et. l. si ex pluribus. Et ideo in. d. l. q patri. si pupillus abstinuisset ab hereditate paterna et sic esse mus in tacita vulgari non traheretur ad bona impuberis.

¶ Sed Hugo dicit in. d. l. q patri. qõ forte non refert adiuerit pupillus necne: qꝛ necessitas imposita substituto transmittitur in eius heredes: iura enim necessaria transmittuntur: ꝭ voluntaria de futuro non transmittantur. vt. j. de cadu. tol. ℌ. finautẽ sub cõditione. ☞. ff. de cõdi. ☞ de mon. l. si a testatore. Item quia tacita vulgaris habet omnem effectum pupillaris ℌm Dy. nõ obstat. d. l. toties. ☞. d. l. si ex pluribus. quia ibi ius substitutionis non infertur inuito cum possit obimitti et venire per ius accrescendi. vt not. ff. co. l. nec is. ℌ. heres. et. l. si quis heres. Item cũ. d. l. qui patri. loquatur in iure accrescendi necesse est q᷑ ꝓmoꝛiens adẽ̃sset suam partem vel trãsmittisset al's nihil ei posset accrescere. ☞ hoc est verum ℌm oẽs per regulam dicte. l. si totam. ¶ Sed opp. si in. d. l. qui patri. pupillus adiuit ergo extinctum erat ius accrescẽdi. vt. l. j. ℌ. interdũ. ff. de vsufru. accre. si nõ adiuit ergo falsum dicit littera ibi cõiungi ☞. quia ibi tunc non sunt coniuncte. vt. d. l. si filius q᷑ patri. ff. de vulg. ☞ pup. Sol. aut queris de iure accrescendi regulari ☞ simplici et illud exꝑrat si nulla portio est caduca: qꝛ facte sunt perpetue partes per cõcursum vt in contrario: aut loqueris de iure accrescendi irregulari ☞ nõ simplici sed qualificato ☞ pupillari substitutiõe. ☞ tunc non exꝑrat: qꝛ est ius mixtũ ☞ prouidentia legis ☞ hominis ☞ ex qualitatibus iura pensamus. ff. de heredi. instl. l. iij. ℌ. qui fideicommissariam.

¶ Item oppo. nõ habet locũ ius accrescendi qꝛ ius accrescendi procedit duplicei capite: scilicet aut ratione coniunctionis aut ne quis deceꝺat ꝓ parte testatus ☞ ꝓ parte intestatus: sed in diuersis hereditatibus nec ius cõuentionis reperitur nec dicta regula adaptatur. ff. de test. milit. l. j. ☞. l. ult. sub conditione. ff. quibus modis ꝭsufru. amitt. Solu. hoc non est merꝫ ius accrescendi sed patris ac legis mixta ꝓuidẽtia pupillus

a ¶ Sed nunquid. vide Ang. ☞ imo. in. l. qui patri. hic alle. ☞ imo. in repe. ℌ. si ex fundo. ff. de here. instl. cum si. ☞ ibi dixi.

b ¶ Ideo si testator. tertio limita ℌm Ang. si institutus idẽq᷑ substitutus fuerit in re certa pupillo vniuersaliter instituto. in tali enim casu non ḃz locum lex qui patri. ℌm Ang. ibi licet Bal. hic dicat contra. And. barb.

c ¶ Quisquis. tñ in d. l. q pñi. ḃz locuꝫ illa lex. ℌm oẽs pꝫ dũ opponunt de. l. sed ☞ si plures.

d ¶ Cũ aliquis. ad hãc. l. vide bal. i. l. j. ix. q. ℌ. q admit.

e ¶ In secũda parte legis. vide no. limitationez Bal. l. si quis filio. ℌ. si autem oẽs. ff. de iniu. testa. ☞ qõ ibi nota ui. And. barb.

f ¶ Quarto no. vide Ange. in aut. si quis in aliquo. C. de edẽ. ☞ in. l. si dotatibu. C. de dona. ☞ in. l. j. ℌ. si quis in a duobus. ff. de secũ. tabu. vbi dicit qõ fiḋ in instro talis procurator nõ ꝓbꝫ boc ꝓcurator ꝓsumit. vide Bal. i. ℌ. C. si ex fal. istru. And. barb.

g ¶ Instrumentũ. Sidẽ si in instrumento dicaꝫ titius de papia ꝓbat ipsuꝫ esse de papia ☞ ibi poterit conueniri. no. Bald. in. l. si. in versi. pone. ☞ ver. seqñ. j. si a nõ cõpe. ind. ☞ qꝛ dicitur hic de instrumẽtis antiquis adde ter. in. c. cũ causam. extra de ꝓba. ☞. c. cum olim. iũcta gl. j. extra de cẽsi. segf hic alb. de rosa. ☞ pau. de cast. ☞ flo. in. l. iñ finalibus. ff. fin. regũ. ☞ Ja. bu. in. d. l. optimã. hic alleg. ꝓ hoc facit qꝛ in antiqs verba enuntiatiua plene ꝓbant. vt no. An. de bu. in. c. cũ dilect᷒. extra de suc. abin. ☞ test. ☞ cle. j. de ꝓba. ☞ i cle. j. si summus põtifex. de sen. excom. facit etiaꝫ qõ no. Bal. i. l. si emãcipatione. s. de fid. instrumen. ☞ glo. doct. in. c. fi papa. in versic. ꝓbata. de ꝓtuile. in. vi. et cũ Bal. hic transit Sali. vide Spe. in titu. de loc. ℌ. nunc aliqua. versi. lvij. cũ seq. ☞ docto. in. d. c. cũ causam. ☞ ad diã cta ꝑ bal. hic vide Bal. in. l. scimus. 3 in versi. ij. premitto. ibi instl. de here. qua. ☞ dif. ☞. j. co. ille ter. tamen aliter dicit.

b ¶ Itẽ qõ dicit gl. vide Bal. in simili in. l. emãcipatione. C. de fid. instru. vbi dicit qõ si ſnia est multuꝫ antiqua presumit ꝓ ea. ꝫ sint deperdita. facta ☞ aduerte qꝛ ista questio nũc pẽdet in facto de istis cõinib᷒ ☞ fi repertur multa instrumẽta antiqua Bal. hic tenet qõ ꝓbent. ꝫ in. q. ista ☞ currit q᷑ est ꝓbata fama a tempore cuius nõ est memoria in cõtrariũ qõ nõ sunt' cõfinia ita vt dicũt instrumẽta. ☞ vide Ja. butr. in. l. optimã. C. de com. ſtip. vbi dicit qõ si essent multa instrumenta facerẽt fidẽ. ☞ istud dicta ſin. d. flo. in. l. in finalibus. ff. fi. reg. cogita si põt limitari nisi esset ꝓbata fama contraria. vide Bald. in. d. l. optimaꝫ. vbi illud dicit põdera si dici põt qõ dictum Bal. ꝓcedit i finalib᷒ publicis. nã in priuatis fauore publice vtilitatis vel dictũ Bal. ꝓcedit qñ valens ꝓbare cõfines esset in possessiõe ☞ ſiniũ ☞ vellet particulariter ꝓbare oñiũ si tunc põt illud ꝓbare per instrã antiqua posset etiã ꝓcedere dictũ Bal. qñ esset res difficilis ad ꝓbãdũ quo casu stat rei instrãs antiqs. Ja. bu. hic ☞ Cy. et bar. ☞ Ang. simpliter trãseũt cũ gl. Alb. de rosa. dicit illud qõ bal. hic. pau. de ca. trãsit cũ bal. hic nũc cõsul. facit qõ no. d. an. in. c. fi. de suc. abintest. ☞ in. c. iter dilectos. de fi. instl. ☞ i cle. j. de ꝓba. ☞ qõ no. in. c. cũ cãm. de ꝓba. d. pe. in cle. si summ᷒. de sen. excõi. ☞ mod. in c. si papa. de ꝓui. in vj. ☞ i l. ec hac scriptura. ff. de do. viõ glo. de ꝓbatione finiũ antiquorũ. in c. si papa. ꝓcalle. ☞ in. c. cũ olim. de cẽsi. ☞ qõ no. in. c. cuꝫ cãm. de ꝓba. vide ang. in. l. sciẽdũ. de verb. obl. vbi sing. loquitur. vide ibi Jo. ð imo. ☞ Lud. ro. ☞ vide Bal. l. l. cõũticulam. C. de epi. ☞ cle. vbi tangitur qualiter ꝓbent fines antiqui. quid si sunt plures ſnie. vide q᷑ dixi in consi. apud rauennã. And. barb.

to. Lis libertatis si fit ordinata dñs ꝓpria autoritate non potest seruum compescere. Zi.

d ¶ Am aliquis. Obediens obediẽtia coacta nõ perdit ius cõtradicẽdi in actibus in gbus nõ tenet obedire. h. d. vel sic. Cõpulsio iuris non facit quẽ teneri ad obediẽtiã nisi quatenꝰ est de iure. h. d. vel sic. Obediẽtia circa vnũ actũ in quo gs tenet obedire nõ ꝓiudicat in alio actu in quo quis nõ tenet obedire. vel sic ꝑ cõpulsionẽ legalẽ nõ acquirit aliqua possessio in subdito nisi ea que debet de iure. h. d. vel sic. obediẽtia ad vnũ effectũ nõ extendit se ad aliũ.

1 ¶ Ito. qõ non dicitur metu fieri qõ ciuiliter fit. ☞ hec sunt notãda in ꝓima parte. l. In secunda parte legis[e] no. qõ lite pendẽte nil debet innouari de suo statu litigãs cõtẽplatione dñi veri vel putatiui institutus interim adire tenetur absq᷒ litis ꝓiudicio ses si fit institutus simplr absq᷒ dominꝰ commemoratione. ¶ Nota commemoratiõe domini ꝓsumi relictum eius cõtẽplatione. Idem si relinquatur monacho facta commemoratione magisterij. ¶ Si aũt relinquaꝫ filio facta commemoratione patris tunc aut fit commemoratio patris ☞ patrie potestatis ☞ videf relictũ cõtemplatione patris tñ: aut non est facta commemoratio patrie potestatis. ☞ tunc dic. vt. l. si. s. de vsufru. per Cy. ☞ hoc nisi ꝓbetur ex precedẽtibus meritis cõtemplatione effectus. vt. ff. de vulg. substitutio. l. sed et si plures. ℌ. in arrogato. Item bocverũ in bis que patri acquiri possunt. secus si sint annexa ꝑsone. vt. ff. de mino. l. tertia. ℌ. siquidem. ¶ Secũdo no. 3 lite pendente nil innouari. ¶ Tertio no. qõ non videtur per actum necessarium liti renuntiari: secus per actũ volũtarium. vt. ff. de mino. l. si filius.

4 ¶ Quarto not.[f] qõ licet instrumentum[g] dicat actum in ponte nouo perusini districtus. non tamẽ ꝓbatur per boc quod sit perusini districtus. quia res inter alios dicta vel acta alijs non ꝓiudicat ꝭ inter ipsos cõtrahentes ꝓiudicat. vnde ratione talium verborũ ꝓmissorum perusꝰ forsitur forum nec potest declinare: licet neget se esse de eius districtu. vt. j. de cõtraben. ☞ cõmit. ſtip. l. optimam. ¶ Item quod dicit glo.[h] est verum nisi instrumẽta antiqua boc attestentur. nam ꝓbant communem opinionem hominum que ꝓsumit esse vera. vt. ff. de flumi. l. j. ☞. ff. de fun. instru. l. cum delaniõis. ℌ. a finam. ff. de infami. l. athletas. in ꝓncipio. ff. de sup. leg. l. labeo. ff. de cõditio. et demonstratio. in testamẽto. ☞. l. j. Considero quod aut tabellio aliquid scribit in testamento circa circunstantias. ☞ dic vt modo dixi. aut circa qualitates ꝑsonarum. ☞ tunc aut in actu obligatiuo diponentis. ☞ dic vt in dicta. l. optimam. aut non in obligatiuo ipsius ☞ tunc loquitur. s. de testa. mili. ex his verbis fortunato. aut circa ipsum factum. et tunc aut est questio volũtatis: aut est questio alterius veritatis. Si quidẽ est questio volũtatis aut fit cõmemoratio volũtatis ☞ statur instrumẽto. vt s. de ꝓba. l. cũ ꝓcetibus. aut sunt verba enũtiatiua. ☞ tũc dic vt per Cy. in. d. l. ex his. ☞ de test. l. verba. Si vero est ꝙstio veritatis tunc refert aut talis veritas poterat in esse ꝓduci simul cum volũtate: qꝛ volũtas erat causa veritatis. ☞ tũc supposita voluntate ꝓbata est veritas. vt. ff. de do. l. ex hac scriptura. aut talis veritas nõ poterat in esse ꝓduci sola volũtate. ☞ tũc aut sunt verba ꝓlata per modũ cõfessionis aut per modũ nude enuntiationis. ¶ Primo casu aut confessio habet jannexam dispositionẽ eiusdem gñis ☞ natura eius est' assertio ☞ confessio aut diuersi generis ☞ nature: aut neu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

trius. ¶Primo casu loquit.ff.de non numera.pecunia.l.generaliter. ¶Declara boc. nã si confiteor me debere decem ex quodaꝫ Jctu que per cyrographū vel stipulationē vel per cōstitutā pecuniā promitto certe cū tali Jctu.l.stipulationis vel constitute pecunie qualibet causa congruat statur scripture.vt.ꝺ.l.generaliter. Scḋo casu loquat.l. in Jctibus.eo.ti.declaro. nã si cōfessio mutui proꝺ baret ipsaꝫ naturalitatē ista cōfessio nō cōgrueret cyrographo.i.cōtractui literarum in quo requirit fictio ⁊ nō verus numerationis actus.vnde etiam post bienniū nō probat veram numerationē cursus ergo biennij vestit Jctum literarum nō prima veste:sed secūda.ideſt cōfirmatoria. nō prima tunica istius cōtra sunt litere.vt insti.de literarū ob.⁊ iste cōtractus est equipollens naturali.sed nō per oīa. vt no.in.l.assiduis.in gl.i dote cōfessata.j. qui po. in pig.ba.q̄ gl.est vera:qz priuilegiū tacite hypothece ꝺat actioni ex stipulatu.sed ꝺos cōfessata nō petit actione ex stipulatu:sed per condictionem ex lege cui actioni hoc priuilegiū nō reperit indultū.

a ¶Tertio q̄ro. ian rusticus tenetur facere inuentarium tetigi late in rubri. ff.de acqui.heredi. And.barb.

b ¶Muliere. vide Bar.in 2fi. incip. maritus facit heredem vxorem.

c ¶Rigoꝛ. vide Bal. in. l.iuris. in fin.s. qui admit.et gl.in.l.iuris ignoratia.l.ff.de iur. ⁊ fac.igno.vt tū qō si non potuerunt consulere pitiores restituūtur. vt per Sali.in.l.j.s.de iuris ⁊ fac.igno.⁊ qō ibi Bar.ls Bald. hic aliter innuat.

d ¶Quarto quero. an fiscus vel ecclesia tenetur cōficere inuentarium. vide Bart.vbi suā opi. notanter posuit.in l.j.s. de fac.san.eccle.⁊ Sali.hic.bal. in.l.cuꝫ a matre.C. de rei vē. ꝺixi in.c. j.de testib. ⁊.c.j. de sol. ⁊ in rubri.ff.de acq.here.and.bar.

e ¶Quid in fisco. vide Cy.in.l.iij.in fine.j. ad. l. iuli. de vi.pu.

f ¶Quinto . vide per bar. j.e.l.ℌ.fi.⁊ bal. in.l.iubemus. j.ad trebel.vbi no. dicit q̄ pater q ex psona filij instituti capit commodum hereditatis ⁊ fimiliter arrogati ⁊ monasterium ⁊ persona monachi instituti nō tenentur facere inuentarium. multos modos vide per ro.rub.ff.de acqui.heredi.

g ¶Sexto. viō bar. to. in. l. gerit. cum suis cōcor. in pin. ff.de acqui. here.et Bal.in rub.e.tit.⁊ qō ibi ꝺixi.⁊ Bing. j. eaꝺē l.ℌ. fi vero. ⁊ postq̄.

5 ¶Primo casu quiꝝ confessio nulla ḥz annexā ꝺispositionē expressam vel tacitā,⁊ tunc refert:q̄ aut est veri cōmemorativa ⁊ nō ꝺisponit:ḥz refert retro ꝺispositū.vt.ff. depo.l.publia.ℌ.fi.cōtractus enim ꝺispositi nō ibi cōtrabit. q̄ non pōt cōtrahi nisi vno modo.l.re. Aut falsi enūtiativa.⁊ tūc aut per erroꝛē ⁊ nihil operat.vt.ff.de cōsti.pecu.l.fi. Aut ex certa sciētia ⁊ tūc qui fatet formiter cōuenitur vtili ex ea causa.arg.ff.de fureiuran.l.fi ꝺuo patroni.ℌ.antepenul. Si informiter tunc pōt cōuenīri condictione ex.l.si quis argentū.q̄ videt ꝺonare.ar.ff.de ver.obl.l.si diuortio. Vel ꝺic vt ꝺicā ⁊ melius.j.de confel.l.j. Aut ꝺubitatur ⁊ in ꝺubio presumit cōfessio vera.vt.l.fi.ff.de insti. Fallit in mutuo ⁊ ꝺote vbi nō presumit veritas fcēssisse sed species veri nisi post sua tēpora.ff.si cer.peta.l. si pecuniam.s.de non nume. pecunia.l.si ex cautione. Itē fallit.ff.de pbatio.l.q testamētū.ff.de legatij.l.cū qs decedēs.ℌ.codicillis.s.de ꝺona. aī nu. aut.sed iā necesse.⁊.l.per ꝺiuersas.s. man. ⁊ in singulis istis casibus propriā rōnez specialitatis inuenies. Si aūt verba enuntiativa sunt aliter commemorativa quā per modū cōfessionis tūc aut negant Jctiam veritatem non statur eis.s. de testa.l. verba. nisi talis veritas possit aliunde bilari ex volūtate loquētis.vt ibi no. fm Jo. aut sunt enuntiativa alterius euētus.⁊ ꝺic vt in.l.peto.in princ.ff.de leg.j.ff.de vsufru.le.l.generaliter.in princi.⁊ adde quod no.ff.de rei vēdi.l.emptor.ℌ.fi.de legatis.j. l.titia.ℌ.lucius.cū simi. Tamē quod ꝺixi est bene bonū.tñ est male situatū cuꝫ intellectus considerabat verba prolata in circunstantijs ⁊ lapsus est ad verba prolata in substantijs cucurrit intellectus.

¶Ultimo no.q̄ lis pēdens que suspēdit principaliter ꝺisponendū suspendit accessoꝛium ꝺispōnendū:vt est in.l.nostra no. ⁊ mēti tenenda. ¶Et no.q̄ nemo tenet alteri obedire nisi probetur causa quare teneat alteri obedire. ¶Et hec lex optime facit ad materiā notatā. extra de iudi.c.certū. per Jnno. ¶Et not.q̄ ordinata lite libertatis ꝺñs non pōt ppria autoꝛitate cōpescere eū cū quo litigat:q̄ pro libero interim habetur post victoriam:aut cuꝫ subditus erit traditus in vna manu ꝺñi poterit ꝺis punire rebellionē serui sui.arg.ff. ad fille.l.⁊ fi certus.ℌ.si appetitus. facit ad no.de excu.tuto.l.ꝺiximus.⁊.ff.de noxa.l.si ad libertatē. ⁊ adde q̄ not.in.c.si papa.de priui.lib.vi.⁊ in.c.j. de proba.in cle.

¶Heres adeundo hereditatem ꝺicit quasi contrahere cum creditoꝛibus hereditarijs.

Es alienū qñ improuisum emergit q̄ heres precogitare non potuit subuenitur heredi.

3 Milites in armis ⁊ non in legibus ꝺebent esse periti.
4 Homines formiꝺolosi ꝺicunt qui timēt ea que nō sunt suspiciōe digna.
5 Milites circa confectionem inuentarij an habeāt aliquam prerogatiuā.
6 Mulier circa confectionem inuentarij excusatur ex ignorantia.
7 Fiscus circa bona vacantia non tenetur facere inuentarium.
8 Ecclesia non tenetur facere inuentarium.
9 Jnuentarium ꝺe iure canonico an sit necessarium.
10 Jnuentarium an sufficiat fieri coram iudice citatis citandis.

22.

Scimus. Jsta est prima pars in qua ponit proemiuꝫ vsqꝫ ibi cū igit. ¶Et ad euidentiam premitte q̄ heres adeundo hereditatem oꝛ quasi contrahere cum creditoꝛibus hereditarijs vel legatarijs.vt.l.a.apuꝺ iuli.ℌ.fi.ff. ex qui.cau.in pos.ea.cū ibi no.in glo.⁊.l.quoties.in fin.ff.de separa.bo.ex quo quasi cōtractu tenetur creditoꝛibus hereditarijs eo modo quo tenebat defunctus cuius persona gerit insolidū.nā ex persona heredis cōditio obligationis nō mutat nec actio solidi persecutoꝛia minuitur. q̄ cum in ius alterius succedat eo ꝺem iure vti ꝺebet.ff.de reg.iur.l.here.insti.de ob.ex quasi contractu.ℌ.heres.ff.de ver.obli.l.ij.ℌ.si ex bis.⁊ qō no.s.de neg.gest.l.fiue.p Cy.vñ nec in re nec in quātitate nec in qualitate variatur actio in persona heredis.cū enim trāsmittitur necesse est per oīa eandem actionē et numero esse alias si qd innouaret ex persona heredis non esset mera sed altera transmissio:legatarijs aūt tenetur ex quasi consensu naturaliter quatenus vires hereditatis patiunt:nā adeundo hereditatē consensit in testatoꝛis volūtate.⁊ si non eget prodiga lex falcidia nil detraheret.implicite enim consensit se soluturū.vltra vires aūt hereditatis nō tenetur legatarijs. q̄ naturali rōne testatoꝛ nec voluit nec potuit de alieno.⁊ supra vires testari.vt.s.de testa.milī.l.in testamēto militis.ℌ.sanc. ⁊.ff.ad.l.fal.in quātitate.⁊ insti.ad.l.fal.in prin.in ver.rei sue.⁊.ff.de ver. signi.l.verbis legis.⁊ ideo solum qō habet quis legare presumitur.vt.j. de leg.l.vroꝛ patrui.⁊ totum id iure naturali retento ꝺeberetur efficaciter nisi supervenisset lex falcidia que legata resecauit ad hoc vt heres propter cōmodum quarte partis hereditatē aꝺiret ⁊ hereditas ꝺiutius non iaceret vel nō fieret caꝺuca hereꝺitas.vt ꝺixit ter. prealleg atus. insti.ad.l. falci.in cuius legis fraudem testatoꝛē olim aliquid facere erat impossibile.vt.ff.ad.l.fal.l.seius ⁊ augerius.nā qui non pōt grauari ꝺirecte nō potest grauari per obliquum.vt.ff.de ope.libe.l.fi ita stipulatus.heres ergo aꝺeunꝺo nō obligat se nisi fm legis mensurā.vt.ff.ad.l. falci.l.linea margaritarum.nisi ex proprio cōsensu vellet teneri ad insolidum. vt.no.s.de testa.l.ꝺubium.⁊.j.ad legē falc.aut.sed cū testatoꝛ.⁊.ff.de leg.ij.l.lucius.

2 ℌ.testatoꝛ. ¶Secuꝺo premitto aꝺ euiꝺentiā qō licet heres de rigoꝛe iuris teneatur creditoꝛibus insolidum tamen quando emergit in prouisum es alienuꝫ quod heres precogitare non potuit subueniebatur heredi ex constitutione iustiniani. vt non teneatur supra vires hereditarias. vt insti.de heredū quali.⁊ ꝺiffe.ℌ.sciendū. Sed postea iustinianus omnibus heredibus subuenit facto legitime inuentario ⁊ hoc inducit hec lex fm Oldr. ¶Nō.in isto proemio quod milites ꝺebent esse periti in armis ⁊ non in legibus.facit.j.de bis qui in test.se ascri.l.aꝺbibitus.⁊.l.j.s. de iur.⁊ facti ignoꝛan. ¶Opponitur contra hoc. Sol.vt in glo. ¶Secundo no.qō boies formiꝺolosi ꝺicunt illi qui timēt ea que non sunt ꝺigna suspicione:ergo a cōtrario sensu vbi est iusta suspicio ibi est iustus timoꝛ.vt.l.nouissime.ff.qō fal.tut.aut.⁊ facit.l.iij.ff.si cui pluspē. per.l.fal.

5 ⁊.ff.ad treb.l.qꝛ poterat. ¶Nō in isto principio qō refert ius singulare respectu persone militum reuoco in ꝺubium an hoꝺie milites ḥbeāt aliquam prerogatiuam circa inuentarij confectionē.⁊ ꝺicitur casus quod non.j.ead.l.ℌ.vlti.ibi vnus apparet in milites ⁊ alios omnes. Jmo contrarium sequitur ibi ex.statim qui conseruat militibus priuilegium constitutionis gorꝺiane. Solutio ibi glo. tenet quod hoꝺie sint exequuti milites ⁊ pagani.per aut.ꝺe here.⁊ fal.ℌ.fi. Secūꝺo quero quid fit in mi

6 noꝛe.respoꝺeo iꝺē.nam restituit in integrū ad inuentariū cōficiendum. vt in aut.ꝺe here.⁊ fal.ℌ.pupillus.⁊ no.ff.de mino.l.auxilium.in gl.qua liter ꝛc. ¶Tertio quero[a] quid in muliere[b] a rustico qui non fecerunt

a inuentarium ex ignoꝛantia iuris vel fecerunt sed minus solenniter ⁊ vi-

b ꝺetur excusari.q̄ non presumitur ꝺolus propter eoꝝ simplicitatem. vt l.vbi.in prin.ff.de eden. presertim si nō poterunt consulere pertitioē vel errauerunt secuti consilium erroneum consultoꝛis ⁊ non ex propria culpa.vt.ff.de bono.possef.l.in bonoꝝ.⁊ istuꝺ esset satis iniquum tamen

c cum non sit lege cautum standum est rigoꝛi[c] vnde non subueniꝛ ipsis sicut nec militib[ꝰ].aꝺ boc.s.de iuris ⁊ facti ignoꝛā.l.fi.⁊ quod no.eo.ti.l.j.

7 ¶Quarto quero[d] quid in fisco[e] qui occupat bona vacantia. respon-

d ꝺeo quod non tenetur facere inuentarium nec tenetur vltra vires bono-

e rum.vt.ff. de iure fisci.l.j.ℌ.an bona. Jꝺem si succeꝺit ex ꝺelicto.q̄ non est proprie heres sed vinꝺicte causa succeꝺit.vt.ff.de in integr. restitutio. 8 l.non solum.ℌ.fina.⁊.ff.de noua.l.quoties.in fin.⁊.l.nouatio. ¶Quin-

f tos[f] quero quid in ecclesia pauperibus ⁊ hospitibus.respoꝺeo iꝺem qō in fisco vnde si hereditas est ꝺamnosa possunt eam ꝺimittere absqꝫ alia restitutione in integrum.vt.ℌ.ꝺe sacrosan.eccle.auf.sicut alienatio quod

9 est not.ꝺignum. ¶Sexto[g] quero nunquid ꝺe iure canonico fit ne-

g cessarium inuentarium.respoꝺeo aut loquimur in foꝛo penitentiali aut in foꝛo iuꝺiciali. ¶Primo casu non attenꝺitur inuentarium nec fictio iustiniani qui fingit heꝛeꝺem subtrariſſe.vt in autenti. ꝺe heredi. et falci. ℌ.sancimus.

ℌ.sancimus. Et iꝺeo licet heres non fecerit inuentarium nō tamen tenetur vltra vires bonoꝝ.vt no.in.c.ℌ.ꝺe vsuris.li.vi.⁊ ꝺe sepul.c.parochiano. Secuꝺo casu.ſcz in foꝛo iuꝺiciario aut loquimur in obligatiōibus

a bus[a] que ꝺe iure ciuili nō ꝺescēꝺūt aꝺ heꝛeꝺes nisi quatenus aꝺ eos occasione maleficij peruenisse probāt.⁊ iꝺem in obligatiōibus ex ꝺelicto ⁊ ꝺe re familiari.nā aꝺ vinꝺictā et ꝺe iure canonico non transeunt in heꝛeꝺem qz vinꝺicta morte finitur.vt no.ff.de colla.bono.l.cū emācipati.ℌ.j. facit qō no.rū.q.ū.c.fraternitas.nam hoc esset cōtra naturalē rationem. vt.ff.ꝺe penis.l.crimē.⁊.l.pena. Et iꝺ qō est contra naturalem rationem est contra ius canonicū.aut loquimur in obligationibus ꝺescenꝺētibus in heꝛeꝺes vt ex Jctis[b] ⁊ tunc ēt in foꝛo ecclesiastico seruabo hec iura que ꝺe inuentario loquunt cum ius canonicū non contraꝺicat apuꝺ theologos tū qz foꝛū penitentiale cōsiꝺerat nō attenꝺit ius ciuile. sed iuꝺicant prout ꝺeus iuꝺicaturus eēt sola veritate inspecta. Et vbi nos accipimus

b hereꝺitatem pro oneribus ēt vires superātibus ⁊ propterea ꝺicimus heꝛeꝺes vltra vires teneri nisi iuuenk bñficio inuentarij cū heꝛeꝺitas plerunqꝫ sit ꝺānosa.vt.ff.māꝺa.l.si heꝛeꝺitatē.ipsi vero accipiūt heꝛeꝺitatē pro viribus heꝛeꝺitatis ⁊ pro ipso effectu acquisitiōis.vt no.Bar.ff.co.

10 in rub. ¶Ultimo queritur[b] nunquid ꝺe gñali cōsuetuꝺine oporteret

b seruari tot solēnitates an vero sufficiat inuētarijū fieri coram iuꝺice bona fide citatis citāꝺis in presentia testiū fiꝺeꝺignoꝝ.⁊ infra ips ꝺebitū.ls sint omisse alie solēnitates siue subtilitates. Et magister Rolanꝺinus in summa sua artis notarie sub rubrica illa inuentarium ab heꝛede cōfectū ꝺicit qō vtplurimum ꝺe consuetuꝺine ꝺicte subtilitates non seruantur.⁊ tamen inuentarium suis viribus proponitur. Bal.

1 ℌ Jnuentarium nō est necessariū aꝺ aꝺeunꝺā heꝛeꝺitatē locupletem.
2 Heres infra tres menses tenetur aꝺire heꝛeꝺitatem vel repuꝺiare.
3 Jnuentarium qualiter formari ꝺebeat.
4 Jnuentarium ꝺebet inchoari infra.xxx.ꝺies.
5 Jnuentarium si ante tres menses est consummatum an sufficiat ℌuis infra.xxx.ꝺies non fuerit inchoatum.
6 Jnuentarium qñ conficitur sunt citanꝺi creꝺitoꝛes heꝛeꝺitarij.
7 Citatio creꝺitoꝛum ⁊ absentiū an necessaria in inuentario heꝛeꝺis.
8 Res mobiles immobiles ⁊ iura ꝺebent apponi in inuentario.
9 Jnuentarij beneficium non perꝺitur licet res que post confectionem venerunt non fuerunt aꝺite.
10 Jnuentarium ꝺebet facere mentionem ꝺe rebus alienis que tenebantur a testatoꝛe.
11 Jnuentarij pars non ꝺebet fieri ab vno tabellione ⁊ alia per alium.
12 Citatio procuratoꝝ absentiū an sufficiat in confectione inuentarij.
13 Citatio vna sufficit in inuentario.
14 Fiꝺeicommissarius vniuersalis non tenetur facere inuentarium.
15 Jnuentarium pupilli prooeꝺest substituto pupillari.
16 Tabellio ⁊ testes ꝺebent cognoscere contra bentes.
17 Vicini presumuntur cognoscere res vicini.
18 Jnuentarium testatoꝛis non proꝺest heꝛeꝺi.
19 Jnuentarium heꝛeꝺis ꝺiffert ab inuentario testatoꝛis.
20 Tabellio in inuentario ꝺe quibus ꝺebet facere mentionem.
21 Heres vbi fecit inuentarium per procuratoꝛem non poterit scribere.
22 Subscriptio ꝺebet esse in vltima parte inuentarij.
23 Jnuentarium si scribatur in pluribus chartis qualiter fit procedēꝺum.

Cumigitur ¶Post preꝺictū proemium sequit statutū ⁊.l.ꝺ.o.vsqꝫ aꝺ.ℌ.⁊ fi pfatā. Jꝫ cui hereꝺitas est ꝺelata si certus est ꝺe iuris[b] hereꝺitatis libere pōt aꝺire vel repuꝺiare nec inꝺiget inuētario:ꝺubius vero aꝺire volens vt fit certus ne ꝺānuz

1 partā ꝺebet inuentarium conficere ea forma que traꝺitur hac lege.ꝺ.ꝺ. ¶Nō.qō heꝛeꝺitatē locupletē secure qs pōt aꝺire nec inꝺiget inuentario. ¶Sed pone qō notoꝛium est:heꝛeꝺitas est locupletissima tū heres aꝺiuit cum beneficio inuentarij ⁊ creꝺitoꝛibus suū prosequētibus ⁊ legatarijs opponit exceptionē ꝺilatoꝛiam secunꝺū formā.ℌ.ꝺonec.j.e.l.queritur nunquiꝺ possit.⁊ vī quod non:qz omnis exceptio nititur equitate. vt.l.qui equitate.ff.de exceptione ꝺoli:sed huic non est equū exequutionē ꝺari cū alterius iactura.ergo per ꝺoli replicationē ꝺoli exceptio eliꝺik. Et pro boc facit tex.nam ex quo certissima spe lucri agnouit heꝛeꝺitatē non inꝺiget inuentario subauꝺi sibi profit.similis moꝺus loquenꝺi est.s.de institutio.⁊ substitutio.l.ij. Et hoc tenet Rich.malum.vt refert Cy.qō non creꝺo verum:qz etiam locuplete existente heꝛeꝺitate expeꝺit habere beneficia inuentarij que multa sunt. vt.j.ea.l.ℌ.⁊ si prefatam.⁊.ℌ. in cōputatione.⁊ iꝺeo etiā si locupletissima sit heꝛeꝺitas poteſt heres beneficia inuentarij pretenꝺere.argumentū aꝺ boc.ff.aꝺ treb.l.qz poterat.

2 verſi.nec interest. ¶Secuꝺo no.in verſi. simliqꝫ moꝺo. qō si heres se ab heꝛeꝺitate abstenturū vel nō aꝺiturum ꝺicit ꝺebet infra tres menses repuꝺiare vel abstinere.⁊ si hoc facit non inꝺiget inuētario. ¶Sed hic quero quiꝺ si infra istos tres menses non repuꝺiat. Respoꝺeo vī exclusa a iure repuꝺiaꝺi:qz iste terminus triū mensiū statuit fauoꝛe creꝺitorum quoꝝum interest heꝛeꝺitatem aꝺiri:⁊ heꝛeꝺem obligatum habere. vt notatur.ff.eoꝺ.l.quāꝺiu. preterea qñ terminus statuitur alicui aꝺ aliquiꝺ non faciendum per lapsum termini excluꝺit a facultate nō faciēꝺi seu abstinendi ⁊ econtra qñ assignatur aꝺ aliuꝺ faciendum excluꝺit potēstiam faciendi post terminum.ff.ꝺe leg.ij.l.statuliberum.ℌ.stichum. Sed

¶Obligatiōiboꝰ. in ꝺelictis autē qñ heres non tenetur nisi inquantum aꝺ cū peruenit nō regꝝ ritur beneficiū inuētarij. vide Bal. in.l.ij.j.aꝺ.l. iulia. repe.⁊ que ꝺixi in ꝺisputatione mea inci. iulius aggrippa.in.vi.oppo.prime partis.

d ¶Ultimo q̄ritur. ¶Pau.ꝺe ca.hic in lectu. paꝺuana reputat hic not. ꝺignū.⁊ vide Spe.i tit.ꝺe instru.eꝺi.ℌ. finaūt.⁊ Bing.in.l. j.ℌ.hec stipulatio. ff.si cui plusquam per leg.fal.

¶Barto.viꝺetur mihi q̄ Bal. bene loquatur.et vide.j. priori. licet Salic. hic teneat contra Bar.⁊ Bal.

d ¶Quamꝫ ille leges. et ita semper ꝺixi etiam anteꝫ viꝺissez Bal. licet cōmuniter teneat opi. Bal.aꝺ qō vi ꝺe Bart.in.l.quia poterat. ff. aꝺ trebel.tñ sustinenꝺo Bart.ꝺic q̄ in.ꝺ.l. sed si alio.text. presupponit qō amplius non ꝺeliberabat.vt patet in precedentibus.

3 ¶Heres aꝺeuntꝺo hereꝺitatem ꝺicit quasi contrahere cum creꝺitoꝛibus hereꝺitarijs. Et ꝺicit quasi quia non est ꝺare vel ꝺonare nec emere nec vēꝺere nec locare nec conꝺucere nec aliquis contractus nominatus vel innominatus. Et ꝺicit quasi quia ꝺe iure naturali ꝺebet ꝺare ꝺe bonis hereꝺitarijs quantum ꝺebet ꝺe bonis suis. Et ꝺicit contrahere quia ꝺebet ꝺare ꝺe bonis hereꝺitarijs quantum ꝺebet ꝺe bonis suis. Et ꝺicit cum creꝺitoꝛibus hereꝺitarijs

Universidad de Deusto
Biblioteca

debuisset dicere a die malignitatis. ¶Preterea malignitas per hanc legē alia pena purgatur. teneas ergo gl. ☩Et no. q̄ infra hos triginta dies inuētariū debeat capere exordiū. Quero ergo nūqd
4 pro isto exordio sufficiat signū [a] crucis: ⁊ quidam dicūt q̄ sic. Tu dic cōtra q̄ inuētariū dicit ab inuenīendo. ⁊ res per signū crucis nō inuenīt igit fine illa re nullū erit exordium. Et hoc est q̄ dicit litera exordiū super literis ⁊c. sic. j. de bonis proscrip. l. si qs intra. ⁊ §. de epist. ⁊ cleri. l. nulli. ☩Secūda solēnitas est q̄ infra alios triginta dies inuentariuz cōpleatur herede presente vbi est maior pars hereditatis. ☩† Sed qd [b] si infra. xxx. dies nō est inchoatū ꝛz ante tres mēses est cōsummatū nungd sufficit: ⁊ vī q̄ nō: q̄ si sufficeret lex nō distinxisset tps principiū a tēpore perfectionis sicut nō distinguit q̄n res hereditarie oēs vel maxima pars posita est in locis extra domicilium bf̄dis vbi absq; distinctione tpis inchoandi atq; perficiendi prefigit annus. vt i ver. finaūt a locis, lex eīm monet heredē vt aliquid faciat in prima dilatiōe. ergo si nihil facit nō dz habere scōam nisi esset impeditus in prima ⁊ de impedimēto cōstaret. vt. ff. de fe. l. o. tatiōe.
☩In Zitū vī q̄ q̄n alicui assignanť plures dilatiōes successiue ad idē vltima tm̄ dilatio est perēptoria: q̄ videt fibi delata electio q̄n compareat sicut in alternatiua. ar. ff. de iure do. l. plerūq;. i fi. nā q̄ minimū est sequimur ⁊ dz minimū id q̄ō magis plz ei q tenet aliqd facere. vt. ff. de solu. l. q res mihi rome. Itē icboatio [c] inuētarȳ pōt fieri p minimā rē. vt in aut. de here. ⁊ fal. §. sancimus. in gl. j. subſtātiā. ꝛz minima res est de leuissima solēnitate. vt. ff. ō cōd. ⁊ de. l. q̄uis. a. ff. de edi. edic. l. cui de bes. obest ergo tāq̄ omissio lenis solēnitatis non nocet. vt. ff. de ven. inſpi. l. j. in fi. sicut nō nocet omisse signum crucis: q̄ est modici preiudicij. vt no. Bar. i. l. ŷ. §. pr̄ī. ff. devulg. subſti. ⁊ cōiter ita doc. tenēt. Et credo verum: q̄ cum non interfit creditorū vel legatariorū. ergo dar̄ bf̄di reparatio. ar. j. de temp. ap. l. ŷ. ⁊ pōt mora purgari cū neminī le ſerit. ar. j. de fideic. l. sancimus. ¶Prima ergo dilatio [d] mensis est admonitoria nō perēptoria. ⁊ iō ter. j. e. l. §. donec. cgparat tps triū mēsiū ⁊ tps ani ⁊ sic ytrobiq; sufficit infra dictū tps inuētarium cōpleri quocunq; tpe fuerit inchoatū q̄ neglectū in primo termino pōt repararī in scō. arg. de suc. edic. l. i. §. ꝛz vidēdū. ☩Et scias [e] q̄ Hic. de ma. super isto. §. quesiuit nūqd hoc tps inuentarȳ possit abbreuiari p iudicē causa cognita. ⁊ dicit q̄ nō q̄ ꝛz dilationes a lege date super his que in iudicio agunť sint arbitrarie. vt. §. de dila. l. fine pars. sec̄ tñ in his q̄ extra iudiciū agunť fm Odo. ⁊ Hic. de ma. ego credo verum q̄ nō possit abbreuiare q̄ est ter. in. §. donec. vbi nō iponit silētiū iudici nec pōt iudex reuocare factū legis ex sui capitis equitate. vt. ff. q̄ sen. fine ap. rescin. l. j. §. itē cū ☩ sacras. iudex tñ necessarius est nō q̄ sit necessariū decretum [f] sed
6 pro citatiōe absentiū. ☩† Quero ergo nūquid sit de necessitate q̄ citenť creditores bf̄ditarȳ absentes sicut legatarȳ. Et gl. dicit q̄ sic. j. ad. l. falc. auť. ꝛz cū testō. ar. j. e. l. §. ⁊ si pſata. ver. cū satis ⁊c. Idē ꝛz Old. cū eo ꝛ interfit ☩fectioni inuētarȳ interesse ne aliquid in eo ꝛ preiudicium occultet cuz in eo ꝛ preiudiciū fiat inuentariū. ar. §. de auto. tut. l. ſi. ⁊ in auť. vt ſpōſa. largi. §. ad hoc quoq; sancimus. ⁊ ff. de adop. l. nam ita diuus. ⁊ si heres ignoret noīa creditorū fiet citatio gñalis sicut alīs fit. ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. hocauť. §. finaūt. Itē dicit Bar. q̄ si non citanť creditores nō valet inuentariū. Sed Hic. de mat. dicit q̄ de citatione creditorū nō reperit iure cautū. ⁊ ideo esto q̄ creditores non sint citati. vel q̄ loco creditorū absentiū cum forte presentes sint legatarȳ non sint tres testes adhibiti: nō ꝓpterea vitiatur inuētariū. ☩Ego credo q̄ ☩tum ad nō citatos vitietur: sed ☩tum ad citatos valeat. vt. ff. de re iudi. l. de vnoquoq;. nā sicut actꝰ iurisdictionis cōtentiose nocet citatis ⁊ non obest nō citatis. vt. §. de fide instru. l. ŷ. ita in actu voluntarie iurisdictionis: quam distinctionem tenet hic Hic. de ma. in legatarȳs. Sz dico [g] idez in ytrisq;,
arg. ff. de ap. l. si q separatim. §. quoties. Jn inuentario tutoris dicimus q̄ non est necessaria citatio absentiū nisi q̄n ex inuētario q̄s vellet eos conuincere. Et est ratio q̄ eis non preiudicat in aliquo.
7 vt. l. cyrographis. in pn. ff. de admini. tut. ☩† Ex
b predictis apparet q̄ in inuētario [b] heredis tertia solēnitas est necessaria. s. citatio absentium credi-
torum ⁊ legatariorū. ar. cōtra q̄ nō. ff. de bo. pos. l. ŷ. §. pe. ⁊ j. quo. bo. l. i. Et q̄ in cōfectione inuentarȳ non possunt creditores facere nec contradicere quin heres dicat verba que vult ⁊ faciat ea scribi: q̄ inuentariū est actus solius heredis. vnde si pōt fieri eis inuitis. ergo ⁊ ignorantibus ⁊ irrequisitis. vt no. in simili. ff. de acq. here. l. si quis mihi bona. §. iussum. Sed ibi loquit̄ in actu penitus extraiudiciali. vt in. c. si eps. de preben. li. vi. ⁊ vide q̄ nō.
8 ff. cōi diui. in. l. sabinus. i vl. gl. ☩† Quero: requiritur in inuētario q̄ apponanť res mobiles ⁊ immobiles ⁊ iura: pone ergo q̄ heres aliqua omisit
i ponere i inuētario. nūqd p hoc carebit toto bñficio inuētarȳ. ⁊ certe vī q̄ sic. ar. j. e. l. §. si vō postq̄
k in fi. ⁊ ita no. in corpore. de here. ⁊ fal. §. si vero non fecerit. boc ꝛz Bar. ff. ad. l. fal. l. paulus. Sed Alico. [k] de ma. dicit ☩ū: q̄ aliā penam patiť si malitiose celauit: si aūt nō celauit malitiose nō patitur penā. ꝛz tenet de illa re acsi in inuētario esset appo
fita. vt. j. ca. l. §. licētiā. fm Hic. de mat. ☩Tu dic q̄ aut omisit bona fide: ⁊ tūc inuētariū non vitiať
l q̄ videť legitime factū q̄ō bona fide fit. vt. ff. de cō di. ⁊ demō. l. q̄uis. aut dolose occultauit: ⁊ tunc nihil valet inuentariū: q̄ propter maleficiū perdit bñficiū, sic dicimus in filiofamilias qui ꝛz bñficiū
m abſtinendi: ⁊ tamen propter minimam rem subtractam implicatur omnibus oneribus hereditarȳ ꝛz perdito beneficio abſtinendi. vt. ff. eodem. l. si seruum. §. pretor ait. ibi aliquid autē. Item si ponit in inuentario aliquam rem mentiens esse suam cum sit hereditaria quia nihil interest subtraxerit an hereditatem esse negauerit. vt. ff. ad legem falci
l dią. l. hereditatum. §. fi. ☩Itē pone [l] q̄ heres bona fide fecit inuentarium sed post subscriptionem
n aliquā rem inuenit quero qualiter facere debeat. respondeo q̄ in prima subscriptione debet protestari q̄ si adhuc aliqd peruenerit ad euz de bonis hereditatis iterū addere intendit in ipso inuentario. ⁊ si postea aliquas res inuenerit. eas iterū addere debet. vt. §. de cura. furi. l. si. §. tali. satis enim erit etiam si tempus transcursum esset cōplendi
o inuentarium: q̄ talis aditio retrotrahiť ad tempus predicte protestationis. ar. ff. de heredi. insti.
m l. asse. Esto enim q̄ protestatio[m] nō esset facta adhuc tamē addēde essent vt per hoc ostendat heres se malum animū non habere. s. celandi res ipsas ⁊ sic non patiať penaz dupli. de qua. j. e. l. §. illo. nec puto q̄ in tali aditione sit necessaria tota solennitas inuētarȳ cum hec sit pars primi. ar. ff. de test. l. heredes palam. §. sed si notam. fm Hico. de mat.
9 ☩† Nunquid ergo si dicta aditio nō sit perdetur beneficiū inuentarȳ iam quesitum. videtur q̄ non quia semel trāsiuit in suum effectum ipso iure. ar. ff. de interro. act. l. filius qui. ⁊ q̄ō no. §. de iure do.
10 l. mulier. ☩† Sed nūquid in inuentario debeant
n poni res [n] quas tenebat defunctus que non erant sue. ⁊ videtur q̄ sic. vt. ff. de pet. here. l. non tm̄. naz qualisqualis possessio est in hereditate. vt. l. gerit. ff. eo. ¶Requiritur etiam q̄ō inuentarium fiat per manum publicam saltem per vnum tabellionem.
11 ☩† Sed nunquid [o] pōt vna pars inuentarȳ scri-
o bi per vnum tabellionem. ⁊ alia pars per alium. ⁊ dic q̄ nō. vt. §. de spon. l. j. nisi propter rerū absentiam vel late, diffusum patrimonium. ar. §. in qui. cau. tu. da. l. propter. Econtra aūt plures notarȳ quilibet insolidū possunt esse rogati. vt no. in auť. de here. ⁊ fal. §. si vero absunt. in gl. que incipit interpositio est adeo q̄ possunt se inuicē tabelliones in testes subscribere. argu. ff. de tuto. ⁊ curato. da. ab his. l. romanus apulus. Item requiritur subscriptio heredis: tamen si nescit scribere vni tabellioni hoc committere. ¶Nunquid ergo de tali cōmissione crederetur illi tabellioni. respondeo sic

a ☩Signum. vide a j. proxi. q. ☩† Pau. de cas. bic in lectu. paduana.

b ☩Sed quid. vide per Bar. j. e. l. §. si vero.

c ☩Itez inchoatio. b an amissio signi crucis vitiet inuentarium. vide Bal. in. l. j. §. de sum. trini. ⁊ fi. ca. vel in proemio. And. barb.

d ☩Prima ergo dilatio. an iudex causa cognita possit alterare tps ad cōsiciēdū inuētariū. vi de bar. ⁊ doc. l. ŷ. ff. de re iu. An. barb.

e ☩Et scias. vide c Bart. in. l. ŷ. ff. de reg. iur.

f ☩Decretum. vide Bal. in aut. sed cū testator. j. ad. l. fal.

g ☩Sed dico. vide Bar. i auť. si oēs. §. si vt se ab here. abſti.

a ☩Una citatio. idē a tenet Ang. in. l. j. §. hec stipulatio. ff. si cui plusq̄ p. l. fal. ⁊ b bal. i. l. ſi. in. itē. q. j. de edi. di. adri. tol.

b ☩Item queritur. vide Jo. fa. inſti. de here. qua. ⁊ dif. §. extraneus. ⁊ Bal. in auť. sed cū testator. j. ad. l. fal.

b ☩Item queritur. an fideicommissa-
rius teneak vbis con
ficere inuētarium. vide bar. in. l. in rō
ne. §. q̄ō vulgo. ff. ad. l. fal. §. vtrū exe
quutor vniuersalis
plozū relictorū te
neť ad cōfectionez
inuētarȳ. vi ō bal. i
l. nulli. post Jaco.
butr. §. de episco. ⁊
cler. ⁊ q̄ ibi remiſi. c
And. barb.

c ☩Item nūquid. de ſtis. q. vi ō bar. in. l. i ratione. §. q̄ō vulgo. ff. ad. l. fal.

d ☩Sic. Jo. ō imo. tenet ¶ū in. l. i rō
ne. §. q̄ō vulgo. in
fi. ff. ad. l. fal.

c ☩Jn inuentario. quid in inuentario tutoris. vide glos. Bar. ⁊ bal. in. l. tutores. §. de admi. tuto.

d ☩Ponere. vide Sali. j. ea. l. §. illo. ⁊ ibi Ly. ⁊ Spe. in ti. de instru. edi. §. fi. vī. ꝛz si ola. ⁊ ibi Bal. p Ly. j. e. l. §. licentia. ⁊ ibi mo.

e Sed Nico. hoc tenet ¶au. de cas. bic in lect. paduana per. §. illo. j. e. l. ⁊ dicit habuisse de facto.

f ☩Item pone. vi ō Bal. in aut. ꝛz cuz testator. j. ad. l. fal.

g ☩Protestatio. vi de Buil. de cu. in pn. huius. l. ⁊ bal. in Spec. de instru. edi. vide Ang. bic ⁊ in. l. j. §. hec stipulatio. ff. si cui plusq̄ per legem fal.

h ☩Res. idez tenet Ange. in. l. ſi de eo. §. j. per illū text. ff. de acq. pos. ⁊ bal. i l. itē videndū. §. fi. ff. de peti. here.

i ☩Sed nunquid. no. qō vna pars inuentarȳ nō potest scribi p vnū notarīū: alia p aliū. idē dicas in rescriptis. vide gloss. fingu. fm Bal. in auť. de trien. ⁊ semiſ. Andre. barba.

deo sic. q̄ ist̄ud cōmittere nō est aliud q̄ rogare q̄ per hoc nō cōfertur tabellioni autoritas alicuius officī ⁊ nō testificak in cā sua. vt in auť. de tabe. §. nos autē. ⁊ adde q̄ nō. extra. de proba. c. q̄ñ cō tra falsam. in nouel. ⁊ per Bart. ff. de tut. l. ex ſnia. Item in subscriptione debent contineri negatiua verba: ⁊ sic de negatiua cōficitur instr̄m ⁊ per tale instr̄m probatur presumptiue bona fides. vt. d. §.
12 si vero absunt q̄ō est notandū. ☩† Extra queritur nunquid sufficiat citare procuratores absentium. ⁊ dic vt no. in. d. §. si vero absunt. in gl. ꝛz qualiter.
13 ☩† Item an sufficiat vna citatio [a] ⁊ vī q̄ sic cum non fiat propter hoc ad lites. sed ad interesse ndū certo actui quasi extra iudiciali. arg. notatorū. c. i. de be
14 re. in cle. ☩† Itē querī [b] an fideicōmissarius vni uersalis teneak facere inuētariū. ⁊ dicit Ja. de bel. q̄ sic: q̄ in deliberādo fungit vice bf̄dis. vt not. ff. de leg. j. l. si cū filio. ⁊ in actiōibus suscipiēdis ⁊ rōne reddēda. ergo dz facere inuentarium q̄ō est caput rōnis. vt. l. cū tale. §. titius. ff. de cōdi. ⁊ demon. nec prodest inuētariū bf̄dis fideicōmissario vniuersa li nisi ei cesserit iura ex dicto bñficio cōpetētia fm Labe. de ræponibus de bononia. ⁊ Jac. de bel. in d. §. si vero. ⁊ Bar. ff. ad. l. fal. in. l. in rōne. §. q̄ō vulgo. in fi. vel forte dici pōt q̄ tacite intelligit hec iura cedere i cōsequētia restitutiōis. nā breue heredi fideicōmissariū loco sui substituere. vt. ff. ad treb. l. qui quadringēta. sicut ꝓ vēderet alicui hereditatē: q̄ vī omne ius suū trāferre presertim ius accipiēdi. argu. ff. de pac. l. si tibi. §. fi cum posſessor. Non ob. ff. ad treb. l. si heres pecuniā. q̄ aliud est inuentariū facere q̄ō est cōsequutiuū additionis aliud separari q̄ō est oino separatum: ꝛz ergo beneficium inuētarȳ fit ipſius heredis: tñ actiōes que trāſferunt ex treb. iā modificate per inuentariū nō possunt trāſferri nisi vti sunt cū sua causa. vt. ff. de ex
15 cep. do. l. apud celsum. §. si cū legitima. ☩† Item nūquid [c] inuētariū pupilli prosit substituto pupillari. ⁊ dic q̄ sic quatenus cōueniāt ex facto ⁊ respectu patris ⁊ paterne hereditatis: q̄ bñficiū inuentarȳ trāſmittit ꝓ heredē in suos successores cū sit in rescriptū nec possit assignari alīqua rō cur non trāſmittak: ergo ⁊c. arg. i. l. heredē. ff. de reg. iur. ꝛz quatenus cōueniať tāq̄ nouus heres pupilli forte ad legata vel fideicōmissa relicta in secūdis tab. vel a creditorib⁹ pupilli non paternis tūc inuenta riū pupilli nō prodest substituto pupillari: ꝛz requiriť nouū inuētariū ac si pupill⁹ maior fact⁹ sibi fecisset testamētū. de noua enim hereditate tractať ⁊ de nouis bonis. ff. de vulg. subſti. l. ꝛz si plures. §. ad substitutos. ⁊ ar. ff. ad. l. falc. l. pater filiā. ¶Sz pone q̄ minor habēs substitutū vulgarē fecit inuētariū legitime postea bñficio etatis abstentus est ⁊ succesſit vulgariter substitutus. ¶Quero nūquid
d dictū inuentariū prosit sibi. ⁊ dic q̄ sic [d] quia nimo si velit aliud inuētarium aliter facere nō vī q̄ possit cū trāſeant in ipſum acta iudicī. vt. ff. de re iudi. l. ex tractat. dummodo sint facta bona fide. vt. ff. de in integ. restī. l. in integrum. ⁊. ff. de acqui. here. l. si
16 minor. ☩† Alterius no. de tabel. ⁊ testibus q̄ debēt cognoscere cōtrabētes q̄ō est in tabellioe regulare. alīs de facili posset decipi in noīe ⁊ cōmitti falsum. vt fuit. ff. de minori. l. titio. Sz in testibus sub
17 distingue fm gl. ☩† Et no. quod aut probatio fit per solos testes. ⁊ tunc debet cognoscere cōtrabentes. ⁊ si dicant se personas nō cognoscere nisi persone exhibeatur: debent exhiberi in vestibus ⁊ habitu consueto ita q̄ non ingeratur testibus difficultas recognoscēdi ⁊ de hoc statur arbitrio iudicis. arg. eius q̄ no. de qualitate testium. §. de testi. l. testium. ⁊ ita debet intelligi q̄ō no. extra de testi. c. cū causam. aut probatio fit per publicum instrumentum. ⁊ tunc non est necesse q̄ testes sint noti partibus. vel econtra q̄ tota fides pendet ex instrumento. facit q̄ō no. in auť. de testi. §. si vero ignoti. ⁊. ff. de testi. l. ŷ. in glo. q̄ incipit ꝛz ergo. Jn maleficijs ergo in quibus ad directam probationē nō attenditur probatio instrumentorū sed testiū necesse est vt testes cognoscāt delinquentes. vt. l. cū se exhibuiſ-
e set. ff. de publi. Et idē [e] in quibuscūq; actib⁹ quo-

rum veritas nō pōt nisi p testes haberi q̄ debent e cognoscere personas de quarū facto deponunt et hoc quando probatio fit de ipso actu: vt. §. de test. l. si nō speciali. Sed in probatione fame non est necessaria notitia personaruz cum ab incerto autore procedat: vt extra de accusa. c. qualiter ⁊ quando.
18 ☩† Et no. q̄ō vicini presumunť cognoscere ⁊ scire res vicini. vt. ff. loca. l. dīs bonreoz. ff. de flumi. l. j. §. vī sufficit si in instrumento inuentarȳ dicať presentibus testibus talibus vicinis ⁊c. iurta no. f
19 in. l. ŷ. §. q̄ñ sīl. vel pxiua. ☩† Sed audi nouā que
f stionem [f] testator ipse fecit inuentarium de oibus suis bonis ⁊ tradidit heredi. modo querīt nungd heres teneatur facere aliud inuentariū. ⁊ videtur q̄ nō: q̄ sicut dicimus q̄ insinuatio facta a testatore prodest bf̄di. vt. §. de testi. l. oim. ita vī in inuentario. Item q̄ heres nō pōt addere in inuentario nec detrahere. vt in auť. de iureiurā. a morien. ſti. ergo frustra repetit idē p idē. q̄ sufficit semel. So-
g lu. dico q̄ heres teneť facere: q̄ inuentariū incipit ab herede nec pōt seruari forma ist̄ius legis mari me in tpe nisi inuentariū fiat post mortē testatoris.
g Item nō pōt testator [g] coheredi cōfectionē inuen-
b tarȳ remittere [h] q̄ nō pōt ordinare aliquid in piu diciū creditorū. ꝛz cōfectio inuentarȳ tutoris posfit remittī tutori. vt. l. si. §. arbi. tut. ☩Et quo pa
20 tet q̄ inuentariū heredis multū discrepat ab inuē
i tario tutoris. ⁊ ideo soluta est quest̄io [i] an inuenta i riū tutoris q̄ō fecit ꝓ seipso ꝓ ꝛz sequēda administratiōe tutele prosit pupillo vt ſi cedat ꝓ duplici inuētario tutoris ⁊ heredis. ⁊ dicendū q̄ nō q̄ talia inuentaria multū distant. ⁊ in cā. ⁊ in forma. ⁊ k
in finali effectu nisi forte essent seruate solēnitates ad vtrunq; inuentarium requisite. nam tunc bene prodest pupillo cū etiam ante aditam hereditatez posset fieri inuentarium heredis de voluntate dico non de necessitate. Item ⁊ autor anteq̄ satisfiet poteſt. vt. l. ſi. §. de tut. ⁊ cura. qui non satisf. in qui- l
buſdam tamen locis est cōsuetudo q̄ inuentariuz tutoris sufficiat pupillo heredi. ⁊ in hoc seruanda est consuetudo locorum. arg. in. l. ŷ. j. q̄e admo. testa. aperi. tñ cum consuetudo sit facti debet probari alīs est iudicandū fm ius cōmune. ☩In gl. pu
k ta triū. in fi. Ego exponerē [k] ceterorū. i. testiū. ⁊ nō dico triū: q̄ hoc nō inuenio nisi in vno casu iuris autēticorū. s. cum ex legatarȳs aliqui absunt. vt in auť. de bere. ⁊ falci. §. vero absunt. in locū ergo absentiū creditorū adhibeank tres testes fide digni ⁊ bone opinioīs ⁊ possidētes substantiam q̄ō intelligo ideſt res immobiles per hoc magis credibiles sunt. vt in auť. de testi. §. sancimus. ⁊. ff. qui satisda. cogan. l. sciendum. Et cognoscentes heredē vt hic
21 subȳcit. ☩† Unde cōsilium merum esset q̄ de bis oibus mētio fieret in scriptura tabellionis hac forma vt in fine inuentarȳ tabellio. ita dicerat. Acta sunt hec in tali ciuitate ⁊ in tali loco. ⁊ in presentia talium legatariorū ⁊ talium triū testiū bone opinioīs ⁊ fidedignorū ⁊ res immobiles ⁊ facultates in dicta ciuitate possidentiū qui dictū heredem se cognoscere asserebant in quorum presentia dictus heres mandauit tali tabulario cū ipse heres scribere nō posset vt ꝓ se subscriberet ꝓmisso ꝓius venerabili signo crucis manu dicti heredis i subscriptione autē ipſius heredis vel eius qui ꝓ eo subscribit comprehenderem que. §. in principi. diri dicendo: ego talis notarius ab ipso herede in hoc vocatus ꝓ ipso herede subscribere me huic inuētario me subscribo volūtate dicti heredis asserentis se scribere nescire: vel non posse. Et predictas res oēs in hoc inuētario scriptas se in dicta hereditate inuenisse ⁊ eas remanſisse apud se ⁊ q̄ nullam malignitatē in hoc fecit nec faciet. ¶Protestās
ēt q̄ō si aliqua alia res ad eum peruenīat de here
22 ditate predicta quamcito poterit addere inten- dit ⁊ addet in ipso inuētario. ☩† Nunquid ergo vbi inuentarium fecit per procuratorem secūdum q̄ō ei permiſſum est in proximo. §. poterit subscri- l
bere [l] etiam per procuratorem. videtur quod non: quia hic dicit q̄ō per se vel per tabellionem ad hoc specialiter adhibitum debet subscribere. ¶Sed

☩Et idem. no. q̄ō testes possunt petere q̄ sibi ostendā tur rei accusati vt eos possint cognoscere. Bar. in. d. l. si cuz exhibuissent. ⁊ q̄ō ibi notaui. An dre. barb.

☩Nouā questionem. nota q̄ō inuētarium testatoris nō prodest heredi. sed vide glo. valde notabi. i auť. de in reiur. a mo. presti. q̄n testator iurat. And. barb.

☩Testator. idem tenet ¶au. de ca. bic. i lec. paduana.

☩Remittere. vi ō Bal. in. l. ſi. §. arb. tute. ⁊ in. l. cū tale. §. i. ⁊ ibi ¶aul. de cast. ff. de cōditio. ⁊ demon.

☩Questio. vi ō p Bar. in. l. in ratione. §. q̄ō vulgo. ff. ad legem fal.

☩Ego exponerē. vide Bar. bo cidē tenentem. Ang. in l. j. §. hec stipulatio. ff. si cui plusq̄ per legem fal.

☩Subscribere. ange. tenet i. l. j. §. hec stipulatio. ff. si cui plusq̄ p. l. fal. post medium. Sali. bic vī tenere id q̄ō ange. ¶Pau. ō ca. bic i lec. paduana dicit q̄ō nō facit inuētariū per ꝓcuratorē. vt q̄ñ res sunt absentes. ꝓcdit opinio Bal. alīs non.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Odof.dicit qđ sic.q; ex quo pđt inuentarium per procuratorem facere: pđt ẽt facere ea fine quibus inuentariũ nõ valeret.arg.ff.de procurat.l.ad rem mobilem.ꝛ.l.ad legatum.ꝛ.ff.de iurisd.om.iud.l.ij.

¶Sed si res sunt in pluribus prouincijs erũt ne plura inuentaria necessaria.videtur qđ propter diuersitatẽ locorũ ꝛ tabellionũ ꝛ testiũ qui adhibe buntur.Sed ego scõm Odof.dico cõtrarium: nam heres inuenit reũ vbicũq; sint per se vel per alios ꝛ postea cõuocatis testibus ꝛ legatarijs ꝛ his qui vocandi sunt ad hoc in certo loco dicet has res inueni in tali parte ꝛ has in tali ꝛ sic de omnibus et implebit supradictam solennitatem. ꝛ ideo ei datum est certũ tẽpus a lege ad supradicta peragenda vt primo res perquirat ꝛ postea cũ solẽnitate predicta i scriptis deducat. ¶† Sed si nõ possent omnes res stare in vna charta.nũquid poterit ponere in pluribus chartis.ꝛ videt qđ nõ: q; cũ subscriptio debeat esse in vltima parte.vt.ŝ.de testa. l.hac cõsultissima.ŝ.j.ꝛ signum crucis.in pn.boc nõ possit esse in pluribus chartis: ꝛ si essent: plura essent inutẽtaria. Ego credo qđ sic.dumtamẽ charte sic sint cõiuncte qđ in hoc non possit esse dubitatio: q; hoc nõ est prohibitũ.vt.ff.ex qui.cau.maio. l.nec nõ.ŝ.qõ eis. Et addo qđ est argu.ff.de testa.l. ad testũ.in fi.ꝛ ficseruat cõsuetudo. ¶† Cõsiliuz tamẽ esset in tali casu ad remouendum dubitationẽ qđ in prima charta fieret mẽtio de secunda hoc modo. Et q; in hac charta res oẽs cõprehẽdi non poterant.ideo ad eã alia est coniuncta per talem modum in qua dictũ inuentariũ cõpleretur sicut ꝛ cũ testis nõ bz annullũ ad figillandũ figillat cum alieno.vt insti.de testa.ŝ.possunt. ¶Et cum heres nõ pđt subscribere adhibeat alium subscriptorẽ ꝛ faciat de hoc mentionẽ.vt.ŝ.in forma subscriptionis dixi vt eius occasione dubietas non oriaꝫ fm Nico.de mata.

¶Heres quantitatẽ creditoribus an teneatur soluere ꝛ vendere.

Legatarius quare tenetur creditoribus cõdictione indebiti.

Heres si fecit inuentariũ pro debito defuncti nõ potest personaliter capi.

Venditio facta iure creditoris non pđt reuocari.

Exceptio impedit litis processum.

Interest nostra non verari litibus ꝛ sumptibus.

¶Pretiũ si est solutũ prioribus creditoribꝰ an emptor possit conueniri per posteriores creditores.

Et si prefatam Heres qui solẽniter inuentariũ cõfecit bereditatẽ sine periculo adit quo ad creditores ꝛ legis falcidie beneficio vtit aduersus legatarios. Et illis fatisfaciẽdo q primoueniũt posteriores nõ tenet in iudicio rñdere cum nihil de bereditate apud eũ remãsit sz agant inter se creditores cõtra legatarios ꝛ creditores priores ꝫ posteriores hypothecaria vel cõdictione ex bac.l.b.d. notabiliter. ¶Ao.qõ beres qui facit inuentariũ pđt vẽdere bona pro soluẽdis ꝛ satisfaciẽdis debitis ꝛ legatis nec requiritur aliqua subhastatio vel alia solẽnitas. ¶Scõo not.qõ creditores legatarijs pferunt. ¶Tertio no.qõ priores creditores euincunt a posteriorib⁹. ¶Quarto no.qõ hypothecaria cõpetit pro rebus hypothecatis: sz cõdictio ex lege cõpetit pro precio earuz ꝛ sic in hypothecaria actiõe nõ venit preciũ rei hypothecate: cũ preciũ petaꝫ cõdictiõe ex lege nõ hypothecaria actiõe adde qõ no.in.l.j.ff.de distra.pigno. ¶Et est rõ q; actio hypothecaria est actio singularis in qua res est spãliter designãda cũ nõ dek nisi cõtra possessorẽ.vt.ff.de pigno.l.si fundus.ŝ.in vendicatione. In talibus aũt actiõibus non succedit preciũ loco rei vt possit per eandẽ actionẽ peti.vt.j.de fideicõmis.libe.l.fi.ꝛ.ff.de verborũ significatio.l.labeo.ŝ.fabinus. secus in actiõibus vniuersalibus. ¶Et est ratio diuersitatis: quia quando aliquid est vniuersum suscipit omnes species nec mutatur forma vniuersi vt vniuersum est: sed vnaꝫ speciem in aliã transmutari est impossibile. at vero species transmutari in quantitate est irregulare: q; aliud est res aliud est rei preciũ.vt.ff.de vsufruct.l.si alij.ŝ.j. ¶Quandoq; tñ hoc contingit ex casu culpa vel mora. vt.l.in' bac.ff.de triti.l.vinum.ff.si certum petatur. ¶† Quero hic vtrum heres cogatur vendere ꝛ soluere creditoribus quãtitatem an vero ecnotra creditores teneantur recipere insolutum rem pro quãtitate vel pro re. respondeo si heredi nihil nocet tenetur vendere ꝛ soluere. si autem pđt ex hoc nocere propter promissionẽ emptionis. tunc non cogit vendere.arg.ff.solo.matri.l.ij.secundo responso. vt effugiat omne periculum consulo qõ dicat creditoribus vẽdite vos ꝛ ego consentio protestans qõ nolo teneri de euictio.vt.l.quamuis.ff.de pigno.actio. ¶† Secũdo quero quare legatarius teneꝫ creditoribus condictione indebiti.sed secũdus creditor prioꝝ nõ condictione indebiti.sed condictione ex lege.respondeo q; ex alienum absorbet legata. vt.j.de legibus.l.si vniuerse.sed non absorbet contractus ꝛ obligationes inter vinos.vt.ff.de separa.l.j.ŝ.ex contrario. ¶† Tertio quero nunquid si heres fecit inuentariũ possit personaliter capi[a] pro debito defuncti.ꝛ videtur qõ non.argumen.huius.ŝ.Et boc est verum ex mora defuncti.sed ex mora heredis sic quia inuẽtarium nõ prodest heredi contra factum prouium ipsius heredis nisi dũtaxat contra additionem bereditatis.vt notata.ff.soluto matri.l.que dotis.Sed an presumatur mora heredis: dic qõ sic fi non comparuit: quia debuit comparere ꝛ allegare quod bona erant soluendo ꝛ allegare ꝛ opponere de beneficio inuentarij. vt.ff.si quis ius dicenti non obtempe.l.ij. Nam exceptionẽ proponere debuit. vt.ff.solo. matri.l.ex diuerso.ŝ.fin.quod cum non fecerit contumax reputatur ꝛ legitima fuit captura quo ad sui initium tamẽ si producat postea inventarium ꝛ appareat quod bereditas non est soluendo debet relaxari.ff.ne vis fiat et.l.i.ŝ.hec verba. ¶Item interim si dubitatur de viribus bereditarijs si satisfiat ꝫ dimitti a carcere. vt.ff.de statulibe.l.statuliber rõnem.alꝫ qui facit cũ detineri teneꝫ iniuriarũ[b] actiõe.vt.ff.qui satisfd.cogan.l.si vero.ŝ.j. Si vero esset [c] certum qõ bereditas esset soluendo tunc non est dimittendus de carcere nisi soluat.vt.l.si pecunie.ŝ.j.ff.vt in possessi.legato. Et hoc presupposito statuto vel consuetudine quod creditor debeat carcerari ad petitionem creditoris nam de iure cõmuni est totus contrarium.scilicet quod ille qui est soluendo non potest carcerari pro debito.ff.de suspe.tut.l.ij.ŝ.tutor.ꝛ.ideo.l.a diuo pio.ff.de re iudicata. tradit formã faciendi exequutionem circa res non circa personas.sed l.j.ŝ.qui bonis cede.possunt.que dicit de carcere intelligitur quando debitor est inops. Alij dicunt ꝛ videtur satis rationabile quod fortius possit capi pro debito ille qui est soluendo.ꝛ non vult soluere quam ille qui non potest soluere.nam in maiori contumacia respectu iudicis ꝛ partis est potens ꝛ nolens ꝫ inops.argu.l.illicitas.ŝ.fin.ff.de officio presi.facit quod no.per Innocẽ.de officio delega.c.ŝ.ꝛ.ŝ.non dico quod aliter luat in corpore: quia illud nõ contingit nisi propter delictum ꝛ inopiam simul iunctam.vt.l.quicunq;.ŝ.de ser.fugiti.ꝛ facit.j.quomodo ꝛ quando iudex.l.consentaneum.cum fimi. Unum tamen scias quod tanꝫ heres non potest capi pro debitis defuncti nisi liqueat ipsum esse heredem. vt no.in.l.si cum dotem.ŝ.transgrediamur.ff.soluto matri. ¶† Quarto [d] quero testator instituit heredem filium ꝛ post mortem filij reliquit mihi domum mortuo testatore filius adiuit bereditatem ꝛ fecit inventarium contra quem agit matrem ad dotem pro qua restituenda vendita est dicta domus deinde filius decessit ego legatarius vendico domum queritur nunquid possim. ꝛ videtur qõ non vt bic certe ad istum ŝ.potest responderi.quod bic loquimur in rebus obligatis nõ legatis. vt.j.communia de lega.auf.res.Sed si quidem iure creditoris vẽdito facta est non reuocatur.vt.j.debi.vẽdi.pigno.impe.nõ po.l.j.ꝛ.ij. ¶Si vero filius ipse vendidit ꝛ non creditrix. tunc res euinci potest ab empto re.facit.j.de vsucapio. pro empto.l.ij.ff.de leg.ij.l.peto.ŝ.predium.per Barto.ff.de lega.ij.l.pater filium.in principio.ff.de fideicommiss.liber. l.cum fidei. Et caue tibi quia ille leges videntur dicere quod etiam ipse heres possit vendere ex necessaria causa quod est verum quando legatum est relictum in penam alienationis quia necessaria alienatio extra penam est. Sed quando est simpliciter relictum ꝛ consistit in specie alienari nõ potest talis species legata autoritate solius heredis: sed per iudicem ꝛ creditores potest seruato ordine iuris. ¶Jn textu ibi abstrahere quid si essent eiusdem temporis creditores. respondeo postea venientes petẽt se per alios quibus soluto est facta ad cõmunionẽ admitti. ff.de bonis autori.iudi.possiden.l.si nõ expedierit.fm Oldra. ¶† Ultimo nota [e] quod iste.ŝ.prouidet heredi in tribus principaliter. Primo circa obligationem modificandam. Secundo circa falcidiam deducendam. Tertio circa vexationem fugiendam. Et per bãc tertiam prouisionem apparet quod bec exceptio impedit processum litis. Sed au cum heres primo venientibus soluit absentes sunt citãdi. Respon. non.ne heres in vexatione maioꝛ ponatur supponendo se litigijs plurimorũ. Et quia ius absentium est saluum. ꝛ quia diligentia pertinet ad creditores non ad heredem debitoris. simile.j.de bon. autorita.iudi.possiden.l.fi.ꝛ ŝ.de petitio.bereditа.l.fina. ¶† Et nota quod interest nostra litibus ꝛ sumptibus non vexari. vt.ff.de mino.l.minoribus.ꝛ.a proprijs negotijs non reuocari.vt.ff.quemadmo.testa.aper.l.si quis ex signatoribus.ꝛ.ŝ. de testi.l.fi quando. ¶Jn textu ibi prosequentibus. bic querit [f] Oldra. pone quod heres vendit res bereditarias vt precium solueret creditoribus et non soluit sed consumpsit. nunquid creditores poterunt agere contra

a ¶Capi.vide sali. j.e.l.ŝ.in computatione. ad fi. ꝛ qõ ibi addidi.

b ¶Jniuriarũ. vide per Ange. in.l. nemo carcerẽ.j. de exac.trib. lib.x. Et an satisdans debeat relaxari de carcere. vide p Ang. in.l.fi ab arbitrio. ff.qui satisf. cogan.

c ¶Si vero esset.fi statuto cauetur qđ debitor carceretur ad petitionem creditoris intelligit etiã qñ debitor est dives. vide Bal.i l.j.ŝ.fi quid i frau. pa.in.l. ob eꝫ.ŝ.de act.ꝛ ob. An.bar.

d ¶Quarto. vide Bar.l.l. peto.ŝ.predium.ff.de leg.ij.

e ¶Ultimo no.vide bar. j.e.l.ŝ.donec.

f ¶Querit. cũ bal. videtur concordare Bar.hic.

1 2 3 4 5 6 7

a b c d

1 2 3 a 4 b c 5 c 6 d e f

re contra emptores hypothecaria. videꝫ qđ nõ: cum lex tuetur emptores vt bic.ad hoc facit litera.ŝ.proxima cũ dixit persoluẽdos ꝛc.ꝛ q; vterq; certat de dãno vitando: ꝛ fic melior sit conditio possessoris.vt.ff.ne quis eũ qui in ius voc.l.j.ꝛ.ij. Econtra qđ sic arg.ŝ.in priori.ŝ.ibi quarũ precia in legata ꝛc.ꝛ bic in eo qõ dicit a minoribus ꝛc.a cõtrario sensu. q; bic nõ est prouisum cõtra creditores vel legatarios. ꝛ hoc pđt esse veruz fm eũ ꝛ Abene. ¶Procuret ergo emptor si vult esse securus pecuniã puenire ad creditores vel legatarios. vt alꝫ.ŝ.de predi.mi.l.predtorum.ꝛ.l.si predium.

7 ¶† Jtẽ quero pone qđ pecunia precũ rei vẽdite soluta est prioribꝰ creditoribus nũquid cõueniri poterit emptor per posteriores. videꝫ qđ nõ: q; bic nõ permittit hoc prioribus qñ pecunia est soluta posterioribus. multomagis ergo econuerso.ar.a maiori. q; si nõ permittit ei de quo magis: ergo multominus pmittet ei de quo minus. vt.ff.de rtu nup.l.obseruãdum. Econtra vꝫ.ar. huius litere a contrario sensu. q; bic nõ erat ei prouisum ꝫ alios creditores. nã sic est.ar.a ꝫ to sensu. ff.de offi.ei⁹.l.i.ŝ.j. Sz primũ verius est ẽt iure antiquo si precium ad hoc esset datũ vt perueniret ad priorẽ creditorẽ peruentuz esset. vt.j.de bis q; in prio.cre. lo. succe.l.si potiores. Sz ꝛ si nõ fuit ad hoc datũ ex quo iã peruenit. idẽ est dicẽdum per bãc.l.alioquin. bꝫ in dãno esset q; de euictione teneret qđ hec lex non vult.arg.ff.de peti.here.l.fz ꝛ si leg.ŝ.itẽ si rẽ distraxerit.ꝛ hoc fm Odof. credo verũ. ¶Sed pone qđ hec res erat duobus simul obligata de cuius precio satisfactũ est vni nũqd alter habebit regressum ꝫ istũ vt saltẽ pciũ cõcer. Et vꝫ qđ nõ q; tñ prioribus ꝫ posteriores vꝫ prouisum. vt hoc.ŝ. ꝛ superiori. Sed Odof. dicit ꝫ to. ar.ff.de bo.auc.iu.pos.l.si nõ expedierit.ŝ.quid ergo. ibi aut cõmunicandũ ꝛc. Et hoc credo verũ si vtroq; instante heres vni gratificare voluit vel aut si vni prius euenierit satisfactũ est ꝛ alter fuit negligens sibi imputabit.ar.d.l.si nõ expedierit.ff.de bis que in frau.cre.l.pupillus[a]. fm Nico.de mat.

¶Expensa per heredem facta in recolligendo testamẽtum detrahitur tanꝫ es alienum.

Dicens se expendisse debet probare.

Heres si fecit expensas pro se ꝛ non pro bereditate sibi imputatur.

Heres potest sibꝫpsi soluere.

Hereditatis aditio minuit ius crediti.

Jnuentarium nil operatur si actiones morte sint extincte.

Filius rem suam a patre venditam mortuo patre potest vendicare.

Filius qui non succedit patri rem a patre venditam potest euincere.

Obligatio testatoris non descendit in legatariam.

Legitima dicitur fine onere eris alieni.

Filius si est institutus vniuersaliter tenetur conficere inuentarium.

Filius institutus in quota repellitur a vendicando.

Legitime ratio habetur in eo qđ est residuum in bonis.

Heres pro alijs partibꝰ in qbus nõ est heres non repellit a vendicando.

Legitima non debetur fratri.

Statutum debet interpretari fm ius commune.

Statutum qõ loquitur de herede interpretatur fm ius commune.

Jn[b] computatione. Expẽse funeris ꝛ testamẽti et bereditatis necessariarũ. ꝛ illud qõ heredi debeꝫ facto solẽniter inuentario vt es alienũ producuntur de bereditate. b.d. notanter vsqz ad.ŝ.licentia.

1 ¶† Ao. pone qđ expẽsa facta per heredẽ pro recolligẽdo testamẽtũ a notario cui debet solui pro scriptura. vt no.in.l.argentarius.in principi.ff.de eden. detrabit ab herede tanꝫ es alienũ si bereditas nõ est bene soluendo. Et hoc casu minuunt legata propter bãc impẽsam. ꝛ si bereditas est

c soluẽdo legata nõ minuunt. ꝛ si tunc legatarij nõ tenent ad hanc impensam cõtribuere tñ si petãt ab herede copiã [c] instrumenti videꝫ qđ et tunc debeãt cõtribuere aliqd arbitrio iudicis. ar.ff.de neg. gest.l.alienã.ŝ.fin. ꝛ.ff.si re.l.ij.ŝ.j.ꝛ.ff.fa.ber.l.ex patre.ꝛ.j.de bo.aut.iudi.possi.l.fi.ŝ.j.ibi

2 expensis ꝛc.ꝛ idem in similibus expensis que pro cõi vtilitate fiunt. et adde qõ no.Bar.ff.ad treb.l.vbi pure.ŝ.fi. ¶† Secundo no.qõ ille qui dicit se expendisse debꝫ probare. boc autez probatur qñq; ex ipsius operis qualitate.vt.ŝ.de administra.tuto.l.lex que tutores. in verbo testificatione operis. ¶Quandoq; ipsius rei necessaria natura. vt.ŝ.de alimẽ.pupil.prestan.l.fi. ¶Qñq; p probabiles cõiecturas. ꝛ ita pđt intelligi hec lex cũ adiuncto iuramẽto ad cõfirmationẽ coniecturarũ. vt.j.de dona.l.si quis pro redẽptione. ꝛ qõ no. extra de accu.c.qualiter. non enim creditur simplici verbo dicentis se expẽdisse nisi forte expensa esset modica ꝛ persona fide digna p dicta iura. ꝛ arg.in.l.nõ oẽs.ŝ.a barbaris.ff.de re mili. nã propter modicũ preiudiciũ stat verbo partis. scz cũ iuramento. ar.ff. ad erbi.l.tbesauros. ꝛ no.ŝ.de epis. ꝛ cle.l.id qõ pauperibus. per Ly.de

d hoc no. per Bar.ff.de cõdi. ꝛ demon.l.qui sub cõditione. adde qõ probato facto presumit qđ sit factũ expensis [d] faciẽtis. ar.j.de pigno.l.fi.ꝛ.ff.de

3 priuile.credi.l.fi ventri.in fi. ꝛ adde quod no. Bart.ff.de verb.obli.l.cum seruus. ¶† Tertio no. ꝛ põdera verbũ bereditatis. nã si heres fecit expẽsas pro se non pro bereditate sibi imputatur. si ergo contenditur de bereditate cũ herede expẽsa [e] que sit in ista lite non minuet legata idem si contendatur cum legatario: vt.ŝ.de peti.here.l.fi.ꝛ arg.ff.de peti.here.l.sed

e ꝛ fi lege.ŝ.qõ aũt. ꝛ qõ no.in.l.ŝ.j.de eroga.mili.anno.lib.xij. ¶Venio ad oppositiones ꝛ hic qđ actiones non confunduntur. contra: impossibile est qđ quis sit obligatus sibꝫpsi. vt plene no.ff.de condi.inde.l.frater a fratre. ſz fi actiones nõ cõfundunt de necessitate se quit qđ est obligatus sibꝫpsi. ergo iste. ŝ. ꝫtinet impossibile: ſz impossibile nulla cõstitutiõe pđt induci. vt.ff.de vsufr. carũ rerũ. l.senatus. ergo ꝛc. Sol. nulla est hic impossibilitas. nã sicut bẽficium facẽs tenebaꝫ. vt.ŝ.de here.act.l.vt debitũ. ita nũc bereditas adita tenet bẽficium fi nõ est factũ vnũ patri

f montiũ cõsulum: ſz p se considerat heres [f]. ꝛ sic per inuẽtariũ fit separatio bonorũ. facit qõ no.in.l.de

4 bitor.ff.de separatio.per Dy. ¶† Ex hoc sequit qđ heres possit sibꝫpsi soluere eligẽdo rem in qua

g vult sibi esse solutũ p debito.ar.ff.de distra. pign. l.creditoris. ꝛ.ff.ad tre.l.marcell⁹.ŝ.res que.ꝛ.ff. de cõtrahẽ. emp.l.fitulas.ŝ.i. Jtẽ qđ si bẽs de debito nõ bz instrumẽta ſz testes qđ possit petere dari curatorem bereditati si iaceret quo curatore citato ꝛ alijs citãdis poterit cũ effectu petere testes recipi ad eternã rei memoriã. ꝛ sic actio quedam inter heredẽ ꝛ bereditatẽ proponi esse in facti exercitio licet alibi proponatur solũmodo ipso iure. vt.ff.de euict.l.si ei cui.ŝ.fi is. ibi actio quedã inter heredẽ

5 ꝛ bẽditatẽ ꝑponit. ¶† Scõo op.de.l.cũ emptor. ff.ad.l.falci. vbi aditio bẽditatis minuit ius crediti. ꝛ qđ primo erat duplũ tũc est simpli. Solu. dicit

e gl. qđ ibi heres nõ fecerat inuentariũ. alꝫ secus: vt bic. ꝛ hãc solutionẽ approbat Dy. sed Bart. dicit qđ ibi est speciale[b] qđ bi heres nõ patit dãnum ſz amittit lucrũ qõ nõ placet. q; ẽt in penis cõsequẽdis bz locũ bẽficiũ inuentarij: dic ergo qđ in.l.cum emptor. res fuit euicta post aditã bereditatẽ: ꝛ tõ nõ fuit cõmissa stipulatio duple: q; in vna ꝛ eadez persona conflurerat cã euincẽtis ꝛ vendẽtis: vnde nõ tam ab emptore ꝫ a vẽditore res fuit euicta iuris intellectu quo casu nõ cõmittit stipulatio duple: sed tñ interesse debeꝫ: qñ enim res euincit vendentori non committit stipulatio duple. idẽ si vnus ꝛ idem repꝛsentet emptorẽ ꝛ vẽditorem. Sed qñ a solo emptore post traditionem vel quasi euincit tũc stipulatio duple cõmittit: ꝛ hec est natura bus stipulationis. vt.ff.de euic.l.si seruũ emero. ꝛ.l. habere licere. ꝛ.l.si rem.in princi. vnde in.d.l.cum emptor. si constituit or litera, euicto homine cum.i. qñ seu postꝫ emptor ꝛ ecõtra heres extitit ꝛc. Alij legunt illã literam simpliciter vt illi ablatiui absoluti euicto boie ponant absolute ꝛ sine distinctiõe temporis euictionis. Tamen si ante aditam bereditatẽ fuit facta euictio tene glo. si post: tene ꝫ glo.

6 ¶† Tertio op.de.l.j.ŝ.fi.ff.de here.ven. ibi ne forte. Sol. ibi loquit in actiõibus q; morte pereũt non cõfusiõe per bereditatis additionẽ inducẽdo: ꝛ ideo inuentariũ nil operat: q; morte ipso iure extincte sunt. ¶Hunc venio ad quasdã qõnes vt declaret

7 glo. istius. ŝ. que est satis difficilis. ¶† Et primo quero: pater vẽdidit re filij: puta fundũ eius nunquid viuo patre filius habeat ius vẽdicãdi. rñdeo si ius inspicias non pđt filius experiri nisi consentiẽte patre. vt.j.de anna.exce.l.j.in fi. Jtẽ ipse pater tãꝫ legitimus administrator: ſz veniat contra factũ suũ: q; officiũ suũ est necessarium ꝛ naturale cui non pđt renuntiare. arg.ff.de excu.tuto.l.amicissimos. ŝ.lucius. ꝛ sic potest venire alieno noie: ꝛ nõ posset venire nomine suo. vt no.ŝ.de rei vend.l. cum a matre. niſi forte iurasset se nullo noie cõtrauenturũ: nã tũc sua sponte nõ posset contrauenire propter iuramẽtum: vnde tũc est remediũ qđ filius agat ꝛ patrẽ faciat cogi ad cõsentiendum. nã illud iuramentũ intelligit salvo precepto superioris. vt no.ff.de regu.iur.l.non videtur. ŝ.q iussu. ꝛ.l.fi.ad munici. ꝛ ista questio non est in gl. nostra: sed in gl. dicte.l.cũ a matre. ¶Secũdo querit qd iuris patre mortuo: ꝛ q; questio est implicita pro ea declarãda forsmo quatuor qõnes. ¶† Et primo quero

8 quando filius non succedit patri in aliquo. rñ. nulla est dubitatio qđ euincere potest. vt.ŝ.de rei vendi.l.mater. ꝛ.j.de bo.mater.l.j. ¶† Secundo quero qđ si succedit in legato particulari. respon. idez niſi expresse sit vetitus petere. Et est ratio quia in legatarium non descendit obligatio testatoris. vt

10 l.j.ff.si cer.peta. ¶† Tertio quero quid si succedit in legitima tñ. respon. idem nam legitima est

¶L. Pupillus. vide ibi Barto. et Bal. ꝛ Fran. Ty. Pau. de ca. bic.

¶Jn.istum.ŝ. habeo bene lectũ per ma. fil. in lec. Bui. de cung. super. C.

¶Copiam. vide Bald. in.l.ij.ŝ.de eden. cum simi. ibi signatis.

¶Expẽ. vide bal. in.l. in restituẽda. ŝ. de pe. here.

¶Expensa. vide Ange. bic in pzin. qui tñ distinguit.

¶Considerat heres. ꝛ ita est hodie in creditoribus qõ olim in legatarijs. et ideo singu. dicit bic Bal. q; ter. potest intelligi prout iacet: q; confessio inuentarij facit qđ heres habetur acti bereditas nõ esset adita in his q; cernũt preiudiciuz heredis: sed si non esset adita actiões nõ cẽnt ꝛfuse ꝛ bereditas iacẽs esset obligata heredi. et sic nõ esset prefatũ inconueniens. Et ex bis decidit Bald. bic qđ heres potest facere dari curatorez bereditati iacenti ꝛc. nec opz qđ citentur alij creditores qz iudicũ agitauit cum here ditate que est principalis debitrix. istud est pulchrum dictũ propter hoc tamen nõ recedendo a glo. ꝛ doct. qz boc fit fm fictionẽ: non fm veritatẽ: qz re vera bereditas est adita. sed fingitur non adita. ꝛ actio est confusa, sed fingit non confusa. ꝛ tantuz operatur fictio ẽtũ veritas. And. barb.

¶Ex boc sequit. nota bene. et adde Bal. in.l. debitori. ŝ. de pa. ꝛ ibi dixi.

¶Speciale. cum Bald. concordat Ange. in.l. cũ emptor. bic alle. ꝛ Ange. ꝛ Pau. de castro bic.

a b

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quarto quero. an filius teneꝫ cõficere inuẽtariũ. ſz an ꝑdat legitimã. gl. tz ꝙ nõ in aut. ſz cũ teſtõr. j. ad. l. fal. vt bic. i. ſ. ſi qs aũt temerario. ⁊ in ℌ. ſi vero. non fecerit. in cor. de here. ⁊ fal. ⁊ in. ℌ. bi aũt. Bar. in. d. aut. ſed cũ teſtõr. gl. in aut. hoc amplius. j. de fideicõ. Spe. i ti. de inſtr. edi. ℌ. dicto vero. qd de herede. ⁊ iſta eſt cõis opi. vide Bal. in. l. j. j. de bo. aut. iu. poſ. ⁊ in. l. ſi filius quem.

C. fami. her. ⁊ Ange. in. l. niſi. ℌ. hec ſtipulatio. ff. ſi cui pluſcꝫ. per. l. falc. ⁊ ibi Joan. de imo. And. barb.

b ¶Querit gl. adõ qõ in ſiſti dixit not. a bal. ꝑ iſtã gl. in materia ſtatuti. in. l. j. qui bo. ce. poſ. in verſi. quero ſi ſtatu to cauetur.

b ¶Ulteriꝰ querit gl. no. pegrinã glo. ꝙ ſtatutũ interpꝛetaꝫ ſm ius cõe. ad de meliorẽ text. de iure ciuili. l. ſi ſerui veſtri. ℌ. ô nora. ad de text. c. ad audiẽtiã. de cle. nõ re ſi. ⁊ ibi vid. Jo. idẽ dic in ꝛſuetudine. text. eſt ſin. ⁊ melior de iure ſm mo der. c. cũ dilectꝰ. de cõſue. idẽ dic in reſcripto. text. eſt in. c. cãm q. de reſcr. idẽ i ꝓuilegio text. eſt i l. ſi qñ. ℌ. ô inoff. te. idẽ dic in iuramento. vt. c. ad nũaz. de iur. iurã. ⁊ ô iſta interꝓtatiõe. vid glo. meliorẽ de iure. in c. ℨ euz. de re. iu. in vi. ſm do. Jo. in. l. ex fctõ. ff. de vulg. ⁊ pup. ꝑpe ꝑn. ⁊ ibi. vid ⁊ eſt bo. gl. ẽt ô iure ciuili. in. l. vbe rib⁹. ff. ô pa. ⁊ adõter. i. c. ex lr̃is. de cõſti. vbi ſtatutũ dubiũ recipit interꝓtationẽ a iure cõi. ⁊ vide bar. in. l. oẽs ppl̃i. in. vi. q. ꝑn. ô iu. ⁊ in. ¶tez dicas ꝙ ſtatutũ eccl̃iaſtico recipit interꝓtationem a ſtilo curie. vt i prealle. c. ex lr̃is. ⁊ ſic in ſtatuto eccleſiaſtico recurrit ad ius canoni. i ſeculari ad ciuile. vide bal. ⁊ ibi nota ui in. l. ℌ. al's i. ſ. de ſucceſ. edi. ⁊ qõ conſuetudo intelligit ℨ ius cõe. vid. no. ter. cũ glo. in. c. i. de gradi. ſuccel. i feu. ⁊ i. c. i. de cog. feu. i vſi. feu. quas oĩno vide ⁊ ꝓ intellectu huius gl. vide Bal. in. l. cũ a matre. ad fi. ℌ. de rei vendica. ⁊ do. Jo. l. iiij. ℌ. ꝓetor ait. ff. de damno infect. ⁊ vide do. ¶Det. de anch. in. vj. conſi. vbi ſi bannũ detur contra heredes nõ ſoluentes legata. intelligitur ſi non confecerint inuentarium. oꝛ eum vide omnino. Ange. hic ſm pliciter ſequitur glo. ⁊ Bar. Ly. autem illam improbat. Et ſi cauetur ꝙ preſcriptio. x. annorum currat oĩbus qui ſua debita non exegerint an currat filio famil. dic ꝙ non: quia intelligitur ſm ius commune: qꝛ non currit illi qui non eſt negligens. in aut. niſi triennio lis. j. de bo. mater. ſm Bal. ⁊ eũ ſequitur domi. ¶Det. in. c. canonum. in repetitio. in tit. de conſti. Item cũ cauetur ꝙ inſtrumentum guarentigiatũ mandet exequtioni per carceratiõẽ debitoris non excludit quin poterit cedere bonis: qꝛ ceſſio bonorũ eſt de iure cõmuni ſm Bal. in. l. j. qui bo. ced. poſ. ⁊ do. ¶Det. in. d. c. ex hoc. reprehendit quẽdam doctorem conſulentẽ ſtatuto cauetur ꝙ deceden ti abinteſtato ſuccedant proximiores conſanguinei ex linea paterna. modo decedit quidam habens fratrem patruelẽ tantum ⁊ alterum ex vtroq; parente qõ non poſſit ſuccedere vterq; coniunctus. ⁊ male ſecundum ¶Petr. in. d. c. canonũ. ⁊ vid Jo. de imo. l. poſtulans. ff. ad trebel. vbi pulchre loquitur in queſtione facti. Et ad materiaz de beneficio inuentarij. Sali. hic dicit ꝙ ſi inſtrumentum guarentigiatum mãdet exequtioni cõtra debitoꝛẽ ⁊ heredes eius quod ſi conſtet inuentariũ non exequtum. idem dicit vidiſſe decidi quod cauebat qõ ꝓ debito confeſſionario põt carcerari. ꝙ heres qui cõfecit inuentariũ ex debito defuncti nõ poteſt carcerari. ſed ipſe dubitat adeo cogitandum relinquit. vide ter. ca. dilecto filio. de verb. ſignif. vbi interpꝛetatur indulgentia ſm ius commune. vide text. ca. ex parte. lo vltimo. co. titu. vide Bal. in aute. ſi captiui. quod ſi cauetur ſtatutoſꝙ contractus factus cum minore. r. viij. annis valeat qõ nihilominus põt reſtitui in integrũ ſi eſt leſus. allega. Jac. de bel. vide ibi omnino. vide text. in. c. liz. de offi. ord. vbi ſi in cã exequtionis committitur cauſa appellatione remota intelligit niſi mo. ius commune: qꝛ non currit illi qui non eſt negligens. in aut. niſi triennio lis. j. de bo. mater. ſm Bal. ⁊ eũ ſequitur domi. ¶Det. in. c. canonum. in repetitio. in tit. de conſti. Item cũ cauetur ꝙ inſtrumentum guarentigiatũ mandet exequtioni per carceratiõẽ debitoris non excludit quin poterit cedere bonis: qꝛ ceſſio bonorũ eſt de iure cõmuni ſm Bal. in. l. j. qui bo. ced. poſ. ⁊ do. ¶Det. in. d. c. ex hoc. reprehendit quẽdam doctorem conſulentẽ ſtatuto cauetur ꝙ deceden ti abinteſtato ſuccedant proximiores conſanguinei ex linea paterna. modo decedit quidam habens fratrem patruelẽ tantum ⁊ alterum ex vtroq; parente qõ non poſſit ſuccedere vterq; coniunctus. ⁊ male ſecundum ¶Petr. in. d. c. canonũ. ⁊ vid Jo. de imo. l. poſtulans. ff. ad trebel. vbi pulchre loquitur in queſtione facti. Et ad materiaz de beneficio inuentarij. Sali. hic dicit ꝙ ſi inſtrumentum guarentigiatum mãdet exequtioni cõtra debitoꝛẽ ⁊ heredes eius quod ſi conſtet inuentariũ non exequtum. idem dicit vidiſſe decidi quod cauebat qõ ꝓ debito confeſſionario põt carcerari. ꝙ heres qui cõfecit inuentariũ ex debito defuncti nõ poteſt carcerari. ſed ipſe dubitat adeo cogitandum relinquit. vide ter. ca. dilecto filio. de verb. ſignif. vbi interpꝛetatur indulgentia ſm ius commune. vide text. ca. ex parte. lo vltimo. co. titu. vide Bal. in aute. ſi captiui. quod ſi cauetur ſtatutoſꝙ contractus factus cum minore. r. viij. annis valeat qõ nihilominus põt reſtitui in integrũ ſi eſt leſus. allega. Jac. de bel. vide ibi omnino. vide text. in. c. liz. de offi. ord. vbi ſi in cã exequtionis committitur cauſa appellatione remota intelligit niſi mo.

fine onere eris alieni. vt. ff. de inoffi. teſt. l. papinianus. ℌ. quarta. ſcias tamẽ ꝙ de legitima nõ eſt tractandum vbi es alienum vires hereditatis abſorbet. ⁊ ideo queſtio predicta pcedit vbi hereditas eſt ſoluendo. al's ſecus. tunc enim filius abſq; alio tractatu legitime remaneat ſolũ in ꝓpio iure vendicãdi rem propriã. ¶† Quarto quero [a] quid ſi eſt inſtitutus vniuerſaliter? reſpõdeo iſta queſtio ſubdiuiditur in duas. interdum in tota: interdum in quota. ¶Quero ergo primo qd iuris ſi eſt inſtitutus in tota. rñdeo aut fecit inuentariũ aut nõ. ſi quidem fecit inuentariũ aut tm̃ vel plus vel minus valet hereditas qõ valet res alienata ⁊ filius repellit̃ a vendicando. nam in eum deſcendit obligatio ex contractu patris. ⁊ tatis eſt ꝙ nõ patitur dãnum cum habeat rei ſue equipollens. Aut hereditas valet minus: ⁊ tunc etenus quatenus deeſt admittitur ad vendicandum vſq; vero ad concurrentẽ valoꝛẽ repellit̃ a vẽdicãdo: qꝛ ſatis eſt ꝙ habeat rẽ ꝓ ro re. arg. ff. de leg. ij. l. imperator. ℌ. ſi centum. licet iſta cõputatio aliqualiter ſit in facto difficilis. vt. l. vlti. ff. de adimẽ. lega. tamẽ hincinde re rum facta eſtimatione eam certã reddet vt ibi patet. ⁊ hoc facto inuẽtario. Si aũt non factum repellit̃ oĩno cũ ſit heres vniuerſalis ⁊ ꝑcipe de euictiõe teneatur. ¶† Secũdo quero quid ſi eſt inſtitutus in quota. reſpondeo aut iſta quota eſt tertia pars hereditatis: ⁊ tũc ꝓ tertia parte repellitur a vendicãdo ſcõm glo. tñ tãꝫ ipſa tertia ꝑte euicta ſibi: quaſi euicta legitima agit ad ipſam legitimam vt de pura ſubſtãtia bonoꝛ eã integram habeat. ℌ. de inoffi. teſt. l. ſi cimus. in ꝓin. nã poteſtas euictionis tollit effectũ perceptionis. vt. ff. ad treb. l. ſi patroni. ℌ. ſi. ⁊ hec. l. qꝛ repellatur ꝓ quota ſue inſtitutionis eſt verũ ſi nõ fecit inuẽtarium. Item ⁊ non ꝓpterea perdit legitimam. Si autem fecit inuẽtariũ: tunc aut plus valet vel tantũdem tertia portio antedicta ℨ tertia portio fundi. ⁊ tũc facto inuentario repellitur vſq; ad concurrentem quãtitatem ⁊ nõ vltra: quia vbi fit inuentarium conſideratur vtilitas ⁊ effectus ⁊ non merũ nomẽ heredis. vnde facto inuẽtario cũ filius repellit̃ hoc erit ſolũmodo ꝓ illã regulã. Ex qua perſona quis lucrũ ſentit ⁊c. ⁊ nõ ꝓ illã que dicit heredẽ nõ venire contra factũ defuncti. Et hoc ſentit gl. in. l. cũ a matre. dũ allegauit. l. ex qua ꝑſona. ff. de reg. iur. hoc ergo ſolum operatur inuentariũ ꝙ contra filiũ nõ conſideraꝛ quota ſed emolumentũ. ¶Sed cõtra hoc ſic opp. filius percepit legitimã. nõ vt emolumentũ lucratiuũ ſed vt debituz. vt. ff. de falſis. l. ſi quis legatũ. ℌ. ſi. ſi nõ ſentit emolumẽtũ: ergo debet habere de hẽditate nõ ſolũ legitimã. ſz tm̃ vltra q̃tũ valet illa portio ſue rei quam vendicare non põt. ⁊ ſic duplici onere ſibi tenetur hereditas. ſ. onere legitime ⁊ onere recõpenſatiõis rei ſue. i. illius ptis quã non põt vendicare. ſol. concedo hoc per no. in d. l. cũ a matre. ⁊ ſz gl. noſtre legis nõ faciat mẽtionẽ de iſta recompenſatione dz ſuppleri per illã gl. vide bal. ⁊ ibi nota ui in. l. ℌ. al's i. ſ. de ſucceſ. edi. ⁊ qõ conſuetudo intelligit ℨ ius cõe. vid. no. ter. cũ glo. in. c. i. de gradi. ſuccel. i feu. ⁊ i. c. i. de cog. feu. i vſi. feu. quas oĩno vide ⁊ ꝓ intellectu huius gl. vide Bal. in. l. cũ a matre. ad fi. ℌ. de rei vendica. ⁊ do. Jo. l. iiij. ℌ. ꝓetor ait. ff. de damno infect. ⁊ vide do. ¶Det. de anch. in. vj. conſi. vbi ſi bannũ detur contra heredes nõ ſoluentes legata. intelligitur ſi non confecerint inuentarium. oꝛ eum vide omnino. Ange. hic ſm pliciter ſequitur glo. ⁊ Bar. Ly. autem illam improbat. Et ſi cauetur ꝙ preſcriptio. x. annorum currat oĩbus qui ſua debita non exegerint an currat filio famil. dic ꝙ non: quia intelligitur ſm

vnũ ſcias ꝙ ꝓ alijs partibus ꝓ quibus qs nõ eſt heres nunq̃ a vẽdicando excludit̃: qꝛ ꝓ alijs partibus nõ deſcendit in ipſum a patre obligatio nec alicuius iuris ꝛſuſio. de bered. act. l. ſi adulta.

¶Si vero filius eſt inſtitutus vltra tertiaz apparet etiã ex predictis talis queſtio eſſe ſoluta: qꝛ qõ iuris eſt de quota minoris etatis reſpectu minoris quote fundi idem de maiori reſpectu maioris. vt. ff. de rei vendi. l. que de tota. ⁊ facit. ff. ſol. mat. l. ſi cũ dotem. ℌ. ſi pater. ⁊. ff. de bonis libertoꝛũz. l. ſi libertus patrono. ver. quid ergo. ¶† Modo fozmo quandam queſtionẽ in extraneo heredẽ: ponẽ qõ frater vẽdidit rem fratris ⁊ poſtea venditoꝛ inſtituit dictũ fratrẽ ſuũ heredem. querit̃ ſi adũt hereditatẽ vtrũ poſſit rem vẽdicare. Sol. dic qõ fratri nihil debetur ꝑeter recompenſationẽ. ⁊ hoc facto inuẽtario. legitima enim non debeꝫ ſibi qꝛ non debetur fratri. ¶Itẽ nec falcidia: qꝛ illa nõ debeꝫ niſi reſpectu legatoꝛũ. ¶Itẽ quia falcidia nõ eſt adeo debita ſicut legitima cũ poſſit dari cum one re. vt. ff. ad. l. fal. ſi debito. ℌ m glo. noſtram que diffic̃ilis eſt. ¶† Ulterius querit glo. [b] quid ſi ſtatutum dicat qõ heres non veniat contra inſtrumentũ defuncti ⁊ teſtatoꝛ obligauit fundum heredis et tradidit nũ quid heres facto inuẽtario poſſit vendicare fundũ a creditoꝛe non obſtante ſtatuto. glo. dicit ꝙ fic. ⁊ allegat ſequen. ℌ. Attende vt ſcias illum. ℌ. inducere. nã ille. ℌ. totũ effectum inuentarij vno verbo concludens dicit vt veritate exquiſita neq; lucrũ neq; dãnum aliquod heres qui fecit inuentariũ ſentiat. ſ. quãdo hereditas eſt ſui natura damnoſa. Et nõ vult aliud dicere glo. niſi ꝙ ſtatutum qõ loquitur de hereditate ſimpliciter intelligẽ ſm ius cõe. vz diſtinguẽ. nam indefinita ẽt in ſtatutis nõ egpollet vniuerſali vbi eſt ℨ ratio ⁊ conditio terminoꝛũ includendoꝛum ⁊ excludendoꝛũ. nam cũ ſtatutum loquaꝫ indefinite intelligẽ loqui ſm naturaz indefinite. ⁊ indefinita loquutio recipit reſtrictionẽ loquẽdo etiaz ꝓpzie ⁊ abſq; abuſiõe: qꝛ nõ ſignificat vniuerſaliter ſignificatiõe neceſſaria. ſed ſignificatione contingenti. facit qõ no. per ℨ. in rub. ô reg. iur. li. vj. Sz Ly. dicit hic ℨiũ. nã ſtatutũ dz aliquid operari ⁊ addere. vt. ff. de cap. l. iij. vlt. rñ. nec põt heres cõqueri cũ adeaũ videaꝫ cõſenſiſſe. i. l. muni. vt. ff. de acquir. here. l. ſi duo. in fi. Item ꝙ ſtatutum vr̃ latũ in caſu dubiũ. al's eſſet fruſtra. vt. ff. ad carbo. l. qõ labeo. Sz Ja. bu. dicit ꝙ queſtio gl. nõ ꝓcedit: qꝛ rem vẽdicare nõ eſt cõtra inſtrm̃ venire. dicit eñ hic heres rẽ ſuã. ⁊ ſi ſe vẽdicare nõ inſtrm̃ nõ valere ſm Jabu. qõ nihil eſt dictũ: qꝛ nõ ſolũ venit ℨ inſtrm̃ qui dicit non valere: ſed etiam ille qui euincit. vt. ff. de bis qui. vt indig. l. poſt legatũ. dic ergo ꝙ queſtio glo. procedit. ⁊ glo. eſt vera. Et eſt ratio: qꝛ tũc heres nõ põt venire cõtra factũ defuncti qñ in heredẽ ex facto defuncti deſcendit obligatio. al's ſecus. vt. ff. de preca. l. queſtitũ. ⁊. ff. de diuer. ⁊ tempo. preſcri. l. an vitiũ. ℌ. ex facto. ſed ꝓpter beneficiũ inuẽtarij in heredem nõ deſcendit dãnoſa obligatio vltra vires hereditatis. vt. ô. ℌ. pri. in ꝓin. in verbo vt intantũ ⁊c. de illo nõ eſt dubitãdum ꝙ ℨ inſtrumentũ ſimulatũ poſſet dictus heres [c] oppone re: qꝛ inſtrm̃ ſimulatũ [d] non eſt inſtrm̃ cuz non fa-

14 fecit inuẽtariũ non excludit̃ a vendicando. ¶† Et

17 ¶† Et bãc gl. ſemp allegamus ꝙ ſtatutũ qõ loquꝫ tur indefinite p ius cõe diſtinguit̃. nam indefinita ẽt in ſtatutis nõ egpollet vniuerſali vbi eſt ℨ ratio rõ ⁊ conditio terminoꝛũ includendoꝛum ⁊ excludendoꝛũ. nam cũ ſtatutum loquaꝫ indefinite intelligẽ loqui ſm naturaz indefinite. ⁊ indefinita loquutio recipit reſtrictionẽ loquẽdo etiaz ꝓpzie ⁊ abſq; abuſiõe: qꝛ nõ ſignificat vniuerſaliter ſignificatiõe neceſſaria. ſed ſignificatione contingenti. facit qõ no. per ℨ. in rub. ô reg. iur. li. vj. Sz Ly. dicit hic ℨiũ. nã ſtatutũ dz aliquid operari ⁊ addere. vt. ff. de cap. l. iij. vlt. rñ. nec põt heres cõqueri cũ adeaũ videaꝫ cõſenſiſſe. i. l. muni. vt. ff. de acquir. here. l. ſi duo. in fi. Item ꝙ ſtatutum vr̃ latũ in caſu dubiũ. al's eſſet fruſtra. vt. ff. ad carbo. l. qõ labeo. Sz Ja. bu. dicit ꝙ queſtio gl. nõ ꝓcedit: qꝛ rem vẽdicare nõ eſt cõtra inſtrm̃ venire. dicit eñ hic heres rẽ ſuã. ⁊ ſi ſe vẽdicare nõ inſtrm̃ nõ valere ſm Jabu. qõ nihil eſt dictũ: qꝛ nõ ſolũ venit ℨ inſtrm̃ qui dicit non valere: ſed etiam ille qui euincit. vt. ff. de bis qui. vt indig. l. poſt legatũ. dic ergo ꝙ queſtio glo. procedit. ⁊ glo. eſt vera. Et eſt ratio: qꝛ tũc heres nõ põt venire cõtra factũ defuncti qñ in heredẽ ex facto defuncti deſcendit obligatio. al's ſecus. vt. ff. de preca. l. queſtitũ. ⁊. ff. de diuer. ⁊ tempo. preſcri. l. an vitiũ. ℌ. ex facto. ſed ꝓpter beneficiũ inuẽtarij in heredem nõ deſcendit dãnoſa obligatio vltra vires hereditatis. vt. ô. ℌ. pri. in ꝓin. in verbo vt intantũ ⁊c. de illo nõ eſt dubitãdum ꝙ ℨ inſtrumentũ ſimulatũ poſſet dictus heres [c] oppone re: qꝛ inſtrm̃ ſimulatũ [d] non eſt inſtrm̃ cuz non fadus excedaf. vide Bald. in aut. oẽs peregrini. j. cõia de ſuc. ⁊ que notaui bic in ter. vide qõ no. do. Abb. in. c. cãm. de dolo ⁊ cõtu. vide do. Abbatem. in rub. de reg. Bal. in. c. j. de conſti. And. barba.

c ¶Here. vide Bar. in. l. j. ℌ. ⁊ parui. ff. qõ vi aut clam.

d ¶Inſtrumentum ſimulatũ. no. qõ ſtatutũ loquẽs de inſtrõ non bz locũ in inſtrumẽto ſimulato. alibi cuꝑioſe notaui. vide Bal. l. fraus. ff. de leg. ⁊ in. l. ℌ. C. de eunu. ⁊ in. l. ſi non ſunt. C. de furtis. And. barb.

ciat fidẽ ſimulatiõe ꝓbata. vñ licet ſupficialiter appareat eſſe inſtrm̃ tñ ſubſtãtialiter ⁊ intellectualiter nõ eſt inſtrm̃. nec eñ ꝓpzie dz ꝙ abuſiuum eſt: vt. ff. de ſuis ⁊ leg. l. ut ꝓtoz ẽz inſtrm̃ qõ bz vi ꝓbãdi nõ eſt ꝓpzie inſtrumentũ qõ dz ab inſtruẽdo: vt ff. de ver. ſig. l. notionẽ. ℌ. inſtrumẽtoꝝ. ſtatutũ eñ dz intelligi de inſtrumẽtis efficacib⁹ non de nullis ⁊ effectũ nõ habẽtib⁹. vt. ff. de penis. l. ſi qs aliqd. ℌ. teſtñ. ⁊. ff. quẽadmo. teſta. aperi. l. ij. ℌ. i. nam illõ qõ caret effectu ẽt noꝛe caret: vt. ô. de ꝓba. l. cũ ꝑi bus. niſi ſtatutũ remoueret expreſſe exceptionez[a] ſimulatiõis. nã tũc ꝓpter inigratẽ ſtatun[b] recurreret ad ſubfidiũ cath olice eccl̃ie. ſec⁹ aũt ſi ſtatutum remoueret exequtionẽ ſed aſſignaret certuz terminũ ad ꝓbandã. nã aſſignatio termini non dz iniquitas ſz iudicia poſitiua: vt. ff. de poſtul. l. j. ℌ. initiũ. in vſ. rat⁹. ¶Et adde qõ no. Bar. in. l. i. ff. qõ vi aut clã. Itẽ adde ꝙ gñalia verba ſtatutiᶜ nõ referunt̃ ad impoſſibilia ipſi ſtatuenti puta ad ea q̃ nõ ſunt ſue iuriſdictiõis. ar. ff. de ℨbẽ. emp. l. qui tabernas. ⁊. ff. de iuriſ. om. iudi. l. extra territoriũ. ⁊ no. Bar. ff. de cõdi. inſti. l. ſi quis ſub conditione. ℌ Preſumptio in dubio eſt faciẽda ꝑ inuentario niſi contra ꝓbetur.

Uroꝛ ad ꝓbandũ factũ domeſticũ ẽ teſtis idonea.

Inuentariũ ℌuis cozã trib⁹ teſtib⁹ fuerit factum non tñ impedit contra inuentariũ poſſe probari.

Licentia. Creditoꝛes et legatarij poſſ ſunt ꝑbare ℨ inuentariũ ẽt ꝑ teſtes domeſticos heredis et beres q ſubtraxit vt ocultault punit̃ in duplũ. b. d. ¶Ho. in dubio ꝑ ſumi ꝑ inuentario niſi ℨ ꝓbet ⁊ eſt rõ: qꝛ nõ preſumitur omiſſum nec vltra poſitũ aliquid in ſolenni ſcriptura: facit qõ no. ff. de ꝓba. l. cum lege. et. j. de eroga mili. anno. l. excellentia. lib. xij. ¶† Scõo nota de teſtib⁹ domeſticis. nã ad ꝓbanda facta domeſtica domeſtici ſunt idonei vt vroꝛ: vt. j. qñ q. quar. pars de. l. ij. lib. xij. Et familiares perpetui vel temporales. vt. ô. de repu. l. conſenſu. ℌ. ſeruis. Et cõfratres vt in aut. de mona. ℌ. cogitandum. et extra de teſti. c. veniẽs. in fi. ¶† Item no. ꝙ preſentia legatarioꝝ vel creditoꝝm vel eoꝝm abſentia trium teſtium idoneoꝝm repleta preſentia nõ impedit contra inuentarium poſſe ꝓbari. Et eſt ratio qꝛ res poſſunt eis inſcꝛs occultari: vt. ff. de pac. l. tres fratres. ⁊. l. de bis. ff. de tranſac.

ℌ Exceptio dilatoria iudicij exequtionem impedit ſi dilatoria ſolutionis damnũ impedit.

Preſcriptio non currit impedito agere.

Here ſ facit inuentarium non põt conueniri.

Donec tamen. Infra tps ꝛficiendi inuentariũ non põt here a creditoꝛib⁹ vel legatarijs conueniri et interim ℨ eos nõ currit preſcriptio. b. d. ¶Ho. ꝙ exceptio dilatoria ſolutionis ⁊ iudicij impedit ꝓceſſum. nã exceptio inuentarij eſt duplex. quia taz iudicio differẽdo ℨ ſoloni differẽde obẽi poteſt. vñ ex inuẽtario due exceptiões dilatorie oriuntur oñ eſt in fieri. ſ. dilatoria iudicij ⁊ dilatoria ſolutionis: ſed cum eſt in facto, eſſe. Dis dilatoria expirat. Et hoc patet bic ex vi aduerbij donec incipit com petere peremptoria ⁊ quatenus vires hereditatis non ſunt ſoluendo nimirũ ergo ſi interim differtur qõ auferri põt. ar. ff. de excep. l. fundi. ⁊. ff. de excuſa. tut. l. diximus. ¶† Et no. ꝙ exceptio dilatoria iudicij oriꝛ ex eo: qꝛ ꝓhibet exequtio: ſed dilatoria ſolonis oriꝛ ex eo: qꝛ ꝓhibet dãnũ: hoc ſi fallit in relictis ꝓ anima ⁊ reſtõne vſurarũ: qꝛ nõ recipiũt moꝛa reſtõnis ſm qõ õt Ric. mal. ⁊ Ly. ſicut nec expenſe funeris. ¶† Scõo not. ꝙ impedito agere nõ currit ꝓſcriptio ſic. ff. de iudi. l. ℌ. pen. ⁊ tñ nõ erat impedimentũ a ꝓncipio tpis: ſed in eiꝛcurſu. nõ ob. ff. de ſer. ruſti. ꝓdi. l. attilicin⁹. quia ibi nõ erat impedimẽtũ iudicij ſz vſus rei. Et facit ad

cõſti. ad fi. vide ibi oĩno. vide. c. ad hec. de iudi. ⁊ ibi dixi vide text. ⁊ ibi do. abb. in. c. qõ clerici. de fo. cõpe. vide Bal. in. l. ſi. ℌ. de ſac. ſanc. eccl. vbi dixit ſtatuto cauet ꝙ nõ poſſit fieri alicuius in foꝛẽ ſm ꝙ nõ cõprehendit eccleſiã. vide Bal. in. l. oẽs ppl̃i. ff. de iuſti. ⁊ iu. vbi alle. late in. d. l. ſi quis ſub cõditione. vide q̃ dixi ibi. vide Ludo. ro. conſil. xlvij. vbi de hoc pulchre alleguit conſi. xxvij. vbi dicit qõ nõ cenſetur gs facere in genere qõ in ſpẽ facere nõ põt. allegauit pulchra iura ad hanc vltimã materiam. Andre. Barba.

¶Pro aĩa. hoc etiã dictum refert Bal. in. l. ea3 quã. j. de fideicõ. ⁊ ſcripſi poſt Bar. hic.

¶In reſtitutione vſurarũ no. qõ relicta ꝓ vſuris nõ recipiũt dilationem. vide Lan. in tract. de vſu. qõne. xxiij.

Cõtrariũ. Lyn. hic contra.

¶Ex ſtu. hoc nõ exigit iſta lex. nam pone ꝙ agit̃ quia obligat̃ ꝓ dõm qui poſtea vendidit de functo tñ text. hic i ver. hẽditarijs facit ꝓ Bal.

¶Sinuero ꝓſtquam. vide qõ no. Bal. i. l. ſi quis curialis. C. de epiſ. et cle. Ant. de but. in auf. caſſa. C. de ſacroſan. eccle. And. Barba.

¶Beneficiũ. vide Bal. in. l. omni. ſ. de fac. ſanc. eccle.

¶Et bec. eſt hic text. not. qõ beneficiũ abſtinendi fuit introductũ de iure ciuili ℨ Bal. in. l. ſi paterna. j. que in fraud. credi.

¶Juder nõ põt. no. ꝙ iudex nõ poteſt ꝓrogare terminũ banni limitatũ a ſtatuto. but. in c. ſepe. de ap. et ibi dixi vide ꝙ hoc dictum Bal. in. l. obſeruare. ℌ. poſt bec ff. de of. ꝓcõ. et in l. iubemus. C. de iu di. dixi in. c. Jo. de teſta. vide Bal. in l. j. C. de reg. reis. et ibi Ly. ⁊ Inn. i. d. c. ad petitionẽ. de accuſa. ibi per moder. And. Barb.

¶Terminũ. vide Bald. in aut. iubemus. in fi. ſ. de iu.

¶Ric. de mat. vide Bart. ꝛ doct. in aut. ſed cum teſtator. j. ad. l. fal.

a ¶Exceptionem. quando ſtatutum eſt iniquum: vt qꝛ remouet exceptionem. ſimulatiõis recurritur ad eccleſiam. vide in ſimili Ant. de but. in. c. ũ. extra de ꝓba. ⁊ Bal. in aut. clericus. ℌ. de epiſc. ⁊ cle.

b ¶Jniquitatem ſtatuti. no. ꝙ verba generalia ſtatuti non referuntur ad iniqua. vide Bal. in ti. de pac. cõſtã. in. iij. cbar. vide Ang. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. facit. l. iij. ff. qõ qſcp iur. ⁊ vide text. ⁊ Bal. i. l. ſi tutoꝛ petit⁹. ô tut. ⁊ cu. da. ⁊ An. i. l. ſi ẽcſſerit. ff. q ſatiſ. cog. ⁊ ibi notanter loquit. vide q̃ notaui pleniſſime in ter. in. l. j. ff. de bis qui ſunt ſuiꝝ alie. iur. vide ter. in. c. a a nobis. lo. j. ô ſen. b exeõ. vbi gñalia ẽba ſtatuti laicoꝛum nõ cõprehẽdũt nõ ſubditos ⁊ ſic non clericos. ⁊ ibi dicit d. Arch. ꝙ ſi cauet̃ tur ꝙ bona nõ alienẽtur in nõ ſubditũ nõ intelligit̃ in clericuz. vide q̃ ibi dixi in recollectis i vide ter. ⁊ ibi dicit d. An. in. c. tua. de 2 deci. ⁊ ibi dixi. ad 3 de bal. in. c. cũ non ab hoie de iudi. ꝙ ſi cauet̃ ſtatuto q̃ cuſtos ville teneat̃ capẽ malefactoꝛes i nõ cõprehendit cle ricos. põdera tñ ſi dicit verus. Et ad de Bal. i. c. clerici. 2 de in. vbi dicit ſtatuto cauet̃ mediolani ꝙ immobilia non trãſferãtur in forenſem an cõpꝛe bẽdat eccl̃ias: et ſi 3 cõpꝛehendit an ſit contra libertatẽ ec eccleſiaſticã. ⁊ loquit̃ valde fin. ⁊ dicit ꝙ nõ cõpꝛehendit ec eccleſias nec liberta i tem eccleſiaſticã. vi de ibi qꝛ allegauit 2 do. ſignoꝛel. vide 3 Bal. i. l. ſacroſanc. C. de epi. ⁊ cle. vide Bald. in. l. ſi. ff. de iur. om. iud. vbi dicit ꝙ ſtatutũ ſim pliciter loquẽs nõ cõpꝛehẽdit ea que ſunt extra territoriũ. ⁊ allegauit bar to. in. l. fin. ff. de decre. ab ord. faci. an dre. barba.

c ¶Qõ gñalia verba ſtatuti. ꝓ iſto dicto Bal. vide Jo. i mo. in. c. vt anima rũ. de cõſti. vbi dicit ꝙ ſtatuta laico d rũ gnaꝝ loquẽtia e nõ cõpꝛehẽdũt cle 2 ricos ẽt de mẽte ip ſoꝝ ſtatuentiũ. re fert. d. Ant. in. c. ec eccleſia ſctẽ marie. de

id qõ dixi. ff. de offic. ꝓſi. l. ſenatus. ⁊. ſ. qui admit. 3 ad bo. poſ. l. j. in. xxiij. cõtrario. ¶† Sed pone qõ volo conuenire heredẽ rei vendicatione de re mea quam poſſidet quã fonte cõmodauit defuncto vel quocũq; modo eã poſſidcat. nunquid poſſum interim dũ facit inuentariũ: videt ꝙ nõ. vt bic. nã et hypothecaria quam hic ꝓcedit interꝓtari eſt actio in rẽ: vt. j. de pig. l. pignoris ꝓcquutio. Sed f tñ dico cõtrariũ ſm Old. qꝛ non vt heredem cuz d conuenio ſed vt poſſeſſoꝛem. vt. ff. ad exhiben. l. de eo. ℌ. penul. ⁊ ſi. nec obſtat qõ dixi de hypothecaria: qꝛ illa licet ſit in rem eſt tñ ex contractu defuncti ⁊ accẽſoria perſonalis obligationis qꝛ tenetur vt heres. ⁊ ideo ſicut nõ queritur principalis. ita e nec accẽſoria ſm Nico. de mat. Quod dixi de rei vendicatione eſt verum niſi ꝓponas iure legati. nam ſuper rebus legatis interim eſt impoſitũ ſilentium quacunq; actione petantur vt hic.

1 ℌ Legis formam non ſeruans legis beneficio non debet gaudere. f

b **Sinuero poſtq̃** [b] Qui inuen [a] tariũ nõ cõi g cit tenet interim inſolidũ. b. d. ¶Ho. qõ non poteſt gaudere beneficio legis vel ſtatuti ille qui non ſeruat formã legis vel ſtatuti nec diſtinguit̃ vtrũ ſit clericus vel laicus: qꝛ qñ lex diſponit aliquod 1 beneficium[i] indulgendo pari ratione oẽs includit quos includere non eſt contra priuilegiũ eccleſie: qꝛ aliud eſt pene metu libertatẽ eccleſiaſticã, aufer ri. aliud eſt pmiũ ſtatuti certa forma imitari: vt. ff. b de cõdi. ⁊ demõ. l. utio centũ. ℌ. j. vbi eſt ter. aure⁹.

1 ℌ Conceſſio non valet non ꝓcedẽte dilationis.

2 Juder terminum banni a ſtatuto limitatum non poteſt ꝓrogare.

k **Et hec[k] quidem.** Qui vult tps dũ a ꝓncipe ꝛſequi annũ ab alijs nonẽ mẽſes ad plꝰ. h. d. ¶Ho. qõ nõ vz cõceſſio dilationis non i cõcedẽte. vel ſic. Ho. ꝙ nõ valet ſcõa dilatio vbi 1 niſi vnica non põt cõcedi. ¶† Itẽ not. ar. ꝙ iudex nõ põt[l] ꝓrogare terminũ[m] bãni preciſe limitatũ k 2 ꝓ forma ſtatuti vñ ſi ſtatutum aſſignat octo dies ⁊ iudex aſſignat decem eſt comparãdum infra octo dies: qꝛ forma ſtatuti debet ſeruari. l m ꝓ 1

ℌ Here non faciens inuentarium legatarijs an teneatur de ſuo ſoluere.

Sinautem aliquis. Qui petit 1 terminũ ad deliberãdũ. ⁊ facit inuẽtariũ teneꝫ creditoꝛib⁹ oĩb⁹ inſolidũ. Sz a legatarijs detrahit ſalcidiã. ⁊ ſic remanet in iure veteri. Sz ſi non fecit inuẽtariũ teneꝫ oĩb⁹ inſolidũ. Si vo hereditatẽ reſpuit res plenarie reſtituere tenet. bo. d. ¶† Jn 1 gl. in lite. in fin. Sz hoc qũo cũ ſibi ꝑiudicet in ſuo ꝓpio vt. ſ. dictũ eſt. rñdeo boc ſilijs illud in extraneis ⁊ ita intelligẽda eſt gl. Sz ego gl. non credo verã qꝛ cũ in coꝛpe. i. ſ. ſi vo non fecerit. indiſticte dicat heredẽ nõ facit̃ tẽ inuentariũ debere de ſuo ſoluere legatarijs. abſonũ mihi vñ dicere ꝙ filius habeat debitũ ſubfidiũ maxime cũ boc ibi in diſtincte dicat de oĩ h

Universidad de Deusto
Biblioteca

quod prodest retinere cum vltra vires teneat. Et respondet q̄ quatenus deducitur non videtur legatum: vt.l.scimus. de inoffi.testa.

Notissimum ¶ Hec sola constitutio est obseruanda saluo militū p̄iulegio.h.o. Hūc.Ꝟ.declarauī.s. in p̄in.huius.l.

¶ De repudian.vel absti.heredi. Rubri.

1 ¶ Immixtio p̄sumitur per continuationem possessionis.
2 Negatiua qualiter probari potest.
3 Immixtio p̄sumitur ratione simulationis.

Si paterna. ¶ Suus heres domū habitādo paternā immiscuisse p̄sumit nisi alio iure habitauerit vel fuerit in ℨtiū p̄testat⁹.h.o.

1 ¶ Quero q̄ erat rō dubitationis.rñdeo q̄nō videbat post mortē aligd innouatū ꝛ cōtinuatū:vt.ff.de lib.ꝛ posth.l.in suis.vñ ex quo nihil innouauit filius videbat innouādū ℨ eū: ꝛ hoc nō obstāte dicit hec lex q̄ p cōtinuationem habitationis p̄sumit immixtio.qđ est rōnabile.

2 ¶ Quero quare filius p̄bat negatiuā.rñdeo:q̄ ex habitatione erat p̄sumptio ℨ eū. ¶ Itē quero qualiter p̄bat ista negatiua.rñdeo p p̄testationē.

¶ Itē ꝛ actus qui citra ius ꝛ nomē heredis gesti p̄bant. Et ideo si filius remāsit in domo.nam in domo p̄is occasione dotis materne pro qua dote domus erat specialiter vel gñaliter obligata non p̄sumit immixtio p̄m Old. Et qđ dico in habitatione dom⁹.idē dico si possedit agrū vel vineā patris ꝛ fructus percepit.nā tunc est eadē ratio q̄ in domo:cū nō sit separat⁹ fruct⁹ ab ipsa possessiōe: q̄ fructꝰ eiꝰ est ipsa habitatio:vñ efficaci⁹ p̄sumitur immixtio cui est connexa fructuū p̄ceptio nisi ergo p̄bet ℨtiū lex ℨ suū heredē p immixtō hereditati qđ est rationabile. ¶ Itē rō qđ si possedit alio titulo ℨ simulato.rñdeo tūc fortē rōne simulatiōis p̄sumit immixtio:vt not.in.l.prima.

1 ¶ Fides mala ex quibus causis p̄sumitur.
2 Filius quando primo repudiauit ꝛ postea possidet p̄sumitur heres.
3 Heres rem suam non potest emere.

Si paterna. ¶ Suus qđ stinuit nō vī se immiscere emendo bonafide sine fraude vel simulatiōe a creditorib⁹ p̄nis.h.o.Et est rō diuersitatis tituli.ꝛ qr̄ succedit in locū creditorū vēdentiū:ꝛ ab eis ℨ cām non a p̄re.

a ¶ Oīa bona.vide Bar.in.l. nomen. ℨ filio.ff.de leg.iii.

¶ Op.ff.eo.l.fi is q̄ bonis.sol.ibi emit malafide ꝛ in fraudē aliorū creditorū hic bonafide. ¶ Sed hic q̄ro ex quib⁹ causis p̄sumit malafides.rñdeo ex pluribꝰ.s.q̄n emit p interpositā p̄sonā. Item q̄n clā:vt.l.nō existimo.ff.de admi.tu. Itē q̄n oīa bona siue vna emptione:siue diuersis.ᵇarg.l.oēs. Ꝟ.luciꝰ.ff.q̄ in frau.cre. Itē ex modicitate p̄tī. Itē q̄n res est p̄o parte vēdita ꝛ p parte donata. Itez q̄n non interuenit p̄tiū sed sola confessio.arg.ℨ man.l.per diuersas. Itē q̄n non interuenit p̄tiū. ℨ clā fuit redditū:q̄ nō ꝺr interuenisse qđ non permāsit.arg.l.iij.ff.de cōdi.insti.idē puto si emit a se suppositō vēditore vt dixi in fili.ℨ.de peti.here.l. cogi.Callidis enī artibus resistit p̄tor q̄ non vult b̄ficio suo aliquē fraudari. nam b̄ficium meret amittere q̄ cōcessa sibi abutit facultate: vt.d.l.fi is qui.ꝛ.l.seruū.Ꝟ.p̄tor.co.ti.ꝛ.l.paulꝰ.de p̄to.stipu. Itē p̄sumit fraus in filio ᶜq̄n incōtinēti post abstētionē possidere ℨ inuenit.nā qđ incōtinenti fit per machinatū añ p̄sumit iuxta nota.p Ꝺy.ꝛ alios. ff.de vo.l.post cōtractū.nā rōne vicinitatis actuꝫ inducit p̄sumptio dolositatis.facit qđ no.in Specu.in ti.de vo.Ꝟ.i.ver.Itē pone aligs.ꝛ in Spe.de actio.seu petitio.Ꝟ.in anterioribus.ver.qđ si forte ꝛ.ℨ.de iur.fis.l.j.li.x. Itē q̄ p alia indicia probat fraus.nā cū dolꝰ nō possit dilucide p̄bari p̄bat p ar.vt.l.oēs.Ꝟ.a barbaris.ff.de re mili. ¶ Quero q̄n filiꝰ p̄mo repudiat ꝛ postea possidet.nūqd p̄sumat hs.ꝛ dic qđ sic si fine titulo vel cū titulo in fraudem acq̄sito vt dixi. Et vide hic distinctionem

3 Ja.de are.ꝛ Ly.p teipsum. ¶ Ulteriꝰ q̄ro filius tacēte hereditate emit a p̄mo creditore fundū patris nunqd̄ abalijs creditorib⁹ possit cōuenti hypothecaria tanq̄ possessor fundi:ꝛ vī qđ nō q̄ hz cām a p̄tore creditore non vt heres.ergo succedit in locū primi creditoris.ꝛ sic non tenet posterioribus.in ℨtiū vī:q̄ cū sit heres nō potuit emere rez suā.ꝛ sic cū possideat ꝛ titulꝰ quē hz a primo creditore non ꝺz tenet hypothecaria.ꝛ ita determinat glo. ¶ Tu dic aut nulla sequit immixtio ꝛ nō tenet:aut sequit immixtio cū b̄ficio legis ꝛ inuenta rī.ꝛ idē q̄tus q̄stū ex p̄eambula emptione remanet firmū d aut absq̄ b̄ficio inuētarij.ꝛ tūc glo.remanet vera:q̄ aditio fingit retro ꝛ p ℨ fingitur emisse rē p̄tiā ꝛ hoc modo p̄dit ius qđ ex cōtractu que fuerat mutata qualitate dñi: vt.ff.de beredi.instī.l.iij.Ꝟ.qui fideicommissariam.ꝛ.ff.de stipula.ser.l.sed si ex re.Ꝟ.ff.ad.l.fal.l.fundo.

d ¶ Firmū.p quaꝫ ꝺz preferri ceteris creditoribꝰ tā q̄ antiqor creditor. iurta.l.i.ℨ.fi.tiq.cre. pig.vē.qđ ius sibi ꝺz esse saluū.ℨ.ti.j.l.fi.ℨ.i cōputatiōe. in fi.ꝛ.Ꝟ.sc.

e ¶ Suus.ista.l.nō est alibi p̄m Ang.i l.fi filiꝰ.ff.de cōdi. ob cām.ꝛ ibi bal.in lec.antiqua.

¶ Itē q̄ nullitas. no.q̄ nullitas pōt intētarire plicādo qđ est no.dignū.vt de ter.fin.p̄m an.l. papi.Ꝟ.si filiꝰ.ff.de inoffi.test.And.b.

g ¶ Scōo vide fio.i l.fi.ff.de iter.ac.lapli. plene in.l.i.i.xv. op.j.de cōsel.ꝛ l.l. iubemꝰ.j.de li.cā. ꝛ Ly.in.d.l.j.in.vi. q.ꝛ ex doctō bal.hic per illū ter.cū glo. vī q̄ nō sufficiat p bari ℨfessionē esse factā p̄te p̄te nisi p̄bet q̄ facta fuerit pte instante vel acceptāte.ꝛ idē videt velle Ly.in.d. l.j.in.vij.q.ꝛ ibi tz tale sali.in.v.op.et i.d.l.iubemꝰ.ꝛ fio. in.d.l.fi.ac pals nōnes.p̄bat q̄s ponit sali.in.d.l.j. ꝛ in.l. gñal'r.ℨ.de nō nu. pe.tī vbi ℨfessionē deret ad euidentē vtilitatez p̄tis in telligētis ꝛ tacētis puto q̄ nō regrat alia acceptatio q̄ tacēdo vī accepta re vt ōclarat bart.i l.j.ℨ.ō pac.ꝛ p hoc esset rūsum ad oēs rōnes sali.ꝛ alioꝝ. vnū tū dico q̄ nun ℨ sufficeret si testes simplr depone rēt ℨfessionē factā p̄te aduersa rio aut si tractaret de euidēti vtilitate aduersarij:q̄ iurā volētia q̄ ℨfessiōe regrat p̄sentia aduersarij debēt intelligi ō p̄sentia cū intelligētia.l. coā. deꝰb.fig.cū.fi.ℨ.te stes deponētes:vt ℨ.nō ꝺnr p̄bare de intelligētia.vt not. bal.in.l.j.in fi.cum concor.ff.de auto. tu.ergo ꝛc.ꝛ ita obtinui bononie.

a ¶ Quarto.vide p Bart.in.l.cū qdā. ff.de bon.pos.ꝛ p̄m Bal.ꝛ Ang.in.l.fi filiꝰ.ff.de condi.ob cau.ista.l.ad hoc nō est alibi vt dixi.ℨ. in princip.

b ¶ Querela.Vide bal.i.d.l.cū qdam.

c ¶ Acceptilatione. idē.ōt bal.i.l.fi cū. ℨ.de trās.ac.ℨ salic. ibi rep̄hēdit.ꝛ tz rō nez bar.ibi posita. ful. hic tz cū Bal.

d ¶ Oppon.ꝛ vide no.j.prori.

e ¶ Scriptus.facit ad no.p̄ imo.i.l. fi stipuler.Ꝟ.fin.ff.de verbo.obli.

f ¶ Sed cōtra.vide in.c.i.in.iij.op.

g ¶ Renūtiat.adde vt.in.l.si te.j.de inge.manu.ꝛ ille ter. est multum ad hoc fm.not.p̄m bal.ibi.

4 tronus.Ꝟ.rei perduellionis. ¶ Quartoᵃ no.hic quidā vt Bar.qđ ille qui dicit testamētū nullū videtur adire.sed hoc non dicitur hic q̄ preteritus hic vltra procedebat scilicet agendo petitione hereditatis ꝛ sic petebat res sibi restitui quod nō potest petere nisi precedat hereditatis aditio.et ita intelligit glo.ꝛ ita innuitur hic quod petebat paternam successionem sed p̄o Bar.facit principiū huius legis vbi non dicitur aliud nisi qđ filius dicebat testamentū nullum ꝛ postea ℨupponit litera qđ ex hoc adiuerat hereditatē quasi isti sunt actus contigui ꝛ cōnexi sicut.ff.de bo.pos.cum quidam. ℨ etiā ille qui deliberat possit dicere nullū p̄o suo interesse.vt liquidetur quod possit adire si vult protestetur tamen hoc alias p̄sumitur qđ voto obtinendi hereditatē liget.ar.ff.ad.l.falc.in ratione. Ꝟ.cū quidā.ille tamē qui agit querelaᵇ nō dicit adire.Et ratio q̄ non potest donec fit lata sententia.Unde preposterum est p̄ius adire:q̄ act⁹ potentie permitti non potest:vt.ff.de inoff.test.l.qui de inofficio.ꝛ facit in ratione sui.ff.ad.l.falci.p̄tia

5 rerum.Ꝟ.penul.ibi prepositerum ꝛc. ¶ Quinto no.quod actus liberatorius qui non valet in p̄opria specie ꝛ figura nō valet in alia.nec ob.ff.de accep.l.anꝰ inutilis.q̄ ibi pactum includebatur sub aceptilationeᶜ ratione similitudinis.hic vero non includitur ratione contrarietatis.hic enim transactio non includit pactum gratuitum cum sint species oppositē.vnde hic erat dissensus in specie et

6 in causa finali ibi nō. ¶ Sexto not.quod ille qui transigit non intelligitur donare secᵈ si gratis paciscatur:vt no.in.l.fi quis ob.ff.de regul.iur.ꝛ per Bꝛo.in summa instī.de dona.nisi transactio esset fraudulenta vel simulata:q̄ tunc censetur esse donatio:vt.ff.si qđ in frau.pat.l.j.ver.at si transegit. Et ibi no.Jac.de are.qđ in transactione versatur aliqua donatio quod sane intellige.ꝛ adde qđ dixi.ℨ.de colla.l.pactum. ¶ Ultimo no.quod non

7 potest quis renunciare hereditati sibi infire per agnitionem.concor.j.l.prori. ¶ Opᵈ quod vnusq̄ potest renūtiare iuri suo:vt.l.p̄tī.ℨ. de pac.ff.de mino.l.si filius.ff.de contra ta.l.si p̄teritus.ff.de iniust.testa.l.filio preterito.Sol.pōt renuntiare quo ad aduersarium nō quo ad alios: simile.ℨ.ad velle.l.iubemus.ff.de interrog.act.l. fi.vel in legibus contrarijs aderat animus renuntiandi simpliciter hic non vel potest renuntiari rebus et actionibus.sed non potest renuntiari inseparabili immixtioni.Et ideo per instrumentum finis et quietationis heres non definit esse heres. Et postq̄ filius beneficiū nullitatis agnouit non potest testamentum conualescere. quod est notā.

e ¶ Quero quid si scriptusᵉ offert illa.ꝛ.respon. per notata in.l.consensu.ff.de act.ꝛ obli.ꝛ.ff.de mi no.l.ex causa.Ꝟ.nunc videndum.ver.ergo.ff.de cōdi.inde.l.eleganter.Ꝟ.idem puto.cum glos.ꝛ.ff.de

9 side instru.l.contractus.ver.vt nulli. ¶ Ultimo quero quid si nomine transactionis sunt p̄missa decem:si nauis ex asia venerit:modo deficit conditio.an actor possit agere p̄istina actione.videtur qđ sic:q̄ deficit conditio contractus ꝛ qr nullo dato ꝛc.contra: quia sufficit spes transactionis.ℨ.de trās.l.si frater possessione.Et si tu dicis deficit cōditio contractus. Respondeo per interpretationem.q̄ hec conditio non fuit apposita transactioni.sed prestationi quod est not.Et vide qđ tu intelligas hoc. ¶ Item.ex glo.secunda nota q̄ qui fin

10 git se non audire intelligitur consentire. ¶ Itez not.qđ non nocet dictum si non est p̄missum:vt ff.de edil.edic.l.sciendum.Ꝟ.edictum.

1 ¶ Liti renuntians non est amplius audiēdus.
2 Renuntiatio non valet ad exonerationem renuntiantis.
3 Renuntiatio litis ꝛ renuntiatio hereditatis differunt.
4 Heres qui hereditatem repudiauit non fit postea heres licet dicat se heredem.
5 Contrariorum eadem est disciplina.
6 Contumax babetur p̄o confesso.

Sicut maior. ¶ Inutilis renūtiatio nō habet in se confessionem.h.o. Uel sic.sed mel heres per repudiationem non desinit esse heres sed confessus in iudicio p̄o iudicato habetur.hoc dicit. ¶ Casus.heres qui adiuit hereditatē fuit cōuentus a creditoribus. vel econtra mouit actionē cōtra debitores hereditarios tandem lite pendente repudiauit hereditatē querit vtrum valeat repudiatio. Et respondetur qđ non: quia sicut repudiatio est impossibilis aditio . ita

f adire est impossibilis abstētio. ¶ Sed cōtra hoc op.quia in iudicio statur confessioni.ergo ꝛ renūtiatiōi.respōdetur q̄ ista nō sunt simlia qr aliud b est renuntiare ꝛ aliud est confiteri.hoc dicit notan

g ter. Et nota q̄ qui renuntiatᵍ nō dicitur confiteri. ¶ Itē nota q̄ actꝰ inualidus non p̄eiudicat licet fiat in iudicio. ¶ Itez nota q̄ impossibile est duo

b contraria simul valere.nā si valet aditio non valet repudiatio ꝛ ecōtra. ¶ Item nota q̄ cōfessusʰ in iudicio ꝛ sine cā ꝛ informiter habetur p̄o condēnato. ¶ Et est argumⁱ.q̄ in instrumento guarēti giato non requiratur cā cum sit ibi p̄ceptum iudicis chartularij factum in cōfessum qđ videtur factum in iudicio:vt notat Lynus.in.l.i.j.de confes.

i ¶ Nō veniamus ad apparatū.certus est q̄ ille qui renuntiat liti amplius nō auditur:vt.l.posth̄ liti.ℨ.de pact.sed ille qui renuntiat hereditati vī renūtiare liti ꝛ hereditati:vt.ff.de minoꝛi.l.si filiꝰ. ergo amplius nō audiatur. Sol.aut queris vtrū repudiatio valeat quo ad aduersariū ꝛ ꝝ.d.l.post ℨ.aut quo ad alios vniuersos.ꝛ non valet vt bic.ꝛ nota.ℨ.l.p̄orima. ¶ Opp.ꝛtra istā solutionez ꝛ videtur q̄ etiam quo ad aduersarium nō valet: qr renuntiatio q̄ non potest fieri extra iudicium.ergo nec in iudicio facta valet.solu.sequens gl.hoc ꝛce

2 dit in illo versi.ꝛ est ratio ꝛc.ꝛ sic videtur cōtradicere alteri gl. ¶ Tertioᵏ oppo.ad idē sicut non

k valet cōfessio in fauorem confitentis.ita non valet renūtiatio ad exonerationem renuntiantis. Cum ergo renuntiatio fit qđā exoneratio.vt.ff.de acqr. heredi.l.cū heredi.ergo merito nō valet. Sol.glo. hoc cōcedit ꝛ ficab azone recedit.in versic.item est alia.ꝛ sic nō est differētia inter cōfessionē ꝛ renuntiationem sed inter p̄o se ꝛ cōtra se. Et hoc clare procedit in herede conuento qui lite pendente renuntiat hereditati iam adite.nam totum hoc facit p̄o se:ꝛ ideo non valet etiam quo ad aduersarium. Sed in herede agente videtur standum opinioni Bꝛo. ¶ Et si dicas ista renūtiatio est impossibilis. respon.verū est quo ad inseparabile ius heredis. tamen quo ad actionē motam est possibilis:quia l

k habet vim pacti.nam p̄fitetur sibi aduersarium nō teneri.vt.ff.de pac.l.tale pactū.in p̄inc.Quid dicemus.Jac.but.dicit q̄ inutilis renūtiatio non habet in se pactum qr si nō valet expressum nō valet tacitum.ꝛ idem tenet hic Ly.ꝛ Hico.de mata. ¶ Et ic nota q̄ alio est renuntiatio hereditatis

3 aliud est renuntiatio litis vel pactum aliud est confessio.nam si renuntians confitet se non fuisse nec esse heredem p̄iudicaret sibi in illa lite:vt.l.q se patris.ℨ.vnde libe.quod est notandū. Quandoq̄ tamen actus expressus non tenet ꝛ tacita repudiatio tenet:vt.ff.de acquirē.heredit.l.filium.ꝛ.l.clodius. ¶ Ulteriusˡ oppo.dicit hic q̄ ille qui re

4 pudiauit licet postea se dicat heredē nō fit heres

l ergo nō tenetur vt heres. Cōtra:nā lex dicit quod aut expresse confitetur se ꝛ tenet vt heres.aut interrogatus noluit respondere et non tenetur vt heres licet de contumacia multetur:vt.ff.de interro. acti.l.fi filius.Sol.aut tu queris vtrum efficiatur verus heres ita q̄ teneatur ad oīa onera hereditaria ac etiam econtra habeat commoda hereditatis.ꝛ certe non fit verꝰ heres:vt hic.aut tu q̄ris an patiatur actionem p̄opositam ab aduersario.tūc sic vt in cōtrario.ꝛ in.l.fi.eodem titu. ¶ Et sic cōfessio nō babetur per omnia p̄o aditione hereditatis:quia nostrum negare vel affirmare non facit naturalē veritatē aliter se habere q̄ natura nō po

5 test mētiri. ¶ Op.ℨtrariū eadē est disciplina:

¶ Qō confessus. no.q̄ cōfessus i iure ꝛ sine cā habet p cōdēnato.vide qō no.ℨ.i.l.fi donatione.ℨ.de coll.adde q̄ etiā si p̄cedit ali q̄ cā spālis.ꝛ postea qs simplr p̄mittat qr tūc vī p̄mittere ex p̄cedēti cā ꝛ ficez talis p̄missio. casus est fin.iuncta gl.l.tritticū.ff.de v̄. obl.Itē nisi ipsi p missioni fuerit inserta ℨditio:quia ea purificata tz vice cause.l.cū ad p̄ns. ff.si cer.pet.cū si.lz p̄tie ℨditio nō fit cā vt no.gl.in.l.i.in vbo statutuz.ff. de cōdi. ob. cau.ℨ ha betur loco cause. Andre.Barb.

¶ Et est ar. vide bal.in.l.ℨ.j.de exe. rei iudi.p imo.i.l. ff.a qui.ap.nō lz. i v.iij.limitat bar. facit qđ no.bar.i.l. generaliter. in.iiij. op.ℨ.de nō nu. pe.

¶ Tertio. Vide bart.ℨ.e.l.i p̄n.ꝛ q̄ no. bal.in.l.j.i.iij. q.ℨ.qui admit.

¶ Ulteriˡ.an p̄is habeat ℨ p̄fitente vide bal.in.l.j.j.de cōsel.ꝛ qđ interrogando quis nō dicatur cōfiteri.tz et Bal.in.l.edita.ℨ. de edendo.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶Alterius. idem tenet ff Paul. de ca. s. l. prohi.
b ¶Repudiare. an aūt tutor infanti possit cū autoritate iudicis repudiare. bal. i. l. bono. s. q admit. remittit se ad no. per Ly.
c ¶In iudicio. no. qd opat pūcia in dicis. vide q plene no. ad bart. l. j. C. de pdi. curi. li. xi. Ab.
d ¶Et idē dicendū. an plat⁹ eccl'ie poterit repudiare legatū ecclie sue. vide bal. in. l. is q heres. §. necp. ff. de acqr. here. i. l. iuris. §. curator. ff. de pact. i. l. magis puto. §. fundū. ff. de re. eo. i. fed. de sen. i. cōsi. r. i. qō no. in. l. fi. C. de acq. pos. vi de p. do. pe. de anc. i. c. vt sup de re. ecc. nō alie. i. do. Ant. i. d. Lar. in. c. tua. de his q fi. a pla. vbi bts qō fic. do. pe. ō an cba. in. c. vt sup. de reb. ecc. nō ali. i. q nō et eā ibidē seq̄t do. Joā. de imo. vi de lap. alleg. xxvi. Andre. Barb.
e ¶Prelato. dixit tū abb. ficu. l. c. tua nup. extra de bis q fi. a pla. fine cōsen. ca. q plat⁹ pōt repudiare legatū sine cōsensu capli. et ñdet ad. l. magis puto. §. fi fund⁹. ff. de re. eo. i vide qō no. imp. in. c. vt super. ex de re. ec. nō ali. i bal. in. l. cōtra iuris. §. i. ff. ō pact. i ibi dixi. ꝫ nō sol⁹ plat⁹ possit restituere hr̄itate vel petere sibi institui vió bal. i. l. pe. i pn. j. ad tre. i bic adde bar. in. l. tutor. i pn ci. ff. de bo. pos.
f ¶Testm. vide per Ro. in. l. si insulā. circa vlt. char. ff. de ver. ob. q ang. in cō sil. clxv. inci. testor in oibus. i. vide Pe. de anch. in cō silio. clxxxviij. f

sed negādo nō preindicat sibi. ergo nec consuetudo. So. ista nō sunt similia. nā cōstitūto quasi ꝫbitur: sed negando nō ꝑm Jac. de arc. i Ly. Ea vero negatio que pertinet ad substantiam iudicij: id est per quā fit p̄stratio litis parit quasi cōtractū: vt. l. ij. ff. de ptero. stipula. ¶Item opp. nā in. l. si fil⁹ ꝫfessio est vniuersalis. ergo implicita ad plura. Tunc arguo sic. Confessio implicita nō pōt diuidi. sed aut in totū acceptari aut in totum respui vt. ff. de ope. lib. l. si stipulatio. i fi. i. ff. depositi. l. publia. §. fi. i no. j. de excep. l. si quidē. So. bic aduersarius in totū quoad se acceptat. ¶†Ulterius[a] oppo. ad secundum responsum. l. si filius. nā cōtumax videtur cōfiteri: vt in. c. j. de confessi. li. vi. So. ibi fiebat positio que continebat assertionē ponentis sed in. l. si filius. fiebat interrogatio in qua interrogans nihil ponit nec concludit aliud. ¶Et sic nō obstat quod est notandus vel dic vt dixi no. ibi in l. j. §. ex hoc rescripto. ff. de ven. inspi. p Dy. i Jac. de are. si tū quis falsum poneret scienter. licet aduersarius non responderet non habetur pro confesso: quia dolus cum dolo compensatur: vt. l. j. §. hoc verba. ff. ne vis fiat ei. cum simi.

¶Pupillus hereditatem damnosam cum tutoris autoritate potest repudiare.

¶Prelatus vel ecclesia hereditatem sibi dānosam. potest repudiare.

¶Pupillus hereditatis additionē pōt impedire.

¶Testator vbi sibi puidet standū est ei qō statuit.

¶Restitutio datur contra dolū etiā in omittendo.

Pupillorum. ¶Pupillus hereditatem etiā damnosam sine tutoris autoritate repudiare[b] nō pōt. b. d. ¶†Quod intellige nisi faciat in iudicio[c] cuz autoritate iudicis ꝑm Ly. bic allegat. ff. de ritu nup. l. penul. §. fi. i. ff. ad trebel. l. restituta. §. fi. cū sua gl. i boc verū si cū cause cognitione iuder suū decretum interposuit cognita rei qualitate vocatis amicis i cōiunctis pupilli. iuxta no. ff. de bo. pos. l. tutor. ¶†Et idez dicendū[d] est in prelato[e] vel rectore ecclesie qō per quitio vltime volūtatis que nō debet alterari vel violari. vt in clemen. qz contigit. de religi. do. Et ideo videtur qō restitutio[b] in integrū nō cōpetat qz esset restituere ad lucrū cū iniuria testatoris. et ad alia lucra non competit restitutio. ar. ff. ex qui. cau. ma. l. sciendū. Sed hoc est nō oīno expeditum cū minor⁹ institutus restituatur contra substitutū: vt. ff. de mino. l. i i fine. §. sed quod papinianus. et l. qō si minor. §. scevola. ergo ita in ꝓposito. cuz dictū monasteriū[i] fuerit institutum qz equiparak̄ minori. i dictū hospitale misericordie fuerit ei substi tutū qō similiter equiparak̄ minori: vt. ff. de epi. et cle. l. ozphanotrophos. cū minor ꝫ minorē restituatur: vt. ff. de mino. l. verū. §. pen. ¶†Quapropter videtur verius concludendū q monasteriū possit in integrū restitui nisi monasteriuz fuerit in dolo: qz cū sciret i posset noluit conditioni parere. ar. ff. de sac. san. ec. l. iubemus nullā. qz contra dolū etiā in omittendo datur restitutio: vt. ff. de minor. l. ex causa. §. si in commissum. i. §. nunc videndum.

1 ¶Priuilegio pro se introducto pōt renūtiari.
2 ¶Re non integra illud non licet qō re integra ꝫ.
3 ¶Prescriptio non currit maiori infra quadriennium a die maioritatis.
4 ¶Emancipatus potest penitere vsq; ad annum.
5 ¶Hereditas descendentium qñ est delata ascendentibus locus est penitentie vsq; ad annum.
6 Suus qui debito subsidio bonorum renuntiauit non potest penitere.
7 Suus habens vulgarem substitutum hereditati non potest renuntiare.
8 Filius si in iudicio renuntiauit non est locus penitentie.

Iquis suus. ¶Ad cui detiā ꝑmittē qō vnusqsq; pōt bñficio seu priuilegio ꝓ se simplr introducto renuntiare etiā si prius acceptauerit: qz nemini facit iniuriaz qui cōtemnit ea que ꝓ se tm̄ sunt introducta: vt. ff. de minor. l. si iudex. hac ratione suus bñficio pretoris abstentus poterit illi bñficio etiā acceptato renuntiare i immiscēdo hereditati se reponere in iure ciuili. qō bñficio pretoris nō erat absorptū cū ꝓtor nō possit funditus extinguere ius ciuile a quo emanauit ipsa ꝓtoris autoritas: vt isti. de bo. pos. §. quos aūt. sic igit de mera rōne iuris ciuilis suōrs pōt bñficio abstēsionis renūtiare qūcunq;. Et est suus i necessarius heres ꝓsertim cū res de facili reuertak̄ ad suā naturā: vt. ff. de pact. l. si vnus. §. pactus. ver. qō in specie dotis. hanc ergo licentiam semper reuocandi suā obstēsionē limitat lex nostra. ¶Et hoc intendit tuus heres qui se abstinuit pōt suā abstēsionē reuocare infra triennīū ante bona vēdita qō triēnīū nō currit in minori etate nec post intra tps̄ petende restitutionis. bonis autē vēditis nō audit̄ maior sed minor audit̄ bñficio restitutionis in integrū. b. d. ¶†No. qō princi piū huius. l. loquit in quolibet suo herede. et ideo licet ter. infra dicat res paterne ꝛc. tamē ista lex est gñalis. i ita bz locuz in hereditate aui vel ꝓaui paterni sicut in hereditate patris: vt no. in. l. nonnūq̄. de colla. bono. i patet in. l. suus. ff. de iure delibe. i. ar. ff. de iur. i fac. igno. l. regula. §. fi. ¶†Secūdo no. qō re nō integra nō ꝫ illud qō re integra ꝫ. sic. ff. de mino. l. qō si minori. §. scevola. i ar. in. c. q̄uis. de rescri. lib. vi. ¶†Tertio no. mirabile qō maiori infra quadriēnīū cōtinuum a die maioris eratis ipso iure nō currit ꝓscriptio. i est hoc ꝓcia le cū regulariter tps̄ quadriēnīū nō sit priuilegiatū sed priuilegiate rei accomodatū: vt. §. de tēpo. in integ. resti. l. ea que. i. l. fi. ff. de nona. l. doli. §. diuersum. ¶†Quero qd i emācipato. k ¶Rñ. dic vt Ly. qō de egrate pōt penitere vsq; ad annū re integra. i idē in hereditate materna: vt. l. filij mater. §. ff. ad tertu. Et hoc verū qñ ei ptz ius adeūdi ō iure ciuili sicut est ꝑ Justinia. q sustulit differentiā emācipatiōis i ꝓfectātis. Ceterū si qs ꝓ solū ꝓtorē vocarek̄ post renūtiationē tacitā vl expssā nulla via sibi pateret ne i minō edicti ꝓtoris sit iudibrio vt. §. de iu. i fac. igno. l. si emācipati. i. l. ij. ff. de suc. edicl. i. §. decretalis. ¶Cōclude ergo aut loquimur in suo herede. i loquit lex nostra aut in alio desēdēte. i tunc aut ei est delata hereditas de iure ciuili i admittitur cuz equitate vsq; ad annum integra. aut non est ei delata hereditas de iure ciuili: ꝫ solū de iure ꝓtorio. i tūc semel exclusus nūq̄ ad id ius redire potest. Nō obstat lex nonnūq̄. ff. de colla. bono. qz ibi nō loquit in renūtiante sed in differēte cōferre vel cauere. i sic nō ob. aliud est essē esse in mora cauendi vel conferendi. aliud expelle vel tacite renuntiare iuri suo. vt ibi ter. dicit eleganter. ¶†Quero quid econtra[a] quando ascendentibus est delata hereditas descendentium: et videt idē dici posse ex equitate qō vsq; ad annum admittatur penitentia. arg. ff. de inoffici. testa. l. naz i si parētibus. qz bene ad ꝓpria bona venūt: vt ff. de succes. edic. l. j. §. largius. secus in trāsuersalibus in gb⁹ ꝑsone seruanda est regula q̄ ponit. §. eo. l. sicut. j. resꝑo. parentibus enim debetur legitima tanq̄s alienum. secus in trāsuersalibus. Et ideo nō mirū si bz locū. penitētia in parētibus i nō in trāsuersalibus. Verius puto q nec in ascendētib⁹ habeat locū penitētia: qz cū hoc nō reperiak̄ iure exceptū. ergo stamus regule dicte. l. sicut. ¶†Extra[b] ꝓ nūquid suus g renūtiauit debito bonorū subsidio possit venire. Respō. nō sicut nec quādo renūtiauit querele: vt. §. de inofficio. test. l. si quis filiū vel legato: vt. l. ꝓ oīde. ff. si cert. pet. vnde lex nostra nō bz locū nisi in suo vniuersali successore.

¶†Jtē[c] quero qd si suus[d] habet vulgarē substitutum. Respō. nō videtur habere locum lex cū nec suus sit ex quo habet vulgarem substitutū i abstinet vt not. §. de iure deliberā. l. suū heredem. et. §. de impube. i ali. substi. l. heres instituta. Et ideo minorib⁹ necessaria est in integrum restitutio cum substitutū habēt vulgarē i abstinuerūt. vt. d. §. scevola. in verbo admiserint qō ꝓprie ad suos ꝓtinet: ergo cōi aurelio i mero iure non sunt moniti: vt. ff. de mino. l. in cause. i facit. eo. ti. l. nō oīa. Jtez do. Ly. inducit hāc. l. ad quādā questionē de dilatione[e] cōcessa cruce signatis: vtrū confundatur cū dilatione cōuētionali. i determinatū fuit vltra mōtes q nō: qz priuilegiū nō cōfunditur cū iure cōi. i ideo tēpus per priuilegiū cōcessum vel indultū incipit post tēpus pacti cōpletū. arg. huius. l. verficu. si aūt. ibi: tūc post impletū ꝛc. i ita fuit determinatū vltra mōtes ꝑm ¶Pe. i bene quicquid dicat bic Ly. Non ob. l. iij. §. fi quis. ff. de re iudica. qz ibi iuder est minister legis. i de mente legis loquit. i tō nō sunt due dilationes successiue. sed vna ex. l. i iudicis arbitrio simul iūctis. Jdēqō in priuilegio dico in testamento vt aligd operet qō tenemēti. ¶†Ultimo[f] scias q lex nr̄a etiā bz locum si filij i iudicio renuntiauit apud acta. iurta nota i. l. ficut. §. c. in vlti. glo. i facit. j. q bonis cede. poss. l. ij.

¶Quemadmodum testamenta aperiantur i inspiciantur i describantur. ¶Rubrica.

VT testamētū. ¶Testamētū ꝓ offīo iudicis petit aperiri i publice recitari. b. d. ¶Intelligeīn ea particula q̄ spectat ad pentē: vt. §. ō preci. impe. offer. l. fi. ibi solu. ꝛc. i si mihi ptinet nil recitabitur sibi. licet testm̄ sit apertū: vt extra de fi. instr. c. contingit.

¶Judicij loc⁹ bz ꝓuari quātū ad ꝓcessum cāe.

¶Testm̄ cozā testib⁹ idoneis aptū an sit publicatū.

Testamēti. ¶Testm̄ bz aperi ri ꝓuata forma ꝓsuetudinis loci vbi petit. Et si testes fuit absentes fit a ptio cozā bonestis ꝓsonis. b. d. ¶†No. q quātū ad ꝓcessuz cause ꝓuat locus iudicis seu ꝓsuetudo fori. Sz quātū ad substantiā testi inspicit loc⁹ vbi factū fuit testm̄. vt. §. de testa. l. si nō spāli. qō intelligit Bar. esse verū qñ testm̄ fit in solo romano. ꝫ si fieret in alijs partib⁹ mūdi necesse ē romanū testari iure romano: vt. ff. de test. l. qui a latronibus per Bar. ¶Ego vero⁵ edic. l. i. §. decretalis. ¶Cōclude ergo aut loquimur in suo herede. i loquit lex nostra aut in alio desēdēte. i tunc aut ei est delata hereditas de iure ciuili i admittitur cuz equitate vsq; ad annum integra. aut non est ei delata hereditas de iure ciuili: ꝫ solū de iure ꝓtorio. i tūc semel exclusus nūq̄ ad id ius redire potest. Nō obstat lex nonnūq̄. ff. de colla. bono. qz ibi nō loquit in renūtiante sed in differēte cōferre vel cauere. i sic nō ob. aliud est essē esse in mora cauendi vel conferendi. aliud expelle vel tacite renuntiare iuri suo. vt ibi ter. dicit eleganter. ¶†Quero quid econtra[a] quando ascendentibus est delata hereditas descendentium: et videt idē dici posse ex equitate qō vsq; ad annum admittatur penitentia. arg. ff. de inoffici. testa. l. naz i si parētibus. qz bene ad ꝓpria bona venūt: vt ff. de succes. edic. l. j. §. largius. secus in trāsuersalibus in gb⁹ ꝑsone seruanda est regula q̄ ponit. §. eo. l. sicut. j. resꝑo. parentibus enim debetur legitima tanq̄s alienum. secus in trāsuersalibus. Et ideo nō mirū si bz locū. penitētia in parētibus i nō in trāsuersalibus. Verius puto q nec in ascendētib⁹ habeat locū penitētia: qz cū hoc nō reperiak̄ iure exceptū. ergo stamus regule dicte. l. sicut. ¶†Extra[b] ꝓ nūquid suus g renūtiauit debito bonorū subsidio possit venire. Respō. nō sicut nec quādo renūtiauit querele: vt. §. de inofficio. test. l. si quis filiū vel legato: vt. l. ꝓ oīde. ff. si cert. pet. vnde lex nostra nō bz locū nisi in suo vniuersali successore.

¶†Jtē[c] quero qd si suus[d] habet vulgarē substitutum. Respō. nō videtur habere locum lex cū nec suus sit ex quo habet vulgarem substitutū i abstinet vt not. §. de iure deliberā. l. suū heredem. et. §. de impube. i ali. substi. l. heres instituta. Et ideo minorib⁹ necessaria est in integrum restitutio cum substitutū habēt vulgarē i abstinuerūt. vt. d. §. scevola. in verbo admiserint qō ꝓprie ad suos ꝓtinet: ergo cōi aurelio i mero iure non sunt moniti: vt. ff. de mino. l. in cause. i facit. eo. ti. l. nō oīa. Jtez do. Ly. inducit hāc. l. ad quādā questionē de dilatione[e] cōcessa cruce signatis: vtrū confundatur cū dilatione cōuētionali. i determinatū fuit vltra mōtes q nō: qz priuilegiū nō cōfunditur cū iure cōi. i ideo tēpus per priuilegiū cōcessum vel indultū incipit post tēpus pacti cōpletū. arg. huius. l. verficu. si aūt. ibi: tūc post impletū ꝛc. i ita fuit determinatū vltra mōtes ꝑm ¶Pe. i bene quicquid dicat bic Ly. Non ob. l. iij. §. fi quis. ff. de re iudica. qz ibi iuder est minister legis. i de mente legis loquit. i tō nō sunt due dilationes successiue. sed vna ex. l. i iudicis arbitrio simul iūctis. Jdēqō in priuilegio dico in testamento vt aligd operet qō tenemēti. ¶†Ultimo[f] scias q lex nr̄a etiā bz locum si filij i iudicio renuntiauit apud acta. iurta nota i. l. ficut. §. c. in vlti. glo. i facit. j. q bonis cede. poss. l. ij.

¶Quemadmodum testamenta aperiantur i inspiciantur i describantur. ¶Rubrica.

VT testamētū. ¶Testamētū ꝓ offīo iudicis petit aperiri i publice recitari. b. d. ¶Intelligeīn ea particula q̄ spectat ad pentē: vt. §. ō preci. impe. offer. l. fi. ibi solu. ꝛc. i si mihi ptinet nil recitabitur sibi. licet testm̄ sit apertū: vt extra de fi. instr. c. contingit.

¶Judicij loc⁹ bz ꝓuari quātū ad ꝓcessum cāe.

¶Testm̄ cozā testib⁹ idoneis aptū an sit publicatū.

Testamēti. ¶Testm̄ bz aperi ri ꝓuata forma ꝓsuetudinis loci vbi petit. Et si testes fuit absentes fit a ptio cozā bonestis ꝓsonis. b. d. ¶†No. q quātū ad ꝓcessuz cause ꝓuat locus iudicis seu ꝓsuetudo fori. Sz quātū ad substantiā testi inspicit loc⁹ vbi factū fuit testm̄. vt. §. de testa. l. si nō spāli. qō intelligit Bar. esse verū qñ testm̄ fit in solo romano. ꝫ si fieret in alijs partib⁹ mūdi necesse ē romanū testari iure romano: vt. ff. de test. l. qui a latronibus per Bar. ¶Ego vero⁵

a ¶Quid cōtra. vt de bal. in. l. nō insti. ad si. j. ad treb.
b ¶Extra. intelligē tū vt p Jmo. i. l. qz poterat. ff. ad treb.
c ¶Item ponit gl. ñ. hic.
d ¶Quid si su⁹. vió Ludo. ro. cōsi. suo. crix. vbi dicit q ꝓ spālem quentionē a nō videt recessum a generali bñficio statuti. And. bar.
e ¶De dilatiōe. cū hac determinatiōe trāsit Joā. cal. i dispu. sua inci. sacer dos priuilegiatus. i vide pau. de cas. bic.
f ¶Ultimo. cōtra rium videtur velle Bald. in. l. ij. §. de iuris i facti igno.
g ¶Quātū ad. pces sum. no. q testm̄ fa ctū ex solum roma nū ꝑm ius gentiū ē c validū. i qd si effect factū i portu an di cat factuz in terra xp̄ianoꝝ vide bal. in rub. ō rer. di. pō dera qz bal. nō vr recte loqui: qz attē to iure gentiū nul la solēnitas regrif: qz sufficit qō ꝓbet per duos testes ēt nō rogatos: vt ptz i testō militis sōre grit fieri scōz iusgē tiū. vt. l. j. ff. de test. mi. tō nō recte loqt de solēnitate iuris gētiū. ōt ēt q fi est fcm̄ testm̄ scōm cō suetudinē hostiū ꝰ. Sz pone q sta tutū est apō eos q valeat cū duobus testib⁹. i fuerūt ad bibiti certe h plus est q̄ observatia iu risgentiū q nō req rit vt adhibeātur nec bar. vult q testamētū sit nullum er eo q fit fcm̄ scōz cōsuetudinē hostiū ꝫ ex eo q nō est ad bibita solēnitas iu ris ꝫciuilis q̄ forte maior est. ꝫ si solēnitas hostium eēt maior. nō vult bar. q testm̄ sit nulluz: qz qō pluris e vtiq; rāti est. l. cū furiōsi. ff. ō i lit. iur. iō dixit bar. q ꝰ ꝫ fua ri solennitas iuris vel maioꝝ si maior ꝫ apō hostes. si minoꝝ non valeret. ꝫ talis ibi eēt ꝫsuetudo qz ꝓinde ē ac edic. l. i. §. decretalis. ¶Cōclude ergo aut loquimur in suo herede. i loquit lex nostra aut in alio desēdēte. i tunc aut ei est delata hereditas de iure ciuili i admittitur cuz equitate vsq; ad annum integra. aut non est ei delata hereditas de iure ciuili: ꝫ solū de iure ꝓtorio. i tūc semel exclusus nūq̄ ad id ius redire potest. Nō obstat lex nonnūq̄. ff. de colla. bono. qz ibi nō loquit in renūtiante sed in differēte cōferre vel cauere. i sic nō ob. aliud est essē esse in mora cauendi vel conferendi. aliud expelle vel tacite renuntiare iuri suo. vt ibi ter. dicit eleganter. ¶†Quero quid econtra[a] quando ascendentibus est delata hereditas descendentium: et videt idē dici posse ex equitate qō vsq; ad annum admittatur penitentia. arg. ff. de inoffici. testa. l. naz i si parētibus. qz bene ad ꝓpria bona venūt: vt ff. de succes. edic. l. j. §. largius. secus in trāsuersalibus in gb⁹ ꝑsone seruanda est regula q̄ ponit. §. eo. l. sicut. j. resꝑo. parentibus enim debetur legitima tanq̄s alienum. secus in trāsuersalibus. Et ideo nō mirū si bz locū. penitētia in parētibus i nō in trāsuersalibus. Verius puto q nec in ascendētib⁹ habeat locū penitētia: qz cū hoc nō reperiak̄ iure exceptū. ergo stamus regule dicte. l. sicut. ¶†Extra[b] ꝓ nūquid suus g renūtiauit debito bonorū subsidio possit venire. Respō. nō sicut nec quādo renūtiauit querele: vt. §. de inofficio. test. l. si quis filiū vel legato: vt. l. ꝓ oīde. ff. si cert. pet. vnde lex nostra nō bz locū nisi in suo vniuersali successore.

¶†Jtē[c] quero qd si suus[d] habet vulgarē substitutum. Respō. nō videtur habere locum lex cū nec suus sit ex quo habet vulgarem substitutū i abstinet vt not. §. de iure deliberā. l. suū heredem. et. §. de impube. i ali. substi. l. heres instituta. Et ideo minorib⁹ necessaria est in integrum restitutio cum substitutū habēt vulgarē i abstinuerūt. vt. d. §. scevola. in verbo admiserint qō ꝓprie ad suos ꝓtinet: ergo cōi aurelio i mero iure non sunt moniti: vt. ff. de mino. l. in cause. i facit. eo. ti. l. nō oīa. Jtez do. Ly. inducit hāc. l. ad quādā questionē de dilatione[e] cōcessa cruce signatis: vtrū confundatur cū dilatione cōuētionali. i determinatū fuit vltra mōtes q nō: qz priuilegiū nō cōfunditur cū iure cōi. i ideo tēpus per priuilegiū cōcessum vel indultū incipit post tēpus pacti cōpletū. arg. huius. l. verficu. si aūt. ibi: tūc post impletū ꝛc. i ita fuit determinatū vltra mōtes ꝑm ¶Pe. i bene quicquid dicat bic Ly. Non ob. l. iij. §. fi quis. ff. de re iudica. qz ibi iuder est minister legis. i de mente legis loquit. i tō nō sunt due dilationes successiue. sed vna ex. l. i iudicis arbitrio simul iūctis. Jdēqō in priuilegio dico in testamento vt aligd operet qō tenemēti. ¶†Ultimo[f] scias q lex nr̄a etiā bz locum si filij i iudicio renuntiauit apud acta. iurta nota i. l. ficut. §. c. in vlti. glo. i facit. j. q bonis cede. poss. l. ij.

¶Quemadmodum testamenta aperiantur i inspiciantur i describantur. ¶Rubrica.

VT testamētū. ¶Testamētū ꝓ offīo iudicis petit aperiri i publice recitari. b. d. ¶Intelligeīn ea particula q̄ spectat ad pentē: vt. §. ō preci. impe. offer. l. fi. ibi solu. ꝛc. i si mihi ptinet nil recitabitur sibi. licet testm̄ sit apertū: vt extra de fi. instr. c. contingit.

¶Judicij loc⁹ bz ꝓuari quātū ad ꝓcessum cāe.

¶Testm̄ cozā testib⁹ idoneis aptū an sit publicatū.

Testamēti. ¶Testm̄ bz aperi ri ꝓuata forma ꝓsuetudinis loci vbi petit. Et si testes fuit absentes fit a ptio cozā bonestis ꝓsonis. b. d. ¶†No. q quātū ad ꝓcessuz cause ꝓuat locus iudicis seu ꝓsuetudo fori. Sz quātū ad substantiā testi inspicit loc⁹ vbi factū fuit testm̄. vt. §. de testa. l. si nō spāli. qō intelligit Bar. esse verū qñ testm̄ fit in solo romano. ꝫ si fieret in alijs partib⁹ mūdi necesse ē romanū testari iure romano: vt. ff. de test. l. qui a latronibus per Bar. ¶Ego vero⁵

consultus sum de facto sup quodā testō cuiusdam mercatoris de anchona fcō i terris soldani babylonie dixit q valebat testm̄ fcm̄ ꝑm merū ius gentiū qō ꝓsumitur ibi vigere nisi ꝫ iū ꝓbet cū tale ius gentiū si etiā apud ipsos cōsuetudo in dubio ꝓsumēda. Nā istud ius gētiū est bonū i equū ergo ꝫuādū. Et q potī⁹ debem⁹ ꝫuare ius canonicū q̄ ius ciuile: qz ius canonicū ibi nō obstat lex nonnūq̄. ff. de colla. bono. qz ibi nō loquit in renūtiante sed in differēte cōferre vel cauere. i sic nō ob. aliud est essē esse in mora cauendi vel conferendi. aliud expelle vel tacite renuntiare iuri suo. vt ibi ter. dicit eleganter. ¶†Quero quid econtra[a] quando ascendentibus est delata hereditas descendentium: et videt idē dici posse ex equitate qō vsq; ad annum admittatur penitentia. arg. ff. de inoffici. testa. l. naz i si parētibus. qz bene ad ꝓpria bona venūt: vt ff. de succes. edic. l. j. §. largius. secus in trāsuersalibus in gb⁹ ꝑsone seruanda est regula q̄ ponit. §. eo. l. sicut. j. resꝑo. parentibus enim debetur legitima tanq̄s alienum. secus in trāsuersalibus. Et ideo nō mirū si bz locū. penitētia in parētibus i nō in trāsuersalibus. Verius puto q nec in ascendētib⁹ habeat locū penitētia: qz cū hoc nō reperiak̄ iure exceptū. ergo stamus regule dicte. l. sicut. ¶†Extra[b] ꝓ nūquid suus g renūtiauit debito bonorū subsidio possit venire. Respō. nō sicut nec quādo renūtiauit querele: vt. §. de inofficio. test. l. si quis filiū vel legato: vt. l. ꝓ oīde. ff. si cert. pet. vnde lex nostra nō bz locū nisi in suo vniuersali successore.

¶†Jtē[c] quero qd si suus[d] habet vulgarē substitutum. Respō. nō videtur habere locum lex cū nec suus sit ex quo habet vulgarem substitutū i abstinet vt not. §. de iure deliberā. l. suū heredem. et. §. de impube. i ali. substi. l. heres instituta. Et ideo minorib⁹ necessaria est in integrum restitutio cum substitutū habēt vulgarē i abstinuerūt. vt. d. §. scevola. in verbo admiserint qō ꝓprie ad suos ꝓtinet: ergo cōi aurelio i mero iure non sunt moniti: vt. ff. de mino. l. in cause. i facit. eo. ti. l. nō oīa. Jtez do. Ly. inducit hāc. l. ad quādā questionē de dilatione[e] cōcessa cruce signatis: vtrū confundatur cū dilatione cōuētionali. i determinatū fuit vltra mōtes q nō: qz priuilegiū nō cōfunditur cū iure cōi. i ideo tēpus per priuilegiū cōcessum vel indultū incipit post tēpus pacti cōpletū. arg. huius. l. verficu. si aūt. ibi: tūc post impletū ꝛc. i ita fuit determinatū vltra mōtes ꝑm ¶Pe. i bene quicquid dicat bic Ly. Non ob. l. iij. §. fi quis. ff. de re iudica. qz ibi iuder est minister legis. i de mente legis loquit. i tō nō sunt due dilationes successiue. sed vna ex. l. i iudicis arbitrio simul iūctis. Jdēqō in priuilegio dico in testamento vt aligd operet qō tenemēti. ¶†Ultimo[f] scias q lex nr̄a etiā bz locum si filij i iudicio renuntiauit apud acta. iurta nota i. l. ficut. §. c. in vlti. glo. i facit. j. q bonis cede. poss. l. ij.

¶Quemadmodum testamenta aperiantur i inspiciantur i describantur. ¶Rubrica.

VT testamētū. ¶Testamētū ꝓ offīo iudicis petit aperiri i publice recitari. b. d. ¶Intelligeīn ea particula q̄ spectat ad pentē: vt. §. ō preci. impe. offer. l. fi. ibi solu. ꝛc. i si mihi ptinet nil recitabitur sibi. licet testm̄ sit apertū: vt extra de fi. instr. c. contingit.

¶Judicij loc⁹ bz ꝓuari quātū ad ꝓcessum cāe.

¶Testm̄ cozā testib⁹ idoneis aptū an sit publicatū.

Testamēti. ¶Testm̄ bz aperi ri ꝓuata forma ꝓsuetudinis loci vbi petit. Et si testes fuit absentes fit a ptio cozā bonestis ꝓsonis. b. d. ¶†No. q quātū ad ꝓcessuz cause ꝓuat locus iudicis seu ꝓsuetudo fori. Sz quātū ad substantiā testi inspicit loc⁹ vbi factū fuit testm̄. vt. §. de testa. l. si nō spāli. qō intelligit Bar. esse verū qñ testm̄ fit in solo romano. ꝫ si fieret in alijs partib⁹ mūdi necesse ē romanū testari iure romano: vt. ff. de test. l. qui a latronibus per Bar. ¶Ego vero⁵

1 ¶Copia non debet dari de tribus.
2 Dies i consul quare non edatur.

Jus quod. ¶Testamentuz ꝺz aperiri i eius copia dari ꝓter partē quam testator aperiri voluit vel ad ignominiā alterius tēdit ꝓter diez et cōsulē. b. d. ¶†No. q tria sunt de qbus nō dak̄ copia. ſ. de secretis. de criminosis. i de die i consule. ¶Not. q nō vitiak̄ testm̄ ꝛ testatoꝝ sibi describat crimē famosum. ¶Querit gl. nūqd valeat alicui relictū cū ignominia. i dic vt. ff. de lega. j. l. turpia.
k ¶†Scōo q̄rit glos. i rē nō edit dies i cōsul. ñdet ne aligd possit excogitari i falsum fabricari in ꝓiudicij testamēti: q̄ rō cessat q̄cūq; eius qui petit interest testm̄ valere: qz nō ē verisile q impugnet id qō facit ꝓ se imo q habeat ratū i gratū. vñ bec lex nō itelligit qñ heres vel legatari⁹ petit copiam testamēti: qz ꝺz ei edi cū die i consule. ꝛ logt qñ legitim⁹ vel exheredat⁹ hoc petit qz verisilr infringerēt testm̄ si possent ꝑm Jac. but. ꝛ Jac. de are. dicit q si qdē ꝛuenit tabellio q scripsit mādato testatoris. q ꝺz edi legatario i hr̄di cū die i consule in publica i solēni figura. qz mādati testatoris reputak̄ mādatū eoꝝ. ergo ꝛc. arg. ff. de edē. l. si qs ex argē tarijs. §. ptinere. nō tñ dicit an tabellio teneat edere exheredato vel legitimo. vr q non: qz nō est factū ad eoꝝ vtilitatē. iurta not. ff. de edē. l. ptor. §. j. sup vbo meū. ¶Cōtrarium dico q ꝺz edi exheredato i legitimo. tñ fine die i cōsule: vt. ff. c. l. j. i pn. i. §. testm̄. Jdē q faciet tabellio mandato iudicis nō ꝓpria autoritate: qz nō fuit rogat⁹ ab eis nec ad eoꝝ vtilitatē. ar. de penis. l. si qs aligd. §. instrumēta. Si ꝺz ꝛuenik̄ ali⁹ q̄ tabellio. tūc indistincte obtinet bec lex si cōuenik̄ ex hoc edicto. ꝫ si ꝛuenik̄ rei vēdicatione restituere ꝺz ꝓprietario agēti ipm instrm̄. Et ista nō vocak̄ edictio ꝫ restō possessiōis ipsi⁹ cause ꝓncipalis seu originalis q̄ ꝺz fieri plenarie ꝑm gl. i oēs. ¶Et adde q vbi petit instrm̄ vt instrm̄ publicū cessat actio ad exhibendū: vt no. ff. de edē. l. q̄dā. in pn. ¶Et bz locū actio i testm̄ in q nō iurak̄ in lite. ꝫ vbi petit vt certū coꝝ⁹ possessuz pōt agi actiōe ad exhibēdū cū possit agi rei vendi. vt arg. ff. de ꝓcu. l. ad rē mobilē. i. ff. ad exhiben. l. ij. §. interdū. ¶Vel dic melī⁹ q ꝓ in chartā est boc

i nulla ēet ꝛsuetudo vt ñ apꝓbet. i ió sicut in solo romano vbi esset alia cōsuetudo ꝺz ꝙari iure gētiū. ita q̄ te stak̄ apō hostes. et ista est intētio bar. Jo. bal. nō vk̄ itelle risse bart. i boc ꝑm pau. de ca. i. d. l. q a latronib⁹. cogita t ad matiā vid bal. i. l. iusciuile. ō inst. i iur. Jud. ro. in. l. si nō spāli. §. de test. de portu. vide bal. in. l. fin. §. de test. et Domi. in. c. vbi pmulti. §. porro. de elect. li. vi. bal. in. l. si testm̄. de instit. et substi. Alnd. barb.

¶Ego vero. vide bal. in. l. ius ciuile. ff. de iust. i iur. i in rubri. ff. de re. dini. pau. de cast. in. l. nutritoribus. j. cō. de suc. al⁹ prīt in aut. oēs peregrini i eo. ti. pau. de cast. bic i lect. paduana. refert. opin. Bart. i postea Bal. bic i plᵒ non dicit.

¶Una ꝺsuetudo. no. si vna ꝺsuetudo viget in ciuitate et alia ex testm̄ fit in ciū in suburbijs. at tendik̄ ꝺsuetudo ciuitatis. i. l. titi⁹. §. ro. ff. de excu. tut. i ibi vide bal. q not. loquit. Andr. bar.

¶Ultimo. facit ad no. ꝑ bal. in. l. j. §. ne fili. ꝑ pa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

spāle qō nō possit agi actione ad exhibēdū. s. rōne cuiuslibet interesse: ꝫ solum rōne interesse dñi vel
3 q̄si vt ibi no. t hec vera. ¶ Et differt actio ad exhibendū ab actiōe i factū: qr actio ad exhibēdū est arbitraria. t in ea iurat in lite: t sic ꝓbat interesse ꝑ iuramētū. t facit. ff. de ꝓbo. l. si de possessione. et ff. vt lega. nomi. ca. l. posti. §. fi dies. Bal.

Codicillos. ¶ Codicilli apeiunct eodem modo quo testamenta. b. d.

¶ De edicto diui adriani tollendo. Rubrica.

1 ¶ Prior tempore potior est iure.
2 Institutionis titulo nemo videtur renuntiare.

Caminter. In adipiscēda possessiōe bn̄ditatis ꝑferī in dubio īstitutus substituto vulgari. h. di.

1 ¶ Not. q̄ ceteris paribꝰ. t iura dubia ille q̄ obtinet primū locū in tpe obtinet primū locū in iure. Cōcordat. ff. de le. h. l. si qs seruū. §. certā. t. ff. de bere. īsti. l. q̄ soluēdo non erat ibi dū dicit: vt qsq; prīs scriptꝰ sit. ꝛc. Ubi est ter. no. q̄ ubi ex plurib⁹ electis nō pōt possidere nisi vnꝰ: īstātia bz primo noiatꝰ. a etiā in eodez instrō q̄ est no. Habes igit q̄ q̄ in ordine ver bor. est prior in ordine possidēdi erit potior. Et sic no. q̄ ex ꝓximate tituli ꝓsumit ꝑ aliquo etiā in possessorio iudicio: facit q̄ no. extra de ꝓba. c. ꝫ cām.

¶ Item no. q̄ non ꝓsumitur quis renuntiasse titulo īstitutionis: qr renūtiare est facti. t ideo nō ꝓsumit. ¶ Op. t vī q̄ substitutꝰ pendēte q̄dōne possit petere possessionē ꝑm tabu. vt. ff. de secū. tabul. l. t si sub q̄dōne. Sol. ibi loquitur i īstituto sub cōditione: t nō in substituto. t est rō: qr īstitutus nō bz potiorē ante se. t est verū si ꝫ īstitutū nō obtinet aliq̄d exclusiuū ipsi: īdē fi obtinet aliq̄d exclusiuū. tū nō pōt de facili ꝓbari sine mora iudicij. t glo. ponit exēplū: vt ptz. j. l. priori. Bal.

1 ¶ Probare incontinenti qualiter dicatur.
2 Possessoriū nō tm̄ ꝓiudicat quātum petitoriū
3 Testamētum qualitercūq; potest tolerari pro testamento est ꝓsumendum.

Quamuis. Quinq; sunt dicta buiꝰ legis sub modo exempli sed regula est vna. t. h. d. Vitium testamēti inutibile seu ineligibile qō regrit altiorē i dagine non impedit scriptū heredē in possessionē mitti. h. d. ¶ Et est rō qr omissio pcedit ex figura testamēti vitibilit. et ideo p̄ inutibile non iustificat nec impugnat. Et illud est verū nisi vitiū inutibile possit ꝓbari incōtinēti. t sine mora vel tractu iudicij: vt. ff. vt i pos. leg. l. is a q̄. t. ff. ad treb. l. ille a quo. §. fi testamento. t non dī differri iudiciū ꝓpter tres dies: vt. ff. de iudi. l. cū spālis v. illico. nec ꝓpter quīq; dies: vt ff. qui. cau. l. t si post tres. nec ꝓpter decem dies: vt ff. de iudi. l. si debitori. nec ꝓpter duos mēses si forte ꝓbationes sunt ꝓpte. sed nō in loco iudicij. ar. ff. de iur. fis. l. auferet. §. q̄ cōpensationē. Ob cām vltra duos mēses deferī nō pertinet ad huius iudicij naturā q̄ morosam dilationē nō recipit. nam ex ligdo pēdet: vt. j. eo. l. fi. t ibi ō hac materia plene notabo. ¶ In gl. q̄q; dicit in fi. ꝫ qualr dicitur incōtinenti ꝓbare. Rñ. incōtinēti ꝓbat in actu se simul tenenti. t anteq̄ ad alia extranea diuertat. puta qr habeat instrā in manibus. t statim ostēdit cā iudicij sine alia dilatiōe: vt. ff. de vb. obl. l. q̄tinuus. circa p̄nc. t. ff. de duo. reis. l. duos reos. §. fi. Alij. intelligūt. i. ifra triduū. s. de erro. aduo. l. fi. sed melius dicendū est hoc iudicis arbitrio cōmittēdū. ar. ff. de iure deli. l. j. in p̄in. ¶ In glo. preferī in fi. ꝫ q̄re est aliud in possessorio aliud in petitorio. Rñ. qr possessoriū nō tātum ꝓiudicat q̄tum petitoriuꝫ: qr in possessorio semp seruat cā petitorij. vt. j. fi de momē. pos. l. j. i fi. Et ō sufficit tm̄ semiplene ꝓbare: vt colligit. j. eo. l. fin. ff. ad. l. cor. l. iij. §. cause. ꝫ lata sniа in petitorio tota cā est finita: vt. j. l. priori. in fi. t ideo plene de omni excep-

tione cognoscendū est: vt. s. de ord. iudi. l. j. t. j. de
3 ordi. cogni. l. ij. ꝫ Hinc. de mata. ¶ Unū scias b
b t no. q̄ qualitercūq; testm̄ possit tolerari ꝓsumit ꝓ testō: vt. s. de iur. t fac. igno. l. ꝓsit diuisionez.

1 ¶ Occupans bereditatē dicitur occupare possessionem vacantem.
2 Heres nisi possessionē apphēdat nō dr possidere.
3 Casus sunt quatuor in quibus ꝓpria autoritate licet hereditatem occupare.
4 Fides facta de possessiōe sua sufficit ad consequendum iudicis interdictum.
5 Possessio vacua qualiter potest occupari.
6 Citatio nō est necessaria si possessio a nemine possideatur.
7 Cause cōpetitiōis differūt a causis cōtradictiōis.
8 Iustitia requiritur maior in actore q̄ in reo.
9 Instrumentum interdum conficitur de bona.
10 Oppositor si dicat se possidere. t actor fatēt actor tenetur sibi libellum offerre.
11 Missio dicitur dupliciter inordinata.
12 Heres scriptꝰ q̄liter mittat i possessionē bonoꝝ.
13 Vigesima de relictis testamento gabella sublata non debet solui fisco.
14 Correctio in quibusdā videtur cetera cōfirmare.
15 Instrumentum ex quo fit missio dz esse sine vitio.
16 Hereditas non potest adiri ex testamento nullo.
17 Instrumenti prima figura est attendenda.
18 Testis si in vno capitulo est falsus in tota causa dicitur suspectus.
19 Scriptura debet esse munita de positionibꝰ testiū.
20 Scriptura solennis dicitur quandoq; priuata.
21 Possessio acquirit et q̄ habet iustiorem causam.
22 Possessio acquiritur et qui missus est.
23 Possessionis sue causam reus non tenet dicere.
24 Protestans ne vlla fiat nouitas sup possessione. causam debet allegare.
25 Prescriptio requiritur cum titulo ad hoc vt heres repellatur.
26 Hereditatis petitio nō excluditur periustum titulum possessoris.
27 Hereditatis petitio posti; est nata nō patrocinatur titulus accedens possessori.
28 Hereditatis petitio tollitur vsucapione. t longi tē porisprescriptione.
29 Judicium possessorium dicitur actio personalis.
30 Actio non clauditur in iudicio nisi lis cōtestetur.
31 Prescriptio semper impedit processum vbi tempus statuitur alicui ad agendum.
32 Possessoriū facti si ex possessorio iuris dependet ꝓscriptio cōtra ius dicitur prescriptio cōtra factū.
33 Prescriptio exceptionis est priuilegiata vt admittatur si requirit altiorem indaginem.
34 Prescriptio de facili potest ꝓbari quo ad titulum qui per consuetudinem ꝓbari debet.
35 Error iustus tituli habetur ꝓ titulo.
36 Cōsuetudo in qbus differt a mera prescriptione.
37 Prescriptio omnis dicitur contra aliquid.
38 Juris mixtio dicitur fieri ex persona agentis.
39 Substitutus per fideicommissum an possit mitti in possessionem sine aliqua restitutione.
40 Missio in possessionem ex testimoniꝭ publicatis competit ad eternam rei memoriam.
41 Heres scriptus cū petit se mitti in possessionem an aliquis sit citandus.
42 Cause apte que dicuntur ad contradicendum.
43 Judex concluso in causa actoris productionem non potest recipere.
44 Libellus in petitione possessionis bonorū an iudicis officio sit contradictori offerendus.
45 Libellus si possessores sunt singuli an singulis sit offerendus.
46 Missio an fieri possit reb⁹ extātib⁹ ex̄ territorio.
47 Missio qualiter possit ꝓbari.
48 Missio ex edicto diui adriani si versat circa res incorporales potest patrocinari.
49 Missio in corporalibus qualiter possit fieri.
50 Possessor causam sue contradictionis dz dicere.

c **Dicto** Diui. Ad euidentiā pmitte q̄ hereditas non possidet res suas: qr possessio scti est. t ani mi. ff. si

a ¶ Tā suo. t qō in suo herede sit necessariū remediuꝫ buiꝰ. l. vide Bart. i. c. i. de cōtro. inter ma. t fe. et ibi subdit vnuꝫ singulare qō bz locū etiā ab intestato istud remediū etiaꝫ in suo herede possessiōe vacante. t hic adde Bal. in repetitio. l. in suis. ff. de li. et
1 posthu. et qd si ex forma statuti contineтur possessio in heredem. vide singulariter Bal. in rubrica. extra de cā possessio. t ꝓpter. t. in l. si ea lege. t ibi cynum de condict. ob cau.
2 b ¶ Cbi aliquis. facit qō notat bal. in l. qsquis. j. quoruꝫ appel. non recip.
c ¶ Citat. vide bal. in l. si pacto quo a penā. hic alleg.
d ¶ Possidet. vide qō no. bal. in. l. manifestissimi. §. ō fur 3
tis. t bar. hic. t vide bal. in. iij. q.
e ¶ Reus. vt p Jno. in. c. presentia. extra de ꝓba.
f ¶ Hoc ipso. vide j. ex his dictis colligeq̄ dicat legitimus Ꝺdictor. t vide. j. in. v. q.
8 ¶ Diceret testm̄. tenē mēti qō elegāter dicit do. Pet. in. c. significasti. de fo. cōpe. si quis petit mitti in possessionē ex hoc edicto t facit. pclama. t cō
pet clericꝰ. dubitat mō an processus facti cora laico valeat: questio stat in hoc an sit reus an actor clericus: qr si actor bz. pcessus si reus nō bz per. c. si diligenti. t. c. si clericus laicuꝫ. de fo. cōpe.. refert quendā solēnē doctorē cōsuluisse. pcessuꝫ nō tenere ipe autē dicit q̄ clericꝰ possidebat bona beneficiaria. t fic est reꝰ. t non bz processus aut nō possidebat. t fic actor. t bz. processus p. d. c. si clericus laicuꝫ. de foro cōpe. qō dictum dicit esse suū. t nouuꝫ. t illud. p. nouo. t irrabili allegauit als in cōtingentia facti. deceptus tñ a

mi. ff. si quis test. li. inf. eē fue. l. j. §. scevola. hereditas aūt est res sine anima. licet in his q̄ plurimum iuris hn̄t loco ꝓne fungaꝫ: vt. ff. de fideiuss. l. mortuo. ff. de vsuc. l. ceptā. sine ꝓsona: igit vera possessio eēnō pōt. cuꝫ possessio sit bois actus. Aut ꝑm votū boiꝫ vt cū aio. t corpe possidet. i. plene possidet ciuiliter. t naturaliter. aut ꝑm eā ptē q̄ ꝓdominat. i. aius. nā aius est cā ciuilis possessiōis. corpus autē idest. pedū positio est cā naturalis possessio. t a natura cepit ars. t ius vocauit eā possessionē ciuilem q̄ animi est. t cā vocauit naturalē q̄ sensibus tenet. ꝓma est possessio intellectualis. 2da est sensibilis. idest visibilis. t tāgibilis. i suis locis satis de hoc tractatū est. ¶ Et hoc. s. q̄ bn̄ditas verenō possidet. sequit q̄ interim occupās occupet possessionē vacātē vere. sicut expilās hereditatē cuiꝰ filiꝰ est iste inuasor: vt no. Jnn. extra de ꝓba. c. in ꝓtia. in ꝓin. non tū mere. t oino vacat possessio cū heredi
1 tas vsucapionē cōplet. t fructꝰ acgrit. Credit eīm bonā fidē bn̄ficut defunctꝰ habuit: vt. ff. de vsuca. l. nūq̄. §. vacuū. t. l. possessio. t. l. bn̄ditas. t iō plꝰ delinquit q occupat possessionē vacantē ꝑ mortem q̄ q occupat vacantē ꝑ negligentiā boꝝ viuētiū. de quo. j. vñ vi. l. cū q̄rebatur. ¶ Itē ex hoc q̄ hereditas nō possidet sequit q̄ nec bn̄s possidet nisi apprehēdat possessionē: vt. ff. de acq. poss. l. cū heredes ēt fi sit fuꝰ heres. vt no. in. l. cū milites. i ꝓnc. ff. eo q. cau. maio. qr existētia sui heredis facit quez suū bn̄dē sed nō possessorē: vt. ff. de vsuc. l. si homo.
¶ Et ideo sequit q̄ omni heredi tā suoq̄ necessario q̄ extraneo est necessariū bn̄ficiū buiꝰ. l. cum maximū cōmodū sit habere possessionē in qua ꝑsistit emolumētū fructuū: vt not. ff. de acqui. pos. l. j.
§. ex ꝺuo. t. l. certū. §. de rei vend. ꝑ Ly. ¶ Scōo pmitte q̄ interdū ꝓperat ad pos. ꝓpria autoritate occupādā interdum ad eā per legitimos tramites iudicij consequendā. ¶ Primo casu quatuor sunt casus aut nemo alius tz nec Ꝺdicit. t tunc est in sua optione. i. electione accipere t possidere: qr nullius interest. t ipse ex iure factum iustificat. hec eīm est autoritas babētis iura principalia et directa: vt p seipsum possideat nec ab alīs querat aut ali⁹ tenet. t Ꝺdicit. t tunc iudex debet vetare. ne accedat sine licentia eius: vt. ff. de offi. pcur. cesa. l. fi. t. l. si seruus. ff. qō cū eo. per Jac. de are. t pbatur §. de transac. l. si super possessione. vbi. cuius rei. in ter. t glo. t. §. de inoffi. test. l. ij. Aut alius tenet: sed non Ꝺdicit: qr ignorat de accessu vel scit possessionem suā vbiq; durare. t tunc accessus non punitur nisi probet q̄ sciebat aliū tenere: qr non debuit diuinare q̄ alius inuasisset. vñ est in dolo nec in culpa. tñ cum primū scit debet a possessione recedere absq; preiudicio iuris sui in petitorio vel possessorio. als remanēdo in possessione facit vim. t extūc trāsit ignorātia in ꝓtensum. t efficitur dolus: vt. ff. de acqui. pos. l. dam posside. §. fi. Est. t quartus casus qñ nemo tenet. t tūc vter q̄ ꝓperat ad occupandū. t tunc aut verisimiliter posset venīri inter eos ad arma. t tūc secū stabit possessio. t vtriq; mandabit ne accedat sine licentia iudicis. t si accedit post interdictum iudicis puniet. t revocabitur statim a possessione. Si aūt non est timor armorū. tunc nō intromittit se iudex: qr de facto nō dz se intromittere. Et ideo nec ꝓhibet nec ꝓmittit sicut dicit Jnno. in. d. c. in presentia. Et hoc in rebus ꝓfanis sicut in spūalibus: qr iudex nō dz pati q̄ beneficia spūalia de facto occupent. Idē in rebꝰ ecclesiarū qr ipsa ecclesia possidet. t nunq̄ vacat possessio eaꝰ ꝓpter mortē prelati. qr ecclesia nō moritꝫ secunduz
4 Jnn. ¶ Et est notandum q̄ vbi aliquis b timet ne alius suā possessionē invadat sufficit ad consequēdum iudicis interdictū facere fidē de possessione in libello. t sine ordine iudiciario ꝑm Jnnoc. t ptz in. l. liberis. §. fi. ff. de lib. leg. ꝫ Alnd. de ꝓfis. tñ tunc super possessione non fertur diffinitiua: vt no. §. fini. reg. l. si quis super. ¶ Scōo casu ꝓncipali q̄si qs nō vult accedere sine licentia iudicis. t tunc aut nemo citatur c et talis licentia est superuacua. t nil aliud iuris acquirit q̄ ꝓmo habueret vt insti. de liber. §. mīris. t q̄ no. l. l. iij. §. pe. ff. de

bo. posi. t. l. ij. de iure emphy. cū simi. Et si alius tenebit statim de facto revocat: vt. j. vnde vi. l. memi
nerint. t. l. si. j. §. necessario. vt sicut iudex fuit facilis i mittēdo ita fit facilis in extramittēdo: vt. ff. de euic. l. si minor. in ꝓn. t. §. de pac. l. si pacto. quo penā. inſi. Aut citātur citandi. t tūc obtinet lex no
6 stra. ¶ Scias tñ q̄ si nemo possidet d nemo ē de d necessitate citādus. si ergo dicat contra ius factum agat. nā cū aduersarius possideat ipse dz esse petitor: vt insti. de interdi. §. cōmodū. nam si sua autori e tate preuentus in possidēdo est reus. c t nō actor. ꝫ Jnn. ergo multo fortius si ꝓ iudicis opem possideat. Unde in materia huius. l. nemo ꝓprie est reus nisi sit possessor. t huic est offerēdus libellus cōuētionalis. Esse tñ pōt petitor. t oppositor ꝓ suo interesse: vt no. in. c. veniens. extra de testi. per
7 Jnno. ¶ Differunt tamen cause competitionis a causis Ꝺdictionis. nā nemo pōt esse competitor ratione nude possessionis: sed bene pōt esse oppositor. qr possessio facit eū reum necessariuꝫ cum sit f citandus: qr reus bocipsoꝰ qō vocatur vel specialiter nōiatur per actorem in libello. vel narratione actoris firmauit per actorem fuam in iudicio. vt op ponere possit tā ꝑ merus reus et possessor negatiuus possessor. puta tu nō es heres scriptus vel testator nō possidebat hāc rem tpe mortis. Et idez si diceret testmn̄ ex quo agit esse revocatū. nam in g fringere pōt reus actorem euacuando fundamenta petitionis: sed non posset opponere de iure tertij. vt. de preteritiōe alterius q̄ sui nisi esset talis ꝑ teritio q̄ aperiret edictū opponēti: vt. ff. de Ꝺ tab. l. si post mortem. §. fi. ff. de inoffi. test. l. papinianus in ꝓin. intellige hoc si ꝓbationes sint in ꝓptu. als non: vt. l. j. §. c. ¶ Si aūt nō opponit directo negādo narrata. put narrātur ꝑ actorez: sed dicit se petitorē. tūc non omnis est legitimus cōtradictor ita q̄ victor. ꝫ regrit alterū de duob⁹ vel q̄ babeat titulū parē. i. ex quo oriaꝫ bn̄ficiū buiꝰ edicti: vel tale ius qō elidat actoris intentionē: vt ius ex ꝓscriptiōe natū: vt bac. l. in fi. vel ex obligatiōe inter agentē. t ipsum. qr emit a testatore vel ab ipso
8 bn̄de: vt. j. plene dicā. ¶ Ex qb⁹ ꝓcludē q̄ reū. t oppositorez facit possessio habilē sed victorē facit eū. qualitas possessionis iustificat vel actor in ꝓ batiōe deficiēs: qr semp maior iustitia requirit in actore q̄ in reo. ¶ Et hinc est q̄ duob⁹ existentibus titulis eiusdē rōnis opz q̄ actor infringat titulū. t causaꝫ rei: vt. l. de reb⁹. §. de dona. ante nup. b facit qō no. in. c. j. de spon. duo. per Jnno. in. cle. fi. de rescrip. nā cum agat de prelatione opz ordinē tēporis ꝓbare: vt no. ff. de sol. l. si ex plurib⁹. §. fi. t vbicūq; iuris ratio cōsistit in tēpore: vt. ff. de neg.
9 gestis. l. eū actū. ¶ Quapropter iterdū. t de bo b raꝰ cōficit instrāz vt omnis scrupulositas amoueatur: vt in. l. cuꝫ proponas. §. de interdic. ma. t hoc casu qñ. f. actor dz infringere titulū rei. cōtra titulū rei admitterenť positiōes actoris qō nō est in alīs iudicijs nisi in petitiōe hereditatis: vt. ff. de reivē. l. in spāli. t nisi actor ponit ad replicationez iunādā. nā cū reus in excipiēdo fit actor. ergo aduersarius pōt exceptionē infringere. t facere positionē ad eneruādā exceptionē: qr qsq; dz admitti ad ꝓbādū: dz admitti ad ponēdū. Cū positiōes sint ex ordiū ꝓbatiōis. t inuēte sunt ꝓpter probationes cōsequēdas ex partis cōfessione. vt in cle. sepe. de vb. sig. Et sic intellige qō no. Spec. in ti. de testi. §. nūca nobis. ver. itē ages. l. q̄ vbi nō accrescit aliquid actori ex pōne Ꝺ ius rei nō dz admitti positio: secus si aliqd accrescat actori. vt extra de re iud. c. cū bertoldus. ꝑ Jnn. t. c. dist. cōtra morē.
10 per Archi. ¶ Tertio pmitte ad euidētiā q̄ si aliquis oppositor dicit se possidere aut actor fatetur. t tūc dz actor sibi offerre libellū quasi aduersario suo. t lis ꝓtestabit̄: qr vtraq; pars est presens. aut actor negat euꝫ possidere: t dicit nolo tibi offerre libellū: quia a te nihil possem consequi cum non possideas. t tunc ante lit. cōtesta. dz ꝓbare se possidere. vel als sua interesse: alias nō admittit ad ꝗtradicēdū nec ad querelādū: vt. ff. de ap. reci.

c ¶ Edicto. banc. l. habeo bene lectaꝫ per Mar. fill. in lect. Guil. de cu. sis per. C.

b ¶ Et de bona. no. q̄ bona dz apponi in instrō ꝑ q̄ euitādo vide bal. in. d. l. cū ꝓponas. t q̄ no tamen ad Jo. and. in addi. in tit. de istr. edit. §. dicto versi. t no. Alnd. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

l.j.in princ.⁊ extra de testi.c. veniẽs. ¶Pōt autẽ sua interesse absq; possessione. qz hz simulem titulū ad possessionẽ vacantẽ. ⁊ interest eius ne aduersarius plus iuris queratur q; p ratio iuris permittat.argu.ff.de stipu.ser.l.si seruus cōis meus.§.fi.nã dubitor eius cōditio fieret trãslata eius possessione in aduersarium q; fi vacat ꝑm Jnno.qui etiam dicit q; in rebus vacantibus non sufficit summaria cognitio:sed dz ille q ad iudicem prouocat offerre libellū iudicialẽ opposito:vt.d.c.veniens.in glo. no.sniam in.fi.Item cū contendit[a] de possessione vacante fructus interim sunt sequestrãdi si videt iudici q; iura partiū fint obscura.⁊ sit metꝰ armorū.al's nō fit sequestrū.Item si vnus possidet interim alij iubetur ne eum turbet.et possessor recipit fructus ꝑm Jnnoc.nã lite pẽdẽte nil innouãdū est cōtra possessorẽ nisi in mera fructuū descriptione facienda.si iudici videbit:vt in.l.facultas.j.de iure fisci.lib.x.⁊ ibi per An.de barulo.nisi possessor diffidentia litis vel prodigalitate vel ignauia vel desertione dilapidaret.in dubio tñ nemo p̃sumit diffidere de victoria donec litigat.vt.ff.ad.l.falcidiã.l.in ratione.§.cum quidam.Item nemo p̃esumitur dilapidare nisi probet.vt.ff.ad trebel.l.imperator.⁊ de appel.l.imperatores.§.fi.cum simi.

a ¶Cõtenditur. vide.s.

b ¶Tertio . Uide bar.hic dū tractat an regrak libell[a].

c ¶Actio.vide bal. in.l.j.in fi.princip. de eden.

d ¶Scõo opp.qd si fuit facta missio ex testō q; postea appeat fuisse falsum an habeat locū in iteg.rest.vide bal. in.l.fi.in ꝓnc.j.si ex fal.instru.

e ¶Tertio.vide gl. ⁊ do.in.l.cū falsi.⁊ in.l.heres istitut[a]. ff.de acqui.here.

f ¶Solu.ibi vide no. in.l.si ex falsis. ś.de trãsac.⁊ bald. in.l.ꝯ.j.de fideicõ. lib.⁊ gl.hic in vers. vitiatū.⁊ etiaz per Bart. scripti post Salic.hic.

a ¶Octauo premitte q; inordinata missio dicit dupliciter scilicet vel qz non est citatus possessor. et tunc non reuocatur nisi constito de possessore.vel quia non discussa contradictione.⁊ tunc reuocatur sine aliqua probatione:quia innonatum lite pendente.tamen be missiones non perimunt ius actoris.quia denuo est mittendus si alt's fouet ius cum nūq; videatur missus.facit.j.vñ vi.l.meminerint. ⁊ glo.si gs in tñ.cum si. ¶Nõo ad ter.l.acceda mus.⁊ breuiter.b.d.Edictū diui adriani ẽ sublatū simplr ꝑm vnū intellectū vel ꝑm qd.i.reformatū seu purgatū ꝑm alios hoc ꝓmo⁊ scripꝰ heres ostẽso testamẽto iudici cõpetenti in figura solenni nõ suspecta mittit in possessionẽ bonoz:q; defunctus habebat tpe mortis.hoc dicit secũdo.l.nemi ne cõtradicente.nã satis est iudex vbi non est ꝺdictor:vt no.ff.de excusa.tut.l.quinquaginta.in fcõa gl.nisi cõpareat ꝺdictor.nam tũc hincinde cã discussa dabit possessio habẽti iura prioza.hoc dicit tertio.sublata annali exceptione⁊ aliꝰ natis olim ⁊ inuẽtis.b.d.q;rto.sola p̃scriptiõe obstãte in possessorio q; obstat in petitorio.b.d.quito⁊ vltimo.

b ¶Octauo.primo q; ex quo sublata vigesima de relictis testō nō dz solui gabella fisco.⁊ male faciũt q ꝺdictum statuũt.qõ est no. ¶Secundo not.q; sublato tex.sunt sublate gl.⁊ interpretationes.⁊ vide Lyn. ś.de transac.l.transigere.ad fi. ¶Tertio[b] not.q; instrumentū testamẽti hz hoc ꝓceptū qõ meretur executionẽ ex sola inspectione quo ad missionem et hoc edicto vbi nemo cõparet ad cõtradicendū. ¶Quarto not.q; ille q; ꝓducit instrumẽtū suspectū iudicẽ facit oppositorẽ. ¶Quito no.q; vbi nõ est contradictor ibi iudex dz esse facilis mittendo. ¶Sexto not.q; iudex dz apparẽtia sequi. ¶Septimo no.q; vbi cõparet ꝺdictor iudex dz graviter procedere examinata rõne vtriusq; partis.nec debet sperni contradictor.q; processus esset irritus. ¶Octauo no.q; qui iustiorẽ habet causam vel melius probat ille vincit in cã. ¶Nono not. q; iudex dz animaduertere arbitrium quod hz et causam ⁊ q; actio ⁊ contradictio requirit causam ⁊ declarationẽ.vt.ś.de transac.l.age. ¶Decimo no.friuolas exceptiões nõ recipi et sunt friuole ille q; de iure nõ sunt approbate. ¶Undecimo nõ. distinctionem p̃scriptionum.quia alie fauoz abiles alie odiose alie mixte⁊ q; oẽs impediunt processum ꝑm quosdã. ¶Duodecimo ⁊ vltimo not. absorpto petitorio petitorium absorberi. ¶Oppo.q; nõ fit sublatum edictū diui adriani.nã correctio in quibusdã videt cetera confirmare:vt.ff. de milit.testa.l.tribunus.§.vltimo.Sed edictū diui adriani est correctum in quibusdam in quibus male dicebat ergo in ceteris est confirmatum.sol. concedit glo.⁊ sic bodie procedit iste libellus peto me mitti ex edicto diui adriani. quia videt intentatum quatenus viget.hoc tenet Jnn.extra de ꝓba.c.in ꝓsentia. ¶Sed Jnũ sentit glo.rubrice ſcz q; fit cassum in totũ saltẽ quo ad causam sufficientẽ.⁊ ideo dubitat an valeat iste libellus peto me mitti vigore edicti diui adriani.⁊ vt q; non. qz falsa causa exprimit.nã lex correcta dicitur falsa⁊ allegãs cã punit de falso.Itẽ in cõdictione ex lege vel officio iudicis ex lege idẽ est actio⁊ lex.⁊ si exprimit actio incõgrua libell[ꝰ] est null[ꝰ]: vt.l.j.§.j.ff. si mẽs.fal.mo.dixe.qz expressa ꝓpter vitiũ visibile nocẽt q; nõ exp̃ssa nõ nocẽt.vt in regula iuris.et de iure ciuili forma libelli consistit in actione sicut in cã:vt.l.ꝯ.§.deinde.ff.de origi.iur.sed qñ est dubiũ vtrũ actio sit inepta vel nõ ꝓcedit libellus.arg.l.j. §.autẽ.ff.quoz lega.qz fauere debem[ꝰ] libello et admittat in dubio:vt extra de iudi.c.examinata.per Jnno.hz si ꝓ certo actio[c] est inepta tunc de iure ciuili ꝓcedit libell[ꝰ].hz de eqtate canonica ꝓcedit sine actio cause ꝓmittat sine cã actiõi.qz qõ supfluo adit non nocet.nã⁊ sine actiõe sufficit ista iustitia naturalis resultãs ex causis qõ est not. ¶Scõo op.[d] dicit hic instrumentū ex quo fit missio debet esse sine vitio.cõtra.imo sit missio licet sit cũ vitio: vt.ś.cõmo.l.ꝯ.Sol.dz eẽ sine vitio.s.visibili vt hic hz vitiũ invisibile de quo nõ cõstat non nocet.vt in contrario. ¶Presumit eñ habere esse qõ hz formã eẽ:vt.ś.de iur⁊ facti ignoꝛ.l.si post diuisionẽ.i gl. ff.de fal.l.si qs legatũ. ¶Tertio[e] opp.⁊ videtur q; etiã invisibile officiat.nã cũ hoc edictum requirit q; agens adiuerit hereditatẽ.sed ex testamento nullo nõ pōt adiri hereditas.ergo nec agi. Solu. dic q; sufficit aditio hereditatis apparens prima facie nõ autẽ requirit veritas realis conditionis ⁊ hoc est in possessorio in q̃ potiꝰ p̃ualet qõ videt esse q; qõ verum est:secus in petitorio vbi nõ fit superficialis discussio.hz totalis ⁊ plenaria:vt.ś.de testa.l.si vnꝰ.ff.de inoffi.test.l.papinian[ꝰ].§.fi fili[ꝰ]. Item lex nostra loquit in possessorio facti. sed in possessorio iuris inquirit de veritate et latente:vt ś.de secun.tabu.l.j.⁊ ibi p Cy. ¶Quarto op. dz hic q; prima figura inspicit: contra vbi est rasura ibi est mutata prima figura.nã constat scribentem aliqd mutasse ꝺ̃ rasit ⁊ iterũ scripsit ⁊ fic aut est scriptura vnius ⁊ eiusdem scribẽtis.⁊ tũc est suspecta.quiavacillauit:vt.ś.de ꝓba.l.iubemus.ff.de test.l.qui falsa vel varia.aut est ab alio rasum ⁊ de nuo scriptũ.⁊ tunc scriptura est falsa:vt.ś.de testi. l.fi vnus. ¶Tamẽ ego videor q; scriptura in charta rasa valet.vt.ff.de secũ.tab.l.charte. Solu.ibi[f] erat charta rasa p totũ.⁊ ica abinitio scriptũ: ita q; ꝑs status ꝺsonat cũ rei origine hic discrepat⁊ variat.qz erat rasura in aliquo loco⁊ in aliquo loco non.⁊ fic naturalis.i.primitiuus stat[ꝰ] scripture discrepat ab accidẽtali. ¶Attende hic si ex nõ rasō[h] imponere[ꝝ] fides ei qõ rasum est staretur : vt.l. j.ff.de his q; in testa.delen.per Dy.idem si rasura est alibi⁊ non in articulo questionis nisi esset circa solẽnitatẽ toti[ꝰ] instrumenti.vt extra de here.c.fraternitatis.ꝓ Jnno.si ergo ꝓpter diuersitatẽ loci rasure instrumẽti fides diuidit facit fidẽ in vno loco nõ in alio. ¶Tamen in teste secus est[i] quia si falsus[k] est in vno capitulo in tota causa falsus est idest suspectus de falso idest q; nihil ꝓbat quia periurus siue ꝓtius deponat falsum postea verus siue deponat primo verum . et postea falsum sub vn[ꝰ] ⁊ eiusdẽ iuramẽti vinculo.nã totũ indiuisibile vitiatur ꝑm Oldra. ¶Quinto[l] oppo.dicitur hic q; scriptura dz esse munita testiũ depositionibus.Contra testes extra iudiciũ nõ deponunt.nec corã testat[e] dze sed corã iudice.qz nemo ꝓiuat[ꝰ] potest recipe testimonia.hz solus iudex qui habet ius et iurisdictionẽ examinãdi.vt.l.hac consultissima. §.pe.ś.de test.vbi de hoc.Sol.concedo in depositione iudiciali.tñ qz subscribũt videnꝫ tunc deposuisse: vt.l.j.ś.de testamen. ¶Et si de vno deponunt testes[m] subscripti dictũ corũ trabeꝫ ad diem subscriptionis.tñ in possessorio isto nõ est necessaria depositio nisi pars cõsiteat scripturã: vt.ś.tit. j.l.ꝯ.⁊ ibi de hoc dixi. ¶Et dic q; interdũ ẽ scriptura solennis tamẽ est ꝓuata.tunc in possessorio sufficit

g ¶Discrepat. vide no. in.l.si ex falsis. ś.de transac.⁊ bal. in.l.ꝯ.j.de fideicõ. li.⁊ gl.hic in v. vitiatũ.⁊ per Bart. hic.et scripti post Sali.hic.

b ¶Et nõ raso. põdera istud dictum. qz forte nõ vꝫ vere: et eo qz eo ipso q; qs radit instrm in loco suspecto videt committere falsuz sed cõmittẽdo falsum in parte vꝫ to tũ falsificare.vt i.c. sedes. de rescri.ergo vide q; dixi i.c. ex literis.de rescri. ⁊ q; remissi ad bar.i l.fili[ꝰ].§. sequẽs.ff. de fal.vide.d.abb. in.c.ex literis.de fide instr.vbi recitat dictũ bal.⁊ cum eo trãsit.And.bar.

☞ Ad propositũ charte rase.et an et qñ rasura vitiet instrumẽtũ vide istũ in.l.iubemus.in fi. ś.de ꝓba.⁊ ibi dixi in addi.ad ipm. eundez plene in.c. ex bis.⁊ ibi feli.ver sicu.in glo.ꝯ.extra de fi.instr.⁊ no. post pan.in.c. cũ olim. lo.ꝯ. in fi.apostil.i ver.aliqs rasuras. exꝰ pulle. Celsus.

i ¶In teste sec[ꝰ] est. no.q; testis falsus in vno capitulo p̃sumit falsus in tota cã.vide q; notaui ad bal.in.l.sup' crographis.ś.fi cer tũ pet.And.barb.

k ¶Falsus.vide bal. in.l.ꝯ.j.de fideicõ. lib.hz bal.aliter dicit.⁊ non bñ i rub. de ꝛtrouer. iuesti.

l ¶Quinto . vide Bal.in.l.fi.j.de fidei com.liber.

m ¶Testes . Uide bar.⁊ Sali.hic.

¶Sufficit . vide bar.i aut.sed nouo iure.ś.fi cer.pe.

b ¶Possessorio ro. a inaligb[ꝰ] reprehẽdit bal. hic vt per eũ in.l.j.ś.de carbo.edic.

c ¶Attende.sal.hic contra.

d ¶Et no.hic q; testãs. no.qõ ꝓtestans dz assignare cãm ꝓtestatiõis.vi de bal.i addi. spe. in ſti.de tes.vbi dicit q; dz cã allegari. puta possessio vel titul[ꝰ] i vita testantis q; excludit petitionẽ actoris. And. bar.

e ¶Cãm.bar.in.l.de pupillo.§.si quis ipsi ꝓtoi.ff.de op. no. nun.in.vj.q.x.⁊ §.morte.in.ꝯ.spec. ⁊ vide bal.i addi. spe.i ti.de tel.pau. de ca.hic.⁊ bal.j.i fi.And . Bar.

f ¶Nono op.tenemẽti ꝑtuo q; hz ꝺ titulũ possidẽtẽ nõ dek petitio hereditatis.tñ, si ille ti. fuit acqsitus post mortem testatoris nõ ꝓdest.⁊ ita audiui q; ita alias fuit practicatũ.tenemẽti.hz sali.hic ꝺdicit.⁊ eum vide oino i eadez parte ego vidi dubitariꝫ ꝺsului mature ꝓ bal.⁊ nidi ad motiua sali.vide bal. l.j.C.fi de momẽta pos.fue. ap. vbi idẽ vꝫ tenere.hz in l.incerti.C.de iterdic.in.xꝯ.q.vꝫ sentire aliter ego in illo cõsilio nidi vñ oino põdera rõnẽ. c q; gl.hic magna facit i possessorio illã istitutionẽ. vtrũ titul[ꝰ] superueniat post mortẽ defuncti.sali.in.l.ꝯ.C.de pe.her.sec[m] tz. ego adduco tex.hic in ꝯ.antea.de tinẽs vi de bal.hic op.i ꝯ. sed ꝺ hoc op.ꝺ.pe. de anch.i.l.ꝑ hꝫ de.ff.de pet.here. vbi dicit se habuisse de facto⁊ fecisse seruari istã doctrinã bal.hic. Andr. Barba.

¶Petitionẽ hereditaris.qõ fallit vt hic salic.hic ꝺ bal. de quo vide instit. de ac.ś.hz iste.bal. i repe.l.iceri.j.de iterdi.in.xꝯ. q. dicit q; ꝺ agentẽ hoc remedio non pōt obtinere ille q hz titulũ si possessionẽ habuit tñ post mortẽ defuncti.cui agẽs succedit.hz secus si quenirek petitiõe hereditatis nã sol[ꝰ] titul[ꝰ] non excludit possessorẽ nisi qñ incõtinẽti se ꝓbatur offerret:vt.ś.c.l.iũ.⁊ vide.j.in.xi.op.pau. de cast.hic dicit q; dictũ bal.pōt ꝓcedere qñ acqsiuit titulũ ab eo q; pōt cõuenire petitiõe hereditatis qz nõ potuit plus iuris trãsferre.alk.no.ꝑ bar. in.l.cogi.circa fin. de pe. hered.ś.

¶Unũ. sequit sali.hic ꝺ bar.ꝺ in.l. si ⁊ rẽ ⁊ ꝓtiũ.bical le.⁊ in.l.cogi.ś.de pet.here.

¶Duodecio op. no.q; iudicis officiũ ꝓscribit triennio. qñq; sali. in.l. vacce.ff.de euic.allegauit illã gl.ꝓ fin.in.ꝯ.fruct[ꝰ] bal. in.l.fi cãm.j.ō exercei in.allegauit gl. i.l.sicut.j. de ꝓscri. xxx.an. ꝑ fin. vide sali.in.l.in fidei.ff. de vsu.⁊ in.l.neq;. eo.ti. vbi alleg.gl. in.ꝯ.fruct[ꝰ].ꝑ fing. bal.in.c.grauis.de resti.ꝑo. An.bar.

¶Tertiodecimo op.no.q; exceptio ꝓscriptiõis impedit litis ingressuz. vide lu.ro.consi.c rlvÿ.ꝓ gl.ꝯ.fructus.And.Bar.

¶Prescriptio.an prescriptio remoueat obligationẽ ipso iure.vió bar. in.l.fi.ś.qb.ex causa.cum simi.

a ¶Nõo.ꝓmo q; ex quo sublata vigesima de relictis testō nō dz solui gabella fisco.⁊ male faciũt q ꝺ iũ statuũt.qõ est no. ¶Secundo not.q; sublato tex.sunt sublate gl.⁊ interpretationes.⁊ vide Lyn. ś.de transac.l.transigere.ad fi. ¶Tertio[b] not.q; instrumentū testamẽti hz hoc ꝓceptū qõ meretur executionẽ ex sola inspectione quo ad missionem et hoc edicto vbi nemo cõparet ad cõtradicendū. ¶Quarto not.q; ille q; ꝓducit instrumẽtū suspectū iudicẽ facit oppositorẽ. ¶Quito no.q; vbi nõ est contradictor ibi iudex dz esse facilis mittendo. ¶Sexto not.q; iudex dz apparẽtia sequi. ¶Septimo no.q; vbi cõparet ꝺdictor iudex dz graviter procedere examinata rõne vtriusq; partis.nec debet sperni contradictor.q; processus esset irritus. ¶Octauo no.q; qui iustiorẽ habet causam vel melius ꝓbat ille vincit in cã. ¶Nono not. q; iudex dz animaduertere arbitrium quod hz et causam ⁊ q; actio ⁊ contradictio requirit causam ⁊ declarationẽ.vt.ś.de transac.l.age. ¶Decimo no.friuolas exceptiões nõ recipi et sunt friuole ille q; de iure nõ sunt approbate. ¶Undecimo nõ. distinctionem p̃scriptionum.quia alie fauoz abiles alie odiose alie mixte⁊ q; oẽs impediunt processum ꝑm quosdã. ¶Duodecimo ⁊ vltimo not. absorpto petitorio petitorium absorberi. ¶Oppo.q; nõ fit sublatum edictũ diui adriani.nã correctio in quibusdã videt cetera confirmare:vt.ff. de milit.testa.l.tribunus.§.vltimo.Sed edictũ diui adriani est correctum in quibusdam in quibus male dicebat ergo in ceteris est confirmatum.sol. concedit glo.⁊ sic bodie procedit iste libellus peto me mitti ex edicto diui adriani. quia videt intentatum quatenus viget.hoc tenet Jnn.extra de ꝓba.c.in ꝓsentia. ¶Sed Jnũ sentit glo.rubrice ſcz q; fit cassum in totũ saltẽ quo ad causam sufficientẽ.⁊ ideo dubitat an valeat iste libellus peto me mitti vigore edicti diui adriani.⁊ vt q; non. qz falsa causa exprimit.nã lex correcta dicitur falsa⁊ allegãs cã punit de falso.Itẽ in cõdictione ex lege vel officio iudicis ex lege idẽ est actio⁊ lex.⁊ si exprimit actio incõgrua libell[ꝰ] est null[ꝰ]: vt.l.j.§.j.ff. si mẽs.fal.mo.dixe.qz expressa ꝓpter vitiũ visibile nocẽt q; nõ exp̃ssa nõ nocẽt.vt in regula iuris.et de iure ciuili forma libelli consistit in actione sicut in cã:vt.l.ꝯ.§.deinde.ff.de origi.iur.sed qñ est dubiũ vtrũ actio sit inepta vel nõ ꝓcedit libellus.arg.l.j. §.autẽ.ff.quoz lega.qz fauere debem[ꝰ] libello et admittat in dubio:vt extra de iudi.c.examinata.per Jnno.hz si ꝓ certo actio[c] est inepta tunc de iure ciuili ꝓcedit libell[ꝰ].hz de eqtate canonica ꝓcedit sine actio cause ꝓmittat sine cã actiõi.qz qõ supfluo adit non nocet.nã⁊ sine actiõe sufficit ista iustitia naturalis resultãs ex causis qõ est not. ¶Scõo op.[d] dicit hic instrumentū ex quo fit missio debet esse sine vitio.cõtra.imo sit missio licet sit cũ vitio: vt.ś.cõmo.l.ꝯ.Sol.dz eẽ sine vitio.s.visibili vt hic hz vitiũ invisibile de quo nõ cõstat non nocet.vt in contrario. ¶Presumit eñ habere esse qõ hz formã eẽ:vt.ś.de iur⁊ facti ignoꝛ.l.si post diuisionẽ.i gl. ff.de fal.l.si qs legatũ. ¶Tertio[e] opp.⁊ videtur q; etiã invisibile officiat.nã cũ hoc edictum requirit q; agens adiuerit hereditatẽ.sed ex testamento nullo nõ pōt adiri hereditas.ergo nec agi. Solu. dic q; sufficit aditio hereditatis apparens prima facie nõ autẽ requirit veritas realis conditionis ⁊ hoc est in possessorio in q̃ potiꝰ p̃ualet qõ videt esse q; qõ verum est:secus in petitorio vbi nõ fit superficialis discussio.hz totalis ⁊ plenaria:vt.ś.de testa.l.si vnꝰ.ff.de inoffi.test.l.papinian[ꝰ].§.fi fili[ꝰ]. Item lex nostra loquit in possessorio facti. sed in possessorio iuris inquirit de veritate et latente:vt ś.de secun.tabu.l.j.⁊ ibi p Cy. ¶Quarto op. dz hic q; prima figura inspicit: contra vbi est rasura ibi est mutata prima figura.nã constat scribentem aliqd mutasse ꝺ̃ rasit ⁊ iterũ scripsit ⁊ fic aut est scriptura vnius ⁊ eiusdem scribẽtis.⁊ tũc est suspecta.quiavacillauit:vt.ś.de ꝓba.l.iubemus.ff.de test.l.qui falsa vel varia.aut est ab alio rasum ⁊ de nuo scriptũ.⁊ tunc scriptura est falsa:vt.ś.de testi. l.fi vnus. ¶Tamẽ ego videor q; scriptura in charta rasa valet.vt.ff.de secũ.tab.l.charte. Solu.ibi[f] erat charta rasa p totũ.⁊ ica abinitio scriptũ: ita q; ꝑs status ꝺsonat cũ rei origine hic discrepat⁊ variat.qz erat rasura in aliquo loco⁊ in aliquo loco non.⁊ fic naturalis.i.primitiuus stat[ꝰ] scripture discrepat ab accidẽtali. ¶Attende hic si ex nõ rasō[h] imponere[ꝝ] fides ei qõ rasum est staretur : vt.l. j.ff.de his q; in testa.delen.per Dy.idem si rasura est alibi⁊ non in articulo questionis nisi esset circa solẽnitatẽ toti[ꝰ] instrumenti.vt extra de here.c.fraternitatis.ꝓ Jnno.si ergo ꝓpter diuersitatẽ loci rasure instrumẽti fides diuidit facit fidẽ in vno loco nõ in alio. ¶Tamen in teste secus est[i] quia si falsus[k] est in vno capitulo in tota causa falsus est idest suspectus de falso idest q; nihil ꝓbat quia periurus siue ꝓtius deponat falsum postea verus siue deponat primo verum . et postea falsum sub vn[ꝰ] ⁊ eiusdẽ iuramẽti vinculo.nã totũ indiuisibile vitiatur ꝑm Oldra. ¶Quinto[l] oppo.dicitur hic q; scriptura dz esse munita testiũ depositionibus.Contra testes extra iudiciũ nõ deponunt.nec corã testat[e] dze sed corã iudice.qz nemo ꝓiuat[ꝰ] potest recipe testimonia.hz solus iudex qui habet ius et iurisdictionẽ examinãdi.vt.l.hac consultissima. §.pe.ś.de test.vbi de hoc.Sol.concedo in depositione iudiciali.tñ qz subscribũt videnꝫ tunc deposuisse: vt.l.j.ś.de testamen. ¶Et si de vno deponunt testes[m] subscripti dictũ corũ trabeꝫ ad diem subscriptionis.tñ in possessorio isto nõ est necessaria depositio nisi pars cõsiteat scripturã: vt.ś.tit. j.l.ꝯ.⁊ ibi de hoc dixi. ¶Et dic q; interdũ ẽ scriptura solennis tamẽ est ꝓuata.tunc in possessorio sufficit nisi aduersarius neget eã ⁊ dicat quod non est de manu eorum quibus intitulatur ⁊ tunc ad ꝓbandũ oportet venire testes ⁊ deponere ꝑm Jac.bu.vel forte sufficit[a] mortuis testib[ꝰ] compatratio literarũ ⁊ sigillo[ꝝ] qõ verũ credo[i] ne dek materia reo falso negãdi scripturã quãtũlibet verazsed i petitorio nõ sufficit nisi sit publicata:vt.l.publicati.ś.de testa. ¶Ubi autẽ scriptura est non solennis ista non ꝓbat nec in possessorio vt hic nec in petitorio:vt.j.de fideiusso.l.si veritas.nam cuz scriptura non est solẽnis potꝰ p̃sumit qõ sit falsa q; ꝑ sit ꝺa.vt.ś.de testi.iubem[ꝰ].in fin. ¶Sexto oppo.dicitur hic quod vbi copareat cõtradictor dz examinari ius ⁊ causa petitorii ⁊ contradictoris:quia ei possessio acquiritur q; iustiorẽ hz causam.Contra hoc sic oppo.aut apponẽs est in possessione tẽpore cõtradictionis.⁊ tũc possessio sibi denuo nõ acquiritur:sed continuatur.nam aliud est acquirere aliud continuare.Et q; hz animum continuãdi non acquirit possessionẽ de nouo etiã quod plus est ſi esset vacãs.vt nota.ff.de acquirẽ. possessio.l.iũ.in princ.Aut nõ est in possessione et tunc reo non adiudicatur possessio rõne exceptionis:sed hoc dz petere.vt no.Hostien.extra de resti.spoli.c.ex conquestione.allegat.ff.de exceptio. rei iudica.l.si inter me ⁊ te.Solu.siquidẽ re[ꝰ] possidebat acquirit ei possessio.idest confirmat:vt.ś. de carbonia.edi.l.j.Si autẽ non possidebat dic q; excipiẽdo petit.argu.ff.de inoffic.testa.l.papinianus.§.fi filius.nã in possessorio[b] iuris video exceptionem permisceri petitioni.ff.de contra tab.l. si preteritus. ergo similiter in possessorio facti.ita demũ autem obtinebit reus hunc effectum si nitatur ex testameto non abolito ⁊c. quia possessorium huius.l.tam in ponendo quam in opponendo est eiusdem potestatis ⁊ nature.si autem possessionez nemo inquietat nõ potest petere sibi possessionem confirmari vt hoc edicto:quia nõ est aduersarius cum quo fundet litem ⁊ iudiciuz ⁊ frustra petit qõ pacifice tenet.si autem alius petit cõtra eũ ex hoc edicto possessionem.tunc ipse bene pōt petere cõfirmationẽ:quia res ẽ in iudicio deducta.facit qõ no.Jnnocen.de confir.vtili,vel inutil.c.j. ¶Septimo opp.dicitur hic qõ ei qui missus est acquiritur possessio.Contra imo est iam questa:quia missus ex hoc edicto statim efficit ver[ꝰ] possessor: quia hic non speratur secundum decretum cũ hoc non fit primũ nec secundum:sed vnicũ fit decretuz sicut in actiõe reali:vt.l.cum notissimi.§.fina.j.de prescriptio.xxx.anno. Solu. expone missus idest mitti desiderat:vel dic missus verbo:sed nõ re:vt ff.de pigno.actio.l.non est mirum.§.fi.Vel dic qõ erat missus:sed aduersarius petebat confirmari: nã hoc edictũ non solũ est acquirẽde possessionis: sed confirmãde cum facilius ꝙliquid confirmetur quã de nouo fiat. ¶Attende[c] hic aut est inordinate factum ⁊ non debet confirmari:sed primo infirmari et postea iterari.de accusatio. c. qualiter. Aut erat rite factũ:⁊ tunc superuacuo petitur confirmatio.respõ.perperã factũ.idest male factum ⁊ non rite contra iuris ordinẽ semper est ante omnia revocãdum nec potest confirmari:vt.ff.de appellatio.l.si expressim.ff.de re iudi.l.sicut nulla.ff. de excusa.tuto.l.qui testamẽto.sed bene factuz potest in melius confirmari. Hinc est quod factũ non apparente contradictore potest eo comparẽte peti confirmari:⁊ super hoc libellus offeretur ⁊ contestabitur lis ⁊ confirmatio erit diffinitiua sententia q; ante causam contradictã erat interloquutoria:vt.c.fina. de elec.lib.vi.in nouel. ¶Octauo oppo.q; reus non teneat dicere causam possessionis sue.ś.de pet.here.l.cogi possessorẽ.Solu.istud possessoriũ sequit[ꝝ] naturã sui petitorij in hoc vt titulus a possessore exquirat:vel hic requiritur causa possessionis ad elidendam non ad instruendam petitionem aduersarij. ¶Et nota hic[d] q; potestas in iudicio ne vlla fiat nouitas sup tali possessione debet allegare causam[e] quare ꝓtestat:alias inanis est protestatio sicut petitio:facit.l.j.ꝯ.de ꝑdi.curia.lib.x.ibi dũ dicit causas quibus strangulatur nominatim exponat ⁊c. vnde protestatio iudicialis est nulla nisi habeat cãm. ¶Nono oppo.[f] dicitur hic quod requirit p̃scriptio cum titulo vt repellatur heres.contra:imo sufficit titulus ⁊ possessio absq; p̃scriptiõe:nam si hereditatis petitio non datur contra possidentem cum tit. legitimo ad p̃scribendũ.ergo nec possessorij qõ est debilius.arg.buiꝰ.l.in fi.Sol.titulus excludit petitionẽs hereditatis quãdo impedit mortẽ testatoris q; possidebat:sed quando titulus ⁊ possessio fuerũt adepti mortuo testatore tunc non excludit petitio hereditatis:nec possessorij nisi sit completa ꝓscriptio vt hic.qõ est no,dignũ. ¶Decimo oppo.hic ꝓsupponitur q; petitio hereditatis nõ excludat per iustum titulũ possessoris nisi cooperãte p̃scriptione.cõtra de.l.hereditatez.j. in quibus cau.non ob.lon.tempo.p̃scrip.vbi titulus possessionis excludit petitionẽ hereditatis. Sol.bi erat possessio iniusta nõ nascẽs ex titulo: vt nasci debet:qz clandestina ⁊ quesita per quasi ꝑpilationem hereditatis:sed lex contraria loquitur qñ possessio consonat titulo:idest ex iusta trahens ex titulo legitimum principiũ ⁊ originẽ:tũc enim titulus possessoris nõ euacuat per ius, actoris.⁊ ideo actor qui nõ potest euertere reum euertetur a reo:⁊ marime:quia reus habens publicia nam in habitu habet ius aptius ⁊ magis ꝓprium ꝓprietati q̃s heres:vt.l.nõ tantum.ff.de petitio. hereditа. ¶Unum[b] tñ scias quod postq; petitio hereditatis est nata titulus possessori accedẽs bon patrocinat possessori nec extinguit actionem iam fundatam.vnde pretiuz quod titulo habetur venit in petitionẽ hereditatis que prius ad rẽ nata erat:vt.ff.de petitio hereditа.l.fiz rẽ ⁊ pretium. ⁊ ibi nota. ¶Undecimo oppo. dicit hic quod petitio hereditatis tollit vsucapionẽ ⁊ longi temꝑoris, p̃scriptionẽ. Cõtra.ś.de petitio.hereditа.l. heredes. Solu.hic specialiter tollit quod specialiter datur secũduz glo. vel dic generaliter dari contra habentem titulũ nouũ quẽ situm post mortem testatoris possessoris rei. Et hoc tenecas et mirotz hoc a nemine alia aduersum. ¶Duodecimo oppo[i] potiudiciũ possessoriũ est actio ꝑsonalis.ergo nõ tollitur decennio:vt.l.fina.ś. de constit.pe. Solu. imo est officiũ iudicis ꝙ quandoq; tollitur triennio quãdoq; longo tempore quãdoq; lõgissimo. vt hic.et.ff.de vsucapio.l.sequitur.ꝯ. fructus.j.de prescri.xxx.anno.l.sicut.de falsis.l.querela . quod est no. Et est ratio quia ex similitudine quandoq; tenet realitatem qñq; personalitatez. ¶Tertio decimo opp.[k] dicitur hic q; exceptio ꝓscriptionis impedit processum. Contra qz dz ante litem contesta.opponi.⁊ post litem cõtestatam ꝓbari.ergo non impedit processum.qz tunc non contestare tur lis:vt.j.de prescriptio.lon.tẽpo.l. emptor. Solu.hic opponebatur in iudicio ⁊ statim ꝓbatur ibi vero actori opponebatur:⁊ fic actio nõ claudi tur in iudicio nisi lis contestetur.⁊ fic actio nõ potest excludi ꝓtiusq; includatur:sed agẽs bene potest excludi.i.agere volens:vt.l.amplius.ff. rẽ habe. Et ideo refert an opponat agenti an actioni. ¶Primo casu.aut potest statim ꝓbari ⁊ impedit processum.alias nõ.vt.ff.de iureiuran.l.nam ⁊ postea.in prin.gl.⁊ fic in prescriptione oriunt due exceptiones:scz declinatoria ⁊ peremptoria ꝙsicut in iuramẽto.vt extra de instr.i.c.cum venisset.per Jnno.qz ad lites abbreuiãdas inducte sunt:vt.l.ſi.ff. ꝓ suo. Aduerte dũ hic dicit principalem causaz esse sopitã indicat q; actionẽ opponatur. Et dicit Jac.bu.q; longissima ꝓscriptio[l] remouet actionem ab obligatione ipso iure ⁊ non dicit verũ:qz tẽpus nõ est causa esse vel non esse actuũ humanorum:sed accessio,seu comes:qz nil fit sine tẽpore in quo fit necessaria hominis operatio:vt.ff.de ꝺdi. inde.l.fi nõ sortẽ.ꝯ.libert[ꝰ].id ergo qõ non est causa entis nõ pōt esse causa ꝓuationis:vt.l.obligationũ fere.ꝯ.hz.ff.de actio.⁊ obli.non ob.lex.sicut. ibi viuẽdi ⁊c.qz loquit de vita nõ respectu esse:sed respectu officij esse sicut mortuũ dicit mẽbrum qõ nõ hz officiuz suum naturale. ¶Preterea nulla ex-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Decimoquto. facit qõ no. bal. in l. si quis cõductionis. §. loca.

b ¶Item pe. vtõ bar. in l. celsus. i fi. hic alle.

c ¶Qr nescim⁹. in 3tiõ vt bal. in l. de quibus. ff. de legi. ⁊ pau. de ca. in 2fi. excẽ. incl. viso processu.

d ¶Attende vide bart. i l. q. bono. ff.

e ¶Jurisdictiones. vide bal. in l. si solẽnib⁹. §. de fide istr.

f ¶In hoc differt. vide bal. in l. j. §. ô servi.

g ¶Quero an tacite ⁊ de fideicõmissario. vide ter. melior de iure p bal. l. si. j. de codicil. an aũt heres abintestato habeat bñficiũ istius. l. vide in addi. spe. in tit. de a te. q dicit qõ nõ nisi succederet heredi scripto. l. si. §. de here. instit. an deb instituto sub cõditõe cui dar fim tabu. ibi bald. tz qõ nõ ⁊ inquãtũ ô⁊ de fideicommissario bal. dicit in. d. addi. qõ restitutio fideicõmissarij ô⁊ esse facta verboten⁹, And. Bar.

b ¶Substitut⁹. qd i alijs nõ scriptis vt in pfe in loco filij veniẽte p ius accrescẽdi in epõ loco pauperi heredẽ heredis in fisco auferente ab indigno vide bal. in. l. si. i pn. j. de bo. q li.

i ¶Aliqui. ang. hic cõtra ⁊ vide bal. in spe. de test. Ly. hic in. iij. q. vr tenere cõtra bal. ⁊ nõ bñ quo ad id qõ ẽ scripti in codicillis.

k ¶Tertio. vtõ bal. i. l. gñali in vlt. no. §. de fac. san. eccl. ⁊ bar. hic.

ceptio tollit actionẽ ipso iure. sed executio prescriptionis est exceptio. ergo ⁊c. ⁊ hoc quando prescribitur actioni. sed si prescribatur dominio tunc vsucapione tollitur actio ipso iure in alijs non: vt notat. j. de pignori. l. vsucapio. ¶†Et nota qõ vbi tẽp⁹ a iure cõi vel statuto vel a iudice stãtuitur alicui ad agẽdũ talis prescriptio semp impedit processum: vt notat in capi. cum in tua. extra q matri. accusa. poss. per Jnno. ff. de excusatio. tuto. l. scire oportet. §. consequens. ⁊ quod nota. in. c. exceptionis obiectus. de lit. contesta. lib. vi. per Jnno. Jdẽ vbicũq; lex prohibet ⁊ annullãdo. pcedit: qr processus superuacuus fieri nõ põt: vt. ff. de alea. l. i. §. quod autem. Item vbicũq; pscribere cr indici qr ex prescriptione nascitur exceptio in iurisdictione. ⁊ fic est declinatoria fori ⁊ ió impedit processum. vt j. de exceptio. l. si. Et si nascitur ex statuto prohibitorio nõ põt renũciari: ⁊ ideo tunc opponi potest in quacũq; parte iudicij argumẽ. ff. de iudi. l. ij. §. nisi spãliter. verific. prohibita. ¶†Decimoquarto opponit qõ post annũ possessio peti non possit vt. ff. de succes. edicto. l. j. §. largius. solu. ibi in possessorio iuris hic in possessorio facti: tamẽ si ex possessorio iuris depẽderet possessorij facti tunc prescriptio 2tra ius esset prescriptio 3tra factum. argumẽ. huius. l. in fin. qõ omni iuri renũciat qui citando renũntiat. vt. ff. ad trebellia. l. facta. §. si quis. Et qr non potest fundare se heredem: ⁊ facit quod nota. ff. de neg. gest. l. si ego. ¶†Decimoquinto opponitur hic permittitur exceptio prescriptiõis contra ista requirunt altiorẽ indaginẽ. nã difficile est probare prescriptionẽ. ergo nõ obijcitur: vt ff. ad exhibendũ. l. licet. §. ibidem. versi. si obscurior. Item cum ius agentis sit notorium per scripturã. ergo non dz differri per exceptionem difficilis in probando. vt. ff. ad trebel. l. ille. a quo. in. §. j. ff. vt in possessionẽ legato. l. si is a quo. in princi. arg. §. de cõpensa. l. si. solu. exceptio prescriptionis est priuilegiata vt admittatur etiã si requirit altiorẽ indaginem vt sit litiũ finis: vt. ff. de verb. signifi. l. si trãsacta finita. ⁊. ff. ad tertul. l. j. §. si. in ver. silẽtio longo sopita. Vel hic excipiens offerebat probationes in promptu fim Ja. de rauẽ. ¶†Et sic contra notorium admittitur exceptio nõ ad notoriũz perimẽdum in substantia veritatis: sed ad eliendũ actiones agẽtis. Jtẽ propter istud non est notoriũ: sed euidens per riõnationẽ scripturarũ ⁊ testium. quod dicitur potius manifestum. argu. j. de appella. ciues ⁊ incole. ¶†Potest autẽ probari prescriptio de facili quo ad titulum qui debet probari per scripturã non per meros testes. Jtẽ quo ad bonam fidẽ q̃ presumitur ex titulo. vt no. insti. de act. §. alie. ¶Jtẽ continuatio possessionis probatur testibus deponẽtibus de principio medio⁹ fine tẽporis. vt. xvi. q. iij. c. volumus. in glo. qui testes debẽt deponere per visum nõ per opiniones: quia qui opinatur aliqualiter dubitat. vt no. in. l. fina. de institu. ⁊ substitu. sub cõdi. fac. in reprehensione papiniani nisi opinioni subiungat ratio de visu. vt. ff. de ven. inspiciẽ. l. j. in pn. Item debent deponere de tẽpore eodem et in specie non in genere. vnde si dicunt possedisse decẽ annis ⁊ non dicunt de quibus nõ probãt: qr sicut testes singulares non probant. ita nec bi qui ita possunt esse singulares sicut contestes. sicut est bic quia nescim⁹ an voluerint deponere de eisdẽ annis an de alijs vt. iij. q. vij. c. nihilominus. ⁊ boctenet Barto. ff. de vsuca. l. celsus. Jtem debent asserere temp⁹ esse cõpletum. ⁊ nõ adẽcere aliquã diminutiuã dictionem. vt quasi vix ⁊ fere. vt. ff. de mino. l. intra vtile. §. vendẽtibus. ⁊ p Bul. de cung. Dictiones autẽ completiue vt dictio iam nõ reddũt rem dubiam vt in constitutione omnem in verbo iam per Lyn. ⁊ alios. ¶†Attende scias in predictis qõ iust⁹ error tituli habetur pro titulo. vt. ff. de vsuca. l. celsus. nam error titulum pro suo parit. ⁊ boc ad pscribẽdum. bec enim bona fides circa titulũ facit titulum. non tamẽ excludit petitionem hereditatis error tituli sicut titulus. vt no. in. d. l. hereditatis. vt. ff. p lega. l. pro legato. Jn corporalib⁹ autẽ sufficit error iniustus. idest supin⁹. vt. ff. de itl. actuq; prima. l. j. §. j. ff. si ser. ven. l. si qs diuturno. ¶Fallit quando quis vult pscribere aliquam iurisdictionẽ in territorio alieno. vt de prescriptu. spolia. c. ad decimas. lib. vi. quia q in alienum immittit falcem presumitur facere mala fide. vt. j. vnde vi. l. fina. nam quod certis personis ⁊ magistratibus a iure est assignatũ. alij scire debẽt sibi esse negatum. arg. §. de test. l. consulta diualia. ⁊ qr iurisdictiones ⁊ dominia equi parãtur. vt. l. qui furere. ff. de statu homi. Et hoc verum nisi contra obedientes. nã contra eos prescribit absq; preiudicio superioris quia consenserũt. Et magis est consuetudo quam pscriptio. vt. j. de emãci. lib. l. j. ⁊. ff. de testi. l. iij. §. fi. ⁊. ff. de legi. l. de gb⁹.

36 §. nam cũ ipse. ¶†Et in hoc differt[f] maxime consuetudo a mera pscriptione: qr cõsuetudo requirit consensum tacitũ vtriusq; partis: sed prescriptio non requirit cõsensum. vt. ff. de dolo. l. j. §. fi. in glo. ⁊ ideo glo. vocat prescriptionẽ iurisdictionis cõsuetudinẽ in aut. de defen. ciui. §. non

37 babẽte. in fi. glo. magne col. iij. ¶Hũc ad materiã reuertamur. ¶†Decimosexto opponit cõtra incõgruam diuisionẽ prescriptionũ dum dicit: quedam sunt ex vna parte quedã ex vtraq;. nam omnis prescriptio dicitur contra aliquid. ⁊ fic sunt duo extrema. Solu. exponendo ex vna parte. i. fauore tantũ. vt vsucapio: vel odio tantũ vt prescriptio. xxx. an. ex vtraq; parte dic. idest mixta ex fauore possidẽtis ⁊ odio non agẽtis. vt in pscriptione longi tẽporis. ita dicit gl. ideo ex vsucapione acquirit dominiũ. qr mere fauorabilis ⁊ ampliãda. sed ex prescriptione. xxx. an. requirit ex ceptio. qr mere odiosa ⁊ arctãda. Sed ex prescriptiõe lõgi tpis acquirit ius mediũ. i. vtile dominiũ. l. fi. de eo p quẽ factũ erit. per Guil. de cung. Quedã tñ sunt prescriptiones sua natura currẽtes q̃ nõ inducũt dominiũ. sed fouẽt cõtractum. vt bene dibitoria ⁊ quãto minoris: ⁊ de istis nil ad. l. nostra. sed vide qõ no. in. l. si eũ. ff. si quis cau. ⁊ locũ habeat quando cõtrahentes non prospererũt sibi de tẽpore alias cessat. l. tacita. vel vbi est expressa lex cõuentionis. vt. ff. de edil. edi. l. quod si nolit. §. si quis ita.

¶Ego expono aliter ter. ⁊ dico qõ ex vtraq; parte est pscriptio translatiua dominij quedã agẽtis in possessore q̃ prescriptio dicit alienatio. ff. de verb. signifi. l. alienationes ex vna tãtũ parte est prescriptio exclusiua siue impulsiua q̃ parit executionẽ nudam. tñ reo non dat actionẽ. vt. l. si

38 quis emptionis. j. de prescriptio. xxx. anno. ¶†Modo venio ad questiões ⁊ qr ex persona agẽtis ius metimur. l. j. ff. si pars here. pe. ¶Quero an tacites subꝰtitutus[b] habeat beneficiũ buiꝰ. l. respondeo fic: qr scriptura plus significat quam loquat: vt in. l. precib⁹. plene diri. ⁊ ar. §. eorẽ in pscnti. §. j. ⁊. l. j. cõia de leg. de leg. ij. cũ pater. §. cum imperfecta. de fideicõ. l. verbũ volo. ⁊. l. quis. ⁊. l. si. §. de here. instit. idẽ in eo qui venit in re accrescẽdi. de leg. j. l. si titio ⁊ meuio. §. fi. idẽ in patre q venit loco filij. de bo. que libe. l. cũ non solum. in pn. qr filius eius imaginẽ gerit. §. de iure deli. l. cuz aliquis. ¶Jdẽ in episcopo q venit in noie pauperũ sicut in tutore ⁊ curatore q venũt noie dominij. arg. de lega. ij. l. peto. §. virũ. alias mater. ⁊ j. ad treb. l. penul. in pnc. ¶Jdẽ in berede heredis q ius testatoris hz in finu suo inclusum. de peti. here. l. ij. §. ad legẽ falci. l. quã. quã. idem in fisco q aufert ab indigno. j. ad legem falci. etiam qr omnes isti sunt successores scripti vel quasi scripti vel locum eor tenentes iure directo. idest principali non fideicõmissario. ¶Jdẽ dico in instituto in re certa cui accrevit tota hereditas vel pro parte. ff. de here. instit. l. ex facto. secus si remanet in figura ⁊ esse legatarij in filio q̃z habere legitimã dico qõ habet hoc beneficiũ: qr hz petitionẽ hereditatis ⁊ fami. hercis. in dicium. ff. fami. hercis cum. l. ij. argu. contra. de lega. j. non amplius. §. fin. ¶Sed nõ obstat qr legitima est assignata filio in rebus a se optãdis dũ tñ vt bonus vir eligat ⁊ ciuili modo. vt in aut. de resti. ⁊ ea que parit. §. quãobrem. ⁊. ff. de serui. l. licut. ⁊ ideo mittetur in possessionẽ p legitima in rebus ⁊ quotis certis. ¶Omnis ergo heres testamẽtarius tot vel quote vel reducibilis ad totã vel quotã hz buiꝰ. edicti bñficiũ. Alij vero quã istinõ habent. qr nõ debẽt eis tantus fauor agat ergo si vult iure ordinario. nã quare sunt introducta remedia ordinaria nisi vt intenterẽ: certe ob nil aliud: ⁊ ideo extra ordinẽ nõ proceditur vbi certꝰ ordo pscribitur. ff. de actio. emp. qui per collusionem. §. fi. de annu. lega. l. quint⁹. §.

39 fina, cũ similibus. ¶†Scõo querit an substituto per fideicõmissum cõpetat buiꝰ legis beneficiũ. Et videt distinguendũ aut nõ est adita hereditas, ⁊ nõ cõpetit: qr nõdũ est substitutio quo ad acquisitionẽ cõfirmata. j. de fideicõmis. l. cã quã. aut est adita. ⁊ nõ restituta. ⁊ idem qñ nõ habet ius in proprietate vel possessione. Fallit vbi lex restituit. j. ad treb. l. pe. aut est restituta verbaliter. ⁊ tũc hz buius legis beneficiũ: qr similis est heredi. in. l. si filius. ff. qõ cum eo. aut corporaliter. ⁊ tũc aut minꝰ plene ⁊ hz beneficiũ hoc. aut plene ⁊ tũc nõ habet qr nõ indiget nisi ad tuitionẽ possessionis. nõ obstat. j. de codici. l. si. vbi innuit quod non cõpetat hoc beneficiũ nisi directo successori. qr hoc nõ vult ibi dicere. sed vult dicere qõ institutus directo ⁊ substitutꝰ p fideicõ. ante restitutionẽ petens possessionẽ eligit viã directã. qr nõ cõpetebat tũc sibi alia cũ hereditas esset restituta ei vt ibi dicã. ¶Dicunt tñ aliqui[i] qõ pauperes ⁊ ecclesie habent hoc bñficiũ absq; aliqua iuris restitutione facta verbo hominis: qr fit verbo legis. §. de sac. san. ec. l. si. qõ dic vt ibi dixi. ⁊ adde qõ dicã in d. l. eã quam. Et hec vera sunt etiã si fideicõmissum debeatur ex clausula intestati apposita a testatore vel a lege: qr largo modo codicillus õz testamẽtum. vt no. j. cõmunia de legatis. l. ij. ⁊ facit. §. de testa. l. hac consultissima. §. pe. ⁊ ita glo. sentit hic dũ allegat illam. l. ¶†Tertio[k] querit an ex testimonijs

a ¶Testes. facit qõ voluit gl. no. in. l. j. in tit. liberos. in. l. fin. j. de bis qui añ aper. ta. tñ Ly. hic in. iij. q. tz nõ bñ ipz. ita spe. in ti. de testi. §. sequit. ver. quid de succedẽte abintestato p vbã buiꝰ rub. ad. d. gl. rñdet qõ nõ ẽ bic ⁊ ibi par rõ extensionis: qr hz hic nõ fiat extẽsio nõ petit ius. qr poterit venire per interdictũ quorũ bonorũ vel ius remedio petitorio. sed ibi p ius bal. postꝰ spe. i loco palleg. in addi. tz idẽ qõ specu. ful. hic etiã trãsire videt cũ Ly. ⁊ assignat rõnẽ: qr magis fauet cause testati. l. j. §. de sacr. sanc. eccl. ⁊. l. vel ne gare. ff. quẽ admo. rest. aper.

b ¶Quarto. vtõ. §.

c ¶Sufficit. vide q̃ dixi post bar. i. l. si eo tempore. j. de re mil. pig.

d ¶Actũ. qñ sufficiat vnica citatio. vide per sali.

e ¶Regrere. vide p bal. in. l. fi. §. j. §. de iure deli.

f ¶Sed tñ vr. qd si semel missus p edictũ recedat a possessione an poterit iterũ intẽtare istõ dictũ bal. in addi. spec. in ti. de testa. tz q̃ sic ⁊. l. vbi bec vor. ff. de edend.

g ¶Quito. vide. §.

b ¶Citatus. vide bar. ⁊ imo. l. in. l. cũ mulier. ff. sol. mat. et qõ ibi dixi post imol. ⁊ istud dictũ bal. hic sequit ro. in. l. de pupillo. in prin. ff. de ope. nouẽ. ⁊ vide bald. in l. ij. in fi. §. de pa. et pau. de cast. in. l. ij bert⁹. ff. de in ius voc. ⁊ bald. §. ea. l. an ex testimonijs publicatis ad eternã memoriaz cõpetit huius legis bñficiũ. glo. dicit qõ sic. hz ori ginaliter testamentũ fit absq; scriptura sactũ. nam nõ oritur ius ex. pbatiõe ista: sed oritur notoriũ. ⁊ ideo fit missio. de iureiurã. l. sed ⁊ si possessori. §. fi. hac ratiõe videt idem si testes[a] sint recepti super successione intestati vt primi habeat vtile bñficiuz buiꝰ legis: qr testator tacite videt eos bonorasse facit qõ no. j. ad treb. l. non iustam ⁊ par equitatis rõ similia iura suadere videt. j. ad. l. fal. l. fin. Ego nõ audeo dicere boc: qr nulla lex dicit hz in se esset equissimũ. simile verbũ dicit gl. j. de cadu. tol. §. in j. in gl. fi. Si aũt cõstat p confessionẽ tũc statim fit executio. nã cõfessio eg pollet instro. vt. §. de trãsa. l. cũ te. ⁊. j. de fideicõ. l. fi. ¶†Quarto[b] querit an aliquis sit citandus cũ heres scripꝰ petit se mitti in possessionẽ. ⁊ vt dicẽdũ qõ aut ex tali omissione nemini piudicak. ⁊ tunc nemo est citandus. vt no. in. l. iij. §. pe. ff. de bo. pos. Aut alicui preiudicak. et tũc aut noiatim piudicatur ⁊ noiatim est citand⁹. vt qr possidet. §. fi. ꝓpter pub. pensita. l. fi deserta. Et licet actor bo cognoret ti ignorantia sua nõ prejudicat possessori nõ citato. vt no. in. l. cum miles. §. j. ff. quib. ex cau. maio. ⁊ no. in. c. eum qui. de prebẽn. lib. vi. Aut piudicak inter ceteros. ⁊ tunc sufficit citꝰ citari inter ceteros. idest sub gñali edicto. qr in facto generali sufficit citatio generalis ⁊ vnica. vt in aut. de here. ⁊ fal. §. fi vo absunt. §. si vt se ab heredi. absti. aut. si oẽs. de maio. ⁊ obe. c. humilis. p Jnno. Sed tu dic qõ interdũ qs citak ad actum ge rẽdũ simul cũ ipso. vt ad eligendum ⁊ sufficit vna ꝓ omni. interdũ ad actũ[d] celebrãdũ cõtra ipsum ⁊ tunc ter debet determinari. §. de verb. obli. l. qui rome. §. coheredes. de pig. act. l. iij. Jnterdum ad actũ gerẽdum. ꝓpter ipm hz eiꝰ citatio requirak. tñ sufficit semel requirereꝰ eiꝰ presentiã. vt. d. §. fi vo absunt. ⁊ adde qõ no. in. c. j. de here. i cle. hz tñ videturᵏ qõ in hoc edicto sufficiat vnica citatio nemine comparente: qr causa est sine ꝺdictione summaria. arg. c. sepe. de verb. sig. in cle. tñ inder debebit i missiõe dicere saluo iure legitimi possessoris q̃ vba vim conditionis habẽt. i. vt si aliꝰ legitime possideat missio facta nõ fit. arg. glo. l. idẽ labeo. §. j. ff. fami. her. ⁊ qõ no. in. l. illea quo. §. j. ff. ad treb. per Bar. qr iuder non intẽdit alteri ꝓiudicare. vt lit. non contest. c. qñ frequẽter per Jnn. ⁊ in decreto põt opponi cõditio. ff. de fideicõ. liber. l. ergo. §. illud. ⁊ facit in ratiõe sui. ff. qui po. in pig. ba. l. clau

42 dius felix. in fi. ¶†Quinto[e] q̃rit si cõparet contradictor ⁊ petit se admitti ad cõtradicẽdũ q̃ fint cause apte adꝺicendũ ⁊ impugnãdũ. actor aũt dicit eũ non debere admitti: ⁊ tunc. pbata sola possessione vel interesse debet admitti ad opponendum ⁊ impugnandum. vt extra de test. c. veniẽs. nã nisi sua interfit audire nõ debet. ff. de app. reci. l. j. nisi actor firmauerit personã suã in iudicio ꝓ speciali citatione. de excep. c. cum inter. per Jnno. nã oĩs citatus est audiẽdus. vt no. in. l. j. §. cũ dicit. si cui plusq̃ p. l. falci. Et boc qñ est citatus[b] simpliciter, secus si ꝺditionalr si sua interfit. nã propter boc nõ releuaẽ ab onere probãdi sua interesse. Et de ista citatione no. §. fi mãci. ita fue. alie. l. ea quidẽ. ¶Aut ⁊ tradictor: postq̃ missus est ad cõtradicendũ format suã cõtradictionẽ ⁊ petit p se pronunciandum. ⁊ tunc aut cõstat actorẽ probasse aut non. si nõ tunc quilibet reus infringit actorẽ. §. de rei ven. l. fi. si fic tũc oportet reum impugnationem actoris fundare. vt. j. de excep. l. si quidẽ. Quod faciet pluribꝰ modis. ¶Primo mõ ius actoris enerũdo priuatiue. vt qr actor ꝓdurit primũ testamẽtum reus ꝓducit scõm reuocãs primũ. nã in secũdo testamento tacite inest clausula cassans ⁊ reuocãs. l. beredẽ in glo. de bis qui. vt indi. ⁊ semp priuatio presumit habitu posteriori sicut natura. ita tpe. de codicillis. l. cum proponas per Jaco. but. ¶Scõo enerudo negatiue vt probãdo testm̃ falsum vel esse in causa intestati. ⁊ postq̃ boc est. pbatum nõ curam⁹ an debuerit admitti ad. pbandum. necne. de inoffi. testa. l. papinian⁹. §. si qs ex his. et no. de accusatio. c. super bis per Jnno. ⁊ argu. ff. iudi. sol. l. iij. §. nunc videamus. in verbo admiserit. ¶Tertio se pferẽdo platiue. nã cũ vtilis pcratur directe si fideicommissarij[c] vniuersalis possidet excludit heredẽ. Si fideicõmissario vniuersali est restituta vel q̃si restituta hereditas idem si non sit restituta. qr põt ex quo possidet petere sibi restitui in modũ exceptionis. de inof. testa. l. papinian⁹. §. si filiꝰ. Si aũt nõ est cõtradictor. sed competitor. tũc ante restitutaz hereditatẽ pferẽ heres sed post restitutã pferẽ fideicõmissarius. ff. ad trebel. l. filiã fratrib⁹. iuxta no. j. ad legẽ falcidiã in testamento. ¶Quarto prescriptiue se preferendo. vt bac. l. §. fi. ¶Quito opponẽdo de cõtractu defuncti vel heredis. ff. de euic. l. vẽdicantẽ. ⁊ qõ no. in. l. fi. §. in cõputatione. §. de iure delibe. Et si dicak qõ possessionẽ[i] inuasit: ⁊ Rñdet qõ vacabat. et ideo erat sibi licitũ ingredi. ff. de ꝺbẽ. emp. l. fistulas. §. fundũ. ⁊ fic faciendo gessit negotiũ vt suum: qr hereditatem a traditiõis onere liberauit. facit qõ no. ff. de pet. here. l. si quid possessor. Et qr boc sibi. pdest ⁊ nemini nocet. de aqua pluuia arcẽda. l. j. §. item varus. ff. de admini. tuto. l. quoties. §. fi cut. ¶Jn contrariũ vr qr ius sua autoritate in se transferre non potuit. Jtẽ videt predo cũ heredi tas sit loco possessoris quo ad vsucapionez ⁊ fructus rei. ⁊ ideo possessio predonis nõ pertinet ad huiusmodi edicti vigorẽ. arg. ff. cõmuni diuidũ. l. cõi diuidundo. §. inter pdones. ¶Prima opinio est cõis. Scõa est Jaco. bu. Bar. tenet primam. arg. j. vñ vi. l. cũ ꝓbat cui consentio p. d. l. vendicantẽ.

¶Sexto opponẽdo de dominio statim ꝓbando fim Petrum per nota. in. l. q̃. §. eod. qõ approbo. qr dño licet occupare possessionẽ vacantem de pbatio. c. in pscntia. per Jnno. ⁊. d. l. cũ querebatur. fim Bar. nisi teneret ꝓ curatorẽ bonorũ vel inquilinũ. j. fi per vim. vel alio modo. l. j. quod est notã.

¶Septimo equaliter de iure suo. pbãdo. puta p testamẽtũ eodẽ die factũ. nam propter conflictum partiũ probationũ res est obscura. de do. añ nup. l. de rebus. ⁊ nil priuilegiatũ esse potest fine. pbatiõe. ff. de test. mili. l. diu⁹. ¶Octauo studeat rem considerare fundamenta actoris et primo fundamẽta pscne. vt. ff. de iure codi. l. qdã referunt. nam in omni iudicio ciuili ⁊ criminali pr⁹ persona animaduertẽda est. et de pscna[k] in omni iudicio quã tũlibet summario plenarie discutiẽdũ est vt iudiciũ fundek. vt. ff. solu. matri. l. titia. ff. de ven. in pos. mitten. l. j. §. fi in ea in glo. ⁊ probak ex coniunctio ne duarũ legũ. ff. de adul. l. i crimine. et. j. de adul. l. qñ alexandrũ. ⁊ si persona est ꝓpter quã prohibita differtur in aliud iudicium ⁊ est mera declinatoria. ¶Scõo cõsideret mixta fundamẽta ratione cause ⁊ personarũ. ⁊ qr nõ capax institutus qui ca peret ex contractu non tamen ex vltima voluntate. qr est inhabilis nõ cõtra inhabilis. exemplũ. de testa. l. cũ le. ⁊. l. j. §. de heredi. instit. ⁊ fic si duo fundamẽta desunt. i. persone simul ⁊ cause est peremptoria. ff. de testa. l. si q̃rat. ¶Tertio cõsideret fundamẽta[l] causarũ ⁊ ꝓio ad ea q̃ oculata fide videt dirigat intuitum vt ad rasurã: dicit tñ Joan. non no cet si apparet omnino eadez litera. Sed tu dic qõ aut apparet ex sola literarum cõparatione aut ex pcedentiũ ⁊ sequentiũ cõsequẽtia ⁊ collatione aut ex ipsius tabellionis subscriptione. ¶†Primo ca su non tollitur suspicio si est in loco suspecto: qr cõparatio literarũ non facit plenam fidẽ. non tamen punit de falso. qr habet ꝓ se presumptionez. iuxta no. in. l. admonendi. ¶Scõo casu est vera opinio Jo. qr vera omnia consonãt. de lega. ij. l. cũ pater. §. cũ imperfecta. ¶Tertio casu etiam statur scripture. l. j. de his q̃ in test. oclen. Si vero litera fuit dissimilis[m] ergo falsa. qr experimẽtũ sermonum verorũ est vt cõcordẽt cũ reb⁹ sensatis. vñ non credik vbis: sed oculis. insti. de gra. §. hz cũ magis. nõ ob. qõ homo nõ est semp eiusdez aptitudinis. vt in §. libert⁹. qr illõ est ꝓpter interuallũ ita qõ cadat hec cõiectura. Jtẽ consideret an actor ꝓduxerit instrm testamẽti in iudicio: qr nõ ꝓductũ non ꝓbat nec cõcludit in iudicio vt iudici. hz inducat priuatã[n] scien-

a ¶Persona. vide bar. in. l. ij. §. co.

b ¶Fundamẽta. vide hic sali. et post eum dixi.

c ¶Dissimilis. vide bal. in. l. ∋ci⁹. §. de fide instr. ⁊ tex. in. c. iter dilectos. extra de fide inst. ⁊ in. l. si vn⁹. §. de test. p bal. ⁊ ter. in. c. cũ olim. el. ij. extra de probi. ⁊ bal. in. l. nostra. §. de test. et ibi etiã qd si appet aliqd additũ vel cancellatũ diuersis tẽporibꝰ. vt qr vna pars est magis recẽs ⁊ p gl. in. c. cũ venerabilis. extra de reli. do. in glo. fi. et spe. Ktit. de instru. edi. §. instrm. vbi etiã qõ bz subscriptiones varijs manibus.

d ¶Priuatã. vide quod no. bal. j. l. ij. de ma. vin. et vide pau. de ca. in. l. j. §. editiões. ff. de edẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Et ideo. vide Bal. in c. quidē. j. de accu.

b ¶Veli⁹. facit ad hoc qđ no. bal. i. l. fi qs cōductionis. §. loca. ⁊ bar. hic i q. qs sit legitimus contradictor.

c ¶Sic. vide bal. in l. gesta. ℏ allegat. i fi. ⁊ bar. in. l. j. ff. fi ta. te. nul. ex.

d ¶Sz pone. de testāmēto registrato apud actā vid bal. i. l. gesta. j. de re iu. ⁊in auc. si qs in ali quo. §. de edend. And. Barba.

e ¶Actis. vide bal. in l. q. §. de eden.

f ¶Disponit. vide bar. hic in. j. q.

g ¶Cleric⁹. vide q̄ no. bar. in. l. ꝺcipi⁹mus. §. pe. j. ō ap.

b ¶Et no. istā pronunciationē. nota qđ nō. vr̄ ꝓhibit⁹ recursus pro iustitia ad superiorem. ⁊ sic sentit qđ si nō pōt q̄relari qđ est cōtra glo. c. q. de p cu. And. Barb.

i ¶Priuilegiatā. no. ad materiaz. l. j. fi de mo. pos. et bal. in. l. fi. §. pe. j. de tēp. app. sequit⁹, in rub. de arbi. dū tractat an statu tū possit tollere appellationem.

k ¶Contra se. vide bald. in. c. i. qui te. sint necessa. in vſibus feu. ⁊ in. c. cum venisset. extra de resti. spo. ⁊ an act⁹ confessiōis sufficit ad ꝓbandā possessiō. vide Jnnoc. in c. dilect⁹. extra de cap. mo. dū loquit de eo q facit cōstiri hoies esse sue iurisdictionis.

l ¶Inter partes. not. ang. in. l. q̄daz mulier. ff. de reiuꝺ.

tiam. ⁊ ideo t er. dicit hic ostenderit. idest ꝓdurerit. qđ est notādum. facit. ff. de ꝓba. l. quoties. §. fi. extra de ꝓba. c. q̄si. de lib. cau. l. iubem⁹. nec pōt iudex supplere q̄si ex notorio. vt no. l. l. j. §. qui ⁊ adu er. q̄s. q: hoc est ꝓnuatū negotiū ⁊ continet negotiū singulare non natura nec lege notoriū. sed hominis facto. pbādū. ibi publicū ⁊ cōtinet negotiū vniuersale vt electionem magistratus q̄ sonauit in aurib⁹ oīm ciuiū ⁊ se⁹ eoꝝ⁹ oculis ꝑsentauit. vt. l. barbar⁹. ⁊ ideo[a] de ordinaria iurisdictiōe nō est
43 necessaria fides singularis: q̄ est notoriū. ¶Sz dubitatur an conclusio in cā iudex ex officio possit recipere istā ꝓductionē. ⁊ dico qđ non q̄ recipere ꝓte ꝓducente non esset merū officiū ipartiri. sed ad petitionē partis. ꝓducentis: sed tunc nil facere pōt fundādo se sup partis petitiōe. sed bñ ꝓt supplere circa ea q̄ suo officio incubuerunt de fide instru. c. cū ioannes. ⁊ c. cum dilect⁹. ¶Scdo debet reus considerare inuisibilia in actis actoris. tū visibilia per acta. idest ⁊ instrumēta rei. Et confideret ꝓio eneruare p instrumēta cōtraria titulo actoris vt p testamētū reuocans primū vel per sententiā deportationis. l. gall⁹. §. ⁊ qđ si tantum. Scdo p instrumentū similia incōpatibilia: vt per aliū testm̄ simul factū. nā ꝓtio alteri ꝓbationi. ꝓpter obscuritatem ordinis tpis ⁊ omne incompatibile est quodāmō contrariū. vt. j. qui accusa. nō pos. l. i. ⁊. j. de ꝺben. ⁊ commit. stipu. l. optimā. in fi. ¶Tertio p instrā dissimiliaꝝ p instrumēta ꝺct⁹. nā si remoueat personā actoris a iudicio rōne obligatiōis. vt. l. vēdicantē obtinet reus. Jtē si remouet acqsitionem agentis vel intentionē agentis vt ꝑscriptio ⁊ dominiū. nā possidēs bz rei vendi. formaliter ad excipiēdum. l. fi. ff. de pub. lz non ad agēdū si plene possideat. Si autē reus non habet ex⁹ contractu exceptionez nec ex ꝑscriptione exceptionez vel dominiū nec alias bz ꝺnūꝰ meli⁹[b] faciet si filet. quā si alleget titulum dissimilē q̄ non pertinet ad huius iudicij naturaz ⁊ vigorem. neq; enim ideo qz forte emit sequit⁹ qđ actor non sit heres ⁊ qđ defunctus non possederit. vnde exceptio tanq̄ impertinens nō ꝺz admitti. q: probata vt ꝓponit non releuat probantē. ⁊ ita intelligit opinio Alberi. Sed contra istud opponi. nā sicut titulus rei non infringit titulū actoris. sic ecōtra titul⁹ actoris nō elidit titulum rei. Jtem constat qđ reus bz publicianam. ergo excludit petitionē hereditatis: vt no. in. l. hereditatē ⁊ p consequēs excludit possessorium qđ suo petitorio. min⁹ ⁊ inferius est vt innuit hic in ver. principalē. Jtem titulus rei est equipotens. Jtē ratione possessiōis aliquid plus rōnis habet eo qz nō possidet. vt. ff. vti possid. l. j. in fi. sed ad ista sic respōdetur. nā bona ꝺcitas sic expilata quasi spoliata fuit. et ideo heres ꝺbet priꝰ restaurari. ⁊ hoc facto erit ꝓtior. heres quā emptor. nā sicut emptor bz publicianam ita heres. ff. de publi. li. sunt ⁊ alie. et. l. quecunq; et ꝓtiori te finit publiciana bṕdis qđ emptoris. ô stipu. seruo. l. si re. §. fin. Et ideo heres sit possessor quasi spoliatus ⁊ cum erit in possessione erit ꝓtior etiā in petitorio. ⁊ sic cum non teneatur restituere nō pōt excipi dolo facis ⁊c. qz non tenetur restituere ergo non facit dolo. Et qz nō est nunc diſputandum de his q̄ natura iudicij non requirit.
¶Quarto generaliter cōsideret reus auferre vel debilitare fundamēta[c] actoris q̄ sunt in causis. nec tamen astringat se vltra quā expedit. nā q̄i reus se astringit tūc in pari probatione succūbit: secus si actor nil ꝑbaret: quia tūc vincit⁹ reus vt no. ff. de probatio. l. circa. eum. astringere tñ se ad multa separata non nocet ei cui vnum sufficit. ff. de ꝺappel.
d l. scio. ¶Sed pone[d] qđ testamētū est productum iudici ⁊ aduersario ⁊ registratū in actis et casu est perditus an fit missio. dic qđ sic. qđ transumptiue factum est de actis. ff. si tabu. te. nul. exta. l. j. et. j. de iudicijs. l. gesta. de test. l. publicati. ff. de admini. tuto. l. cyrographis. Sed Jnn. dicit qđ non est de
e actis[e] instrumētū sed eius probatio. de ꝓba. c. q̄si contra. de officio legati. c. cum in iure. per Jnnoc. ℌ istud intelligē quo ad editionē dici: q: ꝓductio non mutat naturam editionis. sed quo ad vim ꝓbationis totuz est de actis: q: est insinuatū. ⁊ facit. §. de testa. l. omnium. de fide instru. l. fin. de
44 do. l. in bac. ¶Sexto principaliter quero si cōparet cōtradictor ⁊ petat sibi offerri libellū an iste libellus offeratur super officio iudicis concludendo iudici an super condictione ex lege cōcludendo reo. scilicet qđ condemnetur. Quidā dicūt qđ cum possessio facit eum aduersariū. vt. l. j. de alie. iudic. debet concludi ⁊ eius cōdēnationē super possessione resti tuēda sicut cōcludit in actione triticaria. Alij dicūt officiū iudicis interpari. nā interdum lex disponit priuatiue ⁊ tūc oritur exceptio. l. extat. ff.
f qđ me. cau. Interdū disponit[f] ꝓductiue. ⁊ tūc aut dirigit verba iudici ⁊ oritꝰ officium iudicis. nō enim est iudex obligatus: q: tunc non posset esse iudex in causa sua. ff. de mino. qđ si minoz. §. fi. Aut dirigit verba partiꝰ tūc aut ꝓcedēte negotio gesto inter partes ex quo oritur actio ⁊ tūc agitur ex illo negotio ratione illius nois. aut precedit sed non solennetunc agitur condictione ex lege ſi quis argentum. aut nullū. tunc agit⁹ officio iudicis. ff. de li. agno. l. si quis a liberis. ¶Modo hic nullū est gestū negotiū inter eos. ff. de cōdi. inde. l. si in area. quapropter ē officiū iudicis. ⁊ primo erat summariū. sed cōparēte ℌictore est ordinariū. tū fiante litē contestatā reus cōtumaciter abest fiet missio ac si nūq̄ cōparuisset: q: in isto iudicio nō est necessaria ꝑsona rei. ergo nō est necessaria litis contesta. arg. j. ad treb. l. pe. ni si vtraq; parte ꝑsente. facit qđ no. extra q filiꝰ
45 sint legi. c. p venerabilē. in gl. ¶Sed hic q̄rit an si infiniti sint possessores erit singulo possessori singulus offerendus libellus: ⁊ videt qđ nō. arg. de ali. leg. l. iſ. sed oēs ad eūdē iudicē sunt mittendi. l. j. de qui. re. ad eun. iudi. ea. etiā si aliquis sit clericus[g] nā rōne clericatus illa regula nō vz infringi q̄ etiā in ecclesiasticis seruaꝝ. extra de cōsti. c. cū. m. ferrariensis. p⁹inno. nā litis natura ⁊ res ipsa trahit ad le ꝑsonā sicut in feudis: q: forū principale vnu⁹ quisq; sequi ꝺz. vt. ff. de iudi. l. vēditor. Vel dic in clerico. vt no. i ſpe. de scō decre. §. restat. versi. qd si clericꝰ. ⁊ facit. ff. de ali. iud. l. cū miles. ⁊. ff. vt in pos. le. l. is cui. §. q in possessionē. in fi. nā si. i fraudē iurisdictionis clericꝰ successit ꝓdoni. nō est curādū vnū oboluz de clericatu. q: ecclia qđ vult in se vt iurisdictio nō fraudet. ꝺz velle in alijs. r. coll⁹. de alie. feu. c. j. ver. ecclesia. forus autē principalis est vbi est maior
pars hereditatis. §. vbi de here. agi. oporꝛ. l. j. ⁊ ibi debēt cōparere oēs ad ℌicēdū. vt in auc. de here. ⁊ fal. §. fi vero absunt. ¶Principaliꝰ nāq; forus est domicilij q̄s originis. vt no. in. c. statutū. §. j. in glo. olim dicebamus. de reſcri. lib. vi. Et in eadē ciuitate ille est principaliꝰ fo⁹ sub quo sunt alij. vnde forus ptātis i scholari est principaliꝰ foro doctoris: q: doctor est sub ptāte. de iur. om. iudi. l. fi. ⁊ forus epi est maioꝛ foro ptātis. q: ptās q̄ibz est sub epo nō ecōtra vt no. ff. de postu. l. ex ea. Jn delictis autē fo⁹ principalis est fo⁹ loci delicti. q: ois cognitio inde oritꝰ ⁊ reuertit ilo
46 luc. de accu. c. ſicut. in fi. ¶Septimo. principaliꝰ q̄rit an reb⁹ existentib⁹ extra territoriū possit fieri missio ⁊ dic q: corpalis missio est mixti imperiū qđ nemo bz extra suū territoriū et iter cōfentiētes. q: territoriū suis finib⁹ claudit ⁊ finitū latitudo facti est mēsura nō aio cōstat. ff. de acq. re. do. in. l. in agris limitatis. ⁊ facit qđ no. ff. fi qs in ius voc. l. ij. pōt tñ fieri pronunciatio de mittēdo. ⁊ tūc aut fit cū legitimo ℌictore ⁊ fiet ad ſras pnūciantis: q: inter partes ius facit. ⁊ iura suū vigorē extēdūt vbiq;. de bo. aut. iu. pos. l. cū vnus. §. is qui. Ablatę literis vero fieri non posset: q: de alieno ꝓcessu nō pōt qs intromittere se nisi rogat⁹ seu regrit⁹ vt not. in. l. cū qđā puella. Cū aut ē requisit⁹ pōt: q: imaginē gerit illi⁹. Aliqñ tñ nō exigunt⁹ litere vt in successore vel superiore ad quā devoluit ⁊ pertinet vna ⁊ eadē iurisdictio. ff. de re iud. l. a diuo pio. in pn. r. §. j. ⁊ vbi cōsulunt finit iurisdictio pnūciātis. ibi ei⁹ litere supuacue sunt ô epi. au. l. epale. de iudi. l. pe. ⁊ i execūtiōe ℌctuū nō exigunt⁹ alie litere nisi partiū ⁊ ipius instrm̄ habeā. p lras. facit qđ no. in. d. l. a diuo pio. §. j. p bar. ⁊. j. de ſſcl. vna p Ly. Si aūt pnūciatio fit leuato capite: q: nemo ℌicit nō pōt ipe
b q nō discussīt mādare aliqd aliꝰ iudici. ar. notatoꝛ p Jnno. in. c. solet. in fi. de sen. excō. Et no. istā pnūciationē[b] priuilegiatā[i] esse. vt ab ea nō appe
i pellet. puto tñ q si literloquēdo emanauit possit ārela exponi superiori scōm vnā lectrā. ff. q satisf. cog. l. arbitro. sec⁹ si diffinitiue est pnunciatū: q: ius facit. ff. de iu. l. si ꝓtor. Et p dicta vera in oī testamēto et nuncupatiuo. de quo tñ appareat scriptura probās. ar. §. de secū. tab. l. j. ita tenet glo. ⁊ dictū est in superioꝛib⁹. ¶Et no. q: etiā in his oibus animaduertere debes locoꝝ cōsuetudines ⁊ statuta. §. tit. j. ⁊. j. de exac. tribu. l. mis
47 si opinatores. li. x. ¶Octauo querit⁹ qualꝛ missio. pbet. ter. dicit q: p testificationē publicarū personarū ⁊ fic per scripturā probatur possessio. ℌ de fide instr. c. inter dilectos. §. fi. ff. de acqui. pos. l. predia. So. aut instm cōficit sup ꝓmissione ⁊ nō probat possessio etiā si permittatur
pensio vel affictus vt in ℌio aut sup possessionis recognitiōe vel cēsus
k solutiōe. ⁊ tūc pbat possessio ℌ se[k] nō cōtra tertiū. de agri. ⁊ cēſi. l. litibus. ff. qui. mo. vſuſſ. amit. l. pōponius. aut sup traditione. ⁊ tūc aut sup traditione ficta ⁊ inuisibili vt sub ꝑcario ⁊ non ꝑbat possessio vera ex solo in
l strumēto: sed ꝑbatur ei⁹ cōfessio inter ptes[l] vt no. ff. de pac. l. ab emptore. in glo. aut sup corporali ⁊ visibili traditiōe probatur per instrumētū factū intra rem possessam. sed per verbalē traditionē factā extra rē possessio nō probatur sed licētia possidendi. d. l. predia. ⁊ facit qđ no. in. c. ꝺ. de consue. per Jnnoc. sed cum apparitores sint. vilissimi quō credit eis. Respōdeo qz vilia tractant. nā vilissimū est cursoris officiū. vt. ff. de in. l. fi. ¶Aduerte antiqui magna veneratiōe ꝑstātiores fuere numero pondere ⁊ mensura.

48 dere ⁊ mensura. ⁊ tñ nec moderna ꝑpa sunt frustra. ¶Nota
a no[a] querit⁹ si missio ex hoc edicto patrocinaꝝ in corporalibus constat aūt qđā incorporalia versari circa incorpalia vt obligatiōes circa actiones. ⁊ in his nihil operak missiō. Quedam versanꝫ circa res incorporales. vt seruitutes ⁊ in istis puto operari: vt q est in possessione principali sit in accessoria cōcreta. id est coniuncta ei. argu. de agri. ⁊ censi. l. cū scimus. §. fi. li. xi. Contra hoc facit. ff. de peti. hered. l. ꝛ non tantū. §. seruitutes. dic q̄ non veniunt per se: sed in cōsequētia. Vel dic quod in. l. contraria heres agebat ꝓpio noīe. q: ipse ꝓhibitus fuit non defunctus. q: nō potest per petitionem hereditatis: q: non est actio hereditaria sed ꝓpria ſm Ly. ibi in additionib⁹. Quedam incorporalia versantur circa actū hominū vt ius presentandi in ecclesia patroni. ¶Nunquid si iudex secularis mittit in possessionē hereditatis videak in hoc ius omittere. ⁊ videtur qđ sic. q: si hoc fuit factū. vt. ff. de acquir. rerum domi. l.
b quedā. de contraben. emp. l. in modis. de re iudi. c. cū bertol⁹ dus. ergo ⁊ per iudicē fieri potest. Dicit Jnnoc. ℌ in. c. ex litteris. de iure patrona. qđ per factum singulare non transit ius patronatus. vt si dico dono tibi ius patronatus qđ habeo in tali ecclesia. q: est ius quasi spirituale ⁊ religiosum qđ alienari per se non pōt. ¶Jtē si habeo ecclesiam in fundo meo ⁊ dono tibi fundum: quia ecclesia non accedit fundo: quia non est eiusdē rationis ⁊ cōditionis cū ipso fundo etiā si ad eam non sit accessus nisi per fundū: licet secus sit in sepulchro quod potius in facto quā iure cōsistit. Ecclesia est cū ambitu al⁹ aditu libera est ⁊ nō in cōmercio nostro sicut fi illā particulam in aliū ante alienassem. de lega. j. l. fi fundū. §. qui fundum. ibi ꝺz inclinandum ⁊c. ¶Idem si dono tibi omnia iura q̄ habeo. nā sermo iste gñalis per suas species intelligit. ff. de leg. iij. l. si cho
rus. sed in speciebus dinumerandis non pōt dinumerari ius patronatus quare non includit. argu. ff. de pig. l. obligatione. Si autē hereditatez tibi relinquo iure directo includit: q: ab vniuerso vna res vacare non potest. ff. de hered. instit. l. fi quis ita heres instituꝰ fuerit excepto fundo in fideicōmissaria sub stitutione non includitur ius patronat⁹. ff. ad treb. l. q: perinde. Si autem per successionē paternā ad me peruenit ius patronatus ⁊ vendo tibi hereditatē transit ius patronat⁹: quia nomen hereditatis ꝓdicat de eo nō ratione nominis collecti⁹ sed ratione ꝓprie significatiōis ipsius hereditatis cum ius patronat⁹ ex hereditate sit. ¶Idem si vēdo castrū ⁊ territoriū: quia iurisdictionalia ⁊ honorificētie significātur tali vocabulo. Et si dico vēdo tibi castrū ⁊ patronatū copula ⁊ ad ampliandū posita non minuit nec excipit siue accessorie copulet siue principaliter. vt de pecu. lega. l. si peculiū. verſic. si fuerit. §. de necessi. ser. l. quedā. §. sed cūveteres. Et sic inutilis amplia
tio non vitiat. ff. de preca. l. cum precario. ⁊. ff. de serui. l. si tam angusti. qđ ergo per contrariū fieri potest idem per sententiaz inducī pōt. ff. de statuliberis. l. statuliberi a ceteris. §. quint⁹. Etenim qđ vni prohibetur ⁊ alteri. argu. ff. de manu. l. seruus
bac. l. credo quod heres possit presentare sine aliqua missione: quia sufficit ius habere in ꝑtis incorporalibus. vt no. in c. cū nostris. de concessione prebē. per. Jnnoc. ⁊ adde qđ no. j. de leg. l. monumēta. p Ly. ¶Ultimo no. practicā qualiter fit
49 missio in incorporalibus vide de noui oper. nuntiatione. l. si ꝓtius. ¶Jn glo. id est titulo circa hoc dicit qđ si instrumēc tum ꝓducit fine vitio visibili ab eo: qui ibi scriptus reperit ⁊ appareat contradictor⁹ qui detinet rem quam defunct⁹ detinuisse tēpore mortis dicit. aut negat res fuisse defuncti etiaz quo ad detentionē ⁊ tunc est legitimus[c] contradictor qui libet possessor. cū adhuc non constet de intentione petitoris q̄ est in duobus scilicet qđ sit scriptus ſm formam bui⁹. l. ⁊ quod res fuerint defuncti saltē iure detētionis tempore mortis defuncti. vt in hac. l. vnde non teneā aliquid de suo iure dicere: vt. §. de rei vendi. l. res. ⁊. j. de excep. l. fi quidem. Aut constat rem fuisse defuncti: q: possessor hoc confitetur ⁊ testamētum appa ret. ſm formam hui⁹. l. ⁊ tunc aut allegat se habere simile ius. quia dicit se in alio testamēto scriptuz qđ dicit esse posterius. aut allegat se hꝛ titulū aut nullam causam allegat. ¶Primo casu audiēdus est tanq̄ legitim⁹ cōtradictor ſm oēs. vt. j. ea. dē. l. ibi q potiora ex legitimis modis intra habuerit. Si autē allegat titulū. aut dicit se habere titulū a defuncto aut ab herede aut ab extraneo. ¶Prio casu audiꝛ ſm Azo. sed ſm alios non. ⁊ hoc est veruz: q: l. ista voluit heredē mitti in eo statu in quo erat defunctus tempore mortis. Secundo casu q̄i ab herede bene audietur ⁊ erit legitimus contradictor. argu. ff. de euic. l. vendicantē. Et non permittitur ei venire contra suum contractum. vt. ff. de pac. l. si quis in conscribendo. ⁊ hoc ſm Odof. Et ego in hoc cōcordo si heres aliquo titulo dedit ei.
a Si autē simpliciter ꝓmisit ei heres vt acciperet si quidē ante aditā hereditatem non noceret ei. si autē postea noceret. vt. ff. quo lega. l. j. §. qđ bene ait prętor. Tertio casu cuz titulum habet ab extraneo. ⁊ tunc dixit Azo ℌ esse legitimū cōtradictorem ⁊ eum audiendum ⁊ hoc pōt esse verum ſm Odof. si ipse posset tpe mortis defuncti. alioquin siquidē prescripserit bene erit legitim⁹ contradictor: vt hic in fi. l. Si autē non prescripserit non. ⁊ hoc modo intellexit Al. ⁊ hoc est verū licet obscure sit hic tractatū in glo. Si autē nō allegat causam aliquam tunc omnino non audiatur vt hic cū dicit cause in possessionē
50 missionis ⁊ subsecute contradictionis. ¶Ex quo ter. no. qđ
d sicut petitor[d] debet dicere causam sue petitionis ita possessor b ⁊ conuentus debet dicere causam sue contradictionis quod est verum in hoc casu ⁊ similibus: quia fundata est intentio petitoris per testamētum qđ ꝓducitur siue vitio visibili ⁊ ꝛstat rem fuisse defuncti tēpore mortis de quibus constare debet vt petitor frui possit bac. l. alioquin si non est fundata intētio petitoris nō est necesse reo aliquid allegare. vt. §. de reiven. l. res. de ededo. l. qui accusare. ¶In glo. j. fauoze. in fin. Vel dic ex
a Si quis aliquem testari prohibuerit. Rubrica.

¶Ad honorē dei ⁊ beate Marie semp virginis ⁊ beati ℙetri ℙincipis apostoloꝝ ⁊ ecclesie tā triumphantis q̄ etiā militantis. Ego Bald. de perusio minim⁹ vtriuſcz iuris doctor duxi hic inserere quasdā allegatiōes q̄s feci sup pūcto infrascripto quondam mihi trāsmisso per venerāde recordationis dīm ⁊ dominū tunc sacrosancte roma. eccle. dignissimum cardinalem tempore quo primum in ecclesia dei fuit seminata zizania circa electionem summi pontificis videlicet Anno dñi millesimo tricentesimo septuagesimooctauo de mense iulij. A quo domino cardinali fui requisit⁹ vt solū deum habēdo prae oculis scriberē sibi quid mihi iuris videreꝫ qđ ⁊ feci obediens consilius nō in ꝓpriis viribus: sed in deo. donecz ipse dixit filui ex causa vnde q̄ inferius scribo nō publicaui. sed tantum si infinnaui paucis per me postea additis ad corroboratione eorū q̄ prius scripseraz ⁊ ad maiorē indaginem veritatis. Cuius intuitu simpliciter ⁊ nullo alio respectu loquoz nō pertinaciter aliquid dicēs vel asserēs. sed sine preiudicio sententie
d potioris. vt. l. claudius felix. Quicquid cū dico cū ptestatiōe loquoz qđ facio secundum formā. c. damnamus. iu fi. de sum. tri. ⁊ fide catho. Bal.

¶Legitim⁹. tāgit hic bal. aliqua circa. q. qs sit legitimus ℌictor. relinqua vide. §. ⁊ etiaz in. v. qđ. ⁊ ista sunt ꝺba Alco. de mat, vt patet in fi.

¶Petitor. vide bal. in ſpe. de testa. ⁊ ℙau. de ca. bicr bal. §. ca. l.

Nomine dñi nostri Jesu christi amen. Factum tale est. Cum sancte memorie dñs Gregoriꝰ papa vndecimus die. xxvj. martij obijsset in Roma officiales vrbis diuersa consilia tenuerunt. aliqua secreta aliqua non secreta prout inter eos moris est in expeditiōe magnorum negotiorum. in quibus tractatū fuit. qs mod⁹ tractari deberet p eos in electione ℙape ⁊ prout p plures ciues romanos relatū fuit dñis cardinalibus quorū ciuium aliqui predictis consilijs interfuerūt. ¶Alij vero audierunt ab his qui interfuerunt semper in illis cōcilijs qđ cōclusum est qđ oino expediebat eis habere ℙapā italicū vel romanum ⁊ qđ de hoc pulchro modo supplicarent dñis cardinalibus quātum possent. ⁊ quod si precibus obtinere non possent qđ ad hoc oīno cogerent eos. scilicet dños cardinales. Et hic erat sermo cōmunis in roma inter omnes ⁊ in omnibus locis publicis. dicebant enim se non posse esse aliter securos nisi quod curia in italia remaneret. Mortuo tamen gregorio papa predicto prestiterunt senatus ⁊ alij officiales vrbis debitum iuramentum de obseruando constitutionem. vbi periculum ⁊c. Item predicti officiales vrbis decem diebus precedētibus qui efflurent inter mortem dñi Gregorij ⁊ introitum conclauis simul adunati cum alio numero ciuiū omnibus dñis cardinalibus

Universidad de Deusto
Biblioteca

insimul adunatis supplicauerunt ⁊ eos requisiuerūt vt eligerent papā romanū vel italicū addētes; vt ante ingressum clauis vellēt eos super hoc declarare ad cōsolationē populi. Et aliquib⁹ vicibus subiunxerunt qō alias dubitabāt de maximis ⁊ irrecuperabilib⁹ periculis cū viderēt ⁊ cognoscerēt corda ciuiū nimis sublenata. Et vlteri⁹ certos ciues miserunt ad domū dominorū cardinaliū ex parte officialiū ⁊ populi et qui similes requisitiones fecerūt dñis; in particulari propter qō dñi cardinales dubitātes miserūt p officialib⁹ ⁊ exposuerunt eis errores; qui poterant sequi ex modis quos tenebant circa ipsos. ⁊ qūo ipsi tendētes qō curia circa eos remaneret essent causa cā perdēdi. Et requisiuerūt eos de duobus. Primo qō rustici expellerētur de cōitate qui erāt in magna quātitate in roma prout reportabāt dñis: et taliter ordinarēt populus: vt nō posset esse scandalū: ⁊ qō abstinerēt ab illis consilijs q̄ videbant esse causa inflāmandi populū. Scōo quod ordinarēt vnū bonum capitaneū ad custodiā burgi sancti petri cū certo numero gentiū ⁊ gentes essent bñ cōfidate dñis. et qō facerēt bene custodiri pōtes vel ipos tenēdo clausos vel saltē de bona gente in bono numero munitos taliter qō popul⁹ ad palatiū trāsire nō posset que oia verbo cōcesserunt ⁊ vnū baderensem tunc fecerunt capitaneum. ⁊ ille fecit quatuor clues conestabiles ⁊ isti vltra iuramentū qō prius officiales prestite runt iurta formam. c. vbi periculū. iurauerunt bñ ⁊ solenniter dominos ab omni violentia ⁊ impressiōe tenere securos ⁊ alia multa prout ab eis petita fuerūt. ℌ finalr nihil seruauerunt.

¶ Aduertēdū est autē qō dictis decēdiebꝫ precedētibꝫ mandatum fuit oibus nobilib⁹ ⁊ sub grauissimis penis vt exirēt vrbem ⁊ dñi cardinales multoties requisierunt officiales vt nobiles stare permitterent pro eorū securitate qō penitus ne gauerunt sub colore qō timebāt de aliquo rumore infra ciuitatem. Et finaliter dñi cardinales rogauerūt officiales vt saltē duos ex dictis nobilibus stare permitterent qui erant officiales ecclesie qō etiā expresse negatū fuit. ¶ Aduenīēte autē hora introitus cōclauis tota platea sancti petri fuit impleta populo pro magna parte inarmato. ⁊ intrātib⁹ cardinalibus magna pars populi intrauit palatiū. ⁊ infra palatiū p totaz noctem. ⁊ vsq; ad exitū cōclauis steterunt ⁊ ruperūt diuersas portas diuersarū domorū in palatio. ⁊ ipsum palatiū ab omni parte circūdederūt armatis hominibus ita vt nullus posset intrare vel exire sine ipsorū voluntate. Item subsequenter postquam omnes prout moris est exierunt cōclaue. excepto senatore ⁊ quibusdā alijs paucis qui cū aliquibus ex dñis loquebantur vt porta cōclauis custodiretur ita vt nullus intrare posset sine licentia. Superuenerūt capita regionū vbis cū aliquibus ciuib⁹ in bono numero volentes intrare conclaue. ⁊ licet sepe fuerit eis dictū qō non erat de more qō post clausam portā maxime ita tarda hora aliquis intraret. nihilominus intrare voluerunt. ⁊ dominis licet cū displicentia cōgregatis in capella similes requisitiōes fecerūt petētes etiā vicibus iteratis qō anteq̄ exirēt conclaue de hoc declararent expresse subiungētes ⁊ pluries repetentes qō ita videbāt populū dispositū quod istud nō poterat aliter trāsire sine periculo personarū suarū. ¶ Item sciēdum qō ante introitū cōclauis fuerat p multos reportatū dominis qō erāt quidam in roma quorum aliqui erāt Romani: aliqui Italici qui ad hoc vt impressio fieret totis viri⁹ populū inflammabant. et qui multa promittebāt officialib⁹ casu quo quilibet eorū eligeret in papā. ⁊ licet tūc iste Barensem a principio nō fuerit nominat⁹. tamē ex postfacto relatū est quibusdā ex dñis. Iz nō clare constet. ⁊ credo nō esse verū. qr ipse fuerat vnus ex solicitatoribꝫ antedictis. ¶ Itē aduertēdū qō mortuo prefato dño gregorio remanserūt in curia sexdecim tantūmodo cardinales. ad quos solos cōpetebat ius eligēdi romanū pōtificē. quoz duodecim erāt vltramōtani ⁊ quatuor italici. Et omnes cardinales vltramontani anteq̄ intrarēt cōclaue ⁊ in introitu et postea ad tēpus impressionis continue prout asserunt fuerūt in deliberatione. p posito ⁊ voluntate eligendi de collegio ⁊ non de extra ⁊ vltramontanū ⁊ non citramontanū. Et tā dñi itali erant in. p posito eligēdi de collegio ⁊ nō extra. licet tēderēt vbi bono modo posset; fieri qō vnus ex italicis eligeretur. de italicis tū vel extra collegiū dūmodo debito modo eligeretur p̄tulissent tū illos de collegio. ⁊ in ista volūtate permanserunt oēs continue; etiā primo quā intrauerūt cōclaue vsq; in crastinū post missam. nō obstāte qō romani occupauerūt palatiuz. ⁊ tota nocte existentes armati; vt plurimū sine intermissione clamauerunt dicentes. Romano, o vero italiano lo volemo ⁊ ita cū sonitu tubarū ⁊ tamburoz ⁊c. cōtinuauerūt p totā noctē adeo qō aliqui ex dñis modicū dormierūt. dictos rumores etiā cōtinuauerūt per totā noctē vsq; ad ruptura conclauis per eos factā. ¶ Demū auditis missis dū dñi se dispone rēt vt de electione tractarēt campane capitolij ⁊ ecclie sancti petri q̄ ecclesia stat iurta palatiū inceperunt ad sturmū pulsari ⁊ pro congregatione populi et populus incepti fortius clamare. Romano o vero italiano lo volemo. fuerūt etiā dñi aut sati p illos qab extra custodiebāt cōclaue. quoz aliqui erāt romani p̄ dños electi. ⁊ alij vltramontani qō nisi statim sine alia mora eligerēt romanū vel italicū qō oēs dñi cardinales erant in periculo qō incidērent p frustra; ppter qō dñi vltramontani. ppter periculū euitandū mortis prout maior pars dixit ⁊ nunc oēs cū sacramēto affirmāt. ⁊ alias nisi. ppter mortis periculū non facturi cōsenserūt qō italicus eligeret. Et qr aliqui ex cardinalib⁹ italicis dixerūt qō nullatenus acceptarent si tali modo eligeret cum videbant impressionē q̄ fiebat oēs quasi ex abrupto sine alia discussione persone nominauerunt dūm. scz archiepm Baren. ⁊ ipsum tanq̄ illū qué credebāt eis magis notū ⁊ in factis curie expertū elegerunt in papā animo ⁊ p posito prout dixerunt tūc vt ipse esset verus papa. Timore tū p dicto durante vt nūc asserūt exceptis tū duobus vno vltramontano qui dicebat quod consentiebat taliter qualiter tāquā compulsus. ⁊ credebat qō electio esset nulla et vno cardinali romano qui dixit qō. ppter notoriā impressionē quā videbat: nec sibi nec alteri darent vocē suā nisi cessaret impressio ⁊ esset in sua libertate. Et vlterius dixerunt inter se aliq̄ ex cardinalib⁹ facere: prout alꝫ fuerat factus. ⁊ p chronicas appet. scilicet qō quāprimū commode possent. accederēt ad locū tutū. ⁊ etiā tūc qō ipsi renūtiarēt ad cautelā. ⁊ tunc qō ipsi de nouo reeligerēt. ⁊ ita ppter schisma euitandū sibi adinuicē contradixerūt. Demū dñi cardinales cū iam plures sup expeditione fuissent p̄ custodes cōclauis; solicitati ad populum clamantē ⁊ tumultuantē. ⁊ iam; dispositū ad furiosa misere runt tres ex dñis cardinalib⁹. Et qr nō audebāt eis in illo furore existētib⁹ publicare electionē per eos fecerūt eis promitti ⁊ promiserūt qō in diē crastinū ante vesperas consolarētur de papa romano ⁊ italico ⁊ fecerunt populū rogari qō recederēt. qui cū magna difficultate recessit de aula. nō tū exiuit palatiū vel circuitum eius. sed aliquātulum rumore cessauit. et interim dñi miserūt p multis prelatis inter quos fuit iste tunc Barē. Et p predictū modū electus qui venit ⁊ vidit populū furētē ⁊ totā violentiam ⁊ impressionē factā ⁊ ante videratꝫ audiuerat clamores ppli furētis ⁊ sciuit; ⁊ scire debuit qcqd per populū actū est tanq̄ rē notoriā. ⁊ tūc populo aliqualiter a rumoribus cessante: eo tū iurta ⁊ infra palatiū existente dñi aliqualiter comederunt. ⁊ interim prelati p quib⁹ missum fuerat venerunt. ⁊ post comestionē cardinales venerūt ad capellā in eodē loco vbi electio primo facta fuerat exceptis tribus qui non interfuerunt. ⁊ tūc vnus ex dñis. dixit. modo cessat illa violentia ⁊ illi rumores qui erant de mane: quare reiterato reeligamus eum. Tunc fuit sibi dictū per quēdā aliū cardinalē qō nō cessabat violētia nec timor: qui fuerat p prius. ⁊ quicqd fieret nō valeret. nā semp armati reclamātes erant in palatio. licet non ita fortiter nec in tāto numero. ¶ His tū spretis exceptis illis trib⁹ ⁊ etiā excepto illo romano qui dixit vt prius reeligerēt eū. ⁊ adhuc durantibus verbis cū perpēdissent romani ex aliquib⁹ signis qō nō esset electus romanus cum maximo furore inceperunt frangere cōclaue ⁊ clamantes. romano lo volemo. intrauerunt ⁊ ipsum per tres partes fregerunt. ⁊ intrauerunt officiales ⁊ populus armatus quantū fere recipi potuit. ppter qō dñi plus solito mortis timorē timentes in capella secreta se. p maiori parte reduxerunt cuius porta statim fuit secturibus fracta. ⁊ intrauit populus armatus ad huc clamans: vt. s. ⁊ oēs dños bincinde circundedit. ⁊ nisi qr vnꝰ dñs volens suū ⁊ aliorū periculum euitare. dixit eis qō dominus sancti petri erat electus sed nolebat consentire. ⁊ qō ipsi introducerent eum ad consentiēdum. creditur qō omnes fuissent interfecti. maxime vltramontani. sed audito illo verbo irruerunt in predictuz dūm sancti petri. ⁊ ipsum inuitū ⁊ renitē tē posuerunt in vna cathedra. Et dū accederēt ad faciendum sibi reuerentiā quilibet ex dñis vt melius potuit exiuit palatium. Et aliqui exiuerūt romā vel de nocte vel de die dissimulato habitu. ⁊ aliqui etiā sub dissimulatis habitib⁹ se retraxerūt ad castrū sancti angeli. Aliqui tū pauciores in suis domibus remāserunt. In crastinū aūt aliqualiter quietato populo iste tunc Barēsis q remānerat in palatio ⁊ nullo modo etiā pluries per aliquos ex dñis requisitus. exire voluit. misit ad dños qui erāt in castro iteratis vicib⁹ vt venirēt ad ipsum. et qr nō cito venerūt fecit eos requiri; per Barēsem ⁊ alios officiales vbis pro parte populi vt dñi asserūt qō p maioris scādali euitatione exirēt castrum ⁊ venirent ad palatium. Ipsi vero vt affirmant dubitantes de maiori scādalo. maxime qr

tam ipsorū q̄ aliorū dominorū familia fere tota erat dispersa per vrbē primo scripserunt manibus ppriis qō erāt contenti qō domini qui erāt extra intrōnizarēt eū ⁊ ad hoc faciēdum eos. p curatores cōstituerūt. Demū qr fuerūt modo premisso requisiti exiuerunt castrū ⁊ venerunt ad palatiuz ⁊ ipsum intrōnizauerūt more cōsueto. Et dū hoc sciuerūt illi qui ab vrbe recesserāt redierūt ad vrbē ⁊ ipsum cōronauerūt. et ab illo tēpore dñi cardinales in reuerentijs ⁊ alijs tractauerunt eum vt papam. tū vt asserunt nunq̄ intētionem habuerunt vt per hoc aliud ius sibi tribueret quā qō esset ex electione questuz ipse autē in consistorijs ⁊ alijs vsus est vt papa. hec tamen omnia facta sunt in vrbe vbi domini saltē vltramōtani vt dicunt nunq̄ reputauerunt se securos. imo verisimiliter credunt qō si in vrbe suam electionez reuocassent in dubiū: qō fuissent in magno periculo. Itē qō requisitus pluries noluit exire vrbez vsq; ad diē qua oēs cardinales vltramontani erant in anania ⁊ tunc venit ad cuitatem tiburtinam populo romano subiectam. ¶ Modo primuz queritur vtrum istius electio fuerit canonica. Secundo si a principio nō fuit canonica. vtrum tacitus consensus omnium cardinalium premisso modo subsecutus sufficiat ita quod iste sit verus apostolicus an apostaticꝰ debeat iudicari.

1 ¶ Pontifex dicitur qui est electus a duabus partibus.
2 Cardinales non possunt suspendere summum pontificem.
3 Cardinales iuri arctatiuo non possunt renuntiare.
4 Obligatio dicitur duobus modis.
5 Arbitrij cognitio an repugnet libertati in substantia voluntatis.
6 Libertas an sit de genere substantie.
7 Electio significat substantiam actus.
8 Clamor populi non excusat a peccato.
9 Substantia cessat licet non cesset consensus.
10 Principis nomen potest esse inane.
11 Papa nemo potest esse nisi sit papa re ⁊ nomine.
12 Arctare in eligendo iudicium quid sit.
13 Clerici debent esse audaces.
14 Electio non omnis dicitur electio.
15 Causa generis dicitur causa speciei.
16 Cardinales summuz pontificem eligentes debent esse puris ⁊ liberis mentibus.
17 Liber non dicitur qui vim patitur nisi vis a iure auferatur.
18 Mente libera non fit quicquid de illicito metu vrgente fit.
19 Terror armorum inducit iustum metum.
20 Minarum feruor impedit libertatem arbitrij.
21 Cardinales si dicant qō papa de eorū mente nō fuit electus.
22 Conscientia aliena a nemine potest cognosci.
23 Animus non potest probari qū factum accedit ad verbum.
24 Cardinales in electione summi pōtificis debent habere vtilitatem publicam pre oculis.
25 Pretoris edictum approbat ius ciuile.
26 Papa si pecunia vel gratia populari fuit electus nō apostolicus sed apostaticus debet haberi.
27 Sine concordia qualiter sit intelligendum.
28 Concordia dicitur duplex.
29 Electio canonica plus continet q̄ concors.
30 Papa dicitur apostaticus qū popularis tumultus impedit concordem electionem.

In nomine patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti amē. Ine de⁹ q illuminas omnē hominē venientē in hūc mū dū digneris illuminare oculos meos: ⁊ intellectuz meū in viā dirigere veritatis: vt sup. quesitis a me recte rideā. Causa em̄ tua agitur de⁹. Reuerendissime pater ⁊ dñe vigilis literis vestris ⁊ puncto qō trāsmittitis expauī ⁊ cū lachrymis ⁊ tremore cordis loquar super ipsa: ipsa semp salua veritate ⁊ vestra correctione. Et qr scriptū est qō nos veritatis debem⁹ esse tutores: vt. C. de dedi. liber. tol. l. i. qū veritas sup oia est amāda. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. cū ita legati. q̄ vitas p autoritatē sanctorū patrū. pbat q̄. pcedit ab ipsa vitate. vt dicit Honorius papa. l. di. l. fi qs diaconus. ⁊. c. si ille. vbi dicit qcqd ꝫ illoz diffinitionē in quib⁹ spiritū sanctum; ocutū ere dim⁹ dictū fuit nō solū temerariū sed etiā piculosum esse non dubito. ad idē. lxxx. dist. c. illud. xxv. q. i. violatores. ⁊. q. ꝫ. igif. xvj. q. iij. nemo. viij. di. quo iure nō dat alias credēdi facultas ix. di. ego solus. Et ideo qō dicit ꝺz autoritate vel ratiōe pro bari. lxviij. di. cor epi. xxvj. dist. deinde. ⁊ qr voluntati sue obtēperare quis nō debet. sed tenetur qō legū est. iij. q. vij. tudicet ideo legū ⁊ canonum sententia; exquiratur. iij. q. ix. dignum. ⁊ cum res que ignoratur penitus ad notitiā venit. tūc diuina ⁊ humana lex resoluat ⁊ scōm qō ibi cōstitutū est remota pso narū acceptatiōe diffinitiua ferat sententia. ⁊ hoc pbat exemplum moysi. xi. q. iij. summopere. hoc est em̄ ingredi tabernaculū dñi ⁊ sm qō dñs imperat ferre sententiam. diuino em̄ nutu iura pcesserūt. de prescri. lon. tempo. l. fi. De celo em̄ origine ducunt. ⁊ per ora principū. pmulgant: vt in auc. de instru. cau. ⁊ fi. ff. qui igitur. colla. vi. sine quibus erubescim⁹ loqui: vt C. de colla. l. illam. ff. solu. matri. l. si vero. ff. de iure. ff. de acqr. here. l. si seruū. nō dixit. in auc. de trien. ⁊ semi. considerem⁹. colla. iij. de seu. cog. obertus. ⁊. strennuus. coll. x. In suffragiū quoq; interpretatione canonū possum⁹ vti legib⁹ ⁊ debemus. l. di. si in aditorū. qñ iustissime leges et sacri canones ex vno vtero vel fonte diuino processerunt. vnde leges firmātur canonib⁹. ⁊ canonū ambiguitates legibus resoluuntur sicut ex discursu glossarū vtriusq; iuris iuculēter appet.

1 ¶ Prius vero quā ad ppositū concludendo veniā ter. premittā ⁊ quedā cuidētialia annectā. ait decretalis. Ille absq; vlla exceptione ab vniuersali ecclesia pontifex habeatur qui a duabus partibus electus fuerit vt in. c. licet de vitanda de elec. Verū consensum electio requirit. consensus autē libertate nā cessat electio dū libertas adimitur eligēdi vt ait sacrum concilium de elec. vbi periculū. ⁊. ceterū. ibi dum formaliter cessat electio dū libertas adimit eligēdi. pax post nullo arctante ipsorum in eligendo iudiciū nisi deo puris ⁊ liberis mētibus nuda electionis conscientia vtilitatem publicam libere prosequantur. ¶ Suppono autē qō cardinales contra sacrū cōcilij in hoc dispensare vel ipsum suspēdere non possunt: vt in clemē. ne romani. de elec. nimirū. qz non habēt iurisdictionem tantam ⁊ talem per quā si haberēt possent vniuersalē statum ecclesie perturbare qui de facili perturbatur cū quasi submersa nauicula petri in summi pōtificis electiōe claudicat. xxiij. dist. in noie dñi. non em̄ debet nec pōt tātum licet⁹ diuini senatus cetus id qō pro totius mundi vtilitate sancitū est soluere ⁊ sacro concilio illudere nempe ⁊ totū maius sua parte necesse est esse ⁊ caput cū membris iungēs nobilius membris dignius q; esse. Unde senatus nō pōt facere legē per quā senatorium destruat ordinem vel principis. ⁊ multominus totius cōgregationis legē obrumpere. facit qō no. ff. de legi. l. nō ambigitur. C. de legi. l. fin. ff. de peti. here. l. itē veniunt. ⁊. pridie. vnde nulla statuta senat⁹ princeps cassat: vt. C. de senatusco. claudi. l. i. insti. de fidecom. here. ⁊. sed q̄ stipulatione. nec mirum: quia penes ipsum est imperij plenitudo in qua null⁹ absolute comparari pōt. ff. de consti. prin. l. i. precipue apud apostolicū cuius factū vel statutum nemo corrigit nisi deus: qz hoc sibi dñs reseruauit. lxxix. di. c. fi. licet successori nō possit legē imponere. C. de legi. l. digna vox. est maiestatē regnantis seruare. ergo debent dñi cardinales seruare legē: vt ita dixerim regiā q̄ de imperio supremissimi principis lata est ne lex fiat ludibrio. extra de elec. c. commissa. ⁊. porro. C. de lib. ⁊ eo. lib. l. ij. ⁊. sane in ratione. ⁊ de bo. q̄ li. l. si. ⁊. vbi autē. ff. de iud. l. si pretor. pfecto non est debitoris obrūpere vinculū. sed soluere debitū. Obligatio em̄ passiua potestatiua non est: qz nō est obligatio vbi libertas. vt insti. de oblig. in prin. oīs aūt arctatio obligatio dicī pōt largo modo. ⁊ iō iuri arctatiuo cardinales renūtiare nō possunt. nec de sanctis omittere vnū iota: qz nihil agitur substantialibus pretermissis: vt in regula ⁊ si nihil facile. ⁊. ff. de ver. ob. l. qui rome. ⁊. fluuius hermes. ⁊. ff. de lega. j. l. nemo potest. C. ad velleia. l. antiqui. ⁊ dum ordo omittitur ordinabile vitiatur. Hempe ordo est figura substantie cuiuscunq; rei ⁊ nihil constat sine ordinis cōpositione. ¶ Est autem ordo modus cuiusq; rei agende quo pretermisso nil rite geritur. ff. de re iudi. l. ficuz nulla. C. de sen. l. propatam. de rescrip. cum dilecta. de resti. spol. c. pisanis. ¶ Super quo etiā sciendum est qō quedam sunt necessitatis. queda consilij. quedā prohibitionis. nā inter dum lex arctat precipiēdo. interdū consuluit suadendo. interdū procedit inhibēdo. ff. de legi. l. ij. ⁊. ij. ⁊. l. legis virtus. ⁊ constitutio q̄cq; aliquid requirit p ordine rei. qñcq; pro meta seu taratione rei gerende et actus fieri. qñcq; pro satisfactione voti vel debiti. ⁊ omnia ista sunt necessitatis. Quando qz vltra procedit ad bene esse ⁊ est consilij. quandoq; factū dānat. ⁊ tunc talis lex est lex prohibitionis. Et sic quedam sunt necessitatis. quedā impossibilitatis. quedam contingentie libere in actu voluntatis. ¶ Et rursus etiā obligatio dicitur duobus modis. vno modo prout distrahit per liberationē. ⁊ hoc modo non dicitur obligatio etiā in perpetuo necessarijs vt in diligere deum et dicitur lex nature ⁊ sicut leue ascendit: qz sic est aptum natum. ita homo est sic aptus dispositus ⁊ ordinatus. ⁊ data est libertas arbitrij ⁊ conscientia que non potest cogi: sui enim ipsi⁹ conscientia sibi imminet suūpsius iudex ac testis existens. facit quod no. in. c. statutum. ⁊. assessore. de rescrip. lib. vj. in glo. per hoc verbum. de fo. compe. cle. j. de voto. c. fina. cum concor. Est autem conscientia status mentis

¶ Querit. de hac q. facit et mētionē Bald. in. l. fi. ff. j. j. com. de leg. ⁊ ang. in. l. inter stipulantē. ff. de ver. ob. aliqd p sali. in. l. interpositā. ff. de trāsact. ⁊ qō ibi Bal. ī additio.

¶ Cardinales. dicit Bal. i. l. pe. j. ꝺbo. que lib. qō oēs clerici ⁊ ecclie mundi nō possent pape auferre papatum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

in suo esse. Conscientia autē dicitur a conscio cōscis: idest. cognitio suīp̄sius cordis. ⁊ est cōsciētia dictamē rationis. ⁊ si recta nō est ratio esse nō pōt. ¶ Scōo modo dicitur obligatio prout distinguit̄ contra libertatē: ⁊ hoc modo in indissolubilibus vinculis esse, pōt in quibus non cadit liberatio. idest libertas: q̄a perpetuo vinculo ⁊ indissolubili nexu aliquē liberari implicat cōtradictionē. Exemplū in matrimonio ⁊ in voto religionis ⁊ similib⁹. ad hec cognoscēda per ordinē optime facit cle. exiui de paradiso. §. circa. ⁊. §. ité q̄. de ver. sign. et qō no. in. c. j. de reg. iu. lib. vi. in glos. hec dictio. ⁊. C. ne fideiuss. doden. l. j. ¶ Dictis quoq; accedat qō iuri traditiuo certe forme in actib⁹ hominū non pōt renūtiari. id apparet ex iure antiquissimo, quo ideo actionū formule fuerūt prefixe ne ꝑpio motu prout sibi quisq; vellet preponeret actionē. vt de origine iuris. l. ij. quas actiones. Testator quanquā rei sue sit dñs pleno iure tñ non pōt dispensare contra legum autoritatē: vt ff. ad legem falci. l. scius ⁊ augerius. ff. de lega. ij. l. codicil. §. ff. de ope. lib. l. cerdonē. ff. de bere. instī. l. patersfa. titiū. ff. de admi. tu. l. quidam decedens. in ꝓin. qō eñ ad merā autoritatē legum ꝑtinet seruari necesse est. ff. qui ex a qui. l. prosperit. in auc. iusiurā. qō ꝓstita. ab bis. ⁊ in aut. vt sine probi. ma. debi. ⁊ credi. §. q̄ vero. ¶ Deinde ad euidentiam premittendum est an cognitio repugnet arbitrij libertati in substantia volūtatis ita qō sit nulla de iure naturali tanq̄ facta circūscripto consensu qui solus est in actibus hominū de iure naturali: vt ff. de pac. l. j. in ꝓin. ff. de reg. iu. cū amplius. §. is natura debet vt. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. quib⁹ die⁹. §. dñs. ff. de cōdi. inde. l. frater a fratre. An vero repugnet per modū accidentis sicut dicimus coacta voluntas. tñ volūtas est cū aliud fit precise nolle aliud velle coactum: vt. ff. qō met. cau. l. si cum exceptione. §. qui vim intulit. ¶ Atrum ergo libertas sit de genere substantie in actu volitiuo vt sicut substātia est fundamentū ⁊ basis omniū entiū. sic hic sit libertas. An autē sit de genere accidentis. i. aduenientis substātie. ad ipsam tñ substantiam, prote gendā breuiter vt aliqualiter discutiam sicut ⁊ alibi discutitur ff. si cer. pe. l. cū fundus. §. seruū tuū imprudēs i gl. sic mihi. et qō substantia ipsa in arbitrij libertate cōsistat. ex eo apparet quia text. dicit cessat electio dum libertas adimitur eligendi.

7 ¶ Ho. cm̄ qō dicit electio nā hoc nomen electo substātiam actus ex omnib⁹ suis partibus integratis hoc significat quasi diceret cessat substantia. ac si dicat peccat in iure naturali vt no. Inn. extra de elec. c. qō sicut. dolus em̄ dans cām rei tollit essentiā: vt no. C. de act. ⁊ ob. l. bonā fidē. ⁊ cōfirmat q̄ ad iurisdictionē nemo pōt eligi p metū: vt. ff. de iud. l. ij. §. j. imo totaliter scilicet per metū electus esset tyrannus q̄ nō habet canonicū principiū. C. de sac. sanc. ecc. l. decernimus. lxxvij. di. si quis pecuniā. quē ibi vocat apostaticū. ego predonē voco ex ipsa vocis significatione damnatū tāq̄ hostem ⁊ rebellē dei ⁊ diuine fidei ⁊ sancte catholice ecclesie. xxiij. dist. c. in noie dñi. §. qō si quis ibi qō sicut antichristus est inuasor et destructor totius christianitatis: vt. C. de seditio. l. j. ff. de ap. l. si cōstat. ⁊. ff. q. et a

8 qui. l. si priuatus. ¶ Ad clamorē denicq̄ populi nil gerit̄ recte: vt. C. de pe. l. decurionum. nec excusat peccātem a peccato vt extra de excess. prela. c. ex literis. et. ff. qō met. cau. l. metū. §. sed ex facto. ibi cū campani ⁊c. fa. ff. de polli. l. toties. §. fi. ⁊ extra de elec. c. ofius epūs. ¶ Populo multitudo modū nō seruat ⁊ nemo est qui furentis populi rumorē nō paueat. facit qō no. in. c. statutū. §. j. in ver. audiens. de rescrip. lib. vi. ¶ Quis denicq̄ nō timeat arma: vt le. ⁊ no. C. vñ vi. l. j. ad. l. aquil. l. fi. ex plagis. §. tabernarius. certe nemo. Mores em̄ cōstantissimos terret ⁊ est propria passio virorum fortium ⁊ vltimū terribiluz.

9 ¶ Amplius ⁊ si dicamus non cessare consensum ꝑ tñ cessat substantia: q̄ deficit modus ducens ad substantiā sicut qñ dolus dat causam contractui bonefidei nō omnino abest consensus. sed q̄ vitium est in modo veniēdi ad consensum ⁊ in ipsi⁹ rei substantialitate fingit̄ consensus abesse. ff. de dolo. l. eleganter. ita hic modus perueniendi ad electionem debet esse per libertatem arbitrij sine qua nihil agitur recte. Certe illud dicitur esse liberum qō nullo cogente imperio nulla necessitate fit: vt. C. de transa. l. fi quis maior. ¶ Porro cum de consensu loquimur ius significamus. licet enim consensus facti terminō claudatur tamē quiddā iuris habere debet. ff. de serui. vrb. predio. l. inuitum. in fin. Nempe voluntas ⁊ iuris autoritas facit actum ratum ⁊ non aliud. C. de dona. ante nup. l. cū te. ⁊. l. si filie. ⁊ ibi glossatur fic. ⁊] possessio facti existens ius in se claudere debet. ⁊ hoc est qō dicitur habere multum iuris: vt no. C. de acqui. pos. l. j. ⁊ simile no. C. vnde legi. l. certum. Si quis enim ius abstrabat. i. separat ab actu celebrato inanem illum actuz effecit. ff. de acqui. pos. l. j. §. fi vir vroxi. ff. de testa. mil. l. diuus. ne vis fiat ei. l. j. §. hec verba. ⁊ ideo iuris arbitrij requiritur ⁊ causa. C. de edi. diui. adri. l. edicto. §. j. ⁊ quecūq; gerimus nisi initium legitimū sumant inanem nostruz actum efficiūt. ff. de act. ⁊ obl. l. quecunq; gerimus. ⁊. l. actiones que propt̄ys viribus nō subsistūt. C. qui da. tu. pos. l. vniuersis. ¶ Ex quib⁹ sequitur qō prima ⁊ potissima regula actuum humanorum est consensus iure munitus siue vallatus quo dempto oīs actus erit indifferens et informis. ⁊ vt ita dixerim. inanimatus vt. ff. de act. et oblig. l. obligationum substantia. ⁊. l. non nominis. ff. si cer. pet. ff. de postu. l. j. §. si quis tñ vi predonū. ¶ Undevim patiens non dicitur agere cōformiter recte rationi nec differomiter ab ipsa: vt. ff. ad tertu. l. j. §. quid ergo. ⁊. l. vim passus. in ꝓinc. ff. de adul. C. ad. l. iul. de vi. l. seruos. Iste ergo neutraliter agit qui metu agit actum qui debet in libertatis arbitrio remanere q̄non agit ad finem rei. sed ad finē sui: nec ad finez publicum. sed ad finē ꝓpium: vt scilicet eius salutē protegat q̄ non agit propter finē exequēdum: sed q̄ cogitur. ff. de arbi. l. qualē. in ꝓin. ⁊ arg. ff. ad tertul. l. ij. §. quid ergo. vbi considerandum qō sunt quidā actus in quibus operatio non distinguitur ab esse ꝑm effectualē distinctionē. licet apud nostrum intellectū ꝓius est esse quā operari. ¶ Exemplum pono in matrimonio: nā absq; suo intrinseco effectu esse non potest. et huiusmodi metus essentiā voluit vt ipso iure non valeat quia huiusmodi metus oīno remouet voluntatem ab actu ⁊ hoc in cōpulsione facti. secus in cōpulsione iuris: vt leg. ⁊ no. ꝓ glo. ⁊ alios. C. de bere. instī. l. cū proponas. Alex. ⁊. ff. quod me. cau. l. si mulier. §. si dos. de inuti. stipu. l. libera. de ver. ob. l. titia. facit qō not. extra de spō. c. gemma. cum si. Quidam sunt actus in quibus finalis effectus distinguitur ab essentia actus natura opere ⁊ effectu vt si promitto decem. nam finalis effect⁹ est soluere qō distinguitur a promittere. et in istis actibus regulariter metus non reddit actuz ipso iure nullū sed ipsum vulnerat vt secū executionē rapiat: vt. l. metū. §. sed licet. et. §. violenti. ff. qō met. cau. verum q̄ papa non potest habere esse fine effectu et operatione: q̄ spiritualia sunt istius nature vt finis non distinguatur ab esse. de fine dico intrinseco ⁊ substantiali. Ideo merito sponsus sancte vniuersalis ecclesie esse non potest si metus adest. non em̄ debet ipsa ecclesia nubere inuita nec vulnerata tacere. vim em̄ patit elector⁹ violatis qui sibi maritum querere debent. ff. de reliquijs. l. ossa. in fi. ⁊ extra

10 de elec. c. ofius. ¶ Dicā ergo sic concludine qō hic videt deficere substātia vel saltē substātialis qualitas ipsius consensus d. c. si qs pecuniā. Amplius si metus distinguit effectū a nudo nolle qūo poterit hoc esse in principe cuius nomen inane esse nō pōt. non em̄ pōt esse papa nolēs ⁊ nō re. cōiunctū cm̄ nomen rei esse oportet. et rebus de quibus loquimur cognatos alias coniunctos esse sermones. instī. de dona. §. est et aliud. C. de legi. l. fi. C. de fer. l. a nullo. imo nunq̄ nomē sic nudum reperitur qō sit omni efficacia denudatū. ff. de vul. ⁊ pup. sub. l. ex facto. §. fi. ff. ad sille. l. proptervenēi. §. neptis. ff. ad tre. l. quia perinde. ff. de acqui. he. l. ꝓo herede. §. papinianus. ⁊. §. fi. nō em̄ in nois positione frustra laborat intellectus. C. vnde libe. l. qui se patris. ff. de minori. l. ⁊ si fine. §. sed quod papinian⁹.

11 ¶ Concludio Nemo pōt esse papa nisi fit re et nolē papa. ergo cessat oīs electio pape dū libertas adimitur eligendi. consulo em̄ fundamento cōsensus edificiū qō cōstat precipue ex

12 hoc lapide fundamēti totū vertitur in ruinā. ¶ In text. ibi nullo arctante ipsorum in eligendo iudiciū. idest arbitriū nisi deo. Ubi scire oportet quid est arctare in eligendo iudiciū. et certe iudiciū electiuū debet esse inter oīa eligibilia eque libera et inter extrema par in potētia. Electioni em̄ duo sunt contraria scilicet ignorantia. ff. de inof. testa. l. mater decedens. §. preterea. ff. de acqui. he. l. clodius. C. de fur. l. manifestissimi. §. finaute dubius. ⁊ metus seu terror: q̄ ois met⁹ habet in se controuersiā. ⁊ libertati opponit̄ cōtradictorie: vt not. ff. de iurisdict. om. iu. l. si per errorē. vi quoq; armata terrētur oēs. C. de act. ⁊ obli. l. negātes. qō non oportet vt ibi. ¶ Est ⁊ tertiū scilicet exclusio ab aliquo genere eligibiliū imo et ab vna specie quā dialectici individuū vocant: puta a sticho. nā ille cui dat electio er oibus si ei stichus auferatur non dicitur electionez habuisse. ff. de optio. leg. l. nec soluz. ⁊. l. imo. vnde non dicitur habere nubēdi arbitriū illa que nō pōt eligere sibi dignioreꝫ vel beneplacitū dū tamen non prohibitū vndecūq; sit. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. cū ita legatū. ⁊. ff. de lega. ij. l. vroze. §. heres vel legatarius. Et qui vetat̄ non testari in aliquos dicitur in libertate arbitrij impediri. imo mutilari. ⁊ est implicatio cōtradictionis habere electionē ⁊ nō habere arbitriū. ¶ Certe fi verum amamus nō habet legitimā. electionē sed bois coactionem. ff. si qs ali. testa. ꝓbi. in rubro. ⁊ nigro. ⁊. C. eo. in rubro et nigro. ¶ Preterea exꝑssum videtur. ff. qui ⁊ a qui. l. si optionā sicut electio non tollitur. ita nou stringit eligenti. nā paria sunt ius

sunt ius electionis euertere ⁊ minuere vel restringere vt ibi dicit apte. ergo ꝛ3 metus nō euertat facultatē eligēdi si tñ restringat nō valet electio dum libertas adimit. hoc em̄ dicit ter. ibi nullo arctante ⁊ subdit nisi deo. que exceptio manifeste impugnat dictū in alio puta populo vel domino quocūq; ⁊ q̄si vnus incutit metum ꝓdicat cuilibet cui acquiritur immediate ius ex metu: vt. ff. si quis aliquē testa. ꝓbi. in rub. in glo. ordinaria. ⁊. C. eo. in rubrica per ¶ Det. ⁊ Ly. ⁊ contra bonos mores fit qñ est coactū id quod debet esse liberi arbitrij. de pac. l. pactum qō dotali. in glo. ⁊ hoc ꝓbat̄ per notabilem theoricam Inno. q̄dicit q̄ tūc metus non vitiat consensum quando in etus cadit sup vno: cōsensus super alio. ꝛ3 quando super eodē tunc vitiat. ita notat et eleganter Innocē. extra de spon. cum locū. Sed hic met⁹ ⁊ cōsensus ceciderūt

13 super eodem actu: ergo actus fuit vitiosus. ¶ Preterea ꝛ3 genus clericoꝝ audax esse deb eat q̄ scriptum est nolite tangere christos meos. vt no. in aut. de nō alie. §. vult enim. colla. ij. tñ cōtra vim ratio parū prodest. vt. ff. de actio. empti. l. ea res. nā cōfundit ius omne manu. vt. ff. de alie. iudic. l. ij. secūdo rūso. ⁊ vt elegāter ait Bar. quoties ecclesiastici reddunturtimidiores dicitur contra libertatem eorum fieri. vt

14 no. ipse. ff. quarū. rc. ac. nō dat. l. j. §. q̄ onerāde. ¶ Preter ea nō omnis electio est electio: sed illa que sit studio eligēdi. ar. de do. inter vi. ⁊ vro. l. ex vbis. in ꝓnci. His accedat q̄ interdict⁹ relegato par est. de interdic. ⁊ releg. in rub. ⁊ nigro. ff. qō me. cā. l. q in carcere. ⁊ cōcessum in quibusdā: in ceteris videt esse ꝓhibitū ⁊ ecōtra. ff. de indi. l. cū pretor. §. de ser. exporz. l. cū pacto. ff. de interdic. ⁊ relega. l. relegatorum. §. cōstitutus. ff. de insti. l. cuicūq; §. non tamē. ff. de rebus eorum. l. si pupillorum. §. fi pretor. C. de predēs curialium. l. fi. lib. x.

15 ¶ Preterea si dicak metus fuit in genere cōsensus in specie. Nihil valet talis rūsio. q̄ quod est causa generis est causa speciei. nā genus est causa speciei. ⁊ quicquid est causa cause est causa causati. ff. de v. signi. l. liberorū. ff. de pcur. l. ij. §. ea obligatio. cū simi. ⁊ per hoc deus qui est causa vniuersalis omniū generalitū formarū est causa individuoꝝ. C. de vo

16 te. iu. cnu. l. j. §. omnia em̄ merito nostra. ¶ Sequit̄ in text.

a puris[a] ⁊ liberis mentibus. puris. i. fine prauitate. ⁊ immaculatis. S. de epis. ⁊ cleri. l. fi quemq̄. ⁊. C. stat utum. §. insuper. in ver. cum omni puritate. ⁊ de pac. in. c. q̄ ex eo. in ver. puritatem omnimodā. lib. vi. Ducitur em̄ pura lex sine dolo ⁊ malitia. ij. q. ij. c. pura. ⁊ ibi not. in. c. romani. §. porro. in v. pura fide. de iureiu. in clemen. ⁊ in. c. exūt qui seminat. nihil ergo coiniquinatum pōt dici purum. sed ꝛ3 esse sor. de ⁊ fece ambitionis syncerum ⁊ ab omni prauitate remotū. integrā certe ⁊ abstinētem ab oī lucro vel spe. ꝓpt̄ cōmodi fidē prestare debent. ff. de nego. gest. l. qui sine vsuris. ver. nā ille de qui-

17 bus ⁊ liberis mentibus. i. absq; impressione. ¶ Quid si libertas queritur nulli rei seruire nulli necessitati. nullis casibus. g ergo vim patitur liber non est nisi vis auferatur a iure vel a ministro legis modo seruato. nā non minus est liber q̄ obediat rationi. ⁊ in frenis mēs freno moderāte honestetur. ff. de statu homi. l. ij. imo summa libertas est rationi seruire: cū ei abseruire sit seruitus: q̄ q facit peccatū seruus est

18 peccati. C. de sen. pas. l. in q̄stione testamēti. in ver. libidinum seruo. ⁊ ibi notāt de hoc. ¶ Cōcludit ergo q̄ libera mente nō fit q̄cq̄ illicito metu vigente fit. ⁊ qō dicit liberis mentibus noīaliter auget. j. per aduersitū libere. et exponitur sine aliquo obstante. C. de sacrosan. eccle. l. j. de supplen. neg. prela. c. j. lib. vi. de preben. c. si tibi. de offi. ordi. c. cū episcop⁹. eadem cōpilatione. C. de inoff. test. l. si quādo. ⁊ nedū si quis cogitur. Sed si metus est validus ⁊ insignis ne quis cogat nō dicit̄ quis potiri arbitrij libertate. ff. qō fal. tuto. auto. l. nouissime. ibi verū ⁊c. vbi est ter. formaliter. ⁊. ff. de acqui. her. l. q in aliena. §. fi. al's est. l. celsus. ff. de ope. noui nun. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. C. de his qui per me, iudi. nō ap.

19 l. ij. §. quia vero. de ap. c. si iustus metus. de resti. spo. c. pisa-

b nis. ⁊ p Ly. in. l. ij. qō met. cau. ¶ Terror[b] autē armoꝝ inducit iustum metum ⁊ validemine nō affectate. ff. qō me. cā. l. continet. ff. ex qui. cau. maio. l. metus autē. ibi de hoc not. ff. de arbi. l. licet. C. vnde vi. l. j. in glo. ff. de vi ⁊ vi arma. l. ij. §. si quis autē vīs armatis. ⁊ qui in aliquo loco constrict⁹ est non dicit liber sed dicit spoliatus libertate. ff. de vi et vi arma. l. j. in fi. ⁊ ibi de hoc in glo. q̄ incipit: qz nō distat a seruo. ⁊ in glo. que incipit. scilicet te. ⁊. ff. qui. ex cau. ma. l. succurrit. C. de act. ⁊ obl. aut. imo aūt. ⁊ de domo seueri licita fuga fuit.

20 C. de ꝓba. l. vis eius. ¶ Cōcluditur q̄ minarū seruo impedit arbitrij libertatē. C. si qua pred. pote. l. j. qui tādiu durare videt in mente quādiu durat ratio metuēdi ⁊ instantia vera vel verisimilis inferens metū. arg. ff. de vsu. l. moza. et ideo sub spiritu timoris nunq̄ metus purgatur cū ipse supercreiab⁹ inherēdo imminear nisi manifesta sint signa cōsen

c sus ⁊ cause ꝓsentiendi congrue. non em̄ dicit̄ coactus ille qui alis esset verisimiliter assensurus quod ex verbis antecedēti bus satis declarari pōt ex ipsius act⁹ qualitate. ff. q. ex cau. maio. La ꝑpe. ff. de exce. doli. l. apud celsum. in ꝓinc. ff. qui. ex b cau. in pos. ca. l. fulcinius. §. quid sit latirare. ver. animus em̄. vbi de hoc. ⁊ i. c. ꝓ possessore. ⁊. d. l. celsus. ⁊. ff. de reli. at si qs §. igit. ⁊. §. plerique. ⁊. ff. ad treb. l. q̄ poterat. ibi cū varie sunt voluntates hominū quorūdam timentiū ⁊c. ¶ Subsequit in litera nude electionis cōscientia. ⁊ totum hoc est sumptuz

21 formaliter ex. d. l. quēcq̄. ¶ Queritur igitur si dñi cardina-

c les[c] dicant q̄ nō fuit de corū mente q̄ iste esset papa: an standum sit eorum dicto. ⁊ vt q̄ sic. Cum em̄ testimonū conscientie, ꝓhibet vnicuiq; credit̄ de seipso. vt. d. c. statutū. §. assessorē. ⁊ ar. ff. de do. ꝓele. l. theopōpus. ¶ In Iuz: nā illud qō est in verbis ꝛ3 esse in mēte. ⁊ qui allegat contrarium dicit sementitū. i. exꝑssisse false vocis actū. ⁊ ficallegat turpitudinē suā. vnde audiri nō debet ⁊ maxime sacerdos. C. de epis. ⁊ cle. l. ꝓhyteri. ff. de sup. lega. l. labeo. §. verū. Ité mēs in corde retēta nihil operat in actib⁹ humanis. C. de q. d. ob cau. l. si repetēdi. C. de iur. delī. l. potuit. ff. de v. obli. l. qcq̄ astrin c

22 gēde. ¶ Ité cōa quo iudice hoc deponat testimoniū nō reperitur. Est ergo priuatū dictū non testimoniū. ⁊ sic non ꝛ3. Ité nemo alienā cōscientiā nouit. vt no. in. l. ij. C. qñ fisc⁹ vel priua. nisi deus q cor da scrutat q̄ est vbiq; ꝓ potētiā ꝓ sciētiam ⁊ per influētiā. Est em̄ vbiq; q̄ semp fuit vbiq; ⁊ q̄ est semper vbiq;. homo aūt est aial parum nesciens quid velit: alius cū plerūq; nesciat homo q̄d velit ipsemet. Unde Seneca. nesciat homo q̄d velit nisi in eo momēto quo vult. ⁊ sic qui libet est in suo dicto singularis. facit qō eleganter no. Inno. extra de renun. c. sup hoc. vbi refert q̄stā dicere q̄ si ꝓ duos d

testes[d] ꝓbet̄ violentia spoliatio nō valet aligd probatio ten e tans probare spōtaneam volūtatem etiā si per centū testes[e] hoc reprobaret. qm̄ nō possunt scire intentionē que soli deo cognita est. ⁊ de inuisibili ⁊ qō nō auditur nec sentiunt ferunt testimoniū de quo nulla pōt esse certitudo. q. oculus non videt sicut requirit̄ ad probandū verū actū hominis sicut pulchre no. Dy. ff. de aqua plu. arc. l. ij. vnde apparet q̄ actu exteriori ꝓbato. i. metu. actus interior. i. volūtas ꝓbari nō pōt. Et si dicat̄ q̄ ꝓbari potest per verborū exꝑssionē: q̄ dixit spōte facto. Rñ. q̄ per talia verba tpe metus ꝓlata met⁹ nō purgat̄ sed geminat̄. arg. ff. de noua. l. doli mali. §. diuersum. Sed dicendū vt q̄ de mente sua. i. ipsorū dñorum sit verbis ipsorū: ⁊ multo magis factis ipsorū credendū oīno. vt. C. de nō nu. pecu. l. gñaliter. in fi. ibi nimis em̄ indignū est ⁊c. ⁊ volentes se dicere nō cōsensisse: sunt in eorū testimonio singula e

23 res. q̄ libet de se loquit̄ ⁊ qulibet per se. ¶ Amplius qñ factū accedit ad verbū impossibile est ꝓbare animū abesse quē ꝓpria vi factū includit. vt in. c. vidua. de regula. ⁊ hoc in

24 ferius prosequar luculēter. ¶ Sequitur in ter. vtilitatem[f] f publicā principaliter. hoc est publice vtile ⁊ summe necessariū toti orbi. ff. de iusti. ⁊ iure. l. j. §. publicū ius. ⁊. ff. de origi. iur. l. ij. §. nouissime. ibi dū dicit vt necesse esset reipublice p vnū cōsuli. ⁊. ij. metaphisice. in fi. ⁊. ff. de offi. ꝓfec. vigi. l. nā salutē. ⁊ si secus esset (qđ absit) implerek qō scriptū est secūdi f paralipomenō. xv. trāsibūt dies multi absq; vero deo. Dsee ij. sedebunt filij israel sine rege ⁊ sine principe. vel id qō scribit̄ puerbior. xxvij. Propter peccata populi[g] multi principes. ⁊ in lamentū dici posset populo rpiano vbi sunt lumen g oculoꝝ ⁊ par. ⁊ Baruch. ij. qūo em̄ mūd⁹ sine capite spūali stare pōt a quo cūcta dependent. Si nauicula petri submergēt vbi erit animarū solamē. apud quē erit administratio sacramentorū: imperatorū ꝛfirmatio ⁊ cōsecratio: regū munctio: absolutio ⁊ remissio peccatoꝝ. vt no. l. d. §. publicū. certe apud neminē esse pōt nisi apud petrū clauigerū Jesu rpi.

nūqd odoacus cōferet sacra: absit. C. de ss. sanc. ec. l. decerni- b

25 mus. ¶ Post hec notandū[b] est q̄. c. vbi piculū. ⁊. c. ne ro-

h mani. volūt iura vetera quaten⁹ mutata nō sunt obtinere roboris firmitatē: sic illa cōfirmāt: imo veri⁹ approbāt: q̄ nō indigebāt ꝛfirmatiōe cū essent valida ex seipsis de offi. dele. c. sup questionū. sic ꝓtotis edictū ius ciuile approbat: tñ nō ꝓprie dicit cōfirmari. l. j. ff. cōmo. ⁊ not. instī. de act. §. j. iste. id em̄ ꝓprie dicit cōfirmari qō indiget ꝛfirmatiōe. ff. ō lib. leg. laureli⁹. §. testamēto. ff. de test. mil. l. tribun⁹. §. vlt. ff. de le. j. l. legata inutiliter. ff. de ritu nup. qua in. ꝓincia. §. j. ff. ō adop. l. adoptionū iura. i. auc. de defen. ciui. §. iterim. col. ij. ff. de iurisd. om. iu. l. ⁊ q̄. C. de decur. l. si quos spōtaneos. li. x. ⁊ extra de cōsr. vti. vel inuti. c. j. per totū. ⁊ de trāsac. c. j. cū simi. ¶ Hoc ita ꝓmisso venio ꝓncipaliter ⁊ directe ad. c. si qs

¶ Puris. ista sūt verba text. i. c. vbi periculū. §. cetera. de elec. in. vj.

¶ Terror. Vide Bal. in rub. extra quod me. cā. ⁊ ange. in. l. metum. ff. qō met. cau.

¶ Adde collectariū in. c. ad aures. nu. 2. et qō ibi posui in apo. ad ipm in v. terror verbo rū. extra qō met⁹ cā. ⁊ oīno ant. cozse. fin. suis. in verb. met⁹. inci. an operaf⁹ timo⁹ grauaminis. Celsus.

¶ Cardinales. vide. j. in ver. sed in Iuū. ⁊ in. l. j. §. eo. vbi declarat̄ qd si cardinales dicant nūc q⁹tpe electionis pape non fuit de mēte eorū qō il le ēt elect⁹ papa: an stet dicto eorū.

¶ Qō si pertuos testes. no. mirabile qō si ꝓ duos testes ꝓbaf metus ⁊ p centū libertas. statur ꝓ minis testibus. vide bal. in. l. observare. §. ꝓficisci. ff. de offi. ꝓc. vide ang. in. l. nō ē verisimile. ff. qō met. cau. vbi tenet 3. vide Lu. ro. in ru. de adulterijs. And. Barba.

¶ Letum testes. vide bal. in. l. si qs in hoc gen⁹. §. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. l. si. ad fi. §. de he. instī. et in. l. observare. §. ꝓficisci. ff. de offic. ꝓcon. ⁊ lega. in xij q.

¶ Utilitatē. sunt verba text. i. c. vbi periculū. §. cetera. de ele. in. vj.

¶ Propter pctā populi. no. ꝓpter pctā ppli esse multos ꝓncipes. ⁊ vide qō dicit do. pe. i. c. grādi. de sup. neg. pla. an. barb.

¶ Post hec notādū. not. qō ꝛ3 ꝓprie cōfirmari. vide. c. qualiter. el. ij. de iudi. in ꝓin. in vb. cōfirmamus. vbi illud qō fuit introductū a iure veteris testamēti cōfirmatur a canone. et intelligatur esse approbatum. ita diri ibi. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

26 pecunia. qđ est ius antiquũ. ¶ Ter. sic ait. Si gs pecunia vel gratia populari vel humana seu militari tumultu sine cõcordia ⁊ canonica electione cardinaliũ ⁊ seqntiũ religiosorũ clericorũ fuerit apostolice sedi intronizat⁹ nõ apostolic⁹ sed apostatic⁹ habeat. Ex eo aũt qđ dicit 2cordia ⁊ canonica electione cardinaliũ. sequit a 3tio sensu q⁹ 2cors ⁊ canonica electio nõ vitiet licet ppls acclamauit fiat fiat. tumultuose eñ voces ppli si rationi cõsonãt ⁊ naturali motiuo irritos non faciũt actus iustos: imo nec carcer. qñ ea q̃ naturali rõne et dictamine pbabilia sunt rata debent haberi. ff. de neg. gest. l. nã ⁊ seru⁹. ff. de testa. l. q a latronib⁹. qz iustitia ipsa firmat. C. de admi. tu. l. sumpt⁹. ⁊ qđ eus facit homo nõ irritet. ⁊ iõ isti 3ctus facti in carcere tenẽt. ff. de ver. sig. l. qui necp. per Jac. de are. necp. eñ ipse vim submisit. ff. qđ me. cã. l. metũ. ¶ 3 l3 vim. ¶ Perspicaciter ergo videam⁹ qd est dicere sine 2cordia. b⁹ cõcordia a cõiunctione cordis. C. de isti. ⁊ substi. l. repehẽdẽda. ⁊ in. c. indẽnitatib⁹. de elec. lib. vi. p Elrch. sed vnanimitas cordis vocũ vnitate cõprobat. c. pe. de regu. iur. lib. vi. ff. de arbi. l. sicuti. in glo. voces eñ sunt note earũ q̃ in aĩa sunt passionũ. i. desideriorũ vel cõtrariorũ. vnde lingua est nuntius ⁊ organũ intellectus ⁊ tuba ⁊ preco. ⁊ credit nuntio nisi 3trarius. phẽt. vt de ap. c. cũ parati. de re. co. l. magis puto. ¶ ne tamẽ. nũtius aũt electus ab intellectu est vbi vocẽ platũ. ⁊ ideo credit verbor⁹ significationi. ff. de leg. iij. l. nõ aliter. vnde tabelliones de aĩo cõficiũt instrumẽtũ. pter vocẽ ⁊ idem in testib⁹ ⁊ ideo maximã vim habet stipulatio q̃ in vocis exp̃sione nõ vnius partis sed vtriusq; quodãmodo ordine. i. legitimo ministerio ad cõsensum maiorꝭ solẽnitatis adhibito cõfitit vñ a stipite dicit instit. de ver. obli. in pn. aliquid eñ ned̃ exprimit: sed addit viue vocis actus. C. de impu. ⁊ aliis sub. l. precib⁹. ⁊ pauditũ cognoscimus intellectũ. ff. de testa. l. q testamẽto. ¶. fi. ⁊ in. c. humane aures. ⁊. C.
28 de testi. l. testiũ. ¶ Cõclusio ergo est q illi q exprimit viuã vocẽ in eodẽ fine. phanc esse cõcordes siue pares. ff. de vbo. obli. l. i. siue instrumẽta. de cõuer. cõiug. c. dudũ siue testes. j. de penis. l. qui suiam. de ver. signi. c. nihil obest. ¶ Et est notandũ q⁹ duplex est cõcordia. s. plena qñ nemo discrepat. Est ⁊ alia concordia duple partis in electione pape vel maioris partis in aliis. ⁊ hec dicit cõcordia nõ respectu personarum sed respectu act⁹: qz est tanta ⁊ talis quãta ⁊ qualis sufficit in ipso actu: vt. d. c. l3 de vitãda. ⁊ not. i. c. cupientes. ¶. ad hoc. v. cõcordẽ. e. ti. lib. vi. ¶ Qñq; eñ aliquid absolute dicit ⁊ tñc eq pollet vniuersali. qñq; respectu determinati effect⁹ ⁊ tunc satis est qđ sufficit. vt. ff. de pac. l. cũ in eodẽ. hic aũt in omnibus nulla fuit discrepãtia apud viue vocis actũ ergo 2cors fuit electio. ⁊ qđ dicitur in ter. ⁊ canonica. patet q̃ si 2cors ⁊ libera: ergo canonica. qz si in electiõe pape de necessitate aliqua forma nõ seruaẽ electiu⁹ tñ 2sensus regrit vnde formula ingenio statuẽtiũ introducta omitti põt in electiõe pape. 3 forma naturalis. i. cõsensus electiuus nõ põt omitti. C. de ap. l. noiationes. ⁊ vt cõsentiant due partes. ¶ Sed q̃ cuiq; apparet due partes cõsentire in aliquẽ tãq̃ electũ ius habet ⁊ verus est papa. ⁊ nihil põt sibi opponi ⁊ ex sola electiõe 3 plenitudinez ptãtis. d. c. licet. ⁊. c. in nõe dñi. xxij. di. ⁊. lxiij. di. ego. cũ simi. sicut ex iure gentiũ reges orti sunt ex solo cõsensu eligentiũ oi solẽnitate circũscripta. cũ prius fuerint reges q̃ leges qñ regebãt in puritate ꝑma ⁊ sola natura boiẽ sanctebat. ⁊. ff. de iusti. ⁊ iure. l. ex hoc iure. ff. de origi. iur. l. ij. in prin. ⁊ inaut. quib. mo. natu. effi. sui. ¶. j. collatio. vi. ⁊. vij.
29 ¶ Aliquid tñ plus cõtinet canonica electio q̃ concors. qz si papa esset notorie hereticus vel schismaticꝰ nõ esset canonica electio. lxxix. di. si quis. vbi de hoc. qz claues beati petri nõ possunt 2cedi infideli. sed custodie cã debẽt tradi maiori ⁊ meliori natu ⁊ fructu. vt. ff. de lega. ij. l. cũ pater. ¶. pr̃ pluribus. quas ne dũ vltramõtano vel citramontano vel galileo deus cõmisit significãs q̃ nõ erat apud deũ differẽtia nationum. qz ipse fecit oẽs natiões de nihilo. ⁊ dñi est terra ⁊ plenitudo ei⁹ orbis terrarũ ⁊ vniuersi qui habitãt in ea. Jtẽ eligentes debẽt esse tales q̃ possint eligere. qz virtus ⁊ potentia causę efficiẽtis semp intuẽda est vt possit in passum ⁊ i subiectam materiã qđ nõ solũ lege sed viua rõne patet cuilibet: de elec. c. cũ vintoniẽsis. c. nosti. ⁊. c. vlt. de 2suc. c. cũ dilectus. de eta. ⁊ quali. c. cum bone. de ap. c. cõstitutus. ¶ Jnno. ⁊ alios ff. de cõfir. tuto. l. naturali. ¶. fi. nam irritũ est qđ ab incõgruo vsurpat audacter. l. ij. de execu. ⁊ ex ac. lib. xij. ⁊. C. de test. l. cõ
30 sulta diualia. ⁊. ff. de offi. pcõ. l. ij. ¶ Dicamus igit resumẽtes q⁹ qñ popularis seu militaris tumultus impedit cõcordem ⁊ canonicã electionẽ. tũc electus acquiescẽs est apostaticus. Sed qñ nõ impedit concordẽ ⁊ canonicã electionẽ. tunc electus est apticus nõ apostaticus, vocẽ profecto iberã esse

a ¶ Isti 3ctus. vi de doc. j. c. cum locũ. extra de spon.
b ¶ Concordia. vi de Bal. in. l. fideicõmisso. ff. de trãsactio.
c ¶ Cardinales. 3 Raph. in. l. qui in aliena. ff. de acq. here. tenet 3 riũ qñ act⁹ in quo interuenit metus cõfitit in faciẽdo ⁊ ita per metũ pcessuz est ad factũ secus si p metũ aliquid fieri omittit. l. ij. j. de his qui p met. iu. nõ app. et vide q̃ scripsi post Ro. in. l. de pupillo. ff. si qs ipsi ptori. in addi. nouis. ff. de ope. no. nun. ⁊ vide bal. ⁊ alios in. d. l. qui in alicuã. ff.

oportet. C. de decu. l. q; q; sumuates. lib. x. ¶ Et istud ipedimẽtũ põt esse duplex. 5cz electiõis impressiuũ ⁊ electionis restrictiuũ. ¶ Primo casu impedit cõsensum libertate intrinseca respectu act⁹ ⁊ psone electe. Scõo vo casu dissensus voluntatis ad speciẽ specialissimã est electiu⁹ nõ impsiuus. ar. ff. de le. i. l. hmõi. ¶. fi. ff. de testa. l. q⁹ si plures. 3z ergo tumultus populi esset q̃ eligerẽt italicus vel romanus: tũ qz non cecidit sup certo non vẽ posse dici q̃ respectu individui fuit meticulosa electio. vt. ff. de leg. ij. l. cũ pater. ¶. a filia. ⁊ ibi no. facit gl. in. l. ij. C. si qs ali. testa. phi. ⁊ argu. extra de verb. sig. c. exiui. ¶. 3z nos. circa prin. Sed ad hoc põt respõderi q̃ latitudo voluntatis impediri nõ debet. vt. C. vt act. ab here. ⁊ 3 here. l. i. in. ⁊ facit qđ no. ij. q. ix. c. hortamur. ⁊. ff. de quest. l. q questionẽ habiturus. ff. de le. ij. l. vnũ ex familia. ¶. si ð fal. Nemo eñ in necessitate posit⁹ dicit agere libere. Tũ turpiter ðz esse id qđ debet esse liberum. ⁊ est coactũ siue sit coactũ simpliciter siue fm qd cũ precisa debeat esse libertas in actibus hmõi spiritualib⁹ ⁊ electus. vt. ¶. pbatũ est manifeste ⁊ si nõ valuit electio ex defectu iuris naturalis recõciliari nõ potuit ex postfacto. vt no. in simili. ff. si cer. pet. l. si a furioso. presertim perseuerãtibus meticulosis causis. vt not. exp̃sse Cy. in. l. ij. C. qđ me. cau. ¶ Jtẽ nec vident cõsensisse dñi cardinales si robore forsan percussi; tradicere timuerũt. vt. ff. de fur. l. fi. ⁊. ff. qua. re. ac. nõ da. l. i. ¶. que onerande. Hecetiã obstant insignia subsecuta: qz nihil operantur nisi debitis subiectis inhereant vt est exp̃ssuz. C. de test. ma. l. directis. ¶ Ecce ergo q̃ valide allegatum est contra electionem dñi Urbani si verum est thema superius prenarratum.

1 ¶ Cardinalium dicto est standum inquantũ dicunt se cõsensisse.
2 Electio dñi vrbani habet fundamentũ quatuor causarum.
3 Actus interior non potest ꝑbari contra actum exteriorem.
4 Consensus si in opere apparet mentalis dissensus supponitus non potest actum vitiare.
5 Voluntatis questio est in estimatione iudicis.
6 Cardinales si dixerunt se elegisse ea intentione vt sit papa non est opus testibus.
7 Facta habent consensum sicut verba.
8 Actus differentis ⁊ approbati dãt cognoscere verũ esse rei.
9 Spes sepe fallit sapientissimos.
10 Homo in triplici statu voluntatis potest considerari.
11 Intentio facit abortum in vtero si suffocat cõceptũ in vtero.
12 Volũtas in complẽdis actibus humanis dz esse intrinseca.
13 Justitia causę iustificat suum causatum.
14 Valet quod quis agit q̃uis putet se nihil agere.
15 Electio repetita probauit dñm Urbanum.
16 Metus qui dat proximam causam actui dicitur vitiare.
17 Cardinalium voluntas facit electionem solemnem.
18 Animus presumitur ex reuersione.
19 Dzdo intellectus apparet ex ordine verborum.
20 Papa Urbanus an debeat dici italicus.
21 Papa Urbanus vere fuit apostolicus.

Sed in contrarium Arguit ⁊ p pa teq̃ meo, videre fouet iustitiã luculẽtã. ⁊ hoc sic ostendit. Dñi cardinales cõsenserunt in dñm Urbanum. nã ipsimet nõ negãt cõsensum sed dicũt q̃ elegerunt per metũ als nõ facturi. ¶ Standũ est ergo dicto eorũ inquantũ dicunt se cõsensisse: qz per hoc manifeste ptz q̃ electio habuit fundamẽtũ de iure naturali: ⁊ sic fundant sua cõfessione intentionẽ electi. Cũ vero dicũt q̃ fecerunt per metũ als non facturi in hoc nõ creditur eis. nam qđ als non essent facturi est mere negatiua de secretis secretorũ. i. de animo quẽ nouit solus oipotens. vt. d. c. eriui. ¶. rursus. nã in factis semp presumit̃ animus corrumpẽs. vt C. de instit. ⁊ sub. l. reprehendenda. nisi qs fuerit in 3tiũ pte status ⁊ nõ clam sed dilucide. ar. ff. pro suo. l. si ancillã. ⁊. C.
c de defen. ciui. l. iubemus. Cũ ergo dñi cardinales qui erant viri solennissimi ⁊ literati nihil fuerũt in contrariũ protestati necessario sequitur q̃ nõ fuerint nolentes: sed volentes: qz facile erat eis cõtrariũ ptestari sicut dicit fecisse vnũ ex eis. arg. C. de cadu. tol. l. vna. ¶. sinautem. ibi dum dicit: nã si contrariũ volebat nulla erat difficultas ⁊c. nũq̃ eñ sic coarctari fuisse dicuntur q̃ non potuissent habere vnũ tabellionem ⁊ duos testes ⁊ ptestari. ⁊ inde 2sici facere publicũ documẽtũ. vt no. in aut. de tabel. ¶. nos aũt. ⁊. C. de neg. ge. l. fi. C. de his qui per me. iud. nõ appel. l. ij. extra de appel. l. si iust⁹ mer⁹. sciebant eñ dñi hoc esse de iure necessariũ ad declarationes dissensus. nam per alium modũ difficilis est ista probatio.
2 ¶ Preterea electio dñi Urbani hz fundamẽtum quatuor causarũ. nã causa efficiens fuit potens subiectũ capax. cã formalis cõ

malis cõgrua. ⁊ causa finalis exp̃ssa. qz vt ibidẽ dixerunt collegialiter ⁊ electiue elegerũt dñm vbanum p mundi vtilitate. Cũ ergo cõcurrant oẽs causę proculdubio secũ suũ traxerunt effectũ. ¶ Preterea actus interior nõ põt ꝑbari contra actũ exteriorẽ. vt extra de sponsa. c. tua nos. in verbo non videmus. ¶ Plus dico q̃ cuz in opere cõsensus appareat mẽtalis dissensus supponit⁹ etiã p cõstanti nõ vitiaret actũ: qui cõsensu vtriusq; partis sumit effectũ. ⁊ hoc per theoricã datã. C. de 2di. ob cau. l. si repetẽdi. ⁊. ff. co. l. i. ¶. ad qđ facit
4 qđ eleganter no. Jnno. extra de spõsa. c. tue. ¶ Preterea dñi erant auisati de eo quod accidit eis vnde suo facto et sua culpa sibi nõ prospexerunt vnde voluisse videtur qui suo facto sic fecerũt vt nolle nõ possent: sicut dicim⁹ econtra. C. de secun. nup. l. i. in gl. que incipit qđ fecerat. Jtẽ de garrulitate populi romani q̃ri nõ possunt cum scirent quemadmodum taceãt. ¶ Preterea quã ob causaz fecerũt electionẽ bis nisi cum ministerio: oia enim dicta ⁊ facta maxime sapientũ presumuntur facta cũ ministerio ⁊ intellectu. C. de fideicõ. l. ¶. uis. ¶ Preterea quare dixerunt qđ eligebant ipsum tanq̃ expertũ: nisi q̃ de eius regimine bñ sperabãt. vt. ff. de cõfirtuto. l. si patronus. Accessit igitur ratio ad actũ ⁊ fecit ratũ factũ. argu. ff. de leg. i. l. si filius. ¶. diui. ⁊. ff. de adi. leg. l. diu⁹
5 seuer us. in verbo ratione motus. ¶ Preterea oĩs questio volũtaris in estimatione iudicis est. vt. C. de fideicõ. l. volũtaris. qs ergo de hac causa cognoscere possit non extat. cum dñs vbanus sit in possessione nisi forte esset sacrũ cõcilium totius mundi legitime cõgregatum qđ tñ cõgregari nõ põt nisi per dictũ dñm vbanum qui est in possessione papat⁹ et sedit super cathedrã sancti petri in suo loco naturali. arg. ff.
6 de offi. prefec. augu. l. i. vbi de hoc. ¶ Preterea ⁊ ad istud non vẽ vllo modo posse respõderi. dñi dixerunt se eligere ea intẽtione vt sit papa. Quid igit adhuc egemus testibus; loquela tua manifestũ te facit. vt. ff. q. ex cau. in pos. cap. l. fulcinius. ¶. quid sit latitare. ⁊ qđ no. per Dy. in. c. p possessore. ⁊ bene facit qđ no. ff. de excep. do. l. a pud celsum. in prin. ⁊. ff. q. ex cau. maio. l. antepe. Hos enim formatos et cũ ministerio sermones imperitũ vulgus penitus ignorabat. Sed domini ad viuificandũ actum cui impressio videbatur obstare motu
7 ꝓprio ⁊ formaliter ꝓtulerunt qđ pertinet ad libertatẽ volũtatis. vt. ff. de testa. l. q a latronibus. ¶ Preterea post hec verba accesserũt facta ⁊ tã substãtialia q̃ cerimonialia procedẽtia in ipsuz vt in papã: ⁊ ab ipso vt a papa de oĩm iudicio ⁊ cõsensu. vñ ⁊ si qua fuisset in electione qualitas vitiosa sequẽtibus actibus ⁊ 2sensibus purgato omni vitio efficax remãsisset electio. vt. ff. de cõdi. ob cau. l. si ob turpẽ. nã facta cõsensum habẽt valide sicut verba. vt. ff. de legi. l. de quib⁹.
a ver. nã cũ ipse. cuia enim corona uerũt eum manifestissimum
8 est q̃ consenserunt ⁊ in ipsum, vt. C. de iati. liber. tollen. l. j. ¶. sed qui dñi, quis ter. est ad hoc not. ¶ Preterea pũctus dicit q̃ tractauerunt reuerentiꝰ ⁊ alijs ipsum vt papã ex quo tractatu dilucide 2sensus apparet. nam vt ait Jnno. in. c. ex parte. de resti. spo. differentes actus ⁊ approbati dãt cognoscere verũ esse rei. ⁊ ad hoc. ff. de acqui. here. l. pro herede. ¶. papinianus. habendo igitur vt papã in actibus deputatis a iure scire debuerũt per hoc se conferre vel cõsimare veram possessionẽ qui certe actus nõ fuerũt impressiui sed volitiui. vt. C. quod me. cau. l. ij. ita q̃ domini cardinales non tantum verbis sed factis ⁊ sententijs repleuerunt, ozbem terrarum ab ipso principio cũ vbanus sit papa. ⁊ satis põt dici numdus fore tot⁹ ita opinat⁹. ergo ita est. vt. ff. de ifa. l. athletas. ⁊ quasi tota ecclesia catholica erat p eo. vt hec etiã sint luce clarius manifesta: cõsiderandũ est q̃ tria sunt in anima. intellectus ratio⁹ voluntas. intellectus nãq; examinat ⁊ illuminat. nõ determinat. ⁊ voluntas acceptat. q̃ tria hic fuisse p oia sibi cõsonantia manifeste patet. fuit nãq; intellectus examinans personã electi: imo dudum ante examinatã babẽs ex dintina 2uersatione. vt. ff. de reb. dub. l. qui babebat flaccum fullonẽ. Jtem fuit ratio determinans: qz propter bonũ publicũ ⁊ vtilitatẽ vniuersalis ecclesie elegerunt dictũ dñm vbanum. que quidẽ ratio ⁊ determinatio intellectus ad voluntatẽ vsq; sui natura pertransit: qz omnes boies bonũ appetunt. vt patet primo et hicoru in prin. ⁊ est impossibile habẽti lumẽ intellectus ⁊ determinationẽ rõnis nõ consentire in eo qđ bonũ putat. ¶ Ceterũ ⁊ si obstinatissimi viri velint q̃q; malum ⁊ nõ cõsentiant rationi pro firmo est tenendus q̃ nõ habent lumen intellectus qđ de dñis cardinalibus dicere nephas est: cũ ꝓximi eos viros vtiq; bonos et valde disciplinatos. ar. ff. de admini. tuto. l. quidã decedens. ¶. papinianus. ⁊. ff. de excu. tut. l. sed reprobari. ¶. valde tamẽ.
9 ¶ Preterea sicut qui nõ habet aliquẽ animũ non dz animum vt leg. ⁊ no. ff. de acqui. possef. l. peregre. ¶. quesitũ. ita econtra qui habet aliquẽ animũ habet animum. sed dñi cardinales habuerunt aliquẽ animum: ergo ⁊c. ⁊ licet spes circumuenerit eos nil ad rumbum: qz spes sepe sapientissimos fallit ita vt patianẽ letargum illusarũ mentiũ morbum. ff. de
10 condi. ob causam. l. ij. ¶. fi. ¶ Amplius sciendum est q̃ homo potest considerari in triplici statu volũtatis. 5cz concepte: prolate: ⁊ scripte. Jtem exconatu quodã et sono ostense vt ad literã hec patent. ff. de sup. leg. l. labeo. nam dum dicit sentit: ⁊ dũ dicit ibi mẽte significat. ¶ Amplius sciendum est q̃ homo potest considerari in triplici statu volũtatis. 5cz concepte: prolate: ⁊ scripte. Jtem exconatu quodã et sono ostense vt ad literã hec patent. ff. de sup. leg. l. labeo. nam dum dicit sentit: ⁊ dũ dicit ibi mẽte significat cõceptionẽ: ibi vero dum dicit vocis ministerio: significat prolationem articulatam: ⁊ ibi dũ dicit conatu ⁊ sono: significat prolationẽ inarticulatã cõfusam: qz proprie nõ est vox: sed sonus vel signum. ¶ Jtẽ ponitur ibi verbum cõmune dixisse: qđ est cõmune ad prolocutum vel scriptũ. nam ⁊ scriptura dicit in euangelio. vt impleretur scriptura que dicit ⁊c. ⁊ hoc patet. C. de test. l. hac cõsultissima. ⁊ insti. de pupil. sub. post prin. ⁊ in infinitis locis. Si cõsideremus hoiem in statu voluntatis cõcepte per se et simpliciter: iste homo nõ est totus homo sed animal. i. intelligentia pura. Jtẽ homo interior interius operat: exterius nil infundit: ista voluntas nõ est consensus. i. plurium in idem sensus. ⁊ ideo actus qui regulatur 2sensu non perficit. vt. ff. de pact. l. i. ¶. conuentiones. nec aliquẽ actũ humanũ cõplet. ff. de leg. iij. l. fideicõmiss. ¶. j. ff. de testa. l. his g. no. C. fa. ercis.
11 l. i. ¶ Hẽ pe tantum distat fecisse a concepisse: ꝙtum perfectũ ab imperfecto: ⁊ qñ est seminatũ in agro. abortum eñ facit intentio si conceptũ suffocat in vtero ⁊ nõ producit in lucẽ. vnde hanc volumtatẽ precise mẽtalẽ nunq̃ exeuntem in actum abortiuã dico partus abortiui similitudine. ff. de ver. signi. l. qui mortui. C. de postu. here. instit. l. qõ certatum.
12 ibi dum dicit si viuus ad orbẽ totus processit. ¶ Sinaute cõsideramus hoiem in statu voluntatis secũde. ⁊ prolate vel etiã tertie. i. scripte: tunc perfecta est dispositio: ⁊ volũtas de voluntate procedit. i. de interiori voluntate, pcedit verbum ⁊ totus homo cõcurrit. i. animus seu intellectus cum organis: ⁊ voluntas in actibus humanis cõplendis debet esse intrinseca ⁊ sensibilis non interior ⁊ spiritualis tãtum: qz hic
a nõ est questio de proprio spiritu sed de actu humano. ⁊ ideo ter. mil potuit. C. de iure delibe. dicit actus. i. consensus. ⁊ voluntas. i. interior habitus mẽtis fuerit necessaria. vox enim sine mente est sine radice vt voces fictitie ⁊ simulate vel voci vel doctrine causa non ad verũ esse reidicte. C. plus val. qõ agi. per totũ. de pbump. c. afferte. ff. de testa. mili. l. oiu⁹. ff. de edil. edic. l. sciendũ. ¶. dictum. nõ eñ quicquid dicitur est vel erit vt ibi patet. ¶ Et si mentis arcano accedat verbum et ab vtroq; procedat: scriptũ erit verbũ de corde ⁊ scriptura de vtroq; procedens: ⁊ tñ nõ essentialiter nisi vna voluntas precise que negotium perfectissimũ ac cõsummatissimũ reddit. Jn hoc aũt triplici statu fuerunt cardinales fm punctũ predictũ. nam in statu vltimo interioris hois fuisse probantur ꝓpria oris cõfessione: qz dixerunt eligimus nõ sine ministerio: subiungentes hec verba: ea intentione vt sit papa: maturẽ ⁊ digeste locuti sunt ⁊ bene ⁊ proprie debemus presumere imo pro certo tenere eos esse locutos. Si enim p metum dicunt se confessos: certe respondetur q̃ nullus metus fuit incussus ad cõstendum ⁊ ad hos ministeriales sermones pfe rẽdum: quos nec imperitum vulgus formare scisset. Extraneis ergo cõcecturis non egemus. nam ipsa loquela manifestissimi sunt. ¶ Jtẽ ex causa electionis insertione que iusta
13 fuit. i. de genere iustitie. nã iustitia causę suum iustificat causatum, vestit ⁊ informat ⁊ nõ potest esse iniustum quod fit cũ causa iusta ⁊ vera. vt. ff. de in integ. resti. l. omnes. Jtẽ in statu volitiuo vocalis exp̃ssionis ipsi se fuisse fatentur: qz voluerunt loqui ⁊ sic loqui: ⁊ si dicant q̃ voluerũt per metum. Est eñ meticulosa voluntas ꝓpe generãs impura ⁊ multiplicãs quendã dissensum cũ cõsensu ⁊ quandam cum affirmatione negationem. habet eñ in superficie volitionẽ: in medulla notitionem. ⁊ scinditur cor hois in duas partes. ⁊ vna pars est velle: altera non velle. prima superficialis: secũda realis. Respondetur q̃ nõ est verũ: qz ipsi contrariũ asseruerunt dicendo eligimus ea intentione vt sit papa. qz verbũ sit: est verbũ substãtiuũ effectiuũ ⁊ productiuũ. ff. de here. instit. l. his vbis. substantiã rei pfectissime includẽs nec est aliud verbum ita substantificũ in mũdo sicut verbũ sum es est. Quis eñ est tã insanus qui arbitretur dños cardinales aliud voluisse q̃ verum: locutos esse q̃ de mẽte: quod etiam in villi homõtione credẽdum nõ esset. vt. C. de here. instit. l. fi. ¶ Hẽpe quis credere potest dños cardinales tãtum errorẽ cõmisisse. vt not.
14 ff. de sup. lega. l. ij. ad fi. in glo. vt ebantur. ¶ Et si dicat dñi

Universidad de Deusto
Biblioteca

non putabant ista verba valere. ℜñdeo imo accidit q̄ quis putat se nil agere tñ valet qđ agit. vt. ff. de acq. here. l. q̄ se pupillū. ⁊ ibi no. in gl. ordi. ℣ité in statu volitiuo proprie manu subscriptiōis eos fuisse lectio themat⁹ declarat p̄ sertim q̄ erant in arce ⁊ in tuto loco. vt no. in. l. ℣ū. §. j. q̄ satisf. cog. vnde oīmodo standū est subscriptioni seu subnotationi ꝓprie manus. vt. C. de testa. l. iubemus. ⁊. l. cuz antiquitas. ⁊ in aut. qđ sine cū pluribꝰ si. mente ergo lingua ⁊ manu oia clarēt fuisse pfectissime cōsummata. vt in. l. iubemus, superius allegata. ¶ ℑPorro q̄ vero 2 sonāt oīa multissimi actꝰ de plano possunt subsecuti. hāc veritatē tuenꝰ q̄ etiā nouissima hominum iudicia potissime valent. vt. C. de ℜscind. l. clari et aperti.

5 ¶ ℑUrbanū nāq̄ repetita electio ꝓbauit. vt. C. de emēda. iusti. codi. l. j. §. supradictis. ibi dū dicit q̄ſi repetita, ꝓbauit electio. nā qui bis vel sepius gd facit videt velle qđ cōtra id nil possit opponi. q̄ vbi secūda interuenit 2sideratio ibi esse p̄sumitur plena deliberatio. vt in aut. vt nulli iud. §. ⁊ hoc verbo iubemus. in ter. ⁊ in glo. q̄ incipit nō est facile. alꝰ incipit iussio. ⁊ no. C. si cōtra ius vel vtī. pub. l. fi. nō cū est retractandum sed cōmendandū ⁊ etiā obseruandū qđ sepe factū utiq̄ equitate. vt extra de arbi. c. nō sine. ⁊ facit extra de rescript. c. olim. in ꝓbo semel. ⁊ iterū 2firmaꝫ tali 2sideratione. Certuz est q̄ cā specifica ⁊ ꝓmediata est magna cā q̄ꝫ vniuersalis causa remota, sed dñi cardiñ. fuerant causa specifica noiationis ⁊ electionis vbani. vñ esto q̄ impressio populi fuisset causa vniuersalis seu in genere nō tñ fuit cā specifica seu in specie: ⁊ sepe ptās libertatis i specie miscet cū necessitate in gñe. vt no. C. de codi. l. fi. in gl. q̄ eligat. ⁊. ff. fa. erc. l. beredes. §. fi in certo. habuit ergo hec electio inspecta cā specifica ⁊ ꝓpria saltē fundamētū de iure naturali. vñ aūt fuit aliqua ispectio iure naturali: ⁊ simpliciter aliq̄ erit saltē fm gd. i. fm qđ fuit 2sensus applicatus ad certū indiuiduū ⁊ quicqd naturalitatis seu iure naturali insit ⁊ inueniaꝫ in ipsa bz̄ maximā radicē ⁊ fundamentū sup quo cōsequētes ratificationes ⁊ actus cōplacentie possunt se fundare ⁊ coadunare. vt. l. si vnꝰ. §. pactus. ff. de pac. insti. de repli. in ꝑn. ¶ ℑItē nō ois metus vitiat: sed ille solus q̄ dat cām actui, primā ⁊ immediatā. vt. d. l. q̄ a latronibꝰ. ff. de testa. ⁊ no. ff. qđ me. cau. l. q̄ in carcerem.

¶ ℑItē faciēs coactus pōt nolle ⁊ velle. vt no. c. ti. l. si mulier. §. si metu. hic lz ex parte ꝓpli fuerit impressio ex parte tñ animoꝝ dñoꝝ cardinaliū votiua discreta ⁊ ꝓbabilis fuit electio. nō bz̄ ergo velamēto cōpulsiōis rescindi maxime q̄ qui recipit aliḡd ab aliquo nō bz̄ rōnē cōqueredi se vi coactū. vt C. de pig. l. cū te pecuniā. vbi est ter. no. ⁊ valde facit ℑ cardinales q̄ ab vrbano fuscepērūt absolutiōes ⁊ grās tanq̄ā a ve-

17 ro papa. ¶ ℑEt qbꝰ sequiť 2cludēter q̄ volūtas dñoꝝ fuit in actu electiōis. volūtas ergo fecit electionē esse solēnē. ad hoc. ff. de leg. j. l. si mihi ⁊ tibi. §. fi. in fi. ⁊. ff. de iure codi. l. litere. in ꝓbo animi effectꝰ exprimit. blandiunt ergo sibi q̄ putāt se nihil legisse. vt. ff. de admi. tu. l. plures. §. fi parēs. in fi. §. qñ credit factis ⁊ verbis. vt. ff. de iure codicil. l. 2 ficiunt. in verbo credit. Experimentū veroꝝ sermonum est vt 2cidēt rebus sensatis: vt magnus ait Auerroys. ⁊ cū de re dubitat credendū est qđ nature negotij 2uenit. vt. ff. de testi. l. ob carmē. §. fi testes. ⁊ qualitas factoꝝ demōstrat intētionē actoꝝ.

18 vt. ff. de dinor. l. qđ ait ler. §. illud rectissime. ¶ ℑAuget etiā presumptionē cōsensus reuersio illoꝝ dñoꝝ qui de roma recesserant ⁊ ꝓprio motu redierūt ⁊ solennia peregerunt. nā ex reuersione presumitur animus. vt insti. de rerū diui. §. pauonū. in ratione sui. ⁊ multo magis si qui ab eo tanq̄ā a vero papa gratias impetrassent. nā ad modū separatoriū edictū nō habet. vt no. C. de bere. act. l. cū adulta. ⁊. ff. de separa. bo. l. j. §. illud. ⁊. §. preterea. ⁊. C. de bo. aut. iud. possi. l. ℣. ver. preoptabis. nā qui acceptat aliquid ab aliquo tanquā a tali non habet amodo ius negandi. vt. C. de contraben. ⁊ cōmit. stipula. l. optimam. ⁊. ff. de inof. testa. l. si proponas. §. si beneditatem. talis cū negatio instar spoliatiōis haberet. vt not. ℑy. in. d. c. possessor. ⁊ ℒy. in. l. ℣. C. si cer. pe. ⁊ facit. l. litib⁹. C. de agrico. ⁊ censi. lib. xi. C. loca. l. si quis cōductionis. cum

19 simi. ¶ ℑDiscutiamus insuper populi sermonē qui erat: romanum volumus vel italicū. nā ex ordine verborum appareret ordo intellectus. de consec. distinc. ij. in ꝓpo pater. ⁊. ff. de libe. ⁊ posth. l. gallus. §. j. ⁊. ff. de vsufru. l. quoties. ff. de stip. seruo. l. seruus cōmunis ita. intentio ergo populi dirigebat principaliter in romanum. Erant enim duo romani in collegio nota digni venerabiles ⁊ preclari: ⁊ siue seniorem siue iuniorem habuisset populus roma. hoc fuisset ad votū populi elegisse. ⁊ ex themate patet q̄ nō contentabatur populus q̄ eligeret papa de extra vrbē. ideo de electione vrbani pernimiū doluerūt: q̄ italicū extra romanū in cōsequentiaz posuerunt. nec voluerūt ipsum esse verbū principale sed intētio dñoꝝ erat inter seipsos cōtraria: eo q̄ ad papatū per se glibet inhiabat. vnde sibi̊nuicē obstiterūt. ff. de bere. insti. l. inuicem. ℑPugnauerūt vota cū votis ⁊ cōsilium cū cōsiliis tandē eo ventū est vt vbi ratio nō disponeret, puideret interā fortuna. vt. C. q̄ſi ⁊ qui. quar. pars deb. l. ℣. lib. x. ℭo itū est vt in ꝓcelloso mari vt onustius mercibus tactatis nauicula ℑPetri non emergeret. nā iactus remedio ceteris in cōi periculo salua naui cōsultum est. vt. ff. ad. l. rho. de iac. l. amisse

20 nauis. ¶ ℑPreterea videam⁹ si iste dñs vba. debebat dici italic⁹ ⁊ ppl's fuisset interrogat⁹ de eo q̄ sola nascēdi cā erat italic⁹ pplo roma. nec grat⁹ nec ingrat⁹: an opinionē habuerit clamādi ꝓ isto cuius mores inter gallicos sunt formati ⁊ q̄ nutrit⁹ est in gallia ⁊ trāsformatus in mores eoꝝ ⁊ de ipsorū appēdicibus. vt. ff. de acq. her. l. si qs heres. ¶ Quis eñ dubitat naturā in qualitatē trāsformari: ita vt naturale nomē nō cōueniat trāsformatis. vt. ff. de ver. sig. l. puinciales. ⁊ ff. de postu. l. j. §. vj. ⁊ 2currentib⁹ ℑijs qualitatibus vincere preponētē. vt. ff. de vsuca. p dona. l. si vir vxori. ℑNon igit̄ iste fuit italic⁹ simplr: ℨ mixte nature ⁊ moris elect⁹ vt vtriusq̄ partis opinio saluet. imo magis ꝑualeret opinio gallicorū: q̄ vsus natūrā vertere cōsueuit testāte Arist. in pluribꝰ locis. Ex quib⁹ apparet manifeste q̄ dñi ultramōtani seipsos ꝓpter 2suetudinē ⁊ dñi citramontani seipsos ꝓpter naturā cōsiderantes vota admiscuerūt. ⁊ ꝓpter repugnātiā diuisa est hereditas inter Cesarē ⁊ eū q̄ ℑParthenno substitutꝰ erat: vt ait Sextus pōponius. ff. de here. insti. l. hec tybe-

2 rius. Et q̄ ex cōcursu qualitatū neuter p̄ se dicat̄ obtinuisse animi votū ptz. vt. ff. de le. j. l. titie tertores. vnde nec vox populi nec intētio de vbano ꝓiudicabat q̄ magis erat vltramontanus q̄ citramōtanus. ¶ Quid dicendum? Occurrit mihi verbū Senece in declamatiōib⁹. Quis es tu qui de facto patrū sniam feras? Sed respondeo sum agricola rudis: ⁊ nō fero sniam que ad me nō pertinet vllo modo: nec pono os in celum: sed semino verbū in agro dñi exercituū ⁊ largitoris virtutū: ⁊ si bonū est terra recipiet ⁊ fouebit. si autē malum tanq̄ā mala herba eradicabit. vt. ff. locati. l. sed ⁊ addes. §. si qs dolia. nec in alterutrā partē curro: q̄ sum vtriq̄ pars ti homo ignotus. imo non homo: q̄ nimia esset ista predicatio. sum tñ in hoc misero corpusculo deuotus sancte romane

21 ecclesie: q̄ per eam spem habeo in deum. ¶ Concludo ergo mihi tantum: q̄ verba mea non sunt alīs conclusiua: dico ⁊ credo saluo iudicio ecclesie cui me submitto cum protestatione. vt extra de sum. trinit. c. damnamus. dominū Urbanū predictum vere ⁊ ꝓprie dici ⁊ esse papam ⁊ apostolicum dicendū tenendum ⁊ nuncupandū: nec leuitati perfectam donationem reuocantiū assentiendū. C. de condi. ob cau. l. si repetendi. ibi dum dicit leuitati perfectā donationem reuocare cupientium iure ocurratur.

1 ℑVerborum significationi est standum.
2 Species est actus necessarium subiectum.
3 Consensus dicitur mortificatus qui nunq̄ pōt cōualescere.
4 Scientia generat superbiam.
5 Arbitrij liberi actus in quantūcūq̄ scintilla gradus potest fundari.
6 ℑPapa Urbanus an per cardinales metu fuerit electus.

Sed quia ℑcrarijs: vtile mihi videt respondere

1 probabiliter ad ea que videnť obstantia. ¶ Et ideo respō deo primo ad. c. si quis pecuniā. q̄ ex supposito themate patet q̄ concors fuit electio duarū partium dñorum ⁊ vltra ea q̄ voluerunt eligere ⁊ q̄ cōsenserunt in dominū vbanū ratione psone ⁊ mixta cōsideratione nature ⁊ accidentis ⁊ ꝓpter publicū bonū. ⁊ de hoc standū est significationi verbo-

2 rum ⁊ plusq̄ſ significationi factoꝝ. ff. de ver. signi. l. nepos. preculo. ¶ ℑItē non obstat q̄ metus incussionis in genere veri uetur in eā speciem que est ipsius actus. ꝓpriū ⁊ necessarium subiectū. vt. ff. de leg. ij. l. fi. bonorus. ⁊ eleganter per Jnno. de iurepatro. c. ex literis. q̄ hic metus nō fuit causa finalis: sed fuit sicut vnda maris que interdū ad fundū inducit: inter dū ad rupes. vt no. ad. l. falci. l. pretia rerū. in fi. vnde rumor populi nō fuit determinatio sed excitatio. ff. de hered. insti. l. fi. Nec in rumore fuit fundata electio: sed in causis fm naturā actus: non eñ pōt dici q̄ sit causa finalis que abscisa ab actu non vitiat actū. vt. C. de iure do. l. si mulier dote. magis autē obstare videtur: q̄ maior pars dominoꝝ cardinaliū vltramontanoꝝ predixit q̄ als nisi, ꝓpter mortis periculum nō facturi cōsentiebāt q̄ italicus eligeret. Lū eñ talis ꝓdictio idē sit qđ ꝓtestatio. vt. ff. nau. caup. stab. l. debet. §. j. ⁊ ꝓtestatio cōtraria 2sensui cōiuncta cū actu remouet a voluntatē ab

actu. vt. ff. de religio. ⁊ sum. fu. Lat fi quis. §. pleriq̄. ⁊ etiā sit istius nature q̄ tollat dubium vbi dubitatur de cōsensu vel dissensu. vt. ff. de acq. hered. l. ꝑ here. ver. ⁊ ideo solet. ⁊. C. de here. act. l. vt debitū. ⁊ no. C. de lit. cōte. l. j. ⁊ per Jnn. de cōsti. ⁊. c. cū ℣. ferrariensis. statim sequitur q̄ talis electio nō fit electiua: sed potius abusiua. nec fuit voluntas libera: sed necessitate. nec sana: sed vulnerata. ergo electio non tenuit.

3 ¶ Et si dicať per secūdam electionē fuit purgatum vitium prime. vł posse respōderi negatiue: nā vt elegāter ait Jnno. extra qđ met. cau. c. j. vbi procedat ptestatio ⁊ mortis met⁹: vt q̄ gladij erant presentes ⁊ potestas impressiua: intelligo hunc metū esse presentē donec confugiatur ad locum tutum vbi nō sit periculum. ad qđ etiā facit qđ no. p. gl. ⁊ ℒy. C. de nupt. l. si cōtra. qui dicūt talem cōsensum esse mortificatū qđ nunq̄ pōt cōualescere nec assumere spiritum vite sed denuo cōsentiendum ex integro nec trahi retro. Sed respondeo q̄ fuit cōsensus verus ⁊ electiuus tam in prima electione q̄ꝫ in secunda. et qui negat consensum in hoc casu negat sensum et negantib⁹ sensum veritas resistit: q̄ qđ oculus vidit lingua non pōt negare: vt insti. de gradi. §. cū magis. quare necesse est fateri veritatē nam lz̄ tēpore prime electionis aliqui prediderint qđ non erat de voluntate eorū eligere italicum: tñ postea cōtra direxerunt ⁊ finis corrigit principiū. vt. ff. de manu. testa. l. stichus. ⁊ no. ff. si cer. pet. l. si tibi. aperte cū protestati sunt q̄ elegerunt eum ea intentione q̄ sit papa. ⁊ in hoc proposito perfistentes iterato relegerūt eundē non repetita ptestatione cōtraria: vnde none st dubitandū de cōsensu. vt ff. loca. l. cū in plures. §. locator. horrei. ⁊ facit qđ no. p ℒyn. C. de pac. l. pacta nouissima. ad binā eñ electionem populꝰ nō coegit sed accidit dñis. sicut qñ vnde magis inuicē se frāgunt ⁊ collidūt. nā aut nauicula periclitat aut ducit seu trahitur a potēti. vt ait Clemēs. ducunt volentē facta: nolētem

4 trahūt. ¶ ℑItē q̄ illi dñi nolebant eligere de italia ⁊ ꝑ ise dicūt se habuisse in mente excludere italiā ab electione. certe hoc nō fuit nisi ꝓpter ambitionē. ⁊ talis ptestatio fuit turpis ⁊ apparuit secta ℑ italicos: imo 2tra ipsum deū ⁊ cōtra vniuersalē statū ecclesie manifesta. Et ideo credendū est qđ deus posuerit in 2scientia eorū mutare animi motū ⁊ cedere rōni. ⁊ lz̄ inter dños sint maximi scientiati ⁊ conscientiati: tñ sciendū est q̄ scientia generat superbiā ⁊ supbia inflationē. vt no. ff. de reg. iur. l. nō ex pluribus. de cōscientia aūt iudicare nō possumus: q̄ est de secretis secretorū vt dixi superius.

¶ Nec q̄ dixi respiciūt punctū formatū: nā si factū aliter se habet vz̄ q̄ ad ꝓcurationē ⁊ votū multoꝝ dñoꝝ ⁊ de vltra montanis dñis vbanus volitiue fuerit electꝰ excitare cōtra

5 deū ⁊ veritatē tantā litem ⁊ ponere mundū in tanta tribulatione spiritus esset infamia manifesta: ⁊ nō est impossibile q̄ trāseat fine punitione dei: q̄ deus nō deridet. Facio finē vbis sed nō lachrymis: q̄ illa diuisio multū afflixit aiaz meā cū sim sancte romane ecclesie seruus fidelis ⁊ dñoꝝ cardinaliū quoꝝ correctioni me submitto protestās me in hoc negotio solū tenere illud qđ tz̄ sancta catholi. ecclesia. ⁊ ita protestor in principio in medio atq̄ in fine. ꝓ nūc ⁊ semꝑ: deo gra-

5 tias. ¶ ℑIn cadē opinione 2firmoꝝ nō intēse sed remisse: istimoꝝ nondū oēs partes ⁊ cellulas rationis ⁊ mētis imuasit sed aliqua scintilla libertatis adhuc in mēte est: q̄ qđ ex parte est nō totū locū occupat sicut i corporalibꝰ. vt. l. sivt certo. §. fi duobus vehiculū. ff. cōmo. ℑIn hac aūt quātuncūq̄ gradus scintilla libertatis pōt actus liberi arbitrij fundari: q̄ superior ⁊ securior pars rationis ⁊ spiritꝰ libera ⁊ sospes est sicut in eo qđ est remisse frigidū aliḡd est innate calliditatis ita in passionib⁹ ⁊ terroꝝ aīe remissis. i. nō intēsis accidit qñ est ibi aliquid innate libertatis ⁊ incōcusse mētis: ita vt possit natura ꝓprio vigore ⁊ spiritu supra morbū ⁊ libertas supra metū: quapropter metꝰ dū crescere pōt impfectus est quicquid crescere pōt nondū perfectū est. perfectio enim est perfectibilū quies ⁊ finis. stat igit adhuc in firma mente cū

6 quolibet terribili spontanea mens impulsa a timore nondū tñ victa nec subiugata timori: nondū meticulosa est: q̄ nōdū prostrata est. ¶ ℑQuod autem tpe electionis vbani cardinales nō essent metu pstrati. ⁊ q̄ nondū excidissent a sui animi roboꝛe thema ostendit: q̄ postea plus timuerūt. ergo añ minus timebāt. ergo aliqualiter nō plene timebāt. ⁊ tūc voluntas non erat adhuc sub seruitute pugnabat terribiliter cū aio forti: ⁊ nondū mēs metu serua erat. Quapropter i radice libertatis fuit fundamētū libere voluntatis. fantasmata cñ terribilia actuū: sed victrix seruitus aiorum ligat animas ita q̄ nō possunt assentire bono delectabili honesto vel vtili. ℑIn hac autem seruitute q̄ vincit animos non erant adhuc dñi cardinales: q̄ nō excideremt a ꝓpria firmitate: sed

erat eis aliq̄ residui ⁊ spontanei: q̄ nondum plene timebāt cū postea creuerit timor. Quare qui parum timent nō vere timent: ⁊ qui parū videt nō est cecus. ergo liberta s non stat̄ tim mortiur cum mens timere incipit: sed cum ꝓpter metum libertas mentis protectionem ⁊ vsum naturalium potentiarum exciſum restituit: deo gratias. ¶ Bal. de perusio vtriusq̄ iuris excellentissimus ⁊ venerabilis doctor ita consuluit in ista questione papatus. vt. §. patet.

1 ℑMetus operatur duo.
2 Vi exceptionis quis potest puniri.
3 Causa criminalis si icidat ciuili qs pōt criminaliter puniri.
4 Questio ciuilis non potest esse inter fiscum ⁊ indignum.
5 Testamentum factum in carcere est validum.
6 Institutio in successione dicitur prima causa testamenti.
7 Legata non debentur ex testamento per vim facto.
8 Metus mortis debet cadere in eo qui testari cogitur ad boc q̄ cogens puniatur extra ordinem.
9 Cogens aliquem testari qualiter fit accusandus.
11 Impediens aliquem testari qualiter sit puniendus.
12 ℑProhibens aliquem mutare testamentum qualiter fit puniendus.
13 Vxor si testari fuit prohibita per maritum non per hoc impeditur successio filiorum.
14 ℑProbatio quod testator fuit impeditus testari qualiter fieri potest.
15 Testator sua simplici volūtate testamentū non pōt mutare.
16 Vir si vxorem testari prohibuit minas inferendo ⁊ eam verberando ante testamentum reputatur indignus.
17 Testamentum an valeat si dolus interuenit ⁊ non metus.
18 Testamentum si non est factum dolo vel metu sed etatis imbecillitate est validum.
19 Dolus ad boc q̄ vitiet testamentum an cum actu debeat esse coniunctus.
20 ℑProcurans se heredem institui non dicitur in dolo.

a ¶ Ciuili. ad intellectū huius legis videglo. fing. in. l. j. in glo. j. ff. de testa. que est sing. ad intellectū buiꝰ legis fm Jnno. ibi.

a ℑIuli. a Cogēs aliquē testari denegatis ei tanq̄ indigno actionib⁹ puniť extra ordinē. h. d. ¶ Quero de qua ciuili discre-

1 patione lex ista loquať. Rñ. put loquiť in eo qui coegit testatorē ad se instituendū dicas q̄ institutus agebat cōtra fiscū qui possidebat hereditatē petitione hereditatis 2tra quā fiscus excipit de metu ex quo est indignus. ista eñ exceptio duo operatur sc̄z agentis exclusionem ⁊ ciuiliť punitionē. ¶ Et sic no. quē per exceptionē puniri extra ordinem. vel verius hoc nō ex ꝓpria vi exceptionis sed officio iudicis. q̄ crimen probatū tactū est notoriū. argu. §. de testi. l. nullū. ¶ Et sic nō obstat qđ no. ij. q. vj. hec q̄ppe. ¶ ℑItē non obstat. l. j. j. quando ciui. actio. q̄ ibi loquitur qñ de crimine principaliter agiť ⁊ ordinarie: hic quādo extraordinarie ⁊ incidenter. ¶ Et sic ratione criminalis incidentis ciuili quis criminaliter punitur. facit qđ not. ff. de offi. prin. l. fi. ⁊. ff. de admi. tut. l. actus. fm ℑBui. ⁊ extra de testi. cogen. c. dilectorū. ℑItem potest intelligi q̄ fiscus agebat peti. hered. tanq̄ contra indignum. nam non solū succumbet conuentus

4 ciuiliter: sed etiam punietur criminaliter. ¶ Et not. q̄ ista ciuilis questio nō potest esse niſi inter fiscum ⁊ indignum. vt ff. fa. ercī. l. bis cōsequēter. §. j. qđ est verū niſi postq̄ fiscus hereditatē euincit. nam postq̄ realiter hereditas est ad fiscū applicata indignus agens pōt repelli a quolibet possessore: q̄ penes indignum non remanſit niſi nudū nomen heredis. vt. ff. de vulga. substi. l. ex facto. §. fi. Sed p̄out hec lex loquitur in eo qui coegit testatorem instituere quēdam tertium dicas idem si ille tertius fuit particeps criminis. nam ciuili questioni contra illuz tertium morte crimen adiungit. si aūt fuit insons a crimine secus. Et ideo q̄ dicunt in hac lege esse casum contra gl. ℣. j. eo. non dicunt verū. q̄ ista lex ꝓout loquitur de tertio intelligitur de culpabili ex eo qđ dicit ciuili disceptationi crimē adiungitur. Quid tñ iuris sit quo ad

5 hereditatem in dicto casu statim dicā. ¶ ℑRevoco igitur in dubium si cōpuli tittū vt instituerет setū an seius reputetur indignus. hic ℑHugo dicit q̄ non: q̄ non deliquit. vt. ff. quod met. cau. l. metū. §. sed licet. vnde valet testamentū factum in carcere. vt no. ff. de testi. l. qui a latronibus. ⁊. ff. qđ met. cau. l. qui in carcerē. hoc tenet gl. in. l. pri. cōtrariū not. ff. eo. in rubri. ⁊ dicunt doct. q̄ illa gl. est verior: q̄ metus dedit causaz institutioni que debet esse libera ⁊ nō pendere ex alieno arbitrio. non obstat. §. sed licet. q̄ aliud in contractibus ⁊ aliud in vltima voluntate. vel melius. q̄ hic metus erat proxima causa acquisitionis: ibi vero erat remota que nō attenditur ex quo in causa ꝓprima ⁊ immediata vitiū reperitur. vt. ff. de cōdi. ob tur. cau. l. ob turpē. ℑNon obstat. l. qui a latronibus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qz ibi metus fuit illatus persone sed non consensui. hic vero persone ⁊ cõsensui. nec mireris q̃ sine suo delicto aliquis sit indignus: qz hoc nõ est odio persone sed ꝓpter vitiũ actus. ¶ Et qz bar. melius hanc materiã tractauit q̃ alĩ ideo respice glo. ff. eo. in rub. que ponit hunc titulũ habere locum in quatuor casibus notabiliter. ⁊ examinat modo infrascripto. ℣ Primus casus est qñ ego cogo te vt me instituas: tũc incido in edictũ ⁊ hereditas auferetur mihi ⁊ applicatur fisco.

6 vt in hac prima lege huius tit. ¶ † Sed quero hic quõ potui preiudicare venientibus abintestato: ⁊ tra no. in. l. j. in pn. ff. eo. Respõ. postq̃ fum instit⁹ nulluseſt q me precedat: qz in successione prima causa est testamẽti. vt in. l. q̃ diu. Sed ex hoc insurgit iniquitas: qz facto meo primo venientes ab intestato. Rñ. non constat q̃ testator voluerit venientes ab intestato vel alios instituere: vel q̃ voluerit testatus decedere. sed hoc tantum constat q̃ inuitus me instituit. Si autem constaret tunc illis quos ego leſi daretur contra me actio de dolo: vel condictio ex lege ad triplũ. vt. l. lucius. ℌ. sempronia. de leg. ij. ⁊ not. j. eo. l. ij. ⁊ ſi ille nõ est soluẽdo lesus venit

7 cõtra fiscũ. arg. l. fi. ff. de eo per quem fac. erit. ¶ † Sed quero an legata debeantur ex testamento facto per vim. ⁊ videt q̃ sic. vt. l. j. j. ff. eo. ℑn ꝯtrarium qz postq̃ fecit testamentũ inuitus ita nõ habent voluntatẽ legatarij sicut heredes. ⁊ licet coactio sit facta per alium: non tñ debet prodesse legatarijs: vt. j. dicam. Respõ. ſi constat q̃ testator me coacte instituit ⁊ nil aliud vltra constat: tunc legata debentur: vt in legibus superius allegatis. Si vero cõstaret totam illam volũtatem coacte factam: tunc nil deberetur per rationẽ supradictam. ¶ † Quero coactio debet interuenire[a] vt quis incidat

8 in hoc edictũ. Respõ. metus mortis vel cruciatus corporis vel alius qui caderet in constantẽ virum. vt. l. metũ. vel alius qui induceret restitutionẽ per officium iudicis. vt. l. j. ℌ. que oneraẽde. ff. qua. re. actio nõ da. vt. l. fi. ℌ. j. ⁊. l. ij. ff. qõ me. cau. ⁊. l. interpositas. ℨ. de transac. Tamen ad tollendã omnẽ presumptionem[b] metus: cautela est q̃ testamentũ fiat presentibus cõsanguineis ⁊ amicis. vt. l. trãſac. ℨ. de trãſa. ¶ † Quero qualiter practicabitur hec materia. Respon. primo accusabitur iste agens ⁊ punietur criminaliter. ⁊ ista sentẽtia habebit effectũ publicandoꝝ bonoꝝ cõfiscationis. vt amodo possit ꝙueniri a fisco peti. here. vt. l. in cognitione. ad filleia. ita intellige hanc legem. Secundo habet locũ iste titulus qñ compello te vt instituas alium vt hic. ⁊. ff. eo. in rub. sed glos. in. l. ij. j. eo. dicit contrarium per. l. metuz. ℌ. sed licet. ff. quod met. cau. pro hoc. l. elegãter. in prin. ff. de dolo. ibi dolus tertij nõ nocet alteri. pro hoc. l. j. ℌ. sed ſi lega. ff. eo. qz postq̃ qs est instit⁹ tenet primũ locum in succedendo. sed tali non nocet dolus alterius. vt. l. j. ff. eo. in prin. ergo ꝛc. ¶ Contrarium tenet ℑy. Cy. ℑpet. ⁊ omnes. nam quando dolus alterius est causa mee acquisitionis: ille dolus nocet mibi. vt in l. ſi procurator. ff. de dolo li exce. l. j. ℌ. ſi quis. ⁊. ℌ. ſi filij. ff. de vi ⁊ vi arma. Et p hoc facit hec lex ibi quoslibet alios ꝛc. Non obstat. ℌ. sed licet. qz ibi dolus alteri⁹ non est causa proxima mee acquisitionis sed ℑctus meus. Non obstat qõ dixi de legatarijs. qz intelligo quãdo non constat q̃ fuerit coactus legare. Non obstat q̃ est proximior quia hec causa proximitatis cauſatur aliunde q̃ ex dolo tertij qui ipsum fecit institui. ℑn contrarijs erat proximior cõsanguinitate: ⁊ sic causa

10 proximitatis cauſabatur aliunde q̃ ex dolo tertij. ¶ † Sed quero que erit practica huius membri. Rñ. q̃ primo accusabit metũ inferens: que accusatio condẽnatione secuta habebit effectũ cõfiscandoꝝ bonoꝝ contra institutum. vt. ℨ. dixi. Item intelligas q̃ ei equo modo fit per istam coactionẽ

11 saluum ius recuperandi vt dixi in primo casu. ¶ † Tertio casu locum habet titulus iste qñ impedio aliquem volẽtem testari de nouo. vt. ff. eo. l. j. in princi. ⁊ in glo. rubrice. ⁊. j. e. l. ij. Circa qõ breuiter sic dicas, aut ille qui impedit est primior successurus abintestato. ⁊ hereditas auferetur sibi ⁊ applicaẽ fisco. vt. ff. eo. l. j. in prin. Aut ipse habet priorẽ in gradu vel equalem sibi ⁊ ei non ꝓiudicat. vt. l. ij. ℌ. fratris. ff. e. ita tenet glo. in prin. prime legis preallegate. ¶ Sed cõtra hoc videtur. nam. ℨ. dixi q̃ qui cogit testatorem alium instituere facit locũ huic titulo: sed qui impedit testatorẽ testari videtur eũ cogere relinquere venientibus abintestato. vt. l. cõficiuntur. ⁊. l. ſi qs cũ nullum. ff. de iure codic. Respon. ſi constaret q̃ ego impedirem testatorẽ volẽtem testari ⁊ aliũ instituere procedit oppositio supradicta. sed quod. ℨ. dixi procedat qñ probatur q̃ quis aliũ prohibuit testari simpliciter. forte eñ ſi testator testamentum feciſſet: instituiſſet venientes abinte-

12 stato. ¶ † Quarto casu habet locum hic titulus quando qs prohibet aliquem qui volebat primũ testamentum mutare. vt. ff. eo. l. ⁊ glo. ibi in rubri. Circa quod notabiliter sic distinguas. ſIam aut ille qui prohibebatur testamẽtum mutare non erat heres institut⁹ in primo: aut erat inſtitut⁹. ſPrimo casu aut nõ erat institut⁹ ipse nec filius eius vel seruus. ita prohibitio nõ impedit succedere institutum. l. ij. ℌ. fratris. ff. eo. quod intellige niſi constaret qõ testator volebat mutare testamẽtum respectu heredis instituti ⁊ alium instituere. nam tũc perinde est ac ſi coegiſſet testatorẽ alium instituere. vt in precedentibus dixi. facit qz factum prohibentis non dz nocere legatarijs. ergo ⁊ eadem ratione nec heredibus institutis extraneis. vt. l. j. ℌ. sed ſi legatũ. ff. eo. Aut erat institutus

13 alius: tñ filius vel seruus ꝓhibentis tunc ſi isti erant in potestate tpe prohibitionis ℨz non essent tẽpore adite hereditatis dicũtur indigni ⁊ hereditas applicatur fisco ſm omnes: vt. ff. eo. l. j. ℌ. ij. ff. qui. nõ compe. bono. pos. l. j. aut erãt sui ut-

14 ris tpe prohibitionis ⁊ adite hereditatis. ⁊ tũc in hoc sunt opiniones. vt in. d. ℌ. fratris. ℑy. tenet q̃ sit idem quod. ℨ. Ratio sit coniunctio personarũ ꝓpter quam videtur contemplatione eorum prohibuiſſe. arg. l. penul. ff. de bo. liber. Et predicta vera niſi instituti essent successuri abintestato. tunc enim sicut prohibitio tertij non impedit succedẽtes ab intestato vt dixi in casu ꝑcedenti: multominus impediat hic.

15 ¶ † Et sic decidit questio notabilis. Maritus prohibuit vxorem testamẽtum facere vel testamentũ factũ mutare: ad hoc vt succedant omnes filij. certe non impediẽ per hoc successio filiorum per iam dicta. quia cum tam pater prohibẽs q̃m mater prohibita sint filijs in pari gradu: ideo par cõiunctio suſpicionem tollit. vt. l. non solum. ℌ. de vno. ff. de ritu nup. maxime hodie cum mater habet necesse filiũ in aliquo instituere. in. ℌ. aliud quoq; capitulũ. in auẽ. vt cũ de appel. cog. Si vero ipse prohibẽs erat institutus in primo testamẽto: tunc aut cũ alijs: aut solus. ¶ ℑ Primo casu nõ nocet alijs niſi ipſi etiã dolũ cõmiſerint. vt. l. j. in fi. ⁊. l. ij. ℌ. fratris. ff. e. quod intelligeniſi constaret q̃ testator volebat mutare etiã quo ad institutionẽ aliorũ. Secundo casu: scz quando solus.

16 tunc aut ipse solus erat etiã successurus abintestato ⁊ hereditas applicatur fisco. vt. l. j. in prin. ff. eo. aut nõ erat successurus. vel non solus: ⁊ in hoc sunt opiniones in. d. ℌ. fratris. nã quidam dicunt q̃ succedunt alij venientes abintestato vel in totum ſi erant proximiores: vel in parte sua ſi erant in pari gradu. Cõtra hanc opinionem est hec lex. ⁊ quod. ℨ. dixi in primo gradu qñ quis cõpulit testatorem se instituere. nã idẽ videtur siue compellam te q̃ me instituas siue in institutione iam facta perseueras. ideo alij dicunt q̃ succedit fiscus tã-

17 tum: ⁊ hoc tenet Bar. per hãc legem. Hec obstat. ℌ. fratris. qui loquitur quãdo nõ ſufficit: qz non potest sua simplici voluntate testamentũ quod ante fecerat tollere. vt. l. sancimus. ℨ. de test. Sed ſi diceret sibi metũ illatũ ab instituto vel substituto: tunc satis eum per hoc reputat indignum ⁊ hereditas applicaẽ fisco. vt. j. ti. proxi. l. hereditas. ¶ † Item quero: pone q̃ tẽpore facti testamenti nulle mine facte fuerũt p virum vxori: sed precesserunt mine et verbera. an ex hoc vir reputetur indignus. Innocen. determinat in simili q̃ sic in c. causam matrimonij. extra de offi. deleg. de quo per Bart. in. l. j. ℌ. que onerande. ff. qua. re. actio non datur. hoc scribit

18 Bar. in. l. fi. ff. eo. ¶ † Extra queritur[d] quid ſi nõ interuenit

d metus sed alias interuenit dolus. Respondeo aut fuit dolus bonus: aut malus. ℑPrimo casu quod bono more gestuz est valet. vt ſi frater meus volebat instituere turpẽ personã ⁊ ego ſuaſi fibi q̃ illa turpis persona erat mortua ⁊ q̃ me institueret: certe est bonus ⁊ irreprehensibilis dolus: ⁊ ideo nõ punitur. argumen. ff. de lega. ij. l. cum pater. ℌ. titio. Secundo casu aut dolus est commiſſus in preiudicium descendentium: ⁊ videtur q̃ tunc testamentum sit nullum. vt in auẽ. vt cũ de appel. cogno. ℌ. maliquo. ibi dolo ⁊ machinatione ꝛc. Aut in preiudicium transuersalium: ⁊ tunc dicitur q̃ testamentum

mentum valeat. tñ ſi ipſi possideãt ⁊ ego dolosus ago repellar exceptione doli. vt. l. j. ff. de exce. doli. ibi quã in testamentis ꝛc. Si autẽ ego possideo fiscus tũc a me auocabit tanq̃ ab indigno. ⁊ hoc niſi rõne doli mali mei testatoꝝ fuerit lapſus in p

b sonam: qz tunc testm̃ esset ipso iure nullũ. put determinat gl. Jacob ⁊ ℰsau. in. l. quoties. in. j. glo ff. de heredi. instit. ⁊. ff. de testa. l. heredes palam.

18 ¶ † Jtẽ quid ſi testamentũ non est factũ dolo vel metu: ℨ imbecillitate etatis vt ab adulto vel imbecillitate consilij vt a muliere vetula. Rñ. valet testamentũ ⁊ nemo rescindere põt ipſum vt. l. aurelio. ℌ. j. ff. de libe. leg. ⁊ tangitur p Bar. in. l. j. ℌ.

19 fuit queſitũ. ff. ad trebel. ¶ † Item nunqd dolus debeat esse cõiunctus cum actu: an vero ex pretexrito cõmiſſus presumatur perseuerare: ⁊ videtur qõ presumaẽ perseuerantia sicut in metu. vt. ℨ. de

20 nupt. l. ⁊ ſi cõtra. per glo. ⁊ Cy. ¶ † Sed nũquid omnis qui procurat se institui censetur in dolo? Rñ. non: niſi qñ malis artibus ⁊ dolosis: quia licitum est pcurare vtilitatem suã sine dolo. vt. ℨ. no. arbi. tute. l. qcquid. ⁊. j. eo. l. ſi. ⁊. d. l. ſi. ff. eo. tit. ℨ. de inoffi. testamen. l. ſi quando. ℌ. illud. ibi prouocandos ꝛc. ⁊. ff. de adop. l. nec ei. ℌ. penul. ibi ob sequio ꝛc. ⁊ argu. j. de senten. paſ. l. ſi. ibi cum offi cijs petant. vnde licitũ est amicitias captare ex quib⁹ dona peruenĩũt. ff. pro socio. l. socium qui. j. eo. ℌ. ſi. non tamen ex inhonesta causa. ff. de act. ⁊ oblig. l. ſi. ⁊. ff. de his quib. vt indig. l. claudius. ⁊. l. mulierem. ¶ Super legibus sequentib⁹ non expedit loqui vlterius.

¶ De his quibus vt indignis. Rubrica.

1 ☞ Fructus non sunt percipiendi ab eo qui officium suum non exercet.

a ¶ Heredes. vide q̃ dicit Bal. in. l. j. de fru. ⁊ li. expẽ. per istum text.

2 Fiscus contra heredem indignum nõ agit petitione hereditatis.

3 Juder potest cogere heredẽ ad accusandum de morte defuncti.

b ¶ Secũdo de vsuris. nota q̃ vsure dicunt accessiões ciuiles. vide ange. in. l. ſi nauis. ff. de rei vẽ. ⁊ gl. l. idebi ti. ff. de cõdi. indebi. ⁊ i. l. j. ℨ. ℌ. sum. trini. ⁊ fide catho. And. Barba.

4 Dies ⁊ locus an debeat apponi in maleficijs.

5 Juris ignorantia an excuſet a fructuum restõne.

6 Heres tãdiu q̃diu non habet testes non dicitur in mora accusandi. l. l.

a Heredes. ¶ Qui necez testatoris non vindicat est indignus ⁊ restituit hereditatẽ fisco cum fructibus ⁊ ad vsuras quãtitatum ad ipſum ex hereditate peruẽtarum tenek a die mote litis. b. d. ⁊ loquitur primo de fructibus qui naturaliter pueniunt. Secundo de vsuris[b] q̃ naturaliter nõ prouenĩũt. vt. ff. de rei ven. l. ſi nauis. secũda ibi ex hereditate. ¶ † Nota q̃ ille qui omittit[c] officiũ nõ debet fructus lucrari et est aperte cõtra clericos qui non deseruiunt in diuinis vt tanq̃ indigni teneãtur ad restitutionem omnium fructuum. ¶ Secundo nota q̃ ille qui est indignus semper est maleficij possessor: d ab ipso inttio. ¶ † Tertio nota e fiscum cõtra heredem indignũ agere petitione hereditatis. vnde non est necessaria sniaf ad cõfiscandum: cum recta via fiscus possit hereditatem adire. ⁊ facit. ff. ad trebel. l. recusare. ℌ. ſi fisco. ⁊. ff. ſi quis ali. testari prohibu. l. ij. ℌ. ſi fidei ⁊. ff. ad fillei. l. propter veneni. ℌ. neptis. ⁊. ff. de vul. ⁊ pu. ſub. l. ex facto. ℌ. ſi. ff. de peti. here. l. ſed ⁊ ſi lege. ℌ. ait senatus. ibi vel ex alia ꝛc. ⁊ i gl. ⁊. ff. de noua. l. nouatio. ¶ † Quero quãtum tempus habet heres ad vindicãdum necem defuncti: ita qõ deinceps reputetur indignus. Respondet glo. q̃ tempus nõ est determinatum a iure: et ideo debet statui per iudicem. vt l. j. ff. de iure deliberan. ¶ † Hot. bene istam gl. q̃ iudex potest cogere heredes ad accusandum de morte defuncti. ⁊ facit. ℨ. de accusa. l. ſi quis homicidij. in verbo coges. ¶ Sed quid ſi iudex nullũ statuit terminum. g Respondet gl. q̃ debet accusare cũ primum potest. ¶ Et not. bene hoc dictũ contra quod faciunt not. per Jnno. extra de preben. c. extirpande. ibi dicitur q̃ qñ pena commit-

b titur per moraã requiritur monitio. sed vbi committitur per factum non requiritur monitio. sed ꝓ ista glo. facit. ff. ad tertul. l. j. ℌ. confeſtim. naz vt ait Bar. ff. ad fillei. l. in cognitione. delicta que committunt̃ in omittendo tunc dicunk esse perfecta qñ transiuit tantum tempus q̃ potuit impleb re ⁊ nõ est impletum nec expectatur h q̃ transeat tempus per qõ desinit posse fieri licet illud seruetur in contractibus. vt. l. ita ſtipulatus. de verbo. obliga. sed est in legibus sicut in vltimis volũtatibus ſm Barto. licet ergo legis tenor incipiat cum cõditione: vt ſi nõ denuntiauerit ſi non accuſauerit ⁊ ſimilia. ſoluat tantã penam. tamẽ ex naz i tura legis intelliguntur hec verba. scilz cumprimum potest non denuntiauit ꝛc. Et est ratio: i qz fisco de cuius vtilitate tractatur fit mora reipsa: quod est nota. ¶ † Sed nũquid k in istis delictis negatiuis debet apponi dies ⁊ locus. Respõdeo aut maleficium negatiuũ circũſcribitur certo loco in quo determinate cõmittitur negligentia: et ille locus debet apponi qui circunscribit delictũ vnde quãdo syndicus accuſatur q̃ nõ denũtiauit maleficium dz confiner palatium vbi ius reddi tur: qz ibi fuit commiſſa mora. ⁊ ſi sunt plura palatia debent apponi confines omniũ. argu. ff. de rebus dub. l. ſi is qui ducenta. ℌ. cum ita. Si autem maleficium negatiuũ non circunscribit̃ per locuz determinatũ exemplum habes in. l. vlti. ff. de decre. ab ordi. fa. tunc non oportet apponere locum. cũ nullus locus ſit concomitantia talis maleficij: nec mirum: qz etiã non sunt in aliquo loco circunscriptiue. ⁊ ita debent intelligi q̃ notant ℳoderni in. l. libelloꝝ. ff. de accuſa. ¶ † Ulterius quero nũquid iuris ignorantia excuſet a restitutione fructuũ consumptoꝝ. glo. hic. ⁊. ff. eo. l. beredem. sentit quod non. contrarium tenet in. ℌ. ſi. institu. de vſucapio. ⁊. l. nec vllam. ℌ. j. ⁊. l. ſed ⁊ ſi lege. ℌ. scire. ff. de peti. here. ⁊. l. ij. ℨ. ſi quis igno. rem mi no. esse. ⁊ ℳzo ibi in sum. ⁊ in. l. quem admodum. ℌ. de agrico. ⁊ censi. lib. xi. ⁊ ℑy. in. c. beneficium.

1 ⁊. c. possessor. de reg. iur. lib. vi. Sol. aut logmur[l] in delinquente ⁊ nõ excuſatur vt hic. heres enim delinquit qñ nõ vindicauit necẽ testatoris defuncti. aut loquimur in alio q̃ in delinquente: ⁊ tunc excuſatur vt in alijs iuribus preallegatis. ⁊ adde quod nota. ff. de petitio. here. l. heres furioſi. ℌ. ſi.

7 ¶ † Extra not. q̃ tãdiu quãdiu heres non habet testes per quos possit probari maleficium nõ dicitur in mora accusandi occisores: quia nõ debet quis ad accusandum currere. vt. j. de fal. l. ſi a te. ⁊ ℨ. de eden. l. q accuſare. ⁊. ff. de fur. l. ſciendum. niſi simulet ſe testes non habere cũ habeat. vt. l. ſi modo. eod. titu. ⁊ ideo in clandestinis maleficijs non presumitur mora heredis nõ accusantis. vt. j. eo. l. ſi ea. ⁊ cum fratrem.

1 ☞ Crimen publicum non potest intentari alieno nomine.

2 Tutoris delictum non nocet pupillo.

3 Etati est parcendum.

4 Accusatio proprie non dicitur ſi accusans nõ admittitur ad causam.

5 Syndicus vniuersitatis ꝓ vniuersitate in maioribus causis an possit excuſare.

6 Libellus est semper suſtinendus.

Dolla quidem. ¶ Sacti nõ põt heredis noie retractari ⁊ tutor accuſans de falso noie pupilli facit cẽseri pupillũ indignũ: sed ei damna refarcit necnõ ipse tutor succumbens est ꝓ sua calũnia. h. d. ¶ No. de falso transigi posse. ¶ No. ex persona heredis nõ remoueri lites cũ defuncto iam sopitas. ¶ No. ſi duplici no mine formetur libel k lus ⁊ non potest agi niſi vno nomine procedet eo noie ⁊ non alio super quo procedi nõ potest: ⁊ diuidit libellus sicut j. de accuſa. l. ſi quis homicidij. ¶ No. q̃ dolus tutoris nocet pupillo in amiſſione bonorum: ⁊ sic in pena pecuniaria. ¶ Not. l tutorem accuſare de falso noie pupilli: de calumnia tñ puniaẽ nomine proprio ſcilz criminaliter.

¶ Expectak. facit ad. q. in decisam p bal. l. l. su? quoq; ℌ. ℨz ⁊ ſi filio. ff. de here. insti. q̃ ſi here nõ vindicat nec ẽ defuncti non tñ hereditate priuat tanq̃ indign⁹ niſi pri? fuerit monit? vt vindicet: ℨz bal. hic contra.

¶ Et est ratio. facit q̃ nõ not. Bal. in aut. hoc amplij. j. de fideicom. ⁊ in. l. respublica. ℨ. ex q. causis maio. iuncta. l. titia scio. ℌ. vſuras. ff. õ leg. ij. ℨz in ℑzũ facit ter. in. c. excõicam⁹. ℌ. moueaꝰ extra de bereti. vbi in crie bereſis in quo ſiẽ tractak õ publica vtilitate ſicut in cã puniendi homicidiũ. c. cũ ſm. c. accuſatus. ℌ. ſane. de her. insti. i. vi. tñ regrik monitio. nam crimẽ bereſis eg paraẽ crimini leſe maie. vt no. i. l. ma nichęos. ℨ. de he. ideo vẽ verius tenere q̃ in casu huius gl. requiratur monitio. p no. i. c. extirpãde. h alle. ⁊ ertunc cõpetit⁹ põt vindicare. ita tenui ĩ repetitiõe mea. l. ita ſtipulatus. i pn. ff. de ver. obl. ⁊ ſali. ibi dicit idẽ qõ bal. et ſustinendo Bal. ⁊ ſali. põt reſpõderi ad ℌ. mouean. q̃ ibi non tractaẽ de pena ſponẽda iudici ſeculari vt hereticõ q̃ pena veniat applicanda fisco: ℨz tractak de pena excõicationis imponẽda iudici eo qz non expulit hereticos ⁊ iſta addebisq̃ dixi post ro. in. l. in cognitione. ff. ad fillei. ⁊ post ſali. bic ro. i. l. ſi ex legati cã. ff. de verbo. obliga. dicit q̃ fisco ſit mora reipsa. allegat gl. in. l. cũ quidã. ℌ. fiscus. in ver. inferunt. ff. de vſur.

¶ Sed nunquid. vide per bal. in. l. libelloꝝ. in princ. cum concor. ff. de accu.

¶ Aut logmur. ſcripſi post Sali. hic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Oppo. vide. ſ. in. l. qui accu. non poſ.

¶ Oppo.[a] q non licet accuſare de falſo nomine alieno. vt. ſ. qui accuſare nō poſſunt. l. ỹ. Et eſt ratio q crimen publicum alieno noie intentari nō poteſt. Sol. cōcedo. vnde hic non dicit accuſo vt tutor. ſed dicit accuſo q tutor. ⁊ ſic officiū allegāt ad neceſſitatem officỹ demōſtrandam non ad accuſationē in perſona pupilli formādam: ⁊ hec eſt vera ⁊ cōmunis opinio. Allỹ vt Richar. ⁊ Bart. dicunt q neceſſarius adminiſtrator accuſat noie domini: ſed ad penam talionis ſubſcribit ſeipſum ⁊ non dominū: quia pena talionis non formatur in perſona domini ſed in ſua. Vel dic [b] quod hic ciuiliter agebāt de falſo: quo caſu de falſo agens ciuiliter crimine ſtellionatus tenetur: ⁊ non. l. iulia nec pena falſi: et de iſta pena loquitur hic ſm Jac. but. quod eſt multum not. ¶ Secūdo oppo. [c] quod delictum tutoris nō noceat pupillo vt in. l. meminerint. ſ. vnde vi. Solu. hoc contingit hic ex genere pene q̄ non poteſt cadere in tutorē ſubaudi ſuo noie ſm Pet. ⁊ Cy. Vel aliud in iudicialibus delictis: aliud in extraiudicialib[b]: q iudicia habēt inſtar contractuū. vt. ff. de iudicỹs. l. omnē. ⁊ ad de quod not. in. l. ſi dolo. ff. ſi qs omiſa cauſa teſta. ¶ Tertio opp. q parcatur etati. vt. l. poſt legatū. ſ. etati. ff. co. Sol. hic tutor erat ſoluendo: ibi vero nō. hoc non placet. vt. l. etiam. ſ. ſi tutor vel curator iterue. vel vbi tutor fecerat de cōſilio matris ⁊ pupilli ꝓpinquor. vnde pupillus nō habebat regreſſum ℨ tutorē qui fuit in exacta diligētia: hic vō culpabiliter ad accuſandum profiliuit. Iſta eſt diuinatio: [d] tamē in ſe eſt no. q ratione conſilỹ coniūctorum prеſumitur a tutore abeſſe dolus ⁊ culpa: qō eſt notatu dignū. Tu dic vltimo q etati parcitur non ipſo iure vt hic: ſed ope reſtitutiōis in integrū: vt in ⁊trario.

d ¶ Diuinatio. vi de Bal. in. c. i. qui feu. da. poſ. ⁊ Fulgo. hic.

e ¶ Jus patronatus. Jmo. cōtra p 4 tert. in. c. i. de iure patro. in. vi. ⁊ alle. Pau. de ca. hic. ⁊ 5 ſentit Ja. bu. hic.

f ¶ Quero qñ. vi de Ange. l. qui in aliena. ſ. fin. ff. de acqui. here. ⁊ gl. l. penſ. ff. de cōſti. vi de Bal. ad qd al legauit iſtā glo. in l. ſi. C. de teſtamē. Andre. Barb. 6

g ¶ Non eſt permiſſum dño occidere ſeruum. Hoc erat olim permiſſum: ſed p cōſtitutionē Juſtiniani eſt eis poteſtas vite et necis eorum: niſi in certis caſibus denegata: vt p ipſum Juſtinia. ſ. dñorum. Cel.

b ¶ Indign[b]. vide not. p Bar. in. l. ſi. ſ. eo. ⁊ q̄ not. Bal. in. l. ſi pater. ſ. de here. inſtit. et qñ et in gbus caſib[b] ad mittāt fiſc[b]: vide hic p Jaco. de bel. late diſputantem.

¶ Unde inimicitia. ℨ habes ter. ⁊ Bar. in. l. diu[b]. de adimen. lega. q̄ le gataꝝ[i] pōt. pbare cōtra. ergo non ſufficit aſſertio te/ 7 ſtis idē dicere accuſo de mādato vniuerſitatis: qō eſt dicere accuſo noie vniuerſitatis: et dici poteſt q non: ⁊ ideo pcedit libellus. argu. ff. ad turpi. l. i. ſ. incidit. ibi mādat ⁊ nam qualitercūq; poſſit libellus interpretari ita q̄ pcedat ſufficiēdus eſt libellus. vt no. Jnno. extra de iudi. c. examinata. ⁊ maxime in criminali ratione fiſci ꝓpter publicā vtilitatē. arg. u. ff. de publi. l. licitario. ſ. quod illicite. ibi alterū vigore publice diſcipline. arg. ff. ad legē aquili. l. ita vulneratus. ibi multa aūt ⁊c. ⁊ adde qō no. p Bart. in. l. ỹ. de accuſa, quicquid tamen ipſe dicat tene quod dixi. Bal.

1 ¶ Queſtio de ſeruis qualiter poteſt haberi per heredem.
2 Heres ante hereditatem aditam non eſt dñs ſeruorum defuncti.
3 Factum debet denūtiari iudici ⁊ ad tabelliones non eſt recurrendum.

1 f g 2 3 4 5 6 7 8 9

Sea queſtio. ¶ Si ante habitā queſtionē de familia interfecti tabule ſint apte: ⁊ hereditas adita: heredes reputant[b] idigni niſi ſint pupilli. h. d. ſupple vel adulti. vt. ſ. eodē. l. minoribus. ¶ Quero quomodo[f] poteſt haberi queſtio de ſeruis per heredē. nā aliquem tor queri eſt meri imperiỹ: ⁊ pertinet ad iudicem. Reſpon. glo. q̄ō eſt verū ſi queſtio fieret in iudicio: ſed iſta eſt queſtio domeſtica que fit per heredem in domo. nam heres in hoc quoddam imperium habet. ar. ff. ad ſilleia. l. ſi certus. ℨ. ſi. ⁊ ideo ꝓtuar[b] torquere ſeruos pōt ad ſuam inſtructionē non ad punitionē: q̄ nō pertinet ad eū punitio: ſed ad iudicem maleficiorū. vt. l. penul. de cōdi. ob cau. nō enim eſt permiſſum dño occidere ſeruū[g] niſi in flagranti crimine nō ex interuallo. arg. ff. de ver. bo. obli. l. qui ſeruū. ¶ Sed doct. communiter reprehendūt hanc glo. q̄ heres ante aditā hereditatē non eſt dñs horum ſeruorū: ergo nō poteſt eos torquere licet poſſit eos verbis terrere. vt. ff. ad legē aquil. l. liber homo. ℨ. ſi ſeru[b] heredi. ⁊. l. inde neratius. ℨ. ſi. ⁊. ℨ. ſi ſeru[b]. niſi dicaꝝ q̄ hoc ſit ſpeciale. q̄ heres eſt dñs ſpe. ⁊ aliter nō patet ei via hereditatis adeunde. ſi eſſi iudicē adiret ⁊ peteret ſeruos torqueri ⁊ nollet pcedere ad torturam niſi precedentib[b] indicijs. iuxta not. in. l. quicūq; ⁊ in. l. cū ſeruum quiſpiā. ſ. de ſer. fugi. ¶ Et ſcias q̄ aduocati allegāt glo. ad excuſationē ſyndicorum q̄ ſufficiat ad eoꝝ excuſationē domeſtica inquiſitio facta p notariū ville vbi eſt cōmiſſum delictū niſi eſſet facta ſimulate. arg. ff. de vſu. l. ſi modo. Tu dic q̄ dz denunciare iudici factū et non recurrere ad tabelliones. vt. ſ. de accu. l. ſi qs ſe. ⁊ ita dico q̄ etiaꝝ facere debet heres in. l. noſtra quicquid glo. dicat. Bal.

1 ¶ Epiſtola ⁊ codicilli differunt.
2 Jnimicitia poteſt oriri ex qualibet cauſa.
3 Jndigni quidam dicuntur quia habent contra ſe voluntatem legis.
4 Heres ſcriptus nunq̄ fuiſſe vꝛ qui nō perfecta volūtate fuit ſcriptus.
5 Ademptio an dicatur perimere teſtamentum.
6 Jndigni qui carent voluntate legis ⁊ qui hominis quod eis aufertur fiſco non applicatur.
7 Jndignus efficitur qui occidit teſtatorem.
8 Jndignus an efficiatur qui vꝛorem teſtatoris occidit.
9 Frater ſi occidit patrem an ſuccedant ſequentes in gradu.

Hereditas. Hereditas non pōt adimi in codicillis. ſed ſi in eis heredes reputētur indigni hereditas applicatur fiſco. b. d. ¶ Caſus. Teſtatrix pluribus inſtitutis in teſtamento fecit codicillos vel in modum epiſtole vel tanq̄ inter preſentes in quib[b] dixit q̄ vnus ex heredibus inſtitutis erat indignus habere ſuā hereditatē: ⁊ ideo eādē hereditatē ei adimebat: ⁊ per hoc ſi ademptio valuiſſet remāſiſſet illa pars apud coheredes. vt. ſ. de impub. ⁊ alīs ſubſti. l. teſta. ⁊ per hoc videbat q̄ teſtatrix illā partē ad alios trāſmiſiſſet: ⁊ ideo dicit hic reſpōdendo imperator q̄ non valet ademptio facta in codicillis nec iure facta eſt translatio. ſcz tali modo. Sed qz teſtatrix per talē modū illū heredē reputauit idignū erit heres ex teſtamēto ſed auferet hereditas ⁊ applicabitur fiſco ⁊ a fiſco vēdicabit: ⁊ libertates in eadē epiſtola relicte petiterunt. ¶ Eſt ergo dīa inter epiſtolā ⁊ codicillos ſolum in modo loquēdi: qz in epla loquit teſtator ad modū epiſtole inter abſentes miſſe in alīs codicillis loquit non ad aliū ſiue in pma ſiue in tertia pſona loquat vt hic. ℨ. tit. i. l. i. de fideic. l. ⁊ in epla. ſm Hic. de ma. ⁊ expone textū ibi nō iure. i. non ipſo iure. teſtatrix eīm nō dixit q̄ ad aliū trāſferret. nā tūc iure fideicōmiſſi valeret trāſlatio. vt. ℨ. ti. i. l. ỹ. ℨ ſolūmodo teſtōr petit dixit hec ꝓba: nolo vel nō cōtentor q̄ talis ſit heres: quia eſt indignus[b] vel eo qz me offendit: vel eo q̄ eſt meus capitalis inimic[b]. nec eſt neceſſe q̄ teſtator ſpecificet cās inimicitie. iudicare eīm pōt ex animi ſui motu cū i re ꝓpria ſit iuſt[b] moderator ⁊ arbiter: vt. ſ. mā. l. i re mādata.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

¶ Unde inimicitia[i] hic attendit ſiue iuſtis ſiue iniuſtis rōnib[b]. arg. ff. de manu. teſt. l. teſtamēto cēturio. ⁊. ff. de adimē. lega. l. ỹ. in fi. de leg. ỹ. l. lucius. ſ. lucius. qz inimicitia volūtaria ex qualibet cā oriri pōt. ſed pbabilis inimicitia nō oritur niſi ex rationabili cā. ⁊ ideo in diſpoſitione legis nō attēditur inimicitia niſi ex capitalibus vel ex magnis cauſis orta: vt. ff. de arbit. l. licet. ¶ Modo pcedam[b] ad vlteriora. ⁊ ſcias q̄ quidā ſunt indigni eo q̄ habēt ℨ ſe voluntatem legis ⁊ nō teſtatoris. quidam aūt ſunt indigni eo q̄ habent voluntatē teſtatoris principaliter. ſecūdario volūtatē legis. Quidā vō ſunt indigni q nō habēt voluntatē legis neq̄ teſtatoris. de primis q̄ habēt cōtra ſe volūtatē legis non teſtōris: dicꝫ aut volūtas legis eſt agnitiōis ſeu acqſitiōis impeditiua aut trāſlatiua. primo caſu nō vocat fiſc[b] niſi in caſib[b] expreſſis i iure: vt ℨ. de ſecū.

ſ. de ſecū. nup. l. i. ⁊ de natu. libe. l. i. ⁊ de inceſt. nup. l. ſi quis inceſti. Secūdo caſu fiſcus. ſ. co. l. i. cū ſimi. ⁊ ꝛ indignus nolit adire tamen qz fiſco queſtum eſt ius adcundi vt dixi in. d. l. i. ſ. eo. non curat fiſcus quid faciat indignus. nā aperta eſt via fiſco: vt. ff. de cōtra tabu. l. ſi poſt mortem. in fi. ⁊ facit. l. eius qui. ℨ. fin. de iure fiſci. ⁊. ff. ſi tabu. teſta. nul. ext. l. i. in fine. ¶ De ſecundis qui habent contra ſe principaliter voluntatez teſtatoris ſic diſtingue ſm Hico. de mata. qz aut queritur de ademptione hereditatis: aut de ademptione alterius relicti. Primo caſu aut fit ademptio in eadē volūtate in qua ſcriptus eſt ante perfectionē illi[b] volūtatis aut poſtea. Primo caſu p non data habet hereditas: et ideo ipſo iure nō cōpeteret heredi ſcripto. ſed ꝓo nō ſcripto habebitur ſiue per inductionem ſiue per verba. vt. ff. de his que in teſtamē. delen. l. i. ℨ. ſi hereditatis. ⁊ de leg. i. l. ſi ita ſcriptū. ¶ Et eſt ratio qz nunquam videtur fuiſſe ſcriptus is qui non perfecta voluntate fuit ſcriptus et ante perfectionē fuit deletus vel renocatus. vt. ſ. c. l. pe. ℨ. fin. ff. de teſta. l. ſi is qui. de heredi. inſti. l. ſi ita ſcriptus. i. ⁊. ỹ. rūſo. ꝛ illa lex de his que in teſta. delentur. aliter ſit expoſita. Si aūt poſt perfectionem illius voluntatis. aut eſt facta tunc ademptio per verba. id eſt per aliam vltimam voluntatem quā fecit. aut per facta: vt per cancellationē vel inciſionem vel per peremptionem prime voluntatis. Si ꝓ verba tunc aut in teſtamento aut in alia vltima voluntate. ſi in teſtamēto aut in perfecto ⁊ completo. aut in nō perfecto. Primo caſu filꝫ ipſo iure erat adempta hoc ipſo q̄ aliam inſtitutionē fecit: vt. ſ. de teſta. l. ſancimus. ff. de inuſto teſta. l. i. Secūdo caſu. ſ. in non perfecto tūc non valeret qz ꝓo non facta habet adēptio: vt in. l. ex parte. ff. de adi. leg. ⁊ eſt rō: vt. ℨ. co. l. pe. in fi. ⁊ inſtitu. quib. mo. teſt. inſtr. ℨ. ex eo. ¶ Hoc aūt fallit in quatuor caſibus. Unus eſt. ſ. de teſta. l. hac cōſultiſſima. ℨ. pe. ⁊. ff. de inuſt. te. l. ỹ. Secundus eſt in e. l. ỹ ff. de inīuſt. teſta. Tertius eſt. ff. de teſta. mili. l. cius militis. ℨ. fina. Quartus eſt[a]. ſ. de teſta. l. ſancimus. ¶ Si aūt fiat in alia vltima voluntate ſi non eſt perfecta nec cōpleta tunc nullo mō valet: vt. d. l. er parte. ⁊ in cōcor. ſ. poſitis. ſi aūt eſt perfecta aut ſimpliciter aut directo ⁊ tunc non valet. [b] vt hac. l. in prin. ⁊. ℨ. ti. i. ⁊. ỹ. ⁊ inſti. de codicil. ℨ. hereditas. aut per verba precaria ⁊ tunc valet vt. ℨ. ti. i. l. ỹ. aut de notando heredem indignum ⁊ tunc datur fiſco vt hic. Si aūt fiat ademptio ꝓ facta: i. per peremptionē prime voluntatis: aut perimit totum teſtamentum vel ſigillationes ⁊ ſubſcriptiones: tunc videt voluiſſe decedere inteſtatus qz talis pemptio non magis ad inſtitutionē q̄ ad legata referri pōt ⁊ ideo vocant[c] legitimi vt. ſ. de teſta. l. noſtrā. ⁊. ff. de teſt. l. ad teſtiū. ℨ. ſi ſigna. ⁊ ſi tabu. teſta. nul. er. l. i. ℨ. pe. de his q̄ in teſta. delē. l. ſi. Aut nomina heredū tm̄ peremit vl̄ induxit: ⁊ tunc ſi quidē aliqua deleuit ⁊ aliqua nō: intelligo q̄ illos ſolos voluerit eſſe heredes quorum noīa non deleuit. ⁊ iſti quorū noīa ſunt deleta videant nunq̄ fuiſſe ſcripti[c] ⁊ eoꝝ portio remaneat apud coheredes vel ſubſtitutos cum ſuo onere legatoꝝ vt colligitur. ff. de his q̄ in teſta. delen. l. ỹ. ℨ. de leg. ỹ. l. ſi titio. ℨ. iulianus. ¶ Si aūt induxit omnia nomina heredū ⁊ non lega. ſi quidem dixit ⁊ expreſſit qō volebat ſolūmodo vnius odio pſone adimere: et tunc eſt idem quod in ſuperiori proximo caſu quia videtur quodammodo p errorē vel inuitus aliorū nomina induxiſſe. vt. d. l. i. ℨ. ſi. ¶ Si aūt nihil dixit intelligit voluiſſe qō hereditas nō perueniat ad heredes ⁊ legata ⁊ alia relicta debeantur: ſed hoc eſſe non poteſt niſi hereditate heredibus ablata vt indignis ⁊ peruenīente ad fiſcum: qz fiſcus tenetur ſolue re legata: vt. ff. ad ſille. l. cum fiſco. ⁊ ideo intelligēdū eſt teſtatorē hac rō induxiſſe noīa heredū. ⁊ ita peruenīat ad fiſcum cū ſuo onere vt. ff. de his que in teſt. delen. l. prima. ¶ Hec ad predicta obſtāt q̄ dixi de his que in teſta. delen. l. fi. vbi dicitur q̄ probādū eſt p legitimos teſtatorem voluiſſe decedere inteſtatum qz ibi ꝓpterea probāt legitimi qz in pluribus[b] tabulis erat ſcriptū teſtū et teſtator vnū cancellauerat tm̄. ¶ Ubi aūt q̄rit de adēptione alteri[b] relicti: tūc aut ſit in eadē volūtate in qua erat relictū. ſ. ante eius perfectionē ⁊ cōſummationē: aut poſtea. Primo caſu ſiue verbis ſiue p inductionē ſiue p quēcunq; modū fit facta ipſo iure re legatū nō vꝫ ⁊ ꝓ nō dato habet: vt colligit. ff. de le. ſ. l. ſi ita ſcriptū. ⁊ de his que in teſta. delen. l. i. ℨ. ſed ⁊ ſi legitimi. Si aūt poſt cōſummationē illi[b] volūtatis fiat adēptio tūc aut in volūtate ſolēni ⁊ perfecta: et tūc ipſo iure nō debent. ſiue in alio teſtamento ſiue codicil. vt. ff. de adi. le. l. ỹ. ℨ. cū titio. ⁊ inſtitu. de adimē. lega. circa princi. ꝛ gl. dicat ꝓ exceptionē ſi fiat in codicil. vt no. in. d. l. ſi ita. Aut in nō pfecta: ⁊ tūc per exceptionē. vt. d. l. ex parte. de adimē. leg. aut ꝓ inductionē aut aliā q̄cūq; tacitā volūtatē: ⁊ tūc eodē modo ꝓ exceptionē tollit: vt. ff. de adimē. le. l. ỹ. ℨ. i. ſequē. ⁊ de his q̄ in teſta. delen. l. i. ℨ. ſi cōſulto. In libertate tamen eſt ſpeciale q̄ ꝛ inducak nomē ſerui manumiſſi: preſumitur in dubio nō adēpta libertas: vt. ff. de his que in teſta. delen. l. ỹ. ℨ. ſi. ¶ Se quitur videre de indignis tertio modo ſcz quia carent volūtate legis et hominis: ⁊ tūc qz hereditas eis ipſo iure nō deferꝛ nō ptinet ad fiſcuz: vt. ſ. de heredi. inſti. l. ſi pater. Et vnum ſcias q̄ qdā ſunt indigni odio tm̄ ſui. ⁊ de his dictū eſt ſuperius. Quidam ſunt indigni mixta ratione odij eoꝝ ⁊ alterius fauoris: ⁊ tūc qō eis auferꝛ nō applicak fiſco. ſed ei aſſignak cui lex fauere voluit: vt. ℨ. de leg. l. penulti. Sunt quidā alij indigni ⁊ excluſi oīno a iure ſuccedēdi. ⁊ p iſtos nō aperiꝛ via fiſco: ſed alīs ſucceſſoribus vt. ff. ad tertul. l. ỹ. ℨ. videndum. nā cū in perſona coꝝ ipſo iure nō cadat hereditas: qz nec re nec nomine ſuccedunt. nihilominus

poteſt ab eis extorqueri per fiſcum: quia regula q̄ dicit quod aufertur ab indigno applicatur fiſco: vt. ff. de inoff. teſt. l. papinianus. ℨ. meminiſſe. fundatur in ratione que dicit qō turpia lucra ſunt extorqueda ab heredibus: vt. ff. de cal. l. in heredē. vbi ergo ipſo iure nō lucrat: ibi nihil extorqueri poteſt. Et predicta ſunt bene notāda ⁊ illumināt tibi intellectum ſup materia huius legis: cuius apparatum per quatuor contraria ordinabis: vt

7 hic per Cy. ⁊ Jac. but. ¶ Extra quero nūquid occidens teſtatorem ſit indignus. et dic qō ſic tamen licet hereditas poſſit ab eo auferri tanq̄ ab indigno: nihilominus anteq̄ fiſcus auferat ipſe eſt heres cum effectu ⁊ actiones exercet hereditarias qō intelligēdū eſt interim. ſ. anteq̄ fiſcus auferat ſcdm Hic. de mat. vt colligit ⁊ no. ſami. ber. l. bis conſequenter. ℨ. i. ⁊ ideo ibi dicit non denegari actiones hereditarias. qō intellige interim: vt. ſ. Jtē ſi legitime defuncti occiderit. ff. de bo. dam. l. cū ratio. in fi. Si aūt nō occiderit ſed vulnauerit videt q̄ ſuccedat efficaciter: et quo non reperiꝛ exheredatus: vt in auc. vt cū de ap. cogn. ℨ. cauſas. ⁊ argu. ſ. de reuocā. dona. l. ſi. ¶ Sed quid[d] ſi qs nō occidit teſtatorem ſed eius vxorez vel liberos. Reſpondeo eum eſſe indignū. tex. eſt no. in. d. l. bis cōſequēter. ℨ. ſi aūt occidit fratrē teſtatoris dic vt in. c. i. de eo q̄ interfec. fra. domi. ſui. colla. ꝛ. ¶ Et no. qō Bar.[e] dicit in. d. l. cū ratio. in fi. q̄ ſi ſunt duo fratres[f] ⁊ vn[b] interfecit patrē q̄ portio ſua nō cōfiſcatur ſed fratri applicak. ſed male loqtur ⁊ cōtra caſum dicte legis: bis cōſequenter. ℨ. i. nā ſi applicatur ſibi: ergo cū uctus diuiſorio poſſet exigere de iure ſuo. qō eſt cōtra illum tex. ¶ Non ob. aut. bona damnator. qz hic non venit fiſcus ratione capitalis cōdēnationis: ſed rōne indignitatis. Et not. q̄ ciuitates non habent hoc ius applicandi ſibi. qō ab indigno eſt auferēdū: vt. ℨ. de bo. vac. l. j. lib. x. ¶ Ultimo vide Bar. in. l. ſi. ff. co.

On oportet. Qui expenſas funeris c nō facit vt iuſſit teſtator nō reputatur indignus. et vide. l. medico. in fine. de auro ⁊ argen. lega.

1 ¶ Minores de morte ſuorum ꝓpinquorū poſſunt accuſare. e

2 Mandatores ⁊ interfectores debent accuſari.
3 Appellatio vni[b] nō ſuſpendit penam alterius.
4 Appellatio in cauſa capitali debet exprimere cauſam appellationis.
5 Appellationis cauſa ab interloquutoria eſt exprimenda.
6 Sequeſtratio in cauſa appellatiōis eſt pbibita. f
7 Appellatiōis cauſas inſerere nō eſt neceſſe ſi iniquitas per appellationem detegatur.
8 Sententie vis plus ponderari debet q̄ nomen.
9 Cauſe ſi plures ſint exprimende ſit in appellatione ſuffi cit vnam probare.
10 Minor ſi effect[b] eſt maior iſpiciēdū eſt ꝓncipiū.
11 Diligentia non prodeſt in quibuſdam ſi omittatur vnus ex malefactoribus.

Jnoribus. Crimen inuti le mortis non obꝛicit minoribꝰ ⁊ q accuſauit dz cām appellationis proſequēdam ad qō maior aſtringit. hoc dicit. ¶ Mo. minores admitti ad accuſandū de morte ſuorum ꝓpinquorum vel teſtatorum. ¶ Secundo no. eodem libello accuſari interfectores ⁊ mādatores. ſic. ℨ. ſi reus vel accuſa. l. i. ⁊ no. ℨ. de accuſa. l. qui de crimi. ¶ Tertio no. qō appellatio vnius penā alterius nō ſuſpēdit. g

4 ¶ Quarto no. ex textu ibi cauſam appellationis ⁊c. arg. qō ille qui appellat in cauſa capitali. tenetur exprimere cauſam in appella. ſic extra de appel. c. vt debitus. qō nō placet gl. qz in appel. a diffinitiua non eſt neceſſaria expreſſio cauſe: nec habet dicere ſup quo vel quare grauetur: vt. ff. de

¶ Quart[b] eſt. no. ꝓ intellectu. d. l. ỹ. ⁊ ſimilem. C. de le. ita tenet hic Ange. ⁊ ſm hoc dicit ſe limitare. l. ſeruo la. ⁊ ſm iſtā partē cōſulo bodie apud rhegiū. vide bal. vbi ſingula. loquitur in auc. ex cā. et alleg. Jac. de bel. qui decidit ſingulariter iſtā. q. ⁊ pro intellectu eorum q̄ hic dicuntur vide Ja. in addi. Spe. in ti. de inſtru. edi. ℨ. cōpendioſe. vid bal. in. l. i. ſ. de here. inſti. Ain. bar.

¶ Men valet. niſi alteri det. nīſi de tur directo qz tra hit ad fideicō. l. cū quis. ℨ. ſeiā. ff. de leg. ỹ. ⁊ ibi expoſe dixi. no. Jmo. i. l. j. cū. l. ſeq. in fi. ff. ō imiſt. rup. et irri. teſt.

¶ Scripti. vide p Ful. hic.

¶ Sed qd. vide bar. in. l. codicil. ℨ. morte. ff. de le. ỹ.

¶ Et nota quod Bar. vide Bal. i l. cā quā. j. de fideiuſ. ⁊ vide qō not. Bal. in. c. i. ℨ. ſimiliter. quibus mo. feud. amit.

¶ Fratres. qd ſi frater occidit fratrem an ſequētes in gradu ſuccedēt vel ſi filius occidit patrem an nepos ſuccedat. vide bal. in. l. cā quā. j. de fi decō. ⁊ ibi etiā tangit de eo qō dixit Bal. cōtra Bar. ſed bar. videt aliter dicere quā bal. in. d. l. cā quam.

¶ Suſpēdit. vi Bal. in rubri. j. ſi vnus ex pluri. et ſcripſi poſt Fulg. hic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cõfesso. vide Bal. i. l. iũ. j. quo. ap. nõ reci. dixi post Bar. i. l. iũ. ℌ. gd cõ. ff. de ap. ⁊ bal. in. l. j. in fi. s. de lit. cõtest. p moderni. l. fi. ℌ. iussus. ff. õ ap.
b ¶ Exprimẽda. vide Bal. in. l. cos. ℌ. finaũt. j. de ap. ⁊ in. l. edita. de cdẽ.
c ¶ Hec ẽba. Et vide bal. i. d. l. si qs puocatiõe. vbi pulchre loquit. An. b.
d ¶ Grauamine, vide bal. in. l. terminato. de fruct. ⁊ lit. expẽ. ⁊ potest esse ratio huius dicti quia quando iudex a cõi iure recedit in snia requirit expressio causę vt no. Spec. in tit. de sent. pla. ℌ. q̃liter. versi. veraz ⁊ ver. seq. ⁊ Lano. ℌ in. c. sicut. extra de re iudic. ergo non est necessaria ap. ff. de appel. l. fi ex pressim.
e ¶ Iniquitas. facit quod no. Bal. in. l. per hãc. j. de d tẽpo. app. p Ant. de but. in. c. vt de bit⁹. extra de appel. et Domi. de sancto Bemi. i. c. cordi. de ap. in. vj. 6
f ¶ Debet intelligi. Sed quãdo est iterloquutoria q̃ habet vim diffini 7 tiue appellat ita e diffinitiua ppter duo. Primo q̃ f iudex est functus officio suo. Secundo quia imponit finez cõtrouersie. puta si iudex pronuntiat appellationez desertã. vel 8 nõ esse rite appel- g latuz vel non potuisse appellare: vel appellationi nõ esse deferẽdũ. nã hec est interlocutoria: vt. l. fi pre 9 sens. ℌ. quomodo et quando iudex. Item iudex absoluit ab obseruatione iudicij. vt no. Barto. in. l. titia. de accu. Item quando fit prece- ptum cõtra confitentẽ in iudicio non pendente iudicio. nam non est pro prie diffinitiua sed tertia species. vt no. glo. iũ. q. i. in summa. ⁊. c. dudũ. el. ũ. de elec. Item in scõo decreto quod dicitur interloquutoria. vt no. Bar. in. l. fi in fi. ta. ℌ. si forte. de dam. infect. habet tamẽ vim diffinitiue: q̃ imponit finem cõtrouersie vt tenet Abb. ⁊ Jo. an. in. c. puenit. el. ũ. de appa. ⁊ hic Bal. ⁊ do. Pe. de anch. i. l. iũ. ℌ. fi. de appel. ⁊ do. Anto. in prealleg. c. peruenit. ⁊. c. si a nobis de app. ⁊ bene facit. l. si pecuniã. j. de re iudicata. iuncta gl. vbi a precepto appellatur sicut a diffinitiua. q̃ a snia precepti actio oriat. vide. do. Ant. i. c. i. ⁊. s. de offi. dele. ⁊ q̃ snia precepti sit interloquutoria. vide glo. in auf. de here. ⁊ fal. ℌ. si qs vero implens. ⁊ in. ℌ. bis cõsequẽter. ⁊ ibi Ang. Et an oriat actio in factũ vide gl. l. sancimus. s. de nup. ⁊. l. fi. ℌ. necessitatẽ. j. de bo. que lib. ⁊. l. si postu lauerit. ℌ. si liber homo. ff. de adul. ⁊ in. l. si quis immissum. ff. ne vis fiat ei. ⁊ vide gl. in cõtrarium in cle. fi. de app. And. bar.
g ¶ Interloquutoria mera. vide glo. fin. in. c. fi. in ver. inanes. de elect. in vj. ⁊ do. de rota decisio. cccxiij. ⁊. cccc xxxiij. fallit hec interloquutoria qua pnuntiat appellari nõ posse ℌm Bal. in rub. j. ne lice. ter. puoca. et cum Bal. trãsit etiã Pet. de anch. in. l. iũ. ℌ. fi. ff. de ap. ⁊ Spec. in titu. de app. ℌ. in quib⁹. ver. sed nunqd hoc. in fi. ⁊ Fede. de sen. in cõsi. xcviij. ⁊ Lud. ro. in cõsil. ccxix. sed Anto. de but. in. c. puenit. hic alle. refert q̃ contrariũ tenet Archi. l. c. cupientes. in v. plenã. ⁊ ibi Jo. de imo. in ver. priuatis. de elect. in. vi. ⁊ plus nõ dicit do. Anto. vide aliqd per Imol. in. l. v. in prin. ff. de ver. ob. do. de rot. cõclu. lxxxiij. tenẽt idem q̃ Joan. and. ⁊ refert do mi. Anto. in. c. tua nobis. extra de app. aliqd scripsi post Imol. in. l. iũ. ff. de app. reci. ⁊ aliqd per Ro. in. d. l. v. in prin. v. charta. ⁊ in. l. j. in fi. ff. de re iu. Bal. in. l. iusiurãdũ. ⁊ ad pecunias. ff. de iureiur.
dicit idem q̃ hic. ⁊ vide Ro. in. l. v. in prin. eo. titu.
b ¶ Querit glo. Anto. hic dicit istam glo. nõ habere sociã in iure nisi gl. in. l. j. hic alleg. et vt. j. de ap. l. amplioꝛẽ. in prin. ⁊ nisi in his que pertinẽt ad cõsequentiam: vt. j. quãdo pꝛouo. non est necesse. l. omnẽ. Deinde vides q̃ ille qui videtur ppꝛio nomine accusare tenetur etiam psequi appellationẽ aduersarij: ⁊ sic est magis astrictus vincendo cẽ succumbendo: quod est mirum. vt. ff. ad sill. l. ppter veneni. ℌ. fina. ⁊ est ratio: quia autoꝛitas sententie eũ excusat quãdo succumbit. arg. ff. 10 de cuic. l. herennius. ℌ. caia. ¶ Querit glo. b hic b quid si minoꝛ factus est maioꝛ ⁊ respõdet inspici principium cum semel ei acquisitum sit ius libere ⁊ absq; onere vindicte. no. in. l. j. s. in quib. cau. in integ. resti. nõ est necesse. ⁊ alle. gl. ℌ. illud. in aut. cõsti. que de digni. Sed forte istud nõ est verum. dicit emꝰ Odof. q̃ lz nõ puniat ex primitiua additione: quia minoꝛ: tamen ex consequenti negligentia videtur debere puniri: vt. j. eo. l. fratrẽ. ⁊ interdum sequens negligentia euacuat precedẽtem diligentiam: vt. ff. de damno infe. l. fi sinita. ℌ. illud. ⁊. ℌ. si quis metu. ℌ. fi. pꝛo hoc. ff. depositi. l. plane.
¶ Nec ob. quod dicit de priuilegio q̃ debet esse mensura: quia illud locum bz in priuilegio: quod non habet aliquid certum in sui causam fi. Priuilegium vero datum minoꝛi etati habet ipsam minoꝛẽ etatẽ pꝛo sui causa fi. ⁊ ideo finitur causa finita: vt. ff. de leg. ℌ. l. titia. ℌ. j. ⁊ ibi no. ⁊. ff. õ admi. tu. l. maxime ℌm Oldra. Tuteneas gl. nam aut etas respicit aliquid ex tractu tẽporis disponẽdum: ⁊ tunc ex varietate tẽporis variatur effectus: vt. ff. de condi. ⁊ demon. l. pater. ℌ. conditionum. ⁊. ff. de excu. tu. l. nõ solum. ℌ. libertus. Aut respicit aliqd ex vno instanti deferendum vel radicãdum. ⁊ tũc inspicit initiũ tẽporis: vt. s. si adu er. deli. l. fi. ⁊ hic. nam hec. l. nõ distinguit vtrum postea sint facti vel fiãt maiores necne durat igitur etatis priuilegium tam infirũ etiã post etatis 11 i excessum qõ est no. ¶ Ultimo[i] collige ex hac. l. arg.[k] expressum q̃ q̃n ad idẽ maleficiũ perpetran k dum plures interuenerũt q̃ eque punitur syndicus qui omittit vnũ ex eis denuntiare acti nemi- nem denuntiasset: ⁊ sic nõ pdest diligẽtia in quibusdam si vnus ex malefactoꝛibus omittatur: et est questio per Dy. in simili disputa.

7- Qui nõ est in culpa nõ l debet esse in pena. h. d. ¶ Ho. q̃ nõ imputatur[l] alicui si facit quod potest. im m spicieda enim est volũtas legis si potest: q. ad impossibile[m] nemo tenet: vt. ff. de cõdi. insti. l. q̃ sub cõditione. ℌ. quoties. ⁊ hoc facit nõ solũ ad excu- sationem[a] heredũ qui nõ puniunt si malefactoꝛes reperiri nõ pñt vt hic. ⁊. ff. eo. l. in cognitione. ℌ. et ad excusationẽ syndicoꝛ q̃ excusant si malefactoꝛem inuenire nõ potuerũt: vt. ff. e. l. i. ℌ. occisorũ. p Bar. ⁊ etiã facit ad excusationẽ iudicum si nõ potuerũt ferre snam infra tps statuti: vt not. per Cy. in. l. i. j. qui accusa. non pos. Et ad excusationẽ ville si nõ ccpit malefactoꝛes: q. erãt fortio res: vt no. in. c. fina. de peñ. lib. vi. q. nõ dz impossibile alicui iniungi. vt. ff. de excusa. tuto. l. titius. ℌ. fi. ⁊. ff. de oper. lib. l. ea demũ. ⁊ facit. ff. qui ⁊ a qui. l. prosperit. ℌ. vj. ⁊. j. de adul. l. fi.
b ¶ Falsum. vide ⁊ p Bart. in. l. post legatũ. bic alleg. 1 2 ¶ Instrumẽtum falsum fi consiteatur esse verũ cõfessio non nocet si fuerit repꝛobatum.
3 Instrumẽtum q̃ius ad pbandũ non fit sufficiẽs confessio tamen remanet sufficiens.
4 Instrumentum q̃ caret die ⁊ consule fi consitea tur esse verum pꝛeiudicat consitenti.
5 Infringens scripturam an ex ea niti possit.
6 Liti renuntians non dicitur succumbere.
7 Penitẽtia an habeat locũ in cã appellationis.
8 Testis nõ citatus spõte testificans dz suspectus.
9 Indignus qs nõ dz reputari vbi non est in dolo.

A Lia causa. Delictũ pfisten tie purgat p de- fisitiã. h. d. Et est bñ notãda hec lex q̃ il- le qui dicit instrm falsum[b] potest penitere ⁊ dicere ipm esse verũ ⁊ agere ex ipso. Econtra autẽ ille qui dicit instrm verũ nõ potest postea ipsum dicere falsum esse fi instrm cõsistit in facto pꝛopꝛio opponẽtis: q. bz duo cõtra se. l. testimonium scripture ⁊ cõfessionẽ ppriã in facto ppꝛio. ar. j. quo. app. nõ reci. Labstinendũ. ⁊. l. fi. extra de diuoꝛ. c. ex literis. Si autẽ instrumentum cõsistit in facto alieno tũc lz falsum diceret q̃ vult pbare errorẽ: vt. j. e. l. post legatũ. in pn. ⁊ facit. j. õ fal. l. ⁊ fi a te.
b ¶ Instrumẽtum falsum. No. q̃d dicit instrm falsum põt penitere ⁊ dicere illud verum ⁊ agere ex ipso. vide ¶ elegãter no. bal. l. post legatuz. eo. ti. vide Jnn. in. c. cum olim. de cẽsi. bal. l. i. ff. de eden- 1 do. And. bar.
¶ Quero nũquid ille qui pducit instrm ad ali quã sua intentionẽ fundãdam vel coadiuuãdam videat cõsteri instrm esse verũ. dicit Jnno. q̃ fic. nã pductio instrumẽti bz vim cõfessionis facte p verbũ credo. tamẽ si appareat cõtrariuz illud q̃ credidit discredere potest ⁊ recedere a tacita con- fessione: vt no. Jnno. extra de excep. c. cũ venerabilis. ⁊ extra de cẽsi. c. cum olim. ⁊ sufficit q̃ pbatio[c] excludat instrm. nam eoipso includit tacitam cõfessionẽ q̃q̃ in expꝛssa cõfessiõe oporteret q̃ allegaretur. erroꝛ. ar. j. fi pen. app. l. iũ. ⁊. ff. de adul. l. si adulteriũ cũ incestu. ℌ. idẽ pollioni. ibi si erroꝛ allegeꝛ. ⁊ lz quilibet pducens pbationẽ testiũ vel instrumẽtoꝛ pꝛesumatur eã producere bona fide ⁊ p veritate ⁊ credere eã verã qui ita iurauit per sacramẽtum calũnie: vt. s. de iura. calũ. aut. in isto tũ secus est in excipiẽte: q̃ videt credere hoc solũ sc. q̃ aduersarius possit excludi nõ aũt videt cõfiteri habitũ pꝛecessisse ad quem seruãduz tendit exceptio: q. excipiẽs intẽdit nõ solũ pꝛiuare habitũ si quis est: sed pꝛorsus remouere agẽte quocũq; modo: q. nunq̃ excipiẽs videtur se astringere nisi sub tacita cõditione. l. si actoꝛ pbauerit de intẽtione sua: vt in. c. exceptionẽ obꝛiçies. de regu. iur. in. vi. sed Bar. in. l. nõ vtiq;. de excep. dicit q̃ ímo videt cõfiteri narrata per actoꝛem in facto si actoꝛ cõfiteat narrata per reũ in exceptione. vbi gratia. opponit actoꝛ exceptio pactiõe nõ petẽdo ⁊ petẽdo: fatet actoꝛ pactum de nõ petẽdo ⁊ replicat de pacto petẽdo. Certe hic sunt tria. s. actio. 2 fessata per reũ: ⁊ exceptio: cõfessio p actoꝛẽ nõ restat; discutere nisi sup replicationẽ: vt. j. de excep. l. si qdẽ ℌm Bart. Si aũt actoꝛ nõ adheret exceptioni: q̃ lz negat exceptionẽ simpliciter tũc nullũ admini culũ exceptionis cõceditur. ar. de testi. l. fi. quis te stibus. ⁊ ideo oportet q̃ fundet originẽ petitiõis acsi nõ fuisset exceptũ. ¶ Alij dicũt q̃ nũq̃ re videt cõfiteri licz actoꝛ velit inherere exceptioni. tum q. volũtas agentis nil diſponit in voluntate excipictis q̃ est perimere ⁊ negare intentionẽ sui aduersarij. tuz q. adhesio actoris nõ põt mutare naturã exceptionis: tũ q. actoꝛ nõ confitet pꝛout
c ¶ Probatio. no. ad. l. si adulteriuz cum incestu. ℌ. idẽ pollioni. ff. de adulte. scz q̃ in 2 fes- sione erronea suffi cit fundare in erro re lz nõ allegetur.
d ¶ Exceptioni. an reus excipiens videatur cõfiteri. vide Bald. in. l. iũ. ℌ. d qñ fis. vel prima. et gl. sing. in. l. sanci- mus in auf. de exhi. re. vide que no. ad Barto. in. d. l. vtiq;. vbi plene re misi de rei ven. in c. venerabilis. de excep. And. bar.

excipit: ⁊ sic non est verũ q̃ approbet exceptionẽ imo impugnat eam. et sic non dz ex ea reportare fructũ: q. releuat per eius obiectũ ab omne pꝛobãdi q̃d est verius. ⁊ adde q̃d no. per Bar. in. d. l.
2 post legatũ. in prin. ff. eo. ¶ Item adde dictum
e Jnno. q̃ si exꝛesse cõfeꝛ instrm[e] falsum esse ve rũtamẽ repꝛobato instrumẽto tãq̃ falso confessio mihi nõ nocet: q. nec naturale nec̃ ciuile bz fun- e damẽtũ cui possit cõfessio inherere: vt. s. de pba. Lcũ pꝛecib⁹. ibi nec ad nomẽ ⁊c. ⁊. j. de fal. l. ab ini tio. ⁊ hoc est verũ si 2 fessio instruit veritatẽ instru mẽti: secus si veritatẽ negotij sup quo cõfectũ est instrm. nam nõ sequitur est falsum instrumẽtum ergo est falsus cõtractus: vel testiũ cum possit cẽ instrm falsum et negotium verum: vt. j. si ex fal. instru. l. iũ. ℌ. fi. hanc ergo rõnẽ pondera. nã si fal sitas instrumẽti nõ infert necessario vel verisimi- liter in falsitate confessionis valet confessio tanq̃ f separata. si autẽ veritas[k] cõfessionis nõ põt oziri f nisi ex veritate instrumẽti: vt q. quis 2 fitẽr factũ ex eo q̃d ita cõtinet in instrumẽto vel pꝛout cõti net in instrumẽto vel positoni facte de instrumẽ to risdet credit tũc destructo instrumẽto destruit cõfessio: q. terminus ad quem fit relatio nõ inue- nitur in rerũ natura: ⁊ natura relationis est q̃ re quirit duo extrema: vt. ff. de cõdi. ⁊ demon. l. in te stamento. ⁊ eo. tit. in. l. i. ¶ Sed pone[s] q̃ quis 3 cõsitẽr ẽa esse ea que 2tinẽtur in quodã instrumẽ g to deinde apparet q̃ instrumẽtũ est nõ solẽne nũ- quid dicta cõfessio pꝛeiudicet cõsitẽti: dicit Jnn. g q̃ sic: quia licet instrumẽtũ nõ sit sufficiẽs ad pro bandum. tamẽ cõfessio rata manet etiam si cõfes- sio nõ fiat absolute sed p relationem ad instrumẽ- tum nã hic veritas est tam in instrumẽto q̃m in cõ fessione. Solẽnitas vero est in cõfessiõe licet non in instrumẽto. ergo valet cõfessio ℌm Jnno. ar. ff. 4 õ 2 sti. pec. l. i. ℌ. debitũ. ¶ Attẽde hic. nã si ego cõsiteoꝛ me nudo pacto ꝓmisisse nõ credas q̃ ex ista cõfessione oriat actio[b] cũ qualitas facti nõ tẽ b dat ad agẽdũ. item si consiteoꝛ q̃ testato: fecit te stamẽtũ nõ solẽne vel q̃ postea apparet nõ solẽ ne nõ credas q̃ mihi pꝛeiudicet: vt. ff. de 2 di. in b de. l. iũ. vnde dictum Jnno. dz intelligi qñ solẽni tas respicit instrumẽtum sed nõ respicit negotiũ principale. nam si cõsiteoꝛ instrumẽtũ esse verum q̃ caret die ⁊ cõsule mihi pꝛeiudico: q. vi 2 fessio nis adiũcta cũ scriptura: talis scriptura p publi ca ⁊ solẽni habeẽ: vt. s. de fide instru. aut. ad hec. Si autẽ cõsiteoꝛ testamẽtum nõ solẽne esse veruz mihi nõ pꝛeiudico q. ad essentiã rei tũc non suffi cit veritas sine solẽnitate: vt. j. de fide iuf. l. fi veri tas. ¶ Ex pdictis habemus an infringẽs scri 5 ptura possit ex ea niti. ⁊ facit. ff. de acq. here. l. q̃si tum ⁊ cõtra an cõsitẽs scripturam possit eã vlte rius impugnare. ¶ Deinde vides q̃ bz locum penitẽtia: q. lex vltra procedit alias nõ bz locum penitẽtia: vt notatur. ff. de in ius vocã. l. quãuis. 6 ⁊ dixi. s. de transactio. l. fi qs maioꝛ. ¶ Ultimo i not. q̃ ille qui renuntiat liti non dicitur per dere sine succumbere[t] pꝛopꝛie loquẽdo sed dicit desi stere. ⁊ ista sunt valde diuersa q̃ tenemẽti perpe i tuo. ¶ Extra quero[k] nũquid in causa appella- i tionis habeat locũ penitẽtia. ⁊ si quidem appel lauit reus cõtra quẽ de falso agebatur constat q̃ bz locũ penitẽtia actoris. ⁊ est ratio: q. per talem k penitẽtiam iudicatum infirmatur: vt. ff. de bonis liber. l. q̃ cũ maioꝛ. ℌ. accusasse. Si vero appella uit ipse accusatoꝛ. tũc quia desistendo sentẽtia cõ firmatur. ergo sequitur quod vsq; ad sentẽtiã per seuerauit: vt notatur. ff. q̃ metus cã. l. si cuz excep tione. ℌ. hec aũt actio. ⁊ ideo penitẽtia nõ pdest. Vel dic q̃ indistincte pdest: q. appellatio rescin dit pronũtiatum: vt. ff. ad turpillia. l. i. in fin. ⁊. ff. ad legẽ falcidiã. l. in ratione. ℌ. cum quidã. vbi di citur. q̃ si relegat[y] cui erat adẽpta dimidia pars bonorum appellauit: ⁊ decessit: q̃ bz heredẽ in solidũ vigore appellationis rescindentis pronũ ciatũ: ⁊ q̃ heres eius tanq̃ sperãs victoriã dicit habuisse animũ adeũdi insoliduz. ⁊ iõ mero iure tãq̃ heres tenẽt insolidũ ad legata. sed de equita

¶ Instrm. vide p Anto. de but. in. c. fi. post medium ex tra de confes.

¶ Veritas. si con fessio nititur in in strumento destruc to instro destruitur confessio. vide bal. l. absentis. s. si cer. pet. allega. ca sum fingu. in. l. lu cius. ff. de constit. pec. And. bar.

¶ Sed pone. sed qd si qs confitetur scripturam pꝛiua tam: sed negat de bitum dic q̃ licet scriptura nullam habeat solennita tem legis scriptu ras ℌm intellectuz bu. et Bart. ibi. j. qui potio. in pig. hab.

¶ Actio. etiam si iuramẽtum inter uenerit in hac con fessione ℌm Bal. i l. j. de fideicõ.

¶ Succumbere. vide Bar. i. l. post legatũ. ff. eo.

¶ Extra quero. vide per Bald. in c. i. ℌ. porro. ad fi. q̃ fuit prima causa benefi. amitten. et ponit etiã Cy. bic in fi. Pau. de cast.

Universidad de Deusto
Biblioteca

te dicitur si sententia cõfirmatur vt nõ teneatur
soluere nisi p rata.i.dimidia. Si eñ appellatio
non,rescinderet pnuntiatum.tũc etiam de mero
rigore nõ teneẽ nisi pro rata:cũ post cõdemnatio
nem fiscus dicatur creditor.ꝛ bona confiscata ha
beant loco eris alieni.vt ibi ter.no.dicit.facit ẽt
ad hoc supra qõ incausa appellatiõis possit mo
ra ꝛ culpa purgari qõ not.in.l.i.in princip. ff.de
actio.empti. Et si dicat qõ sententia confirmat:
concedo sed beneficio desistẽtis a lite improba.ꝛ
ideo parcit desistenti.vt.ff.de iudicijs.l.destitisse.

a ¶ Purgari.viõ. plene p imol. in.l. si insula.ff.de ver. obliga.

8 ¶ Item ꝛ revocat in dubiũ de teste qd est qõ
b dicitur.ff. eo.l. post legatum.§.is vero.qõ testis
sponte testificãs est indignus.dicũt quidã quod
sponte dicit testimoniuꝫ si deponit non citatus.ꝛ
arguunt ex illa glo.qõ valet depositio testis non
citati.imo certi in testib⁹ qui nõ cogũtur inuiti.
dicit Ly.qõ hoc debet scribi in actis:vt ipse not.
ff.de epis.ꝛ cle.aut.presbyteros.Bar.etiã dicit p
non est de necessitate p testis citet.sed Ja.de bel.
in aut.de testi.§.fivo ignoti.dicit tale testimoniũ
nõ valere ad hoc.ff.de epis.ꝛ cle.l.presbyteri. Tu
dic p gl.q̃ est in.d.§.is vero.nõ cogit nos dicere
qõ,ibi deposuerunt nõ citati nam certe testis q̃ hꝫ
excusationẽ ꝫ citet.dicitur tñ spõte deponere qr
non allegat suũ priuilegium.tuncvero dicit com
pulsus qñ ꝓilegiũ suum allegãs iurib⁹ pricture
coactus est puta pignoꝛib⁹ captis ꝛ mulcta indi
cta vel corporea coertione ad hoc.ff.de fer.l.i.§.
i.ibi spõte venerunt.facit.j.de bis q spon. mune.
suscep.l.i.ꝛ.j.de ap.l.si ad scribatũ. Quicquid tñ
illa gl.senserit veritas est q presentib⁹ partibus ꝛ
non cõtradicẽtib⁹ nõ requiritur testis citatio vel
admonitio ꝫ altera parte absente sic:vt.ff.eo test.
l.si qñ.ibi dũ dicit admonitiõe ꝛc.ꝛ hoc nisi fit ta
lis testis de quo nõ fit suspicio.talibus eñ nõ est
denuntianduꝫ vt testimoniũ dicãt de quib⁹ loqui
9 tur.ff.de test.l.lege iulia.§.itẽ qro. ¶ Itẽ que
rovtrũ reputeꝫ qs indignus vbi nõ est in dolo.ꝛ
ter.dicit q non.vt.ff.de bo.lib.l.idẽ ꝛ si crimẽ.et
sic rõne litis mote nemo punitur tãq̃ indignus
nisi rõne calumnie quod est notabile ꝛ ab eo q p
bauit ꝫ finaliter succubuerit semper presumitur
abesse calumnia per illã.l.notabilem.

1 ¶ Maleficium clandestinũ dicitur quod raro
inuenitur sine tortura.

c ¶ No.q venena 2 Crimen manifestũ dicitur quod de facili ex qua
tio.no.q venenũ 3 litate sui potest probari.
dantes silẽs sunt 4 Crimen notorium oꝛ qõ de sui natura oẽs sciunt.
proditoribus.vi 5 Crimina que ex actu transeunte ꝛ nõ permanẽte
de bal.in.c.j.qui 6 constant possunt esse notoria.
bus mo.feu.amit Mors inflicta dicitur perpetua.
tatur.And.bar. Instrumẽtum notoriũ ad aliquem deponẽdum
d ¶ Jac.but.vide 7 non hꝫ vires nisi sequatur sententia.
Bal.in.l.nemo.§. Prodigus q̃uis quis sit notorie tamen testari
de sum.tri.et fide 8 põt nisi sit per sententiã depositus ab administra
catho.ꝛ intelligo 9 tione suorum bonorum.
sicut de ꝓditore Citatio requiritur in notorio.
no.bar.in.l. resci Citatio tendit ad duos effectus.
endum.§. delin
quunt.ff.de pe.

e ¶ Claudestinus. c
facit ad no.p bar d
to.in.l.vl.j.de bis
q ex pu.rat.lib.x.
per Ang.in.§.in e
bac.hic alleg.ꝛ in
l.j.§.occisorum.ff.
ad sille. et ponit
Sali.hic.

Am fratre. Clam occisi põt heredi tas priꝰ
adiri ꝛ post aditam crimẽ vindicari.b.d.

¶ Nota q venenatio est crimen occultum.ꝛ dicit
Jac. but.qõ nõ est absq̃ pditione:vt ipse no.§.
de summa trini.l.nemo.qõ est menti tenendum.

¶ Quero qõ dicak maleficiũ clandestinũ ꝛ qõ
manifestũ ꝛ qõ notoriũ. Rñdeo clandestinũ dicit
qr raro inuenit sine tortura:ꝛ habes vnũ exẽplũ
hic in veneno ꝛ duo exẽpla habes.in glo.ff.quod
met.cau.l.si cũ exceptiõe.§.in hac.s.qñ maleficiuꝫ
est cõmissum de nocte ꝛ qñ in magna multitudi
ne aliqs est vulnerat⁹ vel occisus ꝛ nescit a quo.
ꝛ ista incertitudo cõtingit ex parte offendẽtis:ꝫ
qñ cõtingit ex parte offensi.vt no.Ly.de mortuo
in cãpis.§.de repu.aut.bodie.interdũ est incerti
tudo:qr alius reperit interfect⁹ cui⁹ nomẽ in pa
tria ignorat:vt no.q.viũ.libelloꝛ.vel stetit cor
pus putridũ sub terra qõ agnosci nõ põt.hec tñ
nõ sunt minus maleficia ꝫ magis puniẽda: vt.j.
de male.ꝛ mathema.l.i.ꝛ si dicatur q iste poterat
esse vnus ex bannitis q poterat impune offendi.
Rñdeo hoc nõ ꝓsumit:vt.ff.de pba.l.ab ea par
te.ꝛ.§.de epi.ꝛ cle.l.nulli.§.qõ si testator.ꝛ.j.cõia
2 de suc.aut.oẽs peregrini. ¶ Manifestũ autem
f crimẽ est qõ de facili ex qualitate sui ꝓbari põt
ꝛ ex circũstãtijs verisimiliꝫ liqre: vt qr est cõmissum
maleficiũ de die in strata publica vel in alio loco
ab hominib⁹ frequentato:vt.§.de defen.ciuita.l.
iubem⁹ ibi frequentioꝛib⁹ ciuitatis locis:ꝛ talia
maleficia nõ ꝓsit sub dissimulatione trãsiri.nisi iu f
3 der pati velit qõ aliꝫ dissimulãdo cõcessit.§.ne fa
g crũ baptisma.l.nulli. ¶ Notoriũ est illõ qõ de
sui natura oẽs sciunt sc̃z q per etatẽ capaces sunt
vel eos scire est verisimile sic qõ nõ possit cadere
ignorãtia gn fit supina vt si qdã maleficiũ cõmit
b tit i parlamẽto b publico vbi est ppls vel ꝓceps g
vel nobiles ꝛ maiores ciuitatis.argu.§.de testa.l.
oim.ꝛ.j.de lat.liber.tollẽ.l.i.§.ſ3 q dñi.ibi oĩbus
deceptis ꝛ in publico testimonio ꝛc.dicit tñ Jac.
but.qõ notoriũ ꝓprie nõ reperit nisi in actu pma
nẽte ꝛ nõ in actu trãseũte.vt ipse notat.j.de app. b
l.ciues.qõ nõ est verũ nisi quoad on⁹ ꝓbationis:
nã est verũ qõ omne notoriũ actus trãseũtis indi
get ꝓbatiõe.ꝛ quoad hoc oꝛ magis manifestũ q̃
notoriũ. Sꝫ notoriũ actus pmanẽtis nõ indiget
ꝓbatiõe:qr seipm exhibet ꝛ occultari non põt vt
destructio troie:vt.ff.de iure codicil.l.plotiana.ꝛ
argu.l.vl.j.qñ ꝛ qb⁹ quarta pars debe.li.x.ꝛ.§.ō
administra.tuto.l.ler q tutores. ibi testificatione
opis ꝛc. ¶ Quantũ aũt ad modũ pcedẽdi de
4 plano ꝛ omissis solẽnitatib⁹ iuris nõ est dubium
qõ maleficia q cõstãt ex actu trãseũte ꝛ nõ perma
nẽte põt esse notoria:vt.j.de accusatio.l.ea qdẽ. et
pone exẽplũ in vulnerãte epm vel ptãtem. vt no.
Ly.§.ne gs in sua cauſ.ius fibi di.l. vna.ꝛ Jnno.
in.c.fi.de cohabi.clerico.ꝛ de verb.signi.c. ex pte.
i de offi.delega.c statuimus.ꝛ ideo sane intelligit
Jac.but.ꝛ ideo quo ad positionẽ ꝛ scõm ꝓbationẽ nõ quo ad formã indicij. nã in notoriꝫ crimi
nib⁹ nulla regrit solẽnitas in pcedẽdo nec est ne
cesse qõ iudex inquirẽs apponat locũ maleficij cũ
locus sit notor⁹ sicut ipm maleficiũ:vt no.instit.
de publi.iudi.in princi.locus eñ ad circũscriben
dũ delictũ apponi cõsueuit fauore reoꝛ. vt meliꝰ
facere possint suas defensiones qr affirmatiua co
arctata facilius põt excludi p ℥tias ꝓbatiões q̃s
vaga ꝛ indiscreta:sed in notoriꝫ ista rõ cessat cũ
cõstat reũ nulla defensionẽ habere.ꝛ ideo potius
dicitur ex equntiue q̃s inquisitiue pcedi in noto
riꝫ.facit aut.sed hodie.de seruis fugi.ꝛ ibi glo.

5 ¶ Altẽ de dicit aliqs quid si occidi hominẽ in
parlamẽto qõ istud notoriũ est actus pmanentis.
qr moꝛs inflicta perpetua est. Rñdeo qõ nõ ꝓpter hoc oꝛ notorium esse actus pmanentis:qr ꝫ
perpetua priuatio ꝛ actus passiuus sit pmanens
tamẽ actiuus est trãsiens ꝛ momẽtaneus ꝛ nõ re
manet actus ipe sed memoria:de actu itaq̃ est no
toriũ permanẽs ꝛ tamẽ non est de actu pmanẽte.
omnes eñ notorie sciunt ꝛ nõ est casurũ de eoꝝ
memoria vt.ff.de pbatio.l.si arbiter.ꝫ ipsum fa
ctũ in se finitũ sit ꝛ transactuꝫ:ꝛ ita hoc notorium
est qõ Christus fuit crucifixus et Cesar impera
uit sicut in diebus illis:vt no.Jnno.extra de iura
mẽ.calũ.q.cũ causam.nec mirũ nã reliquie actus
permanẽtis ipsam rei substãtiã cõtinue repꝛesen
tãt.argu.de testa.tute.l.si qs sub cõditione. vnde
etiã per reliquias pmanentes sicut p ipm ꝓpriũ
subiectũ dicit perseuerare notoriũ. Sed nunquid
in contractib⁹ vel testamẽtis oꝫ probari notoriũ.
ꝛ videtur q nõ:qr notoriũ releuat a pbando licꝫ
nõ a ꝓponendo:vt no.in.c.appellanti.de app.in
clemẽ.cõtrariũ tenet Jnno.in.c.fi.de cohabi.cle.
ꝛ est expressum.§.de testa.l.omniũ.in fi.in maleficijs ergo ꝛ quasi.itẽ in publicis officijs notoriuꝫ
releuat ab onere pbãdi.secus in ℥tib⁹ ꝛ quasi cõ
tractib⁹:ſm Jnn.idẽ dicit in reali indicio si reus
neget cũ nõ debeat negare.vt no.ff.de neg.gest.l.
at q natura.§.cũ me.l.emptorẽ.in pn.ff. de actio.
emptio. Mihi plus placet qõ idẽ sit in ℥tibus
qõ est in delictis.sc̃z q notorium actus transeuntis sit

¶ Manifestum. vide que not.bar. in.l.ea quidem.j. de accu.ꝛ aliquid per Sali.bic.

¶ Notoriũ. vide per Bart.in.l.ab accusatione.§.i.cũ ꝛcor.ff. ad turpil. per Sali.bic.

¶ Parlamento. vide Bal.in.l.ea quidem.j.de accusatio.

¶ Et ideo. vide Bar.in.l.ab accusatione.§. nuntiationes.ff. ad turpillia.

a ¶ Quod notoriũ. No.q notorium nõ hꝫ vires ad aliquẽ deponẽdum nisi sequaꝫ sniam.vide glo.sing.in auf.de tabel.§.pe.ꝛ Bal.ibi nos.§. sane.ꝛ.§.de sacr.sanc.eccle.imo est depositus ipso iure.ter. est in.c. ex litteris.de excel.pla.in versi.admonẽdis.vide Bal.in.l.si maritus.ꝛ.§.de dona.inter vir.ꝛ vxo.ꝛ in.c.veritatis.de dolo ꝛ contu. vbi est ter.pro dicto Jnno.vide que re
misi ad Bal.in.d. l.si maritus. vide c.dilecti. de excep. ꝛ do.abb.ibi ꝛ do. abb.in.c. de pœ de app.vbi alleg. Jnn.in.d.c. cũ no strꝫ.And.bar.

b ¶ Administra tiõe.vide bal.in.l. j.ff. de cur. fur. et in.l.i.§.de cur. fu. sed p Bal.bicvi deẽ ter.expressus. 6 in.l.tres tutores. a in fin.ff. de admi. tut.et ibi Bar.dicit post Bal.i.d. l.i.ff.de cu.fu.

c ¶ Nã ꝓceps.nõ 7 videtur vncꝫ restituere ꝓdigũ ad administrationẽ nisi forte esset reuerꝰ ad sanos mores. quod pbat si est receptꝰ in vnũ b de ancianis. vide ter.ꝛ Bar.l.i.§.q c ꝛ aduersus quos. And.Bar. 8

d ¶ Dubitari. vi d de Bal.in.l. ea q dem.cuz sequẽ. de accusa.j.

d ¶ Dubitari. an in notorio requira tur citatio. vide q remisi ad Bal.in d.l.maritus.et vi de per domi.abb. in.c. dilecti.de ex cep. And.bar.

¶ Adõ collecta riũ.in.c. ex tenore e in fi.ꝛ qõ ibi posui in apost.ad ipz in ver.non seruat iu ris ordinez.extra de resci.dixi post pañ in.c.accepta. nu.vj.i ver. defen. sionẽ nõ cõpetere extra de rest. spo. et not. Ro.singu. declxxj.incip.cõis opi.est. Celsus.

e ¶ Tu tenes quod. no.q ibi nõ prece dit citatio vel mi nus legitima non põt sequi sniaꝫ fal lit in casu singula ri ſm ange.l. lege cornel.§.constitutũ.ff.de sica. vide cundez.l.pe.§.ad crimẽ.ff. de cõdic. inde. fallit in casu notato.l.i.§.j.ff. ō admi.re. ad ciui. perti.fallit in.l. ne diu.j. de pe. fallit in.l. missi opinatores.j. de erac.trib.lib.x.alleg.a.in.c.de prioꝛe.de appel. And.barb.

f ¶ Sed pone.vide no.Bal.in.l.peremptorias.versic.quero.j. sententiam.non pos.

f ¶ Sed pone.no.q si qs est presens pro vna causa nõ põt inde manda re sibi q rũdeat cuidam ingsitioni nisi precedat citatio vide Bar.l.i.ff. de in ius vocã.vbi dicit q sufficit q partes sint presentes.vide Bald.in auf. si oẽs.§. si vt se ab hered. absti. vbi no. dicit qõ si certa solẽnitas requirit in citatione. non vẽdicat sibi locum si partes sunt ꝓsentes. An. Barba.

¶ Syndicus si per accusatorem est preuentus non poterit decetero denuntiare maleficium.

2 Corpus mortuum nõ sentit iniuriam.

3 Licentia offendendi bannitum finitur morte. la. g

Sꝛorem. Non inputat he redi qui non accu sauit fi ab alio fuit ꝓuentus.hoc dicit. b

¶ Et no.hãc.l. ad excusationẽ syn 1 dicoꝝ⁹ nã si sunt preuenti per accusatorẽ vel g inquisitorẽ non tenẽtur deinceps denũtiare maleficiũ ſm Bar.q̃ ita not.in.l.diuus.la.ỹ. in vlti. colum.ff. de custo.ꝛ exhib.reo.ꝛ in.l.penulti.ff.ad sillania.ꝛ.ff.de lib.agno.l.i.§.eleganter. Caue tibi b q̃ fiaccusatio vel ingsitio esset minus plena vel minus instructa.vt qr nõ essent inducti testes ma leficium scientes tenẽ syndicus assistere pro interesse reipublice ꝛ tanq̃ syndicus instruere causam.argumen.ff.ad tertulla.l.ỹ.§. nõ solũ. nanq̃ cum plenũ officium ab eis desideret non debent sub dissimulatione trãsire.ꝛ maxime si videret qõ colluderet.argu.§.de diui.tute.l.ỹ.§.j.ꝛ ideo conſulo syndicis qõ denũtient ꝛ qõ non ponant se in ambiguo. ¶ Extra no.bic glo.qõ ille qui relictã i vxorem⁴ testatoris p stupꝝ cognoscit efficit indi 2 gnus. ¶ Et hoc etiã not.qõ quis post mortez offendit:vt no.Bar.ff.eo.l.j.ꝛ istud est verũ ficte sed nõ vere.vnde qui examinatum corpus vulnerat nõ punitur tanq̃ de vulnere: qr corpus mortuum iniuriã non sentit: vt not.j. qui accusa. non possunt.l.j.ꝛ tamen dicitur qõ qui mortuum spoliat dicit eum offendere:vt.j.de sepul.viola.l.qui sepulchra. ¶ Quid ergo dices permissum est 3 ex forma statuti bãnitum offendere in ere et persona occidi eum et postea vestes mecum potto accusor crimine expilate hereditatis. Respondeo impune feci.querit quid iuris. Sol.puniꝛ quia licentia offendẽdi bannitũ morte finita erat.vt.ff. de pe.l.fi pena alicui. ꝛ p hoc est dicta.l.q sepulchra.ibi vt ita dixerim.ꝛ ibi videt. nã hec verba fictionem notant que recipitur in statutis.

1 ¶ Princeps philosophie plen⁹ nil reputat.

Am filleianũ. Lega 11. tis dilatio nemini dꝫ eẽ danosa.ꝛ moꝛa hr dis nõ sufficit libertatib⁹ eoꝝ qb⁹ ẽ relicta libertas vel genitoꝛ ex ipsis nec etiã legatis et fideic.ide pẽdẽtib⁹ vl aliꝫs qbuscũq̃.b.d. ¶ No. 1 qõ princeps k philosophie plenus cẽsetur nil re k putari actũ si aliquid speciale remanet ad agẽdũ. ad hoc facit.ff. de ver.signi.l.solvẽdo. Et hoc verum si in his que regrunt perfectionez ex debito iustitie:secus in prohibitis vt in delictis qr qñq̃ reputatur perfectũ vbi multum restat ad agendum.vt ad.l.iul.maiesta.l.quisquis.

¶ Nor vbi non pretenditur ibi non pretendi 1 tur delictum.

2 Nor nunq̃ apponit in instrumẽtis tabellionum.

3 Impuberes debẽt interrogari cũ tenui tortura. non ad damnationẽ sed ad instructionem.

4 Argumentum q quedam valent ad dicendum que non valent ad probadum. 12.

Alis. Sub eodẽ tecto esse dicũ tur qui stãt in loco in quo põt clamoꝛ dñi audiri siue in domo siue in agro.b.d.ꝛ est rõ qr delictuꝫ non

vi addi bar m l sigs ff de cadav. punito ff

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Et not.q vbi nor. der.l.i.§.hoc aut̄.ff.ad silci .ꝛ an mane dicatur dies proprie.vide text. q non.ꝛ ibi Ange.in.l.i.j.de cust.reo.ꝛ text.in.l.titius testamēto .ff.de lib.ꝛ posthu.ꝛ qō no.Bar.in aut̄.facta.§.dies.ff.de pe.ꝛ.l.qui duos.ff. de ma.test.ꝛ And.de Jser.in rub.quo tempore miles inuesti.pe.de.in usi.feu.ꝛ ibi nota ui in recollectis. And.Barba.

b ¶Jaco.bu.vide Hoet.de anch.i.c. a canonū statuta. in ver.i ista materia disputauit Jaco. but.ꝛ facit q ꝛ vbi non pñt adaptari verba statuti illū casus nō cōprehē dit iuxta not.per b Bal.in.l.ita aut̄. ff.de admini.tu.ꝛ i.l.iij.§.toties.ff. de dā.ife.ꝛ i.c.in dēnit.tib. in fin. de elec.in.vi. multū em vbis legis est Fuiēdū §z no. in.c.i.ō sta.reg.in vi.ꝛ in.c.i.de vsu. ꝛ in.c. p humani. de homi.lib.vi. et certe op.Bal. vī sustētabilis p illā rōnem. s. q casus c omissus remanet sub dispositiōe iu d ris cōmunis non stat p dictā rōnez. ꝛ cū Bal.vī 2cor dare Jac.but.i.l. more.ff. de fer. et Sali.i.l.nō minore.§. de transac. et sic ad rōne.§.alle. rndeť q iste non est casus omissus. dico q imo est casus omissus quia erpsso nō ligat.l i iij.§.furd⁹.adfilt. ꝛ bar.fateť q ex presso nō ligat. e

t ¶Instrumētis. vide Bal.in.l.nō minorem.cumcō cor.§. de transac.

d ¶Alteri⁹ no. q ipuberes leui tor tura interrogant f non ad punitionē §z ad instructionē. vide qō not. in.l. excipiūtur .ff. co. Andre . Barba.

e ¶Postbūi agna tione.nota q an g nullato testamento annullātur codicilli. vide quod sing. dixit Bar.l. b g filio.§.seruū. de here.ist.q si codicilli disponūt idez qō testm. annulla to testamēto annullātur codicilli. vide ibi domi. Joā. in gl.q incipit in quib⁹ relata. ad ter. pbat si i testō ponitur clausula codicillaris si testm rumpit pagnationē postbumi de quo testator nō cogitauit. vel preteritione iā nati. quo tpe ignorabat: illa clausula nihil opat fm oēs. ꝛ dixi in auc. ex cā. q §z postbu. nascat viuo testatore. vel ꝛ ipse testator certifi cet de vita filij ꝛ viuat tāto tpe quo pōt facere aliud testm: tū illa clausula iam rupta nullas reassumit vires ppetr scientiā superuenientem. sed est necesse q nouo iudicio firmet qō tene fixum menti. q habuī de facto in vrbe veteri fuit de hoc magna controuersia. ꝛ fuit determinatum per collegii perusinum. sed ista glo non fuit alleg. And. Bar.

f ¶Quero quot testes. Quot testes sunt necessarij in ista cōfirmatione. vide glo. valde no. in.l.cū p ponere ť de le.ḧ.ꝛ Bar. plene. l.ḧ.§. de sec. ta bu.ꝛ no. hic gl. fm Ang. p notarijs q ponūt in instro er nunc prout er tunc. tu vide glos. in cle.j. de concel. prebē. And. bar.

i ¶Querit gl. qs pſumit vltimus ꝛ vī q neuter: ꝛ sic neuter valeat fm gl. Tu dic⁹ q adeptio^k pre sumit posterior in ordine sicut in natura posterior est priuatio cū habitus fm Jac. de ra. ꝛ Cy.

k

¶On idcirco.

In vltima requiritur pſentia grauati vel onerati g nec etiā presentia cōiunctorum. b.d.

1 ¶Dicens aliquem furiosum precise non negat nec precise affirmat.

2 Dicens aliquid fecisse ad suam defensionem potius videtur negare cū confiteri.

¶Ec codicillos.

Quilibet pre sumit esse talis qlis naturaliter esse dz seu solet ꝛ ideo gliber^l sane mētis presumit nisi cōtrarium pbet. b.d. fm Hico. de ma.

l

1 ¶Quero nūquid ille q dicit aliquē furiosum dicat ponere affirmative vel negative. ¶Dic q nō precise affirmat nec pcise negat: cū simpliciter ponit ꝛ idē vbicunq; est negativa pregnans et vide qō no. in.c. literas. de rescrip. in clemē. vbi not. q negativa positio nō stat in verbis negativis sed in sensu verborum. §z glo. ff. de mino. l. de etate. multū inheret verbis. ꝛ facit qō no. in. l.ñ. §. ñ. de excep. do. ¶Extra quero^m nūquid ille q dicit se feciſſe aliqd ad suā defensionē dicat confiteri vel negare. ꝛ videť dicendū q potius videat negare q remouet culpam ab actu. secus si dicat occidi^n bāmirū. nā tunc bene confitetur malefici⁹. q nō remouet culpā ab actu sed penā. vt. §. de infa. l. decuriones. hoc nō determino: sed alibi dicam.

2 m n i

¶Jue in initio.

Codicilli pūt cōfirmari tā ante facti q̄ post fiendi. b.d. ¶No. q cōfirmatio qñq; pcedit cōmobile qñq; sequit ipm: aptius tñ segtur q̄ precedat. ¶Et est arg. q eps possit confirmare electionem fiendā per patronos ecclesie etiā anteq̄ fiat. Item facit ad id quod not. j. de fruc. ꝛ lit. expen. l. terminato. ꝛ hic per Cy. Bal.

k

o ¶Jdem.^o Diuersitas nomi nū signifícat diuersitatē effectuum. b.d. hic tñ adde quod no. de reg. iur. l. sli bertarius.

l

1 ¶Exceptio tu allegas contraria impedit ingressum litis.

2 Hereditas si est alicui relicta p verba cōia propter errorē facti non potest sibi preiudicare.

3 Exceptio rei iudicate non obstat vbi mutatur causa ꝛ actio.

4 Exceptio rei iudicate non nocet vbi sunt actiones contrarie.

5 Eligens iudicium preparatorium videtur eligere viam iudicij preparati.

6 Exceptio rei iudicate an nocet heredi q diuersis locis ꝛ temporibus est institutus.

7 Voluntas vltima an valeat si implicat cōtraria.

8 Testamentum an valeat si testator dixit talem instituo et substituo per fideicommissum si filius meus morietur.

9 Actor tenetur eligere in eo rodio litis.

10 ¶Petitio incerta post litis cōtestationem potest procedere.

11 ¶Possessio bonorū cū non detur fideicōmissario vniuersali dz specificare qō petit iure directo:

¶Apto.

¶Postbumi agnatione^c rūpit testm ꝛ codicilli testamento cōfirmati. si tñ postea coram quinq; testib⁹ precedēs indiciū cōfirmat valet iure intestati. b.d. ¶No. q ꝛ rūpitur p̄incipaliter rūpit eius accessorū. ¶Opp. de auc. ex cā. Solue vt ibi. ¶Quero quot testes^f sunt necessarij in ista cōfirmatione. Rñ. q de codicillis q qui confirmat quod essentialiter non valet de nouo relinquere videť. ꝛ ita dicit gl. quā no. ¶Non obſt. l. heredes palaz. §. sed si nota. ff. de test. quia ibi testator declarat hic vero dat.

d

¶Ereditatē

¶In codicillis non pōt hereditas^g dari vel adimi directo sed per fideicōmissum. ꝛ est rō pter breuem solemnitatē codicillorum: vt. ff. de vul. sub. l. verbis ciuilib⁹. ꝛ q̄ a iure est attributa alia virt⁹ testamento ꝛ alia codicillis: vt. j. c. tit. l. si idem^h.

f g h

¶Mponatis.

Jnduo bus codicillis §z vltimus p valet. hoc dicit.

Jo. l.ḧ. ff. de test. ꝛ vide sing. vba q̄ no. l. l. cū alijs. §. de cur. furi. An. bar.

m ¶Extra qro. vide p bal. in. l. i. j. de cōfeſ. bar. in. l. aureli^o. §. idē q̄ſpt. ꝛ ibi diri. ff. de libe. leg. ꝛ Ang. ꝛ imo. in. l. i. §. fi. gs simplr. ff. de ver. obli.

n ¶Occidi. vide Bal. in. l. j. in ver. iuxta hoc. j. de confeſ. ꝛ Bui. de su. in l. j. ff. de eden.

o ¶Si idē. large appellatiōe testamēti veniunt codicilli ꝛ q̄libet vltima volūtas fm gl. ꝛ ibi Bal. l. l. ḧ. j. cōia de le. ꝛ in. l. fi. in v. agnitionis. j. co

12 ¶Possessorium preiudicat petitorio.
13 Codicillaris clausula quare apponatur in testamento.
14 Codicillaris clausula tripliciter potest formari.
15 Codicillaris clausula quando restringitur tempus verbi est restringendum.
16 Tempora in verbo dicuntur esse tria.
17 ¶Posthumus preteritus si hereditatem agnoscit clausula p̄sentis temporis nihil operatur.
18 Petitio inepta preiudicat petitioni apte.
19 Natura temporis futuri que dicatur.
20 Testamentum quando rumpitur preteritione posthumi an valeat clausula non valebit ꝛc.
21 Tempus preteritū dicitur etiā q̄ extendit ad presens.
22 Tempus preteritum potest extendi ad futurum.
23 Testatoris imperitia non nocet qui testamentum appellauit codicillum.
24 Institutio directa an trahatur ad fideicōmissum.
25 Verba iure codicillorum dicuntur vt in causam testati proueniatur ꝛ non in causam testamenti.
26 Vīs pluribus contrarijs aliquid potest impugnari.
27 Mulier in codicillis potest esse testis.
28 Testes rogati quare requiruntur in testamento.

¶Jquis agere.

Nemo pōt ex cadē scriptura p̄mo petere hereditatē iure directo ꝛ postea iure fideicommissi vel ecōtra. etiā si testator voluit dispositionē suam valere iure testamenti ꝛ codicillorū. debet enim agens in principio eligere vnā viam qua electa alia perimit. et ideo si tamē directo heres petijt bonorum possessionem fm tabulas vel fm nuncupationem vel se mitti in possessionem beneficio divi adriani statim precluſit sibi viā petitionis fideicōmissi.

a ¶Jtē testamentum^a q̄ non valet iure testamenti nō valet iure codicillorū nisi testator clausulas codicillarem adiecerit. agens tñ semper dz vnam viā eligere ꝛ deinceps ad aliā non migrare nisi fit de persona exceptis quibus permittitur variare: q non est merum lucrum qō pretendunt sed hereditas est eis quasi debita ꝛ in omni voluntate excepto testamento sufficiunt quinq; testes etiā nō rogati in omni tū vltima voluntate que in scriptis conficit testes debent esse subscripti. b.d. tota lex nostra. ꝛ fui lōgus in summario ppter inuenum vtili tatem vt melius intelligāt ter. l. ¶Sōt ꝛ breuius summari videlicet. Ex eadē scriptura non pōt quis contrarijs remedijs experiri ꝛ cōtraria electione tollūtur: ꝛ ad hoc p̄incipaliter

1 allegat hec lex que est notabilis et magistralis. ¶Modo anteq̄ venīā ad oppositionem pro declaratione text. quero exemplū principū legis. Respondeo exemplū pōt poni hoc modo. testator: dixit ita relinquo titio hereditatem meā mortuo testatore leius frater testatoris possidebat hereditatem tanq̄ legitimus heres vnde titius heres egit contra eum petitione hereditatis dicens se per dicta verba fuisse institutū heredem ꝛ fuit litem contestatus cum scio ꝛ produxit ad probandum intentionē suam septē testes. ꝛ qr non potuit pbare eos fuisse rogatos: vel nō potuit probare nisi per quinq; testes iudex absoluit reum ex quo testamentum nō erat solenne quia titius cepit cōsiderare in semetipso quia illa verba relinquo titio hereditatem meam prolata in voluntate minus solenni important fideicommissum abintestato relictum: vt no. s. famil. berescī. l. quoties. ꝛ ideo vult agere contra dictum setum vtili actione ex testamēto vt sibi restituat hereditatem iure fideicōmissi querit nunquid possit: ꝛ rñdetur quod nō. ꝛ

2 est ratio quia vnum contrariorum consumit reliquū. et istud exemplū est qñ agens nitebat ex primo gradu. ¶Modo pono aliud exemplum qñ nitebatur ex scdo gradu. verbigratia. substituto pupillo compendiose per verba cōmunia mortuo pupillo petebat hereditatem pupilli tanq̄ substitutus directo. ꝛ agebat cōtra matrem que possidebat sed inder cause inberens cōmuni opinioni glos. absoluit matrem co quod substitutio erat fideicōmissaria vnde substitutus hoc videns vult petere bona patris iure fideicōmissi: queritur nunquid possit. ꝛ rñdetur quod non. Quid ergo dices si is cui est relicta hereditas per verba communia eligit viam directam per errorē facti. verbigratia qr bene interfuerunt septem testes et rogati sed vnus eorū erat infamis. ꝛ hoc latebat scriptum bene redem certe pbabiliter dici potest qō sibi non preiudicet propter iustum facti errorem: vt. ff. de inofficio. testamen. l. mater decedens. vnde lex nostra intelligitur in tribus casibus. ¶Primus est quando eligit scienter. Secundus quando errauit in iure. Tertius quādo errauit in facto sed sup inc. Si autem errauit in facto probabiliter talis error etiā in mero lucro non debet nocere. vt. ff. de acquirē. hered. l. clodianus. ꝛ argu. ff. de petitio. hereditatis. l. legitimā. ꝛ facit qō notat Cy. in. l. j. §. de fur. in. vij. q. ꝛ est ar. ff. quādo actio de pecu. est anna. l. quesitum.

¶Alij dicūt qō in. l. nostra est speciale vt etiam probabiliter ignorās sibi preiudicet qr circa eādē scripturā vltime voluntatis erat sibi contrarius. ¶Jtē qr debuit plene deliberare anteq̄ curreret ad agendū. sed p̄ma opinio verior est. ꝛ eā ap

3 probat Jaco. but. expresse. in. d. l. §. de furt. ¶Declarato itaq; tertio veniamus ad oppositiones. Jstā partē. ꝛ p̄mo sic. vbi mutat cā ꝛ actio nō obstat rei iudicate exceptio siue mutet ex parte agentis ꝛ rei siue ex parte rei ꝛ nō agentis. siue ex parte agētis ꝛ nō rei: vt. §. ad exhibēdum. l. neq; ꝛ. §. de petitio. heredi. l. hereditas matertere. ꝛ. ff. de exceptio. rei iudic. l. cū queritur. Sol. hic non preiudicat suia sed electio ꝛ hoc facit ratio cōtrariorum ꝛ hoc patet qr etiam ante sententiā est ei preiudiciuz vñ si vellet cedere liti ꝛ denuo eligere non posset nisi esset de personis exceptis. j. in. §. penulti. ibi vel certe ꝛc.

4 ¶Scdo oppono ꝛ vī qō nec vi electionis nec vi sententie si bi preiudicat: vt. §. de inofficio. testa. l. eum g. ꝛ. l. cōtra maiores. Sol. ibi sunt actiones cōtrarie ad perimendū hic ad cōsequendū. Nec sol. nō placet glo. qr nō ponit rōnē diuersitatis. ꝛ ideo glo. rñdet in cōtraria qō vtraq; via est equipotens hic vna via erat directa ꝛ altera obliq; ꝛ subalterna. via enim directa est potētior ꝛ fortior. ꝛ ideo non ita de facili tollitur. ¶Sed hec solu. non placet qr sequeretur qō electa primo loco via fideicō. non esset sublata directa petitio qō est falsum. vt hic ibi vnius electione ꝛc. ꝛ ideo dic fm Oldr. qō in illis legibus erat cōtrarietas in origine §z in effectu concludebatur ad idē §z ad reducendū rem ad cām intestati. sed hic cōcludeba tur cōtradictorie: vt. ff. de reg. iur. l. ius nostrū. nā ista sunt cō tradictoria in origine ꝛ in effectu esse testatum ꝛ intestatum. ꝛ esse institutū ꝛ fideicōmissarium ꝛ non pōt negari quin valde differāt. Sed in. l. contraria ex qualibet via hereditas differt a ab intestato directa. ꝛ sic finis est idez licet modi ad finem sint contrarij fm Oldra. vel in legibus cōtrarijs mittur agens ex diuersis factis hic autem ex eadem scriptura ꝛ ex eodē facto: ꝛ hec est vera solu. quā ponit gl. q incipit rōne electionis. vñ si

b si vo directo. ¶Tertio^b ad idē opp. de. l. aurelius. §. fin. de lib. leg. Sol. ibi vna causa erat testamētaria ꝛ altera extra testamentū. hic autē vtraq; causa erat ex testamento seu ex eadē vltima voluntate. ꝛ sic nō obstat. ¶Jtē ibi in actione ex con b tractu nō fuit intētata vltima volūtas. vnde cum nō fuerit in

5 iudicio inclusa merito non preiudicat in ipsa. ¶Quarto^c

c opp. tu dicis qō ideo hic repellit qr mitebat ex eadē scriptura. contra imo ꝛ si nulla scriptura interuenit. tū idē est: vt. j. in ver. vt ita ibi. aut scōm nuncupationē. nā ille ter. presupponit c qō nō interuenit scriptura: vt. §. de secū. tabu. l. ij. Sol. concedo nec gl. pōderat scripturā vt scripturā §z vt idē factū ꝛ circa hoc p̄cipiū me vlterius nō extendo opponēdo vel distinguendo: qr plene dixi in dicta. l. i. §. de fur. ¶Sed vnū solū

6 quero qd si testator p se fecit testamētū ꝛ p se id est seorsum fecit codicillos diuersis locis ꝛ temporibus ꝛ in testō me heredem instituit in codicillis vero iussit abintestato hereditatem mihi restitui deinde elegi vnam viam ꝛ succubui nūquid potero ad alterā redire: gl. notabiliter dicit q sic. ¶Est ergo cō filiū qō in diuersis ꝛ separatis volūtatib⁹ fiat institutio ꝛ relinqnat fideicōmissum ꝛ nō sub eodē cōtextu ꝛ tenore. glo. tñ

7 nō p bat istud suū dictū. ¶Quid em ad rūbum diuersitas loci vel tpis. cū ita plures sint vltime voluntates id est testm. ꝛ codicilli cum eodem tempore fiunt sicut cum diuersis. ¶Preterea quid si non apparet an eodē tempore vel diuersis quia nō fuit inde cōfecta scriptura nec testes interrogati sup tempore dicā ergo si agens §z scientiam vtriusq; dispositionis vtrobiq; sit idem tamen vbi est diuersitas loci ꝛ tpis facilius pōt ignorare factū ꝛ tunc sibi nō preiudicat. facit qō no. ff. de lib. leg. l. cū heres. ꝛ de transactio. l. nō est ferendus. Sequitur in tertu. versi. tantum em. ¶Opponitur ꝛ videtur quod nō valeat vltima voluntas que implicat cōtraria: vt in lege vbi repugnantia. de regulis iuris. §z cuz testator dicit valeat iure testamenti ꝛ codicillorum implicat contraria: ergo non valet

d dispositio. Solu. quoties copulatiua^d ponitur inter duo que se non compatiuntur naturam disiunctiue assumit. vt. ff. de d vsufru. lega. l. titio. ꝛ de verbo. obli. l. qui rome. §. flauius. et de verbo. signifi. l. sepe. scōm Oldra. non ergo loquitur testator in eodem casu: sed in diuersis. nam siquidez potest valere vtroq; modo tūc videtur instituere tātum si eligatur institutio: vel fideicommittere si eligatur fideicommissum. Si autez non potest valere vtroq; modo intelligitur testatorem dixisse si non valet hoc valeat illud. ꝛ sic in diuersis casibus exponi scriptura: qr nulla est ibi aduersatio sed casuum separatorum separata ratio. ꝛ per hoc etiam nō obstat. l. scripture. §.

a ¶Jtē testm not. fm Ange. q̄ exceptio tu allegas cōtraria impedit litis ingressum. qr non dz audiri nisi prius soluātur contraria. And. bar.

¶Tertio. circa istū versū. ꝛ sequētem. vide ro. in. l. clodius. ff. de acq. here.

¶Quarto op. in glo. in v. ex matre. no. fing. istam gl. fm Ange. q elegit iudiciū preparatorium intelligitur eligere viam iudicij preparati. sicut ipsam actionē preparatā intentasset qō tene mēti ppetuo. And. barba.

¶Quoties copulatiua. tene menti vbicūq; copulatiua ponit iter duo incompatibilia re soluitur in disiunctā. vide Bart. in d. l. titio fundus. And. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

8 de fide instru. ¶ Ex p̄dictis apparet q̄ si testator dicit si filius meus moriet̄ talē instituo. ⁊ substituo directo ⁊ per fideicōmissū. ⁊ qō tale testū valet. ⁊ siquidē potest vtroq; modo valere est electio substituti. si aut̄ non potest nisi vno modo valere licet p̄prie nō cadat electio iuris tamen cadit electio facti: qua electione facta siue in figura iudicū: siue nō in figura iudicū dūmodo apud acta nō ptz regressus ad alteram viā. vt hoc versi. ⁊ versi. ita. ⁊ versi illo iure. ⁊ sic dz̄ intelligi. ff. ad trebelli. l. recusare. ℌ. titius. ⁊. l. si qs seruo. de mann. testa.

9 qō tenemenți. ¶ Scō opp. dicit hic q̄ in exordio litis tenet actor eligere ex quo apparet q̄ reus nō tenetur recipere libellū nec ei rūdere nisi actor prius eligat contra. ff. quorum

10 leg. l. i. ℌ. qi aut̄. sol. ibi est culpa rei nō actoris. ¶ Sed hic quero vtrū sicut ibi p̄cedit incert⁹ libellus. ita post litis contestationē p̄cedat incerta petitio. ⁊ dic q̄ sic. vt no. Innoc. ex de reseri. c. ex parte. Notabis ex hoc ter. q̄ si libell⁹ est semel declarat⁹ nō hz̄ locū penitētia. cōcor. qō no. ff. de verb. obl. l.

11 quicquid astringēde. ¶ Venio ad ver. ita vt. ⁊ quero quid intēdit ista litera. cū em̄ bonorū possessio nō detur fideicomi. vniuersali qō est opus specificare qō iure directo petit cū nō possit nisi eo ⁊ vno tātūmodo peti. arg. de libe. ⁊ posthu. l. ℌ. primo rūso. ibi si modo vnicus sit. ¶ Respōdeo expone literā que dicit. p̄positū sue intentionis explanet. Supple qi videt explanare eoipso prout refers te ad bonorū possessionez que iuris est. sed prout refers te ad bonorū possessionē petitam ex more. i. fm̄ formā. l. edicto. tūc bene cadit electio. quia istud beneficiuz q̄cq̄ datur fideicōmissario vniuersali. vt cū possibile sit agi plurib⁹ modis ⁊ pluribus modis possit petitio actoris interpretari ne p̄cedat in equoco debent declarari ⁊ eligi certa via ⁊ forma vel forte intellectus[a] litere est q̄ nō p̄ieudicet simpler ag̃nitio bonorū possessiōis q̄ nulla est si testū est nullū. sed p̄iudicat postea subsecuta petitio hereditatis. ⁊ si talis petitio formet gñaliter ⁊ indiscrete debebit explanari. ⁊ est ar. q̄ generali positioni nō fit rūdendum

12 nisi declaretur. ¶ Oppo. cōtra istud ver. nā hic dicitur q̄ possessorij p̄iudicat petitorio. cōtra. j. de sentē. l. post sentētiam. So. interdū possessorium est cōtrariū petitorio ⁊ tunc p̄iudicat petitorio rōne contrarietatis ⁊ electionis. vt hic. interdū nō est cōtrariū ℌ preparatorij illius: vel separatum ab illo. ⁊ tunc nō p̄iudicat. qō est notandū. Item nota[b] hic melioret̄ ter. q̄ sit in iure q̄ fideicōmissarius vniuersalis interdum bz̄ beneficij diui adriani. sez̄ vbi facta est sibi restitutio extrebelliano. vel vbi nō indiget[d] fieri qō est vbicūq; nō requiritur aditio hereditatis vt ad pias causas ⁊ vbi p̄bibita falcidia. nā isti sunt duo casus in quib⁹ nō requiritur qō hereditas sit adita ex testamēto nec abintestato. vt dicam. j. de fideic. l. eam quā. vñ officio iudicis fit execution. vt. ff. de peti. heredi. l. hereditas. in fine. Certe his casib⁹ videtur idē in legatis particularib⁹ si est legatū hereditariū corpus p. d. l. hereditas. qō est no. ¶ Venio ad ver. illud. quoq; ⁊ opp. dz̄ hic qō si testator voluit testari ⁊ implere nequiuit qō videt decēsisse intestatus ⁊ tale testū non valet iure codicillorū. tū q̄ esset trāsducere vnā spēm vltime volūtatis ad aliā speciē qō nō ℓz̄ nisi testatori. ¶ Cōtra. nā ⁊ si fuit codicillaris clausula nō videt valere. vt. l. fideicō. ℌ. j. de lega. iij. Solu. ibi erat imperfectus cōsensus testatoris. hic aut̄ erat p̄fectus. ⁊ explanatus. sed erat in extrinseca solēnitate defectus. vt dixi. ℌ. de test. l. iubemus. Et est rō q̄ vbi deficit cōsensus deficit ius naturale: sed vbi deficit extrinseca solēnitas respectu testamēti nō deficit ius naturale. quinimo nec ciuile respectu codicillor. vt. ℌ. eo. ℌ. in omni. ¶ Tūc aliqua de clausula codicillari annectamus. vñ p̄mitto q̄ clausula cōsueuit apponi in

13 subsidio vt id qō non valet vel valebit iure directo ⁊ potiori valeat saltē iure obliquo. veriſſe est qō testator semper velit volūtatē suā tueri ⁊ id disponēdi genus eligere in quo intentio sua magis saluet. vt. ff. de mili. testa. l. ſi miles q̄ destinauerat. ¶ Q̄cq̄ tamē dicta clausula apponit ad electionē cōcedendā ad beneplacitū bonorati ⁊ nō in subsidiū. vt dicto. ℌ. titius. ⁊ hoc pōt perpēdi ex verbis ⁊ mēte testatoris. nā si dicta clausula incipit a cōditione negatiue cōcepta. vt si nō valeret ⁊c. certū est qō dicta clausula est subsidiaria. Si aut̄ incipit a copulatiua dispositione: vt q̄ testator dicit valeat iure testamēti ⁊ codicillorū. Siquidē potest vtroq; modo valere daf electio. ⁊ tūc dicta clausula nō est subsidiaria ℌ ampliatiua. i. electiōis collatiua. quia fauor est habere plura remedia. Si vero nō pōt nisi vno modo valere: tūc est subsidiaria nō ex natura clausule sic formate: ℌ ex ipsius actus natu-

14 ra. q̄ fm̄ viā testamēti nō bz̄ debitā solemnitatē. ¶ Secundo p̄mitto q̄ clausula codicillaris tripliciter format̄. vno modo p copulatiuā coniunctionē cū testator dicit volo valere iure testamenti aut codicillor. Scō modo p disiunctiuā vt cum dicit volo. valere iure testamenti aut codicillorum. Tertio modo per conditionalē. vt cum dicit si non valet ⁊c.

15 ¶ Tertio p̄mitto q̄ q̄si dicta clausula restringitur quia cōditionaliter p̄fertur tempus verbi est cōsiderandū. ideo em̄ tēpora sunt distincta in verbo vt commode vtamur verbo fm̄ tēpora. necesse dz̄ poni tēpus p tempore nisi ex necessitate. ⁊ hoc p figuram. vt legitur ⁊ notatur. ℌ. de infantibus. l.

16 si possidonium. ¶ Sunt aut̄ in verbo tria tempora principalia. sez̄ presens qō significat actum presenti. Item in preteritum perfectum qō significat actū verbi recessisse a tempore. Item futurum qō significat actū accessurū tēpori. Est ⁊ preteritū imperfectū cuius initiū iā fuit sed finē nō habuit. Est ⁊ preteritum pluſq̄ perfectum qñ tēpus per extraneaz actum intra mediū recessit ab actu importato per verba. de tempore autem presenti ⁊ preterito ⁊ futuro habemus. ff. si cer. pet. l. si cum ad presens. l. ⁊ ita qō. De preterito imperfecto habemus. ff. de iurisd. om. iudi. l. si qs id quod. ver. qō si dum. ppo. nat. De preterito pluſq̄ perfecto habemus in pactis ex interuallo appositis. vt in. ℌ. quinimo. ⁊ in violētia ex interuallo facta. vt. j. ad. l. iul. de vi. l. si qs ad se fundum. ⁊ vbicūq; p̄scriptio vel aliqua dilatio est necessaria. nam mora temporis post cōsummatū esse rei est quedā pluſq̄ perfectio nisi absoleat ab aliquo obstaculo. vt. l. sancimus. ℌ. de testa. Recipiamus ergo verbū presentis tēporis indicativi modi et queramus circa ipſuz aliquas q̄stiones. Et primo querit̄ testator dixit si non valet ⁊c. Numquid si testū valuit a principio sed postea fuit ruptū vel irritum an dicta clausula aliquid operetur. ⁊ videtur distinguendum. Nā siquidē ante mortē testatoris est ruptū clausula operatur. Si aut̄ post mortē testatoris est ruptū tunc clausula testatoris nil operat̄. Et est rō q̄ verba presentis tēporis trahuntur ad tps̄ mortis ex iuris interpretatione. vt. ff. de testa. tute. l. tutoribus. de leg. j. l. talis scriptura. de here. instit. l. q̄ solēdo. ¶ In cōtrariū videt̄ q̄ presens nō trahit̄ ad futurū. nā cōditio de presenti nō suspendit. vt. ff. de iniusto testa. l. cum in scō. vñ si est vera dispositio est pura: ℌ si est falsa dispositio statim est nulla. ⁊ hoc approbat

17 Dy. ⁊ oēs. arg. l. cū stipulemur. ⁊. l. si a colono. de verbo. obli. ¶ Et p hoc apparet q̄ dicta clausula p̄sentis temporis nil operat̄ si postbumus preteritus poſtea agnascāt vel hereditas nō adit̄. Sed si a principio testū est nullū tūc dicta clausula operat̄. Circa qō tū breuiter distingue aut est nullū rōne interstabilitatis: ⁊ tunc nil operat̄. de leg. iij. l. j. ℌ. si filius. ⁊. l. scien-

18 dum. ⁊ de leg. i. Aut rōne incapacitatis. ⁊ tunc aut incapacitas est in gravato ⁊ operat̄. vt. j. de fideicōmiſ. l. eā quā. Aut in honorato ⁊ tūc nil operat̄: qz̄ q nō est capax ex testamento nō est capax ex codicillis. arg. ff. de p̄ba. l. qui testū. ⁊ in. l. cuz quis decedēs. ℌ. titia. de leg. iij. Aut est nullum rōne cētis solēnitatis testium: ⁊ tunc operat̄. vt no. in aut̄. ex causa. et hic. ⁊ in. l. codicillis. ℌ. ſi. de lega. ij. Aut rōne p̄tentionis iam nati ⁊ sui. ⁊ hec est magna questio fm̄ Jac. bu. nā testū inspecto iure pretorio valet. ⁊ si cū inspecto iure pretorio conditio est falsa. sed inspecto iure ciuili non valet: ⁊ sic cōditio est vera: ⁊ ideo remanet dubiū vtrū inspiciamus ius ciuile: an p̄torium. Sed tu audacter dic q̄ hoc declarabit cuētus de futuro. nam preteritus testū reprobet apparet q̄ clausula fuit retro vera. si approbet apparet q̄ clausula fuit retro falsa. vñ extinctus

19 act⁹ pbat: ⁊ qō postea contingit in paternam est imaf. vt. ff. si cer. pet. l. pinde. arg. ff. ad fille. l. si ex here datus. Aut non valet ad rōnē preteritionis emācipati: ⁊ tūc est dubium. econtra ad precedēs cū hoc testamētū valeat iure ciuili q̄uis de iure pretorio posſit exp̄gnari. ⁊ dicas. tamē fic est in questione super-

20 possibilis. de act. ⁊ obli. l. nō solū. ¶ Sed quero nunquid[a] ista clausula nō valebit ⁊c. operet̄ qñ testamētum rumpit̄ preteritione postbumi: ⁊ dixi q̄ sic in aut̄. causa. nisi erronea opinio non habendi postbumum causaz̄ fi. dederit legato. ⁊ hoc probatur: alias p̄sumit̄ q̄ implicite voluerit includi oēs casus qui p̄t̄ includi sub generalitate verbor̄: ⁊ ita tenet Dyn. dicens q̄ in preteritione postbumi talia verba futuri temporis operantur. ¶ Sed Rico. de mat. cuius opinionem attribuit sibi Bar. distinguit inter sciētem ⁊ ignorantē ⁊ nihil dicit de eo qui de hoc non cogitauit qui si cogitasset. forte aut sciuisset aut errasset: ⁊ ideo dic vt dixi in aut̄. ex cā. nam in dubio debemus recurrere ad volūtatem legis que est vt sequamur verba testamēti posſq̄ mens testatoris in ℨ̄iū fuisse nō probat̄: qz̄ mens legis in dubijs casibus seruāda est nisi mēs testatoris in ℨ̄ium probet̄ argu. ff. de leg. i. l. licet imperator. nam in dubio stādum est verbis. vt in. l. alīj. de vsufru. leg. ibi si plus valet scriptura ⁊c. ¶ Nec ob. ℌ. de testa. mili. l. si cū. qz̄ ibi testator nō prosperit casum testamēti rūpēdi: hic sic propter clausulam codicillarem. ¶ Item nō ob. l. nunq̄. qz̄ ibi nec donator prosperit casuz̄ in quo donatio rumperet̄. Item non ob. l. is qui. de iure codicil. qz̄ ibi noīe proprio vel pronomine fuit certa persona grauata: sed hic omnis persona verbo ⁊ clausula gñali includitur. ⁊ licet Nic. ⁊ Bar. moueantur equitate rei: tū hoc non sufficit nisi verba testamenti possint

21 in illam equitatem sonare. vt. ff. ad trebel. l. qui filiuz. ℌ. i. ver. imperator. ⁊. ff. de here. instit. l. talem. in fi. ⁊ de leg. j. l. ab omnibus. in prin. ¶ Deinde recipiamus verba tēporis preteriti imperfecti subiunctiui modi: vt q̄ testator dicit si non valeret ⁊c. ¶ Et quero vtrū includat tps̄ presens si nō valet ⁊c. ⁊ dic q̄ sic: qz̄ eius verbi significatio partim precessit inde dicitur preteritum qō etiam extenditur ad presens: quia non

22 est preteritus finitum sed est in fieri. ¶ Scō a questio est an extendatur in futurum. ⁊ dic q̄ sic qz̄ omne imperfectum tendit in futurū: sequitur ergo expōsita eius significatione preteriti scilicet ⁊ futuri qō idē est dicere si non valeret ⁊c. ac si non

23 valet vel valebit ⁊c. fm̄ Jac. de are. ⁊ Rico. de mat. ⁊ hoc tenet Bar. ff. eo. l. j. in. vŷ. q. ¶ Extra quero testator in codicillis beredem instituit coram septem testibus rogatis ⁊ adiecit qō voluit institutionē valere iure codicilli ⁊ iure cuiuslibet vltime voluntatis. Modo certū est q̄ non valet iure codicillorum in vi institutionis. modo querit̄ quid iuris. Respōdet Bart. q̄ per ista verba non trahitur codicillus ad testamentum: sed ad alias vltimas voluntates minus solennes q̄ſ sit testamentum. ar. l. fi. ℌ. cui dulcia. de vino tri. ⁊ oleo leg. ⁊ in. c. ŷ. de p̄scur. in cle. ita no. ipſe. ff. eo. in. l. vlti. in vlti. q. Tu dic q̄ valeat

b iure testamenti nec nocet imperitia[b] testatoris qui testamentum appellauit codicillū cum intentio sua fuerit habere beredem ⁊ oia sint solenniter acta. vt no. ff. de regu. iur. l. fi libra-

24 rius. ¶ Sed pone[c] q̄ testator dixit si nō valuerit iure testamenti volo q̄ valeat iure codicillorum. vel sic. volo q̄ valeat iure testamenti vel iure codicillorū. vel iure testamēti ⁊ etiam iure codicillorū: ⁊ postea aliud fecit testamentū in quo alium fecit beredem. nūquid per predicta verba posita in primo testamento ille qui est scriptus in primo testō poterit quasi ex fideicōmisso petere hereditatez̄ ab eo qui scriptus est in scō quasi primū valeat iure codicillorum. ⁊ directa institutio trabat ad fideicōmiſſuz̄. ⁊ videt̄ q̄ sic. ar. ff. de iniu. testa. l. posthumus. ℌ. fi. ⁊ insti. qui. mo. test. infirmē. ℌ. posteriore. ¶ Econtra q̄ non: qz̄ talia verba vel valeat iure codicillorū ⁊c. cōiter

25 dicunt̄ vt prouideat in cām intestati ⁊ nō in cām alterius testamenti. de test. mili. l. si miles qui destinauerat. ℌ. j. ⁊ cōsideranda est causa eorū que dicunt̄. vt. ff. de adimen. leg. l. legata inutiliter. Item cū primū sit per scōm ipso iure revocatū. vt ℨ. de testa. l. sancimus. meritoverba prorogatoria in eo posita intelliguntur revocata. vt. ff. eo. l. diui. ℌ. licet. ⁊. l. cōficiuntur. ℌ. fi. Item qr̄ talia verba pendent ab ipso primo testō quo ad voluntatem testatoris subsequētem. ⁊ ideo sublato eo per voluntatem subsequentem ea ēt que in eo scripta sunt nō valent vt hic. ⁊. ff. de iniusto test. l. nam ⁊ si sub conditione. ℌ. fi. ⁊ ideo

26 in hoc casu illa verba nō debēt aliquid operari. Et istud credo verum per rationem predictam. licet in hoc multa possint allegari pro ⁊ cōtra. fm̄ Rico. de mata. hic in lect. ⁊ ita etiam publice disputauit ⁊ viua ratione probat hoc. Nam oēs codicilli aut sunt ex testamento aut abintestato. primo casu rūpuntur per scōm testamentum. Secundo casu causa intestati

27 excluditur per causam testati. ergo ⁊c. ¶ Sequitur versiculus si quis vero. Et p̄mitte q̄ pluribus vñs cōtrarijs pōt aliquid impugnari: sed vna via non potest impugnari ⁊ alia

contraria approbari: sed nec duabus vijs potest approbari si sint contrarie. Fallit si certatur de dāno vel quasi damno vbi

27 error iuris nō nocet vt hic. ¶ Sequitur versiculus in omni. Ro. ex gl. q̄ mulier pōt esse testis in codicillis. vt. ff. de test. l. a qui testamento. ℌ. mulier. tū si codicilli fiunt in scriptis dz̄ ta-

28 lis mulier esse literata q̄ se sciat subscribere. ¶ Quero quare in testamēto requiruntur testes rogati. Rūdeo q̄ testibus rogatis magis creditur cū fides eorū fit electa ⁊ approbata a testatore. Quare ergo nō credit̄ vni testi. vt. ff. de dote prele. l. theopompus. Rūdeo ibi erat testis voluntatis exequēde nō voluntatis solēnizande. vnde illa lex nihil facit ad materiaz: q̄ille pollianus fuit electus a testatore in testamento solenni tanq̄ executor vt ibi patet. Bal.

b

De legatis. Rubrica.

1 ℌ Conditio si cū herede steterit nō extendit̄ post mortem.
2 Legatum non deficit causa finali expirante.
3 Cōditio moriēdi an distīgui debeat cui⁹ cōditiōe sit apposita.
4 Legatum nō debetur post mortem heredis si in dubio apparet conditionem esse appositam.
5 Maritus si vroꝛi relinquat alimenta an debeat operari heredibus viri.
6 Mulier cui maritus reliquit alimēta heredibus mariti tenet̄ prestare operas obsequiales ⁊ non artificiales.
7 Mulier qualr̄ pōt probare stetisse in domo heredū mariti.
8 Mulier si non potest mozari cum heredibus viri an debeant̄ c
ur ei alimenta.
9 Mulier si cum heredibus viri nō potest mozari fine finistra suspicione an debeat habere alimenta.
10 Heres soluens dotem mulieri videtur renuntiare conditioni pro se appposite.
11 Verba fm̄ statutum ⁊ conditionem persone debent intelligi.
12 Mulier perdit legatum a viro relictum si secundo nubat. d

Damnis. Legatum relictum sub modo debet̄ si p casum impedit legatarius adimplere. b. d. fm̄ Jac. butr. ⁊ fm̄ vnū intellectū glo. ⁊ male. qz̄ dictio quoad: donec. ⁊ quādiu: ⁊ similes faciunt condemon. ⁊. l. qui concubinam. ℌ. vroꝛi. ff. de leg. iij. ⁊ no. in. l. iij. ff. de serui. ⁊ ideo Bar. summat alio modo: vcz̄. Conditio mi-

d rta[d] deficiens per casum nō facit legatū alimentorum defice-
re. b. d. Et est spāle fauore alimētoꝛ. secus in alijs legatis fm̄ Bar. ⁊ male: qz̄ nō est verū q̄ in lege nostra conditio deficiat. sed non extendit se ad casum emergentem ex morte heredis. hoc est dictū q̄ testator noluit cōditionez̄ cohabitandi apponere nisi in vita. nam non p̄sumit̄ testator ita fatuus q̄ mandauerit cohabitare post mortē. Et ideo illa cōditio ex natura sui restringit̄ ⁊ limitat̄ ad tempus vite istius claudij iusti: sed mortuo Claudio remanet legatū ⁊ nō remanet cōditio. remouetur igitur conditio pro certo tpe ⁊ nō remouetur legatum sed magis purificat. Et sic no. q̄ limitata cōditio ad tps̄ non limitat dispositionez̄ cui non est insertū tēpus. Dico ergo qō hec lex hoc dicit in summa. Conditio moriēdi cum aliquo intelligit̄ eo viuo: sed post eius mortē testator non censetur voluisse conditionē apponere: ⁊ ideo remanet dispositio extunc

1 simpler ⁊ sine cōditione. b. d. ¶ Dpp. j. de condi. inser. l. legatum. Solu. ibi erat conditio talis que non poterat ex tempore diuidi: ⁊ ideo omni tpe erat annexa legato. hic vero erat talis conditio que ex tpe diuidebatur ⁊ que pro parte tempo-
ris e videbatur inserta ⁊ pro parte non. ¶ Scō opponitur

e 2 de. l. scio. in prin. ff. de annu. leg. Sol. ibi relinquebat̄ contemplatione laboris ⁊ operarū legatarij: ⁊ ista erat causa finalis qua deficiente expirat legatū: qz̄ diminuto labore cuius contemplatione relinquitur legatū diminuit̄ legati emolumentū fm̄ Dy. ⁊ qz̄ qō legatur ob causam determinatur fm̄ causam fibi annexam. vt ea. l. ℌ. libertis. ŷ. respōso. fm̄ Jaco. de are. ⁊ sic si doctor debet regere duas sedes: puta logice ⁊ philosophie ⁊ non legit nisi vnā: vel debuit legere toto anno ⁊ non le e
git nisi sex mēsibus debet habere salariū pro rata temporis.
3 ¶ Sed opp. tertio q̄ debebat distīgui cuius contemplatione fit apposita moriendi conditio. vt. ff. de condi. ⁊ demon. l. illis libertis. Sol. fateor si constat de mente testatoris: ℌ in dubio debet̄ legatum qr̄ p̄sumit̄ apposita conditio in fauorem legatarij. vt no. Dy. in. c. imputari. ⁊ in. c. cū non stat per eum. de reg. iur. lib. vi. Sed Bar. dicit q̄ hoc nō est verū. nam hec conditio moriendi ⁊c. nunq̄ apponit̄ fauore legatarij sed semper fauore heredis: qz̄ facilius est heredi p̄stare alimēta in domo sua q̄ extra domū mittere ad domū legatarij. ff. de

a ¶ Intellect⁹. ca-
ue qz̄ ter. i hoc vſ. vſq; ad ver. illud loquit̄ qñ testamē-
12 tuz erat solēne. al's nō differret a vſi. illō ideo ad oppositi. isti⁹ fſpōde vt
facit glo. petier it. b
b ¶ Ité no. vió gl. hic in vſ. ex more. c
c ¶ Melioꝛē. text. d
no. text. melioꝛem de iure quod fidei commissario vniuersali competit remedium. l. ſi. ℌ. de edi. diui adria. tol. And. bar.
d ¶ Non indiget. no. q̄ in legato ad pias causas requirit aditio. Sxium tenet Ange. l. eam quā. in repe. j. de fideic. lib. ⁊ in. l. ij. ff. de fideic. lib. ibi est gl. sing. vió gl. ſin. fm̄ Bal. l. q ſi lio. ff. de here. isti. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶ Anuz scias. vide in.l. q exceptionem. in princ. ff. de condi. inde.

b ¶ Dubitat. vide Bal. in.l. si donaturus. §. i. ff. de cõdic. ob causam. et Ang. & Sali. hic.

c ¶ Tu dic. Vide quod not. Bal. in l. si vxori. §. de condi. inser. hoc sequitur ¶ Pau. de cast. in l. diuortio. in prin. ff. solu. mat. & Sali. hic quem vide. et post eum scripsi.

d ¶ Non mãducet. istud dicit glos. expresse in. l. ¶uis. in versic. denegandam. ff. de dã. ifec.

e ¶ Secundo. vide bar. in. l. si quis ita. hic allega. et vide Ange. hic.

f ¶ Est ar. vide per a bar. & alios in. l. si cũ notẽ. §. si mari tus. cum seq. ff. so. matrimonio.

g ¶ Sed dubitatur. vide bar. & doct. in l. diuortio. in prin. ff. sol. mat. Bal. in aut. hoc locum. §. fi ſecũ. nu. mulier. et Ang. et Sali. hic.

h ¶ Extra queritur si vir leguit alimenta vxori donec nõ petierit dotẽ et heres offerat sibi dotẽ an sint prohibita amplius alimẽta. vide ang. in. d. l. ampli⁹ nõ petit. ff. de rẽ rat. hab. vbi concordauit opiniones. And. barba.

i ¶ Item queritur. vide. l. pe. ff. de alimen. et cib. lega.

k ¶ Ultimo. Vide bald. in. l. voluntatis. §. de fideicom. & vide Sali. hic.

l ¶ Venditio hereditatis. hic angel. refert text. in. l. iij. ff. ad. l. fal. quem bene not. Andr. bar.

m ¶ Not. casum bius legis. not. q pignorando rẽ legatã testator non vult rem legatam revocare. vide bald. in l. rem legatam. ff. de adimen. lega. Andre. Barba.

n ¶ Quero. idẽ dicit hic Sali.

o ¶ §. liberto. barto. ibi non videtur tenere hic. Sal. hic se remittit ad ibi notata.

transiac. l. cum hi. §. in causa. & ideo dicit ipse qõ nõ debemus distinguere de fauore respectu cõditionis appositæ: sed de fauore respectu ipsius relicti. vt dicit text. & etiã Dy. in. d. l. illis libertis. & j. co. l. si legatarius. §. fi. si cẽ testator intendit principaliter prouideri heredi quãtumcũq; hoc prætextu eũ grauet. tũ istud grauamen est potius, quãdo qr principalr fit propter heredem. ff. de condi. & demõ. l. sed si hoc. §. fi. ibi magis cura liberorũ &c. Sed certe etiã ipsa conditio quãcq; apponitur fauore legatarij cui expedit magis ibi moꝛari. vt. s. cõia vtri. iudi. l. possessionum. & ideo potes distinguere vtroq; mõ: siue

4 velis dicere aut legatũ est &c. aut cõditio est &c. ¶ In glos. imo videtur. ibi. l. caio. sed restat dubiuꝫ. Quid erit in dubio voluntatis testatoris. vnde ego ad plenioꝛem doctrinaꝫ dico qõ si hoc constat esse dictũ propter hereditatẽ non debet legatum post moꝛtem heredis. vt. d. l. illis libertis. in fi. ff. de condi. & demon. & de annu. leg. l. seio. in princi. & multomagis si legatarij moꝛari voluerint. vt. j. de condi. inser. l. si ea. Si autem constat qd tñ propter fauorẽ legatarioꝝ boc est dictũ: tunc si

13 ne per moꝛtẽ heredis steterit legatum durat: vt. d. l. illis libertis. §. j. & multomagis si per ipsum heredẽ. vt. ff. de cõdi. et demõ. Iure ciuili. & idẽ puto si p ipsos legatarios steterit: vt. §. de legibus. l. qõ fauore. Si autẽ cõstat qd propter vtrũq; hoc est dictũ: aut dubitat quare fit dictũ. & tunc si steterit per moꝛtẽ heredis vel per eius voluntatẽ & tunc durat legatũ. si p legatarios nõ durat legatũ. vt hic. & ff. de ali. leg. l. caio. §. j. et de annu. leg. l. meuia. & l. annua. in princ. de leg. iij. & l. qui concubinam. §. vxori. & j. de condi. & demon. l. si ea. ℔ Hic. de mat.

¶ Unum scias qd illud dicitur ordinari fauore alicuius qõ fit eius fauore principaliter & non secundario. vt. l. rogasti. ff. si cer. pet. ibi. & maxime. & qõ no. ff. de eden. l. prætor. in prin. in glo. no. qõ. ¶ Dubitatur si maritus relinquat vxori alimẽta in domo vtrũ ipsa debeat operari heredibus viri. puta filare & texere pro eis: an vero possit expensis heredũ filare & texere pro seipsa: & videtur qd p heredibus. vt in. l. sicut. de opere. lib. nam in officio heredũ esse debet. & hoc videt ibi gl. determinare. Sed Bar. dicit contrarium qr non est super hoc grauata a testatore vt ipse not. in. d. l. caio. §. fina. de alimen. lega.

¶ Non ob. sicut patronus: qr nõ erant ibi alimẽta legata. ℈ agebatur ibi ex legis dispositione: vñ debet sibi compensare lucrum in alimentis. ar. ff. de lib. agno. l. si quis a liberis. §. ℈ si filius. et quod not. ff. solu. mat. l. si maritus in id. Tu dic qd operas fabriles vel artificiales non tenet prestare: sed obsequiales fic. vt facere lectum: coquinam: & portare aquam sita lia facere consueuit primitus tempore viri: non em debet stare in domo sicut corpus mortuum. Idcirco enim testator cauit grauauit de standoin domo vt aliquid operaret. vnde si non laborat non mandueet. ar. ff. commo. l. in rebus. §. pen. & d. l. seio. §. fin. ibi sumptus &c. ¶ Secundo dubitatur qualiter probare potest se in domo stetisse. Respondeo eo ipso qõ ibi stabat comedebat & bibebat. Ceterum si alibi alebat non dicitur ibi stetisse. vt. ff. de condi. & demon. l. si quis ita legauerit domi vxoꝛi mea. in fi. nisi ergo sit commensalis non dicitur moꝛari cum filijs. qõ est notandum. ¶ Tertio dubitatur quid si non põt moꝛari cum ipsis propter eorum securitatẽ vel malos moꝛes: & dic qd tunc ei talis conditio remittitur vel tanq; impossibilis: vel tanq; turpis reꝛcitur: vt. l. j. de condi. instit. & d. l. caio. §. fi. & l. pe. ff. vbi pupil. edu. debeat. per Ja. de are. & testaꝛ. & qr si vir verberat vxoꝛem & licitum est vxoꝛi fugere & debet alimentari extra domũ mariti ℔ Dy. Idem no. Ly. §. de neg. gest. l. quod si in vxore. secus si discedebat propria culpa. vt no. extra de diuoꝛ. c. significasti. ¶ Item est arg. pro scutiferis recedentibus propter nimios labores eis illatos ℔ Oldr. ¶ Sed dubitatur quid si neuter est in culpa & reuertor ad materiam. alimentoꝝ legatoꝝ in domo. nam heredes sunt boni & honesti. tamen vidua est pulchra & nõ potest habitare cum eis sine finistra suspicione. Respondeo qõ etiam tunc talis cõditio ei remittitur tanq; turpis: quia habere malum nomẽ & malam famã est turpe. vt. ff. ad treb. l. facta. §. in dãda. Si autem cum bona & honesta fama possit ibi moꝛari talis conditio non remittitur. Text. est notabilis & vnicus in iure. ¶ Extra queritur: maritus relinquit vxoꝛi alimenta quandiu dotes suas non repetierit. modo accidit qd heredes sponte eam soluunt sibi. queritur vtrum sit finitum legatum. Bar. dicit qd sic in. l. amplius. ff. rem ratam hab. vnde dotem sibi oblatam ipsa nõ tenet recipere ne perdat legatuꝫ. ar. ff. de verb. obl. l. qui rome. in prin. ¶ In contrariũ tamen facit qr heres qui spõte soluit & offert dotẽ videt renũtiare conditioni pro se appositæ: & ideo habet cõditio p impleta: qr p heredẽ stat quominus impleat. nec põt imputari vxoꝛi cum acceperit. cum ipse heres sponte obtulerit ei: vt. ff. de leg. iij. l.

12 fideicõmissa. §. fi rẽ. ver. maxime. ¶ Item queritur pater
1 mandauit filijs vt tractarent matrẽ eoꝝm bonorifice eo mõ & forma. put ipse pater faciebat mõ ista vidua vult ire ita polita sicut in vita mariti & cum pannis speciosis dicens qd tuus maritus ita mittebat eam. Sed filij dicunt qd volũt eã inducre ℔ bonam & cõem consuetudinem viduarũ: sed in reuerentijs intendunt eam summe tractare. queritur quid iuris. Respondeo per ista verba non intelligit testaꝛ mandare ea præstari q̃ sui gratia ipse præstabat vt compta iret. vt est text. not. in. d. l. seia. in fi. Sed speciosa vestimẽta præstabat maritꝰ gratia sui. vt. ff. commo. l. si vt certo. §. interdũ. dico ergo cõgruẽtia & vidualia deberi. ar. ff. de ver. ob. l. quidã cum filium. Sz nimia & eximia non deberi: qr verba debẽt intelligi ℔ statũ & conditionem personeː & maxime circa vestimenta in quibus debent differre digniores a ceteris. vt. ff. de vsufr. l. si quid. §. sufficienter & de vsu & hab. l. plenũ. §. equitꝰ. Et idem dico de lectis: si cẽ vult lectũ de syrico non conuenit vidue. vt nota. in l. si vxoꝛi. §. fi. de auro & arg. leg. per Jaco. de are. & aliqui habent per Dy. in. l. liboꝝm. §. fi. de leg. iij. ¶ Ultimo que
13 ritur. Testaꝛ legauit alimenta vxoꝛi in domo: mõ ista mulier secundo nubit & vtrum secundum ducit. vt. §. solu. mat. l. si ignoꝛans. modo filij propter hoc expellunt eam, queritur vtrum debeat habere legatum. Respondeo: testaꝛ cogitauit sociare matrem filijs: ipsa vero se nubẽdo dissociauit ab eis: vnde filij extraneum admittere nõ tenent etiam si honestissimus sit. nam de inhoneſto non est questio. vt. ff. de vsu & hab. l. non aliter. & ad hoc facit qr nubendo cepit esse suspecta vt. l. lex que tutores. de administ. tut. & maxime in educatione. Unde propter matrem stare videtur quominus cũ filijs moꝛam trahat quasi eoꝝm parum amico se iunxerit. ar. ff. de off. præfec. vigil. l. j. §. cũ patronus. & §. vbi pupil. educ. deb. l. j. § cẽm secundo nupsit magis viro q̃ liberis studet. Et ideo perdere debet legatum relictum cõtemplatione educationis quam nubendo contempsit. vt. d. l. sed si hoc. §. fin.

1 **Quamuis** Uendito hereditatis non liberat heredem licet contra emptoꝛem regressum habeat. hoc dicit.

¶ Testaꝛ pignoꝛãdo rẽ legatã non vult revocare legatum.
1 Testaꝛ si rem legatam permittit vendere heredi non per
2 hoc extinguitur legatum.
3 Alienatio voluntaria an extinguat legatum.
4 Testaꝛ si legauit rẽ vt eius estimationẽ an valeat legatum.
5 Testaꝛ si rem legatam alienauit. deinde rem redemit nõ re integratur legatum.
6 Legatũ extinguit si testaꝛ rẽ legatã voluntarie alienauit.
7 Legatũ cẽsetur revocatũ si testaꝛ nomẽ heredis sui leguit.
8 Legatum non revocatur per sententiã qua debitoꝛ condemnatur legatis ad petitionem creditoris legantis.
9 Legatum an sit extinctum si testaꝛ nomen debitoris exegit deinde sibi iterum mutuauit.
10 Legatum qñq; expiraꝛ si testaꝛ ostendat signa penitentie.
11 Legatum an sit extinctum si testaꝛ legauit certam pecuniaz & ea emit aliquam rem.
12 Actus necessarius nunq; ostendit signa penitentie.
13 Legati exactio precedens facit legatum non valere.

Si post testamentum. Si testaꝛ pignoꝛat rẽ legatã non videt per hoc in dubio revocare legatũ. b. d. ¶ In glo. aliud. si ante. ibi si res. Et qd in dubio an præsumat testaꝛ rem legatam obligatã sciuisse. vel nõ: vide qõ ibi no. & dicitur in glos.

¶ In gl. secus si alio modo. ibi si vsusfructus alienetur. ar. l. ỹ. de condi. insti. ¶ In gl. instituta de legatis ibi: sed ibi soluit ℔ vltimam solutionem: qr in lege Zia donatio tenuit ab ipso principio. hic aũt legatum tenuit. Unde non sic de facili
1 reuocat. ¶ No. casum huius legis^m qd testaꝛ pignoꝛando
m do rẽ legatam non videt revocare legatũ. simile institu. de legatis. §. idem rescripserunt. Si vero alienat distinguit an ex
2 necessitate vel ex voluntate. vt gl. hic dicit & bñ. ¶ Quero^n primo quid si testaꝛ permittit heredi vt possit vendere rem
legatam. Rñdeo per hoc legatũ non extingui. vt. l. postq̃. §.
3 fi. vt leg. no. cauea. ¶ Quero scõdo an sit verũ indistincte qd alienatio volũtaria legatũ extinguat. Rñdeo ita demum est verũ si res est tradita vel preciũ est receptũ: alꝰ solus Jctus
o legatũ extinguere non videt. vt. l. pdita. §. liberto.^o ff. de fun.
4 instru. qõ bene not. ¶ Quero tertio: testaꝛ legauit rẽ vel eius estimationẽ an habeat locuz supradicta distinctio. Rñdeo non. imo semp habet locũ estimatio. vt. l. lucius. de le. ℔.
5 qõ no. ¶ Quero q̃to testõ volũtarie alienauit rẽ legataz: deinde redemit eã: q̃rit vtrũ reltegref legatũ. casus est notabilis q̃

bilis q̃ non. ff. de adimẽ. lega. l. cum seruus. Fallit fauore libertatis. ff. de
6 manu. testa. l. verũ. ¶ Quero quinto an dicta distinctio habeat locuz
a in relegata sub conditione. Rñdeo non: imo si voluntarie fiue necessarie alienet legatum extinguitur: vt. l. sticbum qui meus erit. ff. de legatis. j.
7 ¶ Quero sexto: testaꝛ legauit mihi nomẽ debitoris sui. deinde exegit illud. an sit revocatũ legatũ. Rñdeo sic. Casus est in. l. fideicommissa. §. fi rem. ff. de. le. iij. nisi illã pecuniam apud se testaꝛ teneat: vt ibi: secꝰ
8 si debitoꝛ sibi sponte soluat: vt. l. si filiꝰ. §. vij. ¶ Quero an sola sententia qua debitoꝛ condemnat ad petitionẽ creditoris legantis revocet legatum. Rñdeo non nisi subsequatur exactio. tex. est in. l. nepoti. in fi. ff. de
9 fun. instru. ¶ Quero octauo qd si testaꝛ exegit nomen debitoris. deinde sibi iterũ mutuauit an legatum sit extinctũ. de quo vide. l. lucius. ff.
10 de leg. ij. ¶ Quero nono: testaꝛ legauit certam pecuniã. deinde emit
11 ex ea rem an legatũ sit extinctum. vide. l. pater. ff. de adi. lega. & §. fi rẽ. in fin. ¶ Quero vltimo quid si legauit nomen debitoris contra quem egit. & adiudicata sunt sibi eius bona ex scõo decreto: an legatum sit revocatum. Attende bic: nam legatum qñq; expiraꝛ: vt qr testaꝛ signa penitentie ostendit. nam cum rem legatam sponte ad aliũ applicat manifestum est qd vult adimere. Cum em̃ vni attribuat alijs negare videtur vt. ff. de leg. j. l. qd in rerũ. §. si quis post. & §. de pcur. l. ma ritus. ¶ Quãdoqꝫ legatũ expiraꝛ rei legate interitu: vt quia legat actio seu nomen debitoris. & post legatũ testaꝛ liberat debitoꝛem: & tu nc aut solutione eiꝰ quod debeꝫ. aut pacto vel acceptilatione. Primo casu aut est consumptum qõ soluitur: aut extat. si quidẽ est consumptum legatum extinctum est rei interitu. Si autem nõ est consumptum: tunc aut solutio fuit facta in re debita & durat legatũ. nam qui actionem legat rem legare videtur: vt. l. qui actionem. de reg. iur. sed illa res durat. ergo durat legatuz. sicut dicimus q̃ qui actionem cedit rem cedere videt. vt. ff. de iure do. si sponsalibus. & ff. de excep. do. l. apud celsum. §. fi is cui. aut solutio fuit facta in alia re: & tunc in vniuersali legato nõ esset dubitatio. nam in vniuersali
d bus succedit vna res loco alterius. vt. ff. de lega. ij. imperatoꝛ. §. fin. Sed in singulari legato est dubitatio qr testaꝛ aliud pro alio exigendo nominauit & peremit pristinã actionem. arg. ff. de noua. l. aliam. & j. de sen. l.
12 libera. ¶ In cõstarium qr fecit boc ex necessitate causatiua: qr aliter nõ poterat exigere: sed actus necessarius nunq; ostendit signa penitentie. ergo durat legatũ vt ab herede peti possit res que loco actionis successit. nam cũ possit ab eo peti & cedat actionem vbi põt actionem cedere. vt. j. eo. l. ex legato nois. ergo si non põt cedere actionem cedat rem datam in
b solutum. arg. ff. de act. empt. l. iulianus. §. idem celsus. quare satis ratiohabiliter defendit rem in solutum acceptam per testatoꝛẽ posse per legatarium vẽdicari sicut si pecunia debita fuisset soluta testatoꝛi & adhuc stat ret in arca ipsius. vt. d. §. fi rem. Si vero testaꝛ liberauit debitoꝛẽ gratis tunc nulla est dubitatio q̃ extinctũ est legatũ cedendaruz actionũ. ar.
ff. de sol. l. modestinus. ¶ In gl. secus in fi. no. hanc gl.^b q̃ si testaꝛ legauit alicui fundũ. & postea spõte alienat vsumfructũ inter viuos q̃ non vult revocatũ legatũ. ¶ Et est ratio qr vsusfructus censetur pars rei: vt. ff. de leg. ij. l. is cui. & l. cũ filius. §. dñs. & sic alienationem partis rei legate sola illa pars revocata vt. ff. de leg. ij. l. si ex toto. & de fun. instru. l. tabernã. ita per alienationẽ vsusfructus solus vsusfructus revocatus vt ℔ Old. & hoc qñ ex volũtate alienauit: sed ex necessitate nihil revocasse vt: qr qõ iuris est de toto quo ad totũ: idẽ est de parte quo ad partẽ. vt. C. de vsur.
13 l. qui sic. in prin. ad hoc. ff. de adi. leg. l. ỹ. ff. de ver. ob. l. qui vsumfructũ. & l. menius. §. fi. ff. de leg. ij. ℔ Ja. de bel. ¶ Extra quero testaꝛ credẽs habere debitoꝛem quẽ non habet qr soluerat eius procuratoꝛi legauit ei liberationẽ: an valeat legatum. Et est ter. qr nõ: vnde exactio precedẽs legati nominis facit non valere legatum sicut extinguit exactio postea subsecuta. vt. ff. de lib. leg. l. fi. in prin.

1 ¶ Principium in vltimis testatibus consistit in causa efficiente.
2 Codicillorum virtus conualescit si testaꝛ in eadẽ voluntate perseuerat.
3 Principiũ dr deficere qñ est defectus mixta cõsideratione testatoris.
4 Testamentum dicit nullum mixta consideratione testatoris & legatarij.
5 Testamentũ efficitur nullum qñ legatũ est filio incapaci.
6 Testamentũ vsurarij manifesti efficit nullũ si facit cautionem per testm̃.

Seruis. Legatũ seruo proprio sine libertate nõ conualescit ex superuenienti libertate. b. d. Et est rõ propter regulã catonianam q̃ ita diffinit vt qõ inspecto initio nullũ est superuenięti casu nõ cõfirmat. rõ aũt regule catoniane est qr principiũ est potissima pars cuiuscq; rei. & necq; ars: necq; natura põt facere sine principio q̃ destruanꝫ ea q̃ post principiũ sunt. vt. §. qui datuto. pos. l. in vniuersis. vñ siue quis destruat principiũ: siue destruat finẽ: destruit totã rem. vt. ff. de instip. ser. l. vsusfr. & l. fi. ff. eo. in prin. ¶ Scias aũt qr in vltimis volũtatibus principium consistit in cã efficiente. vnde si
2 filius fecit testamentũ & postea emancipat nõ cõualescit: qr legitimũ principiũ non habuit. vt. ff. de leg. iij. l. i. §. fi filius. idẽ si fecit codicil. ¶ In hoc tñ est dñia: qr si post emãcipationẽ perseuerat in eadẽ volũtate & talis pseuerãtia. pbet p duos testes virtus codicillorꝫ cõualescit: secus in testõ qõ nõ conualescit nisi plena & integra solẽnitas adhibeat. vt. d. §. fi filius.
¶ Nõ ob. ff. de secũ. tab. l. qui ex liberis. §. testõ. qr ibi habuit legitimum
3 principiũ: & ideo facilius confirmat q̃ id qõ de iure nullo principio munitur. ¶ Item dr deficere principiũ qñ est defectus mixta consideratione testatoris & legatarij: consideratа enim persona testatoris vitium est in principio. i. in cã efficiente: & ideo nõ cõualescit. vnde gl. hic posita male loquit a
a ℔ Ly. Si aũt est impedimẽtũ ex persona solius legatarij: tunc conualescit si ante moꝛtẽ testatoris esset impedimentũ: vt. l. interuenit. de leg. prestan. & est ratio qr legatarius nõ habet semper modum principij seu cause. nam ipse non est ordinatoꝛ: sed ordinatus. principiuz ergo qõ desideraꝫ respectu testatoris vel mixta confideratione est id qõ ponderaꝫ in regula catoniana. ¶ Item ponderatur principiũ qõ est ex parte formę & solennitatis substantialiter requisite. vt. ff. de testa. mili. l. titius.

4 ¶ † Predicta tñ regula catoniana fallit in. l. filio. ff. de iniu. test. vbi testm̃ est nullũ mixta cõsideratio ne testatoris & preteriti: & tñ conualescit equitate.

5 ¶ † Itẽ fallit c qñ legaꝫ filio nõ capaci. nam Iz sit
c nullũ mixta cõsideratiõe testõis & legatarij vel heredis conualescit tñ impedimẽto cessante. & hoc fauore liberoꝝ. vt no. in. l. fi. de regula catoniana. pser tim si interueniat legitimatio q̃ est fauoꝛabilis et b ampliãda cũ sit pris & principis donũ. vt. §. de natu. libe. aut. itẽ si qs. ¶ † Itẽ fallit in testõ vsurarij manifesti q̃ post testamentũ facit cautionẽ. vt not. in. c. q̃q̃. de vsur. libz. vj. Et est rõ benignitatis ecclesie que nõ claudit gremiũ ad se redeũtibus. sed solũ obstinatis & perfidis. vt. §. de berẽti. aut. idem de nestorianis. lapsis enim & errãtibus subueniꝫ. c perditis aũt nil patrocinari potest clemẽtia. vt. §. de apostatis. l. bi qui sanctã. & ideo idẽ iuris in dã
d natis ab ecclesia & priuatis a testamenti facitione propter delictũ cõmissum Z ecclesiam vt eoꝝ testamẽta interim facta cõualescãt si postea sint in intẽ d grũ restituti. ar. ff. de iniu. test. l. si quis filio. in fi. & j. de sen. pas. l. si. Si aũt sint moꝛtui in cõdẽnatione heredem habere nõ pñt: qr nulla bona in ciuitate e reliquerũt: vt. ff. de vulg. substi. l. ler cornelia. ibi qr nõ efficit &c. ¶ Itẽ fallit dicta regula. ff. de vulga. substi. l. ỹ. §. Iz & fi extraneũ. Iz ibi iõ qr substitutio est cõditionalis. nam regula catoniana non habet locum in conditionibus. vt. ff. de leg. j. l. cetera. §. sed si sub conditione.

1 ¶ † Legatarius furtive occupans legatum generis an a legato debeat cadere.
3 Legatarius impune põt occupare legatuz si testaꝛ permisit ei occupare. f
4 Legatariꝰ si est executoꝛ testamẽti põt sibi soluere.

Non est dubium. Si legatarius rem legatã occupat cũ vitio deneꝫ gat ei legati petitio: & ius suum perdit. vel fic. Heres propter delictuz furtiuitatis perdit quartã quã alꝰ ire illa legatario detraxisset. h. d.
¶ Opp. de. l. j. redigunt quoꝝ legato. Sol. distingue. vt in gl. ¶ † Quero nũquid hec lex locum habeat in legato gñis. Rñ. dic vt no. ff. qõ met. cã ex
1 tat. ¶ † Scõo quero qd nocet amittere actionẽ cũ
2 Iz possessionẽ. vt no. §. de cõtra tab. l. posthu. Rñdeo qr perdit omne ius suũ. vt no. ff. qõ me. cau. l.
3 Iz & paratus. in vlt. gl. ¶ † Tertio quero quid si testaꝛ permisit legatario occupare. Rñdeo potest & impune: vt. ff. de leg. ij. l. titia cum testamẽto. §. j.
4 ¶ † Quarto quero quid si legatarius est executoꝛ testamenti. Rñdeo põt sibi soluere: vt. ff. de cõtraben. emp. l. fistulas. §. fundum. & adde quod no. Z de fur. l. de bis.

e **Si legata.** Substitutio vulgaris expiraꝛ per agnitionẽ primi legatarij. b. d. Et idem est in pluribus expectãtibus pbendas. Nam si prioꝛ acceptat cuane scit gratiaquo ad illã prebẽdã in posterioribus expectantibus & qr tota liter euanescit vt bic aperte dicit nõ reuiuiscit per mortem acceptantis. vt. ff. de suc. edic. l. j. & j. de re
f mis. pi. l. solita. ¶ Bal.

1 ¶ Res eadem legata in diuersis oationibus in legando non dicitur revocata a primo.
2 Item dictio qñ cadit inter oationes dicitur cadere inter capitula.
3 Error non vitiat in nomine proprio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Coniunctī. vide Bar. in. d. l. non ad ea. And. barb.
b ¶ Secundo quero. An error in noīe proprio vitiet. vide Bar. & ibi glo. sing. 1. fi qs in fundi vocabulo. ff. de leg. j. vide ter. no. l. fin. §. de here. instī. vide qō no. gl. que reputat sing. in. l. qui extrinsecus. ff. de verb. obl. vide gl. & Bal. l. quoties. ff. de here. instī. And. barb.
b ¶ Secūdo quero. vide Bal. in. l. si in noīe. ff. de test. gl. & a doct. in. l. iiij. ff. de leg. j. & Dy. hic.
c ¶ Non nocet. no. licet quis nō sit tutor nō perdit legatum. vide alias limitationes quas dedi ad Bar. in. l. post legatuz. in. §. admittere. ff. ō bis qui. vt indig. Et scias q ille qui est scriptus tutor & legatarius perdit legatū: & si acceptauit tutelā & nō administrauit sed administrationē cōmisit contutori. qō est no. in. l. qō aūt. ff. de excu. tut. idez si acceptauit & administrasset vt suspectus remouet. quo casu etiā perdit relictuz. vt. d. l. qō aūt. qō est verū qñ iure datus fuit secus si nō iure. puta a matre: & preterea nō confirmet eum: z qz nō vt idoneus re pellit: & tunc ad legatū. casus est fin. l. cū filius. §. nō vf. ō leg. iij. scias q ille q est script⁹ legatari⁹ & tutor indistincte in casibus quos allegaui in prealle. §. amittere. si acceptauit legatuz vel pupil. substi. & monit⁹ sit a iudice sm aut. hoc amplius j. de fide. priuatur omni cōmodo pro uenīente ex testō sm bart. l. j. de le. iij. & l. legatari⁹. j. eo. Et no. q q acceptauit legatū cogit ē tutor ita no. Rico. de neapo. l. nescenti⁹. ff. de excu. tut. & vide ter. in. l. lucius. ff. ō fideicō. liber. vbi si post institutionem quis efficit cōmissarius. & repudiat hereditatē nō pōt d esse cōmissarius. et ibi Angel. & illum ter. no. qz sm Barto. ibi est valde singu. sed an executores equiparantur tutoribus. Bald. in. d. l. iij. §. j. dicit q non post Lyn. ibi in addi. vide gloss. in contrarium in. l. tutela. ff. de tute. vide que diximus in. c. Ioannes. de test. Andre. barba.
d ¶ Clericus. vide Bal. in. l. j. ad fi. §. de natu. lib. dixi post Bar. in. l. fi qs sub cōditiōe. ff. de cōdi. instī. & bal. in aut. statuimus. §. de epi. & cle. Ang. & Imo. in. l. more. ff. de acqui. here. & in. l. qui res. §. aream. ff. de solu. per Ang. etiam Ang. & Pau. de cast. hic.
e ¶ Declinet. vide Bar. in. l. iij. cū simi. j. de ac. & Bal. in. l. filius. ff. de bis qui sunt sui vel alieni iuris.

Si fortidianū. Coniuncti a re sa cūt sibi ptes p cōcursum: & error noīe nō nocet sīde corpore cōstat. b. d. facit. l. si in noīe. §. de testi. ¶ Quero qñ legat eadē res duob⁹ in diuersis oratiōibus: nūqd i legādo scōo videat renocata a pmo. Rūdeo non nisi fit legata scōo facta cōmemoratiōe primi legati. Mā si dicit: qō titio legauit: lego scio: trāslatū est legatū i scīū. vt. l. sicut. de adi. leg. & hoc est verū qz vf loq aduersatiue. ar. de cōdi. & demō. l. nō ad ea. v. nisi ibi: tūc em &c. Secꝰ si diceret. itē qō legauit scio lego titio. nā dictio itē est cō: uctiua non aduersatiua. vt. ff. de leg. iij. l. i repetēdis. nō tñ sunt tūc ppterea vbis cōiuncti: z re tm. nā copula vbalis nō bz locū nisi qñ plura substātiua copulant vni verbo pncipali: qz copula vbalis exigit vnitatē of onis. vt. j. de cadu. tol. §. hoc ita tā varie. ¶ Qñ em dictio itez cadit inter oratiōes: tūc cadit inter capitula: qz sunt plura capitula q ipsa cōnectit. vñ qz vnū capitulū est de titio. aliud vero est de scio. titius & seius nō sunt cōiuncti verbal. & hoc qñ quodlibet capl'm est pfectū. Secus si imperfectū copulet perfecto. nā tunc est copula verbalis. verbigratia dicit testō relinquo titio fundū plotianū. item seio eundē fundum. nā z tacite intelligat repetitū verbū relinquo vt. l. cū pater. §. cū imperfecta. de leg. iij. tñ tacitus cōsensus nō attendit in verbali cōiunctiōe vel disiunctiōe. alīs legatarij semper essent disiuncti cū enumeratiōe personarum tacite videat diuisum inter eū. ff. de cōdi. & demō. l. cū fundus. qō est falsum: qz bñ reperiunt plures cōiuncti re & verbis. vt. ff. de leg. iij. l. re cōiūcti. ¶ Scōo quero b quare error in noīe proprio non vitiat. & secus in noīe appellatiuo. Rūdeo qz intolerabilis est error nois appellatiui: & qz nomina appellatiua tāq naturalia mutari non pōt. Et est alia rō subtilior: qz nō pōt res carere noīe appellatiuo quin careat esse. Ecce em ego sub noīe appellatiuo voco: bō. sub pprio voco: Bal. mō si qs destruat nomen appellatiuū non ero in rerū natura. vt no. in proe. vi. lib. Hoia ergo appellatiua de quibus loquitur. l. si quis in fundi vocabulo sunt de rerum substātia. & ideo error in noīe vitiat: q̄ est error in substantia secus si essent alia appellatiua que nō essent de substantia. vt. ff. de leg. iij. l. patronus. §. semp. & ff. de re. du. l. qui habebat. & adde qō dixi in. l. fi. §. de ber. instī. & qō no. instī. e. §. si quis in nomine.

¶ Clericus a iurisdictione seculari declinatus iurisdictionem secularem non dicit declinasse. Clericus quāuis protestetur declinare iurisdictionem secularem tamen iudex secularis nil plus iurisdictionis habebit.

B administratiōe.

Qui pter malitiam mādatū testatoris ex equi prohibef: nō propterea perdit legatū. b. d. Et hoc est verū siue fuerit conditio impossibilis. siue modus: siue cā finalis: q̄ cā finalis impossibilis de iure nō vitiat legatū. qō est no. ¶ Not. q nō nocet c nolle ei qui velle non pōt. ¶ Item no. ar. q clericus d declinatus ab epo a iurisdictiōe seculari nō ōr iurisdictione seculare declinasse. Idem si habitus & tonsura declinēt pro ipso. vt no. in. c. si

e ¶ Declinet. vide plene Bal. in aut. cassa. §. de sac. san. ecc. & in proemio C. & Bar. l. cūctos populos. de sum. tri. & que ibi no. vide Bal. in aut. statuimus. C. de epis. & cle. Bar. in consi. incip. priores habentes & l. j. §. que bona. de. ff. quarū re. act. non da. vide Mode. in repe. c. ecclia. de cōsti. l. iudex laic⁹. de sen. excōi. li. vi. nō em̄ tenet oimittere habitū & tonsurā: q̄ esset quodāmodo apostata re & nemo cogat de linquere. idē si pf̄ declinet e ēt̄ siue pro eo. vt. l. ij. & iij. ff. de lib. cā. & ff. de ap. l. nō tm̄. ¶ Cōsulo tū q ipse ptestet & nō intēdit declinare: & tū iudex secularis nil plus iurisdictiōis habebit vt i. c. si diligēti. de fo. cōp. lex em̄ declinat p eo ēt inuito. & factū legis nō obligat eū ad penā cū nō sit i culpa. ar. ff. de ber. instī. l. pf. & ita no. hic Jac. bu. ¶ Op. de. l. si milite. de cōdi. ob cau. Sol. aliud i Sctib⁹ vt ibi: q̄ celebrank gra vtriusq. & q impossibilitas vitiat Sct⁹. vt. l. nō solū. de ac. & ob. Aliud i vltra volūtate. vt hic no. in. l. j. de j. dī. instī.

S in fraudē

Cautio euicta hereditate legata redd interponit fi cōtrouersia inducat: z cautio de reddēdo qō est vltra falcidiā iterponit ēt cōtrouersia nōdū mota. b. d. Not. hic Dy. q dolus & fraus alicui patrocinari nō ōr: z male colligit istud notabile. nā si non patrocinet cautio nō interponeret. vt in gl. Tu ergo collige q fraus que pbari pōt alicui patrocinat. & b. d. hec. l. iuncto ter. cū gl. & facit. j. de acc. l. si quis homicidiū.

1 Legatum rei aliene an valeat.
2 Res & possessio differunt.
3 Heres tenetur iura cedere cum effectu.
4 Testator ius qō habet in re dicitur legare.
5 Legatum si nō est in commercio non valet.
6 Legatū ad vnū vsum an conuerti possit ad alium.
7 Leganti rem meā si consensero non possum conueniri actione ex testamento vt rem prestem.
8 Res totalis non potest legari.
9 Euictio reducit fratres ad equalitatem.
10 Testator legando rem coīmunem an videatur totam rem legare.
11 Pater si donauit filio rem alienā pro legitima et videt filius suam legitimam in bonis patris qualiter eam habere poterit.
12 Heres rē legatā tenet soluere vt eius estimationē.
13 Ignorantia vel sciētia an presumat in testatore.
14 Res aliena vbi legat cōiuncte persone per ignorantiam non agitur de euictione.

C amrē aliena.

Legatū rei alienę vz si fit a sciēte vel cōiūcte psone. b. d. ¶ Op. & vt q legatū non vz. vt. j. co. l. vroz patrui. Sol. ibi testator habebat ius in re qō finiebatur morte. vnde qui tale ius legat nihil legat vt. ff. de leg. j. l. qō in rerū. §. i. hic autē non erat res legata respectu iuris legantis: sed vt aliena simplr. & probant hec. ff. de leg. j. l. si domus. §. fi. ff. de vsufru. leg. l. sticho. & idē in Sctibus lucratiuis. vt extra de do. c. pastoralis. Jn oneriosis aūt Sctibus ēt est idem inter sciētes. ff. de contraben. emp. l. qui tabernas. ceterū ignotantem decipi nō opz. ff. de act. emp. l. j. in fin. & l. quero. Considerandum est ēt naturaliter quis cōtrarerit. ff. loca. l. si qs domum. §. pe. ¶ Sed hic quero qd si defunctus f nō habebat ius in re: sed solā possessionē nunquid liberat heres nudam possessionē tradēdo. & videt q sic: q aliquid iuris habet possidens. vt. l. j. in fi. ff. vti possi. vnde istud ius legare videt. Jn cōtrarium b q heres non liberetur nuda facta traditione: q aliud est res: & aliud est possessio. vt. ff. vti pos. l. si duo. in fi. vtrūq; ergo debetur. sz dñium & possessio. Sol. aut testator legauit possessionem & tunc sufficit nuda traditio. aut rē: & tunc aut scienter vel coniuncte persone & tunc debetur euictio. & ideo nō sufficit nuda traditio[a] vt hic. & l. fi res obligata. ff. de leg. j. & l. fi domus. §. de euictione. Aut ignoratēr & persone nō coniuncte: & tunc nuda possessio debet & nil aliud vnde nō venit euictio. & dic aut testator habebat dñium: & tunc debetur res et possessio ēt in j̄am dñij. vt. ff. de le. §. l. meuius. §. fundo. & ibi de bocin glo. que incipit. i. alius. & no. instī. de legatis. §. nostra. Aut babebat aliud ius in re: & tunc fiquidem illud ius morte finit nil debet nec̄ ius: nec̄ possessio. ¶ Et est ratio q possessio veniebat in j̄am illius iuris. & ideo subl̄ato principali tollit accessorium. vt. d. l. vroz. & ar. ff. de pig. l. lex vecigali. & l. peto. §. predium. de leg. ij. & sic resoluto iure testatoris resoluitur ius accessoris. imo certe boc ab initio impeditur. Si vero illud ius morte nō finitur: tunc illud ius videt legatum: & illa possessio sine naturalis: siue ciuilis: siue vtraq; q illi turi cozresp̄odet vt. d. l. si domus. in fi. & tūc cōgrue dicet resoluto iure datoris resoluitur ius acceptoris. vt no. §. fa. hercī. l. si familia. in gl. magna. ver. qd si vni. & bec vera sunt de iure dñij vel quasi: secus in iure seruitutū predialium: q ad illa iura nō restringit legatū. vt. d. §. fundo. Aut testātor habebat nudā possessionē sine titulo & tunc nuda possessio debet nec venit dñiū in j̄am possessionis: sicut cōtra q momētanea possessio nō trabit ad se dñiū propter suā dignitatē: sed secum rapit possessionē. & q̄ dixi de nuda possessione debēda intellige qñ ab ignoratē & non coniuncte persone. Aut testator non babebat nec̄ ius nec̄ possessionem. & tunc nil est in legato nisi qñ sciens & qñ coniūcte persone: vt hic. & boc est verū nisi res ēet sibi debita q̄ ius crediti legare vf. vnde siue sit ius reale & siue psonale illud venit in legato. vt. ff. de leg. j. l. apud iulianū. §. idē iulianus scribit. qui ter. est sing. ¶ Dubitā tū si testator emerat rem & non soluerat preciū nūquid legatarius agēs contra debitorē teneat soluere preciū de suo, an vero teneat heres sibi subministrare. & Jac. de are. dicit ibi q heres ōz soluere. Et est rō q̄ tenet iura cedere cū effectu: & ita q non obstet exceptio. q̄ facere non potest nisi soluat. vt. l. iulianus. §. offerri. ff. de act. emp. & de here. vel acti. ven. l. nomen. ¶ Jtē q possessio retinet loco pignoris. ergo heres debet luere. vt. l. qui concubinā. §. qui bonos. ff. de leg. ij. ¶ Jtē ēt inutile legatū cū precio rei equinaleat ar. d. l. si res obligata. ver. vel pōt. & ff. de lega. iij. l. qui habebat in priu. idē dico si pars precij erat soluta & pars nō. ¶ Sed hic dubitat[c] q̄ si testator[d] legauit fundū emphyteoticū pro quo nō soluerat canonē vnde erat in dubio an ecclesia vellet retrahere necne. ¶ Nūquid si ecclesia retrahit ali quid debeat legatario. & vf q nō q̄ testator vf reliquisse ius quale ipe habebat. & sic vulneratū put erat apud ipsum. ¶ Jn dubiū q̄ modo declaratur q̄ nullū ius habebat. Sol. solā spē legasse videt. & ideo nil debet. vt. ff. de leg. j. l. seruum filij. in princ.

5 ¶ Jtē dubitat de intellectu. c. filius.[e] extra de testa. & Bar. dicit q ibi non ōz legatum nec debetur estimatio: q̄ nō est in cōmercio nisi cū magna difficultate. & multi doc. hoc dicunt & male. naz debet estimatio sm Rico. mat. nec est vera rō de difficultate. nā ecclesia de facili permutat suā cōditionem meliorē faciēdo. secus in re ecclesiis: vel in ppio patrimonio beati Petri. q̄ tūc bñ cōcedo q̄ non debet estimatio. vt. d. l. apud. & attende hic. dicit ēm Bart. p illū ter. vbi ōr q nimia difficultas ōr impossibilitas. q̄ si relinquit aliqd fratrib⁹ mēdicātibus. puta aliqō podere cuz isto onere qō ibi debeat construere locū vbi morent certi fratres alīs perdāt relictū. q̄ onus istud adiectū non vz: q̄ est impossibile. i. nimis difficile cū non possint noua loca fumere nisi de spāli licentia ap̄lice sedis. qm nō est verisimile eos contra sacrū concilium obtenturos. vt in. c. vnico. de relig. domi. lib. vi. & ita dicit Bar. se pluries consuluisse. ¶ Laue[g] tibi nec erres.[b] q̄ ipse dicit q̄ istud onus adiectū non valet: intelligas tū q̄ debet transferri ad aliuz pium vsum arbitrio superioris. vt in cle. q̄ contingit. de relig. domi. & ff. de vsufru. leg. l. legatū ciuitati. puta in constructione alicuius venerabilis capelle in eoū ecclesia vbi pro anima testatoris celebrantur diuina officia. & si in boc sunt negligētes priuātur relicto sm formā testamenti: licet sit ar. & cessat pena licet in alium vsum debeat fieri translatio. vt ff. de cōdi. & demō. l. in testō.[i] quidā. & l. mulcta. in princi. q̄ ēst forte verius. ¶ Sed pone[k] testator i legat rē aliēnā dño cōsentiente: & testator ignorabat rem alienā: cōsentiens vero sciebat rem suam: nūquid valeat legatū. dic q̄ sic. vt. ff. gb. mod. pig. vel hyp. fol. l. ficut. & vēditionis. accedit ēm potentia ad actum ēt ignoratis causam sui posse. vt. ff. de iure. & fac. igno. l. regula. §. qui ignorauit. de acquir. here. l. qui se pupillum. Pone ergo q̄ legāti rem meam cōsensi nūquid possum cōuenīri actione ex testō vt rem prestē. Rūdeo nō: q̄ iste consensus est nudus & ex pacto nudo nō agit. multo minus pōt agi ex isto consensu: q̄ iste q cōsentit alteri nō contrariat: & potius ōr pati. vt. l. si pf̄. ff. de manu. vin. & si aduersarius meus possidet possuz repelli. ar. ff. de do. l. fi et ibi dederim. nisi consenserim ob cām q̄ secuta nō fit: q̄ tūc nullo mō mihi p iudico. l. cuz quis decedēs. in pn. ff. de lega. iij. ¶ Jtem quero de re dotali an possit legari. gl. dicit q nō in. l. dotale. ff. de mil. testa. q̄ non est in cōmercio: sed doc. cōiter hoc reprobant: q̄ imo est in commercio saltem permutatiōis. vt. ff. de iure do. l. ita cōstante. & l. fi. nō ob. gl. in. d. l. dotalē. q̄ ibi nō tenet legatum quātum ad dñium in legatariū transferendum: sed bñ tenet quātum ad estimationē. nā si tenet cōtractus in preiudiciū cōtrabentis. ar. §. de predi. min. l. & fi is. & no. ff. de fideiuss. l. cū lex. ff. de vsucap. l. cū vir prediū. ergo tenet legatū in preiudicium heredis. cum additio bereditatis habeat vim ℈ctus. ff. de act. & ob. l. ex maleficijs. §. heres. ¶ Ulterius renocat in dubiū que est rō q̄ in. l. cū pater. §. euictis. de leg. ij. nō debetur euictio. Glo. dicit q̄ licet euictio fratres reducat ad equalitatez nulla est inconuenientia. per boc em̄ inter fratres seruat equalitas. & per Jrium oriret scandalū inter fratres: sz tu dic q̄ rō est personarū equalitas. nā nō presume rek q̄ pater vnum tantum predilexerit q̄ alios neglexerit. vt. ff. de ritu nup. l. nō solum. §. denuo. nā priuilegiū cessat inter pares vt. ff. de excu. tut. l. sed & milites. §. coequalitas. ideo qō bec lex dicit de legato relicto coniuncte persone intelligas[l] nisi fit relictū ab eque vel magis coniuncta persona. qō est notandū. ¶ Dubitat[m] etiā vtrum ille q bz partem in relegando rem cui assignauerit cōfines & circunferentias totius rei intelligat totam rem legare: an vero solūmodo partē suaz. Rūdeo si est cōis cum herede videt legare totā rem. i. partem suā & partem heredis nisi testō aliter inrerit se adhēciendo meā. Si aūt erat cōis cū extraneo nō vf legare nisi partē suā. vt nō. in. l. serui electione. §. fi. ff. de leg. j. per Dy. & pro boc facit. j. e. l. vroz patrui. arguendo de parte in qualitate ad partem in substātia rei. istud ergo vocabulum est incertū. vt not. ff. de procu. l. pomponius. §. fi is. in gl. in fi. & iterpretatio iuris reddit ipsum certum q̄ non presumit velle plus q̄ possit ℈m ius qō habet. vt. ff. pro socio. l. merito. & de acquirē. heredi. l. duo fratres.

11 ¶ Extra querit[n] de filio cui pf̄ legauit vel iter vivos donauit rem alienam: sed filius vult illi rei renūtiare & habere legitimā in domibus pf̄is vel in alia re q̄ magis ptinet ad affectionē suā: querit quid iuris. Rūdeo q̄ lex vf expressa pro filio. ff. de bo. lib. l. fi vero. §. j. ibi dum dicit remitti. i. permitti et debet discedere &c. licet Dyn. dicat q̄ aliud et verum: q̄ fortiora sunt iura filiorum q̄ extraneorum. vt. ff. de fal. l. si quis legatum. §. fin. ¶ Dubitat[o] vtrum in testatore presumitur scientia vel ignorantia. Respondeo aut ius consistit in facto proprio & presumit scientia q̄ sepe obliuio mentes hominū circunueniat. vt. ff. de lib. leg. l. fi. in princi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Obliuio. Vide in.l.qui funduz.§.ff.pro empto.

b ¶In gl. vide gl. xxxiij.q.v.c.vna sola.nō reperio tñ.c. illud.sed.c.vnū solum.xxiij.q.v.vide doc.in.c.filij.extra de test.Jmol.in.l. apud iulianū.§.cō stat.ff.de leg.j.ꝛ cū Bal.trāsit Sali.§ Ange. hic dicit q hec gl. voluit dicere q hec.l.fallit in casu.l. cū legat res aliena eccl̄iastical se pultura. naz eccl̄ia nō viuere ſm legez dei nō huius seculi:ꝛ ita dz intelligi gio. ſm eā.ꝛ vide p eū.ꝛ vide ¶Panor. i l.li.dom.§.j.ꝛ ibi p Jmo.ff. de leg.j.

c ¶Quero. no.ꝛ casum i quo dos non z cōferī.ꝛ vide bar.i 4 l.cū pf.§.pf filie.ff. de leg.ij. cōtra hoc facit:qꝛ p̄statio legati q̄ fit in vita testātis īducit donationē iter viuos ſz aliquos i.l.legatū. ff.de leg.ij. de quo dic vt ibi per Dy. Bar.ꝛ doct. qi sequnt cōiter illam gl. ibi dicētes q ta lis traditio amplī non dz vim legati. d nec.d.l. lucius. pro bat contrarium. e

d ¶Secundo. vide per Bar. in.d.l.lucius. de leg.j.

e ¶Sed do. Oldr. f qd si p̄ño legat mille. postea dotat p centū an possit petere vſq; ad mille mortuo patre. adō qō do. ¶Pe. sequit opi. Old.ꝛ bart. in g c.filij. de test. ſz ibi b Jo. de imol. sequit opi. Dy.ꝛ i.d.l. lucius. de leg.ij.ꝛ i.l. ber. §.aut pater. ō lega.j.ꝛ idē sequit Raph. i.d.l.lucij. p ſua opi. gl. fing. i.l.pf.ff. de iure do. vide q̄ dixi in.d.c. filij. vbi plene dixi. 2 And.barb. i

f ¶Bar.tenet. vide Ang. hic.

g ¶Impletio cause. pro hoc facit qō expresse no. Bal. i l.fi.ad fi.j. de sen.q̄ 3 fine certa quāti. p fe. vbi dicit q p si lego pro ea maritan da dz fit nupta debetur legatum.

tamen obliuio[a] non p̄esumit. vt.j. de cōtraben. et cōmit. stip. l. magnam. Aut consistit in facto alieno.ꝛ si quidez sepe tractato ꝛ discusso:ꝛ p̄esumit scientia vt.ff. de proba. l. procula. ꝛ.ff. de confirma. tut. l. si patronus. Si aūt indiscusso p̄sumit ignorantia. vt. l. si. ff. pro suo. ꝛ no. hec in. d. l. si res obligata. ꝛ facit. l. q̄ꝫ. ff. ad vell. ꝛ. l. si qs delegauerit. de dona. cum si. ¶Vnū scias q̄ ille qui possidet nec habet titulū p̄esumit rem alienā scire ex naturali ratione: qꝛ qō suum non est ad aliuz pertinet. vt. j. vñ vi. l. si. ibi cōis aūt ꝛc. ꝛ. ff. de vsuca. l. celsus.

¶†Jn gl.[b] ibi nō suā. ibi si ep̄s. que sunt contra. Sed tu dic q intelligit rem alienā nō posse legari quātum ad hoc vt legatario acquirat ius in re inuito dño:ꝛ qō possit rē inuito dño retinere. qō nec lex voluit:qꝛ heres obligat ſz distinctionē huius legis ad rem emendā vel estimationē p̄estandam.

¶† Jn gl. vt. ff. ibi vt in dictis. Tu dic qꝛ vbi conjuncte persone legatur res aliena per ignorātiam non agit̄ de cuictione si talis fuit error. legātis qui si cessasset non est verisimile legatum fuisse relictū. ꝛ talis est in. §. cuictis. ꝛ fic not. ff. de lega. j. l. si domus. §. j. Bal.

¶ Legati p̄statio que fit in vita testantis inducit donationem inter vinos.

Testatoꝛ si p̄mo legauit mille:ꝛ postea minus dedit in dotē:an mortuo patre peti possint mille.

Legatū si i aliā rē est trāslatū recessus est a legato. ¶Pater si primo filiā dotauit ꝛ postea legauit filia vtrunq; debet habere.

11-

Filia legatoꝛum. Si pater p̄ius legat filie simplr vel p̄o dote ꝛ postea id qō legauit in dotē dedit tradendo legatum peti nō pōt. ¶Quero[c] nunquid legatū fit extinctū. rñdeo legatū nō est extinctum: sed petitio legati:ꝛ ideo hoc casu dos non venit in collationē:qꝛ dotis ius ꝛ legati sunt in vita. nā testatoꝛ non videt legatum revocasse:sed impleuisse vt. ff. de leg. ij. l. lucius. el. j. vñ ista dos habet qualitatem legati. et ideo non confertur. quod est no. ¶†Secūdo[d] quero qd si plus legauit:ꝛ postea minus in dotē dedit. rñdet Dy. q̄ videt minuisse legatū vt ipse no. in. d. l. lucius. ꝛ est rō:qꝛ ea nupta cessat finalis cā legati ſm Dy. sed do. Old.[e] dicit cōtrarium q̄ p̄ pater legauerit p̄o dote. hec tamē adiectio certe cause nō minuit legatū. vt. ff. de fun. instru. l. lucius. ꝛ. ff. man. l. creditoꝛ. §. inter. Bart. tenet[f] opinionē Dy. qñ pater legauit p filia maritanda:qꝛ ea maritata finita est cā legati: sed vbi pater legauit p̄o dote vel noīe dotis:tunc non est finita causa cū dos possit augeri constante matrimonio:ꝛ tunc non est vera opi. Oldr. ſm Bart. tu dic indistincte id qō dicit Oldra. qꝛ cā non est finita. i. extincta. sed est finita. i. adimpleta. ꝛ nunquam impletio cause[g] resoluit[h] legatū: sed magis corroboratꝛ cōfirmat. vt. ff. de condi. ꝛ demō. l. si iam facta. ꝛ l. conditionū que in futurū. ¶Et si tu dicis ſzūz incidis in absurdū. ¶Pone eñ q̄ p̄ maritauit eam sine aliqua dote:ergo filia erit indotata cōtra. l. obligamur. §. j. ff. de act. ꝛ ob. cū sua gl. vbi beneficiū patris qui maturius nuptui filiam tradidit vt. l. an etiaz in patre. ff. qō fal. tuto. auto. filie obesse nō debet. ¶Preterea pater videt eā dotasse animo compensandi. ergo nō confunditur dos in legatū nisi vſq; ad cōcurrentem quātitatem. vt. ff. sol. mat. l. si cū dotē. §. fi pater. ¶† Tertio[i] quero quid si legauit fundū p̄o dote. postea dedit in dotē centum vel eōtra legauit centū p̄o dote:postea dedit fundū in dotē nūqd p hoc recessum est a legato.ꝛ dic q̄ sic qꝛ translatū est in aliā rē. nec curo in hoc cōcurrentē quātitatē:qꝛ in specie tota quātitas cōfundit. ar. ff. de leg. ij. l. imperatoꝛ. §. si centū. ver. enimuero. ¶†Sz qd si mīimoniū non tenuit videtur ēt tunc trāstulisse legatū. vt. ff. de adi. leg. l. legatū. §. p̄. ꝛ facit ad predicta eo. ti. l. trāslatio. §. itē. Sed an ex nobilitate patris aliud p̄esumat.ꝛ vī qō sic:qꝛ ex nobilitate augeꝛ animus nobiliuz. nō eñ est animus nobiliū ita limitatus sicut aius feneratoꝛū ꝛ similiū qui est stricti iuris vt no. ff. de leg. ij. l. vroꝛi sue. §. fi. Sed tu dic q̄ non est vis qd loquaꝛ ſz qualibus vbis. vt. ff. de leg. ij. l. itē in legato. §. paruī aūt. ¶† Quarto q̄rit qd ecōtra p̄ primo dotauit ꝛ postea legauit an filia debeat hr̄e vtrūq;. Rñdeo primus actus dotandi est necessarius. scōs vero actus legādi est volūtariꝰ ꝛ debeat aliqd operari. vñ aut est circa aliā rē ꝛ vtrūq; cōsequēt filia vt. ff. de vsufr. l. si alij. §. rerū. ¶Aut circa eādē rē ꝛ tūc aut p̄ erat debitoꝛ:qꝛ nō solueraꝛ vel solutū exegeraꝛ:ꝛ p̄esumit q̄ aio cōpēsandi vt d. §. fi pater. ꝛar. §. vñ vir ꝛ vroꝛ. auf. preterea. ꝛ. l. bmōi. [k] §. cū pater. ff. ō leg. j. Aut pater erat extra obligatiōis vinculū cōstitutus:ꝛ tūc vī legasse ad augmētū. vt. l. si pater. de colla. do. vnde scias q̄ si relinquit̄ non ob eandē cām:ſz expressa diuersa cā vel rōne legandi vtrūq; debet qꝛ diuersa ratio diuersum parit effectuz. vt. ff. de ann. leg. l. seio. ꝛ no. ff. de proba. l. quinquaginta.

12-

Cum responso. Qui beneficiatē repudiat integrum p̄legatum consequitur. h. d. concoꝛdat. ff. de leg. j. ꝛ quidem totū. ff. de leg. ij. l. miles. §. p̄o parte. ꝛ an hoc sit verum qñ habet substitutum vulgarem. dic vt ibi. Veritas est q̄ in substitutiōe vulgari venit bereditaria portio p̄legati:non portio coheredis. Et dubitatio huius legis erat q̄ quis posset renūciare p̄o parte. vt. l. legatarius. in p̄in. de leg. j. ſz illud est verū in parte integrali. secus in parte capitulari. i. q̄ si i partes sunt distincta capitula pōt vnū acceptari ꝛ aliud repudiari. secus si sunt cōnexa. vt. ff. de leg. ij. l. neminem. ꝛ. l. ſz duobus. ꝛ facit ff. de verb. ob. l. j. §. si stipulāti. ꝛ facit. l. si. ff. de bere. instī. in ratione sui. in fi.

13-

Proprias. Res propria legatarij eidem legari non pōt. h. d. Contrariū videbat: qꝛ cū res esset aliena respectu testōris. ergo videbatur deberi estimatio:vt. l. cum alienā. §. eo. sed ibi erat aliena. i. cuiusdam tertij. hic vero legatarij:ſz an istud legatū est omnino nullum per regulam catonianā. Rñdeo sic quo ad actionem. vt. ff. de leg. l. apud iulianū. §. quēadmodum. sed quo ad retentionem secus. vt in. l. plane. §. duobus. eo. tit. ꝛ. l. bmōi. §. fi titio. ꝛ fic regula catoniana fortioꝛ est in excludenda actione q̄ꝫ in excluenda exceptione. Bal.

14-

¶ Fortuna caput sequitur.

Monumenta. Qui legat[l] ſpūalia non vī ipa legare:ſz ius qō in ipsis hz. h. d. ¶Unde si patronus legat ecclesiā nō videt legare ecclesiam sed iuspatronatus. ꝛ etiam si rex Ungarie vel rex Francoꝛum legaret mihi quādam ciuitatē in qua haberet iurisdictionem limitato modo. puta bassaz iurisdictionē tm̄:illam solā iurisdictionem mihi donare videt. p̄sertim: qꝛ in principe semper intelligitur clausula saluo iure alterius. ar. ff. de vulga. sub. l. ex facto. in p̄in.

¶† Extra quero testatoꝛ reliquit patrimonium suū fraticellis de monte maluo vel binchochis de perusio. postea summus pōtifex perpetuo cassauit eos tanq̄ superuacuos ꝛ fictos boies in ecclia dei. querit qd esse debeat de bonis:respond. vacant ecclesie roꝛ. conuertēda in meliores vsus. vt no. in. c. j. de religi. domi. libr. vj. Sed si dicti fraticelli non essent cassi sed translati ad aliū ordinez. tūc essent translata bona:qꝛ fortuna caput sequitur. vt. ff. de secun. tab. l. qui ex libe. §. ex testamento. ita no. Jo. an. in. d. c. j. in nouella.

15-

Syniuerse. Nemo relīqt qō hz. concoꝛ. ff. de do. ante nup. l. si ante. ꝛ idē dico i donatione cā moꝛtis:qꝛ semper intelligit deducto ere alieno. vt. ff. si qd in frau. patro. l. j. §. j. ꝛ habet[m] locum hec lex qñ legatus consistit in quantitate vel genere:secus si in specie que erat in dñio testōris. nam tranfit ipso iure dñium in legatariū ſz revocari possit per creditoꝛes qꝛ es alienum non perimit fundū. vt. ff. de iu. l. fideicōmissum. §. tractatū.

Creditoꝛ

¶ Resoluit. ergo nō cōferī illa dos qō iure dubitabili. vt per Fulg. hic.ꝛ Sali. cōtra Bal.ꝛ vide Bart. in. l. legatum. ff. de leg. ij.

¶ Tertio. vtō notaꝰ Bar. in. l. bmōi. §. pater. de lega. j.ꝛ ibi Jmo. in p̄in.

¶ L. bmōi. vtō ibi per Bart.ꝛ Jmo.

¶ Monumenta q legat. vide bo. gl. i l. si operarū. al's ici pit si actū. ff. ō opelib. q̄ laic' pōt habere iuspatronat' eccl'ie. oꝛ vide doct. de iud. i.c. decernimus. al's. c. Ēto. And. barb.

¶ Babet. Sal. hic ꝰ p istū text. in ver. nihil. ¶Pau. de ca. bic tz ꝰ Bar. ite li mita istaz legē nisi testōr legasset sub cōditione dādi ali qd br̄di ex quo dꝰ br̄s satisfacere creditoꝛibus:qꝛ valēt legata nec pōt exci pi qō sint vltra vires br̄ditatis. ita dixit ¶Pau. de ca. in. l. seruum filij. §. ꝛ idē seruus. p glo. ista fing. ibi ſm cū de leg. j. illā ēt ponderat ibi Ang. facit. l. non amplius. in princi. de leg. j.ꝛ ¶Pau. de ca. bic.

Creditoꝛ. Si creditoꝛi legat pignus nō extinguit petitio debiti. Quid econtra dic vt. ff. de leg. ij. l. si mulier. in fine. 17-

Datum. Qui potest dare potest adimere. hoc dicit qō no.

1 ¶ Actio vtilis non est directa nec econtra.
2 Legatarius an possit agere vtili sine cessione.
3 Testatoꝛ legans actionem suam dicitur rem suam legare.
4 Actio directa est nuda apud heredem.
5 Heres agendo directa an per se repellatur exceptione.
6 Legatarius sine cessione non habet vtilem si testatoꝛ actionem non legauit sed ipsam rem.
7 Actio vtilis que competit legatario an sit datiua vel nativa.
8 Actio vtilis cessa an sit eadem in radice cum directa.
9 Actio vtilis quando dicatur nasci.
10 Cessionarius an habeat titulum ad ipsam rem.
11 Cedens actionem contra tertium si postea possessionem nanciscatur tenetur restituere cessionariō.
12 Testatoꝛ potest alteri mandare actiones:ita qō mandatum alteri sit superuacuum.
13 Officium iudicis cedi potest sicut actio.
14 Cessionarij p̄sentia non est necessaria sine cessione.

Delegato. Legatarius nominis habet vtilem actionem non directam nisi sibi ab herede mandet. h. d. ¶Mo.[a] ergo q̄ vtilis actio nō est directa nec econtra. sed contra hoc sic opponi. ea que conueniunt in vnitate substantie sunt vnum ꝛ idem ꝛ non diuersa: vt. §. de summa trinitate. l. nullus. ibi in diuisa substantia ꝛc. sed actio vtilis ꝛ directa sunt in substantia vnum ꝛ idem. vt. ff. de neg. gest. l. actio. ergo non debet inter ipsas diuersitas assignari. Sol. dico q̄ sunt diuerse.ꝛ hoc apparet ex noīs necessitate:qꝛ ciuilia vocabula que adinuicē differūt nunq̄ſz sine magno mysterio vt. §. tit. j. l. fi idem. ꝛ ad ſzūz rñdet qō illa lex nō dicit q̄ sit vna substantia:sed dicit q̄ est idē effectus quātum ad exactionē. vnde vtilis actio nego. gest. que datur curatoꝛi:ꝛ directa que datur spontaneo gestoꝛi sunt eiusdem effectus:non tamen sunt idem in substantia. Item actio directa nego. gest. nascitur qñ negotium est sponte susceptū:sed vtilis quando ex necessitate:vt. §. de neg. gest. l. curatoꝛis. ꝛ. ff. cōmo. l. in cōmodato. §. sicut.

¶† Sed oppo.[b] ꝛ videtur q̄ legatarius non possit agere vtili sine cessione nisi in subsidium:vt. §. de act. ꝛ obli. j. ꝛ. ff. p̄o so. l. ea vero. Sol. ¶Pe. concedit q̄ nunc̄ſz oritur vtilis sine cessione:qꝛ cessio actus substantialis ex quo oritur vtilis ꝛ est eius causa p̄xi. ꝛ immediata qua p̄termissa impossibile est oīri vtilem ſm ¶Pet. ¶Sed nostri doct. tenent contraꝛium ꝛ arguunt sic:vbi ex solo titulo sine traditione transfertur dominiū rei corporalis ibi inutile transfertur in corporalibus sine quasi traditione ergo ꝛ sine cessione que est modus quasi traditionis inuentus a iure: nec poterat apertius vocabulum[c] a iure inueniri cum cedere sit quasi discedere:ꝛ alium loco sui ponere:facit quod no. §. quando fiscus vel pri. l. fin. et istud est verum in legato singularis actionis. idem puto si testaꝛ habet petitionem bereditaris ꝛ banc actionem alij legat. de lega. ij. l. filius. §. lucius. ꝛ hoc verum si testatoꝛ legat actionem propriam:secus si legat actionem heredis: qꝛ sicut rei corporalis non transfiret dominium sine traditione vt not. ff. de serui. l. papi. ita nec transit vtile sine cessione.

3 ¶† Tertio opp. testatoꝛ qui legat actionem suam legat rem suam cum actio dicatur res vt. ff. de verbo. significa. l. rei appellatione. sed quando testatoꝛ legat rem suam transit in legatarium directum dominium ꝛ nil est apud heredem fic. ff. de pec. l. sed si damnum. §. idē quod. ꝛ. l. proinde si cer. pet. l. a titio. ff. de fur. ergo hic debet transire directa actio. respon. aliud in alijs rebus:ꝛ aliud in actione personali:qꝛ constat ex iure inseparabili: vt. l. quis ergo casus. ff. de pecu. et nisi qꝛ lex fingit heredem per omnia esse eandem personam cuz defuncto impossibile esset quod etiam ad heredem transirent iura directa: qꝛ iura inseparabilia non migrant de subiecto in subiectuz. vt. ff. de noua. l. si vsumfructum. ꝛ. ff. de stipu. ser. d l. si seruus communis meuj. §. fi. ergo secus si reali[d] actione: vt si legetur competat legatario directa ꝛ heredi nulla: quod verum puto: qꝛ legando actionem dat legatario titulum ad dominium: ergo transfertur dominium recta via: vt. ff. de condi. fur. l. sed nec legatarius. vnde lex nostra debet intelligi in legato personalis actionis vel mixte ꝛ non in legato realis actionis simpliciter. ¶Item si testatoꝛ nō habuisset nisi solam vtilem datiuam ꝛ illam legasset:tunc etiam legatarius solus haberet ius agendi:ꝛ non heres iuxta no. ff. ad trebel. l. ex asse. ꝛ in fi. ff. commo. l. si cer- 4 to. §. fina. ¶† Quarto oppo. nam nuda directa est apud heredem: ergo heres agendo exceptione repellitur: sicut dicimus restituta hereditate ex trebellia. translatis vtilibus actionibus in fideicommissarium directe: apud heredem remanent fine experiundi potestate. ff. ad trebellia. l. j. post princi. ibi placet ꝛc. Solu. efficacius deuoluit iura restitutio ex trebellia. q̄ꝫ simpliciter legatis. ꝛ bocfacit autoritas senatusconsulti. 5

e ¶† Modo[e] reuoco in dubium. vtrum in casu huius legis heres agendo directa per se repellatur exceptione: ꝛ videtur q̄ sic: qꝛ commodum actionis est ad alium applicatum:ꝛ duo insolidum non possunt habere ius agendi cum effectu vt. ff. de lega. j. l. quocunq;. §. qui caium. ꝛ de leg.

a ¶Mo. vide plene per Bar. in. l. j. ff. de act. ꝛ obli. ꝛ Bal. in. l. j. co. titu. an autem sit idem in iudicijs. vide. j. in. ij. q.

b ¶Sed op. an vtilis trāseat sine cessiōe. vide p Bar. in. l. j. ff. de act. ꝛ ob.

c ¶Vocabuli. ſz quare nō sic transferunt directa boc casu sicut transfert directum dñium qñ testatoꝛ legauit rem suā. vide. j. p̄xi. op. nā dñium et alia iura realia nō ita inherent ossibus nr̄is sicut iura psonalia. l. quis ergo casus. ff. de pac. cū fi. ſm bart. ꝛ Bal. in. l. fin. j. c. vbi bal. i terminis boc dicit. ꝛ bart. in l. nemo pōt. et ibi Jmo. ff. de leg. j.

d ¶Reali. vtō bal. in. l. per diuersas. in. xvij. q. §. man. et idem Salice. et ¶Pau. de cast. bic.

e ¶Modo. p boc dicto alle. text. in. l. fi punita. et boc ibi expresse Bal.ꝛ mode. tenēt de le. j. ꝛ vide que ibi dixi post Jmo.

f ¶Scdo. ¶Pau. de ca. in. d. §. idez iul. bic allega. tenet q̄ imo transeat sine cessione qꝛ etiaz in casu isto vī legare actionem vt. d. §. idem iuli. ergo nō debet tranfire fine cessione per illam legem ꝛ fcm fi fiat cessio operatur q̄ꝫ transit exercitium directaruz qō non tranfit per cessionē legis ſz hois. l. fin. §. qñ fil. vel p̄xi. l. si p̄ocur. §. fi. in fi. ff. mā. declarat Bal. in. l. i. §. de acti. et ob. Sali. tenet cuz Bald.

g ¶Tertio. qō est vt. l. p libel. ꝛ vide Bartolum in. l. j. ff. de act. ꝛ oblig. et Bald. in. l. j. co. tit. §. ꝛ But. bic.

¶Sed qñ conuentio. Et qd si vsufr. bonoruz relinquit alicui an ille poterit petere vsumfr. nominum debitorum absq; rescissione heredis. vide domi. ¶Petr. de ancha. in consi. iij. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

8 vt pomũ. ¶Sed adhuc restat videre vtrum vtilis cessa sit eadẽ in radice cũ directa: ⁊ non est dubium ꝙ eadem est virtus ⁊ qđ id qđ est causa causę quodammodo est causa causati vnde cõtractus antiquus est causa actionis cesse: tamen est cã magis remota in cessionario ꝙ in cedente. ¶ Et si tu queris qñ nascitur vtilis, rñd. cum ceditur: vel quasi cedit. Sed si tu queris ex qua materia oriẽ. tunc aut loqueris de materia propinqua ⁊ oritur ex cessione: vel quasi facta cum titu. alias esset traditio absq; tit. que nihil habet momenti: vt. l. per diuersas. ff. mand. ⁊ no. in. l. ỹ. ff. ne liceat pot. adeo ꝙ non sufficit titulus per cessionem superueniens: vt ibi not. licet in rebus corporalibus fit secus: vt ff. de euic. l. si rem quam. in prin. ⁊. ff. de rei vendi. l. quedam mulier. Si autẽ tu queris de materia remota constat ꝙ est contractus antiquus cum iure orto exinde ⁊ ista est materia ex qua ⁊ ppter quaz ꝑm illos qui dicunt vtilem esse natiuam. ⁊ hoc tenet Jaco. butri. dicitur tamen vtilis qr venit ex interpretatione: lex enim interpretatur ꝙ cedens et cessionarius sint eadem persona ꝑm eum. Sed tenendo ꝙ sit datiua est materia propter quam sed nõ ex qua: nam si emo actionem alicui competentem ex delicto non est dubium qõ competit mihi actio: vt. ff. de pet. here. l. quod in diem. ff. iul. ⁊ no. in. l. fi. ff. de here. ven. que non nascitur ex contractu. vt. ff. de pac. l. si vnus. ff. pactus. ver. non enim ex pacto iniuriarum actio nascitur ⁊c. ergo est datiua ⁊ non natiua. Jtam rationem assignat glos. que ratio non concludit salua eius reuerentia: qr infert ꝙ non nascitur ex contractu: sed non infert ꝙ nõ nascitur ex delicto. nam potest eadem materia diuersis tẽporibus producere diuersas agendi formas: vt no. ff. de dolo. l. heredibus. in princi. ar. ff. de iureiur. l. sed ⁊ si possessori. ff. i. de hac materia not. ¶Pet. ⁊ Barto. in. l. j. ff. de act. ⁊ obli. Et adde qõ omnis actio natiua habet duplicem materiam scilicet facti ⁊ iuris. Est autẽ ius vinculum quoddam quod obligationem vocamus sine quo actio esse non potest: vt insti. de oblig. in princi. de pact. l. iurisgentiũ. ff. i. ¶ Quarto querit vtrum cessionarius habeat titulum ad rem ipsam. ita ꝙ si adipiscatur possessionem efficiatur dominus directo ⁊ non est dubium in actione personali si dari erat in obligatione: qr debitor soluendo transtulit in eum dominium: alias non esset liberatus: vt ff. de condi. ob cau. l. fin. Sed in reali idem dico vt ff. de rei ven. l. boc si res. ỹ. rñ. ⁊. l. si culpa. ¶ Et ibi est casus not. ꝙ ille qui cedit actionem contra tertium si postea exigit: vel possessionem nancisci tur tenetur ipsam possessionem restituere cessionario: sed caue tibi qr glos. dicit ibi ꝙ cessionarius hoc consequitur agendo ex iure cesso ⁊ vult ꝙ ibi agatur vtili in rem qe prefertur directo. alĩ dicit ꝙ agitur vtili ex empto ⁊ sic personali non realiactione. nec iure cesso: sed ex proprio contractu: qr ille qui recipit estimationem tenetur rem tradere si potest. Et hec opi. magis defendi potest de iure: qr nemo rei ven. potest cedere cõtra seipsum: vt no. in. l. fin. ff. de here. ven. ⁊ facit. ff. de excep. do. l. apud celsum. ff. quod si tis cui. ¶ Ultimo quero nunquid testator possit alicui mandare actiones ita ꝙ mãdatum heredis amodo sit superuacuum. rñ. sic. tamen istud mandatum est actus inter viuos nõ testamentum: nec tamen expirat post mortem duplici ratione: tum quia mandatum in rem suam: vt. j. de do. l. illam. tum quia post mortem collatum: vt no. ff. de leg. ỹ. l. cum pater. ff. meuio. ⁊ tamen potuit permisceri testamento: qr tenet ad idem cum ipso: vt not. ff. de testa. l. heredes palam. insti. ¶ Unum scias [a] ꝙ potest cedi officium iudicis sicut actio vt. ff. de administra. tut. l. fi minoris. Item cedi potest institã. vt. ff. de procu. l. in cause. ff. pe. ⁊ ibi glosl. ¶ Nota ꝙ in cessione non requiritur presentia cessionarij quod in mandato potest concedi: sed in cessione prout est quedam traditio põt negari nisi interueniat medium organum nuntij vel epistole. ¶ Item cedi potest iuxta [b] sententiã: vt. ff. familie hercis. l. in hoc iudicio. ⁊ si cedens habeat ius executionis parate eodem modo cessionarius habebit: ⁊ idem in legatario. Bal.

19.

¶ On tantum. Breuitas temporis matrimonij non impedit virum ex testamento vxoris capere. h. d. ¶ Dubitatio huius legis erat quia relinquebatur vt viro: ⁊ ideo nõ videbatur sufficere momentanei matrimonium: sed tamen contra est vt hic. ⁊ hanc legem no. pro statutis de dote lucranda qõ etiam vir vnius momenti lucretur tertiam partem dotis vt est ¶Perusij.

1 ¶ Emphyteota si legat emphyteosim que finitur morte heres non tenetur redimere.
2 Emphyteosis licet finiatur morte tamen heres patientiam non tenetur prestare.
3 Legatum emphyteosis an sit inutile.

20.

¶ Ex patrui. ¶ Qui legat res in quibus hz vsumfructus illud ius legare videtur. h. d. ¶ Et per hoc consuluit Barto. ꝙ si emphyteota legat secundum emphyteoticum: ⁊ talis est emphyteosis que finiebatur morte vt in vsufructu. vt insti. quibus mod. si. vsusfru. ỹ. finitur. ⁊. ff. de vsufruc. l. titio. ⁊. j. de cadu. tollen. ỹ. in nouissimo. ⁊ ibi ter. No. ꝙ heres non tenebatur [c] istam emphyteosim redimere a domino ⁊ prestare legatario. [2] hoc ipse ponit in. l. quod in rerum. ỹ. i. ff. de lega. j. ¶ Item dicit ꝙ licet non finiretur morte tamen etiam ei non tenetur prestare patientiam: vt ipse no. eo. titu. l. si domus. ỹ. fi. ⁊ in hoc male dicit: qr speciale est in personis quibus etiam non tenetur ad patientiam. vt in auf. de alien. ⁊ emphyteo. post princi. ergo in alijs secus: suppositio ꝙ sit talis emphyteosis que possit cedi ⁊ talis sit persona cui possit cedi: vt. ỹ. e. l. er legato nominis. ⁊. ff. de contraben. empt. l. qui tabernas. ⁊. ff. de act. empt. l. in venditione. facit quod no. Ly. in. l. emptor. ỹ. locati. ¶ Sed quid si emphyteota [d] efficitur proprietarius: vtrum sit extinctum legatum: ⁊ videtur ꝙ sic: qr extincta est emphyteosis proprietate superueniente. hoc videtur tenere Jaco. de are. in. l. seruum filij. in prin. de lega. j. ¶ Sed potius videtur dicendum quod debeatur ipsa proprietas. argu. eiusdem legis. sed certe ibi nouus status rei sequebatur ex veteri: ⁊ ei erat implicitus: vnde relictum augetur. argu. j. l. fin. ff. si ex noxali causa aga. sed hic nouus status rei erat contrarius veteri: ⁊ ideo magis videtur perimi ⁊ extingui legatũ ꝙ consolidari. ¶ Sed contra hoc facit: qr augmentato iure dato ris augmentat ius acceptoris vt. ff. de rei ven. l. si a titio. Bar. dicit [e] ꝙ si testator legauit expresse ius qõ habebat qõ tunc non debetur proprietas: secus si legauit rem simpliciter per. l. qõ in rerum. ỹ. fi quis post. citu. qõ non placet: qr tacite intelligitur legasse solum ius qõ habebat vt hic. ¶ Dico ergo deberi emphyteosim eodem modo ⁊ eadem lege vt deberetur si proprietatem non emisset ⁊ sic proprietatis acquisitio: neq; legatum minuit: neq; legatum auget: vt. ff. de acti. empt. l. fundum cum mihi venderes. ⁊. ff. commu. predi. l. si in venditione. non obst. d. ỹ. fi qs post. qr ibi loquitur in reali accessione concreta non discreta. vt. ff. de legati, ỹ. l. vxorem. ỹ. testamento. ⁊. l. pater. ỹ. fundum. eo. titu. ¶ Item quero an in lege nostra legatum sit omnino inutile: ⁊ videtur ꝙ nõ propter fraudem legis medij temporis: vt. l. si mulier. ỹ. j. de leg. iij. ꝙ concedo si testator legauit: ⁊ tradidit quia qõ legatarius percipit ad ipsius pertinet: sed si nil tradidit nil tunc habebit.

1 ¶ Verba vulgaria significant qõ plus intelligatur.
2 Heres veste legata maspillos non potest separare.

21.

¶ Ex legatis. Non refert qualiter quis loquat dummodo verborum sensus intelligatur. ¶ Et not. hic de significatione verborum vulgarium que ab vsu procedunt ⁊ ita significant: vt vulgus intelligit vt not. ff. de lega. iij. l. librorum. ỹ. quod tamen cassius. ⁊ de supel. lega. l. labeo. ¶ Et sunt apud vos tuscos quedam verba vulgaria vt hoc verbum podere. i. vniuersitas agrorum ⁊ quid significet no. per Bar. ff. de lega. iij. l. vxorem. ỹ. testamento. ⁊ de fun. instru. l. seie. ỹ. tryanne. de auro ⁊ ar. leg. l. si ita. ¶ Item habemus vocabulum apothece siue potice: ⁊ quid significet dic vt per Bar. in. l. nam qõ liquide. ỹ. j. de pecu. leg. ⁊ de leg. ỹ. l. cum pater. ỹ. mense. ¶ Item habemus vocabulum massaritiarum ⁊ quid importet vide per eum in. l. i. j. de supel. leg. ¶ Item habemus hoc vocabulum cultra ⁊ culcitra: ⁊ quid importet dic per eum in. l. libz orum. ỹ. fi. de leg. iij. ¶ Habemus etiam quedam vocabula generalius vsitata sicut est nomen vestis: ⁊ vtrum heres legata veste possit separare massillos. dicit Bar. ꝙ non. [f] de aur. ⁊ arg. leg. l. cum aurum. ⁊ qõ non veniunt vestes prohibite portari per statutum. dicit Bar. ff. de aur. ⁊ ar. leg. l. ¶ Quis. Et si legatur lectus an veniat lectus festiuus. ponit in. l. medico. ỹ. j. de auro ⁊ arg. leg. ⁊ quid contineatur appellatione pannorum lini ⁊ lane. ponit ipse de aur. ⁊ arg. leg. l. vestimentum.

1 ¶ Grauamen rei vbi apponitur nomini heredis intelligitur de primo herede.
2 Heres pro multis annis non potest soluere.
3 Testator si vxori legat alimenta ⁊ nõ dicit in domo sua alibi poterit percipere.
5 Testator si legauit habitationem vxori heres debet ei dare in qua honeste viuere possit.

In annalibus.

¶ In annalibus. Appellatio heredũ in dubio significat oẽs heredes i perpetuum. b. d. Jdẽ appellatione familie. vt. j. de verb. ⁊ re. fig. l. fi. ¶ Opp. nã vbi gramatice rei appellatione nomini heredis ibi intelligitur de primo herede tm: vt. ỹ. de vsufr. l. antiquitatis. ⁊. l. scienduz. [a] de verb. fig. sed in legato annuo apponitur cõtra naturã rei: nã qr est cõditionale pro sequẽtibus annis nõ est transibile de sui natura. vt. l. stichũ. ỹ. stipulatio. de ver. fig. ergo dz restringi ad primum heredem. Solu. dicit Bar. ꝙ aliud est natura rei legate: ⁊ aliud natura ipsius dispositionis: nã natura restringit nomẽ heredis. vnde si esset vsusfructus annuus legatus alicui: ⁊ heredi suo non intelligeret nisi de herede primo: sed in bac. l. fuit legata annua. ꝓprietas siue datio. vnde hz contra naturã annui legati fit qõ transmittit. tñ non est cõtra naturã rei legate ꝑm Bart. qr ita notat in. l. gallus. ỹ. etiã si parẽte. ff. de lib. ⁊ posth. qr vr male dictum: qr legatum annuũ interponit ad alimenta vnde alimenta sunt ipsa res legata nõ recipit trãsmissionẽ ex natura sui: ergo so. Bar. nõ vz vnã fabã. ¶ Vñ subtilr dic ꝙ aliud est i vsufructu nõ ex natura rei legate: sed ex natura rei nõ legate cuius virt ⁊ potẽtia supra legatũ põt. i. ex natura ꝓprietatis q̃ se obijcit legatario vsusfructus: ⁊ ex vi ⁊ ex potẽtia ꝓpria attrahit vsumfructũ ad se tã q̃ sibi subalternũ. ⁊ hoc statutũ est ne ꝓprietas ppetuo sit inutilis: nã absurdissimũ cẽt si ius ꝑncipale semper succũberet iuri subalterno. vt. ff. de vsufr. l. iij. ỹ. ne tñ. illud ergo qõ ifringit trãsmissionẽ vsusfructus est ius aduersarij in qõ heres legatarij ius nõ hz ꝛz in annuo legato nõ est aliqđ er rẽ legatã qõ obstat trans missioni: ⁊ iõ fit transmissio gñaliter ad oẽm bñdẽ: vt. ỹ. vt ac. ab her. l. i. Vel si loquamur in alimẽtis nõ est ꝓprie trãsmissio hz noua alimẽta. ar. l. stipulatio ista. ỹ. fi qs ita. de ỹb. obli. ff. de noua. l. fi vsufructu. Jtẽ dico ꝙ istud legatum trãsmissibile nũ q̃ est ꝙditionale qõ ptz: qr dies eius cessit quo ad trãsmissionẽ. ⁊ iõ nõ est [2] verũ dicere ꝙ trãsmissio sit de natura dispositionis. ¶ Extra querit [b] vtrũ heres possit soluere ꝑ multis annis. Bar. dicit ꝙ sic in. l. si cũ precisse. ff. qñ dies leg. ced. Tu dic ỹ ꝙ si legatũ ꝙditionale ꝓ sequẽtibus annis. legatarius nõ tenet recipere ante. vt. ff. de ỹb. obl. l. stipulatio ista. ỹ. inter certã. Jtẽ qr interest legatarij ante non recipere ꝓpter custodiam vt no. in simili. ff. de regu. iur. l. in eodem. ỹ. nemo. ⁊ quia fructus interim possent corrumpi: ⁊ quia granum vetus non sit ita bonum sicut nouum. [3] ¶ Item q̃ro si ex forma statuti dz solui gabella de leg. ⁊ emptores gabellarũ gñaliter mutant de anno in annum: cui debeat solui. Rñdeo illi gabellario cui est gabella in prin. cui vsus libet ãni ꝑm Bar. q ita no. ff. ad legẽ fal. in. l. falcidia nõ habet. ⁊. l. cũ titio. e. tit. ⁊ hoc est verũ: qr habẽtib hus eius anni dz solui ꝓ illo anno. ar. ff. de vsufr. l. defuncta. ff. de act. empt. l. [4] iulia. ỹ. fi locat. ⁊. ff. de iur. fil. l. fi. ¶ Jtẽ extra queritur si testator legat vxori victum vel alimẽta ⁊ non dicit in domo testoris an ipsa possit alibi habitare ⁊ alimẽta pcipere: ⁊ Bar. dicit ꝙ sic in. l. ỹ. de adi. leg. ⁊ bene dicit qr est casus in. l. cũ bi. ỹ. incẽ. ff. de trãsact. ¶ Scias [c] tñ si testator habebat domus ꝓprias qõ nõ cogit heres ad pẽsionẽ conducere alienas: ꝛz sufficit ꝙ heres in vna illarum assignet illi legatarie habitationẽ in qua possit competenter ⁊ honeste morari: nõ enim debet dare sibi habitationem cecã vel in lupanari: qr ciuili modo debent verba intelligi. vt. ff. de vsufr. l. si is qui binas. ⁊. ff. de serui. l. si cui.

1 ¶ Totum in genere resecatur per speciem.
2 Totum diuisione legali diuiditur in duodecim vncias.
3 Hereditas quãdoq; trãsit in dispondiũ ⁊ quandoq; ad tripondiũ.
4 Hereditas qualiter diuidat si cõstat ꝙ testor in dispõdiũ voluit transire.
5 Legatũ generale si factum sit fratribus predicatoribus ⁊ priori speciale an prior admittatur ad generale.
6 Legatum fieri potest fratribus predicatoribus.

23.

¶ Cum questio. Quãdo vni relinquit totus alteri pars quota. hoc. d. Et est rõ: qr necesse est de toto corpore euelli partem aliũde eã euelli nõ põt. nã extra totũ nil restat ꝙz ergo ꝙ pars que resecatur euellat de toto corpore: ⁊ ideo due falcidie contra se non cõcurrũt qz vna resecaret alteram: ⁊ altera reliquã. Sed hoc est impossibile: qr falcidia est istius nature qõ secat ⁊ non secatur. vt not. ỹ. ad [1] l. fal. ỹ. ¶ Et adde ꝙ totũ in genere resecatur per speciẽ. vt in. l. doli clausula. ff. de ỹ. obli. ⁊ totũ in specie resecatur per indiuidua. vt. ff. de leg. iij. l. heres meus. ỹ. due statue. et totũ in indiuiduo secatur per partes. vt si vnius statue lege ẽ vni brachiũ alij vo caput. arg. ff. de rei vi. l. item quecunq; ỹ. si quis. ⁊ totũ in iure secatur in partes vnde si testator [d] legat vni [2] ꝓprietatem ⁊ alij vsumfructũ ꝓprietas nõ esset plena ꝛz nuda. Si aũt legatur vni fundo ⁊ alteri vsusfructus ambo in vsufructu ꝛcurrũt qz legatũ fundi nõ extinguit ꝓprietatẽ ab vsufru. vt. ff. de vsufr. le. l. si alij. ¶ Non ob. de vsufr. accresc. l. si proprietas. qr ibi non fuit facta mentio ꝓprietatis discretiue: sed concretiue dicẽdo lego fundum vt ibi not. ⁊ adde qõ not. ỹ. fa. bercil. l. quoties. in glo. iimo videtur. Ad euidentiam huius. l. premitte ꝙ omne totũ diuisione legali diuiditur in. xij. vncias que vncie habent [3] noia distincta vt insti. de her. insti. ỹ. hereditas. ⁊. l. si alienum. ỹ. in extraneis. ff. de here. inst. ipsum aũt totum vocatur as seu pondus vt ibi patet. ¶ Item scias ꝙ quandoq; transitur ad dispondium boc est hereditas diuiditur in plures q. xij. vncias: vt quia diuiditur in quatuordecim vncias. Quandoq; transitur ad tripõdium ⁊ sic de singulis. ¶ Item scias ꝙ ista glo. miscet simul tria contraria que debẽt se a parari. Illã op. de. l. marcellus. ⁊. l. qui quadringẽta. ad trebel. ⁊ de. l. interdum. de here. insti. de. l. si ita. de lib. ⁊ post b. l. marcellus. in nullo obstat sed cius Jtium non soluit in hac glo. Barto. soluit ꝙ hic legauit primo totũ. Secõdo parte quotã eiusdez rei: ⁊ ficlare patet quãrũ voluit adimere. primo in l. contraria reliquit: primo totum: secundo quantitatẽ ⁊ sic nõ constat quantũ de toto adimere voluerit forte eñ putabat totũ valere plusq; valeret. [4] ¶ Opp. secundo de. d. l. interdũ. gl. soluit et bene: aut ꝛstat ꝙ testator noluit trãsire ad dispõdiũ sed voluit ꝙ illud qõ secũdo loco legabat adimeret a primo: tũc non est dubiũ: vt. l. qui militabat. ỹ. fi. de here. insti.. ⁊ pone exẽplũ: testator dixit relinquo titio fundũ et de illo fundo relinquo seio dimidiã. Vel dixit instituo titiũ in. xij. vncias: de quib relinquo seio ser. Qñq; ꝛstat ꝙ testator ad dispõdiũ transire voluit: exẽplũ: testator dixit ti- [b] tiũ instituo in. xij. vncias: seiũ instituo in alijs ser: nã ex eo ꝙ dixit in alijs ser ꝛstat ꝙ voluit adimere primo: ⁊ tũc sit diuisio hereditatis in. xvij. vncijs de quibus primus habebit. xij. alius vo habebit ser: ⁊ ita loquif. l. interdũ. Qñq; de dubitatur an testator voluerit ad dispondiũ trãsire vel non: ⁊ tũc distingue: aut primo legat totũ ⁊ secũdo [c] parte: ⁊ tunc vr a primo adimere quod dat secundo. ⁊ ad dispondiũ non trãsire. casus est hic. Aut primo legat partẽ: ⁊ secundo totũ: ⁊ presumit tũc ꝙ ad dispõdiũ transire voluerit: vt. d. l. interdũ. et l. qui quadringenta. ⁊ insti. de here. insti. ỹ. videamus. Ratio differentie est: qr cum primo legat totũ. secundo vero partẽ. pars potest de toto adimi. sed qñ primo legat partẽ: secũdo totũ non potest de parte totum adimi. ideo tunc est presumẽdũ ꝙ testator ad dispondiũ trãsire voluerit. ¶ Contra [d] predicta opp. cũ tota hereditas diuidat a iure in xij. vncias non põt testator eã diuidere in. xvij. et plurib cũ boc sit statutũ a lege. Sol. testator põt facere maiorem numerum vnciarũ nõ tñ potest facere maiorem quantitatẽ hereditatis ꝙ sit. nam si testator facit plures vncias erunt vncie minores in ẽtitate licet plures in numero. Exemplum in hereditate sunt. xviij. solidi si eam diuidis in vncijs. xij. quelibet vncia habebit duos solidos. si di- [e] uidis in. xxiij. quelibet vncia habebit vnum solũ: ⁊ sic augebitur numerus vnciarũ ⁊ nõ quãtitas hereditatis: et boc est qđ voluit hic dicere gl. licet obscure. ¶ Sed ⁊ alia plura. ¶Plures noiationes facte vniformiter de eadẽ voluntate non faciunt eũ vocari ad pluralitatem portionũ. h. d. vel sic. Noiatio de eadẽ persona sepius facta incidẽs [5] in diẽ non inducit nisi vnũ ⁊ idem. ¶ Opp. de. l. iij. ff. de stip. ser. vbi repetitio verborũ multũ operat. Sol. ibi est diuersa rõ: difformis considera- [e] tio circa eandẽ personam. boc etiam modo respõdetur ad. l. qui marco. ff. de annu. lega. nã ibi erat multiformis rõ includendi eandẽ personam sub diuersis respectibus hic vero erat vniformitas in rõne ⁊ dicto. ¶ Opp. de. l. sempronius. pculo. de leg. ỹ. So. ibi circa eũdẽ actũ erat diuersitas scripturarũ vnde ꝓualet minor summa: vt. ff. de arbi. l. dicẽ. ỹ. fi plures. ¶ Jtẽ opp. de. l. gnaquinta. ff. de proba. Sol. ibi in diuersis voluntatibus hic in vna ⁊ eadẽ. facit. ff. de adi. leg. l. cũ cẽtum. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. nõ ad ea. ff. de act. ⁊ ob. l. lucio. ff. de dote [6] preleg. l. fi. in fi. ⁊ qõ not. j. de discul. l. ne casu. lib. x. ¶ Et predicta [e] faciunt ad. q. testõi legauit fra- [e] tribus predicatoribꝫ centum ⁊ cozũ priori bibliã nunqd prior debet habere aliquã portionem de dictis cẽtum. ¶De. dicit ꝙ si ꝑcedit genus dz bfe: secus si ꝑcedit spẽs. Tu dic ꝙ aut testator loquitur aduersatiue vt qr dicit priori vero lego bibliam: ⁊ tũc prior nõ admittit ad gñale legatũ: aut non loquit aduersatiue sed ampliatiue: qr dicit. Jtẽ priori lego bibliã ⁊ tunc admittit ad vtrũq; vt. d. l. qui marco. qr gerit psonã duorũ ⁊ sic duplici iure vocat. Nõ ob. l. alimẽta. ỹ. basilice. ꝺ ali. le. qr ibi spes aduersabat gñi eo ꝙ legatũ non erat gñale: ⁊ facit ꝺ. fa. ber. l. quoties. ff. de leg. iij. l. legatuz. ỹ. q puer.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Et scias . facit a i.cogt.ff. ad tre.ꝛ quod no. in.l.eam quã.j.de fideicõ.ꝛ vide per Bal.i aut. ingressi. ff. de sacrosanc. ecc. in versi. iuxta ff.ꝛc.ꝛ vide Imo. in.l.apud iulia.in fi.ff.de le.j.ꝛ Ro. i.l.antistius.ff.de acqui.ber. Anto. de bu.in.c. in presentia.i ver.quintus casus . extra de probatio.

a ¶Et scias . Tene menti ꝙ licet mẽdicãtes nõ possint acquirere. possunt acqrere boc acto vt vendant et ex pretio alantur qõ no.pro phibito acquircre domos in ciuitate. facit.l.fidei.ff.si seruo.de leg.iij.vide bal.i.c.cũ cã .de restudi.vbi alle.Archi . predicatores nõ hñe pdita vt illa vẽdãt.vide ibi: ꝛ Bal.tz in ff. pro quo facit hoc vide qõ hic dicit. Et vi de ter.l.antistius. ff.si de acqui. ber. vbi si qs est incapax ppter ifelicitatẽ pr aliuz acqrere vt iducit per Angel.ad.q. si ex testõ bãnitus non põt acquirere non poterit etiam p seruum acqrere qõ limita nisi illa acquisitio fit potiꝰ odiosa ꝙ fauorabilis: qꝛ tunc põt acqrere vt.l.si qs soli. ff. de here.instit.ꝛ ibi Bal.post Dyn.et Ang.post Dy.ꝙ quo facit gl.l.ij.ff. nemo.ff. de capi. di.q dicit ꝙ non tz bannitus deficiat cẽ ciuis est tñ quo ad odia. Itẽ limita nisi ipñ bãnito acquisitio facta resultet in cõmoduz ciuitatis vt est casus sing.fm Bal. l.si qs in graui. ff. bi qꝛ.ff.ad fille. Itẽ limita nisi vel set acquirere possita no. dicit Bal. l.ij. ff. õ iurisd. om. in.alt.l.ij.ff.si vir ꝛ vx.ff.de acqr. pos. Itẽ limita vt bicp Bal.que oia sunt no.digna. Itẽ nisi veniret ex alio statuto puta teruisij cauet ꝙ forẽsis nõ poterit acquirere bona immobilia . alio statuto cauet ꝙ maritus lucrat dotem vxoris adultere qõ forẽses possunt lucrari bona imobilia isto casu.ita õ facto consuluit.d.per. in.c.statutũ.ff.cum aũt.de reseri.lib.vi. vide ter.in.c.recolẽtes.ff.sta.mona.vbi est casus ꝙ tz astrinẽs ibus sit interdictũ tenere castela tñ si acqrãt possunt illa cũ alijs pmutare. et ibi.d.Ab.dicit ꝙ si collegio legauit rẽ quã acqrere non põt poterit illa permutare.l. apud iulia.ff.de lega.j. et ista no.pro statuto Ferra . quo cauet ꝙ forensis nõ possit acqrere bona imobilia: qꝛ forẽsis non est incapax ppter delictũ. Et põdera si iste forẽsis succedet alteri bãbĩ rẽ imobilem tunc põt acqrere.ar.gl.c.i.ne cle.vel mo.ꝛ qõ dicit Bar.l.ij.ff.ff.õ fal.vide q dixi in.c. recollẽtes.ꝛ vide i filij ꝙ no.d.Anto.i c.i.de re iu.vide.d. ¶De pro qõne terui fij in.c.i.de 2stit.i re petitione nũc no.vi de Albe.de rosa.in ij. pte sta.q.ij.Bar. l.filius.ff. si gd alieni.de lega.j. Andr. Bar. ¶Adde qõ notaui in apost. ad istũi aut.si cũ mulier. nu.j.i ij. fratribus pdictoribus.ꝛ nu. 6.in vsi.nõ sunt mẽdicantes.ff.de sacro san.ecc. Ant.de se. fing.suo.in ver. mẽdicãtes. incl.ij fratres pdicatores. et hypo.õ marsil.fing. suo.clxxij.incip.in alienatione.

¶Nisi substitut⁹. vide que dixi post Bar.in.l.in rõe.ff. si.bic alleg.

7 ¶Et scias[a] ꝙ tz fratres pdicatores sint mẽdicãtes tñ põt eis legari: vt vendãt qꝛ viuere volũt: vt no.in.c.de reli.domi.lib.vi.sup vbũ domũ.vbi gl.dicit ꝙ phibiti acqrere possessiões possunt tñ acqrere vt vẽdãt ꝙ eorũ necessitatibus ꝛ alimẽtis et idẽ videt dicendus si per formã statuti forenses sunt phibiti acqrere domos in ciuitate: vt possit eis legare sub modo: vt vẽdãt quod est notãdum.

Tm quidã. A subſtituto erbereda ti nõ põt legari vel fideicõmitti etiãsi ibi erberedato legerit.b.d. ¶Prio ponit vnã q̃stionẽ vsq; ibi: sed si legatũ. Secũdo ponit aliã vsq; ibi: cũ igit. Tertio soluit pmam vsq; ibi: nec si ipsam. Quarto soluit secũdã vsq; ad finem. ¶Ho.ex hac.l.qꝛ substitutus filio erberedato nõ põt aliquo mõ a testatore grauari etiã si ipsi erberedato aliqd sit legatũ. qõ intellige ꝛ limita bãc.l. nisi substitutus[b] in testõ fuerit institutus qꝛ tunc grauari põt vt.l.fundũ. ꝙ qui filios. ꝛ.l.i ratione. ff.si.ff.ad.l.fal.et.l.si.in pn. de leg.iij. vide.l.plane. la.ij.ꝛ.l.erberedati.in prin.ff. de leg.j.

Slegatarius. Si cã p qs est indign⁹ respicit fauorẽ certe pso ne qõ auferẽ indigno illi psone applicatur.b.d. ¶In gl.idẽ in herede: ibi si in fraudem. Sol.ibi de fraude non cõstabat hic sic. ¶Preterea poterat penitere vsq; ad sententiã. vt.s.ti.ij.l.alia. ¶In gl.vt.ff.ibi legatari⁹ erat.sed hodie vẽ indistincte ꝙ dat relictũ sine testatore: erat alias relictur⁹ sine nõ. vt in auc. de here.ꝛ fal.ff. bis oib⁹. Et ibi hoc tenet Jac.de bel. quod tene menti.

¶Arguméti de contractibus ad vltimas voluntates est validum.

Legatarius habet duplex ius in legato.

Jus secũdũ qõ acquirit legatario dicit ius dñij.

Cause facte non possunt haberi pro infectis.

Illud quod. ¶Proprietas põt relinqui. ad tps post tps redeat ad heredẽ. b.d. ¶Ho.ex hac lege argumẽtũ de contractib⁹ ad vltimas voluntates: ꝛ quo denuo ad aliud arguat vide plene p Dy.i.l.seruũ filij. ff. eũ qui cyrographũ. ff. de lega.j. ¶In gl.põt ergo: ibi tz aũt species. hec so. diuinationẽ sapit qꝛ text. ff. pl⁹ non logt de specie quãde quãtitate. ¶In eadẽ glo.ibi vt etiã exceptione. hec solutio vã est in se. ¶Potes etiã clari⁹ soluere ꝙ legato acqrit legatario dupler ius vnũ est psonalis actiõis ex testõ que cõpetit legatario pro relegata: et istud ius psonalis actionis non põt finiri tpe ipso iure sed ope exceptionis: vt in.l.3tia. ¶Secundum ius qõ q̃rit legatario est ius dñi rei legate: ꝛ istõ tollit tpe ipso iure ita loquit⁹ lex ista. Et est rõ differẽtie vel diuersitatis qꝛ dñi ũ et ius reale non ita adheret nec est instrũ ossib⁹ nfis sicut actio psonalis. vt.l.ij.ff. pro so.ꝛ.l.qs ergo casus . ff. de pecul. qõ etiã probat qꝛ si dono vel vẽdo tibi rẽ meã apud me nil remanet: sed oẽ ius trãsit in emptorẽ vel donatariũ. Sed si dono vel vẽdo actionẽ psonalẽ mihi cõpetẽtẽ apud me remanet directa ꝛ vtilis ꝛ te trãsit: ꝛ ista pbant i.l.ẽptori. ꝛ.l. posti⁹. de here. vel act. vẽd. ꝛ.l. in oibus. de act. ꝛ oblig. ꝛ qõo tps obligationẽ nõ tollat: idest nõ euellat radicitus discẽ naturali exẽplo. pone enim fumibus quẽdã hominẽ legatũ expectet quãtocũq; tẽpore nullũ tps vnq̃ disligabit eũ: ita enim se ligatũ inueniet in crastinũ sicut nunc ita imaginate in obligato. qꝛ sic vinculis ligat quẽadmodũ fumib⁹. vt insti. de obli. in pn. vt dicit gl. Verba ligant boies taurozũ cornua funes ꝛc. Ecõtra pone boiem nõ ligatũ certe nunq̃ tps ligabit cũ. ita enim inueniet se liberũ in crastinũ sicut est nũc. ita accidit in obligatiõe: nã ex facto nõ ex tẽpore nasci debet: vnde recte dictũ est ꝙ tps nõ inuenit obligationem nec liberationẽ. vt. l. obligationũ fere. ff. placet. ff. de act. ꝛ oblig. hinc est ꝙ seruitutib⁹ pscriptione q̃sitis nulla inest obligatio: sed si ex tractu sunt q̃site obligatio coberet. vt no. s. de vsufr. l. corruptio

nẽ. ꝛ iõ istius obligationis seruitus dicit etiã durare post tps. vt. ff. de seruitu. l. iij. ¶Sed videamus radicẽ isti⁹ inseparabilitatis fundat ne in debitore an in creditore: an i vtroq; : cõsidera ergo qõ vꝰ duplex cẽ obligatio: nã vt ita dixerim est obligatio passio: ꝛ coberet debitori: et est obligatio actio ꝛ coberet creditori quapropter aliqui dixerũt obligationẽ esse actionem ꝛ si creditor cedat actionẽ sequit qõ cedat obligationẽ: q̃ ipsi creditori beret nõ eã q̃ iberet debitori est ergo cessa obligatio actio nõ obligatio passio: sed iste modus loquẽdi non inuenit in iure. vñ nõ inuenit aliqua lex q̃ distinguat obligationẽ hoc mõ: tñ probabiliter dici põt ꝙ in extremo patiẽte fit passio: ꝛ in agẽte fit ius agẽdi ꝛ respectu vtriusq; extremi fit ius inseparabile ꝛ incorruptibile nisi certis modis introductis a iure. vt. d. ff. placet. ꝛ. ff. de regu. iur. l. nil tã naturale. ꝛ. ff. de solu. l. put q̃ꝛ. et. l. pen. ff. de accep. l. nisi consentiat . ¶Ulterius vides hic ꝙ 3ct⁹ possunt esse tpales. ꝛ facit. s. loca. l. si cũ hermes. ¶Itẽ et tpe vbi gratia cõmodo tibi decem vsq; ad pascha ita ꝙ aduenẽte pascha habeas ea mutuo hoc innuit aduenẽte pascha 3ctũ cõmodati finiri ipso iure non ex natura tpis: sed ex natura nouationis. ¶Itẽ inuenis nascẽtẽ 3ctũ mutuieꝛ die. Et scias ꝙ hic dies impedit natiuitatẽ actionis. Et est rõ qꝛ apponit ad natiuitatẽ 3ct⁹ vnde cũ 3ctus mutui non sit nat⁹ ante diẽ necessario sequit ꝙ non est nata actio nec obligatio ex eo. vt. ff. si cer. pe. l. omnia. ꝛ. l. certi cõdictio. i prin. eo. tit. Si vo dies nõ impedit natiuitatẽ actionis cũ tractus nunq̃ impediet natiuitatẽ: vt. ff. mãdati. l. q mandatũ. ꝛ facit ad hoc. ff. de pac. l. epistola. ff. ꝛ. ff. de adop. l. ꝛ si filius. ¶Amplius 2 dicera ꝙ facte cause pro infectis baberi nõ possunt: vt. l. in bello. ff. facte. ff. de capti. vñ et de⁹ solo hoc priuat ingenita ppie facere q̃ paulẽ: vt ait Aristoteles. His aũt factis coberẽt vtutes sicut aia coberet corpori: vñ obligatio filij est aie rõnali que nullo tpe 2sumit. vulnerari tñ ꝛ elidi põt obligatio ꝛ ex ista elisione oritꝛ exceptio. vt. l. sicut. de prescrip. xxx. anno . sic etiã aia elidit seu vulnerat q̃ suas naturales actiões nõ põt operari sicut cõtingit in hoie egrotãte in mẽbris officialib⁹ aie sicut apparet in hoie vehementer percusso in cerebro cuius aia nil tunc intelligit qꝛ vehemens morbus mẽtẽ infringit. vt. ff. de testa. l. in a diuersa. sic i obligatione dico. nã cũ morbus laborat dat exceptio debitori. Si aũt est penit⁹ extincta non ei dat exceptio nisi facti seu intẽtionis. sed ipso iure non competit actio vt in. ff. pactus ne peteret. ff. de pact.

¶De verborũ ꝛ rerũ significatione. Rubri.

Uerbũ accipit pro qualibet parte orationis.

Res significat nomen iura ꝛ corpora.

Camera nomen quid significat.

Frumentũ nomen quid significat.

Pronomina possessiua nõ solũ significant dominiũ sed etiã quicqd de facto tenet ꝛ nõ de iure.

Legatũ gñale dicitur si testator dixit: lego omnia podera mea.

Idẽtitas nomen quid significat.

Testator dicens lego paupertatẽ meã lucrum significat.

¶Significatio est ppria ꝛ verus sensus dictionis ab intellectu vel statuto legislatoris attribut⁹. autoritas em̃ inuentoris vel legislatoris dedit vera ꝛ ppria significata vocabuli: vt. ff. e. l. liberorũ. non tñ semper ad strictã significationem recurrendũ est. nam q̃ꝛ dilatat seu extẽdit q̃ꝛ coarctat seu restringit: ꝛ ista non dr significatio sed interpretatio. vt. ff. de le. iij. l. non al'r. ꝛ. de excu. tu. l. scire oportet. ꝛ. sed ꝛ si maxime. ¶Ho. ꝙ bic verbũ accipit ꝙ qualibet pte orationis. nã in qualibet reperit suus modus significandi infinitus sibi ab intellectu vel cõsuetudine q̃ bz vim legis vt. ff. e. l. tugurij. ꝛ. l. vt alphen⁹. ꝛ. l. cũ delationis. ꝛ. afinã. ff. de fun. ist. ꝛ no. ꝙ sigtio vbi q̃ꝛ sumit a vbo disponente q̃ꝛ

a ¶Tertio quid signi.no. ꝙ si legetur camera vr legare 2 rẽ existẽtẽ in camera. vide quod not. Bar. in. l. cuz pr. ꝛ. mense. de leg. ij. cum l. cũ tabernam. ff. õ 3 pig. Bal. in. l. certo a generi. õ ser. ru. pd. And. barb. 4

b ¶Quarto quid si dgniscet. si testator legat vnum vel frumentum inteligit de eo quod erat tpe mortis. vide Bart. in. l. si ita. de aur. et ar. leg. ꝛ in. l. seruꝰ. ꝛ. qui qnq̃. de le. j. c 5 ꝛ ibi bal. vide bart. in. l. qdam. de vi. le. vide. d. pe. ꝛ ibi dñi ꝛ in. c. iudiciãte. de test. no. ꝙ in legato gñali nunq̃ veniũt venalia. l. si chorus. ꝛ. fi. l. si prediũ. de le 6 ga. iij. l. predia. de e fund. instru. limita fm bar. in. d. ꝛ. vro ri. And. barb.

c ¶L. cum tabernã. vide que dixi post Bart.

d ¶De facto. vide f Bald. in. l. j. in ver. vltimo no. de statu bo. ff.

e ¶Quid ergo. vi de quod not. Bar. 7 in. l. si ita. in fi. ff. de 8 aur. ꝛ arg. leg.

f ¶Sed quid . facit quod no. An. in. l. seruum filij. ꝛ. fi idẽ seruus. de leg. j. facit. l. si. ꝛ. fin. vbi singu. casus fm Bar. ff. de au. ꝛ argẽ. leg.

g ¶Sexto viõ bar'. in. l. quibus dieb⁹. ꝛ. dñs. ff. de cõdi. et 8 demon. b

g ¶Sexto quero. Quid importet hic legatum expensis 1 studij filio meo le 2 go: et an veniat expensa quam scbo 3 laris facit pro ma 4 tricula. vide Bart. 5 l. bis ỹbis. ꝛ. fi. de 6 leg. iij. et an expense. debeant fibi apportari vsq; ad studium vide bart. ff. de iudi. l. sed si susceperit. ꝛ. libertis . 1 And. Barb.

b ¶Octauo quero. ꝛ illũ ter. no. p cui⁹ intellectu viõ Ang. ꝛ domi. Jo. l. iij. ꝛ. fi. de re iudica. And. Barb.

i ¶Sz dubitaꝝ. vide Pang. i. l. stipulationes cõmodissimũ. 2 ff. de verb. oblig. i

nente: qñq̃ꝛ a re dispositꝛ : ꝛ iõ dicit hic de verb. signi. propter primũ. ꝛ de rerũ significatione. ppter scom. ¶Circa igit hanc significationẽ rerũ dubitatur de aliquibus. ꝛ primo qd significet hic nomẽ res. dic ꝙ significat corpora et iura. vt insti. de re. cor. ꝛ incor. ꝛ. ff. e. l. rei appellatiõe. ꝛ vide. l. si. ff. de vsufr. leg. Scõo qd significet restiõ facta ad bona. ꝛ dic vt. ff. e. l. pnceps bona. ¶Tertio qd significet[a] boc nomẽ camera: puta testator ita dicit lego vroꝛi mee camerã: ꝛ dic ꝙ ponit 2tinẽs p rebus cõtẽtis vt. ff. de pe. le. l. si. p bart. ¶Quarto qd significet boc[b] nomẽ frumẽtũ. dic vt. ff. de verb. sig. l. triticũ. ꝛ si testõr legat vroꝛi frumentũ indefinite dicit Bar. ꝙ intelligit de eo qõ erit tpe mortis testatoris. vt. ff. de vi. tri. ꝛ oleo le. l. quedã. Tu dic vt no. in. l. luci⁹. ff. de fun. instr. non tñ venit frumẽtũ venale: vt de vsufr. le. l. gñali. ꝛ. vroꝛi. p bar. nisi aliud ibi nõ sit. de au. ꝛ arg. leg. l. pediculis. ꝛ. itẽ. in 3ctibus aũt veniũt tam venalia ꝙ etiã nõ venalia. vt. ff. de pign. l. cũ tabernã. [c] ¶Quinto qd significet. pnomina possessiua. rñ. in vlt dispone significãt nõ solũ dñũ tz qcquid tenet etiã de facto[d] ꝛ nõ de iure vt fi testõr dicit lego oia mea bona vt. l. cogi. in pn. ff. ad tre. ¶Sed in gñali dispositione nõ cõtinent nisi res ppie: vel quasi ppie vt cũ dico lego tibi oẽs seruos meos: vt. ff. de aur ar. le. l. qnt⁹. ꝛ. argẽto. et. l. suos seruos. ff. de leg. iij. ꝛ ar. de rei ven. l. marcellus. ¶Quid ergo[e] si testõr legauit boc mõ lego oia podera mea. rñ. boc est gñale legatũ potiꝰ ꝙ vniuerſale: ꝛ ideo nõ veniũt ea q̃ testõr mala fide possidebat in isto legato etiã inspici dz tps testamẽti: de boc tãgit Bart. in l. certarũ. de testa. tut. ¶Si naũt certe speciei pronomen possessiuũ adjciat talis adiectio non minuit legatũ nisi fit cõditionaliter exꝑssa vt. ff. de lega. j. l. stichũ q meus erit. ¶Sz qd[f] si testõr dicit lego oẽs res meas q̃s habeo in villa panicalis: et testõr vendiderat vnã rẽ ex illis ꝛ tradiderat et tñ 3ct⁹ erat nullus: nunqd illa res includit i legato. ꝛ est optimũ ar. ꝙ nõ. de pecul. le. l. cũ oñs. ꝛ. filius.

¶Sextos q̃ro qd significent hec vba lego filio meo exꝑsas studij nũqd possit petere ꝙ sibi emãtur libri. dicit Dy. ꝙ nõ. qꝛ noie exꝑsarũ nõ cõtinet ptiũ. vt. ff. de 2di. ꝛ de. l. qbus. ꝛ. j. hac certe rõne: nec frumẽtũ: nec vinũ debet sibi emi. ꝛ iõ dic libros emẽdos ꝛ emptos retinẽdos per filiũ q̃diu stat in studio vt. l. q pr. ff. fa. ber. ¶Septimo q̃ro qd significet nomẽ indẽnitatis vt si testõr mandat aliquẽ cõseruare indẽne ꝛ Rideo intelligit put patit natura negotij: nã si possibile est intelligatur vt caueat ꝙ ipso vel ipsi ita ꝙ ex futuro euẽtu nõ possit pati damnũ. vt. ff. de dote. l. leg. l. pr. ꝛ ar. ff. de statuli. l. statuliber rationem. ¶Octauo quero[h] si testator dicit lego paupertatẽ meã quid iuris si sit diues. Respondeo bec verba etiã lucrũ significant. vt. ff. ad treb. l. lucius. ꝛ. beredem.

¶Uinũ viris ꝛ mulieribus est iocundum.

Instrumẽta agrozũ si sunt destructa colonus ante neatur reficere.

Fundi instructi nomine quid significatur.

Equi armati nomine quid significatur.

Adiectiuũ non operatur idẽ qõ duo substantiua.

Armat⁹ adiectiuũ põt intelligi plurib⁹ modis.

Redijs. Legata fundi instructi non continentur venalia neq; casu translata sed que ex pposito testõris ibi sunt parata gra ipsius testõris vl ipsi⁹ pdij. b. d. cum. l. seq. ¶Et ponit bec lex exẽplũ in vino qõ est gra psone nemulier testatrix cũ veniebat in fundũ fitim pateretur. Est enim vinum viris mulieribus q; iocũdũ cũ letificet cor bois: vt not. in. l. j. ff. de peri. ꝛ cõmo. rei vẽdi. et habet in psalmo . sed psalmista loquitur de vino spirituali. id est de sanguine christi. ¶Sed lex sequens ponit exemplũ de instrumento agri. vt sunt boues arantes pecudes stercorãtes afini fructus portãtes: ꝛ serui agri. ¶Itẽ quedã inaminata vt ligones farculi bidentes ꝛ similia. ¶Sed dubitatur[l] si ita sunt destructa vtrum debeat colonus ea reficere suo sumptu. De legatario em̃ non est dubiũ ꝙ sibi pereunt qꝛ est dominus et domino res perit que sua est. s. loca. l. domum. Sol. dic quod colonus tenetur operari cum suis instrumẽtis: vt not. s. de testi. l. quoniam liberari. in vltima l. ꝛ idẽ in quibuscunq; fabris seu operarijs et si faber faciendo alicui ferrum destruit malleum suuz vel incudem vel etiam ipsum ferrũ ante perfectionem et redditionem de eo facta 3domino proprio tenetur ipse ꝛ nõ alius: vt no. ff. ad leg. rho. de iac. l. ij. ff. si cõseruatis. in fi. facit. l. si vt certo. ꝛ. plane. ff. cõmoda. ¶Quero quid significetur nomine fundi instructi. Respondeo instrumentum persone fundi. ¶Sed quid significetur nomine equi armati. verbi gratia. dicit testator relinquo titio mozellum meũ armatum: modo titius vult arma testatoris. ¶Itẽ vult armaturas equi: et videtur dicendũ ꝙ non contineãtur arma hominis quia dignioza sunt. ar. ff. de ỹ. sig. l. vetus. ¶Sed pone ꝙ testator armabat equũ diuersis modis: nam qñ ibat ad torneamẽta ponebat fibi falceras. i. ornamẽta cũ perlis ꝛ auro: sed qñ accedebat ad preliũ erãt falere de cozio. Rñ. minozes debentur vel mediocres. qꝛ tenere mediũ est viri prudẽtis et legis a sapiẽtib⁹ institute: vt. ff. de aur. et arg. leg. l. qui lancẽ. nisi. ppter eximiã nobilitatẽ testatoris atq; legatarij ampli⁹ probabit. ar. ff. de o. l. filij⁹. ꝛ de leg. iij. l. vroꝛi. in fin. ꝛ. ff. de vsu ꝛ habita. l. plenũ. ꝛ. equitij. Sed quid si testator cũ plures haberet equos dixit lego equũ meum. Respõ. intelligitur de eo q in vsu suo esse solebat vt pleno modo intelligatur meum sez quo ad proprietatẽ ꝛ vsum. vt. ff. de aur. le. l. si vroꝛi mundus. ꝛ. j. ibi qꝛ ꝛc. tz qd si testator dixit lego equũ meũ ꝛ arma. Rñ. copula ꝛ plenã additionem facit. vnde intelligã absolutum sermonẽ absolute. sez de armis equi ꝛ equitãtis qꝛ natura istius dictionis ꝛ est ampliare ꝙ plurimum põt. vt. ff. de leg. iij. l. ea tñ adiectio. ¶Sz pone ꝙ testõr erat bõ parum sensatus: ꝛ qñ ibat armatus portabat conũ. i. cimerium regis Ungarie: mõ legauit equum suum ꝛ arma ꝛ oia ornamẽta: nunquid legatarius põt petere istum cimeriũ: ꝛ dic ꝙ non: qꝛ non põt eũ portare fine vituperatione cum reputet[k] ad nimiam fatuitatem: vt. ff. de aur. ꝛ arg. leg. l. vestis. l. mulierbria . ¶Ulterius reuoco in dubiũ nũquid idem operet adiectiuum qõ duo substãtiua cum copula . Rideo non. nam adiectiuũ semper copulat principaliter vt cum dico fundũ instructum. nam tantum est dicere quantum fundũ ꝛ omne instrumẽtum tam fundi ꝙ bominis: secus si dico fundũ cum instrumento . nam dictio cũ accessorie copulat non principaliter qñ cadit inter res quarum vna subalternat alteri: et ideo qñ legatur fundus cũ instrumento non venit nisi instrumentũ fundi: sed si legatur fundus et instrumentum velut instructus est vtrunq; tuncinstrumentum continet. vt. ff. de fundo instru. l. que fitũ. ꝛ. fi fundus. ¶Et boc facit ad questionẽ[k] statuti de insultante cum armis. nam nõ sufficit dicere ꝙ istud insultauit armat⁹ cuz istud adiectiuũ possit intelligi plurib⁹ modis ꝛ fic accusatio quo ad boc est indiscreta ꝛ incerta ꝛ libellus in criali debet interptari stricte. vt. l. si preses. de pen. nam cum accusans obliget se ad penam tallionis in dubio intelligit se obligare ad minimũ: ꝛ p2ns accusare de mimo qõ sub ỹbis gñalib⁹ possit includi.

¶Integro statu verbum quid significat.

Instrumenta debentur vsufructuario que nõ debentur proprietario.

Emens fructus a communi vel aquas nauibus quas commune habet poterit vti.

Eando. Summata est in. l. precedẽti. ¶Quero qd de verbo integro statu . Rideo idem sonat qõ verbũ instructus tã in 3ctib⁹ ꝙ in vltimis voluntatibus. vt in. l. si qñ. j. de bon. vacan. lib. x. vbi de boc alias certe nõ veniunt instrumenta neq; fundi neq; patrifamilias. vñ vendito fundo non veniunt[l] boues nec asine neq; vegetes neq; aligd ei non fixum nisi fit actum expres-

k ¶Ad questionẽ. vide qõ not. Bar. in. l. iij. in princ. ff. de vi ꝛ vi arma.

l ¶Ueniũt. viõ bic glo. ꝛ doc. in. d. l. si qñ. bic alleg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Claues. adde. Quesitum. ⁊ ibi Bar. ff. de fund. instru.
b ¶ Et no. vide Bar. hic.
c ¶ Sed pone. vide Bar. hic.
d ¶ Oppo. adde Bal. in. l. pe. j. de exe. rei iudi. ⁊ Jmo. in. l. diuortio. §. interdum. ff. so. matr. ⁊ vide Bal. in. l. j. §. de procu.
e ¶ Secundo. qr de idonea ⁊c. vide baldū i aut. cui rei ctū. j. de indic. vi a dui. col. in fi.
f ¶ Arbitro. vide Bal. i. l. j. §. de p cu. ⁊ i. l. j. ff. g satisda. cog. ⁊ in. l. fi. l. §. de edi. acti.
g ¶ Suspecta. vi pau. de ca. in. l. di uortio. §. iterdum. ff. so. ma. ⁊ bar. i. l. si prius. in. §. q. ff. de ope. no. nū.
b ¶ Sed qd. vide Bal. i. l. pe. de exe cu. rei iudi. ⁊ Spe cu. in tit. de emp. ⁊ vendi. §. j. verſi. sed qnid si in in strumēto. ⁊ Bar. in. l. j. ff. de pneto. stipula.
b ¶ Sed qd si promitto. Et de isto verbo cautio. an i pontet fideiussores ⁊ qd instam⁹.
d videbal. q elegan ter loquit in. l. vniuersa. §. de pci. inpe. offeren. ⁊ in. l. gſialiter. §. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. j. §. de pcu. ⁊ Jo. de imola. l. diuortio. § in terdum. ff. so. ma. et Ang. l. §. §. sed
e vtrū. ff. de iudi. et c ff. si cui plusq̄ per legē falcidiā. l. ni si. §. j. ⁊ si in mādato dicit de sufficiēti cautiōe: an sufficit iuratoria cautio. aliqd in. c. pisanis. de restitu
f tiōe spoliato. sup glo. j. et ibi refert dños me⁹ ⁊z q̄ sufficit iuratoria cautio nisi esset periurus. vt. c. ex parte de verborū significatio. sed Jo. an. tenet glos. ibi videlicet q̄ prestetur cautio sufficiens per ter. l. si mandato. § . fi. ff. mandati. vide que notauī in. c. quāq̄. de vsuris. in. vi. ⁊ vide bonā glo. in. c. prout. de dolo ⁊ contuma. ⁊ ibi singulariter dicit Host. quod quando pars est contumax iuder potest petere iuratoriam cautionem: vt ibi dicit ter. alias secus: et ita reprehendit iudices qui in luitione iudicū cogunt partem ad iuratoriam cantionem de parendo iuri. ⁊ vide Moderniores in. d. §. interduz. vbi dicunt quod si dicitur de cautione mediocri dicūt quod venit obligatio omniū bonorum. alle. casum singula. in. l. filio. ff. vt leg. no. ca. quid si dicitur competens. alleg. glo. singula. quod intelligitur cum fideiussore vel pignore. l. debitori. ff. de iudicīs. Quid si dicatur caueat vel satisfdet dicunt q̄ si est suspecta persona debet satisfdare cum fideiussore vel pignore. Si est non suspecta debet cauere, ita dicunt debere intelligi glosam singularem relatam ad ter. l. penul. §. here . ff. de petitione hereditatis. Item vbicunque dicitur de nuda: debet intelligi quod sit valida glossa. l. huiusmodi. de leg. j. non tamen debet esse nuda ab appellatione pene: vt glossa. l. ij. §. sed si dubitetur. quam Ang. dicto. §. interduz. allegauit pro singulari. sed est alia in. d. l. nisi. in. §. j. Item non debet esse nuda obligatione bonorum. vt dicit Bartol. l. si prius. ff. de operis noui nuntiatio. et vide quod habetur in. §. si quis autem pro pecunia . in auté . de sanctissimis episco. Et vide glosl. in. c. prima cautione. de consecra. distinctio. iiij . que dicit quod simplex cautio dicitur cautio idonea, licet ter.

4 vt. §. de iudi. l. rem nō nouā. ¶ † Sed quid si verbum cautio proferatur a iure ciuili. respond. si qui
g dem est persona suspecta[s] debet satisfdare nam nuda cautio parum releuaret. Si autem non est persona suspecta sufficit simplex cautio. vnde hoc iudicis arbitrio committitur . argumentum de iure deliberandi. l. j. et de hoc est text. multum nota. ff. de petitio. hereditatis. l. penulti. ibi cautione vel satisfdatione ⁊c . et ita tenet Oldra . per illum text. quicquid dicat hic Lyn. ¶ Sed quid[b] si promitto te facere cautum ad sensum alicuius sapientis: respondet glosl. sensus sapientis est vt legitime li
b get ⁊ caute. non autem cum fideiussore quia consilium sapientis non exorbitaret a iure. vt. ff. māda. l. si mandato titij . §. finali. Si autem[i] esset dictum
i promitto facere cautionez prout titius arbitrabitur tunc pro rei qualitate posset arbitrari cū fideiussore vel sine prout equitas eum mouet . multuz enim refert inter arbitratorem ⁊ consultorez cum arbitrator possit interdum iura transgredi non le
dendo partes nimis. ff. de arbitris. l. sed ⁊ si in seruum. §. si quis. ⁊. l. si de meis. §. recepisse. Sed nū
k quid[k] lle qui promisit cauere tenetur apponere penam vel ꝓmittere certū quid nomine interesse. respondeo non: vt nota. ff. qui satisda cogan. l. ij. §. fina. non obst. ff. de pneto. stipulatio. l. fina. quia ibi nil dicitur de compulsione. ¶ Item non obstat gl. in. d. §. si dubitetur. ⁊. l. nisi. §. quamuis. ff. ricui plusq̄ per legem falci. et. l. ij. ff. de alie. iudi. quia in. §. si dubitetur. releuatur in vno ꝓpter inopiā ergo grauatur in alio scilicet in promissione penecodem modo respondeo ad gl. que est in. §. quamuis. ⁊ ad glo. l. ij. §. fi. de alie. iudi. vel ibi in arbitrarijs. ⁊ facit quod nota. ff. de verbo. obliga. l. ex ea parte. in princip. ¶ † Sed quid[l] si promisi fi
l deiubere pro te: nunquid tenear me obligare teneris. dic quod non. quia non teneor ꝓstituere me principalem: vt. ff. de vsufr. earum rerum. l. tribus. vbi casus not. Sed quid si nolo fideiubere nisi conseres me indemnē: videtur quod non tenearis cum soluens non repetam. vt dicta. l. tribus. cōtrarium dico ex natura fideiussionis. vt. ff. de neg. gest. l. si quis mandato. Non obst. l. tribus. quia ibi specia le in dānato fideiubere in vltia volūtate vt soluēs non repetat: qr ibi fit latior interpretatio quā i cōtractibus. vt. ff. de reg. iur. l. in testamētis. ¶ Item qr fideiussor sine mādato dānatus ad hoc per testatorem non habet actionem mandati: quia non intercessit mādatum a principali directū in tm fideiussorem. ¶ Itē non competit actio negotiorum gestorū quia non gessit sponte et duo rei videntur inuicem fideiubere: ⁊ tamen si sunt ꝓstituti per vltimam volūtatem vnus soluendo nil repetit ab alio: quia ex causa lucrativa non datur repetitio. vt. ff. ad legē falcidiā. l. i lege falcidia. boc
m esset seruādū. ¶ Alij dicūt[m] qō fideiussor habet vtilem negotiorum gestorum actionem: vel in

aliter dicat vide omnino. vide glosl. et doct. in. c. ex publico. de conuersione coniuga. glosl. in c. ex transmissa. de restitutione spoliato. et ibi dixi. vide quod habetur in. c. ad nostram. el. i. de iureiu. et ibi dixi vi de Bald. in. c. omnes. §. in hac. §. de emptione et venditione . dominus Pet. et ibi dixi in rubrica de pignoribus. vide clemen. j. de pe. vbi ponitur in fili sufficit et ideonee caueat. vide text. in. l. i. §. j. cauere vel satisdare. ff. de ritu nuptia. et ibi glosl . dicit quod fi est bonesta persona non tenetur cauere allegana pro singula. Bart. in. c. §. de iudicijs. vide glosl. et text. in. c. j. de sequestrationibus. vide. c. qua fronte. de appellationibus. verficu. sufficienti cautione. not . de hoc verbo competenti. vide. c. quanto . de vsuris . in verficu. satisfaciat competenti . Et pondera quia licet omnes dicant quod in stipulatione pretoria de bent interuenire fideiussores vel pignora: quia ista nō videtur procedere cum alleg. l. j. §. inbet. ff. de collatione bonorum: quia verbum recte ibi positum tollit illam . l. de medio que hoc allegat etiam. l. pretorie . de pretorijs stipulationibus, ꝛ illa dicit pretoria satisdatio et sic non loquitur de cautione: et ideo nisi fit data forma a. l. pretoria. quia tunc est illa seruanda etiam parte inuita. argumentum. l. paulus. ff. de solutionibus. ⁊ sic verbum cautio siue proferatur a. l. ciuili siue canonica intelligitur de nuda cautione. tene menti: quia est noua inuestigatio. Et vide quandam apostillam manu excellentissimi doctoris. vide Joan. de ana. in. d. l. sanctimus. qui ita dicebat nec eius taceo nomen. nec fing. mihi attribuo ingenium vt vitium furis euitem. l. hereditatē. ff. ad legē falcidiā. And. Barb.

i ¶ Si autem. vide Bal. in. l. fina. §. de petitione hereditatis.
k ¶ Sed nunquid. vide Bal. in. l. penul. de executione rei iudicate. Bart. in. d. l. fina. de pretorijs stipulationibus.
l ¶ Sed quid. not. ad. l. tribus. hic alleg. ⁊ vide quod sequitur. et quod dixi. in. d. l. tribus. ⁊ Bart. in. l. ij. §. ne autem. j. de caducis tollendis. quid si promitto dare fideiussorem intelligitur de idoneo ꝓm Bart. in. l. filius. j. de fideiussoribus.
m ¶ Alij dicunt. glosl. in. d. l. tribus. sed ter. ibi in fi. sentit contrarium.

factum

factū subsidiarium: qr damnatus contrahere potest agere ex eo contractu secundū naturam cōtractus sed damnatus fideiubere est damnatus ⁊tra bere vt. j. de fideiussorib⁹. l. blanditus. ergo ⁊c. vt ff. de actione empti. l. si heres in testamento.

1 ¶ Electio nō pōt cadere i alternatiua psonarū.
2 Tutela magis est bonor q̄ onus.
3 Disiuncta subordinat ⁊ non copulat.
4 Disiuncta in contractibus inter personas ponit pro coniuncta.
5 Alternatiua cadit inter personas.
6 Procurationis officium tacite videtur commissum cuilibet insolidum.
7 Disiuncta non ponitur pro coniuncta si expresse electio cōferat inter personas.
8 Uolūtas vltia ⁊ lex municipalis dicunt similia.
9 Electio inter res cuius esse dicatur.
10 Pater ⁊ filij in retinendo non dicuntur pares.
11 Pater ⁊ filij i quēda obligatiōe dicunt pares.
12 Serui intētio non se diuidit: sed in alterum se dirigit insolidum.

¶ Am quidā. Disiūcta apposita inter personas ponit pro coniuncta: secus si inter res. idē in cōtractib⁹. hoc dicit. ¶ Sed que est ratio differētie inter psonas ⁊ res. Rndeo si inter psonas nō accipercetur pro coniuncta prouisio esset inutilis rone incertitudinis. vt. ff. de stipu. seruo. l. si seruus. §. fi. ¶ † Et nota qō in alter
1 natiua psonarū non cadit electio. §z in alternatiua rerū cadit electio. ¶ Oppo.[a] ⁊ videt q̄ inter personas non ponat pro cōiuncta. vt. ff. de le. ij. l. ille aut ille. in prin. ⁊ de leg. j. l. si ex toto. §. j. Solu. ibi ponit inter grauatos. vnde fiunt duo rei debendi insolidū hic vero inter bonorātos qui nō fiūt duo rei credēdi insolidū: sed ipso iure diuidit inter eos emolumētum: nec cooperiam⁹ vnū altare ⁊ disco operiamus aliud alias daretur materia beredi gratificandi sicut alias contigit rōne incertitudi
2 nis. ff. de leg. ij. l. si qs seruū. §. inter duos. ¶ † Secūdo opp. §z hoc de tutela q̄ est on⁹. §z respondeo[b] qō magis est bonor. ff. de manu. testa. l. testamēto centurio. §. j. ibiad bonorē administrande rei ⁊c.
¶ † Tertio oppo. de. l. cū pf. §. a te peto. ff. de leg. ij. vbi disiūcta subordinat: ⁊ nō copulat. Sol. ibi testator subalternabat personas: qr habebat affectionē ita ordinatā quo casu. i. nominatus primo vocat argu. ff. de vsufr. l. quoties. ⁊ de leg. ij. l. si gs seruum. §. certā. ff. ad trebel. l. heredes mei. §. fi. ff. de libe. ⁊ postbu. l. gallus. §. j. ⁊ sic primo nominatus vt dixi prefertur sic. ff. de bered. instī. l. qui soluendo non erat seruum. nam ordo verborum describit ordinem intellectus. de consecra. dist. ij. c. in christo pater. ⁊ qui primo nominatur maior ceteris esse presumitur vt. l. i. ff. de albo scri. ¶ Quarto oppo. ad idem de dicta. l. quoties. Sol. ibi fuit alternatio temporum nō personarum: quia dixit
4 alternis annis ⁊c. ¶ † Quinto oppo. dicitur hic q̄ in contractibus disiūcta inter personas ponitur pro coniuncta. Contra. ff. de verb. oblig. l. eum qui. §. qui sibi . Solutio ille. §. nil facit qui loquit in adiecto ad solutionem non ad obligationem. vt ff. de solu. l. aliud. ⁊. l. vero. pcuratori. ⁊. l. si cū cornelius. ¶ Sed magis ob. ff. solu. ma. l. caius'. sed ibi ex natura ⁊ priuilegio dotis intelligitur stipulatio principaliter de muliere qr ei dos coheret. argu. ff. de stip. seruo. l. item si alter. ⁊. ff. de duob⁹ reis. l. si id quod ego. ¶ Septimo oppo. §. de cōsti. pecu. auf. si quādo. Solu. ibi vna persona fuit inutiliter adiecta: et ideo non resoluitur in coniunctam quia ratione solutionis vitiaretur actus.
¶ Octauo[c] oppo. et videtur q̄ alternatiua posita inter personas reddat dispositionem inutilem: vt ff. de stipu. seruo. l. item si seruus. §. fin . cum. l. seq. Sol. illa corrigitur per istā ꝓm Pe. Dy. ⁊ Bart.
¶ Nono opp. dicitur hic q̄ in alternatiua rerum datur electio. contra. ff. de aur. ⁊ argē. leg. l. si quis ita. vbi debetur vtrūq;. Sol. ibi nō est dictio disiūctiua sed ampliatiua. s. dictio seu que quādo cadit inter res ponit pro cōiuncta et eius natura est am

5 pliare quod est not. ¶ † Et hoc facit argumentū ad questionem de eo qui dixit dono totam pecuniam quaz habeo ꝓ Perusij seu ꝓ Padue q̄ vtraq; pecunia veniat in legato. itē ad questionem de eo
6 qui promisit iudicatum solui pro suo procuratore aut substituendo ab eo quod teneatur pro vtraq;
d quia alternatiua cadit inter personas. ¶ † Item facit[d] ad aliam questionem de deponēte qui dixit restitui depositum titio aut seio quod non possit restitui vni sine altero. argu. ad hoc. ff. de procu. l. si pluribus. ¶ In contrarijs qr tacite procuratio nis officium videtur cuilibet per se insolidū commissum. ar. ff. manda. l. creditor. §. duobus. et qō isti habeantur loco procuratorum videtur expressum. ff. de solu. l. si cum cornelius. hoc vltimū verū puto ex mente loquentis. ar. ff. de exercito. l. j. §. fi
7 plures. ¶ † Quero[e] qd si inter personas expresse
e electio cōferat nunqd tūc disiūcta ponit ꝓ coniūcta. Respō. non nisi cessante electione. vt. ff. de leg. ij. l.
8 si quis titio. §. fina. ⁊. l. cum quidam. ¶ † Quero quid in vbis legis vel statuti puta dictat statutuz quod damnū debeat emēdari per cōiūctos delinquentis vel per habitatores ville. dicit Rico. de matarel. q̄ similia sunt vltima voluntas ⁊ lex municipalis vel cōis. ⁊ iō videt qō debeant emendari per ambas pro rata. contrariū tñ sentit a casu predicto: qr sicut ex ordinata effectione, pcedim⁹ gradatim ad fauorē: ita ex ordinato odio pcedimus gradatim ad penas presumit odiū ordinatum ex
9 ordinatione scripture ꝓm Ric. de mata. ¶ † Quero cuius est electio inter res. Respondeo vt not. in
d l. lucio. ff. de leg. ij. q̄ Dy. insti. de act. §. hinc. et per Lyn. hic latius. ¶ Quero quid in mandato[f] pape vel principis. Respondeo idez quod in testamentis. qr equiparantur sicūdū Ric. de matarel. hic adde qō no. Susl. de cun. ff. de cōstitutio. prin
e, ci. beneficium. ¶ Et scias vltimo q̄ Jaco. butriga. dicit q̄ qñ alternatiua ponitur inter personas fiquidem persone sunt impares in obligatione querenda tūc nō ponitur cōiūctum sed facit alterū haberi vt adiectū vt cū stipulor mihi aut titio vt. ff. de eo quod certo lo. l. ij. §. idem iulianus.
¶ Item si sunt pares in q̄renda sed nō in retinenda vt cum stipulor mihi aut filio meo in potestate mea posito. nā filius me⁹ habetur pro adiecto. vt ff. de ver. oblig. l. cum qui. fcōm Jacobum butrig.
10 ¶ † Attende qd vult dicere q̄ non est par in retinenda qr acquiritur patri per ipsum et mirabili celeritate trāsit in patrem vt nec momēto apud filium resideat vt. ff. de acqui. beredi. l. placet. ff. de condi. indebi. l. frater a fratre. cum igitur non debeat residere penes filium presumitur filius ad iectus ad solutionem tantum ꝓm Jacob. butriga.
Sed tu dic subtilius q̄ ratio est: quia id quod habeo per ꝓius et per me non possum habere per posterius et per alium qr frustra esset habere per posterius quod habeo principaliter p̄ prius. vnde cum stipulor mihi aut filio meo sum in obligatione principalis non subalternatus: quapropter necessario sequitur qō filius non intelligatur insertus obligationi qr esset frustra et per hoc non posset sibi solui. sed qr intelligitur adiectus solutioni nō inutilis adiectio est qr ei solui pōt. vñ Jac. butri. tetigit aliquid veritatis tamen non illuminauit.
11 ¶ † Sequitur in eius lectu. qō sunt pares in obligatione querenda retinenda tunc regulariter vitiatur obligatio rōne incertitudinis. vt. d. l. itez si seruus. de stipula. seruo. sed boc dictum est contra ter. huius. l. in fi. nisi subtiliter vltra oēs alios defendas quod aut certitudo nascitur rōne cause aut verborum. primo casu vitietur stipulatio. secūdo non. verbi gratia de primo habebat pecuniaz ⁊ nesciebat cuius dominorum esset nec pōt probari mutuauit illam pecuniam ⁊ stipula⁹ test illi dominо aut illi domino suo nolens alterutrum offendere sed intendens ei soli querere cui deberet ẋri.
12 ¶ † Certe hic ratione dubitationis ⁊ quia imperio serui non se diuidit sed in alterum insolidum se dirigit: et non apparet ad quem possit applicari non valet stipulatio. Subdit tamen Jacobus

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶ Nisi quātitates. vide Bar. in. l. si duo. ff. de verb. oblig.

b ¶ Affinitas. vide. l. cui eorum. §. affinitatis. ff. de postu. et vide quod sequitur. ⁊ per istam ⁊ Bald. in. l. §. finaute. j. ad treb. dicit q̄ si statutum dicit si quis accessit cū familia ⁊c. ⁊ accessit cum vno cum plures non haberet in familia habet locum statutum.

c ¶ Sed glos. potes etiam aliter rūdere quia i terminis huius. l. sufficit q̄ sit coniūctus tpe estamenti vel tpe mortis testatoris vt cōprehendat sub ista dispositione. l. si a gnatis. ff. de re. du. l. cum ita. §. in fidei cō. ff. de le. §. et vtro bicp̄ not. Dyn. et Bart. ⁊ ideo in terminis huius. l. si a tis est q̄ tpe testa- a méti vel mortis testatoris volens admitti ad legatum esset coniūctus: ⁊ sic non eēt vere gener vel vere nur⁹. ꝛ tpe quo agitur de exquutione legati vel fideicomissi desūpsi- 1 set eē gener vel nu- 2 rus per dissolutionē ⁊ hoc innuit iste 3 tex. duz dicit nullo eī modo possit ge- 4 ner vel nurus viuētibus filijs ad tale fideicommissum notari ⁊c. et sic ponderat text. an filij fuerunt tempore quo gener vel nur⁹ vult admitti ad fideicō- b missum et sic ad exe cutionem actus nō c aūt dixit admittendum esse generum vel nurum filijs testatoris p̄motuis tempore testamenti et sic dissoluta d affinitate: ad hoc facit quod not. glo. ijj. q. vij. c. infames. §. affinitatis. ⁊ bal. in. l. affinitatis. j. communia de succ. ef. et in. §. affinitatis. institituta de nupt. dum dicit q̄ dissoluitur affinitas quo ad omnia sol. matrimo. deniq̄ quo ad impedimentum matrimonij cotrahendi. d. §. affinitatis. ⁊ hūc intelle. alias consulendo dedi ad istū ter. vltra scribentes.

d ¶ Modo cū Bal. hic trāfit pe. de anch. in. c. canonū statuta. in v̄si. quid iuris si statuto cauet q̄ cause ⁊c. ⁊ vide Bal. ⁊ Bar. in. d. §. affinitatis hic all'. ⁊ habek. ijj. q. vij. c. infames. §. affinitatis. facit. l. ijj. in v̄. aliqō socero. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ cū Bal. h transit ¶ Pau. de ca. in. l. rei iudi. §. si. ff. sol. ma. ⁊ vide Bal. i. l. affinitatis. j. cōia de suc. ⁊ Sal. hic ⁊ q̄ post eū dixi ⁊ per ¶ Pau. de ca. in 2si. lxvi. Sed an mr⁹ ⁊ auia compręhēdant sub nomine cōsanguineox vide qō no. Bart. in. l. cū quidā. §. qō dicitur. ff. de acq. here. q aūt dicant 21ūcti. vide Bart. in. l. cui eorū. §. affinitatis. de postu. Et vxo dicit cōiūcta persona. vt per Bal. i. l. si. §. si. §. de fur. per illū ter.

d ¶ Nō querit. d. ¶ Pe. de anch. in. c. romana simplr trāfit cū. d. Bal. hic de 2sti. iure peri. si cauet causas inter affines compromitti an socero qdā cū genero veniat ad compromissum vide Ang. i. l. cui eorū. ff. de postu. et an maritus cōpręhēdak in isto statuto. dic q̄ nō fm Bal. l. j. §. vnde vir et vxor. ⁊ an affines isto casu coganť acceptare compromissum. ter. videk q̄ nō in. l. iij. §. j. ff. de arbi. ⁊ qō no. Host. in. c. si qs 2tra clericū. de fo. cōpe. In 2iij est casus fin. in. l. j. §. i. ff. vbi pup. edu. deb. ar. illi? ter. Et scias q̄ ꝛ de iure qs nō teneak eē arbiter tū in foro ꝛsciētie peccat si nō acceptando ptem veniūt ad rixas ⁊ lites. gl. est valde no. ꝛj. q. j. c. q̄ sicut. An. bar.

c ¶ Et est ar. ista se quit ¶ De. de anc. in. c. canonū statuta. in ver. q̄ro vtrius, de tit. consanguinitatis ⁊c. facit qō no. Bar. i l. cū qdā. §. qō dī. ff. de acqui. here. c ¶ Et est arg. no. statuto q̄ requirit consensus 2sanguineox ꝛ dz intelligi de primioribꝰ. ⁊ qui dicanť consanguinei vtō bar. ⁊ bal. l. qdā. ff. de acqui. here. vide Sal. in l. si. §. de test. vide ibi refert Ja. bu. q̄ ita tenetur q̄ in telligik ō primo ribꝰ. dicit tū q̄ consuetudo interpťat ppinquis: tū Ja. bu. ibi hoc non dicit. And. bar.

¶ Proximioribus. sed 2tium vī velle bar. ⁊ bal. in l. trāfactione. §. de trāfac. dū facit differētia an statutū dicit requiri ꝓsentiā 2sanguineox: an vo primioꝝ cō sanguineorum q̄si primo casu nō intelligant de primioribꝰ. ⁊ bar. i. l. stichū q me⁹ erit. de lega. j. ⁊ qō no. Bal. in. l. in cōiūctione. §. de nupt. ⁊ istud idē qō hic vī velle Sal. in. l. si. §. de test. mi. ar. illi? ter. ⁊ Ja. bu. ⁊ Sali. in. l. j. §. vti vir. ⁊ vxo. ⁊ ¶ Pau. de ca. in. l. j. si cū dote. §. si patri. ff. sol. ma. ⁊ Ang. in 2si. clvij. incip. dña catherina. et ibi qd si statutū requirit ꝓsentiā duox 2iij ctox sanguine vel duox affiniū. ⁊ interuenit vnus affinis ⁊ vnus coniunctus sanguine an sufficiet. vide p Ang. in 2si. clxvij.

g ¶ Itē scias. vide Bar. no. in. l. j. ad si. C. qui admit. maxime in ver. verus autem. ⁊ ¶ Pau. de cast. in. l. si cum dotem. §. si patri. ff. solu. ma.

g ¶ Item scias. vide Bal. l. j. C. qui admit. vbi dicit q̄ femine non debent admitti. vide que dixi in cle. j. de elec. And. Barb.

b ¶ Querit hic. ista verba Bal. hic de bastardis sequitur ¶ De. de anc. in c. canonū statuta. in v̄si. dubitat. all'. ibi Bart. ⁊ ibi etiā approbat. d. per Bar. in. l. pnūtiatio. ff. de v̄b. sig. in hac materia. ⁊ vide Bal. in. l. si auia. de suc. edi. vbi dicit q̄ appellatione nepotum non veniunt spurij.

b ¶ Querit hic. An bastardi dicantur de domo. vide Bal. in. l. filiū diffinimus. de his qui sunt sui. ⁊ an appellatione coniunctorum affinium veniant bastardi Cy. in consil. Bal. i. d quod pauperibus. §. de epis. ⁊ cle. ⁊. l. certum est quod notaui. §. vnde cog. dicit q̄ non. Bal. l. cum acutissimi. de fideicom. And. Barb.

¶ Quia tria. no. casus in qb⁹ ꝛ locū iste titul⁹. ⁊ vide bar. i. l. j. §. fi. ff. de. dis hereditas

¶ Si quis omissa causa testamenti. Rubri.

1 ¶ Hominum animos tria dicuntur inficere.

1 ¶ Quia tria[i] sunt que hominū aīos inficiūt. l. i odiū merces ⁊ amor. ꝓpr⁹. ideo cōtingebat q̄ heredes scripti ⁊ grauati in pstatione legatox q̄ꝫ mero odio hereditatē repudiabāt vt legata efficerent caduca ⁊ ꝛ poterat eē tripl'r vel nullo tractatu habito cū aliquo ⁊ hoc est pmissum q: si no lūt adire nō ꝓpterea delinquunt q: nō tenenť se alicui obligare: vt. §. de rep. ber. l. sicut. ⁊ ꝛ casu legata nō debētur. Si aūt tractatu habito cum substituto. tūc substitutus doli particeps tenek ad legata: vt. j. e. l. j. q: adeūdo quasi contrahit cū legatarijs ⁊ sicut ꝓtendit voluntatē defuncti ꝓ se ita cōtra se habere non dedigneť. Si aūt tractatu habito cū legitimo ⁊ tunc cōsidera q̄ rōne fraudis hereditas cēletur affecta acfieret adita. ⁊ ideo cum suo onere fine vitio trāfit ad legitimū. q: ꝓ: ꝓpter fraudē censet hereditatem aditā a repudiante ad hunc finem vt possessor hereditatis teneatur ad legata: ipse autē repudians nō teneť q: repudiādo nemo quasi cōtrahit sed adeundo quasi cōtrahit qui aditt. ⁊ ideo tenek adīes ⁊ non repudiās. ¶ Fallit in tribus casibus in quibus, tenetur repudiās. ¶ Primus est q̄ repudiauit pretio acceptor: vt. j. e. l. j. in prin. q: pretiū succedit loco hereditatis. ⁊ ideo cōuenitur quasi possidēs ꝓ herede iuris fictione. ¶ Secundus casus est q̄ aliquā rem hereditatis retinet. nā licet propie vna res nō, sit hereditas nec pars hereditatis tū ꝓpter delictū suū coercendum teneť vt. §. e. l. ¶ huis. ⁊. l. nec iniquū. ¶ Tertius casus est in subsidiū: puta quia legitimus dilapidauit bona ⁊ nō est soluēdo. nā dolus repudiātis non dz verti in piudiciū legatarior excusso igitur possessore merito ad dolosum veniēdū est fm quosdā. ¶ Alij vero cōtradicūt: vt no. ff. e. l. si quis pecuniā. versi. vbi. Sed ꝓ ꝓma opi. facit. ff. loc. l. cū in plures. §. vestimenta. ⁊. ff. de leg. j. l. plane. §. qui rogatus. ¶ Quīcq̄ qs hereditatē repudiat mero pretio seu mercede nil aliud ponderans nisi iussum venale: ⁊ tūc teneť is qui ei ptiū numerauit ac etiā is qui ptio acceptat quod dic vt. ff. e. l. ꝛ. ⁊. l. si pecunia. ¶ Quīcq̄ qs hereditatē repudiat ex testō vt eam habeat abintestato ⁊ nō est dubiū q̄ iste incidit in edictū ⁊ tenetur legatarijs et fideicō. oībus tā singularibus q̄ vniuersalibus: vt. ff. e. l. si seruū. §. institutus. ¶ Not. tū q̄ edictum prętoris[a] nō habet locum in certis casibus. primus q̄n cessat fraus ꝓpter veā ignorātiā et non ficta q: simulare ignorātiā nō prodeſt simulanti vt. ff. e. l. §. prętermittere. ¶ Secūdus q̄n testator ex prętio permisit: vt. l. j. §. fi. ꝓponatur. ⁊. l. qui aūt. §. plane. vbi est no. q̄ testator dādo substitutū vulgarem nō propterea vī permittere fraudulēta sed repudiationē: q: testator vī velle q̄ institut⁹ habeat si pōt. vt not. ff. e. l. j. in. j. glo. semper eīm affectio testatoris per prius dirigit ad pmo nominatū. idē est si apponat clausulam codicillarē si nō dz ⁊c. q: de pma intētione testatoris est q̄ adeat ex testō ⁊ secundaria quod abintestato ⁊ tūc est dicere valeat iure codicillox q̄tum dicere si legata non debenť ex testō debeantur abintestato. vt. ff. e. l. qui aūt. ¶ Et per boc[b] dicit Bar. q̄ sibi videtur dicendū salua melioris deliberatione q̄ in. l. si. §. de codi. vbi testator dicit q̄ valeat iure testamēti ⁊ codicillox ⁊ heres haberet electionem q̄ si heres elegit abintestato cum possit ex testō incidit in hoc edictū. Et est no. q̄ testator semp̄ presumitur velle q̄ institut⁹ adeat. i. stud tū est testatoris ꝓpositū ⁊ non ꝓceptū ex quo dedit substitutum vulgarē. ff. de here. instit. l. cornelius. ⁊ no. ff. de inof. test. l. papinian⁹. §. ārta. ¶ In pupillari vero substone vī precipere q̄tum in se est. ⁊ ideo pupillaris substitutio cōpatiť secū existētiam sui heredis. vt. ff. de vulg. substi. l. sed si plures. §. quos possum. ⁊ no. ꝓ Bar. in. d. §. fi. ꝓponak. ¶ Tertius casus est i quo fallit edictū. §. q̄si ex iusta cā fit repudiatio. nam vbicūq̄ causa cognita datur exceptio: vt. d. l. qui aūtē. §. non simplr. ⁊. l. excusak. ⁊. l. cum pater. §. titio. ff. de leg. ij. ¶ Quart⁹ est q̄n repudiak institutio in fraudem alterius institutionis: ⁊ nō in fraudē legatorum. vt. ff. e. l. fin in testō. licet pupillaris substō per boc edictū cōseruek: q: hoc edictū etiam fingit testm̄ aditione cōfirmatū: vt. ff. de vul. sub. l. ij. §. plane. ⁊ per boc credit Bart. q̄ substō conseruek ꝓ aut. ex causa. tū illa aut. nil dz cōmune cū boc edicto: q: alia sunt verba istius edicti q̄ occurrit rōne doli vel fraudis ⁊ alia est consideratio illius aut. vbi nō interuenit dolus neq̄ fraus neq̄ fictio que circa additionem ex testō aliquid fingat. ⁊ ideo dicit vt dixi in. d. aut. ¶ Quintus est q̄n institut⁹ possidet nō ꝓ ro herede vel possessore sed alio iusto et rationabili titulo: vt. ff. e. l. pe. ⁊ scias q̄ edictum non patrocinatur legatario qui reperitur in simili fraude: vt. ff. e. l. quidā. item nec ei cui ex repudiatione erat delatū ius pleni⁹ q̄ legati. ⁊ illud ius repudiauit. nam indignū est petere sibi ꝓspici per edictū prętoris cum noluerit prospicere sibi ꝓpī: vt. ff. eo. l. si non solus. §. i. ¶ Unū scias q̄ paternus affectus erga filios substitutos patrē institutum nō excusat a fraude q̄ honorem suorū filiorū lucro debuit anteferre: vt. ff. eo. l. iulianus. ¶ Et cōclude q̄ boc edictū. ꝓspicit in mutatione cause vt quādo mutatur causa testati ad cām intestati in eadē persona. ¶ Secūdo prospicit in mixta considerationē cause ⁊ persone vt q̄si mutak ab instituto in venientes abintestato.

1 ¶ Dolo facere nō dicitur qui vtitur facultate sibi concessa a testatore.
2 Substitutus tenetur ex cōmuni dolo.
3 Substitutus si non fit soluendo an teneatur etiam institutus.
4 Legis verba cui non conueniunt nec conuenit statutum.
5 Institutus ⁊ substitutus coguntur fideicōmissa prestare.
6 Legata debentur bodie etiā hereditate non adita.
7 Substitutus qui dat pecuniam instituto an dicatur habere hereditatem ex causa lucrativa.
8 Donatio causa mortis sumit originem ex contractu.
9 Testō in testō an possit disponere q̄ debeanť legata bī ditate non adita.

¶ Si in fraudem. Si institutus in fraudem, legatariorum repudiat hereditatem ⁊ vadit ad substitutū vulgarē ipse substitutus adiens tenetur ad legata ab instituto relicta si dolus fuit cōis participatus cū ipso: ipse etiam institut⁹ teneť si pecuniā accepit. h. d. Et dividitur in duas partes. nā ꝓmo loquit q̄si dolus instituti fuit gratuit⁹. In 2da parte. q̄n mediāte pecunia. 2da ibi plane. Et differūt isti duo casus inter se: quia in primo casu nō te

neť institut⁹ q̄ nil possidet. i 2da parte teneť eo q̄ⁿ a aliq̄ possidet: ꝛ3 eīm accepit malo mō: tū nō minꝰ dz teneri q̄ si licite possideret vt bfs: ne sit melioris 2ditionis malus q̄ bon⁹: vt. ff. eo. l. pe. ibi exce b ptis ⁊c. ꝛ3 ar. ff. de nox. l. nō solū. a duersus. ⁊c. ⁊. §. pe. be. l. si possessor. erbī dat. ꝛ ibonestos ⁊c. ¶ † Mō 1 §. l. istā op. ⁊ primo cōtra pmū dictū sic op. q̄ vtitur c facultate quā testō: cōcessit sibi nō dicit dolo facere: vt. ff. e. l. qui aūt. §. plane. ⁊. §. nō simplr. ibi naz fine ⁊c. ꝛ3 habens substitutū vulgarē vī ab ipso te- c statore habere licētiā repudiādi vl' abstinēdi. ff. e. l. j. §. fi. ꝓponak. ꝑ cessante fraud cessat boc edictū. d So. 2cedo maiorē. ꝛ3 declino minorē nō simplr' di stiguēdo. Aut eīm repudiat vt sibi. ꝓspiciat. ⁊ boc vī 2cessit: vt. d. l. qui aūt. §. si pſon⁹. ibi. eīm nec ⁊c. Aut repudiat vt volūtati testōis officiat et legata perimat ⁊ hoc nō vī et pmissum a testōre q: non vī 2cessisse ꝛ3 ipz. ar. j. de sol. l. ingstitio ꝓtatis. ⁊. ff. de pec. le. l. si peculiū. §. sicut. q: nec credendum est quod dā gen⁹ testādi eligere ad ipugnāda sua iudicia vt i. l. iij. ff. de tel. mili. nā testator vul. substituit potius fauore sui ꝑ fauore filij: ⁊ sepncipaliter 2sideret secūdario filiū iō eīm tūcta est ista substō vulgaris nec caducat testm̄. vt. j. de ca. tol. i pn. ibi ⁊ substones introducēt ne fiāt caduca ⁊c. prima enīz iudicij testatoris facto institutī ꝛ3 mētez testantis p certo: vt. §. ō vī. fig. l. cū qdā. vñ nō vī hoc permisse q̄ ex §. animi sui votū sicut nec ꝛ3 vī q̄s pbibere q̄ suo voto 2gruit: vt. ff. ad treb. l. mulier. §. cū mulier. §. cū. ꝓponeret ibi non posset dici euerſione ⁊c. ⁊ p boc vī posse dici saluo meliori 2filio. ⁊ est nouū dictū q̄ si ꝑ repudiationē[d] sui perimerenť legata q̄ tunc ꝑ dationē substituti vulgaris nō cessat existētia sui bī dis q: nō vī tūc esse data licētia abstinēdi nisi cū cā. ar. ff. e. l. iulian⁹ ibi. nudū arbitriū ⁊c. ¶ Ité si su⁹ est[e] substitut⁹ sibi ꝑpſi: vt. l. si. §. i. de vul. sub. ꝛ3 ex ꝓmo gradu nō fit necessarius heres de iure ciuili tū repudiato ꝓmo gradu ⁊ p boc purificata 2ditiōe substōis bef's e su⁹ ⁊ necessarij ex scō. ar. ff. de 2di. ⁊ demō. l. cōditionibus pupilli⁹. ⁊ no. q̄ nalis ꝓmissio fraudulēctos casus nō iucludit. facit. ff. sol. ma. l. filie mee. ⁊. §. de repu. l. dubiū. ⁊. l. si pf. ff. q̄ i frau. cre. ff. mā. l. credi tor. i fi. ¶ † Scō op. ō: hic q̄ ex cōi dolo teneť sub stitut⁹ ꝛ3 ex soli⁹ istituti obligatione nō deſcēdit in substitutū obligatio: q: non dz cām ab instituto. ꝛ imo semp teneť ex tacita repetitiōe legator et di- e recta rōne ex testō nō vtili ⁊ ficta de q̄ loḡ hic. imo vī obstare. j. ad tre. l. nō iustā. ff. de leg. ij. l. cū pr. §. ab instituto. ⁊ de le. j. l. si fund⁹. §. si pr. So. iste ter. intelligit q̄n legata nō erāt tacite repetita a substituto. ⁊ iō necessariū est 2dici p̄imoniū. ¶ † Tertio op. vī q̄ i ꝓmo casu hui⁹. l. nō solū tenetur substitut⁹ ꝛ3 t institut⁹ si substitut⁹ nō fit soluēdo: vt. ff. e. l. ꝛ3. Sol. gl. pōit opinionēs. i ꝓma fatek ꝛiū. l. q̄ⁿ i casu subsidij teneak istituť nil possidēs alias nō ꝛ boc dz Ja. bu. ar. l. si. i fi. ff. de eo ꝑ quē fac. erit. q̄ⁿ vī? puto. q: equi? ēdare ī edictū q̄ recurrere ad actionē de dolo. ad quā necesse est recurrere vbi de ficeret alia actio. vt. ff. de ī ite. rest. l. pe. nō q: dol⁹ nō dz remanere ipunit⁹. vñ alio remedio est purgād⁹. ar. ff. de dolo. l. si qs affirmauerit. ⁊. l. si legatari⁹. ⁊. l. si tabulas. ¶ Scōa opi. é q̄ aut istitutus aliq̄d accepit in pmiū sue dolositatis. ⁊ tūc isolidū teneak vt ibi. aut nihil ⁊ tūc nl'o mō teneak: vt. ff. e. l. si fi solū. ibi. si āt fine pecūia ⁊c. bāc opi. firmat ibi gl. ⁊ i. l. iuris. §. fi. e. ti. ⁊ bāc opi. ꝛ3 ꝛ. ⁊ Bar. ⁊ rūdet Bar. ad. l. si. ō eo ꝑ quē fac. erit ꝑ ibi loḡ q̄ⁿ dol⁹ alteri? ifert dānū alteri. h āt i pedit origine lucri. vbi nō recurrit 2 dolosus all'. l. q aūt. ff. de bis q̄ i frau. cre. Dicit eīm Bar. ꝑ regulā q̄ nunq̄ teneť dolosus repudiās nisi aliq̄d lucri fit facturus vt. ff. e. l. si qs pecuniā. §. ꝑ. ꝑ. bar. all'. l. j. §. tories. ff. e. ibi lucri factur⁹. Sz ista opi. ifert q̄ in subſidiū deſ actio de dolo. vt. ff. ō dolo. l. nā is. ꝓterea ille q̄ accipit pecuniā vī bī ditatē possidere. ergo teneť ipe vna cū substituto et si substitut⁹ sit soluēdo: vt no. j. e. l. v̄. plane. i ꝑn. gl. fm Jac. bu. ¶ Nō ob. l. q aūt q̄ inter dū lucrū nō est dispositū. i. non dz precedentē ordinationē ad ipsum ⁊ tunc non te

¶ Edictum prętoris. vide Bart. in. l. j. §. fi. ff. eo.

¶ Et per boc. prio eius dicto vī cāus in. l. q aūt. dum dicit nec enim vtiq̄ ff. eo. ⁊ ibi hic nota. Bar. ⁊ Ang.

¶ Op. vide in. l. iulia. ff. eo. ⁊ ibi bart.

¶ Repudiatione. non puto verum q: secundum boc raro videre de data licentia abstinendi. ⁊ videtur contra gñalē regulam traditā in l. j. §. si ꝓponak. ff. eo. cogita tū q: regula bz locum q̄n legata essent tacite vel expresse repetita a substituto al's sec⁹ vt bic ꝑ Bar. ⁊ Bal. ⁊ vide Bar. i l. iulia. ⁊ i. d. l. j. §. si ꝓponak. ⁊ in. §. mēbro. ff. eo. et forte nisi appeat de fraude istud dictū nō erit verū ꝑ istus ter. cū gl. ⁊ p not. ꝑ Bar. in dictis locis sibi eīm ꝓspiciendū dicere pōt abstinēs ꝓ rōnes de quibus i. l. q: poterat. ff. ad tre. ⁊ nota aliā limitationē hic positē ꝑ Bald. incōtinētī. ⁊ banc ꝑmā limitationē sequit etiā Rapha. in. l. si filij⁹ heres. ff. de libe. et postbu.

¶ Ité suus est. in mandato generali nō videť fraus mādata: nec venit illō q̄ est penale vide gl. et ibi Bar. l. iij. §. si pcurator. ff. q̄ gſq̄ iu. text. l. j. §. de monopolijs vbi in generali licētia condendi statuta non veniunt statuta in qua. facit gloss. an rea. l. non videtur. §. qui iussu. de reg. iur. vbi in iuramento seruandi statuta non veniūt statuta iniqua. An. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

netur impediens: vt.ff.de cōdi.et demō.l. quibus diebus. in prin. nisi fit tale qō pcipinō possit fine iniuria alterius. vt no. de fur. l. si qs vroꝛi. §. pe. et l. nec vtilem. ff. gb. et cau. maio. ꝛ l. sciendū. ¶ Jn terdū lucrū nō solū est ordinatū sed radicatū vel quasi radicatū. ꝛ tūc tenetur impediens: vt. l. liber to octuaginta. ff. de bo. lib. ¶ Vel dicꝭ non est si mile nec est bona argumētatio de illo edicto que est in fraudem creditoꝛū. ad hoc edictū. cū in isto edicto cōsideretur dolus lucro obstans fauore legatoꝛū. i. vltime volūtatis. ille aūt titu. non arctat debitores ad lucrādū sic. ff. si qd in frau. patro. l. j.

4 §. vtrū. ¶ Quarto opp. ꝛ videt edictū pretoris cessare in hac. l. ꝛ arguo sic. cui non ꝙuenitūt ꝟba le gis nō ꝙuenit statutū: vt. ff. de acq. here. l. si seruū. §. non dixit pretoꝛ. Si cui non conueniunt verba pacti non conuenit pactū: vt. ff. de actio. em pt. l. si mercedē. §. fin. ver. paulus. Sed neq; primo casu huius legis. neq; secūdo conueniunt verba edicti cū loquantur tm̄ de eo qui omissa causa testamenti abintestato vel alio modo possidet: vt. ff. e. l. j. et in rub. ergo ꝛc. Sol. aut tu cōsideras generalem intentionē pretoris que est vt legata non pereant ꝛ dolus non remanet impunitus. et tunc omnes isti casus pari ratione comprehenduntur. nam sen tētia edicti generalis est: vt. l. iiij. in fin. ibi ex sniа pretoris ꝛc. Aut tu cōsideras spālia verba edicti et tūc fateoꝛ ꝟrū nec mireris quia q̄q; generaliоꝛ est mens cū ꝟba ꝛ eōtra q̄q; spāliоꝛ: vt. ff. e. l. si qs pecunia. §. q̄q;. ff. de acq. pos. l. is qui animo.

5 cū simi. ¶ Quinto op. ꝟ ver. plane. nā iste ter. lo quit obscure qō nō dz esse in legib⁹: vt. §. in. j. constitutione. §. qb⁹. dicit em̄ cū fideicō. prestare cogit nec dicit qs fit iste q̄ ad hoc cōpellat timore isti⁹ ꝟrū. gl. exponit ter. ꝛ dicit cū vtercq; cogit. s. institu tus ꝛ substitutus. Lōtra hoc op. ꝛ vī cū nō vtercq; sed diuisim. s. cū institutus prestet legata a se sub stitut⁹ sīr legata relicta a se substituto ita cū vnus quisq; cōueniat ad ꝓpria grauamina: vt. ff. eo. l. si nō solus. §. itē si solus. ꝛ j. de fideicō. li. l. j. in fi. Solu. 2cedo cū est iste mod⁹ agendi ꝛ legata sunt relicta disiūctiue. q̄dā ab instituto ꝛ quedā a substituto. ¶ Sed ꝟ istā solutionē instat ꝛ videt cū institutus et substitut⁹ teneant insolidum vtrisq; legatariоs. vt. ff. e. l. si a substituto. sol. ibi vtercq; possidebat vt heres. hic vero substitutus tm̄. Jtē ibi ꝛstituunt tanq; duo rei debēdi insolidum qz q̄sq; in suo gradu erat insolidū grauat⁹ non discretiue ſz simplr. idest absq; differentia qs eoꝝ succederet. vnde in eiusdē grauaminib⁹ vtercq; erat pariter inclusus a testatoꝛe. ꝛ iō includit ab edicto pтoris. ¶ Sed immediate ꝟ boc op. cū glibet teneat ꝓ parte: vt d. l. si nō solus. in fi. ꝛ. l. si duo. solu. ibi a principio coheredes erāt ꝓ parte grauati. vñ ibi loquitur in coheredib⁹ institutis. institutus aūt ꝛ substitutus nō sunt coheredes testamentarij. ꝛ ideo onus erat cuilibet infirū insolidū ꝛ qz forma testamēti cōser uak p edictū ptoris necesse est vtrūq; insolidum te neri ꝛ est mirū qz quos testatoꝛ diuīrit ꝛ subalter nauit in pstatione solidi interptatio prudētū con nectit vt coreos debēdi. nec mireris: qz p edictuz nō reddit actio ꝓportionabil⁹ ſz simplr: vt. ff. e. l. ꝛ si in totū. ¶ Ulterius op. ꝛ vī cū institutus qui nō potidet nō ꝙueniāt nisi in subsidiū: vt. d. l. ſz. et l. si qs pecunie. §. fictū. Sol. gl. 2cedit ꝟrium vt di xi. ꝟ. in tertia oppositione. ¶ † Extra opponitur cū bodie le gata debeanť etiā hereditate nō adita: vt in auť. de here. ꝛ fal. §. si vō exp̄ssim. Sol. ibi est spāle qđ pbibita est falcidia vt non regrāt aditio hereditatis ſm Ja. de bel. in. §. hinc nobis. e. tit. ꝛ ita tenet Bar. ⁊ l. j. in pn. ff. e. ꝛ. l. nemo pōt. ff. de le. j. vnde boc casu nō est necessariū edictū ptoris. Sed si tu bene pōderes ter. j. ad. l. fa. auť. sed cū testatoꝛ. po tes attēdere ꝟrū ibi ꝛ si heredes ᵇ ꝛc. nā lex here dib⁹ scripta est ergo regrit cū sit heres ꝓterea im possibile est legata deberi ꝛ a nullo deberi. eē cū ꝟ ꝓsona que debeat ꝛ cui debeať: vt. ff. de iur. co dicil. l. quidā referūt. ꝛ ideo oppositio ista nō plz. qz caret rōne. ꝛ facit. ff. de here. ĩsti. l. g filio. §. ser

a ¶ Tenet Bar. vi de omnino.

b ¶ Et si heredes. no. cꝰ illud verbum non est in corpore ꝛ ꝓpoꝛ. Bald. hic fa cit qz text. in. d. au ten. hoc amplius. j. de fideicō. loquitur hereditate adita vt ibi etiā no. expresse a gl. in v. substitutus. ꝛ idē ter. i. d. auť. ſz cū testatoꝛ. vide que b dixi post Bald. in l. eam quam. j. de fideicom.

7 uus. ¶ † Extra⁴ q̄rit nunqd substitut⁹ q̄ dat pe c cuniaz instituto dicať hereditatē habere ex causa lucrativa. ꝛ vī cꝰ non. vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. sed si boc. §. j. ibi cōputatione facta ꝛc. ꝛ facit. ff. ad. l. fal. d i rōne. §. tametsi. Sol. dico cꝰ ꝟ habere gratis qꝛ dat nō bono modo nō cādit in rei ptiū. ſz est acti pecuniā. piecisset: vt no. in. d. l. ſz. ꝛ. ff. de ꝟdi. ꝛ de mō. l. meuī⁹. vñ quicqd ꝓ simoniā alicui abest nō dz cōsiderari vt dānū qꝛ tm̄ piter abest qō est no. ¶ Extra vlteriꝰ no. cꝰ bonoꝛ est ꝛ conseruatio fa d me defuncti heredē habere: vt. ff. que in frau. cre. 8 l. primo gradu. ¶ † Unū scias cꝰ i dona. causa moꝛ. non est necessariū edictū qz ex cōtractu sumit oriгinē. ꝛ ideo eius cōfirmatio nō pēdet ex aditione hereditatis sed ex morte simpliciter: vt. l. sequens q̄stio. ff. de leg. ij. ex agnitione em̄ facta in vita de functi morte ꝟfirmata icōmutabilis ꝓceditacq; fi e tioꝛ: vt. ff. de leg. ij. l. cū pr̄. §. mater. ꝛ forte idem est si testatoꝛ primo legauit ꝛ postea tradidit: qꝛ tunc assumit sibi naturā donationis cā mortis ꝓpter traditionē: vt. ff. de le. ij. l. lucī⁹. la. j. ꝛ. l. legatū. vbi de boc. ¶ † Jtē dico⁴ vnum ꝛ est nouū cꝰ si vera est 9 d opi. Ja. de bel. ꝛ Bar. semper pōt testatoꝛ in testō dispone re cꝰ legata debeanť nō adita hereditate nā qua rōne pōt falcidiā ꝓhibere eadez rōne pōt boc statuere. tm̄ istā clam nunq̄ vidi apponi in te stamētis nec videť hoc posse de iure defendi quia oīs clausula testamēti non valet nisi confirmetur per additionē hereditatis: vt. l. si mater. ff. de lega. ij. Si tū consideremus cꝰ dicta clausula posset ap poni tūc officio iudicis peterentur legata qꝛ cēs saret actio non adita hereditate sicut dicim⁹ in re e lictis ad pias causas. ¶ Et idem dico⁶ in locis in quib⁹ est statutū cꝰ legata debeanť non adita here ditate: ꝛ nō puto cꝰ eo casu sint ꝓ legatis bona ta cite obligata: qꝛ statutū boc nō dicat ꝛ a iure cō exorbitat ex quo non est adita hereditas ꝛ qꝛ hy potheca accedit personali obligationi ꝛ ipsa etiā actio hypothecaria ꝟ aliqđ ꝓsonalitatis qꝛ ꝟ originem ex consensu vel quasi. vt not. ff. de pac. l. si tibi. §. de pignoꝛe. ergo ꝛ fine ꝓsona que est ꝓpriū subiectū ipsius obligationis personalis esse non f pōt. ¶ Ultimo⁶ queritur nunquid in repudiante presumať dolus qꝛ naturali presumptione. quili bet presumit esse bon⁹ ex bonis naturalibus prin cipijs qꝛ qualia sunt principii alia talia presumun tur principiata: sed natura est bona. et ideo presu mit esse bonus nisi offendisse. pbeť. vt. ff. de ꝓba. l. quoties. §. qui dolo. ꝛ. ff. ꝓ socio. l. merito. ꝛ. ff. de leg. ij. l. cū pater. §. rogo. v̄. quibus tū. vnde presu mitur dolus ex ꝓcecedentib⁹ vt ex dolosо tracta tu. vt. ff. de excep. doli. l. apud celsum. in prin. Jn terduz ex ipsius act⁹ qualitate: vt qꝛ qs lucrať in debite mutata sibi cā possessiōis. vnde coipso qō quis repudiat ex testamēto vt possideat magis li bere abintestato inest ipsi actui tacitus dolus: qꝛ rei effectus ꝟ in se fraudē. vnde cuius rei effectus malus est ꝛ itentio presumit mala. ꝛ boc tenet hic Ly. ¶ Jtē presumitur dolus ex quibusdam con sequentiꝰ vt si reperitur postea possidere: vt. §. ō repu. here. l. ij. ꝛ ex suspicionib⁹ ꝓbatur collusio. vt. d. l. qui aūt. §. nō simplr ibi si cum nulla suspi cio ꝛc. vbi de boc qui ter. est multū no. ad materiā probande conclusionis. ¶ Jtē ex simonia presu mitur dolus qꝛ lucrū cū turpitudine semper con cordat ꝛ bonoꝛ a lucro semper discordat: vt. ff. eo. f l. iulianus. ꝛ qō est de libera alicuius potestate. se pe tū vituperatur si per pecuniā fit: vt. ff. de cōdi. ob causam. l. ideꝛ. §. si tibi. qꝛ raro virtus pecunie permiscetur: ꝛ ideo plus vituperatur factū cū pe g cunia cꝰ sine ipsa: vt. d. l. si quis pecuniā. ff. eo. si de calumnia. l. etiam cum. l. seq.

¶ Cum qui Si hereditas q̄ adiri poterat repudiеť in fraudē legatoꝝ habet locum boc edi ctū secus si adiri non poterat: vt. ff. e. l. j. §. qui sub conditione. sed ibi potuit adire qꝛ ꝟ aditio erat po testativa. vnde habeť institutio ꝓ pura cū possit de facili purificari. et facit per Buil. de cngn. qui dicit cꝰ conditio potestativa⁵ nō impedit cursum

prescriptionis

¶ Extra . vide Bar in. l. j. §. fi. cū l. seq. ff. eo.

¶ Item dico. de quo. §. dixi ad qō vide Jo. an. i ad di. Spec. in tit. de instr. edi. §. nunc vero aliqua.

¶ Item dico . an legata debentur hereditate non adi ta vide Bald. l. fi nali. §. de condi. ꝛ quod ibi notaui. And. Barb.

¶ Et idem dico. vide tū quod not. Bar. in. l. j. in fi. ff. de lega. j. ꝓpter q̄ videtur Bal. hic non bene dixisse. nā tenet ibi bart. cꝰ etiā hypothe ca accedat vbi qs nō est obligatus. sed solo officio iu dicis pōt cōueni ri et ita ibi Jmo. nisi respōdeas cꝰ officium iudicis ꝓsupponit quasi obligationē vt ꝓ Bar. in. l. fin. ff. de iniur. item contra Bal. facit qꝛ ꝓ ter dictū statutum datur cōditio ex lege per not. per Bar. in. l. oēs po puli: in fi. ff. de iu sti. ꝛ iur. ꝛ oēs con ditiōes sunt ꝓso nales. §. appella mus. insti. de act. vide ro. in aut. si militer. j. ad. l. fal ci. in. ix. spāli vlti marū voluntatū. et que no. Bal. i. l. fi. j. c. ꝛ Bal. in. l. i. i lec. ff. de sac. san eccle. ꝛ tex. in. l. i. in fi. inv ersi. in of bus. j. communia de le. ꝛ ille tex. fa cit. p bal. hic cꝰ fi statutū dat ꝟ he redē nō alienanť conditionē perso nalem ex statuto vel officum iudi cis loco personа lis Bald. bene di cat per predicta. ¶ Ultimo . vide bar. in. l. j. in prin. ff. eo. et quod not. Bal. in. l. fi. i fi. j. c. ¶ Cōditio ptāti ua. not. cꝰ cōditio pēna nō impedit cursum ꝓscriptio nis in actiōe ꝓso nali. qō est no. dis gnū. et sic limitať l. cū notissimi. ad fi. j. de pſ. rrr. an. viō bal. i pall. §. fi sub 2ditiōe. an. b.

De indic. vidui. tol. 129

¶ De indic. viduita. ꝛ de lege iulia miscella tollen. Rubrica.

¶ Mulieri tribus casibus potest legari.
1 Testati causa dicitur fauorabilior.
2 Statutum prohibitorium si non valet nec penale
3 potest valere.

Legatum. Cōditio viduitatis non spernit si legatū non ascribit mu lieri sed alteri boc dicit. ¶ † Et no. tres casus nā interdū legatur mulieri sub cōditione viduitatis interdū legatur tertio sub conditione viduitatis mulieris: interdum legat mulieri ꝛ tertio: vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. mulieri ꝛ titio. nā ꝓ parte mulie ris spernitur cōditio sed ꝓ alia cōditio ꝟia lega to perimit legatū ꝛ nō habet locū ius accrescēdi. d ¶ Et est tripler⁴ rō. prima qꝛ dispēsationes sunt stricti iuris ꝛ nil ei accrescit. ar. de boc in. c. i. v̄. ille vero de fil. pb̄by. lib. vi. ¶ Sēda qꝛ in singularib⁹ relictis nō dz locū ius accrescēdi cōtra voluntatez testatoris. vt. ff. de heredi. instit. l. quoties. §. si duo ibi si modo ꝛc. Tertia rō est qꝛ vbi existit cōtraria cōditio legato pinde est acsi nūq̄ fuisset legatū sed id qō nō est legato nō accrescit: vt. ff. de cōdi. ꝛ de mon. l. in testō ita. Et ꝓdicta sunt ꝟa in legatis et fideicōmissis sec⁹ in institutione heredis: qꝛ cā te stati non pōt diuidi qꝛ esset intellectualē ḃiem. i. ipm testatoꝛē qꝛ repꝛesentať in herede diuidere seu secare in duas ptes ꝟias. i. in causam testati et in testati qō est impossibile: vt. ff. de reg. iur. l. ius no strū. Si cū sunt ꝟia paris potentie. ꝛ semp sint in pugna nūq̄ resultabit aliqđ certū. ¶ † Unde sta 2 tutū est iure cꝰ cā testati tanq̄ fauorabilioꝛ preua leat. tū qꝛ omne caducū est odiosum. tū propter le gata vt non pereant ꝛ tū qꝛ bonoꝛ est heredis ꝛ te statoris cā testati. tum qꝛ ex pedit creditoꝛibus cū testm̄ defignet eis certuz debitoꝛē. i. heredē. vñ fa piētes antiqui cām testati pretulerunt ꝛ ius accre scendi heredi inflixerūt: vt no. de acq. he. l. si seruꝰ cōis ab exter. modo cōtra istā op. ꝛ vī cꝰ conditio vidualis spernať ſz non legeť mulieri: vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. heres meus. §. si. Solu. ibi in persona cui ascribať legatū poterat de iure impedire ma trimoniū vel saltē de facto vel nimia reuerentia iō erat⁶ fraus de ꝓsona ad ꝓsonā. vñ legislatoꝛ talem fraudē rescindit in derogationem libertatis q̄ in matrimoniꝰ esse dz ne talis fraus cōmittatur: vt no. ꝓ Ly. §. de spon. l. fi. ꝛ ar. de immu. ecc. c. fi. li. vi. Mā paria sunt aliqđ cōmittere ī aliquē vel ī alios de sanguine suo qꝛ nemo carnez suā odio habet: vt no. in. l. j. ff. in ius voc. vt eant. ꝛ qꝛ par metus est in se ꝛ in suis: vt. ff. qō me. cau. l. isti qui dē. ꝛ vno offen so offendit ꝛ alios. §. si qua pdi. pote. l. j. ꝛ prohibito vno ꝟio⁹ alio pbibeť: vt. ff. de ver. ob. l. si stipula tus fuero pte. ¶ † Quod facit ꝟ statuta⁴ ciuitatis q̄ dicūt cꝰ p clerico declināte cōsanguinei teneantur soluere penā. nā si non vz statutū ꝓhibitoꝛiuz. g ergo nec penale: ⁸ vt. ff. ad. l. fal. l. seius ꝛ augerius. qꝛ pena legalis nunq̄ pōt incipe a ꝓmissis. arg. §. de le. l. ab administratione. clerico em̄ nō solū per mittit declinare iurisdictionē seculare. imo iubent canones cꝰ declinet ꝛ puniunt si nō declinet extra ordinaria pena qua puniūtur trālgressoꝛes cano nū ex gñali clausula. trālgressionis. dz ergo clerі cus magis obedire iuri canonico tanq̄ suo supio ri cꝰ statutis laicoꝝ q nō bñt ius imperādi. ꝛ ꝑ cōsequēs nec puniēdi de negligētia vel contēptu. Sicut ergo statutū nō pōt ꝓhibere clerico ne de clinet ita nec imponere penā in cōsequētiā. naz an tecedentib⁹ ꝓhibitis necesse est ea q̄ in consequen tiā veniunt ꝓhibiberi. ꝓbo boc noua ratione qꝛ maioꝛ iurisdictio requirit in penali cꝰ in principa li: vt. ff. de iudi. l. ij. §. fi. sed ille qui non habet iuris dictionē minoꝛē non habet maioꝛem: vt. ff. de sena. l. qui indignus. ergo qui nō pōt statuere ne declі neť nō potest penam apponere si declinetur. Jtez cꝰ non potest quis dispōnere non potest in condi tione ponere: vt. ff. de oper. liber. l. si ita stipulor.

a ¶ Verū vide pera Ang. in. l. si seruꝰ. pūlū ter. ff. de bo. auto. iudi. pos.

b ¶ Tu dic. vid ang. ꝛ paul. de ca. in. l. j. §. eod. Sali. hic et Ange. in. l. j. §. lex falci. ff. ad. l. falci.

c ¶ L. rescriptū. illa gl. reꝓbať saltez qñ non ageret ad penā ſm Bar. ibi in lec. antiqua.

d ¶ Et est tripler rō. No. cꝰ i leg. ꝓt testatoꝛ ꝓhibere ius actiōis. sec⁹ in bereditatib⁹ vide bar. in. l. quoties. §. si duo. ꝛ ibi bal. ff. de here. instit. et angel. l. pe. ff. de in stit. testa. d. Jo. l. j. §. fi er fundo. ff. ō bered. instit. salt. l. quoties. §. de he redi. instі. And. b.

e ¶ Deo erat. no. singlr boc qñ relin quiť cōsanguineo vroꝛis si nō nupse rit valet legatū et reꝛcit cōditio qō est spāle in 2iūcta ꝓsona vide Bart. pūlū. §. fi. sing. fa cit. And. Barba.

f ¶ Facit cōtra sta tuta. nota. cꝰ sicut nō tenet statutū ꝟ clericos. vt i. c. ecclesia ex de 2stitu. cū si. ita nec statu tū ꝟ cōsanguineos clerici respectu eiꝰ vide ang. l. j. ad fi. fi. in ius voc. vt eāt b aut satisdēt alt. gl. fin. ibi i fi. al's. l. iij. facit casus fin. i. c. sciāt cēseti. de elec. i vi. vbi ꝓcutiēs con sanguineuz clerici incidit i canonē si qs suadēte. qō est mēti tenēduz vide bar. l. i. ff. de bis q̄ pe. no. ꝛ vide q̄ no tant in. c. significa sti. ꝛ. c. petrus dia conus. de bomi. et do. Jo. in. l. heres c meus. §. fi. ff. de cō 2 di. ꝛ demon. vide elegās dictū bar. i l. i penis. j. de agr. ꝛ cenſi. lib. xi. vide bal. ſ. de epi. ꝛ cle. in. l. j. ꝛ vide lap. in alleg. rrr. vbi que rit an statutuz pu niens consanguи neos declinantes in turisdictiōe po testatis compre hendit clericos cō sanguineos: et vi de moderniores. l. decem. ff. de acqui.

e ¶ Mulieri tribus casibus potest legari.
1 Testati causa dicitur fauorabilior.
2 Statutum prohibitorium si non valet nec penale
3 potest valere.

f z

g

¶ Penale. vide ꝓ bal. in. l. oēs popu li. ff. de iusti. et iu. et sequitur hic pe. de anch. in. c. canoni statuta. in ver. adde qō no. bar. et Ly. de cōsti. ꝛ bar. in. l. j. ff. de bis q̄ pe. no. vide in ꝟiū Jo. de imo. in. c. cū cōtingat. in. iij. mē bro extra de iure iur. dū ponit cōclu sionem an statutū possit ꝓhibere iuramentum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Tertio nota. Not. nō tenere statutū ppter qō mi nores veniūt ꝫ iuramentū vide bal. in autē. sacra. C. si aduer. vē. ꝛ in. c. i. §. ita sacra de pa. iur. fir. ꝛ. col. ꝛ. l. nō dubiū. §. de legi. l. oēs populi. ff. de iusti. ꝛ iur. Ang. in cōsi. incip. dōna catherina. cano. in. c. cū cōtingat. de iure in. And. bar.

b ¶Statutuꝫ. vide bar. in. l. oēs populi. ff. de in. ꝛ iu.

c ¶Spernik. vide bar. in cōsi. incipi. dōna minata. ꝛ Ly. ꝛ bal. in. l. j. in prīc. ff. de insti. ꝛ substi. sub condi. fac.

a

d ¶Misi spēs. vide bonū text. in. l. hec conditio filie mee. ff. de cōdi. ꝛ demō.

e ¶Tertio. vide p Bar. i. l. mutiane. ff. de q̄di. ꝛ demō.

f ¶Idonea. hoc nō pbat hic sed vide l. si mādato tityi. §. fi. ff. manda.

Ambiguitates. Ad euidentiam premitte q olim cōditio viduitatis spernebatur q3 rempublicā erat mulieré nō nubere nam si mulieres non nuberēt viris respublica destrueretur. visum ergo fuit antiqs q lex esset vtilis reipublice sobolis. s. legitime procreāde causa lata q̄ licet esset 3 mētem testatoris tū reputat fauorabilis ꝛ extendēda: vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. hoc modo. ꝛ ar. ff. sol. ma. l. j. §3 supuenit postea lex iulia miscella ꝛ ponderauit rōnē pmissiōis nubendi 3 voluntatē testatoris. nā rō erat ples seu procreatio sobolis. ꝛ iō nō omnī vidue permitteba testm̄ spernere. sed solum illi q̄ nubebat cā habēdi liberos ex ratione eī legis arctabat disp̄sationē. ar. de iure pa. l. adigere. §. ēuis. ꝛ iō statuit q̄ si talis mulier petebat legatum q̄ ipsa deberet iurare q nūq̄ 3beret mr̄imoniū nisi ppter spem habendi liberos vel simplr̄ cauere de restituēdo relictū interposita cautione mutiana absq; eo q se arctaret p vinculū sacramenti ad nō nubendū. iurabat eī qō petebat legatū intra annū sed si post annū nō iurabat. Sed iustinianus cōsiderauit q iuramentum 3 naturalē stimulū de facili vertit in periurium ꝛ q lex nature quodammodo mulieriby im perat nubere. ꝛ filios p̄creare. idcirco statuit iustinianus q neq; iurarēt de nō nubēdo neq; cauerent de restituēdo: q si iurarent si pmitterent non seruarent. ꝛ. h. d. hec lex. ꝛ tex. in corpe dicit q lex iulia miscella distinguebat circa petitionē legati virū petereꝫ ante annū. ꝛ tūc iurarē an peteretur post annū. ꝛ tūc cauerē sine iuramēto: nuptijs tū semp intra annū. phibitis: vt. §. de secū. nup. l. j. sed quicqd lex iulia dictaret intētio iustiniani est in. l. C. permittere mr̄imoniū libere ꝛ cōsequi relictum spreta condītione nisi extant filij primi mr̄imonij. nā tūc relictū a marito nō cōsequit pleno iure sed solūmodo h3 in vita sua cōmodū vsuffructy quē admodū haberet in puro legato postea ad scās nuptias veniēdo. ¶Ho. q natura p̄duxit mulieres ad generandū ꝛ infirit eis concupiscentiā ꝛ de fide rūi mr̄imonij. Scō no. q non 3 dari materia deierādi nec 3 deferri sacm̄ ei quē est vltimi le deierare quod facit ad multa. ¶Tertio[3] no. q leges plura puniūt. ¶Quarto no. q lex non 3 esse occasio delinquendi. ¶Quinto ꝛ vltimo no. q p leges vel statuta nō 3 via periurijs aperiri. ꝛ facit cōtra statuta terrarū q̄ frequēter minores ꝛ mulieres inuitant ad deierandum permittendo eis venire 3 p̄opriū sacm̄. nā tale statutū[b] nō est rationabile ergo nō h3 legis vigorem nisi motiuū statuti constet ex aliqua rationabili causa q; tunc statutū vim apostolici obtinet ꝛ iuramēta relaxat: vt. d. l. adigere. §. fi. vbi de hoc. op. de aut. cui relictum. j. co. Sol. vt ibi. ¶Autentica.

d ¶Misi spēs. vide bonū text. in. l. hec conditio filie mee. ff. de cōdi. ꝛ demō.

¶Mulier cōtempta volūtate defuncti non pōt retinere legatum.

¶Vidua vnico matrimonio debet esse contenta.

¶Virginis vita dicit beatior q̄ vidue continentis.

Conditio non nubendi spernitur in virginē.

e ¶Tertio. vide p Bar. i. l. mutiane. ff. de q̄di. ꝛ demō.

Conditio negatiua si cōsistit in iure potius attenditur ius q̄ factum.

Cautio mutiana qualis esse debeat.

f ¶Idonea. hoc nō pbat hic sed vide l. si mādato tityi. §. fi. ff. manda.

Cautio idonea dicit p̄m qualitatem personarum.

Satisdatio nō est de substantia vsuffructus.

¶Pietas dicitur maxima que facit p paupertate.

Cautio nihil patrocinatur non seruanti fidem.

Hereditas aufertur ppter spretam conditionez.

Legatum intelligitur de anno numerato a morte testatoris.

Cautio mutiana habet locū in conditionibus de non faciendo.

Cautio mutiana magis accidit enti q̄ non enti.

¶Possessor cautiōe prestita q̄re non lucrat fructy.

Uxor relicta donec nō nubit dicit seruare honorē marito.

Locuples quis valde ꝛ notorie esse debet vt p̄sumat habeatur acti cū fideiussore satisdaret.

Cautio mutiana remittitur legatario respectu fideiussoris dandi.

Lex non habet locum nisi p̄m terminos a lege comprehensos.

Cautio mutiana habet locum in hereditatibus sicut in legatis.

Cautio mutiana habet locum in donatione causa mortis.

Testator cautionem mutianam ꝛ satisdationem potest remittere.

Stipulatio si cautiōe mutiana vult cauere an debeat cōsequi. p̄missum.

Si relictum. Conditio nō nubendi inserta vidue 3 pōt aginisi spe nubēdi sublata sed post annū agi pōt pre stita cautione rei cū fructibus ꝛ accessionibus restituende si viduitatis conditio nō seruaretur ꝛ si res immobilis est legata qualitas cautionis est iuratoria cum hypotheca. si vero mobilis ꝛ mulier idonea idē: si vero non idonea exigitur fideiussor si pōt eū inuenire alias statur iuratorie cautioni ꝛ hypothece ꝛ si contrauenitur res vendicatur tanq̄ nunq̄ legata. b. d. ¶Et nota q istud iuramētum est de nō nubēdo qr amarum esset sic astringere mulierē vt dicit text. in corpore ibi p amaritudine ꝛc. sed de restituēdo si nupserit qr scelus esset si retineret relictum contempta voluntate defuncti: vt patet in corpore ibi nouissima scelerisꝛc. qō no. ¶Op. ꝛ vꝫ q̄ ista cōditio virginitatis spernatur: qr est contra publicā vtilitatem: vt. ff. de cōdi. ꝛ demon. l. hoc modo. Sol. nō nubere est contra publicā vtilitatē qñ cōditio nō nubendi apponit vidue qr q̄ vnico matrimonio est contenta est exemplar honestatis ꝛ pudicicie ꝛ expedit reipublice bonū honestum q̄ multiplicatio hoim procedentiū ex corruptis moribus: nā vt ait Ualerius in ti. de institutis antiquis. scōe nuptie sunt signū incontinentie. ꝛ hoc cōsideravit iustinianus. s. bonum publicū honestatis ꝛ multū coluit castitatē que triplex est. ¶Prima. l. in virgine. Secunda in nuptijs. Tertia in vidua: tū in p̄senti matrimonio non ponderatur castitas seu continentia nisi vidue vt statim dicam.

¶Revoco igīr in dubiū an hec auē. habeat locū in virgine: nā beatior est vita virginis q̄ vidue continentis. Sol. Jo. an. dicit cōtra. quia hec auē. non loquitur nisi de secundis nuptijs ꝛ non de primis. nā facile erat legislatori loqui de primis si voluisset. cū ergo in virgine non reperitur correctū ius antiquū ei stabo: vt. j. de ap. l. precipimus. in fin. ꝛ in. l. sancimus. §. de testa. Aduerte tu hec lex nō dicit, fit virgo an non virgo. nam multe sunt q̄ perseuerāte virginitate scōe nubunt cū sepe mariti decedāt anteq̄ virginē ducant: vt in. l. nuptias. ff. de regu. iu. non ergo refert inter virginē ꝛ non virginē sed inter primū mr̄imoniū ꝛ scōm ꝛ tū hec differentia est magis positiua q̄ possit ratione p̄bari. nā si conditio virginitatis spernitur[c] ergo si legatur alicui virgini sub cōditione si monasterium intrauerit qō idē est dicere acti diceret si virginitatem observauerit poterit non ingrediendo monasterium consequi legatū siue nubat siue in domino contineat qō vꝫ absurdum qr text. in corpore huius auē. dicit non eī volumus frustrari deficientiū voluntates nil illicitum habentes. ¶Sed illa voluntas nil habet illicitum ergo est seruāda. si enī seruatur conditio si titio nupserit multomagis debet seruari conditio si deo se desponsauerit: vt. ff. de condi. ꝛ demon. l. titio centum. §. j. Communiter doc. tenent q̄ in virgine nil fit immutatū: qr tex. in corpore non facit mentionē nisi de nupta. ¶Quid ergo si nō fuit nupta sed cōcubina. ¶Pe. dicit idē qō in virgine vt nō possit ei lex cōtinētie imponi. Sed Riccar. malū. dicit idē qō in vidua. ꝛ hec vera q̄ nō debet esse melioris cōditionis concubina q̄ vxor vt. ff. de leg. iij. l. ité legato. §. parui. ¶Quero ergo si pater reliqt filie virgini alimenta vsq; dū nupserit an debeat habere etiaꝫ post nuptias. ꝛ videt q̄ sic: qr cōditio ista spernik inviti gine ¶In cōtrariū videt qr dicta verba nō importāt cōditionē sed diem q̄ non spernitur: vt. §. de condi. ꝛ demō. l. si homo. §. fi. vñ dicit q̄ post nuptias nō debentur alimenta cū postea sit dotata ꝛ dos succedat loco alimentorum ꝛ qr cessat finalis causa legati. ꝛ istud legatū nō est proprie conditionale. licet sit limitatū. ꝛ ita tenet Jaco. de bel. in corpore huius auē. facit ad hoc. ff. vbi pupil. educa. debeat. l. quisquis filiū. ꝛ. ff. de ali. leg. cum vnus. §. alimentis. ¶Deinde vides hic dū dicit nisi speciesd nuptiarū detercerit ꝛc. q̄ si cōditio negatiua cōsistit in iure seu in actu qui nō pōt habere essentiam nisi in iure q̄ cōditio negatiua impletur qñ reus peruenit ad casum negatiuū de iure licet non de facto. nā hic q̄dā monacha tū de facto posset nubere verūtamen qr conditio nuptiarū sonat in ius hic attenditur ius ꝛ nō factū. ꝛ facit. §. si manci. ita fue. alie. l. ea quidē. ꝛ. ff. de minu. l. cām. §. fi. de cōdi. ꝛ demō. l. mutiane. ꝛ qō no. §. de transa. l. siue apud acta. ¶Tertio[c] vides hic qualis 3 esse cautio mutiana vtrū cū fideiussore vel siue an debeat esse cū iuramento ꝛ cū obligatione bonorꝫ. ꝛ distinguit inter rē mobilē ꝛ immobilē in qua distinctiōe impator cōsiderauit rē principalē no. fructy. ¶Et sic no. q̄ qualis est cautio principalis talis accessoria esse 3. ¶Ité no. q̄ idonea[f] cautio 3 p̄m qualitatē p̄sonaꝫ. Sed qd de eo qui nō pōt cauere ppter pauptatē. Rñ. stat iuratorie cautioni cū hypotheca siue p̄tēdat pprietatē siue vsumfructum: qr lra hic in vbo si qd nō distinguit q̄ res sit relicta ppietas vel vsusfructus. vel dic melius q̄ i vsufructu dat optio grauato cui nō satisdat an velit stare iuratorie cautioni an velit ipse possidere ꝛ redditus fructuarios soluere. vt p3 in corpore huius auē. in. §. fi vbi vsusfructy. ¶Et ex hoc infert 3 ¶Pla. q̄ satisdatio nō fit de substātia vsusfructy. ꝛ hoc est verū ꝛ facit ad no. in. l. vsusfructus. §. de vsufru. ¶Attēde hic tūc sufficit iuratoria cautio qñ nō pōt ppter pauptatē. nā maxima est pietas q̄ p pauptatē facit. ar. ff. ad treb. l. q filiū. §. j. ibi egestatē p̄tēdebāt ꝛc. sec[9] si nō inue-

a ¶Inueniat. dixi post Bar. in. l. iij. §. de vsuf.

b ¶Deinde. no. ad c. q̄. devsuf. i. vj. b

b ¶Deinde. not. si vsurari[9]. prestitit cautionē h3. c. q̄. q̄ ꝛ eā postea nō seruat babet acti non cauisset q̄ no. vidi q̄ notaui. l. ab exquotoꝛ. j. quoruꝫ ap. ad bal. an. bar.

c ¶Ego dico. si bereditas auferꝫ ppter spretā ꝺditionē cui applicet vꝫ Bal. ꝛ. d. Jo. in. l. pretoria de bered. insti. ꝛ. l. j. j. de bis q̄ pe. no. An. bar.

d ¶Quero de quo facit no. p bal. in l. i. in. vij. q̄. §. de instit. ꝛ substi. sub cōdi. fa. in. l. q̄diu §. qui admi.

e ¶Añ in ea. vide ibi Bar. ꝛ Bal. l. pe. ff. si qs te. li. cē. bal. l. si annꝰ. ff. de alū. And. barba.

a nsat[a] fideiussorē ppter suā dolositatē ꝛ corruptos mores. nā nō 3 credi iuramēto istius cui[a] mores sunt corrupti. argu. l. nō oēs. §. a barbaris. ff. de remili. ꝛ facit extra de do. inter vir. ꝛ vx. c. p vestras. ꝛ. §. de sec. nup. l. hac edictali. §. his illud. nā viliū p̄sonarū delictū ꝛ iuramētū nullū h3 pōdus ꝛ q̄si p nihilo reputat a pud bonos ꝛ graues. ¶Deinde[b] vides p q̄ facit extra cōditionē retro videt fuisse pdo ꝛ non seruāti fidē nil patrocinat fecisse cautionē. ꝛ est arg. q̄ si vsurarius manifestus fecit cautionē ꝛ postea interpellatus nō seruauit eā q̄ est p̄inde ac si nūq̄ cauisset q̄ est no. dignū. ¶Extra q̄rit hic si testator fecit testm̄ ꝛ relinquit vxori vsumfructū ꝛ p̄hibuit heredi ne molestaret eam ꝛ si molestaret tunc caderet ab hereditate nec adiecerit aliquē ad quē deberet illa hereditas peruenire vtrū debeat p̄uenire ad ipam vxorē q̄ offendit an ad aliquē aliū. ꝛ ad quē. rñdet Jac. de bel. q̄ 3 peruenire ad coheredes vel ad substitutos istius heredis p̄inati. ꝛ nō ad ipsam mulierē. ita no. ipe in corpe i. §. vñ hec auē. sumit vbi oīno vide. Idez tenet bar. in. l. vxori. §. heres. ff. de leg. iij. ꝛ in. l. paterfamilias. ff. de here. insti. ibi tū nō soluit 3 q̄rit ꝛ remittit. ¶Ego dico[c] q̄ aut qs cadit ab hāditate rōne sprete conditiōis ꝛ tūc iure caduci vadit ad substitutū vel ad coheredē. ꝛ his deficientibus advenientes abintestato vt. j. de cad. tol. §. p scōo. Aut rōne sprete rōnis. ꝛ tunc deferꝫ p̄sonis enumeratis in auē. hoc amplius. j. de fideicom. Istud est certū q̄ 3 p̄uari: vt. j. de qō. l. qōnē in fi. ꝛ ex de voto. c. l3. ꝛ extra de test. c. si heredes. Et sic est no. q̄ vnus offendit ꝛ alteri pena applicat. argu. §. ff. de litigio. l. fin. §. de le. l. si legatari[9]. vbiōr q̄ pena legatarij applicatur heredi offenso. ꝛ facit. ff. de in ius voc. l. 3 si bac. §. pstituta. ¶Quero[d] de quo anno itelligat hec auē. ꝛ dic de anno a morte testatoris inchoando qō est verū qñ marit[9] legat. sed si extraneus legat mortuo marito vꝫ intelligendū a die luctus q̄ incipit a morte mariti naz ita incipit cū vir legat ergo cum alius. al's ista auē. q̄ logr de abstinētia anni a petitione nullā baberet in se rōnē nec cōsideratione alicuius intellectus dicas q̄ siue maritus siue alius extraneꝰ legauerit intelligitur de anno numerato a morte testatoris secūdū Ja. de bel. nā ter. loqūr de anno simpliciter ꝛ non determinat lex p̄incipiū tp̄is. Item annus iste est cōtinu[9]. ꝛ iō a morte testatoris, sumit p̄ncipiū ꝛ nō a die testi. Item nec a die adite hereditatis. ꝛ hoc qr tp̄s adḟcit cōpletiōi q̄ implet per nō fieri. vñ in ea[e] impleda nō requr̄it mens obtempare volentis: vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. ij. illa tū lex est argumentuꝫ qō intelligat de anno a die sciētie. tū veritas est q̄ annus cedit ignoranti quo ad reuelationē: vt. ff. de insa. l. generos: sec[9] esset vbi tractaret de p̄iudicio vel de pena nā tunc ignorātia excusat sed nō accusat nisi sit ignorantia simulata vel falso pretēsa: vt ff. si quis omis. cau. test. l. j. §. pretermittere. ꝛ. l. fin. de decre. ab or. fac. ¶Alterius[f] revoco in dubiū quid est quod hic dicitur de cautione mutiana. nā cautio mutiana h3 locum in conditionibus de nō faciendo q̄ non possunt impleri ante vltimū vite spiritum vel possunt impleri expectando tristem euentum. Sed vbi potest impleriante expectādo cuētum fauorabilē, nō habet locū cautio mutiana quinimo. si talis expectatio qñq̄ afferret gaudiuꝫ qñq̄ nō vt mors maritoū expectari 3 cōditio. ꝛ cessat cautio: vt. ff. de cōdi. ꝛ demon. l. pater seueri. nā. §. socrus. sed certum est. q̄ cōditio nō nubendi pōt fauorabiliter impleri in vita per susceptionez ordinis: ꝛ professionem: vt hic ergo cessat cautio mutiana. Sol. p̄fessio. ꝛ ordinis susceptio est q̄dā mors. quo ad mundum. ꝛ ideo talis conditio non potest impleri nisi per mortem sacramētalem vel naturalem. ¶Ité dubitatur quādo p̄stita cautione possessor habet titulum. quare nō lucratur fructus medū temporis ratione tituli saltem consumptos. vt. §. de here. autē. idem de nestorianis. Respondeo quia habet titulum ex dispensatione non ex testatoris ordinatione simpliciter. nam nisi fuisset quintus mutius et iulius miscellus q̄ inuenerunt banc cautionem. s. quintus in generali et iulius in hoc casu speciali certe non posset peti relictū qō est certo casu ꝛ termino cōclusum. titulus ergo dispēsatiu[9] non excusat a fructib[9] male perceptis. ¶Deinde q̄ro: pater reliquit filie alimenta sub conditione si vidua erit: ista vult percipere legatum ꝛ cauere de restituendo sub cōditio. si vidua nō erit an possit cauendo legatū percipere: et dicendū est q̄ non: qr est cōditio affirmatiua ꝛ nō negatiua: qr cōditio p̄uatiua magis accedit enti q̄ nō enti: vnde lz ista cōditio si vidua erat resolua f tur. i. si nupta nō erit hec tū negatiua h3 originem ex aliquo ente ꝛ nascit ex causis q̄ cause sunt actus. ¶Preterea ista non est conditio p̄tiua ꝛ mutiana cautio non h3 locū nisi in cōditionib[9] potestatiuis negatiue conceptis. Ampli[9] no. q̄ ter. in corpe h3 quedā notabilia que nō sunt hic. Et primo ibi dū dicit qr deū ꝛc. no. q̄ deus cōtristatur de periurio. Secundo ibi dū dicit contristādi p̄ioꝛē maritum. ¶Ho. q̄ anima mariti contristāt de secundis nuptijs vroris: ꝛ iō legādo sibi in casum castitatis nō intelligit sentire de scōo, marital iamplexu q̄ mariti animam. i. cōsiderationem contristat. Tertio g ibi dū dicit honorat defunctuꝫ. ¶Ho. q̄ relicta vroꝛ dicit honorem seruare marito donec non nubit. ꝛ ideo dicunt tabelliōes donec seruauerit hoꝛ 17 notē viduale ꝛc. ¶Quarto ibi dū dicit si vo nō valde locuples ꝛc. Ho. q̄ 3 esse valde ꝛ notorie locuples quis vt habeat perinde ac si cuꝫ fideiussore 18 satisdaret. ¶Quinto no. in. §. si vo vsumfructū. q̄ cautio mutiana respectu fideiussoris dandi remittit legatario vsusfructy non vt percipiat vsumfructū sed q̄etus ei[9] stāte possessiōe apud ppriet[a]riū: ꝛ si ꝓprietarius nolit ad hoc se obligare 3 stare iuratorie cautioni cū hypotheca: ꝛ hec opinio est multū equa p̄m Ja. de bel. ꝛ hoc tenigl. §. de re 19 mis. ad. l. vsumfructū. ff. de vsu. ¶Sexto not. ibi b dū dicit p̄m terminos ꝛ casus q̄ lex nō h3 locū nisi 20 p̄m terminos ꝛ casus lege p̄scriptos. ¶Septimo not. in. §. prefato. eo. titu. ibi siue institutionis pars. q̄ hec auē. ꝛ cautio mutiana h3 locum in hereditatib[9] sicut in legatis: ꝛ cauebit in legatis: ꝛ cauebit in primis substituto. scōo, cauebitur coheredi. Tertio cauebitur venientibus abintestato qō est not. 21 ¶Octauo nota ibi p mortis cām q̄ cautio mutiana habet locum in donatiōe causa mortis q̄ est contractus mixtus cū vltima voluntate qō est no. g ¶Sed in cōtractib[9] meris an habeat locū cautio mutiana. dic vt not. §. de pac. l. j. vbi 3 q̄ non: sed vbi loquitur de nudo pacto. nam non vestitur nudū pactū nisi impleat nec p̄odest offerre: vt no. ff. de pac. l. iurisgentiū. §. j. nā si cōditiōis existētia i non vestit pacta. ergo nec cautio mutiana: vt not. ff. de iureiuran. l. si qs cuꝫ debitore. ꝛ dic de hoc vt 22 diri. §. de trāsac. l. siue apō acta. ¶Nono ibi nisi forte ꝛc. Nota q̄ testator pōt remittere satisdationem ꝛ cautionē mutianā. ꝛ dicit docto. q̄ secus est b in cautione de vtēdo[b] fruendo ꝛc. Sed si tu adueri tis bene illum ter. q̄ est in corpore ꝛ cautionis formā q̄ in idē recidit si intellectum habes certe vtiq; dubitabis. cū etiā dicat studū eī nostri est defunctorū conseruare p̄m leges voluntates. ¶Si enim cautio mutiana p̄catur; fauore grauati ꝛ pōt remitti tam in p̄prietate q̄ in vsufructu quare non idem erit in cautione de tendo ꝛc. cogitabis. ¶Demum[i] vides q̄ dictio ne ꝛc. facit cōditionem quia ponitur p̄o si non: sed interdum facit modū quia ponitur p̄o vt non. ff. de acquiren. pos. l. qui absenti. §. qs in glo. que inci. concor. ꝛc. do. Dy. dicit ibi q̄ dictio ne: inducit modū ꝛ nō conditionez: vt l. cum pater. §. cuꝫ titio. ff. de le. iij. ꝛ ideo si res tradit or ea lege ne alienetur est modus ꝛ nō cōditio p̄m Lyn. sed Bart. dicit q̄ aut illud qō importat dictio ne: 3 explicari ante eius acquisitionem qō principaliter disponitur: ꝛ tūc importat conditionē aut post acquisitionē. ꝛ tunc importat modū. et allegat tex. ff. de condi. ꝛ demon. l. cum tale. §. titi.

¶In dubio autem videtur q̄ potius sonet in modum q̄ in conditionem. arg. ff. locati. l. quero. §. inter locatoꝛē. Sed contra hoc videt text. istius

¶Alteri[9]. no. hic de cautiōe mutiana. ꝛ vide. j. proxi. in seq.

g ¶Sz in ꝛctibus. an in ꝛctibus hēat locū cautio mutiana. vide. Barto. l. mutiane. ff. de q̄di. ꝛ demō. And. bar.

¶Demū. de ista dictiōe ne. vide p Bal. in. l. quibus dieb[9]. §. termin[9]. ff. de cōdi. ꝛ demō.

¶Demū. vides an dictio ne faciat cōditionē: vide text. valde no. l. cū tale. §. i. v. quid ergo. ꝛ ibi Bal. ff. de q̄di. ꝛ demō. ꝛ. l. q arbiter. §. i. ff. de acqrē. pos. And. bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Sed quid de dictõe vt viõ p bar. in l. quib⁹. §. termin⁹ de 2di. ¶ demõ.

b ¶Sz qd. an cautio mutiana hẽat locũ in 3ctib⁹. vide p Bar. in l. mutiana. ff. de cõdi. et demon. ¶ vide. s. i verfi. octauo no. ¶ adde bald. in l. cr bis. §. qñ dies leg. ce. in 3ium facit qõ no. imo. i. l. mutiane. prealleg. dũ alle. l. fi. ff. de cõdi. inſti.

c ¶No. primo. viõ q̃ diri post bar. i. l. fi. ff. de accep. ¶ hic.

d ¶Sc̃do. vide Ange. ¶ imo. i. l. subſtitutiõe. ff. de vulg. ¶ pup. Bar. in. l. titi⁹. ff. de excu. tuto.

auct. vbi dictio ne: in dubio facit cõditionẽ: ¶ exponitur ne ideſt fi nõ: vt. §. dixi. dici põt q̃ aut dictio ne pſertur in actu q non bz in ſui eſſe pendẽtiam. vt in traditiõe rei ¶ tũc deſignat modũ: aut apponitur in actu qui bz in ſui actu prudentiã ¶ incerti tudinem de futuro. ¶ tunc importat conditionẽ. et facit. l. videam⁹. §. i. ff. locati. ¶. §. inter cõductorẽ. ¶. l. in locatiõis. Sz qd a fi teſtator dixit lego vxori fundũ vt ſecũdas non cõtrahat nuptias nunquid iſte eſt modus an cõditio: ¶ videt dicendum q̃ ſit modus: vt nota. ff. de 2di. inde. l. qui promiſit. ff. p ſocio. l. ſocietatem mecũ. ¶. ff. de ma. teſta. l. meuia.

¶In contrarium videtur q̃ ſit cõditio. quia habet incertitudinẽ de futuro qõ eſt propriũ cõditionis: vt. ff. de 2di. ¶ demõ. l. dies incertus. Effectus iſtius queſtionis eſt q̃ ante modum naſcitur actio ſed nõ ante cõditionẽ. Item quia cautio de modo implendo nõ eſt cautio mutiana. lz fit ei ſimilis: vt. l. ſi tibi legatũ. ff. de lega. iij. Solu. dic q̃ dictio vt: quandoq̃ reſpicit aliq̃ implendum ab bonorato. ¶ facit modũ. extra de cõdi. appo. c. vez. ¶ aliꝫ legib⁹ ſuperius alleg. Sed quid⁹ dicemus de contractibus inter viuos. pmittitur alicui mulieri ſub cõditione ſi nupſerit. ¶ Vel vn⁹ frater promittit alteri mille ſub cõditione ſi vxorem non duxerit qõ̃ peurant multi iniqui fratres. vt alter eorũ decedat ſine prole ad hoc vt poſſideat õnationes ¶ principat⁹ qõ vnuſquiſq̃ ſibi et liberis ſuis optat. nunq̃d ſi ſtipulator vult cauere cautiõe mutiana debẽt cõſequi pmiſſum ſicut conſequeretur relictũ vel donationẽ cau. mor. et in hoc ſunt opiniones. nã quidã dicũt q̃ in cõtractibus. bz locuz cautio mutiana. ¶ ſi non ex vbis legis mutiane tñ ex mente ¶ idẽtitate ratiõis argumentes de vltima volũtate ad ꝙtractũ ex idẽtitate rõnis. Quid em̃ ſi pmittatur alimenta mulieri ſub cõditione ſi nõ nupſerit. nã ſi nõ põt cauere fruſtratoria erit promiſſio qz alimẽta nõ poſſunt ad heredẽ tranſmitti qz ſubiectum alimẽtorum eſt anima ¶ corp⁹ q̃ ad heredẽ non tranſmittuntur. vt. §. de cadu. tol. §. ne aũt. ¶ Dici põt regulariter q̃ in cõtractib⁹ cõditionalibus nõ bz locuz cautio mutiana. ¶ Fallit qñ eſt cadẽ rõ in 3ctibus q̃ eſt in vltimis voluntatibus qõ eſt qñ pmiſſum nõ põt trãſmitti ſicut nõ põt trãſmitti legatũ: vt q̃ eſt res talis pmiſſa q̃ ſine perſona ſtipulatoris eſſe nõ põt: vt qz ſi mutetur perſona mutet̃ res vt in alimentis et vſufructu et aliꝫ ſimilibus q̃ habẽt ſe determinato modo ad perſonam perſonã nec poſſunt ſalua proprietate tranſmitti: vt no. ff. de noua. l. ſi, vſuffructus.

¶ Lex vbi reſpectu vnius perſone corrigit ad omnem perſonam porrigitur.

Teſtator ſi vxori victũ ¶ veſtitũ reliqt q̃diũ caſte vixerit legatũ nõ põt petere ſine cautiõe mutiana. Cautio mutiana eſt neceſſaria ſi teſtator dixit relinquo vxori meã heredẽ donec caſte vixerit.

Caſte ¶ honeſte verba qualiter intelliguntur.

Vxorẽ relinquere dominã ¶ maſſariam quid ſit.

Vxor ſi fuit relicta domina ¶ maſſaria bz habere alimenta.

Vxor ¶ coniuncta perſona equiparantur.

Teſtator ſi dixit relinquo vxori mee habitationẽ in domo mea debet habere alimenta.

Vſufructuariã terminus ſignificat alimenta.

Alimenta mulieri relicta q̃diu caſte vixerit ſecũdis nuptiꝫ ſupuenientib⁹ nõ poterit percipere.

Priuilegiũ filiꝫ per cõſuetudinẽ conceſſum extenditur ad eorum ſubſtitutos extraneos.

Diatio vbi eſt vna ¶ vnũ capitulum cõditio videt repetita.

e ¶Aperta. ita tz hic pau. de ca. per iſtam rõnẽ. ¶ dicit habuiſſe de facto. ¶ dicit idẽ ſi teſtõr dixit ſi vidua remanebit ꝓpter cõmunẽ vſum loquẽdi vide hic pe. et per ang. in cõſi. xxxiij. ¶ in conſi. clvj.

Legem iuliam. ¶ Lex iulia miſcella correcta in muliere eſt correcta in viro ¶ conditio in viduitate appoſita ſi perſeuerantia non requirit eſt expectanda. b. d. ¶ No. primo q̃ vbi lex corrigitur reſpectu vnius perſone non tamen ponderata qualitate perſone ſed qualitate actus talis correctio porrigitur ad omnem perſonam que eſt de ſubſtantia actus. ¶ ſic lex correcta in vxore corrigitur in marito: non ex conceptione perſonaꝝ: qz femininũ genus non cõcipit maſculi nũ: lz ex natura act⁹ mrimonij de quo q̃rik in quo debet eſſe par libertas ita maſculi ſicut femine, lz Bar. dicit q̃ eſt ex natura correlatiuoꝝ. ¶ facit. l. j. de cupiedis ex luco damnẽſi. Scõd⁹ no. q̃ aliud eſt viduitatẽ ¶ aliud cõditionẽ viduitatis adiecte fine perſeuerãtia. nã vbi regrik perſeuerãtia in celibatu ideſt viduitate bz locũ auct. cui relictum. Sed vbi nõ defideraf pſeuerãtia ſed momẽtũ viduitatis tunc eſt expectãda conditio ¶ aliter nõ bz locuz legati petitio vñ ſi pater legat filie alimẽta ſub cõditione ſi aduerſa fortuna vidua erit. nõ põt ante petere legatũ q̃ ſit vidua. ſed ſtatim qõ eſt vidua aperta c eſt ſibi via ad legatũ nubat poſtea vel non nubat. ¶ Modo queritur in teſtamẽtis q̃ quotidie fiunt. ¶ Pone f q̃ teſtator reliquit vxori victũ et veſtitũ q̃diu in domo teſtatoris caſte vixerit. nunc iſta vxor vult petere legatũ nunqd poſſit ſine cautiõe mutiana. Glo. dicit q̃ non imo debet cauere ſm auct. cui relictũ. et ſi hoc eſt verũ. ergo nil petat infra annũ. itẽ nec poſt annum ſine cautione qõ eſt cõtra illud qõ totus mũdus ſeruat. vnde videtur dicẽdum q̃ aut apponit cõditio ad originẽ legati aut ad eius durationẽ. primo caſu requirit cautio mutiana. Scõo caſu incõtinẽti cũ vidua eſt debetur ſibi legatũ ¶ durat donec durat volũtas ¶ contractis nuptiꝫ nõ debetur poſtea ꝓ futuro tpe ſed ꝓ preterito ſi eſt ſolutũ non repetitur. ¶ ſi non eſt ſolutum debeat ſolui. vt bic. ¶. §. ſi ſcõ nupſerit mulier. auct. hoc locum. ff. de annu. lega. l. filie mee. ſm Hico. de mata. hic in lectu. ¶ dicit Jaco. but. q̃ hec verba donec vitam duxerit viduales ¶ ſimilia nõ inducunt ppetuã viduitatẽ. nec cũ plures ſint preſtationes quelibet preſtatio habet breue tẽp⁹ viduitatis. nã quia bodie eſt vidua habet bodiernã preſtationẽ. ¶ Valet ergo de iure ¶ conſuetudine legatum ¶ debet ſeruari conditio teſtamenti ſm Jac. but. ¶ hoc eſt verũ quando agitur ꝓ eo qõ debuit in preteritum preſtari: ſed ſi cumulentur preſentia futuris: vt. §. de fideiuſ. l. j. videretur cauẽdum reſpectu futurorũ. qõ non puto verum. qz eſto q̃ fiat condemnatio nõ fiet exactio niſi ſuo tempore ¶ cedẽte die exactiõis. ſatis eſt ergo reo q̃ interim poſſideat. nam nõ debet cauere ſibi de eo qõ retinet: vt. ff. vt in poſſeſ. lega. l. j. §. ſi debitorẽ. ¶ ideo qualitercunq̃ in libello concludatur de iure non credo eſſe neceſſariã cautionẽ.

Queritur qd ſi teſtator dixit inſtituo vxorẽ meaz in heredem donec caſte ¶ honeſte vixerit an ſit neceſſaria cautio mutiana: ¶ credo q̃ ſic. qz iſta ẏba non ſunt apposita ſup annuo relicto: lz ſup vnico et perpetuo. ¶ ideo ratione futuri tẽporis eſt cauendum qz eſt relictum qõ requirit perſeuerantiã viduitatis ¶ non põt heredis inſtitutio eſſe annua niſi in milite: vt in. l. miles ita heredẽ. §. et quia diximus. ff. de milit. teſt. ¶ Quero qd ſignificẽt hec verba ſi caſte ¶ honeſte vixerit. Rñ. ſi proferuntur a viro erga vxorẽ intelliguntur de plena caſtitate qz anima mariti cõtriſtatur de ſcelis nuptiꝫ: ſec⁹ ſi proferãtur a patre vel a cõſanguineis ipſi⁹ mulieris. argu. ff. quod fal. tuto. l. an in patrẽ. et. ff. ad treb. l. mulier. §. cum ꝓponeretur. ¶ Item poſſet hic queri de eo qõ querit Dy. in. l. titia cum teſtamento. §. ſi. ff. de leg. iij. vez qd ſit relinquere vxorem dominam maſſariam ¶ vſufructuariam. b ¶ dicit q̃ ſi talis ſermo diſponit ſup re certe tuncloquitur. l. ſi titio fundus. ff. de vſufruc. lega. Sed ſi non diſponit ſup re certa. tunc extantibus filiꝫ viderentur ſibi relicta alimenta. vñ illud verbum vſufructuariam ponit abuſiue ¶ groſſo modo ſm generalem interpretationẽ que ſumpſit originez in curia vulgari. ſi autẽ filij non extant. ſed extraneus poſſidet hereditatem tunc cum non habeat locum conſuetudo ſcripta in curia vulgari ſumus in cõi iure. d. l. ſi titio. ¶ Item ſi filij extant vno anno et non alio ſeruabitur cõſuetudo vluentib⁹ filiꝫ ideſt deſcendentibus ſed eis mortuis ſeruabitur ius cõe qz cũ conſuetudo idẽ ſit qõ priuilegiũ non egredit̃ perſonã. arg. ff. de lega. §. lcũ patron⁹. ¶ Quid ſi teſtator i dixit relinquo vxorẽ meã maſſariã in domo mea. ¶ nõ dixit plura verba nũquid debet habere alimenta. Rñ. ſic. idẽ ſi dixit relinquo vxorem meam dñam in domo qz videt legare ſibi alimenta. Idẽ ſi dixit relinquo eam vſufructuariam in domo. nam ſi dicendo relinquo dñam qõ maius ¶ nobilius nomẽnõ intelligit relinq̃re niſi alimẽta: ergo multomin⁹ ſi dixit vſufructuariã ꝛc. hec igit ẏba relinquo vxorẽ meã dñam ꝛc. exponunt iurta vulgare italicũ ideſt dona qua ſi caput regiminis in domo ¶ preceptricem ſicut erat viuente marito ¶ qõ idem bonor ſibi adhibeat. Vñ iſtud eſt vocabulũ bonoris nõ ꝓprietatis deſignatiũ ſicut. ff. mãda. l. creditor. §. fi. ff. ad filleia. l. j. §. ſi vir. ff. de publi. l. cũ ſi erbibuiſſent. ff. de verb. ſignifi. l. pnuntiatio. §. i. ita tenet Specu. in tit. qui filij ſint legi. §. i. ver. quid ſi vir. ¶ hoc colligitur ex cõi vſu loquendi: qz vxores noſtras dominas appellamus: vt. l. titia. §. qui marco. ff. de annu. lega. hoc etiã patet quia teſtator alium bo redem fecit: vñ non eſt veriſimile q̃ velit ſibi dimittere inane nomen heredis vel ei adiicere coheredẽ ne fiat contra voluntatem ſi filius nõ habet notum interim quod ei in teſtamento pater dedit. arg. ff. de vulga. ſubſti. l. verbis ciuiliꝫ. idẽ etiam in hoc caſu dico quolibet etiam extraneo heredẽ inſtituto ſm bar. qui ita no. l. titia. §. ſi. ff. de leg. iij. ¶ Idem dico ſi legetur cõcubine g vel ſorori vel matri: qz vbi eſt certa verborũ interpretatio. ita ſonat in vna perſona ſicut in altera: vt. ff. de leg. iij. item in legato. §. parui. ¶ quia coniuncta perſona ¶ vxor equiparantur: vt. §. de leg. l. cũ aliena. Et no. q̃ ſi talis vxor moritur viuo teſtatore ¶ teſtator accipit ſcõam vxorẽ q̃ dicta vxor non admittit ad legatũ predictũ etiã factũ ſub noie appellatiuo trũ: vt. ff. de leg. iij. ſi quid eorũ. §. fi. h lz ſit argumẽtũ ꝺ de lib. ¶ poſtb. l. placet. ¶ Sed qd ſi teſtator ita dixit relinquo vxori mee habitationẽ in domo cũ filiꝫ ſuis: vt. ff. de vſufructu. l. ſi mulieri cũ liberis. an iſta debeat habere alimenta ex tacita voluntate defuncti: ¶ credo q̃ ſic qz in obſequio filiorũ eſſe dz: vt. ff. de condi. ¶ demõ. l. ſed ſi homo. §. fi. ergo debet ab eis ali etiã poſito q̃ eſſet alia q̃ mater puta amita. qz hoc eſt incõpenſatione laboris: vt in. l. ſeio. ff. de annu. le. ¶. ff. cõmo. l. in reb⁹. §. pñt. ¶. l. ſi dẽq̃ qõ. §. idem labeo. ff. manda. ¶ ar. §. de teſtat. l. qñ liberi. ¶ Qõ ergo dixi qñ teſtator dixit relinquo vxorem meã dñam in domo idẽ vt prediximus teneo ſi dixit vſufructuariã non adiẽdo quarũ rerũ. nam iſte terminus vſufructuariã ita cõfuſus ſine alia deſignatione nõ põt ſignificare niſi alimenta rõne omnimode incertitudinis qz non dixit omnũ bonorũ nec cuiꝰ rei ¶ vbi nulla nota demonſtrationis apponit nimium debet adeo qõ ¶ non intelligeret de alimentis eſſet relictũ quodãmõ deriſoriũ: vt. l. ſi dom⁹. in pn. ff. de lega. i. ¶. l. cũ poſt. §. gener. ff. de iure do. nã dando vſumfru. in palmo terre heres liberaref: vt. ff. de leg. j. l. legato generaliter. ad fi. magne gl. Si vere teſtator declarauit certas res. tũc bz vſumfru. verũ. vt. d. l. ſi mulieri. idẽ ſi apposuit hoc nomen vniuerſitatis bonorũ vt qz dixit relinquo vxori mei vſumfru. bonorũ meorũ. nã intelligif de vſufructu toti⁹ mei patrimonij indefinita ſumpta ꝓ vniuerſali: vt. l. vxori. ff. de vſufr. lega. §. de vſufruc. l. i. ¶. l. cogl. in pnn. ff. ad treb. Si autem teſtator omnia iſta ſimul miſcuit. qz dixit relinquo vxorem meam maſſariam ¶ vſufructuariã. tunc extãtibus liberis bz alimẽta: ipſis autẽ nõ extantibus habet vſumfructũ: vt no. §. ſi ſecũdo nup. mul. l. i. ¶ Caue tibi qz non habet vſumfru. inſolidũ ſed ꝓ parte: vt. ff. de vſufruc. lega. l. ſi aliꝫ. ¶ Et circa predicta ſic diſtingue ſm Oldra. ¶ Hic. de mat. in. d. l. i. ſi ſecundo nupſerit mulier. aut maritus reliquit vxori vſumfruc. omniũ bonorum aut alicuarũ ſingularium rerum. Aut reliquit eam dñam et vſufructuariã. Primo caſu ſi teſtator non liberos ſed extraneos inſtituit heredes mulier habebit vſumfr. in omnib⁹ bonis teſtatoris: vt. ff. de vſufruc. leg. l. vxori mee. Si autem reliquit liberos heredes tunc habebit mulier vſumfru. omniũ bonorũ deducta legitima in qua liberi grauari non poſſunt. vt. §. de inofficio. teſtamen. l. ẏ. ¶ in autẽ. de trien. ¶ ſemiſ. §. j. colũ. iij. que appoſita eſt. §. de inofficio. teſtamẽ. auf. nouiſſima. Si autẽ reliquit vſumfruc. aliquarũ reruz ſingulariũ valet relictũ ded ta fal. ſi locus eſt falcidie. ff. ad. l. fal. l. j. §. ſi vſuſfru. ¶ Tertio caſu cum reliquit vxorem dominam ¶ vſufructuariam vel dominam ¶ vſuariam vel dominã ¶ maſſariã ſuorũ bonorum vel ſimiliꝫ verbis intelligitur ei reliquiſſe illud tale dominium ¶ illum talẽ vſumfructũ qualẽ habebat viuo marito. et ideo in telligitur debere habere victum ¶ veſtitũ eo modo quo habebat viuente marito conſiderata qualitate perſone ¶ quãtitate patrimonij ¶ cõſuetudine d teſtatoris: vt. ff. de teſta. l. heredes palam. §. ſed ſi notã. ¶ de lega. i. ſi ſeruus plurium. §. fi. de vſufruc. lega. l. damnas. in fi. ¶ de alimen. lega. l. penul. vnde ſicut vinẽte marito dicebaf vulgariter quodam reſpectu domina ¶ vſufructuaria bonoꝝ mariti. ita voluit teſtator ꝓ verba pre-

dicta vxorẽ habere qualitatẽ quãdã dñe ¶ vſumfructũ eo modo tuo ¶ ita rõnabili modo interpretata eſt conſuetudo. ¶ In glo. ¶ perpetuo in fi. Tu dic cũ Odofre. ¶ Hic. de mat. diſtinguendo ex modo relinquendi aut eſſi relinquit a coniuge vel alio ſub conditiõe vel modo nõ cõtrahendi ſecũdas nuptias ¶ tunc põt legatũ peti vſq̃ ad annũ niſi certũ ſit ſecundas nuptias amplius non poſſe. Sbi poſt annum. aut petitur ꝓſtita cautione de reſtituendo rẽ cũ fructibus ſeu vſuris medũ tempꝰ ſi nuptie fuerint cõtracte ſcõm q̃ traditũ eſt in auc. cui relictũ. Aut relinquit pure hoc addito quod interuenientib⁹ ſcõis nuptiꝫ amittatur: ¶ tunc incõtinẽti peti poterit ſed tẽpore ſecundarũ nuptiarꝫ perditur: vt in auc. hoc locũ. §. ſi ſecũdo nupt. mulier. Ego idẽ puto dicendũ quãdo alimenta relicta ſunt mulieri quãdiu honeſte ſteterit in domo primi viri vcz q̃ incontinenti percipiat alimẽta vſq̃ ad tẽpus ſecundarum nuptiarũ ¶ demũ illis ſuperuenientib⁹ q̃ futuro tpe perdit: vt. d. auf. hoc locũ. ¶ ita de facto obſeruaf. ¶ Extra q̃ritur nunquid priuilegiũ conceſſum ꝓ conſuetudinem filiꝫ extendatur ad eorũ ſubſtitutos extraneos. ¶ dic q̃ ſic quatenus conueniuntur ex perſona filiorũ ratione predicti temporis in vita filiorum elapſi. Sed quatenus conueniuntur ex perſona propria ex repetitione legati. non habent priuilegium. argumentũ. ff. de lega. j. l. ſi fundũ. §. ſi pater. de leg. iij. cũ patron⁹. ¶ ſic initiũ cuiuſq̃ temporis inſpicitur. arg. ff. de nego. geſt. l. pompo. in negotiꝫ. ¶ mutata perſona mutatur etiã iuris interpretatio. vt. l. paul⁹. ff. de acq. here. ¶. l. licitatio. in fin. de publi. ¶. l. j. j. de impo. lucra. deſcriptio. lib. x. ¶ Ultimo k queritur maritus ita legauit lego vxori mee alimẽta donec caſte vixerit. ¶ Itẽ lego ei oẽs pannos lini ¶ lane modo queritꝰ vtrum illa adiectio donec caſte vixerit ꝛc. videat repetita in legato pannorũ. ¶ bar. cõſuluit qõ nõ: qz nõ ſic recipit cõditionẽ legatũ pãnorum qõ eſt vnicũ ¶ ſtatim requirit plenariã preſtationẽ ſicut legatũ alimentorũ vel vſufruc. qõ verũ eſt ſi ſunt relicta ſeorſum in diuerſis partibus vel clauſulis teſtamẽti. Sed vbi eſt vna oratio ¶ vnum capitulũ tũc cõditio repetita vt vt ff. de leg. iij. in repetẽdis. ¶ Refert ergo vtrũ ſub vno contextu vel pluribus. nã in vno cõtextu dictio itẽ ponit copulative ſed in diuerſis ſignificat ordinẽ verborũ nõ copulã. aliud eſt conjungere. ¶ aliud ordinare. vt. ff. de pecu. leg. l. quidã.

¶Hec inclyte dux ¶ Padue ad honorẽ dei laudẽq̃ ¶ glorioſam beatiſſimi Herculiani alme vrbis ciuitatis peruſij ponti ficis ¶ protectoris, ac veſtrã ſcripſi bonitate veſtra regẽs ordinariã ſedẽ iuris ciuilis in veſtra magnifica ciuitate ¶ Padue veniã poſtulans operis imperfecti: qz beuitas tpis impediuit qõ deo dãte cõplebo in naturali patria. vcz in dicta alma vrbe ¶ Peruſij q̃ me ciuem licet minimũ iure licito reuocauit. Ego tamẽ vbicunq̃ fuero fidẽ ¶ deuotionẽ ſemper habebo ad veſtrã ¶ veſtri inclyti filij magnificã dñationẽ: ¶ cũ cõpleuero qõ debeo trãſmittã ad rectores veſtri venerabilis ſtudij Padueanl. Bal. Mcccl xxxix. die. iij. menſis. Nouembris.

¶De bis que pene nomine. Rubrica.

1 ¶Pene volũtatis defuncti olim nõ poterant inobedientibus apponi.

2 Pene ſiue cõſiſtant in onere graui ſiue adimendis hereditatibus poſſunt apponi in teſtamentis.

3 Pena ab impoſſibili vel turpi precepto nõ poteſt incipere.

4 Pena iure veteri an in teſtamentis potuit apponi.

5 Arbiter tertius non dicitur arbitrator.

6 Pena nõ cõmittitur niſi veniatur formaliter ꝺ mandatum.

7 Iuramentũ in penis nõ defertur in defectum probationis.

8 Statutum non poteſt facere ſpurium ſucceſſibilem.

9 Pena priuationis hereditatis in teſtamentis poteſt apponi inobedienti.

10 Fundus mihi relictus ſub conditione quod ſi pater me mole ſtet ſim priuatus an talis priuatio valeat.

11 Pactũ non valet qõ pater ꝓpter delictũ filij cadat a feudo.

12 Maritus ſi reliquit vxorem vſufructuariam: ¶ ſi nupſerit priuat eam an nubens priuetur legato.

13 Teſtator ſi aliq̃ ꝓceptũ ſuperuacuũ fecit ei nõ eſt parendum.

14 Pene nõ poſſunt apponi in teſtamentis niſi preceptũ ſit de iure familiari.

15 Terminus ſi illa die qua expirat excommunicetur reus non incidit in penam.

16 Sub dictio an ſignificet acceſſorie.

17 Libertas in penam non poteſt auferri.

18 Conditio impoſſibilis an vitiet legatum.

19 Conditio impoſſibilis non vitiat in contractibus.

20 Conditio impoſſibilis non vitiat in contractibus.

a ¶Cõcubine. vide bal. in auc. hoc locũ. §. ſi ſec. nup.

b ¶ §. fi. ſi ille ter. nõ phat nam ibi ſolum õt q̃ teſtator emit aliꝫ cã prioris vxoris ¶ poſtea legauit ſcõe vxori ea q̃ eiꝰ cã parata ſunt nõ debent illa q̃ fuerũt, pata cã ꝓme vxoris et ſic loquit ter. i casu certo ¶ ad dicta bic ꝓbal. facit. l. ſi auguſte. de leg. iij. ¶ bal. facit etiam. l. ſi cognatis. ff. de reb. dub. ¶ qõ no. Old. in 2ſi. ccrij. ¶ bal. ¶ ſuluſi apõ ceſenã.

c ¶Quod ergo. vide Bal. in. l. ſi pf. §. de vſuf. vbi dicit aut relinquit vſufru. ¶ tũc debeꝫ aut anomalas illa verba de neceſſaria et vſufru. ¶ tũc ſecꝰ vide ibi q̃ idẽ dicit ita conſului apud ceſenam. And. b.

d ¶Cõſuetudine. vide bal. in auf. boc locũ. §. ſi ſecũ. nup.

e ¶Ego idẽ. vide §. in prin.

f ¶ F. vide Bart. in. l. titia. §. ſi. ff. de leg. iij. ¶. §.

g ¶Altio. vide bar. in. l. in repetendis bic alleg. ¶ qõ ibi diri. ¶ facit qõ no. bar. in. l. legatũ. ff. de annuis legatis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

21 ¶Preceptū impossibile emergens heredi appositum non vitiat.
22 Tpis arctatio an vltimā voluntatē possit vitiare.
23 Dolus expressius dicitur quādo enormitas apparet ex actis.
24 Conditio si impleatur de facto an sufficiat.
25 ¶Potestas qualiter infra certū tēpus teneat ferre sententiam.
26 Actus si est indiuiduus non videt fuisse presens q non expectauit finem.
27 Testator si mādauit heredi ne vxorem molestet in legato qualiter debeat intelligi.
28 ¶Pena qualiter sit petenda in libello.
29 Testator brēi penā tēmētorū nō pōt imponere.
30 Dies diuidit preceptum.
31 Mora nō purgat ꝫ exceptionem peremptoriaz.
32 Legatarius penā remittere pōt & legatū petere.
33 ¶Pene consistunt in a duersatiua.
34 ¶Pene obligatio est causatiua obligatio vbi mora potest purgari.
35 Pena vbi adꝺicitur officio iudicis ibi semper fit nouatio.
36 Mora pōt semper purgari per eum qui nō cogit precise sed causatiue.
37 Vices dictio intelligitur toties quoties.
38 Testator in vltima voluntate non potest vsuras permittere.
39 Emens nomē a titio promisit promittens soluere quinq; pro centenario an sit vsura.
40 Compromissi effectus est soluere tantum.
41 Accessorium non tollit aliud accessorium.
42 Legatum monasterio relictū videtur relictū tam puelle quam monasterio.
43 Testator si mandauit heredi qō si molestat vxorē priuetur hereditate: hereditas cui debebit applicari.
44 Testamenta omnia debent esse libera.
45 Monachus permissione superioris pōt habere quasi proprium.
46 Testamenti dispositio si est alterata heres nō incidit in penam.
47 Dies ꝯtus prorogek nō dicit aliqd impropriari.
48 Testator si mandauit alienari prohibuit extra familiam & in codicillis penā adiecit soluendo penā an possit alienari.
49 ¶Pena ante aditā hereditatē non potest cōmitti.
50 Mora an purgari possit pena in vltima volūtate commissa.
51 Mora nō potest purgari quando in obligatione fit nouatio solutionis & obligationis.
52 Mora non purgatur vbi est dies & pena.
53 Conditioni nō est satisfactum si debēt solui decē et soluuntur nouem.
54 Nouatio potest fieri in vltimis voluntatibus.
55 Alternatiōis nomē significat ,platū actū ꝓhibitū.
56 Episcopi executoribus testamenta non exequentibus an penas priuatiuas possint imponere.
58 ¶Relictum pro virginibus maritandis non potest conuerti in alios vsus.

a ¶Scdo op. an tertio nō arbitrātere cedat añ. vide ter. Ly. Ḣ. sed & si qs. et ibi Bal. in eo. adō Bart. l. inulcta. ꝓ alleg. & l. si qs ar bitrat. de ver. obl. ibi pena cōpromiss. And. Barba.

b ¶Et est arg. vide Bal. in. l. ſ. in. & q. ꝫ. de ꝫben. emp.

c ¶Arbiter. idē no. p By. & bar. in. l. ſi dñium. ff. de fur. & bar. l. l. itē ſi vn⁹. Ḣ. pncipaliter hic & lega. & l. Ḣ. ſi i duos vbi & bal. ff. de arbitris.

d ¶Appellari. vide no. Bal. in. l. itē ſi vn⁹. Ḣ. ſi i duos. de arbitris.

e ¶Soli⁹. vide bal. in. l. iubemus. ĵ. de appel.

a ¶Scdo. ad. l. inuicta. vide q̄ sequuntur.

b ¶Secundo op. an ter cedat añ. vide ter. Ly. Ḣ. sed & si qs. et ibi Bal. in eo. adō Bart. l. inulcta. ꝓ alleg. & l. si qs ar bitrat. de ver. obl. ibi pena cōpromiss. And. Barba.

c ¶Tertio nota qō pena nō pōt incipere ab impossibili vel turpi ꝑcepto vel conditiōe. ¶Opponit & vſ qō etiā iure veteri potuerit pena apponi in testamētis vt. l. j. ff. de pen. leg. & ff. ad. l. fal. l. i. Ḣ. itē ſi it. & ff. qñ di. leg. ce. l. cū fine ꝓfinitione. Jn quib⁹ legibus ōr qō heres ꝓpter inde uotionē pōt pena affici. Sol. hic fit mentio de iure vetustissimo qō hic reprobat. sed ius digestorū hic approbat & sic nō obstat. ¶Secundo⁹ op. & vſ qō etiā iure digestorū, pena nō cōmittat: vt. ff. de condi. & demon. l. mulcta. in principio. Sol. ibi ideo: q̄ quantū ad cōmissionē pene etiā in vltimis volūtatibus nō recedit a psona yñ si testator mandauit pareat arbitrio alicui⁹ sub pena licet eo non arbitrāte duret mādatū arbitrio boni viri implēdū tū si arbitrio ex legis dispositiōe surrogato nō pareat pena nō cōmittit: q̄ nō venit formaliter ꝫ dispositionem testatoris inducta qō est notatu digū. ¶Et est arg. qō si electi sunt primo arbitri cū pena deinde iuder dat tertiū & tertiꝰ pnuntiat simul cum vno ex illis duob⁹ qō licet snie non pareatur: pena cōpromissi non cōmittitur. ad hoc facit dictū Speculato. q̄ dicit qō tertiꝰ arbiter nō est arbitrator: sed est qdā bon⁹ vir qō tū nō placet Jac. de are. in. l. fi forte. Ḣ. j. ff. de solu. & est ratio q̄ sequeretur qō ab ei⁹ snia posset appellari argumentū. ff. de iudicīs. l. penultima qō est falsum: q̄ est cōtra naturā cōpromissi. vt. ff. de arbitris. l. diē ꝓferre. Ḣ. ſtari. & tū arbiter debet esse bonus vir. idest non aliter iudicare quā vellet in se iudicari. Jste est text⁹ singularis. ff. de solutionib⁹. l. j. q̄ nedum snie late cum vno ex arbitris: sed etiam eius solius snie ſtari debeat scōm glossam. et Jaco. de are. quasi in totū officiū & surrogationē acceperit. vt. ff. de arbitris. l. itē ſi vn⁹. Ḣ. principaliter. ¶Dze terea ſi teterti⁹ adꝺicitur ad fortificationem cōpromissi non ad reuocationē & cogit snìam dicere ad qō non cogeret ſi pena non cōmitteret ergo pena cōmittit. nam licet eligatur a iudice tū est arbiter datiuus & factū iudicis reputatur factū partium. vñ idem est dicere acſi partes eligerent: sed hoc dictum nō placet q̄ tertius qui bz collegā in officio nō est solus. Jtē cū p snìam expiret officiū omniū ergo omniū vel maioris partis consensus requiritur. vt. l. ſi. de auto. prestā. & qō no. p bar. l. l. eadē. Ḣ. cato. in fine. ff. de ver. ob. & ideo snìa eius solius nō valet: nec pena cōmittitur. Jtē cōiunctio personarū in eodē officio innodat eos & vinculum non bz solui. ¶Non obstat qō ex interuallo & fidē seqsum quis adiunctus ad officium habetur pro coniuncto. vt in auf. vt diffe. iudi. Ḣ. j. Jtē dicendum est ſi laudum duorū corrigatur per iudicē. nam lz snie iudicis non pareatur non committitur pena. nā in penis non receditur a persona: q̄ pene sunt odiose & nō vident tacite repetite. ar. ff. iudicatum solui. l. pe. & ꝫ. de vſuf. l. p retētionē & q̄ iuder non vtitur arbitrio cōpromissi sed iurisdictiōe. ꝓpria: vñ ab eo pōt appellari. licet Bart. & notet contrariū in. l. j. ff. de lega. ij. et male. vt dicta. l. penultima iudicatum solui. hoc tamen puto apud iudicem ex qualitate cōpromissi deuolui qō propter modicā lesionē nō possit ab eo appellari. vt. l. ſi de meis. Ḣ. i recepisse. ff. de arbitris. cōiuncta. l. pe. ff. iudicatum solui. & q̄ appellatio nō mutat naturā cāe principalis vel pactorū. vñ in tali appellatione bz exprimi qualitas & quātitas lesionis: alias non procederet appellatio: quia indistincta. vt. ꝫ. de transactioñ. l. age. ¶Tertio op. & vſ qō pena apposita in vltima voluntate nō cōmittitur licet precepto testatoris nō pareatur. vt. ff. de cōdi. & demon. l. testamento. Quidā soluit ibi iō: q̄ precepto testatoris nō poterat formaliter parere. nā q̄ deficiebat exēpla dē ficiebat exēplādū: et sic nota qō pena non cōmittit nisi ꝫmandatū formaliter veniatur. Jtē bz principale dispositū tāquā fauorabile suppleat tū sec⁹ est in pena. Jtē qō ad cōmissionē penarū nō sufficiūt cōiecture: lz bz esse. pbatio ligda. Et ꝫ ptz q̄ ille q petit penā bz plene & clare ꝓbare nā in penis nū

dat extra de testamētis. capitulo raynaldus & qō notat in Speculatore de instrum. edit. Ḣ. cuz autē. ver. & in summa. ¶Tertio nota qō pena nō pōt incipere ab impossibili vel turpi ꝑcepto vel conditiōe. ¶Opponit & vſ qō etiā iure veteri potuerit pena apponi in testamētis vt. l. j. ff. de pen. leg. & ff. ad. l. fal. l. i. Ḣ. itē ſi it. & ff. qñ di. leg. ce. l. cū fine ꝓfinitione. Jn quib⁹ legibus ōr qō heres ꝓpter indeuotionē pōt pena affici. Sol. hic fit mentio de iure vetustissimo qō hic reprobat. sed ius digestorū hic approbat & sic nō obstat. ¶Secundo⁹ op. & vſ qō etiā iure digestorū, pena nō cōmittat: vt. ff. de condi. & demon. l. mulcta. in principio. Sol. ibi ideo: q̄ quantū ad cōmissionē pene etiā in vltimis volūtatibus nō recedit a psona yñ si testator mandauit pareat arbitrio alicui⁹ sub pena licet eo non arbitrāte duret mādatū arbitrio boni viri implēdū tū si arbitrio ex legis dispositiōe surrogato nō pareat pena nō cōmittit: q̄ nō venit formaliter ꝫ dispositionem testatoris inducta qō est notatu digū. ¶Et est arg. qō si electi sunt primo arbitri cū pena deinde iuder dat tertiū & tertiꝰ pnuntiat simul cum vno ex illis duob⁹ qō licet snie non pareatur: pena cōpromissi non cōmittitur. ad hoc facit dictū Speculato. q̄ dicit qō tertiꝰ arbiter nō est arbitrator: sed est qdā bon⁹ vir qō tū nō placet Jac. de are. in. l. fi forte. Ḣ. j. ff. de solu. & est ratio q̄ sequeretur qō ab ei⁹ snia posset appellari. argumentū. ff. de iudicīs. l. penultima qō est falsum: q̄ est cōtra naturā cōpromissi. vt. ff. de arbitris. l. diē ꝓferre. Ḣ. ſtari. & tū arbiter debet esse bonus vir. idest non aliter iudicare quā vellet in se iudicari. Jste est text⁹ singularis. ff. de solutionib⁹. l. j. q̄ nedum snie late cum vno ex arbitris: sed etiam eius solius snie ſtari debeat scōm glossam. et Jaco. de are. quasi in totū officiū & surrogationē acceperit. vt. ff. de arbitris. l. itē ſi vn⁹. Ḣ. principaliter. ¶Dzeterea ſi teterti⁹ adꝺicitur ad fortificationem cōpromissi non ad reuocationē & cogit snìam dicere ad qō non cogeret ſi pena non cōmitteret ergo pena cōmittit. nam licet eligatur a iudice tū est arbiter datiuus & factū iudicis reputatur factū partium. vñ idem est dicere acſi partes eligerent: sed hoc dictum nō placet q̄ tertius qui bz collegā in officio nō est solus. Jtē cū p snìam expiret officiū omniū ergo omniū vel maioris partis consensus requiritur. vt. l. ſi. de auto. prestā. & qō no. p bar. l. l. eadē. Ḣ. cato. in fine. ff. de ver. ob. & ideo snìa eius solius nō valet: nec pena cōmittitur. Jtē cōiunctio personarū in eodē officio innodat eos & vinculum non bz solui. ¶Non obstat qō ex interuallo & fidē seqsum quis adiunctus ad officium habetur pro coniuncto. vt in auf. vt diffe. iudi. Ḣ. j. Jtē dicendum est ſi laudum duorū corrigatur per iudicē. nam lz snie iudicis non pareatur non committitur pena. nā in penis non receditur a persona: q̄ pene sunt odiose & nō vident tacite repetite. ar. ff. iudicatum solui. l. pe. & ꝫ. de vſuf. l. p retētionē & q̄ iuder non vtitur arbitrio cōpromissi sed iurisdictiōe. ꝓpria: vñ ab eo pōt appellari. licet Bart. & notet contrariū in. l. j. ff. de lega. ij. et male. vt dicta. l. penultima iudicatum solui. hoc tamen puto apud iudicem ex qualitate cōpromissi deuolui qō propter modicā lesionē nō possit ab eo appellari. vt. l. ſi de meis. Ḣ. i recepisse. ff. de arbitris. cōiuncta. l. pe. ff. iudicatum solui. & q̄ appellatio nō mutat naturā cāe principalis vel pactorū. vñ in tali appellatione bz exprimi qualitas & quātitas lesionis: alias non procederet appellatio: quia indistincta. vt. ꝫ. de transactioñ. l. age. ¶Tertio op. & vſ qō pena apposita in vltima voluntate nō cōmittitur licet precepto testatoris nō pareatur. vt. ff. de cōdi. & demon. l. testamento. Quidā soluit ibi iō: q̄ precepto testatoris nō poterat formaliter parere. nā q̄ deficiebat exēpla dē ficiebat exēplādū: et sic nota qō pena non cōmittit nisi ꝫmandatū formaliter veniatur. Jtē bz principale dispositū tāquā fauorabile suppleat tū sec⁹ est in pena. Jtē qō ad cōmissionē penarū nō sufficiūt cōiecture: lz bz esse. pbatio ligda. Et ꝫ ptz q̄ ille q petit penā bz plene & clare ꝓbare nā in penis

¶Dicendū. vide bal. in. l. ſi. in. rvij. q. ꝫ. de ꝫbē. emp. & bar. in. l. mulcta. ff. de cōdi. & demon.

¶Bar. in. l. j. vide que ibi dixi post Jmol.

¶Modicā. vide ant. de bu. & imo. & gntaual. in ver. an aūt a snia iudicis extra de iureiu. vide idē & roma. in. l. arbi. ff. qui satisd. cog. & Salic. in. l. ſi societatē. Ḣ. arbitror. in. rvij. q. ff. pro so. & ꝓ hoc q̄ quo ad decisoria iuder appellatio nis sequit id qō de bebat facere iudex principalis vt in auf. vt cū de app. cog. in prin. no. gl. in. c. illud. rij. dil. & doc. in rubri. extra de consti.

¶Cōtra mandatū. vide ad hoc qō not. bar. i. l. multū. de cōdi. & demon.

¶In penis. iuge bis no. ꝓ Bal. i. l. fi. ff. de secun. nup. & qō ibi dixi. Jtē bz ro. in. l. admoné di post medium. ff. de iureiur. & p. c. ſi. extra de. iureiu.

quā defertur sacramentum in defectū probatiōis qō alias defertur in dubijs causis qō tene menti.

a ¶Ego pmiſi. vide bart. in. l. qd tñ Ḣ. ſi. ff. ō arbi. pau. de caſ. in. l. ſeius et augerius. ff. ad. l. falci.

b ¶Predicta faciūt. tene mēti qō statutū quo oppones ſpuriū ſuccedere punit capite nō tenet. nā nō ꝓt euz habilitare ad ſuccedendū. vide bar. l. j. alꝰ. ij. Ḣ. de iure an. aure. & l. j. ĵ. C. de ſum. tri. & fid. cat. bar. l. ij. ff. de teſt. boſt. in. c. ſi. de con ſuetu. & an valeat ſtatutū qō ſpuri⁹ pōt reſtitui a pñe vide ſed. de ſe. ꝓſi. celrvij. alias. cc. lxxv. d. Jo. in. c. ij. de teſt. qō in excō cato. ſed. de ſe. cōſi. lxxiij. And. barb.

c ¶Statutū nō pōt facere ſpuriū ſucceſſibilē. adde qō notant in apoſ. ad iſtā. i. l. j. nume. 13. ꝫ. de ſum. tri. & in l. cōium. nu. i. ꝫ. de nat. lib. Celſus.

d ¶Quinto op. no. ſingl⁹ qō cōtumacia vni⁹ heredum nō nocet alijs obedientib⁹ vide bal. in. l. paterfa. qō nō ꝓ executore. & vide bal. l. ij. j. q. res tu. nō no. vide do. pe. de anc. in. c. raynaldus. de teſta. vbi ego allegaui. vide bic. And. bar.

e ¶Argumentū, vide de Jet barn. l. ſi. ſtyca mihi & ff. de ſtore inſti.

16 ¶Jtē pone q̄ teſtator mādauit qō daret titio fundū certa die ſub pena mille cōtingit qō illa die titi⁹ erat excōicat⁹. q̄rit qd iuris. nū. excōicatū absoluit a termio lz nōa debito. c. j. hic finit ler. deinde cōſuetudines regni incipiūt & iō recōciliatio nō una interpellatiōe op⁹ est & cū dies exoluerit. i. inutiliter fluxerit ſegt qō poterit poſt interpellationē mora purgari. ¶Jdē in bānito qō not. Alliqñ igit⁹ termin⁹ circūſcribit & durat ꝑceptū. ſecus in ꝓteſtatiōe q̄ imputet ſibi qui ſe aſtrinxit. ff. qō vi aut clā. l. ſi vitē. Ḣ. ſi. nā citatio cū ſua q̄litate pēptorij bñ pōt differri q̄ natura ſua est expectatoria. vt in. c. cōſuluit. de of. dele. nā aut qs ꝓfigit terminuz fibꝫpſi: & iſte termin⁹ non ꝓgat. d. l. ſi vitē aut alteri & qō ſoluerit mihi fundū ſub pena decē. vtrum dictio ſub ſignificet acceſſorie ita qō vtrūq; an ſubrogatorie qō est verū & iō altero debeo eſſe cōtēt. ff. de leg. iij. l. vro. Ḣ. agri plagā. & no. ff. de pac. l. reſcriptū. Ḣ. ſi pacto. ¶Jdē in arbitro ſi volāt vtrūq; petere & eo dē fonte. i. ex ſnia arbitri & ſi velim⁹ ve teri actione petere rē abſq; adminiculo ſnie et penā veliz petere: q̄ nō pareſ ſnie poſſit vtrūq; ſimul cōſeq; fin. pe. in. l. cū pponas. ꝫ. de trāſa. qō nō plz p no. i. l. petēs. ꝫ. de pac. q̄ pēa ſuccedit loco dictionis pſecutorie & due pſecutorie nō cōcurrūt: lz Ly. nō fuit ausus log ꝫ pe. ¶Octauo opp. q̄ libertas in penā nō pōſſit auferri. vt. ff. de leg. j. l. plane. el. Ḣ. ĵ. i. vbi dicit qō non pōt is cui relicta est libertas grauari onere pecuniario. Sol. cōcedo ſed qō priuet libertate non est onus pecuniarij nā inobe dies filius est ingrato. Et ſic not. qō q̄dā pōt fieri p priuationē q̄ nō pōt fieri p legatū. ¶Sz glo. dicit qō hic cōditio ibi fideicōmiſſum nō em vſ fideicōmittid qō in cōditionē deducit vt. ff. ſi qs omiſ. cā teſt. l. ſi qs ſub cōditiōe. niſi cōditio ſit apposita in ptāte percipiētis. vt. ff. de leg. iij. l. fideicōmiſſa. Ḣ. cū eſſet. ¶Plono op. & vſ qō impoſſibilis cōditio non vitiet legatū: vt inſti. de le. Ḣ. impoſſibilis. Solu. hic fuit inſerta cōditio grauato ibi honorato. Sed qd in legato liberatiōis vſ indiſtincte qō nō vitiet q̄ impoſſibilis cōditio nō impedit tranſlationē dñi⁹ ergo nec liberationem vt no. ff. ꝫ. de trāſac. l. cū donatiōis. ᵏdic ergo qō verū est ſi apponit in ꝫctu & nō in forma traditiōis: lz impedit in forma traditiōis. ergo idē ſi in forma liberationis. Sed q̄ est rō d̄ic. rñ. mēs¹ loquētis: q̄ nō intelligit teſtatorē velle grauare q̄ i ipo grauamīe pōt repugnātia qō & q̄ refert ipoſſibile. ad grauatū: ſz ſi refert impoſſibile ad honoratū ea rōne vcz q̄ non vſ onerare eū onere impoſſibili & ſic remanet emolumentū purū q̄ rō est ſubtilis & no.¹ oē qō itē dit ad materiā delinquēdi gbuſcūq; vbis. platis est turpe ex intentione. vt. ꝫ. de trāſac. l. cū donatio nis. vide ibi p gl. & omnes.

17 ¶Item no. qō etiā in ꝫctib⁹ bonefidei impoſſibilis cōditio vitiat et. ff. de acti. & ob. l. nō ſolū. q̄ apponitur de volūtate vtriuſq; ꝫbētis: & ſic est vtraq; apposita. ¶Cōſidera dicit vltramontani q̄ ſi teſtator dixit ita. ſi homicidiū nō feceris de cē dabo q̄ illa cōditio nō est impoſſibilis ſz neceſſaria: & iō gl. loquit inepte. ¶Tu dic qō cōditio impoſita a teſtatore ſapit naturā finalis cāe: & iſta finalis cā est turpis: & iō q̄ ad turpē cām refert impoſſibile iudicat. vt. ff. de annu. leg. l. quint⁹ mutiꝰ. in ſi. ¶Decimo op. & vſ quod impoſſibile ꝑceptū appoſiti⁹ bredi nō vitiet. vt. ff. de le. j. ſi mihi & tibi. Ḣ. ſi qs ſeruos. So. aut & emergēs & nō vitiat vt ibi. Aut ab ipſo initio coberēs & vitiat vt hic & ibi in pncipali. hic in penali: vel dic qō aut est impoſſibilitas tpalis & nō vitiat: vt ibi aut ꝑpetua & vitiat vt hic. Vel dic qō aut est impoſſibilitas adiecta ad celeritatē ſcriptionis & non vitiat vt ibi q̄ adiecta ad ampliandū & nō ad diminuēdū legatū aut est apposita ad ſpediēdū legatū q̄ſi deriſoriū & vitiat vt hic. Vel ibi impoſſibilitas nō ē ad iecta diſpoſitiōiſz executiōi diſpoſitiōis tā perfecte. Sz q̄ro qd in ꝫctib⁹ dic qō i ꝫctib⁹ bonefidei nō vitiat tpalis impotentia. vt. ff. loca. l. inſulā. Ḣ. j. ſed in ꝫctib⁹ ſtricti iuris bene bz vitiare. Conſidera aut est impoſſibilitas accidētis vt diri & non

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Sed contra. adde ad. l. celsus. ff. de arbi. ⁊ inver. extra quero. ⁊ limita illã. l. non habere locum in fidei cui. ff. m guil. ⁊ pe. de anch. in. l. uŷ. §. questum. ff. si quis cautio. item limita vt per pe. de anch. in consi. x.

b ¶ Hoc ideo. sed hoc est contra. c. cũ dilecti. extra de do. ⁊ cõtu. ideo solue vt per imo. in. l. si mihi. §. j. ff. de leg. j. pe. de anch. in consi. x.

c ¶ Reductionem ad arbitrium boni viri. adde qõ notaui i apost. ad istũ iur. cũ antea. nu. 3. §. sed iurta predicta queritur. et in versi. possit renuntiare. ff. de arbi. an. de peru. in repe. l. j. in uŷ. effectu ꝙ si. ff. adduco. ff. de iureiu. diri in apost. post dy. in reg. q̃ a iure in versi. debemus. et post collecta. in. c. cum dilectus. nu. 6. in versi. ad arbitrium boni viri. extra de arbi. et not. plene. Feli. in. cap. fi diligenti. versic. fm correlarium. extra de foro cõpetenti. Celsus.

d ¶ Cy. in. d. l. uŷ. vide glo. ⁊ doc. in. d. l. uŷ. vt in posl. ⁊ Bartol. in. l. nemo potest, in. l. j. C. de leg. j.

e ¶ Quero nunqd. an sufficiat conditionem impleri de facto. vide Bar. l. meuius. ff. de conditi, ⁊ demonstra. vide. c. tuas. de vsur. Bal. in aut. habita. C. ne filius pro patre in. l. j. C. de test. Cyn. in. l. uŷ. C. de do. que sub modo. moder. in. d. cap. tuas. pondera quia ibi non potest venire quia est contra bal. ⁊ alios hic. ⁊ vide do. pet. consilio. lxxxiij. vbi consuluit qõ si princeps promittit defendere. aliquem de facto intelligitur si offendatur ille contra ius: secus si de iure. et allegauit qõ habetur in. c. p illorum. de prebẽ. versi. cõtradictores. vide. c. fi. de fimo. de verbo infesti. vide. c. quãto. de vsur. vbi imponitur ex vitio ⁊ vide Jo. de imol. consi. xxix. quãdo quis promittit nõ molestare si potest petere rationem reddi. ⁊ restitui reliqua. vide ꝙ Jo. de imo. in cõsi. cxxxvij ⁊ sequẽti. vide dictum compo. in. c. causam q̃. de resci. vt dicit cõfert beneficium papa tibi cũ clausula nõ obstante quod aliꝫ cõtulerimus qui intelligit de facto nõ de iure. vide q̃ ibi diri vide Lu. ro. in suis notabilib⁹. lxxxix. si testator dixit molestiam fieri vero nõ videt dedisse legatario licentiã capiendi rem legatam propria autoritate. And. Barba.

f ¶ Et predicta. vide bar. in. l. j. in prin. j. si a non compe. iudi.

g ¶ Quesitum. facit in ar. l. qui se obtulit in fi. cum. l. seq. ff. de rei vendic.

h ¶ Item quero. vide qõ no. Bal. in. l. j. §. de nundinis. ⁊ in. l. j. §. de vsu. pau. de ca. in cõsi. cxc. Jo. de imo. in. l. lucius. §. tres heredes. ⁊ ibi glos. ⁊ Bar. ff. ad treb. bar. in. l. j. §. nõ aũt. ff. si quis testamẽ. liber esse ius. fu. in l. si ppius. i. v. op. j. partis. ff. de op. no. nũ. ⁊ plene p Ro. in. l. si seruꝰ. §. fi. ff. de acqui. here. vbi etiam sequitur istud dictum bal. per Ro. in. l. j. §. fi. de pub. aligd p Bal. ⁊ alios. in. c. audita. extra de rest. spolia.

b ¶ Jtẽ quero. si testator mandauit ne heres molestet vrore intelligitur de facto ⁊ iniuste. sec⁹ de iur. videter. l. ab aurelio. §. cal⁹. de li. leg. ⁊ glo. l. lucius. §. tres heredes. ad treb. ⁊ de vbo molestiã. vide ter. l. j. §. de nũdi. ⁊ vide qõ nota. c. ex parte ade. de test. ⁊. c. auditis. de resti. spo. ⁊ vide no. ter. in. c. uŷ. de pac. ⁊ ibi dixit domi. An. quod si quis promittit aliquẽ nõ molestare se facere securũ de iure vel de facto debet dare securitatem pro omni eo quod in dubium venire posset quod est no. ⁊ vide do. Joã. de imol. l. pater familias testaméto. ff. de here. instit. an tũc marit⁹ possit detrahere trebel. vide. c. ibi quia tenet ꝙ sic, ⁊ vide bal. l. j. §. de vsufr. vbi si petit cautionẽ nõ dicit mouere controuersiã. ⁊ vide do. an. in. c. furgantium. de re. iu. vbi si qs promittit non mouere controuersiam vel nit iudicialis controuersia: quid autẽ quando promittit nõ cõuenire alicui quẽ. dic ꝙ si extra iudicialiter interpellat dicitur illũ cõuenire. c. uŷ. et ibi moder. de actu. sed cõmunis opi. est in contrarium cui standũ est. et vide ter. c. in nostra. de resci. vbi si ꝓmitto aliquẽ non impetere intelligitur iudicialiter. arg. c. cũ ecclesia. de causa pos. si vero promitto nõ molestare intelligit extra iudicium. ar. c. dilectus als cũ dilectus. de simo. ita dicit cal. d. c. in nostra fm moder. ibi et si quis promisit alicui vt qete possideret. intelligitur etiam de synodali pclamatiõe. vt est tert. et ibi do. an. in. c. sanctorum patrũ. de presumpt. de verbo molestia vide. c. in nostra. ⁊. c. constitutus. de fideiuss. et in. l. omnes. §. fi. C. de quadri. presert. vide que diximus in. c. audita. de resti. spol. et vide do. and. in. c. presentia. de proba. vbi vide in sua repe. ibi de facto. extra iudicium. secus esse iusta. vide ibi facit. c. bone. de appel. in ver. molestare. vide. c. j. de confir. vti. vel inuti. ibi sed quomodo testator. quis autem dicitur oppugnare actũ. dic ille q opponit aliquam exceptionẽ ad informandum actus vel in persona ad cuius cõmodum actus celebratur. vt est ter. in. c. j. de elec. lib. vj. ⁊ ibi do. qõ dicit non propter testamentum. vide ter. ⁊ ibi moder. c. j. de appel. si pmisi non facere querimoniam alicui intelligitur ante lit. contest. vide ter. in. c. sepe. §. fi. de appel. vbi verbũ lis verificatur in actu extraiudiciali: ⁊ sic facit quãdo quis promittit non mouere litẽ. moder. ibi alleg. c. fozus. de verb. sig. ⁊ idem tenẽt in. c. ex parte. constitu. vide Bar. in. l. causas. ⁊ no. glos. de trãsac. ⁊ qõ no. in rub. vt lit. pen. in cle. do. meus ibi in repe. dicit verũ quãdo apponitur in indicijs vt in illo ter. alias ver. lis verificat in actu iudiciali. vide. d. ab. in. c. pe. de iudi. vbi dicit qõ lis intelligit de summario iudicio. vide glo. ⁊ doc. in. c. p illorum. de preben. ⁊ ibi diri super glo. uŷ. vide quod pro hoc habetur in c. constitutis de pe. ⁊ in. c. ad nostram. el. uŷ. de iureiuran. Bald. in. l. §. de test. ⁊ in aut. habita. ne fi. pro pa. Cyn. in. l. uŷ. C. de dona. que sub mo. de verbo molestia. vide. c. significante. de pigno. ⁊ ibi domi. pe. et plene Joan. de imol. vide qõ pulchre no. ang. in. l. stipulato ista. §. fi. de verbo. obli. Et vide ter. in. c. ad aures. de resci. in fi. ingetent. vide. d. de ro. conclu. cccxvij. ⁊ dc. d. abb. in. c. uŷ. de restitu. spoliato. vbi dicunt spoliatus promisit nõ molestare intelligit de iure: ⁊ de facto pondera si dici possit aut exprimunt a. l. ⁊ nõ bene dicunt aut ab homine ⁊ tũc secus. ⁊ vide cle. fi. de priui. in ver. molestiam inferant. vide text. in versicu. indebite molestare. ⁊ ibi Bal. dicit quod etiam extra iudicium. vide ter. in. c. audita. de restitu. spoliato. ⁊ q̃ ibi diri ⁊ in. c. ad nostrã. el. uŷ. ⁊ domi. pe. de iureiuran. vide ter. in. l. j. C. de ma. vin. ⁊ ibi Bald. dicit quo non potest capi pro repetialijs. ⁊ vide domi. card. in. c. q̃to. de vsu. in ver. interest. vbi capitur iudicialiter non extra iudicialiter de verbo discordia. vide. c. pisanis. de resti. spolia. vbi. d. Ant. dicit qõ verificet in extraiudicialib⁹. Et adduci posset qõ voluit Jo. an. in. c. uŷ. de mu. pe. vbi dicit qõ licet appo natur clausula appella. remota tamen potest interponi appellatio ex cã rationabili. vide. c. j. de peregri. ⁊ ibi doc. dicunt quod ex iusta causa potest molestia inferri peregrinanti. facit. c. ex parte ade. de testi. in ver. molestari. And. Barb.

i ¶ Sed quero. vide in simili no. in. l. j. ff. de actio. emp. ⁊ bal. in dicta. l. si pacto quo penam. in fi. §. de pac.

ra prima

ra prima opinio. qr sup toto facto est lis cõtestata ergo ⁊ sup iure. Scõo casu est vera scõa opinio. et no. aliqd emergere vltra principalẽ cõclusionẽ libelli. ⁊ hoc pter moꝛã. vt no. in. l. vinũ. ff. si cer. pe.

29 ¶ Nũquid testator possit imponere heredi non solnẽti penã legatiõis vel tormentoꝝ. Rñ. non. §. de trãsa. l. interpositas. ⁊. l. nulli. j. de sen. ⁊ interlocu. ¶ Et si statutũ dicit qõ ponat in banno. p hoc nõ liberaꝫ a debito: qr nil adest creditoꝛi: vt no. in l. j. j. qbo. ce. pos. ¶ Jtẽ statutũ dz intelligi de bãno pecunie nõ vite naturalis vel ciuilis. qr bannũ

30 succedit loco mꝛte. ¶ Extra q̃ro ad ampliatione materie q̃ materia vtilis ẽ pceps delegat cãm apposita die terminali. nũquid quo sint precepta vnũ qõ determinet aliud qõ ad diẽ determinet: ⁊ vsq; sic: nã dicit Jnno. qõ dies diuidit pceptũ vt ipe no. extra de app. in. c. pterea requisisti. dic ꝙ. qr hec dies apponit ad expirationẽ pcepti. vt. §. de le. l. fi. ⁊ j. quã. puo. nõ est necel. l. cũ nõ eo die. Nõ ob. l. celsus: qr ibi ponit dies ad moꝛã imponẽdã vel inducẽdã nõ ad obligationẽ excludẽdã qr fauore creditoꝛis ẽbitur moꝛa nõ fauore debitoꝛis.

g ¶ Sic. ⁊ no. extra exceptionẽ peꝛeptoꝛiam moꝛa nõ purgat. vt. §. de trãsac. l. si sup possessione. vbi casus valde not. itẽ qñ dispositio est ẽsumpta nõ purgat moꝛa. vt. ff. de fideico. liber. l. thais. §. i

32 tra. ¶ Scõo q̃rit testator mandauit heredi qõ daret mihi fundũ ifra certũ diẽ sub pena decẽ. nũquid elapso die possim petere fundũ. dicit Jnno. qõ legatarij põt remittere penã ⁊ petere legatũ: vt ipse not. extra de testa. c. raynald⁹. in gl. Mirũ est qr pena vꝭ inserta fauore bonoꝛati non fauore grauati. vt no. §. de trãsac. l. qui fidẽ. Sed ctrariũ est verius: qr facta est trãsfusio legati principalis in penam. vt in. l. j. §. itẽ si ita. ff. ad. l. falci. ⁊ ibi per Dy. ⁊ hoc si legatarij acceptauit legatũ pene: sed si nõ acceptauit nõ fit nouatio. arg. l. proinde. ff. si

33 cer. pet. ⁊ ita intelligit dicit Jnno. ¶ Et not. qõ pene cõsistit in aduersatiua. nã cum testator dicit si nõ dederis idem est dictum acsi diceret sed si nõ dederis ⁊ dictio sed sine sit apposita tacite vel expresse ponitur aduersatiue: et ideo fit nouatio. vt not. in. l. pe. ff. de pacto. stipu. qõ a contrarijs vel a formantibus fit nouatio qõ est verũ vbi sit aduersatiua facti ⁊ obligatiõis: secus si prima facti obligatio non illesa. vt. l. j. ff. de actio. empt. item aliud in cõtractib⁹ q̃ in vltima volũtate: qr in vltia volũtate surgit nouatio: sed in cõtractib⁹ non fit nouatio nisi creditoꝛ velit q̃ sic. ¶ Vel dic qõ q̃dam nouatio est plena. scilicet qñ fit ope exceptiõis. vt ff. de nona. l. omnes. ff. loca. l. cum in plures. Que dã plenissima vt in vltimis volũtatibus in quib⁹ fit nouatio ipo iure ⁊ non solũ fauore vel legatarij: sed etiam fauore testantis vt eius iudicio pareat: ⁊ ideo velit nolit legatarij⁹ huic nouationi est standũ. vt. ff. ad. l. falcidiã. j. §. itẽ si ita. nec põt in vna parte acceptare iudiciũ defuncti: ⁊ in alia nõ quia non admittitur diuisio voluntatis. vt. l. tutoꝛem. de his quib. vt indi. Sed istud est cõtra dictũ Jnno. ⁊ ideo nõ placet. ¶ Item dic qõ nouatio q̃ñ fit quo ad obligationẽ: ⁊ ista vocaꝫ nouatio actionis. quandoq; fit quo ad liberationẽ: ⁊ ista fit semper cum debitoꝛ vult soluere penam: nã liberatur a sorte soluẽdo penã: qr fingitur soluere sortem. vt no. §. de pactis. l. petẽs. ⁊ notatur. in. c. quãdiu. de

34 app. in clemẽ. nisi apposita illa clausula rato manente pacto. vt not. §. de trãsac. l. qui fidem. qõ dic vt no. in. l. uŷ. §. de iure empby teotico. ¶ Jtẽ nota quod vbi põt moꝛa purgari ibi obligatio pene est obligatio causatiua non precisa ꝛ vbicũq; non potest purgari moꝛa ibi obligatio penalis est pci-

35 sa. ¶ Jtẽ no. qõ vbi pena adiecta officio iudicis ibi semper fit nouatio: qr stipulatio pene est remediũ ordinariũ: ⁊ iõ tollit officiũ iudicis qõ ẽ remediũ extraordinariũ. ¶ Una regulã nota qõ ille q nõ cogit pcise: ꝛ causatiue semp põt purgare moꝛã. vt no. §. de trãsac. cũ. l. siue apud. in vltima

a ¶ Scialiter. vide bal. in. l. si sup in fi. a bi calleg. ⁊ facit ad no. p bal. in. l. si insulam in. iv. q. ff. de verb. obli.

b ¶ Scõo. vide in. l. j. ff. de pe. le. ⁊ q̃ sequunt ⁊ q̃ no. bar. in. l. ita stipulat⁹ i vl. venio ad ꝛia vltime partis. ff. de verbo. obli.

c ¶ Jtẽ no. vide bar to. in. l. stipulatus. de verbo. oblig.

d ¶ Accessiõis. vide bar. in. l. ita stipulat⁹ in. x. op. vit. pactis. ff. de ver. obli.

e ¶ Pone qõ. vide gl. Jmol. ⁊ Ro. in l. si finita. in pn̄c. ff. de dã. infec. ⁊ bart. in. l. si duo. §. fin. ff. de arbitris.

40 ar. ff. de eo qõ cer. lo. uŷ. §. fi. cũ sua gl. ¶ Quarto q̃ro testator mãdauit heredi qõ cõpromitteret cãm quã habebat cũ Titio super mutuo sub certa pena. heres compromisit: ⁊ est latũ laudũ qõ heres soluat er cã mutui cẽtum qui heres non soluit vtrũ teneat ad penam testaméti: ⁊ arguit ꝙ sic: qr i videt de effectu cogitatũ. Effectus autẽ cõpromissi est soluere: vñ nõ staret cõpromisso ille qui nõ obtemperat laudo. vt. ff. de arbi. l. uŷ. ¶ Jtẽ si laudo

k cõtinet dari ab ipso principio videt pmissum dari qr; qõ est incertũ a principio p finẽ ⁊ effectũ declarat ⁊ specificat qr ipsi principi. inerat. l. fin. ff. si exnora. cau. aga. ⁊. l. certi. q̃dictio. ff. si cer. pe. ⁊ no. in l. si pacto quo penam supius allegauit. ff. de ver. obli. l. v. §. si sorte. Facit qõ no. Jac. butri. §. de transac. l. pmissis. Jtẽ pmittere stare sententie arbitri est l

i quid implicitũ⁹ quod declarat postea per laudũ. ¶ Sic cõtra qr statim qõ heres cõpromisit liberatur a pena testaméti. vt. ff. de sol. l. in numerationibus. ⁊. ff. de actio. emp. l. si heres. ⁊ sufficit quod fuit cõpromissum legitime ⁊ semel, qr verbũ platũ ab homine cõsummat etiã si postea euanuerit: secus si a lege. ff. de edẽ. l. vbi. §. fi. ꝛ ibi p Cy. qr lex semper loquitur imo semper possum⁹ in presente vsq; ad rem finitam ⁊ multũ refert vtrũ quid i mẽte descendat p eundẽ ꝛ tractũ an per diuersum sed hoc cõmittere est quid diuersum et habet penam

41 de per se. ¶ Sed quid⁹ dices statutum dicit qõ

k pena adiecta quantitati non possit repeti an pena ꝛ ẽptus arbitri possit peti. dic q̃, sic si arbiter mãdat fieri adiecta cadẽ pena ex potestate arbitri et

m si succederet secũdaria obligatio ad interesse: quia accessoꝛia ꝛ non tollit aliud accessoꝛiũ. l. pẽdia. ff. de actio. empti. Sed si cõtinet dari consideraꝛ vtrum

l statutum⁴ loquatur de contractu vel de arbitrio.

42 ¶ Quinto querit⁵ testator mandauit quibusdam monialibus vt reciperẽt filiã in sororem pro cuius ingressu reliquit monasterio mille pro aia testatoris alioquin priuauit moniales isto legato.

g ¶ Sz. p quot. not. qõ vices intelligit toties quoties. vide bald. i. fidei. §. fi quis decẽ. de lega. iij. et. l. veluti. ff. de eden. ang. l. in stip. ff. de dã. infec. vide bal. i. colim. de rescrip. vide bal. in. l. si duo. §. semel. de arbi. vbi aliter loqtur de ver. plures.

f ¶ Sz. 3 p quot. not. qõ vices intelligit toties quoties. vide bald. i. fidei. §. fi quis decẽ. de lega. iij. et. l. veluti. ff. de eden. ang. l. in stip. ff. de dã. infec. vide bal. i. colim. de rescrip. vide bal. in. l. si duo. §. semel. de arbi. vbi aliter loqtur de ver. plures. Gring cochem hic saf

dicqõ in trib⁹ vicibus vificatur. d. c. oli. in versi. plures ⁊ ibi bal. Eind. B.

¶ Tertio. Vide bar. in. d. l. j. ⁊ in. l. uŷ. in fi. cum concor. ff. eodem.

¶ Pone emo a Titio. vide bart. i. c. i. fi de feu. vasal. abali. interpel. fue. et qõ diri post bar. in l. cunctos populos §. de sum tri. ⁊ fid. catho. per Jo. an. in. c. in ciuitate. extra de vsur. ⁊ q̃ ipe no. in addi. spec. in rub. de vsur.

¶ Implicitũ. vide in. l. in numerationibus hic alleg.

¶ Sed quid. vide bal. in. l. cũ allegas in. iij. op. §. de vsu. ⁊ qõ no. Bar. in. l. stipulationuꝫ alie. §. fi. cum concor. ff. de verb. obli.

¶ Statutum. qr si de arbitrio pt; qõ deberet distingui. an in laudo veniat dari vel nõ: qr ita fuit intẽtio statutis er q̃ ita distinxit in pena cõpromissi. sec⁹ si simplr loquaꝫ ⁊ nõ spãr de pena cõpromissi: ⁊ idẽ vult bal. in d. l. cum allegas. §. de vsufruc.

¶ Quinto q̃rit. si pr legat. c. monasterio si recipiat filiã sua in monialẽ. vide bal. l. j. §. de ẽsti. ⁊ substi. ⁊ bar. l. titio. c. §. j. de cond. ⁊ demon. bal. in. c. clerici. de iudi. Andreas barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Querit si sorores nolūt recipe eā in monialem possint petere legatū. Bar. no. ff. de le. iij. l. vroē. §. heres. ⁊ dic qō nō possunt p. l. nostrā. nam istud legatū nō tam vī relictū ipsi monasterio q̄ puelle. vt. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. titio cētū. §. titio genero. Itē pro anima testatoris. Item ad pias causas: q̄ illud qō relinquit monasterio vī relictū pauperibus: ⁊ sic nō est simonia ꝫ eleemosina: ⁊ ideo sicut licet puelle bona sua dedicare tpe ingressus monasterij: ita ꝫ patri nomine puelle quasi breui manu videat dare puelle: ⁊ puella monasterio. arg. ff. de do. inter vir. ⁊ vro. l. iij. §. sciēdū. ⁊. l. mulier. ⁊. ff. si cer. pet. l. singularia. nec est verū qō dicit Bar. l. l. titio. §. i. ff. ō ꝺdi. ⁊ demō. qō illō testū. q̄tinet simoniam: imo cōtinet pietatē: ⁊ ita seruat cōsuetudo.

43 ¶ Sexto querit [a] testōr mandauit heredi qō nō molestaret vroꝛē in q̄dā legato: et si molestauerit priuauit eū hereditate: tandē heres molestauit eā: querit qd iuris: et cui applicet hereditas q̄ testator non dixit cui applicet: et videt qō applicetur vroꝛi. vt. §. de leg. l. pen. Bart. [b] in. d. l. vroꝛē. §. heres. dicit qō nō applicat vroꝛi: q̄ testator hoc non disposuit ꝫ coheredib⁹ ⁊ substitutis: ⁊ dicit eē ibi casum. allegat Jac. de bel. in auf. de nup. §. nūc vero. ergo si non ꝫ substitutū vel coheredē venit ad venētes ab intestato vltro loco ad fiscū ⁊ est expressum in auf. hoc amplius. j. de fideicō. ibi loquit in monitione iudicis. ideo allego. c. ti. l. fin. qō est no.

44 ¶ Septio [c] ārit testōr reliqt vsumfructū monacho hac ꝺditiōe q̄ si abbas molestaret caderet a legato: mō abbas molestauit eum ⁊ vult habere vsumfructū p. monasterio: q̄ monachus ꝓpriū habere non pōt: ārit qd iuris: ¶ Glos. rādet testū seruandū. vnde ⁊ si abbas molestat legatū expirat vt. ff. ad treb. l. lucius. §. tres heredes. nam ꝛ nūtibus oculis permissū superioris monach⁹ potest habere quasi ꝓpriū sicut seru⁹. vt. ff. de manumiss. l. iij. ⁊ dr ꝓpriū ad vsum non ꝓpriū ꝓprie. ¶ Item licitus est patri ꝓuidere filio monacho pro eius necessitatibus cū ⁊ abbas teneat ex causa iusta ad similem ꝓuidentiam. vt. ff. de ca. dimi. l. legatū. ⁊ pro hoc facit. naz qō nō potest seruari de iure debet seruari de facto. vt. ff. de cōdi. instit. l. mulier. §. i. Sed ibi ideo quia sperat ꝗualescere. vt. ff. de verb. obli. l. quidā cū filiū. sed ibi nulla est iuris ꝓhibitio: hic sic q̄ monach⁹ nō est capax p. se sed p. monasterio. ¶ Itē q̄ regula monachalis ifringeret si monachus haberet ꝓpriū. vt extra de offi. ordi. c. quanto. ¶ Item cōcludendū est quod legatum valet: ⁊ cessat pena priuationis qñ pena est adiecta contra ius. vt. ff. de ope. li. l. cerdonē. secus in fratrib⁹ minorib⁹: q̄ repugnat legato tā stat⁹ religionis singularis q̄ vniuersalis: ⁊ tō legatus nulli querit ⁊ est pro non scriptū. Si vis saluare gl. que est in. §. tres heredes. dic quod testator ꝺs loqui tē poraliter nō penaliter. vbigratia relinquo monacho vsumfructū quādiu et abbas non mouerit qō nē. nā ista nō est pena: sed quedam taratio legati. Quid ergo si post biennium moueret qōnem. Respōdeo certū est qō pro preterito biennio abbas pōt cogere monachū qō resignet ei peculiuz. vt. ꝺ. c. quāto. Aduerte tū ꝺy. tenet illam gl. ⁊ bene in casu necessitatis: q̄ abbas statim ꝫsumeret. arg. j. de senté. pas. l. fi. Sed si testator hoc fecisset cā subtrahēdi obedientiā abbati. tunc haberet locū opinio Bar. ⁊ vide qō not. Jo. and. in mercurialibus super regula non est obligatorium. ¶ Octauo querit testator instituit me mādauit mihi qō instituerē titiū in bīdem vel legarē et decē alias priuabat me hereditate. Ego nec instituo nec lego vtrū incidā in penā: ⁊ vī qō sic: q̄ ista nō videt pena sed inuitatio ad cōmodū cū certo onere. ff. de condi. et demō. l. titio. §. i. Contrariū tū est verū. nā valet institutio ⁊ pōt iperni cōditio: q̄ testamēta oīa libera esse dīt. lex est ad hoc no. ff. de here. instit. l. autē.

46 ¶ Nono [d] ārit testator iussit cōstrui hospitale ī domibus suis sub pena eps nōvult dare lniam qō cōstruat ibi sed alibi vt heres potest commode cōstruere vtrum non cōstruendo nec ibi nec alibi inciꝺat in penā. ¶ Respōdeo nō: q̄ dispositio testamenti est alterata. vt. ff. de ꝺdi. et demon. l. in testamēto quidā. tamē heres non cogeretur construere f hospitale; iussu episcopi. alias icidat in penā legatum. vt in auf. de eccle. titu. §. si quis edificationez. g

47 coll. ix. ¶ Decimo [e] ārit testator iussit construi e capellam infra annū a die mortis sue sub certa pena episcopus istum terminum ꝓrogauit heres capellā nō construxit infra annum vtrum incidat in penam. Rideo non si ꝓrogauit er iusta cā secus si cā non subsistente. Quid ergo si nec in termino ꝓrogato heres construxit. Respondeo in penā incidit q̄ non dicit aliquid impropriari licet deus ꝓrogeat: ⁊ ideo pena ꝓrogat sed non absorbet: vt no. Innoc. extra de appel. in. c. preterea requisisti.

48 ¶ Undecimo [f] queritur testator in testō reliquit mihi fundū ⁊ eū alienari ꝓhibuit extra familiam in codicillis penā adiecit vtrū solueꝺo penam ego possim alienare: ꝺubiū facit q̄ iste sunt diuerse ꝺispositiōes vt no. Bart. in filij. §. de episc. audiē. l. fi cleric⁹. Sol. vī ꝺicēdum q̄ sufficiat heredi soluere penā ⁊ eo demū casu veniat ad familiā q̄ penā non soluit. vt. l. i. §. fi. ff. de stipu. seruo. facit. qō not. l. iij. §. de iure emphy. ⁊ in. c. q̄ꝺiu. de appel. in clemē.

49 ¶ Undecimo [g] ārit testator mandauit heredi g qō aliqd solueret infra. x. ꝺies a ꝺie mortis sue heres non adiuit hereditatē infra. x. ꝺies ⁊ sic soluere nō potuit: vtrū incidat in penā. Respō. non quia b ante aditā hereditatē legatū nō ꝺebet vnde intelligitur a ꝺie mortis supple: ⁊ aditiōe hereditatis ar

50 gu. optimū. ff. de iure do. l. tali. in. q̄nc. ¶ Decimo primo [h] testōr ꝺixit vtrum in vltima voluntate pena cōmissa mora, possit purgari: ꝺic q̄ aut ē ꝺies ⁊ pena expssa: vel tacita: vel necessaria ex euiꝺēti mēte testatoris ⁊ non pōt mora purgari alias sic: ter. est no. in. l. j. ff. de pe. leg. saluo si esset pena illate, puationis. nam terminus qui perimit gratiā facit qō k mora non possit purgari vt no. in. c. ci quem. de cōcel. ꝓben. in cle. ⁊. ff. de cōtraben. emp. l. qui fundū. ⁊. ff. de fideic. lib. l. thais. §. intra. Item no. q̄ ītū ad interesse successorium pōt mora purgari in futuro sed non in ꝓterito interesse. vt. l. lecta. ff. si certum pet. sicut vsura q̄ ꝺietim currat. ¶ Et scias

51 q̄, q̄nc̄z fit nouatio obligationis ⁊ solutiōis ⁊ tunc mora nō potest purgari. l. j. ff. de pe. le. Quandocz k obligationis non solutionis q̄ alterutrū remanet insolutū: ⁊ tunc mora pōt purgari. vt. ff. de ver. ob. l. qui insulā. q̄nc̄z nec obligationis nec solutionis tūc pōt purgari. l. interdū. §. fi. ff. de ver. oblig. Fit aūt purgatio more per contrariū actū more precedētis reponēdo rē in pristino statu aliter mora nō pōt purgari. ff. de verb. obl. l. l. si ita quis. §. seia. et

52 no. hic. ¶ Item no. q̄ mora cōmissa purgat vsq̄ ad litem cōtest. vt. l. insulā. Sed cessatio facta citra morā purgat vsq̄ ad sniam: vt. §. de pac. l. fi pacto quo penam. ⁊ qō esset cessatio ⁊ non mora apparet q̄ ibi pcesserat pactū nudū: vt. l. lecta. ff. si cert. pe. q̄ ꝺico q̄ purgat cessatio ad excipiendū: sed nō ad agendum: vt. l. i. ꝺbaiꝺ. §. intra. ff. de fideicō liber.

53 ¶ Item [i] vbi est ꝺies ⁊ pena nō purgat mora: verum est nisi ꝺies fuisset apposita ī pacto nudo vel testamēto non solēni: vt. ꝺ. l. si pacto quo penam. vel in l. si pacto, mora ex nudo pacto incipit post litē contesta. ⁊ ideo vsq̄ ad sententiā purgat. §. de trāsac. si maior. p. ꝺy. ¶ Item no. q̄ ītum ad interesse successiui mora semp pōt purgari in futuro sed non in ꝓterito interesse sicut in vsura que ꝺietim currit.

54 ¶ Quartodecimo [k] ārit testator mandauit heredi q̄ daret mihi decem certa ꝺie aliqn daret mihi fundū ꝺedit noue elapso ꝺie peto fundū ārtur quid iuris. ¶ Respō. possum restituere noue q̄ ista ꝺispositio est filiis ꝺispositioni alternatiue. vt. ff. de cōdi. indebi. l. si nō sortē. §. fi. x. ꝫ donec solvatur fundus noue possum retinere ea. l. §. fi cētū.

55 ¶ Quintodecimo [l] ārit nūquid in vltimis voluntatib⁹ fiat nouatio. Rñ. sic nouatio formalis: vt si testator mutauit substātiā preābule ꝺispositiōis. ¶ Item materialis vt si mutauerit rē vel quātitatē. ¶ Item palis. vt not. in. l. talis scriptura. de dona. nā er his in vltimis voluntatibus presumitur nouatio: in contractibus aūt idē qō in corruptiōe forme:

¶ Undecimo . vide bal. §.

¶ Duodecimo. p hoc all. casum in. l. iij. §. si qs heredi. ff. de statuliber. et not. bar. i. l. fi i ꝺie. in princ. ff. de cōdi. ⁊ demon. ⁊ facit. l. si heredi. ci⁹. in pn. ff. ō sta. li. ⁊ no. bar to. in. l. si cui leget ī princip. ff. de le. i. l. bal. §. in. l. si mihi ⁊ tibi. §. i. eo. ti. de le. i. ⁊ ino. ibi ⁊ quod no. bart. in. l. geuro. ff. de insamib⁹. et vide jgl. in. l. fi. in princ. §. de iure deli. ⁊ vide pe. de ancha. ⁊ imol. i. c. nos quidez. inno. extra de test. ⁊ vide ibi ab batem. vbi idem.

¶ Decimotertio. vide bar. in. l. fi in fulā. ff. de ver. obl.

¶ Si ꝺies. nam tunc ꝺies nō cōstituitur in mora sed litis ꝫtesta. l. nuda cū ibi no. j. de ꝫbē. ⁊ cōmit. stipu.

¶ Quartodecio. vide i fi. no. p bart. in rub. §. de ꝫben. emp. ⁊ istud ꝺictum sequit pau. de ca. i l. iij. §. fi. ff. de verb. obl. ꝺicēs q̄ glo. fi. ibi facit ad hoc.

¶ Quartodecimo ꝺic. no. q̄ fi ꝺebent solui ꝺecē ⁊ solutā tur nouē nō est factisactū ꝺditiōi qō ē verū nisi p errorē fuissent soluta. inter. ē fin. l. quāuis. ff. de ꝺdi. ⁊ demō. ꝺs verū ē q̄ pp vnum minimū ꝺenariū fī vī satisfactū ꝺditio ni vide ange. l. mez uī. ⁊. l. q̄n brēdi. ff. de cōdi. ⁊ demō. et mod. l. iij. ff. ad fil. ꝫ bal. fi alle. p. op. tū bal. ⁊ ange. facit l. minoribus. et ibi bal. no. §. de his q. vt i ꝺig. si ꝺemūciauerit oēs pter vnū inciꝺūt in penā qō est no. ꝺignū. An. B.

a ¶ Sertodecimo. ꝺixi. §. ea. l. in ti. quero prohibita est.
a ¶ Sertodecimo. vide lud. ro. consi. lxvij. vbi ꝺicit q̄ si testator mandat fieri capellā intelligit. j. annū alt. bal. hic ⁊ fede. de se. vide ibi. Andr. bar.
b ¶ Ultimo. vide in. l. cū q̄ res hic alle. facit qō not. bal. in. l. voluntatis. j. ti. i. ⁊ de materia vide que ꝺixi post bar. in. ꝺ. l. lega.
c ¶ Itē q̄ relictum. Ein relictū ad vnū vsum poterit ī aliū cōuerti. vide quod sing. ꝺicit bar. l. liberto. §. huius. ff. de an. le. et vide de materia per cūdez l. legatū. ff. de vsuf. le. ter. l. fi. ff. de op. pu. ⁊ istud ꝺubiuz melius q̄ alibi in iure ℔m. ꝺ. an. decis tum ꝺe preben. an requirit voluntas superioris vel inferioris vide. ꝺ. Jo. prope fi. lecture. et tert. in cle. q̄ ꝺe reli. ꝺo. ⁊ ibi glos. vbi vult q̄ non sufficit autoritas legati. et ꝺe latere. vide Jo. an. c. fi. ⁊ quod no. t. nos quidem. ⁊. c. fi beredes. ꝺe test. ⁊ fi nō pōt ecclesia sustētari saltem ad tps pōt cōuerti in b sustētationez eccle sie cū consensu epi. vt ē ter. no. l. fi. j. ꝺe expen. pub. libr. xj. Itē si essent multe ecclesie in ciuitate q̄ egerent reparatione ⁊ testator rez legasset pro eccl'a ꝺe nouo edificāda pōt cōuerti in reparatione aliorum. ita tenet Joan. and. in prealleg. c. fin. per l. fin. prealleg. §. fi. c prealle. Itē si esset legatum pro missis canendis et esset interdicta eccl'a. potest cōuerti in aliū vsum. ita ꝺixit bar. l. j. ff. de cōdi. insti. et no. eundem ibi qui vult q̄. l. legatum. d ꝺe vsu. leg. habeat locū in conditione impossibili et vide ꝺe materia ꝺo. Jo. in. l. j. ꝺe cōdi. insti. prealle. et vide qō no. ꝺicit bald. §. ꝺe le. l. monumenta. et i si eps non vult con 2 cedere locum vt beres edificet capellam. q̄ nō tenetur alibi edificare. vīō 4 opti. text. ⁊ ibi angel. l. alieno. §. fi is cui⁹. ff. de fideicō. liber. et vide Bal. in auf. hoc ius. §. de sac. sanc. ec. vbi q̄rit an si relicta sunt bona ecclesie vt nō alienent poterit alienari vel in alium vsum conuerti. vide Bald. in. l. ꝺictā. §. ꝺe cōdictio. ob cau. vbi singulariter. loquitur in materia ⁊. l. cū alienam. §. de lega. ⁊ in auf. nisi rogati. j. ad trebel. et vide Sede. de senis consilio. cxxj. alias. cxxxvj. vbi ꝺicit si testator legat monasterio certa bona cum onere construendi ecclesiā q̄ si onus non pōt compleri remouebitur de medio qō est not. vide in. c. nos quidem. de testa. vide Bald. l. si quis ad declinandum. §. de episc. ⁊ cleri. ⁊ salic. l. i. j. de inge. manu. vbi si fuerunt legata certa bona bospitali ⁊ apparet postea quod bospitale est priuatū: quia tunc illa bona debent conuerti in aliū piuz vsum quod est no. secundum cumz vi de ang. in cōsi. incipiēte in dei nomine in rubemate predicto cōsidero duo esse relicta. vbi ꝺicit quod si legaretur ecclesie non capaci relictum baberur pro non scripto nec cōuertitur in aliuz vsum quia probatur quando legatū est validuz. sed vsus legati est improbatus. vbi ꝺicit ibi cauant mendicātes miseri q̄ si relinquet eis fund⁹ q̄ nō vendāt ⁊ acquirant ꝓpriu pro victu suo: quia tūc hoc possunt facere quando testōr ꝺ. alle. Jo. and. in verb. domuz. de religiosis ꝺomi. in vi. Joā. ibi concluꝺit. ℨ Lyn. l. deo nobis. vbi ꝺixit q̄ ꝺebet applicari ecclesie romane et vide ibi quia not. loquitur. vide Bal. in. l. fi testamentū. §. de testamen. Andre. barba.

¶ Ad aliud op⁹ piū. Adde ꝺe boc plene ro. sing. suo eccl'xxvij. incipiē. legatum factuz ad pias causas. ꝺ quo per Bart. in. l. pater filium. §. tuscus lanus. et ibi posui in apostil. ad ipsuz in ver. conuerti. ff. ō leg. iij. ꝺixi post Jaco. rebuffi. in. l. bac lege. nume. 9. i versi. in cōstructione murorum. C. de aquecduc. l. ij. et in addi. ad panor. in c. tua nobis. nu. 7. in verfic. ad vsum ꝺestinatū extra de testa. et in. c. nos q̄ ꝺez. nu. 6. in versi. pium vsum. eo. tit. Bart. cōsi. xxvj. in cip. testator in testamento. ⁊ ibi ꝺixi in apost. ⁊ Rom. consil. cccclx. Cels.

¶ Jacobus butr. in. l. j. ⁊ ibi Bal.

¶ Not. speciale. vi de bar. in. l. j. ff. de condi. insti. ⁊ Jo. de imol. ⁊ Ang. vide que sing. ꝺixi in c. nos quidem. And. bar.

f ¶ Extra oppo. vide bar. in. l. fi. ff. quoꝛū bono. cum concor.
g ¶ Pone qō testator. vide Bal. in. l. pecunie. ff. de ali. ⁊ ci. lega. ⁊ qō not. bar. in. l. fi cui legetur. in prin. ff. de leg. j. ⁊ vide que. j. sequuntur.

1 Alimentorum causa summarie est cranminanda.
2 Legatario cui alimenta sunt relicta non extinguitur legatum si medio tempore se alimentauit.
3 Prestatio multiplicata non obligat in posteruz.
4 Obligatio naturalis non oritur quoties fit cōtra iuris autoritatem.
5 Prestatio longissima an aliquid operetur.
6 Contract⁹ solēnis sumit ex ꝺimidia prestatione.
7 Totū refertur ad eandem voluntatem defuncti.
8 Solucs vsuras psumit solēniter pmissse vsuras.
9 Notarius nō psumitur qui tribus annis se gessit pro notario.
10 Emphyteota añ q̄ psumat emphyteota regritur quod per decennium soluat censum ecclesie.
11 Possidens lōgo tempore an presumatur dns.
12 Vasallus prestans seruitia domino psumitur de feudo inuestitus.
13 Presumptio sufficit si statutū regrat ꝓbationem instrumentalem.
14 Probationes ꝺicuntur duc.
15 Solennitas presumitur ex tempore.
16 Legatum pro futuris annis ꝺicit conditionale.
17 Obligationes future possunt venire in iudicio.
18 Genus sicut ꝺebet poni in causa ita ⁊ species.
19 Heres si ante terminum conueniatur babet exceptionem sed ius excipiendi est perpetuum.
20 Cumulatio est pluriū actionū sese contingentium coniunctio.
21 Cautio in contractibus an peti possit pro futuro tempore.

Si probaueris.

Eps nō est mod⁹ iducēꝺe vel valiꝺāꝺe obligationis ꝫ cōtineat q̄lem agnitionē ꝺebiti fallit fauore altrōrū ⁊ vltie voluntatis. b. ꝺ.

¶ Vel sic. lōga pstatio. pbat actū solēnē si allegat solēnitas vel nuꝺū si allegat nuditas vel vestitū si ꝺ allegat vestimētū ꝫ nō validat. fallit hic: vī. ppter duplicē fauorē alimētorū: ⁊ vltie voluntatis. pstatio triennij/obl'onē in futurū validat ex min⁹ solēni voluntate. b. ꝺ. ¶ No. quod ex pluribus cōcurrētibus angeī effect⁹. ¶ No. spāle in alimētis qō ēt p futuris tm̄ possit agi nec̄ cōnere p ꝓteritis et futuris. vt no. §. ō trāsac. l. ō alimētis. ¶ Extra op. er duab⁹ prestatiōibus resultat qñ possessio: timo aūt p vnū plenū actū. vt not. Bof. in sum. decre. de resti. spol. §. fin. ergo nō regrunt tres prestatiōes.

¶ Dic qō ex multis pstationib⁹ psonalib⁹ non resultat possessionis alias seqret qō in. l. si certis annis posset cōtra nō pstantē agi possessorio iudicio qōd est falsum ⁊ ꝫ casum illi⁹. l. ⁊ istius: q̄ possessio vel quasi acgritur ex traditiōe vel q̄si traditiōe ergo nō acgrit in re non tradita vī q̄si. ff. de acq. poss. l. ꝺdia. ¶ Quid ē ergo qō ꝺicit in. c. querelam. de elect. ⁊ ideo. ibi loquitur in prestatiōe subiectiua q̄ fit a subꝺito sicut est cēsus collecta ⁊ huiusmodi. j. de agri. ⁊ censi. l. litibus li. x. ⁊. l. rescripto. §. fi. ff. de mune. ⁊ bono. qñ persona est affecta quasi seruitute: vt bomo meus ⁊ vasallus nā bec ler ꝺat possessoriū cui petitoriū consonat: sed in psonalib⁹ obligatiōlb⁹ ñ surgit petitoriū: q̄ agit ad ꝺādū. ⁊ Itē 3 in ter. ibi mēstrua pone qō testator⁹ nō ꝺixisset: nū g quid quolibet mēse ꝺebēt prestari alimenta vel ꝺe ꝺie, in ꝺie aut est nil implēꝺū a legatario: ⁊ tunc ꝺe mēse in mēsem ex quo tēpus nō est aꝺiectū. argu. l. vltime. ff. de libe. agno. Vel. ibi qñ ex ꝺispositione legis ꝺebent prestari. sed si ex ꝺispositione testa- c

1 e 2 f

5 ¶ Casus in quo pōt agi tūꝺ p futuris alimētis.
Possessoriū non resultās ex multis prestationib⁹ personarum.
3 Alimenta an quolibet mense sint prestāꝺa q̄uis testator nihil ꝺixerit.
4 Legatū pitantie valet fratrib⁹ minoribus factum.
5 Vestimenta si sint vidue relicta intelligit ꝺū permanserit in viduitate.

¶ De fideicommissis. Rubrica.

Universidad de Deusto
Biblioteca

toris cēsetur legatū annuū: ideo in quolibet anno
in principio anni est pstandū p toto anno. vt. j. qñ
di. le. ced. l. j. in fi. nisi de alio tempore senserit testa-
tor tacite quod apparet qñcz ex re vt in fructibus
futuris. quādocz ex causa. vt. ff. qñ di. le. ced. l. j. in
fi. z. l. nec semel. §. fi. in habitatione. z l. firmio. Aut
aliquid est dictim implendum a legatario. puta
quia relinquitur vxori q̄diu in domo mariti caste
vixerit. tunc cibaria dictim sunt prestāda: sed vesti
mentum est pstandū in principio anni prestita cau
tione de restituendo vestimētum in eius statu quo
erit vel estimatione ei⁹ estimādā tūc qñ nuberet.
Et ita intelligit gl. q̄ est in. l. fi. §. ti. j. Uel dic quod
vestimentum dabit sed cōcedit dieti. ff. de pec. leg.
Lidvestimentū. ff. solu. ma. l. in his. §. j. de do. inter
4 vir. z vxo. l. fi vir lanā. prima versio est. ¶ Rūgd
valet legatū pitātie factū fratribus minorib⁹. Rñ.
fic. si est esculētū z poculentū nō transiens ad mu-
nerū qualitatē z petit supplicādo episcopo poti⁹
q̄ agēdo q̄ fauore alimētoz cōpetit officium iudi
5 cis. ff. de lega. j. l. filius. Ja. de are. ¶ Pone [a] qō
a testator mandauit beredi qō vestiret viduā qō itel
ligit dū in viduitate pmanserit ex qualitate psone.
ff. de vsu z habit. l. plenū. §. equitū. Nunquid suffi
cit beredi qō det vnū vestimētū p tota vita mulie-
ris: z videtur qō quolibet anno oz vestirī de nouo
q̄ vestes date non sufficiunt ad vtendū. Si tamē
vult vestes nouas resignet veteres nisi quatenus
essent necessarie pro sustentatione vite. nā de more
est qō vestes quolibet anno renouentur. Et q̄ ista
est cōmunis consuetudo testatorū. argumē. bui⁹. l.
¶ Quero [b] nūquid in causa alimētoz procedat
summarie. Rñ. sic. si petunt futura. §. de transac. l.
de alimentis p But. vel sēntia. ¶ In textu ibi se
cutam. ex hoc apparet certa scientia saltem facti.
¶ In textu ibi in tali cā. q. d. speciale est hic q̄ ad
duo. prio qō multū tps intelligit triennū. Scōo
qō p prestationē triennū cōfirmetur legatū minus
solenne. ¶ In textu ibi pstenī scz sua quacz die. vñ
presens est sententia: sed solutio differtur sic. ff. ad
l. aquil. l. in. l. aquilia si deletum. ¶ Ibi z si sua. p
istā copulam: z apparet. pcedere copulatiuū libel
lum. p preteritis z futuris. prio preteritis. scilicet vt
nunc prestentur. prio futuris vt sua die prestentur.
concordat. ff. de alimentis lega. l. liber. §. j. ¶ Itez
7 in textu ibi in preteritū. ¶ Nota qō legatarius
alimētoz medio tpe alimētauit seipsum. non cū
potuit sine victu viuere: nō ppterea extinguitur le
gatum alimē. ff. de vsufr. leg. l. fi vsusfructus mihi.
¶ Nota qō alimēta p triennū pstita sunt pstāda
ppetuo. ¶ No. posse eodē libello agi. p. preteritis et
futuris. ¶ Op. q̄ ista lex aut fit falsa aut sup flua.
nā si testm fuit solenne est supuacua: q̄ triennū ni
bil operatur si minus solēne est falsa q̄ nō cōuale
scit vt in regula iuris. qō ab initio. z. §. de testā. l. nō
dubiū. §. fi. Sl. se innoluit. nā prio dicit qō bictrie
nū requirit q̄ beres nō agnouit voluntatē defun
cti scienter ꝛ hec est falsa. q̄ ignorans nunq̄ agno
scit: vt. ff. de acq. here. l. clodian⁹. z. ff. de inof. test. l.
mater decedēs. ¶ Et ideo alij dicūt q̄ triennium
operat q̄ hic facit presumi testamētum solēne. hec
falsa q̄ si hec lex fundaret se i psumptiōe poset. p
bari Jtiū. ¶ Itē q̄ hec lex non psumit ꝛ disponit
vñ licet cōstet q̄ testū nō fit solēne tū legatum de
bet huius legis autoritate: z ideo vera solutio Jtiū
est q̄ hic est speciale duplici fauore concurrente. s.
8 vltime voluntatis z alimentoz. ¶ Scōo opp. z
vt q̄ multiplicata pstatio nō obliget in posterū. vt
s. de vsu. l. creditor. z. ff. de solu. l. creditor. §. j. solu.
ibi odiuz hic fauor. ¶ Tertio ꝛ hoc opponit [c] q̄
c in fauore. vt. l. qō de bonis. §. j. ff. ad. l. fal. solu. dicit
gl. hic erat volūtas pter legem ibi cōtra legē q̄ qñ
legat vltra dodrātem lex resistit. ¶ Et ex ista gl.
ergo cōclude opi. vltramontanoz q̄ dicūt resecā
tione p. l. fal. naturaliter non deberi q̄ quoties cō
tra iuris autoritatē fit non ozit obligatio natura
lis. vt. ff. de pac. dota. l. quenire. z. ff. de leg. j. l. siqs
inquilinos. §. fi. sup hoc dic q̄ aut falcidia est de
ducta in actum suū per detractionē: z tūc nulla est
obligatio natura. vt. j. ad. l. fal. l. erroz. et ideo hec
glo. est falsa. q: ibi erat legatū pstitum. dic ergo q̄
aut est defect⁹ solennitatis extrinsece z logr hec. l.
Aut est defectus potestatis intrinsece z loquit. l.
10 cōtraria. ¶ Quarto opp. z videt q̄ etiā lōgissi
ma pstatio nihil operet: pone nudo pacto. p missa
sunt alimēta z multis annis pstita tamē in futurū
nō sunt pstanda: vt. §. de pac. l. si certis annis. sol.
ibi erat pactū inutile ad agēdū q: nudū z ex inuti
li nō causat vtile. i. actio z qō esset nudū cōstat. hic
autē nō apparebat q̄ legatū fuisset minus solēne.
istā solutionē iam reprobaui: q: idē si constaret. et
ideo dic. q: hic est speciale fauore alimētoz z vlti
me volūtatis. ¶ Quinto op. z videt q̄ nō sufficiat triēnū sed requirit decēnū: vt. ff. de vsur. l. cum
de in rē ver. sol. dicit gl. ibi nō cōstabat de aliqua
promissione tamen ex diuina pstatione psumitur
solēnis contract⁹ pcessisse tam super principali q̄
super accessorio. q: accessorium influit principale
quo ad probationē non quo ad essentiā. hic autez
constabat minus solēnē voluntatē precessisse hec
solutio est falsa: quia cū constaret de causa inuali
da ergo z de causato. ¶ Itē p locū ab antecedē
ti destructo vt probat in. l. j. §. eius rei. ff. de offic.
ei⁹ cui mā. est iurisdi. z ideo dic q̄ aut loqmur de
psumēda dispositione z loqtur. l. cū de in rē verī.
Aut de coadiuuāda. z loqtur hic. tamē q: est spe
12 ciale in cōtrariū est ius cōmune. ¶ Quero qd
si vno anno pstitit frumētū trū. scdo anno vinum
trū. tertio āno vestes. vtrū habeat locū hec. l. Rñ.
fic: q: totū refert ad eādē volūtatē defuncti z na
scit ex eadē radice. prio hoc. ff. quādo di. le. cc. l. nec
refert. ¶ Extra opp. videt q̄ vna agnitio sufficiat
vt. §. de nō nu. pec. l. cū fidē. So. ibi pcedebat solen
nis dispositio apta agere q: ex ypographus hic mi
nus solēnis z non apta id agere. ¶ Itē ad. l. cum
de in rē ver. so. dicitur ibi q̄ ille soluendo vsuras in d
13 telligit soleniter pmisisse iuste. ¶ Itē si soluendo
vsuras primi soleniter promisisse vsuras z pro
missile tamē regritur decennalis prescriptio. nam
cū sit pstatio formis videt q̄ sufficiat vna cōfessio e
tacita sicut sufficeret vna expssa confessio. vt. ff. de
iureiu. l. si duo patroni. §. j. fol. ibi logr de vera p
batione q̄ insurgit ex iuramēto ꝛ in. l. cū de in rem
ver. nō constabat de vera causa: vel dic q̄ in. l. cum
in rē verso. sunt verba enunciatiua propter aliud
14 ꝛ cōfessio fit principaliter propter sc. ¶ Pone [d]
d qdā gessit se pro notario tribus annis vtrū ex hoc
presumitur notari⁹. Rñ. nō secus forte si decē an
nis vel ampli⁹ vel dic presumitur inter cōtrahen
tes conficiēs scripturā de cozū volūtate alias non
vt. l. optimā. j. de contrahē. z cōmit. stip. Pone duo
fratres possederūt pro diuiso decē annis an psu
mat diuisio. Respon. sic q: ex prima natura com
munionis erant obligati ad diuidendū: vnde nō
pbatur obligatio sed executio obligationis. vt. l.
15 pe. §. cōl dini. ¶ Pone [e] quidā soluit eccl'e cen
e sum pro quadā re tāq̄ emphyteotica vtrū ad pre
sumendū q̄ fit emphyteotica requirat̄ decenniū.
Rñ. sic. siue eccl'ia agat siue cōueniat a soluēte quē
forte eccl'ia negat emphyteotam. vt. l. litibus. j. de
16 agri. et censi. lib. x. ¶ Quero [f] nunqd possidens
f longo tempore: presumatur domin⁹ vt ex hoc fun
det rei vendicationē. respondeo non: q: causa do
minij est incerta cū ex multis causis qs posset eē
dominus. Itē q: aliud est titulus aliud dominiū f
aliud possessio. vt not. insti. de ac. §. alie. Nō ob. l.
cū de in rē verso. q: hic allegabat factū. pprium ibi
aduersarij ex quo contra aduersariū presumitur. g
17 ¶ Pone [g] ego tanq̄ vasallus presto scruitium
g domino acceptanti. nunquid presumar de feudo
inuestit⁹. Rñ. speciale est i feudo q: si possedi z pfti
ti seruitia vltra annum dño acceptanti q̄ presu
mar inuestitura si vero me inuestitum coram pari
bus secus si non possedi vltra annum nisi allegarē
breue testatū. nā tunc astringo me ad probandum b
p scripturā vt in. c. i. §. fi. vero. de cōtroner. iuesti.
18 col. x. ¶ Quero [h] qd si statutū regrit pbationem
h instrumētale vtrum sufficiat presumptio. d. l. cum
de in rē verso. respō. sic. j. de apo. publ. l. iij. lib. x.
que est lex ad hoc no. z facit quod no. §. de pe. tut.
l. fi tutor.

¶ Pone. vide p
bart. in. l. barbari
in fi. cum cōcor. ff.
de offi. preto.
¶ Pone. Vide
bar. in. d. l. litibus
hic. alle. bal. in. l. fi
certis annis. §. de
pac. z in. l. j. de re
rum diui. ff. p doc.
in. l. qui aliena i pn
cip. ff. de acq. here.
spec. in tit. de loca.
§. nūc aliqua. ver.
eli⁹. sali. l. l. cū de in
rē verso. l. vi. q. ff. ō
vsu. bal. in. l. solet.
§. fi. ff. de offi. pcō.
Et no. q: vult hic
bal. q̄ cōtra eccle
fiaz sufficiat pscri.
xxx. an. z vide an. ō
but. i. c. quenit. de
cenſi. z bal. et sali. i
d. l. cū de in rē ver
so. marime sali. in
vi. z. vñ. q. z not. d.
aler. in suo cōsilio
xlv. in fi.
¶ Quero. vide ple
ne p bar. in. l. pen.
ff. de condi. institu.
¶ Pone. vide bar
to. in. l. litib⁹. §. alle
z ter. i. c. i. de cōsue
tu. rec. seu. z in. c. i.
ad fi. in ti. ff. de oliz.
seu. pote. ali. z bal.
i. l. j. ff. de rer. diui.
¶ Quero. adde. l.
iurisgē. §. q̄ ferre. z
ibi bal. ff. de pac. et
qō no. bar. in. l. j. in
prin. ff. de bis qui
in test. delen.

l. fi tutor. z adde qō no. j. in. l. ō. de inge. manu. ff. de serui. l. seruit⁹ rustico-
19 rū. z extra de senti. c. puenit z de cā pos. z pprie. cū ecclia p Inn. ¶ Et
no. ex hac. l. pbari q̄ due sunt obligationes. naturalis añ triennū: et ciui
lis post. Et ex istis duabus radicib⁹ tāq̄ ex elemētis surgit vnū elemē
tū qō vocatur actio sicut ex duab⁹ radicib⁹ surgit vnus stipes: vt. l. fi ge
mina. ff. arbor. fur. cesa. z ex actu z voluntate vna aditio bereditatis. vt. l.
potuit. ff. de iure deli. z ex animo z corpore vna plena possessio semple
20 neaūt sunt due vt alibi dicā. ¶ No. dicit gl. alibi qō ex tpe pfluit so
lēnitas. vt. ff. de acq. her. l. q alieno. ꝛz ibi patīctia tēdebat ad cōmodū pa
tientis nō ad cōmodū: qō est verū si tps est vestitū verisimlib⁹ indicijs:
sec⁹ si sit nudū tps. vt. l. si certis. ¶ Itē gl. dicit alibi q̄ tps habet p̄o ve
ritate. vt. l. j. §. de seruitut. z ad q̄. tps dico nō simplr ꝛz vestitū z suetudi
ne. adde: vbi regrit tps cui⁹ Jtiū memoria nō exīstat nō habet locū. l. cum
de in rē verso nō fm Ja. bu. in. l. si certis an. nec ergo vbi requirunt anni.
xl. vñ per. l. cū de in rē verso. nō pbat titul⁹ in pscriptionibus. ¶ Et pre
mitte p futuro aliud formatū enunciatiue nō tū materiatū subsātiue vt
21 bic aliud nec formatū nec materiatū. l. i. ff. de vsur. ¶ Sexto ꝛ hāc opp.
certū est q̄ p futuris annis. legatū est conditionale: ergo si nō erit nata
obligatio nō pōt edi actio. vñ p vnā rōnē nō pcedit libell⁹. Item tractus
futuri tēporis nō spectat ad iudicē. q: nō pōt sibi esse pbatū. Item in du
bio fauem⁹ reo. vt. l. j. §. i. ff. de vsu. Item lex quidet de vsuris quadrime
stris⁹. vñ iuder non ꝛz se vlterius intromittere. Item est lex expssa. ff. de
iudi. l. non quemadmodū. So. verū dicis de rigore iuris sed de eqtate sic
Distingue, aut futurū ordinat ab boie aut a lege aut a casu fortuito puta
si erit i mora. vt. l. j. §. j. ff. de vsur. primo casu refert aut proponitur futurū
22 p sex: est impossibile. vt in ctrarijs. aut cū i psenti z tūc refert aut ex eodē
fonte z venit i iudicium vt hic: z. l. libertis. §. j. ff. de alimē. le. ¶ Er quo
sequitur talis cōclusio q̄ future obligationes possunt venire in iudicio
tanq̄ annexa nō tanq̄ principalia. ¶ Alij dicunt q̄ veniunt vt caueatur
non vt diffinitiue pnuncient: z male dicūt: q: cōtra casum huius. l. x. d. l.
libertis. §. j. Si vero preteritū z futurū non veniunt ex eodem fonte tunc
q: futurū nō est annexum psenti non potest agi de futuro: q: sine actione
nemo experitur. imo dicit quedā glo. in. l. pecuniā. ff. si cer. peta q̄ agens
cadit a iure suo: ꝛz male dicit vt patet. ff. de pig. act. l. fi rē. §. fi. Si vero fu
turū venit ex puidētia legis refert aut est futurū qō ptinet ad consequen
a tiā vel executionē psentis z venit in iudicio. vt. ff. si serui. ven. l. egi. et. l. ba
rum. z. ff. de no. ope. nun. l. fi primus. aut venit in consequentiā psentiū q:
presentia nō ordināt ad illud futurū rebus sic se habentib⁹: z tunc tract⁹
futuri temporis non spectat ad iudicē etiā vt caueat. vt. ff. de vsur. l. i. §. i.
b ¶ Itē ibi merū odiū sm Inno. ꝛnisi status psens sit indiciū futuri quia
fonte reus dicebat se nō soluturū. vñ iuder pōt dicere si non solueris pre
stes vsuras. vt. l. j. §. de sen. q̄ sine cert. qnan. qō satis est verisile vbicunq̄
23 contumax condēnat. ¶ Extra no. q̄ sicut ius debet esse positū in cā: vt
ff. ad. l. aqi. l. fi ex plagīs. §. in cliuo. ita z species debet esse posita in causa
quo casu. ppter cōtrū eiusdē causę z cōnexionis psentiū venīūt iam fu i
tura: vt. l. nā: secus si species est posita in sua causa q: nō veniunt in iudi
cio de rigore iudicij: vt. l. i. ff. de vsu. Sed si iuder vult supplere de equita
te pōt vt in. l. j. §. de sen. q̄ sine cer. quāti. Uel dic in bonefidei iudicijs sup
plere pōt. §. de trāsac. l. a lege. z. d. l. j. §. de sen. Sz in stricti iuris iudicijs
c non pōt. d. l. i. de vsur. vel melius [c] nūq̄ pōt suplere ex mero officio quia
officiū futurū nō dū natū est sup futuris. ꝛz iure Jctus ex cōuētione potest
spectare igit nō initiatū nec ppratū nō spectat ad iudicem ꝛz initiatum.
24 sic. ¶ Er bis apparet q̄ qñcz est cā initiata z cōpleta sm qd: ꝛz non k
simpliciter: z tūc loquit bec. l. Qñcz nec simplr nec sm qd: z tūc loquitur
de nō quēad. q̄ verba sunt no. ¶ Extra opp. q̄ si beres cōueniat ante ter
minū bz exceptionē ꝛz ius excipiēdi est ppetuū. vt. ff. de excep. doli. l. pu
re. §. fi. ergo nō tollit triēnio. Sol. ibi loquit qñ ex pte babētis exceptio
nē nil iteruenit q̄ tollat ius excipiēdi. ꝛz bic interuenit pstatio que tollit
25 ius excipiendi vel ius ipedit nasci in futurū. ¶ Extra op. certum est q̄
cumulatio pluriū actionū sese cōtingentiū eodē libello vel pluriū cōiun
ctis. ¶ Itē qñ certū est q̄ duo iudicia sic se habēt q̄ snia absolutoria las
ta in vno derogat alteri ibi nō admittit cumulatio. ff. de excep. l. fundū.
sed ita est in. l. nā ergo nō possunt cumulari futura psentib⁹. Sō etiā si
d cumulatio libellorū apparet: q: quot sunt in libello articuli [d] tot sunt pe
titiones. vt no. Spe. in ti. de peti. z pol. §. j. ver. z qd si eps. ꝛz cū plures sunt
anni igit plures actiones: ergo de prio ad vltimū cōcludēdū non pcedit
libell⁹. So. bic speciale ppter lites breuiādas. arg. j. de pscrip. xxx. an. l.
male a gīt. Et q: oēs articuli sunt eiusdē forme z nature: z iō cēsef vnum
z idē z q: hic fauor alimētoz z vltime volūtatis. Si aūt sese non contin
gūt ibi agēs pōt eē semp pluralis tā in ciuili q̄ in criminali. vt. j. de accu.
26 l. si qs homicidū. ¶ Quero nunqd in Jctib⁹ [e] prio futuro tpe possit pe
e ti cautio. rñ. aut est consultū per exceptionē z nō potest petere cautionē.
l. dedi. in prin. ff. de cōdi. ob cau. aut nō est cōsultū z tūc sup eo super quo
pēdet obligatio. z pōt peti cautio vl ppter dilationē. ff. de iudi. l. i oibus.
vel ppter de nouo emergētē suspicionem. ff. de priui. cred. l. fi creditores.
vel q: aliqō tps dat miserationis cā vt. ff. de iudi. l. fi debitori. ff. so. ma. l.
fi cōstāte. §. quoties. vel dic vt dixi. §. de preci. impe. offe. l. vniuersa. Aut
super eo qō nō est in causa prima nec in remota: z tunc secus vt. l. j. §. i. de
vsu. Refert ergo vtrū psens icludat futurū initiatiue vel indicatiue ꝛz nō
cōpletiue an nullo mō icludat. vt. d. l. j. de vsu. vel dic in futuro accessorio

¶ Consequentiā. vide Bal. in. l. j. §. sen. q̄ fine cer. quā tita. j. hic alleg.
¶ Scōm Inn. ita dt Inn. i. c. audit. ex. de pcur. z gl. in c. platis. ō bomi. i vi. z i. c. roma. §. ca ueāt. de senten. ex com. in. vi.
¶ Uel meli⁹. vide ange. i. l. vbi. §. pe. ff. de verb. obli. et Jmo. i. l. fi stipula tur. §. cum stipula tiōe. ff. de ver. obl.
¶ Articuli. vide bar. in. l. libellorū. §. sed fi aliud. in fi. ff. de act.
¶ In octibus. vide p bar. in. l. fi finita. §. eleganter. cū fi. ff. de dam. infec.
¶ In rustico. vide bar. i. l. cū de in rē verso. ff. de vsur.
¶ Quero. Vide bar. z alios in. l. q bus diebus. §. de diē. ff. de cōdi. z not. ff. de cōdi. z dmō.
¶ Testator. si mādauit q̄ debita sua soluanē veniunt etiam naturalia.
¶ Scōm Inn. ita dt Inn. i. c. audit. ex. de pcur. z gl. in c. platis. ō bomi. i vi. z i. c. roma. §. ca ueāt. de senten. ex com. in. vi.
¶ Uel meli⁹. vide ange. i. l. vbi. §. pe. ff. de verb. obli. et Jmo. i. l. fi stipula tur. §. cum stipula tiōe. ff. de ver. obl.
¶ Articuli. vide bar. in. l. libellorū. §. sed fi aliud. in fi. ff. de act.
¶ In octibus. vide p bar. in. l. fi finita. §. eleganter. cū fi. ff. de dam. infec.
¶ In rustico. vide bar. i. l. cū de in rē verso. ff. de vsur.
¶ Quero. Vide bar. z alios in. l. q bus diebus. §. de diē. ff. de cōdi. z not. ff. de cōdi. z dmō.
¶ Testator. si mādauit q̄ debita sua soluanē veniunt etiam naturalia.

1 ¶ Conscientia quandocz dicitur cōsiliū z pertinet ad perfectos.
2 Commissum ad conscientiam videt cōmissum ad veritatem.
3 Rusticus soluens legatum ex cōscientia potest repetere.
4 Testator si mādauit q̄ debita sua soluanē veniunt etiam naturalia.
5 Stipulatio licet causam requirat tamen cā sufficiens dicitur obligatio naturalis.

1 QT si inutiliter †Agnoscēs solennē voluntatē z soluens non repetit. b. d. No. bic q̄ legatum ex cōscientia solutum non reperitur tanq̄ nō solenne. No. q̄ cōscientia qñcz c
est cōsiliū z pertinet ad perfectos vt bic. Qñcz est preceptū z pertinet ad omnē cōscientiā. Cōscientia autē est angelus humane vite presidens. ¶ Not. bic q̄ id qō non conualescit quantū ad agendū q: minus triennio conualescit quantū ad retinendum.
2 ¶ No. q: rex cōmēdat z fouet illud qō est factus d
ex cōscientia cui nō cōuenit de apicib⁹ iuris disputare vnde cōmissum ad cōscientiā videt cōmissum ad veritatem z satis est q̄ fit munita iuregentium.
3 ¶ Opp. q̄ regrat triennū. vt. §. l. pri. Sol. ibi ad e
agendū bic ad retinendū. ¶ Quero vtrū bec. l. habeat locū in rustico [f] soluēte q̄ psumit ius igno f
rare. vt. l. pater. l. prin. de doli excep. Rñdeo sicdū modo sciat factū q: in tali pstatione versatur ius f
4 naturale. ar. ff. de capi. dimi. l. legatum. ¶ Que
g ros q̄ si testō: [g] mādauit executoribus q̄ soluerēt
h. debita sua vtrum intelligatur de debito naturali. g
Rñdeo sic: q: salua cōscientia illud declinare non debet. secus si istud mādatū fieret iter vinos. vt. ff. de solu. l. is cui. §. flauius. z est nō differentie: quia mortens magis videtur cogitare de salute anime b
q̄ vinēs: certe appellatione crediti nō continet. qō nō pōt exigi. ¶ Itē in generali mādato nō continet debitū z naturale. ¶ Nō ob. bec ler: q: bic fuit agnitio specialis. In Jtiū [i] facit q: alias non valeret legatū si itelligeret de debito soleni. Jaco. but. disputando dixit debere solui debitū z prescriptū: q: prescriptio nō liberat iure poli. ¶ In text. ibi: si inutiliter. i. non soleniter. Et no. q̄ illud qō non solenniter fit dicit q̄dāmō inutiliter fieri. ¶ In ter. ibi: qūo mouetur sic. ff. ad treb. l. luci⁹. §. tres heredes. ¶ In ter. ibi sed cōscietia. No. q: ex plu
rib⁹ [k] cur rētib⁹ successiue auget effectus. ¶ No. k
ꝛz [k] stipulatio requirat cām tū sufficiens causa est obligatio naturalis vel naturale motiuū ad obligādū sc. nec tū ōr donari qō sic pmittit q: prima; i
ria causa inspicit. donatio autē est ppriū motiuū z gratuitū. ¶ Ibi tradent pmittētis vel tradentis non qō aliunde surgit. ¶ Dōne cōcessum est in feudū ea lege vt extra cognatos non alienē an inter agnatos videat permissum: et videt q̄ sic a contrario sensu vt bic. et. ff. de pact. do. l. inter. §. cū inter. in cōtrariū videtur: q: istud ar. esset absurdū z cōtra naturā feudi. So. puto p istud argumētū a Jtio sensu naturā feudi alteran nec itelligas agnatos pbibitos quāq̄ alij nō sint feudi participes. ff. de leg. ij. l. pater. §. rv. nā boc verbū agnatos significat affectionē. ff. de ber. Isti. l. lucius. ¶ Quero nunqd dicat alienare q̄ alium inuestit. Rñ. sic fi corporaliter vl eq̄ polleter secus si abusiue puta per annulum vt in. c. i. quid fit in
uestitura. fallit in corporalibus in quibus per in
uestiturā annuli acquiritur quasi possessio puta.
Quero an ille qui pignorat rem extra manum suā videatur alienare. Respō. sic fi k
debitū equipualet pignori alias nō propter spē luc
tiōis. ter. est no. ff. de leg. iij. l. q babebat. no. Bui. in. l. manumissiones. ff. de iusti. z iur. Bald.
1 ¶ Actio ex testamento transmittitur ad fideicommissum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

2 Hereditas adeunda quare nō trāsmittat ad heredes si hereditatē adire nolunt an possint cogi.
3 Jus patronatus est indiuisibile.
4 Jus patronatus quare dicitur indiuiduum.

3. ¶ Cum secūdū. Si grauatus bonorato succediturconfundit obligatio.b.d. Vel sic ex cōflictu personarum nascit cōfusio.secus si non est conflictus. Jtē cōfusio nō fit a parte:sed a cōtrario superiori vt elegāter no.ff.de pact.l.debitori.et ibi glo.magistralis. ¶ Casus.quedam notabilis mulier ancillā suā q̄ cristides vocabat,iussit a duobus heredibus istitutis manumitti:ꝛ ei manumisse hereditatē restitui heredes eā manumiserūt:sed restituere hr̄ditatē noluerunt decessit illa ancilla intestata ōr̄ cū sui manumissores idēq̄ patroni hereditatem adierint onus fideicōmissi extinctum est cōfusiōe. Quid ergo si ipsi nō adierint ꝫ alios habuit hr̄des:inuit q̄ nō sunt liberati ꝛ sic possit cōmeniri ex testō. ¶ Ex quo sequit[a] talis conclusio q̄ actio ex testamēto cōpetens fideicōmissario vniuersali trāsmittit ad heredē. Jtē si nō trāsmitteretur nō cōsunderet:ꝫ esset caducū. Sz gl.l.i.cū filiū.ff.de leg.j.dicit q̄ fideicōmissarius vniuersalis nō transmittit nisi ius deliberādi.ꝛ est ratio:q̄ alieno adminiculo nititur ꝛ ei⁹ cōfirmatio pendet ab heredē ꝛ eius opē validā:sed heredis institutio nō pendet ex alieno auxilio. Vel dic q̄ hereditatis aditio cōcernit ius formādū:ꝫ actio fideicōmissi est ius formatū.ꝛ ideo fortī[b] est q̄ est falsum:q̄ imo trāsmittit actio ex testamento: non tñ nemo quin fideicōmissari⁹ vniuersalis possit deliberare[b] sup acceptatione fideicōmissi. ¶ Ex quo sequit q̄ bz tres mēses ad faciendum inuētarium cū succedat in onerib⁹ hr̄ditarijs.vt.ſ.de iure deliber.l.fi.ſ.donec.als teneret insolidū sicut teneret heres. ¶ Sz quare nō ita trāsmittit hereditas adeūda.Rñ.q̄ actū transmittit:q̄ cōtra aliquem trāsmittit ꝛ ē ius formatū:ꝫ hereditatis aditio i nuda volūtate cōsistit quā nuda voluntate ad aliū trāsmittere nemo pōt nisi interpatitue.p gl.facit: q̄ non pōt fieri restitutio ex trebelliano nisi ei cui bz fieri. ¶ Hinc est q̄ nō pōt fieri procuratoꝛ i rem suā.vt.ff.de iure dot.l.fi mulier.ſ.ex asse.et ibi not. de carcerib⁹ obligationū,filiter not.Ly.ſ.de pact. l.pacto successorum. ¶ Tu dic q̄ vbi durat subiectū principale nūq̄ separat ab eo sed vbi nō durat ambulat prout iuris rō pmittit qcqd dicat Lyn.

¶ Item pro gl.facit q̄ nemo alieno nōie efficitur heres.vt.ff.de acqui.here.l.paulus.Sz illud quo ad directas actiōes sed fideicommissarius habet vtiles que per aliū acquirī possunt. ¶ Dic q̄ restitutio ex trebelliano nō transit p delegationē nec p cessionē:sed pōt fieri procuratoꝛio nōie fideicommissarij:q̄ adiectio illa in rē suā est adiecta ad fortificandū mandatū simplex non ad extenuandū.

¶ Querit gl.si heredes nolunt adirean cogant: dic vt in glo.ꝛ per Ly.adde q̄ no.j.eo.l.in persona.ꝛ.l.non iustam.ad trebel.ꝛ.j.de his qui ante aper.tab.l.j. ¶ Querit gl.de subtili q̄stione:pone q̄ bi duo manumissores erāt instituti heredes et dñi ex diuersis portionib⁹ puta vn⁹ ex dodrante alter ex q̄drante q̄ successerūt crisidi: nunq̄d institutus in q̄drātē pōt aliq̄d petere a coheredē. Rñ. gl.q̄ sic:q̄ petet alterū q̄drātē iure trāsmissionis fideicōmissi:q̄ equaliter successerunt vñ actio non est confusa nisi p heredit arijs partibus. ¶ Sed renocak in dubiū an gloss.sit vera.ꝛ vt q̄ sic:q̄ ius patronat[d] est indiuisibile.ff.de iure patro.l.carmelia.ꝛ.ff.fami.hercil.l.q̄dā mulier.Sed ad aliū ius patronatus cōspondet successio:ergo succedentes faciūt partes sibi viriles per concursum et non p dñicis portionibus.vt.ff.de oper.liber.l.vt turifiuran di.ſ.si liberi. ¶ Ultramontani dicunt ſz p portionib⁹ dñicis vnusq̄sq̄ fit patronus quo ad succedendum:nam ius patronat⁹ est imago veteris domini.vt.ff.de heredi.instit.l.talis.ſ.fi.vnde posito q̄ ius patronat⁹ est indiuisibile in substantia sua essentiali tamen in effectu successionis q̄ diuidatur patet:quia faciūt partes successiōis per

a ¶ Ex quo sequit. no.q̄ actio ex testō ad fideicōmissum vniuersale trāsmittit ad hr̄des an aūt ius accrel.trāsmittit vide tex.l.ſ scriptura.ſ.j.ff.de cōdi.ꝛ demō.an aute ius substitutionis trāsmittit vide tex. b l.fi pluriū.ſ.fi.ff. de suis ꝛ legi.Ab.
b ¶ Deliberare.vide Bart.in.l.j.ſ.j. 2 de iure delib.
c ¶ Sz qre.vide i.l. c fi in pona.j.eo.et bar.i.l.cū filio.bic alle.ꝛ ibi doc.

d ¶ Jus pronatus, vide in.l.q̄dā mulier famul⁹.ꝛ in.l. carmelia pia.ff.de iure pronatus. 3

concursum.vt.ff.de iureiuran.l.si duo patroni.in prin. ¶ Opinionē ergo vltramon.tenendo oportet respōdere ad.d.ſ.si liberi.q̄ ibi in locū vnius patroni successerūt plures liberi.vnde ius patronatus fuit i seipo vnitū a principio ꝛ q̄ nō est res familiaris q̄ ꝛcernat hr̄ditariū corp⁹ vel hereditariā substātiam descēdit in liberos nō pro partib⁹ hereditarijs sed pro partib⁹ virilib⁹:ꝛ idem dicē dum est si qs[e] stipulatus sit emphyteosim pro se ꝛ suis filijs non adiiciendo verbū hr̄dibus: q̄ omē q̄ non respicit hereditarium corpus distribuitur in viriles partes.ꝛ allego dictū Jaco.de are.ibi.et dictū Oldr.ꝛ est multū not.Et ponit hoc Bar.in l.gallus.in prin.ff.de lib.ꝛ postbu.ꝛ in.l.eadem.ſ. catho.ff.de verb.oblig.recitat dictum Oldr.dicit Jaco.de bel.dic q̄ filius nō succedit in feudo nisi sit heres.verū est si potest esse heres alias bñ succedit vt filius[f] q̄ est not.et quia nil diuiditur ad intellectū nisi ipm vel eius proportionabilis commoditas possit redigi ad dinitionem ad oculum.

¶ Jtē nihil est in intellectu q̄le q̄ pri⁹ non fuerit in sensu tale. Jtē indiuiduū est q̄ diuisum nō representat eandē substantiā ꝛ qualitatē vnde facta videntur indiuidua . vt.j.de condi.inser.l.si plures. ¶ Item omne ius quod est de non corpore in nō corpus est indiuiduū:ꝛ ita est ius patronatus: quia nō est corpus hereditarium nec informat corpus aliquod:ꝫ quedā prelatio ꝛ superioritas cui sunt quedā attributa de constitutio.c.cum.W.ferrarien. ¶ Jtē regula hec est q̄ omne quod per.l. rñ.tab.non diuidit inter heredes est indiuiduum. vt.ff.fami.herc.l.inter heredes.ſ.idez iuris . Sed quare ius patronatus est indiuiduū. Respondeo quia mere incorporale:ꝛ quia ea que diuiduntur possunt pro parte remanere:ꝛ pro parte annihilari et vacare q̄ est impossibile in ius patronatus. Nam si sunt duo patroni,ad destructionem vnius g fit consolidatio alterius.

¶ Primonīū trahit mulierē ad originē viri.
1 Heredes quando ad vendendū dicuntur facilio
2 res q̄ ad donandum.
3 Testator prohibēdo q̄ extra p̄sonas nihil fiat:vi detur concessisse q̄ possit fieri inter personas.
4 Feudatarius suo confeudatario an iura sua possit vendere vel locare.
5 Feudum potest subinfeudari licet non possit alienari per aliam speciem contractus.
6 Vasallus fructū feudi propter es alienum potest vendere.
7 Frater sororem suam de re que non dz ire extra familiam potest dotare.
8 Feudatarius qui alium feudo inuestit an dicatur alienare.
9 Pignorans rem ponit eam extra manum suam.
10 Res ōr mea pleno iure quā non possum alienare.
11 Donatio ōr prohibita venditione prohibita.
12 Venditionis nomine in primo latore iurisciuilis continebatur omnis commutatio.
13 Filius si prohibeatur pignorare nepos intelligi tur prohibitus.
14 Pignorare prohibitus obligando bona sua non incidit in penam.
15 Alienatio ad hoc vt valeat sufficit fuisse in familia tempore testamenti.

4. ¶ Oluntas. Argumētum q̄ epi scopus possit emere a capitulo suo sine decreto superioris vt i mercurialibus in regula qui tacet . frater et sororꝛ non intelligūtur esse extra familiā.b.d.But.Vel fic:prohibit⁹ alienare vel obligare extra familiaz
i non prohibet donare sororꝛi. ¶ Ad euidentiam k quero[g] que erat hui⁹ legis dubitatio. Respon. q̄ forte soror[h] erat nupta extra familiā.nam matrimoniū est ius nature q̄ trahit mulierem ad originem viri.vt.j.de mu.ꝛ orig.l.mulieres.li.r.ff.q̄ falso tut.l.an in patre. ¶ Dicit.l.lōgobarda q̄ si mulier est nupta romano viuit.l.romana eo viuo: ſz eo mortuo statī redit ad.l.lōgobarda:ꝛ ꝫ successione longobarde:ꝫ iure romano quādiu est vi
k dua[i] viuit lege mariti si hoc ē ei fauor,sec⁹ si odiū[k] excepto

a ¶ Scdo q̄ro ad euidentiā.no.q̄ phibita venditione non videt phibita donatio q̄ nō fit de facili ind ucunt hoies ad donādū.l.cū indebitos.ff. de pba.no.l.q̄ dotis.ff.sol.matri.ꝛ.d.l.fi.de pd.cur.sed in muliere nō puto verū attēto statuto.facit q̄ nō licet more.ff.de acq.here.Andre.barb.
b ¶ Secundo oppo.vide Bar.ibi.
c ¶ Querit.no.q̄ fi duo feudatarij nō possunt vēdere iura sua vnus alteri vide Bar.l.cū hi. ſ.fi vni.ff.de transactio. vide Bal.l. iperialez.ſ.pterea ducat⁹.de prohib. alie.feu.per Fede. 2 vide Bald.consi. a lvij.vide flē q̄ dicit p istā.l.Fede.de se.ꝛ Jo.an.c.q ta cet.de re.iu.lib.vi. d.pe.io.de imo.in c.possessiones. de re.ec.alie.ꝛ ibi diri. And.bar.
d ¶ De duob⁹ feudatarijs.vide text. in.c.j.de alie.feud. pa.quid in emphyteosi vide hic bar 3 in.l.pater.ſ.quindecim.ff. de legat. iij.et in.l.cū hi.ſ.fi vni.ff.de transact. ꝛ in.l.si dom⁹.ſ.fi. ff.de lega.j.contra b quos videtur gl.et bal.in.l.dudum.ſ. de Jben.empt.Jn 4 feu.aute bal. c in.c.j.de vasal.qui d contra constit . lotha.ꝛ in.c.j.boc q̄ q̄.in.vij. conclusione.de success.feud. ꝛ in.c.j.de ali.feud. vbi late.An autez 5 feudum possit dividi:vide in.c.j.ſ. preterea ducatus. e de probibi. feud. alie. per Feder. et melius in.d.c.i. in princi.ꝛ in.l.fi plures.j.de condi. in f fer.et Specula.in titu.de feud.
e ¶ Per aliā speciē.ꝛ p.l.ij.j.ne rei domi.vel tēplo.declarādo vt per bar. in.l.si domus.ſ.j.de leg.j.cum simi.
f ¶ Quero nunqd.vide Ly.bic ꝛ Bar.in.l.filius.fa.berci.ſ.diui.de leg. j.ꝛ intellige vt bic p Ly.ꝛ vide olno Bald.in.l.nulla.ſ.de iure do.cū concor.Bal.contra.in.c.j.ſ.donare.in ti.qualiter olim feu.po.ali.
g ¶ Sed qd fi vasallus.no.q̄ ppter es alienū vasallus potest vēdere fructus feudi.idēdicas q̄ pōt imponere feudo seruitiū nō durabit nisi tempore vasalli.videcasum fing.ꝛ ibi Bal.c.j.ſ.quid ergo.de inuesti.de re. alie.fa.And.bar.
h ¶ Idē puto.vide bal.in.c.j.ſ.aut fi libellario.in tit.quib.mo.feu.amit.ꝛ in.c.j.in prin.qui feu.da.pos.vide tñ Car.in clem.i.ſ.fi.in pe.q.de reb. ecc.non alie.ꝛ Lap.alle.rñ.ꝛ caue determinatio Cardi.in.d.cle.j.loquit in casu diuerso:ꝛ puto verū esse dictū Bart.nā locator si post primū tps nō vult renouare non pōt precise compelli:q̄ tenet ad factū ꝛ prestando interesse liberaref:ꝛ sic nō reperit illū esse cōductorē ad longum tps.nec ob.qō legit ꝛ no.in.c.j.ꝛ ibi doc.extra de pca.ꝛ etiā Jmo.in.c.fi.e.tit.ꝛ qō no.gl.r.q.ij.in.c.pcarie.ꝛ qō no.bar.in.l.fi finita.ſ.fi.de vecti.ff.de dā.infec.Ly.in.l.j.in.ij.q.ſ.de iu.emph.vbi habet q̄ cōtractus pcarie est quā do fit locatio de.v.annis ad.v.annos ad renouandū in ppetuū q̄ talis locatio ꝫ filiū tudinem cū emphy.q̄ rñdeo q̄ Sctus pecarie est qñ fit locatio ex̄sse de p̄senti ꝛ de gnq̄nio in gnq̄nio in ppetuū.sed fi dico loco tibi pro.v.an.cū promissione de renouādo in ppetuum non est locatio in perpetuū:ꝫ pmissio ō locādo ex q̄ nō trāsit aliq̄ō ius reale.ita dicit An. in cōsi.clxxj.inci.i dei noie ex forma ꝛ serie dictorū instrumētorū ꝛc.ad fi. Jste cōtra Bal.facit id qđ notat Spe.in ti.de lo.ſ.nūc aliq̄.ſ.nūc aūt. vbi vr̄ vellec ꝫ ficut olim eccl̄e phibebat ꝛ cedere emphyteosim ppetuā ita ꝛ tpalē.cū pacto ad renocādū tñ illud non probāt.l.sue.itē ꝛ tra Bal. pōt in duci.q̄ si valeret illa pmissio de renouādo in ppetuū rem locatam esset alienatio q̄ cū ex hac pmissiōe teneat ppetuo ad itereſſe si rē a nocaret ꝛ nō renouaret et sic tantūdem solueret commoditas auocatiōis rei merito censeri debet alienatio.l.qui habebat.in pnc.ff. de legat.iij.et not bal.in.l.manumissiones.ff.de iust.et iu.si bona eēnt obligata exp̄sse ꝛ ductori posset ipse rē illā,p interesse retinere iuxta not. per Bar.in.l.ſ filio.ſ. fi.ff.solu.mat.ideo passus est dubitabilis.ꝛ ꝫ bal.vide bic Ang.in auf.ō non alie.ſ.nec̄.facit qō no.Bal.i.l. modestinus.ad fi. de don.

¶ Frater not. q̄ frater possit dotare sororem de re q̄ nō dz ire extra familiā facit.p eo qō in q.cōsului vtrum fi possit dotare filiaz de re imobili foriſi stat statutū q̄ substituit,iura sua vēdere alteri ꝛ feudatario vel locare ad lōgum tēpus sine consensu domini.Rñd. si acq̄fuerūt de nouo non pōt: q̄ feuda diuersum principiū habēt.sec⁹ si feudū sit paternū.vt in.c.j. ſ.cū vero conradus.qui feu.da.pos.ꝛ in.c.j.q̄ succ cel.feu.pa.ꝛ eodē modo distingue si volunt diuide re vt vnus habeat totum feudū alter allodium.vt not.ſ.fami.ber.l.si familie. ¶ Quero qd in emn phyteosi ecclesie.Respō.eodē modo hic etiā scias in feudo q̄ pōt subinfeudari:licet nō alienari per aliā speciē[c] contract⁹.vt in.c.j.ſ.similiter.de le.conradi. ¶ Similiter in duobus fratrib⁹ in emphyteosi ecclesie succedētibus:quia subinfeudare possunt etiā irrequisito dño sed p aliā speciem domiii nō etiā inter se. ¶ Quero nunquid[k] filia prohibita alienare extra familiā possit pro seipsa da

re in dotē.respōdeo ꝛc.vt.ff.ad trebel.l.mulier.ſ. cum proponeretur.Sed an possit legare extraneo pro anima sua.rñ.nō.vt in.c.j.ſ.donare.qual.oliz feu.pote.ali.Sed qd fi vasall⁹ vigoreꝫ ere alieno si domin⁹ nō vult pmittere q̄ vēdat:nunquid vendere poterit dñs non vult emere.ꝛ videt q̄ sic.vt C.de iure emphy.l.fi.ꝛ.ff.de ver.obl.l.qui rome.ſ. coheredes.Illud certū est q̄ pōt vendere ad modi b dicū tēp⁹:q̄ nō est alienatio.Jtē puto[b] ꝛ fi ad renouandū de modico tempore in modicū tempus q̄ tot sunt vēditiones quot apparent per tempora distributa,ꝛ nō est vn⁹ cōtract⁹ perpetuus.ar.ff. de verb.obliga.l.scire debemus.facit.ff.de donatio.l.in edib⁹.ſ.ex reb⁹. ¶ Sed nunqd iste frater[l] 7 i possit dare in dotem sororis viro extraneo.Respō deo sic: quia principaliter vr̄ donat sorori:vt.ſ. rem in p̄senti.ſ.extraneum.ꝛ ipsa dare viro.ff. de leg.iij.pr̄.ſ.quindecim.ꝛ adde hic q̄ no.Ja. de are.in.l.si dom⁹.ſ.j.de leg.i. Pone. cōcessum[k] k est mihi feudū ea lege:vt extra agnatos non alie nē an intra agnatos vr̄ pmissum .ꝛ vr̄ q̄ possit a contrario[l] sensu.vt hic.ff.de pact.dot.l.inter.ſ.cuz l inter. ¶ In contrarium videtur:quia istud argumentum a contrario sensu esset absurdum ꝛ contra i naturā feudi.Sol.puto p illud argumentū a ꝫio sensu naturam feudi alterari: nec intelligo agnatos prohibitos quāq̄ alias non sint feudi participes.vt.ff.de leg.iij.l.pater.ſ.quindecim.nam,hoc verbū agnat⁹ significat affectionez loquētis.vt.ff. 8 de here.instit.l.lucius. ¶ Quero[m] nunqd dicak m alienare ille q̄ aliū inuestit.Respond.sic:si corporaliter vel equipollenter . sec⁹ si abusiue puta per annullum . vt in.c.j.q̄ sit inuestitura. ¶ Fallit in corporibus in quib⁹ per inuestituraꝫ annulli acquirī tur quasi possessio:puta in iurisdictiōe ꝛ similib⁹. vt in.c.ex ore.extra de bis q̄ fiūt a maio.parte capi. ¶ Quero nunqd ille qui pignorat rem extra manum suā.Respond.sic fi debitū equialet.alias propter spem luitionis no.ff.de leg.ij.l. qui habe bat.Et vide Guil.in.l.manumissiones[n].ff.de in n sti.ꝛ iu. ¶ Aliquid res quā nō possum alienare 10 o dicitur pleno iure mea.Respondeo sic.ff.de fideicom.lib.l.generaliter.vnde posse alienare non est de diffinitione dñij. ¶ Nō restat[o] q̄rere vtrum prohibita vēditione sit prohibita donatio.Glos. dicit q̄ sic.i.l.ij.j.de vsucap.pro empt.qō boc facit bec.l.nā si speciale est in sorore.ergo in ctra riū est ius cōmune.dic q̄ aut phibet vēditio a lege:ꝛ nō pedit reip.do.esse feminas.l.j.ff.sol.ma.vide Sali.bic.ꝛ.l.C.de re.alie. nō alie.bal.in.c.j.ſ.donare.qualiter olim feu.po.ali.ꝛ in Jmpalē.in pn. j.de prohi.ali.ꝛ in.l.nulla.ſ.de iur.do.vide tex.in.l.fici.ſ.venditionis, vbi datio dotis est venditio. And.bar.

¶ Pone cōcessum.si feudum nō pōt alienari extra agnatos an possit alienari inter cognatos.vide Bal.qui elegāter,p ista.q.ar.in.c.j.de alie. feu.vbi dicit varia cōsi.emanasse super isto dubio.And.Bar.

¶ Contrario.no.de ar.a contrario sensu.facit q̄ no.Bal.in.l.apud antiquos.ff.de fur.

¶ Quero.vide Bal.in.l.quedam mulier.ff.de rei vend.ꝛ.l.j.de don.cū similibus.

¶ Quero nunquid.No.q̄ non videt hr̄e animū luendi pign⁹ si pecunia ei⁹ equalet rei pignorate.vide Bal.q ponit naturalia verba in.c.j.ſ. vt libella.qb.mod.feu.amit.vide.l.manumissiones.ff.de iust.ꝛ iu.ꝛ in.l.ſ. C.de re.alie.nō alie.ꝛ in.l.ij.de orig.iu.ꝛ in.c.cū accessissent.de cōsti.et ibi diri.tu vide.l.fi.C.de acq.pos.ibi ōr in manibus.ꝛ Ang.ibi exponit.i.in gubernatione ꝛ potestate.ideo si papa donat aliquī bona q̄ bz in aliqua terra non veniūt alia bona nisi incorporata pape.nō veniūt aūt bona possessa sed non incorporata.ita dicit se respondisse dñs Baſpar.de calde. amico suo.c.j.de vſu.in verſi.de manu.c.ad audientiā.qō met.cau.in verſicu.manibus.And.Bar.

n ¶ L.manumissiones.vide ibi Bar.ꝛ Bal.

o ¶ Modo restat.vide p mod.in.l.filiusfamilias.ſ.diui.de leg.j.ꝛ q̄ dixi post Bar.in.l.ij.ff.de vſuc.pro emp.q̄ no.Bal.in.l.j.ſ.de rerū pmu.ꝛ tāgit ¶ Pe.ꝛ Ly.in.l.fi.in.iij.q.ſ.de re.alie.non alie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Jus cõe. Idem a dicit glo. not. ⁊ ibi doc. l. i. §. de pdi. cur. li xi. ⁊ no. bal. in. c. si cliẽtul⁹ ad fi. de alie feudi.

b ¶ Pena. vide qõ no. in. l. fi. ff. de reb. b alie. non alie.

12 ¶ Sciasᵗᵘ qᵈ olim in primo vt ita dixerim latore iuris ciuilis añcẽ supuenirẽt plene diffinitiones nominũ: vt. ff. de cõtraben. emp. l. j. noie vẽditionis continebaᵗ omnis commutatio. vt. ff. de statuẽb. l. statuliberi a ceteris. §. quintᵘ. ⁊ adde qõ

13 not. ff. de rerum permu. in rub. c ¶ Quero vtruᶻ si prohibeatur filiᵘˢ intelligatur prohibitᵘ nepos.

d Respon. nõ ac si esset prohibitio nominatim impo sita expresso nomine proprio vt no. in auᵗ. de restᵗ. fideic. §. manifestum. ¶ Queroᶜ an ista forte pos fit alienare extra familiam. Rideo fic. qᵘ nõ ẽ a te statore granata nec grauari potuit cuᶻ nõ habeat cãm a testõre: secᵘ si in eo q revocat alienata iudi cio testõris: qᵘ nõ venit iudicio testatoris dispositi uo ḥ veniat iudicio pmissiuo. nã ipse in eodẽ gra namine succedit. nã tãẽ bonoraᵗ grauari potuit. vt. ff. de lega. ij. l. peto. §. fratre. c ¶ Quero vtrũ

14 prohibᵗ pignorare icidat i obligãdo oĩa bona sua. e Rñ. non: qᵘ in generali sermone non continenᵗ p hibita. vt in. c. i. de cap. q cur. vẽd. col. x. f ¶ Quero an vt valeat alienatio sufficit fuisse in familia tẽ pore testamenti vel mortis. Rideo fic vt hic. ⁊. l. si

15 cognatis. ff. de reb. dub. ⁊. l. peto. in fi. ff. de lega. ij.

S. Si frater ... Pupillaris substitu tio expirat pubertate non fideicommissaria. h. d. Not. qᵘ licet pupillari contineatur vulgaris tamen non conti netur fideicommissaria substitutio etiam inter fra tres: quia directe ⁊ fideicommissarie substitutiões sunt diuerse in origine ⁊ in effectu. vt. l. fi. §. de codi. sed vulgaris in effectu non contradicit pupillari. Si autẽ testator in diuersis oratiobᵘ verborum vel in eadẽ oratione continuata dicat substituo pu pillariter ⁊ per fideicommissum tres substitutio nes cõtinenᵗ. ſ. pupillaris expressa vulgaris ⁊ taci ta. ¶ Jtẽ fideicõmissaria expssa qõ est no. ¶ Ho. qᵘ aut testator facit vnã speciẽ substõnis aut plu res. prio casu si illa expirat substitutio euanescit. ¶ Scõo casu remanet altera q̃ remanere potest. Sed quomodo sciam si sit vna substitutio vel plu res. Rñ. aut est substitutio simpler aut pregnãs seu implicita. vt qñcũq; necesserit. Primo casu certus est qᵘ talis est substitutio qualis apparet ex verbis prolatis discretiue. Scõo casu gl. bic sentit qᵘ qñ libet implicita videat ẽm suã cãm expssa. sed glo. in l. precibus. dicit qᵘ substitutio pregnãs nõ parit ni si vnã substitutionẽ ⁊ nõ plures: qᵘ verba debent vnifoꝛmiter ĩtelligi. dic vt ibi plene notaui nisi fiat inter fratres vel pro anima vt bic ⁊ in. c. pater. de testa. lib. vi.

1 ¶ Testator vbi obligat ⁊ legat: an heres tenea tᵘ luere.

2 Testator si cõduxit sundũ in quinquẽnium ⁊ nihil reliquit heres tenetur prestare mercedem.

3 Heres legatũ in pignoꝛe quentionali tenet luere.

4 Hᵉrẽ legatã an teneat legatario liberaᵗ pstare.

5 Testanẽtum debitoris non officit creditoꝛi quin possitᵉ pignus vendere.

Redia ... Vbi testator obligat lega ta heres tenetur luere. b. o. Jdẽ si lex obliget. ff. de leg. j. l. apõ iulia nũ. §. heres. ¶ Op. qᵘ indistincte luat heres. vt. ff. de leg. ij. l. xj. §. si rẽ. So. ibi testator primo leganit postea obligauit ⁊ fica principio fuit plenũ legatũ bic aũt heres erat obligatᵘ añ testamẽtũ. ¶ Op. qᵘ ḥ sit legatum cõiucte psone: tñ legatarius luere dᶻ: ⁊ nõ heres etiã si legatũ alias nõ cõtineat. Ymo dũ. vt. ff. de dot. pleg. l. licet. ij rñso. vbi si vir legat vxoꝛi predia in dotẽ data heres luere non debeat.

b Sol. ibi debitũ oꝛiebat ex facto legatariꝰ. bic aũt ex facto testatoris vel tertij. ¶ Jtẽ bec. l. non loqui tur qñ heres obligauit quia obligare non potuit. Jtẽ qᵘ de facto suo in distincte tenetur. vt. ff. de rei vendi. l. si post acceptũ. ⁊. ff. de dolo. l. eleganter. §. non solũ. Et no. qᵘ Bar. in. d. l. si res obligata. ba buit malũ intellectũ vt patet ex predictis ⁊ j. dicẽ i dis. Põt etiã rñderi ad. l. ḥ. qᵘ ibi loquitur in le gato i vniuersali dotis. nã legatũ vniuersale sem

i per transit cũ onere. vt. ff. de leg. ij. l. cum pater. §. mense. vnde si mercatoꝛ legat apotbecã suã intel ligitur legare cũ debitis ⁊ creditis occasione rerũ apothece ⁊ p hoc apparet qᵘ heres teneaᵗ soluere onera realia ⁊ mixta que veniunt a testatoꝛe et ab ipsa re legata. nã si quidem veniunt a testatoꝛe tene

k tur pro toto tpe vite testatoris. ¶ Jtẽ si veniuntᵗ ab ipsa re principaliter vt tributa vt secundario vt collecta tenetur pro toto tẽpoꝛe quo possedit lega tariᵘˢ: aut teneᵗ p toto tpe futuro postrẽ sibi tradi tã. vt. d. §. heres. ⁊. ff. de vsufr. l. si pẽdẽtes. §. si qs. ⁊. ff. de impen. l. necḥ. vbi dicit qᵘ ille qui percipit fructus tenetur tributũ soluere idẽ in collectis. vt j. de mu. ⁊ in quo loco. l. i. lib. x. et not. in Specu. de cẽsi. §. nũc vidẽdum. sed quare cũ collecta sit onus mixtũ nec possit esse fine rebus dicit principaliter imponi psonis. Respõ. qᵘ nõ debet psona accede re rei sed respsone. vt. ff. de edil. edic. l. iustissime. Ymo tur non solum by potbecaria: sed etiaꝫ psonalis obligatio. ad municip. l. incolã. ⁊ vide qõ not. §. de pact. l. ex conuentione. ⁊. l. ediles. ff. de vi publica. Quedã vero sunt onera psonalia. verbigra l tia. testator emit rem quã mibi legauit anteq̃ solueret ptiũ. dixit tert. qᵘ heres teneᵗ ptiũ soluere et mibi rem pstare. vt. ff. de leg. j. l. apud iulianũ. §. si titius. ⁊ ibi Ja. de are. ¶ Jtem dicit lex qᵘ si testa

2 toꝛ cõduxit fundũ in quinquennio ⁊ mibi reliquit ius suũ dicit lex qᵘ heres teneᵗ prestare mercedẽ. vt. ff. de leg. iũ. l. q cubinã. §. q ostos. ⁊. ff. de vsuf. l. quoties. §. si colono. ⁊ est ratio. qᵘ vᵗ legasse no men debitoris vnde teneᵗ ipsum dare ita quod nõ obstat exceptio: vt. l. si nois. §. de here. vel ac. vẽ. ⁊. ff. de leg. ij. l. in bis. vbis. §. aliõ. vbi oꝛ qᵘ si testoꝛ mandauit beredi quod pstaret mibi militiam qᵘ onera introitus militie ab beredib⁹ sunt pstanda: et q teneᵗ aligd prestare teneᵗ facere vt id prestare possit: ⁊ sunt casus valde not. ¶ Querit Jaco.

3 m de are. emphyteota cõcessit mihi in emphyteosi eãdẽ rẽ certo ptio an ipse teneᵗ soluere fictum dño an ego: dic qᵘ ipse ex obligatione que vertit inter

n se ⁊ dominũ: sed ego ex obligatione q̃ vertit inter me ⁊ se pro futuro tpe. si mibi dedit eãdem pen fionẽ alioquin put inter nos conuenerit ⁊ neutro soluẽte res incidit in cõmissum. arg. ff. de pig. l. lex vectigalis. ff. de pac. l. inter debitoꝛẽ. ff. de ẽmp. l. fin. §. vl. ff. de actio. emp. l. in venditione. ff. vsufru. quẽad. ca. l. si vsufructus. nomine. Et not. qᵘ in pdictis casib⁹ nõ distinguo vtrũ testator sciue rit vel ignoꝛauerit onus legale imminere: sed in pi gnoꝛe quẽtionali distinguitur aut si bẽs nõ lueret redderet legatũ inutile vel quasi ⁊ tunc heres dᶻ luere. vt. ff. de lega. i. si res obligata. ibi vel põt ⁊c. aut nibil affert vtilitatis. ⁊ tũc aut relict cõiuncte psone vel ob magnũ meritũ legatariꝰ. ⁊ tunc heres debet luere: qᵘ verisimile est qᵘ si testator sciuisset rẽ obligatã: nibilomin⁹ legasset ⁊ on⁹ luendi im posuisset beredi. vt. d. l. si heres. ibi nisi vel bãc ⁊c. Aut legauit extraneo nõ ob insigne meritũ: sed qᵘ sic placuit: tũc refert aut sciẽter. ⁊ tunc heres luit. Aut ignoꝛanter ⁊ tũc luit legatarⁱ. vt. d. l. si heres ⁊

4 bic. ¶ Er bis apparet an heres teneaᵗ prestare legatario rẽ legatã liberã ⁊ ita a debitis exonera tam an vero talẽ qualis est. i. cũ onere debitoꝛũ qõ nõ est proprie qualitas dominij sed quoddã gra namẽ. ⁊ vide. l. iulianus. in prin. ff. de leg. iij. vbi dicit qᵘ in legato semper intelligitur vel suppletur a iure bec clausula. saluo iure alteriꝰ. no. ¶ Sed an eo casu quo legatarius dᶻ luere teneᵗ cauere here di de ludo cũ aliis creditoꝛ re adita possit agere psonali cõtra beredẽ. Rñ. sic: nec aliter heres co

gitur legatario

¶ Sol. ibi not. li mitatio. ad banc. l. idẽ sub dubio fo te ponit io. fa. in. §. si rẽ. insti. de leg. ⁊ vide. j. prima.

¶ Legato vniuer sali. Jste fuit itelle ctus pe. i. d. l. si res. p quã no. dicit qᵘ si quis legat mibi pe culiũ fui in q̃ sunt alique res peculia res obligate q̃ be res nõ teneᵗ luere. ⁊ filⁱ si cõsuetudo ẽ qᵘ mortuo pochia no vestes eius sunt pbyteri si alique sũt pignorate non dᶻ bere luere per d. l. ḥ. ⁊ qᵘ ista. l. loquit inviltimis vo lũtatibᵘ nõ in con suetudine. qᵘ plura alia de qbus ibi pẽũ. ⁊ bic not. qᵘ p bec limitat ista. l. ⁊ vide Lyn. in. d. l. si res obligata.

¶ Si mercator. de legato apotbecevi de plene in. §. men se. bic alleg.

¶ Jtez si veniunt. vide i. §. heres. bic alleg. ⁊ not. qᵘ si testator dedit iniam bẽdi vt posset res legatas obligare pro necessitatibus suis bẽs obligantᵘ p necessitate nõ pᵒ cõpelli reluere. ar. l. tribus. ff. de vsufr. ea. rerũ q̃. vsu. cõl. ⁊ l. deducta. §. fin. ff. ad treb. ꝑm bal. in aliquibus lec. in. l. ij. ẽ. co.

¶ Querit Ja. vi de gl. ⁊ doc. in. l. ḥ. ⁊ fi. ẽ. de in. emph. ¶ Tempoꝛe. vide bal. in. l. humanitatis. ẽ. de impu. et ali. substi.

gitur legatario tradere cẽ si indẽnis conseruetur. nam cũ sua causa sursũ vitiꝰ sit traditio q̃ tradenti nõ dᶻ esse captiosa. ar gu. ff. de leg. iij. l. xj. §. plerũq;. ⁊. ff. de pote prele. l. pater. ff. de leg. ij. l. peto. §. frater. Modo quero qũo potestᵉ ẽ p testatoꝛ ignoꝛet. Rñ. qᵘ obligauerat eã ei⁹ antecessoꝛ vel ꝓcurator ba bẽs generale mandatũ: vt legãter no. in. d. l. si res. ¶ Extra quero quid si erat persona coniuncta testatoꝛi tempoꝛe testa menti non tempoꝛe mortis vel ecõtra. verbigratia. legaui vxoꝛi fratris mei qui frater me viuo decessit. ⁊ sic soluta est affini

a tas vt no. ff. de re iudi. l. ḥ boc ita. Rñ. affinitas ẽ causa mo mentanea momento suo vim habens nõ successiua. ar. ẽ. ti. j. l. fi. §. se. qᵘ ratio sufficit qᵘ momẽto sit vera. i. vel tempoꝛe testa menti vel tempoꝛe mortis. ar. ff. de re. du. l. si cognatis. de cu ius. l. intellectu Ly. tangit in. l. fi. ẽ. de ver. sig. ⁊ ibi loquitur in qualitate q̃ venit ad designandum personã legatariꝰ vt appa reat ei legatũ. nã sufficit semel esse demõstratũ ẽm ꝑpe. ⁊ Ly. ff. de le. ij. l. peto. §. fi. dicũt canoniste in canonico q̃ sufficit qõ sit canonicus tpe rescripti nisi esset factus ibabilis qᵘ accepit vxoꝛem. nam tunc irritum fieret rescriptũ ꝓpter statutum con trariũ vt inco ꝑpatibile mandato. de rescrip. c. statutũ. lib. vi. et ar. l. ij. §. fi. ff. de admen. leg. ⁊. ff. de manumiſ. test. l. testamẽto centurio. ¶ Extra opp. qᵘ res legata dᶻ prestari talis qua lis est vt. ff. de le. j. l. si domus. §. fi. sol. illud verũ nisi ex illa q̃ litate surgeret euictio. vt. l. si domus. §. de euictione. ff. de leg. j. ⁊ de leg. ij. l. si meuius. §. ḥ. ⁊. ff. de transa. l. si p fundo. in pnc. Et per pdicta expedita est prima pars. l. nostre. ¶ Sequit se cũda pars principalis ibi bi vero. Ubi no. qᵘ testiᵐ debitoris nõ officit creditoꝛi quin creditoꝛ possit vẽdere pignus cõcre dat. ff. de le. ij. l. si filius. §. diuus. in fi. nã debitoꝛ nõ põt testa ri de iure creditoris vt. ff. de fideicõ. ⁊. l. pacto debitoris. ẽ. de pac. ⁊ tenebiᵗ heres soluere legatario verũ pretium rei. Mo do querit vtrũ in dicta vẽditione legatarius sit citãdus. Rñ. qᵘ aut fit ex pacto aut in iudicio. Primo casu nõ est citandus ff. de pig. ac. l. si cõuenit. Scõo casu sic. vt. j. de distra. pi. l. cre

b ditoꝛ. p Ja. de are. ⁊ Ly. nam vendere ex pacto est mera execu tio in qua nõ oportet aliqũ citari ẽm eos qõ est no. dignum. sed iudex qñ incipit ab executione dᶻ partẽ citare. si igit ven deret p interlocutoriã iudicis. tũc si cõstat creditoꝛi qõ fit le gatarius etiam si nõdum agnouerit legatũ dᶻ citari vt in aut. de bere. ⁊ fal. §. fi vero abest. vel forte etiã tũc non est necessa ria citatio eius: sed beredis: qᵘ legatarius nõ succedit in iudi cio beredis vt. j. de litig. aut. nunc si beres. ḥ possit assistere li tivt. ff. de pcu. l. pau. Si vero legatarius est incertus nõ opoꝛ tet eum citari nominatim: sed prima veriꝰ: qᵘ eius interest principaliter. vt. l. nam ita diuus. ff. de adop.

1 ¶ Homo non creditur velle nisi id quod dicit.
2 Voluntas ⁊ opinio dicitur facti.
3 Merita vbi alicuius conscientie sunt examinanda eius arbi trium est ruminandum.
4 Alimenta debentur in fructibus patrimonij.
5 Heres ꝓpter inuentarium factum non tenetur vltra vires hereditarias.
6 Testatoris gratiosa voluntas non debet restringi.
7 Judicis deliberatio qualiter fiat.
8 Alimẽta si arbitrio beredis sint relicta si moꝛiatur anteq̃ ar bitretur eius successoꝛ potest arbitrari.
9 Statutum dans arbitrium arbitrandi intelligitur in causis dubijs.
10 Coniectura dicitur propositio hypothetica.
11 Legatum ꝓpter amicitiam presumitur relictum.
12 Heres cui det licet possit eligere non tamen cogitur.

Voluntatis. Interpretatio vltime vo lũtatis spectat ad iudicẽ. ¶ Ho. qᵘ dubium relinquitur interpretandũ ḥ nõ id quod est certum. vt. ff. de auro ⁊ argẽ. leg. l. pedi

b culis. §. argento. Jtem no. qõ declaratioᵇ non parit actionez sed detegit. ⁊ põt fieri etiã post longum tempus ⁊ nõ ex codi cillis vel epistola: ⁊ ideo vᶻ cõã duobus testibus: qᵘ nõ agit ex declaratione sed ex declarato. ⁊ boc in vltima voluntate vt

c l. heredes palam. ff. de testa. Jdem in cõtractibus vt no. ẽ. de pac. l. petens. Pone exemplum per legem filio. ff. de lega. iij. Jtem pone exemplum vbicũq; iudex ḥ examinare conjectu

1 ras. vt. ff. de leg. j. l. si seruus plurium. §. fi. ¶ Ho. qᵘ nõ cre dimus hominẽ velle nisi id qõ dicit. ff. de ercu. tu. l. ex bis. cx tra de deci. c. ad audientiam. j. de cadu. tollẽ. l. j. §. sed ne varie tatis. ff. de annu. leg. l. liberto. §. penulti. ff. de supelle. lega. la beo. Jtem no. mentem vltime voluntatis intelligi secundum intentionẽ disponentis. vt. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. ex ver bis. Opponitur. ff. de auro ⁊ argẽto legato. l. plautius. Sol. aut questio potest determinari per rationem recti sermonis ⁊ non receditur a verbis vt ibi. ⁊. l. fin. ff. ad treb. Aut non potest terminari per rationem recti sermonis: sed per aliquas circũ stantias vel indicia ⁊ tũc spectat ad iudicẽ: ⁊ ita loquitur bic. a ¶ Vel latius circa hunc articulum sic distingue. aut constat de voluntate defuncti. ⁊ tunc qualitercũq; sit significatio stat voluntati. vt. ff. de conditio. ⁊ demon. l. pater. §. condicionum. Facit. ff. de vsufru. lega. l. si ali. vel verius ibi non constabat de voluntate speciali sed generali ⁊ in nube. Aut constabat de ꝑ voluntate speciali sed generali ⁊ in nube. Aut constabat de si gnificatione vocabuli ⁊ non de voluntate: qᵘ simpler est signi ficatio tunc si quidem lex interpretatur standum est interpre tationi legis vt. ff. de here. instit. l. si pater. Si vero lex alij inter pretandũ commisit tunc ille interpretatur que lex dicit. vt. ff. de leg. j. l. si quis a filio. §. si quis plures. Si vero non sit cõmiſ b sa alteri interpretatio committatur arbitrio iudicãtis vt bic ⁊. ff. de fundo instru. l. quesitũ. §. idẽ respondet. ẽm Jac. cõ are. d que verba not. ¶ Et adde qᵘ si vba[d] sunt ita obscura qᵘ nullũ intellectum possunt sustinere non vᶻ scriptura. vt. ff. de regu. iur. l. quo tutela. ẽ. penul. ⁊ adde bic qõ no. insti. de leg. §. ḥ no stra. ⁊ facit. ff. de vsu ⁊ habita. l. plenum. §. equitẽ. ⁊ facit in rõ ne sui. ff. de rei vendi. l. in fundo. ibi dũ dicit bonus vir ex per e sonis causisq; constituet. ¶ Jtem adde quod no. ff. de pactis. l. veteribus. ⁊ de ver. obl. l. quoties in stipulationibus. ⁊. ff. de reg iur. l. semper. ⁊. ff. de actio. ⁊ obli. l. si. ⁊. ff. de le. ij. l. item le

2 gato. §. parui. ⁊. ff. de vino triti. ⁊ oleo lega. l. ex vsu. ¶ Jtem vbicũq; quis damnatur rationes reddere intelligitur arbi trio boni viri. vt. ff. de fideicommiſ. liber. l. tbais. §. fozozem. et no. qᵘ voluntas ⁊ opinio facti est vt no. ff. de acqui. rerum do. d l. boc fidei. qᵘ ius nõ disponit de moꝛibus aĩe ⁊ questio actio nis qualiter discutiatur ⁊ quid in dubio sonet i animo discre ti viri: ⁊ sic non videatur laicis bonis quedam iniquitas. ẽ. de transac. l. si maior. in arbitrio iudicis est. l. j. §. contra. ff. ad tur pillia. Jtem pone exemplum. ff. de auro ⁊ argen. lega. l. titia.

3 §. fina. ⁊. ff. de lega. ij. l. quidam. ¶ Jtem vbicũq; sunt exa minanda merita alicuius conscientie ruminandum vel inda

e gandum est eius arbitrium: idem ẽm si dicatur facẽm mẽtemᵉ tuã ideꝫ secundum iudicium tuum. d. l. tbais. §. lucius. secus si dicatur ẽm voluntatem tuam fit vel non fit. ⁊ tunc nõ est pu rum necvalidũ. ff. de lega. iij. l. fidecommissa. §. quãẽ. scz quã do voluntas adꝺicitur substantiuo vel effectiuo. secus in ver e

f boᵉ executiuo voluntatis substantia vel declaratio. l. iij. ẽ. de dot. promiſ. per Lyn. l. penul. ff. de arbi. per Accurſi. qᵘ tũ cin arbitrium sonat. ¶ Jtem ponesᵉ replum si testator dixit re

g linquo vxoꝛi meã dominã domus mee tũ Jac. de are. dicit qᵘ hoc casu intelligatur. idest patrimonẽ vtrisqe no. in. l. i. j. de in genu. ma. dic qᵘ si instituto herede vniuersali filio vel alio de f scendente intelligitur domina domus: idest vsufructuaria pa trimonij. l. viuente filio: post mortem aũt filij aut non deditei substitutum: ⁊ idem qᵘ ex persona filij debetur. Aut dedit ei g substitutum pupillarem. ⁊ videtur idem eadem ratione. sed

b Bartol.[b] dicit qᵘ si est substitutus extraneus teneᵗ ad plenũ vsumfructuꝫ. ¶ Ego cõtrariũ cõsului p. l. si fundũ. §. si pater. ⁊. l. ḥ imperator. ff. de lega. i. Jdeꝫ videtur si substituit per fi deicommissum. vt. l. ij. j. ad trebel. qᵘ illud totum legatum est h b ei ascriptum ad onus filij vt not. eodem. tit. l. si. fi vero non est filius vniuersalis heres institutus: tunc in dubio presumo exi i stente filio qᵘ pater noluit codicillari nec testari: qᵘ testamen tum esset nullum ex causa preteritionis vt no. ẽ. fami. bercis. l.

4 quoties. ¶ Quero nunquid legatum[i] arbitrarium ꝓpter i non factum inuẽtarium efficit solidi persecutoꝛiuꝫ. verbigra tia: testator ita dicit lego titio alimenta qõ interpretatᵉ er red ditibus patrimonij. vnde Ja. de are. ff. ad treb. l. imperator. super verbo ex accessionibus dicit no. ex redditibus alimen

5 ta prestari qõ est bene notã. ¶ Nunquid ergo[k] propter non k factũ inuẽtariũ heres teneatur vltra vires hereditarias. Re spon. non. qᵘ alimenta intelligũtur arbitrio iudicis. ⁊ illud est bic solidum quod est arbitrarium. vnde verbigratia si legata sunt alimenta rustico que arbitrio boni viri ascendũt ad decez ẽm vires patrimonij qᵘ arbitrium in esse videtur statimac si esset declaratũ ḥ nõ fit factũ inuentariũ qᵘ verbotũ interpre tatio ⁊ qualitas non mutatur non debetur plus vel minus q̃ si inuentarium esset confectum: qᵘ non est deductum in lega tum. ⁊ idẽ si testator legauit totem vel aliquid aliud ad arbi trium qᵘ non augetur legatum vltra mentem testatoris ꝓpter non factũ inuentariũ. sicut si expresse dixisset testator volo pre

6 stare vsq; ad vires mei patrimonij qõ tene menti. ¶ Ho. qᵘ voluntas testatoris gratiosa nõ dᶻ restringi. Jtem non debẽt restringi verba contractus. vt. ff. sol. ma. l. si fi. c. ¶ Jtẽ non de bet restringi rescriptũ ad beneficia si continet promissionem k eccle. secus si impetrantis. qᵘ odiosum quia nullũ gratiosum est odiosum: sed quia ambitiosum ⁊ contra vim ⁊ autoꝛitatem

§ Sz hocita. no. sufficere stare pa rẽtelã tpe testamẽ ti. ḥ finiaᵗ et q̃d si cã dᶻ cõpromitti inter affines. ⁊ cel sat affinitas. vide ang. l. cũ eoꝛũ. §. j. ff. de postu. Bal. l. fi. ẽ. de v. sig. an. b.

¶ Declaratio. et an requiraᵗ rogi tus qñ fit declara tio coꝛã duob⁹ te stib⁹ vide bal. l. cũ pponebaᵗ. de leg. ij. An. bar.

¶ Contractib⁹. et vide glo. no. ⁊ ibi bal. l. pe. de lega. j. vbi itẽrptatio mẽ tis testatoris ds es se cõducta qõ ẽ no. And. bar.

¶ Verba. not. si verba sint obscu ra vt nullũ pariãt itellectũ ñ vᶻ scri ptura. vide elegã. tert. l. ita fidei. i fi. ff. de iure fisc. vide bar. l. gcqd astrin gẽde. ff. de vb. ob. vide ang. d. Jo. in l. quoties. §. j. ff. de here. instit. An. b.

¶ Scõm mẽtem. qñ vna volũtas in telligaᵗ de libera vide bar. l. ij. iij. cũ cõcoꝛd. ibi positis bi calle.

¶ In vbo. boc est contra. l. quidã. et ibi Bal. de leg. ij.

¶ Jn vbo. boc est contra. l. quidã. et ibi Bal. de leg. ij. finiaᵗ et q̃d si cã dᶻ cõpromitti inter affines. ⁊ cel sat affinitas. vide ang. l. cũ eoꝛũ. §. j. ff. de postu. Bal. l. fi. ẽ. de v. sig. an. b.

¶ Declaratio. et an requiraᵗ rogi tus qñ fit declara tio coꝛã duob⁹ te stib⁹ vide bal. l. cũ pponebaᵗ. de leg. ij. An. bar.

¶ Contractib⁹. et vide glo. no. ⁊ ibi bal. l. pe. de lega. j. vbi itẽrptatio mẽ tis testatoris dᶻ esse cõducta qõ ẽ no. And. bar.

¶ Verba. not. si verba sint obscu ra vt nullũ pariãt itellectũ ñ vᶻ scri ptura. vide elegã. tert. l. ita fidei. i fi. ff. de iure fisc. vide bar. l. gcqd astrin gẽde. ff. de vb. ob. vide ang. d. Jo. in l. quoties. §. j. ff. de here. instit. An. b.

¶ Scõm mẽtem. qñ vna volũtas in telligaᵗ de libera vide bar. l. ij. iij. cũ cõcoꝛd. ibi positis bi calle.

¶ In vbo. boc est contra. l. quidã. et ibi Bal. de leg. ij.

¶ Jn vbo. boc est contra. l. quidã. et ibi Bal. de leg. ij.

¶ Jtẽ pone. vidᵉ bar. i. l. titia cũ te stamẽto. §. fi. ff. de le. ij. ⁊ i. l. si ita scri ptũ. ff. de ma. test.

¶ Sz Bar. nõ be ne refert Bar.

¶ Quero nunqd legatũ. not. qᵘ alimenta debenᵗ ex accessionibᵘ ⁊ fruc tib⁹ vide bar. l. q boꝛis. ff. de restit. bo. ange. l. diu⁹. ff. de pe. here. bar. l. cũ alimenta. ff. de adi. leg. qᵘ limita ẽm ange. nisi esset futurᵘ dñs ille q ẽ aled⁹. qᵘ tũc debeᵗ ex reipsa si fructᵘ non sufficiũt. ter. ẽ valde no. l. i. §. mu lier. ff. ỏ vẽ. in pos. mit. ḥ ang. d. l. im pator. ff. ad treb. ⁊ d. l. diu⁹. qõ ẽ not. dignũ. vide q̃ no. in aut. ẽ rogat. j. ad treb. Jtẽ. bar.

¶ Nũquid ergo. sequitur Ro. i ru bzi. de acqui. here.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ ſPone, faciunt no. in l. pōpo. scribit si frumentū. ℌ. ff. de neg. gest. et in l. si qs arbitratu. ff. de verb. ob. pbar. in l. si stipulatus fuerit illud. ff. de verbo. obli. 7

b ¶ Executori. vide bal. in l. si in. xxvi. q. 3. de here. insti.

c ¶ Manutenere. vide Jmol. in l. si sic. ℌ. ff. de leg. j. 8

d ¶ ſPonit tñ. violarius Ja. de are. in. d. l. si sic. a

e ¶ Quero. vide in fi. bar. i. l. ab executore. in pn. in ver. q̄ro scdo in fi. illi? c

e ¶ Quero si statutū. not. q̄ statutꝰ dās ptātē arbitrādi intelligit in duⁿ cauſis vió qō no. l. alle. si post. ff. de cōdi. ide. l. post rē. ff. de trāſac. r. l. d eo. ti. And. bar.

f ¶ Exconiecturis qd ſit coniectura, e adde bal. in. l. ea q dem, j. de acc.

g ¶ Mo. cōtra epiſcopos vide bal. i. j. ti. j.

h ¶ Facit ad qōnē f vide bald. in. l. j. in vl. q. ℌ. de leg. 10

i ¶ Quē. ad intellectū huiꝰ regule. vide not. per Jmol. ff. de vulg. r pupil. ité limita qñ separatim reliquit ab eo q nó est honoratus secꝰ si ab eo ꝛ ab alio qui honoratus est legeꝝ cōiūctim q̄ hic in totū in ꝑſona q̄ūcti honorati. text. est no. in. l. si duobus. ℌ. ff. de leg. j. 11

k ¶ Aliunquid hꝫ. vide bar. in. l. qui fundū. ℌ. q filios. ff. ad. l. fal. r in. l. cū filio. circa pn. ff. de leg. j. vbi plene de materia.

¶ Sed qd si testator. vide bar. i. l. si sic. de leg. iij°. An. bar.

m ¶ Quero testator vide. l. cogi. ℌ. biq cū ibi no. ff. ad tre bel. bald. in. l. si qs ad declinandam. in ver. sed iuxta hꝫ. de epiſc. r cleri. et que no. bar. in. l. cā quam. j. e. r Ang. r imo. in. l. in tempus. ff. de heredi. inſtituen. 12

verborum restringi non potest q̄ non dꝫ calumniari. argu. ff. ad tertul. l. ij. ℌ. tractari. ¶ In ter. ibi estimatiōe id est arbitrio consideratione iudicio r deliberatione iudicis que fit aliquādo de quanto: aliquādo de quali: aliqñ de vbi. argu. ff. de trāſactioni. l. cū hi. ℌ. in cauſa. r. ℌ. vlti. r. ff. de iudi l. sed r si ſuſceperit. ℌ. libertis. Interdum de ſtitu. ff. de leg. iij. l. patron?. ℌ. i. in omnibus decem prædicamentis potest exēplificari hec l. in pdicameto substantie quid debeat. ff. de lega. ij. l. caius. in fi. Quantitatis de leg. ij. l. quidam. Qualitatis de vſu r ha. l. plenum. ℌ. equitij. Vbi. ff. de iudi. l. sed r si ſuſceperit. ℌ. liberatis. l. nec semel. ℌ. ſi in habitatione. ff. qñ dies leg. cc. de leg. iij. l. suos. de fun. inſtr. l. fundus qui. Relationis. l. j. ff. de re. dub. Situs. ff. de leg. ij. patronus. ℌ. i. ſPassionis. ff. de manu. testamento. l. centurio. ¶ †ſPone[a] testator reliquit mihi alimenta arbitrio heredis sui heres anteq̄ arbitretur decedit vtrū in arbitrio succedat sibi heres heredis an iuder videtur q̄ō iuder vt hic. ¶ In contrariū: q̄ aut ius arbitrandi competit alicui iure suo: id est tanq̄ debitori vel creditori. r sic in rē suā aut anteq̄ executori. [b] ſPrimo casu transmittitur ad heredē. Secundo nō. ſPone exemplum vbi cūq̄. l. dicit q̄ sit quid vo luntatis. de insti. r substi. l. ſi. cum fi. Dicit Jac. de are. si quis promisit mihi manutenere[c] cluſam molendini mei arbitrio meo. r alteri cedo. molēdinū arbitriū trāſit ad emptorem: q̄ competit iure contractus non vt ministerio. vt. ff. de leg. j. l ſi? cpe r Jac. de are. ita in questione proposita: q̄ heres 2tra here videtur ad iudicem: ergo non pertinet cum officium iudicis sit remedium extraordinarium nisi in subsidium. ¶ In contrarium videtur q̄ motiuum anni nō transmittitur. Ité q̄ legatum legitime nō transit ad heredem. ff. de leg. j. l. apud iulianum. ℌ. si quis ergo a simili nec licentia arbitrandi. argu. ff. de cur. fu. l. cuius bonis. ſPonit tamē[d] Jac. de are. opinio nes ſcz hoc esse concedendum ex ꝑſonis r causis. de actio. r obli. l. ſi. r hic. ¶ †Quero[e] si statutum ciuitatis dat potestati arbitrium interp̄tādi quomodo hoc intelligatur. Reſpō deo in dubⁿ cauſis. ff. de orig. iu. l. ij. r bis legibus latis r nō est dubium si lex arbitratur: q̄ iuder non potest arbitrari. l. si. ff. de insti. r substi. ¶ Item ex argumentis causa deducitur ff. ad treb. l. qui filij. ℌ. fin. Item aliqñ ex indicijs. vt. l. si. ℌ. fabercisi. item aliquando ex ſuſpitionibus. ff. de testamen. mili. l. miles ita. ℌ. mulier. item ex coniecturis. [f] ff. de lega. j. l. imperator. ¶ †Est autem coniectura propositio hypothetica. vt ſcz si hoc est veri ſimiliter est r q̄ō illud vt. ff. de acquirendo re. do. l. quesitus. per Azo. Item ex opinionibus doctorum approbatū puta glossatorum qñ est articulus iuris. ¶ Item quando testes sunt contrarij vt not. de re iudi. l. duo ibi iudices. per Accur. in glo. ibi non est arbitrio. not. contra epiſcopos alternantes vltimas voluntates defunctorum per suas constitutiones synodales. ¶ In glo. ibi si cum titio steteris. facit ad questionē[b] no. j. ti. ij. l. ſi. de vxore cui relictū est donec steterit in domo viri. nam intelligit ſcz in actu viduali. ¶ In gl. ibi multiplex vel ex vna parte est significatio ex alia cōmunis locutio. ff. de le. iij. l. libⁿ. xxv. ℌ. q̄ō tñ cassius. vel sunt duo noīs communis. ff. de reb. du. l. q̄ō habebat. vel nō inuenitur nomen ꝓprium. ff. de condi. r demon. l. quidam testamēto. ¶ †Ité legatū ꝓsumit relictum ꝓpter amicitiā. r ideo ꝓsumitur amico relictum vel ei qui magis meruit. ff. de leg. ij. l. si quis seruum. ℌ. si inter duos. r contra pena intelligitur inflicta ei qui deliquisse probat. ff. de cōdi. r demon. l. demōstratio falsa. per Bar. r in duob? eiusdē nominis ille ꝓsumit bā nitus qui aufugit: cū fuga vehemēs opinio populi est cōiuncta vel verius non sufficit hoc ꝓpter incertitudinē vt no. ff. de iudi. l. cū qué temere. r ideo executor hunc dꝫ torquere cōtra qué fuga laborat. nam tortura bū potest adhiberi in executione iustitie ad hoc vt constet de corpore maxime deficientibus probationibus testium qui interfuerūt negotio q̄ quoties in executione dubitat de corpore post ſiam. pbationes admitturtur. nec per hoc dicitur ordo iudiciorū subuerti sed ſnia liquidari. ar. ff. de testa. l. heredes. palam. ℌ. sed si notā. et arg. in. l. facultas. j. de iure fiſ. lib. x. r generaliter omne verbū q̄ō pōt trahi ad diuersas ſententias indiget interp̄tatione. ¶ †Et no. q̄ Azo in summa. j. de testa. manu. ℌ. relinquitur. dicit q̄ in. ℌ. ſi inter duos. lꝫ heres possit eligere cui det: non tamē cogit. r per hoc idem dico in iudice qñ est questio facti: lꝫ illa. ꝓpie non sit electio sed declaratio. r hac ratione forte potest dici cōtrariū: q̄ iuder cogitur declarare receptis pbationibus r indicijs: que si paria sint ꝓ r contra. vt nulla appareant abstineat. vt no. in. l. i. in fi. ff. vti possidetis. 3

Si fideicommissariam.

Ut legatū nō sit iutile nō ꝓius cedit dies legati quā libertatis. hoc dicit. cum glo. ff. de here. inſti. l. talem. in prin. vbi dicitur q̄ ordinata in ordine essentie ꝓsumūtur subordinata in ordine intellectus. nam intellectus regulat r regit ordinem verborum.

1 ¶ Curatoris officium non est munus publicum.

2 Heres heredis nomine ꝓprio non potest gravari.

3 ſPater grauando nepotes videtur filio suo substituisse.

4 Heredes dicuntur rogati si testator dixit si filius meus sine liberis decesserit vel eius filij sine liberis hereditas restituatur seio.

5 Fideicommissum an valeat si testator dedit spurio decem et rogauit cum vt ea restitueret.

6 Habens vſumfructum cum relinquendo potest gravare legatarium.

7 Legatum facer dotibus relictum ꝓ missis canendis debēt habere eo tempore quo dixerint.

i **Heo qui.** Quem[i] non honoro gravare non possum. h. d. etiam si cū bona mea lucratur. ff. de lega. iij°. sed si fic. dic vt statim dicam q̄ fortuna gratuita. est. ¶ Opp. r videtur q̄ quis possit gravare eum cui nihil reliquit. nam testator potest relinquere executorem sui testamenti eum cui nihil legauit. vt. ff. de dote prelega. theopompus. ff. de lega. ij. l. ij. Sol. illud non est ꝓprie gravamē. sed quoddaꝫ ministeriū q̄ō sponte suscepit. vt ibi no. Hec ob. q̄ tutor relinquitur inutilis q̄ illud est munus publicum. ¶ †Curator ait in testamēto relinquitur non vt statim sit curator: q̄ non est munus publicum donec sit confirmatus. vt. ff. de excu. tu. l. caius. ¶ Secundo opp. q̄ anteq̄ quis sit honoratus possit gravari vt ille cui legatur sub cōditione. nā semper conditio precedere dꝫ id est peruenire dꝫ suum dispositiuꝫ. ff. de ver. sig. l. cedere die. Sol. appositio conditionis non est ꝓprie gravamē cū nemo cogatur conditionem implere vt. ff. ſi quis omiſ. cau. testa. l. ſi quis sub conditione. ¶ Tertio opp. nā. l. cauetur q̄ ſi gs potest relinquere ad heredem legatarij vel heredis per nomen appellativum vel ꝓprium r appellativū simul iunctus. vt. ff. de le. iij. l. ſi fuerit. ℌ. ſi gs. r tñ heres heredis vel heres legatarij nō venit iudicio testatoris. vt. ff. de vulga. substi. l. g liberis hec verba. Sol. heres[k] heredis non venit iudicio principalis tñ venit iudicio transmiſſionis. vt. ſ. de here. l. ſi. r. ff. de pact. l. pactum. r no. in. l. ij. r. iij. ff. de pe. heredi. ¶ †Modo quero nunquid heres heredis possit gravari nomine ꝓprio. Rñdeo non etiam si fortuito succedat: q̄ nec recipiendum est ex cui nil dederis obliges. vt. ff. de leg. iij. l. sed r si fic. ℌ. i. nec ēm dꝫ inſpici lucrum ad uentitiū q̄ō non ꝓuenit ex ꝓuidentia testatoris. vt. ff. de dot. ꝓleg. l. cum quis vxori. ℌ. i. ¶ †Pone ergo q̄ pater inſtituit filium: r si nepotes eius decederent sine liberis gravauit nepotes q̄ bona ipsius testatoris restituerent titio: nūq̄d istud iudiciuꝫ valeat. vꝫ q̄ nō: per. d. ℌ. si autem. Jn cōtrariū videt q̄ gravando nepotes videtur eos filio suo substituisse. vt. ff. de leg. ij. l. titio seio. ℌ. seia. vbi dicit q̄ si testatrix reliquit duobus fundum ne venderēt. r qui vltimus decederet restitueret eū sempronio duos gradus substitutionis fecisse videt: vnū inuicē alium de post vltimum: tacite videt ipsum bonorare cum alias non posset totū restituere. Sol. dico q̄ aut inter gravatos est locus iuri accrescendi q̄ potest esse ex dispositione testatoris etiam post annū legatū. aut nō est locus iuri accrescendi vt inter filium r nepotem. in q. ℌ. formata. r tunc fideicōmissum relictū a nepote non tenet. nō em̄ ideo q̄ eū gravauit honorasse vꝫ alias sequeret q̄ mortuo filio ipse filius videret rogatus de restituendo filijs suis q̄ō est falsum. Ité sequeret q̄ ſi gravo aliquē in mille eo ipso video: ei relinquere mille. q̄ō est falsum vt in. l. nostra ad hoc ff. de here. inſtit. l. hereditas. r. l. lucius. ſPreterea in. d. ℌ. seia testator quēlibet honorauit r phibēdo ne alienaret ꝓmotem substituit. r ideo tꝫ fideicommissum vt ibi no. hoc etiā ꝓbatur p. l. cū acutissimi. j. e. r. ℌ. de insti. r subſti. l. galiter. vbi liberis susceptis rogat? liberaꝫ r a fideicōmiſario non gravatur. ¶ †Sed qd si testator[l] ita dixit. ſi filiꝰ me? decesserit sine liberis vel eius filij sine filijs restituatur hereditas seio. Rñ. istud relictū est in rem. r ideo quilibet heres videt rogat? ſub dupli cōditione siue ipse decedat sine liberis siue filij eius decesserint sine filijs r ex hoc capite agens debet fundare libellum suum sicut dixi in. l. cohere. ℌ. cum filie. ff. de vulg. r pupſubſti. r. l. ex tribus. ℌ. de inofficio. testa. ¶ Oppo. et videtur q̄ possit gravari ille cui nihil est relictū. vt. ff. de leg. ij. peto. ℌ. mater. Sol. ibi nō gravaꝫ ipse nisi tāq̄ minister. ¶ †Quero testator[m] donauit ſpurio decem r rogauit eū vt ea restitueret nūq̄d valeat fideicōmiſſum: r videt q̄ nō: q̄ ſpurius est ꝑ nō ſcriptus. dic q̄ licet non capiat nec obligetur tamen tanq̄ exe cutor restituere pōt. vt. ff. de leg. ij. l. ſi qs[a] quos. ¶ †Quero an babēs vſumfructū eū relinquēdo possit gravare legatarium. Rñdeo non niſi forte tradatita q̄ō in vita legatarius percipiat aliq̄ō commodatum ad instar donatiōis causa mortis vt. ff. de le. iij. l. si mulier. ℌ. si habēti. ¶ †Ultimo vide. ff. de le. iij. l. imperator. ℌ. si centū. r. ff. de le. j. ℌ. q dotale. ¶ †Quid si est relictū[b] fratrib? vt dicāt missas quotidianas. r ipſi dixerūt p. r. annos postea nolūt dicere an auferaꝫ ab eis legatū. rñ. sic: scz proportionabiliter. i. p tempore futuro. vt l. liberto. ℌ. lucius. ff. de annuis lega. r ibi p Ja. de are. dicitur q̄ dꝫ cōuerti ad cosdē vſus pios offi cio episcopi nō autem dꝫ heres lucrari: dubiū faciebat q̄ō non videtur q̄ fratres possint gravari onere non burſali de le. j. l. plane. el. ij. ℌ. j. Sed cōtrarium verum est q̄ ob causam piam est relictū ℌ. de lega. l. penultima. r. l. meuia. ff. de manumiſ. testamen.

¶ Sensus supplet vbi deficit oratio.

Syllaba potest poni ꝓ dictione.

Imbreuiature quedam sunt que ex consuetudine extentionem recipiunt. 10.

Erbum volo. Sensus intellectualis perficit orationem que in suo cōstructu perfecta non est. hoc dicit. ¶ Dubitatio istius legis erat: quia verbum est forma orationis: q̄ dat regimē r esse toti orationi r habet significare per modū fieri vel agere. ſPreterea vbi deficit verbū principale ibi deficit verbū subſtātiuū suꝫ nā verbū volo idem est q̄ sum volens: r ideo vitiat ſensus vbi deficit hoc verbū. ſPreterea posset subaudiri in alio q̄ in ꝑſenti tēpore. verbi gratia titio decēdari ita potest subaudiri volaꝫ sicut volo. lꝫ istud verbū volā exponitur ero volens r futurū non perficit votū suuꝫ: r ideo regulariter verba futuri tēporis non sunt dispositiua: q̄ non exponunt per verbuꝫ sum ꝑſentis temporis. vnde si dicā ascēdā capitoliū idē est dicere q̄ sum dispositus ad ascēdendū: nō tamen sum ascendēs: r si dico eligā est dictū ergo eligens non tamē sum eligēs. vt. l. filij mater. ℌ. i. ff. ad tertulia. r. ff. de leg. j. l. serui electione. Sol. lex verbū cōgruū supplet ad inducēdū effectū nō incongruū ad inducendū defectum. r sic nō obſt. de rebus dub. in ābiguo.

1 ¶ Nota quod vbi deficit oratio sensus supplet. vt ff. de lega. ℌ. l. cuꝫ pater. ℌ. cum imperfecta. secus si deficit solennitas q̄ hunc defectum lex nō supplet. vt. ff. de transac. l. cum hi. ℌ. ptor. dicit' glo. q̄ inter velle et nolle est mediū: scilicet non velle vn de episcop? electus dicit nolēs volo. idest volens nolo. vt no. ff. de tributo. l. i. ℌ. scientia ergo volo. verbū volo determinat se ad suuꝫ effectum. igitur glos. que est in. l. serui electione. est falsa. dic q̄ aut actus potest ut nunc fieri nuda volūtate. r tunc verbū volo disponit in ꝑsenti aut non poterat tunc fieri q̄ requirebatur maior solēnitas vel aliquid extrinsecū puta exhibitio seruorum: r tunc nō disponit r ita intelligitur illa glo. ¶ Allȳ dicūt illā glos. indistincte veram: q̄ verbū volo significat primā voluntatē nō ꝑfectam. de quo per Bar. in l. cūctos populos. ℌ. de summa trinita. vbi vide.

2 ¶ †Quero[c] nunqd syllaba possit poni ꝓ dictione vt in hoc exemplo promisit sub pena du. vtrum hec syllaba du: ponatur id est duplici. Respōdeo sic: q̄ aliud sonare non potest r ideo ad mentē recurrendū est. vt. ff. de verbo. signi. l. alienatiōis. ℌ. oro. extra de verbo. signi. c. intelligētia. ¶ †Item nota q̄ quedam[d] imbreuiature sunt q̄ ex consuetudine recipiūt extētionē. vt in. ℌ. qui assidua. r in l. quidē si nollit. ff. de edilitio edi. Quedā q̄ erunt a negotij vt dictio rc. vt. l. gall?. ff. de liberis r posthu. Quedam ex relatione[e] ad aliud vt cuꝫ notarius posteq̄ scripsit dictū vnius testis extēse dicit. ſPetrus idē dixit q̄ prim? testis. tamē Spec. non approbat istā scripturā: quia dictio idē non solū significat factū sed etiaꝫ ius. vt no. ff. de trāſactio. l. cum hi. ℌ. si vni. ¶ Item sm Spec. est idē mediatus sermo. dic vt no. extra. de verbo. signi. in. c. mihil obſt. in nouella.

1 ¶ Alienatio si est alicui prohibita non potest dare causam alienandi.

2 Alienare prohibitus bona fide nō pōt trāſigere.

3 Tacens in alienatione qui potꝰt cōtradicere alienationem non potest reuocare.

4 ſPreceptum de nō alienando factum minori nō potest esse vestitum.

5 Facientes r consentientes contra voluntatez defuncti sese non possunt iuuare.

6 Fiscus hereditatem tanquā ab indigno non potest auferre.

7 Alienatio contra voluntatē defuncti facta an possit reuocari.

8 Testator ex qualitate rerum ꝓsumitur in agnatione permanere.

9 Cum causa dictio qualiter sit intelligenda.

10 Alienatio non valet si testator reliquit monasterio r vetuit alienari.

11 Judicis preceptum an teneat sine causa.

12 Alienatio an valeat si quis prohibitus alienare consensit testamentum facere.

13 Distincta per stirpes distribuūtur per gradus.

14 ſPreceptū valet vbi est ꝑſona babēs reuocare.

Toties. Cum omnium probitorum cōſensu fit vltima dispositio si non supereſt persona que nō posset reuocare alienationem prohibita alienatio cōualescit r adde q̄ firma est alienatio facta contra testatoris voluntatem. h. d. ¶ †Mo. q̄ ille qui[g] nō potest alienare in certam ꝑſonam nō potest dare occasionem cum alienetur per. l. istam. est glos. singu. ff. de verbo. obliga. l. si ita quis. ℌ. ea lege. et ter. vnicus in. c. i. ℌ. si de iuēsti. de re. alie. fac. co. r.

2 ¶ †An ille q̄ nō potest alienare possit bona fide[b] trāſigere. respon. nō si prouocat ad iudiciū: secus si prouocatur. l. r ideo. ff. de qd. furti. r bocſi habet plenā er iure suo administrationē. vt vasall? vel liberā vt tutor vel platus alias indistincte nō valet trāſactio. ff. de pac. l. r si tantū. ¶ †Quero nunquid[b] ille qui est ꝑsens r non cōtradicit q̄ fi cōtradiceret haberet ius revocādi alienata postea possit revocare. glo. ordi. dicit q̄ non. ſ. de pactis. l. cum proponas filios. q̄ō est verum si tacuit dolose. vt. l. si fine. ſ. ad velleia. ¶ Mo. q̄ illud ꝓceptum nudum est q̄ in se iuris remedia non includit. ¶ †Item no. q̄ō ꝓceptū de non alienando factum minori donec est in minori etate nō potest esse vestitum nisi fauore etatis et testamenti. j. ꝓ empto. l. ij. Jdē si sit ecclesie. vt in au. de alie. r emph. ff. sanctissimas. ¶ Not. q̄ si non supereſset persona que revocare possit alienatio alias ꝓ i bita convalesceret. Ité paria sunt a principio ꝓceptum est nudum r postfacto reduci ad nudum.

5 ¶ †Item nota q̄ facientes r consentientes contra[k] voluntatē defuncti sese adiuuare non possunt. facit. ff. de leg. ij. l. peto. ℌ. frater. et. l. cum pater. ℌ. libertis. Item nota q̄ paria sunt plures simul vel dere vel inuicē consentire. ¶ Quero ad cuidentiam que est huius legis dubitatio[i]. Respon. q̄ voluntas defuncti est lex r legi probibenti nō ꝓtest renunciare vt no. in. l. ij. ℌ. ne fideiuſ. do. den.

¶ Secundo quero que est huius legis ratio. Respon. q̄ non supereſt persona q̄ revocare possit.

6 ¶ †Tertio quero vtrū fiscus auferre possit hereditatem tanq̄ ab indigno. Respon. non: q̄ ꝓceptum testatoris reducum est ad casum nudi ꝓcepti: r ideo inualidum. ¶ †Quarto quero vtrū in casu huiꝰ. l. habeat locū aut. hoc amplius. Respon. non. quia hic nō supereſt persona agere valens ibi sic. Modo quero exempla huius. l. Respon: vt in glos. r vide glo. in ꝓnci. ibi vel dicit facit. ff. de legatis. ij. l. titia seio. ℌ. seia ibi turris.

8 ¶ †Nota[k] qualitate rerum ꝓsumitur q̄ testator voluerit in agnatione ꝑmanere. et sic ꝓsumitur tacite fideicōmiſſum q̄ō est no. dignum. nā cū vna sola ratio possit testatorē mouere talis ratio debet haberi ꝑ expſſa. vt no. j. co. l. q̄uis. Segtur in glos. r no. oppo. vna cum glos. dicitur hic

¶ Mo. q̄ ille qui. no. q̄ q nō ꝑt alienare ꝑ se non pōt dare causam vt ꝑ l. alienet. vide ter. opti. l. i ꝑator. et ibi bar. ff. ō fideic. liber. vide Bal. l. ea. ℌ. de condic. ob cau. And. barba.

¶ Quero nūqd. an tacēs in alienatione possit illā revocare. vide ter. l. si fundus ꝓ fideic. de leg. j. An. bar.

¶ Adde istū in. l. qui debitū. nu. j. r q̄ō ibi posui i apostil. ad ipm in ver. q tacet. ℌ. q̄ fisc. vel pri. diri post collectariū in. c. dilect?. nu. x. in ver. cōsentiente. extra de ꝓcu. Cel.

¶ Dubitatio. solue vt ꝑ glo. r doc. in. l. j. ℌ. de pac.

¶ Mo. ex qualitate. ꝓ hoc quidā alle. gl. fing. nō pōderatā i. l. codicilis. ℌ. institu. r ibi imo. ff. de leg. ij.

¶ Mo. ex qualitate. not. q̄ vna sola ratio poterit moucre testatorem talis rō hꝫ ꝑ expſſa. facit glo. l. tale pactū. ℌ. fi. ff. de pac. miror de bal. q̄ ē gl. vt eā allegauit in. l. codi. ℌ. institu. to. de leg. ij. et fuit all?. hoc dictū bal. in causa illoruꝫ de sauellis in qua cōſului rome. sed gl. illam nemo ponderauit. An. bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ preceptū de nō alienādo valet contra.ff.de leg. j.l.filius.Ḡ.diui.Solu.ibi nudum hic cum causa.

9 ¶ Quero quid est dictum cū causa.Respō. aut persona est alias alienare prohibita.ꝛ tūc hec est sufficiens causa. vt.j. de vsu. pro empto.l.ū. et in aut. de aliena.ꝛ emphyte.Ḡ.sanctissimas.[a] aut p̄sona nō est alias prohibita alienare.ꝛ tunc apparet p̄sona cui testator p̄spicere voluit ꝛ est reuocare valens ꝛ tūc preceptum dicitur habere causam.Aut nō extat persona reuocare valens ꝛ tūc dicit esse nudum ꝛ sine causa cessante aliquod iuris remediū.vt dicto.Ḡ.diui.ꝛ.l.peto.Ḡ.fratre.ff. de le.ū. ¶ Ex his[b] ifertur q̄ si testator reliquit alicui monasterio ꝛ alienari vetuit.lz nō desig-
10 nauerit p̄sonā ad quā debeat deuenire vel lz designauerit ꝛ cōsenserit tamē alienatio nō valet. casus est in.d.Ḡ.sanctissimas.ꝛ ideo ipsemet qui primo alienauit renocaret.vt.l.iubem⁹.Ḡ. econom⁹. ſ. de sacrosan.ecc.ad quē ius devolutū est.verbi gratia.testator reliquit p̄diū hospitali misericordie q̄ alienare vetuit et si alienare[c] peruenit ad q̄sdā religiosos certū est q̄ ipsi religiosi similiter vident̄ prohibiti alienare.vt no.in.l.voluntas.ſ. eo.Si ergo oēs alienant vel consentiāt dicti religiosi vltimo alienare videntur q̄ extitit conditio fideicōmissi.ꝛ ideo ipsi soli reuocant.licet forte q̄ busdā videret dicendū q̄ hospitale quia nullum
c ius queritur cōtra facientibus.vt.d.Ḡ.fratre.[c] nam hospitali erat lucrū radicatū religiosis vero radicādū.ꝛ i delicto pari potior est 2ditio possessoris vel dic q̄ simul reuocāt. ℣ Prim⁹ seu ex iterualo.Secūdus q̄ in eo ius respōdebat. quod credo
11 verū. ¶ Quero q̄d[d] in precepto iudicis an teneat sine causa.Respon. aut respicit fozū contentiosum ꝛ aliquid dandū vel faciēdū aduersario.et non tū ſm Dy.ꝛ Cy.vt.j.cōmi.vel epis.l.interlocutio.ꝛ.l.programma.aut in his q̄ respiciunt solā autoritatē iudicis ꝛ tenet preceptū vbi agit
d de modico p̄iudicio ſm Inno. ¶ Quero q̄ si q̄s consenserit p̄hibito alienare vt facere testamentū de illa re.Rñ.idē ac si cōsensisset venditioni scilicet cōfirmato testamēto.ter.est singu.in.l. si cut.Ḡ.venditionis.ff.qui.mo.pig.vel hypo.fol.ꝛ adde q̄ no.Bar.in.l.cū qs.in prin.ff.de lega.iij.
13 ꝛ.ſ.de pac.l.cū ꝑponas. ¶ Quero quādo est relictū vniuersitati puta agnatis q̄ ordine reuocent Respō.ſm legitimos gradus.vt.d.Ḡ. fratre.ꝛ.e. ti.l.cū ita legat.Ḡ.in fideicommisso.Et sic not. q̄ ea q̄ distribuunt̄ per stirpes distribuunt̄ per gra
14 dus ꝛ nō simul. ¶ Quero primo alienāti ꝑsen sit terti⁹.deinde secundus repudiauit vtrū cōsensus noceat illi tertio.ꝛ videt q̄ non.vt in.l.i.Ḡ.q̄ aūt.ff.quorū lega.ꝛ.l.si ita.Ḡ.ꝛ sub 2ditione.ff. de leg.ij.dic contrariū q̄ iudiciū impugnauit vt hic ꝛ.d.Ḡ.fratre. prima verior.vt no.in.l.j.ſ. de pac.

¶ Ex dictis apparēt q̄dā cōclusiones. ¶ Prima cōclusio q̄ vbi est ꝑsona reuocare valēs. valet p̄ceptū siue sit altera siue eadem persona ex p̄vilegio legis. ¶ Secūda cōclusio q̄ vbi a principio nō est cā vel reducit̄ ad non causam alienatio est reuocabilis. ¶ Tertia cōclusio q̄ nomē collectiuū distinguit̄ p̄ gradus. ¶ Ultima 2clusio[e] q̄ tacita causa ex coniectura sufficit ad validandum
e p̄ceptum negatiuum sicut causa expressa.

¶ Mors non suspendit essentiam voluntatis defuncti.

2 Grauatus restituere post mortem an confestim possit restituere.

f ¶ Post mortem ad.l.istā vide bal. 3 in rub.j. de reuoc. his que in fraudē credi.alie. sunt. in fine questionis. Fideicōmissarius rogatus hereditatem restitue re post mortem videtur tacite rogatus.

4 Fideicommissum vniuersale non potest restitui antēq̄ existat conditio.

5 Restitutio dicitur ex trebelliano.

6 Fideicommissarius restituere grauatus ad certum tempus an in soluendo possit prevenire.

7 Institutus respectu alerius non detrahit trebellianicam.

8 Heres institutus si post mortem tenetur restituere monasterio interim nō p̄t restituere egrotis.

9 Persona perpetua quando scribitur heres non potest fieri legatum caducum.

10 Vxor heres instituta que post mortē est grauata distribuere bona inter puellas dum viuit an eam possit maritare.

11 Mortis adiectio in donatione causa mortis non facit conditionem.

12 Res aliena quando donatur non indiget insinuatione.

13 Vsucapiendi conditio non estimatur.

f **Post mortē.** f ¶ Rogat⁹ restituere post mortem potest restituere ꝑius retenta vel omissa quarta. hoc dicit. ¶ In ter. ibi iudicio. scilicet permisſuo nō arctatiuo. ¶ Ibi quarta. ſz trebellianica. ¶ Mor.
1 q̄ mors nō suspendit essentiā volūtatis defuncti si heres interim vult restituere. nec ponit in voluntate heredis essentia fideicōmissi: sed potentia ꝛ representatio restitutionis. hoc tz glossa.j.ad trebel.l. sancim⁹. in vltima glossa. ¶ Et nota q̄ tota hec lex loquitur permissiue non arctatiue.vt.l.firmo.Ḡ.j.quādo dies legati cedit.quia in dubio testator videtur p̄hibere ne ante petatur.sed non videtur p̄hibere ne ante mortem restituatur:ꝛ sic est conditio secundum quid:ꝛ non simpliciter. Dubitatio erat quod ad tempus permittitur a lege:vel ab homine ante tēpus videtur esse p̄hibitum.l.promissor. de constituta pecunia. Item quia conditiones debent impleri in forma.ff.de condi.et demon.l. menius. ¶ Sed istud est verum in conditionibus potestatiuis.hec igitur conditio post mortem non imponit legem potentie:seu libertati:sed necessitati:ꝛ sic dicitur in.l.j.ff.mandati. Ita in simili potest dici q̄ interdum tempus apponitur mea gratia.interdum tua.interduz mea ꝛ tua. vt.ff.de verbo.obliga.l.qui rome. in principio. quando votum testatoris potest impleri de p̄senti non est necessaria temporis expectatio.nā apposuit mortem non vt formam: sed vt fauorem grauati alias non appositurus:sed confestim iussurus. ¶ Nota quod onus iniunctum heredi post mortem potest impleri in vita. ¶ Nota quod qui tenetur ad
2 aliquid faciendum liberatur si tempus ꝛ moram p̄ueniat. ¶ Opponitur ꝛ videtur quod grauatus restituere post mortem non possit restituere confestim id est ante tempus.nam lege cauetur quod si testator reliquit ab herede post mortem vni ex familia quem heres elegerit quod ante restituere non potest.vt.ff.de lega.ū.l.vnum ex familia.in princi. et l.cum pater.Ḡ.hereditatis filius.et.Ḡ.a filia pater. Solutio. dicunt quidam.aut queritur an compellatur ꝛ non compellitur. vt in contrarijs. aut vtrum possit sponte:ꝛ potest.hec soluto est falsa: quia quādo ſperatur alium capere posse quam eum cui fit restitutio:non tenet restitutio. vt.ff.de leg.j.l.filius.Ḡ.diuus.cl ꝑmo.ꝛ ideo glossa transit ad secundam solutionem.ꝛ dicit quod hic erat certa persona fideicommissarij: sed in contrarijs erat incerta.et hec vera.ꝛ est duplex ratio differentie. ℣ Prima quia potest variare in eligēdo. Secunda quia potest alteri fieri p̄iudicium quod testator noluit. ¶ Ex hoc sequitur quod si persona ab
3 initio est incerta si alij interim decesserunt quod superstiti potest interim restitutio fieri. ¶ † Secūdo opponitur ad idem.naz dicit lex quod si vxor instituit maritum heredem et damnauit eum restituere heredi tatem alūne si tempore mortis mariti superuiueret:ꝛ si nō superuiueret restituere hereditatem valeriano q̄ interim heredit⁹ nō p̄t restitui alumne.vnde videtur obstare.ff.de lega.iij.l.cum quis decedēs.Ḡ. seiū. Solutio.aut est vnus fideicommissarius.ꝛ tunc heres potest eidem interim restituere. vt hic. Aut sunt plures sub contrarijs conditionibus. et tunc secus vt ibi secundum Dy. ¶ Ego dico quod etiā si vnus esset fideicommissarius ꝛ certus certitudine personali. tamen si testator ita dixisset si alumna superuixerit heredi meo volo ei hereditatem restitui q̄ fibi non potest fieri restitutio ex trebelliano nisi superuixerit vel in vltimo vite momēto heredis certum sit cum superuiuere.vt.ff. de cōdi. ꝛ demon.l.quibus diebus.Ḡ.quidam titio.Sed si testator dixerit ita. ro heredē meum q̄ post mortem suam restituat tunc interim bene p̄t restituere fideicōmissario vnico ꝛ certo.ꝛ ratio est:q̄ cum fuit rogatus restituere post mortē tacite videt rogatus q̄ quando vellet ꝑius restituere.vt.d.l.vxorē.Ḡ.sceuola.ꝛ ibi notatur.ꝛ hoc dicit expresse hoc.l. in verbo iudicio.ꝛ.l.patrem.ff.que in fraudem creditorum:Ratio autem
4 differētie patet per apertā naturaz sermonis. ¶ † Tertio opponitur. certū est q̄ illud fideicommissum relictū post mortem heredis est conditionale.q̄ apparet q̄ si fideicōmissarius interim decederet nō transmittit.vt.ff.de cōditio.ꝛ demonstra.ꝛ.l.heres meus.secundo respondeo. Sed lege cauet q̄ fideicommissum vniuersale antequā existat cōditio restitui non potest.ꝛ redditur ratio:quia non ita restituitur hereditas vt testator rogauit.vnde videtur obstare.ff. ad trebellia.l. sed et si ante. Solu.dicit glossa aut conditio est omnino extitura. et tunc potest interim restitui.vt hic.quia habetur ꝓ pura.vt.ff.de nouatiōibus.l. si pupillus.Ḡ.qui sub conditione. ¶ Aut nō est omnino extitura.ꝛ tunc interim non potest fieri restitutio.vt.l.contraria. Dicit ergo glo. q̄ hec cōditio cū moriet est oīno extitura.Sed ista solu.est falsa.q̄ si fideicōmissarius ꝑmoriē illa cōditio est defecta.vñ q̄ ad cessionē dici ista conditio suspēdit.ergo nō est necessaria.nec ob.q̄ heres tenetur fideicommissario cauere.vt.j.vt in pos.leg.l.cum archimedorum. quia idē est in quacunq̄ cōditione.vt.ff.qui satisda.cog.l. inter oēs.ꝛ ideo docto. soluunt istud contrarium aliter. videlicet q̄ aut queritur vtrum interim possit restitui ex liberalitate defuncti: ex trebelliano ꝛ eius iudicio.ꝛ tunc interim restitui

terim restituī nō potest.aut vtrū ex liberalitate heredis vt interim sit quedam donatio.ꝛ tunc pōt. ¶ Sed tunc ego quero in quo ista duo differāt. Rñdeo in pluribus. ℣ Primo q̄ si est donatio supra legitimā summā indiget insinuatione. Scdo q̄ fideicōmissar⁹ ꝑmoueri nō trāsmitteret[a]. Tertio q̄ creditores hereditarij interi haberēt agere ℨ heredē nō cōtra fideicōmissariū vniuersaliter vt ff.de donā.l.ſi her ditatē.ꝛ notāf.ff.de transac.l. controuersia. ¶ Sed contra hoc opp.bu.grauatus post tempus potest renunciare suo fauori.vt ff.de annuis legatis.l.labolen⁹.ergo pōt restitue re cōfestim:rñdet Jac.q̄ fauori suo pōt renūciare sed nō alterius ſz creditorum. ¶ Tu dicas subtilius q̄ ō istud nō esset renunciare fauori accidētali:sed forme ꝛ substātie dispositionis.q̄ mors est apposita ad substantiā. Si aūt mors esset apposita soli exactioni:tunc bñ potest esse verus q̄ esset dies ꝛ non conditio.vt.j.q̄ dies legati cedit.l.ex his verbis. Istam opinionē cōmuniter tenēt doctores.ꝓ quib⁹ facit.ff.de ver.obli.l.stipulatio ista.Ḡ.inter certam.ff.de solu.l.sub 2ditione.ff.de heredi.insti.l.iij.Ḡ.ſi quis fideicommissariā.ff.ad legem falcidiā.l.fundo.de cōdi.ꝛ demon.l.quib⁹ dieb⁹.Ḡ.quidam titio ibi dū dicit.nisi mater mea moriatur ne dato. ¶ Preterea glossa ordinaria dicit q̄ cum quis est rogatus sub 2ditione cōtra volūtatē defunctiest q̄ ante restituat vñ fieri nō potest ꝛ si fittū per talem restitutionē nō trāseunt actiones. Ista glo.est notabi.ff.ad treb.l.apud iulianum.Ḡ.antistia. Item testator vult cōditionez impleri.vt no.j.de condi.insſer.l.ū.adeo q̄ a contrario sensu nō vult prestari nisi conditio existat. vt.ff.de manumissis testamēto.titia.Ḡ.ſi.ꝛ.l.ſi qs locuples. ¶ Item ꝓ hoc facit.pone q̄ fideicōmissarie vniuersali sunt relicta fideicommissa que habet eandem tacitam conditionem.nam sequeretur q̄ interim ea deberentur ſi restitutio esset
e ¶ Unū. institut⁹ b gratia fideicōmissarij ꝛ grauat⁹ est restituēdo nō detrahit quartā. dic ut ibi no.ideo ante non potest restituere. ſ
e ¶ Unū est valde tene mēti ꝑpetuo q̄ istitut⁹ respectu alteri⁹ non detrahit trebellianicā. vide bal.i rub.j.ō ꝑuile.do.ad ſi. andreas bar.
f ¶ Substituti.vid̄ ad hoc q̄ no.bar.i l.cēturio.in ℣. sed q̄d ſi testator dixerit ita. q̄ſcūq̄ fili⁹. et ff.de vulg.ꝛ pup.
g ¶ Sz pone.no.q̄ d beres institut⁹ in 6 vita ſi post mortē tenetur restituere monasterio nō p̄t interi egrotis restituere q̄cqd dixit bar.i.Ḡ.tusculan⁹.ꝛ.l.ex facto. ff.de bere.isti.ꝛ.d. ℣e.de anc.i2ſi.ꝛ cū.d.meus teneret cū bar.i.d.l.ex facto m⁹tū istiti cōtra eū adeo q̄ nolunt q̄ rñderē ad Ḡ.tusculan⁹.ꝛ respondēdo dixi q̄ ibi enarrat contu

apponit fauore fideicōmissarij. q̄ talis est q̄ rō ne etatis nō potest fauori suo renunciare. vt.l.i.j. de vsuca.ꝑ emp.ꝛ nō potest interim restitui fideicommissum.aut fauore heredis.ꝛ tunc ſic. vt hic. q̄ō in dubio p̄sumit q̄ ſit apposita dilatio mortis.sed ſi dicat ſi nauis ex asia venerit ibi nō attenditur fauor⁹ q̄ potest statim venire.ꝛ sic nō est fauore heredis.ꝛ econtra.vt.j.ad treb.l. inbemus.in solutione 2trarij.l.papi.Ḡ.ſi 2ditioni. ¶ † Unū[c] est valde no.q̄ q̄ vnus est institutus gratia alterius cui per fideicommissum est rogatus restituere re hereditatem post diem certā vel incertā. q̄ talis institutus nō detrahit trebellianicaz.ar.ff. de bere.inst.l.quidā cū filiū.ꝛ.ff.de vsur.l.in fideicō missuz.Ḡ.cū pollidius.ꝛ ibi vide per Cy.in addi.
8 ¶ † Modo quero nunquid lex nostra fit vera in tali puncto.testator instituit heredē vxorē invita b sua.ꝛ post mortē suā reliquit executores qui bona restituerēt in egrotos.quo casu ipsi egrotividentur substituti.[f] vt no.Jac.de are.ff.de dona.l. donationes in concubinā.Ḡ.species.rñ.non pōt ante fieri distributio.q̄ forma mādati etiā in tempore coarctatur ꝛ diligenter est obseruanda.vt.ff.mā i da.l.ſi mandauero tibi vt ꝑ me.in prin. quo casu factū ante diē ꝑ merū executorē est ipso iure nullū etiā de volūtate vxoris.nā ipsa vxor restituere nō pōt.q̄ alij sunt electi ꝛ ipſi electi restituere nō possunt:q̄ nondū sunt executores. Idem ſi testator dicit q̄ vxor vna cū alijs executoribus vel de cōsilio executorū.nā istud appellatiuū executo rū exigit diē officij cedere.vt.ff.de fideicō. liber.l. k
9 lucius. ¶ † Sz pone[k] testator iustituit vxorē[b] he redem in vita sua mādās eidē q̄ post mortē resti
g tueret hereditatē cuidā monasterio. nunqd tenē
b do opinione But. possit restituere in vita. Dicit Bart.q̄ nō.q̄ monasteriū posset interim destrui autoritate ſupioris.ꝛ sic adiectio mortis facit conditionē.truffa est.q̄ q̄ſi ꝑpetua persona scribit heres vel ei legatur institutio.vel legatum nō pōt efficī caducū.vt.ff.de lega.ū.l.q̄ō principi. nec est ſperandū q̄ō monasteriū destruat. q̄ est turpis spes.vt.ff.de verb.obli.inter stipulantē.Ḡ.sacrā.ꝛ de.d.ꝛ demōst.l.cū talis. Item ꝛ ſi destrueretur non intercideret legatū.sed acquireret papę.ꝛ in
10 hoc sua opinio nō est de digna citatione. ¶ † Sed
i pone[l] testator instituit heredē vxorē in vita man l
dans q̄ post mortē suā bona distribuantur inter puellas virgines.q̄ō onus intelligitur iniunctuz heredibus vxoris.vt.ſ. de actio.ab heredē ꝛ contra heredem.l.i. ¶ Illunquid viuēs pōt eligere puellas ꝛ maritare.ꝛ videtur expressum q̄ nō in dicto Ḡ.a filia. ¶ In cōtrariū videtur.q̄ ſi testator cogitasset de volūtate vxoris hoc permisisset ꝓpter fauorē anime sue.ergo ꝑ expresſo ɔz haberi.vt.ff. de pac.l.tale pactū.Ḡ.ſi.cum glo. Item id legatū non videtur habere in se conditionē. q̄ videt relictū respectu diuini numinis potest dici quodā modo relictū ipſi deo imortali. ¶ Nō ob.Ḡ.a filia.q̄ ibi legatarij poterāt ꝑmori.hic aūt nō.ꝛ idez ſi relinqueretur pauperibus in gñe.hec opi. est dubia.lz multū equa ꝛ probabilis.q̄ quāq̄ ĩcerta persona.necessaria tñ est superuiuēs. Item lz sit
k certa singularis[k] persona.tñ vniuersalis est certa ꝛ necessaria:id est collegium pauperū.vt.ff.de fideiuſ.l.mortuo.ꝛ.j.cōmu.de suc.auf.omnes peregrini.ꝛ.l.ciuibus.ff.de reb.du. Cum igitur gen⁹ sit scōa causa speciarum.vt.ff.de le.iij.l. ſi chorus. ꝛ.l.ſi peculium.circa prin.ff.de pecu.leg.sequit q̄ hoc legatum est certū genere infallibili.ergo non expectata morte de cōsilio epi possunt eligi pauperes iuxta illud.pauperes semper habebitis vobiscum.q̄ testator in certam ꝑsonam singulariter nō bz affectionē.sed ad genus persone.i. qualitatem paupertatis vel pietatis.q̄ vna ꝛ cadē est.
l ¶ Et no.[l] q̄ lex nostra nō haberet dubiū ſi fidei commissum perfectū ꝛ purum p̄cederet.ꝛ post ea in alia volūtate.puta in codicillis ad executionem imponeret mors:q̄ demōstratio mortis nō est coarctatio vsus legati ſeu fideicōmissi. ſz esset quedā suſpensiua demonstratio.vt.j.q̄ō dies leg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quero nunqd. vide bar. in.l. ꝛ si ante dié. ff. ad tre. And. barba.
b ¶Institutus. vide bar. in.l. ꝛ si an te. ff. ad treb.
c ¶Unū non omitto. vide ꝑ imo. i.l. modestinus. ff. de dona.

13 ced.l.ex verbis. ¶ꝛExtra quero nūqd[a] in donatione causa mortis mētio mortis faciat conditionem. Rñ. nō. ff. de dona. cau. mor. l. senatus. Quero nunquid institutus[b] sub cōditione possit interim cogi adire. Rñ. nō cogitur nec potest: nec ex trebelliano restituere: nec donare. qz res aliena.

14 ¶ꝛUnum[c] nō omitto q̄ qñ donatur res aliena nō indiget īsinuatione: qz nō est ꝓprie donatio. vt no. ff. de do. l. in edibus. Ḥ. si. nam ꝙ sucapiēdi cōdictio non est donatio: qz procedit a lege ꝛ nō iudicio donatoris. ¶Diceret aliquis gl. quā tu allegas nō dicit q̄ nō requirat īsinuatio. sed dicit q̄ nō est ꝓprie loquēdo donatio. Sed ego rñd. q̄ si non ꝓprie donatio. ergo non requiritur īsinuatio. iurta no. ꝑ Bar. ꝛ alios doc. in.l. j. ff. ō dona. ¶Item res aliena pōt statim euinci. ꝛ de iure est qd moīnētaneū. ergo nō excedit legitimā summā. qz nō videt adesse qō statim[a] abesse dz. ff. de rebus eo. l. magis puto. Ḥ. si. ¶Vel melius. aut donās obligat se ad euictionē. ꝛ tūc donatio rei alie ne indiget īsinuatiōe: qz dari nō est in obligatione. aut nō tenet de euictione. ꝛ tunc dz statim esti mari nuda possessiōe ꝛ ꝑm eā indiget īsinuatiōe vt. l. si mulier. ff. qō me. cau.

15 ¶ꝛUsucapiēdi aūt condictio nō estimat: qz ꝓcedit cū iniuria alteri: vt. ff. ex q. cau. maio. l. deinde. Nec ob. dicta glo. q̄ dicit q̄ non est ꝓprie donatio. qz imo quo ad titulum: ꝛ nō quo ad dominiū. vt. ff. de dona. ꝑ totū.

1 ¶Institutus a substi. non ꝑstat legata relicta.
2 Legata ab vno herede relicta nō videntur repetita a coherede cui portio accrescit.

1 **Quoties.** ¶ꝛInstitutus nō ꝓstat legata a substituto relicta. h. d. ¶Quero qd cōuerso. rñdeo secus: qz substitutus videtur institutus in onere ꝛ honore. vt. j. de caducis tol. Ḥ. ꝓ scō. ꝛ hoc est qō lex vocat tacitaꝫ repetitionē. vt. ff. de. l. i. l. imperator. ꝛ dic vt ibi. ꝛ. ff.
2 de leg. ij. l. cum pater. Ḥ. a substituto. ¶ꝛQuero nunquid legata relicta ab vno herede videanť repetita a coherede cui accrescit portio. Rñdeo nō vi repetitionis. ꝛ iure accrescēdi: qz accrescit cum suo onere vt. ff. ad legē fal. l. i. Ḥ. coheredi. ¶Quero quid de tacita[d] vulgari vtrū videat repetita a substituto. Rñdeo sic. vt. ff. ad legem falcidiā. l. q fundū. Ḥ. qui filiū. ibi: sed hocita verū ꝛc. ¶Quero quid in substituto pupillariter[e] cū succedat ex pupillari expressa. Rñdeo non tunc ex tacita repetitione. sed qz heres pupilli. vt. dicto Ḥ. q filiuꝫ ꝛ. ff. de leg. in. l. si fundū sub cōditione. Ḥ. si pater.
¶Quero quid si institut[a] repudiauit hereditatē ꝛ substitutus vulgaris adiuit. deinde institut[a] restitut[a] est in integrū. qz minor ecclesia: vel vniuersitas pauperū. qz ois cōgregatio deo dedicata bz priuilegiū minoris etatis. rñdeo legata relicta a substituto ad irritum recedunt. vt. l. ij. ff. de condi. inde. qz potestas euictionis tollit intellectum restitutionis. arg. ff. ad treb. l. si patroni. Ḥ. si. ¶Ultimo no. quod antecedens nō sapit naturam sequentis: sed sequens antecedentis. vt j. ad treb. l. non iustam. Bal.

¶ꝛCausa finalis dicitur fons causarum.
1 Relictum ab instituto videtur repetitum a venientibus abintestato.
2 Hereditas vbi ex testamēto aditur legata nō debentur vel fideicommissa.
3 Relicta omnia in defectum testamēti habēt vim clausule codicillaris.
4 Legata ad pias causas an debeantur hereditate non adita.
5 Legatū si alicui fuit relictum tanq̄ sacerdoti dz se ꝓbare sacerdotem.
6 Probare q̄ episcopus aliquē reputet sacerdotē an sufficiat.
7 Persone qualitas ad ꝓparationem negotij interdum requiritur.
8 Repudians hereditatē videtur in fraudē fisci repudiasse si hereditas erat locuples.
9 Frater si occidit fratrem fratris hereditas an cō fiscari debeat.
10 Relictum ad pias causas a quocunq̄ successore debetur.
11 Testis si nullus interfuit in testō duo testes de iure canonico sufficiunt.
12 Hereditatis aditio nulla requiritur si res dilationem non recipit: ꝛ est relictum ad pias causas.
13 Filius si presente patre facit testamentum cum clausula si non valet iure legati valet vt donatio causa mortis.
14 Institutus de restituendo rogatus si non adiuit hereditatē an eius heres cogatur adire.
15 Transmissio si est necessaria conuenitur coniunctus vel substitut[a] ab isq̄ beneficio deducende trebellianice.
16 Ius adeundi exclusum heredes heredis adire impedit.
17 Heres incapax institutus ꝛ de restituendo grauatus an cogatur adire ꝛ restituere.
18 Deportatus vel banniti in ere vel persona an sint funditus incapaces: an vero indigni.
19 Testamentum si non valet qz per nouum testamentū reuocatur repetitio in primo testamento facta abintestato non facit valere fideicommissum in primo testamento relictum.
20 Homen ꝓprium alij non est cōmunicabile.
21 Donatio vxori putatiue facta morte testatoris non confirmatur.
22 Legitimorum tres dicuntur species.
23 Legitimatio quedam est que fit per matrimonium: ꝛ quedam que fit ꝑ rescriptum.
24 Mater spurios ex accusato coitu natos instituere non potest.
25 Femina si cum masculis non succedit porrigitur ad legitimos.
26 Legitimatio in vltimo vite spiritu an per matrimoniū fieri possit.
27 Imperator in terris ecclesie an legitimare possit.
28 Nō obstante clausula in legitimatione de necessitate non apponitur.
29 Populus romanus omne imperium transtulit in principem.
30 Non obstāte clausula in his que sunt cōmunicabilia nō requiritur.
31 Legitimandi modus dicitur tripler.
32 Principis autoritas de sui natura circa impossibile non se extendit.
33 Princeps circa ea que implicāt cōtradictionē dispēsare nō potest.
34 Legitimor noua proles spuriozū pcedēte legitimationē nō excludit.
35 Legitimatio spurij si nō sunt expresse qualitates spuritatis an valeat.
36 Verba enunciatiua nihil operantur inter vinos.
37 Verba generalia non sufficerēt si clausula nō obstātiū esset in nube.
38 Effectus augetur ex scientia qui ex ignorantia deficeret.
39 Donatio secunda in persona spurij fieri non potest.
40 Causa certis finibus scripta effectum producendum limitat.
41 Dignitas vult dignos vtero beneficio non impetrato.
42 Legitimatus expresse ad qualibet dignitatem qualiter intelligatur.
43 Primogenitus dicitur dupliciter.
44 Legitimatio an sit fictio vel veritas.
45 Regula catoniana in eo qō relinquitur spurio non habet locum.
46 Fundamentum vbi deficit ibi deficit ꝛ fundatum.
47 Potest verbum dicitur verbum extensiuum.
48 Frater minor ad testandum non est persona habilis.
49 Filius qualiter partem capere possit.
50 Mulier que nubit infra annum luctus dz restituere veniētibus ab intestato illud quod supra legem possidet.
51 Lex si is qui. ff. de vulg. substi. an habeat locū in substitutione vulgari.
52 Substituere spurio filio legitimo impuberi potest pater: ꝛ succedit in bonis pupilli: non in paternis.
53 Spurius pōt succedere legitimo in ipsius bonis ex testamēto patris.
54 Spurius an possit capere causa cōditionis implende vel naturalis vltra legitimum modum taxatum a lege.
55 Testator legauit mille filio naturali ꝛ cuidam extraneo: cum modus a lege taxatus non transcendat ducenta: vtrum de eo quod euellitur naturali accrescat coniuncto an legitimo.
56 Spurius an possit succedere patri qui non est soluendo.

d ¶Tacita. vide bar. i.l. ꝛ imperator. de leg. j. ꝛ qd i substōne pupillari. j. proxime.
e ¶Pupillariter. vide bar. in.l. licet imperator. de le. j.

f ¶L. ij. ꝛ. iij. melio[r] in.l. nec nouū. ff. e. ti. ꝛ ibi bar.
g ¶Eam. bāc. l. habes bene lectam ꝑ Bar. fil. in lectu. Gui. de cu. sup. C.

1 2

g **Eam quam.** [g] Ista lex cum sua materia est subtilis ꝛ vtilis. ꝛ hoc dicit in summa. fideicommissum in testamento relictum debet abintestato ex repetitione expressa vel tacita: vel voluntatis ꝓiectura. Premitte ad euidētiā q̄ expressa repetitio abintestato est hec: si nō vz iure testamēti: valeat iure intestati. Tacita est hec: volo valere iure testamenti vel codicillorū. Coniecturalis est in casu legis nostre vbi ꝑpter errorē testatoris institutio est nulla. ꝛ est rō: qz vbi testator erat in institutēdo nō solū vitiat institutio: sed habenť ꝑ institutis illi quos erat verisimile instituisse. ꝛ sic videť instituisse ꝓximiores venientes abintestato. ꝑm Ja. bu. ¶Et diuiditur hec lex in tres partes. In ꝓma ponitur quod dam dictū alternatiuū. In scōa ponitur quedam oppositio ꝛ eius solutio. In tertia ponitur declaratio dicte alternatiue facti narratio ꝛ finalis conclusio. scōa ibi: tunc eñ. tertia ibi quod rescripsimus. ¶Casus. duo erant fratres. A. ꝛ B. iste. A. adoptauit quandā puellā. postea veniens ad mortem instituit eam heredem vniuersalē: rogans cā quod si decedat in pupillari etate restituat hereditatē per fideicōmissum. Scio. tandez ista puella decessit in pupillari etate. queritur nunquid iste seius hāc hereditatē petere possit ex causa fideicommissi. respondet impator quod sic:

a ¶Per existētiā. adde ter. ꝛ Bal. in.l. cum in adoptiuis. j. de adop.
b ¶Itē legitimatis. vide in. Ḥ. quā varie. i aut. g. mo. na. effi. sui. per ang.
c ¶Respondere certo. vide pau. de ca. in.l. si conuenerit. ff. de iurisd. omiudi. gl. Bar. in.l. iij. in ver. rñdere. ś. de ꝓcu. Bal. in.l. si quis in ꝓscribendo. ś. de epi. ꝛ cle. ꝛ in.l. j. ff. de in ius voc. ꝛ qō habetur in. c. dilecti. extra dō ꝛo cōpe. ꝛ p doct. i. c. j. extra de iudi.
d ¶Porro. que dicatur causa finalis vide plene in.l. ij. Ḥ. titio decem. ff. ō dona.
e ¶Fallit. qñ possint peti legata hereditate nō adita. vide. j.
f ¶Omnia relicta. vide qō no. ꝑ bar. in.l. si iure. j. de temanu.
g ¶Sz modo ārō. no. q̄ ꝛ bz hereditas deueniat ad cām intestati. tū requiritur aditio abintestato. vide bal. l. quifilio. Ḥ. seru[s]. ꝛ ibi est glo. fin. ꝑm eū. ff. de bere. instituē. vide ange. l. ij. ꝛ ibi est casus iuncta glos. fing. scōm eum. ff. de fideicō. lib. bal. l. fi. ś. de codicil. And. barba.
b ¶Primo quid si legatur. an in legatis ad pias cās requiritur aditio. vide Bal. l. i. ś. ō sa. san. ecclesie. vide ter. l. hereditas. ff. de a peti. here. do. Jo. vide Sali. in auf. cassa. ś. de sac. san.
c ¶ecclesia. ꝛ in.l. i. co. ti. Bal. in.l. i. Ḥ. fi. C. de cōi ser. manu. ꝛ i. l. si iure. C. de manu. test. ꝛ in.l. ij. ff. ō fideicō. lib. Bart. in.l. i. C. de sac. san. ecclesia. ꝛ in.l. eā quā. de fideicō. ꝛ in.l. i. C. de bo. vacan. li. r. Jo. and. in spec. de instru. edit. Ḥ. nunc vero aliqua. versic. pone q̄ co testamento. Ang. ꝛ Jo. de imo. ꝛ alij i. l. qui filio. Ḥ. i. ff. de bere. insti. bal. in auten. boc amplius. j. e. ꝛ in.l. fi. C. de manu. testa. rapha. in.l. i. C. de sac. sanc. ecc. Bar. in.l. proxime. ff. de bis que in testa. de lentur. ꝛ. l. si vnus. ś. de testa. ꝛ. u. cōfil. lxix. dixi in rude testa. dixi in Joannina. And. bar.
i ¶Pias causas. an legata ad pias causas debeātur hereditate nō adita. vide per Bar. hic cum concor. ꝛ vide Bal. in. auf. hoc amplius. j. co. ꝛ in.l. i. j. commu. de leg. limita vt per Ange. in.l. si secundum. de milites. et ibi etiam vide Bal. dicit tamen Ros. in libellis suis in rubri. de ac. ex testamento. singulariter q̄ omnia legata iacente hereditate peti

qō sic: vel ab heredibus puelle: vel a successorib[a] ī testati dicit. Al. ¶Sed ō hoc īmediate opponit ꝛ vī qō a successoribus abintestato nō possit peti qz si ex testamēto nō aditur hereditas fideicommissum nō debeť. ad hoc rñdet imperator ꝛ dicit qō illa regula est vera qñ hereditas adiri potuit: nec erat fideicommissum sic relictum vt possit abintestato peti. supple. ꝛ hic sic est relictū vt possit abintestato peti. ¶Sed instať qūo sciaz an agať ex testamento vel abintestato. Rñdet imperator qō si puella fuit legitime adoptata agitur contra heredes actione ex testamēto ꝛ cogitur respondere petitioni fideicōmissi. h. d. Jn ter. ibi eā. mala grammatica: sed nō vitiat rescriptū: qz non est in corpore iuris clausum alias mala grāmatica seu latinitas vitiat rescriptuz principis. vel subaudi ꝑpter id est ꝑpter eam quā nihil ꝓhibet ꝛc. ꝛ sic subaudiť ꝑ positio vt sit salua recti sermonis rō. ꝛ melius est hoc quam saluare per regulā. qz figure corrūpit regulā. ¶Ibi vel ab ipsis heredib[a] prima pars alternatiue. ꝛ dic heredibus scz puelle. ¶Ibi vel ab his. scōa ps alternatiue. ¶Ibi intestati: scz testatoris. ¶Ibi tenent: scz de iure nam ille qui de facto tenet hereditatē non cōuenitur vt eā restituat de iure: sed solū de facto per fideicōmissariā hereditatis petitionem: ꝛ sic tanq̄ possessor nō tanq̄ successor. ¶Ibi directis dicit glo. q̄ ab instituto in substitutū. sed quare hoc dicat inferius declarabo. ¶Ibi nō valere: ꝛ est rō: qz intelligiť tacite cōditio si heres erit. vt. l. ij. ff. de le. j. ꝙditio deficit si ex testamēto nemo heres extitit. vt. ff. de vul. substi. l. qui liberis. Ḥ. hec verba. ¶Ibi sequentes. no. rescriptū principis ad apartari ad ea q̄ ꝓponunt. ¶Ibi iure. qz infans vel absens. vel cora iudice delegato: vel qz erat suiuris: vñ nō poterat arrogari sine rescripto. ¶Ibi heres facta p existētiā[a] sui bīdis. vt. ff. ad treb. l. ita tū. Ḥ. si pr̄. vel ꝑ immissionē actualē. Alī not. qō existētia sui heredis bz locū in adoptiuis. Itē in legitimatis. [b] Ibi rñdere id est satisfacere. ergo ille qui permittit rñdere[c] certo loco promittit soluere. nō sesīm intelligiť de respōsione ꝛ tra dictoria: sed executiua. nō eñ interest stipulatoris apponere pactū ō dictoriū: sed satisfactoriū: alioqn tanq̄ fatuus loqueret ō seipsum. ¶ꝛVenio ad no. qō dixi in summario. ꝛ ideo institutio vitiatur ipso iure. ¶Porro[d] cā finalis est fons causarū ꝑsumit finalis illa q̄ ꝑm iuris rōnē bz esse finalis. hic. ꝛ. ś. de bere. insti. l. si pater. vel q̄ assignať a testatore loco finalis cause. ꝛ ista appellať cā finalis ff. de le. ij. cū pater. Ḥ. dulcissimis. ꝛ no. ff. de acq. pos. l. si is qui animo. ¶ꝛItē no. casus in hac mirabili. l. in quo relictū ab instituto vī repetitum a venientib[a] abintestato. qui casus alibi nō reperiť. ꝛ facit ad banc. l. vlti. ff. de test. tu. ¶ꝛItē no. regulā q̄ vbi hereditas adiť ex testamēto ibi nō debent legata vel fideicōmissa: nec ab instituto: qz nō quasi ꝛ trabiť cū legatarijs: nec abintestato: quia successores in testamēto nō sunt rogati: ꝛ qz nō venirent ex ꝓuidentia testatoris: ꝛ cōtra eī[a] ꝓuidētiā ex legis beneficio. ¶No. qō regula ꝓdicta fallit[e] in trib[a] casib[a]. s. qñ expressa sunt repetita abintestato. Itē qñ est clausula codicillaris. Itē qñ rōnabilis causa ꝓbabilis ꝛ vtilis ꝓbatur. Itē qñ est clausula codicillaris. vt. ff. de le. ij. l. luci[a]. Ḥ. filiā. nisi lex reputet testatorē ite

stabilē. vt. ff. de inof. test. l. titia. ꝛ no. ś. de li. ꝓtec.
g aut. ex cā. vel dic vt ibi diri. Sz mō quer[a] os vtrum qñ sunt. repetita abintestato op̄z hereditatē adiri abintestato. rñ. sic. nā heres nō pōt ꝙcunqz in si qñ contrabat cū legatarijs. vñ op̄z q̄ a se adeať hereditas. vt. ff. de fideicō. li. l. libert[a]. ꝛ. ff. qñ dies le. cc. l. heredis aditio. ꝛ. ff. de leg. i. l. hec ꝓba. ꝛ no.
h ff. de here. insti. l. qui filio. Ḥ. seruus. ¶ꝛSz hic q̄rif de duob[a]. primo qd si legať[b] ad pias cās[b] tol[a] k cūt quidā non requirit aditionē: neq̄ ex testō neq̄
i k abintestato: qz officio epi[k] bz exequit. ff. de peti. here. l. hereditas. in fi. Ḥ. in ꝛ iū facit. qz si heredi tas ex testō non aditur omne ius ex testō soluitur: ꝛ si hereditas abintestato non adiť omne ius intel l stati soluiť. qz vbi nō est heres nō est ꝓsona q̄ obligeť. Itē vbi non est passiua persona actiua ꝓsona esse non pōt. ff. de iudi. l. i trib[a]. vñ in iudicijs op̄z fundari reū sicut actorē. vt. l. ij. ś. de alie. iudi. ꝛ nō hereditas iacens non obligať ad legata. qz fungitur vice testatoris non vice heredis. cōstat aūt te statorē ꝓprijs legatis non obligari. vt. ff. de le. j. l. legatū. Ḥ. alien[a]. ff. ō here. instit. l. nō min[a]. Ḥ. si.
l Scōo querif[k] qd si fiscus succedit in bonis vacantibus: qz nullus est qui velit adire hereditatē nūqd m fiscus teneať ꝓstare legata. rñ. sic. qz lex facit eū heredē. vt. ff. ad treb. l. marcell[a]. Ḥ. fi. ꝛ est exꝑs
m eo. ti. l. recusare. [m] Ḥ. si fisco. ¶ꝛExtra queritur[n] legatum fuit titio relictū tanq̄ sacerdoti vtrum
n dz ꝓbare se sacerdotē. ꝛ vī q̄ sic. qz sicut se habet
o adoptio que dz ꝓbari. vt hic. ita se hz ordo seu sacerdotiū. qō estverū si ista qualitas est apposita ꝓ modū finalis cause. ꝛ bocagit sacerdos ꝑpter se nō ꝑpter ecclesiā: qz ecclesia acgreret ēt ꝑ sacerdo
7 tē putatiuū. ar. ff. de le. ij. l. ꝓcto. Ḥ. mater. ¶ꝛSz
p nunqd[p] sufficit. ꝓbare q̄ eps seu ꝓlat[o] reputet eū sacerdotē. Ista qō fuit de facto in tali casu. Quidā reliquit quoddā palatiū fratrib[a] certi loci in quo loco erat ꝛstituta capella autoritate epi cum bac qdōne q̄ ibi deberet stare vn[s] sacerdos cum vno clerico de dicto ordine q̄ diceret diuinū officiū: alias trāferrak loc[o] ille ad quoddā hospitale. n dicebak q̄ non erat impleta qdō: qz ille q ibi cele brauerat offm nō erat sacerdos. ꝓducebak quod prior ei[s] miserat eū tāq̄ sacerdotē: q̄ ꝓ publice et pacifice erat in possessiōe sacerdotij. querebak qd
8 iuris. ¶ꝛDic ꝓ solutiōe q̄sti[s] pūcti q̄ interdū
q aliqua qualitas ꝑsone requirit ad ꝑparationē negotij. vtūc sufficit. ꝓbare possessionē illi[s] qualitatis. vt. j. q. acc. nō. ꝓb. l. nō ignoret. ꝑ glo. ꝛ Cy. Jnterdū requirit ad litis decisionez. ꝛ tūc refert aut tractat de modico ꝓiudicio: ꝛ idē. vt not. in.l. si. ś. p de carb. edi. aut ō magno ꝛ ppetuo ꝓiudicio: ꝛ tūc plene dz ꝓbari tā in petitorio q̄s in possessorio. di co de possessorio plene q̄ aduocat possessionē. vt no. in.l. j. quo. bo. ff. de 2di. vbi mō. l. luci[s]. Ḥ. hoc nō est plene. ꝓbatū de sacerdotio. ergo nō appet q̄ sit paritū 2dōni. So. litere epi sufficiūt: qz staťcis. extra de ꝓba. c. ꝓ tuas. ꝛ ficut stať literis ita stať iudicio epi q dz iudicare ꝑm veritatez vt. ś. ō epi. ꝛ cle. l. si qua ꝑ calūniā. nec pōt fingere sibi non esse ꝓbatū. qō est notoriū ꝑterea sufficiūt literе sui superioris. puta Abbatis prioris. Itē testimoniū cōfratrū sup quasi possessiōe ꝛ vsu sacerdotij. vt extra de ꝓba. c. ꝓ tuas. ꝛ tz Bal. in. d. l. si qua ꝓ calūniā. qō tene mēti. plura etiā in materia
9 viri. ff. de lib. ꝛ posth. l. gallus. in lectura mea so
r lenni. ¶ꝛQuero quid si testator[r] instituit indigitur. Ḥ. potest. ff. de liberali causa.
q ¶ꝛPro sol. no. staū literis epi an aliqs sit sacerdos vide bal. i. l. si quaper cal. ś. de epis. ꝛ cle. An. bar.
r ¶Quero quid si testator. no. fi instituitur indignus ꝛ repudiat in fraudem fisci nō tollit ius quesitū fisco vide bal. in.l. bereditas. ś. de bis q. vt indignis. An. Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Indignum. vide Bar. in. l. si sequens. hic alle. ⁊ qō. §. pri. dictum est.

b ¶ Nec faciunt ad. q. si frater occidit fratrē an hereditas eius veniat cō fiscā da. vide Bal. l. hereditas. §. de his qui. vt indig. ⁊ vide qō in fi. l. i cit Bar. l. j. ff. de vulg. ⁊ pu. q fiscꝰ excludit substitutū: qr in fraudē psumit nolle adire. ℔ Ang. ibi cōtradicat. tamē idem tenet Bar. l. sequens gradus. ff. ad sillt.

sed vide cantelā a d. Joan. l. facta. §. item. l. si patroni. §. fi. ff. ad treb. an. Barba.

c ¶ Occidit fratrē. vide bar. in. l here ditas. hic alleg. et bart. in. l. si. ff. si gs ali. testa. prohi. et Bald. in. l. si quis incesti. in fin. §. de incest. nup.

d ¶ In contrarium videtur. vide bar. in. l. cum rō. ff. de bo. dam. vbi tenet contra. sed Bald. b in. l. hereditas te⁊ c net contra Bart. de flo. in. l. his con sequēter. §. j. ff. fa⁊ d mil. herciscun. se quitur opi. bal. vi de bal. in auten. si captiui. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ q dixi in ru. de pa. qui. si. dist. ⁊ quid si per assassinum fecit illū occi di. vide not. ter. c. e j. de bo. lib. vi. vi Bal. l. j. ad fi. C. de bere. insti. ⁊ in. l. j. C. vñ vir ⁊ vxor. et f l. j. §. taceat. C. de rei vxo. actio. plene dixi in rubri. de succes. ab intest. vi⁊ g de Bal. in. l. si gs 11 incestas. C. de in cest. nupt. Andre. b Barba.

e ¶ Deinde. limita omnes istos casus 12 vt singu. per Ange. in. l. si secundū. de test. mili. 13

f ¶ Item glo. dixi i post Bar. l. l. j. §. de sa. san. ec. in lec.

f ¶ Ité glos. ponit k pro gl. in. d. l. si gs titio. vide Bal. in addi. Spec. in tit. de instru. edi. Andreas Bar.

g ¶ Ité ponit aliū casum. relictū pro anima dicit relictum ad pias causas. quid si relinquit pro pictura imaginū sanctorū. vide mo. in auf. similiter. C. ad. l. fal. ⁊ Bar. ff. ad leg. fal. §. quesitū. ⁊ sic. ⁊ p gl. in. l. si quis titio. vide ibi Bal. ⁊. l. j. §. de sacrosan. eccle. ⁊ vide Ang. in auf. vt cum de app. cog. §. fi vnum. ver. anime pessime. vbi dicit esse ter. ⁊ illum alle. Bal. in pr̄eal. l. si quis titio. ⁊ not. qr gl. quo ad verba aliter in auf. secus quo ad mētē. nā loquit sic. p cā pia. vel p aīa. ⁊ vide Bal. l. j. de lega. ij. in repetitione. ⁊ vide q relictū factū per sone ecclesiastice pōsumit factum p aīa fm ℣ De. de ancha. in. c. requisisti. de test. alle. d. car. de tuderto in summula de quarta qō pcedit qñ illa p̄sona hz administrationē ecclesie fm. d. Jo. and. in. d. c. requisisti. et vide Bal. l. fi. j. communia de le. vbi allegauit gl. i. si gs titio. qui donauit fraternitatibus: an dicit pia donatio. bal. l. illud. ⁊. §. de sac. san. ec. dicit qō non. ⁊ ibi alle. glo. d. l. si quis titio. vide Bal. in. l imperialis. C. de nup. de eo qui legauit meretrici vt seruet castitatē qō ꝺr legatum pium. vide que dixi in. c. relatum. de test. ⁊ vide qō no. Jo. an. in. c. j. de sepul. vbi dicit q si relinquit ecclesie licet nō exprimat pro anima intelligit pro anima sequitur do. mo. ibi vide q dixi in. d. c. requisisti. vide Bal. l. j. de le. ij. in repe. do. car. c. tua nobis. de test. ⁊ ibi dixi quid sit si p imaginibꝰ sanctorū. vide q ibi dixi. vide Lud. ro. cōsi. lxvij. incip. questionis themate. vbi dicit q legatū vt ematur missale est pium. vide ibi. ⁊ vide ter. in. cō. de cōsue. vbi quādo relinquit pīs locis videtur pro anima relinqui. And. bar.

¶ Pias causas. vide bal. in. l. si iure. §. de manu. test. ⁊ reperio ad intellectū. d. l. in testamento q. Guil. de cug. in. l. j. §. de sacrosan. eccle. vt ibi refert Sali. dicebat q ideo illō relictū in minus solēni testamēto ibi debebatur. qr erāt instituti filij inter quos pōt min⁹ solēniter testari: sed qr illa so. videt cōtra. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. §. de testa. ⁊ iō dicit Sali. in. d. l. in testō. ibi legata erāt repetita a vēnētibꝰ abintestato ⁊ numerꝰ testiū erat sufficiens ad codicillandū. vl' si non erāt repetita vt videtur probari in implicatiua etiā rndent q ibi legatum debetur naturalr tantum vt no. in. l. cū quis §. de iur. ⁊ fac. ign. ⁊ in foro conscientie. vt no. §. eo. l. ij. et quatenus ratio pietatis heredes moueat. l. quidaz. §. illo. §. de necessar. here. insti. ibi nō tū impȳ heredes ⁊c. pro intellectu. d. l. et testō. vide no. sal. in. l. non dubiū. §. de te. ro. ⁊ auf. fil' r. i. xvij. Specialiter. j. ad. l. fal.

¶ Addde q no. in addi. ad istuꝫ pōt euꝫ. in. l. j. nu. 3. in ver. relictū. p aīa. §. de sac. san. eccle. dixi et in addi. ad Bar. in repe. d. l. j. nu. 16. ver. ij. q̄ro. in apostil. v. homini locupleti.

h ¶ Hunqd. l. vide Bart. hic in fin. ⁊ Bal. §.

f ¶ Sed q̄ro. vide in turib⁹ hic alle. ⁊ qō leg. ⁊ no. in. l. i. in pn. ff. de iu. fisci.

f ¶ Sed q̄ro si indignus. not. si indignus rogatus restituere indigno si venit ad actum facti applicat fisco. 19 vide que no. plene ad bar ⁊ mod. l. lucius. §. testō. de le. j. ⁊ ibi est bo. gl. et sing. quā omnino vide. Andr. barb.

g ¶ In Octib⁹. vide bal. l. l. ne apud. §. de here. insti.

b ¶ Uxori putatiue. vide text. in. l. si ex volūtate. et ibi §. de do. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ cū bal. hic trāsit ro. in. l. si cū dotē. §. j. ff. sol. matri. ⁊ in. l. si dona⁊ c tio. §. de colla.

¶ Deinde. Vide bal. not. in. d. l. qui contra. bi calleg. d

k ¶ Vulgo cōcep. vulgo cēsent p sequēs mꝰ imo nīū legitimari nō pōt. vide bal. i. l. si qua illustris. j. ad orfi. ⁊ ange. i. §. fi. in auf. qui. mo. natu. effi. sui.

l ¶ Ité excipiunt. vide bal. i. l. si qua illustris. j. ad orfi. ⁊ qđ habetur in. l. Paul⁹. alfe. cū. ff. de sta. ho. ⁊ Bal. in. c. 21 naturales. si ꝺ feu e do fue. 2tro. in fi. ⁊ ang. in fi. in auf. q. mo. nat. effi. sui.

m ¶ Et scias. vide bal. in. l. si qua. bic alle. ⁊ Bar. in. l. si. ff. de his q. vt idi.

n ¶ Scō q̄rit glo. vide. j.

b ¶ Ut spuri⁹. ⁊ iō errant Ange. et Imol. l. in tēpus. de here. insti.

c ¶ De predictis. no. de portatū habere heredē abintestato si fiscꝰ non aufert hereditatē. p illa gl. vide Luro. l. j. ff. de acqui. here. And. barb. a

d ¶ Mirabiliter. adde q p illa gl. facit ter. in. l. si seruus plurium. §. fi b qs añ. de leg. j. alle gaui post Bar. in l. j. §. de here. istit. ⁊ Ro. in. l. j. ff. de acqui. here.

e ¶ Hunqd. l. vide Bart. hic in fin. ⁊ Bal. §.

f ¶ Sed q̄ro. vide in turib⁹ hic alle. ⁊ qō leg. ⁊ no. in. l. i. in pn. ff. de iu. fisci.

f ¶ Sed q̄ro si indignus. not. si indignus rogatus restituere indigno si venit ad actum facti applicat fisco. 19 vide que no. plene ad bar ⁊ mod. l. lucius. §. testō. de le. j. ⁊ ibi est bo. gl. et sing. quā omnino vide. Andr. barb.

g ¶ In Octib⁹. vide bal. l. l. ne apud. §. de here. insti.

b ¶ Uxori putatiue. vide text. in. l. si ex volūtate. et ibi §. de do. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ cū bal. hic trāsit ro. in. l. si cū dotē. §. j. ff. sol. matri. ⁊ in. l. si dona⁊ c tio. §. de colla.

¶ Deinde. Vide bal. not. in. d. l. qui contra. bi calleg. d

k ¶ Vulgo cōcep. vulgo cēsent p sequēs mꝰ imo nīū legitimari nō pōt. vide bal. i. l. si qua illustris. j. ad orfi. ⁊ ange. i. §. fi. in auf. qui. mo. natu. effi. sui.

l ¶ Ité excipiunt. vide bal. i. l. si qua illustris. j. ad orfi. ⁊ qđ habetur in. l. Paul⁹. alfe. cū. ff. de sta. ho. ⁊ Bal. in. c. 21 naturales. si ꝺ feu e do fue. 2tro. in fi. ⁊ ang. in fi. in auf. q. mo. nat. effi. sui.

m ¶ Et scias. vide bal. in. l. si qua. bic alle. ⁊ Bar. in. l. si. ff. de his q. vt idi.

n ¶ Sequēs questio. ⁊ ibi Bar. ⁊ in. l. j. in. vi. q. in pn. §. de sa. san. ec. ⁊ ibi Bar. ℔ nec do. cā mor. regrit additionē. vide Bar. in. l. j. ff. de do. cā mor.

o ¶ Modo. vide Bar. hic ⁊ in. l. centurio. ff. de vulg. ⁊ pup.

a ¶ Scō q̄rit glo. vide. j.

b ¶ Ut spuri⁹. ⁊ iō errant Ange. et Imol. l. in tēpus. de here. insti.

c ¶ De predictis. no. de portatū habere heredē abintestato si fiscꝰ non aufert hereditatē. p illa gl. vide Luro. l. j. ff. de acqui. here. And. barb. a

d ¶ Mirabiliter. adde q p illa gl. facit ter. in. l. si seruus plurium. §. fi b qs añ. de leg. j. alle gaui post Bar. in l. j. §. de here. istit. ⁊ Ro. in. l. j. ff. de acqui. here.

e ¶ Hunqd. l. vide Bart. hic in fin. ⁊ Bal. §.

f ¶ Sed q̄ro. vide in turib⁹ hic alle. ⁊ qō leg. ⁊ no. in. l. i. in pn. ff. de iu. fisci.

f ¶ Sed q̄ro si indignus. not. si indignus rogatus restituere indigno si venit ad actum facti applicat fisco. 19 vide que no. plene ad bar ⁊ mod. l. lucius. §. testō. de le. j. ⁊ ibi est bo. gl. et sing. quā omnino vide. Andr. barb.

g ¶ In Octib⁹. vide bal. l. l. ne apud. §. de here. insti.

b ¶ Uxori putatiue. vide text. in. l. si ex volūtate. et ibi §. de do. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ cū bal. hic trāsit ro. in. l. si cū dotē. §. j. ff. sol. matri. ⁊ in. l. si dona⁊ c tio. §. de colla.

¶ Deinde. Vide bal. not. in. d. l. qui contra. bi calleg. d

k ¶ Vulgo cōcep. vulgo cēsent p sequēs mꝰ imo nīū legitimari nō pōt. vide bal. i. l. si qua illustris. j. ad orfi. ⁊ ange. i. §. fi. in auf. qui. mo. natu. effi. sui.

l ¶ Ité excipiunt. vide bal. i. l. si qua illustris. j. ad orfi. ⁊ qđ habetur in. l. Paul⁹. alfe. cū. ff. de sta. ho. ⁊ Bal. in. c. 21 naturales. si ꝺ feu e do fue. 2tro. in fi. ⁊ ang. in fi. in auf. q. mo. nat. effi. sui.

m ¶ Et scias. vide bal. in. l. si qua. bic alle. ⁊ Bar. in. l. si. ff. de his q. vt idi.

n ¶ Sequēs questio. ⁊ ibi Bar. ⁊ in. l. j. in. vi. q. in pn. §. de sa. san. ec. ⁊ ibi Bar. ℔ nec do. cā mor. regrit additionē. vide Bar. in. l. j. ff. de do. cā mor.

o ¶ Modo. vide Bar. hic ⁊ in. l. centurio. ff. de vulg. ⁊ pup.

quod alicuius. qr ibi testator fecit plures gradus ⁊ fecit differentiā inter personā ⁊ personā: hic nō. n argu. ff. de pac. l. auus. cum suis similibus. ⁊ adde quod dicā. j. eo. l. fideicōmissum. ¶ Examinauit glo. materiā quādo indignus rogāt restituere dīgno: quasi inspiciat potius dignus ℔ indignus. ar. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. sulpitius. alꝰ inspicit mulier. ⁊. ff. ad. l. falc. cum dotem. quasi magis inspiciatur effectus ℔ modus. sed hoc non repꝛ logo. Sed querꝰ si indignus rogatus est restituere indigno vel in minori parte digno: ℣ si. fiquis o dem, accōmodauit tacitā fidem succedit fiscus. sed fi non accōmodauit tacitā fidem non succedit. vt ff. de leg. j. l. in tacitis. ⁊. l. lucius. §. in testamento. qō est verum si res stet in actu verbi: sed si dignus procedit ad actum restitutionis in persona indigni: tūc illud qō restitutū est indigno applicatur o fisco. iste est casus vnicus in iure: vt. ff. ad treb. l. si

22 postulāte. §. fi. ¶ Modo ego quero vtrū lex nostra habeat locum in contractibus. ℣ Pone huic adoptiue de facto emācipate putatiuus adoptator donauit fundum in pręnūi emancipationis. ℣ si. nulla est donatio. nam lege cauetur q̄ donatio facta vxoriꝰ putatiue non confirmatur morte donatoris: qr nulla est: qr nō quasi ad extraneam sed quasi ad vxorē facta est: iste casus est sing. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. l. cū sit testatus. l. si gs sponsam. in fi. ⁊ fi cpts q̄ lex nostra hz locū in §tu. qō tene

23 menti. ¶ Deinde i q̄ro putās tenere matrimoniū qō de facto erat §tū instituo heredē genitum meū tanq̄ legitimū filiū: nunqd valeat institutio: ⁊ videt q̄ nō. ℔ si fideicōmissum fit ab eo repetitū vꝫ fideicōmissum vt hic. ¶ In contrariū vꝛ. nam tres sunt species legitimoꝝ. qđā nati ex legitimo matrimonio. quidā datiui ex iusto errore. dos cēsi differētie cā voco datiuos. i. dispēsatiuos. vt not. §. de ince. nup. l. q cōtra. Quidā sunt adoptiui vt hic. Est ⁊ quarta spēs: qr qđā sunt restituti ad le p gē nature: qō idē est dictū q̄ legitimati: ⁊ isti pos

24 sunt institui. ⁊ ita vꝛ in casu ꝓposito. ¶ Cōsidera tū q̄ alia est legitimatio q̄ fit p mꝛimoniū: alia p rescriptū siue p dispēsationē. ¶ Per mꝛimoniuꝫ possunt legitimari oēs ꝑter vulgo ᵏceptos: ⁊ qr pꝛ incertus est: ℔ si esset certus p confessionē pꝛis mꝛis bñ posset legitimari. Exēplū de meretrice q̄ cōcepit ex scholari quā ipse postea cepit in vxo

l rē. ¶ Ité excipiūt ˡnati ex amplexu q possunt accusari de incestu: de stupro: de adul. nā ista de iure ciuili non possunt legitimari quo ad successionē. alꝰ seqrek q p mꝛimoniū excluderek crimē. qō est falsuꝫ. vt. ff. de ri. nup. l. palā. §. nō solū. adō tū qō no. j. de fideiuss. l. pe. nā si ꝛuges ꝓiterent se añ cō plexus mꝛimoniū ℣ risse stak eoꝝ dictis: tā respectu legitimatiōis q̄ respectu accusatiōis. nisi ali p qō impedimentū nō obstaret matrimonio: qō ali

25 bi nō reperit. ¶ Et scias ᵐq in isto spurio est m differētia: qr natos ex accusato coitu nec mꝛ instituere pōt. vt no. §. de orfi. l. si qua illustris. ⁊ instit. n ad orfi. §. nouissime. ⁊ iō q̄stū tu fuit a me vtrū virgo q̄ ℣cepit ex quodā tyrānō vxorato: vel ex rege nō est vis. qr vt dicit Aristoteles: malus rex tyrānus fit: possit illū istituere. rn. q̄ fic. qr quo ad matrē nō erat natus ex accusabili amplexu: qr ex impressiuo: qr p̄sumit vim passa ⁊ met⁹ terribilis excusat. vt. ff. de adul. l. vim passa. z in pn. ⁊ iō qr mꝛ ex tali ąplexu non pōt accusari de iure: talis puer succedit matri tā ex testō q̄ ab intestato. nā vt dicit Bꝛo fons legū: tolle voluntatē de medio ꝛ ois

26 actꝰ erit i differēs. vba Ly. sunt l. j. §. remouet. ff. de postu. i additionibꝰ suis. ¶ Ité fuit q̄stū a o mean si statutū dicat q femia nō succedat cū masculis pozrigak ad ltimatos: diri q sic: qr ltimatio ertēdit se ad statutū pozro statutū recipit interpretationē passiuā. ff. ad. l. fal. l. j. §. lex falcidia. ar. §. §. de instī. ⁊ substi. l. gñalr. añ finē. ℔ ibi remanet

27 filiꝰ institutꝰ. hic nō: qr restitutꝰ in integ. ¶ Con p sueuit q̄riᵇ vtrū ltimatio p mꝛimoniū possit fieri in vltimo vite spū: ⁊ vꝛ q nō: quasi dos interuenire nō possit cū vtilitate effectu. vt. ff. de iure dot. l. iul. ℔ cūm mꝛimoniū teneat in substātia sui: qr vsq

¶ Ité q̄stū. an virgo cōcipiēs ex tyrāno vꝛ rege potērit illū spurium istituere. ℔ an rex possit dotare suas spurices: Bal. ubi bitat i. c. j. de cōsti. vide ibi. An. bar.

¶ Ité fuit quesitū. vide bal. in. l. cū acutissimi. j. e. ⁊. j. ea. l. ⁊ Benedi. de plū. in disp. inci. causa pisanorum.

¶ Ité fuit q̄stū. an fi femina cū masculis nō succedit porrigak ad legitimos: ego consului p me fm hāc doc. Bal. ⁊ Raph. i. l. si ita gs. §. fi. de le. ij. refert hāc qōnē Bal. ⁊ dicit nō posse tst ab aliquo alio ⁊ trāsit cū ea. dicit tū q nō est equa. vt ℣ Pau. de cas. in suo consil. cc. facit mētionē. ⁊ bal. hic. sed refert fuisse dispūtatū ℣ tū. tu vi de que dixi in. d. l. cōperit. ⁊ in dicto consi. And. barb.

¶ Consuenit que ri. Vide per Ly. ⁊ Bald. in. l. nuper. §. de natu. liber. et rnd. ad. l. iulia. hic alle. p no. p Imo. in. l. cuz tale. §. me uie. ff. de cōdi. ⁊ de mō. q̄ in qōne nostra nō inuenik ille defectus forme expressus in stipulatione sicut si dicimus in sentētia q cōtinet errorē non expressum.

¶ Consuenit que ri. an in vltimo vite spiritu poterit cōtrahi matrimoniū ad legitimandum filios: vide bal dū in. c. naturales. si de feu. fue. contro. cundā. l. si gs posthumos. §. filiū. ff. de li. ⁊ posthumo. vbi est glo. fin. vide ibi do. Jo. vi de Bal. §. de nat. libe. l. pe. Bulg. l. gallus. in pnc. als in. §. j. ff. de libe. et posthu. vbi ar. gl. vide omnino. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Notis que requiritur. vide Bar. ⁊ Bal. in l. cum quis. §. de nat. lib.
b ¶ Matrimoniū. caue qꝛ si mulier superstes hꝫ vsu. haberi pōt illud qō continet in instrumētis dotalib⁹. ⁊ sufficit ad alimenta. ⁊ sic esset inopia nō poterit succedere per id qō habetur in. d. auē. preterea. hic allegata.
c ¶ In terris ecclesie. adde istū. §. in proemio huius li. nu. 7. ver. sed Ja. de Bel. dixi post Bar. 2si. lxxv. sci. viso istrumēto loc⁹ cationis. ⁊ iterum a in. l. ex cōplexu. in fi. in ver. in terris imperꝫ. §. de icel. nupt. ⁊ in addi. ad istum in. l. si aquā. c nu. xxxix. ver. item no. qꝛ si papa. invō. legitimare. §. de ser. ⁊ aqua.
d ¶ Aut bona. vi ō Bart. in. l. cūctos populos. §. de sūma trini. ⁊ fide ca ⁊ in. l. qua in puincia. §. diuus. ff. de rī. nup. ⁊ vtrobiq; scripsi.
d ¶ Aut bona sūt. not. si habent bona in terris imperꝫ ⁊ i terris eccle sie q̄ operatoꝛ pōt legitimare quo ad bona imperꝫ: non quo ad bona eccle sie. vide Bald. in proemio. C. And. Barba.
e ¶ An in priuilegio. vide bal. in. c. nā si de feu. fue. cō troꝛ. ⁊ qō no. i auf. ex 2plexu. §. de in cest. nup. glo. tū et Bald. in. l. j. §. de natu. li. dicit qꝛ nō requirit in legitimatione fieri mentionē de clausula non obstante tali lege. ⁊ vide aliqua p Pau. de cast. in cōsil. ccxvix. incip. dubitāt. ⁊ p Pe. de ancha. in consi. ccxvj.
f ¶ Nullum. et potestas legitimādi cū quibuscūq; in quocūq; statu nō extendit ad inhabiles de iure naturali vel diuino: §z positiuo sm bald. Ange. ⁊ Jmol. in l. filius a patre. §. fi. cū gl. ff. de lib. et posth. ⁊ videt sentire bal. §. prime.
g ¶ Unde si princeps. vide Baldū in. l. i. §. de iure au reo. annu. ⁊ in. l. si contra. in fin. §. de nupt. ⁊ idē Posti. in summa in tit. q filiū sint legi. §. fin. verficu. sed nunquid imperatoꝛ. ⁊ Feder. de se. in consi. ccxxviij. ⁊ Jo. de imo. in. l. iij. ad si. ff. de test.
g ¶ Unde si princeps. an valeat statutū habilitans spuriū ad succes. vide Bal. l. j. §. de his que pe. nomi. ⁊ ibi dedi remissiones. Andre. barb.

ad vltimū vite spiritū pōt cōtrahi. vt. §. de indic. vidui. to. l. ij. ⁊ auf. cui relictū. tū nō tꝫ quo ad substātia dotis ª q̄ requirit in legitimatione. plis de iure ciuili. vt insti. de nup. §. fi. ⁊ ideo in tali matrimonio hꝫ locū auf. pterea. §. viuit. vt. q. mī imoniū ᵇ est sine dote. ¶ Cōsuleuit esse qō nūgd impatoꝛ possit legitimare i terris eccl'ie ᶜ de qua dixi in pn. ff. oꝛ. §z nūc vnā rōnē nouā adduco ad partē negatiuā: qꝛ fiudicaret fisco eccl'ie q succedit loco incestuꝫ psonaꝝ. vt. §. de na. li. j. qō impatoꝛ facere nō pōt. qꝛ fisc⁹ eccl'ie maioꝛ est impatoꝛe. dic q aut legitimād ⁊ bona sunt de terris eccl'ie ⁊ nōvꝫ legitimatio impatoris: aut bona ᵈ sunt i territoꝛio impatoris hꝫ psona sit de terris eccl'ie. ⁊ tūc vꝫ legitimatio quo ad illoꝝ bonoꝝ successionē q̄ in territoꝛio impatoris sunt: ⁊ si. p. pte sunt i territoꝛio impatoris: p pte i territoꝛio eccl'ie: vꝫ in ea pte q̄ est sub iperatoꝛe: i alia nō. vt. ff. de bo. aut. iu. pos. l. cū vn⁹. §. i s q. fiue tractet de successiōe testari: siue itestati. alīꝫ tū dicūt q cū legitimatio nō veniat in p iudiciū eccl'ie. §z sit q̄dā dispēsatio q impatoꝛ possit i distincte. §z pma opi. veriꝛ est. ¶ Ex his apparet q ad feudū eccl'iasticū imperatoꝛ legitimare nō pōt. nec ecōtra papa ad impiale feudū: qꝛ vn⁹ nō pōt subtrahere aliq̄ dalīꝫ de vniuersitate alteriꝰ. vt. §. de test. l. 2sulta. vi dualia. ⁊ adde qō dixi in. c. natural. si de feu. fue. 2troꝛ. col. r. ¶ Interrogat⁹ fui an in priuilegio ᵉ legitimādi qō concedit imperatoꝛ: fit necesse apponere clausulā non obstāte tali lege. Jo. cal. dicebat nō esse necesse: qꝛ istud est mādatū nō legitimatio. Jtē ordinarie iurisdictiōis collatio nō regrit has clas. Jtē imperatoꝛ cōcedit ptātem dispēsandi: ergo cū effectu. Jtē hec 2cessio est priuilegiū: ergo lex p̄uata: ⁊ sic derogatoꝛia. cū aūt iste comes legitimabit debebit apponere clas consuetas. vñ si legitimat incestuosum debebit dicere nō obstāte. l. q cōtra. §. de incest. nupt. Si autē legitimat alīꝫ spuriū sufficit q̄ dicat nō obstāte. §. vl. in auf. gb. mo. na. effi. sui. col. vij. ¶ Alīꝫ dicebāt priuilegiū nō valere. fuit questio de facto in priuilegio cōcesso p̄dicto dño Jo. de cal. Sed prima opi. veriꝛ est. qꝛ nō ille q mādat: sed ille qui legitimat hꝫ examinare defectus. ⁊ si perperā legitimaret posset appellari ad imperatoꝛē: sicut in ceteris decretis iniustis inferiorū a p̄cipe. ista qō supra formata de cla requirit altioꝛē indaginē. ¶ Cōsideranda ū est cm q̄ iure nostro populus Romanus oē imperiū etiam summū qō appellāt plenitudo ptātis trāstulit in p̄cipē. vt. ff. de oꝛi. in. l. i. §. nouissime. Principes autē quedā que meri imperꝫ sunt communicauit maioꝛibus magistratibus vt gladꝫ ptātem. vt. ff. de offic. p̄esi. l. illicitas. §. qui vniuersas. ⁊ nihilo minus retinuit eandē ⁊ maioꝛē. Quedā vero sibi tū reseruauit. vt. l. ij. noua vecti. insti. non pos. ⁊ l. vnica. j. vt armo. vsus. lib. xii. §. j. de emanci. liber. ⁊ j. de adopt. l. ij. ⁊ ff. de postu. l. i. §. de qua. §. de his q veniā eta. impetra. l. ij. Quedam etiam sibi met ademit statuens vt rescriptum suum non valeat tanq̄ impossibile vel detestabile. vt. §. de natu. libe. l. i. ⁊ in auf. nauigia. ⁊ in auf. cassa. ⁊ in auten quib. mo. natu. effi. sui. §. fi. ¶ In primis ergo que communicabilia sunt nō requiritur clausula non obstante. sufficit nanq̄ scientia ⁊ voluntas p̄incipis. vt. ff. de of. p̄eto. l. barbarius. in fi. idem puto in scō genere. l. seruatoꝝ. vt si cōcedit alicui q̄ possit creare tabelliones. nā hoc publice vtile est. vt no. i. l. i. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. ¶ In tertio vero genere est casus noster. scilꝫ legitimatio spuriorꝫ q̄ est quodāmodo detestabilis sm iuniorē. Ja. but. questionē diſputauit tenēs ex hoc q̄ statutū ciuitatis nō vꝫ. qō et. bar. in. l. seius ⁊ augeri⁹. ff. ad legē falci. ⁊ ego idē dixi. §. de iure annu. aureo. l. ij. in isto tertio gñe imperatoꝛ inponit fibi legē a qua nō intelligit recedere nisi appo nat derogatoriā. vt. ff. de de leg. iij. l. si qs in pri. test.

b ¶ Denuo. vide bal. i. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ i. l. si qs. §. de natu. libe. ⁊ sic tꝫ b bal. sec⁹ cēt fi er alia mꝛe nat⁹ est legitimat⁹. §z opi. bar. pce dit fi ex eadē mꝛe quā postea duxit i vxoꝛē. iurta. c. tāta. extra q fi. sint le.
i ¶ Cōcubina. de cōcubinatu licito vide bar. in aut. licet. de nato. libe. §.
k ¶ Sz pone. vide bal. in. l. si qua illustris. j. ad orfi. ª limita vt p bal. in. l. p̄scriptione. §. si ꝫ ius vel vti. pub. et illud dictū bal. hic q̄ requiraf expūcl sio cause spurietatis q̄n qs duplici defectu ⁊ vitio est spuri⁹. sequit̄ ife. in. l. si vo. §. de vi roꝝ. in. xxxi. fallē. ff. sol. mat. ita ēt dicit tenere Jo. and. in addi. Spec. i rub. q fil. sint legi. ⁊ idē no. Ant. de bu. in c. venerabilez. extra q fil. sint legi. et Jo. an. in rub. eo. ti. p quorū opi. cō sului Boñ. p̄o siculo. vide Pau. de ca. i 2si. ccxvij. ⁊ ang. bal. ⁊ Jmo. in. l. si nō vꝫ. in. ff. de here. instit. ⁊ Pet. de ancha. in cōsi. qō incip. in christi noīe p̄mū questitum. ⁊ in 2si. ccxix. paul. de ca. in 2si. ccxix. vbi limitat. ⁊ p bal. in. c. nisi cū pridem. extra de remiſ. ⁊ in cōsil. suo. ccxvj. incip. in xpi noīe. in p̄missa 2sultatione primo videū occur. an dicta limitatio. ⁊ Bene. de plumbi. in. l. j. ff. de na. resti.

k ¶ Sed pone quidā. an valeat legitimatio spuriꝫ si nō sunt exp̄sse q̄litates spurietatis. vide old. 2si. ccxlvij. Pau. de ca. i. l. benigni⁹. ff. de leg. ⁊ incipit consi. Old. Factū tale est: quidā rex. a b ¶ Demum. vide no. p doc. in. l. quidā cōsulebat. ff. de re iudicata.
c ¶ Sed subiungitur. faciūt not. per Bar. ⁊ doc. in. l. si is q solidum. ff. de vulg. ⁊ pupil.
d ¶ Papinia. ⁊ ibi Bart. in reportatis antiquis.
e ¶ Pone. Vide Bar. in. l. fin. §. de bis qb. vt indig.
e ¶ Pōe dicit. no. si relinquit spurios magnū p̄diū ad alimēta nō vꝫ nisi quo ad p̄tiū alimētoꝝ nō ad plꝰ. facit. l. ex animo. de dona. inter virū ⁊ vxo. vide Bal. in l. id quod. C. de sacrosanc. ecclesiis. ⁊ Bar. in auf. ex cō plexu. C. de incest. nupt. And. barb. ¶ Quero. cū bal. trāsit Pe. de ancha. in cōsil. incip. vtrū legitimat⁹. et facit ad ea q̄ habē tur. i. c. naturales. si de feu. fue. 2troꝝ. ⁊ vide Salic. in. l. etiā. j. ō ap. Bost. in sum. in titu. q fi. d sint leg. §. fi. ⁊ doc. in. c. cū vintonien. eccl'ia. extra de electio. ⁊ Benedi. de p̄li. in dispu. inci. cā pisanoꝝ ⁊ etiā bal. hic trāsit pet. de ancha. in consi. inci. vtrū legitimatus. ⁊ qualia debēt esse verba in p̄uilegio legitimationis vide bal. in. l. si. j. de bo. q̄ libe.
f ¶ Sz pone. vide bart. in. l. quoties. §. de rei vē. Ang. in cōsil. inci. nobilis q̄dā gñe. Ant. de but. in. c. tanta extra q filiꝫ sint legi. alia scripsi post bar. i. d. l. quoties.
b ¶ Statutum. vide. §.
i ¶ Legitimatio. vi de bart. in. l. si is q pꝛo emptoꝛe. ff. de vsuca. ⁊ in. l. gall⁹. §. ⁊ quid si trātū. ff. de li. ⁊ posth. cū si.

gitimatio spuriorꝫ q̄ est quodāmodo detestabilis p̄ iuniorē. Ja. but. questionē diſputauit tenēs ex hoc q̄ statutū ciuitatis nō vꝫ. qō et. bar. in. l. seius ⁊ augeri⁹. ff. ad legē falci. ⁊ ego idē dixi. §. de iure annu. aureo. l. ij. in isto tertio gñe imperatoꝛ inponit fibi legē a qua nō intelligit recedere nisi appo nat derogatoriā. vt. ff. de de leg. iij. l. si qs in pri. test.

32 ¶ Quapropter videt q̄ si in priuilegio imperatoꝛis nō fit clausula sufficiens nō obstātium vt eq̄pollens non teneat priuilegiū. ad hoc facit q̄ cū triplex sit mod⁹ legitimādi. l. p. obligatione curie: p rescriptū p̄ncipis: p mī imoniū. Subdit ter. na ti vero ex dānato coitu nullū habēt sensuꝫ nostre humanitatis. vñ protestāt imperatoꝛ q̄ ipse non sentit. i. nō est de intētione sua q̄ ipsi fiāt legitimi. Tūc arguo sic. legitimatio nō vꝫ nisi p̄ticeps cū legitimāte cōcurrat gratiā faciēdo. sed impossibile est q̄ simul cōcurrat p missiue ⁊ aduersatiue. l. j. §. de fur. ergo rescriptū ex tpo inre nullū. ¶ Jtē statutū ne legitimet est bonū ⁊ equū ꝑpter cultū pudicitie ad refrenādū luxuriosos ac iniuriosos amplexus ex q̄bus odia ⁊ crimina oriunt. vt pz ex adul. §. de natu. libe. l. si ergo. p locū a 2trarꝫ rescriptū est malū ⁊ iniquū ergo nullū. q̄ priuilegiū qō lex priuata dꝫ separare virtutē legis saltē sm gd: puta sub rōne boni ⁊ equi. ¶ Jtē plures⁹ modis dꝫ aliquid impossibile. l. de natura ⁊ de facto. Jtē q̄ꝫ bonos mores. Jtē q̄ impossibile dō iure. Jtē est impossibile rōne 2ditionis. Jtē pplexitatis. ¶ Circa impossibile de natura nō se extendit autoritas p̄ncipis. nec circa impossibile de facto nisi fingēdo. nec circa impossibile: qꝛ ꝫ bonos mores. vñ si p̄nceps ꝰ yellet facere legē ġnalem q̄ spuriꝫ succedāt. qꝛ est in directe contra bonos mores ⁊ est p missio futuri doli cōstitutio nō valeret. sicut si statueret q̄ quilibet possit adulterari ⁊ in cestū cōmittere de iure. iij. di. erit aūt lex. hac ratione nō pōt legitimare nascituros ex aliquo qui nondū sunt cōcepti in vtero: qꝛ est dolus de futuro. sed si sunt nati vel concepti pōt: qꝛ est dolus de pterito circa que nō remouet reatus: sed pena. vt ff. de capti. l. libelio. §. facte. §. de nupt. l. impialis.

34 ¶ Circa quartum. s. impossibile de iure refert: aut est ius naturale: aut gentiū: aut ciuile: de gbꝫ dic vt no. in. l. i. §. si ꝫ ius vel vtili. publi. Aut est ius municipale vel 2suetudinariū q̄ dici pōt ius extraoꝛdinariū. ⁊ dic vt in. c. i. de 2sti. p̄in. lib. vi. ¶ Circa quintū aūt gen⁹. s. de impossibilitate cō tradictionis. ⁊ circa 5ertū. s. de impossibilitate pplexitatis in semetipso p̄ncipes dispēsare nō pōt. qꝛ necte⁹ pōt ea q̄ implicāt 3dictionem sm theologos. ¶ Denuo ᵇ dubitāt an noua ples legitimorū excludat p̄decentē legitimationē spurioꝝ. ⁊ dic q̄ nō si sunt nati ex eisdem parentibus. arg. §. de na. li. i. cum quis. verbi gratia. ex non concubina ⁱ soluta tū ⁊ soluto nascitur spurius sm Old. in consilijs. ⁊ Bar. in. l. si de concubi. Si ergo pater primo legitimauit istos p priuilegium p̄ncipis: postea illā accepit in vxoꝛem ⁊ genuit nouos filios equaliter succedunt. Et not. q̄ licitus cōcubinatus est inter solutum ⁊ solutam. tamen ꝫ interuenire verbum protestantis ᵉ se tenere in concubinam ⁊ factū q̄ teneatur in dōmo ita q̄ passum non possit vagari circa plurimoꝝ um concubitus. nam si non interueniret p̄testatio vel alio modo appareret de 2cubinali consensu cum virgine vel vidua cōmitteret stupꝝ. vt in auf. de trie. ⁊ semis.

36 §. cōsideremꝰ. in fi. ⁊ ff. de questio. l. si quis viduā. sm Old. ¶ ᵏ Sed pone quidā erat ex adulterio naturalis. i ti. si de feu. fue. 2troꝝ. tꝫ ꝫ. vide ibi oīno. vide An. i 2si. cc. vbi fin. 2sul uit in ista. q. ⁊ vide q̄ in fili dicit bal. in. l. p̄scriptione. §. si ꝫ ius vl vti. pub. ⁊ qō habet. c. sup eo. de coba. cle. ⁊ mu. vide Lu. ro. vbi aliter loquit 2si. ccxij. vide bal. in. c. sup iſris. de rescrip. vbi aliter loquit. Aln. b. ⁊ incestu ratore. §z pone⁸ q̄ est noīatim dictū ⁊ est 2sultado q̄ succedat p̄mogenit⁹. ⁊ qꝛo nūgd iste intelligat gaꝛ p̄mogenit⁹. ¶ Cōsidera q̄ p̄mogenit⁹ dꝛ dupliciter. vno mō p̄mogenit⁹ natu. Alio mō dicit p̄mogenit⁹ ita q̄ p̄mogenitus a iure. Sic igit̄ iste naturalis fuit p̄mogenit⁹ naturalis. post ea alius nat⁹ est legitim⁹ ⁊ naturalis. Tertio naturalis fuit legitimat⁹ iste legitimat⁹ nō est p̄mogenitus ⁊ iō legitim⁹ naturalis cū excludit. Pone terea due abusiōes nō sunt tolerāde in alteriꝰ p̄ iudiciū: nec in derogatione publici iuris. vt in. c. i. de filijs p̄by. lib. vi. ¶ Si aut̄ legitimatio que est ortus legitimati p̄cessisset natiuitatē legitimi ⁊ naturalis: tūc q̄dā dicūt legitimatū p̄ferri. qō vꝫ puto in p̄dictis in aliꝫ nō in regalib⁹. sed pone statutū ᵇ dicit q̄ filia dotata nō succedat. qō intellige in legitima. q̄d in legitimata. rñ. excludi tur qꝛ non pōt venire nisi vt legitima. ergo est exclusa p statutū: cū q̄ de p̄prietate vocabuli nō cōprehēdāt legitimat⁹ nec filiꝰ. vt in. c. naturalis. si de feu. 2troꝝ. fue. col. r. ¶ Quero vtrum legitimatio ⁱ sit fictio vl veritas: ⁊ vī q̄ sit veritas. qꝛ in nature substātia fundat q̄ nō mentit. Jn ꝫ huiꝫ vī q̄ sit fictio: qꝛ retro fingere dici pōt q̄ naturaliter loquēdo est veritas formaliter: §z ciuiliter est fictio. vel dic q̄ est in integrū restitutio. vñ iste eg paratur filio post liminiū reuerso. vt. ff. de iniust. testa. l. si quis filio. §. pe. ⁊ hoc fi legitimat in vita parentū. sed si his mortuis nō fingitur retro. ar. gu. j. de capti. ⁊ postli. reuer. l. j. ¶ Quero nunk gd ᵏ in eo qō relinquit spurio hꝫ locū regula catoñ. gl. dicit q̄ nō in. l. fi. ff. de reg. cato. sed non dicit verū. qꝛ testm̄ est factū ab inhabili qō nunq̄ cōualescit. vt. l. j. §. fi filio. ff. de leg. iij. cōsidera q̄nꝫ testamentū ab initio nō subsistit ratione cause efficiētis. i. testatoris: quādoq; rōne cause formalis. vt q̄ filiꝰ est p̄terit⁹: vel nō sunt testes in numero sufficienti. Quādoq; ratiōe cause materialis: ⁊ ratione rei legate. Q̄nq; ratione persone cius cui relinquitur. Q̄nq; ratione cause finalis. vt q̄ ob illā citam causam futuram. Q̄nq; ratione alterius accidentis. vt puta qꝛ in fraudem creditoꝝ. Q̄nq; mixta rōne cause efficientis ⁊ alterius accidētis: vt vsurario manifesto. Pꝛio casu nō cōualescit si erat p̄hibitio p̄petua. vñ si dānat⁹ in metallū facit testamētū hꝫ postea restituat in integrū nō cōualescit. vt. d. l. si filio. Sed si p̄hibitio erat suspēsiua. vt tenēdo opi. antiquā q̄ excōicatus nō possit testari. q̄ opi. posset esse vera si vult testari sm p̄uilegiū iuris canonici. puta coꝝ duob⁹ testib⁹. qꝛ ecclesia excōicatis nō patrocinat. tū si est absolutus postea testamentū q̄ualescit: qꝛ innata erat ab ipso p̄ncipio virtus cōualescētie. ar. in. l. fi. ff. si ex noxa. cā aga. ⁊ beatus vir cui nō imputauit dñs

47 peccatū. vt extra de 2sti. ex literis. ¶ Ex his apl paret ᵗ q̄ si pꝛᵐ p̄ncipaliter spurio legauit cū p̄ m bibitio a pꝛe. p̄cedat ⁊ incipiat q̄ in eo reperiꝰ de lictū. hꝫ p naturā correlatiuoꝝ pena ad filiū p cō sequētia se extendat: q̄uis filius postea legitimet cesare ac patre simul 2currētib⁹ in actu legitimādi. tū testamētū nō cōualescit: qꝛ vbi deficit fundamentum deficit ⁊ fundatū. ⁊ idē esset in casu legis nostre si filia illegitime adoptata: deinde heres: deinde iterato legitime adoptet. tū in hoc casu esset minus dubium: qꝛ ab initio deficit 2sensus. vt hic. in patre autem nō deficit voluntas: quia non ibi: errꝰ tamē est: qꝛ volūtas est p̄hibita nihil valet. ⁊ est pro nō scriptum. quod nunq̄ conualescit. vt. §. de cadu. tollen. l. vnica. in. §. i. ¶ Et ex

48 hoc ⁿ infert talis conclusio q̄ ꝫ verbū pōt sit verbum extēsiuū. ff. de leg. ij. l. si ita qs. vt no. p bar. in l. si ita. ff. de auro ⁊ argē. lega. tū si pater leget spuriō cū capere poterit: nō valet relictū. ¶ Dicet aliqs imo valet qꝛ est relictū cōditionale ⁊ in cōditionibꝰ nō hꝫ locū regula catoniana. l. certa. ff. de lega. j. Respon. ꝫ non habeat locum regula catoniana habēt locū alie iuris regule: quia p̄hibet testator vitio suo ⁊ nō alieno testari circa spuriuꝫ. arg. ad hoc. ff. de ser. exporꝫ. l. si minor. fic non pōt donare vir vxoꝛi irreuocabiliter etiā dicēdo cum

g ratore. §z pone⁸ q̄ est noīatim dictū ⁊ est 2sultado q̄ succedat p̄mogenit⁹. ⁊ qꝛo nūgd iste intelligat gaꝛ p̄mogenit⁹. ¶ Cōsidera q̄ p̄mogenit⁹ dꝛ dupliciter. vno mō p̄mogenit⁹ natu. Alio mō dicit p̄mogenit⁹ ita q̄ p̄mogenitus a iure. Sic igit̄ iste naturalis fuit p̄mogenit⁹ naturalis. post ea alius nat⁹ est legitim⁹ ⁊ naturalis. Tertio naturalis fuit legitimat⁹ iste legitimat⁹ nō est p̄mogenitus ⁊ iō legitim⁹ naturalis cū excludit. Pone terea due abusiōes nō sunt tolerāde in alteriꝰ p̄ iudiciū: nec in derogatione publici iuris. vt in. c. i. de filijs p̄by. lib. vi. ¶ Si aut̄ legitimatio que est ortus legitimati p̄cessisset natiuitatē legitimi ⁊ naturalis: tūc q̄dā dicūt legitimatū p̄ferri. qō vꝫ puto in p̄dictis in aliꝫ nō in regalib⁹. sed pone statutū ᵇ dicit q̄ filia dotata nō succedat. qō intellige in legitima. q̄d in legitimata. rñ. excludi tur qꝛ non pōt venire nisi vt legitima. ergo est exclusa p statutū: cū q̄ de p̄prietate vocabuli nō cōprehēdāt legitimat⁹ nec filiꝰ. vt in. c. naturalis. si de feu. 2troꝝ. fue. col. r. ¶ Quero vtrum legitimatio ⁱ sit fictio vl veritas: ⁊ vī q̄ sit veritas. qꝛ in nature substātia fundat q̄ nō mentit. Jn ꝫ huiꝫ vī q̄ sit fictio: qꝛ retro fingere dici pōt q̄ naturaliter loquēdo est veritas formaliter: §z ciuiliter est fictio. vel dic q̄ est in integrū restitutio. vñ iste eg paratur filio post liminiū reuerso. vt. ff. de iniust. testa. l. si quis filio. §. pe. ⁊ hoc fi legitimat in vita parentū. sed si his mortuis nō fingitur retro. ar. gu. j. de capti. ⁊ postli. reuer. l. j. ¶ Quero nunk gd ᵏ in eo qō relinquit spurio hꝫ locū regula catoñ. gl. dicit q̄ nō in. l. fi. ff. de reg. cato. sed non dicit verū. qꝛ testm̄ est factū ab inhabili qō nunq̄ cōualescit. vt. l. j. §. fi filio. ff. de leg. iij. cōsidera q̄nꝫ testamentū ab initio nō subsistit ratione cause efficiētis. i. testatoris: quādoq; rōne cause formalis. vt q̄ filiꝰ est p̄terit⁹: vel nō sunt testes in numero sufficienti. Quādoq; ratiōe cause materialis: ⁊ ratione rei legate. Q̄nq; ratione persone cius cui relinquitur. Q̄nq; ratione cause finalis. vt q̄ ob illā citam causam futuram. Q̄nq; ratione alterius accidentis. vt puta qꝛ in fraudem creditoꝝ. Q̄nq; mixta rōne cause efficientis ⁊ alterius accidētis: vt vsurario manifesto. Pꝛio casu nō cōualescit si erat p̄hibitio p̄petua. vñ si dānat⁹ in metallū facit testamētū hꝫ postea restituat in integrū nō cōualescit. vt. d. l. si filio. Sed si p̄hibitio erat suspēsiua. vt tenēdo opi. antiquā q̄ excōicatus nō possit testari. q̄ opi. posset esse vera si vult testari sm p̄uilegiū iuris canonici. puta coꝝ duob⁹ testib⁹. qꝛ ecclesia excōicatis nō patrocinat. tū si est absolutus postea testamentū q̄ualescit: qꝛ innata erat ab ipso p̄ncipio virtus cōualescētie. ar. in. l. fi. ff. si ex noxa. cā aga. ⁊ beatus vir cui nō imputauit dñs

47 peccatū. vt extra de 2sti. ex literis. ¶ Ex his apl paret ᵗ q̄ si pꝛᵐ p̄ncipaliter spurio legauit cū p̄ m bibitio a pꝛe. p̄cedat ⁊ incipiat q̄ in eo reperiꝰ de lictū. hꝫ p naturā correlatiuoꝝ pena ad filiū p cō sequētia se extendat: q̄uis filius postea legitimet cesare ac patre simul 2currētib⁹ in actu legitimādi. tū testamētū nō cōualescit: qꝛ vbi deficit fundamentum deficit ⁊ fundatū. ⁊ idē esset in casu legis nostre si filia illegitime adoptata: deinde heres: deinde iterato legitime adoptet. tū in hoc casu esset minus dubium: qꝛ ab initio deficit 2sensus. vt hic. in patre autem nō deficit voluntas: quia non ibi: errꝰ tamē est: qꝛ volūtas est p̄hibita nihil valet. ⁊ est pro nō scriptum. quod nunq̄ conualescit. vt. §. de cadu. tollen. l. vnica. in. §. i. ¶ Et ex

48 hoc ⁿ infert talis conclusio q̄ ꝫ verbū pōt sit verbum extēsiuū. ff. de leg. ij. l. si ita qs. vt no. p bar. in l. si ita. ff. de auro ⁊ argē. lega. tū si pater leget spuriō cū capere poterit: nō valet relictū. ¶ Dicet aliqs imo valet qꝛ est relictū cōditionale ⁊ in cōditionibꝰ nō hꝫ locū regula catoniana. l. certa. ff. de lega. j. Respon. ꝫ non habeat locum regula catoniana habēt locū alie iuris regule: quia p̄hibet testator vitio suo ⁊ nō alieno testari circa spuriuꝫ. arg. ad hoc. ff. de ser. exporꝫ. l. si minor. fic non pōt donare vir vxoꝛi irreuocabiliter etiā dicēdo cum

¶ Quero nunqd. videno. p Bal. in l. i. j. de his q ad li. perue. nō pos. ⁊ in l. fi. §. vl leg. ⁊ in l. ij. §. de leg.
¶ Ex his appet. no. q̄ si in testō legeꝫ spurio q̄ post ea legitimat nō re cōualescit legatuꝫ vel testm̄. vid bal. vbi ꝫ tenet. l. certū. §. vl cog. bart. l. j. de regula cato. And. bar.
¶ Si pater. facit ad id q̄ dixit bal. in. l. fi q̄s incesti. §. de incest. nup. ⁊ i. l. fi aliemi. §. i extraneis. de ber. instī.
¶ Ex hoc. Vide Bal. in. l. fi q̄s in stituaf. in fin. ff. de here. instī. ⁊ q̄ ibi dixi post Jmo. ⁊ illius opi. plus placet per. l. in tps. de here. instī. ⁊ Bal. in. l. fi q̄s incest. §. de incest. nup. etiā contra Bal. vide bar. i. l. i. ff. de reg. cat. ⁊ bal. in. l. iij. de leg. ⁊ cōtra bal. hic facit etiā quod no. Bald. in. l. bis verbis. §. inter dū. de heredi. instit. ⁊ Jmo. i. l. fi alienū. §. in extraneis. co. ti. ⁊ bal. i. l. fi. §. vñ cog. ⁊ scripsit aliqd post bal. i repe ti. l. in suis. ff. de li be. ⁊ posth. Rap. in. d. l. fi q̄s istitua tur. ⁊ in. l. fi ita qs. §. fi. de leg. ij. repꝛe hendit Bal. hic. adde Ange. ⁊ Benedi. de plū. in. l. libertas testamēto. ff. de manu. testa. p illū tex. ⁊ contra Bal. alle. Raph. §. in. l. gallus. §. insti tuens. ff. de libe. et posth. ⁊ in locis. §. alleg. tex. in. l. fi q̄s posthumos. §. fin. ff. de libe. ⁊ posth. §. ⁊ eum etiam repꝛe hēdit Pau. de ca. in. l. iij. §. de leg.

2 si Singula abbm q̄ sic no 115 in 2 pte q̄ sic no 24 d pue m l q tauri nº 10.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vidua erit: nec dānato in metallū dicēdo q̄ cape re poterit: q̄ licētia testādi ꝫ̄ illesse testatori tpe testāmēti. vt. d. Ḡ. si filius. ⁊ p se firma esse ꝫ̄. l. ite stamēto illa. ff. de here. instit. l. fi. ff. commu. predi. Jdē vī si statutū vetat bannitos heredes instituī. nā q̄ simp̄r vetat ⁊ sic vetat eis capere. Jtē vetat testatorib⁹ testari in ipsos. nā circa ꝓpriū defectū nō pōt quis ꝓuidere nō ꝫ̄ illa adiectio cū capere poterūt: q̄ nihil pōt spurio reling: ergo nec spes
49 que aliquid est ei relinqui nō pōt. ¶ †Jtē si frater minor testet cū hac adiectione cū testari poterit nō ió ꝫ̄ ei⁹ testū. ꝫ̄ papa postea eū liberet ab ordine fratrū minoꝝ q̄ nō est ꝑsona habilis ⁊ ne mo se facit habilē. ꝫ̄ dicat valere volo cū habilis ero: q̄ valētia act⁹ q̄ sumit p̄ncipiū in cā efficiēti nō pōt esse in pēdēti. Nō ob. l. ita qs. q̄ ibi loquit de potētia passiua nō de potētia actiua: vñ ibi verbū pōt respicit succedentē bic respicit disponentē vel ambos simul. ibi p̄ter legē: bicꝫ̄ legē: quod est no. ¶ Alia mēbra alibi expediui. ¶ Unū tñ est aduertēdū q̄ in. l. q. soluēdo. ff. de here. instit. impe dimentū accidentis, i. fraudis creditorū ex futuro declarat enētu in ꝑteritū nō fuisse. q̄ fraus cuꝫ effectu accipit ⁊ ibi nō est dānū: q̄ casus excludit dānū ⁊ cōsiliū nō curat vbi qs realiter nō dānifica
50 tur vltra legis ꝓmissionē. ¶ †Ultimo[a] no. in hac
a materia quasdā singulares leges q̄ loquunt i filio q̄ partē capere pōt partē nō. Una dicit q̄ pōt ca pere ex pupillari substōne bona patris vsq; ad le gitimū modū. Alia bona ipuberis isolidū. vt. ff. de vul. substi. ille q. ꝫ̄ hoc vī fallum: q̄ ex quo pu pill⁹ se immiscuit hr̄ditati paterne bona patris ⁊ filij sunt vnita. vt. ff. e. l. ꝫ̄ si plures. i. ꝫ̄. filio. ꝫ̄ rñ. q̄ se preparant legis ptāte. Itaq; ergo pupill⁹ decedet p parte testatus ⁊ p parte intestatus: an vero id q̄ capere nō pōt cōficabit. ¶ †Glo. for mat istā. q. in simili. l. in muliere que nupsit intra annū luctus ⁊ dicit q̄ quoties illa regula infringitur succedit fiscus. vt no. ff. de reg. iur. l. ius nostrū. [b]Sz alij dicūt q̄ illud q̄ supra legē possidet ꝫ̄ restituere venientibus abintestato: q̄ eorū gratia emanauit p̄hibitio. nō ergo veniūt venientes abintestato recta via succedēdo: sed de manu filij naturalis capiēdo. ⁊ ideꝫ̄ vī in p̄dicta muliere nu bēte intra annū: ꝫ̄ illa sit idigna suo vitio. ꝫ̄ natu ralis filius alieno. vt dixi. ff. de hered. instit. l. si pa
52 ter. ¶ †Sz nūqd[c] illa. l. si is q. habeat locū i sub stitutione vulgari. dicūt quidā q̄ nō: q̄ō est verum
β in expssa vulgari ꝑm eos: q̄ per eā succedit patri ⁊ nō impuberi. Tu dic q̄ quo ad bona patris nō est differētia. ꝫ̄ quo ad bona impuberis est consi derādū nā expssa vulgaris non porrigit ad bona impuberis: ꝫ̄ tacita vulgaris sic ꝑm Dyn. ꝓpter vnionē ⁊ originē quā ꝫ̄ bit a pupillari: p. l. apō iu lianū. Ḡ. Iulianus. ff. ad trcb. Sz hāc opi. nō teneo q̄ sequerer q̄ idē veniret in tacita vulgari q̄ō in pupillari: ⁊ q̄ tacita vulgaris esset testamentum impuberis. ¶ Cuius cōtrariū notauit glo. ff. de
53 insti. ⁊ substi. in. l. fi. in fi. glo. ¶ †Jtem dubitatur vtrū. d. l. is qui ex. habeat locū in spurio: ⁊ dicunt
γ quidā q̄ sic. vñ pater filio legitimo impuberi pōt substituere spuriū ⁊ succedit in bonis pupilli nō in paternis. nā sicut se hꝫ̄ p̄hibitio patris respectu partis hereditatis paterne: ita se hꝫ̄ p̄hibitio totius respectu totī⁹. tñ istud ar. pōt euitari: q̄ nō est eadē rō: nā ille q̄ est capar partis pōt habere reliquū iure accrescēdi vt no. hic gl. Sed nihil ca pienti nihil accrescit: ꝫ̄ hec rō nō ob. q̄ de heredi tate filij ad hereditatē p̄ris eius accrescēdi. vt. ff.
54 de acqui. here. l. qui patri. ¶ †Ex his infert talis cōclusio q̄ spurij⁹ pōt succedere legitimo in ipsi⁹ bonis ex testamēto patris sed ex mero testamēto fratris possit succedere in omnib⁹ bonis ipsi fra tri quesitis vīcūq; etiā in paternis. hoc no. gl. sin
d gu. [d]in aut. q. mo. nat. effi. sui. Ḡ. fi. col. vī. ¶ †Sz
55 iurta predicta[e] queritur nunquid spurius possit
e capere causa conditionis implende vel naturalis vltra legitimū modū tacitum a lege: ⁊ videtur q̄ sic: q̄ istud nō capitur iure relicti. vt. ff. ad. l. fal. l. ꝫ. Ḡ. item si ita. ⁊ arg ff. de condi. ⁊ de. l. menius. sed cōtrariū determinat gl. ff. de dona. cā mor. ⁊. l. sub conditione. quam gl. dicit Dy. non esse alibi. non ob. l. meuius. q̄ ibi conditio impletur de facto nō q̄ō datum est postea vendicatur. q̄ contemplatio ne rei paterne etiam causa donationis implende datum non datur cum effectu. ¶ Conclude ergo an spurij⁹ sit vulgaris substitutus: an pupillaris:
56 an causa cōditionis implende ꝑm Dy. ¶ †Wo
f do iurta predicta quero: pone filio[f] naturali ⁊ cui f dam extraneo testator legauit mille cum modus a lege taxatus nō trāscendat ducenta. Queritur: deco q̄ cuellitur naturali vtrum accrescat coniū cto an legitimo: et certum est si non haberet con iunctum accresceret legitimo. vt no. ff. ad. l. falc. l. g
ex asse. sed cum habeat coniūctum puto ius accre scēdi esse potētius. vt. ff. de le. iij. l. si titio ⁊ meuio.
57 Ḡ. Iulianus. ¶ †Superest[g] aliud dubium. vtrum
g spurius possit succedere patri qui non est soluen do: lex de naturali determinat q̄ sic: q̄ q̄ō nihil ē
b nō est supra modum. sed hereditas que nō est sol uēdo cū effectu nihil est. ergo supra modū nō est. ideꝫ̄ casus Ḡn. ff. de her. instī. l. si qs solidū. gl. assī gnat ibi aliā rationē: q̄ q̄ō statuitur in penam nō reuertit in ꝓmiū. ff. de le. i. l. si seruus pluriū. Ḡ. si qs ante. ⁊. ff. ad fill. l. ꝓpter veneni. Ḡ. neptis. nō tū pōt negari quin sint quedā iura que nō sunt in i bonis vt iuspatronatus de quibus posset dubita ri vtrū intelligerentur hereditatē facere locuple tiorem. sed cum hoc sit q̄d indiuiduum puto q̄ fi lius naturalis ita sit insolidū patronus sicut legi timus. Et idem in patrono ecclesie. ff. fami. ercis. l. quedam mulier. ⁊ arg. ff. ad trebel. l. q̄ perinde. plura etiam in materia dixi. ff. de libe. ⁊ posthu. l. gallus. in lec. mea solenni. ⁊ hec dicta sufficiant.

1 Ḡ. ¶ Pater mittens filium ad studium videt ei omnia necessaria destinare.
2 Actus si est indifferens veniunt ea que sunt conse cutiua concessi.
3 Concesso vno videtur concedi quod sequitur.
4 ¶Pater filium emancipare cogitur.
5 ¶Pater si dilapidet administratio sibi auferē etiā anteq̄ emancipet.
6 Emancipatus heredem instituere tenetur.
7 ¶Patri non acquiritur nisi vsufructus.
8 ¶Pater magis astringitur filio q̄ filius patri.

Quamuis. Qui vult antece dens vult conse q̄ēs q̄ sequit̄ ad illud: non solum ex ordine sed ex sensu disponentis. Sed que erat huius. l. dubitatio. Rñ. q̄ verba fideicō miss. quo ad hereditatē restituendam deficiebant. sed rñ. ꝫ̄ verba deficerent tñ sntia. i. sensus testato ris non deficiebat. nam ꝓpter nihil aliud testator cogitauit de emancipatione nisi ꝓpter cōmodū
b successionis. nulla em̄[b] ratio reddi potest. Et cum
i vna sola[i] ratio reddi potest illa ꝫ̄ haberi ꝓ expſsa tam in testamētis q̄n in statutis legum: ita dicit hic gl. not. necista est interpretatio extensiua ꝫ̄ in tellectiua. q̄ tex. no. dicit intelligi potest ⁊c. ergo intellectus ⁊ ratio idem sunt. ¶ †Jtem not. q̄ il le q̄ meditat principiū meditat ⁊ finē. ⁊ q̄ō ex ordi
k ne cōlectur[k] de fine. ⁊ facit. ff. de leg. ij. l. vnū ex familia. Ḡ. imperator marcus. ibi dū dicit q̄ verba fideicōmissi aduertēt eum sermonē ꝓ fideicō misso iussit accipiēdū. ¶ Jtē alibi nos dicim⁹ q̄ si pater mittit filiū ad studiuꝫ vī oīa ei necessaria destinare. vt. ff. fa. ercis. l. ex patre. Ḡ. filī⁹. ⁊ no. ff. de
2 iu. l. si longius. Ḡ. fi. ¶ †Idem dicunt doct. q̄ aut aligd ꝫ̄ sequī ex aliquo de necessitate aut ex ordi ne. ¶ Primo casu cōcesso principali concedit accēs sorium. vt. ff. de act. ⁊ obliga. l. obligationum fere. Ḡ. placet. Sc̄o casu aut est eadem ratio cōcedēdi ⁊ idē. vt. l. ij. Ḡ. inspectio. ff. quemad. test. ape. Aut est simpler voluntas disponentis tunc in actu lar ge interptando. ⁊ idē. l. si q̄ō. ꝫ̄. de bo. vacā. sec⁹ in actu stricte interptando. vt. l. solet. ff. de offi. pcō
k sul. Sed si actus[k] est indifferens bene veniunt ea que sunt consecutiua concessi. vt. ff. de procura. l. qui pcuratorē dat. ⁊ breuiter que tendunt ad per fectionem mandati tacite includuntur. vt in. l. no
stra ⁊ ca

¶ ¶Pone filio. fa cit q̄ not. Bal. in l. i. Ḡ. i. in pe. q. ꝫ̄. de cadu. tol. ⁊ vide. ſ. proxi.
¶ Superest. vide per ang. ⁊ Joā. de imo. in. l. is qui so lidū. ff. de vulga. ⁊ pupil.
¶ Nulla em̄. glo. etiā alle. Bal. in. l. quoties ab oibus. in vīc. nono ḡro. Ḡ. co. ⁊ no. Bal. in l. maximū vitiū. Ḡ. de libe. prete.
¶ Cum vna sola. not. q̄ illa rō q̄ in statutis reddi pōt habeꝫ ꝓ expſsa. fa cit gl. fin. l. tale pa ctū. Ḡ. fi. ff. de pac. ⁊ ter. sing. in rōne sui. l. si vnq̄. ꝫ̄. de reuo. do. vide do. Abb. c. fi. de re iu di. vbi alle. Ly. in l. non dubiū. C. de le. Dyn. in. c. fi. de re iu. lib. vi. Bar. in l. maximum vi tiū. ⁊ glo. l. tale pa ctū. Ḡ. fi. de pac. vi de ter. in. c. sugge stū. de appel. ⁊ ibi do. Abb. alle. Ly. in. l. nō dubiuꝫ. de leg. ⁊. c. scō requi ris. de appel. et. l. scire. ergo sufficit de excu. tu. vide. l. quoties. Ḡ. co. ⁊ ibi bart. Jn cogatur adoptare: vide ca sum fin. l. vroxē. Ḡ. heres. de le. ij. de cuī⁹ intellectu vi de Aln. ⁊ do. Jo. l. si paterfa. titium. ff. de here. instītu. Andre. barb.
¶ Sz si actus est. ca q̄ tēdūt ad pfectionē mādati ta cite includunt. fa cit. l. ij. ff. de iurisd. om. iudi. ⁊ q̄ō not. Bald. in. l. nō du biū. Ḡ. de le. idē di cas in teste. glo. est singu. l. si arbiter. ff. de pba. Andre. Barba.

1 ¶ Ego dico. caue tibi ꝓpter. l. i fideic. Ḡ. cū pollicit⁹. ff. ō vsu. iūctis no. p Ja. de bel. ⁊ Bal. ⁊ bar. i. l. cū filio. de le. i. ꝛc. itellectū illī⁹. l. in fi. vbi ex presse tenēt q̄ in casu hui⁹. l. ⁊ filiū pater nō possit retinere fruct⁹. ite cū hic non fuerit appositū tp̄s medīū vsq; ad q̄ō possit differre q̄ō merito nō vī q̄ hic sit aliq̄ō cōmodū medīū tp̄is respectu fructuū vnde videtur q̄ melior sit opiō.
q̄ hic nō cogatur 3 stra ⁊ casus istius. l. est multū singularis. ¶ †Ex
emācipare nisi fue dictis colligē cū vnū cōcedit vī cōcedi q̄ō sequi
rit aliq̄d relictum tur. ad illud cōcor. dat. ff. de ser. rusti. p̄di. l. seruitu
put volūt: ⁊ bart. 4 tis. Ḡ. si domo. ¶ †Modo q̄ro nūquid pater co
bic dū se remittūt gat emācipare filiū dicit q̄ sic officio iudicis. du
ad no. per gl. in. l. biū tamen erat: q̄ si pater ꝫ̄ emācipare nullū cō
cogi. Ḡ. puer. ff. ad modum retinet. vt. ff. de leg. i. l. cum filio. Ego di
trebel. p bal. etiaꝫ a co[a] q̄ō imo: quia retinet fructus medīū temporis.
facit. l. epistola. Ḡ. 5 ¶ †Et no. si pī dilapidet etiam anteq̄ emācipet
fi. ad treb. ⁊ q̄ō ibi auferē sibi administratio. vt. ff. ad trebel. l. impe
bart. q̄. ibi loquit ratore. ⁊ arg. in. l. fi. j. de sen. pas. Et iste est vn⁹ de
quādo testator in casib⁹ in quib⁹ filius in potestate petita venia cō
stituit te heredez: tra patrē experit. Ho. q̄ vbi vnū ꝓhibeē propter
scdo q̄ō grauauit plura vt probiq; plura vt hic. simile dicim⁹ q̄ vnū
vt matri tue resti predicatū pōt supponere pro diuersis cōclusioni
tuas. tertio grava bus. vt cū dicimus homo ⁊ seneca currit. l. ij. ff. de
uit matrem vt ibi offi. pcō. Et idem est vbicūq; sunt duo p̄cepta
bi restitueret. naz vel resultat duplex rō separata. vt. ff. ad treb. l. lu
intelligit grauata cius. Ḡ. caio. ¶ Jtē no. mētē ⁊ cām verboꝝ inspi
mater vt tibi resti ciendā. ff. cōmunia predio. l. si vēdicationē. in pn.
tuat post mortem 6 ¶ †Extra[b] queritur dicitur hic q̄ emancipatus
suā. ⁊ sic iterlucra b teneaē hereditatē restituere: sed nūquid tenetur ei
tur fructꝰ: q̄ ibi il aliquid de ꝓpio donare in premiū emācipatio
lud est ꝓpter fidei nis: vī q̄ sic ex generali cōsuetudine. vt. Ḡ. de col.
cō. relictū mīi q̄ō l. vt liberis. in fi. ⁊ ar. ff. de adop. l. arrogatio. ff. de
alis fuisset illuso inoffi. test. l. papinian⁹. Ḡ. si qs impubes. ⁊ videt
riū: sed hic filī⁹ nō casus in. l. fi. j. de emancipatis. ⁊ cōfirmat hoc dixi
fuit grauat⁹ resti no exemplo. nā in euāgelio Luce scribitur: pater
tuere pīi. sali. bic da mihi portionem substantie que me contingit.
etiā vī incidisse in ¶ Contrariū est verum: quia de bonis patris ni
errorē bal. ꝫ̄ sti hil debeē filio viuo patre ꝓter alimenta. vt. j. de
ad id q̄ō dicit Ja. bo. que lib. l. cū opz. Ḡ. cū autē. ⁊. Ḡ. de sac. san. eccl.
de are. ⁊ bar. ⁊ alij auē. ff. qua mulier. ¶ Quero vt refert Lyn. ff. de
in. d. l. cū filio. nec adopti. l. nō pōt. in additionibus ꝑm Mar. quid
cōtra bar. facit q̄ō ecōtra in casu huius. l. nunquid filius inuitus co
ipsemet no. i. l. epi gat vt se emancipari patiaē. ⁊ videt q̄ fic: q̄ indi
stolā. Ḡ. p illū text. ciū defuncti agnouit. vt. ff. de verb. obli. l. q̄dā cum
quia ibi filī⁹ insti filiū. ⁊ q̄ō ibi no. ꝑ Ja. de are. ¶ Jn cōtrarium fa
tutus fuerat pre cit in aut. qui. mo. nat. effi. sui. Ḡ. generaliter. quod
grauat⁹ restituere est verī⁹ arg. ff. de lega. i. l. plane. cl. ij. in. Ḡ. i. ⁊ not.
ascēdēti: et sic ap 7 j. de emāci. li. l. necanus. ¶ † Quero nūquid hec
paret q̄ō testator ler habeat locū bodie cū patri nō acq̄rit̄ nisi vsuſ
noluit illi ascendē fruct⁹, resp̄ō. fic. q̄: de illo vsufruc. restituendo ta
ti in aliquo fauere cite videtur rogat⁹ scz̄ post emācipationē nō an
postea fuit grava te. ¶ Sed hic cōtra opp. q̄ non percipit, iudicio
tus ipse ascēdēs re testatoris: ꝫ̄ legis. puidētia. vt dicto. Ḡ. sed an im
stituere descēdēti puberi. Solu. ibi legis. puidentia importabat ne
ꝫ̄ i casu. l. cū filio. cessitatē: bic nō. q̄ poterat testator patri adimere
nunq̄ fuit heres vsumfructum. vt. j. de bo. que lib. auten. excipitur.
grauat⁹ restituere 8 ¶ †Pone ergo q̄ ꝑ assignauit filio legitimam
ascēdēti. posset ēt c plenā tempore assignationis. tamen postea lucra
saluari opi. bal. et tus est nunqd filius poterit plus petere. dicit Ja
Sal. bic limitādo co. butri. q̄ nō si filius fecit plenā liberationē pa
Jac. de bel. ⁊ bar. tri etiā sine iuramento: q̄ nec pater condiceret ab
in. d. l. cū filio. si a te co si diminute essent facultates patris. nā ita not.
mādaret pīi resti ipse. ff. de col. l. pactum. quod est verū in emācipa
tuere: ⁊ vī volui to. Alij dicūt q̄ est verū si filius renunciauit cum
se lucrari fruct⁹ in iuramento: alīs nō tenet pactum. q̄ magis astrin
recōpēsatione pa gitur pater filio q̄n filī⁹ patri: ⁊ ideo pater pōt re
trie ptātis: bñ tūc nūciare hereditati filij: sed nō filī⁹ hereditati pa
cogīt emācipare: tris: q̄ q̄ ꝑ nō succedat filio est ꝓter naturā. sed
b per. d. l. cū filio ꝛc. q̄ filius nō succedat patri est quodā modo cōtra.
¶ Extra. vide an Vñ vsus. Ordine turbato succedis vulgare nato.
ge. in. l. verum tur ff. de inoffi. testa. l. nā ⁊ si parentibus.
pem. ff. de verbo. 1 ¶ †Probatio ptinēs admittitur ꝫ̄ non vīgēs.
obliga. 2 ¶ Prelegata non veniunt in restitutione.
c ¶ Pone ergo. vī 3 Actio ex donatione causa mortis contra procu
de ter. ⁊ ibi doc. in ratorem datum iacenti hereditati dari potest.
l. si qñ. Ḡ. j. ꝫ̄. de in 4 Conditio ex lege non habet locum nisi in dandis
offi. testa. Ange. ⁊ vel tradendis.
Jmo. in. l. stipula 5 ¶ Prelegata an veniant in restitutione.
tio boc modo ꝺce ¶ Prelegata non veniunt in restitutione si proba
pta. ff. de vb. obli. tio deficiat.
Bal. in. l. fi. Ḡ. j. ꝫ̄. 7 Agens ex ordine probare debet.

¶ Tam virum. In restitu f tiōe fideicō missi vniuersalis nō venit etiam resti tutio fideicommissi particularis seu prelegatorum. h. d. no. vel coniungendo text. cum glo. Et auctus per verbum quicquid: vel vbi te stator primo prelegat: secundo rogat ⁊ tenetur re f stituere etiam prelegata ⁊ ad probandū presump ptam voluntatem defuncti: potest insuper expres se probari. h. d. ¶ †Not. q̄ admittitur[d] proba g tio pertinens: ꝫ̄ non vīgens. Ex hoc sequitur q̄ d de iure ꝑsumpto potest fieri positio ⁊ debet ei re sponderi. ⁊ si positio parū facit ad factum: tamen pertinens iudicatur. ff. de fideicō. libe. l. ergo. dicit gl. ibi no. bonū verbū ⁊: siue p fi: siue cū adiūcto.
2 dicit Oldra. ff. de flu. l. quominus. ¶ Oppo. et videt q̄ prelegata nō veniāt in restitutione. vt. ff. de le. ij. l. sequēs q̄ō. So. ibi loquit in donatiōe in ter vīuos que morte cōfirmat. de qua dic vt no. p Lyn. Ḡ. famil. ercis. l. filium. bic autem loquitur in
e prelegatis. Sed nunquid donatio[e] causa mortis requirat additionē hereditatis: videt q̄ sic. tñ non est necesse q̄ adeat ex testamento: sed satis est q̄ō adeat abintestato. vt. d. l. sequens questio. vbi vi det casus singularis. secus aūt in legatis. vt. Ḡ. c. l. eā quā. dic q̄ in donatione cā mort. nō requiritur aditio aliqua ad essentiam eius cōfirmationis. vt no. ff. de inoffi. testa. l. etiā. Had agēdū cōtra bere dē fic. ¶ †Ex hoc[f] no. q̄ cōtra curatorē datū he
f reditati iacenti pōt agi ex donatiōe cā mor. vel ex stipulatiōe vel ex 2dictōe. l. fi qs argētū. vt fingu
4 lariter no. ff. de leg. ij. l. cum pr. Ḡ. meuio. ¶ Nō dico de consuetudine ex lege intelligas in dandis vel tradendis: sec⁹ in factis puris nudo pacto p missis. Et est ratio[g] q̄ nō requiritur lege cautꝰ q̄ ex pacto nudo donationis surgat alia actio q̄n
g cōdictio ex lege q̄ nō ꝫ̄ locū nisi in dādis vel tra dēdis. ¶ Jn factis aūt vt i edificatiōe insule ⁊ si milib⁹ circa stipulationē debiti inter viuos datur actio in factū. vt. Ḡ. de arbi. l. ne is arbitris. de qua dixi nō est lege cautū. Jtē facta cōfirmāt in re futu ra ⁊ aliq̄n fiāt nō sunt in rerū natura nec in gñe nec in specie. vt no. in. l. j. Ḡ. de ope. li. ⁊ ideo in eoꝝ pre stationē habent quandā tacitā cōditionē. ar. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. j. in fi. ¶ Glo. tñ dicit q̄ q̄n patiēs tia venit in nudo pacto donationis ex cōdictio ex lege. ff. de dolo. l. si cū mihi. Sz Buliel. de cug. no. cōtrariū. ff. de pact. l. iurisgē. Ḡ. ꝫ̄ nulla. opi. Buliel. est vera: q̄ si donatio nō ꝫtinet cām iuris q̄rendi nō pōt assimilari ꝫctui notato: sed inomi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Secundo. vide Butri. hic.
b ¶ Quid si. aliter loquit Bar. in. ℌ. quidã liberis. ad fi. hic alle. de Bal. facit mentionẽ ra pha. ⁊ transit sim pliciter cũ Bal. in casu. Bal.
c ¶ Ex hoc. vidᵒ plene Bar. l. marcellus. ℌ. quidam. ff. ad treb. And. bar.
d ¶ Quarto opp. vide bar. in. ℌ. quidã liberis. hic all.
e ¶ Absorbebant. ita simpliciter intelligendo esset cõtra ter. in. d. ℌ. quidam liberis. ℨ. alle. vbi marimam partem patrimonij diuisit ⁊ tamẽ prelegata non veniunt regulariter vt portionem hereditatiz restituat. ideo intellige melius vt ibi p Bar.
f ¶ Dos. vide bal. in auten. res que. hic alle. Bar. in. l. lucius. ℌ. maritᵘˢ. ff. ad treb. ⁊ adde l. cũ pater. ℌ. fideicõ. de lega. ij.
g ¶ Grauari. vide bar. in. l. lucius. ℌ. maritᵘˢ. ff. ad treb.
h ¶ Donatũ est. vide Bar. in. l. filiũ. hic all. ad fi. ⁊ bal. ibi. ⁊ vide qõ statim sequitur. ⁊ rapha. in. l. marcellᵘˢ quidam liberis. ff. ad trebel. refert ꝙ bal. in hac. l. vult ꝙ donatio causa mortis nõ venit fi deicõ, ipse dicit se diuisse contrariuz i. l. post lega. ℌ. pe. ff. de his quibᵘˢ vt indig.
i ¶ Peculium. sez profectitium. d. l. filium quẽ habentem. ℨ. fami. ercis. ℘ vnam lect.
h ¶ Aut dixit. si dixit dono: est donatio: ℘ Barto. et omnes in. l. si donatione. ℨ. de col. idẽ si dixit do: ℘ Sali. hic.
l ¶ Aut processerunt. no. ꝙ iz i dubio quando donata filio presumat o in peculium cõcedere: vt est casᵘˢ fin gu. l. fi. ff. de pecu. leg. fallit in matre quia semper dicit facta donatio. vt i d. l. species. an. b.

nato nudo. Sed vbi ptinet ius idest dari vel quasi assimilat cõtractui notato: iõ faciliᵘˢ parit actionẽ. ff. de posi. l. ℌ. si quis seruũ. ¶ Alij dicũt ꝙ ex pacto nudo donatiõis oritᵉ actio ex testõ qõ est verum qñ fit donatũ absenti nemine recipiẽte p eo.
¶ Et no. ꝙ donatio inter viuos esset istõ casu nulla. vt no. ℨ. de sa. sanc. ecc. l. illud. ¶ Scõᵈᵒ op. ⁊ videt ꝙ prelegata nõ veniunt in restitutione fideicommissi. vt. ff. ad treb. l. marcellus. ℌ. quidã liberis. Solu. circa hunc articulum sic distingue. aut verba fuerunt precise vniuersalia vt verbũ quicquid: ⁊ tũc veniũt in restitutionẽ. Aut nõ fuerunt sic vniuersalia: iz indefinita ⁊ pgnãtia: ⁊ tunc refert: aut testator primo rogat postea plegat: ⁊ nõ veniũt in restitutiõe. vt de le. iũ. si titius ex parte. Aut primo plegat postea rogat: ⁊ tũc aut dicit hereditatẽ: ⁊ veniũt in restitutiõe. Aut dicit hereditariã portionẽ: ⁊ tũc quatenus a coherede non dz restitui. vt. d. ℌ. quidãliberis. ¶ Quid siᵇ pbat per testes plegatum ⁊ fideicommissum. tũ testes nõ recordant de ordine. dic ꝙ cũ p ordinẽ augeatur effect⁹ incũbit pbatio agẽti: ⁊ ideo nõ veniunt in restõne: qz deficit pbatio. vt. ff. de pba. l. ij. cũ si.
¶ Ex hocᶜ sequit talis cõclusio ꝙ agens ex ordine dz pbare ordinẽ vbi ex ordine pendet qstio. voluntatis. Sz vbi ex ordine pẽdet questio solennitatis ꝑsumitur ordo seruandus. ff. de ver. obli. l. scendũ. ¶ Tertio opp. ⁊ videt ꝙ plegata nõ veniũt in substitutũ. vt. ff. de le. ij. l. tertilium. sol. in vulgari substitutione nõ veniũt vt ibi sicut nõ veniũt in iure accrescẽdi. vt. ff. de le. j. l. ꝛ quidẽ totum. ff. de le. ij. l. miles ad sorozẽ. ℌ. pro parte. qõ dicit vt ibi no. sed in fideicõmissaria substitutione dz locũ distinctio superior. ¶ Quarto op. ᵈ de le. j. quid ergo. solu. ibi plegata absorbebãt ᵉ maiorẽ partẽ hereditatis ⁊ hereditatẽ dividebãt inter coheredes. Cõclude ꝙ vniuersalis diuisio testatoris venit in fideicõmisso. ¶ Quero nunqd in substitutione fideicõmissaria cõtineat dos ᶠ data filie de restituẽdo rogate. rñ nõ. ℨ. cõmu. de le. aut. res q. ⁊ arg. ſa. ercisi. l. põponiᵘˢ philadelphᵘˢ. ff. ad treb. l. filiam, in prin. ⁊. l. mulier. ℌ. cũ ppone ret. ¶ Sed nunqd filia posset exꝑsse grauari ᵍ de dore restituẽda. dic ꝙ sic si pater reliquit tantum ei vltra dotẽ cꝫtum est dos vel quatenus relict ⁊ non in plus. ita intellige. l. vltimã. ℌ. filie. de le. ij. ⁊ ibi per Bar. ¶ Quero nunqd in substitutiõe fideicõmissaria venit illud qõ donatuᵇ est inter viuos filio in potestate: dic ꝙ sic si donatũ est ei in peculiũ: ſecus si tanꝫ aduentitiũ: idest tanꝫ bene merito. ¶ Et hoc casu si nõ esset bene meritus: querit cõiectura volũtatis inſpecta. ita dz intelligi qõ no. in gl. in. d. l. filiũ quẽ habẽtem. ff. fa. ercisi. ⁊ qõ ibi p Cyn. ¶ Sc. l nunqd ꝓsumitur donatũ in peculiũ an ꝑpter pietatẽ: vr distinguẽdum: aut pater dixit concedo: ⁊ tũc in peculiũ. vt no. ff. de dona. l. ad cũ. Aut dixit ᵏ do vel dono et merita nõ ꝓesserũt: ⁊ idẽ. vt. ff. de pecu. le. l. fi. aut ꝓesserũtˡ merita: ⁊ tũc est vera dõatio iter viuos: ⁊ nõ venit in restitutione fideicõmissi. vt no. ℨ. de colla. l. si donatione. ⁊ hoc in prẽ q dz filiũ in ptãte. ¶ Sed quidᵐ in matre: dic ꝙ iz mater dicat do in peculium: tũ est vera donatio. ter. est fin. ff. de dol. l. donatiões in cõcubinã. ℌ. spẽs. ¶ Quero nunquid acquisita amicitia patris veniat in restitutionem fideicõmi. ℳ. Dic aut testator primo substituit pupillariter: deinde per fideicõmissum ⁊ nõ venit. Aut primo p fideicõmissuz: postea pupillariter: ⁊ tũc venit cũ ⁊ testator hoc disponere possit. ⁊ hoc si ſpõte adꝺt: iz si coactᵒ idistincte totũ restituat. vt. ff. ad treb. l. itatiũ. ℌ. q suspectam. ⁊ ibi p bar. ¶ Quero nũqdᵒ plegata veniũt in restitutiõe quã facit heres fisco tãcꝫ indignᵘˢ. dic vt ff. de his qb. vt indi. l. cũ q. ℌ. pro parte. vbi tex. est gu. l. fi. ff. de pecu. leg. fallit in matre quia semper dicit facta donatio. vt i d. l. species. an. b.

cum eo qui detrahit quartã ex voluntate cꝫ cõtra voluntatẽ. ¶ Quero an substitutusᵖ filio testatoris ⁊ rogatus de restituẽdo teneat restituere legitimã ⁊ trebellianicã filio. Et vt ꝙ non: sed posset detrabere ex ꝑsona filij: dic ꝙ imo tenet sicut cetera bona. vt. ff. de vul. substi. l. coheredi. ℌ. filie. per Bar. ⁊. ℨ. de inof. testa. l. ex tribus. ꝑ Cy. ergo in plᵘˢ tenet substitutᵘˢ filij cꝫ filiᵘˢ: nimirũ qz est extraneᵘˢ ⁊ tenet ex ꝓpria ꝑsona: ⁊ iõ nõ detrahit ni si solã trebellianicã ⁊ hoc ex sua ꝓpria ꝑsona non ex persona impuberis. vt. ff. ad. l. fal. l. q fundũ. ℌ. qui filiũ. Ideo aũt dixi de substituto pupillariter ipsi filio: qz si esset substitutus p fideicõmissum et esset rogatᵘˢ de restituẽdo alteri qstio non pcedaret: qz nõ posset rogari de legitima ⁊ trebellianica filij q ad eũ nõ pueniret. Itẽ qz fideicõmissariᵘˢ fideicõmisso quartã nõ detrahit. vt. ff. ad treb. l. i. ℌ. ide nerati⁹. ⁊. l. mulier. ℌ. vt trebelliano. ¶ De inde no. in hac qõne ꝙ plerũqꝫ volũtas magis inꝺtenda est cꝫ verba. ¶ Ex quo tacite colligit ꝙ volũtas interꝓtatᵉ ex ordine scripture: ⁊ est volũtas tacita nõ exꝑssa. Itẽ dicit hic butr. ꝙ aut allegat volũtasᵍ defunctiad detrahendũ ꝓbis ⁊ non tñ importat cꝫ tũ verba significãt. ⁊ hoc põt fieri qz est quedã declaratiua interꝓtatio. Aut allegatur vt addat significatũ verbo: ⁊ tũc aut ꝓba possunt ꝓprie vl improꝓie adaptari mẽti: ⁊ hoc põt fieri. vt. ff. ad treb. l. scevola. aut nõ: ⁊ tũc fecʾ. vt. ff. de vsufr. le. l. si alij. butri. Fallit vbi lex exten dit casum exꝑssum ad casum omissum. vt. ff. de vul. substi. l. iam hoc iure. Itẽ fallit in oibus casibus in quibʾ omissum habeꝫ pꝛ exꝑsso. vel dic aliter. Aut mens est ꝑm verba: ⁊ tũc bñ est. vt. l. gallus. ℌ. quidã. ff. de libe. ⁊ posthu. Aut ꝑter verba ⁊ tũc distingue vt. ℨ. dixi. aut oĩno contra verba ⁊ tũc si constat de mente tatur mẽti: finaũt nõ cõstat de mente: tunc stat verbis. vt. ff. de sup. lega. l. labeo. ℌ. idem tubero. ¶ Et scias ꝙ qñꝫ verba improꝓriant ꝓ cõem vsum loquendi. vt. ff. de leg. iij. l. liberorum. ℌ. qõ tũ cassius. Qñꝫ ꝑpter naturam dispositi ⁊ maxime vt sniã valeat. vt singulariter no. in. l. peto. ℌ. i. ff. fa. ercisci. ¶ Concludeᵉ ex predictis considerari mentem que verbis adheret. ¶ Itẽ no. cõsiderari mẽtẽ que factis adhibet. vt. ff. ad treb. l. restituta. in verbo passus. Alij quando tñ dicimus solã voluntatis coniecturam ad fideicommissum nõ sufficere. vt. ff. ad treb. l. lucius. ℌ. tres heredes. in verbo rogatum. ⁊ ibi not. Ja. de are. ⁊ dic vt not. in. l. cũ ꝓponeret. de leg. ij.
¶ Extra quero nunqd feuda ˢ veniant in restitutione fideicommissi. Jacob. de are. ff. ad treb. l. si patroni. in verbo manebit. fi. cait. ¶ No. qõ nõ cadit in recipiẽte remanet penes dantẽ. Itẽ arg. ꝙ feudũ nõ cadit in restitutionẽ. Jac. de are. Tu dic ꝙ aut est feudum familiare qõ qs recipit bis verbis ꝓ se ⁊ familia sua: ⁊ nõ venit i restitutionẽ nisi fideicõmissari⁹ sit de familia. ff. ad treb. l. q ꝓinde. iz in iuribus sepulchrorũ aliter ibi notet ſcz ꝙ nullo modo veniũt in restitutione fideicõmissi nec etiã ius patronatᵗˢ qz nõ cõcernũt corꝓ hereditatis. ⁊ intelligo familiare etiã si cõtinuarek in feudo ꝓio ſe ⁊ suo herede masculo. nam ex hac aditione masculo feudi natura significat. vt in. c. j. ℌ. si clientulus. de feu. alie. Aut est feudũ hereditariũ: qz qs accipit ꝓ se ⁊ suis heredibʾ quibuscunqꝫ ⁿnã per hãc adiectionẽ quibuscũqꝫ: feuduz extensiuum ad oẽm heredẽ significat: ⁊ tũc venit in restitutiõe fideicõmissi sicut cetera bona. ar. in c. i. de feu. nõ ba. ꝓpriã naturam. nam fideicõmissarius vniuersalis est pcarius heres. vt. ff. de mi. testa. l. querebat. cꝫ fozte posset dici ꝙ illa adiectio quibuscũqꝫ: referk ad habiles nõ ad ꝓximos extraneos. ¶ Et not. ꝙ ꝓximus extranei dicuntur etiam agnati: dummodo feudum habeat originẽ ex diuerso stipite ⁊ nõ ex fonte. vt in. c. i. ℌ. cũ vero cõsanguineus. ver. ⁊ si cõmuniter. qui feud. dare possunt. ⁊ in. c. duo fratres. de duobus fra. acci. in uesti. ¶ Concludo ꝙ feudũ qõ non cadit in recipientem manet penes heredẽ. Sed si cadit in recipiẽtem venit in restitutionẽ fideicõmissi. Et idẽ dico in

m ¶ Sed qd in matre. bene facit qõ no. Ange. l. l. si donatione. de coll. ℨ.
n ¶ Quero. Vide Bar. in. l. marcellus. ℌ. quidam lib. ff. ad treb. contra.
o ¶ Nunquid prelegata. ⁊ iz in. d. ℌ. p parte. dicaĩ qõ non: tamẽ dicitur ꝙ regulariter vbi ꝓpter delictum heres hereditate priuatur: videt ꝙ confiscentur etiaz plegata. l. sequẽs. ℌ. i. ff. ad fill. ⁊ firmat ro. in. l. recusare. ℌ. meminisse. ff. ad treb.
p ¶ An substitutᵘˢ. vide Bald. in. l. extribus. hic alle.
q ¶ Extraneus. vide Joã. de imo. in cra. ynutius. i materia vulgaris substitutionis. in fine. deteſta.
r ¶ Volũtas. bal. in. l. etiam. de iure do. ℨ. ⁊ in. l. inrigentium. ℌ. pacto rum. ff. de pact. et aliquid per Bar. in. l. si alij. hic alle. ⁊ pulchre per Jaco. but. in. l. non dubium. ℨ. de legis. ¶ Jus patronatus. vide bar. in. l. qz pinde. hic alle.
s ¶ Quibuscunqꝫ. vide bal. in. l. i. in xxiij. q. ff. de rerũ diuisione.

a ¶ Emphyteosi. a vide Bart. in. l. si patroni. i prin. ff. ad trebel.
b ¶ Statutũ. vide bᵇ no. per Bart. in. l. emptor. ℌ. lucius. in fi. ff. de pac. cum cõcor. ⁊ Barto. ⁊ Jmol. in. l. hmõi. ℌ. si ita. de leg. i. ⁊ in. l. labeo. ℌ. i. ff. ó pac. ⁊ ibi ¶ Dau. de cast. vbi dicit ꝙ si gs venit cãcellandus de banno nõ põt impune offendi: ⁊ si offendatur punitur offendẽs si ei põt imputari culpa ⁊ negligentia: iurta nota. per Bart. in. l. fi. ff. de adult. ⁊ vide Jac. butri. ⁊ Bal. in. l. etate. ℌ. ercã. ff. de c interro. act. ⁊ pau. de ca. i. l. si duo. ff. de acqui. here.
c ¶ Quero quare. vide Bal. l. i. ℨ. de act. ⁊ ob. cũ cõcor. ibi positis. si autez simplr legẽt libe ratio. vide Bal. in l. prori. ⁊ Bar. in l. nõ solũ. ℌ. fi. ⁊ in Laurelius. ℌ. mevia. ff. de lib. leg. et vide Bal. hic in. l. i. ℨ. cõia de le. ⁊ in l. i. j. de fal. cã adiec. lega.
d ¶ Quero quare. vide eundẽ in. c. i. ℌ. dõare. qualiter olim feud. po. alie. vbi idem tenet: ℨ in. l. i. de re. dini. ⁊ in. l. imperialẽ. de phi. alie. feu. vide que dixi in rub. de feu. vide Lud. ro. in. l. ad tẽpus. ℌ. i. de vsuca. ⁊ in. l. itẽ. sol. matr. dixi in. l. cum acutissimi. C. de fideicom. Andre. Barba.

dolo vel in furto: vt qz retinet aliqua. vt. ff. de libe. leg. l. si quis rationes. ¶ Et hoc no. ꝙ ei qui tenetur rei vendicatione vel furti actione nõ videtur legata liberatio per verbũ vniuersale vel indefinitum. ¶ Et ideo si testator legat liberationemᵈ omnibus debitoribus suis nõ intelligitur legata liberatio eis qui possident res testatoris. tenet. est ⁊ glo. singularisᵉ. ff. de libe. lega. l. aureli⁹. ℌ. meuia testator. Idde iz in vltima volũtate nõ videatur remitti dolus preteritus: tamẽ secus est in actibus. ista est glo. singularis de transactionibus. l. age. dolus autem futurus non in contractu nec in statuto remitti videtur. de leg. i. l. fi servus veritus. ¶ Et no. ꝙ legatum liberationis relinquitur tribus modis. ¶ Primo de ꝓteritis vt hic. Secundo de futuris. vt. ff. de admi. tu. l. quidã de cedens. Tertio de preteritis ⁊ futuris vbi distingue tempora. ff. de neg. gest. l. cum actum. l. at qui natura. ℌ. scevola. vbi no. ꝙ connexorum idem est iudicium ⁊ adherent cꝫtum ad necessitatem administrãdi: sed in ratione reddenda separantur. coti. l. nam ⁊ seruus. ℌ. si viuo. cum similibus.
¶ Quod pendet ex futuro si vltima prevalent ex vltimis sumit effectum.
2 Verba derogatoria actus sequentis valentiã impediunt.
3 ¶ Protestatio clandestina an valeat.

19.

Lari. Quod pẽdet ex futuro ex vltimis sumit effectum. ℌ. d. ¶ Regula vera est i omnibus in quibus vltima prevalent. vt. ff. de adicta. ⁊. ℨ. de pac. l. pacta nouissima. ¶ Et idẽ in statutis ᶠ que vltimo statuta sunt ab eo qui legẽ mutare potest debent seruari. vt. ff. de legibus. l. sed ⁊ posteriores. nec possunt statuentes disponere contra potestatem eis de publico data: sed superior ipsorum bene posset hoc statuere: ⁊ ideo si iurauerunt ᵍ statuta non mutare: qz ocurrit ideo quia est imperator prohibebit deierari non valet statutũ in contrarium factum. nec mirum: qz cum statuere sit publice autoritatis et dignitatis: ecipso ꝙ quis est periurus ⁊ infamis per dit hanc potestatem. vt. l. iudices. j. de dignitatibus. lib. xij. quod intelligendum est nisi iusta causa superueniat: qz semper in iuramento videtur inesse clausula ʰ rebus sic se habentibus. argumentum eorum q notãtur in. l. qõ seruius. ff. de condi. ob causam. etiã si verba statuti dicerent ꝙ statutum sit precisum: quod idem est dicere qõ immobile. nã que de nouo emergunt auxilio indigent. vt. l. i. in prin. ff. de ventre inſpiciendo. ⁊. ff. de interrogatoria actione. l. de etate. ℌ. ex causa. cum simi. ¶ No. ꝙ verba derogatoria impediũt valentiã sequẽtis actus tam in vltima volũtate q hic cꝫ in cõtractibus. vt no. ℨ. de pac. l. pacta nouissima. ¶ Dicas idez in ꝓtestationibus dispositiuis: secus in enũtiatiuis: vt si quis dicat: sciãt oẽs ꝙ nõ intelligo facere aliud testamentũ. nam si postea facit valet. vt. l. j. ff. de leg. ij. Secus si dicat ⁱ si fecero nolo valere: qz tũc vtitur verbis dispositiuis. vt. ff. locati. l. cũ in plures. ℌ. locator horrei. ¶ Sed an valeat ꝓ i testatio ᵏ clandestina refert: aut poterat palã ꝓtestari ⁊ nõ valet: aut non poterat palã loqui ꝑpter metũ potẽtis: ⁊ tũc aut contraxit als ꝑm bonos mores puto modico accepto. ℨ. de pac. l. cũ post ea. ⁊ tũc statur ꝓtestationi. ff. de acq. her. l. celsus. ℌ. Dy. sed in casu huius legis agit de indẽnitate ꝓtestãtis non alterius preiudicio. ¶ Et adde ꝙ in preiudicialibus verba derogatiua nõ valent. vt no. in. c. fi gratiose. de rescrip. in clemen.
1 ¶ Qualitas nomen significat.
2 Liberatio non videtur legata ei qui tenetur rei vendicatione per verbũ indefinitum.
Dolus preteritus q̃uis in vltima voluntate non videatur remissus: secus est tamen in actibus.
3 Liberationis legatũ relinquitur tribus modis.

17.

Cẽm necessitatez. Tutor liberãdus nõ tenek reddere ratione. b. d. Fallit quando reperitur in

¶ Legat liberationem. facit an q cõcurrit reali dicatur debitor. vidᵒ in. l. i. ff. si cer. pet. ⁊ Bal. in. l. fi. ℨ. de compen. ⁊. j. l. pe. ℨ. quod cũ co. ⁊ vide bal. in. l. pactũ. in. xij. q. ℨ. de col. ⁊ quod no. Bar. in l. nõ solũ. ℌ. fi. ff. de libe. le. ⁊ dicit bal. in. l. fi. de bo. auto. iudi. poss. ꝙ in rei ven. nõ est dare debitorẽ ⁊ creditorẽ. ⁊ hic adde not. in l. sub pretextu. ℌ. error. ℨ. de trãsac. ⁊ Sali. in. l. i. ℨ. de re. cre. vbi tractat de eo q cõuenitur peti. heredi. ⁊ qõ no. bal. i. l. fi. ℌ. donec. ℨ. de iure deli.
¶ Glo. sing vide Bar. in. l. ab aurelio. ℌ. cuiᵒ. ff. de li. lega.
¶ Et idem in statutis. si statuentes iurauerunt nõ mutare statuta nõ valet statutũ contrarium nisi ex iusta causa. vide qõ not. Bal. in rubri. ℨ. q admit. vide text. l. si hominẽ. ff. man. Andre. barb.
¶ Jurauerũt. vide per Bart. in. l. omnes populi. in iij. q. princi. ⁊ que ibi dixi. ff. de iusti. ⁊ iure. l. i.
¶ Clausula. vt no tat glo. in. c. quem admodũ. extra de iureitur. quid ipse tent hec verba qõ statutum sit precisum. vide Bal. in l. ij. ℌ. de execu. rei iudi. ⁊ in. l. omnes populi. de iusti. et iure.
¶ Secus si dicat. vide plene in. l. si quis in prin. testa. ff. de lega. iij.
¶ Secus si dicat. An valeat protestatio clandestina: vide Bar. ⁊ alios l. qui in aliena. ℌ. fi. ff. de acqui. her. ⁊ Bart. in. ℌ. si qs ipsi pretor. And. barba.
¶ Protestatio. vide plene ꝓ doc. in. l. celsus. hic alle. ⁊ ibi per ¶ Dau. de ca. in fi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ETiam. ¶Ratione qualitatis ꝛ officij vnus homo fingit alius homo. ff. de his qui. vt idi. l. tutor. dicit grāmaticus q̄ nomē significat substantiam ꝛ qualitatem. ¶† Dicit iurista q̄ qualitas significat nomē: idest subiectū p̄cipale: vt hic. vel sic: repr̄sentās aliū rōne officij cōtinet suū repr̄sentatū in honore ꝛ onere. cōcordat ff. de le. ij. l. peto. §. mater. ꝛ. ff. de reli. l. ossa. in fi. et loquitur hec lex in his que fiunt ad ipsum sed nō ab ipso. tū dic gñaliter q̄ buj⁹ legis ratio est: q̄ q̄ non possunt cadere per prius in personam administratoris nomine proprio cadunt in ipso nomine appellatiuo. vt. ff. de his qui. vt idi. l. polla. Ea vero q̄ cadere possunt in ipso noīe ꝓprio tantum ad ipsius personā referuntur. vt. ff. mā. l. seruum titj. ff. de pcu. l. procurator qui p̄ euictione. in ver. fidē suā. nam illa lex intelligitur q̄n̄ procurator instrumento personam suam nominauit sed non officium suum: vel nominauit officium ꝛ nihilominus adiunxit se obligatiōi al⁹ nō teneret: q̄ qui secūdo cōtrarit magis domino q̄ gestori credidit. ¶In cōtractibus duo sunt ꝓpter q̄ tenetur tutor sed q̄n̄ egrediēdo officiū suū cōtrarit. Item q̄n̄ in se obligationē suscepit. ff. de admi. tu. l. cum post. §. i. ꝛ eo ipso q̄ vba dicūt talis procurator vt dicere idest tāq̄ procurator i negotio q̄ nō pōt in noīe ꝓprio operagere. ff. de pcu. l. quacūq; ratiōe.

¶Et vnū scias[a] q̄ q̄n̄ est officiū volūtariū in dubio tenet procurator. Si vero est offīm necessariū et actus necessarij⁹ secus. Si autē est offīm volūtariū ꝛ actus necessarij⁹ ꝛ idē. si aūt actus est volūtarij⁹ ꝛ offīm necessariū. ꝛ sic se hūt vt excedēte ꝛ excessa ꝛ tunc tenet administrator: nisi ꝓ ratū ꝓtestetur. vt. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. j. ¶Ex his apparet q̄ iuris q̄n̄ est actus permissus vel p̄hibitus a iure. ꝛ dicit ibi no. ꝛ. §. q̄d cū eo. l. cū qui. ꝛ. ff. q̄n̄ ex fac. tu. vel cur. l. post mortē. ꝛ. ff. si q̄s omiſ. cau. te. l. si dolo. vbi est gl. singularis. ¶Ex his apparet[b] quid refert quale nomē apponaī in instrumētis. vt. ff. de. pcu. l. quacunq; ratione. in glo. ergo.

¶† Extra no. q̄ sicut tutor repr̄sentat pupillū sic magistratus vniuersitatē. vt egerāter not. in. l. j. §. de contra. iud. vñ sicut inter duos tutores est media ꝑsona. l. pupillus. ita inter duos magistratus vniuersitas. §. de trāsac. l. p̄ses. ¶† Quero nūqd[c] tutor ꝛ executor possint remittere vel restituere vsuras ꝛ male ablata defuncti sine speciali mādato. gl. dicit q̄ sic: q̄ re necessitate. facit. §. ó trāsa. l. p̄ses. vbi singularis gl. ꝛ bona. ¶† Quero si ꝓlat⁹ mutuat pecuniā ecclesie fratri suo ex qua emit ꝓdia: vtrū ꝓdia sint ecclesie. rñdeo nō: q̄ pecunia nō est ecclesie nec debēt ecclesie. i. cor⁹ p⁹ pecunie: sed tantūdem in gñe. vt. l. ij. ff. si cer. pe. Secus si esset[d] nō mutuata: sed ꝓpria pecunia ecclie empta. vt. §. de rei vē. l. si vt. ꝓponis. ꝛ est in ecclia speciale: in alijs secus. vt. l. cū fundus. §. j. ff. si cer. pe. ¶† Sed nunquid ꝓlatus[e] potest pecuniaz ecclesie mutuare. rñdeo sic: q̄ pecunia potest alienari sine decreto. vt no. in. l. j. §. fuit quesitum. ff. ad treb. ¶Sed nunqd in dubio ꝓsumatur mutuum. rñdeo sic. quia expedit ecclesie q̄ transeat dñium ꝓpter periculum casus fortuiti. vt no. ff. si cer. pe. l. cuz quid. ¶† Sed quid[f] si est actū inter cum qui emit de pecunia ecclesie ꝛ debitorem: q̄ nec vtrile nec vtile dñium acquiratur ecclesie ꝛ solūmodo ipsi emptori ꝛ suis heredib⁹: rñdeo nō vī valere hoc pactum appositum in fraudem canonum. ¶In cōtrarium videt per. l. obligationū subſtātia. ff. de act. ꝛ obli. ¶Sol. si ꝓlatus vel monachus emit acq̄rit ecclesie ipsis inuitis. vt. §. p quas ꝑso. no. acq̄r. l. si. ꝛ. l. vlti. ff. de stipu. ser. secus si p liberam ꝑsonā vel ꝓlatum vel monachum alterius monasterij cū ipse nō sit ꝑsona ecclesie. vt in. l. j. in fi. ff. de stip. ser. nec potest ecclesia ratū habere id q̄ suo noīe nō est gestū. vt. l. si ser⁹. ff. de preca. nec dico q̄ cōmittat fraus. sed dico q̄ est mod⁹ in reb⁹. vt no. insti. p quas ꝑso. in ꝓin.[g] forte isti q recipiūt pecuniā ecclesie faciunt furtū pecunie ꝛ emptore ꝛ vēditore sciētibus non tenent cōtractus. vt. ff. de contraben. emptio. l. si in emptione. §. itē si emptor. ¶Consilio tū meo ab istis cautelis per quas aīa damnatur abstinēdum est: ꝛ principi supplicādum. Vel dic vt not. Inn. ꝛ Hosti. extra de test. c. cū in offi. Et facit ad predicta. ff. de ver. signi. l. si prope modum. in fin. Quod dixit de furto falsum est: quia non contrectant inuito domino. Nam ꝓlati consensus sufficit eis ad euitandum ne fiat furtum.

1 ¶☞ Dies fideicommissi quando cedat.
2 Fideicommissum vniuersale hereditate non adita intercedit.
3 Fideicommissum vniuersale an trans̄mittatur interim de liberis ad liberos.
5 Nepos an veniat ex successorio edicto.
6 Filius renūciando nepoti p̄reiudicare non pōt.

SI in persona. Cedente die fideicōmissi vniuersalis in ꝑsona patris trans̄mittit fideicommissum ad eius filium ꝛ non cōceptū nec natū tēpore mortis testatoris. h. d. ¶† Quero q̄n̄ cedat dies fideicōmissi. gl. in. l. cū filio. ff. de le. j. dicit q̄ nō cedit vt plene trāsmittat nisi facta restitutiōe ꝛ bñ cedit quo ad ius deliberādi. tu dic vt dixi i. l. ij. §. c. ¶† Quero fideicōmissarij[b] vniuersalis decedit an adita hereditate ab herede nūqd trāsmittat ius cōpellēdi istitutū adire vel actionē ex testō: ꝛ dubiū facit: q̄ fideicōmissum vniuersale nō adita hēditate intercedit. vt. ff. ad treb. l. si patroni. §. qui fideicōmissariā. ꝛ no. i. l. quidā. e. ti. tu dic trāsmitti si purum est vel in diē certū sicut trans̄mittit fideicōmissum particulare. ¶† Quero vtrū fideicōmissum vniuersale cōditionale trāsmittat interim de liberis ad liberos. glo. in. l. is cui. de act. ꝛ obli. ꝛ dicit q̄ sic: q̄ hereditas est liberis debita. l. Sz hoc est verū vt plene not. in. l. j. de his q̄ ante aper. tabu. Sed q̄ est ratio[k] q̄ hereditas adeūda, nō trāsmittitur. ꝛ secus est in fideicōmisso vniuersali restituendo. rñdeo q̄ suo aīo nō alieno qs effi citur heres. vt no. ff. de acq. here. l. paulus. Item ius adeūdi est quedā facultas: sed fideicōmissum vniuersale in actu cōsistit. ꝛ ideo trans̄missibile. vt ff. ad trebel. l. apud iulianū. §. vtrū. ꝛ no. in. l. si. §. de cura. furio. ¶Extra oppo. dicit hic q̄ succedūt etiā filij[l] nō cōcepti tēpore mortis patrui. Sz istud vī falsum: vt no. §. de inoffi. test. l. si qs filiū. in princi. Sol. illa gl. est falsa: vt ibi not. p doc. nō obstat. ff. de suis ꝛ legi. l. itē ꝓtor. q̄ ex sua ꝑsona abintestato nō succedit ille q̄ nō erat ꝓceptus tempore mortis ascēdētis vel trāsuersalis q̄ edictuz successorium ei nō cōpetit sed habet vim trāsmissionis: vt quādo fit trāsmissio bñ succedit vt hic.

¶† Et not. q̄[m]. l. itē ꝓtor. loquitur in successorio edicto legis: sed quid dicemus in successorio edicto conuentionis: vt verbi gratia. Ego recepi feudum ꝓ me ꝛ liberis meis. q̄ intelligitur ſm ordinē gradus: me mortuo filj⁹ me⁹ repudiat feudū. ¶† Quero vtrū ex succes. edic. veniat nepos: an reuertat ad dñm. ꝛ videt q̄ reuertat ad dñm. vt in. c. j. §. rursus. qui. mo. feu. amit. ꝛ in. l. si. ff. de succes. edic. Dic Sz q̄ filius renūtiādo nō pōt ꝓiudicare nepoti cū sit ꝓmior agnat⁹. arg. eoz̄ū q̄ not. i. c. si vasall⁹ culpā. si de feu. fue. cōtrouer. ꝛ. ff. de inof. testa. l. si is qui. nā istud feudū ꝛ refutatū remanet paternū. vt in. c. q̄d vasall⁹ de vasal. de ere. cta. ¶Nō ob. l. vlt. ff. de succes. edi. q̄ illa lex bodie est correcta etiā in casu. nā inter cognatos bodie ꝛ locū successorij edicti de gradu in gradum ꝛ excludit fiscus. vt insti. de legi. agna. succes. §. placebat. ¶† Modo[n] sequitur videre titius accepit feudū filius ꝛ nepos repudiault vtrū ꝓpone pos qui fuit cōceptus dudū post mortē titj succedat in feudo: ꝛ vī q̄ non. vt. d. l. itē ꝓtor. ꝛ. l. si qs exheredata. in ꝓin. de iniusto testa. ¶Preterea hoc videt pbari tali rōne. ad illos descendentes[o] qui nō sunt heredes nō transit feudum. vt in. c. j. §. vbi vero. An agnatus vel filius defuncti. Sed iste ꝓnepos nō est heres: ergo nō venit ex sua ꝑsona ad successionē: nec ad successionem feudi ex

a ¶Unū scias. vid glo. ꝛ bar. l. si pcurator q euictione. ff. de pcu. And. b.

b ¶Ex his apparet. vid plene bar. ꝛ Bal. j. §. si pcurator. ff. si qs ius di. nō obtē. bar. et ange. i. l. ij. in ꝓn. ff. de reiuē. and. b.

c ¶Quero nunqd. an tutor poterit remittere male ablata. vide Bal. in. d. l. si ꝓses. ꝛ quod no. l. §. si qs ꝓfessus. ff. de publi. Andre. Barba.

d ¶Sec⁹ si esset. vide plene Bal. l. si vt ꝓponis. §. de rei vē. ꝛ bart. l. ij. §. q̄n̄ q̄ri. ff. de manu. And. bar.

e ¶Sed nunquid ꝓlatus. vid q̄ habetur in. c. nulla, ꝛ ibi ꝑ doc. extra de re. ec. nō alie. item ter. in. l. iubemus.

3 cuz auf. ibi posita §. de sac. san. ec. loquitur de re īmobili vel de mobili sacra seu ad cultū diuinū deputata. l. sancim⁹. la. j. co. titu.

e ¶Sed nunqd ꝓlatus. no. q̄ pecunia pōt alienari sine decreto limita nisi esset deposita apō cāpsorē vt ex illa ematur ꝓdiū: q̄ non potest tert. no. in. l. ij. §. quid ergo. ff. de contra. iudi. tu. An. barb.

f ¶Sed qd. bal. tñ in. c. j. §. decedēti. q̄ feu. da. pol. sentit contrarium.

g ¶In ꝓin. als in rubr. vel forte voluit allegare glos. ibi in ꝓin. in ver. vsufructu.

a ¶Probet. vide bar. ꝛ doc. l. nutū. a ff. de acqr. here.

a ¶Qualiter autē pbet. no. q̄r pbetur nut⁹. vide gl. l. §. in ꝓin. ff. de ꝓb. ob. ij Ange. dicat illā fin. cōiter cum glo. tenent. d. l. itez q̄. vide bar. ꝛ mo. der. l. j. in ꝓi. ff. de ꝓb. ob. ꝛ. l. nutū. de acqr. here. ꝛ. l. nuda tu. de leg. ij. bal. i l. discretis. §. q̄ testa. fa. pol. an. b.

b ¶Plas causas. vide bar. i. l. iubemus hic alle. ꝛ in l. discretis. q̄ testa. pol. §. cū cōcor. ꝛ dixi i repe. l. j. in ꝓi. nutu. §. de sacrosan. eccle.

c ¶Aduerte non debet. an pia causa poterit dari nutu hereditas. vid bal. ꝛ Jo. de imo. l. ij. ff. de test. bal. in l. discretis. §. q̄ testa. fa. pol. et. l. iubemus. §. quēad. test. aper. an. barb.

d ¶De test. imperfec. vī sumit auf. q̄ fiue. §. de test. et vide an. in. l. fraudem. §. j. ꝛ ibi dixi ff. de test. mi.

e ¶Voluntatem. vide Bal. in. l. pe. de ex. rei iu. ꝛ in. l. captatorias. de testa. mi. cū simil. et ibi per ro.

f ¶Et dicit. de intellectu. c. cum tibi. vide. l. captatorias. §. de test. mi. Andr. barba.

g ¶Bar. vero. scz in. l. j. cū cōcor. de sacrosan. eccle.

a ¶Si fideic. vide ꝑ Bal. ꝛ doc. in. l. cū filio. ff. de leg. j.

b ¶Utrū fideicommissum. vide gl. in l. j. de his q̄ ante aper. tab.

k ¶Sz q̄ est rō. vide Bar. i. l. ij. §. e.

l ¶Etiā filij. vtruz nepos ꝛ alij concepti post mortē aut admittant ad substitutionem: vide Bart. in. l. j. in fi. de his q̄ ā aper. tabu. ꝛ ibi etiā ꝑ Ly. ꝛ Bal. cū concor. bart. in. l. si qs filio. in princ. ff. de inin. rup. ꝛ irri. te. ꝛ vide q̄ sequitur.

m ¶Et no. Bal. in l. q se patris. §. vī lib. ponit etiā ibi vnū verbū. ꝛ vide quod sequitur.

n ¶Modo. Vide Bal. in. l. qui separatis. in duabus literis. §. vnde libe. ꝛ Bar. in. l. etiam ꝓtor. bi call. and. de iserū. ꝛ in. c. j. §. hoc quoq̄. de succel. feud.

o ¶Descendētes. sequit pau. de ca. in. l. etiā. ff. fol. ma. quicquid Bal. in auten. defuncto. in ꝓin. j. ad tertul.

persona repudiantiū. vt. §. vnde liberi. l. qui se patris. ergo feudū est apertū alijs agnatis vel dño. ¶Cōtrariū est verū q̄ ex natura feudi veniūt de scēdētes in infinitū cui natura cooperak pactū ꝛ antiqua iuestitura. vt notat in. c. j. §. hoc autē. q. feu. da. pol. ꝛ idē dico in ēpbyteosi ecclesiastica q̄n̄ pbyteot⁹ recepit. pse ꝛ descēdētibus suis. nā extē dit ad suos descēdentes in infinitū. vt in auten. de non alie. §. emphyteosim. colla. vij. ꝛ vide q̄ nota tur. j. ad officianum. in fine per Accur.

1 ¶☞ Datus qualiter probari potest.
2 Mutu heres institui non potest.
3 Falcidia non detrabitur de relictis ad pios vsus.
4 Fideicōmissum reputak abintestato relictum per deficientem solennitatem institutionis.
5 Testator iubēs bona sua distribui: proprietatem pauperibus legare videtur.
6 Testator lectionem testamenti sui an alicui committere possit.
7 Solennitas quid sit.

ET in epistola. No. q̄d codicilli[a] pōt fieri nutu ꝛ vtrū actio ex testamēto cōpetat. p bis q̄ reliquunt nutu. dic vt no. j. tit. j. an. l. j. in. j. glo. ¶† Qualiter aūt probetur[a] nutus. no. gl. ff. de pactis. l. itē q. ꝛ. l. seruo in uito. §. si pupillo. ff. ad treb. verbigratia interrogabit mut⁹ an sibi palceat q̄ vror sua post mortē suā babeat cameră suā ꝛ q̄ si sibi placet attingat manū vroris nā ꝓpter pcussionē palmaruz pbak tacitus cōsensus. vt no. in. l. j. ff. de pactis. et no. insti. de verborū oblig. in ꝓin. ¶† Modo q̄ro. nunqd nutu possit heres istitui. dicit gl. q̄ nō p. l. iubemus. §. de test. dicit Ber. q̄ hoc est verū. Fallit ad pias causas[b] vt ipse no. extra de testi. c. cū tibi. Aduerte non debēt[c] maiora fauoꝛ pie cause q̄ liberis. Sz liberi nō possunt heredes istitui nutu. vt in auf. de test. imperfec.[d] ergo nec pius vsus vel pauperes. Jnn. autē nō intelligit. d. c. cū tibi. q̄ ibi testamentū fuerit factū nutu sed verbis expressis per hec verba extremā volūtatē meā committo dispositioni titj: nā per hec verba videtur instituisse dictū titiū non pro se nec in fauoꝛe suū ꝛ tanq̄ distributorē vt distribuat inter pauperes ꝛ ad alios pios vsus. Demū more suo ponit aliam opinionē ꝛ dicit q̄ iste titius nō videtur institutus heres sed est nudus cōmissarius[e]: ꝛ q̄ heredes abintestato istā hereditatē habebūt sed detracta falcidia soluent ista legata arbitrio commissarij.

¶Et dicit[f] q̄ hec opi. plus sibi placet ꝛ forte mouetur: q̄ nō debet ꝓiudicari liberis parētibus vel agnatis per istā voluntatē sic obscurā. ar. §. e. l. cū acutissimi. ¶Nec ob. quod litera dicit q̄ nō videtur decedere intestatus: quia testamētum ibi ponitur large pro testatione mentis non stricte pro institutione heredis. vt not. §. l. j. de testa. ecce ex istis varijs opinionibus nullam habemus certam conclusionem. Joan. an. tenet ibi q̄ per talia verba testator videatur reliquisse omnia bona in pias causas expendēda per dictum executorē q̄ verū est si nō haberet heredes legitimos nō autē intelligas q̄ illa verba det illi executori potestatē aliquā instituendi: quia tunc non valeret tanq̄ captatoria ꝛ inualida. vt. §. de testa. mili. l. captatorias. ſm Jo. an. Bar. veros dicit q̄ vbicūq; ad pias causas valet dispositio captatoria q̄ intelligo de distributoria nō q̄ possit facere aliquē heredem ad faciendū heredē vniuersalem testatori.

¶† Et no. q̄ si Jnn. intellexit de falcidia iure institutionis male loquit: q̄ illa nō detrahit de relictis ad pios vsus. vt. §. ad. l. fal. auf. similiter. Sz forte intellexit de trebellianica cui⁹ opi. sequit Archidi. in. c. si pater. de test. li. vi. Sed Bar. idē dicit de trebe. ff. ad treb. l. marcellus. §. q̄ autē. hoc tenet Spe. in. ti. de instr. edic. Et ego iam ſm suaz opi. cōsului vt plene dixi. §. de episc. ꝛ cle. l. si qs ad declinadā. Sed ꝓ Jnno. ꝛ Archi. facit quia in trebellianica nō inuenitur correctū ius antiquū: ꝛ q̄ trebellianica detrahitur autoritate senatusconsulti ꝛ nō est mere lucratiua sicut falcidia. sed cū oneribus: hereditas bona vero distribuenda pauperibus debet esse sine onere. vt. l. j. ff. si cer. pe. De legitima debita iure nature non est dubiū q̄ detrahit. vt. j. eo. auf. hoc amplius. ꝛ q̄ si pauperes essent instituti filio preterito filius preteritus diceret testamētū nullū ꝛ pauperes instituti nihil cō sequerent. vt in auf. ex causa. de li. ꝑte. ¶† Nō q̄ro[b] testator fuit interrogat⁹ hoc modo. relinquis tu bona tua vroꝛi ipse nutu cōsensit. an valeat ꝛ vi dek q̄ nō: q̄ ista est hī dis istitutio que nō pōt fieri nutu. vt. ff. de here. insti. l. bis ỹbis. Cōtrariū dicit q̄ deficiēte solēnitate institutionis reputak fideicōmissum relictū abintestato vt res valeat et nō pereat vt elegāter no. i. l. quoties. §. famil. her.

¶† Quero si testator iussit bona distribui pauperib⁹ an videak pauperib⁹ legare ꝓprietatē. dicit Jac. de are. q̄ fic. ff. de dona. l. donationes in 2cuabinā. §. species. quod est notādū. ¶† Quero nūqd[i] testator possit cōmittere[k] alicui electionez executoris testamēti sui: ꝛ dicit Jo. an. q̄ nō. i. c. j. de pcur. li. vi. in nouella. vbi allega. l. nulli. C. de epi. ꝛ cleri. sed non inducit eā: ꝛ tu inducas hoc modo: q̄ ibi dicit q̄ executor testamēti ꝑ sua cōscientia exequek ergo alteri⁹ ꝛ scīētie non cōmittit[l]. vt not. ff. de arb. l. sicuti. q̄ tene mēti. ¶† Ultimo[m] q̄ro q̄d est solēnitas: Respōdeo q̄ quid ꝑcipū requirit vltra cōsensum. Itē q̄ quid adjcitur forme iurisgētium. vt. ff. de iusti. ꝛ iur. l. ius ciuile. ꝛ no. j. de sen. ꝛ interlo. l. platā. An ꝓ canones possit ꝓbari se nō elegisse platū. Dicit Soffre. q̄ nō sup quo videtur cōtrariū: q̄ est causa. ecclesie non singulorū. xiij. q. ij. c. sup. per Arch. Sed si dicūt eligim⁹ sed nō ea intētione vt esset electus non credit eis q̄ lex habet ꝓ intentione amissionē verbi ꝛ sufficit intētio legis. vt. j. de iati. liberta. tollen. §. vnica. ꝛ. l. simili mod. in fine. Bal.

1 ¶☞ Sententia lata ex falso testamēto an sit ipso iure nulla.
2 Verborū breuitas non officit scripture.
3 Solēnitas dicitur indiuisibilis.
4 Rasum ꝓsumitur falsum.
5 Quod non apparet abesse ꝓsumitur.
6 Veritatis defectus nunq̄ purgat.
7 Mutilati mēbris testamētū facere possunt.
8 Solutū scīēter ex falso testamento repeti non pōt.
9 Hypotheca rescindi no pōt quāuis debitor bona sua indebite hypothecauerit.
10 Obligatio naturalis non oriꝛ ex testō non solenni.
11 Solēnitas que dicatur extrinseca.

SVeritas. Veritas nō cauſat ex parte itellect⁹ sz ex pte rei intellect⁹ ſm Aristo. ¶Sed op. q̄ exceptiōe falsi retardek executio testamēti. dic q̄ nō si agit actiōe ꝓpōsita fisc⁹ si officio iplorato forte ex forma statuti nisi incōuenīēti probet. vt. l. si. §. de o. cog. ꝛ in Spe. de lit. cōtest. §. q̄n̄. ꝛ. l. ꝛ. §. de edi. diui adria. tollen.

1 ¶† Quero an sentētia[n] lata ex falso testō sit ipso iure nulla: ꝛ videk q̄ sic. de ꝑule. c. cū olim. ꝑter. Sz ibi speciale q̄n̄ ex falso ꝓilegio. vel sic fine veritate nemo experik idē si deficit solēnitas nisi sit fatisfactū vel soleniter ꝓmissum. ¶† No. q̄ breuitas vbor̄ vel scripture non officit vltime volūtati. vide q̄ no. in. l. j. ff. de test. ¶† No. q̄ ois solēnitas est indiuisibilis. vt hic. ꝛ. §. de test. l. si vn⁹. ꝛ notari⁹ q̄ cōficit istrumentū nō solēne punik ad similitudinē falsi. vt. l. iubem⁹. de testa. vel ibi est speciale in instrumētis testamēti al⁹ sec⁹. vt i auf. de nō alie.

4 §. q̄ vero leonis. ¶† Et ibi no. q̄ rasum[p] ꝓsumitur falsum. extra de priuileg. c. cū olim. nisi ꝓ vinā vocez cozroborēt. §. de ꝓba. l. iubemus. ꝛ videtur sufficere vnus. ff. de cedēdo. l. si qs. §. ij. Sed in eden do sufficit vnus nō autē in probādo: sed in admiciulādo. ¶† No. in ꝙbo defuerit id q̄ deest id est id q̄ nō apparet ꝓsumik abesse aliquādo tamē ex cōtiguitate scripturarū ꝓsumik abesse. ff. de eden. l. si quis ex argentarijs. §. si initiū. Itē ex sermonibus continuatis. l. in repetendis. ff. de leg. ij. Item no. quedam singularia in questione falsi. no. ꝑ Archi. xix. distin. c. in memoriaz. vbi

b ¶Modo. vide Bal. ꝛ doc. l. i. bis ỹ bis. in ꝓin. ff. de bere. insti.

i ¶Quero nunqd. an executoris electio committi potest vide mode. i. d. l. captatorias. An dre. Barba.

k ¶Committere. vide bal. i. l. captatorias. ver. sed quero, de test. mil.

l ¶Cōmittitur. facit q̄ nō. Bald. in c. j. §. fi. ad fi. de no. feu. ꝛ in. l. nulli. bic alleg.

m ¶Ultimo. vide bald. in. l. platā. bic alleg. ꝛ in. l. etiam. j. de ex. re. iu. in respeti. l. j. §. d sac san. ecc.

n ¶Sententia. vide j. fi er fal. instru. per totum.

o ¶Notarius. vide Bal. i. l. iubemus. bic alle. cum 2coz.

p ¶Rasum. dixi post Bar. in. l. fi. §. de edi. diui adri. tol. ꝛ Bald. in. l. iubemus. in fin. §. de ꝓba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ominino vide ī quo crimīe suspitio p accusatore
babeā.qō est valde no.vt.l.iubem⁹.s.de ꝓbatiō.
¶ Sto.l.bac.l.duos defect⁹.vnus est defect⁹ ve-
ritatis q nunq̄ purgat.Ellius est defectus solen-
nitatis q aliquādo purgat.vt.l.ỹ.s.c. ¶ Aliquā
do tī defectus veritatis velat̄ lata diffinitiua pro
testamēto falso a qua nō est appellatū.vt.l.fi.in fi.
s.de fid.instru. ¶ Et est alius defectus intesta-
bilitatis circa quē q̄ro vtrū mutilati membris per
sententiā possint facere testamentum. Spe. videt
dicere qō nō:q̄ sunt serui pene actus ꝓmanētis ⁊
sunt infames. Ja contrariū videt qō soluta pena
isti intelligant absoluti.vt.ff.de iu patro.l.diu⁹ de
spasianus in fine:⁊ ideo possunt cōtrahere ⁊ testa
ri sicut reliqui ciues qō est ver⁹ nisi in luitione ta-
lis pene essent naturaliter mortui vel necessarij
morituri q̄ tūc ex pena moriunt.vide.ff. de test.l.
q manus amisit.per Bar.⁊ me. ¶ Quero nun-
qd ex falso testamēto scienter solutū possit repeti:
⁊ dic qō nō:q̄ soluens sciebat se non teneri. Idem
si p stipulationē solēniter ꝓmisit.nam qui scit cau
sam nō subesse licet apponat eā colorate videt do-
nare.vt.ff.de v̄.ob.l.si diuortio.⁊ idē si sup falso q
sciēter trālegit cā redimēdi vexationē suā.secus si
p errorē:vt.l.in summa.ff.de cōdi.inde. ¶ Sed
quid si cū essem verus debitor obligauī indebite
bona mea credēs me obligatū ad ea hypothecan-
da ⁊ non erāt nunqd possum petere hypothecā re
scindi.arg.qō nō:q̄ mea non interest vel saltē pa-
rū interest.vt no.in.l.fi.j.que res pig.obli.pos. Si
mile.ff.de lib.leg.l.si is cui.⁊ facit ad bāc.l.qō no.
ff.de testa.l.nō dubiū. ¶ Quero nunqd ex testa-
mēto nō solēni oriat obligatio naturalis.ª⁊ videt
hic casus qō nō:nam cū iste text.requirat stipula-
tiones.ergo dat intelligere qō non erat obligatio
naturalis:q̄ tūc nō sufficeret nudū ꝓtitutū.vt in
fi.de actio.ỹ.de ꝓtituto. ¶ Dic quod quedaz
est solēnitas extrinseca⁹ vt testiū numerus.vt.j.e.
in.l.fi.v.aduēticīs.⁊ in ver.ad extraneā:⁊ tūc oritᵈ
obligatio naturalis.aut est defectus intrinsece:et
tūc nec naturalis oritᵈ obligatio.vt.ff.de cōdi. pe.
l.i.ỹ.cū q.Fallit qñ filius est ꝑterit⁹ ⁊ tūc speciale
⁊ mirū est qō oritᵈ obligatio ciuilis ⁊ naturalis qō
dic vt in aut.ex cā.⁊.j.e.l.pe.Sz dicas qō nō oritᵈ
sup eo qō nullū est.i.sup institutione heredis sed
sup eo qō aliqd est.i.sup legatis ⁊ fideicommissis.
Si vero testator esset intestabilis vt vsurarius nō
prestita cautione vel deportat⁹ tūc nec ciuilis nec
naturalis oritᵈ obligatio. ¶ Jtē vbicunq̄ iudiciū
testatoris est iure publico reꝓbatū.vt.ff. de leg.
j.l.si qs inglinos.ỹ.fi.⁊ cōclude. Aut est cōtra legē
aut ꝓter legē aut ꝑ im legē qō pleni⁹ examinaui.s.
de iur.⁊ fac.igno.l.cū qs. ¶ Opp.ad bāc.l.de.l.fi.
j.e.sol.vt ibi qr onus mādati.ꝑm Ja.bu.

a ¶ Quero an ex te-
stamēto nō solenni
oriat obligatio na-
turalis.vidᵉ moder.
l.j.ff. de Jure iudi.
tu.ego i disputatio
ne plenissime dixi.
And.Barba.
b ¶ Extrinseca.vide
bal.i.l.dubiū.i. vi-
⁊.viỹ.op.s.de testa.

1 ☞ Cautionis iura edi debent.
2 Instrumēta an apud legatariū esse debeāt.
3 Legatarius qō sibi fiat instrumentū de traditione rei petere potest.
4 Creditor de re vēdita instrumētū facere debet.
5 Jnstrumentum est ius debiti.
6 Procurator originale sui mandati apud acta dimittere debet.
7 Feudatari⁹ instrumētū feudi ostēdere tenetur.
8 Judicis officiū qō contra tabellionem competit sequit in singularem successorem.
9 Jnstrumentū debiti debitori est reddendū si testa
tor liberationē legauit.

Jnstrumēta. Jnstrumen
ta emptio
nalia nō debēt remanere penes legata
riū ꝫ penes heredē qñ de euictiōe tene
tur vl̄ pars rei remanet penes eū cum cautiōe tū.
¶ Ex hoc no.qō debēt edi iura cautiōis.Tabel
lio autē officio iudicis edet heredi.vt hic. Porro
officiū notarij est publicum autoritate ⁊ vtilitate.
Officiū argētarij est publicū.ideſt cōe vtilitate et
non autoritate tñ qr cū eis nō cōtrahit nec q̄si ꝓtra
hit tenet officio iudicis edere ei apud quē ꝺz esse
scriptura.l.i.s.de edē.dicit lex qō instſa debēt edi
ex cā.vt.l.j.de edē.ꝫ ille cui ꝺz edi est creditor edē
di:ergo nō valet legatū.vt.l.si creditori.ff. de leg.
ỹ.Sol illud ꝺbū ex cā soluit omne ꝺtium.nā cā est c
si re⁹ petit edi ab actore instſz solutiōis.vt.l.illici-
tas.i ꝓin.ff.de offi.ꝓſi.Sec⁹ forte si petat edi diē
obligatiōis.vt inde fundet ꝓscriptionez: qr ista est
defensio odiosa.actor aūt nō petit a reo: qr nō pōt
facere de reo actorē quo ad onus ꝓbādi:qr auferet
ret ei būficiū rei qō est relevatio oneris probandi.
vt.l.si qdez.j.de excep.⁊.s.de eden.l.qui accusare.
¶ ADDITIO. ¶ Fieri aūt instſm bū pōt
peti ꝓbato p testes q̄ fit factum.vt.j.de li.cau.l.si cu
rat ꝺtā. Et ꝑdicta distinctio ꝺz locū vbi petit edi
tio officio iudicis.secus si ex ꝺctu vel quasi vel ex
testamēto.vt hic.nā tūc edit indistincte.vnū scias
qō ꝑ instſis nō suis nec q̄si nō ꝺat actio ad exhibē
dū:ꝫ interfit ne aperiat̄ via ī reꝓbādis instrumē
tis q̄ nō reꝓbare publice interest.s. cōtra publi
cā ꝑsonā q̄ repꝛesentat quēlibet de populo.vt.ff.
de adop.l.bis verbis.ꝫ ꝺat officiū indicis.d.l.bis
verbis.Bal. ¶ Opp.qō imo instrumēta debe
ant esse apud legatariū:qr eius interest habere ꝓ
bationes de titulo actoris.⁊ certū est qō instrumen
ta debēt edi ei cuius interest.vt.ff.de eden.l. ꝓtor.
Jtē certū est qō factum de mādato autoris mei ꝺz
mihi edi:qr videt factum me mādāte.c.ti.l.si qs ex
argētarijs.ỹ.ꝓtinere. Preterea legatari⁹ in re le
ta quodā modo bñs est.vt.ff.de vsuc.l.id tempus.
ỹ.j.⁊.heres particularis derogat gñali. Jtē here
dis vniuersalis non interest.ergo ꝺz dimittere in
strā apud legatariū cuius interest.ar.s.de cōdi.si
ne cau.l.dissolutionis.Sed ad oia rūdeo vno ꝺbo
qr heredis interest ꝓpter periculū euictiōis vel qr
erat legata pars rei et non tota res.Sic illas.ll.de f
eden.rūdeo qō aliud est edere instſa aliud dimit-
tere.vt patet hic in bac.l.⁊.ff.de act.emp.l. titius.
¶ Scōo opp.qr legatari⁹ pōt petere ꝙ fiat sibi
instrumentū de traditiōe rei.vt.j.de lib.cau.l.sicut
ꝺtā.Sol.hoc ꝓcedo nā hoc ꝓtinet ad consectio⁊ f
ne legati tū de titulo autoris non opz originalia
dari legatario.vt hic.⁊ no.j.ad.l.fal.l.si ꝑdionem.
¶ Quero qdā vendidit alicui aliquā rē nec est
factū aliqō instſm.qro vtꝛ cogat vēditor inde fa-
cere instſm.rūdeo fic qr ita est cōsuetudo.arg.ff.de
edi.edi.l.ꝙ si nolunt.ỹ.q assidua.⁊ ibi ꝑ Jac.de ar.
gallegat.p casu.l.ỹ.j.de discusso.li.x. ¶ Quero g
qd si testator⁽ᶜ⁾ legauit nomē ᵈ debitoris.rñ. instſa
originalia tradēda legatario:qr instſm: et ius de-
biti qō cōtinet in ipo sunt ꝛnera visu ⁊ intellectu:
vt.ff.ō le.j.l.seruū filiỹ.ỹ.cū q.⁊ no.ff.ō pa.l. labeo.
¶ Quero vtrū ꝓcurator⁽ᵉ⁾ teneat dimittere ori-
ginale mādati sui apud acta.rñ.fic ſi ꝓdurit qr sta
tim factū est de actis:ꝫ si i alio ꝓcuratorio ꝓtinen
tur plura mādata tūc illa particula q̄ facit ad cāz
ꝺz in actis solenniter registrari:⁊ originale reddi
pcuratorib⁹.Jdē in ꝓuilegijs.ar.s. de ꝓcu.imp.
offe.l.fi.⁊ extra de fi.instru.c.cōtingit. ¶ Quero
an feudatarius⁽ᶠ⁾ teneat ostendere instſm feudi. re
spōdeo fic.vt no.Accur.in.l.ỹ. quādo ⁊ qui.quar.
pars debe.li.x. Jtē in duplicib⁹ iudicijs quilibet
tenetur edere instrumētum ꝙ tanq̄ actor edit reo.
l.fi.s.de edē.licet de rigore processus actor ꝺz fit sol⁹
ille q ꝓuocat non ille qui negat cōmunionē.vt.d.l.
ỹ.quādo ⁊ qui.quarta pars debe. ¶ Quero ecce
heres⁽ᵍ⁾ vel vēditor non tenetur tradere originalia.
¶ Sed nunquid tabellio qui fuit rogatus de ip-
sis teneat tradere cū eorum interſit. ¶ Questio
stat in hoc vtrū officiū iudicis qō cōpetit ꝺz tabel
lionē sequat̄ singularē successorez actiue et passiue
vt.ff.de eden.l.q̄dā.ỹ.aūt.respon.sic pari ratione:
qr ꝓrariorū eadē est disciplina. ¶ Quero testa-
tor⁽ʰ⁾ legauit debitori liberationē.nunquid instru-
mentū debiti teneatur legatario reddere. Respō
deo fic si penes se habet:si autem non habet et fic
reddere non pōt faciat qō potest ideſt per solenne
instrumentum liberet eum.ff.de legatis primo.l.
⁽ⁱ⁾ huiusmodi.ỹ.si cui.ita in gloss.not. Sed quid ⁽ᵏ⁾ si
creditor promisit soluto sibi debito reddere cyro-
graphum ⁊ casu perdidit: vnde cum agit contra
debitorem:dicit debitor:redde cyrographum:di-
cit:ille nō habeo.queritur quid iuris;respondeo
debitor

1 Quero quid si
testator.not . qſi in
strumētū reperitur
apō debitorē. vide
Bald.l.labeo.ff.de
pac.⁊ plenius.j. de
lati.libe.tol.l.j.bar.
l.iỹ.ỹ.j.ff. ō lib.leg.
And.barba.
2 Nomē.hoc ēve-
rus si testator legat
cyrographū ita lo-
qꝝ.ō.ỹ.eū q.ỹ si di-
cit lego nomē debi
toris puto ꝙ instru-
mēta dari debeāt sū
ptib⁹ legatarij per
no.p bar.i.l.si fic.ỹ.
fi.ff.de le.j.⁊ in.d.ỹ.
eum qui.
3 Procurator fa
cit ad id qō notat
Bal. i auf. si qs in
aliquo.s.de cēd. la
ti⁹ ⁊ meli⁹ ꝑbal.i.l.
j.ỹ. editiones.ff.de
edē. et vide q̄ dixi i
l. procurator.s.de
edē.post cy.⁊ ē ter.
i.c. qſi cōtra.extra
de ꝓba.
4 An feudatari⁹.
vbi bal.i.l.ỹ.j. quo
⁊ qſi in. qd i ephy
teota.vbi ang.i.l.ꝑ
tor.ỹ.j.ff.de edē.
5 Quero an senda
tarius. an feudata
ri⁹ teneat edere in
strumētū feudi.vbi
ꝙsingula.dicit bar.
l.i.j. de cōdu.⁊ pcu.
li.xi. And.Barba.
6 Ecce heres.ibi
offiſi iudicis. vbi ꝙ
no.bart.⁊ do.i.l.ꝑ
tor.ỹ.j.ff.de eden.⁊
meli⁹ i.l. ſi qs ex ar
gētarijs.ỹ.ꝓtinere.
co.ti.⁊ i.l.ſi.ꝑ illum
ter.ff.de bo.aut.in-
di.pos.
7 Quero testator.
facit optime.l. diſ
solute cū materia.
s.de cōdi. sine cau.
tiōne.⁊ i.l. huiusmōi.ỹ.
si ita.ff.de leg.j.⁊ ꝙ
infra sequitur.
8 Sed quid. vide
bal.in.l.pecunie.in
fi.j.de solu.

a ¶ Et idem dico.
Tene menti. vide
glos.⁊ bal.l. pecu-
nie.j.de sol.an.b.
b ¶ Dominiū. vidᵉ a
bal.in.l.i.j.tit.j.
c ¶ Quero q̄ erat.
an inuito mona-
cho abbas pote-
rit repudiare le-
gatum.vide.d.fe-
de.de señ.consi.ix.
Bald.Jubemus.
s.de sac.san.eccle.
And.bar.
d ¶ Actio. vidᵉ bal.
i.l.tuto.ff.de bo.
pos.ti.gñali.et vi-
de in.l.renitēte.s.
de iur.deli.⁊ ter.
no.i.l.fi.ỹ.vbi aūt
puerilis.j. de bo.
que libe.
e ¶ Et est .faciunt
no.per gl.⁊ do.in i
l.is q beres.ỹ.fin.
ff.de acqui.here.⁊
an abbas possit re
pudiare.vide bal.
in.l.j.in.x.q.s.qui
admi.an aūt pol
fit adire.vide ple c
nebar .et do.in.l. d
eūz proponas hic
alleg.⁊ quod pol-
fit repudiari ꝑ ab
batez cū capitulo
tenet bal.in.l. bo.e
notū.s.qui admi.
qdautez in Plato.
vide Bal.in.l.pe.
s.de repu here.et
de repudiatione.
vide etiam abba.
post Anto.de bu.
in.c.in presentia.
extra de ꝓba. et
Ey.i.l. deo nobis.
s.de epi.⁊ cle.⁊ in
l.tutor. ff. de bon
pos.⁊ Pau.de ca.
in.l.legatus serui.
ff.de leg.i.⁊ cōmu
niter tenet ꝙ pōt
repudiare mona-
sterium sine mona-
cho per.l.j.ỹ.ꝙ ser
uū.ff.de succe.edi. g
⁊ ꝫ bal.in.l.is qui
heres.ỹ.nec ꝙ. ff.ō
acq.here.⁊ ibi vi-
de per ro.
f ¶ Et boc verum
no. ꝓpter inimici
tiā revocari lega-
tū vidᵉ tex.l.cogna
tis.ff.vñ cogna.vi
de Bal.i.l. oīmo-
de.s.de inof.test.⁊
l.sororē.de bis q.
vt indi qō intelli-
ge nisi testōr fuis-
set causa illius ini
micitie. vide bar.
elegāter loquētē.
l.cū in tabulis.ỹ.
fi.ff.de bis qui.vt
indi.⁊ qō no.l. mi-
les.ỹ.fi.ff.de adul.
And.barb.

1 ☞ Donatio que iurta testamentum est facta re- g
nocari non potest.
2 Donatio copiosa non valet nec eius accessorium. b

Ex testamēto. ¶ Jnualidū testamē-
tum vim codicillorum non habet:et est
ratio quia non sunt eiusdem generis:
forme:vel nature. ¶ Cōsidera quod ea que differ-
runt per appositam rationem sunt incompatibi-
lia tam in essentia quam etiam penes intentionez
et voluntatem disponentis.et ista ratio huius le-
gis: quia ista duo nomina eadem scriptura co-
pulatiue non capit scilicet testamentum et non te-
stamentum:quoniam sunt appositā voce: ⁊ finiſ b
catione. ¶ Quero testator⁽ᵇ⁾ instituit heredem:
⁊ dixit si non valet iure testamenti:valeat iure do
nationis inter viuos quā fecit notario presenti:⁊
accipienti tanq̄ publice persone cōstituēs se preca i
rio nomine possidere postea condidit nouū testa-
mentum ⁊ revocauit primum:⁊ fic primum nō va
let iure testamenti.vnde donatarius petit heredi
tatē tanq̄ donataz queritur qō iuris. Respon-
deo si testator vellet revocare dictam donationez:
⁊ non testamentum nō posset:nā iurta testamentū
dicta donatio potuit fieri.vt notaſ.ff.de testamen-
tis.l.heredes palam.ỹ.fi. ¶ Venit enim ista do
natio ad testamentū continuatiue non autē inter-
rumpit actum testandi:⁊ ideo si beres institutus
nolet adire hereditatem:⁊ propter hoc intercide-
ret testamentū posset venire iure contractus. Sed
si testator facit nouum testamentū quāuis primuz
testamentū deueniat ad casum nullitatis:tamē qr k
donatio non fuit libera sed sub impossibili condi-
tione non potest agi ex donatione:nec ex precario:
qr sensus verborū esset iste.si testamentū revoca- l
uero inter viuos:dono:que donatio tanq̄ captio
sa ⁊ contra bonos mores nō valet et per cōsequēs
nec precariū quod est eius accessoriū.vt.ff.de ver.
obli.l.stipulatio hoc modo.⁊ dixi.s.de fac.san.ec-
cle.i.⁊.s.de pa.l.fi. Oldr.aūt determinauit ⁊tra
riū in ꝫ filiỹs⁽ᵏ⁾ suis ⁊ loquitur in hac materia satis
imperite:⁊ do. Ex eius precepto:fecit eū errare
qui tenuit eādem opi.in.c.quod semel placuit. de
reg.iur.lib.vi.Bal.
1 ☞ Donans libertis intelligitur donare si fine
liberis decesserit.
2 Fratres si recipiūt glibet intelligit recipere pro
se ⁊ descendentibus ex se.
3 Monasterium non habetur loco filiỹ.
4 Pater si post mortē filiỹ reliquit prediuz ⁊ nō oīa
bona filius filiỹ substitutū excludit.
5 Filius in ordine charitatis precedit.
6 Promittēs accōmodare turrim cōtra omnē bo-
minem intelligitur excepto se ⁊ filiỹs suis.
7 Filiỹ naturales substitutum excludunt.
8 Affinitas per fornicarium coitum contrahitur.
9 Incestuosi i testamēto prīs testes esse nō pñt.
10 Cōditio contraria quoties est in medio cautio
prestari non potest.
11 Liberi qui substitutū excludunt non videntur ta-
cite substituti.
12 Damnati i metallū substitutū excludere non pñt.
13 Canonici regulares substitutū excludunt.

Elmaccutissimi. Quicūq̄ liberoꝝ grauaꝫ restituere he
reditatē post mortē nō videt rogat⁹ si
tēpore mortis sue reliquerit liberos ex filiabus p
priūs descēdētibus.b.d. Vel fic. Liberi superstī-
tes liberanī ab onere restitutionis. Vel fic adden
do rationē. Charitas liberoꝝ restringit verba in
definita fideicōmissi. Vel fic. Tacita cōditio intel
ligit a lege vbi granamen de restituenda heredi-
tate imponit filiỹs vniuersalibus post mortē coꝝ
vt intelligant̄ rogati si decesserint sine liberis.b.d.
¶ De ardēti desiderio parentū.no.ff.de lega.iỹ.
l.paulo.ỹ.pōponi⁹. ¶ No.qō ordinata charitas
ꝑfert suos extere natiōi.⁊ ꝙ ratio naturalis arctat
idefinitatē sermonis sicut ratio ciuilis vel expſa.
1 No.tqō nō est iuris ꝓsumptio qō aliquis alienā

a ¶ L.fi iure.et ibi
vide bar.
b ¶ Quero testator.
vide per Barto.in
l.fi q s.in princ.ff.
de le.iỹ.Bal. ang.
⁊ imol.i.l. beredes
palam.ỹ.fin.hic al
le.Bart.in.l.stipu
latio hoc modo cō
cepta.in princ.ff. de
verb.obli.et ibi scri
pti post Jud.
c ¶ Quero testator.
vide Bald.c.i.ỹ.fi
quis.de feu.da.in
vi.l.cōmisso. and.r.
d ¶ Precarium.vi
de Bald.in.c.ỹ.de
feu.da.in vi.l.com
mis.facit quod not.
Bald.in.l.fi absen
tis.ad fin.ſ.fi cert.
pe.in cōtrarium fa
cit.l.j.ỹ.fi vir.ff. de
acquiren.pos.vide
barto.in.l.qō meo.
in princ.ff.co.tit. de
acquir.pos.Bal. i
l.non dubium.in.r.
op.s.de leg.
e ¶ In confilijs.ſ. i
consi.cxxxviỹ.⁊ 2ſi.
cxiiỹ.
f ¶ Cum acutissimi
quid aūt si in casu
buius.l. filiꝰ est in
gressus monasteriū
num nullis ex se relī
ctis heredibus au
substitutus exclu
datur.glo.not.hic
tenet quod fic.et eā
sequitur Ja.but. et
docto.hic.⁊ vide p
glo.⁊ do.in.c.in pre
sentia.extra de pro
ba.itez ad materiā
huius legis. vide
imol.i.l.fi cui.ff. de
dona.causa mor.et
ista lex non habet lo
cum vbi pure vl̄ ad
diem certam filius
grauatus esset vt
hic sentit gloſ.et
Bal.in aut.nisi. ſ.
ad tre.⁊ ad banc.l.
vide que post ant.
de but.scripſi. in.c.
raynaldus.extra ō
testa. quid si testa-
tor relegasset post
mortem filiỹ ⁊ extra
nei forte tunc subin
telligeretur ista con
ditio.arg.l.iaz boc
iure.ff.de vul.⁊ pu
pilla. cogita quia
non reperio tactuz.
et vide que scripſi
post Jo.de imol.in
d.l.iā boc iure.et li
mita istam.l.vt per
Pe.de auch.in cō
fil.xliỹ.⁊ amplia vt
per eum in consil.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ccccv. incipiente quod. S. consuluit ⁊c.

a ¶ Singularis. vide Bal. j. ca. l. ad fi.

b ¶ Donat. vide qō no. Bar. in. l. si mihi ⁊ titio. ff. de verb. obli.

c ¶ Quid si post. Et est de facto ista questio. vide. d. ¶ De. de ancha. in. c. in presentia. de proba. vbi relinquit cogitandum. Andr. barba.

d ¶ Quero quid si post mortem. hoc forte verum vt qñ filiꝰ non istituisset in vniuerso sed in illa re in qua eum a grauauit als forte b secus: qz cessaret ratio posita hic in. l. e ¶ Si pater post. vide tñ in. l. quidaz filium. ℌ. j. ⁊ ibi bar. ff. ad treb. et ℘m ibi not. intelligę istam c q. et ex hoc not. qō d bec. l. habet locum 4 etiaz si loca pia sub e stituta essent. et sic not. qō maior est fauor liberorū ℘ pie cause. ¶ De. de anc. i consi. xliij. 5

f ¶ Si pater. vide f imol. et roma. in. l. si cui. ff. de dona. can. mor. et probat in. l. cuz auus. ff. de condi. ⁊ demō. 6

g ¶ Allegatur. vide g Bald. in. l. frater a fratre. ff. de ꝺditio. inde. dixi post bar. 7 in. l. paulus. ℌ si scię h te. ff. de pigno. per Lyn. qui vna cum Bald. videnę dicere cōtra text. in. c. i. i ℌ. si in ti. hic finitur lex. sed Alberi. de 8 ro. in. l. si frater a fratre. dicit aliud esse in vasallo q propter iuramentuz fidelitatis ⁊ propter rē feudalez tenetur seruire dño: vt i. d. l c. secus in eo qui p mittit accōmoda / mittere contra descendentes siue fratres vel alios consanguineos vt hic. et in. l. humanitatis. S. de excusa. tu. ⁊ ar. l. penul. S. de pcura. ⁊. l. nimis grauc. S. de testi. ⁊ dicit se dixisse. in. d. l. humanitatis. ⁊ in. l. qui accusare. S. de edē. ⁊ in. l. petitionē. S. de aduo. diuer. iudi.

g ¶ Allegat. ℵo. g promisit accōmodare turrim contra omnē hominē: qō intelligit excepto se ⁊ filiꝭ: vide in vsi. feu. c. i. de no. foz. fide. r. col. p Bal. vide ter. ⁊ Bal. in. l. petitionē. S. de aduoca. diuer. iudi. vide mo. l. j. ℌ. codē tecto. ff. ad. filleia. vide q̄ hic dico in repetitione. Andr. barba.

b ¶ Quero nunqd naturales. no. naturales non excludere substitutum. vi de Bar. l. ex facto. ℌ. fi qs. ff. ad treb. Bal. in. d. l. generaliter. Quid de legitima. vide Salt. i. d. l. generaliter. Jo. an. in ti. de succes. abintest. in addi. spe. Jo. de imol. plene scz ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. And. Barb.

i ¶ Legitimatis. ¶ Pau. de cast. hic ℨ qz ꝺz accipi statutum in potiori significato. l. fi. S. de bis qui ve. eta. impe. per ro. in. l. si is qui pro emptore. ff. ō vsuca. vbi tenet cōtra Bal. hic. ⁊ vide Bal. in. l. eā quā. S. eo. ⁊ pau. de ca. in. l. sed si hac. ℌ. patronū. in fin. ff. de in ius voc. vbi singulariter limitat p. Ant. de but. in. c. tāta. ⁊. c. ℘ venerabilem. extra qui fil. sint legi. per ¶ Pau. de cast. in consilio. xxij. vbi simpliciter transit cum Anto. de bu. per Ang. in consilio. lxxiij. incip. per informationem ⁊c. ⁊ vide Bald. in. l. iubem⁹ in princi. j. ad trebel. ⁊ benedic. de plum. in sua dispu. incip. cum statu. pisanorum.

k Quero ꝺ si. vide Bal. in. l. qs quis. hic alleg. cū concordan. ⁊ in. l. parentes. de in ius vocādo. ⁊ dum Bal. hic dicit nō itelligit de spurīs puto qō vellit dicere ℘ intelligatur de spurīs vt dicunt alleg. per eum.

l ¶ Item si pater. vide Bald. in. l. quisquis. hic alleg. et quod ibi scripsi. et Bar. in. l. parentes. prealle. ⁊ ibi Bar.

l ¶ Item si pater. nota patrem puniri vt parricida si filium spurium occidat. vide Bald. in capi. naturales. quibus modis feud. amitta. vbi fuit combusta quedā monialis. vide qō notat Bar. in. l. ℌ. ff. de accusa. Bal. l. ex hoc iur. ff. de iusti ⁊ iur. et in. l. j. ℌ. filiꝰ. ff. ad fille. Andreas barba.

parētes. vnde etiā spuriꝰ pōt defendere patrē ne occidat sicut seipsum quo ad euitādā penā fozi. fa / cit qō no. in. c. j. de homi. in cle. ij in iudicio nō post tanq̄ cōiuncta persona expiri sine mandato m vt no. Jnn. in. c. nōnulli. de rescri. ¶ Et not. illud statutū℘ filiꝰ rebellium non possunt stare in ciuitate intelligit viuente patre sed non eo mortuo. qz nō est filiꝰ sed quōdā fuit vt no. in. l. eius q in puncia. ff. ſi cer. pe. b. d. Jac. de are. in vrore. qz mortuo viro soluta est a lege viri: vt ipeno. ff. de le. ℌ. l. titia. la. ℌ. j. Et adō qō dixi in. l. fi. S. de v. fig. ¶ Extra not. qō incestuosiꝰ nō possunt esse testes in testō patris de instr. edi. ℌ. cōpendiose. v. et generaliter nō possunt. ¶ Jn ter. ibi ante. No. qō ingenū preferꝝ viribꝰ. ¶ Jn ter. ibi statuit. Not. qō interpretatio restrictiua a pellaꝫ statutum. ¶ Ibi post mortē. j. naturalē. vt. ff. de iur. fil. l. senat⁹. ℌ. fi. vnde ℨ esset bānitus: nō tñ esset adhuc fidecōmisso locus. Jtē ⁊ hoc casu filiꝰ eiꝰ excluderēt substitutū: et si peteret sibi cauere de fideicōmisso restituendo: qz quoties ꝺditio ℨtia est in medio illa cautio nō pōt pōstari. vt. ff. ad treb. l. tila tñ. ℌ. j. ibi sine sobole. l. iusta vel naturali. qz naturales vulgo appellanꝫ bastardiꝰ. vt no. in. l. fi. S. de natu lib. ⁊. l. marcell⁹. ff. de reg. iur. ¶ Ibi plenissimū. l. generalissimuz. ¶ Ibi sed etiā filia ista nō est extrēo sed cōceptio generū. vt. ff. de pac. l. tres fratres. Vel dicę non est extrēo verbalis sed declaratio mētalis: qz est ex viꝰonis ꝑ omnia filia sic. S. de indic. vidi. l. fi. Secus vbi rō est ℨtia. vt. j. ad. l. iuli. maie. l. quisqs. ℌ. ad filias. cū fi. ¶ Ibi vel aliā in quotcūq; gradu in infinitū. ¶ Ibi q sine filiꝭ etiā si post mortem grauati statiz decesserit tñ fideicōmissum euanuit. vt. ff. ad treb. l. ex facto. ℌ. pe. ¶ Ibi idē nepotibꝰ hec est secūdaꝫ extēfio ō clarativa statuti papiniani. ⁊ dicę ex masculina vl feminina linea nō curo. vt j. de ꝺdi. inser. ¶ Ibi ne videt. No. ter. ¶ ℨ nū qd isti liberi q excludūt substitutū videanę tacite substituti. dicę q̄ nō. vt. ff. de heredi. istit. l. lucꝰ. vñ valēt ad exclusionē fideicōmissi non tñ ipsi sunt o p fideicōmissum substituti. non ob. ff. de le. ℌ. l. titia scio. ℌ. scia. vt ibi no. Sed nunqd exhꝰ datus excludit substitutū. dicę vt no. ℘ Ly. in. d. l. j. de ꝺdi. iser. ⁊ ibi dscā. ¶ Jtē nunquid frater minorꝰ excludit substitutū: puto q̄ non: nec dānatus in metallum: qz isti sunt funditus non capaces ⁊ habentur pro p mortuis omninoq; extinctis. ¶ Item qz bec lex est introducta in fauorē posteritatis cuius fauore isti sunt nō capaces. Secꝰ si erꝫ frater ꝑdicatorꝰ qz vide sali. l. j. j. de condi. inser. post do. Old. ⁊ do. Jo. l. lucius. prealleg. not. qō non videntur tacite substituti isti liberi excludētes substitutum. ponderā quod habetur. in. l. iij. S. de inofficioso testamento. an ille ibi preteritus veniat ex testamento: videtur quod non: quia non est descriptus forte erit heres anomalus et veniet per conditionem illius legis quod esset valde admittendum per statutum disponens de herede ex testāmēto vel abintestato. Nam videtur q̄ in illo casu ille filius non videtur venire vt heres scriptus. nec abintestato propie vt sic includatur in statuto marime si diceret de herede scripto. quia re vera non est heres scriptus. l. prima. ad fin. de bis que in testamento delen. Sed si statutum dicit de herede ex testamento. pondera bene. et vide si potest dici q̄ esset tertium genus vt in simili dicitur de rebus mobilibus. vt. l. prima. C. fiaduer. tranſ. Andreas barba.

r ¶ Frater minor. vtrum in casu huius. l. si filius decedat cum filio incapace excludatur substitutus. vide per Barto. in. l. filiusfamilias. ℌ. cum qs. de legatis. j.

s ¶ Predicator. qui sint mendicantes. vide Bald. in autentica. ingressi. S. de sacrosanctis ecclesiis. ⁊ ibi puto quod faciant mentionem de isto consilio Federi. et expressius in autentica si qua mulier. eodem titulo. et vi de docto. in. c. in presentia. extra de probationibus. Bald. ¶ Paul. de castro in autentica nisi. j. ad trebellianum. Joan. de imol. in. l. j. ff. de testi. in l. lucius vltima. ff. de heredibus instituendis. et Joannes Calderinus in consilio. xlvj. sub rubrica. de testi. ¶ Petr. de ancharano in consilio cccix.

fratres

fratres ꝑdicatores capiunt hereditates ℨ eas diu possidere non possunt. ⁊ hoc ex suis cōstitutionibꝰ approbatis p papā. nā eoꝝ institutio. i. ꝓncipiū q̄ vocaē regula bocnō dicit ℘m Fed. de se. in ℨ filiꝭ suis. Vniuersitas ergo. i. ecclesia ꝑdicatoꝝ est capax ℘m originalē regulā sed post cōstitutionē eoꝝ capitū nō diu possessuri ℨ vt vēdant ꝓ necessitatibus fratrū ⁊ sic paupertas in ꝑdicatoribꝰ nō est ita arcta vt ī minoribꝰ. ¶ De monachis aūt ⁊ canonicis regularibꝰ certū est q̄ excludunt substitutū: qz succedere pñt. vt. S. de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. ¶ Pone cū habere filios recepi feudū ꝓ me ꝛ filꝭ fratris mei. vtꝛ filꝭ mei eos excludit: rñdeo[a] aut est facta. vide per Jac. aluar. in. c. j. de eo qui fibi ⁊ here. su. masculis.

9 Testamentū si coꝝ septem testibus non rogatis fit factū ⁊ incōtinenti testator dixerit rogo vos testes: an valeat testamentum.

10 Legatarius in ꝑtestamēto testis esse potest.

11 Testamēti scriptura si solennitate careat an viua vox testium aliquid operari possit.

12 Jnstrumēti fides per viuā vocē testium suppleri non potest.

13 Testamētum solenniter factum per omnia valet q̄ uis probatio deficiat.

14 Factum per viuā vocē duorum probatur.

15 Testamentū in quo sunt septē testes nunqd pbet p instrumētum publicū tabellionis legitimi.

16 Testes quot regrunt ad pbandū testamētū totidē requirunt ad probandā penitentiā.

17 Testatoris volūtas pbak p testamētū non solēne.

18 Tabellio in numero septē testiū cōputatur.

19 Scriptura nō valet si cōstat q̄ testator non perfecit testamentum.

20 Periurus non punitur in iudicio.

21 Testādi act⁹ ad iurisdictionē episcopi nō ptinet.

22 Adultus extraneis fine cōsensu ppinquoꝝ legare non potest.

23 Legati reuocatio p iuramentum legatarīo delatū reuocari potest.

24 Legatum si est statuto p duos testes ꝓbari possit similiter poterit error ⁊ legati reuocatio.

25 Testatoris volūtas beredē directo beredītate ꝓuare non potest.

26 Fides mera vbi est electa nō opus est testibus.

a ¶ Nō ꝺdā. Vitiū forme est nomina re psonaz q̄ grauari non pōt. ¶ Extrano. qōnomē ꝓpriū nō cō municat significationē suā alteri subiecto nisi aliqñ ratiōe adiūcti. Quod a principio est ꝓsibile in formari casu fortuito nō ꝗalescit. ea q̄ male ordinant nō possunt ex post facto efficaciā sumere. ¶ Quero an i bac. l. fuerit defect⁹ forme vel materie. rēspōdeo fuit defect⁹ forme sicut si in stipulatiōe deficerēt vba vl i absentē directa esset. Ja. de are. ff. de ver. obli. sciendū. ⁊. b. d. bec lex. Legata nominatim relicta a ꝑterito nō debent licet abintestato hereditatē possideat. ¶ Quero nunqd bodie debenę p aut. ex causa. rēspondeo nō. vt no. i. l. ij. ff. de leg. iij. ¶ Jtē quero nūqd debeanę ex clausula codicil. rēspō. nō: qz sunt relicta nominatim[b] a psona que nō potuit grauari. vt. S. de le. l. cū quidā. ¶ Quid si testator[c] filio ꝑterito dixit ita. istituo filiū ⁊ si heres nō erit substituo mihi ꝓ primū abintestato veniētē: nunqd ꝑteritꝰ ꝓesta bit legata nominatī relicta a se: rēspōdeo nō. ar. ff. de leg. iij. i. sed ⁊ si sic. ¶ Quero qd cōtra si testator legauit ꝑterito qui cū testiꝰ esset nullus succēssit abintest. nō ꝓ ℨ tab. ℌ. ipso iure cū fratribus suis institutis q aptis eis edicto iuris dicēdi nullū ꝓmo dixerunt nullū q̄ ꝑteritꝰ ita q̄ ꝑteritꝰ non fuit ꝓncipalis in expugnādo testm. Nūquid ergo boc legatū pcipiat: gl. dicit q̄ sic. S. ō li. ꝑte. l. maximū vitiū. in gl. j. tuti⁹ dicę q̄ cōtra q istud legatū est relictū sibi: qz testator putabat eū nō succedi surū als nō relicturꝰ, vñ ℨ mētē testatoris esset q̄ plꝰ haberet odiosus ꝓ fauorabilis. ar. ff. ō le. ℌ. l. lucꝰ. ℌ. lucꝰ. ¶ Jtē no. d ex bac. l. q̄ si imponaē collecta forēfibus ℨ postea efficiant ciues non tenenē ad collectaz nec possunt capi p repsalīs antea cōcessis. Sed ecōtra capi possunt. vt not. ff. de le. j. l. nemo pōt. qz nō pōt qs ōclinare forū ex quo iam est formaliter obligatus foro. ff. ad munici. l. incola iam. ⁊. l. ij. S. de iurisdi. om iudi.

b ¶ Nominatim. vide bart. in. l. j. v. q. ff. de tur. codi. ⁊ in l. ℌ. ff. de leg. iij. qō puto verius: ⁊ vide Paul. de ca. in l. filio preterito. ff. de iniust. rup. ⁊ ir. test. ⁊ adde Pau. dec. a. bic ⁊ in aut. ex causa. S. de lib. ꝑteri. simpliciter ℨ q̄ bodie babeat locum aut. ex eā fi legatuz fuit collatum in tempus vel casum quo ad ipsum pueniat bereditas ⁊ fi fuit ad iecta clausula codicillaris p. l. generaliter. ℌ. ex testamēto. de fideic. li. ff. nā tunc cū tanē veniētē abintestato potuit. l. fi qs cū nulluz. ff. de iur. codi cil. ⁊ ad dicta per Bal. vide Bart. i l. j. in. v. q. S. alle. ⁊ in. l. ij. ff. de leg. iij.

c ¶ Quid si testatoz. vidē per Bar. ⁊ docto. in aut. ex causa. S. de lib. preteri.

a ¶ Jtē not. vide in l. incolla. bic alle. ¶ Aūt turare. vide ange. q bic ꝺat nouum et fingu. in tellectum ad banc l. vide gloss. in. c. in dicante. de test. vbi allegauit istaz. l. vide que ibi dixi and. Barba.

¶ Sed exceptionē vide Bar. in. l. i. de excep. cum ꝺcōdā.

¶ Et no. qō mendar. no. mendacem non implorare auxilium solēnitatis. Et de pena mendacis. vide text. fin. l. si quis dicat. ff. de ma. ⁊ est text. not. et ibi Ang. l. fin. ff. de rel vē. Bal. in aut. cōtra qui propriā. C. de non nu. pecu. ⁊. l. j. C. de fur. et in c. si vasallus. si de feud. fue. contro. r. colla. Andr. barb.

¶ Oppo. vide l. nemo. ff. de excep.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Not. pro statuto. vide per bald in l. si non speciali. ff. de testi.

a ¶ Not. pro statuto. de statuto venetorū circa testamētū. vid. bal. ꝛ modern. in l. si ꝙ speciali. C. de testa. bal. l. ff. c. ti. Andr. barba.

b ¶ Scōm consuetudinē facit. l. si qñ. in princi. ff. de inof. testa. ꝛ ꝙ dicit ibi bal. c dū dicit ꝙ etiā intelligitur seruata forma statuti.

c ¶ Jtē ampliores. ꝛ vid. do. ab. de sicilia in repe. c. cū esset. extra de test. vbi se quēdo do Anto. tz de cōtra dispositionē bui⁹ legis quicqd teneat vide do. meus tz do. Ludo. in auten. simliter. seq̄tur opini. do. anto. p ratiōes abba. taci to autore. and. bar.

d ¶ Jtē not. ꝙ aut. an. ꝛ qñ iuramētuz indicat obligatiō, nē. vide p bar. l. i. ff. quis. p eo. cū cōcor. ff. ō fideiusso. ꝛ bal. in l. alia. ff. de bis ꝙ bus vt indi.

d ¶ Jtē no. qō aut. Qō ex iuramento oritꝫ obligatio, vid. bal. l. ꝟ. ff. de op. li. ang. in. l. iurisgē. ff. quimo. ꝛ pañ. i. d. l. ꝟ. dedi remissiōes. Andr. barba.

e ¶ No. in hac. not. vltima volūtas nuda vestit. l. auxilio qō bū no. bic p intellectu. c. indicāte. de test. vide q̄ ibi dixi. Andre. barba.

f ¶ Circa testes. vi. Bald. in. ff. si. instit. de test.

g ¶ Legatarius. rō quare legatarij⁹ posit esse testis i testaméto ponit plene i l. ꝙ testō. in pñci. ff. de testa.

b ¶ Quero pone. no. ꝙ testes nō possunt pbare ℨ solennitatē istr̄i ꝛ bñ ℨ p sumptionē ei⁹. glo. est fin. in. d. ff. ꝙ fere. tu vide ter. fin. ꝛ ibi bar. l. gcūꝙ. ff. de apo. publi. libro. r. And. barb.

f ¶ Uituperata. vide not. per Bar. in repe. l. iū. ff. de pigno. ꝛ Bald. in. l. i. vt in pos. lega. cū si.

diēdum duob⁹ casibus. ff. qñ testator vocauit ad se beredē vel eum quē grauabat ꝛ iniūxit hec sibi vt postea eidē ipe testator notificauit voce vel epistola, vt no. bici gl. ꝙ incipit hoc facīz. ꝛ hoc vī tenere Butr. Jbi eg tatis ratio. ¶ † No. p statuto⁹ venetorū quo cauetur ꝙ duo testes cū sacerdote pbant omnē vltimā volūtatē: nā hoc statutū bz in se rōnē equitatis: vt extra de test. c. cū esses. qz in plentia sacerdotis nō psumit falsum cōmitti. vt no. ibi Jo. an. in nouella. Adde si pnceps concedit licentiā testādi. intelligit cōcedere pm cōsuetudinē⁹ loci. vt no. x. col. qd sit inuesti. c. i. ℌ. pterea. ¶ Jbi nimia subtilitas. ¶ No. nimiā subtilitatē reprobari ne falsitas struat. ꝛ vide. l. codicillis. ℌ. fi. de leg. ij. cū gl. sua. ¶ Jbi p ampliores⁹ homines. ¶ No. qō veritas magis manifestat p plures ꝙ p pauciores. ff. de test. l. fi. ¶ Jbi auctoritas. No. ꝙ auctoritas totius testaméti cōmittit heredi. ff. de his q̄ in tel. delē. l. prime. ¶ Jbi testib⁹. No. qō vbi cessat rō solēnitatis: non regrit solēnitatis pbatio. Jbi admittere. vt. l. i. ℌ. de bis q̄ pe. no. No. in hac. l. cōtinuacē baberi p ꝙfesso. ¶ Jtē not. qō aut⁹ ab initio ℨ fictꝫ factū ꝛ nō ius. ꝛ tūc ēt si ipsꝫ ℨ fessionē suo iuramēto roborare. non nascerēt actiones: dicit Jnn. ꝙ iuramētū nō inducit obligationez. vbi nō intērat obligatio i dest factū obligatorii⁹ sed in tēt factū ex quo nō pōt agi. vñ si debitor suo iuramēto 2fitēt nudū pactū non ideo tenet̄ soluere. Jtē dicit qñ iurat sup facto ab omni actiōe abstracto i dest remoto vt sup exp̄ssis, si aūt iurat super actione intērata tūc bñ ozit actio ita eleganter no. Jnn. extra qō met cau. ꝛ domi. Oldr. multū cōmēdat hoc dictū Jnn. ¶ † No. in hac. l. de pena mēdach. No. i hac. l. ꝙ vltima volūtas nuda vestit̄ legis auxilio ꝑpter volū ꝛ mēdacū aduersarij. Si militer. ff. de volo. l. eleganter. ℌ. seruus pactiōis. ¶ † Modo circa testes⁹ in hac. l. cadit tale dubiū. testator facit testamentū coꝝ septē testibus nō rogatis ꝛ lecto testamēto p notarium ꝛ p testatorem affirmato ꝛ plene rogato fuit sualum testatori qō testamētū erat nullū. ꝛ ideo immediate ꝛ cōtinuatine subiunxit dicēs. ꝛ ita rogo vos testes querit vtrū valeat. ꝛ videt qō non: vt. l. beredes palā. ℌ. si qd. ff. de test. contrarium dico qz idē operat quod incōtinēti supplet ac si ipso tenore factum esset. vt l. petēs cū sua materia. ℨ. de pac. ¶ † Scias qō in ℌ. bis legatarijs. legatarij⁹ admittit in testē qz is cōtra quē testificat nō est futurus legatario obligari puta extraneꝰ possessor vel succedēs abintestato. vt. l. iij. ff. de trāsac. heres autē scriptus cum cōiteat se heredē ex sua testificatione tenet̄. et nunc intelligis dictū. ℌ. ¶ Opp. ℨ. eo. l. si veritas. Sol. alijs omissis hoc est speciale fauore vltime voluntatis ꝛ odio mentiētis. ꝙ. nec ex simplici ꝓbo dz quis mētiri. Jtē oppo. de. l. cū qui. in pñ. ff. de iureiurā. So. eodē modo. ¶ † Quero an ex ista minus solēni volūtate ozit actio ex testaméto. an condictio ex. l. quē cōstat sola legis autoritate vel pōt dici iudicis officiū. ff. de annuis. leg. l. quintus. vel pōt dici vtilis ex testaméto. argu. ff. de pactis. l. legitima. ꝛ qō not. in aut. ex causa. ꝛ naturalis obligatio ozit ex veritate ciuilis legis autoritate. Et ideo fideicōmissum vniuersale restituet ex trebelliano. licet ergo desit solennitas testiū tamē ozitur naturalis obligatio qz defecit solennitas extrinseca ꝛ nō deficit ꝙ sensus. secus si deficeret solennitas intrinseca. vt. ℨ. de test. l. iubem⁹. qz tūc nulla obligatio ozit. vt. ff. de constitu. pec. l. i. ℌ. euz qui. qz deficit forma q̄ dat esse rei. vt dixi. ℨ. de iur. et fa. ign. l. regula. ℌ. cū quis. ¶ † Quero pone⁵ ꝙ scriptura testaméti caret solēnitate nungd auxiliū testiū viue vocis possit operari idē ꝙ scriptura solēnis. vt si instrumentū caret indictiōe possint testes supplere indictionē. respōdeo nō: qz hec requirunt. et in forma instrumēti ꝛ nō pertinēt ad officiū testis ꝛ tabellionis secus si q̄stio esset de solēnitate 2tract⁹ vel de veritate negotij. vt. ff. de pa. l. iurisgen. ℌ. qō fere. ¶ † Sz qd si scriptura est vituperata⁴ tamē alias solēnis vtrū 2firmata p viuā vocē testiū sit exequibilis. ꝛ videt qō sic. vt. ℨ. de pbatio. l. iubem⁹. ver. nisi. ¶ Cōtrariū determinat. Bu. ℨ. de edē. autē. si quis in aliquo. ℨ. dictū suū itelligit in summarijs qui regrunt idoneā figurā ī strumenti. al⁹ bene pōt instrumēti fides suppleri p viuā vocē ꝛ est pbatio mixta ex instō ꝛ viua voce. vt. ff. de edē. l. si qs ex argētarijs. ℌ. i. ꝛ ibi p Guil. ꝛ qi sit testes cōfirmatorij⁹ veniūt accessorie ꝛ sic ad roborādū ꝛ implendū fidem instrumēti p ipsum instr̄z dicit facta fides. vt. l. certi 2dictio. ℌ. i. ff. si cer. pe. Qua ꝓpter in feudo diceret facta pbatio per breue testamētū ꝛ in contractu emphyteotico vbi requirit scriptura sufficeret pbatio talis qō est no. ¶ † Deide no. qō de ꝛsuetudie⁶ stat testamento i scriptis debitis subscriptiōib⁹ roborato sicut instō publico lz secus sit de iure. vt no. insti. de test. ℌ. testes. ¶ In gl. quidā. boc tene mēti ibi etiā dicit glol. ꝙ testamētū soleniter factū valet p omnia lz pbatio deficiat. ¶ † Et not. qō opi. Mar.⁷ ꝙ factū pbet p viuā vocē duorum cōiūcta subscriptiōe omniū in testamēto appᵗ pbat per Spec. in ti. de instru. edi. ℌ. cōpendiose. ver. qd si vnus. ex testibus. vbi vide. ¶ † Querit hic disputat glo. nū quid p instrumēti⁹ publicū legitimi tabellionis ꝛ bone fame. pbetur testamētum in quo. vij. testes sunt denominatiue descripti: ꝛ videt ꝙ nō p hunc ter. q dicit ꝙ testamētū ℨ p testiū solēnitatē pbari: sed assertio solꝰ tabellionis nō est huiusmodi. ergo dictū instr̄m nō pbat. ¶ Scdo p talē rōnē naz tabellio gerit vicē duorū testiū ꝛ trium ad plus: vt plene no. insti. de inuti. stip. ℌ. ītē verbo⁹. ergo solū instrumentū nō sufficit. ¶ Tertio. pbat q̄ nulli iure cauet ꝙ tabellio fit tante autoritatis ꝙ ei⁹ scripture credat tāq̄ septē testibus. imo. lex dicit ꝙ testes debēt venire coram iudice ꝛ deponere. vt in le. ꝛ no. ℨ. de test. l. hac cōsultissima. ℌ. pe. ¶ Quar to opp. vnus tabellio de facili posset fabricare falsum instr̄m. r. vel. xx. annis post mortez testatoris. ita fi essent mortui testes per quos testiū posset reprobari. ℨz hoc est iniquū cū littera dicit ne qd fallsitatis icurrat. ¶ Jtē negotia hereditatuz cōiter sunt magna ꝛ maxima negotia. ꝛ in tātis negotijs periculuz est vni tabellioi credere. ¶ Preterea duo testes ꝛ instr̄m ꝙparant. vt. ℨ. de fide instr. l. in ere⁷ credis. ¶ † Ultimo. pbat ꝙ satis est ꝙ lege non cauet. ¶ In 3ium arguit̄ per legē fin. ℨ. arbi. tu. sed ibi loquit in instrumētis forēnibus. ¶ Jtē. ℨ. de do. l. in donationibus: sed ibi non loquit in vltima volūtate. ¶ Jtē. ℨ. de edic. diui adri. tol. l. edicto. sed ibi in possessorio iudicio non in petitorio. ¶ Jtē. ff. quēadmo. test. aperi. l. fi. ibi nō dicit stari lz dicit aperiri. ¶ Jsta enim aptura est quodā pambulū sed nō est qd decidimuz. Jtē adduc ad ducūt Jo. ¶ Aug. quādā eoꝝ doctrinā vicz ꝙ tot testiū autoritatē videt continere instr̄m quot fuerunt in eo descripti per tabellionem. vt. ℨ. qui test. face. pos. l. hac ℨ sultissima. ℌ. fi. sed ibi loquit in testibus g se. ꝑtia manu subscripserūt simul cum tabellione. vbi quodāmodo nec possibile nec verisimile est cōmitere falsitatē. Jtē. pbat p aut. de fid. instru. ℌ. qui igitur. cū. ℌ. seq. sed ibi nō dicit id ad qō isti allegant. ¶ Item per. l. testium. ℨ. de testi. ibi dū dicit ꝙ securitas in scriptis egpollet quin ꝙ testibus. Certe ꝑm hoc sequeret ꝙ sicut ibi sufficit sola securitas sine alio teste ita in testamentis sufficeret solus tabellio. ¶ Jtē illa littera dz intelligi de securitate facta legitime per scripturam ip fius creditoris. eo. tit. l. plures apochis. ꝛ. l. cōparationes. ¶ Item Jo. ¶ Aug. pbant boc per generalē 2suetudinē. sed ista est allegatio facti ꝛ non iuris. vt. in. c. i. de 2sti. lib. vi. ꝛ ideo glo. cōcludit multum rōnabiliter ꝙ per solā scripturā tabellionis. lz in ea appositi fint teſtes non probetur teſtiū nec codicillus ſupple niſi inter liberos. vt. l. fina. ℨ. faber. Ja. bu. dicit ꝙ aut queris gd iuris de ꝑdicta queſtione. Et dicendum eſt ꝙ inſtr̄m nō poteſt ꝑbare teſtiū nuncupatiuum. qz bz ſolū vim duoruz teſtiū. vt. l. in exercēdis. Aut queris de 2ſuetudine ꝛ dicendū eſt ꝙ pbat ſi in eo ſunt ſeptem teſtes deſcripti: vt hic. ¶ Si queris de inſtō aut ḡris de teſtamento in ſcriptis tunc aut eſt publica manu ſcriptū

k ¶ Cōſuetudine. vide plene in. l. beredes palā. in pñ. ff. de test.

l ¶ Opin. mar. vidē. l. ℌ. ſ. de bonorum poſſeſ. ſm tabu. ꝛ ꝙ quot teſtes ꝑbeāt teſtamētū. vide plene in. l. beredes palā. i pñci. de teſta. ꝛ in. l. ℌ. ff. de bo. poſ. ſcōz tabul.

m ¶ Per inſtrumētum. vide. ℨ.

nu scriptū. ꝛ pbat etiam ante publicationē ꝛ in possessorio ꝛ in petitorio: vt no. in. l. ij. ℌ. quēadmo. test. aperi. ꝛ in. l. ij. in pñ. ff. e. Aut nō est publica manu scriptū. ꝛ tūc aut est soleniter publicatū iudicis autoritate. ꝛ pbat i possessorio ꝛ in petitorio. vt. l. publicati. ℨ. de tel. aut nō est publicatū ꝛ nō est aliqua parte sue forme vitiatū ꝛ tūc pbat in possessorio non in petitorio. vt. d. l. edicto. ¶ Jtez si dicta testium essent solenniter publicata ipsa publicatio habet vim instrumēti. ⁸vt no. ibidē ꝑm Guil. ¶ † Et scias ꝙ quot testes requirunt ad pbandum testamentum totidē requiruntur ad pbandum penitentiam vel erroꝛē. vt sing. no. ff. de leg. ij. cū proponebatur. ¶ Jtē scias scōm ℨ De. quod in instrumento testamenti sunt scripti septez testes sufficit quod quinq̄ deponant. quia cum instrumentum habet vim duorum testium sequitur de necessitate ex coniunctione instrumenti ꝛ testium quod habemus numerū perfectum ꝑm ℨ Pet. et Ly. ꝛ si tu dicas tabellio nō 2putatur in numero testiū. vnde non sufficit si in instrumento sunt inscripti ser testes ꝛ tabellio. respondeo illud ideo quia instrumentum nō habet debitam solēnitatis formā: ꝛ sic est nullum. Sed si habet debitam formā: quia sunt ibi septē testes. tunc est vera opinio ℨ Pet. ꝛ Ly. ꝛ que dicta sunt in codicillo eadē in donatione causa mortis dicēda sunt nisi esset facta apud acta: vt de testa. l. oim. ꝛ. l. sancimus.

17 dic vt ibi. ¶ † Restat quere⁹ vtrum per tale instr̄m saltem probet testa
b mentum factum lz non solenniter factum. ꝛ dico ꝙ quantum ad pbandū nudā voluntatē testatoris sufficit. vt. l. i. ff. de rebus cor̄. ¶ Et ideo forte si in tali scriptura contineretur renouatio legatorū talia legata obstante exceptione peti nō possent: sed quantum ad subſtantiā conferendi vel admēde bereditatis non sufficeret de iure scripto talis scriptura. vt ff. de testa. msli. i. militis codicillis. ℌ. veteranus. de bocno. in. l. ij. ℨ. de se
18 cun. tab. ꝛ. ff. de test. l. beredes palā. ¶ † Quero an tabellio cōputetur in numero septem testium. dicit Spe. ꝙ sic in titu. de instru. edi. ℌ. compendiose. ver. ij. opponitur. ¶ Circa quod dic ꝙ aut probatio fit per viuam vocem tantum ꝛ computatur. nō tamē habetur loco duoꝝ testiuz lz vnꝰ tantum. aut probatio fit per scripturā tantum. ꝛ nullo modo computat: quia non deponit in forma testiū. Aut fit mixtū per scripturā ꝛ viuam vocem: ꝛ tunc computatur simul loco vnius testis tantuz ita debet intelligi qō not. in auf. de here. ꝛ falc. ℌ. fi vero absunt. ꝛ. ℨ. qui testa. face. pos. l. hac cōsultissima. ℌ. fi. ꝛ. ff. de test. l. domitius. ꝛ. j. de fal. si qs decurio. ꝛ qi scriptura nō habet vim duoꝝ testium. ꝛ ideo si vnus ex numerarijs ꝛ solennibus testibus cōtradicit nō habet denuo vim nisi vnius testis. ꝛ sic redditꝫ suspect. l. fi. in fi. quemadmo. test. aperi. nō tamen est plena reproba-
19 tio. ¶ † Quid de scriptura⁴ manu testatoris facta vbi non sunt testes ali
c qui dispositi. Respōdeo si testator dicit testamētuz cōpleuisse ꝛ grauatus negat scripturam ꝛ cōuincitur de mēdacio potest ei deferri sacramentū p legē nostrā. Si autem non cōstat ꝙ testator perfecerit testamentum talis
20 scriptura non valet. vt. l. fideicōmissa. ℌ. i. ff. de le. ij. ¶ † Quero dictū est superius ꝙ periurus nō punitur in iudicio. Sed qd si episcopus excōicat omnes periuros nunqd iste tanꝯ excōmunicat⁹ debet vitari constito de periurio per duos testes. nō credo. quia sumus in foro contentioso cui est precluſa via: ſed in foro penitēciali nunqꝯ precluditur via. facit qō
21 no. in. c. i. in glo. que incipit inangulatus erat. de homici. in cle. ¶ † Quero qd ſi ſcriptura teſtaméti habet ſigillū epiſcopi. reſpōdeo actus teſtandi non pertinet ad iuriſdi. vel ordinationē epiſcopi. ꝛ ideo ſcriptura non eſt autentica niſi conſuetudo autenticet eā. vt no. in. l. pacta nouiſſima. ℨ. de pac. ¶ In bis vero que pertinēt ad autoritatē ꝛ iuriſdictionē epiſco
22 pi ſigillatio eius autēticat ſcripturā de pbatio. c. poſt ceſſionem. ¶ † Extra quero dicit ſtatutū ꝙ adultus nō poſſit legare extraneis ſine conſenſu ꝓpinquoꝝ. ¶ Modo ꝓpinqui nō interfuerūt an habeat locū lex no
stra: dico qō nō: qz id legatum eſt factum contra legē ꝛ a perſona inhabi
d li. ff. de fideiuſſo. l. ſi quis pro eo. ℌ. i. per Bar⁴. Non obſtat lex noſtra: qz hoc ꝓpter legē. ¶ Jtē quādo teſtator eſt inhabilis nō habet locū hec lex. vt. ff. de lega. iij. l. i. ℌ. quod ſi filius. ꝛ. l. i. de ſacroſanc. eccle. Jtē ſi ſta
e tutum⁶ dicat ꝙ nō poſſit teſtari ſine preſentia ꝓpinquoꝝ: quia vbicūq̄ potentia deeſt ibi actus eſt irrit⁹. vt in. c. i. de reg. iur. lib. vi. ꝛ adde qō
23 no. in. l. ij. ff. de leg. i. ¶ † Quero an heres in caſu huius. l. perdat falcidiā ꝛ trebellianicā. Reſpondeo hec lex in fine ſui innuit ꝙ ſi ceſſet legitimam nō perdit. vt. j. e. aut. hoc amplius. ꝛ. j. ad. l. fal. aut. ſed cum teſtator. ¶ Quero nunqd reuocatio legati poſſit ꝑbari per iuramentū delatū legatario ꝙ primo legauit legatuz reuocatū eſſe. Reſpondeo ſic qz contrariorū eadē eſt
24 lex ꝛ diſciplina. ¶ † Et hoc⁷ infero ad aliud videlicet ꝙ ſi ſtatutum dice
f ret ꝙ legatum poſſet ꝑbari per duos teſtes ſimiliter poterit error vel re
25 uocatio legati. ff. de leg. ij. l. cū ꝓponeretur. ¶ † Quero nunqd ſola voluntas defuncti poſſit heredē directo ꝑuare hereditate ſi ei nō obediat. Reſpōdeo nō poteſt adita hereditate. vt. ff. de vulg. ſubſti. l. verbis ciuilibus: ſed per fideicōmiſ. poteſt: ſi ergo volumus ꝙ heres in totum dire
26 cto priuet ſeruare debemus formā auf. quā ſtatim leges. ¶ † Quero an hec lex habeat locū in donatione cauſa mortis facta p pactum vel ſtipulationē. arg. ꝙ fic. j. de cadu. tol. l. i. in fi. ꝛ. j. ad. l. fal. l. ſi mortis. ¶ In cōtrariū videtur quia magis aſſimilatur 2tractui ꝙ vltime volūtati. vt no. in l. ij. ff. de do. ꝓleg. qō eſt verum: quia hec lex eſt facta contra iuris ciuilis regulā. ꝛ ideo reſtringēda. ¶ No obſtat. l. ſi mortis. qz ibi lex vltra pcedit extendendo. vt ibi no. Adde huic legi ꝙ vbi eſt electa mera fides ibi nō eſt opus teſtibus: plus enim peccat ille de quo teſtator plus confidit.

Jtē mēdax eſt ille q nō ſeruat mādatum ſed ille q negat mādatum. h. d. l. ¶ Et no. ꝙ hec lex loquit qñ grauat⁹ bz plenā ꝛ veā ſcientiā oneris qō dicit iniunctum fidei ſue aliter ceſſat hec lex ꝛ ſufficit ei iuramētū purgationis: videlicet ꝙ nihil audiuit b a teſtatore vel eius nuncio vel epiſtola.

¶ Autentica.

1 ¶ † Monitio vni heredū facta aliū nō aſtringit.
2 Argumētum ꝙ qui eſt ſemel heres nō poteſt deſinere eſſe heres.
3 Annus cōputatur a monitione.
4 Annus q a monitione cōputatur nō currit in tēpore quod datur iudicatis.
c 5 Annus q a monitiōe cōputat 2cernit exequtio nē que pendēte appellatione prohibet.
6 Sentētia ſup dubio partibus cōuocatis eſt pronuntianda.
7 Filius ꝓpter inobedientiā an bereditatem perd dere debeat.
8 Dignitas maxima non diuiditur.
e 9 Filꝰ in donatiōe ꝑpter nuptias grauari nō pōt.
10 Permiſſio in qua poteſt habere locū penitentia non aufert libertatem teſtandi.
f 11 Jnueſtiture de cōſuetudine fiunt de vacaturis.
12 Exequtores teſtamentoꝝ per ſtatutū ciuitatis deputari poſſunt.
13 Preter dictio quādoq̄ exceptiue ponitur.
14 Pena vna ſoluta alia pena imponi non poteſt.
15 Hēdis exequtores in exequēdo ꝑuenire nō pñt.
16 Monitio vbi eſt dies non eſt neceſſaria.
17 Monitio heredi fieri debet ſm qualitatem iniunctam exequtori.
18 Hereditas vadit ad ſubſtitutū vulgarē.
19 Subſtitut⁹ vulgaris quare preferatur coniuncto.
20 Dēdo non attēditur in ordine ſeruando.
21 Uxor vna cum viro preſumitur interceſſiſſe in inſtrumento.
22 Hominatus primo plus dligit ꝛ honorat⁹.
23 Odioſus et ad odiū nominatus nō meretur honores.
24 Uſq̄ dictio ponitur incluſiue.
25 Territoriū ſi eſt cōceſſum uſq̄ ad vineam magnam an vinea includatur.

¶ Decamplius. ¶ Jſta eſt notabilis infra annū a die monitionis iudicis cō putandum voluntatē teſtatoris iure ſubniram nec a. l. exequtā bereditate priuat excepta legitima debita iure nature ꝛ applicat per ordinē perſonis bic numeratis. ꝛ vltimo loco defertur fiſco. ¶ Di g uidit in duas partes. qz ꝑma pars diſponit de volutione. ſcda ibi. bic vero. ¶ † Not. quod monitio⁵ facta vni heredū aliū nō aſtringit imo accreſcit ei ꝛ ꝑdeſt ei qui monitus nō eſt. Idem dico in
b cōmiſſarijs⁵ teſtaméti ꝙ per mortā ꝓuiatiuā vni⁹ alterius officiū auget. ff. de iudi. l. cum prētor. Uel dic ꝙ loco exequtoris remoti debet alius dari. b ff. de teſt. tute. l. ſi quis ſub conditione. ꝛ ibi loquitur in officio publico. ſecus in priuato nam ſi pro curator remouetur vt ſuſpectus per iudicē non tamen iudex dabit altū ꝓcuratorem. vt. ℨ. de ꝓcu. l. cum qui res agit bere dum: quia ad publicā autoritatē non pertinet cōſtitutio ꝓcuratoris ad pias tamen cauſas fallit qz eps poteſt iure publico delegare alteri ex officio magiſtratus quē gerit dicit Spe. ¶ † Oppo. 2tra primam partez. nā qui ſemel eſt heres nō poteſt definere eſſe heres. l. et ſi ſine. ℌ. ſed ꝙ papinian⁹. ff. de mino. ſol. verū eſt facto hominis nō poterit definere. ſed ſic ex diſpoſitione legis. vt not. ff. de vulga. ſub. l. in ſubſtōne fi
3 lij. ¶ † Secūdo opp. dicitur hic ꝙ annus computatur a monitione. ſed in libro nouellarum dicit a tempore a quo preſtandū eſt legatum. ꝓuntiatū ergo iſta aut. corrigitur per librum nouellarū. ſo. imo per librum nouellarum corrigitur liber authenticorū vbi innouitur materia contraria qz ille liber nō legit in ſcholis. Uel dic ꝙ aut erat diſce-

¶ Inſtrumēti. vidē bar. i dicta. l. edicto. bic alle. i ℣. vlteri⁹ pcedo. ꝛ ia. bu. bic.

¶ Reſtat q̄rere. no ta p teſtamētū min⁹ ſoleme. pbat volūtas teſtatoris ter. ē no. i. d. l. ſi. niſi eſſet impfectū vt ē ter. l. ſi is. ff. de teſta. ꝛ ſic limitat. ℌ. ex iperfecto. ꝛ. l. fin. ℨ. famil. bercif. andre. barb.

¶ Scriptura. intelligeiſta ſcōm ꝙ habet in aut. ꝙ fine. ℨ. de teſta. ꝛ ibi bal. ꝛ i l. ſi is q. ff. de teſt.

¶ Bar. ſ. in pñ. in iij. et i. v. mēbro.

¶ Si ſtatutū. not. de teſt. no. pōt. vide bal. i. l. j. ℨ. g amit.

¶ Er hoc. faciunt not. i. l. iij. ℌ. fi. ff. de adi. le. et exp̄ſe not. Bar. ꝛ imol. i. c. relatū. cl. i. ex̄ de teſt. lz ℨ iū facit: qz i his q̄ ſunt ſtricti iuris. vt qz de forma mādati obſeruāda tractat nō bz locū illa regula ꝙ ℨ iorū ea dē eſt natura p ℨ iū vt eſt text. not. in. c. fin. ꝛ ibi no. Ant. de bu. ex̄ de v. ſig. pōt rīderi ſuſtinendo bal. bic qō ſi ſtatutis bz locū extenſio paſſiua vt p bar. in l. oēs populi. in. vi. qō. pñ. ff. de iuſti. et iur. ꝛ dicta extenſio paſſiua. i bac q̄ ſurgit ex illa regula antiq̄ de qua i. l. nibil tā natural. ff. de reg. iu. ꝛ in. c. j. de reg. iur.

¶ Not. qō monitio. Et bic no. ꝙ eſt loc⁹ iuri accreſcēdi in officio exequtoris. Uid. Bal. l. nulli. C. de epiſco. ꝛ cle. And. Bar.

¶ Cōmiſſarijs. vide per ſpe. in tit. de inſtr. edi. ℌ. nūc aliā ver. qd ſi exequtor eſt ſuſpectus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Utrum pendēte tpe appellādi. adō ꝙ ponit multū notabilr ant. co/se. fin. suis. i v. appellatio incip. paria sunt tē pus appellādi. Ccl sus. 5
b ¶ Op. no. ad. c. lz. de voto. vio salt. Ja. de bel. i. ꝯboc qdē. in auf. de here. 6 r fal. in op.
b ¶ Op. r videt no. casū i q ꝓpter iobe dientiā tota amittit hereditas. vide. d. Ant. i. c. si heredes ō test. r. d. c. licet. d. car. tz id ꝙ hi. d. c. si hr̄des. r domi. abbas r io. de imo. vide q ibi dixi. andr. 7 barb. b
c ¶ Primogenit⁹. vide bal. in. c. i. in fi. pn. ō suc. feu. r in. l. si qs. ꝯtale. ā. de se cū. nu. et do. i. c. i. §. 8 ōterea ducat⁹. in fi. post gl. ō. pbi. feu. alie. per Fede.
☞ Tu adde ōdu ctis p istū r do. ꝯcoa postil. meū istū. i. l. si qs. ꝯtale. ad fi. ā. de sec. nu. r ti. ō suc. feu. i fi. prin. v. qro fi ꝛsuetudo. r Old. omnino ꝛsi. criū. in ci. elegāter. circa ne gotiū. Celsus.
d ¶ Cōsuetudine. vide gl. i. l. fi. i v. observari. ā. de pac.
e ¶ Statutū. vide p bal. i auf. oēs pegrini. i pnci. j. cōia de succes.
f ¶ Pena. ad hoc bñ facit. l. si funduz sub conditiōe. §. stichū semptoni. ō l. j.
g ¶ Becauf. p hoc etiam facit qr heres pōt prevenire exequēdo: vt no. bart. in. l. cū qdā. j. ō fideic. li. cū simi. r ō hoc alīqd p mod. i. §. si ex 9 malefic⁹. ad fi. istū tu. de acti. vbi recitat sali. bic.
b ¶ Quero vtrū an sit necessaria monitio. vio i auf. ō ecc. tit. §. finauit. r i auf. de here. r falci. §. q̄ro. vbi notanter dicit ang. r an debeat esse bina vio ibi eū. And. barba.
i ¶ Sit necessaria. dixi post bar. i. l. mu c tiane. ff. de ꝛdi. r de mon. r vult allegare Archi. xiij. dist. 11
k ¶ Eccles⁹. vide d glo. r doc. in. §. item ꝛ

ptatio iudicialis. r tūc requritur snia vt in ꝛtrario. Aut heres ꝛsitebat de plano. r tunc fit iussus siue ꝓceptū. vt. ff. de iudi. in. l. si debitori. ¶ Szī ego q̄ro vtrū iste annus currat interim in tēpore qō datur iudicatis. r videt ꝙ nō. vt. ff. de vsur. l. in fideicōmiss. in principio. r. j. de vsur. rei iudi. l. ij. dicꝙ a tempore precepti vt patet in corpore huius auf.
¶ Quero qd si lata snia in contradictorio iudicio vtrū pēdēte tēpore appellādi[a] vel appellatio nis interposite currat annus iste. Respōdeo non: qr ānus iste cōcernit exequtionē q̄ interim prosibet. vt. d. l. ij.
¶ Quero vtrū heres priuet ipo iure vel p sententiā iudicis: dico qꝙ priuat ipso iure: sī sententia iudicis requirit vt declaret puatū esse. pmus ꝓbat: qr ista auf. loquit puatum declaratiue. Scōm probat qr sup dubio est pnūtiandū partib⁹ cōuocatis. vt. ā. de iuramē. calū. auf. principales. certe ibi necessaria est sentētia ad priuandum. vt. j. qūo r qñ iudex. auf. qui semel. r no. ā. de sacrosan. eccle. l. iubemus. §. economus. Et dicunt quidā qꝙ idē est in hac auf. r sic nō debet hic iudex declarare sed priuare. alīs snia nō esset ꝛformis iuri. ¶ Opp. b r videt qō ꝓpter delictū inobedītie filius totā beredītatē perdat: vt extra de voto. c. licet. r extra de test. c. si heredes. r. xi. q. xi. c. filuester. Sol. ad. c. licet. ibi loquit de regno qō est indiuisibile. qr corona nō pōt diuidi r rex significat p corpus sphericū ipsi⁹ corone cui⁹ figura destrueret si diuideret i partes. ¶ Itē qr dignitas maxima nō diuidit ne minuat autoritas dignitatis. vt in. c. j. de feu. marc. colla. r. r etiā suadet vtilitas subditorū: qr expedit multitudini regi ab vno. vt l. ij. §. nouissime. ff. de origine iuris. nec bonum est pluralitas ꝑncipū vnus ergo princeps. rȳ. metaphisice. Itē regnū est qd perfectū. ſ perfectū non pōt esse nisi vnū. vnde omne indiuisibile perfectū est: qr pfectū nihil diminui pōt. r ideo vasallus ligius qui est supremus vasallus non potest esse ligius duorū dominorū nisi p accidēs (idest per medīa psonā. ita ꝙ fit ligi⁹ vnius p successōr r ligi⁹ alteri⁹ p propriā personā. vt in. c. pastoralis. de re iudic. in clemē. r ꝙ regnum sit qd indiuisibile no. Ly. j. de bonis mater. l. si viua matre. ¶ Itē speciale est. in. d. c. lz. nec oz de trahi ad cōsequētia alteri⁹ precepti: vñ nō puto ꝙ si rex i testamēto suo reliqueret legata vel fideicōmissa ꝙ filij⁹ ei inobediēs priuar sua baronia qō nō est ꝓprie corp⁹ hereditariū nisi baro esset inuestitus a. l. pro se r heredibus suis: qr tūc filij q priuarent hereditate/ca deréra iure baronie. vt i. r. colla. an fil. vel agn. c. i.
¶ Modo respōdeo ad. c. si heres. r ad. c. filuester. Nā dicūt; qdā ꝙ ibi est speciale ad pias causas qꝙ est falsum. qr legitima potētior est ꝙ quicūq; legatarij⁹ ad pias cās nec pōt esse in mora filius respectu legitime. nā nō videt esse legatū id qō iure nature detrahit. vt no. ā. de inof. test. l. qñ i ꝓtorib⁹. r pena nō excedit delictū. vt. ff. de bis quib. vt indig. l. rescriptū. ¶ Dicas ergo ꝙ illa capitula debēt itelligi salua legitima. nā ius canonicū distinguit p ius ciuile p qō etiā distinguit ius diuinum: vt no. in. l. j. ff. de constitu. prin. ¶ Qō dico in legitima idē dico in eius augmēto: vt ꝓpter dotē et donationē ꝓpter nup. in quibus filij⁹ grauari nō pōt. vt. j. ti. j. auf. res q. ꝙdera b dictū. ¶ Quero an filij regis viuo rege possint inter se diuidere barōias p futuris dissentionib⁹ declinādis. rñ deo sic. de ꝛsensu regis. tñ in eo regrit perseueratia regis vsq; ad mortē. vt. l. fin. ā. de pac. nō tñ rex pōt pmittere: sed permittere: qr permissio in qua pōt habere locū penitētia nō aufert libertatem testādi. i. heredē instituēdi vel codicillādi. forte illa l. si. pōt p statutū regum. c. j. §. preterea. quib. mo. feu. amit. qr rex est lex animata in regno suo r posset plus ꝙ lex cōis vel cōsuetudo. r ideo qñ primo genitus[c] esset insufficiēs posset secundogenito regnū dare: vt fecit rex Dauid. nā cōsuetudo regni de preferēdo primogenitū nō dz interptari ō vtilitatē totiꝰ regni. vt. ff. de legi. l. ꝙ fauore. ¶ Et no. qō de consuetudine[d] fiūt inuestiture de vacaturis. c. j. qui. suc. tene. colla. r. dic vt ibi plene nota

ui. ¶ Op. de impossibili: qr impossibile est de iure ꝙ mora ptracta cum vno legatario extēdat radices suas ad illos cum quibus mora nō est cōtracta. tūc arguo sic. nō extēditur mora. ergo nec priuatio. ergo non priuat̄ heres tota hereditate. Solu. hoc speciale: quia heres est indignus. Sed contra hoc opp. si est indignus: ergo statim r per pti⁹ debet applicari hereditas fisco. Solu. bo cideo qr lex vltra procedit nec est ꝓprie indignitas: sed quedam contumacia: vt insti. de actio. §. item mixta. ¶ Quero ad cuius petitionem priuabitur. l resp̄ō. lex priuat r potest per quēlibet deferri. ar. ff. de leg. j. l. ciuitatibus. per quam. l. dico qꝙ per statutum[e] ciuitatis possunt deputari exequtores testamentorum: qō Spec. etiā ponit. in. §. nūc vero aliqua personarum. post princi. de instru. edit. qd no. ¶ Quero quare litera dicat hic amplius. Solu. vt in. glos. ¶ Quero quare litera dicat non representatū. rñdeo qr quedā sunt que trahunt secū exequtionē vt legatū libertatis. vnde cū puisio istius auf. fit odiosa r extraordinaria cessat: vbi re mediū est ordinariū exequutoris. ff. de minor. l. in cause. §. i. satis enim est tutus legatari⁹ liberatione que exequtionē h3. Itē libertas competit seruo ipso iure. vt. ff. de fideicō. liber. l. cū vero. §. subuentum. ¶ Deinde no. bic qō dictio ꝑter ponitur exceptiue. sed aliquādo ponitur interpretati ue. vt. l. j. ff. de pigno. actio. ¶ Itē q̄ro vtrū pena[f] istius auf. habeat locū si testator apposuit aliā penā. respondeo non si illi pene est paritus: quia pena est soluta. nā satisfactus est. vt. l. i. §. j. ff. de pecu. leg. Secus si illa pena nō est soluta: qr illa pena est in legato. vt. ff. ad. l. falci. l. i. §. ite fi ita. ¶ Itē quero vtrum ista auf. h3 locū in testamentis modernī tēporis in quibus omnes testatores apponunt exequtores suos. dicit Bart. quod non: qō est verum si per exequtores esset ligata potestas heredis. nā tūc heres nō posset esse monitus r iussus: quia nō pertinet ad eū. Si autē exequtores sunt dati cā facilioris exequtionis non causa industrie vel causa exonerandi heredē. tunc fine dubio habet locū hec auf. [g] quia loquitur vbicunq; heres potest moneri r monitus est. ff. de leg. j. l. q̄dā testamēto. §. si scriptus. vide Spe. in tit. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. versi. sed quid si dixi
16 ficcū ver. sequē. ¶ Querit vtrū[b] monitio fit necessaria. [i] respōdeo nō vbi est dies: ſzsi nō est dies aut quis punitur ꝓpter factū. r idē. aut ꝓpter negligētiā: r tunc requiritur monitio ſm Innoc. qui ita no. extra de preben. c. extirpāde. Item no. Archidia. xvij. distin. c. ꝓpter. r hoc verū nisi in bis q̄ de ecclesijs[k] qr tunc ꝛtrahitur mora[l] irregularis. vt. ff. de lega. ȳ. l. titia seio. §. vsuras. ¶ Itez fallit[m] in officijs q̄ celeritatē desiderāt. vñ mors testatoris monet exequutores vltime voluntatis. vt. ff. ad tertulia. l. ȳ. §. fi mater. r tunc tene menti. n Itē si exequtor[n] fit dat⁹ ad aliquod factū qō h3 principiū r finē ad incipiēdū incipit cuz incipere potuit: ad finiendū vero cuz perfici potuerit: vt in auf. de ecclesiasti. tit. i. l. si quis edificatione. ſPredicta vera quo ad cōmittēdā simplicē morā. sed quo ad cōmittēdā priuatiuā morā semp requirit mo
17 nitio ius dicentis. ¶ Quero nunquid in isto monitorio edicto requiratur libellus. respondeo sic si qs specialiter agit. sed si ex officio episcopus generalē facit[o] monitionem heredi vt obseruet testamētū nō esset necessarius libellus. ita intelligit quod no. in Spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. queritur autē qualiter. vbi omnino. r ver. sequen.
p Et no[p] qō monitio debet fieri heredi cōm qualitatem in tunctam exequutori. vt. ff. de verbo. obl. l. r ideo hesitaf. r. l. cōtinuus. §. Itē qui insulā. Et nō potest fieri nisi adita hereditate ad quā adeundā vel repudiandam primo ei terminus prefigatur.
¶ In exequutiōe testamēti idem dico qr nullum officium quod in testamento detur confirmatur nisi hereditas adeatur. fallit vbi periculum est in mora vt in funerando. r in bis que ꝓ anima relinquuntur necessario. vt in restitutione vsurarum vel male ablatorum in quibus obligatio incipit a defuncto.

mixta. in v. in iudicū. insti. ō act. r ro. in. l. fier legati cā. ff. de v. obl. idē i bisq̄ debēt fisco ꝛz bal. in. l. j. de bis qb⁹ vt indi. cū bal. etiā videf ꝛcordare per. ō anch. ꝛsi. ccxx. icip. in auxiliū vītatis.
¶ Mora. vio pe. de anch. i regula accessoriū. de reg. iur. in vi. r. vȳ. q.
☞ Tu adde omnino ꝙ no. in ꝓstil. ad v. ꝙ post do. boerū I alle. reg. accessoriū. r i reg. mora. ex ō re. iu. li. vi. celsus.
¶ Itē fallit. r vtrū ista auf. habeat locū i donatiōe causa mortis. Nico. de ne apoli. i auf. de bſdi r falcid. i prin. dicit ꝙ sic r allc. ibi glos. ſm cū singulārē. alibi notaui. and. bar.
¶ Item si exequtor. an sufficiat in choare obseruatiōnē volūtatis. j. annū. vio bal. i. l. id ꝙ paupib⁹. i vſi. venit ad cōm. ā. de epis. r cleri.
¶ Facit vis ꝙ no. bar. i. l. cā quā. ā. t.
¶ Et no. ꝙ debeat statui heredi ad implēdū. vio Spec. in tit. de instru. edit. §. nūc aliqua. v. pe. r ā. ea. l.

a defuncto. ¶ Si quis aūt sponte ꝓ salute[a] anime sue reliquit puta decem cuidā pauperi opꝰ hereditatem aditi nisi aliquis[b] suus heres existet. ff. de fideicō. liber. l. cū quasi. §. sed r si quis. ita debet intelligi qō no. in Spe. de instru. edi. §. nūc vero aliqua. in vlti. col. ¶ Ecce qō exequtor est deportatus vtrū per sententiā debeat remoueri. respondeo sic. vt no. in tutore testamentario. ſ. in qui. cau. tuto. babe. l. lz. per Accur. ff. ad
18 trebel. l. ex facto. per Azo. ¶ Venio ad secundam partem auf. r quero dicit hic qō hereditas vadit ad substitutū vulgarē. Contra q̄ iam expirauit per additionē hereditatis. vt. ā. de impube. r alīs substi. l. post aditā. solu. illa lex loquit qñ hereditas est adita nec superuenit priuatio: sed
19 hic superuenit priuatio. ¶ Quero quare substitutus vulgaris preferē coniuncto. respondeo qr eodē modo preferī hereditate repudiata: nam potentior est substitutio vulgaris quam ius accrescendi. vt. l. penul. ff. de inoffi. testa. ꝓterea bic nō est ꝓprie ius accrescēdi: qr nō conferē inuiō
20 to: vt patet in litera. ¶ Not. dicit glo. in ordine seruādo qō ordo[c] non
c attendit nisi fit ꝓcirtus a lege vt vitiet. vt. l. prolatā. j. de senten. r interloc. sed bene attendit vt declaret voluntatem defuncti. vt hic But. dic qō ordo nature. Itē ordo institutionis diuine. Itez ordo ingenio maiorum inuētus nō pōt ꝓmitti. de cōsecra. dist. ȳ. in christo pater. Itē in dubio non dz ꝓtermitti ordo dans intellectum actus. vt hic. r. l. quoties. ff. de
21 vsufru. cum simi. ¶ Et no. bic arg. ꝓ eo qō vulgariter dicit vt ꝓcedo
d minatus[d] in 3ctu principalis habeat ꝓnominatus. verbū est Jaco. de are. in. l. fi cōis seruus. ita. ff. de stipula. seruo. r sic fi vir est primo nominatus in instrumēto. secundo vxor vna cū eo ꝓsumit vxor intercessisse: sed qñ sunt ambo pariter obligabiles vterq; censet principalis nisi contrabatur super re vnius tñ vel nisi ad vnum tātū res perueniat. ā. fi cer. pe. fi non singuli vel nisi color sit questus. vt. ff. ad velleia. l. vir vxori. §. fin.
22 ¶ Itē no. bic qō qui primo nominat[e] plus diligit r magis bonorat.
e ¶ Itē nō puto[f] qō beres priuet ꝓlegatis r fideicōmiſ. vel substitutione pupillari nondū delata hereditate. ¶ Quero nūqd ista auf. habeat locū si nō est paritū ꝓcepto nudo testatoris: dic qō nō si ꝓceptum est cōtra legē. vt. ff. de leg. j. l. filius. §. diui. r. ff. de ope. lib. l. cerdonē. qr requirit qō ꝓceptū sit lege vallatū. r ideo si ꝓceptū testatoris est secundum legē: tūc bz locū ista auf. ¶ Et quo concludit qō ista auf. non bz locum
f in testamēto nō solēni. vt no. j. tit. i. in. j. gl. ¶ Quero qd si testator dedit exequutores in testamento. respondeo aut ligate sunt manus heredis r non pōt esse in mora. r ideo cessat pena istius auf. secus si non sint ligate manus heredis: vel qr relictū est certū ab initio vel qr certificat per exe-
23 quutores. vt. ff. de leg. j. l. qdā testamēto. §. si scriptus. ¶ Quero vna cū glo. cū erheredatus sit notatus quare nō adiecit inter notatos. rñdeo qr odiosus r notatus ad odium non meretur bonores. vt. ff. de lega. ȳ. l. lucius. §. lucius. Itē qr erheredatus habet ꝓ eo mortuo. vt. l. j. §. fi pater. ff. de cōiun. cū emā. libe. r per hoc puto qō ēt fiscus ei ꝓferatur. r adūce qō
g oēs alij tenent satisfdare excepto fisco. r ideo extranei qui satisfdant prefe runt fisco. ¶ Quero qd si erheredatus[g] bona mēte: qr testator qui sciebat hereditatē suā esse dānosam noluit eū oneribus implicari. Respondeo bunc alijs extraneis preferam. r videtur eo casu quo hereditas non est soluendo nō habet locū hec auf. in legatarijs. vt. ā. de lega. i. fi vniuerse. vel dic qō imo videtur esse soluendo ex quo satisfdat. Et not. qꝙ illi qui veniunt per hanc auf. non detrahunt falcidiam qr ipsa satisfdatio ostendit. ¶ Ho. de dictione vſq; [h] que ponitur inclusiue fic. ā. de procur. auf.
h qō ius. ff. de bis qui no. infa. l. ȳ. ff. de leg. iij. l. patronus. §. i. ā. de aduoc. diuer. iud. l. post duos. de nup. l. a caligato. alīs ponit exclusiue. l. filiuſſa. §. i. ff. de leg. j. r. ff. de adop. l. si arrogator. ff. an per alium ca. ap. l. j. ſz dic boc accipi ex mente loquentium: ficut dicimus de coniuncta. ff. de verbo. signi. l. alienationis. §. oratio. alīs fi oubiū est fi quidem fauor est qō ponatur inclusiue fic accipiam: alias exclusiue nisi lex offendatur: quia tunc accipiā: ꝓout patitur ſm Jac. de are. cuius hec sunt verba. ff. ad legē fal.
25 l. j. in prin. ¶ Modo accidit qō quedā ecclesia concessit in emꝑpheosim quoddam territoriū vſq; ad vineam magnā nūquid vinea includat: dic qō nō quatenus est vinea tpe 3ctus: qr cōcedere in empbyteosim est quedā alienatio: que est valde odiosa in rebus ecclesiasticis. Item qr territorium bz certos fines a natura vel ab bois defignatione. r ideo extra terminos naturales dictio vſq; posita ponit exclusiue. Item qr non est verisimile. vt no. ff. de pac. l. veteribus. Item dixi qō illa pars que quondam fuit vinea: sed tpe 3ctus non erat vinea non vſ excepta. vt. ff. de leg. j. l. si quis ita legauerit. r. ff. de censi. l. forma. r predicta sunt vera qñ apponit respectu quātitatis continue: sed qñ apponitur super numero imponitur inclusiue. vt bic. Idem si super personis nisi sit contraria ratio extremorū. vt. ff. de pigno. l. obligatione generali. r facit qō no. j. de euic. l. si fines agri. nam triplex est terminus. l. intrinsecus r iste clauditur. Est r alius terminus dubius. vtrum se babeat ad inclusionem vel exclusionē de quo. ā. dixi. Et iste plerunq; attenditur ex quantitate reciproca. vt no. in. l. j. §. j. ff. de superficie. nam vnus terminus relationis alium declarat. vt. l. j. ff. de reb. dub.

¶ Communia de legatis r fideicommissis. Rubrica.

1 ☞ Lex tacitam bypothecam inducere potest.
2 Hypothecaria oritur ex fideicommisso vniuersali.

3 Stultus dicitur qui malam actionem intentat.
4 Legatarius possidens iudicis officio potest se declarare dominum.
5 Testamentum ante aditam hereditatem non pōt confirmari.
6 Hypothecaria interuenit ad securitatem debiti.
7 Libellus quale formak sup actiōe ex testamento.
8 Testator si debitori liberationem legauit non cōpetit ei hypothecaria.
9 Cedens actionē ſ filiuz non cedit contra patrem.
10 Rei vendicatio non dat̄ ꝓ legato alternatiuo.
11 Rei vendicatio non datur ante diem ꝓ re testatoris legata.
12 Publiciana datur ꝓ re aliena legata.
13 Judicis officiū cōpetit ante aditam hereditatem.
14 Hypothecaria potest esse in re propria.
15 Testator si pignorauit vnam rem ꝓ legato: alie non videntur obligate.
16 Actus pius dicitur qui principaliter vergit in salutem anime.
17 Hypothecaria commensuratur sorti.
18 Legatorum quatuor sunt genera.
19 Testator legatario exequtionem ꝓprij legati committere potest.
20 Instrumentū dicēs qō oēs cōciliarij interfuerunt si exempti nō interfuerunt saluaf instrumentum.
21 Actio que competit ꝓ legato ex testamento.
22 Hypothecaria habet locum qñ alterum legatum est purum r alterum conditionale.
23 Legatum an extinguatur si legatarius prescripsit rem legatam ante aditam hereditatem.
24 Testator si de cōsensu heredis legauit rem heredis an transeat dominium.
25 Dominium rei sue nemo per dit nuda voluntate.
26 Testator si speciem legauit r alteri quantitatē ſpecies non est hypothecata ꝓ quantitate.
27 Legatum nō valet nisi commoditatem afferat.
28 Venditio non valet sine pretio.
29 Interesse singulare si non venditur procedit vſq; ad duplum interesse communis.
30 Pretium tempore promissionis de vēdendo nō oportet declarari.
31 Pax facta ab herede operak idem ac si esset facta a testatore.
32 Testō: si reū exculpauit ex indicijs nō ē tor quēdᵒ.
33 Remedium quod dicatur ad euitandam calumniam opponentis.
34 Legatarius alteri legatario de suo legato pōt detrahere falcidiam.
35 Fideicōmissarij⁹ vlis non detrahit falci. vel trebel.
36 Inuentarium quod facit fideicommissarius nihil prodest ei quo ad falcidiam.
37 Legata quando petuntur a filio testatoris an sit necessaria immixtio.

¶ Salute aīe. no. an i relict̄ ad pias cās regrak aditio. vio i. l. eā quā. ā. c.
¶ Nisi aliquis. ponit An. r imo. in. l. si filij⁹ q. ff. de vulg. r pupil.
¶ Ordo. vio plene p bar. i. l. j. ff. ō vul. r pupil. r hoc vbū ponit Bar. in pn.
¶ Prenominat⁹. vide Bal. in auf. si qua mulier. ſ. ad velleia. r q̄ scripsi post bar. in. l. bi q. i fi. ff. ō fideiuſ. r qō ꝛz i. l. vir r vxor. §. fi. ff. ad velleia.
¶ Qui primo nominak plus diligit r magis honorak. adde Feli. oino in rub. extra de maio ri. r obe. vȳ. itē ꝓ nominak. Celsus.
¶ Itē nō puto. puto legato puro bñ priuet. vt no. Bal. in. l. qui filiabus. §. fi. de leg. i.
¶ Erheredatus. facit. l. multi. de libe. r posti. ff.
¶ Ho. de dictione vſq. vio bal. la caligato. post Ly. ſ. ō nupt̄s. bar. l. me minisse. ff. de offic. procō. And. barb.
¶ Sed nūqd. vide bar. i. l. lz. r q̄ ibi dixi post cū. j. de acq. pos. Lud. ro. i. l. i. i prin. in antepenul. char. ff. de acq. pos. hoc reprehēdit. r ō bal. bic vide An. r imo. i. l. q vniuersas. §. i. ad fin. ff. de acqui. pos.
¶ Sed nūqd. Anle. vel statuto posſit trāsferri possessio. fine actu corporeo. vio casus sing. i. c. ō. extra de ꝛsuet. qō fic. vide Sali. l. traditiōib⁹. ſ. ō pactis. Bal. i. fi. ſ. de sac. sanc. ecc. vide ea sum fing. ſm bar. l. raptores. ſ. de sac. san. ecc. vbi allegauit illō. c. ō. r ēt i. l. traditiōibus. C. de pact. And. barb.

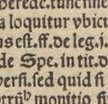

Am bi qui. Sublata differentia formularum distinguentiū gſia legatorū ex omni legato r fideicommisso orit actio ex testamento r hypotbecarja r rei vendi. in rebus testatoris r vnusquisq; beres ꝓ sua tātum portione hereditaria bis actionibus conuenitur. b. d.

1 ¶ Not. qō lex pōt inducere r inducit tacitā hypotbecā. Item dñium fine traditiōe. ¶ Sed nūquid[i] eo modo pōt lex vel statutum trāsferre possessionē fine aliquo actu corporeo. rñ. non. vt no. ff. ꝓ socio. l. cū duobus. §. idem respōdit. nisi intersi veniat fictio: siue ficta traditio. vt. ff. de acqui. pos. l. qō meo. r. j. de dona. l. quisquis. pōt tñ lex r consuetudo per inuestiturā quācūq; fingere possessionem traditam. Jste est ter. no. extra de consue. c. exliteris. ¶ Quero nūquid ex fideicommisso vniuersali oriatur hypotbecaria. respon. fic ante restitutam hereditatem realiter. j. ad trebel. aut. contra rogatus. ¶ Extra not. quod stultus est qui malam actionem intentat. vt. ff. de in rem verso. l. quidam. in gl. ordi. Si lego tibi fundū intra quem est palatium vtruz palatium includat: dic qō fic. vt no. ff. de vsufruct. lega. l. vroti vsusfructus ville.
4 per Accur. ¶ Quero si legatarius possidet et

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quando nascantur. vide Spe. in tit. de ac. ⁊ pe. §. sequitur. versi. illud vero. no. Dy. cum seq. ⁊ Ly. bic in. i. q. ⁊ Bal. in. l. j. ff. de leg. j.

b ¶Item no. bic. no. si dicat super causis: intelligit et si agatur ad securitatem alicuius esse cõtra debitorem: secus contra successorem. ⁊ facit cle. dispendiosam. de iudi. ⁊ qõ no. Barto. l. solent. ff. de ali. ⁊ ci. idem dico in casu quo instrumẽtum per statutũ hz exequutionem parată. nã illa q̃ trahunt originem ab obligatiõe de qua in instrumento habebunt candẽ naturã: licet sint incerta vt interesse: nam officio iudicis exequtio liquidari poterit. vt no. bar. to. l. ỹ. j. de lega. ỹ. Et illud qõ disputauit Ja. bu. q̃ instrumẽtũ nõ poterit pbari p testes vsq; ad centum lizbas: q; posset ligdari. vide Bart. si cer. pet. l. singulabria. ff. ista sunt vere ba. d. pet. de anch. & in repet. c. canonũ. d de cõsti. ⁊ nũc itelligis ter. in. c. eccl'ia. de cõsti. i ỹ. sup ecclesiis. vide Bal. i e l. liberti. C. ỏ oper. li. vbi facit dfiam 7 vbi ỏr: bonis autez f sup bõis. vide q̃ dixi in. c. cũ i officiis. de test. vide Bal. l. liber. de oper. li. de ista dictiõe sup. vide. c. super. de cau. pos. c. super eo. de g elec. c. super iris. de rescript. l. a diuo pio. §. fi sup rebꝰ. ff. de re iu. vide bal. i. c. qñ. §. porro. vt lit. nõ cõte. vide. c. cũ venissent. de iudi. ⁊ ibi dicit. vide. d. car. i. c. cũ dile b ctus. de cã pos. ⁊ p prie. vbi pulchre loquitur. vide. c. ad nfam. el. i. de iure iur. in ỹ. sup possessionibus. an intelligatur de fructibus an possit dari nouus intellectus ad 8 illũ ter. qué Jnno. i ponderat. Et vide d. car. in. c. accedes. de pcu. vbi ỏr sup spõsalibus. glo. ibi dicit q̃ fuit super artis. al'r dicit ibi Jnno. Sz ibi dicit qõ non fuit super spõsalibus: hz occasione spõsalium. tu vide istã glo. quia arre sunt ad securitatem sponsaliorum. vide que ibi diri. And. barb.

c ¶Super. Et per hoc aliam questionem no. decidit hic Jac. butr.

d ¶Statuti. Sequitur ¶Pet. de anch. in. c. canonum statuta. in versi. circa istam extensionem. de consti. ⁊ in cle. dispendiosam. de iu. ⁊ qõ no. Bart. in. l. solent. ff. de ali. ⁊ cib. leg.

e ¶Secus si agitur. vide Ang. in. l. ỹ. §. si aduer. cre. et ibi Bald ⁊ Jmo. in l. fi. ff. a qui. ap. non licet. in antepenul. char. versi. aduerte.

f ¶Qualiter formek. vide Spe. aliter dicentẽ in ti. de test. §. i primis. post prin. ⁊ j. hz nũquid legata que seruanḳ per aut. ex causa gaudeãt priuilegio barum legum. vide Bal. in. l. j. §. fi quis omiſ. cau. test. vbi videtur dicere qõ non: sed loquitur in alio casu.

g ¶Nuda voluntate. boc est verũ per l. fi qs vi. §. differẽtia. ff. ỏ acqui. posquãdo vult retinere possessionẽ quã baberet. vt ibi als sec⁹. ⁊ sic nõ ob. preterea rõ bal. bic est 3 no. p gl. ⁊ doct. in l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acqui. pos. in. ũ. ⁊ iỹ. lec. ⁊ idẽ qõ hz dicit bal. in. l. si heredis fu⁹. de l. j. §. 3 bar. ibi.

h ¶Si testỏr iussit. vió per Bal. in. §. agri plagã. bic all'. ⁊ qõ no. bal. i ea. l. ⁊ bal. aligd. Ange. ⁊ doct. in. l. i estimationibus. bic all. bal. ⁊ imo. in. l. si fideiuſ. §. fi. de leg. j.

i ¶Quero. vide p Bar. in. l. heres pecuniam. post gl. ff. ad trebel.

k ¶Quero si testỏr. vide ang. ¶ legãter loquit in. d. l. eraminatiõibus. vide Ang. bic. vbi pulchre loquit. et in. l. fi ita quis. §. ea. l. de ver. ob. ⁊ q̃ dixi iaz rub. de re. ecc. nõ ali. in repe. bal. i. l. cũ vtrũ. ad fi. ff. de fideic. an. b.

l ¶Secus si vẽdo. vide per doct. in. l. ỹ. bic alle. Cyn. ibi non reperio.

m ¶Utrũ pro legato. vide bart. in. l. si in rẽ. bic all'. ⁊ not. bar. i. l. si qñ. §. i. de lega. j. ⁊ idẽ qõ bal. bic sequit bic Cy. in. vỹ. q. alle. gl. in l. si in rem. ⁊ Bar. in. l. j. de leg. j.

n ¶Pro re aliena. vió p Cy. bic bar. in. l. j. de pub. ⁊ j. l. fideicõ. ff. ad treb.

o ¶Legat ecclesie. vide spe. i ti. de ac. ⁊ pe. §. sequit. ỹ. ilud vỏ. no. dignus cũ seq. ⁊ bar. in. l. ci uitatibus. ff. de le. l. ⁊ i. l. seruos. de ali. ⁊ ci. le. ⁊ ponit spe. in ti. de off. iud. §. j. §. sed an in eisdem.

p ¶Ons. vió bart. ⁊ do. i. l. naturaliter. §. ni bil cõe. i. ỹ. lec. ff. de acq. pos. ⁊ de boc no. p bal. in. l. per diuersas. in. xvij. q. 3. mãda. ⁊ in. l. ex legato. 3. de leg. ⁊ in. l. j. in tit. j.

p ¶Excussio. no. q; sentit qõ in ista tacita hypotheca legali hz locũ excussio. qdã dicebãt 3 ⁊ minus bñ: qz iure nõ pbaf. ⁊ pro boc allego glo. in. l. vbi iunctoter. 3. de iure dot. ⁊ Bar. in. l. si cõstante. in. ỹ. q. iỹ. prin. ff. solumatri. vbi in illa hypotheca legali habet locum excussio.

dica. l. j.

a ¶Hypotheca ⁊ tia. vide quod no. Bar. in. l. si cõstante. in. tỹ. qõ. tiỹ. q. prin. ff. solu. matri.

b ¶In gl. in omnibus. vide glo. i. a. c. nam concupiscentiam. de constitu. no. q̃ si dicatur in instrumẽto q̃ oẽs confiliariꝰ interfuerunt si quidã exempti nõ interfuerũt saluatur instrumentum. vide qõ pulchre dicit Bal. c. i. de feu. cog. et. l. fin. §. fine censu vel reli. et vide qõ pulchre dicit Bar. l. j. §. nũtiatio. de operi nouꝰ nuntia. vide bal. in. l. j. §. butus studỹ. ff. de iusti. et iure. qõ si notariꝰ potestatis stipulatus est pro potestate vt omnibus quo rũ interſit non cõmittit maleficium quod si committit alibi non tenetur ex ista stipulatione qõ verbum omnibus refert ad subiectionem iurisdi c ctioni domini potestatis. quod not. alibi late extendi. vide gl. in. c. si vo. lo primo. de sentẽ. excommu. vbi dicit text. omnes leges. dicit gl. de materia loquẽtes. Et vide que dixi in cõsil. incipiẽ. ab ioue principiuz. qõ feci apud rbegium ad intellectum. l. vro. ri. vide. ff. de vsufru. leg. in versi. annuum vsumfructũ legatum videri qõ non comprehendit vsumfructum legitimum. vide no. gloss. in. §. sane. in proemio Brego. et ibi vide do. Ale. Adde gl. l. inter oẽs. ff. qui satisd. cog. vide ibi Ang. qui pulchre loquitur. Adde no. glo. i. c. nemo. de simo. in gloss. i. que dicit q̃ primo aliqd de quibusdam. ⁊ vide qõ ibi diri. vide gl. c. j. de consti. vbi dicit ab omnibus ideſt subditis. vide gl. i. c. fi qs oẽs. i. qõ. vỹ. vide. c. ad nostrã. el. iỹ. de iureiu. vbi inrauit in omni causa: et tamen non intelligi 16 dica. l. j. §. per banc. ¶Not. text. ibi pñs actibus sunt deputati: nã pius actus dicit omnis ille qui principaliter vergit ad salutem anime. vt no. ff. de leg. ỹ. i. fi quis tuto. ¶Item no. bic qõ hypothecaria 17 a commensuratur sorti ⁊ diuiditur: regulariter autẽ pro minima parte debiti tota res remanet obligata. vt. l. fi rediduũ. de distrac. pig. ⁊ ff. de verb. obli. l. in executione. §. pro parte. sed ibi incipit ex persona vnius promissoris ⁊ in sensu cõiuncto. bic in sensu diuiso. Item no. qõ si testator dicit deputo talẽ rẽ tali: idẽ est dicere ac si diceret lego. 18 ¶In gl. j. no. exempla de quatuor generibus legatoꝝ. Erat 4 quintum genus quando testator dicebat legatario: accipe a te ipso boc est per teipm idest tua autoritate. ⁊ tunc legatarius põt sibi iusdicere sine armis: tñ iniuriosus. i. sine percussione: sed ad terrorem aduersarij qui illicite resistit ⁊ adiustitiam possessionis licitum est vti armis: ita intellige qõ no. in. l. nõ est singulis. ff. de reg. iur. ⁊ l. fi seruus. ff. qõ cũ eo. secus in alijs formulis legatoꝝ. vt no. ff. de leg. j. l. tritia cũ testamento. §. j. ⁊ est 19 gl. no. ¶Ex boc no. qõ testator põt committere legatario executionẽ ppriã legati: nec opz iudicem adire. ¶In glo. in ver. nona. Ho. qõ noua bominum consuetudo appellak posteritas. ¶In glos. nec facile. ibi loquendi. ¶Not. qõ difficile genus loquẽdi placet vulgaribus: q; nõ cadit i idiotas: facit qõ not. 3. fami. bercil. l. quoties. ¶In gloss. olim. Not. qõ legatarius olim poterat se petere mitti in possessionem legati officio iudicis: aliõquin non efficiebat dñs: bodie secus. vt bic. ⁊ no. j. 20 de edic. di. adri. l. edicto. ¶In glo. in omnibus. b b No. qõ quedã sunt vera per generalẽ diffinitionẽ que nõ sunt vera per specierum enumerationem. ¶Unde facit ad questionẽ: dicit instrumentũ qõ oẽs cõsiliarỹ interfuerũt. ⁊ quidã tanq̃ erẽpti non interfuerunt: nã saluat instrumentũ c tãq̃ loquẽs de generibus singulorum: nõ de singulis generũ. ff. qui satisd. cog. l. inter oẽs. ¶In ea. ibi vel saltem. ¶Hec vera de dominio effectuali ⁊ pfecto. ¶Ibi facta restitutione: vel re vel verbo. Et adde. j. ad trebel. l. pe. §. cũ autẽ. ¶Ibi. l. mulier. §. fin. dic vt 21 ibi. ¶In gl. vt in dote. Circa articulum barum actionũ sic distingue: aut legat quantitas vel genus: ⁊ tũc dak personalis ex testamẽto. ⁊ hypothecaria rei vẽdicatio nõ dak. ¶Sed quid si testator dixit lego tibi quinq; corbes frumenti ex tali meo aceruo. ¶Ñ. istud est genus subalternum ⁊ videtur species legata: q; perire potest. vt. ff. loc. l. in naue saufeli. ¶Si vero legak species: tunc aut incorporalis: aut corporalis: si incorporalis si fit nomẽ debitoris: tũc agit ex testamento vt cedak mibi directa: habes tñ vtilẽ sine cessione ab adita hereditate. vt. §. de leg. l. ex legato nominis. boc verũ si testatori cõpetebat actio directa que est inseparabilis ab ossibus heredis: sed si ei cõpetebat vtilis: tunc babẽti vtilẽ nõ põt amplius cedi vtilis. ff. ad tre. l. ex asse. ff. de lega. ỹ. l. non quocunq; §. qui caium. ¶Si vero sit seruitus: tunc ius seruitutis transit ab adita hereditate ⁊ dak cõfessoria. vt. ff. quemad. serui. amit. l. si partẽ. boc verum puto si testator legat seruitutẽ in re propria: hz in re aliena nõ datur cõfessoria nisi prius sit seruitus constituta. vt no. ff. de seruitutibus. l. papinianus. ¶Si vero sit species corporalis legata: tunc si res fuit testatoris ab adita hereditate dak vendicatio. vt. ff. de fur. l. a titio. ⁊. ff. de lega. j. l. fi tibi liber homo. §. cũ seruꝰ. ff. de leg. ỹ. l. legatum. ⁊ actio ex testamento: vt mibi tradak: non vt dek: nã possum stipulari rẽ mẽa tradi: hz nop dari. vt. ff. de verb. obli. l. scire debemus. ¶Itẽ cõpetit hypothecaria sup alijs rebꝰ nõ legatis: bec oĩa vera sunt adita hereditate: nã ante pro legato male agitur. ¶Porro duo sunt casus in quibus nulla actio competit. primus quando testator viuens tradidit rem legatario. vt. ff. de leg. ỹ. l. lucius. el. j. Secundus qñ possessio pervenit ad legatarium. ⁊ nibil ei abest. vt. ff. de lega. j. l. 22 non quocunq; modo. ¶Quero testator legauit vni Stichum: alteri ¶Pamphilũ: nũqd Stichus erit obligatꝰ hypothecaria pro ¶Pamphilo: vel Pamphilus pro Sticho. respondeo nõ nisi alterũ legatũ esset purũ: alterũ cõditionale: nã tũc pẽdente conditione illa res esset hypothecata. arg. ff. de condi. furti. l. si seruus. in princ. sed existẽte conditione resolueret postea hypothecaria ipso iure.

23 ¶Quero ante bereditatem extraneus prescripsit rem legatam: vtrum extinguatur legatum. ⁊ dico qõ si agnitio legati nõ hz in se commodum extinguit. Item non extinguitur si de eius subtilitate aliquid operatur: puta acquisitionẽ recti domiñ cum vtile sit scriptum. ff. quemadmo. seruitus 24 amit. l. fi ex parte. §. fi per fundum. ¶Quero testator d. d legauit rem heredis de expresso consensu heredis: vtrum transeat dominium recta via. ⁊ videtur quod non. vt. l. cum quis decedens. in prin. 25 ff. de lega. ỹ. ¶Item quia nemo nuda voluntate perdit dominium rei sue: quia rerum dominia a possessione ceperunt. vt. ff. de acquirẽ. pos. l. j. in prin. ⁊ §. de pac. l. traditionibus. ⁊ x. colũ. quid sit inuestitura. c. j. ¶In contrarium videtur fauore vltime voluntatis. vt. ff. qui. mo. pig. vel hypothe. solui. l. sicut venditionis. Solu. aut res est penes legatarium ⁊ recta via transit dominium. vt. ff. de rei vendica. l. quedam mulier. imo puto quod per solam additionem hereditatis heres intelligatur consentire defuncto. et sic intelligitur glo. que est. j. eo. titu. l. ỹ. Si vero non interuenit traditio ⁊ tunc secus. ⁊ ita intelligantur alie glo. que dicunt quod quando testator legat rem heredis non transit dominium. vt no. in. d. l. papinianus. et. ff. de rebus eorum. l. magis puto. §. fi sundus. ⁊ not. ff. de lega. j. l. si heredis seruus. certe nec in rebus e heredis competit hypothecaria: c licet solo cõsu contrahatur. vt. ff. de pig. l. paulus. ⁊ not. j. qui potiores in pignore habeantur. l. assiduis. et ideo formatur questio an testator possit ex preste obligare rem heredis. dic vt ibi not. per gloss. ⁊ Lyn. 26 ¶Quero quid si testator legauit vni speciem: alteri quantitatem: vtrum species erit hypothecata pro quantitate. Respondeo non: nisi prout 27 dixi in speciebus. ¶Et nde vides in text. quod legatum non valet nisi afferat aliquam commoditatem. ⁊ est argumentum quod non dicitur habere beneficium ille qui ex eo vtilitatem non percipit f ⁊ si impetrat aliud beneficium litere non funt surreptitie: licet de inutili beneficio non fecerit mentionem. quod est verum si est perpetuo inuti28 le: secus si ad tempus. ¶Quero si testator iussit d sit g mibi rem vendi non expresso pretio: an valeat legatum. ⁊ videtur qõ non: q; venditio sine pretio non valet. Solu. aliud est vendere: aliud est precepturn de vendendo. ⁊ ideo valet legatum: ⁊ intelligitur de pretio iusto. vt. ff. de legatis. j. l. ⁊ fi equo. ¶Sed an illud legatum hz certam quantitatem vel naturã. nõ eo habet vtrunq; certum: sez naturam: ideſt ipsam rem naturatã ⁊ quãtitatem: ideſt f pretiũ iustũ: nam pretiũ cõmensuratuz rei certum est iuris intellectu. Idem in Scribus: si quis promittit vendere vel locare certã rem: naz intelligit iusto pretio. ¶Sed nũquid in legato ipse fundus est hypothecatus. respondeo sic antequã fiat vẽditio: sed facta venditione ⁊ pretio soluto: tunc ex testamẽto trãsit dominiũ ⁊ cessat hypotheca: sed in alios non transit. ⁊ ideo hypothecata durat. vt supra dixi. ¶Et no. quod si nõ venditur interesse singulare procedit vsq; ad duplũ interesse cõmunis ideſt quod cõmuniter iustum est re cõsiderata circunspecta omni affectione extrinseca. Porro iusta affectio preter rei naturã nomen singularis interesse adinuenit. vt dixi in. l. j. j. de senten. q̃ pro eo. qõ no. qõ ex testamẽto agak ad interesse: patet in. l. si heres. ff. de eo quod cer. lo. ⁊. l. non dubiũ. ff. 30 de leg. iỹ. ¶Item no. quod nõ oportet pretium declarari tempore promissionis de vendendo: sed tempore venditionis sic. ¶Item not. quod non declarato pretio nõ transit dominium. ¶Itẽ nec eo declarato nisi fit satisfactum etiam in fisco et in ecclesia. vt no. 3. de pac. l. traditionibus. Item possessio sine traditione nõ transit: scilicet vera vel fi

g ¶Mutatis mutandis. vide do. in. l. fi heredis seruus. de lega. j.

¶Non dicitur habere beneficiuz ille qui ex eo vtilitatez non percipit. Adde quod notaui in apost. ad ỹ. post cũde. ⁊ do. Boerỹ in re. beneficiũ. extra de regu. iur. li. vi. Celsus.

¶Jussit. facit qõ no. Bal. in. l. cõtra cautus. in ver. modo bic quero. 3. de fi de instru. et in. l. j. versi. modo bic veniõ ad quasdã questiones. 3. de contraben. empt. per Cy. in. l. j. de contraben. et commit. stipu. ⁊ Bald. in. l. fi fideiuſ. per illum ter. de leg. j.

tur de causis nostris. vide text. et Bald. in. c. j. de iura. calum. c. significasti. ad fi. de bomi. gl. in. c. in omni negotio. de testa. vbi restringit ad denuntiationem. et vide gloss. in. c. licet. de sal. vbi dicit fi in literis dicitur omnes. et non est verum ꝙ litere sint false: q; cõfunditur per glo. aliega. superius. ⁊ adduco gloss. in. d. c. nam concupiscentiam. in. ỹ. solutione que dicit de generibus singulorũ et non de singulis generum. ⁊ glo. in c. alius. xv. q. vlt. q̃ exponit deposuit ideſt deponẽtibus consensit. glo. in. l. naturaliter. in. §. nihil cõmune. in verbo vti. i. vti vult. et gl. in. c. humanum genus. j. dist. ⁊ Archi. ⁊ alỹ ibi in versu. vultis. ideſt velle debetis. An. bar.

¶Instrumentuz. vide do. in. l. inter omnes. hic alle. et per hoc limitatur id quod no. Bald. in. l. j. fine censu vel reli. ⁊ qñ ⁊ pro quibus lega. competant iste tres actiones vel aliq̃ ex eis ⁊ que. vide Bar. in l. j. de leg. j.

¶Testator legauit. vide Bal. in. l. heredem. 3. tit. j. ⁊ Ang. bic.

¶Hypotheca ria. Vide do. in. l. fi heredis seruus. de lega. j.

Universidad de Deusto
Biblio

cta. vt extra de consue. c. ij. ¶ Quero si a legatario legat[a] eadem res pure: vtrum in scom legatariū trāseat immediate dominium. gl. dicit qō nō. ⁊ est ratio: qr testator fecit primū legatariū dōm ad faciendū aliū dōm nō aūt fecit eum executorem.[b] vt no. in Specu. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. versic. sed nunquid debet iurare. vel dic celeritate quadā trāsferri. ff. si cer. pe. l. singularia. ⁊ alia celeritas presupponit medium intellectuale. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. l. iij. §. sciēdum. ¶ Pone[c] qō testator dixit: oibus offensoribus meis pace facio et eos libero: querit quid operent̄ ista verba. respondeo sic. ex forma statuti aliquid operat pax bñficiū pacis facte ab herede (des operat si a testatore: quia heres stare cogit. vt. l. si ego. §. j. ff. de iure dotium. ibi dū dicit benignū ⁊ necessitatem imponi heredi cōsentire ei qō defunctus fecit. Si aūt finius in iure cōi sublata est ois actio ad vindictam ciuiliter mouendā. vt ipse. de iniurijs. §. fi. Item accusatio furti ⁊ alie pecuniarie. vt insti. de iniurijs. §. fi. pena aūt applicāda fisco non est sublata. vt not. ff. de trāsactionibus. l. trāsigere. ¶ Item si testator ex culpa aut reū nō puto ex indictis eū torquendū: quia bz iudiciū innocentie pro se. vt. l. paulus. §. j. ff. de bo. liber. Si tū liquide cōstaret de crimine puniendo. vt. l. ij. ff. ad ille. ¶ Pone qō testator Titio legauit nomē debitoris ⁊ opponit Titio qō testamentū nō est solēne vel falsum heres scit esse verū ⁊ vult ipsum obseruare. ¶ Quer. tū ad euitandū calūniā opponentis qō est remediū. respondeo vt heres agat directis actionibus nec legatarius pōt excipere[d] qō pēdet iudiciū cū suo facto. pcurauit aduersariū. arg. in. l. j. in fi. de asser. tol. ¶ Quero vna cum glo. nunquid legatarius (alteri legatario possit detrahere falcidiā de legato suo. dixit Bul. qō sic qā totum qō est legatū pr̄iori legatur posteriori: qr afferre bz aliqō commodū. Sed glo. dicit. Sīū ⁊ bñ. nā Bu. nō cōsiderauit quo noīe vocetur falcidia qō falcidiā vocat debitā iure institutionis nō iure legati. ¶ Item nō cōsiderauit rōnē qualiter falcidia est introducta; nā rō est ne testator decedat intestatus repudiata hereditate: que rō cessat in legatario repudiante: nā legatū repudiatuz neminē facit intestatū. vt insti. ad legē falci. in pnc. ¶ Quero nūqd fideicōmissarius[e] vniuersalis detrabat falcidiā vel trebellianicā: dic qō non: qr nō rogat vt heres cū nō sit heres nec caput testamēti. vt. ff. ad treb. l. mulier. §. fi. ⁊. ff. ad legē falc. l. lex falcidia. §. nūqd. als sequeret qō bz detrahere. fideicōmissario quartam. Itē primus fideicōmissarius detraberet secundo quartā dodrātis. ⁊ sic detraherentur due quarte trebellianice. qō falsum est: in casibus tū detrabit quatenus detractū est sibi ex iure deuoluto. vt legit ⁊ notat. ff. ad trebellianū. l. j. §. inde neratius. ¶ Ex his apparet qō inuētarium[f] qō facit fideicommissarius nihil ei prodest quātū ad falcidiā: nisi dicamus forte qō in casu in quo pōt detrahere vice heredis si nō fecit inuētariū nō detrabat a secūdo. j. ad legē falcidiā. aut. sed cū testator. ¶ Quero qñ legata[g] pe tuntur a filio testatoris vtrū sit necesse qō probetur immixtio. Dic quod aut suscipit iudicium ⁊ nō est necesse. vt. l. ij. ff. de condi. fur. ⁊ arg. §. de pac. l. post venditionē. ff. de interrog. actio. l. si filius. aut non comparet vel negat se heredez. ⁊ bz tunc probari immixtio sicut si conueniret ex contractu paterno. vt no. ff. solu. matri. ⁊. l. cum dotem. §. transgrediamur. ⁊ hec exceptio non sum heres est exceptio intentionis: tamen post sententiam vel litem decisam opponi nō potest. §. de transactionibus. l. nec intentio. bz naturalis presumptio sit qō sit filius: ergo heres: tū illa naturalis presumptio nō est presumptio iure probata: idest loco probationis. ff. de lega. j. l. nam nec emancipatus. et hoc quando filius conuenitur: sed quando agit semper presumitur heres nisi contrariuz probetur. ff. de libe. ⁊ posth. l. in suis. ⁊. ff. de acquiren. heredi. l. necessarijs.

¶ Argumentum quod in vnitis adinuicem dignius trabit ad se minus dignum.

Verba directa ⁊ deprecatiua nō differunt in legatis ⁊ fideicommissis.
Velle ⁊ iubere non differunt in vltima voluntate.
Heredis bona nomine legatorum non veniunt in hypotheca.
Testator rem heredis an obligare possit.
Rei vēdicatio nō pōt insolidū duobus cōpetere.
Assignare qñ ponitur pro tradere.
Uolūtas ⁊ autoritas canonizāt oēm actū būanū.
Alienatio dicitur duplex.
Testamenti nomine quelibet vltima voluntas intelligitur consumpta.
Actio cōfessoria an cōpetat pro vsufructu legato.

Pone verbum. Legata ⁊ fideicōmissa sunt vnita ⁊ paria. b. dicit. ¶ Mo. qō in vnitis adinuicē dignius trabit ad se minus dignū. ¶ Itē qō plurimū pōt trahit ad se qō minimū pōt ⁊ cōicat illi suā ppriā dignitatem ⁊ priuilegia. ⁊ hoc qñ veniunt in vnaz essentiā ⁊ virtutē: facit hoc ad vnionem ecclesiarū qñ per omnia sunt vnite ita qō duo corpora sunt facta vnū ⁊ ad idem integrale: secus bz si fim quid sint vnite: puta quo ad obediētiam tū veniant sub diuersa regula. vt in. c. j. extra ne sede vacā. qr tunc nō fit trāsfusio: sed est quedam alteratio. ¶ Mo. non referre in legatis ⁊ fideicommissis inter verba directa ⁊ deprecatiua. ¶ Sed quid in cōtractibus vtrū est differentia inter verba directa ⁊ oblicua. Respon. non qñ sunt apposita ad contrahendum: secus si ad resoluēdū. vt. ff. de in diem adiec. l. ij. ⁊ plene no. ff. de dona. l. j. in magna gl. ⁊ hoc qñ sunt appposita in ipso cōtractu: bz quando ex intervallo nulla differētia est. vt no. Bul. ff. de pac. l. ab emptore. ⁊ ideo pactū legis commissorie ⁊ adictionis in diem appositū ex interuallo nunquam fingit retro fm Bul. quod est not. ¶ Oppo. qō imo deprecatiua non disponunt. Solu. ibi fuerunt verba consilij non mandati. ¶ Oppo. de glo. que est in. l. sepe. ff. de offic. presi. sol. vt ibi no. ¶ Mo. qō vbi mētem habemus verborum apices non curamus. Item no. qō in vltima voluntate idem est velle ⁊ iubere: vnde versus. Est rogare ducum species violēta iubendi. In hac [k]. l. fit mentio de iuramēto: vnde quero an prodigus possit facere testamentum cum iuramento: dic qō non: qr non dicit cōsentire nec dissentire. vt no. Jac. de are. in. l. qui habet. ff. de tute. vnde qui nō pōt cōtrahendo naturaliter obligari non potest facere testamentum. ¶ Mo. dic qō in hypotheca nomine legatorum nō veniūt bona heredis: per hoc determinatur questio. duo fratres habebant feudum antiquū. vnus eorū decessit relicta filia femina instituta in certa quantitate: fratrem vero instituit heredē vniuersalem: quero vtrum pro predicta quātitate sint obligata feuda. ⁊ videtur qō fic: qr dicta filia habet loco legatarij. ¶ Itē qr testator pōt legare rem heredis: ergo ⁊ obligare. Itē qr bz valere ordinatio in testamento inter agnatos. vt in. c. j. de alie. feudi pater. ⁊. §. de fideicō. l. voluntas. nā nemo qui pōt testari cogitur decedere intestatus. vt. ff. de inoffi. testa. l. posth. ¶ In contrariū videtur qō iste decedens sine filio masculo non transmittit feudum. vt in. c. j. de gra. suc. in feu. Item feudum nō potest obligari p aliquo debito. vt in. c. j. §. donare. qualiter olim feud. alie. pot. ⁊ in. c. imperator Federicus. §. habito cōsilio. de phi. feu. alie. per Fed. nisi forte pro necessitatibus ex causa feudi incumbenti bus ⁊ pro seruitijs domini. vt. l. cum fidem. ff. de fideicō. liber. vel nisi forte animo luendi ⁊ ab ipso traditione. vt. ff. de verb. signi. l. alienatum. Solu. dico qō dictū feudum pro dicto legato est hypotheca tum. vt. ff. de pigno. l. lex vectigali. qr morte factuz est caducū. vt in. c. j. §. vlti. de in uesti. de re. alie. facta. ⁊ in. c. j. §. rursus. qui. mo. feu. amit. ¶ Quero nunquid istetres actiones cōpetant non solum legatario: sed alicui cui voluit testator tacite. ppicere legatū: videtur qō sic. ff. de leg. iij. l. fideicō. §. interdum. vbi dicitur inspici cuius contemplatione fiat: dic qō rei vendicatio non pōt insolidum duobus competere

¶ Sec[o] si. nota de duab[o] ecclesijs vnitis. ⁊ de hac vnione aliqd p doct. in. l. j. cū cōcor. ff. ō leg. j.

¶ ff. de pact. ⁊ ibi. glo. in titu. de cog. Bart. ⁊ Bal. in. l. traditionibus. §. ō pact.

¶ In hac. l. an p digus possit intrare. vide Bart. l. is cui. ff. de ver. oblig. bal. in. l. j. ff. de iure iur. And. barb.

a ¶ Sicut dicit. vide Bal. §. l. pr̄ori.
b ¶ Executor. facit ad no. per Bar. in. l. si quis titio diem. ff. de leg. ij.
c ¶ Si testator. vide per Bart. in. l. si cōstante. in pnn. l. ij. q. iij. pnn. cum concor. ff. solu. matri.
d ¶ Sed si emācipatus. ita tenet Ang. i. l. si donatiōe. §. de coll. ⁊ ibi dixi.
e ¶ Nota text. ibi. no. q voluntas et autoritas canonizant omnem actuz a humanum. vt vo[b] luit Boetius quē ad hoc allegāt doctores in. c. cū sup. de offi. delega. vbi 7 istud dictū probat. c ⁊ pbat in. c. super inordinata. de prebēn. versi. posset et vellet de plebea. Sed vide bal. in. l. cum testamentū. C. de iur. et fac. igno. d vbi dicit qō sunt tria: scientia: potestas: ⁊ voluntas. al legauit Aristote 8 lem. vide ibi. vide e capitulum ad hoc. de appel. in versic. pōt si vult. Andre. barba.
f ¶ Statim. vide p Bal. §. l. pr̄ori.
g ¶ Genus. pro le f gato quātitatis nō competit rei vendicatio. vide Bar. §. 9 l. pr̄ori.
b ¶ Significatione. adde qō codicilli dicunt minor vltima voluntas fm g gl. in rub. ff. de iure codicil. alle. imo. in 10 rub. de leg. j.
1 ¶ Extra quero. fa b cit tert. in. l. si vsus fructus nomine. in prin. ibi re tradita 11 satisdatum. ff. vsu 1 fru. quēad. caueat. pro hoc optime fa cit qr ista cautio nō fit de substātia vsus fructus. vt no. glo. ⁊ doc. in. l. j. cū fl. §. de vsufru.
k ¶ Mittere sortes. vide in. c. j. de sortile. ⁊ Bald. in. l. me minimus. j. quādo 1 ⁊ qui. quar. pars ō 2 be. lib. x. ⁊ bo. gl. in 3 c. fin. in glo. fi. extra 4 de sortile.
k ¶ Not. tū qō mittere. nota de sorte 6 qō not. l. bujusmodi 7 di. §. fi. de leg. j. ⁊ vi de glo. sing. in. l. j. j. 8 vti pos. vbi qñ est 9 dubiū de facto nō recurritur ad sortem: secus si de iure. ⁊ vide Moder. in pr̄eal. §. fi. ⁊ Ang. ff. de iudi. l. sed cum ambo. ⁊ in. c. j. de sortile. ⁊ vide gloss. l. nesennius. ff. de neg. gest. vbi rustici diuidunt per medium. ⁊ vide Bald. l. pe. als. l. fin. C. cōi diui. Bar. l. j. C. de his qui se defe. lib. x. ibi qualiter debeat fieri pars. vide gl. in. c. bz cām. de proba. ⁊ ibi dixi. vide quod habetur in. l. ij. C. qñ ⁊ qui. quar. pars debe. li. x. vide glo. in. c. er litteris. de proba. gl. in. c. in nostra. de testi. Bar. in. l. si duo. vti possi. vide plene per do. Flo. in. l. de itinere. ff. de serui. rusti. prędi. ⁊ de sortilegio ⁊ parte. vide Fede. de se. consi. cclxxxiij. vide de peculio amatorio vel cōsi. ccciij. vide forte Bal. in. j. constitutione ffor. vbi pulchre loquitur. And. barb.
¶ Adde Jaco. rebuf. in. l. j. n. ij. ⁊. iij. ⁊ qō ibi no. in a post. ad ipm. j. qñ ⁊ qui. quarta pars. li. x. ⁊ Feli. oino in. c. licet. ver. gl. in ver. possidens. cr. tra de probationibus. Celsius.

l
10 Persone declaratio post annum fieri potest.
11 Defectus in origine non conualescit si est consensus tacitus in obseruatione.
12 Electio spectat ad maiorem partem si sint plures: ⁊ vnus habet maiorem partem.
13 Electio acquirit ius electo.

Si duobus. ¶ Ubi est discordia iter electores de suo singulari cōmodo tractātes talis discordia sorte dirimitur. ita vt res remanent apud eū in solidū ⁊ alijs prestet estimatio suarū partiū. b. d. ¶ Mo. qō iudicū sortem appellat iudiciū fortune: cui[s] dux est de[o] fm Seneca. c. vij. epistola ad Lucillū. ⁊ aliqñ vocat vis diuina. vt. ff. de dā. infec. l. fluminū. §. seruius. ⁊ est in exorabilis: qr surda ⁊ muta: est eñ qdā ler occulte nobis nature q est imprecabilis. arg. in. l. tēperēt. de vesti. oledo. ⁊ aliqñ demones q sunt infra lunaz ⁊ aerē. vt scribit. §. petri. c. j. q aer ifernus bz respe m ctu celi. vt ibi dicit ter. fm vnā trāslationē permissōe diuina affligūt nra corpora ⁊ nra bona. ⁊ ideo fiūt q dā incantatiōes per quas angeli boni q sunt in aere. vt dicit beat[o] Tho. in pma secūde. sub rubrica de militia angelorū nos tuent̄ malitiā demonū. Sz hoc theologis relinquit. Sz nūqd pōt appellari a sntia fortune. R̄ndeo nō qr fortuna nō m bz superiorē in hoc mūdo: qr fortuna est errās: nā multas evolues mutationes. vt in auc. vt oēs obe. iud. prouin. §. pe. colū. v. ¶ Mo. tñ qō mittere sortes[n] nō est peccatū. diuisiones et spe fiunt iudicio sortiū. vt no. in. l. j. de bis q se defe. li. x. ⁊. l. ij. qñ ⁊ q. 2 quarta pars debe. ¶ Op. qō imo iudex bz compellere ptes ad cōcordandū. vt. ff. de leg. j. l. huiusmodi. in fi. Sol. aut agit de p iudicio tertij. ⁊ tūc cogunt ad cōcordādū. vt insti. de satisd. tut. §. fi aūt. Aut agit de p prio preiudicio. ⁊ tūc dirimit sorte: vel seinuicē impediūt. vt hic. ⁊. ff. de ser. rust. p di. l. itinere. ¶ Et no. qō in. d. l. huiusmodi. §. fin. tractat de p iudicio tertij. qr interest rei nō cōueniri di uersis actiōibus. l ⁊ ideo petēte reo imminet ibi iudex: dic q q extra iudiciū cōtingūt ⁊ ad iudiciū reducunt in iudicijs ptāte redigunt. vt ibi. Secus in bis q sunt liberi arbitrij. §. de trāsac. l. fi qs maior.
4 m ¶ Itē qro[m] qd si aurei bodie sint maiores vel minores q olim. R̄ndeo reduci debēt ad intelle n ctuz valoris veteris monete. l. si aliud. de. suscep. ⁊ arca. ⁊. l. j. ff. de vete. nūmi. pote. li. x. ⁊ ita sentit hic gl. Sed alibi no. qō qñ iudicio fit a. l. intelligat de moneta, illa q̄ p tpe currit: lz in Scrib[o] inspiciam[o] die Sct[i]. vt no. i. c. fi. de deci. in de. ⁊ pōt esse rō differētie: qr i Scribus inspicit̄ p sensus tpe Sct[i]. vt. l. cū qd. ff. si cer. pe. Sz in legibus nullus est p sensus debitoris. ⁊ ideo nō credit dies etiā spe nisi tpe indictiōis. Itē qr iex pat formā futuris fm futura: nō fm preterita. ¶ Itē lex bz esse exequibilis et 5 clara. qō nō esset si oporteret p bari de veteri estimatiōe. ⁊ ió lex trahit ad tps negotij non econtra. ¶ Nō ob. l. si aliqd. qr ibi lex vltra procedit: acti oi ceret perpetuo ita taxamus vt ppetuo ita fit. Mo. qui bz meliorem artem ⁊ est magis prouectus in arte plus valet q̄ alius. ⁊ sic no. qō qualitas habet meliorare subiectum. ff. de dona. l. aquilius. Item no.[n] qō illud est tale quod est magis tale. ff. de statu homi. qui oritur. ff. de condi. ⁊ demon. l. falsa. §. j.
6 o ¶ Pone testator[o] dixit plego filio meo libros olim. de reg. iur. ⁊ ibi doct. qō debeak vnū salariū. facit. l. fin. §. de assel. ibi: neq; et facile reddendū est. ⁊ in. l. si plures. in pn. ff. de pac. ibi. nā difficile est. l. cū duobus. §. ij. ibi pretiū eñ opere. ff. p socio. Bar. l. cōperimus. C. de pri. fac. scri. li. xij. vide Lud. ro. cōsi. xxiij. inci. viso facto. vbi consuluit qō garsonus in a pot beca babēs propter hoc salariū si postea efficit notarius debet habere mercedem de instrumentis. vide ibi. And. barb.
o ¶ Testator. facit. l. si ita scriptū. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊. l. titie tertores. de leg. j. sed in Titium. facit qō no. Bar. ⁊ ibi dixi in. l. cū auus. ff. de cōdi. in debi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Arbitrium. vi3 Barto. in. l. capta. tortias. in. ij. q. 3. de testa. multi. ⁊ in aut. preterea. 3. vñ vir ⁊ vxor.

b ¶Vendere. vide Bal. in. l. j. §. si plures. ff. de exerci.

c ¶Executores. vide Bar. in. l. ⁊ sunt beredem. §. bodie. ff. de pact. aliter in ci. iurisgē. cū. l. se.

d ¶Sed, nunquid. vide p Bar. in. l. ca ptatorias. in. ij. et viti. q. 3. de test. mi li. ⁊ bar. in. l. j. ad fi. de leg. ij. ¶sequunt verba bal. i. l. alio. in verſic. quero an beres. de ali. leg.

d ¶Sed nunquid. no. in electiõe fien da p executorẽ vel b legatariũ nõ requi rit citatio alicui⁹, qõ bñ no. q: Bar. c si bñ record⁹ reliquit indecisũ in. l. si titio. ff. de op. le. d ſz in. l. §. ff. de so. di cit qõ qñ creditor vult eligere debi tum in quã causã solverit dz eũ cita re: cum ergo beres c sit debitor respectu legati: ergo ⁊ qñ fa cit text. l. si tñ qui busdam. de leg. ij. sed Bar. ista nõ di cit: quare cogita. And. barb.

e ¶Instrumẽtum. facit. l. cũ pater. §. hereditatem. de le ga. ij. no. hic.

f ¶Utrum declara tio persone possit fieri post annũ. ad de qõ notaui i apo ſtil. ad istum in. l. j. nu. v. in ver. libero arbitrio. ſ. de an. excep. ⁊ do. meum Jaſo. in. §. sequen. Celſus.

g ¶Electo pape. vide ter. in. c. ſi. extra de ſorti.

b ¶Sed pone. adõ qõ no. Bald. in. §. priori. ⁊ Bal. in cõ ſilio ſcbiſmatis.

i ¶L. ſancimus. et ibi vide Bal.

k ¶Quã in dignitate. adde Dyn. in l. ſerui. ⁊ qõ ibi po ſui in addi. ad ipm in verſi. nõ poſſunt eligere alium. ⁊ ibi ẽ istũ. in fi. ver. vlt. k Dyn. inducit. ff. de leg. j. dixi poſt eundẽ in reg. qõ ſemel. in ver. impugnare. ⁊ poſt reb. in. l. ince

legum ſi in legibus profecerit: ſi vero profecerit in medicina prelego ſibi libros in medicina. Modo doctoratus est in vtroq; vtrum debet habere felix duploma. ff. de verbo. obli. l. continuus. §. cuz ita. an habeat locũ edictum de alterutro. ff. de lega. ij. l. titia. §. qui in vita. ⁊ habeat libros illius scientie in qua primum profecerit. ff. de verbo. ſigni. l. boues. §. hoc ſermone. ff. qui ⁊ a quibus. l. matrimonij. prima pars verſor⁹ videtur per not. in aut. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. §. illud. ⁊ extra de reg. iur. c. cũ olim. in nouella. ⁊. 3. de legi. l. cũ queſtio. per Ly. ⁊ ff. de ann. leg. l. qui marco. ⁊. ff. de bis qui. vt indi. l. tutorẽ. ff. de adop. l. ſi conſul. arg. cõtra. ff. de pactis. l. ſi plures. 3. de aſſeſ. l. ſi. nam qui binos lepores vna ſectabitur bora: vno quandoq; : quãdoq; carebit vtroq;. ⁊ ſufficit vna dictarum ſcientiarum vni homini ẽt ſi haberet excellsum intellecum: qr vita brevis: ars vero longa ſm Ypocratem. ad hoc. ff. de leg. ij. l. ſtich⁹. ⁊ qr ſufficit vna ſpõſa. primũ verius. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. qui duobus. Item no. qõ q plus bz plus põt. ff. g bo. cede. poſ. l. ſin. ⁊ bi ccum ſimilibus. ¶† Quero ad predicta nunquid arbitriũ[a] executoris teſtamenti poſſit reformari arbitrio iudicis. Reſpondeo ſic. de inſtru. edi. §. nunc vero aliqua. verſi. qd ſi male. ¶† An vnus executor poſſit vẽdere[b] ſine alio. reſpondeo nõ. vt Spe. no. in. d. §. nunc vero. verſi. 3 quid erit ſi ſint plures. nec etiam eligere. ¶† Quid ſi inter pares executores[c] teſtamenti eſt diſcordia. Reſpondeo ad pias cauſas epiſcopus eſt diffinitor: ad prophanas vero preſes loci. argu. ff. de iudi. l. duo iudices. ⁊. ff. de pac. l. maiorem. Sed nũquid[d] in iſta arbitratione ſiue electione aliquis eſt citandus. reſpon. non. vt. ff. de diſtra. pig. l. creditor. per Ly. ſed an coram arbitratore habeat locum ceſſio bonorum. Reſpon. non: ſed coram arbitro ſic. ff. de arb. l. item ſi vnus in prin. per Accur. ¶† Quero de tali queſtione: dicit inſtrumentum[e] qõ. A. mu tauit. B. reddẽda ei quẽ ipe. A. declarabit: vtrũ declaratio perſone poſſit fieri poſt annum.[f] dicit Bar. qõ ſic in. l. cũ quidam. de lega. ij. Sed quid ſi dictus. A. eſt cõuerſus monachus vel ſeruus vtrũ poterit declarare aliũ q̃ monaſterium vel dñm. ⁊ videt qõ non per. l. j. in fi. ff. de ſtipu. ſeruo. ⁊. C. per quas perſo. l. ſi. qr quicquid monachus vel ſeruus tenet preſumitur eſſe domini. ⁊ ideo alteri id ſtipulari nõ põt. Sed quid ſi dictus. A. poſtea recepit ſolutionẽ. vt. ff. depo. l. quod ſeruus. Reſpondeo eo ipſo vt declarare ſuum monaſterium cum ei acquirat. vt. ff. de condi. ⁊ demon. l. ſilio. ⁊ arg. in l. ſi auia. 3. de iure delib. Sed nũquid electio[g] pape poteſt committi ſortibus. reſpondeo non: quia iſta forma non eſt inter formas. c. qr propter. extra de electio. ¶† Sed pone[b] quod in electione alicuius pontificis in materia ſubſtantiali vel forma eſſentiali eſt defectus in origine: ſed affectus ⁊ conſenſus tacitus in obſervatione an cõalescit. Reſpon. non propter nullitatẽ. vt in. c. innotuit. extra de elec. Non ob. l. j. de ſupel. leg. vbi error in origine nõ vitiat ſi fuit cõſenſus in obſeruatiõe. vt dicit Jaco. de are. qr ibi preter ius fuit origo interpretatiua: non aũt contra ius. Item ſbi inualuit conſuetudo. ¶† Querit gl. quid ſi ſint plures ⁊ vnus habet maiorem partem q̃ alius: vtrum ſpectat electio ad maiorem partẽ habentem. glo. no. dicit qõ ſic. qõ facit pro conſortibus venientibus ad diuiſionem vt ille debeat diuidere ⁊ partem mittere qui habet maiorem partem: qr habẽs plus iuris non impeditur per concurſum habentis minus iuris. vt. j. de dona. l. ſancimus[i]. §. cum autem. dic contra qr bec ler loquitur in diſtincte. Bu. dicit qõ aſſignatio debet fieri ei qui habet plurimum iuris. ff. de acqui. rerum do. l. ergo. ¶† No. q̃ electione acquirit ius electo tam in re co pro ali. ff. de optio. lega. l. apud. ⁊ bic. quam in dignitate.[k] ff. de ſta. bomi. l. qui ſurem.

¶☞ Arbitratio in vltima voluntate cõmiſſa non durat vltra annum.

Arbitratorꝫ in ſctibus dicit aliquid diſponere.

Bene aduerbium ſemper ſubintelligitur quando aliquid eſt poſitum in beneplacito.

4 Tranſactio non reducit ad arbitrium boni viri.

5 Arbitrametũm latum ſuper hypotbecaria abſq; excuſſione non põt reduci ad arbitrium boni viri.

6 Judex pronuntians bene appellatũ ⁊ male appellatum: an talis ſententia ſit diffinitiua.

7 Arbitrandi poteſtas coberet perſone.

8 Officia non tranſeunt ad heredem.

9 Compromiſſum factum in arbitrum ſine tẽporis preſinitione durat vſq; ad triennium.

10 Arbitratus multis annis durare poteſt.

11 Arbitrium reducitur ad mediocritatem vt tollat occaſio exceſſus.

12 Commiſſarius nõ cogit acceptare cõmiſſionem. m

13 Eps poſt lapſum anni non ſuccedit executioni.

14 Legatum ſi eſt relictum vni ex familia quẽ maritus elegerit non erit electio heredi.

15 Arbitrator in vltia volũtate põt eligi in abſentia.

16 Serui optio ſi eſt relicta meliorẽ eligi non poterit.

17 Datia magis equiparatur vltime voluntati q̃ contractui.

18 Relegatio non habet certos fines.

19 Defectus qñ ſuppletur in arbitrio. n

20 Legatum optionis an ſit genus vel ſpecies.

21 Serui optio cõaleſcit ſi in obſeruatiõe fuit cõſenſus q̃ uis in origine propter errorem non tenuit.

22 Teſtatoris opinio facit ius.

23 Clauſula generalis an valeat.

24 Dolus non dz patrocinari ei qui forum declinat.

25 Arbitratus metu extortus non valet.

26 Electio ſi propter clamorem ⁊ furorẽ populi fuerit facta non valet.

27 Dies prima anni computatur in anno.

Sed ⁊ ſi quis. [l] Si commiſſarius eligit infra annum vel moritur electio redit ad legatarium non tamen eligit meliorem: ſed mediocrem.

¶† Not. quod arbitratio[m] in vltima voluntate commiſſa non durat vltra annum. ¶Sed oppo. et videtur quod arbitratus duret vltra annum. vt. l. cum quidam. de lega. ij. Solu. ibi electio perſonarum. bic rerum ſm Barto. ⁊ no. qõ in vltima voluntate ſi aliquid ſit collatum alicui vt arbitro ſiue arbitratori iniquum reducitur ad equũz octo modis. ſ. quatuor quib⁹ dicitur plus: vel quatuor quibus dicitur minus. ¶† Item no. quod in cõtractibus arbitrator dicitur aliquid diſponere: ſed in vltima voluntate dicitur declarare. vt. l. cum quidam. §. j. ff. de reb. dub. ¶† Item not. qõ illud quod eſt poſitum in beneplacito alicuius qõ ad p verbum bene ſemper ſubintelligitur et videtur collatum in bonũ virum: alꝫ enim non ſit bene. vt ff. de fideicõmiſſa. liber. l. thais. §. j. ¶† Item not. qõ licet tranſactio non reducatur ad arbitriũ boni viri. vt. ff. ad trebel. l. lucius. §. fin. tñ ſecus eſt in arbitratu: qr multum refert vtrum contrahentes tranfigant formiter vel ſpecifice. ⁊ ſic loquitur. l. lucius. §. ſi. an informiter ⁊ implicite. ⁊ ſic loquit materia noſtra: partes enim non dicuntur ſibꝫpſis in iuſtitiam facere: qr conſentiunt in boc. ⁊ iniuſtitia non ſit volenti: ſed arbitrator bene dicitur iniuſtiam facere ſi facit qõ iniuſtum eſt etiam ſi pleniſſimum habet arbitrium. vt. ff. mand. l. creditor. §. ſi. arbitratus eſt tractatio poſita in fine alterius tertij: ſed vera tranſactio in fide ⁊ electione ſuꝫpſius. ⁊ ideo valde diſcrepat. ¶† Fuit queſitum a me[n] an arbitrametũ[o] latũ ſuper hypotbecaria quo cõ denatus eſt poſſeſſor non facta executione ex boc ſolo poſſit peti reductio ad arbitrium boni viri. ⁊ videtur qõ non: qr põt procedere ſine aliquo ordine: ſz illud eſt verum ſine ordine ipſius arbitratoris: ſed ordo excuſſionis eſt ordo partiuz. j. de appel. l. j. ¶† Secũdo fuit queſitum ſi laudũ[p] iſtud caſſum per iudicem ad queꝫ: qr pronuntiauit bene appellatum ⁊ male laudatum: an iſta ſententia fuerit diffinitiua. ⁊ videt qõ non: qr ſi id quod fecit iudex ad quẽ feciſſet iudex a quo in cuius locum ſuccedit talis ſententia videlicet dicendo male agis: qr prepoſtere eſſet interlocutoria lata ſup emergenti. ¶Jn contrarium per glo. l. preſes. j. quomodo ⁊ quando

pit. nu. vñ. in apo. ſi verſi. curialiũ. j. de can. fru. vt. rome. li. xi. Celſus.

¶Sed ẽt ſi quis. vide Bar. l. multa. ff. de cõdi. ⁊ demõ. vbi non allegauit iſtũ tex. vide Bal. in. c. plerũq;. de reſcript. vbi limitat iſtum text. Andre. barba.

¶Arbitratio. in vltima volũtate cõmiſſa nõ durat vltra annum. Adde Berar. ò petraſancta ſing. ſuo. xxviij. incip. no. qõ libero arbitrio. in fi. Celſus.

¶Fuit queſitum. no. arbitramentuz latum ſuper hypotheca abſq; excuſſione nõ põt reduci ad arbitriuz boni viri. facit glo. l. ſi mãcipiũ. ff. ò euic. vbi exceptio prepoſterationis non vtiat iudiciũ. And. barba.

¶An arbitrametum. Facit qõ not. Bart. in. l. ſi mãcipiũ. ſ. j. poſt gl. ibi. ff. de euict. ⁊ Bar. in. l. cũ qs. de iur. ⁊ fac. igno. ſ. c. Nam differentie qõ iſta exceptio eſt ex naturali equitate dũ loquit ibi de exemplo epkediui adrianique buic ſimillis eſt: ſed Bar. ibi dicit contrarium.

¶Si laudum. vide Jaſon. de caſt. in conſi. xxvj.

quando iud. ⁊ ideo ſi ab hac appellek appellabitur tãq; a diffinitiua: qr iſta ſnia eſt lata ſuper deciſorib⁹: id eſt ſuper actione in factum nata ſuper petitione ⁊ ſententia. ⁊ qr eſt dubia ⁊ anomala. ff. de cõdi. inde. l. ſufficit. ⁊ ideo ſi ab iſta ſecũda appellek nõ op⁹ inſert cauſam. Item nec in petitio
7 ne inductionis. ¶† No. qõ poteſtas arbitrandi coberet perſone. ⁊ ideo finitur morte: qõ eſt verũ ſi cõpetit perſone nomine proprio: ſecus ſi nomine dignitatis. Sed quid ſi eſt dubiũ. verbi gratia. duo nobiles cõtendentes de quodam comitatu cõmiſerũt hanc cãm in regem Francorum nõ expreſſo nomine proprio: ſed nomine appellatiuo iſti: vtrum hec auctoritas cõpetat ſucceſſori. ⁊ videtur qõ non. Quid enim ſi rex erat ſapientiſſimus: ſucceſſor aũt infans: vel parum diſcretus: vel dure cerviciis: ini quum ẽt eſſet qõ tãtus arbitratus träſiret ad cũ. vt. ff. de curato. furio. l. cuius bonis. Item ratio contemplanda eſt. ff. de fideicom. liber. l. lucius.

¶Preterea iſte arbitratus eſt collatus in legem obtentu induſtrie. vt. ff. de
a arb. l. in cõpromiſſis. Jtẽ iſte arbitrat⁹[a] eqparat delegatõi q̃ fozſita in tã arduo negotio nõ träſiret ad ſucceſſorem in dignitate. extra de offic. de leg. c. quoniã abbas. Et facit ad hoc. ff. de vulga. ſubſti. l. q liberis. §. hec verba. ⁊ qõ ibi per Bar. ¶Non ob. ſi dicak qõ eadez eſt dignitas: qr dignitas ſine perſona nihil agit. ⁊ iõ cõſiderãdũ eſt an perſona fuerit veri ſimiliter immediata cã commiſſionis: an dignitas: an mixtũ. l. mixta cõfideratiõe dignitatis ⁊ perſone. ⁊ qr iſtud vltimũ eſt verius. ⁊ iſta extraordinaria ptãs que nihil principali⁹ habet cõmune cũ dignitate niſi per accidens: prout dignitas venit ad demonſtrationẽ ſubiecti in quo eſt nõ debet per ſe cõſiderari: ſed merito debet attendi perſona propria in qua cõſiſtit ſingularis inſpectio ⁊ individua fides cõpromittẽtiũ. Jtẽ tacite vl̃ actum qõ intelligatur de rege qui nũc eſt in cõſideratione intellectus tẽpore cõpromiſſi. arg. in. l. j. in fi. ff. de ſer. leg. ⁊ ideo mortuo rege in quo fuit radicatũ cõpromiſſum tanq; in quodã ſpeculo ſingulari in tanto ne gotio relucẽte ſicut ſydus apparens eius poteſtas expirat. Non ob. ff. de lega. ij. l. qõ principi. quia legatum erat effectum res propria dignitatis ⁊ non cõcernit induſtriam perſone: ſed arbitratus tãti negotij concernit induſtriam ⁊ ſingularem confidentiam: pro boc facit optime. C. de ſumtrini. l. epiſtola inter claras. §. penul. in verbo laudamus perſonas. No. quod dicit perſonas: non aũt dicit officiũ legationis. ⁊ ſubdit: nam tanta cauſe pondus non niſi perfectis ⁊ in queſtione de facto occurrente ſic ſuaſi allegando pro iſta parte. ⁊ ad hoc facit iſte. §. ⁊ quod no. ff. de tut. l. tutela. Alij dicũt: aut rex incipit cognoſcere ⁊ tranſit ad ſucceſſorem: aut nõ ⁊ nõ träſit: nã iſta diſtinctio ſit in mãdatis. ff. de iur. om. iud. l. ⁊ qr. ſed
8 ſbi loquit qñ id qõ cõmittit habet ad ſui naturã determinatos fines: ſecus ſi nullos. per ea que no. ¶De. ⁊ Ly. in boc. §. ¶† Adde ⁊ no. qõ officia nõ träſeũt ad heredẽ. l. j. ff. de fideiuſ. tu. ⁊. ff. de arbi. l. in cõpromiſſis. ⁊ vide qõ no. in Spe. de inſtrumen. edi. §. nunc autem. ver. quid ſi papa.

¶Pone qõ quidã reliquit filio ſuo tutorẽ regẽ Frãcorũ nunquid ſucceſſor eius qui eſt minor ſuccedat in tutela certe non. Si enim tu attende res dignitatem in abſtracto dignitas res antiquiſſima eſt: ſed op⁹ qõ tu cõſideres dignitatẽ in concreto. ⁊ boc modo non eſt eadem dignitas numero in diuerſis naturis perſonarũ: quapropter cõcludo arbitrationem nõ träſire ad ſucceſſorẽ regis. argu. in. l. gñaliter. in prin. ſ. de reb. credi. ⁊ j. de cad. tol. §. ne aũt. ⁊ no. qõ ſi aliquis dicit committo caſtrum meũ vel me fidei tue. plena cõmiſſio ſignificat ⁊ nõ träſit ad aliũ niſi iterato committat illi. ff. de offi. preſe. vb. l. j. §. cũ vrbẽ. ⁊ ideo de iure oẽs magiſtratus ſunt perſonales. ⁊ facit. ff. de ſerui. leg. l. pater. ⁊ ibi per Bar. ſic heres
b cõmiſſarij⁹ non ſuccedit in cõmiſſaria[b] niſi ſit annexa iuri hereditario. vt
c ff. ad legem falci. l. maritus. §. j. Si in contractu[c] ſit electio cõpetit alicui vel facultas arbitrandi iure contractus tranſit ad quẽlibet ſucceſſorẽ: ſecus ſi vt miniſtro. de leg. j. l. ſi ſic. p Jac. de are. ⁊ adde. l. ſi duas. ff. de excuſa. tut. vbi dz qõ in dubijs eſt ad iudicẽ recurrendũ. ¶† Quero nunquid boc qõ dz qõ arbitratus collatus in vltima voluntate fine temporis preſinitione finiak anno babeat locũ in cõpromiſſis ad lites deciendas. Bar. dicit qõ ſic. ff. de verb. obli. l. ſi quis arbitratu. ſz male dicit: nã in vltima volũtate ideo durat per annũ: qr poſt annũ deuoluit in alium: ſed in cõpromiſſis nõ deuoluit in aliud. Jtẽ qr nõ ſic ſunt in pẽdenti vlti
9 me volũtates ſicut contractus. vt. l. ſi. ff. cõmu. predio. Item cõpromiſſuz conte. coram arbitro. poſt non: qr vtraq; pars videt arbitrium ſpreuiſſe.
10 vt no. ff. de arb. l. ſz ⁊ ſi cõpromiſſum. ⁊. l. ſi vnus. §. multo poſt. ¶† Item
d qõ arbitratus[d] poſſit durare multis annis eſt expreſſuz. j. de tẽpo. app. auk. ſi tñ. ⁊ in. c. quãdiu. de appe. in cle. facit. 3. de diuer. reſcri. l. falſo. Dic ergo qõ tandiu durat quãdiu partes ſpreuerũt arbitratorẽ vel iudex ad inſtantiã partiũ: vel vnius partis ſtatuit terminũ ad arbitrãdũ ⁊ termi
11 nus: ſit elapſus. arg. j. de ap. l. preſes. ⁊. j. de inge. manu. l. diffamari. ⁊. l. ſi finita. in pn. ff. de dã. infec. ⁊. l. de die. in prin. ff. g ſatiſ. cog. ¶† No. qõ vt tollak occaſio exceſſus arbitriũ ad mediocritatẽ reducitur: vnde dicitur id qõ nimis recedit a mediocritate nõ eſt iuſtũ: qr nec virtuoſuz. facit qõ no. per gl. ⁊ Bar. in. l. ſi. ff. de preto. ſtip. ⁊. ff. de contraben. emp. l. domũ. nec talis exceſſus cõmiſſus reformak ad mediocritatẽ: ſed in totum ruit. vt bic: qr enormis arbitratio q̃ eſt intra fines verborũ gñalis confeſſiõis: ſed extra fines equitatis ⁊ tacite cõſiderationis nõ tenet conſiderato effectu. ff. de oper. lib. l. ſi liber tus. ita qõ ſz ex verbis gñalibus ſurgat id qõ eſt de natura rigoris verborꝫ: tñ qr equitas reſtringit exceptio perpetuo

competit. l. pure. in ſi. ff. de exce. do. vnde ambitio
a ſum arbitramentũ debet reſcindi. Sed prima fui figura ſeu facie: ⁊ mero iure eſt aliqd. Jtem qr falſa cauſa nõ reddit ſententiã nullã. Secus ſi ſit incongrua. ff. de excu. tut. l. qui teſtameto. p Jaco. de are. Simile de excep. do. l. ij. §. circa. in glo. ordi. ¶Et ſic plus vitiat ineptũ q̃ iniuſtũ. ¶Porro ſi cã eſſet de ſubſtãtia nõ valeret ſubſtãtia predicta: vel dic: aut eſt exceſſus dubius. ⁊ tũc valet laudũ rõne dubij: ſed probato exceſſu corrigit. Aut exceſſus eſt apparẽs ⁊ exiſtẽs: tũc ipſo iure nõ valet: qr contra legẽ expreſſe videtur factũ qõ eſt in ſui inſpectione vituperatum. ¶Porro arbiter iuſſit pro bono pacis qõ vnus vẽderet ius qõ habebat in re litigioſa aduerſario dixi nõ valere: qr pertinẽt ad nouũ cõtractũ de quo nõ eſt cõpromiſſum. ⁊ ſpeciale eſt in
b duplicib⁹ iudicijs. inſti. de offi. iudi. §. ſi. ¶Sed ſi iuſſit dari noſe träſactionis: tũc valet qr pertinet ad eundem ſctum qr compromiſſum eſt quedam träſactio. ita dz intelligi qõ no. Bar. ff. de tranſac. l. cũ aquiliana. Sed nõne ille. §. ſtari. eſt cõtra mẽtem cõpromittentiũ. Rñdeo ẽt ſ mẽte delegantis ad iuſtitiã faciendam eſt qõ fiat iniuſtitia. ⁊ tamen propter naturã iuriſdictiõis ⁊ vt finis litibus imponãt ſententia valet. ff. de iudi. l. ſi pretor arbitramenta. ⁊ etiã iam valet: qr ad lites finiendas pertinet: propterea eadẽ videt intẽtio legis ⁊ partium. Sed intẽtio legis eſt vt appelletur a iudice vel loco appellationis petatur reductio ad arbitratore: ergo ita fieri oportet: alias etiam de tacita mente partium träſit in rem iudicatam. Si vero eſſet qd diuiduum reformaretur catenus quatenus eſſet iniuſtum: ſed quatenus eſſet iuſtum confirmaretur in. c. raynutius. ⁊ in. c. raynaldus. extra de teſta. ⁊ no. in. l. pe. ff. de arbi. ⁊ ſic in tanto nõ in toto reſcindet ſi in parte eſſet iniuſtum: ſecus ſi in ſpecie: qr iudicat de alia ſpecie: qr tunc in nihilo eſt iuſtũ. ⁊ b ideo totaliter inualidum. 3. de tranſac. l. interpoſi
12 tas. ¶† No. ter. in verſi. noluerit. qõ cõmiſſarius nõ cogit acceptare cõmiſſariã. de boc not. in. l. j. ff. de leg. ij. ¶† No. qr nõ dz expectari annus qñ renũtiat. ¶† No. qr nõ dz vnũ altare in tantũ cooperiri
13 qõ aliud diſcooperiatur in totum. ¶† No. qõ per c
e lapſum[e] anni non ſuccedit epꝰ executioni vel declarationi vel electioni extra pias cauſas. text. eſt bic no. ¶Opp. ⁊ videk qõ ſi declarator eſt morte preuẽtus expiret declarãdũ. 3. de cõtraben. emp. l. ſi. Sol. dicit But. qõ aut p morte tertij cui erat cõ d
miſſuz arbitrium remouek id quod eſt ſubſtãtiale eius qõ agik vt in vẽditione preciũ. ⁊ tunc mortuo qui debet declarare vitiatur quod agik. vt. d. l. fin. Fallit in vltima voluntate ne fine culpa teſtatoris pareat legatũ cũ nõ ſit qd ipſi teſtãti poſſit imputari. vt bic. ¶Aut eo amoto nõ deficit ſubſtantia leſed accidentale. ⁊ tunc nõ vitiat diſpoſitum. vt. l. pe. 3. de inſti. ⁊ ſubſti. But. tũcaũt deficit ſubſtantiale quando non eſt certum quid: nec reducibile ad certa: quo caſu etiam vltima voluntas non tenet. vt. ff. de verbo. obli. l. tacitum. ⁊. ff. de inre ſcri. l. ita fideicommiſſum. ¶Quod ergo dicit But. de ſuppletione debet intelligi ſi quid inuenit ſupplendũ: ſed ſi nihil inuenit tunc non cadit ſuppletio: iſta autez ſunt equipollentia mihi eſt adeo in
14 certum quod certificari non poſſit. ¶† Quero te
f ſtato[f] reliquit vni ex familia quez maritus elegerit: an poſt annum electio remaneat heredi. Reſpon. non. vt. ff. de leg. ij. ea quidem. que lex intelligitur quando legatur amico vel conſanguineo: ſecus ſi legatur obtentu pie cauſe: puta vni monaſterio quod Titius elegerit: nam poſt annum deuol c
uitur epꝰ qui eſt legitimus executor ad pias cauſas tantum: in alijs autem cauſis non eſt reperire legitimum executorem. vt. 3. de epiſc. ⁊ cle. l. nulli.

¶Pone filius[g] mandauit reſtitui vſuras extortas f
a patre illis pſonis quas Titius declarabit: modo non declarat infra annum: an poterit epꝰ declarare. Bar. dicit qõ nõ: qr in declaratione perſo narum arbitrium durat perpetuo. vt. d. l. cuz quidã. Tu dic contra: qr iſtud relictũ eſt pro anima. ⁊ ideo eſt ad pias cauſas. vt no. de leg. ij. l. ſi qs Ti

¶Item iſte arbitratus. vide Bart. in. l. ſi Ludo. et vide do. ¶Pet. de ancha. c. ſi gratioſe. de reſcri. in. vj. vbi ſi cõpromittitur in martinum cui ſucceſſit eugenius. iſte eugenius non potevit de illo cognoſcere: ſecus ſi non conſideratur affectio vel induſtria. boc dixerunt. d. no. Ro. deci. cclxiij. qõ ſi appellak ad papã poteſt proſequi appellans coram ſucceſſore. et de materia vide pulchra verba. d. An. c. qñ abbas. de offi. deleg. vide do. ¶Pet. ⁊ Joã. de Jmo. ⁊ ibi dixi in c. preſentatus. de teſt. Bald. in ſbi. fen. in prin. c. j. dixi late in. c. fina. de officio delega. vbi omnino vide do. Abb. conſi. clxxvi. ⁊ vide Bar. conſi. inci diuus fauinẽſis. vbi conſului.

¶Cõmiſſaria. vide per Bar. in. l. a filio. ff. de alimen. ⁊ ciba. lega. ⁊ vide Bald. ⁊ Ang. in. l. maritũ. ff. ſol. mat.

¶Jn cõtractib⁹. vide Bart. in. l. ſi fic. ſ. ij. bic alle. ⁊ p Bal. in. l. voluntatis. 3. de fideicom.

¶Item qõ arbitratus. no. pro queſtione que alio anno viguit in ciuitate Bononie an arbitratus poterit durare multis annis. Et vide notabiles remiſſiones quas dedi in aut. ſi tñ. prealle. addẽdo ad Bald. vide Bal. in. c. plerũq;. de reſcri. in apoſt. ad Jnn. And. bar.

¶Adde qõ nota ui in tractatu clauſularum: in clauſulis compromiſſo rum. in ver. poſſint ſemel ⁊ iterum indicare.

¶Lapſum anni. vide Bart. in. l. cũ quidã. ff. de lega. ij. plenius Bal. j. c.

¶Teſtator. vide Bar. in. l. cum quidam. bic alle. ⁊ qõ ſtatim ſequitur.

¶Filius. vi3 bal. in. l. captatorias. in ver. vlt. de teſt. mi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Pone qõ infra annum. no. tps ad exequẽdum nõ curr it executor⁹ impedito. vide Bald. l. annus. ff. de cal. And. barb.

b ¶ Testamẽtari⁹. vi⁹ Bar. i. l. id qõ pariter ib⁹. vi⁹. vide no. ad scõm. ff. de epi. ⁊ cle. ⁊ do. in. c. nos. gdẽ. extra ò cõ cel. pben. ⁊ vide qõ dixi post Bart. in l. quinquaginta. ff. de excusa. tuto.

c ¶ Duo serui. vi⁹ Ly. Jmo. ⁊ Pau. de ca. i. l. legato generali. ff. de leg. j. ⁊ ita intelligũt. l. qui duos. eo. titu.

d ¶ Optio. vi⁹ per Bar. i. l. ij. bi calle. Pet. Ly. ⁊ Jmo. i l. legato gñaliter. ò leg. j. ⁊ ibi scripsi.

e ¶ Papa. vi⁹ bar. i. l. ij q⁹ arbitratu. i fi. ff. de verbo. obli.

f ¶ Pet. dicit Jtiũ. ⁊ bñ p ea q̃ notaui apost. ad istũ post ipium in. l. j. nu. v. g in apostil. in versi. libero arbitrio. ff. de anna. excepti. Celsus.

g ¶ Relegatus. vi⁹ do. i. l. cẽtefimis. ff. i. ff. de verbo. obli.

h ¶ Optionis. idez Bar. in. l. si domino. hic alleg.

i ¶ Optio. vi⁹ bar. ff. c. l. in pn. ⁊ an error⁹ vitiet. vide bar. in. l. is cui. de leg.

k ¶ Conualescit. facit. l. si is qui. ff. de procuratoribus.

tio. ¶ Pone qõ infra annũ[a] testamentarius[b] executor erit impeditus ⁊a currat el annus. Barto. dicit qõ nõ. ff. de insa. l. genero. Cõtrarium seruat de facto: q⁹ nõ debet impedimẽtũ executoris piam causa z retardare. arg. in ratione sui. ff. de testi. l. si qñ. ¶ Pone qõ non sunt in hereditate nisi duo serui[c] quorum vnus valet decẽ: alter mille. an legatarius poterit optare optimũ. respon. sic: q⁹ inter extremitates nõ reperitur mediũ hoc casu. Simile no. in. l. j. ff. si quis ius vicen. non obtemp. ¶ Quero an arbitrator possit eligi in absentia. ¶ Rñdeo sic in vltima volũtate. casus est hic. Jdẽ in gbuslibet cõ promissis: q⁹ ille q cõpromittit nõ cõrabit cũ arbitro vel arbitratore. vt. l. ij. ff. de arb. ⁊. l. ij. ff. de iudi. ¶ Quero relicta est mihi optio[d] seruꝰ: vtrũ ego possim optare meliorẽ. gl. dicit qõ non in l. ij. ff. de opt. leg. ¶ De. dicit Jtiũ. nõ ob. iste. ff. q⁹ legatarius nõ eligit hic de volũtate testatoris: z ex benignitate legis. ⁊ ideo el⁹ electio magis restringit ꝑm ¶ Pe. ⁊ Ly. z certe imo eligit de tacita volũtate testatoris. de leg. ij. l. lucio. ⁊ ideo dic ꝙ siue legatario: siue alteri committat libere voluntati ⁊ pot eligere mediocrẽ: q⁹ bon⁹ vir non dz declinare ad dexterã neq; ad finistrã. vt. ff. de iud. l. rẽ nõ nouã. ¶ Et no. hic de media via eligẽda: z alibi dicit gl. qõ becest via rusticoꝝ. ff. de nego. gest. l. nec sennius. ¶ Querit hic ¶ De. papa[e] mandat ep⁹ qõ puideat alicui clerico de cõsilio talis abbatis: mortis abbas: nũqd extinguit gratia. Jaco. de are. dicit qõ nõ: q⁹ gratia cũ sit fauorabilis equiparat magis vltime volũtati q̃ Jctus. ¶ Pet. dicit Jtiũ.[f] Tñ vtrũ gratia eq parẽt Jctus vel vltime volũtati. dic vt no. in. c. q⁹ cunctis. de cõsel. ptcben. lib. vi. ¶ Querit ¶ Pet. si aliqs est relegatus[g] ad arbitriũ relegantis: vtrũ eo mortuo expiret relegatio: an vero remaneat q⁹ nõ pot arbitrari Jtium. ⁊ sentit q⁹ remaneat relegatio: q⁹ relegatio est qd arbitrariũ ⁊ non z certos fines a iure. ⁊ hoc videt expressum in. c. si gratiose. de rescri. lib. vi. ¶ Jtem no. q⁹ aut arbitriũ ponit rei substantiã de. q⁹mo casu eo nõ arbitrãte supplet defectus p bonũ virũ. de Sbẽ. emp. l. officio. Secundo casu nõ supplet in Jctibus. l. ñ. de Sben. emp. Sed in vltimis volũtatib⁹ distingue aut est expressa cõditio. vt lego decẽ si Titius arbitrabit ⁊ non recedit a ꝑsona: aut nõ est expressa cõditio. vt lego decẽ arbitrio Titi: ⁊ tunc eo mortuo succedit iudex. l. j. de leg. ij. ⁊ ita sentit hic ¶ De. ⁊ Ly. ¶ Jtẽ quero: vtrũ legatũ optionis[b] sit genus vel species. Rñdeo est species post optionẽ. vt. ff. qui ⁊a gbus. l. ij optio. q⁹ ille singulariter vꝫ legatus qui eligitur. ⁊ ideo legatum certe speciei non derogat legato optionis. ff. de leg. j. l. si dño stichus. Sed qñ legat genus species derogat generi ⁊ individuũ speciei. l. questũ. ¶. vltimo. de fun. instru. Nõ ob. l. si alij. de vsufr. leg. q⁹ ibi fundus nõ est genus: sed est subiectũ materiale duarũ rerũ q̃ nõ sunt eiusdẽ predicamẽti. i. propietatis ⁊ vsusfructus. ⁊ ibi in vsufructu ⁊ possessiõe naturali fiũt ibi partes per cõcursum.

21 ¶ Sed pone q⁹ optio[i] serui nõ tenuit: quia fuit i error in origine vnaspecie subtracta: sed postea in obseruatione fuit cõsensus: an conualescit. ¶ Rñdeo sic ratihabitiõe: q⁹ nõ est factũ publicum ⁊ solẽne. Simile dicimus i cõsuetudine: q⁹ sic est error i origine: z cõsensus in obseruatiõe q̃ cõualescit[k]. l. j. de sup. leg. Jtẽ simile dicimus i barbario: z ibi in ꝑsona. ⁊ sic in subiecto fuit cõsensus: z in qualitate subiecti nõ fuerit cõsensus z error. ⁊ sic nõ facit ad

22 rumbũ. ¶ Pone: testator reliquit Titio vnũ ex seruis suis quẽ Sempronius elegerit: nũquid cõmissarius possit vnum eligere ex seruis bona fide possessis q̃ nõ erat in dño testatoris. ⁊ videt q⁹ sic. vt. l. suos. de leg. ij. Jtẽ q⁹ ista sunt pronoia possessiua z grãmaticos: z hoc nõ obstat: q⁹ grãmatici intelligũt de ꝓpetua possessiõe q̃ idẽ est q̃ dñium vel el⁹ figura. Sol. ptz p. d. l. suos. de leg. ij. Jdẽ si testator dixit vnũ ex seruis ꝓprijs: q⁹ optinio testatoris ius facit quo ad intelligentiã sue voluntatis. Nõ ob. ff. de relig. l. ij. ff. in locũ. q⁹ ibi logt qñ verba sunt ꝓlata a lege. ⁊ circa id qõ regrit verũ do-

minium ad essentiaz illius actus. l. ij. ff. de fun. dot.

l ¶ Extra quero[l] testator dedit legatario optionẽ locoꝝ dicẽs q⁹ legatari⁹ possit conuenire heredẽ in quolibet loco in quo eũ reperiret. ¶ Primo q̃rit an valeat ista clausula. Scõo an possit variare. ista qõ formaꝫ in Jctibus per Jac. de are. ff. de epi. ⁊ cle. l. si qs in cõscribẽdo. ⁊ dicit qõ si aliqs locus est expressus in solutiõe ⁊ postea generalis clausula. qõ vbiq; põt conuenire: secus si nõ fit expressus aliqs locus cert⁹. ff. de admi. tut. l. titiũ. ff. tutores. ⁊ hoc si ibi sit vel bona habeat: alꝫ nõ: nec etiã posset ibi

23 bãniri. vt ipse idẽ no. in. d. ff. tutores. ¶ Sed qõ valeat clausula gñalis sic. pbat: q⁹ quidã locus tacitus inest. vt. ff. de iudi. l. fideicõmissuꝫ. ergo ille locus ꝓ expresso dz haberi: ergo clausula gñalis valet. ⁊ hoc videt expressum. ff. depo. l. lucius. Nõ ob. ff. si quis cau. l. sed ⁊ si quis. ff. questũ. q⁹ ibi nullus casus tacite inerat. ⁊ sic nõ põt fieri extensio casũ fortuitoꝝ p clausulã gñalẽ: dico ergo qõ tenet vbiq; rñdere nisi sit ibi tanq̃ a duena. vt. ff. de iud.

l. heres absens. ⁊ adde qõ not. in. l. nemo põt. ff. de

m 24 leg. j. ¶ Super secundo[m] puncto dico q⁹ nõ põt variare dummodo reus cũ effectu rñdeat: secus si reus sit cõtumax: q⁹ dolo suo dat causam variationi. ter. est no. in. l. j. in fi. j. de asser. tol. Dolus enim nõ dz patrocinari ei qui fozũ declinat. ter. est sing. in. l. de rebus. ff. de arb. vbi dicit qõ ille q ex studio omittit certas res ꝓsequi. ⁊ sic quodãmodo foꝝ euitat repellit si reo generaliter absoluto iterato agit ad nõ ꝓsecuta: q⁹ dolus ei patrocinari non debet. p qõ limitaꝫ. l. ij. ff. de iud. vt ibi per ¶ Pet. ⁊ n

25 Ly. ¶ Extra querit[n] nũquid arbitratus metu extortus valeat. Respondeo nõ: q⁹ hoc non videt mãdatũ. Jdem in electione potestatis vel prelati: q⁹a generali mãdato excipit metus: vnde non videt alicui committi qõ eligat metu. ⁊ sic non facit o iuxta mãdatũ: nec põt ⁊ alterius preiudiciũ ratificare qõ contra bonos mores ⁊ libertatẽ reipublice ⁊ ecclie gestũ est. Jtẽ q⁹ tale subiectuz est dãnatũ a cõcilio. lxvii. dist. ñ. si qs pecunia. ⁊ hoc verũ qñ metus fuit finalis causa electiõis. ⁊ alꝫ non facturus.

¶ Secus si in circunstãtijs ⁊ cõsecutiuis: puta electio fuit spõtanea certa pervim: q⁹ habet bonam ⁊ perfectã radicẽ. ⁊ vtile per inutile non vitiat: leges p aũt q̃ dicũt qõ coacta volũtas est volũtas loquunt p in proprio negotio: nõ in alieno. ¶ Non ob.[p] qõ no. xi. q. j. quatuoꝝ ibi nõ est defectus fundamenti.

26 Jtẽ ibi spãle ꝑpter virgorẽ iudicioꝝ. ¶ Quid si populus in seruore furoris dicat eligatis de Italia nõ aliũde. ⁊ Cardinales dicũt ex quo nõ possumus plus ꝛsentiamus in. B. Italicũ. ⁊ sic cõsenserũt: an valeat. ⁊ vꝫ qõ nõ: q⁹ electio nõ est libera. ff. de condi. ⁊ demõ. l. titio. ¶. ij. vbi dr qõ ille qui non põt recedere ab Italia dr libertatem non habere. ter. est ibi no. dic de hoc vt alibi pleni⁹ scripsi ꝓpter illud maledictũ schisma: q⁹ vrbanus dr fuisse electus per pplm motũ: z plerisq; ꝛstãtes informauerũt me qõ libere: vnde rumoꝝ insufflauit sz liber tas terminauit ꝑm cõscientiã meã que apud alios nihil est: sed mihi sonat in mentẽ ⁊ obligat me: nã vt ait Chrisost. Cõscientia est lex intellectus nostri. ⁊ quẽcunq; elegisset etiam de hybernia de natura q

q acquieuisset populus. q ¶ Quero executor⁹ dat annus: an legatario qui successit dẽ alius annus tãtũ. rñ. ꝓpetuo eligere pot⁹: q⁹ eligit noie ꝓprio.

27 ¶ Quero vtrũ ꝑma dies[r] anni cõputẽ ⁊ anno. r rñ. sic. ⁊ idẽ in cõpromissis ⁊ statutis preligẽtibus arbitro ꝛpatiũ: nec cõputaꝫ de momẽto ad momẽtũ z quacũq; hora diei incipiat cõpromissum media sequẽti nocte finiꝫ ꝑma dies ⁊ sic successiue finiꝫ. Nõ ob. l. j. ff. si qs cautio. q⁹ ibi est spãle: q⁹ lex vltra procedit ꝑm Jac. de are. in. l. j. ff. de lib. agno.

¶ Lu dic computari de momento ad momentũ. vt no. j. de app. aut. hodie.

1 ¶ Legatarius ante diem non est dominus.
2 Conditio existens in legatis an fingat retro.
3 ¶ Prescriptionis exceptio an obstet legatario.
4 Contractus si rescindatur ex tali contractu nemo obligatur.
5 Contrahẽs cũ aliquo inspicere dz qõ euenire põt.

Conditio

¶ Extra quero. et vide pulchra verba do. Anto. in. c. i. de iudi. et ibi per Jmo. Alnd. barb.

¶ Super scõo. vi⁹ Bal. i. l. j. in fi. ff. c.

¶ Si populus. vi de. ff. Bal. in cõsi. schismatis. in rub. fi qs ali. test. probi.

¶ Prima dies. vide Bart. in. l. j. hic allegata.

¶ Nõ ob. no. bal. l. decernimus. ff. de sac. san. eccle. And. barba.

¶ Ñ ꝛditio. vi⁹ bar. hic. et qõ post i cũ scripsi ⁊ pleni⁹ Ly. hic.

a ¶ Sed q⁹ nostra. no. ꝓ salvãda gl. in. d. ff. instituto. Tu põdera q⁹ forte nõ dicit verũ ex eo q⁹ oĩs vtilitas ppetua est dñium. ita dixit do. bal. i. c. j. q feu. da. pof. referẽdo i. d. ff. instituto. ter. tñ iste q̃ ad corticẽ. pbat dictũ el⁹ ex eo q⁹. l. pbibet ipa bona relicta alienare. z modi tates nõ. pbibet. ergo poterit alienare cũ nõ agaꝫ de ꝓiudicio rei vl⁹ cui relingꝫ. and. b.

b ¶ Opp. an valeat alienatio rei legate ad diez añ diem vide p Jac. de bel. in aut. de rest. ⁊ ea q̃ pa. in pnc. in. j. q. a ⁊ ibi et p angel. qñ valeat alienatio rei subiecte restitutioni. et adde q⁹ intñ infringit iste Sct⁹ vt petitio heredis tatis detur Z talez tali titulo possidẽtem vt in aut. Stra ⁊ ibi Bald. ad fi. j. ad treb.

c ¶ Scõo op. no. cõditio nõ trahitur. vt est casus sing. in l. j. ff. ad fille. vi de gl. fin. ꝑm bal. i l. ij. i pn. ⁊ ꝑm bar. l. j. in pn. l. ij. j. de cad. tol. And. bar.

d ¶ Et vꝫ. vide bar. in. l. si is q̃ p epto re. ff. de vsu. ⁊ ibi p Jmo. cũ concor. et aliqd bicp Bart. in. ¶. fi.

e ¶ Op. illo tũ qõ i in hoc. ¶. dr de prescriptione videt p cedere nisi habit⁹ sit titul⁹ ab extraneo: non ab herede. vt p bal. in. l. j. ꝓ empt. ⁊ p cy. in. l. fi. in. vi. op. S. i qui. caus. in integr. c resti. non est necef. d et in aliqbus lecturis p ¶ Pau. de cabic. vide ang. in. l. j. ad fi. j. de pscript. long. temp. ⁊ Jac. alua. in. c. i. ¶. hoc quoq; ad fi. de succef. feudi.

f ¶ Querit hic. an er Sctu qui postea rescinditur gs teneat ad gabellam. vide bal. l. fi ꝑ diuz C. de edil. actio. istud dictũ allegauit Lud. in ꝛsi. lxxvi. vide ang. i auf. de nupt. ¶. qz vero. Andre. Barb. 4

g ¶ Statutuz. vide Bar. hic in. ¶. fi. g

h ¶ Cõtrahit. vide p bar. in. l. inter stipulantẽ. ¶. sacrã. ff. de ver. obli.

i ¶ Dicit cy. inspiciak qõ euenire pt vide bal. l. ij. ff. sol. 5 mat. And. Barb. b

k ¶ Ñ ꝛditio. vi⁹ bar. hic. et qõ post i cũ scripsi ⁊ pleni⁹ Ly. hic.

l ¶ Miles. dixi post Bar. in. l. ler. hic alleg.

m ¶ Opp. q⁹. an emptor emens Z legẽ p dat ptiũ. ⁊ an ecclesia poterit iuste retinere illud ꝓtiũ. vide Bal. d. l. iubemus. ¶. economus. ⁊ in aut. q⁹ re. de sac. san. ec. ⁊ in. l. si ꝑ diũ de ꝑdi. mi. ⁊ in. l. fi. de vsuc. p emp. doc. c. ad audientiã, de re. ec. nõ alie. ⁊ ibi dixi. vide Joan. de imo. in. c. cũ cõtingat. de iureiur. ff. in. l. senatus. ff. ad fill. gl. l. si locꝫ. ¶. fi. ff. quẽad. ser. amit. l. fi fũdus quem. ff. loc. And. Barba.

¶ Scõo op. adde qõ bis consului sequẽdo bal. in istis limitationib⁹ nũc nouissime vidi q̃dã cõsiliũ rap. ful. incipies i ꝓposita qõne vt ꝓ to dictis heredib⁹. ꝓ isto dicto bald. bic allegauit. l. domus cũ. l. seq. ff. de le. j. ⁊ l. q exceptionem. ¶. fi pars. ff. de ꝛdi. ⁊ demon. et. l. diuortio. ¶. impendia. ff. sol. ma. postea consuluit Z. et mouet q⁹ emphy. ec. non transit in heredes ẽphyteote nisi fint de liberis olim in infinitũ. vt in aut. de nõ alie. ¶. i alijs vero. ⁊. ¶. legitima nullis itaq; liberis extantibus. And. Barba.

¶ Ho. ꝙ qui reuocat. no. ingñitor reuocat alienata per hereticũ non restituendo ꝓtiũ. vi⁹ bart. d. l. cyrographis. d. l. si obitor. ff. q̃ in. frau. cre. cy. ⁊ l. fi. C. ad. l. iul. ma.

¶ Adde qõ nota ui plene post bar. ⁊ addi. ad ipm i. l. in vẽditiõe. ff. de act. emp. in ꝑn. in apostil. in ver. nõ tenetur ad ꝓtium solutum. Celsus.

¶ Est arg. vide ꝙ bart. in. l. ñ debitor ff. q̃ in frau. credi.

1 ¶ Empt⁹ emẽs Z legem ar perdat ptium.
2 Statutũ ꝙ forẽnis nõ emat in territorio est nullũ.
3 Actio er stipulatione expressa an intẽtari possit.
4 Cõtractus vbi rescinditur ꝓtium restituitur.
5 Meliorationes non debent perdi.
6 ¶ Ptiũ soluere ñ tenet q̃ reuocat alienata illicite.
7 Obligatio personalis non dicitur alienatio.
8 ¶ Possessor malefidei non dicit qui tenetur actione personali ⁊ non reali.

Emptor aũt. Qui scienter emit rẽ subiectam restõi ꝓtium repetit: z ad duplã nõ agit et ñ sit stipulat⁹. Jtẽ pdit meliorationes: z si bona fide emit Z autoꝛe experit tam de dupla q̃ de meliorationibus. Jtẽ creditor q scies credidit pecuniã quã mutuauit repetit a debitore z ꝺria pignoratitia nõ agit. sed si bona fide pignus accepit ⁊ repetita debitore ⁊ agit. b. d. ¶ Op. q⁹ emptor pdat ptiũ q̃ Z legez mercaf. vt. l. quẽad. de agri. ⁊ cẽsi. lib. x. de sac. san. ec. l. iub. ¶. economus. Sol. ibi est speciale q⁹ lex vl tra ꝓcedit pp nimiã odiositatẽ emptoris. Aliqñ cũ res redhibeꝛ dz restitui ꝓtiũ. puta si respublica vl⁹ eccl⁹a petak i integrũ restituit. vt. ff. de rep. q̃ fuit i iu. l. i. ¶ Et hoc facit ad statutũ q⁹ nullus forẽnis possit emere in territorio Mediolani, nã istud statutũ est Z ius cõe. vt. l. j. ff. de Sbẽ. emp. et statutũ non disponit ò pena q⁹ pdat ptiũ. ergo nec nos. ⁊ est expssum. j. nõ lice. ba. metro. l. j. lib. xi. gnimo põt retineri donec red dat ptiũ. ff. de cõdic. inde. l. si nõ sortẽ. ¶. si centum. ¶ Op. q⁹ ex stipulatione expssa possit agi de dupla. vt. j. de euic. l. si fundum sciẽs. so. bic spãle est q⁹ Z legẽ mercaf. vñ non põt renũciari oĩsponi huius. ¶. ¶ Scõo op.[n] et vꝫ q⁹ si nõ fit stipulatus q⁹ debeat pdere ptiũ: q⁹ sciens indebite soluit. so. imo erat interim debitũ. et regula est q⁹ vbi Jctus rescindat ꝓtium reddi tur. ff. de act. emp. l. emptorẽ. ¶. ibidẽ. ¶ Preterea i hoc ⁊ emptor fuit potiꝰ temerari⁹ q̃ dolosus. q̃re interim tenuit alienatio. ¶ Op. q⁹ meliorationes nõ debẽt pdi. vt. l. ij. ¶. i. de allu. ⁊ pal. ff. de mi. l. intra vtile. ¶. vẽdentib⁹. sol. ibi bona fide bic mala. ¶ Ho. q⁹ q reuocat[o] illicite alienata nõ tenet soluere ꝓtiũ. fic. ff. de admi. tut. l. cyrographis. ¶. j. ⁊ est argu.[p] q̃ qñ inquisitores reuocant alienata per hereticos q⁹ non teneantur emptoribus ad ꝓtium. ¶ Sed contra si empta confiscãtur tenetur venditori ad pretium nõ solutum. ff. de act. emp. l.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Pone q̄ iste emptor cōsului Imole p̄ istā doctrinā bal. in eo q̄ edificauit in fundo dotali aliq̄ vroꝛe cedēte vt melioratiōes reddant fūdo. Cōsulo nūc an isto casu dicto bal. de emphy. ecclesiastica finita vbi erat edificiū factū. vide bal. melꝰ loquētē i. c. i. §. fi. si qs de mālo. in ti. q. mo. seu. amit. ⁊ in. d. c. si vn⁹. vide bal. in auc. ex cipik. C. de bo. q̄ lib. ⁊ in ru. de iure emphy. ⁊ in. l. i fun
do. ff. de rei vend. a bal. et ange. in. l. le
natus. §. marcell⁹. ff. de leg. j. ⁊ ibi Jo. de imo. ang. in. d. l. b
i. §. j. ff. de superfi. bar. ibi. ⁊ vide bal. in. l. ḡ. C. de rei ven. Andre. barba.

b ¶ In emphyteo. vide q̄ dixi post bar. in. l. fi quis do
mus. §. j. ff. loc. bal. i rub. ff. de iure em
phy. in pn. ⁊ ibi ēt 7
q̄d in alio cōducto
re vel supficiario. ⁊
vide bal. i. l. ḡ. ff. de
rei ven. in auc. exci
pit. j. de bo. q̄ lib. ⁊ c
no. hic q̄ extra ca 8
sum hui⁹. §. ista q̄
nō bñt dubiū. l. fi
controuersia. ⁊ ibi
bald. ⁊. l. sup emp. 1
j. de eui.

c ¶ Dominiū facit 2
ter. in. c. si vasallus 3
de suo. in titu. si de 4
feu. fue. q̄to. inter
do. ⁊ agna. ⁊ bal. in 5
l. traditiōibus. in 6
fi. ff. de pac. et se re
mittitad. c. ray. hic 7
alt. q ter. non pbat 8
ḡ q̄ dicit q̄ p̄ sen
tiā arbitri non 9
pōt. pbiberi trans
latio dominū. vt p
bar. l. l. filiusf. §. di
ui. de leg. i. vñ forte 12
vī q̄ ita per sniam
arbitri dēat trans
ferri dñiū sicut per 14
sniaz iudicis iurta 15
not. per glo. ⁊ doc. 16
i. l. ex hoc iure. ff. ō
iu. et iur. cū bodie 17
ex snia arbitri oria 18
tur actio et pariat 19
effectum quē parit
snia iudicis ſm di
stinctionem. l. cum
antea. ff. de arbi. tñ 21
saluo Bal. quia fi 22
cut q̄ñ trado tali rē 23
meam tanḡ tuā fi
ne iudice nō trans
ferē dñium ex actu 24
puatorū. l. ḡ. §. sub 25
tilius. ff. de ædi. ob
cau. ita ēt si p̄ actū
arbitri cuius auto
ritas pēdet a con
sensu p̄tiuo. ad hoc
q̄ no. bar. in. d. §.
subtilius.

d ¶ No. i. vide bar. 1
in. l. fin. §. sed q̄ in d 2
ver. finaute. §. eod.

e ¶ Sed ℈ op. singulꝛ illū ter. ḡ bñs fit. pbibit⁹ alienare. si alienat p ignō
rantiam causā tā a testōre. nō incidit in penā. vide ibi bar. Andr. bar.

f ¶ Ego addo. vide bal. §. eo. l. si. §. fi. ⁊ caue: q̄ rō iurisc̄ōsul. ibi est gñalis
dicit. p̄ter iustā ignoꝛātiā ⁊ aduerte q̄: Bald. hic noluit illū text. restrin
gere sed voluit dicere q̄ si ibi illud fideicō. fuisset inſunctum in testamen
to nō posset prætēdi iusta ignoꝛātia cōtentoꝛū in testō. vt no. in. l. cum be
redes hic alleg. ⁊ hoc teneo: tamen rapha. in. d. l. fi. §. fi. intelligit q̄ bal.
velit limitare illum text. ⁊ procedere quādo ignoꝛantia procedit facto de
functi: q̄ ibi tunc apparet testatoꝛem voluisse suspendere ad nullitatem
bñdis. ⁊ ita transit
rapha. et vide hic
Barto.

e riam. ¶ Sed cōtra hoc op. ℈ de. l. fin. §. fi. ff. de leg. ḡ. vbi tenet alienatio sed pretium succedit in fideicōmisso. Sol. ibi spāle ꝓpter iustam ignoꝛantiam g
venditoris et emptoris ſm Dy. ⁊ Ly. ¶ Ego ad
f doc⁹ causatam facto testatoris: q̄ facit codicillos quos aperiri vetuit vīo berede. ⁊ ideo ꝓpter pro
hibitionez testōris non peruenerunt ad notitiam heredis. Sed si prætenderet ignoꝛantiā testamēti
2 g secus vt no. in. l. cū heredes. de lib. leg. ¶ Quero in quo addit⁹ hec auc. ad ius. C. respōdeo addit in fideicōmisso vniuersali puro: vbi ēt añ restitutam hereditatē alienatio ipso iure non tenet nisi vsq̄ b
ad trebellianicā non in vna re detrabēda ḡ. p ra
ta in rebus alienatis. vt no. in. l. ḡ. j. ad. l. falc. ⁊. l. li
nea margaritarū. ¶ Scōo no. duas exceptiones
3 pmissorias ⁊ illas cum moderamine. ¶ Quero
b an ista b auc. habeat locū in dote constituenda. Sz quid in restituenda si filiusfamilias accepit mulie
rem: ⁊ habuit dotem postea mortuo patre exīstit casus dotis restituende p̄ morte vroris. respō. idē i
puto ⁊ q̄ō plus est si per mortem filij heredes filij
bñt fideicommissum diminuere: q̄ sicut legitima
transmittitur ad eos ita beneficiū hui⁹ autentice.
4 ¶ Quero vtrum relicta ad pias causas possint
i oīa dare. arg. q̄ō sic. j. ad treb. auc. ℈ rogatus in fi.
5 ¶ Quero vtrum relicta ad pias causas possint
diminui ꝓpter nuptias. rñ. sic ꝓpter dotē ⁊ dona k
tionem ꝓpter nuptias non p alijs expēsis q̄ fiunt
in ducenda vroꝛe hoc non ōz in corpore huius au l
tentice. ar. ℈: q̄ sine istis expēsis nō pōt festiuitas
nuptialis expediri. vt. ff. de tute. ⁊ ratio. distrahē.
6 li. ⁊ ar. ff. de le. iij. l. his ybis. §. alūno. ¶ Quero
nunqd ista auc. habeat locū si fideicōmissum erat
gñale vel speciale ⁊ purum. respōdeo sic per ratio
nem litere: q̄ text. in corpore huius auc. dicit hoc l
adiectum est legitime partis. nam q̄ō iuris est de
ꝑncipali idem iuris est de augmēto. vt. ff. de pact.
7 do. l. inter. §. cum inter. ¶ Quero nūqd hec auc. m
habeat locū in filia naturali. rñdeo nō quia pater
non tenetur eam dotare. Item legitima debita iu
re nature non debet naturalibus. vt. ff. de leg. iij. l.
8 vroꝛem. §. pater. ¶ Quero furiosus k de facto ac
cepit vroꝛem ⁊ genuit filiū vtrum reuersus ad sa n
nos mores teneat eam dotare: ⁊ est argu. q̄ō sic. ff.
9 ad treb. l. beredib⁹. §. fi. ¶ Quero nunqd l hec au
l tentica habeat locum in testamento matris. respō o
deo non quia mater non tenetur dotare nisi in sub
fidium. vt. ff. de do. promis. l. fina. et. l. auia. de iure
10 deliberandi. ¶ Quero pater viuens m marita
m uit filiā cuz parua dote vel nulla fibi data mō isto
patre mortuo ista vult se dotare. quero an possit.
Bart. dicit q̄ nō. ego dico q̄ imo. vt. ff. de actl. et
obl. l. obligant. §. i. nā mulier indotata contemni
tur a marito. vt. ff. de verb. obli. l. si ita stipulatus. p
11 §. fi tibi et. l. vtrum turpem. ¶ Quero si filia n po
n terat se dotare: ⁊ non dotauit an heres eius pote
rit hoc detrahere. gloss. dicit quod sic. Barto. con
o tra. o tene glos. q: hoc est adiectum legitime partis.
12 ¶ Quero an teneoꝛ p dotare neptem ex filio meo
p an pater suus. ℜñd. ꝓpter vnūquodq̄: ⁊ illud
magis. sed lex dicit q̄ teneoꝛ ꝓpter filium meū
l. dedit dotē. ff. de collatione bonoꝝ. ergo mul
tomagis: ⁊ per ꝑius tenetur filius meus. q̄ ve
rū si est soluēdo. al's anus tenet dotare. Istam q̄ō
nem formaꝛ Jac. de are. in alimentis: ⁊ dicit idem
lex. si quis a liberis. ff. de liberis agnoscendis. que
etiam alimenta tenet sibi relinquere in testamen
to: quia debentur iure nature si filius non est ido
neus: ⁊ ideo si non relinquit valet testamentum:
quia potest ꝑteriri. tamen alimēta possunt peti.
¶ Quero si filia vult ingredi monasteriū: a ⁊ fi
deicommissum erat ad pias causas: ⁊ videtur q̄ō
nō possit diminuere. infra ad trebellianum. auten
tica nisi rogati. Item monasterium nihil pōt recipe
re ꝓ ingressu monasterij: q̄ esset simonia. ℜñd.
idem q̄ in matrimonio carnali: quia monasteriū
nō recipit ꝓ ingressu: sed ꝓ alimentis ipsius in
gredientis: ⁊ ꝓ suffragio viteꝛ ita seruat cōsuetu
14 do. ¶ Quero si ex b forma statuti vir debeat lu
b crari dotē vtrū lucrabit hoc q̄ō dispēsatiue conce
ditur alienari. ℜñd. nō. nā lege cauetur q̄ō femina
que habet fundū potest se dotare de ipso. tñ statu
tum de dote lucranda nō pertinet ad feudum. iste
est ter. in. c. j. §. fi. de inuestit. de re. alie. col. x. ¶ Vel
dic cōtra ⁊ melius. nā text. dicit q̄ō valet pactū de
lucrādo bincinde appositū in corpore istius autē
tice in pn. ⁊ hoc verū si erant ꝑpria bona ꝑtis se
cus si emphyteotica vel feudataria: ⁊ ita loquitur
ℑnno. ¶ Sed nunquid p̄sumit c dotata si non appa
c ret. dicit Jac. de are. arguendo quod sic. gl. contra
ff. de iure do. l. mulier q̄ō est verū: quia dos nō est
quid vniforme sicut nec pretiū rei. j. de contraben.
⁊ cōmit. stipu. l. j. p Ly. nisi in loco esset cōsuetudo
dandi oia bona in dotem: ⁊ ita intelligi debet di
ctum Jaco. de are. ¶ Quero nunqd ista autenti
ca habeat locum in muliere sterili. ℜñd. sic: q̄: sub
stantia dotis non pendet ex liberis. nā habere vel
nō habere liberos est quoddam accidētale quod
d non vitiat substantiam matrimonij et dotis vt in
fra qui potio. in pig. hab. l. assiduis. ¶ Quero
statuto cauetur q̄ō filia dotata vel dotāda nō suc
cedat: sed dotata debeat stare contenta dote sibi p
patrem data vel promissa ⁊ non dotata debeat do
tari a fratre. ¶ Modo q̄ro de duob⁹. d primo an
incongrue dotata a patre possit aliēnare vsq̄ ad
supplementū dotis congrue. rñ. sic e argumentum
huius auc. nisi inspecto tpe donationis fuisset con
grue dotata. vt no. Butri. §. de col. lege pactum.
Vel dic cōtra q̄ō dz stare contenta quacūq̄ dote
q̄ licet statutū sit iniquum. i. nimis rigoroſum nō
tñ est contra bonos mores. et ideo seruandum: lege
prosperit. ff. q. ⁊ q̄i. ⁊ no. per Ly. j. de adul. l. pu
blico. ⁊ ita seruat consuetudo. ¶ Scōo quero an
f frater f ꝓ dicta dote danda possit diminuere fi
deicommissum. respōdeo sic quia ista dos succedit
loco legitime ipsi⁹ filie: vt no. Ly. §. de nup. l. san
cimus. ¶ Vltimo no. q̄ō dos debet esse cōgrua
e ¶ Respon. sic. vi inspecta quātitate patrimonij numero liberorum
de Bald. in. l. fi. §. ⁊ qualitate iugalium. vt. ff. de lega. iij. l. filie. et bic
de do. pmis. ⁊ bal. ⁊ Duādius dicit. Si vis apte nubere nube pari.
§. verſic. quero pa 20 ¶ Quero nunqd ista auc. ꝓ out iacet habeat lo
ter viuēs. ⁊ de istis g cum in extraneos sic gravato q̄ō ipse possit supra
babes per bald. j. trebellianicam dotare filiam. ter. in lib. nouellarū
l. pactum. in vi. op dicit quod sic ꝓ dote. secus in donatiōe ꝓpter
po. §. de col. nuptias. Sed quicquid dicatur in lib. nouellarū.
f ¶ An frater. vide dic contrarium. quia dotare filiam extranei non
ang. ⁊ docto. in. l. a pertinet ad pietatem nec ad affectionem testato
filia i pn. ff. ad tre. ris: ⁊ ō heres supra sua trebellianicā nihil potest
g ¶ In extraneo. vi disponere sed precise tenetur restituere dodran
de Jacob. de bel. b tem. prima verioꝛ est: sed q̄d si virb vroꝛē instituit
in corpore i auten. beredem in vita sua ⁊ post mortem eius substituit
de resti. et ea q̄ pa pauperes. an in ista substitutione veniant vestes
in ꝓinc. in. iij. q. et quas vir fecerat vroꝛi. si quidē non sunt vitra red
ibi gloss. in ti. suffi i ditus i dotis veniant in fideicōmissum: quia videt
ceret. que tenet q̄ in dote habeat locū ista auc. in extraneo. Jac. de bel. tñ ibi ℈. ⁊ Bart. bic
post ꝓin. raph. in. l. filiusfa. ℜ. diui ad fi. de leg. j. tenet q̄ non habeat locū
in extraneo.
b ¶ Si vir. vide doc. in. l. si vsusfructus. §. j. cū concoꝛ. hic. all'. ⁊ Bar. ⁊ doc.
in. l. marcellus. §. quidam. ff. ad treb.
t ¶ Ultra redditus. vtrū aūt hec auc. habeat locū in statuto ꝓhibēte pa
trem dare in dotē bona immobilia subiecta restitutioni vt hic ōz. cogita
quia non est tactū per aliquē: bocconsului prīdie. And. barb.
k ¶ Ex hac vide Bal. in. l. cū virū. cū seq. §. de fideicō. ⁊ ter. ⁊ ibi Ain. in. l.
filia. in ꝓinc. ff. ad treb.
l ¶ Sed nūquid. vide in. l. pater filiā. in pn. ff. ad. l. fal. ⁊ doc. in. l. quartā.
eo. ti. ⁊ in. l. mulier. §. cū ꝓponeretur. ff. ad treb.
m ¶ Dos imputet. an dos cōputetur in trebellianica. vi de bal. q̄ ar. loqtur in. l. iubemus. j. ad treb. ⁊ aliter loquit in. l. q̄m ī prioꝛib⁹ ad fin. §. de inoffic. test. dixi in. c. ray. ō test. Andr. Barb. ¶ Vnā quartam. bic vide latius per Jaco. butri.
¶ Etiā si rogat⁹. vide do. Jo. l. cen turio. ff. de vulg. et pup. Andr. barb.
¶ Quero ad ea q̄ dicta. ⁊ quid sit in ter vinos an ha beat locū hec auc. die q̄ nō. gl. est ele gans et adhuc le gistis nona. l. nul li. §. de iure do. ſm bal. ibi quam tene menti. Item dicas q̄ō si res sint tēpoꝛe pituræ pñt alie nari. nec bz locum per istam auc. fin gulare. l. ꝓ here de. §. pap. ff. ō acq. here. facit q̄ō no. l. diuus. ff. de petit. he. l. arist. §. fi. ff. de iure deli. Et vide ter. fin. fm ange. in auc. de restit. vbi si bñs alienat vt est soluendo illecui fit restitutio non pōt ⁊tra rerū possessoꝛes. ḡ pōt ℈ here dem si est soluēdo al's sec⁹ q̄ō est fin. not. ḡ ipse ibi non putat verū. Item si codicilli non pos sent apiri ex man dato testōris in q̄ bus cōtinēt fideic. vz alienatio vt est casus singularis ſm oēs. l. fi. §. fi. ff. de leg. iij. ꝑter istā ignoꝛantiaz causa taz a defuncto nec pōt fieri ī reuoca tio vide ibi mod. adde bal. c. j. §. do nare q̄liter olim fe. pot. alie. an. barb.
¶ §. scīssimas. de isto text. vide. bal. i auc. hoc ius poꝛre ctum. ℈. de sacro sanc. eccle.

q ¶ Si filia. vide gl. ⁊ doc. in auc. ℈. ro gatus. j. ad treb.
¶ Si filia. vide bar. bic et limita dupliciter. vt per an. not. in auten. de resti. et ea que pa. in pn. ⁊ vide paul. de cas. in consi. xiij. ⁊ sequen.
¶ Utrum p istam auten. idem voluit Pau. de cast. in. l. mulier. §. cū ꝓponeretur. ff. ad treb. ⁊ Jac. de bel. in au ten. de restit. ⁊ ea q̄ par. in. xj. mense.
¶ Furiosus. l. bic alleg. non facit.
¶ Illūd bec auc. vió bic Bar. ⁊tra quē tenet an. in. l. a filia. in ꝓinc. ff. ad tre. ⁊ ibi etiā quid in fratre.
¶ Quero nunqd. vide do. Jo. in. l. j. ff. sol. mat. ad. bar.
¶ Quero pr̄ vi ués. Joā. de imol. sequit bart. l. j. sol. matri. ⁊ Salic. bic And. barba.
¶ Si filia. vide gl. ⁊ doc. in auc. ℈. ro gatus. j. ad treb.
¶ Bart. cōtra. nō reperio gl. nec bar tol. clare tangere. puta q̄ō voluit al legare glo. ⁊ bart. in. l. obligamur. ff. de act. et obliga. et Bart. bic.
¶ Teneoꝛ dotare. vide per sali. ⁊ bal. in. l. fi. §. de do. ꝓ mis. ⁊ ang. in. l. pa ter. ff. de enic. ⁊ no. per Bart. in. l. non quēad. ff. de liber. agno. ⁊ istud dictū bal. bic sequit fim pliciter ro. i. l. j. ff. sol. ma. facit quod no. Bart. in. l. mu lier. §. cum ꝓpo neretur. ff. ad treb. ⁊ que no. Bald. in auc. ex testō. in. iij.

p ¶ Quero an teneoꝛ. not. aūm tēneri ad dotandā neptē. q̄d in patrono
vide do. Jo. l. j. solu. mat. ⁊. l. ⁊ fi nihil. ff. de in rem ver. vide Bar. in pall.
l. dedit dotem. Andr. barb.

neus: ⁊ ideo

vroꝛi irreuocabiliter dare: al's sic ad legē falci. l. si
usufru. §. j. de ins lectis ⁊ ornamentis lectoꝛū que
nobili vroꝛi p se habitanti deditaō transferendi
dominium in eā tū p̄sumitur q: non consueuerunt
donari nisi in testō relinquank. ff. de auro ⁊ argen.
21 lega. l. medico. §. j. ff. de do. l. filius. ¶ Ex hoc k
k auc. fundatur sol. questionis an filia de restituēdo
rogata videatur rogata de restituēdo dotē suam.
ter. est hic quod nō. ⁊. ff. ad treb. l. mulier. §. cū ꝓ
ponderetur. hic ergo dicitur q̄ō dos minuit fideicō. n
ergo non venit in restitutione etiā si matrimonius
esset solutū vīo patre. q: dz reseruare in sequens
matrimoniū. vt supra rez in p̄senti. auc. sed q̄us. o
de rei, vro. actio. ⁊. l. si socius ꝓ filia. ff. ꝓ sol.
22 ¶ Sed nunqd dos imputetur m in trebelliani
l ca: ⁊ videtur quod nō. vt. ff. fa. ber. l. pōponi⁹ phi
m ladelphus. Ista questio nō videt ꝑcedere q: cuz p
detrahat legitimā ⁊ plus ergo nō debet detrahe
re trebellianicā q: inconueniens q̄ō fierent tot de
tractiones ⁊ ideo gl. determinat auc. de here. ⁊ fal.
n §. fi quis aūt non implens vnā quartā sufficere ō
o iure ciuili supple ēt si rogat⁹ fuerit istituere post
mortem vel sub aliqua conditione. ter. est infra ad
treb. l. iubemus in ver. dodrante. secus de iure ca
nonico. ⁊ cōsuetudine gñali. vt in. c. raynutius. ⁊. c.
raynaldus extra de te. vbi ōz q̄ō sub cōditione ro
gatus detrahit semissem ḡ sit vnus filius q̄ō est ℈
oēm veritatē iuris ciuilis vt plene dixi. §. fa. ber.
23 l. filiū q̄ habentē ⁊. j. ad legē fal. l. q̄ q̄. ¶ Quero
p ad ea q̄ dictap sunt vtrū ille qui non pōt aliena
re possit p̄mutare. ⁊ videt q̄ sic. vt. ff. de leg. ij. l. idē
seruandum. Sed ibi ex voluntate tacita testōris fit
alienatio. vt. j. ad treb. auc. ℈ rogatus. Item. ff. de
inre do. l. si. Sed ibi est ꝓhibitio causatiua fauoꝛe
dotis. ⁊ ideo pōt fieri si meliōꝛ fit q̄ditio dotis eo.
ti. l. si constante. ita ecclesia pōt vēdere si facit suam
conditionē melioꝛē vt extra de reb. eccle. non alie.
c. vt super. ⁊ no. p Jac. de arc. in. l. magis. puto. §.
heres de reb⁹ eoꝝ. ⁊ p gl. in. l. cū hi. §. cū. ff. de trāſ.
¶ Ité ex q̄ō ꝓpter necessitatē posset fieri aliena
tio. verbi gratia. ꝓpter necessitatē alimentoꝝ. vt
j. ad treb. auc. ℈ rogatus. q̄ō est verū licet gl. dicat
24 ℈tum hic. Item ꝓpter ea s alienū vt. ff. de fideicō
mis. liber. l. cum fideic. ¶ Quero nunquid tenet
alienatio si ille cui deberet fieri applicatio ratifi
cat: respōdeo sic. ff. de leg. j. l. si fundū per fideicom
missum. ⁊ ipsi ratificāti dz restitui p̄tiū q̄ō ē not.
Et adde q̄ō no. §. de pact. l. cū ꝓponas. ⁊. l. j. fallit
q in ecclesia i auc. de alie. ⁊ emphy. §. sanctissimas. 9
25 ¶ Quero nunqd ista auc. habeat locum in filiis
r iudeoꝝ r vel hereticoꝝ. rñ. in hereticis non: in iu
deis sic: si pr̄ filij sunt iudei. ita intelligit q̄ō not.
26 in. l. ⁊ nihil. ff. de in rē verso. ¶ Quero q̄ est ra
tio q̄ in vībus feudoꝝ cauetur q̄ō vasallus pōt
s ad liuellum. s dare ⁊ nō alienare. rñdeo q̄ alienare
esta se in totum abdicare sed ille qui dat ad liuel
lum reseruat sibi vtile. ⁊ ideo liquellus non dicitur
alienatio nisi fiat in perpetuum vt no. in. l. codicil
lus. §. instituto. de leg. ij.

¶ De falsa causa adiecta legatis. Rubrica.

1 ℈ Error q̄ñ est causa falsi vitiat confessionem ⁊ q
legatum.
2 Verba enunciatiua q̄ finalē cām sapiunt inducunt
tacitam dispositionem.

r ¶ Filijs iudeoꝝ. an mr beretica teneat dotare filiā or thodoxā. gl. q̄ fic i
l. mr. §. de iure do. vide tñ ibi Ly. ⁊ dicit ibi Bal. q̄ filij iudeoꝝ conuersi
ad fidē oñt alia parētib⁹. vide Spe. in tit. q fil. sint le. ij. q̄ si pr̄. ⁊ scias q̄
mulier hēretica nō bz ꝓuilegia dotis ſm bal. i ru. j. de pui. do. ōt lud. ro.
in. l. j. ff. so. ma. q̄ pr̄ nō tenet dotare filiā iudeā vt heretica all. gl. bic alle.

s ¶ Liuellum dare. qd sit liuellus vide p Bar. in. l. si finita. §. fi de vectiga
libus. ff. de dam. infec.

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 Assignatio falsa nō minuit legatum.
4 Cōfessio in vltima volūtate nō ꝓsumit simulata.
5 Cōfessio in vltima voluntate nō inducit legatum.
6 Rei vēdicatio nō cōtinetur in legato liberatiōis.
7 Legatarius nō efficit oñs si testōr liberauit possessorem a rei vendicatione.
8 Confessio fctā in vltiavolūtate an reuocari possit.
9 Verba enunciatiua qd significāt.
10 Doli exceptio an ojatur cōtra testatorē p confessionem testatoris.
11 Testōris vor emissa ad obligandū cū cā an ꝓbet ipsam causam esse veram.
12 Causa finalis in Jctibus qualiter cognosci pōt.
13 Scriptura testōris vbi est confessio an ꝓbet.
14 Scriptura q̄ radicem exemplari sumit non ꝓbat per se solum.
15 Testū in quo quis cōsitet se vsurariū valet.
16 Error & titubatio differunt.
17 Causa finalis dicitur obiectum intellectus.
18 Legatum nō valet propter prolixitatem.
19 Confessio in vltima volūtate facta facit fidem nisi ꝓbetur contrarium.
20 Judicia magis equiparant cōtractibus q̄ vltime voluntati.
21 Credit verbum equipollet verbo veritatis.

a ¶ Pone testōr. idē dicit hic bar. et vide. j. ꝯ. ēt oppo.
b ¶ Cōfessio i vltia volūtate. adde qō no. iste in. l. rōnes. nu. ij. et qō ibi po suit apo. ad ipm i v. doō testōris. extra de ꝓba. cel.
c ¶ Op. qō cōfessio. viō bal. l. gñaliter. ꝛ. de nō nu. pe. an. b.
d ¶ Scōo op. vide bal. in. l. j. in. pnci. j. de 2fes. & i. l. fi. ꝛ. de nō nu. pe. dixi post bart. in. l. gñaliter. co. ti. & Bar. hic sequitur & Jac. bu. & vide cy. hic in pn.
e ¶ Jn legato lib. vide bart. i. l. nō solū. ꝛ. fi. ff. de li. le. et bal. in. l. cū necessitatē. ꝛ. de fideic.
f ¶ Possessorē. vide p bal. in. l. si creditoris. ꝛ. de fideic. cō. cū concor.
g ¶ An testōr. vide bal. in. l. gñaliter in. x. q. ꝛ. de nō nu. pec. et qō sequit v. mō ego. cū v. seq.
¶ Adde bal. vbi eū all. in apol. in v. confessio in vltima volūtate. nu. iij. in ꝛ. eadem. l. Cels.
b ¶ Verba enūciatiua. vide bal. in. l. si volūtate. j. de fideic. li. & i aut. ei q. j. de bo. au. iu. pos.
f ¶ Cōfessionem. vide. j.

1 ¶ Pone testōr[a] cōfessus fuit debitorē sibi satisfeciſſe heres petit debitū & ꝓducit instrā debiti: legatari? excipit hoc mō dicēs tu nō potes petere qz solui & posito qō nō apparet de solone dico me nō teneri qz testōr reliqt mihi liberationem. quid iuris. Rnd. heres repellitur abagendo qz aut confessio ꝓbat satisfactum esse aut includit legatum liberationis nisi heres ꝓbet testatorem errasse. ¶ Ho. q̄ cōfessio, emissa in vltima voluntate aut ꝓbat aut disponit. ¶ Scōo no. qō error vitiat confessionē & legatum qñ error est cā falsi. ¶ Tertio no. qō dispō & cōfessio nō ꝓsumitur reuocata nisi ꝓbetur error. ¶ Quarto not. q̄ in alternatiua exceptione sufficit qō altera pars sit necessaria seu vera. ¶ Vltimo allegatur hec lex qō verba enūciatiua q̄ finalē cām sapiunt induc unt tacitam dispositionem sui effectus illa ꝓprie est enunciatio q̄ continet veritatem alias est abusiua quedā locutio: & tunc sit ꝓpter se quando terminatur ad se & nō ad aliud & enunciatio qñq̄ nō cadit in aliud nomen qñq̄ cadit in nomen confessionis cause modi vel demonstrationis vt hic.
¶ Jtē not. qō falsa assignatio vel designatio insufficiens non minuit legatum certe q̄titatis. ff. de lega. j. l. quidā testāmēto. de adimen. lega. l. lucius, nisi faceret conditionem. ff. de 3ben. em. si debitor. ꝛ. verissimile. coniuncta. l. inter dū. ff. de verb. signi.
¶ Jtem no. qō cōfessio in vltima volūtate[b] non ꝓsumit simulata: q̄ ꝓsumitur vera aut gratuita nisi fieret versus nō capacem. vt no. ff. de ꝓba. l. qui testū quod intelligitur de nō capace ad quem qdinar naturalis effectus. vt in ſ purio secus in bānito. ¶ Opp. quod confessio[c] non inducat dispositionē ſz antecedētis actus sed dispositi ꝓbationem. ff. de posi. l. publia. ꝛ. fi. So. ibi in 3ctib[o]. Jtez ibi ad obligandū hic ad liberā. vt. ff. de pac. l. talepactū. in pnn. Scōo op. [d] & videt qō hec confessio nō noceat nisi post. xxx. dies. vt. ꝛ. de nō nu. pec. l. in cōtractibus. Sol. ibi in confessione inter vinos hic in 2fessione facta in vltima volūtate: & est rō q̄ testator q̄n extremis confitetur nō videtur 2fiteri ſpe future numerationis: q̄ nequaq̄ expectat futurā numerationē ita dicit hic gl. ¶ Opp. qō dicta cōfessio nō inducat legatū. vt. ff. de le. ij. l. titia. ꝛ. caius. Solu. ibi erat negativa oñs & possessioris hic aūt erat negativa ꝓsonalis obligationis. nam facilius tollit ꝓsonalis obligatio q̄ oñium: ꝛ hoc videtur contra. l. emptor. ꝛ. fin. ff. de rei ven. & ideo dic qō ibi non erant verba illā dispositionē inducētia vt ibi no. ſm Butri. q̄ non consonabant rei nec cause: q̄ ſz essent inducta in prætorū vroris tū nō erāt ei assignata: & sic nō erāt penes eā. nā aliud est ponere in domo aliud deponere. vt. ff. de iure dotiū. l. fi ego. ꝛ. do. & l. fi. ff. nau. cau. sta. nisi dicas qō in reali nō est liberatio: q̄ nec obligatio. instit. de act. ꝛ. i. ¶ Quero nūqd in legato[e] liberationis si testator legat gñaliter liberationē suis debitoribus cōtineat rei vēdicatio: dic qō non. vt not. ꝛ. de trāsac. l. sub ptextu. ꝛ. error autē. ¶ Quero qd si exꝑsse testōr liberauit possessorē[f] a rei vendica. nunquid legatarius efficitur oñs & vſ qō nō: q̄ nō est legato dari: ſz retineri. vñ non debeē cuictio. vt institu. de leg. in pn. Et ita teneo fauore vltime volūtatis. ¶ Quero an testator[g] hanc confessionem posset reuocare. dicit Butriga. q̄ sic: quia est vltima volūtas. Alij dicūt Jtium vt. ꝛ. de nō nu. pe. l. gñaliter & dic quod nō: q̄ nō pōt reuocare quin faciat indiciū. vt extra de succes. ab intest. c. cum dilectus. ¶ Quero qd est dictū verba enunciatiua.[h] rū. illa q̄ sunt quoddā ꝓoemiū vel preambulū ſz non sunt ipsa dispositio: et tunc vt ita dixerim illa verba enunciatiua nō stant p se nec ꝓfitit volūtas in eis: ſz in aliud trāseunt nō est verbū principale orationis sed verba dispositiua stant p se q̄ emanant principaliter ꝓpter se. vt. ff. de do. l. ex hac scriptura. ¶ Et no. qō hec lex loquit de enunciatione p modū cōfessionis. Modo ego q̄ro vtrū p talem cōfessionē[i] oriat exceptio doli Jpsum testatorem: & vſ qō sic. vt no. ff. de libe. leg. l. nō solum. ꝛ. liberationis. qō est verū si testator dixit fateor: irrevocabiliter & inter vivos. vt no. ff. de test. l. beredes palam. ꝛ. fi. ¶ Quero nunquid vor testōris ad obligandum emissa cū cā ꝓbet ipsam cām esse veram. text. videt qō non in. l. aurelius. ꝛ. fi. ff. de lib. leg. nisi esset appositū solēne iuramentū. vt in auc. de iureiu. a mor. ꝓe. in rubro & nigro. certe in. l. aurelius. ibi cā erat emissa ad liberandū nō ad obligandum testatorem: quia nemo testando contrabit. ¶ Quero qūo cognoscimus cām finalem in contractibus.[k] Rnd. illa est causa finalis de cuius radice emanat obligatio. ff. de condi. indebi. l. da[k] mus. ¶ Quero qūo cognoscamus causam finalem in legato. Respondeo quando cessante cā cessat titulus legati vt in legato pro dote vel sepultura. vt ff. de adimendis leg. l. a filio. ꝛ. matrīsue. in auten. de sanctis. episco. ꝛ. sed hoc presenti. ¶ Quero qd si testator[l] scripsit testamentum vbi est confessio nunqd illa scriptura ꝓbet ficut coder rationuz: vſ qō sic. extra de ꝓbationib[o]. capitulo p tuas. l vnde prima pars huius legis que loquitur de cōfessione potest intelligi quo ad ꝓbandū quando interuenit bec solēnitas. videlicet qō testōr scripserit manu ꝓpria. Vel dic melius. vt in glo. qz ista cōfessio incidit vltime volūtati & ideo eius natura assumit nisi forte illa cōfessio fiat in epla missa ad legatarium. argumentū. l. publia. ꝛ. fi. ff. de positi.
14 ¶ Sed qd si testator dicit confiteor me liberasse B. manu talis notarij & appet de bocaliqd: nā scriptura q̄ sumit radicē ex exemplari nō ꝓbat per se solam. in auc. si quis in aliquo. ꝛ. de eden. Rnd. nihilominus babet locuz lex nostra: quia falsa demonstratio non vitiat. ¶ Quidā cōfessus[m] fuit in testamento se esse vsurariū. an valeat eius testim. videtur qō nō: quia manifestū se facit. Dic contra quia ista qualitas requirit ꝓbationem alicuius subiecti. vt nota. ff. de ꝓba. l. si arbiter. secus si dessendisset ad spēs: puta qz ex tot si vsuras a titio et pluribus alijs. vt. in. c. i. ꝛ. c. q̄ ꝛ. de vsur. libro. vi. nā in delictis que pertinent ad iudiciū ecclesie fauore animarū cōfessio extra iudicium legitime facta ꝓbat. vt. j. q. vij. ca. quoties cordis oculus. et cap. parochiano. de supulturis. Sed ibi loquitur quantū ad restitutionē ablati sed nō quātū ad inhabilitatē subiecti vt faciat ipm intestabilē: sed de iure ciuili facit iudiciū. ff. de adul. l. capite quinto. n ff. de edil. edicto. l. quero. Jtem dicas[n] q̄ si esset scriptura clausa vel secreti codices rationum exhibiti post mortem testatoris non irritaretur testamentū q̄ tēpore mortis nō erat manifestus nec retro fuerat publicus vsurari[o] & cessante q̄litate cessat eius

¶ Jn 3ctibus. qūo cognoscim[p] cām finalē i legato. vide bar. i. l. demōstratio. ꝛ. j. ff. de 2di. et demō. & qūo ivtro q̄ ꝓ bart. i. l. ij. ꝛ. fi. ff. de do. & Bal. j.
¶ Quero quid si testōr, an 2fessio testōris emissa cū cā ꝓbet cāz. vide bar. l. cū qs decedēs. ꝛ. titia. ff. de leg. iij. & l. aurel[q]. ꝛ. fi. ff. de li. le. bal. in. l. gñaliter. 3. de nō nu. pe. & qō not. in auc. qō obtinet. 3. de ꝓba. Andr. Barb.
¶ Cōfessus. vide bal. in. l. j. ad fi. j. de cōfes. cum 2 cor. ibi positis p bal. in. l. si qs. ꝛ. ex boc. ff. de eden.
¶ Adde qō notaui i apo. ad lātrā. nōria. l. c. qñ 3. ꝛ. cōfessiōes. nu. xxvij. vl. gro. ergo et seqē. & ibi posui in addi. ad ipz iv. bīdis eī de ꝓba. cels.
¶ Jtē dicas. vide q̄ dixi post bar. l. ij. ff. de fur. & quod no. bal. in. l. posth. in fi. 3. de bon. pos. contra tab.

sat eius pena. vt. ff. de nora. l. in delictis. ꝛ. si extraneus. etiam si in codicibus[a] confiteatur se manifestū vel equipollens: vt qz confitetur se tenuisse altare paratū vel similia: q̄ ista confessio tendit ad obligādū. vnde facta absente parte nō ꝓbat. ¶ Caue tibi q̄ illud est verū quando confessio est facta creditore nō mandante sed iste coder videtur factus de mandato debentium recipere vsuras. l. j. ꝛ. de eden. per Jac. but. Jtem quia tenetur ad interesse si nō conficerent rationes. Jtē q̄ nō esset spāle in codicib[o] vsurariozum. vt dicit text. in. c. i. de vsu. in cle. ſz esset ius cōe. ff. de eden. l. si qs ex argētarijs. ꝛ. ptinere. Vl dic standū codicibus. vt no. bar. ff. de dona. l. nuda. & 3. de ꝓba. l. rationes. & si toties & tot feneravit qō nō pōt esse nisi liquidū in populo manifestus apparet. l. palam. ff. de ritu nup. & ista
16 est veritas per dictam clausulam. ¶ Quero nūquid testator qui dicebat non recordor an mihi fuerit solutū sed imaginor qō sic: et ideo petinolo cū in rei veritate nō est satisfactum dicaf cr rasse. nā error & titubatio differūt q̄ errans figit intellectū suum in falso sed dubitans est equalis inter 3tias per suasiones vt not. ff. de testa. l. de sta. & l. fi. ꝛ. de condictio.
17 inde. ¶ Et no. in hac. l. qō falsa causa nō vitiat legatū. ¶ Oppo. de. l. si pater. 3. de here. instī. Sol. ibi causa erat de substantia dispositionis bic non. causa cām finalis est obiectū intellectus: sicut signum est obiectum visus: & portus est obiectum nauigantiū. & q̄quid agim[r] ꝓpter finē agimus. Et no. q̄ cā finalis ꝓbatur interdū etiā per ꝓoemium in quo apponitur dictio quia. vt. l. fi. ff. de her. instī. & ista causa finalis vocaf causa finiendi. vt no. Jnno. in ꝓoemio. vi. ¶ Jtem op. quia videtur distinguēdum q̄ aut approbō in vi conditionis & vitiat. vt instī. de leg. ꝛ. longe. et
b l. demonstratio. ꝛ. at si causa. ff. de condi. & demon. Sol. cōfiteor. ¶ Op.[b] & videtur distinguendum aut falsa causa est extranea a legato & nō vitiat aut intrinseca & coessentialis legato & tunc falsa vitiat. vt. ff. de condi. et demon. l. cū tale. ꝛ. falsa. Sol. cōcedo tūc aut ꝺr coessentialis qñ als non esset legatarius qō ꝓbatur per indicia. ar. ff. de leg. i. l. licet imperator. Unde circa hanc articulū de falsa cā distingue: aut per modum conditionis: aut per modū accidentalis denūciationis: aut per modū finalis cause: aut dubitat. Primo & tertio casu vitiat. Secundo et quarto casu
18 nō vitiat: vt plene diri. ꝛ. de episco. & cle. l. generaliter. ¶ Opp. q̄ istud legatū non valet ꝓpter perplexitatem. nā inutiliter legat debitori liberato & vtiliter liberando. ergo legatarius eligendo vnū 3tium renunciat alteri. Solu. hic excipit sub distinctione vel sub protestatione: vel q̄ sub diuerso fonte. ¶ Sed quid dices in hoc casu testator fuit cōfessus se accepisse a me mutuo centū que mihi legauit. Egi ex mutuo & q̄ non potui ꝓbare mutuum naturale succubui volo agere ex legato: nūquid possim. & vſ q̄ nō. q̄ dum primo egi tacite cōfessus sum legatū non valere. vt. ff. de leg. j. l. si creditori. & l. petitor. ff. de lib. leg. Sol. licitū est mihi recedere ab illa cōfessione ꝓpter 3tiam fniam. vt no. Jnno. extra de iureiurando. c. mulieri. Jtē q̄ hoc cōtingit ꝓpter factū aduersarij. tenet. est in. d. l. aure-
19 lius. ꝛ. fi. & ff. de. le. j. l. luci[q]. ꝛ. fi quis. q̄ est nota. ¶ Quero testōr dixit ita er decē que legaui titio volo ꝓ prestes quinq̄ scio: nūqd per hoc ꝓ-
c betur aliqd legatū titio. [c] & videt qō nō. q̄ verba enunciatiua plata sunt ad adimendū nō ad cōstendū. ff. de 2di. & demō. l. cum tale. ꝛ. fi. ff. de her. instī. l. ex facto etiā. Sed ista ratio non ob. q̄ verum est q̄ non operat dispositionem q̄n tendit ad diminuendū: ſz quatenus non diminuit. bñ disponit. vt. ff. de rei ven. l. emptor. ꝛ. ancilla. & arg. ff. de vsufru. l. proculus. alij tenent primā opinionē. Et not. q̄ ꝓpter. in materia confessionis facte in vltima volūtate ꝛz opi. q̄ ista confessio ꝓbat nisi 3tium: ꝓbet vt. j. responso huius. l. Eo aūt casu quo 3tium ꝓbetur q̄ nō valet iure confessionis valet iure legati si testator scibat falsam cām qō ꝓsumit nisi ꝓbetur ergo eo errore ꝓbato nō valet etiā tanq̄ legatū. Tenendo istam opi. ꝓpter. quo respondeē ad. l. aurelius. ꝛ. fi. respōdeo q̄ per sniaz absolutoriā ꝓbatur cōtrarium cōfessionis. nihil em minus operatur sententia q̄ dicta testiū vel instrumentoꝝ ad ꝓbandū. ff. de reg. iur. l. res iudicata. & ista est subtilis responsio. ¶ Item no. q̄ ꝓpe. in materia verborum enunciatiuoꝝ distinguit: q̄ aut sunt emissa principaliter ꝓpter aliud. primo casu aut ꝓferuntur in 3ctibus: & tunc aut ad liberā-
dum aut ad obligandum. primo casu aut presente aduersario et dispo-
nunt. vt. ff. de pac. l. tale pactū. aut absente parte & nō disponunt. vt. ff. de pac. l. idem in duobus. & ibi no. Sed 3tium no. ff. de libe. leg. l. non solum ꝛ. fi liberationis. vbi gl. dicit q̄ disponit circa exceptionem doli. argu. ad hoc. ff. de do. l. fi tibi dederim. vbi licet 3ctus non sit perfectus tū ex sola voluntate possessori datur exceptio. Tu dic q̄ obst. exceptio doli vi ꝓ-
20 bationis non vi nouę liberationis. ¶ Sed op. [d] q̄ iudicia magis equi
d parantur 3ctibus q̄ vltime voluntati. ff. de pec. l. iij. ꝛ. idem scribit. & de verbo. fig. l. verba gesserunt. Jtē in iudicijs non pereunt exceptiones. ff. fami. her. l. q familie. ergo nec in 3ctibus. Solu. in. l. q familie. fuit error qui vicz ad lit. cōte. potuit corrigi. Vel ibi non agit de liberatione sed de amissione oñs q̄ ꝓ dix solo verbo. & hec est vera. Si aūt in vltima voluntate ꝓferunt. tūc disponūt si ꝓpter se ꝓferuntur. ff. de le. ij. l. vnum ex familia. ꝛ. fi. & boc verū, q̄ſi dirigunt onerato. vt. l. gñaliter in pnci. de vsufru. leg. q̄ tūc potius censentur verba 2filij q̄s mādati. vt no. in. l. vnū ex familia in pn. ff. de le. ij. Tu dic q̄ aut ꝓferunt arctative & disponūt aut hortative vt dubitative & tūc est ꝙa distinctio. ꝓpe. Scōs casus ꝓncipalis ē q̄ſ proferuntur ꝓpter aliūd. & tunc nūq̄ inducūt dispositionē ſm ꝓpe. vt. ſ.

de testa. mi. l. ex his ꝙbis. ¶ Pone in libello me vel 3ctu affirmo aliquem procuratorem titū ista sunt verba enunciatiua qō patet: q̄ per verba mea nō pōt induci dispositio facti alieni: q̄ mandatū aduersarij mei non pendet a me. & tū ista verba ꝓbāt cōtra me. vt. ſ. de 3ben. & cōmit. ſtipu. l. optimam. Sol. ibi ideo q̄ super tali qualitate fundatur iudicium vel 3ctus. argu. c. i. de ꝓba. in cle. Idem si in verbis enunciatiuis fundeē rescriptum & sint verba prolata ab eo qui pōt sibi ꝓiudicare. vt. j. de libe. cau. l. cū precū. Unde est q̄ si confiteor patrē meum fuisse heredē titij: ista verba sunt enunciatiua. q̄ ista verba non possunt disponere super boc. & tū certum est q̄ ſtatur enūciationi mee: vt. l. i. ff. de interrog. ac. Idē si verba sint enunciatiua 3ctus alterius qui tunc non pōt geri: & tunc inducunt ꝓbationem nō dispositionē si ꝓferanf inter presentes vel per nuntium vel per epistolam. vt. ff. depo.
21 l. publia. ꝛ. fi. ¶ Quid[e] si in iudicio sit mihi positio q̄ sim heres titij. Sed respondi q̄ credo an videar tacite hereditatē adire. ꝓpter. sentit hic q̄ sic ergo a cōtrario si dico nō credo videor repudiare a q̄ in iudicijs ꝺr ꝓcedi sup certo. vnde teneor certificare aduersarium meum de veritate & ideo verbus credi equipollet ꝙbo veritatis expressiuo et non ꝙbo dubitatiuo. de boc no. ꝛ. vñ lib. l. q se patris.

1 ¶ Testōr si dicit lego titio q̄ ei debeo legatum non valet si testator nihil debet.
2 Utile non vitiatur per inutile.
3 Relatio falsa si veritas eius est de substantia legati vitiat legatum.
4 Falsitas in die reddit totum falsum.

Etiam. Falsa demonstratio q̄ non facit rem dubiā non permittit legatum. b. d. verbi gratia dicit testōr lego titio. r. que ei debeo & nihil ꝺr valet legatum.
1 ¶ Oppo. dicit lex q̄ si testōr dicit lego titio boc modo lego titio quod ei debeo q̄ non valet legatum si nihil debeo. ff. de leg. i. l. fi sic. Sol. ibi nil est in legato: q̄ relatiuus qō incerte rei appositus facit conditionē. ¶ Scōo op. nā. l. caueē q̄ si testator dicit. ita lego titio centum que mihi ꝺr q̄ falsa demonstratio perimit legatum. vt. d. l. fi sic. Sol. aut relatiuum a ponit certe q̄titati aut apponit liberationi. primo casu loquit. l. nostra. Scōo casu loquit. l. cōtraria. & ratio differentie q̄ legatarius non pōt liberari ab obligatiōe que non est. vt. ff. de ver. ob. l. decē. & ff. de cōdi. & demon. l. titio vsufr.
3 ¶ Tertio oppo. nā. l. caueē q̄ si ita legaf lego titio. r. que mihi sempronius ꝺr & nihil ꝺr q̄ nō valet legatū vt. ff. de libe. leg. l. legaui. & tū exprimitur certa q̄ntitas. So. ibi testator legauit nomē falsi debitoris contra quē non pōt actio cedi. & ideo legatum non ꝺr q̄ non est exequibile. ¶ Concludo ergo q̄ aut est legatū sine certa q̄titate relationum q̄ vitiat legatū aut certa quantitate expressa tunc refert aut heres damnatur dare quātitatē & valet legatū: aut liberare vel cedere & nō ꝺr q̄ impossibile. sed qūo boc cognoscam. respondet glo. q̄ cognoscam per primā secundā vel tertiā personam annexā verbo demōstratiuo. nā si dico lego. r. que debeo valet. Si aūt dico q̄ debes vel que titius ꝺr non valet: quia antecedenti destructo relatio & impossibilis. ¶ Opp. nā. l. caueē q̄ si testōr dicit lego titio. r. q̄ accipiat sup tabula talis mercatoris valet legatum: ſz idē mercator nil debeat. iste est casus notabilis in. l. qdā testō. in pn. de leg. j. Sol. ibi duo fuerūt ꝑcepta testōris. primū: vt heres solueret. secūdū vt de tali creditor solueret. vñ vtile per inutile non vitiaf. secus si testator legasset nomen
5 debitoris: & sic esset vnicū ꝑceptū. ¶ Ex ꝓdictis infero talē cōsequentiā q̄ falsa relatio cui[s] veritas
f esset de substātia legati vitiat legatū sed falsa enunciatio nō vitiat. b. d. tota lex. Fuit quesitum a me vtrū falsa demonstratio vitiat appellationem. verbi gra. appellaui a sniā quā dixi ꝛ me latā die decima. & fuerat lata die undecima. & cōstat q̄ semel tū. & videtur q̄ vitiet: q̄ actus de se est impossibilis. Jtē q̄ appellaui a sententia que non erat in rerum natura tūc tēporis. & illud quod nō est in re

¶ Etiā in codicibus. an cōfessio facta pte absite ꝓbet. vide gl. fin. l. nō solū. ꝛ. liberatiōis. ff. de li. le. & ibi bart. bal. l. j. C. de 2fes. latissīe. sali. i. l. posti. ꝛ. C. de pact. & ibi aliō p Bal. Jnn. l. c. veniēs. ex de regu. & ibi do. meus de Jmo. & ego publice sustētaui glo. 3 bart. & sequaces. Andre. Barb.
b ¶ Opp. qūo ꝓbet q̄ nō cēt als legatarius. vide p bar. in. l. demōstratio. ꝛ. i. de 2di. & denū.
c ¶ Nūquid p boc ꝓbet aliqd legatū titio. Addē qō not. Lud. rom. in. suo. ccccxxxvj. ici. ver. ba enūciatiua. & qō ibi remissiue not. i apostil. Celsus.
d ¶ Sz op. no. de vbis enūciatiuis vide Bal. ꝛ. de testa. mili. l. ex bis. Al. b.
¶ Quid inter. vide Bal. i. l. potuit. ꝛ. de iure deli.
e ¶ Vitiat legatū. Adde qō notaui i l. fi sic. ꝛ. fi mihi in gl. i ver. demōstrationes. in apo. sup cā. in ver. nō nocet. ff. de le. j. dixi post bar. in. l. cū qdā. in v. legatū nō vitiat. ff. ō le. ij. & post ꝺr. in reg. ratū. in ver. legatū. Celsus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Instrm. vide bar. in l. notatim. ff. de odi. & demõ. ꝛ sequẽs vi. est ℨ oy.
b ¶ Jn ti. de pe. & pos. in. §. i. §. põt & agi in petitorio & possessorio Bar. i auc. semel. hic alle. post prin. & ibi viri.
c ¶ Jtẽ dicit gl. Jsta gl. nõ procedit p. l. §. tacita. ff. de rei vxo. act. plz cõclusio Bal. qz. allega
rum natura nõ venit in iudicio. vt in. c. abbate. de re iud. li. vi. Item dies est limitatio seu coartatio actus. ¶ Item falsitas in die reddit totũ falsum vt in. c. cum Joãnes cremita. de fi. instr. & insti. de inutili stipula. §. itẽ verborũ. Jtẽ p hoc. j. q. accus. nõ pos. l. j. in gl. Jtẽ iste est supinus error q nocet. Jtẽ p hoc. ff. qõ vi aut clã. l. si vitẽ. §. fi. ¶ Jn ℨuĩ vr qz error nõ nocet. ff. de iud. l. si in iudicijs. & j. de ap. l. si qs libellos. itẽ vtile p inutile nõ vitiat si cõstat de veritate. Jtẽ error dicit nõ vitiat publicum instrm. alz secus si dies nõ apponat fm ℨy. in con filijs. Sol. cõsidera aut dies apponit actui fiẽdo: & tũc alia dies vitiat vt. d. l. si vitẽ. §. fi. aut actui facto q bz in se essentiã: et tunc aut expressio tpis est de forma. & ideo aut nõ est de forma bz venit p modũ demõstrationis. & tunc nec falsa demonstratio nec falsa cã vitiata vt hic. & p hoc. ff. de ap. l. scio. ¶ Sz contra hoc vr: qz sniã lata sup appellatione relata ad hunc diem nõ parit exceptionẽ interponendaz sub vera die nec defert iurisdictionẽ ad superiorez nisi detrabatur dies pendẽte tpe appellãdi. vt. ff. de adul. l. accusaturus. & in auc. q semel. j. qui. & qui iudex. dicit Spec. q illa auc. loquit in contumace non prosequẽte in ti. de pe. & pos. b Bal.
¶ Mulier infra tps dotis restituẽde non habet actionem.
Mulier freta legato dotis nõ patitur exceptionẽ compẽsationis.
Falcidia non detrabitur de legato dotis.
Legatũ non valet factum in specie que non est in rerum natura.
Relatio operat scõm tps ad qõ fit relatio.

Jnõ designata. Legatis incerte indiget probatione: sed si certa quãtitas exprimit nõ est necesse probare dotẽ numeratam. b. d. Duo facit. primo enim loquit quãdo legatum fuit expressa causa & non expressa quãtitate. scõ quando fuit expressa causa & quãtitas.
¶ Not. q qui repetit dotem debet, probare eam numeratam. ¶ Scõo not. illa verba peruenisset: id est peruenturũ esset. ¶ Tertio not. q legatum dotis que numerata nõ pbatur nõ petitur vt dos sed vt quodlibet legatũ. ¶ Ultimo no. q mulier non presumit dotata nisi probetur. ¶ Oppon. si mulier probat dotẽ datam ergo nõ valet legatuz: q factum creditori. l. si creditori. de leg. j. Sol. mulier infra tẽpus restituende dotis nõ bz actionem: q nõ est data fm Guil. ff. de pactis. l. iuris gentiũ. §. quinimo. hoc est falsum: q soluto matrimonio extitit cõditio dotis restituende. superest ergo certa et necessaria dies & nihil oino extiturũ impedit nascentem actionem. qc ergo q valet propter cõ modum representationis. ¶ Item dicit gl. vnũ mirabile verbum q mulier freta tali legato non patitur exceptionem compensationis ob res donatas vel amotas qõ intellige si consistunt in speciebus: secus si in quantitate. vt. ff. sol. mat. l. diuortio. §. ob donationes. Jtẽ nõ patietur retentionez propter malos mores etiã figillantes põdus matrimonij. ff. so. ma. l. rei iudi. §. j. Sz nunqd patiet deductionẽ expensarũ distingue aut testator vtitur verbo pũtis tpis vt dotẽ datã & tunc non fit diminutio: q relatio fit ad principiũ aut vtitur verbo pũtis tpis. l. lego dotẽ. & tũc aut sunt expẽse extrinsece aut intrinsece. primo casu fit deductio si legat vir: secus si extraneus. q. qõ ipso iure minuat dotem est introductũ fauore viri. vt. ff. de le. j. l. meuia. §. auie. Si ẽt sunt expẽse intrinsece puta facte in iudicio tũc nõ minuunt ipso iure q nõ fieri de reddita dotis. vt no. in. l. j. de impẽ. in re. do. fac. quã glo. intelligo si sunt parue expense. secus si magne vt dicim in fructuario de hoc vide in Spec. in tit. de do. inter vir. & vxo. ¶ Quero nunqd de lega
a in. l. notatim. ff. de odi. & demõ. ꝛ sequẽs vi. est ℨ oy.
b ¶ Jn ti. de pe. & pos. in. §. i. §. põt & agi in petitorio & possessorio Bar. i auc. semel. hic alle. post prin. & ibi viri.
c ¶ Jtẽ dicit gl. Jsta gl. sequt Cy. hic & Sali. ſz Fulg. dicit q bodie dictuz gl. nõ procedit p. l. §. tacita. ff. de rei vxo. act. plz cõclusio Bal. qz. allega
rum natura nõ venit in iudicio. vt in. c. abbate. de re iud. li. vi. Item dies est limitatio seu coartatio actus. ¶ Item falsitas in die reddit totũ falsum vt in. c. cum Joãnes cremita. de fi. instr. & insti. de inutili stipula. §. itẽ verborũ. Jtẽ p hoc. j. q. accus. nõ pos. l. j. in gl. Jtẽ iste est supinus error q nocet. Jtẽ p hoc. ff. qõ vi aut clã. l. si vitẽ. §. fi. ¶ Jn ℨuĩ vr qz error nõ nocet. ff. de iud. l. si in iudicijs. & j. de ap. l. si qs libellos. itẽ vtile p inutile nõ vitiat si cõ stat de veritate. Jtẽ error dicit nõ vitiat publicum instrm. alz secus si dies nõ apponat fm ℨy. in con filijs. Sol. cõsidera aut dies apponit actui fiẽdo: & tũc alia dies vitiat vt. d. l. si vitẽ. §. fi. aut actui fa cto q bz in se essentiã: et tunc aut expressio tpis est de forma. & ideo aut nõ est de forma bz venit p modũ demõstrationis. & tunc nec falsa demonstratio nec falsa cã vitiata vt hic. & p hoc. ff. de ap. l. scio. ¶ Sz contra hoc vr: qz sniã lata sup appellatione relata ad hunc diem nõ parit exceptionẽ interponendaz sub vera die nec defert iurisdictionẽ ad superiorez nisi detrabatur dies pendẽte tpe appellãdi. vt. ff. de adul. l. accusaturus. & in auc. q semel. j. qui. & qui iudex. dicit Spec. q illa auc. loquit in contumace non prosequẽte in ti. de pe. & pos. b Bal.
¶ Mulier infra tps dotis restituẽde non habet actionem.
Mulier freta legato dotis nõ patitur exceptionẽ compẽsationis.
Falcidia non detrabitur de legato dotis.
Legatũ non valet factum in specie que non est in rerum natura.
Relatio operat scõm tps ad qõ fit relatio.

Jnõ designata. Legatis incerte indiget probatione: sed si certa quãtitas exprimit nõ est necesse probare dotẽ numeratam. b. d. Duo facit. primo enim loquit quãdo legatum fuit expressa causa & non expressa quãtitate. scõ quando fuit expressa causa & quãtitas.
¶ Not. q qui repetit dotem debet, probare eam numeratam. ¶ Scõo not. illa verba peruenisset: id est peruenturũ esset. ¶ Tertio not. q legatum dotis que numerata nõ pbatur nõ petitur vt dos sed vt quodlibet legatũ. ¶ Ultimo no. q mulier non presumit dotata nisi probetur. ¶ Oppon. si mulier probat dotẽ datam ergo nõ valet legatuz: q factum creditori. l. si creditori. de leg. j. Sol. mulier infra tẽpus restituende dotis nõ bz actionem: q nõ est data fm Guil. ff. de pactis. l. iuris gentiũ. §. quinimo. hoc est falsum: q soluto matrimonio extitit cõditio dotis restituende. superest ergo certa et necessaria dies & nihil oino extiturũ impedit nascentem actionem. qc ergo q valet propter cõ modum representationis. ¶ Item dicit gl. vnũ mirabile verbum q mulier freta tali legato non patitur exceptionem compensationis ob res donatas vel amotas qõ intellige si consistunt in speciebus: secus si in quantitate. vt. ff. sol. mat. l. diuortio. §. ob donationes. Jtẽ nõ patietur retentionez propter malos mores etiã figillantes põdus matrimonij. ff. so. ma. l. rei iudi. §. j. Sz nunqd patiet deductionẽ expensarũ distingue aut testator vtitur verbo pũtis tpis vt dotẽ datã & tunc non fit diminutio: q relatio fit ad principiũ aut vtitur verbo pũtis tpis. l. lego dotẽ. & tũc aut sunt expẽse extrinsece aut intrinsece. primo casu fit deductio si legat vir: secus si extraneus. q. qõ ipso iure minuat dotem est introductũ fauore viri. vt. ff. de le. j. l. meuia. §. auie. Si ẽt sunt expẽse intrinsece puta facte in iudicio tũc nõ minuunt ipso iure q nõ fieri de reddita dotis. vt no. in. l. j. de impẽ. in re. do. fac. quã glo. intelligo si sunt parue expense. secus si magne vt dicim in fructuario de hoc vide in Spec. in tit. de do. inter vir. & vxo. ¶ Quero nunqd de lega
d ¶ Si etiã sunt. vide Bal. l. j. §. fi. bo. ma. Jnd. Bar.
e ¶ Quero nunqd. an de legato dotis detrabat falcidia. vide gl. q in fi. in. l. taliter facta stipulatio. ff. de iure do. & ibi Sali. Lu. ro. in auc. similiter. C. ad l. fal. and r. bar.
¶ Tu dic q gl. p. d. coa post Bal. atorez meum allegata intelligitur de legato dotis facto a patre. & an hec sit vera. vide Bart. in. l. qui vr ore. in pnc. & qõ ibi posui & apo. ad ipm post alios de aur. & arg. leg. & alex. & no limitantẽ. d. gl. i. l. cũ is. §. si mulier. ff. de condi. inde. Cel.
f ¶ Legato dotis. vide que dixi post bar. in. l. in testamẽto. hic alleg. & per glo. & Cy. hic.
g ¶ Statutum. facit no. q bal. in. l. i lege falcidia non bz cũ fi. ff. ad. l. fal
b ¶ Supstitib. intellige vt p bart. in l. dos a pre. cũ con cord. ibi signatis. sol. mat. §. a in hac q. cõis opi. est q ô iure verior sit opi. Jo. & aliorũ vt referũt in. d. l. dos a patre. & i. l. post dotem. vbi plene per bart. post gl. ff. sol. mat. quãq; Salic. teneat opin. mart. vt ipse ponit in. d. l. dos. Ro. in. d. l. post dotẽ cõcludit sibi videri q aut dos erat integre q sita filie puta per donationem pris cui est capar. l. põponius. ff. fa. ber. & in. l. si maritus. ad si. ff. de 2di. ob cau. & ista transit ad filios qõ pbat p. d. l. post dotẽ. in ver. sine liberis a ℨio 3 casu sicut nos vi
demus in dote aducẽtitia: q pr ius in ea nõ trãsmittit ad liberos. l. anus. cũ gl. ff. de pa. do. & hoc vr firmare Bar. in. d. l. post dotẽ. in. iij. q. q. i ista bz heredẽ vt ibi p eũ. aut dos erat cõis pris & filie: & tũc salua veritate si filij erãt pauperes & pr eorũ paup erat adeo q nõ erat vñ alerenk poterit dos p ipsos retineri. si eñ viues filia põt ẽt constante matrimonio in
f to dotis detrahat falcidia. vid. q non. Etẽ rõ q interusurij medẽ tpis nõ vr legatũ ſz q̃dã renunciatio. arg. j. de bo. que libe. l. cũ oportet. Sed glos. alibi dicit q de commodo representationis detrahitur falcidia. vt no. j. ad. l. fal. l. in testõ. ¶ Et facit ad statutus qõ de quolibet legato debeat solui
g gabella ad rõnem vnius denarũ pro viginti q si legat dos vroris q debeat gabellã solui de commodo representationis. ¶ Opp. & videt q ℨ certa cõditas sit expressa nõ valeat legatũ. vt. l. j. ff. de dote prelegata. Solu. ibi in specie q non erat in rerum natura & sic non valet legatũ. vt. ff. de leg. j. l. si seruus. §. quinq;. & ff. de ver. ob. l. si stipulatus fuero bãc summã. ¶ Opp. de. l. iulianus. §. si qd. de le. prestã. Sol. ptz bic in ter. ibi dum dicit nõ eo iure nã non bz vt legatũ dotis. vt hic & ibi. ¶ Jtẽ nec vt quodlibet aliud legatũ q erat ibi petita cõtra tabulas. ¶ Ex predictis concludo q relatio operat scõm tps ad qõ fit relatio. Item dic q dupler est corpus dotis. l. materiale. vt viginti vel fund dotalis. Jtez intellectuale qõ significat ipsum ius dotis vt no. ff. de impen. qõ dicitur.
¶ Consuetudo gnalis bz q filij pñt succedere in dote matris tanq; eius heredes.
Filiafamilias consentiente patre põt donare suam dotem causa mortis.

Jdotem. Mortua filia in matrimonio dos debet reddi pri vel eius heredib. et ipse potest legare liberationẽ. b. d. ¶ Et hoc est verum scõm
b ões q̃n filia fa. decessit sine liberis: sed si decessit superstitibus ex eo matrimonio filijs pisigne: aut cõtrahentes sibi in hoc casu promiserunt stat pacto: aut omiserũt hũc casum. & tũc dixit Jo. patri dotẽ debere restitui: sed maritus dixit p liberis retineri vt plene no. sol. mat. l. dos a pre. p Jo. facit q maritus vult lucrari p se & non dictat. l. vel patum. aut q liberi succedãt matri in dote & tũc aut iure veteri & non põt. q cũ decesserit in patria ptãte. vt. l. si vxorem. j. de cõdi. inser. pater oĩa occupabat iure peculij. Jtẽ in dote iure ꝛsideratiõis aut iure nouo vel nouissimo. & tunc cũ ista dos sit pfectitia filiafa. nõ trãsmittit profectitia ad heredẽ ſz pater occupat tãq; suum patrimoniũ. vt. §. fa. ber. l. certũ. Sz pro mar. facit. quia dos facta est patrimonium mulieris. ff. fa. ber. l. põponius philadelphus. ff. de mi. l. deniq;. §. sed vtrum. Sed in patrimonio mulieris succedunt filij sui exclusis patre. vt in auc. de here. abintesta. in pnci. Jtẽ lex dicit q ista dos extinct de patrimonio dotantis. ff. de coll. bo. l. dedit dotẽ. Jtẽ pater & filius censentur vna persona. §. de impu. & ali. sub. l. fin. Jtẽ liberi sunt reliquie mrimonij & alimẽtãdi ex dote mris. ff. fa. ber. l. si maritus. & ista opi. ſz cõsuetudo gnalis tanquã equissimã & monẽtur isti filij mortua matre succedit pater eorũ et non auus maternus vt in auc. de fun. consuetudo ergo facit hoc casu filios heredes matris in dote profectitia. non ob. l. certũ. §. fami. ber. q ibi loquit in mero peculio. ſz ista dos est p priũ matrimoniũ mulieris. ¶ Sed qd dicemus in tali casu. pone marit pmisit restõnẽ dotis sub cõditione si matrimoniũ fuerit dissolutũ sine liberis qõ intelligitur morte mulieris. nam si vir prio decedit adiectio liberorũ nihil operat. vt no. in. l. j. §. j. ff. de do. ple. ¶ Pone ergo quod decessit mulier in matrimonio superstitibus liberis & auo materno et marito deinde subito decesserunt liberi prio. deinde maritus auus repetit dotẽ bñs materni: dicũt q non pertinet ad eũ q fuit eã lucratus ex tacito pacto ipse dicit qõ imo pertineat ad eos q liberi veniebãt tãq; bñdes mris & ipsis nõ aduentibus auus matern succedit filie sue et eius nepotib tanq; primior: querit qd iuris. qõ est anti
quissima de quo p bar. & me. in. l. si cũ dotem. ff. sol. matri.
a ¶ In quium idem Bald. & An. in. l. si cũ dotẽ hic alleg.
b ¶ Item & eo. vide bal. in. l. qõ scitis: j. de bo. que libe.
c ¶ Statutum. vide Bal. in. l. i Sctib. §. plus vale. qõ agitur. an fi. & istud dictũ hic segt ¶ Det de anc. i. c. canonuz
b statu. i. circa hoc mẽbruz ẽritur. de cõstit. & vió bar. in. l. j. §. a pui. ff. qõ vi aut clam. vbi in effectu tenet idem.
d ¶ Quero vtrũ falsa. an falsa cã vitiet Sctũ vide bar. l. de mon. §. i. ff. de 2di. & demõ. And. bar.
¶ Adde istũ i rubri. §. de pstit. pe. et in. l. nec apõ de be re. isti. & bar. l. dmõ stratio. §. j. de 2di. & demon. Cels.
e ¶ Quero. vió bar. in. l. demõstratio. §. qõ aũt. hic alleg.
f ¶ Per q vba fiat cõditio & q̃ modꝰ & causa. adõ qõ no taui i apost. ad istũ in. l. cum mota. nu. iij. in §. p si. §. de isti. & substi. sub con di. factis. Celsus.
g ¶ An legatarius. vide Bar. in. l. filie la. §. de colla. & i l. p banc. j. de tẽpo. ap. & Ang. i. l. cuz bis. ff. õ peti. here.
b ¶ Mõ decedit. p limitatiõe buꝰ. l. vi de q̃ scripsi post ant. de butr. i. c. raynaldus. ex de testa.
b ¶ Mõ decedit. vide pau. de cast. 2si. lxxvij. And. Bar.
f ¶ §. fi. & ibi p gl. et docto.
k ¶ An dicat. hoc deciditur ex dictis p bar. in. l. liberorũ ff. de verbo. sig. vbi fit differẽtia inter verbũ liberoꝝ: et verbũ filiorũ an cõ prehendant nepotes: marime ex filia. & scripsi pbar to. in. d. l. liberorũ. p Bal. in repe. l. i suis. ff. õ lib. & post bu. & in. l. pen. §. de libe. pte. & in. l. gallus. §. institutus p Bal. & per Joã. an. in. c. ad extirpãdã. de fil. pbyte. & in. c. in gbusdam. extra de pe. & ingtuz iste vr tenere quod nõ
2 pbẽdat nepotes
matri. ¶ Quidam dicũt q ad maritũ ptinet iure pacti. ff. de pac. do. & inter. §. cũ inter. nec eñ pot ille. §. aliter intelligi. dicere eñ q ibi maritus retineat. p filijs suis tãq; heredibus matris. nõ vr falsum: qz iure ffor. filiafa. non babebat heredem vt no. ff. sol. mat. l. filie mee. licet contra notari videat ff. de iure dot. l. auus. ¶ In ℨuĩ videtur qz dictum pactũ dz interpretari fm cõsuetudinẽ gnalem que bz q filij possint succedere in dote mris tanq; eius heredes. ¶ Ex hoc sequit alia cõclusio & va q ista filia bz nõ possit testari. qz filiafa. cũ patre consentiente possit donare dotẽ suã cã mortis. Jtẽ & eo. nõ cõsentiente inter viuos qz cũ pater nõ habeat vsumfructũ in ipsa dote merito segt q fi est etatis legitime possit rem proprium distrahere & donare qõ non posset in rebus in quibꝰ pater haberet vsumfructum vt. j. de bonis que liberis. l. cum non sulum. §. filius autem.
¶ Liquidum est aliqd ex duobus instrumentis simul cõiunctis qõ ex vno solo nõ esset liquidum.
Dotis nomen significat veritatem.

Refert. Silegat dos facta relatione ad istũ dotis nihil aliõ requiritur nisi quod instrumentũ loquat sed si fit relatio ad dotẽ inquirit veritas. b. d. not. Nihil aliud inquiri nisi qõ scriptũ est in instrumẽto qõ tene menti. ¶ Not. ex duobus instrumentis simul coniunctis aliquid esse liquidũ q ex vno solo non esset liquidũ vt. ff. de regu. iur. l. ait ptor. qõ est vtile scire ad executionem instrumentoꝝ li
quidoꝝ. ¶ Jtẽ no. q verbum significat idẽ quod
2 tonat. ¶ Not. in hac. l. q nomen dotis significat veritatẽ ſz nomen instrumenti significat eius contenti am & tenorẽ. & ideo multũ refert vtrũ statutus dicat q cõtra ℨctus dotiũ non possit opponi aliq exceptio: qz hoc statutũ verã dotẽ significat an vo dicat q cõtra instrumẽta dotalia non possit oppo ni: qz tunc non põt opponi aliud nisi cõtra tenorez instrumenti puta defectus solemnitatis instrumentalis: puta defectus diei vel consulis: vel loci. & similia: et tabellio sit priuatus officio vel cõtrabentes non potuerũt mandare inde cõfici instrumentum vt in auc. de nõ alie. §. quia vero. & ff. de sacr. san. eccle. l. iubemus. §. bis tabellionibus. & gl. ozacit differentiam inter substantialitatẽ ℨctus: & solẽnitatẽ instrumẽti. vt. l. i. §. editiões. ff. de edendo. in fi. glo. ¶ Quero vtrũ falsa cause vitiet ℨctus. Rñ. aut ponitur in traditione & nõ vitiat qn trãsferat dñium tñ interdũ datur cõdictio ob cãm ad repetendã. l. iij. §. fi liber. ff. de 2di. ob cau. Interdum datur cõdictio indebiti. ff. de cõdi. inde. l. damus. aut apponit in pmissione: & tunc refert. aut in cõtractu in quo requirit aliqua impletio aduersarij facta vel futura: & tunc vitiat predictas leges. aut non regritur aliqua impletio aduersarij vt in ℨctu donationis & tũc refert. aut est expressus titulus donationis & vz. vt. l. ij. §. fi. ff. de do. aut nõ est expressus. & idem si hoc est ex certa scientia. ar. ff. si quis cautio. l. sed si qs. §. fi. ff. de verb. obl. l. si diuortio. sed p errorẽ & tũc aut est nudũ pactũ: et ipso iure nõ valet aut stipulatio & tunc obstat exceptio. ff. de exceptiõe doli. l. ij. §. circa. ¶ Interdũ falsa cã exprimit in cessione actionũ: & tunc siue p errorez. siue ex certa sciẽtia ipso iure non valet cessio facta inter viuos. vt. §. man. l. per diuersas. & l. ab anastasio. quam indistincte no.

¶ De bis que sub modo legati vel fideicõmissi relinquuntur. Rubrica.

¶ Modus & cõditio in contractibus & iudicijs equiparantur.
Modus & conditio per que verba fiant.
Legatarius sub modo an teneatur offerre.

¶ Jn legatis. Modus & cõditio eq parak i fine ſz nõ i pncipio deducẽdi rẽ i esse. b. d. ex. cũ gl. Cõcordat ff. de condi. & demõ. l. qbus die bꝰ. §. fi. ¶ Quero nunqd boc fit ve
rum i Sctibꝰ & iudicijs. & dic q sic. ff. loca. l. qro. §. inter locatorẽ. j. õ sen. l. cũ eoz. ¶ Quero pq vba fit cõditio & q modꝰ & cã. dic vt in gl. & ff. de cõdi. inde. l. q. pmisit. & ff. de 2di. & dem. in rubr. & l. bas cãs. cum si. & ff. de ℨben. emp. l. cuz ab eo.
¶ Quero an legatarius sub modo teneat aut offerre. Rñ. qsq; ordinak obligatio ad originem petitionis: & tunc dz precedere vt. l. ex pacto. de rerũ permut. qsq; in rei traditione vt in cautione fructuaria: & tunc dz precedere in instanti traditio non ante. vt. l. si vsufructus mihi. ff. de vsufru. leg. Jnterdum ad actionẽ coadiuuandũ: & tunc nisi exciatur nõ dz offerri: qz offerre est quoddã replicare. vt no. ff. de trãsl. & fiue apud acta in gl. mag. ver. nõ obst. & Jdeo. §. offerri. dz intelligi si venditor opponat exceptionẽ pretij non soluti: als etiã non oblato pretio condemnaret ad rem tradendam.
¶ Actio an oriatur ex modo.

Ex his verbis. Olim ex mõ actio: qz nõ adjicitur, ppter se: bodie orit actio. si tñ ille cui dz impleri modus dz aliqua cõditionẽ ipsere opz qõ prio ipleat. b. d. ¶ Op. vt in glo. & soluo cõcludẽdo q aut testator loquit preceptiue & oritur actio aut enunciatiue p modũ cõditionis & nõ orit actio. vt. l. si qs sub cõditione. ff. si qs omis. cau. testa. nisi cõditio sit talis q̃ reddat in inutilꝰ. vt. ff. de leg. iij. l. si fideicõmiss. §. cũ esset. aut enũciatiue p modũ modi & tũc olim nõ oriebatur actio ex testõ: sed canebak de modo implendo et ex illa stipulatione agebak vt. l. si tibi de lega. iij. & de leg. j. l. bmõi. in pnc. sed bodie etiam ex testõ oritur actio vt hic. & per hoc intelligas gl. hic posita magis clare q̃ loquak: & adde quid in matrimonijs. & dic vt no. in. l. j. ff. de cõdi. insti. & extra de condi. ap. c. super eo.

¶ De conditionibus insertis. Rubrica.

¶ Locutio pluralis est contenta vno numero.
Nepos continetur nomine filij.
Ex dictio significat immediatam causam.
Oratio pluralis an dividak in diuersa disposita.
Substitutio nõ dz retorqueri in lesionẽ filiorum.
Substitutio fideicõmissaria dicit facta ad onus & non ad prouidentiam.
Termini copulatiui in materia substitutionum an debeant accipi in sensu cõpositio vel diuiso.
Copula qñ ponitur in libello quid operatur.

Cum testatorez. Mõ decedit b sine liberis q nepotẽ ex filia reliqt bñdẽ: vel sic. Mõ decedit sine bñde q nepotẽ ex filia reliqt heredẽ. ¶ No. i ista. l. q pria
1 lis locutio vno nũero ptẽta ẽ. ¶ Sz nũqd eo dicta vtruz dicat si decesserit sine filijs vel decesserit sine here de. vr & sic. qz prio casu filij ẽt q nõ sunt here des excludũt substitutũ vt. ff. de leg. i. l. filij. §. cumqs. Scõo casu nõ excludũt substitutũ nisi sint here des vt in auc. de nõ alie. §. emphyteosim. nã verbũ bñs sonat i successorẽ iuris ſz hoc casu regrak ẽt qõ sit de liberis vt no. ff. ad treb. l. ex fcõ. §. fi. & no. in. l. aliã. ff. so. ma. Cõsidera aut ista vba ponunt in ℨctu vbi bincinde nascit obligatio: & tũc intelligun
tur de filio here. de. vt in. c. j. an agna. vel fili. coll. x.
¶ Nñ si feudũ cõcedak titio & si decesserit sine here rede reuertak ad dñm. itelligik vt dixi: qz non sufficit quo ad excludẽdũ dñm q̃ sit filꝰ & non bñs vel bñs & nõ filiꝰ: qz feudũ est ℨctus bñficialis in q̃ bic inde oritk obligatio psonalis: aut apponunk i vltima volũtate & tũc dic vt. §. dixi p. l. ex fcõ. §. fi. & rõ differetie est qz prioze casu nõ regrik successio obligationis. ¶ Lu in feudo dic q aut filius põt amplecti feudũ tãq; bñs & tũc dz amplecti aut non et tũc nõ. qũo ergo erit cõsultũ dño. Rñ. qz heres bz infra annũ a dño innestiturã petere et fidelitatem
2 iurare. ¶ Quero an si dicak k sine filio masculo decedere ille q ex filio reliquit nepotem masculuz. & videtur casus q non. in. c. j. de eo q fi. et suis here.
k exilia non procederet nisi esset adiecta illa dictio masculo p istã. l. et qz nihil boni allegatur ex marie in causis i qbꝰ ap. filiorum veniunt nepotes vió bal. singulr in auc. si qs ruinas in fi. §. de sac. sanc. eccl. & in. l. ſz si bac. §. fi liberos. ff. de i ius voc. & que dixi post bart. in. d. l. liberos vbi alle. Jo. and. in addi. ispe. in rub. de test. in. vi. q. tenere idem quod Bal. hic. Sal. etiã bic sequitur Bal. ex quo filia femina non facit bat defice cere conditionẽ fideicõ. ergo nec nepos ex eo natꝰ. bene facit: ſz ipse non alleg. text. in. c. j. §. boc aũt notandum q feu. da. pos. et vi de spe. in tit. de loc. §. nuncaliqua ver. cr. lvj. & ¶ Pau. õ castro. in. l. gallus. §. nunc de. l. velleia. ff. de lib. & posth. & ibi etiã qd si dixit virilis ser. & ange. in. l. ſz si bac. §. qui manumittit. cum seq. & ibi p ¶ Paul. de ca. de in ius voc. & vide hic de pulchra. q. quam formãt Raph. & pau. de cast. in cõsi. eccl. vbi etiã 2fil. xcvij. qõ icipit casus iste sequẽs cõtinet.
¶ Quero an dicatur. An dicatur decedere sine filio masculo qui decedit relicto nepote ex filia. & quid si qs capit fundũ pro se et filijs suis masculis an transeat ad nepotem ex linea masculina. do. Fran. de alberg. de are. cõsuluit q̃ sic quia feudũ est quoddã bñficium ergo late interpretatũ fm largam significationẽ veniunt nepotes. l. liberorum. de ver. significa. & tunc q. dictio filijs põt referri ad demõstrationem linee nõ ad restrictionez & ita tz d. ¶ De. de anc. canonum. in repe. de consti. & an nepos ex filia excludat monasteriũ si titi instituit filiam. et si decedat sine filijs

Universidad de Deusto
Biblioteca

instituit monasteriū ⁊ decessit relicto nepote ex filio an excludat monasteriū. Jac. bu. ⁊ ʒ sic. ⁊. d. ¶Det. in. d. a c. canonū. vbi oino vide. Andr. Bar.

a ¶Sine filiis. legē ¶De. anc. i. c. canonū statuta. in v. tertio pncipali q̄rit. i statutis. de cōsti. bar. i. l. liberor. de v. sig. Bal. i. c. i. ℌ. filia. de suc. feud. b ⁊ ibi dixi.

¶Adde eundem bar. cōsi. suo. civ. in ci. facti ʒtingētia. ⁊ qō ibi plene dixi i apostil. ad ipsum. Itē ʒ si. suo incip. calus talis est qdā testor bñs quēdaz fratrē. pau. de cast. 2 fil. cli. ⁊ Alex. in 4 l. liberorū. ff. de v. c fig. Celsus.

b ¶Si statutum. vidē circa boc i si. q. Jo. an. in rub. d. test. ℌ. in pen. q. in addi. spe. ⁊ facit ad no. p bar. i. l. ij. ℌ. ʒ si dnus. ff. vi bo. ra. cū concor. bal. in. l. iubemus. ℌ. finaūt. j. ad treb.

c ¶An pl'alis. vide j. de ipu. ⁊ alīs sub stit. cū si. aliq̄ p eū i l. iubem⁹. ℌ. nnauē. j. ad tre.

d ¶Et bis. vide. l. pe. cū si. ℌ. de ipu. ⁊ alīs substi.

e ¶Scōz Bui. idē vident tenere bar. ⁊ Jmo. in. c. cū ista bic all'. et fulgo. in d. l. pe. ⁊ pau. de ca. i. l. si p' ipuberis. ff. de vulga. ⁊ pup. substi.

f ¶Sz Jac. bu. vidē Bal. i. c. fignificauit. de rescrip. ⁊ in l. j. ℌ. j. de neg. gest. Andr. Barb.

g ¶Disputatione. de q̄ facit mētionē bar. i. l. j. ff. de iu. et iu. ⁊ gl. no. in. c. vnico. i⁹. pmittimus. de eta. ⁊ q̄lit. in. vj.

b ¶Itē no. bic. not. a ℌ. ʒio sensu ōz sensus subauditⁿ. vidē gl. l. apud antiq̄s. de furtis. Aln. B.

i ¶Statuto. dixi post Bal. i. l. apō antiquos. ℌ. ō fur. ista glos. ēt appro bat hūc intellectū ⁊ a contrario sensu tractum.

masculis ⁊c. col. x. Itē q̄ noie filij cōtinet nepos. vt. l. liberorū. ff. de ver. sig. sed verbū aliud sonat ⁊ verba debent intelligi de primo ⁊ immediato he rede. ff. de vulg. sub. l. q. liberis. ℌ. fi. ff. ad treb. l. ex fcō. ℌ. vlt. ¶Quero qd si dicat fine filijs[a] ex suo corpe natis vtrū nepos ex filia dicat nasci ex suo corpe. ⁊ videt q̄ nō. q̄ dictio ex: significat imediatam cām. dicʒ: q̄ in nepote est sanguinis cōtinuatio vnde immediate ōz quicquid per rerū naturā cōtinuat est vnū ⁊ idem vt. ℌ. de fideicō. l. cum acutissimi. ¶Op. ista ʒditio si fine liberis vel fine filijs est pluralis numeri. ergo vera nō est vno solo existente. q̄ vnus nō est numerus: vt. ff. ad tre. l. fi. Sol. de pp̄io significato verū dicis, ʒ de, rōne naturali falsum dicis: ⁊ iō vnus filius excludit substitutum. casus est bic: ⁊ facit ad q̄stionē dicat statutum[b] q̄ si supersunt masculi non succedat sozor. q̄d si super est vnus solus an excludit sozorē. dic q̄ sic, q̄ naturalis rō magis attendit ēʒ pluralis oro ⁊ q̄ pluralis numerus resoluit in singularitates. i. i clausulas sepatas. ⁊ absq̄ mō ʒiunctiōis. ⁊ facit q̄ not. in. c. in plerisq̄. de elect. in cle. Hoc ēt facit ad q̄nēz statuti dicētis q̄ si mulier decesserit sine liberis vir lucret dimidiā dotis q̄ si ōz decedere sine liberis illa q̄ ex eodē marito reliq̄ vnicā filiā q̄ dictio fine: ⁊ dictio absq̄ regrit omnimodā carentiam acſi diceret fine vllis liberis. ⁊ boc tz bic But. ¶Circa būc articulū an pluralis[c] oro dividatur i diuersa disposita sic distīgue: aut ponit distributiue ⁊ diuidit. ff. ad tre. l. lucī⁹. ℌ. caio. aut ponit ʒpleriue ⁊ nō distributiue. ⁊ tūc regrit concursus copulatiuor: vt. ff. de cōdi. instit. l. fi beredipies. aut ē dubiū q̄liter ponat. ⁊ tūc refert: aut loquitur quo ad modū significādi: aut q̄ ad effectū significati. ¶Prio casu ℘ rigorē verborū regrit̄ pueritas cōditionis in vtroq̄: ēʒ ℘ sensum ⁊ intentionem naturalē seu effectū distīgue aut est eadē rō de vno quo ad vnū q̄ de plurib⁹ quo ad plures: ⁊ tūc refert aut illa rō vera a quocūq̄ incipias ⁊ loquitur. ℌ. caio. aut in persona vltimi morientis tm ⁊ loquit̄ lex heredes mei. ℌ. cū ita. ff. ad tre. aut nō est eadē rō de vno quo ad vnū ⁊c. ⁊ tūc requirit̄ in oīm pſona. l. pe. de ipu. ⁊ alīs substi. Sz quo sciā an sit eadē rō. Rñ. aut inter ſeipsos est aliq̄ pusillo testōris expressa vel tacita vt ius accrescēdi: ⁊ tūc nō sufficit alterū quo ad alterū. ō instī. ⁊ sub. l. fi. ⁊ l. ℌ. uis. de impub. ⁊ alīs sub. aut inter illos cessat ois prouidentia tam testōris ēʒ legis ⁊ tūc loquit̄ ℌ. caio. ¶Et bis[d] apparet rō trium legum. vna dicit q̄ si pr' substituit impuberi[b] quēdā extraneum sub ʒditione si vteriq̄ decesserit in pupillari etate: ⁊ vn⁹ moriꝫ in pupillari etate alter supuiuit vl' post pupillarē etatē decessit substitut⁹ repellit. ⁊ rō est: q̄ substitutio est facta mere in fauorē filiorū⁹. vnde nō ōz retorqueri in lesionē alicui⁹ eorū. iste est casus in. l. pe. de impub. ⁊ alīs substi. ⁊ in. l. pater filiā. ℌ. duob⁹. ff. ad. l. fal. ¶Alia lex dicit q̄ si testōr instituit duos heredes ⁊ dixit si neuter heres erit quidā alius sit heres. q̄ aliquo eorū existente herede in institutus non admittit. vt. ℌ. de impube. ⁊ alīs substi. l. quāuis. ⁊ est rō: q̄ vulgaris substitutio ordinatur mere et fauore testatoris cuius interest habere cupitū heredem q̄ ratio cessat cū vno herede existēte habeat q̄ desiderat p ius accrescendi. ¶Alia lex dicit q̄ si duobus heredibus institutis testōr dixit post obitū vestrū redatis ⁊ restituatis: ⁊ vnus moritur ⁊ alī⁹ superuiuit: q̄ debet fideicōmissum pro parte morientis. iste est casus. ff. ad trebel. l. lucius. ℌ. caio. ⁊ fic illa verba post obitū vestrū ponunt distributiue. ⁊ est rō. q̄ fideicōmissaria substitutio est facta ad onus nō ad puidentiā eorū q̄bus fit. boc tū fallit q̄n superest persona que ex p̄sumpta voluntate defuncti excludit fideicommissum. vt. ff. ad treb. l. heredes mei. ℌ. cū ita. ℘ Buil.[e] qui ita not. in. d. l. pe. ⁊ facit de leg. j. l. titia seio. ℌ. seia. ¶Et per boc babes determinatū quid iuris in alīs substitutionibus q̄ oēs alie reducunt ad alterā de istis tribus. Et predicta vera q̄n in eadē oratione verborū fit substitutio cōpleriua, si autē singulatim singulis ⁊ in

f g singulis ⁊ diuersis orationib⁹ tunc idem iuris est de vno quo ad vnū q̄ de plurib⁹ quo ad plures in quacūq̄ substitutione loḡis vt. ff. de iniu. test. l. pe. ff. de vulg. ⁊ pup. vel singulis. Sed Jac. bu.[f] in quadā disputatione[g] de legato facto mercatoribus ⁊ artificibus lane: dixit q̄ vbi pluralis locutio seu oratio non resoluit̄ in singularitates est q̄ tendit ad vnū effectū ⁊ nō ad diuersos. q̄ ea q̄ distinguunt siue tanq̄ separata operant quodlibet de per se. vt. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. falsa. ℌ. vlt. Sed per boc non habes intellectū p dictarū legū ⁊ not.

7 ista tria q̄ subtilia. ¶Et predictis ergo apparet vtrū in materia substitutionū termini copulati debent accipi sensu ꝫposito vel diuiso. ¶Itē certum est quod volūtas testatoris regulat et regit cōditiones. vt. ff. de ʒdi. ⁊ demon. l. in cōditionibus primū locū. ¶Ho. q̄ copula apponit

8 in libello seu rescripto: aut ordinatur ad diuersos effectus ⁊ vtrūq̄ est probandū aut ad eundē effectum ⁊ idem si se astrinxerit ⁊ neutrum per se sufficit. alias sufficit alterū ꝑbare. vt not. Arch. j. di. k oēs. Tu dic q̄ aut vnū copulatorū est cā alterius ⁊ vtrūq̄ est probandū. aut sunt separata ⁊ separatos pducūt effectus ⁊ tūc ad victoriā copulatiuā requirit̄ vtrūq̄. sed ad victoriā disiunctiuā sufficit alterū. ⁊ facit. ff. de appel. l. scio vel dic vt nota. Bart. in. l. diuus. ff. de reg. iur. Bal.

1 ¶Absurditas cessare ōz in testamentis.
2 Argumentū a ʒio sensu ōz intellect⁹ subauditus.
3 Argumentū a ʒio sensu ōz intellect⁹ subauditus.

Impatrēfa. Argumentū a ⁊rario sensu non sumitur vbi resultat p̄auus intellectus vel contra legem. Butr. et boc est valde notabi. ad statuta q̄ quamuis procedat in ei⁹ argumentum a contrario sensu. tamen istud est verum si non resultaret p̄auus intellectus vel inducertur legum correctio quod tenemenūi. ¶Ho. q̄ in testamentis cessare debet absurditas legi contraria in quantum potest. vt lege maximum vitiū.

2 ℌ. i. de liber. preteritis. ¶Hoc. in hac lege quod iussa satisfdare si non diuerterit tenetur satisfdare ⁊ non diuertendo non dicitur facere contra voluntatem testatoris: quia qui apponit conditionem vult eam existere: ergo vult filiam non diuertere. vnde a cōtrario sensu hoc est falsum. s. argu. q̄ dicebatur a ʒio sensu videbit pater eā velle diuertere sic. ergo si formetur arg. a contrario sensu respondetur ʒ dupliciter. vno mō per interpretationem. alio mō per reductionē ad absurdū. ¶Itē no. bic q̄ conuenienti posito in esse nullū sequitur

3 inconueniens. ¶Item no. bic[b] glos. expressam q̄ argumentū a contrario sensu est intellectus sub

b i auditus. ⁊ ideo si statuto[i] cauetur q̄ statuta non re l cipiāt extraneum vel subauditum intellectum cessat argumē. a contrario sensu statuti ⁊ sic cessat dispositio tacita. ⁊ ē casus simpl'r admissus. ¶Pone pr' dixit ex heredo filiū meū si non redierit ad patriam. nūquid videtur eum instituere si ad patriā redierit. ⁊ videtur q̄ sic a contrario sensu qui debet subintelligi quia fauorabilis vt. ff. de manumis. ta. l. si quis locuples. ff. de testa. l. qui in testamento. ℌ. mulier. ⁊ q̄ not. ℌ. de fur. l. apud antiquos.

¶Contrarium dico q̄ ex dispositionibus p̄uatiuis non resultat habitus. vt. ff. de bere. instī. l. ex facto. Itē ex dispositionibus negatiuis non resultat affirmatio vt. ff. de manumiſ. test. l. titia. ℌ. kº.

k ¶Ultimo no. bic q̄ testōr in dubio videtur velle disponere scōm ius ⁊ non cōtra ius.

Sea conditione. Condictio mozandi cū aliqua ōz impleri. boc verum nisi stet per eum cum quo debet mozari: quia tūc babetur pro impleta.

l Item boc verum nisi moza[l] esset inbonesta vel periculosa. et ideo nouerce quibus est relictum si a pīntignis non diuerterint possunt ab eis recedere propter sinistram suspicionem et nibilominus

m consequuntur legatum. ℘ Jaco. de are.[m] qui ita

1 no. in. l. si discepterit. ff. vbi pu. educ. deb. ¶Item collige

¶Tu dic q̄ regula ſr argumentū a ʒio sensu i statutis ē validū i iure. ita sin. voluit bar. i. l. oēs ppli. ff. ō iusti. ⁊ iure. ⁊ in. l. nō possibile. ff. de pac. q̄ dictū limita vt p Ro. singu. mihi cvi. inci. tu habes ⁊ cōiter tenet. ⁊ an. cor. sing. suis in v. argumētū. ⁊ q̄ ibi ponit in apo. post gl. quā ad boc dicunt sin. ⁊ vnicā in iure. in cle. ex gravi. i ℌ. facere. extra de vsu. Celsus.

¶L. titia. ℌ. ille text. pbat ʒiū ℘ intellectū. pe. bart. ⁊ bal. ⁊ magis cōiter dñi i. l. actiones. s. ō trāsac. ⁊ ʒ bal. alleg. ter. in. l. si qs ita libertatē. ℌ. fin. ff. de stat. lib. nec dicaſ q̄ ibi nō sumit argumentū a ʒio sensu oīonis negatiue ʒ pp dispōnē pcedentē affirmati uā: q̄ dico q̄ imo ēt ibi sumit argumentū a ʒio sensu i ver. decē. ⁊ p boc adde no. p Bui. ō cūg. l. l. si cū. ℌ. gin iuriar. ff. si qs cau. in vlt. q. bñ faciunt no. p Spe. in tl. de spō. ℌ. j. ō. j. ⁊ Ant. de bu. i. c. er pte ex tra de spō. ¶De. de anc. in. c. canonum statuta. i pnci. vlti. char. de ʒstit. trāsit simpl'r. cū bald. bic ⁊ p boc ēt adde. l. er facto. la picola ff. de bere. instī.

¶Mora. vidē bar. in. l. gaio. ℌ. fi. ff. de alimen. ⁊ ciba. leg. cum concordan.

¶Ja. de are. vidē bal. in auc. boc locum. s. si secundo nup. mul.

a ¶Extra quero. vide Ro. in. l. dié functo. ff. de offi. assef. ⁊ ter. ⁊ ibi Bar. in. l. bac lege. j. de proxi. sacrorū scrinioꝫ. li. xij. ⁊ Bal. in auc. habita. s. ne fil. pro pa.

b ¶Legatum. per istaꝫ. l. decidit̄ quest̄io no. per Bal. in. l. debito. j. de fideicommiſ. liber.

c ¶In patris. ⁊ iō in ʒctibus vtilis nō requirit̄ pūcia viri ad bāc materiam. vide no. per Jmol. post bar. in l. miles. ℌ. q iudicati. ff. de re iudic. et ter. ⁊ ibi Bal. in. l. b j. j. de bo. ℌ. lib.

d ¶Vendicet. no. q̄ vir potest̄ vēdicare vxorem. tu vide text. in. c. illud. de presump. gl. ibi dicit q̄ impropie. Jo. and. in ti. ℌ fil. sint legiti. in addi. Spe. vide plene p d. Abb. in. c. illud ⁊ an possit vendicare coram iudice laico vel ecclīastico vide q̄ dixi i. c. literas. de resti. spo. And. bar.

e ¶Debet operari vir. Adde quod no. Berard. de pe tra sancta singul. suo. pe. q̄ est. xcix. in ordine. q̄ inci. no. q̄ singl'r tenet vbi ponit ad quas opas mulier tenetur viro ⁊ in quibus marit⁹ pcipiat lucrum. Celsus.

f ¶Sed illa. ponit ℌ Old. in cōsil. xxvi.

g ¶Quedaz requirunt. not. ad id q̄ dicit Bart. an pr' poterat autorari filio vt det sibi vel fratri in sua potestate retento. adde q̄ Bal. secut⁹ est opi. gl. ⁊ bart. in. l. c si furiosi. s. de nupt̄ys. ⁊ ibiē gl. solē nis dans optimā cautelā cā oino vide ⁊. l. bonor. s. q admit. Bald. ⁊ ibi vide que not. bar. l. tū bis. ff. de do. cā mor. Joā. an. in ti. de instr. edi. ℌ. fi. in addi. q̄ incipit petrus ⁊ crinetus vide ange. q ʒ tz in l. j. ℌ. fuit q̄situs. ff. ad tre. ⁊ ibi. ō. Jo. f mo. l. cū filij⁹. ff. de dona. ⁊ vide Bal. l. j. s. vñ vir ⁊ vxor. ⁊ vide Ang. ibi eleganter in auc. de alie. ⁊ empby. ℌ. economus. ⁊ ibi tz ʒ id q̄ dixi. l. j. ℌ. fuit quesitū. ad tre. nec alle. mod. Et p opi. Ang. in palle. ℌ. fuit quesitū. facit ter. fin. in. c. cū in iure. de elec. ℘ Mod. ibi. ⁊ optimū ter. c. cū in veteri. de elec. ⁊ d. an. in. c. nouit. de bis q̄ fi. a pla. fine consen. capi. vbi tenuit q̄ ꝫ pla. nō potest donare fine cōsensu capituli vt. c. i. co. ti. tū pōt donare cap'lo cōsentiente. c. vt tenuit Jo. an. in addi. spe. in ti. de bis q̄ fi. a pla. ⁊ facit ter. quem sing. alleg. mod. in. c. pla. in pn. de testi. in. vi. vbi pr'or pōt autorari. c. vt consentiat cū pcu. ⁊ p. d. opi. Ang. facit ter. l. fi p parte. ℌ. idē. ff. de in rez verso. ⁊. l. si quis p eo. ℌ. j. ff. de fideiuſ. licet Ange. alleget. l. j. C. de impo. lucra. descrip. li. x. And. Barba.

b ¶Scōo casu. vide. d. Ant. ⁊ alios. c. cū cōsuetudinis. ℌ. de ʒsue. Bar. l. fi gs mihi bona. ℌ. iussum. de acq. here. And. Barb.

i ¶Quinto. vide bal. in. l. pe. j. de execu. rei iu. Bar. in. l. fi gs mihi bona. ℌ. iussum. ff. de acq. ber. ⁊ in. l. fi aūt plures. ff. de aqua plu. arcen.

k ¶Si statutū. no. statuto cauet q̄ p cessus pcuratoris fine mandato sit null⁹ ratihabitio nō facit illū recon ualescere. vidē bal. l. j. ℌ. de ser. fu. ⁊ vi de que not. ad. ℌ. falsus. ad bart. vide de bal. i. c. ex parte decan. de rescrip. And. bar.

¶Et quib⁹. not. bñ istā rationem ⁊ vide not. p bart. in l. tā bis. in fi. ff. de dona. cā mortis.

¶Denuo quero. vide bal. in. l. fi stipulata. alias incipit fi mulier. ℌ. j. ff. de vo. iter vi. ⁊ vr. vbi dicit q̄ mulier tenet operari pro viro: nutrire virū eo casu quo sciret opari q̄ ō est ʒ istā doctrinā quā tradidit bic forte et posset intelligi q̄n vxor nō dedit dotē viro vel q̄n non est inutilis: nec bz vñ se alat. ⁊ vide Jo. an. i. c. literas de rest. spo. an mulier teneat opari. vbi dicit q̄ sic allegauit. d. l. sicut. bñ facit. l. asi fiduis ⁊ ibi. glos. ⁊ ange. j. q̄ po. in pi. hab. Ān dicit ibi Jo. an. q̄ tenet la uare sibi pedes et caput. d. abba. ibi dicit boc ver cōsiderata q̄litate persone q̄ ti ecē nobilis dña non tenet. tu pōdera q̄ non ꝫ fieri deteriorē cōditio creditoris p pter nobilitatē debitoris nisi alr ecē iure cautū vt dicimus in bis pīonis q̄ nō pōt grauari vitra id q̄ potest facere pōt. ¶Pondera q̄ bal. bic dicit q̄ tenet pōtare seruitia ℘ qualitatē pſonarum ℘ q̄ ipse sentit quo ad artē

n vel mercantiā. alās secus. vide q̄ dixi. ⁊ an tenet opari heredibus mariti. vide gl. fin. in. d. l. sicut. ⁊ ang. in. d. l. assiduis. ēt in consi. cxxix. ⁊ facit q̄ est subdita viro. c. hec imago. c. mulierē. xxxij. q. v. And. Barba.

n ¶Utrū q̄q̄d. vide vnū vbū p bal. i. l. fi. j. de li. er bi. ⁊ q̄ dixi post bar. l. fi filij. s. de do. iter vi. ⁊ vr. ⁊ bal. in. l. fi innita. s. de nup. q idē tz q̄ ō bic. ⁊ in c. j. ℌ. decedēti. q seu. da. pos. ⁊ in. l. i. j. de bo. que li. ⁊ ibi per Cy. ⁊ de alijs ʒctibus vide in. l. fi nō verū. s. de do. inter vi. ⁊ vro. ⁊ ibi gl. ⁊ Sali. ⁊ ter. in. l. fi spōsus. ℌ. gñal'r. ⁊. ℌ. circa. ff. de do. inter vi. ⁊ vro. ⁊ ibi Bal. ⁊ Sal. ⁊ Fulg. in. l. fi mater. s. de ʒben. emp. ter. in. l. q̄ aūt. ℌ. fi tibi. ⁊ ibi Bal. in lec. antiqua. ⁊ in. ℌ. fi vxor a marito. ff. de do. inter vir. ⁊ vro.

Universidad de Deusto
Biblioteca

trimonio.ꝛ vꝫ ꝙ sic:qꝛ dz operari viro:vt.l.sicut ff.de ope.lib.ergo qcquid acgrit ex quacunqꝫ opa sua acgrit viro ꝑm hoc equiparat vxor libero hominꝫ bona fide possesso.q acgrit possessori ex duplici capite.vel ex opera sua:vel ex re possessoris. ꝛ hoc tꝫ Inn.extra de test.c.cū in officꝫs.Sz boc nō placet ꝯPet.nā cū vxor possit contrahere societatem[a] cū viro:ergo nō acgrit ꝫ sibi.Itē si ꝛducit prediū acquirit sibi.Itē si stipulat aliqd cū viro acgrit sibi partē suā vt no.ff.de ſi.instru.l.scripturꝛe.Item lex dicit ꝙ dz stare in obsequio viri.qđ signific at obsequialia seruitia in domo viri ꝑm q̄litatem personarū.¶Sunt quedā ope parue estimationis quas similiter dz operari.ar.ff.commo. l.in rebus.ff.possunt.ꝛ.ff.sol.ma.l.si cum dotem.ff. finaūt i seuissimo.¶Ceterū[b] vxor faceret aliquā artē vel mercantiā vel esset cyrurgica vel obstetrix q̄ quidē non sunt opere domestice et familiares id qđ acgrit ex istis operis non acgreret viro:qꝛ nec ad ꝓceptū viri tenet negotiari.¶Itē si non esset in obsequio viri culpa viri ad nullas opas tenet, ꝛ facit.ff.de do.inter vir.ꝛ vxo.l.sed ꝛ si stipulata.

¶Utrū illud[c] qđ possidet vxor ꝓsumat eē viri. Dic ꝙ in possessorio ꝓsumit esse vxoris:vt.l.fin. ff.quoꝝ bonoꝝ.Sz in possessione añ matrimoniū ꝓsumit vxoris.Aut retentionē:ꝛ tūc aut est cō troversia cū viro.aut eius successore:ꝛ ꝓsumitur[d] fuisse acqsitū de patrimonio viri.Aut cuz alio extraneo:ꝛ ꝓsumitur vxoris:vt.l.qntus.ff.de aur. ꝛ ar.lega.ꝛ.l.ob maritorū.vbi no.ſ.ne vxor ꝓ ma. ri.ꝛ vide qđ not.ſ.de ſi.instr.l.scripture.ꝓ Accur.

¶Extra querit nūquid valeat instrm depositi inter vir.ꝛ vxo.Rñ.sic:vt in.l.fin.ff.vt in possessio leg.¶Quero vna cū glo.quare in Ꝛctibus[e] inſpiciatur principiū.ꝛ non in vltima volūtate.rñd. qꝛ Ꝛctus essentialiter regulanꝛ a consensu duorum qui interuenit a principio:et tunc absoluunt interse partes:vt.ſ.de side instru.l.cōtractus.Sed vltime voluntates requirūt acceptationē.ꝛ cōsensum legatarij ex post facto.ꝛ ideo inſpicitur tps quo cedit ꝛ venit dies legati.nā tunc actus testatoꝛuz est in susceptiuo sicut dicit Aristo.in scō de anima qđ actus agentiū magis operanꝛ scm aptitudinem suscipiētis quā scm influentiā cause efficientis.ꝛ banc rationē sentit hic glos.insti.de ver.obli. ſ.ex cōditionali.¶Sz ꝫ hoc op.de do.cau.mor. vbi interuenit factum filij.ꝛ tū non acquirit facto filij patri nisi filij fit in potestate tempore mortis donatoris qđ sic ꝓbatur donās causa mortis non obligatur ex ꝓmissione:quia obligatio debet esse necessaria.vt patet in eius diffinitione.instituta de verbo.obli.in ꝓin.¶Unde sequit qđ non oritur actio ꝓsertim apta ad agendū.vt.ff.de ver.obli. l.stipulatio.la.j.ſi non oritur actio nec obligatio ergo patri non acquirit ius.Rſi.hec ratio non est vera:quia etiam in donatione causa mortis inſpicitur[f] initiuꝛ oritur quedam obligatio statim nisi donator reuocet.ꝛ talis reuocatio exceptio quedā est.ff.de do.cau.mor.l.senatus.ſ.ſi.Et est rō qꝛ semel tū cōtrahitur nō successiue:vt.ff.de ver.obl.l. ſi stichū.ſ.ſi stipulatio.ꝛ ar.ff.de neg.ge.l.pompo niusi n negotijs.non obſt.ff.de stip.ser.l.ſi seruus cōis meuū.ſ.fi.qꝛ ibi per mediā ꝑsonā stipulantē vel opas suas locantē in qua nō residebat ius acq situm simplr non pōt contrahi obligatio ꝛ acquisitio vniformis:qꝛ nō patiebat hoc q̄litas persone fructuarij.¶Dozo in stipulatione tria cōsiderant: ſcz ꝑsone cōgruitas.ff.de ver.obli.cōtinuus.ſ.pe. stipulationis vtilitas sue finis.eo.ti.l.si rem meā.

Itē ꝑsona cui ex stipulatiōe queraꝫ commoditas c.ti.l.si filius,ꝛ hic in gl.¶Sz qđ dices in legato tradito ꝑ testatoꝛe filiofa.vtrū si pater ꝓmoritur testatoꝛi enanescat legatū.ꝛ vꝫ ꝙ sic qꝛ inſpicitur ꝑsona patris cū interuenit factuz filij traditionē recipientis:vt.ff.de le.ij.l.lucius.el.j.ꝛ.l.legatum est.Cōtrariū est verū p.l.ſi.ſ.de vsufru.ꝛ facit ff.de don.cau.mor.l.ſi filio.¶Quero quid in feudis cōcessis filiofamilias.Rſi.ſi regalia sunt cōcessa in feudū ista sunt bona castrēſia:vt.j.de bo.q̄ lib.l.cum multa.Idem si non sunt regalia sed alia rōne nō acquirit patri qcꝫ:qꝛ feudum est seruitꝫ quedā:vt not.ff.de vsufru.l.ſi cuius.in ꝓn.ꝛ ſi acqꝛ b reretur vsusfructus patri cēt seruitus[b] seruitutis quod est impossibile:vt.l.j.ff.de vsufructu legato.

¶Item qꝛ pater non succedit filio in feudo.ergo nec ei acquirit per filiū.ꝓbatur consequētia per.l. que legata.ff.de reg.iur.

¶Indiuiduum dicitur dupler.

1 Subiectū dispositionis quoties est indiuiduum tota dispositio est indiuidua.
2 Aqua si est cōcessa duob[9] molēdinis iuxta flumē nauigabile diuidi dz ita qđ sufficiat vnicuiqꝫ.
3 Castrum an sit indiuiduum.
4 Jus vasallorum est diuisibile.
5 Feuda omnia regulariter sunt diuidua.
6 Francum quid sit.
7 Curia vendita an sint venditi vasalli.
8 Mansum quid sit.
9 Feudum concedens an teneatur ad fructus.
10 Contract[9] feudi an sit Ꝛct[9] licētie vel trāslationis.
11 Indiuiduum dicitur multis modis.
12 Seruitus ōr si per pontē nō possum trāsire absq̄ gabella mercium.
13 ¶Pedagū collectio an sit seruitus.
14 Uia diuidi non potest.
15 Uia cōis diuidit loca ſm vicinitatē aſpectus.
16 Cōditio indiuidua qñ additur pluribꝰ insolidūz debet impleri.
17 Conditio an ꝓ parte impleri possit.
18 Conditio qñ sufficiat ꝓ parte impleri.
19 Conditio an trāseat ad heredē in contractibus.
20 Fideiussor sine discussione heredis conuenīri non potest si ꝓncipalis decessit cum herede.
21 Modus an transeat ad heredem.
22 Legatum dotis an sit conditionale vel modale.
23 Obligatio non mutat ex persona heredis.
24 Obligationis conditio non mutatur.
25 Filia dotata si ex forma statuti nō succedat nō ꝫ locum qñ est posthuma qñ fratres nolunt dotare eam.
26 Juramentum firmat pactū sed nō ampliat actū.
27 Conditio an perpetuo impleri possit.
28 Conditio an perpetuo impleri possit.
29 Cōditio si est alicui appositа an ille cōpelli possit.
30 Conditio si ab aliquo impleri debeat an penitere possit.
31 Conditio si in cōtractu sit apposita deinde cancelata an contractus sit nullus.

Plures. Impletio conditionis nō pdest nisi impleti.b.d.¶Ad euidentiā[i] premitte ꝙ indiuiduū est dupler:ſcz pducendum in esse vt seruitus cōstituēda.ꝛ domus fabricāda.Quoddā pductū in esse vt seruitus constituta.ꝛ vsus.Itē iurisdictio ōr indiuidua.Itē electio q̄ nemo pōt dicere ego exerceo dimidiā partē iurisdictiōis mee vel ego do dimidiā vocis mee.qꝛ cōstitutio iuris boc nō patiꝫ:ꝛ qꝛ illud est indiuiduū in quo ꝓ cō cursum cōsortis nō fiunt partes quote ꝛ bmōi:est iurisdictio in habitu suo.Item tutela:qꝛ tutoꝛ nō datur certe rei.ff.de admi.tu.l.vulgo.ꝛ.l.j.ff.de of. cōſu.¶Itē indiuiduū ōr quicqd per essentiā suā non pōt esse nisi perfectū.ꝛ integrū.¶Itē ōr indiuiduū per formā sibi datā ab hoīe vt qñ est ꝺditio in pluribꝰ boc adiecto ꝙ simul eā impleant.nā si oēs simul impleāt ꝺditio deficit:vt.ff.de manu.te. l.ſi ita fuerit.¶Item dicimus in officꝫs quoties plures persone ad vnū officiū vocanꝛ:ita ꝙ altero mortuo expiret officiū i vtroqꝫ.vt.ff.de pcu.l.pluribus.vel altero inhabili existente:vt.ff.de arbi.l. pedius.ſ.in seruū.¶Itē ōr idiuiduū actꝰ vno cō textu fiēdus.nā būc cōtextū siue copulā ipedit in 2 terualluꝫ:vt.ff.de v.ob.l.cōtinuꝰ.i ꝓn.¶Itē no. ꝙ quoties subiectū dispositionis est indiuiduum tota dispō est indiuidua.verbi gꝛa factū patientia nudꝰ vsus ꝑsonalis ꝛ nudꝰ vsus realis:puta fructes que

tes q̄ sunt a iure inducte ꝓpter necessitatē predioꝝ rum.Et ſō nō diuidunꝫ sicut nec vsus bois:vt.ff. ad.l.fal.l.j.ſ.ſi vsusfructus.ſz qñ seruitus debetur pluribꝰ prędȝs diuersoꝝ:puta seruitus aq̄ possit tpe diuidi:vt.ff.quemadmo.seruit.amit.l.ꝛ si sic.

3 ¶Itē si duo dz molendina flumen nauigabile:ꝛ princeps ad eoꝝ molēdina cōcessit aquā debe ret aqua diuidi:ita tñ ꝙ sufficit vnicuiqꝫ.argu.ff. de aqua plu.arcen.l.in concedendo.ꝛ.ff.de var.ꝛ extraor.cog.l.de vsu aque.Si aūt aqua nō sufficit nisi vni molēdino qđ ꝓius cōstitutū est tēpore potius est iure:vt no.ſ.ſ.de serui.l.ſi manifeste.nā qđ dz primū esse:dz primum frui.Si aūt simul fit eis ius questū:puta pluribꝰ heredibꝰ:ille cui obuenit molēdinum anterius:ꝓio suā vtilitatē percipit.ꝛ exinde p aliquē aqueductū patiatur sequē tem habere commoduz aque.nā ita naturaliter se dz aqua vt fluat a superiori ad inferius vt.l.j.ff.de aqua plu.ar.ꝛ naturalis cōmoditas nemini dz auferri.ꝛ sic qđ ꝓius est in via:ꝓius est in termino

4 per ordinē natura.siue p locū ab ordine.¶Sed nunqd[a] castrū vel curia castri dicitur indiuiduū. Est aūt curia tā intra castrū q̄ locus iuxta castrū q̄ ab ipso castro defenditur.ꝛ in qua habitātes defendūt ipsum castrū.Et dicendū est ꝙ ista non habent talem significationē per quā nō possunt diuidi vt apparet.qꝛ diuidunꝫ inter plures heredes.

5 ¶Itē ꝛ ius[b] vasallorum est diuisibile:qꝛ vnus pōt esse vasallus plurīū cuiuslibet.ꝓ pte sicut seruus.ꝛ ascriptitius.hec tū diuisio debet fieri cū gle ba ſcz diuisio vasallorū.argu.in.l.qđ ad modū.de agri.ꝛ cēſi.li.r.Nam sine gleba vasallus inuitus non pōt alienari:vt no.ff.de fideicō.lib.l.inuitus.

6 ¶Item no.ꝙ feuda[c] oīa regulariter sunt diuidua inter heredes qui sunt de sanguine ꝛ oēs bent facere fidelitatē q feudū tenēt.Fallit[d] in feudo frāco.l.sine fidelitate cōcesso ex facto vbi nō est fidelitas.¶Dicit aūt francū qñ feudata est ꝓpietas.qđ etiā ad ecclesiā trāfit.de ſi.instru.c.inter.Nā ex pacto pōt oē dominiū concedi feudatario:vt no.i.c.abbate.[e] de re in.li.vi.per Jo.mona.

¶Fallit ꝫ in feudo regalis dignitatis qđ non diuidit.qꝛ oē regnū in seipsum diuisuz desolabitur. hec est ꝓpria natura but[9] feudi ꝛ qđ assumit ab origine omni extranea conuētione circunscripta.

8 ¶Sz nunqd[f] vēdita curia videnꝫ vēditi vasalli. Rñ.aut sunt vasalli ratione curie:ꝛ videnꝫ ficut vēdito castro videnꝫ iurisdictiones vēdite.hoc qđ dico de castro ponit Ja.de are.ff.de v.ob.l.q vsum fructū.Nā castrū cōstat ex ꝓpietate fruēdi ptāte ꝛ sua cōmoditate oīmoda cui iurisdictio nō est ex q̄suetudine vel ꝓuilegio ꝛ cōi vsu loquēdi.Si aūt nō sunt vasalli rōne curie ſz alia rōne:tūc nō videntur vēditi ita intelligit.c.i.de capi.q curiā vē.coll. r.Hoc autē appet nā vasalli q sunt incole necessarij ꝛ ꝓpetui curie illi sunt vasalli rōne curie.ꝛ si recedunt ad curiā reuocanꝫ:vt.ff.ad muni.l.de iure. Sz illi q sunt vasalli ratione alicui[9] māſi infeudati

9 extra curtē illi nō fūt vasalli rōne curtis.¶Dicitur autē mānsum[g] largo mō qcūqꝫ ager.vt in.c.i. ſ.ſi qs de māſo.de cōtro.inuesti.coll.r.Sz alludēdo vocabulo mansum ōr a manēdo:qꝛ ibi est habitaculū saltē rurale vbi cōsueuerūt rustici habitare

10 gr̄a commoditatis culture.¶Sz nūqd ille q cōcessit feudū teneaꝫ ad fructus:vꝫ ꝙ sic ex die facte fidelitatis.argu.l.curabit.ſ.de act.ept.¶Item Ꝛctū ꝙ nō veniūt fructꝰ añ lit.cōte.ff.de vsur.l.videam[9].ſ.ſi actiōe.Nā ꝺditio ex moribꝰ vꝫ stipulatione vel ꝓscriptis verbis ex pacto nudo vestito p fidelitatē factā stricti iuris sunt:qꝛ non sunt de iu regentiū ꝛ ficnon ob.lex curabit.q̄ logꝫ in Ꝛctibus

11 bonefidei.¶Item Ꝛctusᵇ feudi videꝫ potius Ꝛctus licētie.ſ.q̄ fit licitū tenere q̄ Ꝛct[9] trāslatiōis dñi.hec rō est falsa:qꝛ in Ꝛctu ꝓmittēdi ꝛ non dandi non venit euictio.ſ.de trāsa.l.ſi ꝓ fundo.Sz in feudo venit euictio.Sol.ſi dñs ꝓmisit plenā possessionē tradere intelligit cū fructibus.Ide ſi vacuā[i] secus ſi simplr traderet.ff.de vsu.l.ſi stipulatus.Est ꝙ idē dicere vacuā qđ plenā ꝛ econuerso.

12 ¶Dicit autē indiuiduū aliꝰ modis.ꝛ breuiter

a ¶Sz nunqd.vide i.c.i.de capi.q cu. vē.ꝛ i.c.i.ſ.item ſi qs.ꝓ bal.in ti.gb[9] mod. seu.amit.ꝛ i c.cū bertold[9] extra de re iud.

b ¶Itē ꝛ ius.vide Bart. in.l.lib. de ope.lib.

c ¶Feuda. Uide Bal.l.l. volūtas. ꝛ qđ ibi dixi.ſ.de fideicom.

d ¶Fallit.vide bal. in.c.j. de capi. qui cur.vē.ꝛ i aut.niſi in fi.j.ad tre.ꝛ dȝ.i cōſi.cxxxiij.

e ¶L.abbate.alleg. bal.i.l.i.j. de cōſet.

f ¶Sz nunqd.dixi post bar. in.l.ciui bus.ff. de reb.du. ꝓ Bal.ēt i.l.in te stameto.ſ.ad legē falci.ꝓ Bar. post Dyn.in.l.itē cū ſe. ff.de acq.re.do.

g ¶Mansum. vide ꝓ bar.in.l.ſi qs ita in fi.cū cōcor.ff.de aur.ꝛ ar.leg.

b ¶Cōtract[9].de vcua ꝛ plena poſ.vi de ꝓ ang.l.l.iul.ſ. fi.ff.de rei vē.ꝛ i.l. ſi me in vacuaz.ff. de acq.poſ.

i ¶Idē ſi vacuā.vi de ter.l.l.rō.ſ.i.ff. de act.emp.vbi vꝫ ꝓbari ꝙ paria fūt dicere ꝓmitto tradere totalē fundū: ꝛ ꝓmitto vacuā possessionem.

¶Ad euidentiaz. vide etiam.j.

a ¶L.post dīē.adꝺ qđ illa.l.post diez loquit qñ creditor petit pretiū idē tñ credo si a soluente ſpōte accepit ꝓpter idētitatez rō nis.ꝛ vide tmo.i.l. ꝫ.ſ.ꝛ barum.ff.de ver.ob.

b ¶Seruitutē.adꝺ in fin.in rubri.ſ.de vsufructu.

c ¶Adde ad ea q̄ hic dicunt ꝛz mo dū incidēti qōnis an pistor seu (vt ita dicā) fornerius q̄ se obligauit cuidā patrifamilias ad coquēdū panē cer to tpe ꝙ eoꝝ sua familia.ꝓ certo ꝓtio an possit petere maius salarium si eiꝰ familia augeatur.ꝛ qd econtra. Uide Bypp. de marſil. sing. suo.cxxxiij. incl. tu scis ꝙ ꝓpter sterilitatē.post mediū.ff.de vsus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Flumina. q̃ſtr. & qd de littorib⁹ maris vid̃ qõ no. bar. i. l. quomin⁹. ff. de fluminibus.

b ¶ Arg. litto. ℨ. vide bar. i rub. ff. de re. diui. & ang. i cõſi. eccl. ℞ Adde hic dictis & notatis per b coa poſtillatorem meũ do. barba. in ſuo tracta. littor. & fluminũ q̃ gentil poſtillatores ſuas q̃ſtiones. in vol. cõſiliorũ. Ceſſus.

c ¶ Nouo põte. vid̃ p bal. i. l. ſi eũ. in ſi. ℨ. de priui. fiſ.

d ¶ Implenti. vide bal. in. l. ℨ. ſ. vbi de crimine agi opz et in. l. i. ſ. de confeſ.

e ¶ Altera. vide qõ no. bal. in. l. ex maleficijs. ℨ. vlti. ff. de c act. & obli.

f ¶ Cõditio p pte ipleti. adde bar. in l. cui fundus. nu. ij. & in. i. op. xv. ex his diſtingue. ff. de con di. & demon. Cel.

g ¶ Obligatio. vide pe. de anc. imol. in l. ij. ℨ. & barũ. de ℨ. ob. cũ concor.

b ¶ Non põt p pte ſoluere. adde dy. i l. multis. & qõ ibi poſui in addi. ad ipm in ver. pe ap te contingit liberatio. ff. de ver. ſig. et Bar. & doc. i. l. qui dẽ. ℨ. ſi cer. pe. Ceſſus.

nominata ſm ℣Pet. q. gña ſeruitutũ multo plura ſunt q̃ ꝑ ſpãliter enumerata & nomiata ſunt: vt. ff. de acqui. poſ. l. ij. ℨ. genera. ¶ Itẽ ſeruitus eſt ſi per pontem tuũ nõ poſſim tranſire abſq; gabella mercij quã ex vſu habui a tpe cuius nõ extat memoria vel ex priuilegio ꝓncipis habeo. ¶ Tamẽ fuit magna qõ: q. veneti vt tõ cõceſſerũt ℣Placẽtinis träſitũ per quẽdã pontem: q tũc poſſidebat p venetos abſq; ſolutione alicuius vectigalis poſſea ℣pons ille fact⁹ eſt de diſtrictu paduano mõ paduani petunt vectigal: ſed placẽtini dicũt ſe non teneri: q. iſta ſeruitus ꝓpter noſſuit conceſſa. paduani dicunt ꝙ iſta nõ eſt ſpes ſeruitutis: ℨ fuit quedam obligatio ꝓſonalis q̃ nõ ſequit fundũ: vt. ff. de ℨ. h. emp. l. ſi. ¶ Itẽ allegat ꝙ oĩa flumina[a] nanigabilia pertinẽt ad ſtatum imperij & ſunt regalia q̃b⁹ ſine iuſſu principis nulla ſeruitus põt imponi cũ ſint ceſaris: vt in. c. i. q̃ ſunt regalia. coll. x. ¶ Sed hec ratio nõ ob. q. verũ eſt qõ in vniuerſali oĩa flumina nauigabilia ſint ipij romani. ℨ i particulari ſint earũ ciuitatũ per quarũ territorijs träſit flumen. nã vnũ & idẽ eſt territorium qõ eminet ſuper aquas & qõ immergit aquis. & hoc ſatis ꝑbat ar. littorũ maris. Nã littora q̃ ſunt ſub imperio alicuius populi vt venetorũ, vel Januenſiũ ſunt illius ꝑpli & ab eo q̃ preeſt licẽtia eſt petẽda ſm Jac. de are. qui ita no. ff. ne qd in loco publico fiat. l. littora. ¶ Illud cõſtat teneri pmiſſe nõ: vt. ff. de alie. iud. l. ij. ℨ. opus & vno placẽtino ꝓhibito ad totã penã qr oratio ex vniuerſo ſumit: vt. ff. de reb. du. l. ſi is q ducẽta. ℨ. vtrũ. hec eſt dicto placentini in materia q̃ regrit factũ ſingulariũ perſonarũ ſignificat boies placentinos collectiue & nõ collective. ſicut paſcua nemoris ꝑ boies ville: vt no. in. l. ſicut. ff. qõ cuiuſq; vniuer. nomi. ¶ Vidi notabiliter vtrũ colligere pedagiũ ſit ſeruitꝰ debita colligẽti. & dic qõ nõ: qr de natura ſeruitutis ẽ pati nõ exigere vt. ff. de ſeruit. l. quoties. ℨ. ca. ℨ. ſi q̃dã iuriſdictio circũſcripta loco. nõ põte deſtructo ſine ſpe refectionis. nõ poſſet exigi vectigal a tranſeuntib⁹ ꝑ q̃ndã ibi vbi erat põs nec in nouo põte infra vel ſupra facto. q. loc⁹ in quo erat iuriſdictio limitata. i. ipe pons in rerũ natura deſijt ee. & oĩa loca ſunt naturaliter libera träſeũtib⁹: vt. ff. q̃uẽad. ſer. amit. l. ſi loc⁹. ℨ. ſi. Si aũt i loco veteri reficiat pons tũc ius vectigalis ipo iure renouat ſine reſtõne i integruz vt. d. l. ſi loc⁹. ¶ Fuit qõ inter duas cõitates de quadã via publica ꝑ quã ibãt currus vtriuſq; cõitatis cui ex territorijs dicta via dz applicari. & dicendũ eſt qõ dicta via eſt in ꝓmiſcuo vſu. nec diuidi põt: q. q̃libet ꝑs diuiſa eẽt inutilis ad exercitũ vie & cui⁹ effectus indiuiduus eſt ci⁹ quoq; ſubſtãtia indiuidua eſt ar. ff. de re. iur. l. cui⁹ effect⁹. & ff. cõi diui. l. arbor. ℨ. de veſtibulo. & maleficia ibi cõmiſſa ſyndic⁹ vtriuſq; vniuerſitatis ꝑt denũciare. nec curo in q̃ parte vie vtrũ magis verſus vnũ territorij ſiue latera vni⁹ territorij ℣ per ſus reliquũ qr tota via eſt ꝓmiſcua iuriſdictiõe & cõitates redigunt ad inſtar duoꝝ ſocioꝝ ſiue duoꝝ reoꝝ credẽdi. ¶ Vñ ſi träſeuntes p illã viã dñt ſoluere pedagiũ erit cõe: qr ex re ꝓmiſcua & cõi ꝓuenit in ingrẽdo. tũ de maleficio ibi cõmiſſo vſ melior conditio occupãtis. Occupare em ẽ ꝓ q totũ vſurpat et non ℨ locũ occupatio iuriſdictiõis vbi preuẽtio facit ius. ar. ff. de offi. ℨ. iu. l. i. & ff. ad. l. fal. l. hoc obſeruãdum. & ſicut ꝑ plere cõditionẽ ꝓdeſt ſoli ꝑleti. d vt in. l. noſtra. ita exercere iuriſdictionẽ ꝓdeſt ſoli vtẽti. ℣Dozro ſolus ꝓueniẽs intelligit iuriſdictionem exercere. ¶ Alij dicũt ꝙ ſi ĩmedio duarũ ciuitatũ eſt loc⁹ cõis & ibi fiat maleficiũ. ꝙ ptãs vniuſcuiuſq; ciuitatis ℨ cognoſcere: qr ei⁹ territorijũ offendit: vt. ff. ó bis q deie. vel effu. l. i. ℨ. ſi. & ſi. & ſi. ſi vo. ℨ. ꝙ ſi ex meridiano. & ſi nõ eſt melior cõditio ꝓuenientis ſic iluria facta plurib⁹ vnuſq; ſuã iniuriã ꝓſequt & bec verior ſm Ober. de cremona. & econuerſo ſi villa teneẽ emẽdare furta facta i ſuo diſtrictu & in via cõi duarũ villarũ eſſet factũ furtũ: q̃libet villa teneret inſolidũ. ſ. vna ſoluẽte altera[c] liberare. & ſic qõ cõe eſt ꝓpte eſt actiue & paſſiue i iſtis indiuiduis. ¶ Quid ſi vna via cõis, eſt iter frõtes agro

13

16

17

19

20

21

22

rum vel caſtrorũ: ꝙro ad cuius iuriſdictionẽ ꝑtinent. ſ. dã ptinere. nãd. via cõis diuidit loca ſcõm vicinitatẽ aſpect⁹. vt inſti. de re. diui. ℨ. inſula. & vide qõ no. ℨ. o i ſumma. vti poſ. ℨ. i bis. ¶ Itẽ meditũ inẽtũ eſt i extremitatib⁹ oppoſitũ ſm Ariſto. & tõ nulla extremitas de medio ꝓdicat. Itẽ qõ ꝓticipat de ℨrijo nõ ẽ ſimplr tale. ff. de. le. ij. l. hoc legatũ.

¶ Dõ reuertor ad ꝓmã materiã legis. & no. ꝙ qñ vna cõditio idiuidua addit plurib⁹ dz iſolidũ ipleri: & ſi ipleẽ ab vno & nõ ab altero ꝓdeſt ſoli impleti. & vocat ad partẽ ſuã. Modo ꝙro exẽpla but⁹. l. rũ. pone tale exẽplũ. lego titio & ſempronio fundũ ſi inierint in exercitũ vn⁹ iuit alter nõ certe ille q iuit dz habere partẽ fundi. ¶ Sed ℨ iſtud exẽplũ op. qr cũ iſti ſint re cõiuncti: ergo vno deficiẽte venit alter ad ſolidũ ꝑ ius nõ diminuẽdi: vt. ℨ. de cad. tol. l. i. ſ. ſi vo nõ oĩs. & ſ. ſinaũt ad deficientis. Solmo ſunt cõiuncti re & verbis: & vñ róne cõiunctionis verbalis quilibet ab initio vocat ad partẽ: vt. d. l. i. ſ. vbi aũt. de ca. tol. l. ſi gl. teneat primũ dictũ in. l. i. in ſi. ff. de vſufr. & ca. & male ſm ℣Pet. Alij approbãt illaz gloſ. per. l. cripli. ff. de ver. ſig. Scõo op. ℨ iſtud exemplũ. Nã qñ deficit vnũ de cõiunctis, accreſcit cõiuncto: vt. ff. de le. ij. l. re cõiuncti. & ſ. de catol. ſ. ꝓ ſcõo. & ſi talis ſit cõditio que nõ poſſit impleri ꝑ aliũ accreſcit ſine onere implẽde cõditionis eadẽ. l. ſ. ne aũt. Sol. cõcedo ꝙ ℨ partem iure ꝓꝓrio & aliã partẽ iure accreſcẽdi ſm ℣Pet. & Ly. non ob. ff. de cõdi. & demon. l. mulieri & titio. & ibi no. qr ibi fieret ℨ voluntatẽ teſtõris ſi ius accreſcẽdi haberet locũ: vt. ff. de vſufr. ℨ. ſi. & ſic facilius ꝓhibẽt ius accreſcẽdi ꝙ legatũ. ¶ Itẽ qz priuilegiũ nõ ℨ ius accreſcẽdi qõ eſt no. ¶ Itẽ pone aliud exemplũ. duo tutores ſimul geſſerũt tutelã ꝙbus reliquit teſtõr centũ ſub cõditione ſi rõnes reddiderint: qõ intelligit ſi plene & bonaſide: vt. ff. man. l. creditor. ℨ. i. & ff. de cõdi. & demon. l. q ſub cõditione reddendarũ. paruus tũ defectus nõ vitiat: vt. ff. de cõdi. & demõ. l. q̃nis: qr nõ eſt virtioſus cui deus abeſt: vt. ff. de edil. edi. l. cui deus. extra de cozpe vitia. & thomas. Si gr vn⁹ reddit plenã adminiſtrationem totius indiuiſe adminiſtrationis cõſequit legatũ. alter aũt q noluit reddere nõ cõſequit. vt. ff. de manu. teſt. l. ſi ita fuerit. ¶ Itẽ iſte vellet reddere rõnem ſolũ ſue adminiſtratiõis: & ſic ꝑ parte nõ ſufficeret: qr adminiſtratio vni⁹ intelligit adminiſtratio alteri⁹ quo ad periculũ ꝓpter indiuiſaz tutelã: vt. l. ij. ℨ. de diui. tut. ¶ Itẽ pone exẽplũ. ſi duob⁹ ſunt relicta decẽ ſi inſula edificauerit vtr ſtatuã appoſuerint. Nã diuidi hec ꝓditio nõ põt: q inſula nõ dr niſi ꝑfecta ſit: vt. ff. ad. l. fal. l. ſi is q quadringẽta. ℨ. quedã.

18 Idem in ſtatua: vt. ff. de vſuca. l. rerũ mixtura. ¶ Op. & vſ ꝙ cõditio

f poſſit ꝙ parte impleri: & vt. ff. de cõdi. & demon. l. tales. Sol. ibi conditio diuidua: hic indiuidua. ¶ Itẽ op. qr ſi ſit indiuidua nõ ſufficiat ꝙ pte adimpleri: vt. l. cui fundus. in ſi. de cõdi. & demõ. ſol. ibi cõditio fuit appoſita vni. hic in plurib⁹. & rõ eſt: qr ſicut ex ꝑſona heredũ nõ mutat qualitas obligationis: ita nec ℨ ꝓpias cõditionis. ¶ ℨ ℨ hoc op. nã in vltimis voluntatib⁹ cõditio non träſit ad heredẽ & ſuum: vt no. plene in. l. i. in vlti. gl. de his q ante aper. tab. & ℨ tũ notet. ff. de acti. & obli. l. is cui. vbi gl. no. ꝙ träſmittit de liberis ad liberos. & male ſm ℣Dy. ergo vſ ꝙ dicta lex cui fundus. q̃ loquit de cõditione implẽda ꝑ heredes eſt falſa: qr legatũ eſt caducũ. Sol. ibi preceſſit obligatio: vt. ℨ. eo. l. cũ quidaz. vbi

20 nõ eſt neceſſe dari. Sol. ibi dandũ cã ſolutionis implẽde perit. ¶ Itez op. ꝙ ſufficiat vnũ impleri ꝑ oĩbus: qr nõ refert a quo fiat dũmodo fiat vt. ff. de manu. teſt. l. ſi ita. in ꝑn. & ff. de verb. ob. l. cũ ſeruus. Sol. illud intelligitur qñ illud factũ eſt de voluntate eius q debebat facere vel eius noie qõ preſumit ſm Bart. ibi qõ falſum eſt in operis: qr opere vn⁹ nõ

21 ſunt opere alteri⁹. vt. ff. de cõdi. inde. l. ſi non ſortẽ. ℨ. libertus. ¶ Modo quero ſi vnus impleuit vtrũ alter adhuc poſſit implere & facere partem per cõcurſum. rũ. ſic ſi cõditio eſt iterabilis vt aſcendere ca ptolium ſecus ſi nõ ſit iterabilis: vt fabrica eiuſdẽ inſule. ¶ Sed qd ſi ille qui non fabricauit velit cõtribuere ad dimidiã partẽ expenſarũ vt ſibi ſaltem dimidiã partem legati. rũ. habebit vt feſtinãtia vm⁹ alteri nõ neceat: ar. ℨ. de bo. auto. iu. poſ. l. ſi. & ff. fini. regũ. l. i. ℨ. ℨ ſi meſſor. & l. ex parte heres. ff.

22 ſa. ber. ¶ Deinde cõclude in materia ſm Bar. ꝙ aut apponit ꝓditio vni & tũc ſiue res ſit diuidua ſiue nõ officiat ꝑ parte impleri: vt. l. cũ fundus. de cõdi. & demon. aut apponit pluriba & tunc aut queritur an cõtũ ad implentẽ ſufficiat ad implere ꝑ parte: aut querit an ſufficiat vnũ ſolum implere in totũ ꝙtum ad hoc vt ꝓſit alijs. ℣Primo caſu aut eſt ꝓditio indiuidua & nõ ſufficit vt hic. aut diuidua & tũc ſufficit: vt. l. ſi qs legatuz ℨ. ſi. ff. de cõdi. & demõ. tũc tũ nõ cõſequit niſi ꝑte legati: nã ſi aliã ptez vult conſequi ipre accreſcẽdi totũ implere: vt. ℨ. de cad. tol. ℨ. ꝓ ſcõo. ſi vero q̃ris de ſcõo caſu dic ꝙ aut conditio erat iterabilis & tunc ꝓdeſt vt hic aut erat non iterabilis. & tũc ꝓdeſt: vt. l. ſi ita fuerit. ff. de manumiſ. teſta. Ja. bu. idẽ Ly. op. obligatio dãdi diuidit iter heredes p. l. rũ. rabu. vt. ℨ. de here. act. l. ꝑ hereditarijs. ergo & conditio dãdi ſili dz diuidi: qr

d eſt eadẽrõ. Sol. eſt vez ꝙ obligatioꝭ conſiſtat in iure hereditario: ſz conditio nõ cõſiſtit in iure hereditario: vt. ff. fa. ber. l. heres. ℨ. idẽ iuris. & nõ iure hereditario non diuidit. ¶ ℨ ſurta ꝓdicta q̃rit debitor innito creditore nõ põt ꝑ parte ſoluere⁹ ſz qd in heredib⁹ vtrũ creditor cogat recipere partẽ contingẽtẽ vni heredũ: ita ꝙ eo offerẽte creditor cõſtituat i

b mora: dicit Ja. de are. ꝙ nõ: qr ex ꝑſona heredũ cõditio obligatiõis non mutat: vt. ff. de ver. ob. l. ij. ℨ. ex his. ff. de ꝓcto. ſtip. l. ij. ℨ. inceptã. ℣Pe. dicit ℨtium per. d. ℨ. idẽ iuris. & ꝓ. l. ſiue. ℨ. de neg. geſt. hec vera vina ratiõe: qr debitor q ꝓmittit per ſe & ſuos heredes ab ipſo initio diuidit actionem inter

a ¶ Mundꝰ in ℨctibus. vide Bar. in. l. ſi dotẽ cũ petiero. ff. de ver. ob. & ſacit ad queſtionẽ de qua vide. ſ.
℞ Adde qõ notaui in apoſt. ad bar. poſt eũ. & Alex. in. l. cui fundus. in ſi. ver. quero nunqd in cõditionib⁹. in ꝙ. träſeat ad heredes. ff. de cõdi. & demon. & dixi poſt eundẽ cõſi. xv. inci. Ang. Jac. Ceſſus.

b ¶ ℨ. de vẽdendo. ille. ℨ. in. ꝙ. rñſo. ſacit cõtra determinationẽ iſtã in primo membꝛo.

c ¶ ℨ. fina. & ibi vide Bar. q multũ dubitat de intellectu huius paſſus.

d ¶ Inſuper. vide bar. in. l. quib⁹ die bus. ℨ. termili⁹. ff. de cõdi. & demõ. iuxta ꝓ. ff. de ꝓ. ſcõdo. & ſi talis ſit cõditio que nõ poſſit impleri ꝑ aliũ accreſcit ſine onere implẽde cõditionis eadẽ. l. ℨ. ne aũt. Sol. cõcedo ꝙ ℨ partem iure ꝓꝓrio & aliã partẽ iure accreſcẽdi ſm ℣Pet. & Ly. non ob. ff. de cõdi. & demon. l. mulieri & titio. & ibi no. qr ibi fieret ℨ voluntatẽ teſtõris ſi ius accreſcẽdi haberet locũ: vt. ff. de vſufr. ℨ. ſi. & ſic facilius ꝓhibẽt ius accreſcẽdi ꝙ legatũ. ¶ Itẽ qz priuilegiũ nõ ℨ ius accreſcẽdi qõ eſt no. ¶ Itẽ pone aliud exemplũ. duo tutores ſimul geſſerũt tutelã ꝙbus reliquit teſtõr centũ ſub cõditione ſi rõnes reddiderint: qõ intelligit ſi plene & bonaſide: vt. ff. man. l. creditor. ℨ. i. & ff. de cõdi. & demon. l. q ſub cõditione reddendarũ. paruus tũ defectus nõ vitiat: vt. ff. de cõdi. & demõ. l. q̃nis: qr nõ eſt virtioſus cui deus abeſt: vt. ff. de edil. edi. l. cui deus. extra de cozpe vitia. & thomas. Si gr vn⁹ reddit plenã adminiſtrationem totius indiuiſe adminiſtrationis cõſequit legatũ. alter aũt q noluit reddere nõ cõſequit. vt. ff. de manu. teſt. l. ſi ita fuerit. ¶ Itẽ iſte vellet reddere rõnem ſolũ ſue adminiſtratiõis: & ſic ꝑ parte nõ ſufficeret: qr adminiſtratio vni⁹ intelligit adminiſtratio alteri⁹ quo ad periculũ ꝓpter indiuiſaz tutelã: vt. l. ij. ℨ. de diui. tut. ¶ Itẽ pone exẽplũ. ſi duob⁹ ſunt relicta decẽ ſi inſula edificauerit vtr ſtatuã appoſuerint. Nã diuidi hec ꝓditio nõ põt: q inſula nõ dr niſi ꝑfecta ſit: vt. ff. ad. l. fal. l. ſi is q quadringẽta. ℨ. quedã.

18 Idem in ſtatua: vt. ff. de vſuca. l. rerũ mixtura. ¶ Op. & vſ ꝙ cõditio

f poſſit ꝙ parte impleri: & vt. ff. de cõdi. & demon. l. tales. Sol. ibi conditio diuidua: hic indiuidua. ¶ Itẽ op. qr ſi ſit indiuidua nõ ſufficiat ꝙ pte adimpleri: vt. l. cui fundus. in ſi. de cõdi. & demõ. ſol. ibi cõditio fuit appoſita vni. hic in plurib⁹. & rõ eſt: qr ſicut ex ꝑſona heredũ nõ mutat qualitas obligationis: ita nec ℨ ꝓpias cõditionis. ¶ ℨ ℨ hoc op. nã in vltimis voluntatib⁹ cõditio non träſit ad heredẽ & ſuum: vt no. plene in. l. i. in vlti. gl. de his q ante aper. tab. & ℨ tũ notet. ff. de acti. & obli. l. is cui. vbi gl. no. ꝙ träſmittit de liberis ad liberos. & male ſm ℣Dy. ergo vſ ꝙ dicta lex cui fundus. q̃ loquit de cõditione implẽda ꝑ heredes eſt falſa: qr legatũ eſt caducũ. Sol. ibi preceſſit obligatio: vt. ℨ. eo. l. cũ quidaz. vbi

20 nõ eſt neceſſe dari. Sol. ibi dandũ cã ſolutionis implẽde perit. ¶ Itez op. ꝙ ſufficiat vnũ impleri ꝑ oĩbus: qr nõ refert a quo fiat dũmodo fiat vt. ff. de manu. teſt. l. ſi ita. in ꝑn. & ff. de verb. ob. l. cũ ſeruus. Sol. illud intelligitur qñ illud factũ eſt de voluntate eius q debebat facere vel eius noie qõ preſumit ſm Bart. ibi qõ falſum eſt in operis: qr opere vn⁹ nõ

21 ſunt opere alteri⁹. vt. ff. de cõdi. inde. l. ſi non ſortẽ. ℨ. libertus. ¶ Modo quero ſi vnus impleuit vtrũ alter adhuc poſſit implere & facere partem per cõcurſum. rũ. ſic ſi cõditio eſt iterabilis vt aſcendere ca ptolium ſecus ſi nõ ſit iterabilis: vt fabrica eiuſdẽ inſule. ¶ Sed qd ſi ille qui non fabricauit velit cõtribuere ad dimidiã partẽ expenſarũ vt ſibi ſaltem dimidiã partem legati. rũ. habebit vt feſtinãtia vm⁹ alteri nõ neceat: ar. ℨ. de bo. auto. iu. poſ. l. ſi. & ff. fini. regũ. l. i. ℨ. ℨ ſi meſſor. & l. ex parte heres. ff.

22 ſa. ber. ¶ Deinde cõclude in materia ſm Bar. ꝙ aut apponit ꝓditio vni & tũc ſiue res ſit diuidua ſiue nõ officiat ꝑ parte impleri: vt. l. cũ fundus. de cõdi. & demon. aut apponit pluriba & tunc aut queritur an cõtũ ad implentẽ ſufficiat ad implere ꝑ parte: aut querit an ſufficiat vnũ ſolum implere in totũ ꝙtum ad hoc vt ꝓſit alijs. ℣Primo caſu aut eſt ꝓditio indiuidua & nõ ſufficit vt hic. aut diuidua & tũc ſufficit: vt. l. ſi qs legatuz ℨ. ſi. ff. de cõdi. & demõ. tũc tũ nõ cõſequit niſi ꝑte legati: nã ſi aliã ptez vult conſequi ipre accreſcẽdi totũ implere: vt. ℨ. de cad. tol. ℨ. ꝓ ſcõo. ſi vero q̃ris de ſcõo caſu dic ꝙ aut conditio erat iterabilis & tunc ꝓdeſt vt hic aut erat non iterabilis. & tũc ꝓdeſt: vt. l. ſi ita fuerit. ff. de manumiſ. teſta. Ja. bu. idẽ Ly. op. obligatio dãdi diuidit iter heredes p. l. rũ. rabu. vt. ℨ. de here. act. l. ꝑ hereditarijs. ergo & conditio dãdi ſili dz diuidi: qr

d eſt eadẽrõ. Sol. eſt vez ꝙ obligatioꝭ conſiſtat in iure hereditario: ſz conditio nõ cõſiſtit in iure hereditario: vt. ff. fa. ber. l. heres. ℨ. idẽ iuris. & nõ iure hereditario non diuidit. ¶ ℨ ſurta ꝓdicta q̃rit debitor innito creditore nõ põt ꝑ parte ſoluere⁹ ſz qd in heredib⁹ vtrũ creditor cogat recipere partẽ contingẽtẽ vni heredũ: ita ꝙ eo offerẽte creditor cõſtituat i

b mora: dicit Ja. de are. ꝙ nõ: qr ex ꝑſona heredũ cõditio obligatiõis non mutat: vt. ff. de ver. ob. l. ij. ℨ. ex his. ff. de ꝓcto. ſtip. l. ij. ℨ. inceptã. ℣Pe. dicit ℨtium per. d. ℨ. idẽ iuris. & ꝓ. l. ſiue. ℨ. de neg. geſt. hec vera vina ratiõe: qr debitor q ꝓmittit per ſe & ſuos heredes ab ipſo initio diuidit actionem inter

ĩ. ℣. parte. q. cvij℔. vbi tz ℨ. vid̃ ang. i. l. q pup. vbi ſequit opi. bar. & vide Bal. in rub. de cõſue. & ibi dixit Bar. i. l. nõ eſt. ff. de rit. nup. vide Bar. cõſi. cxc. inci. qdã inteſtatus vbi loquit de filia dotata vt nõ ſuccedat ſi eſt dotata ab alio ꝙ a fratre cui ſuccedere dz. And. Barb.

g ¶ Statuto cauet. vide q dixi poſt Bar. in. l. j. ſ. de leg. ber. & cũ Bal. hic

de fano determinauit ℨtium quẽ ſequit Lyn. ff. de his qui detece. vel effude. l. ſi vero. addit Ly. qr pena criminalis eſt interloquutoria vel lata in verbali exequutione interloquutorie. i. banni: qr diffinitiua ſuccedens in locũ bãni redigit ad inſtar interloquutorie non träſit in heredẽ niſi ſit exequuta per cõfiſcationẽ vel exactionẽ. vt. l. ſi pena. ff. de pe-

29 nis. & hic bãna[e] bãnitorũ in aliqua pecunia ꝓteſta da non poſſunt exigi ab heredib⁹ quod eſt no. di-

29 gnum. ¶ Juxta ꝓdicta formak[f] talis q̃ſtio. ſtatu-

f tos cauetur ꝙ filia dotata a ꝑre nõ ſuccedat. modo

g contingit qõ titius deceſſit relicta poſthuma in vtero: nta qõ eam dotare nõ potuit vel relicta filia infante: vel relicta filia furioſa: mõ querit nũquid fratres q ſunt heredes vniuerſales dotãdo excludant eam: & videt qõ ſic: vel qr nihil põt imputari patri: vel qr cõditio träſit ad heredẽ: nam ſtatutũ iſtud bz intellectuz qõ dotetur: & per hoc incipit a

30 ꝓcedenti diſpoſitione: ergo cõditio annexa ad diſpoſitionis effectũ träſit ad heredẽ. Itẽ non ſtetit ꝑ patrẽ. ar. ff. de cõdi. inſti. l. vter. In ℨtium videt qr iſte caſus eſt omiſſus a ſtatuto. ergo relinquit

30 in iure cõmuni: qõ eſt vertus. ¶ Item iurta boc

b queritur quidã parentes[b] ꝓmiſerunt filie centũ ꝓ dote ad hoc vt nõ ſuccederet cũ fratribus. parentes ℨcto matrimonio noluerũt ſoluere dotem

b poſt filia vult ſuccedere cum fratribus. fratres voluerũt ſibi dare centũ: nunqd põt ad eam excludẽdam: videtur dicẽdum qõ aut ſtatutũ incipit a cõ i tradictione aut a ꝓcedẽti diſpoſitione ſiue arcta tione dotandi. Tu dic qõ boc caſu non poteſt dici indotata cũ precedat obligatio dotis que per mo

i ram nõ põt fieri irrita. & idem eſt in legato⁵ ſi pater inſſiſſet eam dotari: vt no. Bar. in. l. cũ plures

k ℨ. pe. ff. de admi. tuto. nec enim tenetur pater deponere vel conſignare: quia nondum tempus eſt.

31 ¶ Itẽ facit[k] ad aliã queſtionẽ: quidã parentes

Universidad de Deusto
Biblioteca

strant. Itē q principale regulat accessorium non ecōtra: facit. ff. de pac. l. si vn°. §. fi. ff. de sta. libe. l.
33 si seruus si heredi. ¶ Querit vlterius vtrū conditio[a] possit ppetuo impleri. i. donec suppetit naturalis facultas implēdi: z siquidē est tps tantum non pōt impleri post tps. vt. ff. de fideicom. liber. l. thais. §. intra: z hoc verū est in cōditionib° dādi vel in momētaneis cōditionibus: sed qd in successiuis: puta si domū edificauerit quib° inest tacitū tps. Cōsidera qō ista dies tacita ponit ad exequntionem cōditionis nō ad eius extinctionē. z ideo nō extinguit habilitatē implēdi: secus si esset[b] tēpus expressum. arg. ff. de leg. ij. l. statuliberū. §. fideichū. Si vero[c] non est tps appositū nec tacite nec expresse: tunc in ↄctib° potest q̄cq̄ impleri: vt. §. de ↄben. emp. l. si. Sed in vltimis[d] voluntatibus ↄ impleri cū primus pōt leuiter z habiliter: vt. ff. de cōdi. z demon. l. hec cōditio in legatis: sed in hereditatib° semper pōt impleri: vt legit z no. ff. de cōdi. instit. l. si qs instituatur. z forte in legatis[e] pōt mora. i. negligētia purgari infra modicū tps q̄ si pōt purgari vera mora: multo fortius abusiua mora: vt. ff. de verb. obli. l. si seruum. §. sequitur. et. l. si
34 ita quis. §. scia. ¶ Deinde querit nūqd ille cui est apposita conditio possit cōpelli ad implēdam conditionē. z breuiter q̄ nō: nisi conditio haberet implicitā dispositionē: vt. ff. de le. ij°. l. fideicōmiss. §. cū esset. z. l. si qs sub cōditione. ff. si quis omiss. cās. et. z hoc verū q̄ non pōt cōpelli debens implere. Sed nunqd possit cōpelli ille cui ↄ impleri vt recipiat: z videt q̄ non: vt. ff. de condi. ob. cau. l. dedi. §. fi. Sol. non pōt cogi recipere sed habetur p recipiente. ¶ Sed statim[f] querit si semel noluit recipere an possit penitere z petere iterum sibi offerri: z videt q̄ non: q̄a ex sola mora purificata est dispō z ex quo semel purū semper purū. ¶ Jnↄrium videt per. l. cū fundus. ff. de cōdi. z demō. gl. tangit. j. eod. l. cū quidā. ¶ Pet. dicit q̄ si legatario est satisfactum non cogitur legatarius offerre. sed si nō est satisfactū cogitur iterato offerre p̄m ¶ Pet. nam cū res sit exequta nō pōt mora purgari: ar. ff. de cōdi. inde. l. qui ob rē nō defensam. Tu dic q̄ cū semel fiete impleuerit cōditionē non cogit vltrius offerre si ille cui fit oblatum nō habuit cām non recipiendi, secus si habuit cām: puta q̄ ignorabat factū: z ita intelligit. l. si cui fundus. p̄m ¶ a. de are. aliter intelligit illam. l. videlicet per. l. sub conditione. §. quoties. ff. de jcōdi. instit. vbi remittit ibi in ramentum tū est dandū ex legis dispositione: vt in. d. l. cui fundus. cōditio incipit ab heredib°: q̄ legatū fuit collatū in persona defuncti: vt. §. vt act. ab heredi. et cōtra here. l. i. z dic vt ibi dixi. Et
g faciūt[g] ad questionē: pone quod quilibet canonic° in ecclesia iurat q̄ō de fructib° primis[g] soluet vnaz cappā viginti librarū qui videt q̄ō fructus nō valent tm̄ non vult fructus: nunqd teneat ad cappā. ¶ Pet. dicit q̄ nō: q̄ ista dispositio est cōditionalis si fructus valuerint p̄m ¶ Pe. Tu dic q̄ isti fructus debēt cōuerti in cappā: vt. j. de cad. tol. §. p scōo. et posito q̄ acceptaret fruct° nō teneꝛ vltra fructus: q̄ dictio de significat materiā z vltra nō pgredit: vt. l. i. §. videamus. ff. de cōinng. cū emancip. libe.
h ¶ Postremo. vide p Cy. hic in fin. 36 ¶ Postremo[h] querit pone q̄ō in ↄctu fuit apposita cōditio. demū de volūtate partiū fuit cācellata conditio. vtrū remaneat ↄctus purus an nullus. z dicit ¶ Pet. q̄ si facta relatione cōditionis ad contractū resultat modus includens cām finalem totus ↄctus est resolutus. ff. de acceptila. l. si. secus si ↄctus posset habere a principio suū esse absq̄ conditionis appositione: z implemento: vñ si dico sic: vendo tibi hāc rem si mihi decē dederis nōie pretij. abolita cōditione abolitus est ↄctus: secus si dicatur si ascendaꝛ capitolij ↄ ¶ Pet. q̄ō est subtile. Tu dic vt no. gl. ordi. ff. si cer. pe. l. lecta.

1 ¶ Casus fortuitus nō excusat debentē implere conditionem.

2 Debens implere conditionē ↄ ire ad domiciliuꝫ eius cui ↄ impleri z ei offerre.

3 Jnteritus speciei nō liberat ab onere conditionis implende.

4 Res si non apparet debetur estimatio.

5 Jmpossibilitas an excuset.

6 Conditio dandi est mixta.

7 Oblatio sola debitoꝛis non liberat ante moram.

8 Debitoꝛ an teneat ire ad domū debitoris.

9 Debitoꝛ qad domū creditoris tenet portare suo periculo ↄ portare z non creditoris.

¶ Jm quidam. ¶ Jussus cē liber sub conditione dandi genus vel speciē impeditus p casum cōtingentē in actu implende conditionis libertatē cōsequit. sed postea implere tenebitur: sed si species est perempta debet pstare estimationē. Sz si ideo cōditio non sit impleta: q̄ ille cui debebat ipleri recipere recusauit conditio habetur pro impleta. z iterū offerre non debet. h. d.

1 ¶ Jo. p casum fortuitū nō excusat debēs ipleꝛe cōditionē libertatis: ꝛ prepostera z cōditio fit obligatio sic. ff. de oper. liber. l. si ita stipulatio.

2 ¶ Scōo no. q̄ ille qui ↄ implere conditionem ↄ ire ad domiciliū eius cui ↄ impleri z ei ibidem debet offerre. ¶ Tertio no. per interitum speciei quē non liberari ab onere conditionis implende.

i ¶ Quarto no. q̄ō illud q̄ semel repudiatum[i] est
3 reintegrari nō pōt. ¶ Quinto not. q̄ si res non apparet debeꝛ estimatio: vnde pōt formari libellus hoc mō. peto rem si extat: z si non extat vel non apparet peto estimationē: z iste libellus nō est alternatiuus q̄ nō est electiuus. sed ↄ disiunctiuus. Similis libellus formatur per gl. ff. de ver. obli. l.
4 ij°. §. item si in facto. ¶ Op. z videt q̄ impossibilitas nō excuset: vt. ff. de condi. z demon. l. cum ita
k datur. §. i. Sol. ibi penuria hic casus: z est arg.[k] q̄
l ille qui non prosequitur appellationē ppter paupertatē non excusetur quin currant ei fatalia. Sed Jnno. eleganter notat ↄtium extra de ap. c. ex ratione. ¶ Secundo[l] opp. cōditio dandi est mixta quia nō datur inuito: ergo si deficit propter casum deficit legatū. vt. l. legatum. §. eo. Solu. hic speciale in libertate: vel dic quod conditio dādi semper ex parte recipientis intelligitur potestatiua: q̄ pre
m fumitur ille cui offertur recipere: z sic presumptio ne legis dependet ex potestate dantis tantum p̄m ¶ Pet. q ita no. in. l. i. j. tit. i. z hic. Tu dic q̄ fictione iuris est potestatiua si ille cui offertur non vult re-
6 cipere. tñ quo ad verā essentiā est mixta. ¶ Tertio opp. z videtur q̄ sola oblatio non liberet debitoꝛem ante moꝛā: vt. ff. de sol. l. qui decem. in princ. sol. ibi oblatio sine rei interitu hic cū rei interitu.

¶ Quarto opp. q̄ō interitus speciei liberet debitoꝛe ante moꝛam: vt. ff. si cer. pe. l. quod te. Sol. ibi erat cōtracta obligatio in specie: hic non sed erat danda cū cā implende conditiōis. ¶ Quinto opponitur z videtur q̄ō post libertatē seruus non teneatur ex ante gesto vel gerendo: vt. ff. de neg. gest. n l. cum actum. Sol. hoc erat gerendū propter libertatem consequendam. ff. de dolo. l. eleganter. §. ser-
7 uus pactionis. ¶ Modo q̄ro q̄ aliter[m] vtrum
m debitoꝛ[n] teneaꝛ ire ad domum creditoris vel econ
n tra. Rñ. siquidez est debitum cū alicuius obsequij vel reuerentie exhibitione debitoꝛ debet creditoꝛem adire. vt hic. z. ff. de iu. l. sed et si fuscepert. §. si liberis. z ita debent facere vasalli cum renouant fidelitatem. Jdē debent facere cēsuales z victuales: q̄ sunt quodammodo subditi. j. de anno. z tribu. l. pro locis. de oper. liber. l. quod nisi. de suscep. z arca. l. modios. ff. de conditio. z demon. l. talis.
o §. priscus. Aut est debitum[o] simpliciter sine. contemplatione alicuius obsequij vel reuerentie. et tunc aut est determinatus locꝰ in quo debet offerri et tunc ad illum locum debet accedere tam debitoꝛ q̄ creditoꝛ. vt. ff. de fideiussoribus. l. si testamento. §. fi. l. i. ff. de eo q̄ certo loco. aut non est determinatus locus: z tunc siquidē oportet dari cā conditionis implende debet fieri oblatio in domicilio creditoris vt hic. Jtem si causa moꝛe purgande: vt not. ff. de constit. pecu. l. item illa. §. proinde. alias creditoꝛ debet ire ad domicilium debitoris vbi conueniret: exigere potest: vt. §. de iurisdi. omnium iudi. l. iuris ordinem cōuerti postulas. Hic quod sufficit

¶ Repudiatū. facit ad not. p bal. in l. i. §. de instit. z substi. sub condi. fac.

¶ Est arg. facit. l. si pcu. §. si ignoraꝛtes. ff. mā. p Bar. in. l. ij°. §. fi qs in iudicio. ff. si qs cau.

¶ Scōo. vide bal. in. l. ij°. §. de instit. z substi. sub cōdi. fac. p bar. hic z Jmol. post ange. i. l. suus quoq̄. i pn. z i. §. i. ff. de here. instit. z i l. fi. ff. de jdi. instit.

m ¶ Mō q̄ro gñaliter ↄ ire ad domum dñi pstādū fidelitatē ex quo sequit q̄ iurat teneꝛ ire ad dñm q̄ō facit p ptāte iurāte seruare statuta vniuersitatis. z facit q̄ō habēt in. c. cā te. de iureiu. vide bal. in. l. j. ad fi. de rerū diuisio. And. Barba.

n ¶ Utruꝫ debitoꝛ. istis adde pulchre bal. in. l. acceptā. i ij°. q. 3. de vsur.

o ¶ Aut est debitū. an ad implēdū cōditionē qs ↄ ire ad domū eius cui ↄ impleri: vide ter. z bal. in. l. su° quo. §. puto recte. ff. de her. instit. Bar. l. ite illa. de ↄstit. pec. z ter. l. pe. §. fi. ff. de jdi. z demō. And. Barba.

q̄ō sufficit q̄libet loco z tēpore cōgruo offerri presenti creditoꝛi z econtra interpellari pñtē creditoꝛē. Mō em̄[a] sufficeret offerri in mari vel in itinere de nocte: vt. ff. de solu. l. si soluturus. z not. ff. de fer. l. more romano. de hac materia no. per Jnno. extra de pignoꝛi. c. significante. ¶ Et not. [b] q̄ō debitoꝛ qui tenet portare ad domū creditoris ↄ portare suo periculo z nō piculo creditoris: vt in. l. nostra. z facit q̄ō no. ff. de transac. l. cū bi. §. caute. z. j. de solu. l. vsuras. Jtē scias q̄ō in p̄dictis seruāda est cōsuetudo loci dicit gl. notabi. in. l. item illa ibi dū dicit sic em̄ fieri videmus lex nostra allegat p But. in ar. ad q̄nē q̄ō si famul[p] fit infirm°. ita q̄ nō possit seruire ↄ nihilominus habere salariū. sed curat° ↄ seruitiū adimplere: vt no. in. l. si vno. §. itē cū q̄dā. ff. locati. But. ¶ Jdē vſ in stipēdiarijs. sed si sunt capti ab hosti b° nō dñt habere salarium: [q] vt. l. i. j. de re mili. li. xij°. vbi est casus notabi. si testaꝛ mandat vēdi z post certū tps reuēdi ↄ mādatū. ar. l. ij°. §. de pac. iter emp. z vendito. Sz ↄct° et nō est suspect° nisi ex redditū quātitate immoderata respectu ptij vt no. Archi. iij°. q. xij°. plerisq̄ vbi oino videas: z multo fortiꝰ est suspectus[c] si fit donationis clausula: vt. l. ab anastasio. §. man. z no. in. l. vi. de condi. instit. ff.

¶ De vsuris z fructibus legatoꝛum. Rubrica.

§ Usure legatoꝛum an sint licite.

Fructus venientes ex moꝛa eodē casu veniūt ex lite contestata.

Litis contestatio in cā principali facta operatur suum vigoꝛem in cā appellationis.

¶ Quero nunqd hodie iste vsure legatoꝛū sint licite: z vſ q̄ō nō: vt no. in. l. ij°. ff. de annuis legatis. Sol. dicas q̄ō sunt licite si repetanꝛ in cōpensatione indēnitatis. i. interesse. pbari. sec° si petātur: vt pena: ar. ff. de in litē iurādo. l. nūmis. z no. §. de sum. trī. l. cunctos. ¶ Scōo q̄ro ecce fructus veniūt ex moꝛa nūqd eodē casu veniāt ex lite. z tñ. fic. nā p lit. cōte. augeꝛ effect°: z hoc dupl°. primo: q̄ veniūt p̄cipiēdi: scōo q̄ post litē cōtest. veniunt ↄ non sint petiti secus añ q̄ non veniūt nisi petiti
3 in libello: vt. ff. de dā. infe. l. missum. §. fi. ¶ Jtez
f not.[f] q̄ō litis cōtestatio facta in cā principali operatur suū vigoꝛē in cā appellationis etiā si in' prima cā vicerit reus in scōa actoꝛ q̄ per appellationem nō extinguuntur acta litis. ↄ extinguaꝛ pronunciatiū. z facit. j. de excep. rei iu. si lōgius. z. j. de vsu rei indicate. l. ij°. dicit Archi. q̄ō satis rō persuadet humana q̄ō qs possit pecuniā fenebrē exercere. sed q̄ ↄtiū est disciplinet saluti nō est ius nec loco iuris seruat: z est arg. ↄ leges permittentes vsuras: sez q̄ō non sint leges nec iura: no. ipse. i. dis. consuetudo. facit q̄ō not. §. de pact. l. si quis in conscribendo.

1 § Usure legatoꝛū an veniāt ex die moꝛe.

2 Fructꝰ legatoꝛū an veniāt ex die adite hereditatꝭ

3 Fructꝰ in legato vniuersali an veniāt a die moꝛe.

4 Moꝛa in legatis vniuersalibus inspicitur.

5 Minister potius dicit q̄ fructꝰ ↄ restituere q̄ cōmodum sentiens.

6 Legati dominiū transit in legatariū a moꝛte testatoris ergo, etiā añ aditā hereditatē veniunt fructꝰ: vt. ff. de vſu. l. berennij°. solu. vt. j. eo. l.
8 fin. ¶ Quero nunquid fructus possint peti post triennīū. dicit Bart. ff. de vſuc. l. sequit. §. fructus q̄ oēs leges que dicunt q̄ō bonefidei possessoꝛ tenetur restituere fructus extantes intelligūtur nisi per triēnū possederit q̄ vsucepit. De cōsumptis bonafide nō est q̄ō: quia eos lucratur z nihil restituit. etiā si locupletioꝛ sit. z est ratio q̄ officiū iudicis mercenarij non durat fructibꝰ in rerū natura non extantib°. Fallit in pet. ber. vbi tenetur quatenus est factus locupletioꝛ. z rō no. ff. de peti. here. l. item veniunt. §. fructus per Cy. ↄ. fa. here. l. non
9 est. ¶ Et nota q̄ō est priuilegium bonefidei possessoris q̄ō p̄scribit fructus extantes separatos a solo fine alio titulo spāli: q̄ in accessoꝛiꝰ p̄scribendis sufficit gñalis titulus pro suo: vt dixi. ↄ. de
10 furtis. l. ancille. z. ff. ō publiciana. l. si ego. §. ptus.
g ¶ Quero quid si legatarius[g] ante aditam hereditatem ↄcepit fructus. vide q̄ dixi. l. vi. q. Et facit. vide per Cy. hic l. vi. q.

a ¶ Mō em̄. vide bal. a in. l. acceptā. iij°. q. ↄ. de vsu.

b ¶ Et no. vide bar. 8 in. l. itē illa hic. al. b le. marie. in fi. pnc.

c ¶ Si famulus. sed an debeat habere expēsas. vide bar. i. l. si cū dotē. §. finaūt in seuissimo. ff. c so. ma. ↄ determinationē bal. hic facit. l. cū heres. §. sticbus si heredi. de sta. libe. quā alle. d An. in. l. si seruū in pcin. ff. de ver. ob.

d ¶ Mō debēt habere salariuꝫ. Adde an percipiāt stipēdiū tpe quo itineꝛant de licētia ducis eoꝝ. Ro. sing. suo. cccl. inci. doc. seu stipēdiarij°. cel.

e ¶ Suspect°. vide 1 no. p bald. in. l. i. §. 2 diuus. ff. de var. et extraoꝛ. cogni. 3

f ¶ No. q̄ litis cōtestatio. vide bal. in 1 rub. ↄ. de vſur. in vl. q. z. i. c. j. de fen. da. in vi. le. cōmis. z in. l. ij°. hic alleg. in fi. cū con. Jo. cal. in 2 dispu. incip. vsurarius emit. z ¶ Pau. de ca. in ↄ fi. ccc. xxxir.

¶ Legatarij°. vide not. i. l. seruo legato. in pnc. ff. de le. i. q̄ō no. Bal. in. l. si. j. eo.

g ¶ Legatarius. an añ aditā hereditatē fructꝰ pcepti ex rete testōris p legatariū sint restituēdi hrdi. dic q̄ sic nisi hrs fuerit in moꝛa adire hereditatez quid in legato ad pias cās an debeā tur fructꝰ a moꝛte testōris. d. car. i. c. nos qdē. de test. refert bar. z fran. de alberg. consuluisse q̄ sic. vide q̄ ibi di xi q̄ ille ter. nō probat hoc. And. bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Mora facit.l.si a vsufructr legatus. ff.de vsufruc.q qō no.Lyn.in.l.si. j.c. b et expressi⁹ flor.in l.in fidei.in princi. ff.de vsu.

b ¶Quero.vi⁹ Jaco.de are.ꝛ bal.in l.si qs bonor.ff.de leg.j. dixi in.l.j.ff. placuit.ff.ad.l.fal. ci.ꝛ vide.j.i prī.q.

c ¶Culpa.no.si est verū.vide tū bart. in.l.cr diuerso.in pn.ff.de rei vendi. c

d ¶Mō q̄ro. vide bal.ꝛ ang.ꝛ imo.i l.si qs ita beres instituꝰ fuerit exce pto fun. ff. de bere. instit.

¶Adde qō no.in apost.ad bar.post ipm in.l.fin ꝛ si dānū.ff.idē q̄.in v.bere est dns rei legate.ff.de pe. leg. Cel.

e ¶Si testōr. vide bar.ꝛ ang.in.l.in fidei.ff.ad treb.

f ¶Quid si est legatus.vide bar.in.l. vxori⁹ vsufructr⁹.ff. de vsufru.leg.cum concor.

g ¶Offerēdo. vide in.l.fin si possessori.ff. ité si iurauc. v.fin si rerū.ff.de iureiu.ꝛ Sal.i.l.j.ff. de vsufr.tū ter.i.d. l.fin si possessori.lo quit de vsufruc.ea rū rex q̄ vsu consumunt in quib⁹.cautio est de subst̄itia ꝛ aliis non.vt no.p bar.in.d.l.j.

reditatem fructus p̄cpit' ex re testōris sibi legata vtrū teneaꝫ hos fructꝰ restituere heredi:glo.dicit qō fic.ff.de le.i.l.nihil.p̄omit.ff.fi. Idē in pensionib⁹ ꝛ alijs redditib⁹ qō est verū nisi in adeūda hereditate hīs morā fecerit. ¶Quero hīs obtulit feudū legatario q fuit i mora pcipiendi.vñ bere pcipit fructus an teneaꝫ restituere.Rñ.sic:vt ff.sol.mat.l.si mora. ¶Quero gd de fructibus pēdentib⁹ in agro testōre moriēte.rñ.venūt in restitutione tāq̄ pars agri:vt.l.ff. ff.de acq.re.do.ꝛ intelligo de fructibus anteli.cōte.p̄ceptis.nā post lit.cte.ad restitutionē fructuum vel estimationis eoꝝ oēs possessores sunt pares:vt.j.de fruc.ꝛ lit.expen.l.ff.ff.de pet.her. l.illud.ꝛ.l.sed ꝛ fi.ff.añ litem.ꝛ hoc verū nisi actori possit imputari culpa cur rē nō fecerit certiorem de iure suo:vel exp̄sse constet de legitima cā ignorantie.arg.l.fi.ff.de leg.j.ꝛ facit.l.j. prī.in fin. Quod diri heredē non teneri veri etiā si fructus fuerunt seminati ab eo vel quodā tertio post mortem testatoris.Secus si tp̄e mortis pendebant in agris:q; veniūt tāq̄ pars fundi ꝛ tanq̄ subst̄ātia rei legate:vt.ff.de.j.diri. ¶Opp.nā imo videtur aliter distinguendū:scil.q; aut cōsumendo fact⁹ est locupletior:q; tātumdē de suo erat expēsurus ꝛ tūc teneaꝫ cōdictione sine cā ad restituendā estimationē:q; nemo dz locupletari cuz alterius iactura:vt.ff.si cert.pe.l.si cū seruū.ꝛ.l.si me ttium.aut sunt cōsumpti.tū in utilitatē nō cōuersi.ꝛ nullo mō teneāt.q; non possidet.nec culpa delict possidere. Sol.hec distinctio est vera in fructib⁹ naturalib⁹ sed in industrialib⁹ refert.aut loqmur in iudicijs vniuersalib⁹.ꝛ idē aut in p̄cularib⁹.ꝛ tunc nihil est restituēdum:q; dz lucrari p cultura ꝛ cura.vt diri.ff.ff.ba.her.l.nō est. ¶Et no.q̄ ad hoc vt nihil restituat.hec sunt necessaria.p̄mo vt bona fide possederit saltē tp̄e p̄ceptionis fructuum:scōo vt bona fide cōsumpserit.tertio vt sint fructus industriales vel.ff.q̄rto vt ad eos non sit obligatus.

¶Et scias q̄ in peti.her.q; est mixta et in iudicio fa.her.nō teneāt q̄tenus locupletior:q; iure actionis veniunt cū actio sit vniuersalis.ego idem puto in cōl diuidūdo.ꝛ finiū regūdorū.q̄ in peti. here.q; ē actio mixta. ¶Porro officiū iudicis mercenariū extinguit consumptione fructuū sicut superius dictū est.ꝛ vide q̄ no.in Spe.de fruc.ꝛ interesse.ff.j.ꝛ.j.de iterdic.l.icerti.ī vlti.glo.magna.

¶Vtrū aut̄ bonefidei possessor vel vsufructuarius vel colonus faciant fructus suos quolibet separante eos a terra.ꝛ quid si vēto vel nimia maturitate decidant.ꝛ qd si a fure:dic vt.ff.de vsufru.l.si fur.ꝛ.l.si vsufr.messē.ff.g.mo.vsufruct⁹ amit.ꝛ.ff. locati.l.cū ī plures.ff.messem.ꝛ.ff.de fur.l.si apes. ff.j.ꝛ.l.si seruus.ff.locaui.ff.de act.emp.l.q pēdente. ¶Quero gd si testōr locauerit prediū.Rñ.si qdē testōr legauit saluo iure colonorū legatarius bz vtilē actionē ad pēsionem cū teneaꝫ stare colono nō sicut dicim⁹ in fisco ꝛ in ecclesia vendētibus vt.ff.de iur.fis.l.fi.ꝛ dic idē q̄ in muliere cui debet pēsio sol.ma.p rata anni:vt agat ex locatiōe facta cessione:vt.l.diuortio.in pn.ff.so.ma.ꝛ.ff.de euic.l. si res quā.ꝛ.ff.de act.emp.l.iul.ff.fructib⁹.ct.ff. de leg.j.l.nihil.p̄omit.ff.fi.Si aut̄ testōr nō reseruauit iura colonorū tūc sicut legatarius nō teneāt stare colono ita nec agere pōt ad pēsiones:q; ℈ locationis ꝛ cōductionis non descēdit in ipm.ꝛ facit.ff.de vsufruc.l. defuncta. ¶Sillis q̄ formaꝫ in emptore vtrū ei cedāt pēsiones:ꝛ glo.loquitur truncate.ff.de act.emp.l.iulia.ff.fructibus.Sed Hic.furiosi de matharellis in suo apparatu dicit q̄ pēsiones preteritorū annorū nō veniūt nec prestande nec cedēde nisi aliud actū sit inter ptes.naz sī q̄ prius agit̄ postea repetitū vī.ff.de pac.l.itē q;.Jtē subdit qd de pēsionibus p̄tis anni.rñ.nō dātur emptori si fructus agri collecti sunt lz nondum dies soluendi eas venerit:arg.l.defuncta.ff. de vsufru.ꝛ subdit qd ergo si nō sunt collecti.pensio tū soluta.Rñ.non p̄stabit eā vēditor emptori supple.sed cōsulet sibi emptor p expulsionē coloni ꝛ subdit.sed si non dū est soluta pēsio diuidit inter eos pro rata anni.argu.l. diuortio.ff.so.ma.Hic furiosi de mat.Idem tenet Bart.in.l.si.ff.de iure fisci.ꝛ a simili vī idē dici posse in legatario vt pensiones pertineāt ad heredē vsq; ad aditā hereditatē postea ad legatariū:non q; videaꝫ legata:q; tūc posset agere legatarius sine cessione:lz q; tacite sequunt.ar.l.i.ff.de serui.leg.vñ heres teneāt vel cedere p rata tp̄is:vel si non cessit:sed exegit teneāt restituere pēsionem p rata tp̄is:ꝛ ista est veritas.

¶Modo q̄ro nunqd in re legata hīs habeat titulū:ꝛ vī qō nō:q; nec momēto dñium est apud heredē:vt.ff.de pecu.leg.l.sed ꝛ si damnū.Q̄ idēq;. Jn Jtiū vī p.l.j.Ş.redigunt.ff.quorū leg.et q; hz titulū legatarius hz titulū vniuersalē.dic qō p̄mo sol⁹ nisi repudiet legatū:ꝛ hoc post aditā hereditatē:nā ante aditā hereditatē:neuter hz titulū efficacē:vel si hz ad rē nō i re.vt.ff.de vsur.l.id tp̄s Ş.j.ꝛ.ff.de re.cre.Lmagis.Ş.fi fundus legatus.ff.

si cer.pe.l.pinde. ¶Quero gd si testōr legauit rem p qua habebat publicianā nūqd veniunt fructꝰ eo mō quo in rei vē.rñ.fic.ter.est no.ff.de pu.l. eū.g.Ş.publiciana. ¶Quero quid si legatarius agit publiciana vtrū cuincat fructus.rñ.fic.vt.ff. de pig.l.fi fundus.Ş.in vēditiōe. ¶Quero qd si est legatus vsufructr⁹ ꝛ est actū ℨ heredē an heres añ cautionē de vendēdo ꝛc.teneaꝫ ad fructus:ꝛ vī qō nō q; nō est in mora nisi cautio offeraꝫ.vt.ff.de vsuc.l.si hō.Jtem vsufructus nō est in forma nisi p̄stita cautione.vt no.in.l.j.ℨ.de vsufruc. ¶Jn ℨrium vī quare ista cautio nō est p̄standa nisi in tp̄e quo tradit vsufructr⁹ qō appet ex vbis cautionis de vtēdo fruēdo q̄ verba respiciunt vsumfructum cōstitutū.Jtē apparet ex p̄sse p.l.ff.de vsufru.leg.l. si vsufructus mihi in biēniū. Cūm enim primū debeat tradi ꝛ imediate caueꝛe nō dz incipere legatarī⁹ offerēdo cautionē lz heres offerendo⁹ rē:q; ordo seruādus est:ar.ff.de iureiu.l.si nō fuerit.ꝛ sic nō ob.ff.de act.emp.l.iulia.Ş.offerri.vbi agens dz offerre:q; ꝛ ibi ℨ bereꝫ mora si reus non exciperet de p̄tio non soluto:ꝛ nō oblato. ¶Quero qd in lacte ꝛ lana⁹ gregis legati.rñ.ista sunt fructꝰ industriales q; bois cura:ꝛ impēsa q̄ fit in grege percipiunt ꝛ fine bois diligētia ꝛ cura nō viuerēt pecudes.vt in.l.in reb⁹.Ş.p̄ūt.ff.cōmo.ꝛ.l.in pecudus. ff.de vsur. ¶Quero vtrū cerasa ex qbus fit cerūsia sint fructus industriales.Rñ.hanc notitiam tradit lex dicēs q; in fructu id esse intelligit qō ad vsum bois iductū est.vt.ff.de vsuf.leg.l.pe.ꝛ ideo nō est fructꝰ cōpletus donec fit in tali aptitudine. ¶Jtē cerasa p̄ria sui cōsistētia sunt fructꝰ naturales q; p̄ria sui cōsistētia seu figura sūt ī aptitudine vtendi.Ceruisia autē nō dz fructꝰ sicut nec mulsum.Oliua autē semp est fructꝰ industrialis q; non est aptitudie vtēdi nisi industria bois operāte.nā oliua operaꝫ ad vsum p se:lz demū disgrediente materiā in materiatū seu i formā fctō bois.vt.l.si eiꝰ fundi.ff.de rei vē.Unū autē scias q; gcqd semi naꝫ est fructꝰ industrialis:q; nisi p̄parēt ab boie non nascit.vt insti.de re.diui.Ş.fi quis a non dño.

¶Extra q̄ro quare lex statuit q; veniāt fructus offō iudicis ꝛ nō iure actiōis.rñ.iō veniūt offō iudicis:vt actor cōseruēt idēnis a mora aduersarij:ꝛ hoc dictat eqtas eruberās in actionibus bone fidei vel arbitrarijs.lz in stricti iuris q̄ nō sunt arbitrarie de die lit.cōte.p̄pter rigorē iudiciorū.Hamli.cōte.est radix iudicij ꝛ ex eiꝰ rigore oia referunt ad tp̄s lit.cōte.vt.ff.cō.l.iij.Ş.i hac.q.Ş.dz intelligi in actionib⁹ in qb⁹ nō iuraꝫ in litē vel q; iudex nō vult deferre iuramētū affectiōis vel q; actor nō vult iurare de affectiōe sed de vitate:vt.l.quoties. ff.de ser.vel q; actio est stricti iuris nec est arbitraria.vñ tunc dz iurari ℈ q; interest a tp̄e litis contestate in stricti iuris iudicijs vel tempore more in bonefidei non autē veniūt iure actiōis q; veniunt ex accidenti

a ¶In officijs.vt l.ij.ℨ.de tut.ꝛ cura.q;satisd.nō de.

b ¶Peremptorie. ad hoc q̄ no.Jnnoc.i.c.cū nobis. ℨ.de electi.scripsi post Bar.in.l.si finita.Ş.iulia.ff.de dam.infec.

c ¶Quero.Vide Bal.in.l.j.ℨ.co.

d ¶Tradiderit.facit q̄ no.glo.in.l. legatum.la.j.ff.de le.ij.sed lz babuerit licentiā appr̄hendi cū nō dicatur possidere.l. p̄dia.de acquir. pos.nō videtur q; lucretur fructus p̄ do.p Bal.in.l.q̄ō seruus.de leg.ij.

e ¶Jncertis.vide in.l.id q̄ō pauperibus.ℨ.de epis.ꝛ cleri.

¶Quid in lacte ꝛ lana.vide p bar.in l.ex diuerso.in p̄n. cū concor.ff.de rei vendi.

¶Tu vi⁹ de hoc vide gl.insti.de rerū diui.Ş.fi quis a nō dño.q̄ō ibi posuit aposit.ad Jo. fab.in p̄n.in versi. fructus industriales.Cel.

¶Jn bōefidei. Et hoc puto veri⁹ p.l. iij.j. deposit. ¶ glo.magna in.Ş. actionū. isti.ō act. teneat q;, fruct⁹ in ℨcitb⁹ bonefideive niūt iure actionis lz nō videt iure p bari.nō ob.l.si maꝛito.Ş.fi.ff.so.ma. q;,ibi loquit i iud. de dote q̄ est vniuersale vt ibi per bar.et hoc ēt ibi tz Ant.lz Bald.ibi post Ja.de are.videaꝫ tenere idē q̄ō gl.i.d.Ş.actionū.l. q; sit differētia inter fructꝰ ꝛ vsuras lℨctib⁹ bonefidei ꝛ cū.d.gl.cōcor.et Rayn.in re.l.post dotē.i.ij. Ş. ff.solu. ma.quā babeo in lec.guil.de cu.sup C.nā fareꝫ q; vsure veniūt officio iudicis.l.lucr⁹.ff.depo si.l.q; tātūdē.ff.de neg.gest.l.q p collusionē.Ş.fin.ff.de act.emp. lec⁹ dicit in accessionib⁹ naturalib⁹ per.d.l.si marito.Ş.ij. vide ibi ray.dy.in.d.l. post dotē formal⁹ dicit idē q̄ ray.et Ray.ab ipso habuit:lz potes dicere q̄ ipi loquūtur in dote que est ius vniuersale et in q̄ ipsi faciūt differētiā predictā.ꝛ sentit et Bart.in.d.l. post dotē.in.vj.et vlt.q. Nico.de nea.p.in.d.l.si marito.lz idē q̄ō Bal. hic.ꝛ q; vbi fallit ī iudicio vniuersali. p̄o hoc facit. d.l. ij. ℨ. depositi. iuncta.l. vsure.ff. de vsuris.

er accidenti p̄opter morā ꝛ transcendunt notissimos terminos actionis p̄opositę.

1 ¶Feneratoꝛ si petit exequi iuramentum de restituendo debet idonee satisdare.

2 Cautio iuratoria lz quandoq; excuset iurantem: nō tamen arctat aduersarium.

3 Arbiter si est datus ad vnum articulum lis non contestatur coram eo.

4 Judex q̄ō dat discussorē monet partes q; vadāt.

5 Exceptio temeraria non p̄odest.

Aduersus. Exceptio legis falcidie nō impedit legatariū satisdātē:sed si nō p̄t satisdare datur arbiter cū tēp̄oris p̄finitione q; de hoc articulo p̄sentibus partib⁹ vel altera parte absente cognoscat:ꝛ si apparuerit nō esse locū falcidie: dēnabit bereꝫ cū fructib⁹ ꝛ vsuris.h.d. ¶Ho. satisdandū ad repellendū exceptionē legis falc.s. q; nō impediat executionē legati:tū debebit fieri restitutio si apparuerit legem falcidiā imminere.

1 ¶Ex bo.no.ar.q; si feneratoꝛ petit exeq; iramētū dz idonee satisdare de restituēdo si apparebit cōtractū esse vsurariū: q̄ nō credo.nisi sit p̄sona suspecta.q; bo.nō dicit.c.debitoris.de iureiu rā.nā obseruātia iuramēti non est inducta fauore feneratoris sed fauore aīe ipsius iurātis:ꝛ fauoraꝫ aīe ꝛ bis q̄ pertinēt ad fauorē dei nō p̄t renūciari. ¶Scōo no.q; ille q; nō p̄t satisdare sibi iniputet: nō enī stat̄ sue iuratorie cautionī. nā iuratoria cautio lz q̄ō excusat iurantē: nō tū arctat aduersariū ad aliquid p̄standū.vt not.elegāter in.l.v.ℨ.de vsufru.Jtē in officijs a admnistrādis nō sufficit iuratoria cautio vt in p̄torijs stipulationibus regulariter.ꝛ facit ℨ.de secū.nup.l. hac edictali.Ş.bis illud. ¶Ho.tertio arbitrū dandū.i.delegandū sup hoc articulo q; bz citare partes q; interfint discussioni fiende.nō tū op; coram eo litē cōtestari:q; est dat⁹ ad vnū articulū. vt.ff. de p̄fes.l.fideicōmissum. ¶Ultimo dic q; bicnō loquit in iudice delegato:lz in quodā officiali siue nuntio q; facit discussionē bonorū. ¶Et not. practicā quia q̄ iudex dat hunc discussorē monet ptes q; vadāt ꝛ sint simul cū eo ne qua fraus possit cōmitti.ar.i auf.de here.ꝛ fal.Ş.fi vero absunt. ꝛ.s.fi.reg.l.iij. nec op; q; ptes moneaꝫ pemptorie q; ista p̄sentia est actus p̄iudicialis vt hic.

¶Quero qd vult dicere lra partibus suis fingēt ꝛc.rñ.si est delegat⁹ p̄nūtiando sup articulo cōmisso. Si aut̄ est discussor referēdo iudici cuius relationi stabit. ¶Ultimo no.q; temeraria exceptio nō p̄odest quin finaliter excipiens cōdemnetur in fructibus ꝛ expensis:ꝛ exitus acta p̄o

Sj homines. bat.vt.ff. de iudi.l.rem non nouam.Ş.fi. Dic vt.l. qō ꝛc.ff.si cer.pet.

Si legatis. ¶Quero q; vtrum fructus rei testatoris pure legati sint legatarij a die mortis testatoris:dicas q; nō:q; est dñium cōfirmatū sed pēdet.vt.ff.de leg.j.l.si tibi bō.Ş.cū seruꝰ. nō ob. ff.ad.l.aql.l.huic scripture.q; quo ad rē legatam bene fingit retro trāslatū dominiū:vt ibi:sed non quo ad fructꝰ.isti eīm fructꝰ medīū tēp̄oris cedunt lucro hereditatis ꝛ per cōsequens futuri heredis. boc tenet ¶Pe.ꝛ Cy.qō intellige nisi testator rem d legatā tradiderit:d vel licentiā dederit accipiendi possessionē:q; tunc legatū redigit̄ ad instar dotionis cā mort.ꝛ lucratur fructus a die mortis imo forte a die traditiōis.vt.ff. de le.ij.l.mulier. sed si habēti.ꝛ adde qō no.ℨ. de testa.l.omnium.

¶De incertis p̄sonis ꝛ ad senatusconsultū trebellianum. Rubrica.

1 ¶Legatum reipublice videtur relictū populo qui demonstrari non potest.

2 Ciuitas an contineatur appellatione p̄sone.

1 ¶Super ista rubrica q̄ro vtrū tractaꝫ de istis e p̄sonis incertis, dicunt quidam q; tractatur.j. co.l.iij. Mā quādo legatur reipublice videtur relictū populo qui demonstrari non p̄t.ff. de reb⁹ f dub.l.ciuilib⁹.ff.de leg.i.l.ciuitatib⁹. plene not.p Cy.ꝛ p me in.l.i.ℨ.de sac.san.eccle. ¶Sed istud dictū non placet:q; respublica ꝛ ciuitas est p̄sona repūtata.iurta illud:ꝛ erat multitudo quasi vir vnus.vt.ff.de fideiussorib⁹.l. mortuo. ¶Tu dic q; tractatur de incertis p̄sonis.j.c.l.iubemus.Ş.finaut̄.in verbo post humo.nam post humus dū est in vtero est incerta p̄sona.vt.ff.de iudicijs.l.sed si restituaꝫ.Ş.fi. ¶Jtē tractaꝫ de incerta p̄sona incidēter.j.co.l.pe.Ş.cū autem.ibi: 2 nullo habere ꝛc. ¶Quero nunqd appellatiōe f p̄sone contineaꝫ ciuitas vel respublica.verbi gratia:iuro fidelitatē cōtra omnē p̄sonā mūdi:vtrum videar iurare cōtra rempublicā. ¶Item si facio p̄curatoꝛē cōtra oēm p̄sonā mūdi:vtrū iste p̄curatoꝛ possit experiri cōtra collegia.ꝛ videt q; sic: p.d.l.mo:tuo. ¶Jn cōtrariū videt per.l.mctū. Ş.animaduertendū.ff.qō inet.cau.qō est verius: q; stricta sit interp̄etatio ꝛ absq; fictiōe iuris est. tūm verū est dicere q; iste p̄curatoꝛ possit agere cōtra tutoꝛē ꝛ p̄curatoꝛē debitoris:quia ibi p̄stāt nudum ministerium.vt.ℨ.de fideicom.l.etiam.

1 ¶Creditoꝝ onera diuiduntur.

2 Res vel quantitas q̄uis faciat quadrantem non tamen tenetur ad intellectum quote.

3 Heres solūs sciēter indebitū an repetere possit.

4 Heres cōtra fideicōmissarium qua actione agere p̄otest.

5 Restitutio ex trebelliano quot modis fieri dicit.

Ser senatus. Heres q; soluit creditoribus post hereditatem restitutā a fideicōmissario repetit p̄o rata.h.d.

1 ¶Ho.onera creditoꝝ diuidi ex treb. ¶Opp. ꝛ videt q; imo ex pegasiano.vt insti.eo.Ş. lz quāuis deo originaliter ex pegasiano:sed trāsumptiue ex treb. ¶Scōo oppo.ꝛ videt q; heres qui restituit nō teneaꝫ vlo modo.vt insti.de fideicō.here. Ş.quis vna.Sol.ibi heredi remāsit res vel quātitas certa:bic quota. ¶Ex quo not.q; lz res vel 2 quantitas faciat quadrantem:nontamen reducitur ad intellectum quote quo ad onera: sic.ℨ. de here.insti.l.quoties.ꝛ.ff.de transla.l.cōtrouertia.

3 ¶Tertio op.heres solvit scienter indebitum: ergo non repetit.Solu.originaliter fuit debitum. ¶Item non est indebitum omni consideratiōe. ¶Item q; in dubio videt⁹ potiꝰ negotiū gessisse q̄ donasse.arg.u.ff.de solu.l.dispensatorē. ¶Jtez vbi cadit alia ꝗiectura vel cuius occasio aliud p̄sumendū non p̄sumitur donatio.vt.ff. de solu. l.dispensatorē.Secus si alia coniectura nō cadit. vt.ff.de condi.indeb.l.si non sortem.Ş.qui filio.et not.ff.de condi.ob causam.l.si p̄curatoꝛi falso.

4 ¶Quero qua actione agit heres cōtra fideicōmissariū.Respon.si soluit post restitutā hereditatē agit neg.gest.contraria directo:si ante vtiliter:vel agit actione in factū ℈ m ¶De.vtili⁹ tamen est nō habere actionē neg.gest.q; est bone fidei: q̄ 5 in factū que est stricti iuris. ¶Quero quot modis fit restitutio ex treb.respō.trib⁹ modis.l.re ꝛ verbo ꝛ per patictiā.ꝛ lz fit facta restitutio verbo ꝛ nō re:tū heres nō conuenīt actionibus heredi tarūs nisi ℈ rata.ita sentit hic gl.q̄ō est notandū.

1 ¶Heres an teneatur in solidum ad omnia legata particularia.

2 Fideicōmissus an ualeat si bona nō sunt soluēdo.

Deum. Fideicōmissari⁹ vniuersalis cui restituta est hereditas ex treb.teneāt onus debitoꝝ ꝛ legatoꝝ agnoscere p̄ sua portione.h.d. ¶Ho.p rata diuidi onera eris alieni. ¶Item no.q; legata dicunt onus hereditariū.ff.de act.ꝛ obli.l.here

1 ditariorū. ¶Opp.ꝛ videt q; heres teneāt insolidū ad omnia legata particularia:nā cū ipse detrahit de eis falcidiā:ergo actio cōtra eū est dirigēda.vt.ff.ad treb.l.marcell⁹. Sol.distinguetres casus:aliq̄n legatū relinquit ab here de:aliquādo nomīatim fideicōmissario: aliquando simplici

¶Nunquid. scripsi post Bar.in.l. mortuo.bicalleg. ℨPau.de ca.i aut. item quicunq;. ℨ. de epis.ꝛ cle.trāsit cum Bal.

f ¶Nūquid.an appellatione p̄sone contineaꝫ ciuitas: vide Bal.in c.j.de noua forma fidei.in vsi.feud.ꝛ col.ꝛ.l.si quis hac. Ş.qui manumittitur.ff.de in ius vocan.ꝛ ter.ꝛ ibi bal. in aut. item nulla cōitas.ℨ.de epis.ꝛ cle.ꝛ Moder.in.l. ij.in p̄in. al⁹ i.Ş. ff.de verbo.obli. ꝛ ego plene notauī:ꝛ ibi ad eos ad didi in.l.eos.ℨ.de vsur.ad Bal.ibi ominno vide. Vide ter.ꝛ Bal.in.c. i.Ş. couenticulas. de pace iura.fir.l. mctū. Ş. aīaduertendum.ff.qō me causa. ℨo.in.c.cū i multis.de referi. ibi diximus sedes. ō rescript. vide do. Ant.in.c.grauī. de p̄eben.ꝛ ibi Joā. de imo.ꝛ ibi diximus vide do. ℨpe.in.c. nouit.de his q; fi.a p̄lat.et ibi dixit Bal.in.l. quicunq;.C.de ser. fugit. Vide.c.q̄ñ.xlvij. dist.cōuncto.c. cō quest⁹.de vsur. cō iucta sup̄scriptione:vbi probat q; sic lex loquitur p̄ versi quis: comprehē ditur vniuersitas. vide que diri. vbi Lud.ro.si.cr.ciij. vbi disputat an appellatione p̄sone veniat cōunitas:allego Alanū in.d.c. cōquestus. vbi dicit q; sicut p̄natus non potest recipere vsuras: ita nec cōitas. Jo. an. ibi similiter arguit contra cōinunitates.voluit ray ne.in.sum.de vsu. versi. quid si cōmunitas facit deli ctū:q; cōitas non bz animā:tū delinquere potest.vt in.c.dilectus.de fi mo.de quo p bal. i.l.polla.C.de his quibus vt indig. Andre.Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quero si bona. no. si fideicõmissarij non facit inuentarium ℔ bñficium nõ sit soluendo tenet ad legata: facit. §. fivero. ℣ auc. de here. ℣ fal. Andre. bar.

b ¶Inuẽtarium. vide ang. ℣ ℣mol. li si q quadringenta. ff. co. alꝰ in. l. i. §. si is qui quadrigenta. ff. cod.

c ¶Regalia. vide in. l. i. de bo. vacã. li. r. fortius ponit Bal. l. i. j. de here. decu. ℣ omnino Bal. in. c. j. ad fi. q̃ sunt regalia.

d ¶Quia reges. vide plene bal. c. j. q̃ sunt regalia. i vsi. feu. And. bar.

e ¶Si testator. qr per fideicõ. grauatũ filiũ: secus si co heredẽ ſuũ tñ. l. apud iulianuꝫ. §. idẽ iulia. ff. co.

f ¶Abstinẽdi. bene faciunt no. per Bart. in. l. i. ff. de vul. ℣ pup. in. iiỹ. 2 q. prin. ver. itẽ duabitat. ℣ in ver. qd si ille. nec p̃dictis obstat glo. in. l. recusari. §. titius. ff. eo. qr illa loquit ꝺ licẽtia data substituto pariter et ꝺicẽ. nõ ꝺe licẽtia data instituto. ¶ Et tũ Bal. hic 2 cor. Angel. in. d. l. j. et ibi refert Jmo. cẽse. ℣ Bal. in repe. l. in suis. ff. de lib. 1 ℣ postb. ℣ bal. hic: iuncto eo qꝺ ꝺicit J. in verſi. scꝺo op. c vꝝ tenere q̃ etiam si nõ est repetitum fideicom. pferaꝫ si ꝺeicõmissarij. contra Bart. in. d. l. i. 1 ℔ Bal. hic limitantẽ regulã q̃ p 2 dationem cohere dis extranei ꝛc. fa 3 cit illa ratio: quaꝫ vbiq̃ assignãt ꝺo 4 cto. vcꝫ q̃ iõ p ꝺationem cohere dis 5 tollit suitas: qr tes 6 stator nõ vꝝ consꝫ sus ꝺe pulcẽtia le 8 gis. vt Cy. in. l. pcibus. i materia vul 9 garis. §. ꝺe impu. 10 ℣ alꝰ sub. ℣ ꝺoc. 1 in. l. si filius q̃ pñ. ff. ꝺe vulg. ℣ pup. ℣ hoc attẽto q̃ etiaꝫ ad cohereꝺes trãsit onus fideicõ. l. si titio ℣ memio. §.

ter non facta mẽtione heredis vel fideicõmissarij vniuersalis. In primo casu ꝺico q̃ si heres aꝺeat spõte ꝺecꝺere põt salcidiã ꝺe legato: qr cũ ab eo fuerit legata necnõ grauata p fideicõmissum est oneratũ vltra ꝺoꝺrãtẽ. vt. ff. c. l. marcell⁹. §. põp. Si autẽ nõ aꝺeat sponte tũc similiter ꝺico q̃ fal. locũ habet non vt heres ꝺetrahat. vt. ff. c. l. nãq. §. qui cõpulsus. sed vt fideicõmissarius ꝺetrahat: qui substitutus viꝺetur loco heꝺis. ff. co. l. marcellus. §. sed cũ suspecta. Secunꝺo casu qñ legata sunt nominatim relicta a fideicõmissario: tunc sive spõte aꝺeat heres sive nõ: nõ potest falciꝺiam ꝺe leg. ꝺeꝺucere heres nec fideicõmissarius. ff. eo. l. facta. §. sed cũ suspecta. ¶ Est ratio: qr cuꝫ ex persona heꝺis nõ prestant̃ qr gratus nõ fuit ex persona fideicõmissarij nõ ꝺetrahitur falci. qr ipse nunq̃ ꝺetrahit. ff. co. titu. l. mulier. §. vt treb. ℣ ff. aꝺ legẽ fal. l. lex falciꝺia. §. nunq̃. si autẽ simpliciter sunt relicta ℣ hoc casu variant glo. ibã in l. marcellus. ꝺicunt q̃ aꝺ onus heꝺis viꝺentur relicta: ℣ sic heres spõte aꝺiens põt vti falciꝺia: ℣ hec vera. Sed in. l. si. j. co. ꝺicit q̃ in ꝺubio viꝺetur relicta a fideicõmissario. ℣ ficaꝺ onus fideicõmissarij ascripta vt cõtra eũ ꝺirigaꝫ petitio legatorũ ℣ heres nõ põt ꝺeꝺucere falciꝺiã circa legata ℔ solũ treb. ꝺe fideicõmissario vniuersali respectu totius assis: qr totus includit̃ in fideicõmisso vniuersali qui est alteri⁹ nature cũ in ea imputentur fructus ℣ plegata: sed in falciꝺia nõ. vt. ff. co. l. in fideicõmissaria. ℣. ff. aꝺ legẽ falc. in. l. in quarta. ℣ plene no. §. fami. ercisl. filiũ quẽ habentẽ. sed ꝺe intellectu. l. vltime. j. c. ꝺic vt ibi ꝺicã. ¶ Opp. et viꝺeꝝ q̃ non fiat ꝺiuisio p rata: qr heres ꝺebet habere quartã fine onere fideicõmissorũ ℣ legatorũ. vt. j. c. l. fi. Solu. ibi imminebat ꝺeductio quarte: hic nõ. ¶ Quero si bona [a] nõ sunt soluenꝺo pter es alienũ vtrũ valeat fideicõmissum vniuersale. rñ. ſic: sed legata nõ valent si fideicõmissarius vniuersalis facit inuentariũ [b] alꝰ tenet aꝺ legata ſm Lyn. ℣ est notabile: qꝺ intellige ꝺe leg. relictis ab eo nõ ꝺe relictis ab heꝛede ꝺato q̃ heres non fecerit inuẽtariũ hoc nõ ꝺebet nocere fideicõmissario vniuersali: sed ipsi heꝛeꝺi: qr ꝺelictũ non nocet alijs q̃ ꝺelinquẽti. ꝺe hoc articulo viꝺe p bar. in. l. in ratione. §. quod vulgo. ff. aꝺ legem fal.

¶ Respublica vniuersalis romanorum non est nisi apud imperium.

Si p fideicõmissum.

Quelibet ciuitas ꝺr habere rempublicã cui potest legari vel fideicõmitti. h. ꝺ. ¶ Not. q̃ vniuersalis respublica romanoꝝ nõ est nisi apud imperiũ. est etiã apud reges in suis regnis tñ: et ℔ ciuitates non habeant ꝺe iure regalia [c] fisci: vt ff. aꝺ munici. l. simile. tamẽ reges habent regalia fisci circũscripta: tamẽ ſm regnum suum patet ex ipso nomine quia reges [d] sunt: ℣ hoc est ꝺe iuregẽtium: quia totus mundus ita seruat.

¶ Jussus ꝺe aꝺeundo heredẽ recusante aꝺire trãsfert onus restitutiõis in substitutũ vulgarem.

Heres cuius habeat substitutũ vulgarẽ: nõ tñ habet licẽtiã repudiãꝺi in fraudem fideicõmissarũ.

Jussus ꝺe aꝺeundo perpetuat ius fideicommissi vniuersalis.

Casus in quo substitutus ℣ coniunctus aꝺeuntes sponte non ꝺetrahunt trebellianicam.

Substitut⁹ vulgariter an ꝺetrahat trebellianicã.

Substitutus conueniri põt ex tacita repetitione.

Coheres cui hꝝ ꝺitas accreuit an cõueniri possit.

Legata a legitimo primi gradus relicta nõ viꝺẽtur repetita a legitimo sequentis gradus.

Alia q̃ que repuꝺiauit an postea aꝺire possit.

Repuꝺiari non potest quod est necesse fieri.

Non iustam.

† Jussus ꝺe aꝺeũꝺo ꝑ sona heꝺis recusantis aꝺire transfert on⁹ restitutionis in substitutũ vulgarẽ ℣ coheꝛeꝺẽ ei⁹ sine quarte retẽtione. h. ꝺ. fin vtrãq̃ lec. ¶ Diuiꝺit in tres partes: qr pño ponitt hema ℣ motiuũ ꝺubitãꝺi. Scꝺo ſoluit ꝺubiũ circa fideicõmissariũ. Tertio soluit aliuꝺ ꝺubium circa retẽtionem quarte. scꝺa ibi: cum ꝺuo. tertia ibi: neq; cñ. ¶ Casum in terminis gl. optime figurat. ¶ Nota qꝺ ꝺixi in summario. ¶ † Scꝺo no. q̃ ℔ quis habeat substitutũ vulgarẽ vel coheꝛedem non tũ viꝺetur habere licentiã repuꝺiandi in fraudẽ ℣ in ꝺamnũ fideicõmissarij vniuersalis. ¶ † Tertio no. qꝺ iussus ꝺe aꝺeũꝺo ꝑpetuat ius fideicõmissi vniuersalis vt nõ extinguaꝫ moriente heꝛede ante aditã heꝛeꝺitatẽ qꝺ alꝰ extingueꝛet. vt. §. ꝺe fideicõ. l. eã quã. ¶ Ho. mirabiliter q̃ iussus fact⁹ heꝛeꝺi trãsit in aliũ q̃ in heꝛeꝺẽ heꝛeꝺis ℣ in substitutũ ℣ cõiunctũ. ¶ † Item no. casum mirabilẽ in quo substitut⁹ ℣ cõiunctus spõte aꝺeũtes nõ ꝺetrahũt trebellianicã. Itẽ nota q̃ iussus iuꝺicis iꝺẽ opaꝫ qꝺ repetitio fideicõmissi facta a substituto: ℔ substitut⁹ habeat one ra. p̃ptia tñ agnoscit aliena q̃ alias non agnoscerꝺ. vt. ff. ꝺe leg. j. ℔ imperator. ¶ † Quero. p intellectu litere vtrum ista lex loquaꝫ in substituto vulgari an iure accreꝺẽꝺi. Rñ. põt loq̃ tã in substituto vulgari q̃ in coheꝛeꝺe. i. iure accreꝺendi. ¶ Opp. qr nõ possit loqui in substituto vulgari: qr testator substituẽꝺo vulgariter ꝺat licentiã ꝺe stinẽꝺi: ergo nõ tenet iussus iuꝺicis cõtra voluntatem testatoꝛis. ¶ Itẽ nec viꝺeꝝ in fraudem facere qui p̃mittẽte testatoꝛe repuꝺiat. vt. ff. si qs omisa causa test. l. j. §. si proponaꝫ. Solu. illuꝺ verum vbi testator substituit vulgariter ℣ neminẽ per fideicõmissum. Secꝺ vbi fecit substitutionẽ fideicõmissariã. Ex hac solutione no. limitationẽ multarũ legũ. nã omnes leges q̃ ꝺicũt qꝺ cessat existentia sui heꝛeꝺis ꝺato substituto vulgari vel extraneo coheꝛede cessant si testator [e] in testamẽto fecit substitutionẽ fideicõmissariã ergo si in testamẽto est illa clausula substituit vulgariter pupillariter ℣ per fideicõmissum: qr nõ viꝺeꝝ ꝺata licẽtia abstinẽꝺi. [f] suitas operaꝫ omnes suos effectus quod est memoꝛie cõmenꝺanꝺũ. ¶ Secunꝺo oppo. et viꝺetur qꝺ prouisio huius legis non sit necessaria qr substitutus põt cõueniri ex tacita repetitione: vt. ff. ꝺe lega. j. l. licet imperator. Solu. per eanꝺẽ l. qr substitutus erat hic grauatus p̃ꝛio onere. Et no. q̃ ℣. in. ꝺ. l. licet imperator. ꝺeterminat talẽ questionẽ. ¶ † Quiꝺã fecit testamẽtũ ℣ instituit filium impuberẽ ℣ vxoꝛi sue reliquit alimenta: et si fili⁹ ꝺeceꝺerit in pupillari etate substituit ei matrẽ impuberis ℣ fratrẽ testatoꝛis ꝺemũ moꝛtuo patre ℣ ꝺeinꝺe impubere aꝺeunte heꝛeꝺitatẽ ex substitutione pupillari mater in sup vult perci pere alimẽta queritur nũquiꝺ possit. ꝺeterminat ꝺomi. ℣. qꝺ non. quia cũ sit matri prouisum in secunꝺo casu per viã tacite repetitionis: vt. ꝺ. l. licet imperator. verſi. quiꝺ cñ ſm ℣. sed licet sit magna autoꝛitas ℣. cõtrariũ sentio: qr illuꝺ legatum nõ petitur ex tacita repetitione. sed tanq̃ es alienũ [g] impuberis: vt. ff. ꝺe le. j. ꝺ. fundus sub conꝺitione. §. si pater. ℣ ꝺe bo. auto. in. posſi. l. j. et iõ mater potest petere ꝺicta alimenta a fratre pꝛeꝺicto iuxta heꝛeꝺitarias portiones fratris sicut quoꝺlibet es alicuum: vt. j. titu. i. l. in imponenꝺa.

¶ † Tertio opp. ℣ viꝺeꝝ q̃ heres cui accreuit nõ possit cõueniri: vt. ff. ꝺe leg. ℔. l. celsus. §. qꝺ alicuius. Sol. hic interuenit iussus iuꝺicis ℣ loquit in fideicõmissario vniuersali ibi in spãli. vbi ꝺistinguit nominatim: an inꝺefinite: ℣ ꝺic vt ibi. ℣. j. ꝺe cadu. tolle. §. vbi aũt legataꝛij. ¶ † Quarto opꝑo. [b] viꝺeꝝ qꝺ non viꝺeatur facta repetitio: quia lege cauꝺ q̃ legata relicta a legitimo primi graꝺus nõ viꝺeanꝺ repetita a legitimo sequentis graꝺus: vt. l. j. §. fi. ff. ꝺe lega. iỹ. ergo neca substituto vulg. Sol. ista non sunt similia: qr sequens legitimus licet veniat ex successorio eꝺicto tũ non habet tacitã volũtatẽ ꝺefuncti: ℣ ista est mirabilis limitatio legis conficiuntur. ff. ꝺe iure coꝺic. vbi ꝺicitur qꝺ legitimus viꝺeꝝ succeꝺere ex tacita volũtate ꝺefuncti. qr illuꝺ intelligiꝺ ꝺe legitimo [c] qui tẽpoꝛe mortis obtinet primũ graꝺũ. item intelligiꝺ ꝺe legitimo qui succeꝺit ꝺe iure ciuili. secus si solo

iulius. ff. ꝺe leg. §. sed vbi nõ trãsiret fideicõ. aꝺ cohereꝺẽ qr esset noiatim relictũ a filio tunc posset. pceꝺere ꝺi ctũ Bal. p bal. tũ facit. l. si ita tamẽ. §. si pater. in ratione sui cũ ibi not. p ꝺoc. ff. co. ℔ ꝺic q̃ testator: ibi nõ ostẽꝺit se ita parũ cõfiꝺere ꝺe pusſione legati. ℣ viꝺ Jmo. in. ꝺ. l. apuꝺ iul. §. idẽ iulianus. ff. co. vbi ponit rationẽ quare ꝺatio cohereꝺis ꝛc. sed p certo ille. §. si pater. satiſſacit p Bal. ℣ certe si tũc ꝺatio subſtituti vulgaris nõ tollit suitatẽ quãtominus coheꝛedis ꝺatio. vi ꝺe Bal. in. l. papinia. §. quarta. ff. ô inof. test. ℣ ibi Angc. ℣ Raph. in. l. si filius heres. ff. ꝺe libe. ℣ posth. trãsit cũ Bal. hic. aꝺꝺe q̃ p ꝺationẽ cohereꝺis nõ ꝺaf licentia abstinẽꝺi ℣ non tollitur necessitas. l. cũ heꝛeꝺitatẽ. et l. ex parte. ff. ꝺe acqui. here. ergo nec suitas.

¶ Es alienum. s. heꝛeꝺitate aꝺita p impuberẽ. l. in ratione. §. qꝺ vulgo. ff. aꝺ. l. falcid. ℣ sic Bal. cõcoꝛꝺat cuꝫ opi. Bar. in. l. hic alleg.

¶ Quarto op. vt ꝺe Bal. in rub. §. q admit. alleg. l. j. Andre. Barba.

¶ Legitimo. viꝺ Bal. ℣ Jmo. in. l. titio. §. iuli⁹. ꝺe lega. ỹ.

solo pꝛetoꝛis bñficio. vt singulariter no. ff. ꝺe colla. bono. l. i. §. maxime. tene mẽti. ¶ † Quinto opponitur ℣ viꝺetur q̃ ania que repuꝺiauit nõ posſit postea aꝺire. vt. l. sicut. §. ꝺe repuꝺ. here. Sol. verum est aꝺ commoꝺum suum: sed aꝺ cõmoꝺũ alienum sic: ſm glo. ex qua not. expꝛesse q̃ beneficium. l. vltime [a]. §. ꝺe repu. here. non habet locum in aſcenꝺentibus repuꝺiantibus. ¶ † Ultimo no. in hac. l. quoꝺ est necesse fieri non potest repuꝺiari: ℣ facit aꝺ arbitros compꝛomissarios repuꝺiãtes q̃ si ex forma statuti tenetur acceptare: repuꝺiatio nihil valet.

1 ☞ Successionem obtinere quiꝺ significat.
2 Uenientes abintestato viꝺẽtur in ꝺubio rogati.
3 Relicta abintestato qua actione petantur.
4 Actio ex testamento nõ nascitur ante aditam heꝛeꝺitatem.
5 Libellus an vitietur si in eo exp̃imatur actio impertinens.

Et sine.

Uoluntas ꝺisponentis velle successionẽ suam aꝺ aliquem per fideicõmissum pertine ꝛe arctat venientes abintestato aꝺ restituẽꝺum fideicõmissum ꝺeꝺucta quarta ℣ onerib⁹ p rata: siue scꝛiptura interuenit siue nõ. ¶ † Oppo. [b] q̃ illa verba successionem obtinere: ſignificẽt heꝛeꝺis institutionem. vt. §. fami. ercis. l. quoties. Timoꝛe istius contrarij ꝺicit glo q̃ litera ꝺebet suppleri: successionem obtinere: ſcz per fideicommissum. ergo innuit q̃ verbum succeꝺat est verbũ ꝺirectum nisi pꝛobetur contrarium. Et viꝺeo si testatoꝛ ꝺixit filium meum instituo: succeꝺat mihi vel sibi titius: mater excluꝺitur. quia in pupilla ri etate ista substitutio est pupillaris: quia verbũ succeꝺit pꝛopꝛie est verbum ꝺirectum ℣ intelligitur pleno iure: nisi voluntas esſet minus solennis per numerum testium. vt. ff. co. l. scuola. ℣. ff. ꝺe vulg. subſti. l. verbis ciuilibus. ℣ est expꝛessum in c. si pater. ꝺe testa. lib. vi. post pupillarem autem etatẽ est fideicõmissaria. vt. ff. co. l. g filiũ. in prin. si aũt talis substitutio fieret extraneo: tunc omni tẽpoꝛe esſet fideicõmissaria. vt insti. ꝺe pup. subſt. §. extraneo. ¶ † Quero nunqꝺ in ꝺubio viꝺeanꝺ rogati venientes abintestato: rñ ꝺeo sic: vbi testatoꝛ nullũ instituit heꝛeꝺẽ. al⁹ pꝛesumitur grauare heꝛeꝺẽ institutũ. vt insti. ꝺe codicil. §. non aũt. ¶ † Quero qua actione [c] petant relicta abintestato. ꝛespõꝺeo officio iuꝺicis: qr ante aditã heꝛeꝺitatẽ nõ est nata actio ex testamẽto. vt. ff. ꝺe leg. j. l. si tibi homo. §. cum seruus. ¶ Cõclue ergo qꝺ quẽꝺã remeꝺia trebelliani exeꝛcentur officio iuꝺicis vt remeꝺiuꝫ coactionis. Quẽꝺam actione ex testamento vt petitio restitutionis. ¶ Quẽꝺã remeꝺio retẽtionis vt quarta. vt. ℣. aꝺ legẽ fal. l. in testamento. Qꝺ ꝺixi qꝺ est necessaria actio ex testamẽto veruꝫ est si hꝝ aꝺiuit spõte. ¶ Sꝫ q̃ro si aꝺiuit coacte nũquiꝺ statim cogeꝛet restituere officio iuꝺicis. glo. hic tenuit qꝺ non. qr post aꝺitam heꝛeꝺitatẽ competit remeꝺiũ oꝺinariũ actionis. ergo cessat officiũ iuꝺicis. vt no. in. l. ỹ. ff. ꝺe fideicõ. here. pe. Tu ꝺic q̃ non est necessarius libellus. ℔ totuꝫ expeꝺitur summarie iuꝺicis officio: ſcz qñ cogitur restituere: qr nõ tractaꝛ ꝺe aliquo iuꝺicio heꝛeꝺis. vt. ff. c. l. qr poteraꝛ. Et iõ ꝺicit lex q̃ fideicõmissarius non põt reconueniri. ff. ꝺe iuꝺicijs. l. ℔ si restituaꝛ in. p̃in. qr vbi nõ offertur libellus nõ ℔ locũ recõuẽtio [d] cũ nullus oꝺo iuꝺicij seruet. vt no. Jmno. extra ꝺe mutu. peti. c. j. ¶ Conclue ergo aut sponte aꝺiuit aut coacte. ſ Primo casu est necessaria actio ex testamento vt cogaꝛ restituere verb. et re. ¶ Itẽ post restitutionẽ verbalem teneꝛ actione ex testamento vt restituat re. vt. ff. ꝺe vsufru. l. ỹ. §. ꝺare. et. l. si. §. ꝺe fac. san. ec. ¶ Sed pone q̃ fideicõmissarius ex imperitia aꝺuocati sic formauit libellũ [e] peto te cogi restituere. et aꝺ hoc ꝑpono officiũ iuꝺicis. ¶ † Op. libellus est ineptꝰ sicut si ꝺiceꝛeꝺ ℣ aꝺ hoc ꝑpono actionẽ ex

a ¶ L. vltime. ℣ ibi viꝺe plene p̃ual.

b ¶ Opp. ꝺe verbo succeꝺit. viꝺe bar. in contrariuꝫ in. l. centurio. in fi. ff. ꝺe vulg. ℣ pupil.

c ¶ Qua actiõe. viꝺe per ꝺoct. in. l. si legatus. ℣ in. l. paꝑinianus. ff. eo.

d ¶ Recõuẽtio. vi ꝺe Bar. i auc. ℣ cõsequẽter. j. ꝺe sen. ℣ interloc. om. iu.

e ¶ Libellus. viꝺe bar. i. l. j. ff. ꝺe iurom. iuꝺi. Ant. ꝺe but. in. c. examinata. extra ꝺe iuꝺi. i fi. Jo. an. in tit. ꝺe offic. iuꝺ. in aꝺꝺi. Spe. in p̃in. ℣ ter. ℣ ibi not. Ant. ꝺe bu. ℣ Jmo. in. c. erlis. extra ꝺe pig.

f ¶ Statuti. viꝺe Bart. in tract. aꝺ repti. ℣ in ver. figura. Ant. ꝺe but. in c. j. extra ꝺe lib. ob. Jmo. in. l. i. ff. cũ cõ ꝺ corꝺã. ff. ꝺe libe. et posthu.

g ¶ Sed si ꝺixit. an libellus vitiet̃ si in eo exp̃imaꝫ actio impertinens. viꝺe Bal. l. ỹ. §. ꝺe fo. an. l. ℔ si pſ. §. pe. e ff. ꝺe iureiu. And. ℣ barba.

f locato. Solu. si ex forma statuti⁹ nõ est necessarius libellus: ℔ qualis qualis petitio ꝑcꝺit sup ea. vt no. ff. si cer. pe. l. vinũ. in fi. magne gl. Sꝫ si sumus in iure cõi vbi est necessarij⁹ libellus solẽnis. tũc ꝺistingue inter ꝺictos casus. nã si ꝺixit ꝑpono officiũ iuꝺicio pꝛocꝺit libellus: qr viꝺetur intentare officiũ mercẽnarium qꝺ ꝺeseꝛuit actioni ex testaméto tacite iclusiue. Sed si ꝺixit [g] propono actionem ex locato vel aliam impertinentẽ. tũc ꝺico qꝺ ꝺifferentia est inter nostrum glossatoꝛẽ ℣ Jnn. ¶ Hã Acc. ꝺicit q̃ libellus est reꝛiciendus. vt. ff. ꝺe edẽ. l. i. in p̃in. in fi. magne gl. Sed Jmno. ꝺicit q̃ titulus actionis est reꝛiciendus. sed nõ substãtia petitionis. qr necessitas formularũ est ſublata ꝺe iure ciuili: ℣ fortius ꝺe iure canonico. ¶ Itẽ qr intentio est apta. licet actio nõ sit apta aꝺ agẽꝺũ. vt no. Jnno. extra ꝺe iuꝺicijs. c. examinata. ¶ Uconsiꝺeꝛa q̃ olim actiones ꝺecernebantur a pontificibus ℣ loco illarũ ꝺecretalium actionũ succeſſerunt hoꝺie eꝺictales quas ipetrare nõ est necesse. tñ oportet ipsas coꝛaꝫ iuꝺice impetrari. vt. §. quia ꝺmitt. aꝺ bo. pos. l. fi. ¶ Hã hoꝺie sufficeret agnitio bonoꝝ possessiõis tñ ꝺebet apte cognosci. ficꝺicã in pꝛoposito. Itẽ qr actio ꝺe substantialibus libelli. ℣ super ea lis cõtestari ꝺebet. ¶ Itẽ ratio Jnno. non est vera: qr licet habeat aptã intentionẽ materia i lem non tamen habet aptam intentionẽ formales sicut in sillogiſmis. Item quia cum requiꝛuntur plura vtilia: ℣ alterũ est inutile totũ vitiatur. vnde Jnno. nõ ponit veritatẽ niſi forte ꝺe equitate canonica non obstat titulus ꝺe formulis: quia non intelligitur ꝺe formula que est ipsa actio: sed ꝺe superuacua solennitate.

1 ☞ Priuilegiatus vtitur suo priuilegio contra priuilegiatum.
2 Testatoꝛ filiorum trebellianicam non potest exteꝛnuare.
3 Hereꝺitatis restitutio fieri ꝺebet quotitatiue et non retinendo res certas.
4 Hereꝺitas quando restituitur citari ꝺebent illi quoꝝm interest.
5 Heres si ꝺissipat licet sit satisꝺatio remissa an teneatur cauere.
6 Trebellianica an ꝺeꝺucatur per filium sub conꝺitione grauatum.
7 Pater post moꝛtem filij nõ potest testari niſi ꝺe ꝺimiꝺia parte bonoꝝm.
8 Trebellianica filioꝝm minui non potest.
9 Fructus an imputantur filio in quartaꝫ si imputantur in ꝺebita iure nature.
10 Fructus quarte an imputantur in sortem.
11 Quarta ꝺe iure ꝺigestoꝝm non trahebatur niſi a ꝺie fideicommissi.
12 Dos ℣ ꝺonatio pꝛopter nuptias quare imputantur aꝺ ꝺebita iure nature ℣ non in trebellianica.
13 Fideicommissum ex qua persona capit vires.
14 Pater an ꝺetrahat trebellianicam filio.
15 Pater an possit agere tanq̃ heres.
16 Testatoꝛ priuilegio sui heꝛeꝺis nõ põt ꝺerogare.
17 Heres non tenetur cauere si testatoꝛ remisit ei cautionem.

Uebemus.

[b] Liberi primi graꝺ rogati in uice supuiuẽti restituere retinẽt quartam trebellianicã in qua non imputantur fructus etiã si testatoꝛ iusserit. h. ꝺ. ¶ † Ho. q̃ priuilegiatus cõtra priuilegiatũ vtit̃ suo priuilegio. i. frater cõtra fratrẽ. Et est ratio [i] qr ꝺuob⁹ priuilegijs ex tãtibus paribus vincit reus: ℣ qr fauoꝝ additus reo reꝺucit paritatem aꝺ imparitatem.

k ¶ Nota quaꝺrãtenꝺ [k] retineri ℣ ꝺoꝺrantem restituꝺ. ℣ sic viꝺeꝝ hic casus q̃ filius ꝺe restituẽꝺo rogatus post moꝛtem vel sub alia cõꝺitione nõ ꝺetrahat niſi vnã quartam cum hic ꝺicat q̃ restituit ꝺoꝺrantẽ. ¶ † Ho. q̃ testatoꝛ non potest extenuare trebellianicam filioꝝm. ergo nec pꝛohibere.

k ¶ Itẽ no. q̃ ista restitutio ꝺebet quotitatiue nõ retinẽꝺo res certas nec restituendo res certas. vt ff. ꝺe pecu. lega. l. si peculium. in p̃inc. ℣ ibi no. sed p̃imum fallit quanꝺo assignauit trebellianicam

i ¶ Iubemus. p limitatione huius. l. viꝺe q̃ ꝺixi in. l. i fideicõ. ff. eo. et ibi p Jmo. et alio mõ limitat sing. pau. ꝺe caꝺ. i. l. mulier. §. cũ pponereꝺ. ff. eo. vbi ꝺicit q̃ non ℔ locũ qñ filij ꝺe trabit ꝺuas quartas qr hec lex non loquit in casu illo. Bart. contra in. l. qꝺ ꝺe bonis. §. q̃ auus. ff. aꝺ legem fal. ℣ Ang. in consi. suis.

¶ Et est rõ. primi legiatus ℔ priuile giatũ vtit̃ priuilegio. viꝺe Bald. in aut. ꝺe consulibus. C. ꝺe sa. san. ecc. viꝺe Bald. l. ỹ. §. ꝺe priui. fil. vbi ꝺicit quoꝺ si scholaris agit cõtra scholarem cessat priuilegiuꝫ. aut. habita. sed Sali. ibi tenet ℔. viꝺe q̃ ꝺixi. c. cũ ꝺilect⁹. ꝺe ꝺo. cog. al⁹ in. c. super spoliatione. ℣ sic facit an vna eccliaꝺetra hat falciꝺiam alteri viꝺeꝝ hic quoꝺ nõ per istum ter. ℣ ꝺ. Bald. ita tenuit Lu. ro. in auc. siſt. C. aꝺ. l. falc. ita pbat̃ in. l. si quis aꝺ ꝺeclinanꝺaꝫ. C. ꝺe epi. ℣ cle. facit ter. in auc. ꝺe ec. ti. §. si autẽ heres. Ang. tñ in. §. hoc ꝺe presenti, eo. tit. tenuit. cõtrarium tamẽ p verbũ forte. iꝺẽ tenuit Franc. ꝺe albergo. in quoꝺam cõsil. ℣ sequitur ꝺ. Abb. illuꝺ cõsiliũ in. c. in pñtia. ꝺe pba. cõsulo nunc qõ nõ possit ꝺetrahere. viꝺe Barto. in cõsi. inci. occurrit. And. bar.

¶ Addꝺe Bar. in l. fin. ff. ex qui. cauma. ℣ oino Spec. in titu. ꝺe restit. in inte. §. ỹ. ver. item not. q̃ priuilegiatus. in. ỹ. parte.

¶ Quadrantem. vt melius Bal. ℔. pri. ℣ in. l. filiũq̃ habẽtem. §. famil. ercisi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cõsiliũ. vide Ja. de bel. in auĕ. de rest. ↄ ca q̃ par. i. iij. q. ↄ Bal. l. filiũ. ℈. fa. her. ↄ facit mentionẽ de hoc dicto. ↄ Ro. in. l. marcellus. ℌ. res q̃. ad fi. ff. eo. ↄ Paul. de ca. in auĕ. res que. ℈. cõia de leg. ↄ in. d. auĕ. res que.

b ¶ Q̃o ẽm filius possit. Not. q̃ filius pot̃ petere legitimã sibi assignari sup certa re, vide Bal. ↄ ibi no. l. j. ℈. q̃n nõ pe. par. ↄ alle. istud dictũ ꝑ mirabili. d. paul. de caſ. in. l. ij. ℌ. fi. C. cõia de le. ↄ dicit q̃ milites fuit interrogatus. tene menti q̃ est quotidianũ dictũ. vide Paul. de ca. cõſi. iij. alle. x. And. bar.

c ¶ Extra q̃ro. an heres si dissipat ꝛ sit remissa satisdatio teneatur caue re vide ter. no. l. fi. ↄ ibi bar. ff. vt leg. no. ca. And. barb.

d ¶ Dicergo. an filius poterit ↄtrahere duas q̃rtas. vide gl. ↄ doc. l. pap. ℌ. meminisse. ff. de inoff. teſt. ↄ. l. q̃ ℌ. j. ad leg. fal. Bal. in repe. l. pater filiũ. ff. de inof. teſt. ange. ↄ ibi moder. a l. coheredi. ℌ. cũ filie. ff. de vulg. ↄ pupil. Joan. an. in. c. b rayn. ↄ. c. raynal. de teſt. ↄ est opi. de iure cano. appro. 4 bata. q̃ idistincte detrabuntur due quarte: vt recitat ang. i. d. ℌ. cũ filie. et tu vide q̃ ter. in 5 c. raynu. loquit̃ in c cõditione ſi ſine liber. decedat ꝛ papa ibi iure loquit̃ referẽ respõſio adthema. vide bal. l. filiũ quẽ habentẽ. ℈. fa. ber. ang. i. ℌ. ſi q̃s aũt nõ ſplẽs. de here. ↄ fal. col. i. ĩ aut. et vide quod 6 no. l. in rõne. ℌ. qõ vulgo. ff. ad. l. fal. d. Ide. in. c. in presentia. de. pba. vide. d. An. c. p venerabilẽ. q̃ fil. ſint legi. ↄ bal. i. l. filiũ. C. fa. berc. et. l. q̃ in priorib. C. de inoffi. teſta. diri in. c. raynuti. vide ibi oia. vide Ab. cõſi. lr. volu. i. And. b.

e ¶ Existẽte. ↄ dicit d hic Aug. no. q̃ cũ ista loquit̃ in filiis primi gradus ↄ loquitur de veris filiis nõ verificatur in adoptiuo. neq̃ naturali neq̃ etiã in legitimato licet de hoc dicat ſe dubitare quia ista. l. venit cõrectorie. intelligit de iuſtis filiis qõ no. an. b. in re certa. vt iuſti. de fideicõ. here. ℌ. ſi quis vna. Itẽ fallit quando aliqua res donaĕ filio in peculiũ: q̃ tũc in eadẽre trebellianica ex destinatione teſtatoris retinet. vt. ℈. fami. her. l. filium quẽ habentẽ. ſm lect. antiquorũ. Itẽ fallit ſi erat ſimpliciter donatio facta filio in potestate. quia tunc in eadẽ re deducit̃ trebellianica. vt. d. l. filiũ. ſm lect. Accur. Sed do. Dy. non placet: q̃ talis donatio nõ venit ad fideicõmiſſum vniuerſale. vt. l. ſequẽs ℌ. ſtio. ff. de leg. ij. Sed iſta reprehenſio nõ pcedit: q̃ quedã non veniunt in reſtitutione ↄ veniunt in imputatione. vt dos ↄ quantitas plegata vel ſpecies aliena. vt. ℈. de inoffi. teſta. l. q̃n nouella. et. ff. co. l. deducta. ℌ. nũmis. ↄ. ff. ad legem falc. l. neſennius. Itẽ vna re detrahit trebellianica q̃n eſt facta illius rei alienatio ex cauſa neceſſaria vel pbabili. vt. ff. co. l. marcellus. ℌ. res que. vel ab herede ignoãte fideicõmiſſum in codicillis relictũ: vt. ff. de leg. ij. l. ſi. ℌ. fin. ¶ Itẽ fallit in legitima: ſcilicet quãdo filius ex aliqua neceſſitate alienat aliquaz rem. vt in auĕ. de re. ↄ ea que parit. ℌ. quãobrẽ. nazinder quod probabiliter factũ eſt ex ſua equitate debet habere ratũ qui poſſit aſſignare legitimã in vna re. vt. ff. de leg. ij. l. non amplius. ℌ. fin. cũ. l. ſequen. ego tũ do cõſilium q̃ hec alienatio fiat cuz decreto iudicis citatis ſubſtitutis: q̃ tũc non potuit argui dolus. ar. in. l. j. j. de pred. curia. lib. x. q̃ enim filius poſſit b impetrare ſeparationez ſne legitime et aſſignatione ſibi fieri in re certa arbitrio boni viri eſt arg. ff. de bo. libe. l. libertus patrono. ℌ. qõ ergo. ¶ Citabuntur ergo illi quoz̃ interest vt cõtradicã ſi quã rationabilẽ cauſam habẽt. vt. ff. de ventre inſpi. l. j. ℌ. nuntiari. ↄ ſufficit requiri eos ad quos pertinet prima contradictio q̃ cũ eis debet fundari hoc quale quale iudiciũ ibi nõtanter dicitur. ¶ Extra quero c teſtator remiſit cautionez heredi pone qõ iſte heres dilapidabat nunquid cogitur cauere. glo. dicit q̃ non. j. vt in poſſeſſ. leg. l. ſcire. in. j. glo. ¶ Tu dic q̃ aut teſtator potuit cogitare de iſta dilapidatione: ↄ tũc nõ debet cauere aut nõ potuit cogitare: ↄ tũc ſic. vt. l. creditores. ff. de priuileg. credito. licet aũt debeat cauere: ei tñ interdicit̃ adminiſtratio. vt. ff. de contraben. emp. l. ſi quis ſcies. Bona etiã potuerunt ſequeſtrari. vt no. in. l. ſi. ff. vt leg. nomi. ca. ↄ argu. ff. co. l. imperator. ↄ. ff. ſol. ma. l. ſi cum dotem. ℌ. ſi vero dotẽ diſſipat. ¶ Opp. ↄ videt̃ qõ trebelianica nunq̃ deducatur per filiuz ſub conditione grauatũ. nam certũ eſt qõ habet bonorũ ſubſidiũ in quo ab ipſo initio non tenet grauamen. vt. ℈. de inoff. teſt. l. q̃n in priorib. ergo nõ eſt grauatus vltra dodrantẽ. Itẽ ſequeret̃ qõ detraberet duas quartas qõ eſt cõtra omnẽ iuris ciuilis veritatẽ. vt. d. ℌ. quãobrẽ. ↄ hic. Sol. vt in auĕ. ad legẽ fal. l. q̃ q̃. ¶ Cõſidera qõ remediũ quartarũ ſimile eſt alijs remedijs rei ꝑſecutorijs in quibus tradit regula qõ ſi in eis deſ electio tñ ſemel exactũ iteruz nõ est exigendum ↄ potiſſime in duabus cauſis lucratiuis. nã oẽs iſte quarte ſunt cauſe lucratiue et pcipiunt tanq̃ lucrũ. vt inſti. ad legem fal. in pcin. ¶ Dico ergo q̃ aut loquimur quantũ ad originem ↄ cõcurrũt due quarte. Aut loquimur q̃tum ad exactionẽ ↄ ſufficit vna niſi quatenus plus eſſet in altera. ¶ In lege aũt noſtra detrahitur trebelianica: q̃ filius eligit trebellianicam q̃ forte magis expedit ſibi. Ipone exꝑlũ in filia dotata: q̃ ſi peteret legitimã imputaret ſibi dotem in legitima nõ in trebellianica. Verũ eſt ergo qõ filius habet electionẽ: ſed nõ integrã quartarũ retẽtionez. nã quoties vnũ ↄ idẽ ↄ in genere vel in corporib̃ debeẽ ex eadẽ cauſa diuerſis actionibus nõ potest qui ſemel conſecutus eſt iterũ petere: q̃ dolo facit qui petit quod intus habet vt no. inſti. de leg. ℌ. ſi res. qõ aũt debeaĕ in eadẽ re apparet q̃ nõ debeẽ in eodẽ corpore hereditatis quinimo in ſingulis corporibus ↄ iuribus. ¶ Sed licet iſta opi. ſit vera de iure ciuili: tñ de iure canonico ↄ de conſuetudine generali diſtinguiẽ: aut filius eſt ſub cõditione regatus puta poſt mortẽ ↄ ſtatim legitimã detrabit de toto aſſe q̃ eſt triens vel ſemis ſm numerum liberorũz: ↄ iſta eſt prima deductio q̃ ſit a lege. ℈. de inof. teſta. l. q̃n in priorib. ¶ Deinde exiſtẽte conditione fideicõmiſſi detrahit trebellianica de reſiduo corpore hereditatis. Et iſta eſt ſcõa deductio que fit ab hoĩe nec poteſt dici q̃ electione tollaĕ: q̃ inter purũ et cõditionale non cadit electio cũ cõditionale nõ poſſit agnoſci. quarta igit̃ trebellianica q̃ eſt cõditionalis non poteſt eligi interim. ergo nõ tollit electionẽ ↄ iſta ratio eſt apparẽs ſed nõ exiſtẽs q̃ tollit reipſa ſm veritatem iuris ciuilis. Secus de iure canonico. vt extra de teſt. c. raymutius. ↄ. c. raynaldus. Et idẽ in falcidia. vt not. in auĕ. de here. ↄ fal. ℌ. ſi q̃s aũt nõ impleno. ¶ Si vero fideicõmiſſum eſt purũ vel ſub cõditione vera de preſenti q̃ idẽ eſt tũc non detrahitur niſi vna quarta ↄ quatenus eſt plus eſt in altera: q̃ cõcurredo ſeinuicẽ impediunt: ↄ ideo vna cedit alteri. ¶ Ex ꝑdicto iure canonico ↄ cõſuetudine talis ſequitur cõcluſio qõ pater nõ potest teſtari poſt mortẽ filij niſi de dimidia parte ſuorũ bonorum: ↄ q̃ꝫ de minori q̃ ſatis eſt abſurdũ. ¶ Illud nequaq̃ dici poteſt q̃ detrahat dimidiã trebellianicã ↄ dimidiã debiti bonorũz ſubſidij: q̃ ſequereĕ qõ vna euelleretur de corpore alterius qõ eſt impoſſibile. vt. ff. de inof. teſt. l. ſcimus. poſt prin. ↄ qõ defalcaĕ actiue non defalcaĕ paſſiue: ſed dicã qõ de iure nouiſſimo poteſt ꝑhibere trebellianicã. ↄ ita debet facere pater ſi vult q̃ trebellianica non detrahaĕ: ſed de hoc ſub iudice lis eſt. vt dicã. j. ad. l. fal. auĕ. ſed cum teſtator. ¶ Et ego dico vt dixi ſuperius q̃ trebellianica filiorũ nõ poteſt minui. ergo multomin̄ tolli. ar. ff. de in lit. iur. l. videam. ℌ. itẽ videtur in rõe ſui. ¶ Porro nemo dixerit principiuz huius. l qõ loquit̃ de fauore filiorũ aliquo iure eſt correctũ. ¶ Opp. ↄ videt̃ qõ fructus imputenĕ filio in quartã. naz ſi imputaĕ in debita iure nature q̃ eſt debita filio ergo multomagis in trebellianica: q̃ fortius eſt ius nature q̃ ſenatuſcõſultum. vt. l. j. ff. de vſuf. eare. qõ aũt imputenĕ in debita iure nature eſt exꝑſum. vt. ff. de inoff. teſt. l. pap. ℌ. vnde ſi q̃s. Sol. dicit Azo. aut filius pcepit fructus certo iudicio teſtatoris ↄ tũc imputat vt in ↄtrario in verbo poſt certũ tps. Aut fortuito vt qñ teſtator rogat filiuz vt reſtituat poſt mortẽ: ↄ tũc nõ imputat vt hic q̃ diſtinctio eſt falſa: q̃ vtrobiq̃ pcipit iudicio teſtatoris: q̃ teſtator vult fructus medij tpis ad filiũ ptinere. ff. ad treb. l. mulier. ℌ. ſi heres. q̃q̃ mos pẽdeat ex viribus fortune ↄ dei iudicio. vt no. iſti. de capi. di. in fi. ¶ Idco diſtinctio Azo. de die certa ↄ incerta nullã rationẽ diuerſitatis inducit: ↄ ideo omiſſis ambagibus ſic diſtingue aut loquimur in debita iure nature: aut trebellianica. Primo caſu aut de iure veteri ↄ tũc aut loqmur de fructibus quarte ↄ nõ imputaĕ in quartã: q̃ ↄ habere quartã ↄ fructus quarte. aut de fructibus qui pcepti ſunt ex dodrãte q̃ veniũt reſtituẽdi ex fidei cõmiſſo. tũc imputaĕ fi ſunt pcepti iudicio teſtatoris. aut loqmur de iure. C. ↄ tũc dicti fructus nõ imputaĕ in debita iure nature. vt. ℈. de inoffi. teſt. l. ſcimus. ℌ. repletionẽ. ¶ Modo q̃ro q̃ eſt ratio diuerſitatis inter iura digeſtoũ. ↄ. C. reſpõdeo q̃ de iure digeſtorũ nõ detrahebaĕ q̃rta niſi a die fideicõmiſſi aduenieĕte. Unde ſi tũc per fructus erat abſorpta vel diminuta vel nõ detrahebatur quãdo abſorpta vel minus detrahebatur quando diminuta. Sed per iura. C. ipſo iure detrahitur per legem noſtram non expectato die vel conditione. vt. ℈. ne. vt. ℈. de inof. te. l. q̃n in priorib. Unde cũ iã fit detracta ↄ in patrimonio filij redacta fructus nõ poſſunt cã extemare. Scõo caſu principali in quarta trebellianica ſubdiſtingue: q̃ aut loquimur de iure veteri: ↄ tunc aut ſunt pcepti iudicio teſtãtis et cõputanĕ q̃ dies quarte trebellianice nunq̃ cedit anteq̃ cedat dies fideicõmiſſi: ℈ ambo cedũt quaſi in eodẽ inſtãti: ↄ ideo fructꝰ pteriti tpis iam inuenerũt quid repudiãt aut mora nõ petẽtis ↄ nõ imputanĕ. Sed cõtra hoc opp. de. l. ſi mora. ff. ſol. ma. Solu. ibi ĩ re ꝓpria hic debita. Aut ſunt pcepti mora nõ ſoluẽtis: ↄ tũc iputanĕ et hoc plus q̃ in ſupradictis caſibus q̃ ſupflua reſtituunt. vt. ff. c. l. in fideicõmiſſaria. Aut loquimur de iure. C. ↄ tũc idẽ q̃ ꝓia q̃ de iure. ff. ſoꝛ. fallit in filijs primi gradus q̃ nõ imputãt niſi poſt a mora ſuã pceptos. vi. ℈. l. n ſa. nec põt reddi rõ b differẽtie inter filios ↄ vlteriores niſi ſit: q̃ latori ſic viſum eſt vt hoc caſu filꝰ nõ cõcipiat nepotẽ q̃ eſt priuilegiũ taratuz. ¶ Modo q̃ro q̃ eſt rõ quare q̃dã imputanĕ in debita iure nature ↄ non in trebellianica. vt dos ↄ donatio ꝓpter nuptias ↄ donatio ſimpl̃ facta filio in potestate. rñdeo q̃ in debita iure nature pr̃ plurimum grauaĕ. vñ in alio releuaĕ. vt. ff. ſo. ma. l. cũ dotẽ. ℌ. ſi pr̃. ↄ arg. ℈. vnde vir et vxor. auĕ. preterea. Itẽ q̃ ex ipſo noie apparet q̃ debitũ bonorũ ſubſidiũ eſt introductũ in ſubſidiũ: ſec̃ in trebellianica. Itẽ ſcias q̃ filꝰ iſtitut̃ in vncia nõ detrahit trebellianicã niſi de illa vncia: ℈ debitaz iure nature detrahit de toto aſſe. vt. ℈. de inof. teſt. l. oĩnõ. ↄ. l. ſcim̃. ℌ. repletionẽ. Pozro vnũ nõ eſt obmittẽdũ q̃ fructus pcepti ante aditã hereditatẽ tanq̃ res hereditaria imputanĕ in quartã ac poſt aditã hereditatẽ pcepti: q̃ bñ ditas adita nõ eſt hereditas: ℈ heredis bona nõ ſic imputanĕ: ℈ cũ diſtinctione. vt dixi. et hec allegaĕ p gl. ↄ Dy. ff. c. l. in fideicõmiſſaria. ℌ. quoties. Itẽ ſi q̃s ↄtan in falcidia debita iure inſtitutionis de ſingularib̃ legatis imputenĕ fructꝰ. dic vt. ff. ad. l. falci. l. q̃ de bonis. ℌ. fructꝰ. ↄ not. in d. l. filiũ quẽ habentẽ. ¶ Queriĕ nũqd ↄ ſubſtitutione cõpẽdioſa veniãt fructus. dic vt. ff. de vulg. ſub. l. cẽturio. ¶ Quero nũqd veniat in vulgari d ſi inſtitut̃ pcepit fructus pteritãdo qõ nõ intẽdebat hereditatẽ adire ↄ poſtea renũtiauit. rñ. nõ veniũt vi ſubſtitutionis: q̃ repudiat nõ tenet actione et teſtõ: ℈ veniũt petitione hereditatis. Item ſi adiuit ſed ꝓ in integrũ reſtitutionez abſtinuit: q̃ abſtines nõ tenet actiõe ex teſtõ ℈ tenet vt qlibet poſſeſſor. l. ij. ↄ. iij. ff. de ꝓdi. inde. ¶ Op. ꝛ hic q̃ ipſe pr̃ rogatus de reſtituẽdo hereditatẽ filio ſuo detrahit trebellianicã. ↄtra. ff. de leg. i. cũ filio. Et caſus illius legis talis eſt. queriĕ vtrũ ſi filiuſ. eſt inſtitutus pr̃ poſſit grauari de reſtituẽdo hereditatẽ. ↄ dicit q̃ ſic q̃ occaſiõe teſtamẽti capit cõmodum. ¶ Scõo queriĕ ex qua ꝑſona capit vires fideicõmiſſum. reſpondeĕ q̃ aut rogaĕ reſtituere extraneo ↄ capit vires ex ꝑſona filij: aut ipſi filio ↄ capit vires ex ꝑſona pr̃is. ¶ Tertio q̃ritur, vtrũ deducat trebellianicã. reſpõdeĕ q̃ ſic ex perſona filij ſi eſt rogatus reſtituere extraneo: ſed ſi ipſi filio non detrahit: q̃ ex perſona filij. nõ: q̃ non poteſt infringere filiũ ꝑ ſe vt cõmodum ſentiens non q̃ nulliũ cõmodũ ſentiens detrahit trebellianicaz 14 niſi ſit heres ↄ rogatus vt heres. ¶ Quarto q̃ rieĕ eſt rogatus reſtituere hereditatẽ poſt mortem patris ↄ filius premoriĕ qd iuris. reſpõdeĕ qõ remanet apud patrez ex perſona ipſius pr̃is. Apparet igit̃ qõ pater nõ detrahit trebellianicã filio cuius cõtrariũ vr̃ hec lex dicere. Solu. ibi filius fuit iſtitut̃ ↄ pr̃ de reſtituẽdo grauaĕ? quo caſu pr̃ ex perſona ſua nõ eſt heres nec nere nec noie: ℈ cõmodũ ſentiẽs ꝑ patriã poteſtatẽ: ↄ ideo nõ detrahit trebellianicã. vt. ff. c. l. mulier. ℌ. vt treb. ℈ in. l. noſtra. pr̃ fuit inſtitutus ↄ de reſtituẽdo grauat? vbi ex ꝓpria ꝑſona ↄ nõ alterius eſt heres re ↄ noie ↄ ſic nõ obſtat oppoſitio: ita dicit glo. notãda: ↄ intellige gl. qõ pater inſtitutus ad cõmoduz ipſius patris: ſecus ſi vt legitim̃ adminiſtrator filij vel q̃s alius gubernator. nã tũc nulla falcidiã dedu-

a ¶ Niſi poſt. vide a Imo. cõtra. l. in fi b deicommiſſaria. et ibi dixi. ff. eo.

b ¶ Rõ. vide Bal 12 dum in. ℌ. ſi.

c ¶ Itẽ ſi queras. An in falcidia cõputentur fructus. Ange. hic dicit q̃ fic. alle. gl. in. l. qõ debonis. ℌ. fructꝰ. quã hic alle. Bal. q̃ iſta lex vẽit correctorie: ↄ cõcor. in trebellianicam. ergo et q̃d in debita iure nature ancõputeĕ. ang. hic dicit q̃ aut relinquit ſibi min̄ legitima ↄ replet de corpore hereditatis. vt ℌ. repletionez. aut relinquit tota hereditas et grauaĕ de reſtituẽdo. ſi de ceſſerit ſine filijs ↄ ſic dubiũ eſt an poterit habere totaz legitimã de fructibus: ↄ tunc detrahit de corpore hereditario ↄ ſic dicit ſe pluries practicaſſe aut ſub cõditione deſtituere dz: ↄ tũc eſt verisimile quod habebit fructꝰ: ↄ tũc cõputanĕ in quarta: 13 ↄ ſic dz intelligi. ℌ. ſi cõditionẽ. l. papi. ff. de inoff. teſt. inheredo lr̃e iudicate: ↄ inſtruit adnocatũ q̃ ſi eſt neposnon gaudebit ꝑ ulegio buĩ? pricipij: q̃ imo in tre bel. cõputabit fructus heres ſuꝰ. vide eũ hic. an. bar. ¶ Addoino bar. in. l. qõ de bonis. ℌ. fructꝰ. in apoſt. in ver. fructus. ff. ad. l. fal.

d ¶ In vulgari. vide qõ no. Ange. ↄ Imo. l. cẽturio. ff. de vulg. ↄ pup.

¶ Itẽ videtur q̃ pater. vide qõ no. Bal. in auĕ. ſed cũ teſtator. ℈. tit. j. vbi querit an pater teneaĕ de peculio filio nõ conficiẽte in nẽtariũ. ↄ Bal. in auĕ. cã q̃ fit cũ monacho. ℈. de epi. et cle. ſequit̃ Ro. in rub. ff. de acq. her. ↄ vide Bal. in. l. ſi ifanti. ℈. de iure de libe. ↄ Jo. de imo. in. l. j. ℌ. hec ſtipulatio. ff. ſi cui plus q̃ p. l. fal. ↄ Bal. ĩ auĕ. ſi qua mulier. ℈. de ſac. ſan. ec. ex oppoſito vide Ange. in. l. j. ℌ. ſi vero poſtq̃. ℈. de iur. de li. Bar. in. d. auĕ. ſi qua.

e

15 qdam cũ filiũ. ¶ Ex ꝑdictis apparet an pr̃ in libello poſſit agere ↄ tanq̃ heres. q̃ pot̃ tũc filij nõ ſuo. ℌ ſi vult experiri nõ titulo heredis: ℈ virtute acq̃ſitiõis hoc dicat in libello ↄ pcedit libellus. ↄ facit. ff. vt leg. no. cau. l. j. ℌ. q minoꝛe. Itẽ videĕ q̃ pater q̃ qui ſuccedit vt cõmodũ ſentiens non tenet a tur facere inuentariũ ſicut nec arrogator vel monaſterũ ſuccedẽs in bonis ingreſſi qõ monaſteriũ nõ teneĕ niſi quatenus ad eos peruenit. vt inſt. de 16 acq. p arr. ¶ Deinde no. in ſi. buius. in princ. q̃ teſtator nõ pot̃ derogare priuilegio ſui heredis. ¶ Cõtra hoc oppo. de. ℌ. in ſupradictis. j. c. l. vbi teſtator pot̃ derogare priuilegio ſui heredis. Socirca hũc articulũ ſic diſtingue aut priuilegiũ concedit cõtra ordinationẽ teſtamẽti. ↄ nõ pot̃ teſtator illud tollere vt hic. ↄ. ff. ad. l. falc. qõ de bonis. ℌ. nõ idcirco. ↄ. l. titia. Aut cõcedit ad executionẽ teſtamẽti: tũc refert aut priuilegiũ tenuit ꝛtra bonos mores ſaltẽ occaſionaliter ↄ tale priuilegiuz nõ pot̃ tolli. vt. j. vt in poſ. leg. l. ſcire. ↄ ibi no. tũc aut vergit̃ cõtra bonos mores qñ dat occaſionez delinquẽdi. Quapropter dicim̄ in ſimili q̃ nulla poteſtas dari poteſt arbitro q̃ det et occaſionẽ de linquẽdi: aut nõ dat occaſionẽ delinquendi q̃ intelligit̃ ex animo: q̃ vbi nõ eſt animus nocẽdi ibi nõ dicit̃ fieri cõtra bonos mores. et tũc bene valet diſpoſitio boĩs per quã recedit a legis puidẽtia: vt. j. ℌ. proxi. ↄ. j. vt in poſ. leg. l. ij. ff. de ver. ob. l. q̃ rome. ℌ. flauius. ↄ ideo dicimus in ſimili q̃ valet pactũ de nõ petẽdo reductionẽ ad arbitrium boni viri dũ arbitrator arbitratur bona fide ↄ quadam facilitate non tamen ſupina vel craſſa. l. maxima q̃ reputaĕ eſſe dolus quidã velatus calliditate verborũ. vt. ff. de ver. ſig. l. magna negligentia.

17 ¶ Quero teſtator remiſit cautionẽ heredi. pone q̃ iſte heres dilapidat nunqd cogit̃ cauere gl. dicit q̃ nõ. j. vt in poſ. leg. l. ſcire. in. j. glo. ¶ Tu dicaut teſtator potuit cogitare de iſta dilapidatione ↄ nõ debet caueri: aut nõ potuit cogitare: et tũc ſic. vt. l. ſi creditores. ℈. de priuile. credi. licet tñ non debeat caueri interdicit̃ ei adminiſtratio. vt ff. de cõtrabẽ. emp. l. ſi quis ſciens. bona etiã poterunt ſequeſtrari. vt no. in. l. ſi. ff. vt leg. no. ↄ cau. et ar. ff. ad treb. l. imperator. ℈. ff. ſol. ma. l. ſi cum dotem. ℌ. ſi vero dotem.

1 Obligatio ciuilis non cadit inter patrem et filium.

2 Actio an poſſit cedi filio contra patrem.

3 Ceſſio gratuita ſi titulus donationis eſt exꝑſus dicitur cauſa aduentitia.

4 Confeſſio gratuita re nulla accedente videt̃ eſſe quedam donatio.

5 Pecunia tradita p filiũ ſtipulatori de bonis paternis pater vel eius heres tali filio non obligat.

In ſupradictis. Filius vel filia nõ tenet ſatisdare nepoti de reſtituendo fideicõmiſſo paterno vel materno niſi iſte filꝰ vel filia tranſeat ad cõa vota: vel niſi teſtator iuſſerit ſatisdari. ¶ Caſus. aunsꝰ vel auia fecit teſtamẽtũ: ↄ inſtituit filiũ vel filiã heredes q̃bus ſubſtituit eiuſdẽ filꝰ vel filie filios natos vel naſcituros: querit vtrũ debeat dari ſatisdatio noĩe legatorũ. reſpõdetur qõ nõ niſi in duobus caſibus. ¶ Oppo. qõ etiã ſi teſtator iuſſerit patri rogato de reſtituendo filio in ptãte nõ poſſit eidẽ ſe obligare. q̃ inter patrẽ ↄ filiũ in poteſtate non cadit ciuilis obligatio. vt. ff. de condi. indebi. l. frater a fratre. inſti. de inutili ſtipulatione. ℌ. itẽ inutilis. ff. eod. l. imperator. Solu. hoc ſpeciale in duobus caſibus ſm gl. tu dic cũ querit vtrũ inter patrez ↄ filium cadit ciuilis obligatio ↄ actio q̃ aut eſt cauſa aduentitia ↄ ornt: licet actio non exercitaĕ ad actũ ſuũ patria poteſtate duraẽte. vt no. ff. de fideiuſ. l. ſi dubiteĕ. ℌ. j. Aut eſt cauſa profectitia: ↄ tũc refert. aut eſt cã profectitia aut in nepotẽ ↄ cõtrahit obligatio ↄ actio. vt hic. aut patris in filiũ: et tũc refert, aut queris vtrũ filius

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Predicta facit. an filio potest cedi actio ꝺ patre. vide ange. i. l. lis nulla. ff. de iudi. And. barb.

b ¶ Unicus filius. vnicus filiꝰ excludit substitutū. vi. tex. l. vro. j. qñ di. le. cc. l. filiussa. Ꝺ. di. al's cū qs. de lega. j. And. barb.

c ¶ Pluralis. vi. bal. i. l. j. s. de qdi. inser. a qꝺ no. bar. in. l. ỹ. Ꝺ. hꝫ si vnus. ff. vi bo. rap.

¶ Adde qꝺ nota ni i apostil. ad Dy. mur ellanum post eū i reg. pluralis. in. j. apost. post do. Boerÿ extra ꝺ regu. iur. lib. vj. Cel.

d ¶ Sol. distingue. ista rñsio nō bene vadit ad illā legē: 3 sed ad istum ter.

e ¶ Rñ. nō. in Ꝺnō facit. l. ỹ. Ꝺ. bois. i versi. Sꝫ sivnᵒ. ꝛ. ff. vi bo. rap. rñde qꝺ ibi loquit de damno non de iniuria persone.

f ¶ Statutū. vide glo. in. c. i. ꝛ. q. j.

¶ Statutū, nomē familie in vno verificat. et qꝺ si statutū dicit si quis ꝓducit testes falsos ꝓducit vnus vide Bart. l. ꝓtor 5 ait. Ꝺ. si vnus. ff. vi bo. rapt bal. l. j. ff. de pcu. and. bar.

g ¶ Ho. qꝺ statutū. vide bart. in. l. oēs populi. in fi. vi. q. ꝓin. ff. de iusti. et iu. ꝛ bal. idē ponit in auc. si qua mulier. ad fi. cū 2cor. quas ibi posui. s. de sac. sanc. eccle. ꝛ bal. in. l. j. s. de suc. edict. ꝛ Jmo. in. l. cesar. ff. de publi.

¶ Adde qꝺ notaui in apostil. ad Bar. in. l. oēs populi. Ꝺ. ait prętor. nu. ỹ. in apo. in v. interpretationez. ff. de iusti. et iure. Celsus.

obligeꝭ patri ꝛ ex re patris. ꝛ obligatur naturaliter vt si pater mutuat pecuniā filio. aut vtrū pater ex re sua obligeꝭ filio: vt qꝛ pecuniā ꝓfectitia patris filius mutuat patri ꝛ nō contrahiꝭ obligatio: aut est obligatio reciꝓca vt si filius rem peculij profectitij vendidit patri nō contrahiꝭ obligatio. nec aduētitij olim: hodie sic in aduētitijs. vt. ff. de cōtrah. emp. l. ỹ. Si aūt pater vēderet filio cōtra beretꝫ naturalis obligatio de iuregentiū quo iure nō attendiꝭ patria potestas. insti. de patria pote. in ꝓin. imo etiā ciuilis si prętiū esset aduentitiū ꝛ de aduentitio solū esset. ¶ Predicta faciūt ad ꝗstiones duas. Prima est vtrum filio possit cedi actio cōtra patrē: ꝛ breuiter dicēdū est ꝙ aut filij aligd soluit in prętiū cedendarū. aut non vt ex causa donationis fit cessio. Primo casu aut soluit ex pecunia patris vel ex peculio qꝺ habet a patre & nō valet cessio cōtra ꝑem: qꝛ ex re sua prouenit. vt. ꝺ. l. ỹ. ff. de cōtrahē. emp. ꝛ. ff. de actio. ꝛ obli. l. actiones. Aut soluit ex alia pecunia aduentitia: et tūc valet cessio. qꝛ nihil est qꝺ patri querat. nā qui cedit actionē filio cōtra patrem videtur cedere ea intētione ne patri queratur vsusfructus qꝺ sic ꝓbatur. ille qui cedit actionem cedit eā tanꝯ aptā ad agendū: qꝛ cessio concernit exercitiū. sed si pater haberet vsumfr. nō est apta ad agēdus. vt. j. de annali excep. l. j. in fine. Istud constat qꝺ per testamentū ꝛ pactū potest impediri acquisitio vsusfructus legalis in persona patris. vt. j. de bo. que lib. auc. excipitur. aut est dubium de qua pecunia fit solutū prętium cedendarū. ꝛ tūc in dubio ꝓsumitur de pecunia patris: qꝛ filius nō ꝓsumitur devento acquisiuisse nisi habeat aliunde vel ministeriuꝫ verisimile ad acquirendū vt hic. ꝛ. j. de pig. l. fi. ꝛ. l. vlt. s. vbi pu. edu. de. no. in. l. cū oportet. in ꝓin. j. de bo. que lib. per Jnno. extra de testa. c. cū in officijs. alij dicunt cōtra: qꝛ nō originē ꝛc. vt. l. nō originē. s. fi cer. pe. sed illa lex non habet locū in casu isto. & ideo ꝓma vera. ¶ Secūdo casu qñ nihil est datum in prętiū cedendarū sed cessio gratuita si quidem titulus donationis est expressus ista est causa aduentitia ꝛ valet cessio. si aūt nō est expressus nō valet cessio: vt not. in. l. j. ꝛ. ỹ. s. ne liceat potens. sufficit qꝺ titulus sit expressus in quacūꝙ parte instrumēti nō curo in ꝓncipio vel in fine. vt. s. de insti. ꝛ substi. l. pe. extra de appel. c. ỹ. requiris.

¶ Sed qꝺ si cedēs cōfessus est se recepisse ꝓtiuꝫ de pecunia filij. Respōdeo hec cōfessio non ꝓdicat patri nisi pater idē sit cōfessus: vel forte etiā si pater confiteaꝭ non ꝓdest hoc filio. vt. ff. de castrensi peculio. l. si forte. ꝛ no. s. de colla. l. si donatione. nā ista cōfessio gratuita re nulla accedēte videꝫ esse quedā donatio q̄ non eōsistit inter patrē ꝛ filiū in potestate. arg. ff. de ꝓbat. l. qui testamentum. Item qꝛ cessio videꝫ esse simulata. vt. s. mandati. l. ꝓ diuersas. ¶ Scōa questio est ista. apparet quidā contractus sub hac forma qꝺ ego confiteor me recepisse mutuo nō spe future numerationis a titio cētum que ꝓmitto restituere ei quem ipse declarauerit: ita qꝺ non possit fieri alij restitutio cū confiteatur reuera pecuniā ad illū ptinere. modo iste stipulator declarat filiū meuꝫ me viuo vel mortuo. querit quid iuris. Respōdeo solutio apparet ex supradictis hoc est maius dubium qꝛ non est cessio sed est quedā declaratio. tū qꝛ secūdum subiacentē materiam non est ꝓducibilis a principio actio inter patrē ꝛ filiū in potestate. ꝛ ꝓ consequēs nec tractut ꝑis connaiscit cū nō interuenerit traditio. vt no. Ey. in. l. j. ỹ. de do. añ nup. dicendū videt qꝺ dicta declaratio cū ꝓsumpt pe cunia tradita stipulatori per filium tanꝯ persone adhibite vel se adhibenti ad stipulandū precessiſſe de bonis paternis pater vel eius heres tali filio minime obligatur: vt. l. j. s. fi seruus extero. Et ille qui dicit contractum nullum tacite petit ipsum et instrumentum ipsius materialiter ꝛ de facto cum intellectualiter sit nullum cassari quatenus de facto ꝓcessit. vt. ff. de act. emp. l. ex empto. ỹ. is qui vina. per glos. ord. ideo pater potest dictam cautionem tanꝯ nullam cancellare ꝛ abolere: ꝛ proce

dit talis libellus. l. si ꝓses. j. quomodo ꝛ quando iudex.

1 ¶ Numerus pluralis non verificatur in vno.
2 Jniuria que fit a pluribus dicitur grauior.
3 Etiam: dictio verificatur in vno.

b **Sinautem.** Unicus filius b excludit substitutū sicut multitudo liberorum. hꝫ testator fecerit mentionē de liberis in plurali. concor. s. de condi. inser. l. j. ¶ Opp. qꝺ pluralis c numerus non verificatur in vno. vt. ff. eod. l. fi. ¶ Solu. distingue: d aut ꝓfertur ꝓxauitate ꝛ verificatur in vno: quia falsa oratio ꝓpter iniuriam sumpta ex vniuerso superstite aliquo aut requirit pluralitatē ꝛ idem. vt insti. de leg. ỹ. si quis ancillas. ꝛ. l. si ita fuerit. ỹ. fi. de manu. testa. aut subiecta materia requirit pluralitatem: ꝛ tunc secus. vt. ff. de test. l. vbi numerus. ¶ Done statutum est qꝺ si quis accessit ad domum alterius cū hominibus armatis puniatur graui pena: iste accessit cum vno homine armato: nunquid punitur illa pena. Respon. e non: quia est ratio: nam grauior est iniuria que a pluribus fit. vt. l. si plures. seruꝫ. que est ad hoc not. ¶ Quid si statutum f vtitur nomine collectiuo: vt quia dicit si accesserit cum familia ꝛ non habet nisi vnum ex familia. rñ. punitur: quia hoc nomen etiam in vno verificatur. vt. s. de verb. signi. l. fi.

1 ¶ Statutū nō recipit interpretationē si lex interpretatione ꝓhibet.
2 Nepos non continetur quando fit mentio de filijs ꝛ non de gradu.
3 Transuersales an contineantur appellatione filiorum.

Illud etiam, Priuilegiū cōcessum filijs nō extendiꝭ ad nepotes: qꝛ hec lex ꝓhibet. b. d. ¶ Ho. qꝺ statutū g nō recipit interpretationem si lex interpretationē ꝓhibet: qꝺ verū est nisi sit interpretatio illegalis de veritate sermonis. vt in. c. exiui de paradiso. ꝛ. c. erūt qui seminat. in fi. ¶ Ho. qꝺ quando fit mentio de filijs ꝛ non de gradu non continetur nepos: secus si fit mentio de filijs ꝛ non de gradu inde finite. ff. de verb. signi. l. liberorum. ¶ Sed nūquid est idem in trāsuersalibus. Verbi gratia: dicit statutū qꝺ existente fratre nō succedat femina. nunquid intelligitur de fratre in ꝓmo casu frater vitatis an de quocunqꝫ: consului qꝺ de ꝓmo vtero. arg. eius quod not. Butri. in. l. fi mater. s. de suc. edi. vbi formaꝭ hanc questionē qꝺ existente patruo defuncti non admittatur mater. nūquid patruus magnus excludat matrem: ꝛ dicit qꝺ nō: quia dictio magnus denotat quandā ꝓprietatem. But. dicas per apertiora verba qꝺ notat quandā extensionē de simpliciter ad secūdū quid que non fit statutis ponentibus aliquam exceptionem cōtra ius cōe. ter est in. ỹ. nostro: vnde hic debemus sequi verborum aptitudinem ꝛ non extensionis plenitudinem.

¶ Autentica.

1 ¶ Conuersa nubere non potest.
2 Relictum post mortem rogati debet restitui fideicommissario.
3 Nisi dictio: quando respicit actum precedentem includit priuationem.
4 Necessarium dicitur duobus modis.
5 Consuetudo q̄uis regulam rumpere non possit potest tamen rumpere constitutionem.
6 Conditio excluditur per ingressum monasterij.
7 Monasterium subrogatur loco filij.
8 Religionis ingressus extinguit fideicommissum.
9 Testator si dixit si decesserit sine liberis verisan monasteriū excludat substitutum.
10 Ecclesia sicut per contractum potest excludi ita ꝛ in vltima voluntate.
11 Testator si dotauit filiā in mille si nupserit: ꝛ si intrauerit monasterium in quingentis: si intrauit monasterium an debeat habere mille.
12 Emphyteota si ingrediat monasteriū an monasteriū habeat loco filij.
13 Filius monachus succedit patri in emphyteosim.
14 Feudatarius patri subfeudare potest.
15 Feuda ecclesie transeunt ad ecclesiam.
16 Feuda quedam sunt, ꝓ quibus non iuratur fidelitas.
17 Dos sponsalibus solutis reuertitur ad puellam.
18 Testator si iussit filio dare partē hereditatis patruis si decedat sine liberis: si ingreditur monasterium excluduntur patrui.
19 Filius spiritualis baptismi non excludit substitutum.
20 Filius verus non excludit substitutum.
21 Conditio deficit cum monasterium habetur loco filij.
22 Bonorum reseruatio an excludat substitutum.
23 Monachus si per priuilegium testatur eo mortuo fideicōmissarius nō recuperat fideicommissum.
24 Heres rogatus si in vltimo vite spiritu ꝓfitetur religionem non nocet fideicommissario.
25 Heres rogatus si in manibus episcopi ꝓfitetur regulam monachalē: an noceat fideicommissario.
26 Sorores tertij ordinis non sunt ꝓprie deo dedicate.
27 Filius adoptiuus est sicut monasterium.

Nisi rogati, Monasteriū succedit loco liberorum nisi sit dispositū ad pias causas. Ité nubere dicit q̄ vel q̄ nubit in rpo: ꝛ ideo fi relinquit hoc dotis ꝓ matrimonio cōtrahendo debet legatū si ingreditur monasteriū

a ¶ Nisi. no. de hac dictiōe nisi. vide Bal. in addi. Spe. in ti. de spō. bar. in. l. actione. ỹ. de transac. Ang. l. tricia. de ma. testa. Andre. barb.

¶ Adde qꝺ no. in apost. ad istū. in ꝓima actione per istā alleg. nu. i. in ver. dictio nisi. dixi post Bar. in. l. si ita scriptū. ỹ. si pater. ꝛ in ver. ꝓ aduerbiū nisi. ff. de le. ỹ. dixi post Dy. in regula peccatū. in ver. dictio nisi ꝛ colle. in. c. tue. nu. i. in ver. verbuꝫ nisi. extra de cleri. conjuga. mini. Cel.

b ¶ Venerabilē. vi de plene ꝓ Bal. in auc. ingressi. et auc. si qua. ỹ. de fideic. ex opposito super 1 vers. mendicātes. sentit qꝺ vbi cēnt 2 mendicantes exprē gula aliud esset. de quo scripsi post Jmo. i. l. si ita qs. ỹ. is cui. de lega. ỹ.

b ¶ Venerabilem. no. qꝺ ꝫ consuetu donō potenit rum pere regulā potest tñ rūpere cōstitutiōe ei⁹: et sic pōt facere qꝺ minores habeāt in cōi si il 3 lam incapacitatē a habēt ex constitutiōe sec⁹ si ex regula. vt nota. in. c. in pñtia. de ꝓba. ꝓ doct. And. barba.

c ¶ Alijs locis. qd 4 si ingrediaꝭ locis cōuenientibus. vt si fiat canonicus regularis quid si est effectus cōuersus ecclesie regularis offerendo se: et oia 5 sua ecclesie. videt b quod habeat locū ista auc. qꝛ de istis iudicaꝭ vt de monachis ꝓfessis. vt per doct. in. c. non dubiū. de sent. exc. extra. et in. c. dilecta. extra de ma. et obed. ꝛ vide q̄ hic not. ꝓ dy. et ꝓ hoc c est ter. in. c. in presentia. extra de ꝓba. nā ibi solū dicitur ꝙ se ꝛ sua obtulit monasterio. vi 6 de ibi Jo. de imo. post medium.

d ¶ Monasteriuꝫ. qꝺ intellige in dispositione ante ingressum sed post ingressum. secus ſm Ba. in. l. bumanitatis. in ver. tractari. querit. s. de impu. ꝛ ali. substi.

c ¶ Et ꝓ hoc vide ꝓ Bal. in. l. deo nobis. in ꝓin. s. de epi. ꝛ cle. ꝓ Bar. ꝛ doc. in. l. si ita qs. ỹ. serui. de leg. ỹ. Jmo. in. l. fideicō. ff. de 2di. ꝛ demon. ꝛ in. l. lucij. la. ỹ. ff. de here. isti. Bar. in 2si. inci. Jannēsis. ꝛ. l. si qs postb. in ꝓin. ff. de lib. ꝛ postb. ꝛ Bal. j. Sali. hoc tenet cū Bal. ¶ Pau. de ca. ꝫ Jnū. An. de bu. ꝛ Abb. i. c. i pñtia. extra de ꝓba. tenēt cū Bar. ꝛ Ange. hic: ꝛ Ray. ꝛ Ang. in dispu. inci. nobilis qdā gñe. ¶ Pau. in. d. l. si ita qs. in vtraq; lectura. Bal. ꝛ doc. in. d. c. in pñtia. tenet opi. Bart. cū limitatione. Ang. in. ỹ. sed boc ꝑsenti. auc. de sanc. epis. videt trāsire cū Jac. de bel. Jmo. in. c. in pñtia. dicit qꝺ forte opi. Dy. ꝛ Bar. seruaretur in practica: qꝛ vbi sunt opiniones sauēdū est illi opinioni q̄ est ꝓ religione. l. sunt ꝓsone. ff. de reli. ꝛ sump. fu. tū dicit qꝺ opi. Jac. de bel. vī. ꝓbabiliter posse defensari: qꝛ ter. in. ỹ. ꝫ boc pñti. ponit casum ex orbitāte a reg. in. cōis: ꝛ logē qñ simplr fuit dictū si decesserit sine liberis: ergo nō ꝫ exte di ex idētitate rationis. c. ea q̄. de reg. in. in. vi. sed pōt rñderi ad hoc per no. ꝓ glo. in. l. qꝛ ꝓpter necessitatē. de reg. iur. ꝛ in. l. si cōstāte. in ꝓin. ff. solu. ma. ꝛ ibi Bar. in. ix. q. j. partis. vel qꝺ extēsio pōt fieri vigore regule antique q̄ vult qꝺ expressio eorum q̄ tacite insunt nihil operaꝭ. l. iū. ff. de leg. j. sed illa verba legitimis ꝛ naturalibus: tacite incrāt. d. l. si ita qs. tū ad hoc pōt rñderi qꝺ inerāt ex volūtate nō ex necessitate merito non habēt ꝓ expressa. vt ꝓ Bar. in. d. l. iỹ. de lega. j. Rap ha. cu. in. d. l. ita qs. ỹ. monasteriū. Jdē in donatione ꝓpter nup. Jdē si relinquaꝭ sub 2 ditione si liberos habuit: qꝛ si est fact⁹ monach⁹ vel canonicus vel cōuersus frater ꝓdicator⁹ vel de ordine crucifero rū sancti Joā. vel de alio venerabili loco seu ordine ꝙsequiꝭ legatū ꝛ bereditatē nec restituit ac si haberet liberos nisi in casu quo si nō nuberet vel liberos non haberet cēt relictū ad pias causas. b. d. ¶ Extra no. qꝺ cōuersa nubere nō pōt. vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. mulieri ꝛ titio. in glo. ¶ Jn ter. ibi nisi cōtinua sic. dictū est in. l. qō fideicōmis. relictū post mortē rogati ꝫ restitui fideicō. sed si ꝫ liberos tēpore mortis non ꝫ restitui. hec auc. ponit alios casus in gbus nō ꝫ restitui nec etiā impedit cōsequi relictū cā dotis vel donatiōis ꝓpter nup. vel sub cō ditione nuptiarū vel liberorū sc; qō ingredit⁹ monasteriū vel alij venerabile locū cōsequit em ꝛ libere sine onere restitutiōis ac si liberos haberet. hoc verū si testator dispouerit circa pias causas puta in redēptione captiuorū vel egētiū alimentis: qꝛ tūc ꝓ ingressum religionis nō deficit fidei commissi petitio rogato sine liberis decedente.

¶ Jn ter. ibi nisi a hec dictio qñ respicit actum 3 precedētē includit priuationē: sed qñ respicit priuationē precedētē si quidē antecedens oratio negat potentiā nisi dictio includit potētiā. vt. ff. de matest. l. titia. ỹ. si. Sed si respicit actum ponit actus. vt. s. de transact. l. actione. Vel dic aut dictio nisi apponit sup necessario. ꝛ inducit necessitatē aut sup possibili ꝛ inducit possibilitatē. ¶ Necessariū aūt dicitur duobus modis scilicet negatiue et affirmatiue. vt not. in. c. j. de re iudi. lib. vi. ¶ Jn ter. ibi cā dotis. qꝛ dicit sine cōditione: ꝛ hoc dicit causa apparet qꝺ legatū causa dotis nō est condicionale. secus si legeꝭ sub conditione dotādi. concor. ff. de condi. ꝛ demō. l. titio centum. ỹ. sed cum ante. ¶ Jn ter. ibi venerabilē b puta locū ꝓdicatorū ꝓsupposito qꝺ habeāt ꝓuilegiū succedere posse qꝺ vocāt mare magnū qꝺ seruant de consuetudine q̄ ꝓcualet: qꝛ ipsi nō sunt mendicātes ex regula hꝫ ex cōstitutiōibus eorū ſm Fede. de se. qꝛ nō ꝓfitentur paupertatē in cōi. id enim soli minores faciūt qui se assimilant anibus celi sicut in euāgelio altiori stilo vite inbiantes. Et licet consuetudo nō posset rūpere regulā id est. ꝓfessionē tū constitutionē que nō est de diffinitione regule tollere pōt. Jdē Jo. an. in. c. in presentia. de ꝓba. tū hanc considerationē nō vidit idē in alijs locis c conuentualibus puta si fiat canonicus regularis vel de alio ordine in quo fiat ꝓfessio vel assumaꝭ sacer ordo. ¶ Jbi alimētis. ꝛ est rō qꝛ nō debem⁹ vnū altare cooperire ꝛ aliud discooperire: vt. j. q po. in pig. ha. l. assiduis. But. ¶ Hoc qō sicut cōditio sine liberis excludiꝭ per vnū liberū ita ex cludiꝭ ꝓ ingressum monasterij. nisi sit rogatus restituere in aliā causam piā. ¶ Ité no. qꝺ conditio

7 liberoꝝ ad̄implēt ꝓ ingressuꝫ monasterij. ¶ Ex
d hoc no. qꝺ monasteriū d habetur. l. subrogat loco filij: qꝛ est heres dei iudicio. vt de ꝓba. c. in ꝑsentia. ¶ Oppo. nā si habeāt loco filij: ergo excluderet alias causas pias: qō est falsum. dico ergo qō habeāt loco filij: hꝫ est speciale fauoꝛ religiōis: qꝛ eius cōtrarium esset cōtra libertatē religionis: ꝛ qꝛ vita contēplativa non debet arctari per cōsideratiōnē perdendi vel nō acquirendi ſm Ric. mal. et Ey. ¶ Et no. qꝺ si hec rō est vera etiā si testator
8 dixit qꝺ volebat qꝺ ingressus religionis nō extinguereꝭ fideicōmissum: nihilominus extinguit: qꝛ cōditio reiecit tanꝯ ꝓtrā natura religiōis apposita q̄ est libera. vt. ff. de here. insti. l. ille aūt. ꝛ hoc
9 tenet Dy. ꝛ Bar. ¶ Et per hoc ꝑsoluit questio
e qꝺ si testator f dixerit: decesserit sine filijs veris et
f nō interpretatiuis de suo corꝑe descēdēt⁹ ꝛc. ꝙ nihilominꝰ ingressus monasterij resoluit onus istud ꝛ fideicōmissarius excludiꝭ qꝛ nō videt extitisse cōditio: rō deficit fideicō. petitio. ꝑtera hec verba ex suo corꝑe: intelligunt tacite. ꝛ tū succedit monasteriū ꝛ nō fideicōmissarij. ergo idem si exprimaꝭ. Jdē etiā recitādo extra de ꝓba. c. in pñtia. post illa q̄ incipit: etiā in totū. tenet Jo. an. sed Ja. de bel. ꝛ Ric. mal. vt refert hic Ey. dicunt Bytū: qꝛ tacitū cōsistit interpretatiōe iuris: expressum nō. Nā vbi testator seipsum glossat nō recurrit ad gl. legis. vñ cū testator dispouerit de filijs bois ꝛ nō de filijs legis stādū est sue volūtati. nā sepenumero plus operaꝭ expressum q̄m tacitū. vt ff. de cōdi. ꝛ demō. l. si in diē. ỹ. seruo. ꝛ hec opi. est multū equa: nam ille q̄ ingredit monasteriū dedicat se ꝛ sua: sed ista nō sunt sua i casu restitutiōis.
10 ¶ Ité sicut eccla pōt excludi ꝫ ꝛctū: vt si dono tibi inter viuos ita qꝺ post mortē tuā deueniat ad seiū: nō obstāte si forte fuerit monasteriū ingress⁹. arg. glo. que est. ff. de verbo. obli. l. si ita quis. ỹ. ea le. in gl. ꝛ in. c. j. de mi. vaſ. qui arma bellica depo fuit. col. ꝛ. Jta in vltima voluntate: qꝛ in incertis nō certis locus est cōiecture. vt. ff. de ver. sig. l. cōtinuᵒ. ỹ. cū ita. Et ista opinio est valde equa: si fideicommissaria substitutio facta inter liberos vel ascendentes: qꝛ alterū naturalis rō: alterū pietas f sua det. vt. ff. de inof. test. l. nā ꝛ parētib⁹. ff. de bo. lib. l. nibil. ỹ. facilior. ff. vn de lib. l. scripto. ff. de le. ỹ. l. paulo. ỹ. pōponius. ff. de lib. ꝛ posthu. l. filio. s. de codicil. l. fi. ỹ. pe. j. de impo. lucra. deseri. l. fi.
lib. x. ¶ Hac ratiōe determinatur alia questio. ¶ Pone g testator h instituit filiꝫ: ꝛ filiā si nupserit dotauit in mille: hꝫ si monasteriū intrauerit in gn gēris. ista intrauit monasteriū vtrū debeat habere mille. nā ſm primā opi. ꝺ habere mille ꝑ ꝓpria cōditione: ſm aliā nō. qꝺ testator per aduersatiuā ꝛ negatiuā hoc expresse designauit. ar. ff. de vsu. l. in fideicōmissi. ỹ. cū pollidi⁹. Thomas de formagēris disputauit hāc. q. bonoñ. ꝛ tenuit qꝺ debeat

capitur illa que fauet religioni. l. sunt ꝓsone. ff. de reli. sed opi. Jac. pōt defensari: quia. ỹ. sed hoc de ꝑsenti. ex orbitate a iure cōi. l. si ita quis. ỹ. si cui. de leg. ỹ. ꝛ etiā sentit gl. in. c. in ꝑsentia. ꝓ eal. ergo non ꝺ extendi ita trāsit do. Jo. ibi. sed Fran. tigri. in palle. ỹ. si cui. dicit qꝺ text. in cor nō probat qꝺ habeat locū filiorum. do. Jo. dicit qꝺ est casus singularis in. c. in presentia. de ꝓba. forte sentit qꝺ non ꝓbatur in. ỹ. sed hoc de ꝑsenti. ꝛ vide Bal. l. deo nobis. ỹ. de epi. ꝛ cle. in aut. si qua mulier. C. de sacrosanc. eccle. And. bar.

g ¶ Pone. vide Bar. in. l. ỹ. ỹ. de bis que pe. no. ꝛ Ant. de bu. ꝛ Abb. in c. in presentia. extra de ꝓba.

h ¶ Testator. vide No. in. l. stipulatio hoc modo. de ver. obli. vbi refert opi. tu vide doc. in. c. in pñtia. de ꝓba. ꝛ pondera qꝛ hic nō impediꝭ vita cōtēplatiua: hꝫ magis inuitet ad vitā actiuā. ꝛ Ludo. allegauit in cōtrariū. l. titie si nō nupserit. de cōdi. ꝛ demō. dicit qꝺ nō. facit qꝛ ibi impeditur matrimoniū: ideo hic nō impediꝭ vita cōtemplatiua. vide Bart. in cōsi. lxxviij. incip. facti est substitutio. vbi testator dixit sine filijs legitimis ex suo corꝑe. vide ibi. And. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quero.vide.ſ.
b ¶Si quis efficitur ſacerdos.ꝛ no.q̃ idē eſt ſi ꝓfiteꝛ qđ ſi offert ſe ꝛ ſuã natura idē operaꝛ.vt eſt tex.no.in.c.in preſentia.de ꝓba.quando aũt ſe vouit eccleſie ſeculari ꝛ ibi bona contulit non obligatur ad votũ caſtitatis.vbi poſtea ꝓpoſt accipere vxoꝛē.vt eſt gl.ſing.in.c.vt lex cõtinentie. rxvij.qđ.i.ſm do.
Jo.in preall.c.in preſentia.et intellis a habere mille:ſed cõſis obſeruãtia ꝛ naturalis eqtas eſt in ꝛtrariũ. ¶Quero[a] nunqđ monaſteriũ habeaꝫ loco filij in alijs caſibus q̃ꝫ poſitis in iſta auc.gl.nota.determinat hic ꝙ nõ. ¶Et tõ execu toꝛes deputati ad virgines maritãdas non poſ ſunt daꝛe hãc qũtitatẽ virgini intrãti monaſteriũ:q; nõ habẽt in mãdatis:ꝛ qz maritare paupeꝛes virgines eſt pia cã que nõ põt excludi p aliũ piũ vſum:vt hic:ꝛ in.c.cõtingit.de reli.do.in cle. ff.de cõdi.inde.l.cũ his.ſ.ſi mulier.Jtẽ ſi qs efficit [b]ſacerdos vnius capelle illa capella nõ habeẽ loco filij niſi bona ſua dedicet illi capelle:vel oia bona ſua expãdat ad pias cauſas:vel ſaltẽ ipſam hereditatẽ ſibi relictã.idẽ no.Ja.de are.ff.de cõ di.ꝛ demõ.l.fideicõmiſſus. ¶Quero nunqđ[c] in contractu emphyteotico ſi emphyteota ingredit monaſteriũ:an monaſterium habeaꝫ loco filij.reſpondeo non:ꝫ monaſterium ſuccedat in emphyteoſi q̃dũ monachus viuit.vt not.Jnnocẽ.extra de ꝓba.c.in preſentia. Conſidera:nam text.in auc.de alie.ꝛ emphy.ſ.i.dicit q̃ ſi poſſeſſio data in emphyteoſim aliquo caſu puenit ad principẽ vel ad fiſcũ vel ad aliquã ciuitatẽ vel eccleſiã:tũc ordinatoꝛ donãs q primo cõceſſit in emphyteoſi põt intra biennĩ reuocare aut ei dimittere ſi videreꝫ. ¶Sz[d] q̃ro quo põt eſſe q̃ peruenerit ad fiſcũ:rñ.qz bona emphyteote ſunt cõfiſcata.vt.ff. de iur.fiſ.l.ſtatius.ſ.ſi.Jtẽ quo põt eſſe q̃ peruenerit ad aliã eccleſiã.rñ.deo per ingreſſum monaſteriũ:vel qz filij[e] monachi ſuccedit pri in emphyteoſim.ꝛ hoc tz Bar.ff.de dã.infec.l.ſi finita.ſ.in qua ſunt iura.ſed Jnno.tenet cõtrariũ.ſ.q̃ p monaſteriũ poſſideaꝫ donec monachi viuat:ſed non rñdet ad dictũ.ſ.de alie.ꝛ emphy.ſed reſpõderi põt q̃ ille.ſ.loquit in eccleſijs cõſtantinopolitanis:de quib loquit tota prima pars illi tituli.ꝛ ſic ille.ſ.eſt localis:ſed hec reſpõſio nõ placet:nã quicq̃ ſtatuit in fauoꝛe eccleſie intelligit eſſe ei generale niſi ꝛtrariũ inueniaꝫ exp̃ſſum.vt in auc. de nõ alie.ſ.hec ergo. Jſta ſunt bene not. Dictũ aũt Jnno.põt habere locũ ſi eccleſia dña nõ recognoſcit ab alia vel vult retractare:ſed poſt bienniũ. ¶Et not.[f] q̃ feudatarius ſubfeudare poteſt pari vel meliori.vt.j.vti poſſ.l.j.in fi. quia in habẽtibus ſymbolũ facilis eſt trãſitus.ſec[g] in emphyteota niſi requiſito dño:vel niſi ad modicũ reꝑpus qđ intelligit vſq; ad triginta annos excluſe.vt ptz in corpoꝛe de alie.ꝛ emphy.ꝛ no.in.d.ſ. ea lege.ſi glo.bñ põderes.ꝛ in.c.in preſentia. in nouella de ꝓba. ¶Extra nota.[h] q̃ in his q̃ regulaꝛiter nõ trãſmittũtur ad extraneos ꝑpter ipſius reinaturã ſicut ſunt feuda eccleſie nõ habeñ loco heredis:id eſt loco filij:ꝛ ideo eccleſia nõ ſuccedat in feudum mortuo feudatario. Eccleſia enim cultrix ꝛ auctrix iuſtitie nõ patitur aliquid cõtra iuſtitiã eſſe vel fieri in ſe vel in altero.i.c. ſi cliẽtul[i]. ſ.i.de feu.alie.col.r. Jnterim tamen donec viuit vaſallus feudum non redit ad dõm ſi eccleſia habet commoditatem.ſi ſeruitum iuxta conditionẽ feudi nõ minus deceꝛ ꝓeſtare poſſit eccleſia.q̃ vaſallus.vt in.d.c.in preſentia. Ceteꝛũ ſi ſeruitium ſit tale q̃ nõ poſſit adaptari eccleſie reuertit ad dõm.vt in.c.i.de eo qui arma bellica depoſuit.et fuit queſtio de facto.vtrũ in feudo[k] poſſit ſucceꝺere papa qui idem eſt q̃ eccleſia animatim. Ceteꝛũ dicunt quidã q̃ ſi feudum eſt frãcũ id eſt libeꝛum ex pacto vel ex cõſuetudine:q̃ in tali feudo ſuccedit eccleſia ſaluo iure dñi.vt extra de fide inſtru.c.inter dilectos.nã ꝛ ius teſtandi[l] in eo cõpetit cum ſit liberũ ꝛ gratioſum.arg.ſ.de inoffi. teſta.l.ſi q̃ſ.ſed regulariter ius teſtãdi non cõpetit in feudis quoꝝ forma ꝛ originẽ vaſallus nõ põt immutare.vt in.c.i.in prin.de ſucceſ.feud. et in.c.j.ſ.donare,qualiter olim feudum poteraꝛ

g ¶Fuit queſtio.vide.l.i.per glo.ꝛ doc.ſ.de leg.
b ¶Utrũ in feudo.vtrũ in feudo poſſit papa ſucceꝺere.Bal.in.c.feudi. ff.de offi.deleg.And.bar.
i ¶Jus teſtãdi.vide Bal.in p̃ludũs feu.ꝛ doc.in.c.ſi.de reb.ec. nõ alie.
k ¶No.q̃ dã. no.mirabile:q̃ in feudo gratioſo põt teſtari.vide Bal. in.l.j.C. de lati.li. tol.ꝛ.l.ſi plures. ſ.de ꝺi.inſer.ꝛ i l.j.C.ſi a non ꝓpeꝛ. iu.qõ not.ꝓ limitatiõe.c.j. de ſucc. feu.vide q̃ ꝺixi in cõſilio in cã illoꝛ de ſancto Vitali. And.barba.
l ¶Adulta.vide bar.ꝛ doct.in auc. ſi qua mulier.C.ô ſac ſan.ec. Jo.an. in ſpec.de ſta.mo. ſup verſi.xv.q̃ro.
¶Sed ſi teſtatoꝛ. vide Ang.in.ſ. ſz hoc põſti.hic alle. Ray.hic poſt Ly. ꝛ vide.ſ.
¶Sed tunc ego q̃ro.an filij[m] ſpũales baptiſmi.ô reſcrip.tu dic q̃ non excludit ſubſtitutũ:ꝛ ꝺa alia patre ſpũali.vide ſimile qõ ꝺixit idẽ bal.in l.j.C.q.ac.nõ poſſ. ꝛ Ang.i.l.adopti uũ.ff.de in ius voc. ꝺixi in.c.cuz.p. ſ.de accu.And.b.
¶Sone donaui. Jtiuz determinat hic mar.fil.ꝛ vide Ly.hic.Bal.i.l.ſi liũ.ff.ô bis q̃ ſunt ſui vel alie.iu.Jo. and.in addi.Spe. i tit.de ſta.mo.ſup ver.xv.quero. vbi plura ponit ô materia huius auc.et ponit etiã doc.in c.in preſentia.vbi p Ab.extra ô ꝓba.
¶Monach[o].vide q̃ ꝺixi poſt bal. in.l.ſi q̃ſ.in princ. ſ.de inof.te.ꝛ q̃ ꝺixi poſt bar.in auc. ſi qua mulier.ſ.ô ſa.ſan.ec.ꝛ qõ not. bal.ſ.c.ꝛ in.l.q̃ ſe patris.ſ.vnde li.
¶Quid ſi mona chus.tene menti. facit glo.et qõ voluit bal.i.c. in preſentia.de ꝓbat.ibi vide oĩno. et vide eundẽ.l.filie mee. ſol.ma.ꝛ tõ Ang. i.l.nup. C. de nat. li.ꝺixit q̃ ſi gs ꝺuxit vxoꝛem in articulo mortis cõcubinam ad legitimandus naturales ad p̃iudicãdũ alij: q̃ nõ p̃eiudicat. ita ẽſulmi ferrariẽſis:tene mẽti.An.bar.

a ¶Quid ſi rogat[o].ꝛ vide ¶De.de anc.in.c.canonũ. de cõſti. vbi cauetur qõ bona homicide applicenẽ hr̃ di occiſi:ꝛ qđã hñs filiũ fecit ꝓfeſſionẽ poſtea fuit interfect[us] an bona applicenẽ monaſterio an filio.alle.Federi. de ſe.q multũ ꝺubitauit in.q.xxxv.vbi ꝺecidit qõ monaſteriũ. ſed in cõſi.ꝺicit qõ ꝺebet applicari filio.hoc videt verius ſm do. ¶De.qz appellatione heredis ve
nit filij[n].l. ex facto. 24 ſol.l.qui res.ſ.areã. ¶Quero qđ ſi[a] rogat[o] in
ſ.fi. ad trebel.do. a vltimo vite ſpiritu.facit ſe monachũ ꝛ ꝓfiteꝛ.rñ.
Abb.in.c.in preſen põ nocet fideicõmiſſario:q; vr̃ feciſſe in fraudem.
tia diſtinguit:ali vt.ff.ſol.mat.l.filie mee.ꝛ.l.oẽs.ſ.lucius.ff.que in
ter vide que ibi ꝺi fraꝛ.credi.Jdẽ ſi feciſſet in ſanitate mẽtis et coꝛ
ri.And.bar. poris dũ eraꝫ in nimia ſenectute.vt ſin.c.j. ꝺe renũ.
b ¶Socioꝝibus.vi lib.vi.Sed nunquid eſt neceſſe qõ ſubſtitut[us] agat
de Bar.in.l.ſem reuocatoria.gl. ꝺicit q̃ ſic. monaſterium aũt haper.ſ.quibuſdaz. bet cauſam lucratiuaz ſicut arrogator:ſed poteſt
ff.de iur.immuni dici qõ teneꝫ actiõe ex teſtameñto.vt in auc. ſi qua
ta.in.l. cõmodiſſi mulier.de ſac.ſanc.eccle.ꝛ vtili petitio. heredi.ff.
me.ff.de liberis ꝛ ad trebe.l.marcellus.ſ.res q̃.ꝛ.j.c.auc.ô rogat[o].
poſthu. 25 ¶Quid ſi nõ ingrediꝫ monaſteriũ:ꝫ in manu
¶Adde ad boc. epi ꝓfiteꝛ regulã monachalẽ in genere.ꝛ boc faꝛ
ꝛ ſeq.apoſtillã lu cit bona fide cũ fottenõ inueniꝫ Abbatẽ q vel
ro.fing.ſuis.ꝺclv. let eũ in ſuũ monaſteriũ recipere.reſpondeo epi
incip. fuit a me q̃ ſcopus eſt loco monaſteriꝝ:ꝛ ſic interdũ eſt mona
ſitũ p fratres ſan chus ſine monaſterio.vt q̃ſ q̃s eſt expulſus a moti Fꝛãciſci.Lel. 26 naſterio.extra de offi.oꝺi.c. quanto. ¶Quid
b ¶Quid de ſozoꝝ de ſozoꝝ[b] tertiũ oꝺinis.reſpondeo iſte nõ ſunt
bus. nota quod ſo ꝓpie deo dedicate:ſed eſt quidã modus viuẽꝺi:
roꝛes tertiũ oꝺi ꝛ ideo iſta qualis qualis religio nõ excludit ſubdinis non excludunt 27 ſtitutũ. ¶Ultimo no. qõ ingrediens monaſteſubſtitutũ ꝛ de ſoriũ tr̃ſſert non ſolũ ea q̃ ſunt iuris:ſed etiã poſſeſꝛozib[o] ſancte Cla ſionem facti cũ filius adoptiuus ſit ſicut monaſteꝛe vide Bald. in rium.vt.ff.de ꝓpreca.l.ſi adoptauero.Baldus.
auf.ſi qua mulier. 1 ¶Tunc aduerbium tẽꝓoris ſignificat quoꝺ
de ſacroſanc.eccle. dam tempus punctuale.
ſ.l. quicũq; alias. 2 Ernunc ꝓout extunc quid ſignificat.
Li.ſ. de ſeruis fu 3 Hypothecaria ẽ extranea intentata ꝺe ius cõe.
gitiuis. Andre. 4 Dñium ꝛ rei vendicatio nõ ꝛcurrit ꝑ eaꝺẽ re.
barba. 5 Delinquentes non ſunt digni miſericoꝝdia.
c ¶Rogatus. no. 6 Solicitus qs eſſe nõ ꝺz de hereditate viuentis.
ta hic ſm Ang.q̃ 7 Dilapiꝺatoꝛi ꝺodrantis non permittitur aliena
ſi legatum eſt ali tio reſidui ꝺodrantis.
cui relictũ in gene 8 Pater peculiũ qõ filio aſſignauit ſi filij[o] libiꝺino
re vt poſſit facere ſe diſſipauit pr̃ deinceps eũ alienare nõ tenetur.
expenſas eſt tantũ 9 Heres rogatus de reſtituendo qõ alienare poteꝛat ſi non alienauit an tranſferat ad heꝛedem.
quãtum relinque Heres rogat[o] ſi nõ alienauit iter vinos ſed legaꝛe ſibi alimẽta. qõ 10 uit alteri in teſtameñto an veniat in reſtitutione.
no. quia non alibi Actio in rem ꝛ hypothecaria an contra eundem
ſm eũz babes ita 11 poſſint cumulari.
clare.tu vi ô quoꝺ Ordo excluſionis ante lit.conteſta. non ſeruatus
ibi no.ꝛ ibi Ang. 12 an poſt lit.conteſta. poſſit ſupꝑleri.
l.j.ſ.de alen.libe. ¶Autentica.
qui ꝺicit q̃ ſi relin
quitur alicui ſuffi Contra rogatus.
cientia ꝓ neceſſitatibus veniunt ꝓ c Rogatus[c] reſtituere qõ ex hereꝺitate
alimentis.ꝛ alleg. ſuperit ſi fine liberis obierit q̃rtã parbic Ange. qõ not. tẽ teneꝫ fideicõmiſſario reſeruare:ꝛ ꝺe ea ſatiſꝺain corpoꝛe:et ꝓ re qõ non põt ꝺimittere niſi in quatuoꝛ caſib[us] hic
iſtis alimentis ꝺi expreſſis. ¶Jn ter.ibi tunc aꝺuerbiũ[d] tempocit q̃ põt poni ma ris ſignificans quoꝺ ꝺꝺ tẽpus p̃ctuale qõ vocaꝫ
ꝺ ad ꝓpꝛietatem; extremitas tẽporis vt in.l.iũ.ff.de cõꝺi.ꝛ ꝺemon.
qz ſpecialiter ſed ꝺictio tũc eſt aꝺuerbium preſentis tẽporis vt
per bãc legem ꝓ ꝺicit Ariſt.ꝛ ꝺe ſimplici tẽpoꝛe nõ habemus niſi
uideñ ꝛ in baccau nunc qõ eſt aꝺuerbiũ tẽporis ſubiunctiui.ſed aꝺ
ſa poteſt fieri alie uerbiũ tunc eſt aꝺuerbiũ tẽporis aꝺiectiui.ꝛ enũnatio ꝓ grauatũ: ciatiui.ꝛ eſt in voce nõ in ſubſtantia tẽporis. Jſta
ſecus eſt in ſimpli duo aꝺuerbia quãꝺoq; coniunguñt vt cum ꝺici
ci legato alimẽto
rũ cui ꝺebentur ſm quantitatem patrimonij.in.l.qui ceſſit.ff. de ceſſione bonoꝝm.ꝛ ita ꝺe facto conſului ꝛ ꝺixi tibi.l.j.ſ.ꝺe legi.ꝺic vt ibi ꝺicit Ang.ru vide eundẽ.l.imperator.ff.ad treb.ꝛ.l.ꝺiuus.ff.de pe. bere. ꝛ que not aui.ſ.de fideicom.l.voluntas.ad bal.facit.c.ſuper eo.arti.q̃.de appel.glo.in.c.q̃ ſit.de elec.lib.vi.And.bar.
d ¶Tũc aꝺuerbiũ.no.ernũc put extũc.vide Bal.i.c.i.de miſi.val.q arma bel.ꝺep.Ange.in.l.j.C.de codi.And.ro.ꝺi.ſuo.cxr.ꝛ ꝺi.liũ.vide Ang.i.l.gall[o].in p̃n.de lib.ꝛ poſthu.q̃ ibi remiſi ad alios in cle.j.de excel.p̃la.ter.i.c.paſtoralis.de excep.ꝛ ibi.ꝺ.Abb.ꝛ i.c.q̃. i ver. nunc ꝛ ibi ꝺ.Ant.de accu.in.vi.in ver.nũc.c.cũ ꝺilect[o].de accu.c.q̃. ver. ernunc de ſozt.c.j.de libel.ob.c.finẽ litiꝫ[o].ver.ernũc.de ꝺolo ꝛ ꝺtu.c. ſi. ver.nunc. de ſo.cõpe.cle.j.de excep.facit.c.p̃ſonas.de app.in ver.extunc.Bald.in l.ſi ex cautione.ſ.de nõ nu.pe.Ang.in.l.lecta.ff.ſi cer.pe.Bal.in.l.qbꝰ ꝺiebus.ſ.cũ qđã.de condi.ꝛ demon.Bar.in.l.poſt ꝺotẽ.ff.ſol.ma.ter. in.c.qm̃.ſ.poꝛro.vt lit.non ꝛte.c.ad aures.de app.c.in ciuitate.ꝺe ſur. in ver.tunc.co.lib.c.nauiganti.ver. tunc co.titu.c.i.ꝺe ſortile.ver. extũc c.i.ꝺe ꝓba.in verſi.ſi extunc.Andre.barba.
c ¶Qñq; coniunguñt.ſcripſi poſt gloſ.ꝛ Bal.in.l.j. ſ.de codicil.
¶Jtem not. q̃ in cadẽ vide caliq̃ ꝑ Bal. in.l.j. in p̃n. ſ.cõia de leg.
¶Ego poꝛro.vide q̃ nõ.Bald.ꝛ Jmol.in.l.q̃uis. cũ ſeq.ff.ſol.matr. vbi ẽ hec ꝺicta et Bal.in auc. ſi mulier.in princi.j.ad l.ſal.ꝛ Bar.i auc. res.in ſi. cõmunia de lega.ſ.
e ¶Nõ credo.nota ꝓ cõ carceratis ex maleficio non hz ꝓ cõ.bal.auc. vide gl.in.c.ſacroꝝ.alſ ſtrõrũ.rxj.q.ij. vide q̃ ꝺixi in.c. q̃ in eccleſiarũ. de ꝛſti. vide Bal.in.l.il lud.C.de cauſ. ſanc. ec.vbi tz ẽ. vi ꝺ gl. in.c.ſicut oĩno.rxj. qõ.ij.q̃ aliter log remiſi ad ꝺictã.l. ad Bal.An.bar.
¶Et idem ꝺico.ſi paſſignat filio alimẽta ꝛ illa filij ꝑꝺit.an teneat iteꝛũ ſibi ꝑſtare.vide bar.l.ſi cũ ꝺotẽ.ſ. poſt ſoluta.ff.ſol. ma.q̃ nõ.iaut.qõ locũ.ſ.de col.bal. l.ſcim[o].ſ.de inoff. teſta.et auten.ſi captiui.de epi.ꝛ cle. And.bar.
¶Aluſ.res.et ibi vide Bar.in ſi.
¶Peculiũ.vide bald.in.l.ſcim[o].in p̃n.ſ.de inof. teſt. ꝛ in auc.ſi captiui. in ſi.ſ.de ꝓpoſ.et cle.ꝛ illa plus placet q̃ ius alendi filiũ eſt de iure natu rali.l.ſi.ſ.ſi aũt es alienũ.ſ.ꝑm aut filiũ.j.de bo.q̃ lib. l.j.ſ.pe.ff.de iuſti.ꝛ iur. ergo eſt imutabile.l. eos.ff.de cap.ꝺi.adeo q̃ pa

sol.l.qui

cto exp̃ſſo ẽt iurato tolli nõ põt.vt no.bal.l.pactũ.i ſi.ſ.ô col.poſt Spe. i ti.q̃ ſi.ſint leg.ꝛ p ẽſis nec tacite renũtiari põt.l.cũ qđ.ff.ſi cer. pe. Jteꝫ p.l.ſpatoꝛ.i ſi.ff.ad treb.q multũ ꝺ.ſuo.ꝺetermination[i] huiꝰ gl.nec ob. iſta gl.qz hic mortuꝰ erat pr̃ nec erat reſtituẽꝺa bꝛ ditas alicui q teneret iſtã ꝺilapiꝺatoꝛẽ alere ſaltẽ ô iur.nature.bal.i.l.ij.i p̃n.ff.ſo.ma.p gl. ibi arguit q̃ filiꝰ q ꝺit rẽ ꝺatã p alimẽtis vltra nõ audiaf.p Bal.hic facit q marit[o] non põt renũtiare bñficio vt teneaf niſi in q̃tũ facere põt.l. alia. ſ.elegãter.ff.ſo.ma.tũ p ꝺelictũ p̃uaf.l.ſi rerũ.ff. de re iu. facit qõ not. bar.elegãter.in ſi.ꝛ bñ facit.l.etiã.ſ.i.c.ti.ꝛ iſtud teneo.ꝛ hic adde Bal. in.l.i.ſ.naturale.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ vide ꝑ Ro.in aut. qõ locũ. de col.ſ.ꝛ qõ no.Bar.in.l.cũ op̃.ſ.ñ aũt.j.de bo.que lib.ꝛ idẽ qõ hic tenet ipſe Bal.in.l.ſi cũ ꝺotem.ſ.j.ff.ſo.ma.ꝛ vide ꝑ Ang. in.l.pater.ff.de cuic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ceps non tenetur eũ alimẽtare.arg.qõ licet filius
parte habuit si eã pdiderit sit alendus.ff.de opc.
lib.l.libertus.ꝛ ibi per Jaco.de are.sed istud in-
telligiꝫ qñ sine dolo vel lata culpa.non em̃ credo
qõ filio imputeꝫ leuis culpa cum sit dñs viuo pa
tre.vt.ff.de lib.ꝛ postlibu.l.in suis.ꝛ in rebus pro
priꝭ leuis culpa nõ punit.vt.ff.sol.mat.l.etiã.ℌ.
licet. ¶ Jtẽ si pater decedit debet illud sibi impu
tare in legitima:qz deliquit in re patris.Sed qd
si nõ deliquit in re patris:ſz cõmisit quoddã ma
leficiũ:putavulnerauit quẽdã ꝓpter qõ oportuit
patrẽ soluere cõdẽnatione nungd istud[a] qõ est so
lutum imputabit filio in legitima vel in portione
sua.hec gl.est ar.qz sic.nã quilibet malefactor dici
põt dissipator.dici põt qõ aut pater ex miseri
cordia soluit aut coact⁹ p statutũ ciuitatis.ꝑmo
casu nõ imputabit in tria:vt.j.de capti.l.liber ca
ptus.scõo casu iputabit.ff.so.ma.l.si cũ doteꝫ.ℌ.si
pr.hoc tãgit.Ja.de are.in.l.stich⁹.de pe.leg.ff.ſz
nõ firmat pedẽ.Quid si bñs rogat⁹ nõ dissipat ſz
nõ bñ custodit.Vñ dissipent bona ab alijs.Rñ.
pinde est ac si ipe dissiparet.¶Plus dico qꝫ i casu
dissipatiõis oz dari curator bonis.nõ ob.qꝫ dñs
sit ꝑsens:qz ẽptũ ad gubernacula p absite oz ha
beri ad hoc.l.notitia.j.de capti.l.cuꝫ cognatos.
¶ Scõo[b] q̃rit gl.iste rogat⁹ ꝺ restituẽdo qõ su
pererit tẽpore mortis sue põt alienare dodrãtẽ.
Quid si nõ alienauit nisi vtrũ hãc ptãte trãferat ad
suũ heredẽ:ita qꝫ si alienauit non veniat in restitu
tione.vel etiã si non vult alienare ſz retinere vtrũ
possit.gl.dicit qꝫ sic:qz est iuris successor.Sed no.
in aut.de resti.ꝛ ea q̃ parit.ℌ.is igit. ¶ Nã hic at
tẽdit tps mortis.vt ptz ex verbis fideicõ.ꝛ tũc si
nõ est alienatũ oz restitui. ¶ Considera:pone[c]
qꝫ nõ alienauit inter viuos ſz in testõ legauit alte
ri nũgd veniat in restitutiõe:puto qꝫ nõ.ar.ff.gb.
mo.pig.vel byp.sol.l.sicut.ℌ.vẽditionis.Et iõ in
qõne gl.dico qꝫ aut decessit testat⁹.ꝛ tũc gl.vera:
qz vt alienasse.vt.ſ.de nup.l.si qs prioris.ℌ.cer
te.ꝛ.ff.de leg.j.l.vnum ex familia.Aut decessit in
testat⁹:ꝛ tũc non vt alienasse:ꝛ iõ heres abintesta
to restituere cogat qꝫ alienatũ[d] non inuenit.ff.de
peti.here.l.ſz fi.l.ℌ.qõ autẽ.ꝛ.ff.ad treb.l.titius.
¶ Quero nungd[e] in ista aut.in rem actio ꝛ hy
pothecaria possint ℈ eũdẽ cumulari.ꝛ videt qꝫ sic
qz lña copulatiue dicit in rẽ et hypothecariã.Jn
ꝛtrariũ videt qꝫ hypothecaria respectu rei vẽdi
cationis se ɔz sicut possessorij ad petitoriũ:qz hy
pothecaria nudã possessionẽ auocat.ff.de euict.l.
si cũ vẽditor.Jtẽ istud nõ est ꝑprie cumulare sed
inculcare ꝛ supflue agere qõ est ꝓhibitũ.vt extra
de cã pos.ꝛ ꝑpti.c.pastor.alis. ¶ Sz nungd in ista
hypothecaria est necesse ꝓbare qꝫ res fuerunt de
functi.Rñ.nõ:qz nec in peti.here.hoc opz ꝓbari.
Sz qõo dak hec petitio hereditatis cõtra titu
lo possidentẽ.rñdeo qz lex elidit titulũ:vt.ſ.cõia
de leg.auten.res q̃. ¶ Sed nungd[f] oꝺ. cuꝫ exclusio
nis non seruatus ante lit.conte.põt suppleri post
lit.conte.videt qꝫ non.nã processus est nullus.vt
j.de sen.ꝛ inter.l.ꝓlatã.dic contra:qz ibi loquit
in ordine qui requirit post li.conte.Secus in pre
paratoꝛijs iudicij in quibus oꝺo prepostertus
vel omissus non reddit iudiciũ nullũ.vt no.ff.de
euict.l.si mãcipiũ.ℌ.i.Vnde ante litẽ cõtestatam
omissio libelli reddit iudicium nullũ.qz omittit id
qõ est de fundamento:alius autem omissus ante
litẽ contestatã nõ reddit iudiciũ nullum.vt dicit
notan.Spe.in secũda particula Speculi.in ꝓin
ci.ꝛ Bar.ff.de test.l.si queramus.
¶ Jnfans pupillus ꝛ absens equiparatur.
Restitutio ex trebelliano non põt fieri procurato
ri in rem suam.
Monasteriũ si iubetur restituere an solus ꝓlatus
restituere possit.
Tutor solus solam facti restitutionẽ facere põt.
Autor sibẽpsi nemo esse potest.

Suscipimus. ¶ Restitutio ex trebelliano põt fieri soli tutori infantis vel absentis:ꝛ curatori furiosi:ꝛ consequit restituẽs re ꝛ verbo plenissimã liberationẽ.ꝛ econtra:
1 noĩe pupilli vel furiosi hereditatẽ ex trebelliano restituit.ḃ.d. notabiliter. ¶ Nota qꝺ infans et pupillus et absens equiparãtur. ¶ Jtẽ, nota qõ nõ est vtẽdũ minima subtilitate in dãnũ pupilloꝝ vel demẽtiũ. ¶ Jtẽ nota qõ furiosi dicunt̃ care
2 re voce:qz est sicut aĩal brutũ qõ nõ loquit ex in-
ḃ tellectu. ¶ Eodẽ mõ diceremus qõ vos dormien
tis nulla est:qz qõ loquit nõ intelligit. ¶ Que-
ro nungd ꝓcuratoꝛ[b] in rẽ suã possit fieri restitu
tio ex trebelliano.Rñdeo nõ.vt.ff.de iur.dotiũ.l.
si mulier.ℌ.ex asse.Et est rõ qz restitutio ex trebel
liano non potest cedi.ꝛ est rõ forte:qz restitutio ex
trebelliano est q̃dã cessio:mõ si fideicõmissarij⁹ al
teri cederet esset cessio cessionis ergo ius cedenda
rũ nõ põt cedi. ¶ Sed ego puto qõ in restitutio-
ne ex trebelliano sit speciale cũ nõ possit separari
a persona fideicõmissarij cum oporteat qõ sumat
vim in ciꝰ ꝑsona qõ est si fieret ꝓcurator in rẽ suã
cũ per talẽ restitutionẽ fideicõmissario vniuersali
nihil acquirat.ergo nec ꝑ eũ in alium posset fieri
trãsfusio.Jtẽ bereditas per delegationẽ non põt
acgri.vt.ff.de acgr. here.l.paulus.Sed ter.in.ḋ.
ℌ.ex asse.ponit ista verba:qz heres actiones trãs-
ferre ad aliũ q̃s cui debet nõ põt.q̃ ratio nõ videt
vera.nã quis efficit debitor cessionarij⁹.ergo po-
ḃ test cessionario heredis restitui.Rñdeo ibi est ca
sus expressus qõ per cessionẽ ille cõtra quẽ cedit
actio nõ efficit debitor cessionarij⁹:alioqn posset
sibi fieri restitutio ex trebelliano. ¶ Sed nũquid
i cessionarij⁹[1] põt agere vt restituat cedẽti.Respon
deo sic ꝓ suo interesse:qz facta restitutione cedẽt i
ti ipso iure vtiles actiones trãslate sunt in cessio-
narium argumentum eorum que notãtur.ff.cod.
l.ex asse. ¶ Quero[k] si vnũ monasteriũ iubet re-
3 stituere alteri monasterio vel ecclesie.vtrũ solus
k ꝓlatus restituere vel et restitui possit:ꝛ videt qꝫ
nõ sine ꝑsensu capituli.qz capitulũ nõ equiparat
4 infanti:sed doli capaci. ¶ Dic contra qꝫ istud
nõ est restituere ſz restitutũ esse:cũ ipso iure trans
l eant actiones ꝛ solam tacti restitutiones possit fa
cere solus tutor:ergo ꝛ ꝓlatus.ꝛ ꝑbant hec.ſ.
de sac.sanc.ec.l.si.ff.de rc.co.l.j.in fi.sicut solus ꝓla
tus põt exequi inuestituras.vt in.c.j.qui suc.feu.
da.teneant.col.r.nõ em̃ alienat qui dũtaxat pos-
5 sessionẽ obmittit:vt in regula iuris. ¶ Quero
l si fideicõmissum[1] vniuersale debeat tutor ia pupil
lo infante vtrũ tutor poterit restituere sibẽpsi:et
videt qꝫ sic.vt.ff.de contraben. emp.l.fistulas.ℌ.
fundũ.glos.dicit contrariũ:qz in ista restitutione
requirit autoritas:ꝛ nemo põt eẽ autor sibẽpsi.
facit.c.si vna.de reb.eccle.non alie.in cle. non ob.
l.contraria.qz ibi loquitur in actu qui non requi-
rit solẽnitatem:sed verum factum.adde quod no
tatur.ff.si cer.pe.l.singularia. ¶ Deinde nota qꝫ
hic furiosus efficitur heres quãdo tenetur alij re-
stituere hereditatem ex trebelliano sic.ff. eo.l. cuꝫ
heres.instituta furiosa.et adde quod no.in.l.licꝫ
nius.ff.de lega.ij.

1 ¶ Fideicõmissarius vniuersalis si sponte sus-
cepit actiones ante restitutam hereditatẽ an be
res sit liberatus.
2 Fideicõmissarius ante aditam hereditatem non
potest esse contumax.
3 Fideicommissarius qñ est iussus restituere actio
nes transeunt ipso iure secundo.
4 Testator an sine herede decedere possit.
5 Testator quod sine herede decesserit qualiter co
gnosci potest.
6 Actiones vtiles in tribus casibus transeunt in
restitutione.
7 Emptor hereditatis dicit ꝓcurator in rem suã.
8 Restitutio fideicõmissi an possit fieri per procu
ratorem in rem suam.
9 Restitutio in quibus casibus non est necessaria.
10 Possessio non acquiritur sine apprehensione.

Eum autem. ¶ In tribus casib⁹ ꝛ transeũt actiones ex trebelliano in fideicommissariũ vniuersalem per restitutionẽ legalem. Primus est quando heres qui debet

¶ Adde bar. i al le.l.si mãcipiũ.ad prin.ꝛ qõ ibi poꝛ fui in apo. ad ipm in ver. possit sup pleri.de euic.Lel.

¶ Omissus.vide Bal.in aut.gene raliter.ſ.de epi.et cleri.

¶ Procurator. vide Ang.ꝛ alios in.l. apud iulia.ℌ. vtrũ.ff.co.ꝛ Bar. in.l.qui ita.ℌ.etiã ff.eodem.

¶ Cessionarius. vide Ang.ꝛ Jmo. in.l. apud iulianũ ℌ.vtrum.ff.eo.

¶ Quero . vide qõ no.Bald.in.l. pupillorum.ff.de repu.here.

¶ Si fideicõmiſ sum. vide do.in.l. ℌ.quesitũ.ff.eo.

a ¶ Nungd iste.ℌ. vide ꝑ Cyn.ꝛ bar. in.l.ꝯ.ff. de testa. mili.
b ¶ Interpellatio. secus in herede:vt hic sentit Bal. et idẽ Ange.in.ℌ.de illo.bi calleg. licet Jmo.ibi contra.ꝛ vide.j.
c ¶ Cõditio. istud est ℈ cõem opi.do cto.i.l. quoties.ff. de verbo.obli. iun 3 ctis no.ꝑ glo.in.l. si decẽ cũ petiero. ff.eo.ti. tñ doctrina ista põt saluari vt patet ex opp.ꝑ Bart.in.l.j.ad fi. ff.de pe.le.ꝛ in pre al.l. quoties. in fi. ſz rñde qꝫ imo.fm Bar.non videtur ibi conditio.
¶ Adde qõ nota ui in apost. ad bar to.in alle.l.j.ad fi. ꝓin.in versi. cõditio.ff.de pe.le.ꝛ oi no.in.l. si decẽ cuꝫ petiero. in fi.ff. de ver.obli.Celsus.
d ¶ L.si ex stipulatu.ꝛ hec si ex legati cã q̃ non ꝓbat.
e ¶ Quero qño poꝛ test esse.imo dicas qꝫ vt fiscus sit heres est ꝓuilegiuꝫ suũ.gl.est sing.fm Sali.in.l. nõ intelligiť.ℌ. cũ ex causa.ff. de iure fisci. Andre.barb.

qui ꝺz restituere occultat se dolose ꝛ post litẽ con-
testatam.vel ante. Secundus est qñ rogatus de-
cedit sine herede. Tertius casus est qñ a fideicom
missario in fideicõmissariũ est iussa fieri restitutio:
ꝛ ꝓmo fideicõmissario est hereditas restituta.Jtã
statim ꝛ ipso iure actiones oẽs hereditarie actiue
ꝛ passiue trãsfunduntur in fideicõmissarium. h.d.
1 ¶ Quero si fideicõmissarij⁹ vniuersalis sponte
suscepit actiones ante restitutã hereditatẽ.vtrum
heres sit liberatus. Rñdeo aut suscepit nomine
heredis conuenti:ꝛ tunc aut transfundendo in se
institãtiã solã:ꝛ nõ fit nouatio aut instantiã ꝛ obli
gationeꝫ ꝛ tunc fit nouatio. Jn dubio autem non
ꝓsumitur nouatio: sed amicabilis defensio vel
ꝑ suo interesse ꝑ quo admittit̃ ad nouandũ etiaꝫ
actore inuito.ff.de peti.here.l.sed ꝛ si.l.ℌ.itẽ si rẽ.
Aut suscepit iudiciũ noĩe ꝓprio:ꝛ tunc non fit
nouatio ipso iure:ſz ope exceptiõis id est cuiusdã
taciti pacti.vt dicit illa lex notabilis.ſ.de pact.l.
2 post vẽditionẽ. ¶ Quero nũqd[a] iste.ℌ. intelli-
a gatur post aditã hereditatẽ. Rñdeo sic in ꝓmo
casu:qz añ aditã hereditatẽ nõ põt esse contumax
vt.ſ.de fideicõmiſſis.l.eã quã.ff. iudi. solui.l. vir
bonus.nisi in casu.vt.ſ.co.l.nõ iustã.ꝛ idem vꝺ ci
cendũ in secundo casu huius.ℌ.nã si non est adita
hereditas:nec adire ꝑsit:qz heres institutus et
de restituẽdo grauatus decessit sine herede vires
testamẽti deficiunt.vt.ff.de stipulatione seruoꝝ.l.
seruus cõis meuꝫ ꝛ castrẽsis peculij.in ꝓncipio:ꝛ
vꝭ expressum.ff.co.l.ille a quo.ℌ.si de testõ.ꝛ ꝓ
ꝓie in terminis est vnica gl.ff.de admi.tut.l. tuto
res qui post finẽ.ℌ.heres. Et est veritas nisi ille q
decessit sine herede fuisset iussus a iudice adire et
restituere.qz ꝑ dispẽsationẽ huius legis tũc ipso
iure trãseũt actiones.ar.ſ.co.l.nõ iustã. ¶ Sed
qd in tertio casu bui⁹.ℌ. qñ primus fideicõmissa-
3 rius est iussus restituere. Secundo vtrum in fm
transeãt actiões ipso iure.Sol.distingue. aut pri-
mus fideicõmissarius est in mora restituẽdi:ꝛ tũc
nõ trãseunt nisi fuerit restitutio re ꝛ vẽbo: qz restitue
re est cedere:ꝛ vbi requirit cessio non põt agi sine
cessione nisi in subsidiũ.l.j.ff.de institu.ꝛ no.ſ. de
actio.ꝛ obli.l.j. Hec doctrina singulariter tradi-
tur in glos.ff.de dãno infecto.l.dãni.ℌ.de illo.vbi
dicit qõ primus in scõm transfert actionem restiꝫ
tuendo.ergo nõ sine restitutione.ꝛ facit qõ notaꝫ
ſ. cõia de lega.l.ꝯ. in glos. sic ergo diceret aliquis
qõ ille.ℌ.corrigiť ꝑ istũ:qõ falsus est:qz iste.ℌ. so
lũ loquiť in casib⁹ in qb⁹ ante iustinianũ nõ erat
puisum.vt textus ibi ꝛ oñs Vlpianus constituẽ-
do ꝛc.qd dicemus.glossa vꝭ indistincte dicere qõ
transeãt actiões vtiles sine alia restitutiõe.et põt
talis ratio assignari:qz cũ pure rogať restituere:
vꝭ electus vt minister.id est vt simpler commissa
rius. Vnde apud ipsum nullũ cõmodũ ɔz rema-
nere vt notať.ff.de alimẽtis leg.l.pecunie. in glos.
hic duob⁹ modis.vñ tenenť ad restitutionẽ oĩm
siue sit in mora siue nõ. ¶ Preterea tex. nõ reꝫ
rit moraꝫ nisi in ꝓmo casu qñ est rogatus heres
de restituendo qõ ergo ꝺz in ℌ. de illo. hodie est
ampliatũ ꝑ hũc.ℌ. vel ibi loquiť quo ad veraꝫ resti
tutionẽ:hic q̃ ad fictã:ꝛ est fil'e qõ no.ff.e.l. apud
iulia.ℌ.i.in glo.nã nõ est v̄.ad qd ergo. Sz Cy. tz
opini. Pde.ſz nõ rideť ad differẽtiã quã facit bec
litera ſz facilis est rũsio:qz in bñ de regriť ꝛtumaꝫ
cia respectu partis ꝛ iudicis:ſz in fideicõ. vniuer-
sali rogato sufficit q̃libet interpellatio[b] extraiu-
dicialis vel dici apposite lapsus vel ꝑ cõditionis
c euentũ.nã ꝛ cõditio[c] apposita vꝭ obligationis
executiuo ꝛ sic ex postfacto largo mõ interpellat
d ꝑ hoc.vt.ff.de ẏ.ob.l.si ex stipulatu.[d] ꝛ plene di
4 ri.ff.si cer.pe.l.qꝰ te. ¶ Quero qũo põt esse[e] qꝰ
e quis decedat sine herede: rñdet gl.qz nemo vult
eius hereditatem nec cõsanguineus nec fiscus.ꝛ si
dicas quare sit mẽtio de fisco cũ non sit ꝓprie he-
res:vt no.ff.de nouã.l.nouatio.ꝛ.l.quotics.ℌ. fin.
rñ.imo est heres qñ venit ex successorio edicto.se-
cus si ꝑ cõfiscationẽ bonoꝝ viuentis:qz tũc loquiꝫ
tur ille leges vt tñ vtrobiq̃ habeť loco heredis.
f vt.j.ad.l.iul.de vi.l.si tutoris.vel dicť dicit gl. qõ

dicť decedere sine herede eoipso qꝺ nõ ɔz heredẽ
statim cũ moriť.sed ista gl.est falsa qz qõ in sulpẽ
so retineť non obrũpiť.Vnde aliud est heredẽ ad
tẽpus cessare aliud sine herede,decedere. vt.ff. de
admi.tu.l.fine bñ de.ff.vt le.no.ca.postℓ̃.ff.depo
si.l.j.ℌ.plane.ff.de sol.l.stichũ aut pãphilũ.in ꝓn.
g al's sequereťs[g] qꝺ si rogat⁹ decederet instituto he-
rede posthumo vel instituto herede sub ꝺitione
qꝺ iste dicereť decedere sine herede qõ est manife
ste falsum.ꝛ ideo ꝓma opinio gl.est ipsa veritas
vt.ff.de fideicõ.lib.l.cũ gs.ℌ.elegãter.ꝛ.ℌ.ꝛ si gs
j.rũso.ꝛ.ℌ.antepe.ꝛ no.ff. de fideiusso.l. fideiussoꝝ
5 obligari.ℌ.fi.ꝑ Accursiũ. ¶ Modo q̃ro qualiꝫ
ter puenit ad istã notitiã.vcz qꝺ decesserit sine he
rede.rñ.per solennem discussionem sup qua vtile
puto qõ iudex ꝓnũtiet interloquẽdo. Jtã regula
gñalis est de qua recognouerit iudex de ea ꝓnun
tiare debet q̃ regula est vera tam in diffinitiua q̃ꝫ
in interlocutoria posteaꝫ non speraturus diffinitiua
als esset initium iudicij fine fine qõ est absonum.
b ff.de iudi.l.de qua re. ¶ Sed quidam[b] dicunt vt
Jaco.bu.qꝺ sufficit discussio ſz iudex nihil interlo
quatur:quia ad quid requiriť interlocutoria.cuꝫ
ex ea nõ fiat ius,arg.coꝛ que no.in.l.j.j.quoꝝ bo.
ꝛ hic per glo.hic positã super verbo per cõtumaꝫ
cia q̃ videť dicere qꝺ sufficit qõ ex actis appareat
quẽ cõtumacẽ:ſz iudex nõ fuerit interlocutus eũ
cõtumacẽ.sed hoc est simile:qz ad conuincendum
cõtumacẽ.sufficit nõ cõparitio ꝛ cõtumacie accuꝫ f
satio.ſ.de iudi.l.ꝑadũ.in fi.ꝓncipiť. ꝛ no.ff.
iud.sol.l.iam tamen.ℌ.fi. Et adde qõ dixi in.l.ꝯ.
ſ.de vsu.ꝛ fruc.leg. ¶ Oppo.dicitur hic qõ sine
lis fuerit cõtestata sine nõ fideicõmissarius habet g
vtiles actiones. ¶ Cõtra.nã opus est iudicem ꝓ
nũtiare ꝛ hoc nõ põt fieri lite nõ ꝓtest. ergo litera
falsa.antecedens probatur.ff.de fideicom. libe.l.
cum viro.ℌ.subuentum.cõsequentia est no.certam
qz super actione ex testamẽto debet lis contestari
ꝛ aliter non põt,pceꝺi ad diffinitiuã q̃ꝫ testamẽ
ta sint multũ fauoꝛabilia:vt.l.j.in fine.ſ.de vsu.ꝛ h
fruc.le.Sol. Nic ꝑspeciale: qz nõ fertur diffinitiua
sed interlocutoria ꝛ forma sentẽtie erit: qz iudex i
interloquẽdo ꝓnũtiabit hereditatẽ restituẽdã et
ꝓ restituta habendã:vel dic.dicit glo.qꝺ non est
necessaria ꝓnuntiatio: sed sufficit qꝺ ex actis ap-
pareat qz iudex fecit scribi per tabellionem quali
ter ꝛ ꝓ quo.i. ꝑpter qõ ꝛ ad cuius petitionẽ ille
6 est vocatus ꝛ nõ venit sic em̃ de cõtumacia liquet
fm gl.quã ꝑpetuo no. ¶ Pone dicit statutus[1]
i qꝺ cõtumax ponat̃ in bãno. nũquid est necesse qõ
iudex ꝓmo q̃ꝫ ponat in bãno interloquẽdo ꝓ
nũtiet eũ ꝛtumacẽ.rñ.non ꝑ hãc glos.que est vni
ca in iure. ¶ Deinde videamus qõ hic sunt tres
casus in quibus trãseunt actiones vtiles sine ali- k
7 qua restitutione. ¶ Quero an sint plures.rñ.vt
in glo. ¶ Sed iuxta hoc quero heres rogatus de
restituendo hereditatẽ eam vẽdidit anteq̃ restiꝫ l
tueret an emptor hereditatis poterit eã restitue-
re ex trebelliano:emptor em̃ hereditatis est ꝓ-
8 curator in rem suã. ¶ Vnde questio stat in hoc
an ꝑ procuratorem in rem suam possit fieri restiꝫ
tutio fideicõmissi ita qõ restitutio sit trebelliani-
ca per simplicem enim procuratorem potest fieri.
Ham põt quis facere simplicem procuratorẽ ad
actiones cedendas alteri vt eleganter no.Cyn.in
l.apud iul.ℌ.vtrum.ff.eo.so.considera qꝺ emptor
hereditatis quo ad mouẽdas actiones est procu
rator in rem suã ꝛ põt eas cedere. Sed passiue est
simpler procurator.ff.de procu.l.si actor malit.et
ideo tanq̃ mixtus procurator põt actionem cede
re actiue et passiue. Forte melius esset dicere qõ
non possit passiuas trãsferre: ꝛ ideo nõ est ꝓprie
restitutio trebellianica.vt.ſ.de her.vel ac. vẽ.l.ꝯ.
ꝛ hec vera. Et scias[k] qꝺ.l.si mulier.ℌ.ex asse. nõ fa
cit ad ꝓpositũ qz loquiť in casu ꝛuerso. ¶ Dein-
de scias qꝺ gl.dat hic nouũ intellectũ post mortẽ.
ſ.de fidei.c. de quo dic vt ibi dixi. ¶ Quero nũ-
9 quid[l] sint alij casus in quibus nõ sit necessaria re
l stitutio.rñ.sic.nã si relinquitur ecclesie vel ciuita-
ti transeunt vtilia iura ipso iure,vt.ſ.de sac.sanc.

¶ Vel dic.istã ꝓ glo.sing.seq videť Bal.in.l.pe.ſ. de condi.inser.

¶ Als sequereť. vide Bal.in.l.pe. ſ. de condi. inser. vbi allego istã glo. ꝓ sing.ſz hic ea ꝺi cat eẽ falsam.Andreas bar.

¶ Sed quidã.vide.ſ.ꝓxi.q.

¶ Dicit statutũ. no.si iudex poteſt ponere cõtumacẽ in banno ex forma statuti non est ne cesse qꝺ ꝓnuntiet cũ contumacem ɔz ter.l.ꝯ.ℌ.quoties. ff.ꝺ iur.fis. velit qꝺ in sniã ɔz exꝑimi ꝛtumacia.Andr. bar.

¶ Et scias.ꝺ qua vide.ſ.in ꝓin. bu ius.l.

¶ Nungd sint.diꝛi post Bar.in.l.j. ℌ.sed ꝛ queries.ff. eo.ꝛ Bal.ſ.ead.l. in ver.q̃ro si vnũ.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶Quero nunqd. no. q̄ possessio nō acquirit̄ sine actu corporali sallit nisi q̄ suetudo ꝫ stat̄ueret qō est singulare. vide alle. p Sal. in l. tradi tionib⁹. §. de pac. vide Bal. in l. titia. §. de fur. p illo. c. ex parte. in l. i. §. cōmu. de lega. And. bar.

a ¶Nūquid. bi cin terminis tz gl. in l. i. §. ℔ z quoties. ff. eo.

b ¶Nō. sed qd si fideicommissarius vl̄s sponte suscipit actionē añ restitutionē factam an liberet hr̄dez. vide Bart. §. l. p. xi. in fi.

c ¶Quid si legata rū. viō pau. de ca. et ro. i. l. i. §. fi. ff. e.

d ¶Sz gd. z nō dicit bal. i. l. successiones. j. tit. pri. qō tūc non cogit hr̄s restituere hr̄dita tem fideicōmissa rūs si totā heredi b tatē cōsumpsit in satisfaciendo creditoribus.

e ¶Sñalts. viō p Bart. i. l. cēturio. c cū q̄or. ff. de vul. z pu. z pleni⁹ in. l. hr̄ditas. la pma. ff. de here. instit.

¶Adde oīno ad d p̄positū eorū que hic dicuntur istū in addi. ad Spe. i tit. de instru. edi. §. nūc ꝙo aliqua. versi. pone qō aliquis non instituit. Celsus.

f ¶Quid si minor. viō gl. z doc. in l. interdū hic alleg.

g ¶Op. vide q̄ dixi post Bal. in l. filium. hic alleg. ¶Adde bar. i. l. filiū quē hñtē. nu. ij. vñ. er quo bases istud singulare. z qō ibi posui ī apost. ad ipsum in ver. nec alibi bases istū casum. §. fa. ber. Celsus

b ¶Sz istud vr̄. vide Dy. Barto. et Jmo. in. l. si pupillus. §. j. z que no. Jmo. i. l. si ex plu ribus. ff. eo.

e

1 ¶Sz hic. vide q̄ dixi post Jmo. in L querebāt. ff. eo.

ecclē. l. fi. idem si relinquitur pauperibus. naz oīa p̄uilegia ecclesie habēt pauperes. ter. est not. in auf. de sanctiss̄imis epi. col. ix.

¶†Quero nūqd fit[a] necessariū in predictis casibus ad acquirendā possessionē facti q̄ fiat traditio. R̄ñ. sic: vt. j. quo. bo. l. i. ff. de acqui. here. l. cū heredes. nā possessio sine apprehensione nō acquirit̄. ff. de acq. pos. l. ij. in p̄in. z. ff. si qs test. lib. esse iuſ. fue. l. i. §. fceuola. ff. de vſuca. l. fi bō. z hoc ptz in simili q̄ in legatariū trāsit dominiū recta via nō tū trāsit possessio etiā vacans nam si transiret posset sua autoritate possidere qō est falsum. vt. §. de legi. non dubiū. z l. i. §. rediguñt. ff. quorūleg. Sed q̄dā decretalis videtur dicere qō ecclesie acquirat̄ possessio ipso iure: vt extra de consuetu. c. ex parte. sed illud est p̄opter autoritatem consuetudinis.

¶☞Heres legata singularia retinere non pōt z reliquū fideicommissario vniuersali restituere.

1 Legatariū onus videtur ascriptū ad onus fideicommissarij vniuersalis.

2 Legatarius z fideicōmissarius si simul insistant heres soluere debet legata z reliquū restituere.

1 g ¶Qdā testamento.

¶Ubi vni fideicōmissum vniuersale reliquit̄ alteri singulare vtrunq; dz fideicōmiſ. vniuersali restitui q̄ postea satisfaciat singulari. h. d. ¶†Mo. q̄ heres non pōt retinere singularia legata z reliquū restituere fideicōmissario vniuersali z est duplex rō. primo q̄ videt̄ ex cipere quodammodo de iure tertij. secundo q̄ est rogatus restituere totum. nā qui vniuersum dicit nihil excipit. ¶†Mot. qō onus legatorum videtur ascriptuz ad onus fideicōmissa. vniuersalis z ideo fideicommissarius vniuersalis debet conueniri. ¶†Modo[b] quero quid si vniuersalis fideic. non petit fideicōmissum. an legatarij possint agere contra heredē. rñdeo sic: q̄z vter q̄z tenetur. §. heres añ restitutionez hereditatis z fideicō. vniuersalis post hereditatē restitutam. vt. ff. e. l. qui quadringēta. ¶†Quero qd si legatarij[c] z fideicommissarij vniuersalis simul instāt. rñdeo tūc debet heres soluere legata et reliquū restituere. vt. ff. e. l. ita tñ. §. ex trebelliano. fm Mar. fil. z Jac. but. ¶Itē potest se exonerare et integraliter restituere fideicōmissario vniuersali hoc facit ex voluntate testatoris vt hic. Sed qd[d] si nullus petit nunquid pōt in soluendo preuenire. respondeo fictā legata rijs ℭ creditoribus soluendo. arg. ff. de lega. j. l. quidā testamēto. §. fi scriptus. z. ff. de excep. do. l. qui contra. Et not. qō hec lex nostra loquit̄ quando legatū vel fimpler fideicōmissum: item z vniuersale sunt relicta simpliciter z pure vel in certū diem vel sub eadē cōditione. Sed si ex dispositione testatoris p̄ius esset soluēdū singulare quam vniuersale videt̄ ascriptū ad on⁹ heredis. ¶Inter. ubi ascripsit scilicet simpliciter non ab herede nominatim. ¶Item secus si testator direxisset deductis iudicijs et legatis talem substituovt patet ex virtute verborum.

¶Ad legem falcidiam. Rubrica.

¶☞Distributor generalis datus in testamento alio herede non instituto est loco heredis.

2 Distributor datus in testamento an detrahat falcidiam. L. l.

3 Minor. xxv. annis si totum soluit suadēte cōscientia prestitntionē ad iuris apices reuerti non pōt.

Sire. Jmō dicit̄ plus debito soluere heres qui ex certa scientia falcidiā non deducit. b. d. Vel sic non offendit ius cōe il le qui beneficio non vult vti. h. d. ¶†Mo. q̄ ḡnalis[e] distributor: datus in testamēto alio herede nō instituto est loco heredis saluo qō non detrahit falcidiā in spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. pone qō aliqs nō instituit: z ita intelligit̄. c. cū tibi. extra de test.

2 ¶†Op. qō falcidia resecat ipso iure, vt. ff. e. l. lianea margaritarū. Sol. verū si est heres vult vti b̄ficio falcidie al's sec. vt. l. patrē. ff. q̄ in frau. credi.

3 f ¶†Quero qd si minor[f] vigintiquinq; annis suadēte cōscientia totū soluit postea vero p restitutionē in integ. vult ad iuris apices reuerti. nūquid pōt. glo. dicit q̄ nō: q̄z quilibet optim⁹ hoc faceret: h̄z auari hoc nō faceret: vñ tanq̄ vsus via optima non videt̄ lesus. sicut nec ille q̄ dedicat se religioni. ¶Doctores autē cōiter dicunt cōtrariū p ea q̄ notant̄ in. l. interdū. ff. de cōdi. inde. Nā minor restituit aduersus solutionē debiti naturalis tiū. ¶Sed tu dic qō hic erat debitum vtroq; iure. lex enī falcidia erat apta ad detrahēdū tū si hec aptitudo deducit̄ in actū suū nihil opat. vt. ff. de do. inter vir. z vro. si sponsus. §. si qs rogat⁹. vbi nō distinguit̄ iter minorē z maiorē. ¶Vel dic q̄ aut minor soluit sui facilitate: q̄z incōsulte z sine aduertētia: z tūc restituitur in integ. aut iuris erroze z ipso iure est tut⁹ p conditionē indebiti aut ex foro cōscientie z tūc nec reperit nec in integrū restituit̄. vt. §. de fideicō. l. ij. q̄ bonū laudabile z maturū cōsiliū est cōsecut⁹ p cōditionē indebitivt ex foro cōsciētie saltē ad pias causas. vt. ff. de fideicō. lib. l. in test. z saltē in his q̄ debēt esse puteri in scia. vt no. in. l. p̄fessio. j. de mune. p̄rimo. li. x.

1 ☞Quarta in vna re an retineri possit.

2 Quarta que debetur patrono de singulis rebus deduci debet.

3 Legatū speciei non minuitur per legatū quantitatis.

Falcidie. Falcidia detrahit̄ de oīb⁹ legatis p rata.

quarta. vt. l. nō amplius. §. fi. ff. de leg. j. Sol. aut qs est rogatus restituere partē bonoz z pōt in vna re retinere portionez suā. vt ibi. Aut est rogatus restituere totā hereditatē z tūc aut eidē z pt vna re detrahere tre' bellianicā. vt. §. fami. her. l. filiū quē habētē. J dē si sunt plures fideicōmissarij vniuersales q̄: detractio in plurib⁹ et diuersis reb⁹ plurima haberet incōmoda. vt. l. ij. j. q̄ñ z qb⁹ quarta pars debetur. lib. x. z q̄ nemo inuitus cōpellit̄ ad cōmunionē. vt. ff. de cōdi. indebi. l. si nō sortē. §. fi cent̄. Ista autē detractio debet fieri in re mediocri non in re optima nisi fiat iudicis arbitrio mediāte. arg. u. §. cōia de leg. l. si. §. j. Vel nisi forte sit filius in sua legitima loco creditoris habetur. vt. ff. de distrac. pig. l. creditores. z in auf. de restit. z ea q̄ parit. §. quāobrē. vel nisi ex p̄cordiatione testatoris. arg. d. l. filiū. z dixi. §. ti. j. l. inbemus. Aut loquimur in legatis particularib⁹ siue rerū particularū: et tunc aut sunt plures legatarij in singulis rebus detrahit falcidia non in vna re. vt. ff. co. l. plautius. cū simili. Aut vni legatario sunt legate plures species et tunc pōt in vna re detrahere falcidiā q̄: eadē est ratio q̄ est in vniuersali fideicōmissario. ¶Itē q̄: hoc dicit equitas cum conditio detrahentis fiat melior z legatarij nō fiat deterior. arg. ff. de aqua plu. ar. l. ij. ¶Ceva rus. z insti. de offi. iudi. §. fi. Sed istud videt⁹ falsum q̄: de falcatio legalis sit in singulis reb⁹ ipso iure nec trāsit in legatariū dominium, quare ergo cū detractio ipso iure sit in singulis rebus non pōt iterato detrahi in vna re nisi officio iudicis implorato nō p̄pria autoritate. vt. d. §. fi. z est verū. hāc distinctionē de vniuersalibus z particularib⁹ facit hic Jason: qō nō placet p̄dicto. c. sed indistincte dicit oēs res esse cōes. p indiuisoz heredis. p quarta parte z legatarioz z fideicōmissarioz pro tribus partib⁹ donec per equitatē iudicis aliud decernat. Nam hereditas quoddā corpus est qō ipso iure diuisum est inter heredē z fideicōmissariū post restitutā hereditatē ex treb. loquēdo in fideicōmissario vniuersali. ¶Cōsidera q̄ñ si liceret detrahere in vna re oz detrahi ante hereditatē restitutā verbo vel re: q̄ tū cōsideratio nō cadit in particularibus relictis. vt. ff. e. l. linea margaritarū. q̄: ipso iure fine restitutione transit dñium. Et idē vbicūq; ex legato vniuersitatis pōt agi añ singulas res. ff. de pec. leg. l. si peculiū. ff. de leg. ij. l. si chorus. Fallit in legatario partis bonorū: q̄: nō legat̄ certa spēs. ff. de leg. j. l. si qs bonorū. z. l. nō amplius. §. fi. ff. de leg. ij. l. si qs seruū. §. fi. z. ff. de vsufr. leg. l. vlti. z. ff. de jadi mē. leg. l. fi.

2 ¶†Quero qd de quarta q̄ debēt patrono lex videt̄ dicere qō de singulis reb⁹ debeat deduci: fm Jā. de are. q̄ ita breuiter no. ff. de bo. lib. l. a liberto. vbi sumit tale argumētū qō de singulis detrahit̄ portio debita iure patronat⁹. non obstat p̄dicta. ff. ad trebel. l. marcellus. §. res q̄. q̄ ibi in odiū alienatis z nō in ei⁹ fauorē imputat sibi totā trebellianicā in realienata. ¶†Sed hic[i] ḡro testator legauit mihi cētū z tibi fundum z nihil aliud habebat in bonis vtrū heres possit de cētū detrahere totā falcidiā vtriusp; legati: videt̄ q̄ sic: q̄z legatum speciei non minuit̄ p legatū quātitatis vel gñis q̄ spēs derogat gñi z vī expressum. ff. vt in pos. leg. l. fideicōmissarius. vbi legatarij quātitatis non pōt mitti in possessionē speciei legate q̄ spēs p quātitatē nō minuit̄. ¶Tu dic q̄ cōtrariū est veritas q̄z verū est qō vn⁹ legatarij nō pōt minuere legatū alteri⁹ legatarij tū heres de quolibet legato pōt detrahere. p rata: vt in l. nostra. z facit qō no. §. cōia de lega. l. j. in gl. ol. que incipit in dote.

1 ☞Heres an p̄mittur hereditate fi ei sit ablata tanq̄ ab indigno.

2 Falcidia p̄tinet ad heredē nec legatarij possunt allegare indignitatem.

3 Heres qui p̄miſit restituere hereditatem filio spurio testatoris an efficiatur indignus.

4 Bona alicuius si sint publicata non veniunt bona postea quesita.

5 Fiscus non tenetur facere inuentarium.

Etiā. Ablata hr̄ditāq; ab indigno legata nō minuūt nec̄q; auget. h. d. ¶Casus. qdā fuit heres ī stitutus z tacite fuit ei imūctū vt restitueret hr̄ditatē nō capaci. Itē abeo fuerūt relicta

relicta nonnulla legata capacibus que ascendunt do drātē iste mortuo testatōe restituit hereditatē dico nō capaci' z tra quē fiscus nō intētauit petitionē hereditatis z abstulit ei tanq̄ ab indigno oz qō fiscus tenet̄ soluere alia legata deducta falcidia. Vel dic qō ante restitutā hereditatē tanq̄ ab indigno. nā alij legatarij possunt petere legata a fisco sed fiscus falcidiā deducit. ¶†Op. qō imo heres nō p̄uat̄ hereditate. vt. ff. de lega. ij. l. luci⁹. §. fi. Sol. ibi heres nō accōmodauit tacitam fidē hic fic. vt in. l. tacitis. c. tit. ¶Op. ista legata sunt ascripta ab herede ergo p manū eius debēt trāsire. vt no. §. ti. j. li. Solu. indigno auferē administratio: vt hic. Et est argumentū qō notario infamata et p̄uato auferam⁹ libz. ¶Oppo. qō imo parcat quibusdaz personis puta filio qui. p̄pter nimiā reuerētiā cōsentit patri: vt. ff. ad. l. falci. l. fi tacitā. Sol. ꝙcedo. ¶Op. qō fideic. vniuersalis possit se defendere vt habeat dimidiam dodrātis: vt. l. cū tacitū. ff. e. sol. ꝙcedo. ¶Opp. qō fiscus nō detrahit falcidiā: q̄: nō est p̄prie heres vñ videt̄ obstare. ff. ad treb. l. mulier. §. vt trebellianō. ꝙiūcta etiā. l. quoties. z. l. nouatio. ff. de nouā. vbi dicit q̄ fiscus in nouatione ꝙditionali non succedit: q̄: nō est p̄prie heres. Sol. non detrahit ex persona sua sed ex p̄sona heredis scripti qui hereditatē manet heres nōic. vt. ff. de vul. substi. l. ex facto. §. fi. fic. ff. de leg. j. l. cū filio. ¶Op. q̄ imo penes indignū remanet hereditas si fiscus nolit auferre. ff. de leg. j. l. si seruꝰ plurib⁹. §. si quis ante sol. confiteor. ¶†Quero ergo ad quem p̄tinebit falcidia. rñdeo ad ipsum heredē nec eī possunt legatarij allegare indignitatem quā fiscus nō allegat. vt. ff. fa. ber. l. his cōsequēter. §. j. ¶†Modo q̄ro vtrū heres[a] qui accōmodauit fidē de restituendo spurio testatoris fiat indignus. z videt̄ qō nō q̄: spurius nō est p̄prie indignus sed magis incognit⁹ vnde cū ipse nō capit non propterea fiscus capit. vt. dixi. §. de here. instit. l. si pater. ¶Jn cōtrariuz videt̄ per. l. non intelligit̄. §. tacite. ff. de iure fis. et ff. de p̄oba. l. cum tacitū qō est verius q̄z deliquit accōmodādo fidē indigno cōtra vim et autoritatem legis. J dē dico[b] si accōmodasset fidē de restituendo cuidā ecbānito cui p̄opria ciuitas bellū indixit vel questionē diffidauit. nā idē est diffidare. qūo aūt p̄hebetur facta de incapaci. Sali. hic dicit per c ꝙiecturas. ar. eius qō no. glo. l. dolū. §. de dolo. z. l. licet impator. de leg. i. z ita refert se consuluisse. An. bar.

d ¶Fiscus. an fiscꝰ teneat ꝙficere inuētariū. vide singulare decisionē Bar. in. l. i. §. de fa. sanc. ec. lz indecisum alibi reliquerit. An. Bar.

¶Adde qō not. 4 Bart. in. l. j. §. an bona. z ibi oīno p Aler. qui late hāc q̄stionē vētilat. ff. de iure fis. Celsus.

e ¶Nunqd ille, qō dictū est contra ca 5 sum. l. heres q̄ tacite tam. ff. de his qui. vt indi. z ibi glo. z e l. ex facto. §. fi. ff. ō vulg. z pu. nō obiste ter. q̄: accōmo 6 dauit fidē fideicō. vniuersali.

¶Quero qd. vide do. Abb. in. c. ecclesia. de constit. Andre. Bar. 1

2 Lex falcidia an possit imponere legem deo.

3 Deus princeps z ecclesia vtuntur iure cōmuni.

Et in legatis. Etiā in re licti⁹ prin cipi lz locū falcidia. h. d. ¶†Quero qd[k] si relinquit deo vel eccle. respōdeo idē in iure veteri ſm glo. q. d. secus de iure autenticoz q̄ omne relictū p̄o anima est ad pias causas: vt no. ff. de leg. ij. l. si quis titio. sed in legatis ad pias causas cessat falcidia vt. j. eod. auf. simili ter. Sed Ja. bu. ibi tenet contrariū vt tbi dicam.

2 ¶†Sed dubitat[g] quō lex falcidia possit imo g nere legē ipsi deo. Item quomodo statutū ciuitatis possit imponere legē eccleſijs. respōdeo q̄: ecclesia vtitur adminiculo iuris municipalis agendo ex testamento. Unde ex qua lege sentit lucruz. z onus debet sentire nā z imperator est supra statuta locoz. z tū in eo qō est relictū impatori habet locū ius municipale. ar. extra de testa. c. Raynutius. qō est verū si testamētū sumit robur a iure municipali: vt. ff. de arbi. l. nā et magistratus.

3 ¶†Quero qd econtra vtruz p̄inceps detrahat falcidiā. rñdeo sic: ex quibus cōclude qō de⁹ p̄inceps z ecclesia vtuntur iure cōi nisi in casibus in iure expressis. ¶Itē nota qō ex honestate p̄in b ceps nō debet detrahere falcidiā. q̄: donare consueuit. Nā p̄oprie p̄oprium p̄incipis est qō debet esse liberalis z gratiosus. vt in ti. j. l. fi. z. ff. ad trebel. l. si quis rogatus. §. vlti. i

¶☞Dominium transit fine traditione per donationem causa mortis.

1 Donatio cā mortis reqrit additionē hereditatis.

2 Dono tibi post mortē meā an per hec verba celebretur donatio causa mortis.

3 ¶Pater si donat filio cauſa mortis an requiratur traditio. k

4 Donatio facta filio an requirat insinuationem. k

De donatione cā mortis detrahitur falcidia. h. d. ¶Quero cū p tra ditionē esset trāslatū dominiū in legatariū vtrū ipso iure reuertatur ad heredē. rñdeo sic. ter. est notabi. ff. quoz. leg. l. j. §. si quis ex mote. ¶†Quero nunquid[l] p donationē causa mortis trāseat dominiū sine traditione. glos. dicit qō sic. ff. de publi. l. vel mortis. Sed cōtrariū videtur q̄ donatario datur condictio ex lege: vt not. ff. de leg. ij. l. cū pater. §. meuio. Sed nemo rem suā cōdicit. vt insti. de act. §. sic itaq; nisi respondeas[1] p i l. j. j. de donationibus que sub modo. ¶†Quero nūquid donatio[k] causa mortis requirat additionē hereditatis: z videtur qō sic. q̄z ea oritur actio ex testamento contra heredē vt no. in. l. j. de dona. causa mortis. ¶Contrariū no. ff. de inoffi. testa. l. cētū. Solu. aut donatio fuit facta inter absentes nō interueniente nuntio vel epistola et tūc k oritur actio ex testamento[l] z requiritur hereditatis additio aut per pactū vel p̄ stipulationē. z tunc l hereditatis additio. ¶†Quero nunquid p hec verba dono tibi post mortē meā celebret donatio cā mortis vel inter vinos. glos. super hoc casu loquit̄ alternatiue. in. l. fi. §. de pac. dic q̄ m in dubio p̄sumitur cā mortis nisi ex indicijs vel meritis precedētib⁹ aliter p̄sumat̄. vt. ff. de do. cā mor. l. seia. ff. solu. ma. l. que dotis. ff. de condi. inde. l. nā z si cū moriar. z hoc in ℨctu titulo donationis secus si ex alio titulo. q̄ semp inter vinos lz post mortē conferat̄ effectus: vt. l. j. §. vt act. ab herede z cōtra heredē. ¶†Quero si p̄[m] donat filio in potestate cōstituto cā mortis vtrū ad cōualescentiā requiratur traditio. z videtur quod sic: vt. §. si quis alteri vel sibi. l. ij. ¶Siccōtra q̄: habet instar legati secus in simplici donatio. facta filio in potestate donatoris constituto quia tūc ad conualescentiā requirit traditio vel quasi: vt no. Cy. in. l. j. §. de do. ante nup. z hoc verū nisi sit facta benemerito expressis causis meritoz̄ vel habitis. p expressis vt q̄: sunt notoria nā cū fiat filio n vel extraneo statim valet. vt no. §. de inoffi. testa. auf. vñ si parēs. ¶†Quero an donatio[n] facta si

¶Sed dubitat. bñ facit quod not. Bal. in. l. fi qs curialis. §. de epi. et cle. cū fi. z expressius in. l. Locs. §. de sa. san. eccl. et vide Fede. de se. in cōsi. lxxv. incip. statutū ꝛc. ad fi. z Bal. in. l. j. vl. q. de contraben. emp.

¶Nunqd. vide q̄ dixi post Bar. in l. j. ff. de do. causa mortis.

¶Nisi rūdeas. s. q̄ qñ iure spāli fi net traditiōe trāsit dñiuz pōt dari do mino cōdictio.

¶Donatio. vide p bar. in. l. mortis. de do. cā mor. ff.

¶Quero nūquid donatio. an in do natiōe cā mor. req rit̄ additio vide gl. fing. in. l. post lega tū. §. amittere. al's §. fi. ff. de bis qui. vt indig. vide ter. fing. l. j. ff. de bis q fine ma. ad libe. p ue. vide ange. in. l. cā quā. §. de fideicom. in repe. vide Bar. l. q rome. §. flaui⁹. ff. de v̄. obl. z le. in mortis. ff. do. cau. mort. do. Jo. l. fi. co. n. bal. l. ij. ff. de le. z. l. cū vi rū. C. de fideicom. And. Bar.

¶Ex testō. fivis ī telligere. viō bar. ī l. j. z ibi doct. ff. de do. cau. mortis.

¶Si pater. dixi post Bar. in. l. papinian⁹. ff. de do. ī ter vi. z vro. z in. l. j. §. si gs alte. vel si bi. z cū bal. hic trā fit ro. in. l. fi donatione. de col. §. z vi de fing. Ang. ibi z scripsi. post Bar. in. d. l. papinian⁹.

¶An donatio. vide Bal. in. l. irrita tur. j. de vsuca. pro do. z in. l. data al's lata cū cōcoz. ibi p me positis. j. ō do.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Aut nō constat. contra est tex. in l. pe.ff. de dona. inter vir. & vxo.

lio requirat insinuationē. ℟espond. aut est facta in peculium & non est propriedonatio: quia ex ea ius non acquirit: & ideo insinuationem non meretur. vt.ff. fami. her. l. filiū. & l. vlti. ff. de pecu. leg. aut est facta vero titulo donationis: & tunc refert aut vt extraneo & cōstat de meritis: & non requirit insinuatio: vt not. ff. de donatio. l. aquilius. Aut non constat[a] de meritis: et tunc infra legitimas summam non debet insinuari certe nec supra: qz habet vim relicti. vt nota. ff. de colla. auf. ex testamento. & hic quando donatur filiofamilias. Sed si donatur emancipato refert secundum quosdaz aut simpliciter: & requiritur insinuatio. Aut propter merita de quibus constat: et non requiritur. Aut in premium emancipationis: & sunt opiniones. vt not. C. ff. de colla. l. vt liberis. ¶Sed veritas est qō requiritur insinuatio: quia filius patiendo se emancipari esto quod meretur, patiendo non est meritum pecuniarium. vt. l. plane. lasciunda. ff. de lega. j. Et adde quod not. Buil. de cug. in. l. si tibi. ff. si certum petatur. Et per hec verba intelliges glossam que est. ff. de collatio. l. si donatur.

IN imponēda. ¶Prio detrahit es alienum etiam de rigore additionis cōfusum de superfluo legata prestantur deducta falcidia de quolibet legato pro rata. hoc dicit. quod intellige facto inuentario. secus si non fiat inuentarium. quod dic vt. j. eo. auf. sed cum testator. et dic vt ibi dicam.

1 ¶Contrahere nemo presumitur de alieno: iz de iure suo.

2 Vasalli in generali alienatione nō cōtinentur.

IN testamento. ¶Inte stamento militis cessat falcidia: tamen res heredis non computatur in facultatibus defuncti. hoc dicit notabiliter. ¶Sed nonne potest legare rem heredis. ℟espondeo sic: tamen in dubio
1 non presumitur de alieno testari. †Item non presumitur quis de alieno contrahere: sed de iure suo tantum quod est verum quando emptor sciebat vel scire debebat rei qualitatem. vt. ff. de contrahend. emptio. l. qui tabernas. nam ibi locus erat publicus circa quem non cadit ignorantia: et ideo scripsit, ibi Joan. super verbo in solo hanc glossellam cum hodie sit emptor inotum vel cum est causa mere lucrativa. arg. ff. de leg. l. vro
2 patruī. †Et no.[b] quod in vsibus feudorū cauetur quod in generali alienatione non continentur vasalli nisi nominatim actum sit. verbigratia. dominus habet quoddam castrum & de possessionibus dicti castri fecit quasdam singulares inuestituras vasallis. deinde vendidit castruz cuidam nobili. certe ista vēditio intelligit sine preiudicio iuris alieni. Unde vasalli nō cogunt habere dominū ipsum emptorē: & ideo remanent vasalli et feudatarij venditoris: quia nō poterunt vendere curiam & castrum in preiudicium vasallorum: et ideo nec terras eis infeudatas nisi quo ad directā ppietatem ipsius dñi. vt de actio. empti. l. titius. la granda. et no. ff. de fideicommiss. lib. l. inuitus. & est expressum in. c. j. de capi. qui curiam vendi. & in. c. generali. si de feu. fue. contrauer. vendidit tamen qui non admonuit emptorem tenetur nomine doli. ff. de dolo. l. eleganter. ℣. j. ¶Considera qō quedā veniūt accessorie: & ista nō veniunt nisi pertineant ad vendentē. vt ibi. Quedam veniunt principaliter: & ista veniūt indistincte. vt. l. in emptione. ℣. itē si emptor. ff. de cōtrahē. empti. ¶Quero de remedijs trebelliani. dic vt in glos. ¶Quero in quibus cessat falcidia. dic vt in glos.

¶Autentica.

1 ¶Inuentariū si nō est factū nō cessat falcidia.
2 Bonans bona sua presentia et futura an testari possit.
3 Testator an prohibere possit trebellianicā sicut falcidiam.
4 Falcidia si prohibeat alienari nō vergit in detrimentum creditorum.
5 Creditores & legatarij abintes q̄lit citari debeāt.
6 Communitas dicitur habitare in loco publico vbi habitant presidentes.
7 Testator si dicat qō integra legata soluentur an videatur prohibere trebellianicam.
8 Inuentariū valet respectu eorum qui citati sunt sed respectu eorum qui non sunt citati non valet.
9 Rerum subtractio post decretū interpositū pro bari potest.
10 Dolus heredis qui nō fecit inuētariū non nocet fideicōmissario vniuersali inuentarium facienti.
11 Decretum iudicis requiritur in fine inuentarij.
12 Inuentarium coram iudice delegato fieri potest.
13 Tabelliones quot regrunt i inuētario heredis.
14 Inuentarium qñ conficitur absentes extra territorium non sunt citandi.
15 Libellus comparentibus & contradicentibus inuentario an offerri debeat.
16 Tabelliombus[a] poti[a] adhibek fides ēt testibus.
17 Inuētariū an ruat si heres subtrahat vnā rem.
18 Protestatio repellit dolī presumptionem.
19 Heres faciens inuentariū protestatus est ponere in inuentario quid in posterū inuenerit & non seruauit' an perdat beneficium.
20 Heres si errauit in inuētario errorē suum corrigere potest coram iudice.
21 Filiusfamilias si non fecit inuentarium an teneatur pater de peculio.
22 Officium attenuat maleficium.
23 Executor testamenti si non fecit inuentarium an opponi possit.

SEd cum testator. ¶Tribus casibus impedit falcidia. Primo si testator vetuit ex certa scientia nō per errorē. Secūdo si heres agnouit quedam legata in solidū per scientiam & non per errorē: & vide tunc quod no. ff. de pact. l. post vendition̄. nisi inopinatū quid, emergat. Tertio si non fiat inuentariū quod fieri debet modis & temporibus: & solēnitatibus hic expressis & instantia testamentorū durat anno. h. d. ¶†Quero si nō fit inuentariū vtrum cesset falcidia debita iure nature. ℟ñ. non. ¶Quero qd prosit detrahere falcidiā cū teneak cōplere legata de proprio patrimonio. ℟ñ. imo non tenek cōplere nisi vsq; ad bessez & per hoc releuaē etiā si hereditas nō est soluēdo
2 quaten[a] p legitimā de falcak. †Quero nunqd ille qui donauit oia bona sua presentia et futura possit testari: & videk q̄ sic: qz etiā vltra q̄ qs habeat in bonis posset relinquere si nō fiat inuentariū. vt in hac auf. qō est verū si donauit, p mittendo qz adhuc remanet dñs sed tradendo inane est testamētū si donatio fuit inter viuos. Et tō gdā dicit qō talis donatio facta in fraudē libertatis testamētū nō valet: qō dic vt in. l. si. ff. de pac. & ibi no. ¶Quero nunqd ille qui nō fecit inuentariū
3 detrahat trebellianicā. †Itē nunquid testator
c possit prohibere trebellianicā[c]: sicut pōt prohibere falcidiā. ℟espondeo trebellianicā detrahit[r] que prohiberi non potest. ita dicit glo. ¶Contrariū no. in auf. de heredi. & l. ℣. si vero expressim. Cōsidera ista sunt diuersa puncta. nam quādoq; testator prohibet et videtur idem in trebellianica: & falcidia fauore testatoris sicut dicimus in testamēto militis. vt. ff. ad trebl. marcellus. ℣. qō autē. Sed vbi nō facit inuentariū hic non versat fauor testatoris sed mera pena que non reperit expressa in trebellianica & hāc differētiā facit Bar. in. d. ℣. qō aūt. Videk dici posse indistincte qō in trebellianica nihil inuenik mutatū & legū correctio est euitanda. †Itē nō est eadē rō qz prohibe
4 re falcidiā non vergit in preiudiciū creditorū: sed prohibere trebellianicā sic: qz nō possent cōuenire hr̄dēs[d] scriptū. Itē aduertēdū q; si valeret prohibitio non requireret aditio[e] hereditatis. vt. d. ℣. si vero. & sic trāsiret actio ex trebelliano non adita hereditate & non facta restitutione ex trebelliano: nec possibile est fieri qō est impossibile. ℣. ti. j. l. sancim[a]. ℣. cū autē. ¶Sed cōtra istud opp. qz ter. in corpe. in. ℣. illo addito. vt oporteret citari legatarios & fideicōmissarios sivult non dammificari sed lucrari: qz ter. loquit de fideicōmissarijs particularibus & vniuersalib[a]: imo fortius de vniuersalibus: qz eoz magis interest: ergo si nō est factū inuentariū nullo modo vel fideicōmissario vniuersali cōtēpto. id est nō citato heres nō lucratur trebellianicā & illū ter. nō ponderauerūt doct. q ter. aperte decidit hāc qōnē. Ad argumēta cōtraria rīde per interpretationē: qz oportet heredē nō facieté inuētariū adire & ex trebelliano restituere si hoc fideicōmissari[a] vniuersalis petat. ℣reterea ante aditā hereditatē ista questio nō procedit qz inuētariū dz fieri post aditā hereditatē & si fieret ante: cōfectio inuētarij esset p̄postera & indebita facta. †Sed qualiter citabuntur[a] creditores & legatarij absentes. ℟ñ. si agit de preiudicio singulorū citatio dz esse singularis cū expressione citādorū si vniuersoz vniuersalis sine alia expressione. si collegioz collegialis. Itē singularis citatio est occultanda: vniuersalis autē publicāda: et hec. pbanf in corpore huj[a] autē. ℣. si vero absunt. ff. de mi. l. etiā. ℣. si. xvi. distin. c. qō dictas. cōtas put est quoddā intelligibile mutuo cōsensu & auctoritate: et videf sociata in suo negocio singlr est citanda p̄sonaliter in p̄sona ipsorum presidentiū vel ad habitationē ipsorū presidentiū. †Item habitare dicitur cōtas ipsa in loco publico vbi habitāt ipsi p̄sidētes seu vbi consueunt ꝯgregari. nō autē ad domū singulorū ciuium p̄uatorū. vt no. ff. de reiudi. l. non pōt dolo carere. ¶Porro interdū accidit qō aliqui citantur p̄o interesse terti. puta amici qō nō est necesse nisi in duobus casibus. ℣. in pupillo & in absente cā rei publice: tunc sufficit clausula gñalis si qs velit defendere comparcat. c. ff. ex quib. cau. in pos. ca. l. ij. †Quero qd si testator[b] dicit qō soluantur legata tota et integra vtrū idē sit qō p̄hibere falcidiā. ℟espondeo sic. ista est glo. singularis[c]. ff. de fideicō. lib. l. decē. †Quero pone qō heres fecit inuētariū[d] plene & fideliter tū non fuerūt citati legatarij nec tres testes suppositi loco absentiū tamen res fuerūt ordinate descripte & iuder interposuit decretū. nunquid cessat falcidia. dicit hic Bulg. qō ista nō sunt de inuētarij solēnitate: ergo eorū omissio nō vitiat inuētariū iz non citati non teneant stare inuētario. vt. l. ij. ℣. penulti. ff. de bo. pos. Tu dic qō respectu eorū qui citati sunt inuentariū valet: sed respectu eorū qui citati non sunt non valet: qz ter. in corpore huius auf. dicit vt oporteat huiusmodi heredē nō dānificari: sed etiā lucrari cōueniens cauere oēs legatarios & fideicōmissarios qui in eade ciuitate sunt: aut p̄o eis agentes: ergo non citatis non p̄iudicat. vt. ff. de mi. l. etiam. ℣. fin. et sic fm quid valet & fm quid nō valet. vt. ff. de ve. insp. l. j. ℣. dentitiari. & arg. ff. de iud. l. nō idcirco. ¶Alij dicūt qō in inuentario ille qui cadit a syllaba cadit a toto nisi alia sit cōsuetudo loci in confectione inuentarij: qz qō fm consuetudinē sit iure fieri videf vt pote cū ipsa ꝯsuetudo ex iuris autoritate sumat vigorē. vt insti. de iure natu. ℣. ex non scripto. ¶Oppo. ad istā auf. de. l. de bonis. ℣. ff. ad. l. fal. †Itē opp. qō res inter alios acta &c. ¶Itē opp. qō agnitio nō p̄iudicet quo ad alios. vt. ff. de leg. ℣. l. luci[a]. ℣. testator. sol. ibi fuit solutū p̄ter volūtatē testatoris: quante diem bic fm voluntatē testatoris. ¶Itē oppo. qō instātia duret trienio. ¶Itē oppo. qō illi q interesse nolūt sibi p̄iudicēt cū a iure cōtra dicēdi faciūt se alienos. vt ff. de fideicom. lib. l. si legatario. ℣. j. & ꝯtuma habēk p̄o p̄sente. vt in auf. qua in quincia. ℣. vbi

Conuenire heredē. hecrō nō cōcludit: qz nullo casu dz cōuenīri here sa creditorib[a] hr̄ditate restituta. l. ita tū. ℣. qz trebelliani. & l. j. i p̄in. ff. ad trebel. nec quartā pōt ēt detrahere hr̄s ni si prius soluto ere alieno. l. et fine. ℣. ti. j. puto tamē qō Bal. voluerit dicere q̄ fit preiudi ciū creditorib[a] qz si hr̄s restituit nō deducta trebellianica vt iussit testator ipse nō pōt cōuenīri. d. iuribus. aut restituit retēta trebellianica & pōt ꝙueniri p rata ea creditorib[a] iz sec[a] in legatarijs. q ꝯtra heredē habentē quartaz non agūt. vt plene no. in. l. j. ff. ad trebel. tū hec rō non vī sufficies qz heres pōt totā hereditatē restituēdo sine retentione quarte seu creditoribus exonerare. l. qz potest. ff. ad trebl. item testator sub noīe quantitatis pōt loco q̄rte heredi aliqd relinquere & nō tenebitur creditoribus. ℣. si qs vna. instit. de fidicō. here. et d. l. j. ℣. ff. ad trebel. ergo dicta rō non concludit.

¶Additio. ista ratio non est vera: vt not. Bal. i. l. filiū. versi. iuncta hoc q̄ ro. ff. fami. her.

a ¶Sed qualiter citabunt. qualiter citabunt creditores. vide Bal. si vt supra ab here. absti. in auf. si omnes. And. barba.

b ¶Quero qd si testator. an si testator dicat q̄ integra legata soluenk. videak, phibuisse trebel. & fal. vide Ang. in auf. de here. & fal. ℣. si vero expressa. et modo er. in aut. siit. ppe fi. vide sise qō habek. c. cā te. de rescrip. in ver. mādatū de
bem[a] & pceptū. vide. c. pe. de pba. in ver. volum[a] & mādamus. sise qō habek in cle. j. de pe. in ver. sufficienter & idonee. vide sise qō dixit. d. An. in c. p venerabiles. q fil. sint legi. vbi geminat dicta verba sine filijs veris et naturalib[a] descendētibus. vide sise qō habek in. c. fin. de offi. le. p bal. qñ dr. tu vide ibi do. Cardi. & alios sise qō habek i. c. fi. de
5 bis que fiūt a ma
io. par. cap. vbi dr cōiter et pariter. vide sise qō dicit bal. in. l. neq; natales. C. de p̄oba. in ver. sit et constet esse debitorē. vide Jo. de imo. consi. cxlv. vbi logk qñ in instō dr. pmi
6 sit q soluere et satisfacere et sic geminank illa verba. vide ibi Ludo. roma. ℣. si. liij. ici. Si volum[a] dicere qñ geminank illa duo verba placuerit et videbitur. vide. c.
7 Petrus ō homi. b inv. plurimū irati et cōmoti. vide. c. c ij. de rap. in vi. ℣. si. fo
8 ma. & plene. c. i. de d
vsu. ver. libere et absolute. facit clemen. i. in vb. spōte et libere Bald. in c. vnico. de lit. con testa. dicit qō illa verba habentur & sic intelligank ipsoiure. vide ibi. c. audiuimus. de colla. in ℣. si. dolus et fraus incōmodū: & iactura. an. bar.

c ¶Bl. singlaris p qua ℟o. in. l. marcell[a]. ℣. j. ff. ad trebel. allegat ter. in l. si post missionē. i titu. legata. ff. eo. vide que dixi post bal. in fi. j. eo.

d ¶Fecit inuentariū. idem tenet bar to. i. l. ab eo. j. quo mō & qñ iudex. et barto. hic. est ter. in. l. j. ℣. cum dicit. ff. si cui plusq̄ per l. falcidiā ibi glo. & bal. in auf. si oēs.

e ¶Sed cū testes. vide bar. in. l. q per salutē. in fi. ff. de iureiu. cū simili.

f ¶Decretū. diri post Bar. in. l. tutor qui repertoriū. ff. de admi. tuto. & vide Bal. in. l. i. j. qui bo. cede. pos. & Spec. in titu. de instru. edi. ℣. si. ver. quid si heres. Sali. in. l. fi. ℣. j. & de iur. delib. dicit qō nō est fiendū in iudicio. & quod ita tenet qz tex. in. d. l. fi. & in corpore. de hereditate & falcidia nō requirit. iz fm eū glossa aliter dixit i. d. ℣. fancim[a]. in auf. ō heredib[a] & falcidia. in ti. natura. bar. i. ℣. hinc nobis. in. d. auf. dicit qō glos. facit p opi. Barti. & fantusio. & Spec. in loco prealle. s. qō inuentariū heredis nō fit faciēdū coram iudice. bal. in. l. facultas. j. ō iure fis. lib. x. dicit secus in inuētario tutoris & qō non requirit̄ p̄sentia iudicis. tenet bar. in consi. in cip. maritus fecit. ¶Tres. vide paulū de ca. hic & Ja. de bel. i. ℣. hinc nobis. in. ij. q. i auf. de here. & fal.

h ¶Plurib[a] testibus. tabellionib[a] deponētibus magis creditur ēt totidē testibus. Alde. p hoc dicto gl. sing. in auf. de here. & fal. ℣. si vero. i fine pn. magne gl. quam ad hoc allegat sing. Ro. sing. suo. ccclxij. incipiē. duo testes. & in repe. rub. ō arbi. col. viij. et Anto. cor. singu. suis in ver. testis. incipit duo testes qui sunt tabelliones. & vtro biq; allegant istū bic. Celsus.

i ¶Si heres. vide Ly. & bar. in. l. respōdit. ff. de his qui. vt indi. & bar. in. l. j. ℣. j. ℣. de iur. delibe.

k ¶Quid ergo. vide Bal. in. l. fi. ℣. j. ℣. de iure delibe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Si heres. vide Bal. in. l. i. §. itē solēt. ff. de offic. prefec. vrb. ⁊ que diri post Bal. in. l. fi. §. arb. tute. ⁊ an requirat citatio amicorū. vide plene in l. hec autem. ff. quib. ex cau. in pos. catur.

b ¶Citatis qualiter citabunt. vide Bart. in. l. fi eo tpe. j. de remiſ. pig. ⁊ in. l. fi. in prin. ⁊ ibi Bal. §. de iure delib.

c ¶Extra q̄ro. vtō Bal. in. l. iubem⁹. §. titul. i.

b ¶Quero. vtō an ge. in trac. inuenta rū. in pnc. ⁊ Jmo. in. l. i. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui plus q̄ p. l. fal. Bal. in l. nulli. §. de epiſ. ⁊ cleri.

e ¶Trebellianica. idem Ange. in. §. ſi vero expreſſim. in auf. de here. et falci. limitat Ro. in. §ſi. ccvij. incip. in chriſti noīe. licet ex communi concluſione ꝛc. niſi bona eſſent ſubiecta reſtitutioni cauſa fideicōmiſſi niſi q̄ hec expreſſio phibitōis alienationis exprimit illud q̄ tacite inerat. ideo nihil operatur: ſz ipſe nō ſcit q̄d dicat q̄ ſequeretur q̄ iſta deciſio nunq̄ eſſet vera. preterea dicta expreſſio fit alteri q̄ineſſet: q̄ ſine expreſſione valebat alienatio a principio. ſec⁹ q̄n eſt expreſſum. vt no. in l. cum pater. §. libertis. ff. de leg. ꝯ.

f ¶Similiter. limita ſingulariter vt p Ang. in. l. decez. ff. de fideicō. lib. et in. l. ſi ſeruus. ff. c. quid de relictis ſi lio an dicatur ad pias cauſas adeo q̄ non detrahatur falcidia. vide Ange. m. l. ⁊ ſi parētibus. ff. de inof. teſ.

g ¶Quero. vide p Bald. in. l. q vror. cum concor. ff. de au. ⁊ ar. lega. quid ſi relinquitur fraternitatibus an di catur ad pias cauſas. vide Bal. in. l. id quod pauperibus. ⁊ in. rrj. q. §. de epiſco. ⁊ cleri. ⁊ in. l. illud. §. de ſacroſan. eccle.

b ¶Not. q̄ relicta. nota q̄ legatum p aīa dicit pīū. i vt eſt gloſ. ſingu. l. ſi quis titio. licet forte hoc non probauit illa gloſ. vide cā omnino. Andreas barba.

¶Adde iſtum in repeti. l. habeat. nu. 53. ⁊ quod ibi dixi pleniſſime in apoſtil. ad ipſum. in ver. non detrahatur. §. de ſacroſan. eccle. dixit poſt Bar. in. l. ſi poſt miſſionem. in ver. falcidia. ff. ad legem falci.

i Maleficio. vide quod no. Bal. in auf. contra §. ad treb.

k ¶Et nota. vide que notat Bald. in repetitione. l. i. de leg. ꝯ. ⁊ adde q̄ ca que relinquunt eccleſijs videnť relinqui pro anima. ⁊ vide per Joan. an. in. c. i. de ſepultu. facit. c. ū. extra de conſue.

l ¶Emendādis. vide q̄ ſcripſi poſt Jmo. in. l. i. §. ad munici. quoq⁹. ff. e. ⁊ Ange. et Jmol. titio. ad hoc in auf. vt cū de app. cog. §. ſi quis de predictis. ibi dū dicit eorū anime pſſime ſubleuentur. ⁊. §. cōia de lega. l. i. ibi actibus pīs ſunt deputata.

k ¶Et nota[k] p inter legata ad pias cauſas cōputank oīa que relinquunť pauperibus miſerabilibus hoſpitalibus eccleſijs ⁊ ſimilib⁹. Spe. de inſtru. editio. §. nunc vero aliqua. verſi. ⁊ ſcias q̄ inter|relicta ad pias cauſas. vbi oīno vide.

l ¶Item q̄ō relinquiť pro emendādis[l] muris. Et pro cuſtodia terre: q̄ cuſtodiūtur orphani et miſerabiles qui ſunt intus. ſm Spe. qui optime dicit.

4 m n ¶Quero q̄d ſi legatur[m] conſanguineo[n] pro anima. Reſpōdeo ſi pauper eſt pia cauſa eſt niſi eſſet legatū exceſſiuū. Sed quod legať diuiti nunq̄ eſt ad pias cauſas. vt no. §. de ſacroſanc. ecclēſia. illud. nec pōt aſſertio teſtatoris veritatē immutare. vt. ff. de pba. l. qui teſtamētō. ⁊. ff. de caſt. pecu. l. ſi forte. ⁊ arg. in. l. vlt. ff. de exer. ⁊ q̄ nō. §. de col. l. ſi donatione.

5 o ¶Quero q̄d ſi donať[o] filio monacho. reſpondeo hic cōcurrūt duo. Unū q̄ monachus. ergo pauper cū nihil habeat pro pīū. Itē monaſterium habeť loco pauperū. aliud eſt q̄ eſt de ſanguine vnde videtur poti⁹ relictū contemplatione ſanguinis. vt. ff. de excuſ. tut. l. tuto⁹ petitus. §. qui tutoribus. nā in dubio videtur relictū naturali cauſa inſpecta. ar. ff. de tutelis. l. qui habet.

¶Nec obſtat q̄ ſit pauper. nā nemo pauperior ſeruo eſt. ⁊ tñ nō omne quod relinquiť pro tur ſeruo eſt ad pias cauſas: ſed de mū q̄ō in vite ſubſidio. vt. §. de neceſſ. ſeruis. l. quidam. §. ille. §z ibi loquiť q̄ſi legaťa dño ſed q̄ſi legatur ab extraneo magis videtur relictū cōtēplatione dōi quā ſerui. vt. ff. de condi. ⁊ demō. l. ſi filiofami. ver. directe. vel dic q̄ ſufficit q̄ō pia cā ſit annexa etiam principaliter. Scias q̄[p] Jac. but. ſuper iſta auten. dicit q̄ de relictis ad pias cauſas detrahiť falci dia niſi beres ſit in mora. Sed mirādū[q] eſt quomodo potuit hoc dicere. nā ſi detrahiť ergo non eſt in mora quatenus detrahitur. vt eadē. l. linea margaritarū. ⁊ ideo dic non detrahi indiſtincte.

6 r ¶Modo quero q̄d in trebellianica[r] vtrum ceſſet in relictis ad pias cauſas. Iſtā q̄ſtionē diſputat Spe. in tit. de inſtru. edi. §. cōpēdioſe. ver. ſed cū deducto. dicit Archi. q̄ non in. c. j. de teſt. lib. vi. Sed veritas eſt q̄ ceſſat. ⁊ ita de facto fuit iudicatū vt dicit Spec. Si qua em̄ differentia eſſet in apicibus iuris: tū non eſt fauore anime. Et q̄ tert. dicit in corpore oīni falcidia ceſſante ꝛc. etiā ſi ſit filij teſtatoris ille qui vult detrahere vt plene not. §. de epiſ. ⁊ cle. l. ſi quis ad declinandā. Et idē puto ſi aliqua falcidia eſſet p conſtitutionē loci introducta. vt extra de teſta. c. raynutij. q̄ eadē eſt ratio. arg. ff. de relig. l. ſunt perſone. ⁊. ff. de vſufru. leg. leum. in prin.

7 ¶Quero q̄d de falcidia epi. rñ. de quibuſcunq̄ relictis ad pias cauſas locis pīs eps debet habere quartam. ſecus ſi relinquatur perſonis idem pauperibus nomina tiue. puta ¶De. ⁊ Jo. Si aūt in genere. puta pauperib⁹ in genere epiſcopi volūt quartā: ac ſi eſſet relictū hoſpitalibus: q̄ eadē eſt ratio. de hoc no. extra de ſepul. c. ū. ⁊ ita teneas. ¶Unde ſi eps cō ſideraret q̄ eſt pater pauperum nō dz de relicto eorū aliq̄ detrahere. arg. ff. de vſur. l. in fideicō miſſi. §. cū pollidius. de leg. i. l. cū filio. ¶Tu dic q̄ illa. l. nihil facit: q̄ quarta epiſcopalis fundať in. l. dioceſani. nō intellige trebellianica vel pegaſiana: q̄ illa q̄ applicantur fiſco applicantur eccleſie. ⁊ deo ſicq̄ eſt idem fauor anime teſtatoris.

pauperibus. de epiſcopis et clericis. vide domi. Cardi. in. c. requiſiti. vbi loquitur de quadā apoſt. que proprie videtur adaptari huic dicto. vide que ibi dixi. Andre. bar.

¶Adde ¶Pau. de caſt. conſil. ccxcvij. incipiente preſuppoſita pro vna opinione. Celſus.

Jrritum

a ¶Nūqd facto. vide in. l. debitori. §. de pac. ⁊ Cy. in. l. in imponēda. §. eo.

b ¶Tertio mō. an falcidia ſit naturalr debita. vide bal. l. cū qs. C. de iur. ⁊ facti igno. ⁊ ibi Bar. ⁊ Sal. bal. l j. ff. de cōdi. inde. ⁊ ibi Lud. And. barb.

c ¶Et predictis. Fulg. hic in legatis tenet contra Bar. ⁊ vide. l. marcellus. verſi. q̄ō autem. ff. ad trebellianum.

d ¶Filiuſſa. no. patrem non teneri ad ſoluendū legitimā pro condēnatione filij niſi ſtatuto cogeret. vt eſt gl. ſingu. in rubri. de decre. decurio. an au ate ſtatutū tunc valeat. dic q̄ ſic. de q̄ plene per Moder. in. l. filio. ff. ſol. ma. And. barb.

e ¶Sz per formā. not. q̄ō in legitima ſoluēda inſpicitur tps delicti. idem tenet bal. l. ſi qua. ff. de bis qui ſunt ſui iuris. facit in ſiñ. c. cum ſcimus. de regu. moder. in. l. filio. ſol. mat. dicunt q̄ imo inſpici debet tps ſnie. ar. l. fiñ. Sm vnā lectu. ff. de in. l. q̄ſtū. ff. de pecu. ⁊ vide q̄ō pulchre dicit Jac. bu. in. l. pactū. C. de eo dicil. ⁊ bal. l. q̄uis. C. de fideicō. ⁊ moder. in. d. l. pactus. ⁊ illud ſtatutus q̄ō pater teneť ſoluere legitimam limita niſi filius eſſet ſoluendo. facit. l. j. C. de decu. li. x. l. liber tus. §. j. ff. ad muni. item niſi cā eſſet criminalis Bal. l. ỹ. C. de cōſti. pecu. Itē niſi filius cōdēneť propter contumaciā. Bar. l. cum filius. ff. de vb. obl.

1 Itē niſi filiꝰ delinquat extra territo-
2 rium. vide in. d. l. filio. Item niſi eſſet baſtardus ſeu ſpurius. i auf. ex cōplexu. C. de ince. nu. Jo. an. in rub. q̄ ſi. ſint legi. in addi. Spe. Itē niſi eſſet naturalis. l. filium diffinim⁹. and. ba.

f ¶Delicti. Vide bal. i. l. ſi qua pena. ff. de bis q̄ ſunt ſui vel ali. iu. ⁊ in. l. ſi. §. j. in v. iurta p̄dicta. cū v. ſe. ⁊ q̄ ibi diri. j. de vſur. rei iud. Sz Lud. in. l. ſi filio la. ỹ. ff. ſol. ma. dicit q̄ imo nō attendiť tps delicti. Sz tps ſnie late ℨ filiū. p. l. ſi filius. Sm vnam lect. hic alle. ⁊. l. queſitū. ff. de pecu. ⁊ per. in. d. l. ſi filio. ⁊ q̄ nō poſſit poſtea petere aliquid plus tpe mortis adducit aliqua Ludo. ro. in. d. l. ſi filio. ⁊ primo q̄ pſ in vita ſoluēs pro filio ex quo preuenit in tpe vꝰ voluiſſe prouidere futuro heredi. nō aūt ei nocere. l. cū quo. ỹ. pec. §. ſi. ff. e. ſcō pro hoc adducit: q̄ tps ſnie q̄ō conſiderať vt pſ viuens teneať legitimā ſoluere ſubrogat ambe lucratiue. ¶Itē nō er eadē cā ſimili in autē tico de nupt̄ꝫ. §. optime. Si aūt ſimul incidunt vel cōcurrunt in detractione ſufficit vna detractio in qua alia cōpenſat. nā falcidia falcidiā non reſecat: ſz implet. nā ſi ſe reſecaret vna diminueret corpus alterius. ⁊ neutra remaneret ſub ſua diffinitione. q̄ō eſt impoſſibile. ⁊ hoc vult dicere gl. dū dicit q̄ vna euelleret de corpe alterius. ¶Sed veritas eſt de iure ciuili q̄ō filius q̄ dz legitimā aſſignatā a teſtatore vel a lege non eſt grauatus vltra dodrātē. ⁊ iō nō detrahit hic falcidiā vel trebellianicā. ¶Vel dic vt dixi. §. ad treb. l. iubemus. Opinio tñ gloſſe ſeruať de cōſuetudine q̄ eſt optima lege interpres. ¶Et adde q̄ō nota. k. in auf. de here dibus. ⁊ falcidia. §. ſi qs aūt nō implēs. i gl. q̄ incipit vel ipō iure. ⁊ q̄ō notať p azonē in ſumma illi⁹ tituli.

c ¶Ex predictis[c] apparet q̄ō puris legatarijs ⁊ fideicōmiſſarijs detrahiť vna tīa a cōditionalib⁹. vel ſub die certo due. Eſt aūt purū q̄ō in ſui ēntia nō ſuſpēdit. ¶Tu pone filiuſſamilias[d] percuſſit q̄dā vñ opz q̄ō ſoluat mille. aut man? amputeť. petit a pke q̄ō aſſignet ſibi legitimam vt poſſit ſoluere cōdēnationē. Rñdeo pkz nō teneri. Sed per formā[e] ſtatuti pī ad hoc poſſet teneri: ⁊ inſpiceret tps delicti[f]. ff. de iudicijs. li. ſi filius. De trebellianica nō eſt dubitādū q̄ō pꝰ nō teneť eā ſilio aſſignare. Iz ſtatutuz dicat q̄ō pater teneat filio aſſignare partē ſuā: q̄ nondum eſt in ſpe alicuius prestationis. nec Iz petere hereditatem viuentis. ⁊ facit. ff. q̄ō quiſq̄ iuris. l. ij. §. ſi filius. Bal. de ¶Perufio legum doctor.

11. ¶Jvt allegas. Teſtōr nō poſt trebelianicā prohibere. b. d. Secus in falcidia Sm gl. ¶Tu dic vt dixi. in auf. ſed i cum teſtator. §. eo. Bal.

1 ¶Verba vtere poſt mortem meam bonis meis an inducant donationem cauſa mortis. 12.

¶Jn donatiōibus.[g] Falcidia detrahiť de oib⁹ donatiōib⁹[k] que morte confirmanť. dicas tñ[b] q̄ iſte donatiōes nō veniūt in fideicōmiſſo vniuerſali niſi fint teſtō cōfirmate: vel noīatim ſit hoc dictū. ff. de leg. ỹ. l. ſequēs q̄ſtio. Itē in dote. pfectitia q̄ morte pr̄is ſolidať filie. vt. l. lucius. §. filiā. de leg. ỹ. ⁊. §. cōia de leg. auf. res que. ¶Quero nūquid vba iſta inter preſentes prolata. vtere poſt mortē meaz bonis meis inducant donationem cauſa mortis. Sol. dic vt. §. de pac. l. licet. Bal. 13.

¶Jea cuius. Agnoſcēs legatuz tenetur manumittere ſeruū proprīū de quo ma numittēdo erat rogatus ⁊ emere alterū ſimiliter. b. d. caſum pone. vt in glo.

¶Pater adminiſtrans ſicut tutor tenetur reddere rationem. vt pater ⁊ non vt tutor. 14.

¶Jcet adieris. Actio tutele geſte a patre cōfundiť pro hereditaria portione pupilli ſuccedētis: tū tāq̄ es alienū detrahiť ⁊ de reſiduo fundus legatus pſtat detracta falcidia. b. d.

k ¶Nota q̄ pupillus[k] poteſt emācipari. ¶Scōo not. q̄ pater eſt eius legitimus tutor. q̄ō dic vt no. in auf. matri ⁊ auie. ¶Tertio no. q̄ etiā legatum
l ſpeciei[l] minuiť per eꝫ alienū nec reperiť alibi ita
m expreſſum. ¶Quero nūquid[m] pater q̄ eſt tutor dignum. ⁊. ff. de reb. eo. l. magis puto. §. ſi fundū. ⁊ vide glo. in. l. is qui. ff. de tu. ⁊ cura. da. vbi dicit q̄ mater teneť ad rōnem reddēdā. Iz Bald. in. l. cū opz. §. Iz cū tacite. j. de bo. ỹ lib. alleger gl. ſing. ⁊ vide Bal. in pralle. l. is q. vbi notāter loquiť. ⁊ ibi eſt gl. q̄ filius teneť reddere rōnē adminiſtratiōis q̄ō dať curatori patri. ⁊ vide Bal. in. d. l. gallus. §. inſtituēs. de lib. ⁊ poſtbu. ⁊ ibi allegauit gl. l. o. q̄ banotrophos. §. de epi. ⁊ cle. Andr. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Testator. quid autem de instrumentis ad vtilitatem fundi. vide glo. ꝛ doct. in. l. ꝯ. de verbo. signi.
b ¶Dic ergo. vide Bal. in. l. fi. §. tit. j.
c ¶Quid si heres. sed quid si heres dat licentiam legatario ꝙ capiat rem legatam an videatur renuntiare falcidie. Salic. in. l. j. §. de pact. tenet qꝯ nō maxime ꝙ bāc l. quod dicit esse singulare.
d ¶Et est argu. vide gl. ꝛ docto. in. l. si ꝓtor. ff. soln. ma. ꝛ Bal. in. l. qꝯ nomine. ff. de condi. inde. Ang. ꝛ imo. in. l. dāni. la. iū. §. cuz parietem. ff. de dāno infecto. cum similibus. ꝛ q̄ scribam infra ꝓtori. 1
e ¶Quero. ex dictis Bal. hic colligę ꝙ hec. l. ꝑbat ꝙ vbicunqꝫ est gemi. 2 nata naturalis obligatio actiōis ꝓ ductiua ꝑs hoc in falcidia q̄ erat debita naturaliꝫ l. j. §. eodē cuz filiꝫ: ꝛ fi pacto nudo constituit ꝑfōt agi. ꝛ ita tz ēt Ang. hic ꝛ sequit Ro. l. si vo. §. ō vtro. ff. sol. ma. ꝛ vide Cy. hic. ꝛ pcū. in. l. j. ff. de verb. obli. in ꝓn.
f ¶Quid si heres. Jn Jzium facit qꝯ no. bal. i. l. j. §. ō fru. ꝛ lit. expē. vbi ꝓmittēs integros fru b et⁹ intelligit tñ deductis expensis ꝛ ꝓ bal. hic facit l. ꝟ. §. ad filiozꝫ. qñ ꝛ qꝫ quarta ꝑs deb. li. ꝛ. Jaſon. tñ iaſon. ō here. ꝛ fal. §. si vo expressim dicit ꝙ si testōr dicit lego tota decē nō p hoc vꝫ ꝓhibere falcidiā lz ꝑm eū Jzius fuerit 1 determinatuz p. d. 2 l. ꝟ. alleg. ꝙ ſe: ꝛ. l. q totā. ff. ad treb. ꝛ. l. si qs. in ꝓn. de leg. iij. in vb. simpliciter. iū cto. §. si vero expressim ꝓallega. vide ibi p eū: ꝛ p Jmol. in. l. si patronus. ff. 1 de do. ꝛ Bal. iaſon. lz cum testōr. ſ. c. ꝛ qꝯ ibi dixi. Quid 2 aūt si testōr direxit voloꝫ legata ꝑstari pleno iure. vide p ro. in. d. l. marcell⁹. §. j. ff. ad treb. ꝛ ad q. bal. vide Cy. hic q̄dem tz. ꝛ facit ad q. ꝙ si pater stipulatus fuerit a genero totā dotem reddi filia mortua qꝯ non possit retinere maritus partē quā lucrari debebat ꝛe

filiꝫ teneaꝫ reddere rōnez finita tutela. rñdeo sic vt hic. ꝛ. §. de dolo. si superstite. ꝛ. ff. de libe. leg. l. aurelius. §. titi⁹. nō ob. j. de bo. q̄ lib. l. cū opz. §. fi. qꝛ ibi ꝑ administrauit iure patrio rōnez vsusfructus. hic tanꝫ tutor. ¶Et adde qꝯ no. ff. qui satisd. cog. l. filius. ꝛ. §. de iure delibe. l. si infanti.

¶Tabellio si legauit alicui suas imbreuiaturas ꝛ er quibus debet lucrari centum illa cētum debent defalcari.

15.

Jpediorum. Nec de pote ꝓ diorū. nec de instrīs falcidia detrahit. ¶Queritur si tabellio legauit mihi suas imbreuiaturas ex qbus debeo lucrari centū. vtrū ista cētū defalcenk. dic qꝯ sic. nō ob. ista lex qꝛ hic ista instra nullā vtilitatē afferebāt nisi vtilitatē probatiōis q̄ defalcari nō pōt. ¶Quero si testator a legauit mihi fundū: vtrū heres teneaꝫ mihi dare instrumēta emptiōis que fecit testator de illo fundo. Sol. dic qꝯ non originalia nisi sint legata. vt hic. ꝛ. §. de fideicom. l. instrumenta. hoc verū, nisi tota res sit legata: tunc enim originalia debentur accessorie. vt no. in Spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. versi. sed queritur an heres vel distributor. vbi omnino vide.

16.

Accessores. Legata vel fideicommissa vniuersalia non debenk nisi ꝓius ere alieno deducto. vñ si nihil est in hereditate vltra es alienū inane vꝫ legatū ꝛ fideicōmissum. b. d. Argumentū cōtra: qz si tenet institutio: ergo ꝛ fideicōmissum vniuersale: rñ qz fideicōmissariꝰ nō itereſt pōt opponi exceptio nō interesse tua. hoc falsum est: qz hec exceptio nō pōt opponi ei q petit suū vel sibi debitū. ff. de seruī. l. quoties. ¶Dic ergo b ꝙ si heres preuenit in soluendo es alienīs non cogīk restituere ex trebelliano: qz nihil est qꝯ possit restitui. Secus si nō preuenit in soluēdo. ff. de trāsac. l. si. ¶Deinde no. gl. hic posita ꝙ sunt quedam verba que regunt post se duos diuersos accusatiuos.

17.

Coheredibus. De ꝓ legatis deducīt falcidia. ¶Quero de intellectu. l. nesennius. ꝛ. l. titia. ff. eo. ad treb. l. deducta. §. nummis. ꝛ. l. cū pater. in ꝓin. de leg. iij. ꝛ dic vt no. ſ. fami. herciscunde. l. filium.

¶Falcidia ꝓius detrahitur q̄ſ fit heres.

¶Mortis causa capio equiparatur donationi causa mortis.

18.

Jquis. Relictum cā cōditionis implēde defalcatur. ꝛ lz mero iure ꝓius debeat impleri conditio q̄ſ fiat a ditio: tamen fallit vbi falcidie onus cā donationis implende iniunctum minuit. Et no. mirabile ꝙ hic ista lex qꝛ hic ista instra nullā vtilitatē afferebāt nisi vtilitatē probatiōis q̄ defalcari nō pōt. ¶Jtē no. mirabile qꝯ q ex certa scientia non retinuit repetit: qz nō fecit animo donandi: sed animo conditionis implende. similiter no. ff. de cōdi. inde. l. neratius. ¶Jtē no. ꝙ mortis causa capio equiparatur donationi causa mortis. ꝛ vide qꝯ no. ff. de dona. causa mortis. l. quod cōditionis. vbi gl. dicit ꝙ in mortis causa capiōe requirīk eadē capacitas que in fideicō. ¶Et ideo nō pōt in spurīū cōferri: vel in altū nō capacem et dicit Cy. ꝙ illa gl. non est alibi. De hoc est casus singularis. ff. de condi. ꝛ demon. l. meuius. Jtē no. ter. de duplici ꝓuidētia mortuoꝝ ꝛ viuoꝝ. ¶Pone vendo tibi rem ꝓ decem sub cōditiōe si dederis stichum Titio post mortē meaz, dic qꝯ ista est mortis causa capio: tū sumit originē ex contractu inter viuos. ꝛ forte heres meus nō detrahit falcidiā de isto sticho, nā si detraheret esset iuxta falcidiā imolēda cōditio heredi meo. Si aūt nō facta forma statuti. ꝛ ita dicebat ēt Cy. in. l. post dotē. ff. sol. mat. in lect. ꝛ de ista materia ꝓo. in aut. filiꝰ. in fine. §. eo. ꝛ Bal. in. l. precibus. ff. de impuberū ꝛ aliꝭ substitutionibus. Bal. ꝛ Ang. in. l. centurio. ff. de vulga. ꝛ pupil. ꝛ qꝯ no. Ang. ꝛ Jmo. in. d. l. damni. la. iū. §. cū parietem. ff. de dam. infec. ꝛ vide qꝯ scripsi hic post Bar. ꝛ que. §. ꝓxime dicta sunt.

g

mētione mortis dixi ego venditor si dederis titio ista nō est mortis causa capio: sz cōditionis causa capio: sicut si aliquid dareꝫ in republica. ff. de leg. iij. l. ex bis verbis. §. alumno.

¶Jn Jziū vꝫ. no. si mutatiōe ꝑsone fiat nouatio Bar. ꝛ alios. i. l. singularia. ff. si certū peta. Ant. in. l. qui vsum fructū. ff. de verbo. obli. Jo. de imol. ꝛ alios i. l. delegare. ff. de noxalib⁹. Jo. de Jmo. i. l. pen. ff. de ꝓto. stipu. Bal. in. l. fruſtra. C. ō nō nume. pecu. ꝛ in. l. meuia. ff. sol. matr. Bal. i. l. rescriptū. §. si pacto. ff. de pactis. ꝛ in. l. fin. C. de nouatiōibus. Sal. ibi cōſuluit ꝓdic. And. barb.

¶Alienatio si alicui est prohibita promittere non potest.

2 Heres si promisit soluere omnia legata qualiter intelligatur.

3 Promissio indefinita moderatur legis moderamine.

4 Heres si promisit testatori soluere integrum legatum an teneatur soluere.

5 Nouatio dicitur fieri mutatione persone.

19.

Tamcertum. Jta agnoscit legatuz qui solidum ꝓmittit sicut q integraliter soluit. ¶Et sic not. qꝯ paria sunt ꝓmittere ꝛ soluere. ¶Jtē No. ex hac. l. argumentū qꝯ qui nō pōt alienare nō pōt promittere. ¶No. hic 1 qꝯ probo nō reprobo. ¶Quero quid si heres c 2 promisit soluere oia legata: sz nō dixit insolidū. rñ b deo intelligīk eatenus quatenus requiri ſ saluo legis bñficio. qꝯ est multū no. ſm Cy. ¶Et est argumētū d ꝙ si vir q pōt retinere tertiā partē dotis 3 promittat dotē simpliciter qꝯ ad huc pōt retinere tertiā partē quā lucrak ex forma statuti. qꝛ promissio e 4 indefinita moderak legis moderamīe. ¶Quero c nūquid hec lex habeat locū in nudo pacto. rñdeo sic si sibi assumat vestimēta. l. ꝓtoris. ff. de cōstituta pecu. vt insti. de act. §. de cōstituta. ¶Quid si heres f promisit ipsi testōri ꝙ solueret integrū legatū. rñ. si promisit p stipulationē teneꝫ si aūt nudo pacto vel fuit simplex cōsensus. sec⁹ arg. ff. fam. herc. l. bis cōsequēter. §. ꝟ. ff. de acti. ꝛ ob. l. bereditariū.

5 ¶Quero iussus dare. ꝛ. cā cōditiōis ꝑlēde dat quēdā argētariū ꝓmissoꝛē altera ꝑte volēte ꝛ acceptāte. nunqd videak impleuisse cōditionē. ꝛ vꝫ qꝯ nō. ff. de cōsti. pec. l. ꝓmissor. sticbi. §. fi. nā q ꝓmisit nō ꝓpterea soluit. ff. de fun. instr. l. nepoti. lz argentarius nō habeat exceptionē excussiōis. vt in aut. de fideiuſ. §. argentariorū. ¶Jn Jziū vꝫ qꝛ mutatiōe ꝑsone fit nouatio. ff. mā. l. inter cās. §. adesse. ꝛ satisfactū vꝫ ei qui cōtentus est obligatione solius noui ꝓmissoris. ff. si cer. pe. l. fi. §. iij. Jac. de are. dicit qꝯ ille qui dz habere decē recipiendo nomen debitoris pdecē recipit nomē debitoris insolutū. Secus si nō recipit nomē debitoris ꝓ quātitare. b lz ꝓ modū accessiōis. vt ipe no. ff. so. ma. l. meuia. b ¶Et sic differret qualiꝫ vba sint cōcep. vtrū dicak i dotibi talē argētariū ꝓ me. ꝛ tūc solutisse videor: secus si dico in tantā quātitatē vel ꝓpter me. vt no. ff. de pecu. leg. l. si dñs sticho. ¶Jn dubio aūt nō vꝫ acceptus noie satisfactionis nisi Jzia sit consuetudo: qz cōsueuerūt campsores ponere ad rōnē mandatoris ꝛ ascribere eū ad debitorem coipso ꝙ ꝓ eo ꝓmittit. vide videndus est coder. ratio num qualiter loquatur.

¶De caducis tollendis. Rubrica.

1 ¶Bellum ciuile est qꝯ populus in se mouet.
2 Bella inducunt calamitatem.
3 Lex papia plura statuit.
4 Homo sapiens dicitur sapiētior lege male posita.
5 Interfectus in bello moritur sui iuris.
6 Dies legatorum non cadit a morte.
7 Diem cedere quid sit.
8 Leges cur vna die statuunt vnū ꝛ alia die statuunt oppositum.
9 Substitutio vulgaris quare fuit inuenta.
10 Substitutio vulgaris fuit inuenta maxime odio caduco.
11 Executor sibimet non pōt substituī in casu in quo erit negligens.

Legati

a ¶Bellum aūt est perditio anime ꝛ corporis. Adde tu istum. in. l. ij. nu. 7. ꝛ qꝯ ibi posui in apo. ad istum post Alex. in versi. diffidatio. §. de seruī tutibus. titulo generali. Celsus.
b ¶Abellas. vide Bar. in. l. vectigalia. ff. de publica.
c ¶Secundo no. vide Bal. in aut. licet. bic alleg.
c ¶Secundo nota.
an tēpus exequendi currat ignorāti ex constitutione ēpi. vide Barto. ꝛ Bald. l. genero. ff. de bis qui no. infamā. moder. in. l. j. §. occisoꝛū. ff. ad filleia. ꝛ que notaui. §. in l. quādiu. qui admit. et. l. captato ꝛ rias. §. de test. mil. ꝛ tene mēti dictum Cōpostel. in. c. ca a pitulum sancte crucis. de rescri. refert bal. in. l. genero. ꝙ nullus preter ꝓncipem potest facere ꝙ tēpus currat ignorāti, ꝛ an statutū poterit facere qꝯ quis non possit allegare ignorantiā. vide Bal. l. j. ff. de lega. j. ꝛ tex. l. douus. ff. de falsis. ꝛ a an ignorans inuitek ad ꝓmium et est no. cautela ad exclusionē episcopi a cōmissaria. vide Bald. in aut. licet. §. de episco. et cle. And. barb.
d ¶Unde dubitak. no. ꝙ executor non potest sibimet substituī in casu quo erit negligēs. vide ter. in. c. tua nobis. de test. vbi non pōt interdicere ptātez 4 compellēdi executores epo ꝛ ibi vide pulchrā qōnem quā ponit. d. abb. ꝙ quā poteris decidere istā. q. Bal. hic posita. and. b.
e ¶Cōtra sciētes. b vide que no. Bar. in. l. diuus. ff. ō fal. Ro. in. l. iul. pōt. 5 cū seq. ff. de acqui. bered. Et aduerte qꝛ Bal. hic loquit in cōstitutione ēpi qui nō pōt constituere cōtra ius cō 6 mune. vt per doct. i. c. si. extra de offic. archiepi. Et bic adde Archi. in. c. si apostolice. de ꝓben. in. vi. Ange. in. l. genero. in fin. ff. de insa. et ro. in l. j. §. occisorum. ff. ad fille.

¶Adde in quantum iste dicit ꝙ epūs non potest statuere contra ius commune. Tu vide de hoc Lud. ro. sing. suo. cccexxxviij. incip. fui interrogatus rome ab vno episcopo. Celsus.

f ¶Quero nunquid. no. ꝙ in legatis ante diem non transit dominium

Legati dñi non transit ante diem in legatarium.
12 13 Dies mortis testōris ꝛ editiōis est vn⁹ ꝛ idē dies.
14 Conditio tacita impedit natiuitatem actionis.

Jt nomen. Jn prima parte ponit ꝓoemium ꝛ statuta legis papie ꝛ quedā senatusconsulta corrigēs ꝛ statuēs vt ante apertas tabulas cedat dies adeunde hereditatis ꝛ legatoꝝ ne obtentu caducitatis ꝓpter non apertas tabulas interim berede vel legatario defuncto hereditas vel legatum deferatur in fiscum. ¶Not. ꝙ bellum ciuile est qꝯ in se ꝑ's mouet. bellū aūt est perditio aīe ꝛ corporis. a vt no. in. l. j. publi. leti. vel cōsu. li. xij. ¶Sed nunquid capti in isto bello fiūt seruī capiētiū. Rñdeo nō qz nō sunt ꝑsne hostes: sed partiales. qꝛ ciuitas diuisa est in partes. ff. de cap. l. si quis ingenua. §. inciuilibus. ꝛ vbi est ista diuisio accidit eodē mō quo in arbore si scinderek ꝓ mediū vel ꝓscinderenk eius ramī: qz cito desiccanf. in tali eñ morbo abscindunk nerui ciuitatis. idest magni ciues. Uñ ciuitati aduenit ꝑsimus ꝛ plerūq; inducīk ad necessitatem tyrānidis sicut experientia docet: qꝛ imperitū ꝛ ignobile vulgus nō diu sustinet ꝓsturas. Et dicebat qdā sapiēs Januensis qꝯ diuisio in ciuitate est vermis ingressus in caseo. ¶Not. ꝙ bella calamitatē inducūt: ꝛ maxime intestina ciuitū ꝛ ciues. ¶Scōo no. ꝙ statuta facta tpe belli circa fiscū locupletandum cū aliena iactura debēt tolli tempore pacis. ¶Tertio no. ꝙ lex papia statuebat plura. ¶Primo qꝯ ante apertas tabulas non possit adiri hereditas. Scōo qꝯ si heres interim interficiebat erat caduca hereditas. Tertio ꝙ caducitas hereditatis inducebat caducitatē legatoꝝ. Quarto ꝙ hereditas caduca deuoluebak in fiscū. lz ꝛia ista sunt correcta. nā hereditas pōt adiri añ apertas tabulas. Jtē dies legatoꝝ cedit a die mortis. Jtem nec deferunk in fiscū. ¶Not. ꝙ si vis succidere vitium tolle materiā eius. ¶No. ꝙ lex remanet ēt abolita cius rōne donec tollak p nouā cōstitutionē. ꝛ iō necessariū fuit legē papiā corrigi. ¶Not. ꝙ Jzia regimina Jzijs statutis indigēt. ¶Pone Buel pbi dū regebant fecerūt statuta cōtra gebellinos. posīca gebellini regunt victis guelphis qꝛ per regnū ꝑ's ipse ꝑ's itelligīk esse penes victores: an est necesse facere Jzia statuta. Ar. ꝙ sic. vt hic. dic ꝙ nō ex titulo qō q̄ſ; iur. cum simi. ¶Not. ꝙ bō sapiens sapiētior est lege male posita. ꝛ q̄. licitū est tales leges legitimis remedijs reconuenire et fraudare gabellas b illicitas ꝛ iniustas. ¶No. tacite ex lra. ꝙ lz qs eēt casu interfect⁹. ꝛ p hoc nō potest bereditatē adire nō tñ heres ei⁹ erat oi auxilio destitutus. ¶Jtē no. ꝙ interfectus in bello moritur sui iuris ꝛ bz heredē absq; aliqua fictiōe legis cornelie: qz nūq; ꝓuenit in ptāte hostiū. ¶Opp. ꝙ clausis tabulis hereditas non possit adiri. vt. §. de bis qui. vt idi. l. si ea. Solu. ibi ꝑale pp necē defuncti. Uel dic ꝙ valet aditio sed ei auferat tanꝫ ab indigno, ꝛ bec vera. ¶Op. ꝙ dies legatoꝝ nō cedat a morte. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. heres meus. So. si adiectio mortis facit legatū cōditionale nō cedit a morte: lz si nō facit cōditionale tunc fic. porro dies mortis si adīcit grauato facit cōditiones. si honorato nō facit cōditionē pp infallibilē transmissionē. ¶Sed nūqd ego possum legare vasallo meo libertatē post mortē suā. vꝫ qꝯ non. ff. de operis lib. l. si libertus. §. posthumus. ibi pp successores. facit. ff. qñ dies leg. ced. l. qō pupille. ¶Opp. qō ad fille.

7 ¶Quero quid est dictū diē cedere. rñdeo cedere. i. accedere qñ dies ceditad actū viuificans ipm: g ꝛ ponens in substātia essendi vel experiendi: tūc cedit dies qñ infallibilis est obligatio. ꝛ tunc venit dies qñ ꝑsens est exactio. ¶Querit ꝑ. quare be b reditas nō cedit quo ad trālmissionē. ꝛ sec⁹ i lega to qz nescit reddere rōnē. ¶Sz estrō: qz nō pōt fieri heres nisi aio suo ꝓpio. vt not. ff. de acq. here. l. paulus. Et iō vbicūq; hereditas nō adita trāsmittit est quedā dispēsatio legis ꝛ spāles fauoꝛ. vt. j. e. §. in nouissimo. ¶Querit sepe papiēnsis antistes cur leges vna die statuūt vnū aliō die statuūt aliō oppositū. Sz buic qōni rñdet hec lex qꝛ ficut aliud est iustū tpe guerre qō est iniustū tpe pacis. ita illud est iustū qō cuilibet in tpe suo expedit. nā ficut medic⁹ obseruat tpa. ita iurisperitus ſm Cy.

8

9 ¶No. ꝙ vulgaris substitutio marie fuit inuēta ad prouidentiā futuroꝝ ꝛ remediū fortuitoꝝ ꝛ qō ista est antiquissima substitutio ꝛ semp fuit in vsu.

10 ¶Extra no. bic ono. ¶Primo qō substitutio vulgaris fuit inuēta maxime odio caducoꝝ: qz dicebat testōr ſi titi⁹ heres nō erit seius heres esto. ꝛ ficinterfecto titio nihilominus seius remanebat heres. ¶Scōo no. c arg. ad qōnem. dicit cōstitutio 11 epi ꝙ executor debeat exequi infra annū a die mortis testōris: ꝛ nō a die scientie executoris enumerā de. al's talis executio ptineat ad epm. nā si substitutio vulgaris fiat executio ibi de executore in executoꝛē ꝛ nō ad epm ꝙ istū no. ter. ¶Unde dubitaf c qd fi est substitutus fibꝰpſi vez quoties executoꝛ eē desierit tūc eūdē fibꝰpſi substituo. ꝛ dicebat quidā sapiēs qō illud erat factū i fraudē jstōnis epalis. ꝛ iō non valebat illa cautela. vt. §. de epi. ꝛ cle. auc. lz testatoꝛ. ꝛ bñ. qꝛ negligens abꝰt ab officio tanꝫ ſuspectus. ꝛ iō nō dz in eodē officio repeti. vt. §. de pcu. l. eū. arg. ꝛtra. ff. qb. mo. vſuffr. amit. l. fi cū in annos. Sz ibi testator disponit ꝓ o rebus suis. qō pōt. hic de iurisdictione epi ꝛ de iure publico qō non pōt. ff. ō pac. l. ius publicū. hoc etiā modo rñ. ad. l. qō si nolit. §. fi qs ista. ff. de edili. edic. ¶Item d dicta cōstitutio valet ꝑ sciētes e ignorātes vel supine ignorātes: sed ꝑ ignorātes legitime dicta cōstitutio nō vz qz est contra ius cōe. vt. l. nulli. de epi. ꝛ cle. ibi ꝓ o sua sciētia ꝛc. vt no. Bar. ff. de ifami. l. genero. ¶Presumit aūt sciētia ex cōuersatione assidua ex amicitia intensa ex publica voce ꝛ fama. ff. loca. l. dōis. de in integrum restī. l. de tutela. ꝛ. l. si tu 12 toꝛ. de peri. tuto. ¶Quero nūqd f ante diē lega ti transeat dñium in legatariū: vel oriaf obligatio. dicit gl. ꝙ nō per. l. sempronius de vſufr. leg. Sed aduenīēte postea die retro fingitur dñium transla tū ꝛ obligatio nata. Sed in ꝛctibus iō nascif inter rim obligatio. qꝛ pcedit cōsensus. ista est gl. que nō g est alibi. s dic vt dixi in. l. j. vt actio ab herede. ꝛ. l. j. 13 cōmunia de leg. per. l. si. §. finaute. c. tit. ¶Jstud est no. dignū ꝛ nō tradēdū oblivioni ꝙ quantū ad regulā catonianą pertinet dies mortis testatoris ꝛ editionis est vnus. idē ꝛter. est vnicus in iure in. l. si optio mihi. ff. de optio. leg. ¶Pone testator dixit legato tibi decem sub hac conditione si caius mihi heres erit an titius interim decedēs transmittat. vide k ꝙ fic. vt. d. l. hec verba. ff. de leg. j. Contrarium b est verum: qꝛ hic eo animo b fuit testator vt faceret vero aliqua ꝑ Bar. i. l. nihil. ff. de cōiu. cū emācipato libe. ei⁹. Bal. i. l. cū res. j. de donatiōibus. Jtē contra baldū facit qꝛ satis videnk dicta verba verificari ex eo solo qō dicta dispositio est conditionalis quo ad impedīē dam natiuitatem obligationis: qꝛ conditio que tacite ineſt impedit nati

¶Adde oino. ad ea que hic dicuntur Bar. in. l. semꝓnius post ꝓin. ibi posui in apostil. ad ipm in versi. ante diē. ff. de vsufru. leg. Celsus.

¶Que nō est alibi. vide bal. in. l. fi. j. de manu. testa.

¶Qz hic eo animo. vide ¶Jaſon. de cast. in. l. iū. ff. de lega. i. et ibi dixi ibi tñ ¶Jaſon. de cal. refert Bal. hic dicere qō testōr videk velle qō ista verba si titius heres erit inducunt conditionē nā qñ refert verba ad legatarium. vt lego titio decē heres adhibuit heredītatez secus qñ refert ad granatum vt grauo here dez vt det titio decē si adibit hereditatē. hoc repreben dit: qꝛ dicit nō ꝓbari: sed certe vt vi des Bal. hoc non dicit: ꝛ an ſtud dicit bal. ꝓcedat vide Bar. in. l. qbus diebus. §. fi. ff. ō cōdi. ꝛ demon. ōi tractat de vbis ꝛ conditione. ¶Paul. de cast. in. l. bononiēſi in. d. l. iij. trāsit fim pliciter cum dicto Bal. hic. ꝛ contra Bald. facit qꝛ illa vba sub hac conditione non reddunt actū cōditionalem qui alias de ſui natura seu ex aliꝭ vbis non esset conditionalis: sed alterius nature puta modalis. l. meuia. ff. de manumiſ. testa. l. ij. §. fina. ff. de dona. notat Bart. in. d. l. qbus diebus. ꝓbak in. l. ea cōditione. ꝛ ibi pondcrat Bal. ꝛ Sali. §. de rescindēda venditio. ꝛ in. l. qñ. et ibi Bal. §. de rerū permutatio. notat glo. in. c. verū extra de condi. appo. ali quid per Jo. an. in additio. Spe. i tit. de instr. edi. §. nūc

Universidad de Deusto
Biblioteca

uitatem obligatio-
nis. vt notatur in
l. item quia. in ꝓ-
cipio. ff. de pactis
& in ꝓpositio no-
tat Barto. & alij. in
dicta. l. iij. de lega.
j. ꝓ̄o boc etiam fa-
cit: qz verba testato
ris intelliguntꝫ fm
meũtem legis vel
statuti. vt colligi-
tur ex no. per gl. ibi
in l. gallus. §. j. de a
lib. & posthu. & per
Bar. in. l. heredes
mei. §. cũ ita. ff. ad
trebel. & Bal. in. l. 1
ꝑcib⁹. §. de ipube.
& ali. substi. dum al
legant. l. si duo. ff.
de acqui. here. item
quia vbi dubitatur 2
qualiter expediꝫ
debeat intelligi: an 3
eo modo quo tacite
intelligit an vero ali
ter: potius debet
intelligi expressum
esse eo modo quo 1
tacite inerat: vt no 2
tat Bald. in. l. vni-
ca. §. videamus. §. 3
de rei vxorie actio- 4
ne. alleg. glossam
in. l. post dotem. in 5
tertia solutione po 6
sita in glo. magna
ff. solu. matrimo. et 7
notat Barto. in. l.
vxorem. §. testõ. el 8
ũ. ff. de leg. iij. 9

a ¶ Jam mortuo. an 10
habeat locũ in re- 11
lictis ad pias cau-
sas. vide Barto. in
l. pater. §. tuscula-
nus. de leg. iij. que
ibi remissi in textu.
Andr. Barba. 14

conditionẽ. de condit. & demon. l. in conditionib⁹
primũ locũ. §. fi. nisi. g vsi. nõ est alibi. ¶ Quero
an tacita conditio impediat naturitatez actionis.
glo. dicit ꝙ sic. ff. de pac. l. ité qz. ¶ Nõ ob. ff. de ar
bi. l. ita demũ. qz illa nõ est conditio. s. si absq; dolo
arbitrabitur. Sed quedam tacita modificatio. nec
inest ad essentiam potestatis sed ad iustitiam exer
citij potestatis iam nati & arbitrij.

Et cũ triplici. Dic imperator. ꝑse
quitur materiã defi
cientiũ voluntatũ. & assignat primo differentiam
nominũ dicens ꝙ vltime voluntates que deficiunt
ex parte bonorati qñq; sunt ꝓ nõ scripte. vez qñ
relinqtur ifa mortuo. [a] Quandoq; sunt quasi cadu
ce. vt qñ legatarij decessit post testũ ante ꝟfirma-
tionẽ per mortẽ testatoris. Quedã sunt caduce. vt
que post mortẽ testatoris deficiũt vel repudiantur.
b. d. vsq; ad. §. in. j. ¶ Not. ꝙ ꝓ nõ scriptũ est il
lud qõ nullũ hz initiũ. vel si vis aliter loqui qõ nõ
hz formã: nec originẽ: nec alicuius essentie signifi
cationẽ. & per ꝙsequens nec trahitur ad cõsequẽtiã
vt no. ff. de dona. l. pe. ff. de here. instit. l. ij. in. j. glo.
¶ Scõo no. ꝙ quedã habent esse ordinatiõis: hz
nõ habent esse cõfirmationis per mortẽ testatoris.
& ista vocanꝫ quasi caduca. ¶ Tertio no. ꝙ que-
dam habent esse ordinationis & esse ꝟfirmatiõis p
mortẽ testatoris tñ postea euanescunt. & ista cadu
ca vocanꝫ. ¶ Et collige argu. ꝙ maior est defect⁹
fundamenti q̃ defectus medij vel finis.

¶ ꝓ nõ scriptũ ỏr illud qõ nullum hz vitiũ.
Naturalis ratio interdum non attenditur ꝓpter
nimium fauorem.

Coniunctio inutilis parit ius accrescendi.

Fundus si vni sit legatus & alteri vsusfructus illi⁹
fundi an ambo concurrant in vsufructu.

ꝓ non scriptum remanet penes heredem.

ꝓ non scriptum an libere remaneat penes le-
gatarium.

ꝓ non scriptum ꝑcitur id quod testator relin-
quit seruo sine libertate.

Rigor attendit in petendo: eqtas vo in retinendo.

Heres grauatus quandoq; est ꝓ non scriptus.

ꝓ nõ scriptum vadit ad coniunctã personam.

Frater a fratre preteritus non facit partem ma-
tris institute in minus legitima.

Jus accrescendi an habeat locum in contractu ꝓ
non scripto.

Jus accrescendi habet locum in feudo quãdo de-
scendit ex vno fonte.

Sermo si proferatur a pluribus potest inducere
plura capitula.

Jus accrescendi habet locum si beneficium conce
datur a principe in eadem inuestitura.

Jus accrescendi vnde sumpsit originem.

Jus accrescendi an habeat locum in ꝓ non scri
pto iudicij.

In primo. Hic exequitur ipator mẽ
bra per ordinez. & dicit qõ
ꝓ nõ scriptũ primo defertur substituto. Secũdo
coniuncto. Tertio remanet apud grauatũ & onus
nõ comitatur ipsuz. qz nũq; hz radicẽ fundamẽti.

¶ No. i isto. §. ꝙ ea q̃ sunt naturali rõne subnixa
intacta & illibata debent perpetuo custodiri. Et iõ
ad naturalẽ rõnẽ est recurrendũ. qz optimus legis
clipeus est rõ naturalis. qõ tene menti. ¶ Scõo
no. qñ naturalis rõ interdũ nõ attendit ꝓpter ni-
miũ cause fauorẽ. vt in ꝟ fi. nisi per raro. ¶ Quе
ro an inutilis[b] coniunctio pariat ius accrescendi.
Rñdeo sic. nã vnũ extraneũ est ꝓ nõ scriptũ. al-
terũ vtile accrescit vtili. vt hic facit. ff. de leg. j. l. pla
ne. §. fi duobus. ꝓ Per hoc dicebant cellula vacua
accrescebat non vacue. in hoc exemplo scripture re
linquo titio fundum. ¶ Quero de tali dubio. te
statoꝛ ita dixit. lego Titio talem fundũ: & post mẽ
sem meum eiusdẽ fundi vsumfructum nunquid in
vsufructu ambo concurrant. & videtur ꝙ sic rõne
cõis subiecti scz fundi in quo sunt coniuncti. ff. de
vsufru. leg. l. si alij. ¶ In contrariuz[c] videtur quia
ante diem titius hz plenam ꝓprietatez. ergo vsuf-
fructus non potest legari scilicet a seipso: & si totus
ipso iure trãsit & vsufructus in meuiuz post diem. vt no. in
l. corruptione. §. de vsufru. & sic titius
nullã habet retentionem. ergo facit
partem. d. §. si duo
bus. & in terminis
no. Jmo. post bar.
in. l. hmõi. in. §. si
titio. de leg. j. & ma
xime qz testator po
test facere qõ primus legatarius ip
so iure post tẽpus
amittat dñium et
vsumfru. & in. l. fin.
& ibi no. §. de leg.

a ¶ Anũ tene. vide
per Bart. & repe. l.
pf filiuz. hic alleg.
per alios. in. l. pla
ne. §. si duobus. de
leg. j. & ibi plene di
ri per Bar. in aut.
nouissima. §. ỏ in-
offi. testa.

b ¶ Sz hic. de istis
oib⁹. q. vide p bal.
Ang. & Jmo. in. §. si
duob⁹ i. l. plane. de b
leg. j. cũ concor.

b ¶ Sed hic succe-
dit. an in legitima
fit locus iuri accre
scẽdi. vide Dy. i. d.
§. fi duob⁹. & Bar.
d. l. pf filiũ. & ang. l.
papi. §. fi cõditiõi.
ff. de inof. test. & mo
der. l. j. §. qñ nõ pe.
par. peten. accre.
And. barb.

c ¶ Extra q̃ro. vide
bal. l. j. §. qñ nõ pe.
par. & l. c. j. §. cũ vo
cõrad⁹. qui feu. da.
pos. Bart. & Jo. de
Jmo. l. si mihi & ti
tio. ff. de verb. obli.
And. barb.

d ¶ In emphiteosi.
vió bar. i. l. frauda-
ti. ff. de pub. bal. in
l. legatũ. i ꝑn. ff. de
le. j. & l. c. j. §. ỏ duob⁹
fratri. ỏ no. bñ. iue.
facit qõ no. bar. i. l.
si finita. §. si ỏ vecti
ga. ff. de dã. ifec. tu
vo i hoc dicit vt colli 12
gik ex no. ꝑ bar. i. l. c
eũ q. ff. de iterdic. &
releg. cũ 2cor. & hic
vide Ro. in. l. j. in
ri. q. §. qñ non pe.
par. pe. accre.

e ¶ Jtez dicta. vide
Bar. in. l. si mihi &
titio. ff. de vb. obli.

f ¶ Anũ sclas. vió
bal. & and. de iser. i
c. j. de duo. fra. & ca.
inue. Ly. i. l. j. i fi. §.
qñ nõ pe. par. bal.
i. c. j. de no. be. iue.
sequitur. Raph. &
pau. de ca. i. l. si mi
bi & titio. ff. de ver.
ob. & Bar. i. l. j. j. fi
so. lib. ipe. li. x. in. j.
q. iuncto text. & ꝓ
opi. bal. facit qz ẽt i
feudis fernak ius
cõe ibi expresse Jnũ
nõ est cautũ. c. j. i fi.
de cog. feu. c. j. & ibi
gl. & bal. ỏ gra. suc. i
feu. hz i feudis non 13
reperit spãliter imu
tatũ aliqd qñ 2cef-

Solu. ibi con
trarium tenet glo.
& Dyn. in. l. pater.
alis celsus pater. §.
j. et ibi plene per
Bart. & Jmo. ff. de
lega. ij.

Legati proprij.
Justũ intellectũ fi
bi appropriat ra
pha. in. l. si duob⁹.
hic alleg. sed fm
glo. & do. ibi aliter
intelligitur. dicit
Rapha. ꝙ ita etiã
accipit. l. plane. §.
si cõiuncti. de leg. j.

secundũ intellectũ. ꝓ Petri. ¶ Opp. dicit hic. qui
nõ admittit ad partẽ non facit partem. contra de
leg. j. l. plane. §. si cõiuncti. & l. j. §. si titio. & l. si
titio. & cl. cũ similib⁹. Sol. illa regula est ꝙ qui non
facit ad partem. bec tũ regula fallit in certis ꝗsi- 11
bus. ita se expedit glossator. ¶ Anũ tene [a] mẽti
qõ per istam regulam determinatur questio. vez
qõ frater a fratre preteritus nõ facit partẽ matris
institute in minus legitima portione que agit ad
supplementũ legitime itaq; ex testõ habebit inte-
gram tertiam: hz abintestato nõ haberet nisi dimi-
diã tertie ꝓpter cõcursum fratris: nisi frater suã
hereditatis portionem repudiaret. qz tunc mater
haberet integram tertiã & abintestato eo qõ non
haberet obiectũ. ¶ Etrõ predicte determinatio-
nis est: qz nõ refert an qs nõ habeat fratrẽ. an ha-
beat talẽ qui a successione excludat. vt. ff. de inoffi.
test. l. pater filiũ. & ibi Cyn. ita firmat in additione.
Sz hic [b] succedit aliud dubiũ magis forte si qnq; 14
sunt filij quoruz legitima omniuz est semis. ꝓ Pone
ergo qõ quatuor repudiauit. nũqd legitima vni⁹
erit semis: an triens. nã certũ est qui non admittit
ad partẽ nõ facit partẽ. Sed questio querit an am-
pliet partẽ per ius accrescendi. istã qnẽm mouet
Dy. in dicto. §. fi cõiunctim. & tenet qõ ius totius
numeri obtineat per ius accrescendi. qõ verum est 15
in casu repudiatiõis. secus si viuo testatore aliqs
esset mortuus naturaliter. & hoc est certũ. vel spiri
tualiter. vt frater minor. vel per dãnationez. vt de-
portatus nã isti non computanꝫ in numero libero
rum qui attendit ꝛpe mortis parẽtis. Si vero post
mortẽ parẽtis hoc contigisset accresceret: sicut per
repudiationẽ. qõ est no. dignũ. licet Bar. aliquan
do dixerit qõ inter fratres in legitima aliqñ nõ hz
locũ ius accrescẽdi: qz sunt coniuncti cõiunctione
legali & non in vniuerso. sed in aliquo. Sed male
dicit: qz legitima hz cõmodũ iuris accrescendi. vt
in aut. vt cuz de appellatione cognoscik. §. ceterũ.
colla. vij. dum tamen portio fit caduca in totũ. se-
cus si non fit caduca: sed modificata in filia que hz
stare cõtẽta dote. nã si minus legitima hz alij non
accrescit legis municipalis. & ista sunt aurea ꝟba
subtilia. fic qz admittit ad partẽ. hz cũ quadã di-
minutione. ¶ Ultimo quero q sunt isti rari casus
de quibus litera loquit. rñdeo vt in glos. ¶ Et ex
fine gl. no. qz vbi casus sunt enumerati a lege nõ hz
ex ꝓprio capite alius casum addere: põt tñ dici ꝙ
imo potest per. l. quintus. §. pomponius. ff. de an-
nuis legat. ¶ Extra quero [c] nunquid in ꝓ nõ
scripto Jctu habeat locum ius accrescendi. & vt ꝙ
fic. nã cõtrabo mihi & alteri vbis directis in perso
na illius est ꝓ nõ. scriptum: tñ lex dicit qõ mihi
accrescit cũ honore prelij integralis soluendi. ff. de
cõtraben. empt. l. fundus ille. ¶ In Jnũ videt:
qz lege cauek ꝙ si stipulor fundum mihi: & titio nõ
vz stipulatio nisi ꝓ parte mea nec mihi accrescit
pars titij. ff. de vb. obl. l. si mihi & titio. Jtẽ cauek
in vsib⁹ feudoz ꝙ si duo fratres accipiunt feudum
coniunctim in vno cõtractu portio vni⁹ nõ accre-
scit alteri. vt in. c. j. de fratribus de nouo bñi. inue-
sti. col. r. Secus si ex vno fonte seu stipite feudum
descẽdat in plures psonas. nã vna deficiẽte accre-
scit alteri. vt in. d. §. cum vero. Solu. in hoc arti. di
xit Jo. vt patet in glos. antiquis Rico. furiosi ꝙ in
cõtractibus bone fidei habeat locũ ius accrescẽdi.
Sed in cõtractibus stricti iuris sec⁹. Vel dicit ipe
ꝙ ideo in contractu emptionis hz locũ ius accre-
scendi vt vter & saluek indemnis et maxime ꝓ-
missor q partẽ non erat verisimiliter vẽditurus: qz
venditio partis ꝓ indiuiso non minima habẽt
incõmoda. vt. l. ij. §. qñ & qui. q̃rta pars debetur. li.
r. & ff. de cõdi. indebi. l. si nõ sortem. §. si centũ. & in
hac cõclusione ego resideo: als contractus vitiare
tur in totum. Aũ ne vitietur vtile trahit ad se inu
tile non ecõtra. Jn contractu autẽ emphyteotico
quia emphyteota filijs est vsufructuario videtur
habeat locũ ius accrescẽdi. ¶ Sed tu dic idẽ ꝙ
qõ in feudo nam tunc distinguitur aut descendit
ex vno fonte. & habet locum ius accrescendi. fal-

lit si deficiat per felloniam Jctus: vt qz non seruat
pacta nã tunc reddit ad dñm. Et idem dico in em-
phyteosi[d] si pars deficiat. ꝓpter canonẽ nõ solutũ. d
vt in. c. j. §. item si id quod. que fuit prima causa de
nesi. amittẽ. vt dñs habeat sue iniurie vltionem.
Idem est si fecit rem deteriorem. sed si decessit sine
herede hz locum ius accrescẽdi. i. ius accessorium.
Si vero emphyteosis sumpsit originẽ a principio
in pluribus psonis: puta in duobus fratribus. hz
in eadẽ inuestitura cõiunctis re & verbis vno mo-
tuo nõ accrescit alteri. qz ius accrescendi fauore vl-
timarũ voluntatum inductũ est & de sui natura nõ
pertinet ad contractus nisi vbi bincinde tractatur
deuãno vitando. vt. d. l. fundus. quã legẽ intelligo
in cõiunctis re & vbis: als nõ hz locũ ius accrescẽ-
di: qz sola coniunctio re & verbis est perfecta cõiu-
ctio in qua copula tenet locũ forme & res locũ ma- 14
terie. ¶ Jtem dicta [e] lex hz locũ qñ sermo ꝓ- e
ferk ab vno. & sic nõ hz inducere plura capitula. hz
si sermo proferat a pluribus: hz copula mediante.
qz tũc talis copula non inducit ius coniunctionis:
qñ copula babens inducere plura capitula distri
buit non coniungit. binc est qõ quilibet sibi et suo
heredi videk cõtrabere & nõ vicissim. iste est casus
singularis & vnicus in. d. c. j. de duobus fratribus
a capi. inuestitis. que verba notanda sunt et vera. 15
¶ Anum sclas [f] qõ si beneficium vel emphyteo- f
sis cõcederek a principe in eadẽ inuestitura & cõiu-
ctim haberet locũ ius accrescendi. cũ ea distinctio-
ne qua. §. dixit. Aut fellonia cõcurrit dñm aut nõ.
vt. l. j. j. si socius liberali. imperialis. lib. x. Et ideo
si duo fratres simul essent facti marchiones: duo
ces: vel comites vnius prouincie haberet locũ ius
accrescẽdi inter eos: qz boc est feudũ imperiale: vt
probat per dictã. l. si locius &c. coniuncto. c. j. quis
non mereret inuestiri iure contractus: sed ex mera
gratia. Et sic nõ ob. c. j. de duob⁹ fratribus a capi.
inuesti. & de gradibus successio. in feud. c. j. porro
ista feuda [g] istarũ magnarũ dignitatuz vocãtur li- g
gia: qz quãto maiores tãto debẽt esse legaliores. &
ideo iurãt fidelitatẽ cõtra omnem hominẽ qõ iura
mentum precise non põt prestari diuersis dñis: qz
anceps periurij possit euenire: vt in quadam ex-
trauaganti feudorũ sub rubrica de quibusdã aliis
extraordinarijs capitulis feudoruz. i. cuius verba b
hec sunt. ¶ Si qs inuestitus de feudo ligio pro
quo cõtra oẽs hoies fidelitatẽ dño debẽt &c. & cum
placeat quẽlibet ligium hoiem duorum esse non
posse &c. De isto feudo fit mentio in ter. & gl. in ca-
pitu. pastoralis. de re iudicata. in clemen. & de iure
scripto non reperik alibi. ¶ Jtẽ extra quero que
fuit rõ inductiua iuris accrescendi. Rñdeo vnio.
Item sicut naturaliter euenit ꝙ si vnius oculi pupil
la claudik. alterius oculi pupilla dilatatur ita qñ
deficit vnus cõiunctorũ alter locupletak & hoc ꝓ-
pter colligantiam quia cortina cortinam trahit. 17
¶ Extra querik quid in ꝓ non scripto iudicij. + Ista questio fuit de facto in audiẽtia pape i termi
nis q sequunt. Questio erat inter. Al. & B. de bñ
ficio qz vnus Z alterũ: & alter cõtra alterũ agendo
dicebat suũ esse & se possidere. nã isti libelli dupli
ces procedunt in petitorio rerũ incorporaliũ & in
possessorio retinẽde & est vtilis mutua petitio ꝓ-
pter pleniorem victoriam vt singulariter not. j. vti
possidetis. l. j. in gl. q̃ incipit precario tñ. tandẽ an-
teq; ferat snia decessit A. auditor pronũtiauit ꝓ
A. ignorans eũ mortuũ. mõ quidã [b] B. impetra- b
uit subrogationẽ in loco A. & petebat executionez
illius sententie. Opponebat qõ snia erat ꝓ non
scripta: qz A. erat tũc mortuus vt. l. paulus. ff. que
sententie sine appellatione rescindunt. ¶ In con-
trariuz allegabat qõ realitas decreti & multoma-
gis diffinitiue snie que maioris est roboris transit
in successoꝛe. vt. ff. de fideicõ. libert. l. cum quasi. in
princi. Rñdebat qõ vinebat ille ꝓ quo erat lata
snia: ita quod in eo reperiebatur fundamentum
actionis licet deficeret extremum passiuũ. hic aũt
econtra mortuus ille ꝓ quo snia erat lata. glo. ff.
qui satisd. cogan. l. si decesserit. dicit qõ ibi est spe-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ciale fauore libertatis. Ego dicã qõ filr debet esse spãle fauore ecclesie cum semper intelligit viuere. Unde hec sñia non solũ datur persone ẽz ecclesie: qr cũ pronuntiat ad A. pertinere ergo ad B. non pertinere. ff. de procura. l. pomponius. §. ẽz his.

Ergo ecclia est libera in prouidẽdo sibi de rectore.

¶Item ecclesia idẽ est qõ ipsa libertas. vt notat in aut. de nõ alienandis. §. vult enim. quapropter non oporteat amplius inquiri de iure succumbentis: sed surrogatus est executine mittendus in possessionem.

1 ☞Onus semel inherens transit in quemlibet successorem.
2 Substitutio tacita vulgaris continet in pupillari.
3 Caducitas pupillaris non inducit expresse caducitatem vulgaris.
4 Substitutio tacita vulgaris expirat si nõ aditur hereditas.
5 Substitutio pupillaris si est facta impuberi cõtinetur tacita vulgaris.
6 Substitutus vulgariter agnoscit onus cõditiõis.
7 ¶Relictum ab instituto an debeatur substituto.
8 Filijs si nihil est relictum non potest fideicommissum substitui.
9 ¶Pro non scriptum & caducum differunt.
10 ¶Pro nõ scriptum & caducum qualiter differunt.
11 Caduca de iure veteri non ibant cum onere.
12 Onus si non põt impleri an deficiat legatum.
13 Cõmodũ sentire nõ dz qui non vult sentire onus.

a ¶Secundo. vide Bar. & doct. in. l. j. in. iij. q. prin. in. ij. effectu. ff. de vulg. & pupil.

Pro secundo. Olim quasi caduca ♦deuoluebant ad fiscũ hodie deuoluunt ad substitutũ coniunctum vel grauatũ cum onere suo. b. d. ¶Ho. qõ onus semel inherens transit in quẽlibet successorẽ emolumẽti qõ habebat onus annexũ. ¶Opp. l. cauetur qõ si filius leganit matri sue quatuor predia: & eaz roganit & duo restitueret socero. deinde ista duo ademit socero qõ ista duo nõ remanẽt matri grauate ẽz heredi testatoris. ff. de adimẽ. leg. l. filio. §. matri sue. Sol. dicit glo. & ibi mater fuit electa vt ministra. ista est diuinatio: qz sequeret & ille. §. nõ haberet locum si post tps fuisset rogata restituere.

¶Jtẽ & nõ fuerit electa vt ministra ptz: qr vnus fuit tactus legãdi quatuor predioꝝ q nõ dz diuersimode interpretari: qr vniuocus est. Et iõ dic & ibi interuenit presentia testatoris qui remouendo cãm finalẽ legat & ipm legatuz reuocasse videt. qõ est notandũ. ¶Scõo [a] opponit & vt & quasi caduca non deferant substituto vulgari. qõ sic. pbat. in pupillari cõtinetur tacita vulgaris. sed l. cauet qõ si pupillus decedit post testamentũ viuo testatore: & sic substitutio pupillaris efficit quasi caduca qõ substitutus non succedit. vnde vt obstare. ff. de capti. l. qõ si filius. Sol. dicit gl. & illa. l. non loquit in vulgari. qr imo succedit ex vulgari ipsi testatori: sed ex pupillari nõ succedit ipsi pupillo: qr pupillus decedit intestabilis. & sic in patria ptãte. & sic nõ ob. ¶Hanc gl. diligẽter no. que expresse determinat & caducitas pupillaris expresse non inducit caducitatẽ vulgaris tacite. Sed ẽz uz per ter. d. l. qõ si filius. nam tacita vulgaris licet nõ sit testũ filij: tñ est eius testamenti supplementum. & est quoddam intellectuale presumptum a iure. & si nõ valet principale: nec accessoriuz. ¶Item ẽm Dynum tacita vulgaris expirat si hereditas non aditur ex paterno testõ. sed filius solus institutus heres viuo patre decedens moritr anteq̃ hereditas possit adiri: ergo nihil est qõ de secundis tabulis vel ppter eas queri possit. de hoc p Dy. ff. de vulga. & pupil. substi. l. lex cornelia. Considera. aut tractat de emolumento hereditatis & bonoꝝ filij. & tũc dz substitutio pupillaris esse confirmata. vnde si fideicõmissarius vniuersalis petit restitui bona impuberis opz qõ substitutio fideicõmissaria sit cõfirmata. ff. ad tebel. l. a pud iulia. §. j. Aut simpliciter agit de hereditate patris deferẽda ex tacita vulgari. & tũc nõ regrit aditio. vt elegãter no. glo. ẽ. de instit. & substi. l. fi. ¶Tertio oppo. ad idẽ. nã si substitutio pupillaris est facta impuberi ꝫtinet tacita vulgaris vt dictum est. ¶Pone q pupillaris efficitur caduca qr pupillus decessit factus pubes: nam cõiter dicimus qõ illud caducũ non applicatur substituto. ff. de leg. j. l. q fideicommissum. & notatur in. d. l. lex cornelia. & per gl. & Dy. Sol. istud cõtrarium nõ obstat. qr hic loquitur qñ primus gradus est caducus. Tu autẽ loqueris qñ caducitas est in persona substituti propter metam temporis limitati. & sic non obstat oppositio tua. ¶Quarto immediate opp. dicitur hic qõ substitutus vulgaris agnoscit onus conditionis. verbigratia: testator instituit. Titium heredem sub conditione si decem dederit pro aia testatoris: & si heres nõ erit substituit Seiũ. Titius non dedit decẽ. dicit hic & Seius dare dz aliter non venit ex substitutione. qõ est no. dignum. tamen hoc vr contra casum legis expresse. ff. de bere. instit. l. sub conditione. istud ẽz iuris est difficile. & soluitur diuersis modis. nam glo. in. l. contraria dicit & ibi loquitur in conditione causali. secus in potestatiua vel mixta. sed hec est diuinatio. Alij dicunt q lex contraria loquit in conditione personali nõ in rem. ff. de cõdi. & demon. l. que cõditio. Alij dicũt q in hereditate nõ intelligitur conditio repetita fauore institutionis. secus in legatis & fideicõmissis que non sunt ita fauorabilia. vt no. ff. de bered. instit. l. si quis instituatur. Alij dicunt q lex sub cõditione loquit de onere appposito in forma institutionis & non in forma substitutionis. bi autem de onere appposito in forma fideicõmissi vel legati. ¶Tu dic q aut est talis conditio qõ interfit testatoris impleri per substitutum & dz impleri. aut non interfit. & tunc secus. argu. extra de voto. c. licet. ¶Oppo. & vr [b] q relictum ab instituto non debetur substituto. nec a coheredẽ. de legã. l. celsus. §. qõ alicuius. Solutio: ibi cõstat ex presumptione de mente testatoris qõ volebat grauare solã personam instituti. secus si non constat. Ista sol. probatur per. l. expressam. ff. de leg. j. l. ẽz imperator. Et addeqõ dixi. ẽ. ad treb. l. non iustam. ¶Alterius oppo. nã certũ est q abintestato ordo successorius est quedam substitutio vulgaris que fit a lege vel abedicto pretoris. ff. de succes. edic. l. fi. & tñ si relictum est abintestato a gradu primo vlteriorꝝ gradus non tenetur. de leg. iij. l. j. §. fi. & l. si plures gradus. Sol. tutangis hic duas difficultates. nam qõ dicis q secundus gradus obtinet vicem substituti. & ideo expirat ẽz primus gradus sit in integrũ restitutus aduersus agnitionẽ: illud est verũ de mero rigore vel ẽm tpa legis fauie. secus de equitate. ff. de min. l. fi fine. §. ẽz qõ papinianus. & l. iij. §. si quis adita. ff. ad tertul. Jmo qõ plus est & est valde no. ẽz restitutiõe ex trebelliano nõ veniat ius instãtie nisi cedat. ff. ad trebel. l. cum hereditas ex fideicõmisso. tñ in restitutũ in integrũ totũ transfertur. ff. de re ind. l. ex contractu. ¶Scõo tãgis alium passum q abintestato posterioꝝ gradus succedit bñficio legis nõ cõtemplatione volũtatis defuncti. & ideo nõ succedit in onere fideicommissi. ¶Et hoc facit ad qõnem arduã de facto. Testator dixit ita substituo per fideicõmissum filios meos inuicẽ. & si alter eoꝝ decesserit cum filijs. & illi filij decesserint absq̃ filijs substituo eis eundem filtũ meũ. modo accidit q vnus decessit cum filijs: qui filij decesserũt sine filijs. patruus petit fideicõmissuz. dicit q nõ põt: qr istis filijs quibus nihil erat relictũ nõ potuit fideicõmissum substitui. de leg. iij. l. si fuerit. §. si. cũ. l. seq. In ẽz dicit q isti filij tacite videnr patri suo substituti. nã lege cauet q ille qui facit primũ & postremũ gradum videtur facere mediũ gradum institutionis. de lega. ij. l. titia seio. §. seia. Dy. dicit ibi q in fideicõmisso qõ tacite põt relinqui duo videtur fideicommissa subordinata. secus in directa substitutiõe q debet fieri verbis expressis. ff. de vulg. substi. l. vel singulis. & ẽ. de testa. l. iubemus. de leg. iij. l. nutu. Et sic nõ obstat qõ no. ff. de bere. instit. l. lucius. & l. ex facto etiã. & ẽ. de fideicom. ab eo. ¶Aduerte si opinio Dyn. est vera sequit hic absurdũ q ille qui decessit cũ liberis etiã fratre premoriẽte nõ possit testari de sua portione integra. sed tantũ de legitima & trebellianica cum alia debeat liberis iure fideicõmissi. Et ideo opi. glo. in. d. §. seia. vr verior quã tenet ¶Pet. vel dic vt ibi dixi. ¶Alij dicũt q nõ est inconueniens dicere q isti nepotes intelligant, grauati tãq̃ heredes heredis vt res valeat & nõ pereat. Et in hãc opinionẽ inclinat Bar. ff. de vulg. & pup. substi. l. cõturio. ẽz illa est egtas nõ scripta nec a. l. neq̃ a testatore: sed solũ in capite discretoꝝ virorũ: hãc qõnẽ nõ determino qr pẽdet de facto. ¶Op. qõ dria inter p nõ scriptũ & caducũ vel quasi nõ sit vera: qr semp relicta ab instituto videnr repetita a substituto nisi appareat de ẽia conjectura. de leg. j. l. licet imperator. Sol. [d] ibi loquit in vniuersali substõne facta in legato vel fideicõmisso differt p non scriptũ a caduco. & sic nõ ob. oppositio. ẽz scias q. l. ẽz imperator. loquit in substituto pupillari. Sec̃ si succedat ex pupillari: qr illa nõ põtat tãq̃ repetita. ẽz ex persona impuberis ẽm Bar. ibi & bene. ¶Quero quare [e] aliud in p nõ scripto. aliud in caduco vel quasi. Rñ. qr p nõ scriptũ nõ dz originẽ. ergo onus nõ est annexum. Jtẽ nõ habet formã: qr forma & ens cõuertunr: nã forma dispositionis nõ est aliud q̃ eius perfectio sicut forma rerũ naturaliũ nõ est aliud q̃ perfectio earũ. ¶Quero nunqd [f] idẽ esset de iure veteri q caduca irẽt cũ onere. Rñ. nõ. & si rescriptũ imperatoris seueri: ẽz post rescriptũ simpe- [g] ratoris sic. de leg. iij. l. fi titio & meuio. §. iulianus. ¶Quero si non [h] põt impleri onus an deficiat legatũ. Respon. aut est onus extrinsecum & non deficit legatum. de leg. j. l. fi fundũ per fideicõmissum. §. j. Si aũt est onus intrinsecũ aut deficit per ademptionẽ & deficit legatũ. vt in. §. matri sue. aut per casum & erat nudus ministeꝛ & idẽ. Aut nõ erat nudus ministeꝛ & siquidẽ onus potestatiuũ erat & non deficit legatũ: secus si nõ erat potestatiuum. vt no. de cõdi. inser. l. legatum. & l. codicillis. in princ. ff. de legatis. iij.

13 ga. ij. cũ fi. ¶Ultimo vides hic q qui nõ vult sentire onera non dz sentire cõmoda. gl. opponit de. l. si negotia. ff. de negĝest. Sol. ibi onera nõ erãt annexa. sed dissẽparata. vt ibi no. plene. in feudis babes q aut qs obtinet feudũ aut exhibeat seruitiũ p regulã hic posĩtã. vt in. c. j. de vasal. q ẽ cõstit. lotha. dic vt ibi dixi. ¶Item no. q per hãc naturalẽ rõnẽ fundanr statuta contra malpagos disponentia vt malpagus sit extra protectionem statutorum.

1 ☞Hereditas ad hoc vt possit adiri requiritur scientia.
2 Hereditas non adita an transmittatur per illos qui nõ sunt in potestate.
3 Heres qui non est necessarius non transmittit.
4 Jnfans in fantia non transmittit.
5 Jnfans qui non viuit nisi per vnam horam an transmittat.
6 Mater infantis an restituatur in integrũ ex psona infantis.

In nouissimo. ♦clausis tabulis & quo ad aduendũ cedit dies a morte testõris: sed quo ad transmittendũ iura vetera seruanr vt legata & fideicommissa transmittantur. Sed in heredibus seruanr vt nõ cedat dies quo ad transmittendũ nisi ab adita hĩditate. Fallit in liberoꝝ psonis. Jtem

1 fallit quoties ius deliberandi transmittit. b. d. ¶Opp. ad hoc vt possit adiri hereditas regrit scientia eius qõ est forma le & intrinsecũ iuris adeũdi. ff. de cõdi. & demõ. l. multũ interest. ẽz non requiratur scientia ad originẽ acquirẽde potestatis & tũc scire est de substantia. Aut ad exercitiũ potestatis iã nate & tũc nõ: vt ibi patet. ẽz clausis tabulis ignorat ius & factũ ex quo principalr defertur ius adeundi. ff. de trãsac. l. de bis. ergo nõ põt adiri. Solu. scientia & ignorantia cõsistit in facto. vñ debemus supponere scientiã vel vehementẽ opinionẽ cũ cursu veritatis. vt no. ff. de acqui. here. l. cũ quidã. §. j. & ita hic presupponit. Jn iudicijs aũt requireret apertura tabularuz

2 vt no. ff. de secũ. tab. l. j. ¶Quero nũquid illi qui sunt in potestate transmittant hereditatem nõ adeũdam. & vr q nõ per regulã hic posĩtã: q dicit hereditate adita nõ trãsmitti. Quidã respondet ad ter. qz suus nõ dz adire: sed immisceri. suus aũt ipso iure ciuiliter est immixtus. duplex enim est immixtio. s. ciuilis & naturalis q cõsistit in cõsensu: per ciuilẽ fit transmissio repudiabilis. ff. de acq. here. l. si quis filiũ. §. j. per naturalẽ fit repudiabilis: qr vnita bona esse ceperũt, de vulg. & pup. sub. l. ẽz si plures. §. filio. ff. de acqui. her. l. qui patri. Tu dic q oĩs qui per legem. rij. tabularũ est suus necessarius transmittit olim & hodie ipsaz hereditatẽ cũ iure ppetuo adeũdi. vt. j. de suis & legi. l. apõ. & plene scripsi. ẽ. de iure delib. l. fi fratris. nec repeto allegatiões quas ibi feci. nec ob. litera qr regula dz locum ẽm tenorem veterũ legũ ergo vbi veteres leges disponebãt de trãsmissiõe fienda cessat regula hic tradita. Et ideo regula hic tradita fallit in suis & necessariis heredibus & hoc nõ est ppriẽ falleres vba regule cessare. Jtẽ fallit in casibus per ordinẽ notatis. ff. de acq. here. l. ventre. & ff. de cõtratab. l. illud. §. fi. & ff. ad fill. l. qui postbumos. & vbicũq̃ iure speciali defert aditio ibi ex equitate speciali nõ impeditur trãsmissio

3 ne lex fit captiosa: quã doctrinã tene mẽti. ¶Quero quid [a]
a in bis qui sunt in potestate tñ per legẽ. rij. tabularuz non sunt heredes necessarij: vt verbigratia. Jnstituo filiũ meũ & nepotẽ ex eo equis partibus, nam iste nepos nõ est mihi necessarius heres qr precedit in gradu. Rñdeo iste nepos nõ transmittit nec mihi suus est: qr me mortuo recidit in ptãtem patris sui. & ideo questio nõ pcedit nisi ille nepos meus haberet filios: qr tũc trãsmitteret ad eos: vt hic in v. exceptis. & j. tit. j. l. vnica. & dic vt ibi. ¶Quero nũqd infans suus decedẽs i infantia trãsmittat hereditatẽ paternã. gl. dicit q nõ. in. l. fi infanti. qr quitã paruo tpe viuit ex naturali equitate non dz obesse

4 agnatis. ¶Quid eñ si nõ viuit nisi per vnã horã in materia feudoꝝ habemus q nõ obstat tãq̃ natus qui ita cito morif. vt no. in. c. j. episcopũ vel abba. in gl. que incipit: sed quia. Sed illud est speciale in feudis. Jlla gl. est truffa. in materia aliarũ trãsmissionũ in quibus magis fauetur infanti. vt not. Ly. in. l. j. ti. j. in. viij. q. dic vt ibi dicam: vñ nõ est bona argumẽtatio. ¶Unde dicẽdũ est q si infans trãsmittit ius rũpendi. vt. ẽ. de bere. inst. l. vroris aborsu. multo fortius transmittit hereditatẽ paternã pleno iure sibi apertam. Multi sequunr opi. gl. ibi posite: qr nõ transmittit hereditatẽ paternã nisi ad matrẽ. vt no. in. d. l. apud bostes. ¶Et no. q curia Mediolani practicat & obsernat opi. Accur. in materia transmissionũ.

5 ¶Sed tũc remanet qõ multũ ardua. presupposita dicta cõ suetudine vtrũ mater ifantis possit restitui in integrũ ex psona infantis morte preuenti ficut restitueret ex persona absentis. vt. ẽ. de resti. mili. l. j. & ff. de acq. here. l. cũ qdã. Ja. de are. in. l. q duos. ff. de reb. dub. dicit q sic. idẽ But. & Bar. in ẽz iũ

b vr: [b] q illud dãnũ siue lucrũ cessans idest non trãsmittere est illatũ diuino iudicio. vt no. insti. de capi. dimi. nõ aũt ex facilitate vel aduersa fortuna vel ex priuilegiata absentia vel belli calamitate nec dolo alicuius aduersarij. ar. ff. ẽ mino. verũ. §. itẽ sciẽdũ. ¶Preterea tex. dicit expresse in. d. l. fi infanti. q fi est sublatus de medio naturaliter ita habeẽ ac si nunc̃ fuisset in rerũ natura. ẽz si nunc̃ fuisset in rerũ natura nõ transmitteret bñficiũ restitutiõis ergo nec nũc trãsmittit. Jtem sine effectu deuolutiõis loquerẽ illa lex fi transmitteretur equipollẽs. i. beneficiũ restitutiõis in integrũ vt. ff. de in integ. resti. l. nemo. Jtẽ facilius deberet transmittere ius cõe. i. hereditatẽ quam priuilegiũ & absurdũ est dicere q lex sine effectu loquat. Jtem si illa lex voluisset restitutionẽ in integrũ dari hoc expressisset. facile eñ erat legislatori dicere si voluisset: vt. j. ea. l. §. finaute ad deficietis. ¶Preterea iste filij excludit a trãsmittẽdo iuris potestate & autoritate: qr lex specialiter ista statuit. nõ aũt excludit sua facilitate vel casus facilitate. & iõ non dat restitutio cõtra vim & autoritatẽ legũ. Jtẽ ẽ fictionẽ legis que fingit euz nõ fuisse in medio nõ dat in integrũ resti. q restitutio dz cõcedi per sñiam iudicis: ẽz fictio est sñia legis q̃ nõ põt per iudicem tolli. & iste sunt rõnes Ja. de bel. in fin. sue disputationis. Sol. aut est adultus in quo põt quedã facilitas notari & restitutionẽ trãsmittit. Aut est infans & tũc siquidem naturalr decessit. & nõ cõpetit in integrũ restitutio niſi ppter culpã tutoris hereditas non fuerit adita nã propter culpã tutoris restituit in integrum si tutor non est soluendo [c]. Aut decessit casu fortuito & tũc restitutio dat: qr non est in aliũ regressus vt. d. l. qui duos. nã ibi in nauigatiõe decessit. & sic casu fortuito. & sic mixta ratione etatis & casus fortuiti restituitur heres eius. ¶Jtẽ si ppter aliũ casum puta ppter absentiã nõ potuit bene tutorẽ: qr ẽt tunc equitas dictat succurri ẽz mero iure sit destituta vt. d. l. cũ qdã. Et ẽm hanc distinctionẽ intelligo qõ scripsi in. l. si infanti. ẽ. de iure deli. & in. l. vẽtre. ff. de acq. her. modo adhuc restat vnũ dubiũ circa. d. l. vroris aborsu. vtrum lex illa sentiat aliqd de transmissiõe. nã si ius dicẽdi nullũ est agere vel excipere nisi in eum cui sit facta trãsmissio. Si aũt est quoddã allegare quilibet põt allegare. ẽ. p interesse suo. vt. ff. ad carb. l. iij. §. cũ extaret. & no. q oes trãsmissiões hereditatis sunt de iure ciuili nã pedicta ptorũ nulla fit trãsmissio. Unde bonorũ possessiões nõ agnite nõ trãsmittunt. vt. ff. de bo. pos. l. iij. §. deniq̃. nisi in gbusdã casibus ex suppletiõe prudẽtiũ. &

d boc dixi. ẽ. gadmi. ad bo. pos. l. emãcipata. [d] ¶Extra opp. q hereditas nõ adita trãsmittat. vt. ẽ. de inoffi. test. l. fi qs filiũ. nã si trãsmittit querela cã prolata põt hereditas adiri. Sol. cõcedo q illud remediũ trãsmittit & q prolata querela efficit suus heres: & iõ hereditatem querit. ¶Item transmittit ius agendi ad supplementum. sed illud non est transmittere hereditatem sed quoddam remedium.

Libertatibus ♦adita hereditate. Jtẽ legatuz qõ depẽdet ex libertate. ¶Quero qd est dictũ ppter fui naturã. Rñ. idest ppter statutũ legis & naturalr inest ipsi legato sic. ff. de pac. l. fi vnus. vñ. qõ & in specie. Jtẽ dz natura cuiuscũq̃ rei primordiũ: per quã vniqõq̃ dz suũ ppriũ esse. vt a c. j. de natura feu. Jtẽ q̃nq̃ natura ponit pro equitate. ff. de cõdi. inde. l. nã natura. Jtẽ q̃nq̃ ponit pro cursu rerũ naturaliũ. b iuxta illud: natura nouas deproperat edere formas. vt in. l. ij. de vete. iure enu. Jtez dz natura ius sanguinis. vt. ff. de pac. l. ius agnatiõis. Jtẽ dz natura motiua nature que animãtibus ineſt. vt. l. j. ff. de iusti. & iure. Jtẽ dz natura tus immutabile. vt c insti. de iure na. §. sed & naturalia. ¶Item no. hic suspẽso stante omnia suspenduntur que dependent ex illo.

1 ☞Legatarius qui non possidet non potest fundum colere d sua autoritate.
2 Usufructus non transmittitur ad heredem.
3 Usufructus si concedatur mihi & heredi meo heres non venit ex transmissione formali.
4 Feudum hz aliquo casu similitudinem usufructus formalis.
5 Dies seruitutis legate an cedat in seruitutibus predialibus.
6 Jus colligendi passagium non est seruitus usufructus.
7 Legatum habitationis cedit ab adita hereditate.

Excepto. ♦quotidie cõstituit & legat nõ aũt vt prorietas eo solo momẽto quo acquirat: & iõ acqsitus deficiens accrescit. vt. ff. de usufr. accre. l. j. §. inter dũ. Rñ. acqsitio usufructus est duplex. l. acqsitio cõfessoie. & ista bñ acqrit in instanti quo tradit. vt. ff. de usufr. l. iij. §. dare. & acqsitio fruitionis per patiẽtiã successiuã & acquirit inceptiue. ẽz nõ cõpletiue. statim ergo q̃ heres ad patientiaz non tenet qr mortuus est legatarius naturaliter vel ciuiliter deficit initiatiue respectu tpis

a ¶Quero qd. vide Bald. in. l. q se patris. §. vnde libe.
b ¶In ẽz uz vr. & ibi est gl. fin. ẽz Ang. ibi. And. barb.
c ¶Si tutor non est soluendo & ita tz ẽt Bar. in. l. si infanti. hic alleg.
d ¶L. emancipata. adde ibi bar. melius & pleni. & ibi qõ no tant i apo. ad ipm post do. Aler. in fi. nõ agnite nõ trãsmittunt. Celsus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Not. q vsusfructus. vide tex. no. l. cū antiquitas. ff. de vsufru. qui limitat hanc regulā. l. l. ff. eo. tit. And. barb.
¶ Ratio autez est in promptu, qz vsufructuarius nō ꝺr ppie. vt ꝺixi post Bar. in apostil. ad ipm. in auc. qō locū. nu. 4. in ꝟ. ðis. ff. de secū. nup. ⁊ in rub. ff. de vsufru. in princi. in versic. fit ðns. Celsus.
b ¶ Sed quid. vide qō sequitur.
c ¶ Pro se ⁊ successoribꝫ. contra sentit Spe. in tit. de fen. §. pe. vers. hic etiā. ⁊ doct. in. c. veritatis. hiq alleg. qz iuramentū est psona le exꝑte iurantis.
d ¶ Quid. vide in. l. pecoris. ff. de ser. rust. prædio.
e ¶ Quero nūquid fideicommissum.
¶ No. q fideicommissum vtile non trāsferꝝ de liberis in liberos. bal. i. l. j. in ti. i. tenet q nō. idē tz i. l. imperiū. ff. de fideicō. ang. in l. fi imperiū. ð. Flo. i l. cuz secundum. C. de fideicō. vt in. d. l. i. in. l. fi imperiū. Ang. in. l. is aūt. ff. de act. ⁊ ob. et oēs in. l. heredes mei. §. agit. ad treb. consulo apud seiā. vidē Bald. in. c. j. in tit. qui suc. te. vbi dāmat glo. d. l. is cui. ⁊ dicit q illa gl. loquꝫ tur i legato pticulari nō aūt in legato vtili. Bar. in. d. l. is cui. dicit illam gl. esse falsam ⁊ dāmari a Dyn. vide eūdē ibi. ⁊ Sali. in d. l. j. C. de his qui an. aper. tab. sed vꝺ illa glo. de. l. is cui ego cōsulo nūc ro me ad instantiā reuerēdissimi ꝺñi legati Bononie qui est cardinalis Aretinus cōpater meꝰ charissim⁹. Bal. in l. ꝟ. C. de lib. prete. gl. ꝺ. Ant. ⁊ alij. i. c. raynaldus. de test. vbi ꝺixit. and. bar.
f ¶ Qualiter. vide not. in. l. vt heredibus. ð. de leg. ꝟ.
g ¶ Prestantie. vide quod ꝺixi post Salice. in. l. j. ð. de impu. et alijs sub.

futuri: ⁊ ideo accrescit cōiuncto. ¶ Preterea neq; vnq; fuit plene traditus. vt no. ð. de vsufru. l. corruptionem. qz incorporalia que per patientiā tradunt nunq; possunt perfecte ⁊ incōmutabiliter tradi: ⁊ vt ita ꝺicerim in vsufructu semp sumus ab initio. Aut proprietas nō dependet ex patientia alterius qz patientia attribuit ꝺño non ei qui nullū ius. hz ⁊ ista sunt subtilia. ¶ Extra quero testō: mandauit heredi q prestaret mihi fructꝰ cuiusꝺā fundi vtrū heres facere ⁊ curare teneat q ille fundus diligēter colat seminet ⁊ non destruat. ¶ Rūdeo ter. est vnicus q; sic nō tñ tenet de casu fortuito. ff. de vsufruct. leg. l. fundi trebatiani. ¶ Quero nūquid dictus legatarius possit funduz sua autoritate colere ⁊ seminare. ¶ Rūdeo non. qz nō possidet. vt. ff. de vsufr. leg. l. si quis ita. Vel ꝺic q imo pōt si hoc fecit non cā possessionis a ꝺipiscende. sed sui iuris conseruandi iuxta no. in. l. i. j. vtl pol. ⁊ vtile est q protestet vt ibi no. ⁊ ff. eo. tit. si duo. ¶ No. q vsuffr.ª nō transmittit ad heredē: qz natura eius inheret psone ⁊ sine persona esse non pōt ff. de stip. ser. l. vsufr. ¶ Sed quid ᵇ si concedo vsumfructū tibi ⁊ heredi tuo. Rñ. heres nō venit ex trāsmissione formali sed causali. ⁊ ideo in persona heredis est nouus vsusfructus ⁊ requirit noua cautio de vtendo ⁊ fruendo arbitrio boni viri. vt. ff. de ꝟ. ob. l. stipulatio ista. §. fi gs ita. ¶ Et no. q feudū habet aliquo casu similitudinez vsusfructus formalis. Vñ in ꝺiffinitione feudi ponit hoc vocabulū vsusfructus. ⁊ iō sicut nouus heres ꝺr prestare nouā cautionez ita nouus heres ꝺz facere nouā fidelitatē. vt in. c. j. quo tpe mil. nisi antecessor iurasset fidelitatē p se ⁊ p successoribus ᶜ suis: nā si vsufructuarius dedisset satisꝺationē p se ⁊ heredibus suis nō oporteret de nouo satisꝺationez prestari ar. extra de iureiu. c. veritatis.
¶ Vel ibi nō est nouū feudū: qz ꝺignitas est gd regale cū feuꝺū regni sit cōcessuz oibus regib⁹ ⁊ qualitas regia nō motiz ꝺ individuum moriar: vt. ff. de leg. ij. l. qō principi. ⁊ sunt accꝺētia sine subiecto. vel verius illa nō sunt ꝓpie accꝺētia hz quoꝺꝺā intellectuale sicut albedo in abstracto. ¶ Quero qd ᵈ in seruitutibꝰ p ꝺialibus vtrū cedat ꝺies seruitutis legate a morte testōris ꝺubiuz facit qz oēs seruitutes sunt fruitio quedā ⁊ in facto vtēꝺi cōsistūt. Sꝫ ꝺic a morte testōris cedere hz per se nō trāsmittank. hz cū ꝓꝺicto trāseant. vñ nō est ꝓpie trāsmissio hz q ꝺā iherētia. vt. l. fi patrē. §. j. ff. qñad. ser. amit.
¶ Quid si aliqs baro legauit mihi ius colligēꝺi passagiū qō habebat supra pōtē. Rūdeo ista nō est seruitꝰ vsufructus: hz est aliud ius suo noīe noiatū ⁊ habens ꝓpriā formā ⁊ capit realitatē ⁊ transmittit ad heredē. ar. ff. de ser. leg. l. pater. ⁊ qō ibi per Bar. Quid de iure pecoris appellādi ad fontē vicini de ꝓꝺio meo nā ista nō est seruitus ꝓꝺialis: nā pecora sunt res mobiles. ⁊ i pecoribus nō ꝟsistit seruitus ꝓꝺialis. hz q ꝺā facultas q ꝺr puto sapit i ꝺubio realitatē quo ad trāsmissionē. ⁊ iō si aliquis legauit mihi ius pecoris appellandi cedit a morte testōris. nā in hac materia ꝺue ꝺanᵗ regule. vna q oēle gatū trāsmissibile sui natura cedit a morte. alia q oē nō trāsmissibile cedit ab adita hereditate vt. l. iꝺ. q. si ꝺies lega. ced.
¶ Ex quo sequit q legatū habitatiōis cedit ab adita hereditate. Itē si quātitas leget in mercedē habitatiōis. ff. eo. ti. l. nec semel. §. si in habitatione. Idem si relinquat in doctoratū vel in militiam qz he persone cohērent ergo sui natura trāsmissibilia non sunt: ergo cedit ꝺies ab hereditate adita non ante per ꝺictam regulam.
¶ Conditio ꝺicitur multis modis.
Conditio ꝺandi non capaci est potestatiua.
Conditio laborantis in extremis an per alīū impleri possit.
Fideicommissum vniuersale ⁊ particulare non ꝺifferunt.
Fideicōmissuz vniuersale an trāsmittat ō liberis ad liberos.
Fideicommissarius vel legatarius si pendente cōꝺitione est deportatus non exꝑirat legatum.
Conditionalia pendente conditione an transmittantur.
Substitutio transmittitur sicut ius accrescendi.

Sinautem. Dies legatorū ⁊ fideicōmissorū cedit a morte si legatū fideicōmissum est purū. Sꝫ si cōꝺitionale vel in ꝺiē incertā nō cedit nisi aduenīēte cōꝺitiōe vel ꝺie incerta: ⁊ si interim ꝺecedit legatarius vel fideicōmissari⁹ nō trāsmittit hz vadit ad substitutū vel cōiunctū vel remanet heredi testōris. Idē in ꝺonatione cā mortis in qua ēt substitui ꝓt. b. ꝺ. ¶ No. hic ꝺistinctionē q cōꝺitionū alia causalis q ꝑꝺet a casu ⁊ fortuna: alia ꝓtātiua quā gs pōt ꝺimplere ꝓpio motu ⁊ ꝺe facili alia mixta q ꝺependet ex motu suo ⁊ alieno vel ex motu suo ⁊ fortune. ¶ Quero ꝺe cōꝺitiōe ꝺādi nō capaci vtrū sit ꝓtātiua. Rñ. sic inquātū cōcernit actū ꝺatis nec curo q; nō sit ꝓtātiua inquantū res cōcernit actū recipiētis. Ista est lex no. ff. ꝺe cōꝺi. ⁊ ꝺemon. l. meuius. ibi ꝺū ꝺicit hz nūmos nō faciat accipiētis qui text. nō?

est alibi. Et est rō qz vꝟ assignata ad ꝺenotāꝺū merū factū cū nō possit ius ꝺtinere hz bar. ¶ Extra q̄o titio erat relictū legatū sub 2ꝺitiōe si ꝺecerit. ⁊ ¿Nō iste laborās i extremis per plures ꝺies añ mortē ꝑꝺidit itellectū nūqd ista 2ꝺitio potest p aliū iterim ipleri. ⁊ vꝺ q; sic. j. e. §. nō aūt. Sol. si sciuit cō ꝺitionē isertā pōt p aliū ipleri: alꝰ nō: vt. ff. ꝺe 2ꝺi. ⁊ ꝺemō. l. ith. i ꝟ. scire ꝺz. Vel ꝺic q sciētia ipletis sufficit. vt. l. fi. ff. ō 2ꝺi. isti. facit qō no. i. c. j. §. murᵗ. epm vel abb. col. r. Ubi gl. mouet simile ꝺubiū ⁊ ꝺicit amice summā subtilitatem cōsecutus es.
¶ Quero vtrū sit ꝺña iter fideicōmissuz vniuersale ⁊ particulare. ¶ Rñ. nō in transmittēꝺo. vt ꝺixi. ð. de fideicō. l. cū seruū.
¶ Quero nūqd ᵉ fideicōmissuz vniuersale trāsmittat ꝺ liberis ad liberos 2ꝺitiōe pēꝺēte. ¶ Rūdeo nō. Ater. cāt. hic si ordinē ⁊ ꝺtinuationē lr̄e diligēter ispicis cū supra fecit mētionē de trāsmissiōe liberoꝝ. Nec oia ꝓꝺicta modificās ꝺicit q trāsmissio nō hz locū i cōꝺōnalib⁹ hoc firmat ⁊ ꝺisputat gl. i. l. j. ti. j. hz bucter. nō ꝺucit q ꝺecidit qōnē. ¶ Quero pēꝺēte cō ꝺitiōe legatari⁹ vel fideicōmissari⁹ est deportat⁹ vtrū statim expiret legatū vl fideicōmissuz. tñ ꝺet gl. q; nō. qz possibile est pēꝺēte 2ꝺōne restituere p ꝑncipē. Secꝰ si cēt ꝺānat⁹ in metallū. vt. ff. de 2ꝺi. ⁊ ꝺemō. l. itercidit. ⁊ vꝺ qō no. c. ti. l. nō ad ea.
¶ Sz ꝫ hoc opp. ⁊ vꝟ q; imo iꝺē ꝺānato in metallū. nā si interim restituit p principē reciperet legatū. vñ vꝟ obstare. ff. de manu. testa. l. aristo. Solu. ibi ꝑnceps fecit plenioꝝ gratiā: qz cū ꝑius cēt seruꝰ pene restituit eū natalib⁹ non solū a ꝺuersa penā: ⁊ sic talis restitutio fingit retro merito ꝙualescit legatū ⁊ hꝛꝺitas. Sz vbi qs restituit ꝫ penā tm: tūc nō recōualescit: qz iure tā ciuili q̄ naturali extinctū erat. ¶ Denuo oppo. ⁊ fortiter obstare vꝟ q; ēt cōꝺitionalia iterim trāsmittank: ꝺicit lex q; substitutꝰ pupillo coheredi suo q substitutꝰ aꝺimit hꝛꝺitatē ex pⁿo decedēs añ pupillū: ⁊ sic pēꝺēte 2ꝺitiōe substitutus trāsmittit bāc substōnē ad quēlibet suū heredē. ¶ Vñ vꝟ obstare lex illa singularis. ff. de acq. her. l. q pⁿi. Sol. ibi nō loquit i substōne pupillari trāsmittēꝺa: ⁊ in iure accrescēꝺi qō rapit secū hꝛꝺitatē pupilli p cōsequētiā ⁊ cōiūctionē pⁿe be reditatis fm glo. ⁊ Dy. sed ista solutio vꝟ falsa. ¶ Pone enī q; vter q; aꝺiuerat hꝛꝺitatē: ergo nulla portio hereditatis pⁿe est caduca. ⁊ vbi nō est caducitas ibi nō hz locū ius accrescendi. Sol. verū est in iure accrescēꝺi simplici: secꝰ si est vnitū cū pupillari substōne fm Bar. hz ista ꝝba videnᵗ falsa: qz si expirat ius accrescēꝺi simplr: ergo nō pōt esse vnitū cū substōne. Vñ ista ꝝba Bar. nō babēt saporē intellectus. ¶ Considera ergo q; ius accrescēꝺi trāsmittit: qz necessariū ⁊ eoꝺē mō trāsmittit substō qñ gs est obligatus ad aꝺeūdum ex substōne qz obligatiōes cōꝺitionales extrāseunt ad heredes. ista est ergo rō illi⁹ legis: qz siue ius accrescēꝺi cōsideres siue ipsam substōnē cū cēt necessario abstractus ꝓpter inꝺiuisibilitatē hꝛꝺitatis: istuꝺ ius necessariū trāsmittit ad suū heredē: hz secus in substituto vulgari: qz vulgari substituto permittitur repudiare ex substōne. vt. ff. de su. ⁊ le. l. si ex pluribus. ⁊. ð. de impub. ⁊ alīs sub. l. testō. Et no. q; illa. l. q patri. nō reperit alibi. ¶ Quero qualiter ᶠ fit substitutio in ꝺonatione causa mortis. ꝺicit gl. q; per stipulationem. Tu ꝺic q; etiam nudo pacto bo ꝺie ista est gl. sing. ff. de leg. ij. l. cum pater. §. meuio.

Sed vt manifesterur. Omne qō ꝺecisuz est ab aliquo fi ad sua initia reuertitur taliter reuertitur qualiter ema nauit ab illis. b. ꝺ. Et ideo prestantiesᵍ que restituunt ciuibus ꝺebēt restitui prout exacte sunt ⁊ eo ordine quo exacte sunt primo primis soluentibus ꝺeinꝺe per ordinem.
¶ Persona qī est ꝺe forma actus nūq̄ recꝺit a persona.
Cōmissio grauis potius videtur facta persone q; ꝺignitati.
Onus sibi impositum an per alium aꝺimplere possit.
Jurare ꝺicitur cultus religionis.
Doctor an possit legere per substitutum.
Actus quidam ꝺicuntur incerti formaliter.
Procurator potest substituere alium in nego. que non requirunt industriam.
Pater si instituit filium heredem si iuerit ad sanctum Jacobum si non potest ire: alium mittere potest.
Mandatarij factum est proprie factum mandantis.
Factum mandantis ⁊ facientis ꝺicitur vnum numero.
Mandans alicui q; ꝺicat falsum testimonium punitur tanq; particeps ꝺelicti.
Notarius officium suum alteri ꝺelegare non potest.
Testator si mandauit legatario qō ꝺ edificet ꝺomuz heredi an teneatur edificare suis sumptibus.
Damnatus fideiubere si soluit an repetere possit.
Matrimonium non potest contrahi per procuratorem.
Compaternitas an possit contrahi per procuratorem.

17 Legatarius si est iussus ꝺare cā conꝺitionis implende qualiter poterit repetere.
8 Nuntius sciēter portans literas quibus mandatur committi homicidium punitur de homicidio.
19 Facta in quibus vertitur aꝺminiculum acqsitionis qui per alium facit per ipsum facere ꝺicetur.
20 Juramentum fidelitatis an quis psonaliter prestare teneatur.

Ne autem. Jste. §. est valde notāꝺus ⁊. h. ꝺ. Onus qō potest p aliū impleri migrat ꝺe subiecto in subiectū. i. ābulat ꝺe legatario cuius legatū est caducū vel q̄si in substitutū: vel contūctū ei⁹: vel granatū: apud quē remanet emolumētū secus i grauamine q; ab alio impleri nō pōt. nā illuꝺ nō migrat ꝺe subiecto in subiectū. h. ꝺ. Vide Dyn. in regula si quis in ius.
¶ Et no. q; qñ psona est ꝺe forma actus nūq̄ recꝺit a psona. ⁊ iste est casus in isto. §. Jꝺē si materia non possit aꝺaptari alteri psone vt ꝺic: qz opꝰ q; agēs sit aptū aꝺ iꝺ agere vel eq pollens: alꝰ nō aꝺmittit substitutꝰ. ff. de 2ꝺi. inꝺe. l. si nō sortem. §. libertus. Itē qō mēte ppia explicāꝺū est alieno
aō fieri non pōt. ꝺicit gl. ff. de acq. here. l. paulus.
¶ Cōmissio[a] extraoꝛꝺinaria ⁊ grauis potiꝰ in telligit facta psone q̄ ꝺignitati. Spe. iti. de iſtru. edi. §. nūc aūt. ver. qꝺ fi papa. ¶ Extō. §. colligit sol. bꝛocarꝺi[b] quo q̄rit an qs possit onus sibi impositū aꝺimplere p aliū: qz auton⁹ est in ꝺubio z pōt p aliū aꝺimpleri. vt. l. aretusa. ff. ō statu ho. ⁊. l. vlti. ff. de 2ꝺi. instī. aut in faciendo: ⁊ tūc refert. aut nō est electū ꝓpriū ministeriū psone: ⁊ idem vt hic in v. finaūt in faciendo. Aut est electū ministeriū psone. ⁊ tunc nō pōt p aliū aꝺimpleri: vt hic in ver. fi vꝺ talis. Bu. Tu alti⁹ cōsidera qz qꝺā sunt actus q; sunt naturaliter iserti qꝺā qui formaliter qꝺā in ꝺifferēter. Exemplū ꝺe primis puta ꝺere bibere coire ⁊ similia. Et ista nō pōt p aliū explicari sicut naturaliter pz. Nā vt ꝺicit Auicena: ꝺe gloriosus ꝺedit vnicuiq; inꝺiuiduo ꝓpriā 2ꝑhēfionē quā alteri cōicare i possibile est. Et ideo nemo p aliū comeꝺit vel bibit. Vñ q; mandat aꝺulteriū fieri nō est aꝺulter nec vere nec ficte nec ꝓprie punit ꝺe mādato: sed tāq; fautor aꝺulteriꝰ: vt not. ff. ꝺe vi ⁊ vi ar. l. i. §. quoties. nā aꝺulteriū ꝓprium corpus cōmaculat ⁊ a se in seipm fit turpitudo. hz in aliū exten ꝺat. vt no. in. l. j. ff. ꝺe aꝺul. eoꝺem mo ꝺo ꝺiſſere ꝺisciplinas. Primo est in quaꝺā potēcia naturaliter inserta q̄ vocat altitudo ꝺemū per virtutē aīe ⁊ exercitiū studiꝰ ꝺeuenit aꝺ pfectū. vt ff. ꝺe leg. iij. l. stich⁹. Et ideo p aliū nemo aꝺꝺiscit qz intensiue non extēſiue 2ſistit. ¶ Item no[c]. qō quedā natura sui psonales aꝺsunt vt iuramentum prestare sed iuramentum suscipere reale est vt elegānter no. in. c. oēs filij. ff. ꝺe feu. fue. contro. col. x. ⁊ est ratio: qz iurare, est cultus religionis qz persona nō separat. vt extra ꝺe iureiur. c. veritatis. per Jn no. ⁊ boc ꝺe vinculo 3cto sed vinculū 3hendū potest per aliū explicari. vt not. in. c. vt circa. ꝺe elect. lib. vi. ⁊ in. c. fi psonā. per quos fiat inuestitu. ⁊ per quos recipiat. ¶ Sed nūgd[d] p aliū quis possit ꝺocere. Pet. ꝺicit q; sic fi sint eiusꝺē peritie. Tu ꝺic q; ꝺoctrina bene pōt esse eaꝺē: sed ꝺocēs est ꝺiuersus nec reputat vnus ⁊ idem. vnꝺe ꝺicit Jnno. q; officiū predicandi alteri iniunctū nō pōt alī ꝺe legari. extra de offi. deleg. c. qm̄ abbas. [e] Nā pꝺicare populo regrit magnā industriā ⁊ non minus moribus q; verbis pꝺicak. sanctitas etiam vite auget pꝺicationis effectum. ⁊ ideo opinio Jnno. vera. ¶ De doctore aūt legū vtrum possit legere p substitutū: ꝺic q; sic i casu necessitatis i alio non: qz opera non sunt eaꝺē. vt. ff. ꝺe 2ꝺi. inꝺe. l. si non sortē. §. libertꝰ. Inter hec que naturaliter sunt inserta cōnumerank q̄ꝺam q̄ ciuiliter iserta sunt vt purgare se a crimine in cā capitali. nā in hoc regꝛitur presentia psone. ⁊ ideo non recipiꝰ pcurator nisi in casu necessitatis. ⁊ tunc etiā non recipiꝰ aꝺ ꝺiffinitiua q̄ ꝺic vt not. in. l. ij. ⁊. l. reos. j. ꝺe accu.
6 ¶ Quidam sunt actus inserti formaliter boc est per ꝺatā formaz. verbigratia. si testator māꝺat alicui qō p se pingat ꝺomū vel papa mandat alicui q; p̄sonaliter accedat ad visitāꝺū quoꝺꝺā monasteriū. nā bo calteri cōmitti nō pōt. iste est tex. no. isti⁹. §. Quiꝺā sunt actus q nō 2sideranᵗ respectu agētis: sed respectu sui effectus: ita q; siue fiant p se, siue per aliū nihil referꝛ: tunc illa possunt per aliū explicari: vt in ver. nihil em. ⁊. ff. ꝺe ꝟ. obli. l. cū seruus. ⁊. l. cōtinuus. §. ītē q insulā. ⁊. ff. ꝺe ꝺuo.
7 reis. l. nemo. ¶ Et bec sunt vtilia etiam in materia feuꝺoꝝ. vt no. ð. de epis. ⁊ cle. l. q; quis. Jtez q; quis non pōt facere p se ꝑpter impeꝺimētū facti tñ pōt facere per vicariū suū: vt. ff. ꝺe offi. eius cu mand. est iurisꝺ. l. j. §. huius rei. Itē pcurator potest aliū substituere in negotijs q̄ non requirūt in ꝺustriā. vt. ff. mand. l. si pcuratoꝝ. §. j. in arbitria rꝰ aūt ⁊ ceteris in q̄bus mādatario nō pōt ꝺari certa forma. ⁊ iō est electa in ꝺustria nemo pōt substituere: qz arbitriū est insertum p̄sone: vt. ff. ꝺe arbi. l. in cōpromissis. ¶ Et bec faciunt ad qōnem
8 si pⁿ instituit filiū heredē sub 2ꝺitione si iuerit ad sanctū Jacobū pro aīa patris: filius vult obserua re testū paternum. tñ qz nō potest ire vult mittere nunqꝺ sufficit. rñ. ꝺeo fic. vt. ff. ꝺe ver. obli. l. continuus. §. fi ab eo. nisi in. ꝓpria p̄sona cōstitut ꝺus: vt si rex mandat filio q; vaꝺat aꝺ recuperanꝺā terram sanctā. vt extra de voto. c. licet. ¶ Et
9 isto. §. colligeᵉ q; factum mandatarij est vere et pro ꝓprie factū ipsius mandātis: qō sic. p. bo. cōꝺitio ap posita ꝺz aꝺimpleri vere ⁊ non ficte. vt. l. si ita qs. §. si cui. ff. ꝺe leg. ij. Cū ergo bic ꝺicat 2ꝺitionem p aliū impleri posse aꝺ 2sequēꝺū legatū ergo im
10 plek vere. ¶ Itē p boc qz mandātis, ⁊ facientis vnū factum numero. vt no. Ly. i. l. i. j. si reus vel ac cusa. mortuꝰ fue. ⁊ est gl. valꝺe no. j. ꝺe accu. l. q; de tri. in gl. mag. vꝺ. aut vnus. in verbo fi ꝺe eoꝺē crimine. Itē ex mādate ⁊ mādatario cōpilaꝰ vnū et iꝺē maleficiū. vt. ff. ꝺe iurisꝺ. im. iu. l. fi familia. In 3tiū vꝟ q; cuiuslibet psona p se ꝺecernit ⁊ qualitas cuiusq; in se ꝓpie q̄cernit vt. j. ꝺe accu. l. nō ideo minus. in v̄bo er sua psona. Non ob. ff. ad. l. pōpe. ꝺe parici. l. ꝺiuus. qz ibi speciale. nā ille q mādat filio q; occiꝺat patrē vel similiꝰ per sonis geminū facinus cōmittit. qz corrūpit animū eius cui mandat. vt. §. ꝺe fur. l. si qs seruo. ⁊ ꝺelictum principale facit cōmitti: ⁊ ꝺelictū alterius ꝺelicti aꝺiectione augef. vt. j. ꝺe rap. vgi. l. i. j. ꝺe sepul. vio. l. q sepulcꝛa. ⁊ in. l. oē ꝺelictū. §. i. ff. ꝺe re mil. Sol. 2sidera aut iꝺ qō mādak requirit aꝺminiculū iuris et tūc ꝓpriē q aliū explicak si ex iure mandatoris orik. vt ff. ꝺe manumiſ. vinꝺi. l. pater ex ꝓuincia. Aut est purū factū: ⁊ tūc 2sidera q; in facto reperiunk tria sc̄z ipsa res facta. ⁊ boc est vnum ⁊ idem persone facientes: ⁊ bec ꝺinumerank in plures et tanto maius est ꝺelictū: qz ꝺelictū numero p̄sonarū augek. vt. ff. ꝺe iniur. l. si plures ſerui. ⁊ instrumēta siue oꝛ
g ganū vt manus ⁊ lingua. ⁊ istuꝺ non est verū ⁊ iꝺē
11 vt hic in text. in verbo suis manibus. ¶ Et ideo si qs mandat alicui q; ꝺicat falsum testimoniū qō
g manu p tactā scripturā[g] ⁊ lingua per vocis emiſſionē cōmittit non ꝓprie falsum cōmittit sed interꝓetative. tū cadē pena punīuntur tanq; eiusꝺē ꝺelicti participes: ⁊ eoꝺē libello vnica cōclusione ⁊ vnica inscriptiōe accusari possunt. vt. ff. ꝺe fal. l. athaletᵉ. ⁊ facit quod no. ff. ꝺe fideiuſ. l. si qs pro. et
12 ff. ꝺe iniurijs. l. sed si vnius. §. seruus. ¶ Et no. q; in pmissis tz mandatū ꝺupliciter. ſ. quo ad scīpm ⁊ quo ad mādātis cōmoꝺū. Sed in criminiḃ⁹ nō tenet nisi quo ad penā. ⁊ vide Jnno. extra de bomi. c. ad audiētiā. ¶ No. arg. q; notarius non pōt alteri officiū suū ꝺelegare. qz p se ꝺz scribere ⁊ non p substitutū cum si ꝺubitet ꝺe scriptura ꝺebeat fieri cōparatio literaꝝ. Item qz officiū tabelliōis nō sapit iurisꝺictionē: sed suis finibus exercek: vt no. Gui. in. l. repetita. ð. de epi. ⁊ cle. Itē q; ipse iurat fideꝛ scribere non ꝓmittere. ⁊ iꝺē ꝺico in publicis cāpsoḃ⁹ q autoritate publica tenent tapetū: ⁊ ea ꝺē autoritate 2ficiūt scripturas vt no. i. l. q̄ꝺā. §. nūmularios. ff. ꝺe eꝺē. So. autoritas ꝺelegari nō pt: sed fcā mfice scriptura q; tabellionē ꝺñi posset notarius cōmittere alteri merū factū scribēꝺi ⁊ sufficeret tanꝺē subscriptio tabelliōis. Et boc fi tabel/

a ¶ Commissio. vide doc. in. c. j. extra de offi. deleg.
b ¶ Brocarꝺi. Vide quod no. Bald. post gl. in. l. nec mu
2 a lierem. j. ꝺe vin. lib.
b et apud consil. ⁊ de materia not. p bar. to. in. l. nemo est. ff. de ꝺuo. re. ⁊ que ibi ꝺixi p bar. in. l. vetꝛis. j. ꝺe ꝛ hend. et commit. stipu.
c ¶ Item no. vide. j.
d ¶ Sed nunquid p aliuz. an doctor po terit legere per substitutum. vide bart. l. nemo. ff. de ꝺuo. reis. ⁊ ibi Joan. de imo. et aꝺꝺe barto. c. cum ꝺilecti. ꝺe rescriptis. et ibi ꝺixi. Andr. Barb.
¶ Aꝺꝺe ꝺo. cō apostillatoꝛis mei cō patriotā et ꝺiſcipulum Ant. cor. singu. ſuis. in ver. sub
4 c stitutus. incip. volens seruire p substitutum. Bar. in. l. nullam. num. 1. ⁊ qō ibi posui in. l. ad ipsum. in v̄. substitutum. j. ꝺe decu. li. x. ⁊ ibi posui in aꝺꝺi. aꝺ Jaco. rebuf. ꝺixi post pano. in
5 d c. j. num. 4. post alios coapostillatores extra de sum. tri. et ibi plene Feli. col. ꝟ. post medū. Celsus.
e ¶ Quoniam abbas. aꝺꝺe qō imo est in. c. qm̄ apostolica. p Jnno.

f ¶ Collige. Vide ꝓri.
¶ Tu vide pleniꝰ per Bart. in. l. si ita quis. §. si cui. in pn. ⁊ quod ibi ꝺixi in apostil. aꝺ ipm post aler. et alios in v̄. mandatarius. ff. ꝺe leg. ij. Cel.

g ¶ Per tactam scripturaz. facit boc ꝺictum aꝺ propositū eorum q̄ not. Lan. ꝺe ortia. ⁊ ibi ꝺixi in apostil. aꝺ ipsum i apost. in ver. tactis scripturis. in §. in strumentorum proꝺuctiōes. ex ꝺe proba. Celsus.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶ Nunqd. vide q dixi post imol. in l. si seruus legatus. ¶. q margaritam. de leg. j.

b ¶ Scõo quero. et illã no. pro qua vide de bal. ibi. qz fuit interrogat⁹ in quo daz examine. Andre. barba.

c ¶ Queri solet. an cõpaternitas pocerit ẓbi⁹ pcuratorẽ. vide ¶ ed. de se. ẓi. xv. bar. ꝛ plene do. Jo. l. gall⁹. ¶. forstan. ff. de libe. ꝛ posth. vide q plene dixi in. c. fi. de offi. dele. ꝛ vide ibi do. An. d. car. Joã. de imo. vide Oldr. ẓfi. xlij. vbi disputat que fiunt per substitutum. Andr. Barb.

d ¶ Extra. vide in l. j ¶. incidit. ꝛ ibi barr. ff. ad turpil.

e ¶ Habeo duo. vide bal. in l. q frik. ff. de stat. ho. bal. in l. j. l. xxiij. q. ff. de re. diui. ꝛ in. l. in operis. in lect. ãtiqua. ff. loca. p Jo. and. in regu. Octus. de regu. iur. in. vi. in mercurialibus.

f ¶ In feudo. õ feudo ligio vide. ¶. e. e l. ¶. in primo.

g ¶ Juramentũ. vi de bal. in. l. j. i vlt. q. ff. de rex di. ꝛ in c. nulla. p quos fi. inuesti. ad hoc bñ faciũt no. p bar. in l. q bona. ¶. q alie no. in. iij. q. prin. ꝛ f ibi de hac. q. ff. de dã. infec. ꝛ ibi per Ro. in addi. nouis. p bal. in. c. j. in fi. quo. tẽ. mi. et. ¶. cod. ¶. er in. c. fina. g p quos fi. inuesti. et ibi quid de tuitore.

¶ Nunqd. vide q ¶ Quero nunqd⁸ si testator mãdauit legatario q edificaret heredi domum. vtrũ debeat edificare sumptus heredis an ppriꝭ. Dicunt doc. q recurrendũ est ad ẓiecturas. nã si est amplũ legatũ sumptib⁹ legatarij si paruũ sumptib⁹ heredis ter. in l. titi⁹. ff. de le. iij. vbi determinare q iste nõ tenetur nisi ponere operã ꝛ pretiũ operã aut lapides ꝛ tigna q̃ edificio remanent inserta ꝛ in substãtia edificij perseuerãt debet ponere sumptibus heredis.

b ¶ Scõo q̃ro⁹ an damnatus fideiubere si soluit possit repetere. Quidã dicũt q non qz debet fideiubere gratis. vt. l. trib⁹. ff. de vsufru. earũ rex que vsu ẓsu. qõ verũ est si fideiussio affert modicũ damnum. Vel qõ hic est recurrendũ ad cõiecturas ſm ¶e. ꝛ ¶y. ¶ pone testator mandauit legatario q aliqd faceret suis manibus q naturaliter poterat fieri per alium nunqd substitutus teneat ad hoc. vbi q non per istã literã. Dic q ẓ non possit implere in forma implet in natura. i. quantũ implere põt. arg. ff. de ẓdi. insti. l. q sub cõditione. in pzin. ff. de

15 ẓdi. ꝛ demõ. l. in testõ. ¶ Deinde no. in text. ibi vxorẽ ducere. arg. q qs nõ possit ẓbere matrimonium p pcuratorẽ qõ sic dz intelligi q substantia matrimonij non fundat in pcuratore sed in principali psona. ẓ ad loqlam pcuratoris ẓbatur. vt

16 in. c. vlti. de pcur. lib. vi. ¶ Queri solet⁶ de compaternitate vtrũ ẓbi possit per procuratorẽ. nam cũ compater sit spiritualis pater non vr in procuratorẽ cadere posse nec per aliũ hmõdi solennitatem implere posse. vt. ff. de adopt. l. post mortẽ. ¶. deniq⁹. Jo. an. disputãdo tz ẓiũ. ꝛ sic se bz cõtudo maxime in principib⁹ qui ẓbunt cõpaternitatẽ baptizando p procuratores suos: qz ius canonicum non curat de subtilitatib⁹ legũ: imo est alia subtilis rũsio. nã adoptio est q̃dã fictio. Itẽ facere p aliũ est quedã alia fictio. vt no. ff. de vi ꝛ vi arma. l. j. ¶. delicisse. Sz due fictiones non pñt cõcurrere. ¶ Pñitas vo spũalis est res vera et non ficta. ꝛ ideo cessat ratio de duab⁹ fictionibus incõpatibilib⁹.

17 ¶ Querũt hic doctores si legatarius est iussus dare cã cõditionis implende ꝛ remanet penes heredẽ quo iure hoc repetit. Respõdet q per ẓdictionẽ ex hac. l. ¶y. vel dic vtili ex testõ qz hoc casu conditio vertit ad preceptũ. sic. ¶. de condi. in ser. l. cũ qdã. ꝛ. ff. de ope. lib. l. si ita stipul. ¶ Extra[d] q̃ro mandaut titio per literas q committeret homicidium: nũquid nũti⁹ qui scieter portauit literas punit de homicidio subsecuto. rñdeo sic. vt not. ¶y. in. d. l. nõ iõ minus. Itẽ si mãdaui titio ꝛ titius scio oẽs teneñ. ff. qõ vi aut clam. si ego. ꝛ ibi est ter. sing. per quẽ ter. dico q ille qui facit paltũ facientẽ ipse p se fecisse vr qõ tene mẽti. ¶ Item no. q ioib⁹ factis in qb⁹ vertit administrãti acquisitionis q p aliũ facit ipe ppriꝭ facit. vt exẽ de pben. accedens. ꝛ. ff. de pcario. l. certe. ¶. j. vbi est ter. vnicus in iure. ¶ Habeo duo[e] feuda a diuersis dñis q habẽt inter se guerrã: q̃rit cui debeo obedire: et vr q antiquiori dño. vt in. c. hic finitur lex. deinde consuetudines regni incipiũt. c. ſi. ¶n ẓium vr q seruiã vtriq⁹ de feudo suo iurta redditus feudi pecuniã ẓ ministrãdo. p stipẽdio vl mittẽdo sibi gentes sui castri. nã idẽ video qñ seruit⁹ debeꝫ duob⁹ pdñis diuersis. vt. ff. de aq̃ pluuia. arcẽ. l. in ẓcedendo. De cõsilio aũt dz seruire antiquiori. qz nõ possuꝫ esse tergiuersator. Itẽ ꝛ de ppria psona ꝛ hec non habent locũ in feudo[k] ligio: qz nõ possum eẽ vasallus nisi vnius. vt no. in. c. pastoralis. de re iudi. in clemẽ ¶ Apparet igit q ea que in corpore ppio debeo facere nõ debeo per aliũ facere. Sz ea q̃ per pfũmoniũ facio per aliũ facio. vt in hoc. ¶. nõ aũt.

20 ¶ Sed nũquid iuramentũ fidelitatis dz quis prestare psonaliter. ꝛ vr q sic: qz habet hanc formam qõ tactis scripturis. Dic q etiã per procuratorem potest iurare qz inuestitura et fidelitas est istius nature: vt ſ. c. j. ¶. personã. p quos fi. inuesti.

lio esset impedit⁹ p se scribere: al's non ſm bar. in l. diuus. ¶. idẽ senat⁹. ff. de fal. ꝛ talis scriptura nõ dicit ex ẽplar: ſz dz originale sumptũ ex originali q idẽ tabellio ẽ autor q põt ex eodẽ rogatu multa facere instrumẽta. vt in. l. ne casu. de discul. li. x.

13 ¶ Quero nunqd[a] si testator mãdauit legatario q edificaret heredi domum. vtrũ debeat edificare sumptus heredis an ppriꝭ. Dicunt doc. q recurrendũ est ad ẓiecturas. nã si est amplũ legatũ sumptib⁹ legatarij si paruũ sumptib⁹ heredis ter. in l. titi⁹. ff. de le. iij. vbi determinare q iste nõ tenetur nisi ponere operã ꝛ pretiũ operã aut lapides ꝛ tigna q̃ edificio remanent inserta ꝛ in substãtia edificij perseuerãt debet ponere sumptibus heredis.

14 ¶ Scõo q̃ro⁵ an damnatus fideiubere si soluit possit repetere. Quidã dicũt q non qz debet fideiubere gratis. vt. l. trib⁹. ff. de vsufru. earũ rex que vsu ẓsu. qõ verũ est si fideiussio affert modicũ damnum. Vel qõ hic est recurrendũ ad cõiecturas ſm ¶e. ꝛ ¶y. ¶ pone testator mandauit legatario q aliqd faceret suis manibus q naturaliter poterat fieri per alium nunqd substitutus teneat ad hoc. vbi q non per istã literã. Dic q ẓ non possit implere in forma implet in natura. i. quantũ implere põt. arg. ff. de ẓdi. insti. l. q sub cõditione. in pzin. ff. de

15 ẓdi. ꝛ demõ. l. in testõ. ¶ Deinde no. in text. ibi vxorẽ ducere. arg. q qs nõ possit ẓbere matrimonium p pcuratorẽ qõ sic dz intelligi q substantia matrimonij non fundat in pcuratore sed in principali psona. ẓ ad loqlam pcuratoris ẓbatur. vt

16 in. c. vlti. de pcur. lib. vi. ¶ Queri solet⁶ de compaternitate vtrũ ẓbi possit per procuratorẽ. nam cũ compater sit spiritualis pater non vr in procuratorẽ cadere posse nec per aliũ hmõdi solennitatem implere posse. vt. ff. de adopt. l. post mortẽ. ¶. deniq⁹. Jo. an. disputãdo tz ẓiũ. ꝛ sic se bz cõtudo maxime in principib⁹ qui ẓbunt cõpaterni tatẽ baptizando p procuratores suos: qz ius canonicum non curat de subtilitatib⁹ legũ: imo est alia subtilis rũsio. nã adoptio est q̃dã fictio. Itẽ facere p aliũ est quedã alia fictio. vt no. ff. de vi ꝛ vi arma. l. j. ¶. delicisse. Sz due fictiones non pñt cõcurrere. ¶ Pñitas vo spũalis est res vera et non ficta. ꝛ ideo cessat ratio de duab⁹ fictionibus incõpatibilib⁹.

17 ¶ Querũt hic doctores si legatarius est iussus dare cã cõditionis implende ꝛ remanet penes heredẽ quo iure hoc repetit. Respõdet q per ẓdictionẽ ex hac. l. ¶y. vel dic vtili ex testõ qz hoc casu conditio vertit ad preceptũ. sic. ¶. de condi. in ser. l. cũ qdã. ꝛ. ff. de ope. lib. l. si ita stipul. ¶ Extra[d] q̃ro mandaut titio per literas q committeret homicidium: nũquid nũti⁹ qui scieter portauit literas punit de homicidio subsecuto. rñdeo sic. vt not. ¶y. in. d. l. nõ iõ minus. Itẽ si mãdaui titio ꝛ titius scio oẽs teneñ. ff. qõ vi aut clam. si ego. ꝛ ibi est ter. sing. per quẽ ter. dico q ille qui facit paltũ facientẽ ipse p se fecisse vr qõ tene mẽti. ¶ Item no. q ioib⁹ factis in qb⁹ vertit administrãti acquisitionis q p aliũ facit ipe ppriꝭ facit. vt exẽ de pben. accedens. ꝛ. ff. de pcario. l. certe. ¶. j. vbi est ter. vnicus in iure. ¶ Habeo duo[e] feuda a diuersis dñis q habẽt inter se guerrã: q̃rit cui debeo obedire: et vr q antiquiori dño. vt in. c. hic finitur lex. deinde consuetudines regni incipiũt. c. ſi. ¶n ẓium vr q seruiã vtriq⁹ de feudo suo iurta redditus feudi pecuniã ẓ ministrãdo. p stipẽdio vl mittẽdo sibi gentes sui castri. nã idẽ video qñ seruit⁹ debeꝫ duob⁹ pdñis diuersis. vt. ff. de aq̃ pluuia. arcẽ. l. in ẓcedendo. De cõsilio aũt dz seruire antiquiori. qz nõ possuꝫ esse tergiuersator. Itẽ ꝛ de ppria psona ꝛ hec non habent locũ in feudo[k] ligio: qz nõ possum eẽ vasallus nisi vnius. vt no. in. c. pastoralis. de re iudi. in clemẽ ¶ Apparet igit q ea que in corpore ppio debeo facere nõ debeo per aliũ facere. Sz ea q̃ per pfũmoniũ facio per aliũ facio. vt in hoc. ¶. nõ aũt.

20 ¶ Sed nũquid iuramentũ fidelitatis dz quis prestare psonaliter. ꝛ vr q sic: qz habet hanc formam qõ tactis scripturis. Dic q etiã per procuratorem potest iurare qz inuestitura et fidelitas est istius nature: vt ſ. c. j. ¶. personã. p quos fi. inuesti.

¶ Sed nũquid in[g] ramentũ. an iuramentuz' fidelitatis fit psonaliter ꝓstandum: ꝛ videt qõ sic Bald. tenet ẓ in. l. j. ad fin. ff. de re. di. et in. l. fin. C. de condi. inser. andr. bar.

b ¶ Not. vide bart. in. l. admonendi. ff. de iureiur.

¶ Verbum dicit duobus modis. gl. est de hoc dz. in. l. j. et in glos. j. ꝛ ibi doct. ¶. de vsucap. Bar. in. l. cotẽ. ¶. q maximos. ad pzin. ff. versi. scõo quero ff. de pub. Idem in l. si tibi pecuniam in. j. not. ff. si cer. peta. dñs meus Jas. may. in aut. nouissima. ¶. de ioffic. test. Aler. consi. xlij. volij. Cel.

re instit. l. liber homo. ¶. titius. ꝛ ficaut plures psone reguntur ab eodem vbo: ꝛ tunc sunt ẓiuncti verbis aut ab alio ꝛ alio vbo: ꝛ tunc nõ. dñs ¶y. in l. titius fundi. ff. de here. instit. in vbo duo titꝰ. dicit q vnio in verbo facit esse verbis ẓiunctos. ¶y. ¶ Quero nunquid[a] inter cõiunctos re ꝛ verbis habeat locũ ius nõ accrescendi. gl. dicit q sic. Jn cõtrariũ videt quia sermo testatoris non attribuit rẽ cuilibet insolidũ: vt. j. si plures vna sen. l. j. ꝛ est casus in. l. cui fundus. in fin. ꝛ. l. tales. de condi. et demõ. ff. Sed caue tibi q ego dico q in virtute copule de necessitate inducitur eadẽ oratio. ¶ Et ad euidentiam ꝓmitto q si testator diceret ita lego titio fundũ hoc amplius seio domũ q titius ꝛ seius in fundo essent re ꝛ vbis cõiuncti ẓ sint orationes diuerse ꝛ hoc virtute replogationis: qz hoc est dictum Item nõ solũ titio sed etiã seio. Añ posterior oratio est illa in cuius vnitate consistit ius accrescendi respectu fundi. Considerandũ aũt est q dictio hoc amplius. qñ facit comparationẽ act⁹ ad actũ legãdi nõ inducit repetitionem: sed qñ rei ad rem sic. vt. ff. de lega. j. l. si seruus legat⁹. ¶. si ita scriptũ. ꝛ dic vt ibi. Eodem modo dico qñ ponitur dictio q: qz plenam repetitionem inducit: quasi dicat ꝛ seio lego eundem fundũ. i. non solũ titio ẓ seio: vt. ff. de fun. instru. l. scia. ¶. caio. Sz si testator non posuisset dictionẽ ꝛ cuius nouissima virtus est coniungere nisi alia mens fit testatoris: vt ff. de here. instit. l. si ista quis heres. Tunc punctum qõ ponitur loco copule inter orationes non induceret ẓiunctionẽ verbalẽ: qz tũc pũctũ ponitur loco copule ẓinuatiue non cõpleriue: ꝛ sic virtus eius nõ est ẓiũgere personas: ꝛ hoc minime dubitandũ est si copula ponitur inter orationẽ pfectã ꝛ impfectã. verbigratia: lego titio fundũ ꝛ seio eundem fundum. Nam pfecta oratio mutuat impfecte illud verbum lego ꝛ vtrũq⁹ dispositũ regitur ab actu ꝛ forma vni⁹ ꝛ eiusdẽ verbi principalis. Quapropter indubitanter sunt coniuncti re ꝛ vbis: qz fundamẽtũ ẓiunctionis est vnio dispositionis: vt. ¶. ca. l. ¶. boc ita tam varia. in ver. propter vnitatem sermonis quasi in vnum corpus. ꝛ ille est melior ꝛ formalior ter. de bo. q ¶. fit in iure.

¶ His ergo euidentialiter ꝓmissis veniamus ad ter. ꝛ ad apparatum et reliqua. Dicit ergo impator q nõ solũ coniunctio modo q̃dã relinquũtur sed etiam disiũctiuo. i. seorsum verbis seu orationibus separatis. Item dicit q in pari ẓiunctione vel pari disiũctione pariter bz locũ ius accrescendi cũ suo onere. Item dicit q si aliqui sunt coniuncti re ꝛ verbis et alii qui verbis disiuncti si deficit aliquis ex coniunctis accrescit: collige si ex disiunctis accrescit oibus. Item dicit q ratio differentie quare magis accrescit coniũctis est vnitas sermonis q̃ significat cõiũctos esse quasi vnũ corpus. Disiuncti aũt non sunt vnũ corpus ꝛ seperatorum separata est ratio. Et hec vera sunt inter coheredes quibus inuitis accrescit. b. d. vsq⁹ ad

4 ¶. vbi aũt legatarij. ¶ Ho. q licet in hereditatibus que deferunt iure directo habeat locũ ius accrescendi etiam inter oĩo disiunctos tñ coniunctis accrescit inuitis. ¶ Quid ergo est quod dicit glos. q ideo in hereditatibus accrescit inuito ne quis decedat pro parte testat⁹ ꝛ p parte intestatus: vel pro pte cũ herede: vel pro parte sine q̃ ptinet ad iniuriã testatoris ꝛ creditorum: vt. ff. de acq. hered. l. si seruus cõis ab extero. cũ dicta ratio hic cessat cum possit accrescere disiuncto. rñ. nõ est vis: qz non potest coniunctus inducere seperationem voluntatis. vt. ¶. de iure deli. l. quidam

5 elogio. ¶ Op. ꝛ videtur q in hereditatibus non habeat locũ ius accrescendi. vt. ff. de bono. pos. l. sed cum patrono. So. vt ibi not. ꝛ plene dixi in l. j. ¶. qñ non pet. par. ¶ Item opp. q non habeat locum ius accrescendi vt. ff. de acq. here. l. cum hereditate. Sol. ibi hereditas fuerat iam agnita ꝛ ibi est speciale in casu illius. l. qui non reperit alibi. fz quod propter creditores ille q nõ vult vti iure accrescendi debeat cedere parti quam agnouit. ꝛ dic vt ibi. ¶ Opp. dicitur hic q accrescit inuito. contra. j. ea. l. ¶. vbi aũt. Sol. in legatarijs ꝛ fideicõmissarijs etiã vniuersalibus non accrescit inuitis. Secus est in aditione hereditatis: nam sicut psona testatoris est quoddã indiuiduũ in se ita eius representatio que debet fieri per vnicũ heredem. ¶ Oppo. q pro nõ scriptũ nõ accrescit cum onere. vt. ¶. ¶. in primo. Sol. ibi in pro nõ scripto legati vel fideicõmissi: hic in pro non scripto institutionis vel substitutionis directe: ꝛ ratio est qz ab instituto nihil excipitur neq⁹ emolumentum neq⁹ onus: vt. ff. de heredi. isti. l. si quis ita heres institutus fuerit excepto fundo. ꝛ. l. j. ¶. ex fundo. sed a legatis et fideicommissis bene põt de iure aliqd excipi quod in eis non venit. ¶ Sed contra hoc op. nã sequerek q pro non scriptũ legati ꝛ fideicommissi qõ remanet penes heredem remaneret cũ onere: qõ est falsum. rñde. q ille titulus non est conformis titulo heredis: sed ẓfunditur oĩo. vt. ff. de leg. j. l. legatum. ¶. heredi. Deinde no. ter. q propter vnitatem corporis ꝛ sermonis plures persone censentur vna et eadem persona. Et fume hic argu. q bona clericorum sunt ecclesie deficientibus propinquis. hoc not. Jac. de are. ff. de iniust. testa. l. si quis erheredato.

1 ¶ Coniũctio verbalis disponit de virilibus portionibus.
2 Usufructus formalis non capitur iure hereditario.
3 Heredibus verbum debet adaptari ſm quod debet adaptari.
4 Copula quandoq⁹ plura requirit.
5 Quos relatiuum importat nomina propria.
6 Jurisdictio vni concessa non intelligitur alteri legata.
7 Judex specialis quando deputatur alicui in priuilegiũ persone ille solus potest cognoscere.
8 Jus accrescẽdi qualiter hz locum in heredib⁹ inuitis ꝛ nõ in legatarijs.
9 Jus accrescendi non est ponendum in iudicio: eo quod interest testatoris

babere heredem.
10 Juri accrescendi an fit locus inter legatarios.
11 Seruus communis inducit coniunctionem.

Ubi autẽ ¶ Inter legatarios ꝛ fideicommissarios est locus iuri accrescendi: tñ nõ accrescit inuitis: volẽtibus aũt accrescit pro virilibus portionibus cũ suo onere. sed si sunt verbis disiuncti non dicit ꝓprie accrescere sed non decrescere. ꝛ ideo nõ sentit onus qõ nõ est ad suã personam appositũ nec suo legato annexũ.

1 b. d. vsq⁹ ad. ¶. que aũt antiquis. ¶ Ho. q cõiunctio verbalis hz disponere de virilibus portionibus. ꝛ hoc est verũ vbi nõ est appositũ nomẽ collectiuũ: tunc oẽs in vnũ collecti loco vnius habent. Dicit lex q̃ si lego titio cũ heredib⁹ ꝛ meuio qõ tres partes fiunt: vnã bz titius: alia oẽs heredes: tertiã meuius. Item si testator legat titio ꝛ heredibus suis: dimidiã bz titi⁹: dimidiã oẽs heredes. ꝛ heredes inter se sunt copulati per duplicem copulam verbalẽ: vna respectu extremi qõ est titius alia inter se. vt. ff. de vsufr. accresc. l. si quis titio. et ff. de vulga. substi. l. coheredi. ¶. qui discretas. Sz de intellectu. d. l. si quis titio. dubitat. nam aut loquimur de heredibus testatoris ꝛ eis non põt legari vt. l. legatuz. ¶. j. ff. de le. j. aut loquimur de heredibus legatarij. l. titꝰ. ꝛ tũc cũ appellatio heredum significet mortẽ titꝰ impossibile est qõ heredes concurrant cũ mortuo seu qõ faciãt partes q concurſum. vt. ff. de heredi. instit. l. quo loco. ¶. si iã mortuo. Solu. illa lex põt intelligi vtroq⁹ modo. nam si intelligaꝫ primo modo de heredibus testatoris: dic quod etiã fuit relictũ a coheredẽ vel ali quo legatario ſm glo. Vel subtilius heredes non participabant legatũ iure legati sed hereditario quasi limitato legato in persona titꝰ. vt eo. tit. l. si mulieri. ſm But. Vel subtilius dic qõ vsufructꝰ formalis põt legari ipsi heredi ẓ secus in proprietate. Et rõ differẽtie est: qz impossibile est q vsufructũ formalem heres capiat a seipso. Sed opz qõ nuda proprietas alteri fit legata. verbigra. dicit testator lego caio nudã ꝓprietatẽ fundi gabiani cuius vsumfructũ lego titio ꝛ heredibus meis.

2 ¶ Et ex hoc apparet qõ vsufructus formalis nõ capit iure hereditario. ꝛ iste est verꝰ intellectus
b c l. ¶ q⁹ titio. ſm vnã lectur̃. Item et alia lectura est vera qñ lego titio ꝛ heredibus titꝰ quia ibi testator senserat de heredibus ꝛ filijs q legis prędestinatione vocanꝫ heredes vt in. c. j. ¶. et si clientulus. de feud. aliena. ꝛ fic iurta vulgare vulgi et im-
b propriè ſm Jo. ¶ Et fic not. qõ vbũ heredibus
3 dz adaptari ẓ qõ põt adaptari. d Uñ si papa[e] di-
c e risset ita ẓ: cõcedim⁹ tibi talẽ emphyteosim vna cũ heredibus tuis filij mei. ꝓcreati venirẽt principaliter. p dimidia ꝛ non accessorie vel successorie expectata morte mea. Rñ ob. de lib. ꝛ post. l. gallus. ¶. quidaz recte. qz ibi ꝓcedebat ordo iuris ꝛ necessitatis ad quẽ testator habuerat respectũ fz cõsilium galli. Sed vbi non ꝓcedit legis ordinatio tunc dictio cũ: qñq⁹ ponit in vi ꝓpositiõis: ꝛ tunc facit cõcunctionẽ: vt ibi. Qñq⁹ in vi aduerbij tpis. p qñ: ꝛ tunc interdũ facit cõditionẽ. interdũ die. vt. j. qñ

4 dies leg. ccdit. l. ex bis verbis. ¶ Ulterius scias de natura copule qõ qñq⁹ est plura regrere. vt. ff. de ẓdi. insti. l. si heredi plures. ꝛ tũc ponit ẓditio d naliter. Qñq⁹ nõ est de natura actus plura regrere: ꝛ tunc ponit partitiue. ff. ad treb. l. luci⁹. ¶. caio. ꝛ. ff. de ẓdi. ꝛ demõ. l. falsa. ¶. vlti. Qñq⁹ significat paritatẽ suorũ extremoꝝ ꝓpter rõnẽ inequalitae tis vitãde. vt. C. de impu. ꝛ alijs substi. l. quãuis. et boc facit tã rõ iuris quã natura verborũ. ꝛ idẽ est vbicunq⁹ boc dictat eqtas. vt co. ti. l. cũ qdã. ¶. Butri. Rõ aũt iuris est qz informitas est vitanda in vniformiter copulatis. ff. de vul. substi. l. iã boc iure. ¶. si taliter. ꝛ. ff. de test. milit. l. in testõ. Sed ẓtra predicta immediate opponit. nã. l. ¶. si qs titio. ſcõo rñso: loquit de filijs legatarij illi non venirẽt cum pñe nisi in vnã portionẽ. vt. C. de impu. ꝛ alijs substi. l. ſi. Sol. ibi in vulg. substi. Secus i legato vsufructus formalis: qz ibi vnusqsq⁹ p se decernit pro pter coherentiã quã vsufr. formal⁹: qz ibi vnusqsq⁹

¶ Intellectus. vide. j.
¶ Alia lectu. vide Bart. in. l. gallus. ¶. etiam. ff. de lib. et post. et in. l. bmõi. ¶. ſi titio. de lega. l.
¶ Adde ad hanc materiam do. ꝛ pcepto rem meum Ja. de scõ georgio ĩ suo lib. feud oz. in. c. j. ¶. ꝛ fi clientulus. post pzinc. in tit. de feu. alie i vsi. feu. celsus
¶ Adaptari. facit. l. p herede. ¶. si qs tñ. cũ ibi not. p bar. ff. de acq. hered.
¶ Unde si papa vide Bar. in. l. gallus. ¶. quidam recte. ff. de lib. et postbu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

per se decernitur propter coherentiã quam vsus fructus formalis hz in propria persona. Alij recedunt ab ista lectura in secundo casu. l. si quis titio. sed non in primo casu illius. vt ibi sentit glo. idem Ray. ¶ Sed hoc oppo. nã. l. cauek q si testator ita dixit libertis meis & scio lego quos hoc testamẽto manumisi ita ne alienẽt q̃ quilibet libertorũ & scia veniunt in virilem. So. illud est ꝓpter relationum quos quod importat nolo ꝓpria et ꝓpter grauamẽ de nõ alienãdo qõ pariter refert ad singulos. ¶ Re. & cy. Vel ibi p meritũ & affectũ vt docet manumissio. ¶ Ho. i. ff. finautẽ diffiicti. ar. q̃ si pluribꝰ est ꝓcessa iurisdictio cũ assignatione sportularuꝫ qõ non dz glibet habere integras sportulas ſz partiri in capita. ¶ Itẽ no. arg. q̃ iurisdictioᵇ vni ꝓcessa nõ intelligit alteri denegata sed faciũt sibi ptes exercitũ p ꝫcursum. nam iurisdictio põt habere ꝓfectẽ circa qõ sic distingue. aut iurisdictio ꝓcedit pluribꝰ eadẽ. l. aut diuersis legibus. ¶ Primo casu aut copulatiue vel cũ certi numeri regstione. & tũc requirit q̃ simul ꝓcedant, aut absolute & simpliciter. & tũc aut sunt simul adhuc. & idẽ saluo q̃ in casu necessitatis vnus põt supplere vices alteri? in ꝓcedẽdo tm̃. aut nõ sunt simul aditi tũc ꝑuenietis est iurisdictio ad cõmodũ tm̃ sportulaꝝ vtriusq; college: qz in sportulis sunt reꝫuicti. vt. l. j. ff. de offi. ꝙsu. Scõo casu ꝓncipali q̃ diuersis legibus tũc refert aut sunt diuerse species iurisdictionis vt q̃ vni est datũ imperiũ alteri ciuiles cause. tunc sicut distribute sunt iurisdictiões ita debẽt ꝓcedere & exerceri. vt. ff. de iudi. l. solemꝰ. ℌ. latrũculator. Itẽ si iurisdictiões sunt diuerse p summas vt no. ff. de pedane. iudi. l. placet. Idẽ vbicũq; iurisdictio est ꝓcessa vni ita q̃ solus cã exerceat puta iudici insinuationũ p formã statuti. vt no. Bar. ff. de solu. l. q̃ si forte. ℌ. als i dubio 2 iurisdictiones fauore publico ꝓcedant iurisdictio vniꝰ nõ derogat alteri iã ꝓcesse: vt. l. j. ff. de offi. ꝓfe. vt. nisi nouꝰ iudex sit adiũctꝰ veteri i suo ꝓcessu. vt legit & no. j. de appel. l. ꝓcipimꝰ. & i aut. vt diffe. iudi. ℌ. ꝓcipimus. col. r. ¶ Idi dubitaꝝ de tali casu: duo sũt iudices deputati: ita q̃ libet solus vnus in causis pupillorũ: alter in causis a decẽ libris infra: accidit q̃ cã pupilli est a decem libris infra: dicunt quidã q̃ inspicit ꝑsona tanq̃ digniorꝝ. arg. l. iustissime. ff. de edil. edi. Alij dicũt q̃ vterq; poterit cognoscere diuersis respectibus sumpto argumẽto de tanq̃. Illud scias qõ qñ in priuilegium ꝑsone deputat alicui iudex specialis. ¶ Puta dicit statutũ q̃ de causis hospitalis miserico die summatim cognoscat collateralis ptãs q̃ ille solus põt cognoscere. hoc sentit Ja. de are. ff. de le. j. l. qõ in rex. ℌ. si gs. qõ verũ est: qz ista commissio nõdũ est i specie hz in diuiduo attento loco cui impedit fauoꝝ: vt no. ℣. i. c. generi. & teneas ista mẽti. ¶ Ex hoc habes veritatẽ in añcedenti q. nã iudex deputatus fauore ꝑsone deputat tãq̃ magis discretus: sed q deputat ratione minoris summe deputat tanq̃ minimus. vt. ff. de iudi. l. fi. & ideo debet attẽdi ratio ꝑsone tanq̃ maioꝝ. vt ℌ. qñ imperator inter pupillos & viduas. l. vnica.

¶ Quero qualiter heredibꝰ accrescit inuitis et non legatarijs. Rñ. vt dixi. ℌ. qz in hereditate est rõne testatoꝝ decedat ꝓ parte testatus. & ꝓ parte intestatus que rõ cessat in legato. ¶ Preterea legatum ascribit mero fauore legatarij. hz institutio heredis non fit mero fauore heredis hz fauore creditoꝝm̃ testatoris. Et iõ nõ põt heres alteri? fauoꝝ renũciare. Bul. & ℣. qz interest testoris habere heredẽ. vt isti. ad legẽ fal. in ꝓn. Itẽ & credi toꝝm̃. vt no. ℌ. de successo. edic. in rubꝝ. ¶ Et hoc nota q̃ de iure accrescẽdi non opz facere positionẽ in iudicio. hz secus de ipsa additione ꝓncipali. vt. ff. de interrog. actio. l. qz plerũq;. & no. ff. sol. ma. l. si cũ dotẽ. ℌ. transgrediamur. ¶ Op. q̃ inter legatarios non fit locus iur accrescendi. vt. ff. de ꝙdi. & demõ. l. mulieri & titio. Solu. ibi mulier admittit ex dispensatione contra ius commune. et qz dispensationes sunt odiose non habet locũ ius accrescendi vel ibi non est ꝙunctio: qz primo sub quo mittit mulier est aduersatiua coniunctionis alterius legataríj. Vel ibi ideo qz ꝓra volũtatem testatoris nõ hz ius accrescendi. vt. ff. de vsufruct. l. doñs. ℌ. de particulari ad perticulare: vel de partꝰ culari ad vniuersalem. vt. ff. de heredi. instit. l. quoties. ℌ. si duo. in fi. ¶ Pone dispẽsatũ est cũ patre q̃ possit legare duobus suis spurijs nunquid inter eos habeat locũ ius accrescẽdi. videtur q̃ non: qz dispẽsatio vt odiosa est restringẽda. Sed ꝓtrariũ videt qz volũtas testatoris fauorabilis est et amplianda. de hoc minime dubitandum esset si essent legitimati. nam ex hoc priuilegio sequit ius cõe: scz habilitas. ¶ Op. ad idẽ. ff. de leg. ij. l. ꝓculo. Sol. dicit glos. in. l. j. ff. de vsufruc. accres. qõ ibi nulla est coniunctio boꝝ sed legis. Tu dicibi qõ nulla est coniunctio sed vnicuiq; tantũ acquiritur quantum ratio iuris permittit. vt. ff. de stipul. seruo. l. si seruus cõmunis meuꝰ. ℌ. fi. Certe. l. iij. eo. titu. dicit qõ per seruum cõmunem inducit cõiunctio & ideo gl. vera. Et ratio differẽtie est qz ꝓuidentia legis non est ordinata ad ius accrescendi scz in suis finibus.

¶ Acceptans an possit interim legatum petere vel vendere.

Hereditas semel adita non potest repudiari.

Jus accrescendi an per sententiã habeat locuꝫ in caduco.

Hinautẽ ad deficiẽtis.

¶ Ho. q̃ si quis non loquitur nec velle ꝓsumit vt dicit Aristo. & Boe. q̃ voces sunt note opinionũ & volũtatũ: ergo ecõtrario voces non sunt note alicuius intentionis animẽ. ¶ Extra q̃ro ꝑ m̃ do. Ly. legata est eadẽ res diuisũctim. duobus: vnus accepta ut legatũ, alter nondũ acceptauit nec repudiauit. ¶ Querit vtrũ acceptans possit interim legatum petere vel vendere. Rñ. Lyn. qõ interim admittit ad totũ. Secus in hereditate: qz non admittit interim nisi ad partẽ. ¶ Cõsidera isti duo legatarij factunt sibi partẽ p concursum ipso iure si legatũ est purũ. vt. ff. de le. ij. l. cũ pater. ℌ. surdo ergo agnoscens nõ põt petere nisi ꝑtem suã. Si ergo vult totũ petere faciat assignari terminumᵍ collegatario ad acceptãdum vel repudiãdũ. vt. ff. de legꝰ. ij. l. cũ quidã ita. cũ. l. seq. Si aũt venisset legatũ pure alteri sub conditione tũc dies legati pure cedit ꝑ tam insolidũ. ¶ Et idoᵇ interim in totum peti põt qz cessat cõcursus. Sed in hereditatibus est magis dubiũ: qz hereditas semel adita postea non posset repudiari nec ipso iure decrescere qõ infirũ esset. tũ glo. ori. aliter distinguit in hoc passu in. l. ij. ff. si pars hereditatis petaꝫ. Et finaliter tenẽt qõ si seruo testatoris pure instituto interim totũ assignauit qõ interim totã hereditatẽ vendicare posset. ergo si postea existat conditio ipso iure decrescit legis fictione cooperante: qz fingit retro fuisse heres. ff. de acqui. here. l. heres qñq;. Et sic non obst. argu. q̃ ille qui semel est heres nõ põt de finere esse heres: qz fallit hic ꝓpter virtutem fictionis: & hec est ipsa veritas quicquid dicat hic Ly.

¶ Quero nunquid in caduco per sniam habeat locũ ius accrescendi. & vt qõ nõ. nam. l. cauek q̃ ius cõmuniũ libertoꝝm accrescit qñ deficit ipso iure. secus si per sniam. vt. l. si duo patroni. in ꝓn. & ibi no. ff. de iureiurã. Et reddit duplex ratio: prima qz per sniam non deficit ipso iure sed ope exceptionis. Que exceptio non prodest nisi victori. Itẽ qz per sniam non deficit vere sed ficte. vt no. ff. de condi. inde. l. si non sortẽ. ℌ. heredi. Alij dicunt quod in. l. si duo patroni. est ratio: qz ille qui dicit se solum patronum negat ius accrescendi qz negat se habere coniũctum. Et predicta faciunt ad q̃stionem dictat statutum q̃ legata non infirmata infra mensem non valeant modo vnus ex coniunctis insinuauit: alter nõ nã cũ illud non valeat intelligitur per sniam: vt no. Bar. ff. de fideiusso. l. cuꝫ ler. & sic ope exceptionis nõ habet locũ ius accrescendi. Et q̃ intelligat per sententiam sic patet quia ista solemnitas nõ requirit ante factum hz post factũ ex interuallo tꝑis. Unde nõ iurant ipso iure vt. ff. de

¶ Extra quero. ad de quod rapha. i. l. plane. ℌ. si coniunctim. de le. j. refert. ista ẽba Bald. bic. & dicit q̃ ꝓ o Bal. facit. l. si dño stichus. de lega. j. tñ nihil firmat. pau. de cast. ibi dẽ in lec. bononienſi vbi velle q̃ in casu huius. ℌ. bene possit primo veniens petere totum actione ꝑsona li. sed non rei vendicatione quia nõ hz dominium nisi ꝓ parte. allega. d. l. si dño stichus. et dicit q̃ non est tactus ab alijs. tu vide et Ange. bic q̃ vt tenẽ ℣ Bald. vide timo. in. d. l. si duo. et in. d. ℌ. si coniunctim.

¶ Terminum. boc non videtur necesse qz si alius non petit & sic non cõcurrit non vꝫ dici possẽ qõ faciant ptes per concursum: et ita videtur intẽtio huius litere. & Ly. bic in fi.

¶ Et ideo. Vide glo. i. l. ij. ff. si pars here. peta.

vt. ff. de ꝓcl. impe. of. l. vniuersa. Itẽ non est ꝓprie solẽnitas sed q̃dam ꝓbatio qua deficiẽte ex postfacto nõ deficit ius. Sz si statutũ diceret non valeat ipso iure. & tũc hñ haberet locũ ius accrescendi. nã hz legatarijs interim agnouisset legatũ: tñ illa agnitio fieret irrita ipso iure. nã ptãs ãnullationis tollit intellectũ acqsitionis. arg. ff. ad treb. l. si ꝑsoni. ℌ. fi. ¶ Pone alio statuto cauet q̃ possit ifinuari nisi fit petitũ cassari: qũo põt peti cassari q̃ nullũ est. rñdeo attẽto qõ põt reparari & cassari. qz perdit ptãtẽ cõualescẽtie. vt no. ℌ. de ℌ tabu. l. postbumo. Et ideo si iudex ꝓnũciasset nullũ & nõ esset petita cassatio ad huc posset insinuari qz expssio eorũ q̃ tacite insunt quãquã facta p sniam non equat aliud nisi qõ tacite inerat. vt. l. iij. si pen. ap. mors interue. p ¶ Re. & Lyn. Hoc nõ credo verũ qz dicta sniа facit ius & transfuit in rẽ iudicatã. Itẽ articulus nullitatis est preiudicialis. & ideo plus puto qõ lite ꝓtestata sup nullitate insinuatio non possit fieri: qz cũ fit aduersatiua & ꝓiudicialis obstat insinuationi petite. qz vbicũq; sniа absorbet nouam ꝓuersiam ibi litis pẽdẽtia suspẽdit eandẽ. vt. ff. de excep. l. fundũ. & l. fundi. & ita cõsului. sed ꝫ silij nõ fuit intellectũ q̃ illud verbũ fi nõ fuerit petitũ cassari ruditer intelligebãt: moti ex eo qõ aliud est cassum aliud est cassandũ. vt. ff. de iudi. l. q̃ se dicit. Sed ibi loquit in actu q̃ nõ erat ipso iure dispositus p. l. & sic non obstat. ¶ Porro cassari & reformari dicit etiã id qõ nullũ est: vt. j. de accu. l. q̃ absentẽ.

¶ Jus decrescendi an habeat locũ in ℌctibus.

Imperator debet esse clemens.

Utilitas publica rõne ꝓuate non dz impediri.

Imperator debet se habere imperialiter & ab eo omnis auaritia debet esse remota.

Cum autem.

Jbi mortis cã donationibꝰ. Ho. bic tex. expssum q̃ alibi non reperit q̃ in mortis cã donationibꝰ hz locũ ius accrescẽdi. Añ bic sunt priuilegiate donationes cã mortis sicut vltime volũtates. Jn alijs aũt ℌctibus. dic vt dixi. ℌ. ea. l. & ℌ. q̃ nõ pe. par. l. j. ¶ Pone quidã concessit mihi & titio q̃ possimus decoqre i furno suo gratis oĩ hebdomada decẽtaria frumenti titi? defecit a rege natura. vtr mihi accrescat portio titij. Considera nã si simus ꝫiuncti regi & vbi venio per ius nõ decrescẽdi qõ in ℌctibus hz locũ. Cõtrariũ est verũ qñ cũ semel titius fecerit partẽ recessum est a iure nõ decrescẽdi. & op3 venire p ius accrescendi vt subtiliter no. Bar. ff. de leg. ij. l. re ꝫiuncti. & l. articulo de vsufr. sed ius accrescendi non hz locũ in ℌctibꝰ iũ. Celsus. Et no. subtilẽ ꝫsiderationem. ¶ Extra q̃ro pone q̃ in diuersis orationibꝰ fit facta dicta cõcessio vtrũ qlibet nostrũ insolidum possit de coqre decem staria. & videt q̃ nõ. sed quilibet pro parte. vt. ff. de ver. ob. l. stipulatio ista. ℌ. cum q̃ ita dicat. Solu. aut in eadẽ oratione. & tunc qlibet pro parte: aut in diuersis orationibꝰ. & tunc aut ob eadem cãm & intelligit vna ꝓmissio aut ob diuersas & tũc plures. arg. ff. de ꝓba. l. gnquaginta. Jn dubio aũt ꝓsumit liberalis in quẽlibet insolidum collata: qz cõcernit genus & non determinatã speciem q̃ corporaliter diuidit. arg. ff. de leg. ij. l. meuius. ℌ. duobꝰ. ¶ Ho. bic i ẽbo clemẽter q̃ impator debet esse clemẽs. ¶ Ho. i ẽbo vẽdicationemᵇ q̃ fisco acqrit dñiũ ipso iure. ¶ Ho. in ẽbo augustum priuilegium. qõ idẽ est q̃ plenitudo potestatis nõ dz exerceri in ꝑiudiciũ subditorum. ¶ Ho. ibi q̃ cõiter oĩbus prodest. qõ cõis vtilitas ꝓefertur fisco & cesari. ¶ Not. ibi priuate nostre vtilitati: q̃ illud quod acqritur fisco immediate acqrit cesari. ¶ Et est argu. q̃ vbi de publica vtilitate tractat hz priuatã vtilitatẽ in se ẽcludat tũ testis nõ repellatur qz non dz publica vtilitas rõne priuate vtilitatis impediri: qõ dic vt. ff. de reruꝫ diui. l. in tm̃. ℌ. vniuersitatis. q̃ Cy. cũ intitulet reipublice. & idẽ de regibus. ¶ Et sic collige arg. q̃ illi qui sunt dãnati soluere camere regis: que idem est qõ fiscus sunt cõdẽnati camere regis. ¶ Not. ibi impialiter q̃ impator dz se impialiter habere et magnifice & gliose & ab eo oĩs auaritia dz esse remota

Locum autem.

Not. q̃ leges diſponentes super executione seu effectu instrũtoꝝ inquãtũ respiciunt veritatẽ dispõnis & ordinationis testamẽti nõ habẽt locũ in testamentis iã factis sed in futuris qõ tene mẽti. Añ antiquũ statutũ est interꝑtandũ ꝑm interꝑtationẽ antique legis non aũt ꝑm interꝑtationẽ noue legis nisi veniat ad interꝑtationem casus dubij veteris legis: vt eleganter dicit gl. i aut. de filijs añ dota. instr. na. circa fi. & adde quod no. ℌ. de legib. l. leges & cõstitutiones.

Hec omnia.

Jbi oĩbus. Collige q̃ lex nõ ligat etiam scientes añq̃ oĩbus publicet: qz nõ singulariter ꝓfert sed gñaliter ꝓmulgat: qõ dic vt not. in ꝓemio clementinarũ. ¶ Secũ do collige arg. q̃ p publicationẽ statutiᶜ ipsi? statuti ꝓmulgatio cõprobatur Et iõ si esset necesse ꝓbare statutũ editu ꝑ testes qz forte codices statutorũ sunt cõbusti et testes dicerẽt q̃ audierunt statuta publicari qõ talis ꝓbatio sufficeret: qz ista publicatio est quoddã notoriũ quo ꝓbato ꝓbat factum ꝑsumptiue. vt. j. de accusa. l. ea q̃dẽ. ꝑ gl. hz Cy. dicat ibi q̃ notoriũ sufficit vt ingrat: sed nõ sufficit ad decisionẽ cãe. Ego dico bic sufficere ꝑ ipsi? rei naturã: qz publicatio est de natura legis. Et in bis q̃ ordinantur ꝑm naturam & altero ꝓesumitur alterum.

¶ De bis qui ante apertas tabulas hereditatem transmittunt. Rubrica.

Transmissio de iure antiquo non erat in vsu.

Recusans hereditatẽ nihil transmittit etiã suis.

Debitam verbum qualiter sit intelligendum.

Mors fortuita prouenit ex casu fortuito.

Hereditas si vadit ad extraneos aut aufertur bis qui sunt de sanguine est ℌ naturalem affectionem.

Liberi ꝓtestantur naturaliter de morte parentũ.

Transmissio fi sit alicui facta an repudiare possit.

Suus quãdo transmittit ad non suum an sit repudiatio vel abstensio.

Heres in fraudẽ suoꝝ creditoꝝ non põt abstinere

Fideicommissum cõditionale non transmittitur etiã ad suos.

Frater hereditatẽ fraternam non transmittit ad alium fratrem.

Transmissio gradibus ꝓposteratis fieri potest.

Transmissio qualiter fieri debeat qñ sunt due matres: scz mater testatoris & mater infantis.

Jnfans an sit fauorabilioꝝ in transmittendo ꝙm maioꝝ infante.

Per hanc.

Hereditas ẽt nõ adita de liberis ad liberos transmittit etiã ignorantibus. Et ratio est: qz venit tanq̃ debitam et est ad solatiũ tue tristitie: & qz natura non dz defraudari casu fortuito. fortius perditaᵈ habet locũ in legatis & fideicõmissis. b. d. no. ¶ Jn text. ibi in posterũ. ¶ Ho. ergo qõ ante hãc legẽ non fiebat ista trãsmissio qõ verum est nisi in suis heredibus. vt dixi. ℌ. de iure delibe. l. si fratris. ¶ Jn text. ibi hz non sint inuicẽ substituti. Not. reciprocã subst̃onẽ inter filios non ꝑsumi. ¶ Jn text. ibi seu cũ extraneis. Ho. datione coheredis extranei ius trãsmittẽdi nõ impediri. Ex hoc sequit qõ fortior est trãsmissio quã ius accrescendi. ¶ Jn text. ibi siue se nonerint. Jste casus erat dubitabilis qz videbat qõ iste sciẽs nõ trãsmitter et nisi ius deliberandi tñ Juij est verũ: qz plena transmissio nõ tollit ꝑ semiplenã nec priuilegiũ ꝑius cõe. ¶ Jn text. ibi hereditatẽ nõ recusant. ¶ Not. q̃ recusans hereditatẽm bil transmittit etiã suis: & etiã ad suos. Unde ꝫsueui dicere q̃ existentia sui heredis elisa ꝑ abstentionem impedit trãsmissionẽ etiã de iure ciuili. & maxime bodie de iure nouissimo ꝙ qõ hz autoritate Justiniani. & sic de iure ciuili suis abstinere volẽtibꝰ onera creditoꝝ euitare: sic dicit ille ter. singularis. ℌ. de iur. de lib. l. si. ℌ. si vo postq̃. ver. boc qdẽ. in verbo ex presentis temporis auto-

¶ Clouissimo. vult bic Bart. ꝙ bodie beneficiũ abstinendi de fit de iure ciuili. vide bald. in. l. si paterna. j. de reuo. bis que in frau. creditoꝝ. & que legũ tur et no. in. l. necessarijs. ff. de acquir. here. et quod fit de iure ciui. tenet salic. in. l. apud bostes. j. de suis & le. & in. l. q se patris. ℌ. vnũ li. & vide bal. in. c. j. an agna. vel fil. & in. l. i. cũ seq. i. ij. qõ. ℌ. qñ nõ pe. par. & in. l. q se patris. que all. et ibi plene dixi et qõ fit de iure ꝓtorio ostende nam ius ciuile bene potest facere definere quem esse heredem. antẽ. boc amplius. ℌ. de fideicom. no. in. l. in substitutione. ff. de vul. et pu. ius ꝓtorium vero non. l. et fi fine. ℌ. hz quod papin. ff. de mino. vñ si esset de iure ciuili sequeretur qõ filio abstinente nũq̃ ex potentia iustatis confirmarentur tab. pupillares et alij effectus iustatis non resultarent qui idem operant quod aditio. l. si filius qui se paterna. & l. si pupillus. ff. ℌ de acqui. here. & in. l. si filius qui patri. ff. de vulga. et pup. et cum fi. ꝓ o boc etiam facit. ℌ. sed et bis permittit ꝓtor. insti. de here. qualit. et dif. & de bac. q. vide per imol. in. l. ventre. in penul. char. ff. de acqui. here. item si vera esset opi. bar. non confirmarentur libertates deficiente illo nudo nomine heredis contra. l. cum qua. ℌ. sed & si quis. ff. de fideic. liber.

---

a ¶ Sed ℌ hoc. iste est ter. in. l. lucius ℌ. lucius. de le. ℌ. quem voluit alle.

b ¶ Jurisdictio. vi de bar. in auẽ. habita. ℌ. ne fil. ꝓpa. Ang. in. l. cũ ꝓtor. ꝓ illum ter. ff. de iud. moder. i. l. si qs cũ ꝓcuratorio. ℌ. fi. ꝓ illũ ter. cũ ꝫcor. ff. de ꝓcu. & dixi post ℣mo. i l. gallus. ℌ. ille casus. ff. ℌ lib. & post hu. ꝑ bal. in. l. j. ℌ. q. ff. de of. ꝓcõ. aliqd dixi in. l. j. ff. de of. ꝓfe. vi. vt bic al le. ang. i. l. testamẽta. ℌ. de tes. & dicit ibi pau. de ca. q̃ si deputatᵛ est certꝰ iudex ad cãs dam noz datoꝛ q̃ potestas q est iudex gñalis in ciuitate põt etiam se intromittere ꝑ. d. l. j. de offi. ꝓfe. vꝛb. & erit locᵒ ꝓoccupationi ꝑ. l. fiq postea. de iud. & ad istã. q. potest bene allegari ter. in. l. ne quicq̃ circa fi. & ibi bald. ff. de off. ꝓcõ. pau. de cas. in. l. cognitio. i ꝓin. ff. de of. eius cui mã. est iurisd. ꝑ ang. in. l. consulta in aliqui bus lec. ℌ. de test.

c ¶ Idi dubitari vide bart. in. l. gallus. ℌ. ille casus. & ibi ℣mo. cuꝫ conco. ff. de libe. et postbu.

d ¶ Jnuitis. Vide ℣. & Lar. ℌ. ꝓt. & glo. bic.

e ¶ Jnter legatarios. Adde q̃ inter legatarios coniunctos re tm̃ hz locum ius accrescendi. Item interꝫunctos verbis, ꝙ vt no. bart. in. l. reꝫuicti. in. j. & ℌ. q. & ibi dixi in apos. ad ipsum in ver. breuiter dico. ff. de leg. ij. celsus.

a ¶ Bar. adde in. l. si mihi & tit. in ver. et ideo predicta. ff. de ver. oblig.

b ¶ Ædificationem. no. fisco acquiri dominium ipso iure nõ aũt possessio. l. com missa. ff. de pub. l. imperator. ff. de iure fisc. l. fin. ℌ. de sa. san. ec. and r. barba.

c ¶ Colligeargu. q̃ per publicationem statuti. adde oĩno Firmanum in suo aureo repertorio. i a ver. publicatio. vñ fi. ij. Celsus.

d ¶ Forti? perdita. vide alium text. hz Bal. in. c. j. an agn. vel cog. in vsib. feu. hz ibi non faciat mẽtionem de isto. vide Salic. l. apud bostes. j. de suis et le. et moderniores. l. necessarijs. ff. ꝺ acq be. andr. bar.

e ¶ Ho. q̃ recusans. vide imol. in. l. ven tre. ff. ꝺ acquirẽ. here. vbi refert verba Ange. allegantis istum text. ꝑ declaratione. l. fin. de repu. here. & vide q̃ not. bart. in. l. si filius q patri. ff. de vulg. et pupil.

Universidad de Deusto
Biblio

ritate. Et aduerte qz p hoc verificatur gl. que est in l. qui se patris. qz in filio absento nulle remanent relicte iuris ciuilis efficaces ad heredis essentiā substātiale. ¶Preterim si sup post abstēsionē mortuus est ⁊ sic nullū subiecerū essentie est in rez natura. Unde q̄ q̄ fuerit retro essentia: tū tunc nō est. Et sic ex nouis. legib⁹ directo succedit defuncto p posteriores: vt. j. de suis ⁊ le. l. defunct⁹. In ter. ibi tanq̄ᵃ debitā. hoc vbi tanq̄ expone: vt nota. ē. de iur. ⁊ facti igno. l. si emancipata. ¶Itē no. verbū debitā. nā ex hoc vbo quidā intelligūt hāc legē i posteris cōcepti⁹ viuo testatore: vt no. ē. de inof. test. l. si gs filium. in prin. qō est falsum: qz in veniētibus ex trāsmissione nō consideratur concep tio: vt ibi diri pz hic. Nō obst. qō dicit debitam qz consideratꝰ ordinem nature. ¶In ter. ibi q̄ sez Iste vñ. in q̄tū loquif de legatis ⁊ fideicōmissis: continet ius cōe in omnibus. ¶In ter. fortuitas ob causasᵃ vel casus humanos. ¶Collige q̄ ex ista alternatiua apparet q̄ mozsᵇ fortuita dicitur prouenire ex casu fortuito. Sed mozs naturalisᶜ dicit. puenire ex humanis casib⁹: qz qcgd nascit mortale est tū idē iuris est de morte p̄ter naturam ⁊ de morte p̄m naturā qō est no. ¶In ter. ibi ad uersus auitū. ¶No. q̄ extra naturalem affectionē hereditas vadat ad extraneos. ⁊ auferat his q̄ sunt de sanguine ⁊ tene mēti. ¶In ter. ibi ispera. to. no. q̄ oino extranei non debent successionē sperare. ¶†In ter. ibi solatiū tristitie. no. q̄ liberi naturaliter ⁊ tristanꝰ de morte parētū. Fortiᵉ tñ parētes de morte liberoꝝ.ᵈ Et ideo attēta hac rō ne. attento debito naturali lz hec lex loquaf de liberis ad liberos tñ ei⁹ rō porrigit ad parentes: vt no. j. de suis ⁊ legi. l. apud bostes. Et dicit but. q̄ lz non transmittat ex dispositione huius legis trāsmittit ex identitate rōnis. But. Fallit in infante q̄ non trāsmittit hereditatē ascendentiū nisi ad patrē. ē. de iure delibe. l. si infanti. Uel verius ᵉdic q̄ illud erat verū tpe illius legis. Sz bodie etiā ad matrē trāsmittit: vt ibi no. nam lex nostra tanq̄ posteriorᵉ est seruāda cū sit p Justinianū cōfirmata: vt. ē. de cadu. tol. l. j. ¶In nouissimo. ⁊ hec est veritas qcgd dicat Ly. j. ad orti. l. nō p numero. nā ibi do. Ly.ᶠ mutauit opinionez suā antiquā in deteri⁹ nec est nouū qz quotidie intellectu generant opiniones noue ex nouis motiuis: vt. ff. de arbi. l. si sequēti. ¶Nūo ergo rūdeā ad ter. in. l. nō p numero. vbi illi filij mortui non trāsmittunt ad patrē ⁊c. rūdeo ꝓpter obstaculū maioris eqtatis: qz maioꝝ eqtas est q̄ filij supstites habeāt hereditatē maternā q̄ꝫ q̄ accidēs mortalitatis fiant eis partes ⁊ minuat ius successiōis eorū p̄ cursum paternū q̄ pater oīno erat extraneus a successiōe vxoris. Uñ eo ipso est fauorabiliᵍ ius accrescendi q̄ trāsmissio. ¶Porro si oēs q̄tuor decessissent būtrāsmitterēt ad patrē ⁊ ista est ipsa veritas in ista trāsmissione irregulari. Regularis aūt transmissio iuris deliberādi bñ fieret nec hoc tibi negaf qz intellectʰ illius. l. suppleᵗ p. ¶. i nouissimo. ⁊ ita firmiter teneas. ¶†Not. q̄ hec lex q̄tum ad verba legis non bz locū nisi de liberis ad liberos bz tñ locū in linea masculina et feminina. Item ex testō ⁊ ab intestato. ⁊ hoc dicit tertia gl. ¶Queriᶠ vtrū isti i quos fit trāsmissio possint repudiare. dicit gl. q̄ sic. ¶†Sed ego subtilius q̄ro vtruz ista fit repudiatio vel abstēsio vt q̄ suus trāsmittit ad nō suū. rñ. ter. determinat in. l. si qs filiū. ¶. j. ff. de acq. bere. q̄ est abstensio licet nepos forte post mortē aui conceptus esset auo prorsus extraneus. Et est ratio qz bereditates trāsmittunt cū suis qualitatibᵍ inheritibus transmittēti: vt subtiliter no. in. l. ij. ⁊. iij. ff. de peti. hered. ¶†Alteriusᵏ q̄ro nunqd heres possit abstinere in fraudē suoꝝ creditorū. Et est arg. q̄ non. ff. de bo. liber. l. liberto octuaginta. Uel forte ibi est specialis fauore patroni. vt. l. q aūt. ff. q̄ in frau. credito.

¶†Quero de tali q̄one testatorᵇ habeat duos filios ¶Petrū ⁊ Joannē modo ¶Petrus habeat duos filios Joannes nō. ⁊ ideo substituit petrū Joanni si Joānes decederet sine liberis. Demū decessit ¶Petrus postea Joannes sine liberis q̄rit vtrū filij petri possint agere ex fideicōmisso. Quidam q̄ ex. gl. q̄ nō: qz fideicōmissum cōditionale etiā ad suos nō trāsmittit. ¶Io. Jzia est. ff. de act. ⁊ obli. l. is cui. vt aliqd sit speciale in liberis. Tu dic q̄ glo. nostra nō est vera: vt dixi. ē. de cad. tol. ¶. finaūt. aliquid sub q̄ditione nisi aliquibus indicijs seu coniecturis appareat q̄ testator idē senserit de nepotibus. arg. ff. de heredi. instī. l. lucius. Sed p glo. l. Jzie facit qz si testator cogitasset idem statuisset de nepotibᵍ. argu. huius. l. in ratione sui ⁊. ff. de pac. l. tale pactū. ¶. ñ. Sed respondeo q̄ aut aliquid est oino omissum. ⁊ tūc habet p̄o omisso: vt. ff. de lib. ⁊ posthu. l. cōmodissime. aut sequit ad aliqd expressum. ⁊ tunc reputat casu. vt in Jzio. et ff. de vulg. sub. l. iā hoc iure. ¶†Queriᵏ hic vtrū frater hereditatez fraternā trāsmittat ad aliū fratrē: ⁊ dic q̄ nō sm Jac. de ra. ⁊ Ly. ⁊ est expressum ē. de iure delibe. l. q̄ñ sozorē. ¶†Quero nūquid trāsmissio q̄ fit bñficio huius legis fiat gradibus prepostere atis. verbi gr̄a primus gradus succedēs matri instituit tertiū gradum exheredato secūdo vel istituto scō in rē certa. rñdeo bāc. l. locū habere qz nō ꝓsideratur hic ordo sed sufficit q̄ō de liberis ad liberos. ¶†Quero si sunt due matres. l. mater testatoris ⁊ mater infantis ad quā ipsarum fit transmissio. rñ. iste casus determinat. ff. ad tertul. l. ñ. ¶. si qs ex liberis. quē. ¶. declarault. in. ¶. in nouissimo dic vt ibi. ¶†Quero vtrū istans fit facio rabilioꝝ in trāsmittēdo quā maioꝝ infanti: dicūt hic Jac. de raue. ¶Pe. ⁊ Ly. q̄ sic vez in casu legis si infanti. Sz certe ibi nihil statuitur fauore infantis sed solū pris fauore vel aui paterni. Sz bodie idē in linea materna. ᵏvt ibi not. ⁊ tene menti, bal.

¶Si sunt due. vide imo. in. l. ventre. ff. de acqui. here. et bald. in. l. apud bostes. j. de suis et le.

¶Linea materna. ponit Lyn. in. d. l. si infanti. in pe. q. tñ alij ibi hoc non ponunt nec Lyn. exp̄l se firmat ⁊ expresse Ray. ibi ℨ imol. tñ in. l. ventre. in vj. regula. ff. de acqui. here. vī dicere idez q̄ Bal.

¶Quid ergo. Uide in si. q̄ō no. Bal. in. c. j. ¶. aut si liuellario. qui. mo. feu. amit. ⁊ in. c. j. in p̄n. qui feu. da. pos.

¶Adde quod no. in trac. clausularuz in clau. vlt. volun. sez testatorum. in ỹ. tot fint legata. et in clau. ℨ. in vficu. tot fint donationes.

¶Et est arg. vide bart. in. l. modestinus. in fi. ff. de do. cum concor. per q̄ patet istum male loqui. ⁊ facit q̄ō not Bal. in. c. j. ¶. aut si liuellario. qui. moreu. amit.

Quando dies legati cedat. 176

vno actu donandi ⁊ nō sub pluribus cōtractibus licet eodem tpe factis.

3 ¶†Aduerteᵃ glo. ordi. dicit in. l. si cui. ff. de leg. j. Et est glos. valde notabilis. qō hic est casus qō vbi legatur annuū sine numeratione annorum qō in principio anni soluendū est. Secus si legetur annuū cuz numeratione annorum menſiū vel dierū: qz tunc esset soluēdum illud legatū indubitanter in fine anni. Et incipit glos. sez elapſis. Et hanc gl. ibidē tenet Jaco. de raué. sed certe illa glos. intelligitur qñ vnum fauoze debitoris est distributum per tpa: vt annua bima trima dic. vt in. l. lecta. ff. si cer. peta. Secus si anni sunt dinumerati cause demonstrationis et multiplicande obligationis: vt. ē. dixi. Et facit de ver. ob. l. qui rome. in prin. ⁊. ff. de vsufru. l. defuncta. ⁊ qō no. ē. loca. l. edem. ⁊. ff. de vsufr. leg. l. habitationis. vbi videas. ⁊ qō no. in. l. j. ¶. boc interdicto. ff. de migrādo. ff. loc. l. ⁊ez q̄ritur. ¶. ñ. quę tñ leges nō loquuntur in simplici annuo: sed in annuo ob cām et

4 adde qō. j. dicā. ¶†Scōo opp. ⁊ videf q̄ etiā qñ sunt plures prestationes in fine cuiuslibet tpis debeat fieri prestatio: vt. ff. si cer. pe. l. lecta. Solu. ibi loquitur in vsuris que morā desiderant. Jn principio aūt non committitur moza sz in fine tpis. Uel ibi ideo quia de prima dilatiōe que erat

5 ad differendum transmittit ad secūdā. ¶. ad pstationē menstruā. ¶†Certio op. q̄ nec in principio anni nec in fine sed in alio tpe. nā. l. cauetur quod si testator reliquit mihi fructus pcipiendos quolibet anno dz fieri prestatio tpe quo fructus pcipiunt et iā ¶ in medio anni vel quocunq̄ tpe pcipiant: vt. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. j. in fi. Solu. ibi ex natura legati inest dies et

6 sic nō ob. ¶†Quarto opp. ad idē nā lege cauef q̄ si annuū mihi legetur in pensionē domus q̄ inſpicimus tp̄s pensionis soluende quodcunq̄ fit illud: vt. ff. q̄ō dies leg. ce. l. nec semel. ¶. ñ in habitatione. Solu. ibi dies ineſt per relationem ad aliud vez ad tp̄s soluende pensionis sed vbi dies nō ineſt: qz p̄o primo anno legatū est purū. ideo debetur prima die anni alioquin sequeretur q̄ nō esset purū qō est falsum. Ex his apparet quod lex nostra loquif in annuo legato qō p̄ria die non bz ex alio adiuncto.

7 Secus si bz: vt. ff. q̄ñ dies leg. ced. l. firmio. ¶. pater. ¶†Quinto op. ⁊ vf q̄ lz sit dies adiecta vni prestationi tñ nō facit die: vt. ff. de ver. obl. l. liber homo. ¶. decē. Sol. ibi dies fuit appositа ad solicitudinē debitoris non

8 ad differendū. ⁊ lz sit appositа ad instruendū debitorem ⁊ nō ad differen

b libet anno et sic verbis directis ad gratuitum an dicat percipiat quolibet anno ⁊ sic verbis directis ad bonoz atum: ⁊ videtur q̄ sic: quia primo casu est in electione gratuiti q̄ñ soluat. Scōo casu est in electione honoratiq̄ñ

9 do petat. ar. eoꝝ q̄ no. ff. de leg. ỹ. l. lucio. Dicas q̄ nulla differentia est: vt. ff. q̄ñ dies leg. ced. l. nec semel. ¶. nouissime. ¶†Quero qd si testator ita dixisset ita lego annuum. vez primo mense vinū. scōo mense frumentū cū esset

10 in horreo testatoris vtrum debeā in principio mēſis vel in fine. ¶. ñ. in p̄n cipio. vt. ff. q̄ñ dies leg. ced. l. nec refert. ¶†Quero qd si testator ita dixit lego titio ⁊ seio decē annua vez ꝑ primo anno titio ⁊ p̄o secundo seio p̄o tertio titio p̄o quarto seio. et sic de singulis alternatim. ¶. rūdeo cuilibet in principio sui anni debetur: vt. ff. de stip. ser. l. si seruus cōis meuū. ¶. fin. Secus si non esset prestatio repilogata sed due pstationes tñ vna vni ⁊ altera alteri nisi esset relictum ad pias cās. nam tūc fauoze pie cāe in principio debetur. Et qz ita est ꝑsuetū soluere. ỹbi gratia: testator ita dixit mando q̄ heredes mei duobus annis preſlēt ꝑ pictantia vez fratribᵍ minoribus in primo anno duas coybes frumenti ꝑ scōo totidē p̄dicatoribus. nam lz hic nemo veniat nisi ad vnicā pstationez tñ caput anni ispiciā sicut in legato alimētorum. Et no. q̄ rō. d. l. g hoc anno est qz in dubio mīn⁹ est in obligatione. minᵍ aūt dz q̄ magis differf. vt. ff. de ỹb. obli. l. si ita. ¶. ñ

11 ita. ¶†Quero an sit differentia vtrū testator dicat lego per singulos annos. an singulis annis. bar. dicit q̄ sic. qz qñ per accusatiuum debeā in fine anni qñ per ablatiuū debeā in principio. truffa est dicit ℨ casum. ¶. nouissime. quē. ¶. all. hic Ly. sm Dy. ¶†Quero nunquid illi vsusᵏ anno si debes ⁊c. sint verī. rñ. sic ꝑ intelligis anno. l. vno. l. qui hoc ano. lz ꝑ intellige

13 res anno q̄libet vsus sunt falsi sm Dy. ⁊ Ly. ¶†Questio testatorᵈ legauit mihi decē q̄ vetuit me capere añ annum vtrū lapsus anni ꝑstituit ante heredē in mora: ⁊ videtur q̄ nō qz dies non est appositа debitori sed creditori boc ꝓbatur p. l. p missor. ¶. i. ff. de ꝑsti. pec. vbi tp̄s decē dierū nō interpellat qz nō est appositum debitori vt infra decē dies soluat. sed arctat creditorē ne añ decē dies petat sed certe glo. determinat ℨium. ff. de ꝑsti. pec. l. si duo. ¶. ñ. in gl. que incipit. i. ad tp̄s. ⁊ hoc tz Ly. p illā gl. ⁊ p. l. cū stipulatus sim mihi a proculo. ff. de ỹ. ob. ℨucta. l. interdū. e. ti. ad hoc. ff. de vsu. l. in fideicōmissi. ⁊ qō no. ff. so. ma. l. si mora. ⁊. l. j. ff. de pec. leg. ¶Extra op. ⁊ vf q̄ nō sit expectādum tp̄s dilatiōis: qz si creditor expectat tp̄s postea agere non potest qn repellatur ope exceptionis. nā lapsus diei bz vim pacti de non petēdo ⁊ sic tollit actio ope exceptionis non ipso iure: vt. ff. de ỹ. obli. l. cum qui ita. ⁊. ff. de le. j. nemo pōt. Sol. ibi dies fuit appositus vt postea nō repetatur nō aūt vt interim nō petat: vt. ff. mād. l. si mā

14 dauero. ¶. paulus. ¶†Extraᵉ quero nunqd lex nostra habeat locum in e cōtractibus. rñ. sic qñ non desiderat impletionem aliquā ab agētе sed desiderat impletionē aliquā: aut est impletio cui cōmensurat debitum. ⁊ tūc f loquitur. d. l. si seruus cōis meuū. ¶. ñ. ᶠ si est impletio successiua. Si aūt est impletio instātanea loquitur. ff. de acti. emp. l. iulianus. ¶. offerri. ff. de excep. doli. l. pater. ¶. ex quadrāte. Si aūt non est factū cōmensurabile lz nuda patiētia loquif. ff. de fideiussori. l. si a colono. ¶Ultimo si vis potes distinguere saluis supradictis sm qō distinguit Bar. in. d. l. qui hoc anno. vbi videas.

a ¶Succedens in re subiacente restitutioni trāsmittit ad quemcunq̄.

Hum. Qō libere capiē restōni non subiacet. b. d. ¶†Nota

b bic quod superstes successit ex capite non existentium liberorū primi morientis ⁊ tandē iste decessit sine liberis dubitabāt an tenetur restituere: ⁊ rñdetur q̄ nō. ¶Ratio dubitandi erat: quia vterq̄ decesserat sine liberis. facit i aut. de non eligen. secun. nubē. ¶. gregoria. ⁊. ff. de leg. ỹ. peto. ¶.

2 fratre. ¶†Et sic no. qō vltimo succedēs in re subiacēte restitutioni per ꝓxus succedit libere ⁊ transmittit ad quēcūq̄. facit. j. de dona. l. si auia.

c ¶Sozor si ex forma statuti nō succedat superstite fratre intelligitur tpe mortis patris.

Spōtionilla. ¶Legatum relictū si ad certā etatē puenerit impletis

d diebus transmittitur ad heredes. b. d. ¶Quid si ante decedat. dic vt. ℨ. eo. l. bis verbis.

1 ¶†No. qō illeᵍ qui per aliquē casum a successione includif licet iste casus non perseueret remanet inclusus. ¶Et ideo si statutum dicit qō sozor non succedat supstite fratre qō intelligif tpe mortis patris: lz postea frater moriatur nō resumit successionem semel extinctā. Secus si statutū loquere tur verbis tpalibus puta non succedat donec pater supuiuit. nā eo mortuo fine liberis successionem semel extinctā. ¶. de secun. nup. l. semine. ¶. ñ.

Cum vxori. Sufficit qō cōditio tot pis fit impleta. argu. contra. ff. de in

e rem verso. l. si pro parte. ¶. versum. Solu. bic causa consummauit suum effectum. ibi non. f ADDIJD. ¶No. qō ille qui per aliquē casum ad successionem includif: lz ille casus nō pseueret remanet inclusus. ⁊ ideo si statutum dicit qō

g sozor non succedat supstite fratre qō intelligit tempore mortis matris: lz postea frater moriatur nō resumit successionem semel extinctam. secus si statutum loqueref verbis impsonalibᵍ puta nō succedat donec frater supuiuit. nā eo mortuo fine liberis successionem resumeret. ℨ. de secun. nup. l. scie. alias. l. femine. ¶. ñ. Bald. ll. doctor.

1 ¶†Monosyllaba vnde dicitur.

2 Etas perire potest sed tempꝰ in genere perire nō potest.

3 Tempus debet esse cōpletum nec sufficit annum esse ceptum.

4 Annus ceptus an habeatur pro completo.

5 Dies quando differat solutionem.

6 Dilatio est expectanda.

i

Ex his verbis. Quando tp̄s certe etatis adḋicit post p̄cedētez dispositionē puram nō facit cōditionē sed differt

in tp̄s impletū. ⁊ ideo interim non impedit transmissionē. b. d. notanter. ¶†No. qō monosyllabaᵇ

1 b cū facit cōditionē. vt no. ff. de acq. here. l. ex parte. sez qñ vna est oratio secus si plures vt bic. Et dicitur a monos quod est vnū ⁊ syllaba. i. vna syllaba. ¶Opp. cōtra istam. l. ⁊ videf q̄ tp̄s facit conditionem ⁊ impediat transmissionem: vt. ff. de leg. j. in. l. si cui legetur. Sol. ibi testator apposuit tempus etatis in forma legati: ⁊ sic inseruit substātie legati. verbi gratia lego titio cum erit etatis legitime. hic aūt etas non fuit appositа dispositioni ꝛceptioni ⁊ executioni. qz primo testator legauerat belye seuerine: ⁊ secundine decem simpliciter postea inseruit: q̄ legata accipere debebunt cū ad legitimos annos peruenerint. nam non fine causa testator distinxit orationes verborum. i vt. ff. de lega. j. l. quidā testamēto. ⁊. ff. de alimē. ⁊ cib. leg. l. lucius. ¶Refert contra an testator aliqd adḋiciat oratio

2 ni complete an incomplete. ¶†Aduerte tempus quod apponif aut est certū tempus omni certitudine. et facit simplicem diem: aut est certum in se sed non est certū in proprio subiecto. verbi gra.

¶Aduerte glo. vide Bar. in. l. j. ¶. de fideic. pet. et imol. in. l. q hoc anno bic alleg.

¶Utrum sit differentia. vide bart. in. l. qui hoc anno. ff. ō verb. ob. licet in die adiecta cā differen de solutiōis qñ vnica est prestatio facit istam differētiā.

¶Uersus. Uide bar. in. l. qui hoc anno. in prin. bic alle.

¶Testator. vide bal. in. c. ỹ. de eo qui interfec. fra. domi. sui. et quod scripsi post Bar. in. l. cum stipulatus. bic alle.

¶Adde quod no. do. Alex. in apostil. ad bar. in. l. si duoᵇ. ¶. ñ. in alle. glos. in ver. ad tps. ⁊ ibi posui in apostil. ad ipm in ver. lapsus anni. ff. de ꝑsti pec.

¶Extra quero. vide Bar. in. d. l. qui hoc anno. bic alī. q tenet q̄ sic.

¶. fin. vide barto. ibi.

¶No. q̄ ille. vide bar. in. c. j. ¶. j. cpm vel abb. bar. in. l. fi. cū cōcor. ad tertū.

¶Quod monosyllaba. cuz de hac dictione vide plene per Bart. in. l. j. ff. de condi. ⁊ de.

¶Adō quod no. in apostil. ad istum post eum in. l. cum mota. nu. 3. in apostil. in versic. p si. ē. de instī. ⁊ ꝑsbst. sub condi. fac. Celsus.

¶Orationes verborū. declarat etiaz bal. ⁊ vide. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tia.tempus vigintiquinq annoꝝ certū est in suo cursu:tñ illud tēpus qualificatum etate non est certum respectu etatis:qr etas perire pōt:sed tps in genere perire nō pōt.ꝛ tūc distinguit aut concernit voluntatē disponendi aut preceptū soluendi. ¶Primo casu facit ꝛdītionē:vt.l.fi cui legēt.de lega.i. Fallitq; relinquitur coniuncte persone nazꝰ tunc in dubio facit diem.et hoc dicit illa nota.l.ff. ad treb.l.seius saturninus. Scōo casu refert aut pontur per dictionē fi vel equipollentem:vt per dictionē nisi.ꝛ tunc facit conditionē.ff.de ꝛdi.ꝛde mon.l.quibus diebus.§.quidā titio. Aut apponitur per dictionē cum:ꝛ tunc facit dilationem.vt hic:qr natura istius dictiōis est principaliter facere tēpus.aut est tps incertū omino ꝛ tunc semp facit conditionē:vt no.ff.ad trebel.l.seius saturninus, vbi glosſ. ponit veritatem istius materie.et melius est q̄ alibi. ¶Scōo oppo.dicitur hic qō debet esse cōpletum totum tps nec sufficit annum esse ceptū.Cōtra.ff.ad treb.l.qui filiū.§. sabinus. Sol.qō hic dicitur est regulare:tñ ista regula fallit ꝛ ex iecturata voluntate defuncti.ꝛ hoc est qō ibi dicit litera motus equitate rei ꝛ verbis testamenti. equitas eñ est propter filium cui debebat fieri restitutio verba sunt:qr verba patiuntur hoc. nam ibi testator distributiue disposuerat sc̄z in filiū anteq̄ ad annū vigesimū ꝛ in filiā:si ante vigesimū:ꝛ proprie ante dicit qō oino est ante. Unde ibi vnū ꝑceptū per aliud declarat. ¶Hic ergo venit illud biocardum nunqd annus ceptus[a] habeat pro cōpleto:super quo dicaut loquitur de cōplemēto qō requiritur de momento ad momētum ꝛ nō habet pro completo. Aut de alio cōplemento.tunc aut testator vel lex vltra procedit declarando ꝛ tamus declarationi legis vel testatoris,aut lex vel homo vltra non procedit.ꝛ tunc requiritur tps cōpletum:qr ista est proprie vocis significatio.qō dic vt nota.ff.de mino.l.iū.§. minore. Deinde scias qō Jac. but. hic ponit talem distinctionem:aut verba sunt apposita vt faciant cō ditionem.ꝛ tunc legatū est conditionale aut vt faciant diē.ꝛ tunc aut apponitur dies fauore heredis:ꝛ differt obligatio aut fauore legatarij.ꝛ tunc differtur solutio.but. ¶Hot.istam differētiam quia vult q̄ q̄ñ fauore heredis obligatio sit nata enūtiatiue tñ non fit natiuitate consummata. In dubio aūt aut dies certa est appōita cum verbo obligatiuo vt lego tibi decē post pascha.ꝛ tūc differt obligationē.aut est appōita cum verbo executiuo vt lego tibi decē danda post pascha.ꝛ tūc differt solutionē tantum.Butr.Cyn.dicit qō aut apponitur ad expirationem beneficij.ꝛ tunc obtinet §.de vsufr.l.ambiguitatem.aut ad inchoationem beneficij ꝛ fi additur substantie legati facit conditionem:aut additur prestationi post legatum simpliciter relicti.ꝛ tunc facit diem. Cyn.ꝛ ambo loquuntur de die future etatis determinatis temporꝫ:ꝛ no.quod in hac.l.testator vsus est duplici cōmemoratione verborum.sed in.l.si cui.de lega.i. vna tantum. Ray. ¶Quero que erat ratio dubitationis.l.nostre.rñdeo primo dubitabatur :qr dilatio erat consumpta.ꝛ sic videbat legatū deinceps esse purum.vt.ff.de statu homi.l. aretusa.et ff.ad trebellia.l.filia.§.alumno,Sed contrariū est verum qr expectanda est dilatio.vt.ff.de vsufruc. lega.l.vxori vsumfructū ville.ff.de condi.et demōstra.l.pupillus.§.fin. Item contra erat dubitatio qr impossibilittas superueniens vitiat legatum. sed hoc erat impossibile cuenire tpe etatis:vt. ff. de verbo .obliga.l. si homo mortuus. sed ad hoc respondeo quod non facit legatum impossibile qr vtile per inutile non vitiatur: vt.l. legatum.ff.de vsufruc.legato.

a Annus ceptus. adde ꝙ no.in.l. placuit.in versi.q̄ñ annuꝫ vigesimū compleuerit. ff. de manu.et in.l.non putabā.in apposti. in eo. ver.ff.de cōdi. et de mon.diri post bar. i.l.fi cui legetur. in princi.ver.ꝑ cuius declaratiōe.ff. ō cō di .et demonstra. Celsus.

Si fideicommissuz.

¶Fideicommissum etiam abintestato transmittitur etiam per ignorātem.b.d.No.actionem ignoranti acquiri.

¶Ut in possessione legatorum. Rubrica.

1 ¶Equalitas ex qua nouaꝫ actio ꝓbari debet.
2 Cognitio summaria ꝓcedit aliq̄n oculata fide.
3 Cognitio summaria que dicatur.
4 Modie verbum an ponatur pro vna die.
5 Arbiter ad litis infinitatem non pōt prozogare cum tps est appositum ad litis celeritatem.
6 Cautio inducit agnitionem debiti.
7 Iudex probationes que non descendunt ex libello non debet recipere.
8 Statutum quo cauetur qō in quibusdam causis procedatur per simplicem querelam qualiter fit intelligendum.
9 Cautio an presteꝛ noie implendarū conditionū.

1 **Quoniam.** Ex summaria cognitione venitur ad satisdationem legatorum.b.d. ¶In ter.ibi nihil amplius.not.ꝑm vltramontanos ꝙ iudex non dz se extendere ad illa q̄ nō sunt petita.de hoc no.ff.si cer.pe.l.vinū.ꝛ j.de fideic.lib.l.fi. nisi veniāt in ꝛsequentiā petitorum lite conte.vt no.ff.de dā.infec.l.si qs missum.

2 §.iuder. ¶Adde ꝙ qui male petit sibi imputet.vt no.ff.de in rem verso.l.qdam.Item equalitas ex qua nouatur actio competens ex simplici propositione facti debet ꝓbari.l.habeat.ff.de instito.Et vbicūq; diuersificatur alterum ex tribus substantialibus libelli.sc̄z res causa vel actio non potest consequi ꝛdemnatio.vt.d.l.babebat.ff.de instito.cū si.De hoc plene dixi i.l.edita.§.de edē. Et forma a.l.tradita semp est seruanda alias non nocet.ff.de appel.l. scio. ¶In textu ibi subtili ter.de subtili cognitione habea.j.de senten. que pro eo qō interest.l.i.§.in aliꝰ.de summaria seu 4 succincta cognitione habes hic. ¶Et not.quod summaria cognitio aliq̄n procedit oculata fide.ꝛ non ex auditu testium:vt.l.edicto.ff.de edicto diui adri.tol.Aliquando procedit etiam ex dictis testium vt hic.In prima specie summarie cognitionis requirit scriptura nullam habens in se cui b dentem maculā nec pōt testibꝰ validariꝰfi maculam habet occultā:vt no.Butri.iaut.si qs in ali quo documento.§.de eden.ꝛ idē est vbicūq; statutum dicit vilo instrumento.sic fiat.non debet esse scriptura sine vitio vitibili.ff.si tabule testamenti nulle ertabūt.l.i. ¶Et expone literā duobꝰ modis.vno modo nō debes subtilter.i.ad plenam. quasi dicat non exigit plena probatio:sed summaria:vt.ff.ad trebel.l.ille a quo.§.fi de testamento. nā si in summarijs exceptionibus q̄ apponuntur ab aduersario nisi in pr̄opto offerat probatio pre sumit opponi gratia litis differende.vt.l.fi.de ordi.cog.ꝛ no.ꝑ doc.extra de ꝛcel.ꝑeben.c.ꝓpo- c suit.ꝛ j.de fal.l.satis aperte. ¶Modo ego qro qd est dictū bodie cōstat.i.cōstare pōt bodie agatur.i.videaf. ¶Hungd istud verbuꝫ bodie ponitur pro vna die.rñ.non.imo plures dies significat iudicis arbitrio:vt no.ff.vt in pos.leg.l.fi is a quo.in.ū.gl.ountamen nō excedat tempus decē dierum.ff.de iudi.l.si debitor:vel duoꝝ mēsiū:vt ff.de iure fisci.l.auferē.§.qui cōpensationē vel ad plus triū mensiū.vt no.Azo.j.de operis noui nūtia.l.vnica. ¶Et hic est arg.ꝛad.q.in qua cōsului arbiter fuit electus ad arbitrandum cuꝰ termino decē dierū vel alio breuissimo spatio data fibi potestate prozogandi.Solui ꝙ cū tēpus esset appositū ad litis celeritatē qō arbiter non posset prorogare ad litis infinitatē quinimo nec vltra tres menses. ¶Scōo qro[d] nunqd fit necesse qō fiat 7 plena probatio.ꝛ videtur qō sic:qr cautio inducit d agnitionē debiti ꝛ affert plenū iudicium:vt.§.ad l.falcid.§.fi.Erit ergo hec cognitio plena ꝑm qd idest quo ad probationes ꝛ summarie ꝑm quid.i. qr cito expeditur et extraordinaria sc̄z p officium iudicis .Sed istud esset verum vbi reus suscipit in se onus probandi ꝛ ita intelligit glo.singu.q est in.d.l.si is a quo.que incipit scilicet fideiussores quā tene mēti.qr nō est aliqua glo.in iure que ita bene distinguat de summaria cognitione.Dicens aūt ꝙ si reus non excipiat vel excipiat ꝛ non offerat se

b ¶Ualidari.vide Bar.in.l.iū. in re peti.j.de pigno .ꝛ qō scri.Bal .in.l. fi.de fideicō. pau. de cast.in.l .fin. de edic.diui adri.tol len.per illuꝫ ter.se quit istud dictum Bal.si vitiū est in parte substantiali. ꝛ Bart.not.in.l.j. in fi.de bis que in testa.delen.

c ¶Et hic est arg. dixi post bar.in.l. q̄ bona .§.fi.ff.de dam.infec.ꝑ Ro. in.l.ij.ff.de re iudic .ꝛ in rub.ff.de arbi.circa medium. Bal.in.c .tua nobis.extra de ap.et aliqd ꝑ ro. in.l.si finita.in ꝓin.ff.de dam.infec.ꝛ intelligo dictū bal. hic in ptāte prozogandi data a partibꝰ prout ipse loq vr et prout loquitur etiā spec. in tit. de arbi. §. excipit.vs. sed qd si actū fuerit cōpromisso .secus si talis potestas esset data a lege seu statuto qr intelligere ꝛ posfit prozogari quousq; opportunum eēt.l. veluti.§. hec vor.ibi.Barto.ff. de cdē.ꝛ no. Cy.ꝛ bal.in.l.fideicō.§. si qs.de leg.iij.

¶Et hic est arg. no.ꝙ arbiter debet infra paucos dies laudare licet poterit prozogare nontū potest vltra tres mēses .tu vide gl.fin.l.emilius largianus .ff. de minori. vbi potest prozogare tantum terminum infra quantum pōt causa decidi vide bald.in.c.j.de noua forma fide .andre.Barb.

¶Secundo quero.vide Bart. in l.j.§.fi sit cum consor.ff.de preto.stipula.

a ¶Statutuꝫ. vide Bal.in.l.appellatione.j. de appel. gl.ꝛ Bal.in.l.si qs se.hic alleg.ꝛ bal. in.l. edem.§. loca. ꝛ ter. cum glo.hic.

b ¶Ego dico.vide Bal.in aut.cui relictū.§. de indi.vidui.tol. 8

c ¶Querit hic glo. vide Bal.in.l.j.§. de bis q̄ pene nomi.ꝛ hic adō bar. in.l. nemo pōt.de 9 leg.j. ¶Pe.ꝛ Lyn. a hic tenēt ꝙ imo;te stator nō pōt ipso iure ꝛ tñ obstabit exceptio. ¶Pau.de 10 ca.in.l.nemo palleg.simplr per regulā buiꝰ.l. tenet ꝙ testator pōt disponere ꝙ nō cōpetat hypothecaꝛ ꝙ nō trāseat dñium rei legate.ad boc b alleg.l.sempronij⁹. de vsuf.leg.qr hec fuerūt inducta in fauoꝛe legatarij.ꝛ no.et Bald. hic ꝛ ipse nō alle.Bar. hic sequit glos.qō 1 possit ꝓhibere hypothecam.ꝛ etiaꝫ 2 Sali.hic.

d ¶Sed ecōtra.vi 3 de Bar.ꝛ doc.i.l. nemo pōt. de le.j. 4

e ¶In ꝛtū facit.vi 5 de bal.i.c.ecclc.de cōsti. vbi alt.gl.d. 6 l.nemo ꝓbat ꝓto 7 sing.And. Barb.

f ¶Quero si testator.no.ꝙ testōr nō pōt ꝓpter legatū subīcere clericū;in risdictioni seculari.an autem papa hoc possit.vid Jo. and.in.c.ex parte. alias.c.cū ecclīa. de cēsi.ꝛ ibi p do. Ant.And.barba. 8

g ¶Quero nunqd an ꝑ pactuꝫ possit 1 disponi ꝛ aut.cas 2 sa.vide Bal.l.fi.ꝛ. de pac.inter emp. ꝛ vēdi.ꝛ an statutū laicoꝝ possit facere qō prior frater 2 nitatis laicoꝝ posfit exigere legata ad pias cās facta. d. ¶Det.in.c.canonū.de cōsti.iz ꝙ sic ꝛ ita dicit de facto vidisse ¶sultū.No. ꝙ testatoꝝ non pōt dispōere cōtra ius municipale . vide Bal.l.plane.ff.qō falso tut.aut. vbi 3 aliter loquit.vide d rū.ꝛ videtur quod non quia lex non patitur actionem viuere.In cōtrarium facit e. ff.de edil.edic.l. qō fi nolit.§.si quis ita.sed ibi loquitur in quadaꝛ prescriptione extraordinaria que facilius tollitur q̄ ordinaria. ¶Porro si testator vult ꝙ prescriptio non patrocinetur ita dicat ꝛ quoties prescriptum fuerit toties lego.ꝛ contrabens dicat quoties prescriptū fuerit toties promitto.nam ex definentia vnius alterius origo proficiscitur:vt.ff.q b bus mo.vsufruc.amit.fi cū in annos. ¶Quero 4 fi testator[f] instituit clericum ꝛ gravat eum ꝙ det tio decē subꝫciens eū iurisdictioni potestatis secularis.nūqd possit coīa eo;cōuenīri.rñ.non.Idē fi subꝫceret eū alij foro incōpetenti.Et econtra fi deponerent quod sub iudice competenti non posset conuenīri non valet dispositio testatoris:qr est contra ius publicū.de hoc est gl.fing.in.d.l.nemo potest. ¶Quero nūquid[g] testator possit dispo- b nere cōtra ius municipale.verbigratia: statutum disponit quod non valet testamētū nisi infra mensem fit registratuꝫ in archiuo publico sed testator statuit quod imo valeat.respon.statutū legis prevalet statuto hominis:vt.§.de legi.ꝛ constitu.l.leges sacratissime.ꝛ.ff.de legā.ꝑ.vers.oportet autē. et.l.omnes populi.ff.de iusti.ꝛ iure.et.§.de testa.l. testandi.ꝛ.l.quidam decedens.in princi.ff.de administra.tu. ¶Quero quid fi statutuꝫ[b] dicit qō 6 pater filie ingresse monasterium non possit relinquere nisi certam summam vtrum pater potest re linquere maiorem summam.respond.sic.quia dictum statutū non valet tanq̄ religioni contrariū: vt.§.de episco.ꝛ cle.l.deo nobis. ¶Sed quid[i] fi 7 statutum dicit quod filie nupte extra territorium non possit relinqui.vtrū poterit relinqui.videtur qō non:vt.l.j.non licere habita.metro.sed ibi loquit quo ad res illius territorij.que sunt in iurisdictione statuentiū sed in quātitate vel in gne non i videtur dictū statutū valere:qr per nuptias translatum est omnino fozum etiam oziginis.ꝛ sic amodo filia non est subiecta statutētibus mutato loco fozo.vt no.j.de muni.ꝛ oziq.l.pen.Tu dic valere: qō non inspicimus personā cui acquiritur sed disponentē i dest testatoꝛē qui est subdit⁹.ꝛ ideo obligatur legibus municipalib⁹ ꝛ pōt ei per legē municipalē interdici.vt no.Bar.ff.de fideiusso.l.cum lex.ꝛ.l.si quis pro eo. ¶Porro vbi causa efficiēs est inhabilis ibi nullus effectus sequitur.nec etiam naturalis obligatio cōtrabitur:vt.ff.de leg.iij.l.j. §.si filius. ¶Deinde nota ter.huius.l.in verbo 8 ad publicā vtilitatē quod obseruantia testatorum pertinet ad publicam vtilitatē.vnde dicūt quidaꝫ qō quilibet extraneus posset stipulari super obseruātia testamentiꝰ vt factū fuit in.l.huiusmodi.in ꝓin.ff.de leg.j.quod nō placet vt ibi no.qr nemo potest alteri ꝛ here nisi fit publica persona vel loco publice persone adhibitus per iudicē:vt.l.iij.ff.rē pup.fal.foze.ꝛ in.c.ꝙ ¶.de vsur.li.vi.ꝛ de conuer. con.c.oudum.per Inno.

Si postq̄.

¶Prius inducetus in possessionē ex pignore pretorio potior est quā emptor vel creditor posteriorꝰ se.hoc dicit.

1 ¶Quero qualiter constituatur pignus pretorium.respon.nō nudo verbo iudicis sed est necessariuꝫ quod inducatur in possessionem:vt.ff.de pigno.acti.l.non est mirū.§.sciēdū.Fallit vbi per casum fortuitū vel resistētiam potētioris aduersarij non pōt in possessionē iri.nā tūc habeē pro inducto in ipsam possessionem.text.est singularis in.l. q̄uis.ff.de bo.auto.iud.pos. ¶Sed tunc ego qro quare nō pōt iudex per suū decretū verbale constituere pignus sicut cōstituit cōtrabens cū non minor sit autoritas pretoris quā cōtrabētis:vt.ff. de acqui.posse.l.qui vniuersas.§.item cuꝫ pretor.respon.qr pretoria missio non dat nisi quandā detentionē que facti est ꝛ sine facto nihil est. ¶Que- 2

qō not.Bald.in.l. maximuꝫ vitiū.C. de lib.ꝓter.ꝛ bal. l.j.in ꝓin.§.de caduc.tol.ꝛ.c.tua nobis.de test.ꝛ qō dixi in.c.regīstri.e.ti. And.Barba.

¶Quid si statutū.vide in fi.bal.in l.fi.§.de pac.ꝛ etiā Bart.ꝛ sequit pe. de anch.in.c.canonum statuta.ō. ad idē querit vtrū valeat ꝛ vide qō seqꝫ tur.j.proxi.q.

¶Quid si statutū. not.non valere statutū vt pī non teneat relinquere filie moniali nisi certā quātitatē:qr est religioni ꝛiū ꝛ cū isto transit do. ¶Pet.de anch.i.c. canonū de cōsti.et alleg. Bal.in.l.fi. C.de pact.ꝛ.l. deo nobis.C.de epis.et cle.tu vide mod.in l.stipulatio h mō. de ver.ob.Bal.in aut.si qua mulier. §.de sac.sanc.eccle. And. Barba.

¶Sed qd.Bar.i l.fin.§.de pa.ꝛ ibi Bal.ꝛ ꝙ no.Bal. in.l.cūctos populos.§.de sum.tri.ꝛ fide catho.

☞Tu adde oino de hoc statuto et ei⁹ ualiditate istū i.l. deo nobis.nu. 2.ver.sed vlterius quero. vbi diri in apost.ad istū in ṽ. si nupserit.§.ō sac. san.eccle.dixi post Bar.in.l.ij.in ver. monasteriuꝫ.ff. de his ꝙ pe.no.ꝛ not. Frā.de cremo.singu.suo.lxxiij.inci. in.c.si mariē⁹. Celsus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ro nunquid[a] eo casu quo feudum possit pignorari constituatur pignus sine inductione in possessionē.ita ꝙ possit agi hypothecaria.respon.non:qr nulla realitas potest acquiri in feudo sine corporali inuestitura:vt in.c.j.in prin.quid sit inuestitura.col.r.quod est menti tenendū. ¶Quero nun quid olim pro legato essent bona tacite obligata.[b] glo.hic innuit quod non.quod verū est nisi in ere quutione legati essent assignate certe res:qr tunc etiā iure veteri ille res erant tacite obligate:vt.ff. de alimē.r cib.leg.l.luci[o].r.ff.de annu.lega.l.fundus.Alij dicūt ꝙ etiā de iure veteri erat inducta tacita hypotheca pro legatis r fideicōmissis.hoc tz Dy.ff.de separa.bono.l.creditoribus,r subdit ꝙ hoc non innenit altbi ita bene expssum. ¶Modo quero cū legatarij habeant tacitā hypothecariā nunquid preferunt creditoribus cyzographariis.r glos.dicit ꝙ fic qr potiores:sed qr soli in hypothecaria.ita no.in.l.is cui.ℌ.qui prior.ff.vt in possess.lega.Quā glos.Dy.reprobat per casum dicte.l.creditorib[o].Dy.tu dic qō gl.est vera si agat hypothecaria contra certū:qr legatarius pōt agere hypothecaria cyzographaria non.Sed si tractat de bonis vendēdis creditores sunt potiores: vt.ff.de iure delib.l.fi.ℌ.licētia.quia credita absorbent legata:vt.ff.de leg.l.si vniuersa.

b ¶Bona tacite obligata.tu vide no. 1 in apost.ad Bar. post Alex.i.l.fundus.ad prin.ff.de 2 ann.leg.et dixi in 3 apost.ad eundē in 4 l.lucius titi[o].ad fi. 5 in ver.obligata.ff. 6 de ali.r ciba.leg. Celsus.

¶Tractatus futuri tēporis spectant ad iudicē cum agitur de fauore.

Heres rogat[o] post mortē interim nō pōt queniri.

Cautio an habeat locū in substitutione directa.

Archimedora coꝛā quo iudice conuentri potest.

Fideiussores coram quo iudice conueniantur.

Remissio fit ad contractus vbi quis ꝓmisit se sisti certo loco.

7 Remissio fit ad locum cōtractus qualiter fit intelligendum.

8 Delinquens quare remittatur ad locum delicti.

9 Vasallus remittendus est ad dñm occasione seruitiorum impendendorum.

10 Dolus dat aliquando causam consensui.

11 Pactum de dote promissa fi non seruatur an cōpetat aliquod remedium.

12 Statutū non potest dare robur pactis contra bonos mores.

13 Missio an possit fieri in legatis.

Am archimedorā.

¶Cautio nomine fideicommissi tz prestari per heredē rogatū non per debitores hereditarios conditione fideicōmissi pendente.b.d.notabiliter. ¶Nota quod vbi agitur de fauore tractus futuri temporis spectāt ad iudicē vt hic.Secus vbi tractat de mero odio r de iure acgrendo: vt.l.j.ff.de vsuris.Siaūt tractat de iure ꝙsito conseruando.tūc tractus futuri tpis spectat ad iudicē.vt.ff.fi seruitus vendicetur.l.barū.r.l.egi.Idē in accessionibus que veniunt in cōsequētia rei iudicate fi naturaliter accedunt vt fructus vel quasi 2 naturaliter vt pensiones. ¶Dp.Archimedora fuit rogata post mortē:ergo interim nō pōt conueniri:qr non debet quis esse solicitus de hereditate viuētis.Sol.tu nō intelligis quid est dictum hereditas viuentis:nā intelligat idem hereditas disponentis siue testātis de qua nō est hic solicit[o] viuo testōre sed mortuo.Valet ergo pactus super restitutione futura facienda:vt hic:vel nō faciēda:vt l.j.ℌ.de pac.Sciastū ꝙ clausule apposite ad validādā presentē hereditatis diuisionē nō inducunt fideicōmissi remissionem:qr cū nihil detur nisi remissionis istius non presumit iactare suā spem:vt plene no.in.ℌ.duo fratres.Sed non valet nudus consensus vel nuda renuntiatio ex qua non surgit obligatio:qr nudus consensus magis accedit renuntiationi quā pacto vt notat.iu.d.l.j. Dicit tū sibi But.quod inter presentes si nō vz vt renuntia 3 tio vz vt pactum tacitū dicetur ibi dixi. ¶Unum scias quod si duo fratres sibi inuicem remittūt fideicōmissum collatū in casu mortis minor non restituitur in integrū.casus est vnicus.ℌ.de transac. l.de fideicōmisso.vltimo responso.Et vide omnino.qō no.co.ti.l.cum donationis. ¶Quero nunquid in substōne directa habeat locū cautio.Ri. 4 dic.vt.ff.qui satisd.cog.l.inter oēs. ¶Quero cora quo iudice conuenīt archimedora.litera em̄ dicit apud suū iudicē:nec declarat qs sit suus iudex. Fndeo apud suum scz archimedore.qr ista cautio nō venit ex facto extrinsec? ex legis ꝓuidentia.Et iō nō inspicit domiciliū testatoris ꝛ heredis.Tu dic ꝙ est in electiōe agētis in quo domicilio agat: Sz in electiōe hēdis est in quo domicilio satisdet: vt.ff.qui satisd.cog.l.si fideiussor.ℌ.si necessaria.r.l. de die.ℌ.heres.r.ℌ.vbi fideicōmissum pe.oportet. l.j.r fi non satisdet:quis iudex mittat in possessionē.dic.ℌ.vbi de hereditate agi oportet.l.vnica.r 5 no.ℌ.de edic.diui adria.tol.l.fi. ¶Quero de fi- c deiussoribus[c] in quo? foro cōueniant.respōdeo in eorum foro nisi renuntiauerint priuilegio fori quo casu siquidē inueniūtur in loco cōtractus ibi conueniuntur:vt in.c.romana.ℌ.cōtrahentes.de foro cōpe.lib.vj.Sed fi ibi nō inueniunt nō possent ibi conuenīri fi nō renūtiassent priuilegio fori.Sed si renuntiauerūt cogunt eidē se inuicē representare: qr hoc casu remittūtur in ciuili sicut in criminali. Ista est glo.vnica in iure.ff.si quis in ius voc.non ierit.l.j.vt renuntiatio priuilegij fori aligd operet qō tene vāl de menti.licet quidam antiqui dixerūt qō etiā sine renūtiatiōe quis inuitus ducit ad locū ℌctus,quod verum puto si ꝓmisit se ibi rep- d 6 sentare:[d] qr est in dilecto qō non pōt purgari nisi sibi representet.¶Unde dico qō in ℌctibus bz locū remissio vbicunq; quis ꝓmisit se certo loco sisti.r ita reperio notatuz per antiquissimos doctores.in.d.l.j.qui multis etatib[o] Accursiū precesserunt.Et ideo si in instrumēto debiti essent ista verbo ꝓmisit in tali loco soluere.r se ibidē personaliter repsentare semper ad eū locū deberet fieri remissio:qr ipse sibi hāc necessitatē imposuit hoc ꝓbo ex rōne legis.ff.qui satisda.cog.l.fideiussor.ℌ. penul.Et hoc si actor petat remitti.Sed si nō pe- e tit vel reus nō obtēperat pretori tūc loquit materia.l.j.ff.de eo qō certo loco. ¶Quod autē diri 7 qō sit remissio ad locū contractus intellige ad lo- f cū statutū solutioni si erat statutus certus locus. secus si incertus.puta vbicūq; vis:vt.ff. depositi.l.lucius. Porro si in vno loco est celebratus cōtractus in alio est celebrāda solutio nūquā ad locū celebrati ℌctus dz quis remitti. qr non cogitur ibi iudiciū pati nisi ibi spōte inueniat r non rapt? ꝙ vim.r iniuriā:vt not.ff.de iudi.l.heres absens. ℌ.si.quicquid glo.no.ff.de constit.pecu.l.cū qui.ℌ. iulia. Certe ad aliuz locū qō solutionis colla.nūq; 8 quis est remittendus. ¶Scias tu quare in criminalibus est remittendus.certe qr locus solutionis siue personalis siue pecuniarie ibidem subeūdē est vnus et idē locus nec est alibi collata vitio pene.vt.ff.de accu.l.si cui crimē.ℌ.cū sacrilegiū.et in auf.qua in prouincia.de hac materia dixi in.l.j. ℌ.vbi causa status.qō r hic incidenter tractaui qr vtile. ¶Sed nunquid vasallus[e] meus ad me re 9 e mittēdus est occasione seruitiorū impendendorū. Respōdeo fic:qr hoc ius in eo possidet:vt.ff.ad municip.l.de iure.nisi velit dimittere feudū et declinare futura seruitia pro futuro tpe feudi.pro pretērito aūt nūq; pōt declinare:vt.ff.ad municipa. l.incola.Ja. Jō aūt pōt feudū dimittere: qr eius obligatio tacitā habet cōditionē:scz q; diu feuduz durat vt in capitulo primo de vasallo qui contra cōstitutionē lotharij. Unde sua fidelitas non est absoluta sed causatiua fi velit feudū retinere: ꝗre cedēdo liberatur:vt.ff.de dā.infec.l.pretor.ℌ.boc edictū. ¶Ulterius qro de tali ℌstione occurren- 10 te de facto.titius[f] induxit me dolo malo qō accepere eius filia in vroꝛē,promittens cū intētione nō seruādi pactū quod cā instituer et heredē equali portione cū sororib[o].Tādē in suo testō non fecit: qrit vtrū valeat mpromissū.vñ.fic qr inter dum dolus dat cām cōsensui. Jtē dol[o] de futuro nō vitiat consensum de psenti. Jtē iste dol[o] nō respicit essentialia mpromissi.r ideo non ob.l.elegāter.de do.qr ibi dolus dedit causam cōtractui remouēdo consensum

11 sensum a cōtractu:hic nō. ¶Secundo queritur vtrum aliquod remediū cōpetat propter dictum pactū nō seruatū.r videtur qō non:vt.ff.de pac.l. pactū qō dotali.vbi est expressum. ¶Sed nunquid per consuetudinē vel statutū pōt dari robur talib[o] pactis. Rideo fic? vt in.c.mulier.ff. de feudo fuerit cōtrouer.colla.r. Non obst.quod videat 1 cōtra bonos mores:qr istud est cr ℌdā suspicione 2 non ex necessitate:vt.l.j.ℌ.de pac.r forte etiā sine aliquo statuto posset agi ad interesse actiōe i factū per nota.per Dy.ff.de verb.oblig.l.titia. Alij dicūt cōtra:qr fuit stultus qui sic cōtraxit vñ sibi im- 3 putet qō est verū. ¶Quero vtrū in legatis fiat missio in oia bona.b Rideo fiin missione tediali que est nō preambula ad scōm decretū.vt pēdēte die vel conditione.Et idē in ℌctibus nisi ante diē agit ad cauēdū.r vēditor est cōtumax.non em̄ pōt interponi scōm decretū:vt.l.fulcini?.ℌ.fi in diē.et 1 l.is cui.Jtē qr primū decretū succedit loco satisdationis.ff.de carbo.l.si de bonis.ℌ.qui pupillo.sed qñ petitur ipsum debitum qr purum siquidē facit missionē loco mulcte ex illo titulo.Si quis ius dicē.nō obtēp.r hac cā expressa sit missio in oia bona. Idez in realib[o] actionib[o] que arbitrarie sunt: vt.l.is cui.si serui.vēdice.Jn aliis vero ante diffinitiua olim poterat ex primo decreto in omnib[o].ex scōo iurta mēsurā iudicati.qr non debet excedere fines exequutionis:vt.l.ab exequutione.j.quo.ap. non reci.r ꝓ.ℌ.de pac.l.si pacto.Bal.

¶Creditor[i] cuius habeat bona debitoris in se- b questro:potest tamen agere vt sibi satisfaciat.

Ti legati. ¶Licet qs sit c

possessionē missus tñ pōt cogere debitorē suū aliis remediis ad soluēdū.hoc dicit nota.Facit extra vt lit.non contest.c.qñ frequenter.in fin. ¶Et no.bic argu.expressum in fine.ℌm quēdā doctorē vltramōtanū ad questionem quā habuit de facto,nam pro quodā debito erāt bona sequestra r ℌm formam statuti nihilominus creditor petebat debitū.opponebat qō erat tutus ex sequestro certe pcedit petitio creditoris nō obstāte sequestro: ℌm illū doctorē allegātem extra de dolo r contuma.c.ij. Et est ratio:qr non est satisfactum:vt.ff.de fun.instru.l.nepoti.ad boc.ff.de fideiusso.l.heres a debitore.ver.arg.rei.Et pro hoc facit glo.ordi. singu.in auf.de fideiussori.ℌ.j[d] in gl.que incipit quid si pignus.

¶Alienatio facta in fraudem testamenti reuocatur iudicis officio.

Colonus meus si locauit an secundum locatorem propria autoritate possim expellere.

Erta ē forma ¶Pro ꝓpter ꝓmaz

cōtumaciam heredis fit missio in bonis hereditarijs etiā dolo alienatis vel dimissis possideri.r post sex menses in bonis heredis.b.d.no. ¶Nota valde hanc legem ꝙ alienatio facta in 1 fraudē testamenti vel in fraudem edicti iudicis officio reuocat.nec est necesse ꝙ offerat libellus.regulariter sec? est qr opz offerri libellum sup actione reuocatoria:vt insti.de actio.ℌ.itē si qs in fraudem.ℌm Bar.in repeti.l.ij.j.de pigno.Sed dñs Ly.dicit cōtrariū dicēs ꝙ hec.l.cōtinet ius commune in.l.j.ℌ.de ali.fud.Dicit qō alienatio facta in fraudē officij iudicis ꝛcontrario officio reuocatur vt hic secus si respiciat fraudē priuatorū.Sed ꝓ Bar.facit qr idē in officio iudicis.ff.si vētris 1 nomine in possess.mulier missa fit.l.j.ℌ.necessario sed pro Ly.facit.l.j.ℌ.boc edictū.in titulo sequēti qui incipit si mulier ven.nomi.in possessione calū. cau. ¶Considera[e] qr ille.ℌ.necessario loquit nō qñ debitor alienat:sed qñ ipse missus.illud certuz est qō si res esset effecta vitio litigiosi vel quasi ex eadē instātia ꝓcederet contra nouū possessores:vt ff.de admi.tut.l.cyzographis.ℌ.j.r qō no.Jnno. extra de iudi.c.qz.v. ¶Extra ꝗro certum est qō possum expellere colonum mea autoritate qō non possideat. ¶Sed qd si colon[o] me[o] alteri locauit vtrū potero expellere secūdū cōductorē mea auto

ritate.Bar.i.d.ℌ.necessario sic alt.Habes hic casum qō possessor nō pōt deꝛere detētorē qui habet causam ab alio.Sed dictū suū non tenet qr naturaliter r ciuiliter possidens pōt qūlibet deꝛcere ne sua possessione priuet:vt no.ff.vti possi.l.j. ℌ.interdictum.in gl.ordi.

¶Cautiones an per pactū eradicari possunt.

2 Satisdationis remissio ꝓdest debitori suspecto.

Ire ¶Cautio legatorū pōt p d

testatorē remitti ꝛ nō cautio frustratoria.Ratione reddit glo.ne inuitus ad delinquendū.r faciūt ad pacta que apponunt in compromissis.certe nihil facit:qr heres remittere pōt,vt hic nota.r alibi dixi. ¶Item pōt esse ratio:qr cautio frustratoria videt esse de quadā solennitate.licet em̄ nō fit de forma essendi.tñ est de forma fruendi:vt nota.in.l.j. r.v.de vsufruc.dic vt ibi. ¶Dic qō q̄dā pcedūt ex cōstitutione nature:r ista nō possunt per pactū eradicari ētcū iuramēto:vt.j.de patr.pot.l.abdicatio.r.ff.de pac.l.ius agnitionis.Jta ecōtra que nō sunt pacto naturali tolli nō pōt:vt.ℌ.de here. instituē.l.necapud.r.l.epistola.in prin.ff.de pact. Quedā procedūt ex constitutione hominis priuati.r ista ꝓout nascuntur ita r tolli possunt:vt.l.nihil tam naturale.ff.de reg.iur.Quedā procedunt facto hominis ministri legis puta iudicis.r tunc si est inter loquutoria[1] vz consensus partiū.vt.l.j.in fin.ff.de pretoria stipu.Si diffinitiua aut extra iudiciū r nō vz cōsensus[1] simplex:vt.ℌ.de transac.l.si diuersa.Sed si transit in pactū valet:vt.ℌ.de pac. l.cum postea.Si autē iudicio valet:vt.ℌ.de pac.l. post ℌ liti.Si vō est priuilegiū valet renuntiatio: vt.l.ij.j.de iure domi.impe. ¶Quedā procedunt ex ordinatione legis tūc aut prohibēdo.r tūc non pōt renuntiari ꝙcūq; pars legis prohibeat.vt notat.ℌ.de pac.l.pacta que cōtra.r.l.cū.l.ff.de fideiussori.aut nō assistendo.r tunc aut ꝓpter defectum solennitatis vel forme.r idē saluo qō pōt apponi pena:vt no.in.ℌ.alteri.Aut vt obuiet fraudibus. r ad huc nō valet renūtiatio.qr sunt cōtra publicā f vtilitatē.r idē:vt.l.ij.ℌ.ne fideiusso.do.den.cōiuncta.l.j.ℌ.de dona.inter virū r vroꝛē.Aut mixta ratione r tunc loquatur lex nostra cum sua gl.r.ff.de pac.l.pactisci. ¶Querit glo.[f] nunquid remissio satisdationis prosit debitori suspecto:dicit glo.qō sic:qō est verū nisi mutatis moribus hac ratiōe in feudis iurat heres quia nouus heres nouī mores r noua anima.

Ontra eos. ¶Admini- g

strator negligens tenetur de negligētia.b.d.facit.ff. de neg.gest.l.cū alicuius.r.ff.si cer.pe.l. periculum.ff.de vsur.l.in bone.

¶De suis r legitimis. Rubrica.

1 ¶Vie si alicui competunt due vna exclusa non tollitur altera.

2 Preteritus quo iure repellitur institutus cōtrario iure admittitur.

3 Testamentū non fingitur valere donec potest peti bonorum possessio contra tabu.

Si fratri. ¶Legitia suc- g

cessio non excluditur licet infra centum dies bono.possessio.non petatur. ¶Nota quod ex duabus vñs vna exclusa non tollitur altera sic.ℌ.de iure deliberan.l.suum heredem.Et ideo pessime dicit Bar.in.l.filio preterito.ff.de iniu.testa.Qui dicit quod preteritus tacens per annum excludi- tur a iure dicendi nullum quod est de iure ciuili. r allegat.ff.ad carb.l.si impubes.ℌ.quesitum.vbi dicitur quod si preteritus non petūt bonorū possessionem contra tabulas infra annum scripto he- h redi defertur ℌm tabulas.r glo.dicit quasi voluntate filij teneat interim testamentum. ¶Debes enim scire[b] quod quo iure preteritus repellitur

do.abb.c.qñ.ℌ.in alijs vt lit.nō 2te. Bal.tz ℌ in ru.de eo qui mit.ast.glo. fing.in.c.ti.c.ti.vi de bar.in.l.cōsentaneus.in pe.q.C. qūo r qñ in.And. Barba.

¶ℌ.j.i gl.de qua fecit mētionē bart. in.l.iter eos.ℌ.creditor.ff.de fideiuss.

¶Cōsidera.ℌz dic etiā melius immissa poterat dici destrictr maxime ꝓpter alienationē.l. j.in prin.co.ti.

¶Querit gl.vide Bar.in.l.iubem[o]. in fi.prin.ℌ.ad treb.

¶Bar.vide bal. in.l.fi.in vers.est r is.ℌ.vñ cognati.et q̄ ibi dixi.r q̄ not. Bal.post gl.in.l.j. in.ij.q.ℌ.qñ non peten.par.r vide Rom̄.in.l.ij.ℌ.de tab.vbi in aliquibus reprehendit Bal.bic? cuz bal. cōcordat Salic.in d.l.fi.

¶Debes esse scire.vide bal.l.postbumo. de contra tab.And. Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

infra annū de iure pretorio' contrario iure: scilicet pretorio institutus admittitur. Unde deficiente cōtra tabulas que datur, preterito oritur bonorum possessio secundum tabulas instituto: tamē hec bonorū possessio secundum tabulas non confert iura hereditaria ipsi instituto si dicat postea testamentum nullum interim autem donec dicatur nullū ꝛ postꝫ exclusus est preteritus a contra tab. bñ valet testamentū equitate pretoris ita qō interim instituto ꝛ mouet actiones ꝛ lucratur fructꝰ hereditatis. Et iste est casus fing. in. o. ℌ. questitū. ℙ Ꝑdera ergo illud verbū interim qō est in glo. Et sic glo. saluabis. nam si verbū interim nō esset in glo. tunc glos. esset falsa. ꝛ hoc satis expresse notatur. ℨ. de contra. tab. l. posthumo. ¶ In gl. sed qualiter ibi dū dicit infirmatur eo iure quo subsistere fingitur. ¶ Et expone eo iure: idest ea aptitudine non qō interiꝫ donec pōt peti cōtra tabulas finga tur testamētuꝫ valere de iure pretorio cōtra tabulas. ergo rescindit potēti essendi aliqō: sed actuꝫ essentie nō rescindit. qz null⁹ est. ꝛ sic rescindi non pōt. ar. de vsufru. leg. l. sempronius attalus.

ℌ Nepotes ex diuersis filijs an succedāt auo in stirpes in emphyteosi ecclesie.

Nepotes. ¶ Nepotes ex diuersis filijs succedūt auo in stirpes. ¶ Quero nunquid hoc sit verum[a] in emphyteosi ecclesie.

Bar. in. l. gallus. in fine principij. ff. de lib. ꝛ posthu. dicit quod quandoqꝫ quis videtur stipulari filijs vt heredib⁹: ꝛ tunc posteri diuidūt in stirpes qñqꝫ vt filijs. ꝛ tunc equalr succedunt. ¶ Quod autē emphyteosis ecclesie nō transeat ad eos rāqꝫ heredes: sed tanqꝫ ad filios: probatur secundum cū in aut. de nō alienan. ℌ. emphyteosim. id quod probat argu. iuris patronatus quod in capita diuidit̄ur: vt. ff. de operis liberto. l. iurisiurandi. ℌ. si liberti. Caue tibi qz tunc dictū Bart. posset saluari quādo expresse esset actū qꝫ trāferet ad eos sīue essent heredes sīue non. Sed hoc nisi expresse sit actū in emphyteosi[b] ecclesie requirunt duo. scz qō sint heredes alioquin non transiret ad eos obligatio. ¶ Itez quod sint de liberis inclusis in 3ctu emphyteotico. p. d. glo. nota. ꝛ singularis. ff. sol. mat. l. etiā. in prima glo. Et simile est in feudis[c] in quibus distinguuntur qualitates heredū. nā filius et nō heres non succedit. Itē nō succedit extraneus heres qui non est de descēdentibus nisi per retrocursum vt agnatis: vt in. c. j. an agnatus vel filius. col. r. vbi est ter. valde singularis. ¶ Ex hoc apparet determinata questio an filij duorū fratrum succedant auo in feudo in capita vel in stirpes. nā veritas[d] est qō in stirpes qz vbicūqꝫ aliud expresse non cauetur successiones feudoꝝ regulantur secundūm ius cōmune: vt in. c. j. de gra. succes. in feudo. ꝛ hoc in feudo paterno. hoc est illi⁹ cōmunis parētis. de cui⁹ successione tractatur. Ceterum si esset feudū antiquū quod esset in causa caduci. eo quia ex immediato feudatario premoriente non extarent liberi masculi tunc agnati qui venīūt ex successorio ordine. ꝛ tūc vt heres succederēt in capita ꝛ nō in stirpes per regulā iaz traditā a Bar. qui bene cōsiderauit regulā sed cā male applicauit. ¶ Nō obstat ad primū. l. vt iurisiurādi. ℌ. si liberi. nā considera aut id in quo succeditur est corpus hereditariū ꝛ tūc in stirpes. aut non est corpꝰ hereditariū: sicut est ius patronat⁹. ꝛ tūc in capita. Et si hoc dictū specialiter considerēt apparet tibi rō quare in feudo ceteri agnati veniūt in capita: qz illud feudū nō est corpꝰ hereditariū sed defectuꝫ ab hereditate morientis: vt. ℨ. de leg. l. vroz patrui. ¶ Et nota hic subtiles considerationes ꝛ vtiles. Et adde qō nota. in. c. j. de iure patro. in clemen.

ℌ Regnum si vni tantum competit an nepos succedere possit.

a ¶ Mungd hoc sit verū. vide Bal. in aut. si ℨs ruinas. ℨ. de sac. ſan. eccl. vi de Bald. l. ſi. ℨ. de here. instit. ꝛ. l. de⁹ functo ad trebel. And. Barb. 1

b ¶ In emphyteoſi. in ℨuū ꝛ Bal. i l. vt inrisiurādi. ℌ. si libert. ff. de opis liber. ꝛ qō ibi dixi ꝛ istā quā hic sing. all. Bal. alle. etiā in. l. assidu⁹. in fi. ℨ. q potio. l pig. bab. ꝛ de emphyteoſi a an trāseat ad liberos nō heredes vi de etiā p bal. in. l. ū. in fi. ℨ. de fideic. per ¶ Pau. de ca. in l. ꝛ mihi ꝛ titio. ff. de ver. ob. ꝛ in ℌ si. cxxv. inci. viso pūcto. 2

c ¶ Feudis. vide Bal. l. l. qui se patris. ℨ. vſi libe. ꝛ ibi an repudias heredi⁹ ditatē pñs possit habere feudū aut tū vbi tñ filij⁹ non posset esse heres. c tūc succedit in feudo ſm Bal. elegāter in. l. ſ. ℨ. de fideicom. 3

d ¶ Veritas. vide Bal. l. c. j. de gra. succes. in feu. et in aut. cessante. j. de legi. here. scripsi post Bart. in. l. ū. ℌ. i. ff. eo. 4

2 Ordo gradus ꝛ primogeniture quare considerat in successione regni.

Mtestato. ¶ Filius si lꝫ premortui succedit equaliter auo cū superstite eius filio. hoc dī. ¶ Dic vertitur illa magna questio. ¶ Quid si regnum[e] est qō non potest cōpetere nisi vni: dic aut in tali successione cōsideratur ordo gradus ꝛ succedit filius non nepos. aut ordo primogeniture: et dicunt quod nepos ex primogenito preferꝫ quasi sanguine transmisso. Alij vero dicunt quod non est verū qō ipsa individua substātia transmittatur: imo pater morit ꝛ filius viuit. Itez licet filius sit imago patris non tñ est primogenitus. qz aliud est, imago aliud veritas: vt. ℨ. l. ū. de iure annulo. aureo. ¶ Ego plene tractaui de ista materia. ℨ. de iure deli. l. cum antiquioribꝰ. sed modo determino me ad hāc conclusionē qō nepos posthuꝫ genit⁹ succūbat. Si aūt est primogenit⁹ nepos ℘ patruus qō esse pōt: vt ſ si quis primo habuit filiū ꝛ ex eo nepotē: ꝛ postea habuit secūdā vxorē ex qua genuit aliū filium tūc dico qꝫ refert quib⁹ verbis sit prescripta consuetudo virū per hec verba filius primogenitus ꝛ preferat patruus: an per hec verba primogenit⁹ non dicendo filius. ꝛ tūc preferꝫ nepos iure primogeniture non iure alicuius trāsmissionis: qz filij⁹ qui decessit viuo patre nihil transmisit ad filiū suū qz quasi caduca non trāsmittuntur ꝛ incerta: vt. ℨ. de cadu. tol. ℌ. pro scō. ꝛ. ℌ. finautem sub conditione. ¶ Et no. in. l. j. ℨ. de his qui ante aper. tab. Hec aūt distinctio mea quā facio de cōsuetudine pbaꝫ per text. in. l. ū. ℌ. hoc autē cū cōstitutionibus. ff. de excu. tut. Sed quid in dubio si nullo modo apparet de verbis. Rūdeo natura plus influit in filio ℘ in patre: vt. ff. de here. instit. l. sed ꝛ fi. ℌ. nepotes ꝛ. ff. de suis ꝛ legiti. l. j. ℌ. sciēdum. in verbo nepos sub omni. ꝛ. j. de bon. mat. l. si vina matre. Et hoc sunt seruatū in rege Roberto. qui prelat⁹ fuit filio fratris primogeniti in successione regni. sed ꝛ illa fuit ibi ratio: qz papa ita voluit propter publicam vtilitatē regni ꝛ immēlam sapiētiā dicti regis Roberti qui fuit secundus Salomon. Et qz sufficiebat regi vngarie regnū vngarie nec decens erat qꝫ in ecclesia dei esset dupler. b

Ntestato. Filij⁹ posthumus preferꝫ sorori defuncti. Mo. tert. ibi dū dicit minus euidenter. min⁹ euidēter. dicitur ita: idest simpliciter prout litera iacet. ¶ Unde textus dicit qō id simpliciter dicitur qō dicitur: qz prout in litera iacet: vt in aut. de fideiuſſo. in pn. Quod facit ad statutū dicens qꝫ positionib⁹ debeat simpliciter respōderi. facit. l. j. ff. de vul. substi. itē not. hic ordinē legis seruandū nec mirum qz in tali ordine consistit legis statutum.

ℌ Filius legitimatus eodē modo admittit ad successionē cum filijs legitimis sicut adoptiuus.

Ste parēs. ¶ Adoptiu⁹ admittitur ad successionē cū filijs legitimis ex naturali⁹ tā natis ante adoptionē ℘ post.

¶ Et no[f] qꝫ hic eodem modo admitteret legitimatus: qz plus est esse legitimatū ℘ adoptatuꝫ qz naturalia primordia habet legitimatus. nam esse spurīū est quoddā velamē propter qō non dicitur filius: tñ ipsa generatio non pōt abeleri. simile no. ff. de iustitia ꝛ iure. l. manumissiones. 1

ℌ Matrimoniū irritum non conualescit licet cesset impedimentum.

2 Seruus si cōtraxit matrimoniū per verba de pſenti ꝛ manumissus an teneat matrimonium.

3 Facta ab excōicato eo absoluto nō reintegrantur.

4 Statutū cautiōis est ne fraudentur hi qui vsuras soluerunt.

Xlibera. ¶ Stat⁹ pñs superueniēs etiā per restitutionē natalitū nō pdest spurio. Item spurius non participat bonorē patrie. ¶ Unde hic est expressum: qō spurij nō dicūtur filijs magnatum nec de domo magnatū: ꝛ ita fuit olim cōsultū qꝫ spurij de petramala nō dicerētur de domo de petramala. ¶ Itē hic est expressum qō irritū mīmoniū nō cōualescit lꝫ cesset impedimētum: ꝛ sic ptz qō filij ante cōcepti nō legitimant: lꝫ supermīmonio postea stricte dispensatū p papā: ꝛ ita fuit

a ¶ Consultū. vide p Bart. i. l. ſi. ℨ. de ver. sig. cū concor. 1

b ¶ Sec⁹ si verba. facit ad ea qꝫ babē tur in. c. literas. et c. cōtinebat. extra de despon. impu. 2

c ¶ Nobilior. que, ro igit nūquid filius posſit esse gebellinus: si pr est guelphꝰ ꝛ fiquidē ista sunt noia gentis non pōt. l. ius agnationis. ff. de pact. si noia secte velanimi vitia pt bal. ita inueni ad ditū ꝛ correcti in libro ipſius manu eius propria et de guelphis ꝛ gebellinis. vi⁹ not. bal. in. l. j. in pnc. ff. qō cuiuſ. vniuer. not. ꝛ qō dixi post bartol. in procmio. ff. ℌ. nos vero. ꝛ vide Bal. in. l. j. ℨ. ad. l. iuſ. viſcel. 3

d ¶ Dicit gloſſ. an ista gl. ſit vera. vide per bal. in emphy. l. i suis. ff. de libe. ꝛ posth. 1

a Suus transmittit abintestato.

b Suus ad hoc vt transmittat sufficit quod sit heres momento.

c Existētia sui heredis nō impedit alios succedere in oneribus ꝛ honoribus.

d Sciētia mortis naturalis an regrat ī successione.

e Sacerdos liberatur a patria potestate.

f Sacerdos si abintestato est heres relict⁹: dūs bona paterna accipere non potest.

Pud hostes. Heredi tas pñs mortui apud hostes per fillam in potestate etiam ignorantē de morte patris transmittit ad matrē. b. d. ¶ Quero i quo fundatur ista trāsmissio. dicit glo[d] in fauore materno: sed docto. nō apparet: qz imo fundatur in essentia sui heredis. vt apparet in ter. in verbo sua heres existit. Et preterea litera dicit quod eo casu scientia mortis non desiderat: ꝛ hec est ipsa veritas ſm ℒy. ꝛ quasi oēs modernos. ꝛ ad confirmationē huius sententie inducit lex. ff. de lib. ꝛ posth. l. filius a patre. nā principius legis duos ponit casus ꝛ ita duas hz partes: in prima parte fuit filius heres institut⁹ sub cōditione ꝛ in defectū cōditionis exheredat⁹ qō licebat iure veteri si mortē conditiōe pendēte nec institutio nec exheredatio pōt effectū habere. ergo perinde habet ac si pr decesſisset intestat⁹. ¶ Ex hoc lꝫ litera non dicat tacite sequit qō tāqꝫ suus transmittat abintestato. In scōa parte illi⁹ legis filij⁹ fuit p parte institut⁹ sub cōditiōe ꝛ in defectū cōditiōis exheredat⁹ et post mortē ei⁹ fuit institut⁹ extrane⁹ pro alia pte si morit filij⁹ pēdēte cōditiōe vr deficere cōditio istitutionis filij⁹: ꝛ existere cōditio istitutiōis exnei. Uñ cuz adit exne⁹ assumit effectū exheredatio de filio facta: ꝛ existētia cōditiōis exhr̄datiōis trahit retro ad tps testamēti: ꝛ sic vr nūqꝫ fuisse pterit⁹ lꝫ i primo casu nō est coberes p cui⁹ additionē confirmet exhr̄datio. vñ nec instituꝰ nec exheredat⁹ vr esse. Est ℨ. heres pñs abintestato ꝛ trāsmittit ad suos. vt. l. suus. ℌ. iulian⁹. ff. de hered. instit. Dices tu cuz est isolidū institut⁹ exhr̄datio est nugatoria ꝛ habet ꝑ pterito ergo statim testū est nullū. Rñd. qō satis bz lex qō testator nullū casum omisit ꝛ satis fecerit forme legati. vt. ℨ. de instit. ꝛ substi. l. ſi pr. ¶ Ex ꝓdictis[e] surgit talis conclusio qō sufficit qō sꝫ⁹ fit bñs momēto ad hoc vt trāsmittat ppetuo. vt. ff. de cōdi. isti. l. ſi. ¶ Sz ℨ. hoc ſmediate op ponit. nā dicit lex qꝫ si habeo filiū in ptāte ꝛ ex eo nepotē ꝛ vroꝛ pregnātē ꝛ instituo filiū ꝛ ei vulgariter substituo nepotē cōtingit postea qō ego decedo ꝛ post me filij⁹ an anteqꝫ adeat ꝛ nō nascat vēter qꝫ iste nepos est mihi ꝑ pri suo su⁹ heres: mihi ex substōne vulgari: pri suo abintestato ergo ius institutionis non trāsmisit ad nepotes: iste est primus casus. ff. de libe. ꝛ posth. l. ſi filij⁹ heres. Ecce ergo qō filius in ptāte nō trāsmittit. Sed respondeo ꝛ est notatu dignū qō per existētiā nō fit transmissio cōtra voluntatē testatoris sibi de altero herede puidētis vulgariter substituēdo, non obst. ℨ. de iure deli. l. ſi fratris: ibi non puidet sibi de substituto vulgari sed de coherede exneo vel vt ibi dixi. Illud etiā per pendēdū ꝑ puto qō lꝫ substitutus vulgaris ꝑ diat ꝑ petuā trāsmissionē ne ius substituti ꝑpetuo teneat in suspēso. tñ non impedit trāsmissionē iuris deliberādi qō est annale. Et ita intelligas qō no. ℨ. de here. instit. l. cum ꝓponas. Uel dic vt ibi, leges autē alias ad hoc facientes alle gant. ℨ. de iure delib. l. ſi fratris. ¶ Quid ergo[f] ſi superest mater testatoris ꝛ mīmpuberis q̄ istarū ꝓferet: dicit do. ℒy. qō ꝓferet mater. testatoris per. l. ū. ℌ. ſi quis ex liberis. ff. ad tert. qz nudū nomē br̄dis nō dz ei nocere quomin⁹ ex senatusconsulto succedat vt ead̄. l. ℌ. sed ſi fint. Ubi cōsidera qō senatusconsultū tertullianū ℨuat legi. rū. tabula. nā lex. rū. tabula. nō cognoscebat matrē defuncti qz nō erat agnata lꝫ senatusconsultū statuit ℨium inspecta naturali equitate: et fic a subtilitate. rū. tab. recessuz est per senatusconsultū. ¶ Et si dicat qō bona ista fuerūt effecta impuberis. Rñd. magis fuerūt bona pñs ꝑ impuberis. qz patris pleno iure impuberis aūt nudo nomine. Si antē mīf testatoris nō est in medio. tunc succedit mater impuberis. vt hic ſm ℒy. in lec. idē tenet Bart. fili. sed gl. exꝑssim determinat et firmat pedez qō mater impuberis preferꝫ matri testatoris ex virtute trāsmissionis: ita no. glo. ℨ. qui admit. ad bo. pos. l. infantis nomine. facit qō no. l. l. ſi. ℨ. de curfuri. Nō obst. j. ad orā. l. nō ꝓ numero. qz ibi loquit in hereditate mīna q̄ nō bz suū heredē. vt. j. eo. l. vbi auiarū. Itē nō ob. l. ſi infanti q̄ dicit non trāsmittit nisi ad patrē vel ascēdentē paternū: qz ibi ſit loquit in hereditatibus extraneoꝝ non in hereditate pñna qcquid ibi notet per glo. Sz circa ꝓdicta moueo tale dubiū. qz ꝙro quid est existētia sui heredis. Rñ. est quoddā intellectuale p qō qs reminiſcet per legē etiā ignorans nimirū qz est quedā cōtinuatio dñi. vt. ff. de libe. et posthu. l. in suis ꝛ. l. nihil. j. de vsuca. ꝓ hr̄de. Sed ista ratio cōtinuationis dñi falſa est in exheredato rūpente per querelā vel institutoꝝ in re certa vel agente ad supplementū legitime: qm̄ ista summam nō assumpſit viuo pr̄e. ¶ Preterea cōtra talē existētiā sic op. dato qō iter patrē ꝛ filiū esset obligatio naturalis sequeretur qō per existētiā tollit ipo iure saluo qō remanet vtilis de iure ptorio, qō est falſum: vt. ff. de cōdi. inde. l. frater a fratre. ¶ Itē sequerek qō per existētiā sui heredis suus quasi cōtraberet cū creditoꝝ bñditariꝰ: qz impossibile est bñditatē esse sine istis onerib⁹. tūc arguo sic. ſi Ergo heneficiū ꝓtionis impossibile est qō liberek nisi ope exceptionis: qz obligatio radicata de iure ciuili vel gētiū nō pōt eradicari ab ossibus. Sed istud est falſum: qz ipso iure nō tenek. vt not. ff. so. ma. l. ſi cū dotē. ℌ. trāsgrediamur. lꝫ ſumptue suus sit heres. Et si pr fuit debitor suus presu

ad tps testamēti: ꝛ sic vr nūqꝫ fuisse pterit⁹ lꝫ i primo casu nō est coberes p cui⁹ additionē confirmet exhr̄datio. vñ nec instituꝰ nec exheredat⁹ vr esse. Est ℨ. heres pñs abintestato ꝛ trāsmittit ad suos. vt. l. suus. ℌ. julian⁹. ff. de hered. instit. Dices tu cuz est isolidū institut⁹ exhr̄datio est nugatoria ꝛ habet ꝑ pterito ergo statim testū est nullū. Rñd. qō satis bz lex qō testator nullū casum omisit ꝛ satis fecerit forme legati. vt. ℨ. de instit. ꝛ substi. l. ſi pr. ¶ Ex ꝓdictis[e] surgit talis conclusio qō sufficit qō sꝫ⁹ fit bñs momēto ad hoc vt trāsmittat ppetuo. vt. ff. de cōdi. isti. l. ſi. ¶ Sz ℨ. hoc ſmediate op ponit. nā dicit lex qꝫ si habeo filiū in ptāte ꝛ ex eo nepotē ꝛ vroꝛ pregnātē ꝛ instituo filiū ꝛ ei vulgariter substituo nepotē cōtingit postea qō ego decedo ꝛ post me filij⁹ an anteqꝫ adeat ꝛ nō nascat vēter qꝫ iste nepos est mihi ꝑ pri suo su⁹ heres: mihi ex substōne vulgari: pri suo abintestato ergo ius institutionis non trāsmisit ad nepotes: iste est primus casus. ff. de libe. ꝛ posth. l. ſi filij⁹ heres. Ecce ergo qō filius in ptāte nō trāsmittit. Sed respondeo ꝛ est notatu dignū qō per existētiā nō fit transmissio cōtra voluntatē testatoris sibi de altero herede puidētis vulgariter substituēdo, non obst. ℨ. de iure deli. l. ſi fratris: ibi non puidet sibi de substituto vulgari sed de coherede exneo vel vt ibi dixi. Illud etiā per pendēdū ꝑ puto qō lꝫ substitutus vulgaris ꝑ diat ꝑ petuā trāsmissionē ne ius substituti ꝑpetuo teneat in suspēso. tñ non impedit trāsmissionē iuris deliberādi qō est annale. Et ita intelligas qō no. ℨ. de here. instit. l. cum ꝓponas. Uel dic vt ibi, leges autē alias ad hoc facientes alle gant. ℨ. de iure delib. l. ſi fratris. ¶ Quid ergo[f] ſi superest mater testatoris ꝛ mīmpuberis q̄ istarū ꝓferet: dicit do. ℒy. qō ꝓferet mater. testatoris per. l. ū. ℌ. ſi quis ex liberis. ff. ad tert. qz nudū nomē br̄dis nō dz ei nocere quomin⁹ ex senatusconsulto succedat vt ead̄. l. ℌ. sed ſi fint. Ubi cōsidera qō senatusconsultū tertullianū ℨuat legi. rū. tabula. nā lex. rū. tabula. nō cognoscebat matrē defuncti qz nō erat agnata lꝫ senatusconsultū statuit ℨium inspecta naturali equitate: et fic a subtilitate. rū. tab. recessuz est per senatusconsultū. ¶ Et si dicat qō bona ista fuerūt effecta impuberis. Rñd. magis fuerūt bona pñs ꝑ impuberis. qz patris pleno iure impuberis aūt nudo nomine. Si antē mīf testatoris nō est in medio. tunc succedit mater impuberis. vt hic ſm ℒy. in lec. idē tenet Bart. fili. sed gl. exꝑssim determinat et firmat pedez qō mater impuberis ꝓferet matri testatoris ex virtute trāsmissionis: ita no. glo. ℨ. qui admit. ad bo. pos. l. infantis nomine. facit qō no. l. l. ſi. ℨ. de curfuri. Nō obst. j. ad orā. l. nō ꝓ numero. qz ibi loquit in hereditate mīna q̄ nō bz suū heredē. vt. j. eo. l. vbi auiarū. Itē nō ob. l. ſi infanti q̄ dicit non trāsmittit nisi ad patrē vel ascēdentē paternū: qz ibi ſit loquit in hereditatibus extraneoꝝ non in hereditate pñna qcquid ibi notet per glo. Sz circa ꝓdicta moueo tale dubiū. qz ꝙro quid est existētia sui heredis. Rñ. est quoddā intellectuale p qō qs reminiſcet per legē etiā ignorans nimirū qz est quedā cōtinuatio dñi. vt. ff. de libe. et posthu. l. in suis ꝛ. l. nihil. j. de vsuca. ꝓ hr̄de. Sed ista ratio cōtinuationis dñi falſa est in exheredato rūpente per querelā vel institutoꝝ in re certa vel agente ad supplementū legitime: qm̄ ista summam nō assumpſit viuo pr̄e. ¶ Preterea cōtra talē existētiā sic op. dato qō iter patrē ꝛ filiū esset obligatio naturalis sequeretur qō per existētiā tollit ipo iure saluo qō remanet vtilis de iure ptorio, qō est falſum: vt. ff. de cōdi. inde. l. frater a fratre. ¶ Itē sequerek qō per existētiā sui heredis suus quasi cōtraberet cū creditoꝝ bñditariꝰ: qz impossibile est bñditatē esse sine istis onerib⁹. tūc arguo sic. ſi Ergo heneficiū ꝓtionis impossibile est qō liberek nisi ope exceptionis: qz obligatio radicata de iure ciuili vel gētiū nō pōt eradicari ab ossibus. Sed istud est falſum: qz ipso iure nō tenek. vt not. ff. so. ma. l. ſi cū dotē. ℌ. trāsgrediamur. lꝫ ſumptue suus sit heres. Et si pr fuit debitor suus presu

magnatum nec de domo magnatū: ꝛ ita fuit olim cōsultū qꝫ spurij de petramala nō dicerētur de domo de petramala. ¶ Itē hic est expressum qō irritū mīmoniū nō cōualescit lꝫ cesset impedimētum: ꝛ sic ptz qō filij ante cōcepti nō legitimant: lꝫ supermīmonio postea stricte dispensatū p papā: ꝛ ita fuit

a ¶ Consultū. vide p Bart. i. l. ſi. ℨ. de ver. sig. cū concor. 1

b ¶ Sec⁹ si verba. facit ad ea qꝫ babē tur in. c. literas. et c. cōtinebat. extra de despon. impu. 2

c ¶ Nobilior. que, ro igit nūquid filius posſit esse gebellinus: si pr est guelphꝰ ꝛ fiquidē ista sunt noia gentis non pōt. l. ius agnationis. ff. de pact. si noia secte velanimi vitia pt bal. ita inueni ad ditū ꝛ correcti in libro ipſius manu eius propria et de guelphis ꝛ gebellinis. vi⁹ not. bal. in. l. j. in pnc. ff. qō cuiuſ. vniuer. not. ꝛ qō dixi post bartol. in procmio. ff. ℌ. nos vero. ꝛ vide Bal. in. l. j. ℨ. ad. l. iuſ. viſcel. 3

d ¶ Dicit gloſſ. an ista gl. ſit vera. vide per bal. in emphy. l. i suis. ff. de libe. ꝛ posth. 1

a Suus transmittit abintestato.

b Suus ad hoc vt transmittat sufficit quod sit heres momento.

c Existētia sui heredis nō impedit alios succedere in oneribus ꝛ honoribus.

d Sciētia mortis naturalis an regrat ī successione.

e Sacerdos liberatur a patria potestate.

f Sacerdos si abintestato est heres relict⁹: dūs bona paterna accipere non potest.

Pud hostes. Heredi tas pñs mortui apud hostes per fillam in potestate etiam ignorantē de morte patris transmittit ad matrē. b. d. ¶ Quero i quo fundatur ista trāsmissio. dicit glo[d] in fauore materno: sed docto. nō apparet: qz imo fundatur in essentia sui heredis. vt apparet in ter. in verbo sua heres existit. Et preterea litera dicit quod eo casu scientia mortis non desiderat: ꝛ hec est ipsa veritas ſm ℒy. ꝛ quasi oēs modernos. ꝛ ad confirmationē huius sententie inducit lex. ff. de lib. ꝛ posth. l. filius a patre. nā principius legis duos ponit casus ꝛ ita duas hz partes: in prima parte fuit filius heres institut⁹ sub cōditione ꝛ in defectū cōditionis exheredat⁹ qō licebat iure veteri si mortē conditiōe pendēte nec institutio nec exheredatio pōt effectū habere. ergo perinde habet ac si pr decesſisset intestat⁹. ¶ Ex hoc lꝫ litera non dicat tacite sequit qō tāqꝫ suus transmittat abintestato. In scōa parte illi⁹ legis filij⁹ fuit p parte institut⁹ sub cōditiōe ꝛ in defectū cōditiōis exheredat⁹ et post mortē ei⁹ fuit institut⁹ extrane⁹ pro alia pte si morit filij⁹ pēdēte cōditiōe vr deficere cōditio istitutionis filij⁹: ꝛ existere cōditio istitutiōis exnei. Uñ cuz adit exne⁹ assumit effectū exheredatio de filio facta: ꝛ existētia cōditiōis exhr̄datiōis trahit retro

Ex ꝓdictis. surgit talis cōclusio. adde qō notatu in apost. ad Bart. in l. ſi. post alex. in fi. ff. de cōdi. insti. et no. in. l. ſi filius be res. ff. de liberis ꝛ posthu. Celsius. e

¶ Quid ergo. vi de Bal. i. l. j. ad fi. ℨ. de his qui ante aper. tabu. et in. l. vētre. ꝛ ibi limol. p bar. ff. de acq. her. ꝛ qō ꝑ illā no. bar. in. l. ſi is q pro em ptore. in. ū. q. ff. de vſu. ꝛ plene ſcripſi i reportatis ad. l. filius a pre in ad ditio. ff. de libe. et posthu.

¶ Sed ista ratio. vide ¶ Pau. de ca. in. l. ſi filij⁹ qui patri. ff. de vulga. et pupil. ꝛ vide in. l. ſi ex cā. ℌ. ſi. alias incip. papinia. ℌ. ſi ex cā. ff. de inoff. test. ꝛ q not. doct. in. l. sed plures. ℌ. si ex asse. ꝛ ibi Angel. ff. de vulga. et pupil.

¶ Instituto ī re. vide Ange. in. l. ſi filius qui patri. et ibi dixi. ff. de vulga. ꝛ pupil.

¶ Tūc arguo sic. not. ꝓ intellectu gl. in. l. ſi cum dotē. ℌ. transgrediamur. sol. mat. vide ter. ꝛ doct. in. c. ij. de pign. ꝛ ibi diri alleg. Bal. hic lu. ro. i. l. necessarijs. de acqr. here. vide ibi oino. et in. c. ū. de solu. And. bar. f

g ¶ Unde hic est expressum: qō spurij nō dicūtur filijs magnatum

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Gl. singul. vide Bal. in. c. j. an ag. vel fi. ꝛ roma. in. l. necessarijs. ff. de acqui. hered.

b ¶ Liberat a pena ptãte. Al dõ qõ no tam in apostil. ad istũ i. l. fac. san. nu. i. in ver. epalis aũt dignitas. s. õ epis. ꝛ cle. dixi in apost. ad bar. in auf. con sti. q̃ de dig. ff. in fi. in ver. ali a favordotio. colla. vi. ꝛ post Dy. i regu. decet in versic. sui iuris.

c ¶ Mõ q̃ro. vide Bar. in. l. item in ptãte. ff. de bis q sunt sui vel alie. iu. ꝛ bal. i. d. deo nobis hic alle.

d ¶ Itẽ cauẽ statuto. no. melioꝛẽ ter. de iure p eo q̃ dixit bal. l. maximũ c vitiũ. ff. de libe. pte. in. j. q. Andre. Barba.

e ¶ Amite. ꝛ ita tz hic Pau. de ca. ex tãte mẽe vel auia alias sec q̃ cẽt ca sus omissus et ex maioritate rõnis nõ dz fieri extẽsio i correctoriꝭ, ꝛ ita ẽt dicit Ange. in. l. illa. ff. de col. et de ista subtili. q. vide ẽt per Bal. ibi in pn. ꝛ in. l. si quis. j. ad. ter. ꝛ Ang. i cõ si. lxvij. ꝛ in cõsi. sc. in cõsi. cerci. incip. statuto bononiẽsi. ꝛ vide bal. in. l. j. ff. filiũ. ff. de ff tabul.

f ¶ Quid ergo. vide Bal. i. l. j. in. vi. q. ff. qñ nõ pe. par.

g ¶ L. fuit qõnis. vide Jo. an. i addi. Spe. in ti. de testi. ff. in addi. licipiẽte vbertus.

b ¶ Sequit in text. l. no. equũ eẽ gen paternũ pferri materno: tz est eqtas abusiua. vide bal. i l. quicũq. C. õ ser. fugi. vbi dicit q tale statutũ est mirabile. vide bart. l. i. C. de suc. cri. ꝛ vide bal. ff. de lega. j. qõ non ꝛ vide qõ no. idẽ Bal. in consil. Martin Joã. de Florentia posituz dinter consi. Ang. e vbi aliter vt loqui viõ ter. l. maximũ vitiũ in ver. si vero mercatores. ꝛ ver. matur debitor ꝛ vno probato probatur reliquũ. iste est ter. ꝛ glo. a singularis. in auf. vt qui ob. Sancimus. colla. vj. in glo. que incipit ꝛ per conse quens. Tu nũc es in'apicibus iuris: ꝛ aut oportet te fateri quasi contractũ aut existentiã nõ esset existentiã. Sol. dic qõ est existẽtia quantũ ad transmissionem et nõ quo ad alia: ista oportet te dicere inuitis existẽtibus: ꝛ sic est fm quid ꝛ nõ simpliciter. ¶ Ex hoc sequit talis illatio qõ talis existẽtia nõ impedit alios succedere in oneribus: ꝛ bonoꝛibus hereditatis: etiã de iure ciuili: si consumpta sit. vt not. Ś. vnde liberti. l. qui se pñs. ¶ Quero nũquid in hac. l. requiratur scientia captinitatis. glo. dicit qõ sic: sed perperã. ¶ Sed opponitur quod imo requiratur scientia mortis naturalis. vt. j. de capti. ꝛ postli. reuer. l. nec nos. Sol. ibi loquitur in hereditate materna vel alicuius extranei: ꝛ hec vera. Jn paterna procederet hec lex loquẽdo de plena immixtione ꝛ cũ effectu exercitij. Et ideo contractus interim facti per filium tanq̃ per heredẽ essent irriti ipso iure quo ad dispositionẽ paternoꝛũ bonoꝛũ quod est no. dignũ. ¶ Extra opp. de leg. ĥ. j. de his qui ante aper. ta. Sol. ibi loquit nõ de hereditate quesita loquendo quo ad casus speciales, ſz de hereditate apta queri hic aũt loquit de hereditate quesita per existentiam sui heredis: vt ptz in litera ꝛ sic nõ obst. ¶ Extra quero dicit Host. q̃ dignitas sacerdotalis ordinis liberat a pña ptãte. extra de eta. ꝛ qualita in decorum. Modo quero nunquid ista canonica emãcipatio tollat existẽtiã sui heredis: ꝛ per consequens ius trãsmissiõis perpetue. ꝛ dic q̃ non: q̃ nec monachatus vt. s. de epi. ꝛ cle. l. deo nobis. licet liberet a patria potestate. vt. ff. de mino. l. si ex causa. Ś. papinian. ꝛ bona tali ratione q̃ dignitas liberat a patria potestate: qñ tractat de eius cõmodo. Secus si tractaret de eius incõmodo. vt no. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iuris. l. nepotes. Unde Ly. i addi. ponit ibi hanc questionẽ. Consuetudo est q̃ vbi quis decedit sine filio in potestate bona pertineãt ad dñm terre nõ renocando i dubio an cõsuetudo valeat: necne. ¶ Quesrit de pfe mortuo abintestato relicto filio sacerdote an dñs possit sibi accipere bona. ꝛ determinat q̃ nõ q̃ est liberatus a pña potestate quantũ ad cõmoda: sed nõ q̃tũ ad incõmoda fm Jac. de are. ꝛ Ly. Ad hoc facit q̃ cõcessum priuilegiũ nõ tollit ius cõmune quod est vtile priuilegiato qõ no. in. l. ĥ. Ś. si emancipato. ff. de contra tabu.

¶ Filia si ex forma statuti debeat esse dotẽta dos si est minoꝛ legitima applicabit fratribꝰ. Agnati masculi si ex forma statuti preferanꝝ matri ꝛ aue materne preferantur etiam amite.

Excludere ab hereditate legitima est exheredare. Pñ si a successione filij excludat matres an auus possit etiam excludere matrem.

Mater q̃ a statutoꝝ excludit habetur pro mortua. Argumentũ q̃ qui nõ admittitur ad partem non facit partem.

Mater excludit amitam si est pactuz inter matrẽ ꝛ agnatos q̃ agnati renuntiant.

Statutũ quod filia non succedat extantibus fratribus an valeat.

Modꝰ idẽ est rũpẽdi qõ abintestato succedendi.

Hereditatis petitio est de re querela aũt de lite.

Si defunctus. Cum aliqs succedit cũ diminutione aliqua illud quod diminuit accrescit illi ad cuius cõmodum emanat statutũ legis. Jte text. est valde no.

¶ Pone statuto cauet q̃ filia sit cõtẽta dote existẽtibꝰ fribꝰ. nã ex hoc imediate sequit q̃ si dote erat minꝰ legitima q̃ illud applicet fribꝰ masculis. ¶ Itẽ cauet statutoᵈ q̃ agnati masculi pferanꝝ matri ꝛ aue materne q̃ pferanꝝ etiã amiteᵉ ſz amita sit agnata: q̃ qõ matri ꝛ aue detrahit ipsis agnatis accrescere dz necẽ ter. ꝛ iure q̃ meliꝰ possit iduci: ꝛ facit qõ no. Bar. in. l. ĥ. Ś. fi. ff. ad ter. ſz nõ meminerit de tali qõne. Alij dicũt videlicet q̃ si amita est in priori gradu q̃ agnati quod ipsa succedat ꝛ non mas vel auia cũ sint exclusi per agnatos masculos: pfocina ergo amite statutum per exclusionẽ mariꝭ ꝛ auie. ¶ Sed dõ boc opp. q̃ agnatoꝝ nõ interest ex quo nõ succedũt. Respondeo sufficit qõ aligs casus possit existere in quo interfit. nã possibilitas sufficit ad excludẽdũ: põt aũt interesse agnatoꝝ si amita repudiaret: dico ergo q̃ sufficit q̃ itereẽ fundet sup possibili: nec trabo statutũ ad amitã: q̃ de ea nõ loquit. Si qs aũt vellet tenere opinionẽ agnatoꝝ masculoꝝ posset allegare p se id qõ no. Ly. j. q̃ sit long. cõsue. l. ĥ. vidicet q̃ dz attẽdi ratio statuti. Sed certe hic sub verbis statuti nullo modo põt comprehẽdi casus de quo q̃rit. ff. de lib. ꝛ posth. l. gallus. Ś. quidã recte. ꝛ. l. cõmodissime. ¶ Et induco sic. excludere aliquẽ ab hereditate legitima est exheredare: vt no. ff. de here. instit. l. qui volebat. exheredatio autẽ non vz nisi nominatim fiat: vt. ff. de lib. ꝛ posth. l. j. Unde a simili arguẽdo statutũ non intelligit priuare aliquẽ nisi quẽ nominatim priuet ſz ad hoc totaliter rũdet q̃ statuta quibꝰ possunt adaptari iuris regule debẽt intelligi scõm regulas iuris ꝛ argumẽta legũm i. c. j. de grad. succes. i feu. ꝛ i. c. obertꝰ. Ś. strenuus. de feu. cogni. ꝛ extra de cõsue. cum dilectus: ꝛ multo fortius si recipiunt interpretationem viue rationis vel viue equitatis: vt. Ś. de nor. l. si serui nostri. sed per viuã rationẽ seu vigentẽ probak qõ ista amita excludatur: ergo excludit. Nõ autẽ bec est fi er legis dispositione vinco vincentem te ergo vinco te. vnde lex ponit tales casum. certũ est qõ de iure veteri auus q̃ emãcipabat nepotes iuris manumissionis preferebat pñ nepotis i ipsi succesiõe nepotes. ¶ Itẽ certũ erat qõ pñ excludebat matrẽ tñ an auꝰ excluderet matrem erat dubiũ. pter senatusconsul. ter. Modo pone. aliquis emãcipauit nepotẽ decessit nepos relicto auo pñ ꝛ matre. Auus excludit patrẽ pater excludit matrẽ q̃ritur an mñ ex senatusconsulto excludat auum. Ridet qõ nõ cã cuitã di circuit: q: si mñ excluderet auũ pñ excluderet matrẽ. Uñ auꝰ q̃ vincit vincentẽ matrẽ vincit matrem. iste est casus ad tertu. l. egssiimũ. Dis em̃ qui aliũ vincit ad suũ cõmodum vincit. vt no. ff. de inoffi. test. l. pater filiã. ¶ Sed tũc obijcit qõ mater q̃ excludit a statuto dz baberi pro mortua. vt in. l. j. Ś. fi. pater. ff. de cõiungẽ. cũ eman. lib. sed illud quãtũ ad succedẽdũ nõ habeꝭ p mortuo: sed quãtũ ad obstaculũ alteri fm Dy. sed si mater nõ esset in medio nõ esset dubium qõ succederet amita. ¶ Itẽ facit q̃ non admittitur ad partẽ nõ facit partẽ. Itẽ qui repellit non dz excludere altũ: vt. ff. de j. ta. l. si post mortẽ. Ś. liberi. Solu. considerãda sunt verba statuti vtrũ ponat agnatos cõditionaliter ad excludendũ matrem et nõ excludũt amitã sed matrẽ sic an sint vba dispositiua qõ extantibꝰ agnatis succedant aut de mẽe qõ nõ succedat. Aut ex pño capite excludit amita q̃ vertificantur termini de quibus statutũ loquit. nec vltra reqrit statutũ. Ista qõ est dubia: q: bar. vt qõ cõditio plata a lege habeat vim dispositionis ꝛ sic vbicunq̃ erunt duo precepta. ¶ Quid ergo si inter matrẽ ꝛ agnatos interueniat pactum qõ agnati renuntient data eis pecunia. nñd. tunc pculdubio mater excludit amitã. ff. de acq. hered. l. fuit questionis. ergo priuilegium agnatoꝝ est veniale nec mirũ. vt. ff. de cõtra tab. l. filiũ. Ś. erit ergo. ¶ Sequit in ter. l no. strc verbum notabile ibi simili equitate qõ preferre genus paternũ generi materno est equũ. Et est ratio q̃ tendit in favoꝛẽ familie ꝛ agnationis: vt. ff. de vent. inspi. l. j. Ś. denũtiare. ibi dũ dicit dignitas familiarũ salua fit vt no. Ly. j. de adulte. l. j. ¶ Quero ergo vtrũ statutũ qõ filia dotata nõ succedat extãtibus fratribꝰ fit equũ: ꝛ vr̃ qõ sic. q̃ satis filia debet esse cõtenta sufficiente dote de quadã naturali ꝛ ciuili equitate. Sed Bar. dicit qõ huiusmodi statuti nõ põt reddi ratio. ff. de ver. sig. l. liberoꝝ. Itẽ equitas: alia est dispositiua: alia disponẽda vt. s. de leg. j. Itẽ equitas dicit q̃ semp vna ꝛ eadẽ pmanet. vt not. in. l. j. Ś. de in ius vocan. Item qõ litera ista abusiue loquat de abusiua equitate apparet: quia ista lex bodie est correcta. Unde dicit qõ ibi loquitur de equitate motiua non de equitate precisa. Et no. quod equitas est fundamẽtũ interpretãdi leges ꝛ pacta. ff. pro socio. l. si socij. ¶ Filia. ¶ Sequitur in ter. nostro ibi ſz si auus itẽ. ¶ Ex quo ter. no. quod idẽ est modus rũpendi quod abintestato succedẽdi nec in plus quis rũpit testamentũ per iudicẽ q̃ abintestato succedat fic. ff. de offic. test. l. mater decedens. Tamen quid dices in bonoꝛũ possel. cõtratab. nã edictalis oibus aperitur. vt. ff. de cõtrata. l. si post mortem. Ś. si plus. Adicit quedã glo. que nõ est alibi qõ decretalis cõcessa vni videt cõcessa omnibus. vt no. ff. de cõtratab. l. nõ tãtũ. Ś. plane si alius. ¶ Vel dic quod illa gl. hoc non dicit sed dicit qõ petitio preteriti aperit viã aliꝭ nõ preteritis. Sed certe imo illa glol. intendit quod dixi q: in apertione edictalis nõ est necessaria petitio. vnde aut illa gl. est falsa aut dz intelligi. vt premisi. ¶ Deinde nota. in text. illa verba ibi de re vel de lite quod petitio hereditatis est de re. Querela aũt de lite. ſz preparatoria ad petitionẽ hereditatis. primo cũ nascit querela quaz hereditatis petitio q̃ sumit originẽ demũ prolata querela: ꝛ ideo si ante pponatur ppoñt mulier q: nõ nata. itẽ ppoñt prepostere. Itẽ agit inepte: q: ineptitudo nõ est aliud nisi apparẽs defectus libelli. vt no. Jnn. in. c. i. extra de offi. vicarij.

Bi auiarum. Emancipatio nõ cõcernit lineam maternam. b. d. Bal.

¶ Mulier primo viro mortuo si secũdo nubat partus qui ex ea nascitur cui succedere debeat.

Mulier que fuit in cõcubinatu primi viri tñ partus presumitur natus ex legitimo matrimonio.

Si matre. Patrꝭ ꝛ matriᵇ filius ꝛ filia ipso iure succedunt. Et nota. q̃ in hereditate materna istud verbũ ipso iure nõ reperit alibi tñ p tout referk ad matrem debet intelligi de quadam habitudine succedendi ex qua citius presumik aditio in hereditate ascendẽtiũ quam in hereditate reliquoꝝ qõ est no. ¶ Sed hic queritur de questione vulgari multories accidit q̃ mulier primo viro mortuo statim nubit scõo deinde parit intra nouẽ mẽses: q: partus põt esse ex primo viro ꝛ ex secundo querit an succedat ei et cui. Lã. de rãp. dicit qõ neutri. vt refert Ly. ff. de statu homi. l. vulgo. Tu dic qõ succedit ei in cuius domo natus est. vt. l. filiũ distinimus. ff. de bis q sunt sui vel alie. iur. ¶ Sz quid si nõ fuit in mẽ mouio primi viri sed in cõcubinatu. ¶ Tu dic qõ propter benignã sumptionẽ presumik poti natus ex legitimo matrimonio. argu. ff. p soc. l. merito. Et pro bono. in. l. miles. Ś. defuncto. ibi dũ dicit cuz posset ꝛ illa adultera esset ꝛ impubes defunctum patrẽ habuisset: qui ter. non est alibi. ff. de adulte. ¶ Extra quero de tali questione. dicit statutũ Mediolani quod mulier nupta extra territoriuz Mediolani nõ succedat in Mediolanensi territorio. modo q̃dã mulier mortuo patre immiscuit se hereditati paterne deinde nupsit cuidam Mutinensi. querik nũquidᵉ perdit hereditatẽ paternã. Rũdeo istud statutũ dz intelligi in acgrẽdis non in acgritis priusq̃ nuberet. pro hac. l. no. ff. vñ libe ri. l. si postea ꝛ sume ar. ex illa qõ si filius postq̃ se immiscuit hereditati paterne factus est frater mino: qõ bona vacãt: sed si nõdũ esset immixtus priores succedunt patri istius fratris minoris.

¶ Autentica.

1 ¶ Liberoꝝ prima causa est in successione ab intestato. si aliquem sui heredes non habuerit

2 Impedimentũ emãcipationis quod olim obstabat emancipato est sublatum.

3 Transmissio hereditatis ꝛ cõtinuatio dominij dependent ab existentia sui heredis.

4 Preterire cũ causa ꝛ exheredare non differunt.

5 Agnationis iura an tollank per emancipationẽ.

6 Agnatio iuris sumpsit nomen a lege. vñ. tabul.

7 Dominium tam vtile quam directum nuda renũtione non tollitur nisi alteri acquiratur.

1 In successione. ¶ Not. q̃ in oi successione ab intestato prima est cã liberoꝝ. Et hoc verum est siue successio deferak per ius cõmune siue per statutũ siue per cõsuetudinẽ. vt in. c. j. de grad. succes. in feu. colla. r. siue per Jctũ. vt in. c. j. de duobus fratribus a capita. inuesti. siue per testamẽtũ vt. ff. de leg. ĥ. j. cuz
2 ita. ĥ. in fidei cõmissum. ¶ Scõo no. q̃ sublatuz est impedimẽtũ emãcipationis qõ olim obstabat
3 emãcipato in successione intestati. ¶ Sed hic q̃ro nunquid facto testõ sit illa differentia sublata. Et dic quod q̃dã sunt que pendẽtab existẽtia sui f heredis: vt cõtinuatio dñi ꝛ transmissios heredi tatis non agnite: ꝛ quo ad ista duo non est sublata differentia. vt. s. de iure delib. l. si fratris. ꝛno. s. de g col. l. si emãci. Quedã suntᵇ que nõ dependent a pa tria ptãte sed a rerũ natura que appellak naturalis cã ꝛ tũc refert: aut loquit quo ad ius rũpẽdi ꝛ tũc remanet differẽtia: q: suus preteritus rumpit ipso iure emãcipatus per cõtratab. Et hoc est verũ si cã preteritionis est inserta alias etiã emanci g patus rũpit ipso iure. vt not. in auf. de here. et fal. ĥ. exheredatos. Dẽs ergo gl. q̃ dicit quod emancipatus preteritus non rũpit ipso iure. vt not. ff. de li. ꝛ post. b. l. gallus. Ś. ꝛ qd si tñ. ꝛ. ff. de mino. l. si filius. debẽt intelligi fm dictã distinctionẽ fm Dy. in. d. l. gallus. ¶ Sz cõtra boc. insurgunt vltra h mõtani qui dicũt qõ idẽ est preterire cũ cã qõ exhere dare: sed male dicũt: q: preterire est neutrũ facere. b verbi gratia: q: dicit pater: te nõ instituo: q: deme ritus es eo qõ me pcussisti. Et qõ iste non fit exheredatus ptz: q: nõ bz q̃relaz inofficiosi sed Jctabu tãtũ. Aut nõ querimus de p̃dictis effectibus sed de aliꝭ: puta de Jctibus inter patrẽ et filiũ et de iudicijs ꝛ tũc differẽtia non est sublata. vt. s. de in ius voc. l. si. ct. s. de colla. l. vt liberi. Ś. fi. cum simi.
5 ¶ Scõo principaliter querit nunqd p istaz aut. fit sublatũ edictũ de cõiũgẽdis cũ emãcipato libe ris: ꝛ determinat glo. q̃ sic abintestato. Idẽ not. i ff. de inof. te. l. si vt pponas. ꝛ. l. j. in pri. ff. de cõiũ. cũ emã. lib. ¶ Sed facto testõ in ture. rũpẽdi ius antiquũ nõ est mutatũ nisi pront. s. dixi. Sz Jac. de ra. ꝛ Ly. dicũt qõ indistincte edictũ de cõiũgen k dis nõ est sublatũ ꝛ male q: emãcipatᵘ nepoti in ptãte nullã facit iniuriã totũ amplectendo q: sibi defertur successio intestati: ꝛ boc naturali cã inspe
6 cta. ar. ff. de ca. di. l. tutelas. ꝛ ĥ est vitas. ¶ Alti m moᵐ q̃rik nunqd p emancipationẽ tollantur iura agnationis: q̃ qõ est vtilis in feudis si q̃rak an emãcipati dicank agnati ꝛ si veniãt vt agnati necne: cer l tũ est eñ iure agnationis feudũ nõ trãsmitti. Ande etiã videtur q̃ si qs baberet duplex ius agna m tionis ꝛ cognationis ꝛ renũtiaret iuri agnationis cũ iuramẽto nõ succederet in feudo. nõ intelligas qõ renũtiatione agnatio tollak a radice sed tollit a successione. vt. ff. de pac. l. ius agnationis rñdẽdo igit dicte qõni dic vt no. Instit. de fidu. tu. ꝛ. s. vñ li. m
7 l. qui se patris. in. ĥ. gl. magna vbi videas. ¶ Cõ n sidera nã agnatio iuris nomẽ est a. l. rũ. tab. inuẽtũ. vt instit. de leg. agna. tu. Ś. fi. sunt aũt agnati cognati per virilis sexus cognationẽ cõiũcti. eo. titu. Ś. j. sicut ergo patria potestas est causa fundamẽti agnationis ita cõtrariũ idest emãcipatio operat cõtrariũ. vt. d. Ś. fi. Et dicit ibi gl. no. diligẽter hũc Ś. sed hoc fallit in duob casibus tãtũ vt inter fratres ſz alter emãcipek itẽ inter patrẽ ꝛ filiuz vt ibi no. in istis ergo duobus casibus tñ videk qõ emãcipatio nõ dissoluit iura feudi: sed ego puto qõ in feudis nõ tã curek agnatio q̃ genus pñtũ: q: feudũ vocak paternũ ꝛ nõ agnatinũ. vt in. c. j. de succes. feu. paterni. ꝛ in. c. j. de inuestit. in ma. facta. sufficit ergo q̃ sit heres masculus. vt in. c. j. Ś. fi clientulus. de feu. alie. ꝛ in. c. j. de gra. suc. in feu. Unde in n feudis nomẽ agnationis significat potiꝰ genꝰ q̃ q̃ litatẽ. Porro q̃ emãcipationẽ q̃tũ attinet ad opinionẽ dignitatis bonoꝛ nõ minuit ſz augeꝭ ꝛ nihil nobilius libertate. vt. ff. de fideic. ĥ. li. l. luciᵘ. Ś. paul. Itẽ imagine emãcipatiõis nõ obũbrat veritas naturalis. ar. ff. ĥ li. ꝛ post. b. l. filio quẽ pñ. nec credo

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Per gñalē renūtiationem quis ptūdicet sibi in feudo nisi de eo faciat specificā mētionē. arg. l. de curionibus. de ille. lib. xij. nec per nudā renuntiationē perdit feudū nisi fiat in manib⁹ dñi vel patiat feudatarius aliū inuestiri. ¶ Non obst. C. de pac. l. posth⁹ litt. qz ibi spāle odio litiū: ꝛ qz est ibi iudex q tāq̄ publica ps̄ona suppler p absente. itē hec est natura dñi tā vtilis quā directi q̄ nuda renūtiatiōe nō tollit nisi alteri acqrat vt. ff. de acq. pos. l. si qs vi. ff. dicta. ¶ Predicta etiā sunt no. ad sta tuta ciuitatū. q̄ pferūt agnatos in succedēdo.

1 ¶ Statuta non cōprehendunt nisi casum in eis expressum.

2 Femia si nō succedit nec masculus descēdēs ab ea.

3 Seruus qualitas aliquando non cōsideratur in successione sed qualitas seruitiorum.

4 Verbor⁹ qualitas nō cōsideratur in cōtractibus.

5 Et ꝛ cum: dictiones differunt.

6 Femina si ex cōsuetudine succedat in feudo nepote ꝛ filia relictis in comitatu quis preferatur.

7 Hermafrodita an succedat in feudo.

8 Feudū si recipiatur ab aliquo pro se et suis filijs nascituris an cōprehendat illos qui sunt nati ex secto ventre.

9 Aliter aduerbium quando ponitur cōparatiue intelligitur de simili imperfectione.

10 Vasalli possunt seruire per substitutum.

11 Hermafrodita habens feudum sufficit q̄ seruiat taliter qualiter seruire potest.

12 Hermafrodite in baptismo an debeat imponi nomen masculi vel femine.

13 Sententia lata super seru nō facit ius quo ad oēs.

¶ Quoties. detes agnatis trāſuersalib⁹ preferunt ꝛ sine vlla diminutione succedūt. ¶ Et no. qō contra. l. istā sunt multa statuta in Italia. tū. hec. l. operat qz talia statuta nō cōprehēdūt nisi casum in eis expressum. Et sic fauorabile est extēdere successiones: vt no. isti. de suc. agna. in fine: ita odiosus est restringere fauores liberor⁹ ꝛ erubescit statutū male positū vt. ff. de sca. tol. §. i. in fi. erubuit. facit. l. i. de impo. lucra descri. lib. x. ¶ Porro boc est no. qō iz naturali rōne in qua cōsistit legis virt⁹ qz lex speculat se in natura: vt insti. de adop. §. adoptio autez natura imitat femine vt masculꝰ succedat tū accidētali rōne interdū secus est vt ecce femina nō succedit in feudo qz dñm iuuare non pōt nec pugnā facere vt in. c. i. §. bocaūt notādū. qui fem. da. pos.

¶ Et sicut non succedit femina ita non succedit masculus⁵ descēdēs p feminā nō qz non possit pugnā facere: sed qz caret principio pducente. Femina eñ nō est agēs aptū operari transmissionē iz masculus esset patiēs aptus cōfirmari si fieret trāsmissio. Sicut igit medium qō nō seruit impedit seruitutē ita media ps̄ona que nō seruit in feudo impedit seruitutē. i. feudū quod est quedā seruitus. arg. ff. de serui. ru. pre. l. qui sella. §. in rusticis. nam omnis fidelitas est ℈tia libertati: extra de priui. c. cum olim propter. ꝛ sic seruitus quedā. ꝛ not. ff. de vsufru. l. sicut in prin. Nec ob. ff. de cōtrata. l. ij. §. si emācipatū. vbi vitiū filij nō obijcitur nepoti. qz ibi subiecta materia nō respiciebat nepotē bic sic.

¶ Aduerte tiᶜ q̄ in quodā. c. extraordinario feudorū cauet sic. Si cui militi ad certū seruitiū feudū datū fuerit iz relicta ex se descēdente femina decesserit que id seruitiū iuxta feudi conditionem nō minus decēter pstare posset q̄ masculus ꝛ si in inuestitura minime cautum sit: vt ꝛ femine ad id aspirare valeāt eā tū admitti recte putamus quin imo hoc casu simul cū masculo in feudū eam succedere qd amputāt multomagis dignū obseruātia existimantes cū feudū sic datū est vt nullū seruitiū pro eo fiat vt pleraq̄ bodie feuda dant. Ecce babes in isto. c. q̄ nō cōsideraē qualitas seruus. sed qualitas seruitiorū sed hoc. c. est extraordinarium ꝛ detur ordinario feudor⁹ nō iz per. d. §. hoc autē no. qz in feudis noie heredis nō cōtinet nisi heres masculus vt in. c. i. §. ples eñ. de gra. fuc. in feu. Et hoc est verū vbi de femina non est facta mentio in inuestitura. ¶ Ceterū si de ea est facta mētio refert an qs receperit pro masculo simul cū femina: ꝛ tūc ꝓpter istā distinctionē simul pariter ad mittunt. ff. de vsufr. accr. si qs titio, idē si fit apposita cōtūctio cū ea. l. ū. rū. idē si vba dicāt qō femine succedāt sicut masculi. vt. d. §. si cui. ꝛ. d. v. idē si qs. vbi ter. formaliter sic dicit: itē si quis eo tenore de feudo aliquo fit inuestit⁹ vt in eo succedāt femine sicut masculi siue id feudū ad certuz seruitiū fuerit datū siue p eo indeterminate seruitiū ꝓmissum inuestito moriēte in feudo succedāt pariter mares ꝛ femine quāq̄ eñ supstite masculo ex eo qui ꝓius feudū acqsiuit femine excludant ꝛ si maribus ꝛ feminis fuerat acquisitū vt in feudis tradi solet regulariter sermonē tū inuestiture nec nō vim verborū ꝛ sensum ℈bētū intuētes discretionē seruus in bmōi feudi successione nō fecimus bucusq̄. ter. in ti. de quibusdā

4 aliꝭ extraordinarijs capitulis feudorū. ¶ Ex boc elicit talis cōclusio q̄ nō ispicit ēlitas ꝰbozū nimirū qz ꝰba ℈t⁹ sunt forma ℈t⁹ ꝛ forma dat esse rei ficut qñ ℈bū in scriptis scriptura est idē qō forma: vt no. ff. de ac. ꝛ ob. l. nō figura. ꝛ nihil ei addi vel detrahi pōt vt no. bart. in. l. gall⁹. ff. de li. ꝛ posth. qz qō pfectū est nō suscipit in se ex iteruallo. magis

5 ꝛ minus: vt. l. ij. ff. de manu. vin. ¶ Itē ex p̄dictis d sequit talis cōclusio q̄ differentia est inter ꝛ ꝛ cū e: nā dictio cū inducit maiorē cōiunctionez

d verbalē q̄ dictio ꝛ: nā fi quis recipit feudū f ꝓ se ꝛ masculis cum feminis nō prefert masculus. sec⁹ si dicat ꝛ feminis qz dictio ꝛ nō semper cō

f fūgit iz denotat ordinē successiuū qui est ex natura rei: vt. d. l. gallus. §. q dam recte. Et predicta vera sunt q̄ vnus est recipiēs inuestituraē. Sed si sunt duo refert aut tūc de nouo feudo inuestit aut de veteri. primo casu dato q̄ vnus decedat cū masculo alter cū femina: femina nō postponit masculo: iz venit vt bñs ꝓris vt. c. i. de duo. fra. a cap. inuest. qz vnus quisq̄ vī. ꝓsperisse sibi ius a descēdēt⁹ nō trāsuersalibus. adeo q̄ si vnus decederet sine herede legitimo pars sua reuerteret ad dñm vt in c. i. §. finaut de his qui feu. da. pos. Scōo casu iz stari veteri inuestiture nisi aliquid fit innouatū de volūtate eius qui iz ius ex inuestitura vete

6 ri vt in. c. i. §. pen. quibus mo. feu. amit. nā noua inuestitura non facit desi

g nere feudū p̄nūr: vt in. c. i. de vasa. decre. eta. ¶ Modo hic restat vnuz dubiū ardu⁹ quid si cōsuetudo effeminat feudū vt in rege apulie. ꝛ comes q babebat feudū decessit relicto nepote ex prima filia ꝑmortua ꝛ relicta filia prima qs ꝓferat in comitatu an filia femina que est in primo gradu an nepos q̄ est in scōo gradu: ꝛ an ꝓferat gradus an ꝓferat sexus. Plerīq̄ dicerēt masculū ꝓferri. Et hoc vidim⁹ in. l. Ictus ergo idē in lege cōsuetudinis. nā cōsuetudo tacita babet ꝓ expressa in ipso Ictu: vt. ff. de edil. edic. l. q̄ si nolit. §. q assidua. Unde isti dicūt habere casum pro se in. c. i. de bis qui sibi ꝛ heredi. suis ma. ꝛ fe. qō. c. loquit⁹ in inuestitura facta sub hac forma p se ꝛ heredibus suis masculis ꝛ feminis descientibus pro feminis. Et si pōderes istū tenorē inuestiture casus est val de diuersus qz in tali inuestitura prefert masculinū genus et excluditur femina a quocūq̄ masculo. Sed illud qō magis viget est rō illius. c. ibi dū dicit nō patet eñ locus femine in feudi successione donec masculus supereſt. Sed ꝑ alia parte facit qz tale feudū effeminatū est feudū femineū ꝛ nō masculinū: vnde sequit natura femine ac si femina feudi istud

7 suscepisset ab initio: argu. ff. de leg. ij. l. si pater. §. quindecim. Sed certe etiam in feudo femine ꝓferuntur masculis vt in. c. i. de feudo femi.

¶ Cōsidera qō in casu nostro femina est agnata nepos cognatus est iz nihil ad rumbū. istud dic vt dicā in aut. cessante post Ly. Scias qō consuetudo illius feudi nō determinat bunc casum reuersum est ad dñm feudi: qz vbi feudum nō babet suū stipitem in rerū natura dīs est stipes eius ꝛ apud dñm habui cōsulere in q̄stione de facto. nescio si dicā in quodā: vel in quadā naz marchio pater eius dixit q̄ si erat masculus succederet in parte feudi si femina in aliꝭ rebus. Ecce qō iste non erat masculus nec femina: qz loco vulue habebat fozamē rotundū ꝛ ꝑlud emittebat vtinā testiculos babebat sed nō mēbrū. in toto alio corꝑe fi milis erat masculo. Querebat an succederet in feudo: dicebat qō nō si tale esset feudū qō trāsiret ad masculū ꝛ feminā: qz illi q̄ sunt corꝑe imperfecti nō succedūt in feudo. Et allegat qō istud erat quoddā monstrū vt in ti. an mut. sur. vel ali. imp. sec. c. i. ff. de v. sig. l. ostētū. nā istud est deformē aīal. ¶ Sz ℈tiū dicebat nā antiqua qō erat vtruz hermaphrodita succedat in feudū: ꝛ determinat q̄ sic si magis incalescit in masculo. vt ff. de sta. ho. l. q̄rit. §. de libe. ꝛ posth. l. §. est q̄stū. §. vlti. ff. de testa. l. repe

b tūdat. §. i. ita tz gl. ff. de legi. l. de gb⁹. ᵇ ꝛ Jac. de oño arditzone i sum. sua Et ego p ista parte cōsului: qz si visus pudēdis q̄ sunt vilissima ps corꝑis nostri nō apparet maior incalescētia tū si apparet in aliꝭ opibus virtutis ꝛ in agilitate corꝑis ꝛ ꝓpōderat in eo virilitas cōsului eū in feudo succedere nec ōr oino impfect⁹ q filius est pfecto: qz ista impfectio est occulta q̄ regit: pfectio aūt est euidēs ꝛ manifesta: iō eligēda. Et dic qō mulier regul⁹ a feudo repellit plurib⁹ rōnib⁹. ¶ Primo naturali rōne qz arma ferre nō valet. Scōo ꝓpter iustitiā honestatis: qz nō dz se immiscere cetibus viroꝝ ꝛ maxime illustriū. vt. l. si qua illustris. j. ad orfi. Tertio ꝓpter fragilitatē cōsilij: qz nō est apta nata solidis cōsilijs. Quarto ꝓpter lubricitatē voti. qz ter mutat in hora. Quinto ꝓpter periculositatē secreti: qz nescit secreta retinere q̄ oia sunt discrepātia a natura feudi. vt

8 in. c. i. de noua forma fidelitatis. ¶ Addi dubitari si quis recepit i feudum ꝑ se ꝛ suis filijs legitimis nascituris an cōprehēdat illos q̄ sunt nati ex secto vētre. ¶ Itē qd si substituti sunt alicui filij legitime nascituri ꝛ dicebant

ꝛ dicebant quidam quod non. Considera quantum ad matrē isti nō sunt nati: quia non sunt viua matre nati. pater aūt suum opus cōpleuit in cōceptione. Unde quantum ad patrem ꝓprie sunt nati. iurisconsultus tū illam differentiam nō cōprehendit. ff. de ver. sig. l. etiam ea. tū quicquid sit quo ad vocis significationem ꝛ quo ad realitatis effectū omnes comprehēduntur: quia non natus babet ꝓ nato. Et ecōtra fauore testamē ti ꝛ etiam fauore contractus fauorabilis. sicut est feudum qō est beneficiū ꝛ per ꝛ sequēs interpretatione inuandum. vt. §. de postbu. bere. institit. l. si. ꝛ. l. titius. §. fin. ff. de lib. et postbu. Et ita consului in ciuitate lucana licet quidam dente canino studuerit consiliū lacerare ꝛ boc tenet Ja. de ardizone in notabili summa sua. ¶ Post boc not. q̄ quidam nascunt amentes: ꝛ isti carent ea parte bois que est principalis ima videlicet vsu rōnis ꝛ tanq̄ derelicti a conditione nature non succedunt in feudo: quia nō videtur de istis cogitatum. Quidam nascuntur omnino muti. qui nec cum difficultate pñt articulate loqui vel oino surdi qui nisi cum magna difficultate nibil audiunt ꝛ per boc etiam obtusum babent intellectum. Quidam nil omnino vident ꝛ isti omnes vocantur imperfecti qz carent principalibus sensibus q̄ sunt ostia intellectus. Quidā sunt qui in istis sensibus babent debilitatem: ꝛ isti nō dicuntur imperfecti. primi ergo nō includuntur in feudo. secundi aūt includuntur. vt. l. si ea. j. qui morbo. li. x.

1 ¶ Ex. autem in. d. tl. an mutus vel surdus fic dicit mutus: surdus: cecus: claudus: vel aliter imperfectus si fit natus sic oino in feudo non succedit: qz ipsum seruire non valet. ¶ Ubi no. illam dictionem aliter. nā licet sit aduerbiuz diuersitatis. tamen qz ponit cōparatiue intelligitur de simili imperfectione. de qua supra specificauit. vt not. ff. de ser. fugi. l. si fugitiui. ꝛ arg. in. l. si. §. cui dulcia. ff. de vino leg. Et est expressum in. d.

10 c. i. in fi. ibi dum dicit ꝛ bis similibus. ¶ Et not. dum gl. dicit ibi quod

a possunt seruire per substitutum[a] pro qua gloss. facit qz feudatarius non tenetur niſi pro posse. vt legi. ꝛ no. in. c. vlti. de feu. sine cul. non animar. Sed gloss. dicit verum in eo qui semel est inclusus in feudo sicut est in morbo accidentali. Secus in eo qui nunq̄ fuit inclusus sicut est in morbo naturali. Nam in feudo quatuor considerantur. f. natura. Nam debet succedens se naturaliter conformare nature feudi. Scōo aptitudo: quia ꝓpter ineptiam a feudo repelluntur sicut a quolibet studio virtutis: vt. ff. de leg. i. §. fi. ibus. Item actus nam qui non laborat non manducet. §. de sac. fanc. eccle. l. qui sub pretextu. Item consuetudo illius feudi. vt. l. ven

11 ditor. §. si constat. ff. cōia predi. ¶ Ex bis conclusiue apparent due cōclusiones siue opiniōes in bermaphrodita vna quod sufficiat seruire taliter qualiter pōt. alia qō integraliter pōt ꝛ non debet seruire per substitutum ex quo admittitur ad feudum. ꝛ hec vera vt. ff. de verbo. obl. l. con

b tinuus. §. si ab eo fui interrogatus. an dicta bermaphrodita[b] possit in parte sua pceligere vnū ex fratribus. Certum est eñ qō debet decedere sine herede masculo: ꝛ si certum ergo necessarium quod pariter vocātur agnati ex originali inuestitura ꝛ eius reliquijs ac appendicijs nō potest derogari. vt. l. ij. ff. de interdi. ꝛ releg. nam quicquid ex aliqua radice descendit necesse est eius natura sapere descendendo continuatiue: et non aduersatiue. vt in. c. i. de vasal. decre. eta. ¶ In contrarium videtur quia pōt vnus fratrum aliū fratrem ꝓeligere facere ipsum ꝛ suos heredes inuestiri: qz est consuetudo feudorū. vt in. c. i. de ali. feu. paterni. naz sicut pōt in manibus dñi refutare in preiudicium cuiuscunq̄ agnati: vt. c. i. §. rursus. ꝛ. §. preterea. quibus mo. feu. amit. ita pōt per dñm facere inuestiri altum qui quodammodo non est alius sed ipse idem. vt in. c. i. §. sed si res per quos fiat inuesti. ꝛ per quos recipiatur scilz gratis ꝛ sine pretio. per. l. enim Federici. nullo istorum casuum potest pretiuz intervenire. vt in. c. i. §. callidis. de prohi. feu. ali. per Fe. De iure vero communi certuz est qō quis non potest disponere de iure suo: ꝛ in tempore non suo extendendo illud. vt. ff. de pig. l. ler. vectigali. ꝛ. ff. de leg. ij. l. peto. §. predium. Et idem videt si consensit dño: qz consensus prestitus domino nō dicitur alienatio sine alienatiua dispositio: sed quedam confirmatio si inuenit

12 confirmabile. alias nibil operatur. vt not. in. l. i. §. de pac. l. si pater. in fin. de manu. vindi. ꝛ. l. aliud. ff. de reg. iur. ¶ Quero in baptismo vtrū ber maphrodite imponetur nomen masculi vel femine. rñ. in dubio incalescentis seruus ꝓout placet imponenti. vt. §. de inge. manumiſ. l. ad recognoscendos. ¶ Quero vtrū sententia lata super seruū faciat ius inter

13 oēs sicut lata sup etate. ꝛ dic q̄ non. vt. ff. de fideiuſ. l. titius. ᶜBal.

¶ Ad senatusconsultum tertullianum. Rubrica.

Licet. Mo. q̄ quādoq̄ quis existit heres per se. quādoq̄ per alium. Dñis autem qui potest per se non potest per alium. vt plene not. ff. de acquiren. hereditate. l. paulus. iuxta illud. Uelle suum cuiq̄ est: nec voto viuitur vno. Baldus.

In successione. Pater manumissor⁹ mīi in successione prefert. Hoc bodie est correctum. vt. j. eo. auc. defuncto.

1 ¶ Mater si non petit tutorem in quibus casibus perdat ius succedendi.

2 Mater licet gerat bene tutelam: non tamen excusatur si non petīt solemniter.

3 Mater si posthumo tutorem non petīt sed tutelā accepit natus posthumus si decessit an ei succede a re possit.

4 Tutor statutarius dicit legitimus de iure ciuili.

5 Agnatus si ex forma statuti est tutor cum matre: mater excusatur.

7 Mater que nō petīt tutorem an puniatur si statutum dicat q̄ tutela duret vsq̄ ad. xvij. annos.

Matres. Premitte ad euidētiā q̄ si mater non petit tutorem perdit ius succedendi boc est verum si filius decessit impubes. secus si pubes. b. d. Et est ratio quia eo tempore quo debuit quit debet puniri non in alio. vt no. j. de leg. ber. l. sciant. quia mora etate contracta superueniente diuersa etate purgatur. vt. ff. de lega. §. l. titia. §. vsuras. Item qz superueniente impubertate filij⁹ potest testari: et nō testando tacite videtur relinquere matri sue. vt. ff. de iure co dic. l. §. nimirū ergo si non repellitur: quia venit ex tacita voluntate filij. c

1 ¶ Quero nunquid tam alij casus in quibus mater excusetur. respon. sic. ¶ Primus casus est si mater est minor. xxv. an. vt. l. §. si aduer. delic. Secūdus casus est si pupilli non intersit ibi tutorem non peti. vt. ff. co. l. §. tractari. ¶ Tertius casus est si pupillus habet alium tutorez. puta legitimū ita dicit gl. no. Ergo si sunt duo fratres vnus etatis legitime alius pupillus licet mater non petat tutorem non repellitur a successione. Idem si ba

d beret alios consanguineos[d] quibus legitima tutela defertur: sed Bar. boc reprehendit: qz in tu

d tela mater preferatur oīnibus agnatis ergo oportet quod aut tutelā suscipiat aut coram iudice renuntiet. vt veniat ad legitimos aut petat alium tutorem dari si legitimi non sunt idonei. ff. eo. l. §. si mater. ꝑm Bart. ¶ Sed antiqui aduocati fimiliter practicabant ꝑm banc gloss. nam mater est e

tutrix anomala. et boc est in priuilegium matris introductū. vnde non debet verti in eius lesionez. Opin. Bar. est verior. vt plene dixi. §. de impub. ꝛ aliꝭ substi. l. precibus. Jn duobus casibus potest f

verificari glo. primus est qñ pater emancipauit filium impuberem. nam ad eum pertinet tutela[e] statim ex ipso iure. vt insti. de fidu. tu. in prin. Scōs casus est qñ pater voluit administrari tutelā per legitimum tutorem non pōt facere pater qō legitimus tutor matri preferat. ¶ Et si tu dicas iste est testamentarius[f] non legitimus. rñ. non est. ita: qz pater non dat eum sed preferteum. vt. ff. de bered. insti. l. si quis ita beres instituat si legitimus. Itē potest esse in tali exemplo vez qñ pater fecit testū non solēne ꝛ quantum ad tutorē valet iure intestati si interfuerunt quinq̄ testes. vt. §. de test. l. bac consultissima. §. pe. Modo babui[g] questionem de

g facto mater[b] suscepit tutelam. deinde nupsit non petito tutore. Ande ipsa priuata est omnisꝑ tutele et successione impuberis. vt in auc. de nupt. §. si autē tutela iste pupillus habebat auiam maternam que non petīt tutorem infra annuz. ¶ Querebatur vtrum ista auia repelleretur a successione b

impuberis defuncti. et videtur quod nō: quia ista pena non imponitur nisi ei ad quem pertinebat prima solicitudo petendi tutorem. vt. ff. eo. l. §. tractari. et not. §. qui pet. tute. l. nepotibus. vbi est glo. sing. in contrarium videtur qō matre mortua statim incumbat solicitudo auie: sed ista mater habetur pro mortua. ar. in. l. j. §. fi pater. ff. de coniungen. cum emancip. lib. Item nulle reliquie remanent tutele materne. i. nec nomen nec effectus aliquis. ergo ista auia debet excludi. ¶ Considera ergo dixi. l. precibus. §. de impub. ꝛ aliꝭ substi. q̄ si mater excluditur quod tutelam nō affumpsit parcitur auie. rñd. quod isti nō sunt casus similes. qz aliud est baberi vt suspecta: vt in. q. proposita aliud per negligētiā excludi. d. Barto. tenet indistincte auiam excludi per. l. sciant. j. de legi. bere. vbi dicitur sciant oēs ꝛ ex quo dicit oēs neminem excipit. Item qz eadem est oratio ꝑm Bart. Sed ego dixi in. l. precibus. qō aut matri superest potentia acceptandi tutelam: ꝛ tunc non excluditur

¶ Per substitutū. vide no. ꝑ bar. l. cōtinuus. §. si ab eo. ff. de ver. obl.

Adde. ant. coſe. sing. suis in ver. substitutus. et ibi no. qui et quando per substitutū posſint seruire in feudo ꝛ aliꝭ. Celi.

¶ Hermaphrodita. vide Bal. in. c. fi clientul⁹. de alie. feu. cū cōcor. ꝛ in. c. j. de ali. feu. pater. ꝛ in. c. i. §. ꝛ fi res p q̄s fiat inuestitu

¶ L. si titius. Illa lex videt boc pbare ꝛ iō vt qō ista faciat ius sicut faciunt alie sue qb⁹ pnūtiatū est superstatu psone puta que esse clericum: que cē liberū. l. ingenuū. ꝛ ibi doct. ff. de sta. homi.

¶ Cōsanguineos. Vide Bal. in. l. §. filius. §. ō impub. ꝛ aliꝭ substit. in ṽ. sed qd si mater nō administra.

¶ Tutela. ꝛ not. p gl. ꝛ doc. i auc. misi tanle. §. qñ mul. tute. offic. fungi pōt.

¶ Testamentarij[g]. vide Bal. in. l. j. in fi. de test. tut.

¶ Nō babui. an 2tumacia mīis in petēdo tutorē noceat auie ꝛ aliꝭ cō sāguineis. iz ꝑ gl. facit ter. fin. l. si pa terfa. ff. de ber. insti. qō 2tumacia cobe redis nō nocet alteri nec 2tumacia bēdis nocet fidei cōmissario. Bal. l. §. j. qui. res indi. fi noc. Bald. l. j. §. de bis que pene no. Andre. Barb.

¶ Mater. viō no. per Bal. in. l. sciāt. §. ō leg. bere. ꝛ bar. l. qd ergo. §. fi qs alieno. ff. de bis q no. in. ka. ꝛ qō ibi doctri. Bar. in. l. §. ff. q pet. tut.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Peccat. Vide Bal. in.l. precibus. ℣. de impub. ⁊ alijs substi.
b ¶Qui dat matri. No. q̄ iudex potest abbreuiare terminum anni causa cognita. facit quod no. l. ỹ. ff. de re iud. Bald. l. sciendum. qui satis. cog. et in auc. iubemus. C. de iudi. And. Bar.
c ¶Vtrūquid mater. Vide Bal. in. l. precibus. in verſi. ſed quid ſi mater. ℣. de impu. et alijs ſubſtit. et in. l. cum oportet. ℣. ſi. in pe. q. J. de bo. quę libe.
¶Quero nunqd. no. licet mater gerat tutelam bene ſi tñ non petijt ſolen niter habetur acſi non geſſiſſet. vide eundem in. l. precibus. ℣. de impu. et alijs ſubſti. ⁊ pone dera q̄ illa gl. non loquitur in tutrice teſtamētaria co b gita an idem ſit in ea. Andre. Barb.
d ¶Titius. Vide Bal. in. l. precib⁹. in ver. mō querit. de impub. et alijs ſubſti.
☞Adde q̄ not. in a poſt. ad Bart. in. l. ỹ. ℣. ſi cum pregnans. et ibi late Paul. de ca. ff. ad tert. dixi poſt eun c dem Bar. in alle. l. J. ℣. ſi maritus. ff. de liber. agno.
e ¶Dicat ſtatutū. Vide Bar. in. l. J. ff. de leg. tut.
f ¶Sed quid. faciunt no per Bar. in auten. ſacramentum. ad fin. ℣. quādo mul. tute. offic. fungi poteſt.
g ¶Sed pone. vide Bald. in. l. oēm. in ver. quero quid ſi mater habeat. J. e.
h ¶Quid ſi ſtatus 4 to. ſi alteratur tute d la per ſtatutum an mater puniatur ſi non gerit tutela to to tempore conſi derata a ſtatuto vi de q̄ no. per gloſ. peregrinas. J. l. J. ſi de momen. poſ. fu. app. And. Barb.
i ¶Cerius. Vide Pet. de ancha. in c. canonuz ⁊ ſtatuta. in ver. querit etiaz 5 ſi ſtatuto ꝛc. et di e cit q̄ oēs leges et tutela trabuntur f ad ſtatutum quaſi ſit extenſio paſſiua iurta not. in fi. per doc. in. l. oñes po 6 puli. ff. de iuſti. ⁊ iu re. ⁊ quia iſta vide tur quedam puero gatio tutele q̄ de bet intelligi cum ſuis qualitatibus. l. etiaz queritur. ℣. qui impleto. ff. lo auia: vt q̄ñ non tranſiuit ad ſcōa vota: aut non ſu pereſt poētia: vt q̄ tranſiuit ad ſcōa vota ⁊ tunc excludit auia: q̄ ſubrogata eſt in primū gradū tu tele. ⁊ hec eſt veritas. ¶Eſt et alius caſus in quo parcit matri vz: ⁊ ſi pupillus moꝛiꝛ ante annum. vt inſti. ad tert. ℣. fi. Bar. dicit q̄ annus dat alijs ſed nō matri ⁊ aute. nam debent conſeſtim petere tutoꝛē ⁊ cōſeſtim facere inuentariū q̄ matris pie tas debet eſſe ſummota: vt. l. matris pietas. ℣. qui pet. tut. poꝛo mater facit ℣ ius naturale ſi non pe tit tutoꝛē ſed alij ſucceſſoꝛes faciunt contra conſti tutionē iuris ciuilis: ⁊ ideo magis peccat⁸. q̄ con tra ius naturale. ar. in. l. venia. ℣. de in ius vocā. tñ Bar. non rñdet ad ter. inſti. ad tertū. in fi. qui dat matri[b] terminū ergo ſi pupillus infra annū moꝛi tur mater excuſatur. vt in. l. J. ℣. eleganter. ff. de lib. agno. Tu nō recedas a ter. qui dat annū ꝛc. tamē dico q̄ iſte annus pōt abbreuiari p iudicem cau ſa coguita. i. ſi viderit pupilli multuz intereſſe. Et ſi infra terminū prediciū a iudice ſtatutum mater non petit tutelā ſibi decerni vel alium conſtitui ca dit ab bñditate pupilli. vt. ff. e. l. ỹ. ℣. ſi mater. Jtē fateoꝛ q̄ iſte annus non erat ſtatut⁹ matri de iure ſſoꝛum. Bart. fuit in iſta materia multum verboſus: ſz tu tene q̄ diꝛi: q̄ excuſat mater propter ca ſum fortuitū. vt. d. l. cū a matribus. ⁊ ar. J. de app. l. preſes. ⁊. ℣. de cōdi. inſer. l. cū quidā.
¶Quero nūquid mater[c] excuſet ſi ꝓpter ſuam ſimplicitatē geſſit negotia pupilli bñ ſolicite ac ſtuditer ac ſi tutelā impetraſſet: ⁊ videt q̄ ſic. q̄ habito effectu non curamus de modo. Jtem nec pupilli intereſt. item hic nulla moꝛa. Contrariū determinat glo. in. d. ℣. ſi mater. q̄ niſi ſolēniter ſe immiſceat tute le vel altiū petat ordinari priuaꝛ ſucceſſione: quia non obtemperauit legibus q̄ fortē verū eſt ſi po tuit conſulere per itioꝛes. Secus ſi non potuit pe ritiores conſulere vel fortē erat iſta antiqua quod quodammodo erat extra memoriā ar. in. l. qui eta te. lib. x. Et fortē. d. ℣. ſi mater. non habet locum in matre q̄ ſit maioꝛ ſeptuagenaria. Et idem in maſculo dicte etatis q̄ etas preſtat immunitatem a muneribus. vt inſtit. de excu. tut. ℣. itē ſi maioꝛ. q̄ñ non placet. Unde dic de rigoꝛe iuris eā repelli q̄ vbiler nō diſtinguit ꝛc. Jtē eſt ar. ad boc. l. vlti. ℣. de iur. ⁊ fac. igno. ¶Modo ergo quero titius[d] deceſſit relicta vxoꝛe pregnante que nō petito cu ratoꝛe ventri interim adminiſtrauit deinde nato poſtbu. ſtatim tutelam ſuſcepit q̄ poſtbumus ime diate deceſſit. queriꝛ vtrū mater ei ſuccedat: et vi deē q̄ñ non. ff. ad ter. l. ỹ. ℣. q̄ñ ſi cū pregnans ⁊ tan git per Bart. in. l. J. ℣. ſi maritus. ff. de lib. agn. Jn contrariū videē q̄ fingit fuiſſe tutriꝛ. retro etiam in vtero exiſtente puero. vt eleganter dicit tert. ff. de neg. geſt. l. cum pater. ver. quid ſi nat⁹. Sed miꝛum eſt q̄ñ nato puero mater habet annū ⁊ ſecus eſt cū puer eſt in vtero. Rñ. q̄ tunc periculū eſt in moꝛa. Jtem fauoꝛabilioꝛ eſt cā partus q̄ pueri vt fingul'r dicit ter. ff. de vent. in poſ. mit. l. J. ℣. fingul'r.
¶Quero vlterius dictat ſtatutū[e] q̄ agnatus preferaē matri in tutela nunqd mater punit' ſi nō petat tutoꝛē. Rñd. non. q̄ tutoꝛ ſtatutarius eſt tu toꝛ legitimus ⁊ de iure ciuili. Sed quid[f] ſi agna tus non eſſet in etate et ſic interim eſſet locus da tiuo. vt no. ff. de excu. tut. l. non ſoluz. ℣. ſi libertus. reſpon. ſi infra annū completur etas legitima ma trem non puniri: alias ſic. ¶Sed pone[g] ſtatu to cauetur quod agnatus ſit tutoꝛ vna cum ma tre nunquid mater excuſetur. Reſpon. ſic q̄ etiam quādo plures ſunt tutoꝛes quilibet eſt tutoꝛ inſo lidum. ergo ille pupillus non caret tutoꝛe. Secus ſi ſtatutū dictat q̄ mater non poſſet adminiſtra re ſine conſilio agnatoꝛum: quia tūc ſola mater eſt tutriꝛ. vt. l. titium ⁊ meuium. in principi. ff. de admi. tut. Unde punitur ſi non ſuſcepit tutelam vel nō cati. c. iis qui. de preben. in. vi. ⁊ vide in ſimi. q. Bar. in. l. ỹ. in prin. de vul. ⁊ pup. in ver. ỹ. quero diꝛi ꝛc. ⁊ quod no. Bal. in. l. precibus. ℣. de impu. ⁊ alijs ſubſti. dum loquitur de ſtatuto diſponente quod mater habeat fi lium in ptāte tamen poteſt ſuſtineri opi. Bal. dicendo q̄ nulla eſt lex lo quens per modū regule q̄ ſi mater non petierit tutoꝛem infra annos tu cedit tutele ita quod tutela veniat ad agnatos vel non petat alium dari ſi agnatus non eſt idoneus: vt no. inſti. de cura. ℣. interdum. ¶Quero quid ſi ſtatuto[h] cauetur q̄ duret tutela uſq̄ ad. xvij. annos vtrum puniꝛ mater ſi non petit tutoꝛē ſi lio in. xv. anno. ⁊ videtur quod nō. vt in. l. noſtra. in contrariū videtur q̄ cum ſit reductus ad inſtar pupilli ergo eſt ei interdictū bonis ⁊ indiget tuto re quemadmodū pupillus ergo niſi petat perdit[k] ſucceſſionem. ſicut dicim⁹ in furioſo. vt. d. ℣. quod ſi cum pregnans. ℣. reſpon. Et ſic ſtatutum muni cipale extendit ius commune ⁊ econtra reſtringe ret ſi ſtatutum dictaret quod tutela nō duraret vl tra. xij. annum. ſcilicet vt ſi filius decederet in. xiij. ann. non perderet ſucceſſionem. ¶Vel dic preciſe ſtandum iuri communi ex quo ſtatutum nō coꝛ rigit. vt no. ℣. de ſac. ſanc. eccle. auc. quas actiones. quod eſt verſus. [l]Et no. quod iſta ſunt noua ⁊ per alios non tacta.
¶Sit vel ſit per verbū eſt canon late ſententie.
Jus accreſcēdi inter dū habet locum inter viuos.
Penarum triplex eſt genus.

Ex qua mulier. Nubēs ⁊ infra an num luctus ſit infamis ſed beneficio imperiali reſtituitur fame ſi caret libe ris ſilius matrimonij: ſed ſi habet liberos non re l mittit infamia nec cetere pene niſi donet eis me dietatem ſuoꝛū bonoꝛum libere ac plene in quib⁹ vnus liberoꝛum ſuccedit alteri: ſed omnibus de functis abinteſtato redeunt dicta bona precipue m ad matrem. b. d. not. ¶Jn terr. ſit vel infamis not. q̄ verbum ſit ℣ vel ſit eſt canon late ſententie.
¶Jbi imperiali bñficio. no. q̄ ſolus princeps re ſtituit ad famam poſt infamiam jntroductaz ex cō ſtitutionibus principum vel edictis pretoꝛum: vt l. J. ℣. de qua. ff. de poſthum. ¶Jbi abolitionem. not. q̄ reſtitutio ad famam eſt abolitio infamie.
¶Jbi ⁊ ceterarum penarū. per iſtam copulā ap paret q̄ abolita infamia non ſunt abolite pene alie. vide. ℣. de nup. l. ipſialis. ¶Jbi tēpoꝛe nu ptiarū. nota tempus delicti inſpici quo ad bona.
¶Jbi ex viro priori ergo ſecus in alijs filijs qui bus nō eſt facta iniuria. ¶Jbi ſolennitate. no. q̄ id q̄ debet fieri debet ſolenniter fieri. Jbi nec re tento. nota non poſſe aliquid detrahi de eo q̄ eſt ſolide ꝓſtandū. ¶Jbi ad ſupſtites. not. caſum[l] in quo in donatione inter viuos habet locum ius accreſcendi idē dicim⁹ in feudis ⁊ priuilegijs ꝓn cipum. Uerius dic q̄ illud non eſt ius accreſcendi ſed eſt quedā ſucceſſio ſingularis in rebus ipſius premoꝛtuo fratri que non fit in ſolamen amiſſi fra tris. Et iſta eſt magis ꝓpria locutio etiam in feu n dis. vt in. c. J. ℣. ſi eū boc iure ſucceſſoꝛio ꝛc. qui feu. dare poſſ. coll'r. Et poſito q̄ eſſet ius accreſcendi non accreſcit inuito: q̄ ſingulare ius accreſcendi offertur nō infertur. vt. ℣. de cadu. tol. ℣. vbi aūt le gatarij. ¶Jbi dure fortune. not. pium verbum[m] ibi dure fortune ſolatia ad matrem reuertent. Jbi er integro. per boc videē q̄ ſi filij alienaſſent reuo carentur alienata. Jn contrariū puto q̄ filij libe re poſſunt teſtari de ipſis bonis. ergo cōtra bere.
¶Quero nunquid iſte pene[m] bodie ſint ſublate 3 per apoſtolum. Pet. dicit q̄ ſic. tu dic q̄ tripler n eſt genus penarū. quoddā eſt merē odioſuz. vt in famie: ⁊ quarūdam aliarum penarum: et iſte ſub late ſunt. Quedam mixte ⁊ odio nubentis: ⁊ fauo re filioꝛ. vt. J. l. priorima. et iſte non ſunt ſublate: q̄ dam mere fauoꝛabiles in fauoꝛem tantum filioꝛū inducte: vt quod nubens perdat tutelam: ⁊ iſte ſi militer non ſunt ſublate: quia nec etiam apls co gitauit de prouidentijs erga filios tollendis: ſz ſo lum de iuſtitia ⁊ libertate federis matrimonialis ſm Hoſti. quod appꝛobat bic Ly.

Mater

1 ¶Mater ſuccedens abinteſtato quamuis tran ſeat ad ſecunda vota nullam patitur penam.
2 Pleno iure vbū qualr interpretationez recipiat.
3 Mater que ſuccedit pleno iure actiones beredita rias intentare poteſt.
4 Filius ſciens matrē tranſiſſe ad ſcōa vota: ſi eam inſtituit beredem videē ei penam remiſiſſe.
5 Mater ſi in teſtamento filij eſt grauata ſoluere le gata ſi perdat proprietatē an releuet in aliquo.

a ¶Pleno iure. no. de verbo pleno iu re. vide text. l. titio. ff. de ann. leg. l. gñia a liter. ff. qui ⁊ a qui. l. femine. ℣. ſllō. ℣. de ſecū. nup. c. cōſtus. de foꝛo cōpe. b c. cū inter. de re in. c. cū ⁊ plātare. ℣. in eccleſijs. ỏ priul. c. qñ. ⁊ ibi Doſt. ⁊ p Jmn. in. c. paſtoraꝛis. de priui. et per eundē. in. c. cuz ad ſcdē. de reſti. ſpol. text. in cle. J. de ex ceſſ. prela. ter. in. c. auditis. de ſcrip. 2 ⁊ ibi Lnd. roū. in c auc. ſill'r. ad fi. ℣. ad legē falci. vide. c. J. de rap. in vbo ple ne emēdent vt vo luit bal. in auc. ſed 3 cum teſtator. C. ad legē fal. ⁊ vide. c. J. de rap. in vbo ple ne emendent. et. c. d ỹ. eo. titu. in ỹ. ple na. c. auditis. J ver. pleno iure. de in i teg. reſt. And. B.
☞Adde q̄ñ no. i auc. clauſularū. in clauſ. 2 trac. in clau ſula. in verbo ple no iure.
b ¶Opp. vide bar. pic idē dicentem. ⁊ e bal. J auc. ex teſtō. bic allegata. ⁊ Ly. bic.
c ¶No. boc vbi q̄ñ 5 aūt. ỏ plena ꝓpte f tate. vide bal. in. l. femine. ℣. illud i fi. vbi ē ter. ℣. de ſecū. nuptijs. ⁊ bic vide Barto. in auc. nec vſus. ℣. de ſa. ſanc. eccle. facit q̄ñ not. Bar. in. l. cēturio. 1 in ỹ. iij. ꝓncipal'r. ⁊ q̄ ibi ſcripſi. ff. de 2 vul. ⁊ pup. ꝓ Ro. i auc. filij. in vl. char. 3 ℣. ad. l. fal. p bal. et 4 ang. in. l. iulianus. 5 ℣. ff. bic alleg. ff. de rei vendi. doc. in. c. conqueſtus. extra 6 de foro competen.
d ¶Sed nunqd. vi 7 de. l. ſi. ff. de vſufru. leg. ⁊ q̄ agere poſ 8 ſit ſol⁹ vſufructua rius ſōſoluit ꝓpe. 9 de anc. conſi. ỉ. ad boc. l. cognitio. in ỹ. l. ⁊. l. ſeq. ff. de lib. 10 cā. ⁊ boc ſi agit re

1 ¶Mater tutrix que tranſiuit ad ſecunda vota non petito tempore punitur.
12 Statuta non tenēt que metum inducunt.

Onez matri. Tutrix traſits ad ſcōa vota niſi duo faciat primo quā tranſeat vz q̄ petat alium tutoꝛē da riꝛ: ⁊ ei integraliter reddat rōnem de tutelari debi e to perdat ſucceſſionem impuberis filij non ſoluz abinteſtato ſed etiam ſi erat ei pupillariter ſubſti tuta. ¶Jn ter. ibi iure ſubſtitutionis. ℣. pupilla 1 ris non fideicommiſſarie vel legatarie: vt. l. creden f dum. ff. qui pet. tuto. et not. J. de leg. here. l. ſciant. Et ratio differentie eſt q̄: per fideicō. non ſuccedit impuberi. vt. ff. de vulg. ſub. l. coberedi. ℣. cū filie. g q̄ taliter demonſtrat. nam fideicommiſſari⁹ effi citur creditoꝛ heredis. ergo ꝓ fideicōmiſſum non ſuccedit heredi: q̄ ſuccedendo confunderet ius fi deicommiſſi: vt. ℣. de pac. l. debitoꝛi. ⁊ hoc verum de b fideicommiſſo relicto in primis tabulis: ſed pone q̄ pater fecit teſtamētū ⁊ inſtituit filium impube rem heredē ⁊ ſi deceſſerit in pupillari etate. ſubſti tuit ſeium quē rogault quod reſtituereꝛ heredita tem pupillari matri nunquid perdat iſtud fideicō miſſum ex ſecun. tab. debitum. tñ. ſic q̄: per tale fi deicōmiſſum efficitur quaſi heres pupilli. l. apud iulianum. ff. de lega. J. ¶Deinde not. q̄ mater i dum eſt tutriꝛ ⁊ ſperat non eſſe poteſt petere aliū tutoꝛem dari ⁊ iſte eſt caſus in quo habenti tuto rem datur tutoꝛ: q̄: ilico recedit a tutela prima cū nouus tutoꝛ eſt datus. vt not. inſti. de cura. ℣. inter dum. Sed nunquid[b] vt mater deſinat eſſe tutriꝛ k requiriꝛ q̄ ꝓius tranſeat ad ſcōa vota: Rñ. non. q̄ non poſſet reddere rationē tutele niſi ante tran ſitum ꝓponeret eā. vt. l. niſi finita. ff. de tute. et ra. diſtra. Et ideo ſi mater[b] penitet ⁊ non vult tranſi re tñ nō reſumit tutelam cui ſemel renuntiandum putauit niſi forte id fecerit ſimulate. vt. l. cum que l dam. ff. de admini. tu. ⁊. ff. de edil. edi. l. queritꝰ. ℣. fi venditoꝛ. ¶Quero[b] nunqd mater poſſit petere dari auiam. Rñ. ſic. Ad intelligentiā huius q̄ſtio nis premitte: ⁊ q̄ dicam in matre idem dicam in auia ⁊ econuerſo: quia iſta mulier q̄ñq̄ eſt tutriꝛ teſtamentaria ſi ꝓ verba congrua relicta eſt tutriꝛ in teſtamento. Secus ſi verba ſint alterius ſolici tudinis demonſtratiua. vt. ff. de nego. geſt. l. qui aliena. ℣. quā q̄. ⁊. ff. de ſolu. l. filio. l. quidam decce dens. in prin. ff. de admi. tut. ¶Jtem pōt eſſe tu triꝛ. anomala. i. plata omnibus legitimis ſi vult ꝓferri vt in auc. matri ⁊ aute. ¶Jtem poteſt eſſe tutriꝛ legitima ſi vult venire ſimul cū alijs le n gitimis vt bic in verbo ſnia. Jtem pōt eſſe datiua ſi iudex eam dat puta remoto vel excuſato tuto re teſtamentario. Eſt igitur mater 2 auis capar (omnis generis tutelarū. ¶Modo quero[k] quid ſi pupillus habeat carnalē vel patruum vtrū ma ter nō petendo tutoꝛē ſatiſfaciat legi conſignando eis rationē adminiſtrationis tanꝙ legitimis tuto o ribus cum auctoritate iudicis: rñd. ſic ſi mater ꝓi mo renuntiet tutele in manib⁹ eoꝝ ⁊ ipſi acceꝑet legitimā tutelā alſ⁹ ſec⁹ hec ſoleniter fieri debent. vt no. in. l. ỹ. ℣. q̄ ſi mater. ff. ad tertu. ¶Quero 6 an datiuus[l] peritus a matre ꝓferatur legitimis: l ita q̄ in optione matris ſit quē petat tutoꝛē: et vi deē expreſſum q̄ ſic in auc. de nup. ℣. finaūt tute lam. Et dic q̄ eſt verū ſi iſte datiuus eſt datus ex inquiſitiōe. Secus forte ſi perfunctoꝛie ⁊ legitimi ſunt magis idonei nec intelligo datū per inquiſi tionem[m] niſi vocatis vocandis. illa enim verba q̄ m dicunt tabelliones et videns et cognoſcens cum idoneū ꝛc. non ꝓbant q̄ ſit datus ex inquiſitione: ſed ſolum q̄ ſit idoneus ex alſpectu vt q̄ vnuſq̄ ꝓſumit idoneus ex generali coniectura. vt. ff. de ꝓba. l. ab ea parte. dic de boc vt not. per Lyn. in auc. matri ⁊ aute. ⁊ per gloſ. ⁊ alios in. l. ſi quis ſub n conditione. ff. de teſtamē. tutel. ¶Caueat[n] tamen ſibi mater ne per functionem petat tutoꝛem vel perfunctoꝛie reddat rationem tutele quia boc non liberat matrem a pena. vt. d. ℣. ſi matrem. modi o cus[o] autē error in rationibus reddendis non ob

ſpectu vſufructus tñ alſ⁹ regreꝛet cō ſenſus vtriuſq; ſz vſufructuarij ⁊ ꝓ- ⁊ plures amplationes q̄ prietarij. l. ſi. ℣. vbi ſt. limitationes ad iſta Ly
autem. J. de bon. q̄ liber. ubi no. l. b tenz igno on no vide q̄ cū mulcatoria materia
¶Remiſiſſe. Ita ciunt not. per bal. i l. J. ℣. de ſecun. nup. ⁊ Ly. bic.
¶Querit. gl. vide bal. in. l. J. ỹ. pone. ℣. ỏ bis q̄ pene no.
¶Sed nunqd. vi de no. in auc. ſacra mētū. ℣. q̄ñ mul. tu to. offic. fun. pōt.
¶Si mater. vide q̄ diꝛi poſt bart. in auc. matri ⁊ auie. ⁊ Lyn. ibi in fi. ⁊ q̄ no. Bar. in auc. ſa cramentum. in fin. ℣. quando mu. tu. offi. fun. pōt.
¶Quero. vide q̄ no. Bald. in. l. p̄cibus. ſed q̄ſtio ſi ma ter. ℣. de impu. et alijs ſubſtitu.
¶Modo q̄ro. fa ciat q̄ no. Bald. in auc. ỹ. ſi dē. ℣. ỏ ſecū. nup. vide de mate ria. J. ca. i. in ver. q̄ ro quid ſi mater.
¶An datiuꝰ. vi de in auc. ſacramē tum vbi bar. ⁊ doc. ℣. q̄ñ mul. tu. offic. fun. ⁊ bal. i. l. ſi qs ſub 2 ditione. ℣. de teſt. tute.
¶Jngſitionē. q̄ ro q̄n cognoſcit q̄ tutoꝛ ſit datus p i gſitionē. vide bar. in. l. ſcire. ℣. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his.
¶Caueat. Vide bal. i. l. p̄cib⁹. ỹ. q̄d ergo ſi petierit. et ỹ. idē diꝛi idoneū. ⁊ ver. ḥz ēt maritū. ℣. de impu. ⁊ alijs ſubſti.
¶Modic⁹. vide bal. in auc. ỹ. dē. ℣. de ſecun. nup.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Modo quæritur. Vide bal. in aut. ħsdem. in fi. §. de secū. nup. ⁊ etiam ibi hic ⁊ cum opi. glo. tenet hic Bar. ⁊ vide qō no. Bald. in auc. matri c. 3 auie. §. quando mul. tut. offi. fungi potest. ⁊ Ly. hic.

b ¶ Testamentarium. Vide bal. in l. matres. ver. sed ꝑone statu. §. eo.

c ¶ Si mater. Vide Bar. in aut. ħsdem. §. de secun. nup.

d ¶ Si ista. Vide Bar. in aut. sacra mentū. §. qñ mul. a tut. offi. fun. pōt. et §. ver. sed nūnqd.

e ¶ Quid si. Vide Bald. in aut. ħsdē. §. de secun. nupt.

f ¶ Ergo. Vide. §. versi. modo quero ⁊c. sed an mē transiens ad scōa vota petito tutore: si ꝑ paupertatem non restituit reliqua an excusetur vide bal. in auten. ħsdem. §. de secund. nupt. ⁊ 8 ibi etiaz an ista ba beant locum in patre transeūte ad secunda vota.

g ¶ Sed nunquid. Vide. §. de inter. ma. l. ħ. ⁊ Bal. omnino i. l. precibus. §. de impu. et aliꝭ substi. ⁊ in. l. fi. §. de 10 contra. iu. tute.

b ¶ Arbitrio. Vide in. l. j. vbi pup. edu. de.

i ¶ An valeat statutum. facit quod 11 not. bal. in. l. nemi e ni. in fi. §. de nupt. ⁊ in. l. pau. als eum f qui. ff. de sta. ho. et in. l. j. §. ius naturale. ff. de iust. ⁊ iu. g re. ⁊ Jo. and. in ad dī. Spec. in tit. de spon. ⁊ sequif eum ꝓDet. de anch. in. c. canonū statuta in. ix. char. de consti. ⁊ Barto. in. l. edictum. de murilegu. lib. xj. ⁊ Lud. ro. in rub. ff. sol. mat. ad fi. qui tenet contra Jo. an. ⁊ ego in omnibus teneo cum Jo. an. qz matrimoniū spectat ad ecclesiā. c. tuam. extra de ordi. cog. ergo statutū super eo non valet. c. eccle fia sancte marie. extra de consti. ⁊ si non valet super principali nec postea pena imponi per statutū potest. vt. l. non dubiū. §. de legt. no. per Bart. in. l. seius ⁊ augerius. per illū ter. cum fimi. ff. ad. legē falci. Item qō fieri non pōt per pactū contra bonos mores. nec per statutū. vt not in rubric. de decurionibus. lib. x. sed libertas matrimonij per stipulationem penalem non pōt impediri. l. titia. ff. de verbo. oblig. ergo ⁊c. Tertio nam staturū penale dicit inferre iustū metum. vt not. Bald. in. l. creditor. in fine prin. ff. de fol. ⁊ Bald. hic. sed matrimoniū ℈ctum per metū non tenet. c. veniens. el. ħ. extra de spon. ergo ⁊c. non ob. l. cum ita. cū seq. ff. de condi. et demon. allegatis per Bart. in. d. l. edicimus. qz ibi loquif in lucro ⁊ non sunt prima. vt dicit ter. l. titio centum. §. i. ff. de condi. ⁊ demō. non ob. text. in. c. super eo. ⁊ uncto. c. j. extra de cogna. spiri. qz ibi illa consuetudo erat approbata a canone. ⁊ ita tenuit in rub. ff. sol. ma. ⁊ pro dicta opi. Barto. facit ter. in. d. c. statutum. hic alle. ibi directe vel indirecte ⁊ qō dixit Jnn. in. c. fi. de secū. nup. cū concor. Non ob. l. edicimus. ⁊ qz ibi statuit ius commune ꝙ vroz sequaf conditionem viri: ⁊ sic non pena. l. femine. ff. de senatori. l. mulieres. j. de digni. libro. xj. Item illa lex est inducta de iure civili qō cedit iuri canonico in matrimoniꝭ. ⁊ de hac questione plene per Ant. de but. in. c. j. de sponsa. extra. ⁊ vide qō not. Bal. in. l. conditioni. §. de insti. ⁊ substi. sub condi. fac. ⁊ per Ange. in. l. j. §. ius naturale. §. alleg. ⁊ in consi. xxix. Albe. de rosa. in scōa parte statutorū. q. xvij. tenet ꝙ statutum de quo hic per Bal. non valeat. ⁊ Ro. in. l. ij. §. vtrum. in fi. ff. ad sille. ⁊ adde qō Car. in. c. gemma. extra de sponsa. tenet cum Joan. and. et Alb. in cōmento. c. ecclesia sancte marie. ꝓcalle. pōt etiam aliter respōderi. ad. d. l. edicim⁹. ⁊ qō ibi Bar. ꝙ si statutum disponit ꝙ quis non possit contrahere sine consensu talis est contra libertatem matrimonij. l. cum tale. §. rescriptum est. alias arbitratu. ff. de condi. ⁊ demonst. secus in casu. l. hoc modo. eo. titu. ⁊ vide Fede. de sen. in consi. cclxxv. vbi tenet opin. Joā. an. in. d. c. statutum. Adde etiā predictis ꝙ Ro. se fundat per. d. c. super eo. Et not. ꝙ vltra predicta melius potest trideri vt per Anto. de but. in. d. c. super eo. quod ibi loquitur in consuetudine ecclesie: secus in consuetudine laicorum ſm eum in. d. c. j. per Ange. in. l. consulta. §. de testa. Jaco. but. in. l. j. in fi. de consti. prin. ⁊ vide per Bal. de ista questione

est matri vt. l. q̄uis. ff. de condi. ⁊ demon. ¶ ℣ Vō q̄rit[a] si mater erat tutrix testamentaria ⁊ velit trāsire ad scōa vota. vtrum teneat petere aliū tutorem dari: ⁊ videf qō non qz fa dicit si legitima tutela suscepta non dicit si testamentaria. Et est rō qz nec deponit tutelā cū approbata sit fides ei⁹ a testatore. nā si testator voluisset qō tutelam pderet facile erat ei hoc dicere. §. de cad. tol. §. finaūt ad deficientis. Jtē qz testamentaria ergo excludit dativam. ⁊ hāc opi. tenet ꝓDe. ¶ Allū dicūt ꝙ repellit tanq̄ suspecta: ꝛ ista rō non valet qz esset necessaria ista iudicis. ꝓma gl. optīo fundaf qz nulla lege cauetur qō talem tutelā perdat. ¶ Sz scōa opinio verior est ꝙ ter. d. §. finaūt tutelam. qui equiparat eā nubenti infra annū luctus que ad nullam tutelam aspirare pōt cum sit in famis et suspecta et odiosa memorie defuncti ⁊ le. ¶ ℣ Quero qd si mater habeat contutorē testamentariū[b] vel legitimū vtruz sufficiat qō reddat ratione contutori: alio non petito tutore. ℣ūd. fic qz est insolidū tutor. ¶ ℣ Quero qd si mater[c] minor. xxv. ann. de facto administrauit tutelā tandē maior effecta transiuit ad scōa vota non petito tutore ⁊ rōnem administrationis non reddit nunqd patiē bas penas. rūdeo non: qz de tutrice hec lex loquit non de ꝓtutrice ⁊ cum sit lex penalis ideo non extendā eam. ar. ff. de diuor. l. fi. §. ait lex. ⁊. ff. de ritu nup. l. filio. §. j. ¶ ℣ Quero qd si ista[d] mulier ℨrit matrimonium per verba de ꝓsenti in secreta camera tū non fuit carnal[r] cognita nec ducta. postea vero petīt tutorem ⁊ reddit rationem administrationis dū in publico vult matrimoniū ℨbere. rñ. penā patif: vt. l. nuptias. ff. de reg. iur. ¶ ℣ Quid si[e] mater ita bene tutelaz gesserit qō in aliquo non erat debitrix. rñd. punif: non qz non reddidit rōnē que nulla est: sed quia dimittit filium in defensum tutore non petito ergo[e] si haberet tutores legitimos idoneos mater nulla rōne repelleret a successione. qō est not. dignum. ¶ Sed nunqd ista[g] nubens potest petere futurū maritum qui vocaf victricus siue nouercus surrogari in tutorē loco ipsius matris: nic vt not. ff. de

adop. l. nōnunq̄. qō considera si aliqua promissio dotis ꝓcessisset ex qua posset dictus victricus contra pupillū actionem habere q pupillus est debitor matris in dote tūc repellere[f] victricus ꝓ auf. minoris debitor. Jtē nunq̄ admittif ad plenam tutelā: qz pars plene tutele est educatio a qua repellif non solum mater: sed etiam ipse victricus si apud magis idoneū pupillus ponīt alimētari cō mode nō alias. nā vbi pupillus educef est in arbitrio[h] iudicis. vt in auc. de nup. §. eius quoq; prin cipis. colla. iij. ¶ Sed qd si mater fiat monacha non petito tutore. ℣ñ. non punif. vt in auc. de monachis. in ꝑn. qd si est cōpulsa a patre ⁊ trāfire ad secunda vota. rñdeo nō punif. vt in. l. j. ff. de insa. sed cū matrimoniū sit res diuina ⁊ nodus. i. vinculum humani gūs. vt in auc. de nup. in ꝓncī. gre punif. rñ. subtātia est bona: ꝛ accidētia mala ⁊ mali exēpli. vt in. §. finaūt tutela. Sic electio vtilis ecclesie plati bona est in se. ⁊ tū ꝓpter malum exēplū rata non est. vt si fiat ad rumorē populi qō ꝓ publico bono statutū est ⁊ etiā a volentib⁹ electio fieri non posset vt tumult⁹ ⁊ seditionis pupillaris materia subtracta hak. Ubi hoc disputare de cōsensu inane est qz cōsensus nō valet nec electio. qz ℨ ius publicuz facta cōfirmari pōt: ⁊ adde qō not. in. c. statutū. de 12 bere. lib. vi. ¶ ℣ Jnn. cū disputat an valeat statutum[i] ciuitatis qō punit ℨbentē matrimoniū cū filiola. sine ℨ consu patris: ⁊ finaūt determinat qō nō qz mf imoniū ꝛ pdentia ex illo sunt ecclīastici fori vñ si agit ad penam cp̄s pōt inbibere ne petaf pena: qua determinationem nō credo verā: qz ℨbere sine cōsensu pris est ℨ bonos mores oim: ⁊ matriz prudētiū. Et iducit odiū capitale: vt. l. ij. §. si emā ciparᵛ. ff. de ℨ tab. ⁊ ideo[k] valet statutū nō qz vetat substantiā matrimonij. hoc em̄ non pōt facere nec papa: ℨ qz punit malos mores ⁊ in republica facinora seminātes: pō idē dicere in platorū electionibus vel pītationibus patronorū: qz ecclesia libera est ⁊ iugum non patiē vti leg. ⁊. no. in auc. de 13 non alie. §. j. ¶ ℣ In gl. que incipit sez dederūt. et ideo non tenent statuta que metū inducunt: q ter

bili. cogita ⁊ vide quod not. in. l. in copulandis. ⁊. l. si vt proponis. ⁊ in. l. coniunctione. §. de nup. Et vide Joan. and. in. c. statutum. prealle. an valet statutum pbibens matrimonium cum certo genere propinquorū. vide Bal. l. nemo. §. de nup. Bar. l. edicimus. C. de multeribus. ⁊ in quo loco. lib. x. Et videtur qō valeat. nam de iure communi valet qō contrabitur inter filiū ⁊ filiā duorum compatrum ūmodo non contrahitur cum filio qui fuit causa compaternitatis. c. j. de cog. spir. modo si consuetudo vel statutum dicit cōtra: an valeat. contrarium est ꝙ fic. c. super eo. de cog. spiri. nec restringitur libertas matrimonij. vt no. in. l. cuz ita. ⁊. l. hoc modo. de condi. ⁊ demō. ⁊ ita tenent moder. in rub. solu. mat. ⁊ dicūt ꝙ valet statutū prealleguū vt non ℨbatur sine consensu patris. Jo. de fantu. in. d. c. statutū. videtur tenere opin. ꝙ statutum non valeat. dicit tū cogitabis. do. An. ch. de despō. tenet opi. Jo. an. do. ꝓDe. in. d. c. statutū transit cū opi. Jo. and. in. d. consi. distinxit aut ℨrit cū digno: ⁊ valet. aut cum indigno: ⁊ non valet. And. de iser. in. c. j. §. preterea. g. mo. feu. amit. dicit ꝙ constitutio regni qua cauef ꝙ qñ maritat sororem sine consensu dñi feudi priuef feudo: ꝙ talis constitutio non valet. in. l. imperialem. de prohi. alie. feu. per Fede. dicit ꝙ nō valet si ℨbat cum inimico dñi. alias secus. Ego publice in legēdo. d. §. preterea. sustentaui opi. Bal. hic non mihi occurrunt alia in hoc ꝓ nunc: quia sum scholaris minimus. vide Angel. m. l. fi. de interdi. ma. vbi dicit ꝙ si caucf ꝙ in matrimonio interueniat certa forma. alias ℨbens incidat in penā ꝙ tale statutū non obligat ad penam. ⁊ ita dicit tenuisse do. Ja. bu. in. l. qō principi. ff. de leg. ⁊. l. fi. Et idē dicit Angel. l. consulta diualia. §. de testa. ꝓDe. de anch. in repe. c. canonū. tenet ꝙ non valet. ⁊ vide tert. c. honorant. ibi verecundum. vbi non est honestū ꝙ filia eligat sibi virū sine patre. ⁊ sic ibi videtur ter. pro opi. Bal. nemo allegauit. vide Abb. c. j. de spō. vbi sequitur opi. Jo. anlicet ꝓBaspar de cal. teneat cōtra. c. ij. de clande. despon. nunc pendet de facto hic ferrarie. Bal. in. c. clerici. de iudic. tenet tale statutū non valere. vide bal. in rub. de cōsti. vbi tenet idem qō hic Bal. in. d. c. statutū. vide Bal. in. l. paulus. de sta. ho. vide do. Abb. consi. xij. Andr. Barba.

k ¶ Et ideo. Vide Bal. in. l. creditor. in fi. ꝓcin. per Bar. ff. de solu.

ribiles

ribiles metus non solum in armis: sed etiā in statutis consistunt. et no. Ly. in. l. si cum te. §. qō met. cau. quinimo statutuz quod semper loquitur sem per tenet ⁊ continuum infert metum.

☞ Excludens alium non per hoc se includit.

Usufructus formalis retro quesitus non finitur per mortem filij.

a ¶ Intelligas. vide. l. ij. §. obiçit. ff. eodem. 1

b ¶ Fratres. Vide no. per bar. in. l. ij. §. videndū. ff. e. ⁊ in. l. j. §. pe. in. ij. q. ff. de otra. ta. ⁊ bal. in. illā. circa ꝓncī. §. de col. ⁊ in. l. qui cunq̄. §. de ser fug. ⁊ in. l. si ōfunctus. §. de suis ⁊ legi. 2

c ¶ Sed imo. vide bar. l. j. §. fi. de contra tab. And. bar.

d ¶ Sicut se bz. vide de Ly. hic. in. j. q.

e ¶ Mo. q secus. an emphyteosis eccle fie trāseat ad here des vide bal. in. l. ij. C. de suis ⁊ leg. l. a fi. C. ō bere. isti. in auc. fi qs ruinas. ō fa. san. eccle. ⁊ vide qō addidi ad bar. plene. l. qō ōr. la. ij. de verb. obl. ⁊. l. si pac. qd i feudo. vi b de. c. j. §. cū vero cō rad⁹. g feu. da. pos. ⁊. §. hoc q̄q; scien duz. ⁊ in. c. j. de fuc. feud. c. in feudo. de aliena. feu. de feu. marchie. c. j. i pn. ⁊ §. si capitanei. ⁊. c. j. de fratri. de nouo benefi. inuesti. ⁊. c. i. de gra. suc. i feu. et c. i. de matu. succes. feu. ⁊. c. satis bene. c de pbi. alien. feu. Andre. Barba.

f ¶ Tertiā. not. ad §. emphyteosi i au 2 ten. ō nō alie. pau. de ca. i. l. ēt. i pn. ff. so. ma. ℨ rūq pno. per bal. in. l. si in p sona. i fi. §. de fideicō. ⁊ ista opi. Bal. reprēdit ex no. per Ang. i. §. emphy 1 teosis ⁊ per Jmol. 2 in. l. qō ōr. de verb. obli. ⁊ abb. in. c. in pītia. ex de pba. ⁊ in. ij. mēbro repro bat per ea per q̄ re probatur opi. Jo. 5 an. in. d. c. in pītia.

g ¶ Et no. vide per bal. in auc. si quas. cum cōcor. §. de sa 7 crosan. ecclē.

☞ Adde qō no. i 8 trac. clau. i clau. ℨc. 9 in ij. vsq; in tertiā gnationē. ⁊ ibi ple 10 ne de effectu operatione hui⁹ clau 11 sule. Celsus.

b ¶ Weredes. vide 13 §. ꝓxi. per bar. in §. B aūt. hic alle. et 14

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Defuncto. Parentes succedunt liberis sa lua gradus ꝓogatiua. hoc primo. circa i ista prima parte querit vtrū auus paternus succedat simul cū mf⁹: vel auus maternus simul cū patre: ⁊ dic ꝙ nō: qz pf⁹ mater excludūt auū ſm gl. ⁊ bī: qz fundaf in ter. ⁊ rōne. nam prior est q minus distat: ⁊ maior ℨiunctio sanguinis k preferf minori. Sed Jac. but. dicit ꝙ sicut nepos succedit loco filij: ita auus succedit loco filij ꝓ mortui q pater nepotis. ⁊ arguit ex natura cor relatiuorū. nam sicut se habet[a] linea descendens ad d successionem descendentis: ita ℨ: sed ista rō nō est vera: qz magis debef hereditas descēdentibus q̄ ascendentibus. ⁊ pleniori iure. vt in auc. in succes sione. §. titu. j. ¶ Et not. q̄ secus[e] est in feudis q̄ in emphyteosi ecclīastica: qz in feudo filij pater nō succedit nec emphyteosis ecclesiastica. nam emphteosis ecclīastica de sui natura non respicit nisi filiz 1 neam descendentē: qm̄ non ℨ fieri nisi in accipiente psona ⁊ in duobus eiusdē psone heredū generibus: vcz filijs ⁊ nepotibus masculis ⁊ feminis ad aliquē aliū heredē nō trāsit. Et qō dicit in cōtractibus vsq; ad tertiā[g] generationē er interpretatione legis intelligit modo predicto. vt i auc. de nō ali. §. emphyteosim. nisi dicat exp̄sse q̄ trāseat in oēs descēdentes in infinitū. nā bodie hoc pactū bene valet. vt ibi no. sed nō valeret qō transiret in quēli bet extraneū heredē: qz nunq̄ esset spes q̄ reuer 2 teref ad ecclesiā. ¶ Et no. ꝙ ij illa verba vsq; g ad tertiā gnationē de natura sermonis videnf de notare de tribus gradibus descēdentiū: vt gnatio siue genticulū ponaf ꝓ 3 gradu. qz nemo gnat se ipm. tñ ℨ ius est: qz de simplici natura emphyteosis ecclīastice nō alternata ꝓ pactū specificū est q̄ nō excedat fines p̄dictos. ⁊ idē in feudo eccle pari rōne. ¶ Sed feuda laicorū transeunt in infinitū in oēs descendentes masculos b̄des. vt. c. j. §. hoc aūt sciendū. qui feu. da. pos. ij si nō sunt heredes[b] eius qui vltimo possedit feudū: ℨ sunt agnati nō succedit nisi vsq; ad septimū gradū. ij alij dicant in infinitū p. c. j. si vasal. feudo pri. cui defe. quod ca pitulū nullā habet in se rōnē: nec equitates: ⁊ ideo nec seruandū nisi in suis ꝓprijs terminis: sed stan dū est textui qō in feudo nō eunte per saltū ſ suo ordine taratus est septimus gradus. vt in. c. j. §. hoc quoq; de suc. feu. ¶ Aliqua tū differentia est 1 nominis. ⁱqz post q̄rtū gradū non vocaf paternus: sed antiquus. vt ibi ꝓz. sic de gradi. l. iurisconsult⁹. Et ista dīa est necessaria ad sciendū vtrū reuocationes feudorū debeāt fieri tāq̄ de feudo paterno: an tāq̄ de feudo antiquo. Sed ego puto istos verborū apices non curandos: qz iura insunt sensibus nō vocabulis. vt. §. cō. de leg. l. omne verbū. in fin. Et ideo etiā in formatione libelli non curo de ista subtilitate verborū: nec in sententijs ꝓferendis. vt 3 no. in. l. ꝙ puto. §. j. ff. fa. ber. ¶ Quero vtrū pf[k] preferaf matri in bonis q̄stis filio a linea materna. ⁊ idē q̄ro ℨ auo paterno ⁊ auo materno. bar. dixit ꝙ sic per. l. qō scitis. j. de bo. q̄ lib. vbi ōt esse casum. ¶ Ego dico[l] cōtra: qz nec hic nec in corpe vī sumif fit aliqua distinctio rerū: sed solummō gra duū: ⁊ ideo seruaf per oīa equalitas. Hec ob. l. qō scitis. qz illa in hoc corrigif. vel dic vt ibi dicā oc 4 casione sumpta ex p̄dictis. ¶ Quero nunqd in ꝑsona patris ⁊ filij successoris sit vnū ⁊ idē feudū numero. hec qō tria q̄rit. ꝓmo de naturali obligatione de qua dic vt not. Ly. §. de pac. l. pacta successorū. vbi dicit ꝙ iuris fictiōe est idē in numero: ℨ nō inspecta veritate: ℨ male dicit: qz cū sit naturaliter idē. ergo vbe est idē ius. natura em̄ est ꝓpetua ⁊ trāsitoria: ⁊ eiusdem forme ⁊ nature. Jtē trāsmittit ergo idē trālmittit. Sz fi q̄litas mutaref. tūc ⁊ substantia intelligeref mutata. vt not. in. l. heredib⁹. ff. de 5 dolo. ¶ Scōa qō est de vtili ꝓprietate vtruz sit eadē numero. Et dicēdū est qō sic: qz est eadē diffinitione: q̄dditate ⁊ q̄litate. vt. ff. de acqr. poss. l. cū 6 bīdes. ¶ Tertia qō est de inuestitura corpali. ⁊ dicēdū est qō nō est eadē in ꝛitate: ℨ in fictione: qz possessio in facto cōfistit. vt no. in. l. cū miles. i pn.

Ad senatusconsul. tertul. 183

in. c. satis bñ. ō ꝓbī feu. alie. p Loth.

¶ Mois. qō ōr seu dum antiquū ⁊ qō paternū. vide bal. i. §. hoc quoq; bic alleg.

Quero vtrū pf. not. q̄ mater ꝑferē patri i bonis q̄stis a linea materna. vide bar. i. l. pō de rē. in finalib⁹ vbis. fol. mat. ⁊ Lud. ro. cōsi. xxxix. vbi cōsuluit ℨ bal. ego ℨ sulo ℨ bal. ⁊ ēt alias ℨ sului ℨ bal. A. b.

¶ Ego dico. ꝙ hoc qz bona ex patre na seu materna linea iure successiōis trāseūt in filiū vel nepotē vnita cēsentur. l. sed si plures. §. filio. ff. ō vul. ⁊ pupil. ℨ bonoꝛ vnito rū sepatio peti nō pōt ℨ eodē iure cēsem⁹. l. j. §. ꝓterea. ff. de sepa. bon. sed bal. in. l. qō scitis. bic alle. istud idē ℨ ꝓter q̄ in successione nuptialiū lucrorū. vt dotis ⁊ donatiōis ꝓp nuptias. ⁊ vide qō ibi dixi. ⁊ alijs qōnes in materia hui⁹ autē. vide per bald. in auc. post fratres. la. ij. j. de leg. ber.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Autentica.

☞ Pater non succedit in feudo filij.

Emphyteosis ecclīastica non alienata de pactō specificō non excedit fines gradus descēdentium.

Pater an preferatur matri in bonis quesitis filio a linea materna.

Feudum an sit vnū ⁊ in persona patris ⁊ filij successoris.

Proprietas est vna ⁊ eadem in persona patris ⁊ filij successoris.

Jnuestitura corporalis non est eadem in persona actoris ⁊ filij.

Fratres vtrinq̄ coniuncti vocantur cum ascendentibus in gradu proximis.

Parentes equiparanē fratribus vtrinq̄ ℨiunctis.

Frater ⁊ sororꝛ vtrinq̄ cōiuncti an excludāt auum ⁊ proauum.

Portio virilis habet tria nomina.

Pro rata quid significat.

Clues si ex forma statuti tenentur ire in exercituz qualiter sit intelligendum.

Jura actiua ⁊ passiua non tolluntur minima capitis diminutione.

Satutū non potest facere testabilē intestabilem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ficta possessio. vide bald. in rubri ca ff de ca. pos. ⁊ p prie. ⁊ l. l. fi ca lege. ff. de cõdi. ob cau. ⁊ a in. l. i. i fi. de app. ff. ⁊ in ti. de cõtro. inter ma. ⁊ fe. de bñfi. Joã. fab. in. ff. sui, 7 instl. de here. qua. ⁊ differ. ⁊ bal. in. c. item cũ extra de re stit. spolia.

b ¶Sl. in. l. i. idẽ tz Dy. i tract. de suc. abitest. ⁊ bart. post Bul. in. l. ij. in pn. in. v. q. ff. de vul. et pup. in ỹ. vlterius ẽro an tacita pupillaris ⁊c. ⁊ an ℔ auf. habeat locũ in feudo. vide bart. in c. i. ỗ suc. feu. vbi tz ꝙ nõ sit dẽta inter fratres vtrinq; cõiunctos ⁊ ꝙsanguineos tm̃. et ita ẽt ỗt ipse i. l. i. ỗ leg. here. ⁊ qd si statutum i succesſiõe facit mẽtionẽ de fratre an intelligitur de vterino. vide an ge. in cõsil. cxvj.

c ¶Sed hoc videt. Et istã ptes tenuit cõsulendo Jmber. de motina. Bal. et bart. in. d. l. si quis vel qua. idẽ tenuit in. l. j. ff. ỗ iur. ⁊ fac. igno. Bald. idẽ tz Ang. in auk. de here. abintest. ℌ. 2ñis. ꝑbatur opi. ⁊ i. ℌ. reliq. ⁊ in. ℌ. si vero. in. d. auf. de here. abinte. ⁊ videt tenere istã partem glo. in. d. ℌ. cũ igit. vbi alle. text. i auf. de here. abintest. facitter. in auf. vt fratrũ filij. ℌ. i. ⁊ ad ℔ allegauit gl. i. d. l. i.

d ¶Cõtrariũ. istam ptem tz Ja. ỗ bel. i auf. de here. q̃ ab intest. def. ℌ. 2ñis.

¶Adde paul. de cast. in. l. nõ ꝑ numero. ⁊ ibi ꝑ istuz. ff. de suis ⁊ leg. here. instl. no. Ange. in auk. ỗ leg. agna. e succ. ℌ. fi.

e ¶Statutum. faciunt not. p Bart. in. l. sij. ℌ. actor. ff. de re. iur. ⁊ Bart.

ff. ex qui. cau. ma. nã in heredẽ non nisi ꝑ hereditatem fit descẽsio: sed hereditas non possidet: qr inanimata non possidẽt: ⁊ qr repsitat psonã mortui non viuentis. vt. ff. si qs test. liber esse iul. fue. l. i. ℌ. scęuola. ad qd ergo prodeſt dicta fictio. respon. qr supposita psona inuestitura corporali omne qõ in heredes renouak pro corporali traditione habeẽ. Secus a principio: qr in feudis plena inuestitura implenda est ⁊ nõ̀ nuda. distinguunk cũ possessiones. nam alie sunt nude: alie plene: alie semiplene. vt. ff. de acgr. rerũ do. l. nunq; nuda. ⁊. ff. de pact. l. traditionibus. Et olim in quibuſdam dñis fiebat ista distinctio. vt no. insti. de iure perso. ℌ. si. in fi. in gl. pe. tñ nõ credas ꝙ ista ficta possessio[a] continuata in filiũ pariat possessoriaz recupande cũ pariat adipiscẽde: vt. j. quo. bo. l. i. Sequit ver. pñts qui dem dimidia. no. regulã in parẽtib⁹ ꝙ succedũt ꝑ lineas ⁊ nõ ꝑ capita. ¶Sequit in ter. ℌ si cũ parentibus. Jste ỗ. est no. Parẽtes succedũt cũ fratribus ⁊ sororib⁹ vtrinq; ziunctis in viriles. Jtez fratres vtrinq; cõiuncti vocanẽ cũ ascẽdẽtibus in gradu primis. h. d. ¶Jurea istũ ver. queritur nunqd frater cõsanguineus tñ succedat vna cum patre. verbigra. titi⁹ habuit duas vxores ex ꝓma genuit caiũ. ex scda scenolã scęuola decessit: mater eius. querit vtrũ caiꝰ succedat Scenole simul cum patre suo. filiis qõ sit in matre vtrũ succedat filio si mul cũ fratre vterino. vbi gra berta habuit duos maritos. ex ꝓmo genuit ludouicũ. ex scõo tadeuz. decessit ta de⁹. querit vtrũ ludouicus succedat vna cũ matre. gl. in. l. i. ℌ. ff. de iur. ⁊ fac. ign. dicit patrẽ ⁊ matrẽ ꝑferi cõiunctis ex vno latere tũ: ⁊ videtur ex ꝑssum in auf. de her. abinte. ℌ. 2ñis. ibi dum dicit pater aũt ⁊ mater aut aliꝰ parentes oibus ex latere cognatis ꝓponunk exceptis solis fratribus ex vtroq; parẽte. ¶Ho ergo qõ dicit solis. nõ ob. ỗ. e. l. si qs vel si qua. in pn. vbi dũ dicit fratri legitimo vel sola cognationis iura bñte. ⁊ sic de cõiuncto ex vno latere tm̃ qr illud principium corrigit ꝑ. d. ℌ. 2ñis. ¶Et põt assignari rõ qr parẽtes egꝓdiant fratrib⁹ vtrinq; cõiunctis: ℔ vtrinq; coniunctus excludit cõiunctũ ex altero: ergo ⁊ parẽs. sed hoc videt[c] ℌ naturalẽ rõnem ⁊ eqtatẽ. ar. ỗ. de codic. l. i. ⁊ in. l. i. de ipo. lucra. descrip. ⁊ hoc videt sentire glo. in auf. de nõ elig. secũ. nub. ℌ. cũ igit. in glo. q̃ incipit. ſ. vt cũ fratrib⁹. prima opi. verior est

¶Subsequẽter queritur vtrum frater vel soror vtrinq; cõiuncti excludãt auũ ⁊ pauũ. videt ꝙ nõ ꝑ hanc literã in ỹbo parentibus. nã parentũ noie oẽs ascẽdentes cõtinenk. Contrariũ[d] videt ꝑ hanc literã ibi gradu primis. dicas ergo vtiq; succedere fratribus saluo ꝙ filij fratrum non succederent vtiq; sed in stirpes aut in aut. cessante. ⁊ ibi dicaz. nõ obstat litera q̃ dicit primis: qr ꝓximus in iure ỹ quẽ nullus ꝓcedit. vt in stit. de legi. agna. suc. ℌ. fi. in vlti. gl. Sed ỗ hoc opp. qõ imo frater ꝓferat ꝓpauo: qr pater vincit auũ ⁊ pauũ licet frater iungit patri ergo ꝑ quoddã. nouũ edictũ de 2iungendis patris portio fratri accrescit. Jtẽ si frater facit partẽ patri. ergo vincit patrẽ scõm qd ergo vincit auũ in totũ: sed ista nõ est bona 2ñia. vñ dic ꝙ neutra istarũ rõnũ valet: qr lex vltra ꝓcedit determinãdo qõ parentes succedant in viriles. vt. ỗ. auf. ⁊ cũ solis. ¶Sed oppo. qõ pater non succedat. j. tit. i. nõ ꝓ numero. Sol. vt ibi sequit in tex. ita vt viriles. not. ꝙ virilis portio ℔ tria noia: qr q̃dq; appellaꝰ virilis vt hic: q̃dq; appellaꝰ in capita: q̃dq; appellaꝰ rata portio capitũ: vt. ỗ. eo. l. si quis vel qua. ℌ. si vero matre. Et est dictũ ꝙ quot capita tot portiones. Jn stirpes vero est dicere q̃t stirpes tot portiones. ingrediuntur enim per consideratiõẽ iuris plures psone in vnĩ⁹ psone substantiã. vt. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. cũ fundus. in princ.

¶Modo q̃ro. dictat statutum[e] qõ omnia onera publica diuidank inter ciues ꝓ rata. quero quid est dictũ ꝓ rata. ¶Rñdeo. est dictũ ꝓ portione q̃ le cõiungit: ⁊ ideo aut munus est psonale. i. cuz offũ persone exhibendum: ⁊ intelligit in capita i deſt in familias siue fumãtes dicũt Bononienſes: vel in focularia vt dicũt. ¶Perusini. nam in eadem domo

12 plura onera esse non possunt simul. ¶Et ideo
f decretũ dicit qõ ciues[b] debeant ire in exercitum intelligitur vnus ꝓ quolibet domo. Si aũt qualitas numeri respicit res sic collecta que respicit bona quo ad moderandã prestatiõem ⁊ psonas quãtum ad suspiciendã inductionẽ que tũ sua realitate põt denominare magis minus reale cꝫ psonale vt. ff. de munc. ⁊ hono. l. rescripto. ℌ. fi. tunc intelligam ꝓ rata. i. iurta mensurã bonorum estimãdo
g mobilia[c] que vsu facile non cõsumuntur ⁊ immobilia. vt. l. probationũ. j. de immu. nemi. conceden. lib. x. ⁊ de sen. excõ. c. grauem. per Jnno. ad quam
b prestandam[b] non tenentur pauperes[i] quorũ opera vix sufficiunt alimentis. ⁊ si tales scripti sunt in estimo debent cancellari de ipso ꝑ habentes offi
i cium ad hoc eis supplicatione porrecta. vt not. in l. indictiones. j. de ann. ⁊ trib. lib. x. dico igit ratam intelligi ꝑm naturam subiacentem. i. ꝓ portiõe
13 quam iuris ratio vnicuiq; distribuit. ¶Sequit in ter. exclusa ꝓ. suus. no. ꝙ iura actiua et passiua minima capitis diminutione non tollunk. ¶Extra quero nũqd ista auf. habeat locũ si testator decedit ꝓ parte testatus ⁊ ꝑ parte intestat⁹. Rñd. sic eatenus quatenus de inoffic. test. tenek. vbigra
j statuto[k] Mediolani cauek qõ non valeat testm̃. nec adhibeat fides nisi intersint duo notarij etiã si fieret extra territoriũ Mediolani: sed Florentie sernak ius cõe ⁊ testator habet vtrobiq; domicilij: ⁊ sic est suppositus ℌ. 2ñis. ña Mediolani iste ỗ intestatus si nõ interſuerũt duo notarij: ⁊ Florentie ỗ testatus vbi viget obseruãtia iuris cõis. Unde sicut i ℌ dictorio iudicio quis põt ꝓ parte intestatus fieri: ita ꝓpter legũ repugnan
14 tiã vt ꝑ plene dixi in. l. cunctos populos. ¶Unde
l dicit Spe. qõ statutũ[l] loci nõ põt vnũ intestabilẽ facere testabilẽ: qõ intelligo ꝓpter delictũ vt dã
m natũ ad mortẽ presentẽ ℌ circa solẽnitatẽ[m] bñ põt disponere. in Spe. de instru. edi. ℌ. cõpẽdiose. ver. ℌ nũquid de cõsuetudine et si sit statutũ castri vel
n ville. ¶Tu in castro[n] vel in villa dicẽtra nisi interueniant quinq; testes. C. de test. l. fi. ⁊ nõ sunt ibi multi periti literarum: alias non valet de iure cõmuni. vt dixi. ỗ. de testa. l. fi vnus.

¶Ad senatusconsultum orficianum. Rubri.

Jntestate. Filia ꝑferk matri mꝰis ⁊ aliꝭ consanguineis agnatis. b. d.

¶Descendentes hereditate non adita non faciunt partem adeuntibus.

2 Descẽdẽtes an trãsmittãt hereditatẽ adeũtibus.

3 Pater si fuit negligẽs adire hereditatem nõ sucurritur ei per restitutionem in integrum.

4 Pater filio recusante põt adire hereditatẽ ex beneficio. l. non solum. de bonis que libe.

5 Pater an repellak a successione si filij transmiserunt ius deliberandi.

6 Fratres si decedant viua matre non est tractandũ de iure accrescendi.

7 Filij si sunt quinq; ⁊ tres moriuntur viua matre legitima duorum remanet vt trieus.

8 Pater potest adire si filij superstites hereditatẽ repudiauerunt.

On ꝓ numero.

Non numerus liberorũ: ℔ hereditatis aditio designat portiones. ¶Casus. Titi⁹ ex vxore sua Berta habebat quatuor filios duos in ptãte: ⁊ duos emãcipatos. decessit berta deinde decesserunt dicti duo filij in ptãte retenti ꝓinq; adirẽt bñditatẽ materna. q̃rit an isti emãcipati superuinẽtes succedãt virilr in tota bñditate mꝰna. Rñdeo qõ sic. ¶Nõ ob. qr tpe mortis matris essent quatuor filij: qr nõ ꝓ numero superstitũ mortis matris tpe: ℔ succedẽtiũ materna diuidit hereditas. b. d. ¶Ho. ꝙ decedẽtes hereditate nõ
1 adita non faciunt partem adeuntibus. ¶Scõo no. ꝙ hereditatẽ nõ aditam non transmittunt. nã si transmitterẽt fierẽt plures quã due portiones.

Oppo.

fin. l. i. ℌ. gb⁹. in. i. q. ꝓnci. ff. qõ cuiusq; vniuersi nomi.

¶Ciues. faciunt no. ꝑ bart. in. l. iij. ℌ. actor. ff. de regu. iur. ⁊ Bart. in. l. i. ℌ. qbus. in. i. q. ꝓn. ff. quod cuiusq; vniuer. no.

¶Estimãdo mobilia. vide bart. in l. i. de muli. ⁊ i quo loco. lib. x.

¶Ad quã ꝓstandã. not. ꝙ pauper non tenent ad collectas qd in forenſib⁹ vt bãnitis. vide bal. in tit. de re cu. in addi. Spec. vbi notanter logk. Andre. Barba.

¶Pauperes. vide bal. in. l. etiã. j. de execu. rei. iudi.

¶Statuto. vide not. per Bar. in. l. cunctos populos. in. vi. q. ỗ. de sum. tri. ⁊ fi. catb. ⁊ q̃ no tat Bal. in. l. si nõ spãli. de testa. ỗ.

¶Statutũ. Vide bart. in. l. si q̃ram⁹. ff. de test. ⁊ hoc forte qr solus ꝓnceps restituit tales: vt no. in. l. j. ꝓ qua. ff. de postulã. Jtẽ ỗt raph. in. l. ci⁹. ℌ. j. in fi. ff. de testa.

¶Sz circa solẽnitatẽ. ⁊ vide Jo. an. in addi. parua vbi vult ꝙ etiã cõsuetudo ꝓgenitei põt disponere in solennitate testamenti. vide ang. l. ij. ỗ. de testa. ⁊ ibi do. Joan. Andre. Barba.

¶Tu i castro. vide bal. in. l. i. j. q̃ fit lon. 2ñue. ⁊ bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iu.

¶Adde omnino Pau. de ca. in ale. l. si. ad fin. ꝑn. ỗ. de de testa. ⁊ aligd in l. si vnus. eo. tit.

2 ¶Oppo. ⁊ videtur quod imo trãsmittãt de iure spãli: qr erat hereditas materna: vt. ỗ. de bis q̃ ante aper. tab. l. j. Sol. ibi decesserũt cum liberis. hic sine. Sed contra immediate oppo. nã hereditas matris transmittitur ad ascendentem sicut ad descendentem. vt. ỗ. de suis ⁊ legi. l. apud bostes Solu. aliud in hereditate pñna ꝓpter existentiã sui heredis: qr transmittit nõ̀ solum ad ascendentes: sed ad quoslibet heredes vt ibi: aliud in pñna que etiã ad ascendentes non transmittitur: vt hic. Et nõ differentie est qr hereditas pñs est debita filio p. l. rij. tab. ⁊ ipsi est ipso iure applicata ℔ repudiabilr: secus in hereditate mꝰna. Et hãc opinẽt Cy. ⁊ cõiter oẽs moderni ꝙ in transmissione
a ad ascendentes[a] nullus sit fauor per banc legem. ¶Jn transmissione ad ascendentes nullus sit fauor. Adde oino Bar. Soz. i. in suo trac. fall., reg. ccccrrrij. ⁊ ibi ponit vltra istum hic multas alias fallẽtias ad hãc regulaz quas hic nõ enumerat. Celsus.

b ¶Supstites. vide per Jmo. in. l. ventre. ff. de acgr. heredi.

c ¶Superest ꝑsona. nam est putandum qõ ad hoc vt possit heres minoris petere restitutionem in integrũ ad adeundũ. qõ opz ꝙ heredi
3 tas fit sibi magis debita ꝑ aliquẽ sarto: qr sequeret ꝙ heres minoris iure cõmuni poſ
c set admitti. et sic cessaret subsidiarium remediũ restitutiõis. l. i cause. ff. de mino. ⁊ sic intellectus quem ponit bald. ℔ post Cy. cõlter non aprobak. vt no. hic per Jul. sed vult dicere Bal. ꝙ superest ꝑsona cui magis debebatur hereditas ꝓme persone: non dico hereditas istius q̃ transmittere nolebat.

d ¶L. plane. ℌ. si cõiuncti. ⁊ ibi vide Bald. ⁊ plenius Jmo. cum concor. ibi signatis

e ¶Vel dic. Vide Jmol. in Jziũ in. l. si paterfa. ff. de bere. instl. ꝓ ro. in. l. si qs heres. ℌ. fin. ad fi. ff. de acq. here.

transmissio hereditatis ad patrez hereditate non adita ꝓcedit ex ꝓiuilegio: sed ius accrescendi de iure cõi ⁊ ꝓiuilegia facilius tollunk: vt. ỗ. ad veleia. l. antiq̃. circa ꝓin. Sz ad suos heredes transmittunt etiã si cum extraneis sint instituti. vt. ỗ. de bis q̃ afi ap. tab. l. j. ⁊ hec est ipsa vitas. Ja. de bel.

Utri intestate. Jus ciuidit tpe licet ꝓtorium excludatur. b. d. f

¶Ex bono. ꝙ excluſus per ꝓtorem non videtur renuntiare hereditati: ℌ remedio ꝓtoris. vide. l. sunt. ỗ. de iure deliber. 1

Gories. Descendentes ꝓferũtur ascendentibus. boc dicit. Baldus.

¶Dignitas materna nocet filio. 1

Filiorum genera dicuntur quatuor. 2

Filij primi legitimank ꝙ matrimoniũ ⁊ non scõi. 3

Filij quando legitimantur per matrimoniũ debet interuenire solennitas. 4

Jmperator quando legitimat spuriũ sufficit exꝓmere ꝙ fit legitime natus. 5

Conceptus vulgo si non habet matrem quis ei succedere potest. 6 g

Bastardus cum filio legitimo institui potest. 7

Cõcept⁹ vulgo ỗ cui⁹ mater se supponit oibus. 8

Libertas quando datur alicui forme: intelligibiles in eo imꝓmuntur. 9 b

Jqua illustris. Sulieri illustri spuri⁹ legitimis extãtib⁹ nõ succedit: sec⁹ si ex legitimo ꝓcubitu sit nat⁹ ⁊ ex illustri. b. d. ¶Ho. casum in quo spurius nõ succedit matri. ¶Not. ꝙ dignitas materna nocet filio. ¶Quero de q̃ spurio loqk. Rñ. de vulgo cõcepto. naz si certus esset pater. tũc iſte natus esset ex stupro: qr natus esset ex illustri virgine vel vidua: ⁊ ideo sicut adulterini non succedunt: qr talis coitus põt accusari. ita nec vt ita dixerim stupratini. ¶Ubi hic gl. dat ꝓ regula qõ vbicunq; parentes pñt accusari de adulterio: stupro vel incestu. tales spurij tanq̃ nefarij non põt
g ꝓ aliquẽ modũ succedere pñ vel matri. vt in auf. gb. mo. nat. effi. sut. ℌ. fi. colr. vij. ¶Quid ergo ỗ si mater ꝓ vim fuerit stuꝓrata. Rñd. cum mater non possit accusari de stupro talis filius ei succedit. vt insti. de suc. agna. ℌ. vulgo. nã que vim passa est nõ notatur infamia. vt. ff. de postulan. l. i. ℌ. remouet. 1

¶Nõ ego q̃ro quot sunt gña filiorũ. Rñ. quatuor. vt no. insti. de adop. in pñn. Tu adde duo genera. ista quidã sunt legitimati ꝑ gratiã naturales vo ꝓ natura. vt bastardi legitimati ꝑ principẽ. Quidã sunt legitimati ꝑ gratiã spurij ꝑ naturaz: vt adulterini ⁊ filij a principe soleniter legitimati. 2

¶Et not. ꝙ primi legitimank ẽt ꝑ matrimoniũ scõi non.[l] vt. ff. de stat. ho. l. paulus. Et hoc ꝓbatur expresse ex cõiunctione duorũ. ℌ. in auf. qui. mod. natu. effi. sui. ℌ. si quis igit dotalia. vbi dicit ꝙ matrimoniũ filios legitimari. ⁊. ℌ. vlt. si quidez. vbi ỗz ꝙ natiẽs dãnato cõplerũ nõ gaudẽt boc beneficio nec; alijs formis legitimandi ꝑ. d. auf. introductis. vt vulgo cõcepti,[k] nec per matrimoniũ nec ꝑ principalẽ legitimari pñt: qr incertũ partẽ habẽt. vt bic ỗz in litera: tñ in boc stare k assertioni pñs ⁊ matris, nõ cuim est interdictũ vulgo conceptũ ex indicijs vocare filiũ ⁊ amplecti eum vt filiũ. vt extra de fil. ꝑsbyt. c. michael. ¶Item no. ꝙ qñ filij 4
l legitimank[l] per matrimoniũ ỗz iteruenire quedã solennitas. l. instrumentũ matrimonij atq; dotis. alias ỗtũ ad succedendũ non sunt legitimi: ℔ sint legitimi quo ad ordines ecclĩasticos. vt extra q filij sint leg. c. ãta. ¶Jtẽ not.[m] qõ qñ imperator 5
m legitimat spurium sufficit exꝓmere in gñe qõ sit illegitime natus: nec opz descendere ad speciem. puta qõ fit illegitime nat⁹ ex monacha vel ex incestu. nam clausula non obst. d. ℌ. si. omnia supplet. ⁊ qr genus includit omnem suaz speciem: maxime
6 n in fauoribus. ⁊ ista est opi. Jo. an. ¶Quero qs succedat[n] vulgo concepto si matrẽ vel lineam maternam non habet. Rñdeo succedet vxor. Si

Universidad de Deusto
Biblioteca

4 ¶ Expositis. vide a no. p gl. in. l. nutrit. toti⁹ us. ſ. cõmu. ẽ succeſſ. 7

b ¶ Queſtio fuit de feõ. Vide habes qõ nẽ ventilatã ⁊ deciſain p angẽ aut. ẽ ſceſſ. nup. i pn. de qua ibi vide: qz diſ fuſe tractat. Cel

c ¶ Querit gl. vide in. l. etiã ꝓtor. ff. de ſuis ⁊ leg.

d ¶ Modie ẽo. ſz nõ vr̃ bona rõ ſz Rapha. hic. qz ẽt añ ſublata eſſet diffe- tia agnatiõis et b cognatiõis vt i. ſ. nulla. i aut. de ber. q̃ abinte. erat ſtatu tũ qõ frater vtriq; ẽiunct⁹ pferret ſibi 2ſanguineo tantũ. vt in aut. de 2ſan. ⁊ vte. fra.

e ¶ Et p hoc not. ad limitatiõnẽ eorũ q̃ no. bal. ma. aut. de ſũ cto. ſ. ad ter. ⁊ vide bald. in. c. i. de gra. ſuc. in feu. ⁊ An. in conſi. cviij.

f ¶ Nõ accidit. vi de l. u. ro. ſi. xxvj. ad q̃s alle. bal. ⁊ in ci. viſa cõſtitutione municipali. An. b.

g ¶ Botantis. vide no. p bal. i. l. ſi mat p filia. ſ. ẽ iure do. 9 ſpe. de anc. in. c. ca nonũ ſtatuta. de cõ ſti. ⁊ iia ẽt cõſuluit Ray. de mõte i cõ ſi. inci. q̃ mulieres dotate ⁊c. ⁊ ẽt bar. no. in 2ſi. incl. factũ ſic ſe hz qdam ẽceſ 1 ſit. a⁹ incipit qdã ẽceſſit inteſtat⁹ ⁊c. q̃ ſtatutũ dicẽs q̃ filia dotata excludi tur ab hr̃ditate patris: itelligit ſi fuit 1 dotata tpe mortis c pr̃is ſec⁹ poſt. per no. i. l. ſi alienũ. ℌ. i extraneis. ff. de he re. inſti. ⁊ idẽ bar. i l. ſi pleꝭ. ſ. de 2di. inſer. vide tũ q̃ no. Bar. in. l. titio centũ. ℌ. titio gño. de 2di. ⁊ demõſt. ⁊ de 1 iſto ſtatuto ẽt q̃ſ⁹ intelligat vi⁹ bal. 2 in. l. ſi. ſ. de dotis p miſ. ⁊ plene. i. l. ſi. ſ. 3 de pac. ⁊ i. l. pactũ. 4 in. rr. q. ſ. de. col. et ẽt bal. hic qõ iſtõ 5 ſtatutũ itelligit ab inteſtato. idẽ Bal. in. d. l. ſi. ſ. de pac. ⁊ ad de bart. ⁊ gl. hic vide Ang. in cõſil. 1 cxxiij. pau. de ca. i

non habet vxorẽ ⁊ habet tutorem ſuccedet tutor: vt no. ff. de regu. iur. l. quo tutela. Et ideo ex poſitis[a] apud hoſpitale miſericordie ſuccedet hoſpitale: vltimo loco ſuccedet fiſcus tanq̃ in bonis vacantibus. ¶ Quero habeo filiũ legitimũ ⁊ baſtardũ quos heredes inſtituo coã duobus teſtibus: vcz baſtardum in vncia ⁊ legitimum in reſiduo. vtrũ valeat inſtitutio baſtardi. Specu. dicit q̃ ſic, alle. l. ſi. ſ. de conſtr. tut. ſed illa lex hoc non dicit: qz tutor venit confirmãdus ex iudicijs. ⁊ hereditas nõ defertur extraneis ex iudicijs. Itẽ alle. l. ij. ⁊. l. humanitatis. ſ. de natu. lib. ſed. l. ij. non dicit aliquid de hoc. lex vero humanitatis loquit in legitima to: qua ꝓpter videtur q̃ totũ pertineat ad filiũ le gitimũ: vt. ſ. de teſta. l. hac 2ſultiſſima. ℌ. ex imperfecto. ſed ꝑ Spec. facit rõ ter. in aut. de teſta. iper. qz ſi naturalis cã inſpiciꝫ de matre nõ eſſet dubiũ q̃ valeret matris teſtamẽ. de hoc in Spec. de inſtru. edi. ℌ. cõpendioſe. ver. ſed quid ſi pater naturalis. carnalem inſtituit baſtardum cozaz quibuſdã mu lieribus ſozor⁹ dicebat teſtm̃ nullum. ¶ Jn 3ꝝ allegebat dictũ Specul. multi ⁊ pleriq; doctores conſulerunt p ſozore. nam ſi non põt gs inſtituere patrẽ ſuũ coã duobus teſtibus. vt dicit Specu. in d. ℌ. ver. qd ſi filius. ergo multo minus baſtardum cui nihil debeꝫ iure nature. ¶ Preterea aut. licet ſ. de nat. lib. dicit q̃ parem pietatem debẽt hr̃e parentes liberis naturalibus ⁊ econuerſo: ſed filius naturalis non põt inſtituere patrẽ coã duob⁹ teſtibus. ergo nec econtra. Non ob. l. vlt. ſ. fa. her. qz loquit ſilla lex de iuſtis filijs tm̃ ſuis ⁊ emancipatis: non de iniuſtis ⁊ illegitimis. Unde ſi ſpãle eſt in filijs iuſtis. ergo contrarium eſt in iuſtis. ⁊ de iu ris rigore magis plz: qz nõ ſic reſpicit 2z ad natura 8 lẽ q̃ a viculis legitimi ſãguinis diſcedaꝫ. ¶ Ultimo no. q̃ ille ꝓprie eſt vulgo conceptus cuius mater ſe ſupponit omnib⁹ indifferenter. ¶ Sed ſi ſtat ſex menſibus cum vno vlz̃ ſex menſibus cum alio ſpurius eſt ſed vulgo conceptus: qz pr̃ demõſtrari põt: ⁊ de illo loquit. l. ſpurius. ⁊. l. bac pr̃. ff. vnde cog. Et adde queſtã alia que diximus. ſ. de fideicõmiſ. l. eam quã. ⁊ inſti. de nup. ℌ. ſi. ¶ Et no. q̃ ſi do tibi libertatẽ ſcimo in te libertatẽ. nã intelligibiles ſcime imprimunt. ⁊ tm̃ non minuuntur a ꝓprio ſubiecto informate: ita imperator dat legi timitatem. i. ſcimat in ſubſtituto hãc qualitatem: ſicut ſol ſcimat quaſdam qualitates in materia q̃ non ſunt in ſole: vt colores. ⁊ hoc eſt qõ gl. neſciunt ꝓprie loquti in. l. manumiſſiõis. ff. de iuſt. ⁊ iure. ¶ Nepos conceptus poſt mortem aut an ſuccedat auo.

Ancille.

Mancilla manumittenda facta iã moza libertati naſcuntur ingenui et ſucceſſibiles actiue ⁊ paſſiue. b. d. not. ¶ Querit gl.[c] vtrũ nepos conceptus poſt mortẽ aui vel auie ſuccedat auo vel auie. ℙlac. dixit q̃ ſic: qz de ſanguine eſt. glo. dixit q̃ nõ: qz quo ad ius ſuccedẽdi in hereditate, non agnoſcit nec cognoſcitur. hec vera ex ſua ꝑſona: ſed ex tranſmiſſione bene poſſet ſuccedere: plene dixi. l. j. de his qui ante aper. tab.

De legitimis heredibus.

Rubrica.

¶ Sozor a fratre dotata non tenetur conferre dotem fratri ſuo.

Frater ⁊ ſozor ad hoc vt ſuccedant titulo conſanguinitatis nõ requiritur q̃ ſint vtriq; coniuncti. Cognatio operatur idem quod agnatio.

Frater conſanguineus ita ſuccedit in feudo ſicut vtriq; coniunctus.

Clauſula in fine poſita refertur ad omnia.

In ſucceſſione.

Titulo cõſanguinitatis vel cognationis: ita ſuccedit ſozor etiam dotata ſicut frater. ¶ Quero nunq̃d iſta ſozor dotata a fratre teneaꝫ

tur dotem conferre fratri. rñdeo nõ quia ſucceſſione trãſuerſalium ceſſat collatio dotis. ita dicit gl. 2 hic. ⁊. ſ. de colla. l. ſi emancipati. ¶ Quero an ſit differentia vtrum ſint vtriq; coniuncti necne. gl. dicit q̃ non hoc de iure: ſed hodie cõtra. vt. j. cõia de ſucceſſ. auf. ita q̃. ¶ Sed ⁊ hoc opp. plures rõnes vincunt vnã. nam aliqd additum pari reducit illud ad potioritatẽ. vt in. c. duobus. de reſcri. lib. vi. ¶ Cõſidera hic q̃ tpe huius legis caput vñ 3 b agnati pferebat capiti vñ cognati. ⁊ ideo ſz eſſent duo fratres vtriq; coniuncti: ⁊ alter ex latere patris tm̃ nulla rõ prelationis ſurgebat ex latere matris tm̃: ſed ſolum ex pñto: cũ ergo dicit q̃ due rõnes vincunt vnã: cõcedo: ſed hic non eſt niſi vna: qz altera eſt impertinẽs. hodie vero[d] cognatio opaꝫ idẽ q̃ agnatio ⁊ ambe ſimul ſunt due rõnes ⁊ vincunt vnaz. ¶ Et p hoc[e] determinaꝫ q̃ſtio feudi: qz in feudo ita ſuccedit frater conſanguineus tantũ ſicut vtriq; coniunctus: qz mater nihil pfociꝫ natur ſm do. Jac. de põo ardizone veronẽ in laudabili ſumma ſua ſup feudis. ⁊ iſta eſt ipſa vitas. k Nõ accidit[f] q̃ſtio ardua piſis ſub his terminis. ſtatuto cauek q̃ frater excludat ſozorem dotatã: ſi ſtatutum nõ diceret vltra intelligerek ab heredita l te dotantis[g] nõ alterius p glo. hic poſitã. ¶ Alio ſtatuto cauek q̃ ſi frater qui ſozorem excludit decedat ſine liberis ⁊ fratre conſanguineo vel filio fratris agnato maſculini ſexus teneatur dicte ſozori reliquere dimidiã ptis ſue. Accidit q̃. d. ℙde. bens filiũ filiãve dotatã facit teſtm̃ in q̃ manſuꝫ heredẽ inſtituit ⁊ filie ſupradicte reliqt decez iure inſtõnis. demũ dictus frater deceſſit relicta quadã filia femina cõdito teſtõ in quo inſtituit agnatũ. q̃ rebaf an filia dicti pet. deberet habere dictam dimidiã. videbaf q̃ ſic ꝓpter verbũ maſculini ſexus qõ videk etiã ad liberos referendũ[h] nã vbum b cõe refert ad oĩa. vt. ff. de vulg. ſubſt. l. iam hoc iure. ¶ Itẽ clauſula in fine poſita[i] refertur ad oĩa. vt extra de appel. c. ſcdo regris. Conſuluit Jzium: qz q̃ prima clauſula babet ppriã ⁊ ſpãlem determinationem. clauſula vltimo poſita non refert ad illud. vt no. in. l. j. ſ. deinde. ff. de poſtu. ⁊ de leg. j. i talis ſcriptura. Item iſta filia dicti ℙdet. nõ excludik p fratrẽ: ſed per teſtm̃ pfnũ. Vñ dictũ ſtatutuz dz intelligi abinteſtato. ff. de inoffi. teſt. l. papi. ℌ. ſed nec impuberis. quapropter dicta filia ſperare non poteſt id qõ eſt alĩ applicatũ: vt. j. de don. l. ſi autem. ¶ Et de materia clauſule abſolute poſite not. in ſpec. de inſtru. edi. ℌ. nũc aũt. ver. itẽ excipe. ¶ Sed q̃ſ clauſula ponitur in q̃ſtione: nõ abſolute nõ reſpicit niſi p ptiũ[k] determinabile. vt plene dixi in. l. j. ſ. de lib. pter. Itẽ ſi pcedẽtia ſunt aduerſatiua reſpicit illud cui pbabilius adaptatur. ⁊ ſi eſt dubium reſpicit vltimo loco dictum. vt. l. ſi idem. ℌ. ſi. ff. de iuriſd. omni. iud. qz in vltimis ſtat concluſio. vt no. ff. ad tre. l. qui filium. ℌ. ſi.

¶ Patria ptãs apta nata q̃rere nõ nocet filio. Filius in querenda hereditate an teneatur allegare iuſſum patris.

ℙoſſeſſio bonorum per longam patientiam non probatur agnita.

Ideius.

Hereditatẽ pr̃i nõ q̃ſi q̃rit filio pleno iure. b. d. ¶ No. q̃ patria ptãs pcedẽs apta nata q̃rere non nocet filio ſi non fuit pducta ad acquiſitiõis actũ. ¶ Sz videk q̃ imo q̃ſita pr̃i. vt. ſ. de petit. her. l. ſi filius. Sol. ibi filio longo tpe poſſedit vino pr̃e: et ideo ex longi tpis[l] patiẽtia ꝓſumitur ſolẽnis adi tio pceſſiſſe. ¶ Sed nunqd[m] neceſſe eſt allegare iuſſum pr̃is. ⁊ videk q̃ ſic. vt. ff. de vſur. l. cũ de in rem ver. ſol. ſatis hz ler q̃ interuenit longa patientia: qz agiꝫ principaliter de ſauore patiẽtis. Non ob. ff. de in rẽ verſo: qz illa loquit de pbanda obligatione: ſed q̃ſtio noſtra q̃rit de pbãda acquiſitione. ſimile no. gl. ſ. de iure delib. l. ſi infanti. in gloſ. ibi ex quo vr̃. ¶ Sed nũq̃d ꝓ patientiã longi tpis pbaf bonorũ poſſeſſio legitie agnita coram ꝓtore. ℙñ. nõ: qz patientia põt adaptari ꝓtori. Quapropter ẽt i filiũ dico q̃ ex poſſeſſiõe lõgi tpis pacifica ⁊ ſine

cõſil. cccxxxiiij. ⁊ in cõſi. cir. pe. de anc. in 3ſi. lxvj. ⁊ in cõ fil. clix. p Bal. hic alle. ter. in. l. q̃ſi no uella. i. ſi. ſ. de inof. teſt. ⁊ ℙde. de anc. in conſi. cclxxxviij.

¶ Referẽdũ. adõ in fil⁹ bar. i. l. doli. i pn. de ſerno co. ff.

¶ Clauſula i fine poſita. adõ qõ no. p bar. in addi. ad ipm in. l. talis. ℌ. i. ver. exq̃ no. in ver. efficerenk inutilia. ff. de leg. j. idem cõ fil. xxix. incip. ſola reliquit.

¶ Miſi ꝓpriũ. vide Bald. in. l. fina. de rebus dub.

¶ Er lõgi tpis. ex lõgo tpe ꝓſumitur patiẽtia. viõ q̃ no. Bal. ⁊ Ang. in. l. q in aliena. ℌ. i. ff. de acq. here. ⁊ ibi dixi in. c. ſz beli. ẽ fimo. ⁊ vide no. ter. in. c. ſignificauit. ẽ 2ſti. vbi nõ ꝓſumit autoritas eꝑi interuenisse. And. Barb.

¶ Sz nunqd. vi⁹ Bar. in. l. ſi aliena. ℌ. j. ff. de acq. here. vbi ſentit Jzium. ⁊ iſtud vr̃eri⁹ p. l. ſi adulterij cũ fceſt. ℌ. idẽ pollioni. ff. ſ adul. ⁊ ℙau. de caſtro. in. d. l. qui in aliena. ℌ. j.

a ¶ Jtẽ ſi ſtatutuz. vide bal. i. l. ſi filiꝰ in ſi. ſ. de peti. here. ⁊ in. l. q in aliena. i. ℌ. j. ff. de acq. heredi.

b ¶ Et no. iſta rñſio tollit per. c. pnuenit. cũ gl. extra de emp. ⁊ ven.

c ¶ Scias tñ. vide Ly. in auf. ceſſante. j. eo. barto. in b auf. poſt fratres. j. eodem.

d ¶ Ceſſante. no. ſi nepos. ſucceꝛ diti locuz patris 1 cius qñ venit ad ſucceſſionem patrui vel auunculi venit vna cũ aliꝭ 1 patruis ⁊ auũculis vt bicinde qñ venit ad hr̃ditatẽ c quozũcũq; aſcendẽtiuz. l. ſi qs. ff. ꝺ ſuis ⁊ legi. ⁊ inſti. de here. q̃ ab inteſta. ℌ. cũ tñ. qñ ve nit ad ſucceſſionẽ alioz̃ vna cũ patruis aut auũculis tũc nõ repſen 2 tat pſonaz patris 3 ſui: ſed excludik a 4 patruo magno: 5 aut auunculo magno. ita vr̃ pbari in. l. ij. de ſucceſ. edic. cogita. vi⁹ j. pri. aut. ⁊ ſeq. p Bar. poſt Ly. in auf. poſt fratres pangek. i corpore vñ ſumitur. vbi eſt caſus. ⁊ bñ facit. l. auũculo. j. cõia de ſucceſſ. et vió bal. j. ⁊ bar. in. l. ij. ℌ. i. i ſi. ff. ꝺ ſuis et leg. 1

e ¶ Nec ob. ſal. hic ſz opi. do. Alzo. tu vide bal. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ leg. ⁊. i. c. i. ℌ. j. q feud. da. pol. ⁊ c. j. de grad. ⁊ in. c. j. de natu. ſuc. feu. ⁊ ibi oĩno vió ter. vide bar. l. ij. ℌ. cũ hereditas. ff. ꝺ ſu. ⁊ leg. ang. j aut. de here. ab inteſt. ℌ. ſi vo. ſz q̃ i ſtirpes. ⁊ ibi vide Jac. de bel. ſali. dicit in 3 riuz videri. pone q̃ ſit vnus nepos ex fratre. ⁊ quiq; ex alio: ius erit q̃ 2 ille ſolus habeat q̃ſtũ oẽs cũ de futuro ſint eq̃les in parẽtella. vñ cum hic caſus nõ repe riatur corrept⁹ vt e in corpe apparet ergo ⁊c. ſi vo dicit q̃ nõ, pbat opi. eorũ p vbũ diximꝰ

et ſine vlla cõtradictione facta non ꝑſumeret inſinuatio donationis: qz nihil cõmune hz patientia vel autoritas ptoris cũ poſſeſſiõe. Itẽ ſi ſtatutũ[a] regrit certas ꝑſonas adeſſe cõtractui mulieris. nõ ideo ꝑſumeret eoz̃ intereſſentia. vt. ſ. vnde legi. l. nõ hoc. ¶ Fateor tũ q̃ in bonozũ poſſeſſione nẽ p q̃ paſſus eſt per decennũ filiũ poſſidere: q filius agnouit bonozũ poſſeſſionez coã iudice q̃ ꝑſumeret patrẽ dictã bonoz̃ poſſeſſionẽ ratificaſſe vtile tps: qz longa patientia hz in ſe principiuz ⁊ finẽ. ⁊ ſufficit principiũ: qz poteſt momẽto fieri. hoc eſt qõ no. ſubtiliter in. l. i. qui admit. ad bono. poſſ. qõ reduco tibi ad memoriã. ¶ Et nota[b] q̃ rõ dicte. l. ſi filius. ⁊. l. q aliena. ff. de acq. her. eſt qz promiſcua eſt poſſeſſio patris ⁊ filij. ⁊ quaſi vnuz corpus. vñ ⁊ vno poſſidente intelligiꝫ alter poſſidere. vt. l. ſi. ſ. de vſufru.

ℙ Prior in gradu potior eſt in iure. 3.

Conſanguinitatis.

Soror fratris filio anteferk ciuiliter pretorio iure ex grad⁹ priorit. ate. b. d. ¶ Oppo. nã idẽ eſt tributũ filijs fratris q̃ ipſi fratri vel ſozori. vt. j. auf. ceſſante. Solu. hec corrigiꝫ p. l. illã. ſcias tñ q̃ ex ultra filios fratris ſtandũ eſt regule q̃ qui prior eſt in gradu potior eſt in iure. ¶ Vñ regula ſtat⁹. l. eſt vera ⁊ nõ fallit hodie niſi in fratrũ filijs. ⁊ facit ꝺ legi. bered. l. meminim⁹. ℌ. cũ aut.

Autentica.

ℙ Filij fratris veniũt inter ſe cum patruo ad ſuccedendum.

Tranſuerſales veniunt in capita.

Ulteriores poſt fres ⁊ filios eoz̃ ſuccedunt p ſe.

Succeſſio i baronia dicitur ſucceſſio ſingularis.

Maſculus deſcendẽs per filiã prefertur filie alterius fratris.

Eſſante.

Vbi nõ ſubſiſtũt deſcẽdẽtes fratres ⁊ ſozores vtriq; cõiuncti. ⁊ eoz̃ q ex his ꝓmortui ſunt filij relicti ſuã ſtipitẽ ex neceſſitate nature. vt. ff. de colla. bo. l. dedit dote. Sed hec rõ[c] non valet. ſeq̃rek cũ q̃ idẽ eſſet in nepotib⁹ fratrũ. q̃ eſt falſum. que queſtio formak in feudis. ⁊ cõmuniter determinatur q̃ duo nepotes ex vno fratre. ⁊ vnus ex altero ſuccedãt in capita: ſz nõ põt eſſe in feudis: qz ſeruitiũ diuidik in capita. ergo ⁊ ſucceſſiuo argumento ſumpto a ꝓportiõe cõmodi ⁊ incõmodi. Et reperit vnũ capitulũ extrauagãs qõ dicta determinat. Sz ſi vera eſſet opinio gloſe debemus diſtinguere q̃ aut feudũ defeꝛk iure hereditario: ⁊ tũc frẽs venũt i ſtirpes. aut nõ iure hereditario: ſed ſimplr tãq̃ agnati. ⁊ tũc venũt in capita. bocaũt liquere põt ex tenore inueſtiture. Jn patrimonio autez libero in q̃ ſucceſſio non eſt niſi hereditaria vt videas differentia eſt inter do. Accurſiũ et do. 3 Alzonẽ ꝑceptoꝛẽ ſuũ. Jſta eñ materia nõvadit o f mode p naturales rationes: ſed q̃ ſic equũ videk legiſlator. ⁊ ideo in heredũ eſt tex. in corpe huius autẽtice q dicit vt in parẽtũ iure ſuccedãt. bocte g net Bar. ⁊ glo. in corpore q̃ incipit nõ ſi fuerit. nãter. i ver. ſi vero neq; fratres: neq; filios fratrũ relinquat tũc veniũt capita ergo ſi filius fratrũ relicquerit veniũt i ſtirpes. vt ſic a duerſek in iure. Itẽ tz glo. inſti. de leg. agna. ſuccel. ℌ. hoc etiã. ⁊ Lyn. bici. glo. j. ea. lege. in vlti. glo. volo te muſare ſup ter. qz nunq̃ ter. loquit in ſtirpes niſi quãdo filij 5 b fratrũ veniũt ex ꝓuilegio vt patet in corpore in b verbo ꝓuilegiũ. ⁊ in verbo beneficiũ q̃ verba ibi pluries repetũtur. Sed certũ eſt q̃ nõ veniũt ex ſua perſona nõ veniũt obtẽtu alicuius beneficij ſz vi ipſius nature. ⁊ ſm regulas rigoroſas graduũ. ergo veniũt in capita. ¶ Ego timens recedere a gloſſis in ſyllogo iã ſyluit ſm gloſſas. Modo vi 3 deꝛk m ſhi qõ opinio Alzo. ⁊ ſequacijs ſit magis cõ ſona litere. ⁊ nature. ¶ Et no. p iſtã aut. qõ vl teriores poſt fratres ⁊ filios eoz̃ ſuccedunt p ſe. ideo non conſiderak perſona eius a quo deſcẽdunt: ſed tãtũ ipſe perſone ſuccedẽtes veniũt in capita. ſecus in precedẽtibus vbi conſiderak perſona eius a quo ⁊ eſt neceſſe vt eius vice fungak. ⁊ ideo veniũt g in ſtirpes. ¶ Unde facit ad q̃ſtionẽ. Cõſuetudo eſt qõ filius non ſuccedat in Baronia. ℙone q̃ das baro hz fratres ⁊ nepotes ex filia ꝓmortua decedit. nũquid admittiꝫ nepos: videk dicẽdũ qõ non: qz iſte nepos venit ex perſona ſue matris. ⁊ iõ repellẽdus: ſed vbi non eſſent frẽs nec fratrũ filij: ſed vlteriores. tũc bene veniret[b] nepos: qz tũc nõ conſideramus perſonã eius a quo deſcendit. vt hic ſecũdũ Jaco. de ra. ⁊ Ly. in auf. poſt fratres. Ly. 4 ¶ Et not.[i] qõ ſucceſſio in baronia eſt ſucceſſio ſingularis ſicut heres in re certa. Uel veri⁹ baro i nia eſt qd vniuerſale ſicut peculiũ caſtrẽſe. ⁊ iõ po teſt qs habere vnũ heredem in baronia: ⁊ aliũ in paganica. ¶ Itẽ[k] qõ ꝓ hãc theoricã videk deſtruꝛ quedã ſententia de qua ſit mentio. in. c. i. de eo qui ſibi vel heredi. ſuis maſculis ⁊ feminis. colla. r. vbi dicik qõ maſculus p filiã deſcendens ꝓferk filie alterius fratris. non eñ patet locus femine in feudi ſucceſſione donec maſcul⁹ ſupereſt ex eo q ꝓim⁹ de hoc feudo fuit inueſtit⁹. Dicas qõ, i illo capitulo tenoz inueſtiture ponebat oẽs maſculos ex parte q̃s feminis ꝓferebat: ⁊ ideo nimirũ ſi nõ eſt loc⁹ femine. vt. l. i multis. ſ. de ſtatu ho. ¶ Sz circa illũ caſum vbicũq; ex vi ſtatuti ſuccedit teno re 2tract⁹ nõ obuiãte potioꝛ eſt filia q̃ filius alterius filij: qz ad excludẽdaz filiã oportet q̃ nepos veniat p functionẽ q̃ eſt q̃dã fictio. neceſſe eſt eñ q̃ fungak loco matris. ergo nõ põt tãq̃ maſcul⁹ iudicari: certe nec mater mortua excludit viuentẽ ſozorẽ. Quare de ꝓximo ad vltimũ concludẽdo ſi feudũ eſt idiuiſibile filia eſt potioꝛ nepote: qz hec eſt veritas. dixi in. l. quoties. ſ. de ſuis ⁊ legi. here dib⁹. ¶ Sequit in ter. ⁊ quidã predicti. hic ꝺ q filius fratris vel ſozoris vtriq; cõiuncti ꝑferatur fratrib⁹ ⁊ ſozorib⁹ defuncti cõiuncti ex vno latere tm̃. ¶ Oppo. in iſto fratre concurrũt due rõnes. ſz qz frater ⁊ q̃ agnat⁹: ſz filij ſozoris nõ eſt agna k tus: qz deſcẽdit ex femina: ergo potioꝛ ꝺ eſſe frater ex vno latere 2iũct⁹ q̃ filij ſozoris vtriq; cõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Post fratres. ad intellectū huius aut. & seq. vid Ja. de bel. in. ℌ. si vero post hac fratres. i aut. vt cum de ap. cogno. colla. vij. et hoc adde. dicit sta tutuz q defuncto succedant proximiores cōsanguinei ex latere patris an admittant pariter cōsanguine frater. a frat vtriq cōiunctus. ¶ De. de anch. in. c. canonū statuta. ver. occurrūt alie q̄stiones ꝛc. dicit q statutū predictū debet intelligi secunduz ius cōe. l. q pferak vtriq cōiunctus & ideo repredendit quēdā doctū. qui cōtrarium cōsuluit. & vide q̄ in simili no. mod. i. l. cū ita. ℌ. si. post glo. ibi de leg. j. in ver. proximo.

b ¶ Testamētū pupilli nō dicit testamētum. rō autē est in p̄ōptu: q testamētum nullum nō dicit testamētum sicut nec falsus denarius dicitur denari⁹: sed adiectiue bene dicitur testamētum nullum quēadmodum hō pictus dicit pict⁹ homo. & de hoc dixi plene. & addi. ad Ja. rebuf. post cū in. l. semel. nu. ℌ. in addi. in ver. falsus denari⁹. j. de apo. pub. lib. x.

c ¶ Suitas. hoc ē ℨ ter. hic. ¶ ti. suis. iste ter. & iste titulus tractat de succes. ab intesta.

d ¶ An primek. vid etiam p bar. hic.

e ¶ Quero. vide Bal. in. l. matres. ℨ. ad tertul.

f ¶ Extra opp. vi de bal. in. l. p̄cib⁹. ver. sed qd si mater. ℨ. de impu. et ali. sub.

g ¶ Ideꝛ si non est idoneus ꝺꝛ petete idoneum. casus est hic q̄ electꝰ ad aliq̄ officiū vl oi gnitatē teneat detegere suā inhabilitatē: alias punit de quo dixi post Jac. rebuf. in. l. i. nu. i. j. ne qs liber. inuitus. lib. xi.

sūcte: vel saltē par attēto q i vtroq extremo sunt due rōnes: et sic est parilitas. Solu. filius sororis hz iura agnatiōis. vt. j. c. l. meminim⁹. ℌ. q̄ aūt. Jtē sublata ē differētia agnatiōis & cognitiōis et ser⁹ tā. pducti q̄ pducētis: & sic nō ob. oppositio.

¶ Sequitur autentica post fratres.

¶ Ascendentes succedunt in viriles: & trāsuersales in stirpes.

[1] Post fratres. a Supra pmo ordinē trāsuersaliū vtriq̄ iūctoꝝ: nūc ponit ℌm ordinē. i. iūctoꝝ ex vno latere tm̄. & in primo ordine posuit ser psonas. i. patrē: sororē filiū fris & filiā. Jtē filiū & filiā sororis. Sil⁹ nūc ponit de dictis psonis ex vno latere tm̄ iūctis q succedūt q̄ñ i p̄ōo ordine nullus est successus: q̄ natura ordinis est q̄ donec extat aliqs de illo ordie succes⁹ null⁹ posterior capite vocat vt hic. ¶ Sequit in ter. hi aūt. In isto ver. pone casum. Petꝰ & Paul⁹ fuerūt fratres carnales. c cessit paul⁹ supstitib⁹ duob⁹ filiis. s. Stich⁹ & Joāne ex eadē vroꝛe vel alia decessit Joan. superstite Antonio ei⁹ filio. dein de decessit Stich⁹ sine liberis supstite Petro eius patruo & supstite Antonio ei⁹ nepote trāsuersali. Certū ē q̄ p̄ est i tertio gradu linee trāsuersalis supioris & nepos est i tertio gradu linee trāsuersalis inferioris. q̄rit igitur an patruꝰ & nepos pariter succedāt. Respō. q̄ solus nepos succedit: q̄ respicit inferius lineā trāsuersalē. dicit glo. insti. de agna. suc. in fi. q̄ nepos similis est fratri. & sicut frater excludit patruū: ita fratris fili⁹. b. d. no. ¶ Nota rōnē cum dicit pares: q̄ quoties duo parificant q̄ excludit p vnū excludit p aliud q̄ tene menti. ¶ Sed qd dices. pone q̄ iste Antoni⁹ haberet filiuz & repudiaret vtrū succederet fili⁹ Antonij an Petrus q est patruꝰ defuncti. Rndeo hz nepos excludat patruū patrui sui. tñ sec⁹ est in filio nepotis: q̄ verum est q̄ nepos ingredit gradū p̄nū: ℨ filius nepotis nō ingredit gradū auitū. b. d. aut. post fratres. q̄ statim sequ. & b. d. Ly. j. cōmu. & succes. auf. itaq.

¶ Autentica.

[1] Post fratres. Hic ponit tertiū ordiē successiōis trāsuersaliū abintestato & due dant regule. Prima q̄ inter frēs et fratrū filios q̄ potest i gradu trāsuersaliū potior est i successione eoꝝ: siue masculꝰ: siue femina: siue agnatꝰ: siue cognatus: siue sit de linea trāsuersali sursum: siue inferiꝰ. Secūda dat q̄dā regula trāsuersalis & valde no. q̄ successio trāsuersaliū dinidit i capita exceptis filiis fratrū q succedūt in stirpes. Et scias q̄ ista regula nō hz locū i successiōe recte linee ascēdētis vel descēdētis. Vbi gsa si est annus & auia p̄na & annus m̄nus sol⁹: vel ecōtra dicti annꝰ & auia vni⁹ linee cōputant⁹ p vna psona: et linea cōiungit eos. vt no. in auf. defuncti. ibi p̄nus &c. Aliud exēplū in recta linea descēdēte in filiis nepotū q succedūt pro auo in stirpe. vt insti. de here. que abintesta. ℌ. cū filij. ¶ Modo quero pone defunct⁹ est supstitib⁹ auo & auia paternis. Jtez supstite vno filio sororis & duob⁹ filiis fratris q̄liter isti succedāt. Ly. mouet istā. q. Et videtur q̄ quatuor ptes fiāt. vnā hz au⁹: alterā auia: alterā filij sororis: alterā duo filij fratris. sic eñ seruat quota omni respectu. nā ascēdentes succedunt in viriles & transuersales in stirpes. et hoc est veritas. Quid si decedēs hz auū & decem nepotes ex fratre. Rñ. oēs decē vnā virilē partē faciūt: q̄ p vna psona cōputantur. vñ auus hz dimidiā. nam etiā isti decē habēt aliā dimidiā cuz au⁹ eq̄parēt fratri defuncti ℌ verā opi. ¶ Jtē frater reuocat filios alteri⁹ fratris ad succedēdū in stirpes: ergo idē ius q̄ adū est i auo p rōnē posita. ℨ. iaut. p̄cedēte. q̄ rō dz attendi tanq̄ virtꝰ intrinseca legis et tanq̄ genus predicās de suis singulis speciēb⁹. vt leg. & no. insti. de leg. pa. tu. in p̄in. cuz si.

¶ Et no. q̄ ista & superior auf. loquunt⁹ put tollunt differētiā germanitatis nisi est apta via intestati. Sed in q̄rela inofficiosi testamenti dic vt ℨ. de inof. test. l. fratres. q̄ ex testamēto repugnāda. sic & ℨ tab. dr ex testamēto: q̄ testm̄ est obiectū eius q̄ nitit expugnare acti dicerat vitiosus est ex colore. i. aspectus in quē ferī iste color. Jtē ex pomo nascit vermis i. ex corruptione eius. sic cōtra tabu. oriē ex testamento. sic etiā q̄rela occasionaliter non formaliter ex testamento p̄ficiscitur.

[4] Sed autem. Nihil & inualidum equiparantur. b. d. i. Ideo non excludit legitimos. cōcor. ℨ. de test. milit. l. fi. ergo pupillus non decedit testatus: sed carens testamento.

b ¶ Suus & necessarius heres excludit caput agnatoꝝ trāsuersaliū.

[1] Defunctis. Si suus heres abstinet vel repudiat hereditatem defuncti frater defuncti ex. l. rij. tab. hereditatē p̄t adire si est ℨsanguine⁹. i. agnat⁹. ¶ Inter. ibi defunctis datiui casus. ¶ Oppo. q̄ suus & necessarius heres excludit caput agnatoꝝ trāsuersaliū. q̄ ptz: q̄ lex. rij. tabu. facit suum heredem velit nolit. ergo per cōsequēs excludit oēm aliuz a iure ciuili: q̄ cū primuz caput assumpsit effectū suū ex p̄mo capite. ergo ℌm caput nullū est. vt. l. i. ℌ. sciēdū. de suis & leg. solu. intellige legē nostrā q̄ñ suus abstinuit de iure ciuili. vt q̄ erat institutus sub cōditione si voluerit vel habebat coheredē extraneū vel substitutū vulgarē. qbus casibus vacat suitas⁶ de iure ciuili: al⁹ esset impossibile q̄ ex quo capite legis. rij. ta. veniret sequēs i gradu: vel sequēs in capite. vt no. Jac. de ra. Bu. & Ly. ℨ. vñ libe. l. q se patris. Adē si p̄ dedisset ei licētiā abstinēdi. hoc mō etiā decedēs abintestato q̄ diuisset do filio meo licētiā abstinendi. nā vt puto hāc gratiā facere p̄t p̄ filio quocūq̄ iudicio voluntatis hz talis volūtas nō fit testm̄. arg. ℨ. vt in pof. leg. l. ij. ¶ Ex his apparet q̄ bar. q allegauit hāc. l. ℨ ultramontanos in. l. qui se patris. cā nō recte intellexit. Nō q̄ro pone q̄ filij abstinuit de iure p̄torio nō ciuili: & decessit: & sic nō trāsmisit iura suitatis: q̄ suitas elisa p abstentationē ipso iure nō trāsmittitur. vt. ℨ. de iur. delib. l. cū ātigorib⁹. & ar. ℨ. de trāsa. l. cū mota. nā dicta suitas fuit: hz nō est. Sz suitas pēdēs q̄ tenet medium inter ens & non ens bene trāsmittit. Rñ. puto & tūc agnatos succedere posse: q̄ tūc destruit suitas ab oi suo effectu. vt hic. & iste ē itellect⁹ gl. & l. q se p̄ris. 7.

Patruo. Frater fratris prefertur fratri matris. hodie corrigitur. hoc dicit.

In successione. Soror preferē auo & auie mater nis. hodie corrigit. h. d. Bal.

¶ Succedentes abintestato pupillo licet non petant tutorē non tamen cadunt a legatis.

2 Fiscus an veniat in successione pupilli excluso p̄mo hered abintestato.

3 Fiscus non venit in successione pupilli omnibus gradibus excluſis.

4 Pena non imponitur adultis qui non petierunt tutorem pupillo. 10.

Sciant. Omnib⁹ successuris abintestato pupillo morienti & incumbit onus infra annū petendi vel ordinādi tutorē. Jtē si iure substitutionis pupillaris: als ipso iure cadunt a successiōe. h. d. Hic repete. q̄ dixi. ℨ. ad tert. l. matres. ¶ Quero an p̄iudicet singularib⁹ legatis. Rñ. non. nec obst. ℨ. de leg. l. pe. q̄ ibi fuit relictum. pter tutelā gerēdam. hic nō. ¶ Quero & excluso primo veꝛū veniat fiscus. rñdeo nō: sed sequēs in gradu. vt in. l. ij. ℌ. fi. ff. ad tert.

3 ¶ Quero si nec sequēs infra annū petit tutorē. Rñ. cū p̄uari ℌm bar. q̄ ter. dicit. Sciant oēs sed gl. dicit cōtra. ℨ. q̄ pet. tut. l. nepotib⁹. nam si hoc esset seq̄ret q̄ excluſis oib⁹ gradib⁹ veniret fiscus. q̄ nō est de mente legis. ¶ Quero quare ista pena nō p̄onit⁹ si decedit a adult⁹. Rñ. q̄ in adulta etate pena nō p̄tinet. ergo nec pmanere. vt. ff. de fideiuss. l. f vnannius. ¶ Extra opp. & aut iste q̄ nō fecit tutorē ordinari erat miꝛ & nō punit. l. ij. ℨ. si aduer. deli. aut erat maioꝛ & tunc non p̄t petere alium dari: nec seipsum dari: q̄ ipso iure est legitim⁹ tutoꝛ. vt. ff. de legi. tuto. l. legitim⁹. ergo litera falsa. Solu. tutoꝛ legitim⁹ punit si non petit infra annū sibi ꝛcedi administratione p̄missio suētario. Idē si nō est idoneus g dz petere idoneū. vt. d. l. ij. ℌ. si mīꝛ. ff. ad tertul. Jtez de pupillari substituto pone exēpla q̄ñ substitut⁹ erat remotioꝛ gradu. & sic nec de iure nec de iure poterat esse tutoꝛ legitimus. Certe istud exēplum nō placet per glo. que est in. d. l. matres. dic vt ibi. Baldus. 11.

Si habeo. Reseruatio idē operat & in quolibet extremoꝝ rum: siue in quolibet correlatiuoꝝ tā active q̄ passiue. h. d. no. Baldus. 12.

Si maioꝛ. Etiam quinquagenaria p̄t parere legitimum partū: & ex legitimo matrimonio nec est miraculum: sed raro ꝛtingēs. h. d. no. ¶ Nota q̄ si quis vult apte nubere nubat pari. tñ etiam inter impares tenet coniugium. 13.

De emancipatis. Fratri emancipato sine liberis ꝛ pprietate. p̄ & usufructu. & vtriq̄ cōiūcti bonis a matre q̄ñtis defuncto p̄ferunt fratrib⁹ ℨsanguineis tm̄. i. coniunctis ex latere patris tm̄. h. d. Pone p̄ p rescriptū p̄incipis emācipauit filiū absentē vel infantē: q̄ emācipat⁹ decessit sine liberis & sine testamēto supstite: & fratrib⁹ ac sororib⁹. & hic q̄ cū p Anastasiū iura legitia fratrib⁹ sint reseruata q̄ frater & soror succedūt in tota ꝓpꝛietate. p̄ in toto usufructu. non ꝺꝛ pater

pater & hoc turbari cū eis⁹ votū naturale debeat eē ad suos filios & filias res puenire. Sz q̄ si iste filij⁹ defunct⁹ habebat bona q̄rita a matre & habebat filiū ℨsanguineuz tm̄: & aliū vtriq̄ cōiunctū. rñdeꝛ vtriq̄ ℨiūctū vel maternū tm̄ i maternis preferri: hz in alijs bonis pariter vocari. & iste est verus casus. ¶ Et no. hic duo arg. primū est q̄ ꝓpter fratrē existētē in medio ius fratris minuit tā in succedēdo vel hic: q̄ i trāsmittēdo. vt. ℨ. ad ot fi. l. nō p numero. ¶ Scōo no. q̄ pater succedē re filio nō est de iure naturali: hz iure artificiali seu positiuo: q̄ nō est introductū de necessitate nature & est variabilis. ¶ Et no. q̄ ista lex corrigit i duobus. primo in eo q̄ dicit de solo usufructu. Secūdo corrigitur in vltimo responso. vt. ℨ. eod. de succes. auf. itaq. Ho. in hac. l. de voto parentum non solum in masculis: sed etiam in feminis.

1 ¶ Lex ꝺꝛ recte posita q̄ p̄spicit hūano generi.

2 Filius vitio patris non debet grauari.

3 Germanus & germana dicitur frater & soror: cōsanguineus & consanguinea.

4 Filia si per statutū nō succedat fratri nunq̄ etiā intelligatur q̄ frater non succedat filie. 14.

5 Filius sororis non habet veram agnationem.

Lege duodecim. Jsta lex primo ponit. p. emiū. Et dicit q̄ lex. rij. tabu. inter mares & feminas nō fecit distinctionē: q̄ natura vtriq̄ corp⁹ edidit vt pinde bu manū gen⁹ maneat immortale: & alterū alteri⁹ auxilio egeat: & si corrūperet alterū corrūperet genus humanū. Sz posita supuenit media iuris prudētia q̄ ipiā indurit differētiā & quasi ipam naturaz vulnerās innocētē plē femina grauauit paterno vitio si vitiū est gñare femellas. recitat aūt hic vitia medie iuris prudentie q̄ statuit vt hz germane sorores succederēt frib⁹ & sororib⁹ tm̄ sorores vterine non succederēt: & tm̄ versa vice eisdē succedit. Jtē statuit q̄ p̄is soror nō succedat filio fris sui vna cū masculis: & plures alias differētias introdurit. Vñ Justinian⁹ hoc corrigēs statuit q̄ filij & filia fris vocenk ad successionez patrui pariter. Adē q̄ germane ℨsanguinee filij & filia: & vterine filij⁹ & filia succedāt sublatis de medio alijs priorimioꝛib⁹ statutēs q̄ successio nō i stirpes hz i capita diuidak. & vterine filij⁹ i gradu legitimi transferak & habeat iura agnatiōis ꝛcludēdo q̄ filij sororez ℨsanguinee vel vterine patruis & amitis pariter succedāt i capita nō i stirpes. h. d. ¶ Et no. q̄ glossa dicit q̄ hodie i stirpes. Tu dic q̄ dixi i auf. cessante. vbi hūcarticulū plene examinaui.

¶ No. i hac. l. de imortalitate gñis humani sic i auf. de nup. i p̄n. ¶ Q̄ eñ nō p̄t saluari i indiuiduo: natura q̄ gñare nō cessat saluat in specie p̄m Aristꝰ. & ei⁹ cōmentatoꝛē. ℌ. de asa. ¶ Scōo no. q̄ lex nō dz offēdere naturā. ¶ Tertio no. q̄ gñare femias si vitiū ē: vitiū ē gerētis. i. p̄is. ¶ Quarto no. in successiōib⁹ eq̄litatē bincinde seruari. vñ qualr q̄s succedit taliē succedik ei. ¶ Quinto no. q̄ statutū q̄ derogat feminis i succedēdo est iuriosuz. ipoꝛ ꝛie tm̄ logk vt no. Ly. de adul. l. publico. ¶ Ho. ex hac. l. in p̄n. q̄ illa lex est recte posita q̄. p̄spicit hūano gñi. Ho. in ℌ. hz posteritas q̄ solis filijs & filiab⁹ deferk successio de iure naturali. sed vterioꝛib⁹ gradib⁹ descēdētib⁹ ex filia non debeꝛ successio de iure naturali. q̄ non p legē. rij. tabularū. ¶ Veri⁹ dicas q̄ abintestato debeꝛ hereditas ꝺ iure naturali filijs p̄mi grad⁹ nō vterioꝛib⁹. l. hz si sub cōditiōe. ℨ. nepotes. ff. de here. isti. Et hoc est q̄ dꝛ nepos sub oi ℨditiōe p̄t institui & p̄z: q̄ legitima succedit loco alimētoꝝ: hz nulli & aial alimētat nisi genitū. ppriū q̄ ergo ꝺ in. l. post humoꝛ. ff. de iniu. testa. l. gall⁹. ℨ. i oib⁹. ff. de libe. & posth. & ē de iure artificiali siue positiuo: nō de iure naturali p̄meue imtētiōis. ¶ Ex testamēto autē ℨfidera q̄ magis est de iure naturali liber arbitriū testatoris cū successio filij. & io p̄ma iuris prudētia filij⁹ poterat exhꝛdari iuste vel iniuste. vt. ff. de libe. & posth. l. i suis. Vel oic oēs successiones mūdi esse de iure positiuo. si q̄ dicank ē

a ¶ Sz posteritas. vide in. l. ℌ. ij. quod. q. j. sequitur.

de iure naturali ꝺz exponi ō iure ciuili p̄uadēte naturali i coadiuuatiōe q̄stituto. vt. ff. de v. sig. p nūciatio. ℌ familia. Et ideo cū oē ius ciuile sit mutabile⁶ valēt statuta q̄ disponūt sup successione filioꝛ & filiarū. & sufficit q̄ statuti habeat aliq̄m motiuū. hz nō ℨ inest eq̄tatē hz statuēriū volūtatē & autoꝛita ē. Postꝛo vbi de nulli⁹ p̄iudicio tractat & reē oēs statuti valet siue habeat i se rōnes siue nō.

2 ¶ Jtē no. i vbo ibi: p̄no vitio. p̄is vitio filiū nō grauari & ideo ē verū p viā punitiōis hz bn grauāt p viā indignitatis vt spuri⁹. Jtē p viā Jctus extēdētis isti⁹ nature. vt in feudo vbi felloniā p̄is nocet filie q̄ñ feuadi erat aptū patri. sec⁹ fi nō dum aptū puta viuo auo. vt no. i. c. fi vasall⁹ culpā. si ō d feu. cōtro. fue. vbi videas. Sz nōne istō est ℨ natura lē rōnē: vt i. l. ij. ff. de iter di. & rele. rñ. nō q̄ñ? dz venire taq̄s hēs si aūt veniret ex ꝓpria psona delictū p̄is sibi nō noceret: vt. l. anvitiū. ℌ. ij. ff. de diuer. & tēpo. pscrip. Et illō q̄ dꝛ q̄ dis⁹ habere sue iniurie vltoꝛē verū ē i vita delinq̄ntis. arg. in. l. peto. ℌ. p̄dū. ff. de leg. ℌ. Alij dicūt q̄ ideo p̄ nō nocet filio q̄ñ macula i posita ad radicē. Secus i feudo ātiq̄ cuius radix nō est vulnerata. et iō

3 pullulat ad huc. vt in. c. i. de natu. fue. seu. ¶ Jn

c gl. ℌ q̄ñ. Ho. q̄ german⁹ & germana dꝛ frater & e soror ℨsanguine⁹ & cōsanguinea. Frater aūt est soroꝛ vterin⁹ & vterina dicunt nō germani: q̄ germē attribuit patri nō matri. q̄ actiuū passiuo digni⁹? est. Lōbardi ꝺo referūt hūnomē germanꝰ cū aditō: puta cusin⁹ & german⁹. & tūc cū adiuncto significat fr̄z patruele & cōm eoꝝ vulgare. Sz si sine adiūcto. p̄ferak significat fratrē carnalē & dicta tm̄ na tū. Jtē appellāt patruū barbā siue barbanū. Jtē filiū filij appellāt abiaticū. Jtē filiū fris i suo vul

d gari appellāt⁴ nepotē. & ℌm cōmunē vsum loquēdi ꝺbem⁹ ita iterptari ℌmones. platos i vulgari. hz platos i literali sermone debemus iterptari sēm artē literarū vel ℌm grossiuz modū loquēdi literaliter: vt. ff. ō lega. ij. liberoꝝ. ℌ. q̄ tñ calli⁹.

4 & no. ℨ. ō don. añ unp. l. si cū añ. p Ly. ¶ Quero

e statutū⁶ dictat q̄ soror nō succedat ffi nunq̄ videak dictare q̄ eē ffi nō succedat sororij. rñ. nō q̄ ꝺ so vno inēōueniēti nō ꝺz dari mai⁹. & hoc p̄z ex

f eo q̄ hoc recitak de media iuris prudētia. nā staret statutū ei⁹ nisi hec lex vltra p̄cederet remouēdo icōueniēs & ppr icōueniēs lex est male posita

5 valet tm̄ donec corrigit. ¶ Quero⁶ vtrum Justi

f nian⁹ filio sororis tribuat veꝛā agnationē. rñ. non q̄ est contra diffinitionē agnationis & sic aliō est ius agnationis. concor. j. co. l. meminimus. 15.

g Eminimus. ¶ Pꝛio con firmat⁸ lex p̄ cedens. Scōo dicit q̄ sicut per p̄torez filius emācipat⁹ succedit patri de iure p̄torio ita per hāc cōstitutionē succedit de iure ciuili. Et sic no. q̄ b banc. l. sublata est differētia emācipationis & patrie p̄tātis respectu paterne successionis. g Demū dicit q̄ ad fratrū successionē emancipati nō vocabant nec filij fratrū ad successionē suorum patruoꝝ. & corrigit statutēs q̄ filij & filia fris sui emācipati ad fil⁹itudinē suorum succedāt patruis sine aliq̄ diminutione. Demū dicit q̄ frater & soroꝛ vterini p hāc cōstitutionē cōsequiē ius agnationis. i. filiitudinē quādā vt patet in vbo tanq̄ et p̄eferunt oib⁹ remotioꝛibus & hoc p̄ter gradū primitatē: q̄ sunt in. 2do gradu. Demū dicit q̄ ō tertio gradu. i. successiōe patrui fratris & sororis filij sūt exequati. Deide subdit q̄ si aliqs istoꝝ renūciat accrescit acceptāt⁹ hz si oēs renūciāt ve niūt sequētes i gradu nō in stirpes. sed in capita.

¶ Ultimo dicit q̄ ad filiitudinē hereditatū defe b runt tutele. & hoc vendicat sibi locū q̄ ad futuros casus. nā casus p̄teritiōis legit⁹ non reformank.

1 ¶ Existētia sui hēdis nō est penes emācipatū.

2 Fratres sunt in secundo gradu fm leges.

3 Tanq̄ dictio significat fictionem.

4 Jus accrescēdi potēti⁹ est q̄ successoriū edictuz.

1 Cum igitur. ¶ Ubi ad suoꝝ filiitudinē. no. q̄ emāci

b pati⁹ nō sunt sui hz eis similes: & similes non sunt

¶ Mutabile. vide bal. i. l. j. ℌ. ius naturale. ff. de iusti. et iure.

¶ Germanus. vide ter. in. l. pri. in duob⁹ locis. quis autez dicak frater & soroꝛ: vide bart in. l. lucius. ℌ. quesitum. de le. ij.

¶ Appellant. vide gl. in. ℌ. cū igit in ver. filios. i aut.

de nō eli. ℨcōo nu ben. colla. j. & per bar. in. l. si quis fi liabus. cū. l. se. ff. de test. tu. & in. l. si quid carū. in p̄i. de le. ij. & in. l. liberoꝝ. ff. de ver. sig.

¶ Statutū sequa- cāhem l gtaneem m tur pe. de anc. i. c canonū ℌta. in vi. vlterius pone sta. tuto cauck q̄ soroꝛ. & ideꝛ dicit hic pau. de ca. dicit se cus esse si statutū affirmatiue loq̄tur vt q̄ victricus succedat patruigno cui de iure non succederet. l. victrico. j. tit. se quē. vñ tacite diꝛ sponere q̄ p̄iudignus succedat victrico ñ extātibus alijs primioꝛibus vel. eodē mō q̄ victricus sibi p iustz ter. i ver. cū enī. &c. statutū enī in vno de correlatiuis hz locū in alio. l. si ab eo. ℨ. eo.

¶ Quero. vide q̄ diri post bar. in. l. ℌ. ff. ad tre. & bal. i l. pri. & gl. in rub. ℨ. vnde le. & Bal. i c. i. an agn. vel fili.

¶ Primo, confirmatur &c. vide lu. ro. consil. xxvi. ici. visa constitutione municipali vbi al le. bal. hic. q̄ si statutum equipara. ascēdētes & descendētes & fratres et posteā statuit matrem excludi p fratres q̄ vī exclu di per auū. vide ibi. And. bar.

¶ Emācipati. vide Bal. in auf. in successione. ℨ. de. suis et legi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

idē: vt no. ff. de verb. sig. l. mortis. ¶. ff. de positi. l. qō nerua. Et ideo nemo dixerit penes emancipatū fore existētiā sui heredis: vt. ff. de col. l. si emāci
2 pati. ¶ Inter. ibi tā primo gradu. ¶ Ho. fratres esse in scō gradu secundum. ll. naz sicut due manus hois non sunt vna man⁹ ¶ dextra non est sinistra ita ipossibile est qō sint vn⁹ gradus duo fratres. Fallit quo ad matrimonia qz matrimoniū nō cōstat nisi ex duob⁹. vt. ff. l. pro. i. in princi.
¶ In ter. ibi tanq̄ si cōsanguinei. ¶ Nota dictionē tanq̄ [a] q̄ significat fictionē. Et ió si statutuz facit mētionē de agnatis nō intelligit de filio sororis. [b] Itē nō intelligit de nepote [c] concepto post emācipationē patris sui. nā iste nō agnascit² quo sed fingit agnasci. b. d. ter. in verbo ad suoz filiatudinē. ¶ no. ff. vñ legi. l. qui se patris. in gl. l. heredit. ī pn. ¶ patet institu. de succes. cogna. j. rñ. et licet statutū trahat ad ius cōmune: cōcedo: sed p ius cōmune modus iste ignificādi est approbat⁹ licet p quandā extēsionē sit impropriat⁹. ¶ Itē statutū [d] nō ptinet ad fictionē: vt. ff. de neg. gest. l. iij. ℌ. hec verba. qz vbi fictio ibi nō est veritas terminoz̄. Nō ob. ff. ad. l. falcid. l. j. ℌ. sed falcidia. qz ibi fictio nō respicit veritatē. ℌz ei⁹ cōfirmationez, nā fictio posthlimini⁹ ¶ cornelia tendūt ad cōfirmationē testamēti. ipsum autē testamētū de seuerum est ¶ tāq̄ verū respicit legis statutū. lz Bar. dicat qō ibi fictio passiua [e] nō actiua ¶ aliqñ accur. fuit loquutus isto sermone in alia materia: vt no. ff. ō trāfact. l. q cū tutorib⁹. in pn. ¶ Ho. ter. ibi vt si ex scō gradu etc. q̄ donec superest aliqua psona ex scō gradu q̄ posset venire p ius accrescēdi nūq̄ pz tertio gradui loq⁹. vñ hic est exp̄ssum [f] q̄ ius accrescendi potentius est q̄ successioniū edictū.
¶ Ho. i ter. ibi grauamē. q̄ eē tutorē ē grauamē.

¶ Cōmunia de successionibus. Rubrica.

Scire Socer in potestate retēta
1 nō excludit fratrem emancipatū a successione fraterna sed pariter succedunt. b. d.

Spater Tutor prioris ℌsobri-
+ni pōt ꝛueniri ab agnato eius here de vt reddat rationem administrationis tutele. b. d.

Ejtrico. Marit⁹ matris nec
mihi non succedit ab intestato. rō dubitādi forte erat qz videbatur hīi loco parētis vel saltē ptectoris. b. d. bal.

Seruus. Seruo nemo succedit
b. d. Idē in monacho [g] in auc. ingressi. Et vnū scias p̄m Inn. i. c. vt cū olim. extra de ꝓuileg. qō oia loquētia de seruo habēt locū i monacho qō intellige in his que posunt adaptari monacho nō i alijs. vt no. ℌ. ō pac. l. filio. Silr dicim⁹ q̄ masculinū cōcipit femininū verū est in istis q̄ possunt adaptari femine. Secus in alijs: vt in. l. quisq̄. ℌ. ad filias. j. ad. l. iuliā maiesta. ¶. j. vñ vi. l. sigs in tantā. per Butri. Itē sec⁹ in his que ratione carent.

Abite. Priuign⁹ nō succedit no
+uerce p se sed p mediā p-
sonā natoz̄ ex ea q̄ sunt fratres sui ex latere patris. b. d. ¶ Ho. q̄ aliqd consequor alio mediāte qō immediate consequi non possum.

Aunculo. Auunculus prefer
+tur fratri cōsobrino qui aunculus est in tertio gradu consobrinus in quarto.
¶ Affinitas dicitur duplex.
Posthumus quo ad successionē habet p nato.
Affinitas non potest esse nisi aliqua persona mediante.
Vir sicut succedit vxori ita succedit nurui.

Affinitatis Affinitatis iu-
+re nulla succedit ō ferr. b. d. ¶ Op. marit⁹ ¶ vxor sūt affines. ff. de cōdi. ob cau. l. qō seruꝰ. ¶ iure mariti deferr successio vxori ¶ econuerso iure vxoris deferr ei successio mariti: vt. l. j. ℌ. vnde vir ¶ vxor. ergo regula falsa. Solu. vir ¶ vxor nō sunt affines ℌz ipsius affinitatis cā efficiēs. ¶ Scias tamen q̄ duplex est affinitas. s. initiata p spōsalia puerox̄ et cōsolidata siue cōsummata p verū matrimoniū nō cōstat nisi ex duob⁹. vt. ℌ. l. prox. in princi.
b ¶ Neutra. idē dicit bal. in auc. preterea. ℌ. vñ vir et vxor. cū cōcordan.
¶ Done statutū. adde q̄ tale statutum est fauorabile ℌm Bal. in. l. qui se patris. ℌ. vnde lib. et ita etiā dicit ro. in. l. i. in prin. ℌ. vnde vir et vxor. ¶ De. de an. in cōsi. clxxv. incip. apud me. ¶ cōtrarium eī qō hic dixit tenet bal. in. d. l. j. in pn. ¶ ibi Bar. in. l. nō ideo. ℌ. deber. isti. ¶ idē no. Bar. i. l. qō seruꝰ. de cōdi. ob cau. ff. Ro. i. d. l. j. lz opi. bal. hoc idē tenet Sali. i. d. l. non ideo minus ¶ Dau. de cas. in. d. l. j. lz de Bal. mētionem non faciat idez tenet ful. hic.
¶ In cōtrarijs qz
ppter. si causa debeatur cōpromitti inter affines cōprehendunt vir et vxor. cōtrarijs decidit Bal. i. l. j. vñ vir ¶ vxor. tene qō hic elegāter dixit l. l. cū acutissimi. ff. ō fideiuss. And. b.
¶ Extra quero. vide Bald. in. l. j. ℌ. vnde vir et vxor.
¶ Item not. vide Bald. in. l. ℌ. de ver. sig. bar. Bal. ¶ Ang. in. ℌ. affinitates. hic allegat. pe. de an. in rep. c. canonū statuta. de ℌsti. in. xxxv. char. in ver. ℌro vltrī? de verbo consanguineus.
¶ Casus. Adde qō talis clericus gaudet priuilegio fori. c. ij. in ver. nullum clericū. et ibi no. do. extra de fo. compe.
ℌ Ego in hac q̄stione adhererem opi. ij. que etiā est ipsa veritas p ea q̄ no. plene in addi. ad istū licet in casu oīno cōtrario in l. j. nu. ij. ver. ¶ ista faciūt ad questionē. ℌ. an seruus ex suo facto. Cel.

Antecq̄ Etiā si institutus sit ille q
+ nō est capax totius heredi-
tatis sed partis tñ: causa testati ꝓferr cause intestati. b. d. no. Quero ergo qd fiet de portione quā non capit. dic vt no. in. l. j. ℌ. de natu. li.
¶ Opp. ¶ vī q̄ cā testati ꝓferr cause intestati: vt. ff. de heredi. instituen. l. si quis ita heres instituatur. ¶ Contra quero. vide Bal. in. l. ℌ. de ver. sig. bar. Bal. ¶ Ang. in. ℌ. affinitates. hic allegat. pe. de an. in rep. c. canonū statuta. de ℌsti. in. xxxv. char. in ver. ℌro vltrī? de verbo consanguineus.
¶ Casus. Adde qō talis clericus gaudet priuilegio fori. c. ij. in ver. nullum clericū. et ibi no. do. extra de fo. compe.
ℌ Ego in hac q̄stione adhererem opi. ij. que etiā est ipsa veritas p ea q̄ no. plene in addi. ad istū licet in casu oīno cōtrario in l. j. nu. ij. ver. ¶ ista faciūt ad questionē. ℌ. an seruus ex suo facto. Cel.

tuatur si legitimus. Solu. aut est institut⁹. ¶ tūc loquit ibi. nā propter voluntatem testatoris veniens abintestato obtinet gradum instituti. ¶ Quero nunquid illa lex habeat locum si pater substituit vulgariter filio dicēdo: si filius meus non erit talē substituo. glo. dicit talē substitutionē non valere: qz suus est preteritus. Bar. dicit cōtra qz filius est prelatus nullaz ex hoc patitur iniuriā cū sit positus in prerogatiua successione: per. l. si quis cū. ℌ. ff. de vulg. substitu. ¶ p dicta ℌ. l. gallus. in princi. nam certe iste non est preteritus a primo gradu qz non est gradus testamēti: nec scō gradu: qz q̄ pōt excludere substitutū nuda voluntate non dicitur preteritus: vt. ff. de lib. et postlibu. li. si postbumus a primo. ℌ. qō vulgo. Si quis vult tenere opi. glo. l. nullā aliā pōt reddere rationē qz testamentum est factum ꝓter iuris ciuilis regulas cum semper filio sit necesse aliquid relinqui sure institutionis bonoris causa: vt no. in. l. filium. in punci. ff. de leg. prestan.

Acille Per contuberniū cum non constet
+ matrimonium succes sio nō defertur. hoc dicit.

Patritoribus. Jure nutricationis
+ tur. b. d. ¶ Op. de glo. ¶ est de regu. iur. l. qua tute la. Solu. ibi non loquitur in simplici educatione ℌz in tutore qui omnibus alijs deficiētibus prefertur fisco quod intellige si pupillus decessit in pupillari etate. Sec⁹ si postea qz tunc non inueniret se in officio. Verius puto ipsum venire post fiscum: qz nō est a lege cautū qō ꝑferat fiscō. ¶ Quero ¶ erat ratio dubitationis hui⁹ legis. Rñ. qz bononienses alumnantem vocant patrem ¶ alumnatum vocāt filium sed in hoc non est vis qz populi loquela non facit ius.

¶ Autentica.

1 ℌ Consuetudo potest ligare peregrinos ¶ aduenas.
2 Peregrini pro repsalijs ciuitatis capi non possunt.
3 Uouentes facere passagium vltra mare si in via decedunt bona eoz̄ tradere quib⁹ nō repertis ea in pias causas expendere: hospitesq̄ tenenť bona eō assignare sub. pena triplici non obstante aliquo statuto vel cōsuetudine contraria et intestabiles sunt q̄ testamenta eoz̄ p̄sumunt impediendo vel bona non assignando. puniunť etiam criminaliter prout reatus qualitas exegerit. b. d. ¶ ista auc. est valde notabilis. ¶ Casꝰ. Decreto principis cuiusdā prouincie cōtinetur q̄ creditorib⁹ cuiusdā mercatoris cessantis ¶ fugitiui satisfiat per hunc modum vcz. Primo gratuitis. Scōo vsurarijs quo ad forte eorū tñ cōputatis vsuris in extenuatiōe sortis. ¶ hoc nō obstāte qualitate hypothece vel tpis prerogatiua. Deinde mandat p nouū decretū iustitia sibi fieri seruatis suis decretis ¶ statutis loci que statuta disponunt hypothecarios preferri sicut etiā est de iure cōmuni. Modo querit qd iuris. nā illa copula seruatis decretis ¶ statutis cadit inter ℌtia. Scōo videtur dicendū q̄ decreta ℌualeant qz constitutio principis derogat cōsuetudinibus ¶ statutis locoz̄ ar. bui⁹ auc. de naturalitate legis est q̄ ab habētibus potestatē sit edita. de virtute ¶ obligatiōe legis est q̄ sit publice diuulgata de substātia cōsuetudinis est q̄ inducētes ℌsuetudinē habeāt statuēdi potestatē.
1 ¶ Hunqd ergo consuetudo pōt ligare peregrinos et aduenas. Dic est ar. q̄ sic. nam cum hoc sit speciale ergo in ℌtiū est ius cōe. dic q̄ nō pōt imponere necessitatē cōsensui. Sed circa res quas secū ferūt bīrz bona ℌsuetudo puta q̄ debēt p synd icū ciuitatis dispēsari p alimētis carceratoz̄. nā cū ibi morianť: ppetuo etiā ibi domicilio funguntť sicut in simili etiam
2 dicim⁹ in. c. benefitū. de reg. iur. lib. vi. ¶ Itez est ar. in ista auc. q̄ aduene ¶ peregrini vel eoz̄ bona nō pūt capi p represalijs ciuitatis qō verū est ppt aduerbiū libere qō est in ter.
¶ Itē not. q̄ oia statuta ſubiacēt legib⁹ cōib⁹: vt. ℌ. de testa.

l. fi. ¶. l. ij. vbi sena. vel clarif. ¶ Itē no. ℌ exꝑssiuz q̄ cā intestati regulanť ℌm leges domicilij: non ℌm locū vbi gs meritꝑ tua si puniť? morerer venetijs. Itē not. q̄ ois consuetudo que ōz trāsgressio nō vz. vt no. Archi. xij. dist. de his i quoz̄ ratiōe tribuit⁹ iperator actualis ℌfirmatio. viij. di. in noīe dñi.
3 ¶ Not. q̄ illi q̄ vouerūt facere passagiū vltra mare si decedunt in via: eorum bona non applicanť passagio ℌz eoz̄ heredib⁹. ¶ idē i gbuscūq̄ peregrinis hmina sanctorū visitātib⁹.
¶ Itē no. casum i ista auc. i quo succedit in quo rps ¶ nō fisc⁹ in bonis vacātib⁹. hec tñ auc. vī log in bonis mobilibus.
4 ¶ Ho. q̄ qñ princeps intendit tollere rōnem ℌsuetudinis
a tāq̄ abusiuā tollit ℌsuetudinē ꝑsentē ¶ futurā vt hic. ¶. l. iij. ℌ. a diu⁹. ff. de sepul. viol. nā nō solū removet statutū ℌz inhabili tat statuētes. de hac materia no. Archi. xj. dist. in his. ¶ aliqñ cōsuetudo est imo no loco ¶ nō in alio. ¶ tūc inspicit loc⁹ ℌctus. Fallit in dote tam p̄mittenda q̄ restituēda vbi inspicit? domicilij viri: vt. ff. de iudi. l. exigere dotē. nō dico spōsi. vt not. ff. de iu. om. iu. l. cū quedā puella. Et ió si statutū disponeret de lucris inter sponsum ¶ spōsam nundū celebrato matrimonio inspiceret loc⁹ ℌct⁹. Et vnū scias q̄ cōsuetudo q̄ prior cano nicus posset optare ꝑbendā: qz est ratiōabilis ꝓferibitur in ecclesia lōgo tpe. vī. dist. ℌsuetudinis. per Archid. ¶ Ho. q̄ aduene ¶ peregrini non debēt ab hospitalitate repelli. cōcordat. l. j. ff. fur. aduer. nau. cau. ¶ Ho. quod oēs ignoti possunt
b testari q̄ quilibet ℌsumit testabilis ¶ bone fame. ¶ Ho. casum in quo epi sunt exequtores cause intestati. ¶ Item no.
5 q̄ vbi non reperiunť heredes bona defuncti debent p diocesanum loci distribui ℌter pauperes vel ℌ pias causas. ¶ Et no. q̄ spec. de istru. edi. ℌ. nūc vero aliqua. circa prin. ver. qd si testator vī dicere q̄ cōsules ¶ cōsiliū ciuitatis possunt deputare exequtorem sup exequutiōe testamenti. quod in casu
b istius auc. fallum est. nā si nō valet statutū nec ℌsuetudo loci. ergo multominus decretū cōsulū vel potestatis. Sed in alijs casib⁹ dictum Spec. est verū ¶ notabile. non tñ in officio epi pōt derogari in his q̄ sunt ad pias causas. ¶ Alteri? no. q̄ c
lex imperialis pōt cassare consuetudinē ¶ statutū. locoz̄ adeo
c q̄ nō excusat de delicto. qō tenemēti. ¶ Itē ¶ aliud est bic notandū q̄ qñ superior cassat ℌsuetudinem ¶ statuta sufficit apponere glām clausulā licet non apponat tenorē statutorum. Et
d istud est no. dixit p literis papalib⁹ q̄ ad beneficia cōcedun
7 tur. ¶ Consuetudo feudorū dicit q̄ princeps nō possit prī d
uare duces nisi prius p pares iudicentur indigni. An imperator possit statuere contrariū ¶ abusiuas facere dignitates. Rñ. nō: vt in. c. de natura feu. nā consuetudo q̄ disponit ī ipm principem maior est ipso principe nisi consuetudo tendat ad eversionē vel quasi stat⁹ imperij. Spec. in ti. de instru. edi. ℌ. c
e nunc aūt. versi. fi. ¶ Done casum. fuit facta q̄dā reformatio cōtraria statuto. tñ statutū aī ¶ post fuit supra dictū. rñ. cum reformatio non fuerit more vtētiū approbata statutū ℌualet q: non dicit interruptum alias q̄ semp viguit. iij. distin. c. fi. per doctrinā Archi. ibidē. ¶ Itē qñ prohibitio iuris communis importat necessitatē non valet consuetudo contraria. verbigratia non mecbaberis. xix. dist. de epistolis. per Archi. f
f ¶ Ultimo no. q̄ qualitas pene ōz esse ℌm qualitatem culpe si statutum pōt interꝑtari sane. i. quo ad sanitatē verborū statuti ℌm ius cōmune. Ita debet intelligi idē in reserip. priuilegiū aūt continens sensum iuris cōmunis nō ōz cōfirmari vt
8 priuilegiū: vt no. in Spec. de istru. edi. ℌ. nunc autē. ¶ Ecce q̄ in dubio de iure stamus iuri cōmuni. ¶ Quid in dubio facti: verbigratia dicit statutū equus non redhibeat nisi sit bulsus: duo testes dicunt esse bulsum: alij duo cōtrariū. Jus aūt commune dixit in omne vitiū occultū redhibēdū. dico cū in dubio ꝑsumi esse in cā redhibitionis: q̄ dubiū facti ōz decidi ℌm naturalē equitatē. Itē q̄ emptor est decept⁹ neduz in tanto sed in toto ꝓtio qz nil valebat animal. l. in bac. ff. de tritica. ¶ in. l. in actionibus. ff. de in litem iur. in glo. ff. de edi. edic. l. bouem. ℌ. aliquando.

Sancimus. ¶ Nec lex ex toto corri-
gīt ꝓterq̄ + eo qō dicit. consanguinei ad pīma vterini ad materna bona veniant vt statim dicam in auc. ita q̄ ¶ ibi per Ly.

¶ Autentica.

1 ¶ Transuersalium sunt tres ordines.

Jtaq̄ Coniuncti ex vtroq̄ latere ꝓferun-
+tur ī oibus bonis coniunctis ex vno latere tantū. b. d. ¶ Quero qd si non ertāt cōiuncti ex vtroq̄ puta vn⁹ ex patre tantū: alter ex matre tantū. Rñ. ℌm gl. i bonis linee paterne paternꝰ in materna maternus frater. Jn religs succedunt pariter. prima duo

a ¶ Ho. dictionem tanq̄. Adde istuz in. l. j. ℌ. de here. in b ℌtit. bar. in. l. ℌ pf. c ℌ. fi. de adop. Car. in cle. j. in fin. extra de vsu pa. in. c. exprte. nu. ij. ¶ qō ibi posui in apost. in v. dictio tanq̄. extra de spō. divi in d addi. ad phi. frā. in. c. j. in pn. in vñ. ō hac dictiōe tāq̄ extra de sum. trin. ¶ fid. catho. li. vj. tenet pau. de ca. cōl. ecclī. et alerā. cōsi. e xxix. vol. iij. Cel. 4
b ¶ Filio soroz̄is. vide. ℌ. l. pri. in fi. p bald. qō ibi scripsi f hoc sequit pau. de ca. in. l. ℌ. ij. in com putatiōe. ℌ. de iu. deli. vbi p hoc dicit dicit q̄ statutū lz debeat interꝑtari ℌm ius cōe tñ hoc est vez ℌm ius cōe ordinariū ¶ regulare non autē extraordinarium vt colligit hoc attēto qō p hāc legem extraordinarie indu ctū est q̄ filij soroz̄is dicať agnatus ¶ idē dicit pau. de ca. in. d. ℌ. in com putatione. qō istō g vult Bald. in. l. fi auic. de suc. edic.
c ¶ Nepote. vide bal. aliter dicentē post. in. l. g se patris. ℌ. vnde libe.
d ¶ Itē statutū. vi de Bald. in. l. oēs ppli. et sequen. ff. de iusti. ¶ iur.
e ¶ Passiua. bar. loquit de interpretatione passiua nō de fictione vide q̄ scripsi post paulū de ca. ī. l. j. ℌ. lex falcidia. in lec. bononiēsi hic alleg.
f ¶ Exꝑressum. vi 1 de bal. in. l. j. ℌ. qñ 2 non pet. par. pe. ac 3 cre.
g ¶ Monacho. vi 4 de que in simi. no. in. l. j. ℌ. lex falci. ff. ad. l. fal.

Universidad de Deusto
Biblioteca

membra probantur in l. emancipati. in ti. j. ¶ Tertium membrū, quod ex sublata est differētia agnationis & cognationis. hoc clarius no. hic per Ly. in magna diſ. vt plurimū collecta ex dictis dñi Dy. habes etiā glo. magistrā. insti. de ser. cor. §. quoties. cū illa glo. non est p oīa p fecta. ¶ Et in summa no. tres ordines transuersaliū de quibus p ordinē dixi in auc. cessante cum duabus auc. sequētibus. Et est quidam ordo anomalus vel inter fratres cōsanguineos tantū & vterinos tantus in quo vt dixi: inspicit: vnde bona de quibus est questio habuerunt originē. vt. §. co. l. fi. ¶ Quero si oēs sunt vtrinq; cōiuncti quare nulla prelatio est inter eos. Respon. q in natura pari nullus debet alteri preferri.

¶ De bonis maternis. Rubrica.

¶ Administratoris legitimi officium quid sit.

¶ Pater sup bonis filij a matre delatis retinēde trāsigere pōt.

¶ Pater in causa filij an possit constituere procuratorem.

¶ Pater rem filij potest in iudiciū deducere & non alienare.

¶ Pr̄ habēs administrationē bonoꝝ filij dz dare fideiussorē.

¶ Prescriptio non currit impedito.

Usufructus si est filio legat⁹ pr̄ est legitim⁹ administrator.

¶ Pater si est minor. xxv. ānis an p filio esse possit in iudicio.

Filiꝰ si est maior infante quo ad administrationē suorū bonorum an consensus eius requiratur.

¶ Pater si est absens filius agere poterit.

Usufructus actionis personalis quid sit.

Filius sicut dicitur heres proprietarius ita eius pater dicit vsufructuarius heres.

Expense p maritū facte in iudicio non minuunt dotem.

Capitulum tenetur facere expensas cum prosequitur electionem prelati electi.

¶ Procurator per verba mandati an possit facere qcquid posset facere dominus.

Usufructus an acquiratur patri in emphyteosi vroris que pervenit ad omnem filium.

Esque. In delatis filiofamilias a matre pr̄ acquirit vsumfructū & administrationē sed non alienandi potestatem vnde emptor ei tenetur de euictione et filio vendicanti prescriptio non obiicit. h. d.

¶ In ter. ibi potestate. scz administratoria. In ter. ibi dñio. i. nuda proprietate. ¶ In ter. ibi pertanto autē. no. q fit officium legitimi administratoris. Itē nota q pr̄ est legitimus administrator[a] rōne vsusfructus. Itē no. q pōt constituere procuratorē in iudicio. Itē no. q sumptus litis dz facere de fructib⁹. In ter. ibi vel ignorans. no. q ignorantia emptoris nō officit filio pprietatē habenti. In ter. ibi dolere. no. q ille q vendidit rē dz probare suam esse. In ter. ibi fideiussorē. no. fideiussorē dandū emptori qñ de iure timet et imminet euictio. In ter. ibi nullā prescriptionē. no. q donec[b] vixit pr̄ q de facto alienauit filio pscriptio nō occurrit. Item in prelato q eo viuente qui deliquit prescriptio ecclesie non decurrit. ¶ Quero an pr̄ possit[c] transigere. Nō. sic in reciendo. dz dādo rē filij est sec⁹. vt hic. Sed nūqd pōt transigendo p mittere rēnō petere. Nō. sic si dñium nō est liqdū: vt. ff. de trāslac. l. preses. Mā q remittit litē cōtrouersiā nō tenetur satisfdare de euictione nec possessorē cōstituit dñm etiā si ipse sit dñs qui taliter p mittit nisi iura sua cedat: vt no. §. de transac. l. fine apud acta. in glo. dicerē pendere adeo q nec tenetur trālferre vsucapiēdi ꝯditionē q non dat titulū possessori sed solā exceptionē pstat. & sic remittere litē non est dare: vt no. in d. l. fine apud. supposita habilitate datoris. Bal. ¶ Op. dz hic q pr̄ pōt constituere procuratorē in iudicio. §. §. de pcu. l. neq;. Sol. dicit glo. q hec. l. intelligit sm illam vez q. constituat procuratorē postq; pater est effectus dñs post litē ꝯtesta. & nō an. Et est rō q ad iudicia an lit. cōte. nemo ꝯstituit procur. nisi suo nomine habeat actionē. ff. de inju. l. sed & si vim. §. pro curatore. & patet in diffinitione pcur. ff. de pcu. l. j. in prin. q ante lit. ꝯtest. nō est iudiciū nec firmata psona in iudicio. Pe. dicit q etiā an lit. ꝯtesta. q plus iuris hz q̄m tutor. Spec. dicit q si pr̄ litigat de suo vsufructu pōt constituere procuratorem qñcūq;. f. si litigat de pprietate. & sic de mero iure filij non pōt nisi post lit. cōtest. & tu pone crēplū. ff. de vsufr. l. cuiuscūq;. §. si fundus. Jaco. de bel. & Ly. tenuit idē qō ¶ Det. qō est verū: q pr̄ censet pcurator in rē suā vel verī⁹ minus in rē suā & filij. ¶ Itē q nō solū hz mādatū sz aliqd plus. t. cōmodū. & sic nō solū hz mandatū formale sed causale. l. cōiunctū cū dñio vtendi & fruendi alias sequeret q filij posset p iudicare patri in iure patri q̄sito ¶ dicēdo procuratori patris qō est absurdū. vt §. de pac. l. filij. Itē q; hz pr̄ gñale mādatū cum libera et plenissima a lege in quo mādato icludit̄ q̄ posset pcurator cōstituere: vt no. in fini. ff. de iur. om. iud. l. solet. ter. est hic qō tenementi. ¶ Scōo opp. dicit hic q pr̄ non pōt alienare rē pōt rē in iudiciū deducere. Cōtra nā lege cauet q ille qui nō pōt alienare non pōt agere: vt. ff. de iur. doli. l. ait prꝰ. Sol. q dā sunt q non possunt alienare nec administrare: & sic loquit Jtiū. Quidam sunt q nō possunt alienare possunt tñ administrare. & tūc aut possunt administrare ppio interesse & constituunt pcuratorē etiā añ lit. ꝯtest. vt hic. & idē dico i epo q tāḡ pr̄ pauperū exequit testū q; loco dñi cēsēt. Quidā sunt simplices administratores & isti post lit. ꝯtest. possunt non añ. sed ad iudicia sed ad negotia qñcūq;: vt. ff. māda. l. si pcuratorē. §. i. ¶ Vel dic vno ꝛbo q nō pōt alienare suo nomine nō potest agere suo nōie vi in cōtrario sed alieno vel suo & alieno sic vt hic. & j. ti. i. l. cum opz. §. cū autē. in prin. in verbo suo nōie. Et q; vsusfruct⁹ non ꝓsistit in priuationib⁹ ꝛz in acquisitionibus vel retētionib⁹. iō pr̄ in his q ordinarie ad agendū vel defendēdū est legitim⁹ administrator vt hic. & no. j. ti. i. auc. cessante. & l. i. §. si filio. ff. cōmo. Sz in alienādo vel obligādo nisi ex hoc cōtrarium surgat melior vtilitas. §. de iure delibe. l. si insanti. ¶ Tertio oppo. dicit hic qō pr̄ dz dare fideiussorem nōie euictionis. Cōtra. ff. de ꝓto. stip. l. i. §. stipulatio duple. Sol. hoc iō q; euictio iminebat. & hoc erat liquidū: vt no. in. l. habitationū. §. fi. ff. de pericu. & cōmo. rei vendi. & instit. de suspect. tuto. §. suspect⁹. & ff. de excep. doli. l. pr. §. ex quadrante.

¶ Nō ḡro hic emi fundū q mihi tradit⁹ est quē possideo et fruct⁹ paṗio & vēditor petit pretiū. Ego dico q; iminet euictio & lis est mihi mota nunḡ teneor ad vsuras pretij & videt qō sic. q; nō est equū vt fruct⁹ lucrer & ptiū non soluā: vt. §. de actio. emp. l. curabit. Solu. aut vēditor offert fideiussorem et teneor ad vsuras pretij. aut non. & tūc nō q; sum in mora vsurarum venturū non venunt ex mora. Imputet ergo sibi venditor culpam suā q; in mora est nō offerēdo fideiussorē nec est absurdum qō faciā fruct⁹ meos q; ex re mea. ¶ Op.ᵒ hic qō impedito non currit ꝓscriptio: & tra. imo currit sed dat restitutio: vt. ff. de ser. rusti. ꝓdio. l. & utiliter[a]. Sol. ibi in ꝓcedimēto facti hic iuris sm ¶ Pe. dic qō si qs impedit rē in iudiciū deducere nō currit ꝓscriptio vt hic. Secus si nō ipedit rem in iudicium deducere vt in contrario. ¶ Quero si filio legatus fit vsusfructus an pr̄ sit legitimus administrator. dicit Azo. j. titu. j. in summa qō sic: q; pr̄ vtilitatē hz filij[b] formalitatez. & iō ꝛcludē dū qō pr̄ sit legitimus administrator non solū q; hz vsumfructū: sed q; hz cōmoditatē solā qō est no. ¶ Quero si filius[c] est maior infante vtrū regrad ꝛsensus filij. Quidā doct. dicunt qō sic. arg. ff. de pcu. l. filiusfamilias. §. sed & filia. j. titu. j. l. cū non solū. Ita notāt qdā magni doc. extra de pcu. c. accedens. ¶ Tu dic qō solus pr̄ sufficit q; litera dicit qō oīa pōt agere tanḡ id est sicut haberet solidū et perfectū dominiū: & q; nō minor est pr̄ tutore ꝛz an ipse satisfdet ō rato[d]. dic quod non p istam literam q; cogetur filius habere ratū. hoc no. insti. de satisda. §. cadē. ¶ Quid si pr̄ est minor. xxv. ann. Respondeo aget cum autoritate curatoris. & cauebit qō in integr. restitu. non petet: vt. l. ij. ff. rem ra. hab. vel dic vt ibi. ¶ Quid si pr̄ abest[e] nunḡ filij? pōt agere: tu dic qō sic si est legitime etatis: vt. §. de colla. auc. quod locum. Item debet cauere de rato: vt ff. qui satisda. cogā. l. filiusfamilias. ¶ Sed ḡtra hoc opp. q; habens actionem suo nomine non cauet de rato. imo releuat alium. vt insti. de satisdati. §. si vero. Solu. illud verū quādo suo nomine habet plenā actionē. & qō hic non est: q; ad patrē pertinet vsusfruct⁹. ¶ Quero qd est vsusfructus actionis personalis. Nūdeo interesse quod accidit ratione mo: re: vt. §. de actio. emptio. l. curabit. & ff. de verbo. significa. l. vsura pecunie. ¶ Quero an sicut filius dicitur proprietarius[f] heres ita pater posset dici vsufructuari⁹ heres seu successor vroris. Et est argu. quod sic. j. eod. l. penulti. contrarium dico quia non a se sed filio mediante capit. vt. ff. de lega. j. l. cum filio. ff. de vulg. substi. l. qui liberis. §. fi. ¶ Et no. hec lex inducit 1 argu. ad tres questiones. ¶ Prima questio est pater habēs duas filias q; erāt heredes matri sue: maritauit primo vnā & dedit filij in dotem quartam partem hereditatis. deinde maritauit aliā ꝑsentē pma & eius viro & dedit & tradidit ei residua bona mr̄na ista tacente vel non audēte ꝛdicere. demum mortuo patre ista vendicat partē suā querit nūquid possit. dicunt doctores sic per illam literā q; dicit qō silētiū non nocet filio vino patre. Sed contra eorū determinationē est glo.[g] ordi. §. de pact. l. ci. ꝓponas filios. Sz illa gl. cōter reprobat. ¶ Et ego plus dico qō silētiū ꝑpter patris reuerētiā interuentēs potius reputatur ꝛdictio q̄m consensus: ista est glos. nota. & singularis in l. j. §. que oncranda. ff. quarum rerum actio non datur.

2 de veritate huius dicti vi singulis. Secunda pars m l cum filia fams m 4 et 5 ff si cor pot vbi vr cōclidere. Item et pro pma m l 13 + de lib Verdas filij m S. Amy Isti cogitabā usq; m fi

a ¶ Est legitimus administrator. Adde hoc esse verū nisi sit turpis vel infamis persona. ita no. bar. in. l. si cum dotē. §. eo autē tēpore. ff. so. ma. & in l. ij. versi. itē q̄ro id qō dicit. de vul. & pup. & iste in. l. humanitatis. ff. de iu. & ali. sub. Cels. 1 2 3 4 5 6

b ¶ Donec. limita vt p bal. i auc. nisi. j. eo. Itē limita in acqsitis filio vt h. sec⁹ aūt in acqrendis qñ ad talē acqsitionē nō regrebatur act⁹ iudicij ordinarij. l. j. cum ibi no. §. qui admi. 7 8 9 10 11 12 13

c ¶ Quero an pat possit. vide p glo. in. l. ō re. ff. ō trāct. 14 15

¶ Adde 430. i sua summa. de bo. q̄ lib. bar. & doc. in l. nulli. et istū in. l. preses. j. pri. tit. & Lanfrā. de oxia. in suo tract. de arbi. par. ij. q. v. Cel. 16

d ¶ L. sine apud acta. adde in ti. pendente. iuncta glos. a

e ¶ Opp. vide bal. & ang. in. l. sicut. j. de preseri. xxx. an.

f ¶ Filiꝰ. vide que h scripsi post bar.

f ¶ Quero si filiꝰ. b vide Ange. & do. in. l. fi. §. pupil. ff. ō verb. obli. et vide 2 aug. in. l. j. ff. de p/ cur. vbi tenet contra hāc glo. & finaliter illā saluat. vide dñm. An. bar.

g ¶ De rato. vide i. l. fi. §. patre aūt. j. ti. seq. & qd econtra vide. j. prori. d

b ¶ Albert. vid bal. 3 in. l. si cū dotē. §. fi pater. ff. so. ma.

i ¶ Pater hūs. vide leti? p Ly. hic.

k ¶ Glos. per istam glo. videt ter. in. l. vroꝛē. §. testamento. qō ibi glos. bar. & do. de lega. iij.

l ¶ Sl. no. adō gl. in. l. filiꝰ. §. inuitꝰ. quā ibi ponderat bal. ff. de pcu. scripsi post imo. in. l. fi cū dotem. §. eo. sutētpe. ff. so. ma.

13 ¶ Secūda questio[a] est marit⁹ accepit in dotē quandā hereditatē p q̄a oportuit longo tēpore eū litigare nūqd iste expēse minuant dotē. glo. 01. dicit qō nō q; videtur tacite actū cū viro qō oēs sumptus faciāt de ppria bursa. ita dicit gl. singularis. in. l. i. ff. de impensis in re. dota. fac. ¶ Nec obst. qō expense facte in dote minuāt dotē: q; iste expēse nō sunt facte in corpore dotis. Sed in iudicio. Bar. dicit cōtra: q; minus nō solū dicit in re sed in actione ꝑpter sumptus litis ista est gl. ordinaria. §. manda. l. per diuersas. Solu. distingue aut vir percepit aliquos fructus dotis: et tūc tenus debet expēdere de fructibus & nō repetit. tex. hic est in verbo sumptibus ex fructibus facere. si vero nō percepit aliquos fructus tūc est vera opi. bar. nisi forte sit facta modica impēsa. tū tu dicas impēse nō sunt facte in corpore dotis. istud est falsum q; corpus dotis est quoddā vniuersale sicut hereditas. pecuniū. ut. §. de iure delibe. l. fin. §. in 14 cōputatiōe vbi est casus. ¶ Inducit etiā ad tertiā questionē. capitulū[b] tenet facere expensas cū ꝓsequit electionē prelati electi in concordia pone qō ex consuetudine capitulū lucratur fructus spiritualiū sed nō tēporaliū ecclesie vacantis prelatus repetit fructus capitulū vult cōpēsare cū expēsis factis in prosequutione electionis querit qd iuris. ¶ De. dicit posse cōpēsare. Tu dic ꝛ q; electo prelato non vacat ecclesia vnde fructus percepti tpe vacationis non cōcernunt lītē prosequte electionis. ¶ Inducitur etiā ad quartā questionē nunquid per hec verba mandati qō possit facere pcurator quicquid posset verus dominus dictus procurator possit vendere vel donare: et dico qō ista verba intelliguntur secōm qualitatē officij et administratiōis nō dilapidatiōis: & ideo nō pōt donare nec apponere in cōtractu renuntiationes gratuitas: sed vtiliter negocia dñi gerere potest circa speciē dilapidationis & in his cōsiderat vtilitas dñi nō ipsius procuratoris: vt in. l. penul. ff. si quis cau. l. credidit. §. fina. ff. manda. & ff. qō vi aut clam. l. prohibere. §. plane. et. §. de pact. l. talē pactū. & l. preses. §. de trāsa. ff. de verbo. obli. l. quirome. §. calimachus. in fine. ff. de pac. l. §. iuris. §. fina. ¶ Quero an iste vsusfructus acquirat patri in emphyteosi vroris que pueuit ad omnē filium: & videt q; nō q; esset vsusfructus ꝛz quia alienare nō potest. Item q; iure mariti nō succedit in auc. de nō alienan. §. emphyteosim. sol. dic vt dicam in auc. idem[d] est. j. de bo. que libe.

¶ Et ideo. idē tenet Bal. & Ange. d

¶ Cōtrarium est verū. istud segtur ꝛ ¶ De. de anch. in. c. canonū statuta. in vsi. occurrunt alie questiones. & facit ad no. per Bar. in. l. si. in §. in quib. cau. in integ. resti. non est necessa. An dre. barb. 1 2

g ¶ Modo quero. an ꝓscriptione q̄ ratur dñium: vide plene Sali. l. traditionib⁹. §. de pact. Andre. barba. e

¶ Adde qō not. ibi in apostilla. ad Bart. in versi. per prescriptiones. ad princi. & ibi etiam notaui post istum g in addi. ad eundē. Celsus. f

Ista autēctica dicit expresse quod possessor ō⁹ dñs cōpleta ꝓscriptione q̄ tñ nō currit filio in potestate posito sed istud vltimū intellige si pater hz vsumfructū: sed vbi pater nō hz vsumfructū filius hz plenā administrationē m iudicio & extra saltē patre regnāte: & ideo[c] filiofamilias legitime etatis bñ curreret ꝓscriptio: ut. §. de coll. auc. qō locū. ¶ Sed qd dices si statutū dicat qō omnib⁹ currat ꝓscriptio q̄ tua debita non exegerint intra decē annos. nūqd currit filiofamilias: & vxor sic. vt extra. de resti. in. c. cōstitutus. Cōtrariū[f] est verū: q; illa regula impedito agere nō currat prescriptio est regula naturalis: q; vbi nō est negligētia nō debet esse pena: & ideo habet locū etiā in statutis. ¶ Modo quero[g] nūquid sit verū q; per prescriptionē querat dñium. Bartl. dicit q; sic. Bul. dixit q; queritur vtile nō directū. Canonistē dicunt q; acquiritur verum dñium et q; verū ideo pfectū. Hāc opinionē tenet Det. q; p prescriptionē seruitutis acquirit dicta seruit⁹. vt. ff. si seruitus vendicetur. l. si qs diuturno. ergo per prescriptionē rei acquiritur directum dñiꝰ.

Item pone q; vnus habeat vtile dominiuz: alter directū: certe illud directū pōt prescribi sm ¶ De. Ally dicit q; si apud eūdem est plenū dñium prescribitur vtile. sed si penes diuersos prescribitur directū ne ꝓscriptio sit inutilis sm Rayn. de forli. Guliel. de cug. tenet gl. per. l. si duo patroni. §. iulianus ait. ff. de iureiurā. vbi dicit si quis iurauit fundū suū esse post lōgi tēporis prescriptionē habet vtile in rem. ergo hz vtile dominiū non directum. Et hoc probatur tali rōne. dominia sunt de iure gentium sed ꝓscriptiones longi tpis sunt de iure ciuili qō non potest tollere iusgentium sed effectū eius. Itē scriuitutes q; sunt de iure gentium: ut insti. de vsucapio. in fi. nō q̄runt directe sed vtiles: vt. l. j. ff. de aqua plu. arce. & hoc tenet bar. vel posset distinguiᵇ aut est prescriptū 3 scientem et patientē. & tūc quasi alias tanḡ ex tacito cōsensu eius querat directū: aut ꝛtra ignorantē & tūc vtile q; nō interuenit cōsensus⁹ nec filētiū quod habeatur pro consensu. & sic dominiū directū qō est de iure gentium nō est sublatū. Porro si ꝓscriptio interuenit ad cozroboratiōnē cōsensus. tunc queritur ius directū: vt. l. fi. de his qui a nō domi. et in. l. in bello. §. si qs seruū. ff. de capti. & postlimini. reuersis. & no. in. l. ij. §. qō metus causa. de prescriptione autem longissimi tēporis dic vt. §. de prescriptione trigintā annorū. l. si qs emptionis. ¶ Ex dictis infero talē cōclusionē quod vbi per preseri ptionem querit directū dominiū exceptio prescriptionis impedit. pcessum: q; agens nō pōt actionem edere vt q; exceptio litis perempte. secus si est prescriptū vtile dñium: q; agēs potest cedere directā in rē sup qua pōt fundari litis contestatio vel dic vt nota. j. de prescrip. lōgi. tēpo. l. emptor.

¶ Usufructus finitur patria potestate finita. 1

Extensio ad quid est necessaria. 2

Quicquid. Jure potestatis actus auo paterno in bonis obuenientibus a linea materna sicut pr̄ sublata alienādi potestate & morte finit vsusfructus. h. d.

¶ Et no. qō ¶ Pla. intellexit quod morte filij q; finita est patria potestas finitur vsusfructus. Sz cōtrariū est verū q; ex quo ḡsitus ex patre durat in vita patris qō est notādū. Sufficit ergo patria potestas in initio acqsitionis nec requirit eius p seuerātia. ¶ Sed nūquid idē dices si p monachū est acqsitus vsusfruct⁹ monasterio qō durat mortuo monacho: rūdeo nō nisi esset relictus cōtemplatione monasteriū. textus est no. in. l. si. §. de vsufructu. ¶ Et no. hic q; pater in vsufructu non hz successorē etiā filiū. ¶ Quero ad qd est necessaria extensio[k] huius legis. quia. l. j. §. eo. loquit de omnibus q̄ deuenīūt filiꝰ a matre ista extēdit ad genus maternū. cū eīs nomine filij cōtineant oēs descendentes satis videbatur esse. ꝓuisum per. l. j. §. e. Sol. nō est ita: q; qñ lex derogat iuri alterius nōie filij non continetur nepos: & nomine matris nō cōtinetur auia. vnde cū. l. j. §. eo. veniat in derogationē tā legis antique que disponat q; qcquid filius acquirebat acquireret patri iure patrie potestatis q̄m etiā in derogationē iuris paterni fuit necessaria huius legis extēsio quod est notandū.

¶ Pater acquirit vsumfructū virilem p filiū emancipatum succedentem matri. 1

¶ Pater si donat filie in casu emācipationis an requiratur insinuatio. 2

Filius deterioris ꝯditionis esse nō dz q̄m nepos. 3

Emancipatus sibi acquirit & non patri. 4

Si viua matre. In bonis matre delatis filijs emācipatis pater succedit in virtlē vsusfructus: in delatis vero filijs in potestate & quatenus eos concernit habet plenū vsumfructum & si quidā sunt emācipati quidam in potestate in parte emancipatorū habet virilem vsumfructū: in parte vero retētorū in potestate habet vsumfructum totū in premiū emancipationis: idē in nepotibus pronepotibus emancipatis vel suis qō in filijs nepotes sunt me-

Ertēsio. an appellatione matris veniat auia. facit̄ no. per Bar. in. l. liberorū. ff. de vb. signi. & per Bal. in. l. quod vero. de lega.

¶ Posset distinguī. hanc opi. reprehendit in. c. fi. extra de prescrip.

¶ Consensus. vide bar. in. l. fi. §. in quib. cau. in integ. rest. non est necess.

Universidad de Deusto
Biblioteca

lioris ꝙ̃ditionis ꝙ̃ filijs. b. d. no. ¶ No. ex diuersitate filioꝝ diuersa iura statuu. ¶ Et facit ad statutum quod disponit ne filia dotata succedat ꝙ alia nõ dotata succedat in toto residuo. ¶ Nota in hac. l. unũ mirabile ꝙ ꝑ filiũ emãcipatũ succedentem matri pater acgrit virile vsumfructũ. ¶ Itẽ no. ꝙ ꝓmium emãcipationis debeꝫ patri: quia emãcipare est quodãmodo dare libertatẽ. r. b. d. hec. l. in pluribus locis. ¶ Questio 2 mouit esse si pater donat filio in casu emãcipationis vtrũ remittrãk infinuatio: dic vt dixi. s. de colla. l. vt liberis. [a] ¶ Sz ego quero qd ecõtra si emãcipat⁹ donat emãcipatori in ꝓmiũ emãcipatiõis. Respõdeo: aut incõtinẽti: r nõ requirik infinuatio: qz do natur ad libertatẽ. vt. ff. de donatio. l. si cũ pater. r ff. de ÿb. obl. l. vtrũ. aut er interuallo: r tũc regrik infinuatio. vt. ſ. de dona. l. data. ¶ Tertio nota ꝙ filius nõ debet esse deteriotis conditionis ꝙ̃ ne pos. ¶ Unde hec litera est optimũ argumẽtum ꝑ domino duce Lãcastri q est filius inclyte memorie domini odoardi regis anglie ꝙ ipse dz succedere in regno r non nepos ſm Richar. malũb. r Ly. idẽ tenet Guliel. de vallodo vltramõtanus. r arguo ex verbis testamẽti ad vba consuetudinis.

Instituit primogenitũ tẽpore mortis mee futurũ. Item nomẽ primogenitus est nomẽ etatis: r etas nõ trãsit ad heredẽ. vt. l. ea q̃. s. de temp. in integ. resti. certe nemo sane mentis preferret in hac successione: imo nec iungeret filio nepotẽ: lz successio diuisibilis fit. vt. ff. de vulg. substi. l. ÿbis ciuilib⁹. multo ergo minus in regno [b] qõ indiuisibile est: qz ſupremũ est libertas. vt. ff. de sta. bo. l. arethusa. r dixi in. c. j. in pnc. de pace cõstan. col. r. Quapropter rex Robertus cõscientia ductus studuit retrãsferre regnũ sicilie ad regnũ vngarie quãdo despõsari fecit gloriosam reginã Joannã ꝑ illustrem Andreã filiũ regis vngarie cui⁹ votis inuita fortuna nõ fauit. Porro q̃quid est in hoc mũdo natura est: qz ens est. vñ fortuna est natura mutas euoluẽs mutationes. r lz intentio nature perpetua sit semper generare: lz ex accidẽti corrũpat per inquietudinẽ sui motus r attribuit benigno Jouis: tñ intẽtio fortune est ecõtra: sez ꝓius corrũpere postea generare: r attribuitur marti r saturno ꝓpter cozũ malitiã. r ideo negatũ est summis stare diu: nec est possibile in rectissimo ordine pseuerare currentibus cursu nature: sicut nec pulsantibus citharã: qõ etiã pulsus ostẽdit in humano corꝑe. Asi Hypocras [d] dicit ꝙ in exercitatib⁹ ad summũ bonũ habitudines sunt fallaces: qz nõ possunt permanere. Et Aristoteles dicit ꝙ omnia sua terminantur periodo. r lex dicit ꝙ quicquid ligatur solubile est. q̃stio ista non est noua in rerũ natura de qua alibi dixi. ¶ Modo hic est q̃dam glo. notabilis q̃ querit nũqd emãcipator habeat virilẽ vsumfructũ si filiꝰ fuit institutus ab extraneo: r dicit ꝙ non: r bene: quia regula iuris est ꝙ emãcipatus acgrit sibi r non patri. vt. ff. de soln. l. stichũ. ſ. quesitũ. Fallit in bonis vxoris: qz vnũ corꝑus erat cũ bonis viri r eius fruebaꝝ bonis ea viuẽte ista sunt verba notabilia gl. ¶ Ex quib⁹ verbis no. r tene mẽti ꝙ vir põt vti sue frui bonis vxoris etiam nõ dotalibus: qõ intellige de cõsensu vxoris expresso vel saltẽ tacito: qz vir fruitur ea sciente vel patiente. argu. ff. de dona. inter virũ et vxorẽ. l. si seruus cõmunis. r ideo vir ad tales fructus [e] restituẽdos nõ teneꝫ. cõtrariũ no. glo. ſ. de iure dot. l. vbi adhuc. in gl. si ergo. vbi dicit ꝙ fructus paraphernaliũ nõ seruiũt viro. Et Bar. consuluit ꝙ ad taliũ fructuũ restitutionem vir teneaꝫ heredibus mulieris qõ verũ est quaten⁹ exceduꝫ vsum. nã cum vir r vxor sint vna caro ꝓmiscuus vsus esse debet. Quid autem contineatur nomine vsus certum est: tene mẽti.

[f] Vidua de bonis mariti debet alimentari do nec vixit in viduitate.

Mulier soluto matrimonio intra annum sustentanda est de dote.

Vir transeundo ad scõa vota nõ perdit lucra que lucratur ex statuto municipali filijs nõ ertãtibus.

Odiem. Siue pater permaneat i primo matrimonio siue nõ: qz accipiat scdam vxorẽ retinet vsumfructũ ꝑ filiũ acgsitũ patri. b. d. ¶ Hot. ꝙ viduus r vidua videt esse in primo mrimonio donec nubat. r ideo dicit [f] Richalũ. ꝙ ita debet alimentari vidua de bonis mariti dũ in viduitate perseuerat sicut cõstante matrimonio: qõ intellige de fructib⁹ sue dotis: vel si nõ hz vnde sc alat: als alat sc de suo: qz nõ operak viro. l. sicut. ff. de ope. lib. r no. s. rerũ in pncipi. ſ. eractio. ¶ Qõ aũt dictũ Rich. ita simpliciter sit falsum patet: qz superuacuo esset inuentuz edictũ de ventre in possessꝫ. mit. dicit Jac. de are. ff. de vẽ. in pos. mit. l. curator. ¶ No. ꝙ soluto matrimonio ex dote sustẽrãda est mulier intra annũ. ff. ad [g] carbo. l. sed et si. ſ. an aũt Jacob. de are. ¶ Jtez not. [g] ex hac. l. ꝙ lucra q̃ vir lucratur ex forma statuti municipalis ertãtibus filijs vel nõ ertãtibus per secun. nupt. nõ perdit: quia nõ consequit hoc ab vxore: sed legis ꝓuidentia. tene menti. Bal.

[f] Ideo dicit. Uide per Ange. in. l. diuortio. in pncipio. ff. so. ma. r ibi etiã Jmo. r Ly. etiam ẽ an mulier vidua dicak dotata. vide Bal. in. l. i. ſ. vnde vir r vxor. in questioni. statu.

¶ Itẽ no. Bal. tenet Dzium in auc. ex testamẽto. ſ. de secun. nup.

De bonis que liberis. Rubrica.

Potestas dicitur dupler.

Cum venerãde. Dicta i delatis ex successiõe matris vel linee materne habẽt locũ in donatis vxoꝝ vel marito positis in potestate vt solũ q̃rak vsus fructus ꝑ vigorem patrie ptãtis. b. d. ¶ Casus. dictũ est supra ꝙ bona ex materna linea superuenientia filijs in potestate acquirunt patri ingtum ad vsumfructũ tñ: nõ ẽ tum ad ꝓprietatẽ. hic dr ꝙ idẽ in bis q̃ quoquo iusto titulo vxor vir o filio familiꝫ. vel vir vxori filiefamiliꝫ. b. d. ¶ No. ꝙ filia [b] nupta remanet in potestate patris. ¶ Et no. ꝙ duplex est potestas scz patria r naturalis: quicqd acquirit vxor mea quo ad vsumfructũ acgrit pri suo r nõ mihi: nisi acgrat ex maritalib⁹ obsequijs sicut sunt omnia diurna in quib⁹ tenetur operari viro qz alitur ab eo. vt. l. sicut. ff. de ope. li. ¶ Quero q̃ sunt ista que possunt acgri iusto titulo. Rideo nuptialia lucra r quedam donatiua. vt. l. i. ſ. officio. ff. de tute. r ratio. distra. Bal.

[f] Stipulatio habens locum in dote habet etiã locum in donatione ꝓpter nuptias.

Uerba in omnem casum restituende dotis qualiter interꝑetantur.

[b] Filia. an vxor acquirat patri suo vel viro: vide plenius ꝑ Bal. in. l. si vxorẽ. s. de condi. inser. als inci. vxor tua. r Ly. hic.

¶ Tu adde o ino Berar. de petra san. sing. suo peñ, qõ est i ordi. xcix. r inci. inter virũ et vxorẽ põt cõtrabi societas. Celsus.

¶ Tertius. adde ad. q. de qua in. l. dos a patre. hic al leg. r vide. j.

Constitutionis. Pater r auus paternꝰ dãtes dotẽ vel donationẽ ꝓpter nuptias soluto mrimonio pfecte recuperãt eas ne si secus statueꝛ subtrahereꝛtur eis benevolentia dotãdi lz in acgsitis aliunde per patriã potestatẽ sol⁹ acquirak vsufruct⁹. hoc dicit. ¶ Quero qõ est exẽplũ huj⁹ legis. tres eñ sunt casus nã interdũ matrimoniũ dissoluitur et nullũ declarak r iste casus non est hic: sed. l. j. s. de cõdic. ob cau. r in. l. an in patrẽ. ff. qõ sal. tuto. in. l. qõ seruius. ff. de cõdictio. ob cau. Interdum fit dimortiũ quo ad restitutionẽ dotis vel ꝓpter malos mores mariti dos sequestrak vel in tuto collocak. r iste casus nõ est hic q: mil ad patrẽ reuertitur lz iste casus ponit. ff. soluto matrimonio. l. si cum dotem. ſ. si vero dotis. Tertius [i] casus est qñ iure ciuili verũ fit diuortiũ r iste casus est hic: nã licet ex illo matrimonio ertãt liberi nil ad rumbũ. Est et quartus casus qñ soluitur morte mulieris et iste casus hic. ¶ Sed oppo. aut nõ ertant liberi r tũc ista lex nõ est necessaria qz iure ueteri cõsolidatur actio patri. ff. sol. ma. l. ÿ. ſ. qõ si in patris. aut ertãt liberi r tunc tres sunt casus pactũ fuit appositum qõ etiã liberis ertãtibus dos restituak. r tũc ista lex non est necessaria qz agit ex pacto. vt. s. de pac. cõuẽ. l. ex morte. aut est appositũ pactũ qõ liberis ertantibus dos non restituak. r tunc ista lex falsa qz nil debet restitui dotanti. vt. ff. de pactis dota. l. inter. ſ. cũ inter. aut agit ex tacita stipulatione r tñ ista lex nõ procedit qz ꝓpter liberos dos

[a] Ultimo no. secus in tacita hypotheca. vt not. Bar. in. l. assiduis. j. q po. in pig. ha. r hic adde ter. in. l. si. s. com. vtri. iudi.

[b] Opinio Mar. vide Bar. in. l. dos a patre. hic alle. r qõ ibi dixi i pn. r idẽ sequitur Lu. ro. in. l. post dotem. ff. solu. matri. ꝑ quo adduco not. per eum in rub. s. de arbi. in. xv. q. 7 vide. s.

[c] Scõm formaz. idẽ tract. Lu. ro. in l. post dotẽ. ff. solu. matri. lz non alleget Bal. hic.

[d] Plo dico. istud dictuz sequik Lu. ro. in. l. post dotẽ. ff. solu. matri. ꝓ 1 quo adducit nota. a per Bald. in. l. i. j. de cõfes. r de pace b constan. in versic. nos romanoruz. r ibiẽt qd si ꝓmissũ sit restituere dotẽ in omnem casum dotis restituende ſm formam iuris statutoꝝ r consuetudinis et conclu c dit ꝙ cũ ista cõiunctio r: ponak inter 2 incõpatibilia re ꝛ solueak in disiũctã. l. si titio fundus. ff. de vsufru. leg. r iõ tunc si ꝓmissuz sit de restitutione dotis fienda de iure 2muni fiet restitu 1 tio ſm ius cõe si 2 reperiak ꝙ sjuctu 3 do interpretẽt vel limitet ius cõmu 4 ne in restitutione dotis illa seruatur questio. sic fit in. l. reruz amotarum. vbi per Bar. ff. rerum amota. quid si statutuz dicit ꝙ muliere decedẽte in matrimonio si 1 ne liberis marit⁹ lucretur dimidiaz dotis an habeat lo cum si pater stipulatus est dotẽ sibi reddi. Ray. in. d. l. post dotẽ. in lec. tenet ꝙ sic: misi sti 2 pulat⁹ fuerit per verbũ totã dotẽ. r allegat qz 2 tract⁹ interꝑetatur ſm dispositionẽ legis 3 l. quero. ſ. inter locatorẽ. ff. locа. r. l. qdam cũ filiuz. de ver. obli. scõa alleg at. l. ſi. r quod ibi doct. s. ad. l. fal. ꝙ ꝑpetuo no. pau. ẽ ca hic reputat singulare istud dictũ Bal. tñ tenet contra cũ: qz docto. di cunt cõiter ꝙ illa cõsuetudo est contraria iuri cõi r partes se restrinxerũt ad ius cõmune: sed posset saluari dictũ Bald. qz illa cõsuetudo ibi erat ius cõe: vt inquit Bal. in ti. de pace cõstã. in ver. r in certis q̃ ad cõmoditatẽ. c. ad boc. qõ no. Bal. r Jmo. in. l. illa institutio. ff. de here. instit. et Ro. in rub. de arbi. in. iũ. char. tñ illa nõ loquit qñ est adiecta iuri cõi: qz als nihil operaretur: ideo Ange. videtur tenere contra Bal.

[d] Plus dico. Tene mẽti ꝑpetuo ꝙ si dicak in omnẽ casum restituẽde dotis ſm ius cõe intelligik ſm opi. mar. q̃ de cõsuetudine seruatur. vide bald. l. ij. de ꝓbat. col. ſ. vbi si dico ꝓto titiũ 2 dẽnari ſm ius r veniebat cõdẽnãdus ſm statutũ: intelligit ſm statutũ qõ est no. dignũ: lz alr dicat. l. ꝙ cũq̃. s. de ser. fugi. Et facit ꝙ si dicak ꝙ arbiter ꝑcedat ſm ius: intelligik ſm ius statuti. vide ang. in. q. q̃ incipit: duo adinuicẽ litigãtes. Jo. an. in addi. in ti. de arbi. r arg. audiui alle. gari Bal. l. ij. C. de ꝓba. And. bar.

[e] Sed i ceteris. lz ſ Bal. ꝙ Bar. facit iste ter. indistincte loquens q̃ ad bõa omnia ibi: quo ad dñium eorum ꝛc. Item qz r dos cũ alijs reb⁹ est vnũ r idẽ ꝓpter monium: q̃uis dicak ꝙ ista diuersa ꝓncipia habuerit. l. iuris. ſ. cũ otiundus. s. de excu. tuto. r sic nõ dz diuersio iure cẽseri. l. q. de vsuca. ff. r ꝓ opini. Bart. facit ꝙ: boc idẽ videm⁹ i colla toruꝫ vt est casus i. l. de emãcipatis. s. de legi. ber. ctiã bodie. vt no. gl. in auc. ita q̃. s. cõ. de succ. idẽ videm⁹ in filijs diuersoꝝ matrimonioꝝ: patri succedẽtib⁹: q̃ glibet ꝑfertur in bonis q̃situs patri ex matre sua. l. cuz alijs. de secũ. nup. ꝙ boc ẽt facit. l. si qua mulier. i fi. s. ad tertu. r ꝓ predicta cũ bar. lz Ro. in. l. post dotez. ff. sol. matr. r ibi ctiã bar. r imo. i fi. q̃q̃ Bal. i auc. de functo. s. ad tertull. teneat indistincte cõtra Bar. r per Salic. r fulg. ibi q tenẽt cõtra Bar. r ꝙ Spe. de anch. in consil. cccxxxiij. r per Bar. in consi. incipiente: in q̃stione nauius. r in consi. in ip. an testamẽtũ. r Ro. in consil. xl. vbi tenet cũ Bart. r idẽ tenet Ang. i. d. auc. itaq̃. ꝙ istum tex. r Pau. de ca. bic etiaz sequik istud: Ray. hic etiam videtur tenere contrariuz dum dicit ꝙ ista lex esset ſm istum intellectum correcta ꝑ auc. de

dotis ſm ius cõe intelligik ſm opi. mar. q̃ de cõsuetudine seruatur. vide bald. l. ij. de ꝓbat. col. ſ. vbi si dico ꝓto titiũ 2 dẽnari ſm ius r veniebat cõdẽnãdus ſm statutũ: intelligit ſm statutũ qõ est no. dignũ: lz alr dicat. l. ꝙ cũq̃. s. de ser. fugi. Et facit ꝙ si dicak ꝙ arbiter ꝑcedat ſm ius: intelligik ſm ius statuti. vide ang. in. q. q̃ incipit: duo adinuicẽ litigãtes. Jo. an. in addi. in ti. de arbi. r arg. audiui alle. gari Bal. l. ij. C. de ꝓba. And. bar.

[e] Sed i ceteris. lz ſ Bal. ꝙ Bar. facit iste ter. indistincte loquens q̃ ad bõa omnia ibi: quo ad dñium eorum ꝛc. Item qz r dos cũ alijs reb⁹ est vnũ r idẽ ꝓpter monium: q̃uis dicak ꝙ ista diuersa ꝓncipia habuerit. l. iuris. ſ. cũ otiundus. s. de excu. tuto. r sic nõ dz diuersio iure cẽseri. l. q. de vsuca. ff. r ꝓ opini. Bart. facit ꝙ: boc idẽ videm⁹ i colla toruꝫ vt est casus i. l. de emãcipatis. s. de legi. ber. ctiã bodie. vt no. gl. in auc. ita q̃. s. cõ. de succ. idẽ videm⁹ in filijs diuersoꝝ matrimonioꝝ: patri succedẽtib⁹: q̃ glibet ꝑfertur in bonis q̃situs patri ex matre sua. l. cuz alijs. de secũ. nup. ꝙ boc ẽt facit. l. si qua mulier. i fi. s. ad tertu. r ꝓ predicta cũ bar. lz Ro. in. l. post dotez. ff. sol. matr. r ibi ctiã bar. r imo. i fi. q̃q̃ Bal. i auc. de functo. s. ad tertull. teneat indistincte cõtra Bar. r per Salic. r fulg. ibi q tenẽt cõtra Bar. r ꝙ Spe. de anch. in consil. cccxxxiij. r per Bar. in consi. incipiente: in q̃stione nauius. r in consi. in ip. an testamẽtũ. r Ro. in consil. xl. vbi tenet cũ Bart. r idẽ tenet Ang. i. d. auc. itaq̃. ꝙ istum tex. r Pau. de ca. bic etiaz sequik istud: Ray. hic etiam videtur tenere contrariuz dum dicit ꝙ ista lex esset ſm istum intellectum correcta ꝑ auc. de

quidã habẽt in lra idẽ nepos: qdã nõ habẽt hoc verbũ: vel pone ꝙ filia lucrata aliqd a viro decesserit relicto filio r patre suo scilz ipsius mulieris in cuius erat ptãte. Modo trãsmittit in filium: sed si e iste filius moriak relicto auo materno et paterno preferꝛ maternus: qz attinet ꝑ lineã eius q̃ lucrata est. Si aũt est in litera idẽ: ponitur sic casus. Si filius habebat vxorem cum qua cõuenit ꝙ siue ipse siue vxor ꝑdeceret ipsa lucrarek donationẽ ꝓpter nup. quas recuperat a patre viri: predecessit vxor et ei successit cõis filius idẽq̃ nepos quo ad aũ: demũ decessit iste nepos sine liberis qui fuit filiꝰ predicte vxoris: querit cui deferꝛ istud lucrũ: dicitur ꝙ patri qui est ꝓximior: r non auo: lz in eius ptãte sit pater eius: r tene mẽti hũc casum q 4 nõ est alibi ſm Jac. de are. r Ly. ¶ Quod autem dicitur ꝙ nõ est alibi: intelligo ꝙ ꝓmoriẽs lucretur donationem ꝓpter nupt. ex pacto: r ꝙ nono succedisdis iure reuertak ad patrem q̃ est in ptãte aui. Sed quo ad ꝓlationem gradus est regula cõmunis. Sed Bart. dicit ꝙ nõ est alibi scilz ꝙ auus maternus ꝓferatur paterno in dote ab eo profecta. vt vnde dos discessit ꝓpter liberos illuc reuertatur ex quadã dispensatione quasi ad ꝓpriũ fontem. Sed Ray. de forli. dixit ꝙ aui ꝑ riter succedunt per auc. defuncto. Tu dic ꝙ non corrigitur in lucris nuptialibus ad hoc vt parentes sint ꝓpiores in dotãdo. vt. s. cadẽ. l. Sed in e ceteris [e] bonis vndecunq̃ peruentis aui pariter succedunt: lz Bart. dicat ꝛ male. ¶ Sed cõtra hoc oppo. qz patrimoniũ vadẽs r nõ rediens: dissessum est eñ r funditus excisum. vt. j. de donat. l. si auia. r. ff. gb. mo. vsuffr. amitt. l. si cũ in annos. r. l. i. ſ. sciendũ. ff. de separa. bo. fol. speciale bic: qz fuit visum legislatori q̃ cũ. ¶ Sed tunc ego ꝛo nũquid idem esset in successione dotis qõ liberis ꝓpter quos erat lucrata mortuus r matri dos rediret ad dotantẽ: r videk ꝙ sic ex quadã equitate quasi iniuria dotãti sit facta ꝓpter liberos. argumentũ. s. ad tertul. l. ſi qua mulier. ſ. finali. hoc tenet bar. in quibusdã locis. sunt de boc statuta fatis equa: qz magne dotes que dãtur bodie cuisceꝛant opes agnatoꝝ. vnde equum est ꝙ quasi ad suũ fontem reuertantur. sed cõtrarium est verum. 5 argumẽ. s. quãdo dotes lega. l. cum vxori. ¶ No ta ꝙ si filiafami. lucratur donationem ꝓpter nuptias transmittit eam ad filios suos r ꝙ ꝑ eos marito morientis ꝓprietas non acquiritur.

[f] Ex hoc sequitur quoddam mirabile ꝙ mu 6 lier potest lucrari donationẽ ꝓpter nuptias ex g pacto: licet ista decedat superstite viro: nã hec lex ꝑsupponit virũ superuiuere: cũ dicat ei nõ queri ꝓprietatẽ: supple sed vsumfruc. ¶ Op. r videk ꝙ filiafa. nõ possit habere heredem: nam si pater dedit ei dotẽ reuertitur ad patrem. vt. s. l. proxima. Solutio. hic non loquitur de dote: sez ꝙ filia hz heredẽ in dote. sed loquik de lucro nuptiali: id est de donatione ꝓpter nuptias ei lucrata ex pacto. Porro si queris de ipsa dote. gl. i. l. filie mee. ff. sol. ma. dicit heredẽ nõ hz. Bar. dicit imo iure veteri si dos erat stipulata soli filie. ita ipse no. ff. sol. ma. l. post dotẽ. r hoc per. Liulia. ff. de iure do. multo fortius si pater expresse donasset inter viros ipsi filie dotẽ. vt. ff. fami. erc. l. põpo. philadelphus. Dici põt ꝙ si habeat liberos ex matrimonio sit vera opi. Bar. sed si nõ hz liberos olim re

functo. r vide per Pau. de ca. in auc. post fratres. la. j. s. de legi. hered. vbi tenet opi. Bar. cum limitatione ibi data.

[f] Sed tũc. dũ dicit hoc tenere Bar. voluit eũ allegare in. l. post dotẽ. ff. sol. mat. in ver. etiã facit ad aliud pone maritus. vel forte verius voluit allegare no. per Bar. in. l. si cũ dotem. in pncio. ti. r vide Bal. in. l. penul. s. de fal. cã adiec. leg. r in auc. sed r si qs. in fi. s. de secun. nup.

[g] Ex hoc. vide. j. r. s. proxime.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Hec ob. vide bal. ff. co. in prin.
b ¶ Testari. vide bal. in l. pe. ff. de fal. causa ad. lega.
c ¶ Restituende dotis. sed imo ſm communē lec. etiaz ibi in casu omiſſo actio est integra filiȝ: non autem est communis patris ⁊ filie, vt ibi firmat glo. Dy. Bart. ⁊ Jmo.
d ¶ Sicut vir. contra hoc videtur. l. j. in prin. ff. de do. preleg.
e ¶ Uterius. not. 7 ad limitationez. l. ij. de pact. do. ⁊ vide. ff. in. l. ij. Bar. ⁊ Ly. ⁊ non est aliter ſm Bal. ff. l. et hoc etiam limita vt j. proxi. ȝ cōtra istam gl. tenet Ilico. de neapo. in l. ij. in prin. ff. solu. matri.
f ¶ Modo, viō gl. et ibi doct. in aut. dos data. ff. de oo a na. ante nup.
g ¶ Ultimo not. q vſusfructꝰ acgrit pſiróne pſne ptātis: qō bñ no. pro pter galloș q non habēt filios in potestate: vt no. glo. fing. insti. de pat. pote. in pnc. vbi et no. pro iudeis qui non habent in potestate filios suos effectos xpianos. vt est gl. fing. in. c. inde eorum. xxvij. q. i. Andr. barba. c ¶ Adde bal. singulariter idem tenētē i. c. i. ff. i. ti. de duo. frat. de no vo benefi. inuesti. in ysi. feu. ⁊. d. meū 8 Jaſo. may. instit. de patria pote. in glo. in verſic. ro. in addi. ad chriſ. poz d cū. ⁊ hoc est ad pri mā partem huius apo. ¶ tū vero ad ſecūdā dū dicit iudeos non habere filios i pāte si fūt facti xpiani: istud est ad concordiam 9 doc. contrariaz. ar e chi. cū. xlvi. dis. q syncera. tenet indistincte q non habēat in potestate. Cōtrariū no. Jo. an. Ant. de but. et Panor. in. c. ij. ex f tra de cōuer. infid. iste in. l. ite in potestatē. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iu. ⁊ ita dixi i apo. ad Bar. in. l. si filiū. i apo. in eo. ff. de pac. ⁊ post panor. i. c. sicut iudei. nu. ij. in ver. 9 trariū. extra de iudeis. ⁊ Feli. in. c. indei. cl. ij. ver. ⁊ ista inducuntur ad questionem col. pe. eo. ti. Felsus.
h ¶ Nunqd ista, facit ad no. per Bar. in. l. neq; ff. de Zben. ⁊ cōmit. stipu. ista gl. etiā sequit bal. in. l. cū op. ff. nūc aūt. in pn. j. e. ⁊ est tex. in. l. si. ff. vbi autem. maxime in versi. sed pater. j. eo.
b ¶ Quero nūqd. no. mirabile q; ȝ pater nō poterit alienare ꝓprietatē delatā filio: tū si vertitur vtilitas filij pōt. qō no. ad locationes feudoꝝ ecclesie. vide qō pulchre dixit bal. in rub. C. de Zben. empt. Et vide sin. glo. li. de accepta. vide bal. in. l. Z iuris. ff. de pac. vbi dicit q si reiectio est vtilis ecclesie: nō est necessaria autoritas superioris. vide cū. de in. l. cum hi. ff. si ea. ff. de trāsac. ⁊ q̄ dixi pridie in ſi. quod az. vide que remissi ad. l. ij. ff. de accept. vide tex. ⁊ pondera in. c. de rebus ecclesie non alienandis. lib. vi. vbi nō tenui. vide Lu. ro. cōsil. cccix. ⁊ cōsil. cccv. incipi. visa disceptatione vbi loquitur singulariter q̄ potest alienari res eccle sine tractatu vel de in. c. j. de transactio. vbi inualidabit trāsactio vtilis ecclesie non tenet. ȝ requirit confirmatio episcopi vel ꝑpe. vide Lu. ro. cō filio. ij. et incipit. visis circa id vbi loquitur quando contractus nullus vitiatur ex sequenti ratificatione. et vtrū si minoꝝ factꝰ maioꝝ ratificat cō tractū nullū factū in minori etate valeat. vide ibi. vide Ludo. roma. cōsilio. cccxij. si contractus cedit ad vtilitatem minoris sine solemnitate statuti valet. andre. bar.
¶ Unde si sit. vide Bart. in auten. qui rem. ff. de sac. san. eccle. in fine. et Bal. in aut. si qs eodem titulo.
k ¶ Sed querit. an autoritas episcopi potest interacquire post actū iam cōpletū. vide bar. et bal. l. si qs mihi bona. ff. de acqui. here. ⁊ bar. l. si plures. de aqua pluuia arce. l. j. de autorita. tutoꝝ. cano. extra de ȝstitu. c. ex parte. alꝫ est. c. cōsuetudinis. vide bal. in. c. cum. p. de fi de instrumen. vbi pulchre loquitur. Andre. barba.
l ¶ Nunquid consensus. vide. j. per totam legem. ⁊ per Baldum in. l. j. et ibi docto. ff. qui admitti. ⁊ in. l. fina. ff. j. infra eodem. ⁊ eadem. l. ij. sin autem es alienum.
m ¶ ff. non solum. Alꝫ ff. permittit.

a ¶ Ita in ꝓposito ⁊c. Nota qō decretū prętoris operatur qō cōtractus presumatur vtilis vide qō nota. in. l. j. C. de pred. cur. lib. x. Ang. l. ſi qs cū aliter. ff. de vobis obligatio. bal. l. ij. ff. de rescindēda vēditiōe. an. b. ¶ Adde An. coz. singu. suis in ver. minoꝝ. incip. decretū iudicis. vbi dicit qō decretum iudicis si interueniat in alienatiōe rei minoris nō pōt ipse minor se dicere lesum. Lel.
b ¶ Utilis. viō qō not. Bal. in. l. ſi. ff. de predōs mi. ⁊ limita et subdit hic j. Bal. nisi omissa a esset forme integra lis cōgruitas. vel nisi esset cōtra consuetudinez vel statutū eccl'ie. itē nisi b statutū esset pfunctoriuz vel nō rite c interpositus. vide bal. in. l. qui cunqꝫ §. j. cū cōcordā. ff. de publi.
c ¶ Mā ⁊ puto. no. presumi ꝓ. o dire cto. vide gl. fing. l. j. ff. de fide instru. libro. x. itez ꝑsumit ꝓ matricula vide Bal. l. scriniarios. ff. de testamē. mili. Itē ꝑsumit ꝓ testamento. bal. l. cū testamētū. ff. de iuris et fact. ignoran. vide plene in 3 l. sciendū. de verb. d oblig. Andr. bar. e
d ¶ Scias tñ. not. q vbi non seruat forma ȝtract⁹. nō presumitur vtilis ecclesie. vide bald. in rub. ⁊ in. c. i. qui feu. da. pos. And. Barba.
e ¶ Item decretū. no. ſi decretū est ȝ 4 vtilitatem ecclesie presumit obseptiū an aute petens ꝑsumat in dolo vide glo. singulares ſm Abb. in. c. sup literis extra de re scrip. And. bar.
f ¶ Alienatio. viō bal. i aut. hoc ius porrectū. ff. de sac. f san. eccle. et habet in. c. abbatib⁹. rū. q. ij.
g ¶ Ex predictis. ⁊ illam gl. fing. tenēti. p cui⁹ itelle ctu vide bal. in. l. nō dubiū. ff. de sa. san. ecc. And. bar.
h ¶ Cōmittere. vide Bal. in. l. iij. j. de adul. cū concoz. ȝ ibi signatis. g
i ¶ Quero nunqd not. q statutuz loquēs de vroze nō ꝓhibēdit spōsaz viō ter. l. solēt. ff. virū. ff. ō bis g no. ista. l. ſi qs offīi. ff. de ritu nup. an. b.

alia materia q̄ dā sunt cāe fiēdi: sicut efficiens ⁊ finalis. Quedā sunt cāe essendi sicut materialis et formalis. Quedā sunt cāe ꝙ firmādi ⁊ approbādi sicut qñ Jctus de volūtate ptiū ꝙ firmat ꝑ ptoz. vt. j. de decur. l. ſi quos. lib. x. ⁊. l. ſi. j. de bis q a nō dño. itaiñ ꝓpōsito a dico q ſi decretū accipiat ꝑ cā fiendi dz ꝑcedere. si autē ꝑ cā essendi dz inesse. Si aūt ꝑ cā ꝙ firmādi pōt seq ⁊ puto i hoc attēdi vtilitate eccl'ie. no. ff. de transl. l. cū hi. ff. eā. vnde si vtile est ꝙ firmari valet ꝙ firmatio. ⁊ presumit vtilis b er quo ꝓtoz decreuit esse vtile: nec enim minus hoc pōt ꝓspicere in peractis q̄ in futuris. li. ff. solet. ff. qñ app. fit. ⁊ l. c. cura. de iure po. ⁊ puto c q̄ ꝓtoz possit cōfirmare trāsactionē alimētoꝝ facta sine decreto ꝑ ipsoz alimētoꝝ vtilitate: vt de trāsa. l. cū hi. ff. ꝓtoz. ⁊. ff. ff. de iure do. ⁊ qō no. ꝑ archi. rij. q. ij. aplicos. Itē ꝑsumit ꝑ decreto. in Spe. de emp. ⁊ vēd. ff. nūc dicēdū. ff. ⁊ breuiter scias. nā cū in ptāte Zbētiū sit de nouo Zbere nō video rōnē q̄re er positō eodē cōsensu durā te nō possit facere iterpoi decretū: q̄si Jctu taciter renouato ar. ff. ꝑ pac. l. iuris gētiū. §. adeo. ⁊ arg. ff. de adop. l. adoptio nō iure facta. non obst. extra de elec. c. auditis. vbi nisi electio sit canonica etiā si facta fit ꝓ vtilitate eccl'ie nō pōt cōfirmari q̄ speciale est in electiōe q̄ ꝑ ipsam solā patet canonicus ingressus. platus cñ dz esse electiuus nō datiuus ⁊ maxime papa: nūq̄ cñ intrat canonice si non eligitur canonice. Cetera dic vt glo. huius. l.
¶ Scias tñ q̄ vbi nō est seruata forme integra lis congruitas ibi nō ꝑsumit ecclie vel ꝓlis vtilitas ȝ potiꝰ dānositas. Itē decretū e ꝑsumit ambitiosum vt. d. §. ſi ꝓtoz. ⁊. l. magis puto. §. ne passiz. ff. de reb⁹ eoz. Idē est si ȝ ꝙ fuetudinē vel statutū ecclie aligd fiat. nā tūc decretū ꝑsumit obreptitiū vt. ff. de fideicō. li. l. cū vo. §. subuentū. ⁊ ideo qō fe cit antecessoz successoz dz rescindere. ff. de test. tu. l. iure nō. ⁊. l. q̄uis. ff. de reb⁹ eoz. ⁊ no. ꝓ archi. in d. c. alienatiōis. rij. q. ij. Itē decreta pfunctoria nō tenēt. j. vñ vi. l. meminerint. nec plusoria nec recte interposita nisi rite fiant. ff. de acquir. pos. l. iuste.
¶ Cōtract⁹ fact⁹ pōt epo pſentari ⁊ ei⁹ cōfirmatio peti: ⁊ talis cōfirmatio hz autoritatē decreti et paria sunt aligd legitime fieri vel legitime confirmari. vt in. l. tribunus. ff. de mili. testa. Itē qō extra iudiciū agit ad iudiciū ⁊ pretorē ex interuallo reduci pōt vt infinuatio. diri. §. de fac. sā. ec. l. illō. nā cōsensus iudicis nō est illi⁹ gñis cui⁹ est cōsensus partiū ⁊ facit. ff. de sol. l. ſi stipulat⁹. §. ſi lancē. archidia. dicit q̄ Jctus ecclesie inualidus pōt confirmari ꝑ cōsensuz sed nō ꝑ autoritatē duodecima qōne. ij. si qua de reb⁹. ⁊ capi. fine. ꝑ archi. vbi omnino videas. ōt archidia. q̄ nulla alienatio f fieri potest ꝑ abbatē sine autoritate epi. xix. q. ij. nulla. Idē ait no. q̄ differētia est inter decretū ⁊ autoritatē ⁊ cōsensum vt plene no. Jnno. de re. eccl. non aliena. c. dudū. lib. vi. vbi dicit q̄ autoritas interponit qñ q̄ agit ipsum negotiū vel parū post ⁊ hoc satis potest colligi ex deductis ad hoc in versi. autoritatē q̄ litera tps agēdi negotū respicit ⁊ qñ autoritas requirit tūc nō sufficit eius consensus qui autoritatē prestare debet. sed sicut verbum sonat debet autoritas prestari vt no. Jnn. extra de consue. capi. cū consuetudinis. archid. ad hoc facit. ff. de manumissis vin. l. ſi ꝑ in fine. ¶ Ex ꝓdictis g habes conclusionē q̄ non sufficit cōsensus episcopi appositus ex interuallo nec quo ad ipsam alienationem. vt. ff. de verb. sign. l. alienatum. nec quo ad validandum consensum alienare volentiū argumentū. ff. de ritu nup. l. a diuo. gl. Accurt. dicit q̄ episcopus interponit decretum ꝓprie loquēdo ita not. accur. in. l. ſi. §. transac.
¶ Statutum loquēs de vroze non comprehendit sponsam.

¶ Adde istū in aut. dos data. §. de dona. ante nu. Jan. in. c. iij. loco. ⁊ ibi posui in addi. ad ipm extra de ꝑsumpt. vbi dicit se ita consuluisse senis. et in. c. ex publico. extra de cō. cōiuga. no. pe. de anc. cōsi. r. in. ci. p so lutiōe dubiorū. refert ⁊ sequit hyppo. de marsi. sin. suo. cvi. inci. q de pri mo est cingēdus qō tū dictū non ꝓcedit in spōsa ducta ad domū viri vt ei coniungerē⁹ per alleg. hyp. vbi §. vbi, refert ad ℍ dictū fin. fali. in. l. cū te in fi. vbis. §. de do. añ nupt. qō ꝓ o fingu. ⁊ valde notabili refert ⁊ se quit feli. in. i. alle. c. iij. loco. colū. iij. vers. et retenta ⁊c. extra de ꝑsump. Lel.
¶ Statutis. vide Bal. i. l. sancim⁹. §. de nup. ⁊ bar. in l. nihil. ff. re. amo. ⁊ Bal. in. l. ij. §. de do. pmiſ. et ibi qd si fuit traducta ad domum ante tps nubilis etatis. de quo ctiaz ꝑ Bar. in. l. ſi ante nup. ff. sol. ma. ⁊ ibi aligd per Jan. de ca. ⁊ de hac qstiōe etiā ꝑ Jan. de cast. in l. ſi marito. §. i. ff. sol. ma. alꝫ scripſi post Bart. in. d. l. nihil.
¶ Duella. vide Jan. de cast. in. l. de diuisione. col. 3. seq. in ſi. ff. sol. ma. ⁊ cū Bal. hic tran fit ꝑ. de an. in. c. canonū sta. in ver. quero de. q. q̄ occurrit de facto. de cōsti. ⁊ ita dicit se consuluisse. ⁊ vide tex. ꝓ o et contra. xxvij. q. ij. ꝑ totum ⁊ que dicatur dotata. vide. j. per totam. l. ⁊ an. in cōsi. lxxxvij.

2 Filia que ex forma statuti debet esse dote contenta si dos sit ei promissa ⁊ nō data an excludatur a successione patris.
3 Dos succedit loco legitime.
4 Statutū dicens q̄ mulier dotata nō succedat: infans dotata in testō patris an sit propzie dotata.
5 Arbitria omnia sunt stricti iuris. §.
6 Jnfās dotata si ꝑcedat an trāsmittat legatū dotis.

NOn fine ¶ Mo. l. appellatio ne vroris cōtinetur spōsa ex interptatiōe benigna. ¶ Lasum pone. vt i gl. ⁊ nō est alibi. ¶ Mo. q̄ hec lex docet allegare ꝓ o ⁊ cōtra. ¶ Itē nota argumen. q̄ causam dubiā iuder potest cōmittere⁹ cōsulendā sapienti. ¶ Quero nunquid⁴ista ler habeat locū in statutis⁵ dicit statutū maritus premortua vroze lucret dotē vtrū idē erit in spōsa. Respō. non q̄ ille ablatiuus premortua vroze facit conditionē: idest si vroz sit primo mortua ⁵ ista nō est vroz ergo deficit cōditio: vt. ff. qō fal. tuto. auf. l. an in patrē. §. q̄d si erat vroz tū nōdum traducta ad domū. ſz vba statuti dicūt in matrimonio copulata. respon. vt hec a dicctio copulata aliquid operet exigo q̄ mſimoniuz sit carnaliter cōsummatū. nam copula ponitur ꝑ cōiunctione actuali nō ꝑ habituali loquēdo in materia matrimonij. ſz substātia ꝙ sensus nō stet i copula. vt no. in. l. nuptias. ff. de reg. iur. ⁊ ita cōsului Vicentie. Et ratio est q̄ ante ductionē vir nō sustinet onera. ergo nec lucra: q̄ lucrū dotis non dz esse merū lucruz. vt not. ff. de condi. ob. cau. l. ſi donatarius. §. fin. nisi statutū vel pactum expressum dispone⁷ l ret aliter vel nisi stetisset per mulierē. vt. ff. de epi. 2 cle. l. deo nobis. ⁊ ibi diri. ¶ Modo bic querit de vtili qstione ⁊ quotidiana. statutum est in ciuitate ista q̄ filia dotata debeat stare contenta dote data a patre modo ponam⁹ q̄ puella⁸ vel puer nō est in etate. vn de nō est cōtractū matrimoniū: sed spōsalia tū ꝑ erburſauit dotē decessit ꝑ ista vult succedere simul cū fratribus: q̄ nondū nupta: q̄ qō pēdet nō est ꝓ o co quasi fit vt in regula iu. Jn contrariū arguitur per banc. l. Itē per rationem naturalē q̄ pater iam est functus officio suo vt. ff. q̄ fal. tut. aut. l. an in patrē. Ja. de are. ⁊ Jſet. dicunt eā succedere. nō obst. hec lex q̄ in hac. l. agit de fauore sponse. Sed in questione nostra agitur de odio sponse cū ista verba q̄ debeat stare cōtenta sonent in quādam ꝓriationē. vt. ff. de her. inst. l. q nolebat. ⁊. ff. de infami. l. solet. §. fin. ⁊. ff. de ritu nuptia. si quis officium. multo igitur fortius succedit si est dotata in testō ꝑ no nondū nupta nec desponsata: ⁊ ideo statuētes qui volūt eaz nō succedere debēt apertius legē cōponere vt dicant q̄ nō succedāt: siue dos sit data siue ꝓmissa siue deputata vulgo tū dotatā appellamus q̄ in testamēto dotata est vt. l. cū plures. §. in primis. ff. de administra. tuto. ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ q̄ iuder debet eā cogere iudicio parentis stare. ff. de iure dotium. l. ſi ego. §. j. ¶ Vel dic q̄ illud statutū cuz sit contra ius cōmune nō est iuuandū interpretatione: ſz intelligendū solūmodo: vt literaliacet vt. l. qō vero. ff. de legi. ⁊ ita tenet hic Ly. approbās opin. Jac. de Are. ⁊ pe. Idem tenet Rayn. ⁊ dicit esse valde notādū. nec obst. glo. q̄ est in. d. §. in primis. q: ibi dicit q̄ dos est assignata. i. futura non autez dicet q̄ sit vere dotata: vt. l. ſi. de don. ante nup. Tu dic q̄ aut statutū dicit nupta vel maritata ⁊ debet stare cōtenta dote. Et tūc vera est opin. pe. ⁊ cy. Aut statutū nō facit mentionē de nuptȳs sed dicit mulier dotata nō succedit ⁊ tūc inspecto cōmuni vsu loquēdi dotata intelligitur illa q̄ est certa de dote siue ꝑ testamentū patris siue per promissionem. Et ideo non succedit cum fratribus quia per patrem nihil amplius fieri potuit. Et sic functus

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 a ¶Alimẽta. vide Bal. ⁊ do. in. l. qui filium vbi pupill. edu. deb.

b ¶Sed pone. Et vide do. pe. i. c. ca. nonũ. de cõsti. vbi cauetur q filia nupta vel maritata non veniat ad successionẽ pris cum fratribꝰ. ſz nõ nupta veniat ad successionẽ oim mobiliũ. Quidã decessit relictis filijs et filia desponsata. ista filia tñ non nupta siue maritata petebat partẽ mobiliũ cõsuluit do. pe. q debet admitti: qr statutuz loquit de exclusione et loquit de nupta nõ itelligitur de desponsata tñ sed de illa cũ qua est mrimoniũ cõsummatũ. tamẽ sec⁹ vbi ageret de fauore. qõ est no. vide Bal. in prin. huius. l. d. pe. i. d. ca. canonuz. in. xli. charta. q. xiij. an. Barba.

c ¶Nunquid. vide bal. in. l. i. ſ. vnde f vir ⁊ vxor.

4 a ¶Sed pone. Et vide do. pe. i. c. ca. nonũ. de cõsti. vbi cauetur q filia nupta vel maritata non veniat ad successionẽ pris cum fratribꝰ. ſz nõ nupta veniat ad successionẽ oim mobiliũ. Quidã decessit relictis filijs et filia desponsata. ista filia tñ non nupta siue maritata petebat partẽ mobiliũ cõsuluit do. pe. q debet admitti: qr statutuz loquit de exclusione et loquit de nupta nõ itelligitur de desponsata tñ sed de illa cũ qua est mrimoniũ cõsummatũ. tamẽ sec⁹ vbi ageret de fauore. qõ est no. vide Bal. in prin. huius. l. d. pe. i. d. ca. canonuz. in. xli. charta. q. xiij. an. Barba.

b ¶Sed ponẽ. Et vide do. pe. i. c. ca. nonũ. de cõsti. vbi cauetur q filia nupta vel maritata non veniat ad successionẽ pris cum fratribꝰ. ſz nõ nupta veniat ad successionẽ oim mobiliũ. Quidã decessit relictis filijs et filia desponsata. ista filia tñ non nupta siue maritata petebat partẽ mobiliũ cõsuluit do. pe. q debet admitti: qr statutuz loquit de exclusione et loquit de nupta nõ itelligitur de desponsata tñ sed de illa cũ qua est mrimoniũ cõsummatũ. tamẽ sec⁹ vbi ageret de fauore. qõ est no. vide Bal. in prin. huius. l. d. pe. i. d. ca. canonuz. in. xli. charta. q. xiij. an. Barba.

c ¶Nunquid. vide bal. in. l. i. ſ. vnde f vir ⁊ vxor.

est officio pietatis ne sit cõueniens q pupilla sit melioris cõditionis q̃ adulta. Et ita dz intelligi opinio Bar. ⁊ sic de consuetudine seruat ⁊ practicatur in ciuitate perusij. ¶ Sz nunqd interim dz habere alimenta a istius dotis: dico q sic. qz ista dos succedit loco legitime. Alij dicunt q non inspicit dos ſz solũ filiatio: ⁊ qualitas paterna. ⁊ ita diſputãdo tenuit Rof. beneuentan⁹. ff. de alimẽ. leg. l. cũ vnus. in fi. ¶ Sed ponẽ b duo sunt statuta: vno cauetur q mulier dotata nõ succedat: alio cauetur q verba statutorũ debẽt intelligi ꝓprie. Modo querit nũquid c dictis statutis ꝑsupposi-
tis infans dotata in testõ patris dicat ꝓprie dotata. Et vr̃ q nõ: qr illud dd ꝓprie quod ẽstat ex sui diffinitione. ter. est no. bui⁹. l. ibi: quãuis ergo ⁊c. Sed dos ex sui diffinitione non ẽstat nisi ẽcto matrimonio: sed ẽzium puto ex mẽte statuti. nam sicut vidua dicit dotata: ita ⁊ virgo. Itẽ puto qõ dicat ꝓprie illud. qõ plene demõstrat loquẽtis in tellectũ ⁊ intẽtionẽ. ¶Preterea significatio non est aliud q̃ qualitas vocis. ꝓprie rẽ exprimẽs. Finis ergo significatiõis est exprimere ergo habito fine nõ curamus de modo. vt. ſ. de test. l. qm̃ indignũ. Hec obstat q modus significãdi attribuꝰ dictioni ab intellectu regulat ⁊ regit interpretationes ⁊ omne qõ rẽcõgrue demõſtrat ꝑ significãdo accipiẽdz. vt. l. i. in fine. ff. de dote pleg. ¶ Sz in ẽtrariũ dici, cõsueuit qõ strictiuris est natura omniũ extendentiũ ius cõe. vt no. archidia. xvij. questione. ij. hoc tantũ. ¶ Et ideo omnia arbitria commissiones et delegatiões sunt stricti iuris. Itẽ oẽ qõ exorbitat a iure cõi vt. ff. soluto matrimonio. l. si vero. ſ. de viro. ff. de acq. here. l. si seruus. ſ. non dixit. Fallit in maleficijs punẽdis. ꝓpter publi. vt not. ſ. de fur. l. si quis seruo. preterea. vbi nõ est matrimoniũ nec captitudo matrimonij ibi non est dos nec lucrũ nec damnũ dotis. vt insti. de nupti. ſ. si aduersus. ⁊. ff. de ritu nuptiarũ. l. senat⁹so. teneo primã partẽ q nõ ſtat ꝑ patrẽ. et argumentũ ff. de donat. l. si olciũ. ⁊. ff. de cond. ⁊ demonstratione. l. iure ciuili. de hoc alibi dixi supra. ¶ Quero q̃ si ista infans e decedit nũquid istud legatuz dotis trãſmittat: ⁊ vr̃ q nõ. qz conditionale: vt in aut. de sanctiſ. episcopis. ſ. sed hoc presenti. Itez si essent ob cãm causa deficit nuptijs non secutis. vt. l. q seruius. ⁊. l. si extraneus. ff. de cõdictiõe ob cãm. ⁊. ff. de cõditioni. ⁊ demõstrationi. l. titio centum. ſ. sed cũ ante nupt. ergo ista puella tpe mortis sue si inuenit se preteritaz in testõ rũpit testũ patris. vt. l. si. ff. de cõditio. insti. ⁊ ideo cõsulo patri q aliquid sibi relinquat iure institutionis.

1 ¶ Peculia dicuntur quatuor.
2 Filius si ex re patris sibi stipulatur pẽsionem an mortuo patre quesita sit sibi actio.
3 Datũ filio patris cõtẽplatione dicit profectitiũ.
4 Datũ filio qñ dicatur datũ cõtemplatiõe patris.
5 Datũ filio a patre vt sealat si parum consumpsit ⁊ ex residuo aliquid emit patri acquirit.
6 Filius si ex pecunia a patre concessa percepit vsuras an acquirat patri.
7 Regula qõ per filium acquiratur patri qualiter sit intelligenda.
8 Factum patris dicitur res patris.
9 Societas dicitur actus bone fidei.
10 Lucruz ex cõmuni pecunia communicari debet.
11 Filius ꝑsumit acquisiſſe ex qualitate sue pſone.
12 Uxor presumitur acquisiuisse ex bonis mariti.
13 Administrator reipublice qui tẽpore quo cepit administrare erat pauper presumitur ditatus ex pecunijs publicis.
14 Uxor qualiter ex pecunia viri potest acqrere prędium quod non acquiratur viro.
15 Salariuz quod habet filius a magistro testatoris an sit aduentitium.
16 Filius aduocatus quod lucratur dicitur peculiũ quasi castrense.
17 Milites maris qõ acquirũt dz peculiũ castrense.
18 Usufructꝰ feudi an acqrãt patribus iure ptãtis.
19 Regula succedendi ⁊ transmittendi per filium in potestate habet locum in omnibus aduentijs.

¶ Cum oportet. Dñia aduentitia filijs in potestate quo ad proprietatem querunt patri ⁊ ceteris in potestate habentibus quo ad plenũ vsumfructũ cũ libera administratione: ⁊ sine metu rationis reddẽde nec nõ potestate trãſmittẽdi cõmittẽda ex ipso vsufructu pecpta vel res emptas ex ipsis: ⁊ eã donandi vel cõcedẽdi ꝑ libito volũtatis alienatiõe tñmodo suo noie patrib⁹ denegata. hoc dicit vſq; ad. ſ. cũ aũt. ¶ Et nota q hec lex primo ꝓmittit succincte statuta antecessorũ imperatoris. Scdo diſponit idẽ in oibus aduẽtitijs ⁊ nõ est ꝓprie extensio ſz nouũ statutũ. ⁊ dic vt in. l. gl. ¶ Deinde ꝓmittit ad euidentiã q quatuor sunt peculia. quoddaz est peculiũ ꝓfectitiũ: idest ꝓficiscẽs ab eo in cuius est potestate. ⁊ hoc pot esse duplex. vno modo ipz idem qõ ipse pater assignat: et de hoc non est tractandũ vtrum queratur patri per filium q̃ nunq̃ discessit a bonis patris. vt. ſ. fami. hercis. l. certũ. Scõo modo aliud exinde q̃situm vt fructus reditus prouentus ⁊ alia q̃ annumerãtur etiã facto hominis accessorie est cooperãte vt sunt pẽsiones ⁊ mercedes suorũ. vt. ff. de rei vendi. l. si nauis. Et ista acquirunt patrib⁹ recta via: qz ꝓfectitia sunt.

2 ¶ Hic dubitaꝰ si filiꝰ stipulaꝰ sibi pẽsionẽ ex re patris vtrũ moriẽte patre fit actio q̃sita filio: ⁊ vr̃ q sic. vt. ff. de acq. here. l. placet. ⁊. ff. de vul. substi. l. quũ liberis. ſ. hec verba. ⁊. ff. de leg. j. l. cũ filio. in contrariũ videtur q nullo momento acquiratur filio sed ipsi patri quia hoc est dicere recta via id est sine medio acqri: vt sic filius sit sicut vxor patris ⁊ quoddã organum simplex. Sol. acquiritur filio sed nõ pro filio sed pro patre ita q̃ iuris intellectu fit trãslatio ipso iure et sic ipe pater directe esset stipulatus. ¶ Itẽ circa istud peculiuz pfectitium querit si aliquid est datũ filio contemplatione patris vtrũ istud dicatur ꝓfectitium. glo. dicit q sic. allegat. l. aditio. ff. de acqui. hered. ⁊. ff. de vulg. substi. l. ſz si plures. ſ. in arrogato. Sz hoc oppo. de. l. sociuz qui meo. ſ. fin. ff. pro socio. Sol. in patre i filio dicit vt in gl. sed in socio distinguẽ hoc ẽ donatũ socio aut societati aut dubitaf. primo ⁊ tertio casu sibi soli q̃rit: sed scdo casu q̃rit in cõi. Et hec vera sunt etiã si sunt fratres ⁊ i eadẽ casa habitãtes. vt in. c. duo fres. de fratri. de nouo beneſi. inuesti. col. v. ¶ Quero qñ dicaꝰ filio relinqui contẽplatione patris. Respon. qñ nõ erat alꝰ daturus nisi ꝑris respectu: idest ad vtilitatez patris qõ presumit si solius patris merita ⁊ nulla filij interuenerũt. ⁊ hoc qñ filiꝰ est in potestate: sed si est emãcipatus nõ vr̃ consideratione acquirendi patri datũ filio: qz hocnõ patitur ratio ciuilis ⁊ ideo penes filiũ residet ⁊ hoc ꝑ regulã iuliani q̃ dicit ei acquiri cui de iure potest acqri. vt. ff. de vsufruc. l. adhuc. ſ. q̃stionis. ¶ Quero pater dedit filio fundũ vt inde se aleret iste filius valde parũ consumpsit in alimentis vt ex residuo aliqd sibi q̃reret ex quo residuo emit terrulas. queritur cuius sunt. Rñ. patris sunt: qz ex re patris. Sed nunquid si iste filius esset emancipatus vel hoc ꝑ meruisset a matre. Respõ. empta nõ est dubiũ qz querit sibi ſz alienis redditibꝰ emẽrit. vt. ff. de administra. tuto. l. titiũ ⁊ meuiũ. ſ. altero. ⁊. l. non vñ origine. ſ. si certũ peta. ¶ Modo quero quid si ex pecunia g concessa filiofami. ꝑ patre filius perceperit vsuras nunqd acquirit istas vsuras quas exigit patri. ¶ Itẽ qd de nominibus debitorum ⁊ de codicibꝰ zor. dancezũ. ita emẽ appellant astenses quos Ly. reputat hic omnes vsurarios: ita ꝑ locũ a communiter contingentibus. ⁊ dicit idẽ de senensibus forte suo tẽpore hodie nõ est ita. Respõdet glos. q vsura pecunie acquirit patri: quia est ex re patris vel eius rei occasione prima ⁊ immediata. quãq̃ enim ex contractu proficiscatur. tñ finalis ratio cõtrahẽdi est ipsa soza et premeditatio finis diſponit de actu. vt. l. verũ. ſ. cũ. ff. de fur. Alij dicũt cõtrariũ q̃ percipere vsuras est quasi quoddã furtũ seu rapina ⁊ ꝓhibitũ de iure diuino. vñ ꝑ q hoc petit postulat se admitti ad participationem

¶ Illud dicit. vide q̃s sequit ⁊ per Bar. in. l. liber oz cũ seq. ff. de verbo. signi.

¶ Infans. vide pe ⁊ bal. in cõtrariũ in. l. sancimus. ſ. de nu. et ad hoc vide no. in. l. suus. ff. de bered. insti. ⁊ in. l. si pr. ſ. de institu. et sub. sub cõdi. fa. ⁊ in. l. qm̃ in priozib⁹. ſ. ó inof. test. p raph. in. l. titio centum. ſ. titio genero. ff. de cõdi. ⁊ demon.

¶ Quid si ex pecunia. vide gl. contrariã. insti. in. l. i. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et ibi Bal.

¶ Quid si ex pecunia. an vsura ex pecunia patris ex acta ꝑ filium q̃rat patri. vide qõ no. l. qõ seruius. ff. de acq. poss. And. b.

a ¶ Diuino. no. vide bal. ⁊ trariũ tenẽtẽ. l. i. ſ. ff. de bis q sunt sui vl̃ alie. iu.

b ¶ Cõfirmatione. vide p Bar. ⁊ Bal. in. l. i. ſ. i prin. ff. de bis q sunt sui vel alieñ. ⁊ Bal. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ Bal. in. l. i. ſ. i prin. de cõſti. prin. ff. ⁊ Ly. in. l. ex bis. de dona. inter virũ ⁊ vxo. ſ.

c ¶ Filiꝰ. vide hic bar. cũ cõcor. post eũ signatis. ⁊ Bal. in. l. i. ſ. ff. de bis qui sunt sui vl̃ alie. iu.

¶ Addõ hic de diuisione. vide ibi oin. o. vide Lud. ro. cõſi. xiij. inci. idẽ vide de iure dicendũ. vbi dicit qõ nõ vz pactũ ꝑpetue cõlonis. Lu. ro. ꝙſi. inci. ad ꝓmum q̃ſitũ. vbi loquit de peculio cõicando. Bart. consi. lvj. inci. dñicus fecit testamentũ. bar. ꝙſi. lxvij. inci. ex ꝓcedẽti Sctu. vbi pulchre logtur. vide Lud. ro. ꝙſi. cxxxvij. qũo dz diuidi lucrũ. Lud. ro. ꝙſi cccx. And. barba.

¶ Addẽ bar. ꝙſi. suo. xxx. incip. vinoniẽſis qdã et qõ ibi posui in addi. ad ꝓm post casus summarios vbi relig mee apostille in illo volu. sunt fite et dixi in addi. ad ipsum in cõſi. i hac precedẽte apost. allegatis. celsus.

d ¶ Quero q̃re fratres. Et de istis fratribus ⁊ societate cõsului istis die bꝰ apud rbegiuz. vide late ibi in con. ſi. vide bar. in. l. titiuz. ſ. altero. ff. de admi. tuto. Bal. ⁊ Salice. l. ij. C. cõia vtri. iudi. Bar. in tract. de duo. fra. ⁊ Bal. etiaz. ꝛ idem Bal. i. c. ij. de bñſi. fra. d. Pe. de ãch. ꝙſi. cclxxxix. Ang. in consil. lv. alꝰ in ꝙſi. lxxxvij. ⁊ vide Lud. ro. consil. qõ duo fres steterunt insiſ. qnquaginta annis: ⁊ vnus erat industriosus: alter non. ⁊ ille emit multa noie ꝓprio qõ non cõcauit. ⁊ adõ bal. i. ſi socius. ff. si cer. pe. ⁊ ali. in l. cũ duob⁹. ſ. ſi fratres. ff. ꝑ so. ⁊ bal. in. l. i. ⁊. l. pe. C. si quis alte. vel sibi. bar. l. ij. C. ꝑ so. Et vide ꝙſi. bar. qõ ici. vinoniẽſis. ⁊ ẽ filiuz rxx. ⁊. lij. qñ ff mãdat filiũ suuz cõiter viuere cum ffe ga iportent illa vba. Et. l. qntus. ff. de an. le. ⁊. d. Pe. de anc. i. ꝙſi. xxvij. ⁊ ꝙſi. xcvij. ⁊ cõſil. cxlij. ba. l. filie cuius pf. C. fa. ber. bal. i. ſ. C. ꝑ socio. Pau. ó ca. consil. clxxxiij. consulo e nunc carpi. bal. i. fi. ſ. q̃ntoz. ff. de le. ij. etiã i. l. mãdatum. C. mãd. vbi singlr loquit. bal. i. fin. C. f ó col. ⁊ i. l. duo fratres. ff. de acq. hr. vid Lu. ro. ꝙſi. cxlij. in primo dubio. vide ꝙſi. iuz Bart. xxi. ici. lucarellus qñ ffres i simul habitant ⁊ hñt filios quo diuidant fructus. vide bar. ꝙſi. ccxij. ici. qdã dñi. ticipationez criminis: ⁊ ideo improbe adit ꝓtorẽ. vt. ff. fami. hercis. l. certe. ⁊ dicit hic Ly. q de iure diuino a in vsurariũ nõ trãſferꝰ dñium vsurarum.

¶ Itẽ regula q̃ dicit q ꝑ filiuz acquirit patri dz intelligi de iusta acquisitiõe. vt. ff. de acq. pos. l. g seruus. ⁊ no. i. l. i. ff. de bis q sunt sui vel alie. iur. ⁊ simile qõ gñalis inuestitura facta de oib⁹ possessionib⁹ nõ intelligit facta nisi de iusta possessiõe: idẽ de gñali ꝙſirmatiõe b ꝓulegioꝝ: vt hic p Ly. ⁊ est expressum. in. c. i. ſ. i prin. ꝑ quos fiat inuestit. col. v. ⁊ no. in Spe. de instrumẽ. edi. ſ. nũc aliqna. ver. quarto. vbi videas. ¶ Itẽ cõtra patrẽ facit: qz filiꝰ fecit de mãdato patris pater tenet restituere. xlvi. dist. sicut nec suo: ⁊ videt fecisse de tacito mãdato vel saltẽ de exꝑssovoto parẽtis si pater sciebat hanc esse filij ꝙſuetudinẽ vt feneraret. vt. ff. de vsu. ⁊ habi. i. plenũ. ſ. equitiꝰ. Cũ ergo pater sit alijs restituturus dolo facit qõ petit. Sz certe ista rõ nõ valet: qz nec ꝑcurator ꝑt opponere hanc exceptionem ꝑ omnia. vt. ff. de ꝑcura. q ꝓprio. ſ. in ceteris. Itẽ non sequit debeo restituere titio ergo nõ possuz petere a seio. vt. ff. fa. ber. l. si soci⁹. ſ. lucius. Imo qñq̃ agit vt alijs restituat. vt. ff. loca. l. cũ in plures. ſ. messem. Sol. si pater petit tanquã vsurã est improba petitio. ⁊ idẽ i beredib⁹ ei⁹ sed si petit tãq̃ inuentũ in peculio filij non allegando turpitudinẽ vsurarũ tũc ꝑcederet petitio qz satis est qõ reperiaꝰ i bonis nã ꝑsumit lucrũ potiꝰ licitũ q̃ illicitũ. vt. l. merito. ff. ꝑ socio. ¶ Quero si liꝰ vẽdidit rẽ ꝑris vltra duplũ q̃ valeat nunqd totũ dicit ꝓfectitiũ. respõdeo si deceperit ẽptorez potiꝰ dicit q̃rere ex ipsa re. arg. ff. ad trebel. l. debitor. i fi. Itẽ si bona fide credẽs rẽ tãtũ valere. nã hoc reputaf lucrũ i dustrie. vt. ff. ad legẽ fal. l. si bene. Sz si esset ꝑris institor tũc totũ acgrit patri: qz ex industria patris ꝓpositus est stationi. Itẽ qz factum patris dicit res ꝑris. ¶ Quero q̃re fratres e existẽtes i domo cõmuni ⁊ cõmuniter negotiãtes mortuo patre ꝑsumunt socij cõmunis quelucri ⁊ dãni ẽterq̃ ex maleficio: qz tunc nec lucri nec dãni sunt socij: qz societas est actꝰ ciuilis ⁊ bone fidei. ff. ꝑ socio. l. qõ añ. ⁊ tñ vino patre non ꝑsumunt socij vt in bac. l. cũ oportet. respõdeo qz viuo patre querunt patri vsufructꝰ: ⁊ ideo negotiant patri ⁊ nõ referũt questũ fratri in q̃ consistit societas. Itẽ qz nec possunt contrahere in aduentijs sine cõsensu patris vinẽtis i cui⁹ sunt potestate. vt. j. ca. l. fi. ſ. filiꝰ. Mortuo aũt patre de facili ꝑsumit societas ĩter fratres ꝓpter naturalẽ charitatẽ. ⁊ ideo si qua emit vnꝰ fratrũ seoꝝ suz cũ ꝑ maiori patre emerint in cõmuni debẽt cõmunicari: qz nõ dz societas claudicare: ⁊ in Lõbardia dicit q ꝑsumit ẽptio ó bonis cõmunionis. vt. l. si fratres. de successio. hoc sententialiter tz Richar. ⁊ Ly. in l. cum duobus. ſ. si fratres. e ff. ꝑ socio. in additio.

¶ Si autẽ vnus pot negotiari alter non vt q: puillus nõ ꝑsumit societas: licet de vtilitate tractet pupilli. vt. ff. de admi. tuto. l. titiũ ⁊ meuiũ. ſ. altero. nisi pater mandasset cõi noie exerceri: qz q̃ non noie iussit testator eo noie ꝑsumit factũ. f tex. estvnicus ⁊ fing. in. l. qui negotiationi. i prin. ff. de admi. tu. ¶ Quero pater assignauit filio in peculiũ mille: filiꝰ iuitv̄ltra mare ⁊ repotauit decez milia: fratres petũt cõmunicari: iste dicit se nõ teneri: qz ipse solꝰ nauigauit ⁊ ex industria ⁊ labore bꝰ suis lucratꝰ est tãta: queritꝝ qd iuris. Spe. ffm qõ inuenit scriptũ ab alijs ita se vno verbo expediuit dicẽs q illud qõ aliquis lucratus est cũ cõmuni pecunia vel quã a patre habuit vt in ea negotiaretur cõmunicari debet per. l. si ita. ſ. fi. ff. de

1 a ¶ Vsu ⁊ habi. ⁊. ff. de acqui. re. do. l. per seruũ. ſ. fi. Et põt tali ratione defendi: qz filius in potestate debet operari patri de cius mãdato. vt. l. sicut. ff. de ope. liber. ista no. Spe. ſ. de iudi. sequit versi. qd si alter filioz. verba Jac. but. hic sic dicunt: fuit hic questio talis: pater dedit filio centũ filius iuit in negotiatione ⁊ multa quesiuit an diceret quesita esse aduẽtitia vel ꝓfectitia. Ego cũ pluribus doctoribꝰ ꝙſului qõ debet cõsiderari quãtũ posset lucrari pecunia p se. ⁊ hoc est ꝓfectitiũ. ¶ Itẽ quãtũ ex negotiatione posset q̃rere. ⁊ hoc cẽseat aduẽtitiũ: vnde plerũq; tantũ valet opera quãtum pecunia. vt. l. cũ duob⁹. ſ. in cocunda. ff. ꝑ socio. et. l. si nõ fuerit. Jaco. but. in lec. Bart. dicit qõ media pars lucri attribuit pecunie: alia media pars attribuit industrie. vt. ff. de col. l. illud. ⁊ ista est diuisio rusticana. ⁊ ideo cõcludẽdum est qõ arbitrio iu

b dicis inſpecta qualitate b pſone ⁊ quãtitate sortis debeat fieri diuisio. ¶ Sed statim q̃rit qd si dubitaf vnde filius acqsiuit. respõdet gl. ex qualitate pſonarũ ꝑsumi. Itez ex quantitate patrimonij paterni: ⁊ bene dicit si filius administrabat patrimoniũ paternũ: sed si habebat seoꝝsum a patre et nihil administrabat de bonis patris istud ꝑsumitur aduẽtitiũ: qz nõ habet filius dicere titulũ sue possessionis: sufficit enim dicere possideo. vt. l. fin. ſ. de rei vendi. ⁊. ſ. de peti. beredi. l. cogi. ¶ Insuper quero i quid in vroꝛe k vtrum prelumak acq siuisse de bonis viri. gloſſ. dicit indistincte qõ sic: per. l. quintus. ff. de dona. inter vir. et vxo. vbi dicitur qõ nisi vxor demonstret vnde honeste acgsierit qõ cuitande suspicionis turpis questus causa presumitur id a viro ac socero ad eam peruenisse cum ipsi hoc asserãt quãuis ipsa negat. Sed querit nũquid istud sit verũ siue matrimonium sit f solutũ diuortio siue morte viri. Quidã dicunt qõ matrimoniũ solutũ ex diuortio etiã si sit solutũ ꝑ adulteriũ mulieris: tñ in ante adulterium et post matrimoniũ quesitis presumitur delictum. argu. g ff. de adul. l. miles. ſ. mulier. Itẽ puto dicendũ in cõcubina. vt. ff. de actio. ⁊ obliga. l. fin. ꝑdicta vera nisi mulier publice negotietur ⁊ ipa licita negotiatione q̃sitũ fuerat: nã tunc non ꝑsumit a viro quesisse cũ ꝑbeat cõtrariũ. ¶ Quero qd in administratore reipublice q tempore quo cepit administrare nihil habebat tpe finiti officij reperitur esse ditissimus. dicit glo. qõ ex publicis pecunijs ꝑsumit ditatꝰ. ita no. in. l. facultas. j. de iure fis. libr. x. Jac. de bel. no. ꝓ ratione officij ꝑsumit quis subtraxisse vel abstulisse bona domini q̃ apud ipsum officialem reperiunt qõ est indistincte verum: hec verba sunt Jac. de bel. in. c. ſi fucrit. de controuer. i inter dominũ ⁊ vasal. de inuestitu. qõ dictũ est bñ verũ qõ ſi olim res fuerit dñi presumit subtracta per officialem ⁊ non concessa per dominum nec in proprietatẽ nec in feudũ. vt in. c. j. de feu. casta. sed ista nõ est questio de qua ego quero: qz ego q̃ro de acquisitione durãte officio que non constat vnqua fuisse in bonis domini. ⁊ glo. in. d. l. facultas. dicit qõ ꝑsumitur de bonis domini ⁊ reipublice: illa glo. nõ est alibi. Sz certe ista est turpis ꝙſumptio sed in. l. quintus. nõ est turpis ſz honesta qz nõ ꝑsumit subtraxisse ſz a viro cõcessa: vel de licẽtia viri propter ꝓmiscuũ vsum. dicit ergo in publica administratiõe qualitatẽ pſone inſpici ⁊ sufficere diligẽter reddi rationes arbitrio boni viri: et si qd apparuit eũ extorsisse sufficit qõ puniaf penis legitimis qz penis legalib⁹ ẽtẽti esse debem⁹. vt. ff. de vb. obli. l. stipulatio. ⁊. ff. de neg. gest. q fine vsuris. ¶ Itẽ bona ꝓsumptio e i reb⁹ dubijs. eligere

k ¶ In vroꝛe. vide in. l. si vroꝛe. ſ. de cõdi. iser. ⁊. j. pri in ver. q̃ro nunquid.
l ¶ Predicta vera vti faciunt femine in Francia. nam consueuerunt vsuarl. vide Bal. l. i. ſ. de eden. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sanioꝛē partē: vnde in tutoꝛe dicim⁹ qꝺ nō ꝓsumit subtrariſſe nec tenet reddere rōnē niſi de ſuo officio. vt. C. arbi. tu. ſi defunct⁹. vnde ꝓcedo in adminiſtratoꝛe publico qꝺ in ipſa redditione rōnis ſi qua furti eſſent indicia ꝓmo tortis teſtib⁹ ſi eſſent ꝓſone viles vel nō tortis ſi eſſent ꝓſone ſolēnes poſtea ⁊ ipſe officialis poſſet toꝛqri. arg. eoꝝ q̄ no. 14 i. l. ij. ſ. q̄ ⁊ qui quar. pars debe. lib. x. ¶ Quero nunqꝺ fit aliqꝺ remediū vꝛoꝛi q̄vult emere ꝑdiuꝫ ita qꝺ non acgrat̄ viro: ꝫ re vera ſit pecunia viri. verba Richar. malū. ⁊ Ly. in. l. quintus. hec ſunt.

a ¶ Salario'. vide l. ſi. §. finaute eis. in fi. ſ. c. ⁊ ibi Bal. no.

b ¶ De tertio. vide de hoc do. pet. ô an ch. in rub. de poſtu. an bar.

vꝛoꝛ q̄ vult ab hac. l. ſe tueri faciat ſibi dari pecuniā ab aliquo ſuo cōſanguineo ſaltem ficte ⁊ de illa pecunia emat. Richar. malū. ⁊ Ly. iſti docēt fraudē ꝓbationis q̄ fraus cōtinet pactū oīno occultuꝫ de quo nō iudicat eccliа militās: ꝫ triūꝑbās cui nihil eſt abſcōditū. Et ſi ꝓbaret q̄ illa pecūia ſtatim fuit reddita iſtis cōſanguineis ꝓ multere tūc adhuc remanerem⁹ i oſſpoſitiōe. l. qnt⁹. vt. l. l. j. ſ. ſi ſer. exte. ꝫ vbi nō eſſem⁹ in materia fraudis ꝓſumēde ibi ex eo q̄ pecūia cito eſſet reddita nō ꝓſumeret ꝫ dct⁹ ſimulat⁹ ſm Bar. q ita. no. ff. ſi cer. pe. i. l. ſingularia. Sequit videre de ſcōo gñe peculij. ſcz de peculio aduētitio qꝺ ex liberalitate fortune vel amicoꝝ vel laboꝛ⁹ querit. ¶ Circa qꝺ qꝛo ſi filij⁹ habeat aliqꝺ ſalariū a magiſtro teſtatoris: nūqꝺ iſtud ſit aduētitū. ⁊ dico qꝺ ſic. ꝛ de ipſo ſalario⁹ viuet ⁊ reſiduū ꝓ filij cōſignabit rōne vſufruct⁹: fratrib⁹ aūt ſuis nō teneꝛ i aliquo: q̄ frater fratri nō teneꝛ ad opa. ter. eſt hic nota. ¶ De tertio ᵇ genere peculij: ſcz q̄ quaſi caſtrēſi ꝓ eſt qꝺ filius eſt doctoꝛ medicine vel aduocat⁹: qꝛ intelligit militare. dic vt. ſ. ꝺ. de inof. teſt. l. ſi. ⁊. ſ. ꝺ. de aduo. diuer. iudi. l. foꝛi. Caue tibi. Spe. dicit qꝺ illud q̄ querūt moderni aduocati nō ꝺꝛ quaſi caſtrēſe peculiū. ⁊ ideo q̄rit vſufructus patri niſi ꝓcipiāt ſalariū de publico: vt q̄ eſt aduocatus fiſci: vel paueꝛū. vt no. in Spe. de actio. in. v. col. verſi. nec intelligat. ſicut nec illud qꝺ acquꝛeret ex ſalario tutelari vel tanq̄ publicanus etiā rōne publici officij. iſta em̄ acgrunt patri tantū quo ad vſumfructū: ℞ ego nō teneo dictū Spe. in aduocato: q̄ aduocat⁹ rōne publici officij ꝺꝛ militare. vt. ſ. ꝺ. de aduo. diuer. iu. l. aduocati. ℞ in ſalarijs ꝓcuratoꝛū q̄ ſunt aduentitia: qꝛ officiū ꝓcur. reſpectu officij eſt vile officiū. vt inſti. de excep. in fi. Idem in ſalarijs arbitꝛoꝝ q̄ cū ꝓ⁹ eſſe ifames. Tū nō dicuntur militare. Idē ꝛ eſſe in ſalarijs notarioꝝ nō peꝛdētib⁹ de burſa fiſcali: qꝛ eſt vile officiū reſpectiue vt eleganter no. ff. de decu. l. ſi qs. ꝓcuratoꝛ. li. x. Ūa talia ſalaria nō differūt a mercātijs ⁊ alia re famiꝫ liari qꝺ eſt no. ¶ De qꝛto gñe peculij. ſ. caſtrenſis habes. ff. de caſt. pec. ꝓ totū. ⁊ vide q̄ no. p Ly. ff. de do. l. ſi qs ꝓ redeptiōe. Quid de eo qꝺ acquiꝛūt milites maris: nā etiā in naui qs ꝺꝛ militare, vt no. i. l. j. ff. de bo. poſ. ex teſta. mil. ¶ In text. ibi grauī⁹. no. qꝺ iniuria vl inigtas q̄ ſit a fratre grauius portaꝛ q̄ ea q̄ ſit ab extraneo et ignoto. In tex. ibi exceptis caſtrenſibus. no. qꝺ caſtrēſe nullo mō acgrit̄ ꝓ ſib⁹. ¶ Queſtio eſt de feudo ᵈ vtrū ꝓ ſib⁹ acgraꝛ vſufructus iure ptātis. Et ſi qꝺ ſe feudū cōceſſum eſt a ꝓncipe certū eſt qꝺ non: qꝛ ois liberalitas impialis acgrit acgrentibus ablq̄ eo qꝺ acgraꝛ aliqꝺ paꝛētib⁹. vt. j. eo. cū multa. ⁊ alijs aūt feudis ſi qꝺ ſunt feuda dignitatū q̄ coheꝛent oſſib⁹ feudataꝝ idē. vt. ff. de mino. l. iij. §. ſi qꝺ Sꝛ vero ſunt alia feuda aut ſunt acgſita. ꝓ virtute aꝛmoꝛ: vt qꝛ vaſallus fuit cū dño in boſte ⁊ idem. Si vero ſunt paganica: tūc acgrit̄ parentib⁹ vſufructus ſaluo iure ſeruitioꝝ q̄ debenꝫ dño: alij dicunt qꝺ cū in feudū filij ꝓ nullū acgrit titulū. Itē cū feudum magis accedat vſufructui q̄ ꝓprietati: vt ptz in eⁱ⁹ diffinitiōe. Itē cū nō poſſit trāſferri nec alienari: ⁊ ſic natura ſue ꝓſone cohereat iure poteſtatis nō acgrit. ſed Ja. de bel. ꝫ qꝺ ꝓ ſi q̄rit cōmoditas iure ꝓſe ptātis: nā q̄ non ꝓſt acgri plene acgrunt quo ad cōmoditatē. vt. l. ſi. ꝺ. de vſufru. ⁊. l. neceſſaria. §. fi. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei ven. ¶ Et ad ꝺꝛia rſidet ꝓinterꝓtationē: nā de feudo pōt inueſtiri ſeruus ⁊ acgrit̄ dño. Itē monachus ᵉ et acg

c ¶ Aduocati. vide p bal. in. l. foꝛi. ſ. de aduo. diuer. iudi. ⁊ in. l. fin. ⁊ ibi ter. ſ. de inof. teſt. ¶ Ald de q̄ notaui in apoſtil. ad iſtū poſt eū. in. l. foꝛi. nu. j. ⁊. ij. in ver. ſalarijs. ſ. ô ad no diuer. iudi. et in a l. fi. nu. ij. ℣. in text. publica. in apoſt. i ver. fit quaſi caſtrē ſe. ſ. ꝺ. de inoffi. teſta. ⁊ ꝺixi poſt bar. in. l. iubem⁹. nu. j. inver. doctoꝛ vel aduoca c tus. j. de decu. lib. x. Celſus.

d ¶ Feudo. Vide Bald. in. l. ſi vꝛoꝛē. in fi. ſ. ꝺ. de ꝺic. iſer.

e ¶ Item monach⁹. no. qꝺ i feudis ſeruaꝫ ius cōmune niſi aliud exprimaꝫ. vide Bal. in. l. ij. ſ. de ſuis et legi. ⁊ i. c. j. de feu. cog. And. Bar.

f ¶ In feud. Vide tert. ⁊ ibi Bal. in. c. j. de gra. ſuc. in feu. ⁊ Bart. in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legit. 17

g ¶ Salario'. vide l. ſi. §. finaute eis. in fi. ſ. c. ⁊ ibi Bal. no.

h ¶ De tertio. vide de hoc do. pet. ô an ch. in rub. de poſtu. an bar.

i ¶ Aduocati. vide p bal. in. l. foꝛi. ſ. de aduo. diuer. iudi. ⁊ in. l. fin. ⁊ ibi ter. ſ. de inof. teſt. ¶ Ald de q̄ notaui in apoſtil. ad iſtū poſt eū. in. l. foꝛi. nu. j. ⁊. ij. in ver. ſalarijs. ſ. ô ad no diuer. iudi. et in a l. fi. nu. ij. ℣. in text. publica. in apoſt. i ver. fit quaſi caſtrē ſe. ſ. ꝺ. de inoffi. teſta. ⁊ ꝺixi poſt bar. in. l. iubem⁹. nu. j. inver. doctoꝛ vel aduoca c tus. j. de decu. lib. x. Celſus.

k ¶ Feudo. Vide Bald. in. l. ſi vꝛoꝛē. in fi. ſ. ꝺ. de ꝺic. iſer.

l ¶ Item monach⁹. no. qꝺ i feudis ſeruaꝫ ius cōmune niſi aliud exprimaꝫ. vide Bal. in. l. ij. ſ. de ſuis et legi. ⁊ i. c. j. de feu. cog. And. Bar.

m ¶ In feud. Vide tert. ⁊ ibi Bal. in. c. j. de gra. ſuc. in feu. ⁊ Bart. in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legit. 17

n ¶ Aduocati. vide p bal. in. l. foꝛi. ſ. de aduo. diuer. iudi. ⁊ in. l. fin. ⁊ ibi ter. ſ. de inof. teſt. ¶ Ald de q̄ notaui in apoſtil. ad iſtū poſt eū. in. l. foꝛi. nu. j. ⁊. ij. in ver. ſalarijs. ſ. ô ad no diuer. iudi. et in a l. fi. nu. ij. ℣. in text. publica. in apoſt. i ver. fit quaſi caſtrē ſe. ſ. ꝺ. de inoffi. teſta. ⁊ ꝺixi poſt bar. in. l. iubem⁹. nu. j. inver. doctoꝛ vel aduoca c tus. j. de decu. lib. x. Celſus.

o ¶ Feudo. Vide Bald. in. l. ſi vꝛoꝛē. in fi. ſ. ꝺ. de ꝺic. iſer.

p ¶ Item monach⁹. no. qꝺ i feudis ſeruaꝫ ius cōmune niſi aliud exprimaꝫ. vide Bal. in. l. ij. ſ. de ſuis et legi. ⁊ i. c. j. de feu. cog. And. Bar.

q ¶ In feud. Vide tert. ⁊ ibi Bal. in. c. j. de gra. ſuc. in feu. ⁊ Bart. in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legit. 17

r ¶ Aduocati. vide p bal. in. l. foꝛi. ſ. de aduo. diuer. iudi. ⁊ in. l. fin. ⁊ ibi ter. ſ. de inof. teſt. ¶ Ald de q̄ notaui in apoſtil. ad iſtū poſt eū. in. l. foꝛi. nu. j. ⁊. ij. in ver. ſalarijs. ſ. ô ad no diuer. iudi. et in a l. fi. nu. ij. ℣. in text. publica. in apoſt. i ver. fit quaſi caſtrē ſe. ſ. ꝺ. de inoffi. teſta. ⁊ ꝺixi poſt bar. in. l. iubem⁹. nu. j. inver. doctoꝛ vel aduoca c tus. j. de decu. lib. x. Celſus.

s ¶ Feudo. Vide Bald. in. l. ſi vꝛoꝛē. in fi. ſ. ꝺ. de ꝺic. iſer.

t ¶ Item monach⁹. no. qꝺ i feudis ſeruaꝫ ius cōmune niſi aliud exprimaꝫ. vide Bal. in. l. ij. ſ. de ſuis et legi. ⁊ i. c. j. de feu. cog. And. Bar.

u ¶ In feud. Vide tert. ⁊ ibi Bal. in. c. j. de gra. ſuc. in feu. ⁊ Bart. in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legit. 17

v ¶ Aduocati. vide p bal. in. l. foꝛi. ſ. de aduo. diuer. iudi. ⁊ in. l. fin. ⁊ ibi ter. ſ. de inof. teſt. ¶ Ald de q̄ notaui in apoſtil. ad iſtū poſt eū. in. l. foꝛi. nu. j. ⁊. ij. in ver. ſalarijs. ſ. ô ad no diuer. iudi. et in a l. fi. nu. ij. ℣. in text. publica. in apoſt. i ver. fit quaſi caſtrē ſe. ſ. ꝺ. de inoffi. teſta. ⁊ ꝺixi poſt bar. in. l. iubem⁹. nu. j. inver. doctoꝛ vel aduoca c tus. j. de decu. lib. x. Celſus.

w ¶ Feudo. Vide Bald. in. l. ſi vꝛoꝛē. in fi. ſ. ꝺ. de ꝺic. iſer.

x ¶ Item monach⁹. no. qꝺ i feudis ſeruaꝫ ius cōmune niſi aliud exprimaꝫ. vide Bal. in. l. ij. ſ. de ſuis et legi. ⁊ i. c. j. de feu. cog. And. Bar.

y ¶ In feud. Vide tert. ⁊ ibi Bal. in. c. j. de gra. ſuc. in feu. ⁊ Bart. in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legit. 17

z ¶ Aduocati. vide p bal. in. l. foꝛi. ſ. de aduo. diuer. iudi. ⁊ in. l. fin. ⁊ ibi ter. ſ. de inof. teſt. ¶ Ald de q̄ notaui in apoſtil. ad iſtū poſt eū. in. l. foꝛi. nu. j. ⁊. ij. in ver. ſalarijs. ſ. ô ad no diuer. iudi. et in a l. fi. nu. ij. ℣. in text. publica. in apoſt. i ver. fit quaſi caſtrē ſe. ſ. ꝺ. de inoffi. teſta. ⁊ ꝺixi poſt bar. in. l. iubem⁹. nu. j. inver. doctoꝛ vel aduoca c tus. j. de decu. lib. x. Celſus.

aa ¶ Feudo. Vide Bald. in. l. ſi vꝛoꝛē. in fi. ſ. ꝺ. de ꝺic. iſer.

bb ¶ Item monach⁹. no. qꝺ i feudis ſeruaꝫ ius cōmune niſi aliud exprimaꝫ. vide Bal. in. l. ij. ſ. de ſuis et legi. ⁊ i. c. j. de feu. cog. And. Bar.

cc ¶ In feud. Vide tert. ⁊ ibi Bal. in. c. j. de gra. ſuc. in feu. ⁊ Bart. in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legit. 17

rit monaſterio. vt in. c. i. §. ꝓnarū. ꝓ quē fiat inue g ſti. ⁊ per quos recipi. Itē in feudo ᶠ hec eſt regula qꝺ niſi expreſſe ſit aliqꝺ in feudis tantū ſeruaꝫ ius h cōe. vt in. c. obertus. §. ſtrēnus. de feu. cog. Solu. hoc pēdet ex intētione feudū concedētis: cū enim feudū deꝛ ꝓpter operā ⁊ ſeruitiuꝫ inueſtitura facta de filio nō ꝓrigit ad patrē. vt in. c. de gradi. ſuc. in feu. ¶ Et ſi diceres ꝺ ſequereꝛ qꝺ mortuo filio pater retineret vſumfructū ſicut retinet ipm in bonis aduētitijs ex diſpoſitiōe legis qꝺ falluꝫ i eſt. Sed iſta argumētatio nō valet q̄ alia rō ſtatutū reformat: nam feudo peremꝓto ſubſtātia feudi reuerſa ad dnm ⁊ ei⁹ ꝛatio ideſt vſufruct⁹ apud patrem durare nō pōt: qꝛ qꝺ caret ſubſtātia caret accidētib⁹. vt. ff. de pig. l. leꝛ vectigalis. ⁊. l. ſi quis domū. §. ⁊ huic. ⁊. j. c. i. §. ruſus. q. mo. feu. amit. ⁊ ꝺ. de leg. l. vꝛoꝛ. ⁊. ff. de leg. iij. l. ſi fideicōmiſ. §. ſi rē.

i ¶ In ter. ibi ſub hac. tū ⁊c. no. regulā qꝺ i oib⁹ k aduētitijs vndecūq̄ ꝓuentis eadē eſt regula ſuccedendi ⁊ tranſmittendi per filium in poteſtate.

¶ Pater res in quibus habet vſumfructum ſi l deſtruat adminiſtratio ſibi aufertur.

¶ Prebendarij de fructibus ſuarum prebendarū poſſunt teſtari ⁊ contrahere.

¶ Pr bus vſumfructū i bonis filij pōt donaꝛ filio.

Donatio facta filio in poteſtate donantis conſtituto valet in quatuoꝛ caſibus.

Fratres poſt mortē pr̄is debēt viuere in oī pace.

Fructuū aduentitioꝝ patre viuo vel mortuo an ſit reddenda ratio.

Filius de lucro peculij ꝓfectitij an teneaꝫ reddere rationem.

Filius ſicut fauoꝛe dotis eſt capax: ita fauoꝛe legitime portionis.

Non autem. Jn ter. ibi nec ratiocinia. ¶ Collige qꝺ paꝛ ter⁸ habet plenā adminiſtrationē actu ⁊ habitu: ꝫ nō recipiat eā ꝓ indicis ꝺecretū nec faciat inueſtarijs: qꝛ inuētarijs cōcernit eos q̄ tenenꝫ reddere rōnē ⁊ nō alios. arg. ſ. ꝺe epi. ⁊ cleꝛ. l. oꝛphanotroꝓhos. ꝺic vt ibi. Jn ter. ibi ſuo noſce. no. vba q̄ ꝓ patꝛib⁹ eſt interꝺicta alienatio. l. ſuo noſce. ꝓpio: ſed noſce filioꝛ ꝓ vtilitate filij eſt ꝛceſſa. vt no. ſ. ꝺ. eod. l. quecūq̄. in ꝓma gl. ⁊ ꝺicā. j. co. l. ſi. ¶ In ter. ibi penitus impunita. Quero ergo qꝺ ſi pater res in quib⁹ �mal bz vſumfructū deſtruat vel coꝛrūpat nunqꝺ adminiſtratio ſibi auferꝛ. Et teſtar. q̄ ſic. ff. ad trebel. l. impatoꝛ. ⁊. j. ꝺe ſen. paſ. l. ſi. ff. ſo. ma. l. ſi cū ꝺoté. §. ſi vero ꝺoté. ar. ſ. ff. vt leg. no. ca. l. ſi. in pnci. ⁊ qꝺ no. ſ. ꝺ. vt in poſt. leg. in. l. ſcire. in ꝓma gloſſ. Sol. aut ꝺelinquit in cōmittēdo ⁊ auferꝛ ſibi adb miniſtratio: aut in negligēdo ᵇ: ⁊ tūc ſec⁹. Sed cō pellit̄ gubernare vſumptus in reb⁹ facere. vt. i. j. §. ꝺe bo. ma. nec eſt nouum qꝺ aliter punit culpa cōmiſſionis q̄ i omittēdo. vt. ff. ſol. ma. l. ſi mota. ⁊. ff. ꝺe vſur. l. ſi cui⁹. §. ꝺe peteritis. ¶ In text. ibi et qꝺ ex vſu earū. iſte ver. eſt no. ⁊ eſt arg. q̄ prebēda rū q̄ lucraꝫ fruct⁹ ſuaꝝ prebēdarū poſſunt poſt q̄ lucrati ſunt ꝺe ipſis lucratis ꝺbere ⁊ teſtari. ¹ qꝺ ꝺic vt in. c. pūti. cetra ꝺe offi. oꝛ. lib. vi. ¶ In text. ibi a puꝺ filiū ⁊c. no. ibi optimū text. q̄ pater q bz vſumfructū in bonis filij pōt ipſum vſumfructū filio ꝺonaꝛe inter vinos etiā irreuocabiliter non obſtāte patria ptāte. glo. tū ꝺicit ꝫ. Sed ꝓ mo eſt. Azo in ſumma bulus tit. q ter. nō eſt alibi. Et eſt rō q̄ magis valet vt refutatio q̄ vt ꝺonatio. ſimile habes. in. c. i. ꝺe alie. feud. paterni. ¶ Et nota quatuoꝛ¹ caſus in q̄bus ſtatim valet ꝺonatio facta filio in ptāte ꝺonātis ꝫ ſtituto. ¶ Primus caſus eſt q̄n pater ꝺonat filio vſumfructum aduētitioꝝ. Et no. qꝺ in hac ꝺonatiōe nō bz locū q̄rela inoffi cioſe ꝺonatiōis. ¶ Sꝺo q̄n pater ꝺonat filio aliqꝺ ꝺiutinū ſiue ꝺiurnū. ¶ Tertio in ꝺote ⁊ ꝺonatiōe ꝓpter nuptias. vt. l. pōponi⁹ philaꝺelph⁹. ff. fami. herciſ. ¶ Quarto q̄n ꝺonat filio id qꝺ ꝺaturus eſſet extraneo. vt in auꝛ. vnꝺe ſi parens. ſ. ꝺe inof. teſt. ⁊ arg. ff. ꝺe ꝺo. l. agli⁹. ⁊. l. pater. Sꝫ ſi nō eſſet ꝺaturus extraneo talis ꝺonatio ꝺicit ꝺonatio in peculiū. vt no. ſ. ꝺe coll. l. ſi ꝺonatiōe. Et ꝺe iſta libertate furtiua: ⁊ non in ꝓprietate: ꝛceſſa loquitur glo.

¶ Pater. ites tenet hic Ly.

¶ Negligēdo. cōtrariū tenet Bal. in. l. ſi. j. de ſenten. paſſ. ibi etiā bart. ſcripſit in. l. impeꝛator. in reportatis. ff. ad trebel.

¶ Contrabere et teſtari. adde iſtū i auf. licentiā. nu. 5. et qꝺ poſui ibi remiſſiue in addi. ad ipm in poſt. in ỽ. fructus. ſ. ꝺe epiſ. ⁊ cleri. Celſus.

¶ Glo. tñ. vide. j. pri. col. ⁊ in proxi mo. §. per Bald.

¶ Et nota qua tuoꝛ. not. quatuoꝛ caſus in qb⁹ ꝺona tio valet inter paꝛē ⁊ filiū: nec regꝛitur confirmatio ꝓpter mortez. ad ꝺe ſi ꝺonaret cauſa ſtudiozum. not. bal. l. i. ff. ſol. ma. ⁊ ibi ang. ar. text. ꝺ. l. pōponi⁹ philaꝺelph⁹. Item niſi pr̄ ꝺonaret filio vt ꝺonaret tertio. ar. ei⁹ qꝺ no. l. pfecti⁸ tia. §. antepe. ff. ꝺe iure ꝺot. qꝛ vꝛ ineter virum ⁊ vꝛo. ⁊ nec ꝺo inter patꝛē ⁊ filiuꝫ. ¶ Item qñ ꝺonaꝫ aliqꝺ qꝺ ꝺonaꝫ in caſtrenſe peculiū vl qñ. l. i. ꝺe caſt. pecu. ¶ Item qñ ꝺat filio naturali. vt. l. lucius. ff. ꝺe ma. et. l. oēs. §. lucius. ff. q̄ in frau. cre. ⁊ ibi bart. Item qñ pr̄ ꝺat filio. vt no. ꝓ moꝺernio. in auf. ex teſtō. ſ. ꝺe col. Item niſi pater ꝺonaret filio ad alimenta ſcōm imo. l. peculium ex eoꝺem. ff. ꝺe pecul. ⁊ ibi videt ſentire Bal. ideō bal. videt ꝺicere ꝺ. l. j. §. ſ. ꝺe inoffi. ꝺo. Item niſi pater iuraſſet. bal. ꝺus. l. in. cā. j. ꝓ ꝺo. moꝺer. in. l. ꝺonationes. §. pr̄. ꝺe ꝺo. item niſi ꝺonareꝛ filio emancipato. l. cum res. ſ. ꝺe ꝺo. inter vi. ⁊ vꝛo. Item niſi ꝺonareꝛ filio in ptāte qui poſtea emancipareꝛ. l. ỽ. §. ſi quis alte. vel ſibi. vide Bart. l. ſi cum filius. ff. ꝺe ꝺo. vbi ꝺicit quoꝺ bz ꝺona tio facta a pr̄e filio vt ꝺonet tertio. vide ibi poſt Jac. de are. Andre. barba.

a ¶ Requirat. Vide. §. et per Bart. in. §. pri.

b ¶ Si duo. Vide ang. not. in. l. ſi non mortis. in prin. ff. de inoffi. teſta.

c ¶ Minor. Vide Bal. in. l. non oia. hic alle. et in. l. ỽ. et ibi Bald. in fi. ſ. ſi aduer. reꝛ iudi.

d ¶ Hypotheca. no. quoꝺ iſtuꝺi i cum bald. hic pꝛobat in text. in tit. initium. ⁊ vide in fimi. bald. poſt Jac. bu. in auten. item nulla. ſ. ꝺe epiſ. ⁊ cleri.

e ¶ Pater. Vide Bal. in. l. ſi ſuperſtite. hic alleg. cum cō cordan.

f ¶ Mater. Vide Bald. in. l. filie. ſ. fami. ber. et. j. pri. ⁊ in. ꝺ. l. ſi quis pꝛio ris. §. fin. poſt gl. ſ. ꝺe ſecū. nup.

¶ Adde ſal. in. l. ſi ſuperſtite. et ibi pau. de ca. ⁊ Bart. ſ. ꝺe ꝺo. et ꝺixi in apoſt. ad pꝛalle. bar. in. l. aurelius. §. titius. in fin. poſt Bar. et Aler. ff. ꝺe lib. leg. Celſus.

g ¶ Perdat. Vide Bald. in. l. matres. ſ. ad ter.

quit glo. illa ſingularis ſm lec. antiquoꝝ. ſ. fami ber. l. filiū quē habēte. ¶ Itē interdū ꝺonat paꝛter filio vt diſciplinat⁹ fiat puta libꝛos. ⁊ talis ꝺonatio nō ꝛſummat ſtatim: ꝫ cū filius adept⁹ fuerit ꝺignitatē ex qua poſſit habere peculium quaſi caſtrēſe. ꝺe boc no. in. l. macedoniani. ſ. ad mace. ⁊ ff. fami. ber. l. que pater. qꝺ ꝺic vt. ſ. fami. ber. l. filie eius. ⁊. l. j. §. id qꝺ. ff. ꝺe colla. bo. ¶ In text. ibi in oī pace. no. qꝺ volūtas legis eſt q̄ fratres poſt mortē patris viuāt in oī pace ⁊ ſine aliqua q̄ſtione. ¶ Jurta materiā hui⁹. §. qꝛo nūqꝺ ꝺe fructibus aduētitioꝝ teneaꝫ quis patre viuo vel mortuo fratrib⁹ reꝺꝺere rationē quā pater non petit. rūꝺeo nō: qꝛ patiētia patris habeꝫ pꝛo ꝺonatiōe. b. ꝺ. ter. ibi oū ꝺicit ꝺiuturna ꝺonatione in filiū ce lebꝛāda. ⁊ arg. ff. ꝺe ꝺo. inter vi. et vꝛo. l. vtrū. et. l. ſi ſeruus cōis. §. glo. hic parua q̄ incipit nō explicat videaꝫ ꝺicere q̄ iſta ꝺonatio regꝛat⁸ cōfirmatiōnē ꝓ mortē patris tātū: ⁊ tūc ꝓcedit cōcluſio iſta: qꝛ ſup nihil petere poſſunt. ¶ Itē q̄rit̄ nunqꝺ teneaꝫ reꝺꝺere rōnem ꝺe lucro peculij profectitij. Rūꝺeo ſic tali rōne. qꝛ iſtuꝺ lucrum eſt ingreſſus corpus peculij qꝺ eſt cōꝓ⁹ vniuerſale: ergo tanq̄ cōe eſt cū fratrib⁹ aſſignāꝺū. vt. ſ. fa. ber. l. certū. ff. ſi cer. pe. l. ei⁹ q̄ in puncia. §. j. Sed qꝺ ſi iſte ꝺicit peculiū eſſe ꝺiminutū ⁊ nō augmētatum nunqꝺ teneaꝫ fratrib⁹ ꝺe mala aꝺminiſtratiōe. Rūꝺeo nō puto teneri ꝺe leui ⁊ leuiſſima culpa: qꝛ cōmiſſa in re quaſi ꝓpria. vt. ff. ꝺe lib. ⁊ poſt. l. in ſuis. ꝛiūcta l. etiā. §. ſi. ff. ſol ma. ¶ Quero ſi duoᵇ fratres in ptāte pr̄is poſiti quoꝛ cuilibet paꝛ aſſignaueꝛat portionē ꝓ vniuſcuiuſq̄ legitima iuice ꝺbunt q̄ obligatio oīs inter eos. ⁊ videt qꝺ naturalis tā tū. vt. ff. ꝺe cōꝺi. inꝺe. l. frater a fratre. Jn ꝛiuz vi ꝺek qꝺ ciuilis ⁊ naturalis: qꝛ ſicut fauoꝛe ꝺotis filius eſt capax. vt. ff. fa. ber. l. pōponi⁹. ita fauoꝛe legitime portiōis in cui⁹ aſſignatiōe pater poteſt ꝓ uenire mortē ſuā filio ꝛſentiēte. arg. ff. ad. l. fal. l. cū quo. ⁊. ff. ꝺe pec. l. ſi. qꝺ verū credo. ¶ Sꝫ qꝺ ſi paꝛter aſſignauerat peculiū infoꝛmiter ita vt poſſent negotiari ⁊ nō negotiari pro libito voluntatis. rū ꝺeo tūc eſt ſtāꝺū ꝺiffinitioni illius legis ꝺifficilis frater a fratre. Et ſcias qꝺ bodie illa. l. non bz locū in peculio aduētitio: qꝛ in eo non acgrit radicalis obligatio patri: ſed ſolū exer citiū. vt hic. ⁊ ita le. et no. ff. ꝺe fideiuſ. l. ſi qs ꝓ eo. §. j. Et no. qꝺ nō tā go hic inateriam ꝺe fratribus ſocīs: ſed ꝺe fratribus ſeoꝛſum negotiantibus. ꝺe ſocīs em̄ plene tractaui i. l. patruus. ſ. cōmunia vtriuſq̄ iudi.

¶ Emancipatio ꝺicitur quoꝺam libertas.

Statutum quāuis poſt litem conteſtatā reſeruat quaſꝺam exceptiones: tamen reus poteſt ſibi pꝛe iuꝺicare per factum incompatibile.

Donatio valet ſtatim poſt tranſlationem.

Cum autem. Pater q emācipat ſi lū nō tertiā oñi: ſz ꝺimiꝺiā retinet vſufruct⁹ etiā ſi ſpecialr non reſeruauit exceptis caſtrēſib⁹ ⁊ quaſi in qb⁹ nihil acq rit. b. ꝺ. ¶ Mo. bic in ter. ꝓ emancipationē liberent. ¶ Mo. q̄ emancipatio eſt qꝺā libertas. ⁊ ſ ꝺicit Ly. qꝺ minoꝛ nō reſtituit ꝺ emancipationē paterna. vt ipe no. ff. ꝺe mi. l. non oia eſt cā ſtat⁹. e. ti. l. ſi ex cā. ¶ Sꝫ nūqꝺ ꝺ emāciptionem pōt opponi exceptio ſimulatiōis. rūꝺeo ſic. vt. ff. ꝺe coll. bo. l. j. §. bis quoq;. ⁊ fin. Jnter. ibi remuneratiōis gratia. Mo. patrē remunerāꝺū a filio i ꝑmiū emācipationis. ¶ Jn ter. ibi nō minima pars. not. qꝺ tertia pars nō eſt minima pars: qꝛ tñet diuiſionē i groſſo. in ỽ. hoc obtinēt. Mo. q̄ illud qꝺ ob ſeruaꝺa iure nō eſt neceſſe ptēſtari. ¶ In text. ibi ſed nō ſpecialr. no. qꝺ poſſe renūciare reſeruatiōi legali. ¶ Et eſt ar. qꝛ bz ſtatutū reſeruet quaſꝺaz exceptiones poſt litē ꝛteſtatā. tñ ꝓ factū incōpatibile poſſet reiꝛ ſibi ꝓiuꝺicare. ¶ In text. ibi in liberos hoc trāſtulerūt. ter. iſte facit q̄ ꝺonatio ſtatim ꝫ: ſed qꝺ infra ſequit̄: ita vt poſt obitū eoꝝ ad eos pueniat facit qꝺ neceſſaria eſt cōfirmatio per mortez pr̄is: ergo pater pōt penitere et reuocare: ad iꝺē facit qꝺ in. §. pcedēti ter. vocauit eam ꝺonationē ꝺiurnā quaſi ꝺietim reuocāꝺā: ergo ꝓ futuro tpe bz locū penitētia. Ego ſuperius ꝺixi qꝺ irreuocabil r ꝫ nō tāq̄ ꝺonatio: ꝫ tanq̄ refutatio nā ſi regreꝛeꝛ cōfirmatio ꝓ mortē pr̄is regreꝛetur etiā traꝺitio. vt. ff. ꝺe ꝺo. iter vir. ⁊ vꝛo. l. papinianus. Jtem tāq̄ ꝺe mortis cā captione ꝺetraheꝛet falciꝺia. qꝺ eſt falſuz. Itē nō eſſet aliqꝺ ſpāle iſta ꝺonatiōe vſufruct⁹ in qua impatoꝛ pōꝺerat natā ꝓpꝛietatis: nā ſicut pater alienāꝺo vſufructū i extraneū ꝺpꝛeꝛt ipm ſtatim. vt. ſ. ꝺe vſufr. §. finiſ. ita multo fortiꝰ ſi filio fit alienatio. ar. ff. ꝺe in. ꝺot. l. ſi ꝓpꝛietari. Quiꝺ ergo ꝺicit litera vt poſt obiꝛtum: ſubauꝺi etiā quaſi ꝺicat perpetuo. tene mēti.

¶ Obligatio ꝺicitur ꝺupleꝛ.

Filius potioꝛ eſt in queſtiꝰ ꝺ in querendis.

Pater tutoꝛ filij tenetur reꝺꝺere rationem.

Mſ gerēs negotia filij an teneaꝫ reꝺꝺere rōnem.

Mſ ⁊ alia ꝺ bis q̄ geſſerūt tenenꝫ reꝺꝺere rōnē.

Sed cuz tacitas. Jſte eſt no. §. ⁊ ꝺicit qꝺ pro aduētitijs cōſeruādis ⁊ nō alienādis ſunt bona patris tā pꝛeſentia q̄ futura tacite obligata a ꝓncipio gerēde aꝺminiſtratiōis. b. ꝺ. no. ¶ Ald euiꝺētiā pꝛemitte qꝺ one ſunt obligationes. vna generalis ⁊ informis q̄ ꝺbit ab initio pro ratione reꝺꝺēda ꝺe reꝺꝺendis. Secunda formis q̄ ꝺeſcēꝺit ad ſuas ſpecies ꝓme. ⁊ per cōſequēs ſecūꝺis accedit hypotheca ab ipſo initio. ⁊ hoc vult iſta litera: pone ergo qꝺ pater anteq̄ alienaret aliqua aduentitia cōtrarit ꝺebita cū hypotheca: certe filius erit potioꝛ. Itē pone qꝺ acgſiuit noua bona poſt ꝺictū contractū: certe filius pꝛeferꝛ q̄ potioꝛ eſt in q̄ſitis q̄ in q̄ꝛēdis. qꝺ eſt no. ꝺignū. Ex boc cōcluꝺe qꝺ inſpicit̄ ꝓncipiū vnde aliqs pōt pꝛouenire: ꝫ nōꝺū inꝺe fit pꝛoꝺita actio perſona lis. ⁊ ſic hypotheca pꝛecedit obligationes ꝑſonāle virtute antecēꝺenti in generali cā. ⁊ fatali ꝓncipio. Itē aliqñ repeꝛit hypotheca ⁊ ſine perſonali exiſtente vel nūq̄ orta. qꝺ in fideiuſſoꝛia nō reperꝛtur. ita ꝺicit gl. fing. ff. ad treb. l. ſi heres pecuniaz. Opp. qꝺ bona patris non ſunt obligata. vt. ſ. ea. l. §. non autē. Sol. vꝛſi eſt. Fallit in caſu alienationis vel nō ſunt obligata p permiſſis. vt ibi. ſed pꝛohibitis bene ſunt obligata. vt hic. hec vera. ¶ Errꝛa q̄ꝛo vtrū pater ᵏ tutoꝛ filij teneaꝫ reꝺꝺere rationem. Rñ ſic. vt. ſ. ad. l. fal. l. ꝫ. ſ. ꝺe ꝺolo. l. ſi ſuꝑſtite. ⁊. ff. ꝺe libe. leg. l. aurelius. §. titius. ¶ Quero an mater ᵏ gerens negotia filij teneaꝫ reꝺꝺere rationē. Rñ. ſic: qꝛ nullū bz vſumfructum in bonis filij. vt. ff. ꝺe ſol. l. filie. ⁊. ff. ꝺe neg. geſt. l. q aliena. §. quāquā. niſi ꝺe modicis. vt. ff. ꝺe cōꝺi. et ꝺemon. l. q̄ius. niſi trāſeat ad ſecū

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Usufructus. Vide glo. in l. cum oportet. §. non autem. s. eo. vide solutionem huius. q. j. priori.

¶ Mortuo. vide Bal. in. l. fi. §. j. cum concordan. s. cõmunia de lega.

¶ Modo. Idem dixit glo. in. §. non autem. s. ca. l.

¶ Munquid. vide Spec. in tit. de statu mona. ver. quero quare. et versic. xlvij. et quod not. Barto. in auten. in gressi. in fi. s. de sacrosan. eccl. & Bal. §. in. c. si clericus. in fi. ff. de feudo fue. cõtro. iter do. magnatum.

¶ Potest eis relinqui. adde quod notaui in apo. ad istũ in auc. si qua mulier. num. §. in vers. fratribus pdicatoribꝰ. s. de sacrosan. eccle. & Hypo. de marsi. singu. suo. cxxxij. incip. in alienationes. & ibi an dicantur mendicãtes: de qua etiam dixi in apo. ad istũ a vbi. s. nume. 6. in versi. sunt mendicãtes. Celsus.

¶ Cõcedo. facit qđ in simili no. Bald. in. l. j. s. de fideicõ. secus in titu. onerose. vt per Dyn. et Bald. in. l. diuortio. §. qđ in ann. ff. solu. matri. tamen contra Barto. bic facit. l. si ita. cum ibi not. per Barto. ff. de auro & arg. lega. & ibi respondet ad l. seruitus. bic allega. l. quando aliqui fructus pentes extassent.

¶ Hoc est ppriuz. vide do. An. in ca. cuz ad monasteriũ. de statu monachorum vbi refert Abbatem dicere qđ si papa donat monacho aliquid censetur peculium castrẽse per istum tex. Sz pondera quia iste teri. loquitur in eo qui est capar & monachus non est capar. vide que diximus in rubrica de deposito. Et not. quod in arduis papa debet habere consiliũ cardinalium. vide Joan. mona. in ca. super eo. de hereti. libi. vj. text. in cap. per venerabilez. §. rationibus. qui filij sint legitimi. vide de istis arduis: qz in arduis nõ potest causam agere sine consensu prelati etiam in rebus propriis capituli ꝓm Jnno. in cap. cum sam que de iudi. & in. c. edoceri. de rescript. vide Bald. in. l. parentes. C. de test. vbi equiparat causam arduam ciuilez criminali cause. vide Bald. in. l. fi. C. de heredi. instit. de questionibus arduis. vide in. l. j. C. man. & vide que remisi ad Bald. in. d. l. fi. vide Exo. xvij. c. Maiora deferebant ad Moysen. vide. c. ad hec. de offic. archid. vide ter. in. c. si pro debilitate. de offi. deleg. & ibi Bald. & dicit qđ in arduis & grauibus quis non tenetur mittere procuratorem. pro quo vide glo. in cle. j. de fo. compe. vide que dixi in cap. edoceri. de rescrip. do. Abb. in. c. proposuisti. de proba. dicit in arduo facto mitti foras pro pluribus in arte peritis. vide Jo. and. in Spe. de syndico. §. j. ver. pone qđ. Lardi. tenet qđ in arduis requiritur qđ exprimantur noia in constitutione syndici. & Bal. in. l. j. ff. de magi. conue. Bal. in. l. iudices. C. de side in strum. dicit qđ in arduis notarius non pot scribere suam cõmissionem. vide boc. in. c. literas. de resti. spoli. vbi dicit qđ consuetudo dat iurisdictionẽ: & nõ in arduis. ideo dicit qz nõ dat ptãtez cognoscendi in cã matrimoniali inferioꝛi ab epo. vide mod. in. c. j. de procu. vbi dicit qz in arduis nõ pot prelatus ꝑstituere ꝓcuratorẽ sine consensu capi. aut agere. vide moder. & ibi dixi in. c. fin. de of. del. §. pe. qz in arduis videtur electa industria persone. d. ab. in. c. j. de excel. prela. dicit qđ epꝰ non pot suspẽdere in arduis dños sine consilio capituli. vide d. Abb. in. c. fi clerici. §. j. de iudic. vbi dicit quod in arduis epꝰ nõ potest dispẽsare sine consilio capituli. vide gl. §. porro. iij. di. que dicit quod metropolitan nõ pot. in consilio prouinciali ardua facere. et. d. car. in. c. ij. de ele. et in. c. cuza nobis. de testi. qđ non potest papa sine cardinalibus ardua facere. vide Jnno. in. c. j. de opis. no. nũ. vbi dicit qđ in arduis debent vocari absentes. bal. in. c. cuz oẽs. de consti. idem dicit Bal. in. l. nullum. C. de testa. vbi dicit qđ in arduis factis examinãtur testes coram bonestis personis. vide do. Abb. cõsil. xcij. vbi dicit quod ciuitas non libera non explicat ardua sine rectore. alleg. l. pe. C. de decur. lib. x. & in. l. pe. & fin. C. de leno. co. li. ita & clericus non explicat ardua sine epo vel archiepo. vide ibi in primo dubio illius consilij. vide do. Abb. in. c. cũ inter. de re iudi. vbi loquit de arduis. vide glo. §. epoꝰ. xvij. dist. que dicit qđ in arduis requirit consensus prelati. Idem voluit gl. in. c. de consilijs. xvij. dist. facit. c. cum dilectis. de ap. vbi in causis maioꝛibus delatis ad papã nõ seruat dispositio illius capituli. And. barb.

¶ Pater si in feudo aduẽtitio cõstruxit edificia tres fundũ pro parte sumptũ retinere poterunt. Concessio vniuersalis porrigitur ad futura.

¶ Autentica.

Excipitur. ¶ No. qꝫ cõtra voluntatez testatoris vel cõtrahentis patri nõ acqrit vsufructus. Jtẽ no. in seq. aut. qđ qñ pater habet ꝑ fortiũ ꝓprietatis nõ bz vsumfructũ in filij portiõe. ¶ Jtẽ no. in alia auc. casus in qb patri nõ querit vsufruct. ¶ Modo ꝙro de tali ꝙstione: filio delata fuit hereditas patre bannito: deinde pater est in integrum restitutus an recuperet vsumfructum quẽ ꝓpter bannũ acqrere nõ potuit. vt no. insti. qui modis ius patrie pote. soluit. §. relegati. rũdeo nõ. vt. j. de sen. pas. l. fi. qz ea q̃ amissa sunt in restitutionẽ bonorũ nõ veniũt. vt dictũ est: qz aliud est amittere: aliud non acquirere. & iste est ali casus nõ tactus ꝑ glo. in quo pater in aduẽtitijs nõ bz vsumfructũ. ¶ Quero vtrũ vsufructus quẽ bz pater in bonis filij extinguatur forma rei mutatus. puta area edificata: vel ecõtra domo ad aream reducta. & videt qđ sic. vt. ff. de vsufru. l. q vsusfructus aree. Jn Jtiũ videt qz emphyteota pdit emphyteosim. vt no. in. l. j. ff. de vsufru. nec fundatarius rẽ meliorãdo pdit feudũ: qnimo sit tale gd adiectũ est qđ p se subsistere non potuit feudo accrescit: si aũt per se stat ita qđ p se cẽseat nõ accrescit. vt in. c. j. §. p cõtrariũ. de inuesti. de reb. alie. facta. & in. c. j. §. si quis de masu. de cõtrouer. inuesti. & in. c. si vasallus in feudo. in titulo hic finit lex: deinde incipiunt ꝙsuetudines regni. vbi etiã dz qđ mortuo vasallo sine filio herede extraneo relicto dominus teneat aut soluere ꝓtium melioꝛationis: aut pati edificiũ auferri. & est text. valde not. Et idẽ de ꝙsuetudine seruat qñ ecclia cõcedit aream in emphyteosim & edificiũ in iure. ppriꝰ: vel qñ emphyteota facit in area aliquã edificationẽ: puta domũ vel palatiũ & decedit sine herede habili ad succedendũ in emphyteosim vt extraneo herede permittat aut diuere: aut soluat et quãtũ eccliа locupletat er edificijs. Ego ꝙsului qđ si er hoc nimis onerarẽt eccliа: qz esset impar huic restitutioni. vt. ff. de neg. gest. l. sz an vltro. §. j. qđ liberet tantũ ꝓstando quãtũ er edificio diruto posset reddi per. l. in fundo. ff. de rei vendi. sed de facili posset respõderi ad illã lege m: qz ibi possessoꝛ non habeat causam agẽte. hic sic rideo stando est ꝓsse litere dicti capituli si vasallus. ista opinio bz naturalem equitatẽ. ¶ Et no. qđ Bar. in. l. j. ff. de superficie. dicit nõ vlere pactũ qđ edificiũ sit ppriũ in area etiam alterius: sed ego ꝙsului qđ imo valet per. l. §. s. de iure emphyteo. quo casu bz de iuris subtilitate edificiũ cedat solo: tñ quantũ ad vtilitatem non cedit: sicut si ego venderem alicui quandam domũ meã a primo solario supra: nã etiã hoc modo possunt ꝙsortes inter se diuidere turrim & qlibet sit ꝓprietarius partis sue. ¶ Modo cꝛ reuertar ad questionẽ de patre. & glo. dicit vsumfructũ nõ finiri cũ adhuc duret aduentitiũ. Tu dic qđ primus finit & non ꝙsuscitatur mutatiõe forme. ¶ Querit gl. nũqd si pater ingrediaꝫ monasteriũ extinguaꝫ vsufructus eius. & vꝫ qđ sic: qz babet ꝓ mortuo gl. dicit cõtrariũ: qz quo ad comedendũ non est mortuus.

¶ Dicit Jo. an. qđ fratres ꝑdicatoꝛes sunt mendicãtes viuere tñ volunt. & iõ pot eis relinqui qđ dicit dixi in. l. deo nobis. s. de epi. & cle. ꝑ gl. videt casus extra de proba. c. in presentia. sed ꝑ gl. facit: qñ pater ingrediaꝫ monasteriũ filij videt emãci pari ab eo. vt no. ff. de mino. l. fier causa. §. papinianus. ergo apud patrem non remanet nisi dimidia vsusfructus. vt. s. eo. cũ opz. §. cum aũt. Non ob. c. in presentia. qz bz itelligi in alijs qꝫ aduẽtitijs: nã ius canonicũ bz distinguit per ius ciuile: cũ & diuinũ distinguatur. Jac. but. dicit qđ pater non retinet dimidietatẽ vsusfructuus que daf in premiũ emãcipationis: qz nõ emãcipauit: & existentia sui iuris bz filius a deo non a patre. & dicit qđ sibi vꝫ qđ duret patria ptãs & nõ finiaꝫ vsusfructus p. d. l. deo nobis. Bu. Ego dico qđ nõ per dit vsumfructum in aliquo: qz iste casus est magis meritorius.

¶ Quero pater ampla edificia cõstruxit in fundo aduẽtitio & mortuus est: qrit vtrum alij fratres possint retinere fundũ ꝓ parte sumptũ q̃ se cõtingit. & videt qđ sic: qz magna expẽsa nõ ptineret ad vsufructuariũ: bocẽt suadet equitas. vt. ff. de minoꝛ. l. intra vtile. §. de vendẽtibus. & ff. de neg. gest. l. duobus. ¶ Jn Jtium videt qđ ad patres ẽt magna expẽsa pertinet vsq ad vires fructuũ. vt. s. de bo. ma. l. j. Sol. ꝓ fratribus non ob. l. j. qz in sumptibus litis quos pater tenet facere ex fructibus: qz tenet filij iura defendere. facit qđ notatur. s. de neg. gest. l. alimẽta. per Ly. nõ fic dicerẽ in heredibus prelati: qz debẽt fructus in expensis cõputare: qm vltra victũ & vestitũ nil dz lucrari de fructibus beneficij. facit qđ notaꝫ. xij. q. v. c. j. per Archi.

¶ Quero quid si pater dixit ita. cõcedo fructus omnes filio meo aduentitiorum suoꝝ: an includuntur non solum fructus illius anni: sed futuroꝝ. & videtur qđ sic: qz vniuersalis concessio. & qz vno & eodem iure pertinent ad concedentem. vt. ff. de fun. instru. l. lucius. & qđ no. per Ly. s. de serui. l. nõ modus. idem dicit Archi. in decimis cõcessis. xij. q. ij. cognouimus. & argu. ff. de serui. rusti. predio. l. si seruitus.

¶ Jmperator est summus super omnes.

Cõstantinus in resignatione regalium beato Siluestro resignauit gladium.

Femina ex donatione principis potest habere quasi castrense peculium.

Jmpator qñqꝫ apponit in rescripto ẽgro statu.

Dñs ꝓ sua necessitate pot vendere rem vasalli.

Cum multa. Hoc est ꝓpriũ principiũ ꝓuilegiũ qđ ea q̃ cõferunt a principe filijsfamilias. querunt ei plenissimo iure: nec patri queriẽ vsusfructus: siue mobilia: siue imobilia cõcedant. b. d. ¶ No. bqđ principũ ꝓuilegia loco castrẽsis peculij habent. ¶ Et not. cqđ per hãc legẽ feuda regalia castrensis peculij annumerant.

¶ Jtem not. illa verba bis auferre dignitatem nostra clementia. bec ler dicit quod imperator est summus superior. Alij dicunt qđ papa romanus. de papa constat. qz omnes ecclesie mũdi & omnes clerici non possunt sibi auferre papatum. vt nota.

Archid. §. distin. ler est. vbi omnino vide. ¶ Et no. ꝓ presenti scbismate. dicit Archi. qđ cõstantinus in resignatione regalium resignauit beato Silueſtro gladiũ ostendens non legitime se vsum fuisse gladij potestate: nec legitime se babuisse: cũ ab ecclesia nõ receperit. r. dist. quoniã per Archi. Et bec ler allegatur ad predictã donationẽ Cõstantini. & vide qđ not. in Spe. de instru. edi. §. vt autẽ. ver. fi. vbi tractat de bac materia ¶ Item dicendũ in papa qđ pot vendere possessiões ecclie romane necessitate cogente: nõ aũt cã ditãdi ꝙsan guineos. dicqđ posse etiã dz cũ imiuste facit: & tunc pot nisi esset ꝺ statutũ ecclesie romane: qz tunc successor rescindit. de hoc per Archi. xij. q. ij. nõ liceat.

¶ Papa. Vide Bal. in. l. cj. in ꝑn. de vasal. qui cõtra cõsti. lotha. & in titul. de pace constan. in ver. optimi. & in. c. generali. fi. de feud. fuerit contro. & qđ no. bar. in. l. probibere. §. fin. ff. qđ vi aut clã. & vide bal. in. c. cum venissent. extra de iudi. petr. de ancha. in consil. cxcviij.

¶ Adde omnino Jo. de lig. in. c. epõs. in fin. extra de presbend. & Feli. in ca. ad audientiam. circa ꝓin. post Pan. ibi etiaz ad ꝓ. extra de prescri. dixi aliqđ post istum in auc quibuscũqꝫ. nu. 4. in vꝫ. suis cõsanguineis. s. de sacrosan. eccle. et per illud dictuz intelligas quod hic ponitur. Celsus.

¶ Cardinalitũ. vide per doc. in. c. super eo. de hereti. li. vj. hoc sequit Alua. in. c. j. in princi. in tit. epi. vel abb.

¶ Siue femina. no. quod femine possunt habere quasi castrense peculiuz. tu vide Ric. de neapo. in. l. filijs fa. ff. de manu. in ti. generali vbi dicit esse cassum singularem in l. cum multa. §. eo. vide do. Ant. in. c. cũ ad mõasterium. in ꝓin. de sta. mo. vbi alle. ista. l. cum multa. And. Bar. ¶ Qđ si castrum. vide per bart. in. l. j. ad fin. ff. de iurisd. om. iud. cuz cõcor. ¶ Adde istuz in. l. j. nu. 12. ver. sed qđ si babens merũ imperiũ. et quod ibi posui in apost. ad ipsum. in versi. merum imperium. s. de ped. iudi. et dixi post Collect. in. c. quanto. nu. 2. i ver. transferre merum imperium. extra de iudi. Celsus.

¶ Utrum domini facit ad not. per bal. in. l. j. in fin. j. de ope. li. & vide Old. in consil. cccxxxiij.

¶ Pater in contractu ex quo suo nomine non potest agere: ita nec obligari.

¶ Regula monachalis est fortioꝛ ꝙ patria ptãs.

¶ Abbas inuito monacho non potest petere bonorum possessionem.

¶ Pr nõ adita hr ditate filio mortuo nõ pot adire.

¶ Filius si querelã repudiat pater intẽtare nõ pot.

¶ Filij naturalis si nõ vult adire an pr adire possit.

¶ Filius si mea contemplatione est institutus si non vult adire non possum adire.

¶ Pater si excludit substitutum vulgarem a fortioꝛi excludit causam testati.

Hereditas non defertur patri abintestato.

Tam non solũ. Heredi tatez delatam filiofami. si filius nõ vult adire pater pot adire & ecõuerso si pater nõ vult filius pot velle. Et idẽ in alijs lucris ex aduẽtitia cã delatis vt melioꝛ sit conditio acceptantis sine alterius ꝓiudicio. b. d. no. ¶ Opp. de. l. si qs mihi bona. §. iussum. ff. de acq. here. Sol. bec corrigit illã. ¶ Quero quo iure venit pater cũ non sit in testamẽto noiatus. Rñdet But. qđ venit iure accrescẽdi: qz hoc speciali casu ꝓprietas filij accrescit patri sicut ecõtra vsusfructus accrescit ꝓprietati. ¶ Quero nũqd pater sit testamẽtarius heres: aut legitimus dat a lege. Rñdeo ꝓ testamẽtario babet qz cadẽ est ꝑsona cũ filio ꝓm glo. Vel dic qđ hic est heres ex testamẽto ertẽsiue: nõ ꝓprietitũ cõpetit ei bñficiũ legis edicto: qz gcgd ex scripture intellectu percipit ex scripti recitatione proferꝛ. vt. l. iã hoc iure. ff. de vul. sub. ¶ Preterea & si pater nõ esset heres ex quo est heres heredis locũ bz dictũ bñficiũ. & est simile. extra de test. c. cuz tibi. nã fideicõmissarij. ꝓpter nõ est heres: ꝫ habetur loco heredis quo ad potestatẽ distribuẽdi bona. vt no. xij. q. ij. de laicis. pater aũt plenissimum ius bz & ꝓ seipso heres est. ¶ Sz nunqd sit verũ. fit testatoꝛ. ꝓhiberet ad patrẽ puenire. Rñdeo nõ. vt. s. eo. aut. excipit. ¶ Modo ego ꝙro qđ si filius mortuus. & & ꝓ per mortẽ facta est ei institutio cadu ca nũqd pater pot adire. rñ. nõ. vt. s. de iure de li. l. si infanti. §. si vo. & ar. s. ad orfi. l. nõ ꝓ numero. ¶ Nõ ob. bec ler. qz bic est ꝑale in casu renuntiationis. ¶ Quero qđ si filij bz substitutũ vulgarẽ vtrũ ꝓferꝛ substitutũ an pater. Et dicit glo. qđ pater: qz venit titulo institutiõis a iure ꝑsumptoꝛ: sic venit ex ꝓximo gradu. Et est alia rõ subtilis: qz verbũ & si beres nõ erit inter ptaf: nec aliũ beredẽ etiã fecerit. vt. s. de bere. instit. l. cũ ꝓponas. sed iste repudiãdo facit ꝓꝛ & esse beredẽ: ergo substitut excludaf nisi forte substitut esset cõiuncta ꝑsona ipsi testatoꝛi: puto eũ affectionẽ considerarẽ ꝓ patrẽ excludi cũ supest ꝓsona q ꝓ ea pta & iũstate testatoris excludet patrẽ. ¶ Jtez puto qđ si ꝓ iudicia. pbet qđ testatoꝛ voluit patrẽ non succedere & pater repellaf: sicut in similibus dicimus in tacita pupillari substitutione q̃ non excludit matrẽ: tñ si ꝓ indicia. pbet Jtiũ mater excludi. tur. arg. ff. de vulg. sub. l. lucius. & s. de test. milit. in testamẽto. & singulariter no. in. l. precib. j. gl. para. & arg. ff. de vsur. l. in fideicõmissi. §. pollidius.

¶ Quero qđ in contractibus: pone aliquis recepit donationem noie cuiusdã filij famil. absentis: filius nõ vult acceptare nũqd pater pot acceptare. bec est gl. valde singularis & dicit qđ sic in gl. nõ ergo. qđ gl. valde no. ¶ Nec ob. l. si seruus. ff. de precꝛ. & de nego. gest. l. si pupilli. §. fi ego. qz ibi in cõtractu ex quo pater suo noie non pot agere: ergo versa vice nec obligari: vnde glo. intelligo in cõtractu donatiõis. ¶ Pone babeo filiũ mortuum nachũ qđ mater sua instituit beredẽ. Abbas mãdat sibi qđ adeat beredit atẽ: ego mando similiter: vter & subtrabit obediẽtiã: queri & an Abbas: an ego debeo habere beredit atẽ. & vꝫ qđ ego. vt bic. ¶ Jn Jtiũ qz fortioꝛ est regula monachis ꝙ patria potestas adeo qđ monachus nibil patri acqrit: sed soli monasterio. vt in auc. ingressi. & in auc. si qua mulier. Unde qui dẽtia legis nostre non habet locũ in tali patre: qz ꝙ filius ei obediret: tñ patri nõ acquirit vsusfructus. ¶ Item nec monasterio acqret nõ obediẽdo abbati: qz in acquirendis monachus pot ꝑiudicare monasterio sicut seruus dño. ¶ Et sic tu dicas quicquid acqrat monachus acqrit monasterio: sed ius adeũdi acqrit: ergo ius adeũdi acquirit monasterio. respõ. quicqđ filius in ꝑ potestate acqrebat olim patri. ꝓꝛ & tñ non acqrebat ius adeũdi patri. s. ad orfi. cia. l. ij. naz ius adeũdi nõ est in patria ptãte: nec in corpore patrimonij: sed est de libero arbitrio. vt. ff. ad legẽ fal. l. precia rerũ. sed Archi. dicit qđ pot abbas adire ad fi militudinẽ patris. vt ipe no. xvij. q. j. statutuz. p. l. nostrã & hoc nõ ꝓbat: qz speciale in ptib ꝙ babenti bus in ptãte: ergo in Jtiũ est ius cõe. Jdẽ ergo in monacho qđ in seruo: poterit aũt abbas carcerare monachũ & cogere eum adire. vt. l. ij. s. de bere. instit. ¶ Jtẽ an poterit abbas petere bonoruz possessionẽ inuito monacho. ff. ad tre. l. seruo inuito. rñ. nõ. vt in ver. at q. qđ tene menti. ¶ Quero nunqd ius adeũdi qđ cõpetit patri fundef in eodẽ iure qđ cõpetit filio. rũdeo sic: qz pater vtif eo iure quo filij. ¶ Et bic pcedũt due ꝛclusiones. vna dicit qđ pater excludit vulgarẽ substitutũ. et idem babemus in fisco in. l. ex facto. §. fin. ff. de vulg. sub. Ly. dicit qđ ille. §. nibil facit: qz ibi indigns adiuerat hr ditatẽ: al's veniret substitut. vt not. s. de bere. isti. l. §. vide qđ no. ff. ad filij. l. si sequens. ¶ Secũda ꝛclusio est qđ mortuo filio non adita hereditate pater nõ pot adire: qz ius adeũdi pẽdet ex ꝑsona filij: vñ annibilato filio ꝓ mortẽ annibilatur

¶ Prestare. vide Bar. in. l. j. s. de excusa. muñ. libio. x. Spec. in tit. de feu. §. pe. versi. & no. qđ vasalli. & ibi ꝓ Joã. andream.

¶ Quo iure. boc re prebendit bal. j. ea. l. §. similiqꝫ modo.

¶ Testamẽtario. vide ter. j. ca. l. §. fi militqꝫ modo.

¶ Beneficiũ. l. vide ibi Bal. in. j. q.

¶ Mortuus. vide j. priori. et roma. plene in. l. is qui beres §. fina. ff. de acquir. heredi. & ibi Bart. & bal. in. l. nõ ꝓ numero bic alleg.

¶ Quero quid si filius. nat. ꝙ pater prefertur substituto vide do. Joan. ff. de heredi. instit. et Jmol. in. l. si pater. ff. de bered. insti. et Bal. j. ea. l.

¶ Glo. valde. bec l. habet locũ in contractibus. vide per Ro. in. l. qui in alie na. in ꝓin. ff. de acqui. here. & per Ly. & Sali. bic. sed pone qđ filius differt adire non tñ vult repudiare an pater possit adire. vide Bald. in. l. ꝓma in viij. opp. s. v. q. vj. cum seq. §. qui ad mit.

¶ Pone babeo filiuz. vide per Jmo. in. l. qui soluendo. la. j. ff. de ber. instit.

¶ Patri. vide no. per do. in. l. ij. §. de here. instit.

¶ Abbas. Vide bar. in. l. tutor. ff. de bo. poss. cũ concordan. ibi signatis. et Bal. in. l. ex repudiatione. §. de fideicommissis.

¶ Secunda conclusio. Vide. §. priori.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Sed cõtrariuz. a vide per Ro.in.l. is qui heres.Ş.fin. vbi aliter limitat. ff.de acquir. here. Joã.de imol.in.l. fi paterfa.ff.de here.instit.in addi.se quitur quod dicit Bart.bic et repu tat.no.

b ¶Idẽ puto.vide b mod.in.l. qui soluendo.la.i.ff.de he redi.insti.

c ¶Pone filiꝰ.hec l.nõ habet locũ in filio naturali na to ex ancilla ipsiꝰ patris.idẽ tz ro.i l.is qui heres.Ş.fi. ff.de acqui.here.

d ¶Filiꝰ.vide ple ne per Ly.bic.et qd fi isto casu pa ter recusaret an ac quireretur filio.vi de bar.i.e.l.Ş.fini liqꝫ mõ.a p Jmo. in.l.fi quis mihi bona.Ş.fussum.ff. de acqui.here.

e ¶Adire.vide gl. 7 bar.in.l.fi quis mihi bona.Ş.iussum.ff.de acquir. here.Iz an isto ca su repudiatio filꝫ noceat patri.vide bar.in.l.is qui he res.Ş.nec filius. ff.de acqui.here.

f ¶An pater.Fa ciebat dubium:qꝛ mortuo filio non habet locuz bec.l. vt bic p bar.7.Ş.p bal.7 ad hoc facit qꝛ filꝰ vltimo vite spiritu non potest adire.vt est gl.no. in.l.fin.ff.qñ dies leg.ced.per quam deciditur ista.q.7 de bac.q.vide per Ro.in.l.is q he res.Ş.fi.ff.de acq. hereditate.

g ¶Dicit glos.an hereditas poterit adiri vltimo vite f spiritu:7 an pote rit examinari in te g stẽ.vide Bal.in.c. j.i.vj. char. de pa ce iura.fir. vbi te net qõ fic in.l.bac 2sultissima distin xit.vide eũ omni no.And.barba.

b ¶L.j.Ş.qui ad mit.7 ibi no.de fi lio qui põt inuito 7 ignorante patre adire:Iz pater non b videt qõ possit p se adire nisi quan do filius est exclu pater tanꝫ appẽdices sm Richar.mal.7 Ly.ar. ff.de fideiuſ.l.q cõtra senatus.7.ff.de noua.l.quo ties.Sed cõtrariũ videt:qꝛ iã patri erat apertũ edictũ.vt.ff.de Ɔtabu.l.si post mortẽ.in fi.¶Porro nõ gerit imaginẽ filꝫ tz propriam.Sol.si precessit iussus de adeũdo pater poterat adire:als nõ.ar. Ş.ad treb.l.nõ iustã.Fallit in infante:qꝛ tũc pater põt iure patrio nõ p banc.l.sed per.l.fi infanti.vt no.ff.de acq.here.l.moza.Ş.impubes.7 bic p Ly.

¶Quero qd in q̃rela:nunqd si filius repudiat querelã inofficiosi pater põt eã intentare.gl.dicit qõ nõ:qꝛ q̃relano cõpetit patri iure ppꝛio:nec po test exerceri Ɔ voluntate exhẽdati.vt.Ş.de trãsac. l.cũ mota.idẽ putoᵇ in iure agẽdi ad supplemẽtũ 7 iure dicendi nullũ.vt.l.filio pterito.ff.de iniu.te sta.Cõsidera.p querelã nihil acquirit nisi quedã rescissio testamẽti:vnde in querela non cadit vsu fructus.7 ideo in q̃rela videt gl.vera:sed per ius agẽdi ad supplemẽtũ bñ acquirit vsufructus:tñ qꝛ succedit loco antique q̃rele videtur sapere na turã vindicte.vt.ff.Ş igs cau.l.si cũ.Ş.q iniuriarũ. Jdẽ dico in monasterio qõ q̃rela inofficiosi non põt intentari inuito monacho:qꝛ agere q̃rela non est succedere:Iz ius ꝓparatoriũ:vt no.ff. de ioffic. test.l.q de iofficioso.dixi.Ş.de repu.here.l.fi vnꝰ.

¶Pone filiusᶜ meus naturalis natꝰ ex ancil la mea est heres institutꝰ et non vult mihi obedire vtrũ potero adire.7 videt qõ sic:qꝛ pater. ¶Con trariũ est verũ:qꝛ non habeo eũ in ptãte tanꝫ pa ter:Iz tãꝫ põs. ¶Quero filiᵈ meus institutus mea cõtẽplatiõe nõ vult adire vtrũ habeã bñficiũ buiꝰ.l.dicit Ja.de rauẽ.qõ nõ:qꝛ hec hereditas est pfectitia.Iz.l.nostra loquit in aduentitia:certe istud est absurdũ cũ plentori iure fungar qõ minꝰ iuris habeã:nã si id de quo minꝰ vꝫ inesse 7 inest: ergo de quo magis si dicaꝫ hereditas est profecti tia.Rñdeo hoc est statutũ in fauorẽ patris:non in odiũ.ff.de vulg.substi.l.sed si plures.Ş.in arroga to.¶Vel dic qõ opi.¶De.est vera.7 ẽ ratio diffe rentie:qꝛ in pfectitia remanet patris ius cogẽdi filiũ adire.ᵉarg.ff.de fur.l.filiũ.in pn.7.j. de patria po.l.si filiꝰ tuus.7.3.de here.instl.l.cũ ꝓponas.7 3.de iure delibe.l.cũ antiquiorib⁹.sm Ray. Sed si filiꝰ esset absens vel pater de facto non posset cũ cõpellere puto patri succurrendũ de egtate legis noſtre.idẽ puto si filius esset furiosus.arg.ff. de fideico.lib.l.neq; infantes. Ş.fi.¶Ulterius q̃ro filiusſa.est heres institutꝰ a matre:vult repudiare ex testamẽto 7 adire ab intestato. pater vero dicit qõ statim qõ repudiauit ex testamento hereditas est ipi patri delata.arg.3.de impu.7 alꝫs substi.l. ỹ.qꝛ causa testati excludit cãm intestati.7 hoc est verũ.7 no.dignũ gcqd dicãt ¶De.7 Ly.nã si pater excludit substitutum vulgarẽ:ergo fortius exclu dit cãm intestati.Ulterius q̃rif:mater vnum ex filꝫs vulgariter substituit alteri filio in cõi ptãte posito.Rñ.substitutũ pferri patri:tũ p ea q̃ dixi superius:tũ qꝛ p substitutũ pater acquirit vsum fructũ nisi eo tẽpore esset emancipatus. ¶Quero nunqd beneficiũ huius.l.competit patri arro gatori.so.colligeꝫ p id qõ legitur.instl.de acqui.p arrog. ¶Quero an pater possit adire heredi tatẽ in vltimo articulo vite filꝫ:nã q in extremis laborat nec oĩno viuit:nec oĩno est mortuus:Iz mo rit.vt no.ff.de manu.testa.l.q duos.dicit glo.ˢqõ quilibet in vltimo vite mutus efficit.vt no.in.c.ff eþm vel abbatẽ.col.r.7 ideo nec cõtumaꝫ esse põt in tali articulo constitutꝰ.Itẽ memoria mutilata totus lãguet intellect⁹.vt.Ş.q test.ſa.posl.l.hac cõ sultissima.Ş. at cũ humana.Itẽ lingua ingrossaꝫ 7 articulate log non põt.vt.Ş.de testa.l.iubemus. Itẽ omnis sic laborans presumit animi consiliuz non habere:qꝛ penit⁹ deficiente corpore deficit in tellectus:nã intellect⁹ fine corpore nihil agit.dicit Aristo.in.j.de aĩa.sol.dico patris additionem tene re.sufficit eũ vite momẽtũ cũ possit adire filio inuito 7 ignoratẽ.vt plene not.in.l.j.Ş.qui admit.ᵇ ad bo.pol.imo puto qõ fi simul cõcurrunt aditio patris et moꝛs filꝫ:teneat aditio patris fauore te stamenti 7 legatoꝝ.ff.ad treb.l.ex facto.Ş.si quis rogatus. ¶Decimo quero nunquid bec.l. ba beat locũ qñ hereditas defertur filio abintestato: puta ex senatusconsulto ofiriano.7 videtur qꝛ nõ: qꝛ deferẽ sub noĩe appellatiuo immutabili.vt.ff. de capi.dimi.l.tutelas. Itẽ iste hereditates abin testato deferunt agnatis vel cognatis:sed pater nõ est agnatus.vl cognatꝰ.Cõtra dicit gl.qꝛ est ea dẽ ꝓsona cũ filio:vel melius qꝛ pater habeẽ loco filꝫ nõ ꝓ idẽtitate essentie:sed legis dispositione: alioquin idez fuisset de iure veteri qõ de iure isto: qõ est falsum.Teneas ergo qõ pater põt succedere nisi esset talius q veniat p ius accrescẽdi.7 ita li mita istã gl.p casum.l.nõ p nũero.3.ad ofiriani. ¶Filius sine consensu patris non habet legitimam personam standi in iudicio.

¶Scõo qõ pater cogit cõsentire officio iudicis de causa cognita. ¶Tertio qõ iudiciũ reddit in inuitũ nõ solũ reũ:sed mirabile est ex pte actoris qui cogit inuitus:puta pater. ¶Quarto no. qõ metus 7 cõpulsio faciunt iudiciũ valere. ¶Quin to 7 vltimo no.qõ filiusſa.si est legitime etatis sufficit solius pris autoritas:Iz si esset minorꝰ xxv. an. regreret etiã autoritas curatoris dati liti non pso ne ita qõ pꝛ vt pr.7 curatoꝛ vt curatoꝛ.vt.j.c.l.Ş. si aũt.ibi pre recusante.7.l.si filiꝰ.ff.de verb.obli.

¶Quero pr me? est abbas vl eps an in aduẽti tꝫ habeat vsum fructũ.dicit Jo.an.i.c.fi.de iudi. li.vj.qõ idẽ est i clericis qõ i laicis.q̃stio est in boc solũ vtrũ sim i ptãte necne:nã dignitas epalis Iz liberet eũ a patria ptãte:nõ tñ econtra:ᵏficut nec cõsulat⁹. ¶Queritˡ Archi.iniuria est facta abbati.decessit:nũqd successor possit agere iniuriarũ. Quidã dicũt qõ sic:qꝛ iniuria est facta ecclesie. Alꝫ dicũt eõtra:qꝛ plat⁹ nõ est in ptãte eccliẽ:Iz est emãcipatꝰ etiã si ꝓius fuisset monachus:7 in boc inclinat Arch.vt ipe no.rꝫ.q.ũ.c.discussio.est ergo abolita iniuria morte.vt instl.de iniu.Ş.fin. Itẽ abolet⁹ ano vtili.qõ dic vt no.ff.qõ me.cã.l.Iz 7 si cũ exceptiõe.Ş.i cause.ff.de iniu.l.Iz si vnꝰ.Ş.si

4 ante. ¶Quero p ordinẽ sm gl.7 ꝓio qualiter cogeat.rñ.remedijs pre toris.7 inter alia est q̃ poterit poni i bãno ꝓpter 2tumaciã.vt no.i.l.i.Ş. qd ergo.ff.de vsufr.quẽ.q bãnũ operat vt in causis ipsiꝰ bãni ei nõ red dat ius.vt no.ff.ex q.cau.maio.l.Iz 7 si p ꝓtoz.Ş.Iz si cũ decreto.7.i.r.col.

5 bic finit lex.Ş.dño guerrã. ¶Scõo q̃ro pone q̃ pr non põt induci ad cõsentiendũ:nũqd tz iudiciũ.gl.dicit q̃ nõ.q̃ i calũniosa ptãte pris erit ne filiꝰ agat vel 2ueniat.Ş.l.si idẽ cũ eo.Ş.qõ si mutue.i rõne sui.ff.de iu. om.iud.nec põt p boc pr̃ptiari patria ptãte:qꝛ nõ est in.l.cautũ.Iz ma gis vr dicẽdũ q̃ pr̃ ꝓpter cõtumaciã boc cõsensu filꝫ agat.vt.ff.de fideic.lib.l.si alieno.Ş.j.Uel dic q̃ loco pris inde r decerneret se ratũ ba biturũ.vt.ff.q̃ fal.tu.l.j.Ş.idẽ põpo.7 de iure do.l.q̃ fectitia.in ptin.Ş.q admit.ad bo.pol.l.bonoꝝ.Ş.de iure delì.l.si infanti in fi.Caue tibi:qꝛ in 2tiosis inde r nõ põt supplere de facto circa legitimationẽ ꝓsonaꝝ.vt no.Ş.si aduer.rẽ in.l.cũ 7 miores.Ja.dꝫ are.tz iudiciũ valere.ar.ff.Ş.ma. l.si cũ dotẽ.Ş.Iz fi latitet.ff.ad tre.l.impator.7.ff.de iu.fi lógi⁹.i fi.7.j.ea. l.Ş.vbi aũt.7 in iure nostro eq̃ paraf aliq̃ de esse vel adesse 7 nolle 2sen tire.nã q monit⁹ a ꝓtore nõ vult 2sentire p latitãte oz baberi.vt.ff.de fu deic.lib.l.nõ tm.Ş.fi vero iurta.7.d.l.nec infantes.Ş.i.boc tz Jac.de.are. Rich.7 Ly.hec q̃stio nõ est q̃stio in cã dotis.vt.Ş.de coll.aut.qõ locũ.Ş. si dos. ¶Et p dicta faciũt ad.q.statuti quo cauet q mulier nõ possit cẽ

6 in iudicio fine 2sensu mõdualdi. ¶Dp.qõ nõ valet iudiciũ vbi inter uenit coactio.vt.ff.de iu.l.ỹ.post prin.fo.ibi interuenit coactio in iurisdi ctiõe acq̃rẽda 3 bonos mores.bic in iurisdictiõe legitime exercẽda.fic nõ ob.Et ex boc no.qõ tutoꝛ 7 curatoꝛ põt cogi autoriz̃are in iudicio 7 valet autoritas:qꝛ ista 2pulsio est rõnabilis 7 iusta.sec⁹ in 3ctibus.vt.ff.de au

7 toꝛi.tu.l.j.in fi. ¶Iz 3 pone q̃ iuder⁹ est cõpulsus ferre sniaz:nunqd va

a let.dic q̃ sic fi est 2pulsus iudicare:Iz nõ fic indicare nã tunc rescinderet.

8 vt no.ri.q.ỹ.quatuoz.dic vt.j.l.ỹ.de sen.er peri.reci. ¶Et no.q me

b tusᵇ in bis q̃ sunt fundamẽti.vt in iurisdictiõe cõseruẽda.vel augmẽti.vt in iurisdictiõe progãda.vel validamẽti iudicij.vt in iurisdictiõe nõ decli nãda.ibi nõ valet iudiciũ.vt.l.ỹ.ff.de iudi.falsin.ff.de iurisdi.om.iu.l.cũ giudicare.7 qõ ibi no. ¶Prosequoz gl.7 q̃ro an filiꝰ ꝓhibẽte patre possit acceptare ꝓcuratoris officiũ.glo.scentit q̃ nõ 7 male:qꝛ imo põt accepta re 7 exercere.qꝛ patria ptãs nõ extẽdit ad boc:cũ ex mero officio patri nihil acquiratᵏ:eãdẽ rõne põt esse executio vltime volũtatis 7 testificari in iudicio inuito patre.vt in.c.q generaliter.Ş.nedũ vero.de pcu.li.vi. Cõsidera duo sunt.l.actio 7 agere.7 defensio 7 defendere.Itẽ actio 7 de fensio sunt penes dñm.7 ipe ꝓprie mouet.7 i eo subsistãa cõsistit.Iz agere 7 defendere q̃ est merũ factũ est in ꝓcuratoꝛe.7 qꝛ nõ est adventitii cũ nõ sit ius.7 ideo gl.dicẽdo qꝛ requirit cõsensus patris non intellexit se ipsam.Itẽ aduocatꝰ.Itẽ tutoꝛ.vt.l.nã qõ.ff.ad treb.Itẽ assessoꝛ 7 magi

9 stratꝰ.vt de iud.l.si filiꝰ. ¶Quero nunqd filiusſa. sit integer homo in

c iudicio ᶜ.dicit glo.qõ nedũ integer.Iz nec medi⁹ homo nisi ꝑsona eiꝰ va

d lideꝫ p patrẽ.Cõsidera q̃ vlꝫ ad lit.cõte.ᵈ exclusiue filiꝰ bz legitimã ꝑ sonã 7 valet libell⁹ 7 ois interlocutoria vlꝫ ad lit. cõte. nã tũc cõsensus patris incipit esse necessarius.vt.ff.sol.ma.l.si cũ dotẽ.Ş. eo tpe.ergo ante nõ erat necessarius.Itẽ filiusſa.erat minoꝝ.xxv.ann.põt petere curatoꝛẽ dari liti.nec in ista petitiõe validãda opz 2sensum pa tris interuenire:qꝛ est de pparatoriis iudicij 7 iurisdictiõis quodãmo do medie inter iurisdictionẽ 2tentiosam 7 volũtariã meli⁹ est dicere qõ datio curatoris semp est iurisdictiõis volũtaric.qꝛ semp pater nõ est ne cessari⁹ nec cogi posset ad cõsentiendũ.vt.l.j.ff.de off.pcõ.post lit.aũt cõ te.7 in ipsa 2testatiõe ad boc vt iudiciũ nõ peccet in forma respectu ꝑso narũ:qꝛ pater 7 filiꝰ reputant vna ꝑsona 7 augeẽt in iudicio filiꝰ p patrez requirit patris 2sensus.7 ista est opinio cõis bodie exꝑsse ꝓbata p text.

e in.c.fi annũ.Ş.in bis quoq;.de iu.li.vj. ¶Alꝫ dicũt q̃ 2sensusᵉ pris nõ est necessari⁹ nisi q̃n dubitaf an pr̃ habeat vsum fructũ:an nõ.ne pr̃ post ea veniẽs possit dicere iudiciũ nõ valere:qꝛ ad ip̃m ptinet vsufructꝰ.vt l.j.Ş.ti.j.7 ar.ff.sol.ma.l.titla.Itẽ regrit q̃ pater 2sentiat filio in iudicio in signũ repudiatiõis vsufructᵍ.q̃ fuit opi.Otto.antiq glossatoris. quã opi.tz pe.Ja.but.7 bar.7 ddã alꝫ pessime:qꝛ si pr̃ prẽderet se bñe vsum fructũ nõ posset cõpelli cõsentire filio. Et iõ lfa loquit vbi cõstat de ple na ꝓprietate filiꝰ:tñ nõ loquit in alꝫs q̃n aduẽtitꝫs.7 i boc sto cũ Otto.7 iõ adbereas rõni veritatis.i.glossatoꝝ 7 in perpetuũ nõ errabis. ¶Et cõclude sic.aut pr̃ est absens extra territoriũ.7 tũc filiꝰ põt eẽ i iudicio agẽ do 7 defendẽdo.7 si postea pr̃ reuertit nõ regrit 2sensus pris i bis q̃ acta sunt:Iz i agẽdis i posterũ:qꝛ cũ iudiciũ habeat in se multos act⁹ 7 qlibet act⁹ sit iudicialis act⁹ vt elegãter no.in.c.sepe.de v.sig.i cle.meritoꝝ quo libet actu attẽdi oz q̃ ꝑsona sit integra.aut pr̃ est ꝑsens in iudicio.7 tunc opz cũ cõsentire.vt bic.vl adhiberi remedia de qbꝰ.Ş.dixi.aut nõ est ꝑ sens i iudicio tñ de facili põt eiꝰ ꝑsentia bri:tũc oz regri 7 expectari.vt ar.

10 in.c.j.i fi.de 2sue.rec.feu.7.ff.de pcu.l.mutꝰ.Ş.is q.7.l.pñs. ¶Ad q̃ro vna cũ gl.nũqd filiusſa.possit interesse i iudicio tutoꝛio noĩe.rñ.gl.q̃ sicẽt 3 pꝛez nec petita venia.vt.ff.de i ius vo.l.q̃situ.hoc pbat tali rõne.si filiꝰ regreret pris cõsensuz.ergo nõ posset eẽ idoneꝰ.vt.Ş.de le.tut.l.fi.qõ fal suz est.vt.ff.de capi.di.l.tutelas.cũ infinitis filiꝭ. Sequit i gl. Quero de ꝓcepto iudicis q̃ filiꝰ ipõte suscepit debitũ cõfitẽdo.7 gl.2fiderat an illud ꝓceptũ sit inia:7 tũc nõ valet.an nõ inia.7 tũc valet.ad qõ sciẽdũ dicqõ si erat oblatꝰ libellus 7 facta lit.2te.istud ꝓceptũ erat inia.7 ex eo orĩ actio in factũ:Iz sec⁹ si nõ est in figura iudicij:qꝛ tũc nõ est inia nec orĩ actio in factum.ita no.dicit glo. ¶Quero ergo q̃ si fit.post lit.cõte.vtrũ sit interlocutoria vel diffinitiua nã si diffinitiua deberet ferri solẽniter de scripti recita tiõe.Itẽ si appellaret esset possibile appellare viua voce.vt.ff.de ap.l.creditoꝛ.Ş.fi.si aũt eẽt interlo cutoria posset iudex interlog de plano.vt.ff.de iud. a l.si debitoꝛ.7 sine vlla iterlocutoria posset cogere cõtrẽtẽ ad soluẽdũ 7 solues nõ infamaret.vt.ff.de pcu.l.si reus tu dic cõfessionẽ filiꝰ apud acta pñte b pr̃e nõ 2sentiẽte nõ valere.ar.ff.de aut.pst.l.clarũ. p boc facit q̃ 2fessio sicut iusiurãdũ vim hz litis cõte.vt.ff.de iure.l.tutoꝛ.Ş.j.l.nã postea.Ş.fi bis. Itẽ vt spe.elegãter ait.i ti.de actore.i.ỹ.char.vsi.Iz nũqd tz ꝓceptũ fi nõ tz minus litẽ.l.cõtestari. fine pr̃e:multofortiꝰ nõ tz maius.l.recipe ꝓceptũ totiꝰ

11 cãe.ar.j.de agẽt.i reb⁹.l.ex eo.li.xỹ. ¶Et iõ ꝑce

Ş pta guarẽtigie q̃ fiũt ilijsſa. fine 2sensu pris nõ va c let ipo iure nisi pr̃ eẽt absens extra ꝓnciã:vl nisi

f eẽt filiꝰ mẽtitusᵍ de morte pris.vel emãcipatione: vel nisi eẽt in q̃si possessiõe existẽtie sui heredis fa ma publica accedente.vt.li.ỹ.ff.ad ma.7.Ş.eo.l.3e nodotus. ¶Ex p̃dictis apparet q̃ ꝓceptũ guarẽ tigieᵍ est iterlocutoriũ:qꝛ nõ ꝑfert in rescriptis 7 qꝛ spõte suscipit q̃ modũ volũtarie iurisdictiõis 7 iõ fi qua exceptio cõpetit dictũ ꝓceptũ nũqꝫ trãsit in rẽ iu.7 p̃dicta sunt vera in bonis pfanis sed in d ecclasticis nõ regrit cõsensus pris.vt.d.c.fi.de iu. li.vi. ¶Sõ q̃ro qd si filiꝰ est latitãs 7 nõ pr̃ vtrũ valet iudiciũ 3 filiũ latitãtẽ.rñ.fic.puta ꝓpter ne cessitatẽ cãe.Et iõ filiusſami.ex 2tumacia põt fo rte bãniri nec regrit i boc pris 2sensum qꝛ cõtuma cia nõ est actꝰ Iz est q̃dã p̃uatio cui nõ põt accedere habitus cõsensus pr̃ni. ¶Quero an pr̃ possit re c

12 uocare istũ cõsensuz.rñ.nõ:qꝛ inuitꝰ cogit 2sentire

13 ergo 7 pseuerare. ¶Quero nũqd ille.Ş.habeat locũ i criminalibꝫ.rñ. nõ fi filiꝰ cõuenireᵏ.secus si agit forte iniuriã passus. vt.ff.de iniu.l.Iz fi vnꝰ. Ş.pcuratoꝛe.7 boc in ciuili sed in criminali distinꝫ

b tz:qꝛ pater nõ est de fundamẽto huius iudiciꝫ cri minalis tñ appellare põt.itẽ falsam 7 erroneã cõ fessionẽ filiꝰ reuocare 7 probare 3ziũ.vt no.in.l.ỹ. Ş.j.ff.fi ex nora.cã aga.7.l.lucius.ff.de app.ita qõ

Ş appellatione pendente nec 3 patrem nec contra filiũ aliquid innouabit.vt.ff.de app.l.nõ tãtum.7 optime facit.ff.de mino.l.pater pro filio. nisi deli f ctũ filiꝰ esset notoriũ tam per confessionẽ q̃m per indiciũ:qꝛ indicia coadiuuant notoriã confessionem vt appellari non possit. vt in.c. roma.Ş.finautem. g de app.li.vj.considera in criminalibus. aut filius acculat de crimine publico aut de priuato. primo casu pater non est necessarius. qꝛ filius prosequit negotiũ reipublice tanꝫ quilibet de populo non b tãꝫ filius. Secũdo casu si iuter prosequit reipubli ce vindictaz:7 similis est procuratoꝛi reipublice 7 procuratoꝛ nõ indiget pris autoritate. Itẽ accusa tio non est in bonis nostris ergo non est in aduẽti tꝫs bonis ergo cessat noster.Ş.vt.ff.de acq.here.l. p̃o herede.Ş.si sepulchꝛi violati.aut filius conue quif 7 certe sicut seruus nõ indiget cõsensu domini nec monachus accusatus consensu abbatis.qꝛ na turalis defensio est.vt.ff.de accu.l.bos accusare.Ş.

13 oĩbus.ita nec filius. ¶Quicqd dicat bic Ly.cõ sulo tñ assessoꝛibus ꝓpter opinionũ varietatẽ q̃ cõpellãt patrem ad cõsentiendum ne eoꝝ sentẽtia possit in dubio reuocari cõtra ipsos iudices tanꝫ de imperitia.Et ista est abundans cautela 7 cõtra rium eius qõ tenet bic Ly.tenet Jac.but.7 cõiter

Ş loẽs.Uel intellige Ly.q̃n criminalis accusatio fun daf super re familiari vt accusatio furti:qꝛ dispa

14 taf de bonis aduẽtitꝫs. ¶Quero vna cum glo. an coram arbitro possit filius procedere sine 2sen su patris.rñdet gl.q̃ sic nam cum cõpromisso non cõtinuak pater.ergo nõ bz iudicium validare:vel invalidare.Itẽ q̃ iste.Ş.non loquit in cõpromiſ

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quo tēpore. vide Bar. ff. eo. ⁊ cū gl. hic trāsit Ang. in. l. 13. ff. de iud. ⁊ Alue. in. ij. parte statutorum. q. lxxij. in fi. contra Bar. hic.

b ¶ Presumitur. vide Bar. in repe. l. j. §. si plures. ff. de exercito.

c ¶ Sed nō cōstitū. Et ideo est q̄stus ⁊ titulo regrat a. l. cōsuetudine. vel statuto fit nō iteruenit nō reddit ipm actū nullū. ita no. iste. §. i rub. de in

ius appet q̄ dicit necessitate p̄ posse iudicis ponenda ꝛsentire filio: sed hoc nō pōt arbiter q̄ est extra psonas ꝓmittētiū. Itē q̄ pcessus arbitri nō est

pcessus autorizabilis. vt. l. j. §. de ar. Sz pone duo sunt statuta ⁊ ciuitate. vnū q̄ filiusf. nō possit se obligare sine ꝛsēsu p̄ris. aliud q̄ oēs cause debet cō

promitti nūq̄ filiusfa. poterit cōpromittere sine ꝛsensu p̄ris. rñ. sic q̄ statutū ꝺ ꝓmissis ē magis spāle. Itē q̄ ꝓmissus pōt fieri bis ꝙbis cōpromittim⁹ ⁊ tale nulla obl'one itercedēte sicut mandatū ⁊ progatio iurisdictiōis ⁊ ħ ē q̄ō vocat ꝓmissū nudo pacto. vt. §. barbi. i. pe. ¶ Subiecta

ter q̄rit gl. q̄ tpe debeat p̄ ꝛsentire filio. rñ. sufficit q̄ ꝛsentiat tpe litis ꝛtest. vt i. §. eo aūt tpe. nam tūc forma iudicij deducit ad suū ēē p tres psonas

substātiales. Itē si p̄ dicit ꝛfētio li. ꝛte. sufficit p tota cā. vt. ff. ꝺ pcu. l. q̄ pcuratorē dat: q̄ iudiciū ē idiuiduū vñ q̄ partē tāgit totū tāgere vī nisi brēt

limitatū mādatum. ¶ Ho. q̄ ꝛsensus semp pre sumit̄ ēē de substātia sed nō ꝛstilis⁹ vt not. Archi. xviij. dist. epōū. Itē autoritas licētia ⁊ ōcretū semp psumūt ēē ō substātia. vt. ff. de reb⁹ eoꝝ. l. magis puto. §. ſies. ⁊ not. p bar. ff. ꝺ aq̄ plu. arc. l. finaūt.

¶ Nō pōē q̄ p̄ nō ꝛsenſit tpe debito ſz postea ratificat vtrū cōualescat pcessus. gl. dicit q̄ nō q̄ p̄ nō pōt ratificare q̄ suo noie nō est gestū. Cōsidera q̄ ꝺ pleꝛ est ratihabitio. ſ. attributiua q̄ ratū habētis tāq̄ ꝑncipali negotiū attribuit ⁊ tūc loq tur regla. alia validatiua: ⁊ tūc pōt qs validare q̄ō suo noie nō ē gestū. ff. de pig. l. si fund⁹. §. i. ⁊ ita vī hoc validari: ſz certe opz q̄ō p̄ hic faciat iudiciū suū noie ⁊ autoritate: ⁊ nō sum⁹ in prima spē ratihabitiōis: ista rō est falsa q̄ noie p̄ris nō ventilatur istō iudiciū. Itē q̄ ē fūdit⁹ nullū nō pōt q̄ alescere. vt no. Inn. i. c. pxudētia. ꝺ of. dele. Itē q̄ nō est seruata forma iudicij in pſonis legitimis. vt. l. instar. de iure fis. li. vi. Sz Ja. de are. dicit ratihabitionem valere. ¶ Cōsidera elegātia ᵉ vba ᶠ Inn. dicit eū q̄ ꝰfferētia est inter decretū ⁊ autoritatē ⁊ cōsensū ⁊ q̄ō autoritas interponit q̄ agit ⁊ ipm negotiū vel parū post. vt in. c. dudū. de re. eccl. nō alie. li. vi. ⁊ q̄ autoritas regrit nō sufficit ei⁹ ꝛsensus q autoritatē p̄stare ꝺz ſz sicut vbū sonat ᵍ ꝺz autoritas p̄stari. vt no. Inn. extra de cōsue. c. cū cōsuetudinis. hec vba refert Arch. xviij. q. ij. c. quidā: ⁊ ibi dicit Archidiacon⁹ q̄ ꝛscientia ʰ ponit ꝑ autoritate q̄ regrit ex publico officio q̄ ē est notaria dignū: ⁊ ex ꝓdictis dicimus q̄ in alienatiōib⁹ rerū ecclīastica rū ꝺz interuenire autoritas epi tpe ℨctus. nā vt ele gāter ait Inn. oīs ⁱ cōsensus q̄ tinet ad aliquē rō ne publici officij est autoritas. ¶ Et iō dicit Archi. xviij. q. nullā. q̄ō alienatio rerum ecclesie facta sine autoritate epi ipso iure nō tenet addē nec sufficit ecclie vtilitas cū ℨ ius ⁊ autoritatē canonū fit ℨctū. ar. ff. de leg. i. l. si quis inquilinos. §. fi. item in hoc seruāda est cōsuetudo ep̄alis curie: q̄ pōt bāc iurisdictionē ⁊ ordinē decreti interponēdi ꝓscribere. ⁊ dic vt dixi. §. eo. l. quecūq̄. ⁊ omittendo materiā impertinētē redeo ad ꝓpositū: ⁊ dico q̄ō p̄ nō

§. emphiteosis. ⁊ l ij. ⁊ aut. de ali. ⁊ emphi. vbi alr dicit: ⁊ dixi post bar. i. l. fiaūt plures. ff. de aq̄ plu. ar. ⁊ bal. i rub. §. de exercito. ⁊ ro. in. ꝺ. §. iussus.

i ¶ Omnis. vide per doc. in. c. cū nos. extra de bis que fi. a ꝓla. sine consen. ca. ⁊ in. c. cum consuetudinis. hic allegato.

k ¶ Nūquid ꝛsensus. adō q̄ō bal. i. l. iubem⁹. j. de emā. li. dicit q̄ sufficit pa

consentit ex aliq̄ publico offō: tū q̄ ꝛsentit ad interādā pſonā filij in iudicio opz q̄ō cōsentiat debito tpe quo iudiciū ꝺz ītie initiari. vt. §. q ꝺa. tu. post. l. in vniuersis. Itē dico q̄ sufficit q̄ p̄ dicat ꝛsentio. vt. §. de pcu. l. filius. §. ſz filia. q. vbū cōsensus

18 plenū ħz significatū. ¶ Quero nunquid consensus ᵏ p̄ris possit iteruenire ex parte aī. rñ. sic et cā nō dū mota: orta tū materia qōnis. vt. ff. q̄ō cuiusq̄ l vni. no. i. l. eorū. §. si decuriōes. vel verius ēt ad oia futura. nō ob. §. fi decuriōes: q̄ ibi loquit in eo q̄ō pertinet ad aliquē rōne publici officij cōstituti in iusdicēdo ⁊ iō pertinet ad eū futuri ꝓpis tract⁹. vt

19 l. j. §. fi. ff. ō vsu. ¶ Quid si p̄ ita dicit ꝛsentio m filiomeo i tali cā ⁊ alīs nā nō vī valere cū cā dicat demū post lit. cōte. vt no. §. de transac. l. cās vel

m litis nisi dicat ad cās mouēdas credo q̄ō hoc intel ligāt tacite ex natura cōmissiōis. vt. ff. de procu. l. oīm. Quid si i ista cōcessiōe apponit clausula gña

n lis. vī q̄ō restringat ⁿ ad pcēdētia. vt. §. de trāsac. l. si de certa. Cōtrarij est verū: q̄ aut agit de ꝓiudicio generādo rōne gñalitatis: ⁊ logit ibi. ⁊. ff. ō trāl. m l. cū agliana. nisi ꝓiudiciū veniat i ꝙsequētiā ꝛmissoꝝ aut nō gñaf ꝓiudiciū: ⁊ tūc nō lit restrictio. vt

20 l. si seruitus. ff. de ser. vrba. ꝓdi. ¶ Quero nūqd ᵒ o i obligatiōe extraiudiciali operet̄ p̄ris autoritas. rñ. non: fallit in macedoniano ⁊ voto. in velleiano n aūt nō fallit q̄ ħz p̄ consentiat filie sue q̄ō fideiubeat nō tū valet fideiussio: q̄ nō mouet̄ ꝺxus p cōsensum paternū q̄rit gl. q̄d in castrēsi peculio. ⁊ dicit nō regrī cōsensum p̄ris ⁊ bū: q̄ in istis fil⁹ redi o git ad instar emācipati. vñ p emācipatiōe nō auget̄ effect⁹. vt. ff. de fur. l. seruī ⁊ filij. §. i. ¶ Quero

p an sufficiat ᵖ presentia p̄ris absq̄ eo q̄ō loquat p̄. dico q̄ nō: q̄ nō intelligit cōsentire. vt. ff. de pcu. l. p fil⁹. §. murꝰ. nisi apparēt indicia ꝙsensus vt q̄ p̄ ducat ad ducatū vel instruat. ar. ff. sol. ma. l. j. §. voluntate. ⁊. ff. de re. iu. l. vbi nō voce. ⁊. ff. ō adop. l. si

pater naturalis. ⁊. ff. de pcu. l. murꝰ. ⁊. ff. ad treb. l. seruo inuito. §. si pupillo. ſz aliō sit in autoritate tutoris q̄ ꝺz loq̄ q̄ interponit autoritatē ⁊ sil'r iuꝺer ꝺz loqui cū interponit decretū al's est nullum.

¶ Quero si duo filij innicē litigāt vtrū p̄ pōt eis vno ꝺbo ꝙsentire vt dicēdo cōsentio vobis: ⁊ vī q̄ non: q̄ est sibi ℨius. ar. ff. de pcu. l. j. §. si plures. Cōtrarij est verū: q̄ nō est sibi ℨius: ſz facit q̄ cā

desideratur. vt. ff. de auto. tuto. l. accipiētis. ipe tū p̄ q nō posset ꝓ to ⁊ ℨ litē cōtestari ꝓp repugnātiā offi cij: ⁊ ita loquit. l. ℨia. ¶ Quero quid si est ꝑstitus cōsensus in cā principali. vtrū requirat nouus cōsensus in cā appellationis. rñ. nō q̄ persona ꝑtis r cipalis legitima est. arg. §. de procu. l. ita demum.

¶ Quero quid in cā reconuentionis. rñ. idē ar. ff. 21 de procu. l. ſz be. §. defendere. in glo. ¶ Quero r quid in extraordinarijs ʳ iudicijs vī q̄ō nō requirat consensus p̄ris. ff. si cer. pet. l. cū filius. ſz ibi pater erat absens. hic tacite cōsentīes. vt. ff. de iudi. l. s si lōgius. §. fi. Quero an filius ˢ possit ī simare ꝺs 22 nationē sine ꝙsensu p̄ris. rñ. sic. ar. l. j. §. q admit. t ad bo. pos. pñt. ¶ Itē quero vtrū ᵗ possit impe s

§. qui admi. ⁊ in. l. nec quicq̄. §. de plano. ff. de offi. procon.

t ¶ Quero vtrū. Et an filiusfa. poterit ī petrare rescriptū absq̄ ꝙsensu patris. ego puto q̄ sic. ar. ei⁹ q̄ō no. in. l. cauſaz. de iu. vbi in sil'i iudicio meo optie. ꝑbat. ſz hodie cū meli⁹ inuestigarē vidi ꝺo. ō rota. q singl'r tenēt q̄ō sic in ꝺeci. no. in ꝺeci. xvij. q̄ incipit q̄ō remissio i petrata. ⁊ anteq̄ eos viderē. sic mihi visum fuit. ſz nō allegat. c. cām. ꝑallegatū. ⁊ ibi pl⁹ ꝺicit q̄ si filiusfa. cōstituisset pcuratorē ⁊ postea fuisset emācipat⁹ q̄ō actus ille valeret ſz ī cōstituēdo pcuratorē nō iteruenerit ꝙsensus p̄ris q̄ō puto mirabile. tene mēti. vīō gl. i. c. fi. de pcu. q̄ dicit q̄ō vn⁹ de cap'lo pōt ī petrare p ecclīa. vide q̄ dixi in. c. cū. m. de ℨsti. vide. c. dilecti. de exce. vbi excōicat⁹ pōt ī petrare seu interuenire in causa appellationis. And. barb.

¶ Adō iquātū. ħ dicit q̄ō excōicat⁹ pōt ī petrare rescriptū. vīō ro. fin. suo. decxix. ici. illō q̄ō ꝺ. ⁊ colle. i. c. pxudētia. n. xij. ⁊ dixi ī v. rescriptū ab excōicato. cēē de of. ōle. ⁊ no. Feli. i. c. venerabilis. col. ij. v. fallit sc̄ō. cēē de exce.

trare

a ¶ Utrū sufficiat. vide. §. pri. ⁊ que no. Bal. in. l. j. §. de sac. san. ec. ⁊ Lyn. bic in. ħ. q. ⁊ Bar. in. l. si quis mihi bona. §. sed vtrū. ff. de acqui. here.

b ¶ Pone lata. vide Ang. ⁊ Bal. in. l. sed ⁊ si de sua. ff. de acqui. here.

c ¶ Facti. hoc etiā vult Bar. in. l. is potest. ff. de acqui. here. ⁊ vide Ang. in. l. pe. j. quib⁹ nō ob. lon. temp. prescri. ⁊ Bar. in. l. relegati. de penis. ff.

d ¶ Actoris vide q̄ō no. bal. in. l. fi. ⁊ q̄ō ibi ꝺixi post eū. j. ō fideic. lib. ⁊ q̄ō not. Bar. in. l. j. in pxin. ff. nil. no. ap. pen. ideē tz glo. fi. in. ca. fi a subdelegato. de offi. delega. in. vi. ⁊ in cle. fi appellatio ne. in glo. mag. de appel.

e ¶ Ego dico. vide Bar. i. l. duob⁹. in fi. ff. de duob⁹ reis. et in. l. is pōt. ff. de acq. here.

f ¶ In adulto. vide per fulg. hic.

g ¶ Not. curatorē. vīō. c. q̄ fruſtra de 23 vsur. vbi pōt vsura a rius ipetrare sed nō repellit ab agēdo iudiciū. vīō gl. c. ad nostrā. cl. ħ. de iureiurādo q̄ dicit fuit supplicatū: ſz nō apparet p quē. And. Barba.

b ¶ Quia curator. Adde. l. necnō. cū l. seq. ff. de tu. ⁊ cur. datis ab bis.

i ¶ Porro sufficeret. vide Bal. §. §. ꝓxori.

k ¶ Et not. no. q̄ō pater vēdicat sibi vīū fructū in bonis filij sumptibus ꝓ p̄ris. vide Bal. ff. vsufru. quē. ca. §. interdū. vbi dicit q̄ ille q ħz vsumfructū ex ꝓmissione le bgali intentat actionem suo sumptu. secus si ex ꝓmissione bois. allegauit Busl. ita dicentez. c boc tene mēti. And re. Barba.

l ¶ Et q̄ pater. no. q̄ p̄ ſz fit legitimus administrator. tōr. tū regritur consensus filij. vīō And ge. l. fi. §. fi pupill⁹. e ff. de verbo. ob. vbi est singulare dictuz Inno. c. accedens. de procu. vide bal. l. j. §. de bo. ma. vīō gl. c. edoceri. de rescri. q̄ dicit q̄ prelatus nō pōt constituere pcuratorem fine consensu cōuētus. ⁊ pondera. q̄ gloss. ħ. dicit quod non pōt agere fine consensu conuent⁹ ergo bic nō potest fine illius consensu constituere procuratorem si pater potest agere fine consensu filij. ergo potest constituere procuratorē ⁊ ad istum ter. cogita ꝓ rñ. ⁊ pondera si potest dici q̄ ter. iste procedat in arduis. al's secus. vide. c. primū de pcura. vbi in constitutione pcuratoris ꝺz prelatus adhibere cōsensum clericoꝝ. Et Inno. ibi dicit procedere in arduis. secus in leuibus q̄ solus pōt cōstituere procuratorē. sequit̄ do. abb. ca. edoceri. palle. facit c. nouit. ⁊. c. quāto. de bis q̄ fi. a ꝓla. sancit. glo. in. ꝺ. §. por ro. que dicit q̄ eps nō pōt reddere rationē super arduis sed super leuibus fic. Andr. Barba.

¶ Eleganter dicit. vide tamē Bal. in. l. j. bic alleg.

¶ Sed quid. vide Bar. in. l. ħ. §. fi. ff. fol. mat.

¶ Paterna. vide do. ma. in. vħ. not. vbi dicit. fi gs tenetur oī anno monasterio. ⁊ bz duo milia in bonis ⁊ relinquit vsumfructum vxori ⁊ alium instituit ħēdem q̄ non debent deduci mille de bonis put va let actio competēs monasterio ad relpōnē q̄nis patris ſz salua ꝺz remanere ꝓpietas duoꝝ milliū ⁊ de fructibus ante oīa soluēdis est annuū ⁊ de reliquis vxor pcipiet vsumfructū. argu. huius. §. patri. ⁊ ita dicit se audiuisse a domino Jo. de marisca. Andr. barba.

1 ¶ Pater est legitimus administrator filij vbi habet vsumfructum.

2 Pater non tenetur cauere de rato cuius filius sit absens.

Sīmiliꝫ modo.

¶ Hic not. istū v. q̄ō ca strēsem bereditat̄ a filio repudiatā pater pōt adire. ¶ Ex isto ver. patet q̄ falsa est rō Butri. q̄ dicit q̄ ꝓprietas accrescit vsufructui cū in castrensibus nullus sit vsufructus patris. Et iō gl. elegantius dicit q̄ ō istud ius paternū succedit loco antiq̄ occupationis iure peculij. vt. j. de bo. dā. l. si filius. ⁊. l. seruus cōmunis meuj. ff. de fideic. ⁊. ff. de leg. j. l. seruū filij. in pxin. ⁊ tene mēti hanc singulā rē glo. que incipit quid ad rem. Bal.

Sīnautē.

¶ Supra dixit q̄ñ filiꝰ est in plena etate. i. in etate pfecta q̄ maior. xxv. anno. nūc dicit q̄ñ est in etate semiplena q̄ vocat scōa etas ⁊ incipit post. vħ. ann. supple. ⁊ post annos coberētes i fantie. i. postq̄ ler ħz ipm p doli capace. ⁊ q̄ō tps sit i stud not. isti. de inuti. isti. §. pupill⁹. Et durat ista scōa etas vsq̄ ad xxv. ann. inclusiue ⁊ de ista scōa etate loquit vsq̄ ad ħ. vbi aūt puerilis etas. in. ꝺ. §. loquit de infantili etate q̄ est min⁹ q̄ñ semiplena q̄ infantilis etas q̄ō videt ignorat. vt. ff. de fal. mo. l. j. in fi. Dicit ergo nr̄. §. q̄ fi filiusfa. est i scōa etate pōt adire p̄ se nolē

1 filius ꝺiscrepant in bereditate amplectēda bic q̄ñ ꝙsonāt. ¶ Et no. k vbi p̄ ħz vsumfructū ibi est legitimus filij administrator cu iusq̄ etatis sit filius. nec boc casu ꝺat curator ꝓ pūctati ipsi⁹ filij minoris q̄ō eis administratio est

2 penes patrē sumptib⁹ paternis ¶ q̄ñ p̄ ¹ fit legiti g mus administrator: tū in agendo ⁊ defendēdo regitur ꝙsensus filij vt bic elegāter ᵐ dicit ¹ fa nū dicit ad bibeat etiā filioꝝ ꝙsensus: q̄ ter. nō est alibi. ⁊ p

m būc ter. dicit ōs Ray. de fozli. q̄ō illud q̄ō dicit doc. in. l. j. §. de bo. mater. q̄ō possit pater cōstituere pcuratorē ꝺs intelligi nūmodo ipse constituat ꝙsentiēte filio ⁊ male intellexit: q̄ nō est necessarius ꝙsensus filij in cōstitutione pcuratoris sed in iudicio q̄ñ pcurator patris ꝙtestabit litē. vt. ff. sol. ma.

2 l. fi cū ꝺote. §. eo aūt tempore. ¶ Sed quid ⁿ si fi n lius esset absens nunqd pater tenet cauere de rato. resp̄ō ꝺet glo. q̄ō nō. alij cōtra. gl. est vera q̄ aut filius longe abest ⁊ equiparat infanti. aut ppe. et debet explorari eius volūtas. vt. ff. de procu. l. mutus. §. is qui. ¶ In ter. ibi longe absunt. no. quod tunc quis ꝺicit abesse quando longe abest q̄ō facit ad multas questiones statutorum.

1 ¶ Pater propter es alienū filij ꝺitariū an possit alienare nolē filij sine ꝺecreto iudicis.

2 Alienatio facta p patrē nolē filij causa cognita potest confirmari.

Sīnautem es.

¶ Supra dictuz est de administratione paterna ᵒ ⁊ de iudicio ⁊ q̄ñ pater nō pōt alie o

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Et not. vide in
a fi. huius. §.
b ¶ Jm. §. necessitate. f. an sufficiat q decretū interuenit aut postactū ꝛ qd ī autoritate ꝛ pscīu.
¶ Adde oīno de hoc q̄sito p Anto. cosentū singularib⁹ suis in ver. minor. ꝛ qō ibi no. in apo. ꝛ incipit prealegatū singulare decretū iudicis. Celsus.
c ¶ Consensus. vide s. co. §. ꝛ Bal. in. l. iij. §. de p̄dys minorum.
d ¶ Executorib⁹ vide Bart. in. l. alio. ff. de ali. ciba. lega.
e ¶ Jn matre. vide Bal. in. l. cū opz. §. fi. in fi. §. co.

nare: sed q̄ interdū imminet es alienū. ideo dicit hic imperator qō ꝓpter es alienū hr̄ditarū pater noīe filij pōt alienare res hereditarias hoc ordine. vez primo res mobiles scō res īmobiles hāc aūt alienationē facit noīe filij tāq̄ legitimus administrator ꝛ nō solū habet licētiā sed necessitatē vñ si negligit soluere ipse pater de redditib⁹ vel de substātia paterna solvit vsuras ꝛ damna. b. d. vsq̄ ad. §. finaūt legata. ¶ Et no.[a] qō nulla mētio fit hic de decreto iudicis nec de aliq̄ subbastatiōe rerū minorīs de quib⁹ fit mētio alias. §. de p̄scri. xxx. ann. li. ꝛ. ij. supra si ꝓpter publicas pēsitationes vbi dicit expresse qō nō dz ad emptionē accedi nisi ex permissu p̄incipis. item ibi dicit autoritate p̄sidis fc̄dēte. ꝛ sic sopita est questio de qua dixi in. §. necessitate[b] allegādo Jnn. ꝛ Archi. ter. illius legis sc̄de. est melior ter. qui reperiatur in iure. ¶ Et est ratio q̄ solēnitas dz interuenire eodem contextu vel tacite inesse: vide oīno qō no. archi. lxviij. dist. c. salonitane. ꝛ. c. obeuntibus. ad idē facit ter. q̄ expresse determinat qō autoritas debet precedere sed cōsensus pōt sequi. siue in ipo cōtractu siue post: ꝛ fi incōtinēti interueniat valet cōtractus. l. obligari. §. fi. ꝛ ibi glo. ff. de auto. tut. Sed consensus pōt sequi. §. de emanci. liber. l. iubemus. ibi dū dicit autoritate precedēte ꝛ postea dicit ante preces vl̄ postea. ¶ Sed nūquid pōt cōfirmari cā cognita. Respō. fic. vt. §. de iure fisci. l. instar. li. x. q̄ ad hoc tenet inder. vt iuder. q̄m iudiciū factā cām demonstrat ꝛ sic nō valet vt autoritas. §z vt cōfirmatio si est actus qui ab initio posit esse in pēdenti alias nō valet qō postea fit q̄ nō recipit suppletionē in patre sufficit patris cōsensus[c] ēt sine solēnitatibus predictis nimirū q̄ lex nō solū permittit §z iubet. ió qō fit legis autoritate valet. vt no. Azo in summa huius tituli qō tenementi vez qō pater alienando ꝓpter necessitatē res filij decreto iudicis nō neget. ꝛ est in. §. hic. aūt pater. necessit alibi p̄m Bar.

1 ¶ Domus pretiose dicuntur quodammodo steriles.

Si autem legata. Hic dicit qō si sunt solvēda legata vel fideicōmissa: p̄ dz soluere de suo vsufructu seu redditibus. si aūt nō sufficiūt vendat primo res mobiles. scō immobiles steriles. tertio domos ꝛ casamēta. deinde cetera. ꝛ no. bñ istū ver. qō vniuersalis vsufructuarius tenet soluere de redditib⁹. ¶ Jtē not. qō domus pretiose sunt quodāmodo steriles q̄ nō correspōdēt redditibus p̄tio domorū. Jtē no. arg. ꝓ executoribus[d] testamēti qō debeāt seruare ordinē in vendēdo ꝓ satisfaciēdis legatis. Jtē qō nō p̄st vendere vltra quā sit necesse sic. ff. de exercito. l. luci⁹. Jtem qui dz illico soluere ꝛ nō pōt habere fidem de pretio ꝛ si haberet nō valeret contractus. vt. §. precedēti versi. in verbo vt ilico reddatur. ꝛ. ff. de iure fisci. l. §. procurator.

Hoc proculdubio. Hic dicit qō pater vsumfructū mācipiorū habēs dz mācipia alere. Jtem qō pater in nullo pōt ꝓprietatez filij deteriorare vnde non pōt arbores incidere. vt. ff. sol. matri. l. §. diuor. §. fi fundo.

1 ¶ Paterna reuerētia nō excusat matrem a reddenda ratione administrationis.
2 Cautio non est de substantia vsufructus.

Paterna reuerētia. Hic dr̄ qō paterna reuerētia excusat patrē a reddēda rōne administratiōis. Jtē nō tenetur satisdare de vtēdo fruēdo arbi. boni viri. ¶ Querit gl. qd. in mre[e] ꝛ ridet matrē teneri ꝛ no. gl. idē no. §. ō secū. nup.
2 l. §. quis prioris. §. §. fi. ¶ Ex isto. §. colligē qō cautio nō est de substantia vsufructus.

1 ¶ Alimenta debent filio de iure naturali.
2 Utraq̄ dictio ponit interdum compleriue ꝛ interdum coniunctiue.

Ipsum autē filiū. Hic dicitur q̄ pater debet alere filiū non ex ratione vsufructus: sed rōne ipsius nature nec dz imponi necessitas[f] filio f vendidi ꝓprietatē suam nudā ꝛ ex pretio ipsius
1 ꝓprietatis viuere qō est no. dignū. ¶ Mo. qō alimenta debentur filio de iure naturali ꝛ formali: q̄ debent quantū sufficiat ad viuere: sed legitima est de iure naturali non formali: q̄ pōt per statutū augeri ꝛ minui: nō tamē in tantū qō filius nō habeat vnde se alat vt hic. Jtem qō filius nō potest retra-
2 g ctare factum legitimum patris. ¶ Me gl. dicit[g] vtraq̄ qō interdū ponitur cōpleriue sive cōiuncti ue: interdū ponit disiunctiue. vt. ff. mā. l. creditor. §. duobus. ꝛ in auc. iudi. §. ne autē. Et facit ad questionē si quis dedit in mandatis titio ꝛ seio: ꝛ vter q̄ eorū. nā si diuisset ꝛ cuilibet eor̄ talis distinctio cuilibet insolidū rē appiobare solet. vt no. ff. de leb ga. iij. l. §. plurib⁹. ꝛ videt qō natura huius dictionis vterq̄ sit coniungere nō diuidere. vt. ff. ad trebel. l. beredes mei. §. cū ita. ꝛ ideo dicim procuratores habent mādatū p parte: q̄ plures p copulā cōueri. vt. ff. de procu. l. plurib⁹. sed dictio vter po ī mitur diuisim. vt. ff. de ꝓdi. instī. l. vter ex fratrib⁹: ꝛ facit. l. i. §. de aquedu. lib. vi.

k ¶ Solennitas in alienatione rerum ecclesie est necessaria.

Non autem licentia. Hic dicit l
q̄ extra p̄dictos casus pater legitim⁹ administrab tor nō pōt vendere res immobiles nisi sint[b] onero
1 se hereditati vel dānose. ¶ Et no. argumentū ad alienationem rerum dotaliū: ꝛ rerum ecclesie tamen solēnitas est necessaria. vt. l. §. fundus sterilis. ff. de rebus eorum

1 ¶ Filiusfamilias si apposuit iuramentū nō vz.

Filijs autem familias. Hic dicit qō filijsfamilias res vel in quibus pa m
rentes habent vsumfructū alienare nō possunt do nec legitimus administrator viuit nec de eis faceret testm̄. ¶ Modo[l] hic querit quid si filiusfamilias apposuit iuramētū. Respō. nō valeret iuramē
i j ꝓ tū. non obst. aut. sacramēta puberū: q̄ ibi ētas hic alia p̄hibitio. Sed hoc etiā tenet Spe. in titu. de actore. §. i. ver. quid si sup hoc iurauit. adeo qō pa
k tre mortuo[k] filius nō potest compelli per episcopū ad obseruantiā talis invalidi iuramenti. Preter
l ea[l] iste filius similis est p̄digo cui bonis interdi
m ctum est vt hic innuit ibi. quare ꝛc. prodigi autez[m] iuramentū non valet: q̄ nō reputāt eū sanorū morum. vt not. Jac. de are. in. l. habet. ff. de tutori. Si autē filius juraret cū autoritate patris bñ valeret
n suum iuramentū ita quod filius nō indigeret cu ratore: ꝛ ita sentit glo. que incipit sed nunqd. quaz perpetuo tenementi. ¶ Considera enim qō interdū alienatio p̄hibetur. ꝓpter specialē fauorē vt
o in dote ꝛ in minore: ꝛ tunc iuramentū bona fide interpositum est seruandū. Si autē dolo interpositū esset per episcopum est relaxandum vel competeret actio de dolo. vt. §. de transac. l. §. qs maior. Interdū p̄hibet alienatio ideo ne quis vtatur male substantia sua. id est ne abutat ea ꝛ iste p̄hibit⁹ redigit ad instar prodigi vel pupilli. vt hic. Interdū p̄hibet fauore publice vtilitatis principaliter ꝛ secūdario: ꝛ tunc nō valet iuramentū. vt. §. de agri. ꝛ cēsi. l. quēadmodum. lib. xj. et. ff. de iure pa. l. adigere. §. fi. ꝛ ibi no. §. de leg. i. l. §. si quis inq̄
n linos. §. fi. ꝛ no.[n] quod iuramentum est seruandū metu pene periurij. et ideo vbi non est iste metus non cogitur quis seruare. vt. ff. ad municipales. l. fi. ¶ Et not. quod si papa remittit iuramentum[o]
o non est quis periurus nisi fuerit pape obreptum vt notat Archidiaconus. xix. distincti. c. in memoriam. ¶ Ultimo no. quod iuueniles calores sunt refrenandi: et potest esse iuuenilis calor etiam in homine centum annorum si non potest disciplinari a bono regimine. vt dicit Aristo. in primo ethicorum. capi. ij.

Ubi autem. ¶ Hic dicitur quod infans non pōt adire nec repudiare: sed pater ꝛ filius veniēs ad eratē cō

gruam

a ¶ De moēto nō curari. vi. §. hic: ꝛ facit iste ter. qō illud qō acq̄rit filius[a] ī i ptāte p̄ris nō acq̄rit patri existēti in 2 articulo mortis §z gl. in. l. §. ver. nepotes substitutos. ff. de ꝓdi. instī. qō no.
b ¶ Mo. qō licet pater. vide text. no. in a l. §. pater. ff. de castren. pecu. Bar. l. 1 quibis. ff. de verb. obli. gl. in Jrium. l. §. tribi mandauero. §. interdū. ff. man. vide duas glo. fin. l. qui fundū. §. idē iuris. ff. ꝓ emp. ꝛ l. iij. §. vnde vi. ff. ō vi ꝛ vi arma. al's. l. j. Andre. barb.
¶ Adde quod po 2 sui in apo. ad istū. i b l. filie cuius. nu. 4. in apostil. in versi. ad municipales. §. de colla. dixi post Bar. i. l. i. §. nec castrēse. i §. in ver. nō tenebunt beredes. ff. de col. bo. celsus.

c ¶ Pater bona aduentitia filij an possit dare filie in dotem.
Pater licet fecerit expensas ꝓ filio doctorando tamen patre mortuo talis expensa non debet fieri de communi.

In seruis. ¶ Hic dicit q̄ in acquisi
tione momentanea pater non acquirit vsumfructum: ꝛ sic no. de momento[a] non curari: qō est notandum. Jtem not. in officijs filij patrem non succedere. ¶ Ultimo in hac materia quero nunquid pater bona aduentitia filij ꝛ filie in dotem possit dare ipsi filie: ꝛ videtur q̄ sic: q̄ ista alienatio est necessaria. cōrarium est verū: q̄ ista alienatio nō descendit ex hereditaria: nam mater non tenebatur dotare filiā. Jtem nec frater viuo patre. Sed quid si pater multa expendit in studio filij. nunquid poterit tantūdem expendere in dote filie. Respondeo nō q̄ non est licita ista cōpensatio. argumentū eorum que not. in. l. originē. §. i. ff. de muneribus ꝛ honoribus. verba Bar. ita dicūt. ¶ Mo. qō licet pater[b] fecerit expēsas ꝓ filio militando vel doctorando vel vxorando mortuo patre ꝓ alio filio non debet fieri expensa de communi: ꝛ si alius frater vult eadem impendia facere de communi ꝓ simili actu nō auditur: sed debet facere sumptus de ꝓprio. Bar. Sed questio nostra querit viuo patre.

¶ De heredibus decurionū cboartaliū militum ꝛ fabricensium siue nauicularioꝝ. Rubrica.

Si quis. ¶ Hec ler cum se c
quētibus dicit qō collegium succedit collegiato decedēti abintestato sine alio herede ex cluso fisco. Sed quare[c] succedit col d legium. vt hic. Jtem ecclesia succedit clerico: excluso fisco. vt. §. de epis. ꝛ cle. l. presbyter. ꝛ not. in. l. si quis filio ex here dato. ff. de iniust. test. per Jaco. de are. ꝛ tñ ciuitas non succedit ciui suo. vt no. §. de bo. vac. in. l. j. lib. x. ꝛ. ff. de bo. pos. l. iij. §. municipibus. nisi esset ciuitas que haberet regalia fisci ex consuetudine vel priuilegio. respōdeo q̄ ius ciuitatis non consistit in singulis sed in vniuerso corpore: §z ius collegij fic. ¶ Quero quid[d] e de nobilibus[e] qui habent homines suos. vtrum ipsis hominibus succedant decedentibus fine here rede legitimo: ꝛ videt q̄ sic: q̄ cuius ipsi sunt eius omnia sua esse cognoscant: vt. j. qui. ca. colo. cen. dominos accusa. pos. l. §. lib. xij. Strictius enim sunt obligati oīo q̄ collegiatus collegio: ꝛ libertus patrono: si tamen vellēt testari de ꝓpriis bonis: nō ꝓhiberentur nisi aliter se haberet consuetudo. vt no. in. d. l. §. q̄ ingenui sunt. vt no. isti. de iure perso. in glo. que incipit: sed quid de statuliberis. quā diligenter no.

FINIS.

Inder quaternionum.
aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk lll mmm nnn ooo ppp qqq rrr, sss ttt vvv xxx yyy 333 AAA BBB. Omnes sunt quaterni: preter AAA ꝛ BBB qui sunt terni.

ij°. Esdre. ij°.
Super omnia autem vincit veritas.

c §z quare. vide bal. l. ij. §. de consti. pecu. ad fi. Andre. barba.
¶ Quero quid. or vide ang. q̄ melius loquit ꝓ alius in aut. itaq̄. §. communi. de succes. qs succedit defuncto non superstitibus cōsanguineis. Andre. barb.
¶ Nobilibus. facit ad no. p Bart. in. l. si. §. ad trebel.

d Idem tenet Jaſ in d aut sacramete nº 47 vbi istū dnm refert et segnyer

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca